UAB
Biblioteca de Ciències Socials

BENEDICTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

OLIM

PROSPERI CARDINALIS

DE LAMBERTINIS

OPERA OMNIA

IN UNUM CORPUS COLLECTA,

ET NUNC PRIMUM IN QUINDECIM TOMOS DISTRIBUTA.

EDITIO NOVISSIMA

ANTEACTIS OMNIBUS AUCTIOR, CASTIGATIOR, ET MELIORI ORDINE DISPOSITA,

ADDITIS PRÆTEREA TRIBUS INTEGRIS VOLUMINIBUS, QUÆ NUNC PRIMUM PRODEUNT,

Et pluribus aliis factis luculentissimis accessionibus, quas Præfatio Tomo primo præfixa melius docebit.

TOMUS SEXTUS

CONTINENS

BENEDICTI XIV. P. O. M.

ACTA, ET DECRETA IN CAUSIS BEATIFICATIONUM ET CANONIZATIONUM,

ALIISQUE AD SACRORUM RITUUM MATERIAM PERTINENTIBUS, UNA CUM NOVISSIMA APPENDICE NUNC PRIMUM ADJECTA.

IN TYPOGRAPHIA BASSANENSI,
MDCCLXVII.

SUMPTIBUS REMONDINI VENETI.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

BENEDICTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

OLIM

PROSPERI CARDINALIS

DE LAMBERTINIS

OPERA OMNIA

SUMPTIBUS REMONDINI VENETI.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

INDEX CAPITUM
TOMI VI.

PROŒMIUM *Operis*. pag. VII.

CAPUT I. *Decreta generalia edita a SS. D. N. BENEDICTO XIV. super Cauſis Beatificationis Servorum Dei, & Canonizationis Beatorum*. 1.

I. *Decretum generale de probatione ſubſidiaria Virtutum, aut Martyrii Servorum Dei ex Teſtibus de auditu, aliiſque adminiculis*. ibid.

II. *Decretum Generale de non miſcendis, ſeu complicandis, in Cauſis non Martyrum, Virtutum, & miraculorum dubiis, imo neque tranſponendis, aut differendis, ut ſuſpenſa reſolutione ſuper Virtutibus, ad miracula expendenda procedatur*. ibid.

III. *Decretum generale. Miracula in Cauſis Canonizationis procedentibus per viam caſus excepti, dici debent ſecuta poſt indultam venerationem, ſi ſecuta ſint poſt primam cultus conceſſionem, aut poſt complementum centenarii cultus, antequam de eodem prolata ſit ſententia*. 3.

IV. *Decretum generale. Plura Statuuntur ad rectam Cauſarum Beatificationis, & Canonizationis diſcuſſionem opportuna, ac neceſſaria*. 5.

CAPUT II. *Decreta ſuper ſignatura Commiſſionis, & Remotione Obſtativorum*. 7.

I. *Decretum in Cauſa Ven. Servi Dei Franciſci de Caſtillo S. J.* ibid.

II. *Decretum. In Cauſa Ven. Servi Dei Joannis de Britto Soc. Jeſu Sacerdotis*. 8.

III. *Decretum. In Cauſa Ven. Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal*. ibid.

IV. *Decretum. In Cauſa Beatificationis Servi Dei Joannis de Avila Magiſtri nuncupati*. 9.

V. *Decretum. In Cauſa Ven. Servi Dei Innocentii XI*. 10.

VI. *Decretum. In Cauſa Ven. Servi Dei Cæſaris de Bus*. 11.

CAPUT III. *Decreta ſuper Caſu excepto*. ibid.

I. *Decretum. Ambianen., ſeu Gandaven. Canonizationis B. Coletæ Virginis Reformatricis Ordinis Sanctæ Claræ*. ibid.

II. *Decretum. Cremonen. Canonizationis B. Stephanæ de Quinzanis Fundatricis Venerabilis Monaſterii S. Pauli Oppidi Soncini, Ordinis Prædicatorum*. ibid.

III. *Decretum Corduben. Canonizationis B. Alvari de Corduba Sacerdotis Profeſſi Ordinis Prædicatorum, & Fundatoris Cœnobii ſub titulo S. Dominici de Scala Dei Civitatis Cordubæ*. 12.

IV. *Decretum. Tuden. Canonizationis B. Petri Gonzalez Sacerdotis Profeſſi Ordinis Prædicatorum San-Telmi nuncupati*. ibid.

V. *Decretum. Bituricen. Canonizationis B. Joannæ Valeſiæ olim Reginæ Franciæ, & Fundatricis Ordinis SS. Annuntiationis B. Mariæ Virginis ſub Regula S. Franciſci*. ibid.

VI. *Decretum. Firmana Canonizationis B. Gerii a Monte Sancto Sancti nuncupati*. ibid.

VII. *Decretum. Panormitana Canonizationis B. Benedicti a S. Philadelphio Laici Profeſſi Ordinis Minorum Obſervantium Reformatorum S. Franciſci*. 13.

VIII. *Decretum. Senen. Canonizationis B. Franciſci Patritii Sacerdotis Profeſſi Ordinis Servorum B. M. V.* ibid.

IX. *Literæ Apoſtolicæ in Forma Brevis BENEDICTI Papæ XIV. ſuper Caſu excepto in Cauſa B. Nicolai Albergati S. R. E. Cardinalis, & Epiſcopi Bononiæ*. ibid.

Lectiones in Feſto B. Nicolai Albergati Epiſcopi, & Confeſſoris. 16.

X. *Decretum. Novarien. Canoniz. B. Pacifici a Ceredano Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia*. ibid.

XI. *Decretum. Cremonen. Canoniz. B. Alberti a Bergamo Tertii Ordinis Prædicatorum*. 17.

XII. *Decretum. Lisbonen., ſeu Viſen. Canonizationis B. Gilii, ſeu Ægidii Sacerdotis Profeſſi Ordinis Prædicatorum*. 18.

XIII. *Decretum. Poſnanien. Canoniz. B. Ladislai de Gielniow Sacerdotis Profeſſi Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci*. 20.

XIV. *Decretum. Forolivien. Canoniz. B. Marcolini a Forolivio Sacerdotis Profeſſi Ord. Prædicatorum*. 21.

XV. *Decretum. Tarviſina Canoniz. B. Henrici de Bolzano*. 22.

CAPUT IV. *Decreta ſuper Martyrio, & Cauſa Martyrii*. 23.

I. *Decretum. In Cauſa Ven. Servorum Dei Rodulphi Aquavivæ, ac Sociorum e Soc. Jeſu*. ib.

II. *Decretum. In Cauſa Ven. Servorum Dei Ignatii de Azevedo, & aliorum trigintanovem e Soc. Jeſu*. 24.

CAPUT V. *Decreta ſuper Virtutibus*. 25.

I. *Decretum. In Cauſa Ven. Servæ Dei Franciſci Caraccioli Clericorum Regularium Minorum Fundatoris*. ibid.

II. *Decretum. In Cauſa Ven. Servi Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal*. ibid.

III. *Decretum. In Cauſa Ven. Servi Dei Nicolai Factor Sacerdotis Profeſſi Ord. Min. Obſerv.* 26.

IV. *Decretum. In Cauſa ſeptem Beatorum Fundatorum Ordinis Servorum B. M. V.* ibid.

V. *Decretum. In Cauſa Ven. Servi Dei Petri Claver Sacerdotis profeſſi Soc. Jeſu*. 27.

CAPUT VI. *Decreta ſuper Miraculis*. 28.

I. *Decretum. In Cauſa Ven. Servi Dei Alexandri Sauli ex Clericis Regularibus Congregationis S. Pauli Barnabitis nuncupatis Epiſcopi Alerien., & Papien.* ibid.

II. *Decretum. In Cauſa Ven. Servi Dei Camilli de Lellis Fundatoris Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis*. 29.

III. *Decretum. In Cauſa Canonizationis B. Fidelis a Sigmaringa Ordinis Minorum Capuccinorum*. ibid.

IV. *Decretum. In Cauſa Canonizationis B. Catharinæ de Ricciis*. 30.

V. *Decretum In Cauſa Canonizationis B. Petri Regalati Ordinis Minorum, apud Hiſpanos Regularis Obſervantiæ S. Franciſci Reſtauratoris*. 31.

VI. *Decretum. In Cauſa Canonizationis BB. Septem Fundatorum Ord. Ser. B. Mariæ Virginis*. ibid.

VII. *Decretum. In Causa Canonizationis B. Camilli de Lellis.* 32.
VIII. *Decretum. In Causa Canonizationis B. Josephi a Leonissa Sacerdotis Professi Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum.* 33.
IX. *Decretum. In Causa Beatificationis Ven. Servi Dei Hieronymi Æmiliani Fundatoris Congregationis Somaschæ.* 34.
X. *Decretum. In eadem Causa Beatificationis Ven. Servi Dei Hieronymi Æmiliani.* 35.
XI. *Decretum. In Causa Beatificationis Ven. Servi Dei Joseph a Matre Dei Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum Fundatoris.* 36.
CAPUT VII. *Bulla Canonizationis, & Brevia Beatificationis.* 37.
Pro Beatificatione Ven. Servi Dei Alexandri Saulii. Decretum, quo statuitur, tuto procedi posse ad Beatificationem in casu &c. 38.
Breve Beatificationi Ven. Servi Dei Alexandri Saulii. ibid.
Pro Beatificatione Ven. Servi Dei Camilli de Lellis. Decretum, quo statuitur tuto procedi posse ad Beatificationem in casu &c. 39.
Breve Beatificationis Ven. Servi Dei Camilli de Lellis. 40.
Breve Beatificationis Ven. Servi Dei Hieronymi Æmiliani. 40. & 41.
Pro Beatficatione Ven. Servi Dei Josephi a Matre Dei. Dispensatio a propositione dubii, an tuto procedi possit ad Beatificationem &c. 42.
Breve Beatificationis Ven. Servi Dei Josephi a Matre Dei. 43.
CAPUT VIII. *De Sanctorum electione in patronos, & de patroni titulo.* 44.
Decretum, quod SS. Apostolorum Principes Petrus, & Paulus Urbis Romæ Patroni principales nuncupentur. ibid.
Indultum, quo S. Franciscum Xaverium Patronum principaliorem, & Protectorem Indiarum, quæ a Capite Bonæ Spei dicto usque ad Regna Sinarum, & Japoniæ, eisque adjunctarum Provinciarum, & adjacentium Insularum cum omnibus, & singulis prærogativis, quæ juxta Rubricas Sanctis Protectoribus principalioribus competunt, habendum, invocandum, & colendum decernitur, & in posterum annua ejusdem Sancti Indiarum Apostoli dies sub ritu duplici primæ Classis cum octava ab iis, qui horas Canonicas recitare tenentur, solemniter peragatur. 45.
Indultum, quo S. Joachinum Genitricis Jesu Christi Patrem Patronum principalem, ac Protectorem Regni Poloniæ, Magnique Lituaniæ Ducatus cum omnibus, & singulis prærogativis, quæ juxta Breviarii, & Missalis Romani Rubricas Sanctis Principalibus, & Protectoribus competunt, habendum, invocandum, & colendum esse decernitur. 46.
CAPUT IX. *De Festis de Præcepto.* ibid.
Literæ Apostolicæ pro Festorum imminutione datæ ad Venerabilem Fratrem Episcopum Calaguritanum. ibid.
Ad Venerabilem Fratrem Carolum Franciscum Episcopum Nicienſem. 47.
Ad Vener. Fratrem Episcopum Postavienſem. 48.
Simile Indultum concessum pro Diœcesi Vilnen. ib.
Ad Venerabiles Fratres Archiepiscopos, & Episcopos Regni Siciliæ citra Pharum, necnon ad Messanenſem, & Panormitanum Archiepiscopos. 49.
Ad Venerab. Fratrem Episcopum Lamacenſem. ib.
Constitutio, qua statuitur, ut in Civitate Senogallienſi tempore Nundinarum diebus festis de præcepto a servilibus operibus abstineatur: Prorogatur tempus ad dictas nundinas per alios quinque dies peragendas: privilegia confirmantur, & ampliantur. 50.
Constitutio, qua diebus festis prohibentur haberi mercatus rerum venalium: tolerantur vero nundinæ sub certis conditionibus. 52.
Decretum, quo prohibetur cuilibet in posterum libros, scripturas, aliaque opera quæcumque Typis imprimere, seu aliter in lucem edere, in quibus de imminutione dierum festorum de præcepto, sive pro, sive contra eam agatur. 56.
CAPUT X. *De Martyrologio Romano.* 58.
Litteræ Apostolicæ SS. D. N. BENEDICTI XIV. de nova Martyrologii Romani editione. ibid.
Decretum pro Officio, & Missa S. Stricii Papæ, & Confessoris. 77.
CAPUT XI. *De Sacris Reliquiis.* 78.
Breve ad Cardinalem Lambergh pro Officio, & Missa S. Amantii Martyris. ibid.
Breve pro elevatione Corporis Ven. Servi Dei Camilli de Lellis. 79.
Breve de identitate Corporis S. Joannis de Matha. ibid.
CAPUT XII. *Nonnulla miscellanea ad materiam Sacrorum Rituum aliquo modo pertinentia.* 80.
Literæ Apostolicæ ad Episcopum Augustanum de cautelis præstandis in conficiendis processibus super fama sanctitatis Servorum Dei: de prohibendis imaginibus Spiritus Sancti sub humana specie depicti: de aliis superstitionibus non tolerandis. ibid.
Literæ Apostolicæ ad Archiepiscopum Messanenſem super cultu S. Lucæ Casalii. 86.
Literæ Apostolicæ ad Archiepiscopos, & Episcopos ditionis temporalis Pontificiæ super bacchanalibus. 90.
Literæ Apostolicæ super operibus Venerabili Sorori Mariæ a Jesu de Agreda attributis sub titulo Mystica Civitas Dei, & Miraculum divinæ omnipotentiæ. 92.
Literæ Apostolicæ, quibus plurima Capitulo Ecclesiæ Veronenſis conceduntur privilegia, & opportune providetur, ut assistentes simul cum aliis canere, atque psallere non omittant. 97.
Dissertatio de publico cultu, quem in Sancta Maria Majore quidam vellent Nicolao Papæ IV. asserere. ibid.
Constitutio, qua Presbyteris Latini Ritus in Russia Polonica degentibus permittitur in Ruthenorum Unitorum Ecclesiis, deficientibus lapideis tabulis de more consecratis, & calicibus aureis, sive argenteis, Missarum sacrificia super eorumdem Ruthenorum antimensiis, & cum calicibus e stanno celebrare. 100.
CAPUT XIII. *De concessione Officii, & Missæ* 102.
Concessio novarum Lectionum, & Collectæ pro Officio S. Braulionis a BENEDICTO XIV. facta Capitulo Cæsaraugustano, totique Hispanæ Nationi. ibid.
Concessio recitandi Officium, & Missam S. Joan. Damasceni sub ritu duplici minori die 11. Maii pro omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus Portugalliæ Regi etiam extra Lusitaniam subjectis. 104.
Concessio Officii S. Barbaræ V., & M. sub ritu duplici primæ classis pro Monialibus S. Joannis Torcellanæ Diœcesis. 105.

Con-

Conceſſio Officii, & Miſſæ Sanctorum quinque Martyrum Marochienſium ſub ritu duplici primæ claſſis pro omnibus Regnis, & Dominiis Regis Luſitaniæ. 106.
Conceſſio Officii & Miſſæ S. Theotonii Confeſſoris ſub ritu duplicis majoris pro omnibus regnis, & dominiis Regis Luſitaniæ. 107.
Conceſſio Officii, ac Miſſæ in Feſto Maternitatis B. Mariæ Virginis prima Dominica Maii, & Officii, ac Miſſæ in Feſto Puritatis B. Mariæ Virginis ultima Dominica Junii, ſub ritu duplicis majoris pro omnibus Regnis, ac Dominiis Regis Luſitaniæ. 109.
Conceſſio trium Miſſar. pro defunctis in die commemorationis omnium Fidel. Defunct. 113. & 114.
Appendix. Romanorum Pontificum, Regum, atque illuſtrium Virorum teſtimonia de B. Nicolao Albergato Cardinali S. Crucis, & Epiſcopo Bononienſi juſſu, & auſpiciis BENEDICTI XIV. nunc primum collecta, & in ſex claſſes diſtributa. Præmittitur ejuſdem Vita ſcripta a Jacobo Zeno Epiſcopo Feltrenſi ad Fidem Codicis Vaticani recognita, notiſque illuſtrata, ſtudio, & labore Conſtantini Ruggerii. 115.
Præfatio, ibid.
Approbationes. 116.
Ad Reverendiſſimum Patrem, & Dominum D. Petrum Barbo S. Marci Presbyterum Cardinalem in vitam præſtantiſſimi Cardinalis S. Crucis Jacobi Zeni Feltrenſis, & Bellunenſis Epiſcopi præfatio. 117.
De vita, & moribus B. Nicolai Albergati Cardinalis Sanctæ Crucis. 117. & 118.
Teſtimonia Romanorum Pontificum de B. Nicolao Albergato Cardinali S. Crucis. 123.
Epiſtola prima Martini V. Pontificis maximi ad B. Nicolaum Epiſcopum Bononienſem Fidelitatis Sacramentum a Magiſtratibus Bononienſibus Romanæ Eccleſiæ nomine recipere jubet. ibid.
Ejuſdem Epiſtola II. ad eumdem Apoſtolicæ Sedis Nuncium in Regno Franciæ B. Nicolaum conſtituit ad pacem inter Reges, & Principes ſanciendam. ibid.
Ejudem Epiſtola III. ad eumdem. B. Nicolaum Gallicæ Legationis onus modeſte recuſantem excitat Martinus Pontifex, jubetque, ut quantocius iter ſuſcipiat. 124.
Ejuſdem Epiſtola IV. ad Henricum V. Angliæ Regem. Henricum hortatur Pontifex ad pacem cum Gallis componendam. B. Nicolaum eximiis ornat encomiis, quem ad ſedandas hujuſmodi diſcordias Apoſtolicæ Sedis Nuncium prædicto Regi, ceteriſque Galliarum Principibus mittere ſignificat. ibid.
Ejuſdem Epiſtola V. ad Carolum Delphinum Viennenſem. Delphinum enixe monet Pontifex, ut depoſitis civilibus odiis, ac diuturnis inimicitiis pacem Gallis reddat. Egregias B. Nicolai virtutes laudat, quem pacis firmandæ ſtudio ad ipſum miſiſſe dicit. 125.
Ejuſdem Epiſtola VI. ad Philippum Ducem Burgundiæ. Hortatur Ducem Burgundiæ ad amplectenda pacis conſilia, eique B. Nicolaum Apoſtolicæ Sedis Nuncium vehementer commendat, cujus virtutes ſummopere extollit. ibid.
Ejuſdem Epiſtola VII. ad Ludovicum Epiſcopum Portuenſem S. R. E. Cardinalem. Ludovicus Epiſcopus Portuenſis Galliæ Legatus renunciatur ad pacem inter Reges, ac Principes ſanciendam. Monetur, ut conſilio, atque opera B. Nicolai in hujuſmodi negotio utatur omnino, cujus egregias animi dotes recenſet Pontifex. ib.
Ejuſdem Epiſtola VIII. ad B. Nicolaum. Urbanum Carthuſienſem B. Nicolai Nuncium audiſſe ſignificat: Jubet, ut toto animo, ſtudioque omni in abſolvendum pacis negotium incumbat. 126.
Ejuſdem Epiſtola IX. ad eumdem. Pacis negotium B. Nicolao iterum commendat Pontifex, ac Urbanum Carthuſienſem ad ipſum remittere nunciat. ibid.
Ejuſdem Epiſtola X. ad Joannem Betfordiæ Ducem. Huic B. Nicolaum commendat, eique in pacis negotio ut faveat, hortatur. ibid.
Ejuſdem Epiſtola XI. ad Carolum Regem Francorum; quem orat, ut rebus in Gallia fere compoſitis, & Ludovico Epiſcopo Portuenſi commiſſis, B. Nicolaum Bononiam reverti ſinat. ibid.
Ejuſdem Epiſtola XII. ad B. Nicolaum, cui gratulatur Pontifex, quod præcipue illius ſtudio, ac ſapientia pax inter Ducem Mediolani, Venetos, ac Florentinos ſancita fuerit. 127.
Epiſtola I. Eugenii IV. P. M. ad B. Nicolaum. B. Nicolaus pacis cauſa ampliſſima legatione in Gallias Legatus. ibid.
Ejuſdem Epiſtola II. ad eumdem. B. Nicolaum hortatur Pontifex, ut univerſos Regiæ Domus Principes mutuo pacis vinculo conjungere ſtudeat, eique poteſtatem facit eoſdem ſolvendi a quocumque jurisjurandi Sacramento. 128.
Ejuſdem Epiſtola III. ad eumdem. B. Nicolaum ſolatur Pontifex, quod Principum animos ad pacem flectere adhuc non potuerit, eumque hortatur, ut totius animi viribus eamdem procurare non deſinat. ibid.
Ejuſdem Epiſtola IV. ad Carolum VII. Francorum Regem. Eum hortatur Pontifex, ut in pacis negotio B. Nicolao morem gerat, ac certum locum ab illo ſtatui ſinat, quo Principes ad pacem firmandam, tuto convenire poſſint. 129.
Ejuſdem Epiſtola V. ad B. Nicolaum. Prioratum S. Firmini B. Nicolao largitur Pontifex, ejuſque virtutes, ac merita ſummopere extollit. ibid.
Ejuſdem Epiſtola VI. ad Joannem Archiepiſcopum Tarentinum. Prioratum S. Firmini ab Archiepiſcopo Tarentino aucupatum B. Nicolao ob præcipua illius merita ſe jam ultro contuliſſe ſignificat. ibid.
Ejuſdem Epiſtola VII. ad Henricum Regem Angliæ. Gaudet de Conventu Atrebatenſi pro ſancienda pace jam indicto, atque Henricum Regem monet, ut tandem pacis conſilia ſerio amplectatur. B. Nicolaum ſummopere commendat, eumque ad hujuſmodi conventum Apoſtolicæ Sedis Legatum mittere ſignificat. ibid.
Ejuſdem Epiſtola VIII. ad Carolum Regem Franciæ. Ejuſdem argumenti. 130.
Ejuſdem Epiſtola IX. ad Philippum Ducem Burgundiæ. De eadem re. ibid.
Ejuſdem Epiſtola X. ad B. Nicolaum. In Gallias iterum ad pacem conciliandam inter Reges Franciæ, & Angliæ Legatus mittitur B. Nicolaus ampliſſima Legatione. ibid.
Ejuſdem Epiſtola XI. ad B. Nicolaum. B. Nicolai eximias virtutes laudat, eumque Concilii Ferrarienſis Legatum conſtituit. 131.
Pius II. P. M. in Reſponſione ad Orationem Oratorum Gallicorum in Conventu Mantuæ publice habita. ibid.
BENEDICTUS XIV. P. M. in præſtantiſſimo Opere de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione. 132.

Regum

Regum teſtimonia de B. Nicolao Albergato Cardinali S. Crucis. 133.
Epiſtola Caroli VII. Regis Francorum ad Synodum Baſileenſem. Legatos petit a Synodo Baſileenſi, qui una cum B. Nicolao Conventui Atrebatenſi præſideant. ibid.
Epiſtola I. Henr. VI. Regis Anglorum ad Eugenium IV. P. M. Pontifici ſignificat, ſe Oratores ſuos ad Conventum Atrebatenſem jam deſtinaſſe. ibid.
Ejuſdem Epiſtola II. ad omnes Regni ſui Incolas. B. Nicolai in procuranda pace ſtudia, ac labores memorat, ac novos Oratores pro novo pacis Conventu deſtinat. ibid.
Italorum teſtimonia de B. Nicolao Cardinali S. Crucis. 134.
I. *Vita B. Nicolai Auctore Veſpaſiano Florent.* ibid.
II. *S. Antoninus Archiepiſcopus Florentinus.* 135.
III. *Poggii Florentini Oratio in funere Beati Nicolai Cardinalis S. Crucis.* 136.
IV. *Æneas Sylvius poſtea Pius II.* 139.
V. *Franciſcus Philelphus.* 140.
VI. *Leonardus Arretinus.* 141.
VII. *Jannotius Manettus.* ibid.
VIII. *Franciſcus Barbarus.* 142.
IX. *Flavius Blondus Forolivienſis.* ibid.
X. *Petrus de Monte.* ibid.
XI. *Bornius de Sala Patritius Bononienſis.* 143.
XII. *Matthæus de Griffonibus.* ibid.
XIII. *Hiſtoria Miſcellanea Bononienſis.* ibid.
XIV. *Fr. Hieronymus de Burſellis Ordinis Prædicatorum.* 144.
XV. *Nicolaus Burtius in Bononia illuſtrata.* ib.
XVI. *Bartholomæus Saccus, vulgo Platina.* ib.
XVII. *Michael Canenſis.* ibid.
XVIII. *Marinus Sanutus.* 145.
XIX. *Hiſtoria Florent. Auctore Anonymo coævo.* ib.
XX. *Andreas Billius.* ibid.
XXI. *Benedictus Accoltus Arretinus.* ibid.
XXII. *Paulus Æmilius Veronenſis.* ibid.
XXIII. *Paulus Corteſius.* 146.
XXIV. *Baptiſta Fulgoſius.* ibid.
XXV. *Polidorus Vergilius.* ibid.
XXVI. *Helias Capreolus.* ibid.
XXVII. *Hieronymus Garimbertus in vitis Summorum Pontificum, & Cardinalium. Vita di Nicolò Albergato Cardinal di S. Croce.* 147.
XXVIII. *Carolus Sigonius in vita B. Nicolai Albergati.* ibid.
XXIX. *Scipio Admiratus.* 148.
XXX. *Fr. Bartholomæus Senenſis Carthuſianus.* ib.
XXXI. *Gabriel Penotus.* 149.
XXXII. *Philippus Ferrarius.* ibid.
XXXIII. *Ferdinandus Ughellius Florentinus.* ib.
XXXIV. *Odoricus Raynaldus.* 150.
XXXV. *Fr. Ludovicus Taurellus.* ibid.
XXXVI. *Antonius Maſinus.* 151.
Gallorum Teſtimonia de B. Nicolao Cardinali S. Crucis. ibid.
I. *Joannes Germani Epiſcopus Cabillonenſis, & primus aurei velleris Cancellarius.* ibid.
II. *Anonymus Pariſienſis in Diario ſuorum temporum.* ibid.
III. *Jonnes Carrier in vita Caroli VII. Francorum Regis.* 152.
IV. *Enguerannus de Monſtrelet Chronicorum Tomo 2.* ibid.
V. *Anonymus in Breviario Hiſtoriæ Caroli VII. Regis Francorum.* ibid.
VI. *Alanus Chartier, vel Jacobus Boverius.* ib.
VII. *Antonius Taberna Monachus Sancti Wedaſti.* ibid.
VIII. *Anonymus Cœvus in Hiſt. MS. Galli.* 154.
IX. *Oliverius de Marcha.* ibid.
X. *Robertus Gaguinus.* ibid.
XI. *Nicolaus Gilles.* 155.
XII. *Joannes Des Courtils.* ibid.
XIII. *Guilielmus Paradinus.* ibid.
XIV. *Joannes Buchet.* ibid.
XV. *Franciſcus da Belleforeſt.* ibid.
XVI. *Joannes Franciſcus Le Petit.* 156.
XVII. *Excerpta ex Tractatu Atrebatenſi inter Carolum VII. Francorum Regem, & Philippum III. Ducem Burgundiæ.* 157.
XVIII. *Petrus Sutor Gallus.* ibid.
XIX. *Ludovicus Gollut.* ibid.
XX. *Anonymus Gallus in Nomenclatore Cardinalium.* 158.
XXI. *Henricus Spondanus.* ibid.
XXII. *Antonius Aubery.* ibid.
XXIII. *Joannes Gollart.* 159.
XXIV. *Ludovicus Donius d' Attichy Epiſcopus Æduenſis.* ibid.
XXV. *Guilelmus Marlot.* ibid.
XXVI. *Pabertus.* ibid.
XXVII. *Natalis Alexander Ordinis Prædicatorum.* ibid.
XXVIII. *Gabriel Daniel Societatis Jeſu.* 160.
XXIX. *Claudius Fleury.* ibid.
Belgarum Teſtimonia de B. Nicolao Cardinali S. Crucis. ibid.
I. *Cornelius Zantfliet.* ibid.
II. *Magnum Chronicon Belgicum.* ibid.
III. *Vetus Chronicon Flandriæ.* ibid.
IV. *Arnoldus Boſtius Carmelita.* 161.
V. *Petrus Dorlandus Carthuſianus.* ibid.
VI. *Renerus Snoy.* 162.
VII. *Jacobus Meyerus Baliolanus.* ibid.
VIII. *Pontius Heuterus Delfius.* ibid.
IX. *Jacobus Marchantius.* ibid.
X. *Ferreolus Locrius Paulinas.* ibid.
XI. *Joannes Buzelinus Cameracenſis.* 163.
XII. *Theodorus Petrejus.* ibid.
XIII. *Antonius Sanderus.* ibid.
XIV. *Joannes Jacobus Chifletius.* ibid.
XV. *Joannes Rivius Lovanienſis.* ibid.
XVI. *Godefridus Henſchenius.* 164.
Variorum Teſtimonia de B. Nicolao Cardinali S. Crucis. ibid.
I. *Joannes Nauclerus Germanus.* ibid.
II. *Hartmannus Schedel Germanus.* ibid.
III. *Georgius Garnefelt Colonienſis.* 165.
IV. *Abrahamus Bzovius Polonus Ordinis Prædicatorum.* ibid.
V. *Alphonſus Ciaconius Hiſpanus.* ibid.
VI. *Thomas de Herrera Hiſpanus.* 166.
VII. *Georgius Lilius Britannus.* ibid.
VIII. *Franciſcus Haroldus Hibernus Ordinis Minorum.* ibid.
IX. *Sylveſter Siropulus in Hiſtoria Concilii Florentini.* ibid.
Synopſis Chronologica rerum geſtarum B. Nicolai Albergati. 167.
Index Auctorum, quorum teſtimonia in ſex claſſes diſtributa hoc volumine continentur. 168.
BENEDICTI XIV. Literæ Apoſtolicæ in Forma Brevis in Cauſa Canonizationis B. Nicolai Albergati S. R. E. Cardinalis, & Epiſcopi Bononienſis. 169.
Appendix II. Decreta ſuper Miraculis. 173.
Decretum I. In Cauſa Beatificationis Ven. Servæ Dei Jo. Franciſcæ Fremiot de Chantal. ibid.
Decretum II. In eadem Cauſa. 178.

ACTA,

ACTA, ET DECRETA IN CAUSIS BEATIFICATIONUM, ET CANONIZATIONUM,

ALIISQUE AD SACRORUM RITUUM MATERIAM PERTINENTIBUS.

AD Summi Pontificatus apicem divina largitate, licet immerentes, evecti, curare numquam deſtitimus, ut cauſæ ad Servorum Dei Beatificationem, & Beatorum Canonizationem ſpectantes ea, qua par erat, ſolertia, diligentiaque tractarentur. Ut autem nos quoque operam noſtram in iis perpendendis, perficiendiſque collocaremus impenſius, Sacræ Congregationis Rituum Conſultoribus ediximus, ut octiduo ante, quam coram Nobis cauſa aliqua hujuſmodi proponeretur, ad nos ſuffragia ſua ſcriptis conſignata tranſmitterent. Inde enim futurum erat, ut nos primum rem totam penitius introſpiceremus, deinde ſtatum omnem cauſæ, difficultateſque a Conſultoribus excitatas ejuſdem Sacræ Congregationis Cardinalibus breviter, dilucideque proponentes, eorum conſilia facilius, atque expeditius audiremus. Cum vero Ponti-

ficatus noſtri tempore his ſuper cauſis plura ſive generalia, ſive particularia a nobis edita ſint Decreta; quamquam illorum aliqua ſuperioribus libris, prout ferebat occaſio, inſeruerimus; operæ tamen pretium duximus, ea omnia hic in unum colligere, ac ad certa veluti capita revocare, ut facilius haberi præ manibus, ac unico veluti intuitu legi poſſint. Hoc autem collocabuntur ordine, ut primum Decreta generalia, deinde particularia in ſuas itidem claſſes diſtributa recenſeantur. Addemus præterea plurimas Epiſtolas, Decreta, Apoſtolicas Literas, Conſtitutiones, aliaque monumenta, in quibus argumenta in Sacra Rituum Congregatione agitari ſolita pertractamus, vel aliquid hujuſmodi concedimus, ſeu decernimus, omiſſis tamen iis, quæ utpote communia, hujuſmodi rerum ſtudioſis uſui eſſe minime exiſtimavimus.

CAPUT PRIMUM

DECRETA GENERALIA

EDITA A SS. D. N.

BENEDICTO XIV.

SUPER CAUSIS BEATIFICATIONIS SERVORUM DEI, ET CANONIZATIONIS BEATORUM.

PRIMUM DECRETUM GENERALE.

De probatione subsidiaria Virtutum, aut Martyrii Servorum Dei ex Testibus de auditu, aliisque adminiculis.

DUBITATUM saepe fuerat in Sacra Rituum Congregatione, an in causis procedentibus per viam non cultus super Servorum Dei Virtutibus, aut Martyrio, & causa Martyrii, si absque dolo malo, aut culpabili Postulatorum negligentia deessent testes de visu, Virtutes, ac Martyrium per testes de auditu, aliaque subsidiaria documenta ob speciales aliquas circumstantias probari possent? Affirmativam amplectendam esse sententiam contendebant Postulatores pluribus innixi rationibus, quas superius attulimus lib. 3. cap. 3. num. 13. Affirmativae etiam sententiae favere videbatur ejusdem Sacrae Rituum Congregationis praxis, quae in aliquibus hujusmodi causis testes de auditu, aliasque subsidiarias probationes admiserat, uti fuse disseruimus cit. lib. 3. cap. 3., ubi etiam mentem nostram ediximus, quid videlicet faciendum esse censeremus, donec clarum hac super re Sacrae Congregationis responsum ederetur. Verum cum post nostram ad Summum Pontificatum assumptionem, coram Nobis in Congregatione generali Sacrorum Rituum die 21. Martii 1741. proposita fuisset causa Ven. Servi Dei Francisci Caraccioli super dubio virtutum, & pro earum probatione non nisi testes de auditu adessent, multis tamen formis adminiculati, & causa procederet per viam non cultus; Consultores autem fere omnes, & Cardinales suffragiis suis pro earum probatione, & approbatione uniforme tulissent judicium; Nos primum post maturum examen die 23. Apr. 1741. Decretum edidimus, in quo declaravimus, virtutes praedictas Servi Dei ita esse probatas, ut tuto deveniri posset ad ulteriora, ad miraculorum videlicet discussionem. Aliud deinde, ut memoratae controversiae finis imponeretur, eadem die generale Decretum edidimus, in quo statuimus, quid servandum in posterum esset in his causis, uti ex Decreti verbis, quae subnectimus, precipue patebit. Ea Decreti utriusque verba.

eioli decernit Pontifex virtutes ita probari, ut tuto deveniri possit ad ulteriora, nempe ad miraculorum discussionem. 23. Apr. 1741.

DECRETUM

NEAPOLITANA BEATIFICATIONIS, ET CANONIZATIONIS

VEN. SERVI DEI FRANCISCI CARACCIOLI

Clericorum Regularium Minorum Fundatoris.

PRoposita nuper in Congregatione Generali coram Sanctissimo Domino nostro BENEDICTO Papa XIV. sub die vigesima prima Martii proxime praeteriti per Reverendissimum Dominum Cardinalem Bellugam Relatorem deputatum Causa Venerabilis Servi Dei Francisci Caraccioli Fundatoris Clericorum Regularium Minorum super Dubio -- *An constet de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, & Charitate, & Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, ac Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, in casu, & ad effectum &c.* -- Sanctitas Sua, perlectis, relatisque omnium Consultorum, & auditis Reverendissimorum Cardinalium suffragiis, tunc quidem Responsum censuit differendum, ut in tam gravi re Dei etiam consilium, & suis, & aliorum precibus exquireret; postmodum autem, celebrato hac etiam de causa sacrosancto Missae Sacrificio, accitisque coram se R. P. D. Promotore Fidei, meque infrascripto secretario, ejusdem Sacrae Congregationis sententiam approbando, declaravit -- *Virtutes praedictas ita probari, ut tuto deveniri possit ad ulteriora, nimirum ad discussionem Miraculorum, in casu, & ad effectum &c.* -- Sed cum ex Testibus de auditu tantum, multiformiter licet adminiculatis, fuerint probatae; ut quod Virtutum probationi desuit, Miraculorum eas confirmantium probatione suppleatur, ad Servi Dei Beatificationem non ante deveniendum esse censuit, quam Miracula omnino quatuor probentur ex Testibus de visu, atque approbentur, juxta formam inscripti Decreti generalis eam ob rem editi hac ipsa die Dominica tertia post Pasqua 23. Aprilis 1741.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Praef.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus S. R. C. Secretarius.

In Causa Ven. Servi Dei Francisci Caracc.

DECRETUM GENERALE.

I. CUM in Congregatione Generali habita coram Sanctissimo Domino Nostro BENEDICTO Papa XIV. die vigesima prima Martii proxime praeteriti, occasione agendi de Virtutibus Venerabilis Servi Dei Francisci Caraccioli Congregationis Cleric. Regul. Min. Fundatoris, earumque sufficienti probatione, generatim etiam quaesitum, atque acriter disputatum fuerit, possent ne unquam, aut deberent haberi satis probatae ad effectum de quo agitur, Virtutes alicujus sine ullis Testibus de visu; Sanctitas Sua perlectis Consultorum, & auditis Reverendissimorum Cardinalium tunc suffragiis, reque postea secum, & cum aliis etiam mature perpensa, & pertractata, ad ambages quascumque certa, & clara lege desuper tollendas, ita censuit distinguendum.

1. Occasio hujus Generalis Decreti.

2. Ut in Causis Beatorum procedentibus per viam Cultus sive a Sede Apostolica indulti, sive per tempus immemorabile delati, non recedatur ab antiqua praxi admittendi Virtutum, aut Martyrii probationem, quam vocant subsidiariam, conflatam ex Testibus quidem tantum de auditu quandoque a videntibus, quandoque non; sed variis tamen roboratam adminiculis ad faciendam viro prudenti, ac de re gravi judicaturo auctoritatem, & fidem idoneis, ad quae rite colligenda, & seligenda, sunt a

2. In causis Beatorum procedentibus per viam Cultus immemorabilis admittitur probatio subsidiaria virtutum, aut Martyrii ex testibus de

auditu, aliisque adminiculis.

majoribus noſtris Literæ, & Proceſſus Compulſoriales ordinati: Cum æquum ſit, & Antiquitatis, & Cultus haberi rationem; neque negari poſſit, quin magnum Sanctitatis argumentum ſit, quod quis colatur propter Sanctitatem. Tametſi etiam in Beatis, & antiquis, ubi Teſtes de viſu habeantur, vel haberi poſſint; ex his, & non ex ſolis Teſtibus de auditu, eorum Virtutes, aut Martyrium (quemadmodum & in variis hujuſmodi Cauſis factum eſt) probari debent.

3. Ejuſmodi probatio admittitur etiam in cauſis Servorum Dei procedentibus per viam non cultus, ſemoto tamen dolo malo, & culpabili dilatione.

3. Ex quadam etiam æquitate, ne interdum ſcilicet contingat, Cauſas, Dei, atque hominum judicio, ceteroquin promoveri dignas, ex ſolo Teſtium de viſu quandoque non culpabili defectu, jacere omnino, & perpetuo derelictas; præſertim cum neque raro, claris de cælo ſignis, & prodigiis auditur Deus, hujuſmodi defectu non attento, Amicum ſuum, ut ſuperius aſcendat, invitare: poſſit eadem ſubſidiaria probatio admitti & in Cauſis ſimplicium Dei Servorum, per viam non Cultus procedentibus; quando tamen non conſtiterit, primos auctoritate ordinaria Proceſſus fuiſſe dolo malo, aut culpabili negligentia tamdiu dilatos, donec Teſtes de viſu nulli ſupereſſent: & quando etiam, comperto ejuſmodi Teſtium defectu, Sacræ tamen Congregationis conſilio ſignata Cauſæ fuerit Commiſſio, & Literæ Remiſſoriales ad Proceſſus auctoritate Apoſtolica faciendos expeditæ, nulla cum ſpe Teſtium de viſu in ipſis audiendorum.

4. Formula ſuffragii ferendi in hiſce Cauſis.

4. Atque in his cauſis deinde ſuffragium laturi, ubi ex dicta probatione ſubſidiaria, omnibus ſimul rite, & recte penſatis, talis, ac tanta (ipſorum judicio) exſurgat veri Martyrii, aut Virtutum heroicarum moralis, ut ajunt, certitudo, quæ non impoſſibile quidem, ſed imprudens (ipſorum pariter ſententia) reddat judicium de propoſito; ne qua ex diverſitate reſpondendi oriatur deinde ſententiarum ambiguitas, hac ferme formula reſpondeant, ſeu reſcribant: *Virtutes in gradu heroico, aut Martyrium ita probari, ut tuto procedi poſſit ad ulteriores*, nimirum ad diſcuſſionem Miraculorum, in caſu, & ad effectum de quo agitur.

5. In eiſdem Cauſis admittenda tantum Miracula probata per Teſtes de viſu; adeoque rejicienda ea omnia, quæ per Teſtes de auditu ſunt probata.

5. Simul tamen, ne juris rigor in his Cauſis adhiberi nedum ſolitus, ſed & neceſſarius, ullo pacto relaxetur; ſed quod ex humano teſtimonio deerit, divino compenſetur: miracula primum quidem quacumque in Cauſa ſive Beatorum ad Canonizationem, ſive Servorum Dei ad Beatificationem, non niſi ex Teſtibus de viſu quoad ſubſtantiam approbentur; nulla ratione habita illorum, quæ in Proceſſu ex ſolis Teſtibus de auditu depoſita, & quantiſcumque documentis confirmata perlegantur: cum nova alia ſubinde Miracula, Teſtibus de viſu plene comprobata, poſſit quotidie, ſi Deus voluerit, ſupervenire.

6. In Cauſis Beatorum per viam Cultus immemorabilis procedentibus, probatis Virtutibus aut Martyrio per Teſtes de auditu adminiculatos, requiruntur pro Canonizatione quatuor Miracula per Teſtes de viſu probata.

6. Deinde vero cum in Cauſis Beatorum per viam Cultus immemorabilis, aut indulti procedentibus, de ſtylo præſenti ſit, ut approbato jam ex Teſtibus de auditu, ut ſupra dictum eſt, adminiculatis Martyrio, aut Virtutibus in gradu heroico, ex duobus deinde Miraculis ad ſolemnem eorum Canonizationem deveniatur; in poſterum, non duo, ut hactenus, ſed quatuor ad eorum Canonizationem probari debeant Miracula; & quidem, ut dictum eſt, ex Teſtibus de viſu.

7. In Cauſis vero Servorum Dei procedentibus per viam non Cultus, probatis Virtutibus, aut Martyrio per Teſtes de viſu, duo pro Beatificatione requiruntur Miracula; ſed, ſi Teſtes ſint de auditu, quatuor pro Beatificatione, & duo pro Canonizatione Miracula ſunt approbanda. 23. Apr. 1741.

7. In Cauſis autem ſimplicium Servorum Dei procedentibus per viam non Cultus, ſervetur, qui jam pridem invaluit, mos, ut probatis ex Teſtibus de viſu Virtutibus: ex duobus deinde Miraculis ad Beatificationem procedatur. At ubi Virtutes, aut Martyrium ex Teſtibus de auditu, ut ſupra, fuerint probatæ; non duo, ut hactenus, ſed quatuor omnino ad Beatificationem, ac deinde duo alia poſt illam facta, ut moris eſt, ad eorum Canonizationem, ex Teſtibus pariter de viſu, debeant approbari. Atque ita ſervandum Sanctitas Sua cenſuit, decrevit, & mandavit hac die 23. Aprilis 1741.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secretarius.

SECUNDUM DECRETUM GENERALE.

De non miſcendis, ſeu complicandis, in Cauſis non Martyrum, Virtutum, & Miraculorum dubiis, imo neque tranſponendis, aut differendis, ut, ſuſpenſa reſolutione ſuper Virtutibus, ad miracula explicanda procedatur.

CUM in cauſis non Martyrum dubium ſuper Virtutibus diſcutiendum proponitur, uſuvenire nonnunquam ſolet, ut difficultates occurrant vel ex defectu probationum, vel ex actuum qualitate petitæ, ob quas ancipites hæreant Conſultores, & quid ſtatuere eos oporteat, ignorent. In his caſibus eorum nonnullis ſuaſerunt; ut ad miraculorum diſcuſſionem procederetur. Imo in cauſa Viterbien. Beatificat., & Canon. Servæ Dei Sororis Hyacinthæ de Mareſcottis ſub Clemente XI. anno 1712. Poſtulatores petierunt, ut ſuſpenſa deliberatione ſuper virtutibus, tranſitus fieret ad miraculorum examen; & in cauſa Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal ſub Clemente XII. anno 1730. Poſtulatores enixe rogarunt, ut una cum virtutum dubio dubium de miraculis proponeretur. Verum cum id judiciali cauſarum iſtarum ordini adverſetur, in utroque caſu Sacra Congregatio, utroque approbante Pontifice, petitionem rejecit, uti oſtendimus lib. 2. cap. ult. n. 9. Cum tamen anno 1742. propoſito in Congregatione præparatoria dubio virtutum Servi Dei Cardinalis de Aretio, relatum nobis a Congregationis Secretario fuiſſe, Conſultorum ſuffragia eo iterum collimaſſe, ut facultas a nobis daretur proponendi dubium de virtutibus una cum dubio de miraculis; Nos, re mature conſiderata, veræ, & antiquæ Sacræ Congregationis praxi adhærentes, ſequens generale edidimus decretum.

DECRETUM

NEAPOLITANA BEATIFICATIONIS, ET CANONIZATIONIS

SERVI DEI PAULI BURALIS

Cardinalis de Aretio nuncupati ex Clericis Regularibus Theatinis.

Rogatur Pontifex ut in cauſa Ven. Servi Dei Pauli Buralis liceat simul miracula una cum virtutibus proponendi, & expendendi.

RElato per me infraſcriptum Secretarium conſilio plerumque Conſultorum in Congregatione Præparatoria ſuper Virtutibus Venerabilis Servi Dei PAULI BURALIS Cardinalis de Aretio nuncupati die tertia currentis Aprilis expetentium, ut ad Judicium de Virtutibus ejuſdem Servi Dei certius ferendum, ex Indulto Pontificio liceret Miracula quoque una cum Virtutibus proponi, ſimul & expendi; Sanctiſſimus Dominus Noſter BENEDICTUS Papa XIV. ad mentem Congregationis Generalis in ſimili Cauſa coram felicis recordationis Clemente Papa XI. habitæ jam die 6. Decembris 1712. ſibi tunc Promotori Fidei optime perſpectam, reſpondit: In Cauſis non Martyrum, cum ex veteri Sedis Apoſtolicæ inſtituto, ac more Majorum in Bullis Summorum Pontificum nobis expreſſo, & commendato, Canonizandorum Sanctitas, ſeu Virtutes in gradu heroico debeant utroque, hominis videlicet per ſe, ac Dei per Miracula loquentis teſtimonio probari, rite, atque ordinate procedendo, non prius eſſe de Divino teſtimonio quærendum, quam humano ſatis (quantum eſt ex hac parte) conſtiterit probari: ad differentiam doctrinæ, ſeu Myſteriorum Fidei, quæ ſicut humano nequeunt ingenio comprehendi, ita Divino potius, quam humano, petunt teſtimonio confirmari, juxta illud Marc. videlicet: Prædicaverunt ubique, Domino cooperante, & ſermonem confirmante ſequentibus ſignis. Itaque non eſſe in hac, aut alia Cauſa ſimili, ullatenus miſcenda, ſeu complicanda Virtutum, & Miraculorum Dubia, ſed ſeparatim, ac ſucceſſive proponenda, immo nec tranſponenda eſſe, aut differenda, *ut ſuſpenſa reſolutione ſuper Virtutibus, ad Miracula expendenda procedatur.* Atque

Petitam licentiam negat Pontifex & generaliter ſtatuit, in cauſis non Martyrum complicanda non eſſe, ſed ſucceſſive pro-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

que ita Sanctitas Sua in Cauſis non Martyrum ſervari mandavit. Hac die 10. Aprilis 1742.

Ponendis virtutum, ac miraculorum dubia. 10. Apr. 1742.

F. Jo. A. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymit.
S. R. C. Secret.

TERTIUM DECRETUM GENERALE.

Miracula in Cauſis Canonizationis, procedentibus per viam caſus excepti, dici debent ſecuta poſt indultam venerationem, ſi ſecuta ſint poſt primam cultus conceſſionem, aut poſt complementum centenarii cultus, antequam de eodem prolata ſit ſententia.

STATUERAT Clemens IX. die 10. Septembris 1668., ut in Cauſis Canonizationis ſive procedentibus per viam non cultus, ſive per viam caſus excepti, diſcutienda dumtaxat proponerentur miracula, quæ poſt indultam venerationem ſupervenerunt. Ortum hinc duxerunt controverſiæ inter Fidei Promotorem, & Poſtulatores in Cauſis procedentibus per viam Caſus excepti, nimirum vel Cultus ab Apoſtolica Sede per ſpeciales conceſſiones indulti, vel Cultus publici per ſpatium centum annorum continuati, quænam videlicet miracula cenſenda ſint ſecuta poſt indultam venerationem? Contendebat Fidei Promotor, miracula non poſſe dici ſecuta poſt indultam venerationem, ideſt poſt primam Apoſtolicam conceſſionem, ſi alia amplior ſit, ſubſecuta, neque poſt centenariam completam, niſi ſecuta ſint poſt ſententiam approbativam Cultus publici a Sacra Congregatione confirmatam. Excipiebant Poſtulatores, dicenda eſſe ſecuta poſt indultam venerationem, ſi ſecuta ſint vel poſt primam Apoſtolicam Cultus conceſſionem, etiamſi alia amplior ſit ſubſecuta, vel poſt completum tempus 100. annorum publici cultus, etiamſi ante ſententiam prædicti Cultus approbativam contigerint. Plures in his cauſis ſuper hac controverſia a Sanctorum Rituum Congregatione reſolutiones prodiere Poſtulatorum intentioni favorabiles, uti oſtendimus lib. 2. cap. 21., & nullum umquam prodierat generale Decretum. Cum autem in Cauſa Canonizationis B. Petri Regalati exorta iterum hæc difficultas fuiſſet; Nos die 15. Maji 1743. Decretum edidimus favorabile Poſtulatorum petitioni. Mox eadem cauſa coram Nobis propoſita die 2. Junii 1744. in Congregatione generali, auditiſque Cardinalium, & Conſultorum ſuffragiis, ad aliud tempus ſententiam noſtram dicere diſtulimus, donec die 14. Julii ejuſdem anni poſt celebratum Miſſæ Sacrificium in Eccleſia Sanctæ Mariæ de Ara-Cœli, duplex edidimus Decretum, in quorum primo duo miracula ex propoſitis approbavimus ad effectum Canonizationis; in altero vero, quod generale eſſe voluimus, decrevimus, miracula dicenda eſſe ſecuta poſt indultam venerationem, adeoque habendam de iis eſſe rationem in ordine ad Canonizationem, ſi ſecuta ſint poſt primam Cultus conceſſionem, etiamſi amplior poſtmodum conceſſio ſit ſubſecuta; vel ſi ſecuta ſint poſt centenarii Cultus complementum, etiam antequam ſententia de eodem prolata ſit.

Ex Decretorum verba.

DECRETUM

OXOMEN. CANONIZATIONIS BEATI PETRI REGALATI

Ordinis Minorum, apud Hiſpanos Regularis Obſervantiæ Sancti Franciſci Reſtauratoris.

1. Ob geminas difficultates excitatas a Poſtulatore.

1. CUM, præmiſſis de jure, & praxi Sedis Apoſtolicæ præmittendis, Cauſa Canonizationis Beati Petri Regalati eo redacta eſſet, ut de Miraculis agendum eſſet pro Canonizatione obtinenda neceſſariis, hinæque fuiſſent excitatæ difficultates ad ordinem judicii pertinentes, quarum altera in eo conſiſtebat, an pro obtinenda hujus Beati Canonizatione duo ſufficerent Miracula poſt indultam venerationem ſuperventa juxta antiquiorem praxim Sacræ Congregationis, vel potius quatuor eſſent neceſſaria ad tramites Decreti a Sanctiſſimo Domino noſtro editi die 13. Aprilis 1741. pro Cauſis procedentibus per viam caſus excepti a Decretis Urbani VIII. & in quibus præceſſit approbatio virtutum, non per teſtes de viſu, ſed per teſtes de auditu, & probationes ſubſidiarias; altera in eo ſita erat, an pro obtinenda Canonizatione Beati Petri Regalati poſſet haberi ratio revocationis ad vitam pueruli Joannis Reinoſo, qui lapſus in publicum fontem, ſub aqua mortuus dicebatur, & invocato ab adſtantibus Beato Petro Regalato reſuſcitatus ferebatur, ex quo videlicet factum contigerat anno 1627. & ſic ante annum 1683. in quo ſententia prodiit Cultus immemorabilis approbativa. Poſtulatores neceſſarium eſſe exiſtimaverunt ad Sanctiſſimum Dominum Noſtrum ſupplicem habere recurſum.

res ad Pontificem recurrunt.

2. Utrinque difficultati per favorabile Pontificis reſponſum occurritur.

2. Cumque Sanctitas Sua, omnibus mature perpenſis, Decretum ediderit die 2. Auguſti 1741. in quo declaravit, Cauſam Beati Petri Regalati non eſſe comprehenſam ſub ſuo antecedenti memorato Decreto diei 23. Aprilis 1741. & pro ea ſufficere debere bina Miracula ſecuta poſt indultam venerationem, ex quo videlicet ex Sacræ Congregationis Regeſtis deprehenſum eſt, quod ad Virtutum approbationem factam die 16. Novembris 1630. proceſſum eſt prævia approbatione, non duorum, ſed quatuor Miraculorum, editoque alio Decreto die 15. Maii 1743. declaraverit, poſſe haberi rationem aſſerti Miraculi ſecuti anno 1627. Pro obtinenda Canonizatione, ſi prævia diſcuſſione illud approbari contingeret, ex quo videlicet etſi ſecutum eſſet poſt ſententiam prolatam anno 1683. ſuper Cultu immemorabili, vel centenario, ſecutum tamen dici debebat poſt indultam venerationem, hoc eſt poſt centenarii Cultus complementum, utpote initium docentis ab anno 1456. in quo Beatus pie in Domino obiit, ſublatis hiſce difficultatibus, inoffenſo pede deventum eſt ad diſputationem confecuti Dubii, *An, & de quibus Miraculis conſtet in caſu, & ad effectum, de quo agitur.*

Proponitur dubium, an, & de quibus miraculis conſtet.

3. In tribus Congregationibus rejiciuntur aſſerta reſuſcitatio cujuſdam pueri ob defectum ſufficientis probationis, ſed duo alia miracula approbantur.

3. Juxta Sacræ Congregationis praxim, ter de eo actum eſt, primo in Congregatione Antepræparatoria habita in ædibus Cardinalis Ponentis die 30. Aprilis 1743.: ſecundo in Congregatione Præparatoria habita die 21. Januarii currentis anni 1744. & tertio in congregatione Generali coram Sanctitate Sua die 2. Junii mox elapſi, & in prædictis tribus Congregationibus propoſitis variis difficultatibus adverſus aſſertam reſuſcitationem pueri Joannis Reinoſo, nullatenus deſumptis ex eo quod factum ſecurum eſſet ante indultam venerationem, ſed ex alio capite, defectus videlicet ſufficientis probationis, ſuffragia tum Conſultorum, tum Cardinalium, in duorum ſequentium Miraculorum approbationem conſpirarunt:

4. Primum miraculum approbatum.

4. Alterum in ordinem ſecundum, quod anno 1705. accidit in perſona Sacerdotis Didaci de Placentia, qui comitiali morbo habitualiter laborans, vehementique epileptico paroxiſmo correptus, cum in foculare propriæ domus prunis ardentibus undequaque refertum cecidiſſet, & ollam ferventis aquæ plenam invertiſſet, combuſto vultu, caligatiſque oculis cæcus omnino factus, in eo miſerabili ſtatu cum per plures menſes permanſiſſet, nec ei ullo modo profuiſſet cura palliativa a Medicis adhibita, qui de recuperatione viſus deſperabant, implorata Beati Petri Regalati ope, admotoque oculis ejuſdem Beati Caputio, potentiam viſivam in eo inſtanti perfecte recuperavit, & acutiori, quam antea, oculorum acie toto, quo ſupervixit, tempore, præditus eſt.

5. Secundum miraculum approbatum.

5. Alterum in ordine decimum contigit anno 1737. in perſona Birgittæ Ortegæ, cui in ſiniſtra lumborum regione poſt diu paſſos nefriticos dolores tumor erupit. A tumore, uti dicunt, ſuppurato, Chirurgique manu aperto graveolens ſanies ad eminas quinque profluxit, majori fluxura quantitate, niſi

UAB Biblioteca de Ciències Socials

nisi peritus procedens juxta regulam artis inhibuisset. Superstes ulcus vicinas corrupit costas, quas extrahere oportuit, & ideo perenni puris exitu se se dimisit, ut renes inter viscera reconditi a perito curante viderentur. Post longam, & operosam medicationem, ulcus transivit in altam fistulam, quam intactam periti relinquere decreverunt; & interea febris, & continui affectæ partis dolores non deerant. Vulgata miraculorum fama, quæ ad intercessionem Beati Petri Regalati omnipotens Deus operari dignabatur, Birgitta sacras ejus Lipsanas, quæ in Templo a patria sede sex leucarum spatio distante custodiebantur, statuit visitare. Cumque eas pio mentis affectu esset venerata, & repetitis precibus tum de mane, tum de sero, se intercessioni Beati commendasset, & nocte immediante sequenti placide, quod nunquam antea factum fuerat, somnum habuisset, arrepto die sequenti itinere pro reditu ad patriam, ex equo descendens, nulloque amplius correpta dolore, exclamans ait, se jam esse sanatam: cumque maritus itineris comes, & professione Chirurgus, fistulam visitasset, eam invenit perfecte consolidatam, reunitam, modica tantum superstite parva cicatrice, ita ut reassumptis a Birgitta in instanti viribus, ea omnia statim adimpleverit, quæ sana facere consueverat, & in eodem prospero statu permanserit, usquequo vixit.

6. Duo memorata miracula tertii generis approbantur a Pontifice ad effectum Canonizationis.

6. Interfuit Sanctissimus memorate Congregationi Generali; cumque in ea quidquid in suffragiis Consultorum antea diligenter legerat, diligenter retulisset, sententias Cardinalium audivit. Quibus auditis, ait se petere tempus, ut novas adhiberet diligentias, &, quod præcipuum erat, ut a Deo lumen, & auxilium imploraret. Quibus adimpletis, accitisque tum PP. Fidei Promotore, tum me inscripto Sacræ Congregationis Rituum Secretario, post celebratum Missæ Sacrificium in Ecclesia Sanctæ Mariæ de Ara-Cœli hac die Sancto Bonaventuræ, Sacri Cardinalium Collegii, & Seraphicæ Religionis illustri ornamento dicata, respondens Dubio proposito, pronunciavit, *Constare de supradicto miraculo in ordine secundo, & de supradicto alio miraculo in ordine decimo, tamquam miraculis tertii generis ad effectum Canonizationis*, & Decretum hoc publicari mandavit. Hac die 24. Julii 1744.

C. Card. De Marinis Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus
S. R. C. Secretarius.

DECRETUM GENERALE.

1. Duo Urbani VIII. Decreta vetantia publicum cultum erga non beatificatos, neque canonizatos.

1. POSTQUAM sanctæ memoriæ Urbanus Papa VIII. die 13. Martii 1625. prohibuit exhibitionem publici Cultus erga eos Dei Servos, qui nec fuerant beatificati, nec a Sede Apostolica canonizati, addita declaratione, quod non intendebat, per hoc ullum præjudicium inferre iis Dei Servis, qui vel ex indulto Summorum Pontificum, aut Sacræ Congregationis permissione, vel per communem Ecclesiæ consensum, vel per immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicæ, vel Ordinarii coluntur; idemque Summus Pontifex die 5. Julii 1634. in suis Litteris Apostolicis in forma brevis expeditis antedictum Decretum solemniter confirmavit, & pro firmiori ejus executione statuit, quod in Causis procedentibus per viam casus excepti, hoc est cultus publici exhibiti altero ex modis supra enunciatis, ferri ante omnia deberet sententia a Judice Ordinario, vel a Judice Delegato a Sede Apostolica, a Sacrorum deinde Rituum Congregatione confirmanda, super prædicto cultu, declaravitque, longissimum tempus, & illius immemorabilem cursum, de quo in antecedenti enunciato Decreto, intelligendum esse tempus centum annorum metam excedens.

2. Congregatio Rituum statuit pro complemento dictæ centenariæ non esse attendenda gesta post eadem Decreta, hoc est post annum 1634. in quo prodierunt Literæ Apostolicæ supradictæ Urbani VIII. ita ut centenaria in re, de qua nunc agitur, debeat esse completa anno 1633. juxta plene relata, & discussa lib. 2. de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione cap. 22. edito a Sanctissimo Domino Nostro BENEDICTO Papa XIV. & in Appendice ad dictum tomum secundum, in qua Decreta, & Constitutio Urbani referuntur;

complemento centenariæ publici cultus non esse attendenda gesta post decreta Urbani VIII.

3. Clemens IX. decrevit in causis Canonizationis disceptanda tantum esse miracula, quæ post indultam venerationem supervenerunt.

3. Postquam demum a sanctæ memoriæ Clemente Papa IX. die 10. Septembris 1668. decretum est, ut in causis Canonizationis, sive procedentibus per viam non Cultus, sive per viam Casus excepti a Decretis Urbani VIII. proponi deberent, & discuti, & ad Juris trutinam rediri Miracula, quæ post indultam venerationem supervenerunt, ut ex iis constare possit, num Sedes Apostolica tuto valeat ad solemnem Canonizationem juxta Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ritum, & Canonicas sanctiones devenire, juxta ea, quæ plene habentur *in citato Opere de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione lib. 1. cap. 25.* controversiæ exortæ sunt inter Fidei Promotorem, & Postulatores, in Causis procedentibus per viam Casus excepti, hoc est vel Cultus indulti ab Apostolica Sede per speciales concessiones, vel dependenter a Cultu publico per spatium centum annorum continuato, juxta ea, quæ supra dicta sunt, quænam Miracula censeri debeant secuta post indultam venerationem, contendente Fidei Promotore, Miraculum non posse dici secutum post indultam venerationem, hoc est post primam Apostolicam concessionem, si alia amplior subsecuta sit, nec Miraculum dici posse secutum post indultam Venerationem, si secutum sit post completam centenariam, cum pro hujusmodi effectu opus sit, ut sit secutum post sententiam Cultus publici approbativam a Sacra Congregatione confirmatam, & excipientibus Postulatoribus, Miracula dicenda esse secuta post indultam venerationem, si secuta sint vel post primam Apostolicam Cultus concessionem, etiamsi alia amplior subsecuta sit, vel si contigerint post completum tempus centum annorum publici Cultus, etiamsi contigerint ante sententiam prædicti Cultus approbativam.

Controversia orta est, quænam miracula dicenda sint secuta post indultam venerationem.

Porro licet super hisce controversiis plures in casibus propositis a Sacrorum Rituum Congregatione resolutiones prodierint semper favorabiles intentioni Postulatorum, juxta ea quæ plene habentur *in citato Opere l. 2. cap. 21.* cum tamen hucusque super eis nullum prodierit Generale Decretum, Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS PAPA XIV. statuendum censuit, prout præsenti Generali Decreto statuit. Miracula dici debere secuta post indultam venerationem, & sic de eis habendam esse rationem in ordine ad Canonizationem, si secuta sint post primam Cultus concessionem, etiamsi amplior concessio postmodum subsecuta sit, cum aliud sit veneratio, aliud augmentum venerationis, vel si secuta sint post complementum centenarii Cultus, antequam sententia de eodem prolata sit, cum sententia super Casu excepto nihil novi importet, sed declaret, Cultum Publicum fuisse exhibitum per annos centum ante Urbanam Constitutionem, & de interventu Apostolicæ auctoritatis, etiam præcisive a sententia, dubitandum non sit, cum Summus Pontifex Urbanus VIII. tum in citatis Decretis, tum in Constitutione allegata protestatus sit, uti supra visum est, se nullum velle præjudicium afferre hisce Dei Servis, quibus per centenarium completum annorum numerum Cultus publicus antea fuisset exhibitus. In quorum omnium fidem ego infrascriptus Sacræ Congregationis Rituum Secretarius, præsens Decretum propria manu subscripsi, & mandato Sanctissimi Domini Nostri obtemperans inter Regesta Sacræ Congregationis retuli, & in publicis locis Urbis more solito affigendum curavi. Hac die 14. Julii 1744.

4. Miracula dicuntur secuta post indultam venerationem si secuta sint post primam cultus concessionem, licet amplior concessio sit subsecuta.

Vel si secuta sint post centenarii cultus complementum, etiam antequam sententia de eodem prolata sit.

C. Card. de Marinis Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus
S. R. C. Secretarius.

QUAR-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

QUARTUM DECRETUM GENERALE.

Plura ſtatuuntur ad rectam Cauſarum Beatificationis, & Canonizationis diſcuſſionem opportuna ac neceſſaria.

CUM in generali Sacrorum Rituum Congregatione die 13. Maii 1749. in Cauſa Beatificationis, ſeu Declarationis Martyrii Ven. Servi Dei Andreæ Bobola Soc. Jeſu propoſitum coram Nobis fuiſſe dubium ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, *necnon ſuper ſignis, ſeu miraculis; Nos auditis Cardinalium ſententiis (Conſultorum enim ſuffragia jam antea ad nos in ſcriptis tranſmiſſa ſedulo legeramus) ad aliud tempus, ut divinam imploremus opem, ac rem maturius diſcuteremus, Decretum edere diſtulimus. Tandem die 22. Maii ejuſdem anni Decretum edidimus, in quo ſtatuimus non conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii per directas probationes, videlicet per teſtes de viſu conteſtes idoneos, & aptos: Indulſimus tamen ejuſdem cauſæ Poſtulatoribus, ut in Generali Sacrorum Rituum Congregatione proponere iterum poſſent idem dubium, & cauſam proſequi per probationes ſubſidiarias in genere ſuo perfectas ſuper martyrio, & cauſa martyrii, dummodo quoad examen, & numerum, nempe non duorum, ſed quatuor miraculorum, ſervaretur forma generalis noſtri Decreti editi die 23. Aprilis 1741. Præterea iiſdem Poſtulatoribus injunximus primo, ut docerent vel de judicio completo ſuper fama Martyrii in genere, vel de obtenta Pontificia a prædicto judicio diſpenſatione: ſecundo ut novas adhiberent diligentias in archivio Domus Profeſſæ Soc. Jeſu in urbe pro reperienda relatione de more P. Bobolæ, & P. Simeonis Maffon, quam P. Generalis requiſierat a P. Provinciali, & quæ tranſmiſſa præſumitur, ſervatis ſervandis, omnibuſque impletis, quæ præſtita a Nobis fuere, dum in minoribus Promotoris Fidei munere fungebamur, in cauſa tunc Ven. Servi Dei, nunc S. Joannis Franciſci Regis Soc. Jeſu.*

Cum autem aliqua Nobis occurrerent, quæ ad rectam cauſarum Beatificationis, & Canonizationis diſcuſſionem opportuna, ac neceſſaria videbantur; eadem hac occaſione decernere non prætermiſimus, præfatoque Decreto ita inſerere, ut ſervari omnino deberent in poſterum, ac Decreti generalis vim obtinerent. Ea vero quatuor omnino ſunt. I. ſtatuimus, ut Factum Concordatum, quod antequam cauſa Beatificationis, & Canonizationis in Generali Sacrorum Rituum Congregatione coram Summo Pontifice proponatur, a Cardinali cauſæ Relatore edendum eſt, & in quo juridica potius cauſæ ſeries eſt exponenda, non edatur in poſterum, niſi extractis in authentica forma ex regeſtis Congregationis Sacrorum Rituum omnibus, & ſingulis Decretis editis in cauſa, de qua agitur, eorum tenor duntaxat in Facto Concordato inſeratur, & niſi dictum Factum etiam a Fidei Promotore fuerit approbatum. II. cum ſcribentes in cauſis Beatificationum, & Canonizationum ſæpe præteritarum cauſarum jam reſolutarum exemplis utatur deſumptis ex Animadverſionibus Fidei Promotorum, nulla tamen facta mentione reſponſionum, quæ a Poſtulatoribus datæ ſunt, & a Sacra Congregatione approbatæ; ſtatuimus, ut Fidei Promotor in poſterum de hujuſmodi exemplorum abuſu, quatenus adſit, voce, & ſi opus ſit, etiam ſcripto, certiores faciat tum Conſultores, tum Cardinales. III. cum in diſcuſſione dubii ſuper Martyrio, ac fama Martyrii, & probatione tormentorum, ac mortis a Tyrannis inflictæ Dei Servis, diſputatum ſæpe ſit inter Conſultores, an factum, quod ex ſeparatis, licet continuatis, artibus coaleſcit, probatum dici poſſit per teſtes de viſu, non conteſtes, ſed ſingulares, etſi ſingularitate adminiculativa, ita ut ex. gr. eorum alter de captura deponat, alter de alapis, alter de vulneribus, & ſic ſucceſſive; Nos decrevimus, prædictos teſtes ſingulares præfata ſingularitate, ſimul conjunctos probare, ſed probationem ex eis deſumptam non eſſe undequaque plenam, ac ſufficientem, ut conſulens ei innixus reſpondere valeat, conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii. *IV. Cum in Martyrium cauſis a Romano Pontifice concedatur aliquando, ut una cum Martyrio, & cauſa Martyrii proponatur dubium de ſignis, & miraculis; ſtatuimus, ne defectus probationum ſuper dubio Martyrii, & cauſæ Martyrii in his cauſis ullo modo ſuppleatur dependenter a miraculis: quare qui judicium in his cauſis ferre debet, independenter a ſignis, & miraculis probatum cenſet Martyrium, cauſamque Martyrii, nedum ſuper hoc, verum etiam ſub dubio de miraculis judicium proferre teneatur; ſi vero Martyrium probatum non putat, aut ſolum dependenter a ſignis, & miraculis; a ferendo judicio de miraculis abſtineat, ac ſolum reſpondeat*, non conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii. *En totius Decreti verba.*

DECRETUM

In Cauſa Polona ſeu Luceorienſi Beatificationis, ſeu declarationis Martyrii

VENERABILIS SERVI DEI ANDREÆ BOBOLA

Sacerdotis Profeſſi Societatis Jeſu; nec non alia ad rectam Cauſarum Beatificationis, & Canonizationis diſcuſſionem opportuna, & neceſſaria.

1. CUM in Congregatione Generali Sacrorum Rituum habita coram Nobis *die 13. Maii currentis Anni* 1749. ad quam de more acceſſimus poſt ſedulo ponderata ſuffragia Conſultorum ad Nos in ſcriptis antecedenter tranſmiſſa, propoſitum fuerit ſequens Dubium: *An conſtet de Martyrio, & Cauſa Martyrii, necnon de Signis, ſeu Miraculis in caſu & ad effectum de quo agitur?* nec nullum tunc a Nobis fuerit prolatum Decretum, etſi in eadem Congregatione auribus noſtris exceperimus luculentas Reverendiſſimorum Cardinalium Sacris Ritibus præpoſitorum ſuper eodem Dubio ſententias, poſt imploratam Divinam opem, adhibitaſque ſecundas curas, Decretum tandem hac die edidimus tum pro accurata Cauſæ propoſitæ diſcuſſione, tum pro regula conſimilium aliarum Cauſarum, quæ juxta morem Sanctæ Sedis hucuſque illibate ſervatum, diligentiſſime ſunt pertractandæ.

1. In Congregatione Generali proponitur dubium de Martyrio, & cauſa Martyrii, ac de ſignis, ſeu miraculis.

Pontifex decretum edit tum particulare, tum generale.

2. Primo itaque, cum in Cauſa Venerabilis Servi Dei Andreæ Bobola ignoretur, an ante Proceſſum ſuper Martyrio in ſpecie præceſſerit Apoſtolicus Proceſſus ſuper fama Martyrii in genere; de eo enim nulla fit mentio in Facto Concordato, & ante Proceſſus Apoſtolicos in ſpecie præcedere debeat alter proceſſus Apoſtolicus in genere, Congregationi Sacrorum Rituum exhibendus, & in ea diſcutiendus, una cum favorabili ejuſdem Congregationis reſponſo a Summo Pontifice approbando, ſive de Cauſis Confeſſorum, ſive de cauſis Martyrum, niſi Summus Pontifex a confectione dicti Proceſſus in genere benigne diſpenſet, quæ diſpenſatio, etſi poſt Urbani VIII. Decreta non conſueverit indulgeri in Cauſis Confeſſorum, aliquando tamen conceſſa non raro eſt in Cauſis Martyrum, prout a Nobis, inhærendo praxi Congregationis, late oſtenſum fuit in noſtro Opere *De Canonizat. Sanctor. lib. 2. cap. 39. n. 3. & 4.* ut præſens Cauſa ad ulteriora progredi poſſit, opus eſt, ut vel doceatur de judicio ſuper fama Martyrii in genere, completo, vel de obtenta Pontificia a prædicto judicio diſpenſatione.

2. Poſtulatores doceant vel de judicio ſuper fama Martyrii in genere, completo, vel de obtenta Pontificia a prædicto judicio diſpenſatione

3. Secundo, cum ex Archivio Domus Profeſſæ Societatis Jeſu hic in Urbe deſumpta fuerit epiſtola Patris tunc Præpoſiti Generalis pertinens ad mortem Venerabilis Servi Dei Andreæ Bobola, in qua etſi dicat ſe non dubitare de ejus Martyrio, Patrem tamen Provincialem, qui de prædicta morte eum certiorem fecerat, admonet, ut accuratam tranſmittat relationem tum de ejus morte, tum etiam de morte P. Simeonis Maffon, & hinc neceſſitas derivaverit nedum exhibendi litteram Patris Provincialis ſcriptam Patri Generali, ſed etiam requiſitam ab eodem Patre Generali accuratam relationem, quæ præſumitur tranſmiſſa, & exhibitæ quidem fuerint nonnullæ præcedentes epiſtolæ ad Patrem Generalem ſcriptæ, & in quibus fit mentio mortis Ve-

3. In Archivio Domus Profeſſæ S. J. in Urbe novæ fiant diligentia pro reperienda relatione mortis P. Bobola, quæ a P. Provinciali ad P. Generalem tranſmiſſa præſumitur.

Venerabilis Servi Dei Andreæ Bobola, ſed non fuerit exhibita accurata relatio ob eodem Patre Generali demandata, præcipimus, ut novæ fiant diligentiæ in eodem Archivio pro ea reperienda; ſervatis ſervandis, omnibuſque adimpletis, quæ a Nobis adimpleta ſunt, cum in minoribus Promotoris Fidei munere fungebamur, in Cauſa tunc Venerabili Servi Dei, nunc Sancti Joannis Franciſci Regis Societatis Jeſu Presbyteri, in qua multa, quæ Poſtulatores latuerant, diligenter pervoluto Archivio Domus Profeſſæ inventa ſunt, quæ favorabili reſolutioni Dubii ſuper Virtutibus profuerunt, prout etiam a Nobis fideliter expoſitum eſt in citato noſtro Opere *De Canonizat. Sanctor. lib. 3. cap. 6. num. 16.*

4. Pontifex decernit, non conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii per directas probationes.

4. Tertio, cum in præſenti Cauſa Venerabilis Servi Dei Andreæ Bobola totius Poſtulatorum conatus in eo fuerit, ut favorabile reportarent reſponſum ſuper Martyrio, cauſaſque Martyrii dependenter a probationibus directis, & per teſtes de viſu, adminiculum deinde recipientes a teſtibus de auditu, in quo rerum themate tutum ſperabant progreſſum ad ſolemnem Beatificationem ope duorum tantummodo miraculorum a Deo interceſſione ſui Servi, uti aſſerebatur, patratorum, inhærentes concordibus ſuffragiis Reverendiſſimorum Cardinalium & aliorum etiam Conſultorum, decernimus, non conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii per directas probationes, per teſtes videlicet de viſu conteſtes idoneos, & aptos, juxta Congregationis praxim, & Sedis Apoſtolicæ inſtitutum a Nobis expoſitum in citato noſtro Opere *De Canonizat. Sanctor. lib. 3. cap. 5. num. 11. & num. 13.*

5. Concedit tamen, ut in Generali Congregatione iterum cauſa diſcutiatur per probationes ſubſidiarias, dummodo quatuor miracula rite probentur.

5. Quarto, cum, deficientibus probationibus directis, Cauſa hæc ulteriorem progreſſum habere valeat dependenter a probationibus ſubſidiariis, quæ in genere ſuo perfectæ ſint, dummodo tamen ad Beatificationem procedatur, non binis tantum, ſed quatuor intervenientibus miraculis, juxta Generale Decretum a Nobis editum *die* 23. *Aprilis* 1741. relatum in citato noſtro opere *De Canonizat. Sanctor. lib. 3. cap. 3. ſub num.* 25. editionis Patavinæ, qua utimur, Poſtulatoribus Cauſæ Venerabilis Servi Dei Andreæ Bobola libenter indulgemus, ut in Generali Congregatione Sacrorum Rituum iterum proponere poſſit Dubium de Martyrio, & cauſa Martyrii, & de Signis, & Miraculis, & ſic Cauſam proſequi per viam ſubſidiariæ probationis in ea parte, quæ Martyrium, & cauſam reſpicit Martyrii, ſervata tamen, quoad examen, & numerum Miraculorum, & Signorum, forma mox citati Decreti editi, uti diximus, *die* 23. *Aprilis* 1741.

6. Factum concordatum non edatur, niſi approbatum etiam ſit a Fidei Promotore, & tenorem contineat omnium decretorum editorum in cauſa, de qua agitur.

6. Quinto, cum ante propoſitionem Cauſarum Beatificationis, & Canonizationis in Congregatione Generali Sacrorum Rituum coram Summo Pontifice Factum, quod dicitur Concordatum, edatur a Cardinali Cauſæ Relatore, in quo totius Cauſæ judiciaria ſeries exponenda eſt, ut ictu oculi videatur, an aliquid fuerit omiſſum, antiquum morem a Nobis ſemper retentum, dum Officio Fidei Promotoris in minoribus fungebamur, renovantes decernimus, non aliter ad editionem Facti Concordati eſſe in poſterum procedendum, quam extractis in authentica forma ex Regeſtis Congregationis Sacrorum Rituum omnibus, & ſingulis Decretis in Cauſa, de qua agendum eſt, editis, item eorum tantummodo tenorem eſſe inſerendum in Factum Concordatum, nec ad ejus editionem eſſe procedendum, niſi fuerit approbatum etiam a Fidei Promotore, uti præfefert nomen Facti Concordati, concordati videlicet inter Cardinalem Relatorem, & Fidei Promotorem.

7. Fidei Promotor voce, & ſi opus ſit, ſcripto Conſultores, & Cardinales monet de abuſu exemplorum ex præteritis cauſis deſumptorum.

7. Sexto, cum a Nobis quoque animadverſum ſit, Scribentes in Cauſis Beatificationum, & Canonizationum ſæpe ſæpius pro ſui comprobatione aſſumpti, præteritarum Cauſarum jam reſolutarum exemplis uti deſumptis ex animadverſionibus Fidei Promotorum, nulla facta mentione reſponſionum, quæ a Poſtulatoribus datæ ſunt, & a Sacra Congregatione approbatæ, ex qua profecto re multa abſurda derivare poſſunt, demandamus Fidei Promotori pro tempore, ut ſerio veritatem advertens, voce, & quatenus opus ſit, ſcripto, certiores faciat tum Conſultores, tum Cardinales de abuſu, quatenus adſit, exemplorum, quæ Scribentes quandoque deſumunt a præteritis Cauſis Beatificationum, & Canonizationum.

8. Teſtes de viſu ſingulares, licet ſingularitate adminiculativa, non ſatis probant, ita ut conſulens valeat ponere poſſit conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii.

8. Septimo, cum, occaſione diſcuſſionis Dubii ſuper Martyrio, & fama Martyrii, atque adeo probatione tormentorum, & mortis a tyrannis inflictæ Dei Servis inter Martyres recenſendis excitata ſæpe ſit inter Conſultores diſputatio, an factum, quod ex ſeparatis, licet continuatis, actibus coaleſcit, probatum dici poſſit per teſtes de viſu, non conteſtes, ſed ſingulares, etſi ſingularitate, uti dicunt, adminiculativa, ex quo alter ex eis deponit de captura, alter exempli gratia de alapis impactis, alter de vulneribus, & ſic ſucceſſive, Nos omnem controverſiam dirimere volentes, decernimus, prædictos teſtes ſingulares prædictas ſingularitate ſimul conjunctos probare, ſed probationem ex eis deſumptam, non eſſe undequaque plenam, & ſufficientem, ut conſulens, ei innixus reſpondere valeat, conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii, uti paſſim videmus in criminalibus cauſis, in quibus agitur de pœna mortis irroganda, & quibus, quoad probationum robur, Cauſæ Beatificationis, & Canonizationis ſimiles ſunt, ſi etenim probandum eſt, non promotum ad Sacerdotium Miſſam celebraſſe, quod atrox crimen punitur pœna traditionis brachio ſeculari, & unus teſtis deponat ad ſacrum veſtium indumento, alter de acceſſu ad Altare, alter de celebratione Miſſæ uſque ad Præfationem, alter de continuatione uſque ad finem, dictorum teſtium fit conjunctio, & ex ea conſurgit probatio ſufficiens quidem, ut reus tormentis ſubjiciatur pro eruenda confeſſione, ſed non ſufficiens, ut idem tradatur brachio ſeculari puniendus pœna mortis, juxta Apoſtolicam Conſtitutionem, quæ eſt 97. §. 3. & 4. *tom. 1.* noſtri Bullarii.

9. In cauſis Martyrum, in quibus cum Martyrio, & cauſa Martyrii proponitur dubium de ſignis, & miraculis, defectus probationum ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii ſupplere nequit dependenter a miraculis.

9. Octavo, etſi nedum per Decretum editum a Sanctæ memoriæ Clemente XI. poſt accuratam diſcuſſionem *anno* 1712., aliudque noſtrum præcedentis confirmatorium Decretum editum *die* 10. *Aprilis* 1742. vetitum ſit reſpondere, quod de Miraculis videatur, dum in Cauſis Confeſſorum agitur de Virtutibus, nec tranſitus fieri poſſit ad diſcuſſionem Miraculorum, niſi prolato poſt rem diſcuſſam in tribus Congregationibus judicio Virtutes approbante, juxta ea, quæ a Nobis deducta ſunt in ſæpe citato Opere *De Canonizat. Sanctor. lib. 1. cap. 27. num. 5. & num. 8.* cum tamen in Cauſis Martyrum tum a noſtris Prædeceſſoribus, tum a Nobis ipſis conceſſum aliquando ſit, ut una cum Martyrio, & cauſa Martyrii proponatur Dubium de ſignis, & Miraculis, & hinc nonnulli anſam arripuerunt ferendi favorabile judicium ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, ſupplendo defectum probationum Martyrii ope Signorum, & Miraculorum, aut eorumdem ope difficultates obruendo, quæ Martyrium, cauſamque Martyrii obnubilant, præſenti noſtro Decreto declaramus, conjunctionem Dubii de Signis, & Miraculis cum Dubio de Martyrio, & cauſa Martyrii ex diſpenſatione Pontificia ex duplici capite fieri, primo, quia, non minus operoſæ ſint Cauſæ Martyrum, in quibus tantum de Martyrio, & cauſa Martyrii inquiritur, quam Cauſæ Confeſſorum, in quibus tractatur de toto curſu vitæ hominis, id efficit, ut una cum Dubio Martyrii facile diſcutiendum aſſumi poſſit Dubium de Signis, & Miraculis: Secundo, quia, cum juxta vetus adagium Cauſæ Martyrum citius expediendæ ſint, quam Cauſæ Confeſſorum, utriuſque Dubii conjunctio celeriori expeditioni viam aperit; per eam etenim Martyris Beatificatio tribus tantum præcedentibus Congregationibus obtineri valet, quod nequit contingere in Cauſis Confeſſorum, in quibus Beatificatio non obtinetur, niſi ſex præcedentibus Congregationibus, tribus videlicet ſuper Virtutibus, & tribus ſuper Miraculis. Ex hoc autem nullatenus inferri poteſt, quod ſupplementum probationum in Cauſis Confeſſorum ſuper Dubio Virtutum a Miraculis deſumendum undequaque vetitum, permiſſum dici valeat in cauſis Martyrum, cum agitur de Martyrio, & cauſa Martyrii. Dubium de Martyrio, & cauſa Martyrii in Cauſis Martyrum æquipollet Dubio de Virtutibus in Cauſis

fis Confeſſorum. Rurſus, juxta conſtantem Sedis Apoſtolicæ diſciplinam a Nobis ſate expeditam in citato Opere *De Canonizat. Sanctor.*, Cauſæ Martyrum exæquatæ ſunt Cauſis Confeſſorum in eo, quod ſpectat ad Miracula, & numerum Miraculorum, eorumque examen pro Beatificatione, & Canonizatione obtinenda. Quapropter, qui in Cauſa Martyris, in qua utriuſque Dubii conjunctio conceſſa eſt, judicium ferre debet, ſi independenter a Signis, & miraculis probatum cenſet Martyrium, cauſamque martyrii, nedum ſuper hoc, ſed etiam ſuper altero de Miraculis Dubio, judicium proferre tenetur. Ille vero, qui Martyrium non putat probatum, aut tantum dependenter a Signis, & Miraculis, a judicio de Miraculis ferendo abſtinens, reſpondeat, non conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii.

Qui probatum cenſet Martyrium cauſamque Martyris, ſuper eo, & ſuper miraculis judicium ſortitur: qui vero Martyrium non cenſet probatum, aut ſolum dependenter a miraculis, reſpondet tantum, non conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii. 22. Maii 1749.

10. Ultimo mandamus, ut hoc noſtrum Decretum, quod manu noſtra ſubſcribimus, inter Regeſta Congregationis Rituum aſſervetur, & quod ejus exemplar typis impreſſum tum Conſultoribus, tum Reverendiſſimis Cardinalibus Sacrorum Rituum conſignetur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 22. Maii 1749. Pontificatus Noſtri Anno Nono.

BENEDICTUS PAPA XIV.

CAPUT II.

Decreta ſuper Signatura Commiſſionis, & Remotione Obſtativorum.

I. DECRETUM.

IN CAUSA VEN. SERVI DEI FRANCISCI DE CASTILLO S. J.

JUXTA recentiorem, rectumque Sacræ Rituum Congregationis uſum, ante ſignaturam Commiſſionis faciendæ eſt operum a Dei Servo conſcriptorum reviſio, quorum tunc habeatur notitia, uti fuſe docuimus lib. 2. c. 27. Verum cum aliquando contingat, ut dum vel opera, quæ ſcripta fuiſſe conſtat, ſed non habentur, perquiruntur, vel eorum, quæ habentur, examen inſtituitur, probabile immineat periculum mortis Teſtium, qui ſine prævia Commiſſionis ſignatura, ac literarum remiſſorialium expeditione examinari nequeunt; idcirco Summi Pontifices nonnumquam Commiſſionem ſignarunt ante operum reviſionem, ut cauſæ alioquin perituræ remedium adhiberent, cum clauſula tamen, ne confectis proceſſionibus, niſi facto operum examine, ad ulteriora procederetur. Id nos quoque ad Summum Pontificatum evecti præſtitimus in cauſa Ven. Servi Dei Franciſci de Caſtillo Soc. Jeſu, uti ex infraſcripto Decreto, quod die 20. Februarii 1741. edidimus, perſpicue patet.

DECRETUM

LIMANA VEN. SERVI DEI FRANCISCI DE CASTILLO S. J.

Series Actorum in cauſa Servi Dei.

PRopoſita ex diſpenſatione Apoſtolica in tribus Congregationibus ordinariis Sacrorum Rituum abſque interventu Conſultorum habitis die 3. Octobris 1699., 26. Auguſti 1702. & 12. Julii 1704. cauſa Beatificationis, & Canonizationis prædicti Ven. Servi Dei Franciſci de Caſtillo ſuper dubio, An ſit ſignanda Commiſſio introductionis cauſæ in caſu, & ad effectum &c. editoque in primis duabus reſcripto, Dilata; & opuſcula, de quibus agitur, omnino exhiberi mandavit; & ad mentem: & mens fuit, quod recognoſcatur per alios Conſultores Theologos per Eminentiſs. Ponentem deputandos pars vitæ impreſſæ, & omiſſæ in ea jam diſtributa: tandem inſtantibus cauſæ Poſtulatoribus ſub die 6. Septembris 1713. a Sacra Rituum Congregatione expeditæ fuerunt particulares literæ una cum inſtructione R. P. D. Fidei Promotoris, Reverendiſſimo Archiepiſcopo Limano directæ pro perquirendis ſequentibus opuſculis, & manuſcriptis Servi Dei, eo tunc non exhibitis, neque examini ſuppoſitis; nempe I. Quodam opuſculo continente modum agendi gratias poſt ſanctam Miſſam, Limæ impreſſo: II. Duobus formulariis continentibus modum particularem recitandi Roſarium Beatiſſimæ Virginis juxta quindecim myſteria, & ſecundum Divina attributa, pluries impreſſis: III. Quodam tractatu continente quædam exercitia; ſeu modum particularem habendi orationem, & contemplationem compoſita a Patre Antonio Ruitz de Montoja Societatis Jeſu, cui titulus: *Pietra Focaja del Divin amore, e ratto attivo dell' anima &c.* Verum poſt lapſum plurium annorum a die expeditionis, & tranſmiſſionis ejuſmodi literarum, deducto tandem ad notitiam eorumdem cauſæ Poſtulatorum in Urbe, præfatas literas ob locorum diſtantiam fuiſſe deperditas, neque Limam unquam perveniſſe; idcirco, ne ulteriori mora probationes neceſſariæ, in proceſſibus Apoſtolicis recipiendæ ſuper heroicis virtutibus dicti Servi Dei, penitus perirent, Sanctiſſimo Domino noſtro BENEDICTO XIV. humiliter ſupplicarunt; quatenus benigne indulgere dignaretur, quod juxta formam poſtremi reſcripti Sacræ Congregationis examini primo loco ſupponatur dicta pars vitæ Servi Dei in proceſſus compulſatæ, atque omiſſæ in ea jam diſtributa: deindeque, non obſtante, quod hactenus perquiſita, atque exhibita non ſint alia ſuperius enunciata opuſcula, & manuſcripta Servi Dei, procedatur ad examen, & reſolutionem dubii ſuper ſignatura Commiſſionis introductionis cauſæ, eaque ſignata relaxentur conſuetæ literæ Remiſſoriales pro conſtruendo proceſſu Apoſtolico ſuper Virtutibus, & Miraculis in ſpecie, ne pereant probationes, cum ſolita facultate in eo examinandi tantum teſtes ſenes, valetudinarios, aut de proximo adfuturos. Et Sanctitas Sua, attentis motivis in ſupplici libello expoſitis, eorum petitioni benigne annuit, ea tamen ſub conditione, quod eodem tempore, quo expediuntur literæ Remiſſoriales pro conſtruendo dicto proceſſu in ſpecie, ne pereant probationes, relaxentur etiam aliæ literæ particulares cum R. P. D. Promotoris Fidei inſtructione pro perquirendis ſupradictis opuſculis, & manuſcriptis hactenus non exhibitis; quodque completo dicto proceſſu, ne pereant probationes, atque ad Urbem delato, idem clauſus, & obſignatus aſſervetur in actis Notarii Sacræ Congregationis, neque aperiatur, donec expletum prius fuerit examen ſuper dictis opuſculis, & manuſcriptis. Et ita ſervari mandavit, quibuſcumque Decretis in contrarium diſponentibus minime obſtantibus. Die 20. Februarii 1741.

Literæ Sacræ Congregationis cum inſtructione Fidei Promotoris deperduntur.

Pontifex concedit literas Remiſſoriales pro conſtruendo proceſſu Apoſtolico, ne pereant probationes.

Jubet autem adhuc perquiri ſuperius memorata opuſcula.

Fr. J. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secret.

Opuſcula Servi Dei perquirenda, & examini ſupponenda.

DE-

DECRETUM II.

EDITUM IN CAUSA

VEN. SERVI DEI JOANNIS DE BRITTO

Soc. Jesu Sacerdotis.

CUM in Congregatione antepræparatoria, vel præparatoria Virtutes, seu Martyrium, & Causa Martyrii discutienda proponuntur, usuvenit aliquando, ut dubium aliquod excitetur, quo non resoluto, neque ad ulteriora procedi, neque a Consultoribus suffragium sive affirmativum, sive negativum ferri potest. In hoc rerum articulo instare Postulatores solent, ut ejusmodi dubium in Ordinaria Sacrorum Rituum Congregatione, cui soli Cardinales intersunt, discutiatur. Nos quidem ad Summum Pontificatum evecti, quoties dubii materia fuit altioris indaginis, & ab aliquorum factorum cognitione penderet, quæ consultoribus ignota, Cardinalibus vero perspecta essent, Postulatorum instantiis indulgere non dubitavimus: imo ordinariæ Rituum Congregationi nos ipsi tunc interfuimus, licet moris sit, ut Summus Pontifex non intersit, sed Cardinalium sensus a præfatæ Congregationis Secretario eidem exponatur, ut illum approbare dignetur. Primum autem id indulsimus in Causa Ven. Servi Dei Joannis de Britto Soc. Jesu Sacerdotis. Cum enim Fidei Promotor in disputatione super Martyrio, & causa Martyrii opposuisset, Servum Dei usum fuisse in Missione Madurensi illarum regionum ritibus auctoritate Sedis Apostolicæ prohibitis; & oppositio a Clemente XII. ad Sanctæ Romanæ universalis Inquisitionis Congregationem remissa fuisset; nos eamdem ad ordinariam Rituum Congregationem coram Nobis habendam revocavimus. Auditis itaque die 22. Aprilis 1741. singulorum Cardinalium sententiis, & perlectis, expensisque Fidei Promotoris oppositionibus, nihil statuere voluimus, sed aliud temporis spatium ad rem plenius cognoscendam sumpsimus. Tandem re mature perpensa, ac Deo etiam enixe, & sæpius commendata, die 2. Julii ejusdem anni coram nobis accivimus Fidei Promotorem, & Sacrorum Rituum Congregationis Secretarium, sacroque celebrato, decrevimus objectos a Fidei Promotore ritus non obstare, quominus in causa Ven. Servi Dei Joannis de Britto ad ulteriora procederetur, uti ex ipso decreto, quod subdimus, patebit uberius.

DECRETUM

MELIAPOREN. BEATIFICATIONIS, ET CANONIZATIONIS

VENERABILIS SERVI DEI JOANNIS DE BRITTO

Societatis Jesu Sacerdotis.

Servus Dei usus ritibus auctoritate Sedis Apostolicæ prohibitis.

OPposito in disputatione super Martyrio, & causa Martyrii Ven. Servi Dei Joannis de Britto per R. P. D. Fidei Promotorem, quod ille usus esset in Missione Madurensi ritibus illarum Regionum Auctoritate Sedis Apostolicæ prohibitis, & oppositione ad Congregationem Sanctæ Romanæ Universalis Inquisitionis, in qua de prædictis Ritibus sæpius actum fuerat, a Felicis Recordationis Clemente Papa XII. remissa, mox autem justis, & gravibus de causis a Sanctissimo Domino Nostro BENEDICTO Papa XIV. ad Congregationem Ordinariam Sacrorum Rituum, sed coram Sanctitate Sua habendam revocata, in eaque *sub die 22. Aprilis proxime præteriti* proposito per Eminentissimum Dominum Sancti Clementis Cardinalem Albanum dubio cum dicto Promotore Fidei jam concordato: *An obstent objecti ritus, quo minus procedi possit ad ulteriora in causa, & ad effectum, de quo agitur*: Aliquibus Eminentissimorum Patrum eos Ritus obstare opinantibus, & quatenus non obstare dicerentur, timentibus, ne ex progressu causæ ad ulteriora, ejusque favorabili resolutione, & subsequenti Servi Dei adscriptione primum inter Beatos, & deinde inter Sanctos, via aperiretur inobservantiæ Decretorum a Summis Pontificibus editorum, prædictosque Ritus proscribentium; Aliis vero censentibus prædictos Ritus obstare non debere, utpote adhibitos non utcumque a Dei Servo, sed prout a Sede Apostolica ad eam diem fuerant permissi, & quatenus modo vetito fuissent adhibiti, quod tamen non probatur, quemcumque reatum censeri procul dubio debere deletum per subsequens Martyrium, usumque prohibitum retractatum per retractationem, non atramento, sed sanguine scriptam: Idem Sanctissimus perlectis prædicti Promotoris oppositionibus, ac singulorum Cardinalium sententiis auditis, & expensis, etsi de hac omni controversia, super qua, dum ipse Fidei Promotoris munere fungeretur, in Congregatione Rituum opponere, occasione videlicet Judicii auctoritate Apostolica instituendi, signandæque (uti dicitur) Commissionis introductionis hujusce ipsius causæ, & dum quoque in minoribus degens, consultor in peculiari super his Ritibus Congregatione per san. mem. Clementem XI., & Innocentium XIII. deputata cognoscere, quin & referre pro veritate debuit, jam plane accessisset edoctus, sumpto nihilominus ad plenius adhuc cognoscendum, recognoscendum, ac desuper deliberandum spatio, tandem re mature perpensa, & Deo etiam enixe, ac sæpius commendata, accitis coram se R. P. D. Fidei Promotore, & me infrascripto Congregationis Sacrorum Rituum Secretario, hac die 2. Julii 1741. Sacro celebrato, respondit, & decrevit objectos a Fidei Promotore Ritus non obstare, quo minus in causa præsenti Venerabilis Servi Dei Joannis de Britto ad ulteriora procedatur, ad discussionem videlicet dubii super Martyrio, & causa Martyrii, nec non alterius dubii de signis, & miraculis, quæ ejus intercessione a Deo patrata dicuntur: Data Postulatoribus facultate, ut in aliis causis Martyrum sæpe factum est, proponendi in subsequentibus Congregationibus Sacrorum Rituum, dubium de signis, & miraculis, una cum dubio Martyrii, & causa Martyrii: Veruntque sub pœnis arbitrio SANCTITATIS SUÆ, & ejus successorum infligendis, ne quis, vel nunc vel tractu temporis audeat ex præsenti Decreto inferre, aut arguere, eamdem SANCTITATEM SUAM a Constitutionibus Summorum Pontificum, suorum Prædecessorum, Clementis videlicet XI. Benedicti XIII., & Clementis XII. ritus prohibentibus voluisse recedere, aut recessisse; illis etenim inhærens, & præcipue Literis Apostolicis san. mem. Clementis XII. expeditis die 24. Augusti 1734. injungit, & mandat Episcopis, & Apostolicis Missionariis in Regnis Indiarum Orientalium Madurensi, Maissurensi, & Carnatensi, ut sanctissime custodiant, & ab omnibus servanda studiosissime curent, quæcumque in prædictis Apostolicis Litteris confirmata, decreta, aut præscripta fuerunt.

Proponitur dubium an obstent dicti ritus, quominus procedi possit ad ulteriora.

Varia Cardinalium suffragia.

Pontifex decernit objectos ritus non obstare, quo minus ad ulteriora procedatur.

Datur facultatem, ut proponatur dubium de signis, & miraculis una cum dubio de Martyrio, & causa Martyrii.

Injungit observantiam Decretorum Pontificiorum circa prædictos ritus.

F. Jo. A. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymit.
S. R. C. Secret.

III. DECRETUM

IN CAUSA VEN. SERVÆ DEI JOANNÆ FRANCISCÆ FREMIOT DE CHANTAL.

CUM in causa Ven. Servæ Dei Joannæ Franciscæ Fremiot de Chantal dubium proponendum esset super virtutibus, opposuit Fidei Promotor amicitiam a Serva Dei contractam cum Maria Angelica Arnauld Portus Regii Abbatissa, communicationem habitam per literas cum Joanne Vergerio Abbate Sancirano, & suspicionem Quietismi ex ejusdem Servæ Dei scriptis desumptam. Harum oppositionum examen a Clemente XII. ad Sacræ Inquisitionis Congregatio-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

gationem remissum, Nos ad Ordinariam sacrorum Rituum Congregationem, coram Nobis habendam die 2. Septembris 1741. justis de causis revocavimus. In ea multa de causa, ipsiusque meritis, oppositisque exceptionibus, quæ omnia optime callebamus, disseruimus, & Cardinalium suffragia audivimus: at resolutionem ad aliam diem distulimus; donec die 10. Septembris ejusdem anni, nomini Beatissimæ Virginis Mariæ sacra, post imploratam divinam opem, celebratumque sacrosanctum Missæ Sacrificium, sequens edidimus Decretum.

DECRETUM

GEBENNEN. BEATIFICATIONIS, ET CANONIZATIONIS

VEN. SERVÆ DEI JOANNÆ FRANCISCÆ FREMIOT

De Chantal Fundatricis, primæ Monialis, & Superiorissæ Ordinis Monialium a Visitatione S. Mariæ nuncupatarum.

Oppositio Promotoris Fidei remissa ad Congregationem S. Inquisitionis, & revocata ad Congregationem Rituum coram Pontifice habendam.

EXcitata occasione dubii proponendi super heroicitate virtutum Theologalium, & Cardinalium Venerabilis Servæ Dei Joannæ Franciscæ Fremiot de Chantal oppositione amicitiæ contractæ cum Maria Angelica Arnauld Portus Regii Abbatissa, & communicationis habitæ per literas cum Joanne Vergerio de Hauranne Abbate Sancirano, necnon suspicionis Quietismi ex scriptis ejusdem Venerabilis Servæ Dei desumptæ, & harum oppositionum examine a san. mem. Papa Clemente XII. remisso ad Congregationem sacræ Inquisitionis, justisque de causis a Sanctissimo Domino nostro revocato ab Congregationem ordinariam sacrorum Rituum coram Sanctitate sua habendam: propositoque in eadem Congregatione ordinaria sacrorum Rituum habita die 2. Septembris, cui idem Sanctissimus interfuit, ad relationem Eminentiss. Petri de Guerin Tituli SS. Neri, & Archillei Presbyteri Cardinalis de Tencin causæ Relatoris sequenti dubio cum R. P. Fidei Promotore jam concordato: An prætensa communicatio per Venerabilem Dei Servam habita, dum viveret, cum Abbate de Sancirano, & Maria Angelica Abbatissa Portus Regii, atque objectus Quietismus obstent, quominus procedi possit ad ulteriora in casu & ad effectum, de quo agitur: Licet Sanctitas suas satis instructa ad Congregationem accesserit tum ex iis, quæ olim fungens munere Fidei Promotoris scripris exposuerat in causa S. Vincentii de Paulis, in qua eadem familiaritas, & amicitia cum antedicto Abbate de Sancirano fuerunt oppositæ, tum ex ceteris, quæ legerat in animadversionibus memorati R. P. Fidei Promotoris, & in responsionibus Postulatorum, auditisque Reverendiss. Cardinalium suffragiis, multa differuerit de causa, & meritis ipsius, necnon de oppositis exceptionibus; distulit tamen propositi dubii resolutionem, ut interim Divinam opem imploraret. Post quæ accitis coram se R. P. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, & me infrascripto sacræ Rituum Congregationis Secretario hac die 10. Septembris, in qua festum celebratur nominis Beatiss. Virginis Mariæ, erga quam Venerabilis Dei Serva ferventissima devotione semper affecta fuit, post celebratum sacrosanctum Missæ sacrificium, inhærens Reverendiss. Cardinalium suffragantium sensui, sequens protulit decretum: Objectas videlicet oppositiones, de quibus in supradicto dubio, non obstare, quominus in causa Venerabilis Dei Servæ Joannæ Franciscæ Fremiot de Chantal ad ulteriora procedatur, ad discussionem videlicet dubii de virtutibus Theologalibus, & Cardinalibus ipsius, in cujus discussione onus erit prædicti Fidei Promotoris, posthabitis omnino supradictis difficultatibus jam superatis, cetera prosequi, si quæ sint, quæ disputandarum virtutum fulgorem possint obscurare. Hac die, ut supra, 10. Septemb. 1741.

Pontifex statuit, præfatas oppositiones non obstare, quominus in causa Servæ Dei ad discussionem virtutum procedatur.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus S. R. C. Secretarius.

IV. DECRETUM

IN CAUSA BEATIFICATIONIS

SERVI DEI JOANNIS DE AVILA

Magistri nuncupati.

DUM agitur de signatura Commissionis, si quod obstaculum a Fidei Promotore excitetur, serio illud perpendendum est, ut constet, an tantæ sit gravitatis, ut signaturam Commissionis impedire valeat, uti docuimus lib. 2. c. 36. a n. 14. Jam vero cum post nostram ad Summum Pontificatum assumptionem de signatura Commissionis ageretur in Causa Beatificationis Servi Dei Joannis de Avila Magistri nuncupati; Fidei Promotor oppositi, necessariam esse processus exhibitionem super ejus dictis, & gestis compilati in Tribunali Inquisitionis Hispaniarum, ad quod, cum viveret, delatus fuerat, ut videlicet perpendi posset, an aliquod in eo extaret obstaculum signaturæ Commissionis, vel aliquod famæ Sanctitatis oppositum. Jussimus proinde processum transmitti, transmissumque sedulo perleginus: mox clausum remitti jussimus ad Hispanæ Inquisitionis Tribunal. Cum autem ex hujusmodi processu offensivo nihil contra Servum Dei probetur, aut probari possit; & ex defensivo ejus virtutum fulgor mirum in modum eluceat, Nos die 3. Aprilis 1742. sequens edidimus decretum.

DECRETUM

TOLETANA, SEU CORDUBEN. BEATIFICATIONIS, ET CANONIZATIONIS

SERVI DEI JOANNIS DE AVILA

Magistri nuncupati.

Opponit Promotor Fidei processum a S. ac. Inquisitione Hispali formatum adversus Servum Dei, & petit exhiberi.

CUM super dubio: *An signanda sit Commissio introductionis Causæ Beatificationis, & Canonizationis Servi Dei Joannis de Avila Magistri nuncupati*, R. P. D. Promotor Fidei petierit exhiberi Processum Hispali formatum ad Tribunal S. Inquisitionis, ad quam ipse Servus Dei annum ætatis agens tunc trigesimum tertium delatus fuerat propter quasdam propositiones, quas quorundam partim insscitia, partim æmulatio, ac partim etiam malignitas ex piis ejus colloquiis, & concionibus ita excepterat, ut mala interpretatione in alienum a Catholica, & ipsius Fide sensum detorqueret: in quo Processu tametsi Servus Dei fuisset denique per definitivam, ut ex adverso asserebatur, Judicum sententiam absolutus, ac liber declaratus a delicto; fieri tamen fortasse poterat, ut per Testium depositiones Virtutum ejus fulgor obnubilatus remaneret, ac proinde agi de illo ulterius inter Beatos, aut Sanctos rite referendo nequaquam expediret: prædictæ vero Inquisitionis Tribunal, agente, ac tum apud ipsum, tum apud SS. D. N. BENEDICTUM PAPAM XIV. enixe, ac diligenter instante Canonico Martino Barzia dictæ Beatificationis, & Canonizationis Postulatore, ac Sanctitatis Suæ Cubiculario, ut vocant, honorario, cognita memorati Promotoris justa petitione, Processum omnem in forma authentica eidem Sanctissimo prompte, atque humiliter submiserit vivendum, & considerandum: Sanctitas Sua, visis, & consideratis per se omnibus videndis, & considerandis, non minus æquis Judicum sententiis, quam ipsius Servi Dei modestis, ac sapientibus ref-

Sacrum Tribunal transmittit Pontifici eumdem processum.

Pontifex tum offensivum tum defensivum processum legit.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

reſponſis delectatus, poſtremo declarandum cenſuit, & declarat, Servum Dei Joannem de Avila, tunc Baccalaureum, ac Magiſtrum poſtea nuncupatum die 5. Junii 1533. fuiſſe definitiva omnium Judicum ſententia, nemine diſcrepante, abſolutum ab eo judicio, atque immunem a delicto declaratum; injuncto duntaxat, ut (cum ex Apoſtolo ſapientibus, & inſipientibus debitor eſſet) ſuis deinde in Concionibus, & colloquiis maxima quam poſſet cautela, & circumſpectione uteretur, & quaſdam propoſitiones, ubi prædicaverat, ita explicaret, ut nullum in iis errorem fuiſſe, aut eſſe, populus etiam rudis intelligeret, ac nulla vel puſillis occaſio ſcandali ex ſuperſeminatis per inimicum hominem pravæ interpretationis, atque intelligentiæ zizaniis ſupereſſet. Ad hæc ex Proceſſu offenſivo, nihil contra ipſum, eorumdem Judicum ſententia, probatum eſſe, nec probari. Ex Proceſſu autem defenſivo non modo Virtutum ejus fulgorem non eſſe obnubilatum, aut obnubilari; verum etiam clarius relucere, concordi multorum teſtimonio, qui de ipſarum quoque peculiaribus Virtutum actibus teſtantur. Quales ſunt mœror ingens ex offenſa Dei, ac zelus ardens animarum, ut plures vel una die conciones ferventiſſimas haberet; ex quibus, & ex privatis etiam colloquiis, admonitionibus, exhortationibus, conciliis, aſſiduaque Confeſſionum auditione, Sacramentorum uſus frequens, & Doctrinæ Chriſtianæ paſſim inductus, pax inter inimicos conciliata, mali ad bonam, & boni ad meliorem vitam magno numero traducti, alea, concubinatus, blaſphemiæ, aliaque hujuſmodi publica vitia, & ſcandala ſublata. Charitas in proximum, præſertim vero pauperem, tanta, ut laneam, quam ipſe habebat, veſtem egenti Clerico tribuerit, ſtamina ſibi per gelidam hyemem retenta; & publicos etiam quæſtus ſuſtentandis pauperibus, puellis honeſte maritandis, alendiſque ad ſtudia Sacrarum Literarum Clericis egenis inſtituerit. Amor quoque paupertatis Evangelicæ tantus, exponendi ſine ſumptu Evangelii, ut pro Miſſis, aut concionibus ſtipendia, donaque ultro miſſa non admitteret: veſtes prope laceras portaret; utpote novum acciperet biretum, fuerit illi vetus illud ſuum, tritum, & honeſto Sacerdoti jam non utile, dum Miſſam celebraret, furtim ſubtrahendum. Humilitas Chriſtiana, ut ſeceſſum, ac latebras amaret, & nec vile mancipium ſtare coram ſe, nec nomen ſuum operibus, quæ faciebat, apponi pateretur. Linguæ cuſtodia, ut nullum ex ejus ore verbum prodiret vel otioſum; murmurantibus autem, aut alias obloquentibus obſtreperet. Patientia in adverſis, & manſuetudo, ut vel injuria provocatus obmuteſceret. Fama denique Sanctitatis, vitæque tenor adeo exemplaris, ut aliis exemplo ad virtutem præluceret, ac magnus olim in Cælo vocandus jam tum crederetur, quippe qui faceret ſimul, & doceret. Quibus ex officio, & pro æquitate, ut par erat, declaratis, Proceſſum hujuſmodi clauſum Sanctitas Sua ſacrum ad Tribunal in Hiſpaniam remitti, neque aliud quidpiam ex illo amplius a Fidei Promotoribus requiri mandavit hac die 3. Apr. 1742.

Ex proceſſu offenſivo nihil probatur contra Servum Dei, ex defenſivo vero clarius Servi Dei virtutes lucent.

Proceſſus remittitur clauſus ad Tribunal in Hiſpaniam.

Fr. J. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secret.

V. DECRETUM

IN CAUSA VEN. SERVI DEI INNOCENTII XI.

IN Cauſa Ven. Servi Dei Innocentii XI., cum ad examen virtutum in ſpecie deveniendum eſſet, multa oppoſuit Fidei Promotor deducta ex iis, quæ a ſervo Dei geſta præſumuntur in ſtatu Prælaturæ, Cardinalatus, & Pontificatus. Horum examen particulari Congregationi commiſerat Clemens XII. At Nos examen hujuſmodi ad ordinariam Sac. Rituum Congregationem coram Nobis habendam die 1. Auguſti 1744. revocavimus; in qua unanimis Cardinalium conſenſus fuit, præfatas oppoſitiones non obſtare, quominus in cauſa ad ulteriora procedi poſſet. Nos autem multa præterea addidimus argumenta validiſſima, quibus excitatæ oppoſitiones omnino diluerentur, & quæ omiſſa a Poſtulatoribus fuerant. Tandem Cardinalium reſponſum die 8. Auguſti ejuſdem anni approbantes, ſequens Decretum edidimus.

DECRETUM

ROMANA BEATIFICATIONIS, ET CANONIZATIONIS

VEN. SERVI DEI INNOCENTII PAPÆ XI.

POST ſignatam a ſan. mem. Clemente XI., præmiſſis præmittendis, commiſſionem introductionis cauſæ Ven. Servi Dei Innocentii XI., & alia ad normam juris peracta, quæ pertinebat ad judicium ſuper paritione Decretis Urbani VIII., & ad famam Sanctitatis in genere, cum deveniendum eſſet ad examen virtutum in ſpecie, placuit ſan. mem. Clementi XII. particularem Congregationem deputare pro examine nonullarum oppoſitionum a R. P. D. Fidei Promotore propoſitarum. Cumque a Sanctiſſimo Domino Noſtro BENEDICTO XIV. earumdem difficultatum examen fuerit a Congregatione particulari avocatum, & ad Congregationem ordinariam ſac. Rituum coram ſe habendam remiſſum, habitaque prædicta coram Sanctitate ſua die prima Auguſti, cum ad relationem Eminentiſſimi & Reverendiſſimi Cardinalis Burgheſii in ea propoſitum fuerit ſequens dubium diſputandum: An deducta ſuper iis, quæ geſta præſumuntur a Ven. Servo Dei in ſtatu prælaturæ, Cardinalatus, & Pontificatus, ſeorſim ab aliis objectis ſuo loco, & tempore promovendis contra probationem, & relevantiam aſſertarum illius virtutum in gradu heroico, obſtent, quominus procedi poſſit ad ulteriora in caſu, & ad effectum, de quo agitur: ab omnibus, nemine diſcrepante, negative reſponſum fuit, oppoſitiones videlicet non obſtare, quo minus ad ulteriora in cauſa procedi poſſit. Auditis prædictis ſuffragiis, Sanctitas Sua pro diluendis excitatis oppoſitionibus, multa, eaque validiſſima argumenta deduxit, petita ex monumentis, quæ Poſtulatores latuerant, quouſque idcirco inquit meliora omiſiſſe, nec eam in reſpondendo adhibuiſſe diligentiam, quæ cauſæ gravitatem decebat. Et poſt hæc nedum reſponſum prædictum approbavit, ſed ſilentium Promotori Fidei impoſuit, prohibuitque, ne nulla ex propoſitis ab ipſo difficultatibus uti poſſet in ulteriori cauſæ examine, firmo tamen remanente ipſius jure in reliquis per ipſum opponendis tum quoad probationem, tum quoad relevantiam aſſertarum virtutum heroicarum, tum quoad alias, ſi quas habuerit, oppoſitiones ex aliis fundamentis, & capitibus deducendas, & ne ullus in cauſa ſuffragarurus ullam ex oppoſitis difficultatibus utpote ſufficientiſſime ſublatis, & a Sanctitate ſua rejectis, audeat refricare. Juſſitque, ut omnia hæc in regeſtis ſacræ Congregationis adnotarentur, quod a me infraſcripto Secretario Congregationis ſac. Rituum adimpletum eſt. Hac die 8. Auguſti 1744.

Propoſitiones nonnullas Promotoris Fidei Clemens XII. particulari Congregationi examinandas commiſit.

Eaſdem BENEDICTUS XIV. ad ordinariam Rituum Congregationem coram ſe habendam revocat.

Statuit Pontifex, præfatas oppoſitiones non obſtare, quominus ad ulteriora procedi poſſit in cauſa.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secretarius.

VI. DECRETUM

IN CAUSA VEN. SERVI DEI CÆSARIS DE BUS.

IN Causa Ven. Servi Dei Cæsaris de Bus obstativum ab unico XXVII. *Teste desumpserat Fidei Promotor, quod removeri oportebat, ut Commissio introductionis causæ signaretur. Nos ad omnem auferendam vitiosæ dilationis suspicionem, Ordinariam Sacrorum Rituum Congregationem coram Nobis die* 28. *Martii* 1747. *haberi mandavimus, ac dubium in ea proponi, an signanda esset Commissio Introductionis causæ? Causam Nos ipsi retulimus, & materiam abunde pertractavimus. Mox auditis Cardinalium suffragiis, qui affirmativæ parti unanimiter assenserunt, ad aliam diem sententiam nostram ferre distulimus, donec die* 6. *Aprilis ejusdem anni sequens edidimus Decretum, quo obstativum præfatum omnino removeretur, & quo locum esse Signaturæ Commissionis declaravimus.*

DECRETUM

AVENION. BEATIFICATIONIS, ET CANONIZATIONIS

VEN. SERVI DEI CÆSARIS DE BUS

Fundatoris Congregationis Doctrinæ Christianæ in Galliis super dubio: An sit signanda commissio super introductione causæ.

FAbricatis de more processibus informativis super fama Sanctitatis, virtutibus, & miraculis Ven. Servi Dei Cæsaris de Bus Fundatoris Congregationis Doctrinæ Christianæ in Galliis an. 1615. inchoatis, & anno 1678. completis, Sanctissimus Dominus noster, qui pro omnigena sua eruditione, ac scientia, quam sibi in hisce gravissimis causis longo usu comparavit, ea omnia probe callet, quæ easdem ab omni vitiosæ dilationis suspicione immunes reddere possunt, ordinariam sac. Rituum Congregationem super dubio: An sit signanda commissio introductionis causæ in casu, & ad effectum, de quo agitur, coram se die 28. Martii 1747. habendam mandavit. In ea autem cum causam ipsimet Sanctissimo referre placuisset, & materiam pro sua doctrina pertractasset, auditis Reverendissimorum dd. Cardinalium suffragii parti affirmativæ unanimiter assentientibus, declaravit locum esse signaturæ commissionis, & obstativo ab unico XXVII. Teste desumpto, tam animadversionibus particularibus bon. mem. Archiepiscopi Myren. tunc Fidei Promotoris, quam pluribus postulatorum responsionibus bene perpensis, aliisque per Sanctitatem Suam multo magis idoneis argumentis, quibus causa implicari poterat, accuratius deductis, ac perspicue enodatis, silentium imposuit, prohibuitque ne R. P. Fidei Promotor, neque ullus in causa suffragaturus in ulteriori causæ examine prædicto obstativo ullatenus uti posset. Atque ita fieri voluit, & mandavit. Die 6. Aprilis 1747.

Pontifex decernit, signandam esse commissionem introductionis causæ, & obstativum oppositum removet.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosymitanus S. R. C. Secret.

CAPUT III.

Decreta super Casu excepto.

DE casuum ab Urbani VIII. decretis exceptorum declaratione a Romanis Pontificibus facta usque ad annum 1745. *fuse egimus lib.* 2. *hujus nostri Operis cap.* 24. *ubi Decreta ipsa Pontificum in medium protulimus una cum fundamentis, quibus Pontificia ejusmodi declaratio innitebatur. Ex his ea duntaxat nunc proferemus, quæ Nos ipsi hoc Pontificatus nostri decennio edidimus. Ea sunt omnino quindecim, quorum priora decem sine ullis additis notis damus, cum illæ abunde habeantur cit. lib.* 2. *cap.* 24. *posteriora quinque iis rationum momentis illustrabimus, quæ animum nostrum moverunt, ut casum ab Urbani VIII. Decretis exceptum declararemus.*

I. DECRETUM

Ambianen., seu Gandaven. Canonizationis Beatæ Coletæ Virginis Reformatricis Ordinis Sanctæ Claræ.

ADmissa a sac. rituum Congregatione sub die 5. Septembris mox elapsi anni 1739. Commissione in statu, & terminis causæ Canonizationis B. Coletæ prædictæ, eaque successive a Sanctissimo Domino nostro signata; deindeque ad instantiam P. Fr. Marci Antonii Gravois Procuratoris Generalis Ordinis Minorum Discalceatorum, & Recollectorum S. Francisci Postulatoris, ex dispensatione Apostolica, per Eminentiss., & Reverendiss. D. Cardinalem Ruspoli ejusdem causæ Relatorem in sacr. rituum Congregatione ordinaria, absque interventu Consultorum proposito, ac discusso sequenti dubio, An constet de cultu ab immemorabili tempore prædictæ Beatæ exhibito, seu casu excepto a decretis fel. record. Urbani VIII. ex indultis Apostolicis; sacra eadem Congregatio, R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore in scriptis & in voce prius audito, rescribendum censuit, constare, si Sanctissimo Domino nostro visum fuerit. Die 23. Januarii 1740.

Cum vero ob mortem secutam san. mem. Clementis Papæ XII. non potuerit per me Secretarium fieri relatio, facta autem fuerit Sanctissimo Domino nostro BENEDICTO XIV. in summum Pontificem noviter electo, Sanctitas sua benigne annuit. Die 20. Augusti ejusdem anni 1740.

Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus S. R. C. Secretarius.

II. DECRETUM

Cremonen. Canonizationis Beatæ Stephanæ de Quinzanis Fundatricis Venerabilis Monasterii Sancti Pauli oppidi Soncini, Ordinis Prædicatorum.

POST signatam manu san. mem. Clementis Papæ XII. Commissionem introductionis causæ Canonizationis B. Stephanæ de Quinzanis supradictæ prævio consilio Congregationis sacrorum rituum habitæ die 6. mensis Septembris anno 1738. propositum fuit ab Eminentiss., & Reverendiss. D. Cardinali Belluga in eadem sacra Congregatione dubium, An sententia Judicum delegatorum a Reverendiss. Episcopo Cremonen. lata super cultu immemorabili dictæ Beatæ exhibito, & casu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. sit confirmanda in casu &c. Cum autem R. P. D. Fidei Promotor opposuisset, non fuisse per ipsum recognitum quoddam manuscri-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ſcriptum enunciatum in ſcripturis Poſtulatorum, prodiit die 10. Septembris proxime præteriti reſponſum, Dilata, & exhibeatur Domino Promotori præfatum manuſcriptum, ut illud recognoſceret. Factaque ejuſdem manuſcripti exhibitione, eoque recognito per dictum Dominum Promotorem Fidei, poſtea per eumdem Eminentiſs. Ponentem repropoſitum fuit ſupradictum dubium & ſacra eadem Congregatio, audito præfato Domino Fidei Promotore tum in ſcriptis, tum in voce, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 10. Decembris 1740.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas Sua benigne annuit, die 14. ejuſdem menſis, & anni 1740.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secret.

III. DECRETUM

Corduben. Canonizationis Beati Alvari de Corduba Sacerdotis Profeſſi Ordinis Prædicatorum, & Fundatoris cœnobii ſub titulo S. Dominici de Scala Dei civitatis Cordubæ.

CUM poſt ſignatam anno 1676. manu ſan. mem. Clementis X. Commiſſionem reaſſumptionis cauſæ Canonizationis B. Alvari prædicti diſputatum fuerit anno 1716. & 1718. in ſacra Congregatione rituum dubium, An ſententia Reverendiſs. Epiſcopi Cordubenſis Judicis delegati lata ſuper cultu immemorabili, ſeu caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani VIII. ſit confirmanda &c. negativum prodiit reſponſum, reſervato tamen jure Poſtulatoribus coadjuvandi probationes ſuper dicto caſu excepto, Cumque vigore ejuſmodi reſcripti novus confectus fuerit auctoritate Apoſtolica proceſſus, & in Actis ſupradictæ ſacræ Congregationis exhibitus, propoſitum inde fuit per Eminentiſs., & Reverendiſs. D. Cardinalem Belluga in locum Eminentiſs. & Reverendiſs. D. Cardinalis Corradini Ponentis, ac mature diſcuſſum dubium, An conſtet de caſu excepto a decretis Urbani VIII., ſeu de cultu immemorabili, in caſu, & ad effectum, de quo agitur. Et ſacra eadem Congregatio, audito prius in voce, & in ſcriptis R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, reſpondit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Hac die 16. Septempris 1741.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas Sua benigne annuit, die 22. ejuſdem menſis, & anni 1741.

Fr' Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secret.

IV. DECRETUM

Tuden. Canonizationis Beati Petri Gonzalez Sacerdotis Profeſſi Ordinis Prædicatorum San-Telmi *nuncupati.*

ADmiſſa a ſacrorum rituum Congregatione ordinaria habita die 23. Januarii 1740. Commiſſione introductionis cauſæ Canonizationis B. Petri Gonzalez prædicti, a Sanctiſſimo Domino noſtro BENEDICTO XIV. poſtmodum ſignata; ad inſtantiam modo Reverendiſs. Patris Thomæ Ripoll Magiſtri Generalis Ordinis Prædicatorum, hujuſmodi cauſæ Poſtulatoris, examinato ſub infraſcripta die proceſſu in Curia Epiſcopali Tuden. Auctoritate ordinaria conſtructo ſuper cultu ab immemorabili tempore dicto Beato præſtito, ſive ſuper caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani PP. VIII. In Congregatione Sanctiſſimæ Inquiſitionis editis, in quo idem Epiſcopus ſententiam protulit ſuper dicto cultu, ac inſimul per Eminentiſs. & Reverendiſs. D. Cardinalem Gotti Ponentem infraſcripto dubio propoſito, An ſententia Reverendiſs. Epiſcopi Tuden. ſuper cultu publico ab immemorabili tempore prædicto Beato exhibito, ſive caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani PP. VIII. ſit confirmanda in caſu, & ad effectum &c. ſacra eadem Congregatio, R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore in ſcriptis, & in voce prius audito, reſcribendum cenſuit: Sententiam Epiſcopi Tuden. latam ſuper cultu publico præſtito dicto Beato a tempore immemorabili, ſive caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani VIII. eſſe confirmandam in caſu, & ad effectum, de quo agitur, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 9. Decembris 1741. Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione Sanctitas Sua benigne annuit. Die 13. ejuſdem menſis, & anni 1741.

Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secret.

V. DECRETUM

Bituricen. Canonizationis Beatæ Joannæ Valeſiæ olim Reginæ Franciæ, & Fundatricis Ordinis Sanctiſſimæ Annuntiationis B. Mariæ Virginis ſub Regula S. Franciſci.

PRopoſita ex diſpenſatione Apoſtolica per Eminentiſs., & Reverendiſs. D. Cardinalem de Tencin Ponentem ad inſtantiam Patris Marci Antonii Gravois Definitoris Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci, Poſtulatoris ſpecialiter deputati, in Congregatione ordinaria abſque interventu Conſultorum cauſa Canonizationis B. Joannæ Valeſiæ prædictæ, atque in ea diſcuſſo dubio: An ſententia Reverendiſs. Archiepiſcopi Bituricen. Judicis a Sacra Rituum Congregatione delegati lata ſuper publico cultu ab immemorabili tempore prædictæ Beatæ exhibito, ſive ſuper caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani PP. VIII. ſit confirmanda in caſu, & ad effectum, de quo agitur; Sacra eadem Congregatio, R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore in ſcriptis, & in voce prius audito, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 14. Aprilis 1742.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas Sua benigne annuit. Die 21. ejuſdem menſis, & anni.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secret.

VI. DECRETUM

Firmana Canonizat. Beati Gerii a Monte Sancto Sancti *nuncupati.*

CUM ab Eminentiſs., & Reverendiſs. D. Cardinali Firrao cauſæ Canonizationis B. Gerii prædicti Ponente, ex diſpenſatione Apoſtolica propoſitum, ac diſcuſſum fuerit in Congregatione ordinaria abſque interventu Conſultorum infraſcriptum dubium, An conſtet de cultu ab immemorabili tempore eidem Beato exhibito, & caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani PP. VIII., ita ut ſententia Pro-Vicarii Generalis ſpecialiter delegati

gati Reverendiſs. Archiepiſcopo Firmano ſit confirmanda in caſu, & ad effectum, de quo agitur; Sacra eadem Congregatio, in ſcriptis, & in voce R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore prius audito, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Dmino noſtro viſum fuerit. Die 27. Julii 1742.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro, relatione, Sanctitas Sua benigne annuit. Die prima Auguſti ejuſdem anni 1742.

Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Prefect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secret.

VII. DECRETUM

Panormitana Canonizationis B. Benedicti a S. Philadelpho Laici Profeſſi Ordinis Minorum Obſervantium Reformatorum S. Franciſci.

CUM a Sacrorum Rituum Congregatione ſub die 26. Aug. 1713. admiſſa fuerit, annuente etiam ſan. mem. Clemente PP. XI. die 6. Septembris ejuſdem anni, & ſucceſſive ſignata Commiſſio reaſſumptionis cauſæ Canonizationis prædicti Beati Benedicti a S. Philadelpho; cumque ad tenorem prædictæ Commiſſionis ad inſtantiam P. F. Leopoldi a Roma Poſtulatoris Generalis cauſarum Servorum Dei, & Beatorum enunciati ſui Ordinis ab E., & R. Domino Card. Corradino in Sac. eadem Congregatione ordinaria habita die 1. Decembris 1742. propoſitum, & diſcuſſum fuerit dubium: *An conſtet de cultu publico eidem Beato Benedicto præſtito, ſive de caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII., in caſu, de quo agitur*, prodiit reſponſum: *Dilata, & coadjuventur probationes*. Repropoſito autem iterum præfato dubio in Congregatione habita ſub infraſcripta die per E., & R. D. Card. Accorambonum ſubrogatum in locum prædicti clar. mem. Card. Corradini interim defuncti, & coadjuvatis probationibus, ac melius elucidatis, ſacra eadem Congregatio, prævio maturo examine proceſſum Apoſtolicorum ſuper præfato cultu publico, ſive caſu excepto conſtructorum hic in Urbe, & in civitate Panormi, ac etiam tum in ſcriptis, quam in voce R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore iterum audito, reſcribendum cenſuit: *Affirmative*, ſi Sanctiſs. Domino noſtro viſum fuerit. Die 11. Maii 1743.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſs. Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 15. ejuſdem menſis & anni 1743.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secret.

VIII. DECRETUM

Senen. Canonizationis Beati Franciſci Patritii Sacerdotis Profeſſi Ordinis Servorum B. M. V.

CUM admiſſa fuerit ad relationem Eminentiſs., & Reverendiſs. D. Cardinalis Guadagni a Sac. Rituum Congregatione ordinaria habita die 1. Octobris 1740. Commiſſio reaſſumptionis cauſæ B. Franciſci Patritii prædicti, & a Sanctiſs. Domino noſtro poſtmodum ſignata; cumque modo ad tenorem præfatæ Commiſſionis, inſtantibus PP. Generali, & Procuratore Generali, ac Familia de Patritiis, nec non Poſtulatore hujuſmodi cauſæ, propoſitum fuerit a præfato Eminentiſſimo Ponente, atque in eadem Sacra Congregatione ordinaria diſcuſſum infraſcriptum dubium, An ſententia lata per Vicarium Generalem Senen. Judicem a Sacra Rituum Congregatione delegatum ſuper cultum ab immemorabili tempore prædicto Beato exhibito, ſeu caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani VIII. ſit confirmanda in caſu, & ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem Congregatio in ſcriptis, & in voce Rev. P. Domino Ludovico de Valentibus Fidei Promotore prius audito, reſcribendum cenſuit, Sententiam Vicarii Generalis eſſe confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 31. Auguſti 1743.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, Die 11. Septembris ejuſdem anni 1743.

F. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secret.

LITERÆ APOSTOLICÆ

IN FORMA BREVIS BENEDICTI PAPÆ XIV.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

QUONIAM ita comparatum eſt, ut ea, quæ aliis accuratiſſime expenſa, & concordibus virorum pietate, ac ſapientia inſignium ſuffragiis a Nobis ipſis ſancita, ac decreta fuerunt, novis deinceps ſupremæ Apoſtolicæ noſtræ auctoritatis documentis approbata, & confirmata, univerſi Chriſtifideles majori cum fide, conſtantia, ac veneratione accipere, & debitæ executioni mandare conſueverint: Eapropter decretum, quod nuper ſuper caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri in cauſa B. Nicolai Albergati edidimus, novo Apoſtolicæ confirmationis noſtræ præſidio communire ſatagimus: Hujuſmodi autem decretum eſt tenoris, qui ſequitur.

DECRETUM

Summi Pontificis BENEDICTI XIV., in quo approbatur, & confirmatur reſolutio Congregationis Sacrorum Rituum ordinariæ habitæ coram ipſo Kalendis Auguſti currentis anni 1744. ſuper caſu excepto a decretis Urbani VIII. in cauſa B. NICOLAI ALBERGATI S. R. E. Cardinalis, & Epiſcopi Bononiæ una cum aliis conceſſionibus ab eodem factis in honorem dicti Beati.

BENEDICTUS PAPA XIV.

SINGULARE Divinæ providentiæ conſilium eſſe videtur, quod Nobis reſervaverit initium, & progreſſum, quouſque fieri potuit, cauſæ B. Nicolai Cardinalis Albergati, qui anno 1443. deceſſit: Quocum Nos & patriam communem, & eumdem Cardinalis titulum Sanctæ Crucis in Hieruſalem fortiti ſumus; eademque Bononiæ Eccleſia, cujus ipſe Epiſcopus inauguratus eſt anno 1417., & ad mortem uſque gubernavit, Nobis pariter gubernanda tradita eſt, & ad hanc uſque diem gubernamus.

Cum in minoribus Promotorem Fidei ageremus, Canonizationis ejus cauſam inducere tentatum eſt. Quod autem tunc perfici minime potuit; id tandem in Congregatione Rituum habita die 20. Julii 1743. dilecto Filio noſtro Cardinali Pompejo Aldovrandi tunc Prodatario, nunc Æmiliæ Legato referente, fuit deliberatum: atque ejuſdem cauſæ introducendæ, prout moris eſt, Commiſſio manu noſtra perquam libenter ſignata prodiit.

Decretis itaque Urbani VIII. Prædeceſſoris noſtri inhærendo, ſubjici debebat examini obſervantia eorumdem decretorum; & cum Nobis compertum eſſet, in Archiepiſcopali Curia Bononienſi annı

ni 1651. auctoritate ordinaria conditum fuiſſe proceſſum, in quo varia documenta, ac teſtimonia de obſervantia prædictorum decretorum afferebantur; atque inde etiam deducebatur, ſcientia, aſſenſuque Epiſcoporum Bononienſium publicum cultum fuiſſe exhibitum B. Nicolao Albergati toto tempore, quod Urbani VIII. decreta exigunt: præterea Jacobum Boncompagni Cardinalem Archiepiſcopum Bononienſem ann. 1725. ſententiam de more pronuntiaſſe, qua cultum illum ad formam ipſorum decretorum exhibitum fuiſſe comprobabat; Nos, ut ſanctitatis fama ejuſdem Beati viri illuſtrior fieret, & publici ejus cultus fundamenta magis ſtabilirentur, vitæ illius Acta a Jacobo Zeno Epiſcopo Feltrenſi, & Bellunenſi ejus familiari conſcripta, typis iterum publicari præcepimus, & cum codice bibliothecæ noſtræ Vaticanæ conferri, Codex autem ejuſmodi bene ordinatus, & Cardinalis Petri Barbi, qui deinde Pontifex factus Pauli II. nomen aſſumpſit, ſtemmata præferens, cui adhuc Cardinali opus illud inſcriptum fuerat, multo pretio, & æſtimatione dignus eſſe videtur, & ad errores aliquot, qui in vetuſtiores ejus vitæ editiones irrepſerant, corrigendos apprime aptus.

Id vero accurate perfecit Conſtantinus Ruggeri Clericus, noſterque familiaris, qui præmemoratæ vitæ notas addidit. Communicatis deinde illi Martini V., & Eugenii IV. Apoſtolicis Brevibus, quæ in archivio noſtro peculiari ſervabantur, in quibus ampliſſima de ſanctitate vitæ B. Nicolai Albergati teſtimonia continentur; tum etiam ei traditis iis, quæ a Nobis alio tempore hac de re collecta fuerant; factaque eidem cum ad noſtram domeſticam bibliothecam, tum ad alias hujus Urbis celebriores adeundi poteſtate, Nos ipſi ſingulis hebdomadis opus perlegere, & examinare curavimus, præſcripto ordine, quem in eo dirigendo, ordinandoque haberi voluimus, atque hinc poſt multos labores ad Jacobi Zeni hiſtoriam adjecta ſunt prædictorum, aliorumque Romanorum Pontificum teſtimonia; nec non & Caroli VII. Galliæ, & Henrici VI. Britanniæ Regum, ac plurimorum illuſtrium Italiæ Auctorum, inter quos recenſeri maxime debent S. Antoninus, & Æneas Silvius; tum etiam ex Gallia, Flandria, aliiſque regionibus Scriptorum; quæ omnia in unum volumen ab eodem Conſtantino Ruggeri collecta, juſſuque noſtro typis in lucem edita hoc ipſo anno prodierunt.

His omnibus comparatis, cum in Congregatione Rituum ordinaria proponendum eſſe dubium de obſervantia decretorum Urbani VIII., Cardinalis Aldovrando abſenti nemo alius Cardinalis fuit a Nobis ſubrogatus, qui cauſam illam refert: Sed Kalendis Auguſti habita coram Nobis eadem Rituum Congregatione, Nos ipſi Cardinalis Relatoris vices ſupplentes, expoſuimus, primo, Beatum Nicolaum Albergati Bononiæ illuſtri genere natum in Carthuſianorum clauſtra juvenem conceſſiſſe; ibique ſanctitatis, ac prudentiæ fama in variis Carthuſianis Domibus Prioris munere functum, Romæ deinde fuiſſe Ordinis ſui Procuratorem Generalem, poſtea Bononienſis Eccleſiæ, invitum quamvis, & coactum, regimen ſuſcepiſſe, in quo Eccleſiaſtica vivendi diſciplina, largiſque eleemoſynis luculentiora dedit ſanctitatis ſuæ argumenta: quibus acceſſit invictum robur, quo turbulentis illis Eccleſiæ temporibus, juriſdictionis, auctoritatis Pontificiæ adverſariis fortiſſime reſtitit: a Pontifice Martino V. Cardinalium ordini adſcriptum, præceptoque adactum, ut eam dignitatem acciperet, ſic in ea gradu ſe geſſiſſe, ut quemadmodum Religioſus Religioſæ vitæ, Epiſcopus Religioſi Epiſcopi, ita Cardinalis factus Cardinalis Religioſi exemplar, ac norma extiterit; cum in omni vitæ genere diſciplinam Regularem, auſteritates, & Carthuſiani Inſtituti jejunia conſtantiſſime retinuiſſent: a Sede Apoſtolica rebus gerendis præpoſitum, poſt multos labores pacem inter Mediolanenſem Ducem, Venetos, & Florentinos conciliaſſe; & poſt plura in Galliam itinera, nunc Martini V., nunc Eugenii IV. Pontificum juſſu, in magno Atrebatenſi conventu inter Carolum Galliæ Regem, & Philippum Burgundiæ Ducem, præclaram illam pacem, Catholicæ religioni adeo proficuam firmaſſe; cum interea ſingularis Dei providentia ad ejus preces inſigne miraculum ediſſe, ut Scriptores nonnulli memoriæ prodiderunt. Expoſuimus quoque ſapientem illius gravitatem cum communi ſanctitatis opinione conjunctam in aliis Legati Apoſtolici muneribus, quæ ille tum in Baſileæ, tum in Ferrariæ Conciliis, tum etiam in conventu Principum Germanorum Norimbergenſi præclare ſuſtinuit; præter graviſſimum illud ſummi Pœnitentiarii, quod apud Pontificem Eugenium IV. geſſit: poſtremo meritis plenum Senis ex hac mortali vita deceſſiſſe, communi omnium opinione, ac fama, heroicis virtutibus ornatum; ejuſque corpus Florentiam, prout ipſe mandaverat, ad Carthuſianos fuiſſe delatum, ubi ad hanc uſque diem requieſcit: Cum illud Senis Florentiam comitatus fuiſſet Thomas Sarzanenſis, qui deinde Cardinalis, ac paulo poſt Pontifex factus, Nicolaus V. vocari voluit in memoriam Nicolai Cardinalis Albergati, viri de ſe optime meriti: qui poſt obitum (ut Hiſtorici, inter quos ipſemet Thomas, narrat) ei apparuit, ac triſtem, mœrentemque hac ipſa magiſtri ſui, & domini morte recreavit; & inter cetera ſempiterna felicitate ſe potiri affirmans, ſummum illi Pontificatum prædixit, quem pariter Æneas Silvius Pii Secundi nomine aſſecutus eſt: qui ambo fuerant cum eodem Nicolao Albergati obſequio, & familiaritate conjuncti. Atque uno verbo diligenter expoſuimus, quidquid magis egregium, ſolidumque de Beato Nicolao memoriæ proditum erat in Pontificiis diplomatibus, graviſſimiſque Auctoritatibus, qui in prædicto volumine fideliter, accurateque citantur. Tranſeuntes inde ad id, quod erat præcipuum, ad qualitatem ſcilicet, & vetuſtatem publici cultus, retulimus ſumma fide, quidquid cauſæ Poſtulatores in ſuis ſcriptis attulerant, tum etiam illa, quæ Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus ex officio oppoſuerat. Nec fuit a a Nobis omiſſum id, quod ad ejuſmodi oppoſitiones reſponderi valide poterat; illuſtratis, & in bono lumine collocatis principiis aliquot, quæ in noſtris de Canonizatione Sanctorum Operibus continentur, quibus oppoſitiones illæ nitebantur. Mentem autem noſtram minime aperuimus; ſed ſententiis aliorum exquiſitis, ingenti animi noſtri gaudio audivimus, Cardinales omnes congregatos, communi ſuffragio, & una voce declarantes, Urbani VIII. decretis obtemperatum prorſus fuiſſe, quorum vi B. Nicolai cauſa eſſet multis nominibus excepta; adeoque veterem, ac publicum ejus cultum legitimum, & canonicum eſſe cenſendum, nulloque modo iis, quæ in citatis decretis præſcribuntur, adverſum. Atque id magis, quod publicus idem cultus tunc cœpit, cum Senis corpus ejuſdem Beati viri in Eccleſia S. Auguſtini fuit expoſitum, ubi præter totius populi concurſum, qui ejus pedes, manuſque deoſculari certabat, Eugenius IV. Pontifex Max. inuſitato iis temporibus exemplo ejus funeri cum tota Curia adeſſe voluit: teſtatus id ſe facere ob ingentem, quam de ejus ſanctitate opinionem habebat, per orbem jam longe, lateque pervulgatam; immo, & duarum librarum lapidem, qui in diſſecto ejus corpore repertus eſt, devotionis cauſa apud ſe habere voluit. Addebant præterea Cardinalem Gabrielem Palæoti primum Bononiæ Archiepiſcopum Nicolai nomen in Beatorum, ac Sanctorum Eccleſiæ ſuæ album retuliſſe, & Urbanum VIII., ut nonnulli memorant, affirmaſſe, delendos non eſſe ab ejus Imagine radios, & ſplendores, quos ipſe publico decreto Imaginibus eorum, qui non eſſent ab Apoſtolica Sede Canonizationis, aut beatificationis honore donati, apponi prohibuerat, appoſitoſque deleri jufſerat: Poſtremo B. Nicolai ſtatuam juſſu noſtro in fronte baſilicæ Liberianæ inter alias aliorum Sanctorum fuiſſe poſitam, cujus baſilicæ ipſe fuerat Archipresbyter.

Audivimus hæc omnia ſingulari animi noſtri lætitia; & in omnibus unanimes prædictorum Cardinalium ſententiæ voce aſſenſi ſumus, quam etiam nunc ſcripto probamus, & confirmamus. Quoniam vero in ejuſmodi caſibus Fidelium pietas (ut obſervavimus) præſcriptos limites tranſire facile ſolet; cui rei, ſi Deo placuerit, alio tempore Nos opportune providere cogitamus, in præſens decernimus ea, quæ ſequuntur.

Pri-

Primo, evulgato hoc decreto, nolumus ingentem publicæ lætitiæ significationem dari eo modo, quo in Canonizatione alicujus Beati fieri solet, quod quidem alias contigisse non ignoramus; sed solum in Ecclesia Metropolitana Bononiæ, in basilica Liberiana Romæ, & in singulis Carthusiani Ordinis Ecclesiis post Missam, quam *Conventualem* dicunt, cantari posse concedimus *Te Deum* in gratiarum actionem sine musicorum instrumentorum strepitu, nulloque campanarum sonitu procedente.

Secundo, præter titulum Beati, quem de jure possidet, a privatis primo illi attributum, nunc vero a Sancta Sede comprobatum, concedimus ejus Imagines pingi, ornarique posse laureolis, radiis, & splendoribus; non autem diademate, juxta decretum Sacræ Congregationis rituum die IX. Februarii MDCLVIII. ab Alexandro confirmatum. Volumus autem semper Carthusiani Ordinis habitu vestiri, quo ipse tam Episcopus, quam Cardinalis perpetuo usu est non solum Religiosis causa, sed etiam, ut Ecclesiasticam disciplinam eo tempore maxime vigentem observaret. Capiti vero illius neque pileolum, neque biretum rubrum apponi volumus; cum certum sit, ejusmodi ornamenta Cardinalibus Regularibus fuisse concessa a prædecessore nostro Gregorio XIV. anno MDXCI.; bene vero Cardinalis pileum, quo multo prius singulis Cardinalibus uti dedit Innocentius IV. eoque caput ornari, sive is ad pedes deponi poterit.

Tertio, nolumus ejus Imagines in Ecclesiarum, sive sacellorum privatorum altaribus collocari, exceptis tamen Ecclesia Metropolitana Bononiensi, basilica Liberiana Urbis, & singulis Ecclesiis, ac sacellis Ordinis Carthusiani, tum etiam Ecclesiis illis sive Bononiæ, sive alibi, in quibus, vel super aras, vel extra, ejus Imagines in præsens existunt.

Postquam innotuit, ac declaratum est, Nos in eo casu versari, quem Urbani VIII. decreta excipiunt, & post ea, quæ nuper exposuimus, & quæ quodammodo ex declaratione casus excepti a decretis Urbani VIII. sequuntur; Apostolicæ Sedis in more fuit, præterito aliquo tempore, urgentibus gravibus circumstantiis, Officium, & Missam de communi in honorem Beati concedere; alio deinde interjecto tempore, urgentibus gravioribus circumstantiis, lectiones proprias, etiam antequam fuerint discussæ, & approbatæ virtutes, juxta exempla a Nobis cumulata in nostro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. IV. part. II. cap. IV. n. VI. denique post aliquod temporis spatium Beati nomen in Martyrologium Romanum (quanquam id perraro) referre; & quoties magis ponderis causæ adessent, decretis, & Constitutionibus Apostolicis, si quæ obstant, derogare consuevit, juxta ea, quæ a Nobis relata sunt in eodem Opere nostro de Canonizatione Sanctorum lib. IV. part. II. cap. XVII. num. XIV. Nos itaque ingentibus B. Nicolai Albergati Cardinalis erga hanc S. Sedem, & Catholicam religionem meritis inspectis, tum etiam communi præconio, quo Scriptores ex omni lingua, tribu, & populo heroicis ejus virtutibus plaudunt, derogantes plenitudine auctoritatis nostræ quibuscumque adversantibus, & temporis inutiliter transacti jacturam compensare volentes, Officium Divinum de Confessore Pontifice cum lectionibus propriis, per Nos componendis, & Oratione *Exaudi quæsumus* de eodem communi, ritu majoris duplicis recitari concedimus die X. Maii, in quo ad beatam vitam migravit; id vero tantum Clero tam Regulari, quam Seculari, necnon & Monialibus civitatis, & diœcesis Bononiensis; tum etiam Romæ Clero basilicæ Liberianæ, pariterque Monachis, & Monialibus Ordinis Carthusiani universi: itaut quicumque ex prædictis præmemorato die Officium illud recitaverit, Horas Canonicas, ad quas tenetur, persolvisse censeatur. Eadem ratione concedimus, die X. Maii in omnibus præcitatis locis celebrari posse in honorem ejusdem Beati Missam de communi Confessoris Pontificis; quam quidem concessionem ad alios quoque Sacerdotes tam Seculares, quam Regulares, qui eo die in basilica Liberiana, aut in Carthusiani Ordinis Ecclesiis rem Sacram confecerint, extendi volumus. Concedimus quoque eadem die X. Maii in antedictis Ecclesiis celebrari posse quotannis Beati Cardinalis festum, & ejus Reliquias ad publicam venerationem exponi, non autem in processione deferri, juxta ea, quæ Alexander VII. die XXVII. Septembris MDCLIX., & XVII. Aprilis MDCLX. decrevit. Postremo concedimus, B. Nicolai nomen Martyrologio Romano inscribi, addito elogio, quod a Nobis instituetur.

Hæc omnia singularibus Beati Cardinalis meritis profecto debentur. At vero præclari quoque Carthusiani Ordinis, quem Nos peculiari studio prosequimur, merita apud Nos pondus habent, ut hæc Apostolica liberalitate concedamus, eoque magis, quod ipse Ordo non tam sollicitus fuit multos Sanctos suos patefacere, quam multos Sanctos facere, ut recte fuit adnotatum. Accedit quoque spes, in quam maxime adducimur, Deum Opt. Max. ad interceſſionem hujus Beati viri, qui, quandiu vixit, Cardinalis pacis nuncupatus est, daturum esse Nobis id, quod tam enixe toto corde, humiliterque rogamus, & rogaturi sumus, exoptatam scilicet inter Christianos Principes pacem, stabilemque concordiam. Neque vero dissimulare volumus. Nos in hac tota rerum serie spirituale quoddam percepisse gaudium, simillimumque ejus, quod Pius II. prædecessor noster in Canonizatione S. Catharinæ Senensis civis suæ sese percipisse fatetur, quodque in ejus Canonizationis bulla his verbis expressit: *Et si Nos quidem Beatæ Catherinæ sublimes dotes, nobile ingenium, divinam mentem, sacratissimam voluntatem in omni natione quam lætissime vidissemus, lætiores tamen in urbe Senensi, quæ nos genuit; Siquidem meritorum ejus longe magis, & magis peculiariter esse participes confidimus, quam si Virgo hæc, aut in Africa, aut in Scythia, aut in India nata fuisset. Neque enim fieri potest, quin Sanctorum propinquitas aliquid habeat prærogativæ.*

Quod si deinde Deo placuerit, ut ab hoc cultu ad nonnullos locos restricto, quem in præsens Sedes Apostolica permittit, ad cultum publicum præceptivum, & generalem, hoc est a Beatificatione hac æquipollenti ad solemnem Canonizationem transeundum sit; Postulatoribus causæ palam facimus, heroicarum ejusdem Beati virtutum materiam ad consuetam juris formam esse proponendam: cum expositio earum, quam Nos ipsi in Congregatione rituum fecimus, sufficerit quidem, ut debito rerum apparatu ad agendum de publico permissivo, & restricto ad quosdam locos culto procederetur; & ut etiam inoffenso pede fieri posset a Nobis concessio lectionum propriarum, non autem ut discussioni, & approbationi virtutum a sacris Canonibus requisitæ, ut ad solemnem Canonizationem transitus fiat, sufficiens esse potuerit, juxta a Nobis deducta in nostro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. I. cap. XXXII. num. XVI. & seqq. Proponenda sunt quoque miracula secundum ea, quæ Nos die XXIII. Aprilis anni 1741., & die XIV. Julii hujus 1744. generatim decrevimus. Notum præterea unicuique facimus, nemini licere transgredi in exhibendo cultu limites per præsens decretum præscriptos: Mandamusque Patriarchæ Hierosolymitano Sacrorum Rituum Congregationis Secretario, ut hoc ipsum decretum una cum ceteris ad calcem additis inter regesta sacræ Congregationis referat & conservet. Datum hac die XXV. Septembris 1744.

Thomas Patriarcha Hierosolymitanus
S. C. R. Secretarius.

LE-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

LECTIONES, DE QUIBUS IN DECRETO.

IN FESTO

B. NICOLAI ALBERGATI EPISCOPI, ET CONFESSORIS.

Lectiones pro secuudo Nocturno ejus Officii.

LECTIO IV.

NICOLAUS Albergatus nobili genere Bononiæ ortus est. Adolescens, dum juri Civili in patria operam daret, Monasticæ, ac severioris vitæ præstantia captus, Carthusianorum Institutum amplectitur; in quo brevi adeo profecit, ut Sacerdotio vix initiatus, patrio cœnobio præfectus sit, aliaque subinde monasteria fere decennio summa cum laude administraverit. Ejus prudentiæ & sanctitatis opinione Clerus, populusque Bononiensis permotus, ultro sibi in Episcopum plenis suffragiis delegit; quem ille honoris gradum dia, constanterque refugiens, Superiorum suorum jussu invitus demum suscepit. Nihil tamen de prioris vitæ cultu; atque observatione remisit; sed verbo, & exemplo forma gregis effectus, Ecclesiasticam disciplinam, & Christianos mores ita in Ecclesia sibi commissa restituit, ut alius omnino populus, alius Clerus videretur, & esset.

LECTIO V.

CIVIUM suorum ad Martinum V. Orator iterum, ac tertio profectus, tantam ab eo Pontifice, qui eximias illius virtutes perspexerat, iniit gratiam, ut conciliandæ pacis causa inter Anglorum, Francorumque Reges Legatum in Gallias miserit: ab ea Legatione reducem S. R. E Cardinalem sub titulo S. Crucis in Hierusalem creavit; legavitque mox in Insubriam, ut Mediolanenses, Florentinos, & Venetos discordia laborantes componeret. Post pacem Italiæ ab eo feliciter restitutam, secunda in Gallias Legatione auctus est; ac vita functo Martino V., Eugenii IV. jussu in Belgium profectus, Philippum Burgundiæ Ducem Carolo VII. Francorum Regi in Atrebatensibus comitiis conciliavit. Ad Germaniæ quoque Principes in Norimbergensi conventu Pontificum Legatum egit; deinde Basileensi, tum Ferrariensi interfuit Concilio, ubi Apostolicæ Sedis dignitatem, majestatemque adversum Schismaticos egregie tutatus est.

LECTIO VI.

IN obeundis tam variis, gravissimisque Legationibus incredibilem sibi apud Reges, & Principes venerationem adeptus, in virtutum suarum admirationem rapuit universos. Erat enim vel in summis honoribus simplicissima humilitas, animus non solum firmus, & excelsus, sed candidus etiam, prudens, ac moderatus, effusa in omnes charitas, mansuetudo, atque humanitas cum ardenti religionis zelo conjuncta. Carthusiani, quod professus fuerat, Instituti tenax, ejus asperitates ad mortem usque retinuit. Familiam ingenuam aluit, sanctissimeque institutam, ex qua duo Romani Pontifices Nicolaus V., Paulus II. prodiere. Tandem cum Eugenium IV. honoris ergo comitaretur, Senis in Etruria renum calculo oppressus, sancto fine quievit. Ejus corpus Florentiam delatum, apud Carthusianos honorifice conditum est. Sanctitatis & miraculorum fama post mortem clarum BENEDICTUS XIV. Beatorum ritu coli permisit.

ELOGIUM

Apponendum in Martyrologio, de quo in Decreto.

VI. Idus Maii, Bononiæ B. NICOLAI ALBERGATI Monachi Carthusiani, ejusdem civitatis Episcopi, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, sanctitate, & Apostolicis Legationibus clari, cujus corpus Florentiæ apud Carthusianos conditum est.

PRÆINSERTUM itaque decretum nostrum, ac præinsertas lectiones, & elogium, ac in eo decreta omnia, & singula contenta, ac præscripta, quo firmius subsistant, ac serventur exactius, atque etiam, quatenus opus sit, auctoritate nostra Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque, & omnibus ac singulis contentis, & præscriptis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus; atque ita ut præmittitur, omnino servari mandamus. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & spectabit in futurum plenissime suffragari, & ab eis respective, inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum præsentium litterarum transumtis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die VI. *Octobris MDCCLIV. Pontificatus nostri anno V.*

Dominicus Cardinalis Passionеus.

X. DECRETUM

NOVARIEN. CANONIZ. B. PACIFICI A CEREDANO

Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia.

CUM admissa fuerit ad relationem E., & R. D. Card. Alexandri Albani a sac. Rit. Congregatione ordinaria habita die 31. Augusti 1743. Commissio introductionis causæ B. Pacifici a Ceredano prædicti, & a SS. D. N. deinde signata; cumque modo ad tenorem præfatæ Commissionis, instante P. F. Josepho Maria de Artio Ord. Min. Observant. S. Francisci, & ejusmodi causæ Postulatore, propositum fuerit ab eodem Eminent. Ponente, atque in dicta sac. Congregatione discussum infrascriptum dubium, An sententia lata per DD. Judices a clar. mem. Card. Borromæo Episcopo Novarienſi deputatos super casu excepto a decretis fel. rec. Urbani VIII., sive super cultu publico ab immemorabili tempore dicto Beato exhibito, sit confirmanda in casu, & ad effectum, de quo agitur; sac. ead. Congr. in inscripto, & in voce R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore audito, rescribendum censuit, Affirmative, si SS. D. N. visum fuerit. Die 3. Julii 1745. Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem SS. D. N. relatione, Sanctitas Sua benigne annuit. Die 7. ejusdem mensis, & anni 1745.

XI. DECRETUM

CREMONEN. CANONIZATIONIS

BEATI ALBERTI A BERGAMO

Tertii Ordinis Prædicatorum.

PROPOSITA per Eminentiſſimum, & Reverendiſſimum D. Cardinalem Guadagni Ponentem ad iſtantiam R. P. Vincentii Mariæ Ferretti Vicarii, & Procuratoris Generalis Ord. Prædicatorum in Congregatione ordinaria Sacrorum Rituum habita ſub infraſcripta die cauſa Canonizationis B. Alberti a Bergamo Teriii Ord. Prædicatorum, atque in ea diſcuſſo dubio: An ſententia Judicum a Reverendiſſimo Epiſcopo Cremonen. deputatorum lata ſuper cultu ab immemorabili tempore prædicto Beato exhibito, ſive caſu excepto a Decretis ſan. mem. Urbani VIII. ſit confirmanda in caſu, & ad effectum &c., ſacra eadem Congregatio audito R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, qui ſcripto, & voce ſuam ſententiam expoſuit, reſcribendum cenſuit: Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit, Die 4. Maii 1748.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, SANCTITAS SUA benigne annuit, Die 9. ejuſdem menſis, & anni 1748.

F. Jo. A. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Tb. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secretarius.

1. *Quo tempore Beatus Albertus ex hac vita deceſſerit, ejus vitæ ſcriptores inter ſe non conveniunt; probabilior tamen, & tutior opinio eſt, (ut ſatis abunde Poſtulatoribus occaſione reaſſumptionis cauſæ oſtenſum fuit) Beatum obiiſſe anno 1279., & Tertiarium fuiſſe Ordinis Prædicatorum, quod & in diſputationem adducebatur. Quamplura extant de Beato Alberto Monumenta. Mentio de eo fit in perantiquo Chronico Parmenſi auctoris Anonymi; de quo verba facit Muratorius in præfatione ad dictum Chronicon tom. 9. de rerum Italic. Script. In eodem Ludovici Muratorii Opere refertur memoriale quoddam Poteſtatum Regienſium auctoris Anonymi, qui de Beati Alberti miraculis ſua ætate patratis diſſerit. Vivebat hic, ut ex ejus aſſertione depromitur, anno 1290. Alterum Chronicon Placentinum, cujus fragmentum inſertum legimus in hiſtoria Eccleſiæ Placentinæ a Petro Maria Campi edita, Beati Alberti mortem, ad ejus ſepulchrum populi concurſum, Sanctitatis famam poſt obitum ſequutam, ejuſque miracula narrat; ex quibus colligitur, auctorem Chronici vixiſſe de tempore obitus Beati. De Beato Alberto nonnulla referunt Dominicus Bordigalius, & Jacobus Gaddius, qui circa annum 1532. floruerunt. Beati Alberti vitam, & res geſtas poſteris tradiderunt, Ludovicus Cavitellus in Annalibus Civitatis cremonæ impreſſ. Cremonæ anno 1588. in Proceſſ. Compulſ. Marius Mutius in vitis Beatorum Bergomenſium impreſſ. Bergomi anno 1614. in Proceſſ. compulſat. Frater Cæleſtinus Ord. Capuccinorum in Hiſtoria quadripartita Bergomenſi impreſſa Brixiæ anno 1618. in Proceſſ. compulſ. Joſeph Breſcianus Beati Alberti vitam fuſiori calamo conſcripſit: typis edita fuit Cremonæ anno 1667. Alii quamplures Scriptores de Beato Alberto meminere, ut Bartholomæus de Peregrinis in vinea Bergomenſi, Philippus Ferrerius in catalogo Sactorum; Bzovius in Annalibus Eccleſiaſticis, Petrus Maria Campi, & alii.*

2. *Inter vetuſtiſſimas cultus ſpecies Beato Alberto exhibitas primum locum tenet titulus* Beati, *& Sancti, quo condecoratus fuit uſque ab anno 1392. ut ex ſeptem publicis authenticis inſtrumentis colligitur. Succedunt Xenodochia ſub invocatione Beati extructa, tum in Pago Villæ Oneæ, cum in Urbe Cremonenſi; necnon Eccleſia ipſi dicata extra mœnia ejuſdem Pagi Villæ Oneæ; cujus veterem exiſtentiam legimus in quodam publico inſtrumento locationis rogato die 9. Novembris anni 1392. Accedit deinde feſtiva celebritas, qua quotannis recolitur anniverſaria dies Beati tam Cremonæ, quam in tota Valle Seriana, ubi dies ſeptima Maii, in qua Beatus obiit, pro feriata obſervatur; hoc feſtum, ut videre eſt in publicis libris Statutorum Urbis Cremonæ, & Vallis Serianæ, ab anno 1349. celebrabatur. Ad publicum item cultum conducit Fidelium concurſus ad tumulum Beati, qui poſt ejus obdormitionem in Domino propter Sanctitatis famam, gratiamque miraculorum incepit, ut in duobus antiquiſſimis manuſcriptis, Parmenſi videlicet, & Placentino ad annum 1379. apparet.*

3. *Cultum ſimiliter comprobat translatio Corporis Beati anno 1481. peracta, qua Sacrum Corpus e fovea ſub humo in Choro Eccleſiæ Parochialis, in qua reconditum fuerat, delatum fuit ad ſacellum in honorem Beati in eadem Eccleſia extructum; ut habetur in veteri legenda manuſcripta de vita S. Alberti exiſtente penes Rectorem Eccleſiæ Parochialis S. Mathiæ Cremonæ. Accedunt Beati imagines tam pictæ, quam ſculptæ cum radiis, & ſplendoribus; quarum antiquitatem periti judicialiter examinati repetunt alii quatuor, alii duobus ab hinc ſeculis. Retentio vero lampadis accenſæ, & tabellæ votivæ ad ejus aram, & tumulum, quamquam neceſſario centenariæ requiſito gaudere Poſtulatores liquido non oſtenderint, perſeverantiam tamen, & continuationem cultus evincunt. Extat inſuper Breve Urbani VIII. directum bon. mem. Cardinali Camporeo Epiſcopo Cremonenſi cum facultate largiendi Religioſis Ord. Min. de Obſervantia Reformatis S. Franciſci particulam ex ſacris Alberti Reliquiis aſſervatis in Parochiali Eccleſia S. Mathiæ Cremonæ, quod ut Poſtulatores contendunt, ſatis eſſet pro approbando caſu excepto in vim Pontificii indulti. Breve eſt hujuſmodi.*

A TERGO

Dilecto Filio noſtro Petro tituli S. Thomæ in Parione Presb. Card. Camporeo nuncupato, Eccleſiæ Cremonenſis ex conceſſione, & diſpenſatione Apoſtolica Præſuli.

INTUS VERO

URBANUS PAPA VIII.

Dilecte Fili, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

PIIS, ac devotis ſupplicationibus dilectorum Filiorum Miniſtri, & Fratrum Domus S. Alberti Romitorio nuncupati Ordinis Minorum Sancti Franciſci de Obſervantia Reformatorum, Terræ Villa d'Ogna Bergomenſis Diœceſis, quantum cum Domino poſſumus annuere, illoſque ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, ac eorum ſingulares perſonas, quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis Cenſuris, ac pœnis a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, circumſpectioni Tuæ, ut Miniſtro, & Fratribus prædictis aliquarum ſacrarum ipſius S. Alberti reliquiarum, quæ ut iidem Miniſter, & Fratres aſſerunt, in Eccleſia Parochiali S. Mathiæ Cremonenſis aſſervantur, particulam, ad effectum illam in Eccleſia dictæ domus debitis cum honore, & reverentia collocandi, donare, & elargiri libere, & licite poſſis, & valeas, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur: non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, Apoſtolicis, ac quatenus opus ſit, Eccleſiæ Cremonenſis hujuſmodi etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ, apud S. Mariam Majorem ſub annulo piſcatoris die 9. Auguſti 1624. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

DECRETUM

LISBONEN. SEU VISEN. CANONIZATIONIS

BEATI GILII, SEU ÆGIDII

Sacerdotis Profeſſi Ord. Prædicatorum.

ENIXE ſupplicante R. P. Vincentio Maria Ferretti Vicario, & Procuratore Generali Ord. Prædicatorum per ſac. Rituum Congregationem decerni, & declarari, conſtare prædicto B. Ægidio cultum exhibitum fuiſſe, & exhiberi ex indultis Apoſtolicis, ideoque cauſam hujuſmodi comprehendi inter caſus exceptos a decretis, juſſu ſel. rec. Urbani PP. VIII. in Congregatione Sanctiſſimæ Inquiſitionis editis ſuper non cultu, iſtiſque fuiſſe ſufficienter ſatisfactum; eadem ſacra Congregatio, referente Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo D. Cardinali Portocarrero Ponente, & audito R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, qui ſcripto, & voce ſuam ſententiam expoſuit, reſcribendum cenſuit, conſtare de caſu excepto vigore indulti Apoſtolici, & ideo procedi poſſe ad ulteriora, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die 4. Maii 1748.

Et facta de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione per me Secretarium, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 9. ejuſdem menſis, & an. 1748.

F. Jo. A. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymit. S. R. C. Secret.

1. *Obiit Beatus iſte anno 1265., ejuſdem vitam conſcripſit auctor quidam anonymus dicto Beato coævus, qui, ut conſtat, erat ſuperior Conventus Santaren. eo tempore, quo B. Ægidius in eodem e vita deceſſit; quæ decurſu temporis ab inculta latinitate per P. Magiſtrum Andream Retendium Ordinis Prædicatorum anno 1586. expurgata, in dialogi deinde formam politiori ſtylo a Fr. Stephano de Sampaxo ejuſdem Ord. digeſta fuit. Ejuſdem Beati mentionem fecerunt Beatus Umbertus quintus Magiſter Generalis Ord. Præd. (qui prima Religionis Tyrocinia poſuit una ſimul cum Beato Gilio) in libro cui titulus*: Vitæ Patrum. *Scripſit hic ſub finem ſeculi duodecimi, ſive initio ſeculi decimitertii. Antonius Senenſis in Chronico typis excuſo Pariſiis anno 1585. Martinus del Rio, qui ſcripſit anno 1612. Michel Pius anno 1620. Ferdinandus Caſtilia in hiſtoria Ord. S. Dominici; Bzovius in Annalibus Eccleſiaſticis Pater de Tournon in Opere de viris illuſtrioribus, aliique complures.*

2. *Confecti fuerunt anno 1627. Proceſſus ab ordinariis Lisbonen., & Viſen., iſque in ſacra Rituum Congregatione diſcuſſis, cauſæ introductionis commiſſionem ſignavit Summus Pontifex Urbanus VIII. anno 1629., referente clar. mem. Cardinali Cajetano: confectiſque Proceſſibus Apoſtolicis ſuper virtutibus, & miraculis, uſque in præſens cauſa ſiluit.*

3. *Variæ cultus ſpecies cum in hiſtoriis, tum in proceſſibus referuntur. Primo corporis translatio ex humili in decentiorem locum anno ſexto ab obitu facta. Secundo imagines Beati cum radiis, & diademate in Eccleſiis expoſitæ, & tabellæ votivæ ad ejus ſacellum ſuſpenſæ. Tertio ſolemnis, & publica geſtatio reliquiarum Beati, & earumdem in Eccleſiis expoſitio. Quarto erectiones Confraternitatis, Eccleſiarum, & Altarium in ejus honorem. Quinto anniverſaria feſtivitas ab antiquiſſimo tempore celebrari ſolita. Sexto, Sancti, & Beati titulus, quo ſervus Dei condecoratus fuit.*

4. *Noviſſime autem a Nobis cauſæ reaſſumptione ſignata, & deinde propoſito conſueto dubio ſub die 4. Maii 1748.: An conſtaret de caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. ſuper non cultu editis, ſacra Congregatio cenſuit conſtare de caſu excepto vigore indulti Apoſtolici juxta decretum ſuperius expoſitum.*

5. *Indultum vero, de quo ſacra Congregatio rationem habuit in præſenti cauſa, reſponſum eſt in Literis Apoſtolicis Clementis VIII. incipien.* Univerſis, *quæ expeditæ fuerunt in forma Bullæ, prævia ſupplicatione manu Sanctiſſimi ſignata.*

Supplicatio eſt ſequens:

CLEMENTI PAPÆ VIII.

BEATISSIME PATER.

CUM in Eccleſia, ſeu Capella S. Gilii Oppidi de Vouzella Viſen. Diœceſis una pia, ac devota utriuſque ſexus Chriſtifidelium Confreternitas *ſub invocatione, ſeu ad altare ejuſdem S. Gilii ad Dei omnipotentis laudem, ac animarum ſalutem, proximique ſubventionem canonice, non tamen pro hominibus unius ſpecialis artis inſtituta, & erecta* exiſtat, cujus Confratres devoti S. V. Oratores quamplurima Charitatis, & miſericordiæ Opera exercere conſueverunt. Ut igitur ipſi Confratres, ac pro tempore exiſtentes dictæ Confraternitatis S. V. prædicti oratores in hujuſmodi piorum Operum exercitio confoveantur, ac magis ad ea inpoſterum exercenda, nec non alii Chriſtifideles promptius ad Confraternitatem ipſam ingrediendam *invitentur, dictaque Eccleſia in debita veneratione habeatur, & ab ipſis Chriſtifidelibus congruis frequentetur honoribus*, illique eo libentius ad illam devotionis cauſa confluant, quo ex dono cæleſtis Gratiæ conſpexerint ſe uberius eſſe refectos, ſupplicant igitur humiliter S. V. dicti Oratores, quatenus cæleſtis gratiæ theſauris paterna Charitate intenden., dictamque Confraternitatem ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequen. omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœniten., & confeſſis, qui dictam Confraternitatem pro tempore in perpetuum ingredientur, ac in illa recipientur, die prima illorum ingreſſus, & receptionis hujuſmodi, ſi ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, plenariam, necnon tam ipſis, quam omnibus, & ſingulis aliis nunc, & pro tempore exiſtentibus ejuſdem Confraternitatis utriuſque ſexus Confratribus pro tempore ubilibet deceden., ac vere pœniten., & confeſſis, ac ſacra Communione refectis in eorum mortis articulo pium nomen Jeſu corde, ſi ore nequiverint, invocan., etiam plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem perpetuo concedere, & largiri. Præterea tam ipſis Confratribus, quam univerſis, & ſingulis aliis, utriuſque ſexus Chriſtifidelibus etiam *vere pœniten., & confeſſis, qui Eccleſiam, ſeu Capellam prædictam in die, quo feſtivitas ejuſdem S. Gilii, qui in dicto oppido ortus exiſtit, celebrabitur a primis Veſperis uſque ad occaſum ſolis diei ejuſdem Feſtivitatis* ſingulis annis devote viſitaverint, & inibi pro exaltatione Sanctæ Matris Eccleſiæ, Hæreſum extirpatione, & Hæreticorum reductione, ac infidelium converſione, & inter Chriſtianos Principes confervan. pace, concordia, & unione aliquas ad Deum preces effuderint, quacumque feſtivitate præfata id pro tempore fecerint, quoad Confratres perpetuo pro his tantum, qui eodem die Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum *ſumpſerint, ſimilem Indulgentiam plenariam*: Quo vero *ad non Confratres Eccleſiam, ſeu Capellam hujuſmodi*, ut præfertur, viſitantes, ac eodem SS. Sacramento etiam refectos pro primo anno decennii proximi etiam plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem pariter concedere, & elargiri, pro reliquis vero novem annis eiſdem non Confratribus ſeptem annos, & totidem Quadragenas de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis; illis autem omnibus, & ſingulis dictæ Confraternitatis utriuſque ſexus Confratribus, qui pariter vere pœnitentes, & confeſſi, ac ſumpto eodem Euchariſtiæ Sacramento *Eccleſiam, ſeu Capellam præfatam* in Viſitationis, Aſſumptionis, Purificationis, & Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis feſtivitatibus, ſeu in aliqua, vel aliquibus, illarum etiam devote viſitaverint, ibidemque, ut ſupra, oraverint, qualibet vice etiam ſeptem annos, & totidem quadragenas; illis etiam, qui Miſſis, & officiis *in Eccleſia ſeu Capella præfata ex conſuetudine, vel inſtituto, ſeu intuitu dictæ Confraternitatis pro tempore more Confraternitatum celebrantur, & recitantur ſeu Congregationibus publicis*, vel ſecretis

ejuſ-

ejuſdem Confraternitatis ubivis faciendis pro quocumque opere pio exercendo interfuerint, vel pauperes peregrinos hoſpitio exceperint, aut eleemoſynis, vel officiis adjuverint, aut pacem cum inimicis propriis, vel alienis compoſuerint, ſeu componi fecerint, vel procuraverint, nec non etiam qui corpora in Chriſti charitate defunctorum tam Confratrum, quam aliorum, ad ſepulturam aſſociaverint, aut infirmos conſolati fuerint, vel quaſcumque proceſſiones ordinarias, & extraordinarias tam prædictæ Confraternitatis, quam alias quaſcumque de licentia Ordinarii celebrandas, & SS. Sacramentum quando tam in Proceſſionibus, quam ad aliquem infirmum, aut alias ubicumque, & quandocumque, & pro tempore deferetur, comitati fuerint, ſeu impediti per alium, ſeu alios aſſociari fecerint, aut campanæ ad id dato ſigno genuflexi ſemel orationem Dominicam, & ſalutationem Angelicam dixerint, ac etiam quinquies eamdem orationem Dominicam, & ſalutationem Angelicam pro animabus Confratrum dictæ Confraternitatis in Chriſti charitate, ut præfertur, defunctorum recitaverint, aut demum aliquem ad viam ſalutis reduxerint, ac ignorantes Dei præcepta, & quæ ad ſalutem ſunt neceſſaria, docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint, quoties præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum egerint, ſexaginta dies de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis perpetuo miſericorditer in Domino relaxare dignemini de gratia ſpeciali, non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque cum clauſulis opportunis,

Fiat ut Petitur.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. & de ſingulis Indulgentiis etiam plenariis conceſſione, elargitione, relaxatione, aliiſque præmiſſis, ut ſupra in forma gratioſa latiſſime exten., & quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum etiam invocat. relaxat. nuncupat. dictorum, aliorumque neceſſariorum major, & verior ſpecificatio, & expreſſio fieri poſſit in literis, & cum clauſula volumus.

Datum Romæ apud S. Marcum nonis Auguſti Anno primo.

Sumptum ex regeſtro ſupplicationum Apoſtolicarum per me Antonium Velli ejuſdem Collegii Magiſtr. collationatum.

Loco † Sigilli.

Ex libro Nono Anni primi fol. 68. Reviſa.

In hujus ſupplicationis vigore expedita fuit Indulgentiæ Bulla, ut ſequitur.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

UNiverſis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem. Salutis gregis Dominici, curæ noſtræ meritis licet imparibus divina diſpoſitione commiſſi, ſollicitis ſtudiis intendentes fideles ſingulos, quorum merita pro demeritis, penitus ſunt imparia, ad pia, & meritoria opera exercenda ſpiritualibus muneribus, Indulgentiis, peccatorum remiſſionibus libenter invitamus, ut per eorumdem Operum exercitium ſuorum abolita macula delictorum, ad æterna beatitudinis gaudia facilius provenire mereantur. *Cum itaque, ſicut accepimus, in Eccleſia, ſeu Capella Sancti Gilii oppidi de Vouzela Viſen. Diœceſis una pia, & devota utriuſque ſextus Chriſtifidelium Confraternitas ſub invocatione, ſeu ad Altare ejuſdem S. Gilii* ad omnipotentis Dei laudem, & animarum ſalutem, proximique ſubventionem, non tamen pro hominibus unius ſpecialis artis, canonice inſtituta, & erecta exiſtat, cujus dilecti Filii Confratres quamplurima charitatis, & miſericordiæ opera exercere conſueverunt. Ut igitur Confratres prædictæ Confraternitatis, pro tempore exiſtentes, in hujuſmodi piorum operum exercitio conſoveantur, ac magis ad ea impoſterum exercenda, nec non alii Chriſtifideles promptius ad Confraternitatem ipſam ingrediendam excitetur, *prædictaque Eccleſia, ſeu Capella in veneratione debita habeatur & ab eiſdem Chriſtifidelibus congruis frequentetur honoribus, illiſque libentius ad illam devotionis cauſa confluant*, quo ex hoc dono cæleſtis gratiæ conſpexerint ſe uberius eſſe refectos. De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui dictam Confraternitatem pro tempore in perpetuum ingredientur, ac in ea recipientur, die primi illorum ingreſſus, & receptionis hujuſmodi, ſi SS. Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, plenariam, necnon tam ipſis, quam omnibus, & ſingulis aliis tunc, & pro tempore exiſtentibus ejuſdem Confraternitatis utriuſque ſexus Confratribus pro tempore ubilibet decedentibus, etiam vere pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra Communione refectis in eorum mortis articulo pium nomen Jeſu corde, ſi ore nequiverint, invocantibus, etiam plenariam &c. Præterea tam ipſis Confratribus, quam univerſis aliis, & ſingulis dicti ſexus Chriſtifidelibus ſimiliter vere pœnitentibus, & confeſſis, *qui Eccleſiam ſeu Capellam præfatam in die, quo Feſtivitas ejuſdem Sancti Gilii, qui in oppido præfato ortus exiſtit, celebrabitur, a primis veſperis uſque ad occaſum ſolis diei ejuſdem Feſtivitatis* ſingulis annis devote viſitaverint, & inibi pro exaltatione Sanctæ Matris Eccleſiæ, hæreſum extirpatione, & hæreticorum reductione, ac infidelium converſione, & inter Chriſtianorum Principes conſervanda pace, concordia, & unione aliquas ad Deum preces effuderint, quacumque feſtivitate prædicta id pro tempore fecerint, quoad dictos Confratres, perpetuo, pro his tantum, *qui eadem die Feſtivitatis* prædictum SS. Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ſimiliter *plenariam*; quo vero ad non Confratres, *& Eccleſiam, ſeu Capellam hujuſmodi*, ut præfertur, viſitantes, ac eodem SS. Sacramento etiam *refectos, pro primo anno infraſcripti decennii* tantum pariter plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum Indulgentiam, & Remiſſionem Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur, pro reliquis vero novem annis dicti decennii eiſdem non confratribus ſeptem annos, & totidem quadragenas, inſuper eiſdem Confratribus, qui pariter vere pœnitentes, ac confeſſi, ac ſumpto eodem SS. Euchariſtiæ Sacramento Eccleſiam, ſeu Capellam prædictam in Viſitationis, Aſſumptionis, Purificationis, & Annunciationis Beatæ Mariæ feſtivitatibus, ſeu in aliqua, vel aliquibus illarum etiam devote viſitaverint, ibidemque, ut præfertur, oraverint, qualibet vice, alioſque ſeptem annos, & totidem quadragenas. Nec non ipſis Confratribus, qui Miſſis, & Officiis in Eccleſia, ſeu Capella prædicta ex conſuetudine, vel inſtituto, ſeu intuitu dictæ Confraternitatis pro tempore more Confraternitatum celebrandis, recitandis, ſeu Congregationibus publicis, vel ſecretis ejuſdem Confraternitatis ubivis faciendis, pro quocumque opere pio exercendo interfuerint, vel pauperes peregrinos hoſpitio exceperint, aut eleemoſynis, vel officiis adjuverint, aut pacem cum inimicis propriis, vel alienis compoſuerint, ſeu componi fecerint, vel procuraverint, nec non etiam qui Corpora in Chriſti Charitate defunctorum tum Confratrum, quam aliorum ad ſepulturam aſſociaverint, aut infirmos conſolati fuerint, vel quaſcumque Proceſſiones ordinarias, & extraordinarias tam prædictæ Confraternitatis, quam alias quaſcumque de licentia Ordinarii celebrandas, dictumque SS. Sacramentum, quando tam in Proceſſionibus, quam dum ad aliquem infirmum, ac alias ubicumque, & quandocumque pro tempore defertur comitati fuerint, ſeu impediti, per alium, ſeu alios aſſociari fecerint, aut campanæ ad id ſigno dato genuflexi ſemel orationem Dominicam, & ſalutationem Angelicam dixerint, ac etiam quinquies orationem Dominicam, & toties ſalutationem Angelicam pro animabus Confratrum dictæ Confraternita-

tis in Christi Charitate, ut præfertur, defunctorum recitaverint, aut demum aliquem ad viam salutis reduxerint, ac ignorantes Dei præcepta, & quæ ad salutem sunt necessaria, docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, vel Charitatis Opus exercuerint, quoties præmissa, vel aliquod præmissorum egerint, sexaginta dies de injunctis eis, aut alia, & quomodolibet pœnitentiis debitis, auctoritate & tenore prædictis relaxamus. Præsentibus quoad non Confratres, ut præfertur, visitantes ad decennium proximum tantum, quoad Confratres vero prædictos, perpetuis futuris temporibus duraturis. Volumus autem quod Confratribus, & aliis Christifidelibus prædictis rationes præmissorum, vel alias aliqua alia Indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura per Nos concessa fuerit, præsentes literæ nullius sint roboris, vel momenti. Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo secundo nonas Augusti Pontificatus nostri anno primo.

XIII. DECRETUM

POSNONIEN. CANONIZATIONIS

BEATI LADISLAI DE GIELNIOW

Sacerdotis Professi Ordinis Minorum Observantium S. Francisci.

CUM post signatam anno 1730. manu san. mem. Clementis Papæ XII. Commissionem reassumptionis Causæ Canonizationis B. Ladislai prædicti, constructus fuerit in Civitate Varsaviæ anno 1747. particularis auctoritate Apostolica Processus super cultu immemorabili ipsi Beato præstito, sive super casu excepto a Decretis sel. mem. Urbani Papæ VIII. in Congregatione Sanctissimæ inquisitionis editis: Cumque modo ad instantiam F. Dominici Elewski Ordinis Minorum Observantium S. Francisci Causæ Postulatoris, per Celsitudinem Regiam Eminentissimi, & Reverendissimi D. Cardinalis Ducis Eboracensis propositum fuerit in Sac. Rituum Congregatione Ordinaria habita di 31. Januarii currentis anni Dubium: An sententia per Reverendissimum Vicarium Generalem Varsaviæ Judicem a Sac. Rituum Congregatione delegatum lata super culto publico ab immemorabili tempore prædicto Beato exhibito, sive super casu excepto a Decretis san. mem. Urbani Papæ VIII. sic confirmanda in casu, ad effectum &c.: sacra eadem Congregatio, præfato dubio mature discusso, auditoque prius voce, & scripto R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, respondit, affirmative, si Sanctissimo Domino Nostro visum fuerit. Die 31. Januarii 1750.

Et facta deinde per me Secretarium de Prædictis eidem Sanctissimo Domino Nostro relatione, Sanctitas sua benigne annuit. Die xi. Februarii ejusdem anni 1750.

D. F. Cardinalis Tamburinus Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus
S. R. C. Secretarius.

1. *B. Ladislaus (pro cujus Canonizatione supplices Urbano VIII. preces porrexit Synodus Provincialis Cracoviæ celebrata an. 1634.) in Oppido Gielnovii Diœcesis Gnesnensis natus, pueritia sanctissime in patria transacta, ad liberales disciplinas addiscendas Cracoviam se contulit, ubi cum moraretur, admiratus vitæ austeritatem, & sanctitatem Fratr. Min. Observantium S. Francisci, quorum regularis observantia recens erat per Beatum Joannem Capistranum in Poloniam introducta, ipsorum Religiosum habitum suscepit in Conventu Varsaviensi. Sacerdotio initiatus, ea præ ceteris vitæ sanctitate præfulsit, ut fuerit:* Perfectissimorum quorumcunque sanctissimus, & Sanctissimorum perfectissimus omnium: (*Verba sunt pervetusti Anonymi Religiosi senis in Compendio vitæ Beati mox referendo*). *Hinc multories Custodis, & Guardiani officium administravit, & Vicarium, seu, ut nunc moris est, appellare, Ministrum Provincialem in toto Poloniæ Regno quinquies egit. Inter heroicas vero hujus Beati virtutes obedientia, & abnegatio suæ voluntatis sublimius emicuit; cujus singulare specimen dedit in ultima senectute; cum enim in Capitulo quod Cracoviæ anno 1504. celebrabatur, Patres Capitulares vellent ipsi indulgere, ut locum ubicunque vellet morari, sibi placitum eligeret, gratumque, qui a suis esset obsequiis, socium adjungeret, Beatus respondit:* Ego promisi obedientiam usque ad mortem. Quare ergo desideratis a me, ut faciam voluntatem meam, officium, & locum mihi deligendo? volo in obedientia mori. *Singularis quoque fuit ipsius devotio erga D. N. J. Christi Passionem, quæ tam alte ipsius menti hærebat, ut in omnibus concionibus, quas frequenter ad populum usque ad ultimum suæ vitæ spiritum habebat, hæc verba præmitteret:* Jesus Nazarenus Rex Judæorum. *Ad excitandam in Fidelibus pietatem, & devotionem edidit complures Hymnos, aliasque pias preces, Christi Domini, & B. Mariæ laudes continentes. Anno tandem 1505. sacro Parasceves die, de Dominica Passione ad Populum concionem habens, cum Mysterium Flagellationis Redemptoris nostri repræsentaret, exclamavit ter ingeminando:* O Jesus, *& simul coram universo populo in extasim raptus, ac supra ambonem elevatus est; mox languore correptus, & per mensem in lectulo decumbens plenus meritis præsentem vitam in æternam commutavit d. anno 1505. quarto nonas Maii in Conventu Varsaviensi:*

2. *Ipsius vitam, res gestas, & miracula fuse enarrant Andreas Critius Cancellarius Regni seu potius Reginæ Poloniæ, ac postea Archiepiscopus Gnesnensis in Compendio vitæ Beati conscripto ante anno 1721., Juannes Komorrovius ex Ordine Fr. Minor. in libro manuscripto, cui titulus:* Breve Memoriale, *in quo pertexit Historiam Ordinis Seraphici usque ad annum 1535. penultimum suæ vitæ annum; pervetustus Anonymus Religiosus Senex in Compendio vitæ ejusdem Beati. Hisce accedunt antiqua Chronica Provinciæ Poloniæ, Fabianus Orzes Kowskri Ord. Min. vicinius Ven. Servi Dei temporibus in suo Carmine rhythmico, Vincentius Moravuski in vita Beati edita Cracoviæ anno 1612., Abraham Bzovius in Annalibus Ecclesiasticis, Lucas Wadingus in Annalibus Minorum tom. 15. ad annum Christi 1505., Franciscus Aroldus Hibernus in Epitome Annalium Ord. Min., Hyacinthus Pruszez in Propugnaculo Spirituali Regni Poloniæ, Auctor Lexici Sanctorum ex actis Sanctorum collecti, Auctor Chrononicorum, seu Annalium trium Ordinum Institutorum a S. Francisco, Arturus in Martyrologio Franciscano, Ludocicus Miskic in triplici speculo perfectionis, Uladislaus Lubinski in libro, cui titulus:* Mundus in omnibus suis partibus: *& Continuatores Bollandiani in actis Sanctorum mensis Maii tom. 1. ad diem 4.*

3. *Jam usque ab anno 1627. super fama sanctitatis, & cultu Beato Ladislao præstito constructus fuit auctoritate ordinaria Processus, quo maturo discusso in SS. Rituum Congregatione anno 1629. signata fuit manu san. mem. Urbani PP. VIII. commissio introductionis causæ; expeditisque subinde Literis remissorialibus, & compulsorialibus confectus fuit Varsaviæ ab anno 1632. usque ad annum 1637. processus auctoritate Apostolica super sanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis in specie, in quo de anno 1635. in actu judicialis visitationis ejus Sepulcri adnotatum fuit inter alia, quod conditiones, & requisita præscripta in Decretis Urbani VIII. ad concludendum cultum immemorabilem, seu casum ab iisdem exceptum, in causa concurrebant. Hoc autem Processu in actis Sacræ Congregationis exhibito causa fluit usque ad an. 1730., quo sel. mem. Clemens XII. commissionem reassumptionis ejusdem causæ in statu, & terminis signavit cum conditione de more apposita, ut in primis doceretur de paritione decretis præfati Urbani VIII. sive de casu ab illis excepto. Quare expeditæ fuerunt eodem an. 1730. Literæ remissoriales, & compulsoriales cum termino triennii ad construendum in Civitate Varsaviæ*

faviæ Proceſſum Apoſtolicum ſuper cultu publico ab immemorabili tempore prædicto Beato exhibito; quæ tamen ob diuturnam Epiſcopi tunc temporis Poſnanien. infirmitatem, & obitum debitæ executioni demandari non potuerunt. Relaxatum ſubinde fuit anno 1737. duplicatum earumdem literarum cum conceſſione termini Sexennii, quo tamen expleto, quin memoratus Proceſſus ob calamitates in Poloniæ Regnum invectas compleri potuerit, conceſſus iterum fuit an. 1745. in altero duplicato novus terminus Sexennii. In hoc itaque termino Vicarius Generalis Varſavien. Judex delegatus dictum Proceſſum anno 1747. compilavit, ac lata ſententia declaravit: Conſtare de cultu publico eidem Beato Ladislao de Gielniow a centum, & ultra annis ante promulgationem dictorum decretorum ſan. mem. Urbani VIII. exhibito.

4. *Hujuſmodi cultus immemorabilis inter alias antiquiſſimæ venerationis ſpecies comprobatus fuit, tum ex titulo* Beati, & Sancti, *quo abſolute, & ſupra Perſonam cadente condecoratus ſemper fuit Ven. Ladislaus in ſupra enunciatis monumentis hiſtoricis conſcriptis per centum, & ultra annos ante Conſtitutionem Urbanam, tum ex Tabellarum oblatione, & concurſu Fidelium ad Beati Sepulchrum, ut præ ceteris referunt paullo ante indicati Andreas Critius Archiepiſcopus Gneſnenſis, & Joannes Komorrovius; tum præcipue ex aſſumptione, & electione Beati Ladislai in Patronum Civitatis Varſaviæ, & Regni Poloniæ, quod conſtat non ſolum ex Catalogo Beatorum Patronorum Regni Poloniæ, ex claſſicis Auctoribus per Matthiam Vokſewski collecto, & typis edito Cracoviæ anno 1607., verum etiam ex tabula quadam antiquiſſima, in qua conſcripta erat oratio cum hac epigraphe:* Oratio ad Beatum Patrem Ladislaum Patronum Varſavienſem; *nec non ex monumento hiſtorico ſupra relati Anonymi Religioſi Senis, quod exhibitum in antedicto Proceſſu Apoſtolico conſtructo ab an. 1632. ad 1637. dicitur, quod erat conſcriptum in Pergamena vetuſta. In hoc autem monumento retexitur Catalogus omnium Patronorum Regni Poloniæ, inter quos recenſetur Beatus hiſce verbis:* Beatus Ladislaus de oppido Gielnoiw, miraculis inſignis Varſaviæ, qui obiit anno Domini 1505. Maii quarta die. *Nos quoque de hujuſce Patronatus prærogativa mentionem fecimus lib. 4. part. 2. cap. 14. n. 3. in quo hæc habentur:* Ante decretum Summi Pontificis Urbani VIII., infra referendum, non modo Sancti, ſed etiam Beati paſſim, ſeu Beatificatione formali, ſeu Beatificatione æquipollenti Beatificati, in Patronos eligebatur; a Carnotenſibus etenim B. Hugolinus &c. a Civitate Varſaviæ Beatus Ladislaus &c. in Patronos electi ſunt. *Celebris quoque eſt corporis præfati Beati ex humili in ſublimiorem, & honorificentiorem locum elevatio ſolemni pompa anno 1572. peracta Varſaviæ tempore Generalium Regni Poloniæ Comitiorum per Stanislaum Karnkowski Epiſcopum Uladislavienſem prævia permiſſione, & conſenſu Cardinalis Franciſci Commendoni Legati a Latere S. Pii V., & Vincentii Portici Apoſtolicæ Sedis Nuntii, apud Sigiſmundum Auguſtum Poloniæ Regem.*

5. *His, aliiſque id genus mature diſcuſſis ſacra Rituum Congregatio præfatam ſententiam confirmandam eſſe cenſuit, & Congregationis Judicium Nos ipſis approbamus, ut patet ex ſupra exſcripto decreto.*

XIV. DECRETUM

FOROLIVIEN. CANONIZATIONIS

BEATI MARCOLINI A FOROLIVIO

Sacerdotis Profeſſi Ordinis Prædicatorum.

ADMISSA a ſac. Rituum Congregatione, ſub die 16. Septembris 1747. ad relationem Eminentiſſimi, & Reverendiſſimi D. Cardinalis de Gentilibus commiſſione reaſſumptionis cauſæ B. Marcolini prædicti, a SS. D. N. BENEDICTO PP. XIV. poſtmodum ſignata, cum modo ad tenorem præfatæ commiſſionis ex diſpenſatione Apoſtolica propoſitum fuerit ab eodem Eminentiſſimo Ponente, atque in dicta Sac. congregatione diſcuſſum infraſcriptum dubium: An conſtet de caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani VIII., ſeu de cultu publico ab immemorabili tempore eidem Beato præſtito in caſu, & ad effectum, de quo agitur, Sac. eadem Congregatio, audito R. P. D. Ludovico de Valentibus, qui voce, & ſcripto ſuam ſententiam expoſuit, reſcribendum cenſuit: Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 2. Maii 1750.

Factaque deinde per me Secretarium, de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas Sua benigne annuit. Die 9. Maii 1750.

D. F. Card. Tamburinus Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymit.
S. R. C. Secret.

1. *Beatus Marcolinus ex honeſtis parentibus progenitus Forolivii ortum habuit. Decennis Prædicatorum Ordinem ingreſſus eſt. Virtutum fere omnium, ac præſertim humilitatis, & manſuetudinis fuit eximius cultor; in ſimplicitate vero Chriſtiana ita emicuit, ut non alio, quam Simplicis cognomine appellaretur. A cæleſti contemplatione fere nunquam animum avertit, ac tanta fuit orandi aſſiduitas, ut callos maximos ad genua contraxerit. Regularis diſciplinæ obſervantiſſimus fuit, ita ut B. Raymundus Capuanus præſes Generalis præfati Ordinis cum præ ceteris ſelegerit ad inſtaurandam, & conſtabiliendam diſciplinam regularem ex gravi graſſante peſte in variis Monaſteriis pene collapſam. Tandem meritis non minus, quam annis cumulatus, octogeſimum ætatis ſuæ annum agens glorioſiſſime obiit anno* 1397.

2. *Honorificam de hoc Beato mentionem faciunt S. Antoninus 3. part. hiſt. tit. 23. cap. 10. §. 5.* ibi: In Forolivienſi Conventu ſunt duo corpora Beatorum Fratrum, ſcilicet Fratris Marcolini inde oriundi, & Fratris Jacobi de Venetiis, quæ habentur in magno honore propter ſanctimoniam vitæ, & miracula: *Fr. Andreas de Piſis in compendio ipſius vitæ: F. Seraphinus Razzius Ordinis Præd. in libro, cui titulus:* Vite de' Santi e Beati dell' Ordine de' Predicatori: *F. Leander Alberti ejuſdem Ordinis in ſuo libro inſcripto:* Deſcrizione di tutta l' Italia: *Paulus Bonolus in hiſtoriis Forolivienſibus: Sigiſmundus Marcheſius in ſupplemento hiſtorico Civitatis Forolivii: Georgius Vivianus Marcheſius in libro, cui titulus:* Vitæ virorum illuſtrium Forolivienſium: *Pater Dominicus Mariæ Marcheſius, in Diario Dominicano ad diem 24. Januarii: Gregorius Marcheſius in Compendio Hiſtorico Civitatis Forolivii, & Fr. Hieronymus de Forolivio in Chronico relato a Ludovico Muratorio to. mo 19. rerum Italicarum pag.* 874.

3. *Statim poſt obitum publicus Eccleſiaſticus cultus huic Beato exhiberi cœpit, tum per titulum* Beati, & Sancti, *quo abſolute, & ſuper perſonam cadente condecoratus ſemper fuit, tum per altaris erectionem in ipſius honorem, tum per tabellas votivas, aliaque anathemata ad dictum altare appenſa; tum per celebrationem ſolemnis Feſtis in honorem ejuſdem Beati quotannis peractam; tum per imagines depictas cum diadematibus, radiis, & ſplendoribus circa caput, ac in Eccleſiis, aliiſque locis ſacris expoſitas; tum per elevationem corporis Beati ſupra humum in loco ſublimi & honorifico, & de hiſce omnibus, ut plurimum conſtat ex centum, & ultra publicis antiquiſſimis inſtrumentis, uſque ab anno* 1397. 1398., & 1399. *exaratis ad comprobanda miracula per interceſſionem Beati patrata, quæ quidem inſtrumenta compulſata fuere in proceſſu informativo auctoritate ordinaria Epiſcopi Forolivienſis anno 1626. conſtructo.*

4. *Hiſce expoſitis cultus ſpeciebus acceſſerunt progreſſu temporis alia complura publici cultus argumenta, quæ aliis Sanctis præſtari ſolent, ac etiam Miſſæ celebratio de SS. Trinitate; de qua mentionem fecimus hoc eodem libro c. 20. num. 16. ibi:*

In

In Civitate quippe Forolivienſi die obitus Servi Dei Marcolini Ordinis Prædicatorum celebratur Miſſa Solemnis de SS. Trinitate.

5. *Compilato uſque ab anno 1626. præfato proceſſu Informativo, & in ſac. Rituum Congregatione diſcuſſo, fuit a ſan. mem. Urbano VIII. ſignata commiſſio introductionis cauſa. Licet vero hujuſce commiſſionis vigore expeditæ fuerint anno 1630. Literæ remiſſoriales, & compulſoriales pro compilatione proceſſus Apoſtolici in ſpecie; & re ipſa Forolivii fuerit ille inceptus; attamen tum ob publicationem decretorum ejuſdem Pontificis, tum ob alia ſuborta impedimenta, nunquam hactenus fuit abſolutus, & completus. Inſtantibus autem anno 1714. Poſtulatoribus pro reaſſumptione cauſæ, eadem ſacr. Congregatio novum Tranſumptum dicti Proceſſus Informativi (cum olim alia tranſmiſſa copia deperdita fuiſſet) fieri mandavit, reſpondendo etiam, quod Apoſtolicus Proceſſus nullo modo aperiretur, aut mitteretur, quia completum non erat; quam reſolutionem retulimus lib. 2. cap. 38. num. 10. Poſt diſcuſſionem hujuſce tranſumpti, prævio ejuſdem Congregationis conſilio, & voto, Commiſſionem reaſſumptionis cauſæ ſignavimus die 16. Septembris anno 1748.*

6. *Nullus in hac cauſa peculiaris conſtructus fuit Proceſſus ſuper cultu immemorabili, ſeu ſuper caſu excepto ab enunciatis decretis, nec per Judicem ordinarium, vel delegatum ſententia ſuper eodem cultu prolata fuit, prout de more faciendum erat; ſed propoſitum, & examinatum fuit dubium:* An conſtet de caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani VIII. ſive ſuper publico cultu ab immemorabili tempore eidem Beato præſtito: *dependenter a præfato antiquiori Proceſſu Informativo; idque ope diſpenſationis, quam impertiri decrevimus, ea ratione moti, quod in dicto Proceſſu habebantur probationes cultus immemorabilis; quod praxi hujus ſacræ Congregationis conſonum eſſe adnotavimus libro 2. cap. 17. num. 4.*

7. *Diſcuſſis itaque ſupra memorati cultus ſpeciebus, caſus exceptus, ex cultu immemorabili fuit per ſac. Rituum Congregationem approbatus, & ſubinde per Nos confirmatus fuit juxta decretum ſupra relatum.*

XV. DECRETUM

TARVISINA CANONIZATIONIS

BEATI HENRICI DE BOLZANO.

PROPOSITA per Eminentiſſimum, & Reverendiſſimum Dominum Cardinalem Beſutium Ponentem ad inſtantiam Abbatis Gaſparis Ruggiæ Poſtulatoris in Congregatione Ordinaria Sac. Rituum habita ſub infraſcripta die Cauſa Canonizationis Beati Henrici de Bolzano, atque in ea diſcuſſo dubio: An conſtet de Cultu ab immemorabili tempore præſtito Beato Henrico del Bolzano, & Caſu excepto a Decretis ſan. mem. Urbani VIII., ita ut ſententia lata a Vicario Generali Tarviſii ſpecialiter Delegato per Reverendiſſimum Epiſcopum Tarviſinum ſit confirmanda in caſu &c. Sac. eadem Congregatio, audito R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei promotore, qui ſcripto, & voce ſuam ſententiam expoſuit, reſcribendum cenſuit, affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino Noſtro viſum fuerit. Die 18. Julii 1750.

Et facta deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino Noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 23. ejuſdem Menſis & anni 1650.

D. F. Cardinalis Tamburinus Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secretarius.

2. *Beatus Henricus e Bauceni, ſeu Bauzani, Oppido Tyrolenſis Comitatus vulgo dictus Beato Rigo de Bolzano, poſt uxoris obitum patria relicta, Tarviſium in Italiam ſeceſſit. Eremiticæ ibi vitæ genus aggreſſus victum a labore manuum quærens, ita Chriſtianas virtutes excoluit, ut omnium oculos propter vitæ ſanctitatem in ſe converterit. Summa in eo fuit humilitas, ac modeſtia; mira in tolerandis injuriis patientia, ita ut turbari nunquam viſus fuerit. Ipſe pauper, Chriſti pauperibus eleemoſynas erogabat, neceſſaria etiam ſibi ſubtrahens. Carnem ciliciis, jejuniis, & flagellis diu, noctuque terebat, ac domabat, pectuſque inter orandum ſaxo tundebat. Conſcientiæ puritati ita ſtuduit, ut quotidie ſacram Confeſſionem emitteret, illud etiam inter alia leviſſima peccata Sacramenti clavibus ſubjiciens, ſi nimirum Avem aliquam per aera volitantem, ex delectatione, vel curioſitate vidiſſet. Eccleſiaſticis officiis, & ſacris Concionibus frequens aderat: divinis precibus fundendis, & cæleſtium rerum contemplationi aſſidue vacabat. Senio etiam confectus, baculoque innixus omnes Eccleſias Civitatis, & Suburbiorum Tarviſii ſingulis diebus viſitare conſuevit, ibique ſuas ad Deum preces pronus in terram ex more ſuo devotiſſime fundebat.*

2. *His, aliiſque piis operibus, atque eximiis virtutibus ad finem uſque vitæ exercitis, promeruit, ut paſſim ab omnibus pro Sancto haberetur, & a multis ipſum videntibus proclameretur:* iſte eſt Sanctus. *Laboribus tandem, ac meritis plenus animam feliciter Deo reddidit die 10. menſis Junii anni 1315. Beati viri ſanctitatem repentino, ac ſpontaneo campanarum ſonitu teſtatam Deus fecit: ſacrum corpus, ex quo maxima ſanguinis copia emanavit, in Eccleſia Cathedrali Tarviſino conditum eſt; aſſiduo tamen, nulla inter graviores æſtus contracta corruptione inſepultum jacuit; ut ſic fieret ſatis ſummæ populi devotioni, qui Sanctitatis, & miraculorum fama permotus tanta frequentia ad illud venerandum certatim Tarviſium confluebant, ut Conſules die ſexto ab obitu Beati in Comitiis propoſuerint:* quid ſit faciendum ad habendam bladum, & alia neceſſaria victualia ad ſufficientiam pro multitudine Forenſium, qui continue in maxima quantitate veniunt ad Civitatem Tarviſii ob honorem, & reverentiam corporis Beati Rigi &c. *ut legitur in primo libro reſolutionum conſilii generalis Tarviſii infra referendo.*

3. *Paucis poſt diebus ab obitu Beati Epiſcopus tunc temporis Tarviſinus, & Clerus, nec non Magiſtratus, & populus Tarviſii, pro ſolemni ejuſdem Beati Canonizatione, apud S. Sedem inſtare decreverunt hiſce verbis:* Hæc eſt proviſio facta per Venerabilem Patrem, & Dominum D. Caſtellanum, Dei gratia Epiſcopum Tarviſinum, D. Corſium Decanum majoris Eccleſiæ Tarviſinæ &c., &c., per Dominum Poteſtatem, & ejus curas Ancianorum, & Conſulum &c., quod Dominus Poteſtas, qui pro tempore fuerit &c. teneatur, & debeat ſub pœna ducentarum librarum denariorum &c., quandocumque acciderit Eccleſiam Sanctam Dei, gaudere Paſtores &c. eligere, & creare dictos bonos & idoneos Ambaxatores, & eos emittere ad curiam Summi Pontificis pro Canonizatione Beatorum Rigi, & Pariſii, *ut refertur in primo libro reformationum, ſeu reſolutionum conſilii generalis Tarviſii anni 1315. die Veneris 13. Julii. Idem teſtatur Petrus de Boano infra memorandus in vita Beati, ibique ſubjungit, quod* ſuperveniente proditione tentata per nonnullos Cives Tarviſinos &c., & guerra horribili circa Civitatem Tarviſii ſoborta &c., non potuit ejuſdem deſiderium Tarviſii Cleri, & populi executioni mandari.

4. *Hujus Beati vitam conſcripſit præfatus Petrus de Boano, olim Epiſcopus Tarviſinus, & Beato coævus, ut ipſemet ſub initio dictæ vitæ faſſus eſt:* Diſpoſui &c., quæ vidi, & oculis conſpexi, ac audivi de Beato Rigo, in ſcriptis reducere ad perpetuam memoriam futurorum &c., cum hodie nullus in ipſa Eccleſia conſiſtat, qui ultra me memoriam de hujuſmodi poſſit ulterius habere, aut melius recordari. *Plura de ejuſdem Beati vita, & geſtis referunt quoque Cardinales Baronius in Annalibus Eccleſiaſticis ad annum 1315., Abraham Bzovius eorumdem Annalium continuator; Philippus Ferrerius in Catalogo Sanctorum omiſſorum, in Martyrologio Romano; Bollandiani Continuatores*

in

in Actis Sanctorum, edit. anno 1684. tom. 5. pag. 632., aliique Scriptores.

5. Publicus Ecclesiasticus cultus, quo Beatus condecoratus fuit, initium sumpsit statim ab ejus obitu, & sic per tria, & ultra secula ante decreta Urbani VIII. Inter alias vero nobilissimas publici cultus species recensentur præcipue constructio sacelli in honorem Beati, præter Altare, quod ad opportunitatem erectum fuerat ante Arcam, qua ejus corpus reconditum fuit: Festivitas cum pubblica ad ejus altare processione quotannis solemniter celebranda: ejus electio in Protectorem, & Patronum Civitatis Tarvisii, quæ sane omnes cultus species decretæ ei fuerunt eodem, quo obiit, mense, in Generalibus dictæ Civitatis consiliis, præsente, approbante, & assentiente Episcopo, tunc temporis Tarvisino, quæque eodem anno 1315. executioni fuerunt demandatæ. His accedunt imagines Beati cum laureolis, diademate, & splendoribus, oblationes, donaria, anathemata, luminum, & cereorum accensio ad corpus, & reliquias, & ad altare Beati.

6. Comprobata fuerunt hæc omnia antiquissimis, & coævis documentis; ex vita scilicet Beati scripta a supra relato Petro de Boano Episcopo Tarvisino: Et quinque voluminibus reformationum, seu resolutionum factarum in consilio generali Tarvisii ab anno 1315. ad 1372. existentibus in Cancellaria veteri Tarvisina: ex sex votulis in pergamena charta continentibus solutiones communis Tarvisii ab anno 1325. ad 1331. pro oblatione Beati Henrici: Ex quinque voluminibus nonnullorum Actorum Capitularium vernacule dictis scandalorii; ab anno 1343. ad annum 1403. ex quatuor Libris inscriptis acta Capitularia: quæ documenta existentia in Archivio Ecclesiæ Cathedralis Tarvisinæ compulsata fuere in Processu super cultu immemorabili eidem Beato exhibito, auctoritate ordinaria compilato per Vicarium Generalem Tarvisii specialiter delegatum ab Episcopo Tarvisino. Hisce porro documentis mature perpensis, Sacrorum Rituum Congregatio sententiam a præfato Vicario Generali latam super Cultu publico ab immemorabili tempore Beato Henrico præstito confirmandam censuit, ac subinde Nos confirmavimus, & approbavimus juxta superius expositi Decreti formam.

CAPUT IV.

Decreta super Martyrio, & Causa Martyrii.

I. DECRETUM.

IN CAUSA VEN. SERVORUM DEI RODULPHI ACQUAVIVÆ, ac Sociorum, e Soc. Jesu.

CUM Ven. Servi Dei Rodulphus Aquaviva, Alphonsus Pacechus, Antonius Franciscus, Petrus Bernus Sacerdotes, & Franciscus Aranna Coadjutor Temporalis e Soc. Jesu die 15. Junii 1583. ab Idolatris in Peninsula Salsete prope Goam interfecti pro fide fuissent; Processus super eorum vitæ sanctitate, ac Martyrio auctoritate ordinaria confecti fuere anno 1600.; quibus in Sacra Rituum Congregatione relatis, Urbanus VIII. Commissionem signavit, & S. Congregatio die 25. Septem. 1627. literas remissoriales decrevit ad processum auctoritate Apostolica faciendum. Hic deinde jam confectus, juxta illius temporis mores ad tres antiquiores Rotæ Auditores die 21. Augusti 1632. transmissus fuit, ut de illius validitate cognoscerent. Siluit deinde causa, donec Nos Fidei Promotoris munere fungeremur, ad relationem clar. mem. Cardinalis Ptolomei, die 26. Augusti 1713. admissa a Sac. Congregatione, & signata a Clemente XI. est Commissio reassumptionis causæ in statu, & in terminis, in quibus tunc reperiebatur. Quare confirmata sub die 20. Novembris 1717. sententia Nuntii Apostolici Ulyssippone super cultu Servis Dei post Urbani VIII. decreta non exhibito, sacra Congregatio die 14. Maii 1718. Processus tum Apostolici, tum ordinarii in illo compulsati valitudinem approbavit. Mox feliciter expeditis Congregationibus antipræparatoria, & præparatoria propositum in Congregatione generali coram Nobis fuit die 8. Augusti 1741. dubium: an constaret de Martyrio, & causa Martyrii: Omnes quidem constare responderunt. At Nos expectandum adhuc censuimus, & lumen a Deo enixis precibus quærendum. Tandem die 20. Augusti ejusdem anni S. Bernardo sacra, Missæ sacrificio ad ejusdem S. Bernardi aram celebrato, coram Fidei Promotore, ac Sacrorum Rituum Congregationis Secretario declaravimus: constare de Martyrio, & causa Martyrii in casu, & ad effectum, de quo agitur.

Ea decreti verba.

DECRETUM

INDIARUM, SEU GOANA

Beatificationis, & Canonizationis, seu Declarationis Martyrii

VENERABILIUM SERVORUM DEI

RODULPHI AQUAVIVÆ,

Ac Sociorum, e Soc. Jesu.

CUM in Causa Venerabilium Servorum Dei Rodulphi Aquavivæ, Alphonsi Pacechi, Antonii Francisci, Petri Berni Sacerdotum, & Francisci Arannæ Coadjutoris temporalis e Societate Jesu die 15. Julii 1583. ab Idololatris in Peninsula Salsete prope Goam pro fide occisorum, constructis jam inde ab anno 1600. super eorum vitæ Sanctitate, ac Martyrio auctoritate Ordinaria Processibus, & per clar. mem. Cardinalem de Torres in Congregatione Sacrorum Rituum relatis, postulante, una cum prænobili Familia de Aquaviva, Societate Jesu, fel. rec. Urbanus Papa VIII., signata Commissione, manum Causæ appposuerit, ac Sacra Congregatio die 25. Septembris 1627. Literas decreverit remissoriales ad processum auctoritate Apostolica faciendum; quem deinde factum, die 21. Augusti 1632., referente clar. mem. Cardinali Pio, ad Rotam, sive ad RR. PP. DD. Jo. Baptistam Coccinum Decanum, Philippum Pirovanum, & Clementem Merlinum, Auditores Rotæ antiquiores, ut de illius validitate (citato tamen ad omnes actus R. P. Promotore fidei) viderent, censuit transmittendum.

Postea vero ad relationem clar. pariter mem. Cardinalis Ptolomei, opponente, ut moris est, tunc, deinceps Sanctissimo Domino Nostro, eo tempore sanctæ Fidei Promotore, die 26. Aug. 1713. admissa per Sac. Congregationem, signataque per san. mem. Clementem Papam XI. ad instantiam cl. mem. Francisci Cardinalis, universæque Familiæ de Aquaviva, nec non Præpositi generalis, totiusque Soc. Jesu, Commissione reassumptionis Causæ in statu, & terminis, in quibus tunc reperiebatur; confirmataque sub die 20. Novemb. 1717., prævio Processu, Sententia Nuntii Apostolici Ulyssippone (cum Testes illic existerent idonei) super Cultu Servis Dei post Urbani prædicti Decreta non exhibito, eadem S. Con-

Congregatio die 14. Maii 1718. Proceſſus tum Apoſtolici, tum Ordinarii in illo compulſati validitatem approbaverit.

Nuper denique, die videlicet 8. currentis Auguſti, in Congregatione generali Sacrorum Rituum habita coram Sanctitate Sua, habitis antea ſolitis Præparatoriis, inſtante, prædicta cum Societate, Reverendiſſimo D. Trojano Cardinali de Aquaviva, propoſito per Reverendiſſimum item D. Cardinalem de Tencin Dubio: *An conſtet de Martyrio & cauſa Martyrii in caſu, & ad effectum de quo agitur*: tametſi omnes conſtare reſponderunt; idem tamen Sanctiſſimus nihil tunc quidem cenſuit decernendum, ſed in tam gravi deliberatione a Deo lumen, & conſilium multis precibus quærendum eſſe ait, atque expeclandum.

Nunc autem, ſacroſancto Miſſæ ſacrificio ad Aram S. Bernardi hunc etiam ad finem celebrato, accitiſque coram ſe R. P. Promotores fidei, meque infraſcripto Secretario, Sanctitas Sua memoratæ Congregationis generalis unanimem Sententiam approbando, declaravit: *Conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii in caſu, & ad effectum de quo agitur*: Atque ita Sanctitas ſua declaravit, ac decrevit, hac die 20. Auguſti 1741.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus
S. R. C. Secretarius.

II. DECRETUM

IN CAUSA VEN. SERVORUM DEI

IGNATII DE AZEVEDO,

Et aliorum triginta novem e Soc. Jeſu.

CUM poſt longam Actorum ſeriem in inſcripto Decreto enucleate expoſitam, cauſa Ven. Servorum Dei Ignatii de Azevedo, & aliorum triginta novem e Societate Jeſu, qui die 15. Julii 1570., dum in Braſiliam a S. Franciſco Borgia ad prædicandum Evangelium miſſi navigarent, ante inſulam Palmæ ab impiis Calviniſtis in Catholicæ Fidei, atque Apoſtolicæ Sedis odium variis modis interfecti fuere, coram Nobis in Congregatione Generali propoſita tandem fuiſſe 4. Septem. 1742., ut in ea dubium diſcuteretur, an conſtaret de Martyrio, & cauſa Martyrii; Nos perlectis, relatiſque Conſultorum, & auditis concordibus Cardinalium ſuffragiis, reſponſum ferre de more diſtulimus, ut in re tam gravi Dei conſilium noſtris, aliorumque precibus exquireremus. Verum poſt aliquot dies, nempe die 21. ejuſdem menſis S. Matthæo ſacra, celebrato Sacroſancto Miſſæ Sacrificio in Templo S. Andreæ in monte Quirinali ad majorem Aram ante S. Franciſci Borgiæ imaginem, ut per illum a Deo lumen imploraremus, declaravimus, præfatorum Servorum Dei Martyrium, & Martyrii cauſam ita probari, ut tuto procedi poſſit ad ulteriora, nempe ad ſignorum, ſeu miraculorum diſcuſſionem, juxta noſtri generalis Decreti formam editi die 23. Aprilis 1741. Plura Nos quidem ad hoc favorabile reſponſum edendum impulerunt. Sed hæc præcipua ſunt. Primo quidem perfecta in genere ſuo ſubſidiaria, quam vocant, Martyrii probatio. Secundo cauſæ antiquitas, & publicus cultus his Dei Servis ab eorum obitus die uſque ad Urbani VIII. Decreta exhibitus; quæ duo peculiari ſuo reſcripto die 8. Aprilis 1704. Clemens XI. in hac Cauſa ſuffragaturis attendenda præſcripſit. Tertio S. Franciſci Borgiæ reſponſio, qui cum eſſet Præpoſitus Generalis, conſultus in Servorum Dei obitu, an orandum pro illis eſſet, conſuetaque pro mortuis ſuffragia perſolvenda, de Patrum ſibi aſſiſtentium conſilio reſpondit, pro iis, utpote Martyribus, orandum non videri. Revelationem, quam de Servorum Dei obitu, & gloria habuit S. Thereſia, noluimus hac occaſione diſpicere, ſed illam diſcutiendam, ac diſpiciendam reliquimus, cum de ſignis agendum eſſet. Quæ cum ita ſint, ſequens decretum in lucem edi, ac publicari mandavimus tum ad ſolatium non minus, quam incitamentum eorum, qui ad Catholicam Fidem ſeu plantandam, ſeu propagandam, ſeu defendendam inter barbaros Idololatras, aut perfidos Hæreticos in aſſiduo vitæ periculo verſantur; tum ad inſigne Nationis, ac Religionis de cus, quam præfati Servi Dei ſortiti, ac profeſſi ſunt, de Sede Apoſtolica, & Fide Catholica optime meritæ; utpote quam largiter ſuſo ſudore non modo verum etiam, ubi opus eſt, ſanguine fortiter tuetur.

DECRETUM

BRASILIEN.

Beatificationis, & Canonizationis, ſeu Declarationis Martyrii.

VENERABILIUM SERVORUM DEI

IGNATII DE AZEVEDO,

Et aliorum triginta novem e Societate Jeſu.

CUM in cauſa Venerabilium Dei Servorum Ignatii de Azevedo Provinciæ Braſiliæ Præpoſiti, ac triginta novem aliorum e Societate Jeſu, die 15. Julii 1570., dum in Braſiliam Evangelii prædicandi cauſa a S. Franciſco Borgia miſſi navigarent, ante Inſulam Palmæ ab impiis Calviniſtis in odium Catholicæ Fidei, ac Sedis Apoſtolicæ variis modis occiſorum, relato jam pridem per clar. mem. Cardinalem de Torres Proceſſu deſuper auctoritate Ordinaria confecto. Sacrorum Rituum Congregatio die 20. Maii 1628. communi omnium conſenſu, & voto ad ſpecialem Martyrii, ejuſque cauſæ inquiſitionem, abſque aliis Proceſſibus in genere, tam in Curia, quam extra illam deveniri poſſe cenſuerit; reque ipſa, ſublata de medio per clar. mem. Cardinalis de Lugo tunc Sacræ Theologiæ profeſſoris, aliorumque inſignium Theologorum reſponſiones oppoſitione de voluntarietate Martyrii, ab extra, & non a Promotore Fidei tunc excitata, die 12. Maii ejuſdem anni 1628. Litteras Remiſſoriales expedierit ad quatuor proceſſus in ſpecie ſuper Martyrio, ejuſque cauſa, & Signis, ſeu miraculis auctoritate Apoſtolica extra curiam, Bahiæ in Braſilia, & Bracharæ, Conimbricæ, & Eboræ in Luſitania faciendos; in Curia vero duos alios, unum die 15. Decembris 1640. Sanctiſſimi tunc Provicario clar. mem. Cardinali S. Honuphrii, ſive Illuſtriſſimis DD. Octavio Corſinio Archiepiſcopo Tarſenſi, Lælio Falconerio Epiſcopo Thebarum, & Joanni Baptiſtæ Alterio Epiſcopo Camerinenſi, atque alterum die 24. Januarii 1665. clar. mem. item Vicario Cardinali Ginetto, ſive Illuſtriſſimis DD. Jacobo Theodulo Archiepiſcopo Amalphitano, Joanni Antonio Capoblanco Epiſcopo Syracuſano, & Camillo Piazzæ Epiſcopo Dragonenſi pariter ſubdelegatis commiſerit formandos.

Ac poſt remotum anno 1625. Cultum publicum, eo uſque Servis Dei Ordinariorum, & Sedis etiam Apoſtolicæ tolerantia exhibitum, dicto ad relationem clar. mem. Antonii Cardinalis Barberini die 15. Septembris 1640. conſtare de partitione Decreti de non Cultu; poſtque admiſſam die 13. Julii 1649., referente clar. mem. Cardinali Columna, per Sacram Congregationem, ſignatamque manu fel. rec. Innocentii Papæ X. Commiſſionem reaſſumptivam Cauſæ in ſtatu, ac terminis, in quibus tunc reperiebatur, approbata die 31. Auguſti 1669. ad relationem clar. mem. Sigiſmundi Cardinalis Chiſii validitate utriuſque Proceſſus Romani, fanatiſque 21. Januarii 1671. per ſan. mem. Clementem Papam X. defectibus quibuſdam in ſupradictis quatuor Proceſſibus Braſiliæ, ac Luſitaniæ; die 2. Maii ſubſecuti, ex indulto ſpeciali per Oratorem Sereniſſimi Regis Portugaliæ Comitem de Prado Marchionem de Minas impetrato, propoſitum a clar. mem. Cardinali Roſpilioſio fuerit in Congregatione præparatoria Dubium de Martyrio, & ejus cauſa, complicatum cum Dubio de Signis, ſeu Miraculis; auditaque poſtridie relatione, Pontifex reſponderit, propoſitionem Cauſæ in Congregatione

gatione generali differendam esse ad coadjuvandas, & dilucidandas probationes:

Istis autem magnopere postea illustratis, & corroboratis, in altera præparatoria, quæ die 28. Martii 1719. coram undecim Reverendissimis Cardinalibus est habita, separatim a Signis, seu Miraculis propositum a clar. mem. Cardinali Ottobono fuerit Dubium de Martyrio, ejusque causa, cum opportunis Animadversionibus SS. D. N. BENEDICTI PAPÆ XIV. tunc S. Fidei Promotoris, qui statim deinde dandas censuit, deditque postremas Animadversiones suas pro Congregatione generali; hæc autem divino consilio factum sit, ut coram ipsomet jam Summo Pontifice nuper, nimirum die 4. Septembris decurrentis, fuerit habenda: propositoque in ea per Reverendissimum D. Alexandrum Cardinalem Albanum Dubio cum hodierno Fidei Promotore Rev. P. Ludovico de Valentibus antea concordato: *An constet de Martyrio, & causa Martyrii in casu, & ad effectum de quo agitur*: idem Sanctissimus Dominus Noster, perlectis, relatisque Consultorum, & auditis Reverendissimorum Cardinalium concordibus suffragiis, tunc quidem distulerit Responsum, donec in re tam gravi prius Dei consilium suis, & aliorum precibus exquireret:

Nunc denique sacrosancto Missæ Sacrificio in Templo S. Andreæ in Quirinali ad majorem Aram ante Imaginem S. Francisci Borgiæ, ut lumen a Deo per illum imploraret, qui horum in obitu Servorum Dei consultus, an orandum pro illis esset, ac solita pro mortuis suffragia persolvenda; de Patrum sibi tunc Societatis universæ præposito assistentium consilio respondit, pro quadraginta utpote Martyribus orandum non videri, celebrato; attentaque potissimum in Causa hac, (ultra perfectam in genere suo subsidiariam, quam vocant, Martyrii probationem) antiquitate ipsius, & circumstantia Cultus publici his Dei Servis a die obitus eorum usque ad fel. rec. Urbani Papæ VIII. Decreta exhibiti (quæ duo hac in Causa suffragaturis san. mem. Clemens Papa XI. die 8. Aprilis 1704. peculiari rescripto præscripsit attendenda) piis etiam Sereniss. D. Joannis V. Regis Portugalliæ precibus per datas nuper Sanctitatis Suæ Literas expressis benigne inclinatus; memorato Fidei Promotore, meque infrascripto Congregationis Secretario coram accitis, ejusdem Sacræ Congregationis Sententiam approbando, declaravit, in Causa Venerabilium Dei Servorum IGNATII DE AZEVEDO, ac triginta novem Sociorum ejus Martyrium, & Martyrii causam ita probari, ut tuto procedi possit ad ulteriora, nimirum ad discussionem Signorum, seu Miraculorum juxta formam Decreti generalis die 23. Aprilis 1741. editi: atque ad eorum præcipue, qui Catholicæ Fidei qua plantandæ, qua propagandæ, qua defendendæ causa inter Idolatras, aut perfidos Hæreticos in assiduo vitæ periculo versantur, solatium non minus, quam incitamentum; & decus etiam insigne Nationis, ac Religionis, quam prædicti Servi Dei fortiti, ac professi sunt, de Sede Apostolica, & Fide Catholica optime meritæ, utpote quam fuso largiter non sudore modo, verum etiam, ubi opus est sanguine fortiter tuetur, præsens Declarationis Decretum in lucem edi, ac publicari mandavit hac die S. Matthæo Apostolo sacra 21. Septembris 1742.

F. Jo. A. Card. Guadagni Pro-Præfectus.

Loco † Sigilli.

Thomas Patriarcha Hierosolymitanus S. C. R. Secretarius.

CAPUT V.

Decreta super Virtutibus.

I. DECRETUM

IN CAUSA VEN. SER. DEI FRANCISCI CARACCIOLI

Clericorum Regularium Minorum Fundatoris.

IN Causa Ven. Servi Dei Francisci Caraccioli Clericorum Regularium Minorum Fundatoris, cum in generali Sacrorum Rituum Congregatione die 21. Martii 1741. coram nobis propositum fuisset dubium super virtutibus, pro quarum tamen probatione nonnisi de auditu Testes aderant, multis tamen formis adminiculati; Consultores autem fere omnes, & Cardinales suffragiis suis pro earum probatione, & approbatione uniforme tulissent judicium; Nos, re mature discussa, die 23. Aprilis ejusdem anni decretum edidimus, in quo declaravimus, virtutes præfati Servi Dei ita esse probatas, ut tuto deveniri posset ad ulteriora, ad miraculorum videlicet discussionem. *Decretum hoc retulimus cap. 1. hujus libri decr. 1. general.: quare ab illo repetendo abstinemus.*

II. DECRETUM

IN CAUSA VEN. SERVÆ DEI

JOANNÆ FRANCISCÆ FREMIOT DE CHANTAL

IN Causa Ven. Servæ Dei Joannæ Franciscæ Fremiot de Chantal, proposito in generali Congregatione die 5. Martii 1743. coram nobis dubio super virtutibus; cum hæ ex Testibus tantum de auditu multiformiter adminiculatis probatæ fuissent; Nos, perlectis, relatisque Consultorum, auditisque Car-

dinalium suffragiis, responsum distulimus; donec die 31. Martii ejusdem anni, post celebratum Sacrosanctum Missæ Sacrificium, declaravimus, virtutes præfatæ Servæ Dei ita probari, ut tuto deveniri possit ad ulteriora, nimirum ad miraculorum discussionem,

En decreti verba.

Gebennen. Beatificationis, & Canonizationis

VEN. SERVÆ DEI

JOANNÆ FRANCISCÆ FREMIOT DE CHANTAL

Ordinis Monialium a Visitatione Sanctæ Mariæ nuncupatarum Fundatricis.

PRoposita jam sub die 5. currentis Martii in Congregatione Generali coram SS. D. N. BENEDICTO PP. XIV. Causa Ven. Servæ Dei Joannæ Francisæ Fremiot de Chantal Ordinis Monialium a Visitatione Sanctæ Mariæ nuncupatarum Fundatricis super Dubio: *An constet de Virtutibus Theologalibus, Fide, Spe, & Charitate, ac Cardinalibus, Prudentia, Justitia, Fortitudine, ac Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, in casu, & ad effectum &c.*: Sanctitas Sua, perlectis, relatisque omnium Consultorum, & auditis Reverendissimorum Cardinalium Suffragiis, tunc quidem Responsum censuit differendum, ut in tam gravi re Dei etiam consilium suis, & aliorum precibus exquireret. Nunc autem celebrato, hanc etiam ob causam, Sacrosancto Missæ Sacrificio, accitisque coram se R. P. D. Promotore Fidei, meque infrascripto Congregationis Secretario, ejusdem Sacræ Congregationis Sententiam approbando, declaravit: *Virtutes prædictas ita probari, ut tuto deveniri possit ad ulteriora, nimirum ad discussionem Miraculorum,*

in casu, & ad effectum &c.? Sed cum ex Testibus de auditu, multiformiter licet adminiculatis, fuerint probatæ; ut quod Virtutum probationi defuit, Miraculorum eas confirmantium probatione suppleatur, ad Servæ Dei Beatificationem non ante deveniendum esse censuit, quam Miracula omnino quatuor probentur ex Testibus de visu, atque approbentur: juxta formam Decreti Generalis hac de re die 23. Aprilis 1741. editi. Atque ita censuit, declaravit, ac decrevit. Hac Die Dominicæ de Passione 31. Martii 1743.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus S. R. C. Secretarius.

III. DECRETUM

IN CAUSA VEN. SER. DEI NICOLAI FACTOR

Sacerdotis Professi Ordinis Minorum Observantium.

Causa Ven. Servi Dei Nicolai Factor diu, acriterque tum ad Romanæ Rotæ, tum ad Sacræ rituum Congregationis Tribunal agitata fuit, & licet Sacra Rota non modo de Virtutibus, verum etiam de Miraculis constare retulisset; adhuc dubium super virtutibus discussum mox fuit in antepræparatoria Rituum Congregatione coram Cardinali de Carpineo die 14. Septembris 1693.; iterum deinde in alia antepræparatoria Congregatione coram Cardinali de Gentilibus die 19. Januarii 1741. Verum cum mira fuerit in hac postrema Congregatione suffragiorum concordia, censuimus idem dubium coram Nobis in Generali Congregatione, absque alia præparatoria, esse proponendum. Habita hæc fuit die 17. Septembris 1743.: sed ad aliud tempus decretum ferre distulimus. Tandem die 8. Decembris ejusdem anni Immaculatæ Conceptioni Matris Dei sacra, quam Dei Servus præcipuo pietatis, ac Religionis cultu venerabatur, Missæ sacrificio celebrato, antequam ad Pontificalem in Sacrosancta Liberiana Basilica Capellam accederemus, declaravimus constare de virtutibus *in gradu heroico.*

En decreti verba.

DECRETUM

Valentina Beatificationis, & Canonizationis

VEN. SER. DEI NICOLAI FACTOR

Sacerdotis Professi Ordinis Minorum Observantium.

MOrtuo Valentiæ in Hispania die 25. Decembris 1583. cum ingenti fama Sanctitatis Venerabili Servo Dei NICOLAO FACTOR Sacerdote Professo Ordinis Minorum Observantium, ejusque Causa Beatificationis, & Canonizationis, signata per felic. record. Paulum Papam V. Commissione introductionis, ac deinde post Urbani Papæ VIII. Decreta per San. Mem. Alexandrum Papam VII. Commissione reassumptionis, diu, atque acriter tum ad Romanæ Rotæ, tum ad Sacræ Congregationis Rituum tribunal agitata.

Cumque nuper proposito in Congregatione antepræparatoria sub die 19. Januarii 1741. per Eminentissimum, ac Reverendissimum Dominum Cardinalem de Gentilibus Dubio Virtutum; Virtutes ipsæ tam propitium habuerint examen, ut Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS Papa XIV., attenta suffragiorum concordia, habitaque ratione iteratæ discussionis ejusdem Dubii in alia Congregatione antepræparatoria coram clar. memor. Cardinali de Carpineo sub die 14. Septembris 1693., multoque antea in Auditorio Sacræ Rotæ (quæ de Miraculis etiam constare, nedum de Virtutibus, retulerat) idem dubium censuerit coram se in Congregatione Generali absque alia præparatoria proponendum.

Repropositio denique in Congregatione Generali sub die 17. Septembris proxime præteriti per eundem Dominum Cardinalem de Gentilibus Dubio: *An constet de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, & Charitate in Deum, & proximum, nec non de Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, in casu, & ad effectum, de quo agitur*: Sanctitas Sua, perlectis Dominorum Consultorum, auditisque Eminentissimorum Cardinalium suffragiis; ad lumen a Deo suis, aliorumque precibus implorandum, tunc quidem Dubii resolutionem distulit.

Nunc autem, recurrente solemni die Immaculatæ Conceptioni Matris Dei Sacra, quam Servus Dei præcipuo pietatis, ac religionis cultu venerabatur, Missæ sacrificio celebrato, antequam ad Pontificalem in Sacrosancta Liberiana Basilica Capellam accederet, R. P. Promotore Fidei, meque infrascripto Congregationis Secretario coram accitis, ejusdem Sacræ Congregationis sententiam approbando declaravit: *Constare de Virtutibus Venerabilis Servi Dei NICOLAI FACTOR Theologalibus Fide, Spe, & Charitate in Deum, ac Proximum, nec non Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, in casu, & ad effectum, de quo agitur*: Atque ita publicari mandavit hac eadem die 8. Decembris 1743.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus Secret.

IV. DECRETUM

IN CAUSA SEPTEM BEATOR. FUNDATOR. SERV. B. M. V.

PRopositio *coram Nobis in Ordinaria Rituum Congregatione die 13. Januarii 1742. dubio*, an miracula a Deo patrata ad collectivam invocationem Septem BB. Fundatorum Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis suffragari possint ad effectum eorumdem Canonizationis; *Nos jussimus, fieri prius juridicam relationem Virtutum in gradu heroico singulorum Beatorum, communicari Fidei Promotori, & proponi in Ordinaria Rituum Congregatione, it aut si favorabilis esset resolutio, & a Summo Pontifice approbaretur, iterum dubium super miraculis coram Pontifice, & Cardinalibus Sacræ Congregationis proponeretur. Cum autem die 1. Februarii 1744. proposita fuisset præfata juridica Virtutum relatio, & Sacra Congregatio rescripsisset, procedi posse ad ulteriora; Nos die 5. ejusdem mensis Sacræ Congregationis rescriptum confirmavimus, uti ex sequenti patet decreto.*

DECRETUM

FLORENTINA CANONIZATIONIS SEPTEM BEATORUM FUNDATORUM

Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis.

CUM in Congregatione Ordinaria Sac. Rituum habita *die 13. Januarii* 1742. coram Sanctissimo Domino Nostro BENEDICTO PAPA XIV. ad relationem clar. memor. Cardinalis Pico Ponentis propositum fuerit Dubium: *An Miracula a Deo patrata ad collectivam invocationem Septem BB. FUNDATORUM Ordinis Servorum Beatæ MARIÆ Virginis suffragari possint ad effectum eorumdem Canonizationis*: placuit Sanctitatis suæ, suspensa dicti Dubii resolutione sequens edere rescriptum: *Fiat relatio juridica Virtutum in gradu heroico singulorum Beatorum Dei Servorum, & communicetur Fidei Promotori, & instantia*

pro-

proponatur in Sac. Rit. Congregatione ordinaria, & quatenus reſolutio ſit favorabilis, & a Summo Pontifice approbanda, proponatur Dubium ſuper Miraculis cum eiſdem Scripturis coram Sanctiſſimo, & Cardinalibus Sac. Rit. Congregationis.

Qua de re cum confecta fuerit requiſita relatio juridica Virtutum in gradu heroico ſingulorum dd. Septem BB. FUNDATORUM, atque ea ab Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Domino Cardinali Accorambono Ponente ſubrogato in locum dicti clar. memor. Cardinalis Pico propoſita in Congregatione Ordinaria habita ſub infraſcripta die ad inſtantiam Patris Magiſtri Joſephi Mariæ de Inghiramis Curti Prioris Generalis, & P. Magiſtri Calliſti Mariæ Palumbella Procuratoris Generalis præfati Ordinis, nec non Familiæ de Falconeriis, ac Patris Magiſtri Franciſci Mariæ Pecoroni Poſtulatoris cauſæ; Sac. eadem Congregatio, re mature diſcuſſa, & audito prius in ſcriptis, ac in voce R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, reſcribendum cenſuit: *In caſu, & ad effectum, de quo agitur, procedi poſſe ad ulteriora:* ſi Sanctiſſimo viſum fuerit. Hac die prima Februarii 1744.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino Noſtro relatione, Sanctitas Sua præfatam reſolutionem benigne confirmavit, & approbavit. Die 5. ejuſdem Menſis, & Anni.

V. DECRETUM

IN CAUSA VEN. SERVI DEI PETRI CLAVER SACERDOTIS PROFESSI SOCIETATIS JESU.

PRopoſita coram Nobis fuit in Generali Sacrorum Rituum Congregatione die 22. Auguſti 1747. cauſa Ven. Servi Dei Petri Clavet Sacerdotis Profeſſi Soc. Jeſu, atque in ea diſcuſſum fuit dubium: an conſtaret de Virtutibus Theologalibus, & Cardinalibus, earumque annexis in gradu heroico. *Cum autem Conſultorum, & Cardinalium ſuffragia in unanimem abiiſſent ſententiam Virtutum approbationi faventem, mirifice lætati fuimus, dignoſcentes, quam vere dictum a Nobis fuiſſet, cum in minoribus Promotoris Fidei munere fungeremur in noſtrarum Animadverſionum calce, Cauſam Ven. Dei Servi Petri Claver, ſublatis, quæ excitatæ fuerant, difficultatibus, eſſe recenſendam inter præcipuas, & ſpectabiliores, quæ tunc in Sacrorum Rituum Congregatione penderent. Verum noſtram adhuc ferre diſtulimus ſententiam, tum ut rem adhuc maturius perpenderemus, iteratis precibus cæleſte implorantes auxilium; tum ut nonnullas ſcrupuloſiores oppoſitiones in ipſa Congregatione ab altero ex ſuffragantibus propoſitas ſedula diligentia examini ſubjiceremus, licet is ipſe, qui eas propoſuerat, parvipendendas duxiſſet, & pro Virtutum approbatione intrepide ſuffragatus eſſet, & eorum nemo, qui illas audiverat, a favorabili receſſiſſet ſententia. Tandem die 24. Septembris ejuſdem anni poſt celebratum Sacrum, & Conſecrationis Epiſcopalis munus Cardinali delle Lanze ſolemniter collatum, infraſcriptum decretum manu noſtra ſubſcriptum Congregationis Sacrorum Rituum Secretario tradidimus inter ejus acta ſervandum, quo conſtare de Virtutibus Servi Dei in gradu heroico declaravimus.*

En decreti verba.

DECRETUM

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI PAPÆ IV.

IN CAUSA INDIARUM, SEU CARTHAGENEN. BEATIFICATIONIS, ET CANONIZATIONIS

VENERABILIS SERVI DEI PETRI CLAVER

Sacerdotis Profeſſi Societatis Jeſu

SUPER DUBIO

An conſtet de Virtutibus Theologalibus, Fide, Spe, & Charitate in Deum, & proximum; & de Cardinalibus Prudentia, Juſtitia, Fortitudine, & Temperantia, earumque annexis, in gradu heroico, in caſu, & ad effectum, de quo agitur.

POſtquam præmiſſis omnibus permittendis in Cauſa Venerabilis Servi Dei PETRI CLAVER deventum fuit ad examen Virtutum, præinſertum Dubium ter propoſitum fuit, & diſcuſſum, in Congregatione videlicet, quæ dicitur Antepræparatoria, habita *die* 30. *Januarii* 1742. in Congregatione, quæ dicitur Præparatoria, habita *die* 20. *Novembris* 1743., & demum in Congregatione, quæ dicitur Generalis, habita coram Nobis *die* 22. *Auguſti currentis anni* 1747.

Antequam autem ad eam accederemus, qua potuimus diligentia, exhibitas a Patronis Cauſæ, & a Fidei Promotore Scripturas, & Conſultorum ſuffragia ad Nos delata perlegimus, verbales tum dictorum Cauſæ Patronorum, tum Fidei Promotoris informationes audivimus, & Congregationem ingreſſi, longo ſermone ſtatum Cauſæ, & merita expoſuimus, uniformem Conſultorum ſententiam Virtutum approbationis faventem patefecimus, & demum Cardinalium ſuffragia auribus excepimus, in omnibus, & per omnia Conſultorum Suffragiis conſona; de quo ſane maximopere lætati ſumus, tum quia ex memorata Scripturarum lectione animus noſter in eamdem ferebatur ſententiam, tum quia in noſtris Animadverſionibus in hac eadem Cauſa, & ſuper hoc eodem Dubio ante viginti, & octo annos exaratis, cum in minoribus degentes munere Promotoris Fidei fungebamur, poſtquam ſubtiliori, qua potuimus, indagine Virtutes impugnavimus, veritati tandem obſequentes, in calce noſtrarum Animadverſionum cauſam diximus Venerabilis Dei Servi PETRI CLAVER, ſublatis, quæ excitatæ fuerant, difficultatibus, prout deinde feliciter factum eſt, eſſe recenſendam inter præcipuas, & ſpectabiliores, quæ tunc in Sacrorum Rituum Congregatione penderent.

Hæc omnia tamen favorabile a Nobis in arena, uti dicitur, reſponſum propoſito Dubio extorquere nullatenus potuerunt; longiori quippe mora in fine Congregationis Nos indigere diximus, tum ut ſecundis curis, repetitoque privato ſtudio, rem novo examini ſupponeremus, tum iteratis precibus cæleſte auxilium imploraremus, & demum, ut nonnullas ſcrupuloſiores oppoſitiones in ipſa Congregatione ab altero ex ſuffragantibus propoſitas, ſedula diligentia videremus, an fulgorem Virtutum Venerabilis Dei Servi obnubilare poſſent, licet qui propoſuit, eas parvipendendas duxerit, & pro virtutum approbatione intrepide ſuffragatus ſit, & quamvis nemo ex eis, qui propoſitas audiverunt difficultates, a favorabili ſententia receſſerit: in rebus quippe tanti momenti nulla omittenda eſt diligentia, nec ulla diligentia tamquam ſuperflua traduci poteſt.

Poſt hæc autem ad propoſitas difficultates deſcendendo, earum prima ex his, quæ ſequuntur, deſumpta eſt. Noctis tempore Dei Servus orabat clauſo oſtio in cubiculo ſuo, juxta *cap. 6. Matthæi*, genibus flexis, fune ad collum alligato, capite corona ſpinea redimito, & corpore denudato; cumque Collegii Rector cubiculum ex improviſo ingreſſus eſſet, ut ipſi conſcientiam ſuam in Sacramentali Confeſſione aperiret, converſus ad eum Dei Servus

inquit; Quid a me quæris? Recedas quæso: quod irreverentiæ erga ſuum Superiorem adſcribi videbatur. At, ſi ſingulæ circumſtantiæ perpendantur, nihil in opere reperiri poterit, quod Virtutibus heroicis, & heroicæ ex tot aliis capitibus comprobatæ erga Superiores obſervantiæ obſtare poſſit; impatientia quippe ad ſummum levis, & ex ſubreptione in tota facti ſerie excogitari poteſt, quam etiam ſtatim emendare ſtuduit, cum veſte reſumpta, illico ſe contulerit ad Patris Rectoris cubiculum, lacrymiſque perfuſus, & genuflexus ipſum exoraverit, ut ſe in pace relinqueret, aliumque ſibi eligeret in Confeſſarium, cum tot aliis in Collegio eſſent Religioſi, quibus conſcientiam ſuam aperire poſſet, quod deinde ab eodem Rectore factum eſt, itaut applicabilis hypotheſi abſque dubio dicenda ſit propoſitio, de qua in noſtro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 3. cap. 39. num. 8.* culpam venialem ex ſubreptione non obſtare Sanctitati, & præcipue ſi poſterior adfuerit adhibita cautela pro eadem vitanda, pro quo etiam facit illud Sancti Ambroſii *in Apologia David cap. 1. Sancti autem Domini, qui conſummare pium certamen geſtiunt, & currere curſum ſalutis, ſicubi forte ut homines corruerint, naturæ magis fragilitate, quam peccandi libidine, acriores ad currendum reſurgunt, pudoris ſtimulo majora reparantes certamina, ut non ſolum nullum attuliſſe æſtimetur lapſus impedimentum, ſed etiam velocitatis incentiva cumulaſſe.*

Primæ ſecunda ſuccedit difficultas ex eo deſumpta, quod, etſi Venerabilis Dei Servus laudabiliter ſe geſſerit, omnem lapidem movens, ne Mauri recens ad Fidem converſi, juxta morem Regionis, parum honeſtas choreas ducerent cum fœminis, timens, prout eventus ſæpe comprobaverat, ne ad vomitum reverterentur, ne alearum ludo inſervirent, in quibus, experientia teſte, via juramentis, & imprecationibus erat aperta, nimio tamen fervore abreptus aliquando viſus eſt, & Miſſionarii fines præteriiſſe, cum flagello, vulgo diſciplina, vetita conſortia ſeparaverit, contravenientes percuſſerit, & aliquando hoc ipſum clavi præſtiterit, quam ſecum forte gerebat. At, ſi pervicacem Maurorum indolem, & efferatam naturam ſedulo perſcrutari libeat, ſi præcedentium admonitionum contemptum conſideremus, ſi morum Dei Servi ſuavitatem tot aliis documentis comprobatam, ſi cetera eximiæ charitatis, & benevolentiæ officia erga Mauros, qui ipſum tamquam patrem, & benefactorem ſemper venerati ſunt, advertamus, ſi nullam ex percuſſionibus querelam adverſus ipſum excitatam perpendamus, nihil, quod reprehendatur, inveniri poterit, nihil, quod obſtet manſuetudini, nihil quod officio Miſſionarii adverſetur. Paulus enim Apoſtolus, qui *ad Galatas 6.* dixerat, *Inſtruite in ſpiritu lenitatis*; in prima *ad Corinthios 4.* inquit, *In virga veniam ad vos, an in charitate, & ſpiritu manſuetudinis*; *& ad Titum 1. Increpa illos dure*: pro diverſitate quippe perſonarum, & peccatorum, modo ſevera increpatione, vel etiam virga utendum eſt, modo cum manſuetudine agendum. Manſuetudine Apoſtolus, & ſpiritus lenitate cum Galatis; increpatione deinde, & virga cum Corinthiis, & Cretenſibus utendum eſſe cenſuit. Galatæ quippe, etſi peccatores, vulnus ſuum agnoſcebant, & medico ſe curandos tradebant; Corinthii vero poſt peccatum non ſentientes errorem ſuum, Majoribus ſuis ſubdi, & pœnitentia corrigi nolebant, & Cretenſes mendaces erant; malæ beſtiæ; ventres pigri.

Hæc ſunt, quibus præcipue adducti ſumus, ut intelligentiam noſtram accommodantes opinioni illius, qui difficultates excitavit, necnon ceterorum, qui eas audierunt, concludamus, prædictas difficultates nullatenus obſtare heroicitati Virtutum Servi Dei. Addimus, nec a Nobis poſt Congregationem omiſſas fuiſſe ſecundas curas pro novo totius Cauſæ ſtudio, &, quod præcipuum eſt, frequentibus noſtris precibus Deum humillime exoraſſe, ut ſuo cæleſti præſidio Nobis adeſſet. Quibus adimpletis, inhærentes ſuffragiis unanimibus tum Conſultorum, tum Cardinalium, propoſito Dubio reſpondemus affirmative, *Conſtare videlicet de virtutibus Theologalibus Fide, Spe, & Charitate erga Deum, & proximum, & de Cardinalibus Prudentia, Juſtitia, Fortitudine, & Temperantia, earumque annexis, in gradu heroico, in caſu, & ad effectum, de quo agitur.* In quorum fidem præſens Decretum manu noſtra ſubſcriptum Secretario Congregationis Sacrorum Rituum, poſt celebratum Sacrum, & Conſecrationis Epiſcopalis munus Cardinali delle Lanze ſolemniter collatum, conſignamus, inter ejus acta ſervandum. Datum apud Sanctam Mariam Majorem die 24. Septembris 1747. Pontificatus Noſtri Anno Octavo.

CAPUT VI.

Decreta ſuper Miraculis.

I. DECRETUM

IN CAUSA VEN. SERVI DEI

ALEXANDRI SAULI

Ex Clericis Regularibus Congregationis Sancti Pauli, Barnabitis nuncupatis.

IN Congregatione generali Sacrorum Rituum coram Nobis habita die 27. Septembris 1740. propoſitum fuit in Cauſa Ven. Servi Dei Alexandri Sauli dubium: an, & de quibus miraculis conſtaret in caſu, & ad effectum &c. *Lectis Conſultorum, & auditis Cardinalium ſuffragiis reſponſum de more diſtulimus. At anno inſequente 1741. die 25. Januarii, Converſionis S. Pauli anniverſaria, poſt Miſſam celebratam in Eccleſia S. Caroli hujus Almæ Urbis præfatæ Congregationis, ex propoſitis miraculis duo in tertio genere approbavimus per decretum, quod ſubdimus.*

DECRETUM

ALERIEN. SEU PAPIEN.

Beatificationis, & Canoniz. Ven. Ser. Dei

ALEXANDRI SAULI

Ex Clericis Regularibus Congregationis S. Pauli, Barnabitis nuncupatis, Epiſcopi Alerien., & Papien.

HABITA fuit Congregatio Generalis Sacrorum Rituum coram Sanctiſſimo Domino Noſtro BENEDICTO XIV. die 27. Septembris Anni proxime elapſi, in qua per Reverendiſſimum D. Cardinalem Sacripanti Ponentem propoſita fuit Cauſa Alerien., ſeu Papien. Beatificationis, & Canonizationis Ven. Servi Dei ALEXANDRI SAULI ex Clericis Regularibus Congregationis Sancti Pauli Barnabitis nuncupatis, Epiſcopi Alerien., & poſtea Papien. ſuper Dubio: *An, & de quibus miraculis conſtet in caſu, & ad effectum, de quo agitur.* In ea autem Sanctitas Sua, lectis DD. Conſultorum, & Reverendiſſimorum DD. Cardinalium auditis ſuffragiis, nihil tunc decernere, ſed reſolutionem differre voluit, ut prius de more, tum ſuis, tum aliorum precibus Cæleſtis Luminis, &

Au-

Auxilii uberiorem copiam imploraret. Quibus abunde expletis infrascripta die Anniversaria Conversionis Sancti Pauli præfatæ Congregationis Patroni post missam celebratam in Ecclesia Sancti Caroli hujus Almæ Urbis ejusdem Ordinis; Ex propositis Miraculis duo in tertio genere approbavit; Nimirum Sextum: *Fratris Laurentii Mariæ Obez Laici Professi præfatæ Congregationis septuagenarii, qui cum febri maligna, & pustulis animam jam ageret, superposito Ven. Episcopi Rocchetto statim sanatus est die 31. Augusti 1674.* Et Decimum: *Caroli Bertol Militis sexagenarii, qui ut lethali pro febre Rocchetti ejusdem impositione depulsa gratias ageret, ad Ven. Episcopi Sepulchrum in Sella delegatus; ac super lapidem stratus a sexennali etiam crurium debilitate liberatus, repente surgens, domum suis pedibus rediit die 12. Decembris 1678.* Et ita &c. Hac die 25. Januarii 1741.

Fr. J. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus Secret.

DECRETUM

IN CAUSA VEN. SERVI DEI CAMILLI DE LELLIS.

Fundatoris Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis.

CUM in causa Ven. Servi Dei Camilli de Lellis, post habitas felici successu Congregationes antepræparatoriam, & præparatoriam, propositum coram nobis fuisset die 26. Septembris 1741. in Congregatione Generali dubium: An, & de quibus miraculis constaret in casu &c. & ad effectum &c.: Nos, omnium suffragiis mature perpensis, & audito tum in scriptis, tum in voce Promotore Fidei, iterumque super sextum ex propositis miraculis consulto perito, qui pro veritate scripserat, sententiam nostram ferre de more distulimus, ut rem maturius adhuc perpensam Deo commendaremus. Tandem die 13. Novembris ejusdem anni 1741. S. Stanislao Kostkæ sacra, postquam S. Missæ Sacrificium ad ejus Aram in Ecclesia S. Andreæ Domus Probationis Soc. Jesu celebravimus, accitis Promotore Fidei, & Sacræ Congregationis Rituum Secretario, sequens edidimus decretum, quo duo approbavimus miracula in tertio genere.

Et decretum.

DECRETUM

Romana, seu Theatina, Beatificationis, & Canonizationis

VEN. SERVI DEI CAMILLI DE LELLIS,

Fundatoris Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis.

PROPOSITO in Congregatione Generali Sacrorum Rituum coram Sanctissimo Domino nostro BENEDICTO PAPA XIV. die XXVI. Septembris proxime præteriti per Eminentissimum Dominum Cardinalem Bellugam Causæ Relatorem Dubio: An, & de quibus miraculis constet in casu &c., & ad effectum &c.: Idem Sanctissimus omnium suffragiis mature perpensis, auditoque in scriptis, & in voce Rev. P. Promotore Fidei, ac perito, qui pro veritate scripserat, iterum quoad sextum infrascriptum miraculum consulto, sumpto etiam ad deliberandum desuper, & rem Deo commendandam spatio, infrascripta die S. Stanislao Kostkæ sacra, postquam S. Missæ Sacrificium ad ejus aram in Ecclesia S. Andreæ Domus Probationis Soc. Jesu celebravit, accitis coram se Rev. P. Promotore, meque infrascripto Secretario ejusdem Sacræ Congregationis sententiam approbando declaravit: Ex novem propositis miraculis constare de duobus in tertio genere: Nimirum de sexto: Catharinæ Marcionæ Puellæ undennis a septimestri polypo ulceroso, ac fœtido, simul ac fubuculæ olim a Servo Dei gestatæ fila duo ægris naribus admota sunt dolore omni protinus cessante, nulloque morbi relicto vestigio, sanatæ Viterbii in Monasterio Sanctæ Catharinæ Ordinis Prædicatorum, ubi educabatur, exeunte Novembris 1728. Ac nono: Catharinæ Dondolæ annorum circiter triginta, quæ sexto graviditatis mense, maligna febri, non pleuram modo, sed & pulmones inflammante, totumque guttur ulcerante, in supremo vitæ, ac mortis agone constitutæ, ad simplicem hausum aquæ commistæ pulvere cubiculi servi Dei, ac dum illi commendaretur anima, porrectæ, abjecto prorsus omni morbo, quin & viribus receptis, surgere statim potuit, sanam se clamitans, & probans Romæ die 28. Januarii 1736. Atque ita Sanctitas sua declaravit, decrevitque, ac decretum publicari jussit die 13. Novembris 1741.

S. Card. Valenti Pro Eminentissimo Præfecto.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolimitanus Secretarius.

III. DECRETUM

IN CAUSA CANONIZ. B. FIDELIS A SIGMARINGA

Ordinis Minorum Cappuccinorum.

CUM in Congregatione Generali coram Nobis habita die 17. Decemb. 1743. in Causa Canonizationis B. Felicis a Sigmaringa Ordinis Minorum Cappuccinorum propositum fuisset dubium: an, & de quibus miraculis constare post indultam eidem Beato venerationem in casu, & ad effectum &c. Nos, lectis Consultorum, auditisque Cardinalium suffragiis, ad aliud tempus responsum distulimus, ut fusis ad Deum precibus divinam opem implorevemus. Verum die 18. Januarii 1744. quæ Cathedræ Romanæ Principis Apostolorum dicata est, post celebratum in privata Capella Missæ sacrificium unanimi tum Consultorum, tum Cardinalium consensui inhærentes, declaravimus ex quatuor propositis miraculis constare de duobus tertii generis, *ut sequenti liquet decreto.*

DECRETUM

Constantien., seu Curien.

CANONIZATIONIS BEATI FIDELIS A SIGMARINGA

Ordinis Minorum Cappuccinorum primi ex Missionariis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide ab Hæreticis in odium Fidei interempti.

POST formalem, solemnemque Venerabilis Dei Servi Beatificationem expletam die 24. Martii 1729., signata fuit die 28. Augusti 1730. Commissio reassumptionis Causæ ad probandum ea, quæ post indultam a Sede Apostolica Venerationem supervenerunt, confectisque Auctoritate Apostolica binis Processibus Constantiensi, videlicet, & Mediolanensi, discussaque eorum validitate, fuit eadem approbata, & Sacræ Congregationis responsa Apostolicæ confirmationis robur obtinuerunt.

Habitis post hæc juxta morem binis Congregationibus, altera Antepræparatoria die 20. Novembris 1742.; altera Præparatoria die 23. Julii 1743. super puncto miraculorum, quæ supervenisse dicebantur, die postmodum 17. Decembris proxime præteriti, instante Fratre Maximiliano a Wanghena Ordinis Cappuccinorum Definitore Generali, & hujus Causæ Postulatore, proposito per Eminentiss. & Reverendiss. D. Card. Alexandrum Albanum loco

Emi-

Eminentiſs. , & Reverendiſs. Domini Cardinalis Aldrovandi abſcentis in Congregatione Generali habita coram SS. D. N. BENEDICTO PAPA XIV. conſueto Dubio: *An, & de quibus Miraculis conſtet poſt indultam eidem Beato venerationem in caſu, & ad effectum de quo agitur*: Sanctitas ſua poſt perlecta Conſultorum, & audita Cardinalium Suffragia, dicta die reſpondit, ſibi aliquod ſpatium temporis neceſſarium eſſe, ut interim ſuis, aliorumque precibus ad Deum fuſis Divinum Adjutorium in tam arduo negotio imploraret.

Quibus expletis, infraſcripta die Cathedræ Romanæ Principis Apoſtolorum dicata, poſt celebratum Miſſæ Sacrificium in privata Capella, vocatis coram ſe R. P. Promotore fidei, meque infraſcripto Congregationis Secretario, inhærens unanimi conſenſui tum Conſultorum Cardinalium, declaravit *ex quatuor propoſitis Miraculis conſtare de duobus Tertii generis, nimirum de primo Inſtantaneæ Sanationis Fratris Candidi a Mediolano Religioſi Profeſſi Ordinis Cappuccinorum ab inveterato fere per decennium morbo Epileptico cum inſtantanea perfecta, & abſoluta fractarum virium reſtauratione per Beati effigiem capiti reverenter impoſitam, excluſa quacumque in morbum reincidentia; ac de ſecundo Joſephi Kirmer pueri quadriennis, qui omni pedum uſu triennalem ob Rachitidem amiſſo in eodem ſtatu permanens, ductus a Matre ad Eccleſiam ante imaginem Beati, relictis fulcris domum pedes rediit, & deinde ſemper undeque ſanus inceſſit*. Atque ita Sanctitas ſua declaravit, decrevitque, ac Decretum publicari mandavit. Hac die 18. Januarii 1744.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus Secretarius.

IV. DECRETUM

IN CAUSA CANONIZATIONIS B. CATHARINÆ DE RICCIIS.

IN Congregatione Generali coram Nobis habita die 24. Martii 1744. in Cauſa Canonizationis Beatæ Catharinæ de Riciis propoſitum fuit dubium: an, & de quibus miraculis conſtaret poſt indultam Beatæ venerationem in caſu, & ad effectum &c.: Perlectis Conſultorum ſuffragiis, Cardinalium vota audivimus, ſed nihil decrevimus, ut Dei opem impenſius poſtularemus, & difficultates quaſdam nobis ſubortas quoad ſecundum ex duobus miraculis, quæ a Conſultoribus, & Cardinalibus majori plauſu fuerunt excepta, enodaremus. At die 26. Maii ejuſdem anni 1744. S. Philippo Nerio, qui cum Beata Catharina Riccia adhuc vivente ſpiritualem, & intimam foverat amicitiam, dicata, poſt celebratum Sacrum in Eccleſia S. Mariæ de Vallicella in interiori Capella, ſub cujus Ara eſt corpus ejuſdem S. Philippi Nerii, acciis Promotore Fidei, & Sacræ Rituum Congregationis Secretario, ſequens edidimus decretum, duo quo approbavimus miracula, primum quidem tanquam ſecundi generis, ac ſecundum tanquam tertii. Difficultates etiam circa ſecundum miraculum nobis ſubortas declaravimus, ſimulque rationem aperuimus, qua illas ſuſtuleramus.

En decretum.

DECRETUM

Florentina Canonizationis

BEATÆ CATHARINÆ DE RICCIIS

Monialis Profeſſæ in Venerabili Monaſterio Sancti Vincentii Civitatis Prati Ordinis Prædicatorum.

SIGNATA Commiſſione reaſſumptionis Cauſæ B. CATHARINÆ DE RICCIIS, & Proceſſuum validitate approbata, qui poſtmodum Apoſtolica auctoritate fuerant confecti, propoſitum fuit Dubium in Congregatione Antepræparatoria die 8. Januarii, ac in Præparatoria die 19. Novembris 1743.: *An, & de quibus Miraculis conſtet poſt indultam Beatæ venerationem, in caſu, & ad effectum, de quo agitur*. Quod idem Dubium fuit etiam in Congregatione Generali propoſitum, coram Sanctitate Sua, habita die 24. Martii currentis anni. Inter cetera autem Miracula tunc propoſita, atque diſcuſſa, illud Majori plauſu fuit exceptum Mariæ Clementinæ Staccioli Florentinæ, quæ, intercedente B. Catharina, cui ferventi ſe, magnaque devotione commendaverat, liberata fuit cancro vermibus ſcatente, atque initio ſeptem valvulis, ſeu cavitatibus, poſtremo vero duabus ſæviente, a quo per octo annorum ſpatium in dextera mamilla vexata fuerat, & aliquando etiam eo redacta, ut morti proxima Sacro Viatico eſſet munienda. Alterum vero æquali plauſu receptum fuit illud Sororis Mariæ Magdalenæ Fabri Monialis S. Catharinæ Ordinis Prædicatorum in Civitate Auguſtæ, quæ ad tres annos infirma, ac gravi Arthritide affecta, genuum articulos, ac tibias obſidente, a qua, nullo recepto a mendicantibus ſubſidio, a quibus idcirco ceſſaverat, impotens, atque ad motum prorſus inepta reddita, cum ſæviente morbo, & doloribus ingraveſcentibus, aliarum Monialium ſubſidio, earumque brachiis, & manibus delata ad parvum Chorum Eccleſiæ imminente eo tempore, quo Hymnus: *Te Deum laudamus*, in gratiarum actionem concinebatur pro Beatificatione B. CATHARINÆ DE RICCIIS, ejus interceſſioni ſeſe toto devotionis affectu commendaſſet, nedum illico a doloribus, quibus affligebatur, liberata eſt, ſed etiam deprehendens, ſe liberam ad genuflectendum, ſtatim genuflexit, ſtatim expedite per Monaſterium ambulavit, recuperatis in inſtanti viribus, perinde ac ſi morbo nunquam vexata fuiſſet.

Itaque Sanctiſſimus D. N., perlectis Conſultorum Suffragiis, auditiſque DD. Cardinalium Votis, nihil ea in re decrevit in Congregatione Generali habita prædicta die 24. Martii; ſed differendum cenſuit, ut a Deo lumen, & auxilium imploraret: quibus adimpletis, accitiſque poſtmodum hac ipſa die, poſt celebratum Sacrum in Eccleſia S. Mariæ de Vallicella in interiori Capella, ſub cujus Ara eſt Corpus S. Philippi Nerii, & R. P. Promotore, meque infraſcripto Sac. Rituum Congregationis Secretario, expoſuit, ſe in ſecundi ex dictis Miraculis approbatione aliquas obviam habuiſſe difficultates, dum ſecundis poſt Congregationem Generalem curis, privatoque ſtudio, Cauſæ reſolutionis incumbebat, & ad ulteriora progrediendo inquit, ſe dubitaſſe, an Miraculum de quo agitur, vere dici poſſet, contigiſſe poſt indultam venerationem, cum acciderit die 9. Novemb. 1732. atque ita quatuordecim, aut quindecim diebus ante ſolemnem beatificationem, quæ peracta fuit in Baſilica Principis Apoſtolorum die 23. Novembris ejuſdem anni; ſed ſe in eam tandem adductum eſſe ſententiam, quod vere contigiſſet poſt indultam venerationem, etſi contigerit ante publicationem Brevis, & peracta ſolemnia Beatificationis in Baſilica Vaticana, cum contigerit poſt decretum Sacræ Congregationis Rituum de tuto proceſſu ad Beatificationem, & poſt ſignatum die 1. Octobris Beatificationis Breve manu Clementis XII. ſui Prædeceſſoris, & eo magis, cum ita quoque judicatum fuerit in Cauſa Sancti Joannis de Cruce, juxta ea, quæ Sanctitas Sua retulit *in ſuo Opere de Canonizat. Sanctor. lib. 2. cap. 21. num. 11.*

A prima difficultate expeditus idem Sanctiſſimus tranſitum fecit ad ſecundam, dixitque, ſe in hujus ejuſdem miraculi approbatione hæſitaſſe, etſi inſtantaneam Sanationem una cum recuperatione virium bene probatam agnoverit, ſed eodem modo probatam non deprehenderit perſeverantiam in ſanitate, excluſionem novi morbi, nullamque contigiſſe mutationem de uno morbo in alium: a quibus ut ſe expediret, ait, novas a ſe adhibitas fuiſſe pro veritate eruenda diligentias, juxta ea, quæ in ſimili hæſitatione præſtita ſunt a ſanct. memor. Clemente XI.; quemadmodum legitur *in citato Opere* Sanctitatis Suæ *de Canonizatione Sanctor.*

ctor. lib. 3. cap. 5. num. 14. datis videlicet ad Epiſcopum Auguſtanum literis, in cujus Diœceſi Miraculum contigit; tranſmiſſaque ad ipſum opportuna inſtructione pro veritate eruenda; addiditque, ex ſuperventis reſponſionibus ſe inveniſſe, quod optaverat, Monialem videlicet adhuc vivere, adhuc perfecta frui ſanitate, nec ullo alio morbo poſt receptam miraculoſe ſanationem fuiſſe tentatam, excepto, poſt elapſum tamen quadriennium, levi tantum calculorum dolore, a quo poſt modicum tempus liberata eſt, teſtantibus hoc totum Monialibus, & Medico Monaſterii, quemadmodum ex reſponſionibus datis ad ſingula capita inſtructionis fideliter executioni mandata a Viro Eccleſiaſtico SANCTITATI SUÆ bene cognito, & ab Epiſcopo Auguſtano ad id ſubdelegato, deprehenſum eſt.

Diſcurſum denique abſolvit afferens, ſublatis difficultatibus, aliam quamcumque ulteriorem moram ſe velle abjicere, & hanc diem S. Philippo Nerio dicatam elegiſſe, utpote conſcium ſpiritualis, & intimæ amicitiæ, qua Sanctus hic B. CATHARINAM RICCIAM adhuc viventem proſecutus eſt, cum in ejus Bulla Canonizationis legantur hæc verba: *Cum in Urbe maneret, tunc in humanis agentem CATHARINAM RICCIAM ſub regula S. Auguſtini Monialem Prati in Hetruria commorantem longo temporis ſpatio eſt allocutus.* Et ſic hac ipſa die ſe declarare; *Ex propoſitis Miraculis conſtare de Primo tamquam ſecundi generis, ac de Secundo tamquam tertii, in caſu, & ad effectum de quo agitur, ideſt Canonizationis.* Atque ita SANCTITAS SUA decrevit, Decretumque publicari mandavit. Hac die 26. Maii 1744.

C. Cardinalis De Marinis Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymit. Secret.

V. DECRETUM

IN CAUSA CANONIZATIONIS B. PETRI REGALATI

Ordinis Minorum, apud Hiſpanos Regularis Obſervantiæ S. Franciſci Reſtauratoris.

CUM in Cauſa Canonizationis B. Petri Regalati duæ a Nobis ſublatæ fuiſſent difficultates ad ordinem judicii de miraculis pertinentes; ter de more propoſitum fuit dubium: An, & de quibus miraculis conſtaret in caſu, & ad effectum &c.: Primo quidem in Congregatione Antepræparatoria, ſecundo præparatoria, & tertio in Congregatione Generali coram Nobis habita die 2. Junii 1744., in qua licet tum Conſultorum, tum Cardinalium ſuffragia in duorum miraculorum tertii generis approbationem conſpiraſſe comperiſſemus; ſententiam tamen noſtram in aliud tempus diſtulimus. Novis tandem adhibitis diligentiis, divinoque implorato auxilio, die 24. Julii ejuſdem anni 1744., Sancto Bonaventuræ Sacri Cardinalium Collegii, & Seraphicæ Religionis illuſtri ornamento dicata, poſt celebratum Miſſæ Sacrificium in Eccleſia Sanctæ Mariæ de Ara Cœli, Fidei Promotorem, & Sacræ Congregationis Rituum Secretarium accivimus, & dubio propoſito reſpondentes pronunciavimus, conſtare de ſupradictis duobus miraculis, tamquam miraculis tertii generis ad effectum Canonizationis. Decretum, quod ſuper hoc nunc publicari mandavimus relatum a Nobis eſt cap. 1. hujus libri decr. 3. general. quare ab illo repetendo abſtinemus.

VI. DECRETUM

IN CAUSA CANONIZATIONIS BB. SEPTEM FUNDATORUM

Ord. Ser. Beatæ Mariæ Virginis.

CUM in cauſa Canonizationis BB. Septem Fundatorum Ord. Servorum B. Mariæ Virginis facta relatione juridica virtutum in gradu heroico ſingulorum, Sacra Rituum Congregatio die 1. Februarii 1744. reſcribendum cenſuiſſet: In caſu, & ad effectum, de quo agitur, procedi poſſe ad ulteriora: idemque reſcriptum Nos die 5. ejuſdem Menſis, & Anni approbaviſſemus: In Congregatione Ordinaria coram Nobis habita die 1. Auguſti ejuſdem anni propoſitum fuit dubium alias propoſitum, & non reſolutum, videlicet: An mirazula a Deo patrata ad collectivam invocationem dictorum Septem BB. Fundatorum ſuffragari poſſent ad effectum eorumdem ſolemnis Canonizationis &c.: Audivimus hac ſuper re Cardinalium ſuffragia, eorumque ampliori numero inhærentes decrevimus, non eſſe habendam rationem miraculorum a Deo patratorum ad collectivam invocationem Septem BB. Fundatorum in Cauſa Canonizationis eorumdem, niſi ſupra numerum; ac ſimul pronunciavimus ad effectum obtinendæ Canonizationis ipſorum, & pro baſi, & fundamento dictæ Canonizationis requiri miracula interceſſione uniuſcujuſque ipſorum patrata. Noſtrum autem Decretum die 7. Auguſti ejuſdem anni in Sacræ Congregationis Regeſtis adnotari mandavimus. Ex eodem Decreto, quod ſubdimus, rationes patebunt, quæ nos ad ita decernendum impulerunt.

DECRETUM

Florentina Canonizationis.

SEPTEM BEATORUM FUNDATORUM

Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis.

PROPOSITO in Congregatione Ordinaria Sacrorum Rituum habita *die 13. Januarii* 1742. Coram Sanctiſſimo Domino Noſtro Benedicto Papa XIV., referente claræ memoriæ Cardinali Pico, ſequenti dubio ad eamdem cauſam Florentinam Canonizationis Septem Beatorum Fundatorum Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis pertinente: *An miracula a Deo patrata ad collectivam invocationem Septem Beatorum Fundatorum Ordinis Servorum Beatæ Virginis ſuffragari poſſint ad effectum eorumdem ſolemnis Canonizationis in caſu de quo agitur*: nullaque capta ſuper eodem reſolutione ſequens a Sanctitate ſua editum ea ipſa die fuerit reſcriptum: *Fiat relatio Juridica virtutum in gradu heroico ſingulorum Beatorum, & communicetur Fidei Promotori, & inſtantia proponatur in ſacrorum Rituum Congregatione Ordinaria: & quatenus reſolutio ſit favorabilis, & a Summo Pontifice approbetur, proponatur Dubium ſuper miraculis cum eiſdem ſcripturis coram Sanctiſſimo, & Cardinalibus Congregationi Sacrorum Rituum*: ut ea, qua decet, reverentia Poſtulatores memorato reſcripto parerent, manus admoverunt ad exarandam petitam juridicam relationem Virtutum ſingulorum ſeptem Fundatorum, eamque communicarunt R. P. D. de Valentibus Fidei Promotori, exaratiſque ab ipſo juxta morem conſuetis animadverſionibus, cum de viribus prædictæ juridicæ relationis actum fuerit in Congregatione ordinaria Sacrorum Rituum habita *die 1. Februarii currentis anni* 1744. & referente Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Cardinali Accorambono ſuffecto in locum clar. mem. Cardinalis Pici interea temporis defuncti, reſcriptum fuerit, *quod poterat ad ulteriora procedi in caſu, & ad effectum, de quo agitur, ſi Sanctitati ſuæ viſum fuiſſet*, & Sanctitas ſua *die 5. ejuſdem menſis & anni* reſponſum confirmaverit, & approbaverit, coacta interum Congregatione ordinaria coram eadem Sanctitate

tate ſua *die prima Auguſti ejuſdem currentis anni* 1744. Referente eodem prædicto Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Cardinali Accorambono, propoſitum fuit Dubium alias propoſitum, & non reſolutum, ubi ſupra dictum eſt, *An miracula a Deo patrata ad collectivam invocationem Septem Beatorum Fundatorum Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis ſuffragari poſſint ad effectum eorumdem ſolemnis Canonizationis in caſu, de quo agitur.*

In hac autem Congregatione ordinaria Sanctitas ſua, audita relatione prædicti Cardinalis Ponentis, auditiſque ſuffragiis ceterorum Cardinalium eidem Congregationi intereſſentium, poſt expoſita omnia, & ſingula, quæ ſuper Dubio propoſito diſputantis more, modo pro favorabili reſolutione dubii, modo contra favorabilem dubii reſolutionem ſcripſerat *in ſuo opere de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 1. cap. 5. ultimæ editionis Patavinæ*, inhærens ampliori ſuffragiorum numero, ſequens edidit Decretum: *Non eſſe habendam rationem miraculorum a Deo probatorum ad Collectivam invocationem ſeptem Beatorum in Cauſa Canonizationis eorumdem, niſi ſupra numerum*, ut a ſanctæ memoriæ Clemente XI. reſponſum fuit in Cauſa Romana, ſeu Polona Canonizationis Sancti Stanislai Koſtkæ Novitii Societatis Jeſu in terminis miraculi ejus interceſſione a Deo patrati ante indultam venerationem, ſed quod a Poſtulatoribus pro obtinenda Canonizatione proponebatur una cum aliis ſecutis poſt indultam venerationem ab ipſo eodem contextu approbatis, quod ipſum quoque alias factum eſt, quoties miraculum aliquod propoſitum fuit, & approbatum uti a Deo factum interceſſione alicujus Servi Dei, vel Beati, ſed præter regulas a Sancta Sede præſcriptas pro miraculorum approbatione ad effectum obtinendæ Canonizationis, *& in cauſa Beatorum Septem Fundatorum ad effectum Canonizationis ipſorum, & pro baſi & fundamento dictæ Canonizationis, requiri Miracula interceſſione uniuſcujuſque ipſorum patrata.* Addidit Sanctiſſimus, ſe ita decernere, cum nullum extet exemplum judicii a Sede Apoſtolica prolati de plurium Confeſſorum Canonizatione dependenter a miraculis ad collectivam eorum invocationem a Deo patratis; nec deceat, aut expediat in cauſis voluntariis, & de neceſſitate defendendis, & in quibus nulla cautela, & nulla diligentia ſuperflua dici poteſt juxta ſuorum Prædeceſſorum monita per ipſum collecta *in ſuo Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 15.* novam, facilioremque aperire viam majoribus incognitam, quæque tractu temporis aditum ſuppeditare poſſet, ſub obtentu pietatis, fraudibus aliquorum, quas ipſe expoſuit. Concluſitque, Beatos Septem Fundatores poſſe nedum collective, ſed etiam ſingillatim invocari, & ad ſingulorum etiam invocationem fideles ab Eccleſia invitari, cum ipſorum nomina in Martyrologio Romano deſcripta ſint, non collective, ſed ea die, qua unuſquiſque mortuus eſt, Deoque fidendum eſſe, qui, ſi volet, uti ſperare fas eſt, omnium horum Beatorum fieri Canonizationem in Eccleſia, ad uniuſcujuſque invocationem Miracula operari digeabitur. Quæ omnia Sanctiſſimus in Regeſtis adnotari mandavit. Hac die 8. Auguſti 1744.

VII. DECRETUM

IN CAUSA CANONIZATIONIS B. CAMILLI DE LELLIS

Fundatoris Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis.

CUM poſt Beatificationem B. Camilli de Lellis plura Deus ob ejus interceſſionem miracula patraret, adeoque de ejus Canonizatione ageretur; poſt conſuetas Congregationes Antipræparatoriam, & Præparatoriam; Generalis habita eſt coram Nobis die 16. Martii 1745. *in qua propoſitum fuit dubium: An, & de quibus miraculis conſtaret poſt indultam eidem Beato venerationem in caſu, & ad effectum &c. Perlectis Conſultorum, auditiſque Cardinalium ſuffragiis, reſponſum de more diſtulimus. Die autem prima Maji ejuſdem anni, SS. Apoſtolis Philippo, & Jacobo dicata, poſt ſacrum in Lateranenſi Baſilica celebratum, duo ex propoſitis miraculis, tamquam miracula tertii generis approbavimus, uti liquet ex ſequenti decreto.*

DECRETUM

Romana, ſeu Theatina Canonizationis

BEATI CAMILLI DE LELLIS

Fundatoris Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis.

POSTQUAM ſolemni Ritu inter Beatos relatus fuit Venerabilis Dei Famulus CAMILLUS DE LELLIS Fundator Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis, inſtantibus de more Poſtulatoribus pro impetranda ejuſdem cauſæ reaſſumptione, ut ad finem optatum, nempe Canonizationem, ipſa perducatur, ſignata fuit commiſſio reaſſumptionis cauſæ, & Apoſtolici Proceſſus confecti (quorum validitas diligenter etiam examinata, atque inde probata fuit) de miraculis, quæ ob interceſſionem Beati CAMILLI a Deo patrata ferebantur, poſtquam ille Beatorum numero adſcriptus eſt: Cum deinde eadem miracula in examen revocari cœpiſſent, & accuratiſſima diſquiſitio de ipſis facta eſſet, uti mos eſt, in duabus Congregationibus Antipræparatoria, ac Præparatoria, demum coram Sanctiſſimo Domino Noſtro BENEDICTO XIV. die 16. Martii nuper elapſi habita fuit Congregatio Generalis Sacrorum Rituum, in qua propoſitum fuit Dubium, quod antea jam fuerat propoſitum in duabus Congregationibus Antepræparatoria, & Præparatoria, quas ſuperius nominavimus; *An, & de quibus miraculis conſtet poſt indultam eidem BEATO Venerationem in caſu, & ad effectum*: Sanctitas Sua, priuſquam accederet ad Congregationem, omnia Conſultorum ſuffragia perlegere voluit, quemadmodum facere conſuevit, atque illa deinde coram univerſo cœtu dilucide expoſuit: Poſt hæc, auditis Cardinalium ſuffragiis, nihil novi conſtituit, non ſolum, ut cauſam accuratius perpenderet, ſed etiam, ut Divinam opem in tam gravi, difficilique negotio diuturnis precibus imploraret: His omnibus peractis duo ex propoſitis miraculis approbavit: Primum illud eſt, quod in Ordine ſecundo loco deſcribitur, & Luciæ Tereſiæ Petri contigit, quæ ab ipſa nativitate aſthmate oppreſſa, graviſſima reſpirandi difficultate laborabat, & cum magis ætate procederet, tanta malorum acceſſio facta eſt, ut non modo ineptam prorſus efficerent ad quemcumque vel leviſſimum laborem, ſed etiam macilento vultu, fractiſque viribus corporis penitus extenuarent: Quin etiam gibbum contraxit, & ſanguinem immixtum ſanie deſpuere cœpit, ita ut de ejus vita actum eſſe Medici unanimes affirmarent: Sed illa poſt invocatum B. CAMILLUM momento temporis priſtino reſpirandi impedimento, & marcidis ſputis libera protinus evaſit, corporis curvamine ſoluta fuit, & ſe ad labores omnes ſuſcipiendos idoneam, & expeditam ſenſit; cum nulla antea criſis, ſeu mali mutatio eidem mulieri contigiſſet: Atque ita reſtitutis viribus, poſtquam ſeptemdecim annis graviter vexata fuit, integra, perfectaque gaudet valetudine.

Secundum miraculum, quod in ordine tertium locum obtinebat, a Sanctitate Sua probatum, accidit Margaritæ Caſtelli Puellæ annorum duodeviginti, quæ Parentem habuit puſtulis infectam, & eodem morbo ita oppreſſa fuit, ut puſtulæ in diverſis partibus erumperent, & poſtremo ulcus per totum corpus, & ingentes cruſtas ſanie manantes, & ſupra modum graveolentes inducerent; Tandem menſe Julii anno 1743. cum Puellam febris acuta corripuiſſet, & nullum a medicinis levamen acciperet, omnem de ipſius ſanitate ſpem Medici depoſuerunt: Divinum Euchariſtiæ Sacramentum

mentum ipſi, tamquam proxime morituræ, fuit adminiſtratum, & omnia, quæ ad luctum, & funebrem pompam ſpectant, jam parabantur; Interim ejus Mater, ac Soror ad interceſſionem Beati CAMILLI pie confugerunt, & ſtatim admirabile portentum evenit: Nam moriens Puella excitatur, & ſe incolumem, & ſanam exclamat: Lecto profiliit, inflatum corpus detumit, tabidæ cruſtæ deciderunt, cibum ſumpſit integris, ac reſtitutis viribus; nec ulla tunc temporis Criſis, ſeu mali mutatio interceſſit. Optimam pariter valetudinem, quam recuperavit, nunc etiam firmam retinet, ac tuetur.

Hæc duo miracula tanquam tertii generis Sanctitas Sua probavit, poſtquam in Lateranen. Baſilica ſacrum hac die confecit, quemadmodum R. P. Fidei Promotori, & mihi infraſcripto Secretario declaravit, dum Sanctitas Sua præſens Decretum mihi tradidit. Hac die prima Maji Sanctis Apoſtolis Philippo, & Jacobo dicata anno 1745.

C. Card. de Marinis Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus Secret.

VIII. DECRETUM

IN CAUSA CANONIZATIONIS B. JOSEPHI A LEONISSA.

Sacerdotis Profeſſi Ord. Min. S. Franciſci Capuccinorum.

IN Cauſa Canonizationis B. Joſephi a Leoniſſa habita fuit coram nobis Congregatio Generalis Sacrorum Rituum die 22. Septembris 1744. *& in ea propoſitum fuit dubium: An, & de quibus miraculis conſtaret poſt indultam dicto Beato veneration-em in caſu, & ad effectum &c. Conſultorum ſuffragia, quæ de more prælegeramus, in Congregazione retulimus, Cardinalium vero ſuffragia audivimus: nihil tamen decernendum ſtatuimus. Dum autem hujuſmodi Cauſæ privatum ſtudium impenderemus, nonnullas deprehendimus difficultates, quas tamen mox, quibuſdam cautelis adhibitis, penitus diluimus. Quare die prima Maji Sanctis Apoſtolis Philippo, & Jacobo dicata anni* 1745. *poſt Sacrum in Baſilica Lateranenſi peractum, duo miracula tertii generis approbavimus, uti ex ſequenti decreto patet.*

DECRETUM

SPOLETANA CANONIZATIONIS B. JOSEPHI A LEONISSA

Sacerdotis Profeſſi Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum.

PERACTA jam a Clemente XII. fel. record. Beatificatione Venerabilis Dei famuli JOSEPHI DE LEONISSA Sacerdotis Profeſſi ex Ordine Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum, & ſignata deinde Commiſſione Reaſſumptionis cauſæ, confectis auctoritate Apoſtolica Proceſſibus de Miraculis, quæ poſt eamdem Beatificationem contigerunt, examinata pariter ſedulo, ac probata validitate ipſorum Proceſſuum, poſtremo in duabus Congregationibus Antepræparatoria, ac Præparatoria, quarum prima coacta fuit die 18. Junii anno 1743. altera vero die 3. Martii anno 1744.; in his, inquam, Congregationibus propoſitum de more fuit dubium: *An, & de quibus miraculis conſtet poſt indultam dicto BEATO venerationem in caſu, & ad effectum &c.*: Idem prolatum dubium fuit in Congregatione Generali Sacrorum Rituum habita coram Sanctiſſimo Domino Noſtro Papa BENEDICTO XIV. die 22. Septembris anno 1744.

Sanctitas Sua, priuſquam in Congregationem veniret, omnia Conſultorum ſuffragia perlegit, eaque fuſe retulit coram univerſo cœtu: Poſt hæc, auditis Cardinalium ſuffragiis, nihil omnino decernendum cenſuit, ut rem totam magis accurato ſtudio perpenderet, & ſeipſum Deo commendaret, ut lumen ſuum in hoc graviſſimo negotio impertiretur.

Itaque Sanctitas Sua, dum ejuſmodi Cauſæ privatum ſtudium impenderet, nonnullas difficultates deprehendit: etenim circa primum ac ſecundum Miraculum, quæ Conſultores, & Cardinales majori plauſu exceperunt, advertit Sanctitas Sua nequaquam miſſos fuiſſe Romam articulos, ſeu capita rerum, ut ſuper illis a R. P. Fidei Promotore Interrogationes conficerentur, quæ ſolum propoſitæ fuerunt a Judicibus Remiſſorialibus Apoſtolicis. Id profecto novum, & inuſitatum Sanctitati Suæ viſum fuit, eo quod de Proceſſu ageretur Spoleti confecto, quæ Civitas procul dubio paucis milliariis Roma diſtat: Quare contrarium id eſſe conſtat Sacræ Congregationis praxi, quam Sanctitas Sua in ſuis libris *De Canonizatione Sanctorum lib.* 2. *cap.* 47. *num.* 3. fuſe explicavit.

Accedit etiam, quod in Miraculis tertii generis *Inſtantaneitas* neceſſario demonſtranda ſit, quæ cognoſci quidem nullo modo poteſt, niſi prius oſtendatur ſtatus anterior immediatus morbi, qui deinde momento temporis mirabiliter ſanatus fuit. Quamobrem Sanctitas Sua percurrens teſtium dicta, nihil ſane dubitandum putabat de præcedenti immediato, ac miſerrimo ſtatu morbi, ſed in apertam lucem manifeſto illum non deduci, eo quod opportunæ, ac neceſſariæ Interrogationes prætermiſſæ fuiſſent; ideoque Proceſſum ejuſmodi ſpicæ comparandum eſſe, quæ licet matura, ac frumenti granis repleta ſit, tamen illa non effundit, niſi alicujus manu excutiatur.

Cum hæc ita eſſent, Sanctitas Sua deſiderio, atque amore cognoſcendæ veritatis ſolum adducta, ſcribendum duxit ad Epiſcopum Spoletinum, qui ſuffectus eſt in locum ſui Prædeceſſoris, qui Proceſſui condendo interfuerat, ac vitæ curſum abſolvit: Illum ſecreto admonuit, ut accitis improviſo Teſtibus jam antea examinatis, & aliis pariter, qui vocari in examen poterant, ac debuerant, ſed vocati nequaquam fuerant, illos opportune interrogaret de ſtatu immediato, qui ſanationi præceſſit. Epiſcopus ad Leoniſſam ſe conferens, indicta jam ſacra Viſitatione, Sanctitatis Suæ mandatis prudenter, accurateque ſatisfecit: novum Proceſſum, quem condidit, Romam miſit, conſentaneum penitus illis omnibus, quæ ipſi commiſſa fuerant: quem Proceſſum Sanctitas Sua tradidit, ut in Tabulario Sac. Congregationis collocetur, & aplius cauſa difficultates omnes prorſus ſe exuiſſe affirmavit. Addidit, ſe nullam hæſitationem habuiſſe, ut literas daret ad Epiſcopum Spoletinum, ut dictum eſt, quamvis adverſari videatur Decretum Alexandri VII. promulgatum anno 1658. quod Sanctitas Sua commemorat in Libris *De Canonizatione Sanctorum lib.* 2. *cap.* 53. *num.* 11.; quo ſane Decreto præcipitur, ne in cauſis ejuſmodi per quoſcunque adjungantur robora, ac veluti ſubſidia iis probationibus, quæ in Proceſſibus jam perfectis continentur: ſibi enim perſuaſit Decretum Alexandri VII. locum non habere, cum Pontifex ipſe pro cognoſcenda diligentius veritate hujuſmodi ſubſidia perquirat. Accedit etiam, quod illud Decretum editum fuit ad coercendos Poſtulatores, ne Teſtes *novos pro libito* ſuo imbuerent, priuſquam in examen vocarentur, aut cum veteres Teſtes iterum examen ſubire deberent: Porro hoc periculum obvenire nullo modo potuit ob accuratam diligentiam, ac rationem, qua totum negotium adminiſtratum fuit: Poſtremo etiamſi idem Decretum impedimentum aliquid afferre poſſet, Sanctitas Sua, quatenus opus eſſet, hac pro vice tantum illud prius abrogare conſtituerat.

Illuſtratis hoc pacto ob novas, & opportunas interrogationes aſſertionibus Teſtium, qui prius examinati fuerant; iiſdem magis corroboratis aliorum teſtimoniis, qui minime ad examen acceſſerant, licet acciri debuiſſent, apertiſſime patuit ſtatus morbi, qui ſanationi inſtantaneæ præceſſit, &

cognitio habita est de illius continuatione, sicuti in primo ex propositis Miraculis contendebatur: Quippe Spoletinus Episcopus testatus est, se vidisse Puerum, de quo sermo instituitur, integræ sanitati restitutum, & pedibus omnino liberum, atque expeditum: Itaque Sanctitas Sua, peracto sacro in Basilica Lateranensi, accito R. P. Fidei Promotore, meque infrascripto Secretario, sua auctoritate approbavit tanquam Miraculum tertii generis incolumitatem redditam Josepho Dionysio, quam Postulatores primo loco exposuerunt: Is puer duorum annorum tam magnam corporis totius debilitatem ab ipso vitæ exordio contraxerat, ut stare nullo modo posset; carnem vero lentam adeo, ac flexibilem habebat, ut, veluti sudariolum, complicaretur: Eum Mater ad Ecclesiam detulit, ubi B. JOSEPHI Corpus repositum est, & super altare puerum collocavit, BEATUM invocans magna religione, ac pietate, ut illum ab ægritudine liberaret: Tunc Puer absque ulla mora pedes suos ita corroborari sensit, ut incedere sine difficultate, & currere potuerit; quo sanitatis beneficio adhuc fruitur, uti superius commemoravimus.

Insuper Sanctitas Sua quoque probavit tanquam Miraculum tertii generis sanationem Antoniæ Morelliæ, quam Postulatores secundo loco statuerunt: Illa graviter laborabat fistula, quæ Callum etiam induxerat, & saniem permixtam sanguine fundebat: ex eadem fistula, cum hians pateret, ventus tam vehemens erumpebat, ut Candelam posset extinguere: Per duos annos hoc morbo cruciata fuit, cui dolores etiam, Tussis, ac Febris superaddebantur, donec pius sacerdos illam oblinivit oleo, quod ante sacrum Corpus Beati JOSEPHI ardere consuevit: Tum momento temporis integram sanitatem consecuta est, fistula penitus occlusa, doloribus, Tussi, ac Febri omnino cessantibus, pristinæ vires, & color naturalis ipsi redierunt, qua bona valetudine deinceps semper usa est: Quare, ut de Pontificia approbatione horum Miraculorum certum documentum exstat, Sanctitas Sua mihi infrascripto Secretario præsens Decretum tradidit, hac die prima Maji Sanctis Apostolis Philippo, & Jacobo dicata anno 1745.

C. Cardinalis de Marinis Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus S. R. C. Secret.

IX. DECRETUM

IN CAUSA BEAT. VEN. SER. DEI HIERONYMI ÆMILIANI

Fundatoris Congregationis Somaschæ.

IN Causa Beatificationis Ven. Servi Dei Hieronymi Æmiliani, in qua dum in minoribus Advocati Consistorialis, & deinde Promotoris Fidei munere fungeremur, operam utcumque nostram impendimus, Congregatio Generalis habita fuit coram Nobis die 21. Januarii 1747. super miraculis. Unanimem in ea tum Consultorum, tum Cardinalium sensum deprehendimus quoad duas sanationes, quas inter miracula esse recensendas existimabant. Huic sententiæ nos quoque adhærebamus: responsum tamen nostrum ad aliud tempus de more differendum esse censuimus. Interea, ut nullam in re tanti momenti diligentiam omitteremus, ad Venetiarum Patriarcham literas dedimus, quibus ipsi demandavimus, ut sanatos ipsos, aliosque testes de ipsorum sanatione bene instructos examinaret de statu valetudinis utriusque, & de continuatione sanitatis a die sanationis usque ad examinis illius tempus. Cum autem ex responsionibus, aliisque documentis ad nos transmissis innotuisset, eos, post obtentam sanationem, semper bene valuisse; Nos die 23. Aprilis ejusdem anni 1747. die Dominica post Sacrum in Oratorio Collegii Clementini sub cura Patrum Congregationis Somaschæ degentis celebratum, sacraque Communione refectos ejusdem Collegii Alumnos, in quo Nos quoque pueritiam nostram sub eorumdem Patrum educatione transegimus; sequens edidimus decretum, quo præfatas binas sanationes tanquam miracula tertii generis approbavimus.

DECRETUM

SUMMI PONTIFICIS BENEDICTI PP. XIV.

IN CAUSA VENETA, SEU MEDIOLANEN.

Beatificationis, & Canonizationis

VENERABILI SERVI DEI HIERONYMI ÆMILIANI

Super Dubio An, & de quibus Miraculis constet in casu &c.

EXPLETO judicio in Causa Venerabilis Servi Dei HIERONYMI ÆMILIANI Fundatoris Congregationis Somaschæ super Virtutibus tempore Prædecessoris nostri Clementis XII. felicis recordationis, transitus factus est ad aliud judicium super Miraculis; præmissisque juxta morem super eorum examine binis Congregationibus, Antepræparatoria die 27. Aprilis anni 1745., & Præparatoria die 16. Novembris ejusdem anni, deventum tandem est ad generalem Congregationem coram Nobis habitam die 21. Januarii currentis anni 1747., cui juxta morem interfuerunt tum Consultores, tum Cardinales Congregationi Sacrorum Rituum adscripti.

Ad eam accessimus post perlecta omnium Consultorum suffragia, post lectas cum Juristarum, tum Medicorum Scripturas, & auditam verbalem, uti dicunt, Causæ Patronorum informationem. Nos ipsi quoque, præsentibus Consultoribus, Cardinalibus exposuimus, quidquid eorum suffragiis continebatur; dimissisque, uti moris est, ab Aula Congregationis memoratis Consultoribus, suffragia audivimus Cardinalium: omnibusque sedulo perpensis, deprehendimus, unanimem fuisse sententiam, quod binæ sanationes, altera Hieronymæ Durighellæ secuta anno 1737., altera Antonii Blanchini secuta anno 1738. essent inter miracula recensendæ a Deo patrata intercessione Venerabilis Servi Dei HIERONYMI ÆMILIANI.

Huic sententiæ Nos quoque adhærebamus: sed sensum nostrum tunc manifestum facere noluimus; ut videlicet novas preces ad Deum effunderemus, ipsum enixe rogantes, ut in re tam gravi Nobis auxilium suum, & lumen impertiri dignaretur, tum etiam ut secundis curis novo examine rem perpenderemus.

Post hæc, prædicta omnia, quæ explenda erant, explere curavimus: sed, cum a Nobis fuerit animadversum, continuationem obtentæ sanitatis in utroque sanato non fuisse ex Actis probatam, nisi usque ad annum 1745., prædictæque continuationis probationem deesse non debere, & requiri usque ad præsens tempus, in quo de miraculosis sanationibus judicium ferendum erat, literas dedimus ad Patriarcham Venetiarum una cum instructione, in qua ipsi demandavimus, ut sanatos adhuc superstites, & in Civitate Venetiarum degentes, coram se vocari faceret, aliosque Testes de ipsorum sanatione bene instructos examinaret, quorum ope Nobis notus esse posset status valetudinis cum Hieronymæ, tum Antonii una cum continuatione sanitatis a die sanationis usque ad præsentem annum 1747.

Literæ ad Patriarcham datæ sunt die 4. Februarii. Supervenerunt responsiones scriptæ die 4. Martii, quas una cum aliis documentis ad Nos transmissis, Thomæ Patriarchæ Hierosolymitano Congregationis sacrorum Rituum Secretario consignamus conservandas in ejusdem Congregationis Archivo. Cumque ex eorum lectione constiterit, & constet, Hieronymam, & Antonium, post obtentam sanationem, firmam, prosperamque valetudinem conservasse usque ad præsentem annum 1747., quacumque

que abrupta mora, rem esse expediendam existimavimus.

Adeoque inhærentes suffragiis tum Consultorum, tum Cardinalium, declaramus, inter Miracula tertii generis a Deo patrata intercessione Venerabilis Servi Dei HIERONYMI ÆMILIANI esse recensendam instantaneam sanationem Hieronymæ Durighellæ ab habituali scorbutico morbo, quem diris-simæ convulsiones, maligna ulcera, & alia pessima symptomata sunt comitata, quibus per plures annos vexata est, ita ut quatuor ultimos decumbens in lecto miserabiliter transegerit, & instantaneam sanationem Antonii Blanchini pueri septennis ab incurabili, & antiquato morbo comitiali, quo sæpissime singulos dies usque ab ipsa nativitate miserrime laboraverat.

Præsens autem Decretum approbationis dictorum Miraculorum Nos ipsi quoque propriis manibus consignamus memorato Thomæ Patriarchæ, ipsi mandantes, ut illud in ejusdem Congregationis Regesta inseri curet. Et hæc omnia a Nobis expleta sunt die 23. currentis mensis Aprilis anni 1747. die Dominica post celebratum Sacrum in Oratorio Collegii Clementini sub cura Patrum Congregationis Somaschæ degentis, sacraquæ Communione refectos ejusdem Collegii Alumnos, Deum Optimum Maximum humillime deprecantes, ut qui pueritiam nostram in eodem Collegio sub eorumdem Patrum educatione transegimus, & juvenilem, & virilem ætatem dum in minoribus Advocati Consistorialis, & deinde Promotoris Fidei munere fungentes, operam utcumque nostram in hac eadem Causa impendimus, ad Summum Pontificatum licet immerentes evecti, ultimamque senectutem ingressi, formalis Beatificationis judicium complere valeamus. Datum hac die 23. Aprilis 1747.

D. F. Card. Tamburinus Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus
S. C. Secretarius.

X. DECRETUM

In Causa Beatificationis, & Canonizationis

VEN. SER. DEI HIERONYMI ÆMILIANI

QUamquam in Causa Beatificationis Ven. Servi Dei Hieronymi Æmiliani decretum superius expositum edidissemus, quo duo miracula tertii generis approbaveramus; ut tamen ad ejus Beatificationem tuto procederemus, non modica supererat superanda difficultas. Cum enim ejus causa processisset per viam ordinariam non cultus; decretum autem approbativum virtutum editum a Clemente XII. innixum diceretur probationibus subsidiariis; obstare videbatur decretum nostrum editum die 23. Aprilis 1741. quo statuimus, non duo, sed quatuor requiri miracula pro Beatificatione obtinenda in Causis Servorum Dei, quæ per viam non cultus processerant, & in quibus per solos testes de auditu approbatæ fuerunt Virtutes. Verum cum legitime nobis constiterit, in Processibus tum Ordinaria, tum Apostolica auctoritate confectis testes de visu inventos esse, qui de Virtutibus testaventur; die 5. Augusti 1747. sequens edidimus decretum, quo declaravimus Causam præfati Servi Dei non esse sub memorata nostra lege comprehensam, adeoque duo sufficere miracula ad obtinendam ejusdem Servi Dei Beatificationem.

Ex Decretum.

DECRETUM

SUMMI PONTIFICIS BENEDICTI PP. XIV.

IN CAUSA VENETA, SEU MEDIOLANEN.

Beatificationis, & Canonizationis

VENERABILIS SERVI DEI HIERONYMI ÆMILIANI

Fundatoris Congregationis Somaschæ.

IN Generali Congregatione Sacrorum Rituum coram Nobis habita die 22. Januarii currentis anni super pluribus Miraculis, quæ intercessione Venerabilis Servi Dei HIERONYMI ÆMILIANI Fundatoris Congregationis Somaschæ patrata dicebantur, post perlecta Consultorum, & audita Cardinalium suffragia, non solum palam ediximus, Nos esse proclives duorum miraculorum approbationi, prout etiam demonstravit eventus, adhibitis quippe secundis curis, & privato studio instaurato, nonnullisque novis peractis diligentiis, & quod caput est, sæpius implorato Divino auxilio, die tandem 23. Aprilis currentis pariter anni Decretum edidimus, in quo bina Miracula approbavimus;

Verum etiam in prædicta Congregatione addidimus, quod, obtenta duorum Miraculorum approbatione, non modica supererat superanda difficultas, ut tuto procedi posset ad Beatificationem Ven. Dei Servi, cum enim ejus Causa processisset per viam ordinariam non cultus, & Decretum virtutum approbativum, editum a felicis recordationis Clemente XII. Prædecessore nostro die 25. Augusti 1737. innixum diceretur probationibus subsidiariis, Testibus videlicet tantum de auditu, & Historicis, aliisque validis adminiculis, obstare videbatur Decretum nostrum editum die 23. Aprilis 1741., in quo statuimus, non duo, sed quatuor requiri Miracula pro Beatificatione obtinenda in Causis Servorum Dei, quæ per viam non Cultus processerant, in quibus virtutes fuerunt approbatæ per solos Testes de auditu.

Et ad omnia de medio tollenda, quæ favere possent Postulatorum intentioni, quos bene prævidebamus omnem lapidem moturos, ut præsentem Causam a censura nostri Decreti subtraherent, tum in memorata Congregatione, tum ipsis Postulatoribus, qui post Congregationem ad Nos accesserunt, manifestum fecimus, nihil eorum intentioni prodesse posse, si affererent, Causam processisse quidem per viam non cultus, sed ex rescripto felici recordationis Benedicti XIII. edito die 16. Aprilis 1726. eam fuisse æquiparatam Causis procedentibus per viam casus excepti, quod ipsum fuit confirmatum a Congregatione particulari die 17. Septembris 1730. annuente felicis recordationis Clemente Papa XII. in quibus Causis etsi Virtutes approbentur per solos Testes de auditu, quatuor quidem miracula in nostro Decreto edito die 23. Aprilis 1741. requiruntur, sed non pro obtinenda Beatificatione, quæ modo tantum petitur in Causa Ven. Servi Dei HIERONYMI ÆMILIANI, sed pro obtinenda Canonizatione, pro qua in præsenti nulla promovetur instantia; quidquid enim factum est a Benedicto XIII. factum est communicato nobiscum consilio, qui tunc in minoribus Promotoris Fidei munere fungebamur, & quidquid resolutum fuit in Congregatione Particulari die 17. Septembris 1730., resolutum fuit nobis ad cardinalitiam dignitatem evectis, præsentibus, & suffragantibus, qui testari possumus, & testamur, hanc anam fuisse tum Benedicti, tum particularis Congregationis intentionem, ut in causa Servi Dei HIERONYMI ÆMILIANI super puncto Virtutum, attentis nonnullis circumstantiis hic inutiliter non repetendis procederetur per probationes subsidiarias, uti procedebatur in Caulis, procedentibus per viam Casus excepti; in Congregationibus quippe præcedentibus, & in quibus actum fuerat

de Virtutiaus Servi Dei, nonnulli dubitaverant, an, procedente Causa per viam non cultus, probationes tantummodo subsidiariæ possent admitti, & earum ope responsum edere super Virtutibus, ut passim fiebat in Causis procedentibus per viam Casus excepti; quibus præsuppositis unusquisque facili negotio deprehendere potest, vim responsionis quocumque carere robore, & efficacia.

Quo eodem defectu tandem diximus laboraturam esse responsionem forte dandam, & ex eo petitam, quod Causa Ven. Servi Dei HIERONYMI ÆMILIANI utpote introducta longe ante annum 1741. quo a nobis Decretum editum est, sub eodem comprehensa dici posset, cum nostræ intentionis fuerit, quod decretum nedum futuras, sed etiam Causas longe ante introductas comprehenderet, expectantes tamen perfectionem suam, & complementum a facto futuro finalis determinationis, prout ea est, de qua nunc agitur, quod a variis exemplis in nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum* relatis comprobavimus.

His admoniti Postulatores, securioremque viam ingressi, iterum ad Nos accesserunt, exponentes, fuisse quidem anteactis temporibus semper reputatum, quod in Causa Servi Dei deficerent omnino Testes de visu, quapropter nobis, dum in minoribus essemus, Advocati Consistorialis officio fungentibus, nec adhuc honestatis Promotoris Fidei officio, demandata fuit provincia, quam pro virium nostrarum tenuitate adimplere curavimus, demonstrandi, sufficere etiam in dubio virtutum Testes de auditu adminiculatos in Causa, in qua tarditas compilationis Processuum, non ex malitia, aut fraude Postulatorum, sed aliis legitimis rationibus contigerat, prout erat ea Servi Dei HIERONIMI ÆMILIANI, ipsique præterea Postulatores id adeo certum existimabant, ut supplices porrexerint Summis Pontificibus preces, ut obtinderent, prout obtinuerunt, ut in Causa Servi Dei super dubio Virtutum Testes de auditu adminiculati admitterentur, ut passim admittebantur in Causis Servorum Dei procedentibus per viam cultus immemorabilis super dubio Virtutum, sed revera rem non ita se habuisse, cum tempore absentiæ nostræ ab Urbe majori diligentia perlectis, perpensisque Processibus tum auctoritate Ordinaria, tum Apostolica confectis, plures Testes de visu de Virtutibus testantes inventi sint, iidemque fuerint exhibiti, cum coram felicis recordationis Clemente Papa XII. actum est de Virtutibus Servi Dei HIERONYMI ÆMILIANI.

Potuissemus, & forte etiam debuissemus dictis Postulatorum præstare fidem; in Decreto quippe edito ab eodem Prædecessore nostro die 25. Aug. 1737. Virtutes Servi Dei approbante dictum fuit, *Constare de Virtutibus*, qui rescribendi modus indicat, non fuisse Virtutes approbatas dependenter a solis Testibus de auditu adminiculatis, in hoc etenim rerum statu responsum fuit, *ita constare de Virtutibus, ut tuto procedi possit ad examen Miraculorum*, prout a Nobis fuse demonstratum in nostro citato Opere *de Canonizatione Sanctorum*, sed cum in re tanti momenti nulla unquam diligentia uti superflua traduci possit, ad Nos deferri justimus tum Processus, tum Scripturas Congregationi exhibitas, cum in ea agebatur de Virtutum approbatione.

Jussu itaque nostro tum Processibus, tum Scripturis ad Nos delatis, cum in Processu Apostolico Mediolanensi confecto ab anno 1624. Testem de visu, constitutum in ætate annorum centum, examinatum viderimus, aliumque Testem pariter de visu examinatum in Processu Apostolico Bergomensi, constitutum in ætate annorum nonaginta quinque, & in Processu Ordinario Somaschensi alium Testem de visu constitutum in ætate annorum octoginta quinque, & in eodem Processu alium Testem de visu constitutum in ætate annorum octoginta duorum, & in Processu Ordinario Somaschensi, sive Mediolanensi Testem de visu constitutum in ætate annorum octoginta, & in Processu Ordinario Comensi alium Testem constitutum in ætate annorum nonaginta.

Cumque præterea a Nobis animadversum sit, memoratos Ordinarios Processus fuisse in processum Apostolicum compulsatos, eorumque validitatem fuisse discussam, & approbatam in Congregatione die 17. Julii 1734., & primos quatuor Testes fuisse Congregationi exhibitos, cum de Virtutibus Servi Dei agebatur, & omnes demum Testes de gestis Servi Dei testari, cum, abjectis Seculi pompis, omnibus omnia factus est, & orphanos undique collectos in unum congregare incepit, ut eos Christo lucrifaceret, laboribusque, vigiliis, atque jejuniis, operibusque piis se Deo mancipavit.

Ex his omnibus in eam sententiam adducti sumus, ut, salvo semper Decreto a nobis edito anno 1741. fidenter edere possimus, prout in præsenti edimus, Decretum, per quod declaramus causam Servi Dei HIERONYMI ÆMILIANI, quæ processit per viam non cultus, non esse comprehensam sub lege, quæ quatuor exposcit Miracula, ut ad Beatificationem procedatur in Causis Servorum Dei, in quibus Virtutes fuerunt approbatæ *ex Testibus tantum de auditu quandoque a videntibus quandoque non, & quorum fides roborata est adminiculis ad faciendam viro prudenti, ac de re gravi judicaturo auctoritatem, & fidem idoneis*; sed in dicta causa pro obtinenda Beatificatione bina Miracula satis esse debere, & alia duo, quæ supervenerint, esse necessaria, ut ad Canonizationem procedatur.

Examinandum juxta morem supererat dubium, an, stante duorum Miraculorum approbatione, tuto procedi posset ad Beatificationem, Nobisque pariter exhibitæ fuerunt tum Fidei Promotoris Animadversiones, tum Responsiones Postulatorum super eodem dubio, sed cum ex hoc nostro Decreto quæcumque difficultas fuerit sublata, Postulatores absolvimus a prædicti dubii propositione, & Nos ipsi pronunciamus, tuto ad Beatificationem, stante probatione duorum Miraculorum, procedi posse.

Tenuem hanc indulgentiam, & alia porro majoris momenti a Nobis præstanda meretur Ordo Somaschorum de Nobis optime meritus, meretur justitia Causæ tanto temporis spatio plusquam sufficienter discussa, meretur denique insignis Postulatorum obedientia, qua Decretis Urbani VIII. debitum obsequium præstantes ab Altaribus amoverunt Servi Dei Imagines, & quemcumque publicum Cultum inhibuerunt, etsi scientibus, & tolerantibus Ordinariis præstitum spatio fere centum annorum ab iisdem Decretis præservato, & subinde denegatæ Cultus reintegrationi acquieverunt, postquam pro ea humillime institerant, Causamque prosecuti sunt per viam non Cultus: quæ omnia enarrantur in nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum*.

Hoc autem nostrum Decretum Secretario Congregationis Sacrorum Rituum consignamus, ut illud inter acta ejusdem Congregationis referat. Datum apud Sanctam Mariam Majorem die 5. Aug. 1747. Pontificatus nostri Anno Septimo.

D. F. Card. Tamburinus Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymit.
S. R. C. Secret.

XI. DECRETUM

In Causa Beatificationis Venerabilis Servi Dei

PATRIS JOSEPH A MATRE DEI

Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum Fundatoris.

IN Congregatione Generali Sacrorunm Rituum habita coram Nobis die 23. Aprilis 1748., *post felicem successum Congregationis Antepræparatoriæ, & Præparatoriæ, propositum fuit, in Causa Ven. Servi Dei P. Joseph a Matre Dei Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum Fundatoris, dubium: an, & de quibus miraculis constaret in casu &c. & ad effectum &c. Nos, lectis*

Con-

Conſultorum ſuffragiis, auditiſque verbalibus Poſtulatorum informationibus, & Cardinalium ſuffragiis, licet comperiſſemus unanimem eſſe eorum ſenſum in approbandis ſecundo, & tertio inter propoſita miracula; diſtulimus tamen de more noſtrum definitivum edere reſponſum. Tandem ſecundis adhibitis curis, Deique ope enixe implorata, die 10. Maii ejuſdem anni, poſt Sacrum in domeſtico noſtro Sacello celebratum, ſequens edidimus decretum, quo memorata duo miracula in tertio genere approbavimus.

DECRETUM

SUMMI PONT. BENEDICTI PAPÆ XIV.

In Cauſa Romana Beatificationis, & Canonizationibus,

VEN. SERVI DEI PATRIS JOSEPHI A MATRE DEI

Cleric. Regul. Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum Fundatoris

Super Dubio, An, & de quibus Miraculis conſtet in caſu &c.

CAUSA Beatificationis Venerabilis Servi Dei Patris JOSEPH A MATRE DEI Clericorum Regularium pauperum Matris Dei Scholarum Piarum Fundatoris, pro qua, dum de ejus heroicis Virtutibus agebatur, in minoribus Advocati conſiſtorialis munere fungentes, qualemcumque operam noſtram præſtitimus, in qua, translati ad officium Fidei Promotoris, non exiguos certe labores ſuſtinuimus, ut prædictæ Virtutes accurate diſcuterentur, in qua demum, ſublatis oppoſitis difficultatibus, favorabile noſtrum tulimus pro Virtutum excellentia, ſeu heroicitate ſuffragium, poſtquam evecti ad Cardinalatus dignitatem interfuimus Congregationi Generali Sacrorum Rituum habitæ coram felicis recordationis Benedicto Papa VIII. noſtro Benefactore die 7. Septembris 1728., qui Decretum edidit, in quo pronuntiavit, conſtare de Virtutibus heroicis Servi Dei, poſt lapſum tandem aliorum fere viginti annorum, in quorum decurſu compilati, recogniti, & approbati fuerunt Proceſſus auctoritate Apoſtolica confecti ſuper Miraculis, quæ ejus interceſſione a Deo patrata dicebantur, noſtrum, qui immerentes ad Eccleſiæ Catholicæ regimen a Deo vocati ſumus, tandem ſubiit judicium in Congregatione Generali Sacrorum Rituum coram Nobis habita die 23. præteriti menſis Aprilis, in qua, juxta morem, præmiſſis duabus Congregationibus Antepræparatoria, & præparatoria, diſputationi propoſitum fuit Dubium ſequens; *An, & de quibus miraculis conſtet in caſu, & ad effectum, de quo agitur.* Antequam autem ad eam Congregationem accederemus, Poſtulatorum, Fideique Promotoris ſcripta, nec non ſuffragia perlegimus triginta Conſultorum Congregationis, ſcriptis exarata; audivimus verbales informationes Poſtulatorum; & Congregationum ingreſſi, auribus excepimus luculenta ſuffragia ſexdecim Cardinalium. Et licet tum Conſultorum, tum Cardinalium ſuffragia in unam conſpiraſſent ſententiam, approbationis videlicet ſecundi, & tertii Miraculi inter propoſita a Poſtulatoribus, Noſque ipſi, noſtro privato ſtudio adducti, in eumdem ſenſum collimaremus; nullum tamen tunc definitivum reſponſum edidimus, tum ut divinam opem in re tanti momenti iteratis precibus imploraremus, tum ut ſecundis curis idem negotium novo examini ſupponeremus. Quibus tandem abundanter impletis, abruptaque quacumque alia mora, ut etiam Clerici Regulares Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum, alumni venerabilis Servi Dei, qui expleto in Urbe Capitulo Generali, ad ſuas quamprimum reverſuri regiones, certum favorabilis Decreti monumentum, ſpiritualem lætitiam tum ipſis, tum ſociis abſentibus allaturi, ſecum deferre poſſint, hac ipſa die, poſt celebratum in domeſtico noſtro Sacello Sacrum, accitis Secretario Congregationis Sacrorum Rituum, & Fidei Promotore, Decretum hoc, inter Acta Congregationis aſſervandum, edimus, in quo inhærentes ſuffragiis tum Conſultorum, tum Cardinalium, declaramus, conſtare de miraculoſa ſanatione in tertio genere, ſecundo loco propoſita, ſororis Chriſtinæ Ceccherinæ, quæ, contracta ex complicatione quamplurium internorum morborum anno 1733. ægritudine, eademque protracta uſque ad annum 1740. poſtquam immobilis ſpatio decem, & ſeptem menſium permanſerat, ejuſque ſanitas fuerat a Medicis proclamata, invocato Dei Servo, incontinenti nedum liberata fuit a doloribus, quibus angebatur, ſed, ſtupentibus omnibus, libero greſſu, viribuſque recuperatis proceſſit, & cetera peregit, perinde ac ſi nullo morbo vexata fuiſſet, & in eadem firma valetudine uſque ad præſens permanſit; necnon conſtare de miraculoſa ſanatione in tertio genere, tertio loco propoſita, Margaritæ Tanteri, quæ, communi Medicorum, & Chirurgorum judicio, aneuryſmate ſenſibus obvio, & ab ipſis reputato inſanabili, laborans, poſtquam, ab anno 1729. uſque ad annum 1739. graviſſimis ſympromatibus laboraverat, & ab anno 1734. uſque ad annum 1739. in lecto decubuerat, nullis per totum dictum tempus adhibitis remediis, invocato Dei Servo, læta, & bene valens, recuperatis momento viribus, & cubili ſurrexit, & accedente perfecta aneuryſmati ſanatione, paucas poſt hos iterum a cubili ſurgens, ad quod, ut ſomnum caperet, reverſa fuerat, ſe perfecte ſanatam comprobavit, ea omnia faciendo, quæ feciſſet, ſi nullo morbo affecta fuiſſet, in quo felici ſtatu etiam ex poſt, & uſque ad præſens perſtitit. Datum hac die 10. Maii 1744.

D. F. Card. Tamburinus Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus Secretarius.

CAPUT VII.

Bullæ Canonizationis, & Brevia Beatificationis.

POSTQUAM *Divina largitate ad Apoſtolicam Sedem, licet immerentes, evecti ſumus, plures Canonizationis Bullas, & plura Beatificationis Brevia edidimus, ut honoris, quo Sancta mater Eccleſia homines heroica morum ſanctimonia præſtantes, ac miro prodigiorum fulgore nitentes proſequitur, perennis, atque authenticis firmata documentis extet recordatio. Canonizationis quidem Bullæ ſunt omnino ſex. Earum prior edita a Nobis eſt die 5. Maii 1742. pro Canonizatione S. Eliſabethæ Luſitanorum Reginæ, quam licet Urbanus VIII. ſolemni ritu Sanctorum faſtis adſcripſiſſet, decretalem tamen Epiſtolam, qua de hujuſmodi Canonizatione poſteris conſtare indubie, non evulgaverat. Noſtram hanc Conſtitutionem inſeremus tom. 7. pag. 95.* (*). *Aliæ quinque Literæ decretales editæ a Nobis ſunt pro Canonizatione Beatorum Fidelis a Sigmaringa Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum, Camilli de Lellis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Fundatoris, Petri Regalati Min-*

Ob-

(*) *Hæc Conſtitutio in noſtra Editione reperitur ad calcem Libri I. de Canoniz. Sanctorum pag. 278.*

Observan. S. Francisci, Josephi a Leonissa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, & Catharinæ de Riccis Sanctimonialis Professæ Ordinis S. Dominici, quos anno Reparatæ Salutis 1746. *Pontificatus nostri anno sexto, die* 29. *Junii SS. Apostolis Petro, & Paulo hujus Almæ Urbis Principalibus Patronis dicata; in Basilica Vaticana maximo spectatorum concursu solemniter inter Sanctos adnumeravimus, & super hac nostra definitiva sententia Literas Apostolicas in forma Bullæ expediri decrevimus. Illarum exemplar extat tom.* 5. *a pag.* 516. (a) *in eo etiam pag.* 4. 5. 6. 15. *&* 16. (b) *habentur decreta, quæ pro eorumdem Beatorum Canonizatione antea edideramus. Cum itaque hæc, aliaque plura ad memoratam Canonizationem spectantia fuse ibidem scripta sint, in hac Collectione ab iis repetendis abstinemus. Quatuor tantum hactenus Beatificationis Servorum Dei Literæ in forma Brevium a Nobis emanarunt. Eas hic subnectimus una cum decretis antea editis, quibus declaratum a Nobis fuerunt ad earumdem Servorum Dei Beatificationem tuto deveniri posse, & quibus memoratas literas in forma Brevium expediri jusseramus. In his recensendis temporum ordinem servabimus.*

Pro Beatificatione Ven. Servi Alexandri Saulii.

DECRETUM

Alerien., seu Papien. Beatificationis, & Canonizationis

VEN. SERVI DEI ALEXANDRI SAULII

Ex Clerico Regulari Congregationis Sancti Pauli, Barnabitarum nuncupatæ, Episcopi Alerien., & deinde Papien.

CUM alias, habita solitis cum Præparatoriis triplici Congregatione Generali Sacrorum Rituum, prima sub die 9. Decembris 1732. super Dubio virtutum in Causa Venerab. Servi Dei Alexandri Saulii ex Clerico Regulari Congregatione S. Pauli, Barnabitarum nuncupatæ, Episcopi Alerien., ac deinde Papien., fel. rec. Clemens Papa XII. die Nativitatis Domini 23. ejusdem Mensis, & Anni declaravit: *Constare de Virtutibus Theologalibus, & Cardinalibus, aliisque annexis in gradu heroico, in casu, & ad effectum &c.*..... Secunda vero sub die 27. Sept. Anni proxime præteriti 1740. super Dubio Miraculorum ad ejus intercessionem a Deo patratorum, Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS Papa XIV. die Conversionis Sancti Pauli prædictæ Congregationis Patroni 25. Januarii currentis Anni 1741. duo ex illis in tertio genere approbaverit; videlicet Sextum: *Fr. Laurentii Mariæ Obez Laici Professi ejusdem Congregationis septuagenarii, qui cum ex febri maligna, & pustulis animam jam ageret, superposito Ven. Episcopi Rocheto, statim sanatus est die* 31. *Augusti* 1674. Et Decimum: *Caroli Bertol Militis sexagenarii, qui ut lethali pro febre Rocheti ejusdem impositione depulsa gratias ageret, ad Ven. Episcopi Sepulchrum in sella gestatoria delatus, ac super lapidem stratus a sexennali etiam crurium debilitate liberatus, repente surgens, Domum suis pedibus rediit die* 12. *Decembris* 1678. Ac tertia demum sub die 21. Martii proxime præteriti proposito per Reverendissimum Dominum Cardinalem Sacripantem Dubio: *An stante approbatione Virtutum, & duorum Miraculorum tuto procedi posset ad Beatificationem in casu &c.* Omnes affirmative censuerint rescribendum, idem Sanctissimus Responso, ad implorandum interim suis, aliorumque precibus Cælestе Lumen, tunc dilato, post sacrosanctum Missæ Sacrificium, accitis coram se R. P. Promotore Fidei (si quid ulterius haberet opponendum) Meque infrascripto Sacræ Congregationis Secretario, ad Majorem Dei gloriam, ac Ecclesiæ quidem universæ, sed præsertim Ordinis tum Regularis, tum Episcopalis, quem tanta cum laude Servus Dei professus est, ornamentum, ac decus, præsens Decretum Beatificationis Ven. Episcopi Alexandri Saulii per Literas in forma Brevis, & consuetis cum Indultis in Basilica Vaticana præstituta in iisdem Literis die solemni Ritu celebrandæ expediri, ac publicari mandavit. Hac die Dominica in Albis 9. Aprilis 1741.

Fr. Jo. Ant. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus Secretarius.

Beatificatio Servi Dei ALEXANDRI SAULII *Clericis Regularibus S. Pauli Barnabitis nuncupatis, primum Aleriæ, deinde Papiæ Episcopi.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

BENIGNITATEM Dei nostri, & divitias bonitatis ejus in Servi Dei Alexandri Saulii, primum Aleriæ, deinde Papiæ Antistitis virtutibus ac meritis extollere, & prædicare, non religionis modo debitum esse ducimus officium; sed nihil etiam intelligimus in hac temporum conditione esse opportunius, quam ut universis Christifidelibus, & animarum maxima Pastoribus uberiora suppetant ad imitationem exempla; atque in ejusdem patrocinio, factisque admirandis præsidia, ac pacem, tranquillitatem, & salutem tam inter Christianos omnes, quam inter eos potissimum populos procurandam, quos ab illo per viginti, & amplius annos non tamquam solius Aleriæ Episcopo, sed totius Corsicæ Apostolo, olim salutaribus monitis, ac legibus instructos, & moribus correctis, extinctis odiis, conciliatis animis, reformatisque Clericis, viam mandatorum Dei currere edoctos ipsa rerum humanarum, divinarumque perturbatio jamdudum inibi exorta a tradita sanctissima disciplina alienos tenet. Ea propter inter præcipuas partes Apostolici muneris, quod altissimo Divinæ sapientiæ consilio infirmitati nostræ impositum est, illam ministerio nostro rite, sancteque obeundo magis congruentem reputamus, ut ad cælestem Nobis promerendam opem studeamus, quantum Nobis ex alto conceditur, ad omnipotentis Dei gloriam, Catholicæ Ecclesiæ decus, bonumque Christiani populi exemplum, promovere cultum, & venerationem ejusdem Servi Dei, qui pueritiæ curriculo summa cum pietatis, & doctrinarum laude confecto, severioris disciplinæ Institutum in Congregatione Clericorum Regularium S. Pauli Barnabitarum nuncupata amplexus, omnium Religiosarum virtutum splendore longe, lateque præfulsit, & ad Pastorales ovium sibi commendatarum curas evocatus, ita se gessit, ut optimi Pastoris officio perfunctum a Pastorum Principe Jesu Christo æterna mercede donatum fuisse non dubitemus. Cum igitur mature, diligenter discussis, atque perpensis per Congregationem Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium sacris ritibus Præpositorum processibus de Apostolicæ Sedis licentia confectis super vitæ sanctitate, & virtutibus tam Theologicis, quam moralibus, in gradu heroico, quibus idem Servus Dei Alexander Saulius multipliciter claruisse, nec non miraculis, quæ ad ejus intercessionem, & ad manifestandam hominibus ipsius sanctitatem, a Deo patrata fuisse asserebatur; eadem Congregatio coram Nobis constituta, auditis etiam Consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuerit, posse, quandocumque Nobis videretur, prædictum Servum Dei Beatum declarari cum consuetis Indultis; hinc est, quod Nos piis, atque enixis quamplurimorum Ven. Fratrum Archiepiscoporum, & Episcoporum, necnon dilectorum Filiorum Magistratuum, Procerum, & populorum, Italiæ præsertim, ac totius insuper antedictæ Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli supplicationibus (quas olim etiam humiliter datas fel. record. Prædecessoribus nostris Innocen-

---

(a) *Apud Nos pag.* 227. (b) *In nostra Editione habetur Tom. VIII. pag.* 2. 3. 8.

nocentio Papa X. clar. mem. Ferdinandus Romanorum Rex in Imperatorem electus, Clementi Papæ X. bon. mem. Emmanuel Sabaudiæ Dux, & Innocentio Papæ XI. Cosmus itidem bon. mem. Etruriæ sibi subjectæ Magnus Dux, piarum suarum precum accessione roboraverant, & sel. pariter record. Clementi Papæ XII. itidem prædecessori nostro carissima in Christo Filia nostra Maria Amalia utriusque Siciliæ, & Jerusalem Regina illustris, ac Nobis ipsis nuper dilecti Filii nobiles viri Dux, & Respublica Januensis renovarunt) Nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati de supradictæ Congregationis consilio, & assensu, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus; ut idem Dei Servus Alexander Saulius in posterum Beati nomine nuncupetur, ejusque corpus, & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur. Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de eo quotannis die vigesima tertia mensis Aprilis recitetur Officium, & Missa de Communi Confessoris Pontificis cum Oratione a Nobis approbata juxta rubricas Breviarii, & Missalis Romani; Porro recitationem Officii, & Missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus dumtaxat in universa Congregatione eorumdem Clericorum Regularium S. Pauli Barnabitarum, in civitate Mediolanensi, ubi natus, & Regularem emisit Professionem, in diœcesibus tam Alerien si, quam Ticinensi, quibus Episcopus præfuit, & in civitate Januensi, unde originem duxit, & ubi adhuc ejus nobilis gens, & familia perstat, ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam Secularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, & quantum ad Missas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad ecclesias, in quibus festum peragetur, confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno a datis hisce litteris, & quoad Indias a die, quo eædem litteræ illuc pervenerint, inchoando, in ecclesiis Congregationis civitatum, & diœcesum antedictarum solemnia Beatificationis ipsius Servi Dei cum Officio, & Missa sub ritu duplici majori, die ab Ordinariis respective constituta, postquam in basilica nostra S. Petri in Vaticano de Urbe celebrata fuerint eadem solemnia ipsa die 23. currentis mensis Aprilis, pariter celebrandi facimus potestatem; non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu Secretarii dictæ Congregationis Cardinalium subscriptis, & sigillo Præfecti ejusdem Congregationis munitis eadem prorsus fides ab omnibus, & ubique, tam in judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 23. Aprilis 1741. Pontificatus nostri anno primo.

D. Cardinalis Passionеus.

Pro Beatificatione Ven. Servi Dei Camilli de Lellis

DECRETUM

Romana, seu Theatina Beatificationis, & Canonizationis

VEN. SERVI DEI CAMILLI DE LELLIS

Fundatoris Clericor. Regular. Ministrantium Infirmis.

CUM, paulo post Servi Dei obitum die 14. Julii 1614., factis auctoritate Ordinariorum Processibus, & per clar. mem. Card. Millinum in Congregatione Sacrorum Rituum relatis, sel. rec. Urbanus Papa VIII. anno 1625. signata Commissione introductionis, manum Causæ apposuerit: constructisque mox, & per cl. mem. Card. Sacchettum relatis Processibus auctoritate Apostolica in specie, san. mem. Alexander Papa VII. die 7. Septem. 1662. signaverit Commissionem reassumptionis Causæ in statu, & terminis, in quibus tunc reperiebatur: subindeque Sacra eadem Congregatio die 31. Julii 1665. referente clar. mem. Card. Aldobrandino, rescripserit: *Constare de sufficienti paritione Decretis san. mem. Urbani VIII. super non cultu, & procedi posse ad ulteriora in Causa*; & die 21. Apr. 1668., ad relationem clar. mem. Card. Rospigliosii: *Constare de Validitate Processuum Theatini, Neapolitani, Januensis, Florentini, Bononiensis, Mantuani, Perusini, & Romani auctoritate Apostolica super inquisitione speciali confectorum, & Testes fuisse rite, & recte examinatos &c.* ac die 16. Febr. 1669., audita relatione clar. mem. Card. Celsi: *Procedi posse ad ulteriora, stante revisione Scripturarum, & Opusculorum Ven. Servi Dei, in quibus nihil, quod retardare, & obstare possit, repertum fuit*; præmissisque deinceps pluribus, etiam quam fieri soleat, Congregationibus Antepræparatoriis, & Præparatoriis tum per Virtutibus, tum per Miraculis, tandem die 15. Junii 1728. in Congregatione Generali coram sel. rec. Benedicto Papa XIII., proposito per clar. mem. Card. Origum Dubio Virtutum, auditoque in scriptis, & in voce super hoc, atque alias non semel super Ordinatoriis judicii Sanctissimo Domino Nostro, tunc S. Fidei Promotore, die 24. ejusdem mensis prodierit Decretum: *Constare de Virtutibus tam Theologalibus, scilicet Fide, Spe, & Charitate, quam Cardinalibus, Prudentia, Justitia, Fortitudine, & Temperantia, earumque respective annexis in gradu heroico, in casu, & ad effectum, de quo agitur*; atque in simili Congregatione coram SS. D. N. BENEDICTO PAPA XIV. die 26. Sept. 1741., proposito per Eminentissimum D. Card. Bellugam Dubio Miraculorum, Sanctitas Sua die 13. Novemb. proxime præteriti declaraverit: *Ex novem propositis Miraculis constare de duobus in tertio genere, nimirum de* Sexto *Catharinæ Macironiæ Puellæ undennis a septimestri polypo ulceroso, ac fœtido, simul ac subuculæ olim a Servo Dei gestatæ fila duo ægris naribus admota sunt, dolore omni protinus cessante, nulloque morbi relicto vestigio sanatæ, Viterbii in Monasterio S. Catharinæ Ord. Præd. ubi educabatur*; *exeunte Novemb.* 1728., *ac* Nono: *Catharinæ Dondolæ annorum circiter triginta, quæ sexto graviditatis mense maligna febri, non pleuram modo, sed & pulmones inflammante, totumque guttur ulcerante, in supremo vitæ, ac mortis agone constitutæ, ad simplicem haustum Aquæ commistæ pulvere Cubiculi Servi Dei, ac dum illi commendaretur omnia porrectæ, abjecto prorsus omni morbo, quin & viribus receptis surgere statim potuit, sanam se clamitans, ac probans, Romæ die 28. Januarii* 1736., ac postremo, die 13. Januarii nuper elapsi, delato per eumdem D. Cardinalem, coram eodem Sanctissimo in Congregatione Ordinaria Sacrorum Rituum, sed cum interventu Consultorum quoad hoc, Dubio: *An stante approbatione Virtutum, & duorum post obitum Servi Dei Miraculorum, tuto posset procedi ad ejus Beatificationem in casu &c.* omnes *affirmative* censuerint respondendum: Sanctitas Sua, hujusmodi Responso, ad cæleste interim Lumen suis, aliorumque precibus implorandum, tunc post Sacrosanctum Missæ Sacrificium, accitis coram se R. P. Promotore Fidei (si quid ulterius haberet opponendum) meque infrascripto Secretario, Sacræ Congregationis Sententiam approbando, ad Majorem Dei Gloriam, atque Ordinis a Ven. CAMILLO DE LELLIS fundati, & Ecclesiæ Dei valde utilis, non ornamentum modo, sed & incitamentum, præsens Decretum Beatificationis ejus per Literas in forma Brevis, & consuetis cum Indultis in Basilica Vaticana præstituto in iisdem Litteris die solemni Ritu celebrandæ expediri, ac publicari mandavit infrascripta die Purificatæ Virgini Sacra: qua nimirum ille anno 1575. Divinæ Gratiæ lumine ex improviso illustratus, ab bonam vivendi frugem mirabiliter conversus perhibetur. Die 2. Februarii 1742.

Fr. J. Ant. Card. Guadagni Pro-Præfect.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus Secret.

BRE-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

BREVE

Beatificationis Beati CAMILLI De LELLIS Fundatoris Clericorum Regularium Miniſtrantium infirmis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

IN virtutibus, rebuſque a Servo Dei CAMILLO DE LELLIS Congregatione Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Fundatore ad Divini honoris cultum promovendum, augendumque, & ad opportuna procurandæ animarum Chriſtifidelium ſaluti commoda, ac remedia comparanda præclare geſtis, in quibus magnificata eſt dextera Excelſi, & ampliſſime triumphavit virtus Spiritus Sancti, Divina ipſius miſericordiarum Patris, qui mirabilis eſt in Servis ſuis, opera revelare, & confiteri non ſolum honorificum, ſed in hac potiſſimum aſpra temporum conditione ſalutare etiam, ac neceſſarium eſſe ducimus, ut & univerſi Chriſtifideles benigniratem Dei noſtri, & divitias bonitatis ejus prædicantes, nova, atque uberrima habeant ad imitationem exempla, & ipſe Servus Dei meritis honoribus decoratus in terris, certa e cælis patrocinio ſuo in diebus noſtris impetret perpetuæ inter Chriſtianos Principes pacis, communis populorum tranquillitatis, & æternæ ſalutis auſpicia, atque præſidia. Erraverat ille quidem a ſemita, quam tenuerant Servi Dei, qua iter ad cæleſtem patriam intenditur, & ipſum fore perſecuturum capta quædam in nativitate auguria addicebant; ſed peculiari miſerentis Dei providentia in viam rectam in ſolemni die Purificationis Beatæ Virginis Mariæ immaculatæ ſacra revocatum eadem replevit ſpiritus timoris Domini, ſpiritus conſilii, & fortitudinis, ut ejuſdem amoris igne accenſus, amare fleverit; atque arduum Chriſtianæ pœnitentiæ, & perfectionis ſtadium ingreſſus, curriculum omnium virtutum, relicto aliis, atque ſui præſertim inſtituti alumnis ad præeuntem impigre ſectandum incitamento, confecerit, una a Bonorum omnium largitore Deo immortalis beatitudinis bravium accepiſſe, nullus ambigendi ſit locus. Quamobrem nihil ad ſupremum, graviſſimumque Apoſtolicæ ſervitutis in Catholicæ Eccleſiæ procuratione imbecillitati noſtræ per ineffabilem Divinæ bonitatis abundantiam demandatum miniſterium rite, ſanéteque obeundum intelligimus eſſe aptius, aut magis idoneum, quam ut, quantum Nobis ex alto conceditur, ejuſdem Servi Dei CAMILLI de Republica Chriſtiana, atque hac alma Urbe noſtra, in qua maxime luculentiſſima ſuarum virtutum præſetulit ſpecimina, & morali vitæ finem impoſuit, benemerentiſſimi cultum, & venerationem ad omnipotentis Dei gloriam, Catholicæ Eccleſiæ decus, & Chriſtiani populi utilitatem promoveamus. Cumque itaque, mature, diligenterque diſcuſſis, atque perpenſis per Congregationem Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus Præpoſitorum proceſſibus de Apoſtolicæ Sedis licentia confectis, ſuper vitæ ſanctitate, & virtutibus tam Theologicis, quam moralibus in gradu heroico, quibus eumdem Servum Dei CAMILLUM DE LELLIS multipliciter claruiſſe, nec non miraculis, quæ ad ejus interceſſionem, & ad manifeſtandam hominibus ipſius ſanctitatem a Deo patrata fuiſſe afferebatur, eadem Congregatio coram Nobis conſtituta, auditis etiam Conſultorum ſuffragiis, uno ſpiritu, una voce cenſuerit, poſſe, quandocumque Nobis videretur, prædictum Servum Dei Beatum declarari cum conſuetis Indultis: Hinc eſt, quod Nos piis, atque enixis antedictæ Congregationis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis jamdudum ſæpe porrectis ſupplicationibus, quibus olim ſuas, & clar. mem. Hiſpaniarum Reges Catholici, tum Philippus III. tum Philippus IV. ad ſel. rec. Paulum PP. V., Gregorium PP. XV., & Alexandrum PP. VII. prædeceſſores noſtros, & utriuſque ſexus Principes, ac Duces, nec non nobiles viri electi civitatis Neapolitanæ, aliique ex Ordine Eccleſiaſtico preces, & vota conjunxerant, Nobis nuper iterum porrectis benigne inclinati de ſupra dictæ Congregationis conſilio, & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium indulgemus, ut idem Servus Dei CAMILLUS DE LELLIS in poſterum Beati nomine nuncupetur, ejuſque corpus, & Reliquiæ Venerationi Fidelium (non tamen in Proceſſionibus circumferendæ) exponantur; Imagines quoque radiis, ſeu ſplendoribus exornentur, ac de eo quotannis die XV. menſis Julii recitetur Officium, & Miſſa de Communi Confeſſoris non Pontificis cum Oratione a Nobis approbata juxta rubricas Breviarii, & Miſſalis Romani. Porro recitationem Officii, & Miſſæ celebrationem hujuſmodi fieri concedimus dumtaxat in univerſa Congregatione eorumdem Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis, & in civitate, ac diœceſis Theatina, ubi natus, ab omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus tam Secularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur, & quantum ad Miſſas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad eccleſias, in quibus feſtum peragetur, confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno a datis hiſce literis, & quoad Indias a die, quo eædem literæ illuc pervenerint, inchoando; in eccleſiis Congregationis, civitatis, & diœceſis antedictæ ſolemnia Beatificationis ipſius Servi Dei cum Officio, & Miſſa ſub ritu duplici majori, die ab ordinariis reſpective conſtituta, poſtquam in baſilica noſtra S. Petri in Vaticano celebrata fuerint eadem ſolemnia Dominica ſecunda poſt Paſcha Reſurrectionis D. N. JESU CHRISTI currentis anni MDCCXLII., patiter celebrandi facimus poteſtatem. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Decretis de non cultu editis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut earumdem præſentium literarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Congregationis Cardinalium ſubſcriptis, & ſigillo Præfecti ejuſdem Congregationis munitis eadem prorſus fides ab omnibus, & ubique, tam in judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die VII. Aprilis MDCCXLII. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

D. Card. Paſſioneus.

Pro Beatificatione Venerabilis Servi Dei

HIERONYMI ÆMILIANI.

CUM in Cauſa Beatificationis Ven. Servi Dei Hieronymi Æmiliani duo ex propoſitis miraculis approbata a Nobis fuiſſent; dubium ſupererat de more examinandum, an tuto procedi poſſet ad ejus Beatificationem. Verum nos in decreto edito die 5. Auguſti 1747. quod ſuperius cap. 6. decr. 10. retulimus, a prædicti dubii propoſitione Poſtulatores abſolvimus, & tuto ad Beatificationem, ſtante duorum miraculorum approbatione, procedi poſſe pronunciavimus. Plures ad id cauſæ nos impulerunt, ſed potiſſimum inſignis Poſtulatorum obedientia, qua Decretis Urbani VIII. debitum obſequium præſtantes, ab altaribus amoverunt Servi Dei Imagines, & quemcumque publicum cultum inhibuerunt; etſi ſcientibus, & tolerantibus Ordinariis præſtitum ſpatio fere 100. annorum ab iiſdem decretis præſervato, & ſubinde denegatæ Cultus reintegrationis acquieverunt, poſtquam pro ea humillime inſteterant, Cauſamque per viam non cultus proſecuti ſunt. Sequentes proinde literæ in forma brevium pro ejus Beatificatione expeditæ ſunt.

BEA-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

BEATIFICATIO VEN. SERVI DEI HIERONYMI ÆMILIANI

Fundatoris Congregationis Somaſchæ

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam,

Proœmium.

IN Caſtris Militantis Eccleſiæ Illi tantum contra infenſiſſimos hoſtes, elato crucis Vexillo triumphum agunt, & laurea donantur æterna, qui ad coercendos lapſæ naturæ impetus, arduum Chriſtianæ perfectionis iter, Chriſti ſanguine undequaque conſperſum, alacriter arripientes, violentiam, ne concidant, ſibi jugiter inferunt, atque inexpiabili, & pertinaci bello vitiis indicto, in obtinendis virtutibus fortiſſime decertant. Cum autem eorum cordibus penitus hæreant Apoſtoli monita, Chriſti oraculis comprobata, finem præcepti eſſe charitatem, adeo ut abſque illa, corpore vel flammis tradito, haberentur dubio procul tanquam æs ſonans, aut cymbalum tinniens, hoc maximum in lege mandatum, Spiritu Sancto Duce, quantum facere, enitique poſſunt, exequi, & exhaurire contendunt. In graviſſimo utriuſque diſciplinæ inſtituto plurimum laboravit, & mirifice excelluit Venerabilis Dei Servus Hieronymus Æmilianus, qui lubricam juventutis viam ingreſſus, animum prava licentia infecit, moreſque liberiores Familiæ nobilitate auctos, confirmavit militia, cui nomen dederat, ut Venetæ Reipublicæ duriſſimo Cameracenſis fœderis bello implicitæ, tamquam Matri in extrema fortuna laboranti, opem ferret, utque Civis Togatus ex gente Patricia ob rem bene geſtam ampliſſimis honoribus cumularetur. Verum Arce Caſtri Novi in Marchia Tarviſina ab hoſtibus per vim expugnata, Hieronymus, qui ei tunc præerat, ferreis manicis, & compedibus devinctus, in fœdiſſimum carcerem conjectus eſt. Eo loci cum extrema quæque ſibi impendere animadverteret, acriores de æterna animæ jactura, quam de intercepta libertate, injecto mortis terrore, ſtimulos ſenſit, atque ex peccatorum conſcientia eos hoſtes potiſſimum pertimeſcere cœpit, qui ſe majori ſupplicio dignum, vinculis æternis conſtrictum præcipitem in inferos agere poſſent. Attamen Beatiſſimæ Virginis ope, cui ſe plurimum commendaverat, incolumis factus, cæleſti ejus patrocinio, quam tunc repente aſſecutus eſt, ſempiterna beneficii memoria, retulit libertatem. Deinde Venetias repetens, depoſita toga, abdicatiſque Dignitatibus, nuntium ſeculo remiſit, chriſtianæ pœnitentiæ operibus, officiiſque pietatis uſquequaque addictus. Hinc miris, & ſuaviſſimis modis intus agente Divina Gratia, illico intellexit, dilectionem proximi, quæ legis plenitudo eſt, non ignavo, & inerti amore compleri, ſed in maximis rebus gerendis, & ſuſtinendis totam verſari. Quamobrem pueros, qui ingenti numero, Parentibus ferro, fame, lueque ſublatis, per compita, & fora miſcere vagabantur, Divino afflante numine, tecto ſua pecunia locato, idoneiſque Magiſtris conductis, incolumes recepit, ſervavitque. Neque huic tam eximiæ ſollicitudini finem fecit, ſed ceteris exemplar factus, id primus aggreſſus eſt, ut mulieres malæ famæ a turpi quæſtu ad pœnitentiam converſæ, intra ſepta Domus Fidelium eleemoſynis comparatæ, ad eluendas profligatiſſimæ vitæ maculas continerentur. Præterea Venerabilis Dei Servus, ne tot annorum labor pro animarum ſalute ſuſceptus, humanarum rerum vitio, quæ fluxæ ſemper, & caducæ eſſe ſolent, obſoleſceret, & interiret, novæ, Religioſæque Familiæ, in exiguo Bergomenſis Agri Oppido Somaſcha, unde nomen ſortita eſt, fundamenta jecit, ut quæ in publicam utilitatem ab ipſo fuerant inſtituta, firmis deinde radicibus defixa, & quod caput eſt, hujus Apoſtolicæ Sanctæ Sedis beneficio confirmata, conſtanter perſeverarent, & uſquequaque, quod, Domino incrementum largiente, evenit, propagarentur. Demum cum annos quinquaginta ſex inter vivos egiſſet, duobus ab hinc & amplius ſeculis, præclariſſimam vitam; diuturnis ſemper, magniſque laboribus diſtentam, cum pretioſa morte in conſpectu Domini commutavit. Tot itaque, tantiſque Viri meritis, longe, lateque fama pervulgatis, Proceſſus tum Ordinaria, tum Apoſtolica auctoritate pluribus in locis de Virtutibus, & Miraculis, ut inſtruerentur, curatum eſt. Quæ quidem virtutes, & Miracula apud tunc exiſtentes Cauſarum Palatii Apoſtolicis Auditores primum, ut moris tunc temporis erat, excuſſa, ad tunc itidem exiſtentium Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Congregationem Sacris ritibus præpoſitorum deinde pernoſcendam fuerunt tradita. At interim felic. recor. Urbani Papæ VIII. Prædeceſſoris Noſtri decretis intercedentibus, Cauſæ Poſtulatores ab inſtituto ceſſarunt, hujuſce S. Sedis auctoritatis uſquequaque obſecuti. Triginta vero ab hinc circiter annis apud eamdem Cardinalium Congregationem (cum in minoribus conſtituti ejuſdem Cauſæ patrocinium ſuſcepimus) iterum de Virtutibus quæſtio redintegrata eſt, quas in poſterum pluries, diligenterque perpenſas, recol. mem. Clemens Papa XII. Prædeceſſor quoque Noſter octavo Kalendas Auguſti 1737. ſuo Decreto approbavit, & in gradu heroico collocatas aſſeruit. Poſtmodum coram Nobis in hoc Supremæ dignitatis faſtigio quamquam immerito collocatis, ad Miracula deventum eſt, quorum duo, communibus tum eorumdem Cardinalium, tum memoratæ Congregationis Conſultorum curis, atque ſuffragiis perſpecta, diſcuſſa, atque approbata, nono Kalend. Maji Decreto noſtro firmavimus. Illud tandem inveſtigandum maxime ſupererat: Num Virtutibus, ac duobus tantummodo Miraculis probatis, idem *Servus Dei* Beatorum faſtis poſſet adſcribi. Verum rebus a Nobis accuratiſſime pervolutis, ultro, lubenterque aſſenſi ſumus, nuperoque Decreto noſtro ampliſſimo nonis Auguſti Cauſam abſolvimus. Quæ cum ita ſe habeant, precibus tum dilectorum Filiorum Nobilium Virorum, Ducis, & Dominii Venetorum, tum dilectorum etiam Filiorum Clericorum Regularium Congregationis de Somaſcha, paterna benignitate annuentes, de ſupradictæ Cardinalium Congregationis conſilio, & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus, ut idem Dei Servus Hieronymus Æmilianus in poſterum BEATI nomine nuncupetur, ejuſque corpus, & reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in proceſſionibus circumferendæ) exponantur; Imagines quoque radiis, ſeu ſplendoribus exornentur: ac de eo quotannis die octava Februarii, qua e vivis feliciter ceſſit, recitetur Officium, & Miſſa de communi Confeſſoris non Pontificis, cum Oratione a Nobis approbata, juxta rubricas Breviarii, & Miſſalis Romani. Porro recitationem Officii, & Miſſæ celebrationem hujuſmodi fieri concedimus tum in univerſa Clericorum Regularium hujuſmodi Congregatione, tum in Urbe Venetiarum, ubi Vir ille magnus primam lucem aſpexit, tum in memorato Oppido Somaſchæ, ubi ſupremum diem clauſit, tum in toto Bergomenſi territorio, ubi diu verſatus eſt, ab univerſis Chriſtifidelibus tam Secularibus, quam Regularibus, qui ad horas canonicas tenentur: & quantum ad Miſſas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad Eccleſias, in quibus Feſtum peragetur, confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno a datis hiſce literis inchoando, in Eccleſiis Congregationis de Somaſcha, Civitatis, Oppidi, & territorii antedicti, ſolemnia Beatificationis ipſius Servi Dei cum Officio, & Miſſa ſub ritu duplici majori, die ab Ordinariis reſpective conſtituta, poſtquam in Baſilica noſtra Sancti Petri in Vaticano celebrata fuerint eadem ſolemnia tertio Kalendas Octobris currentis anni, pariter celebrandi facimus poteſtatem. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac decretis de non cultu editis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut earumdem præſentium Literarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Congregationis Cardinalium ſubſcriptis, & Sigillo Præfecti ejuſdem Congregationis munitis, eadem

B. Hieronymi vita & virtutes ſummatim retexuntur.

Cauſæ ſeries.

Beatificatio.

Congregationis Somaſchæ inſtitutio.

prorsus fides tam in judicio, quam extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Adhortatio ad virtutum imitationem præsertim Charitatis & Pœnitentiæ.

Cum autem ad cultum Sanctorum quam maxime interfit, in præclaris eorum gestis cogitationes omnes, nedum oculos defigere, ut, excusso tempore, nostram improperantes desidiam, & ab eorum caritate, & pœnitentia quam longissime abesse recogitantes, ad Evangelicæ doctrinæ normam mores nostros componamus, plura in Hieronymo Æmiliano, eademque ad imitandum luculentissima suppetunt virtutum exempla, ut ejusdem vestigiis inhærentes, assequamur & præmia. Hic enim Dei Servus, quamvis clarissima Familia ortus, juvenili tamen licentia in vitia turpiter delapsus, ut Deo satisfaceret, arctamque salutis viam ingrederetur, non generis nobilitatem, non mollem, & delicatam juventuten, non commoda vitæ, non Magistratus jacturam, non affinium querelas, non hominum ludibria prætexit, sed illecebrarum corruptelis animum irretitum, & diris vulneribus confossum, congruis curavit remediis, idque potissimum præcavit, ne imbecillior medicina foret, quam morbus. Præ ceteris autem ejus virtutibus, caritatem præstat æmulari, quæ per dilectionem operata est, & qua ille totus in proximos deflagravit; ut in hoc primo, & maximo Evangelicæ legis mandato excolendo egregiam semper navemus operam, probe memores iis tantum, qui multum dilexerunt, multa quoque peccata fore remittenda. Lapsi porro, quibus incumbit improbam vitæ consuetudinem, corruptosque mores emendare, non qualemcumque pœnitentiam in hoc indulgentissimo Seculo tot verborum lenociniis delinitam, sibi satis esse confidant, sed hujus Servi Dei moneantur exemplo, ad gravia expianda delicta, ad flectendam Omnipotentis iram, & ad instaurandam spiritus novitatem, quam Beatus Hieronymus Æmilianus assecutus est, & quæ ipsi tantam peperit gloriam, sine magnis nostris fletibus, & laboribus divina id exigente justitia, pervenire nequaquam posse.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXII. Septembris MDCCXLVII. Pontificatus nostri Anno Octavo.

D. Card. Passionеus.

Pro Beatificatione Ven. Servi Dei

JOSEPHI A MATRE DEI

Ordinis Scholarum Piarum Fundatoris.

CUM in Causa Beatificationis V. S. D. Josephi a Matre Dei Scholarum Piarum Fundatoris duo Miracula consueto decreto approbata a Nobis fuissent; alterum discutiendum in Congregatione Superevat de more dubium: an stante approbatione tum Virtutum, tum Miraculorum tuto procedi posset ad Beatificationem. Verum cum Generalis, & Religio universa Scholarum Piarum enixe a nobis petiissent dispensationem a dubii hujus examine, ut die 18. Augusti 1748. fieret ejusdem Servi Dei Beatificatio, ac solemne proinde triduum inchoari posset in eorum Ecclesia S. Pantaleonis die 25. Augusti ejusdem anni, quæ erat anniversaria centum annorum ab obitu Servi Dei; Nos jussimus ea super re a Fidei Promotore votum in scriptis exarari. Cum autem favorabile illud fuisset, per Nostrum Rescriptum annuimus, ut indicata die fierent in Vaticana Basilica solemnia Beatificationis, & a præfati dubii examine pro ea vice dispensavimus. Subdimus Promotoris Fidei votum cum nostro rescripto.

Votum Promotoris Fidei.

Beatissime Pater.

PA. Generalis, & Religio Scholarum Piarum humiles Sanctitati Vestræ preces porrexerunt, quoniam singularem eisdem fecerat gratiam sub die x. Maii currentis anni approbandi in Causa Romana Beatificationis Ven. Servi Dei Josephi a Matre Dei ipsorum Fundatoris, & Patris duo Miracula solito Decreto, clausula consueta in casu, & ad effectum de quo agitur, in præsenti dignaretur gratiæ factæ gratiam alteram cumulare, Oratores dispensando ab examine soliti dubii, quod debet prosequi approbationes Virtutum, atque Miraculorum: An scilicet stante approbatione tum Virtutum, tum Miraculorum tuto procedi possit ad Beatificationem: Ideo autem ad Pedes Sanctitatis Vestræ se supplices venisse significarunt hujusmodi gratiam postulaturos, ut Beatificatio ejusdem Ven. Servi Dei celebrari posset die 18. proxime futuri Augusti: & inde inchoari solemne Triduum in eorum Ecclesia S. Pantaleonis die 25. ejusdem Mensis, quæ est Anniversaria centum annorum, ex quo obiit idem eorum Fundator, & Pater.

Et cum Sanctitas Vestra ad preces eorumdem Oratorum dignata fuit rescribere, ut Promotor Fidei super hac re in scriptis votum suum exararet, in executionem muneris mihi benigniter demandati, præmisso, & Sanctitatis Vestræ considerationi proposito, quod in celeberrimis suis Operibus docuit, scilicet in Causis procedentibus per viam Ordinariam, in quibus non desunt probationes directæ approbato dubio Virtutum, duo tantum satis esse miracula, ut procedi possit ad ulteriora, super quo, in casu, de quo agitur, attenta supradicta praxi nihil haberem, quod opponere possem, quoties prædictum dubium in Generali Congregatione proponeretur, nullum aliud onus mihi modo putarem incumbere, quam orandi Sanctitatem Vestram, ut ea recolere dignaretur, quæ docuit, & retulit *lib.* 1. *cap.* 22. & præsertim a *num.* 21. *usque* ad 24., ubi, cum de more summa claritate, & magna eruditionis copia retulisset variam disciplinam, & praxim, quæ super hac re diversis temporibus viguit, demum *cap.* 25. *num.* 6. ita concludit: „ Temporibus vero Summi Pontificis Clementis „ XI. duæ semper Congregationes Generales coram „ Sanctitate Sua habitæ sunt, in quarum prima „ disputato dubio de Miraculis, quæ supervene„ runt, fuit semper ab eodem Summo Pontifice „ dilata resolutio, ut ante editionem Decreti su„ per miraculorum approbatione Divinam opem „ imploraret. Porro in secunda, postquam, præ„ missis præmittendis, miracula ab eodem, acci„ tis tum Secretario, tum Fidei Promotore, fue„ runt approbata, propositum fuit subsequens du„ bium; An tuto &c.; & hic ordo mihi opti„ mus esse videtur, & retinendus ex rationibus su„ perius adductis, ubi consimilem Ordinem a tan„ to Pontifice servatum fuisse vidimus in Beatifi„ catione &c.

Et revera hujusmodi laudabilem praxim religiose servatam fuisse a Sanctitate Vestra in Canonizatione Sanctorum Fidelis a Sigmaringa Martyris, Camilli de Lellis, Petri Regalati, Josephi a Leonissa Confessorum, Catharinæ de Riccis Virginis, & in Beatificatione Alexandri Sauli Conf. Pontif. & prædicti Camilli de Lellis, nos ipsi vidimus, qui Congregationibus, quæ in eorum causis habitæ sunt, interfuimus.

Nihilominus liceat mihi, Beatissime pater, in præsenti peculiari casu, in quo Postulatores pro fundamento petitæ dispensationis exponunt motivum adeo forte, & validum, ficuti est illud, quod dies 25. mensis Augusti ea ipsa est, qua completur annus centesimus ab obitu eorum Fundatoris, & Patris, adeoque, quod tempus sufficiens non supereat omnibus dictis functionibus peragendis, scilicet habendæ Generali Congregationi, Decreto differendo ad posteriores aliquot dies ad imploranda Divinam opem, ut moris est, iisque ornatibus præparandis, qui juxta tantæ rei dignitatem sunt necessarii, tam in Basilica S. Petri, quam in Ecclesia S. Pantaleonis, liceat, inquam, mihi votum meum, ficuti est, aperire: posse scilicet Sanctitatem vestram hac etiam, præter jam concessam, specialissima gratia benigne satisfacere precibus Oratorum, quæ ceteroquin etiam post tempora Clementis XI. nova certe dici non potest, ut refert eadem Sanctitas Vestra in citato *cap.* 22. *num.* 3.

Pro-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Profecto hujuſmodi circumſtantia anni centeſimi ab obitu Servi Dei maxima eſt meo judicio: & quantum Oratoribus favere debeat pro impetranda petita gratia, ex eo potiſſimùm infero, quod annus ſecularis tum apud Ethnicos, tum apud Chriſtianos ſemper fuerit in maxima celebritate, & de unoquoque anno centeſimo peculiaris habita ſemper fuerit ratio, quod Summam Sanctitatis Veſtræ eruditionem fugere minime poteſt: adeo ut non ſine ſpeciali Divini Numinis voluntate, & providentia factum fuiſſe videatur, ut cauſa virtutum, & miraculorum ejuſdem Ven. Servi Dei hoc ipſo anno ab ejus obitu ſeculari feliciter terminaretur, ut ſcilicet, qua die laborum ſuorum præmium ante centum annos a Deo acceperat in Cælis, eadem poſt integrum ſeculum recurrente, etiam ab Eccleſia, cui tantum utilitatis attulerat, mercedem reciperet hic in Terris. Etenim conſueviſſe olim centeſimo quoque anno Natalis Chriſti celebritatem eſſe maximam exemplo ſecularium ludorum afferit *Julius Roſcus in Biblior. Patrum Tom.* 25. *pag.* 936., *& ſeqq. in ſcholiis ad librum Jacobi Cardinalis Cajetani de Centeſimo*. Centeſimum quemque annum a Nativitate Chriſti fuiſſe ſemper Chriſtianis celeberrimum ſcribit *Jacobus Friburg*; confirmatque ex Sanctis Cypriano, & Auguſtino, ſicuti etiam ex Euſebio Cæſarienſi, *Joſeph Baldaſſarri de anno Jubilæi cap.* 3. Singulis annis centeſimis Romæ ſolemne aliquod fuiſſe cæteris præſtantius ex multitudine accurrentium, & ſanctitate cæremoniarum, & eum morem a profana ludorum ſecularium celebritate ad veri Numinis cultum eſſe traductum præter citatos viſum eſt *Juſto Ricq. de Jubil. cap.* 9. *& Phæbeo de eodem anno cap.* 4. De celebritate anni centeſimi extat inſigne teſtimonium *Joannis Monaci in Gloſſ. ad Extravag. antiquorum de Pœnit. & Remiſ.* In numero centeſimo multiplex myſterium inveniunt *Origenes hom.* 2. *in Gen. S. Hieron. in Iſaiam cap.* 65. *& in Ezech. cap.* 11. *lib.* 2. *epiſt. adverſus Jovianum, & in Apolog. ad Pammachium. Rupertus ſuper lib. Judic. Cap. XI. Hilarius cap.* 18. *in Matth. Ambroſius ſuper Luc.* 15. *ex Rutilio Benzonio de anno Jubilæi lib.* 3. *cap.* 6. idemque myſterium videntur nobis innuere Sacræ Literæ, cum Nobis exponunt Arcam Noe centeſimo anno perfectam, centenario parenti natum Iſaac, Abraham peregrinantem centum annos, centuplum in Evangelio promiſſum &c.

Huic non aſpernendæ ſæcularis anni circumſtantiæ hoc etiam accedit, quod agitur de eo ordine gratificando, qui quamvis hora undecima collocatus in Vinea Domini, quantum tamen utilitatis attulerit, afferatque Eccleſiæ Dei, quantum fuerit, & ſit de Religione Catholica, & de hac ipſa Sede Apoſtolica benemeritus, novit optime Sanctitas Veſtra, a qua proinde multis ſæpe laudibus merito commendatum audivimus. Itaque hiſce de cauſis non abs re futurum cenſerem, ſi a Sanctitate Veſtra petita gratia Oratoribus concederetur, bene tamen prius munienda omnibus iis clauſulis, & conditionibus, quæ altæ Sanctitatis Veſtræ menti magis opportunæ videbuntur, & neceſſariæ in caſu, & attentis peculiaribus circumſtantiis, ne ullo modo in aliarum cauſarum exemplo adduci poſſit. Quidquid a Sanctitate Veſtra in hoc caſu ſtatutum fuerit, & ordinatum, conſiderabitur, & recipietur tamquam regula, & norma, imo lex impoſterum obſervanda in hac materia peculiari, in qua varia ſemper fuit praxis, & Stylus diverſus. Sanctitatem enim Veſtram in rebus quidem omnibus, potiſſimum tamen, & multo magis in his Parentem, Cuſtodem, & Vindicem debemus ſuſpicere, & venerari.

Ludovicus de Valentibus S. Fidei Prom.

RESCRIPTUM SS. D. N. BENEDICTI XIV.

Copia Reſcripti Santiſſimi.

CONSIDERATO Suffragio Promotoris Fidei Nobis exhibito, & a Nobis attente ponderato, ex ſpecialibus circumſtantiis in eo recenſitis, aliiſque animum noſtrum moventibus, nec umquam in exemplum adducendis, annuimus, ut indicata die fiant Solemnia Beatificationis in Baſilica Vaticana, diſpenſando pro hac vice a præcedenti propoſitione dubii, an ſtante approbatione duorum miraculorum tuto procedi poſſit &c. die 12. Julii 1748.

Benedictus PP. XIV.

Beatificatio Ven. Servi Dei

JOSEPHI CALASANCTII A MATRE DEI,

Fundatoris Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

CÆLESTIS Paterfamilias, cujus judicium perennis miſericordia ſuperexaltat, ut oſtenderet ſe nihil eorum prætermiſiſſe, quæ in excolenda Vinea optimum, & diligentiſſimum Agricolam decent, nullam unquam paſſus eſt elabi ætatem, quæ contra impios conatus inimici hominis ſuperſeminantis zizania, admirabilis ejus dexteræ potentiam, & præſidium non experiretur. Per varias enim diei horas, a prima nempe ad nonam uſque, in electam hanc Vineam ſuo Sanguine acquiſitam operarios ire juſſit, ne ſuccreſcentibus ſpinis, & ſæviente Satana, portio Domini deſiderabilis in diſſipationem, & deſertum converteretur; ita ut ex omnibus terræ plagis, non Regio fuerit, non Sinus, non Inſula, nullus denique locus, ubi non hujuſmodi cultores, quam maxima ſubeuntes pericula, aut ignorantiæ tenebras Evangelicæ Legis prædicatione diſcuterent, aut cæleſtis Doctrinæ veritatem datis cervicibus propugnarent, aut rejectis Mundi illecebris vias Domini in ſolitudine rectas facerent, aut lapſos a viis peſſimis ad dignos Pœnitentiæ fructus exemplo ſuo provocarent. Undecima tandem, & noviſſima hora, ut Vineam perficeret, quam plantavit dextera ejus, novos conduxit Operarios, qui ne Aper de ſilva Chriſto renata germina in ipſo flore depaſceret; Domini timorem, Legem Vitæ, & Diſciplinæ Parvulos edocerent. Luculentum ſane, ac memorandum hujuſce Providentiæ ſpecimen ſuperiori Sæculo in hac ipſa Urbium Principe miſericordiarum Pater per Servum ſuum Joſephum Calaſanctium a Matre Dei oſtendere dignatus eſt. Hic inter Aragonios Nobili genere ortus, florentibus annis per exercitia Pietatis, & Literarum ſtudia peractis, variiſque porro muneribus integre adminiſtratis, de improviſo in ſortem Domini vocatus, divinoque afflatu Numinis Romam accerſitus, ad novi operis miniſterium, Chriſtiano Populo quam maxime profuturum, ſedulo animum adjecit. Cum enim ubique gentium miſerrimi æque, ac frequentiſſimi pueri jacerent in triviis, & per compita divagarentur, quos non divina Religio, non famæ pudor, non amor virtutis, non Parentum diſciplina, non lata jura coercebant, quippe per turpem deſidiam in vitiis enutriti, ad Chriſtiani nominis probrum, & perniciem Reipublicæ adoleſcere videbantur, teterrimo huic incommodo Venerabilis Dei Servus, utpote novus Vineæ Operarius, fortiter ſe ſe opponens, nihil reliqui fecit, quominus hujuſcemodi pueri a Diaboli contagione abducti, ad Religionem, & Caritatem informarentur. Primum conſilio, precibus, & qua re cumque potuit. Vir plane humilitatis ſtudioſiſſimus, hujuſmodi oneris ſuſcipiendi pluribus Auctor fuit. Verum aliis alia cauſantibus, tantumque pietatis opus detrectantibus univerſis, ſibi demum præter ceteros intellexit ab eo, qui Angelorum miniſteria, hominumque diſpenſat, pauperem derelinqui, & orphani adjutorium comendari. Ceteris igitur quibuſcumque curis adjectis, per ſe ipſe opus aggreſſus eſt, & pauperum potiſſimum adoleſcentum commodo & in-

Summarium Virtutum, & meritorum Beati Viri.

De inſtitutione Congreg. Scholarum Piarum.

columnitati, novæ Congregationis Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum fundamenta jecit. Invalescere jam cœperat saluberrimum hoc Institutum, aliasque radices figere; cum hostis antiqui insidiis & fraudibus, tot tantasque turbas in Institutorem æque, ac familiam ejus homines concitarunt, ut res plane profligata, dejectaque videretur. *Ordo in ejus Causa servatur.* Nihilominus Venerabilis Dei Servus ambulans in innocentia cordis sui, potestatum tenebrarum conatibus minime fractus, fideique scuto inexpugnabili firmissime protectus, a suscepto condendæ Congregationis consilio ullo modo nec divelli, nec distrahi potuit. Quinimo vel ampliſſimis, ultroque oblatis dignitatibus constantissime repudiatis, nihil umquam antiquius habuit, quam incepti operis curam & amplificationem. Quod quidem Institutum, sublatis dissidiis, Deo auspice, & incrementum dante, ad quamplurimas Christiani Orbis Provincias cum uberrimo animarum fructu propagatum esse conspicimus. Denique Vir Dei meritis cumulatus, ærumnisque confectus, nonagenario major mortalitatem explevit in terris, & immortalitatem inter cælites inchoavit. Verum ejusdem fama longe, lateque percrebrescente, ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum Causa deducta est; ubi cum de virtutibus æstimandis juxta Canonicas Sanctiones quæstio de more haberentur, Nos, qui per id temporis Aulæ Consistorialis Advocati munere fungebamur, earum primo patrocinium suscepimus, deinde Promotoris Fidei officio insigniti, earum causam acriter egimus. Quare fel. record. Benedictus Papa XIII. Prædecessor Noster VI. Idus Septembris MDCCXXVIII. in gradu heroico constitutas esse pronunciavit. Porro coram Nobis ad supremum Ecclesiæ regimen, quamquam immerito, admotis, cum de Miraculis disceptaretur, duo potissimum unanimi tum Cardinalium, tum Consultorum secundodictæ Congregationis suffragio approbata, Nos itidem Decreto Nostro VI. Idus Maii hujusce anni duximus *Precor Sanctæ Sedi porrecta pro ipsius Beatificatione.* approbanda. Quapropter precibus tandem complurium Regum, Episcoporum, aliorumque Principum, nec non dilectorum filiarum Clericorum Regularium ipsimet Congregationis Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum, paterna benignitate annuentes, de ejusdem Cardinalium Congregationis consilio, & assensu, auctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus, ut itidem Dei Servus Josephus a Matre Dei imposterum Beati nomine nuncupetur. ejusdem Corpus, & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur. Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de eo quotannis VI. Kalendas Septembris, quo demortui Corpus humatum est, recitetur Officium, & Missa de communi Confessoris non Pontificis, cum Oratione a Nobis approbata, juxta Rubricas Breviarii, & Missalis Romani. Recitationem autem Officii, & Missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus, tum in universa Clericorum Regularium hujusmodi Familia, tum in Oppido Petraltæ in Aragonia, ubi Vir Dei in lucem editus est; tum in Ortoneda, in Vicariatu Trempensi, & in Civitate Urgellensi, ad quas Christi Vineas excolendas Operarius primo vocatus est, tum apud Sodalitates Sanctorum duodecim Apostolorum, Doctrinæ Christianæ, Sacrorum Stigmatum Sancti Francisci, Sanctissimæ Trinitatis Peregrinorum, & Suffragii de Urbe, in quas cooptatus fuit, ab universis Christifidelibus tam secularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur; Et quoad Missas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad Ecclesias, in quibus Festum peragetur, confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno a datis hisce literis in Ecclesiis Congregationis Clericorum Regularium Matris Dei, Oppidi, Vicariatus, Civitatis, & Sodalitatum hujusmodi solemnia Beatificationis ipsius Servi Dei cum Officio, & Missa sub ritu duplici majori die ab Ordinariis respective constituta, postquam in Basilica Nostra Sancti Petri in Vaticano celebrata fuerint solemnia, nempe XV. Kalend. Septemb. currentis anni, *Derogatio contrariis* pariter celebrandi facimus potestatem. Non obstantibus, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu Secretarii dictæ Congregatio- *Dat. Pont. A. VIII. die 7. Aug. 1748.* nis Cardinalium munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, & forent exhibitæ, & ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VII. Aug. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno octavo.

D. Card. Passionеus.

Eidem Beati nomen & honores decernuntur.

CAPUT VIII.

De Sanctorum Electione in Patronos & de Patroni titulo.

COMMUNI æque, ac pio Ecclesiarum more institutum est, ut aliquos e Sanctorum numero sibi singulæ Patronos eligant, eosque adjecto illustri Patronorum titulo suis unaquæque Calendariis inscribant. Cum autem Nos aliquos Sanctos pro aliquibus Provinciis, ac Regnis peculiaribus Decretis Patronorum titulo ornaverimus; ea subnectemus. Et primum quidem decretum edidimus die 16. Octobris 1743.; quo SS. Apostolorum Principes Petrum, & Paulum Urbis Romæ Patronos Principales nuncupandos esse statuimus. Illud subjungimus.

DECRETUM

Quod SS. Apostolorum Principes PETRUS, & PAULUS

Urbis Romæ Patroni Principales nuncupentur.

CUM omnium communi æquæ, ac pio Ecclesiarum more institutum sit, ut quos e Sanctorum numero sibi singulæ Patronos elegerint, eos etiam, adjecto illustri Patronorum titulo, suis unaquæque Calendariis inscribant: Minime dubitandum est, quin Romana potissimum Ecclesia, Principum Apostolorum Petri, & Pauli Martyrio consecrata, ac supra alias in summum honoris, & gloriæ culmen evecta, a Fidei primordiis eosdem Apostolos uti Patronos habuerit apud Deum, sequi in illorum tutela positam jure putaverit. Clarum antiquæ huic traditioni perhibent testimonium tum Sanctus Leo Papa *serm. 1. de SS. Petr., & Paul.* ubi eos Romæ Patronos nominans speciales: *Sicut autem*, inquit, *& Nos experti sumus, & Nostri probare Majores, credimus, atque confidi mus, inter omnes labores istius vitæ, ad obtinendam misericordiam Dei, semper Nos specialium Patronorum Orationibus adjuvandos*; tum quoque Sanctus Maximus Episcopus Taurinensis *Homil. 3. de iisdem*, ubi eos Romæ Patronos appellat peculiares: *Horum hodie concursu lætissimo recolit Roma Martyrium; & quorum dudum impia persecuta est sanguinem, eorum nunc peculiari devota Patrocinio gloriatur*. Eisdem celebri Distico concinit Sanctus Venantius Fortunatus. *A facie hostili duo propugnacula præsunt: Quæ Fidei Turres Urbs caput Orbis habet.*

At quia compertum est, in Ordine Divini Officii debita hac nota, ac insigni titulo Patronorum principalium Almæ Urbis Sanctos eosdem Apostolos nuncupari non consueviſſe, eam fortasse ob causam, quod SS. Petrus, & Paulus Catholicæ Ecclesiæ Patroni ceteroquin Generales habeantur, eaque propter

pter in communibus ſuffragiis ubique per Eccleſiam ipſam invocentur; Sanctiſſimus Dominus Noſter Benedictus Papa XIV. ſolerter advertens, per hujuſmodi Eccleſiæ univerſæ generale Patrocinium non effici, quominus iidem ſint quamplurium per Orbem Eccleſiarum Patroni ſimul etiam peculiares, ſive, ut ajunt, Principales, & hoc nomine in earum Calendariis inſcribantur; ratus eſt, non decere, ut quæ ipſorum Patrocinio Roma præ ceteris lætatur, eos, ubi maxime oportet, Sacris videlicet in Faſtis, Patronos non appellet.

Qua de re Sanctitas Sua, ut impoſterum debita honoris & obſequii ratio ſervetur in recolenda memoria Principum Apoſtolorum, quorum præſenti ope, ac tutela Chriſtiana Reſpublica, undique procellis acta, ac gravioribus in diem ærumnis confecta, tandem erigatur: Mandat, ac præcipit, memoratos Apoſtolorum Principes SS. Petrum, & Paulum poſthac Romano quoque Calendario, ſive Ordini Divini Officii pro degentis in Urbe Cleri directione quotannis imprimendo, ſimiliter inſcribi, titulo ſcilicet principalium Urbis Patronorum non amiſſo.

Præterea eadem Sanctitas Sua inhærens Decretis alias editis a Sacra Rituum Congregatione, & a Prædeceſſoribus ſuis Romanis Pontificibus approbatis, declarat, quod Commemorationi, quæ in unaquaque Civitate, & Diœceſi, ex laudabili conſuetudine, & Rubricarum diſpoſitione, fit Sanctorum ſuorum Patronorum Principalium inter Suffragia Sanctorum, poſt Laudes, & Veſperas in Divinis Officiis, quando Commemorationes, ſive ſuffragia Sanctorum recitantur, tum Romæ, tum alibi, ubicumque Sancti Apoſtoli Petrus, & Paulus uti Patroni principales coluntur, ſatisfactum cenſeatur per eam Commemorationem ordinariam, ſeu communem, quæ fit eorumdem Beatiſſimæ Virginis Mariæ, atque ita Sanctitas Sua mandat, decernit, & declarat. Hac die 16. Octobris 1743.

Fr. J. A. Card. Guadagni Pro-Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolimitanus Secretarius.

NATALEM SS. Apoſtolorum Petri, & Pauli diem per totum octiduum Romæ quotannis celebrari juſſimus Conſtitutione edita 1. Aprilis 1743. Sed hæc cum edicto Cardinalis Urbis Vicarii legitur Tom. VII. pag. 205. & ſeqq. Vaticanam quoque eorumdem SS. Apoſtolorum Baſilicam pluribus auximus privilegiis. Nam Conſtitutione edita 13. Dec. 1741. ſancitum a Nobis eſt, ut in præfata Baſilica Beatificationes, & Canonizationes deinceps celebrentur; Sed hanc habes Tom. VII. pag. 9. & ſeqq. Aliam edidimus Conſtitutionem die 16. Februarii 1744., qua præcepimus, ut Proceſſio Corporis Chriſti, etiam Sede vacante, ad eamdem Vaticanam Baſilicam peragatur. Sed hæc quoque reperitur Tom. VII. pag. 94. & ſeqq. Propterea ab his Conſtitutionibus repetendis abſtinemus.

Subdimus nunc alia duo indulta, quorum priore S. Franciſcum Xaverium Patronum Principaliorem, & Protectorem Indiarum Orientalium declaravimus; poſteriore vero S. Joachim Deiparæ Virginis Mariæ Patrem Patronum Principalem, ac Protectorem Regni Poloniæ, Magnique Ducatus Lithuaniæ habendum, & colendum eſſe ſtatuimus.

INDULTUM SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

Quo Sanctum Franciſcum Xaverium Patronum Principaliorem, & Protectorem Indiarum, quæ a Capite Bonæ Spei dicto uſque ad Regna Sinarum, & Japoniæ, eiſque adjunctarum Provinciarum, & Adjacentium Inſularum, cum omnibus, & ſingulis prærogativis, quæ juxta Rubricas SS. Protectoribus principalioribus competunt, habendum, invocandum, & colendum decernitur, & in poſterum annua ejuſdem Sancti Indiarum Apoſtoli dies ſub ritu duplici primæ claſſis cum Octava ab iis, qui horas Canonicas recitare tenentur, ſolemniter peragatur.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

INDIARUM Gentibus Beati Franciſci Xaverii Societatis Jeſu, qui Apoſtolicis Charismatibus affluenter decoratus, novarum Gentium Apoſtolus unanimi totius Chriſtiani Orbis conſenſu meruit appellari, prædicatione, & miraculis ex tot, tamque diſſitis regionibus Catholicæ Eccleſiæ aggregatis, ut glorioſa ejuſdem merita alacrius venerantes, & relicta ſibi quoque præclara virtutum exempla ardentius imitantes, præſentiſſimum illius in Cælis apud mirabilem in Sanctis ſuis Deum ſibi patrocinium certo polliceri valeant, ipſum Sanctum Franciſcum novis honorum incrementis colendum, novoque titulo in terris decorandum, invocandumque proponimus, atque mandamus. Etſi autem pro ſingulari pietate, & incredibili erga res ſacras, ſacroſanctæ Religionis rationes, & Sanctorum reverentiam zelo ſuo cariſſimus in Chriſto filius noſter Joannes Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Illuſtris per dilectum filium Emmanuelem Pereira de Sampajo Militiæ Jeſu Chriſti Commendatorem ejuſdem Joannis Regis negotiis apud Nos, & Apoſtolicam hanc Sanctam Sedem expediendis Præpoſitum Nobis ſupplicavit, ut tanti Indiarum Apoſtoli cultum, & venerationem in terris, quantum Nobis ex alto conceditur, adaugere ſatagamus, ipſa tamen in Sinarum maxime Regno in Chriſti fideles ibi degentes mota, atque in Evangelicæ præſertim prædicationis Operarios ſæviens perſecutio, ut piis laudati Joannis Regis votis, ac precibus paterna benignitate obſecundantes, id præſtemus alacrius, vehementer urget, & extimulat. Itaque ad majorem Dei laudem, divinique cultus augumentum, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium Sanctum Franciſcum Xaverium Patronum Principaliorem, ac Protectorem Indiarum, quæ numerantur a Capite Bonæ Spei dicto uſque ad Regna Sinarum, & Japoniæ, eiſque adjunctarum Provinciarum, & adjacentium Inſularum cum omnibus, & ſingulis prærogativis, quæ juxta Breviarii, & Miſſalis Romani Rubricas Sanctis Patronis Principalibus, & Protectoribus competunt, habendum, invocandum, & colendum eſſe ſtatuimus, declaramus, atque jubemus. Præterea ut impoſterum ſolemnis tanti Patroni memoria majori, quam antea celebrabatur, pietate, ac debitis laudum præconiis quotannis recolatur, volumus, & omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, auctoritate, & tenore paribus indulgemus, atque mandamus, ut annua ipſius Sancti Franciſci Xaverii dies ſub ritu duplici Primæ Claſſis cum Octava peragatur. Decernentes eaſdem præſentes literas ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere, & illis, ad quos ſpectat, & pro tempore, quandocumque ſpectabit, in omnibus, & per omnia pleniſſime ſuffragari, ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quo-

quoquam quamvis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur iisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXIV. Februarii MDCCXLVIII. Pontificatus nostri Anno Octavo.

Cajetanus Amatus.

Loco † Sigilli.

INDULTUM SS. DOM. NOSTRI BENEDICTI PAPÆ XIV.

Quo S. Joachimum Genitricis Jesu Christi Patrem Patronum Principalem, ac Protectorem Regni Poloniæ, Magnique Ducatus Lithuaniæ cum omnibus, & singulis prærogativis, quæ juxta Breviarii, & Missalis Romani Rubricas Sanctis Principalibus, & Protectoribus competunt, habendum, invocandum, colendum esse decernitur.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

QUEM Deus Omnipotens præ ceteris Sanctis suis Sanctissimæ Virginis Mariæ Genetricis Unigeniti Filii sui Jesu Christi in terris Patrem esse voluit, Beatum Joachim Catholica Ecclesia, quæ potentissimum illius patrocinium Christi fidelibus maximopere in Cælis profuturum credidit, quotannis recolere, & solemni ritu ipsius festum diem Officio, & Missa celebrare studuit, ut omnes ad tantum Immaculatæ Virginis Parentem meritis laudibus venerandum excitarentur, ejusque præsentissimam opem implorantes exoptatum piæ petitionis suæ effectum consequerentur. Inter ceteras sane Catholici Orbis Nationes inclyta Polonorum natio ita venerationi erga Sanctum Joachim addicta est, ut, quo magis apud Misericordiarum Patrem, & Deum totius consolationis eumdem Sanctum Joachim sibi conciliaret benevolum patronum, eo magis solemni ritu per singulos annos ipsius festum diem venerari exoptet. Eapropter Nobis tam Carissimus in Christo filius noster Augustus Poloniæ Rex Illustris publicum Procerum Regni Poloniæ, & Magni Ducatus Lithuaniæ, Populique desiderium commendavit, quam Venerabilis Frater Adam Archiepiscopus Gnesnensis nomine totius Collegii Venerabilium Fratrum Poloniæ, & Lithuaniæ Antistitum preces suas communibus Procerum, & populi votis eo adnitentibus, quorum apud Nos ipsum Adam Archiepiscopum, quemadmodum significat, interpretem esse voluerunt, conjunctas eo pariter nomine supplicavit, ut Nos de benignitate, & auctoritate Apostolica hac in parte, prout infra, indulgere dignaremur. Nos autem cultum, & venerationem Sancti Joachim, quantum Nobis ex alto conceditur, in terris adaugere cupientes, & ipsius Augusti Regis, & Antistitum, Populique Regni Poloniæ, & Magni Ducatus Lithuaniæ votis alacres, hilaresque obsecundantes supplicationibus hujusmodi inclinati, ad majorem Dei laudem, divinique cultus augmentum auctoritate Apostolica tenore præsentium S. Joachimum Genetricis Jesu Christi Patrem Patronum principalem, ac Protectorem Regni Poloniæ, Magnique Ducatus Lithuaniæ cum omnibus, & singulis prærogativis, quæ juxta Breviarii, & Missalis Romani Rubricas Sanctis Patronis Principalibus, & Protectoribus competunt, habendum, invocandum, & colendum esse statuimus, declaramus, atque jubemus. Præterea, ut imposterum solemnis tanti Patroni, ac Protectoris memoria majori, quam antea celebrabatur, pietate, ac debitis laudum præconiis quotannis recolatur, volumus, & omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui ad horas canonicas tenentur, auctoritate, & tenore paribus indulgemus, atque mandamus, ut annua ipsius S. Joachimi dies Dominica secunda post octavam Assumptionis Beatissimæ Virginis Mariæ Immaculatæ in Cælum in perpetuum sub ritu duplici primæ Classis cum octava peragatur. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, & efficaces existere & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & illis ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, &, quatenus opus sit, consensu, & acclamatione totius Cleri, & Populi in Diæta veluti de more non præstita, nec facta, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus, autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur iisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum &c. die 29. Januarii 1751.

CAPUT IX.

De Festis De Præcepto.

CUM Nobis ad Summum Pontificatum vix evectis, quam plurimorum Episcoporum querelæ de nimia festorum dierum multitudine delatæ fuissent, nihil in re tanti momenti statuere voluimus, antequam eorum consilium, quos eramus requisituri, audivissemus. Quapropter Dissertationem eo super argumento exaravimus, eamque non modo ad nonnullos S. R. E. Cardinales, eosque præcipue, qui Archiepiscopi erant, & Episcopi, aliosque viros doctos in Urbe degentes, verum etiam ad Archiepiscopos, & Episcopos ultra montes transmisimus. Dissertationem hanc IV. Tomo nostrorum Operum inseruimus in hac postrema editione pag. 350. adeoque illam hic non damus. Cum interea aliqui Episcopi pro Festorum imminutione instare validius pergerent, eam iisdem per Apostolicas Literas, quas hic subdimus concedendam esse existimavimus.

Venerabili Fratri Episcopo Calagurritano.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CUM, sicut quædam sunt, ut inquit S. Leo Magnus Prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari; illa semper conditione servata, ut in his, quæ vel dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis Evangelicis contrarium, nec Decretis Sanctorum Patrum inveniatur adversum: Eapropter Apostolica hæc Sancta Sedes, pro Paterna erga Universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit

Quasdam Disciplinas aliquando temperari expedit.

fuevit ſupremam ſuam in iis auctoritatem interponere, quæ ceteroquin ad majus Divini Cultus incrementum præſcripta, aut per frigeſcentem in nonnullorum cordibus caritatem, ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam neceſſariam inopiam, non ſine conſcientiæ angore contemnuntur.

Cauſæ allatæ pro obtinenda reductione dierum feſtorum de præcepto.

§. 1. Quoniam autem, ſicut pro parte Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici nuper expoſitum fuit, ipſi Philippo Regi innotuit, in Provincia Ipuſcoana, cujus pars in Fraternitatis Tuæ Diœceſi Calaguritana continetur, præter feſtos dies in Univerſali Eccleſia ſervari ſolitos, alios quamplurimos ſive pietatis ſtudio, ſive quacumque alia de cauſa præceptos agitari, ita ut quamplurimis ejuſdem Provinciæ, & Diœceſis Tuæ hominibus, (qui manu, & labore in ſudore vultus veſcentes pane ſuo, ob ingentem feſtorum dierum numerum, obtenta alendæ vitæ neceſſitatæ, vetitis laboribus aditum jam late aperuerunt), ſi per omnes dies feſtos hujuſmodi a ſervilibus operibus abſtineant, ad vitam lucro ſuſtinendam haudquaquam tempus ſufficiat; ac propterea Nobis humiliter ſupplicatum fuit, ut in præmiſſis opportune providere, &, ut infra, indulgere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Apoſtolici Indulti tenor.

§. 2. Nos itaque, qui Chriſtifidelibus, quantum cum Domino poſſumus; ſalutare remedium potius ad æternam ſalutem comparandam, & humanam vitam honeſte ſuſtentandam adhibere, quam per ſeveriorem Eccleſiaſticæ diſciplinæ rigorem ad deſperationem inopes adducere cupimus, dictos homines ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, ſupplicationibus etiam ejuſdem Philippi Regis nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, Fraternitati Tuæ per præſentes committimus, & mandamus; ut veris exiſtentibus narratis, omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus ejuſdem Provinciæ in Diœceſi tua exiſtentibus, ut deinceps, exceptis

Dies excepti.

omnibus diebus Dominicis, Natalis Domini Noſtri Jeſu Chriſti, & ſequenti Sancti Stephani, Circumciſionis, Epiphaniæ, Reſurrectionis, & ſequenti, Aſcenſionis Domini, Pentecoſtes, & ſequenti, itidem diebus Corporis Chriſti, Sancti Joannis Baptiſtæ, Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, Sancti Jacobi, & Commemorationis omnium Sanctorum, præterea quinque dicatis Beatæ Virginis Mariæ Immaculatæ, ſcilicet Purificationis, Annuntiationis, Aſſumptionis, Nativitatis, & Conceptionis, necnon Sancti Patroni, aut Tutelaris cujuslibet loci pro omnibus ejuſdem loci dumtaxat,

In reliquis cuncedimur, ut audita Miſſa, operibus ſervilibus uacari poſſit.

in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis diebus Feſtis, ſive per hanc Sanctam Sedem præceptis, ſive per Synodales ejuſdem Diœceſis Conſtitutiones, ſive quacumque alia de cauſa, etiam ex cauſa Voti per Majores ſuos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate noſtra Apoſtolica per Te commutari volumus, præceptis, audita Miſſa, laboriofis ſuarum artium exercitationibus, ſervilibuſque operibus, ſine ullo prorſus conſcientiæ ſcrupulo vacare poſſint, auctoritate noſtra Apoſtolica concedas, indulgeas, & permittas, ac ſtatuas, præcipias, & mandes.

Clauſulæ.

§. 3. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac Univerſalibus, Provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon Provinciæ, & Diœceſis præfatarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die III. Septemb. MDCCXLII. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Dat. die 1. Septemb. 1742.

D. Card. Paſſioneus.

Eodem menſe Septembri 1742.
Simile Indultum conceſſum fuit pro nonnullis Univerſitatibus Diœceſis Pampilonenſis.
Item pro Univerſitatibus, & hominibus Diœceſis Pacenſis.

Menſe Septembri 1743.
Simile pro hominibus Civitatis & Diœceſis Septenſis.

Menſe Septembri 1744.
Simili pro Diœceſi Hiſpalenſi.
Pro Diœceſi Mindonienſi.
Pro Diœceſi Malacitana.

Menſe Majo 1745.
Simile pro oppido de Olivares nullius Diœceſis Provinciæ Giſpanienſis.
Et pro Civitate, & Diœceſi Vallifoletana.

Venerabili Fratri Carolo Franciſco
Epiſcopo Nicienſi

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Exordium.

INTER ſollicitas omnium Chriſti Ovium curas gratiſſima Nobis obveniunt ſolatii argumenta, quæ ex Epiſcopali vigilantia, in qua Canonicæ Diſciplinæ opportuna ſunt locata præſidia, Domino miſerante, ſuſcipimus; non ſine enim ingenti gaudio ex altiſſima hac Apoſtolatus ſpecula Paſtores perſpicimus vigiles ſtare ſuper cuſtodiam ſuam, & crediti ſibi gregis ſervandi zelo ferventes, ad Divini honoris cultum, animarumque ſalutem cogitationes omnes, & vires adeo ſollicite, ſtudioſeque intendere, ut Paſtorum Principi, qui conſtituit eos ſuper familiam ſuam, fideles ſe, ac prudentes probare ſatagant.

Epiſcopi poſtulata.

§. 1. Intelligit propterea Fraternitas, Tua, quam libenti animo literas tuas, eximiis in hanc Sanctam Sedem obſervantiæ, ac reverentiæ ſenſibus refertas, & paſtoralis vigilantiæ, & caritatis notis inſignes, exceperimus, quibus, cum in luſtranda iſta Diœceſi cuncta ad Sanctorum Canonum normam, & decorem Domus Dei pro injuncto Tibi miniſterio exigere, & componere nitereris, delatas Tibi, & in dies adhuc deferri narras a Parochis, & Confeſſariis, undique querimonias, per quas iſtius Diœceſis Fideles ingentem admodum Feſtorum dierum numerum cauſantes, & alendæ vitæ neceſſitatum obtendentes, ac finitimorum populorum, apud quos Feſtorum dierum numerus non eſt adeo auctus, exempla objicientes, a vetitis laboribus minime abſtinere poſſe queruntur. Quoniam autem, præſentiſſima licet, per ſaluberrimas Edictorum Conſtitutiones, & ſalutaria monita a ſapientia tua adhibita remedia fruſtra eſſe animadvertis, & Epiſcoporum Conventu, quem, utpote veteris diſciplinæ egregius æmulator, ſummopere optare oſtendis, a perturbata nimis temporum conditione interpellari proſpicis, ut conſcientiarum ſecuritati, & Eccleſiaſticæ obſervantiæ ſalubriter conſulas, ab hac Petri Cathedra, quæ Sacerdotalis omnis dignitatis, & auctoritatis fons eſt, & origo, Apoſtolicæ poteſtatis, & benignitatis opem, ac ſubſidium requiris, & poſcis, quo ſan. mem. Benedicti PP. XIII. Prædeceſſoris Noſtri veſtigiis inhærentes, iſti etiam Diœceſi, perinde atque cum aliis actum eſt, Apoſtolica auctoritate permittere, & indulgere dignemur, ut in aliquibus Feſtis Fideles, audita Miſſa, laborare valeant, manentibus cum obligatione integra præcepti omnibus diebus Dominicis per annum, diebus Natalis Domini, Sancti Stephani, S. Joannis, Circumciſionis, Epiphaniæ, Reſurrectionis, & ſequentis diei, Aſcenſionis Domini, Pentecoſtes, & ſequentis diei, Feſto Corporis

poris Christi, S. Joannis Baptistæ, SS. Apostolorum Petri, & Pauli, Omnium Sanctorum, ac etiam quinque Festivitatibus B. M. V., scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, Puriſſimæ Conceptionis, necnon Patroni Regni, & Titularis cujuslibet Loci, dummodo tamen reliquis diebus de præcepto, ſive ex voto Communitatum, audita Miſſa, Fideles in iſta Tua Diœceſi commorantes, tuta conſcientia valeant publice laborare.

Tenor Indulti.

§. 2. Nos quidem ſapientiſſimum conſilium, Sacerdotalis vigilantiæ, & caritatis tuæ digniſſimum, collaudantes, ac precibus optatiſque tuis annuentes, Tibi per præſentes committimus, & mandamus, ut omnibus utriuſque ſexus Fidelibus in tua Diœceſi exiſtentibus, exceptis omnibus Diebus Dominicis, Natalis Domini, S. Stephani, S. Joannis, Circumciſionis, Epiphaniæ, Reſurrectionis, & ſequentis diei, Aſcenſionis Domini, Pentecoſtes, & ſequentis diei, Corporis Chriſti, S. Joannis Baptiſtæ, SS. Apoſtolorum Petri, & Pauli, & Commemorationis Omnium Sanctorum: præterea quinque dicatis B. M. V. Immaculatæ Feſtis diebus, ſcilicet Purificationis, Annunciationis, Aſſumptionis, Nativitatis, & Conceptionis, necnon Sancti Patroni, aut Titularis cujuslibet Loci pro hominibus ejuſdem Loci dumtaxat, in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis diebus Feſtis, ſive per hanc Sanctam Sedem præceptis, ſive per Synodales iſtius Diœceſis Conſtitutiones, ſive quacumque alia de cauſa, etiam ex cauſa Voti per majores ſuos facti, quod quoad hanc partem etiam Auctoritate noſtra Apoſtolica per Te commutari volumus, præceptis, audita Miſſa, labori manuum ſuarum incumbere, ſervilibuſque operibus ſine ullo prorſus conſcientiæ ſcrupulo vacare poſſint, Auctoritate Noſtra Apoſtolica concedas, indulgeas, & permittas.

Pontificiæ benevolentiæ ſignificationes cum adhortationis &c.

§. 3. Ex hac autem prolixa, planeque Paterna voluntate, qua votis tuis, quantum cum Domino poſſumus, obſecundare cupimus, curamus, probe intelligis, quam præclare de Sacerdotali virtute, & inſignibus animi tui dotibus ſentiamus. Perge igitur, Vener. Frater, miniſterium tuum implere, & Paſtoralem ſollicitudinem, ac vigilantiam Ovibus fidei tuæ commiſſis ita impendere, ut eas ad æternæ ſalutis paſcua feliciter perducas. Paſtorem interea, & Epiſcopum Animarum noſtrarum Chriſtum Jeſum ſuppliciter rogamus, ut labores tuos, ad uberiorem animarum fructum, gratiæ ſuæ munere præveniat, & ſequatur; ac Fraternitati Tuæ Apoſtolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Dat. die 11. April. 1745.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 11. Aprilis MDCCXLV. Pont. Noſtri Anno Quinto.

Cajetanus Amatus.

Venerabili Fratri Epiſcopo Poſnanien.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Agrorum cultura Menſibus Æſtivis aſſiduam operam exigit.

NUPER pro parte tua Nobis expoſitum fuit, quod dilecti Filii Univerſitates, & homines, necnon Incolæ agrorum præſertim culturæ addicti, iſtius tuæ Diœceſis Poſnanien., propter Cæli rigorem in iſtis partibus graviſſimum, in menſibus potiſſimum Julio, Auguſto, & Septembri ad faciendas meſſes, aliaſque Terræ fructus colligendos, & agros in ſpem futuræ meſſis præparandos aptioribus, Feſtos dies de Eccleſiæ præcepto, quamvis inviti, ſervare minime valeant, ac propterea operum hujuſmodi cauſa, non ſine conſcientiæ angoribus, debitum Deo in iis diebus cultum negligere coacti, ad Fraternitatem tuam ſæpiſſime confugiunt, ut licentiam ipſis impertiaris, qua ſibi liceat per eoſdem Feſtos dies, exceptis Dominicis, agros colere, & ſervilibus, mechaniciſque laboribus impune vacare, ne ipſis eapropter non leve damnum, quemadmodum ſæpe accidit, proveniat; Fraternitas vero tua, ut incommodis hujuſmodi tibi bene cognitis aliquo pacto conſulatur, Nobis humiliter ſupplicari fecit, ut in præmiſſis opportune providere, & ut infra indulgere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Diſpenſatio ab obſervantia dierum Feſt. petitur ab Ordinario. Qui ſed S. Sedem recurrit.

§. 1. Nos igitur, qui divinum cultum, quantum cum Domino poſſumus, promovere, & adaugere debemus, conſiderantes præmiſſa omnia, & opportunum, quoad Nobis integrum eſt, ac ſalutare remedium hac in parte adhibere cupientes, dictoſque Incolas, homines, alioſque culturæ addictos, ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes & eorum ſingulares perſonas a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium tantum conſequen. harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Fraternitati Tuæ per præſentes committimus, & mandamus, ut veris exiſtentibus narratis, contingat aliquod Feſtum de præcepto Eccleſiæ, ſeu per Synodales ejuſdem Diœceſis Conſtitutiones, per hebdomadas prædictorum Julii, Auguſti, & Septembris Menſium extra Dominicas occurrente, eo caſu feſtum hujuſmodi, præterquam illud Aſſumptionis B. M. Virginis Immaculatæ, quod in ſuo proprio, quo occurrit, die ſolemni cultu celebrari volumus, & mandamus in Dominicam immediate ſequentem, ſeu aliam a Te præſcribendam auctoritate noſtra Apoſtolica transferas, illudque in eadem Dominica celebrari facias, & cures; præſcriptis tamen iis cautelis, quas juxta datam Tibi a Domino prudentiam duxeris eſſe præſcribendas, tam quoad onus audiendi Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium, quam quoad cetera opera ſervilia exercenda.

Conceditur Feſtivitates infra Hebdomadas earum Menſium occurrentes, ad diem Dominicum transferri. Excepto Feſto Aſſumptionis B. M. V.

Derogatio.

§. 2. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon dictæ Diœceſis, locorum, Terrarum, Oppidorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quamvis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quandolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

In Choro, & in officio nihil innovetur.

§. 3. Ceterum per translationem Feſtorum hujuſmodi non intendimus aliquid innovari tam quoad ſervitium Chori, quam quoad celebrationem Divinorum Officiorum.

Dat. die 1. Sept. 1745.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die Prima Septembris MDCCXLV. Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

D. Card. Paſſioneus.

Simile Indultum jampridem conceſſum fuerat pro Diœceſi Vilnen., tali forma conceptum.

UT per tres antedictos menſes liceat ipſis ad ſua exercenda ruſticana opera incumbere, translato in primam Julii Dominicam Feſto Viſitationis Sanctiſſimæ Dei Genetricis, & in ſecundam ejuſdem Menſis Dominicam Feſto Sanctæ Mariæ Magdalenæ, in tertiam Feſto Sancti Jacobi, in quartam Feſto Sanctæ Annæ; In Auguſto, & Septembri, quæ occurrunt Sanctorum Feſtivitates, una quælibet in proxima ſibi Dominica celebretur; una excepta Deiparæ in Cælum Aſſumptæ, quæ in ſuo proprio recurrente die ſolemni cultu agi debeat. Volumus autem, ut in Choro, Diviniſque Officiis, nihil innovetur, nec a priſtino ritu diſcedatur, ſed ea peragantur in aſſignatis jampridem diebus. Ii vero, quibus hoc paternæ facilitatis noſtræ beneficio utendum eſt, ſtudeant interno ardentiori animorum obſequio compenſare quidquid externæ celebritatis ipſius imminuere neceſſe fuit

Quod

Quod Fraternitatem tuam ſtrenue curaturam confidimus &c. Dat. &c. die XVII. Maji 1743. Pont. A. III.

D. Cardinalis Paſſioneus.

Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis Regni Siciliæ citra Pharum, necnon Meſſanenſi, & Panormitano Archiepiſcopis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Proœmium. CUM, ſicut quædam ſunt, ut inquit S. Leo Magnus Prædeceſſor Noſter, quæ nulla poſſunt ratione convelli, ita multa ſunt, quæ aut pro conſideratione ætatum, aut pro neceſſitate rerum oporteat temperari, illa ſemper conditione ſervata, ut in his, quæ dubia fuerint, aut obſcura, id noverimus ſequendum, quod nec præceptis Evangelicis contrarium, nec decretis Sanctorum Patrum inveniatur adverſum: Eapropter hæc Sancta Sedes, pro paterna erga univerſos Chriſtifideles benignitate, quoad integrum ſibi fuit, conſuevit ſupremam ſuam in iis auctoritatem interponere, quæ ceteroquin ad majus divini cultus incrementum præſcripta, aut per frigeſcentem in nonnullorum cordibus caritatem, ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam neceſſariarum inopiam, non ſine conſcientiæ angore contemnuntur. Cum itaque Chariſſimus in Chriſto Filius Noſter Carolus utriuſque Siciliæ, & Hieruſalem Rex Illuſtris tum coram per ſe ipſe, quum quatuor ab hinc annis Romam profectus eſt, tum ſæpe alias per ſuos in Urbe Miniſtros id a Nobis ſtudioſiſſime efflagitaverit, ut pauperum calamitatibus ſublevandis, qui opere faciundo victum lucrantur, ſanctorumque dierum cultui, & Religioni amplificandæ, eorumdem Feſtorum dierum numerum imminuere dignaremur: Nos in tanto negotio, niſi re tota ſedulo perſpecta, haud quidquam decernendum eſſe rati, id uſque reſponſum dedimus: Nihil Nos de hujuſmodi Eccleſiaſticæ diſciplinæ inſtitutis prorſus immutaturos, niſi per Archiepiſcopos, & Epiſcopos rogaremur, quos Spiritus Sanctus poſuit regere Eccleſiam Dei, quique Domus Iſrael facti ſpeculatores, quid ferant hominum, temporumque viciſſitudines, cominus introſpiciunt: Immo id in animum induxiſſe Noſtrum (ſi quid in hac re foret innovandum) affirmavimus, ut ſalva, & incolumi, ſolemnioribus diebus Feſtis, veteri diſciplina de audiendo Sacro & a ſervilibus operibus vacatione, iiſdem tantum ſervilibus curis per aliquot Feſtos dies, humanæ neceſſitatis ratione habita, vacare indulgeremus, lege tamen aſtandi Sanctiſſimo Altaris Sacrificio neutiquam abrogata. Ab univerſis porro Fraternitatibus Veſtris ſupplices, graviſſimaſque in idem argumentum literas accepimus, quibus plurima incommoda ex dierum Feſtorum frequentia in veſtras reſpective Diœceſes, & Provincias invehi lamentabamini; ac de iis imminuendis accurate differentes, eamdem, ac Nos ipſi, rationem arbitramini eſſe ineundam: id propterea ejuſdem Caroli Regis æquiſſimæ voluntati, nec non piis Fraternitatum Veſtrarum votis hac in re, quantum cum Domino poſſumus, obſecuti, Feſtorum dierum grandiorem numerum ad modum revocandum exiſtimavimus. Fraternitatibus itaque Veſtris, Fratres Archiepiſcopi, & Epiſcopi totius Regni Siciliæ citra Pharum, ac Fratres Archiepiſcopi Maſſanen., & Panormitan. per præſentes committimus, & mandamus, ut unuſquiſque Veſtrum in ſuis reſpective Provinciis, ac Civitatibus, & Diœceſibus hanc de Feſtis diebus legem Auctoritate Noſtra Apoſtolica edicat, nempe, ut diebus Dominicis Paſchatis Reſurrectionis, & Pentecoſtes, aliiſque per annum Dominicis diebus; nec non diebus Circumciſionis, Epiphaniæ, Aſcenſionis, Corporis Chriſti, & Nativitatis Domini; diebus Purificationis, Annuntiationis, Aſſumptionis, Nativitatis, & Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ; natali die Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli; die Feſto omnium Sanctorum; ac die cujuſvis præcipui quarumcumque Civitatum, vel locorum Diœceſum prædictarum Patroni, pro veteri Eccleſiæ Catholicæ inſtituto, Sacris non tantum aſtare Chriſfideles veſtrarum reſpective Civitatum, & Diœceſum teneantur; ſed etiam a ſervilibus operibus feriati ſunto: In reliquis vero Feſtis ſive per Apoſtolicam hanc Sanctam Sedem, ſive per Synodales quarumcumque Diœceſum hujuſmodi Conſtitutiones, ſive quacumque alia de cauſa, etiam ex cauſa voti per Chriſtifideles Civitatum, Diœceſum, & Provinciarum hujuſmodi, eorumque Majores facti, quod quoad hanc partem Auctoritate Noſtra Apoſtolica per Vos commutari volumus, præceptis, præſcriptiſque, ſacroſanto Miſſæ Sacrificio interſint; ceterum negotiis familiaribus, ſervilibuſque ſuis operibus, ſine ullo prorſus conſcientiæ ſcrupulo, incumbere integrum cuique eſto. Ubi vero obtingit, unum, eumdemque Epiſcopum duabus præeſſe Eccleſiis invicem canonice unitis (quod potiſſimum in Regno Siciliæ citra Pharum evenit) quarum unaquæque ſuum habet præcipuum Patronum, homines tantum illius Diœceſis, cujus Patroni Feſtivus dies recurrit, non vero alterius, volumus, & præcipimus eodem die tum Miſſæ Sacrificio adeſſe, tum a ſervilibus operibus ſibi temperare. Quæ cum ita ſe habeant, Fraternitates Veſtras, in Domino plurimum hortamur, ut Vos populos veſtræ curæ commiſſos quam ſæpiſſime edoceatis, quæ ad juſtam, legitimamque dierum Feſtorum celebrationem pro temporum varietate pertinere videbuntur, qua ſpiritus alacritate, qua mentis contentione, qua cordis humilitate aſtare oporteat Sanctiſſimo Altaris Sacrificio, in quo Chriſtus Dominus tradit ſemetipſum pro nobis oblationem, & hoſtiam Deo in odorem ſuavitatis, quam frequentes divinis Officiis, ſacriſque Concionibus, Chriſtianæ Doctrinæ explicationibus, & explanationibus eſſe debeant, & quanti piaculi ſit eos temerare dies, quos ad ſui nominis gloriam amplificandam ſibi Dominus conſecravit. Ne autem per eos dies potiſſimum Chriſtifidelium corda graventur crapula, & ebrietate, ac cogitationibus ſecularibus, quam diligentiſſime curare debetis, ut profana quæque, ludrica, & minus religioſa a publicis locis quam longiſſime amoveantur, etiam invocato, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis; quod ſane non defuturum neutiquam dubitamus; Memores ſemper Prophetici illius oraculi, quo ſolemnitates, quas vitioſa conſuetudine homines deturbant, tanquam ſtercus a Deo projiciendas, & diſperdendas eſſe declaratur. Volumus autem, quod præſentium literarum tranſumptis ſeu exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in univerſalibus, Provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, nec non provinciarum, Civitatum, Diœceſum, & locorum præfatorum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis e confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XII. Decembris MDCCXLVIII. Pontificatus Noſtri Anno Nono.

D. Card. Paſſioneus.

Venerabili Fratri Epiſcopo Lamacenſi.

Rex utriuſque Siciliæ petiit a Pontif. Feſtorum diurno reductionem.

Reſponſum Pont. qui vota Epiſcoporum exquirere voluit.

Epiſcopi omnes pro reductione ſupplicarunt.

Hinc Pont. primo excipit dies Feſtos, qui ab omni opere feriati eſſe debeant.

Secunda quoad reliquos dies Feſtos illos ita ſervare jubet, ut audito Sacro quis operibus ſervilibus vacare poſſit.

Conſulit in caſu quo duæ Eccleſiæ unitæ, ſingulæ proprium Patronum habeant.

Hortatur Epiſcopos, ut Populos vocant circa dierum Feſtorum obſervantiam.

Tranſumptis fidem præſtari præcipit.

Et derogat contrariis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, ſalutem & Apoſtolicam Benedictionem.

1. CUM, ſicut quædam ſunt, ut inquit S. Leo Magnus Prædeceſſor Noſter, quæ nulla poſſunt ratio-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ratione convelli, ita multa sint, quæ, aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata ut in his, quæ vel dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis Evangelicis contrarium, nec decretis Sanctorum Patrum inveniatur adversum;

2. Eapropter Apostolica hæc S. Sedes pro Paterna erga universos Christifideles benignitate, quod integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ ceteroquin ad majus Divini Cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum Cordibus caritatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam non sine Conscientiæ angore contemnuntur.

3. Quoniam autem, sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem Fraternitati tuæ innotuit, quod in tuis Civitate, & Diœcesi Lamacensi adeo excreverunt calamitates, & angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illius habitatores, incolæque, & præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur (quamvis animo invito) Dies festos negligere, operibusque mechanicis sese addicere pro pane lucrando, & id eo facilius contingit ob excretum dierum festorum numerum; ac propterea a Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

4. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, & humanam vitam honeste sustinendam adhibere, quam per severiorem Ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, d. Incolas specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum singulares personas a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium tantum consequendi harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, supplicationibus tuo nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati.

5. Fraternitati tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus in tuis Civitate & Diœcesi prædictis Lamacen. existentibus, ut deinceps

Exceptis omnibus diebus Dominicis,
Nec non Natalis Domini Nostri Jesu Christi,
Et sequenti S. Stephani,
Circumcisionis,
Epiphaniæ,
Paschatis Resurrectionis,
Et sequenti,
Pentecostes,
Et sequenti,
SS. Corporis Christi,
Ac Ascensionis,
S. Joannis Baptistæ,
Ac SS. Petri & Pauli Apost.
Et Commemorationis omnium Sanctorum.
Præterea quinque dicatis B. Mariæ Virgini Immaculatæ, scilicet Purificationis,
Annunciationis,
Assumptionis,
Nativitatis,
Et Conceptionis,
Nec non S. Patroni, aut Tutelaris dictæ Civitatis, aut cujuslibet loci Diœcesis hujusmodi,

Pro hominibus Civitatis, & cujuslibet loci hujusmodi dumtaxat festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio, in reliquis vero Festis, sive per hanc Sanctam Sedem præceptis, sive per Synodales earumdem Civitatis, & Diœcesis Constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa Voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate Nostra Apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque audita Missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus sine ullo conscientiæ scrupulo vacare possint, Auctoritate Nostra Apostolica concedas, & indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, & mandes.

6. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Civitatis, & Diœcesis hujusmodi, illiusque locorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis.

7. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XII. Decembris MDCCLI. Pontificatus Nostri Anno Undecimo.

D. Cardin. Passionеus.

Loco † Sigilli,

CUM plurimum Nobis cordi esset debita Festorum dierum observantia, aliquos, qui irrepserant, abusus, nundinarum, ac mercatuum abientes, de medio tollere curavimus. Duplicem proinde hac super re Constitutionem edidimus. Utramque jubnectimus.

Constitutio, qua statuitur, ut in Civitate Senogallien. si tempore Nundinarum diebus Festis de Præcepto a servilibus Operibus abstineatur: Prorogatur tempus ad dictas Nundinas per alios quinque dies peragendas; Privilegia confirmantur, & ampliantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

PATERNÆ caritatis officium, quo Christifideles omnes in Domino complectimur, eorumque felicitati procurandæ spirituali in primis, ac deinde temporali etiam, quantum in Nobis est, studemus, Nos admonet, ac stimulat, ut diligentiori studio, ac cura ad ea intendamus animum, quæ ad subditarum in temporalibus Nobis, ac Sedi Apostolicæ Civitatum publicum, & privatum commodum, communemque utilitatem pertinent. Æquitatis enim ratio, & justitiæ rectitudo postulat, ut qui sub temporalis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ dominio positi, ac degentes, superna dispensatione parvitatis Nostræ regimini, & gubernio temporali concrediti sunt, & a Nostra Pastorali sollicitudine bona non solum, quæ ad salutem animarum, sed etiam, quæ ad sublidium, & opem hujus mortalis vitæ sustentandæ inserviunt, certa, ac firma fiducia sibi pollicentur, justa expectatione sua, ac spe in Nobis repolita minime defraudentur; sed abundantius etiam, quam sperant, optata sua, sine ullo tamen spirituali animarum suarum detrimento, consequantur, ut votorum suorum compotes facti, in uberi rerum necessariarum copia, omnium bonorum Largitori humiles gratiarum actiones lætanter persolvant.

§. 1. Jamdudum, & ab immemorabili tempore in Civitate nostra Senogallien. celebres Nundinæ per octo dies ante Festum Sanctæ Mariæ Magdalenæ, & quatuor subsequentes, magno hominum concursu ex remotis, & longinquis Europæ, atque Asiæ partibus ad eas confluentium peragi consueverunt. Cum autem intra illorum dierum spatium dies festi unius, aut alterius Dominicæ mensis Julii, & Sancti Jacobi Apostoli, & Sanctæ Annæ incidere soleant, non sine animi nostri dolore accepimus, quod his diebus, in quibus Christifideles in ope-

operibus pietatis, ac religionis se exercere debent, aliqui pravi homines, Dei, & Catholicæ Ecclesiæ præceptorum immemores, & turpi lucro, animarum suarum salute posthabita, inhiantes, per integrum Festorum dierum tempus in operibus servilibus, commerciis obeundis, negotiisque temporalibus tractandis, non sine bonorum scandalo, imo Gentium, & Judæorum admiratione, occupati sunt.

§. 2. Nos igitur ex commisso Nobis Pastoralis sollicitudinis munere, tam pernicioso abusui, & gravi malo opportunum remedium afferre, & detestandam hanc abominationem e medio dilectæ Nobis Civitatis Nostræ auferre cupientes; Volentesque etiam indemnitati, & perpetuitati jurium, & privilegiorum ejusdem Civitatis, ejusque, ac totius temporalis Status nostri commodo, atque utilitati, quantum in Domino possumus, consulere, ac providere: Motu proprio, ex certa scientia, & plenitudine potestatis, ac Nostra in perpetuum valitura sanctione decernimus, ac constituimus, & Apostolica nostra auctoritate mandamus, ac jubemus, ut tempore Nundinarum, quas in posterum in præfata nostra Civitate de more haberi volumus, festi dies pie, sancteque, perinde ac reliquo totius anni cursu, a Christifidelibus colantur, Officinæ, ac Tabernæ claudantur, nullaque publice exerceantur commercia, stipulenturque contractus, neque alia omnia fiant, quæ in ceteris anni festis diebus a Christifidelibus peragi prohibentur, eo potissimum tempore, quo in majori Ecclesia Sacra Missarum solemnia fieri, & Vesperarum Divina Officia celebrari, & prædicatio verbi Dei haberi consuevit: mane scilicet ab hora decimatertia usque ad meridiem, post meridiem vero ab hora vigesima prima diei usque ad occasum Solis; & per totum dictum temporis spatium omnes Christifideles ab operibus servilibus, ad quæ peragenda nulla necessitas cogit, omnino abstineant, sed ab omni terrena cura, & temporali sollicitudine liberi, & vacui, ad Ecclesiam pergant; ibi Sacrosanctæ Missæ Sacrificio pia animi attentione ingentia Dei beneficia recolentes interfint; quin etiam exhortamur in Domino, ut in precibus quoque, Divinisque laudibus persolvendis, audiendoque verbo Dei frequentes sint, & per totum festum diem, quoad fieri potest, se exerceant in iis officiis, quæ Christianam pietatem continent, & comitantur. Si qui autem temerario ausu, Dei, & Ecclesiæ præcepta contemnentes, hanc nostram Constitutionem transgredi tentaverint; Volumus, ut omnibus, & singulis subjiciantur pœnis, ac censuris alias a Nobis, nostrisque Prædecessoribus contra inobservantes, temerantesque dies festos statutis, ac determinatis, quas, quatenus opus sit, contra eosdem delinquentes rursus sancimus, constituimus, ac determinamus.

Dies festos tempore Nundinarum servari præcipitur.

Nedum abstinendo a servilibus operibus.

Sed Christianæ pietatis exercitiis vacando.

Pœnæ contra inobedientes.

§. 3. Deinde vero ne ex hac Constitutione, & provisione nostra aliquid temporale damnum Civitati prædictæ, aliisque ditionis nostræ, & Status Ecclesiastici populis præjudicium, vel detrimentum publico commercio, ejusque libertati oriatur; præfatarum Nundinarum tempus ad alios quinque dies, præter solitos, & consuetos, producimus, ac prolungamus, in hunc modum videlicet: Ut Nundinæ prædictæ in Civitate nostra Senogalliensi de more celebrentur per octo dies ante festum Sanctæ Mariæ Magdalenæ, & insuper per novem dies subsequentes, usque ad initium sequentis mensis Augusti: & ulterius ad pleniorem præmissorum effectum, & hujus voluntatis, provisionis, ac determinationis nostræ executionem, omnia, & singula jura, privilegia, indulta, statuta, consuetudines, sententias, ac rescripta quomodocumque a Nobis, nostrisque Prædecessoribus, præsertim Urbano VIII., & Innocentio X., quorum tenores hisce nostris præsentibus Literis de verbo ad verbum pro insertis, & expressis haberi volumus, contra quoscumque emanata, & a præfata Civitate nostra Senogalliensi obtenta, atque impetrata, super jure privative celebrandi præfato tempore Nundinas prædictas, tenore præsentium, non ad ullius petitionis instantiam, sed motu proprio, scientia, & potestate pari, confirmamus, ac roboramus, eisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur, & Apostolicæ confirmationis munimen adjicimus.

Ne detrimentum ex hoc irrogetur, tempus Nundinarum ad alios quinque dies prorogatur.

Confirmantur privilegia Nundinarum.

§. 4. Denique, ut commerciorum per dictum Nundinarum tempus celebritas inter nostros Subditos, & exteros Mercatores, qui ex diversis, & dissitis regionibus terra, marique cum variis mercibus, victum, & communionem vitæ usum utilibus, & necessariis adveniunt, navium numero, jumentorumque multitudine, Mercatorum frequentia, hominumque concursu, copia, & ubertate mercium in dies magis, magisque augeatur, omnes gratias, immunitates, ac privilegia, liberum, ac tutum commeatum, accessum, ac recessum, & promissam sub fine publica securitatem omnibus, & singulis ad dictas Nundinas in Civitate nostra Senogalliensi peragendas accedentibus, ibique commorantibus, eo modo, ac forma, qua durante dictarum Nundinarum tempore gaudere, ac perfrui consueverunt, de Apostolica benignitate per supradictum a Nobis constitutum temporis spatium confirmamus, ac de novo indulgemus, atque impertimur.

Cum extensio ad dies adjectos.

§. 5. Decernentes sic, & non aliter in præfatis omnibus, & singulis censeri, ac per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac nostram Cameram Apostolicam, ejusque Officiales quomodocumque nuncupatos, & ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, præsertim Status Nostri Urbini, & quosvis alios quacumque auctoritate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; & irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum irritans.

§. 6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Legibus Imperialibus, & Municipalibus, & quatenus opus sit, Nostra, & Cancellariæ Apostolicæ regula *de jure quæsito non tollendo*, ac recolendæ memoriæ Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris Nostri Constitutione de gratiis qualecumque interesse Cameræ Apostolicæ concernentibus in eadem Camera præsentandis, & registrandis, ita ut præsentes Literæ, etiamsi in eadem Camera nullo unquam tempore præsententur, & registrentur, nihilominus valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant: necnon quibuscumque, & quavis firmitate alias roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, & Literis Apostolicis quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficaciissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie; ac alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, & innovatis: Quibus omnibus, & singulis, eorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula derogatoria.

§. 7. Ceterum, quia nimis difficile foret præsentes Nostras originales Literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum transumptis etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis & sigillo alicujus Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Fides præstanda transumptis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, provisionis, concessionis, confirmationis, statuti, necnon prohibitionis, decreti, ac voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Pœna pauli.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quarto, nono Kalendas Septembris, Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Dat. die 24. Augusti.

D. Card. Passionеus.

Conſtitutio, qua diebus Feſtis prohibentur haberi *Mercatus* rerum venalium. Tolerantur vero *Nundinæ* ſub certis conditionibus.

Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Ordinariis Ditionis Eccleſiaſticæ

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

De reductione dierum Feſtorum aliàs deliberatum.

AB eo tempore, quo copioſus in miſericordia Dominus, Nos, licet immeritos, ad ſummum Catholicæ Eccleſiæ Pontificatum evexit, complures diverſi ordinis illuſtres Viri, itemque Epiſcopi, & Archiepiſcopi in Italia, & extra commorantes, iteratis precibus inſtiterunt, ut Dies Feſtos, ubique fere nimis auctos, quibus Chriſtianus Populus feriatur, Apoſtolica auctoritate imminueremus. Hoc enim prudenti temperamento, Pauperibus, qui quotidiano labore ſibi victum quærunt, facile conſuleretur, ac ſimul gravia adimerentur abſurda, quæ ex Feſtorum dierum multitudine, ac frequenti violatione oriri ſolent, non ſine aperto Religionis diſpendio. Re expenſa, negocii difficultatem probe intelleximus: quare peculiari Scripto, publicis etiam typis vulgato, rationes varias indicavimus, quibus ea immutatio fieri poterat: conſilium pariter exquirentes nonnullorum S. R. E. Cardinalium, Epiſcoporum Italiæ, aliarumque Regionum, Eccleſiaſticorum Præſulum, Theologorum, Juriſconſultorum, aliorumque Virorum Doctorum, humanas, civileſque res callentium, an hujuſmodi petitio eſſet exaudienda: Si vero illam exaudiri æquum eſſet, & congruens, ipſi quoque rationes ſignificarent, quibus utiliter, ac prudenter imminutio præſcriberetur.

Et requiſita Antiſtitum, aliorumque conſilia.

Quibus inter ſe non convenientibus reſolutio dilata.

§. 1. Petita reſponſa tam varia, ut ſolet contingere, ſuo tempore accepimus, ut fere ſua cuique fuerit ſententia. In aliud proinde tempus negocium rejecimus, eam in ſpem adducti, ut Epiſcopi cujuſque Provinciæ, vel Ditionis, unanimi voto in ſententiam imminuendi Dies Feſtos primum convenirent, deinde vero, quo commodius id fieri poſſet, concordi pariter ſuffragio medium aliquod ſuggererent ex tot memoratis in Scripto Noſtro, ac pro illius executione Pontificium aſſenſum expoſcerent. Hoc ſane pacto inita ab Ordinariis conſilia in re tanti momenti non illorum voluntati referri potuiſſent, ſed tantum Supremæ Apoſtolicæ Sedis Auctoritati, quam ſel. record. Urbanus Papa VIII. Prædeceſſor Noſter integram eſſe voluit in decernenda imminutione dierum Feſtorum, qui in ſua Conſtitutione recenſentur. Demum una, eademque Epiſcoporum deliberatio, Apoſtolicæ Auctoritatis tecta munimine, nedum plurimum valuiſſet ad compeſcenda Cenſorum ingenia; ſed etiam ſublata fuiſſet diſparitas illa ritus, quæ hodie viget, Diſciplinæ Eccleſiaſticæ injurioſa, ut intra paucorum milliarium ambitum, & inter finitimos Populos, unus, idemque dies ab aliquibus Feſtus de Præcepto, ab aliquibus vero ferialis haberetur.

Hiſpaniæ Populis interim proviſum.

§. 2. Hæc methodus feliciori ſorte in univerſa fere Hiſpania excepta eſt: Cum enim poſtremi Tarraconenſis Concilii Patres regulam quamdam conſtituerint Dierum Feſtorum, quibus, pro illorum conditione, atque diſcrimine, Populi Divino intereſſe Sacrificio, & ſervilibus operibus abſtinere debent; & aliorum, quibus Miſſæ tantum intereſſe debent, tributa poſtmodum libertate vacandi operibus ſervilibus: ſel. record. Benedictus XIII. Deceſſor, & Benefactor Noſter diſpoſita in eadem Provinciali Synodo ad preces Epiſcoporum approbavit. Quo exemplo alii ſubinde Hiſpaniarum Antiſtites excitati, Nobis humiliter ſupplicarunt, ut ad minuendum nimis auctum Feſtorum numerum, liceret ipſi etiam ſervare regulam in præfacto Tarraconenſi Concilio provide conſtitutam. Annuimus inſtantiæ, exindeque omnium fere Hiſpaniarum Diœceſeon uniformitas in dierum Feſtorum celebratione, & ritu exorta eſt.

Item aliquot Poloniæ Diœceſibus.

§. 3. Aliis quoque Catholici Orbis Regionibus ſervata a Nobis in hoc negocio conficiendo matura dilatio profuit. Interea ſiquidem aliquot Regni Poloniæ Epiſcopi, mentis aciem ad ſubſtantiam, & modum imminuendi dies Feſtos dirigentes, per Literas Nobis ſignificarunt, in illis Diœceſibus, ſuos late fines protendentibus, æſtivo tempore Incolas, Agrorum culturæ, & aliis ſervilibus operibus, quibus vivunt, & ſuſtentantur, dantes operam, difficillime ab illis abſtinere poſſe diebus feſtis inter hebdomadam occurrentibus: Enixe propterea Nos rogarunt, ut quæ per hebdomadam æſtivo tempore occurrunt Feſta, in Dies Dominicos transferremus, excepto Feſto Aſſumptionis B. Mariæ Dei Genitricis, quæ quovis die accideret, religioſe ab univerſis celebraretur. Quorum petitio per Nos, maturo præmiſſo examine, exaudita, in Regionibus illis optatam ab Epiſcopis, & Populis tranquillitatem peperit.

Pontifex aperit Epiſcopis utrumque Siciliæ in unam ſententiam convenire.

§. 4. Quod vero ad Italiam pertinet, credi vix poteſt, quam prudens, ac religioſus de re ipſa fuerit ſermo, quem Nobiſcum inſtituit Chariſſimus in Chriſto Filius Noſter Carolus utriuſque Siciliæ Rex Illuſtris. Non ſine intimo, ac plane acerbo animi ſui mœrore Nobis expoſuit, Dies Feſtos, quibus Chriſtiani Populi feriari debent, in ſubjectis ſibi regionibus paſſim violari, ob nimis auctum illorum numerum; huic porro malo non aliam adhiberi poſſe medelam, præter diminutionem Suprema Auctoritate Noſtra opportune faciendam. Significare illi non omiſimus, gravem, ac moleſtam utrique ſollicitudinem oboriturum, ſi rem tanti ponderis inconſultis Epiſcopis conficere vellemus. Idcirco ut omnia feliciter procederent, non ſolum exquirendas eſſe illorum ſententias; ſed oportere, ut Antiſtites finitimi, vel Metropolitæ cum ſuis Provincialibus, ſtudia, & voluntates in eumdem ſcopum dirigentes, quid tandem facto opus eſſet, ad Noſtri deferrent Apoſtolatus auditum: Par omnium ſuffragium communem tranquillitatem ſubjectis Populis allaturum, & quod potiſſime in rebus ſacris quærendum eſt, ritus uniformitatem, & diſciplinæ concordiam.

Idipſum ſuadet Epiſcopis Status Eccleſiaſtici.

§. 5. Id ipſum ſignificavimus Epiſcopis temporalis noſtræ Ditionis, quorum nonnulli privato ſermone Nobiſcum habito, nonnulli vero ſuis ad Nos datis Literis, Apoſtolicam auctoritatem ad Feſtos dies imminuendos enixe imploraverunt. At cum ipſi nihil hactenus præſtiterint, nihil & Nos egimus; liberam, prudentemque Epiſcoporum concordiam in hoc negocio præſtolantes, non imperantes, & exigentes. Etenim moderatio numeri Dierum Feſtorum non a voluntate, ſed a ſola pendet neceſſitate, quam nemo melius, quam Epiſcopi norunt; ideoque ad eos potiſſimum pertinet, mali conditionem, & apta eidem remedia proferre: Nec facile adduci poſſumus, ut in hoc adeo gravi, & implexo negotio quidquam decernamus, niſi audita prius concordi quoad *ſubſtantiam*, & quoad *modum*, Epiſcoporum ſententia.

Nihil ſine eorum conſilio actum.

§. 6. Hæc Vobis, Venerabiles Fratres, eum in finem ſcribimus, ut non ſolum cuique Veſtrum plane cognita, ac perſpecta ſit agendi ratio a Nobis inita in hac gravi cauſa imminutionis Dierum Feſtorum; verum etiam ut opportune nunciaremus, ſi veſtra conſilia ex voto noſtro Nobiſcum communicaviſſetis, vel ſublata prorſus, vel ſaltem magna ex parte ſubmota fuiſſent mala, quibus curandis congruum, ac ſalutare remedium non ſemel a Nobis expoſtulaſtis.

Abuſus in celebrandis Nundinarum diebus Feſtis.

Complures etenim veſtrum voce, aut ſcripto improbarunt abuſum Mercatuum, & Nundinarum, quæ fieri ſolent Diebus Feſtis, quibus feriari oportet, ut Populus unice in res ſacras incumbat; rationem a Nobis poſcentes, qua graſſanti in diem malo occurri poſſit.

Dierum Feſtorum non per ſe nocivitas.

§. 7. Inter modos propoſitos, atque ſervandos in imminutione, ac celebratione Feſtorum, præcipuus ille eſt, quo inter ipſos Feſtos dies diſcrimen conſtituitur. Etenim in diebus Dominicis, itemque in Celebritatibus Domini, Beatæ Mariæ ſemper Virginis Dei Genetricis, ac in aliis ſolemnioribus in memorato Scripto Noſtro indicatis, debet Chriſtianus Populus nedum intereſſe Divino Sacrificio,

cio, ſed etiam abſtinere ab operibus vetitis. In ceteris vero minus ſolemnibus, qui tamen ex præcepto celebrari conſueverunt, impoſita eſt Chriſtifidelibus obligatio intereſſendi Miſſæ Sacrificio, tradita in reliquis cuique illorum poteſtate ea faciendi, quæ fieri ſolent diebus ferialibus.

Nundinæ in dies minus ſolemnes plerumque incidunt.

§. 8. Quo cautius, ac tutius incederemus, conſulere voluimus Chirographa Summorum Pontificum Deceſſorum Noſtrorum, quibus peculiaribus Urbibus, & Oppidis temporalis fuæ Ditionis habendarum Nundinarum facultatem tribuerunt. Multi iis diebus Nundinas fieri permiſerunt, quibus Chriſtifideles (juxta propoſitum Themа) ſervilibus operibus abſtinere debebant, divinoque adeſſe Sacrificio. Sed numerum longe majorem illarum comperimus, quæ incidunt in eos Dies Feſtos ex Præcepto, quibus, ſi expedita fieret illorum imminutio, ſatis fuiſſet Miſſam audire, excluſo debito abſtinendi ab operibus ſervilibus, ſublatoque onere peragendi, quæ in aliis ſuperioris ordinis Feſtis Chriſtianus Populus debet implere.

Quibus Divini ſemel cultus, & commerciorum vario habere poſſis.

§. 9. Hac via ſi non omni, magna certe ex parte ſublata eſſent mala, quibus, memorata de cauſa, congruens, & opportunum a Nobis remedium poſtulaſtis. Enimvero bifariam diviſis, ut præmonuimus, diebus Feſtis, affixoque inferiori ipſorum ordini debito intereſſendi dumtaxat Divino Sacrificio; celebratæ in illis Nundinæ nullum deinceps peperiſſent abſurdum, nec libertas operum ſervilium cum intereſſentia Miſſæ compatibilis, refragari potuiſſet præcepto ab Eccleſia Fidelibus injuncto. Præterea nullus Urbibus, & Oppidis relictus fuiſſet timor, ne cum Incolarum, & Concurrentium detrimento, Nundinarum frequentia imminueretur. Quippe juxta hypotheſim præmiſſam, recolente adhuc Clero ſolemni ritu diem Feſtum intra Eccleſiam, ſumptuoſo ornatu, omnique nitore inſtructam; in ipſa Sacri concentus Muſices haberi de more potuiſſent; permitti quoque potuiſſent citatorum Equorum curſus, aliaque id genus, quæ Populi augere ſolent numerum, Mercatorum frequentiam, & Nundinarum celebrationem. Sed de re hujuſmodi, veluti extranea, ſermone relicto, ad propoſitæ quæſtionis examen progredimur, dierum Feſtorum imminutione ſecluſa.

De Feſtorum dierum obſervantia, Theologorum ſententia.

§. 10. Eruditioni veſtræ, Venerabiles Fratres, ignotum non erit, quod hac de re Theologi tradunt. S. Thomas *in 2. 2. quæſt. 122. art. 4. ad quartum* docet, ardentiorem in antiqua lege fuiſſe obſervantiam Sabbati, quam ſit in nova obſervantia diei Dominici; dieque Sabbato vetita fuiſſe opera, quæ non vetantur die Dominico. Cardinalis vero Cajetanus in Commentario ad hunc locum aſſerit, licere Villicis diebus Feſtis Urbem petere, ut calceos emant, & his ſimilia. De Alma vero Urbe ſermonem inſtituens, morem profert hac tempeſtate jam obſoletum; inquit enim: *Licitum eſt diebus Feſtivis emere, ac vendere Aſinos, Equos, quia ſic eſt conſuetudo in publico foro in diebus Feſtis, ſpectante Mundo: hæc enim omnia ubi antiquata conſuetudo, ac per hoc a Prælatis ſcita, cum ſint omnibus notoria, licita ſunt ex ipſa conſuetudine, fundata ſuper liberalitate Evangelica, qua non tenemur ſtricto jure Veteris Legis de obſervatione Feſtorum.* Cajetano ſubſcribunt *Silveſt. in Summ. Verb. Negotium* §. 2., *Sylvius ad S. Thom. 2. 2. tom. 3. quæſt. 122. art. 4.* §. *Ad prius*, *Suarez de Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 29. num. 3. ad plur. ſequen.*, *Giballin. de Negociation. tom. 1. lib. 3. cap. 3. art. 2. num. 9. in fin.*

Item Canoniſtarum.

§. 11. Ejuſdem ſententiæ ſunt etiam Eccleſiaſtici Juris Interpretes, ut videre licet apud *Fagnan. in Cap. Multa num. 54., & ſeqq. ne Cleric. vel Monach.* idemque ſentiunt *Gonzal. in cap. Omnes nu. 8. de Fer.*, *Pirhing. ad Tit. Decretal. de Feriis n. 18.*, *Anacl. eod. tit. num. 22.*, *Engel. ibid.* §. 2. *n. 13.*, *Pikler. num. 9.*, *Schmalzgrueber num. 23.*, aliique multi, qui facile citatis addi poſſent. Nonnulli vero ex Doctoribus Sacrorum Canonum inter *Mercatus*, & *Nundinas* diſcrimen conſtituunt; ac primos quidem Diebus Feſtis ex præcepto obſervandis permitti non poſſe cenſent, ſecus tamen alias; quoniam nonniſi diebus feſtis Populi habetur frequentia, celebrationi Nundinarum congrua, & neceſſaria, teſte *Cappon. diſcept. 91. art. ult. n. 14.* Alii tandem docent, quavis conſuetudine minime obſtante, poſſe Epiſcopum in ſua Diœceſi vetare, ne Mercatus, aut Nundinæ Feſtis Diebus habeantur, idque præter alios aſſerunt *Cappon. loc. cit. num. 6. Gratian. deciſ. Marchiæ 21.*, *Ventrigl. in Prax. Rer. Eccleſ. tom. 1. Annot. 16.* §. *1. nu. 19.*, *Zaul. ad Statut. Favent. tom. 1. lib. 7. obſerv. ad rubr. 2. n. 24.*, *Nicol. in Prax. Canonic. tom. 1. litt. C.* §. *1. n. 44.*

Quid Synodalibus Conſtitutionibus decretum?

§. 12. Ne quid præteriremus, conſuluimus etiam illuſtriores Synodos Diœceſanas, habitas ab Epiſcopis Ditionis noſtræ temporalis. In celeberrima Farſenſi Synodo Cardinalis Caroli Barberini anni 1684.; & in Ceſenatenſi Cardinalis Denhoff anni 1693. interdicitur quidem Mercatus diebus Feſtis, nihil tamen de Nundinis conſtituitur. In aliis nullo diſcrimine Mercatus prohibentur, & Nundinæ, ut conſtat ex Synodo Lauretana Cardinalis Romæ anni 1626.; maxime vero deficiente Indulto, ut expreſſe decernitur in Senogallienſi Cardinalis Antonii Barberini anni 1627., innovata anno 1737. ab Epiſcopo Iſolano. Senogallienſi præterea Synodo Cardinalis Barberini conſonat etiam Synodus Arimineníis Cardinalis de Via, edita anno hujus ſæculi viceſimo quarto.

Reſponſa Congreg. Concilii.

§. 13. Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Reſponſa ad Epiſcopos, qui de ſuis Diœceſibus retulerunt, pari cura a Nobis perlecta ſunt. De re ipſa conſulta, reſcripſit Epiſcopo Placentino, ut juxta antiquam conſuetudinem ſineret haberi Nundinas rerum parvi pretii de Feſto Sancti Bartholomæi Apoſtoli, dummodo id non fieret in Atrio Eccleſiæ, ut ex *lib. Decret. anni 1629.*, *lib. 14. pag. 207.* Epiſcopo Caſalenſi anno 1665. reſponſum fuit: curaret ſedulo, ne Mercatus haberentur Feſtis diebus, ſed transferrentur in diem ſequentem; omnemque pro viribus impenderet ſollicitudinem, ut id ipſum impoſterum fieret, *ſi privilegium, vel immemorabilis conſuetudo non adſit.* Anno 1697. Epiſcopo Theanenſi reſpondit: *Tolerari poſſe Mercatus Diebus Feſtis, dummodo ad alium diem transferri nequeant; & ex eorum omiſſione jurgia, & ſcandala exoriri poſſint.*

Nundinæ celebrantur diebus Feſtis ſolemn.

§. 14. Probe inſuper ſcientes, fieri non poſſe Nundinas ſine expreſſo Supremi Principis permiſſu, cum id juris pertineat *ad Regalia, & quidem majora*, ad tradita per *Sixtin. de Regal. lib. 1. c. 6. num. 30.* hac etiam in parte opportunæ doctrinæ lumina quæſituri, non omiſimus (ut paulo ante monuimus) inſpicere Chiroprapha Summorum Pontificum Deceſſorum Noſtrorum, qui veluti Supremi Provinciarum ſuarum Domini, eam facultatem multis Urbibus, & Oppidis concedere, haberique Nundinas induſerunt etiam diebus Feſtis inſtitutis in honorem Domini Noſtri Jeſu Chriſti, Beatæ Mariæ Genetricis ejus, frequentiſſime vero Sanctorum Patronorum Principalium, vel Titularium locorum, & Eccleſiarum, ad majorem Populi frequentiam, atque celebritatem conciliandam.

Pontifex rei naturam ſedulo ſcrutatur.

§. 15. Quæ omnia vel ſecum pugnantia, vel implexa, viam propoſitæ diſſolvendæ quæſtioni non compararunt, immo potius difficiliorem, & abſtruſiorem reddiderunt. Ne igitur ullæ diligentiæ Noſtræ partes deeſſent pietati, & zelo vigilium Antiſtitum Reſponſa Noſtra cupientium; his omnibus ſeorſim poſitis, manus admovimus Eccleſiaſticis Hiſtoriis, & Conciliis, & privatæ Bibliothecæ Noſtræ penu depromptis. Quibus preſſius inſiſtentes, ſemper tamen præ oculis habito præſenti rerum ſtatu, longo uſu, & antiquitate fulto, ſignificandum Vobis eſſe cenſemus.

Nundinæ diebus Feſtis celebrari non debent.

§. 16. Primo, Mercatus, & Nundinas Feſtis diebus non licere. Nundinas autem intelligimus, *quæ ſunt de rebus majoribus, & ſemel in anno fiunt, vel raro in eodem loco, & de longinquo ibidem conveniunt homines: Mercatus vero, qui fiunt in rebus minoribus, ad quotidianas neceſſitates pertinentibus, & fiunt ſingulis ſeptimanis, & ab Hominibus in vicino ibidem convenientibus*; verba ſunt Venerab. Servi Dei Umberti de Romanis, Quinti Magiſtri Generalis Ordinis Prædicatorum, in egregio opere *de eruditione Religioſorum Prædicatorum lib.*

lib. 2. Tract. 2. num. 92. pag. 351. editionis Romanæ. Id autem pronunciamus, non quia vendere ac emere sit opus servile, ideoque vetitum diebus Festis; sed quia actiones hujusmodi impediunt, & distrahunt Christifideles a cultu divino, ad quem dies Festi sunt instituti.

Sed abusus conditione firmatus.

Secundo: Antiquum profecto esse abusum Mercatuum, itemque Nundinarum iisdem diebus.

Tertio: Ecclesiasticis legibus quovis tempore illas fuisse vetitas.

Quarto: Hujusmodi justas, sanctasque leges caruisse effectu.

Non nisi prudentia & maturitate corrigi potuit.

Quinto tandem: quia malum universale est, ac alte radices egit; opus est prudentia, & maturitate, ne fructu careat medela, ac vulnus exasperet: Quod possumus exigendum est, non quod optamus. Admonitionibus proinde uti satius videtur, quam minis; & si minæ quandoque intententur, servandum est exacte monitum sapientissimum S. Augustini in Epistola 22. ad Aurelium Carthaginensem Episcopum, qui agens de auferenda Convivorum licentia totam passim Africam fœde occupante sub inani obtentu honorandi Festa Sanctorum Martyrum scripsit: *Non aspere quantum existimo, non duriter, non modo imperioso ista tolluntur; magis docendo, quam jubendo; magis monendo, quam minando; sic enim agendum est cum multitudine. Severitas autem exercenda est in peccato paucorum. Et si quid minamur, cum dolore fiat, de Scripturis comminando vindictam futurorum: ne nos ipsi in nostra potestate, sed Deus in nostro sermone timeatur. Ita prius movebuntur spirituales, vel spiritualibus proximiorum; quorum auctoritate, & leniissimis quidem, sed instantissimis admonitionibus, cetera multitudo frangatur.*

Festi dies in pietatis operibus, non in negociis faeni. transigendi.

§. 17. Ad propositam a Nobis rationem firmandam, sufficit legere Catechismum Tridentini Concilii *part. 3. præcept. 3. num. 3.*, ut simul addiscatur, in quæ opera Christifideles festis diebus debent incumbere. Ea nimirum sunt, Divino Sacrificio reverenter adesse; Dei verbum attente, pioque corde audire; Ecclesias frequentare; mundare conscientiam; Deo laudes persolvere, aliasque salutares exercitationes obire. Diu ante Romanum Catechismum idipsum feliciter enunciatum fuit a Sancto Nicolao Papa hujus nominis I. in Responsis ad Consulta Bulgarorum *Tom. 22. Collect. Concilior. editionis Regiæ num. 10. pag. 441.*: *Sane*, inquit, *sciendum est, quoniam idcirco non diebus Festis ab opere humano cessandum est, ut liberius ad Ecclesiam ire, psalmis, & hymnis, & canticis spiritualibus insistere, orationi vacare, oblationes offerre, memoriis Sanctorum communicare, ad imitationem eorum assurgere, eloquiis divinis intendere, eleemosynas indigentibus ministrare valeat Christianus*: Inde etiam coacti in Conciliis Patres rationem potissimam hausere denunciandi, illicitam esse diebus Festis celebrationem Mercatus, & Nundinarum. Qua de re videnda Concilia Rhemense, ac Turonense habita anno Domini 1583. In eamdem sententiam Narbonense anni 1609. decrevit: *Mercatus, Emporia, & Nundinæ nusquam fiant diebus Festis, sed in antecedentem, vel subsequentem Festivitatis diem transferantur*; Eorum porro Conciliorum verba fidei calamo recensentur a *Pouget in Constitutione Catholic. Tom. 1. pag. 724., & sequentibus.*

De abusu Nundinarum diebus Festis pridem inducto; Testimonium S. Basilii.

§. 18. Ceterum habendarum Nundinarum & Mercatuum diebus festis corruptelam antiquo jam tempore invaluisse, plurima evincunt monumenta. S. Basilius Cæsareensis Archiepiscopus, qui quarto Christianæ Ecclesiæ seculo vixit, in Regula Monachorum *interrogatione* 38. post stabilitum ipsorum laborem, propriis manibus dictim absolvendum, indicavit in *sequenti interrogatione*, quomodo peracta opera vendi deberent, ut eorum pretio sustentarentur. Mox *in interrogatione* 40. scripsit: *Neque vero quoniam alii jam eam, quæ apud Sanctos obtinebat, consuetudinem violavere, qui pro se invicem orare debuissent, & una cum pluribus Deum adorare, & cum lacrymis implorare, ipsumque pro peccatis propitium reddere, gratias pro beneficiis rependere, ac verbis hortativis sese ædificare (quod adhuc nostra etiam memoria usitatum, & observatum fuisse novimus); pro his omnibus forum, Nundinasque, ac commune emporium, & tempus illud, & locum efficiunt, continuo nos etiam hoc imitari par est ejusque rei participatione absurda, & inepta confirmare*: ut videre licet *in Tom. 2. Operum* ejusdem S. Basilii *editionis Parisien. pag. 346.* Aurelius Cassiodorus Senator, & ab Epistolis Theodorici Regis Gothorum, qui vivebat sæculo sexto, *in Epistola 33. lib. 8. tom. 1.* Festum celeberrimum describens, quod in Lucania agebatur in honorem S. Cypriani Martyris, itemque Miraculum a Deo hac occasione edi solitum ad Fontem Marcilianum; mentionem pariter ingerit de Nundinis longe frequentissimis ad augendam Festi celebritatem ibidem institutis. *Quidquid enim* (inquit) *præcipuum aut industriosa mittit Campania, aut opulenti Brutii, aut Calabri pecuniosi, aut Apuli idonei, vel ipsa potest habere provincia, in ornamentum pulcherrimæ illius venalitatis exponitur, ut merito tam ingentem copiam judices de multis Regionibus congregatam.* Jubet deinde Severo Provinciæ Præsidi, ut vim tumultuariam Villicorum quorundam comprimat, qui commeantes Mercatores spoliabant. Ad finem ejusdem sæculi vixit Sanctus Gregorius Turonensis Episcopus. Is autem in *lib. 1. de gloria Martyrum cap. 32. editionis Parisien. pag. 578.* describit nobile Festum, quod in honorem Sancti Thomæ Apostoli fiebat Edessæ, ubi sacræ illius exuviæ ex India translatæ quiescebant. Fontem mirifice scaturitatem memorat, potum confluentibus ad Festum, quod triduo agebatur, tribuentem; nec reticet liberas a vectigalibus Nundinas, quæ sacram celebritatem illustriorem reddebant: *In supradicta igitur Urbe, in qua beatos artus diximus tumulatos, adveniente Festivitate, magnus aggregatur Populorum Cœtus; ac de diversis Regionibus cum vectis, negotiisque venientibus, vendendi, comparandique per triginta dies sine ulla telonii exactione licentia datur.* Theodoricus Ruinartius in notis ad hunc locum animadvertit, in quibusdam exemplaribus legi: *Negotiatoribusque venientibus*; in aliis vero: *Negotiisque venientes*: negotiique nomine res venales indicari. Tandem undecimo ineunte seculo, cum Mediolani in Templo Sanctæ Mariæ ad Portam septimo Idus Maji aliquot insignes Sanctorum Reliquiæ fuissent inventæ, constitutum est a Clero, ut ad perennem rei memoriam Dies ipse quotannis Festus haberetur, Populusque universus feriaretur, *tanquam in die Resurrectionis, & Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi. Quo etiam die, ad frequentationem solemnitatis, statutum est, annuale esse Mercatum*, teste Landulpho Juniore *cap. 2.* suæ Historiæ apud Muratorium *tom. 5. Collect. Script. rer. Italicar.*

S. Gregorii Turonensis.

Landulphi Junioris.

Ecclesiasticæ Leges adversus pravam consuetudinem latæ.

§. 19. Quod autem vigiles Ecclesiarum Præfides nunquam omiserint, in hujusmodi abusum celebrandarum Nundinarum, atque Mercatuum diebus Festis, invehere, agnoscere potestis ex *tom. 4. Anecdotorum Parisiis editorum* a Martene, & Durand *pag. 335. & 1133.* Ex amplissima collectione Scriptorum, & monumentorum ab iisdem publicata, præsertim *to. 7. pag. 1401., & tom. 8. pag. 1006., 1560., & sequent.*; Itemque ex Labbeana Collectione Conciliorum editionis Parisiensis *tom. 7. pag. 1177. tom. 8. pag. 111.*, & *127. tom. 9. pag. 422., & 584. tom. 13. pag. 1380., & tom. 14. pag. 702.* Inter Acta Mediolanensis Ecclesiæ idipsum liquet ex Tertio Provinciali Concilio, & Undecima Synodo Diœcesana Sancti Caroli. Quod si id genus testimonia ex Canonico quoque Jure petenda sint; in prima Decretali sub *Titulo de Feriis* vobis occurrit præceptum, quo jubentur Christifideles *diebus Dominicis ab omni illicito opere abstinere, ut in eis Mercatum minime fiat.* Quo nomine comprehenduntur etiam Nundinæ, ut in Commentariis ad allegatum Textum docent plerique Canonici Juris Interpretes. Præterea in Bullario Romano extat Constitutio quinta S. Pii V., in cujus §. 8. Pontifex vigilantissimus cavit: *Ut omnes Dies Dominici, & præcipue in honorem Dei, & Beatæ Mariæ Virginis, Sanctorum Apostolorum feriati, cum omni veneratione observentur, & omnes in diebus præfatis Ecclesias frequentent, Divinis officiis devote intendant, ab omni illicito, & servili opere abstineant, Mercatus non fiant, profanæ negotia-*

gotiationes, & judiciorum ſtrepitus conquieſcant.

Quæ tamen effectu caruerunt.

§. 20. Adverſus tot ſaluberrimas Eccleſiæ Sanctiones provide editas, ſuborta jam diu corruptela adhuc perſeverat, & a Populis pertinaciter retinetur non in noſtra ſolum temporali Ditione, verum etiam in tota Italia, ut teſtatur Muratorius *tom. 2. Antiquitatum Italicarum diſſertat.* 32. ubi poſtquam aſſeruit magnis Mercatibus tributum fuiſſe nomen *Feriæ*, vulgo *di Feria: Hiſce vero hoc nomen inditum, quod plerumque diebus feriatis haberentur, hoc eſt, in Natali alicujus Sancti, aut Dominicis Feſtivitatibus*, opportune ad rem proſequitur: *Quem morem parum alioqui laudabilem adhuc Italia ſervat.* In Tranſalpinis quoque Provinciis idem abuſus, antiquo tempore invectus, hodie viget; quemadmodum videre licet apud Theologos, & Sacri Juris interpretes a Nobis paulo ante memoratos, qui tamen patrium morem, etſi minus probum, excuſant obtentu Indulti, vel conſuetudinis antiquæ conſtanter toleratæ. Quapropter ſuſpicari merito poſſumus, toti fere Orbi Chriſtiano accidiſſe, quod in Anglia contigit duodecimo Chriſti Sæculo. Abbas Flajenſis, ut refert Matthæus Pariſius, ſubjectæ ſibi regionis Populis vetaverat Mercatus, & Nundinas diebus Dominicis, quamvis illæ in tota Anglia fierent, ſed vix aliquandiu relicto abuſu, in vetitum morem Gentes illæ rediere: *Verumtamen tempore procedente plerique, ut canes, ad vomitum ſunt reverſi.*

Etiam extra Italiam.

Pontificis conſilium.

§. 21. Reliquum modo eſt, ut diſpiciamus, quod ultimo tandem loco expendendum propoſuimus, quo ſcilicet remedio prudentes, ac ſalubriter uti debemus, ut graſſans ætate noſtra tollamus abſurdum.

Mercatus omnino prohibet diebus Feſtis.

§. 22. Debito procedentes ordine, *Mercatus a Nundinis* diſtinguimus. Textus Juris Canonici paulo ante allegatus in *cap. 1. de Feriis* loquitur de *Mercatu*. Idem quoque Verbum in Conſtitutione ſua uſurpat S. Pius V. Communis præterea ſententia eſt, (quidquid ſit de Nundinis) Mercatum haberi non poſſe Diebus Feſtis, ſed eſſe transferendum in antecedentem, vel in ſubſequentem diem, ſi in Feſtum inciderit. Huic regulæ Nos inhæſimus, facultatem tribuentes die 9. Maii 1742. Viro Nobili Ferrarienſi habendi Mercatum in ſuo Rure qualibet feria quinta, dummodo in illam non incideret Feſtum ſervandum ex præcepto: quo caſu Mercatus transferretur in feriam quartam. Qua de re omnem dubitandi anſam præcidentes, Vobis per hæc Apoſtolica ſcripta mandamus, ne in Diœceſium Veſtrarum Urbibus, & Locis *Mercatus* fieri Feſtis Diebus patiamini.

Eaque de re confirmat Decretum Congr. Concilii in Ripana Mercatus.

§. 23. Libentius præterea id Vobis præcipimus, quia poſt ſedulum, ac maturum examen conſentanee idipſum decrevit die 2. Maii 1711. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpres in Cauſa *Ripana Mercatus* ut *ex lib. 61. Decret. pag.* 203. *a terg.* Quod Decretum Apoſtolica auctoritate Noſtra comprobantes, inſtar regulæ eſſe volumus, ac in omnibus Temporalis Ditionis Noſtræ Provinciis, Urbibus, ac Locis S. Sedi Apoſtolicæ mediate, vel immediate ſubjectis, inviolabiliter obſervari præcipimus. Decreti hujuſmodi ſequens eſt exemplum:

Tenor Decreti.

Cum modernus Epiſcopus Ripanus de menſe Septembris 1709. Edictum typis mandaverit ſuper obſervantia dierum Feſtorum; in quo ſignanter illud præſcripſit §. 2.: Le fiere, che ſogliono farſi in alcune Feſte determinate dell'anno, ſi tollerano dopo celebrata la Meſſa Maggiore: Ma i Mercati, che ſi fanno in giorno fiſſo della ſettimana, cadendo in queſto qualche Feſta, ſi trasferiſcano nel giorno antecedente, o ſuſſeguente non feſtivo, ſecondo la diſpoſizione di tutti i Sinodi Dioceſani da' noſtri Antezeſſori ſtampati ſotto le infraſcritte pene &c.: Nihilominus Civitas, & Homines Ripani ad impediendam ejuſdem Edicti promulgationem, ex aſſerta immemorabili conſuetudine habendi Mercatum in die Sabbati, etiamſi in eum incidat dies Feſtus, obtinuerunt ab A. C. Monitorium ſuper manutentione cum inhibitione. Sed R. P. Auditoris Sanctiſſimi Decreto Cauſa remiſſa fuit ad hanc Sacram Congregationem, in qua concordato infraſcripto Dubio, contingit hodie ex deducendis hinc inde a Patribus monumentis diſputari: An liceat Communitati, & hominibus Ripæ habere Mercatum die Sabbathi, intus, vel extra Civitatem, quando occurrit, quod ſit dies feſtivus in caſu &c.: Die 2. Maii 1711. Sacra Congregatio Concilii reſpondit negative, & hujuſmodi cauſam amplius non proponi mandavit.

Conſuetudinem immemorabilem non ſuffragari decernit.

§. 24. Et ſane nullum hic locum habet quævis conſuetudo, etiam immemorabilis, ut omiſſis generalibus juriſprudentiæ regulis, perſpicue liquet ex aliis momentis mox adducendis. Ante memoratam Cauſam Ripanam, propoſitam in Congregatione Concilii fuit alia, inſcripta *Barchinonen. Obſervationis Feſtorum*: Contendebat Mercatores Barchinonenſes vendere poſſe Merces ſuas diebus Feſtis, conſuetudine fulti immemorabili, rite probata, ac etiam ſpeciem, & imaginem neceſſitatis præferente. Finitimorum ſiquidem Locorum Incolæ reliquis hebdomadæ diebus victui quærendo, ac laboribus intenti, nonniſi die Feſto ad Urbem accedebant. Adverſante nihilominus Epiſcopo, Cauſa propoſita fuit in Congregatione, quæ die 12. Maii 1669. reſpondit: Id Mercatoribus non licere, quacumque conſuetudine immemorabili nequaquam obſtante. Putarunt tamen Mercatores ſuccumbentes, hujuſmodi reſcripto fundamentum præbuiſſe opinionem ingeſtam forte Partibus: *Se diſtrahere velle Merces apertis Apothecarum foribus.* Inſtaurato proinde judicio, ac mente patefacta, validiore conatu objectæ conſuetudini immemorabili inſtiterunt. Congregatio tamen die 27. Martii 1683. in priori ſententia, & decreto perſtitit, ſilentiumque Mercatoribus impoſuit.

Ejuſdem Congreg. judicium in Cauſa Barchinonen.

De Nundinis.

§. 25. Mercatibus ſuccedunt *Nundinæ*, quarum reſpectu propoſitum noſtrum eſſet ea decernere, quæ de Mercatoribus ſtatuimus, pleno corde illis inhærentes, qui feſtos Dies, qua decet cura, ac ſedula religione ſanctificari a Chriſtifidelibus cupiunt, & pro viribus enituntur. Sed ne pejora contingant abſurda, præcipimus, quod poſſumus, non quod optamus.

Obſervantia dierum Feſtorum remittitur, neceſſitas id exigente, ob diem III.

§. 26. Neminem certe latet, quo flagraverit zelo, quantumque divini honoris fuerit ſtudioſus, celebratiſſimus Pontifex Alexander III. Noſter Præ. deceſſor; Ratione tamen pari, ac neceſſitate compulſus, indulſit quibuſdam Populis, ac diebus Dominicis, aliiſque Feſtis, piſcarentur, majoribus dumtaxat Solemnitatibus exceptis; dummodo piſcatione peracta, congruentem eleemoſynam impertirent vicinis Eccleſiis, & pauperibus Jeſu Chriſti, ut habetur *in Cap. licet, de Feriis.*

Similiter a Sixto V.

§. 27. Dum in minoribus conſtituti a Secretis eramus memoratæ Congregationi Concilii Tridentini Interpretis, præmanibus habuimus Indultum fel. record. Sixti Papæ V. Prædeceſſoris Noſtri, qui ad preces cujuſdam Abbatis Ordinis S. Benedicti Dioceſis Gerunden. facultatem impertitus eſt piſcandi Diebus Feſtis Habitatoribus Caſtri, mari adjacentis, poſt auditam Miſſam, & poſt meridiem, adjecto onere tribuendi Abbati, ejuſque Monaſterio tertiam lucri partem, in Eccleſiæ inſtaurationem pie erogandam. Quæ conditio progreſſu temporum cum nimis onerosa viſa ſit Piſcatoribus, paupertate preſſis, & exhauſtis diſpendio, quod Naves Piſcatoriæ exigebant; re ad Sac. Congregationem delata, imminutum fuit primævum onus ad ſeptimam partem, ut ex *Decreto edito die 24. Auguſti* 1720.

Rationes indulgendi celebrationem Nundinarum diebus Feſtis.

§. 28. Fatemur ſane, neceſſitatem, quæ ſeſe Alexandro III. objecerat, cum illa, in qua verſamur, non eſſe conferendam. Noſtra tamen gravis eſt, ſi illa fuit graviſſima. Durum enim eſt, atque aſperum id Populis adimere, quod Deceſſores Noſtri peculiaribus Litteris indulſerunt. Res præterea hujuſmodi conditionis eſt, quæ plures vetita, atque ſublata, denuo in priſtinum morem emerſit: De ipſa non una eſt Theologorum, & Canoniſtarum ſententia: Quinimo aliquot doctrina, & pietate illuſtres illam illicitam non habent. De retandem agitur, qua ſublata, minuerentur Populorum commoda, atque commercia, humanæ vitæ longe opportuna. E contra vero retineri alio modo non poteſt, quam quo viget; Etenim difficillimum, ne dicamus impoſſibile, deprehenditur, frequentes haberi poſſe Nundinas extra dies Feſtos, quibus confeſtim Populi confluunt, quovis alio ſoluti labore, ac negotio.

§. 19.

Conditiones adjectæ pro Nundinis Senogall.

§. 29. Inter Nundinas quæ in Provinciis Noſtris aguntur, illuſtriores, ut bene noſtis, ſunt Senogallienſes protractæ multis diebus. Cum Anconitanam Eccleſiam Senogallienſi finitimam regeremus, non ſine mœrore intelleximus, tempore Nundinarum ea omnia fieri Feſto etiam die, quæ aliis hebdomadæ diebus Divino cultui non conſecratis, peragebantur. Huic malo occurrere ſatagentes, die 24. Auguſti ſuperioris anni Conſtitutionem Noſtram de Nundinis Senogallienſibus publicavimus, qua præter cetera juſſimus, ut Diebus Feſtis Apothecæ clauderentur; Neque matutinis horis, aut veſpertino tempore, quibus Divina Officia in Eccleſiis celebrantur, vel Dei verbum Populo nuntiatur, contractus fierent. Imminutum vero hac de cauſa ſecularibus negotiis tempus compenſaturi, Nundinarum dies, cum iiſdem Privilegiis, & immunitatibus, opportune multiplicavimus. Exequutioni debitæ juſſa noſtra hoc anno mandata, meliorem atque utiliorem rerum ordinem pepererunt, magno omnium Civium, & bene moratorum hominum ſolatio.

Compenſatio.

Ne certis per diem Feſtum horis commercia agantur.

§. 30. Id ipſum, Ven. Fratres, & vos agite. Conſtituite, Auctoritate Noſtra, matutinas, & veſpertinas horas, quibus Feſto Die, quo Nundinæ habentur, claudi debeant Apothecæ, nec publica poſſint exerceri commercia, ut qui ad Nundinas confluxerunt, Miſſæ Sacrificio, & Divinis Officiis interſint, aliiſque Chriſtianis operibus Feſtum ſanctificent. Vigilate, ut omnia plene, & exacte impleantur. Nos autem per publicum Edictum non prætermittemus extendere Nundinarum privilegia ad diem ſequentem, qui Feſtus non erit; ut temporalia negocia paucarum horarum ſpatio, propter Dei cultum, & animarum ſalutem intermiſſa, integri diei acceſſione commode peragantur.

Dies Nundinarum prorogantur.

§. 31. Hæc ſunt, Ven. Fratres, quæ poſt maturum examen, auditamque gravium, atque doctorum Virorum ſententiam, de propoſita quæſtione Vobis ſignificanda cenſuimus, quibus omnibus Apoſtolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Dat. die 5. Nov. 1745.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die quinta Novembris MDCCXLV. Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

CUM inter Viros doctos diſputari cœpiſſet, rectene, an ſecus Epiſcopi facerent, qui ab Apoſtolica Sede Feſtorum immutationem poſtulabant, & adeo inter eos concertationis æſtus incaluiſſet, ut publicis Libris, & Scripturis, graviores accuſationes, & cenſuræ in contrariæ ſententiæ defenſores utrinque conjicerentur; Nos huic malo occurrere volentes, ſequentem edidimus Conſtitutionem.

DECRETUM

Quo prohibetur cuilibet in poſterum Libros, Scripturas, aliaque Opera quæcumque Typis imprimere, ſeu aliter in lucem edere, in quibus de imminutione dierum Feſtorum de præcepto, ſive pro, ſive contra eam agatur.

BENEDICTUS PP. XIV.

Inſtantiæ factæ Pont. ſuper imminutione dierum Feſtivum.

NON multi menſes effluxerant, ex quo placuit Omnipotenti Deo humilitatem Noſtram nullis ſuffultam meritis ad univerſalis Eccleſiæ regimen aſſumere, quum plurimorum, & pietate, & doctrina inſignium Virorum, necnon Epiſcoporum per Eccleſias tam citra, quam ultra Montes conſtitutorum, inſtantiæ ad Nos deferri cœperunt, ut numerus dierum Feſtorum de præcepto in ſatis nota Conſtitutione rec. mem. Prædeceſſoris Noſtri Urbani Papæ VIII. præfinitus, auctoritate Noſtra minueretur. Quam quidem ob rem, Nobis exponebant, & nimis grave detrimentum humilioris ſortis hominibus, qui manuum ſuarum laboribus ſe ipſos, ſuaſque familias ſuſtentare coguntur, ex hujuſmodi Feſtorum dierum numero, quibus operari prohibentur, inferri; Et ſimul arduum, vel potius impoſſibile eſſe, debitam, exactamque eorum obſervantiam, & ſanctificationem a populis obtinere; ſiquidem poſt innumeras, diſtrictaſque leges ea de re latas, & curas adhibitas, numquam fæpius cauponæ, atque popinæ frequentari dignoſcuntur, quam ipſis diebus Feſtis, pomeridianis potiſſimum horis, non ſine ſcandalo, & rixarum, aliorumque criminum ſequela. Cumque Cariſſimus in Chriſto Filius Noſter Carolus utriuſque Siciliæ Rex Illuſtris poſt aliquot annos Urbem ingreſſus ad Nos comiter acceſſiſſet, non omiſit ſummo zeli ſtudio pro hujuſmodi Feſtorum dierum in ſuis Regnis imminutione Nobiſcum agere.

Pont. de hac re diſſertationum conſcii ut aliorum ſententias audiret.

Nos autem cum primum illæ, quas ſupra diximus, inſtantiæ ad Nos pervenerunt, minime labori pepercimus, ut rem ipſam in ſuis fontibus inſpiceremus; quin etiam ſatis amplam Diſſertationem ea de re exaravimus, & publicari curavimus, in qua pleraque a Nobis demonſtrata ſunt, ad hanc minuendorum Feſtorum materiam pertinentia, pluresque hujuſmodi imminutionis viæ indicatæ fuerunt; ſed nihil definitum, aut pro auctoritate ſtatutum fuit, quum id Nobis unice propoſitum tunc fuiſſet, ut aliorum ſententias intelligeremus, non ſolum circa rationem peragendæ Feſtorum dierum reductionis, ſed etiam ſuper ipſius imminutionis ſubſtantia, an eam fieri, vel potius rem in priori ſtatu relinqui præſtaret; itaut, qui reductionem nequaquam faciendam exiſtimaret, minime neceſſe haberet de illius executionis modo inquirere, aut Nobis conſilium præſtare.

Et 40 Patrum conſilium exquiſivit.

Quadraginta porro fuerunt, quorum conſilium requiſivimus; inter quos nonnulli hujus S. R. E. Cardinales, Epiſcopi plures tam Itali, quam ultramontani, reliqui Theologiæ, aut Sacrorum Canonum Profeſſores, vel Eccleſiaſticæ Diſciplinæ rationibus tum Romæ, tum alibi, agendo potiſſimum, experiendoque verſati. Horum omnium reſponſa, juxta mandatum Noſtrum, ſcripto concepta, quæ adhuc apud Nos aſſervantur, cum accepiſſemus; ex prædicto numero, tres ſupra triginta invenimus, qui Feſtorum dierum imminutionem vel neceſſariam, vel utilem omnino fore affirmabant; ex his vero, quindecim Nobis ſuadebant, ut edita generali Apoſtolica Conſtitutione, hujuſmodi imminutionem in univerſa Eccleſia ſtatueremus; alii autem numero octodecim, audiendas eſſe cenſebant inſtantias Eccleſiarum, atque Diœceſum, earumque peculiaribus neceſſitatibus diverſa, atque opportuna ratione conſulendum. Quod vero pertinet ad ipſius reductionis modum; quum in Concilio Provinciali Tarraconenſi, habito ſub ſan. mem. Prædeceſſore Noſtro Benedicto XIII. Pontifice de Nobis optime merito, conditum fuerit Decretum, ut, accedente Apoſtolicæ Sedis approbatione, & auctoritate, ac ſalva ſub obligatione ſanctificandi, ut prius, omnes dies Dominicos, & ſolemniores quaſdam Feſtivitates, quibus nimirum & aſſiſtendum foret Sacrificio Miſſæ, & abſtinendum ab operibus ſervilibus; in aliis quibuſdam Feſtis minus principalibus tenerentur quidem Fideles ex præcepto Miſſam audire, ſed reliquum diei tempus operibus, & laboribus quibuſque exercendis, etiam ſervilibus nuncupatis, licite impendere poſſent; cumque ipſius Concilii Patres Anno Domini MDCCXXVIII. hujuſmodi Decreti approbationem, & confirmationem a præfato Benedicto Prædeceſſore petiiſſent, idemque Prædeceſſor Anno ſequenti 1728. Decretum ipſum per ſuas Apoſtolicas Literas in forma Brevis approbaſſet, & confirmaſſet; ex præfatis XXXIII. conſulentibus, viginti tres in eo concordes fuerunt, ut Feſtorum dierum reductio juxta formam, & methodum Decreti Conciliaris Tarraconenſis fieri deberet, reliquis decem in diverſas ſententias abeuntibus; aliis nempe tollendas omnino cenſentibus Feſtivitates aliquot ex his, quas Urbanus VIII. ſervari mandaverat; aliis proponentibus plurſum feſtivitatum conjunctionem in unam diem de præcepto ſanctificandam; aliis vero complura Sanctorum Feſta in dies Dominicos transferentibus.

Major numerus reductionem faciendam cenſuit.

Aliqui etiam per generalem Conſtitutionem, alii non.

Et quid circa quædam.

Summa rationum, quæ adducebantur.

Nos autem horum omnium conſiliis perlectis, matureque perpenſis expedire judicavimus generalem hac de re Conſtitutionem edere, quum Nobis animo

Pontifex nil generale statuit præcipere, ſed peculiares

Episcoporum instantiæ expectare statuit.

mo obversarentur multimodæ difficultates olim adversus prædictam Urbani Prædecessoris Constitutionem excitatæ ab iis ipsis, qui pro illius promulgatione consilium dederant, & preces obtulerant. Quapropter, ut & Apostolicæ Sedis auctoritati, ac dignitati prospiceremus, & simul ostenderemus, quanto in honore apud Nos habeantur Venerabiles Fratres Nostri Ecclesiarum Antistites quos quidem suarum Diœcesum necessitates optime intelligere, maximeque zelo pro Dei cultu, & gloria flagrare non dubitamus, id Nobis servandum proposuimus, & reipsa servavimus, ut nihil hac in re decerneremus, nisi postquam Episcopi pro suis quique Diœcesibus, aut Metropolitani, de Suffraganeorum consilio, & assensu pro suis Provincialibus, peculiares Ecclesiarum, & Populorum necessitates Nobis demonstrantes, Festorum dierum imminutionem postulassent. In quo tamen non cuilibet angustæ Diœcesis Episcopo id optanti annuendum censuimus, nisi simul finitimi alii Præsules id ipsum expeterent: quo scilicet ritus, & disciplinæ uniformitas, quantum fas esset, in vicinis, atque conterminis Diœcesibus conservaretur. Præterea nihil innovari voluimus, non solum in hac Nostra Romana Urbe, pro qua peculiares quædam circumstantiæ ponderandæ sunt, quæ aliis Civitatibus, ac Diœcesibus aptari nequeunt: sed nec in Nostra Bononiensi Civitate, ac Diœcesi, cujus Pastorale regimen una cum Supremo Pontificatu retinemus: ne scilicet aliis exemplo, & judicio Nostro præire voluisse videremur, ut pro suis Diœcesibus, licet inviti, id facerent, quod nos ipsi Bononiæ fecissemus: aut hominum censuram adversus illos excitaremus, qui non idem egissent, quod Nos statuisse viderent in Diœcesi regimini Nostro immediate subjecta.

Ideoque, instantibus Episcopis, in aliorum Diœcesibus observantiam nonnullorum Festorum relaxavit.

Hanc igitur agendi normam constanter sequentes, oblatis Nobis multorum Episcoporum petitionibus, præceptum observandi dies Festos in pluribus Diœcesibus, atque Regionibus, juxta modum inferius dicendum, benigne relaxavimus: Nec aliquid invenire est hac in re ullibi a Nobis fuisse statutum, sine præcedentibus instantiis, & causarum expositionibus, pro singulis Civitatibus, & Diœcesibus, ex parte earumdem Antistitum ad Nos, & Apostolicam Sedem delatis. Quod vero spectat ad modum relaxandi hujusmodi præceptum: quum adverterimus, legem audiendi Missam, ab aliis feriandi ab operibus servilibus, distinctam plane, & separabilem esse: ipsosque etiam Episcopos non solum frequenter agrorum cultoribus, sed & urbanis quandoque Operariis, haud difficulter concedere, ut dies Festos, officio Missæ dumtaxat assistendo, sanctificent, de cetero autem laboriosis operibus incumbere valeant: quin etiam a quibusdam Moralis Theologiæ Scriptoribus, licet audacter, assertum fuisse viderimus, immunes esse a peccato pauperes, & inopes, qui Festis diebus etiam solemnioribus, quo valeant egenas familias suas sustentare, audito Sacro, laboribus manuum suarum, quantumvis servilibus, per plures horas occulte, & sine scandalo occupantur: cumque potissimum Tarraconensis Decreti ab Apostolica Sede, ut supra dictum est, approbati illustre exemplum præ oculis haberemus: In admittendis Episcoporum Instantiis, hanc observavimus methodum, ut, firmam, & ratam relinquentes utramque legem de audienda Missa, & de abstinendo ab operibus servilibus in omnibus diebus Dominicis, & in præcipuis quibusdam anni Festivitatibus, aliarum minus solemnium sanctificationem ita deinceps fieri permitteremus, ut, audita Missa, reliquum diei tempus Pauperibus liberum esset ad laboriosa quæque opera exercenda. Neque vero facilem auditum apud Nos invenerunt aliquorum Antistitum preces, qui Festorum dierum imminutionem alia via, & ratione in suis Diœcesibus fieri optabant translatis nimirum in dies Dominicos Sanctorum Festivitatibus per hebdomadas occurrentibus.

Modus, quo indultum fuit concessum, refertur.

Hæc indulta non immutant Catalogum Urbani VIII.

Per hæc autem minime detractum censeri debet providæ Constitutioni Prædecessoris Nostri Urbani Papæ VIII., quam & Apostolico illius zelo dignam, & eorum temporum rationibus maxime aptam fuisse agnoscimus, & profitemur. Nec aliter profecto de illa nos judicare decendum esset, etiamsi (prout fert earum legum natura, quæ ad Ecclesiasticam disciplinam, mutationibus merito subjectam, unice pertinent), ex novis non levibus, neque pro ingenio excogitatis causis, sed tot insignium Ecclesiæ Præsulum judicio comprobatis, plures dies Festi de præcepto in Urbani Catalogo descripti, ex observandorum dierum numero exempti omnino fuissent. Ideoque multo minus hoc dici potest, ubi nulla ex Festivitatibus in ea Constitutione designatis peculiari cultu, & sanctificatione privata est; sed in aliquibus dumtaxat permissum fuit, ut Divinis Mysteriis religiosa saltem præsentia celebratis, cuilibet licitum esset, operibus, & laboribus humanæ vitæ utilibus, & necessariis intendere.

Parùm tamen scripserunt an recte Episcopi id petant.

Quod enim Ecclesiastica disciplina, salvo honore præcedentibus Constitutionibus, earumque auctoribus debito, & sine eorum reprehensione, atque injuria, immutari valeat, innumeris possemus exemplis apertissime comprobare, a quibus, cum in re minime dubia versemur, recensendis supersedemus, illudque solum monuisse sufficiat, tunc demum innocuam esse antiquæ disciplinæ mutationem, dum non temere, atque inconsulto, sed a legitimis Superioribus, & justis de causis fiat, quas Innocentius III. Prædecessor Noster in Concilio Lateranensi IV. *Can.* 50. commemorat.

Quorum difficilis pax Ecclesiastica turbari posset.

Et Nos quidem jure nobis polliceri posse videbamur, dum circa propositam dierum Festorum imminutionem adeo caute, adeo ex aliorum potius sententia, quam ex auctoritate, qua fungimur, omnia ad hunc diem agere studuimus, nec nostram agendi rationem in aliorum censuram, & offensionem incidere debere, nec Ecclesiæ pacem, quæ Nobis summopere cordi est, ullo modo turbandam fore. Verum nonnulla intervenerunt, quorum causa eam Nobis spem in irritum cessisse dubitamus. Quum enim inter doctos disputari cœperit, recte ne, an secus, Episcopi faciant, qui ab Apostolica Sede postulant, ut liceat in suis Diœcesibus aliquos dies Festos de præcepto minus principales sola Missarum auditione sanctificare, *non interdicto in reliquis horis negociorum*, & operum etiam servilium exercitio; quamvis facile intelligamus hujusmodi dissidia ex diversa hominum judicandi, & opinandi ratione ortum habere, humanasque res omnes similibus dissentionibus plerumque subjectas esse; nihilominus ab aliquibus doctis, probisque Viris demonstratum Nobis est, in hac controversia, scribentium stilum intra innocuæ disceptationis *terminos non constitisse*; dubitarique posse, ne ab improbandis postulationum studiis, ad ipsius concessionis reprehensionem sensim disputatio transierit, adeoque incaluisse concertationis æstum, ut in publicis Libris, & Scripturis, graviores accusationes, & censuræ in contrariæ sententiæ defensores utrimque conjectæ fuerint; ex quo sane novarum turbarum occasio, cum Ecclesiasticæ pacis detrimento, existere posset.

Pontifex de hac unice sollicitus.

In hoc statu rerum, Nos unam ab altera consultationis causa sejunximus. Quæcumque circa Nostram agendi rationem dicta, & conscripta palam, Nobis observanda offerebantur, ea nec audire voluimus; sed, testimonio conscientiæ Nostræ contenti, illa omnia vel negleximus, vel nimio contendentium ardori condonavimus. Quod vero spectat ad ipsam ferventis disputationis naturam, illius examen primum demandavimus nonnullis in Theologica facultate præstantibus Viris; qui sane omnibus visis, atque perpensis, retulerunt, neutra ex parte ullum Catholici dogmatis caput in controversiam adductum fuisse, nihil adversus Urbani VIII. Constitutionem contumeliose, aut irreverenter esse dictum, nullum esse locum in contendentium scriptis, quantumvis adversariorum censura notatis, cui genuinus Catholicus sensus revera non subsit. Approbato Theologorum judicio, quod luculentissimis scriptis ediderunt, quid facto opus esset, ut ulterioribus perturbationibus occurreremus, exquisivimus; & aliquot Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, aliorumque Ecclesiasticæ Disciplinæ peritorum consilium fuit, ut uni-

Eorum scripta examini subjicit.

Censura Examinatorum.

Et aliorum consilia ulteriori providentia.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

versæ quæstioni, auctoritate nostra Apostolica, silentium imponeretur, publicandisque in posterum super ea libris, & scriptis aditus intercluderetur; id quod a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, ad alias extinguendas controversias similiter exardescentes, non semel factum fuisse constaret. Horum Consilium Nos, matura deliberatione præhabita, & probavimus, & exequendum statuimus; eo maxime, quod, si scribentibus pro una, aut altera sententia, hic finis propositum est, ut Ecclesiarum Antistites vel a petendo minuendorum Festorum Indulto retrahantur, vel ad illud postulandum incitentur, tot sunt, quæ ad hunc diem in utramque partem scripta, & dicta fuerunt, ut quilibet Episcopus satis in illis habeat, quo suum denique consilium capere possit, prout ad optimum Diœcesis suæ statum, & ad Dei gloriam magis expedire judicaverit.

Decernitur propterea.

Quapropter Nos hujusmodi consilio adhærentes, de Apostolicæ Potestatis plenitudine, præsentis nostri Decreti vigore, omnibus, & singulis infrascriptis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis infra statuendis, prohibemus primo, ne ullam hujus Decreti explicationem, interpretationem, aut commentarium, nec multo minus ullum Librum, Dissertationem, Epistolam, seu alterius generis opus, quo decretum ipsum sive directe, sive indirecte oppugnetur, edere, aut publicare audeant.

I. *Ne super Decreto hujusmodi quidquam scribatur.*

Secundo vetamus, & interdicimus, ne ullos in posterum Libros, Libellos, relationes, Theses, Folia, Epistolas, vel alterius cujuscumque generis Opera, & Scripta, in quibus de immutatione dierum festorum de præcepto, aut de facultate concedenda, vel deneganda, ut audita Missa in nonnullis minus principalibus anni festis fas sit operibus servilibus vacare, sive ex professo, sive incidenter agatur, sive cum vero, sive cum ficto Auctoris nomine, sive sub alieno, vel etiam sine alicujus nomine Typis imprimere, vulgare, seu alia quacumque ratione in lucem edere præsumant. Tertio quæcumque ad hunc diem hac super re edita fuerunt Opera, & scripta, iterum prælo subjici, & recudi, multoque magis nova folia, Opera, Epistolas, Dissertationes, aliaque præmissa, post hæc, sub anteriori data, fraudulenter imprimi, aut publicari, similiter prohibemus; Decernentes, quæcumque hujusmodi Opera, & Scripta, in spretum, & fraudem præsentis Decreti, imprimi de cetero forsan, vel alias ut supra dictum est, in lucem prodire contingat, ea omnia, & singula, absque alio examine, & in pœnam inobedientiæ, & contumaciæ, in Indicem Librorum prohibitorum quamprimum referri. Hujus autem Decreti lege omnes, & singulas cujuscumque status, gradus, conditionis, & dignitatis Personas Ecclesiasticas, & seculares, & cujuscumque Ordinis, seu Congregationis, & Instituti, etiam Societatis Jesu, & Militiæ Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, aliorumque etiam specialem, & individuam mentionem requirentium Ordinum, Regulares, aliosque Ecclesiasticos quoscumque, etiam Episcopali, Archiepiscopali, & Patriarchali dignitate fulgentes, & S. R. E. Cardinales æqualiter teneri, & expresse comprehendi decernimus, & declaramus. Contravenientes vero, præter Librorum, & Operum prohibitionem, ut præfertur, si quidem Laici fuerint, in excommunicationem majorem latæ sententiæ, a qua nemo, præter Nos, & Successores Nostros Romanos Pontifices, nisi in mortis articulo, ipsos absolvere valeat; Ecclesiasticos autem usque ad Sacerdotalem gradum inclusive, pœnam suspensionis a divinis; in Superioribus vero gradibus constitutos, suspensionis ab exercitio Pontificalium, & a perceptione fructuum suorum Beneficiorum, Pensionum Ecclesiasticarum, Monasteriorum, Episcopatuum, & Archiepiscopatuum, aliorumque Ecclesiasticorum redituum quorumcumque, quarum pœnarum relaxationem, & respectivam rehabilitationem, Nobis, & Successoribus Nostris Romanis Pontificibus privative reservamus, ipso facto, absque alia declaratione incurrere decernimus, & sancimus. Præterea Typographos, & Bibliopolas, qui Libros, Scripta, aut Folia hujusmodi, contra Decreti Nostri legem, Typis imprimere, aut recudere, seu vulgare, & venumdare ausi fuerint, omnibus, & singulis pœnis tam pecuniariis, quam corporis afflictivis, quæcumque statutæ sunt adversus eos, qui libros prohibitos imprimunt, aut evulgant, sive venales proponunt subjacere, & re ipsa mulctari, & plecti volumus, & mandamus.

II. *Neque super Indultis concedendis, vel denegandis pro immutatione Dierum Festorum.*

III. *Quæcumque scripta, antea jam facta, denuo non imprimantur.*

Omnes ad hujus Decreti observantiam tenentur.

Pœnæ contra inobedientes.

Ut autem nemo de præmissis ignorantiam allegare, aut prætendere possint, volumus, & mandamus, hoc ipsum decretum, seu illius exempla, ad valvas Basilicarum Urbis, & Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis Innocentianæ, & in aliis solitis locis ipsius Urbis, per Cursores Nostros publicari & affigi; atque ita publicatum, & affixum, omnes, & singulos perinde afficere, & arctare, ac si unicuique personaliter intimatum, & notificatum fuisset; Ac præterea ipsius transumptis, seu exemplis, etiam impressis, cujuscumque Notarii publici manu subscriptis, ac sigillo personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, parem omnino fidem ubique locorum ab omnibus haberi, ac si decretum ipsum Manu nostra subscriptum ipsis foret exhibitum, vel ostensum.

Publicationi in Urbe præstita tribuitur vis specialis intimationis omnibus facta.

Exemplis fides tribuitur.

Datum Romæ in Palatio Apostolico Quirinali die XIV. Novembris MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Nono.

Dat. Pont. ann. 9 die 14 Novembris 1748.

Publicat. per Magistrum Cursorum more solito in Urbe die 16. Novembris 1748.

CAPUT X.

De Martyrologio Romano.

CUm Joannis V. Portugaliæ, & Algarbiorum Regis Fidelissimi jussu nova Martyrologii Romani adornaretur editio, ceteris, quæ præcesserant, nobilior, atque accuratior, e re nostra futurum putavimus, si & Nos ad egregium opus perficiendum, aliquid Apostolico muneri non incongruum conferremus. Novam itaque editionem quamplurimis Sanctorum nominibus locupletari jussimus, ac præsertim S. Siricii Pontificis, cujus cultum ut latius promoveremus, Decretum mox edidimus pro ejus officio, & Missa celebrandis. Laborum nostrorum hac super re rationem omnem in nostra Epistola memorato Joanni V. conscripta satis declaravimus, quam proinde subjicimus, & cui decretum pro Officio, & Missa S. Siricii adjungimus.

SS. D. NOSTRI BENEDICTI XIV.

P. O. M.

Literæ Apostolicæ de Nova Martyrologii Romani Editione.

Ad Joannem V. Portugalliæ, & Algarbiorum Regem Illustrem.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Charissime in Christo Fili Noster Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Nova Editionis Martyrologii Romani, causa, & occasio.

POSTQUAM intelleximus, Majestatem Vestram mandata dedisse dilecto Filio Emmanueli Pereira de Sampajo Commendatori Militiæ Domini Nostri Jesu Christi, & negotiis Majestatis Ve-

Veſtræ apud Nos, & Sedem Apoſtolicam præpoſito, ut Romanum Martyrologium, quo & Regnorum Veſtrorum, & totius Orbis Catholici commodo, atque utilitati conſuleretur, ſplendore, ac diligentia quadam præcipua, in hac alma Urbe imprimendum curaret; ab eo autem, provido conſilio ſelectum fuiſſe navum, atque induſtrium Typographum, qui pridem nitidiſſimos Evangeliorum, atque Epiſtolarum Codices ſeorſim editos, eadem Majeſtate Veſtra id mandante, ſumptuſque miniſtrante, prælo ſubjecerat; Virum item Eccleſiaſticum, probitate, atque ejuſmodi Rerum peritia inſtructum, fuiſſe deſignatum, ut nova Martyrologii Editio, ceteris quæ præceſſerunt, nobilior, atque accuratior in lucem prodiret: Poſtquam hæc intelleximus, vehementer in Domino gravisi ſumus; atque Majeſtatem Veſtram, de cujus in rem Divinam, & ſacros Eccleſiæ Ritus inſigni pietate ac munificentia, præclara ſupperunt argumenta, meritis efferre laudibus non ceſſavimus. Hac vero opportunitate Nobis oblata, quamvis aſſiduis Apoſtolici Miniſterii curis ita diſtineamur, ut nonniſi ſubſecivæ quædam, quibus privatis ſtudiis vacare liceat, aliquando ſuperſint horæ, e re Noſtra futurum putavimus, ſi & nos ad egregium Opus perficiendum, aliquid Apoſtolico muneri non incogruum conferremus.

Ejus finis, itemque utilitas.

II. Minime Nos fugiunt multæ, graveſque controverſiæ, quæ circa Romanum Martyrologium agitantur; ab aliis quidem, quos ſcientia inflat, inexplebili quadam dubitandi prurigine; ab aliis vero, qui ad ſobrietatem ſapiunt, eo conſilio, ut quæ ſubobſcura ſunt, vel incerta, nova quadam veritatis luce donentur. Ab hiſce tamen quæſtionibus duximus omnino abſtinendum; quandoquidem hac in re illud Nobis propoſuimus, ut ab accuratis Martyrologii correctionibus, quarum prima Gregorio XIII. Prædeceſſore noſtro Eccleſiam gubernante, altera vero ſub Urbano VIII. Noſtro item Prædeceſſore peracta eſt, de quibus verba fecimus in Noſtro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 17. Editionis Patavinæ, qua una *in* locorum allegationibus hic utimur, nullo pacto recedamus. Quocirca, ſi quæ infra dicturi ſumus, rite expendantur, Majeſtati Veſtræ perſpectum erit, Noſtras haſce in Martyrologio curas eo tandem contendere, ut quæ poſt evulgatas correctiones ſupervacanea occurrunt, reſecentur; quæ vero deficiunt, ſuperaddantur. Hoc autem ſemel poſito, & anteactis emendationibus nihil detrimenti, & novæ huic Editioni utilitatis multum accedit.

Prolixiora quædam Sanctorum Elogia contrahuntur.

III. Nedum Sanctorum nomina, ſed & illorum Elogia, hoc eſt brevior quædam, & compendiaria de eorum virtutibus, vel morte, quam pro Chriſti fide fortiter obiverunt, oratio, Romano Martyrologio apponitur. Porro ejuſmodi Elogia non jam cujuſque arbitrio concinnanda ſunt, ſed, poſt editum Decretum de Sancti alicujus nomine Romano Martyrologio inſcribendo, ejus Elogium ex uſu recepto, a Venerabilium Fratrum Noſtrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præpoſitorum Congregatione examinandum eſt, atque probandum; tandemque Romani Pontificis confirmatio accedat neceſſe eſt; ut in memorato Opere *de Canonizatione lib.* 4. *par.* 21. *cap.* 18. *num.* 4. multis diſſeruimus. Hac in re, nonnulla in Martyrologio offendimus, quæ nimia laborant prolixitate. Enimvero aliquot occurrunt Elogia Sanctorum, eorum præſertim, qui recenti ævo in Canonem relati ſunt, in quibus multa inutiliter abundant verba; ideoque facili ratione in breviorem ſermonem contrahi poſſunt. Hiſce in caſibus verboſam orationem duximus amputandam; ea lege tamen, ut integra ſervetur ſententia; atque hac in parte brevitati conſulatur, quam in veterum Sanctorum Elogiis in Martyrologium illatis deprehendimus.

Cur veteres Editiones in multis deficiant.

IV. Etſi vero abſoluta jam fuerit gemina illa Martyrologii correctio, cujus ſupra meminimus; non ideo tamen vetitum, nova Sanctorum nomina in Martyrologium inferre, modo id rite, atque ex ordine fiat, hoc eſt eæ omnes, quas Apoſtolica Sedes præſcripſit, ſerventur Regulæ, de quibus multa a Nobis fuſo calamo prolata ſunt in citato *cap.* 18. *præfati Operis de Canonizatione Sanctorum*.

Hinc annis inſequentibus, plura Sanctorum nomina Elogiis decorata, in Martyrologium, prævio Sacræ Congregationis Decreto, ac Summi Pontificis approbatione, translata ſunt. Dolendum vero, quod e Sanctorum nominibus bene multa, in variis, quæ procuſæ ſunt Martyrologii editionibus, fuerint prætermiſſa, ex oſcitantia, atque incuria eorum, quorum intererat Acta Congregationis adire, Decreta colligere, iiſque ad novam nominum acceſſionem prudenter uti. Quidnam circa nomina Sanctorum Martyrum Stephani Abbatis, & ducentorum Monachorum, & ſancti Petri de Cardegna olim contigerit, ſatis notum, neque injucundum erit paucis repetere. Decreverat Clemens VIII. Romanus Pontifex, inſtante Cardinali Baronio, ut horum Martyrum nomina una cum Elogiis Romani Martyrologii tabulis inſcriberentur. In iis tamen, quæ ſubſequutæ ſunt, Martyrologii Editionibus res ſecus accidit, quandoquidem ob Typographorum indiligentiam Martyrum illorum memoria Romanum Martyrologium diu caruit. Hinc nos adhuc in minoribus poſiti, quo tempore Promotoris Fidei munere fungebamur, illud curavimus, tandemque obtinuimus, ut Sacræ Congregationis juſſu communis error caſtigaretur, & Martyrum illorum nomina ſequuturis Editionibus omnino aſſuerentur. Qua de re in citato *cap.* 18. *num.* 6. Operis Noſtri pridem egimus.

Pari laborant vitio nupera Martyrologia.

V. Ne autem in id, quod in aliis olim reprehendimus, improvidi dilaberemur, mandavimus ut ex actis Sac. Rituum Congregationis Decreta omnia de Sanctorum nominibus Martyrologio inſcribendis huc uſque edita colligerentur, atque ut Romani Martyrologii Editiones quamplurimæ, eæ potiſſimum, quæ omnium noviſſimæ Typis excuſæ ſunt, conſulerentur, ut ſi qui occurrunt defectus, facilius innoteſcerent. Has inter una Nobis oblata eſt Editio omnium poſtrema, quæ Venetiis anno 1745. prælo ſubjecta eſt. Verum ne iſtud quidem Exemplar integrum plane, & numeris omnibus abſolutum occurrit, tum quia nonnulla Sanctorum nomina, quæ ex anterioribus Decretis deſcribenda erant, deficiunt: tum quia inſequentibus annis nova facta eſt Sanctorum acceſſio, quæ idcirco in nupero illo Martyrologio deſideratur.

Sanctorum, quorum nomina hic addantur, ſeries aſſeritur.

VI. Hinc ne Romanum Martyrologium ſua fraudetur integritate, oportuit novam hanc Editionem quamplurimis Sanctorum nominibus locupletare; quorum ſeries in ſtatos anni Eccleſiaſtici dies diſtributa, ea eſt, quæ ſequitur.

Beatus Gregorius X.

Sextadecima die Februarii additur a Nobis *Beatus Gregorius X.* cujus in prælaudato *de Canonizatione Sanctorum Opere* non ſemel meminimus, nimirum *lib.* 1. *cap.* 20. *num.* 17. *lib.* 2. *cap.* 24. §. 37., *& cap.* 42. *num.* 3. *atque in VIII. Appendice ad calcem lib.* 2. ubi integram atteximus Relationem, quæ hac in cauſa ab Auditoribus Cauſarum Noſtri Palatii Apoſtolici elucubrata eſt.

Beata Zita.

Die vigeſimaſeptima Aprilis *Beata Zita*, de qua in nuper memorato Opere *lib.* 2. *cap.* 24. §. 27.

Beatus Nicolaus Albergatus.

Decima Maji *Beatus Nicolaus Albergatus*, de quo item in eodem Opere *lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 16., *& lib.* 3. *cap.* 33. *num.* 7., ac rurſus in *Bullario Noſtri tom.* 1. *Conſtitut. CVIII.* Conſulendum item Noſtrum Opuſculum de *Sanctis Bononienſibus*, cujus altera Editio, dum hæc ſcribimus, Typis ſubjicitur Patavinis.

B. Joannes de Prado.

Die vigeſimaquarta Maji *Beatus Joannes de Prado*. Ejus acta, & monumenta proſtant *in lib.* 1. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 27. *num.* 8.

S. Eneco Abbas.

Prima die Junii *Sanctus Eneco Abbas*, cujus meminimus *lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 10., *& lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 18. *num.* 8. Operis, de quo ſupra.

B. Benedictus XI.

Septima Julii *Beatus Benedictus XI.* de quo *in altero* Operis Noſtri *libro cap.* 28. §. 46., *& cap.* 42. *num.* 8.

S. Dominicus de Sylos.

Vigeſima Decembris die *Sanctus Dominicus de Sylos* Abbas Ordinis ſancti Benedicti, de quo in memorati Operis *lib.* 4. *cap.* 18. *num.* 16.

Alia Beatorum Martyrum adduntur nomina.

VII. Etſi vero in Romano Martyrologio, juxta Regulas a Sac. Rituum Congregatione ſtatutas, atque a Summis Pontificibus pluries confirmatas, enumeranda non ſint nomina Servorum Dei, qui in Beatorum dumtaxat numerum, non etiam

in Sanctorum Canonem relati sunt; qua de re multis egimus *lib. 4. part. 2. cap. 18. n. 2. ac 9. præallati Operis de Canonizatione Sanctorum*, ubi etiam nonnulla Sac. Congregationis Decreta protulimus; nihilominus aliquando contigit, ut Romani Pontifices, gravibus, justisque causis ita suadentibus, vel ipsa Beatorum nomina in Romanum Martyrologium intulerint; resque patet exemplis bene multis, quæ a Nobis allata sunt *in præcitato Opere, & loco sub num. 9.* Pari œconomia & Nos aliquot nomina Beatorum Martyrum, de quorum martyrio, miraculis, ac cultu aliquibus Ecclesiis, & Diœcesibus permisso, diligenti habita discussione plane constat, novæ huic Martyrologii Editioni diximus adjicienda. Id autem benigniori quadam dispensatione a Nobis gestum est; tum quia Martyrum cultus in Ecclesia Dei antiquior est cultu Confessoribus exhibito, ut in *lib. 1. Operis de Canonizatione cap. 2. n. 9. & seqq., & cap. 5. num. 3. & seqq.* pluribus demonstravimus; tum etiam, quia Martyrologia ideo fuerunt instituta, ut præsens, ac perpetua illustrium Heroum, qui pro Christi nomine vitam, ac sanguinem profuderunt, memoria ceteris Fidelibus exemplo esset, atque animos adderet. Insequentibus vero temporibus Sanctorum Confessorum, ac Virginum nominibus Martyrologia aucta sunt. *Nomen quoque Martyrologii, quod olim sonabat dumtaxat Indiculum Sanctorum Martyrum, nunc extensum est ad Syllabum plurimorum aliorum Sanctorum Confessorum, ac Sanctarum Virginum;* verba sunt *Theophili Raynaudi tom. 18. suorum Operum pag. 500.*

Enumerantur. VIII. Eos igitur Beatos Martyres, quorum nomina novæ huic Martyrologii Editioni inseruimus, enumeremus.

Viginti-sex Martyres Japoniæ. Die quinta Februarii addita a Nobis est *Commemoratio viginti sex Martyrum Japonensium*; e quorum numero tres ad Societatem Jesu pertinent; sex, nimirum tres Sacerdotes, totidemque Laici, ad Ordinem sancti Francisci; qui vero superstunt reliqui, secularibus accensendi. Relationem de illorum martyrio ab Auditoribus Causarum Palatii nostri Apostolici habitam, exhibet *Appendix II. ad lib. 3. Operis de Canonizatione Sanctorum*, in qua Martyris cujusque nomen singillatim exprimitur. De eorum cultu consulantur Literæ Apostolicæ in forma Brevis *apud Bollandianos tom. 1. mensis Februarii pag. 740.* Consulenda item, quæ a Nobis dicta sunt *lib. 1.* præfati Operis *cap. 30. num. 1.*

Novemdecim Martyres Gorcomienses. Nona Julii accedit *Commemoratio Novemdecim Martyrum Gorcomiensium*, de quibus egimus in mox allato *cap. 30. num. 10., & in Appendice VI. ejusdem lib. 1. pag. 403.* (nunc 310.) Ex Literis Apostolicis in forma Brevis a Clemente X. Prædecessore Nostri datis, & cultus hisce Martiribus exhibendus probatur, & eorumdem Martyrum nomina expressa leguntur. Ex his, undecim enumerandi ex ordine Fratrum Minorum sancti Francisci de observantia; duo ex Fratrum Prædicatorum Ordine; duo item ex Ordine Præmonstratensium; unus ex Ordine Regulari sancti Augustini. Ceteri omnes Sacerdotes, & Parochi seculares habendi sunt.

B. Petrus de Arbues. Decimaseptima Septembris Commemoratio *Beati Petri de Arbues*, de cujus martyrio a Nobis actum *in citato lib. 1. de Canonizatione Sanctorum cap. 30. num. 4.* Literæ Apostolicæ Alexandri VII. super illius Cultu extant in Bullario Rom. *tom. VI. Constit. CXXXIX.* ejusdem Pontificis.

B. Josaphat Polocensis. Postremo in duodecimam Novembris diem rejecimus Commemorationem *Beati Josaphat Archiepiscopi Polocensis*. Seriem Actorum, quæ ad illius Causam pertinent, in superius citato *cap. 30. lib. 1. num. 2.* commemoravimus. Relationem, quæ pro more illius ætatis ab Auditoribus Causarum Palatii Nostri Apostolici confecta est, exhibet *Appendix III. ad lib. 3. de Canonizatione Sanctorum pag. 520.* (nunc 398.) *& seqq.* Literas Apostolicas in forma Brevis super ejusdem Martyris Cultu, suppeditat Bullarium Romanum *tom. V. Constit. CCCIV.* inter eas, quæ Urbano VIII. Prædecessori Nostro adscribuntur.

Alii pertinentium Editionum defectus apparuntur. IX. Eos inter, quorum nomina Romano Martyrologio sunt consignanda, præcipuo quodam jure locum sibi vindicant Sancti, de quorum Canonizatione extant Apostolicæ Literæ plumbeo signo munitæ. Hac in re non semel deficiunt Martyrologii Editiones, quæ novam hanc præcesserunt. Si causam inquiramus, gemina occurrit: una quidem a monumentorum obscuritate; altera vero ab iis, quæ posteriori ævo peractæ sunt, Canonizationibus repetenda. Quo tempore utraque correctio sub Gregorio, atque Urbano absoluta est, nonnullæ Constitutiones, sive Apostolicæ Literæ de peculiari quapiam Canonizatione erant imperviæ; quæ tamen insequentibus annis ex ignorantiæ tenebris erutæ sunt. Hinc nil mirum, si Martyrologia, vel post sedulam correctionem, omnimoda careant integritate. Rursus, absolutis emendationibus, atque novis Martyrologii Editionibus prælo subjectis, nova in dies Beatorum nomina in Sanctorum Canonem relata sunt. Hinc quotquot ante Canonizationes prodierunt Martyrologia, hac in parte deficiant necesse est. Ex quo capite vel ipsa omnium recentissima Editio Venetiis procusa anno 1745. suos hac in re patitur nævos. *In lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 18. num. 6. & 7.* aliquot afferuntur exempla Apostolicarum Literarum, quæ post memoratas correctiones inventæ sunt; aliquot etiam recitantur Decreta, quæ nomina Sanctorum, de quibus Apostolicæ Literæ loquuntur, Martyrologio inscribenda jubent. Utrique incommodo hac nova Editione occurrimus; siquidem Sanctorum nomina, sive ex Literis Apostolicis, quæ pridem latebant, eruta; sive recentiori ævo in Canonem Sanctorum relata, describi curavimus. *Nova nominum fit accessio.*

Quocirca decima mensis Januarii juremerito additur nomen *Sancti Willhelmi Archiepiscopi Bituricensis*, quem Honorius III. an. 1218. Sanctorum Catalogo adnumeravit. Literas Apostolicas, quæ Canonizationem testatam faciunt, exhibet *Codex Constitutionum Summorum Pontificum de solemni Canonizatione Sanctorum*, a Justo Fontanino Archiepiscopo Ancyrano collectus, ac Romæ editus an. 1729., in quo Honorii Constitutio refertur ordine XXXIII. *S. Willhelmus Archiepiscopus Bituricensis.*

Die decimanona ejusdem mensis nomen *Sancti Wulstani Episcopi Vigornienſis*, quem Innocentius III. an. 1203. Sanctorum fastis adscripsit; resque indubia est *ex Constitutione num. XXX.* in memorato Fontanini Codice typis impressa. *S. Wulstanus Episcopus Vigornienſis.*

Quarta Februarii nomen *Sancti Josephi a Leoniſſa*, qui solemni ritu in Sanctorum numerum a Nobis relatus est. De illo egimus in Opere *de Canonizatione Sanctorum l. 1. c. 24. n. 13., & in Apendice VI. ejusdem lib. pag. 405.* (nunc 311.) Nostras item de Canonizatione Literas dedimus die 26. Junii 1746.; quarum Exemplar *in Bullarii Nostri tom. II.*, qui sub Typis desudat adhuc, patet legentibus. *S. Joseph a Leoniſſa.*

Decimatertia die ejusdem mensis nomen *Sanctæ Catharinæ de Ricciis*, cujus item solemnis Canonizatio a Nobis peracta est, atque in citato *Bullarii Nostri tom. II.* Canonizationis Bulla producitur. Huc revocanda, quæ scriptis consignavimus in Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 1. cap. 24. num. 13., in Appendice V. lib. 1. pag. 39.* (nunc 306.), *& in lib. 4. part. 1. cap. 19. num. 23. & 24.* *S. Catharina de Ricciis.*

Die decimaseptima Aprilis accedit nomen *Sancti Roberti Abbatis Casæ Dei*, quem Clemens VI. Sanctorum censui adscripsit. Hujusce Canonizationis Bulla est ordine LXIV. in citato Codice. *S. Robertus Abbas Casæ Dei.*

Quarta die Maji nomen *Sancti Godebardi Episcopi Hildesheimenſis*, quem Innocentius II. Sanctis adnumeravit. Bulla Canonizationis profstat in relato Codice sub *num. VII.* Nosque de eodem argumento egimus in Opere *de Canonizatione lib. 1. cap. 8. num. 15.* *S Godebardus Episcopus Hildesheimenſis.*

Die tertiadecima ejusdem mensis nomen *Sancti Petri Regalati*, cujus solemnem Canonizationem peregimus, Bullamque conscripsimus, quæ in secundo *Bullarii Nostri tomo* allegatur. Semel & iterum in Opere Nostro de hac ipsa re sermonem instituimus, nimirum *lib. 2. cap. 24. §. 16., & in Appendice VII. ejusdem libri pag. 429.* (nunc 330.) *S. Petrus Regalatus.*

Secunda Junii nomen *Sancti Nicolai Peregrini Tranensis*, de quo in nostro *lib. 1. de Canonizatione cap. 44. num. 13. & 14.* Diploma super illius Cultu ab Urbano II. editum, jacet Ordine V. in *S. Nicolaus Peregrinus.*

eodem

eodem Canonizationum Codice, de quo supra.

S. Willhelmus Archiep. Eboracensis. Octava Junii nomen *Sancti Willhelmi Archiepiscopi Eboracensis*. De eo loquitur in Opere Nostro *l.* 2. *cap.* 41. *n.* 13. De ejus Canonizatione Bullam dedit Honorius III. quæ in relato Codice occurrit ordine XXXVIII.

S. Franciscus Regis. Sextadecima Junii Nomen *Sancti Joannis Francisci Regis*, qui a Clemente XII. Prædecessore Nostro solemni ritu inter Sanctos adscriptus est. Non infrequens de eo in Nostro Opere incidit mentio. Consulatur *l.* 1. *cap.* 24. *n.* 12. & quæ in finem hujusce libri rejiciuntur *Appendix III.*, in qua Canonizationis Bulla integra exscribitur. Consulatur item *l.* 3. *cap.* 6. *n.* 16.

S. Theobaldus Eremita. Die prima Julii nomen *Sancti Theobaldi Eremitæ*, quem Alexander Papa III. Sanctorum catalogo accensuit, Bullamque edidit, quæ in citato Canonizationum Codice refertur *sub num. XIX.* Licet & hinc Nostrum Opus indigitare, hoc est *lib.* 1. *cap.* 18. *n.* 10. *&* *cap.* 9. *nnm.* 2.

S. Camillus de Lellis. Die quartadecima Julii nomen *Sancti Camilli de Lellis*, qui Sanctorum albo a Nobis adscriptus est, edita defuper Constitutione, de qua in Bullario Nostri *tomo II.* Si quis plura hac de re nosse cupit, Nostrum adeat Opus *l.* 1. *cap.* 24. *num.* 13. *&* *seqq.*, *&* *Appendicem V. ejusdem lib. pag.* 401. (nunc 308.)

S. Franciscus Solanus. In vigesimamquartam diem Julii conjecimus nomen *S. Francisci Solani*, de quo loquuti sumus in præcitati Operis *l.* 1. *Appendice X. pag.* 438. *&* *seqq.* (nunc 340.), *&* *cap.* 24. *n.* 9. *&* 14. Literas Apostolicas de illius Canonizatione edidit Prædecessor Noster Benedictus XIII., atque in prælaudato Fontanini Codice *sub n. CXIII.*, allegatur.

S. Stanislaus Kostka. Decimaquinta Augusti nomen *S. Stanislai Kostkæ*, quem Prædecessor Noster Benedictus XIII. Sanctis adnumeravit, suamque dedit Constitutionem ordine CXV. inter eas, quæ in memorato Canonizationum Codice referuntur. Neque hocce argumentum in Opere Nostro silentio premitur, si percurrantur, quæ diximus *lib.* 1. *Appendice X. pag.* 437. (nunc 339.)

S. Bernwardus Episcopus Hildesheimi. Vigesimasexta Octobris nomen *S. Bernwardi Hildesheimensis Episcopi*, a Cælestino III. inter Sanctos relati, ut patet ex Bulla Canonizationis in præcitato Codice *sub n. XXIV.* Hoc revocari possunt, quæ scripsimus *l.* 1. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 9. *n.* 7.

S. Virgilius Episcopus Salisburgensis. Vigesimaseptima Novembris nomen *S. Virgilii Episcopi Salisburgensis*, quia Gregorio IX. in Sanctorum numerum relatus est, ejusque Constitutio in sæpedicto Codice Canonizationum extat ordine XLIII.

S. Jacobus Piceuus. Vigesimaoctava ejusdem Mensis nomen *S. Jacobi Piceni*, quem, ut ex Bulla CIX. quam Fontanini Codex exhibet, compertum est, prædecessor Noster Benedictus XIII. Sanctorum numero sociavit. Frequentior de eodem occurrit memoria in Opere Nostro, si evolvantur, quæ dedimus *in Appendice X. lib.* 1. *pag.* 437. (nunc 339.) *lib.* 2. *cap.* 51. *num.* 2. tum etiam *lib.* 3. *cap.* 23. *num.* 9. *cap.* 24. *num.* 36. *&* *cap.* 30. *num.* 14.

S. Sturmius Abbas Fuldensis. Postremo in decimamseptimam Decembris diem retulimus nomen *S. Sturmii Abbatis Fuldensis*, de cujus Canonizatione ab Innocentio II. peracta, indubium extat Apostolicæ Constitutionis monumentum in mox relato Codice *sub n. IX.*

Nomen Beati, suppositio Sancti titulo, aliquando immutatur. X. Fatemur, alia proferri posse Sanctorum nomina cum a Nobis, tum a Nostris Prædecessoribus Sanctorum Canoni adscripta, quorum in ea, quam supra coordinavimus, Sanctorum serie nulla fit mentio. Id sane fatemur: Non ideo tamen novæ Martyrologii Editionis integritati quidquam detrahitur. Aliquot nomina, veluti Vincentii de Paulis, Fidelis a Sigmaringa, & aliorum, in anterioribus Editionibus, appositio *Beatorum* titulo, continentur. Supervacaneum idcirco duximus ea hic repetere. Hinc suppositio dumtaxat *Sancti* vocabulo, & veteri *Beatorum* titulo abraso, ea intacta reliquimus. Quod si alia adhuc supersint Sanctorum nomina, quæ in superiori catalogo missa fecimus, nihil inde contra novam hanc Editionem licet opponere. Jam enim præmonuimus, sola eorum nomina, de quorum solemni Canonizatione nulla suboriri potest dubitatio, a Nobis fuisse supradicta. Quotquot igitur proferri possunt e Beatorum, Sanctorumve censu, qui ejusmodi prærogativa carent, aut Romano Martyrologio nullo unquam tempore fuerunt adscripti, a Nobis omittuntur, quia ab eo, quod nobis præscripsimus, deviat instituto.

Multorum studia, ut nova Beatorum nomina Martyrologio inferantur. XI. Huc usque facili tramite, nullaque obsistente controversia, progressa res est. At vero diffusa per hanc Urbem fama, novam Martyrologii Romani Editionem adornari, Sanctorumque nomina in anterioribus Editionibus præmissa, a Nobis in novas Martyrologii Tabulas referri, multorum excitata sunt studia, scripturis atque lucubrationibus admota manus, preces additæ, ut quamplurima Sanctorum nomina in novum hunc Codicem convehentur; quamvis de illorum Canonizatione nullum probatæ fidei suppeteret monumentum. Alii Servorum Dei, Beatorum alii ostentabant nomina, quorum nonnulla Sanctorum titulo decorata sunt, & cultu immemorabili, hoc est spatio annorum centum ante Urbani VIII. Prædecessoris Nostri Decreta illis exhibito, nobilitata. Ad hæc, eorumdem cultum a Sacra Rituum Congregatione maturo judicio expensum atque probatum, Cultus item extensionem, Missa, & Officio, necnon Lectionibus vel de communi, vel etiam propriis pro peculiari quadam Familia, vel Diœcesis concessis, confirmatam, totis urgebant viribus. Quo argumentorum genere ea attingitur controversiæ pars, quæ dicitur de casu excepto a Decretis Summi Pontificis Urbani VIII., de qua fusiore stylo a Nobis actum est *tom.* 2. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 17. *&* *cap.* 24.

Ea tamen refelluntur. XII. Ab hisce tamen petitionibus facili negotio Nos expedivimus. Cum enim juxta præstitutos a Nobis Canones, non liceat in Martyrologium referre nomina illorum, qui post sedulum super virtutibus, atque miraculis examen, solemni ritu in Beatorum dumtaxat numero recensentur; potiori jure nefas erit Martyrologio illos accensere, qui ex nuda cultus immemorabilis approbatione, Beatificati dicuntur per æquipollens; eorum tamen virtutes nec discussæ, nec probatæ fuerunt, antequam pro cultu immemorabili judicium prodiret; ideoque ad trutinam revocandæ sunt, ut eorum Causa ad Canonizationem progrediatur. Haud immerito igitur oblata Nobis petitiones rejecimus; atque ut æquiori animo Postulatores acquiescerent, ea item addidimus, quæ opportune ad rem hanc a Nobis fuerunt exposita *lib.* 4. *de Canonizatione Sanctorum part.* 2. *cap.* 18. *num.* 2. *&* *seqq.* ubi de Cultus argumento cum Missa, & Officio, uberius tractavimus.

Satisfit allatis in contrarium exemplis. XIII. Sat novimus, Prædecessores nostros in Romano Martyrologio aliquando scripsisse nomina eorum, qui solemniter, atque ut ajunt, formaliter in Beatorum numerum relati non fuerant, sed tantummodo per æquipollens, discusso videlicet, ac probato eorum dumtaxat cultu immemorabili, juxta præscriptum Decretum Urbani VIII. Prædecessorum Nostrorum facta veneramur; quominus vero hac in parte eorum vestigiis inhæreamus, ea, quam supra dedimus, monet ratio; ne scilicet a statutis Regulis, quas accurate servandas Nobis proposuimus, pedem moveamus. Præterea, si Martyrologio omnia adjiciantur nomina eorum, quorum cultum immemorabilem Sacra Rituum Congregatio probavit, ingens nominum accedet multitudo, quemadmodum ex nostro *lib.* 2. *de Canonizatione Sanctorum* licet colligere. Cumque horum numerus in dies magis adaugeatur, brevi fiet, ut Romanum Martyrologium tot auctum nominibus, in maximum volumen excrescat.

Argumentum ex inditis Baronii manuscriptis petitum, refellitur. XIV. Ut sacræ Editionis, ac Theologicæ facultatis studia magis excolantur, instituimus Academiam quavis feria secunda cujusque hebdomadæ coram Nobis habendam, ut quotquot ad eam conveniunt docti, ac præstantes viri, stata vice, atque ordine suas, sive de Ecclesiastica Historia, sive de re Liturgica, sive etiam de Sacris Canonibus, ac Theologicis controversiis proferant lucubrationes. Ex his nonnulli, qui soluto conventu, ad privata colloquia a Nobis admittuntur, Nobis signi-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ſignificarunt, inter cetera Manuſcripta; quæ in inſigni Bibliotheca Vallicellana ſervantur, plura eſſe ſplendida quidem monumenta ad Venerabilem virum Cardinalem Baronium tranſmiſſa, quibus probatur, aliqua Sanctorum nomina in Romano Martyrologio immerito fuiſſe prætermiſſa; ideoque, eodem Baronio judice, in novam Martyrologi Editionem, quando eam fieri contingeret, eſſe transferenda. Indicium hoc de invento theſauro libenti animo excepimus. Hinc, nulla interpoſita mora, chartas, & *monumenta* omnia ad Nos deferri curavimus, evolvimus, inſpeximus; ſed, contra præconceptam expectationem, nihil, aut fere nihil ad rem hanc opportunam adinvenimus. Immo vero, quod peculiari admiratione dignum eſt, tantum abeſt, ut egregius ille Cardinalis propenſior fuerit ad inſerenda in novam Martyrologii Editionem Sanctorum illorum nomina, ut potius, ſicut e brevibus quibuſdam notis ab illo additis licet arguere, in oppoſitam ſententiam deſcendere videatur. Enimvero ſcite animadvertit, nominum illorum ſeriem, aut ſolos Dei Servos comprehendere, quorum cultus anguſtis peculiarium locorum finibus continetur; aut ſub latiori Sanctorum titulo Beatos dumtaxat attingere, quorum nomina, juxta eas, quas ſupra memoravimus, regulas, Romano Martyrologio accenſeri non ſolent.

Sanctorum Index Martyrologio inſerendus, ab eruditis conficitur.

XV. Hac cura ſepoſita, ſucceſſit alia, quam Eruditorum ſtudia, ac labores Nobis excitarunt. Hi namque nocturna, diuturnaque manu verſantes Acta Sanctorum a doctis Bollandianis collecta, plura item vetera Martyrologia, Acta Sanctorum Ordinis S. Benedicti a Patre Mabillonio edita, aliaque Eccleſiaſticæ eruditionis monumenta, quibus noſtra ætas abundat, uberem Sanctorum Indicem Nobis exhibuerunt, ut nova Sanctorum copia Romanum Martyrologium diteſceret. Neque a ratione, vel æquitate alienum putabant, quod petebatur. Cum enim ex præfato *lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 18. *num.* 11. Operis Noſtri cognoverint inſcribendos eſſe Romano Martyrologio non ſolum eos, de quorum Canonizatione ex Literis Apoſtolicis ſub plumbo, conſtat, ſed & illos, qui ex veteri more, ac ritu priſcis Eccleſiæ temporibus obſervato, priuſquam Apoſtolica Sedes Beatificationum, & Canonizationum Cauſas ſibi dumtaxat cognoſcendas, & definiendas reſervaſſet, in Sanctorum Catalogum fuerant relati: hoc eodem argumento uſi ſunt, ut Sanctorum illorum nomina, quorum par erat cauſa, & conditio, meritum in Martyrologio tenerent locum.

Circa injuria explodiuntur.

XVI. Et horum tamen vota, ac poſtulata inania dimiſimus. Haud inficiamur, Martyrologio eſſe inſcribendos non ſolum eos, qui juxta recentem Eccleſiæ diſciplinam, ſed & eos, qui juxta veterem Eccleſiæ ritum in Sanctorum numerum relati ſunt. Verum ſi ejuſmodi ritum, atque uſum antiquiori ævo in more poſitum introſpiciamus, patebit eos Sanctorum faſtis fuiſſe adſcriptos, quorum cultus ſuam novit originem ab approbatione Epiſcoporum, in quorum Diœceſi Servi Dei ex hac vita ad cæleſtem Patriam translati ſunt: hinc paulatim ex una ad aliam Eccleſiam, tandemque in univerſum Orbem Catholicum Cultus ille diffuſus eſt, non ſine expreſſa, aut ſaltem tacita Romani Pontificis conſenſione, ut ſuſiori ſermone demonſtravimus *in lib.* 1. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 6. *n.* 9. At vero Sanctorum nomina in oblato Elencho deſcripta, Cultus, quem modo deſcripſimus, carent prærogativa; ſive Cultus initia, ſive progreſſum, ſive etiam propagationem ad veterem Eccleſiæ diſciplinam exigamus. Nulli ergo irrogatur injuria, ſi prolixa nominum ſeries Nobis tradita, in Romanum Martyrologium translata non fuerit; eſto plerique illorum, quos ſeries illa complectitur, ad ea revocentur tempora, quæ novam Eccleſiæ diſciplinam ſuper Cauſarum Beatificationum, & Canonizationum cognitione antevertunt.

Exempla e Martyrologio petita, non efficiunt.

XVII. Quod ſi nulla vel ex ipſo Romano Martyrologio produci poſſint exempla Sanctorum, qui ſupremum diem in Domino clauſerunt, cum adhuc vetuſtior illa de Sanctorum Canonizatione vigeret diſciplina, quamvis eorum Cultus extra unius, vel alterius Diœceſis fines protenſus olim non fuerit, nec etiam hodie protendatur; hæc tamen exempla tanta non ſunt, ut ab ea, quam ſemel ſtatuimus, ſententia, animum noſtrum divellant. Jam enim ſupra monuimus, atque hic conſtanter repetimus, Nobis fuiſſe propoſitum, novam Martyrologii Editionem adornare, ſalvis tamen, atque integris, quoad fieri poterit, anteactis Martyrologii correctionibus, iiſque ſervatis regulis, quæ poſt emendationes illas ſtatutæ ſunt. Cum ergo a præſtitutis hiſce regulis ille recedat, qui aut Beatorum nomina, aut memoriam Sanctorum, qui juxta veterem Eccleſiæ ritum, vel juxta recentem Eccleſiæ diſciplinam in Canonem relati non ſunt, Romano Martyrologio inſcribit, extra tritam hanc ſemitam pedem efferre noluimus; quidquid ſenſerint alii, qui rationem, ac methodum hac in parte diſſimilem ſequi maluerunt.

Alii leviorem quamdam Martyrologii emendationem ſuadent.

XVIII. Quæ huc uſque diximus, ea ſunt, ut & animi Noſtri ſenſus ſatis aperiant, & ab ulterioribus moleſtiis Nos eximant. Verum necdum alienis poſtulationibus, Noſtriſque curis finis impoſitus. Fas aliquando, ut in Noſtro opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 17. *n.* 9. & 10. animadvertimus, ſedem Apoſtolicam adire, atque illi, ea qua decet animi demiſſione, proponere errati alicujus, quod in Martyrologio irrepſit, emendationem. Hinc non defuere, qui hujuſce libertatis prætextu, leviorem quamquam Romani Martyrologii recenſionem obtineri poſſe putarint. Non enim, ut ipſi ajebant, aut noſtro conſilio, aut noſtro id repugnat inſtituto de ſervandis correctionibus pridem habitis; ſiquidem unius, vel alterius loci immutatio uſque adeo levis eſt, ut nullo, aut fere nullo habeatur in pretio.

Proponitur controverſia de Clementis Alexandrini nomine.

XIX. Ex iis vero, qui peculiari emendatione indigent, locis, quartam Decembris diem innuebant, cui Clementis Alexandrini nomen inſcriberemus; Recentiorum eruditorum aliquibus ægre ferentibus, nomen Viri doctrina, & pietate conſpicui, in Romano Martyrologio fuiſſe præteritum. Hanc controverſiam intactam relinqui, nova hæc, quam curamus, editio non patitur; hinc operæ pretium duximus, Apoſtolicas inter ſolicitudines, quibus aſſidue gravamur, ſedulo inquirere, quidnam cum veteres, tum recentiores Eccleſiaſtici Scriptores de Clemente Alexandrino, cujus cauſam tractandam ſuſcipimus, literis conſignaverint.

Veterum Scriptorum de Clementis ſanctitate, & doctrina, ſuffragia.

XX. Vixit Clemens tertio Eccleſiæ ſeculo ineunte; Præceptorem coluit Pantænum, qui Stoicam Philoſophiam profeſſus eſt, antequam Chriſtianæ Religioni nomen daret; diſcipulum habuit Origenem. Alexandrinæ Eccleſiæ fuit Presbyter; ibique celeberrimæ ejuſdem Scholæ præfuit. Euſebius Pamphili, qui ſub quarti ſeculi initia floruit, *lib.* 6. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap.* 14. affert fragmentum Epiſtolæ S. Alexandri Epiſcopi Jeroſolymitani ad Origenem ſcriptæ, in qua *Sancti* titulo Clemens donatur: *Patres agnoſcimus*, inquit, *Beatos illos, qui viam Nobis præiverunt.... & Sanctum Clementem Dominum item meum, qui me plurimum adjuvit.* Sanctus Hieronymus *in lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis*, quem circa finem ſeculi quarti elucubravit, fere geminas congerit laudes ab eodem ſancto Alexandro Clementi tributas, hiſce verbis: *Hæc vobis domini, ac fratres ſcripta tranſmiſi per Clementem Beatum Presbyterum Virum illuſtrem, & probatum. Theodoretus* quinto ſeculo clarus, *lib.* 1. *Hæreticarum Fabularum cap.* 6. *Clementem vocat Virum Sanctum*, cui conſonat *Chronicon Paſchale*, ubi Chronici Auctor *pag.* 7. hæc habet: *Clemens Sanctiſſimus Alexandrinæ Eccleſiæ Presbyter.* Eodem in ſenſu ſanctus Maximus Monachus Conſtantinopolitanus, cujus ætas ad ſeptimum Eccleſiæ ſeculum revocatur, affert fragmentum quoddam *ex lib. de Providentia*, quem dicit eſſe *Sanctiſſimi Clementis Presbyteri Alexandrini*, ut legimus in *tomo* 2. *Operum Sancti Maximi* Verſionis, atque editionis Patris Combefis *pag.* 144. Succinit Joannes Damaſcenus octavi ſeculi Scriptor notiſſimus, qui, *in Tractatu de duabus Chriſti voluntatibus*, cujus fragmentum producitur inter *veterum Scriptorum teſtimonia*, quæ *tom.* 1. Operum Clementis Alexandrini Editionis Oxonienſi præmittuntur, pari laude Clementem *Beatum* appellat. Miſſa facimus elo-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

elogia, quibus Clementis doctrina commendatur; cum omnium loco esse possit, quod Sanctus Hieronymus *in lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis cap.* 38. ipsius Clementis operibus tribuit, ita scribens. *Feruntur ejus insignia volumina, plenaque Eruditionis, & Eloquentiæ, tam de Scripturis Divinis, quam de secularis literaturæ instrumento*: & in Epistola ad Magnum: *Quid in illis indoctum? imo quid non e media Philosophia est?*

Adstipulantur Recentiores.

XXI. Eadem fere quæ veteres Scriptores de Clementis sanctitate affirmant, repetunt Auctores quamplurimi, qui recentiori ævo claruerunt. Id vero cuique compertum erit, qui consulat *tom.* 2. Operum Clementis præfatæ Editionis Oxoniensis *pag.* 1041. *in not. ad num.* 8., *tomum* 1. *Bibliothecæ Concionatoriæ Patris Combefis pag.* 9., Patrem Ruinart *ad Acta Martyrum pag.* 135., Patrem Honoratum a S. Maria in locis quamplurimis Operis, cui titulus, *Animadversionis in regulas, & usum Critices*, Patrem Aubruffell *de Abusibus Criticæ tom.* 2. *pag.* 53., Natalem Alexandrum *tom.* 3. *Editionis Parisiensis pag.* 307., Patrem Calmet *lib.* 56. *Historiæ universalis tom.* 5. *pag.* 72. *& sequent. n.* 106. *& n.* 109.

Martyrologia quamplurima Usuardi cum primis, Clementi favens.

XXII. Præterea in Martyrologio Usuardi quarta Decembris die occurrit memoria sancti Clementis, ejusdem scilicet Clementis, de qua loquimur. Huic Martyrologio addi possunt & alia posteriora, nimirum Vespucci editum ann. 1486., Maurolycii ann. 1568., Galesinii an. 1578., Ferrarii, & aliorum, quæ missa facimus. Tantam enim sibi vindicat auctoritatem unum Usuardi Martyrologium, ut robur, & firmitas aliunde frustra petatur. Ex quo factum, ut Scriptores plurimi, qui *Sancti* titulum Clementi Alexandrino conciliarunt, Usuardi sententiam prætendentes, quamcumque sive invidiam, sive censuram effugerint, uti ratiocinantur Patres Bollandiani *tomo* 6. *Mensis Maii pag.* 777. *nu.* 13. Baillet *ad diem* 4. *Decembris tomo* 3. *pag.* 65. *& seqq.*, Tillemont *tomo* 5. *pag.* 195. Haud satis igitur Clementis Alexandrini decori consuluisse videtur Cardinalis Baronius, qui *Clementis* nomen, quod in Usuardi Matyrologio perlegerat, in Romanum Martyrologium non transtulit.

Alii Clementis errores denegant.

XXIII. Neque hic sistunt Clementis Patroni, ex quorum sententia hactenus loquuti sumus. Multam illis ingerit difficultatem Gelasii Papæ Decretum, quo Clementis Alexandrini Opera apocriphis accensentur; non enim levis suspicio est, Gelasii Decretum in causa fuisse, ne hujusce Clementis nomen Romanis fastis inscriberetur, ut scite animadvertunt celebres Patres Bollandiani *tom.* 6. *Junii* in notis ad Martyrologium Usuardi. Hinc, ut ab hoc obice sese expediant, qui Clementis causam tuentur, nullum non movent lapidem, ut Clementis Opera ab erroribus aut prorsus vindicent, aut saltem excusent. Pater Nourry *in Apparatu ad Bibliothecam Maximam Sanctorum Patrum tom.* 1. *lib.* 3. summa diligentia, ac eruditione singula Clementis Opera recenset, illustrat, atque ab erroribus, quorum insimulantur, purgare contendit. Ceillier *tom.* 2. *de Scriptoribus Ecclesiasticis cap.* 26. *num.* 14. *pag.* 314. errores quidem non diffitetur, sed alienos, atque ab Hæreticis insertos affirmat. Pari conatu in alio Opere, cui titulus, *Apologia Moralis Sanctorum Ecclesiæ Patrum cap.* 2. maculas omnes, quas Joannes Barbeirac in Clemente Alexandrino detegit, conatur diluere. Calmet in Opere, & loco supra relatis fatetur, errores, qui in Clementis Operibus occurrunt, non esse Clementis fœtum, sed ab eo in aliena sententia, quam deinde refellit, produci.

Fatentur alii.

XXIV. Alii vero ex Clementis Fautoribus, cum fateri cogantur, Clementem Alexandrinum non in alieno, sed reipsa in proprio sensu alicubi errasse, aliam ineunt viam, ut reatum, quem omnino excludere nequeunt, saltem imminuant, atque in benigniorem partem excipiant. Dupinus *Tomo* 1. *Bibliothecæ pag.* 208. *Editionis Parisiensis anno* 1696. Clementem ait lapsum, quo tempore Christianæ Religionis Mysteriis nondum erat satis instructus. Annatus *in Apparatu Theologiæ positivæ lib.* 4. *art.* 7., Operum Clementis Alexandrini Indicem texit, & quæ contra objiciuntur, studet evertere. Bollandiani Patres de Gelasii censura contra Clementis Opera multum solliciti, *tomo* 4. *mensis Junii in egregia Dissertatione de divisione Apostolorum pag.* 12. *num.* 2. probare conantur, duos extitisse Clementes Alexandrinos cognomine, ideoque Gelasii Decretum, quod *alterius Clementis Opuscula* rejecit, de alio quodam Clemente, non etiam de eo, de quo hic agimus, esse intelligendum. Joannes Baptista Poza Gelasiani Decreta verba penitus introspiciens *in Apologia, quam scripsit ad Summum Pontificem Urbanum VIII.* ut Opus suum, quod inscribitur *Elucidarium*, vindicaret, *pag.* 3. *tergo* censet, Gelasiani Decreti vim eam non esse, ut Opera omnia proscribat, quæ inter apocrypha enumerat; sed illud dumtaxat discriminis statuisse inter Opera, quæ publice, cum Divina Officia peragebantur, legi poterant; & ea, quæ nonnisi privatæ lectioni permittebantur; quo in sensu Clementis Opera dici putat apocrypha, quod inter Divina Officia, publica illorum lectio, non etiam privata inter domesticos parietes vetaretur. Hanc sententiam loquitur Gelasius *in Adnotationibus*, quas Martyrologio suo addidit *sub die* 4. *Decembris*, ubi de Clementis Alexandrini Operibus ita loquitur: *Sunt tamen ejus Opera ex Gelasii Sanctione in apocryphis, ita scilicet; quemadmodum Covarruvias interpretatur, ut caute privatim legantur, publice autem in Ecclesia nullo sane modo.*

Graviores quæ Clementi adsunt difficultates proponuntur.

XXV. Hæc sunt, quæ a Scriptoribus cum veteribus, tum recentioribus, nedum Catholicis, sed etiam Heterodoxis colligere licuit, atque huc transferre, non inani quadam affectatæ eruditionis, sed eo dumtaxat consilio, ut quæ Clementi Alexandrino favere videntur, citra simulationem omnium oculis subjiceremus. Hæc vero tanta non sunt, ut Nos inducant in eorum sententiam, qui Clementis hujusce nomen Martyrologio Romano inscribendum putant. Rationes, quibus innitimur, infra dabimus, non ut de Clementis Alexandrini laudibus quidquam detrahamus, sed ut pateant graviores difficultates, quæ Nobis impedimento sunt, quominus Clementis nomen quidquid sit de ejus doctrina, ac probitate, in Romanum Martyrologium inferamus.

Veterum Scriptorum de Clementis Sanctitate silentium.

XXVI. Prima, quæ difficultatem ingerit ratio, petitur a veterum Scriptorum silentio de moribus, ac vita Clementis Alexandrini. Unus Eusebius Pamphili *lib.* 6. *cap.* 11. *Historiæ Ecclesiasticæ* affert fragmentum Epistolæ Alexandri, qui Jerosolymorum rexit Ecclesiam, multa sane cum laude de Clemente loquentis; quo eodem monumento Hieronymus, ut supra adnotavimus, *in lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis* usus est. Ita vero se habet Eusebii locus: *Porro has Litteras, Domini Fratres, per beatum Presbyterum Clementem ad vos missi, Virum virtute præditum, & probatum: quem Vos & nostis jam, & amplius cognoscetis. Qui quidem Dei nutu, & providentia, dum hic apud Nos præsens esset, Ecclesiam Christi & confirmavit, & magnopere auxit.* Etsi vero hæc verba, interprete Henrico Valesio, qui hac in re D. Hieronymum sequitur, de Clemente Alexandrino sint excipienda, nihil inde colligitur quod præcipuam quamdam, insignemque Clementis prodat Sanctitatem; cujus idcirco splendidum monumentum Martyrologii Romani Tabulis sit consignandum. Non enim in una, vel altera bonorum Operum specie Sanctitas, de qua hic loquimur, sita est; sed virtutibus in gradu heroico assidue exercitis, atque ad obitum usque productis, probatur. Quocirca licet hic repetere, quod Calmet loco superius indicato scriptum reliquit de Clemente Alexandrino: Nos memoriis vitæ, quam peregit, mortis, quam obivit, destitui. Præterquamquod, Eusebii hominis Ariani testimonium favore Clementis Alexandrini, tamquam infidum ab iis traducitur, qui aliqua Arianismi semina in Clementis Operibus introspiciunt; In quorum numero habendus Petavius, qui *tom.* 2. *Theologicorum Dogmatum lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 1. ita Clementem fugillat. *Naturam ait Filii Omnipotenti Deo citimam esse, quod Platonici, & Ariani Dogmatis indolem sapit.*

Nulla de Cultu Clementi exhibito, vo-

XXVII. Altera ratio sic habet: Nullum monumentum, imo nec ullum quidem vestigium supereſt Cul-

Cultus quem aliqua Eccleſia aut Diœceſis, expreſſo vel tacito Catholici Epiſcopi aſſenſu, & exhibuerit Clementi Alexandrino. Parum vero refert, eum vita ceſſiſſe, antequam in Eccleſia Dei mos invaleſceret publico cultu honorandi inclytos Chriſti Confeſſores; qui mos in Eccleſia cum Orientali, tum Occidentali, nonniſi quarto Eccleſiæ ſæculo primum incipit, ut Eruditi conveniunt, Noſque probamus *lib.* 1. *de Canonizatione cap.* 5. *num.* 3. *& ſeq.* Etenim neminem latet, priſcos Eccleſiæ Fideles ex præconcepta, animiſque indita eximiæ Sanctitatis opinione, vel ipſos Confeſſores qui in Domino obdormiverant, cultu publico venerari conſueviſſe; etiamſi ac de re ſolemni diſciplina, ac ritus nondum ab Eccleſia fuiſſet introductus.

Clementis opera multis ſuſpecta.

XXVII. Tertia ſequitur ratio, quæ Clementis Alexandrini Opera ſin minus erronea, ſaltem ſuſpecta, Nobis inſpicienda proponit. Enimvero Petavius, cujus verba ſupra recitavimus, Clementem Arianiſmi inſimulat, eſto Nourry *in Apparatu tom.* 1. *pag.* 183. *& ſeq. & pag.* 952. *& ſeq.* hanc labem amoliri contendat. Caſſiodorus hoc de Commentariis Clementis Alexandrini in Canonicas Epiſtolas judicium profert *tom.* 2. ſuorum Operum *de Inſtitutione Divinarum Literarum cap.* 8. *In Epiſtolis autem Canonicis Clemens Alexandrinus Presbyter, qui & Stromateus vocatur, ideſt in Epiſtola Sancti Petri prima, Sancti Joannis prima, & ſecunda, & Jacobi, quædam attico ſermone declaravit, ubi multa quidem ſubtiliter, ſed aliqua incaute locutus eſt, quæ Nos ita transferri fecimus in latinum, ut excluſis quibuſdam offendiculis, purificata doctrina ejus ſecurius poſſet hauriri.* Aliquod & hic ſibi quærunt effugium Clementis Patroni, ajentes hoc Opus, in quo multa improbantur, non ipſi quidem Clementi, ſed alteri incerto Auctori tribuendum. Libros octo Hypotypoſeon, ſive Inſtitutionum, multis ſcatere erroribus affirmat Photius, qui in Codice 109. ſuæ Bibliothecæ longum illorum attexit indicem, atque ita proſequitur. *Quin etiam & alia id genus ſexcenta blaſphemia voce nugatur, ſive ipſe, ſive quis alius ejus perſonam indutus; plane ut octo ipſos Libros hiſce blaſphemiarum portentis, de iiſdem identidem differendo, ac ſparſim, atque confuſe veluti ſtupore perculſus, Scripturas procedendo repleverit.* Graviora quidem ſunt hæc; ea tamen intelligenda eſſe non de erroribus, in quos Clemens lapſus fuerit, ſed de iis, quos ille ex aliena ſententia refert, atque refellit, ſentiunt nonnulli, qui Clementis partibus impenſius ſtudent. Addunt inſuper, arduum fane eſſe rectam ferre ſententiam de memorato Clementis Opere quod nuſquam exiſtit, aut certe integrum non habetur, ut Calmet in loco ſuperius citato ratiocinatur.

Gravior in eadem Opera, ex Gelaſiano Decreto Cenſura.

XXIX. Eadem tamen contra eos Clementis libros, qui & Clementem norunt auctorem, & Eruditorum teruntur manibus (hi vero ſunt libri Pædagogi, Stromatum libri, aliique numero pauci) objiciuntur incommoda. De hiſce Operibus ſcribit Aubertus Miræus *in Bibliotheca Eccleſiaſtica Fabritii cap.* 38. *pag.* 112. *In libris ejus nonnullæ ſententiæ occurrunt, quæ errorem ſapiunt.* Miræo præiverat Ven. Cardinalis Bellarminus, qui Clementis Opera in celeberrimis adverſus Hæreticos controverſiis tractandis diligenter inſpexit, ſubactoque judicio examinavit. *Non deſunt*, ita ille *in lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis, in hoc inſigni Auctore ſententiæ aliquæ, quæ errorem ſapiunt, quas in libris noſtris Controverſiarum notavimus &c. Utrum autem ſententiæ illæ ab Hæreticis inſertæ ſint, ut aliqui pie credunt, an Auctori more humano exciderint, ignoramus.* Alia Scriptorum teſtimonia miſſa facimus, cum non levem de Clementis Operibus ingerat ſuſpicionem cenſura Decreti Gelaſiani, quod ex antiquiſſimo Codice Palatino Bibliothecæ Vaticanæ a Juſto Fontanino Archiepiſcopo Ancyrano editum eſt *in Appendice Antiquitatum Hortæ pag.* 317. *& ſeqq. primæ Editionis*. Hocce Decretum, ut prænotavimus, Clementis Opera recenſet inter apocrypha, non eo quidem in ſenſu, ut earum publicam dumtaxat lectionem, non etiam privatam interdicat, ſed verius, quod Opera illa erroribus ſint aſperſa: quam interpretationem ſequuntur, & probant Doujat *de Prænotionibus Canonicis lib.* 2. *cap.* 28. *num.* 1. *in fine*, Cardinalis Bellarminus *de Scriptoribus Eccleſiaſticis, in Clemente Alexandrino*, Carolus Dufreſne *in Gloſſario* Ver. *Apocrypha*, Pagi *in vita Gelaſii nu.* 4. *pag.* 227. Magri *in Vocabulario Eccleſiaſtico*. Ver. *Apocryphus*.

Clementis de erroribus ſuſpectus, a Martyrologio excludendus.

XXX. Quiſquis citra partium ſtudia, maturo judicio ſecum expendat quæ a Nobis hucuſque prolata ſunt, profecto fateri cogitur Clementis Alexandrini doctrinam dubiam ſaltem, ſuſpectamque eſſe de erroribus, quibus, avertendis Clementis Fautores animum torquent, atque a variis interpretationibus, effugiis, exceptionibus præſidium quærunt, ne gravior in Opera illa intorqueatur ſententia. In hoc autem rerum ſtatu, nemo, qui ſapiat, affirmabit Clementis Alexandrini nomen Martyrologii Romani venerando Codici eſſe inſcribendum. Enimvero quamvis Magni Conſtantini nomen in Græcorum Menologio inter Sanctos fuerit relatum; quamvis de cultu in Eccleſia Orientali illi exhibito nulla ſuboriatur dubitatio; nihilominus in Martyrologium Romanum Magni Conſtantini memoria numquam translata eſt, quod illum aut hæreſi Ariana aſperſum, aut in Arianos propenſiorem fuiſſe, nonnulli fuerint ſuſpicati; quam tamen Arianiſmi maculam Bollandiani *tomo* 5. *menſis Maii die* 21., & Natalis Alexander *tomo* 4. *Hiſtor. Eccleſiaſticæ diſſert.* 24. a tanto viro ſtudent amoliri. Percurrenda item, quæ a Nobis in hanc rem ſcripta ſunt *in lib.* 2. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 36. *num.* 16., & noviſſime a Coſtadono *in ſuis Obſervationibus ſuper veterem Tabulam Græcam num.* 14.

Quæ opponuntur exempla, Clementis cauſam non juvant.

XXXI. Neque ad rem faciunt, quæ opponuntur exempla, alterum Hilarii Arelatenſis Epiſcopi, alterum Vincentii Lirinenſis, quorum uterque, nimirum Hilarius die quinta, Vincentius vero die vigeſimaquarta Maii in Martyrologio Romano commemoratur; quamvis eorum doctrina Semipelagianiſmi labe fuerit aſperſa. Siquidem, etſi viros illos Semipelagianiſmi errore tactos concederemus, quod tamen plures denegant, qui Catholicam eorum ſententiam egregie tuentur; excuſandi tamen, ſi quid humani hac in parte illis exciderit; nondum enim Catholica doctrina ſupremo Apoſtolicæ Sedis judicio fuerat definita, ut in *lib.* 2. *Operis de Canonizatione cap.* 19. pluribus diſputavimus. At contra Clemens Alexandrinus in ea Catholicæ Religionis Dogmata, quæ pridem ſtatuta fuerant, & inconcuſſis Eccleſiæ Decretis firmata, peccaſſe creditur. Cum igitur plane diſſimilia ſint, quæ producuntur, exempla, immerito doctus Pater Halloix *tomo* 2. *Scriptorum Illuſtrium Eccleſiæ Orientalis* in notis *ad vitam Pantæni cap.* 2. conqueritur, ſe vehementer mirari, quod in Martyrologio Romano nomina aliorum veterum Patrum, qui in varios errores lapſi fuerant, deſcribantur; nomen vero Clementis Alexandrini nullibi reperiatur.

Quo in ſenſu Sancti titulo Clemens donetur.

XXXII. Nec majoris momenti ſunt cetera, quæ pro Clemente Alexandrino ſuperius retulimus; atque illud cum primis, quod *Beati, ac Sancti* nomine a multis donetur. Horum agmen, uti vidimus, ducit Euſebius, cujus verba e Sancti Alexandri Jeroſolymitani Epiſcopi Epiſtola depromta ſupra produximus, quæ juxta Verſionem Henrici Valeſii ita ſonant, *Sanctum Clementem Dominum item meum*. Verum ſi verborum proprietatem ad Grecum textum exigamus, *Sacer* potius, quam *Sanctus* Clemens vocandus eſt, ita namque atticus ſermo habet, τὸν ἱερὸν πρεσβύτερον. Sed etſi ultro daremus *Sancti*, ac *Beati* nomen Clementi Alexandrino fuiſſe tributum, non ideo tamen de ſingulari illius Sanctitate judicium ferendum eſt. *Sancti* denominatio primis Eccleſiæ temporibus Religionis potius, quam Chriſtiani profitebantur, quam probati cujuſque moris indicium erat. *Qui olim Chriſtiani*, inquit Spondanus in *Epitome Annalium Cardinalis Baronii ad an. Chriſti* 43. *n.* 4. *idem nominabantur Sancti, ut a Paulo ſæpe, ac Luca, poſteriſque Ignatio, Philone, Polycarpo, Tertulliano & aliis*. Hinc ut *in l.* 4. *de Canonizatione Sanctorum*

part.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

part. 2. cap. 27. num. 14. satis probavimus, unus *Sancti* titulus par non est, ut Corpora quæ ex Catacumbis efferuntur, sacro Cultu donentur: sicut enim prænotavimus, in primæva Ecclesia *Sancti* vocabulum, nec vitæ Sanctitatem, nec Martyrium pro Christi nomine toleratum, sed Christianæ Religionis, quæ cuique Fidelium communis erat, integritatem declarabat. Successu vero temporis, ut Spondanus animadvertit, *Sancti* titulus ad peculiarem vitæ sanctimoniam significandam translatus est: *Demum*, sic ille prosequitur, *obtinuit usus, ut illi tantummodo Sancti in Ecclesia dicerentur, qui eminentiori, probatiorique fulgerent morum sanctitudine*. In hac posteriori acceptione haud facile prudens Scriptor *Sancti* nomen Clementi Alexandrino hodie tribueret; aut si quid tale illi excideret, veniam peteret, ut revera petiit Combefisius. *De Sancti titulo, quo eum aliquando ornavit Combefisius, veniam petiit Bibliothecæ Concionatoriæ tom. 1. pag. 9.*, verba sunt eruditi Dominici Georgii *in suis notis, quas Martyrologio Adonis ad diem 19. Decembris* subjecit. Eodem pertinent, quæ diligens Scriptor Pater Michael a santo Joseph *tom. 2, pag. 39. suæ Bibliographiæ Criticæ* Verb. *Clemens*, de Sancti nomine, quo Clemens honoratur, adnotavit: *In Expurgatorio Hispano tom. 1. pag. 134. ubi præscribitur correctio Bibliothecæ veter. Patrum, ad tom. 6. col. 235. deleri præcipitur titulus* Divi *appositus Clementi*.

Quamplures Martyrologia Clementis non meminere.

XXXIII. Equidem nonnulla Martyrologia, ut supra indicavimus, Clementis meminere; sed & alia proferri possunt, in quibus nulla Clementis Alexandrini fit mentio. Nil tale occurrit *in tom. 3. Thesauri Anecdotorum Martene, & Durand; in tom. 6. Amplissimæ Collectionis Veterum Scriptorum*, quæ ab iisdem accuratis Auctoribus coordinatur; *in tom. 2. Spicilegii Lucæ d' Acherii; in tom. 2. Antiquarum Lectionum Canisii; in Martyrologio Florentinii; in tom. 6. part. 2. mensis Junii Patrum Bollandianorum*, esto multa, ac vetusta in hisce locis exhibeantur Martyrologia. Usuardum seculi noni Scriptorem, primum fuisse, qui in suo Martyrologio Clementis Alexandrini nomen conscripserit, haud improbabilis opinio est; Verum nihil prohibet, quominus, si res ita exigat, ab Usuardi Martyrologio, alioquin multis de causis venerando, liceat aliquando recedere.

Primus Clementis mentio in Usuardi Martyrologio.

XXXIV. Usuardum cum primis Clementis nomen suo Martyrologio addidisse, affirmat Eruditus Sollerius *in suis ad Usuardum notis sub die quarta Decembris*; quam sane Sollerii sententiam verosimillimam arbitramur. Usuardus enim in Opere suo adornando usus est præcedentibus Martyrologiis Hieronymi, Bedæ, Flori, Rabani, Wandelberti, & Adonis, ut præclare ostendit Anonymus Monachus Benedictinus Congregationis sancti Mauri *pag. 8. suæ Præfationis ad sincerum Usuardi Martyrologium*, quod Parisiis impressum est an. 1718. Cum autem in nullo ex præcedentibus Martyrologiis nomen Clementis legatur, haud temere affirmare licet, Usuardum omnium primum fuisse qui Clementis nomen in suum Martyrologium intulerit; potissimum cum ipsemet Usuardus in Prologo, quem ad Carolum Calvum scripsit, atque in prælaudato Opere impressus legitur, diserte fateatur, se nonnulla Sanctorum nomina, quæ in præcedentibus Martyrologiis deerant, Operi suo addidisse. *At si quid, præter quod ab illis accepi, in hoc Opere auctum, vel mutatum est, sagaci a me indagine id perquisitum agnosci poterit*. Hæc Usuardus.

Accuratissima Martyrologii Adonis Editio Clementem prætermittit.

XXXV. Alia quidem sententia arridet Dominico Georgio, qui in loco mox allato putat nomen Clementis ante Usuardum ab Adone in suo Martyrologio fuisse descriptum. Verum id longe facilius asseritur, quam probatur. Plurimi, & merito quidem, Georgius facit Editionem Martyrologii Adonis, quam curandam suscepit Rosweydus, cujus exemplar extat *tom. 16. Bibliothecæ Patrum Editionis Lugdunensis an. 1677.* de qua sic loquitur *in Præfatione pag. 12. Quanti vero fecerimus Rosweydi Editionem, facile intelliges, cum videris, ad illius fidem nos omnia expressisse: nihil e textu detraxisse, sed ad scrupulum usque retinuisse omnia, & quæ ex Apographis nostris deliberavimus, in variis Lectiones transtulisse*. Si tanta hujusce Editionis Georgio fides, cur ille Clementis nomen inserit, quod hæc probatissima Editio prætermittit? Equidem ille provocat ad vetera Martyrologii Adonis exemplaria, quæ *in Cod. 511. 512. & 514.* Bibliothecæ Vaticanæ exscribuntur; in quibus post sancti Aviti Abbatis memoriam ita legimus: *Alexandriæ beati Clementis Presbyteri, qui in Divinarum Eruditionum Scholis quammaxime effloruit*. Verum ipsa Codicum, qua scripti sunt, ætas, illorum auctoritatem hac in re dubiam evincit. Audiendus ipsemet Georgius *in Præfatione pag. 9. Alter*, inquit *signatus n. 511., ex specimine characteris, seculo Christi undecimo scriptus esse mihi visus est; Reliqui vero duo signati n. 512. & 514. seculo duodecimo exarati fuisse visi sunt*. Quocirca nec omnino antiqua, nec ab Adonis tempore parum diffita dicenda sunt tria illa Bibliothecæ Vaticanæ exemplaria, quæ plurium seculorum spatio ab Auctoris ætate dissociantur. Ex quo & illud sequitur, fieri facile potuisse, ut aliqui sequioris ævi Scriptores, pietatis, ac Religionis prætextu privato consilio, veteribus Martyrologiis nova Sanctorum nomina addiderint; quod multis exemplis, apud Eruditos, ipsumque Georgium satis frequentibus, illustrare possemus.

Fas aliquando ab Usuardi sententia discedere.

XXXVI. Hoc autem semel statutos, Usuardum nempe primum fuisse, qui Clementis nomen in Martyrologium invexit, tanta profecto non est illius auctoritas, ut grande sit piaculum ab ea aliquando recedere; cum Nobis compertum sit, ejusmodi Martyrologii Lectionem primo in Monasteriis Benedictinis in usu fuisse, moxque ab aliis Ecclesiis fuisse adoptatam, ut in Opere *de Sanctorum Canonizatione lib. 4. part. 2. cap. 17. num. 3.* observavimus. Neque unum est, in quo Usuardus fallitur, Clementis nomen. Si ea ad trinam revocentur, quæ in Martyrologio Usuardi circa festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis enarrantur, & quorum a Nobis *in Opere de Festis Domini Nostri Jesu Christi, ejusque Beatissimæ Matris ad diem 15. Augusti* accurata fit mentio, fateri oportebit, Usuardi testimonium esse rejiciendum, ubi majora, ac meliora id suadeant argumenta. Quæ cum ita sint, iis profecto assentiri non possumus, qui per summam injuriam reprehendunt eximios illos Viros a Gregorio XIII. Romani Martyrologii emendationi præpositos, quorum nomina in præcitato Operis Nostri loco *sub num. 5.* singillatim enumeravimus: Non enim ideo culpandi, quod a Clementis Alexandrini nomine, cujus Usuardi Martyrologium meminerat, abstinuerint. Enim vero argumentorum, quæ supra retulimus, tanta vis est, ut & Usuardi testimonium infirmet, & Romani Martyrologii emendationem a quavis obtrectatione, & censura prorsus eximat.

Alia de Severi Sulpitii nomine proponitur Controversia.

XXXVII. Absoluta de Clementis Alexandrini nomine controversia, alia succedit de *Severo Sulpitio Sancti Martini discipulo*. Martyrologii Correctores sub Gregorio XIII. hoc Elogium ad diem 29. Januarii apponendum censuerunt: *Apud Bituricas sancti Sulpitii Severi Episcopi, discipuli sancti Martini, virtutibus, & eruditione conspicui*. Qui vero Urbano VIII. mandante novam Martyrologii Emendationem instaurarunt, idem Elogium, verbis aliquot intermediis dumtaxat exclusis, ita contraxerunt: *Apud Bituricas sancti Sulpitii Severi Episcopi, virtutibus, & eruditione conspicui*. Tota igitur circa voces illas, *Discipuli sancti Martini*, versatur emendationum varietas, de qua multa scripserunt Patres Bollandiani *ad diem 29. Januarii in vita sancti Sulpitii Severi Episcopi Bituricensis* §. 2. *n. 12.*, Florentinius in Admonitione 11. quæ præponitur ejus Martyrologio *pag. 51.*, Baillet *ad diem 29. Januarii numer. 1. & num. 4.* Tillemontius *tom. 10. Memoriarum nota 5. super vita Sulpitii Severi*, Gravesonius *tom. 12. Historiæ Ecclesiasticæ pag. 157.* Romanæ Editionis an. 1717., aliique complures, quibus & Nostrum *de Canonizatione* Opus addendum *lib. 4. part. 2. cap. 17. n. 7.*

Quænam Gregorianæ correctioni favere argumenta.

XXXVIII. Ut gravior hæc controversia pro meritis expendatur, illud, in quo præcipuus difficultatis cardo sistit, inspiciendum, an Sulpitius Severus sancti Martini discipulus, fuerit an non Episcopus Bituricensis; ideoque jure ne, an injuria,

verba illa *Discipuli sancti Martini* fuerint expuncta. Correctores sub Gregorio affirmativam sententiam sequuti sunt; hinc duo illa in Elogio sociarunt: *Apud Bituricas sancti Sulpitii Severi Episcopi, discipuli sancti Martini*. Hanc ipsam Correctoribus insedisse opinionem testatur Cardinalis Baronius in suis ad Martyrologium notis *sub die 29. Januarii*. Neque vero hæc sententia omnimoda caret probabilitate; quandoquidem ea innititur additionibus a Molano factis ad Usuardum, ubi *ad diem 29. Januarii* hæc habentur: *Bituricis civitate sancti Sulpitii Severi Episcopi, & Confessoris, discipuli beati Martini*; fulcitur testimonio Maurolycii, qui in suo Martyrologio ad præcitatam diem ita scripsit: *Bituricis Severi Præsulis, discipuli sancti Martini*; & postremo juvatur Apologia, quam pro Sulpitio Severo discipulo sancti Martini scripsit Guibertus Martinus Abbas Gemblacensis, qui inuente seculo tertiodecimo floruit. De hac Guiberti Apologia consulendus Hieronymus de Prato Veronensis, qui illam inseruit *tom. 1. Operum Sulpitii Severi*.

Hinc querelæ contra correctionem sub Urbano institutam.

XXXIX. Hisce vero momentis nimium præsidentes insurgunt aliqui, atque in Martyrologii Correctionem ætate Urbani factam subinsensi, apertis verbis loquuntur simul, & obloquuntur. Aut enim, ita ratiocinantur, locus est conjecturis supra propositis; jamque Gregoriana emendatio facta, tectaque servanda erat: Aut nova contra conjecturas illas supervenerunt monumenta, atque hoc in casu satis erat Episcopi titulum Severo Sulpitio adimere, & interim quæ sequuntur verba illa, *Discipuli sancti Martini*, immutata relinquere. Hoc autem temperamento posthabito, Martyrologium Romanum, ex nupera correctione non uno, sed duplici gravatur incommodo; tum quia alter Sulpitius Severus Episcopus Bituricensis, a Sulpitio Severo sancti Martini discipulo diversus, perperam effingitur; tum quia Sulpitius Severus discipulus sancti Martini, de cujus laudibus sanctus Paulinus Nolanus, Paulinus Petrocoriensis, Venantius Fortunatus, Gregorius Turonensis, aliique palam loquuntur, a Martyrologio exploditur, ac non sine injuria e vetustissima illa tituli Sanctitatis possessione deturbatur. *Valde autem Sulpitii sanctimoniam commendas*, inquit Gerardus Joannes Vossius in vita Severi Sulpitii, quæ in fronte ejus Operum Editionis Amstelodami præponitur, *quod in Romano Martyrologio ejus memoria celebretur ad 4. Kal. Februarii*. Gemina occurrunt apud Patrem Brassichelli, qui ante Urbani VIII. emendationem ita de Severo Sulpitio loquitur in Indice librorum expurgandorum: *Ut interim omittamus Episcopatum, quem in ancipiti quibusdam conjecturis Baronius tom. 5. Annalium posuit; De Sanctitate tamen Severi Sulpitii, cujus tam illustre Elogium extat in Martyrologio Romano 29. Januarii, ambigere, nescio quam tutum*. Hæc illi, qui Gregorianæ Correctioni favent impensius.

Sulpitius Severus Pelagianis & Millenariis adhæret.

XL. Hæc tamen iis non probantur, qui Severum Sulpitium sancti Martini discipulum in plures errorum scopulos turpiter impegisse contendunt. Compertum namque est, eum jam ætate provectum, erroribus Pelagianorum adhæsisse, & in suis Dialogis errores Millenariorum fuisse sequutum; ex quo Dialogi illi a Gelasio Pontifice in memorato de Ecclesiasticis libris Decreto, apocryphis accensentur, hisce verbis: *Opuscula Postumiani, & Galli apocrypha*; qua in re conveniunt Scriptores non modo Heterodoxi, nempe Casimirus Oudinus *de Scriptoribus Ecclesiasticis seculi quinti pag.* 495., & Cave *de Scriptoribus Ecclesiasticis seculi Nestoriani*; sed & Catholici Authores satis accurati, veluti Joannes Trithemius *de Scriptoribus Ecclesiasticis*, Cardinalis Bellarminus *in eodem Tractatu*, Philippus Labbe *in sua Dissertatione Historica*, quæ profstat *in tom. 7. Operum Cardinalis Bellarmini* Venetæ Editionis anno 1728., Natalis Alexander *in Historia Ecclesiastica seculi quinti cap. 4. art. 2.* Longueval *in Historia Ecclesiæ Gallicanæ tom. 1. l. 3. pag.* 397., Doujat *in Prænotionibus Canonicis l. 2. c. 52. n. 5.* Quid vero ad hæc Sulpitii Patroni?

Sunt qui virtutes, & pœnitentiam abrogandam.

XLI. Reponunt, ejusmodi probra, quæ in Severum Sulpitium vibrantur, futilia plane esse, ac inania; ideoque Martyrologii Reformatores sub Urbano, levi nimium innixos fundamento, Severi Sulpitii, qui sanctum Martinum Præceptorem habuit, nomen e Martyrologii Codice expunxisse. Etenim qui primus memoriæ mandavit, Sulpitium a Pelagianis deceptum, a Catholica veritate declinasse, fuit Gennadius quinti seculi Scriptor, de quo ita loquitur Guibertus Martinus Abbas Gemblacensis in prælaudata Apologia; *Quod a Pelagianis seductus, in aliquo a regula Orthodoxæ Fidei exorbitaverit, usquam omnino, nisi in solo legi Gennadio, qui nescio utrum hoc alicubi & ipse legerit, & an ex sola fama, quæ facta & infecta loquitur, didicerit*. Addunt præterea, eumdem Gennadium, & Sulpitii errores, & pœnitentiam una sociasse; quæ sane tanta fuit, ut quoad vixit, perpetuum sibi silentium servandum indixerit, & reipsa servaverit. Si quid ergo peccavit, crimen illustri pœnitentia delevit. Quod vero attinet ad Millenariorum errores, ad Gelasiani Decreti censuram, ad ea demum maledicta, quæ Joannes Clericus in Opera Severi Sulpitii sancti Martini discipuli infenso congessit stylo, eadem repetunt, quæ prælaudatus Hieronymus de Prato in *Opere supra relato* in rem hanc scripsit, ut Severum Sulpitium ab impactis criminibus vindicaret. Illud tandem Sulpitii Fautores ingeminant, Correctores Urbani tempore modum nequaquam servasse; si quid enim castigatione dignum inciderat, immutandum paulisper erat, non omnino delendum. Qua ferme ratione Saussajus in Martyrologio Gallicano, quod an. 1637. editum est, *ad diem 29. Januarii* ademit quidem Sulpitio Severo titulum Episcopi, sed cetera, quæ Sulpitium illum sancti Martini discipulum fuisse demonstrant, intacta reliquit, hoc pacto: *Eodem die in Aquitania Pago Primuliaco sancti Severi Sulpitii Presbyteri, & Confessoris, doctrinæ, & sanctimoniæ laude perillustris, qui sancti Martini res gestas nitido stylo conscripsit, atque non minus actibus expressit, quam calamo, paupertatis cultor egregius, ac humilitatis persincerus amator, cujus præconia ob claras sapientiæ dotes, & sublime vitæ institutum sanctus Paulinus Nolæ Episcopus efferens, magnifice prosecutus est*.

Ratio justissima cur Sulpitii nomen Martyrologio non inscribatur.

XLII. Atque hæc quidem sunt, quæ de Sulpitio Severo sancti Martini discipulo cum ex Eruditorum colloquiis Nobiscum habitis, tum maxime ex privata librorum lectione Nobis licuit haurire. Nullum vero ex tanta rerum congerie satis efficax argumentum occurrit, quod Nostrum inducat animum, ut a Correctione, quæ sub Urbano VIII. peracta est, recedamus. Enimvero post accuratam causæ discussionem, illud tandem comperimus, universum oppositæ sententiæ Systema huic propositioni quam axiomatis loco præsupponit, inniti, nimirum die 29. Januarii inscriptum fuisse in Romano Martyrologio nomen Sulpitii Severi discipuli sancti Martini. Hinc querelæ illæ, atque repetitæ expostulationes ob non servatam hanc saltem Elogii partem, *Discipuli sancti Martini*, si forte Episcopatus insignia Severo Sulpitio minus conveniant. Verum hæc præcipua erroris causa, quod ratiocinium, cui omnimoda fides adhibetur, falso laborat supposito; unde sequitur, ut quæ supra extruitur argumentorum moles, sponte sua corruat.

Status controversiæ Reformatoribus sub Urbano bene perspectus.

XLIII. Id vero exploratum cuique erit, si ad ea, quæ Martyrologii Reformatoribus sub Urbano Pontifice bene perspecta erant, animum convertamus. Norant hi, Sulpitium Severum, de quo in Romano Martyrologio sub die 29. Januarii fit mentio, revera Episcopum Bituricensem fuisse, cum hac in re omnia conveniant Martirologia, quæ Gregorianam Correctionem ætate præcedunt. Norant item Severum Sulpitium sancti Martini discipulum, nunquam ad Bituricensem Episcopatum fuisse evectum, quidquid Guibertus commentus fuerit, quem tamen Hieronymus de Prato in vita Sulpitii Severi discipuli sancti Martini §. 13. ita refellit: *Pergit Guibertus narrans, Severum a Bituricensi Clero ex Monasterio adductum, Archiepiscopum ejus Urbis constitutum. Nihil magis repugnans veritati, quam Severum nostrum Bituricensem Episcopum fuisse*. Sed & illud vel ex ipso Gennadio nosse poterant, Sulpitium Severum nonnisi Presbyterum fuisse; quod deinde recentiori ævo indubium

bium reddidit gemina ejuſdem Sulpitii Severi Epiſtola a Balutio reperta, & *Miſcellaneorum tom.* 1. inſerta, hac appoſita Epigraphe: *Epiſtola Sancti Sulpitii Severi Presbyteri*. Utramque hanc Epiſtolam a Balutio collectam probat Tillemontius, *in Adnotatione quinta ad vitam Sulpitii Severi ſancti Martini diſcipuli*; nec diſſentit Hieronymus de Prato §. 10. *vitæ Sulpitii Severi*, monumentorum potius, quæ Balutius edidit, quam Gennadii, cujus fidem habet ſuſpectam, auctoritate commotus. Libet Hieronymi locum, etſi longiuſculum, integrum hic exſcribere. *Uno itaque*, inquit, *Gennadii teſtimonio innititur Severi Presbyteratus, quod tacentibus ceteris quid valeat non video. Moneo tamen, Balutium in Miſcellaneorum libro primo exhibere Epiſtolas duas Sulpitii Severi Presbyteri Aquitani, quas & nos dabimus in Appendice tomi ſecundi, quarum utraque hunc præfert titulum*: Epiſtola ſancti Severi Presbyteri; *prima vero etiam hanc appoſitam habet coronidem*: Explicit Epiſtola Severi Presbyteri ad Claudiam ſororem ſuam. *Itaque ni malimus ex auctoritate Gennadii huic noſtro Severo, cui duæ illæ Epiſtolæ adſcribendæ videntur, Presbyteri titulum a Librariis additum, aliquantulum hinc ejus ſententiæ accederet momenti.*

Sub uno Sulpitii Severi nomine, duo ſecernendi.

XLIV. Falluntur ergo, qui putant, Sulpitium Severum, cujus memoria incidit in diem 29. Januarii, eſſe diſcipulum ſancti Martini, cum Sulpitius ille Bituricenſis Epiſcopus dicatur; hic vero ſola Presbyteratus prærogativa præfulgeat, ex qua præpoſtera ſententia illud neceſſario ſequitur, ut e duplici Sulpitio Severo, miniſterio, ac dignitate plane diſſimili, unus confletur, cui duo hæc ſimul conveniant, quod Epiſcopus Bituricenſis fuerit, itemque diſcipulus Sancti Martini. Quo quid abſurdius? Hæc tamen Perſonarum, commixtio ſuam duxit originem ab Apologia Abbatis Gemblacenſis, cujus opinio Sigonium, Galeſinium, Victorem, Giſelinum, alioſque plures in eumdem errorem pertraxit.

Controverſiam de Sulpitio Presbytero Correctores non attigerunt.

XLV. Neque egregios illos Viros, qui Martyrologii emendationem ſub Urbano excuderunt, latuit abſurda hæc opinio; quamvis compertum ſit, nihil de ea rejicienda fuiſſe ſolicitos. Cum enim certo noſſent, Sulpitium Severum, de quo in Romano Martyrologio ad diem 29. Januarii, Epiſcopum Bituricenſem fuiſſe, ideoque plane diverſum a Sulpitio Severo ſancti Martini diſcipulo, nihil illis curæ fuit ea ad examen vocare, quæ contra poſteriorem Sulpitium Severum opponi ſolent, ne alioqui extra præſtitutos fines vagari viderentur. Huic quæſtioni locus quidem fuiſſet, ſi de Sulpitio Severo ſancti Martini diſcipulo, aut in Martyrologium inferendo, aut inde expungendo, judicium inſtitueretur. Verum cum nihil tale in diſputationem veniret, rem hanc intactam relinquere ſatius duxerunt. Quod enim ad hujuſce Sulpitii Sanctitatem attinet, nemo eſt ex antiquis Scriptoribus, qui eum Sancti titulo exornet: *Sane ab antiquis Sanctitatis titulo haud decoratur*: ita legimus *in Bibliographia* Patris Michaelis *tom.* 4. *pag.* 55. Quod ſi apud Sauſſajum, & Petrum de Natalibus Sancti nomine aliquando donetur, nihil inde conficitur; jam enim præmonuit Longueval *in Hiſtoria Eccleſiaſt. Eccleſ. Gallicanæ tom.* 1. *lib.* 3. *pag.* 397. *in not. ſub lit. A.* optandum eſſe ambos ea auctoritate fuiſſe donatos, quam non habeant, & quam habere ſibi falſo perſuaſerant.

Acta Congregationis, quæ ſub Urbano habita eſt, producuntur.

XLVI. Quæ de Martyrologii correctione Urbani tempore inſtituta, ac de methodo, quam Reformatores ſibi ſervandam propoſuere, huc uſque narravimus, Hiſtoricæ veritati, quæ ex Actis Congregationis indubia eſt, plane conſonant. Rei geſtæ ſeriem pauſis hic repetere, nec inutile erit, nec injucundum. Die 27. Januarii 1628. habita eſt celeberrima Congregatio coram Cardinali de Torres, cui, præter alios, interfuere Fortunatus Scaccus, Bartholomæus Gavantus, Terentius Alciatus, & Hilarion Abbas ſanctæ Crucis in Jeruſalem, ut ex Actis, quæ recenſentur *in Codice* 1240. *Manuſcriptorum inſignis Bibliothecæ Barbarinæ pag.* 527. manifeſtum eſt. Primo loco igitur vetus Elogium ex Martyrologio juſſu Gregorii XIII. caſtigato productum eſt, atque inter Acta relatum, cujus tenor, qui ſequitur, *Januarii 29. apud Bituricas ſancti Sulpitii Severi Epiſcopi, diſcipuli ſancti Martini*. Quid de ejuſmodi Elogio ſenſerint egregii Viri, queis emendatio erat concredita, ex Hiſtorica, quam ſubjicimus, narratione audiamus: *Videbatur hoc loco agi de eo, qui ſcripſit vitam ſancti Martini, qui tamen mortuus eſt Presbyter, non Epiſcopus, & incidit in errores Origenis, & Pelagii, licet reſipuerit, teſtibus Gennadio, Bellarmino de Scriptoribus Eccleſiaſticis, & Baronio in Annalibus. Fuit alius hujus nominis Epiſcopus Bituricenſis, ex Antonio Democar in Catalogo Epiſcoporum Bituricenſium, qui tamen non vixit niſi longe poſt ſanctum Martinum Turonenſem Epiſcopum, cujus fuit alioquin imitator, ex Petro de Natalibus. Quibus omnibus conſideratis, decretum eſt deleri ea verba:* Diſcipuli ſancti Martini, *ut de Epiſcopo Bituricenſi ſtatim intelligatur Martyrologii textus, non de alio, diſcipulo ſancti Martini, & Scriptore vitæ.*

Sulpitii duo, uterque Bituricenſis Epiſcopus, numerantur.

XLVII. Quæ verba cum ſatis aperta ſint, nullisque ambagibus involuta, nihil iis, quæ ſupra retulimus, addendum ſupereſt. Hoc unum, antequam controverſiæ finem imponamus, juvat hic adnotare, duos nimirum Sulpitios Epiſcopos Bituricenſes extitiſſe, quibus nihil commune eſt cum Sulpitio Severo ſancti Martini diſcipulo. Primus obiit ann. 591., alter vita ceſſit an. 694. De priori loquitur Martyrologium die 29. Januarii, Poſteriorem die 17. ejuſdem menſis commemorat. Ne nominis, atque Epiſcopatus affinitas confuſionem pareret, alteri cognomen *Severi*, alteri *Pii* cognomen eſt additum; Hinc de altero Sulpitio die 17. Januarii legimus: *Apud Bituricas depoſitio ſancti Sulpitii Epiſcopi cognomento Pii, cujus vita, & mors pretioſa glorioſis miraculis commendatur*. De Sulpitio, qui *Severus* cognominatur, non etiam de alio, qui *Pius* vulgo audit, excitatur controverſia, ſit ne a Sulpitio Severo ſancti Martini diſcipulo ſecernendus; quæ tamen controverſia poſt correctionem Urbani VIII. e medio ſublata eſt. De gemino Sulpitio Bituricenſi Epiſcopo conſulendus Cardinalis Baronius, *tom.* 5. *Romanæ Editionis ad an. Chriſti* 431. §. *Sed illud hic conſiderandum*, & in *Notis ad Martyrologium Romanum die* 29. *Januarii*, Patres Bollandiani *die* 29. *Januarii in vita ſancti Sulpitii Severi Epiſcopi Bituricenſis* §. 2. *n.* 12., Mabillonius *in Annalibus Benedictinis l.* 2. *n.* 19. *ad an.* 624., & *in Actis Sanctorum Ordinis ſancti Benedicti ſec.* 2. *ad an.* 644. *in obſervationibus præviis ad vitam ſancti Sulpitii Pii n.* 1., Dionyſius Sammarthanus *in Gallia Chriſtiana tom.* 2. *edition. Pariſienſis an.* 1720. *pag.* 14. *n.* 25., & *pag.* 16. *num.* 19., Le Coint *in Annalibus Eccleſiaſticis Francorum ad an. Chriſti* 591. *pag.* 292., ubi ad rem noſtram ita ſcribit luculentiſſime: *In Cathedra Bituricenſi duo ſederunt Sulpitii: Hic Severi nomen obtinuit, ut ab altero diſtingueretur, cui cognomen Pii ceſſit; atque inde factum eſt, ut a Poſterioris ævi Scriptoribus diſcipulus ſancti Martini prædicaretur, ac talis in Martyrologium Romanum irreperet quarto Kalendas Februarii; donec Urbani VIII. Romani Pontificis auctoritate abraſæ ſunt illæ voces* Diſcipuli Sancti Martini, *his dumtaxat ſervatis: Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Epiſcopi virtutibus, & eruditione conſpicui*. Conſulendi quoque Annatus *lib.* 4. *theologiæ poſitivæ art.* 26. & Dominicus Georgius *in notis ad Martyrologium Adonis die* 17. *Januarii*.

Bollandiani inſtant pro Theodori Pontificis nomine; ſed rejiciuntur.

XLVIII. Eruditiſſimis Patribus Bollandianis *tom.* 3. *menſis Maji die* 14. *pag.* 263. mirum plane ſudit quod in Romano Martyrologio Theodori Summi Pontificis nomen nullibi occurrat, cum illius expreſſa fiat mentio in gemino Martyrologio Florentino, altero Magni Ducis Etruriæ, altero Senatoris Strozzi; quibus, & illud accenſendum, quod Florentiæ typis excuſum eſt an. 1486. Hinc ea Bollandianorum expoſtulatio: *Contigit hæc depoſitio, ſeu potius ejus (Theodori) obitus hac die* 14. *Maji an.* 649., *ſed, quod miramur, nullis aliis faſtis, maxime Romanis, ejus nomen inſertum reperimus*. Quæ verba de Theodori I. Summo Pontifice intelligenda eſſe, temporis definita ratio demonſtrat; cum Theodorus II. poſt dies viginti in Pontifi-

UAB Universitat Autònoma de Ciències Socials

ficatu actos, ex hac vita migravit an. 901. Bollandianis adhæret Franciscus Pagi *in vita Theodori I. tom.* 1. *Breviarii Romanorum Pontificum*. Mirari tamen desinet quisquis animadvertat, Correctores Romanos ea tantum in Martyrologium transtulisse Sanctorum nomina, quæ veteribus, probatisque Martyrologiis petebantur. Porro tantam auctoritatem recensitis Martyrologiis conciliandam non esse arbitrati sunt: Hinc, cum alia deficerent monumenta, uni Codicum illorum fidei acquiescere noluerunt.

Alia de Siricio Pontifice controversia. Florentinus ac Norisius pro Siricio decertant.

XLIX. Quod vero satis mirari non possumus, illud est, Siricii Pontificis nomine, quod vetusta æque, ac probata exhibent quamplura Martyrologia, quæ a Bollandianis commemorantur *tom.* 3. *Februarii pag.* 232., Nosque infra indicabimus, Romani Martyrologii Codicem tamdiu caruisse. Ubi primum post Gregorianam Correctionem innotuit, ejusmodi Pontificis nomen in diem 26. Novembris relatum non fuisse, Clarus Vir Franciscus Maria Florentinius doctam scripsit Exercitationem, quæ *in Martyrologii sui notis ad dictam Novembris diem jacet ordine XVI.*; in qua multa sane cum laude, ac eruditione demonstrat quam consentaneum sit, ut tanti Pontificis nomine Martyrologium ditetur. At Florentinii lucubratio suo caruit effectu, cum nonnisi post absolutam Martyrologii correctionem Romam pervenerit. Iterum instituta Urbani VIII. tempore nova Mærtyrologii correctione, nulla de Siricii nomine incidit mentio, quia nulli curæ fuit ejusmodi causam, qua decebat vi, & alacritate tractandam suscipere. Cum vero Clemente X. Ecclesiæ clavum gubernante, Sacra Rituum Congregatio Basilicæ Lateranensi Officia propria sanctorum Romanæ Ecclesiæ Pontificum concessisset, Siricio prætermisso, rursus de hujusce Pontificis Sanctitate, ejusque Officii concessione agi ceptum; irrito tamen eventu: siquidem Archiepiscopus Myræ, qui tunc temporis Promotoris Fidei munere fungebatur, acriter obstitit, quod Siricii nomen in Romano Martyrologio nusquam occurreret; Ea namque Sacræ Congregationis mens erat, ut Sanctorum Pontificum Romanorum, quorum nomina in Martyrologium relata fuerant, Officia concederentur. Et quoniam ipsemet Fidei Promotor in suis Animadversionibus obiter attigit rationes præcipuas, ob quas Siricii nomen in Martyrologii emendatione fuerat prætermissum; hinc monitu, atque hortatu claræ memoriæ Cardinalis Casanattæ, celebris Henricus Noris tum Augustiniani Ordinis Professor, mox communi plausu ab Innocentio XII. inter Romanæ Ecclesiæ Cardinales adscriptus, pro tuenda Siricii Pontificis Sanctitate, satis accuratam, ac validam edidit Apologiam, quæ nulli tamen fuit usui; cum ea, quæ in Sacra Rituum Congregatione agitabatur, Causa de concessione Officiorum, ad exitum perveniisset; nec jam liceret post absolutum judicium, veterem excitare controversiam. En igitur Siricii causam iterato propositam, atque ad primævas silentii tenebras iterum redire jussam.

Quæ nostra ætate pro Siricii Causa gesta sunt, enarrantur.

L. Tandem Nostra ætate, Nobisque id agentibus, novos de Siricio Pontifice recurrit sermo. Cum enim felicis recordationis Clemens XI. Prædecessor Noster munus Promotoris Fidei, & deinde paucos post annos Præbendam Theologalem in Basilica Vaticana Nobis contulisset, e re Nostra fuit, Sacræ Rituum Congregationi supplices offerre preces, ut quæ Basilicæ Lateranensi pridem concessa fuerant sanctorum Pontificum Romanorum officia ad Capitulum, Canonicos, & Clerum Basilicæ Vaticanæ extenderentur; quod obtinuimus: Simileque exemplo commoti Basilicæ Liberianæ Canonici par Privilegium haud multo post impetrarunt. Tum vero opportunam occasionem nacti, Siricii Causam urgere, & eximiam Florentinii exercitationem proferre cœpimus. Cumque Nobis nuntiatum esset, celeberrimam a Cardinali Norisio super eodem argumento procusam fuisse lucubrationem, ad eam perquirendam cautas, animumque convertimus, ut validiori præsidio muniti, rursus Siricii causam deliberandam proponeremus. Sed quamdiu Promotoris Fidei munus obivimus, Norisiana Dissertatio fuit Nobis impervia. Postquam vero singulari beneficia Benedicti XIII. Prædecessoris Nostri, ad Cardinalatus dignitatem ascendimus, quo tempore Scripturarum Cardinalis Casanattæ ad sacra Missarum Officia spectantium, indiculum conficiebamus, ut Operis de Canonizatione Sanctorum, quod tum meditabamur, bono, ac utilitati prospiceremus, inopinato optatissima illa Norisii Dissertatio ad Nostras pervenit manus; quam idcirco summa diligentia, ac fide exscribendam curavimus, ejusque exemplar una cum aliis monumentis, quæ ex prælaudati Cardinalis Casanattæ scriptis accepimus, Nobiscum Anconam primo, mox Bononiam detulimus. Scripturarum memorati Cardinalis integra series in celeberrima Casanattensi Bibliotecha summa cura asservatur; quæ vero a Norisio procusa est lucubratio, *tom.* 4. *ejus Operum Editionis Veronensis ann.* 1732. *pag.* 722. *& seqq.* impressa est. Nec defuere ex Recentioribus alii, qui de gestis Sancti Siricii multa cum laude, ac eruditione disseruerint. Consulendi inter ceteros Franciscus Pagi *in Breviario Romanorum Pontificum in vita Siricii*, & Antonius Pagi ejus Patruus *in Adnotationibus Criticis ad Annales Baronii*.

Summus Pontifex Siricio favet.

LI. Quæ cum ita sint, Nostro muneri deesse profecto videremus, si Nos, quibus de Siricii Pontificis Sanctitate multa præsto sunt argumenta, quam olim in minoribus curam suscepimus, ad Summi Pontificatus Apicem Divina miseratione evecti, ad optatum exitum non perduceremus. Hoc autem negotium mutatis vicibus, dissimili ratione, ad methodo est hodie pertractandam. Olim Nos in filiorum numero positi, a Majoribus, & Patribus, quæ gerenda essent, audiebamus: Jam vero cum e Filiorum statu, in Ecclesiæ Pastorem, ac Patrem evaserimus, quid hac in re decernendum sit, aliis indicimus. Siricii Pontificis nomen Romano Martyrologio inscribendum censemus; neque idcirco anterioribus Martyrologii Emendationibus, quæ Siricii numquam meminere, aperte contradicimus. Unius quippe nominis additamentum, quod nova, ac validissima suadent argumenta, aut præteritis correctionibus nihil officit, aut usque adeo levem infert varietatem, ut nullum, aut fere nullum ex eo obveniat detrimentum.

Controversiæ status in certa capita distribuitur.

LII. Atque ut totius controversiæ status, qua decet methodo ac ordine pertractetur, rem universam in quatuor summa capita secernendam decernimus; ita nempe ut primo loco inquiramus, quæ fuerit Siricii Pontificis, cum adhuc viveret, ac post ejus obitum, Sanctitatis fama: secundo quænam Martyrologia, probatæ ne an potius suspectæ Fidei, Siricii meminerint: Tertio quænam contra Siricium militent rationes, ob quas ejus nomen Romano Maryrologio numquam fuerit inscriptum: Postremo quodnam de hisce rationibus judicium ferendum sit; num scilicet eæ sibi constent, an verius futiles sint, ideoque explodendæ.

Splendidum Valentiniani testimonium de Siricii Sanctitate.

LII. De Sanctitatis fama, quæ Siricium adhuc superstitem commendavit splendidum suppetit testimonium Valentiniani Imperatoris in Epistola ad Pinianum Urbis Vicarium, sive Præfectum data. De Valentiniano hic loquimur, non jam recentioris ætatis, cum nempe adhuc puer, blanditiis, ac suasionibus Matris Arianorum erroribus imbutæ, erant implicitus; sed Valentinianum producimus grandævum; sapientia, & virtutibus instructum, quas D. Ambrosius in Oratione in ejus obitu habita commemoravit. Porro Magnus hic Imperator suas ad Pinianum dedit Literas, postquam sanctus Siricius, rejecto Ursicino, qui schismate Romanam Ecclesiam turbaverat, concordi Romani Populi acclamatione Summus Ecclesiæ Pontifex renunciatus est. Hanc Epistolam ex veteri Codice Bibliothecæ Vaticanæ erutam, suis Annalibus inseruit Cardinalis Baronius *ad ann. Christi* 385., & Petrus Coustant *tom.* 1. *Epistolarum Romanorum Pontificum* edidit ordine *secundam* inter eas, quæ Siricio Pontifici adscribuntur. Quid vero de Siricio senserit Valentinianus, quæ sequuntur, verba demostrant: *Proinde quoniam religiosum Siricium Antistitem Sanctitatis sic præesse Sacerdotio voluerunt, ut Urisicinum improbum acclamationibus violarent, nostro cum gaudio memoratus Episcopus*

ipse

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ipſe permaneat, Piniane cariſſime, ac jucundiſſime. Siquidem magnum innocentiæ, ac probitatis exemplum eſt, in una acclamatione & ipſum eligi, & ceteros improbari.

Siricii Epiſtola ad Himerium data, Auctorem commendat.

LIV. Himerius Epiſcopus Tarraconenſis ſanctum Damaſum Siricii Deceſſorem graviſſimis de rebus ad Eccleſiaſticam diſciplinam ſpectantibus, more Majorum conſuluerat. Himerii tamen Epiſtola Romam pervenit, cum jam S. Pontifex Damaſus ad Superos evolaſſet. Hinc qui Damaſo ſucceſſor datus eſt Siricius, rem confecit, atque hiſce verbis Himerium eſt alloquutus: *Quia neceſſe nos erat in ejus labores, curaſque ſuccedere, cui per Dei gratiam ſucceſſimus in honorem.* Magna quidem Eccleſiæ Catholicæ utilitate, magnoque Eccleſiaſticæ diſciplinæ profectu, quidquid Himerius Damaſo propoſuerat, expoſuit, declaravit, ac definivit Siricius, ut patet ex illius Epiſtola, quæ inter collectas a Petro Couſtant occurrit ordine *prima*. Quam quidem Epiſtolam tot nominibus commendatam, uſque adeo utilem, ac neceſſariam, notis illuſtravit Cardinalis *de Aguirre tom. 2. Conciliorum Hiſpaniæ diſſert. 5. in epiſtolam Siricii Pontificis pag. 126. & ſeq.* Etſi namque Siricius ſolum Himerium alloquatur, decernit tamen, ut quæ ad unius conſulta reſcripſit, ad omnium Coepiſcoporum notitiam perveniant, nec eorum omnium duntaxat, qui in Himerii Provincia erant conſtituti, ſed præterea ad *Carthaginenſes, ac Bæticos, Luſitanos, atque Gallicos*, vel ut in aliis Manuſcripris legimus *Gallicanos* vel *Gallicianos*, hoc eſt Gallæciæ Antiſtites univerſos. Ex quo factum, ut integerrimum Siricii reſponſum, Clericorum mores in variis Orbis Catholici partibus corruptos emendaverit; ac priſtinæ integritati reſtituerit.

Siricius Cœlibatus legem aſſerit, pœniſque indictis confirmat.

LV. Non levem ſancto Siricio conciliat laudem, quod Cœlibatus Legem in Clero firmaverit, ac pœnis in violatores indictis ſtabiliverit, ut liquet ex ejus Epiſtolis, & præſertim ex ea, quam memoratus Petrus Couſtant exhibet ordine *quintam*. Hoc nixus fundamento ſanctus Innocentius I. *in Epiſtola ad Exſuperium Epiſcopum*, quæ in prælata Collectione jacet ordine *ſexta*, contra Diaconos, & Præsbyteros incontinentes, eaſdem pœnas, quas Siricius pridem ſtatuerat, exequendas decernit hiſce verbis: *De his & Divinarum Legum manifeſta eſt diſciplina, & beatæ recordationis Viri Siricii Epiſcopi monita evidentia commearunt; ut incontinentes in Officiis talibus poſiti, omni honore Eccleſiaſtico priventur, nec admittantur accedere ad Miniſterium, quod ſola continentia oportet impleri.* Eodem fultus præſidio Æneas Epiſcopus Pariſienſis nono Eccleſiæ ſeculo clarus, quem Lupus Ferrarienſis Epiſcopus *in epiſt. 98.* multis effert laudibus, quæſtionem de Cœlibatu contra Græcos pertractans, in libro contra eos ſcripto *cap. 102.* apud d'Acherium *tom. 1. Spicilegii Editionis Pariſienſis an. 1723. pag. 133.* urget auctoritatem Epiſtolæ *quintæ* Siricii ad Epiſcopum Africæ, quam his verbis extollit: *Sanctus Siricius Papa in Eccleſia beati Petri Apoſtolorum Principis in Concilio reſidens, & Fratribus & Coepiſcopis per Africam Eccleſiaſtica jura deſcribens, inter cetera, ac de pudicitia intulit &c.*

Apoſtolicus Siricii zelus in Hæreticos præcipue in Joviniaum.

LVI. Præterea ardens pietatis ſtudium, & eximium Catholicæ veritatis amorem oſtendit ſanctus Siricius in damnandis erroribus Joviniani, aliorumque ejuſdem ſectæ Hæreticorum, ut verbis Epiſtolæ *ſeptimæ* in prænarrata Couſtantii Collectione compertum eſt. *Apoſtoli ſecuti præceptum*, ita Siricius loquitur, *quia aliter quam quod accepimus annunciabant, omnium Noſtrum tam Presbyterorum, & Diaconorum, quam etiam totius Cleri unam ſcitote fuiſſe ſententiam, ut Jovinianus, Auxentius, Gentalis, Germinator, Felix, Plotinus, Martinianus, Januarius, & Ingenioſus qui incentores novæ hæreſis, & blaſphemiæ inventi ſunt, Divina ſententia, & Noſtro judicio in perpetuum damnati, extra Eccleſiam remanerent.* Apoſtolicam hanc Siricii Pontificis ſolicitudinem, ac vigilantiam ſanctus Ambroſius una cum aliis Epiſcopis in Mediolanenſi Concilio congregatis, ſummis effert laudibus, ac Pontificiæ Sanctioni ſeſe ultro conformat: *Recognovimus* (ſic ad Siricium Ambroſius, aliique Epiſcopi in Epiſtola octava memoratæ Collectionis) *Literis Sanctitatis tuæ, boni Paſtoris excubias, qui diligenter commiſſam tibi januam ſervas, & pia ſolicitudine Chriſti ovile cuſtodias, dignus, quem oves Domini audiant, & ſequantur*; & in fine: *Itaque Jovinianum, Auxentium, Germinatorem, Felicem, Plotinum, Genialem, Martinianum, Januarium, & Ingenioſum, quos Sanctitas Tua damnavit, ſcias apud nos quoque ſecundum judicium Tuum eſſe damnatos.*

Par Siricii ſolicitudo contra Manichæos, eorumque aſſeclas.

LVII. Albo, ſive Abbo Floriacenſis de Siricio Papa memoriæ tradidit, quod exoſos habuerit omnes Hæreticos, maxime Manichæos. Enim vero cum Priſcillianiſtas, qui cum Manichæis in multis nefarie conveniebant, & ſceleſte conſpirabant, Urbe ejicere armis Spiritualibus non potuiſſet, opem Theodoſii imploravit, ejuſque præſidio, quod ſummopere optabat, tandem obtinuit, ut prudenter conjicit Cardinalis Baronius *anno Chriſti 389. nu. 63.* Haud impari ſolicitudine ad coercendam audaciam Bonoſi Epiſcopi Macedoniæ, impie aſſerentis beatam Virginem poſt incontaminatam Chriſti Domini Nativitatem alios filios peperiſſe, Epiſcoporum Concilium Capuæ indixit, ut colligitur ex epiſtola *nona* inter eas, quas Couſtantius coordinavit. Plura adhuc ex aliis Siricii Epiſtolis præſertim ex *decima* proferre poſſemus de ſingulari tanti Pontificis ſolicitudine pro reſtituenda in Galliæ partibus Eccleſiaſtica diſciplina. Verum hanc provinciam iis tractandam relinquimus, qui Siricii vitam, ac geſta commentariis illuſtranda ſuſcipiunt; quibus ſatis amplam de Siricii laudibus materiem ſuppeditant Anaſtaſius, ſive Auctor Pontificalis *tom. 3. Romanæ Editionis*, & quæ ab eruditis Viris Scheleſtrato, Altaſerra, Bencinio, Blanchinio, Ciacconio, Somiero, ac Pagio ſubjiciuntur adnotationes.

Teſtimonia de Siricii ſanctitate poſt ejus obitum.

LVIII. Ex dictis ſatis conſtat de fama Sanctitatis quam Siricius vigilantiſſimus Eccleſiæ Paſtor, & Catholicæ Religionis aſſertor ſibi adhuc vivens conciliavit. Nec minor, poſtquam e vivis exceſſit, invaluit opinio. S. Innocentius I. *in Epiſtola prima Collectionis Couſtantii*, pari elogio commendat Damaſum, Siricium, ejuſque ſucceſſorem Anaſtaſium, ita ſcribens: *Cui etiam anteriores tanti, ac tales viri Prædeceſſores mei Epiſcopi, ideſt ſanctæ memoriæ Damaſus, Siricius, atque ſupramemoratus Vir* (Anaſtaſius) *ita detulerunt &c.* Porro de Damaſi, atque Anaſtaſii ſanctitate nemo dubitat. S. Leo in Epiſtola ad Anaſtaſium, affirmat ſe illi conferre Primatum ſuper Illyrici Eccleſias, *beatæ recordationis Siricii exemplum ſequutum*. Eodem in ſenſu Concilium I. Toletanum, quod paulo poſt obitum ſancti Siricii habitum eſt, Literas *ſanctæ memoriæ Ambroſii, & ſanctæ memoriæ Siricii* multa cum laude commemorat. Ex quibus monumentis rite expenſis, Cardinalis Noriſius in præcitata Diſſertatione, & ante Noriſium Florentinius *in Exercitatione 16. poſt diem 26. Novemb. pag. 1006. & ſeqq.* ſolido inferunt ratiocinio, ejuſmodi laudum titulos non Pontificiæ dignitati dumtaxat, ſed inſuper vitæ ſanctitati eſſe tribuendos, cum Siricius ſummo Pontificatus honori multa, ac ſplendida virtutum, Religionis, ac Paſtoralis vigilantiæ exempla bene ſociaverit. Hinc illud Petri de Natalibus pro Siricio elogium: *Et poſtquam Sedem Apoſtolicam feliciter gubernaſſet, dormivit cum Patribus ſuis, & ſepultus eſt ad ſanctum Petrum plenus ſanctitate.* Nec deſunt in Scriptoribus, qui Petri de Natalibus ætatem præceſſere, inſignia de Siricii Sanctitate documenta; ſiquidem Hordericus Vitalis affirmat, *Siricium circa Gregem Dominicum valde fuiſſe ſolicitum*; & Luitprandus Hoderico vetuſtior, Siricium *ſanctæ memoriæ* Papam appellat.

Quam plura probatæ fidei Martyrologia Siricium nominant.

LIX. Ad aliud controverſiæ caput, quod Martyrologia conſiderat, in quibus de ſancto Siricio fit mentio, Noſtra hæc oratio progreditur. Qua quidem in re non tam Codicum numero, quam eorum auctoritati ſtudemus. Hinc Martyrologia, quæ minori habentur in pretio, miſſa facimus, quibus ea item accenſemus, quæ Cyriacum Papam, hoc eſt Siricium, ut nonnulli perperam interpretantur, commemorant; nullus enim Cyriacus nomine, ut cuique notum, inter Summos Pontifices numeratur.

tur. Ea igitur, quæ majoris momenti ſunt, Martyrologia innuamus, quæ S. Siricii nomen præferunt. Hæc igitur ſeſe Nobis offert Martyrologium Bedæ, Rabani, & Monaſterii S. Cyriaci hujus almæ Urbis, quo toties uſus eſt Cardinalis Baronius in Romani Martyrologii emendatione. Occurrit præterea Martyrologium Eccleſiæ Occidentalis, editum a Florentinio *die 26. Septembris*; necnon Antuerpienſe, & Corbejenſe, utrumque antiquiſſimum, de quo ipſemet Florentinius in Notis. Alia inſuper Martyrologia numerantur ab eodem Scriptore *in citata Exercitatione 16.*, & a Patribus Bollandianis *die 22. Februarii pag. 282.*, quorum aliqua nec Cardinalis Baronius, nec qui ſequuti ſunt Martyrologii Romani Reformatores, noſſe poterant, cum eorum ætate in Archiviis, & Bibliothecis adhuc delitеſcerent. Hinc fortaſſe, ut prudens Florentinius adhuc temere ſuſpicatur, Siricii nomen a Romano Martyrologio tamdiu abfuit, quod Veteribus multa fuerint incognita, quæ poſterior ætas manifeſtavit; *Accedere facile potuit, quod noſtra ætate inventa plura vetuſtioris Martyrologii exempla non viderint.*

Multa in Siricium objiciuntur crimina.

LX. Hanc tamen Florentinii conjecturam non probant, qui multa, eaque non levia, contra Siricium objiciunt crimina, quæ a Nobis ſingillatim enumeranda ſunt, ut tertium controverſiæ caput, juxta propoſitam diviſionem, expediamus. Primo loco, vitio datur Siricio, quod in Apoſtolicis Litteris conſcribendis ſancti Hieronymi opera uſus non fuerit; qua in re nec Prædeceſſoris Damaſi exemplum ſequutus eſt, nec Hieronymi famæ ſatis conſuluit. Notum quippe eſt, ſanctum Hieronymum a Siricio neglectum, inimicorum calumniis, ac maledictis uſque adeo fuiſſe obnoxium, ut coactus idcirco fuerit ex illorum conſpectu ſeſe proripere, atque ex Urbe diſcedere. Secundo, haud obſcuris indiciis manifeſtum eſt, Siricium Pontificem ſin minus inſenſo, ſaltem minus æquo fuiſſe animo in ſanctum Paulinum, Virum moribus, ac vita integerrimum. Tertio, improvidum nimis, ac tardum Siricii conſilium reprehenditur in rejiciendis Origeniſtis, eorumque hæreſi coercenda; cum in Rufinum, & & Melaniam, longam nimium patientiam adhibuerit; quam ob cauſam feſtinavit ex hac mortali vita educere illum Dominus, atque Anaſtaſium ſufficere, acerrimum Origeniſtarum oppugnatorem.

Horum criminum veritatem haud diffitetur Baronius.

LXI. Neque tria hæc, quæ in Siricium congeruntur, crimina, quorum item meminere Florentinius, atque Norifius, Noſque meminimus *lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 5. ſub n. 4.* gratis conficta ſunt, ſed ex validis Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ monumentis confirmantur. Quod enim ad Hieronymum Romæ male habitum attinet, hæc habet Baronius ad annum Chriſti 385. *Cum autem, non ut Damaſus fecerat, Siricius Papa in ſcribendis ejuſmodi Literis Hieronymi opera uteretur, neque eum, ut ille, quod par erat, amplecteretur, atque foveret, mox Pontificis Romani deſtitutus præſidio, idem Hieronymus acerbiſſimos pati cæpit perſecutores, illos ſcilicet Clericos, quorum mores improbos ſcriptis editis jugillaſſet.* De ſubinſenſo Siricii in Paulinum animo, validum ex Epiſtola 1. ejuſdem Paulini ad Sulpitium Severum eruitur argumentum. Cum enim de Romanis Clericis ille conqueratur, hæc addit: *Quantum nobis gratiæ Dominicæ determinatum faciat Urbici Papæ ſuperba diſcretio &c.* quæ verba magnus Annalium Parens de Siricio interpretatur, ita ſcribens, *ad an. Chriſti 394. Jam puto, ſentis, Lector, quem Paulinus per Urbicum Papam intelligat, non alium quidem, quam qui tunc Romanæ præerat Eccleſiæ, Pontificem ipſum Siricium, quem infenſum abſque cauſa aliqua, ut ait, pati coactus fuerit. Accidit plane ſanctum Paulinum juſte conqueri de Siricio Papa, atque aliis nonnullis Romanæ Eccleſiæ Clericis, de quibus etiam conqueſtum vidimus ſanctum Hieronymum, quod ſæpe ſuperius diximus. Ut plane acciderit hac ex parte male audire Siricium, quod adverſus adeo inſignes ſanctitate, & doctrina Viros ubique ſpectatos, fuerit commotus.* Poſtremo, de nimia contra Origeniſtas Siricii tarditate, ejuſque præcoci obitu, teſtem habemus eumdem Baronium *ad annum Chriſti 397.*, ubi ſic loquitur: *Ceterum quod haud velociter Siricius perſtitanti occaſione Origenis errorum, occurrit Eccleſiæ, quam citius, nempe anni ſequentis exordio, ex hac vita ſublatus eſt; erectuſque ſuper Cathedram Petri acerrimus oppugnator Origeniſtarum hæreticorum Anaſtaſius Papa. Sæpe quidem, atque pavendis eſt demonſtratum exemplis, ut Pontifices illi, qui cauſam fidei paulo ſegnius tractaverunt, ac remiſſius curaverunt: a Chriſto primario omnium Paſtore fuerint quam celeriter ex hac vita ſubducti; adeo ut manifeſte fuerit declaratum, ſummo, jugique ſtudio, ſpecialique diligentia ſemper invigilaſſe ſuper Romanam Eccleſiam Divinam Providentiam, ne qua vel levi ſaltem ſuſpicione hæreticæ contagionis aſpergeretur.*

Hieronymi ad Urbem accessus; egregiæ illius dotes, multaque Damasi familiaritas.

LXII. An hæc quæ in Siricium vibrantur tela, aliquod contra ſanctitatem, incorruptumque gubernium inferant vulnus, ex quo Correctores ejus nomen Martyrologio non inſeruerint, in hoc poſtremo controverſiæ Capite ſupereſt inquirendum. Cumque ex hiſtoricis monumentis Siricii crimina repetantur, hiſtorica veritas paulo accuratius examinanda. Ab iis, quas Hieronymus paſſus eſt, curis, atque moleſtiis, exordiamur. Sanctus Hieronymus duodeviginti annos natus Romam acceſſit, ibique Grammaticæ, Rhetoricæ, ac Philoſophiæ Scholas frequentavit. Quinquennio Romæ commoratus, inde receſſit annum agens tertium ſupra vigeſimum; neque ante Damaſi Pontificis ætatem in Urbem regreſſus eſt. Cum enim Damaſus Generale Concilium Romæ habendum indixit, ea occaſione Hieronymus una cum Paulino Antiocheno, & Epiphanio Epiſcopo Salaminæ in Inſula Cypro, rurſus Romam advenit. Tanti viri fama commotus Pontifex Damaſus, erat quippe Hieronymus ſummo ingenio, excellenti doctrina, ſanctiſque moribus præditus, eum deſignavit, ut & ab Epiſtolis eſſet, & totius Orbis Conſultationibus, quæ ad Sedem Apoſtolicam mittebantur, reſponderet. Ex quo ſanctus Doctor intima Damaſi familiaritate uſus eſt; & viciſſim multo in honore a Damaſo eſt habitus. De munere, quo apud Damaſum fungebatur, ita loquitur ipſe Hieronymus in Epiſtola ad Ageruchiam: *Ante annos plurimos cum in chartis Eccleſiaſticis juvarem Damaſum Romanæ Urbis Epiſcopum, & Orientis, atque Occidentis Synodicis Conſultationibus reſponderem.* Solo tamen triennii ſpatio concreditum ſibi munus obivit, quod nonniſi triennii ſpatio Damaſum habuerit ſuperſtitem.

Hieronymus Siricii tempora multis invisus & quare.

LXIII. Siricio in Damaſi locum ſuffecto, mirum dictu eſt, quot motus, quantæque in Hieronymum excitatæ ſint turbæ; in quem idcirco tota pene Civitas commota videbatur; quod ille ſub Pontifice Damaſo multorum, quorum vitia voce, ac ſcripto exagitaverat, odium, atque offenſionem incurriſſet. *Nos vitiis detrahentes*, verba ſunt Hieronymi, *offendimus plurimos*; & in præfatione ad librum Dydimi fatetur ſe, *cum eſſet in Babylone* (hoc nomine Romam ſibi infenſam appellat) expoſitum fuiſſe odio maledicæ Civitatis, *& purpuratæ Meretricis.* Mox in adverſarios inſurgens, ſubdit poſt pauca: *Ecce Phariſæorum conclamavit Senatus, & nullus Scriba vel fictus* (vel ut alii legunt, *velificatus*) *ſed omnis quaſi indicto ſibi prælio doctrinarum, adverſum me imperitiæ factio conjuravit.*

Graviores Hieronymi contra Æmulos querelæ excuſantur.

LXIV. Liberiorem hunc loquendi morem Rufinus exprobrat Hieronymo, ac miratur: *Quomodo de Urbe Roma, Deo favente, Capite Chriſtianorum, ea dicat, quæ dicebantur tunc, cum Gentiles in ea populi, & perſecutores Principes morabantur.* Æquior tamen Baronius rigidiora illa S. Doctoris verba ex juſto dolore potius, quam ex furore odiove prolata explicat, ſimulque excuſat *ad an. Chriſti 385.* ita ſcribens. *At hic lector attende, hæc a S. Hieronymo ſcripta de inſcientia Romanæ Eccleſiæ Miniſtrorum, non ſic quidem accipienda eſſe, prout hyperbolicus ſonat ſermo, omnes Romanæ Eccleſiæ Clericos fuiſſe doctrina expertes, cum dicit, quod nullus ibi Scriba vel fictus, nempe Doctor, ſed Phariſæi omnes, nempe ſceleſti, cautela vero, & hypocriſi ſcelera contegentes. Concedendum aliquid Hieronymo juſtiſſima cauſa indignanti, qui oculos in eos tan-*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

tantum conversos habens, a quibus contumeliis, & calumniis impeteretur, omnes illos pravos dixerit, & imperitos. Certe quidem qui tempora hac exacte confiderat, intelliget plane hoc tempore coaluisse in Ecclesia Romana Clericos doctrina, atque scientia claros. Si quid ergo vehementiori stylo Hieronymus aliquando protulerit, venia dignus; non enim in probos, atque innoxios, sed in eos, quorum vitia damnaverat, sermonem convertit. Enimvero suis Epistolis Monachos infectatus fuerat, qui suæ Professionis obliti; vitio gulæ se dederant, divitum domos frequentabant, efferebantur superbia, superstitione tenebantur. Virgines quoque, quæ nimia familiaritate cum Viris versebantur, acrius reprehenderat. Hinc odia, obtrectationes, ac maledicta pravorum hominum, qui insaniebant in medicum a quo sanabantur.

Roma abit, atque in Orientem secedit.

LXV. Quamdiu vero vixit Damasus, igneus ille inimicorum furor, veluti doloso cinere tectus, delituit. Tunc vero exarsit, incendiumque excitavit, cum Damaso sublato, Siricius in Petri Cathedram evectus est. Innumeræ criminationes, calumniæ, ac irrisiones in Hieronymum congestæ; de quibus sic ille conqueritur: *Alius incessum meum calumniabatur, & risum; ille vultui detrahebat; hic in simplicitate aliud suspicabatur.* Quocirca cum eo res perveniisset, ut jam vix sibi posset Hieronymus temperare, tandem Roma abiit, atque in agrum se recepit, ubi suas ad Marcellam dedit literas. Sed remotiorem secessum anhelans, oblata sibi opportunitate in Orientem abeundi, eo pergere statuit; jamque navigium conscensurus, ad Asellam scripsit, suamque cum Paula, & Melania familiaritatem, quam maledici criminabantur, egregie vindicavit. Meminit quoque injuriam, quas acceperat; fatetur tamen se æquo animo eas ferre, proposito sibi exemplo Christi Domini, qui a Judæis Seductor, & Dæmoniacus est habitus; tandemque concludit: *Scio per bonam, & malam famam perveniri ad Regna Cælorum.*

Nullæ Siricii partes quo ad Hieronymum male habitum, & Romæ abeuntem.

LXVI. Cum igitur privato consilio, quod tamen pravorum hominum molestiæ excitarunt, suum ab Urbe discessum Hieronymus decreverit, non est cur ullam discessus causam in Siricium refundamus, ut scite ratiocinatur Vir eruditus Dominicus Vallarsius in vita S. Hieronymi *tom. 2. Operum S. Doctoris Editionis Veronensis an. 1742. cap. 16. Neque ab eo*, loquitur de Siricio, *est illa conflictationum sancti Patris cum æmulis, malisque hominibus causa repetenda; sed ipse utique, quid causæ fuerit, Hieronymus novit, & fassus est Epistola 40. Nos, inquiens, vitiis detrahentes, offendimus plurimos.* Sed nec illud Siricio opponi potest, quod Hieronymum in eum dignitatis gradum, quem Damasus illi contulerat, non restituerit; ideo tot bella, contentiones in Hieronymum exarserint, quæ alioquin sub Siricii tutela S. Doctor effugisset. Non enim cæco modo de rebus a Nostra ætate adeo difficilis judicium ferendum est; neque conjecturis agendum, ubi in summa rerum caligine versamur. Quid? quod si illorum temporum, ac rerum conditionem spectemus, fortasse intelligi poterit, non sine causa Hieronymum a Siricii familiaritate fuisse sejunctum; ne alioquin, quæ in Hieronymum fervebant odia, in Siricium converterentur.

Haud culpandus Siricius quod Hieronymi discessum non retardaverit.

LXVII. Abiit Roma Hieronymus, non jam Siricio aut mandante, aut impellente, sed proprio actus consilio, atque illud Evangelii monitum sequutus: *Si vos persecuti fuerint in Civitate ista, fugite in aliam.* Poterat sane Siricius prohibere, ne Hieronymus ab Urbe recederet: nulla tamen, quæ Siricium obstringeret, urgebat lex. Neque Hieronymi opera, etti Damasi tempore commendatissima, usque adeo necessaria erat sub Siricio, ut dempto Hieronymo, & Apostolico muneri ferendo, & totius Orbis Catholici Consultationibus expediendis impar esset Siricius, & S. Doctoris præsidio destitutus. Constat enim e Pontificis Siricii Literis, ac responsionibus, nihil in iis occurrere, quod multum Pontificis pro Catholica religione, atque Ecclesiastica disciplina studium summopere non commendet: Adeo eximiæ illæ sunt, adeo solidæ, ac Pastoralis solicitudinis, vigilantiæ, majestatis zelo ubique refertæ. Hinc summo ab omnibus habebantur in pretio, edto, inscio Hieronymo fuerint conscriptæ. Petrus Constant in Præfatione, quam Siricii Literis anteponit, fatetur, *eum amore potius, quam auctoritate populum vexisse.* Ne autem quis Hieronymi sententiam sequutus, Siricium aut inexpertum, aut minus providum arbitretur, hæc subdit: *Quæ autem ad nos pervenerunt ipsius Scripta, summum fidei Catholicæ, & Canonicæ Disciplinæ servandæ studium spirant.*

Hieronymus Urbe relicta Sacrarum Scripturarum studiis vacat impensius.

LXVIII. Si arcana Divinæ Providentiæ consilia scrutari liceret, duce Gennadio Massilienfi, vel alio, quisquis ille fuerit, Scriptore Vitæ S. Hieronymi, quam in citato tomo 11. Vallarsius edidit, haud dubitaremus afferere, Deum, qui satius duxit de malis bona facere, quam mala nulla esse permittere, maximum ex conspiratione in Hieronymum Romæ facta, ejusque ab Urbe recessu, elicuisse bonum; ut nimirum S. Doctor a publicis negociis, & Urbis strepitu remotissimus, sacrarum scripturarum studio totus vacaret, suasque vigilias, ac curas omnes, nullo prohibente, in præclarum illud Opus, utilissimum æquæ, ac commendatissimum conferret. *Verum enim vero*, ita loquitur Scriptor vitæ *apud Vallarsium pag. 243. hunc ego felicem dixerim, hujus fugæ eventum corrigentis Christi judicio dispensatum, quem pravorum hominum persecutionibus paratum fore existimo: scilicet ut Romana Ecclesia, Petri instituta regimine, omniumque veteris Testamenti librorum edoctæ veritate, Christo Deo volente, & Hieronymo speciali studio desudante, hebraicam quoque habeat veritatem, & Græcorum quorumdam levitas, quæ sibi Romanos a se omnes Scripturas divinitus inspiratas accepisse plaudebat, eos habere quod non habet, recognoscat.*

Nullæ simultates Siricium inter, ac Hieronymum intercesserunt.

LXIX. Quæ hactenus pro Siricio loquuti sumus, ea profecto sunt, ut sanctum Pontificem ab iis omnibus, quæ contra D. Hieronymum illatæ fuerunt, injuriis, ac contumeliis prorsus eximant. Ne tamen in re tanti momenti quidquam intactum prætereamus, ad ea quæ inter Siricium, ac Hieronymum contigisse dicuntur, oculos convertamus. Sunt enim qui privatas quasdam simultates obtrudant, quæ sicut Christianæ Caritatis legibus adversantur, ita Siricii virtutibus, & Sanctitati obesse videntur. Nil vero quæcumque in hanc rem proferri possunt argumenta, Nos commovent; aut enim falsa omnino sunt, aut si veritati consonent, Siricium non lædunt, ut modo demonstrabimus.

Hieronymi sententiam de Bigamis Siricius non attigit.

LXX. S. Hieronymus in ea fuit sententia, ut nullam Irregularitatis notam contrahat, qui duas ante Baptismum, aut etiam unam ante, alteram post Baptismum uxores ducat, modo priori defunctæ succedat conjux altera, ut multis in Epistola ad Oceanum probat argumentis. Hinc colligit S. Doctor, validam simul, ac licitam fuisse Ordinationem Carterii Episcopi in Hispania, qui nondum sacro tinctus lavacro, matrimonium semel contraxerat; moxque, uxore viduatus, aliam sibi socieverat post Baptismum. Rentur aliqui, hanc Hieronymi sententiam a Siricio sub ipsis Pontificatus initiis fuisse improbatam; ideoque Hieronymum illius assertorem, ex insigni æstimationis, ac famæ gradu, in quem conscenderat, excidisse. Hinc opinioni adhæret memoratus Vallarsius *in vita Sancti Hieronymi cap. 16.*, sed negat, Siricium qui sententiam illam rejecit, Hieronymi nomini, ac famæ ullo pacto nocuisse: *Nemo hinc tamen sibi in animum inducat, eum quidquam in Sanctum Doctorem commisisse, unde is in aliorum criminationes, atque odia incideret.* Sua Vallarsio sit sententia: Nobis enim alia, quæ Siricii Causam magis juvat, arridet responsio. Enimvero sanctus Siricius, cum in Epistola prima ad Himerium Episcopum Tarraconensem, tum in alia ad Episcopos Africæ, hoc unum statuit, Bigamum scilicet habendum esse, qui aut duas uxores duxerit, aut unam, quæ virginitatem amisit, sibi sociaverit. Ceterum eam facti speciem, ac circumstantias de gemino ante Baptismum inito matrimonio, aut de conjugio semel ante Baptismum, iterum post Baptismum contracto, de quibus Hieronymus loquitur, Siricius non attigit, ut ex *cap. 10. & 11. Epist. ad Himerium, & ex num. 4. & 5. Epistola ad Episcopos Africæ*, patet legenti.

Ex

Ex quo sequitur, ut nec sententiam Hieronymi Siricius directe improbaverit, nec indirecte S. Doctoris nomini, & dignitati quidquam detraxerit.

Flam tamen rejecit Innocentius.

LXXI. Hierosolymitanam de Bigamis opinionem impugnavit S. Innocentius I. *in Epistola secunda ad Victricium Episcopum Rothomagensem cap. 6.*, ubi non de Bigamis generatim, quo in sensu Siricium loquutum novimus, sed de ipsa Bigamia ante Baptismum contracta, quam plane circumstantiam exprimit, aperte loquitur hisce verbis: *Ac ne ab aliquibus existimetur, ante Baptismum si forte quis accepit uxorem, & ea de seculo recedente, alteram duxerit, in Baptismo esse dimissum, satis errat a regula qui in Baptismo hoc putat dimitti. Remittuntur peccata, non acceptarum uxorum numerus aboletur*: & post nonnulla: *Quod si non putatur uxor esse computanda, quæ ante Baptismum ducta est: Ergo nec Filii, qui ante Baptismum geniti sunt, pro filiis habebuntur*. Immerito igitur Siricio tribuitur, quod Innocentio I. adscribendum. Nec dissentit Baronius, qui ad ann. *Christi* 405. putat, memoratam de Bigamis sententiam, quam S. Hieronymus Romæ tenuit, ab eodem S. Doctore majori contentione, ac nisu fuisse propugnatam in literis, quas ad Oceanum misit, ut Carterii Episcopi Ordinationem vindicaret; Ideoque ab Innocentio potius, quam Siricio eam fuisse improbatam. Petrus autem Constant *in Notis ad eamdem Innocentii Epistolam pag.* 751. prudenter observat, sanctum Innocentium Siricii verba usurpasse, ut decerneret, quidnam statui oporteret de Marito, qui duas uxores ante Baptismum acceperat; qua de re Siricius non loquitur, ut supra animadvertimus. *In hoc, atque superiori decreto*, ita Constantius, *Innocentius ita Siricii verba exscribit; ut in utroque de uxoribus ante Baptismum ductis, de quibus Siricius nihil dixerat, quid sentiendum sit, sibi necessario definiendum duxerit*. Utra eligatur sententia, Baronii, an Constantii, sancti Siricii causa egregie vindicatur.

Siricius Hieronymi sententiam sequutus, Jovinianum damnat.

LXXII. Cum multa eloquentiæ vi, ac fervido in Dei gloriam, & animarum salutem studio polleret Hieronymus, Jovianum, seu Jovinianum novum Christianorum Epicurum vehementer infectatus est. Qua in re tot, tantisque laudibus virginitatem extulit, ut in quorumdam suspicionem venerit, S. Doctorem in extrema prolapsum, legitimas nuptias damnasse. Etsi vero a mente, & consilio Hieronymi alieniissimum id esse, nihilominus inanis rumor in Urbe invaluit, multosque in pravam hanc de Hieronymi doctrina suspicionem adduxit. Hinc Pammachius, qui Divo Hieronymo intima familiaritate conjunctus erat, Opuscula omnia undequaque colligere, atque ex aliorum conspectu subducere studuit. Postquam vero sanctus Doctor eximiam contra Jovinianum edidit Apologiam, in qua tenebras omnes, quas iniquus ille virginitatis impugnator obtenderat, ne catholicæ veritatis lumen innotesceret, eloquentiæ, ac doctrinæ fulgore disjecit, Jovinianus a Siricio damnatus est. Porro vel ex hac una Siricii sententia satis patet, quanto catholicæ veritatis servandæ studio S. Pontifex Hæreticos oppugnaverit, & quo animo fuerit erga Hieronymum catholicæ veritatis propugnatorem. *Affulsit tandem veritas, nec tantum se luculenter purgavit Hieronymus, sed ipsius Pammachii opera a Siricio damnatus est Jovinianus, quod idem est ac dicere, Siricium in sententiam Hieronymi iisse*. Itaque loquitur Florentinius *in citata Exercitatione pag.* 1004.

Hieronymi censura Siricii sanctitati non officit.

LXXIII. Nondum tamen hac in re nodos omnes dissolvimus; hinc ad seriem Historicam regrediamur oportet. Quo tempore gravior illa de Hieronymi doctrina contra Jovinianum, fervebat in Urbe disceptatio, S. Doctor suam ad Pammachium scripsit Epistolam, quæ *in tom. 1. Editionis Veronensis est* 49., in qua, postquam meritas reddidit Amico grates, quod exemplaria Romæ suspecta prudens subtraxerit, *De Opusculis meis contra Jovinianum, quod & prudenter, & amanter feceris exemplaria subtrahendo, optime novi*, subdit post pauca: *Audio totius in te urbis studia concitata: Audio Pontificis, & populi voluntatem pari mente congruere. Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri*. Hisce verbis expendendis intentus Florentinius *in relata exercitatione pag.* 1003. sic fatur: *Verum ea occasione Siricium commotum in Pammachium, nedum in Hieronymum, ex omnibus fere clamoribus ita idem Hieronymus affirmat: Audio totius in te urbis studia concitata: Audio Pontificis, & populi voluntatem pari mente congruere. An vero amarulentum illud, quod sequitur, in Siricium jactatum sit, hæreo: Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri*. Hæret ergo Florentinius, nec audet hæc verba ad Siricium transferre. Quod si quis præfidentior, ea de Siricio intelligenda esse obstirmato animo contendat; tandem id dabimus; ita tamen, ut nullo pacto Siricium ex Hieronymi testimonio Pontificatus honore indignum fuisse concedamus. Quidquid enim hac in re S. Doctor ex aliena potius, quam ex propria sententia protulerit, ut infra explicabimus, profecto privata unius, vel alterius auctoritas: publico totius Romani Cleri, populique judicio non est anteponenda. Cumque splendidum, atque inconcussum ex Valentiniani Imperatoris Epistola petatur argumentum de provida Siricii electione, ejusque innocentia, ac probitate, fileat oportet quicumque obtrectator, hujusce Elogii, quod pro Siricio Valentinianus attexuit, auctoritate convictus: *Magnum innocentiæ, & probitatis exemplum est, in una acclamatione, & ipsum* (Siricium) *eligi, & ceteros improbari*.

Hieronymi in Siricium dicta verba excusantur.

LXXIV. Sed neque lividam obtrectationis maculam Hieronymo inurendam censemus; quidquid enim hac in parte illi excidit quod Siricii sanctitati injurium videatur, inani potius illius credulitati, quam infenso in optimum Pontificem animo tribuendum. Potuit sane S. Doctori contigisse, quod iis passim usuvenit, qui remotissimas regiones inhabitant; ut nimirum ex falso quopiam rumore Hierosolymam perlato, in errorem inductus, minus æquam de Siricii virtutibus, regimine, ac probitate conceperit opinionem. Quod animo imbiberat, privatis ad amicum Pammachium literis aperuit; atque ob eam, quæ inter amicos, obtinet, familiaritatem, fortasse minus cautus de iis facile locutus est, quæ ex incerto, atque inani rumore in vulgus disseminabantur. Accedit quod literas ad Pammachium Hieronymus dederit, quo tempore disceptatio contra Jovinianum adhuc fervebat, & Siricius populari urbis opinione deceptus, adversariis Hieronymi liberius fortasse, quam oportebat, favere videbatur. Hinc nova Hieronymum incessit suspicio, novus timor, qui tandem in voces, quæ Siricii integritati adversari videntur, erupit. Quo ferme pacto inter Collitigantes occurrunt aliqui, qui cum bonam foveant Causam, si judicem in adversam partem propendere suspicantur, in judicem ipsum insurgunt, obloquuntur, ejus laudibus obtrectant, munere, quo fungitur, indignum affirmant, donec judicium, de quo sibi metuunt, definiatur. Ubi vero juri consonam judex sententiam tulit, versis vicibus, sermonem corrigunt, suspicionem execrantur, palinodiam recinunt, summamque Prætoris sententiam, atque integritatem commendant. Hæc eadem facile Hieronymo possunt accommodari. Cum enim, pendulo adhuc judicio, anceps hæret, ac dubius, de Siricio conqueritur; at contra, re integra, & quavis suspicione remota, Siricium veneratur, ac multa cum laude commemorat, ut infra patebit.

Rejiciuntur, qui Hieronymum ex invidia loquutum putant.

LXXV. Hasce conjecturas amplectimur, quæ Siricii sanctitati, Hieronymi famæ, ac dignitati bene consulunt. Eos namque aversamur, qui de celebertimi Ecclesiæ doctoris honore tuendo nihil plane solliciti, ut Siricium vindicent, damnant Hieronymum, in quem idcirco nedum maledicentiæ, sed & invidiæ, ac ambitus crimina congerunt. Ferunt enim, illum secunda populi acclamatione in Damasi successorem propositum, sed mox in Electione Siricio posthabitum, verba illa in æmulum immerito sibi præpositum protulisse: *Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri*. Præposteram hanc verborum Divi Hieronymi interpretationem refert Florentinius, quamvis eam omnino non approbet. At nobis nullo modo ferenda videtur; non enim citra summam injuriam, illud de Hieronymo aut sentire, aut etiam suspicari possumus, tantum virum

UAB Biblioteca de Ciències Socials

rum usque adeo ambitus crimine abreptum fuisse, ut & futurum Pontificatum concupiverit, & deperditum ingemuerit.

Literas Communicatorias Rufino tradidit Hieronymus improbat, accusat Baronius.

LXXVI. Rufinus Roma discessurus ut in Patriam reverteretur, Literas Communicatorias a Siricio petiit, & impetravit. Cardinalis Baronius rem hanc expendens ad an. Christi 397., Siricium reprehendere non audet, cum nulla S. Pontifici causa suppeteret, cur petitas Literas Rufino denegaret: *Sed quod ad Rufinum spectat, etsi profecturus Aquilejam solum patrium, petierit, & acceperit ab ipso Siricio Romano Pontifice Communicatorias literas, Catholicis tantum, ut sæpius diximus, imperiri solitas, minime cessit culpæ Siricio. Nam cum ipsa hæretica interpretatio Periarchon Origenis, nomine careret Auctoris; nec a quo Præfatio illa esset scripta, liqueret, nihil est, quod Rufinum nondum detectum, immo Catholicum se clamantem, & ab omni hæresi se alienum extrinsecus profitentem, a communione extorrem facere deberet, nec Romanæ Sedis moris est, non convictum quempiam condemnare.* Hæc Baronius. Erant igitur Communicatoriæ Literæ, Catholicæ communionis indicium, atque argumentum; quo sane argumento Optatus usus est, ut ostenderet Ecclesias Africæ, quæ Cæciliani Ordinationem tuebantur, omnimodam cum Ecclesia Catholica servare communionem. *Sedit prior Petrus*, loquitur de Cathedra Romana, & enumeratis Petri successoribus usque ad Siricium, ita prosequitur: *Siricius hodie, qui noster est socius, cum quo nobis totus Orbis commercio Formatarum*, Communicatorias intelligit, *in una societatis communione concordat*. Hasce Literas vaferrimus Rufinus magnopere ostentavit, venditavitque, præsertim post mortem Siricii, ratus sibi profuturas tempore Anastasii Pontificis, qui Siricio successit, ut judicium contra se institutum, aut effugeret, aut infirmaret. Quocirca D. Hieronymus, cui prava Rufini indoles perspecta erat, Catholicæ Religionis studio actus, *in Epistola* 127. *ad Principiam tom.* 1. *ejus operum Editionis Veronensis pag.* 951., postquam Marcellam, quæ errori strenue restiterat, egregie commendavit, Siricium simplicitatis quodammodo insimulat, quod ex propriæ indolis, ac probitatis mensura, alienos mores metiretur, ac de iis judicium ferret. *Tunc sancta Marcella, quæ diu se cohibuerat, ne per æmulationem quidpiam facere videretur, postquam sensit fidem Apostolico ore laudatam, in plerisque violari, ita ut Sacerdotes quoque, & nonnullos Monachorum, maximeque seculi homines in assensum sui traheret, ac simplicitati illuderet Episcopi, qui de suo ingenio ceteros æstimabat, publice vestitit malens Deo placere quam hominibus.*

Quæ in Siricium objicitur simplicitas culpa vacat.

LXXVII. Observat Cardinalis Baronius ad annum Christi 397. Siricium a Hieronymo, non doli, aut gravioris criminis, sed simplicitatis duntaxat insimulari: *Sugillat sanctus Hieronymus Siricii Papæ simplicitatem, non dolum.* At Petrus Constant in toties memorati Operis *pagina* 706. animadvertit, Rufinum tunc cum Literas Communicatorias obtinuit, virum fuisse acris ingenii, multæ scientiæ ac integræ famæ prærogativa commendatum; nondum enim, quod in imo pectore servabat, virus evomuerat: *Eo autem facilius Rufinus sibi, ac sociis Literas a Siricio impetravit humanitatis, ac benevolentiæ plenas, quod ille virtutis, ac scientiæ fama clarus, necdum male audiisset.* Qua de re opportunior infra, ubi Origenistarum causam tractabimus, redibit sermo. Quod vero ad Siricii simplicitatem attinet, idem Constantius quamcumque criminis invidiam amoliri studet, atque ita prosequitur: *in sinistram suspicionem non facile abit Christiana simplicitas, nec male de quoquam judicare amat, præsertim de illo, de quo nihil se menti offert, unde non recte de illo sentiat.* Culpanda igitur simplicitas, quæ a fatuitate, nimiave credulitate proficiscitur, excusanda vero, quæ ortum ducit a Christiana caritate, cui illud peculiare est, ut de alieno malo, quod ignorat, non cogitet. Atque huc quidem revocari possunt verba Hieronymi, qui de Siricio jam vita functo sermonem habens, cum Rufino easdem, quas a Siricio acceperat, Literas exprobraret, quod iis contra judicium ab Anastasio instructum abuteretur, uno, eodemque fermonis con-

textu Rufinum objurgat, & Siricium commendat: *Siricii jam in Domino morientis profers Epistolam*, ita sanctus Doctor Rufinum alloquitur, & *viventis Anastasii verba contemnis*; quibus verbis Siricium Pontificem, Beatorum, qui in Domino moriuntur, numero accenset. Hanc ipsam verborum Hieronymi interpretationem probat, ac sequitur Pagius *in vita Siricii n.* 77. *Quæ verba*, inquit, *ostendunt Hieronymum credidisse, Siricium somno Sanctorum in Domino obdormivisse.*

S. Paulinus Anastasio Pontifici acceptissimus.

LXXVIII. Quoniam de Hieronymo satis hucusque egimus, proposita controversiæ methodus exigit, ut jam de Sancto Paulino sermonem instituamus. Quia vero & hic nova criminum materies contra Siricium exsurgit, rem paulo altius repetere juvabit. Quanta animi benevolentia Pontifex Anastasius Siricii successor prosequutus fuerit sanctum Paulinum tunc adhuc Presbyterum, mox celeberrimum Nolæ Episcopum ex ejusdem Paulini *Epistola* 20. *ad Delphinum* data, satis compertum est. *Sciat veneratio tua*, inquit Paulinus, *sanctum Fratrem tuum Papam Urbis Anastasium amantissimum esse humilitatis nostræ. Nam ubi primum potestatem caritatis suæ nobis offerendæ habere cæpit, non solum suscipere eam a nobis, sed inferere nobis piissima affectione properavit.* Cujus quidem singularis benevolentiæ haud obscurum argumentum inde eruitur, quod Anastasius ad diem suum natalem celebrandum, ad quem soli Episcopi convenire consueverant, nonnisi Paulinum Presbyterum invitaverit; nec minori amoris significatione excusationem exceperit, quam, cur non veniret, Paulinus attulerat. *Postea quoque*, sic ille prosequitur in laudata Epistola, *interposito tempore, etiam ad natalem suum, quod consacerdotibus suis tantum deferre solet, invitare dignatus est. Nec offensus est excusatione nostra, sed officium sermonis nostri, quod in vicem præsentiæ reddideramus, acceptans, animo nos paterno & absentes recepit.*

Longe dissimilis Paulini fortuna sub Siricio.

LXXIX. Longe tamen dissimilem fortunam Paulinus expertus est sub Pontifice Siricio, qui Paulinum Romæ versari ægre ferebat; qua de re graviter conquestus est ipsemet Paulinus in *Epistola* 5. *ad Sulpitium Severum*, in qua postquam motus, ac turbas omnes ab invidis Clericis contra se concitatas commemoravit, hæc subjicit: *Sed plenius indicare potuerunt conservi nostri pueri tui, quantum nobis gratiæ Dominicæ detrimentum faciat Urbici Papæ superba discretio.* Urbici Papæ nomine Siricium intelligi, affirmat Baronius, cujus verba jam a Nobis supra relata juvabit repetere: *Jam puto*, inquit ad an. Christi 394. *sentis, Lector, quem Paulinus per Urbicum Papam intelligit, non alium quidem, quam qui tunc Romanæ præerat Ecclesiæ, Pontificem ipsum Siricium, quem insensum absque causa aliqua, ut ait, pati coactus fuit.* Mox causam inquirens, cur Siricius alieno fuerit animo erga Paulinum, hanc producit, quod nimirum Paulinus adhuc laicus a Lampio Barchinonensi Episcopo ad Ordines fuerit promotus, legitimis temporum interstitiis nequaquam servatis. Id vero cum displicuisset Siricio, qui Ecclesiasticæ disciplinæ vindex erat acerrimus, ideo iis benevoli animi significationibus, quæ tanti Viri meritis, ac virtutibus congruebant, Paulinum excipere noluit; quod tamen in Siricio Baronius non probat, cum Paulinus invitus, ac nolens, ad sacra Altaris Ministeria obeunda fuerit initiatus. Neque vero deerant illustrium Virorum exempla, veluti Ambrosii, ac aliorum, qui vel ex ipso laicorum statu, vel etiam e Catechumenorum ordine, nedum ad Sacerdotii, sed etiam ad sublimiorem Episcopatus gradum ascenderant, verius evolaverant.

Nulla invidia, livor nullus Siricium impulit, ut Paulinum aversaretur.

LXXX. Meminit idem Baronius quo plausu Paulinus Romam adveniens exceptus fuerit. Magna enim, ac potior Urbis pars, Civium scilicet, Præfulum, ac eorum, qui publicis fungebantur muneribus, præter advenas, plebejosque homines una commixtos, certatim, & velut agmine facto, ad eum invisendum confluebat. Equidem plausu, ac admiratione digna res erat, Paulinum Virum Consularem, humili Sacerdotum veste indutum aspicere. Cavendum vero, ne ullam ex tanta Urbis gratulatione criminationis materiem in Siri-

cium refundamus. Tillemontius *tom* 14. *Memoriar. pro Hiſtoria Eccleſiaſtica ſex priorum ſeculorum, in vita ſancti Paulini art.* 23., de hominum frequentia, qui ad Paulini domum convolabant, fermonem habens, putat Siricium ideo ſubinfenſo, ac alieno in Paulinum fuiſſe animo, quod communis favor, ac plauſus egregias tanti Viri virtutes celebraret. Hinc livorem, ac invidiam, quæ in Paulinum exarſit, exortam affirmat. Tillemontio aſſentiuntur alii iniqui ſane Cenſores, nempe Baillet *in vita ſancti Paulini die* 22. *Junii num.* 7., & Dupinus *ſeculo quinto novæ Bibliothecæ tom.* 3. *part.* 1. *pag.* 280. Has tamen in ſanctum Pontificem impactas calumnias facile erit contundere, ſi quæ Pater Franciſcus Sacchini *in vita Sancti Paulini apud Bollandianos die* 22. *Junii cap.* 4. *num.* 20. in hanc rem ſcripſit, huc revocentur. Ait enim, Siricium ſatis aperte loquutum, ſe nempe Paulini Ordinationem præproperam nimis, atque præcipitem, probare non poſſe; ideoque conſueta benevolentiæ, ac humanitatis officia in eum exercere noluiſſe. Hanc unam ille producit cauſam, quæ Siricium a Paulino pauliſper alienavit. *Sivit Siricius emanare ſermonem, ejus* (hoc eſt Paulini) *ſe conſuetudinem nolle; ſcilicet ne repentinam hominis conſecrationem probare, & latas ab ſe ipſemet enervare leges videretur. Nihil ultra geſtum, ſatis oſtendunt illa Paulini ad Severum verba: Qui nos odiſſe, & a conſortio ſanctitatis ſuæ ſegregare dicuntur.* Idipſum affirmat Cellier *tom.* 10. *Hiſtor. Generalis ſacrorum Authorum cap.* 17. *num.* 8. cui conſonat Florentinius in citata *Exercitatione* pag. 1005. & Pagius *in vita Siricii num.* 15.

Aliæ, quæ Siricium vindicant, rationes adduntur.

LXXXI. Alias rationes iidem Florentinius, ac Pagius attexunt, ut quamcumque ſimultatis ſuſcipicionem, quæ in Siricium intorqueri poſſet, excludant. Ajunt igitur, ſanctum Paulinum contra diſſolutos Romani Cleri mores liberius declamantem, multorum odia, ac obtrectationes, quod & Hieronymo, ut ſupra adnotavimus, contigit, in ſe concitaſſe. Hinc alienis clamoribus commotum, ac veluti fatigatum Siricium, a Paulini familiaritate receſſiſſe. Addunt præterea, Paulinum optimis quidem, atque integerrimis moribus prædirum, in aliis tamen dijudicandis minus ſolerti fuiſſe ingenio, ideoque de Siricio Pontifice, quem nondum ſatis perſpexerat, fuiſſe conqueſtum. Audiendus Florentinius: *Sed vere etiam fatendum eſt, Paulinum ex humana ratione optimum non fuiſſe hominum, & eorumdem morum æſtimatorem, dum Siricium ſuperbæ diſcretionis inſimulat, quem Hieronymus nimiæ ſimplicitatis, & innatæ bonitatis quodammodo coarguit: Et quamvis ſanctitate morum Paulinus polleret, minus acri judicii reputari poteſt.* Id ut confirment memorati Florentinius, & Pagius, rationes addunt nonnullas, quas hic repetere ſupervacaneum putamus.

Quæ cauſa Siricium a Paulino abalienaverit.

LXXXII. Quænam vero hac in re Noſtra ſit ſententia; hiſce quas ſubjicimus animadverſionibus aperimus. Prima eſt, ſanctum Paulinum, ſtatutis temporum interſtitiis non ſervatis, ad Sacerdotium fuiſſe promotum, contra legem a Siricio ſtatutam in Epiſtola ad Himerium Epiſcopum Tarraconenſem *cap.* 9. quam ante Paulini Ordinationem Siricius conſcripſerat, ſtata temporum intervalla deficiens, quæ a Laicali ſtatu ad Presbyteratum debent intercurrere, ut in ſacris præcedentium Ordinum Miniſteriis rite exerceatur, quiſquis ad Sacerdotium cupit accedere. Quamobrem ejuſdem Siricii Decreto accurate ſecernuntur, qui ab infantia Eccleſiæ miniſterio mancipantur, ab iis, qui ætate grandævi, Clericali militiæ adſcribuntur; quibus idcirco lex indicitur, ut per Eccleſiaſticos gradus paulatim aſcendentes, tandem ſtatuto tempore ad Sacerdotium perveniant. Cum ergo certa, atque explorata ſit cauſa, quæ Siricii animum a Paulino abalienavit, haud licet aliam aut incertam, aut minus ſtolidam obtrudere. Porro ea, quæ a Paulini Ordinatione petitur ratio, ceteris æquior eſt, magiſque conſentanea. Si enim Siricius ad eam benevolentiæ ſignificationem, qua Paulini probata virtus digna erat, deſcendiſſet, multorum animis hæc inſediſſet opinio, Siricium, Eccleſiaſticarum Legum, quas pridem promulgaverat, quaſque in Paulini ordinatione violatas noverat, contemptum negligere, aut tacitum diſſimulare.

Siricius in Paulinum aliquando benevolus.

LXXXIII. Sed & illud animadverſione dignum eſt, Siricii ſeveritatem erga Paulinum, haudquaquam diuturniorem fuiſſe, neque ad obitum uſque fuiſſe productam. Satis enim Siricio fuit ſemel, atque iterum durius excepiſſe Paulinum; mox enim compoſito ad benevolentiam vultu, quam prius occultaverat paterni animi benignitatem, tandem manifeſtavit, atque Paulinum complexus eſt. Tillemontius in loco citato *art.* 20. poſt evolutas Paulini Epiſtolas affirmare non dubitat, egregium hunc Virum quotannis ad celebrandum natalem diem beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli Romam accedere, ibidem decem circiter dierum ſpatio commorari conſueviſſe. Quid vero interim Paulinus Romæ ageret, ſic ille aperit. Antemeridiano tempore Eccleſias adire, & Sacra peragere ſolemne illa erat: Pomeridianis vero horis, in iis, qui ſalutatum venerant, excipiendis, erant autem quamplurimi, qui turmatim ad Pauliui ædes accedebant, totus occupabatur; nec ullum vel exiguum illi ſupererat temporis ſpatium, quo vel epiſtolam ſcriberet, vel pagellam percurreret, ut tot, tantiſque implicitum curis animum recrearet. Nox una quietem, breviorem tamen, Paulino conciliabat. Quo primum tempore mos ille inceperit Romam accedendi ipſo Apoſtolorum Petri, & Pauli natali die, idem Tillemontius inquirit, probatque hujuſce ſacri Ritus initia ab ipſo Siricii Pontificatu eſſe repetenda. Hinc infert, Siricium poſtremis vitæ annis æquiori erga Paulinum fuiſſe animo, ideoque eum Romam accedentem, ac Romæ commorantem, multa dilectionis, ac benevolentiæ ſignificatione excepiſſe. Secus, nec Romam accedere, nec ullam ibi moram trahere decreviſſet Paulinus, ſi infenſum Siricii animum fuiſſet expertus. Ubi Paulinus ſuboffenſum Siricium cognovit, ab Urbe receſſit; ſi ergo in Urbem ſub eodem Siricio regreſſus eſt, jam pacatum, ſibique benevolum probe noverat.

Quæ inter Siricium & Paulinum intercaſſit diſcrepantia, eorum ſanctitatem non lædit.

LXXXIV. Tertio loco diſſimulare non poſſumus duriora illa, quæ ſupra retulimus verba, a Paulino in Siricium, non etiam a Siricio in Paulinum fuiſſe prolata; ideoque, ſi liceret de alterutro judicium ferre; Paulinus, non Siricium de acri illa, ac inofficioſa expoſtulatione eſſet culpandus. Verum hac etiam animadverſione poſthabita, ſi rem ad rigidioris judicii lances exigamus, hoc unum colligimus, aliquam ſcilicet inter Siricium, ac Paulinum interceſſiſſe diſcrepantiam, & animorum offenſionem, quæ neutrius ſanctitatem evertit. Ut id Pagius confirmet, notiſſimum *in vita Siricii* affert exemplum contentionem, quæ ſanctum Willelmum Epiſcopum Eboracenſem, & ſanctum Abbatem Bernardum ad invicem commiſerunt; qua de re fuſiori ſermone Nos item egimus *lib.* 2. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 41. *num.* 13. qui inſuper *ſub num.* 8., aliud exemplum produximus de privatis contentionibus inter ſanctum Leonem Magnum, Hilarium Epiſcopum Arelatenſem, ut ſilentio prætereamus alia gravioris momenti diſſidia, quæ in *ſequenti capite* 42. *ejuſdem Operis* indicavimus. Nihil tamen illuſtrium Virorum virtuti, ac probitati quidquam inde decedit: Aliud namque eſt ſimultates intercedere; aliud, controverſias excitari. Illud caritatem infringit, ac in odium erumpit; hoc in ſola animarum diſſenſione verſatur, quæ voluntates non diſſociat, cum ingenia committit.

Tardum Siricii conſilium in damnandis Origeniſtis a Baronio excuſatur.

LXXXV. Unum adhuc, antequam Noſtris hiſce Apoſtolicis ſupremam manum imponamus, ſupereſt examinandum; ſit ne Siricius ſocordiæ, ac ſimplicitatis crimine inſimulandus, quod in Origeniſtis damnandis minus ſollicitum ſe præbuit. Hoc eſt præſentis controverſiæ poſtremum caput, cui expediendo Noſtra hæc, quam ſubjicimus, oratio occupabitur. Ut ab impacto deſidiæ vitio Siricium purget, clariſſimus Annalium Parens anno Chriſti 307. notiſſimam profert Parabolam Evangelici Patrisfamilias, qui zizania ad meſſem uſque ſivit creſcere, ne alioquin ſollicita nimirum cura actus, dum zizania evellit, ipſum quoque

que illis commixtum eradicaret frumentum. Laudandus sane Baronius, qui ut insignem in veteres Ecclesiæ Patres animi sui pietatem, ac singulare obsequium testatum faciat, cum illorum facta commendare non possit, benigniori saltem interpretatione excusare contendit. Sic ergo Baronius: *Licet & aliqua saltem ex parte excusationem illam prætexere jure potuisset, quod exemplo Evangelici Patrisfamilias, usque ad messem siverit zizania crescere, ne cum eis evelleret triticum, expectans nimirum, ut qui vere essent Hæretici, perspicue, matura segete, certioribus signis fierent manifesti.* Hanc ipsam Baronii sententiam sequutus videtur Petrus Coustant in toties memorata Collectione *pag.* 107., ubi Hieronymi censuram contra Siricii simplicitatem expendens, innuit præcipuam christianæ simplicitatis dotem hanc esse, tardo gressu incedere, & compositio ad indulgentiam animo, eos, qui desipuerunt, patienter expectare, ut facilius resipiscant: *Interdum etiam nonnihil dissimulandum censet, ut errantem prævenientibus demulcens officiis, eum ad veritatem allicere queat.* Neque desunt saluberrima sanctorum Ecclesiæ Patrum monita, quæ ejusmodi tolerantiam suadeant. Prostant apud Lucam d' Acherium *in tom.* 2. & 5. *Spicilegii*, Epistolæ Romanorum Pontificum Symmachi, & Innocentii II., qui ad majora mala vitanda, atque ad pravorum mores in meliorem frugem revocandos, licere ajunt aliquando posthabita Legum severitate, ad christianæ patientiæ, & benignioris dispensationis regulas confugere, ut errantem, ac devium fratrem facilius lucrari possimus. *Sæpenumero*, verba Eulogii Episcopi Alexandrini apud Photium, *aliqua temporaria œconomia ad breve tempus prodiit, aliquod indebitum tolerans, & amplectens, ut continuum & inconcussum robur pietas acciperet, & ad dissolvendos eorum, qui veritati insidiabantur, insultus.*

Origenistarum errores Siricius ignorat.

LXXXVI. Etsi vero memorata Baronii responsio, tot monitis, ac testimoniis illustrata, improbanda non sit, ab ea tamen abstinemus, cum alia opportunior, ac pro Siricii causa tuenda longe validior, Nobis præsto sit. Baronius Siricium hæresis Origenistarum conscium supponit; hinc prudentem tarditatem causatur. At Nobis Origenistarum errores, Siricio superstite, omnino delituisse videntur; quamdiu enim vixit Siricius, pessimi simulatores, ovium vestimentis contecti, lupinam improbitatem occuluerunt, quæ tandem sub Anastasio Pontifice Siricii successore detecta est, atque damnata. Nullus igitur excusationi locus, ubi error, qui nondum innotuit, quamcumque in Siricio improvidam simplicitatem excludit. In rem hanc testem producimus ipsum Hieronymum, qui causam inquirens, cur Origenistæ, atque omnium loco Rufinus, Communicatorias Literas a Siricio postulaverint, hanc unam producit *in Epistola* 127. *ad Principiam, in nova Veronensi Editione tom.* 1. *pag.* 952. *n.* 10., ut nimirum hæresi nondum evulgata, Catholicæ communionis pallio obtecti, securius ex Urbe discederent. *Cernentes Hæretici*, inquit S. Doctor, *de parva sciatilla maxima incendia concitari, & suppositam dudum flammam jam ad culmina pervenisse: nec posse latere, quod multos deceperat, petunt, & impetrant Ecclesiasticas Epistolas, ut communicantes Ecclesiæ discessisse viderentur. Non multum tempus in medio, succedit in Pontificatum Vir insignis, quem diu Roma habere non meruit, ne Orbis caput sub tali Episcopo truncaretur; imo idcirco raptus, atque translatus est, ne semel latam sententiam precibus suis flectere conaretur.* Hisce verbis enucleandis intentus Cardinalis Norisius *in citata Dissertatione pag.* 725. duo securus affirmat: Alterum nempe, Rufinum Roma abiisse, ne, detectis erroribus, a Siricio puniretur; alterum vero errores illos Siricii ætate omnino impervios delituisse. Præstat ipsum Norisium loquentem audire. *Itaque, teste Hieronymo, Rufinus Romæ discessit, veritus non posse latere diutius Origeniani Voluminis errores, ac proinde a Siricio sibi timebat, quem si propitium speraſſet, poterat tutus ceterorum clamores surdis auribus contemnere. Ex illis verbis*: Nec posse latere, *constat eos errores nondum publicatos; sed tantum clanculum assertos. Quid mirum si Siricium latuerint?*

Sub Anastasio Pontifice Origenistarum errores eumpuunt.

LXXXVII. Egregius item est locus alter *ex Epistola* 130. *ad Demetriadem in citat. tom.* 1. *Editionis Veronensis pag.* 936. *n.* 16., ubi S. Doctor Origenistarum errores sub Anastasio Pontifice detectos, & proscriptos affirmat. *Dum esses parvula*, ita Demetriadem alloquitur, *& sanctæ, ac beatæ memoriæ Anastasius Episcopus Romanam teneret Ecclesiam, de Orientis partibus hæreticorum sæva tempestas, simplicitatem fidei, quæ Apostoli voce laudata est, polluere, & labefactare conata est. Sed Vir ditissimæ paupertatis, & Apostolicæ sollicitudinis, statim noxium perculit caput, & sibilantia hydræ ora compescuit.* Hinc juremerito infert Florentinius *pag.* 1003. *præfatæ Exercitationis*, hæresim Origenistarum Siricii tempore nondum e latebris prodiisse; tum vero caput exeruisse, cum Anastasius Romanæ præerat Ecclesiæ; *Nondum hæresis patefacta erat, hoc enim tantum accidisse sub Anastasio, adductum ipsius Hieronymi fragmentum demonstrat.*

Multi Origenistarum sollicitudo, ne hæresis innotescerent.

LXXXVIII. Nec facile poterat Origenistarum hæresis ad aliorum notitiam pervenire, cum Rufinus, ejusque socii, genus hominum vaferrimum, qua poterant arte, vel fraude, errores obtegerent. Prava hæreseos dogmata solis familiaribus manifestabantur, neque extra Rufini, & Melaniæ conscios, & affectas, arcana illa doctrina evulgabatur. Ita vero Origenistarum calliditatem describit Pagius *ad Annales Baronii ad an. Christi* 397. *n.* 17. *Nondum hæresis satis patefacta erat, idque tantum accidit sub Anastasio, licet penes Rufini, & Melaniæ familiares jam malesanæ doctrinæ suspicio invalesceret.* Pari sollicitudine Rufinus Versionem libri Periarchon, Siricio vivente, occultavit, ne alioquin ex obvia lectione virus detegeretur. *Verum cum Origenis errores*, inquit Pagius loco citato *num.* 16. *ex mala Rufini interpretatione ante Anastasium latuerint, quid culpabile Siricius omiserit, non appareat; & Communicatorias Literas Rufino de more concedens, dum hic optime apud omnes ante vulgatum Romæ Periarchon audiret, non videtur in crimen vocandus.* Imo vero etsi Rufinus Roma abesset, & Aquilejæ moraretur, ubi biennio permansit, adhuc errores simulare curavit. Hinc nondum fraude detecta, Chromatii Episcopi familiaritate usus est: Hinc ipsemet Chromatius apud Hieronymum, & Venerius Mediolanensis Episcopus apud Pontificem Anastasium pro Rufino allaborarunt, ut de Venerio Episcopo constat ex ejusdem Pontificis Epistola ad Joannem Jerosolymitanum. Qui ergo Siricius nosse poterat Origenistas, quorum errores vel ipso Anastasii Pontificis tempore aliquamdiu delituerunt? Si errores non noverat, nullo modo culpandus, quod errores non condemnaverit. Quocirca Parabola illa Evangelica, quam Siricio Baronius accommodat, de Patrefamilias, qui maluit zizania ad messem usque intacta relinqui, ne pari eventu zizania, ac frumentum una divellerentur, minus consona videtur, cum Paterfamilias zizania tritico commixta noverit; Siricius vero Origenistarum errores Catholicæ doctrinæ infensos ignoraverit. Si quid ergo ex Evangelica illa Parabola ad rem nostram liceat decerpere, illud est, Patremfamilias nullo modo culpandum, quod zizania in agro succreverint, cum ipse bonum semen, electamque frumentum terræ mandaverit. Non enim illius incuriæ, sed insciliæ tribuendum, quod inimicus homo occulta fraude, & nocte concubia, zizania in sementem effuderit. Pari jure Siricius vindicandus, cum eo superstite, nulla in Christi Ecclesia Origenistarum prava semina innotuerint. Quod si Anastasii Pontificis ætate Hæreticorum zizania apparuerint, excusandus omnino Siricius, cum, aut eo vita functo, aut si nondum vita cesserat, profundæ noctis silentio, ipso nimirum Siricio id penitus ignorante, noxia illa errorum zizania ab Origenistis fuerint disseminata.

Illustrium virorum qui ab Hæreticis decepti sunt, exempla nonnulla.

LXXXIX. Ea est pravorum hominum indoles, ac Hæreticorum versutia, ut innumeras ad decipiendum obtendant fraudes, quibus vel ipsis Romanæ Ecclesiæ Pontificibus, etsi doctrina, ac sanctitate præstantibus, aliquando imposuerunt.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Ut novo Siricii ſimplicitatem vindicet argumento Petrus Couſtant *pag. 706.* affert exemplum ſancti Auguſtini, ac aliorum, qui Pelagio jam de hæreſi ſuſpecto, Communionis Literas non denegarunt, quibus ille in Concilio Dioſpolitano uſus eſt, ut hæreticæ pravitatis notam effugeret. Mox utrumque exemplum quamſimillimum Siricii, & Auguſtini una componens, ita ratiocinatur: *Qua in re ſi culpandus Siricius, quanto magis culpandi eſſent tum Auguſtinus, tum alii, qui Pelagio jam hæreſis ſuſpecto ſimiles non denegarunt Epiſtolas, quibus ille ad depellendum a ſe hæreſeos crimen, Dioſpolitano in Concilio abuſus eſt?* Alia a Cardinali Norifio congeruntur exempla ſanctorum Pontificum Aniceti, Julii, Zoſimi, & Damaſi, qui licet Sanctitatis fama claruerint, nihilominus perſpectos nequaquam habuerunt pravos errores, primus Praxeæ, alter Marcelli Epiſcopi Ancyrani, tertius Cæleſtii Pelagianorum Principis, quartus Vitalis Apollinariſtæ. Sed longe majora ſunt, quæ Baronius commemorat de Viris illuſtribus, ac ſummis Eccleſiæ Pontificibus, quos inſidiis, ac fraudibus circumventos, improborum verſutia eo uſque perduxit, ut innoxios, ac inſignes pietate Viros exoſos aliquando habuerint, duriuſque tractaverint. *Non mireris lector*, inquit Baronius *ad annum Chriſti 464. num. 8. in nupera editione Lucenſi, Romanum Pontificem Hilarium adverſus Mamertum adeo vehementer inſurgere, Virum (ut declararunt eventa) ſanctitate inſignem; In his enim, quæ contentioſi fori ſunt, perfacile eſt quemque decipi. Perſimile etiam ſancto Leoni accidit, qui in ſanctum Hilarium eadem ferme ex cauſa accerrime invectus eſt. Quis neſcit ſæpe accidere, ut falſis accuſationibus, & ſubreptionibus aures Pontificum repleantur, & cum putant agere, quod juſtum appareat, exagitent innocentem?*

Chromatius, Paulinus, Auguſtinus eſto Rufino faveant, excuſantur.

XC. Enimvero, ne a Rufino diſcedamus, ſi quæ pro eo geſſit Chromatius, ſanctitati Chromatii non officiunt, Norifio teſte, *neque hæc officia Chromatii ſanctitati nocuere*: Si Divus Auguſtinus citra nullum probitatis diſpendium, magno in pretio habuit Rufinum, ut patet ex Epiſtola in veteri *Editione* 15., *in nova* 73. quem inſuper in priſtinam Hieronymi amicitiam, etſi gravioribus ex cauſis diſſolutam, reſtituere conatus eſt: Si nemo Paulinum reprehendit, quod Rufinum coluerit, & Melaniam Origeniſtarum Patronam commendaverit; cur Siricius damnabitur, quod acerrimum Rufino bellum non indixerit? Chromatius, Paulinus, Auguſtinus excuſantur, quod dolum, pravoſque Rufini mores ignoraverint: Sed & Siricius ipſe ignoravit; nec poterat Rufinum averſari, quem nondum noverat ſceleſtum; non poterat ſceleſtum noſſe, quem communis fama, & opinio probum adhuc habebat. Quo eodem argumento utitur Pagius ad Annales Baronii *in ſuis Adnotationibus ad annum Chriſti 397. num. 17.* ita ſcribens: *Nec quia Siricius, dum viveret, bene de Rufino ſenſit, nondum cognita ejus venenata doctrina, e ſanctitate decidit; ſicuti neque Divus Auguſtinus dum Epiſtola 15. quæ novo ordine eſt inter Auguſtinianas 73., Rufinum conciliare Hieronymo laborans, illum magni fecit, quamquam jam Apologetica, & amarulenta Opuſcula inter utrumque vulgata eſſent ſub Anaſtaſio.*

Quæ Paulino, eadem & Siricio, congruit excuſatio.

XCI. Pari excuſatione Baronius Paulinum tuetur, qui cum pravos Melaniæ mores ignoraret, ejus Sanctitatem impenſius laudavit. Aberat nempe Paulinus a Melania, nec noſſe poterat, aut debuerat, quidquid ab ea clam, & ſecreto gerebatur in Palæſtina. *Melaniam*, verba ſunt Baronii *ad an. Chriſti 397., cum ſic a Paulino laudatam vides, ne mireris; His quidem ipſa, atque majoribus digna præconiis videbatur, neſcientibus, quæ paucis arbitris in Palæſtina, non tam ab ipſa, quam per ipſam, a ſuis conſociis, de inducendis in Eccleſiam erroribus Origenis, refragante ſancto Hieronymo, ac penitus obnitente S. Epiphanio, geſta eſſent. Quomodonam, quæſo, Paulinus ſciret, quæ nec qui Jeroſolymis eſſent, noſſe potuerint?* Quod de Paulino abſente habet Hieronymus, Nos de Siricio Romæ commorante repetimus. Aderat Romæ Rufinus, non inficiamur; ſed vicinia fruſtra obtenditur, ubi extra parietes domeſticos, aut extra ſocietatem eorum, qui pari laborant errore, prava doctrina non egreditur. Lupus ab agnis fecerunt mores; finceram a vitiata arbore, diſtinguunt fructus. Si ergo mores lateant; ſi fructus non erumpant, nec lupi rapacitatem, nec arboris vitium licebit cognoſcere. Pravus Rufino erat animus, prava doctrina: ſed cum ſoli Rufino, ejuſque familiaribus errores eſſent perſpecti, perperam Siricius tamquam minus ſollicitus accuſatur. Ignoti nulla cupido; nulla item invidia.

Eorum ſententia, qui Rufinum ab Anaſtaſio damnatum negant.

XCII. Novum pro Siricii vindiciis argumentum Nobis præſto eſſet, ſi eam amplecteremur ſententiam, quam multi & doctrina, & Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ petita ſatis inſtructi, ſequuti ſunt: Rufinum ſcilicet ne ab ipſo quidem Sancto Anaſtaſio fuiſſe damnatum, quamvis Anaſtaſio illud laudi detur, quod in Origeniſtarum cauſa partes omnes apoſtolici muneris optime impleverit. Conſulendum in hanc rem opus poſthumum eruditi Viri Juſti Fontanini Archiepiſcopi Ancyrani, quod inſcribitur *Hiſtoria literaria Aquilejenſis, lib. 5. cap. 18.* Conſulenda item, quæ Vallarſius adnotavit in Epiſtolam Sancti Hieronymi 127. *ad Principiam pag. 952.* ubi animadvertit, nullam de Rufini excommunicatione fieri mentionem, nullumque proferri poſſe vetus, probatæque fidei monumentum, ex quo de aperta in Rufinum ſententia dubitare non liceat. Addit Vallarſius, Rufinum, quamdiu vixit, nedum amicitiam, ſed & familiaritatem exercuiſſe cum ſancto Paulino Nolano, Chromatio Aquilejenſi, Gaudentio Brixiano, quibus, ex Fontanino *loco citato num. 3.*, addendus Sanctus Petronius Bononienſis. Nemo autem dixerit, Rufinum ab Eccleſia ejectum, ac peculiari decreto damnatum, ſocietatem, ac conſuetudinem cum tot, tantiſque Viris, virtutibus ac Religionis zelo præſtantibus, ſervare potuiſſe. Ex quo infert, nonniſi indirecte Rufinum in Anaſtaſii Decreto fuiſſe comprehenſum: Cum enim Summus Pontifex in Origenem nominatim ſententiam tulerit, & ipſos indirecte Origeniſtas, quos inter eminet Rufinus, damnavit. Qua in re nihil Rufino accidit probri, quod ceteris Origenis Sectatoribus, qui venenatam ipſius doctrinam profitebantur, commune non ſit.

Objectio de celeri Siricii morte diſſolvitur.

XCIII. Reliquum tandem eſt, ut ſimplicitatis, ſive improvidi nimium conſilii macula, qua Siricius aſpergitur, plane diluta, & ipſum, quam ab ejuſmodi crimine tamquam a cauſa profluxiſſe aliqui putant, effectum, hoc eſt celerem Siricii mortem, explodamus. Aliquos in ea fuiſſe ſententia, ut providus Deus Siricium ex hac vita rapuerit, ne Origeniana hæreſi invaleſceret, atque Anaſtaſium ſuffecerit, qui Origeniſtas proſterneret, jam ſupra animadvertimus, ubi illa Baronii verba recitavimus: *Sæpe quidem, atque pavendis eſt demonſtratum exemplis, quod Pontifices illi qui cauſam Fidei paulo ſegnius tractaverunt, ac remiſſius curaverunt, a Chriſto primario omnium Paſtore fuerint quam celeriter ex hac vita ſubtracti.* Hanc tamen ſententiam piam ſane, ſed minus ſolidam, rejiciunt Florentinius, Norifius, Pagius *in vita Siricii*, aliique ſcriptores bene multi, quorum reſponſa, & argumenta, ut brevitati conſulamus, ſat erit innuere. Primo igitur loco reponunt, Siricium, ſi Pontificatus tempora metiamur, in ſupremo Eccleſiæ gubernio quatuordecim, ſive, ex veriori calculo, quindecim annos egiſſe; ſi vero ætatem conſideremus, pluſquam ſeptuagenarium ex hac mortali vita exceſſiſſe. Quocirca nec breviores Pontificatus anni, nec mors immatura ſanctum Siricium exagitant. Secundo, alia exempla ſuppetere ſanctorum Eccleſiæ Pontificum, Damaſi, ac Julii, qui licet Hæreticos, a quibus decepti, fuerant, non damnaverint, celeri tamen morte ſublati non ſunt: *Hic tamen ab his quærerem*, inquit Norifius, *cur Deus ab hæretico deceptum Damaſum non ſtatim e vivis ſuſtulit, uti cum Siricio factum putant? Julius Papa poſt abſolutum Marcellum Ancyræ Epiſcopum, quinquennio ſuperſtes vixit, cum illum Liberius poſtea damnaverit.* Tertio, ſi accuratiori temporis ſupputationi, quam Norifius producit, & probat, hæreamus, ſupremo Siricii

vitæ

UAB Biblioteca de Ciències Socials

vitæ anno Rufinus Origenianos libros Periarchon latinitate donavit ; ideoque Siricio, qui nonnisi menses aliquot superstes fuit, tarditas, & socordia opponi non debent. *Juxta ejusdem* (Chronologiæ) *calculos*, ita Norisius, *Siricius post latinitate donatos libros Periarchon Origenis, aliquot tantum menses superstes fuit. Ejus vero Successor Anastasius, post triennium ferme sui Pontificatus Rufinum cum ceteris Origenistis condemnavit*. Ex quo fit, ut cum triennalis mora, Anastasii sanctitati non noceat longe brevius mensium aliquot intervallum Siricii probitati non officiat. Sane Anastasius judicium protraxit, non quia socors, sed quia cautus ; ut nimirum, quæ necessario præmittenda erant, neutiquam negligerentur. *In qua procrastinatione*, sequitur Norisius, in toties a Nobis laudata Dissertatione, *nullum socordiæ vitium vituperari potest, sed exactius totius causæ examen commendandum venit*. Postremo absurdum videtur, Siricii Pontificis obitum, etiamsi celerem, atque festinatum fuisse haud inviti daremus, divinæ ultioni adscribere, cum teste Hieronymo *in epist. 127. ad Principiam*, breviores Anastasii Pontificis anni, singulari Divinæ Providentiæ beneficio tribuantur, ne scilicet Orbis caput sub tali Episcopo truncaretur : *imo idcirco raptus, atque translatus est, ne semel latam sententiam precibus suis flectere conaretur*. Improvidi ergo consilii est divinæ voluntatis Decreta de variis vitæ, ac mortis eventibus, curiosius investigare, atque ad habetioris ingenii humani captum illa demittere ; sicut enim, proposito sibi exemplo Siricii, atque Anastasii, ratiocinatur Florentinius *pag.* 1002., *male eadem vitæ festinata abscissio, in uno ad insimulandam negligentiam, eodem contextus inducitur in alio ad Sanctitatis indicium*.

Siricii causa accuratissimo judicio discussa.

XCIV. Etsi judicium, quod de Sanctis alicujus nomine Martyrologii tabulis inscribendo, aut in Martyrologium, unde expunctum fuit, restituendo instituitur, multum differat ab eo judicio, in quo solemnis Canonizationis agitur causa, ut observat Christianus Lupus *in Notis ad Concilium IV. Romanum sub Leone IX. tom. 3. pag.* 574. nosque item animadvertimus *in lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 17. num. 9.* in hac tamen, quam pro sancto Siricio agitavimus, controversia, eadem fere ratio, ac methodus, quæ in causis Canonizationum obtinet, a nobis servata est. In Canonizationum judicio, hæc præ ceteris locum habent : Primo Servi Dei virtutes exponendæ, ac rite ab iis, quorum interest, probandæ sunt : Secundo, si quæ reliquæ adhuc sunt difficultates, diluendæ : Tertio, quovis remoto obice, ad probandas Pontificio Decreto virtutes tuto transitur. Pari ferme œconomia Siricii Causam tractavimus. Ea cum primis, quæ Siricii Sanctitati favent, expendimus ; quo spectant argumenta, ab opinione, & fama Sanctitatis, ab ejus virtutibus, ac probatæ fidei Martyrologiis petita. Deinde, quæ contra Siricium objici solent, quibus fortasse innixi Correctores sub Gregorio VIII. Siricii nomen rejiciendum censuere, enumeravimus, ac confutavimus. Nil ergo prohibet, quominus, causa satis cognita ; ac validissimis rationibus, ac monumentis, quæ Siricii Sanctitatem demonstrant, probe discussis, Siricii nomen Martyrologio Romano inscribendum sit ; quod idcirco inscribendum decrevimus, atque mandavimus. Qua in re, cum & tanti Pontificis Sanctitati bene consultum sit, & Nostra vota, quæ jam tum, cum Promotoris Fidei munere fungebamur, Nostro insederant animo, tandem nobis in supremo Apostolatus officio constitutis, fuerint impleta, vehementer gratulamur.

Summus Pontifex Regi faustа precatur.

XCV. Hæc sunt, quæ Majestati Vestræ circa novam Martyrologii Editionem duximus significanda. Par enim Nobis visum est, eidem Majestati Vestræ, cujus regio sumptu nobilis hæc Editio prælo subjicitur, animi Nostri sensus, & quæ in nuperam hanc Editionem contulimus, aperire. Multas sane Nostra hæc Epistola implevit paginas ; eam tamen, etsi prolixiorem, nec gravem, neque injucundamque fore confidimus, cum Nobis compertum sit quanta in Deum pietate, quanta item in Sanctos veneratione, ac obsequio Majestas Vestra feratur. Postremo, Omnipotentem Deum bonorum omnium largitorem enixe precamur, ut divitiarum suarum, Cælestium cum primis, copiam effundens, Vos diu servet incolumes, Vestramque Regiam Familiam numquam desitura successione confirmet. Regna vestra pacata custodiat, eorumque fines in remotissimas usque Infidelium regiones protendens, quod incepit, perficiat. Et Majestati Vestræ, Vestræque Regiæ Familiæ Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die prima Junii MDCCXLVIII. Pontificatus nostri Anno Octavo.

DECRETUM

PRO OFFICIO, ET MISSA

S. SIRICII PAPÆ, ET CONFESSORIS

Urbis Sacrosanctæ Basilicæ Vaticanæ.

SANCTISSIMUS Dominus Noster BENEDICTUS PP. XIV., *cui Capitulum, & Canonici Basilicæ Sancti Petri in Vaticano humillime supplicarunt pro facultate recitandi Officium Sancti Siricii Papæ, & Confessoris sub ritu duplici, die præfinienda a Sanctitate sua, & cum Lectionibus secundi Nocturni ab eadem pariter præscribendis, Oratorum preces non modo non respuit, sed, cum olim in prædicta Basilica Theologalem Præbendam essequutus, curaverit, ac obtinuerit, ut quæ Basilicæ Lateranensi concessa fuerant Sanctorum Pontificum Romanorum Officia, ad Vaticanam quoque extenderentur, eisdemque libenti animo annuere consentaneum omnino duxit. Quin pergratum habuit, a Vaticanæ Basilicæ florentissimo Clero primum in publicis Divinis Officiis Dei opem S. Papæ Siricii meritis invocari, ad cujus Sanctitatem tuendam, dum Canonicatum in eadem Basilica potiretur, curas conferre cœpit, quibus ad Summum Pontificatum assumptus, plurimo labore optatum finem imposuit. Propterea Oratorum votis assentiens, cum dies 26. Novembris Sancti Siricii emortualis, in Vaticana Basilica impedita sit, diem 31. Octobris pro recolenda singulis annis ejusdem sancti Pontificis festivitate assignavit, ejusque Officium sub ritu duplici cum infrascriptis Oratione, & Lectionibus secundi Nocturni a se probatis, a prædictis Oratoribus recitari, ac Missam celebrari posse benigne indulsit, atque concessit. Hac die 23. Junii 1749.*

D. F. Card. Tamburinus Præf.

F. Patriarcha Hierosolymitanus Secr.

Die 31. Octobris.

IN FESTO S. SIRICII PAPÆ, ET CONFESSORIS.

Duplex.

Omnia de comm. Conf. Pontif. præter ea, quæ sequuntur.

ORATIO.

DEUS, qui Beatum Siricium Confessorem, atque Pontificem, Ecclesiasticæ Disciplinæ propagatorem eximium effecisti ; da Ecclesiæ tuæ ejus institutis proficere, & meritis adjuvari. Per Dominum nostrum, &c.

In I. Noct. Lect. de Script. occur.

IN II. NOCTUR.

Lect. IV.

SIRICIUS Romanus, ex Presbytero Tituli Pastoris, vita functo sancto Damaso Papa, Cleri,

ri, popalique universi acclamatione ad Apostolicam Sedem evectus est, obnitente frustra Urficinio Schismatico, gratulante vero in primis Valentiniano Imperatore, qui magnum innocentiæ, & probitatis exemplum eum prædicavit. Ipso sui Pontificatus exordio Decretalem epistolam saluberrimis institutionibus plenam ad Himerium dedit Tarraconensem Episcopum, aliisque Hispaniarum Ecclesiis communicandam, ut corrupti Clericorum mores emendarentur, & disciplinæ vigor instauraretur; quam in Africa quoque collabentem, habita Romæ Synodo octoginta Episcoporum, reparandam curavit.

℟. Inveni David, &c.

Lectio V.

INNUMERA sunt cetera, quæ pro fidei defensione toto sui Pontificatus tempore invicte peregit. Jovinianum Monachum, sanctæ Virginitatis hostem, & Christianum Epicurum, in Romana Synodo anathemate confixit. Bonosum quoque Sardicensem Episcopum Christi Divinitatem, & Deiparæ post partum virginitatem inficiantem, damnavit. Manichæos ex Urbe ejectos Imperiali lege, secularibus pœnis coercendos subjecit; redeuntes vero ad Ecclesiam, in Monasteria detrudi, ac nonnisi in vitæ exitu ad communionem recipi voluit.

℟. Posui adjutorium, &c.

Lectio VI.

RELIGIONIS tuendæ, & amplicandæ studium, quod sane quam maximum declarabat, egregie adjuvit Magnus Theodosius Imperator; qui, cum sublatis gentilium simulacris, templis interdictis, aut eversis, idolorum cultum omnem aboleri jussisset, Christiana Religio, ipso sedente Pontifice, mirifice propagata est. Præclaris pro Ecclesia functus laboribus, editisque sanctissimis Legibus, septuagenario major obdormivit in Domino anno salutis trecentesimo nonagesimo octavo. Sedit in Pontificatu annos circiter quatuordecim. Ejus corpus e cœmeterio Priscillæ via Salaria in Titulum sanctæ Praxedis a Paschali I. translatum est. Illius vero nomen BENEDICTUS XIV. Pontifex Maximus, plene vindicata ejus ab objectis criminibus innocentia, in Romani Martyrologii tabulas referri jussit.

℟. Iste est qui ante Deum, &c.

IN III. NOCTUR.

Die 31. Octobris.

Homilia in Evang. Vigilate *de comm. Conf. Pontif.*

IN FESTO S. SIRICII PAPÆ, ET CONFESSORIS.

MISSA.

SACERDOTES tui, Domine, *de Communi Conf. Pontif.*

ORATIO.

DEUS, qui beatum Siricium Confessorem, atque Pontificem, Ecclesiasticæ Disciplinæ propagatorem eximium effecisti; da Ecclesiæ tuæ ejus institutis proficere, & meritis adjuvari. Per Dominum nostrum, &c.

CAPUT XI.

De Sacris Reliquiis.

QUAMQUAM decreta Sacræ Congregationis Rituum, quæ retulimus tom. 4. de Beatificat. & Canonizat. lib. 4. part. 2. cap. 28., vetent Concessionem Officii, & Missæ ratione insignis reliquiæ, aut integri corporis, nisi corpus, & insignis reliquia sit alicujus Sancti descripti in Martyrologio Romano, & nisi de ejus identitate constet, itaut eorumdem decretorum vi excludatur concessio Officii, & Missæ ex titulo corporis, aut insignis reliquiæ Sancti sive baptizati, sive non descripti in Martyrologio Romano; Aliquando tamen ex peculiaribus quibusdam circumstantiis a prædicta regula Sacra Congregatio recessit, uti patet ex ejusdem decreto a Nobis relato loco superius citato nostri Operis. Nos quoque ab eadem semel recedendum esse duximus. Cum enim corpus S. Amantii Martyris cum proprio nomine in Sacris Urbis cœmeteriis inventum, a Cardinali Paulutio Urbis Vicario dono datum fuisse Abbati, & Religiosis Congregationis Lateranensis Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini diœcesis Passavienſis, conditumque in Monasterii Ecclesia pro religionis cultu ab omnibus Christifidelibus honoraretur, ad enixas Cardinalis Lambergh Passavienſis Episcopi preces, Nos per literas Apostolicas sub titulo, & forma Brevis Officium, & Missam de Communi unius Martyris concessimus; quas subnectimus.

Dilecto Filio Nostro Josepho Dominico Tituli Sancti Petri in Monte Aureo Presbytero S. R. E. Cardinali Lambergh nuncupato, ex concessione, & dispensatione Apostolica Ecclesiæ Passavienſis Præsuli.

BENEDICTUS PAPA XIV.

DILECTE Fili noster salutem &c. Quas dilectorum Filiorum Abbatis, & Religiosorum Congregationis Lateranensis Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini istius diœcesis tuæ Passavienſis nomine demissas Nobis porrexisti, preces eo gratiori Apostolicæ benignitatis studio excepimus, quo ad mirabilem in sanctis Martyribus laudandam omnipotentis Dei gloriam intensiori pietatis ardore subnixas esse novimus. Itaque libenti animo, & Apostolica auctoritate per hasce nostras in forma Brevis literas, quas ad te damus, concedimus, & indulgemus, quotannis Officium, & Missam de Communi unius Martyris dumtaxat sub ritu duplici majoris ab iisdem Abbate, & Religiosis in Monasterio, seu Conventu S. Nicolai nuncupato, prope istam civitatem Passavienſem sito, pro tempore existentibus tantummodo in perpetuo recitari, & celebrari eo die, quo per te semel assignando agetur festum S. Amantii Martyris, cujus sacrum corpus in hujus almæ Urbis nostræ sacris cœmeteriis cum proprio nomine inventum, & a bonæ memoriæ Fabricio Cardinali Paulutio, dum vixit, ejusdem Urbis Vicario, alias dono datum, in ipsius Monasterii, seu Conventus S. Nicolai Ecclesia conditum haberi asseris, & præcipuo, pioque religionis cultu honorari. Fore autem in Domino confidimus, ut hoc Apostolicæ Indulgentiæ argumentum tibi quidem sit clariori ad propensam in te voluntatem nostram amplius cognoscendam testimonio, illis vero vehementiori ad majores in religiosæ vitæ, & regularis disciplinæ observantia progressus faciendos incitamento. Interea Apostolicam benedictionem, quam iisdem Abbati, & Religiosis per te quoque impertiri volumus, tibi, dilecte Fili noster, peramanter elargimur. Datum Romæ &c. die 21. mensis Julii 1741.

CUM post approbatas virtutes, & miracula Servorum Dei Camilli de Lellis, & Joseph a Matre Dei solemnitas formalis Beatificationis imminere, exhibitæ Nobis preces fuerunt pro corporum eorumdem

UAB Biblioteca de Ciències Socials

rumdem translatione, & elevatione, ſeu collocatione in decentiori, & nobiliori loco venerationi Fidelium expoſito. Precibus annuimus, Literaſque Apoſtolicas in forma Brevis dedimus Ludovico Valenti Fidei Promotori, quas ſubjungimus.

Pro elevatione Corporis

VEN. SERVI DEI CAMILLI DE LELLIS

Fundatoris Patrum Miniſtrantium Infirmis

Dilecto Filio Magiſtro Ludovico Valenti in utraque Signatura Noſtro Referendario, ac Fidei Promotori.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

DE Congregationis Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris Ritibus præpoſitæ conſilio, & aſſenſu, ut Servus Dei Camillus de Lellis Fundator Clericorum Regularium Miniſtrantium infirmis in poſterum Beati nomine nuncupetur, ejuſque corpus, & Reliquiæ veneration Fidelium (non tamen in Proceſſionibus circumferendæ, exponantur, & alias prout in aliis noſtris in ſimili forma Brevis literis deſuper expediendis uberius continebitur, quamprimum auctoritate Apoſtolica indulgere intendentes, ac cupientes, ut ejuſdem ſervi Dei corpus ex tumulo in Eccleſia ſub invocatione S. Mariæ Magdalenæ de Urbe ejuſdem Congregationis Miniſtrantium Infirmis ſito, in quo conditum reperitur, elevatum in decentiorem, nobilioremque locum transferatur, ac collocetur, ad quem accedentes Chriſtifideles venerentur; necnon ut ea omnia, quæ in hujuſmodi elevationibus ſervari ſolent, exacte ſerventur: Tibi, qui Promotoris Fidei munus, quod Nos, dum in minoribus eſſemus, præſtitimus, tanta cum ſapientia, integritate, pietate, zelo, ac ſedulitate obire pergis, per præſentes committimus, & mandamus, ut te ipſum ad locum, in quo poſitum eſt ejuſdem Servi Dei Corpus, conferas, & clauſis januis, & quibuſcumque aliis (præter publicum Notarium Acta omnia per te conficienda rogaturum, nec non dilectos Filios modernos Præpoſitum Generalem, Procuratorem Generalem, ac Aſſiſtentes, & Poſtulatorem cauſæ dicti Servi Dei in eadem Congregatione ſacrorum rituum, atque eos miniſtros, ſeu foſſores, quas ad hujuſmodi miniſterium, & opus neceſſarios eſſe duxeris, tantum, nec omnino alios (ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna ipſo facto abſque alia declaratione incurrenda, a qua nemo, niſi a Nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente abſolutionis beneficium, præterquam in mortis articulo conſtitutus, obtinere queat, & ipſo facto ab omnibus cujuſcumque ſtatus, dignitatis, conditionis, auctoritatis, præeminentiæ, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ prædictæ Cardinalibus, ſtatim incurrenda, aliiſque ad noſtrum arbitrium imponendis pœnis, & cenſuris, tumulum, in quo Corpus dicti Servi Dei jacet, per antedictos miniſtros effodi, arcamque, ſeu loculum, in quo conditur, referari facias, nec non omnia, & ſingula accuratiſſime inſpicias, quæ ad authenticitatem ejuſdem corporis firmandam appoſita fuiſſe, memoria traditum eſt, ac præſertim ſigna, aliaque hujuſmodi recognoſcas, ceteraque ſcruteris, quæ pro tua hac in re ſingulari peritia duxeris notanda. Præterea tibi committimus, & mandamus, ut ſingulis antedictis, quos ſolus tecum dumtaxat, ut permittitur, intereſſe ſtatuimus, ſub ſuſpenſionis, Interdicti, & excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque pœnis, & cenſuris, Nobis, ut præfertur, reſervatis denunties, & inhibeas, ne quilibet eorum Nobis inſciis, & inconſultis, quippiam, vel minimam Corporis partem dicti Servi Dei auferre, detrahere, ac ſecum aſportare audeant. Poſtquam vero hæc omnia præſtiteris, idem Corpus in aliqua arca, ſeu loculo recondas, tuo in cera hiſpanica ſigno munias, & in aliquo decentiori loco diligentiſſime, ac tutiſſime cuſtodiendum cures, donec opportuno tempore debitis cum honore, & cautelis in eo loco, in quo in futurum ſervandum, colendumque erit, collocetur. Eapropter tibi omnes, & ſingulas ſuper negotio hujuſmodi, ea qua decet & opus eſt, fide ac diligentia perficiendo, neceſſarias, & opportunas facultates auctoritate Apoſtolica tenore præſentium tribuimus, & impertimur: Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die 5. Martii 1742. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

ALIAS ſimiles literas dedimus die 16. Junii 1748. Pontificatus Noſtri anno octavo pro elevatione Corporis V. Ser. Dei Joſephi a Matre Dei Fundatoris Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum.

CUM pro identitate Corporis S. Joannis de Matha, quod Matriti colitur, afferenda, Nos in minoribus conſtituti, dum Promotoris Fidei munere fungeremur, plurimum adlaboraviſſemus, die 6. Septembris anno 1721. a Sacra Rituum Congregatione decretum emanavit; conſtare de identitate: quod ab Innocentio XIII. Prædeceſſore noſtro approbatum fuit. Mox a Canonicis Baſilicæ Vaticanæ impetravimus, ut Fratres Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum Excalceatos nuncupatos ab omni obligatione liberarent prædicta oſſa Sancti Joannis Romam, unde in Hiſpania translata fuerant, remittendi. Canonicorum conſenſus, Nobis adnitentibus, a Sacra Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum die 7. Februarii anno 1722. cum clauſula de Apoſtolico beneplacito impetrando confirmatus fuit. Porro ad Summum Pontificatum evecti, Sarcophagum, ubi oſſa ejuſdem S. Joannis de Matha tumulata diu Romæ jacuerant cum inſculpta epigraphe hoc indicante in Hiſpanias ad præfatos Religioſos miſimus, Noſtraſque in forma Brevis literas edidimus, in quibus prædicta omnia recenſerentur, & Apoſtolica auctoritate confirmarentur. Eaſdem ſubjicimus.

Dilecto Filio Michaeli a S. Joſepho Miniſtro Generali Fratrum Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Excalceatorum nuncupatorum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

MINIME dubitavimus, quin memoria retineas, quidquid a Nobis alias dum Tu quidem Officium Procuratoris Generalis inclyti Ordinis tui in hac Alma Urbe noſtra obires, Nos vero in minoribus conſtituti, Promotoris Fidei munus gereremus, præſtitum fuerit, ut debitus Sacris exuviis S. Joannis de Matha ejuſdem tui Ordinis Fundatoris cultus reſtitueretur. Illius namque Corpus in arca marmorea, ſeu ſarcophago in Eccleſia ſub invocatione Sancti Thomæ Apoſtoli in Formis dicta in monte Cœlio ejuſdem almæ urbis Noſtræ, quæ ad dilectos Filios Capitulum, & Canonicos, Baſilicæ Principis Apoſtolorum S. Petri in Vaticano ſpectat; etſi ab initio conditum; tamen anno milleſſimo ſexcenteſimo quinquageſimo quinto, inde in Hiſpanias translatum apud Nuntium hujus Apoſtolicæ Sedis in Hiſpaniis tunc temporis commorantem depoſitum fuit: quod denique anno MDCLXXXVI. cl. mem. Marcellus Cardinalis Duratius apud Hiſpaniarum Regem Catholicum Apoſtolicus itidem Nuntius Miniſtro Generali, & Diffinitorio laudati Ordinis ea tradidit conditione, ut ſub altari Capellæ in Cella Venerabilis Fratris Thomæ de Virgine Matriti erectæ collocaretur. Mota autem Congregatione Venerabilium Fratrum S. R. E. Cardinalium Sacris ritibus Præpoſitorum tam

Pont. alias de cultu S. Joannis de Matha ſollicitus fuit.

Olim Corpus dicti Sancti Romæ ſervabatur.

Deinde in Hiſpanias translatum Matriti repoſitum fuit.

De controverſia orta in Sac.

Rituum Congregatione super Identitate Corporis S. Joannis de Matha.

tam anno MDCV. controverſia quoad Identitatem Oſſium Corporis S. Joannis de Matha, quæ Romæ primum, poſtmodum Matriti aſſervari aſſerebatur, ipſa Congregatio reſpondit. *Non conſtare de Identitate*; iterum juſſu fel. rec. Clementis PP. XI. Prædeceſſoris noſtri poſtulato ſuper ipſa Identitate apud eamdem Congregationem Cardinalium edito, factum fuit, ut Nobis, dum partes Promotoris Fidei ageremus, per graviſſima rationum momenta in quarto Libro Operum noſtrorum de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 15. num. 8. typis impreſſa, adnitentibus, plena reſolutio, poſtquam laudatus Clemens XI. Prædeceſſor Noſter viam univerſæ carnis ingreſſus fuiſſet, die XIX. menſis Martii, prodiret die VI. menſis Septemb. anno MDCCXI. *Conſtare nimirum de Identitate.* Eapropter hujuſce reſolutionis decretum rec. mem. PP. itidem Prædeceſſor noſter approbavit.

Ex ſententia Summi Pontificis, nunc Prom. Fidei, prodita reſolutio affirmativa.

A ſ. m. Innocentio XIII. confirmata.

Quoniam autem eodem tempore, & Promotoris Fidei, & Secretarii Congregationis Venerabilium Fratrum Noſtrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum muneribus fungentes, Canonicatu etiam in eadem Baſilica Vaticana fruebamur, ita cum Collegis Noſtris egimus, ut benigne Noſtris votis aſſentientes, ipſos Fratres ſæpedicti Ordinis tui ab omni penitus liberarent onere, & obligatione, Oſſa S. Joannis ex Hiſpaniis, ubi cuſtodiebantur, Romam, unde translata fuerant, iterum remittendi. Nec minorem ſane adhibuimus operam, ut conſenſus hujuſmodi a Capitulo Vaticano præſtitus ab eadem Congregatione Cardinalium Concilii Tridendini Interpretum die ſeptima Menſis Februarii anno MDCCXXII. Nobis Secretarii miniſterium ſuſtinentibus cum clauſula de Apoſtolico beneplacito impetrando, approbaretur.

Deinde Pont. egit cum Capitulo Vaticano pro conſenſu, ne dictum Corpus Romam denuo transferatur.

Laudes Ordinis Ss. Trinitatis, & erga illum Pont. benevolentia.

Porro ad ſupremum Sacroſancti Apoſtolatus Apicem quamvis immerentes per ineffabilem Divinæ bonitatis abundantiam evecti, ubi opportuna ſeſe dedit occaſio, quemadmodum rebus ipſis expertus es, nullam paſſi ſumus elabi opportunitatem, quam arripientes, Ordinem, cui tanta cum nominis tui, & regularis diſciplinæ laude Miniſter Generalis modo præes, de catholica Religione, & æterna Chriſtifidelium ſalute benemereri pergentem, præclaris Apoſtolicæ Noſtræ benignitatis, auctoritatiſque argumentis non cumulaverimus. Verum ut Tibi, dilecte Fili, tuiſque Religionis Alumnis magis magiſque pateat, quanta Vos paterna caritate complectamur, quantaque veneratione S. Joannem de Matha Fundatorem dicti Ordinis proſequamur; memores, quod in memorata Eccleſia Sancti Thomæ in Formis, poſt Altare Majus, in parvo Sacrario, adhuc vacua reperiretur Urna Marmorea, ſive Sarcophagum, ubi Oſſa ejuſdem Sancti Joannis de Matha tumulata diu jacuerant; una cum inſculpta epigraphe hoc indicante, illa, ſeu illud Nobis a Capitulo, & Canonicis antedictæ Baſilicæ Vaticanæ dono dari poſtulavimus: Nec alia certe ratione, quam ut nos quidem illud monumentum pari donationis titulo Tibi elargiremur. Tu vero in Hiſpanias tranſmittendum, & tuis Religioſis alumni Matriti commorantibus tradendum curares; hi demum ea, qua decet, veneratione ibi cuſtoditum tenerent. Æquum enim Nobis viſum eſt, ut ubi Oſſa Sancti Joannis in præſentia requieſcunt, ibi & priſtinum eorumdem Sacrorum Oſſium Sarcophagum cum inſcriptione, in perenne veritatis argumentum conſtitueretur.

Ob quam Pont. veterem urnam, in qua corpus dicti Sancti Romæ ſervabatur, Miniſtro Generali donat.

Ut inibi ejus Oſſa reponantur.

Ceterum fuſius per haſce Noſtras in forma Brevis literas non tam Te, quippe qui omnium hac in re geſtorum conſcius es, atque particeps, quam modernos, ac futuros Ordinis tui Religioſos Alumnos monitos voluimus, ut non ſolum quidquid hactenus actum geſtumque fuerit, futuris temporibus perſpectum, verum Apoſtolica etiam auctoritate per eaſdem Noſtras litteras, tamquam authentica documenta, confirmatum haberent. Interim ad Te, tuoſque Fratres potiſſimum pertinet, ut tam pretioſo munere gaudentes, aſſiduis Nos apud Deum veſtrarum obſecrationum ſuffragiis commendatis, dum Nos cæleſtis præſidii auſpicem, & ſtudioſæ noſtræ ad Vobis, quoad integrum eſt, gratificandum voluntatis pignus eſſe cupimus Apoſtolicam Benedictionem, quam Tibi, dilecte Fili, iiſdemque Religioſis Alumnis tuis peramanter impertimur.

Præſentium Literarum auctoritate omnia præmiſſa firmantur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die tertia Februarii MDCCXLIX. Pontificatus Noſtri Anno Nono.

Dat. Pont. Anno IX. die 3. Februarii 1749.

Cajetanus Amatus.

CAPUT XII.

Nonnulla Miſcellanea ad Materiam Sacrorum Rituum aliquo modo pertinentia.

PLURA hoc Pontificatus Noſtri tempore decreta edidimus, quæ ad ſacros Ritus revocari aliqua ratione poſſunt. Univerſa hoc capite complectemur, ea tamen prætermittentes, quæ ſuperioribus noſtri Operis tomis inſerta reperiuntur. Sic duplicem omittimus Conſtitutionem, quarum altera die 29. Auguſti 1744. prærogativas aliquas Advocatis Conſiſtorialibus conceſſimus; altera die 7. Junii 1746. præcedentiam ſtatuimus, quæ ſervanda eſt inter Votantes Signaturæ Juſtitiæ, & Gratiæ in ſedendo, & voto ferendo. Prima enim inſerta eſt Tom. VII. pag. 97. & ſeqq. ſecunda eidem Tom. VII. pag. 204. Omittimus etiam formulam dimittendi Epiſcopatum in locis Infidelium &c. quæ prodiit 11. Martii 1744., & legitur Tom. VII. pag. 23. & decretum de S. Joanne a Cruce in Litaniis invocando editam 4. Septembris 1741. inſertumque Tom. IV. pag. 377. Omittimus tandem decretum de taxationibus, ac ſummis perſolvendis pro laborantibus in Cauſis Servorum Dei, editum die 14. Aprilis 1741. quod dedimus Tom. I. pag. 354. & ſeqq. His omiſſis, alia ſubdimus decreta ad Sacros Ritus quoquo modo pertinentia.

De Cautelis præſtandis in conficiendis Proceſſibus ſuper fama ſanctitatis Servorum Dei. De prohibendis Imaginibus Spiritus Sancti ſub humana ſpecie depicti. De aliis ſuperſtitionibus non tolerandis.

Venerabili Fratri Joſeph Epiſcopo Auguſtano.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Inquiſitiones peractæ ſuper vita, & moribus Sororis Creſcentiæ.

SOLLICITUDINI noſtræ dudum relatum fuerat, in Civitate Imperiali Kauffbura, quam incolunt ſimul Orthodoxi, ac Lutheranæ profeſſionis Sectatores, vitam degere ſanctimonialem quamdam, Creſcentiam nomine, adeo ſanctitatis opinione celebratam, ut aſſiduus ad eam concurſus fieret hominum, etiam virtute, & genere illuſtrium. Quapropter, multiplici experimento edocti, inanes aliquando affectatæ ſanctitatis larvas obtendi, atque etiam ab animarum Directoribus, ob ſuos peculiares fines, eoſque interdum minus rectos, deprædicari, & vulgari; datis ad Fraternitatem tuam literis die 17. Maii ſuperioris Anni 1744., Diſcretioni tuæ commiſimus, ut in prædictæ Sororis Creſcentiæ vitam, & mores inquireres, deque illius agen-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

agendi rationibus, sive bonis, sive malis, certiores Nos redderes.

§. 1. Quamvis autem ante Literarum nostrarum adventum, eadem Soror Crescentia extremum diem obiisset; ideoque expirasse dici posset nostra Tibi directa commissio; attamen Fraternitas tua Pastoralis vigilantiæ partes esse judicavit, graves quosdam, atque prudentes Viros ad id subdelegare, ut in ejusdem Defunctæ mores eam inquisitionem explerent, quam, ipsa vivente, fieri cupiebamus.

§. 2. Hujus itaque inquisitionis acta, aliaque ad rem pertinentia, una cum Epistola tua scripta die 24. Maji proxime elapsi, ad Nos allata fuerunt; & Nos quidem Epistolam ipsam statim legimus & perpendimus; ipsa vero acta, aliaque adnexa, Viris expertis tradidimus redigenda in summarium; quod deinde simul ac per tot alias, quibus distinemur, occupationes, & curas Nobis licuit, cum ipsis authenticis actis, & documentis conferre non prætermisimus.

Ex Processu nihil extitisse præcommunem vitæ probitatem.

§. 3. In his omnibus equidem nihil offendimus, ex quo defuncta Soror Crescentia de affectatæ sanctitatis crimine argui possit. Verum ex ipsis Testium dictis (etiamsi integra fides iis adhiberetur, nec ulla justa adesset suspicio, eos ad favendum prædictæ Sorori præcedenter instructos fuisse,) illius quidem vitam ad normam probitatis exactam, & gravibus exemptam criminibus agnoscere Nobis visi sumus; nullam tamen heroicam virtutem, nullum signum, sive miraculum ab omnipotenti Deo, ipsius intercessione, patratum deprehendisse, ingenue fatemur.

Idem Operis SSmi D. N. de Canonizatione Sanctorum.

§. 4. Non ignotum Tibi esse Opus *de Canonizatione Sanctorum* a Nobis conscriptum, ex Fraternitatis tuæ Literis intelleximus. In quo Opere elaborando, postquam ultra viginti annos in munere Promotoris Fidei versati fuimus, qualemcumque operam Nostram conferre opportunum duximus; non ut doctrinæ laudem, ac nominis celebritatem consequeremur; sed ut certam, ac tutam methodum traderemus dirigendi seriem Causarum Beatificationis, & Canonizationis, quæ ob varias opiniones Scriptorum, qui in negotiis Congregationis Sacrorum Rituum non satis versati fuerant, aliquo modo involuta, ac perturbata videbatur; atque omnium oculis pateret, quam caute, ac diligenter Apostolica Sedes in hujusmodi Causarum examine se gereret.

Caute procedendum in conficiendis Processibus super fama sanctitatis.

§. 5. Inherendo itaque Regulis in eo Opere expositis, quæ non equidem a Nobis conditæ, aut primum excogitatæ, verum ex præfatæ Congregationis disciplina collectæ, & in aliorum usum productæ fuerunt, satis agnovisse poterit Fraternitas Tua, hujusmodi Causis initium fieri a conficiendis Processibus propria, & ordinaria auctoritate Episcoporum, sive aliorum ordinariorum Præsulum. In his tamen minime properandum esse in demandanda confectione hujusmodi Processuum, sed expectandum esse congruum temporis intervallum ab obitu illius Dei Servi, sive Ancillæ, de cujus virtutum, aut miraculorum fama inquirendum sibi esse duxerint; neque vero admovendam esse operi manum, nisi præcesserit vera, & legitima fama virtutis heroicæ, aut miraculi ad illius Servi Dei intercessionem, sive invocationem, a Deo patrati. Nihil enim frequentius esse, quam post mortem alicujus fidelis Viri, aut Mulieris, magnam Sanctitatis, vel miraculorum opinionem in populo oriri, ac potissimum si ab aliquibus de industria rumor foveatur; quæ tamen opinio, nisi veritate innixa sit, vel ipso temporis lapsu languescere, & interire, vel etiamsi hominum artificiis aliquandiu sustentari pergat, perspicuis tandem Divinæ Sapientiæ consiliis destrui, & confundi consuevit. In conficiendis autem hujusmodi Processibus, præcipue considerandum esse extremum mortis articulum; in quo nisi aliquid illustre, & sanctitate conspicuum se obtulerit, reliquæ omnes inquisitiones supervacaneæ remanent. Denique ubi a Defuncto, vel ipso jubente, & probante, ab alio quolibet, aliquid scriptum fuerit; ne in præfatis concinnandis Processibus inutiliter tempus, aurumque infumatur; ante omnia ad trutinam revocanda esse hujusmodi scripta, ac diligenter investigandum, an aliquid contra Fidei veritatem, aut contra morum integritatem contineant, vel ullam peregrinæ doctrinæ novitatem a communi Ecclesiæ sensu, & consuetudine alienam exhibeant.

Quid potissimum observari intersit.

De iisdem cautelis.

§. 6. Porro Fraternitati tuæ in procuranda Processus ad Nos transmissi compilatione, non id propositum fuisse putamus, ut Causam Beatificationis Sororis Crescentiæ quandocumque promovendam inchoare volueris. Novimus, potissimum inquisitionis peractæ scopum fuisse, ut de Monialis defunctæ moribus instructos Nos redderes, & an affectatæ sanctitatis notam meruerit, Nos edoceres. Sed quoniam facile evenire posset, ut fervente adhuc plurium pio erga illam affectu, enixe a Te postularetur, ut conficiendis Processibus initium fieret; idcirco inopportunum duximus, præmissa omnia Tibi in memoriam revocare, tutioremque agendi rationem paucis innuere; quum necessarium omnino putemus, per aliquod temporis spatium inquisitiones differri, atque interim observari, quo res evadat; an ullum appareat artificii, humanæque machinationis vestigium; an denique requisitæ conditiones adsint pro inchoandis Processibus ad beatificationis judicium instruendum profuturis.

§. 7. Quod etiam in casu, de quo agitur, magis expedire censemus; tum quia in collectis nuper plurium Virorum, atque mulierum testimoniis, ut supra diximus, nulla elucet heroicæ virtutis, aut miraculorum probatio, nec in obitu Sororis Crescentiæ splendidum ullum sanctimoniæ indicium apparet, tum quia complura hujus scripta supersunt, quæ ante omnia opus est ad examen vocari. Quod si etiam compilationis Processus Ordinarii, ad inchoandam Beatificationis Causam locus esset; necessarium plane videretur exactam Instructionem pro recta illius confectione, juxta ea, quæ in prædicto opere Nostro *De Canonizatione* conscripsimus, hinc ad vos mittere; quum in prædicto Processu Nobis oblato, nostroque jussu a peritissimis Viris discusso, animadversum fuerit, Testes in eo inductos turmatim examinatos fuisse; nec prævium, ut par erat, jusjurandum præstitisse; cumque non ita, ut oportebat, interrogati fuerint, generalia *dumtaxat depositisse nihil de peculiaribus actionibus* defunctæ Sororis enarrantes.

Imagines Spiritus Sancti sub humana specie disseminate.

§. 8. Atque hæc, Venerabilis Frater, satis esse possent, ad accuratam illam, quam de commissa tibi inquisitione Nobis reddidisti, rationem, nec ulterius progrederetur Epistola Nostra, nisi alia quædam Literis tuis Nobis indicanda judicasses; inter quæ præcipuum locum obtinet, quod scribis, de publicatis, lateque diffusis quibusdam Imaginibus Spiritum Sanctum sub speciosi Juvenis forma referentibus, subscriptis verbis: *Veni Sancte Spiritus:* de quibus Imaginibus utpote statim undequaque sparsis, atque multiplicatis duo potissimum inquirenda sunt: primum, an Soror Crescentia eas invenerit, vulgaverit, approbaverit; alterum, an (prætermissa indagine de earum auctore) hujusmodi Iconum usus, expressio, & veneratio, sive intra Ecclesias, sive extra illas admitti possit.

§. 9. Nos autem de prima quæstione minime verba faciemus, eamque intactam relinquemus iis, quibus forsan de virtutibus Sororis Crescentiæ quandocumque inquirendum esse contigerit; sive agendum fuerit de permittenda introductione causæ super ipsius Beatificatione, sive introducta jam Causa, de ipsis virtutibus æstimandis, & comprobandis.

Episcopi prohibitio a Pontifice confirmatur.

§. 10. De altera vero quæstione dicturi, primum omnium Apostolicum Fraternitatis tuæ zelum, quo hujusmodi Imagines huc illuc sparsas, & per Cœnobium, per Ecclesiam, per Chorum palam expositas, auferri, & removeri jussisti, laudamus, atque probamus: Te hortantes, imo etiam auctoritate, qua fungimur, Tibi mandantes, ut in suscepto propolito firmiter, constanterque perseverans, nullo pacto permittas hujusmodi Icones ulterius multiplicari; quascumque vero ullibi existere compereris, eas omnes, & singulas de medio tollas; adhibitis iis auctoritatis simul, prudentiæque tuæ remediis, quibus optatum finem sine turba, ac tumultu consequi posse judicaveris.

Divinæ naturæ pingi non potest.

§. 11. Neminem profecto latet, impium, atque sacrilegum errorem fore, divinæque Naturæ injurio-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

rioſum, ſi quis ſe putaret Deum Optimum Maximum, ſicuti in ſe eſt, coloribus exprimere poſſe. Quum enim illius Imago depingi, atque oculis ſubjici nequeat, niſi tamquam materialis alicujus ſubſtantiæ, corporea figura, & partibus præditæ, ſi quis has qualitates Divinæ Naturæ tribueret, is profecto in Anthropomorphitarum errorem incideret.

Imagines Dei juxta apparitiones in Scriptura relatas licitæ ſunt.

§. 12. Repræſentatur tamen Deus eo modo, eaque forma, quibus in Scripturis Sanctis legimus ipſum mortalibus apparere dignatum eſſe. Licet enim id ab Heterodoxis Scriptoribus improbe reprehendatur, inter quos Simonem Epiſcopium vidimus *ſuarum Inſtitutionum Theologicarum l.* 4. *ſect.* 2. *c.* 10. aſſerentem non licere Deum pingere, ne ſub ea quidem forma, qua ſe hominibus videndum exhibuit; ex noſtris vero etiam, Durandus opinatus fuerit hujuſmodi Imaginum uſum minime expedire; & Joannes Heſſelius, Catholicus itidem Scriptor *Catechiſmi ſui lib.* 1. *cap.* 65., huic opinioni favere videatur, dum ait innocuas quidem fore hujuſmodi picturas, ſi a doctis tantummodo Viris conſpici deberent; ſed quum ſapientium, & inſipientium oculis expoſitæ eſſe debeant, facile evenire poſſe, ut indoctis per eas male de Deo credendi occaſio præbeatur.

Auctoritates Theologorum.

§. 13. Nihilominus communiter Catholici Theologi aliter docent. Petavius *Theologicorum Dogmatum l.* 15. *De incarnatione cap.* 14. *ut videre eſt ipſius Operum tom. VI.*, licitum eſſe demonſtrat, Deum ſub ea forma depingere, qua ipſum accipimus ſemetipſum conſpiciendum præbuiſſe: *Communi Catholicorum aſſenſu inveteravit opinio, nimirum ut eatenus figurari Deus poſſit, qua ſub externa aliqua ſpecie aſpectabilem ſe præbuit hominibus.* Molanus doctus auctor, *Hiſtoriæ ſacrarum Imaginum l.* 2. *c.* 3. hanc ipſam ſententiam confirmat: eamdemque quæſtionem duo alii clari nominis Theologi egregie illuſtrarunt, nimirum Suarez *in* 3. *part. D. Thomæ tom.* 1. *quæſt.* 25. *art.* 3. *diſput.* 54. *ſect.* 2. *pag.* 793. Valentia *tom.* IV. *ſuorum Operum pag.* 384. Quibus addendi ſunt duo S. R. E. Cardinales, Bellarminus, & Gotti, a Nobis alias citati in Opere Noſtro *De Canonizatione Sanctorum lib.* IV. *part.* 2. *c.* 20. *num.* 2.

Concilii Tridentini, & Sedis Apoſt. decreta.

§. 14. Imagines Deum ita repræſentantes minime reprobat ſacra Tridentina Synodus *ſeſſ.* 25. *De invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & ſacris Imaginibus*; ſed Epiſcopis mandat, ut Populos edoceant, per hujuſmodi picturas erudiri, & confirmari Gregem Chriſti *in articulis Fidei commemorandis, & Aſſidue recolendis.* Si quis vero privatus hujuſmodi Imaginum uſum opinione ſua reprobare auſus eſt, Eccleſiaſtico judicio damnatus fuit, ut indicat propoſitio XV. inter damnatas a fel. rec. Prædeceſſore noſtro Alexandro Papa VIII. die 7. Decembris 1690., quæ ſic habet: *Dei Patris ſedentis ſimulacrum nefas eſt Chriſtiano in templo collocare.*

Ratio.

§. 15. Et profecto quum in Sac. Literis legatur, Deum ipſum ſub hac, aut illa forma hominibus ſe videndum exhibuiſſe, cur ſub eadem forma eumdem pingere non licebit? *Si ergo literæ legentibus permittuntur; cum tamen ſacræ Literæ in maxima veneratione habeantur, cur non etiam Imagines permittentur?* Verba ſunt Alphonſi de Caſtro *l.* 8. *adverſus Hæreſes*; quo etiam argumento ſtrenue uſus eſt Cardinalis de Richelieu in ſuo Tractatu: *De faciliori ratione reducendi eos, qui ſe ab Eccleſia ſegregarunt lib.* 3. *pag.* 439.

Spiritus Sanctus licite pingitur t. ſub ſpecie Columbæ.

§. 16. His poſitis principiis minime dubiis, facile patebit, qua ratione Imago Spiritus Sancti a Pictoribus efformari debeat, & quænam ipſius Imagines approbari debeant, aut reprobari. In Sanctis Evangeliis a BB. Matthæo, Marco, & Luca conſcriptis, ubi Baptiſmus enarratur, quem Dominus Noſter Jeſus Chriſtus a Joanne accipere voluit, legitur, apertum fuiſſe Cœlum, & Spiritum Sanctum corporali ſpecie, ſicut columbam, ſuper eum deſcendiſſe. Quod cur factum fuerit, mirifice explicat Dionyſius Alexandrinus in Epiſtola adverſus Paulum Samoſatenum, quæ extat in Collectione Conciliorum Labbei *tom.* 1. *pag.* 867. ita: *Cur vero in ſpecie Columbæ Spiritus Sanctus deſcendit? ſcilicet ut nos doceret, qui miſit illum, quique eum, quem miſit, accepit. Sicut enim Noe dimiſit ex Arca Columbam, & ipſe illam recepit; ad eam ſimilitudinem intelligendum Nobis eſt, ipſius Chriſti eſſe Spiritum Sanctum cœternum, & quod erat ipſius, hoc dediſſe Nobis; dividens, & effundens ſuper omnem carnem credentium, quia Deus eſt, & Dominus, qui diviſit Nobis ſuum Sanguinem, & Spiritum.*

De natura Columbæ in Jordane viſæ, verſatile.

§. 17. Non hic opus eſt in eam controverſiam ingredi, quæ inter eruditos Criticos agitur, ſuper illius Columbæ natura. De hac olim egimus in Noſtro Tractatu *De Feſtis Domini Noſtri Jeſu Chriſti*, *Editionis Patavinæ* §. LIV. qua editione abſoluta, recentiorem quamdam ſuper hoc argumento vidimus Diſſertationem inter *Diſcurſus Hiſtorico-Criticos ad illuſtrationem veteris, & novi Teſtamenti* Typis editos *Hagæ Comitum an.* 1737. *pag.* 148.

Antiquus in Eccleſia mos pingendi Spiritum ſanctum in ſpecie Columbæ.

§. 18. Quod autem ad præſentem quæſtionem attinet, quum Spiritus Sanctus in Columbæ ſpecie olim viſibiliter apparuerit; profecto illius Imago ſub eadem ſpecie depingi debet. Qua in re vetus Eccleſiæ diſciplina noſtrorum temporum conſuetudini adſtipulatur. De ea ſiquidem teſtatur Sanctus Paulinus Epiſcopus Nolanus, qui, ſeculo Chriſti quinto ineunte, in epiſtola ad Severum, deſcribens Picturas in Baſilica Sancti Petri jam tunc exiſtentes, ita cecinit;

Pleno coruſcat Trinitas Myſterio:
Stat Chriſtus Agno, vox Patris cœlo tonat,
Et per Columbam Spiritus Sanctus fluit.

In Conciliis aſſertus.

§. 19. Pariter Chriſti anno DXVIII. Antiocheni Clerici, & Monachi, in precibus Joanni Patriarchæ, & Synodo adverſus Severum congregatæ exhibitis, hæc habent, apud Labbeum *Conciliorum tom.* 5. *pag.* 159. *Columbas aureas, & argenteas in figuram Spiritus Sancti ſuper Divina Lavacra, & altaria expenſas, una cum aliis, ſibi appropriavit, dicens, non oportere in ſpecie Columbæ Spiritum Sanctum nominare.* Damnatus etiam fuit in Concilio Nicæno Secundo habito anno Domini DCCLXXXVII. Xenajas Catechumenus, quum auſus eſſet aſſerere, non licere Spiritum Sanctum ſub Columbæ forma repræſentare: *Inter cetera autem dicebat, & hoc eſſe puerilis animi factum, fingere in Columbæ Idolo ter adorabilem Spiritum Sanctum*: ut videre eſt in Collectione Conciliorum, Regia nuncupata, Pariſiis impreſſa anno 1644. *tom.* 18. *pag.* 458., & apud Cardinalem Baronium ad annum Chriſti 485.

Et ex antiquis monumentis comprobatus.

§. 20. In Opere quoque Italica lingua ſcripto Philippi Bonarotæ Senatoris Florentini, quod inſcripſit, *Oſſervationes in antiqua vitrea vaſa*, ex Urbis Cœmeteriis effoſſa *pag.* 125. plures afferuntur Imagines Spiritus Sancti, ſub Columbæ ſpecie in nobilibus ſacræ antiquitatis fragmentis expreſſæ. Cum vero recentiores ſectarii, Calvinus, Lutherus, Zuinglius, mox relatum Severi errorem renovare contenderint, neminem latet, quid de illorum deliriis Eccleſia judicaverit; quorum ampla refutatio videri poteſt apud Gretſerum in Tractatu *De Sacris Imaginibus cap.* 9. impreſſo *in tom.* 17. noviſſimæ Editionis ipſius Operum.

II. In figura Linguarum Ignis ſuper Apoſtolos deſcendentium.

§. 21. Legitur inſuper in Sacris Novi Teſtamenti paginis, quod quum poſt Chriſti in Cælum Aſcenſionem congregati eſſent Apoſtoli, & Diſcipuli, una cum Maria Matre Jeſu, ſolemni die Pentecoſtes *apparuerunt illis diſpertitæ linguæ, tanquam ignis, ſeditque ſupra ſingulos eorum, & repleti ſunt omnes Spiritu Sancto.* De quo Myſterio fuſe egimus in prædicto Opere noſtro *De Feſtis Domini Noſtri Jeſu Chriſti* §. 480. *& ſequentibus*, Editionis Patavinæ; ubi *ſub* §. 492. docuimus, licere Pictoribus, ad repræſentandum id, quod in ſolemniis Pentecoſtes ab Eccleſia recolitur, Apoſtolos pingere, alioſque cum iis in Cœnaculo congregatos, & flammulas ignis in linguarum figuram e Cælo demiſſas, eorum omnium capitibus impluentes: quoniam in ſacra Apoſtolicorum Actuum Hiſtoria *cap.* 2. refertur, Paraclitum Spiritum Sanctum hoc viſibili ſigno adventum ſuum ea occaſione hominibus manifeſtaſſe. Verum ſi quis extra hanc occaſionem eumdem Spiritum Sanctum pingere ve-

Idque duntaxat in repræ-

fantasiane Mysterii Pentecostes.

velit, non aliter ipsum quam sub Columbæ forma poterit repræsentare; ut etiam recte monuit eruditus auctor Ayala in Tractatu, cui Titulus est *Pictor. Christianus*, ubi *lib. 2. cap. 3. num. 7.* scribit: *cum vero Spiritus Sanctus depingendus venit, non alia specie pingendus est, nisi illa, qua in Jordane nimirum apparuit, quamque docet divinus Textus his verbis: Et descendit Spiritus Sanctus corporali specie sicut Columba in ipsum.* In Cathechismo autem auctoritate sacri Concilii Tridentini edito, super eo Decalogi Præcepto: *Non habebis Deos alienos coram me:* ubi agitur de pingendis Divinis Personis, hæc habentur: *Columbæ vero species, & linguæ tanquam ignis, in Evangelio, & Actis Apostolorum, quas Spiritus Sancti proprietates significent, multo totius est, quam ut oporteat pluribus verbis explicari.*

Imago Divinæ personæ præter formam ab ipsa assumptam, effingi nequit.

§. 22. Quod si dicatur, minime reprobari, imo libenter admitti usum pingendi Spiritum Sanctum in Columbæ specie; verum id agi, ut præterea possit sub specioſi Juvenis, aut Viri forma repræsentari; Nos contra jure responderi posse contendimus, quod quum aliter non liceat Divinæ Personæ Imaginem humanis oculis intuendam exhibere, quam sub ea forma, sub qua in Scripturis Sanctis narratur eandem Personam se olim hominibus aspectabilem præbuisse; sequitur inde, non modo licitum esse Spiritum Sanctum, vel die Pentecostes in mystica figura linguarum ignis super Apostolos descendentium, vel alias in Columbæ specie, depingere; propterea quod utrique ejusdem pingendi modus in Divini Textus historia, & auctoritate fundantur; sed hoc insuper recte colligitur, minime licere, eumdem Spiritum Sanctum sub Adolescentis, aut Viri specie figurare; quum nullibi inveniatur in Divinis Scripturis ipsum sub hujusmodi forma hominibus apparuisse.

Imagines erroris occasionem præbentes & insolitæ, a Concil. Trid. vetantur.

§. 23. Huic autem rationi addenda est auctoritas sacrosanctæ Tridentinæ Synodi, quæ *loco superius citato*, prohibet fidelium oculis exhiberi *ullas falsi dogmatis Imagines, aut rudibus periculosi erroris occasionem præbentes*; & generaliter ullam insolitam poni, aut ponendam curari Imaginem, tam in Ecclesiis, quam in aliis quibuscumque locis, districte vetat. Imago autem, de qua agimus, præterquam quod insolita est, impium etiam, atque damnatum a Patribus errorem in animos intuentium

Error, qui ex prædicta Imagine evai posset.

revocare posset; eorum videlicet, qui asseruerunt, Divinam Spiritus Sancti Personam humanæ conditionis naturam assumpsisse, de quibus loquitur Sanctus Cyrillus Hierosolymitanus *Catechesi* XVI. *tomo* 4. *Bibliothecæ Maximæ SS. Patrum Lugduni impressæ anno* 1677. *pag.* 523., & S. Isidorus Pelusiota *Lib. 1. Epist.* 243. ejusdem Bibliothecæ *Tomo* VII. præter auctorem Notarum ad Concilium Constantinopolitanum I. in *Collectione Conciliorum Labbei tom. 2. pag. 976.*

Objicitur exemplum Imaginis SS. Trinitatis sub figura trium hominum æqualium, & similium.

§. 24. Equidem ex Epistola Fraternitatis Tuæ satis intelleximus, hujusce argumenti vim ab iis quoque agnitam fuisse, qui de præsenti quæstione apud te verba fecerunt, qui tamen eam se declinare posse putarunt, adductis exemplis quarumdam Imaginum Sanctissimæ Trinitatis, quibus ea sub figura trium hominum æqualis, & undequaque similis aspectus repræsentatur. Id, quod alterius disquisitionis occasionem Nobis aperit: ut scilicet examinemus, an liceat sanctissimam Trinitatem coloribus pingere, &, quatenus id licitum sit, quænam illius Imagines damnatæ sint; quænam haud omnino reprobatæ, quænam demum approbatæ, & permissæ: denique an ex hujusmodi Picturis ullum argumentum trahi possit, ut Imago Spiritus Sancti, de qua nunc agimus, vitio carere ostendatur.

Licitum est pingere SS. Trinitatem.

§. 25. Porro licere Sanctissimam Trinitatem coloribus pingere, communis est Theologorum opinio, quam copiose propugnant Valdensis, Molanus, Catharinus, Conradus Brunus, Nicolaus Sanderus, Franciscus Turrianus, Suarezius, Vasquez; quos sequitur Theophilus Raynaudus in Libro, cui Titulus *Heteroclita Spiritualia Cælestium, & Infernorum pag.* 23. inter ipsius Opera *Tomo* 15., ita scribens: *Ex usu Ecclesiæ, & ex consensu potiorum Theologorum, fas est pingere Sanctissimam Trinitatem*, ubi etiam Durandum impugnat inter Scriptores Catholicos contra opinantem. Thuanus quidem *lib.* 18. refert Decretum quoddam, cujus Auctorem Espensæum fuisse asserit: *Ut Sanctæ Trinitatis Effigies, tamquam Sac. Scripturæ, Conciliis, & Veterum Patrum testimoniis prohibita tollatur:* ac reprehendit Decanum Collegii Theologici Parisiensis, Nicolaum Malardum, eo quod hujusmodi Decreto obstitisset. Verum hac in re Thuani dicta refellit Gretserus *in Thuano Pseudo-theologo pag.* 37. *tom.* 17. novissimæ editionis Ratisponensis Operum ejusdem Gretseri. Christianus Lupus Vir non vulgaris eruditionis *in notis ad Canones septimæ Synodi cap.* 5., admittens piam consuetudinem pingendi Sanctissimam Trinitatem, quærit, quo tempore eadem introducta fuerit, seque id reperire non potuisse ingenue fatetur, quod idem Nos quoque pari sinceritate professi sumus *lib. 4. de Canoniz. Sanctor. p. 2. cap. 20. n. 3.*

Non tamen sub qualibet forma.

§. 26. Illud tamen a Theologis Nostris communiter traditur, minime permittendum esse Pictoribus, ut Sanctissimam Trinitatem qualibet forma pro ipsorum libito repræsentare audeant: quin adversus eorum licentiam invehuntur Vasquez *Tom. 1. pag. 676.*, & Cardinalis Bellarminus *Controversiarum tom. 2. cap. 8. de Imaginibus Sanctorum*: qui sic ait: *Notandum non debere ejusmodi Imagines multiplicari, nec tolerandum esse, quod Pictores audeant ex capite suo confingere Imagines Trinitatis: ut cum pingunt unum hominem cum tribus faciebus, vel unum hominem cum duobus Capitibus, & in medio eorum Columbam: ista enim monstra quædam videntur, & magis offendunt deformitate sua, quam juvent similitudine*; eademque docet Sylvius *Tom. 4. in tertiam partem Divi Thomæ quæst. 25. art. 3. quæst. 2. pag.* 111. *editionis Antuerpiæ anni* 1714.

Non in utero B. Virginis.

§. 27. Inter reprobatas Imagines Sanctissimæ Trinitatis ea proculdubio recensenda est, quam pluribus insectatur Joannes Gerson *Tom. 3. ipsius Operum Antuerpiæ editorum anno* 1706. quamque narrat se vidisse in quadam Domo Regularium, ubi nimirum repræsentabatur Deipara Virgo Trinitatem ipsam in utero gerens, quasi vero tota Trinitas humanam carnem ex Virgine assumpsisset. Addit vero Molanus *Historiæ Sacrarum Imaginum lib. 2. cap. 4.* se numquam satis intellexisse, id quod apud Gersonem legerat, donec hujuscemodi Sanctæ Trinitatis Imagines in Belgio pluribus locis expositas conspexerit; quas quidem se quoque damnare, & reprobare profitetur.

Non sub figura hominis recipitur.

§. 28. Humani corporis figuram tribus capitibus instructam, tamquam Imaginem Sanctissimæ Trinitati repræsentandæ aptam, tueri quodam modo conatur Valentia *Tom. II. ipsius Operum pag.* 389. Verum super hujusmodi Imaginibus solemne Judicium sel. record. Urbani Papæ VIII. Prædecessoris Nostri prodiisse referunt Macri in *Vocabulario Ecclesiastico*, verbo, *Icona*, & Episcopus Sarnellus *Epistolarum Ecclesiasticarum Tom. IV. Epist.* 13., qui testantur prædictum Urbanum comburi jussisse Picturas quasdam, Sanctissimam Trinitatem exhibentes sub specie *hominis* triplici facie instructi; idque factum fuisse *die* 11. *Augusti anno* 1628. Sed & longe ante ipsius Urbani, & Bellarmini supra laudati tempora, S. Antoninus *in Summa Theologica part. 3. tit. 8. cap. 4. §. 11.*, ita scriptum reliquit. *Reprehensibiles etiam sunt*, Pictores videlicet, *cum pingunt ea, quæ sunt contra Fidem; cum faciunt Trinitatis Imaginem unam personam cum tribus capitibus, quod monstrum est in rerum natura.*

An sub figura trium hominum æqualium & similium, disputatur.

§. 29. Sequitur, ut videamus, quid sentiendum sit de Imagine Santissimam Trinitatem exhibente in Tribus Personis, statura, ætate, omnibusque aliis lineamentis omnino æqualibus. Thomas Valdensis suorum *Operum Tomo* III. *Tit. 19. de Sacramentalibus cap.* 151. hujusmodi Picturam approbare non dubitat. Nec dissentit Molanus *Historiæ Sacrarum Imaginum lib. 1. cap. 3.* Verum Ayala in aliam abire videtur sententiam, in præcitato opere *Pictor Christianus lib. 2. cap. 3. num. 8.* de ea Imagine sic loquens: *Aliam alicubi conspeximus pingendæ Sanctissimæ Trinitatis rationem, hanc scilicet: Depingebantur in tabula tres Viri per quam*

similibus faciebus, æquali prorsus statura, & æqualibus, atque omnino similibus coloribus, vestibus, ac lineamentis. Non quidem hoc tam absurde; sed tamen non omnino recte: etsi enim hac ratione servetur repræsentatio æqualitatis, & coæternitatis Divinarum Personarum, deficit tamen character, & notio, ut ita loquamur, Divinæ Personæ, præterquam quod in his rebus, quæ sunt dignitate sua gravissimæ, vitanda, & fugienda est omnis, & quæcumque novitas.

Argumentum pro affirmativa ex tribus Angelis Abrahamo visis.

§. 30. Ut autem variarum hujusmodi opinionum fundamenta paullo accuratius exploremus, innititur sententia Valdensis apparitioni Abrahamo factæ, quæ *Genes. cap.* 18. refertur his verbis: *Apparuit ei Dominus in Convalle Mambræ sedenti in ostio Tabernaculi sui, in ipso fervore diei*; statimque subjicitur: *Cumque elevasset oculos, apparuerunt ei tres Viri stantes prope eum, quos cum vidisset, cucurrit in occursum eorum de ostio Tabernaculi, & adoravit in terram:* Post quæ animadvertere licet, quod Abraham unum tantummodo alloquitur. *Et dixit: Domine, si inveni gratiam in oculis tuis, ne transeas servum tuum*; atque viciſſim unus dumtaxat Abrahamo respondet. *Dixit autem Dominus ad Abraham, &c.* In hac itaque apparitione S. Augustinus *l.* 11. *de Trinitate cap.* 20. *tom.* 8. *pag.* 784. *Editionis Monachorum Congregationis Sancti Mauri*, agnoscit Sanctissimæ Trinitatis Imaginem: ita scribens: *Cum vero tres Viri sunt, nec quisquam in eis vel forma, vel ætate, vel potestate major ceteris dictus est, cur non hic accipiamus visibiliter insinuatam per creaturam visibilem Trinitatis æqualitatem, atque in tribus Personis unam, eamdemque substantiam?* Augustini opinionem amplexi sunt Rupertus *Lib. V. Commentariorum in Genesim cap.* 37., Suarez *de Angelis lib. 6. cap.* 20. *num.* 10. *& sequentibus*, Cornelius a Lapide, & Du-Hamel in idem *Cap.* XVIII. *Geneseos*, aliique.

Et ex interpretatione S. Augustini, aliorumque.

Hebræorum opinio diversa.

§. 31. Sunt tamen, a quibus eadem S. Doctoris interpretatio non recipitur. Prætermissa siquidem Hebræorum opinione, qui putant tres illos Abrahamo visos, non alios fuisse, quam Angelos Michaelem, Gabrielem, & Raphaelem, quorum primus, Dei partes gerens, venerit, ut inquireret in scelera Sodomæ, & justum in meritam Civitatem supplicium statueret; at reliqui duo, jussu prioris, Civitatem ipsam everterint, Lot vero liberaverint; uti narratur *sequenti Capite ejusdem Libri Geneseos* XIX.; quam Hebræorum opinionem referentes Tostatus, atque Tirinus, in eamdem propendere se ostendunt; ut videre est in ipsorum Commentariis in præmissum Geneſis *Caput* XVIII. Sane non pauci ex Sanctis Patribus existimarunt, duos, ex tribus, qui tunc Abrahamo apparuerunt, Angelos extitisse, tertium vero fuisse Filium Dei; Secundam nimirum Sanctæ Trinitatis Personam; atque hanc sententiam frequenti Expositorum calculo comprobatam, ab ipsa Ecclesia adoptatam fuisse putat Augustinus Calmet; idque deducit ex iis verbis, quæ licet non habeantur in Sacro Textu, in Divinis tamen Officiis leguntur, videlicet: *Tres vidit, & unum adoravit.* Videatur ipse Calmet in præcitatum *Genesis caput* XVIII. necnon *discursus* XVII. *in eodem caput* XVIII. *Genesis*, inter *Discursus Historico-Criticos Theologico-Morales in Vetus, & Novum Testamentum*, Antuerpiæ editos *anno* 1736. *Tom. II.*

Alia SS. parum interpretatio.

Imagines SS. Trinitatis tuto permittendæ.

§. 32. Imagines itaque Sanctissimæ Trinitatis communiter approbatæ, & tuto permittendæ, illæ sunt, quæ vel personam Dei Patris exhibent in forma Viri senis, desumpta ex *Dan. cap.* 7. *vers.* 9. *Antiquus dierum sedit*; in ejus autem sinu Unigenitum ipsius Filium, Christum videlicet Deum, & hominem; & inter utrosque Paraclitum Spiritum Sanctum in specie Columbæ, vel duas Personas modico intervallo sejunctas repræsentant, unam Senioris Viri, nimirum Patris, alteram Christi, medium autem inter ipsos Spiritum Sanctum, in Columba, ut præfertur, expressum: *Imagines ergo Trinitatis, quæ ab Ecclesia probantur, sunt illæ, quæ Deum Patrem continent in forma hominis Senis, in cujus sinu sit Christus, & inter utrumque Spiritus sanctus in forma Columbæ; vel Imagines, in quibus seorsim Deus Pater in forma Hominis senis, & seorsim Christus, sed propinqui ambo, & inter utrumque Spiritus Sanctus in forma Columbæ efformentur.* Verba sunt Cardinalis Capisucchi, qui plures annos munere Magistri Sacri Palatii Apostolici laudabiliter functus fuit, *in Controversiis Theologicis, Controv.* XVI. *de Cultu Sacrarum Imaginum* §. 11. *circa finem.* Similia peti possunt ex prædicto Opere Nostro *de Canonizatione Sanctorum l.* 4. *part.* 2. *c.* 24. *n.* 3. Et quamvis Molanus loquens de hac ratione repræsentandi Sanctissimam Trinitatem, ac præsertim, ubi Christus in Sinu Patris, veluti mortuus, depingitur, dubitare videatur, an approbari possit, propterea quod Christum mortuum nemini apparuisse legitur: attamen facile dignoscitur, quam levis momenti sit hujusmodi difficultas. Licet enim Salvatoris nostri mortui nullam apparitionem factam fuisse legamus; mortuus est tamen, & palam in conspectu innumerabilis Populi expiravit. Cur igitur ea forma, qua olim Hierosolymis a tot millibus hominum visus est, depingi nequit etiam in sinu Patris? aut cur sub eadem specie exponi nequit publicæ adorationi Fidelium? Quocirca facile Molani dubium resolvitur, ut observat etiam laudatus Ayala, supradicto Libro, cui Titulus *Pictor Christianus l.* 2. *c.* 2. *n.* 12.

De imagine Christi mortui.

Effigies trium hominum similium, si approbata non est, frustra allegatur.

§. 33. His itaque præmissis, quoniam potissimum fundamentum pro sustinenda imagine Spiritus Sancti sub humana juvenis specie, in usu prædictarum Tabularum statuitur, quæ Sanctissimam Trinitatem exhibent in tribus personis, statura, vultu, & lineamentis æqualibus; harum vero Tabularum legitimus usus desumitur ex trium Virorum apparitione Abrahamo facta, de qua *Genesis c.* 18.; juvat nunc ita ratiocinari. Aut usus pingendi Sanctissimam Trinitatem in tribus Personis undequaque similibus canonicus est, & in Ecclesia pacifice receptus; sicuti etiam sententia de indicato Trinitatis Mysterio in tribus Viris, qui Abrahamo apparuerunt, satis tuta est, & solidis rationibus innixa; aut usus hujusmodi, ut nonnulli putant, canonicus non est, nec ab Ecclesia probatus; & relatæ pariter opinionis fundamenta nutant, ut aliqui superius citati arbitrantur. Si nec canonicus est memoratæ Imaginis usus, nec opinio de figurato in prædicta apparitione Trinitatis mysterio tuta est, nec solidis rationum momentis suffulta; nequaquam permitti potest, ut super debilibus hisce, infirmisque fundamentis tamquam certum stabiliatur, quod licitum sit sub Viri, aut Juvenis specie Spiritus Sancti Imaginem exhibere.

Et etiamsi tolerandæ sit, non favet picturæ, de qua hic agitur.

§. 34. Quod si usus pingendi Sanctissimam Trinitatem in tribus personis æqualibus, & similibus, canonicus esset, legitimus, & ab Ecclesia probatus; atque etiam tutissima foret præfata opinio, quod apparitio trium Angelorum Abrahamo facta mysterium adorandæ Trinitatis significaverit; nil aliud inferri posset, nisi prædictum Trinitatis repræsentandæ modum, hoc est pingendi tres Viros æquali specie, & simili vultu, licitum esse, & tolerandum; nunquam vero ex iisdem rite colligeretur, licere Spiritum Sanctum, seorsim a duabus aliis Personis humana facie, & sub specioſi Juvenis forma depictum exhibere. Nec enim apparitio Abrahamo facta unius Angeli fuit, sed trium; nec ullibi in Sacris Literis narratur, Spiritum Sanctum in forma Viri, aut juvenis seorsim a duobus aliis, qui reliquas duas Trinitatis Personas repræsentarent, hominibus apparuisse. Singulas vero Sanctissimæ Triadis Personas non alio modo pingi posse, quam quo earum quælibet hominum se aspectibus exhibuerit, jam supra a Nobis probatum est; Idemque in Catechismo Romano, *loco superius citato*, his verbis traditur; *Nemo tamen propterea contra Religionem, Deique legem quidquam committi putet, cum Sanctissimæ Trinitatis aliqua persona quibusdam signis exprimitur, quæ tam in Veteri, quam in Novo Testamento apparuerunt.*

Quæ etiam tamquam insolita, rejicienda est.

§. 35. Denique Imago Spiritus Sancti, de qua est quæstio, insolita est, & inusitata in Ecclesia; & consequenter nullo modo recipienda; juxta mentem Sacræ Tridentinæ Synodi supra relatæ, &

Con-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Conciliorum Provincialium poſt Tridentinum coactorum, quorum Decreta colligit Thiers in ſuo Tractatu *de Superſtitione tom. 1. lib. 2. cap. 1. pag.* 214.

De ratione vitæ plagendæ SS. Trinitatis.

§. 36. Pingitur Imago Sanctiſſimæ Trinitatis, Patris, Filii, & Spiritus Sancti, repræſentando vel Patrem juxta Filium, vel Filium in ſinu Patris; ſimulque cum iis, Spiritum Sanctum in Columbæ forma, ut antea diximus. Pingitur & Pater ſolus, ſeorſim ab aliis Perſonis, quoniam vocem Domini Dei deambulantis in Paradiſo audivit Adam, *Geneſis cap.* III., innixus myſticæ ſcalæ, viſus eſt Jacob, *Geneſis* XXVIII. 13., Moyſi quoque miro modo conſpirandum ſe præbuit, *Exod.* XXXIII. 23. tum etiam Iſaiæ, tamquam Rex in Solio ſedens, *Iſaiæ* VI. 1., & Danieli, veluti ſenex albo veſtimento amictus, *Dan.* VII. 9. Pingitur etiam æternus Filius ſeorſim a Patre, & Spiritu Sancto, quoniam is homo factus, in diebus carnis ſuæ cum hominibus converſatus eſt, atque etiam poſtquam a mortuis reſurrexit, non ſemel Apoſtolis, aliiſque manifeſtus apparuit. Repræſentatur diem Cruci, quam pro Nobis pertulit, affixus, quam quidem Crucifixi Effigiem nec impius Lutherus e medio tolli poſſe putavit; & Eliſabetha Angliæ Regina nuncupata, Henrici VIII., & Annæ Bolenæ Filia, licet Sac. Imaginibus bellum indixerit, eam tamen in Regio ſuo Oratorio retinere voluit; ut videre eſt apud Boſſuetum Meldenſium quondam Epiſcopum *tom. 2. ipſius Operum, Gallico Auctoris Idiomate Venetiis editarum anno* 1738. *pag.* 137. *& pag.* 460. Pingi quoque conſuevit forma Agni; atque huic Imagini fundamentum præbet Prophetia Iſaiæ, Teſtimonium Baptiſtæ, Evangeliſtarum dicta, Apocalypſis Joannis Apoſtoli, & Epiſtola prima Beati Petri; quapropter eamdem Salvatoris Noſtri Imaginem approbat Hadrianus Pontifex in Epiſtola ad Taraſium conſcripta, quæ lecta eſt in Synodo ſeptima *Actione* II.; & vetuſtiſſima occurrunt hujuſmodi picturarum exempla in Sacris Cœmeteriis, & in Baſilicis hujus Noſtræ Romanæ Urbis expreſſa. Pingitur denique Spiritus Sanctus, vel tamquam de Cælo deſcendens die Pentecoſtes in figura linguarum ignis, vel alias in Columbæ ſpecie, ſeorſim pariter ab aliis Divinis Perſonis; quia ſub his figuris factæ ſunt ejuſdem apparitiones, quarum ſcriptura meminit. Nuſquam vero invenire eſt in Sacris Literis, Tertiam Perſonam abſque aliarum conſortio, in ſimilitudinem Viri, aut Juvenis apparuiſſe. Quapropter argumenti ſuperius expoſiti vis immota manet; nimirum quod etiamſi per tres Angelos Abrahamo viſos Divina Trinitas repræſentata fuerit, non ideo tamen Spiritus Sanctus ſeorſim a duabus aliis Perſonis, humana ſpecie, ſeu Viri, ſeu Juvenis, depingi poteſt.

Tum perſona æterni Patris.

Tum Filii.

Et Spiritus Sancti.

Suadetur Epiſcopo conſtantia in propoſito, cum exhibitione pontificiæ Auctoritatis &c.

§. 37. Atque hæc privatis Noſtris ſtudiis colligere, & paucis illis ſubciſivis horis, quæ Nobis ab ingruentibus undique negociis publicis vix ſuperſunt, ut peculiarem Bibliothecam noſtram ingredi poſſimus, præſentibus ad Fraternitatem tuam Literis complecti voluimus; ut initam abs te rationem prohibendi prædictas Imagines Spiritus Sancti, eorumque uſum, & curſum intercipiendi, comprobaremus. Neque porro dubitamus, quin, pro magna laudis exiſtimatione, quam tibi peperit egregia tua Apoſtolici muneris adminiſtratio, & pro ea rationum gravitate, cui innititur hujuſmodi Imaginum prohibitio, debita mandatis tuis obedientia ab omnibus exhibeatur. Verum ubi, inſtigante humani generis hoſte contrarium eveniret, tuum erit de omnibus Nos certiores facere; Nos etenim miniſterii Noſtri partes eſſe reputabimus, Apoſtolicam, qua Deo volente fungimur, auctoritatem interponere, ut & refractarii meritis pœnis afficiantur, & pravæ conſuetudines adverſus Eccleſiæ inſtituta, ac diſciplinam invectæ, penitus eliminentur.

De aliis ſuperſtitionibus divulgatis.

§. 38. Prætermittenda autem non ſunt alia quædam, quæ in eadem Epiſtola tua legimus; ſpargi nimirum, ac diſpenſari complures præfatæ Sororis Creſcentiæ effigies, nec non coronas precatorias, earumque grana, Cruces, Scapularia, oleum, pulverem, Aquam, Manus denique, vel pictas, vel ex ſigno effictas, cum pollice inter indicem, & medium inſerto; exiſtimantibus pleriſque de vulgo, prædictas Cruces, & Coronas a Deo benedictas, & Indulgentiis ditatas fuiſſe; earum vero Manuum ſimulacra ad fugandos Dæmones plurimum valere; cum aliis hujuſmodi nugis, quæ ab iis diſſeminantur, qui venditandis hujus generis ſuperſtitionibus temporalia ſibi lucra comparare ſtudent.

Prudentia Epiſcopi commendatur.

§. 39. Et quidem ex eadem Epiſtola tua optime agnoſcimus, Tibi ſatis conſilii, & prudentiæ in temetipſo eſſe, ad rectum de hujuſmodi rebus judicium ferendum: nec aliud Nobis reliquum eſſe videtur, quam ut Fraternitatem tuam hortemur, ut quam ingreſſus es viam, inſiſtere pergas; inepta nimirum, quæ diximus, deliria non approbando; ſed fidem, auctoritatemque omnem iis derogando.

De indulgentiis falſo factis judicium S. Sedis.

§. 40. Ut tamen circa ſimilia Apoſtolicæ hujus Sedis ſenſum, atque judicium agnoſcas, conſilio, judicioque tuo per omnia conſentaneum; notum Tibi eſſe volumus, fuiſſe olim piam Dei Ancillam, nomine Joannam a Cruce, magna Sanctitatis fama illuſtrem, cujus vita conſcripta eſt ab Antonio Daca. Ferebatur in vulgus, quædam Coronarum precatoriarum grana, ipſius interceſſione a Jeſu Chriſto benedicta fuiſſe, pluribuſque aucta Indulgentiis. Verum hujuſmodi Indulgentiæ ab hac Sancta Sede apocryphæ declaratæ fuerunt, quemadmodum videre eſt apud præcitatum Thiers *de Superſtitione tom. 2. cap. 12.*, qui etiam refert Decretum de iis prolatum anno 1678. a Congregatione S. R. E. Cardinalium Sacris Indulgentiis præpoſita, eodem *tom. 2. cap. 12. pag. 17. & ſequentibus*; & ſignanter *pag.* 25. Cumque introducta eſſet Cauſa de illius Ancillæ Dei Beatificatione, & ob ejuſdem præclara merita, eo uſque feliciter proceſſiſſet, ut jam ab Auditoribus Rotæ confecta eſſet ipſius Relatio juxta morem ea ætate vigentem; quum deinde eadem Cauſa poſt Decreta Urbani Papæ VIII. reaſſumenda eſſet, cito conſepulta remanſit, propter excitatas objectiones ex præfatis granis benedictis, & prætenſis Indulgentiis eiſdem adnexis deſumptas; ut oſtendit Pontificium Decretum anno 1664. editum, & a Nobis relatum in *Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 2. c. 36. num. 18. Editionis Patavinæ*: præter ea, quæ in Regeſtis Congregationis Sacrorum Rituum adnotata reperiuntur, quæque eo loci in medium afferre opportunum non duximus.

Item de Imaginibus eorum quorum cultus non eſt approbatus.

§. 41. In eodem tamen Opere *lib. 2. cap. 8. n.* 3. videre poteris Decretum Prædeceſſoris Noſtri Urbani Papæ V., prohibens diſtribui numiſmata in eorum honorem conflata, quibus ut Beati, aut Sancti cultus ab Apoſtolica Sede tributus antea non fuerit.

Naturalia remedia ad fugandos dæmones inutilia.

§. 42. Demum quod attinet ad expulſionem Dæmonum a corporibus obſeſſis, inter plura remedia in eum finem ab Eccleſia recepta, quorum copioſam ſeriem exhibet diligens Scriptor Martinus del Rio *Diſquiſitionum Magicarum cap. 2. ſect. 3. qu.* 3. locum profecto non habet incompoſitus ille, & parum verecundus geſtus, in præfatis manuum figuris expreſſus. Porro an Dæmones naturalium rerum virtute a Corporibus obſeſſis expelli queant, Nos etiam diſputavimus in ſæpecitato Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 1. c. 29. n.* 7.; partemque negantem amplexi ſumus, cum majori Theologorum numero, quorum auctoritates ibi retulimus; quibuſque addi poteſt Theophilus Raynaudus in libro inſcripto *Theologia Naturalis, Tom. V. ipſius Operum pag.* 55., quem Librum videre Nobis contigit, dum hanc ipſam Epiſtolam dictaremus.

Diſciplina Eccleſiæ in exorciſmis ſervanda.

§. 43. In exorcizandis energumenis, illud potiſſimum intereſt, ut ante omnia dignoſcatur, an revera obſeſſus ſit a dæmone is, qui talis eſſe affirmatur: ubi vero ita eſſe conſtiterit, eligatur ab Ordinario Sacerdos perſpectæ pietatis, vitæ integritatis, atque prudentiæ; hic autem ad expellendum dæmonem, non quidem picta, vel lignea manu, aliiſve ineptis hujuſmodi nugis utatur; ſed præſcriptas in Rituali Romano regulas adamuſſim ſervet. Magnus ille Mediolanenſis Antiſtes Sanctus Carolus Borromæus, quum rectam exorcizandi rationem in Libro a ſe probato tradidiſſet, in quarta Diœceſana

UAB Biblioteca de Ciències Socials

cesana Synodo a te habita anno 1574. *Decreto* 18., prohibuit, ne quis, occasione oblata, aliis quibuscumque exorcismis, precationibus, aut ritibus uteretur, quam quæ haberentur in prædicto libro; *cui nihil ab eo*, nimirum ab exorcizante, *addi, detrahi, ac ne mutari quidem fas sit*. Postmodum vero a recol. mem. Paulo Papa V. Prædecessore Nostro, anno Domini 1614. publicatum fuit Rituale Romanum, in quo adest peculiaris Titulus *de exorcizandis obsessis*. Ac sel. record. Prædecessor pariter Noster Clemens Papa XI. in quadam Epistola Encyclica data die 21. *Junii* 1710. distincte mandavit, ut nemo exorcizans a norma in prædicto Rituali Romano præscripta ulla ex parte discedere præsumat.

Collaudatur Episcopi cura in sacris studiis fovendis, & promovendis.

§. 44. Præclarum tandem Fraternitatis tuæ propositum, Nos satis pro merito commendare, & collaudare non valemus; quod scilicet scribis, operam Te daturum, ut in Clero regimini tuo commisso, una cum Religionis, ac pietatis cultu, Sacrarum Literarum studia conserventur, atque in dies incrementum accipiant, additis ad Theologiam Scholasticam, Ecclesiasticæ Historiæ, & Canonicæ Jurisprudentiæ disciplinis. Sane hoc tibi non exiguam in præsentia laudem, perennem vero in Ecclesiæ monumentis nomini tuo gloriam comparabit; quodque pluris est, ingens apud Pastorum Principem meritorum pondus tibi acquiret. Nec illud prætereundum est, quod si Clerum ita instructum, sanaque doctrina eruditum habueris, non ita facile te hujusmodi molestiis vexari continget, quales nuper ex tuis Literis intelleximus, animum tuum veritati, & Ecclesiasticæ Disciplinæ integritati inhærentem fatigasse. Interea Fraternitatem tuam sincero caritatis affectu complectimur, ac Tibi, totique Gregi tibi concredito, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Dat. Die 1. Octob. 1745.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die prima Octobris MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

SUPER CULTU SANCTI LUCÆ CASALII.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Messanen.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Adducitur causa mora in respondenda.

JAMPRIDEM epistola est reddita Nobis tua IV. Idus quintiles superioris anni conscripta, cui nunc dumtaxat licuit respondere, propter gravissimas Ecclesiæ res, quibus undequaque fumus occupatissimi. Non enim, de qua scribis, materia Nos deterruit, quippe qui adhuc in minoribus cum versaremur, octo supra viginti annorum spatio ejusmodi de rerum genere pertractavimus, nunc Advocati Personam in Sacræ Consistorialis Aulæ muneribus sustinentes, nunc gravissimum Fidei Promotoris officium exercentes; amplissimo demum Purpuræ ornamento, & Bononiensis Ecclesiæ Infulis illustrati quatuor volumina in lucem edidimus, quæ benigna omnium voluntate excepta sunt, quorum si nullum in Siciliam exemplum pervenit (quod vix credibile existimamus) isthuc facile transmitti potest.

Compendium Epistolæ, cui respondetur, cultum nimirum Sancti Lucæ non esse modificandum, nec ampliandum.

2. Res porro, de qua epistola agit tua, ad cultum S. Lucæ Casalio tribuendum attinet, de quo Nicosiæ dissensio est, cum illum alii delendum, alii contra amplificandum censeant; ideoque enixe id expetunt, ut Officium proprium concedatur, & Civitatis patrocinium, quod eidem S. Casalio jampridem collatum fuit, auctoritate Apostolica confirmetur. At sententiam ut nostram libere proferamus, ingenue fatemur, utramque partem in errore versari: nec enim S. Lucæ Casalio Cultus omnino negandus, nec augendus, aut lectionibus propriis, aut patrocinii confirmatione.

In Oppido Nicosiæ variis altibus

3. Anno 1575. Nicosiæ Civitas cum peste deterrima laboraret, Senatus, Populique consilio sanctum fuit, ut sacra ædes S. Lucæ Casalio conderetur: Item ann. 1586. decretum est, ut gratia a Summo Pontifice imploraretur, unde liceret eo plane solemni ritu, quo celebritates ex præcepto solent, dies festos colere Sanctorum Josephi, Cosmæ, & Damiani, tum Francisci de Paula, & Lucæ Casalii; deinceps anno 1589. statutus est locus, ubi prædictum Templum ædificaretur, quod tamen postea conditum non fuit, ne nova ædes Sancti Josephi Sacello obesset. Publica quoque auctoritate latum fuit anno 1662., ut S. Lucæ celebritas expensis publicis recoleretur: pecuniam vero ex ærario usque ad annum 1744. depromptam fuisse constat. Demum cum ejusdem S. Lucæ Corpus in Templo S. Philippi de Argyrio servarentur, cumque Cœnobii Abbas Commendatarius esset bo. me. Cardinalis Carolus Columna, Nicosiæ Senatus enixe ab eo postulavit, ut insignes aliquæ sibi ejus Corporis Reliquiæ concederentur, quo scilicet majori pompa, & religione ejusdem dies festos celebraretur. Concessa petentibus perbenigne fuit Costa, quæ consuetis est ritibus, ac cæremoniis tum recognita, tum tradita, ac demum facultate a Prædecessore tuo Præsule Alvarez Messanæ Archiepiscopo impetrata, die Dominico Augusti tertio magna Populi frequentia per Civitatem translata fuit, cum icone ejusdem S. Lucæ Casalii; cujus in laudem aram quoque erectam scimus in oppido Sancti Michaelis.

Sanctus Lucas honoratur.

Ex quibus evincitur ejus publicus cultus.

4. Quæ sunt hactenus commemorata, publici fane cultus, & quidem inveterati, testimonia, & argumenta esse nemo negaverit. Id enim prorsus a consuetudine abhorret, ut publicis in consiliis de Templo agatur illius in gloriam erigendo, qui non apud Populum venerationem habeat, & cultum publicum. Nec minus absurdum esset, si non Reliquiæ modo expeterentur, sed etiam a Summo Pontifice facultas imploraretur diei festi ex præcepto ejus in laudem instituendi, qui nullo sacello, nullo cultu, nulla sanctitatis fama præclarus esset, atque admirandus. Ex quo fit, ut intelligere non possimus, quonam jure a certis hominibus contendatur venerationem, & cultum publice denegandum huic Servo Dei, qui jampridem & supremis honoribus celebratur, & Sanctus consensu populorum unanimi appellatur.

Casus, in quibus ablatus fuit cultus iis, qui jam publice celebantur.

5. Quanquam vero in rescripto quodam ad Nos transmisso legatur, publicam aliquibus venerationem sublatam fuisse, tamen libere respondemus hoc minime Nos latere, cum *in nostro lib. 1. de Canonizatione Sanctorum cap. 6. num. 1.* & multo etiam clarius *lib. 2. c. 8. num. 1. & seqq.* id probaverimus exemplorum auctoritate. Illud autem a Nobis adnotatum animadvertas velim, cultum scilicet aut iis sublatum esse, quibus & recens datus, & inconsulto erat, aut iis, qui ad Sanctorum honores ascenderant, acclamatione Populi, quam falsa quædam portenta fefellerant, & virtutes inanes, utpote ab hypocrisi non alienæ, & interdum ab erroribus ad fidem spectantibus non sejunctæ. Rem vero ejusmodi nullam penitus deprehendis in causa, qua de nunc egimus, quin imo momenta occurrunt plurima tum sanctitatis claritatem, tum cultus justitiam publici comprobantia, ut paulo post videbimus, ac propterea nihil Sancto Casalio obesse hoc debet, quod nonnullorum memoriæ cultus publicus interdum sit abrogatus.

Opponitur quoque cultum Sancti Lucæ non fuisse a S. Sede probatum.

6. At enim iisdem in scriptis opponitur, cultum hunc publicum auctoritate Sedis Apostolicæ neque probatum, neque concessum esse, sine qua nullo modo licet quempiam vel Beatum, vel Sanctum hominem publice venerari. Id quidem & fatemur, & scimus: in nostro siquidem jam citato *de Canonizatione* Libro Primo non exiguo sane labore id copiose, ac evidenter probavimus, jus esse Romani Pontificis privativum, aliquem, aut Beatorum, aut Sanctorum Albo adscribere, nec absque ejus consensu posse cuiquam cultum publicum exhiberi, quem præbet iis Ecclesia viris, quorum in æternitate memoria est. Abunde scribunt de S. Luca Casalio multi Siciliæ historici, & auctores. Nos quidem scripta perlegimus Carreræ, Perdicarii, Novarini, Aprilis, & Menniti. Hi vero cum recentiores sint, salva, & integra eorum fama, non præ-

Licet contrarium ex Auctorum affirmatur.

prætermiſimus antiquiores etiam conſulere, utpote auctoritate præſtantiores, ac fide. Pater Octavius Cajetanus, qui vitas exornavit Sanctorum Siculorum, cum omnia illius regni Tabularia excuſſerit, auctor eſt fide quidem digniſſimus, quem propterea multa cum laude memorat Antonius Mongitorius *pag.* 110. *tom.* 2. *Biblioth. ſuæ de Scriptoribus Siculis*. Eumdem plurimi facit Philippus Labbè in Chronologica Pinacotheca Scriptorum Societatis Jeſu *ann.* 1620. *pag.* 236. tum etiam qui ſcribunt acta Eruditorum Lipſiæ *ad menſ. Aprilis ann.* 1710., quorum teſtimonium omni ſuſpicione carere debet, in examine Iſagoges ad Cajetani Hiſtoriam Sacram Siculam, hæc habent: *Morum pariter innocentia, & eruditione conſpicuus dicitur*. Cajetanus porro in Actis Sancti Lucæ Caſalii ita ſcribit: *In Sanctorum numerum a Summo Pontifice relatus eſt, efflagitante Oppido Argyrio*, quod videlicet in ejus *tom.* 2. *Sanctorum Siculorum pag.* 184. itemque ejus in Martyrologio *die* 2. *Martii*: *In Nicoſia S. Lucæ Abbatis cognomento Caſalis Ordinis S. Benedicti*; additque in margine, ubi ejuſdem de cultu mentionem facit; *ex Sedis Apoſtolicæ conceſſu*. Si quis Rocchi Pyrrhi, qui *notitiam Eccleſiarum Sicularum* edidit, doctrinam habere cognitam velit, is citatum adeat Mongitorem in *ſupradicto tom.* 2. *pag.* 101. & Pyrrum ipſum in *tom.* 1. *ultimæ Editionis pag.* 540. ubi de S. Luca Caſalio hæc profert: *Pontificio permiſſu apud ſuos Nicoſienſes celebrior eſt dies feſtus*. Ferrarius, ut nemo ignorat, auctor advena, Lectorque olim in Archigymnaſio Papienſi, Catalogum compoſuit Sanctorum, qui in Martyrologio Romano deſiderabantur, & die 2. Martii nomen inſerit S. Lucæ Caſalis: *Nicoſiæ in Sicilia S. Lucæ Abbatis Ordinis S. Benedicti cognomento Caſalis*: In notis autem addit: *Ex tabulis, & monumentis Eccleſiæ Nicoſienſis ex Martyrologio Siculo, fuit ex ordine S. Benedicti circa annum* 890., *colitur ibi præcipue ex Romani Pontificis auctoritate*. Bollandiſtæ demum die Martii 2. vitam non prætermittunt S. Lucæ typis a Cajetano editam; ubi ejuſdem cultus dicitur a Sede Apoſtolica approbatus. Eamdem præterea vitam Cajetani ſtudio exornatam, & apud Pyrrhum, ac Bollandiſtas laudatam. Mabillonius etiam inſeruit Actis Sanctorum Ordinis Benedicti *ſæculo IV. part.* 2. *pag.* 93. *editionis Venetæ ann.* 1738.

Eorum tamen dictum non ſufficit niſi afferatur documentum.

7. Verum dicet quiſpiam, non ſatis eſſe, auctores etiam graviſſimos atteſtari, nutu Sedis Apoſtolicæ alicui Servo Dei cultum publice exhiberi, ſed oportere inſuper proferri certiſſimum facultatis Apoſtolicæ documentum. Itaque non abs re erit, ſi Nos hic breviter repetamus, quæ fuſius explicavimus in libris Noſtris *de Canonizatione Sanctorum*. Sedente Prædeceſſore Noſtro Clemente VIII. actum fuit de veneratione, cultuque publico exhiberi quandoque ſolito eorum meritis, quos nec Beatorum, neque Sanctorum numero Pontificia Sedes adſcripſerat. Eo quidem tempore nulla eſt lata lex; ſed quod tunc prætermiſſum fuit, ſtatutum eſt poſtea in Pontificatu Prædeceſſoris Noſtri Urbani VIII., atque a Sancti Officii Congregatione Decreta ſaluberrima emanarunt, quorum vi interdictum fuit, ne Sanctorum honores iis publice præſtarentur, quos Vaticani auctoritas nec Beatos appellaverat, neque Sanctos. Omnem Nos hiſtoriam tulimus, & comprobavimus *lib.* 2. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 10. *&* 11. At vero cum ſupradictæ regulæ generali deeſſe aliquid videretur, ideo ejus Decretis nonnullæ declarationes additæ ſunt, quarum una ad cultum immemorabilem ſpectat, quem ſi quis Dei ſervus conſecutus ſit, eo privari nullo modo debet, etiamſi probari non poſſit, eum a Sede Apoſtolica vel Beati, vel Sancti nomine nuncupatum fuiſſe, quod videre aperte licet in citato noſtro *lib.* 2. *cap.* 17. Tum quoque controverſia exorta eſt, quantum temporis neceſſe eſſet, ut cultus publicus diceretur immemorabilis, ac idcirco idem Urbanus VIII. anno 1634. decrevit, Cultui immemorabili conſtituendo tempus requiri, quod centum annorum ſpatium excederet, ut Nos notavimus in ſupradicto *lib.* 2. *c.* 22. Quare ſi cultus publicus, ſcientibus, nec repugnantibus Ordinariis Sancti Lucæ Caſalio, ſtatuto temporis ſpatio ſuperior eſt, jam nemo exiſtet tam injuſtus rerum exiſtimator, qui hunc cultum aut illicitum putet, aut a Sede Apoſtolica improbatum ducat, quamvis documentis evinci nequeat, hunc Heroem Pontificia auctoritate vel Beatorum, vel Sanctorum laurea exornatum fuiſſe.

Quo modo introduci poſſit cultus abſque S. Sedis approbatione juxta Decreta Urbani VIII.

A quo tempore numerari debeat centenarius cultus.

8. Fidei Promotoris officium, quod diu ſuſtinuimus, Nos quidem admonet, ubi difficultatis nodus exiſtat maximæ, quam diſſimulare non poſſumus. Centum annorum ſpatium ab Urbano VIII. ſtatutum, debet ann. 1634. præceſſiſſe, quo tempore Literæ Apoſtolicæ emanarunt; tempus autem, quod ab ann. 1634. infra decurrit, probat quidem cultus continuationem, ſed non centenarium ſpatium ab Urbano Pontifice conſtitutum, ut Nos docemus *in cit. lib.* 2. *cap.* 22. *num.* 3. *& ſeq.* Quotquot autem vel auctores, vel documenta ſupra retulimus, nullum extat, unde probetur Cultus Centenarius ante ann. 1634. Hinc concludere quiſpiam poterit, abſque ullo jure, ac ſine permiſſu Sedis Apoſtolicæ Cultum Sancto Lucæ Caſalio præſtitum fuiſſe.

9. Argumenti vim probe agnoſcimus, ſed hoc & fateri adverſarii debent, cultui publico, ac legitimo juxta Sedis Apoſtolicæ regulas conſtituendo nihil plane deeſſe, quotieſcumque documenta non deſint cultus publice exhibiti S. Lucæ Caſalio, non tantum uno, ſed aliquot etiam ſeculis ante annum 1634., cui tempori ſi anni poſteriores addantur, ac rumor, & fama jam inveterata conſenſum indicans a Summis Pontificibus præbitum, non video, quid poſſit amplius deſiderari.

Monumenta obitus, & ſepulturæ S. Lucæ.

10. S. Lucas Caſalius multis ab hinc ſeculis obiit, ac poſt mortem tam late cœpit ejus Sanctitas celebrari, ut ejus Corpus in Monaſterio, & Arca S. Philippi Argyreorum honorifice ſepultum fuerit. *Migravit ad Dominum Lucas in ſenectute bona vi. nonas Martii in Monaſterio S. Philippi Argyreorum, ubi Corpus ejus ſervatur in eadem cum Sancto Philippo Presbytero Arca*. Ita legitur in S. Lucæ Actis. Et in Breviario Gallo-Siculo Matthæi Caldi opera caſtigato, typiſque Venetiis edito anno 1527., quod forte invenimus inter Codices Venerabilis Cardinalis Thomaſini in Sancti Silveſtri Collegio Clericorum Regularium, in ſexta lectione S. Philippi Argyreorum pag. 347. legitur, ipſum Beliſario cuidam civi apparuiſſe, eidem imperaviſſe, ut templum ad Crucis imaginem ædificaret, ubi deinceps ejus Corpus collocatum fuit una cum Sancto Euſebio, qui miracula Sancti Philippi ope, ac patrocinio divinitus perpetrata deſcripſit, *Apparuitque uni Civium regionis illius, qui dicebatur Beliſarius, venitque in Montem Argyrionem, oſtenſumque eſt ei in ſomnis, quaſi ædificata eſſet Eccleſia in forma Crucis, ædificatæ ſunt ab eo duæ Cellæ, ſuperior quidem Euſebio, qui ſcripſit vitam, & inferior Sacris Reliquiis Philippi*.

De tranſitu Siciliæ e Ritu Græco ad Latinum.

11. Nec mirum tu exiſtimes velim, tanta Nos diligentia uſos eſſe, ut Breviarium Gallo-Siculum inveniremus, Saracenis e Sicilia expulſis virtute, ac fortitudine clariſſimi Ducis Roberti, & Comitis Rogerii, qui iſthuc e Gallia profecti fuerant, in eo viri principes poſt victoriam cogitationibus, & conſiliis invigilarunt ſuis, ut antiquam Chriſtianæ Religionis gloriam, & Eccleſiaſticam diſciplinam jam fere ubique jacentem extollerent, & ad primæva revocarent; cujus ut voti compotes fierent, diligenter curarunt, ut Epiſcopi e Gallis Sacerdotibus deligerentur, inter quos adnumerantur in primis Robertus antea Epiſcopus Trojanenſis poſtea Meſſanæ: Anſgerius Cathanæ, Girlandus Agrigenti, Stephanus Mazariæ, & Rogerius Siracuſarum. Hinc paulatim iſtius Inſulæ Eccleſiæ a Græcis Ritibus deſciverunt, qui ab octavo ſeculo iſthic invaluerant, & linguæ latinæ uſu Ritus, & Liturgias Gallicas ſequutæ ſunt, nec primis iis temporibus alios libros, quam Gallicos, ad Sacra Officia adhibuerunt, ut animadvertit, qui Bollandi hiſtoriam continuavit, Papebrochius *in act. Sanctorum menſ. Junii tom.* 4. *feſto S. Agrippinæ Virginis, & Martyris*; ac præter Papebrochium id ipſum erudite oſtendit Canonicus Joannes a Joanne in perpolito tractatu ſuo de Divinis Siculorum Officiis Panormi edito *ann.* 1736. *cap.* 12. *num.* 1. *& ſeqq.* Temporum pro-

progreſſu Gallicis ritibus quidam alii Siciliæ proprii, ac peculiares admixti ſunt, Breviario quoque nonnulla Sanctorum Officia particularia ſunt addita, unde patuit confuſioni locus, ac ideo oportuit Officium Gallo-Siculum reformari, emendarique; quam ſibi curam ſumpſit ſupracitatus Matthæus Caldus, quem honoris gratia commemorat Mongitorius in ſua Bibliotecha Sicula *tom. 2. pag.* 55.

Aliqua abbas Sancti Lucæ.

12. Dum Lucas Caſalius adhuc in vivis erat, lucis uſuram amiſit, ac propterea Argyrio diſcedere ſtatuit, Nicoſiam profecturus, inviſuruſque affines ſuos: Tum Monachis eum comitantibus in mentem venit ipſum illudere. Dixerunt itaque, in quemdam locum magnam Populi multitudinem conveniſſe, ſacræ ut concionis pabulo enutriretur. Vir optimus verba facere non recuſavit, & cum orationem id temporis uſitata formula concluſiſſet *Per omnia ſecula ſeculorum*, ſaxa, & lapides mirifice reſponderunt, *Amen*. Tum vero Monachi ipſa admiratione obſtupefacti, ac perterriti, in genua prolabi lacrymas fundere, veniam implorare, quam iis vir Sanctiſſimus perbenigne conceſſit. Ad Argyrii Monaſterium reverſi hoc prodigium unanimes prædicarunt, cujus claritate commoti Nicoſiæ Cives in eo loco Templum poſtea erexerunt in honorem S. Lucæ Caſalis, quod ejus in Actis legitur: *Sed Nicoſienſes honeſtare Patriam, ac Civem volentes, Eccleſiam, quo in loco concionem habuerat, inclamantibus ſaxis, Divo Lucæ conſtituerunt; quæ prodigium poſteris prædicaret ad Dei gloriam, qui regnat per ſecula*. Quamvis autem per hoſce dies id Templum deſideretur, Nobis tamen ſignificatum eſt, viam quandam S. Lucæ nomine decoratam, lapide inſignem eſſe, in quo imago impreſſa eſt ipſius S. Lucæ eodem in loco, ubi quondam Templum extiterat. Ad hujus portenti memoriam ſempiternam in S. Lucæ ſtatua Nicoſiæ poſita, hæc ſunt, quæ ſequuntur, inſcripta carmina:

Civibus exultant urbes, magis Herbita Sancto
Luca Caſali Patria clara ſuo.
Fratribus eluſus ..... prædicat orbus:
Facto fine, Amen, res nova! ſaxa tonant.

Hiſce verbis tute vides exiſtimari, Caſalium Herbitæ fuiſſe Civem, cujus Urbis nunc plane dirutæ mentionem faciunt, præter Ciceronem, Plinius, & Diodorus Siculus.

Mentio S. Lucæ apud Cajetanum.

13. Apud Cajetanum *tom. 2. de Sanctis Siculis* in perveteri Chronico Benedictino, quod Bollandiſtæ in S. Lucæ Caſalii vita deſcriptum putant *an.* 1483., inter ceteros egregios ſanctitate Viros S. Noſter Caſalius recenſetur: *S. Lucas Abbas Monaſterii S. Philippi de Aggyrio poſiti in Sicilia, admirandæ ſanctitatis Vir, Kalendis Martii, ſecundum Uſuardum, Cælos petiit*. Et quamvis in Uſuardi Martyrologio non id occurrat, prudenter tamen, ſciteque animadvertit Cajetanus in Sicilia Uſuardi Martyrologium uſui apud omnes fuiſſe, cui vero quodlibet Monaſterium Sanctos addebat ſuos. Hinc orta confuſio eſt aliqua, vel potius varietas Martyrologiorum, quæ Uſuardi nomine legebantur, unde Abbas Maurolicus coram ſuſcepit corrigendi Martyrologii, ut notat laudatus Joannes a Joanne *ſuo in Tractatu de Divinis Siculorum Officii cap. 23. n. 5.*

Inventio ejus Corporis.

14. Demum invidia temporum jam nulla erat reliqua memoria, vel notitia ſitus, ubi S. Lucas ſepultus fuerat; ſed *an.* 1596. dum quoddam ædificium in Templo ſubſtrueretur, non ſine Divino Conſilio inventum fuit Caſalii Corpus una cum S. Philippi de Argyrio, & Euſebii corporibus, qua quidem occaſione multo in dies magis exarſit pietas in Sanctum Lucam. Idem plane Bononiæ accidit, ubi poſtquam aliquot ſeculis latuerat, inventum denique fuit S. Petronii Corpus in S. Stephani Templo ſepultum; noſtris civibus locum, ubi is theſaurus jaceret, penitus ignorantibus, uti enarravimus in noſtro Opuſculo de hiſtoria, ac vita Sanctorum Bononienſium.

15. Quidquid paulo ante diximus de S. Luca Caſalio, id ejuidem in actis legimus, a Patre Cajetano memoriæ traditis *tom. 2. vit. Sanctor. Sicul.* ubi hæc habet *in Animadverſionibus pag. 63. Vitam hanc S. Lucæ barbara dictione ſcriptam accepimus ex libris Nicoſienſibus manu exaratis: eam ob cauſam paulo a nobis concinnatam oportuit*. Eadem Acta ſunt quoque in lucem edita a Bollandiſtis *die 2. Martii*. Quod ad hujus præclari Heroi Corpus, ejuſque inventionem pertinet, ediſcere hoc etiam licet prædicto ex Cajetano *tom. 2. Sanctorum Sicil. in Animadverſ. pag.* 15. itemque ex Pyrrho *in notitia Eccleſiæ Catanien. pag.* 589. §. 5. & 6. Hæc momenta luculenter, planeque oſtendunt antiquam venerationem publice virtuti exhibitam Sancti Lucæ Caſalis, & multa quidem ſecula ante Decretum Urbani VIII. Separato enim, ac peculiari ſepulcro mandari, & inter Sanctorum Corpora condi non ſolet, niſi qui eximiæ ſanctitatis fama clareſcat, & publica populi veneratione digniſſimus habeatur; quæ quidem S. Lucæ debita omnino fuit. Licet enim quo præſertim tempore e vivis ceſſerit, ignotum ſit, liquido tamen conſtat, multo poſt SS. Philippum, & Euſebium, quibuſcum una ſepultus eſt, mortem ejus fuiſſe in conſpectu Domini pretioſam. Templa vero, ac ſacella numquam in eorum honorem publice dicata ſunt, qui non tamquam Divini, Sanctique homines colerentur; neque eorum ulla in Martyrologiis, vel Chronicis cum clariſſimis Sanctorum nominibus mentio habita fuit.

Ex quibus educitur ejus cultus public. ante decreta Urbani VIII.

Quæritur cum quo ex duobus SS. Philippi erit S. Lucæ ſepultus.

16. Quæret hic vero quiſpiam, cum duo ſanctitate celebres Philippi fuerint Argyrienſes, uter eorum ſit, quocum ſepultus colitur S. Lucas Caſalius. Huic autem quæſtioni ſatisfacere haud inſtituti eſt noſtri; quamquam enim non ignoremus duos cognomine fuiſſe Viros ſanctitatis gloria immortales, tamen non oportet id a Nobis decerni, utri eorum cum S. Luca ſepulchrum commune fuerit. S. Philippi Argyrenſis primi memoria celebratur in Martyrologio Romano *die 12. Maii*, & de hoc vetus eſt controverſia, miſſus ne ſit in Siciliam a S. Petro, Evangelium ut nuntiaret (quod nimis fortaſſe mordicus Faxellus ſuſtinet clarus Siciliæ Hiſtoricus *in decade 1. lib. 10.*) an fidei propagandæ cauſa Siciliam adierit quarto ſeculo, Arcadio imperante, uti prolixe, eruditeque probat Placidus Reina *in Notitiis Hiſtoricis Civitatis Meſſanen. par. 2. pag. 362. & ſeqq.* De altero S. Philippo, vulgo Philippello, ſcribunt Cajetanus *tom. 1. Vit. Sanctorum Sicil. pag.* 33. tum Ferrarius *in Catalogo Sanctor. Ital. 12. Maii pag.* 276. Sermo quoque de Philippello habetur in vita S. Philippi a S. Euſebio deſcripta, quam Bollandiſtæ anteponendam judicant alteri ejuſdem vitæ apocryphæ, & temere tributæ S. Athanaſio Epiſcopo Alexandrino: *Proferunt*, hæc ſunt Bollandiſtarum verba *die 12. Maii, Vitam aliam ejus, quaſi a S. Athanaſio Epiſcopo Alexandrino ſcriptam, quam, ut ſatisfiat horum clamoribus, licet apocryphum, ſubjungimus*: In lucem prodiiſſe legitur patrocinio S. Philippi, ac ſeveriori ſe inſtituto ejuſdem in Monaſterio devoviſſe, ibique Diaconi munere functum eſſe. His de utriuſque Philippi notitia conſtitutis, ea eſt reliqua difficultas, ac dubitatio, utri ſcilicet eorumdem S. Lucas Caſalius conjunctus tumuli fuerit, ac ſepulchri honore. Cajetani acta ſi comprobentur, ſentiendum eſt, Caſalium fuiſſe cum ſeniori Philippo, qui ſacerdos extitit, conſepultum: *Corpus ejus aſſervatur in eodem cum S. Philippo Presbytero Arca*. Animus autem ſi convertatur ad Pyrrhum in notitia Eccleſiæ Catanienſis; veriſimilius videtur, conditum fuiſſe in Philippi Junioris, ac Diaconi monumento. Nam ubi is agit de corporis inventione *an.* 1596. hæc habet. *In Cella ſuperiore inventa fuerunt Corpora Beatorum Philippi junioris Diaconi, Euſebii Monachi, atque Lucæ Abbatis*. Cajetanus *tom. 2. pag.* 33. Beliſarii hiſtoriam retexens ſcribit: *In ea* (Ædem nimirum ejus opera ædificata) *thecas duas extruxit, ſuperiorem quidem B. Euſebio, inferiorem S. Philippo Presbytero. In præſentiarum Corpora Sanctorum Euſebii, & Philippi Diaconi, & Lucæ Abbatis eadem in arca ſervantur; ſed Caput Euſebii argento tectum oſtenditur feſto die S. Philippi ad 11. Idus Majas, quo die Euſebius una cum Philippo Argyrii colitur*. Nos autem hoc loco cum id unice contendamus, uti divinos honores antiquitus, ac publice S. Caſalio præſtitos comprobemus, cumque hujuſmodi cultus argumentum ex eo potiſſimum deduxerimus, quod ejus Corpus in SS. Philippi, & Euſebii urna inventum

tùm eſt, nemo non videt noſtrum nequaquam eſſe id conſtituere, ac definire, ſenioris ne, an junioris Philippi ſepulchro mandatus fuerit S. Lucas. Nam utriuſque memoria cultu publico, atque immemorabili celebratur, quemadmodum & S. Euſebii, quorum omnium hoc quoque tempore dies feſtus in Sicilia recolitur 12. *Maji*. Quare ſi tres clariſſimi Heroes S. Lucæ præmortui Sanctorum in Sicilia honoribus colebantur, & id temporis etiam coluntur, illud jam ſequatur neceſſe eſt, ut quocumque cum Philippo ſepultus ſit S. Lucas, eumdem credamus venerationi publicæ, atque immortalitati a populo conſecratum fuiſſe. Communis enim ei fuit non ſepulchri minus, quam cultus, & celebritatis honor, qui tribus viris ſanctiſſimis jampridem eſt habitus, & nunc habetur.

Memoria S. Lucæ in Chronicis Benedictinis.

17. Illud quoque Nobis objici fortaſſe poteſt, quod in prædictis Chronicis Benedictinis *an.* 1483. ſermo habetur de S. Leone Luca, cujus memoria celebratur die prima Martii, non de S. Luca Caſalio, cujus dies feſtus eſt poſtridie Kal. ejuſdem Menſis; hæc ſunt enim Chronicorum verba: *S. Lucas Abbas Monaſterii S. Philippi de Agyrio poſiti in Sicilia, admirandæ Sanctitatis vir, Kalendis Martii ſecundum Uſuardum Cælos petiit.* At enimvero Vir ſanctiſſimus, quem Chronica memorant, non Leo Lucas, ſed Lucas nuncupatur; deinde Abbas dicitur Monaſterii S. Philippi Agyrienſis; cui quidem Cœnobio præfuit Abbas Caſalius, numquam Leo, quippe qui eodem ex Monaſterio profectus, in Calabriam ſeceſſit, ubi & Abbas fuit, & in pace quievit, juxta Bollandiſtas *ad primam diem Martii cap.* 3. Hinc ergo colligi, & concludi merito debet in Chronicis agi de S. Luca Caſalio, non de S. Leone Luca. Neque obſtat ibidem ſcribi *Kalendis Martii*; nihil enim facilius, quam Amanuenſes prætermiſiſſe per negligentiam vocem *poſtridie*, ſcripſiſſeque *Kalendis Martii*, non *poſtridie*, uti neceſſe erat, *Kalendas Martii*, quod prudenter Bollandiſtæ notant in Commentario vitæ prævio Sancti Lucæ Caſalis. *Quidni Chronicum Benedictinum manuſcriptum circa annum* 1485. *exaratum . . . cenſendum de hoc Sancto agere his verbis: S. Lucas Abbas Monaſterii S. Philippi de Agyrio poſiti in Sicilia admirandæ ſanctitatis vir, Kalendis Martii, ſecundum Uſuardum, aut certe Uſuardi Martyrologium ibidem auctum, Cælos petiit: forſan poſtridie Kalendas Martii ſcriptum*: Iidem interpretes cum prædicta Chronica memorant in vita S. Leonis Lucæ, hæc addunt: *Forſan ea omnia de Sancto Luca Abbate ibidem, de quo ſecunda Martii agemus, intelligenda.* At id opponere quiſpiam poteſt, Chronica hoc loco agere de tertio S. Luca Abbate, itemque Monacho in Cœnobio S. Philippi Argyrienſis. Verum tertius hic Lucas numquam fuit prædicti Monaſterii Abbas, quin imo inde in Calabriam tranſiit, & Monaſterio præfuit Carbonæ, ubi mortuus eſt, cujus dies feſtus recolitur 13. *Septembris* auctore Cajetano *tom.* 2. *pag.* 96. & *in Animad. pag.* 34. Jure itaque ſentiendum eſt, ſermonem in Chronicis non de alio haberi, quam de Sancto Luca Caſalio.

Concluditur non eſſe ſuſcipiendum cultum, ſed non dabat Officium concedi.

18. Ex privatæ noſtræ Bibliothecæ voluminibus hæc colligere Nobis licuit, & hæc tanti eſſe ducimus, ut pro religioſa quorumdam petitione cultus, ac veneratio S. Lucæ Caſalii jampridem præſtita conſervetur. Altera petitionis pars eo ſpectat, Officium ut proprium concedatur, & S. Lucas decreto noſtro Patronus Civitatis Nicoſiæ confirmetur, adeoque cultus ejuſmodi auctoritate Apoſtolica augeatur. At ingenue fatemur ad cultus incrementum Officii proprii conceſſione, hoc præſertim inter alia neceſſario requiri, ut ab Ordinario proceſſus formalis fiat, evincatur nempe cultus immemorabilis illi præſtitus, cujus in laudem Officium petitur. Debent in proceſſum præterea congeri monumenta cultum probantia una cum teſtium jurejurando; qui ſeſe quadraginta annorum ſpatio cultum vidiſſe publicum atteſtentur, ejuſque memoriam accepiſſe a ſuis Majoribus, quibus ipſis hanc quoque notitiam tradiderint Majores ſui. Demum Ordinarius proceſſu diligenter examinato, debet ipſe hoc de cultu ſententiam ferre, quam & oportet a Sede Apoſtolica confirmari, ut Nos deſerte oſtendimus *in libro ſecundo de Canonizatione Sanctorum cap.* 23. Quamquam modo dixerimus plerumque non concedi ſolere Officium, neque Miſſam, quin proceſſus formalis de cultu immemorabili proferatur: non ignoramus tamen interdum ejuſmodi privilegium conceſſum fuiſſe, propter peculiares aliquas circumſtantias, quæ huic petitioni accommodari non poſſunt, ut Nos alias declaravimus *in noſtro lib.* 4. *de Canonizatione part.* 2. *cap.* 5.

Requiſita pro conceſſione Miſſæ & Officii proprii.

19. Quoniam vero non Officium de Communi, ſed proprium, lectiones nimirum ſecundi nocturni proprias libello a Nobis ſupplici poſtulaſti, videre tu ipſe poteris *in noſtro lib. de Canonizat. cap.* 8. *num.* 8. & *ſeq.*, *ac lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 10. *num.* 6. quantæ auctoritatis eſſe hiſtoricum deceat, cujus ex monumentis lectiones Officii proprii deſumuntur pro Eccleſiæ uſu ſive univerſalis, ſive particularis; conſilii, ac prudentiæ erit tuæ etiam, atque etiam conſiderare, num tales Tibi hiſtorici faveant, quales ii debent eſſe, ex quorum ſcriptis pro S. Lucæ Officio deſumere lectiones proprias meditaris. In actis, Cajetani ſtudio in lucem editis, legitur, Monachum neſcio quem nomine Bonum vitam S. Lucæ Caſalii exornaviſſe; ſed hæc hiſtoria præſens temporum injuria deſideratur, ut conjiciunt Bollandiſtæ. Quidquid Cajetanus memoriæ tradidit, quibuſdam Nicoſiæ de manuſcriptis hauſit, ſtylo quidem rudi admodum, ac plane barbaro exaratis. Nihil ibidem de Caſalii parentibus, nihil de nativitatis tempore, nihil de Principe dicitur, quo regnante vitam aut duxerit, aut inchoaverit. Annus vero, quo fuit in lucem editus, cum ignoretur, ne cognoſcere quidem licet, inſtituto ne Baſiliano, an Benedictino ſe devoverit, qua certe in re non Te latet, hiſtoricos etiam Siculos diſſentire. Pyrrhus ſupplere contendens, quæ in Cajetano deſiderantur, ſcribit, Leonem quemdam S. Lucæ Caſalii Patrem, & Theotiſtam fuiſſe Matrem; vixiſſeque ad centum annos, & morti proximum ſucceſſorem ſuum quemdam Theodorum deſignaviſſe; ſed Pyrrhi errorem nemo non deprehendit, cum S. Lucæ Caſalio tribuat, quæ S. Leoni Lucæ ſunt adſcribenda, uti acta probant a Cajetano diligentiſſime exornata. Iiſdem ex Cajetani actis colligitur, S. Lucam Caſalium Abbatis dignitatem diu recuſaviſſe, eamque deinceps juſſu Pontificis accepiſſe, quin ejus nomen Pontificis declaretur. Illud quoque miraculum memoratur, quo ſaxa, mutique lapides reſponderunt *Amen*. Conſtanter autem Nos credimus Deum facere plane poſſe quæcumque velit, ut magnifice ſervos illuſtret ſuos, nec Nobis in mentem venit inficiari hoc portentum S. Lucæ Caſalio tribuendum eſſe, cum ejus memoriam prædictis in actis, eidemque plauſum Nicoſiæ datum legamus. At hoc miraculum, quod pars eſſet omnium honorificentiſſima Lectionibus propriis inferenda, prætermittendum omnino eſſet. Actorum enim, quæ Cajetanus edidit, non ſolum auctor ignoratur, verum etiam latet, an S. Lucæ coævus extiterit, aut a coævis ſaltem, atque contemporaneis hoc portentum acceperit. Ætate hac noſtra criticen fatemur ad gradum altiſſimum perveniſſe, quæ ſi prudens, ſi moderata, ſi talis plane ſit, qualem in Cardinali Baronio admiramur, nemini non videbitur cognoſcendæ rerum veritati apprime utilis, & opportuna.

Quæ non concurrunt in caſu.

20. Octavo ſeculo vixit, ac floruit Beda, de quo id prorſus ſcribitur, quod de S. Luca Caſalio: *Cum ex nimia ſenectute oculis caligaſſet, & diſcipulo duce ad lapidum congeriem perveniſſet, diſcipulus ei ſuadere cæpit, quod magnus illic eſſet populus congregatus, qui ſumma affectione, & ſilentio ejus prædicationem expectabat; cumque Sanctus ferventi ſpiritu elegantiſſimum ſermonem feciſſet, & concluſiſſet, Per omnia ſecula ſeculorum, lapides reſponderunt Amen. Ven. Beda.* Hoc factum poſtquam diu perpendit Card. Baronius ad an. 731. *n.* 25. ita concludit. *De his cum nihil Bedæ aſſectator diſcipulus dicat, poſt ipſum iſta excogitata eſſe videri poſſunt, quæ nec a Tritbemio recepta eſſe noſcuntur.* Multa hic addi profecto poſſent, quæ ſilentio involvuntur: cæterum id videtur opportune ſtatuendum, ut S. Lucæ Caſalio cultus, quidem &

Exemplis concluditur Officium proprium non eſſe concedendum.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

veneratio, quæ nunc habetur, in posterum præbeatur; Officium tamen proprium denegetur, cum tanti ponderis acta desint, ex quibus liceat absque erroris periculo lectiones sumere peculiares. Neque id vero nunc primum accidit, sed sæpe alias: Nam cetera ut missa faciamus, celeberrimum est exemplum S. Crescii, Sanctorumque Sociorum Martyrum. Erat eorum cultus immemorabilis: Sacella iisdem, & templa dicata fuerant: Aderant Rituales, præterea libri veteres charta pergamena descripti, unde cognosci plane poterat, nedum conjici, usum olim invaluisse, ut Metropolitana Florentina eorum in honorem Officium proprium recitaret, quod postea desuevérat: Acta demum Martyrii in promptu erant. Orta vero inter eruditos iis de actis controversia, non defuit, qui nimis audacter senserit, omnem cultum dictis Martyribus denegandum. Nimis asperum, atque absurdum hoc visum est. Quid ergo? Cultus fuit in statu pristino conservatus, & Sanctis Martyribus eadem est habita, quæ antea, veneratio. At propter graves difficultates, quæ in Actis occurrebant, Congregatio Rituum concedere Lectiones proprias recusavit, ut ex Decreto constat, quod emanavit *die* 1. *Octobris*.

De concessione Patrocinii S. Lucæ pro Oppido Nicosiæ.

21. Reliquum est, aliqua ut addamus de patrocinio S. Lucæ Casalii. Scripta ad Nos translata significant, Nicosiæ Civitatem in duas partes divisam esse, quarum altera S. Lucam Patronum Urbis Principem esse cupit, altera renuit. Id autem a Nobis enixe petitur, ut S. Casalium Patronum designemus, una cum S. Nicolao, quem unanimi consensu omnes Patronum Civitatis principem venerantur. Compertum est non alios eligi Patronos posse, quam *qui ab Ecclesia universali titulo Sanctorum coluntur, non autem beatificati dumtaxat*. Cum vero cultus S. Lucæ non ad Ecclesiam pateat universam, hinc fit, ut Beati potius, quam Sancti proprius videatur, tametsi qui colitur, Sancti nomine nuncupetur. Neque enim non exempla suppetunt, unde edoceamur, iis, qui tempore ab immemorabili Sanctorum numero adscripti sunt, hunc titulum non auferri, licet eorum cultus certis terminis circumscribatur, nec alius omnino sit, quam qui Beatorum meritis reddi solet. Præclare hoc videmus *in duabus Lusitaniæ Reginis* Theresia, & Sancia, quarum memoria licet Beatorum more tantummodo celebretur, iis tamen Sanctarum nomen, de qua controversia erat, Congregatio Rituum non denegavit, quo Nos argumento utimur in nostro *libro* 2. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 24. *num.* 115. Luculentissima est quoque supradictæ regulæ circumscriptio, idest huic regulæ non esse locum, nisi in Patronorum electione, quæ fiat post ann. 1630., quo tempore statuta est regula, cujus quidem & post ann. 1630. nulla est auctoritas, si prædicto Decreto a Summo Pontifice derogetur. Inficias ire non possumus, ad sedandas Populorum controversias, interdum a Sede Apostolica prudentissime statutum, alicujus ut Civitatis duo Patroni principes colerentur; quod a Nobis animadvertitur in Nostro *lib.* 4. *de Canonizatione Sanctorum part.* 2. *cap.* 14. & 15. Jam vero cum Nos penitus lateat, quo tempore, aut qua ratione Patronus electus fuerit S. Lucas Casalius, cum nec exposita Nobis argumenta fuerint satis idonea rei obtinendæ, quæ petitur; nihil novi decernendum existimamus, atque id negotii in gradu pristino relinquendum. Prudentiam interea Tuam Nobis & perspectam, & cognitam ad sedandos Populi tumultus hortamur, ac Tibi, gregique tuo Nobis carissimo paternam Benedictionem benevolentissimo ex animo impertimur.

Quod pariter denegatur.

Dat. Pont. An. VII. die 28. Februarii 1747.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 28. Februarii 1747. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

SUPER BACCHANALIBUS.

Ad Archiepiscopos, & Episcopos Ditionis temporalis Pontificiæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Duo gravamina abusus, qui in Bacchanalibus reprehenduntur.

INTER cetera bene multa, quæ nos vehementer commovent, cum in hoc Nostro Pontificiæ ditionis Statu Bacchanalia toleramus, duo præcipua sunt, de quibus religiosiores quidem ejusdem Ditionis Episcopi Nobiscum aut verbis præsentes, aut absentes epistolis conquesti sunt. Primum illud est, quod vigiliæ, choreæ, ludi ultima Bacchanaliorum nocte celebrari soliti non semel usque ad primum Quadragesimæ diluculum producantur, ita ut multi sint, qui ab hujusmodi choreis, ludis, vigiliis discedentes, deposita quidem larva, iisdem vero induti vestibus, quibus personati quaqua versus processerant, Ecclesiam subeant, Divinis Mysteriis interfint, Sacros Cineres de more accipiant; domum deinde redeuntes dormiant, plerumque totum mane primi Quadragesimalis diei, nec dubitent Episcopum nimiæ severitatis arguere, si palam queratur, ac tum maxime si pœna velit aliqua in id criminis animadvertere. Nos illud deinde commovet, quod in aliquas Status Ecclesiastici Civitates aut irrepere videatur, aut paucis ab hinc annis irrepserit perversa hæc consuetudo, quæ mordicus conservatur; ut Festis quoque diebus personati homines pervagentur; Circulatores autem, & id generis blaterones majoris spectatorum frequentia diebus Festis, quam ferialibus populum ludificiant; iisdem demum diebus saltationes, & choreæ publice, ac per summam licentiam celebrentur.

I. Quod Choreæ &c. per noctem ad diem Cineres usque protrahantur.

II. Quod in aliquibus Civitatibus diebus Festis homines personati incedunt.

Primi ut abusus perversitas ostendatur, nulla prorsus argumentatione opus est, cum sola illius commemoratio tanti momenti sit, ut ab eo cujusquam debeat animus abhorrere. Et quoniam illorum, qui criminis partes, ac vitii sustinent, hoc solet propugnaculum esse maximum, complures nempe Episcopos extitisse sanctitate clarissimos, qui hæc cum cernerent, tacuerunt, Nos facti ejusmodi, quod perperam plerumque asseritur, nec evincitur, non inquirimus veritatem, & argumenti loco esse ducimus responsionem celeberrimæ cujusdam Catholicæ Universitatis, quæ rogata sententiam de quodam Festo scandali pleno, quod vulgo *fatuorum* appellabatur, quodque aliquibus in Diœcesibus sustinebatur, utpote multis ab Episcopis toleratum, non solum illud censuris damnandum censuit, sed objectum etiam argumentum refellens, hæc prudenter addidit: *Nolite subdolas hominum voces audire sic dicentium: Prædecessores Nostri, qui erant notabiles viri reputati, istud permiserunt; sufficit nobis vivere ut ipsi; Proculdubio istud argumentum diabolicum est, infernalis hæc persuasio, vos illorum exitum ignoratis, an bonus, vel malus fuerit.*

Patet hujus abusus deformitas.

Responsio ad patientiam usque nunc habitam.

Hujus Universitatis censuram refert *per extensum*, ut dicitur, Joannes Savaronius in appendice operum Petri Blesensis *pag.* 782., & in tractatu Gallico idiomate contra larvas conscripto *pag.* 32. & *seq.* Quamobrem Vobis omnibus, Venerabiles Fratres, omni cura mandamus, ut in Diœcesibus, ubi hujusmodi scandalum aut jampridem invaluit, aut eidem aditus aperitur, nullam operam, nullumque studium prætermittatis, ut hæc morum perversitas, ubi deest, perpetuo desit, ubi autem invaluit, penitus extirpetur, ac funditus evellatur, illiusque auctores, defensoresque nulla rerum humanarum ratione habita acerrime puniantur. Neque enim omnino decet hoc modo Quadragesimam inchoare, uti exclamat Sanctus Basilius *Homil.* 2. *de jejunio* Parif. edit. *an.* 1722. *tom.* 2. *pag.* 13. *Quorum autem primitiæ rejiciuntur, haud dubium, quin in his totum quoque sit rejiciendum.*

Injungitur Episcopis, ut vitium evellatur.

Nec tolerentur Chorææ &c. nedum ante diem Cinerum excedere.

dum. Et pag. 15. *Hodiernus dies vestibulum est jejunii; neque vero, qui in vestibulis profanatur, dignus est, qui ad Sancta introeat.* Nimis enim honori Ecclesiæ debito, Sacroque Ritui suscipiendorum Cinerum nimis adversantur ii, qui tametsi absque larva, vestibus tamen Personarum propriis domum Dei ingrediuntur, ad Altare accedunt, ut Sacris Cineribus a Sacerdote adspersi de seria mortis cogitatione admoneantur.

Ad II. licet Pontif. usum Bacchanalium absolute prohibere non intendat.

Ad illud interea, quod est secundo loco propositum, accedentes; fatemur minime Nobis statutum animo esse, aut in Bacchanalia invehi, aut de eorumdem impudentia dissertationem historicam instituere. Quod facere si velimus, profecto haud incommode possemus, exscribentes nimirum ea, quæ in hanc rem S. Carolus Borromæus egregie composuit in suo libro Memoriali edito in septima parte Actorum Ecclesiæ Mediolanensis, ea scilicet tempestate, cum illa Civitas a peste importunissima liberata fuit, & Pastor optimus populum studiose, sapienterque hortatus est, ut in publicum grati animi monumentum, Bacchanaliorum consuetudinem abrogare. Huic quoque epistolæ adjungi possent, quæ Monachus de l'Isle in suo recenti tractatu *de jejunio lib.* 4. *cap.* 6. satis erudite scripsit, ubi de Ethnicorum Bacchanalibus differens, ostendit, quantum nostrorum hæc Bacchanaliorum importunitas Sanctissimis Christianorum moribus adversetur.

Declarat tamen id ab Ecclesia agre tolerari.

Verumtamen satis Nobis erit exponere, ea, quamvis ægre, ab Ecclesia tolerari, ut omnis aditus malis longe gravioribus intercludatur, quemadmodum post solidam, doctamque argumentationem, concludit celebris, piusque Theologus Thomas Stapletonus in sua Oratione octava contra Bacchanalia *tom.* 2. *suorum Operum pag.* 556.; Maximum vero discrimen intercedere inter ea, quæ præcipiuntur, & ea, quæ permittuntur: *Aliud est, quod docemus, aliud, quod sustinemus, aliud, quod emendare præcipimur, & donec emendemus, tolerare compellimur.* Verba sunt Sancti Augustini *lib.* 10. *contra Faustum cap.* 21. Unde constat, in rebus utcumque ab Ecclesia toleratis, nullum amplificationi, nullum arbitrio esse locum.

Mandat itaque ne diebus Festis, & Feria sexta homines personati incedant.

Sapientissime in hac Urbe a Nostris Prædecessoribus sancitum esse comperimus, ut quamvis perpauci dies Bacchanaliorum licentiæ concedantur, tamen diebus Festis, ac sexta feria nemini omnino liceat larvam sumere, ac publice debacchari. Idem prorsus in reliquo Nostro Statu observari jubemus, & voluntatis Nostræ Cardinales Provinciarum Legatos, Præsules, Locorumque Gubernatores certiores facere non prætermittemus; id etiam enixe cupimus, nullum Ecclesiæ diem Festum Circulatorum levitate, ac licentia perturbari; illa enim Isaiæ verba semper Nobis ante oculos obversantur *Cap.* 1. *Kalendas vestras, & solemnitates vestras odivit anima mea: facta sunt mihi molesta, laboravi sustinens:* Et illa Malachiæ *cap.* 4. *Dispergam super vultum vestrum stercus solemnitatum vestrarum.* Sed quoniam ab hominibus, quæ expetuntur, illico impetrari haud facile possunt, etiamsi justa sint, ideo significamus mentem hanc esse Nostram, idque pro regula habendum, ut in Urbium, Oppidorumque plateis, vel quibuscumque in locis, nec mane, nec vespere diei Festi Circulatores adsint. Quod si hujusmodi abusus alicubi tolerari consuevit; numquam matutino tempore permittatur; horis quoque pomeridianis, quantum fieri potest, removeatur; At si id sine gravi aliquo incommodo integre fieri nequeat, numquam supradicta, aut id generis solatia tolerentur, nisi post expleta Vespertina Officia, & Doctrinam Christianam: de qua quidem re nostrum erit, Cardinales Legatos, & Urbium Gubernatores etiam, atque etiam admonere.

Quid agendum circa tolerantiam circulatorum diebus Festis.

In tali rerum statu hanc plane rationem ineundam sibi judicavit Sanctus Carolus Borromæus in suo primo Concilio Provinciali *part.* 1. *Tit. de Festorum dierum cultu*, cujus Decretis addenda sunt ea, quæ ab eodem Pastore in Concilio III. Provinciali sub eodem Titulo statuta sunt. Hoc item Clemens XI. fel. record. inculcavit duabus Literis ad plurimos eodem exemplo datis, altera scilicet die 11. Januarii 1719., altera 4. Januarii 1721.,

Pontificis mens de re-

quæ in ejus Bullario *pag.* 533. undecima sunt, & duodecima. Ac dum S. Caroli Borromæi vestigiis, quibus institit clarissimus Prædecessor Noster, Nos libenter inhærere fatemur, illud monitos omnes volumus, quod cum res desuper enarratas vetamus, interdicto non liberamus cetera omnia, quæ Sacris Canonibus, Constitutionibus Apostolicis, Conciliis aut Provincialibus, aut Diœcesanis, quoad Bacchanaliorum solatia prohibentur, & præcipue quoad Ecclesiasticos viros, numquam enim oculos a Concilio Tridentino deflectimus, quod *sess.* 22. *c.* 1. postquam Sacrorum Canonum mentionem fecit, qui Ecclesiasticis luxum, convivia, choreas, aleas severe prohibent, sic Episcopos alloquitur: *Si qua vero ex his in desuetudinem abiisse compererint, ea quamprimum in usum revocari, & ab omnibus accurate custodiri studeant, non obstantibus consuetudinibus quibuscumque; ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persolvant.*

liquis ad hanc materiam spectantibus.

Alias evulsa fuit mala consuetudo Christianorum die primo Januarii.

Cuilibet in Ecclesiastica disciplina paulum versato facile compertum erit quasdam Ethnicorum veteres fuisse superstitiones, quæ Kal. Januarii in honorem Jani, & Deæ Stremiæ instituebantur, quibus aliquando Christiani intererant, crapulæ, ludisque dediti, ac mulieres virorum, viri mulierum personas induebant: Nec sancti Patres in suis sermonibus, nec in suis Conciliis Ecclesia in tam pravum morem invehi prætermisit, quin etiam pœnas reis gravissimas indixit. De qua quidem re jam differuimus in nostro opere de Festis Domini, cum de Circumcisione Christi Domini ageremus.

Huic successit alius relaxate vivendi mos hebdomadis ante Quadragesimam.

Pravissima hac consuetudine funditus extirpata, altera enata est, specians videlicet ad quasdam publicas relaxationes, quæ plerumque hebdomadis septuagesimæ, sexagesimæ, & quinquagesimæ celebrantur, in quibus Ecclesia præcipua Redemptionis nostræ mysteria meditanda nobis proponit, nos ut efficiat ad quadragesimalis temporis severitatem alacriores, quod & a Nobis fuit demonstratum in *Notificatione XIV. tom. I.* inter eas, quas edidimus, cum Bononiæ moraremur illius Ecclesiæ moderatores. Ea vero consuetudo est Bacchanalium fœditas, & corruptela, quam sic describit claræ memoriæ, Episcopus Gratianus in sua Synodo Ameriæ habita *ann.* 1595. *pag.* 50. *Hinc factum (adeo Nos prava pervertit consuetudo) ut septuagesimam inter, & quadragesimam interjecti dies, quos S. Mater Ecclesia magno mysterio veluti lugubres, funebresque habet, prævalens lasciviæ risus, hilaritatis amor, non in lætitiam solum, inconditumque gaudium verterit, sed pene communi cuidam insaniæ dedicarit, eoque provecta licentia sit, ut ipsas quoque leges, ipsos Magistratus traxerit, & quod ne privato quidem cuiquam ulla bene morata Civitas concederet, id penitus jam publica auctoritate nitatur, & populi veluti obliti nominis, quo feruntur, in ipsos profanarum gentium ritus, moresque degenerarunt.* Quamobrem illustris Gislenius Busbequius, qui medio seculo XVI. Ferdinandi I. Imperatoris ad Solimanum II. Orator fuit, scriptum reliquit, Turcarum Legatum postquam Bacchanaliorum tempore in quadam Christianorum regione moratus esset, Constantinopolim reversum retulisse, certo anni tempore Christianos sui impotes insanire; tum cujusdam pulveris arcana vi, quo eorum capita conspergebantur, redire ab bonam mentem, ac resipiscere consuevisse: *Ut non frustra creditum sit hominem Turcam, qui eo tempore ad nos publici negocii causa Legatus venisset, domum reversum, retulisse, Christianos certis diebus bacchari, & furere, donec genere quodam cineris in Templo respersi redirent ad se, & convalescerent.*

Ecclesia huic abusui semper se opposuit.

Nec huic morum perversitati Ecclesia, ut potuit, non opportune consuluit, & semper precibus, operibusque piis enixe Dei præsidium implioravit, ut pœnas impiis debitas differret, & omnipotenti auxilio suo huic malo remedia præberet: atque inter cetera pietatis opera ad hunc finem directa, illud fuit, ut quædam Religiosorum familiæ a carnibus abstinere, & lacticiniis solummodo vesci consueverint a die Dominica aut Septuagesimæ, aut Sexagesimæ, aut Quinquagesimæ, usque ad diem Cinerum, ideoque Bacchanalia Carnis

Contrariam agendi rationem suadendo.

privium nuncupantur, & in Missa Mozaraba Dominica Sexagesimæ *Dominica ad tollendas carnes* appellatur.

Devotas occupationes instituendo.

Alia quoque Religionis opera, furente bacchanalium insania, a Sanctis viris egregie sunt instituta, inter quæ publica, & solemnis illa est consuetudo, cujus auctor S. Philippus Nerius extitit, septem scilicet hujus Urbis Ecclesias invisendi, cujus instituti meminit Baccius in ejus vita. Nostri autem Prædecessores, ut in his diebus fidelium animos ad Sacramenta suscipienda inflammarent, plurimas indulgentias impertiverunt: *Nupero, sed saluberrimo inventu Pontifices summi, depromptis de Thesauro Ecclesiæ largitionibus, fideles ad incensam pietatem per Sacramentorum participationem in diebus illis* (de Bacchanalibus loquitur) *frequentandam excitarunt, & ut se dant initia, spes est diabolum inde extrusum adigendum fore ad captandas alias sordes*: Verba sunt hæc Theophili Raynaudi *tom. XVI. Oper, suor. pag.* 412. *num.* 41.

Et Indulgentias concedendo.

Exhortatio Pontificis ad Episcopos ad exercenda publica pia opera.

Vestrum est igitur, Venerabiles Fratres, hanc viam tenere, & ad hanc suscipiendam vestro exemplo ceteris incitamento esse. Præsertim vero Divinis Officiis Bacchanaliorum tempore quotidie vos interesse cupimus, Sacrosanctum Missæ Sacrificium coram populo celebrare, Ecclesias, & Xenodochia invisere, & Ecclesiasticos homines, laicosque vobiscum ad id muneris invitare: hujusmodi enim comitatus & sanctus erit, maximeque laudabilis. Curandum præterea a Vobis est, ut in una, aut in pluribus Ecclesiis Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum per triduum publico cultui exponatur, & quotidie populo ad Vesperam benedicatur, in Septuagesimæ, aut Sexagesimæ, aut Quinquagesimæ hebdomadis, aut tribus omnibus. Nos interea fidelibus, hac nostra epistola circulari, plenariam indulgentiam concedimus, quæ a vobis solitis formulis promulgabitur, quæque cum *ad opus pium* directa sit, non impeditur alia plenaria Indulgentia, quam Ecclesia, ubi Eucharistia exponitur, aliis de causis habere possit; plenam, inquam, culparum veniam impertimur quibuslibet Christifidelibus, qui pœnitentia, & Sacra Synaxi rite muniti, singulis diebus Augustissimum Christi Corpus visitarint, Deum orantes juxta Ecclesiæ mentem, quam desuper exposuimus.

Quodque per triduum Sanctissimum Sacramentum in Ecclesiis exponatur.

Et concedit Indulgentiam plenariam.

Apostolicum hoc nostrum munus exigebat, ut vobis hanc Epistolam conscriberemus. Vestrum exemplum, qui Nobis propinquiores estis, longinquiores impellet, ut ad Nos recurrant; qui sane eos omni, qua possumus, ope curabimus, easdemque indulgentias ipsis, eorumque Diœcesibus, concedere non gravabimur. Et demum Vos ex animo amplectentes & Vobis singulis, Venerabiles Fratres, & Gregi Vobis commisso, Apostolicam benedictionem impertimur.

Dat. pontif. anno VIII. die 1. *Januarii* 1748.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Kal. Januar. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Super Operibus Venerabili Sorori

MARIÆ A JESU DE AGREDA

attributis sub titulo:

Mystica Civitas Dei, & Miraculum Divinæ Omnipotentiæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecto Filio Fr. Raphaeli a Lugagnano Ministro Generali Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum.

Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Pontifex nomine Regum Catholici, & Nobilis postulatur,

POSTULATUM studiosissime apud Nos fuit a bonæ memoriæ Trojano Presbytero S. R. E. Cardinali de Aquaviva nuncupato, tum nomine Carissimorum in Christo Filiorum Nostrorum Hispaniarum Catholici, & utriusque Siciliæ Regum Illustrium, quorum negotiis apud Nos, & Apostolicam Sedem agendis præerat, tum etiam pro munere Protectoris Vestri Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia, quod ipse gerebat, ut suprema manus imponeretur examini Operis, cujus titulus est: *Mystica Civitas Dei, & Miraculum Divinæ Omnipotentiæ*; quod scriptum afferitur a Venerabili Ancilla Dei Sorore Maria a Jesu de Agreda: cujus nimirum examinis prolatio impedimentum afferebat Judicio super ipsius Ancillæ Dei Beatificatione, & Canonizatione jamdudum feliciter instituto; Quum & juridicæ Inquisitiones de illius Vita, Virtutibus, & Miraculis in genere, auctoritate Ordinaria jam fuissent peractæ, & Commissio Causæ compluribus ab hinc annis a Romano Pontifice signata, Sententia super non Cultu jam approbata, & novus etiam Apostolica auctoritate Processus confectus fuisset, in quo examinati fuerant Testes, senio, aut valetudine affecti, de quibus timeri poterat, ne ex hac vita migrarent, antequam integer Processus super ipsius Ancillæ Dei Virtutibus, & Miraculis in specie, eadem auctoritate Apostolica compleretur.

ut ad examen Operum Servæ Dei procederetur.

Status illius causæ pro Beatificatione refertur.

Acceptis hujusmodi precibus, statim, pro hujus generis negociorum cognitione a Nobis acquisita, dum in ipsis assidue tractandis totos, quadraginta septem annos versati sumus, memoriæ Nobis occurrit Decretum de præfato Libro a Congregatione Generali Sanctæ Romanæ, & Universalis Inquisitionis die XXVI. Junii Anni MDCLXXXI. editum; novumque ejusdem Libri examen a venerabilis memoriæ Prædecessore Nostro Innocentio Papa XI., cujus temporibus Decretum illud prodiit, demandatum Congregationi particulari San. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium ad hunc effectum ab ipso deputatorum; quibus a felicis recordationis Prædecessoribus pariter Nostris Innocentio Papa XII., & Clemente item XII. alii subrogati fuerunt, qui ejusmodi examen explerent, tum etiam noviſſimum ipsius Clementis Decessoris Decretum, quo prædicti Operis censuram iterum remisit eidem Sanctæ Inquisitionis Generali Congregationi; absque eo quod, vel ab ulla ex Congregationibus particularibus, ut supra deputatis, vel a præfata Generali Congregatione, post Decretum anno MDCLXXXI. editum, examen hujusmodi nedum absolutum, sed nec inceptum unquam extiterit; nec enim formalis examinis, multoque minus captæ resolutionis nomen meretur, quidquid gestum est in Particulari Congregatione habita die 11. Januarii MDCCXXXIV. Qua de re statim cogitavimus hujusmodi judicium a Congregatione Sancti Officii avocare, & peculiari Congregationi Sacrorum Rituum, ex aliquibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ac nonnullis Sacræ Theologiæ Professoribus a Nobis deputandis conflatæ & coram Nobismetipsis habendæ, novo consilio committere. Hujus autem avocationis, novæque Commissionis decernendæ Causa in eo a Nobis statuta fuit, quod animadvertimus, præfati Operis examen, tam illud nempe, quod anno MDCLXXXI. peractum fuerat, quam illud, quod aut in Congregationibus particularibus a prælaudatis Prædecessoribus deputatis, aut in ipsa Generali Congregatione Sancti Officii, juxta noviſſimum Clementis Decessoris Decretum, fieri debebat; ad hoc dumtaxat institutum fuisse, ut videretur, an ipsum Opus licite, & utiliter a Fidelibus legi, retineri, ac Typis impressum præ manibus haberi posset. At vero instantiæ a præfato Cardinali de Aquaviva, nominibus, quibus diximus, Nobis exhibitæ, eo potissimum tendebant, ut examen Operis fieret ejusmodi, quale ad progressum Causæ Beatificationis, & Canonizationis Ancillæ Dei necessarium esse dignoscitur; quo in casu examen ipsum privative spectat ad Congregationem Sacrorum Rituum, ut colligitur ex Decretis sanctæ memoriæ Urbani Papæ VIII., quæ habent: *Non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in Sacra Congregatione* (loquitur de Congregatione Sacrorum Rituum) *examinentur*. Hinc est, quod licet Venerabilis Servus Dei Robertus Cardinalis Bellarminus præclaros

Et decreta super operibus ei attributis adita enarrantur.

Pontif. avocat dictorum operum, & Scriptorum judicium, illudque remittit particulari Sacr. Rit. Congregationi.

Ratio hujus avocationis, & remissionis adducitur.

fuos

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ſuos Controverſiarum libros, non ſine prævíis approbationibus, & permiſſionibus, vivens in lucem emiſerit; iidemque libri, poſt Typographicas editiones, in Congregatione Indicis novo examini ſubjecti fuerint; Cum tamen actum fuerit de promovenda Cauſa Beatificationis, & Canonizationis ejuſdem Servi Dei, neceſſe omnino fuit Poſtulatoribus eoſdem Libros, una cum aliis illius Scriptis iterum exhibere in præfata Congregatione Sacrorum Rituum examinandos; ut ipſi adnotavimus in Noſtro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 2. cap. 26. num. 2.*, ad quod Opus ideo Nos referimus, propterea quod in eo concinnando, præcipuam diuturni, graviſque laboris operam impendimus in exponenda praxi, quæ ab ipſa Sacrorum Rituum Congregatione in Cauſis Beatificationis Servorum Dei, & Beatorum Canonizationis provide conſtituta, inconcuſſe obſervatur.

Congregationis Sac. Rituum diſtinctio.

Hæc ſane Congregatio (quod te latere non arbitramur), prætermiſſis aliis diviſionibus, quæ ad rem præſentem non pertinent, diſtinguitur in Generalem, & Ordinariam. Et Generali quidem intervenit Summus Pontifex, una cum Cardinalibus, quotquot eidem Congregationi adſcripti ſunt, omnibuſque ipſius Congregationis Conſultoribus; atque in ea agitur de Servorum Dei Virtutibus, Martyrio, aut Miraculis recognoſcendis, & approbandis. Ordinariam vero conſtituunt ſoli Cardinales cum ipſius Congregationis Secretario, cum Protonotario Apoſtolico, & Promotore Fidei; atque in hac, præter cetera, agitur etiam de reviſione Operum conſcriptorum a Servis Dei, quorum Beatificatio promovetur; quæ reviſio ſequenti methodo peragitur. Cardinalis Cauſæ Relator, ſeu Ponens, ut vocant, unum, aut plures, pro tuo arbitrio, Theologos deputat hujuſmodi Operum Reviſores, qui cenſuram ſuam ſcripto exaratam ad ipſum deferunt; ipſe vero illam præfatæ Congregationis ordinariæ repræſentat. At ubi gravioris momenti difficultates vertantur, ac potiſſimum ubi Reviſorum judicia inter ſe non conveniant, mos eſt, ut hujuſmodi Reviſorum cenſuræ ſingulis Cardinalibus expendendæ tranſmittantur, aliquando etiam in Breviarium accurate redactæ, Poſtulatoribus Cauſæ communicentur, ut ipſi difficultates excitatas cognoſcant, iiſque per opportunas reſponſiones ſatisfacere curent. Ac demum omnibus in Congregatione perpenſis, quæcumque capta fuerit reſolutio, per ipſius Congregationis Secretarium refertur Summo Pontifici, ad quem pertinet, eam judicio ſuo comprobare; ut latius videri poteſt in præcitato Noſtro Opere *l. 2. c. 27. n. 9. & 10.*

Et ſtylus in examinandis ſcriptis Servorum Dei.

Pont. ad conſulendum celeritati, ex eadem congregatione ſelegit quatuor Cardinales.

Ad tramites hujus methodi, & conſuetudinis, reviſio Operis de Myſtica Civitate Dei præfatæ Congregationi Sacrorum Rituum Ordinariæ committi debuiſſet. Nos autem, ut majori judicii celeritati conſuleremus, ex eadem Rituum Congregatione, quatuor dumtaxat Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſelegimus, duos nimirum in Canonica facultate apprime verſatos, ſcilicet venerabilem Fratrem Noſtrum Antonium Xaverium Epiſcopum Prænestinum, *Gentili*, ac dilectum Filium Noſtrum Albertum Tituli Sanctæ Mariæ de Pace Presbyterum *Cavalchini*, duoſque alios Sacræ Theologiæ Magiſtros, Dilectos pariter Filios Noſtros Presbyteros, Fortunatum Tituli Sancti Matthæi in Merulana, *Tamburini*, & Joachimum Tituli Sanctæ Crucis in Hieruſalem, *Beſozzi*, reſpective nuncupatos; quibus ut ea impleremus, quæ fieri potuiſſent a Cardinali Ponente hujus Cauſæ, ſi ea in ordinaria Sacrorum Rituum Congregatione proponeretur, adjunximus Dilectos Filios Antonium Galli Abbatem Canonicorum Regularium Sanctiſſimi Salvatoris, Joannem Franciſcum Baldini Clericum Regularem Congregationis Somaſchæ, Thomam Sergium Presbyterum Congregationis Piorum Operariorum, & Cæleſtinum Orlandi Abbatem Monachorum Congregationis Cæleſtinæ, qui ipſius Operis diſcuſſioni, & examini incumberent; hujus autem Congregationis Particularis Secretarium deputavimus Dilectum Filium Magiſtrum Ludovicum de Valentibus Promotorem Fidei; cui mandavimus etiam, ut difficultates omnes in præfato Opere animadverſas Poſtulatoribus in ſcriptis

Et quatuor Theologos reviſores deputavit.

ederet; ut hi ſuas reſponſiones ad ſingula comparare, atque exhibere poſſent; Quæ omnia a prædictis reſpective peracta, & juxta mentem noſtram expleta fuerunt. Ipſi præterea Noſtram univerſo judicio diligentiam, atque operam præſtare, quantumvis innumeris aliis, graviſſimiſque negotiis oppreſſi, non detrectavimus, jubentes, omnia Nobis legenda, ac perpendenda afferri, nec niſi coram Nobiſmetipſis Congregationem deputatam cogi debere; quod factum fuit. Nomina vero Theologorum ad præfatum examen deputatorum palam edicere non recuſavimus, licet non ignoraremus, apud Congregationem Ordinariam Sacrorum Rituum in more eſſe, ut ſimilibus in cauſis eorum nomina ſilentio tegat; quo eos ab omni moleſtia, aut offenſionum reſpectu præſtet immunes; ut etiam videre eſt in citato Operis Noſtri *l. 2. c. 26. num. 10.* Eidem autem Congregationi mandavimus, ut ipſum opus juxta normam ab Urbano VIII. in Decretis traditam, diligenter, accurateque perpenderet; ut habet Decretum a Nobis editum die 3. Auguſti 1745.

Et ipſe omnia legit ac pondecavit.

Diligentia adhibita in peragendo examine.

Ex eo die ad diem quintum menſis Decembris proxime elapſi, quo præfata Congregatio Particularis coram Nobis habita fuit, licet biennium, & ultra effluxerit, non tamen dici poteſt inutiliter ductum eſſe tempus; dum, hoc menſium decurſu, prædictus Fidei Promotor varias objectiones adverſus Librum Myſticæ Civitatis Dei multimode excitatas, & huc illuc diſperſas, diligenter collegit; Poſtulatores autem non omiſerunt ſuas reſponſiones ad ſingula Capita fuſe, docteque opponere; Qui vero conſilium ſuum Nobis præbere debebat, omnia perlegere, & ponderare non prætermiſerunt; ac demum Nos ipſi præteritas autumnales ferias in eo impendimus, ut momenta Cauſæ coram Nobis diſcutiendæ pleniſſime cognita, animo comprehenderemus.

In congregatione quid primo examinandum fuerit.

Ut autem ad ea jam veniamus, quæ in Congregatione animadverſa, & ponderata fuerunt, quæque tibi, Dilecte Fili, libenter aperire volumus, ut Ancillæ Dei Cauſa ad ſuum debitum finem recta via dirigatur; illud ante oculos habere opus eſt, quod ſuperius etiam innuimus, nimirum examen Operis, quod nunc inſtituitur, diverſum omnino eſſe ab eo, quod in Congregatione Sancti Officii factum fuiſſet: in iſta enim, Opus ipſum, prout eſt in ſe, præcipuam Judicum curam occupaſſet, qui nequaquam ad ſe pertinere arbitrarentur inveſtigare, an vere conſcriptum fuiſſet ab eo auctore, cujus nomen in Titulo præfert: quod adeo verum eſt, ut in eo tribunali frequenter examini ſubjiciantur Libri, & Opera, quorum Auctores penitus ignorantur. In Judicio autem, quod fit ex more Congregationis Sacrorum Rituum, primum examini ſubjectum eſt, ut conſtituatur, quiſnam propoſiti Operis Scriptor extiterit. Quod ſi evidenter non conſtet ad eum pertinere, cujus Beatificationis, & Canonizationis Cauſa agitur; reviſio Operis prætermittitur, atque in ipſa cauſa, prout res ferunt, ad ulteriora procedi-tur; nec ullum examen libri inſtituitur, niſi manifeſte conſtiterit, illius Auctorem eſſe ipſum Dei Servum, cujus nomine inſcriptum perhibetur. En verba Decretorum Urbani VIII. *Præterea illud etiam diligentiſſime indagandum eſt, an ille, vel illa, pro cujus Canonizatione inſtatur, ſcripſerit aliquos Libros, Tractatus, Opuſcula, Meditationes, vel quid ſimile. Nam ſi ſcripſiſſe conſtiterit, non prius eſt ad aliquem, tum inquiſitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in Sacra Congregatione examinentur, utrum contineant errores contra Fidem, vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, vel peregrinam, atque a communi ſenſu Eccleſiæ, & conſuetudine alienam.* Ubi Prædeceſſor noſter non dixit: *ſi ſcripſiſſe probabile, vel veriſimile ſit*; ſed ait: *ſi ſcripſiſſe conſtiterit*. Quibus verbis non probabilitas, ſed certitudo requiritur; quemadmodum, attenta etiam inconcuſſa praxi præfatæ Congregationis, alibi a Nobis aſſertum fuit: *De Canonizatione Sanctor. lib. 2. cap. 34. num. 4.*

Videlicet an evidenter conſtet opus a Dei Ancilla ſcriptum fuiſſe.

Neque ad evitandum hujuſmodi probationis rigorem ſatis eſt dicere, quod opus illud, de quo agitur, iterato impreſſum fuit, conſtanterque vulgatum ſub nomine Sororis Mariæ a Jeſu, hoc enim aliquam vim haberet, ubi Opus ipſum, Ancilla Dei vi-

Pro hac probatione non ſuffragatur ſola opus nomine fuiſſe impreſſum.

vivente, in lucem prodiiſſet, atque ubi conſtaret, ipſam non ignoraſſe hujuſmodi librum ſuo nomine circumferri, neque eam contra reclamaſſe, aut partum abnegaſſe, nec alium quempiam extitiſſe, qui eam crimine plagii accuſaret; ex his enim omnibus ſimul junctis validum exurgeret argumentum pro eodem Opere Ancillæ Dei certius tribuendo. At opus, de quo agitur, poſt ipſius Ven. Sororis mortem Typis excuſum fuit: quemadmodum vero, ſi id aliquo Tabulario inventum fuiſſet in Codice manu exaratum, ipſi Ancillæ Dei tuto adjudicari non poſſet, ipſi per legitimas probationes doceretur, illius eſſe ſtylum, atque ſcriptionem; ita, dum poſt ejus mortem, a Typographis deſcriptum, in manibus hominum invenitur; ut ei tuto adjudicetur, cujus nomen in fronte gerit, ſimiles omnino probationes requiruntur, eaſque perfici oportet ſuper hujus Operis Autographo, quod proinde exhiberi neceſſe eſt, ut inhærendo ſemper receptæ praxi, obſervavimus, *citato noſtro lib. 2. cap. 26. num. 6.*

Neque Poſtulatorum confeſſio. Minuſque ſufficit ad requiſitum probationis rigorem declinandum, ſubjungere, quod *omitti* poſſit adeo exquiſita diſcuſſio, dum Poſtulatores ipſi admittunt, & aſſerunt, Opus illud a Ven. Maria de Agreda conſcriptum fuiſſe. Relata enim verba, *Si ſcripſiſſe conſtiterit*, non in gratia Poſtulatorum, ſed in favorem veritatis, in Decreto Urbani VIII. poſita ſunt. Quapropter, ſi licet Poſtulatoribus (id quod non ſemel evenit) ſuſtinere, librum alicui Servo Dei forſan tributum, certis deficientibus argumentis, ad ipſum revera non pertinere; nullo pacto negari poteſt, jus eſſe Judici exquirere, an per legitimas probationes, ut par eſt, manifeſte conſtet, Librum alicujus Servi Dei nomine inſcriptum, ab eo reipſa compoſitum fuiſſe.

Quia inquiſitio fit in favorem veritatis.

Exemplum in cauſa S. Jacobi de Marchia. Hujus rei exemplum clariſſimum datum eſt in Cauſa Sancti Jacobi de Marchia Ordinis Veſtri. Poſtquam enim difficultas promota adverſus illius doctrinam de Sanguine Chriſti, prolatis duobus Brevibus Prædeceſſoris Noſtri Pii Papæ II. ſublata fuerat; altera excitata fuit adverſus doctrinam pariter ab ipſo traditam in quodam Dialogo *adverſus Fraticellos*, qui aſſervabatur in Archivio Fratrum Minorum de Obſervantia apud Sanctum Iſidorum de Urbe, quemque Wadingus a B. Jacobo conſcriptum, ac proprio ipſius chirographo exaratum aſſerebat. Poſtulatores vero, de Dialogi Auctore, deque Scriptore Codicis minime dubitantes, omnem Operam ponebant in propoganda Doctrina in eodem aſſerta. Verum, quum Sanctæ memoriæ Prædeceſſor Noſter Clemens Papa XI. Codicem ipſum ex Archivio extrahi juſſiſſet, duoſque claros Viros antiquorum characterum Peritos, Alexandrum Zacagnum, & Juſtum Fontaninum, deputaſſet, qui dijudicarent, an vere B. Jacobi Scripturam contineret; quumque horum judicia minime inter ſe convenientia fuiſſent: Idem Prædeceſſor Nobis nunc in minoribus conſtitutis, & Promotoris Fidei munus gerentibus, mandavit, ut Sententiam Noſtram de tota re in ſcriptis exponeremus. Noſtra autem ſententia fuit, in ejuſmodi judiciorum varietate, ac probationum incertitudine, reſponderi poſſe, de Auctore Dialogi *non conſtare*, atque ita ad ulteriora in cauſa procedi: cui quidem conſilio quum Pontifex benigne annuiſſet, liberum curſum ipſa Cauſa deinde habuit, ac poſtea ſub recolendæ memoriæ Benedicto Papa XIII. Benefactore Noſtro, felicem exitum ſortita eſt; quemadmodum in ſæpecitato Opere noſtro *l. 2. c. 34. n. 7.*, relatum habetur.

Examinantur rationes adductæ ad probandam identitatem Operis. Regulis hiſce conſtitutis, ut ad rem noſtram propius accedamus, ex actis apparet, quod uſque ab anno MDCLXVIII. Tiraſonenſis Epiſcopus tunc exiſtens, Vir doctus, & Venerabilis Mariæ nomini, ac memoriæ devotus, ſua Ordinaria utens auctoritate non modo proceſſum confecit ſupra fama ipſius Virtutum, atque Miraculorum, ſed etiam quum ei relatum eſſet, in Cœnobio Monialium de Agreda exiſtere Autographum Operis de Myſtica Civitate Dei, mandavit ipſum ſibi exhiberi. Quod quum factum eſſet, is quidem, inſpecto Codice, dixit illius Scripturam, exceptis Capitulorum Titulis, eſſe a Venerab. Sorore Maria a Jeſu; addiditque, ſe ideo hoc aſſerere, propterea quod illius characteris forma ſibi cognita eſſet, ex inſpectione plurium Epiſtolarum ab illa ſcriptarum, ejuſque nomine obſignatarum. Procurator autem Cauſæ, ut Epiſcopi dicto ampliorem fidem adſtrueret, tres alios Teſtes produxit, inter quos erat ipſius Cauſæ Notarius, qui tamen non ſingillatim examinati fuerunt, ſed, præſtito Juramento de veritate dicenda, uno ore dixerunt, ipſum Codicem, exceptis Titulis, ut ſupra Ancillæ Dei charactere jam pridem ſibi cognito conſcriptum eſſe. Qua de re idem Epiſcopus juſſit hujuſmodi Operis exemplum in forma authentica deſcribi, eoque in proceſſu inſerto, prædictum aſſertum Autographum Monialibus reddi; quæ omnia, ut ipſe jufſerat, impleta fuerunt.

Recognita per teſtes habentes notam manum.

Porro, ſi Sanctus Athanaſius in humanis ageret, hujuſmodi probationis genere forſitan contentus non eſſet. Quum enim ipſe ſeditioſas quaſdam Epiſtolas ſcripſiſſe diceretur, eoque nomine apud Imperatores per calumniam accuſaretur, nil minus requirebat, quam ut Epiſtolæ ipſæ in medium proferrentur, tum aliæ invenirentur ipſius manu conſcriptæ, quæ cum illis conferri poſſent: *Primum quidem literas ſaltem noſtras ſimiles proferant.* Et tamen id ſatis adhuc non fore afferebat: *At nequaquam tutum illud fuerit &c. Veſtras quippe Imperatorum manus ſæpe ſunt imitati, unde ſimilitudo illa ſcriptis auctoritatem minime dederit*, ut legitur *tom. 1. ipſius Operum Pariſiis impreſſ. an.* MDCLXXXIII. *pag.* 298. Quæ Athanaſii verba ideo attulimus ut oſtenderemus huic Sancto Doctori minime perſuaſum fuiſſe, ex characteris ſimilitudine tuto evinci poſſe librum aliquem revera conſcriptum eſſe ab eo cui tribuitur a Teſtibus, afferentibus, ideo ſibi cognitam eſſe illius characteris formam, quod alias viderint chartas ab eodem ſcriptas, ſuoque nomine obſignatas. Ac de inſufficientia probationis Scripturæ *per Teſtes habentes notam manum*, innumeras Juriſperitorum auctoritates hic colligere in promptu eſſet. Receptum eſt enim, ubi de fide Chirographi diſputatur, ut requiratur depoſitio Teſtium, qui adfuerint, & viderint, dum ab eo ſcriberetur, cujus manu ſcriptum afferitur. Attamen cum id, quod ad comprobandum brevioris Scripturæ veritatem omnino requiritur, non æque exigi poſſit, ubi, ut in caſu noſtro, de Opere agitur ſatis prolixo, & amplo; hoc ſaltem requirendum viſum eſt, quod nimiæ ſeveritatis a nemine incuſandum putamus, ut nempe allata probatio legitimis adminiculis fulciatur. Si qui enim ex juris peritis admittunt probationem characteris, quæ fit per teſtes habentes notam manum; hi omnes docent hujuſmodi Teſtibus non aliter deferendum eſſe, quam ſi ſufficienter adminiculati dignoſcantur, quod ipſi jam obſervavimus *de Canoniz. Sanctor lib. 2. cap. 52. num. 6.* Si vero hujuſmodi adminicula requiruntur, ut fides habeatur Teſtibus *ſingillatim* examinatis, quique cum omnibus debitis ſolemnitatibus, alter ſeorſim ab altero Teſtimonium dixerunt; nonne majori jure requirenda erunt in præſenti caſu, in quo adducuntur dumtaxat Teſtes *turmatim* recepti, quorum modica in jure habetur auctoritas, (ut videre eſt in præfato *noſtro lib. cap. 49. num. 2.*) quique poſt auditam ſui Superioris aſſertionem, coram ipſo teſtantes, eidem adſtipulari quodammodo debebant? Nec audiendi ſunt, qui excipiendo ajunt Proceſſum, de quo agitur, non Apoſtolica, ſed Ordinaria auctoritate confectum fuiſſe. Etenim Proceſſus Ordinarii, ſi non ad normam literarum Remiſſorialium, a Congregatione Sacrorum Rituum expeditarum, at ſaltem ad juris communis tramites ſunt conficiendi, non autem aliunde, quam a jure communi deſumpta ſunt, quæ huc uſque adnotavimus.

Ex hoc quanam probatio deſumi poſſit, expendimus.

Reſolvitur, id non ſufficere, ubi Teſtes ſint adminiculati.

Et agnantes ſcripturas illius proprio charactere.

Modus adminiculandi Teſtes. Quod ſi a Nobis ulterius quæratur, quænam putemus eſſe adminicula ad imperfectam hujuſmodi probationem roborandam neceſſaria; facile reſpondebimus alia procul dubio exiſtere Scripta, præter Myſticam Civitatem Dei, Sororis Mariæ charactare exarata. Id enim aſſerit Frater Joſeph Ximenius in Vita ipſius Ancillæ Dei §. 32. *num.* 129. Præterea fieri non poſſe, quin alia complura ipſius Chirographa, ſeu Schedulæ inveniantur, quum eadem Agredani Monaſterii regimen diu obtinuerit. Vera autem illius characteris for...a ſemel perogni-

ta,

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ta, advocandi sunt periti, qui comparantes codicem, de quo agitur, cum aliis ipsius scriptis, de identitate characteris juxta eorum artis regulas, judicium faciant. Tum vero indubia illa characteris exemplaria, ipsumque controversum Opus una cum Peritorum judiciis, Romam transmitti debent, ubi alii deputabuntur Periti, qui omnibus recte perpensis, de hujusmodi characteris identitate, deque transmissis peritorum judiciis, sententias suas aperiant. Quamvis vero hujusmodi probatio, quæ *per comparationem* appellatur, inter subsidiarias, sive semiplenas probationes numeretur (id quod a Nobis demonstratum est *cit. lib. 2. cap. 52. n. 5. & 6.*) si tamen hæc cum altera conjungatur, quæ antea facta fuit *per Testes, habentes notam manum*; haud parum ponderis apud sapientes Judices habere poterit. Neque putes novam hanc esse methodum, quam tibi indicamus; hæc enim constanter fuit consuetudo Congregationis Sacrorum Rituum, quam etiam nuper sequuta est in Causa Beati Joannis Cantii, ut in præfato *nostro lib. 2. cap. 34. n. 8. & seqq.* adnotavimus. Neque tibi in mentem veniat dubitare de ipsius asserti Autographi, aliorumve Scriptorum amissione. Hæc enim, postquam, ut oportuit, inspecta fuerit, iisdem redduntur, a quibus exhibita fuerunt; ut Nos etiam testati sumus *eodem lib. 2. cap. 26. n. 8.* eaque a te ipso restitui poterunt eidem Monasterio de Agreda, in quo fertur Ancillam Dei ea asservari voluisse, ut legitur in ejus Vita *part. 3. Mysticæ Civitatis, Augustæ Vindelicorum impress. pag. 244. ad num. 18.*

Altera inquisitio facienda.

At non hic sistunt inquisitiones, quas perfici opus est, ut, ad normam Decretorum Urbani VIII. pronunciari valeat, *constare*, quod Mistica Civitas Dei a Venerabili Maria a Jesu conscripta fuerit. Novum profecto non est, neque difficile intellectu, quod quis propria manu describat Opus, quod vel ab alio integre compositum fuerit, vel cujus magna pars aliena constet inventione, ac doctrina.

Quod Opus ab ipsa compositum fuerit.

Quod cum advertissent causarum Palatii Apostolici Auditores in Causa Canonizationis Beatæ Theresiæ a Jesu de ipsius Operibus id potissimum sibi comprobandum sumpserunt; quod nempe *ipsa Beata Theresia sua propria manu, & non aliena industria, seu alicujus alterius humano studio istos libros composuerit*, ut videre est in relatione ab ipsis confecta sub titulo *de Virtutibus artic. 2. §. primo pag. 269. impressa Viennæ anno Sal. 1628.* Porro de Mystica Civitate Dei non id affirmatur, neque pro certo contenditur, quod a Ven. Maria a Jesu composita non fuerit. At negari nequit, quin usque ab initio aliqua de hoc excitata fuerit dubitatio. Etenim ipse Tirasonensis Episcopus, qui, ut supra dictum est, de ejusdem Ancillæ Dei Virtutibus, & Miraculis anno MDCLXVIII. Processum Ordinarium

Signanter ob dubium alias excitatum.

construxit; quum præcedenti anno MDCLXVII. præfatum opus amplissima sua Approbatione commendare voluisset; hoc etiam sibi præstandum censuit, ut eos confutaret, qui hujusmodi scriptionis gloriam Ancillæ Dei abrogabant; ut videri potest *in Summario præliminaris hujus Causæ pag. 29. lit. D.*, quod sane supervacaneum fuisset, nisi jam tunc aliqui extitissent, qui ea de re dubitassent; quemadmodum ab aliis etiam ad hæc usque tempora dubitatum fuisse non ignoras.

Hoc igitur dubium e medio tolli oportet, ut tuto pronunciari valeat Ancillæ Dei Opus esse hoc, de quo agitur. Equidem non negabimus, quin *in Responsionibus Præliminaribus pag. 25. n. 46.* magna argumentorum vis collecta fuerit ad ostendendum, non alteri, quam ipsi Ancillæ Dei, nullo-

Varia argumenta lices ad hoc adducta fuerunt.

loque modo potissimum illius Confessario, hoc opus tribuendum esse. At cum, præter Mysticam Civitatem Dei, tot alia extent Opera, quæ ab eadem procul dubio confecta perhibentur; quumque ex artis criticæ regulis, validissimum argumentum pro dignoscendis librorum Auctoribus in comparatione styli, ejusque similitudine, aut difformitate constituatur; cur adhibitæ non fuerunt opportunæ diligentiæ

Desit tamen probatio per comparationem styli.

ad comprobandam uniformitatem styli Mysticæ Civitatis Dei cum aliis Operibus ab eadem Ancilla Dei indubitanter conscriptis? Quod enim citatus Ximenius in suo Prologo Galeato §. 12. *num. 95.* de hujusmodi styli uniformitate testatur, minime sufficiens reputatur, quousque necessaria Operum comparatio, de qua diximus, instituta non fuerit.

Comparatio quoque Operis secundo loco scripti cum copia primi combusti est facienda.

Præterea legitur in Historia Vitæ ejusdem Sororis Mariæ a Jesu, quod quum ipsa scripsisset Opus Mysticæ Civitatis Dei, Confessarius quidam illius spiritum non plane noscens, ei præcepit, ut Opus illud flammis combureret. Quod quum ab ipsa statim perfectum fuisset, alter deinde Confessarius in rebus Divinis magis expertus, eidem mandavit, ut hujusmodi opus de novo recuderet; licet prioris exemplum, apud Catholicum Regem Philippum IV. extaret, ipsius piissimi Regis jussu descriptum, antequam illius autographum combureretur; Evenisse autem, non sine Miraculo, ut idem opus brevi tempore ab Ancilla Dei iterum conscriberetur, absque ulla discrepantia ab eo, quod antea combustum fuerat; nisi quod parva quædam additamenta, ac nonnullorum rerum elucidationes accesserunt novo Codici, quem asserunt eumdem esse, qui in Agredano Monasterio pro Autographo asservatur, & ex quo Episcopus Tirasonensis describi jussit exemplum in suo Processu, ut supra diximus, insertum. Ita narrat prædictus Joseph Ximenius *in Vita Ven. Sororis Mariæ a Jesu §. 32. n. 125. & seqq.* qui etiam *in Prologo Galeato §. 12. n. 94.* de uniformitate Operis jam cremati eum eo, quod nunc visitur, ita testatur. *Dubium tamen non est idem prorsus fuisse opus; quod postea iterato scribere aggressa est, hodieque in lucem prodit ad literam, absque differentia alia, præter additiones quasdam, & majorem explicationem punctorum aliquorum, prout comprobatur ex Transumpto primi illius Autographi, quod Philippus IV. secum habebat, ideoque ab incendio superfuit.* Extabat igitur, quo tempore Ximenius scribebat, exemplum Operis Philippo Regi traditum ante Autographi combustionem; nec enim aliter comparari potuisset cum Opere iterum exarato. Quumque ipse Rex, ejusque Successores, Ancillam Dei tanta veneratione prosequuti fuerint, credibile non est, hujusmodi exemplum, sive in Regia Bibliotheca S. Laurentii (in qua condita fuerunt Opera Sanctæ Theresiæ, ut refertur in citata Relatione illius Causæ ab Auditoribus Rotæ confecta *pag. 270.*), sive alibi, asservatum non esse. Hoc itaque exemplum si exquiratur; id quod omnino necesse est, haud difficile, ut putamus, invenietur. Eo autem reperto, si hujusmodi comparatio instituetur, qualem Ximenius se perfecisse asserit, judicium fieri poterit de asserta uniformitate, ac denique si additamenta, & explicationes, quas idem Ximenius innuit, examinabuntur, complures obscuritates ex his omnibus tolli poterunt, quæ hanc causam plus satis involvunt.

Non ideo nimia cunctatio injicitur mora.

At dices, ex ejusmodi operationum serie majorem afferri moram progressui Causæ Beatificationis Ancillæ Dei, cujus expeditio tibi, tuisque Religiosis omnibus in Votis est, & pro qua Protector olim vester bonæ memoriæ Cardinalis de Aquaviva, nominibus etiam Hispaniarum Catholici, & utriusque Siciliæ Regum, demissas Nobis preces obtulerat. Verum animadvertendum hic est, in hujusmod causa nihil aliud hoc usque peractum fuisse, nisi quod post Processum ab Ordinario constructum, admissa est introductio ipsius causæ; approbata sententia super non cultu; & peculiaris auctoritate Apostolica Processus confectus ad excipiendas depositiones Testium, quorum vitæ abitus imminere timebatur, ut supra narravimus. Antequam vero deveniatur ad præcipuum ponendum dubium super Virtutibus, deindeque ad aliud super Miraculis, ex quibus nempe potissimum pendet optata Beatificationis conclusio; opus est, non quidem ex nova lege, quæ pro hac causa peculiariter statuta fuerit, sed ex veteribus, & generalibus legibus Congregationis Sacrorum Rituum, ut omnia, quæ extant, Opera ab Ancilla Dei conscripta, examini subjiciantur; Processus Apostolicus super fama Virtutum, & miraculorum in genere conficiatur; tum super ejus relevantia pronuncietur; alter deinde Processus Apostolicus in specie super virtutibus, & miraculis construatur, ac tam de Processu Ordinarii, quam de aliorum Apostolicorum validitate judicetur.

Pendente autem judicio super libro Mysticæ Civitatis Dei, nihil ex præmissis omnibus fieri posset, re-

reſiſtentibus Decretis Urbani VIII., quorum verba ſuperius etiam allata, ſic habent: *Nam ſi ſcripſiſſe conſtiterit, non prius eſt ad aliquem actum inquiſitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in Sacra Congregatione examinentur.* Nos tamen his minime obſtantibus, de Apoſtolicæ auctoritatis, & liberalitatis plenitudine, atque etiam aliquibus Prædeceſſorum Noſtrorum exemplis, quæ in citato Opere noſtro *lib.* 2. *cap.* 27. retulimus, quamvis non adeo amplis, innixi; ea ſpeciali gratia libenter indulgemus, ut licet nec de vero hujus libri Auctore, neque de ejus approbatione, quidquam adhuc ſtatutum fuerit, nihilominus & ad examen aliorum Operum ejuſdem Ancillæ Dei procedi valeat; &, conſequutive ad novum Proceſſum Apoſtolicum, judicium ſuper fama ipſius virtutum, & Miraculorum in genere fieri poſſit; & alter etiam Proceſſus Apoſtolicus ſuper fama ipſius Virtutibus, ac Miraculis in ſpecie conficiatur; & tam Proceſſus Ordinarii, quam aliorum Apoſtolicorum validitas expendatur: animadverſiones quoque ſuper Virtutibus in ſpecie a Promotore Fidei exponantur, eiſque opportunæ Reſponſiones, ſi placet, a Poſtulatoribus comparentur; dummodo tamen ipſum dubium *ſuper virtutibus in ſpecie* in Congregatione Sacrorum Rituum non abſolvatur, antequam judicium de omnibus Ancillæ Dei Operibus prolatum fuerit. Perſuaſum autem tibi eſſe volumus, Nos hac conceſſionis amplitudine, ultra ſervatos a Prædeceſſoribus Noſtris fines longe progreſſos eſſe, propter piam affectionem, quam erga Ancillam Dei merito fovemus, teque etiam intelligere, dum præfatum Dubium de illius Virtutibus in ſpecie, non niſi poſt ejuſdem Operum approbationem abſolvi volumus, magnam a Nobis utilitatem afferri illius Cauſæ, quæ ſcilicet ex ipſis Operibus, ſi approbata fuerint, majorem procul dubio ſplendorem accipiet.

Pont. indulget, ut interim ad examen aliorum Operum.

Et ad proceſſum ſuper fama Virtutum &c. procedi poſſit.

Quæ vero interim fieri permiſimus, dum præfati Operis Reviſio abſolvitur, ea Nos quidem paucis verbis complexi ſumus. Verum, ut eadem ad exitum perducantur, non parum temporis neceſſarium erit. Cujus temporis decurſu ſi ea ſimul perficientur, quæ ſuperius facienda indicavimus, ad approbationem Operis de Myſtica Civitate Dei attinentia; profecto evidenter agnoſces, non modicum compendium ipſi Beatificationis Cauſæ obvenisſe ex eo, quod a Nobis, ut ſupra, ſtatutum fuit.

Hoc eodem temporis decurſu, nos ipſi omnem diligentiam adhibere non omittemus, ad hoc ut, ſi aliquando probatum fuerit, Myſticam Civitatem Dei a Venerabili Maria a Jeſu vere compoſitam fuiſſe, tunc demum, vita comite, Judicium Noſtrum proferre valeamus, an liber ipſe *contineat errores contra Fidem, vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, vel peregrinam, atque a communi ſenſu Eccleſiæ, & conſuetudine alienam*, juxta relatum ſuperius Urbani Prædeceſſoris Decretum. Quamobrem mandavimus etiam ſingulis Cardinalibus, atque Theologis peculiarem Congregationem a Nobis, ut ſupra, deputatam conſtituentibus, ut unuſquiſque ſuam hac de re ſententiam ſcripto conceptam, ſuoque ſigillo obſignatam in manus Noſtras remittant; volentes omnia hujuſmodi judicii capita in anteceſſum per Noſmetipſos debita maturitate, una cum Judiciis Academiarum Salmanticenſis, Complutenſis, Lovanienſis, ac Tolofanæ, penſare.

Poſt probationes rite ſi deinde autem primo dicti Operis inquiſitio ſuper illius doctrina evitis faciendo.

Utque nihil Te lateat eorum, quæ ad ſternendam hujuſmodi Judicio viam interim examinare decrevimus, hoc primum tibi notum eſſe volumus, Magnam Nobis ſuper opinionem fuiſſe, atque adeo eſſe de bonæ memoriæ Cardinalis de Aguirre, cujus familiari conſuetudine, in juvenili ætate conſtituti, olim uſi ſumus; quemque non minori apud te exiſtimatione eſſe arbitramur; neque putamus ab Alumnis veſtri Ordinis recuſatum iri Judicem in Cauſa Myſtica Civitatis Dei, pro qua is pium ſuum ſtudium tantopere declaravit. Eo viveute, Anno Domini MDCXCVI., prodiit Cenſura Facultatis Sorbonicæ in primam partem hujus Operis, quæ refertur *in Diario Sapientum Tom.* 24. *pag.* 516., & inſerta eſt per extenſum *in Tom. III. Collectionis Judiciorum, Pariſiis editæ anno* 1736. *pag.* 160. *& ſeqq.* Quæ ſane cenſura quum præfato Cardinali magnopere diſplicuiſſet, ab eodem impugnata eſt peculiari Scripto, quod exhibitum non fuit. Idemque præterea ſcripſit Epiſtolam unam ad Galliarum Regem, & alteram ad Archiepiſcopum Pariſienſem; in hac vero, quæ data fuit die IV. Auguſti Anno MDCXCIX., faſſus eſt, propoſitiones in præfato libro a Sorbonica Facultate notatas, prout jacent in verſione Gallica, qua uſi ſunt Pariſienſes Theologi, jure, meritoque damnatas fuiſſe; verumtamen hujuſmodi verſionem parum fidelem eſſe contendit. En verba Epiſtolæ relatæ in veſtro Summario Præliminari §. *IV. num.* 8. *pag.* 214. *Nel di cui idioma*, de Gallica lingua loquitur, *così tradotte, ancor Io concorro in aſſerire, che ſieno ſtate giuſtamente cenſurate da coteſta Univerſità.* Itaque Cardinalis de Aguirre cenſuram Sorbonæ approbat, verſionem libri non approbat; Cenſuræ ſubſcribit, relate ad verſionem Gallicam, eamque cenſuram ideo rejicit, quod verſionem illam minus fidelem exiſtimat. Hæc autem verſio non alia eſſe poteſt, quam quæ ex Hiſpanico idiomate in Gallicum facta eſt a Patre Croiſet Ordinis Veſtri Presbytero, quæque impreſſa fuit Maſſiliæ eodem Anno, quo prodiit in lucem Cenſura Sorbonicæ Facultatis. Atque hæc eſt illa verſio, quæ in Summario Cauſæ tam magnis elogiis in Cælum tollitur. Cardinalis de Aguirre Hiſpanus Croiſetum Gallum reprehendit, tamquam in Hiſpanico idiomate parum verſatum. Si quis vero Traductoris Galli partes ſuſcipiens, Cardinalem Hiſpanum, tamquam Gallicæ linguæ minus peritum reprehenderet, totum judicium in ancipiti hærere neceſſe eſſet. Quare, ut hujuſmodi difficultatum involucra tollantur, Noſtræ curæ erit aliquem invenire in utroque idiomate probe, pariterque verſatum, cujus diligentia rei veritatem in claro poſitam tuto dijudicare poſſimus.

Cenſura Facultatis Pariſienſis adverſus verſionem Gallicam Myſticæ Civitatis Dei.

Card. de Aguirre cenſuram approbat verſionem rejicit.

Verſionis Fides examinanda.

Novimus præterea, non tibi ignoratum eſſe Opus *de Revelationibus, & Viſionibus*, ab Euſebio Amort Canonico Regulari Lateranenſi editum anno MDCCXXXIV., in quo præfata quidem Cenſura Pariſienſis Facultatis reprobatur, ſed aliæ, ac diverſæ objectiones fiunt adverſus Myſticam Civitatem Dei. Cui novo Cenſori fuſe reſpondit doctus quidam Ordinis Veſtri Profeſſor Frater Didacus Gonzalez Mattheo Hiſpanus, qui ſuas Reſponſiones Nobis dicatas ſuperiori Anno MDCCXLVII. Matriti edidit, Nobiſque tranſmiſit. Harum quoque objectionum, & Reſponſionum examen fieri debet, & a Nobis, Deo adjuvante, fiet, antequam de Myſtica Civitate Dei ſententiam proferamus, quum nullam in hoc graviſſimo judicio diligentiam ſupervacaneam fore judicemus.

Et objectiones Euſebii Amort.

Hæc erant, quæ tibi innoteſcere volebamus. Nunc ea, quæ in præfata Congregatione Particulari coram Nobis deliberata fuerunt, in ſummam colligendo, ſequens Decretum, de ejuſdem Congregationis conſilio, atque unanimi ſenſu, edicimus; nempe: *Ex hactenus deductis non conſtare, prout oportet, in caſu, & ad effectum, de quo agitur, quod opus inſcriptum* Myſtica Città di Dio, *ſit Opus Venerabilis Servæ Dei Sororis Mariæ a Jeſu de Agreda; ex gratia tamen ſpeciali, Poſtulatoribus indulgeri, ut in Cauſa Beatificationis, & Canonizationis ejuſdem ad ulteriora procedatur, ita tamen ut dubium ſuper Virtutibus non abſolvatur, niſi prævio iterato novo definitivo Decreto, aut a nobis, aut a Noſtris Succeſſoribus, præmiſſis, uti ſupra, reſpective præmittendis, edendo; in quo, vel ſtatuatur, Opus prædictum non eſſe Servæ Dei, vel, conſtito eſſe Opus ejuſdem, definiatur, nihil, vel in eo, vel in aliis Operibus ejuſdem Ser. Dei, reperiri, quod ſit contra Fidem, & bonos mores, vel quod ſapiat doctrinam aliquam novam, & peregrinam, atque a communi ſenſu Eccleſiæ, & conſuetudine alienam, juxta præſcripta in Decretis Urbani VIII.* tibi, Dilecte Filii, univerſoque Ordini tibi commiſſo, Benevolentiæ Noſtræ pignus, Apoſtolicam benedictionem impertimur.

Concluſio cum prolatione Decreti.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die decima ſexta Januarii Milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo octavo, Pontificatus noſtri Anno Octavo.

Dat. Pontif. Anno VIII. die 16. Januarii 1748.

Plu-

Plurima Capitulo Eccleſiæ Veronenſis conceduntur privilegia, & opportune providetur, ut aſſiſtentes ſimul cum aliis canere, atque pſallere non omittant.

Dilecto Filio Noſtro Danieli Tituli S. Mariæ ſupra Minervam Presbytero S. R. Eccleſiæ Cardinali Delphino nuncupato, ex conceſſione, & diſpenſatione Apoſtolica Patriarchæ Aquilejenſi.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noſter ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Proœmium. PRÆCLARA decora, inſignia ornamenta, ac tot, tantaque privilegia, quibus a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, Imperatoribus, Regibus, Principibus, ac Ducibus Capitulum Cathedralis Eccleſiæ Veronenſis inſtructum, cumulatumque a priſcis temporibus adhuc excellere perſpicitur, ita nobis comperta, & explorata ſunt, ut dum in minoribus conſtituti pro noſtri muneris debito certam omnium Eccleſiarum, ac præſertim Cathedralium notitiam Nobis compararemus, prope in admirationem adduxerint.

Capitulum Veronenſe ab Epiſcopo immune. Illud potiſſimum animo verſabatur, quod bon. memoriæ Rotaldus Epiſcopus Veronenſis Anno DCCCXIII. abdicatam a ſe, ſuiſque ſucceſſoribus omnem in ipſum Capitulum juriſdictionem & auctoritatem ſub tutela, & refugio Patriarchæ pro tempore exiſtentis Aquilejenſis, cujus ſuffraganeus etiam num eſt Epiſcopus Veronenſis, ita repoſuerit, ut liberum, & immune ab omni Veronenſis Antiſtitis poteſtate, & juriſdictione ſit, & habeatur.

Novis privilegiis decoratur. Quoniam autem Nobis ſupplex expoſtulaſti, ut in inſigne hujuſmodi Capitulum Tibi, Tuiſque Succeſſoribus Patriarchis Aquilejenſibus, ut præmittitur, ſubjectum novis Apoſtolicæ etiam noſtræ benignitatis, auctoritatiſque documentis ornare, & augere dignaremur; Nos ſane, qui eximias, Paſtoraleſque virtutes tuas Pontificiis laudibus proſecuti, in ampliſſimum quoque S. R. E. Cardinalium Collegium cooptavimus, votis tuis hac in parte, quod nobis integrum eſt, obſecundare libenti animo gaudemus.

Palmulæ ſive Buggiæ uſus in Miſſis tribuitur. Itaque modernis, & pro tempore exiſtentibus ejuſdem Cathedralis Eccleſiæ Veronenſis Canonicis uſum Scotulæ, ſive palmulæ, vulgo Buggia, ad inſtar Epiſcoporum tam in Miſſis privatis, quam in ſolemnibus cum cantu, ſive in eadem, ſive aliis ipſius Civitatis, & Diœceſis Veronenſis, atque aliarum etiam Diœceſum Eccleſiis in perpetuum concedimus, & elargimur.

Altare privilegiatum perſonale bis in Hebdomada ipſis conceditur. Præterea iiſdem, ut præmittitur, Canonicis in perpetuum indulgemus, ut Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium, quod ad quodcumque Altare bis in hebdomada quilibet eorum pro animabus Chriſtifidelium, quæ a Deo in caritate conjunctæ ex hac vita migraverint, celebraverit, perinde iiſdem ſuffragetur, atque ad altare Privilegiatum fuiſſet celebratum.

Item domeſticum Oratorium in Villa Angiari dicta. Inſuper ſpirituali conſolationi ſingulorum ex iiſdem modernis, & pro tempore exiſtentibus Canonicis, quantum cum Domino poſſumus, benigne conſulere volentes, cuilibet ipſorum, ad memorati Capituli Villam Angiari dictam, ut bonis, reditibus, proventibuſque advigiletur, adeunti, & commoranti Apoſtolica auctoritate tribuimus, & impertimur facultatem celebrandi, ſive celebrari faciendi Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium in ædium ejuſdem Villæ Oratoriis ad hoc decenter muro extructis, & ornatis, ſeu extruendis, & ornandis, ab omnibus domeſticis uſibus liberis, prius tamen ab Archipresbytero ejuſdem Capituli viſitandis, & approbandis, in cujuslibet Canonici, & ſibi inſervientium inibi famulorum præſentia ita, ut in diebus feſtis de præcepto ab obligatione audiendi Miſſam in Eccleſia liberi, & immunes habeantur; ſalvis tamen juribus Parochialibus.

Uſus non canendi in Choro inter privilegia, reconſeri nequit. Porro nolumus inter tot, tantaque privilegia eidem Capitulo, & Canonicis conceſſa numerandum eſſe illud, quod, quemadmodum Tibi æque ac nobis notum eſt, antiqua traditione contra Sacrorum Canonum Sanctiones, ac noſtram præſertim Conſtitutionem, cujus initium eſt: *Cum ſemper oblatas:* invectum ab ipſis Canonicis, non modo contenditur, ſed etiam ſervatur, intereſſendi dumtaxat Choro, & cum ceteris Manſionariis, Capellanis, Acolythis, & Clericis canentibus, pſallentibuſque aſſiſtendi, numquam vero cum iiſdem canendi, pſallendive; etſi nonnullos eorumdem eſſe accepimus, qui aliter ſentientes a conſcientiæ angoribus agitantur ex eo quod ea propter ſe non feciſſe fructus ſuos exiſtiment.

Hortatio ad Patriarcham ut cum abuſus evellat. Itaque a Te, Dilecte Fili Noſter, poſcimus, & flagitamus, ut non ſolum hujuſmodi abuſum, & corruptelam ab Eccleſiaſtica diſciplina abſonam, & Canonicis Ordinationibus, ac noſtræ quoque Conſtitutioni contrariam penitus evellere, & eradicare adnitaris; verum etiam ipſos ſuaviter, fortiterque admoneas, & horteris, ut in poſterum ea, qua decet, & tenentur, reverentia Choro interſint, aſſiſtantque, nec non pari pietate, attentione, ac vigilantia omnino canere, vel pſallere cum ceteris ſtudeant, & contendant.

Declaratur Canonicos non facere fructus ſuos, niſi in Choro pſallant. Deinde iiſdem edicas, & notum facias, Nos, quemadmodum per haſce noſtras in forma Brevis literas Tibi declaramus, & injungimus, decernere, atque ſtatuere, ſicut in eadem Conſtitutione noſtra innuimus, ipſos, ſuoſque ſucceſſores Canonicos Choro quidem intereſſentes, aſſiſtentesque, minime vero canentes, pſallentesque nullo pacto ex præbendis, & diſtributionibus facere fructus ſuos, atque adeo reſtitutioni obnoxios eſſe, ac fore.

Facultas tribuitur Patriarchæ abſolvendi eos, qui hactenus in hoc defecerunt. Verum cum iis, qui hac ſuper re conſcientiæ ſtimulis acti ad Te confugerint, benigne indulgentes, Tibi facultatem tribuimus, & impertimur, ut ſive per Te ipſum, ſive per alios a Te deputandos unuſquiſque Canonicus, qui ſe in canendo, pſallendove in Choro cum aliis defeciſſe animadverterit (dummodo promittat ſe deinceps omnino curaturum, ut in Choro & præſens aſſiſtat, & cum aliis canat, pſallatve) abſolutionem a culpa, & ab omnibus fructibus indebite perceptis diſpenſationem obtinere poſſit, & valeat.

Neque aliter conceſſis privilegiis gaudere poſſunt. Ceterum volumus, & mandamus, ut nulli eorumdem Canonicorum, qui licet præſens in Choro aſſiſtat, tamen minime canat pſallatve, ſuffragentur hujuſmodi indulta, ac privilegia, quæ unicuique moderno, & pro tempore exiſtenti Canonico ad tuorum meritorum intuitum per eaſdem præſentes literas concedimus, & elargimur.

Hortatur Patriarch. ut omne ſtudium in hoc adhibeatur. Ceterum te, Dilecte Fili noſter, rogamus, & in Domino hortamur, ut iiſdem ſtudiis, quibus Nos ſupplicationibus tuis inclinati, eoſdem Canonicos novis Apoſtolicæ benignitatis, auctoritatiſque Privilegiis auximus, noſtris, tuiſque rationibus Paſtorum Principi Jeſu Chriſto æterno Judici reddendis ſatisfaciendum cures; & abuſu, & corruptela hujuſmodi penitus ſublata Divinum cultum per Divinæ Pſalmodiæ cantum promovere, & augere ſatagas, ut non minus ipſi Canonici, quam nos ipſi invicem æternam mercedem a bonorum omnium largitore Deo conſequi mereamur.

Interim cæleſtis præſidii auſpicem, & ſtudioſæ materiæ ad Tibi gratificandum voluntatis pignus eſſe cupimus Apoſtolicam benedictionem, quam Tibi, Dilecte Fili Noſter, & iiſdem Canonicis peramanter impertimur.

Dat. 19. Januarii 1748. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XIX. Januarii MDCCXLVIII. Pontificatus Noſtri Anno Octavo.

Cajetanus Amatus.

De publico cultu, quem in Sancta Maria Majore quidam vellent Nicolao Papæ IV. aſſerere.

DISSERTATIO.

NICOLAUS Papa IV. fuit citra omnem controverſiam inter Romanos Pontifices multa ornatus literatura, ut patet ex Bibliotheca Pontificia Ludovi-

dovici Jacobi à S. Carolo *lib. 1. verb. Nicolaus IV.* ubi & recenſentur libri ab ipſo compoſiti, & declaratur, quanta paſſim in æſtimatione haberentur. Præterea ſingulari virtute inſignitus fuit, ac pietate, non eo ſolum tempore, quo ſedit in Pontificatu, ſed tum etiam cum Ordinis Minorum Conventualium Alumnus S. Franciſci Regulam intra Religioſa clauſtra profitebatur, & ad Eccleſiaſticos honores evectus Cardinalitia dignitate fulgebat. Plurima illius in Cardinalatu merita enarrantur in *Hiſtoria generali Cardinalium typis Pariſienſibus edita anno 1640. & Cardinali Richelio dicata*. Nemo tamen de illo cum laude ſcripſit perinde, ac S. Antoninus *in ſua Hiſtor. tit. 24. c. 9. §. 8. ſub finem*, ubi refert primo, quantum ab acceptanda Cardinalitia dignitate ipſe abhorruerit, deinde ea ſuſcepta quam ſingularis fuerit exempli. Accedit Scriptor nuperrimus Gregorius Kolb, qui *in ſua ſerie Romanorum Pontificum* agens de Nicolao IV. ſcriptum reliquit eum mortuum fuiſſe non minus ætate confectum, quam dolore; propterea quod Ptolemaidem Syriæ Urbem ab Ægyptiis tunc temporis expugnatam viderat, & Chriſtianorum Principum ad bellum contra communes adverſarios capeſſendum tarditatem expertus fuerat. Verum ſi quis abunde edoceri cupit de inſignibus meritis hujus Pontificis, legat ejus vitam egregie conſcriptam a Pagio *in Breviario Roman. Pontificum tom. 3.* præter id, quod ſummatim attingunt Sandinus in ſuo *de Romanis Pontificibus* Opuſculo, & du Cheſne *in Rom. Pontificum Hiſtoria tom. 2.* ubi teſtatur eum non ſine magna ſanctitatis opinione deceſſiſſe.

2. Nonnullos adverſus eumdem Pontificem latratus ediderunt Scriptores quidam præſertim heterodoxi. Platina auctor Catholicus, ſed maledicus, illum incuſat, eo quod Gibellinis faverit contra Guelphos, ſtudio partium abreptus; res in Summo Pontifice non toleranda. In Romanorum Pontificum Vitis, quas ſcripſerunt Auctores heterodoxi Robertus Barns, & Joannes Baleus Angli, quaſque Joannes Martinus Lidius edidit, palam de Nicolao IV. affirmatur, eum ſuo muneri frigide ſatisfeciſſe *nulla animarum habita ratione*. Chronici Belgici Auctor, & Krantzius narrant eumdem in mortis articulo conſtitutum decreviſſe, ut nullus poſthac eligeretur in Pontificem, niſi ex hac Religione S. Franciſci; atque adeo Cardinales omnes tunc viventes depoſuiſſe, totidem in eorum locum Religioſis S. Franciſci ſubrogatis. Denique in Pontificum Hiſtoria typis edita Hagæ Comitum *anno 1733. tom. 3.* crudelitatis crimine, & furoris accuſatur hic Pontifex, eo quod juſſerit a ſepulchro extrahi, atque in cinerem redigi cadavera Joannis de Beziers Minorum Conventualium Alumni, & Petri Caſſiodori, quibus culpæ imputabatur, quod viventes illum appellaſſent Antichriſtum.

3. Sed hæc omnia meræ fabulæ ſunt, atque infames calumniæ, quas validis argumentis confutavit Attichy *in Floribus Hiſtoriæ Sacri Collegii Cardinalium*, ubi Hieronymi Card. Aſculani, deinde Nicolai IV. Vitam deſcribit, *n. 7.* & Gretſerus *in Defenſione Romanorum Pontificum*, aut in *Examine Myſterii Pleſſeani Cap. 56. Tom. 7. Operum nuperrimæ Editionis*; quoad notam vero adhæſionis nimiæ erga Gibellinorum factiones, eaſdem fabulas confutavit Muratorius *in Annalibus Italiæ ad annum 1292.*

4. Poſita igitur tanquam certa Nicolai IV. pietate, poſitis rebus ſumma cum gloria geſtis ab egregio Pontifice prælaudato, agendum reſtat nunc de illius publico cultu, quem in Baſilica S. Mariæ Majoris ei volunt aſſerere tanquam de Beato, aut Sancto; quamvis nullibi aut Beatificationis Breve, aut Bulla Canonizationis inveniatur; quemadmodum in ceteris ſimiliter ſervis Dei factum eſt.

5. Primo intuitu aſſumptum hujuſmodi videtur Nobis valde difficile; tum quia de Nicolao IV. ne verbum quidem factum eſt eo tempore, quo Clemens X. Pont. Maximi juſſu diligenter perquiſitum fuit, quinam Pontifices publico cultu gauderent, ad eum finem ut eorum Officia cum Lectionibus propriis Eccleſiæ Lateranenſi concederentur; quorum deinde extenſio ad duas pariter Eccleſias, nempe S. Petri in Vaticano, & S. Mariæ Majoris facta eſt: tum etiam quia de eodem Nicolao IV. mentionem nullam facit P. Arturus, qui Martyrologium Franciſcanum compoſuit, atque in illo eorum nomina adnotavit, quotquot ex ſuo Ordine in aliqua ſanctitatis opinione deceſſerant: tum demum quia, ut nihil dicamus de inſcriptionibus, quæ olim legebantur in S. Mariæ Majoris, at modo amplius non extant, ſed tamen afferuntur a Ciacconio in hujus Pontificis Vita, in quibus ſi non fit mentio de illius ſanctitate, & cultu, hoc ideo eveniſſe dicendum eſt, quia in ſignum grati animi ob ipſius erga illam Baſilicam merita tum factæ fuerunt, cum ipſe adhuc in vivis degeret; tota vis fundamenti revocatur ad inſcriptionem illam, quam Sixtus V. *anno 1564.* poſuit tribus, ſcilicet ferme ſeculis poſt Nicolai IV. mortem, quæ accidit *anno 1292.* Verum in ea Inſcriptione, qua præcipitur, ut transferantur Nicolai oſſa ab humili loco, ubi ipſo jubente fuerant collocata, de ejuſdem Sanctitate, & cultu ne minimum quidem fermonem facit Sixtus, qui ait ſe ad id moveri, *in Ordinem, & Patriam pietate*, ab ingenita nempe erga Ordinem ſuum dilectione, cujus alumnus fuerat Nicolaus; & in communis Patriæ laudem, cum ambo oriundi eſſent ex Piceno.

6. Jam vero nihil amplius requiritur, ut pia circa publicum Nicolai IV. in S. Maria Majore cultum opinio infirmetur. Sed ut id magis eluceſcat, ad examen revocemus fundamenta, quibus innititur præfati cultus aſſertio. Primum fundamentum conſiſtit in eo, quod cum ceteris Sanctorum Reliquiis, quæ in Armario aſſervantur Canonicalis Ædiculæ, ante quod binæ continuo lampades ardent accenſæ, hujus quoque Pontificis Reliquiæ inventæ ſunt. Ibi enim repertum eſt involucrum quoddam ex charta, cum inſcriptione, *de Papa Nicolò Diſcepolo de S. Franceſco*; & in eodem involucro duo præterea continebantur minora involucra, pariter ex charta, quorum unum diſtinguebatur hoc titulo, *delle Veſtimenta di Santo Nicolò Papa, che fu diſcepolo de Santo Franceſco*, alterum vero inſcriptum habebat, *le Oſſa de Santo Nicolò Papa, che fu diſcepolo de Santo Franceſco*.

7. Cum tamen ignoretur, quis auctor inſcriptiones prædictas appoſuerit, nullum propterea deduci poteſt ex iis validum ad hanc tuendam opinionem argumentum; quod videtur apte confirmari poſſe exemplo. Ponamus enim, quod in Urbe Roma ante fores alicujus Eccleſiæ infans aliquis expoſitus reperiatur cum ſchedula collo appenſa, in qua affirmetur illum baptizatum fuiſſe. In eo caſu, ſi vel Scripturæ auctor ignoretur, vel quamvis probe cognitus adhuc non omni fide dignus habeatur, infans ille cenſeri non debet tamquam vere baptizatus, adeoque baptizandus eſt ſub conditione, ut Nos ipſi oſtendimus *in noſtris inſtitutionibus*; *& in tractatu de Synodo lib. 7. cap. 6. n. 5.* Porro ſi ad comprobandum Baptiſmum non eſt teſtimonium ſufficiens ſchedula ſola cum inſcriptione, cujus auctor ignoretur, qui fieri poterit, ut Sanctitas, aut publicus cultus comprobetur per Scripturam tantummodo, cujus ſit Auctor incertus? Neque juvat reponere, quod locus ipſe, ubi inventæ ſunt ſchedulæ ſimul cum Reliquiis, efficit, ne dubitationi locus relinquatur. Si enim hoc ſufficeret ad id, quod intenditur, ſequeretur, quod ſtatim ac Reliquiæ in aliqua Theca publicæ venerationi fuiſſent ſemel expoſitæ, nullus amplius ſupereſſet locus eas indidem extrahendi, aut tanquam dubias, incertaſque, aut tanquam Reliquias Servorum Dei, quorum publicus cultus non eſſet ſatis probatus: & tamen rem omnino aliter ſe habere oſtendunt tum exquiſitæ indagines, quas tertio quoque die Epiſcopi, dum ſui officii partes implere volunt, circa ſuarum Eccleſiarum Reliquias exercent; tum facinus celeberrimum Alexandri VII. qui ob ſupra memoratas rationes extraxit Reliquias plurimas, quæ in prægrandi Lipſanotheca S. Joannis in Laterano fuerant per tot ſecula, eaſque in loco clauſo remotas ſepoſuit, ut a publico cultu ſubtraherentur.

8. Si Nicolai IV. Reliquiæ in aliquo Altari Baſilicæ S. Mariæ Majoris fuiſſent expoſitæ, ſi eædem peculiariter, & ſeparatim oſtenſæ fuiſſent ſtatis diebus, quibus Reliquiæ ceteræ populo oſtenduntur;

ſi

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

ſi hæc cæremonia ſuum habuiſſet principium centum annos ante Urbani VIII. decreta, atque ita per nunquam interruptum exercitium uſque ad hæc tempora continuaſſet, ſufficiens profecto argumentum eſſet ad publicum cultum afferendum; cui ſententiæ nos ipſi ſubſcripſimus in noſtro Opere *de Canonizat. Sanctor. lib.* 2. *cap.* 12. *n.* 10. Sed cum nulla ex dictis circumſtantiis caſui noſtro conveniat, atque id unice habeatur, quod Nicolai IV. Reliquiæ in communi theca clauſæ repertæ ſint, & charta involutæ, quas fortaſſe eo in loco repoſuit, qui eaſdem collegit tum cum facta eſt a veteri Sarcophago Translatio ad novum ſepulchrum ſub Sixti V. Pontificatu, quin uſque hodie aliud quidquam aut dictum, aut factum, aut excogitatum præterea ſit, non videtur Nobis, quomodo percipi queat, publici cultus argumentum hinc poſſe deſumi.

9. Alterum fundamentum conſiſtit in publico Elogio, quod omnium oculis apparet ſculptum in ejus monumento recenter extructo, in quo poſt egregias ejuſdem Pontificis virtutes commemoratas leguntur hæc verba: *magna ſanctitatis opinione obiit*. Sed neque hujuſmodi verba publicum cultum ullatenus ſignificare, oſtenditur exemplo. Obiit Romæ cum magna Sanctitatis fama P. Franciſcus Scuderus Tertii Ordinis S. Franciſci. Statim poſt mortem ære inciſa, atque impreſſa exiit in lucem ejus imago, ſub qua poſitum erat Elogium, in eoque ſingulis ejus virtutibus enarratis adjecta fuerant hæc verba: *eximiam ſanctimoniæ famam conſecutus obiit*. Magna ſubito mota fuit controverſia, utrum ea verba publicum cultum importarent, adeoque delenda eſſent utpote repugnantia Urbani VIII. decretis. Auctor Elogii fuerat ejuſdem ordinis Religioſus quidam F. Bonaventura a S. Elia appellatus, qui eruditam compoſuit diſſertationem ab inſignioribus Romæ Theologis approbatam, qua contendit magnum intereſſe diſcrimen inter id, quod defunctus quis vocetur *aſſertive ſanctus*, & iſtud illud, quod prædicetur *ſanctimoniæ fama conſpicuus*. Primum quidem ab Urbani decretis eſſe interdictum, utpote cultum publicum importans, quia perſonam immediate attingit; alterum vero neque vetitum eſſe, ait, neque cultum publicum importare, quia ſcilicet *ad puram opinionem* refertur, *& extrinſecam denominationem*. Hæc omnia narrantur in noſtro ſupracitato Opere *de Canonizat. Sanctor. l.* 2. *c.* 12. *n.* 4. ubi ſingula recenſentur eorum nomina, qui eam Diſſertationem approbarunt; aliaque ibidem ſimilia exempla adducuntur, atque illud in primis Alexandri Papæ VII. qui Elogium ſepulchrale compoſuit pro Maria filia Ducis Sabaudiæ, quæ in Templo S. Franciſci Civitatis Aſſiſienſis ſepulta eſt, in quo Elogio hæc verba inſeruit Auctor Sanctiſſimus: *magnam ſanctimoniæ famam conſecuta obiit*.

10. Tertium fundamentum in eo verſatur, quod Jacobus Card. Columna S. Mariæ Majoris Archipresbyter, ibidem Cappellam in Pontificis Nicolai IV. honorem extruxit, additis Cappellaniis, quarum Cappellani Miſſas in ejuſdem Pontificis honorem celebrarent. Sed totum corruet fundamentum, ſi facti ſeries pauliſper conſiderabitur. Res igitur ita ſe habuit. Nicolaus Papa IV. Sacellum in Baſilica S. Mariæ Majoris conſtrui fecerat S. Joanni dedicatum. Poſt illius obitum Jacobus Card. Columna Sacellum alterum ſimiliter ibidem conſtrui fecit, illud non proprio nomine, ſed a Nicolao Papa IV. denominans, ob inſignem ſui erga illum Pontificem benevolentiam, obſervantiam, & venerationem. Teſtamenti vero exequendi Curatores, cum ad Cappellanias erigendas deveniſſent, quas Jacobus Card. inſtituerat, aliis primum, alterum Sacellum aliis aſſignantes, ſingulis Cappellanis in ſua Miſſarum onera impoſuerunt in ſuffragium Pontificis Nicolai IV., aliorumque Fidelium, quod utique ſtare cum publico cultu non poteſt.

11. Quod Pontifex Nicolaus IV. Sacellum in honorem S. Joannis conſtrui fecerit in S. Mariæ Majoris Baſilica, deſumitur a Bulla quadam Bonifacii VIII. in qua de Nicolao IV. ſic legitur: *In Cappella S. Joannis, quam in dicta Eccleſia conſtrui fecerat*. Quod Jacobus Card. Columna deinde propriis ſumptibus Sacellum alterum ædificaverit in ſui erga Nicolaum IV. amoris, obſervantiæ, & venerationis argumentum, legitur in publico inſtrumento, quod ejus Teſtamentarii Curatores confecerant, his verbis: *In Capella Sanctæ memoriæ quondam Sanctiſſimi Patris, & Domini Nicolai Papæ IV. ab eodem Cardinali pariter erecta ob reverentiam & in memoriam præfati Sanctiſſimi Patris*. Quod denique a Cappellanis applicandum eſſet Sacrificium pro anima defuncti Pontificis Nicolai IV., eruitur ex ſupra memorata Bonifacii VIII. Bulla, cujus verba ſunt, quæ ſequuntur, *pro anima felicis recordationis Nicolai Papæ IV. Prædeceſſoris noſtri, cujus Corpus in eadem Baſilica requieſcit, & aliorum Fidelium remedio peccatorum, Miſſarum ſolemnia, & alia divina officia celebrarent*.

12. Neque valet hoc loco ingenium acuere, atque affirmare, quod ea verba: *ob reverentiam, & in memoriam præfati Sanctiſſimi Patris*, importent aliquid amplius, quam meram benevolentiam, atque obſervantiam; aut quod Sacellum intelligi debeat dedicatum eſſe in honorem Nicolai IV. cum Sanctus cui dedicabatur, nullus nominetur expreſſe, aut demum quod in ipſo Miſſarum onere ſupra memorato Cappellanis impoſito appareat diſcrimen manifeſtum inter id, quod Nicolaum IV. reſpicit, atque id, quod reliquas defunctorum animas attingit. Etenim primo loco non ſubſiſtit, quod verba illa: *ob reverentiam, & in memoriam præfati Sanctiſſimi Patris* aliquid amplius importent, quam benevolentiam, obſequium, & venerationem. Paucis ab hinc annis bonæ memoriæ Cardinalis Petra erexit in S. Petri Baſilica Mauſoleum felicis recordationis Innocentio Papæ XII. Si quis autem affirmaret, hoc eum feciſſe *ob reverentiam, & in memoriam præfati Sanctiſſimi Patris*, quod verum eſt, affirmaret, ſed non ideo putandum foret, quaſi affereret publicum Innocentio cultum præſtari voluiſſe. Quod vero ſecundo loco dicebatur, Sacellum intelligi debere conſtructum in honorem Nicolai IV. eo quia nullius Sancti, aut Beati nomen deſignetur, in cujus honorem erigebatur idem Sacellum, non ſubſiſtit; tum quia Paulus de Angelis in libro, in quo agit de S. Mariæ Majoris veteri ſitu, locum, ubi erat Sacellum erectum a Jacobo Card. Columna, aſſignat Altari S. Benedicti, ex quo fit veriſimile huic Sancto Abbati fuiſſe dedicatum ipſum Sacellum; tum quia ad refellendam opinionem, quod in honorem Nicolai IV. dedicatum eſſet Sacellum, ſufficit affirmare, quod nulla de hac re facta ſit mentio in ejuſdem erectione, nullaque extet memoria, quod olim aut in altari, aut in Sacello haberetur effigies prædicti Pontificis. Neque demum ſubſiſtit aſſertum diſcrimen inter animam Nicolai IV., & reliquas defunctorum animas, ubi de Miſſarum applicatione ſermo eſt. Negari enim nequit, quod in Bonifacii VIII. Bulla verba hæc contineantur: *pro anima felicis recordationis Nicolai Papæ IV.* quæ ſuffragium denotant, quod certe cum publico cultu ſtare non poteſt.

13. Quod ſi aliter ratiocinari velimus, aditus aperiretur duobus abſurdis, & quidem graviſſimis. Primum in eo verſatur, quod Jacobo Card. Columnæ graviſſimum crimen imputaretur, cujuſmodi illud eſſet, ſi in S. Mariæ Majoris Baſilica Sacellum ædificaſſet, Miſſamque conceſſiſſet in honorem Nicolai IV. neque Beatificati, neque Canonizati: tanti momenti res, ut olim neque ab ipſis Romanis Pontificibus fieret in honorem alicujus Beati, niſi adjecta clauſula: *dummodo per hoc canonizatus non conſeatur*, uti oſtendimus in noſtro Opere *de Canonizatione*: & quidem pius Cardinalis hoc patraſſet in Urbe Roma, haud multo poſt Alexandri III. Conſtitutiones, quibus Beatificandi, & Canonizandi jus Romano Pontifici privative reſervabatur, ut pariter in eodem Opere oſtendimus. Alterum vero abſurdum ad hoc reducitur, ut etiamſi per impoſſibile demonſtrari poſſit per actus æquivocos publici cultus, Nicolaum IV. veneratum fuiſſe veluti Sanctum centenario annorum ſpatio ante Urbani VIII. decreta continuato uſque ad præſens tempus, quod etiam hodie admitteretur tamquam validus titulus publici cultus, dummodo non ſit disjunctum a comprobata Sanctitatis, & miraculorum opinione, factum nihilominus, quod Jacobo Card. Columnæ tribuitur, ſatis eſſet ad cultum jam introductum removendum: quoniam in hac ma-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

materia æque proceditur, ac fit in præſcriptionibus centenariis, & immemorabilibus, quæ, ſi titulus infectus producatur, penitus extinguuntur.

14. Quartum denique fundamentum conſiſtit in denominationibus *Beatiſſimi*, & *Sanctiſſimi*, quibus etiam poſt obitum multis in ſcripturis condecoratur Nicolaus IV. Quis enim ignorat in Summis Pontificibus plus ſignificare titulum *Beati*, quam *Beatiſſimi*, atque in pluribus circumſtantiis plus eſſe, ſi quis appelletur *Sanctus*, quam ſi appellaretur *Sanctiſſimus*? Titulus enim *Beati* ad excellentiam virtutum refertur, titulus autem *Beatiſſimi* ad dignitatem; & in aliquibus circumſtantiis titulus *Sancti* ad prædictas virtutes poteſt referri, non item appellatio *Sanctiſſimi*, quæ ſemper reſpicit dignitatem; atque adeo licet in quodam Actu Capitulari multa, ut aſſerunt, maturitate confecto, hæc de Nicolao IV. verba occurrant, *felicis, & Sanctæ recordationis*, ita ut adjunctum *felicis* ad dignitatem, *ſanctæ* vero adjunctum ad Sanctitatem, & publicum cultum referri videatur, juvat tamen hoc loco animadvertere, Baſilicarum Romæ exiſtentium Capitula ampliſſimum habere titulorum Vocabularium, quotieſcumque de Pontificibus verba faciunt, qui bene de illis meriti ſunt. Cum in minoribus Baſilicæ Vaticanæ Canonici eſſemus, ibique per annos 14. Capituli Tabulario Præfecti munere fungeremur, monumentum vidimus, quod in dicto Tabulario aſſervatur, in quo ſic legitur: *Decimo Kalendas Septembris anno Domini* 1280. *obiit Sanctiſſimæ memoriæ Divus Nicolaus Papa III.* Quæ verba ſubſequitur prolixa gratiarum deſcriptio, & beneficiorum, quibus eamdem Baſilicam inſigniter cumulavit Nicolaus prædictus. Similiter in particulari Benefactorum ejuſdem Baſilicæ Martyrologio extant hæc verba: *Decimo ſeptimo Kalendas Junii, eodem die facta eſt Translatio Corporis Sanctæ memoriæ D. Nicolai Papa III. in monumento novo.* Neque tamen hinc quiſquam vel conjecturis in ſuſpicionem venit, Nicolaum III. publico cultu in Baſilica Vaticana gaudere: quin immo ad hunc uſque diem Menſe Novembri Anniverſarium fit pro ejus animæ ſuffragio. Nobis ſatis erit, attuliſſe exemplum Nicolai III. adducta ſiquidem monumenta inveniuntur etiam typis vulgata ab Oldoino *in Additionibus ad Ciacconium in Vita Nicolai III.* vetera vero ejuſdem generis monumenta prætermittimus, quæ proferri poſſent, ſi in Archivio Capituli veteres chartæ evolverentur.

15. Concludimus igitur, nullum haberi publicum cultum Nicolai IV. in S. M. Majore; adeoque noſtra auctoritate interpoſita decernimus, prædictas Nicolai IV. Reliquias claudi debere, & Sigillo muniri in aliqua Capſula, quæ ſervetur quidem in Reliquiarum armario, ſed ita ſervetur, ut Reliquiæ prædictæ neque populo oſtendantur, neque ullo unquam tempore publicæ venerationi exponantur. Capſulæ autem inſcribatur, extare in Archivio documenta ad eam ſpectantia; in eodemque Archivio collocetur diligens, ac pia Canonici Strozzi Diſſertatio ſimul cum animadverſionibus hiſce noſtris, quas Nos ipſi dictavimus, & manu propria ſubſcriptas ſigillo noſtro munivimus, hac die 24. Octobris anni 1750.

Loco † Sigilli

BENEDICTUS PAPA XIV.

Presbyteris Latini Ritus in Ruſſia Polonica degentibus permittitur in Ruthenorum Unitorum Eccleſiis, deficientibus lapideis tabulis de more conſecratis; & calicibus aureis, ſive argenteis, Miſſarum Sacrificia ſuper eorumdem Ruthenorum antimenſiis, & cum calicibus e ſtanno celebrare.

BENEDICTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI.

Ad futuram rei memoriam.

IMPOSITO Nobis Apoſtolicæ ſervitutis officio convenit, univerſæ Chriſti Familiæ toto Terrarum Orbe diffuſæ neceſſitatibus animum diligenter intendere, maxime vero fidelium Eccleſiæ Miniſtrorum in remotis Regionibus pro animarum ſalute laborantium preces benigne ſuſcipere, eorumque opportuno levamini, ac ſpirituali conſolationi, etiam per congruæ diſpoſitionis Indulta, prout rerum, locorum, & temporum rationes, ac veneranda majorum noſtrorum exempla ſuadent, conſulere, & providere.

Sane dudum dilecti Filii Presbyteri Latini Ritus Apoſtolicas Miſſiones per Ruſſiam Polonicam exercentes Congregationi Venerabilium Fratrum Noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium negociis Propagandæ Fidei præpoſitorum exponi curarunt, quod quum in tota Ruſſia, ac potiſſimum in Montibus Pokuciæ, in Polonia, in vaſtiſſimis Ukrainæ Regionibus, & in univerſa fere Ruſſia Alba nuncupata, frequentes quidem ſint Ruthenorum Unitorum Eccleſiæ; rariſſimæ vero Latini Ritus; cumque ipſi pro Miſſarum celebratione Lapideas Sacratas Tabulas, & Calices aureos, vel argenteos, per longa, & difficilia itinera, ſine gravi incommodo, & ſine periculo confringendi eaſdem Tabulas, & Calices, ſecum deferre non valeant; idcirco niſi facultas ipſis concedatur celebrandi Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium ſuper dictorum Ruthenorum Antimenſiis, ut vocant, & Calices eorumdem e ſtanno, ut moris apud illos, confectos adhibendi, neceſſe ipſis erit ab ejuſdem Sacrificii celebratione plerumque abſtinere; multique præterea Latini Ritus Fideles, qui ab Eccleſiis ejuſdem Ritus longe degunt, Sacerdotis Latini præſentia, a quo ſacra Myſteria peragantur, eiſque diſtribuantur, omnino carebunt; prout reipſa ſæpe, graviſſimo cum animarum detrimento, per plures annos carere dignoſcuntur: Proindeque demiſſis precibus poſtularunt, ut ſibi concederetur hujuſmodi facultas, Sacroſanctum nempe Miſſæ Sacrificium, etiam ſine Lapidea Sacrata Tabula, celebrandi ſuper Antimenſiis Ruthenorum & ſtanneos Calices adhibendi.

Cum autem hujuſmodi Miſſionariorum preces, a dicta Cardinalium Congregatione Propagandæ Fidei negociis præpoſita, alterius Congregationis Venerabilium quoque Fratrum noſtrorum ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium adverſus Hæreticam pravitatem Generalium Inquiſitorum, examini, & judicio, de more, remiſſæ fuerint: & conſequenter de iis actum fuerit in Conſeſſu coram Nobis habito die 22. Januar. elapſi Anni 1750., Nos tunc, ut ad generale Reſcriptum ſuper his edendum mature procederemus, quidquid olim in hac materia ab hac eadem Apoſtolica Sede decretum fuiſſet, in unum colligi juſſimus; ac præterea Venerabili Fratri Epiſcopo Zenopolitano, qui tunc opportune in curia præſens aderat, quique, & antea diu in Polonici Regni ditionibus, atque in Eccleſiaſticis Catholicorum Latinorum, Græcorumque Unitorum negociis Apoſtolicæ Sedi egregiam operam navando, verſatus fuerat; & deinde ad eaſdem Regiones, & ad eoſdem labores laudabiliter proſequendos, non obſtantibus itinerum difficultatibus, expenſiſque, redire non dubitavit; mandavimus, ut Nos ſuper expoſitorum veritate inſtructos redderet, ſuamque Nobis ſententiam ſuper hujuſmodi poſtulatis, tam voce, quam ſcripto aperiret. Nunc vero, exhibitis Nobis præcedentium Decretorum monumentis, iiſque per Nos accurate perpenſis; atque omnibus, quæ in dictis precibus narrata fuerant, præfati Epiſcopi Zenopolitani teſtimonio comprobatis; quum is præterea Nobis retulerit, complures eſſe in iis regionibus Presbyteros Latini Ritus, & quidem Deum timentes, qui in ſupradictis neceſſitatibus conſtituti, minime dubitant ſuper Antimenſiis Græcorum Unitorum abſque Lapidea Tabula Miſſarum Sacra facere, ejuſdemque conſilium fuerit, quod ſicuti Græcorum Unitorum Presbyteri, quoties id rerum opportunitas ſuadet, propriis Antimenſis relictis, Miſſarum Sacrificia offerunt ſuper Lapideis Latinorum Tabulis, ita ad conſtitutam feliciter unionem magis, magiſque ſtabiliendam non parum conduceret, Latinis Presbyteris liberam facultatem concedere, ut ubi neceſſitas ſic exigere dignoſcatur, deficiente nimirum

La-

Lapidea Altaris Tabula, Miſſas celebrare valeant ſuper eorumdem Græcorum Unitorum Antimenſiis; his omnibus attente perpenſis, in hanc denique ſententiam devenimus; ut prædictis Sacerdotibus Latini ritus in Ruſſia Polonica degentibus permitteremus in Ruthenorum Unitorum Eccleſiis, deficientibus Lapideis Tabulis de more conſecratis, & Calicibus aureis, ſive argenteis, Miſſarum ſacrificia ſuper eorumdem Ruthenorum Antimenſiis, & cum Calicibus e ſtanno, qui apud illos in uſu ſunt, ſine ullo conſcientiæ ſcrupulo, celebrare.

Sect. 1. §. 26. & ſeq. Latinæ Editionis Patavinæ.

Porro, quod attinet ad Calices ſtanneos, omiſſis iis, quæ repeti poſſent ex priorum Eccleſiæ ſeculorum memoria, quum ſcilicet & lignei, & vitrei Calices in Altaris miniſterio adhibebantur; ut oſtenſum a Nobis in tractatu *de Sacrificio Miſſæ*, nullum generale Decretum proferri poteſt, quo vel hodie vetitum ſit hujuſmodi Calicibus e ſtanno confectis in Miſſa uti, ſi Eccleſiarum, vel ſacerdotum paupertas tanta ſit, ut majoris pretii vaſa comparari nequeant: Quin imo in *Can. ut Calix de Conſecrat. diſtinct.* 1., hæc expreſſa verba leguntur: *Si quis autem tam pauper eſt, ſaltem vel ſtanneum Calicem habeat*: Et quidem ad comprobandam, aſſerendamque hujuſmodi Eccleſiæ Indulgentiam plura leguntur apud S. Thomam, alioſque Scriptores de hoc diſciplinæ capite agentes.

3. part. qu. 83. art. 3. ad ſextum.

Quod vero ſpectat ad alteram optati Indulti partem, ſatis quidem conſtat in Eccleſia Latina nequaquam celebrari poſſe incruentum Miſſæ ſacrificium, niſi ſuper Altari, quod vel totum rite conſecratum fuit, vel ſaltem ſuperimpoſitum habeat conſegratum Lapidem, qui *Tabula Altaris* nuncupatur: qua etiam de re egimus in dicto Tractatu *de Sacrificio Miſſæ*. In Græca autem Eccleſia hujuſmodi Sacrati Lapides minime ſunt in uſu; Sed ubi a pluribus jam ſeculis in more poſitum eſt, ut ubi Altare ſolemni conſecratione totum dedicatum non fuerit, loco Lapideæ hujuſmodi Tabulæ, ſuper Altaris Menſa aptetur Linteum quoddam Epiſcopali benedictione conſecratum, in cujus angulis Sanctorum Reliquiæ reconditæ ſunt, quodque vocatur *Antimenſion*, & ſuper ipſo Sacra Myſteria conficiantur; ut apud auctores de rebus Liturgicis tractantes videre licet.

Quart. ad Rubricas Miſſalis p. 2. tit. 1. ſect. 1. dub. 2. §. Col. Poſqualig. de Sacrific. Novæ Legis c. 2. quæſt. 764. & qu. 765. Biſſ. Hierurgia Sacra in verb. Calix §. 2. Cit. ſect. 1. §. 2. & ſeqq.

Quum vero nunquam Eccleſiæ Latinæ mens fuerit, ut Græcorum Ritus deſtrueret, quin potius eorum ſemper conſervationi, quantum fas eſſet, nec non eorumdem apud Græcos fideles obſervantiæ proſpexerit; numquam proinde Miſſarum celebrationem, quæ ſuper hujuſmodi Antimenſis a Græcis Catholicis fit, improbavit; ſed eam, & quidem non in partibus Orientis dumtaxat, verum etiam inter Italo-Græcos, permitti expreſſe declaravit; ut videre licet tum in Inſtructione per fel. rec. Prædeceſſorem noſtrum Clementem Papam VIII. edita, tum in noſtra Conſtitutione, quæ incipit *Etſi Paſtoralis*.

Goar. in notis ad Euchiolog. Græcor. pag. 521. Venetæ Editionis. Chriſtianus Lupus in Synodo General. & Provincial. in. diſſer. de S. Leonis IX. actis c. 33. Bruxellen. Editionis par. 3.

Quum vero in iis Regionibus; in quibus Italo-Græci ſunt, Latini quoque frequentes habitent, atque ibidem tam unius, quam alterius Ritus Eccleſiæ adſint; ita ut uſque ullo impedimento, & ſine gravi incommodo unuſquiſque Presbyter proprii Ritus Eccleſiam adire valeat; nulla ſane cauſa eſt, ob quam Latinis eorum partium Presbyteris permitti debeat, contra conſtantem Eccleſiæ Latinæ diſciplinam, ſine Sacrata Altaris Lapidea Tabula Miſſas celebrare, eaſque ſuper Græcorum Antimenſiis offerre: quod ipſis proinde in citata noſtra Conſtitutione vetitum fuit.

Renaudot. in Collectione Liturgiar. Orientalium tom. 1. pag. 381. Edit. Pariſin. Magri in notitia vocabulor. Eccleſiaſtic. in verb. Antimenſia. Card. Bona Rer. Liturgicar. lib. 1. cap. 22. §. 2. ejuſque Commentat. Robert. Sala to. 2. pag. 70. num. 4. Taurinen. Editionis. Conſtit. 57. Benedict. XIV. §. 6. n. 17. tom. 1. Eodem §. 6. n. 19.

Sed aliter ſe res habet, ubi de Regionibus agitur, in quibus Latini Presbyteri ab Eccleſiis Latini Ritus longe degentes, quum Sacratas Lapideas Tabulas per longa itinera ſine gravi incommodo, & ſine periculo eas confringendi, ſecum deferre nequeant, vel Miſſæ celebrationem penitus omittere, & ſic Latinos Fideles ſine ſacrificio proprii Ritus, & ſine Myſteriorum participatione relinquere, vel eam ſuper Græcorum Antimenſiis peragere compelluntur. In hujuſmodi rerum circumſtantiis, Apoſtolicæ Sedis provida indulgentia jamdudum enituit; quum ſcilicet anno MDCII. ad ſupplicationem tunc exiſtentis Epiſcopi Vilnenſis, prædictæ Cardinalium Inquiſitorum Generalium Congregationi hac de re exhibitam, ipſo etiam Prædeceſſore Noſtro Clemente Papa VIII. approbante, reſcriptum fuit: *Sacerdotes Rutheni non Schiſmaticis in Eccleſiis Catholicorum Ritus Latini, Altaribus, Calicibus, & Veſtibus Sacris eorumdem Catholicorum uti, & Miſſam celebrare poſſint in caſu neceſſitatis, ac etiam ſolum devotionis cauſa, dummodo Ritu Rutheno celebrent, & e contra Sacerdotes Ritus Latini in Eccleſiis Ruthenorum non Schiſmaticorum, Altaribus, & Calicibus, ac Veſtibus Sacris uti, & Miſſam celebrare valeant, Ritu tamen Latino: Et prædicta ſerventur ſecluſo omni ſcandalo, & de licentia Prælatorum, & Rectorum ipſarum Eccleſiarum.*

Nos igitur præmiſſæ neceſſitatis intuitu, atque etiam hujuſmodi Decreti conſideratione adducti, præſentium literarum tenore, atque ex certa ſcientia, & Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ſalvis præfati Clementis VIII., Noſtriſque ſuper Ritibus Italo-Græcorum editis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, non modo relatum ſuperius decretum approbamus, & confirmamus; verum etiam præfatis omnibus Miſſionariis, aliiſque Sacerdotibus Latinis in tota Ruſſia Polonica nunc, & pro tempore commorantibus, ut ipſi, & eorum quilibet, in Eccleſiis Ruthenorum Unitorum, deficientibus Lapideis Altarium Tabulis rite conſecratis, ſuper ſacris eorumdem Ruthenorum Antimenſiis Miſſarum Sacrificia celebrare, atque etiam, ut ſupra dictum eſt, in hujuſmodi celebratione eorumdem Calicibus ſtanneis uti libere, & licite poſſint, & valeant, concedimus, & indulgemus. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ſeu Generalium, aut Provincialium, vel Synodorum Conciliorum contrariis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ſive Locorum, Perſonarum, aut Ordinum Statutis, Ritibus, uſibus, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Volumus autem, ſicut in præmiſſo Decreto expreſſe cautum reperitur, ut dicti Miſſionarii, & Sacerdotes Latini, etiam quum eos, vigore præſentis conceſſionis, ſuper Ruthonorum Unitorum Antimenſiis Miſſam celebrare contigerit, Latino ſemper Ritu eamdem celebrare teneantur; firma nimirum, & in ſuo robore permanente Apoſtolica Conſtitutione a ſel. rec. Prædeceſſore quoque Noſtro S. Pio Papa V. edita, quæ incipit; *Providentia Romani Pontificis*: per quam omnes facultates, & Indulta, tam Græcis, ut Miſſas, & Divina Officia Latino Ritu celebrare poſſent, quam etiam Latinis conceſſa, ut eadem Græco Ritu peragere valerent, revocata, atque perpetuo ſublata fuerunt; Quamque Nos etiam earumdem præſentium tenore, quatenus opus ſit, dictaque auctoritate, confirmamus, & innovamus.

Conſtit. 11. to. 2. Bullar. Rom. Edit. Luxemburgen.

Volumus inſuper, ut iidem præſenti Indulto celebrandi ſuper Græcorum Antimenſiis, in prædictorum Ruthenorum Eccleſiis dumtaxat, (quemadmodum etiam in præmiſſo Decreto legitur) uti, & gaudere poſſint; Si vero eoſdem in aliqua Latina Eccleſia, ſeu in domeſticis Latinorum Oratoriis, quæ forſan auctoritate Apoſtolica in hujuſmodi Latinorum privatis Domibus, cum licentia celebrari faciendi, quæ adhuc vigeat, erecta fuerint, Sacroſanctum Sacrificium offerre contigerit, illud vel ſuper Altari conſecrato, vel ſuper Lapidea pariter conſecrata Tabula, quæ etiam *Altare portatile* appellatur, non autem ſuper Antimenſiis hujuſmodi celebrare omnino debeant.

Volumus denique, ut præſentium Literarum exempla, etiam impreſſa, publici Notarii ſubſcriptione, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ Sigillo munita, eamdemque omnino, ac ipſæ præſentes, ubicumque opus fuerit, fidem, & auctoritatem obtineant.

Nulli ergo hominum liceat paginam hanc noſtræ Conceſſionis, Indulti, Statuti, Decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Domini MDCCLI. IV. Kalendas Aprilis, Pontificatus Noſtri Anno XI.

CA-

UAB Biblioteca de Ciències Socials
UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE BARCELONA BIBLIOTECA FACULTAD DE DERECHO

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

CAPUT XIII.

De Conceſſione Officii, & Miſſæ.

QUANQUAM ad Apoſtolicam Sedem vix evecti illud curandum nobis propoſueramus, ut e Breviario Romano errores omnes, ſi qui forte eſſent, expungerentur, pluresque doctiſſimos viros ſucceſſu temporis, ut in id operis incumberent, delegerimus; gravioribus tamen diſtenti curis rem, quam moliebamur, nondum conficere potuimus. Interea nullum pro univerſali Eccleſia Officium, aut Miſſam de novo concedendum eſſe duximus, etſi pluribus particularibus locis, prout rerum circumſtantiæ, ac populorum pietas poſtulabant, conceſſiones hujuſmodi non denegamus. Aliqua ex his decretis ſuperius, alia data occaſione, retulimus; nonnulla vero, quæ ex multis ſelegimus, ſervata temporis ratione, hic referemus.

Conceſſio novarum Lectionum, & Collectæ pro officio Sancti Braulionis a Benedicto XIV. facta Capitulo Cæſarauguſtano, totique Hiſpaniæ Nationi.

Venerabili Fratri Archiepiſcopo Cæſarauguſtano

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Pater, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

GRATÆ Nobis, ac jucundæ acciderunt literæ tuæ, 18. Superioris Februarii datæ; libenterque accepimus oblatam in illis occaſionem provehendi Dei gloriam in recolenda Sanctorum memoria, declarandique erga te, tuumque Capitulum animum noſtrum præcipuo aliquo paternæ caritatis documento. Adjunctas itaque tuis iiſdem literis lectiones Sancti Braulionis, in ſecundo nocturno legendas, ſedulo expendimus: Illaſque etſi probata, ac vetuſta ut plurimum fulciant monumenta, quæ peculiarem ea in re adhibitam diligentiam teſtantur; Nonnulla tamen deprehendimus, quæ utpote innixa recentium Scriptorum auctoritati, ſeveriori trutina digna cognovimus. In id operam, ſtudiumque noſtrum libenter contulimus: Ita tamen ſeveritatem ipſam examinis apte temperavimus, ut in iis rebus, quibus nec auctoritas, nec monumenta adverſantur, locum habeant æquiores illæ critices regulæ, quas Nos ipſi alias propoſuimus, & quas Te præ oculis habuiſſe tuis Nobis literis ſignificaſti. Hac porro diſcretione, ac lenitate judicii legimus in *Tertia lectione*, Sacras hujus Antiſtitis exuvias monitu S. Valerii fuiſſe primitus repertas: Itidem *in Secunda* legimus admirabile ſignum, quo ejus electio in Epiſcopum præmonſtrata fuit: ac demum alio loco legimus Sancto huic Præſuli attribui Canones Concilii Toletani; imo reſpectu eorumdem Canonum, cum opportune Nobis occurrerit Sancti Hidelphonſi teſtimonium, qui loquens de hoc Epiſcopo *cap.* 12. *de Vir Illuſtr.* hæc habet: *Clarus & iſte habitus Canonibus, & quibuſdam Opuſculis*: plane intelleximus, verba hujuſmodi referri oportere ad Canones Conciliares, cum nulli alii ſint; & gaviſi jure ſumus, hac noſtra interpretatione, rationi undequaque conſona validius firmari monumentum hiſtoriæ, grande decus Sancto Antiſtiti allaturum.

Duæ tamen res ſunt, a quibus palam diſſentimus. Prima eſt: Sanctum Iſidorum elegiſſe Sanctum Braulionem in creditæ ſibi Eccleſiæ Archidiaconum. Geminæ adhuc extant Epiſtolæ, quas Iſidorus ad Braulionem dedit Archidiaconi munus obeuntem. In prima licet inſcriptus ſit Titulus, *Chariſſime Fili*, titulus ſane amoris, & benevolentiæ, in illud tempus apte rejiciendus, quo Braulio ſub Iſidori diſciplina verſabatur; attamen in fine memoratæ Epiſtolæ unitur præmiſſo longe diſparitulus, nempe *Dilectiſſime mi Domine*, qui præfert notam quamdam obſequii, ac ſpecimen reverentiæ ab Epiſcopo ſubjecto ſibi Archidiacono ceteroquin non exhibendæ.

Altera vero Epiſtola nequidem *Filio* inſcribitur, *ſed in Chriſto Cariſſimo, & dilectiſſimo Fratri Braulioni Archidiacono*. Et quod magis mirere, ex utraque Epiſtola non obſcure conjicitur eundem Archidiaconum in diverſa prorſus Eccleſia reſediſſe. Id aſſequimur ex verbis in prima Epiſtola legendis: *Quia non valeo te perfrui oculis carnis, perfruar ſaltem alloquiis, ut ipſa mihi ſit conſolatio incolumem literis cognoſcere, quem cupio videre*: Comprobatur quoque idipſum ex vehementi deſiderio, quo tenebatur Iſidorus Archidiaconum alloquendi; habendique interdum in ſuo complexu, ut in alteris declaravit literis. Ipſa eſt enim ſecunda inter abſentes conſolatio, ut ſi non præſens, qui diligitur, pro eo literæ amplexentur ... *Inſpiret tibi Deus, ut merear adhuc in vita videre te; & quem mæſtificaſti abeundo, aliquando iterum lætifices te præſtando*. Id genus ſcribendi profecto ſuadet, abſentiam Archidiaconi non eſſe referendam voluntariæ delegationi factæ ab Iſidoro, a quo pro libito revocari potuiſſet; ſed eumdem Archidiaconum reſediſſe in altera Eccleſia, diverſa prorſus ab Hiſpalenſi, ex vi legis Canonicæ diſtincte Archidiaconis impoſitæ. Potiſſime vero, ut ea ferebant tempora, Archidiaconus fungebatur etiam munere Vicarii Epiſcopalis, ſibique impoſitam habebat *diſpenſationem totius cauſæ, & curæ Eccleſiaſticæ*, ut nos edocet Epiſtola Sancti Leonis Magni, ſcripta Imperatori Marciano. Hanc porro diſciplinam ſartam, tectamque viguiſſe tempore Sancti Iſidori, ipſius palam declarant literæ, ſcriptæ Ludifrido Epiſcopo Cordubenſi. Imo ſequentibus etiam ſeculis illa ſancte cuſtodita fuit, quemadmodum compertum Tibi eſſe non ambigimus ex hiſtoriæ Eccleſiaſticæ monumentis, ex Canoniſtarum ſcriptis, & demum ex ipſo decretalium volumine. Nobis potius arridet ſententia Bollandiſtarum, opinantium Archidiaconale officium Sancto Braulioni demandatum fuiſſe a Fratre ſuo Joanne Cæſarauguſtanæ itidem Sedis Antiſtite. Verum quanto afficimur deſiderio recenſendi hanc quoque honoris prærogativam inter alia iſtius Eccleſiæ decora; tanta retrahimur formidine rem afferendi, certis deſtitutam argumentis, & conjecturis ſolummodo innixam.

Sed majoris longe momenti, & ſeveriori ſubjiciendum examini illud eſt, quod legitur in *prima*, & denuo narratur in *ſecunda* lectione, Sanctum hunc Præſulem, conjunctis cum ſancto Iſidoro ſtudiis, plurimum laboraſſe in Hiſpaniis in revocanda Gothorum gente ab erroribus Arianæ Hæreſis, vel quia de hac hæreſi actum fuerit in Quarto Concilio Toletano, cui Iſidorus, & Braulio interfuere; vel quia idem Braulio in prima ex ſuis literis Iſidoro ſcriptis enixe petierit Acta Synodi ab ipſo Hiſpali coactæ, in qua convicta fuit hæretica Sintuarii pravitas. Huic, inquam, aſſerto graves ſeſe objiciunt difficultates.

Dubitari enim non poteſt, Gothos ab anno uſque 589. Arianam hæreſim ejuraſſe in tertio Concilio Toletano. Veritati conſonum videri poteſt, vigiles Hiſpaniarum Epiſcopos omnes cumulate impleviſſe paſtoralis Officii partes nunc docendo, nunc prædicando, in ſpirituale illius Gentis ſolatium, in unitatem Eccleſiæ recens traductæ. Aſſentiri tamen non poſſumus, quod poſt hanc ſolemnem converſionem, ac hæreſim ſemel ab univerſa gente ejuratam, peſtis illa nedum perſeveraverit, ſed luctuoſam adeo perniciem intulerit, ut ſolummodo in Quarto Concilio Toletano eam S. Braulio prorſus eliminaverit, quemadmodum nulla fretus

ADDICIONS

auctoritate, sed marte suo affirmat Truxillus in notis ad secundam lectionem: *Tunc penitus extirpavit hæresim Arianam, quæ per eam regionem grassabatur*: Hæc sane assertio turpem inureret maculam præclaro nomini eximii, ac pii Regis Recaredi, ac solemni illius professioni factæ in eodem Quarto Concilio Toletano. *Adest enim* (ita fidem suam Rex adstruit Concilio) *adest omnis gens Gothorum inclyta, quæ licet suorum prævitate Doctorum a Fide hactenus, vel unitate Ecclesiæ fuerit Catholicæ segregata, toto nunc tamen mecum assensu concordans, ejus Ecclesiæ communioni participatur, quæ diversarum gentium multitudinem materno sinu suscipit . . . Hæc enim Gothorum sola conversio ad cumulum nostræ mercedis accessit; quinimo & Suevorum gentis infinita multitudo, quam præsidio cælesti nostro regno subjecimus, alieno licet in hæresim deductam vitio, nostro tamen ad veritatis originem studio revocavimus*. Una itaque fuit animorum consensio in totius Hispaniæ populis ad rejiciendos errores; nec lutulentius desiderari potuit testimonium sinceræ fidei, qua Natio illa in sinum Ecclesiæ Matris confugit. Tunc hæresis Arianæ semina radicitus convelli visa sunt, nec in posterum hæc amplius cura anxios, sollicitosque detinuit Patres, una cum Braulione præsentes Quarto, Quinto, & Sexto Conciliis Nationalibus.

Præterea quarta Synodus convocata fuit ad consulendum tantummodo disciplinæ, ut liquet ex actis ejusdem: *Dum studio amoris Christi ex diligentia Religiosissimi Sisenardi Regis apud Toletanam Urbem convenissemus, ut ejus imperiis, atque justis communis a Nobis agitaretur quæstio de quibusdam Ecclesiæ disciplinis*. Ita finem, & mentem suam Patres declaravere; & in hunc quoque scopum collimarunt decreta successive ab iisdem Patribus prolata.

Nec ullum ingerere potest dubium Professio Fidei eidem quarto Concilio præmissa. Eam quippe præmisere Patres; non ad detergendam in populo Arianæ labis maculam, purgandamque gentem ab alicujus hæresis adhuc vigentis suspicione. Cum enim Synodus Generalis omnium Ecclesiarum Hispaniæ tunc celebraretur, consultissime observarunt pie institutum Œcumenicis Conciliis morem, quemadmodum explicarunt his verbis in fine exordii legendis: *Et quoniam generale Concilium agimus, oportet primo nostræ vocis sermonem de Deo esse, ut post professionem Fidei sequentia operis nostri vota, quasi supra fundamentum firmissimum, disponantur*. Idque facilius percipitur ex altera Synodo triennio post, nempe anno 636. celebrata. Quia particularis, non generalis fuit, & viginti duo solum convenerant Episcopi *apud Urbem Toletanam diversis ex provinciis Hispaniæ*; idcirco omissa fuit professio Fidei, cujus mos in Œcumenicis Conciliis tantum invaluerat.

Contra vero in sexto Concilio Toletano, quod instar *Quarti* fuit generale, iterata fuit professio Fidei non ad convellenda alicujus hæresis prava germina, sed ad servandam salutarem Generalium Conciliorum consuetudinem, quemadmodum Patres ante acta ipsius Concilii testati sunt. Præterea Professio Fidei, emissa in Quarto, & Sexto Concilio Toletano, nedum exhibet Fidem Nicænam contra Arrium, sed etiam Constantinopolitanam contra Macedonium, Ephesinam contra Nestorium, & demum Chalcedonensem contra Eutychetem. Ex quo conjicere jure debemus, Professionem illam tantum prodiisse ex generalium Conciliorum usu, non ex necessitate proterendæ alicujus hæresis, qua in Hispaniis populorum religio contaminaretur.

Minusque officit, quod in Synodo Hispalensi S. Isidorus rejecerit errores Sintuarii, Sanctusque Braulio petierit postmodum acta confutationis. Constat enim, Hæreticum Sintuarium non fuisse Asseclam Arrii, sed Eutychetis, & in numero illorum, qui Acephali nuncupabantur. Erat quoque Sintuarius alienigena, & ab Oriente, ubi ortum habuit, in Hispaniam trajecerat inscrutabili quodam Divinæ misericordiæ consilio, ut ibi cælesti afflatus aura ex errorum tenebris in lumen Catholicæ veritatis prosiliret, ut liquet ex actis dictæ Synodi *cap.* 12. Quare cum in Quarto, Quinto, & Sexto Toletano Concilio, quibus Sanctus Braulio interfuit, sollicitudo Patrum versata non fuerit in ulla hæresi profligandâ; sed summa rerum steterit in solius disciplinæ moderamine, ut clare demonstrant Acta Conciliaria a Fraternitate tua pro libito percurrenda: Tuto nemo poterit asserere, Sanctum Episcopum operam, & laborem suum impense contulisse ad perficiendam Gothorum conversionem, & ad hæresis Arianæ semina stirpius eradicanda.

Cum itaque res caligine antiquitatis offusa digna non sit, cui Apostolica accedat Auctoritas, vindicandæ, asserendæque veritatis semper studiosa; Cumque contra nullum inferri debeat dispendium fidei (quæcumque illa sit) Scriptorum id asserentium; quod certe contingeret, si præmissæ lectiones, expunctaque ab illis hac narratione, castigatiori prælo jussu nostro committerentur; Nos idcirco quamcumque vel odii, vel erroris occasionem refugientes, adductique desiderio declarandi aliquo paterni Amoris monumento voluntatem nostram erga Te, tuum Capitulum, & inclytam Nationem Hispanam de Religione egregie promeritam, novas lectiones, & consonam illis Collectam calamo nostro exaravimus, ac stylum adhibuimus, quo in aliis officiis Ecclesia utitur, ita tamen, ut Sancti Episcopi illustribus, ac præclare gestis nihil subtrahi laudis videatur. Dum itaque confidimus, libenti te animo hoc nostræ diligentiæ, & Amoris pignus excepturum, Fraternitati Tuæ Apostolicam Benedictionem impertimur.

IN FESTO S. BRAULIONIS EPISCOPI, ET CONFESSORIS.

In Secundo Nocturno.

Lectio IV.

BRaulius Episcopus Cæsaraugustanus, quanta futurus esset Sanctitate, & doctrina, egregium ab ineunte ætate specimen dedit: ab optimis enim Parentibus pie, & liberaliter institutus adeo in excolenda virtute brevi profecit, ut morum gravitate, & castimonia virum jam perfectum exhiberet. Literis vero informandus Sancto Isidoro Episcopo Hispalensi traditus, id primum est assecutus, ut ab eo carissimi Filii loco haberetur, ac tanti deinceps illum fecerit, ut libros ei suos ad emendandum, atque ordinandum commendaret. Aucta in dies Virtutis ejus opinione, ad Archidiaconatus gradum provectus est. Quod ille munus, uti Episcopi vices agentem decebat, strenue adeo, ac sapienter implevit, ut Sacerdotio dignus omnibus videretur.

Lectio V.

Itaque defuncto Joanne Fratre, qui ex Monachorum Patre Cæsaraugustæ factus Episcopus literis, ac pietate claruerat, mira totius Cleri, populique divinitus excitati consensione in ejus locum suffectus est. Primas inter suscepti ministerii curas servandæ, tuendæque Fidei, ac disciplinæ eximium fuit illi studium, & cura: Concilio Toletano quarto, a quo in posterum celebrandorum forma constituta est, inter illustriores Patres adfuit una cum Isidoro Magistro olim suo egregie adlaborans, cui deinde superstes in Toletano quinto, & sexto præ ceteris Patrum fuisse, digniorque est habitus, cui Actionum, & Canonum digerendorum cura mandaretur. Quare cum aliis operibus, tum sacris Canonibus clarus a Sancto Idelphonso celebratus est.

Lectio VI.

Ecclesiæ vero suæ non minus exemplo profuit, quam doctrina: fuit nempe severus exactor, & corpus jugi maceratione subegit, & a vitiis animum prorsus continuit, elatione præsertim, quam tanta humilitate fregit, ut cum summa virtutum laude apud omnes clareret, bellorum tamen, & famis, & pestilentiæ, aliasque suorum temporum calamitates veluti pœnas sibi omnium nequissimo debitas profiteretur: inter gravissimas curas, & angustias semper invictus, numquam a Divini Verbi prædicatione, a labore numquam cessavit. Difficillimis quoque temporibus vetus templum Sanctorum olim Martyrum nuncupatum a fundamentis restituit. Tandem senio confectus, & magnis in Ecclesiam meritis plenus migravit in Cælum, cum sedisset annos fere viginti. Ejus corpus post sexcentos ab obitu annos, Sancto Valerio Episcopo indicante repertum in Basilica Sanctæ Mariæ, quam de columna vocant, ad Aram maximam translatum magna populi religione servatur, & colitur.

Oratio.

ECclesiam tuam, Domine, perpetuis tuere præsidiis, quam Beati Braulii Confessoris tui, atque Pontificis munire voluisti zelo, eruditione, & exemplis. Per Dominum &c.

Con-

Concessio recitandi Officium, & Missam de S. Joanne Damasceno sub ritu duplici minori die 11. Maji pro omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus Portugalliæ Regi etiam extra Lusitaniam subjectis.

Die 11. Maji.

IN FESTO S. JOANNIS DAMASCENI CONFESSORIS.

Oratio.

DEus, qui, restituta B. Joanni Confessori tuo mirabiliter dextera, Imaginum Sacrarum cultum in Ecclesia conservasti; ejus meritis, & precibus indulge, ut quorum Imagines in Terris veneramur, eorum aspectu dignemur in Cælis. Per Dominum &c.

IN II. NOCTURNO.

Lectio IV.

JOannes Damasci (unde illi cognomen Damasceni factum) nobili genere natus, patrem habuit Christi fide, ac piis moribus illustrem, neque Christianis modo, in quos e captivitate redimendos, alendosque largas opes conferebat; verum ipsis etiam Saracenis jam tum Damascum obtinentibus (apud quos publicis negotiis tota ditione administrandis præerat) carissimum. Eumdem, quem patrem, puer animam fortitus bonam aliquot jam annis habebat & Magistrum; cum a Saracenis piraticam agentibus Damascum captivus inter alios Cosmas Monachus defertur, vir humanis, divinisque literis doctissimus. Huic e barbarorum vinculis erepto bonis artibus, ac moribus instituendus adolescens traditur; qui, ut vivido erat ingenio, doctrinæque omnis capaci æque, ac tenaci, brevi sic omnia perdidicit, ut magister, nihil ultra jam habens quod doceret, missione, seu laboris præmio, impetrata, solutus, ac liber ad Lauram S. Sabbæ convolarit illuc & ipsum deinde Discipulum expectans.

Lectio V.

INterim pater Joannis moritur, relictumque filium patre ipso meliorem videns Saracenorum Princeps, invitum licet, ejus præfectura, mox & primi Consiliarii dignitate ornat. Quo tempore, cum Isauricus in sacras Imagines, earumque cultores impie sæviret, ejus furorem nequaquam timuit Joannes, sed calamo, velut ense, pugnans, hæresi late grassanti se fortiter opposuit. Quod ubi Leo deprehendit, dolo, cum vi non posset, agendum ratus, eum apud Saracenos insimulat, quasi de prodenda Damasco secum per litteras, utique confictas, agitantem; Quo factum, ut dextera illi manus barbari Principis jussu amputaretur. Affuit tamen prompta innocentiæ vindex Deipara Virgo; ante cujus Imaginem dum suam, ejusque causam non tam vocibus, quam lacrymis ageret, Joannes obdormiscens, ab ea sibi visus est de manu, ad pie pro Sacris Imaginibus decertandum, reddita moneri. Quam cum evigilans, non alio quam stillantis cruoris glutine, suo iterum conjunctam brachio conspexisset, servis manumissis, & quibus affluebat opibus in pauperes large distributis; pauper ipse, ac solus Hierosolymam ad loca Christi vestigiis consecrata pie veneranda peregrinatus, inde in Lauram secessit cum Cosma magistro suo vitam illic monasticam acturus.

Lectio VI.

IN eo Monasterio, cum tanti Discipuli magister esse doctissimus quisque senum recusaret, unus quidam aliis simplicior, sed & austerior, curam, quam illi defugerant, suscepit; sub cujus disciplina Joannes, cæca præsertim obedientia, magnanimaque sui abjectione, eo Christianæ virtutis, ac sapientiæ progressus est, ut ab eo, qui præciperet, numquam causas quæsierit præcepti quantumvis ardui, aut insoliti; abjectiora domi munia sibi semper concupierit; foris autem aliquando vili centone indutus sportas, quas texuerat, humeris impositas, Damascum, ubi antea vicem Principis egisset, attulerit, duplo plus solito (sic enim senior jusserat) vendendas; vulgi forensis risus, ac ludibria large sibi scilicet empturus. Donec, magistro a Deipara per visum admonito, jussus est sapiens scientiam suam non amplius abscondere; sed tamquam imbres eloquia mittere sapientiæ: quod ille scriptis deinceps libris luculenter fecit; magno sane fidei Orthodoxæ bono, hæresis autem damno, ac dolore. Quo velut aculeo compuncti Principes Iconomachi, varie relegatum, aut carceribus inclusum afflixere. Sed Copronymus etiam clavium Ecclesiæ potestatem stolide sibi arrogans, quotannis in absentem anathema, brutum veluti fulmen, jacere non dubitavit. Ille autem a Patriarcha Hierosolymitano Presbyter rite ordinatus, bonum ubique certamen certans, bonamque semper confessus confessionem, in bona etiam senectute mortuus est: vir plane divinus, Deoque plenus a S. Stephano juniore Monacho, & martyre merito appellatus.

IN III. NOCTURNO.

Lectio Sancti Evangelii secundum Lucam. 6. 6.

IN illo tempore factum est & in alio Sabbato, ut intraret Jesus in Synagogam, ut doceret; & erat ibi homo, & manus ejus dextera erat arida. Et reliqua.

Homilia S. Petri Chrysologi Episcopi. *Serm.* 32.

Lectio VII.

IN hoc homine omnium hominum imago figuratur, in hoc geritur cura cunctorum, in hoc universorum sanitas diu exspectata reparatur. Aruerat enim manus hominis magis stupore Fidei, quam siccitate nervorum, plus culpa conscientiæ, quam debilitate carnali. Antiqua nimis ista erat, & quæ in ipso mundi principio contigerat ægritudo: nec arte hominis, aut beneficio poterat hæc curari, quæ Dei fuerat indignatione contracta; tetigerat vetita, inconcessa præsumpserat, cum se ad arborem scindi bonum, malumque porrexerat, auctore indigebat, non qui malagma imponeret, sed qui posset illatam relaxare sententiam, & ignoscendo resolvere, quod religaverat indignando.

Lectio VIII.

IN hoc homine nostræ tantum geritur umbra sanitatis; perfecta autem salus nobis reservatur in Christo: quia tunc ariditas nostræ manus miseranda dissolvitur, cum cruore perfunditur Dominicæ passionis, cum in illo vitali ligno crucis extenditur, cum carpit fructuosam de dolore virtutem, cum totam arborem salutis amplectitur, cum clavis Domini corpus affligitur, quo nunquam ad arborem concupiscentiæ, & aridæ redeat voluptatis. Et ait homini habenti manum aridam: Surge in medium; professor debilitatis propriæ, supernæ pietatis exactor, testis divinæ virtutis, Judaicæ incredulitatis assertor surge in medium: ut quos non compungit virtus tanta signorum, quos non opera tantæ salutis inclinant; vel debilitatis tantæ miseratio constringat, & mitiget.

Lectio IX.

DIxit homini: Extende manum tuam, & extendit, & restituta est manus illius. Extende manum tuam: jussione solvitur, quæ fuerat jussione convicta. Extende manum tuam. Agnovit pœna judicem, opus Deum, indulgentia prodidit conditorem. Orate Fratres, ut sola Synagoga tali debilitate fuscetur, nec sit in Ecclesia, cujus manum arefaciat cupiditas, contrahat avaritia, rapina debilitet, tenacitas ægrotam constringat; sed si acciderit id ipsum, audiat Dominum, & cito eam in opere pietatis extendat, relaxet, & in misericordia, in eleemosynis porrigat: Sanari nescit, qui nescit pauperi fœnerari.

Die 11. Maji.

IN FESTO S. JOANNIS DAMASCENI CONFESSORIS.

Introitus. Psalm. 72. 24.

TEnuisti manum dexteram meam, & in voluntate tua deduxisti me, & cum gloria suscepisti me. Alleluja. *Psalm. id.* Quam bonus Israel Deus * his, qui recto sunt corde. Gloria. Tenuisti.

Oratio.

DEus, qui, restituta B. Joanni Confessori tuo mirabiliter dextera, Sacrarum Imaginum cultum in Ecclesia conservasti; ejus meritis, & precibus indulge, ut quorum Imagines colimus in terris, eorum aspectu dignemur in cælis. Per Dominum nostrum.

Lectio Libri Sapientiæ. 10. 10.

JUstum deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi regnum Dei, & dedit illi scientiam Sanctorum, honestavit illum in laboribus, & complevit labores illius. In fraude circumvenientium illum astitit illi, & honestum fecit illum. Custodivit illum ab inimicis, & a seductoribus tutavit illum, & certamen forte dedit illi, ut vinceret, & sciret, quoniam omnium potentior est sapientia. Hæc venditum justum non dereliquit, sed a peccatoribus liberavit eum, descenditque cum illo in foveam, & in vinculis non dereliquit illum, donec afferret illi sceptrum regni, & potentiam adversus eos, qui eum deprimebant, & mendaces ostendit, qui maculaverunt illum, & dedit illi claritatem æternam. Hæc populum justum, & semen sine querela liberavit a nationibus, quæ illum deprimebant. Intravit in animam servi Dei, & stetit contra reges horrendos in portentis, & signis. Et reddidit justis mercedem laborum suorum.

Alleluja, Alleluja. 1. *Reg.* 25. Dominus salvavit manum tuam tibi; quia prælia Domini tu præliaris, alleluja.

℣. *Psal.* 143. Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum. Alleluja.

Si Festum transferatur post Pentecosten.

Graduale. Psalm. 17. 33. Deus, Deus, qui præcinxisti me virtute, & posuisti immaculatam vitam meam.

℣. Qui doces manus meas ad prælium: & posuisti ut arcum æreum brachia mea, & dedisti mihi protectionem salutis tuæ, & dextera tua suscepit me, alleluja, alleluja.

℣. Persequar inimicos meos, & comprehendam illos: confringam illos, nec poterunt stare; cadent subtus pedes meos. Alleluja.

Sequentia S. Evangelii secundum Lucam. 6. 6.

IN illo tempore factum est & in alio Sabbato, ut intraret Jesus in Synagogam, & doceret. Et erat ibi ho-

mo

mo, & manus ejus dextera erat arida. Observabant autem Scribæ, & Pharisæi, si in Sabbato curaret, ut invenirent, unde accusarent eum. Ipse vero sciebat cogitationes eorum. Et ait ad illos Jesus: Interrogo vos, si licet Sabbatis bene facere, an male? animam salvam facere, an perdere? Et circumspectis omnibus, dixit homini: Extende manum tuam. Et extendit, & restituta est manus ejus, ipsi autem repleti sunt insipientia, & colloquebantur ad invicem, quidnam facerent Jesu.

Offertorium. Job 14. 7. Lignum habet spem: si præcisum fuerit, rursum virescit, & rami ejus pullulant. Alleluja.

Secreta.

UT quæ tibi, Domine, offerimus dona, tuo sint digna conspectu, B. Joannis, & Sanctorum, quos ejus opera expositos in templis colimus, pia suffragatio conspiret. Per Dominum.

Communio. Psalm. 36. 17.

BRachia peccatorum conterentur, confirmat autem justos Dominus. Alleluja.

Postcommunio.

SUmpta nos, quæsumus, Domine, dona cælestibus armis tueantur, & B. J. Patrocinia circumdent Sanctorum unanimi suffragio cumulata, quorum Imagines evicit in Ecclesia venerandas. Per Dominum.

DECRETUM.

PORTUGALLIEN.

SUprascriptum *Officium proprium cum Missa de S. Joanne Damasceno Confessore Sanctissimus Dom. Noster BENEDICTUS Papa XIV. ad pias preces Serenissimi Domini Joannis V. Regis Portugalliæ, ubi magna erga eumdem Sanctum viget populi devotio, approbavit, & ab omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus eidem Regi etiam extra Lusitaniam subjectis, qui ad horas Canonicas tenentur, quotannis die* 11. *Maji (cum sexta ejusdem mensis, qua in Romano Martyrologio notatur, aliæque dies subsequentes aliis festis impediantur) sub ritu duplici minori recitari benigne concessit. Hac die* 11. *Septembris* 1742.

F. J. A. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco ✠ Sigilli.

T. *Patriarcha Hierosolymitanus Secretarius.*

Concessio Officii S. Barbaræ V. & M. sub Ritu duplici I. Classis pro Monialibus S. Joannis Torcellanæ Diœcesis.

Dilectis in Christo Filiabus Abbatissæ, & Monialibus Monasterii S. Joannis Apostoli, & Evangelistæ Torcellanæ Civitatis, vel Diœcesis Ordinis S. Benedicti.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilectæ in Christo Filiæ salutem.

SUpplicem libellum, quem dudum Dilectus Filius Hieronymus Lombardus Presbyter Societatis Jesu Nobis vestro nomine porrexit, ea paterna benignitate excepimus, quæ & vestris religiosis virtutibus, & nostris erga vos Pontificiis Studiis responderet. In ipso autem demissæ preces continebantur, ut nimirum, quoniam Sacra pignora Sanctæ Barbaræ Virginis, ac Martyris Constantinopoli olim translata in Monasterii vestri Ecclesia fuisse reposita, & adhuc requiescere tradiderunt graves rerum Venetarum Historici, atque eam præcipuam Patronam colitis, & veneramini, Officium proprium, ut dicitur, ejusdem Sanctæ Barbaræ vobis recitandum Apostolica Auctoritate indulgeremus. Nos autem perspectum habentes, quibus Acta ejusdem Sanctæ Virginis, & Martyris obnoxia difficultatibus reperiantur, per Nos ipsi, ut vestris piis votis obsecundaremus, illa expendimus, atque ex Lectionibus, quæ in aliquibus Ecclesiis recitantur, eas tandem delegimus, quæ Capitulo, & Canonicis Patriarchalis Basilicæ nostræ Lateranensis multis ab hinc annis, a Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum maturo examine comprobatæ quotannis usui sunt. Probe vero edocti Monasticum Institutum vestrum, tribus illis pro secundo Nocturno Lectionibus laudatæ Basilicæ Lateranensis quartam addidimus, quæ Octava in Ordine Divini Officii, Translationem Corporis ipsius Sanctæ Barbaræ Dioscori filiæ ad vestram Sancti Joannis Apostoli, & Evangelistæ Ecclesiam complectitur. Porro multa sunt gravium Auctorum, ut præfati sumus, testimonia, quæ nos ad Octavam hanc Lectionem exponentem historiam Translationis hujusmodi adornandam adduxerunt. In primis Fantinus Dandalus Episcopus Patavinus, Andreas Dandalus in Manuscripto Chronico, atque etiam judicium hac super re a b. m. Joanne Baptista Augucchia meritissimo nostro Bononiensi Cive interpositum, dum Venetiis Apostolicum Nuntium ageret, præter cetera quoque documenta in Historia tiæ Translationis Corporis Sanctæ Barbaræ primum Nicomedia Constantinopolim, deinde hinc Venetias ad Ducalem Ecclesiam, tum tandem ad memoratam Ecclesiam vestram comprehensa a Fortunato Olmo Veneto Abbate Sanctæ Mariæ de Pero, ac Monacho S. Georgii Majoris, quæ omnia perlegimus. Propriam itidem Orationem in nonnullis locis recitari solitam adjecimus, in qua quidem pia admodum explicatur celebris traditio de præstantissimo patrocinio, ac præsidio, quod ipsa Virgo, ac Martyr pro Christifidelibus suo cultui mancipatis suscipit, & potissimum affert, ne viam universæ carnis sine ultimis Sanctæ Ecclesiæ Sacramentis, ac præsertim Sacrosancti Corporis Jesu Christi Viatico ingrediantur. Officium sane hujusmodi est tenoris, qui sequitur.

Die 4. *Decembris.*

OFFICIUM IN FESTO S. BARBARÆ VIRG. ET MARTYR.

Duplex I. Classis.

Pro monialibus Monasterii Sancti Joannis Evangelistæ Torcellanæ Diœcesis.

Oratio.

INtercessio, quæsumus Domine, Beatæ Barbaræ Virginis, & Martyris tuæ ab omni Nos adversitate protegat, ut per ejus interventum gloriosissimum Sacrosancti Corporis, & Sanguinis Domini Nostri Jesu Christi Sacramentum ante diem exitus nostri per veram pœnitentiam, & puram confessionem percipere mereamur. Qui tecum vivit, & regnat.

Lectio V.

BArbara Virgo Nicomediensis Dioscoris nobilis, sed superstitioni hominis filia, per ea quæ visibilia facta sunt, ad invisibilia, divina opitulante gratia, facile pervenit. Quapropter soli Deo, rebusque *Divinis* vacare cœpit. Eam Pater utpote forma venustiori nitentem a quocumque virorum occursu tutari cupiens, turri inclusit, ubi pia Virgo meditationibus, & precibus addicta soli Deo, quem sibi in sponsum delegerat, placere studebat. Oblata a Patre pluries Nobilium connubia fortiter sprevit; Pater vero per sui absentiam filiæ animum posse facilius emolliri confidens, jussit primo balneum extrui, ne quid ei deesset ad commoditatem, deinde peregre in exteras regiones profectus est.

℟. Propter veritatem.

Lectio VI.

ABsente patre, jussit Barbara duabus fenestris, quæ in turri erant, tertiam addi in honorem Divinæ Trinitatis, labiumque balnei Sacrosanctæ Crucis signo muniri; quod ubi rediens Dioscorus insperit, audita novitatis causa, adeo in filiam exarduit, ut stricto ense eam appetens, parum abfuerit, quin eam dire confoderet: sed præsto adfuit Deus: fugienti Barbaræ faxum ingens se patefaciens, viam aperuit, per quam montis fastigium petere, & in specu latere potuit; sed paulo post, cum a nequissimo Genitore reperta fuisset, ejus latera pedibus, dorsumque pugnis immaniter percussit, & crinibus per loca aspera, difficilesque vias raptatam Marciano Præsidi puniendam tradidit.

℟. Dilexisti justitiam.

Lectio VII.

ITaque ab ipso omnibus modis, sed incassum tentata, nudam nervis cædi, & inflicta vulnera testulis confricari, deinde in carcerem trahi præcipit; ubi immensa luce circumdatus ei Christus apparens, mirifice confortatam in passionum tolerantia confirmavit; quod animadvertens Juliana Matrona ad Fidem conversa, ejusdem palmæ particeps effecta est. Barbaræ demum ferreis unguibus membra laniantur, facibus latera incenduntur, & malleolis caput contunditur; quibus in cruciatibus confortem solabatur, & hortabatur, ut ad finem usque constanter certaret. Præcisis tandem utrique uberibus, nudæ per loca publica tractæ, capite plectuntur, filiæque cervicem ipse scelestissimus Pater humanitatis expers propriis manibus amputavit; cujus fera crudelitas non diu inulta remansit; nam statim eo ipso in loco fulmine percussus interiit.

℟. Afferentur Regi.

Lectio VIII.

COrpus hujus Beatissimæ Virginis Justinus Imperator Nicomedia auferens, Constantinopolim primum transportavit. Illud idem, cum progressu temporis ab Imperatoribus Constantino, & Basilio impetrassent Veneti, Constantinopoli deductum in Sancti Marci Basilica fuit deinde solemniter collocatum. Postremo, & ultimo supplicantibus Torcellano Episcopo, ejusque Sorore Abbatissa, ad Ecclesiam Monialium Sancti Joannis Evangelistæ Torcellanæ Diœcesis anno salutis millesimo nono defertur, ubi & honorifice conditum, perpetuo cultu ad præsens usque tempus summopere veneratur.

Præinsertum itaque Officium nempe Orationem, ac quatuor Lectiones pro secundo Nocturno, ut quotannis juxta Monasticum vestrum institutum die quarta Mensis Decembris natali Sanctæ Barbaræ Virginis, & Martyris a Vobis, aliisque Ecclesiæ vestræ addictis, & ad horas Canonicas obligatis sub ritu Duplici Primæ Classis in perpetuum recitari possit, tenore præsertium Apostolica Auctoritate,

UAB Biblioteca de Ciències Socials

quibuscumque in contrarium non obstantibus, extendimus, concedimus, & indulgemus. Ceterum fore in Domino confidentes, ut Apostolica hæc nostra erga vos, Dilectæ in Christo Filiæ, indulgentia ad majorem Religiosarum virtutum profectum conducat, Apostolicam Benedictionem cælestis præsidii auspicem Vobis peramanter impertimur.

Datum Romæ &c. Die 7. Novembris 1748. &c.

Concessio Officii, & Missæ Sanctorum quinque Martyrum Marochiensium, nempe

BERARDI, PETRI, ACCURSII, ADJUTI, atque OTHONIS

Sub Ritu Duplici Primæ Classis pro omnibus Regnis, & Dominiis

REGIS LUSITANIÆ.

Die XVI. *Januarii in Festo SS. Berardi, Petri, Accursii, Adjuti, atque Othonis Ordinis Seraphici Protomartyrum.*

Introitus. *Psal.* 33.

MUltæ tribulationes justorum, & de his omnibus liberavit eos Dominus: Dominus custodit omnia ossa eorum: unum ex his non conteretur.

Psal. ibid. Benedicam Dominum in omni tempore; semper laus ejus in ore meo.

℣. Gloria Patri &c.

Oratio.

DEus, qui Sanctorum Martyrum tuorum Berardi, Petri, Accursii, Adjuti, atque Othonis glorioso certamine Ordinis Minorum initia consecrasti: concede nobis famulis tuis: ut quorum lætamur triumphis eorum virtutes imitemur. Per Dominum.

Lectio Epistolæ B. Pauli Apostoli ad Corinthios. 1. *Cor.* 4.

FRatres, Spectaculum facti sumus mundo, & Angelis, & hominibus. Nos stulti propter Christum, vos autem prudentes in Christo; nos infirmi, vos autem fortes: vos nobiles, nos autem ignobiles: usque in hanc horam & esurimus, & sitimus, & nudi sumus, & laboramus operantes manibus nostris: maledicimur, & benedicimus: persecutionem patimur, & sustinemus: blasphemamur, & obsecramus: tamquam purgamenta hujus mundi facti sumus, omnium peripsema usque adhuc. Non ut confundam vos hæc scribo, sed ut filios meos carissimos moneo in Christo Jesu Domino nostro.

Graduale Psal. 78. Vindica Domine sanguinem Sanctorum tuorum, qui effusus est.

℣. Posuerunt morticina servorum tuorum, Domine, escas volatilibus cæli: carnes sanctorum tuorum bestiis terræ. Alleluja, alleluja.

℣. Hæc est vera fraternitas, quæ vicit mundi crimina: Christum secuta est, inclyta tenens regna cælestia. Alleluja.

Post septuagesimam, omisso Alleluja, *& versu sequenti, dicitur Tractus.*

Psal. 25. Qui seminant in lacrymis, in gaudio metent. ℣. Euntes ibant, & flebant mittentes semina sua. ℣. Venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.

Sequentia S. Evangelii secundum Matthæum. *Matth.* 10.

IN illo tempore Dixit Jesus discipulis suis: Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ. Cavete autem ab hominibus. Tradent enim vos in conciliis, & in synagogis suis flagellabunt vos: & ad præsides, & reges ducemini propter me, in testimonium illis, & gentibus: cum autem tradent vos, nolite cogitare quomodo, aut quid loquamini: dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini. Non enim vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis. Tradet autem frater fratrem in mortem, & pater filium, & insurgent filii in parentes, & morte eos afficient: & eritis odio omnibus propter nomen meum: qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Credo.

Offertorium. Sap. 3. Justorum animæ in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum malitiæ: visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace, alleluja.

Secreta.

PRo pretiosa, Domine, tuorum morte Sanctorum sacrificium istud offerimus: quo opem tuam nostris temporibus clementer impendas, & gratiam nobis veræ devotionis exhibeas. Per Dominum.

Communio. Lucæ 12. Dico autem vobis amicis meis: Ne terreamini ab his, qui vos persequuntur.

Postcommunio.

CÆlestia, Domine, dona, quæ sumpsimus, vitam nobis tribuant sempiternam: quam cum beatorum martyrum tuorum Berardi, Petri, Accursii, Adjuti, atque Othonis gloriosis meritis imploramus. Per Dominum.

OFFICIUM.

Omnia de communi plurimorum Martyrum præter Orationem, & lectiones, quæ sequuntur.

IN PRIMO NOCTURNO.

De libro Ecclesiastici.

Lectio I.

IN dolore sustine, & in humilitate tua patientiam habe: quoniam in igne probatur aurum, & argentum, homines vero receptibiles in camino humiliationis. Crede Deo, & recuperabit te: & dirige viam tuam, & spera in illum. Serva timorem illius, & in illo veterasce. Metuentes Dominum sustinete misericordiam ejus: & non deflectatis ab illo, ne cadatis. Qui timetis Dominum, credite illi; & non evacuabitur merces vestra.

Lectio II.

QUi timetis Dominum, sperate in illum: & in oblectationem veniet vobis misericordia. Qui timetis Dominum, diligite illum, & illuminabuntur corda vestra. Respicite filii nationes hominum: & scitote, quia nullus speravit in domino, & confusus est. Quis enim permansit in mandatis ejus, & derelictus est? Aut quis invocavit eum, & despexit illum? Quoniam pius, & misericors est Deus, & remittet in die tribulationis peccata: & protector est omnibus exquirentibus se in veritate.

Lectio III.

QUi timent Dominum, non erunt incredibiles verbo illius: & qui diligunt illum, conservabunt viam illius. Qui timent Dominum, inquirent, quæ beneplacita sunt ei: & qui diligunt eum, replebuntur lege ipsius. Qui timent Dominum, præparabunt corda sua, & in conspectu illius sanctificabunt animas suas. Qui timent Dominum custodient mandata illius, & patientiam habebunt usque ad inspectionem illius.

IN II. NOCTURNO.

Lectio IV.

OTho, Berardus, Petrus, Accursius, & Adjutus Christi Fidem, quam verbo prædicaverant, sanguine confirmarunt. A. S. Francisco, cujus Disciplinæ Alumni erant, delecti, quos ad id munus in Africam mitteret, adeo ipsius cohortationibus, & apud Deum precibus confirmati sunt, ut nihil tam optarent, quam pro barbarorum salute vitam profundere. Nudis igitur pedibus, & in summa omnium rerum inopia proficiscuntur in Hispaniam, ubi cum propter vitæ, morumque sanctitatem Christifidelibus admirationi fuissent, & exemplo, Hispalim veniunt, & Mesquitam ingressi, Mauros ad veram fidem hortari summo studio cœperunt; at inde rejecti, & colaphis, fustibusque contusi Regem adeunt, qui quod Mahumetanam impietatem coram se libere detestarentur, iratus, capite plecti eos imperat: verum exoratus filii precibus, ne innocentes homines supplicio afficeret, commutata sententia turri includit, e cujus fastigio cum Christi fidem populo prædicarent, Urbe excedere jubentur, & Marochium proficisci.

Lectio V.

MAri transmisso, maximisque in eo itinere exhaustis laboribus, paulo post, quam Marochium venerunt, fidei causa in vincula conjecti sunt, a qua cum nullis nec blanditiis, nec minis deduci potuissent, super solum aspersis testis stratum nudi projiciuntur, totaque nocte flagris cæsi ita sunt, ut viscera pene diffluerent: quo in cruciatu una fuit hæc omnium vox: nunquam secum tam præclare actum esse, quam eo noctis tempore. Postero die cum ad Regem Miramolinum vincti ducerentur, quidam autem ex proceribus obviam eis factus, ut a Christo deficerent, suadere non desisteret, Otho in Maurorum sectam invectus graviter est; ob id vero alapa percussus, alteram statim maxillam Saraceno obtulit Deum precatus, ut eidem ignosceret. Tum ille exardescens ad Regem introduci eos jussit, dignos clamans, de quorum insania Rex ipse supplicium sua manu sumeret.

Lectio VI.

COram adductos a Christiana Religione magnis præmiis avertere Miramolinus aggreditur; verum cum nec blanditiis, nec minis quicquam proficeret, in furorem actus stricto gladio omnes obtruncat. Martyrii palmam adepti sunt decimo septimo Kalendas Februarias anno Domini millesimo ducentesimo vigesimo. Eorum corpora a nequissima multitudine tunibus tracta extra muros in ignem conjiciuntur, quibus cum ignis parceret, Christiani vero, qui aderant, Deum ob id summis laudibus extollerent, Saraceni lapides in eos jaciunt; Martyrum corpora circa muros, & per vicos iterum raptant, & dilacerant, quorum sparsa membra clam a Christianis collecta, partim in privatis ædibus servata sunt, partim sepulturæ mandata, pleraque in Lusitaniam delata Conimbricæ in Cœnobio S. Crucis honorifice condita, ubi magno populi concursu ad hoc usque tempus coluntur. Horum Martyrum memoria meritis, & miraculis illustrium, ut eo die, quo passi sunt, ritu solemni recoleretur ab universo Seraphico Ordine, Sixtus IV., ab aliis præterea diversis in locis alii Summi Pontifices indulserunt, tandem postulante JOANNE V. Lusita-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ſitaniæ, & Algarbiorum Rege, eorumdem Beatorum Martyrum eximio cultore, ut in omnibus ejus Dominiis ritu duplici primæ Claſſis celebraretur, BENEDICTUS Decimus Quartus Pontifex Maximus benigne conceſſit.

Lectio VII.

IN III. NOCTURNO.

Lectio Sancti Evangelii ſecundum Matthæum. *Cap.* 10.

IN illo tempore Dixit Jeſus Diſcipulis ſuis: ecce ego mitto vos, ſicut oves in medio luporum. Eſtote ergo prudentes, ſicut ſerpentes, & ſimplices, ſicut columbæ, & reliqua.

Homilia Sancti Auguſtini Epiſcopi. *De verb. Evang. Matth.* 10.

AUdiſtis, fratres, cum ſanctum Evangelium legeretur, quemadmodum Dominus noſter Jeſus Chriſtus diſciplina ſua Martyres ſuos corroboraverit, dicens: Ecce ego mitto vos, ſicut oves in medio luporum. Conſiderate, fratres mei, quid faciat. Si unus lupus inter multas oves veniat, quantacumque ſint ovium millia, uno lupo in medio turbabuntur; & ſi non omnes laniantur, omnes tamen terrentur. Qualis ergo erat iſta ratio, quale conſilium, qualis poteſtas nec lupum ad oves admittere, ſed in lupos oves mittere? Mitto, inquit, vos, ſicut oves in medio luporum: non ad limites luporum, ſed in medio luporum. Erat ergo luporum agmen, oves paucæ.

Lectio VIII.

AUdiamus ergo, quid monuit. Eſtote, inquit, prudentes ſicut ſerpentes, & ſimplices ſicut columbæ. Si jam ſimplicitas columbarum indicta eſt nobis, aſtutia ſerpentis quid facit in columbæ ſimplicitate? Amo in columba, quod fel non habet: timeo in ſerpente, quod venenum habet. Noli ex omni parte horrere ſerpentem: habet, quod oderis, habet, quod imiteris. Serpens enim, cum fuerit ſenectute prægravatus, & ſenſerit pondus vetuſtatis, coarctat ſe per cavernam, & deponit tunicam veterem, ut novus exiliat. Imitare illum, Chriſtiane, qui audis Chriſtum dicentem: Intrate per anguſtam portam. Et Paulus Apoſtolus tibi dicit: Exuite vos veterem hominem cum actibus ſuis, & induite novum. Habes ergo, quod imiteris in ſerpente.

Lectio IX.

JAm vero quid opus eſt commendare multis verbis ſimplicitatem columbarum? Cavenda enim erant venena ſerpentis; ibi imitatio periclitabatur, ibi erat, quod timeretur: columbam vero ſecutus imitare. Attende columbas in ſocietate gaudere: ubique ſimul volant, ſimul paſcuntur, communione gaudent, caritatem ſervant. Columba amat & quando rixatur: lupus odit & quando blanditur. Columbarum ergo ſimplicitatem habentes, & aſtutiam ſerpentum, ſolemnia Martyrum celebrate in ſobrietate mentis: Deo laudes dicite: ipſe eſt enim Dominus Deus noſter, qui martyrum Deus: ipſe coronator noſter. Si bene luctati fuerimus, coronamur ab eo, qui coronavit eos, quos imitari concupiſcimus.

DECRETUM.

Portugalliæ, & Algarbiorum.

AD preces JOANNIS V. Portugalliæ, & Algarbiorum Regis (ergo Beatos Martyres Marochienſes BERARDUM, PETRUM, ACCURSIUM, ADJUTUM, & OTHONEM, Seraphici ordinis Protomartyres, devotionis ſuæ perenne monumentum ſuis Subditis relicturi) ſupraſcriptas Lectiones, tam proprias Secundi Nocturni a SANCTITATE SUA reviſas, & correctas, quam primi, & tertii Nocturni, die decima ſexta Januarii in omnibus prædicti Regis dominiis ſub ritu duplici primæ claſſis in poſterum recitari, ac Miſſam celebrari poſſe SANCTITAS SUA benigne indulſit, atque conceſſit. Die 8. Octobris 1748.

D. F. Card. Tamburrinus Præf.

Loco ✠ Sigilli

T. Patriarcha Hieroſolymitanus Secretarius.

Conceſſio Officii, & Miſſæ S. Theotonii Confeſſoris ſub ritu duplicis Majoris pro omnibus Regnis, & dominiis Regis Luſitaniæ.

Die XVIII. Februarii.

IN FESTO S. THEOTONII CONFESSORIS.

Duplex Majus.

AD VESPERAS.

Antiph. Introibo, *cum reliquis de Laud.*
Pſalm. Dixit Dominus, *cum reliq. de Dominica, & loco ultimi,*
Pſalm. Laudate Dominum omnes gentes.
Alia & Decr. Canon.

Capitulum.

MAgnificavit eum in timore inimicorum, & in verbis ſuis monſtra placavit; glorificavit illum in conſpectu Regum, & juſſit illi coram populo ſuo, & oſtendit illi gloriam ſuam.

Hymnus.

PAtrem canamus inclytum,
Qui dum juventa floruit,
Juvit ſodales plurimos
Sanctis reformans moribus.
Tum Chriſti amore percitus
Perrexit illuc pluries,
Ubi nos Redemptor omnium
Suo expiavit ſanguine.
Præceps furentis æquoris
Non ira curſum detinet;
Timere neſcit æſtuans
In corde puro Caritas.
Mox & procellis imperat,
Vis fœda cedit turbinis;
Ipſo rogante cælites,
Ventique, & undæ ſubſident.
Centena glebis oſcula
Humi volutus imprimit:
Geritque fixum pectori
Noſtræ ſalutis auſpicem.
Probra hinc, labores, dedecus
Ardore raptus æmulo
Præfert opimis infulis,
Terræque honores deſpicit.
Sanctæ Crucis ſub ſtemmate
Sacrum reformat Ordinem;
Qualem beavit jam ſuo
Salvator ipſe nomine.
Tuo rogatu ſupplici
Chriſti æmulator impetra,
Ut cogitemus perpetim
Dilecta Chriſti vulnera. Amen.

℣. Renovamini ſpiritu mentis veſtræ.
℟. Et induite novum hominem.

Ad magnificat.

Antiph. Eſtote imitatores mei, ſicut filii cariſſimi, & ambulate in dilectione.

Oratio.

DEus qui Beati Theotonii ſalutaribus monitis, & exemplis Canonicam Diſciplinam reparaſti: concede propitius; ut ejus exemplo, & interceſſione arctiorem Chriſtianæ perfectionis viam ingreſſi facilius vitam æternam conſequamur. Per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum.

AD MATUTINUM.

Invitatorium.

VEnite adoremus Regem Regum: * Qui nobis ad exemplum proponit Theotonium.

Hymnus.

TU noſtri columen, tu decus, horridas
Hinc peſtes remove, diraque prælia,
Intus populo deſuper excuba,
Et rem protege publicam.
Te gens Luſiadum rebus in aſperis
Olim propitium ſenſit, & agmina
Maurorum patriis finibus expulit,
Armis, & prece dimicans.
Te juſſi toties cedere dæmones,
Te morbi metuunt ſæpe coerciti.
Iram, ſi jubeas, fulgura temperant,
Et fluctus mare comprimit.
Nunc ergo populi vocibus annue;
Atque illum foveas præcipue gregem,
Cui vivens præeras, qui memor optimum
Nunc patrem precibus vocat.
Quicumque hoc peraget denique canticum,
Fac tutas ineat te duce ſemitas,
Dum laudes Triadi concinat inclytæ,
Tecum ſecla per omnia. Amen.

IN PRIMO NOCTURNO.

Antiph. Introibimus in tabernaculum ejus, adorabimus in loco, ubi ſteterunt pedes ejus.

Pſalm. de Communi Confeſſoris non Pontif.

Antiph. Stantes erant pedes noſtri in atriis tuis Jeruſalem.
Antiph. Sicut audivimus, ſic vidimus in civitate Domini virtutum, in civitate Dei noſtri.
℣. Benedicam Dominum in omni tempore.
℟. Semper laus ejus in ore meo.
Abſolutio. Exaudi Domine.
Benedictio. Benedictione perpetua.

Lectio I.

De libro Eccleſiaſtici. *Cap.* 3.

QUI navigant mare, enarrent pericula ejus, & audientes auribus noſtris admirabimur, illic præclara opera, & mirabilia, varia beſtiarum genera: & omnium pecorum, & creatura belluarum. Propter ipſum confirmatus eſt itineris finis, & in ſermone ejus compoſita ſunt

UAB Biblioteca de Ciències Socials

omnia. Multa dicemus, & deficiemus in verbis; conſummatio autem ſermonum ipſe eſt in omnibus.

℣. Guſtate, & videte quoniam ſuavis eſt Dominus. * Beatus vir, qui ſperat in eo.

℟. Oculi Domini ſuper juſtos, & aures ejus in preces eorum. Beatus vir.

Benedictio. Unigenitus Dei Filius.

Lectio II. Cap. 44.

LAudemus Viros glorioſos, & Parentes noſtros in generatione ſua; multam gloriam fecit Dominus: magnificentia ſua a ſeculo. Dominantes poteſtatibus ſuis, homines magni virtute, & prudentia ſua prædíti, nuntiantes in prophetis dignitatem Prophetarum. Et imperantes in præſenti populo, & virtute prudentiæ populis ſanctiſſima verba; in peritia ſua requirentes modos muſicos, & narrantes carmina ſcripturarum.

℣. Si cuſtodierint Filii tui teſtamentum meum, & teſtimonia mea hæc, quæ docebo eos: * Sedebunt ſuper ſedem tuam.

℟. Sacerdotes tui induantur juſtitiam, & ſancti tui exultent. Sedebunt.

Benedictio. Spiritus Sancti gratia.

Lectio III. Cap. 45.

DIlectus Deo, & hominibus, cujus memoria in benedictione eſt, ſimilem illum fecit in gloria Sanctorum, & magnificavit eum in timore inimicorum, & in verbis ſuis monſtra placavit; glorificavit illum in conſpectu Regum, & juſſit illi coram populo ſuo, & oſtendit illi gloriam ſuam; in fide, & lenitate ipſius ſanctum fecit illum, & elegit eum ex omni carne: audivit enim eum, & vocem ipſius, & induxit illum in nubem, & dedit illi coram præcepta, & legem vitæ, & diſciplinæ.

℟. Cum ſederit Filius hominis in ſede Majeſtatis ſuæ: * Sedebitis & vos ſuper ſedes duodecim.

℣. Ecce nos reliquimus omnia, & ſecuti ſumus te. Sedebitis. Gloria Patri. Sedebitis.

IN II. NOCTURNO.

Antiph. Mihi autem abſit gloriari, niſi in Cruce Domini Noſtri Jeſu Chriſti.

Antiph. Hæc eſt requies mea; hic habitabo quoniam elegi eam.

Antiph. Non eſt hic aliud, niſi domus Dei, & Porta Cæli.

℣. Cuſtodivit eum ab inimicis.

℟. Et a ſeductoribus tutavit eum.

Abſolutio. Ipſius pietas.

Benedictio. Deus Pater omnipotens.

Lectio IV.

THeotonius Luſitanus Oppidi Ganfey (a Civitate Tudenſi tantum Minii interfluentis ſpatio diſcreti) parentum diligentia pie, religioſeque ab infantia educatus: deinde ſub Epiſcopos Conimbricenſi ejus Avunculo a Magiſtro Telione Conimbriæ Archidiacono uſum, & modum legendi, ac canendi Eccleſiaſticum optime doctus, in Eccleſia Viſienſi Beatæ Mariæ primum Clericus, deinde Presbyter ordinatus, nec multo poſt ejuſdem Eccleſiæ Prior invitus conſtitutus, cum illam Eccleſiam aliquot annis ſanctiſſime rexiſſet, accenſus deſiderio videndi ſacra loca, in quibus mundi Salvator pro noſtra ſalute carnem ſumere, & mortem pati dignatus eſt, cedens prioratui, peregrinationem Hieroſolymitanam ſemel, & ſecundo non ſine maximis laboribus, vitæque periculis abſolvit, quam Deus ſibi gratam fuiſſe, multis miraculis declaravit. Poſt ſecundam vero peregrinationem Prioratum Viſienſem denuo ſibi oblatum, ac etiam Epiſcopalem Dignitatem reſpuens, tertio eamdem peregrinationem meditabatur, ut Sepulchri Domini cuſtodiam, & communis vitæ ſocietatem a Canonicis Regularibus tunc apud ipſum Dominicum Sepulchrum degentibus ſibi pollicitam ſuſciperet.

℟. In fraude circumvenientium illum adfuit illi: * Et honeſtum fecit illum.

℣. Certamen forte dedit illi, ut vinceret. Et honeſtum.

Benedictio. Chriſtus perpetuæ.

Lectio V.

TUnc vero undecim Clerici Conimbricenſes cum primis nobiles, qui Deo inſpirante inter ſe condixerant ſe ipſos divinis obſequiis ſub arctiori cuſtodia Sanctæ Religioni mancipare, & labentem in illis regionibus Canonicorum Ordinem reparare, Theotonium impenſe rogant, ut ſancti illius propoſiti ſocios ſe velit adjungere. Quamobrem eorum conſilio poſt maturam conſiderationem probato libenter annuit, ſe cum illis duodecimum connumerari. Et ita duodecim ii viri ſpiritu Apoſtolico ferventes Monaſterium in honorem Sanctæ Crucis, & Beatiſſimæ Virginis MARIÆ conſtruxerunt in ſuburbio Civitatis Conimbricæ ſub Regula, & habitu Beatiſſimi Patris Auguſtini; & ipſum Theotonium in Priorem, cui ſe ipſos regulariter inſtituendos committerent, etſi modis omnibus repugnantem elegerunt. Quos vero profectus, quæ virtutum incrementa ſub regimine tam ſancti Viri nova illa plantatio acceperit, non eſt opus narrare. Siquidem breviſſimo tempore Monaſterium bonis temporalibus copioſiſſime auctum, virtutibus ornatum, & optimis Viris religioſis fuit illuſtratum: inter quos ipſe Theotonius magnis vitæ meritis anteibat.

℟. Oculis, ac manibus in cælum ſemper intentus * Invictum ab oratione ſpiritum non relaxabat.

℣. Iſte eſt, qui ante Deum magnas virtutes operatus eſt. Invictum.

Benedictio. Ignem ſui amoris.

Lectio VI.

MUltas etiam virtutes Deus per Theotonium operari dignabatur; fæpiſſime enim dæmones fugabat ab obſeſſis corporibus, & ægrotos ſuis precibus ſanabat, inter quos fuerunt Venerabilis Rex Alphonſus Henricus, & ipſius conjux Maphalda. Nec tantum Regibus, ceteriſque Luſitanis, a quibus ut communis Pater habebatur, ſed ab externis etiam, & præcipue a Sancto Bernardo Abbate Claravallenſi in magna veneratione habitus fuit: ejus orationis vim ſæpe Criſtianæ fidei hoſtes debellati ſenſerunt. Demum ætate ingraveſcente cum Prioratui ceſſiſſet, ſe totum contemplationi tradens, appropinquante die migrationis ex hac vita, Principem Apoſtolorum de futura beatitudine ſecurum illum reddentem, nec non & cæleſtis Patriæ incolas, ſcalamque in Cælum protenſam vidit. Pridie etiam quam migraret, ſtellarum globus e Cælo in medium Clauſtri Monaſterii viſus eſt deſcendere. Quare ſanctiſſimo Dominici Corporis Viatico munitus, cum ſuos Alumnos ad perfectionem eſſet cohortatus, animam Deo reddidit octogenarius die decima octava Februarii. Ejus corpus ab Epiſcopo Conimbricenſi ſepulturæ traditum, multis miraculis coruſcavit.

℟. Populum juſtum liberavit a Nationibus, quæ illum deprimebant: * Et ſtetit contra Reges horrendos in portentis & ſignis.

℣. Hi in curribus, & hi in equis, nos autem in nomine Domini. Et ſtetit. Gloria Patri. Et ſtetit.

IN III. NOCTURNO.

Antiph. Lætatus ſum in his, quæ dicta ſunt mihi, in domum Domini ibimus.

Antiph. Quoniam videbo cælos tuos, opera digitorum tuorum: lunam, & ſtellas, quæ tu fundaſti.

Antiph. Glorioſa dicta ſunt de te Civitas Dei.

℣. Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum!

℟. Concupiſcit, & deficit anima mea in atria Domini. Pater noſter. *Abſolutio.* A vinculis.

Benedictio. Evangelica.

Lectio VII.

Lectio ſancti Evangelii ſecundum Matthæum.

Cap. 19.

IN illo tempore: dixit Petrus ad JESUM: Ecce nos reliquimus omnia, & ſecuti ſumus te: quid ergo erit nobis? Et reliqua.

Homilia Sancti Bernardi Abbatis.

Decl. de Evang. hujus verb.

ARbitror verba lectionis hujus ea eſſe, de quibus ad immortalem ſponſum a finibus terræ clamat Eccleſia; Propter verba labiorum tuorum ego cuſtodivi vias duras. Hæc nempe ſunt verba, quæ contemptum mundi in univerſo mundo, & voluntariam perſuaſere hominibus paupertatem; hæc ſunt, quæ Monachis clauſtra replent: deſerta Anachoretis. Hæc, inquam, ſunt verba, quæ Ægyptum ſpoliant, & optima quæque ejus vaſa diripiunt; hic ſermo vivus, & efficax, convertens animas felici æmulatione ſanctitatis, & veritatis promiſſione fideli.

℟. Obitum ſuum longe ante præſcivit, dixitque Fratribus: * Cupio diſſolvi, & eſſe cum Chriſto.

℣. Hei mihi quia incolatus meus prolongatus eſt. Cupio.

Benedictio. Cujus feſtum colimus.

Lectio III.

NAm, & mundus tranſit, & concupiſcentia ejus, & relinquere hæc magis expedit, quam relinqui. Ecce, inquit; reliquimus omnia, & ſecuti ſumus te: nimirum quia exultavit, ut gigas ad currendam viam, nec currentem ſequi poterat oneratus. Sed nec inutilis commutatio, pro eo, qui ſuper omnia eſt, omnia reliquiſſe, nam & ſimul cum eo donantur omnia, & ubi apprehenderis eum, erit unus ipſe omnia omnibus, qui pro ipſo omnia reliquerunt. Omnia ſane dixerim, non tantum poſſeſſiones, ſed etiam cupiditates, & eas maxime.

℟. Iſte homo perfecit omnia, quæ locutus eſt ei Deus: * Et dixit ad eum: Ingredere in requiem meam.

℣. Oſtendit illi gloriam ſuam. Et dixit ad eum. Gloria Patri. Et dixit ad eum.

Benedictio. Ad ſocietatem.

Lectio IV.

PEtrus cogitatum ſuum jactans in Domino, & omnem ſolicitudinem ſuam in eum projiciens, certus quod illi foret cura de eo, reliquit omnia, ſecutus eſt Dominum, ne interrogans quidem de præmio, donec ex periculo divitum, quod Salvator proſequebatur, ſumeret occaſionem percontandi: Quid ergo erit nobis? Ait illi JESUS: Amen dico vobis: verbum confirmationis præmittitur; magnum noveris eſſe, quod ſequitur: In regeneratione ſedebitis & vos; conſequimini, ait, quem ſequimini, ut cum ipſe federit, & vos pariter ſedeatis: O ſeſſio! quis mihi tribuat, ut dignis exprimam verbis, quod de ſeſſione hac cordis affectione concipio! Imo quis tribuat mihi ſeſſionis hujus imperturbata frui requie, quam requiro!

AD

UAB Biblioteca de Ciències Socials

AD LAUDES.

& per horas, Antiphona.

INtroibo in Domum tuam, adorabo ad Templum Sanctum tuum.

Pſalm. de Dominica. Antiph. Deus docuiſti me a juventute mea, & uſque nunc pronuntiabo mirabilia tua.

Antiph. Loquebar de teſtimoniis tuis in conſpectu Regum, & non confundebar.

Antiph. Venite Filii, audite me, timorem Domini docebo vos.

Antiph. Humiliamini ſub potenti manu Dei, ut vos exaltet in die Viſitationis.

Capitulum.

MAgnificavit eum in timore inimicorum, & in verbis ſuis monſtra placavit, glorificavit illum in conſpectu Regum, & juſſit illi coram populo ſuo, & oſtendit illi gloriam ſuam.

Hymnus.

MOrtis extremas properantem ad horas
Denſa te cingit Superum corona,
Ut licet vivens, caperes beatæ
Gaudia vitæ.
Dæmonis ſæpe inſidias parantis.
Frangis invictus laqueos, & arma;
Undique oppugnas ſolitus rebelle
Spernere monſtrum.
Qua tui quondam venient Alumni
Te polo invitat ſcala; te quem amanter
Claviger Cæli ſocium vocarat
Lætus ad aſtra.
Tu tamen pulchros referens triumphos,
Scandis hanc primus, rutilumque callem
Ceteris monſtrans, trabis ad ſupremum,
Te duce culmen.
Quantus excelſo niteas Olympo,
Te novum naſci quaſi dicat aſtrum,
Lapſus aſtrorum globus obvianti
Lumine prodit.
Aſpice nos e Patria beata,
Atque Reginæ Superum in Clientes
Trade; quam vivens tenero colebas
Ductus amore.
Laus ſit Auguſtæ Triadi perennis,
Quæ tibi tantos tribuens honores
Det tuis nobis gradibus ferenum
Scandere cælum. Amen.

℣. Repoſita eſt mihi corona juſtitiæ.
℟. Quam reddet mihi Dominus.

Ad Benedictus Antiph. Ego enim jam delibor, & tempus reſolutionis meæ inſtat.

Oratio.

DEus qui beati Theotonii ſalutaribus monitis, & exemplis Canonicam Diſciplinam reparaſti: concede propitius; ut ejus exemplo, & interceſſione arctiorem Chriſtianæ perfectionis viam ingreſſi facilius vitam æternam conſequamur, per Dominum.

AD TERTIAM.

Antiph. Deus docuiſti.

Capitulum. Magnificavit eum, *ut ſupra.*

℟. *br.* Vota mea * Domino reddam. Vota mea.

℣. In conſpectu omnis populi ejus. Domino. Gloria Patri. Vota mea.

℣. In atriis Domus Domini.

℟. In medio tui Jeruſalem.

AD SEXTAM.

Antiph. Loquebar.

Capitulum.

IN hoc enim vocati eſtis, quia & Chriſtus paſſus eſt pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut ſequamini veſtigia ejus.

℟. *br.* Ubi ſunt * Congregati in nomine meo. Ubi ſunt.

℣. Ubi ſum in medio eorum. Congregati. Gloria Patri. Ubi ſunt.

℣. O quam bonum, & quam jucundum.

℟. Habitare fratres in unum.

AD NONAM.

Antiph. Humiliamini.

Capitulum.

OBſecro itaque vos, Fratres, per miſericordiam Dei, ut exhibeatis corpora veſtra hoſtiam viventem, ſanctam, Deo placentem, rationabile obſequium veſtrum, & nolite conformari huic ſeculo, ſed reformamini.

℟. *br.* Laudate Dominum: in tympano, & choro. Laudate Dominum.

℣. Laudate eum in chordis, & organo. In tympano. Gloria Patri. Laudate.

℣. Bonum eſt confiteri Domino.

℟. Et pſallere nomini tuo Altiſſime.

In ſecundis veſperis.

Omnia ut in primis præter ſeq.

℣. Vidit ſcalam ſtantem ſuper terram.

℟. Et cacumen illius tangens cælum.

Ad Magnificat Antiph. Vidit, & introivit: beatus homo, cui cæli patebant.

DECRETUM.

Portugalliæ, & Algarbiorum.

SAnctiſſimus *Dominus Benedictus PAPA XIV. ad preces JOANNIS V. Fideliſſimi Luſitaniæ, & Algarbiorum Regis conceſſit, ut in omnibus ejuſdem Regis Dominiis ſuprascriptum Officium proprium cum Miſſa Sancti THEOTONII Confeſſoris ſub ritu duplicis Majoris ab omnibus Chriſti Fidelibus utriuſque ſexus, qui ad Horas Canonicas tenentur, recitari & reſpective celebrari poſſit, & valeat; firmo remanente altiori ritu tam cum, quam ſine octava, quo in aliquibus locis Officium ejuſdem S. THEOTONII celebrari conſuevit. Hac die 17. Januarii 1750.*

D. F. Card. Tamburrinus Præf.

Loco ✠ Sigilli.

T. Patriarcha Hieroſolymitanus Secretarius.

Conceſſio Officii, ac Miſſæ in Feſto Maternitatis B. Mariæ Virginis prima Dominica Maji, & Officii, ac Miſſæ in Feſto Puritatis B. Mariæ Virginis ultima Dominica Junii, ſub ritu duplicis majoris pro omnibus Regnis, ac Dominiis Regis Luſitaniæ.

Dominica prima Maji.

OFFICIUM IN FESTO MATERNITATIS BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

Ad Veſperas.

Antiph. Beata es Virgo Maria, *cum reliquis de Laudibus. Pſalm. conſueti de Sancta Maria, ut in ejus Officio parvo.*

Capitulum. Eccl. c. 24.

QUI creavit me, requievit in tabernaculo meo, & dixit mihi: in Jacob inhabita, & in electis meis mitte radices.

Hymn. Ave Maris ſtella.

℣. Benedicta tu in mulieribus.

℟. Et benedictus fructus ventris tui.

Ad Magnif.

Antiph. Cum jucunditate Maternitatem Beatæ Mariæ ſemper Virginis celebremus.

Oratio.

INtercedat pro nobis, Domine Jeſu Chriſte, tua Sanctiſſima Genitrix Maria, & gratiam tuam, a qua peccando excidimus, nobis ſua interceſſione conciliet, ut ejus Maternitatem venerantes in terris, ejus ſuper omnes choros Angelorum exaltatione perfrui mereamur in Cælis. Qui vivis, & regnas.

Ad Matutin.

Invitator. Maternitatem B. Mariæ Virginis celebremus: * Chriſtum ejus Filium adoremus Dominum.

Pſalmus, Venite, exultemus.

Hymnus.

CŒlo Redemptor prætulit
Felicis alvum Virginis:
Ubi caduca membra,
Mortale corpus induit.
Hæc Virgo nobis edidit
Noſtræ ſalutis Auſpicem,
Qui nos redemit ſanguine,
Pœnas, crucemque pertulit.
Spes læta noſtro e pectore
Pellat timore anxios:
Hæc quippe noſtras lacrymas.
Preceſque defert Filio.
Voces Parentis excipit,
Votiſque Natus annuit,
Hanc quiſque ſemper diligat,
Rebuſque in arctis invocet.
Sit Trinitati gloria,
Quæ Matris intactum ſinum
Ditavit almo germine:
Laus ſit per omne ſeculum. Amen.

Antiphonæ, & Pſalmi Nocturn., ut in ejus Officio parvo.

IN PRIMO NOCTURNO.

℣. Specie tua, & pulchritudine tua.

℟. Intende proſpere, procede, & regna.

Pater noſter.

Abſolutio. Exaudi Domine.

℣. Jube Domne benedicere.

Benedictio. Benedictione perpetua.

De Libro Eccleſiaſtici.

Lectio i. Cap. 24.

EGo ex ore Altiſſimi prodivi primogenita ante omnem creaturam. Ego feci in Cælis, ut oriretur lumen indeficiens, & ſicut nebula texi omnem terram. Ego in altiſſimis habitavi, & thronus meus in columna nubis. Gyrum cæli circuivi ſola, & profundum abyſſi penetravi: in fluctibus maris ambulavi, & in omni terra ſteti; & in omni populo, & in omni Gente primatum habui: & omnium excellentium, & humilium corda virtute calcavi: & *in his* omnibus requiem quæſivi, & in hæreditate Domini morabor.

℟. Felix es ſacra Virgo Maria, & omni laude digniſſima: * Ex qua ortus eſt ſol juſtitiæ Chriſtus Deus noſter, per quem ſalvati, & redempti ſumus.

℣. Maternitatem Beatæ Mariæ Virginis cum gaudio celebremus. Ex qua.

Benedictio. Unigenitus Dei Filius.

Lectio II.

TUnc præcepit, & dixit mihi Creator omnium: & qui creavit me, requievit in tabernaculo meo, & dixit mihi: In Jacob inhabita, & in Iſrael hæreditare, & in electis meis mitte radices. Ab initio, & ante ſecula creata ſum, & uſque ad futurum ſeculum non deſinam, & in habitatione ſancta coram ipſo miniſtravi. Et ſic in Sion firmata ſum, & in Civitate ſanctificata ſimiliter requievi, & in Jeruſalem poteſtas mea. Et radicavi in populo honorificato, & in parte Dei mei hæreditas illius, & in plenitudine ſanctorum detentio mea.

℟. Sine tactu pudoris inventa es Mater Salvatoris. * Qui Cælum, terramque regit, in tua ſe clauſit viſcera, factus homo.

℣. Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Qui cælum.

Benedictio. Spiritus ſancti gratia.

Lectio III.

QUaſi cedrus exaltata ſum in Libano, & quaſi cypreſſus in monte Sion. Quaſi palma exaltata ſum in Cades, & quaſi plantatio roſæ in Jericho. Quaſi oliva ſpecioſa in campis, & quaſi platanus exaltata ſum juxta aquam in plateis. Sicut cinnamomum, & balſamum aromatizans odorem dedi: quaſi myrrha electa dedi ſuavitatem odoris, & quaſi ſtorax, & galbanus, & ungula, & gutta, & quaſi libanus non inciſus vaporavi habitationem meam, & quaſi balſamum non mixtum odor meus. Ego quaſi terebinthus extendi ramos meos, & rami mei honoris, & gratiæ. Ego quaſi vitis fructificavi ſuavitatem odoris.

℟. Multæ filiæ congregaverunt divitias; tu ſupergreſſa es univerſas: * Speciosa facta es, & ſuavis in deliciis tuis Sancta dei Genitrix.

℣. Sentiant omnes tuum juvamen, quicumque celebrant tuam Sanctam Maternitatem. Speciosa. Gloria Patri. Speciosa.

IN II. NOCTURNO.

℣. Diffuſa eſt gratia in labiis tuis.

℟. Propterea benedixit te in Deus in æternum.

Pater noſter.

Abſolutio. Ipſius pietas.

℣. Jube Domne benedicere.

Benedictio. Deus Pater omnipotens.

Ex Sermone S. Leonis Papæ.

Lectio IV.

Serm. 1. de Nativ. Dom.

VIrgo regia Davidicæ ſtirpis eligitur, quæ ſacro gravidanda fœtu, divinam, humanamque prolem prius conciperet mente, quam corpore: & ne ſuperni ignara conſilii ad inuſitatos paveret affatus, quod in ea operandum erat a Spiritu Sancto: colloquio didicit angelico, nec damnum credidit pudoris Dei genitrix mox futura. Cur enim de conceptionis novitate deſperet, cui efficientia de Altiſſimi virtute promittitur? Confirmatur credentis fides etiam præeuntis atteſtatione miraculi. Donatur Eliſabeth inopinata fœcunditas, ut qui conceptum dederat ſterili, daturus non dubitaretur & Virgini. Verbum igitur Dei filius, qui in principio erat apud Deum per quem facta ſunt omnia, & ſine quo factum eſt nihil, propter liberandum hominem ab æterna morte factus eſt homo.

℟. Glorioſæ Virginis Mariæ Maternitatem digniſſimam recolamus, * Cujus Dominus humilitatem reſpexit, quæ Angelo nuntiante, concepit Salvatorem Mundi.

℣. Chriſto canamus gloriam in hac ſacra Solemnitate mirabilis Genitricis Dei. Cujus.

Benedictio. Chriſtus perpetuæ.

Lectio V.

Serm. 2. de Nativ. Dom.

INgreditur hæc infima Jeſus Chriſtus Dominus noſter de Cæli ſede deſcendens, & a paterna gloria non recedens, novo ordine, nova nativitate generatus. Novo ordine, quia inviſibilis in ſuis, viſibilis factus eſt in noſtris: incomprehenſibilis voluit comprehendi, ante tempora manens eſſe cœpit in tempore. Nova autem nativitate genitus eſt, conceptus a virgine, natus ex virgine, ſine paternæ carnis concupiſcentia, ſine maternæ integritatis injuria, quia futurum hominum Salvatorem talis ortus decebat, qui & in ſe haberet humanæ ſubſtantiæ naturam, & humanæ carnis inquinamenta neſciret. Origo diſſimilis, ſed naturæ conſimilis: humano uſu, & conſuetudine, quod credimus, caret; ſed divina poteſtate ſubnixum eſt, quod virgo conceperit, virgo peperit, virgo permanſerit.

℟. Benedicta Filia tua a Domino, quia per te fructum vitæ communicavimus; * Sola ſine exemplo placuiſti Domino noſtro Jeſu Chriſto.

℣. Noſtras deprecationes ne deſpicias in neceſſitatibus noſtris, & a periculis cunctis libera nos Sancta Dei Genitrix. Sola.

Benedictio. Ignem ſuis amoris.

Lectio VI.

OPortuit, ut primam Genitricis integritatem naſcentis incorruptio cuſtodiret, & complacitum ſibi clauſtrum pudoris, & ſanctitatis hoſpitium, Divini Spiritus virtus infuſa ſervaret, quæ ſtatuerat dejecta erigere, confracta ſolidare, & ſuperandis carnis illecebris multiplicatam pudicitiæ donare virtutem, ut virginitas, quæ in aliis non poterat ſalva eſſe generando, fieret aliis imitabilis renaſcendo. Hoc ipſum autem, quod Chriſtus naſci elegit ex virgine, nonne apparet altiſſimæ fuiſſe rationis? ut ſcilicet humano generi natam ſalutem diabolus ignoraret, & ſpiritali latente conceptu, quem non alium videret, quam alios, non aliter crederet natum eſſe, quam ceteros. Quod *ut fieret*, editus eſt Chriſtus *ex* virgine, quam Spiritus Sanctus fœcundavit; & cum in omnibus matribus non fiat ſine peccati ſorde conceptio, hæc inde purgationem traxit, unde concepit.

℟. Benedicta inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui, * Unde hoc mihi, ut veniat Mater Domini mei ad me?

℣. Reſpexit humilitatem Ancillæ ſuæ; & fecit mihi magna, qui potens eſt. Unde. Gloria Patri. Unde.

IN III. NOCTURNO.

℣. Fecit mihi magna, qui potens eſt.

℟. Miſericordia ejus a progenie in progenies timentibus eum.

Pater noſter.

Abſolutio. A vinculis.

℣. Jube Domne benedicere.

Benedictio. Evangelica lectio.

Lectio Sancti Evangelii ſecundum Lucam.

Lectio VII. Cap. 2.

IN illo tempore; cum redirent, remanſit Puer Jeſus in Jeruſalem, & non cognoverunt Parentes ejus. Et reliqua.

Homilia ſancti Bernardi Abbatis.

Homilia 1. de Laudibus Virgin. Matris.

DEum, & Dominum Angelorum Maria ſuum filium appellat, dicens: Fili, quid feciſti nobis ſic? Quis hoc audeat Angelorum? Sufficit eis, & pro magno habent, quod cum ſint ſpiritus ex conditione, ex gratia facti ſint, & vocati Angeli, teſtante David: qui facit Angelos ſuos ſpiritus: Matrem ſe agnoſcens: majeſtatem illam, cui illi cum reverentia ſerviunt, cum fiducia ſuum nuncupat filium: nec dedignatur nuncupari Deus: quod eſſe dignatus eſt. Nam paulo poſt ſubdit Evangeliſta, & erat ſubditus illis. Quis? quibus? Deus hominibus, Deus, inquam, cui Angeli ſubditi ſunt, cui Principatus, & Poteſtates obediunt, ſubditus erat Mariæ.

℟. Beata es Virgo Maria Dei Genitrix, quæ credidiſti Domino, perfecta ſunt in te, quæ dicta ſunt tibi: * Propterea benedixit te Deus in æternum.

℣. Diffuſa eſt gratia in labiis tuis: intercede pro nobis ad Dominum Deum noſtrum. Propterea.

Benedictio. Cujus feſtum colimus ipſa Virgo Virginum.

Lectio VIII.

MIrare utrumlibet, & elige, quod amplius mireris, ſive Filii benigniſſimam dignationem, ſive Matris excellentiſſimam dignitatem. Utrinque ſtupor, utrinque miraculum. Et quod Deus fœminæ obtemperet, humilitas abſque exemplo, & quod Deo fœmina principetur, ſublimitas ſine ſocio. In laudibus virginum ſingulariter canitur, quod ſequuntur Agnum quocumque ierit. Quibus ergo laudibus judicas dignam, quæ etiam præit? Diſce homo obedire, diſce terra ſubdi, diſce pulvis obtemperare; De Auctore tuo loquens Evangeliſta: Et erat, inquit, ſubditus illis. Erubeſce ſuperbe cinis. Deus ſe humiliat, & tu te exaltas. Deus hominibus ſubdit, & tu dominari geſtiens hominibus, tuo te præponis Auctori.

℟. Congratulamini mihi omnes, qui diligitis Dominum, quia cum eſſem parvula placui Altiſſimo: * Et de meis viſceribus genui Deum, & hominem.

℣. Beatam me dicent omnes generationes, quia Ancillam ſuam reſpexit Deus. Et de meis. Gloria Patri. Et de meis.

Benedictio. Ad Societatem.

Lectio IX.

FElix Maria, cui nec humilitas defuit, nec virginitas. Et quidem ſingularis virginitas, quam non temeravit, ſed honoravit fœcunditas: Et nihilominus ſpecialis humilitas, quam non abſtulit, ſed extulit fœcunda virginitas: & incomparabilis prorſus fœcunditas, quam virginitas ſimul comitatur, & humilitas. Quid horum non mirabile? Quid non incomparabile? Quid non ſingulare? Mirum vero ſi non hæſitas in horum ponderatione, quid tua judices dignius admiratione: utrum videlicet potius ſtu-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ſtupenda ſit fœcunditas in Virgine, an in Matre integritas: ſublimitas in prole, an cum tanta ſublimitate humilitas. Niſi quod indubitanter horum ſingulis præferenda ſunt ſimul cuncta, & incomparabiliter excellentius eſt, atque felicius omnia percepiſſe, quam aliqua. Et quid mirum, ſi Deus, qui mirabilis cernitur, & regitur in Sanctis ſuis, mirabilem ſe exhibuit in Matre ſua. Veneramini ergo, Conjuges, in carne corruptibili carnis integritatem: Vos, Sacræ Virgines, in Virgine fœcunditatem. Imitamini omnes homines, Dei Matris humilitatem.

Te Deum laudamus.

AD LAUDES.

& per Horas Antiph.

BEata es Virgo Maria, quæ omnium portaſti Creatorem.

Pſalm. Dominus regnavit, *cum reliquis de Dominica.*

Antiph. Genuiſti, qui te fecit, & in æternum permanes virgo.

Antiph. Beatam me dicent omnes generationes, quia Ancillam humilem reſpexit Dominus.

Antiph. Fecit mihi magna, qui potens eſt, & ſanctum nomen ejus.

Antiph. Viderunt eam Filiæ Sion, & beatam dixerunt, & Reginæ laudaverunt eam.

Capitulum Eccli. c. 24.

QUi creavit me, requievit in tabernaculo meo; & dixit mihi: in Jacob inhabita; & in electis meis mitte radices.

Hymnus.

TE, Mater alma Numinis,
Oramus omnes ſupplices,
A fraude nos ut Dæmonis
Tua ſub umbra protegas.
Ob perditum noſtrum genus
Primi Parentis crimine,
Ad inclytum Matris decus
Te Rex ſupremus extulit.
Clementer ergo proſpice
Lapſis Adami poſteris:
A te rogatus Filius
Deponat iram vindicem.
Jeſu tibi ſit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, & almo Spiritu
In ſempiterna ſecula. Amen.

℣. Germinavit radix Jeſſe: orta eſt ſtella ex Jacob.
℟. Virgo peperit Salvatorem: Te laudamus, Deus noſter.

Ad Bened. Antiph.

Sancta Maria ſuccurre miſeris: juva puſillanimes, refove flebiles, ora pro populo, interveni pro Clero, intercede pro devoto fœmineo ſexu: ſentiant omnes tuum juvamen, quicumque celebrant tuam admirabilem Maternitatem.

Oratio. Intercedat pro nobis, Domine Jeſu Chriſte, *ut ſupra.*

Ad Horas Antiphonæ, & Oratio, ut in Laudibus; reliqua, ut in Officio B. Mariæ in Sabbato.

In Hymnis. Jeſu tibi ſit Gloria.

In ſecundis Veſperis omnia, ut in primis,

Ad Magnificat, Antiph.

Maternitas tua, Dei Genitrix Virgo, gaudium annunciavit univerſo Mundo: ex te enim ortus eſt Sol juſtitiæ Chriſtus Deus noſter.

MISSA IN FESTO
MATERNITATIS B. MARIÆ VIRGINIS

Introitus. Pſal. 112. 5.

QUis ſicut Dominus Deus noſter, qui in altis habitat, & humilia reſpicit in Cælo, & in terra?

Pſalm. 45. 5. Fluminis impetus lætificat Civitatem Dei, Sanctificavit tabernaculum ſuum Altiſſimus.

℣. Gloria Patri.

Oratio.

INtercedat pro nobis, Domine Jeſu Chriſte, tua Sanctiſſima Genitrix Maria, & gratiam tuam, a qua peccando excidimus, nobis ſua interceſſione conciliet, ut ejus Maternitatem venerantes in terris, ejus ſuper omnes Choros Angelorum exaltatione perfrui mereamur in cælis. Qui vivis, & regnas.

Lectio Libri Sapientiæ.
Eccl. c. 24.

EGo quaſi vitis fructificavi ſuavitatem odoris, & flores mei fructus honoris, & honeſtatis. Ego Mater pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & ſanctæ ſpei. In me gratia omnis viæ, & veritatis, in me omnis ſpes vitæ, & virtutis. Tranſite ad me omnes, qui concupiſcitis me & a generationibus meis implemini: Spiritus enim meus ſuper mel dulcis, & hæreditas mea ſuper mel, & favum; memoria mea in generationes ſeculorum. Qui edunt me, adhuc eſurient, & qui bibunt me, adhuc ſitient; qui audit me, non confundetur; & qui operantur in me, non peccabunt. Qui elucidant me vitam æternam habebunt.

Graduale. Iſa. c. 11. Egredietur virga de radice Jeſſe, & flos de radice ejus aſcendet.

℣. Et requieſcet ſuper eum Spiritus Domini.

Alleluja alleluja.

℣. *Iſai. c. 7.* Ecce virgo concipiet, & pariet Filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel.

Alleluja.

Sequentia S. Evangelii ſecundum Lucam.
Luc. c. 2.

IN illo tempore; Cum redirent, remanſit Puer Jeſus in Jeruſalem, & non cognoverunt Parentes ejus; exiſtimantes autem illum eſſe in comitatu, venerunt iter diei, & requirebant eum inter cognatos, & notos. Et non invenientes, regreſſi ſunt in Jeruſalem, requirentes eum. Et factum eſt, poſt triduum invenerunt illum in templo ſedentem in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem eos. Stupebant autem omnes, qui eum audiebant, ſuper prudentia, & reſponſis ejus; Et videntes admirati ſunt. Et dixit Mater ejus ad illum; Fili, quid feciſti nobis ſic? Ecce Pater tuus, & ego dolentes quærebamus te. Et ait ad illos; quid eſt, quod me quærebatis? neſciebatis, quia in his, quæ Patris mei ſunt, oportet me eſſe? Et ipſi non intellexerunt verbum, quod locutus eſt ad eos. Et deſcendit cum eis, & venit Nazareth, & erat ſubditus illis. Credo.

Offert. Mat. c. 1. Cum eſſet deſponſata Mater ejus Maria Joſeph, inventa eſt in utero habens de Spiritu Sancto.

Secreta.

OMnipotens, miſericors Deus, qui Beatiſſimam Virginem Mariam Unigeniti Filii tui Matrem elegiſti, præſta, quæſumus, ejus precibus, & meritis, ut inter electos tuos numeremur. Per eundem Filium Unigenitum Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui tecum vivit, & regnat in ſecula ſeculorum. Amen.

Præfatio de B. M. Et te in Feſtivitate Maternitatis Beatæ Mariæ Virginis.

Communio. Beata Viſcera Mariæ Virginis, quæ portaverunt æterni Patris Filium.

Poſtcommunio.

BEatiſſima Mater, de qua fons eſt ortus miſericordiæ, ſanet animam omnium fidelium ab infirmitate peccati, per virtutem benedicti fructus ventris ſui, qui ſedens ad dexteram Patris vivit, & regnat in ſecula ſeculorum. Amen.

Dominica ultima Junii.

OFFICIUM IN FESTO
PURITATIS B. MARIÆ VIRGINIS.

Ad Veſperas, Ant. Sicut lilium inter ſpinas, *cum reliquis de Laud. Pſal. conſueti de S. Maria, ut in ejus Officio parvo.*

Capitulum Sap. c. 4.

QUam pulchra eſt caſta generatio cum claritate: immortalis eſt memoria illius, quoniam & apud Deum nota eſt, & apud homines.

Hymnus,

PRæclara Cuſtos Virginum
Intacta Mater Numinis,
Cæleſtis aulæ janua,
Spes noſtra, Cæli gaudium.
Inter rubeta lilium,
Columba formoſiſſima,
Virga, e radice germinans
Noſtro medelam vulneri.
Turris Draconi impervia,
Amica ſtella naufragis
Tuere nos a fraudibus,
Tuaque luce dirige.
Erroris umbras diſcute,
Syrtes doloſas amove,
Fluctus tot inter, deviis
Tutam reclude ſemitam.
Jeſu tibi ſit gloria,
Qui natus es de Virgine
Cum Patre, & almo Spiritu
In ſempiterna ſecula. Amen.

℣. Cum jucunditate Virginitatem B. Mariæ ſemper Virginis celebremus.

℟. Ut ipſa pro nobis intercedat ad Dominum Jeſum Chriſtum.

Ad Magnificat Antip.

Nihil inquinatum in eam incurrit: Candor eſt lucis æternæ, & ſpeculum ſine macula.

Oratio.

DA, quæſumus, omnipotens æternæ Deus, ut puriſſimæ Virginis Mariæ integerrimam Virginitatem feſtiva celebritate venerantes, ejus interceſſione, puritatem mentis, & corporis conſequamur. Per Dominum.

Ad

Ad Matut. Invitator.

Virginitatem Deiparæ celebremus: * Christum ejus Filium adoremus Dominum.

Psalmus. Venite exultemus.

Hymnus.

O Stella Jacob fulgida,
O Solis instar splendida
Aurora, qua nil purius
Refulget inter sidera,
Stolis amictæ candidis
Tibi catervæ Cælitum
Plaudunt; sacræque Virgines
Laudes perennes concinunt.
Quin obsequentes offerunt
Ligustra, & alba lilia:
Candor sed horum vincitur
Candore casti pectoris.
Nostra Angelorum laudibus
Abjecta tellus assonans,
Ad astra voces efferat,
Et Virginis præconia,
Jesu tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine
Cum Patre, & almo Spiritu
In sempiterna sæcula. Amen.

Antiph. & Psalmi Noct. ut in ejus Officio parvo;

IN PRIMO NOCTURNO.

℣. Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa.
℟. Et innumerabilis honestas per manus illius. Pater noster.

Absolutio. Exaudi Domine.
℣. Jube Domine benedicere.
Benedictio. Benedictione perpetua.

De Canticis Canticorum.
Lectio 1. Cap. 2.

EGo flos campi, & lilium convallium. Sicut lilium inter spinas, sic Amica mea inter filias. Sicut malus inter ligna silvarum, sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius, quem desideravi, sedi, & fructus ejus dulcis gutturi meo. Introduxit me in cellam vinariam, ordinavit in me caritatem. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo. Læva ejus sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me. Adjuro vos, filiæ Jerusalem, per capreas, cervosque camporum, ne suscitetis, neque evigilare faciatis Dilectam, quoadusque ipsa velit. Vox dilecti mei, ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles. Similis est dilectus meus capreæ, hinnuloque cervorum. En ipse stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos. En dilectus meus loquitur mihi: surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, & veni.

℣. Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia: * Pulchra es amica mea, suavis, & decora sicut Jerusalem, terribilis, ut castrorum acies ordinata.

℣. Una est columba mea, perfecta mea. Viderunt eam filiæ Sion, & beatissimam prædicaverunt. Pulchra.

Benedictio. Unigenitus Dei Filius.

Lectio II. Cant. c. 4.

QUam pulchra es, Amica mea, quam pulchra es! oculi tui columbarum; absque eo, quod intrinsecus latet: Capilli tui sicut greges caprarum, quæ ascenderunt de monte Galaad, dentes tui sicut greges tonsarum, quæ ascenderunt de lavacro, omnes gemellis fœtibus, & sterilis non est inter eas. Sicut vitta coccinea labia tua, & eloquium tuum dulce. Sicut fragmen mali punici, ita genæ tuæ. Sicut turris David collum tuum, quæ ædificata est cum propugnaculis: mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium. Duo ubera tua, sicut duo hinnuli capreæ gemelli, qui pascuntur in liliis, donec aspiret dies, & inclinentur umbræ: vadam ad Montem mirrhæ, & ad collem thuris. Tota pulchra es, amica mea, & macula non est in te.

℟. Surge, propera, amica mea, Columba mea, formosa mea, & veni: * Jam hiems transiit, imber abiit, & recessit. Flores apparuerunt in terra nostra.

℣. Surgam, & circuibo Civitatem, per vicos, & plateas quæram, quem diligit anima mea. Jam hiems.

Benedictio. Spiritus Sancti gratia.

Lectio III. Cant. cap. 4.

VEni de Libano, Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis de capite Amana, de vertice Sanir, & Hermon, de cubilibus leonum, de montibus pardorum. Vulnerasti cor meum, soror mea Sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculorum, in uno crine colli tui. Quam pulchræ sunt mammæ tuæ, soror mea Sponsa! pulchriora sunt ubera tua vino, & odor unguentorum tuorum super omnia aromata. Favus distillans labia tua, Sponsa, mel, & lac sub lingua tua: & odor vestimentorum tuorum, sicut odor thuris. Hortus conclusus, soror mea Sponsa, hortus conclusus, fons signatus.

℟. Adjuro vos, filiæ Jerusalem, si inveneritis dilectum meum, ut nuncietis ei, quia amore langueo: * Qualis est dilectus tuus, o pulcherrima mulierum?

℣. Dilectus meus candidus, & rubicundus, electus ex millibus. Talis est dilectus meus, ipse est amicus meus, filiæ Jerusalem. Qualis. Gloria Patri. Qualis.

IN II. NOCTURNO.

℣. Post partum Virgo inviolata permansisti.
℟. Dei Genitrix intercede pro nobis. Pater noster.

Absolutio. Ipsius pietas.
℣. Jube Domne benedicere.
Benedictio. Deus Pater omnipotens.

Ex libro S. Ambrosii Episcopis de Virginibus.
Lib. 2. post initium. Lectio IV.

SIt vobis tamquam in imagine descripta Virginitas, vitaque B. Mariæ, de qua, velut in speculo, resulget species castitatis, & forma virtutis. Hinc sumatis licet exempla vivendi, ubi, tamquam in exemplari, magisteria expressa probitatis, quid corrigere, quid effugere, quid tenere debeatis, ostendunt. Primus discendi ardor nobilitas est magistri. Quid nobilius Dei Matre? Quid splendidius ea, quam splendor elegit? Quid castius ea, quæ corpus sine corporis labe generavit?

℟. Beatissima virgo Maria hortus conclusus, fons signatus, Regina Angelorum, Domina Mundi; * Per quam Deus descendit in terras, ut homines ascendere mererentur ad Cælos.

℣. Ad te clamamus exules filii Evæ: recordare nostri Sanctissima Virgo. Per quam.

Benedictio. Christus perpetuæ.

Lectio V.

DE ceteris ejus virtutibus quid loquar? Virgo erat, non solum corpore, sed etiam mente, quæ nullo doli ambitu sincerum adulteraret affectum. Corde humilis, verbis gravis, animi prudens, loquendi parcior, legendi studiosior, non in sensu divitiarum, sed in prece pauperis spem reponens: intenta operi, verecunda sermone, arbitrum mentis solita non hominem, sed Deum quærere: nullum lædere, bene velle omnibus, fugere jactantiam, rationem sequi, amare virtutem.

℟. Beata Maria tantæ extitit puritatis, ut Mater Domini esse mereretur, * Deus quam elegerat, creavit, de qua crearetur, elegit.

℣. Ipsa est stella ex Jacob, cujus radius universum Orbem illuminat. Deus, quam.

Benedictio. Ignem sui amoris.

Lectio VI. Ex S. Petro Chrysol. Serm. 143.

HÆc dedit Cælis gloriam, terris Deum, fidem gentibus, finem vitiis, vitæ ordinem, moribus disciplinam. Gratiam, quam detulit Angelus, accepit Virgo, salutem seculis redditura. Vere benedicta Virgo, quæ & Virginitatis possidet decus, & Matris dignitatem: vere benedicta, quæ & superni conceptus meruit gratiam, & servavit integritatis coronam. Vere benedicta, quæ & divinis germinis susceptit gloriam, & Regina extitit totius castitatis.

℟. Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? Spiritus Sanctus superveniet in te: * Virtus Altissimi obumbrabit tibi, ideoque. Quod nascetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei.

℣. Dixit autem Maria: Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Virtus.

Gloria Patri. Quod nascetur ex te Sanctum vocabitur Filius Dei.

IN III. NOCTURNO.

℣. Invenisti gratiam apud Deum.
℟. Sancta Dei Genitrix Virgo immaculata.
Pater noster.

Absolutio. A vinculis.
℣. Jube Domne benedicere.
Benedictio. Evangelica lectio.

Lectio Sancti Evangelii secundum Lucam.
Luc. c. 1. Lectio VII.

IN illo tempore. Missus est Angelus Gabriel a Deo in Civitatem Galilææ, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro. Et reliqua.

Homilia Sancti Bernardi Abbatis.
Hom. 2. sup. missus est.

NOvum canticum illud, quod solis dabitur in regno Dei cantare Virginibus, ipsam Virginem Reginam, imo primam inter ceteras esse cantaturam, nemo est, qui ambigat. Puto autem illam, præter illud, quod solis licet, cum omnibus tamen Virginibus ei, ut dixi, commune erit, dulciori quodam, atque elegantiori carmine lætificaturam esse Civitatem Dei. Hujus itaque dulcisonos depromere, vel exprimere modulos, ne ipsarum quidem Virginum ulla digna invenietur, quia merito decantandum servabitur illi, quæ sola de partu, & partu divino gloriatur. Gloriatur, dixi, de partu, non in se, sed in ipso, quem peperit. Deus siquidem, (Deus enim est) quem peperit, & qui Matrem suam in cælestibus donaturus gloria singulari, in terris prævenire curavit & gratia, qua videlicet ineffabiliter, & intacta conciperet, & pareret incorrupta.

℣. Egredietur virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet. * Ecce virgo concipiet, & pariet Filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel.

℟. Joseph Filii David noli timere accipere Mariam conjugem tuam, quod enim in ea est natum, de Spiritu Sancto est. Ecce virgo.

Benedictio. Cujus festum colimus, ipsa Virgo Virginum

Le-

Lectio VIII.

DEum hujusmodi decebat nativitas, qua nonnisi de Virgine nasceretur. Talis congruebat & Virgini partus, ut non pareret, nisi Deum. Proinde Factor hominum, ut homo fieret nasciturus de homine, talem sibi ex omnibus debuit deligere, imo condere Matrem, qualem & se decere sciebat, & sibi noverat placituram. Voluit itaque esse Virginem, de qua immaculata immaculatus procederet, omnium maculas purgaturus. Voluit & humilem, de qua mitis, & humilis corde prodiret, harum in se virtutum necessarium omnibus, saluberrimumque exemplum ostensurus. Dedit Virgini partum, qui ei jam ante, & Virginitatis inspiraverat votum, & humilitatis prærogaverat meritum. Ut igitur, quæ Sanctum Sanctorum conceptura erat pariter, & paritura, Sancta esset corpore, accepit donum Virginitatis: ut esset & mente, accepit donum humilitatis.

℟. Beata Dei Genitrix Maria, templum Domini, sacrarium Spiritus Sancti: * Sola sine exemplo placuisti Domino nostro Jesu Christo.

℣. Genuisti, qui te fecit, & in æternum permanes Virgo. Sola. Gloria Patri. Sola.

Benedictio. Ad societatem.

Lectio IX.

O Admirabilem, & omni honore dignissimam Virginem. O Fœminam singulariter venerandam, super omnes fœminas admirabilem. Parentum reparatricem, posterorum vivificatricem. Missus est Angelus ad Virginem, virginem carne, virginem mente, virginem professione, virginem denique, qualem describit Apostolus mente, & corpore sanctam. Nec noviter, nec fortuito inventam, sed a seculo electam, ab Altissimo præcognitam, & sibi præparatam, ab Angelis servatam, a Patribus præfiguratam, a Prophetis promissam.

Te Deum laudamus.

AD LAUDES,

& per Horas, Antiph.

SIcut lilium inter spinas, sic amica inter filias.

Psalm. Dominus regnavit, *cum reliquis de Dominica.*

Antiph. Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia.

Antiph. Quam pulchra es, amica mea, quam pulchra es.

Antiph. Una est Columba mea, perfecta mea.

Antiph. Viderunt eam filiæ Sion, & beatissimam prædicaverunt.

Capitulum. O quam pulchra est, *ut in Vesperis.*

Hymn. O gloriosa Virginum, *ut in Officio parvo B. M. V.*

℣. Specie tua, & pulchritudine tua.

℟. Intende prospere, procede, & regna.

Ad Bened. Antiph.

Sancta, & immaculata Mariæ Virginitas, quibus te laudibus efferam nescio, quia per te redemptorem nostrum suscepimus Dominum nostrum Jesum Christum.

Oratio. Da quæsumus, *ut supra.*

Ad horas Antiphonæ, & Oratio, ut in Laud. reliqua ut in Officio B. M. in Sabbato.

In Hymnis. Jesu tibi sit gloria.

In secundis Vesperis omnia, ut in primis.

Ad Magnificat Antiph.

Beata Dei Genitrix Maria, Virgo perpetua, Sacrarium Spiritus Sancti, sola sine exemplo placuisti Domino nostro Jesu Christo.

MISSA IN FESTO

PURITATIS B. MARIÆ VIRGINIS.

Introitus.

BEata es, Virgo Maria, quæ omnium portasti Creatorem; genuisti qui te fecit, & in æternum permanes Virgo.

Psal. 44. Adducentur Regi Virgines post eam, proximæ ejus afferentur in lætitia, & exultatione, adducentur in templum Regis.

℣. Gloria Patri.

Oratio.

DA quæsumus, omnipotens æterne Deus, ut purissimæ Virginis Mariæ integerrimam Virginitatem festiva celebritate venerantes, ejus intercessione puritatem mentis & corporis consequamur. Per Dominum.

Lectio libri Sapientiæ. *Cant. c. 10.*

EN dilectus meus loquitur mihi: Surge, propera amica mea, Columba mea, formosa mea, & veni. Jam enim hiems transiit, imber abiit, & recessit: flores apparuerunt in terra nostra; tempus putationis advenit: vox turturis audita est in terra nostra; ficus protulit grossos suos: vineæ florentes dederunt odorem suum. Surge amica mea, speciosa, & veni; Columba mea in foraminibus petræ, in caverna maceriæ: ostende mihi faciem tuam: sonet vox tua in auribus meis: vox enim tua dulcis, & facies tua decora.

Graduale Cant. c. 2. Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.

℣. Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia. Alleluja, alleluja.

℣. *Cant. c. 16.* Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut Luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata. Alleluja.

Sequentia S. Evangelii secundum Lucam. *Luc. c. 1.*

IN illo tempore Missus est Angelus Gabriel a Deo in Civitatem Galilææ, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam Viro, cui nomen erat Joseph de Domo David, & nomen Virginis Maria: & ingressus Angelus ad eam dixit: Ave gratia plena, Dominus tecum: benedicta tu in Mulieribus. Quæ cum audisset, turbata est in sermone ejus, & cogitabat, qualis esset ista salutatio, & ait Angelus ei: ne timeas Maria: invenisti enim gratiam apud Deum: Ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus Jesum. Hic erit magnus, & filius Altissimi vocabitur, & dabit illi Dominus Deus sedem David Patris ejus, & regnabit in Domo Jacob in æternum, & regni ejus non erit finis: Dixit autem Maria ad Angelum: quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? Et respondens Angelus dixit ei, Spiritus Sanctus superveniet in te: & virtus Altissimi obumbrabit tibi. Credo.

Offertorium. Post partum Virgo inviolata permansisti, Dei Genitrix intercede pro nobis.

Secreta.

DEus, qui de Virginali Beatæ Mariæ utero unigenitum Filium tuum carnem suscipere voluisti, præsta, quæsumus, ut contra Dæmonum insidias purissimæ Virginis assidua protectione muniamur. Per Dominum.

Præfatio de B. M. Et te in festivitate purissimæ Virginis Mariæ.

Communio. Benedicta & venerabilis es Virgo Maria, quæ sine tactu pudoris inventa es Mater Salvatoris.

Postcommunio.

BEatissima Virgo Maria, quæ Spiritus Sancti habitaculum Virginitate, & humilitate fieri meruisti; intercede pro nobis apud Deum omnipotentem, ut mundi corde, & humiles spiritu, tua imitemur exempla. Per Christum Dominum nostrum.

DECRETUM.

Regni Portugalliæ, & Algarbiorum.

SAnctissimus Dominus Noster BENEDICTUS XIV. ad satisfaciendum devotioni, quam JOSEPH Primus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Fidelissimus profitetur erga Maternitatem, & Puritatem B. M. VIRGINIS, suprascripta Officia cum Missa accurate examinata benigne approbavit, indulsitque, ut in posterum Dominica prima Maii Officium primum, nempe Maternitatis B. M. V. ac alterum ejusdem Puritatis Dominica ultima Junii, utrumque sub Ritu Duplicis Majoris, ab omnibus tam secularibus; quam Regularibus, qui ad horas Canonicas, in Regnis Dominii cunctisque Locis Fidelissimo Regi subjectis, tenentur, recitari, & Missæ respective celebrari possint, & valeant. Die ... Januarii 1751.

D. F. Card. Tamburinus Præf.

Loco ✠ Sigilli.

A. M. Erba Prot. Apost. Pro Secr.

FAcultatem recitandi Officia, & celebrandi Missas Maternitatis, ac Puritatis B. V. Dei Genitricis Sanctissimus D. N. BENEDICTUS XIV. vivæ vocis Oraculo, ab infrascripto accepto, benigne extendit ad Patres Lusitanos Societatis JESU Romæ commorantes. 18. Februarii 1751.

Antonius Cabral.

SS. D. N. BENEDICTO PP. XIV.

Pro Dominiis Regis Fidelissimi.

Concessio Trium Missarum pro Defunctis in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum pro Hispaniarum Regis.

BEATISSIME PATER.

CUm Sanctitas vestra indulsisset regionibus Hispaniæ, & Lusitanæ ditioni subjectis, ut in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum tres a quolibet Sacerdote Missæ dicerentur in suffragium omnium Defunctorum; dato etiam indulto, ut ad duas post meridiem horas Missæ possent celebrari, visum est multis decere, ut tres Missæ celebrandæ aliquam haberent inter se diversitatem. Ea de re Catholici Regis desideria Sanctitati Vestræ exposita fuerunt per Illustrissimum & reverendissimum Nazianzenum Nuntium Apostolicum apud præditum Regem: Suis vero Litteris hanc trium Missarum formam proponebat.

TRES MISSÆ PRO DEFUNCTIS

In Die Commemorationis Omnium Fidelium Defunctorum pro Hiſpaniarum Regnis.

AD PRIMAM MISSAM.

Omnia prout in Miſſali Romano. In Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum.

AD SECUNDAM MISSAM.

Omnia prout in Miſſali Romano In Anniverſario Defunctorum *ſine Sequentia* Dies iræ &c. *cum Orationibus ut infra.*

Oremus.

DEus Indulgentiarum Domine, da animabus famulorum, famularumque tuarum refrigerii ſedem, quietis beatitudinem, & luminis claritatem. Per Dominum &c.

Secreta.

PRopitiare Domine ſupplicationibus noſtris pro animabus famulorum, famularumque tuarum, pro quibus tibi offerimus ſacrificium laudis, ut eas Sanctorum tuorum conſortio ſociare digneris. Per Dominum &c.

Poſtcommunio.

PRæſta quæſumus Domine, ut animæ famulorum, famularumque tuarum his purgatæ ſacrificiis, indulgentiam pariter, & requiem capiant ſempiternam. Per Dominum &c.

In Miſſali hæc Oratio habetur.

DEus Indulgentiarium Domine, da animabus famulorum, famularumque tuarum *quorum anniverſarium diſpoſitionis diem commemoramus*, regrigerii ſedem, quietis beatitudinem, & luminis claritatem. Per Dominum &c.

Sic legitur in Miſſali.

PRopitiare Domine ſupplicationibus noſtris pro animabus famulorum, famularumque tuarum, *quorum hodie annua dies agitur*, pro quibus tibi offerimus Sacrificium laudis, ut Sanctorum tuorum conſortio ſociare digneris. Per Dominum &c.

Hæc Oratio ſic proſtat in Miſſali.

PRæſta quæſumus Domine, ut animæ famulorum, famularumque tuarum, *quorum anniverſarium depoſitionis diem commemoramus*, his purgatæ ſacrificiis, indulgentiam pariter, & requiem capiant ſempiternam. Per Dominum &c.

AD TERTIAM MISSAM.

Omnia prout in Miſſali Romano in Miſſis quotidianis Defunctorum *ſine ſequentia* Dies iræ &c. *cum Orationibus ut infra.*

Oratio.

DEus veniæ largitor, & humanæ ſalutis amator, quæſumus clementiam tuam, *ut animas famulorum famularumque tuarum*, quæ ex hoc ſeculo tranſierunt, Beata Maria ſemper Virgine intercedente cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis conſortium pervenire concedas. Per Dominum &c.

Secreta.

DEus, cujus miſericordiæ non eſt numerus, ſuſcipe propitius preces humilitatis noſtræ, & animabus *Omnium fidelium defunctorum*, quibus tui nominis dediſti confeſſionem, per hæc Sacramenta ſalutis noſtræ, cunctorum remiſſionem tribue peccatorum. Per Dominum &c.

Poſtcommunio.

PRæſta quæſumus Omnipotens, & miſericors Deus, ut animæ *famulorum famularumque tuarum*, pro quibus hoc ſacrificium laudis tuæ obtulimus Majeſtati, per hujus virtutem Sacramenti a peccatis omnibus expiatæ lucis perpetuæ, te miſerante, recipiant beatitudinem. Per Dominum &c.

Sic legitur in Miſſali.

DEus veniæ largitor, & humanæ ſalutis amator, quæſumus clementiam tuam, ut *Noſtræ Congregationis fratres, propinquos, & benefactores*, qui ex hoc ſeculo tranſierunt, Beata Maria ſemper Virgine intercedente cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis conſortium pervenire concedas. Per Dominum &c.

Ita legitur in Miſſali.

DEus, cujus miſericordiæ non eſt numerus, ſuſcipe propitius preces humilitatis noſtræ, & *animabus Fratrum propinquorum, & benefactorum noſtrorum*, quibus tui nominis dediſti confeſſionem, per hæc Sacramenta ſalutis noſtræ, cunctorum remiſſionem tribue peccatorum. Per Dominum &c.

Ita habetur in Miſſali.

PRæſta quæſumus omnipotens, & miſericors Deus, ut *animæ fratrum, propinquorum, & benefactorum* noſtrorum, pro quibus hoc ſacrificium laudis tuæ obtulimus Majeſtati per hujus virtutem Sacramenti a peccatis omnibus expiatæ, lucis perpetuæ, te miſerante, recipiant beatitudinem. Per Dominum &c.

Reſponſum vero a Sanctitate Veſtra hujuſmodi fuit,

Venerabili Fratri Archiepiſcopo Nazianzeno Nuntio Apoſtolico. Matritum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, ſalutem & Apoſtolicam Benedictionem.

LIteras tuas accepimus datas ſub die 18. Auguſti, & ut Regis Catholici deſiderio tibi per Patrem ejus Confeſſarium ſignificato per nos fatisfieret, quin ad ullam Congregationem remitteretur examen annexi folii, quod tibi remittimus, per nos ipſos illud expendimus. Noſtrum autem judicium hoc eſt. Dicimus primo, conveniens eſſe, ut tres Miſſæ pro die Commemorationis Omnium Fidelium defunctorum conceſſæ aliquam habeant inter ſe diverſitatem, ſecundo autem dicimus, mutationes factas in ſecunda, & tertia Defunctorum Miſſa eſſe adeo accidentales, ut tales videri non debeant, quæ illorum obſtent permiſſioni. Minime autem probamus auferri e ſecunda, & tertia Miſſa Sequentiam, ſive Proſam, quæ incipit *Dies iræ*, cujus auctor fertur Cardinalis Latinus Urſinus Frangipani ex Ordine Prædic. qui obiit anno 1294. juxta id, quod a nobis comprobatum eſt in noſtro Tractato de Miſſa lib. 2. cap. 5. num. 28.; ut ipſe probe noſti: habemus Miſſalis Rubricas, quæ in Miſſa debent obſervari juxta Bullam S. Pii V. & juxta id, quod fuſe probat Quartus ad Rubricas Miſſalis Sect. 2. punct. 1. & ſeqq. Cumque in Rubricis Miſſalis ad titulum *de Miſſis Defunctorum* legantur hæc verba: *Sequentia pro Defunctis dicitur in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, & depoſitionis Defuncti, & quandocumque in Miſſa dicitur una tantum Oratio: in aliis autem Miſſis pro Defunctis dicitur ad arbitrium Sacerdotis*: Hinc fit ut cum dicantur duæ Miſſæ, de quibus agimus, *in die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum*, cumque unica in ipſis dicatur Oratio, non poſſit ſalvis Rubricis omitti Sequentia *Dies iræ*: Quandoquidem ejus Sequentiæ lectio nonniſi leve afferat incommodum, quod ſatis compenſatur utilitate, quæ derivat ab expoſitione finalis Judicii tam bene expreſſi in dicta compoſitione. Ex eo mentem noſtram poteris intelligere, quam etiam noſtro nomine poteris ſignificare ea, quæ tibi videbitur, ratione. Salutem dic noſtris verbis Patri Confeſſario: tibique, & illi Apoſtolicam Benedictionem impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 7. Septembris 1750. Pontificatus Noſtri Anno Undecimo.

Quæ cum ita ſint, ſupplicatur Sanctitati veſtræ, ut Miſſarum diverſitatem quatenus Regnis Hiſpaniæ ditionis indulſit, eatenus regionibus quoque Luſitano Regi ſubjectis indulgere dignetur.

Ex Audientia Sanctiſſimi die 12. Martii 1751.

Sanctiſſimus benigne annuit pro gratia juxta petita.

Joſeph Livizani Secretarius.

Loco ✠ Sigilli.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

APPENDIX I.

Romanorum Pontificum, Regum, atque illuſtrium virorum teſtimonia de Beato NICOLAO ALBERGATO Cardinali S. Crucis, & Epiſcopo Bononienſi juſſu, & auſpiciis BENEDICTI XIV. Pontificis Maximi nunc primum collecta, & in ſex Claſſes diſtributa. Præmittitur ejuſdem vita ſcripta a Jacobo Zeno Epiſcopo Feltrenſi ad Fidem Codicis Vaticani recognita, Notiſque illuſtrata, ſtudio, & labore Conſtantini Ruggerii.

PRÆFATIO.

I. Operis occaſio.

BEATUS NICOLAUS *Cardinalis Albergatus tanta virtutis; ac ſanctimoniæ fama ævo ſuo floruit, tantoſque labores pro Sancta Dei Eccleſia ſuſcepit, exantlavitque, ut omnes illorum temporum Scriptores ampliſſimis monumentis ſanctiſſimi Viri memoriam conſecrarint. Hinc cum Eminentiſſimos Patres, qui Sacris Romanæ Eccleſiæ Ritibus præſunt, certiores nunc reddere oporteat de perenni ſanctitatis fama, deque cultu Beato Viro hactenus exhibito; SS. D. N. BENEDICTI XIV. Pont. Max. imperio nutuque, veterum, ac recentiorum Scriptorum lucubrationes evolvimus, eorumque teſtimonia deſcripſimus, eo plane conſilio, ut debiti cultus honores ab Apoſtolica Sede illi in poſterum decernantur.*

II. Garnefelti labores.

Hujuſmodi tamen ſpartam ſuperioris ſæculi initio adornavit Fr. Georgius Garnefeltus Carthuſianus Colonienſis ad calcem trium Scriptorum, qui B. Viri res geſtas literis mandarunt, ubi ſedecim Virorum illuſtrium teſtimonia de vita, ac rebus geſtis B. Nicolai in lucem protulit. Verum cum poſt Garnefelti obitum tot XV. ſæculi monumenta eruditorum Virorum ope typis edita fuerint, aliaque non pauca illius diligentia effugerint; res adeo crevit, ut ne rudis, indigeſtaque moles, *collectio hujuſmodi Eminentiſſimis Patribus videretur; optimum eſſe duxi eandem peculiari ordine diſponere, nempe juxta perſonarum dignitatem, ac diverſas Scriptorum Nationes, ea potiſſimum de cauſa, ut omnium peræque gentium ſuffragio admirabiles B. Nicolai virtutes eluceſcant.*

III. Operis ratio. Romanorum Pontificum teſtimonia de B. NICOLAO.

Sex igitur Claſſibus noſtra hæc conſtat collectio. Ordinem ducunt Romani Pontifices Martinus V., & Eugenius IV., quorum alter ſanctiſſimum Virum ſacro Purpuratorum Patrum Senatui adſcripſit, alter vero ampliſſimas, ac difficillimas Legationes obire juſſit. Horum Epiſtolæ ex authenticis Regeſtis, quæ in ſanctiori Romanæ Eccleſiæ Tabulario extant, juſſu, & auſpiciis SS. D. N. deſcriptæ, ac recognitæ fuerunt. Selectiores tantum edere nunc placuit, ne nimia voluminis mole lectori faſtidium ingererem; ideo, & breves notas illis ſubjeci; ut ejus laborem aliqua in parte minuerem. Eugenio ſuccedit Pius II., qui ex illius ſchola, & contubernio prodiit, quique luculentiſſimis teſtimoniis magiſtri ſui memoriam ornavit, conſecravitque. Tandem Romanorum Pontificum agmen claudit SS. D. N., qui in præſtantiſſimo opere de Servorum Dei Beatificatione, & Canonizatione B. Nicolai Civis ſui virtutes, ac perennem ſanctimoniæ famam, non paucis, iiſque graviſſimis argumentis confirmavit.

IV. Regum, aliorumque teſtimonia.

Romanos Pontifices excipiunt, Carolus VII. Francorum, & Henricus VI. Anglorum Reges, qui B. Nicolaum Apoſtolicæ Sedis Legatum magnifico ſæpe hoſpitio exceperunt, eximiarumque illius virtutum oculatiſſimi teſtes fuerunt. His tandem ſuccedunt Scriptores Itali, Galli, Belgæ, Germani, atque Britanni, quorum nomina ſequenti Catalogo mox dabimus.

V. Præmittitur vita B. Nicolai ſcripta a Jacobo Zeno.

His omnibus vitam B. Viri a Jacobo Zeno ſcriptam præmittere operæ pretium eſſe duximus, ut luculentiſſimo tanti viri teſtimonio, qui B. Nicolaum impenſe coluit, eumque Florentiæ apud Pontificem degentem ſæpe inviſit, admirabiles ipſius res geſtas, quas Scriptores a nobis recenſiti confuſe, & permixte narrant, ſervato temporum ordine lectorum oculis ſubjicerem. Hujuſmodi vitam omnium primus vulgavit Georgius Garnefeltus Carthuſianus Coloniæ anno 1618.; eamque poſtmodum Godefridus Henſchenius novo ordine digeſtam edidit Tom. II. Mati Bollandiani pag. 469. Nos ipſam cum veteri Codice membranaceo Bibliothecæ Vaticanæ num. 3703. contulimus, ac menda aliquot ſuſtulimus, quæ in priores editiones irrepſerant. Hujuſce codicis præſtantia ex eo potiſſimum dignoſcitur, quod Petri Barbi Cardinali Sancti Marci, qui poſtea fuit Paulus II. inſignibus ornatus ſit, auro minioque depictis: unde colligere juvat hunc eundem Codicem eſſe, quem Zenus Cardinali prædicto dono obtulit.

VI. Zeni elogia.

Jacobi Zeni vitam, & res geſtas narrant Ferdinandus Ughellus Italiæ Sacræ Tom. V. pag. 194. 350. & 458. in Epiſcopis Bellunenſibus, Feltrenſibus, & Patavinis. Jacobus Philippus Thomaſinus in Commentario de Gymnaſio Patavino, Libro IV. pag. 392. 396. Nicolaus Comnenus Papadopolus in Hiſtoria Gymnaſii Patavini lib. I. ſect. II. cap. XX. Vir Cl. Ludovicus Antonius Muratorius in Præfatione ad vitam Caroli Zeni, quæ extat Tomo XIX. Scriptor. Rer. Ital. pag. 199., & demum Eminentiſſimus Quirinus in Epiſtola III. ad BENEDICTUM XIV. PONT. MAX. pag. 96.

VII. Scriptores vitæ B. Nicolai ſeculo XV. & XVI.

Præter Zenum B. Nicolai vitam, & res geſtas eodem ſæculo ſcripſere Poggius Florentinus in Oratione funebri, Veſpaſianus Florentinus, Arnoldus Boſtius Carmelita in Commentario de Viris illuſtribus Ordinis Carthuſienſium, & Petrus Dorlandus, quorum

lucubrationes in hanc Collectionem retulimus. Sæculo XVI. in eodem argumento versati sunt Angelus Massarellus Septempedanus Sacri Tridentini Concilii a secretis (cujus opus MS. vidit Joannes Antonius Victorius Bononiensis) & summus vir Carolus Sigonius, qui suum commentarium Gabrieli Paleotto S. R. E. Cardinali amplissimo inscripsit. Hunc edidit Georgius Garnefeltus, ac post ipsum Godefridus Henschenius Tom. II. Maii Bollandiani pag. 477. His jungendi sunt Hieronymus Garimbertus Episcopus Gallesii, Alphonsius Ciacconius, & Petrus Sutor, quorum testimonia suo loco edidimus.

VIII. Scriptores XVII. & XVIII. sæculi, Itali, Galli, & Germani.

Seculo XVII. B. Nicolaus quamplurimos vitæ suæ Scriptores nactus est, inter quos eminent, ex Italis Celsus Falconius, Ferdinandus Ughellus, Bonaventura Cavallus, Gaspar Bombasius, Ludovicus Mangius, & demum Jo. Antonius Victorius Bononiensis, qui meo quidem judicio superiorum Scriptorum labores, ac diligentiam longe est prætergressus. Opus hujusmodi lucem nondum aspexit, sed MS. extat in Bibliotheca domestica SS. D. N. Ex Gallis non pauci hoc eodem sæculo B. Nicolai res gestas perscripsere, ac præ ceteris Ludovicus Donius de Attichy Episcopus Æduensis in libello cui titulus Idea Perfecti Præsulis in vita B. Nicolai Albergati Cardinalis, *& in Floribus Historiæ Sacri Collegii Cardinalium, Antonius Aubery, Joannes Collart in notis ad Diarium Antonii Tabernæ, Antonius Feideau in vitis Sanctorum Tom. II. pag. 324. Hadrianus Baillet in Sanctorum vitis Tom. II. pag. 178. edit. primæ in fol. Nostro quoque sæculo Scriptores vitæ B. Nicolai non defuere: habemus enim Georgium Josephum Eggs Germanum, qui in Purpura docta Tom. III. n. XIV. pag. 66. B. Viri res gestas fusius recensuit, & Jacobum Lenfant ex Calvinianorum grege, qui Tom. I. pag. 375. Historiæ Belli Hussitici, & Concilii Basileensis egregia Nicolai facinora merito ornat encomio.*

Hæc fere sunt quæ præfari constitueram; sed nunc venit in mentem recordatio summorum Virorum, quorum præsidiis fretus hanc collectionem adornavi. Commemorandus in primis est SS. D. N. BENEDICTUS XIV. PONT. MAX., cujus imperio non modo Bibliothecæ, & Tabularii Vaticani Codices evolvendi potestas mihi data est, sed ex domestica ipsius Bibliotheca lectissimis, atque optimis Codicibus instructa, non pauca in rem nostram congessi. Auxit SS. D. N. munificentiam Excellentissimus Princeps AUGUSTUS GHISIUS, cujus e Bibliotheca rarissimis Codicibus ornata Eugenii IV. Epistolas quasdam descripsi. Neque parte sua nobis defuerunt Eminentissimi Viri DOMINICUS Cardinalis PASSIONEUS, & PROSPER Cardinalis COLUMNA; quorum alter quotidianum celeberrimæ Bibliothecæ suæ usum humanissime mihi præbuit, alter vero variores quosdam libros ex amplissima Barberinorum Principum Bibliotheca mihi suppeditare dignatus est. De his te monitum volui, Lector benevole, ut lucubrationem nostram, quantulacumque sit, æqui bonique consuleres. Interim vale.

APPROBATIONES.

JUssu Reverendiss. Sacri Palatii Apostolici Magistri legi, & diligentissime perlustravi Librum cui titulus: *Romanorum Pontificum &c. Testimonia de B. Nicolao Albergato Cardinali S. Crucis*. In eo nihil Catholicæ religioni, bonisque moribus absonum reperi, quin immo, cum de tanto viro undique conquisita testimonia, & egregio ordine disposita examinaverim, optimo, ac pene dixerim divino sapientissimi sanctissimique Pontificis D. N. BENEDICTI XIV. consilio factum puto, si ad universæ Ecclesiæ utilitatem publici juris fiant, iisque exemplo sint, qui pro Christiana Republica munia obeunt. Illud vero præ cæteris optandum est, ut B. Nicolai cultus, quo ipsum Bononiensis Ecclesia, & pleræque aliæ sacro ritu prosequutæ sunt, Apostolica auctoritate probetur, & universæ Ecclesiæ venerandus proponatur vir summus, in quo certatim emicuere virtutes omnes, quarum singulas hæc monumenta eo perspicuas referunt, ut quisque possit ipsius tamquam in speculo vitam, sanctissimosque mores intueri. Romæ die 30. Aprilis 1744.

Lucas Nicolaus Recchus.

LEgi animo imprimis attento *Testimonia Romanorum Pontificum &c. De B. Nicolao Albergato S. R. E. Cardinali, & Episcopo Bononiensi*. Vix quemquam fuisse hactenus hominem arbitror, qui vivus, & post mortem a tot viris, tanta dignitate, & sapientia tot laudibus, suo quidem merito, celebraretur. Itaque admiratus sum B. Cardinalis pietatem, castitatem morum, singularemque vitæ integritatem, incredibilemque in impeditis, difficillimisque rebus gerendis, expediendisque prudentia. Magna horum monumentorum pars in pluteis bibliothecarum delitescebat. At delituissent illa quidem etiamnum, nisi BENEDICTI XIV. PONTIFICIS MAX. jussu collecta essent, & illustrata. Nempe id nostræ ætati concessum est, ut is Ecclesiæ præsit, qui cum eximia eruditione, sapientia, virtute præditus sit, nihil omittit eorum, quæ ad decus Christiani nominis, virorumque summorum amplitudinem conferunt. Qui vero exterorum dignitatem tuetur, studetque reddere illustriorem, is profecto ferre non poterat, ut civis sui viri optimi merita, laudes, præclareque gesta laterent. Speramus autem fore, ut qui Pontifex vulgari hæc voluit, curet omni ope, ac diligentia, ut Beati Nicolai memoria ritu Christianorum colatur. Ita censeo. Romæ in Cœnob. Minerv. Prid. Kal. Majas.

F. Thomas Maria Mamachius O. P. S. Theol. Profess.

Ad

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Ad Reverendiſſimum Patrem, & Dominum Dominum Petrum Barbo S. Marci Presbyterum Cardinalem in vitam præſtantiſſimi Cardinalis Sanctæ Crucis Jacobi Zeni Feltrenſis, & Belluenſis Epiſcopi

PRÆFATIO.

I. QUANTAM vim vel virtus, vel opinio, fideſque virtutis apud potiſſimum bene inſtitutum animum habeat, Reverendiſſime Pater, etſi pleraque alia documento ſint; tamen ex hoc vel maxime intelligi poſſe mecum ipſe ſæpenumero cogitans animadverti, quod ita homines ad amorem alliciat, benevolentia, admirationeque devinciat, ut illos, qui quoquo pacto ea præditi forent, non amare ſolum, ſed colere, ac venerari atque etiam, ingenito nobis quaſi quodam jure naturæ fere neceſſario compellamur. Tanta enim ejus auctoritas, tanta dignitas, tanta ſuavitas, pulchritudo eſt, ut tametſi corporeis illam oculis cernere non liceat, mente tamen, & animo in iis ipſis humanis corporibus, quaſi in vaſis quibuſdam, & officinis, non ſine jucunditate contemplemur, eoſque & veneratione, & honore dignos, & benemeritos cenſeamus, quos illam ſequi, & amplexari judicaverimus.

Zenus Florentiam venit ad Eugenium IV. Pont. Max. ibi morantem. B. Nicolaum inviſit, eumque impenſe coluit ob admirabilem virtutum, ac ſanctimoniæ famam.

Hoc cum ſæpe alias & ratione, & experimento didiceram, Reverendiſſime Pater, tamen maxime omnium eo potiſſimum tempore, cum perfoluto ſtudiorum, laborumque meorum curſu, ad quæ pene puer acceſſeram, ad felicis recordationis Eugenium IV. (*a*) Summum Pontificem, Avunculum tuum per id temporis Florentiæ *conſidentem adoleſcens me contuli*. Cum enim quamplurimos præſtantiſſimos patres, quorum quidam ad *melioremvitam* evocati ſunt, quidam adhuc & in humanis nobiſcum agunt, eo in loco apud Pontificem comperiſſem, inter omnes tamen piæ ſemper, & celebrandæ memoriæ *Nicolaum illum S. Crucis Cardinalem, ita propter ſummam virtutis, & Sanctitatis opinionem*, ſingulari, & præcipua quadam ſum obſervantia, & veneratione complexus, ut me illi totum non devotiſſime dedicare non poſſem. Sic enim, ut præclare noſti, *Vir ille Deo plenus, quaſi ſplendor omnis virtutis, & Sanctimoniæ præfulgebat, ut decus, & ornamentum Eccleſiaſtici ordinis, & eleri totius eſſe merito videretur*. Neque profecto omnium, quæ ad virtutem, & ſanctam exemplaremque vitam attineant, dici quicquam, aut excogitari poterat, quod non eſſet in eo accumulate congeſtum. *Religio, fides, pietas, doctrina, integritas, humanitas, prudentia, Sanctimonia, charitas, patientia*, omnia ſeſe catervatim effuderant, & in Nicolai anima, tamquam in vaſe puriſſimo, & electiſſimo collocarant.

III. Tanta virtutum ac ſanctimoniæ fama toto Orbi notus erat.

Quantum vero ipſe virtutis fervens zelator eſſet, hominumque illam excolentium indefeſſus fautor, & amator; Eccleſiæ, Pontificis, Eccleſiaſticæque ſalutis validiſſimus clypeus, & propugnator exiſteret, quis facile verbis poterit explicare? itaque merito tanti nominis, tantæ apud omnes auctoritatis erat, *ut nihil dignius, quam de ſua vita, Sanctitate, virtute per univerſum terrarum orbem prædicari, & celebrari poſſet*. Neque enim Chriſtianos modo populos ejus laudis, nominis, gloriæ fama compleverat, ſed ad barbaras etiam, & exteras, gentileſque nationes illius veræ, ſolidæque virtutis vox, & conſtans opinio penetrarat. Quanti vero illum præſtantiſſimus Pontifex faceret (*b*), quanti Patres exiſtimarent, quantum univerſa curia coleret, ac veneraretur, quis ignorat? *Cum nihil pretioſius in omnium poſſet ore verſari Sancto Nicolai Nomine*; potiſſimum autem inter reliquos animadverti te maxime omnium, Reverendiſſime Pater, pro optima, & excellenti natura tua, innataque tibi, & ingenita humanitate, ac pietate præſtantiſſimum illum Patrem uſque adeo amare, colere, obſervare, ac etiam venerari ſolitum, ut tametſi dignitate illi eſſes, & officio par (quippe quem Eugenius Pontifex jam ad Cardineum apicem bene merentem extulerat) ut tamen illum, ut parentem unicum ſumma veneratione complexus, ipſius virtutes imitari, laudes vero celebrare fatiari non poſſes.

Paulus II. tunc Cardinalis B. Nicolaum præcipue colebat, ac venerabatur.

IV. Zenus B. Nicolai vitam ſcribere aggreditur: Thomas Sarzanenſis, poſtea Nicolaus V. Pont. Max. illi præcipuos B. Viri actus narrat.

Quæ cum ita eſſent, ego & illius ſingulari virtute, & tuo etiam non mediocriter provocatus, & pellectus exemplo, eum in modum *ipſius* Nicolai pii Patris memoriam ex eo tempore quaſi adamantino clavo cordi ſemper infixam, & inſitam geſſi, ut etiam poſt illius obitum meo nunquam ex pectore Nicolaus exceſſerit: acceſſit ad hoc quoque familiaritas non vulgaris, quæ mihi aliquandiu cum *Thoma Theologo præſtantiſſimo fuit*, quo cum officii publici ratione, & opinione virtutis ſum diutius benevolentiſſime converſatus: me ſiquidem, ut bene noſti (cum auctor ejuſce rei, ut reliquorum honorum meorum fueris) Eugenius Pontifex te directore, & ſuaſore in ſubdiaconatus officio, quod per ea tempora dignius habebatur, collegam illi, & comitem dederat. Is enim *Thomas* (qui ab ineunte ætate, & teneris unguiculis *apud Nicolaum ipſum enutritus, & educatus*, ſecretorum omnium particeps, & conſcius erat) aſſidua ſuarum commemoratione, & prædicatione virtutum, me in illius dedicatiſſimam obſervantiam non confirmavit ſolum, verum etiam vehementer adauxit. Nam ſic ille mihi ejus vitam, mores, res geſtas, ſeriouſius explicabat, ut neque ipſe dicendo, neque ego audiendo defatigari, & ſatiari poſſemus, nullaque fere præteriret dies, in qua de Nicolai Sanctimonia a nobis ſtudioſiſſimus ſermo non fieret; adeo pariter pietate, & obſervantia certabamus. Et quoniam hominis memoriam labilem, & infirmam eſſe ſciebam, tam præclaram vero excellentium rerum cognitionem obliterari, & oblivione deleri prorſus indignum exiſtimabam, operam ſtudioſam adhibui, ut quæ ab eo de Nicolai vita, & moribus *accepiſſem, literis* commendarem, ut ſaltem apud me præſentia, & recentia ſemper Nicolai præclara monumenta vigerent; in eum modum brevi effectum eſt, ut omnium fere, quæcumque de Nicolao memoratu digna referri poſſent, recens apud me cognitio foret.

V. Porro Cardinali Barbo opuſculum ſuum Zenus inſcribit, ob præcipuum illius ſtudium erga B. Nicolaum.

Itaque cum mecum ipſe ſæpumero, & alias antea, & hoc potiſſimum tempore, hæc ipſa a me de Nicolai vita, rebuſque geſtis perſcripta, non ſine ingenti fructu, ac ſumma jucunditate perlegerem, & ſæpe quoque veniret in mentem, quantum tu illi devotiſſimus extiteſſes, rem tibi gratam fore putavi, Reverendiſſime Pater, ſi ea tibi etiam efficerem, redderemque communia, ne ſolus ea voluptate frueret, quæ tibi quoque omni jure, & officio deberetur. *Quamobrem ſingula quæque, ut mihi a Thoma relata ſunt*, ordine digeſta ſtudioſius enarravi, & ad te, qui vivum tanta pietate, & obſervantia coluiſſes, merito quoque dedicanda cenſui; eo enim tibi etiam graviora fore arbitratus ſum, quod hæc a Thoma ipſo, qui tanta te pietate, & charitate Pontifex dehinc Maximus complexus eſt, cujus inſignis apud te potiſſimum Pontificis auctoritas valuit, quaſi a fœcundiſſimo fonte manarint; ita ut hæc legens, *Thomam ipſum* (*qui Nicolai ab hoc Nicolao ſumpſit nomen*) legere, atque intueri non ſine pietatis affectione videare. Nam quod ad me attinet, nihil abs te mihi deferendum, nihil attribuendum puto, cum ita tibi ſim omni officiorum, & beneficiorum genere, & ſanguinis jure devinctus, ut meipſum, & mea omnia dedicans, tibi obſequi, & morem gerere dignitati tuæ dies, noctesque defatigari non debeam. Legere itaque Sanctiſſimi Cardinalis hiſtoriam, Reverendiſſime Pater, ſolita tua clementiſſima pietate dignabere, & quemadmodum nobilitate morum, & generis, generoſitatem animi, inſigni prudentia, miſericordia, ac pietate, clementiaque potiſſimum, & benignitate ſingulari, omnique virtutum genere plurimum præſtas; ita in me amando, atque tuendo, quo nihil in humanis mihi carius eſſe poteſt, & te ipſum, & reliquos omnes excedas, & ſuperes ſupplici obſecratione, & inceſſabili deprecatione depoſco. Vale Fœlix.

De vita & moribus BEATI NICOLAI ALBERGATI *Cardinalis Sanctæ Crucis.*

I. B. Nicolai gens, patria, parentes, ac literarum ſtudia in adoleſcentia.

INter reliquas Bononiæ Urbis familias præſtans ſatis, & clara haberi ſolita eſt (*c*) Albergatorum Stirps, eo potiſſimum, quod viros divinarum, humanarumque rerum doctiſſimos, & Juriſconſultos celeberrimi nominis quamplurimos in lucem eduxerit. Ex ea Nicolaus traxit originem, patre (*d*) Petro Nicola, matre vero Phi-

---

(*a*) Eugenius Florentiam venit A. D. 1434. IX. Kal. Julii, teſte Odorico Raynaldo ad eundem annum §. 10. B. Nicolaus menſe Martio hujus anni Florentiæ adhuc morabatur. Vide Anonymum Florentinum Claſſi III. num. XV. pag. 126.

(*b*) De ſummo Eugenii Pontificis ſtudio erga B. Nicolaum vide ejus epiſtolam v. Poggium in Oratione §. XI. Æneam Sylvium claſs. III. §. IV. ubi narrat Eugenium illius precibus Bartholomæum Vicecomitem Epiſcopum Novarienſem, qui inſidias in Pontificem ſtruxerat, capitali judicio liberaſſe, quod etiam confirmat Blondus Decad. III. Lib. VI.

(*c*) Albergatorum Familiam, & generis nobilitate, & illuſtribus viris, qui ex ea variis temporibus prodierunt, plurimum polluiſſe luculentiſſime demonſtrat Sigonius in Vita B. Nicolai Cap. I.

(*d*) B. Nicolaus natus eſt anno 1375. teſte Sigonio. Petrum Nicolam illius Patrem laudat Auctor Hiſtoriæ Miſcellaneæ, Philippam illius matrem e domo Chiopetta fuiſſe dicit Celſus Faleonus Libro V. pag. 436.

Philippa. Quem cum primis elementis instituendum, atque formandum, vix ubi ex cunabulis excessit, parentes exhibuissent; ut in iis, quantum satis esse vitum est, profecerat, civilibus studiis (quæ peculiari quondam jure plurimam in ea urbe vigent) adhibere operam voluerunt. Acceſſit autem ad ea circiter ad XI. ætatis annum perstititque diutius. Ad novem etenim continuos annos juris civilis auditor fuit; magnamque virtutis, atque doctrinæ etiam in ea ætate spem præstitit.

II. Relicto Sæculo Carthusianorum institutum professus. Variis Religionis miseriis pie sanctæque sustinet, magnaque sanctimoniæ fama pollet.

Cumque jam & ingenio, & moribus, & civilibus disciplinis usque adeo clarescceret, ut decorandus pro studiorum præmio singulari laurea videretur; ipse contemptis humanis omnibus, relictis civilibus studiis, neglectis honoribus, parentibus, divitiis, re familiari non magni existimata, Deo immortali sese totum dicavit, & vovit, Religionemque ingredi, ac regularem deinceps ducere vitam constituit: est siquidem Bononiæ paulo extra urbis portas Carthusiense Monasterium loco satis grato situm. Hoc Nicolaus cum assidue frequentaret, captus monasticæ, & solitariæ vitæ præstantia, ubi consulens saluti suæ Deo immortali serviret, potissimum elegit. Itaque religioso (*a*) habitu sumpto (peractis iis, quæ religio observat, moribus) *aliquot annos in ea omni humilitate, abstinentia, & sinceritate vitæ persolvit; verum ubi perfecta, & explorata est virtus, prudentia, & sanctimonia morum*, qui in religione præsidebant, ad religiosas Nicolaum dignitates extulerunt: pluribus (*b*) illum pro temporum varietate Monasteriis præfecerunt; itaut integrum decennium nunquam ejusmodi præfectura caruerit, magistratusque illos eum in modum administravit, *ut in religione, & in populo nihil divinius prædicari posset Nicolai nomine*. Erat enim ipse sanctissimorum operum patrator, & prædicator, plurimosque ad religiosam sanctam vitam, & divina ministeria, suasione sua, & exemplo pertrahebat, humilitatem summam, & abstinentiam asperrimam præseferebat, & omnino a secularibus, terrenisque rebus abdicatus, ad sola cælestia, & divina volabat; venerabantur illum simul, & admirabantur cives omnes, felixque esse ille videbatur, qui hujus perfrui consortio, aut doctrina refici potuisset.

III. Bononienses Episcopatum a Civibus suis sibi ultro delatum respuit, illumque tandem Prioris generalis jussu accipit.

Accidit autem, ut circiter ea tempora, qui Bononiensibus Episcopus præerat, (*c*) fatalem diem suum obiret; quare coacti cives cum clericis, & Ecclesiasticis omnibus Nicolaum sibi Præsulem, & Pontificem delegerunt. Cumque illi electionis suæ decretum attulissent, prostratus in terram Nicolaus; (*d*) ne se quiete, & pace sua privarent, rogare, & obsecrare cœpit: imparem se omnino tanto oneri, inexpertum, imperitum, indignissimum esse. Illis vero magna vi, omni prece, atque suasione, ut electioni de se factæ annueret, exhortantibus, nullo tamen pacto adduci potuit, ut morem gereret. Sed quanto illi ardentius instabant, tanto ipse obstinatius recusabat. Per hunc modum, cum integrum semestre Bononiensis Ecclesia Pastore desolata jaceret, illis neminem nisi Nicolaum volentibus, eo autem constantissime detrectante, novas tandem artes cives excogitarunt, ut desiderio potirentur, operam nam adhibuerunt, ut qui in ea Religione maxima auctoritate præstabant, quibus imperandi potestas erat, illi ex auctoritate præcipientes, Nicolaum, (*e*) obedire compellerent. Quibus cum non parere non posset, curam Bononiensis plebis assumere, & Episcopus esse coactus est.

IV. B. Nicolai legatio ad Martinum V. Pont. Max. Mantuæ degentem S. P. Q. Bononiensis nomine. Honores a Pontifice ipsi delati. Ejus reditus in Patriam, Pastoralis, sollicitudo, largitas in pauperes, ac religiosa vivendi ratio.

Per ea vero tempora Patres Constantiæ Concilium celebrabant, quo tandem persoluto, cum Martinus ejus nominis V. Pont. Max., qui ad Romanam Sedem adsumptus erat, in Italiam veniſſet, Bononienses Nicolaum (*f*) ad Pontificem congratulatum ire voluerunt. Profectus itaque Mantuæ Martinum confidentem invenit. Cui cum solitam reverentiam exhibuisset, & populi sui mandata exposuisset, in magno honore a Martino habitus est; commorandi enim locum in palatio, quo habitabat, Nicolao dedit, & ex ærario Pontificio necessaria submiſtravit, multisque ornamentis affecit, literasque Apostolicas super Episcopatu libens dedit. Absolutis autem, quæ opportuna erant, cum Mantua abscedens Bononiam veniſſet, suarum ovium aliquandiu (*g*) quietam curam egit; *erat autem in egenos inopesque piissimus, neminem vacuum abire patiebatur*, neque solum satis erat illi, iis, qui petituri advenerant, elargiri, sed per urbem assidue perquisitis necessaria miniſtrabat; in divinis vero miniſteriis, obsequiisque accurato semper, & indefesso studio versabatur, *videbatque religiose, & abstinentissime, quippe, cum illum, quem instituerat, Carthusiensium vivendi ritum ad extremum usque semper integerrime conservarit*.

V. Eius altera legatio ad Pontificem Ferrariæ morantem civium suorum nomine peracta.

Verum non diutius, ut parta quiete perfrueretur, illi permissum est. Nam paulo post cum Ferrariam Martinus veniſſet, (*b*) iterum ut ad Pontificem accederet, voluerunt. Siquidem Bononienses Martini mentem, atque animum formidabant, curabantque omni arte, ne in illius liberam potestatem declinare cogerentur. Martinus vero nihil prætermittebat, quo abalienatas sibi illorum mentes conciliaret, urbemque in fidem redigeret; Bononiam venturum enim se, atque diutius ibi mansurum, optimasque præstaturum conditiones pollicebatur. Illi vero durioribus, asperioribusque in dies animis esse videbantur. Quare cum aliquandiu eam ob rem Ferrariæ consediſſet, nullaque compositione Bononiensium animos conciliare posse videret, desperatis fere jam rebus, Ferraria discedens, Florentiam venit ea mente, ut vi, & armis rebellantes, protervosque Bononienses perdomitaret; potissimumque Bononiæ ad eos dies excitatæ rerum novitates erant; Zambeccarii quippe Canetulos (qui sunt alterius factionis) urbe expulerant, totaque intestino dissidio civitas fluctuabat; quarum rerum spe adductus Pontifex, facile confidebat, posse urbem redigi in potestatem.

VI. Beatus Nicolaus Florentiam ad Pontificem proficiscitur civium suorum tertio legatus. Martinus eum benigne excipit, clandestine intercepti literas tradidit.

Bononienses vero, & qui alteram factionem detruserant, & qui bellum inferri a Pontifice pertimescebant, rursus Nicolaum (*i*) Florentiam ad Pontificem mittere decernebant. Nicolao vero minime quidem ea sententia probatur; dicebat enim se vereri, ne a Pontifice, qui omnes curas in recuperanda Bononia locaviſſet, quicquam indiceretur, quod & servare cogeretur invitus, & servatum urbi detrimentum afferet; non se tantum de Pontificis amore confidere, quin longe arbitretur ejus urbis consecutionem illi esse cariorem; itaque ne se mittant, obsecrare: suspicari enim pœnitentiam hujusce rei acturos eos fore, quod quamnam in partem res verterentur, intelligat. Sed cum illi e contra obstinatius insisterent; & intelligere se ex his Nicolaum factioni suæ minus amicum esse jactarent, eo quod bis ad Pontificem, priusquam adversarii urbe pellerentur, accesſiſſet, nunc obstinate recusaret, hujusmodi pleraque infestis orationibus iterarent; tandem parere coactus, tres ex primoribus Urbis civibus dari sibi consodales expetit. Profectus ergo ad Pontificem, quæ injuncta fuerant, exposuit, remque civium suorum omni fide, ac diligentia egit. Martinus hoc extremo Nicolai adventu in optimam spem rei perficiendæ erectus, tale aliquid machinatur: interdicti literas clam expediri jubet: Nicolao ad se convocato, graviſſimo, & exactiſſimo imperio mandat, ut e vestigio, nullibi tracta mora, Bononiam proficiscatur, literasque illas cum primum Bononiæ constiterit, populo Bononiensi exhibeat, caveatque, ne quid in iis inscriptum sit, priusquam Bononiæ constiterit, legat. Hæc ut omnino quamprimum exequatur, obstrictiſſime, atque obnixiſſime jubet; pœnas insuper, ni paruisset, adjungit. Nicolaus tam gravi devinctus imperio, quamquam quid rei foret, quidve deferrent literæ, conjectura consequeretur; facere tamen nullo pacto poterat, quin Pontifici Maximo, cui omnia debebat, tam obstricte potiſſimum imperanti, non obtemperandum duceret.

Itaque Bononiam accedens, coactis, qui eam in rem evo-

VII. Bononiam reversus interdicti sententiam promulgat Pontificis jussu. Cives, seditione facta, insidias ipsi struunt; quare mutatis vestibus Florentinum ad Carthusienses perfugit.

(*a*) Religionem ingressus est anno 1304. ætatis XX. Occasionem vero cur B. Vir Carthusiense institutum professus est, ex antiqua Carthusiensium traditione narrat Sigonius Cap. I. §. 2.

(*b*) Poggius in Oratione §. II. meminit solius Bononiensis, Sigonius etiam Florentinæ, Garnefeltius Romanæ, & Mantuanæ, eumque Ordinis Procuratorem Generalem fuisse dicit. Garnefeltium describunt Donius, Caballus, aliique. *Henschenius*. Dum Florentinæ Carthusiæ Prior esset, Canonicos Regulares Lucenses Monasterio pulsos restitui curavit anno 1402. Vide Gabrielem Penottum class. III. §. XXVI.

(*c*) Nempe Joannes filius Michaelis Bononiensis S. Proculi Abbas, qui e vita migravit Anno Domini 1417. die 3. mensis Januarii, teste Ferdinando Ughello Ital. Sactæ Tom. II. pag. 38.

(*d*) B. Nicolaum Episcopatum sibi oblatum respuisse affirmant testes contemporanei, Poggius in Oratione §. III. Auctor Historiæ Miscellaneæ, & Hieronymus de Burfellis.

(*e*) Bartholomæus Senensis veterem Chartam exhibet ex Archivo Carthusiæ Montellanæ depromptam, quæ Zeni narrationem mirifice confirmat.

(*f*) Martinus V. Mantuam venit A. D. 1419. mense Februario, teste Odorico Raynaldo ad hunc annum §. I. 2. 3. Hanc B. Nicolai legationem ad Pontificem describit Ghirardaccius Hist. Bonon. Tom. II. pag. 621.

(*g*) Pastoralem B. Nicolai curam rigidamque vitæ rationem merito extollunt S. Antoninus, Poggius in Oratione, Auctor Hist. Miscell. & Cherubinus Ghirardaccius loco citato pag. 620.

(*h*) Secundam hanc B. Nicolai legationem ad Martinum Pontificem Ferrariæ degentem fuse describit Ghirardaccius pag. 623. eumque die VI. Februarii anni 1419. Bononiam profectum dicit. Martinus Ferrariam venit die VIII. ejusdem mensis; ibique B. Nicolaus quasdam pacis conditiones civium suorum nomine a Pontifice impetravit; quas Italice redditas edidit Chirardaccius pag. 623. 624., & seqq. Hujusce pacis conditiones memorat idem Pontifex in Epistola prima ad B. Nicolaum.

(*i*) B. Nicolaus Bononia discessit Florentiam petens die VI. Martii anni 1420. Itineris, & legationis comites habuit, Petrum Aristotilem, & Petrum Rigi Felesini patritios Bononienses. Vide Histor. Miscellaneam class. III. Bononiensis seditionis historiam narrant Ghirardaccius Tom. II. pag. 632., & seqq. Sigonius in vita B. Nicolai Cap. II. §. II.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

evocandi erant, Pontificis mandata persolvens, literas edidit, Pontificis jussa complevit. Tum vero exardere (*a*) in eum omnium animi, excitari voces, proclamitare universi, fremereque in Episcopum suum dentibus, manibusque cœperunt; in eumque furoris impetum, sævamque rabiem proruperunt, ut in illius vitam, caputque conspirarent. Re igitur inter eos composita, plerique ex civitatis principibus ad Pontificales ædes profecti, satellites una trucidandi Nicolai gratia, carnificesque duxerunt: cumque in hujusce causæ sermones gravissimos incidissent, literas ex Præsulis manibus diripientes, in illum impetum effecerunt. Ex iis tamen, qui dedita hanc ad rem opera carnifices venerant, nemo in illum manum injicere ausus est, tantusque illos terror invasit, ut nihil omnino violentum experirentur; literæ vero Pontificales ab iis, qui ex Nicolai familia aderant, recuperatæ, reque infecta inde digressum. At Nicolaus tam temerario, & sacrilego sceleratissimorum hominum ausu perterritus, saluti suæ, ut prudentem decet, consulendum existimavit. Itaque ut primum illuxit dies, commutatis vestibus ignotus urbe digressus, Florentiam venit (*b*), & Carthusiense cœnobium, quod ad duo millia passuum urbe abest, plerosque menses incoluit. Interdictum tamen Bononiæ recte servatum est, integrumque semestre nihil religiosum ea in urbe publice celebratum. Martinus autem Summus Pontifex, exercitu comparato, Bononiam vi, & armis occupandam arbitratus, legatum exercitui Gabrielem Condulmarium Venetum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem præfecit. Is est, qui post Martinum Summus Pontifex fuit, qui optimo exercitu, & valida manu Bononiam adortus, non magno illam tempore in Ecclesiæ, Pontificisque redegit potestatem. Quare cum urbe in fidem accepta, Martinus illi Sancti Eustachii Cardinalem, præsidem, gubernatoremque dedisset, cum eo Nicolaus Bononiam venit, aliquandiuque propria in præsulatus Sede quievit.

VIII. Martinus Pontifex ipsum in Gallias legat ad pacem componendam inter Carolum VI. Francorum, & Henricum V. Anglorum Reges.

Cæterum, cum per ea tempora asperrimum bellum Gallos inter, & Anglos diutissime viguisset, quod maximas quidem calamitates, clades innumeras, cædes, deprædationes, direptiones urbium, regionum, atque agrorum devastationes, & pleraque hujuscemodi, quæ bella parere solent, in dies majora, gravioraque pariebat: nec ad eam diem ulla diuturna pace tam atrox dissidium sedari poterat; Pontifex (*c*) Martinus, ubi vir idoneus ad perficiendum tam difficile pacis opus perquireretur, etsi penes se omnifaria excellentia præditos quamplurimos haberet; tamen quod in *Nicolai summa virtute, atque integritate* fides illi erat amplissima, eum, quamquam Bononiæ residentem, potissimum elegit, quem ad rem per ea tempora permaximam destinaret. Nicolaus cognita Pontificis maximi sententia, literis quoque, & mandatis acceptis, tametsi jucundius curam suarum ovium exercere maluisset, cum tamen facere nullo pacto posset, quin principi humanorum omnium obtemperaret; ut jussus a Pontifice fuerat, in Gallias pacis pertractandæ gratia profectus est: Remque gravem, & fere desperatam adortus, miris difficultatibus, itineribus, periculis, perturbationibusque innumeris diutius est prosecutus; cumque divina gratia adjutus ad eum jam statum pacis conditiones adduxisset, ut optatus jam, & gratissimus exitus sperari posset, evenit, ut sub idem fere tempus ambo (*d*) Reges ipsi Galliarum, & Angliæ, qui inter se tam acerrimo, ac sævissimo bello decertabant, extremi fati munus persolverent. Itaque potentissimorum Regum interitu perturbatis passim, & commutatis rebus, pace non exacta redire coactus est; & jam dicimus octavus mensis elapsus erat, quo in Gallias venerat (quod temporis spatium, ut plurimum regionem, pacis gratia, peragrando consumpserat). Sic Romam ad Pontificem veniens, cum quæ secuta erant exposuisset, nihil sanctius existimavit, quam confestim ad suas depascendas oves sese quamprimum conferre. Bononiam itaque cum venisset, biennium (*e*) apud sibi commissum populum egit.

IX. Cardinalis a Martino creatur. Legatus mittitur in Galliam Cisalpinam ad pacem componendam inter Philippum Ducem Mediolani, Venetos, ac Florentinos.

Per id vero temporis Martino Pontifici Maximo sententia erat ad Romanæ Ecclesiæ regimen Cardinales adsumere. Quare cum maxime omnium in Nicolaum jam dudum antea mentem, atque oculos conjecisset, Romam accitum in cardineum (*f*) apicem evexit, & Sanctæ Crucis in Hierusalem Sacerdotalem illi titulum dedit. Veneti ea tempestate, Florentinique adversus Philippum Insubrium Ducem acerrimum gerebant bellum, Florentinorum tamen, ut videbatur, gratia sumptum. Martinum, ut optimum Summum Pontificem decet, ejus belli causa anxium, sollicitumque habebat, & pace sedari, componique cupiebat. *Jam vero tanta erat de Nicolai Sanctitate, atque virtute opinio, & auctoritas*, ut, qui commodior perficiendæ paci videretur, esset nemo. Ejus itaque pertractandæ, ac perficiendæ pacis cura cum a Summo Pontifice illi injuncta, & demandata esset, (*g*) Nicolaus jussa capessens, mandatisque obtemperans, Roma digressus, Venetias venit; quo cum & Philippi Ducis oratores convenissent, cognitis, ac plene perspectis dissensionum rationibus, causam pacis eo usque multa & gravi difficultate deduxit, ut Veneti, Florentinique cum Philippi oratoribus convenirent, pacemque firmam decernerent. Dictæ conditiones pleræque, pro exequendis omnibus viginti dierum induciæ præstitutæ. Cæterum quo celerius, liquidiusque perfici res possent, nec, quantum in eo esset, perturbatione ulla deterreri, non parcendum operi, atque labori, sed in * Ligures ipse proficisci constituit. Cœpit autem initio Philippus nonnulla ex iis, quorum erat data fides, ut conventa erant, servare; majora vero, & graviora, inter quæ nonnullorum oppidorum restitutio erat, postergando differebat, facereque id de industria videbatur, quoad præfinita laberetur dies. Nam & animum reipsa, & factis paulo postea evidentius patefecit. Missis siquidem a Nicolao Venetis, qui oppida restituenda reciperent, palam denegata restitutio est. At Nicolaus ægerrimo, & iniquissimo id animo ferens, fraudarique se pacis executione prospiciens, non desistendum tamen ratus, quin omnia etiam extrema experiretur literis, nunciis, atque omnibus artibus cum Philippo, quoad ejus fieri potuit, agendo, monendo, suadendo, rogando, nunc precibus, nunc suasionibus, exhortationibus, plerumque etiam admonitionibus, & increpationibus, ut res exigebat, plurimum operæ, dierum consumpsit. Enimvero cum jam tentata omnia in irritum deciderent, nec ad servandas conditiones adduci quoquo pacto Philippus posse videretur, desperatum opus relinquere, atque ad Pontificem Romam redire constituit. Ex * Liguribus itaque Bononia iter faciens, Romam venit: Pontifici, quæ secuta erant compositam pacem, sed non servatam, cujusque id culpa accideret, detulit.

* Insubres l. Hensibenius.

* Insubribus l. Henschenius.

X. B. Nicolaus iterum ad Philippum Ducem Mediolani Martini Pontificis Legatus pergit. Inde Venetias proficiscitur, pacemque totis viribus componere studet.

Eam ob rem Martinus oratoribus omnium partium ad se venire jussis, ut quæ conventa erant, perficerent, aliquandiu cum iis egit, obtinuitque demum, ut primas jam præscriptas conditiones concordibus omnes pariter animis confirmarent. Quare ne ulla occasione impediri pacis bonum posset, rursus Nicolao cœptum opus perficiendum delegat, utque in Ligures, & ad Philippum proficiscatur, jubet. Itaque Pontificis jussu iterum Roma profectus, in Ligusticos fines venit. Exierat tunc Mediolano Philippus, quod fere alias nunquam consueverat, & ad Pizichatonium oppidum, quod passuum millia quinque supra triginta Mediolano abest, sese contulerat. Cum vero post solitos honores de rebus pacis pariter conferre, atque agere cœpissent, & plerosque dies, sermonesque super hisce causis, conditionibusque protraxissent, nihil rectum Philippus, nihil integrum penitus sentire videbatur. Quod ut singulari prudentia Nicolaus animadvertit, quamquam dolore, & molestia anxius, quidquid agi, dici, tractari, persuaderive potuit, experiretur; neque eo magis proficere quicquam, aut flecti ad servandam conventorum fidem Philippus posse videretur: cum quid ageret, amplius non haberet, certiorandum, consulendumque Summum Pontificem visum est. Erat tunc apud Nicolaum Thomas & sacris, & secularibus literis eruditissimus, ex Serzano oppido Januensis regionis oriundus, qui diutur-

(*a*) Eadem narrant S. Antoninus, & Sigonius Cap. II. §. 11. 12.

(*b*) B. Nicolaum ad Florentinam Carthusiam tamquam ad tutissimum tranquillitatis portum in rebus duris confugere consuevisse narrat Bartholomæus Senensis.

(*c*) Hujusmodi legatio B. Nicolao collata fuit A. D. 1422. die 8. Februarii, ut patet ex Epistola II. Martini V. Illam vero vir sanctissimus initio recusavit: idcirco Pontifex Epistola III. ipsi injunxit, ut eam omnino susciperet. Itaque die 25. *Aprilis hujus anni* B. Nicolaus *Bononia discessit* in Gallias profecturus, teste Matthæo de Griffonibus, & Hieronymo de Borsellis. Martinus Pontifex eximiis illis epistolis eum instruxit ad Reges & Principes scriptis, nempe IV. V. VI. VII. X. & XI., ex quibus satis superque constat quanta virtutis, & sanctimoniæ fama apud Pontificem polleret. Hanc B. viri legationem laudant Poggius in Oratione §. V. Joannes Germani, Hieronymus Garimbertus, Sigonius Cap. III. §. 13. Ferdinandus Ughellus, & demum Raynaldus pag. 254.

(*d*) Carolus VI. Rex Francorum, ut diximus in notis ad Epistolam II. Martini V., obiit A. D. 1422. die 14. Octobris, Henricus V. Angliæ Rex die 31. Augusti ejusdem anni.

(*e*) Matthæus de Griffonibus B. Nicolaum die VIII. Mensis Junii anni 1423. e Gallis Bononiam rediisse scribit.

(*f*) Nicolaus Cardinalis creatur anno 1426. IX. Kal. Junii. Amplissimam hanc dignitatem invitus suscepit, ut testantur S. Antoninus, Poggius in Oratione §. VI., Vespasianus Florentinus, Auctor Histor. Miscellan., Hieronymus Borsellus, Garimbertus, & Sigonius Cap. III. §. 16.

(*g*) Hujusce legationis Historiam narrant Sanctus Antoninus, Poggius §. VII. Vespasianus Florentinus §. V., Blondus, Auctor Historiæ Miscellaneæ, Borsellus, Platina, Marinus Sanutus, Anonymus Florentinus, Andreas Billius, Helias Capreolus, Garimbertus, Sigonius Cap. III. §. 17. & demum Scipio Admiratus. Pacis tabulas vulgavit Dumontius Tom. II. Corporis Diplomatici Juris Gentium Parte II. pag. 203. hæ signatæ fuerunt die 30. Decembris anno 1427.

turnam illi operam præstiterat. Hunc propter singulares virtutes, eximiamque doctrinæ, fidei, diligentiæque præstantiam Nicolaus unice diligebat, & primarium apud se constituebat, fideque, atque auctoritate nemo apud illum gratior, & carior erat. Est autem is, qui post Eugenium summæ apostolatus paulo ante præfuit arci. Hunc Thomam ad Martinum Summum Pontificem ire jubet, & quæ Philippo mens, quæ verba, quæ acta, quæ spes, quæ opinio concipi valeat, nota facere. Ipse cum Venetias (a) venire constituisset, quod graviter in urbe pestilentia laborabatur, Mathemaucum venit, quod millia passuum quinque Venetiis abest; ad eum locum Nicolai gratia Princeps Venetus, & Senatus omnis accessit, summique honores Nicolao habiti sunt, de rerumque statu sermones collati, & consilium actum.

XI. S. Nicolaus post varios, dictaturaque labores Italicam pacem componit.

Inde dissolvens cum mandata Pontificis præstolaretur, nunciata est insignis illa clades Philippo illata, qua apud (b) Machilonium, (sic enim loco nomen est) illius militares omnes copiæ a Venetorum ducibus profligatæ, ad internecionemque deletæ fere sunt. Ea calamitate cum ferox ille Philippi animus, qui per superiora tempora flecti nullo pacto potuerat, mitior, compressiorque reddi coactus esset, & pacem tamdiu spretam supplex petere, atque ultro rogare adduceretur, rursum in pacis mentionem, pertractationemque ventum est. Ferraria urbs commoda, & idonea, ubi convenirent, est visa. Eo Nicolaus profectus, oratores partium illuc etiam sunt secuti. Ducta est re diutissime, & de pacis exitu sæpenumero desperari visum. Graves enim inter partes esse videbantur dissensiones, neque in unam poterant convenire sententiam. Subterfugere videbatur Philippus, & quamquam ad pacem proclivis admodum, & pronus apparuerat, instaurationem tamen quærere, & petere non desistebat. Veneti etsi modestioribus animis viderentur, tamen quod parta victoria facile Philippi vires extingui posse arbitrabantur, lentius tepidiusque accedebant: Florentinorum omnino erant promptissimæ, ardentissimæque ad pacem mentes, qui fatigati, fessique diuturno bello, & sumptibus fere intolerabilibus exinaniti, spem omnem quietis in pace defixerant. In tanta rerum, atque animorum varietate, cum desperatis plerumque rebus digressuri infecto negotio oratores partium viderentur; tanta tamen fuit in Nicolao prudentia, tanta diligentia, & patientissima tolerantia, ut superatis difficultatibus universis, paci tandem, (quippe post semestre, quam agitari cæpta erat) optatus, commodusque finis daretur: dictæ conditiones (c) præscriptæque; assensus partium omnium præstitus: superarat tantum, ut quæ convenerant, integre servarentur. Eam ob rem Nicolaus nullo fractus labore, iterato in Ligures profectus, fere provinciam omnem non sine gravissimis incommodis pro rerum felici exitu peragravit; sæpe agresti tuguriolo pro locorum difficultate tectus, nonnumquam vilissimo etiam cibo indiguit, bellorum diuturnitate, & rapacitate, atque atrocitate militum passim regione omni exhausta, & mirum in modum rebus usui necessariis exinanita. Cæterum etsi angusta omnia viderentur, nusquam tamen inde digredi adduci potuit, quam servata, executaque conventa conspexit.

XII. Sancita pace in patriam redit, Venetorum, & Mediolanensium legationes audit. Ingens seditio Bononiæ excitatur, atroces injuriæ ipsi a Civibus inferuntur.

Redditis itaque, ac restitutis demum oppidis, & paratis, quietisque, ut videbatur rebus, ex Liguribus Bononiam venit, eo animo, ut paulo post Romam, ad Pontificemque rediret. Sed dum Bononiæ moram trahit, Ecclesiæ, & patriæ suæ causis quibusdam componendis, quæ imminebant, deditus, dissensiones nonnullas de Bergomensi, & Cremonensi agro exortas, nunciatum est: utque controversias eas quietas reddat, priusquam abeat, supplicatum. Quare gravitate rerum Nicolaum Bononiæ distinente, effectum est, ut partium oratores ad illum Bononiam mitterentur. Missus a Venetis Sanctius Venerius Equestris ordinis vir ea tempestate auctoritate inter Venetos præstans. Cum his cognoscendis, componendisque causis Bononiæ Nicolaus ageret: civitas rerum mutationes perpessa est, graviterque intra urbem tumultuatum, & acclamantibus, *populum, libertatemque vivere*, ad arma concursum est: eoque tumultu effectum est, ut a Pontifice, Ecclesiaque deficientes, in libertatem sese Bononienses vendicarent. Gravis admodum, & peracerba Nicolao ea urbis facta commutatio fuit, &, ut par erat, summo illum dolore affecit, eoque magis, quod succurrere ipse tanto morbo, & lapsæ jam rei non poterat. Cæterum, & mœrori mœror, & perturbationi perturbatio accessit. Qui enim summæ rerum in urbe præerant (seu quod Nicolai opera, quem Pontifici gratissimum esse intelligebant, controversias componi posse confiderent, seu quod propterea quia quem studiosissimum Ecclesiasticarum partium, atque ex ea re suspectum, suisque mutationibus adversissimum existimabant, in illius excidium quicquam novi machinarentur) evocandum ad se suis consiliis decrevere. Eam cum operam nuncio cuipiam vilissimo homini injunxissent, illeque mandatis obtemperans, ad Pontificem profectus, ut accederet, monuisset: in stuporem, atque mœrorem eximium ea levitas, atque vesania civium Nicolaum adduxit. Continuit tamen se, & nuncio nihil grave, aut indignum, neque quicquam magis, quam occupationibus distineri, ne accedere valeret, respondit. Hanc suorum civium stoliditatem secum indignanti, advenire ad eum sex ex primoribus civium nunciatur. Quare cum veretur, ne quid violenti fieret, evocari familiam omnem jussit, utque cives ingressi sunt, fores claudi; jam ad conspectum sui Pontificis aderant, & proponere, nescio quæ, velle videbantur. Verum Nicolaus prior ad illos conversus, dure atque asperrime (ut res, & culpa exigebat) increpare illos adortus; *existimare se*, inquit, *omnino mente alienatos esse Bononienses cives*, (d) *seque ob id summo dolore affici, cum eorum cura illi credita sit; consuevisse filios ad patrem ire; cives ad Præsulem; contra naturæ, & juris ordinem esse, neque unquam auditum, ut ad inferiores superior evocatus accedat, Bononienses, cum simplex illorum esset Episcopus, debitos illi semper honores exhibuisse; nunc cum Cardineo etiam apice fulgeat, & legationis etiam potestate præmineat, in tam stultidam vesaniam illos adductos, ut per vilissimum nunciam evocare ad se non erubuerint. Injuriam hanc non sibi, sed Apostolicæ Sedi illatam existimare, cujus vices in ea dignitate, atque legatione contineat, spretam se esse a Bononiensibus, non sibi propter se, sed propter eorum errores, ac perversos, perfractosque mores, curæ & cordi esse; vereri enim se, ne iratum Deum brevi ultorem sentiant: atque propterea, ut ad rectam viam, & saniores se mores convertant, hortari.* Hæc atque hujusmodi cum summa gravitate, atque auctoritate, paternaque caritate monuisset, qui advenerant cives, adeo muti, atque elingues effecti sunt, ut nec verbum ullum ex cujuspiam ore prodierit, sed ut venerant declinatis cervicibus abscessere.

XIII. Seditionis metu clam Bononia discedit, ac Mutinam proficiscitur. Bononienses cum probris, ac maledictis lacessunt. Discordiarum reliquias inter Venetos, & Ducem Mediolani componit, ac tandem Romam ad Pontificem pergit.

Enimvero formidabilis res erat, & majores motus eo initio expectandi videbantur. Quos veritus Nicolaus, ne temeritati facultas delinquendi præberetur, providendum ratus, ut si quis forte tumultus gravior ingruisset, non se arbitrio suo Bononienses uti possent; evocato ad se Carthusiensis monasterii præside, permutatisque vestibus, ut primum inclinare cœpit dies, sub primas fere tenebras, illum ut inferior prosecutus, ad Carthusiæ monasterium venit, eamque noctem ibi in eo egit. Postera vero die, ut primum lux excipi potuit, urbem ingressus, cum paratos sibi extra portam, quæ Mutinam ducit, equos, ut constituerat, comperisset, Mutinam constanti itinere profectus est. Bononienses ut de Nicolai profectione certiores redditi sunt, miris exagitari furoribus acceperunt, in contumeliosasque erumpere voces, hostem publicum, ac patriæ illum proditorem appellantes. Non destitere tamen, quin oratores ad eum Mutinam mitterent. At Romæ, ut nunciata est Bononiensium defectio, Pontificis, & Ecclesiasticorum dolore, ac perturbatione affecit animos; cumque Nicolai opera posse labentibus rebus adhiberi remedia Pontifex (e) Martinus consideraret, confestim ad illum raptim perscriptis, & exaratis literis, ne Romam rediret, neve regione egrederetur injussu suo, strictioribus mandatis injunxit. Eam ob rem, cum Mutinæ plerosque menses traxisset moram, neque moveri Bononiensium indurati posse animi viderentur, componendæ controversiæ gratia, (quam occasione Cremonensis, & Bergomensis agri exortam diximus) Ferrariam venit, qua congrua executione fedata, consulto primum Pontifice, Romam rediit, biennioque apud Martinum in Curia fuit Vitæ Sanctimonia, consiliorumque gravitate præcipuus.

XIV. Bellum inter Venetos & Insubres inflammatur. B. Nicolaus ad illud compescendum Legatus iterum destinatur. Gallica insuper legatio ei defertur.

Cæterum haud quaquam illi diuturna quiete perfrui licuit. Nam cum Liguricum bellum longe acrius restauratum esset, Venetique adversus Philippum, & ingentes terrestres copias militares, & classem Padanam amplissimam comparassent, Pontifex Martinus tot calamitatibus metuens, atque obviare desiderans, habito cum fratribus de more colloquio, (f) Nicolaum, (quem ad pacem rursum inter Venetos, & Philippum confi-

cien-

(a) Eadem narrat Marinus Sanutus.

(b) *Apud Machilonium* Brixiensis agri oppidum, quod Capreolus Histor. Lib. IX. pag. 54. *Machelaum* nominat. Celeberrima hæc pugna commissa fuit IV. Idus Octobris anno 1427. eamque describunt Capreolus loco citato, Sanutus in Vitis Ducum Venetorum pag. 907. litt. E.

(c) Pacis tabulæ extant apud Dumontium pag. 208. signatæ fuerunt die 19. Aprilis an. 1428.

(d) Bononiensis seditio exaltata fuit die prima Augusti anno 1428., ut narrat Auctor Histor. Miscell. Eam luculentissimis verbis execratur Bornius de Sala in libro de Patientia. Vide Blondum, Rufellum, Andream Billium, Sigonium Cap. III. §. 19. Raynaldum ad annum 1428. §. 4.

(e) Martini Epistolas ad B. Nicolaum de hoc negotio fortasse interiere; eas enim invenire non potuimus. Quæ vero Beatus vir ederit, ut cives suos insanientes ad sanitatem revocaret, fuse narrat Auctor Histor. Miscellaneæ.

(f) Bellum inter Venetos, ac Philippum Ducem Mediolani instauratum fuit mense Januarii A. D. 1431., ut narrat Marinus Sanutus in Vitis Ducum Venetorum pag. 1011., & Au-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ciendam, mitteret) elegit. Hac etiam adjectione adhibita, ut, postquam Liguricas extinxissent lites, ad pernicioſum bellum, quod Anglos inter, & Gallos jam antea viguerat, sedandum iter arriperet. Ita tertio jam Ligurici belli causa, Roma profectus, in Veronenses primo divertit, apudque Piscariam oppidum Veronensis quidem agri, sed cui tunc Mantuanus præerat Princeps, subsitit. In armis si quidem erant omnia, & circumquaque universa regio militaribus fragoribus æstuabat. Quare peropportunum in eo belli ardore pertractandæ paci id oppidum arbitratus, inde partium evocare oratores, & per nuncios, literasque rem gerere constituerat. Hæc dum meditatur paratque Nicolaus, moleſtiſſimum de Martini Summi Pontificis (*a*) funere nuncium accepit; Is enim decimo tertio Pontificatus anno, apoplectico morbo correptus, fatalem Romæ apud Sanctorum Apoſtolorum Basilicam, ubi residebat, diem ſummum obierat. Eo tam gravi, ac funeſtiſſimo nuncio acerbo mœrore affectus Nicolaus, quid ageret, quid consilii capiendum foret, ancipiti, dubioque animo pervolvebat; Romam ne novi creandi Pontificis gratia proficiſci, an Piscariæ manere, & cœptum pacis proſequi opus, ſeu novi Pontificis creationem, & ejus juſſa præſtolari ſatius eſſet. Melius consilium visum, nova mandata a novo expectare Pontifice: Quod nec in tempore ipſe Romæ esse potuiſſet, & Eccleſiæ brevi a patribus provisum iri non dubitaret.

Martinus Pontifex moritur: B. Nicolaus Piscariæ manet novi Pontificis electionem expectans.

XV. Eugenius IV. Pont. Max. renuncitur. Gallicam legationem B. Nicolao confirmat, qui in Gallias ſtatim proficiſcitur, totoque triennio paci conciliandæ ſtudet.

Nec diuturna mora fuit, cum delectum Gabrielem Codulmarium Venetum, qui ex patribus erat, Romanæ Sedi Summum Pontificem datum novit. Is eſt, qui Eugenius IV. eſt appellatus. Ad eum, ut par erat, cum & nuncios, & congratulatorias literas exaraſſet, de rebus quoque ſuis, quæ ad cauſam attinebant, interſeruit: & cum belli conditiones, & quo in ſtatu cuncta verſarentur, & quid de pace agi, & ſperari poſſe conſideret, (cujus exitum difficillimum, & fere impoſſibilem judicabat) ſignificaſſet, ſummis a Pontifice precibus petiit, ut etiam a Gallicana legatione illum abſolvere, & ibi Romam redeundi facultatem, pptestatemque facere dignaretur. Annuit inſtio quidem Eugenius, & Nicolai precibus ſe morem gerere velle ſignificavit. Paranti igitur Romam proficiſci repente commutata ſententia, literæ a Pontifice (*b*) redditæ ſunt, quibus ut omnino in Gallias pergeret, idque quam repentiſſime, (ſic enim res exigebat) mandabatur. Pontificis itaque juſſibus facturus ſatis, Piscaria diſcedens, ſuperatis Alpibus in Gallicanos fines venit. Fremebant undique bella, & per Gallicanam regionem omnem armorum fragores reſonabant, nulla pacis vox audiri poterat, nulla perficiendæ concordiæ ſpes eſſe videbatur. Quæ etſi Nicolao haudquaquam obſcura erant, tentanda tamen primum omnia, & experienda ratus, ad Principes pergere, hortari, monere, ſuadereque adortus, & quos ipſe adire non poterat, per nuncios, & literas alloqui, quidquid agi, aut cogitari poſſet, incredibili diligentia, patientiaque pergit. Triennium continuum ea de re in Galliis commoratus, univerſam Galliam peragravit, neque ulla fere fuit inſignis Galliarum civitas, quam ille pacis gratia non adiret.

XVI. Relictis Galliis Basileam ad Concilium Eugenii juſſis ſe confert, ibique magnis honoribus afficitur.

Dum in Galliis Nicolaus protrahit moram, in Germania ingens Eugenio Pontifici, & Eccleſiæ bellum ſuſcitatum eſt. Nam cum Martinus, priuſquam vita excederet, Baſileæ cogi univerſale Concilium indixiſſet; id creato jam Eugenio ira cœptum, atque adauctum erat, ut etiam ex Patribus plurimi invito, & injuſſo Pontifice, fuga arrepta, quaſi a Pontifice deficientes, Basileam peterent; & jam fere univerſus eo concurrere, & ibi cogi cœperat terrarum orbis, & multa jam adverſum Eugenium ordiri videbantur. Et quanquam præclaros pleroſque ſuo illuc nomine Præſules Eugenius delegaſſet; tamen cum plurimum *de Nicolai ſingulari virtute, ac Sanctitate conſideret*, ex Gallis evocandum, (*c*) atque Basileam deſtinandum putavit, ut Pontificio nomine Synodo præſideret. Habito itaque, & accepto hoc Pontificio decreto Nicolaus ex Galliis in Germaniam tranſiens, Basileam venit: Eſt ſiquidem nobilis, & clara Germaniæ urbs, quam Rhenus fluvius mediam ab altera parte præterfluit. Initio adventus ſui maximis, & ampliſſimis exceptus honoribus, urbem omnem, & Patres, Eccleſiaſticoſque ordines incredibili voluptate complevit. Atque quamprimum ad ea, quæ imminebant, perſolvenda converſus, Pontificis partes ſingulari fide, prudentiaque turatus, res Pontificias ad optimum commodiſſimumque brevi ſtatum perduxit. Erat ipſe id loci ſumma auctoritate, ad eum univerſi, ut fere ad Pontificem maximum confluebant, frequentarique ita illius ædes aſſiduo cunctorum concurſu conſueverant, ut aliud ſeparatum apud Nicolaum agi conſilium videretur. Effecit denique probatiſſimis artibus, ut tametſi multorum graves in Pontificem eſſent mentes, irrita tamen malignantium ſtudia redderentur. Manſit autem eo in loco paucis minus integro anno diebus: qui ſi diutius perſtitiſſet, poterat profecto perturbationibus, & calamitatibus, quæ ſecutæ ſunt, finem dare.

XVII. B. Nicolaus a Concilio legatos deſtinatur ad pacem Italicam perficiendam, qua infecta, Florentiam ad Pontificem venit.

Cæterum cum propter Ligusticum bellum, quod in dies vehementius ingraveſcebat, duos ex patribus ſedandarum rerum gratia univerſa ſynodus in Italiam mittere decreviſſet, Nicolaus potiſſimum, qui ad id pacis opes delegaretur, electus eſt. Comes illi alter ex patribus datus Cardinalis (*d*) S. Petri ad Vincula ex Hiſpaniis oriundus. Frequentiſſimo itaque concurſu omnium ordinum, nec minori bene ſentientium mœrore extra urbem deducti, in Italiam (*e*) cum deſcendiſſent, Paduam primum, inde Venetias petiere, ubi pertractandæ paci incumbere conſtituerant: Adhibita quidem ab his eſt diligentia omnis, & nihil prætermiſſum, quod ad rem perficiendam pertinere potuiſſet: ſed adeo incenſi erant partium animi, adeo præruptæ & ardentia in bellum ſtudia, ut conatibus in irritum decidentibus, nihil proficere potuerint. Interea dum hæc agerentur, Eugenius (*f*) Pontifex Maximus injuriis, contumeliiſque a Romanis affectus, vim etiam perpeſſus, ignotus fuga ſibi conſuluerat, & ex Romana quidem fuga Florentiam venerat. Quare (*g*) Nicolaus, cum pacis opera non ſuccederent, minime quidem Basileam ſibi redeundum fore conſtituens, ad Pontificem Florentiam venit, expoſitiſque ſuperiorum temporum actionibus, apud Pontificem Florentiæ manere decreverat.

XVIII. Legatus iterum in Galliis mittitur ad Eugenio, Philippum Ducem Burgundiæ in Atrebatenſi conventu Carolo Francorum Regi conciliat.

Cæterum cum per ſuperiora tempora Gallorum Rex, & Burgundionum Princeps acerrimo ſefe invicem ac diuturno bello laceraſſent, oblataque ſpes pacis inter eos conficiendæ viſa eſſet, placuit Pontifici, ut Nicolaus, quem propter vitæ ſanctimoniam glorioſi apud illos nominis, & ampliſſimæ auctoritatis eſſe ſciebat, & ob id paci huic aptiſſimum, & peropportuniſſimum fore confidebat, denuo Gallicanas regiones peteret. Ex Florentia itaque in (*h*) Gallias delatus, apud Atrebatum Burgundi Principis urbem conſtitit. Inde eximiſſimo ſtudio ad peragendam pacem invigilans, decimo & ſexto, poſtea quam illuc advenerat menſe, multis, & gravibus difficultatibus tandem Principes ipſos perpetua, & ſalutari pace devinxit.

XIX. Concilii Ferrariensis Legatus de-

Pacatis itaque, ſedatiſque Principibus, controverſiiſque ſopitis, in Italiam rediens, Bononiam venit, Pon-

---

& Auctor. Hiſtor. Miſcell. Hujuſce legationis diplomata periere; ea tamen laudat Eugenius IV. in Epiſtola ad B. Nicolaum, quæ extat in ampliſſima veterum monumentorum Eccleſiæ Bononienſis Collectione, quam vulgare in animo erat; ſed nunc Mſ. extat in Bibliotheca domeſtica SS. D. N. B. Nicolaus die IV. Februarii Ferrariam venit, die X. Februarii Venetias ſe contulit, ut narrat Sanutus loco citato. Die vero 10. Martii ad Inſubres pervexit.

(*a*) Martinus Pontifex ſupremum diem obiit die XX. Februarii, ut notat Raynaldus ad hunc annum §. 2.

(*b*) Eugenii Epiſtola, qua B. Nicolao Gallicam legationem defert, data eſt die 29. Aprilis anno 1431. Ad hanc legationem pertinent II. III. & IV. aliæque non paucæ, quæ apud nos ſunt. B. Viri labores in procuranda hujuſce Regni pace memorant ipſi Reges Carolus VII., & Henricus VI., iiſque conſentiunt Scriptores Itali, Galli, Belgæ, & Angli, quorum teſtimonia in hanc Collectionem retulimus.

(*c*) Eugenii Epiſtola, qua B. Nicolaum Concilii Præſidentem conſtituit, data eſt Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1433. XVIII. kal. Januarii A. III. extat apud Labbeum Tom. XII. Concil. General. col. 947. edit. Pariſ. Alia ejuſdem Pontificis Epiſtola ad B. Nicolaum cæteroſque Concilii legatos extat col. 951. Data eſt Florentiæ anno 1435. XIII. kal. Martii Pontificatus anno V. In actis Concilii Baſileenſis Seſſione XV. pag. 539. die XXIV. Aprilis 1434. B. Nicolaum Concilio *incorporatum* fuiſſe legitur. De geſtis B. Nicolai in Concilio Baſileenſi vide Poggium, Æneam Sylvium, & Joannem Nauclerum.

(*d*) Nempe Joannem Cervantem Hiſpalenſem Cardinalem creatum a Martino V., qui obiit anno 1453.

(*e*) Ad hanc legationem pertinet Epiſtola B. Nicolai ad Synodum Baſileenſem, quam edidit Edmundus Martene Tom. VIII. ampliſſimæ Collectionis Veter. Monument. col. 811. data eſt Florentiæ die XI. Maii anno 1455.

(*f*) Egenius urbanas turbas fugiens Florentiam venit. IX. kal. Julii anno 1434.

(*g*) B. Nicolaus minime ad Baſileenſes *reverti* voluit; immo in ſupralaudata Epiſtola ad eoſdem, ſe a reditu excuſat his verbis: *Sanctiſſimus Dominus Noſter me Cardinalem Sanctæ Crucis mittit in Galliam pro pace firmanda*.

(*h*) Hujuſce Legationis diplomata extant inter Epiſtolas Eugenii num. VII. VIII. IX. & X. Data ſunt Florentiæ 13. & 25. die Aprilis anni 1435. Conventus Atrebatenſis indictus fuit kalendis Julii. B. Nicolaus Atrebatum venit die XII. ejuſdem menſis teſte Antonio Taberna in Diario; diſceſſit die 5. Octobris. *Die vero 9. Decembris Florentiam* ad Pontificem *redit*, teſte Anonymo Florentino. Quæ vero ſanctiſſimus vir in hoc Conventu egerit, Scriptores fere omnes, quorum teſtimonia in hoc volumen congeſſimus, fuſe narrant, & præ cæteris vide Pium II. Philippum Ducem Burgundiæ celeberrimo edito miraculo ad pacem faciendam compulſſe affirmant Renerus Snoy, Pontius Heuterus, Joannes Rivius, Ludovicus Donius, Fabertus, Odoricus Raynaldus. Quanto vero honore Beatum Virum affecerint Carolus Rex, & Philippus Dux aperte conſtat ex ſupralaudato Diario Antonii Tabernæ, & ex pacis capitulis, quorum ſelecta quædam dedimus in hac collectione. Pacis tabulæ ſignatæ fuerunt die 21. Septembris anni 1435.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

flinatur. Venetias proficiscitur: ibique Imperatorem Græcorum excipit, ac Ferrariam perducit.

tificemque illic cum Curiæ confidentem comperit; sed cum Græcorum gratia Ferrariæ (a) Pontifex Concilium indixisset, eo etiam Nicolaus Eugenium, ut par erat, est consecutus, obviamque Græcorum Imperatori, & Constantinopolitano Patriarchæ, qui unionis celebrandæ causa ad Ferrariense Concilium accedebant, Venetias a Pontifice missus Ferrariam Græcos adduxit, celebrandæque indefessus unioni incubuit.

XX. Legatur denuo ad Germanorum Principum conventus Nurembergæ indictus, ac Romani Pontificis dignitatem egregie tuetur.

Cum ita totus in fidei rationibus, disceptationibus absorptus Nicolaus esset, ut fere nihil magis cuperet, & anhelaret; alia insuper peregrinatio injuncta est. Nam quoniam in (b) Germania affectæ, ac perturbatæ in Pontificem res erant, & novum colloquium ad præfixam diem a Germanicis Principibus indictum: operæ pretium Eugenius existimavit, Nicolaum ad statutum locum, diemque accedere. Ille itaque, quanquam tot antea itineribus, profectionibusque fractus videri potuisset, tamen recens semper, & integer animo, nec laboribus ullis, aut periculis territus, dum Pontifici modo, & Ecclesiæ, aut cujuspiam saluti obsequi valuisset, ex Ferraria movens, iterum in Germaniam venit; adjumentoque non mediocri Pontificis jam apud Germanos labentibus rebus fuit; & quæ a Pontifice mandata erant, quoad ejus fieri potuit, integre, atque inviolate persolvit.

XXI. Florentiam revertit, ibi anguste habitat, familiam ingenuam optimamque alit, magnaque sanctitatis opinione pollet.

Ubi vero nihil hisce in locis sua opus esse mora intellexit, Italiam repetens, Florentiam petiit. Nam ex Ferraria Florentiam Eugenius Concilium transtulerat; fuit autem hæc extrema legationum suarum, itinerationum, peregrinationumque finis, habitavit autem (c) Florentiæ apud S. Spiritus ædem, (sic enim Augustinensium locum Florentiæ vocant) *eumque ibi nos, cum primum ad curiam accessimus, commorantem convenimus, & salutavimus. Habitabat autem satis anguste, & familia (d) ingenua quidem, & optime, honestissimeque morata, & instituta, verum non lauta nimis, & compta, sed modesta omnino, & quæ Præsulis Sanctimoniam sanctificaret: Ipse vero maximæ apud omnes venerationis erat, neque quicquam dignius, aut divinius in ore hominum versabatur.*

XXII. Summus Romanæ Ecclesiæ Pœnitentiarius eligitur. Eximiæ ejus virtutes summatim recensentur.

Pontifex cum illi dignissimum (e) summi Pœnitentiarii contulisset locum, ejus consilio imprimis gravissimis potissimum in rebus maxime omnium utebatur: neque eum diligebat, & amabat solum, sed pia etiam veneratione colebat; & ubi quicquam arduum imminere, audire illum antea cupiebat, & fere omnia Nicolai consilio peragebat. Nicolao vero summæ (f), ac singulares virtutes inerant; simplicissima humilitas, præcipuaque clementia, charitas in omnes, pietasque paterna, fidei, & religionis exardens zelus communi usu austeram, & asperam satis ducebat vitam; nec carnibus vescebatur, nec strato jacebat. Carthusiæ regulam etiam ad extremum inviolate servavit; sacris literis, posteaquam sese immortali Deo dedicavit, operam eximiam adhibuit, neque a sacrorum voluminum, cum per occupationes licebat, lectione cessabat, doctos viros, (g) virtutibus deditos, magno amore prosequebatur, egenisque, & inopibus clericis opem plurimam ad literarum studia conferebat, in pauperes vero omnes, quicquid eleemosynarum poterat, assidue distribuere consueverat, affinium suorum neminem secum domi esse volebat, perturbare illos reliquam familiam dicens, iis, qui illi ministrabant, salaria menstrua exhibere solitus erat, ne pro immeritis supplicare, & de spiritualibus illis satisfacere cogeretur, librorum copiosus fuit, quos fere omnes in morte sacris locis, Monasteriisque legavit.

XXIII. B. Nicolaus Senis obiit ex calculi dolore. Exequiis Pontifex totaque Curia illius mortem defiet. Senenses ob magnam sanctitatis opinionem mortui manus ac pedes summa veneratione osculantur. Calculi magnitudo, ac forma describitur.

Obiit autem (h) mortem Senis, cum ibi Pontifex consideret. Cum enim Romam proficisci constituisset Eugenius, Florentia abscedens, Senas venit: quem Nicolaus quamprimum secutus est, itaut ingredientem Senas Pontificem comitaretur. Pauculos vero post menses, calculi morbo correptus, in horridos, ac terribiles dolorum cruciatus incidit, itaut miserandos continue clamores emittere cogeretur. Et quamquam gravissimo, & extremo morbo affectus, pati tamen non poterat, ut quicquam sibi de solita Cartusiæ observantia mutaretur. Cum vero (i) fatalem sibi ægritudinem hanc fore cognosceret, Sacramentis Ecclesiasticis communitus, sacratissimoque Dominico corpore devote, atque affectuosissime sumpto, de sui corporis sepulcro non immemor, ut in Carthusiensi cœnobio (k), quod prope Florentiam urbem est, conderetur, edixit. Ita aliquandiu flebiliter, cum laborasset, tandem ægritudinis fervore, & cruciatuum horriditate confectus, immortali Deo spiritum reddidit. Incredibile dictu est, quanto mœrore, quibus lacrymis, atque suspiriis hæc Nicolai mors Pontificem, Patres, curiamque, & urbem omnem, populumque compleverit. Nam & splendorem, & decus Ecclesiæ illum concordi omnes, & consona voce judicabant, & prædicare non desistebant. Cum vero in Basilicam, quæ Augustino Doctori dicata est (nam apud religiosos Augustino deditos, senis locatus erat) examine corpus delatum est, atque in media Basilica positum; *tantus universi populi, omniumque ordinum concursus effectus est, MANUS PEDESQUE DEOSCULANTIUM, ut comprimere sese caperint, & vix contineri sacris ædibus possent: felixque sibi videbatur, cui illum contingere licuisset.* Cæterum prohibendi fœtoris gratia (quippe, ut diximus, ad Carthusiæ Florentinum locum ducendum cadaver erat) cum execto ventre, viscera eduxissent; mirum dictu, lapis vastæ pro humano corpore magnitudinis compertus est; hujus autem forma erat plus rotunditatis, quam longitudinis habens, simillimusque omnino in quantitate (l) anserino ovo videbatur. Apparebat autem ex minutissimis arenulis paulisper concretis in eam magnitudinem devenisse, quod quidem diuturno admodum tempore fieri oportuisse physici judicabant. Experiri etiam pondus ejus voluere, & bilibrem ilium, ut asserebant, comprobavere; hunc nos ipsi vidimus, manibusque attrectavimus, & solidissimum experti sumus; ex eo gypseæ plures formæ ad illius effigiem conflatæ sunt, & instar monstri ad varia terrarum orbis loca demissæ.

XXVI. Exequiæ magna pompa illi habitæ coram Pontifice. Thomas Sarzanensis B. Viri corpus Florentiam transfert, & apud Carthusianos marmoreo loculo condit.

Quod vero ad funera attinet, exactissima, & splendidissima in principe Senensi Basilica celebrata sunt. Interque alia pleraque hoc illi præcipuum, & singulare, ac memoria dignissimum extitit, quod Pontifex Maximus Eugenius coram ipse consistere, interesseque, atque ornare funus voluit. Factum (m) nunquam ante hac patrum memoria celebratum; Neque enim Pontificius, & curiæ mos habet, ut in Cardinalis funeribus Romanus Pontifex usquam intersit; neque patratum antea ulla ex causa fuisse quispiam antiquissimorum noverat. Commovere vero Pontificem Eugenium, ut tantum *Nicolao decoris, & ornamenti impensum vellet, non Sanctitas modo, & immaculata integritas, gloriaque, atque opinio de illo universi terrarum orbis, & omnium hominum:* Sed quod amplissimis Nicolai de Ecclesia, atque Pontifice meritis devinctum, & obstrictissimum sese illi arbitrabatur; quippe qui suarum partium indefessus semper, ac validissimus tutor, & propugnator extiterat. Innumera, quæ inferri, detrimenta potuissent, averterat, suis consiliis non vulgaria Eugenio emolumenta contulerat, auctoritateque, & præsentia sua incredibiles illi semper favores, & Principum cæterorumque hominum studia compararat. Funeralibus egregie celebratis, Thomas

---

(a) Eugenii Epistola, qua B. Nicolaum Concilii Ferrariensis legatum constituit, extat N. 21. Data est Bononiæ anno Incarnationis Dominicæ 1437. IV. nonas Januarii anno VII. Quo vero honore a Senatu Veneto exceptus fuerit, fuse narrat Marinus Sanutus.

(b) Hujusce legationis diplomata ex Tabulario Vaticano descripta apud nos extant: Data sunt Ferrariæ anno Incarnationis Dominicæ 1439. pridie Idus Septembris anno Octavo. B. Nicolaus Legationis comites habuit Joannem Archiepiscopum Tarentinum, Petrum Dignensem, & Antonium Urbinensem Episcopos, Joannem Franstid de Capitibus Listæ J. U. D. Joannem de Turre Cremata Ordinis Prædicatorum Sacri Apostolici Palatii Magistrum, & Nicolaum de Cusa Decretorum Doctorem. De hac Legatione vide Poggium §. X. Vespasianum Florentinum §. IV. Raynaldum, & Marinum Sanutum.

(c) Romæ B. Nicolaus domum habuit juxta Ecclesiam S. Pontentianæ, quam magna ex parte construxerat. Vide Poggium §. XII. Hanc domum laudat Ambrosius Camaldulensis in Hodœporico.

(d) Eadem narrant Poggius ibidem, & Leonardus Aretinus in Epistola quam inferius suo loco dabimus.

(e) Suffectus est in locum Cardinalis Urbini, teste Poggio §. VIII.

(f) Eadem B. Viri virtutes extollunt Romani Pontifices Martinus V., Eugenius IV., & Pius II. Scriptores Itali S. Antoninus, Vespasianus, Poggius, Philelphus, Petrus de Monte, Paulus Cortesius, aliique, quorum testimonia habentur hoc volumine. Idem fatentur Galli cum veteres, tum recentiores. Belgæ itidem Nicolaum nostrum virum sanctissimum ubique prædicant, ac præcipue Arnoldus Bostius, & Petrus Dorlandus.

(g) Franciscus Philelphus præter epistolas, quas retulimus Classi III. num. V. illi inscripsit latinam versionem Vitæ Lycurgi a Plutarcho scriptæ, quæ extat in codice Vaticano 1879. pagina 187. Petrus de Monte libellum S. Epiphanii latine a se redditum, cujus præfatio habetur pag. 3. L. de Thesunda doctissimam apologiam misit pro Eugenio contra Basilicensium vesaniam, quæ est in Cod. Vaticano 4185. pag. 219. Leonardus Aretinus aliquot Epistolas dedit, ac demum Poggius Florentinus ejus familiaritate gloriatur.

(h) B. Nicolaus Senis obiit die 9. Maii hora 24. anno 1443.

(i) Eadem narrant Scriptores coævi, quos superiori nota recensui.

(k) B. Nicolai viscera Senis condita fuerunt in Ecclesia Augustinensium, ut diximus in notis ad illius vitam a Vespasiano Florentino scriptam. Testis est Sigismundus Titius Senensis in Historia patria, quæ MS. extat in præstantissima Bibliotheca Chisiana: *Die nona Maii* (inquit) *Cardinalis S. Crucis in Sena urbe decessit: sepultus humatus apud D. Augustini eadem juxta gradus majoris aræ, quæ olim inferius erat sub arcu; & superne pilus appensus: corpus vero ad Fratres Carthusienses, cujus ordinis erat, prope Florentiam delatum: alterum quoque galerum in majore Senensi æde appendi mandavit.*

(l) Eandem Lapidis magnitudinem describit Vespasianus.

(m) Id quoque affirmant S. Antoninus, Poggius §. XII., & Auctor Histor. Misc. I. Bonon.

mas Apoſtolicus Subdiaconus (qui familiæ præſidebat, & apud Nicolaum diutiſſime manſerat, quod illi nemo carior erat) nonnullis ex familia comitibus ſumptis, corpus ad Carthuſiæ locum, qui parum Florentia abeſt, (ut a Nicolao vivente inſtitutum fuiſſe diximus) detulit, & pie religioſiſſimeque ſepulcro condidit, ubi (a) ad hodiernam jacet diem; Anima, ut recte judicandum eſt, in ſuperis gloriosa felicitate beata.

(a) Epitaphia tumulo incisa recitant Sigonius, & Ughellus. Carminum auctorem fuiſſe Marianum Volaterranum Carthuſienſem affirmat Bartholomæus Senenſis. Ejus corpus an. 1633. die 17. Junii primo recognitum fuit a Petro Nicolino Archiepiſcopo Florentino, ac deinceps digniorem in locum translatum an. 1678. die 30. Septembris, ut patet ex autentico inſtrumento, cujus apographum ex Archiepiſcopali Archivo deſcriptum extat in Bibliotheca domeſtica Santiſſimi Domini Noſtri Benedicti XIV. Pont. Max.

CLASS. I. Epiſt. 1.

CLASS. I. Marr. PP. V. Epiſt. 1.

TESTIMONIA ROMANORUM PONTIFICUM DE BEATO NICOLAO ALBERGATO CARDINALI S. CRUCIS.

1425. 9. Junii.

Epiſtola prima Martini V. Pontificis Maximi ad B. Nicolaum Epiſcopum Bononienſem. Fidelitatis Sacramentum a Magiſtratibus Bononienſibus Romanæ Eccleſiæ nomine recipere jubet.

Martinus &c. Venerabili Fratri Nicolao Epiſcopo Bononienſi &c.

Ex Tabulario Vaticano lib. 1. Offic. Marr. V. fol. 229.

NUPER ſiquidem ad ſalutare regimen, rectoratum, gubernationem, & adminiſtrationem, ac pacem, & tranquillitatem prædilectæ, & peculiaris filiæ civitatis noſtræ Bononienſis, ejuſque Terrarum, Caſtrorum, Locorum, Comitatuum, Territoriorum, & Diſtrictuum, nec non civium habitatorum, incolarum, & diſtrictualium eorum, ut feliciter gubernentur paternæ conſiderationis intuitum dirigentes, ac conſiderantes, quod propter noſtram interdum abſentiam neceſſariam omnibus providere non poſſumus, ex certis rationabilibus cauſis animum noſtrum moventibus, dilectis filiis Antianis, Conſilio, & Communi civitatis præfatæ regimen, gubernationem, & adminiſtrationem Civitatis, Terrarum, Caſtrorum, & Locorum prædictorum, quamdiu Nos ab ipſa civitate abeſſe contigerit duraturas ſub certis pactis, modis, & conditionibus in aliis noſtris deſuper confectis literis denotatis, gratioſe conceſſimus, ac voluimus inter cætera, ut Antiani dictæ civitatis, qui pro tempore forent, de omnibus in ipſis literis contentis pro ſtatu, honoreque noſtro, & Romanæ Eccleſiæ effectualiter obſervandis, & etiam adimplendis, ſingulis bimeſtribus in manibus tuis præſtare tenerentur, & deberent (a) fidelitatis debitæ juramentum, prout in ipſis literis latius continetur. *Nos igitur, Venerabilis Frater, quem in magnis expertum, & arduis noſtris, & ipſius Eccleſiæ pertractandis negotiis eximia bonitate, & fidelitate probatum ſingularium virtutum donis illarum largitor Dominus inſignivit, Fraternitati tuæ, ob cujus Vitæ Integritatem, ac præcipuæ devotionis affectum, quem ad Nos, & ad eandem Eccleſiam gerere comprobaris, aliaque merita, & virtutes, de illa ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus*, per Apoſtolica ſcripta committimus, & mandamus, quatenus ab eiſdem Antianis, qui eligentur in poſterum ſingulis bimeſtribus, & ſimiliter a quodlibet Poteſtate, aliiſque Officialibus, quovis nomine nuncupentur, qui in civitate præfata aſſumentur, aut deputabuntur pro tempore, & de ſuis officiis fideliter exercendis jurare ſunt ſoliti de conſuetudine, vel de jure, cujuſcumque ſtatus, gradus, præeminentiæ, vel conditionis extiterint, antequam ipſorum officia incipiant exercere, de ipſis ad honorem, & ſtatum noſtrum, ac ipſius Eccleſiæ bene, & fideliter exercendis, noſtro, & Romanæ Eccleſiæ nomine ſolitum recipias juramentum juxta formam, & modum in præfatis noſtris literis ſeriosius annotatam. *Acta & Decr. Canon.*

Datum Florentiæ v. Idus Junii Pontificatus noſtri anno II.

EJUSDEM EPISTOLA II. AD EUNDEM.

Apoſtolicæ Sedis Nuntium in Regno Franciæ Beatum Nicolaum conſtituit ad pacem inter Reges, ac Principes ſanciendam.

Martinus &c. Venerabilis Fratri &c.

Ex Tab. Vat. Reg. 1. Marr. PP. V. fol. 28.

OMnis pax fidelium procuratio noſtra eſt, nobiſque potiſſimum, qui Divina clementia in Apoſtolatus apice conſtituti, licet immeriti, Chriſtiano generi præſidemus, hæc a Domino ſollicitudo commiſſa eſt, ut inter fideles charitatem, & pacem omni ſtudio, & diligentia procuremus. Cum itaque, ſicut noſti, dudum gravi, & atroci diſſenſione Principum Gallicorum peſtiferum bellum ſuſcitatum in Regno Franciæ, & vicinis partibus viguerit, & vigeat de præſenti cum exterminio illarum gentium, & jactura graviſſima totius Reipublicæ Chriſtianæ; Nos cupientes finem tantis malis imponere, & indurata Principum corda placare, & ob hanc piam cauſam tam neceſſariæ, & ſanctæ pacis ad partes illas Nuntium Apoſtolicum deſtinare, qui in conſpectu Principum, & Populorum juſtus & idoneus prædicator, & ſuaſor pacis, & charitatis exiſtat, Te ad hoc ſanctum opus ex omnibus Prælatis elegimus digniſſimum Nuntium tantæ pacis proſecturum ad Chariſſimum in Chriſto filium noſtrum (b) Henricum Regem Angliæ Illuſtrem, & ad dilectos Filios Nobiles Viros (c) Delfinum &c., & Ducem (d) Burgundiæ, & inter ipſos pacem, & unitatem, & concordiam tractaturum: nam poſt omnipotentis Dei miſericordiam plurimum, in tanto negotio de tua ſapientia, & ſingulari virtute confidimus, & ſperamus, quod ultra profundos ſenſus tui naturalis ingenii ſubminiſtrabit Spiritus Sanctus *devotioni, & humilitati tuæ* gratiam, ut verba noſtra ex ore tuo cum fructu optimo exaudiantur. Quare Fraternitatem tuam in Domino hortamur, & affectuoſe rogamus, ut in tanti, & tam communis boni procuratione Nos adjuves, & pium hunc laborem non refugias, ſed pro tot Populorum quiete, & ſalute fidelium prompta, & læta mente ſuſcipias; quod enim facere potes meritum gratius Deo, quod utilius Chriſtianis obſequium, quam ſi tot Populos in ſummis anguſtiis laborantes, & tot animas, quæ in hoc miſerrimo ſtatu rerum verſantur in ſummo

(a) Hujuſce Epiſtolæ fragmentum vulgavit *Ghirardaccius Hiſt. Bonon. tomo* II. *pag.* 618. Fidelitatis Sacramentum Magiſtratus, atque Officiales Bononienſes Romanæ Eccleſiæ ſingulis bimeſtribus præſtare tenebantur coram eorum Antiſtite ex peculiari conditione in pacis Inſtrumento appoſita, quæ hoc anno Ferrariæ ſancita fuit Menſe Februario coram Martino PP. V., & B. Nicolao Epiſcopo Bononienſi, ut conſtat ex authenticis ejuſdem pacis tabulis, quas idem edidit *Ghirardaccius pag.* 612.

Hanc Epiſtolam ex autographo Canonicorum Bononienſium vulgavit Sigonius in vita B. Nicolai *cap.* 9. *pag.* 81. Sed a noſtra multo diverſam: Ex ea tamen temporis notam deſcripſi, quæ in Regeſto Vaticano deerat. Ejuſdem etiam fragmentum edidit Odoricus Raynaldus in Annalibus Eccleſiaſticis ad A. C. 1421. §. 21.

(b) *Henricum Regem Angliæ*, nempe Henricum V., qui obiit A. D. 1422. die Lunæ 31. Auguſti teſte Jo. Juvenale Urſino in Hiſtoria Caroli VI. *pag.* 391. *edit. Reg.*

(c) *Delfinum*, hic eſt Carolus VII., Caroli VI. Francorum Regis filius tunc Franciæ Delphinus; Carolus VI. ejus Pater obiit A. D. 1422. die 20. Octobris teſte eodem Juvenale Urſino *p.* 366.

(d) *Ducem Burgundiæ*, ſcilicet Philippum III. cognomento Bonum, Joannis Intrepidi filium, qui a militibus Caroli prædicti Franciæ Delphini proditorie occiſus fuit apud Monaſterium, vulgo *Monſtereau* die 26. Auguſti An. 1419., ut idem Urſinus narrat *pag.* 370.

CLASS. I. Mart. PP. V. Epist. 3.

periculo perditionis extremæ, Deo adjutore, tuo labore, & sapientia liberabis? *Cum enim charitas tua semper ad juvandos proximos sit parata, hoc in casu pro tam publica utilitate debet esse ferventior. Itaque, Venerabilis Frater, hoc tibi munus confidenter imponimus, quia cognoscimus ardorem tuæ charitatis in proximum, & ergo nos, & Sedem Apostolicam fidelis obedientiæ puritatem.* Cæterum hac de causa Te ad nos vocare nolumus, & laborem itineris duplicare; sed pro informatione tua inclusas præsentibus instructiones agendorum mittimus, & literas nostras cum copiis ipsarum literarum, quas Principibus illis scribimus super ista materia; volentes, quod instructionibus suprascriptis dicendo, & agendo, & negotium hoc tractando addas, & minuas secundum quod circumspectioni, & prudentiæ tuæ videbitur expedire. Datum Romæ apud Sanctum Petrum VI. Idus Februarii Pontificatus nostri anno V.

Epistol. 3.

EJUSDEM EPISTOLA III. AD EUNDEM.

1422. 14. Martii.

Beatum Nicolaum Gallicæ Legationis onus modeste recusantem excitat Martinus Pontifex, jubetque, ut quantocius iter suscipiat.

Martinus &c. Venerabili Fratri &c.

Ex Tab. Vat. Regest. Marr. PP. V. an. 5. fol. 14. Epist. 89.

SI nostro, & Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium judicio de Te ipso anteponis tuum, vide, ne error potius, quam humilitas dici possit; Nos enim, & præfati Cardinales, cum de procuranda pace fidelium tractaremus, & multi sapientia insignes Prælati, & altiori status, quam Tu nominarentur, *in te uno quievimus, visumque nobis omnibus fuit hoc electionis tuæ a Spiritu Sancto consilium accepisse, & ex hoc rei bene gerendæ a Domino sancto auspicium datum esse.* Propterea noli, Frater, sicut per tuas literas nuper respondisti, infirmitatem tuam, (*a*) vel corporis, aut animi imbecillitatem in excusationem adducere, cum pridem Nos hæc omnia metientes, & gravitatem causæ cum *tua humilitate* comparantes, discussis omnibus, quæ apud Te reiterare non expedit, ita conclusimus, atque firmavimus, & ad multos de Romana Curia literæ diversorum nuntiarunt, Te ad illud sanctæ pacis negotium continuo profecturum, quos scimus de tua electione gavisos, & plenos optimæ spei jam cupidissimis animis tuam præsentiam expectare. Quare ad cæteras rationes, quæ Te debent inflammare, & cum sancta voluptate conducere ad procurationem tanti boni, non est levis a te ratio existimanda, ne videamur, Te non eunte, fitientes pacem delusisse, & inani gaudio repleviisse. *Tuum vero animum in rectis operationibus laborantem, & Domini auxilio confidentem;* quæ tantæ rei moles, aut difficultas deterrere potest? an necis, quia Deus quærentes pacem adjuvat? speramus enim, quod hanc pacem, Deo auctore perficies; multa sunt enim argumenta, quibus in hanc spem adducimur, inclinatis jam animis, & Principibus, & Populis fatigatis non ita difficulter, ut forte putas, persuadebis; & multa sunt insuper nuntiata Nobis, propter quæ bene speramus. Quare velis, Frater, hoc opus animo magno amplecti, & in gratia Dei sperare, quæ omnem infirmitatem tuam fortificabit, nec est tibi tantum in tuis viribus exiguis diffidendum, quantum in ejus infinita potentia confidendum; quod si etiam optata compositio non succederet, quam certe succesturam esse confidimus, non propterea operam perdidisses, qui tam necessariam, & salutarem pacem procurasses. Non enim ex eventu rerum, sed hominum voluntate, & conscientia recte factorum, & Divino judicio, quæcumque facimus, extimanda sunt. Nullam igitur amplius excusationem quæras, sed Omnipotentis Dei gratiam, quam ex hoc singulariter promereris, omnibus tuis difficultatibus anteponens, ad iter accingere, & læto animo nostræ satisfacias voluntatis, cui nihil gratius facere potes, quam si, omissa omnium literarum replicatione, Te quamprimum senserimus profecturum (*b*) in Galliam, de Bononia recessisse; quod ut facias Fraternitati tuæ in virtute sanctæ obedientiæ per præsentes præcipimus, & mandamus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum II. Idus Martii Pontificatus nostri anno V.

CLASS. I. Mart. PP. V. Epist. 4.

EJUSDEM EPISTOLA IV. AD HENRICUM V. ANGLIÆ REGEM.

Epist. 4.

Henricum hortatur Pontifex ad pacem cum Gallis componendam. B. Nicolaum eximiis ornat encomiis, quem ad sedandas hujusmodi discordias Apostolicæ Sedis Nuntium prædicto Regi, cæterisque Galliarum Principibus mittere significat.

1422. 14. Martii.

Martinus &c. Carissimus in Christo filio Henrico Regi Angliæ Illustri &c.

Ex Annal. Eccl. Odoric. Raynal. ann. 1422. §. 29.

TAnta est apud Nos opinio pietatis, & humanitatis tuæ, quod omnino confidimus, vocem nostram, immo vocem Omnipotentis Dei per Nos Vicarium suum in terris, licet immeritum, Te vocantes ad pacem, benigne, & devote suscepturum; & quod etiam omni cupiditate, & ambitione secluſa, quam certe in tuo regali animo regnare non credimus, in hac tanta re, a qua status universæ Christianitatis dependet, nostris, & Apostolicæ Sedis hortationibus, & consiliis acquiesces, & publicam tot fidelium salutem tuis propriis commodis antepones. Non est opus, Fili carissime, ut commemoremus ea, quæ notissima tibi sunt, & in oculis tuis versantur, vastationes (*c*) Urbium, & Provinciarum, afflictiones, & calamitates innumeras populorum, quæ propter contentiones, & dissidia Principum Gallicorum per hos annos proximos inciderunt. Major certe est hæc clades, graviorque jactura non solum illarum gentium, quæ sunt propinquæ, vel immixtæ periculis, sed totius Reipublicæ Christianæ, quam cujusquam possit sermonibus explicari; quæ mala, quæ discrimina, quos labores, cum jam dudum ex Apostolatus apice lacrimantes aspiciamus, & pro pace fidelium, Deum continuo suspirantes oremus, & omnes nostras curas, & cogitationes ad hoc potissimum intentas habeamus, ut inspirante Domino aperiamus aliquam salutarem viam compositionis, & pacis, ad Te imprimis, quem propter amplitudinem excellentiamque regalem, & vim atque potentiam militarem omnia magna posse, propter clementiam, & benignitatem naturæ tuæ omnia bona velle non dubitamus, recurrere visum est: & speramus in eo, qui inspirat omnia sana, & sancta consilia, quod nulla belli felicitas te faciet a salute Christianorum, & pacis consiliis abhorrere. Considera præterea, Fili carissime, nullam tantam esse posse rerum humanarum felicitatem, præsertim in bello, in quo omnia varia, & dubia sunt, quæ non periculis, & casibus innumeris sint subjecta; itaut plerumque, qui manutenere victoriam videantur, aliqua subito, & improvisa necessitate superentur: & hæc tibi jam cognita, & explorata esse confidimus, qui versaris in bellis, & nunc læta, nunc tristia, æquo & forti animo pertulisti: tantaque est dubietas, & vertigo casuum bellicorum, ut si nulla res sanctior animas hominum inclinaret ad pacem, tamen esset certa pacis securitas cuilibet felicitati, & speratæ victoriæ anteponenda. Sed quoniam apud animi tui magnitudinem plus valere publicæ utilitatis, quam proprii laboris, aut periculi rationem putamus, velis, Fili carissime, cogitare, & ante oculos ponere præsentem totius Christianitatis statum, & pro tua pietate, & sapientia quantum potes providere, ne in graviorem miseriam prolabatur: nam apud Septentrionem, ut vides, pestifera, & horribili hæresi suscitata; & ad eam extirpandam tota Alemania laborante, si Regna illa, & Nationes apud Occidentem diuturno bello inter se usque ad extremam perniciem vexabuntur, necesse est, universam Rempublicam in maximis periculis, & miserabili calamitate versari. Quare per misericordiam Jesu Christi rogamus, & obsecramus Serenitatem tuam, ut habita ratione potius humanitatis, quæ potest in pace servari, quam felicitatis, quæ in bello cruento non potest esse perpetua, habitaque consideratione tot populorum, qui ad extremam miseriam deducuntur, & pensato communi Christianorum statu, læto corde, & prompto animo hortationes nostras, & verba nostra recipias, *ac venerabilem Fratrem Nicolaum Episcopum Bononiensem, virum religionis observantia*, integritate, & Sanctitate Vitæ *dudum Domino servientem dignissimum Nuntium tantæ pacis exaudias; quem virum ex multis Prælatis elegimus propter suam insignem sapientiam, & munditiam singularem ad hoc pium, & sanctum opus idoneum;* (*d*) *& spe-*

(*a*) Tenuem, imbecillemque B. Nicolai valetudinem abstinentia asperrima, jejuniis, ac macerationibus extenuatam graphice ob oculos ponunt Scriptores coævi. Auctor *Histor. Miscell. Bonon. tom.* 18. *Script. Rer. Ital. pag.* 608. Vespasianus Floren. in vita Beati Nicolai, quæ extat inter Italorum testimonia *n.* 1., & Jacobus Zenus *cap.* 11. *pag.* 7. *& cap.* 20. *pag.* 40.

(*b*) Pontificis imperio confestim paruit B. Nicolaus; nam teste Matthæo de Griffonibus in Memor. Hist., quod extat *tom.* 18. *Script. Rer. Ital. pag.* 229. ad An. 1422. 25. Aprilis *D. Nicolaus Episcopus ivit pro Ambaxiatore Domini Papæ ad Regem Franciæ, & Regem Angliæ.*

(*c*) Infelicem Galliarum Statum, quem hac epistola deplorat Sum. Pontifex, graphice describunt oculatissimi illorum temporum testes Jo. Juvenalis Urbinus *pag.* 379., *& seqq.* Nicolaus de Clemangis in Oratione ad Principes Galliarum, quæ extat inter ejus Opera *pag.* 169. Enguerannus de Monstrelet *tom.* 1. *pag.* 317. Alanus Auriga in Dialogo super deploratione Gallicæ calamitatis *pag.* 455., & demum Jo. Germani Episcopus Cabilionensis in vita Philippi III. Ducis Burgundiæ, quam edidit Jo. Petrus de Luddewig in Reliquiis MS. *tom.* 11. *pag.* 40. *& seqq.*

(*d*) Qua vero sanctitatis opinione B. Nicolaus hac Legatione ad Henricum Regem functus fuerit, testis est Poggius in o-

CLASS. I. Mart. PP.V. Epist. 5.

& speramus, quod Spiritus Sanctus ex hujus humilis, & devoti hominis ore in cor tuum, & aliorum, quorum consensus est necessarius, desiderium, & amorem pacis infundet. Datum Romæ apud S. Petrum &c.

Epist. 5.

EJUSDEM EPISTOLA V. AD CAROLUM DELPHINUM VIENNEN.

1433. 14. Martii.

Delphinum enixe monet Pontifex, ut depositis civilibus odiis, ac diuturnis inimicitiis pacem Gallis reddat. Egregias Beati Nicolai virtutes laudat, quem paci firmandæ studio ad ipsum misisse dicit.

Martinus &c. Dilecto Filio Carolo Delphino Viennensi &c.

Ex Tab. Var. Reg. Mart. PP.V. n. 41. fol. 49. Epist. 134.

JAm dudum de summo Apostolatus apice lacrimantes aspicimus labores tuos, populorumque afflictiones, & paterni Regni calamitatem, Tibique, & cæteris fidelibus, qui laborant, & in tanta bellorum confusione versantur, Fili dilecte, pro nostra erga te, & tuos paterna charitate compatimur, & de capitis tui periculo in tanta rerum vertigine formidamus; sed cum sola pax possit te tutum præstare, & conservare statum tuum, & gentes, atque provincias, quæ tibi obediunt, atque favent, a continuis cladibus, & periculis liberare, pro hac pace Deum continue suspirantes oramus, ut nobis aperiat aliquam viam salutarem hujusmodi desideratæ compositionis, & pacis, per quam omni deposita memoria injuriarum, cum sanguine tuo primum reducaris in gratiam, & mutuam charitatem; deinde cum carissimo in Christo Filio nostro Henrico Rege Angliæ Illustri pacifice, & quiete vivas. Hoc unum certe inter omnia nostra desideria primum est, quia sic expedire cognovimus non solum tibi, & adversariis tuis, & vestris populis, qui vos sequuntur, sed etiam universæ Reipublicæ Christianæ; nam apud Septentrionem, ut vides, pestifera atque horribili (a) hæresi suscitata, & ad eam extirpandam tota Alemania laborante, si Regna illa, & nationes apud Occidentem inter se diuturno bello usque ad extremum excidium vexabuntur, necesse est, universam Christianitatem in maximis periculis, & miserabili calamitate versari: propterea, Fili dilecte, & tui & tuorum causa, & etiam consideratione publicæ utilitatis animum tuum fortasse exulceratum offensionibus, & injuriis lacessitum mitigare, & per misericordiam Jesu Christi inclinare velis ad pacem Deo gratissimam, & necessariam tibi, & tuis, atque utilem omnibus Christianis, pro qua tractanda, & Deo auctore perficienda ad præfatum Regem, & tuam generosam Excellentiam, & ad dilectum Filium nobilem Virum Ducem Burgundiæ destinavimus venerabilem fratrem *Nicolaum Episcopum Bononiensem virum religionis observantia*, Integritate, & Sanctitate Vitæ *dudum Domino servientem, quem unum elegimus ex multis Prælatis sapientia insignem, & munditia singularem ad hoc pium, & sanctum opus, & idoneum, & dignissimum Nuncium tantæ pacis*; nam speramus in Domino, qui solum inspirat sancta consilia, *qui ex hujus* Humilis & Devoti Hominis *ore Spiritus Sanctus in cor tuum, & aliorum, quorum consensus est necessarius, desiderium, & amorem pacis infundet*. Datum Romæ apud S. Petrum &c.

Epist. 6.

EJUSDEM EPISTOLA VI. AD PHILIPPUM DUCEM BURGUNDIÆ.

1433. 24. Novembr.

Hortatur Ducem Burgundiæ ad amplectanda pacis consilia, eique B. Nicolaum Apostolice Sedis Nuncium vehementer commendat, cujus virtutes summopere extollit.

Martinus &c. Dilecto Filio Nobili Viro Philippo Duci Burgundiæ &c.

Ex Tab. Var. Reg. Mart. PP.V. n. 41. fol. 37. Epist. 98.

QUamprimum fuimus divina favente clementia ad apicem summi Apostolatus assumpti, nihil magis curæ fuit Nobis, quam pacem regnorum Franciæ, & Angliæ procurare, & hac pro causa transmisimus ad eas partes venerabilem fratrem Jordanum (b) Episcopum Albanensem, & dilectum filium Guilelmum tit. S. Marci Presbyterum S. R. E. Cardinales Apostolicæ Sedis Legatos, qui animos Principum inclinatos in bellum mitigare juxta nostrum desiderium nequiverunt; sed non propterea minus ardens, atque sollicitus in hoc proposito animus noster est factus; immo tanto magis, ac magis in desiderio hujusmodi pacis quotidie accensus fuit, quanto in dies majora belli detrimenta, strages Urbium, & desolationes Provinciarum, cædes hominum, & etiam tui status, & capitis periculum nuntiabantur; quæ cupientes avertere, & Te incolume illud catholicum Regnum Franciæ a tantis cladibus liberare, *postea Venerabilem Fratrem Nostrum Nicolaum Episcopum Bononiensem, Virum Devotum, & in fervere Spiritus Domino servientem ad te misimus, & ad alios Principes*, a quorum voluntatibus pax dependet; *& quamvis præfatum Episcopum idoneum, & utilem in hac sancta procuratione Nuncium judicemus*; tamen pro nostro desiderio singulari non videmur nobismetipsis satisfacere, nisi & venerabilem fratrem nostrum Ludovicum Episcopum Portuensem S. R. E. Cardinalem cum plenæ Legationis officio ad hoc pacis negotium deputamus; magnam, ut speramus, in præfato Regno auctoritatem, & gratiam merito dignitatis, & sanguinis habiturum, & gratum mediatorem Excellentiæ tuæ futurum. Te vero, Fili dilecte, rogamus, & obsecramus per misericordiam Salvatoris nostri, ut animum tuum inclines ad pacem: nihil Tibi, & tuis melius dari potest; nam solo pacis beneficio parari potest tranquilla securitas status tui, & Tu cum tuis fidelibus a tantis vexationibus respirare. Velis igitur, & tui particularis, & publici boni causa, iram etiam justam deponere, & Te paratum ad donandam veniam exhibere, & quod facere debent viri Deo devoti, & illustres in sæculo, injuriarum omnium oblivisci. Datum Romæ apud S. Marcum VII. Kal. Decembris Pontificatus nostri anno VI.

CLASS. I. Mart. PP.V. Epist. 6.

EJUSDEM EPISTOLA VII. AD LUDOVICUM EPISCOPUM PORTUENSEM S. R. E. CARDINALEM.

1433. 1. Decemb.

Ludovicus Episcopus Portuensis Galliæ Legatus renunciatur ad pacem inter Reges, ac Principes sanciendam. Monetur, ut consilio, atque opera B. Nicolai in hujusmodi negotio utatur omnino, cujus egregias animi dotes recenset Pontifex.

Martinus &c. Venerabili Fratri Ludovico (c) Episcopo Portuensi S. R. E. Cardinali Apostolicæ Sedis Legato &c.

Ex Tab. Var. Reg. Mart. PP. V. n. 41. fol. 32. Epist. 99.

CUM fuerimus semper, & simus ad omnem pacem fidelium procurandam sincera voluntate dispositi, præcipue regni Franciæ Nos cura sollicitat; & ut illud aliquando videremus in se ipso, & cum regno Angliæ, cum bono utriusque Regni statu compositum, maxime optavimus. Dudum itaque ad hoc ipsum opus intenti, in ipso nostræ ad apicem Apostolatus assumptionis initio venerabilem fratrem Jordanum Episcopum Albanensem, & dilectum filium nostrum Guilelmum tit. S. Marci Presbyteros S. R. E. Cardinales de Latere nostro transmisimus, & nonnullos alios Prælatos, & honestos viros, per quorum diligentem operam furor incipiens restingui non potuit, & contundi, nec Principum calescentes animi mitigari; Postea vero nostro de hac desiderio non cessante, transmisimus illuc venerabilem fratrem nostrum *Nicolaum Episcopum Bononiensem, quem propter integerrimam vitam ejus, & observantiam Religionis in lege Domini*, existimavimus gratum Deo Nuntium, & ad hoc pium opus idoneum. Nec propterea destitimus per Nuntio, & literas incitare alios quoscumque credidimus ad hanc concordiam afferre aliquid operis posse, & præsertim dilectum filium nobilem virum Amadeum Sabaudiæ Ducem, sperantes, interpositionem fuam in hac compositione multum

---

in oratione funebri de B. Nicolao §. v. *Sensi ego* (inquit) *qui in Anglia tunc morabar, quanti a Rege fieret, quanti virtus ejus, & sapientia æstimaretur ab omnibus, quantaque cum omnium commendatione munus sibi injunctum obisset. Prædicabatur ab his, qui a Rege veniebant, continentia hujus innocentia, integritas, religio: & hunc unum ad se missum ajebant sine ambitione, sine cupiditate, in quo veræ sanctitatis specimen eluceret.*

(a) *Nam apud Septentrionem, ut vides, pestifera, atque horribili hæresi suscitata* -- scilicet Taboritarum, atque Hussitarum, quæ jam e Bohemia eruperat, ac Germaniam, ac Poloniam longe lateque pervaserat.

Hanc Epistolam fere integram vulgavit Raynaldus ad A. C. 1421. §. 21.

(b) *Jordanum Episcopum Albanensem, & Guilelmum tit. S. Marci &c.* nempe Jordanum Ursinum, & Guilelmum Philasterii Cenomanensem, quos Martinus v. Pont. Max. in Galliam misit An. 1418. dum ipse Constantiæ adhuc moraretur. De Jordano vide Ciacconium. Guilelmum vero laudant Andreas Victorellus in additionibus ad Ciacconium, & Petrus Frizonius in Gallia Purpurat. *pag.* 466. Legationem hujusmodi a prædictis Cardinalibus peractam memorant Juvenalis Ursinus in Vita Caroli VI. *pag.* 347. Enguerrannus Monstreletus *tom.* 1. *cap.* 187. Odoricus Raynaldus ad A. C. 1418. §. 25., & *seqq.*

(c) *Ludovico Episcopo Portuensi.* Hic est Ludovicus Cardinalis Dux Barri de Regum, & Barri Ducum profapia ortus. Patrem habuit Robertum primum Barri Ducem, Matrem vero Mariam Joannis Galliarum Regis filiam. Fuit primo Episcopus Virdunensis, postmodum Cabillonensis, & demum a Benedicto XIII. pseudo Pontifice Cardinalitia purpura donatus. Ejus vitam, & res gestas narrant Sammarthani Fratres in Gallia Christiana, in Episcopis Virdunensibus, & in Genealogia Regiæ Domus Franciæ *lib.* 8. *pag.* 176. Andreas Du Chesne in Historia Genealogica Ducum Barri *pag.* 58. Augustinus Calmet in Historia Lotharingiæ *tom.* II. *col.* 756. Vide etiam Odoricum Raynaldum in Annalibus Ecclesiasticis ad Anno 1422. §. 31., ubi hanc eamdem Legationem a Martino Quinto ipsi commissam memorat.

CLASS. I. Mart. PP. V. Epiſt. 7.

tum poſſe proficere. Sed cum hoc, & plura fecerimus pro hac pace, quæ narrare non expedit, cor noſtrum pro ardenti deſiderio non quieſcit, niſi eam perfectam, & abſolutam videamus; ad quam rem perſonam tuam multis rationibus opportunam eſſe putamus, & propter auctoritatem, & gratiam, quam habes apud omnes merito dignitatis, & ſanguinis, & propter illarum rerum cognitionem, & ſapientiam tuam; quæ res cum tua ſincera, & ad bonum publicum inclinata voluntate conjunctæ, Nobis ſpem de optimo effectu certiſſimam pollicentur. Videbimus etiam libenter tantam per manus tuas concludi, qui ex honorabile Eccleſiæ membrum, & hoc arbitramur plurimum ad honorem noſtrum, ac tuum, & ipſius Eccleſiæ pertinere. His igitur conſiderationibus moti, Te Legatum de latere ad iſta feliciter, Deo propitio, exequenda, & ſtatum Regni Franciæ componendum in pace creavimus, ſicut per noſtras literas Legationis poteris intueri. Et ſic circumſpectioni tuæ, de qua ſumme confidimus, præſentium tenore committimus, & mandamus, quatenus Te conferas ad ea loca, quæ hujuſmodi tractatui magis opportuna cognoveris, & cum quibuſcumque Principibus, Dominis, Magnatibus, Communitatibus, & Univerſitatibus expediens eſſe putaveris, pacem hanc, & concordiam procurando, dicas, & facias noſtro nomine quidquid fuerit viſum prudentiæ tuæ, quam ſine alia directione noſtra ad hoc negotium inſtructiſſimam judicamus; & placet etiam Nobis, quod præfatus Epiſcopus non diſcedat, ſed eumdem advoces, & conſiliis tuis admittas, ut circa aliquod miniſterium exercere eum poſſis; *Nam parebit ipſe libenter præceptis tuis, & humilitate, & bonitate ſua*, & his noſtris admonitionibus; Tu autem *in eo Viro reperies, præter contemplationes ejus erectas in Deum, in humanis etiam rebus prudentium, atque fidem, & in practica tanti boni ſtudium indefeſſum*: Spectamus enim in Domino, qui inſpirat ſancta conſilia, quod Principes, & ſequaces eorum, a quorum voluntate pax iſta dependet, tuis admonitionibus flectentur, & Spiritu Sancto dirigente prudentiam tuam, conſiliis tuis nullatenus repugnabunt, cum ſint etiam bello diuturno, & cladibus innumeris fatigati. Propterea, Venerabilis Frater, in hanc tanta rerum opportunitate exhibe alacri animo te paratum, & ſuſcipias cauſam hanc ſanctam tua virtute, & ſapientia dirigendam, in qua ſimul, & Dei gratiam, & hominum benevolentiam promereberis, ut Gentes, Civitates, atque Provincias ab extrema pernicie liberando, & honorem noſtrum, & Eccleſiæ, quem ſcimus tibi eſſe cariſſimum, in conſpectu Principum, & Populorum amplificando, valeas adjuvare. Datum Romæ apud S. Marcum Kalendis Decembris Pontificatus noſtri anno VI.

Epiſt. 8.

EJUSDEM EPISTOLA VIII. AD B. NICOLAUM.

1432. 29. Decembr.

Urbanum Carthuſienſem B. Nicolai Nuntium audiſſe ſignificat. Jubet, ut toto animo, ſtudioque omni in abſolvendum pacis negotium incumbat.

Martinus &c. Venerabili Fratri Nicolao &c.

Ex Tab. Vat. lib. 11. Fragmen Epiſt. 122. fol. 232.

AUdivimus, & intelleximus diligenter dilectum filium Urbanum de Ordine Carthuſienſi ſuper his, quæ ex mente tua nobis expoſuit, ſed quanto magis conſideramus publicum bonum pacis, & quam acceptum obſequium Deo præſtetur in ejus procuratione per Te præſertim, (a) *cujus operationes indifferenter omnibus gratæ ſunt*, tanto reddimur in hoc propoſito firmiores, ut nullo modo diſcedas, ſed tractatum pacis inceptum, Deo propitio, proſequaris. Propterea fraternitatem tuam hortamur, ac etiam ex corde requirimus, ut pro tanta, & tam publica utilitate, & pro noſtro, & Eccleſiæ honore ſtudeas perficere quod cœpiſti, & pacem omnino procures ſecundum quod Tibi tua diſcretio, & conſcientia ſuadebit. Datum Romæ apud S. Petrum die XXIX. Decemb. Pontificatus noſtri anno VI.

Epiſt. 9.

EJUSDEM EPISTOLA IX. AD EUMDEM.

1433. 18. Januarii.

Pacis negocium B. Nicolao iterum commendat Pontifex, ac Urbanum Carthuſienſem ad ipſum remittere nunciat.

Martinus &c. Venerabili Fratri Nicolao &c.

Ex Tab. Vat. lib. 2. Brevium n. 302. fol. 97.

PRopter ſummum noſtrum deſiderium illius pacis dudum magno ſtudio procuratæ, ſicut alias fraternitati tuæ ſcripſimus, placet Nobis, & omnino volumus, ut adhuc ibi reſideas, & proſequaris incepta, vel per Te ipſum, vel ſimul cum venerabile noſtro Ludovico Epiſcopo Portuenſi S. R. E. Cardinale per Nos ad hoc pium opus pacis procurandæ cum plenæ legationis officio deputato, prout ex pluribus noſtris literis cognoviſſe debuiſti; *Nobis enim videtur, quod tua integritas, quæ omnibus grata eſt plurimum profutura ſit* in iſto negotio, & propterea non graveris perſeverare uſque ad concluſionem, quam ſperamus eſſe propinquam. Cæterum pro tua conſolatione remittimus ad Te dilectum filium Urbanum de Ordine Carthuſienſi, qui Te etiam de hac noſtra intentione plenius informabit. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die XVIII. Januarii Pontificatus noſtri anno VI.

CLASS. I. Mart. PP. V. Epiſt. 10.

EJUSDEM EPIST. X. AD JOANNEM BETFORDIÆ DUCEM.

Epiſt. 10.

Joanni Bethfordiæ Duci B. Nicolaum commendat, eique in Pacis negotio ut faveat, hortatur.

1433. 24. Januarii.

Martinus &c. Dilecto filio nobili Viro Joanni Duci Bethfordiæ &c.

Ex Tab. Vat. Reg. Mart. PP. V. n. 62. fol. 63. Ep. 322.

DUM celebris, & præclaræ memoriæ Henricus Rex Angliæ frater tuus ageret in humanis, ad eum, & ad alios Principes, quorum conſenſus eſt neceſſarius pro tractanda pace, tranſmiſimus *venerabilem Fratrem Nicolaum Epiſcopum Bononienſem virum Deo devotum, & dignum Nuntium tantæ pacis*, qui ex commiſſione noſtra eamdem adhuc materiam proſequatur. Propterea nobilitatem tuam affectuoſe requirimus, & rogamus, ut ad tantum bonum Deo auctore feliciter concludendum, & ibi præbeas propitium, & benignum: Nam nulla res eſt, in qua magis poſſis Dei gratiam, & hominum benevolentiam promovere. Datum Romæ apud S. Petrum VIII. Kal. Februarii anno VI.

Epiſt. 11.

EJUSDEM EPIST. XI. AD CAROLUM REGEM FRANCORUM.

Carolum Regem orat, ut rebus in Gallia fere compoſitis, & Ludovico Epiſcopo Portuenſi commiſſis, B. Nicolaum Bononiam reverti ſinat.

1433. 20. Februarii.

Martinus &c. Cariſſimo in Chriſto Filio Carolo Francorum Regi Illuſtri &c.

Ex Tab. Vat. lib. 2. Brevium fol. 104. n. 210.

PAcem, & quietem tuam, & Regni tui ſemper optavimus, & omni ſtudio, & charitate quæſivimus, & ſpecialiter hac pro cauſa deſtinavimus ad eas partes *venerabilem fratrem Nicolaum* (b). *Epiſcopum Bononienſem ſperantes, ejus Immaculatam Vitam, prudentiam, & integritatem* plurimum in eo pacis tractandæ negotio profuturam, nec dubitamus, eundem pro tanto, & tam publico bono, ſincero, & libenti animo laboraſſe; quem licet Serenitas tua libenter audiret, & ob noſtram, & Apoſtolicæ Sedis reverentiam, ac etiam ob ſua merita honoraret, & in omnibus benignitate regia pertractaret, ſicut per literas ejus accepimus; tamen Nobis, illius pacis deſiderio noſtrum animum ſtimulante, viſum fuit ad tractatum tantæ rei eminentiorem perſonam cum plenæ legationis officio deputare, videlicet Venerabilem Fratrem Noſtrum Ludovicum Epiſcopum Portuenſem S. R. E. Cardinalem, tunc putantes, ſicut etiam nunc putamus, eum parti utrique gratum eſſe futurum; nec propterea videbamus præfatum Bononienſem Epiſcopum revocare, quamvis forſitan, Cardinale ex commiſſione noſtra negotium hoc tractante, ipſius Epiſcopi præſentia non multum neceſſaria videretur. Nunc vero pro nonnullis novis, & arduis neceſſitatibus noſtris cupimus, & eſt nobis expediens, ut Epiſcopus antedictus ad Civitatem noſtram Bononienſem revertatur. Quare Excellentiam tuam rogamus, ut, ſi aſſiſtentia ſua non eſt admodum neceſſaria, ſi receſſus ejus non affert impedimentum, aut turbationem aliquam rebus cœptis, ſicut credimus non afferre; præſertim, ſicut intelleximus, rebus inclinatis ad pacem, & Cardinale ad hoc negotium deputato, benignam licentiam ei concedas, ut poſſit cum bona tui gratia ad Nos reverti; Nos enim eidem in hanc ſententiam ſcribimus, ut in Italiam revertatur; ita tamen, ut, ſi ejus præſentiam neceſſariam eſſe cognoverit tam ſalutaris pacis perficiendæ cauſa, tantum bonum, & omnem voluntatem tuam omnibus noſtris, & Eccleſiæ neceſſitatibus ante-

po-

(a) *Cujus operationes indifferenter omnibus gratæ ſunt.* Egregio huic Summi Pontificis teſtimonio mirifice conſonant ea, quæ in hanc rem narrat Poggius in Oratione funebri de Beato Nicolao §. v. dum inquit: *In Gallias igitur profectus eſt, & cum utroque Rege ſæpius collocutus, ad pacemque adhortatus, cos in admirationem ſui attraxit. Nulla munera, nulla dona accepit, frit ſolitam ſuam continentiam, modeſtiamque ſervavit. Et cum ſe cum utroque Rege, tum etiam omnibus, maxime vitæ continentia, gravitate, ac prudentia probaſſet; tamen in tanta ſententiarum diverſitate, difficile fuit concordiam ſtatuere. Id tamen egit, ut ob ſuas virtutes tam Gallis, quam Anglis relinqueret deſiderium ſui, & a ſingulis vir rectiſſimus, atque optimus putaretur.* Eadem prorſus affirmat Veſpaſianus Flor. in Vita B. Viti, quam ſuperius laudavi.

Scribit Martinus Joanni Duci Bethfordiæ Henrici V. fratri, quia ipſi, ac Philippo Duci Burgundiæ Rex adhuc vivens Regni, ac Henrici VI. filii ſui adhuc pueri tutelam commiſerat, ut narrat Thomas Walſinghamenſis Monachus S. Albani in Chronica Regum Anglorum, quæ extat in Anglicis, Hibernicis &c. Guilielmi Camdemi *pag.* 406.

(b) Beatus Nicolaus Bononiam reverſus eſt die 9. Menſis

CLASS. I. Mart. PP. V.

ponat. Datum Romæ apud S. Petrum XIV. Kalendas Martii Pontificatus noſtri anno VI.

Epiſt. 12.

EJUSDEM EPISTOLA XII. AD BEATUM NICOLAUM.

1428. 27. Aprilis.

Beato Nicolao gratulatur Pontifex, quod præcipuo illius ſtudio, ac ſapientia pax inter Ducem Mediolani, Venetos, ac Florentinos ſancita fuerit.

Martinus &c. Dilecto filio Nicolao &c.

Ex Tab. Var. lib. Brevium 19. f. fol. 49.

RECepimus tuas litteras, quibus ſignificas Nobis, pacem concluſam eſſe inter dilectos filios Nobilem Virum Ducem Mediolani, ac Venetos, & Florentinos, ex quo immenſam in Domino lætitiam ſuſcepimus, benedicimus Deum, & ei gratias agimus pro hoc tanto bono, tamque optato a Nobis; *tuum autem plurimum commendamus ſtudium, & prudentiam tuam*, cujus maxime cura, & opera hæc pax facta eſt; ita enim ferunt omnes (*a*) tua ſollicitudine, & induſtria pacem ſecutam eſſe. Quare & Deus ſumme laudandus eſt hujus boni largitor, & tibi gratiæ agendæ. Verum circa hoc nil amplius ſcribimus, ad præſens expectantes a te literas, quibus explicentur peculiarius Nobis conditiones pacis (*b*). Datum Romæ XXVII. Aprilis Pontificatus noſtri anno XI.

Eugenii PP. IV. Epiſt. 1.

EPISTOLA PRIMA EUGENII IV. PONTIFICIS MAXIMI AD B. NICOLAUM CARDINALEM S. CRUCIS.

B. Nicolaus pacis cauſa ampliſſima Legatione in Gallia legatur.

1431. 29. Aprilis.

Eugenius &c. Dilecto filio Nicolao Tituli Sanctæ Crucis in Hieruſalem Presbytero Cardinali ad pacificandum Regnum Franciæ Apoſtolicæ Sedis Nuntio cum poteſtate Legati &c.

Ex Tab. Var. Reg. Eugen. IV. fol. 22.

CUM primum fuimus Divina favente Clementia ad apicem ſummi Apoſtolatus aſſumpti, conſiderantes, quod licet immeriti gerebamus, ut gerimus æterni, & pacifici Regis vices in terris, & quod illi regum Regi pax fidelium acceptabile ſacrificium eſt, quam ipſe pro ſpeciali dono ſuæ hereditatis tranſiturus ad Patrem reliquit Apoſtolis; & videntes, quod propter peſtiferam, & crudelem diſſenſionem dudum exortam in regno Franciæ innumeræ civitates, & provinciæ affliguntur populorum cladibus, vaſtitate, & depopulatione Terrarum, & innumeris aliis detrimentis, qualia fiunt in bellis, maxime inter Potentes, & graviora malis præſentibus pericula belli diuturnitate ſecutura formidantes, quæ ulterius procedente diſcordia neceſſe eſt ſequi, & Angliam exhauriri viris, & opibus, & Franciæ regnum devenire ad extremam calamitatem. Et cum hæc duo regna ſint firmiſſima, & fortiſſima præſidia Reipublicæ Chriſtianæ, his regnis laborantibus, conſequens eſt, univerſam Chriſtianitatem opportuna ſubventione carentem, cum ſummo periculo etiam fidei catholicæ laborare, præcipue a Septentrione invaleſcentibus Bohemis Hæreticis, & ab aliis plagis mundi infidelibus inſurgentibus contra Chriſtianos; ad pacificandum præfatum regnum Franciæ convertimus omnes noſtros ſenſus, & ſpiritus. Nos igitur, & alios effectus peſtiferos quos guerrarum, & hujuſmodi præcipue furor producit, & favet, in noſtræ conſiderationis aciem extollentes, ac plenis, & paternis deſiderantes affectibus, ut ſcandalorum, & guerrarum materia, quæ dudum peſtifere viguit, & verſatur inter cariſſimos in Chriſto filios noſtros Carolum Franciæ, & Henricum Angliæ Reges illuſtres, & dilectos filios nobiles viros Duces, Comites, Barones, Milites, ac Univerſitates, & Communitates, & alios quoſcumque præfatis Regibus adhærentes, ac complices, & ſequaces eorum, pacis Auctore cælitus inſpirante, in bonum ſalutaris concordiæ, & unitatis pacifice commutetur, & de tuæ circumſpectionis induſtria, *quam potentem opere pariter, & ſermone in magnis expertem, & arduis, eximia probitate, fidelitate, magnitudine conſilii, morum elegantia, & aliis grandium virtutum titulis, eorum Largitor Dominus multifarie inſignivit, in cujus affectibus geritur*, prout indubitanter tenemus, fluctuantes turbines, ac diſſidentia quæque in pacis pulchritudinem commutare; ſumentes in Altiſſimo fiduciam ſpecialem, quod illa, quæ eidem circumſpectioni tuæ, cujus præſentia nobis ſumme perutili pro tam celebris boni conſecutione votiva in præſentiarum carere compellimur, duxerimus committenda, cura exactiſſima, atque pervigili curabis adimplere: habita ſuper hoc cum venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, deliberatione matura, *Te tanquam pacis Angelum, ac Paciarium* noſtro, & Eccleſiæ Romanæ nomine ad pacificandum præfatum regnum Franciæ Apoſtolicæ Sedis Nuntium cum poteſtate Legati de eorumdem Fratrum conſilio, comitante pacis Angelo, providimus deſtinandum; indubitabili ratione tenentes, quod inſpirante pacifico regum Rege, qui, ut dictum eſt, pacem jure hereditario de mundo tranſiturus ad Patrem ſuis reliquit Diſcipulis in diſceſſu, fomenta diſcordiarum quæcumque inter Reges prædictos mota reſtinguere, & ſalutaris concordiæ, ac inæſtimabile pacis bonum producere modis omnibus fatages, Tibique propterea inter præfatos Reges, nec non Duces, Comites, Barones, Milites, ac Univerſitates, ac Comunitates, & alios quoſcumque præfatis Regibus adhærentes, ac complices, & ſequaces eorum de, & ſuper quibuſcumque diſcordiis, differentiis, atque guerris, urgentibus, & quæ eſſe poſſent inter eoſdem Reges, & alios ſupradictos, quibuſcumque juribus, actionibus, occaſionibus, ſeu modis, quomodocumque, & qualitercumque noſtro, & Eccleſiæ nomine, partium tamen diſſidentium accedente conſenſu, tractandi, & componendi, ac indicendi ſub ſpe pacis treguas, inducias, & ſufferentias quaslibet temporales, nec non pacem, & concordiam perpetuo duraturas ſub illis capitulis, pactis, modis conditionibus, atque formis, pœnarum adjectionibus, obſidibus perſonarum, jurium, & bonorum obligationibus, renunciationibus, promiſſionibus, cautelis, clauſulis, & ſolemnitatibus, atque modis, de quibus eidem circumſpectioni tuæ quomodolibet videbitur expedire, & inter partes ipſas quomodolibet diſſidentes poteris concordare, ſeu componere quovis modo; roborandi; validandi, obſervari, & exequi mandandi, ac faciendi auctoritate noſtra omnia, & ſingula, quæ inter Reges ſupradictos, & eorum adhærentes, aut habentes facultatem ab eis, firmata, vel concluſa fuerint per Te ſub illis cenſoris, & pœnis Eccleſiaſticis in quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas, & Seculares, etiamſi Regali, aut Reginali, Pontificali, vel alia quavis præfulgeant dignitate, nec non Civitates, Provincias, Diœceſes, Terras, Caſtra, & Loca alia, ſeu Univerſitates, de quibus prædictorum Regum accedente conſenſu, ac Tibi, ut præfertur, viſum fuerit, quomodolibet convenire, & in præmiſſis, & circa ea, ac dependentia, emergentia, *ſeu connexa omnia*, & ſingula alia, per Te, vel alium ab eadem circumſpectione tua deputatum gerendi, mandandi, exequi faciendi, quæ pro ſecuritate, & obſervatione inter partes ipſas concluſorum, & concordatorum, & dependentium ab illis opportuna, vel utilia quomodolibet videbuntur, ac ſuper his omnibus, & quodlibet eorumdem, ſeu incidentium, dependentium, ſeu emergentium quomodolibet a præmiſſis unum, vel plura, publicum, ſeu publica documenta cum membris, & capitulis opportunis confici, ac fieri faciendi, ſemel, & pluries, & quoties oportere videbitur, ita quod plene de jure ſubſiſtant; & nihilominus contradictores quoslibet, & rebelles quacumque Eccleſiaſtica, ſeu mundana, etiamſi Regali, Reginali, & quacumque alia dignitate præfulgeant, per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia quæcumque juris remedia, quoties opus eſſe noveris, appellatione ceſſante, eadem auctoritate compeſcendi; nec non aggravandi, & reaggravandi quoſcumque proceſſus, & ſententias ſuper his, aut eorum aliquo factas, & latas ſemel, & pluries, ac etiam invocandi quotieſcumque noveris opportere ſæculare brachium quorumcumque Regum, Principum, & Dominorum tam ſpiritualium, quam temporalium, nec non Univerſitatum, & ſingularium quarumcumque perſonarum contra quoslibet recuſantes obſervare firmata, vel in aliquo contrafacere per ſe, vel alios præfumentes; & omnia, & ſingula alia in prædictis, & circa ea, ac pro præmiſſis, gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi, etiamſi talia eſſent, quæ mandatum exigerent ſpeciale, & in generali commiſſione non caderent, quæ eidem circumſpectioni hujuſmodi, Regum accedente tamen, ut præfertur, conſenſu, opportuna videbuntur, quibuſcumque privilegiis, indulgentiis, exemptionibus, & lituris Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus ſub quacumque forma, vel expreſſione verborum conceſſis, per quæ nullum cuicumque cujuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, vel ordinis, etiam Ciſtercienſis, Cluniacenſis, Præmonſtra-

CLASS. I. Eugenii PP. IV. Epiſt. 1.

ten-

ſis Auguſti hujus anni teſte Matthæo de Griſſonibus in Memoriali Hiſtorico *col.* 229., & Cherubino Ghirardaccio *Hiſt. tom.* 2. *p.* 641. Bononia hoc anno peſtilenti morbo laborabat; quocirca ipſum ex Galliis a Martino revocatum ſcribit Jo. Ant. Victorius in Vita MS. Beati Nicolai *fol.* 80. Ego vero opinor, Martinum Pontificem illum Bononiam reverti juſſiſſe ad reprimendos ſeditioſos quorundam Civium motus, qui paulo poſt eo prorupere, ut neceſſe fuerit eos aperto bello compeſcere. Rem hanc diligentiſſime narrat Ghirardaccius *tom.* 2. *pag.* 642.

(*a*) Hujuſmodi pacem præcipuo B. Nicolai ſtudio, & auctoritate inter Italicos Principes firmatam fuiſſe narrant univerſi illorum temporum Hiſtorici, quorum teſtimonia habebis inter Italicos Scriptores *claſſ.* 3.

(*b*) Pacis capitula recenſet Blondus *Decad.* 3. *lib.* 3. *pag.* 445., Bernardinus Corius *Hiſt. Patriæ part.* 1., & Marinus Sanutus in Vitis Ducum Venetorum a clariſs. Muratorio editis *tom.* 22. *Script. Rer. Ital. col.* 909.

CLASS. I. Eugenii PP. IV. Epiſt. 2.

tenſis, Grandimontenſis, Calatravenſis, Carthuſienſis, Vallisumbroſæ, Camaldulenſis, Humiliatorum, Sanctorum Benedicti, & Auguſtini, Hoſpitaliumque Sancti Joannis Hieroſolymitani, S. Mariæ Theutonicorum, S. Jacobi de Spata, ſeu quorumcumque aliorum Ordinum exiſtant, in hac parte volumus afferre ſuffragium, nequaquam obſtantibus, plenam, & liberam concedimus tenore præſentium facultatem. Quocirca circumſpectioni tuæ per Apoſtolica ſcripta committimus, & mandamus, & quatenus *injunctum tibi miniſterium laboris* hujuſmodi pro divina, ac dictæ Sedis, & Noſtri reverentia devote ſuſcipiens, ſic illud utiliter, ſicque ſolliciter, & laudabiliter *juxta datam tibi a Deo prudentiam* exequaris, quod de tuis laboribus, divina favente clementia, deſiderati, ac pacifici fructus adveniant; Tuque illam, quæ pias, pacificaſque cauſas quærentibus cæleſti retributione impenditur, feliciter conſequi palmam gloriæ mereris. Nos enim ſententias, quas rite tuleris, & pœnas, quas inflixeris in rebelles, ratas habebimus, & faciemus, auctore Domino, uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari. Ut igitur præmiſſa omnia plenius, & efficacius ſortiantur effectum, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri obſecramus ipſos Reges; Patriarchis vero, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac Electis, Adminiſtratoribus, & Abbatibus, cæteriſque Eccleſiarum, & Monaſteriorum Prælatis, & ordinum quorumcumque Prioribus, Præceptoribus, & Magiſtris exemptis, & non exemptis, & Capitulis, & Conventibus, & eorum Locatenentibus in ipſis regnis Francorum, & Angliæ in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipimus, quatenus Tibi, aut deputandis a Te circa concluſionem, & obſervantiam omnium promiſſorum, & cujuslibet eorumdem, quoties requiri contigerit, faveant modis omnibus, & aſſiſtant, ut per ſalutaris concordiæ miniſterium inter partes ipſas refloreant pax, & quies, prout in deſideriis gerimus cordis noſtri, ut ultra noſtram, & præfatæ Sedis benedictionem, & gratiam, ab Auctore pacis valeant æternæ beatitudinis munera promereri. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ MCDXXXIII. Kal. Maj. Pontificatus noſtri anno Primo.

Epiſt. 2.

EJUSDEM EPISTOLA II. AD EUNDEM.

1432. 13. Maji.

Beatum Nicolaum hortatur Pontifex, ut univerſos Regiæ Domus Principes mutuo pacis vinculo conjungere ſtudeat, eique poteſtatem facit eoſdem ſolvendi a quocumque juriſjurandi Sacramento.

Eugenius &c. Dilecto filio Nicolao &c.

Ex Tab. Vat. Reg. Eugen. IV. n. 42. fol. 228.

INter pia, & ſancta deſideria, quæ inſpiravit Deus in corde noſtro quumprimum Divina favente clementia ſuimus ad apicem ſummi Apoſtolatus aſſumpti, hoc præcipuum ſemper fuit, pacem, & quietem fidelium, & præſertim in regno Franciæ procurare, jamdiu bellicis cladibus, & inteſtinis Principum diſcordiis laborantes: ad quam pacem procurandam tanto ferventius animamur, quanto ex ea majora commoda, non ſolum in regno prædicto, ſed etiam in univerſa republica Chriſtiana proventura conſpicimus. Ad hoc etiam pium propoſitum Nos invitat, quod, prout ex multorum relatione cognovimus, Principes de Chriſtianiſſima Domo Franciæ, tam ex linea maſculina, quam fœminina propter ſubmovendam turbationem, quæ jamdiu in dicto Regno viguit, & viget etiam de præſenti, cupiunt ſe invicem concordare, ac re, & verbis, intentione, & voluntate ſe unire; conſiderantes pacem aliter dari non poſſe Regno prædicto, ex cujus turbatione ſtrages, & mors infinitorum ſunt ſecutæ, & dubitatur ſequi in futurum; nec ſolum fuit longo tempore, vaſtatis agris, eorum cultura deſerta, Civitates, & Populi deſolati, mercatorum exercitia deſtituta, ex quibus univerſus fere Orbis utilitatem, & ſuſtentationem percipere conſuevit; ſed etiam divinus cultus in eo Regno perturbato diminutus, & impeditus fuit, & res Eccleſiaſticæ occupatæ, miniſtrique ejus Eccleſiæ ferviliter, & injuſte tractati. Nos igitur, prout debitum eſt noſtri paſtoralis officii, ne tot, & tanta mala perpetua fiant, ſed aliquando finem capiant, providere volentes juxta pium deſiderium cordis noſtri, *circumſpectioni tuæ, de cujus eximia probitate, & ſapientia ſingulari* certiſſimam ſpem habemus, quod in proſecutione tanti boni ſatisfacies votis noſtris, præſentium tenore committimus, & mandamus, quatenus omni ſollicitudine, & diligentia ſtudeas, & procures præfatos Principes de ipſa Domo Regia, & quoſcumque alios tam ex linea maſculina, quam fœminina reducere ad pacem, & concordiam ad invicem, & mutuam charitatem: etiam auctoritate noſtra monendo, qui monendi videbuntur, & per cenſuram Eccleſiaſticam compellendo, qui Tibi videbuntur ſimiliter compellendi, ut aliquando Deum timentes cogantur ſub pœnis, & commínationibus ab iniqua eorum pertinacia, & contentione diſcedere, & mitigatis animis, & reductis, ad meliora conſilia ſe inclinare; quod, ut ſperamus, perficere poteris, quia, ſicut præmittitur, ipſa Regni neceſſitas eos plurimum jam commovit. (a) Verum quia, ſicut accepimus, nonnulli ex eis propter offenſiones graves, & varias, indignatione concepta, cum aliis fecerunt ligas, fœdera, quæ voto, & juramento firmarunt, promittendo, ſe nunquam ad invicem concordare, ſed perſeverare in bello, atque diſcordia uſque ad extremam deſtructionem, ex quibus promiſſionibus, & juramentis redduntur forſitan difficiliores ad pacem in animarum eorum perditionem, & detrimentum publicum dicti Regni; volumus, quod unumquemque eorum Principum taliter ligatorum, nec non quoſcumque alios utriuſque ſexus, quatenus bono pacis obviarent, ab hujuſmodi fœderibus, promiſſionibus, obligationibus, votis, ac juramentis, qualiacumque ſint, eadem auctoritate penitus liberes, & abſolvas; cum nihil magis abſurdum eſſe videatur, quam religioſam fidei obſervantiam, & juramenta ſub Scripturis Evangelicis præſtita, quæ ad Dei honorem, & boni communis augumentum ſervanda ſunt, ſceleribus, & peccatis perpetuandis fomenta præſtare. Nos enim eidem circumſpectioni tuæ præfatos Principes, & alios requirendi, monendi, compellendi, eiſque præcipiendi, & mandandi, & prout tibi expediens eſſe videbitur, inhibendi, eoſque ab obligationibus, fœderibus, colligationibus, promiſſionibus, votis, & juramentis quibuſcumque liberandi, & abſolvendi, ipſaque juramenta relaxandi tenore præſentium eadem auctoritate plenam, & liberam concedimus poteſtatem. Datum Romæ apud S. Petrum Idibus Maii Pontificatus noſtri anno II.

CLASS. I. Eugenii PP. IV. Epiſt. III.

Epiſt. 3.

EJUSDEM EPISTOLA III. (b) AD EUNDEM.

1432. 13. Maji.

Beatum Nicolaum ſolatur Pontifex, quod Principum animos ad pacem flectere adhuc non potuerit, eumque hortatur, ut totius animi viribus eandem nihilominus procurare non deſinat.

Eugenius &c. Dilecto filio Nicolao &c.

Ex Tab. Vat. Reg. Eug. IV. n. 42. fol. 227.

MIramur plurimum, & dolemus, quod cum tua circumſpectio ex conceſſione noſtra pacem Regni Franciæ *tanto ſtudio, & diligentia, tantoque perſonæ tuæ incommodo, & labore* (c) procuraverit, & procuret, non fuerit adhuc tamen inter illos Principes, quorum neceſſarius eſt conſenſus, concordatum de loco, in quo Oratores partium pro pace tractanda apud Te debeant convenire, quæ difficultas eligendi loci tanta eſſe non deberet, cum nullum præjudicium alicui parti locus poſſit afferre, maxime præſtita ſecuritate Oratoribus per opportunos ſalvosconductus, ut fieri in talibus conſuetum eſt, qui violaret eos nihil niſi perpetuam infamiam lucraretur. Commendandus autem eſt multum dilectus Filius nobilis vir Philippus Dux Burgundiæ, qui, ſicut per literas tuas accepimus, in facto loci paratus eſt obſequi voluntati tuæ, cui ſuper hoc ſcribimus commendantes eum, & hortantes ad pacem. Scribimus inſuper cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Carolo Francorum Regi illuſtri, & dilecto filio Nobili Viro Joanni Duci Bethfordiæ eos ſimiliter hortantes ad pacem, ut in facto loci velint eſſe concordes juxta determinationem tuam, ne ex levi diſcrepantia relinquatur practica tanti boni quod utile, & neceſſarium non ſolum Regno Franciæ, ſed etiam univerſæ Reipublicæ Chriſtianæ, pro cujus boni conſecutione non gravetur *tua ſingularis bonitas* laborare, quouſque perfeceris, vel ſaltem manifeſte cognoveris per manus hujuſmodi non poſſe concludi: Nam *ſi tu non feceris auctoritate noſtra, & Eccleſiæ, ac prudentia, & diligentia tua, non videmus per quem hominem fieri poſſit*. Cæterum non eſt opus, ut tuam prudentiam in agendis per noſtras dirigamus, nec *tuæ optimæ voluntatis ardorem* noſtris hortationibus incitemus; ſed rogandus eſt Deus, ut animis Principum ſancta conſilia pacis inſpiret, & Tibi perficiendi rem tuam ſanctam, & ſalutarem, gratiam per ſuam miſericordiam largiatur. Datum Romæ Idibus Maii anno II.

EJUS-

(a) *Verum quia ſicut accepimus*: Hiſce verbis Summus Pontifex deſignat Philippum Ducem Burgundiæ, qui occiſo Joanne illius Patre fœdus cum Henrico V. Anglorum Rege percuſſit, quo ſolemni juris jurandi Sacramento ſe devinxit ab armis nunquam diſceſſurum, donec Patris ſui Manibus Regiæ Domus ſanguine parentaſſet. Rem hanc fuſe narrant Joannes Juvenalis Urſinus, Alanus Auriga, Enguerannus Monſtrelet, aliique.

(b) Hujuſmodi Epiſtolam fere integram vulgavit Sigonius in Vita Beati Nicolai *cap.* 13. *pag.* 90.

(c) S. Cardinalis labores in procuranda Galliarum pace graphice deſcribunt illorum temporum Scriptores. Veſpaſianus Florentinus in ejus vita §. 3. Anonymus Pariſienſis in Diario apud Dionyſium Gothofredum in Vita Caroli VII. *p.* 516. Jo. Carrier in Vita ejuſdem Regis ab eodem Gothofredo edita *pag.* 75. Enguerannus de Monſtrelet *fol.* 90., aliique, quorum teſtimonia mox recenſebimus.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. I. Eugenii PP. IV. Epist. 4.

EJUSDEM EPISTOLA IV. AD CAROLUM VII. FRANCORUM REGEM.

Carolum Francorum Regem hortatur Pontifex, ut in pacis negotio Nicolao morem gerat, ac certum locum ab illo statui finat, quo Principes ad pacem firmandam tuto convenire possint.

Eugenius &c. Carissimo in Christo filio Carolo Francorum Regi Illustri &c.

1433. 13. Maii.

Ex Tab. Vat. Reg. Eugen. IV. n. 41. fol. 126.

MIramur plurimum, & dolemus, quod *cum dilectus Filius noster Nicolaus tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyter Cardinalis Apostolicæ Sedis Legatus ex commissione nostra pacem regni Franciæ tanto studio, & diligentia, tantoque personæ suæ incommodo, & labore procuraverit, & procuret*, non fuerit adhuc tamen inter Serenitatem tuam, & alios Principes, quorum necessarius est consensus, concordatum de loco, in quo Oratores partium pro pace tractanda apud ipsum Legatum debeant convenire, quæ difficultas eligendi loci tanta esse non deberet, cum nullum præjudicium alicui parti locus possit afferre, maxime præstita securitate Oratoribus per opportunos salvosconductus, ut fieri in talibus consuetum est; qui violaret eos nihil nisi perpetuam infamiam lucraretur. Quare, Fili carissime, per misericordiam JESU CHRISTI Celsitudinem tuam rogamus, ut inclines animum tuum ad pacem, & velis concedere electionem de loco juxta dispositionem, & voluntatem præfati Cardinalis, ne ex loci discrepantia relinquatur practica tanti boni, quod est utile, & necessarium non solum Regno tuo Franciæ, sed etiam universæ Reipublicæ Christianæ. Datum Romæ Idibus Maji anno II.

Joanni Duci Bethfordiæ, & Philippo Duci Burgundiæ scriptum est in eundem modum, quo supra.

Epist. 5.

EJUSDEM EPISTOLA V. AD BEATUM NICOLAUM.

Prioratum S. Firmini B. Nicolao largitur Pontifex, ejusque virtutes, ac merita summopere extollit.

Eugenius &c. Dilecto filio Nicolao &c.

1434. 25. Martii.

Ex Tab. Vat. Reg. Eugen. IV. fol. 22.

INtellecto nuper obitu bon. mem. (*a*) Alphonsi quondam Cardinalis S. Eustachii, tua charitas primum occurrit Nobis, cui provideremus de Prioratu S. Firmini (*b*) Montis Pessulani, quem idem Cardinalis vivens obtinebat. Fecissemus hoc idem antea in aliis, si commoda facultas fuisset, qua tibi gratificari possemus, & tuo statui providere juxta desiderium cordis nostri. *Etenim ita te amamus ex corde propter* excellentiam virtutis Tuæ, *ut semper in nostro animo tua memoria observetur. Experti quidem sumus tuam prudentiam, consiliique maturitatem, & quod admodum laudabile est, cognovimus, Te esse* procul ab iis passionibus, *quibus si cæteri carerent, res Ecclesiæ sese melius haberent.* Licet ergo tua circumspectio majora mereatur; accipies hoc tamen grato animo, quod a mente benevola proficiscitur, & vere proprio motu. Cum autem tempus se dabit, ut ampliora possimus, intelliges profecto, Nos esse memores tuorum erga Nos, & Ecclesiam meritorum. Quia vero supervacaneum arbitramur Te docere, aut monere, quid sis in (*c*) Concilio acturus, omnia enim agis, quæ tanti viri sapientia requirit, ad ea vigilet, & intendat tua prudentia, quæ sibi pro utilitate, & statu nostro, & Ecclesiæ, & pace populi Christiani videbuntur expedire. Datum Romæ apud S. Grisogonum x. Kalendas Aprilis anno IV.

CLASS. I. Eugenii PP. IV. Epist. 6.

EJUSDEM EPISTOLA VI. AD JOANNEM ARCHIEPISCOPUM TARENTINUM.

Prioratum S. Firmini ab Archiepiscopo Tarentino aucupatum B. Nicolao ob præcipua illius merita se jam ultro contulisse significat.

Eugenius &c. Venerabili Fratri Joanni Archiepiscopo Tarentino &c. (*d*)

1434. 2. Aprilis.

Ex Cod. MS. Bibliothecæ Christ. n. 360. fol. 62.

COgnovimus ex litteris, quas tua Fraternitas scripsit ad Venerabilem Fratrem nostrum Archiepiscopum Spalatensem, te feciisse provideri tibi, vigore gratiæ per Nos tibi concessæ de Prioratu S. Firmini Montis Pessulani vacante per obitum bon. mem. Alphonsi quondam Cardinalis S. Eustachii. Verum Nos antea concesseramus ipsum Prioratum dilecto Filio nostro Nicolao tit. S. Crucis in Hierusalem Presbytero Cardinali, *ipso neque petente, neque conscio Nostræ voluntatis, sed sponte nostra. Fecimus autem hoc multis ex causis, sed maxime propter multiplicia ipsius in Ecclesiam merita, & singularem erga nos affectionem. Quantum etiam virtus sua, & opera mereantur non est ignotum Tibi.* Nos quoque cum eam Tibi gratiam concessissemus, nullo modo intelleximus, neque voluntatis nostræ fuit, ut Cardinalium decedentium beneficia in ea comprehenderentur, quæ sunt præcipuo quodam jure solius Pontificis voluntati reservata. Idcirco habeat Tua Fraternitas patientiam ad præsens, & gratiam illam reserves ad alia beneficia, quia de iis, & similibus intendimus specialiter providere, prout videbitur Nobis. In aliis vero non reservatis volumus, ut tua gratia effectum consequatur. Datum Romæ apud S. Grisogonum vii. Aprilis Pontificatus nostri anno IV.

Epist. 7.

EJUSDEM EPISTOLA VII. (*e*) AD HENRICUM REGEM ANGLIÆ.

Gaudet de Conventu Attrebatensi pro sanciendo pace jam indicto, atque Henricum Regem monet, ut tandem pacis consilia serio amplectatur. B. Nicolaum summopere commendat, eumque ad hujusmodi conventum Apostolicæ Sedis Legatum mittere significat.

Eugenius &c. Carissimo in Christo filio Henrico Regi Angliæ Illustri &c.

1431. 12. Aprilis.

Ex Tab. Vat. Reg. Brevium Eugen. IV. tom. 2. fol. 21.

PLacuit Nobis multum, quod nuper audivimus, certam scilicet conventionem fieri debere Kalendis Julii proxime futuri in Villa (*f*) Attrebatensi pro tractanda Regnorum pace, scis enim carissime Fili, ob magnam affectionem, quam habemus ad hanc pacem inter regna Franciæ, & Angliæ componendam, mississe Nos dudum dilectum Filium Nicolaum tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyterum Cardinalem Legatum nostrum ad partes Franciæ, & ad tuam Serenitatem, qui tamen, peccatis hominum exigentibus, hanc rem exoptatam Nobis nequivit perficere, de quo admodum doluimus & perturbati fuimus in mente nostra. Nam conspicimus, & omnes vident quanta mala provenerunt Christiano populo, & Ecclesiæ Dei, & etiam proveniunt ex hoc pernicioso bello, quod nimium diu viguit, pacis æmulo procurante. Non enim, ut alia omittamus, Saraceni hostes Christianæ fidei aufi fuissent invadere, & spoliare regnum Cypri in dedecus totius nominis Christiani, neque hodie classem molirentur ad capiendam insulam Rhodi, nisi consisi dissensionibus, & bellis intestinis principum Christianorum, & præcipue vestris, quæ jam sedandi tempus esset, & pium parcere sanguini Christiano, quia jam nimium diu in regno Franciæ, & alibi etiam ob illam causam est effusus. Nos quidem, si ad hoc corporis nostri sufficerent vires, ad ipsam Villam personaliter accederemus pro statuendo tanto bono pacis, & tam necessario. Verum decrevimus illuc destinare *præfatum Cardinalem virum, ut so-*

(*a*) *Bonæ memoriæ Alphonsi &c.* nempe Alphonsi Carisii Hispani, quem Benedictus XIII. Pseudopontifex Diaconum Cardinalem S. Eustachii renunciavit A. C. 1408. mense Septembri. Obiit Basileæ die 14. Martii 1434. Ciacconius *tom. 2. col. 745.*

(*b*) *Prioratu S. Firmini.* Sæculo XVI. Prioratus iste unitus fuit Episcopatui Monspelienſi, quem instituit Paulus III. VI. Kal. Decembris 1536., ut patet ex illius Bulla, quam ediderunt Sammarthani Fratres Galliæ Christianæ *tom. 3. pag. 629.*

(*c*) *Quid sis in Concilio acturus.* Eugenius IV. B. Nicolaum Basileensis Concilii Præsidentem, seu Legatum constituit una cum Jordano Sabinensi, Petro Albanensi Episcopis, & Angelotto tit. S. Marci Presbytero S. R. E. Cardinalibus A. C. 1433. 18. Kal. Januarii, ut constat ex Legationis Diplomate, quod vulgavit Labbeus *tom. 13. Concil. General. pag. 947.*

(*d*) *Joanni Archiepiscopo Tarentino.* Hic est Joannes ex Comitibus Tagliacotii, seu ut aliis placet de Pontibus Neapolitanus Tarentinæ Ecclesiæ præfectus A. D. 1421. 13. Kal. Novembris. Nuncius ad Basileense Concilium missus ab Eugenio IV. a quo creatus fuit Cardinalis anno 1437. unde Cardinalis Tarentini nomen habuit, ac postmodum Prænestinam Ecclesiam obtinuit. Obiit A. D. 1449. 12. Kal. Februarii. Vide Ughellum *Ital. Sacr. tom. 9. pag. 194., & tom. 1. p. 249.* in Episcopis Prænestinis; Ciacconium *tom. 2. p. 901.* A. D. 1434. Joannes iste die Veneris ultima Maii interfuit reconciliationi Dominici Cardinalis Capranicæ cum Eugenio IV. Pont. Max., quæ præcipuo B. Nicolai studio Venetiis peracta fuit, ut patet ex ejusdem reconciliationis actis, quæ extant in Codice Chisiano *num. 410.*

(*e*) Hanc Epistolam vulgavit Raynaldus ad A. C. 1435. §. 3.

(*f*) *In Villa Attrebatensi*, nempe *Arras* notissima Belgii Urbe, in qua hoc anno celeberrimus ille principum conventus habitus fuit, cui interfuit B. Nicolaus Apostolicæ Sedis Legatus, cujus ope pax sancita fuit inter Carolum VII. Francorum Regem, & Philippum Ducem Burgundiæ.

CLASS. I. Eugenii PP. IV. Epist. 8.

sti, sapientem, sine affectione partium, non quærentem quæ sua sunt, sed quæ Jesu Christi, & amatorem pacis, qui licet sit Nobis admodum necessarius in agendis Ecclesiæ propter Excellentiam Virtutis suæ; tamen omnia alia postponere voluimus, ut eum ad tantum bonum procurandum destinemus: sperantes enim in Dei benignitate, cujus misericordiæ sunt super omnia opera ejus, quod forsan flectet corda vestra, & inspirabit in te, & aliis spiritum pacis, & charitatis. Idcirco rogamus tuam Serenitatem per viscera misericordiæ Domini Nostri Jesu Christi, ut sumens animum, & mentem pacis, quam etiam ex Prophetæ verbis inquirere, & sequi teneris, velis eligere viros ex tuo sanguine sine passionibus, sine affectionibus privatis, pacis amatores, & timentes Deum, quos mittas ad præfatam conventionem, & quibus des talia mandata, ut appareat toti Christianitati, te pacem cupere, te velle concordiam ponere inter Regna præfata, & finem facere diutinis bellis, & sanguinis effusioni. Nosti, & tuum Consilium novit, quam bona sit pax, quam necessaria, quam sancta, quam accepta Deo, qui eam præ cæteris bonis reliquit Discipulis suis tanquam hereditatem suam, quam qui amplectitur, hic servat charitatem, & dilectionem, quæ sunt pacis vincula, sine quibus vera pax esse non potest, hic legem implevit, hic est Christianissimus appellandus. Datum Florentiæ Idibus Aprilis Pontificatus nostri anno V.

EJUSDEM EPISTOLA VIII. (*a*) AD CAROLUM REGEM FRANCIÆ.

Ejusdem Argumenti.

1431. 11. Aprilis. *Eugenius &c. Carissimo in Christo Filio Carolo Regi Franciæ illustri &c.*

Ex Tab. Vat. Regest. Brevium Eugen. IV. num. 10. fol. 92.

COmmendamus meritis laudibus, carissime Fili, affectionem, quam per tuas literas Nobis præsentatas per Thesaurarium S. Hilarii consiliarium tuum te habere cognovimus ad pacem, & concordiam componendam, pro qua tractanda, & concludenda certa conventio de proximo fieri debet in villa Attrebatensi. Ad hunc autem tractatum eligas viros tuæ voluntatis ministros, qui similiter ament pacem, & quietem tuam, & regni tui, quod jamdiu nimium laceratum est, & conquassatum a turbine bellorum. Inspiret Deus, & infundat spiritum charitatis, & dilectionis in corda eorum, qui hanc pacem tractaturi sunt, ut aliquando fiat finis ab effusione sanguinis Christiani. Non hortamur te ad hanc rem, cum videamus, te tua sponte promptum ad ea, quæ sunt pacis, & concordiæ. Unum monemus tuam Serenitatem paterna affectione, ut ea velis, ea quæras, per quæ manifeste appareat, te pacem cupere, & rationi parere, non passioni. Quod autem (*b*) petis a Nobis quatuor Cardinales accedere ad hunc tractatum; id nullo modo potest fieri propter paucitatem Cardinalium, qui sunt in Curia. Verum destinamus *eum, qui præ cæteris ad hanc pacem practicandam est aptissimus, videlicet dilectum filium nostrum Nicolaum tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyterum Cardinalem Virum sapientissimum, magnæque auctoritatis, ut nosti, & procul ab omni passione remotum, cujus omnes cogitationes, omnia consilia tendunt ad concordiam, & pacem; & licet sua præsentia sit Nobis, & Ecclesiæ plurimum necessaria propter multas causas, tamen pro tali re tam utili, tam necessaria, quia videmus ipsum esse utilem, propter ejus prudentiam, & consilii gravitatem, ipsum Legatum mittere volumus*, sperantes, quod Altissimi misericordia superabit peccata hominum, & tantum bonum tam optatum a Nobis largitur populo suo. Datum Florentiæ Idibus Aprilis Pontificatus nostri anno V.

Epist. 9.

EJUSDEM EPISTOLA IX. AD PHILIPPUM DUCEM BURGUNDIÆ.

De eadem re.

1431. 25. Aprilis. *Eugenius &c. Dilecto Filio Nobili Viro Philippo Duci Burgundiæ &c.*

Ex Annal. Eccl. Odovic. Raynaldi A. C. 1431. §. 1.

REcepimus nuper literas tua manu scriptas, & simul audivimus ea, quæ venerabilis frater Episcopus Ambianensis (*c*) Referendarius noster, & dilectus filius Præpositus Insulensis ex parte tuæ Excellentiæ retulerunt Nobis, in quibus admodum consolati sumus, videntes tuam singularem erga Nos, & Romanam Ecclesiam affectionem, & laudabilem intentionem, & voluntatem erga pacem ponendam in regno Franciæ, quod nimium diu bellis variis, & intestinis dissensionibus laceratum est, & adeo desolatum, ac prostratum, ut ad compassionem ejus, & lacrimas movere deberet etiam hostes suos. Et certe si animum recte adducitis, ruina illius Regni trahit secum etiam reliquæ Christianitatis desolationem, & magnam Ecclesiæ jacturam; itaque tuam prudentiam maxime commendamus, quæ mentem adhibet ad procurandam pacem illam tam utilem, tam necessariam, tam sanctam; in qua quidem re, ut omnes tuas vires, omnem diligentiam, omnem operam, & studium colloces te in Domino exhortamur: Nobis enim qui id summe cupimus, & Ecclesiæ Dei, cunctoque populo Christiano rem ita gratam facies, ut nulla ad præsens gratior esse possit. Deo autem offeres munus acceptissimum, & quod salutem animæ tibi pariet, & summam gloriam apud homines. Nos quippe tantum desideramus hanc pacem, ut, si vires corporis sufficerent, personaliter accederemus ad eam componendam juxta desiderium cordis tui. Verum, quoniam id est Nobis impossibile, destinabimus ad hoc opus dilectum Filium *Nicolaum tituli S. Crucis in Hierusalem Presbyterum Cardinalem Legatum nostrum, virum circumspectum, sapientem, gravem consiliis, præclarum jamdiu moribus, & vitæ sanctimonia, qui summe diligit hanc pacem* & tibi magna charitate afficitur, ac etiam in hac pace tractanda diutius versatus est; & quamvis sua præsentia sit Nobis admodum necessaria propter multa ardua negocia, quæ imminent tractanda, quamvis *etiam ipse gravetur variis ægritudinibus, ut difficilis ei sit itineris labor*; tamen voluimus ipsum accedere ad hoc tantum bonum procurandum, postpositis rebus nostris: *& ipse labores suos non curat, dummodo dare possit aliis quietem, & pacem*. Hæc tamen latius tuæ Excellentiæ scribet ex parte nostra præfatus Episcopus, cujus literis credas tanquam nostris. Datum Florentiæ Idibus Aprilis anno V.

CLASS. I. Eugenii PP. IV. Epist. 10.

EJUSDEM EPISTOLA X. AD BEATUM NICOLAUM.

In Gallias iterum ad pacem conciliandam inter Reges Franciæ, & Angliæ Legatus mittitur B. Nicolaus amplissima Legatione.

Eugenius &c. Dilecto Filio Nicolao tit. S. Crucis in Hierusalem Presbytero Cardinali ad pacificandum Regnum Franciæ Apostolicæ Sedis Legato &c. 1431. 31. Aprilis.

Ex Annal. Eccl. Odovici Raynald. A. C. 1431. §. 3.

QUum primum fuimus, divina disponente clementia, ad apicem Summi Apostolatus assumpti, considerantes, quod licet immeriti, gerebamus, & gerimus æterni pacifici Regis vices in terris, & quod illi regum Regi pax fidelium acceptabilis est, quam ipse pro speciali dono hereditatis suæ transiturus ad Patrem reliquit Apostolis; & videntes, quod propter pestiferam, & cruentam dissensionem dudum exortam in regno Franciæ innumeræ civitates, & provinciæ affliguntur populorum cladibus, vastitate, & depopulatione terrarum, & innumeris aliis detrimentis, qualia fiunt in bellis, maxime inter Potentes, & graviora malis præsentibus pericula belli diuturnitate sequutura formidantes, quæ ulterius procedente discordia necesse est sequi, & Angliam exhauriti viris, & opibus, & Franciæ regnum devenire ad extremam calamitatem: & cum hæc duo Regna sint firmissima, & fortissima præsidia reipublicæ Christianæ: iis Regnis laborantibus, consequens esse, universam Christianitatem opportuna subventione carentem, cum summo periculo etiam fidei Catholicæ laborare; præcipue a Septemtrione invalescentibus Bohemis hæreticis, & ab aliis plagis Mundi infidelibus insurgentibus contra Christianos, & hodie classem insulam Rhodi facere molientibus in dedecus potius nominis Christiani, ad pacificandum præfatum regnum Franciæ convertimus omnes nostros sensus, & spiritus. Nos igitur, & alios effectus pestiferos, quos guerrarum, & hujus præcipue furor producit, & fovet, in nostræ considerationis aciem extollentes, ac plenis, & paternis desiderantes affectibus, ut omnis scandalorum, & guerrarum materia, quæ dudum pestifere viguit, & versatur inter charissimos in Christo Filios nostros Carolum Franciæ, & Henricum Angliæ Reges Illustres, ad dilectos Filios Nobiles Viros, Duces, Comites, Barones, Milites, ac Universitates, & Communitates, & alios quoscumque præfatis Regibus adhærentes, ac compli-

---

(*a*) Hujusce Epistolæ laciniam vulgavit Raynaldus ad A. C. 1435. §. 4.

(*b*) *Quod autem petis a Nobis quatuor Cardinales*. Eadem narrat Cæsar Egassius Bulæus Histor. Universitatis Parisiensis *tom.* 5. *pag.* 432.

(*c*) *Episcopus Ambianensis* nempe Joannes le Jeune, qui postmodum in sacrum Purpuratorum Patrum Collegium cooptatus fuit ab Eugenio IV. A. D. 1439. XVI. Kal. Januarii, unde Cardinalis Morinensis nomen adeptus est. Scripsit vitam Nicolai PP. V. teste Ferreolo Locrio apud Sammarthanos Galliæ Christianæ *tom.* 2. in Episcopis Ambianensibus. Obiit Romæ die 9. Decembris A. D. 1451. sepultus in Ecclesia S. Laurentii in Lucina, cujus titulum vivens obtinuit. Eum laudant Sammarthani loco citato, Frizonius Galliæ Purpuratæ *pag.* 484. & Ciacconius *tom.* 11. *pag.* 1135. *edit.* 2.

CLASS. I. Eugenii PP. IV. Epist. 11.

plices, & sequaces eorum, pacis Auctore cælitus inspirante, in bonum salutaris concordiæ, & unitatis pacificæ commutetur, *& de tuæ circumspectionis industria, quam potentem opere pariter, & sermone in magnis expertam, & arduis, eximia probitate, fidelitate magnitudine consilii, morum elegantia, & aliis* grandium virtutum titulis, *earum largitor Dominus multifarie insignivit, in cujus affectibus geritur*, prout indubitanter tenemus, fluctuantes turbines, ac dissidentia quæque in pacis pulchritudinem commutare; sumentes in Altissimo fiduciam specialem, quod illa, quæ eidem circumspectioni tuæ, cujus præsentia nobis summe perutili pro tam celebris boni consecutione votiva in præsentiarum carere compellimur, duxerimus committenda, cura exactissima, atque pervigili curabis adimplere, habita super hoc cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, *Te tanquam pacis angelum, ac pactarium*, nostro, & Romanæ Ecclesiæ nomine ad pacificandum præfatum regnum Franciæ Apostolicæ Sedis Legatum de eorumdem fratrum consilio, comitante pacis Angelo, providimus destinandum, indubitabili ratione tenentes, quod inspirante pacifico regum Rege, qui, uti dictum est, pacem jure hereditario, de mundo transiturus ad Patrem suis reliquit discipulis in discessu, fomenta discordiarum quæcumque inter Reges prædictos tollere salutari concordia, ac inextimabile pacis bonum producere modis omnibus satages, tibique propterea inter præfatos Reges, necnon Duces, Comites, Barones, Milites, ac Universitates, & Communitates, & alios quoscumque præfatis Regibus adhærentes, ac complices, & sequaces eorum, de, & super quibuscumque discordiis, differentiis, atque guerris vigentibus, & quæ esse possent inter eosdem Reges, ac alios supradictos, quibuscumque juribus, actionibus, occasionibus, seu modis, quomodcumque, seu qualitercumque nostro, & Ecclesiæ nomine, partium tamen dissidentium accedente consensu, tractandi, & componendi, ac indicendi sub spe pacis treguas, inducias, & sufferentias quaslibet temporales, nec non pacem, & concordiam perpetuo duraturas sub illis capitulis, pactis, modis, conditionibus, atque formis pœnarum adjectionibus, juramentis, obsidibus personarum, jurium, & bonorum obligationibus, renunciationibus, promissionibus, cautelis, clausulis, & solemnitatibus, atque modis, de quibus eidem circumspectioni tuæ quomodolibet videbitur expedire &c., plenam, & liberam concedimus tenore præsentium facultatem. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ MCDXXXV. IX. Kal. Maji, Pontificatus nostri anno V.

Epist. 12.

EJUSDEM EPISTOLA XI. (a) AD BEATUM NICOLAUM.

Beati Nicolai eximias virtutes laudat, sumque Concilii Ferrarien. Legatum constituit.

2437. 23. Februarii.

Eugenius &c. Dilecto Filio Nicolao &c.

Ex Tab. Vat. Reg. Eugen. IV. fol. 22.

DUm onus universalis gregis Dominici superna dispositione Nobis injunctum diligenter attendimus, & nostrum prospicimus imperfectum, videntes, quod nequimus circa singula per Nos metipsos exolvere debitum Apostolicæ servitutis, nonnumquam Viros excellentes, atque insignes dignitatis splendore præditos, virtute conspicuos, & illustres, de quorum experta fide, sapientia, altitudine consilii, & scientiæ claritate firmam spem, plenamque fiduciam obtinemus, in partem negotiorum, & rerum agendarum statum nostrum, & Ecclesiæ concernentium assumimus, ut per ipsos vices nostras supplentes, & ipsorum cooperatione salubri pro tempore alleviantes nostri oneris gravitatem, ministerium nobis commissum, favente Divina gratia, facilius, & efficacius exequi valeamus. Cum itaque Nos nuper Basileense Concilium ex certis causis urgentissimis, ac paci Ecclesiæ necessariis ad civitatem Ferrariensem de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu duxerimus auctoritate Apostolica transferendum, ac postmodum ipsum Concilium, in quo quamprimum intendimus, & volumus personaliter interesse, certo tempore tunc expresso inchoandum statuerimus, & etiam celebrandum: *Nos considerantes præcipua virtutum dona, quibus personam tuam Altissimus insignivit, quodque sapientia tua in Acta & Decr. Canon. magnis, & arduis nostris, & Ecclesiæ negotiis, summa cum prudentia, & integritate versata ingratum laudem tuis operibus comparavit; ac ideo in Domino confidentes, quod solitam prudentiam, fidem, & integritatem præstabis* similiter in reliquis negotiis tuæ circumspectioni de cætero committendis; Te de eorumdem Fratrum consilio Sedis Apostolicæ Legatum cum plena potestate Legati de Latere, nec non nostrum, & ipsius Sedis in præfato Concilio Ferrariæ celebrando Præsidentem eadem auctoritate tenore præsentium facimus, constituimus, & etiam deputamus: circumspectioni tuæ Concilium hujusmodi in eadem civitate inchoandi, continuandi, & prosequendi, ac in eo, donec Nos personaliter accesserimus, nostro & ipsius Sedis nomine præsidendi, & cum ipsius Concilii consilio, & approbatione, auctoritate prædicta ordinandi, decernendi, & statuendi omnia, & singula, quæ ad pacem, exaltationem, & reformationem Ecclesiæ universalis, & pro illius unitate conservanda, nec non Occidentalis, & Orientalis Ecclesiarum unione, paceque, & tranquillitate populi Christiani, ac extirpatione utilia, seu necessaria videbuntur, nec non omnium, & singulorum plenariam executionem, propter quæ Concilium Basileæ fuit ab initio institutum; ac etiam alium, vel alios, de quibus, & prout tibi videbitur, pro præmissis exequendis loco tui substituendi; contradictores quoque quotlibet, & rebelles cujuscumque status, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis extiterint, & quacumque Ecclesiastica, vel mundana prælulgeant dignitate, auctoritate nostra per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, etiam cum invocatione auxilii brachii secularis, compescendi, omniaque alia, & singula agendi, statuendi, tractandi, mandandi, ordinandi, concludendi, & exequendi, quæ in præmissis pro Statu Sedis prædictæ, ac Romanæ Ecclesiæ, nec non præfatæ Occidentalis, & Orientalis Ecclesiæ unitate, reformatione morum, statuque pacifico reipublicæ Christianæ noveris profutura, auctoritate prædicta concedimus plenariam potestatem, ratum, & gratum habituri quidquid per Te, aut a Te substituendos in ipso Concilio, nostro nomine fuerit statutum, & decretum; idque faciemus auctore Domino firmiter observari. Quocirca circumspectioni tuæ per præsentes injungimus, & mandamus, quatenus injunctum tuis humeris onus laboris hujusmodi pro divina, nostraque, & ipsius Sedis reverentia sic in virtute Domini *juxta Tibi ab eo datam prudentiam*, pro utilitate Ecclesiæ universalis, augumento Fidei, ac populi Christiani, Fidelium pacem, & tranquillitatem coneris laudabiliter exequi, ut ex tuis bonis operibus fructus desiderati proveniant, atque illam, quæ recte sentientibus, rectequc agentibus proposita a Deo est, mercedem æternæ gloriæ consequaris. Datum Bononiæ anno Incarnationis Dominicæ MCDXXXVII. quarto nonas Januarii Pontificatus nostri anno VII.

CLASS. I. Eugenii PP. IV. Epist. 12.

PIUS II. PONTIFEX MAXIMUS.

Pius PP. II.

In Responsione ad Orationem Oratorum Gallicorum (b) in Conventu Mantuæ publice habita.

SEd neque Rex ipse Carolus, qui tempestate nostra Franciæ præsidet, ab Apostolica Sede relictus est: 1460. *Ex Spicilegio Lucæ Dacherii tom. 2. pag.* 293. bis enim memoria nostra Nicolaus Cardinalis Sanctæ Crucis in Galliam missus est, ut quieti ejus regni consuleret; primo ex Martini decreto, secundo Eugenii. *Norunt omnes, cujus doctrinæ, Sanctimoniæ, cujus auctoritatis hic vir fuerit, ex cujus familia duo Romani Præsules assumpti sunt Nicolaus V., & Pius II. ambo enim illius discipuli, & contubernales fuimus, ambo ex illius schola ad summum Apostolatum inscrutabili Dei judicio vocati sumus: ambo in minoribus agentes in Attrebatensi magno conventu ei servivimus*, sed Nicolaus major natu, & meritis *majori loco apud eum fuit*. In eo Conventu Legatus Apostolicus, quamvis capitales inimicitiæ inter Carolum Regem Franciæ, & Philippum Burgundiæ Ducem vigerent, & odia hinc, atque inde pene implacabilia extarent, alteri tamen alterum conciliavit, & pacem illam (c) Attrebatensem confecit, ex qua Regnum Carolo (d) firmatum, & solidatum est, & afflictæ, laceratæque Franciæ quies data &c.

R 2 SS.

(a) Hanc Epistolam vulgavit Raynaldus ad A. C. 1438. §. 1. Eam quoque edidit Labbeus parte prima Concilii Florentini *tom.* 18. *Concil. General. pag.* 891., ad cujus calcem hæc ibidem notata sunt. *Octava igitur Januarii anni a Nativitate Domini* 1438. *idem Nicolaus Cardinalis Legatus legitimum universale Concilium feliciter inchoavit. Quomodo autem id egerit sequenti publici Notarii testimonio constat.* Sequuntur acta a B. Nicolao in ipso Concilii initio edita.

(b) Hanc orationem primum edidit Lucas Dacherius *t.* 8. Spicilegii *pag.* 293. In nova vero ejusdem Spicilegii editione extat *tom.* 3. *pag.* 815. Eam postmodum descripsit Philippus Labbeus *tom.* 19. *Concil. General. pag.* 230. *edit. Venetæ.*

(c) Celeberrimæ hujusce pacis capitula recitat Engueranus Monstreletus *tom.* 11. Chronicorum *fol.* 108., eaque postmodum Latine reddita vulgavit Labbeus *tom.* 17. *Concil. General. pag.* 590. Gallice vero ex Monstreleto descripta extant in Corpore Diplomatico Du Montii *tom.* 3. *pag.* 309.

(d) *Regnum Carolo firmatum.* Id ultro fatentur universi Gallicæ historiæ scriptores, atque inter cæteros Vir Cl. Andreas Duchesne in historia genealogica nobilissimæ apud Gallos stirpis de Montemorenciaco pag. 255. ubi paucis innumera, quæ florentissimo Galliarum regno commoda intulit pax Attrebatensis, præcipuo B. Nicolai studio ac labore sancita, egregie describit. Ait enim „ L'an. 1435. la paix „ fut

CLASS. I. BENEDICTUS PP. XIV.

SS. D. N. BENEDICTUS XIV. PONTIFEX MAXIMUS.

In præſtantiſſimo Opere de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione.

Libro 1. Cap. 13. §. 18.

Tom. 1. pag. 207. edit. Romanæ.

CArthuſianus Ordo Sæculo undecimo initium habuit. Plures ex eo prodierunt Sanctitate celebres, quorum elenchum Frater Georgius Garnefelt Carthuſianus edidit poſt vitam B. Nicolai Albergati eundem Ordinem profeſſi &c.

Hic idem Ordo, dum fungebar munere Fidei Promotoris, ſupplicavit pro introducenda cauſa Canonizationis Beati Nicolai Albergati ſui alumni, qui Epiſcopatum Bononienſem pluribus annis adminiſtravit, & inter Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales adſcriptus pluribus per univerſum Orbem Legationibus functus eſt, deſumptis Sanctitatis probationibus non tam ex geſtis in ſolitudine, quam ex patratis coram aliis. Hæc tamen dicta ſint per tranſennam, cum ad rem de qua agitur, ſatis ſit aliquos ex Ciſtercienſibus, & Carthuſianis in Beatorum, & Sanctorum Album eſſe relatos, eorumque conſuetudini ſemper prævalere debeat univerſalis aliorum Ordinum Religioſorum uſus ab Apoſtolica Sede comprobatus.

Libro 2. Cap. 18. §. 16.

Tom. 2. pag. 254.

DEmum Beatis hactenus indicatis, quorum corpora coluntur in civitate, aut diœceſi Bononienſi, totidem alios etiam Bononienſes addemus, eoſque in antiqua cultus poſſeſſione eodem modo præſtantes, attamen extra Bononienſem diœceſim conditos; hoc eſt Beatum Nicolaum Albergatum, Beatum Archangelum Cannetum, & S. Bononium Abbatem. Anno 1443. in civitate Senenſi pie in Domino defunctus eſt B. Nicolaus Albergatus ex Monacho Carthuſiano Bononiæ Epiſcopus, poſtea ampliſſimus S. R. E. Cardinalis, & ejus cadaver Florentiam ad monaſterium Carthuſienſe translatum eſt. De quo porro hæc habentur apud S. Antoninum in Chronico *part. 2. tit. 15. cap. 22. §. 2. Ex hac Religione* (ſcilicet Carthuſianorum) *aſſumptus ille vir venerabilis* Nicolaus *nomine Bononienſis ad Epiſcopatum Bononienſem* Invitus, *& poſtea ad Cardinalatum a Martino Papa V.*, ſemper ſervans rigorem ſuæ Religionis, ſpeculum ſine macula *omnibus Curialibus, & Præſidentibus; pater pauperum; inter Principes ſæculi diſſidentes pacis reformator; ſchiſmatis impeditor. Demum ſub Eugenio Papa Senis migravit ad Chriſtum ex infirmitate calculi, cui exenterato repertus eſt lapis groſſus ad modum ovi in fundo veſicæ quaſi incarnatus:* & rurſus *part. 3. tit. 22. c. 7. §. 3.*, ubi egregia ejus facinora exponuntur. *Qui poſtmodum Cardinalis Presbyter a Pontifice creatus, ſicut in Epiſcopatu fuerat Antiſtitum exemplar inſigne, ita in Cardinalatu extitit Cardinalium ſpeculum.* Tres item celeberrimi viri Jacobus Zenus, Poggius Florentinus, & Carolus Sigonius vitam ejus exararunt; tum Frater Georgius Garnefelt Carthuſianus Colonienſis anno 1618. eximios adunavit Scriptores, qui Beati Nicolai cum ſanctitatis laude meminerunt. Ejuſdem vita iterum typis edita fuit a Fratre Bonaventura Cavallo ex Ordine Minorum Obſervantium Reformatorum; ut etiam alia nondum evulgata conſcripta fuit anno 1697. ab Archipresbytero Joanne Antonio Victorio. Quod autem attinet ad ei præſtitum cultum, ejus Imago depicta apparet coruſcantibus, & ſplendentibus radiis ornata nedum in Carthuſia Bononiæ, ac Florentiæ, ſed etiam in toto Ordine, multiſque aliis in eccleſiis, præcipue vero in templis Beatiſſimæ Virginis Mariæ de libertate, Sancti Stephani, S. Agnetis Sacri Ordinis Prædicatorum, & S. Claræ Ordinis Patrum Capuccinorum. Præterea die nona Maji, natali videlicet ejuſdem, in eccleſia S. Annæ Patrum Carthuſianorum omnis honor, & cultus Beato Nicolao defertur, Miſſæque celebrantur, nulla tamen mentione de eo facta. Extat inſuper Bononiæ veneranda quædam triginta trium Sodalitas in honorem vitæ Domini noſtri Jeſu Chriſti annorum inſtituta, & a perſeverantia fauſte denominata, cujus Fratres Crucem, Beati Nicolai proprium inſigne, manu geſtantes, vexillo præeunte, in quo depicta eſt Imago Beati, ſingulis primis diebus Dominicis cujuſque menſis, inſtructo ſupplici agmine, eccleſiam adeunt Beatiſſimæ Virginis a D. Luca depictæ, & publica precatione interceſſionem Beati Nicolai implorant; itemque quotannis Dominica Septuageſimæ, ſupplicatione peracta, Concionatorem ex Ordine Prædicatorum audiunt Beati Nicolai virtutes, & laudes enarrantem, tum ad nuper memoratam Sanctæ Annæ eccleſiam accedunt, ubi ſolemnis canitur Miſſa, nulla tamen facta commemoratione Beati.

CLASS. I. BENEDICTUS PP. XIV.

§. 17. Hæc ex ſyngrapha deducta ſunt, quam Canonicus Simeon Santagata Presbyter Bononienſis ad Bollandianos miſit rogatu Patrum Carthuſiæ Bononiæ, quamque Bollandiani ipſi typis ediderunt ad diem nonam Maji in vita Beati. Sed etiam confectus fuit auctoritate ordinaria proceſſus ſuper fama ejus virtutum, & miraculorum, necnon cultu immemorabili, nulla tamen ab ordinario Bononienſi prolata ſententia; qui ad Urbem quoque miſſus fuit pro introducenda cauſa Canonizationis, dum ibi ipſe morabar, Fideique Promotoris munere fungebar. Verum, etſi ex nonnullorum requiſitorum defectu *Commiſſionis Signatura* obtineri minime potuit, nullum nihilominus præjudicium publico cultui, cujus poſſeſſionem ab immemorabili tempore Beatus hic noſter tenet, allatum eſt.

Libro 3. cap. 33. §. 22.

Tom. 3. pag. 111.

BEatus Nicolaus Albergatus Bononiæ Epiſcopus, & S. R. E. Cardinalis in ſuis Legationibus ad Venetos, & Florentinos conciliandos, ad Venetos, & Ligures pacificandos, ad Gallos, & Anglos, ad Baſileenſe Concilium, ad Germanos, quam pie, quam ſancte, & quanto cum profectu Chriſtianæ reipublicæ ſe geſſerit, teſtis eſt Jacobus Zenus Epiſcopus Feltrenſis Auctor contemporaneus in *ejus vita*.

Libro 4. part. 2. Cap. 14. §. 3.

De Electione SS. in Patronos.

Tom. 4. pag. 668.

AQuadam Confraternitate, quæ hic Bononiæ erecta dicitur *Perſeverantiæ* B. Nicolaus Albergatus in Patronum electus fuit &c.

Ex Monitis Paſtoralibus ejuſdem Sanctiſſimi Domini Noſtri. De cranio S. Annæ, quod extat Bononiæ in Oratorio PP. Carthuſiorum.

Tom. 1. n. 2.

ABbiamo detta autentica la predetta reliquia, imperocchè, riflettendo eſſere ſtato portato dalla Paleſtina a Coſtantinopoli il corpo di S. Anna verſo il 750. ſotto l' Imperadore Giuſtiniano II., che ancora in onore della medeſima in quella occaſione fabbricò un tempio ſolenne, avere il Conte Luigi de Blois, che era andato in Grecia con Balduino di Fiandra eletto Imperadore d' Oriente, mandato in Francia verſo il 1200. il di lei capo, come può vederſi nella nota terza ſopra la vita della Beatiſſima Vergine *al Tom. I. di Tillemont*, avere Enrico Re d' Inghilterra, che eraſi fatto coronare Re di Francia in Parigi, donato al B. Nicolò Albergati Cardinale, e Veſcovo di queſta città nell' ultima ſua Legazione in Francia il cranio di S. Anna, ed averlo queſti ſucceſſivamente donato a' ſuoi religioſi della Certoſa, che lo collocarono nella chieſa predetta, farà difficile il ritrovare coſe più convincenti per rendere autentica la Santa Reliquia, tanto più, che in queſta materia non eſſendo poſſibile l' avere prove metafiſiche, o fiſiche, baſta la certezza morale.

Fu fatto il regalo al B Nicolò Albergati circa l' anno 1435. 3 ed avendolo eſſo portato a queſta noſtra città, fu ricevuto con grand' onore, come atteſta il Sigonio nella di lui vita al capo XV. *Nicolaus egregie ab omnibus collaudatus in Italiam ſe recepit, ac cranium S. Annæ Matris Beatæ MARIÆ Virginis ab Henrico dono acceptum pridie Kalend. Decembris Bononiam attulit, atque ingenti ab univerſis honore acceptus monachis ſuis Carthuſienſibus dono dedit, qui & Oratorium S. Annæ in via S. Iſaiæ condiderunt, ubi nunc etiam aſſervatur.*

Ed è tale il concetto, che ſi ha della probità del Sigonio, e del merito del ſempre inſigne Beato Nicolò Cardinale Albergati, che in ſequela dell' uno, e dell' altro Adriano Baillet ſcrittore per altro aſſai libero, e cenſore troppo ſevero non ardiſce di contraſtarci il poſſeſſo, ed il grado autentico di queſta ſagra Reliquia, come può vederſi nella vita di S. Anna ai 26. di Luglio da eſſo inſerita fra le altre vite de' Santi. (a)

RE-

„ fut traitée & jurée à Arras entre le Roy Charles VII. „ & Philippe le Bon Duc de Bourgogne. D' où deriverent „ de grandes benedictions aux Francois, & de grandes ruines aux Anglois. Car l' année ſuivante Paris ouvrit les „ portes au Roy, qu' elle luy avoit fermées pour l' amour „ de Jean Duc de Bourgogne tué à Monſtereau. Les Anglois en ſortirent, & le Roy y fut receu comme victorieux de ſes ennemys. A l' exemple de quoy les „ habitans de Pontoiſe mirent auſſi les Anglois hors „ &c.

(a) Alia, eaque luculentiora de B. Nicolao ſcripſit S. D. N. in egregio opere de *Feſtis quorumdam Sanctorum, de quibus celebratur Officium cum Miſſa in civitate, & diœceſi Bononienſi*, quod Italice prodiit nitidiſſimis typis impreſſum Patavii anno 1747., ac Latine redditum extat Tomo x. Editionis Romanæ pag. 620.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. II. Carolus VII. Rex Francorum.

REGUM TESTIMONIA DE BEATO NICOLAO ALBERGATO CARDINALI S. CRUCIS.

CLASS. II. Carolus VII. Rex Francorum.

EPISTOLA CAROLI VII. REGIS FRANCORUM AD SYNODUM BASILEENSEM.

1435. 24. Martii.

Legatos petit a Synodo Basileensi, qui una cum Beato Nicolao Conventui Attrebatensi præsideant.

Sacrosanctæ Synodo Basileensi &c. Devotus Filius Francorum Rex Carolus salutem &c.

Ex Actis Concil. Basileen. apud Labb. to. 12. pag. 971. editionis Parisien.

NIHIL quidquam apud rempublicam, regna potissimum, erga Christicolas omnes felicius, & accomodatius arbitramur, quam illos, & ipsa optata pace, atque beata perfrui. Ea propter multa ratione persuasum habemus, ad ea, quæ paci magis attinent; maxime regni nostri, & subditorum nostrorum, charitate sincera operas nostras conferre debere, sicut ex animo hucusque omni solicitudine, atque cura, prout legis præcepto inducimur, fecimus. Profecto nil sanctius ipsa, aut beatius nobis fuit. Et cum superiori tempore *pia, atque devota supplicatione carissimi, & dilecti amici nostri* Cardinalis S. Crucis *res ipsa non modica disceptatione variis assignationibus agitata fuerit, quoniam labori, periculis, atque expensis minime ipse pepercit, usque in portum, & salutis finem non pertigit*; postmodum proximis his diebus Christo pacis auctore (ut pie credimus) faciente, novissima celebrata est in materia componendæ pacis cum Duce Burgundiæ apud civitatem (a) Nivernensem conventio, & ad eamdem nostra ex parte cum decenti, & sufficienti potestate carissimos, & dilectissimos consanguineos nostros Ducem Borbonii, & Arverniæ, & Comitem Richemundiæ Constabularium nostrum, & dilectos, & fideles consiliarios nostros Archiepiscopum Remensem Cancellarium nostrum, & Chrysophorum de Haricuria consanguineum nostrum transmisimus. Et cum res ipsa post longam disceptationem, optimam ad ea quæ pacis sunt, dispositionem habuit, cupientes omnes etiam partes eodem, & unanimi consensu, ac favore pacis, & unitatis præstantius agere, in alterius Dietæ, * & conventionem apud civitatem nostram Attrebatensem ad primam diem mensis Julii proxime instantis concordarunt. Consentientes etiam, ut res tanta efficaciam habeat ampliorem, & certiorem, ut pro parte Sanctissimi Patris nostri Cardinales S. Crucis, & Arelatensis, & a sacro Basileensi Concilio Cardinales de Cypro consanguineus noster, & S. Petri ad Vincula ad ipsam assignationem, & locum transmittantur. Quamobrem amicitiam vestram majorem in modum oramus, & deprecamur, sit res illa tam sacra, atque fidei Orthodoxæ tam utilis, & necessaria, vobis curæ, & solicitudini; & ad illam Dietam præfatos Cardinales de Cypro, & S. Petri transmittere vestri ex parte velitis. Confidimus, ut tantorum Patrum præsentia, & singulari præstantia, atque virtutum magnitudine differentia omnis ex medio tollatur, absolutaque sit. Proinde ipsis transmissis, atque re confecta, non parvam nos sumus percepturi lætitiam, ac gratiam vobis habituri. Datum in civitate nostra Turonensi. Die XXIV. mensis Martii MCDXXXV.

* Forte assignationem, & conventionem.

EPISTOLA I. HENRICI IV. REGIS ANGLORUM AD EUGENIUM IV. PONT. MAX.

Henrici VI. Regis Angliæ. Ep. 1.

1433. 20. Junii.

Pontifici significat, se Oratores suos ad Conventum Attrebatensem jam destinasse.

Beatissime Pater.

Ex tom. 10. Actor. Public. Angliæ Thomæ Rymer. pag. 810.

HUmillima filiali recommendatione præmissa, sacras Vestræ Sanctitatis literas, Nobis, ejusdem Sanctitatis ex parte, per fidelem ejus Nuncium, nostrumque ligeum Joannem Ely præsentium bajulum, ultima Maji præsentatas, læta manu recipimus, legimus, & relegimus, quarum serie nos adhortari decrevit, ut ad villam Attrebatensem, in qua pro regnorum nostrorum Franciæ, & Angliæ componenda pace Dieta quædam est appunctuata, viros de nostro sanguine sine passionibus, sine affectionibus privatis, pacis amatores, & timentes Deum cum mandato, & potestate sufficientibus mittere curaremus. Qua in re, Pater Beatissime, cujus inclinationis, & voluntatis, qualisque dispositionis huc usque fuerimus, æstimamus, Beatitudinem Vestram non latere.

Recolumus namque cum Nobis in ipso regno nostro Franciæ, circa negotia nobis incumbentia, versantibus, Vestræ Clementiæ placuit, *Reverendissimum in Christo Patrem Cardinalem Sanctæ Crucis, ob hoc illic Legati fungentem officio, destinare*, eidem in hoc ipso pacis negotio mentem nostram aperuisse, quam per eumdem Vestræ Sanctitati remur esse relatam: Hanc utique, tam sacro Basileensi Concilio per nostras sibi directas literas, ac Oratorum nostrorum vivæ vocis oraculo, quam etiam Sereniss. Principi Sigismundo Dei gratiam Romanorum Imperatori &c. Fratri nostro carissimo Nos ad ipsius pacis bonum crebrius exhortanti curavimus in latum aperire. In cujus revera voluntatis, & intentionis affectu inflexibiliter persistentes progenitorum nostrorum, qui pacis, & unitatis præcipui zelatores extitere, vestigiis inhærentes, ad Dei Omnipotentis honorem, & ut sanguinis Christiani vitetur effusio, ac ut Vestræ Sanctitatis, sicut decet, pluralibus monitis, & hortamentis intendamus, ad memoratæ *conventionis locum* ambassiatores nostros *mittere jam decrevimus*, plena potestate fulcitos, tales, ut arbitramur, qui Deo dante, quibuscumque pacis rationabilibus mediis se curabunt inclinare; ficque tam Vestræ Sanctitati, quam cæteris Orbis Christiani Patribus, & Principibus palam erit, Nobis imputandum non fore, quin Pax ipsa (quam semper optavimus, diligenterque quæsivimus) optatum perveniat ad effectum, præstante Altissimo, qui Vestram Beatitudinem in votivæ prosperitatis augumento conservare dignetur, & dirigat in æternum.

Script. in Palatio Westmonasterii XX. die Junii 1435.

EJUSDEM EPISTOLA II. AD OMNES REGNI SUI INCOLAS.

Henrici VI. Regis Angliæ. Epistola 2.

1436. 17. Martii.

Idem B. Nicolai in procuranda pace studia, ac labores memorat, ac novos Oratores pro novo pacis conventu destinat.

Rex omnibus ad quos &c. Salutem.

Ex iisdem Actis to. 10. pag. 682.

SCiatis, quod nos Beatissimi in Christo Patris Domini Eugenii Sacrosanctæ Romanæ, ac Universalis Ecclesiæ Summi Pontificis, Reverendissimorumque Patrum in Concilio Basileensi nuperrime congregatorum, crebris per suas litteras exhortabamur instantiis, quatenus propter vitanda mala, & incommoda, quæ ex continuatione guerrarum nunc longe miserabiliter evenerunt, pacis inire tractatum curaremus cum parte Nobis in regno Franciæ adversante, *pro cujus rei prosecutione Reverendissimus Pater Cardinales S. Crucis de Sedis Apostolicæ mandato, operam in Francia ultra biennium impendebat*. Et demum deliberato, quod quædam Dieta alias apud Attrebatum pro reformatione pacis haberetur; illuc, utique ad honorem ejus, qui pacis est auctor, & amator, & sub spe consequendæ pacis, quam semper ex toto corde incessanter exoptamus, nostros Ambassiatores, & Commissarios cum potestate sufficienti ad tractandum, & concludendum in ea parte, fecimus destinari: Verum, quia fructus ex illa Dieta, quem advenisse sperabamus, nullatenus secutus est, immo majora mala, & inconvenientia etiam prioribus graviora post-

(a) Conventus Nivernensis habitus fuit A. D. 1434., ut narrat Jacobus Boverius in Chronico suorum temporum, quod edidit Dionysius Gothofredus in Appendice ad Historiam Caroli VII. *pag.* 388. Huic conventui interfuere Philippus Dux Burgundiæ, Carolus Dux Borbonii, Arturus Richemundanus Magister equitum, Reginaldus de Carnoto Archiepiscopus Remensis, aliique, quos laudat Franciscus de Mezeray in Historia Galliæ *tom.* II. *pag.* 621.

CLASS. II. Henrici VI. Regis Anglia. Ep. 2.

postmodum succreverunt, Sedes Apostolica super his informata carissimum Avunculum nostrum Ducem Britanniæ per suas litteras iteratas hortanter invitavit apud Nos cum instantia mediare, ut rursus pro componenda pace (a) inter Nos, & ipsum adversarium nostrum vicissitudo tractatus alterius haberetur, sicuti per Epistolas ejusdem Avunculi nostri nobis transmissas sumus credibiliter certiores effecti, per quas juxta Apostolicæ Sedis votum, Nobis cum instantia supplicavit, tractatui pro reformanda pace denuo consentire; Et insuper propter hoc ipsum carissimus consanguineus noster Dux Aurelianensis apud Nos jugiter interesset oblatis capitulis, juxta quorum appunctuamenta instanter rogavit dicti tractatus dirigi, & formari processum, preces suas assiduas insuper porrigendo, quatenus aliquibus personis idoneis potestatem, cum celeritate, ex causis præmissis, committere curaremus, quæ hujusmodi tractatus negotio possent intendere, & vacare; Nos enim in tam virtuoso, tamque appetibili negotio toto cordis nostri desiderio, veluti præmissus, ardenter accensi, ac instantiis præmissis propensius inclinati, & ne culpa, vel neglectus Nobis in hoc casu adscribi valeat in futurum, dilectos, & fideles nostros, Egidium Abbatem de Fescamp, & Thomam Dominum de Schales, Joannem Popham, Dominum de Therigny Thesaurarium Hospitii nostri, Andream Ogart, Consiliarios nostros, ac Richardum Haryngton Ballivum Cadoviensem, Milites, & Magistrum Radulphum Russelly Thesaurarium Ecclesiæ Rothomagensis Consiliarium nostrum, nec non & Magistrum Joannem Rynell Secretarium nostrum, nostros deputavimus, tenorque præsentium, constituimus, & ordinamus Procuratores, Commissarios, Ambassiatores, & Nuncios tam speciales, quam generales. Damusque, & concedimus eisdem Procuratoribus, Commissariis, Ambassiatoribus, & Nunciis nostris prædictis, ac ipsis septem, sex quinque, quatuor, & tribus eorum, quorum prædictos Joannem Popham, & Johannem Rynell duos esse volumus, potestatem generalem, mandatum tam generale, quam speciale, una cum præfato carissimo avuncolo nostro, & apud eum, nec non cum Nunciis, Ambassiatoribus, & Commissariis Partis adversæ, potestatem in hac parte habentibus, ac cum cæteris, quorum interest, vel interesse poterit, quibuscumque, hujusmodi tractatus præparatoria nostro nomine ingrediendum &c. Cæteraque omnia, & singula faciendum, & expediendum, quæ in præparatoriis tractatus hujusmodi, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna cum suis emergentibus incidentibus, dependentibus, & connexis, quibuscumque; promittentes, & promittimus in verbo regio, Nos ratum, gratum, firmum, & stabile perpetuis futuris temporibus habituros totum, & quidquid per prædictos Procuratores, Commissarios, Ambassiatores, Nuntios nostros, septem, sex, quinque, quatuor, tres eorum, quorum prædictos Joannem Popham, & Joannem Rynell duo esse volumus, in ea parte procuratum, actum, gestumve fuerit in præmissis, vel aliquo præmissorum, in cujus &c.

Apud Westmonasterium XVII. die Martii 1438.

(a) *Ut rursus pro componenda pace*. Iterum de pace inter Anglos, & Gallos hoc anno, sed frustra, actum fuisse affirmat antiquus Anonymus in Breviario vitæ Caroli VII. Francorum Regis, quod edidit Gothofredus pag. 342. ait enim; *Les deputez de France, & d' Angleterre s' assemblerent entre Calais, & Gravelinges, pour trouver Paix esdits Royaumes, mais ils ne firent rien cette fois*. Conventus hujusce historiam fusius narrat Enguerannus de Monstrelet Tom. II. Chronicorum fol. ex. edit. primæ.

Hanc vitam quam in priori editione vulgavimus ex recentiori apographo, quod extat in Bibliotheca Vaticana Cod. 322. fol. 96., nunc iterum damus recognitam ad fidem antiqui Codicis Chartacei XV. Sæculo conscripti, qui non ita pridem in Bibliothecam domesticam SS. D. N. illatus fuit dono amplissimi Præsulis Melchiorris Maggii Cameræ Apostolicæ Clerici. Vitæ auctor est Vespasianus Florentinus Beati Nicolai coævus, ac Nicolai V. Pont. Max. familiaris: scripsit vitas illustrium Virorum, qui suis temporibus floruerunt, quas sæpe laudant Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra, Andreas Victorellus in Additionibus ad Ciacconium, & Cl. V. Dominicus Georgius in Præfatione ad vitam Nicolai Papæ V. In quibusdam schedis MSS. immortalis memoriæ Viri Hieronymi Cardinalis Aleandri, quæ extant *in Cod. Vaticano numero* 3024. *fol.* 24. de Vespasiano nostro hæc habentur. *Vespasianus Florentinus, qui fuit Bibliopola Nicolai* V., *& scripsit vitas nonnullorum Senatorum* (nempe Cardinalium) *in idiomate Florentino*.

CLASS. III. Vespasianus Florentinus.

ITALORUM TESTIMONIA DE BEATO NICOLAO CARDINALI S. CRUCIS.

I.

VITA BEATI NICOLAI AUCTORE VESPASIANO FLORENTINO.

I. S. Nicolai genus, patria dignitates, mores, Religio.

MESSER Nicolajo fu degli Albergati, e fù Cardinale del Titolo di Santa Croce di Gerusalem: e Fù Frate dell' Ordine di Certosa, e di poi Vescovo di Bologna, e di Nazione Bolognese: Fù fatto Cardinale da Papa Martino senza che ne sapesse nulla. *Fù di santissima vita, & costumi, portò sempre l' abito di Certosa con una cappa proprio come portano e Frati infino a terra, dormì sempre in sur un sachone come e Frati vestito, e non mangiò mai carne per ignuno tempo, ne sano, ne infermo*.

II. Ob sanctitatis, & doctrinæ famam Legatus mittitur Apostolicus ad Gallos.

Fatto Cardinale mandò per lui Papa Eugenio, che era a Bologna, e stava con lui Maestro Tomaso da Serezana, che fu poi Papa Nicola, fù de sua alievi, & vega ognuno maravigliosо huomo, che fù: feceli porre nome (a) Nicolajo per riverenza del Cardinale. Andando a Roma essendo oltre alla Santità della vita, dottissimo (b) in Teologia, & avendo notitia di ragione Canonica, avendo fama per tutto il mondo per la Santità della vita, e grandissima autorità in ogni luogo; desiderando *Papa Eugenio* mettere pace tra il Re di Francia, e quello d' Inghilterra, tra il Re di Francia, ed il Duca di Borgogna, *non conosceva huomo di maggiore autorità del Cardinale di Santa Croce*, e per questo mandò lui Legato Apostolico per comporre questa pace.

III. Studium & labor B. Nicolai in procuranda pace.

Andato il Cardinale di là, era cosa mirabile *quanto quegli Signori per la sua Santità l' avevano in reverentia, & il simile quelli Popoli*. Durovvi fatica grandissima per comporla; quelli d' Inhilterra erano tanto duri che nollà potè mai conducere: condusse quella di Francia, e di Borgogna, che fù gran cosa levar via tanti inconvenienti, quanti seguitavano ogni dì. Acquistò assai riputazione in corte di Roma, & per tutta la provincia di Francia, e di Borgogna per aver levati via tanti inconvenienti, quanti seguitavano ogni dì, e tutto il Paese si guastava.

Tut-

(a) Id ipsum affirmant Æneas Sylvius, postea Pius II. *in* Oratione de morte Eugenii IV., & creatione Nicolai V., quæ extat *tom.* 7. Miscellaneorum Stephani Baluzii p. 554. Jacobus Zenus in epistola nuncupatoria ad Petrum Barbum Cardinalem S. Marci vitæ Beati Nicolai præmissa, quæ habetur *tom.* 3. Maji Bollandiani p. 470. Bartholomeus Senensis in vita B. Petri Petronii Senensis apud eosdem Bollandianos *tom.* 7. Maji *pag.* 227.

(b) Eximiam B. Nicolai doctrinam satis superque testantur non pauca ipsius ingenii monumenta, quæ diligentissime recensent Theodorus Petrejus in Bibliotheca Carthusiensi, & Christophorus Garnefelt in vita Beati Nicolai *pag.* 129.

CLASS. III. Vespasianus Florentinus.

Tornò a Roma con questa pace aveva fatta, gli fù fatto grandissimo onore, *e Papa Eugenio veduto la sua autorità aveva per tutto dove gli andava*, fendo (a) nella Magna differenze, e guerre tra più Signori, vi mandò il Cardinale Legato per fare queste paci, e giunto di là, ebbe tanta maniera con tutti quelli Signori, che gli le conchiuse, & il simile fù cagione di grandissimo bene di levare tutto quello Paese dalla guerra, che n' era pieno: acquistò assai per lo frutto vi fece, e non solo acquistò nella Magna, ma in corte di Roma parve cosa maravigliosa, avendo avuto a fare con gente così istrane di potere riducergli alla Pace.

IV. Legatus mittitur ad Germanos, quos pace jungit.

V. Facatis Gallis, & Germanis Italiam quoque componit.

Istato quivi alquanto tempo, essendo conchiuso ogni cosa, tornò a Roma con grandissimo onore: fendo tornato a Roma, e avendo pacificata la Francia, & la Borgogna, di poi andato nella Magna & fatto quello medesimo, volle Papa Eugenio, che pacificassi Italia; e per questo fendo la guerra istata per più anni tra il Duca Filippo, e Viniciani, si deputò Ferrara per luogo di mezzo, dove suffino gli Ambasciadori di tutte l' altre queste potentie, e rimessono le loro differenze in Papa Eugenio, & vollono mandasse il Cardinale di Santa Croce a Ferrara per essere mezzo di fare questa pace. Istatovi per alquanto tempo, & disputatola per una parte, & per l' altra; le differenze erano tra loro. In fine il Cardinale come huomo di mezzo, e di grandissima autorità la conchiuse, & pacificossi Italia con questo mezzo, che fù cagione di grandissimo bene: & se delle dua passate paci ebbe onore, e riputatione; di questa non poteva avere maggiore appresso a tutta Italia, & in Corte di Roma.

VI. Mala valetudo B. Nicolai ob rigidissimam vitæ rationem.

Nell' andata sua di Francia, dove molti sogliono, quando egli vanno Ambasciadori, menare con loro qualcuno per pigliare qualche ispasso, la compagnia, che menò fù Don Nicolò da Cortona Priore della Certosa di Firenze huomo sanctissimo, del quale nella Vita di Papa Nicola n' è dette tante lodi. Era il Cardinale per tanti lunghi viaggi, quanti aveva fatti, molto infermato di più infirmità, che spesso lo tormentavano, *& per digiuni, & per non mangiare carne, & per lo cilicio portava indosso, & per dormire vestito sempre. Era per questo molto angustiato da varie infirmità, le quali sopportava con ismisurata pazienza.*

VII. Romæ privatas discordias sedat: Bononiæ Episcopales sedes restituit.

Era in Corte di Roma, e molte differenze, che nascevano tra Religiosi, & altri, tutte erano rimesse al Cardinale, & colla sua bontà, & autorità le troncava tutte. Partissi Papa (b) Eugenio da Firenze, & andò a Bologna, dove stette per alquanto tempo. Era la casa del Vescovado tutta guasta, giunto a Bologna comisse a Maestro (c) Tomaso la facesse acconciare a nicistà non a pompa, & fecevi edificare grande parte di nuovo, dove ordinò ena buona, & laudabile stanza per un Vescovo come si vede fino al presente dì. Istato Papa Eugenio per alquanto tempo a Bologna, si partì, & andò a Ferrara, ordinò, che Greci passassino in Italia per fare l' unione, come fece.

VIII. In morbum incidit, mortis se proximum agnoscit, medicinam respuit, & sanctissime moritur.

Istato a Ferrara si partì, e ritornò a Firenze, dove istette per alquanto tempo: di poi volendo ritornare a Roma si partì da Firenze, & andossene a Siena; essendovi l' aque triste che tenevano digrosso, & del gesso, *il Cardinale di Santa Croce* amalò di febre con uno veementissimo male di pietra. Vedutosi amalato *subito ordinò, & disposse della roba sua, benchè non avessi molta*, perchè dava assai per Dio. Lasciò alla Certosa di Firenze più libri, infra quali fù una Bibia, che era costa ducati cinquecento, & volle, che il Corpo suo fusse (d) sepelito quivi, dove egli aveva grandissima devozione per riverenza di Frate Nicolò da Cortona, del quale abbiamo scritto inanzi. Sendo gravato di queste sue infermità, v' era più medici, e non conoscendo esservi rimedio ignuno, se non uno, & quello era pericoloso, di bere un bicchiero di sangue di Becco, *andando al Cardinale con questa deliberatione, la negò per ispresso, dicendo in prima, e sono tanti anni che io me feci monaco di Certosa, & mai non ho rotta la mia regola, al presente io sò, che questo non è rimedio, che mi possa liberare conoscendo la mia infirmità, & la natura sua, & per nulla per non volere rompere la sua regola non voleva fare.* Papa Nicola non veniva mai a questo passo *di tanta constantia d' animo quanto era nel Cardinale*, che non lacrimassi. Fatto questo atto si volle attendere co' Religiosi, & santissimi huomini aveva appresso di lui, che credo vi si trovassi Domenico da Cortona, & stando a questo modo per alcuni dì *santissimamente com' era vivuto, rendè l' anima al suo Redentore.* Morto, che fu, Maestro Tomaso volle, che fussi isparato per vedere la pietra: era di grandezza quanto un' uovo d' Ocha, & di peso uncie (e) diciotto. Venendo Maestro Tomaso a Firenze da poi la morte del Cardinale la regò seco, (f) *& dettemela in mano* a dimostrare la passione aveva supportata il Cardinale, & che i medici se ne ingannavano: che non solo era difficile a romperla, ma impossibile.

CLASS. III. Vespasianus Florentinus.

IX. Judicium Historici de B. Nicolao, cæterisque Prælatis.

Questa vita di sì degno huomo chi bene la considera *vedrà in lui una mirabile, & inaudita virtù in tutte le condizioni, che si possono attribuire a un' huomo degno*, e chi biasima li Prelati, vega gli huomini degni, che ha avuti in tutte le condizioni, & uniti, e buoni, e giusti, & degli altri, che non vivono secondo i Dio, n' abbi compassione, & preghi i Dio, che allumini loro l' intelletto.

II.

SANCTUS ANTONINUS

Archiepiscopus Florentinus.

S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus.

Chronicorum part. 2. tit. 16. cap. 22. §. 2.

EX hac religione, (scilicet Charthusiensium) assumptus *ille vir venerabilis Nicolaus nomine Bononiensis ad Episcopatum Bononiensem* invitus, & postea ad Cardinalatum a Martino Papa V. semper servans rigorem suæ Religionis: *speculum sine macula* omnibus Curialibus, & Præsidentibus, Pater pauperum. Inter Principes sæculi dissidentes pacis reformator, schismatis impeditor. Demum sub Eugenio Papa Senis migravit ad Christum ex infirmitate calculi, cui exenterato repertus est lapis grossus ad modum ovi in fundo vesicæ, quasi incarnatus.

Tom. 2. pag. 150. lit. K. edit. Luxdunen. Anno 1587.

Idem part. 3. tit. 22. cap. 7. §. 3.

CReavit ipse (*Martinus Papa V.*) plures Cardinales, & inter cæteros virum Religiosissimum Dominum Nicolaum Ordinis Carthusiensium. Hic Nicolaus Bononiæ cum esset Prior in monasterio Bononiensi dicti Ordinis, *una voce cleri, & populi vocatus fuit in Episcopatum Bononiensem*, cum vacaret Ecclesia. Quem plurimum renitentem confirmavit, & instituit Martinus Constantiæ Pontifex creatus. Episcopus autem factus, nihil dimisit de observantia, & austeritate Ordinis sui, & in humilitate eximia Domino serviens reditus suos pauperibus erogabat, & reparationi Ecclesiæ, & cultui divino ampliando: multaque bona opera operatus est Dominus per eum in diœcesi sua Bononiensi. Quorum cives ingrati, & immemores, quia civitatem rebellem Ecclesiæ de mandato Martini Papæ interdicto supposuit, mortem ei intentarunt. Sed occulte mutato habito fugiens impetum furoris eorum evasit. Qui postmodum Cardinalis Presbyter a Pontifice creatus, *sicut in Episcopatu fuerat Antistitum exemplar insigne, ita in Cardinalatu extitit Cardinalium speculum*, destinatusque Legatus ad hoc inter Florentinos, & Venetos colligatos ex una, & Ducem Mediolanensem ex parte altera, jam sessos expensis, & laboribus diutini belli, composuit patem; Legatusque missus postea in Galliam Transalpinam satis laboravit ad concordiam ponendam inter Regem Franciæ, & Ducem Burgundiæ. Demum reversus (cum Eugenius successor Martini cum sua curia Senis resideret) infirmatus ex calculo, nullo remedio fieri potuit, ut illum ejiceret. Nec mirum, nam corpore post mortem exenterato, repertus est lapis in collo vesicæ incarnatus, grossus ad modum ovi parvi gallinæ. Cujus exequiis honorabiliter funeri exhibitis, præsente Pontifice, delatum est corpus ad monasterium Carthusiense S. Laurentii prope Florentiam, ibique in Ecclesia sepultum, prout ipse mandaverat.

Tom. 2. pag. 1. c.

Idem cap. 8. §. 9.

CIrca hæc occupato Carminiola duce exercitus, Martinus Pontifex, cujus opera, ut credebatur a multis, bellum antea tractum fuerat, veritus ne amissa Brixia, reliquarum quoque urbium discrimen subiret, de pace agere cœpit, literisque Ducem, Venetos, Florentinos ad pacem cohortatus, illius spe minime dubius *Cardinalem S. Crucis virum sanctissimum Nicolaum*, prudentia, & æquitate insignem primo Venetias Legatum misit, qui cum cives haud abhorrere concordiam sensisset, Mediolanum profectus, Philippum quoque pacis

Pag. 501.

(a) De Germanica B. Nicolai Legatione, præter ea, quæ narrant Jacobus Zenus *cap.* 18., & Sigonius *cap.* 16. confulendi sunt Odoricus Raynaldus A. C. 1438. §. 23., & A. C. 1439. §. 38. Christophorus Browerus Annal. Trevirensium *lib.* 19. §. 49. *& seqq.*, & Joannes Dlugoss, seu Longinus Historiæ Polonicæ *tom.* 1. *pag.* 716.

(b) Eugenius Bononiam venit A. C. 1437. Bulla translationis Concilii Basileensis ad Civitatem Ferrariensem data est *Bononiæ anno Incarnationis Dominicæ 1437. Kal. Octobris.*

(c) Nempe Thomam Sarzanensem, qui postea fuit Nicolaus V.

(d) B. Viri Corpus Florentiam delatum fuit, & apud Carthusienses sepultum, ejus vero intestina Senis humata fuerunt in Ecclesia S. Augustini, ut testatur Sigismundus Titius Historiæ Senensis *tom.* 4., quæ Ms. extat in Bibliotheca Chisiana *Cod.* 997. *fol.* 150.

(e) *di peso uncie diciotto* hæc desunt in antiquo Codice, Lapis in vesica B. Viri repertus, a Zeno *cap.* 20. *libibris* dicitur a S. Antonino *grossus ad modum ovi parvi Gallinæ.*

(f) Hinc constat Vespasianum eadem, qua B. Nicolaus, ætate vixisse.

CLASS. III. S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus.

cis cupidum comperit. Florentiam non adiit, quoniam sciebat civitatem diutino bello exhaustam pacem optare, & apud Venetos pacis, & belli arbitrium esse. Sabaudiæ Dux Amedeus de pace est postulatus. Egit igitur Legatus, ut singuli oratores decernerent, qui Ferrariæ convenirent, de concordia se auctore, suaseroque acturi.

§. II.

Pag. 108. INeunte hyeme Pontifex legatum eundem, qui priorem pacem firmaverat, Cardinalem S. Crucis ad componendam pacem misit, justis omnibus, quorum intererat bellum, oratores Ferrariam decernere. Florentini diuturna impensa exhausti pacem optabant; Sabaudiæ ducis, qui jam cum Philippo occulte pacem fecerat, oratores pacem suadebant, haud quaquam Philippi postulata improbantes; Veneti inter spem, metumque dubii, hostis vires minui cupiebant. Hinc ambitio, & majorum rerum appetitus bellum continuare suadebant. Philippi quoque ea postulata erant, quæ omnem belli timorem excutere viderentur. Interim quamvis hyems esset asperrima, tamen a Carminiola multa oppida tum in Cremonensi, tum in Brixiensi agro ab hoste capta.

Re pacis contentionibus variis diu protracta, tandem virtute legati, auctoritateque post quintum mensem est constituta mense Martio anno supra 1428. Conditiones hæ sunt additæ &c. (a)

III.

POGGIUS Florentinus

POGGII FLORENTINI

Oratio in funere Beati Nicolai Cardinalis S. Crucis.

I. Orationis exordium, quo eximiæ B. Nicolai virtutes generatim recensentur.

IN maximo dolore, præstantissimi Patres, & acerrimo luctu, quem ex optimi, & sanctissimi Viri morte suscepi, hoc mihi solatium mœroris videtur tribui, quod & ea proculdubio sim dicturus, quæ summo omnium consensu, summa approbatione, summo favore accipiantur. *Et in virtutibus amplissimis tanti viri commemorandis*, & si non debitum, at qualem facultas ingenii dabit, honorem sim vitæ omni cum laude exactissimæ præstiturus. Accedit, quod maxime ad viventium spectat utilitatem, ut in excellentium virorum exemplis, & vita recensendis, multi ad laudem, & gloriam, *ipsorum* memoria virtutum, incitentur. Conferunt enim non parum *præclaris* ingeniis gesta priscorum ante oculos posita: quæ nobis subdunt tanquam calcar, & incitamenta, quædam ad eorum, quos laudari videmus, imitationem. Equidem existimo, majores nostros, & orationes quæ olim in præclarorum funeribus habebantur, & imagines, quæ priscorum memoriæ dicabantur, non tam defunctorum laudes, & gloriam ostendere, quam posteris consequendæ virtutis eorum exempla nobis præbere voluisse. Quanquam huic nostro omni laude ornatissimo Viro nullius gloria, nullius laudatione opus est, ad ejus vitam in hoc funere exornandam; Neque hoc dicendi munus tanta virtus desiderat, quæ omnem orationem, quantumvis amplissimam, superare videtur: Sua illa merita, sua virtutum ornamenta, sua sanctissime acta vita, mores castissimi, sua in omnes pietas, sua religio adeo illum ornavit, ut nullo sit opus externo adjumento ad laudem hominum consequendam. Quo mihi facilior erit orationis cursus, cui datur ea materia ad dicendum, ut non verbis ornare hunc hominem, sed tantum, quæ ab eo acta sunt, referre satis esse pro ejus meritis videatur. Sed profecto *integerrimi, ornatissimique viri* vitam explicaturus, dum ejus in me, dum vixit, charitatem, dum in doctos viros benevolentiam considero, dum ejus virtutem, humanitatem, pietatem mente revolvo, dum, quo præsidio Ecclesia, quo auxilio inopes, quo adjumento boni sunt spoliati, animadverto; nequeo ullo modo, quæ ultro etiam mihi invito in ejus commemoratione effluunt, lacrymas continere. Quis enim tam inhumanus, tam durus, vel ferreus potius esset qui in talis tam laudati, tam desiderati communis Patris memoria non moveatur animo, & ad fletum prorumpat? Quis est, qui cum eum nobis, qualem sæcula rara fuerunt, ereptum videat, non mente, & animo ingemiscat? subtractus est nobis *vir vita, & moribus singularis, cui parem ætas nostra non protulit*. Interiit, quamquam non interiit, sed ad meliorem profectus est vitam, *vir summa prudentia, & sapientia præditus, vir religione insignis, pietate præcipuus, excellens integritate vitæ, de omnibus optime meritus. In quo nullorum, quamvis perspicaces oculi ullum unquam locum maledicto invenire potuerunt*. Facultatibus egenos, subsidio imbecilles, consilio plurimos, opibus singulos, omnes patrocinio sublevabat, ut veluti parentem unicum bonorum, ac calamitosorum refugium lugere, & gemere compellamur; verum quoniam tempus requirit, ut ad ejus laudum commemorationem posthabita tantæ jacturæ querela veniamus, complectar paucis vitæ institutionem, & mores ejus: ut & ea, quæ ipsi nostis, tanquam in vestro conspectu, meis verbis proponantur: & quibus id animi est, ejus viri proposito exemplo, occasio detur ad idem virtutis iter ingrediendum.

CLASS. III. Poggius Florentinus.

II. B. Nicolai Patria, Parentes, Studia. Carthusiensem Ordinem professetur. Religionis munera, ac dignitates pie, sanctequæ suscipiet.

Natus est vir iste insignis Bononiæ, urbe celeberrima, atque antiqua, & quæ inter Italiæ præclaras urbes facile adnumerari queat, honestis parentibus, & haud obscuro loco natis; sed qui filio per omnem vitam, quocumque esset in statu, possent esse ornamento. Cum pluribus annis Juri civili operam dedisset, plurimumque in ea scientia profecisset: tandem cum legisset hujusmodi sapientiam apud Deum stultitiam esse, spiritu Dei ductus, qui eum in suum obsequium disposuerat segregandum, abjecta legum cura, relicto sæculo, contempto patrio censu, Ordinem Carthusiensium est ingressus: eam professus religionem, quæ arctissima omnium judicatur. Sunt plures vivendi formulæ propositæ his, qui se Dei cultui dicarunt: e quibus leviores quædam, & ad facilitatem vitæ propensiores existimantur, non levem aliquam, non facilem, non vitæ, & communibus moribus indulgentem elegit, sed illam potissime, quæ est ardua inter omnes, difficilis, austera, severitatis, & disciplinæ arctioris plena; magna proculdubio mutatio animi, major corporis, quod a licentia quædam vitæ communis ad tam laboriosum vivendi genus, ad tam insuetum onus religionis ascendit: non solum Religiosorum vitam sumens, sed eam, in qua persistere difficillimum existimamus; & certe ea religio admodum gravis, & toleratu difficilis putatur, ita parvis terminis circumscripta, ut nisi speciali dono Dei fultulti, in ea diutius nequeant persistere. Sed omnia sunt volentibus facilia. Nihil tam durum, tam asperum Christum recta via sequentibus, quin leve & molle conantibus fiat. Brevi tempore effecit, ut omnes difficultates superaret, omnem victus austeritatem obedientia, & patientia vinceret, compulit non multo post vitæ illius integritas sui monasterii Religiosos, ut illum eligerent in suum Superiorem. Quo in regimine ea fuit modestia, prudentia, temperantia, ut ab omnibus ipsius virtus celebraretur. Et quamvis in monasterio sedulus, atque abditus viveret, cultui divino, & gubernandi curæ intentus; *virtus tamen, & Sanctitas claudi minime potrat*; sed Bononiam usque horum certa vestigia perlata omnes cives in admirationem, stuporemque perduxerant. Ipsi, quibus præerat, absque ulla invidia (quam vitare difficile his, qui præsident cæteris) virtutes ejus admirantes efferebant. Neque vero mirum, facile est ejus laudem consequi illis, qui non præesse cupiunt, sed prodesse.

III. Clerus, & populus Bononiensis ipsum invitum, ac reluctantem Ecclesiæ sine Antistitem renunciant.

Hoc vitæ curriculo, hac viri fama permotus Bononiensis populus, cum in defuncti Episcopi locum successor quæreretur, dissidente parum Clero, (alii alium postulabant) uno consensu, una mente in suum Pastorem, approbante Clero, elegit. *Permagnum sane singularis hoc testimonium virtutis fuit, universum populum sua sponte, nemine rogante, nullo dissentiente, (nescio cujus voce illum nominante, Dei voluntate emissa) e vestigio in ejus electionem exarsisse*. Sperabant enim illum unicum esse futurum Antistitem, in quo salus omnium sita esse videretur, cujus ope boni sublevarentur, & opprimerentur mali: qui mores lascivientes ad meliorem frugem, & vitia posset ad virtutes traducere. *Accitum ad Urbem, per alterius rei simulationem, ignarum populi voluntatis, multis precibus omnes civitatis ordines hortati sunt, etiam reluctantem, ne onus sibi injunctum recusaret*. Ille multum, diuque cogitans, quanti esset laboris, ac periculi animarum curam, medelamque suscipere, quamve esset grave hujusmodi pondus illi, qui animarum salutem ex tali dignitate, non quæstum quærunt: cessit vix tandem vir optimus populi voluntati. Attamen ea conditione assensus est, primum ut omnia bona, & castella, quæ distracta erant, Ecclesiæ restituerentur, tum ne quid expenderet pro confirmatione Pontificis; sibi enim nummos non esse; Quæ vero ab Ecclesia subministrarentur, in alios usus, hoc est, in pauperum alimenta distribuenda sibi esse asseverabat, quod utrumque est vir sanctissimus assecutus. *Nihil eo honore, nihil ea dignitate elatus, nulla in re vitam pristinam mutavit, eadem humilitate, eadem continentia, eadem vitæ austeritate vixit, victu tenui nullo apparatu contentus*. O virum optimum, & cunctis sæculis summis laudibus celebrandum! O Virtutem raram, & quam rariores homines sequuntur! Recensete alios, illorum vitam inspicite, qui simili sunt præditi dignitate; quem mihi dabitis, qui ejusmodi gradum non appetat, quærat, enixe procuret, cælum, terramque defatiget, ut illum consequatur? Quotumquemque reperietis, qui non infletur animo adepta dignitate, & intumescat? Qui dignitatem non habeat quæstuosam, qui non voluptatibus plus solito, & quie-

(a) S. Antoninus obiit A. D. 1459. teste Daniele Papebrochio in Commentario prævio ad vitam S. Antonini a Francisco Castillionensi conscriptam, quæ extat *tom. 1. Maji Bolland. p. 311.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. III. Poggius Florentinus.

quieti corporis indulgeat, qui non deterior in diem fiat?

IV. Corruptos Cleri, ac populi mores castigat. Judæos fugam deserre jubet. Pauperes frumento, vel pecunia juvat. Viduas tuetur. Virginibus dotem largitur.

At hunc nostrum *virum sanctissimum omnia prioris vitæ servantem vestigia vidimus, nulla in re immutatum, nullam in partem a cura populi sui oculos deflectentem*. Primum in id maxime multis reluctantibus incubuit, ut Clerus, qui ad eam diem dissolutior fuerat, non solum vestibus, sed moribus quoque compositioribus uteretur. Tum populum a lascivia ad frugalitatem deflexit, non solum verbo, sed exemplo, quod plurimum valet ad animos hominum commovendos. In primis id statuit, etiam renuente in multis Pontifice, ut Judæi certo signo a Christianis dignoscerentur. Religiosum quemdam Ordinis Minorum ad reddendum depositum mulieri viduæ, quod negabat, re certis conjecturis cognita, licet reluctantem coegit. Pauperes, qui egestatem erubescebant, occulte perquirens, frumento aut pecunia clanculum domum missa sublevabat, virginibus egenis dotem subministrabat, confluentibus undecumque mendicis victum publice largiebatur. Id agebat, ut omnes intelligerent, non utilitatem aliquam, aut privatum commodum ex Ecclesia, sed rationem pauperum, populi correctionem, sacerdotum emendationem, ab illo esse susceptam. Erat in corrigendis superiorum temporum moribus, tum mitis, tum severus, prout utilitas ovium sibi concessarum postulabat. Denique parvo tempore effecit, ut longe alius populus, alius clerus esse videretur. Etenim facile est illi ceteros corrigere, qui sibi ipsi bene vivendi legem induxit, facillimeque in officio continentur homines ab eo, qui seipsum continet. Præclare enim a sapientibus scriptum accepimus: *quales Principes in Republica fuerint, tales reliquos esse solere*.

V. Pacis causa a Martino V. in Gallias legatur. Reges ac Principes in magnam sui admirationem traducit.

Hac autem laude, his virtutibus florentem Martinus Pontifex aptissimum judicavit, qui ad componendam pacem inter Franciæ, & Angliæ reges Legatus mitteretur. *In Gallias igitur profectus est, & cum utroque Rege sæpius collocutus, ad pacemque adhortatur, eos in admirationem sui attraxit; nulla munera, nulla dona accepit, sed solitam suam continentiam, modestiamque servavit. Et cum se tum utrique Regi, tum etiam omnibus maxime vitæ continentia, gravitate, ac prudentia probasset*; tamen in tanta sententiarum diversitate difficile fuit concordiam statuere; *Id tamen egit, ut ob suas virtutes tam Gallis, quam Anglis relinqueret desiderium sui, & a singulis Vir rectissimus, atque optimus putaretur*. Re infecta Bononiam rediit: Sensi ego, qui in Anglia tunc morabar, *quanti a Rege fieret, quanti virtus ejus, & sapientia æstimaretur ab omnibus*, quantaque cum omnium commendatione munus sibi injunctum obiisset. *Prædicabatur ab his, qui a Rege venichant, continentia hujus, innocentia, integritas, religio: & hunc unum ad se missum ajebant sine ambitione, sine cupiditate*: In quo veræ Sanctitatis specimen eluceret: Etenim facillime humana contemnit, qui Christum recte sequitur: neque externis, sed suis fultus bonis, nihil extra concupiscit, virtutum fretus conscientia.

VI. E Gallis Romam revertitur. Cardinalis a Martino Pontifice designatur. Exuvia ejus humilitas post adeptam dignitatem.

Pervenerat ad Martinum celebris harum virtutum fama, multorumque sermone ejus laus in dies increbrescebat. Et quamvis antea certior factus erat, hunc esse unum, quem laudabant omnes, cujus virtutum exempla extollebant, in quo nulla invidia ad carpendum locum invenerat; tamen hac legatione prudentissime obita, & moribus sanctissimis *ductus, Eum designavit nullius precibus, nullius intercessione, sed sua sponte S. R. E. Cardinalem*. Hoc ignotum ei esse voluit, quoad Romam (accerseverat enim illum per alterius negotii speciem) veniret; cum jam prope Urbem esset, rem illi significari curavit: *nulla lætitia, nullo gaudio, nulla elatione motus, eodem, quo antea, vultu permansit*: ut palam fieret, humani fastigii insignia parvi ab eodem existimari. Honorem illum suscepit, ne beneficentiam in se Pontificis contemnere videretur. Nihil ex eo ad virtutem, ad vitæ molestias multa addi conspiciebat: vitam ita deinceps instituit, ut & dignitati consuleret, & Religioni. *De privata vivendi austeritate nihil mutavit*, exteriora quædam auxit, quæ ad cultum spectarent, & tuenda tantæ dignitatis ornamenta; eadem integritas, eadem continentia, eadem pietatis officia, eadem benignitas permansit; & quo erat illo fastigio dignior, eo se magis indignum existimabat; nulla pompa, nulli fastus, nullæ opes impedimento fuere, quo minus semper omnem vitam puram, immaculatamque præberet. Quidquid dignitate, aut auctoritate poterat, ad præsidia hominum conferebat. Permagna quidem inerat patientia & æquanimitas, ita ut summam modestiam, summam temperantiam, summam benignitatem semper ostenderit. *Nemini unquam nocuit, nemini unquam maledixit, nemini est iratus; In divitiis paupertatem, in dignitate humilitatem*, in fastigio tanti honoris pristinam humanitatem servavit. Quid loquar de liberalitate, vel ut rectius loquar, de charitate, qua egenis, & mendicis est opitulatus? Nolo hanc ejus præcipuam laudem pluribus verbis efferre, quoniam, quæ Christi causa facta sunt, non humanam gloriam quærunt, sed præmia æterna. Sed mihi de ratione vitæ hujus integerrimi hominis dicenti imago ejus ante oculos obversatur, quæ pro

ejus religione, & sanctitate vetat, me in hujusmodi oratione esse prolixum. Nam quæ ab eo acta sunt, ait se velle potius Dei, quam hominum testimonio comprobari. Non enim ad inanem gloriam, non ad vulgi pompam, non ad aliquem fastum se asserit, sed ad veram laudem, ad honorem sui Creatoris, ad immortalis Dei commendationem vitam, & mores suos composuisse; Nihil se quæsisse, nisi ut opera sua illi accepta essent, qui novit abscondita cordis. Hanc vero sæculi inanem gloriam, semper hunc populi plausum contempsisse; quæ sunt potius ad viventium consolationem, quam ad defunctorum salutem comparata. Cujus voluntati licet parendum esse videatur, tamen aliqua ex parte meo desiderio, & ipsius in me meritis satis esse faciendum judicavi.

CLASS. III. Poggius Florentinus.

VII. Senul, atque iterum legatur ad Insubres cum Venetis, ac Florentinis pacificandos.

Cum igitur *sanctissimi viri virtus* summo in honore, magna in reverentia apud Martinum Pontificem esset, cumque eum omnes velut exemplar honesti intuerentur, fama vero virtutum apud omnes esset vulgata, Legatus missus est Venetias ad statuendum pacem inter Ducem Mediolanensem, ac Venetos, Florentinosque, quos inter acre bellum vigebat; & recte ad pacem quærendam electus est is, qui pacis homo erat, & eam præ cæteris rebus salutarem mortalibus esse censebat. Qua confecta, licet postmodum conditiones non servarentur, & ob id bellum instauraretur, Romam reversus est. Increbescentibus belli malis, cum majora discrimina imminere viderentur, denuo ad eandem pacem procurandam a Pontifice destinatur; cujus in tractatu cum sex menses consumpsisset, demum ejus exhortationibus & prudentia Ferrariæ confecta pace, ad Martinum (is tunc Ferentinum pestis evitandæ causa secesserat) rediit, summa omnium benevolentia.

VIII. Gallicam legationem a Martino V. ipsi delatam, ultro confirmat Eugenius IV. eamque miro Regum, ac populorum consensu gerit ob præcipuam vitæ sanctimoniam, atque integritatem.

Erat Martino admodum cordi Galliæ pax: ad hanc rem, (si quo consilio, aut humana ope componi posset) procurandam, hunc *optimum virum* esse accommodatissimum ratus, rursus ad Galliam Legatum destinavit; sed antequam Italia excederet, Pontifex obiit diem. Huic cum successisset Pontifex Eugenius IV., iter suum, & legationem susceptam conficere jussus, biennio apud Gallos permansit. Non viliorem eum iteratus adventus (ut plerumque contingere solet) reddidit, sed admirabiliorem, virtus enim quo diutius tractatur, eo magis placet, præsertim nulla offensione interrupta. Multa itinera in diversa loca confecit, multos subiit labores, cum sæpius ex morbo laterum, & calculo maxime torqueretur. Sed virtute & constantia animi infirmitates corporis superans, utrumque Regem sæpius est allocutus, exhortans ad concordiam, & ad deponendam ambitionem; multa consilia Principum, & conventus habuit, plurimas consultationes, in quibus multum consilii ostendit, multum auctoritatis ad rei confectionem; bellorum pericula ante oculos propositi; quot, quantæque calamitates utrique Regno provenissent, recensuit; Sanctorum Patrum præcepta, sapientum virorum consilia, singula omnia scripta & sententias, quæ eam in rem conferre videbantur ad permovendas mentes hominum, enarravit. Sed gloria, ambitio, cupiditas, honor sæculi cum inter se certarent, & communi bono obstarent, infecta pace abiit. *Sed ita abiit, ut Regum uterque, & qui his aderant, profiterentur, nunquam se ei viro prudentia, fide, sanctimonia, vitæ integritate parem vidisse. Eadem enim, & priori par integritas, abstinentia, continentia legationis fuit. Regum, & ceterorum munera ab eo contempta; nihil horum appetiit, quæ aliis præclara & pretiosa videntur: satis sibi esse putans, licet operam perdidisset, se boni viri officia omnia in eo legationis munere præstitisse*. Erat amplior dignitas, sed cupiditas minor. Nihil sibi præter honorem, & laudem Pontificis reportandum existimavit. Et quidem cum multis pompam & apparatu rerum, ac magnificentia sæculi inferior videretur: virtute tamen & continentia superior omnibus erat, magisque in eo humilitas admirabilis erat, quam in ceteris ornatus, aut rerum cultus exterarum. Virtutum namque comitatu contentus, ea negligebat, quæ speciosa vulgus ducit. Recte enim, ut fias ille prudens, *omnia secum ferebat*, nullius exterioris cultus adminiculo egens. Non tamen obsoletam secum familiam habuit, sed quæ satis culta esset, & plus honestatis, quam splendoris circumferret; itaut, & contemptum fugeret, & superfluitatem.

IX. Basileam Pontifex justu petit ad schismaticos compescendos. Firmulam venit, ac tertio in Gallias legatur, ibique diu operam pacem componit.

Ex Gallia rediens ex Pontificis præcepto Basileam proficiscitur: ubi cum multos tumultuantes adversus Pontificis, Sedisque Apostolicæ auctoritatem comperisset, neque popularis insania reprimi a se posse videretur, Florentiam venit, ad quam Eugenius post discessum ab Urbe se contulerat. Inde tertio Legatus in Galliam rediit præscripto Pontificis, qui pacem eorum Regum perutilem populo Christiano conspiciebat. *Erat omnium opinio, aut hujus Viri sapientia, & virtute, aut nullius alterius ope pacem eam esse futuram*; nam is solus cum neutri parti faveret, tantum omnibus videbatur, quantum communis utilitas postulabat; nulla affectione privata, nulla benevolentia movebatur. Erat liber in consulendo animus, in decernendo æquus, nihil a recto declinans. Ibi Concilio utriusque gentis habito, communique desperata (propter diversas sententias) pace, Ducem Burgundiæ, qui antea regi Franciæ in-

feu-

CLASS. III. Poggius Florentinus.

X. Basileam ad schismaticos, iterum proficiscitur. Iis relictis ad Pontificem redit, a quo Germanicam Legationem accipit: indeque summos R. E. Pœnitentiarius eligitur.

sensus erat, in gratiam Regis, communemque benevolentiam reduxit. Quæ res & statui Regni, & Regi plurimum conduxit.

His actis summa cum laude Florentiam cum revertisset, denuo Basileam mittitur, si qua ratione, aut sanari, aut reprimi posset ejus auctoritate multorum temeritas, qui contra Romanum Pontificem insurrexerant. Sed superante, & convalescente in diem stultitia, ac nequitia eorum, qui pacem Ecclesiæ pervertere nitebantur, relicto malignantium conventu, venit Bononiam, quo Pontifex ierat. Cum autem postea celebrandi Concilii gratia, ad quod Græci venturi erant, Pontifex Eugenius Ferrariam concessisset, in Germaniam ad Albertum Romanorum Regem, qui erat Nurembergæ, Legatus mittitur ad agendos conventus Principum Germaniæ: ad obviandum schismati, quod postea Basileensium vesania confecit: Hic multa in eo conventu locutus, quæ ad deterrendos homines a schismate Ecclesiæ pertinebant, hortatusque ad Pontifici solitam fidem servandam. Ferrariam regressus, postmodum mansit in Curia; pauloque post a Pontifice in locum Cardinalis Ursini, (qui major pœnitentiarius erat, diemque suum obierat), suffectus est. Quo in munere summa optimi viri, pietissimique officia præbuit; id sibi munus demandatum arbitratus, ut salutem quæreret eorum, quibus Dei gratia lucem pœnitentiæ tribuisset.

XI. Ob præcipuam ipsius sanctimoniam, atque integritatem a Summis Pontificibus ceteris Cardinalibus præfertur.

Mirum fortasse nonnullis videri potest, cum tot Cardinales essent in curia, quibus hæ legationes tam variæ demandari potuissent, *cur hic solus potissimum eligeretur: Sed erant in eo permulta, quæ ipsi benevolentiam hominum conciliabant, & præclarum reddebant apud omnes. Primum* Summa Religio, Summa Integritas, & Consummata Sanctitas Morum, *cum nihil in eo reprehendi posset: tum per omnem vitam* Temperantia, & Continentia *singularis. Doctrina præditus erat, ac scientia rerum plurimarum, ut viris doctissimis æquari posset.* Erat in eo denique agendorum usus, ac experientia, quæ in eo summam prudentiam efficiebant. Accedebat consilii gravitas, & animus in consultando omni passione vacuus. Auctoritas quantum in ullo homine esse potest, virtute, & bene agendo contracta, *mores probatissimi, ætas provectior, nullo unquam tempore, ulla, vel parva vitiorum labe notata.* In negotiis tractandis, ac perficiendis sapientissimus habebatur. His virtutibus addebatur humanitas quædam, & mansuetudo, quæ eum summe gratum omnibus reddebant.

XII. Ejus virtutes summatim recensentur. Ejus mors, exequiæ, senis habitæ coram Pontifice. Bonorum luctus, sanctitatis opinio constans.

Digne ergo ejus opera in rebus arduis Pontifices utebantur: cum non ad quæstum aliquem, sed ad laborem officiosum, non ad propriam, sed ad communem utilitatem se mitti *arbitraretur*. Etenim ex his, quæ ab eo in officio legationum concedebantur, *nullam emolumentum prætendebat, gratis condonabantur omnia* ab eo, qui didicerat; *Gratis accepistis, gratis date.* Bona Ecclesiæ Bononiensis, quæ ipsi a Pontifice credita erant, secundum canonicas sanctiones distribuit, majorem partem in usus pauperum, & ædificiorum reparationem distribuens. Nam domos Episcopi instauravit, & auxit pro dignitate Ecclesiæ, & urbis. Domum quoque in Urbe, magna ex parte construxit juxta Ecclesiam S. Potentianæ, in qua & habitavit remotus a strepitu populari, dum Romæ vixit; *Parentibus, aut fratribus, aut aliis ex suo genere nihil ex bonis Ecclesiæ tradidit*, asserens se dispensatorem a Deo, non largitorem esse constitutum. Familiam habuit honestam, quæ & honestatem servaret, & contemptum vitaret: summam servans in omni statu moderationem. Cibi fuit parcissimi, *Numquam post aditam religionem, neque in infirmitatibus, quibus gravabatur sæpius, neque extremo vitæ tempore carnes comedit*; vino utebatur, quod satis esset ad vitæ sustentationem. Religionis normam immaculatam servavit, eam religionem sequens, quæ a Beato Jacobo Apostolo scribitur esse: *immaculatum se custodire ab hoc sæculo.* Surgebat media nocte, orationi vacans; *lineis utebatur vestimentis, cum semper cilicio interius uteretur, ac recubans in sramentis*; Sacræ Scripturæ continuum studium impertiebat. Cum quid otii ab oratione, & negotiis publicis supereset, humanioribus quoque studiis tantam operam dedit, quantum sacrarum literarum dignitas patiebatur. Vitam hanc cum tanquam peregrinus, & advena transegisset, nihil in ea aut spei, aut momenti ponens, mortem quoque contempsit, cum se ad meliorem sciret vitam profecturum; & cum summo dolore torqueretur ex calculo, qui postmodum ad libræ pondus in eo repertus est, tamquam sciens extremum sibi diem instare, & medicos contempsit, & dolores immensos summa patientia pertulit, agens semper gratias Deo, qui ipsum etiam in extremo spiritu exerceri ad patientiam vellet. Deficiente natura, animam Deo reddidit, nihil de rebus externis curans, nisi ut & familiæ rationem haberet, & pauperum meminisset: obiit Senis sexagesimo octavo ætatis anno. Exequiæ ejus in majori templo celebratæ, quibus Eugenius Pontifex, qui *sanctissimum virum* unice dilexerat, adfuit. Commendari profecto digna est, tum ceteris in rebus, tum in hoc maxime Romani Pontificis pietas, qui, quod antea raro auditum est, huic uni præstitit. Annos jam quadraginta in Romana Curia fum versatus, ultra quinquaginta Cardinales mortem obiisse memini, nullius unquam funeri Pontifex ullus interfuit. At & Eugenii egregia virtus, ac defuncti merita postulare videbantur, ut in ejus funere vetus consuetudo intermitteretur. Itaque & erga vivum suam benevolentiam ostendit, & tali honore mortuo præbuit virtutum suarum testimonium sempiternum. Laudanda est a nobis semper divina providentia, & in omnibus, quæ nobiscum agit Deus, gratiæ sunt agendæ, patienter vero ferenda quæcumque ejus sapientissimo nutu, licet nobis incognito, videntur accidere. Veruntamen cogor aliquando non solum admirari, sed etiam conqueri parum videri prospicere tantam sapientiam rebus humanis; videmus enim tot nefarios homines, tot sceleftos (quorum opera in solam perniciem gentium spectant) versari in terris prospera valetudine, diutiusque vivere, quam ferat communis salus; quos utilissimum foret orbi, aut nunquam natos, aut quamprimum interisse; eos vero, quorum est vita nobis salutaris, qui opere, & exemplo prosunt, in quibus multorum refugium consistit, aut morbo a negotiis impediri, aut citius eripi nobis, quam ratio Reipublicæ patiatur. Quamobrem pluribus verbis defleram hujus singularis viri mortem, deplorarem publica incommoda, lamentaret privata multorum damna, & communem bonorum parentem subtractum nobis quererer, nisi censuram Dei timerem, & nisi vererer, ne videremur ejus gloriæ, qua nunc in cælis fruitur, invidere. Tantum dico, bonos omnes patre optimo, egenos sanctissimo, Ecclesiam Romanam summo viro, Sedem Apostolicam consultore prudentissimo, esse hoc talis viri obitu spoliatam, qui splendorem Romanæ Curiæ, laudem Religioni, dignitatem suo ordini afferebat. Sed postquam ita visum est illi, cujus consilia sunt æterna, nos quoque in ejus interitu consolemur; scientes ipsum in Beatorum numero collocatum. Doleamus paululum, si libet, incommoda nostra; illius vicem lætemur, qui nunc fert optatum fructum laborum suorum. Prosequamur quoque grato animo memoriam ejus, & virtutes infixas animo teneamus, conemur opera, & anteactam optime vitam imitari, ut instar ejus, æternam gloriam nostris laboribus, & actionibus divina adjuvante gratia consequamur. (a)

CLASS. III. Poggius Florentinus.

Ejusdem Histor. Populi Florentini lib. V.

Rer. Ital. Script. tom. 20. pag. 143. B. Nicolai legatio ad Venetos, Insubres, ac Florentinos describitur.

His rebus Carminiola intento, Martinus Pontifex, cujus opera bellum ante protractum erat, cum, quæ animo conceperat, vana apparerent (fama namque frequentior fuerat, & multorum sententia, illum ante fœdus cum Venetis ictum de industria exoptasse, ut bellum vigeret, neque concordia statueretur, quo Florentini longo, ac diuturno bello fatigati, viribusque exhausti Philippi odio se, suaque sibi dederent) amissa Brixia, veritus, ne Dux reliquarum quoque Urbium discrimen subiret, mente ad pacem conversa, literis Mediolanensem, Venetos, ac Florentinos exhortatus ad arma deponenda, ut intellexit minime eam omnes refugere, *Cardinalem S. Crucis Nicolaum, virum sanctissimum* ad Venetos, quibus quocumque modo belli componendi arbitrium permissum erat, Legatum misit: qui cum cives concordiam haud horrere intellexisset, Amadei quoque, & Florentinorum auctoritatem, qui socii erant, secuturos diceret: Mediolanum petens, ubi Philippum pacis cupidum, ut ex verbis hominis elici poterat, comperit, singulorum oratores Ferrariæ convenire jussit: quo in loco multis utrinque summa animi contentione agitatis, tertium tandem post mensem Kalendis Januariis pax solemni more firmata est. Conditiones dictæ, ut Brixia, divina, humanaque omnia, valle quadam excepta, ac quæ circa Olium ditionis Cremonæ essent, Bergomum insuper, omnisque ejus ager Venetis cederent: quæ Florentinorum ante bellum fuerant, restituerentur: Amedeus vero bello capta teneret: Quibus, ut acquiesceret Philippus, Mediolanum reversus Cardinalis illum hortatus est -- *Ut rationem temporum haberet: Satius esse partis alicujus, quam totius imperii jacturam subire: prudentis viri esse parere tempori, a quo consilia omnia sumenda essent, & cui parere sapientes vellent, Utile procul dubio fore adversæ fortunæ cedere, cujus arbitrio humanæ res regi viderentur. Non in eadem fa-*

tu

(a) Poggi oratio extat inter ipsius opera Basileæ edita anno 1538. *p.* 261. eamque iterum vulgavit Georgius Garnefelt *p.* 51. quem Basileensis editio latuit. Velum in utramque editionem menda non pauca irrepserunt vel typographorum officitantia, vel editorum incuria; quæ quidem tollere pro viribus studuissem, si mihi per otium licuisset veteres Mss. Codices consulere: At nimia typographi festinatio emendationis consilium prorsus abjicere me coegit. Poggius mortuus est A. D. 1459. 3. Kalendas Novembris, teste Jo. Baptista Recanato in illius vita *cap.* 14. *tom.* 20. *Scriptor. Rer. Ital. pag.* 184.

Poggii Dialogum Francisco Arretino inscriptum edidit E-

du-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. III. Poggius Florentinus.

tu semper omnia futura: accidere posse, ut minori impensa recuperet amissa, quam quæ sunt perdita. Denique eam esse Pontificis mentem, ut quacumque conditione præsentibus consulat rebus: se quoque illi suadere concordiam, utque Pontificis auctoritatem sequatur. At vero Dux tum Florentinorum, qui se Pontifici restituere urbes Ecclesiæ quærentem impedierunt, superbiam incusabat; tum Venetorum, quibuscum fœdere junctus erat, aliena occupandi cupiditatem plurimum querebatur. Sed *Legati viri gravissimi* verbis commotus in datas pacis conditiones descendit &c.

Ineunte hyeme legatus idem, qui prioris concordiæ auctor fuerat, Cardinalis S. Crucis ad componendam pacem missus, jussis omnibus, quos inter bellum erat, Oratores Ferrariam decernere, ipso eo proficiscitur &c.

Idem in Dialogo adversus Hypocrisim.

Pag. 72. edit. Anni 1509.

MEmini quendam (*b*) Religiosum Bononiæ, pecuniam penes se a muliere secreto, cum vir bonus haberetur, depositam, postea petenti denegasse, & deprisse, velut infanam. *At viri sanctissimi Nicolai Episcopi Bononiensis*, qui postmodum Cardinalis fuit, virtute, & diligentia, cum apud eum mulier eam fraudem questa esset, detecta res est, & pecunia restituta.

Pag. 52. Vidimus (*c*) dudum inter eos, quos noverim, *probatissimum, ac sanctissimum virum Nicolaum, de quo supra memini, Cardinalem Sanctæ Crucis verum virtutis iter ingressum*, nulla simulatione nixum, ad tantam dignitatem perveniſſe, nulla illecebra, aut specie dignitatis commotus, mores pristinos, aut vitæ superioris integritatem, disciplinamque mutavit; nulla est usus ostentatione, frons sua connivebat populo, interior homo ab reliquorum moribus dissidebat, non contrariam ceteris, sed meliorem sequebatur vitam.

IV.

ÆNEAS SYLVIUS POSTEA PIUS II.

In Commentario de Gestis Basileensis Concilii lib. 1. cap. 2.

Ex Fasciculo Rerum expetendarum Orsbrunii Gruterii fol. 1. edit. 2.

FRequens, atque insigne Franconiæ oppidum Norimberga est, & tam superis, quam inferis Teutonibus commune, ibique paucis effluxis mensibus, oratores Alberti Romanorum Regis, & aliorum Alemanniæ Principum convenerunt: tum propter alias communis patriæ causas, tum maxime ut eam, quæ inter Concilium, & Papam vigebat, discordiam sopirent. Illuc, & oratores Sacri Concilii accesserunt, & jussu Papæ *vir magna hominum opinione sanctissimus Cardinalis Cruciger*, cum plerisque collegis pervenit. Ut illic perfici res nequivit, conventus ipse Francfordiam ad calendas Martias tunc proximas translatus est, quod eo in loco Electores Imperii facilius conventuri judicabantur &c.

Legatio B. Nicolai ad Albertum Romanorum Regem, ceterosque Germaniæ Principes.

Idem in Epistola 188. *ad Petrum Noxetanum Equitem, & Comitem Palatinum.*

Pag. 318. edit. Basileensis.

VIdimus una Genuam Ligurum metropolim: superavimus Apenninum, ac transmisso Pado Philippum illum inclytum Longobardorum ducem, apud Mediolanum adivimus. Transmisimus cælo vicinas Alpes, & formidabilem pontum, & Lucrinum lacum, & campos Helvetiorum. Venimus Basileam, & sub dominio Cardinalis tui (qui tunc Sanctæ Mariæ in Via lata cognomine fuit, nunc S. Crucis appellatur) in Concilio magno fuimus. Quam dulcis conversatio nostra fuit? quam suavis in omni fortuna societas? nihil mihi grave, te comite, videbatur. Memini adhuc, Petre, cum simul uno cubiculo dormiremus, quoties mihi ad multam noctem vigilanti, ac nunc unum, nunc alterum Poetam legenti, subridens dixeris: Quid te maceras Ænea? doctis æque indoctis fortuna consulit. At cum Dominico (quamvis is esset benignus, & optimus pater) cum pauperpate eo tempore premeretur, perseverare minime potuimus. Disjuncti aliquot annis fuimus; sed iterum nos fortuna conjunxit apud *Nicolaum S. Crucis venerandum Patrem, & omnium opinione sanctissimum &c.*

Idem in Commentario (d) in libros Antonii Panormitæ de Dictis, & Factis Alphonsi Regis.

Lib. III. pag. 290. s. 40.

IN Calesio cum essem Angliam petiturus, id oppidum in Morinis, ex quo brevissimum dicunt in insulam transitum, nunciatum est *auditore Nicolao Cardinale S. Alta & Decr. Canon.* Crucis viro sanctissimo Philippum Burgundiæ Ducem, qui partium Anglicanarum antea fuisset, ad Regem Franciæ defeciſſe. Quod cum præfectus loci accepisset, mos me, *qui Cardinalis essem Secretarius*, cui notus essem, asservari jussit, quæ res magno me damno afficisset, nisi Cardinalis Vintoniensis, cui notus essem, illico me dimitti jussisset.

CLASS. III. Æneas Sylvius.

Idem Commentariorum lib. 1.

Pag. 1. edit. Francofurt. anno 1614.

ÆNeas cum rediisset Florentiam, comperit Bartholomæum Vicecomitem Episcopum Novariensem apud Eugenium magnis de rebus accusatum, capitali judicio laborantem: ob quam causam ad *Nicolaum Cardinalem S. Crucis probatissimum, & laudatissimum pacem* confugit, qui & ipsum in Secretarium accepit, & Bartholomæum e manibus Eugenii liberavit; Thoma Sarezano Magistro domus, qui postea Summi Pontificis cathedram ascendit, Nicolaus Papa V. appellatus, ac Petro Noxetano, cujus supra mentio facta est, faventibus, atque optantibus. Cardinalis S. Crucis eo tempore legatus in Franciam designatus erat, inter Carolum Francorum, & Henricum Anglorum Reges pacem compositurus: cum eo Æneas tertio Mediolanum, & urbis ducem vidit, atque inde montem Jovis, quem S. Bernardi melius hodie vocitant, ad Amedeum Sabaudiæ ducem, qui tunc spreto sæculo in eremo apud Thononium supra lacum Lemanum magis voluptuosam, quam pœnitentialem cum sex viris equestris ordinis, qui secum penulam & baculum assumpserant, ut mos est eremitis, vitam degebat: credo, quod post annis octo secutum est, expectans ad Summi Pontificatus cathedram per patres, qui Basileæ convenerant, evocari: nam & tunc rumor increbuerat Amedeum Papam futurum. Eo salutato Cardinalis Basileam venit; atque inde per Rhenum Coloniam Agrippinam navigavit: ubi rursus equis conscensis per Aquisgranum, Leodiumque, atque Lovanium, Duacum, & Turnacum, in Atrebates descendit, ubi conventus totius Galliæ, & Angliæ Cardinalis morabatur. Dux Burgundorum Philippus per id temporis adversus Regem Franciæ, qui patrem ejus occiderat, Anglicorum parti favebat: Cardinalis primum pacem universalem componere studuit: id ubi successit, Philippum, qui Regi Angliæ, tanquam regnum Franciæ ad eum pertineret, fidem dederat, juramento absolutum, Regi Franciæ reconciliavit: tum quoque de bono pacis Æneas ad Philippum epistolam versu conscripsit. Prius autem, quam Philippus ab Anglicis deficeret, Cardinalis Æneam in Scotiam misit, qui Prælatum quendam in regis gratiam reduceret.

B. Nicolaus Basileam legatur, inde Galliam petit, ibique pacem componit.

Libro VI.

Pag. 258. Galliarum calamitates: Basileensium perfidia: B. Nicolai labores in procurunda Gallorum pace.

ATtrita tot calamitatibus Gallia, vasti deserti faciem, non regni præseferebat; civitates habitatoribus vacuæ, ac dirutæ jacebant, exustæ villæ, vastati ubique offendebantur agri, nusquam paucis iter tutum, si quis latrones evasit, in feras incidit. Martinus V. Columnensi ortus familia, Romanæ præsidebat Ecclesiæ, qui tantarum Gallicæ gentis afflictionum misertus, *Nicolaum S. Crucis Cardinalem, vitæ sanctimonia, ingenii dexteritate clarum*, in Galliam misit, de concordia inter Reges acturum; sed restabant adhuc seditionum non parvæ reliquiæ, quæ pacem omnem excluſere. Interea Martinus misso in Germaniam legato Juliano S. Angeli Cardinale, qui Hussitarum populis a fide Christiana deviantibus bellum indiceret, ac Basileensi Concilio propediem inchoando præsideret, naturæ satisfecit, atque in Basilica Lateranensi sepultus est: Cardinales Eugenium IV. natione Venetum ei substituerunt, qui Martini legatos in suis provinciis confirmavit. Cœpit deinde Concilium Basileæ, ad quod frequentes ex omni orbe Christiano Episcopi, & regum legati convenerunt, & Julianus in Bohemia profligatus eo se contulit. Eugenius conventum dissolvere primo conatus est, quod ubi non successit, rogatu Principum confirmavit: Nicolaumque S. Crucis Cardinalem, jam rebus infectis, ex Francia reversum, qui cum Juliano simul præsideret, illuc transmisit. Exortis deinde inter Concilium, & ipsum gravissimis contentionibus, Nicolaus inde recessit, Florentiæque morantem Pontificem adiit, a quo secundo in Galliam missus est: si forsitan meliores Regum animos inveniret. Æneas cum eo profectus, ut ante diximus, inde in Scotiam penetravit. Conventus Galliarum, & Angliæ Principum apud Atrebates indictus est. Philippus Burgundiæ dux cum Conjuge, & omni curia eo se transtulit. Convenere ex Francis, Borbonii, & Alenconii Duces, ex Anglicis Cardinalis Vintonienſis, &

---

duvardus Brown *Tom. II. p.* 570. Fasciculi rerum expetendarum Londini a. 1690. Postmodum recusus fuit Sylvæ-Ducis anno 1699. studio Hieronymi Sinceri Lotharingi Cabilo-Narbonensis, qui eum celeberrimo Viro Antonio Magliabechio inscripsit. Ex Typographi monito ad lectorem constat hujusmodi Dialogum Lugduni jam impressum fuisse anno 1679.

(*b*) Religiosum Ordinis Minorum cum dicit Poggius in Oratione §. IV. *pag.* 377.

(*c*) Posteriorem hanc Poggii laciniam descripsit Eminentissimus Cardinalis Quirinus in Diatriba Præliminari ad Epistolas Francisci Barbari *pag.* ccxii., ubi B. Nicolai virtutes, ac sanctimoniam celebri ornat encomio.

(*d*) Commentarium scripsit Æneas an. 1456. cum Neapoli esset Friderici Cæsaris Orator apud Alphonsum Aragonum Siciliæ utriusque regem.

CLASS. III. Æneas Sylvius.

Utinconiæ Comes, ex Basilea Cypriorum Cardinalis adventavit Regis frater, quem propter nobilitatem proceres ad tractatum concordiæ admiserunt: *quamvis secretiora, & quæ plus ponderis haberet, ad Nicolaum solum deferebantur*: aperte jam desciverant ab Eugenio Basileensis Concilii Patres, appellationes ab eo recipientes, sacerdotia conferentes, & alia plurima facientes, quæ ad Romanum Pontificem pertinent, & Cardinalis Cyprius in Atrebato legatum de latere gerens, cuncta exercebat auctoritate Concilii, quæ Sedis Apostolicæ fieri consuevere. *Indigna res visa Cardinali Sanctæ Crucis, qui & si aliis legationis suæ facultatibus parcissime fuerat usus, tunc totas laxavit habenas, ne Concilii auctoritas dignitatem primæ sedis excluderet.* Suasit hoc Thomas Sarzaneus insignis Theologus, qui postea, ut relatum est, summi Apostolatus apicem adeptus, *ob memoriam magistri sui, Nicolaus appellari voluit, ejus nomine quintus.* Populi, ut apertam Sedis Apostolicæ auctoritatem viderunt, relicto Cypriensi legato, omnes fere ad Nicolaum se convertere: frequentes ante hujus ædes turmæ astabant, ante illius ostium solitudo fuit. Ob quas res nihil inter se pacifice duo Cardinales loquebantur, nec jam simultatibus, sed apertis odiis diffidebant. Ridicula res, mediatore his opus erat, & pacis arbitro, qui magnos inter Reges tractaturi concordiam venerant. Productus est conventus diebus pluribus, & universalis concordia multis quæsita modis; cum pacis Anglico nullæ conditiones oblatæ placerent, Nicolaus seorsum inter Philippum, & Carolum de concordia egit, illumque tandem suo regi conciliavit, & a jurejurando, quod Anglico præstiterat, auctoritate primæ sedis absolvit; fatius esse arbitratus, ex duobus regnis alterum salvare, Francis inter se pacatis, quam perseverantibus odiis, utrumque perdere, certumque illi fuit Burgundo & Franco in gratiam redeunte, brevi Anglicos ex Gallia disturbari posse, illosque tandem suo regno contentos intra Insulam quieturos, aut certe Galliam difficillime vexaturos: nec vana cogitatio, ea enim dies fuit, quæ regnum Franciæ Carolo restituit, adeoque gloriosum fecit, ut quæ sui prædecessores ante annos supra ducentos amiserant, ipse primus recuperarit, ac Gallias omnes ad pristinam prope felicitatem reduxerit: tantum illi Nicolaus Cardinalis, & Apostolica Sedes, placato Burgundo, beneficium contulit.

Idem in Epistola ad Martinum Mayer Cancellarium Archiepiscopi Moguntini.

Extat ad calcem Commentariorum Pii II. edit. Romanæ pag. 870.

Missit Eugenius, qui Concilio præsiderent una cum Juliano legato, celeberrimi patres nominis, inter quos *Nicolaus Cardinalis S. Crucis primum tenuit locum, vir non minori sanctimonia vitæ, quam rerum maximarum experientia, doctrinaque multa memorabilis &c.*

V.

FRANCISCUS PHILELPHUS. (a)

FRANCISCUS PHILELPHUS.

Libro I. Epistolarum, Epistola XLVIII. Joannis Aurispæ.

Vol. 2. edit. Venetæ, Anno 1502.

DAmnas tu Aurispa consilium meum, quod nolim eam conditionem admittere, quam *humanissimus Cardinalis Bonon. Nicolaus S. Crucis vir sanctissimus* mihi proponit, scribisque futurum, ut me pœniteat mei instituti, si maluero Florentinis, quam magnanimo illi Principi Nicolao Marchioni gratificari &c. Ex Bononia Kal. Januarii MCDXXVIII.

Idem Libro II. Epistola X. Nicolao Cardinali Bononiensi.

Vol. 2. pag. 7.

THomas Sarzanensis vir perhumanus, & eruditus, amplitudinis tuæ secretarius, Pater clementissime, tuo nomine literas ad me dedit, quibus quod mihi erat sole (ut ajunt) clarius, non amice minus, quam eloquenter ostendit, quanta sit tua erga me charitas; dein monuit, ut tibi significarem, quam me Florentia delectat; præterea si qua in re tua opera, opeque uti velim, scriptorio calamo ne parcam. Te enim paratum semper fore, ut mihi benefacias. Et habeo tibi, & ago immortales gratias, Pater humanissime, quod, ex qua die primum Bononiæ me vidisti, ac tuam excepisti in clientelam, te mihi patronum semper, te patrem, te beneficum præstiteris, & id quidem nullis meis de te meritis, sed sola tua mansuetudine, atque benignitate; *Imitatus tu sane eum, cujus Crucem pro signo gerit, Christum Optimum Maximum*, qui ut cunctis mortalibus bene faceret, sibi ipsi non pepercit. Nunc ad ea, quæ verbis tuis mihi Thomas tuus scripsit; & de Florentia primum. Quem Florentia minus delectarit, is certe nulla bonitate floret. Est enim ejusmodi urbs Florentia, cui tamquam Pandoræ cuique quam Dii omnes, ut ad Poetas redeam, singuli bona singula dono dederint. Nihil enim huic urbi deest, quod ad humanam accedat felicitatem. Ceterum inter rosas etiam sunt spinæ, & in terra nihil est tam ex omni parte perfectum, quod non aliquid habeat, quod offendit. Equidem universæ Civitati sum charissimus, meque viri omnes boni, ac præstantissimi cives & colunt, & faciunt plurimi. Nec est mihi apud Florentinos optandum quicquam, quod sperare non liceat. Vix primarii ipsi cives in rebus etiam maximis plus habent auctoritatis, quam ipse ego. Omnes mihi gratificari student, obsequuntur omnes. Nihil a me neque mea, neque amicorum causa frustra petitur. Ceterum quo magis valeo apud Florentinos vel auctoritate, vel gratia, eo magis mihi cavendum est, ne quid magni mali invidia mihi aliquando pariat. Sunt enim aliqui fucati literis, quos mea præsentia idcirco plurimum turbat, quod sperent, si ipse abessem, sese in majori aliquo pretio futuros. Itaque dignitati meæ clam semper insidiantur; qui etsi mihi nihil obesse possunt, metuendum est tamen. Nam ingenia Florentina acerrima sunt, & in omnem partem strenua. Quid multis? Nisi adhuc in proximum annum publico ducendi muneri essem obstrictus, operam darem omnino, ut invidiæ cederem, & in aliquem tutiorem portum ex hujusmodi fluctibus me reciperem. Nam quanquam universa me Florentina respublica & diligit plurimum, & facit maximi: ea tamen est hominum natura, ut non minus pauci, atque imbecilli nocere possint, quam universa manus potentiorum prodesse cuiquam. Miserentur sane omnes, & permolesse ferunt, si cui bono viro inferatur injuria, succurrit autem nemo; nec id de peregrinis solum usu venit, sed de ipsis etiam præstantioribus civibus. Sunt qui sicarios paraverint, per quos Nicolaum Guzanum virum primarium in republica interimerent. Detectis insidiis, non modo nullum de his supplicium sumptum est, qui sicarios instruxerunt: sed tentatum potius, ut Nicolaus ipse plecteretur, qui & vir gravissimus est, & in republica potentissimus. Nam sicarii feruntur instructi a duobus Soderinis fratribus Nicolao, ac Thoma juvenibus promptis, & audacibus, quorum pater fuerat (ut vulgo dicitur *machinatore*, & auctore ipso Nicolao,) publico judicio obtruncatus, quoniam esset insimulatus iniisse se consilium, nescio quod, adversus rempublicam. Qui ergo ipse minus mihi metuendum putem, qui & juvenis sim, & peregrinus, & nullarum virium, cum videam virum tantis fretum clientelis, tantis opibus, tantis factionibus in ultimum prope periculum adductum, quoniam adversus fontes cautam persequeretur? Nam alterius factionis Princeps dicitur Cosmus Medices, vir, ut scis, Florentinorum omnium pecuniosissimus. Eoque mihi res videtur per mutua animorum odia, irritamentaque processisse, ut nobilissima hæc civitas non admodum longe abesse possit in tantis procellis, ac fluctibus a tristi, & miserabili naufragio. Accedit ad hanc mali suscipionem, quod hi, qui livore me, atque odio insequuntur, ipsius Cosmi utuntur, veluti patrocinio. At Cosmus quanquam videtur amantissimus mei, ejusmodi tamen virum esse animadverto, qui & simulet, & dissimulet omnia. Estque usque adeo taciturnus, ut ne ab intimis quidem familiaribus, ac domesticis queat intelligi. At Laurentius hujus frater ingenio est & aperto, & levi; cui Cosmus, etsi vir est gravissimus, tamen, ut audio, nequaquam audet adversari. Ego autem neutram pendeo in partem; æque omnibus morem gero, illudque Ciceronis studiosissime tueor: *Non oportere peregrinum in aliena republica esse curiosum.* Ceterum quoniam in navi obnoxia naufragio nemo potest tuto navigare; ergo hinc quam libentissime abfuerim. Duo in Italia loca sunt, quorum alterutrum non invitus optarem, Mediolanum, & Romana Curia, sive enim apud Pontificem Maximum, sive apud inclytum Ducem Philippum Mariam honestus mihi daretur locus, eum non modo non rejicerem, sed ceteris omnibus jucundissime præferrem, atque amplecterer. Tenes tu, Pater Reverendissime, & studia mea omnia, & consilium, & voluntatem; quantum mihi prodesse possis non sum ignarus, quantum etiam velis jampridem expertus sum. Quæ cum ita sint, clementiam tuam rogo etiam atque etiam, oroque, ut huic meo desiderio consulas. Quicquid ipse de me statueris, indubitate prosequar, operamque dabo, ut tua de me opinio te nunquam fallat. Nam neque fidei unquam deero, neque industriæ, neque diligentiæ. *Valeat quamdiutissime integritas, sanctimonia tua, Pater clementissime*, tibique certo persuade, me ita esse in potestate tua, ut omnia de me tibi polliceri queas. Ex Florentia x. Kal. Octobris, Anno a Natali Christiano MCDXXXII.

R. Nicolaum suapte natura erga virtutem propensum, ipsique sese quam plurimum commendat.

Idem

(a) Philelphus obiit Florentiæ Anno Domini 1481. octuagesimotertio ætatis suæ anno. Vide Ephemerides Eruditorum Italiæ Tom. XIV. *pag.* 347.

CLASS. III. Franciscus Philelphus.

Idem Epistola XI. Thomæ Sarzanensi.

Fol. 22. UT tuis me humanissimis monuisti literis, scripsi *ad Reverendissimum communem Patrem Cardinalem tuum, immo meum, immo nostrum*, quæcumque honeste, totoque scribi a me poterant. Sed tecum loquar apertius &c. Ex Florentia Kal. Octobris MCDXXXII.

Idem Libro VI. Epistola XXII. Nicolao V. Pont. Max.

Fol. 49. ET ne maximis occupationibus tuis, vel intempestivior accedam, vel importunior, jam de his satis; Nam reliqua *si sanctissimus ille spiritus Divi Nicolai Cardinalis Bononiensis, tibi quondam patris, dum erat in vivis*; nunc vero sanctimoniæ tuæ filii (cui nosti me charissimum extitisse) altioribus, melioribusque intentus obsequiis ingerere memoriæ tuæ distulerit ea, quæ mea interfuerint, omnia tibi pater amplissimus Mediolanensis Cardinalis Henricus verbis meis coram exponet &c. Ex Mediolano Vigilia Resurrectionis Dominicæ, Anno a Natali Christiano MCDXLVII.

Idem Libro XXVI. Epist. 1. Leodrysio Cribello.

Fol. 111. CUm primum in Italiam reversus ex Græcia, oratoriam Bononiæ simul philosophiamque docui. Nam per id temporis erat Thomas Sarzanensis *apud sanctissimum illum virum Nicolaum Cardinalem Bononiensem*, qui nos mirum in modum diligebat; erat enim vir neque bonitatis, nec eruditionis liberalis cujusquam inops, &c. Ex Mediolano. Kalendis Augustis, Anno a Christi Natali die MDCCCCLXV.

Idem in Oratione ad Jacobum Antonium Marcellum Patritium Venetum.

Extat inter Orationes Philelphi Brixiæ editas anno 1488. p. 40. SEd hæc, horumque similia si cuiquam fortasse videantur antiquiora, exemplis item duobus tempestatis nostræ contenti simus. Gabriel Condulmerius (qui postea Eugenius nominatus, summa cum dignitate, & gloria Romano Pontificatui præfuit) cum vehementius ægrotaret, esseque de ejus salute a Medicis omnibus desperatum; illi jam de morte non tam sollicito, quam nihil certius expectanti, & Petrus, & Paulus Apostoli duo apparuerunt in somnis, utque bono animo esset hortati sunt: Nam & bonam valetudinem ei redditam esse, & propediem fore, ut Summus Pontifex crearetur. Quod quidem utrumque secutum est. Nam tum simul cum somno illum reliquit febris; tum non multo post, cum Martinus Columna prudentissimus ille, & amplissimus Pontifex quam fortunatissime, & cum mirifico Ecclesiæ Romanæ incremento vitam finisset, Pontificatui ille præfectus est. At Nicolaus V. optimus ille, ac eruditissimus plane vir (in cujus munificentissimi Patris obitu docti omnes, ingenioque præstantes extremum naufragium passi sunt) cum *Nicolai Albergati, sapientis cum primis, & sancti viri, Cardinalis Bononiensis* obitum molestius ferret, hunc tandem per somnum ad se venire existimavit, & ita anxium appellare; *Thoma fili, quid diutius gemis? Quid adeo te affligis? Pone lacrymas, & te collige. Nobis enim bene est, benignitate Jesu. Itaque surge, atque accingere. At breve enim tempus grave tibi subeundum est munus Petri gubernandæ naviculæ.* Quam quidem somni visionem haud ille dissimulanter præ se tulit. Nam cum aliis nonnullis familiaribus, tum etiam mihi (cum hac iter faceret Germaniam petens ab Eugenio Legatus), cum inter loquendum in sermonem incidissemus *de manifestudine, & gravitate Nicolai Cardinalis*, id omne somnium coram, veluti jocabundus, retulit. Subdidit enim, cum hoc evenerit, Philelphe mi, fructum recipies veteris nostræ consuetudinis. Cumque intra Alpes eodem itinere obviam habuisset Æneam Silvium integerrimum, & eloquentissimum Episcopum Tergestinum (qui a Friderico Austrio Romanorum Rege Orator veniebat ad Philippum Mariam inclitum Mediolanensium Ducem), simulque uterque vesperi divertissent in quamdam cauponulam, & Æneas parcius sumptus faceret (utpote qui ab eo Rege legaretur, qui stoica eruditus, instructusque disciplina, non minus parsimoniæ nummorum, quam vitæ frugalitati continenter studet; tum ad Æneam conversus Thomas: *Reverendissime Pater*, inquit, *quid est opus tanta utamur parsimonia, cum uterque in Ecclesia Romana Pontifices Maximi futuri sumus*. Quam quidem rem non serio minus, quam joco eum prædixisse, certus ostendit eventus. Videmus enim alterum summa sua cum laude Summum Pontificem concessisse naturæ; At Æneam (cui nunc Pio II. nomen est) non secus fortiter, quam constanter Pontificatum gerere. CLASS. III. Franciscus Philelphus.

VI.

LEONARDUS ARRETINUS.

LEONARDUS ARRETINUS.

(a) In Epistola ad B. Nicolaum.

Epist. rom. II. p. 40. DE Stephano autem Arretino necessario meo, quam dignata est R. P. tua ob literas meas inter domesticos recipere, summas ago gratias, & certe ni talem novissem illum, *qualem mundicies integritasque (b) domus tuæ flagitabat*, nunquam de eo verbum facere ausus essem. Illi profecto fat erit *apud tantum Dominum inter bona probatissimæ disciplinæ exempla educari*; quem etsi non expediat, tamen ipsum R. P. tuæ totis affectibus recommendo. Florentiæ, Idibus Aprilis MCCCCXXIX.

VII.

JANNOTIUS MANETTUS (c)

JANNOTIUS MANETTUS.

In Vita Nicolai PP. V.

Script. Rer. Ital. Tom. III. Part. 2. pag. 111. DUm igitur celebris quædam excellentium virtutum suarum fama, non solum per totam Italiam, sed etiam quasi per universum terrarum Orbem hinc inde ferebatur, factum est, ut commemoratus *Nicolaus tunc Bononiensis Episcopus ob probitatem morum, ac sanctimoniam vitæ, multarumque rerum cognitionem* ab Eugenio IV. Summo Pontifice ad ingentem illam Presbyterii Romanæ Ecclesiæ dignitatem, quæ novo, ac inusitato nomine *Cardinalatus* nuncupatur, non immerito promoveretur, ac *Cardinalis Tit. Sanctæ Crucis* crearetur &c. Non multo post inter Francorum, Anglorumque Reges, & inclytum Burgundiæ Ducem vehemens quoddam, acre, & perniciosum, & ut ita dixerim, pestilens, & internecinum bellum, per plures annos magna cum Gallicarum, tum Britannicarum gentium strage jam pridem viguisset, atque si diutius prioribus conditionibus obduravisset, ingentem quamdam utriusque Regni ruinam protendere, ac machinari videretur; Eugenius hujus componendæ pacis cupidus, ut tale bellum vel omnino subverteret, vel saltem per inducias, aliaque vafrorum hominum machinamenta, aliqua ex parte mitius redderetur, *prædictum Cardinalem virum suapte natura prudentissimum, & multa rerum agendarum peritia sapientissimum, ac probitate morum, & sanctimonia vitæ, ac doctrinæ excellentia celeberrimum*, ad sedandum quoquomodo hujusmodi bellicos tumultus, e Roma usque in Galliam, & Britanniam, ac Burgundiam a Latere, ut dicitur, Legatum misit &c. B. Nicolai virtutes laudat. Gallicam ipsius legationem describit.

Proinde quum e Florentia abiret, Senas se contulit, atque dum aliquandiu ibi cum tota Curia commoraretur, factum est, ut prædictus *Nicolaus S. Crucis Cardinalis* illic graviter ægrotaret, ac paucis postquam ægrotare cœpit diebus, stranguria, & calculi morbo vehementer oppressus, *in præcipua quidem, ac singulari Dei, & hominum gratia interiit &c.* pag. 112. l. D.

VIII.

(a) Hanc Epistolæ laciniam ex nupera v. cl. Laurentii Mehus editione descripsimus, quæ Florentiæ prodiit A. C. 1741. Temporis notam in editis omissam adjecimus ex Cod. Vaticano 2937. Chartaceo optimæ notæ. Quisnam fuerit *Stephanus* iste Arretinus, quem Leonardus *necessarium suum* appellat, quemque in familiam B. Cardinalis censeri voluit, ingenue fateor, me omnino nescire. Miror tamen cl. Editorem in indice II. *qui exhibet Res, & Clarissimorum virorum nomina, quorum in epistolis Leonardi mentio fit* Stephanum hunc inter *domesticos* Cardinalis Columnæ receptum credidisse; cum nullus ea tempestate ex nobilissima Columnensium stirpe Cardinalis extiterit, qui Titulo sanctæ Crucis in Hierusalem insignitus fuerit. Prosperum siquidem, cum esset admodum adolescens, Martinus Papa V. Cardinalem designavit in quarta Cardinalium creatione, quæ contigit die 24. Maji anni 1426., & quadriennio post amplissimi ordinis insignibus decoravit, nempe die 8. Novembris anni 1430., qua, cum Diaconus renunciatus fuisset, Diaconiam S. Georgii in Velabro, non vero Titulum S. Crucis in Hierusalem obtinuit. Quapropter cum hæc scriberet Leonardus anno 1429. Prosper Columna nondum Cardinalitia insignia adeptus fuerat; sed, ut ajunt, *reservatus erat in pectore*. Vide Contelorium in vita Martini Papæ V. pag. 59. & Ciacconium Tom. II. pag. 863.

(b) Hinc mirifice confirmantur, quæ de familia B. Nicolai scripserunt Zenus §. XXI. & Poggius in Oratione §. XII. Leonardus vita functus est ineunte vere anni 1444. ut notat Cl. Mehus in illius vita, quam novæ epistolarum editioni præmisit, pag. XIV.

(c) Jannotius Manettus supremum diem obiit Neapoli A. D. 1459., ut testatur cl. v. Ludovicus Antonius Muratorius in Præfatione in Historiam Pistorientem ab illo conscriptam, quæ habetur *Tomo XIX. Scriptor. Rer. Ital. pag.* 987. Hæc vero scripsit paulo post Nicolai PP. V. mortem, ut idem Muratorius affirmat *Tom. III. Parte* 2. *pag.* 295.

CLASS. III. Franciscus Barbarus.

VIII.

FRANCISCUS BARBARUS

In Epistola ad Nicolaum Cardinalem S. Crucis (b)

Epistola x. pag. 18.

POstquam nuncium accepi, te, Reverendissime Pater, salvum in urbem (c) venisse, & Ecclesiæ, & Celsitudini tuæ congratulatus sum. Nam cum pestilentia late serperet, & mecum sæpe cogitarem, cum quanto incommodo Reipublicæ Christianæ mori posses, pro mea pietate, & fide tenere me non potui, quin cura, sollicitudine, ac metu laborarem. *In tua enim vita multorum salus, ac magna bonorum omnium spes, & consolatio posita, & collocata videbatur.* Quapropter cum Deo duce te in portum ex tempestate receperis, propter salutem tuam, quæ cum communi utilitate, ac dignitate maxima conjuncta est, & lætor, & gaudeo, & cum Ecclesia Sublimitati tuæ, & cum Sublimitate tua Ecclesiæ congratulor, quæ, te clavum tenente, bonis omnibus secundum cursum, & tranquillitatem pollicetur. Vale MCDXXXV.

Idem in Epistola ad Nicolaum V. Pontificem Maximum.

Epist. 91. pag. 116.

ACcedebat etiam ad gratiam, quia cum familiarissime vixisses tandiu cum *Divino homine Nicolao Cardinale S. Crucis*, & ita vixisses, ut anima tua cum anima illius una anima *esse* quodammodo videretur, tibi nihil arduum erit; sed omnia de te magna nobis expectanda sunt, quæ ab illo præstanda fuissent, si ad hunc summum honoris gradum, sicut meruit, perveniisset. (d)

Idem in Epistola ad Ludovicum Cardinalem Aquilejensem.

Pag. 168.

EXterna, & nimis antiqua repeto, *Nicolaus Bononiensis Card. S. Crucis*, qui omnium consensu, & optimi cujusque judicio *dignissimus fuit Summo Pontificatu* quotiens in Germaniam, quotiens ad alia regna, & sanus, & debilis advolavit, ut verbis, non armis inter Principes Christianos disceptaretur? Cujus tanta fuit & virtus, & auctoritas, ut fere nemo recusaret accipere leges, & conditiones pacis, quas ipse voluisset dare &c. Ex Vigiliano VI. Kal. Nov. 1451.

IX.

FLAVIUS BLONDUS FOROLIVIENSIS.

FLAVIUS BLONDUS (e) FOROLIVIENSIS

Italiæ Illustratæ Regione VI.

Pag. 312. edit. Romanæ anni 1559.

HAbuit autem paulo supra ætatem nostram Bononia Joannem Andreæ Calderinum Jure consultorum ætatis suæ celeberrimum. Gaudemusque ætatem nostram tulisse Nicolaum Albergatum, qui primo Carthusiæ monachus, post Bononiæ Episcopus, demum Romanæ Ecclesiæ Cardinalis: *Vir fuit cum celebris sanctimoniæ, tum etiam sapientiæ singularis &c.*

Idem Historiarum ab inclinatione Romanorum Decade III. Lib. III.

Pag. 422. litt. A.

DEcem eodem mense (ideſt Majo) Pontifex ipse creavit Cardinales, quorum duos ex Bononia tunc accepit, petentem, efflagitantemque unum Arelatensem illum Bononiæ gubernatorem, *alterum eximiæ* B. Nicolaus Cardinalis eligitur. *relucantem Nicolaum Albergatum Bononiensem & civem, & Episcopum, maximæ virum sanctimoniæ, cui Ecclesia rarissimos ætate nostra habuerit Prælatos adsimiles &c.*

Idem Dec. III. Lib. III.

CLASS. III. Blondus Foroliviensis.

TUnc in eam quærendam pacem pronus Pontifex Martinus Cardinalem S. Crucis ei deputat muneri, cujus vocatu, suasionibusque coactis apud Ferrariam partis utriusque Oratoribus, variam constitit non partibus ipsis bello contendentibus modo, sed sociis inter se populis mentem esse &c.

Pag. 442. l. D.

B. Nicolaus pacem Italicam componit.

Per eos sex menses, quibus eæ paci constituendæ contentiones sunt protractæ, etsi multa fieri prohibuit hyems forte anteactis asperior, multa in Cremonensi, plurima in Brixiano agris oppida cepit Carmagnola, *obtinuit tamen constans Cardinalis, pertinaxque instantia, ut quas denegantibus æque, ac petentibus declarasset partibus, conditiones pacis ex arbitrio* in hanc formulam promulgaret. Retinerent Veneti Brixiam &c.

Pace, ut continebat formula, avidis ubique populis data, quiescebat Italia, quod multis anteactis sæculis raro contigisse constabat. Relicta est tamen, præter Cardinalis intentionem, renovandi belli ansa & occasio futura, finium agri Cremonensis, Castellorum, quæ Venetis adjudicata sunt, contentio &c.

Pag. 444. litt. E.

Erat forte tunc Bononiæ *summus vir, & egregius Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Nicolaus Albergatus Tit. S. Crucis*, qui pace, ut ostendimus, apud Ferrariam constituta, ibi restiterat rebus suæ Ecclesiæ consulturus. Is quum Bononiensis esset civis, rem a multis compertam, quæ prope vulgata erat, Legatum edocet, oratque, ut cautus palatio se contineat, nec quemquam admittat inexploratum &c.

Pag. 447. litt. A.

Bononiense seditio. B. Nicolai labores ad eam sedandam qui tandem Urbe excedit.

Rogatus ad pompam Cardinalis S. Crucis nedum accessit, sed Legati partes suppleturus, Maltraversios, Bentivolioſque omnes accessu prohibuit &c.

litt. B.

Convenerant eo armati Bentivoliorum, Maltraversiorumque factionis plurimi cives a Cardinali S. Crucis subsidio missi, quos cum Legatus dimittere noluisset, conjurati perfractis palatii postibus ingredi conabantur.

Rebus eo loci adductis, omnia agri oppida, castris, Petrio, Bolognesio, Plebejo, & Centio exceptis, sese sponte populo dediderunt. Refcit interea Cardinalis S. Crucis effrenos, debacchantesque libidine Bononienses, Plebei, & Centii, quæ castella ipse pro Episcopio teneret præsidio, potiundi aviditate, manus in eum violentas injicere constituisse. *Quamobrem monachi vestitu suo dissimili indutus, falsis portarum custodibus, Mutinam sine comite emigravit.*

litt. B. litt. C.

X.

PETRUS DE MONTE.

PETRUS (a) DE MONTE.

In Præfatione ad Libellum S. Epiphanii de Religione Christiana a se Latine redditum.

Ex Cod. Vaticano num. 2692. fol. 1.

SI quos tamen habet hæc ætas sanctos, atque religiosos viros, qui in lege Domini meditentur, quibus ea dulcior sit super mel, & favum: *Tu profecto, colendissime Pater, illorum ex principe, illorum caput, ac speculum. Quisquis enim tuam a puero in hanc usque ætatem summis virtutibus, magnaque sanctimonia decoratam vitam animadvertit, Te non injuria priscis illis sanctis viris annumerabit.* Ex Te siquidem exemplum sumere possunt, ex Te discere omnes, quid sibi, si Deo grati esse cupiunt, agendum sit, quoniam inter Christianæ fidei, & sacræ religionis professores principatum tenes: sitque ut propterea ad Te, tanquam ad signum quoddam, animum erigere debeant, qui se religiosos & dici, & haberi volunt. *Ego vero hanc sanctam, atque integerrimam vitam tuam, moresque religiosissimos frequenter admiror, & laudo, atque in eorum contemplatione mirum in modum delector:* Quo fit, ut Te colere, & observare præcipua quadam veneratione compellar. Atque utinam ea in me esset facultas, qua singularem hanc in Te observantiam meam, non Tibi solum, sed & ce-

B. Nicolaus versionem suam inscribit, ejusque virtutes, ac sanctimoniam laudat.

(b) Barbari Epistolas anno MDCCXLIII. Brixiæ vulgavit Eminentissimus Cardinalis Quirinus, qui in Diatriba præliminari pag. CCXIV. Ferrariensem Barbari Legationem describit, qua an. 1428. coram B. Nicolao Martini V. Pontificis Legato pacem Venetorum nomine sanxit cum Philippo Maria Vicecomite Mediolani Duce, de qua extat Epistola Martini V. pag. 351.; ejusque etiam meminimus in notis ad vitam B. Nicolai scriptam a Jacobo Zeno pag. 332.

(c) *Salvum in urbem venisse.* Urbis nomine Barbarum, non *Romam*, sed *Romanam Curiam* designasse opinor; etenim cum hæc epistola data sit anno 1435. B. Nicolaus neque hoc, neque tribus superioribus annis Romam unquam venit. Siquidem an. 1432. die 29. Aprilis Eugenius Pontifex eum Piscariæ morantem in Gallias legatum misit ad pacem inter Reges procurandam; ibique triennium peregisse dicit Zenus pag. 335. Postmodum ipsum apud Gallos degentem Basileam ad Synodum pergere jussit Eugenius anno 1433. die 15. Decembris. Basileæ integro fere anno Nicolaum mansisse testatur idem Zenus p. 336. Sub finem anni sequentis, in Italiam venit Basileensis Concilii legatus; inde Florentiam ad Pontificem perrexit initio anni 1435., ut colligitur ex Anonymo Florentino, & ex illius epistola ad Synodum Basileensem, quam laudavimus in notis ad Zenum. Mense Aprilis hujus anni B. Nicolaus ad conventum Atrebatensem ab Eugenio legatur, e quo Florentiam ad Pontificem rediit die 9. Decembris, teste eodem Anonymo Florentino: nec ab illius latere unquam discessit, donec Ferrariam Concilii legatus petiit.

(d) Data est hæc Epistola ex Vigiliano VI. Kal. Novembris 1451.

(e) Flavius Blondus obiit Romæ A. D. 1463. pridie nona Junii, ut patet ex illius Epitaphio, quod extat in Ecclesia S. Mariæ de Ara cæli, illudque nuper vulgavit diligentissimus vir Fr. Casimirus Romanus in Memoriis Historicis ejusdem Ecclesiæ *pag. 265. num. 2.*

(a) Petrus de Monte Episcopus Brixiensis supremum diem obiit Romæ A. D. 1457. die 12. Januarii, sepultus fuit in Basilica Liberiana. Ejus vitam, & res gestas accuratissime recensuit Eminentiss. Card. Quirinus in Epistola III. ad SS. D. N. BENEDICTUM XIV. *pag. 16.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. III. Petrus de monte.

& ceteris possem ostendere. Facerem profecto, ut omnes intelligerent, huic sanctimoniæ tuæ, vitæque religiosissime actæ me totum deditissimum esse. Verum quia quod affectus cupit, id vires nequeunt adimplere, sat erit humanitati tuæ, ceterisque, qui de nobis judicabunt, si vel hoc parvo munusculo meam in Te reverentiam, ac devotionem intelligant, & quod & Sanctitati tuæ, & meis studiis convenire existimo. Cum enim superioribus mensibus Græcis literis operam avidissime dare cœpissem, utpote quæ ad nostras faciliorem, atque clariorem aditum præstant, optaremque, exercendi studio, aliquid in latinum convertere; oblatus est nobis Epiphanius, qui de nostræ religionis dignitate scribens, Eucharistiæ admirabile, atque saluberrimum sacramentum quam maxime prædicat, laudat, & extollit: demum miraculi cujusdam historiam narrat. Opusculum autem hoc cum vertere instituissem, *cui potissimum inscribere debui, nisi Tibi, hoc est Christianissimo, & religiosissimo Patri. Qua in re sanctam illam humanitatem tuam supplex oro*, ac deprecor, ut non tam verborum elegantiam, quæ nulla est, quam scribentis auctoritatem, & rei, de qua agitur, dignitatem pro tua sapientia animadvertas. Has autem primitias studiorum meorum, quas Tibi pro mea in Te observantia dedicavi, si tuo gravissimo judicio probare dignatus fueris; magnum profecto currenti equo calcar adjicies, neque libellum ipsum aliis quoque communem facere erubescam; nam a nemine id reprehendi posse arbitrabor, quod abs te probatum esse cognovero. Jam Epiphanium audias quæso: Gaudebis enim scio, legensque lætabere.

XI.

BORNIUS DE SALA.

BORNIUS DE SALA (a) PATRITIUS BONONIENSIS

In Libro MS. de Patientia.

Ex Cod. Vaticano num. 4222. fol. 20.

TAnta etenim scelera, tam inexcogitata, tam incredibilia perpetrata sunt, ut lugeat æther, & hæc civitas est vastata eo die luctuosissimo, quo clarissima Orbis lumina, duo illa fidei nostræ amplissima fundamenta Revarendissimi Patres, & DD. Cardinales S. Cæciliæ, & S. Crucis a truculentissimis hominibus pulsi sunt.... *Quis tam facundus, ut sanctitatem devotissimique Pastoris nostri Cardinalis S. Crucis a vobis despectam, ac indebrio habitam conqueratur*? Vidit ne unquam sol hoc scelere indignius? Heu proh dolor! Bononia, tu speculum fueras amœnitatis, & pacis, nunc fine intermissione luges, æternumque lugebis.

Fol. 45. Verum est, quod Sosias ille Terentianus ait: Namque hoc tempore *obsequium amicos, veritas odium parit*. Itaque diu sepultas hasce lacrymas tenui, quas incredibili cum dolore profundi: cum propter multa inaudita facinora, tum vel maxime, quod teterrimæ pestes hominum, tanto cum dedecore, ac sempiterna labe civitatis *illud celebre sanctitatis habitaculum Reverendissimi S. Crucis in Hierusalem Presbyteri Cardinalis* quotidie verbis polluunt, ac prosternunt.

XII.

MATTHÆUS DE GRIFONIBUS.

MATTHÆUS (b) DE GRIFONIBUS

In Memoriali Historico Rerum Bononiensium.

Tom. 18. Script. Rer. Italic. fol. 222. l. A.

ANno Domini MCDXVII. die Dominica IV. Julii Reverendus Pater Dominus Frater *Nicolaus de Albergatis* de Bononia, de Ordine Fratrum de Certoxa, fuit consecratus, & factus Episcopus Bononiæ, *qui est homo sanctæ vitæ*, & de quo totus populus Bononiensis fuit valde contentus.

Col. 222. l. A. MCDXXII. die XXV. Aprilis Dominus *Nicolaus Episcopus Bononiæ* ivit pro Ambaxiatore Domini Papæ ad Regem Franciæ, & Regem Angliæ.

Ibid. l. D. MCDXXIII. die VIII. dicti mensis (*nempe Junii*) reversus fuit Dominus *Nicolaus Episcopus Bononiæ* de Ambaxaria, ubi steterat XVI. mensibus, vel circa.

Col. 222. l. C. MCDXXIV. die XXVII. dicti mensis Maii venerunt hic novæ, quod Dominus noster Papa Martinus fecerat decem Cardinales, videlicet dictum Dominum nostrum Dominum Ludovicum Legatum; & novem alios, quorum nomina sunt hæc &c. *Dominus Nicolaus de Albergatis de Bononia noster Episcopus dignissimus Bononiensis*.

XIII.

CLASS. III. Historia Miscellanea Bononiensis.

HISTORIA MISCELLANEA BONONIENSIS

Ex auctoribus synchronis confiata.

Tom. XVIII. Script. Rer. Ital. p. 448. l. E.

ANno MCDXVII. a dì 4. di Gennajo Messer Giovanni Vescovo di Bologna morì, e in quel dì fu creato in Bologna un Vescovo nomato Fra *Nicolò* di Perniccola *degli Albergati* da Bologna, ch'era Priore de' Frati della Certosa. *E fu gran fatica, ch' egli lo volesse accettare, perocchè li convenne mandare un' Ambasceria fino a Vienna al suo Generale, che mandasse a dirgli, ch' egli dovesse accettare*. Onde glielo mandò a dire. E a dì 4. del mese di Luglio, andò al Vescovato, e ne tolse la tenuta. *Esso Vescovo non mangiava carne. Tutta l' entrata del Vescovato dava per Dio, e non dormiva in letto, e fece fare molti lavorieri in Vescovato*. Ancora fece, che i Giudei portavano nel petto un segno giallo. Maritava di molte Donzelle. Fece, che i Giudei prestavano a denari quattro per lira, dove prima prestavano a denari sei. Fece, che non tenevano aperto il Banco le Feste comandate, deve prima tenevano aperto il dì di Pasqua e ogni Festa.

Pag. 449. l. E. Anno MCDXX. a dì 6. di Marzo i Signori di Bologna mandarono un' Ambasceria al Papa, e furono il *Vescovo di Bologna*, Messer Pietro Aristotile, e Pietro di Rigo Felicini. I quali andati al Papa pregaronlo, che dovesse osservar quello, che promesso aveva a i Bolognesi. Il Papa rispose, che al tutto voleva Bologna &c.

Pag. 515. l. E. MCDXXVI. Il capello del Campanile del Vescovato di San Pietro si fece di pietra, coperto di piombo, con quel fiorone indorato, che costò a indorarlo quaranta Ducati. Fecelo fare il Vescovo di Bologna a spese della fabrica di S. Pietro. Prima esso cappello era di legname coperto di piombo.

Pag. 516. l. C. In questo anno Papa Martino V. mandò dire al Vescovo di Bologna, che andasse da lui a Roma. Il qual Vescovo aveva nome *Frate Nicolò* di Perniccola degli *Albergati* cittadino di Bologna, che in prima era Frate della Certosa, *e fu una divota creatura*. Quando fu a Roma, il Papa voleva farlo Cardinale, *e il detto Vescovo non voleva accettare il Cappello, tanto che il Papa gli comandò sotto pena di scommica, che dovesse accettarlo, e allora lo accettò*, a dì 3. di Giugno in Lunedì mattina, e chiamossi Monsignore di S. Croce di Gierusalemme. Poi venne a Bologna a dì 17. di Settembre. Fecesi festa tutto quel dì in Bologna, e andogli incontra il Legato di fuori tre miglia, e il Clero, e tutte le Compagnie delle Arti, e sonarono tutte le campane di Bologna. Poi andò a Venezia a dì 20. del detto mese, per mettere accordo tra i Veneziani, e il Duca di Milano, i Fiorentini, e il Signor di Mantova, e il Marchese di Ferrara.

Pag. 517. l. A. D. MCDXXVIII. a dì primo di Agosto la notte a ore otto si levò in Bologna un rumore da questi cittadini &c. Essendo giorno, la mattina Monsignore di S. Croce, ch'era Vescovo di Bologna, intromettendosi per fare accordo, ed entrando in Palazzo, e uscendo fuori, la parte di que' da Genadolo entrò in Palazzo, gridando: *Viva il Popolo, e le Arti*; e presero il Cardinale, e rubarono tutto il Palazzo.

Pag. 518. l. B. Fatto questo, tutte le fortezze del Contado di Bologna si renderono, salvo Castello S. Pietro, e Castello Bolognese, Cento, e la Pieve, che queste due stavano a posta *di Monsignore di S. Croce*, perchè erano sotto il suo Vescovato.

Pag. 519. l. A. MCDXXX. a dì 23. di Dicembre dicesi, che *il Cardinale di S. Croce*, e il Cardinale di S. Pietro in Vincola debbano venir presto da Roma qui in Bologna, con commessione di fare questa nostra pace, che Iddio lo voglia.

— l. E. MCDXXXI. a dì 30. di Gennajo *Monsignore Cardinale di S. Croce* debbe essere cavalcato a Ferrara, per dar principio col Marchese alla pratica dello accordo tra il Papa e Bologna. Dicesi, che il Papa l'ha mandato di qua con pienissima commessione.

Pag. 530. l. C. A dì 4. di Febbrajo venne certa novella a Bologna, che *Monsignor Cardinale di S. Croce* arrivò a Ferrara a dì ultimo di Gennajo, e ivi ebbe qualche ragionamento col Marchese circa i fatti di Bologna. Che a dì 3. del suddetto Febbrajo esso Cardinale si era partito da Ferrara, e andato a Venezia, per praticare la pace tra la Lega, e il Duca, i quali hanno rotto, e credesi, che sarà una cruda guerra.

A dì

(a) Bornius de Sala Patritius Bononiensis vir fuit sua tempestate doctissimus: eum sæpe laudant Ambrosius Camaldulensis, Franciscus Philelphus, Poggius Florentinus, Jacobus Piccolominceus Cardinalis Papiensis, aliique. Extant quoque in Tabulario Vaticano quamplures Summorum Pontificum Epistolæ illi inscriptæ, quas in amplissimam Rerum Bononiensium collectionem congessimus, quam jussu, & auspiciis SS. D. N. optimarum litterarum Parenti optimi maximi, conquisitis undique monumentis improbo septem annorum labore jam paravimus, quæque plurimis voluminibus distincta extat nunc in Bibliotheca illius domestica. Bornius opusculum suum inscripsit Cathalano Fratri, qui tunc Romæ erat, illudque absolvit A. D. 1418. eo nimirum tempore, quo magna seditione Bononiæ facta, Ludovicus Tit. S. Cæciliæ Presbyter Cardinalis Alemandus Archiepiscopus Arelatensis, Bononiæ Legatus, & B. Nicolaus a nefariis civibus urbe pulsi fuerunt.

(b) Matthæus de Griffonibus obiit A. D. 1426. die 3. mensis Julii, ut testatur cl. Muratorius in præfatione pag. 103.

CLASS. III. Historia Miscellanea Bononiensis. — t. E.

A dì 7. di Febbrajo Messere Antonio de' Manfredi venne a Bologna per parte del Marchese di Ferrara, ed espose, come *Monsignor Cardinale di Santa Croce* era stato a Ferrara con commessione pienissima del Papa, che volendo i Bolognesi dare al Papa il dominio libero di Bologna, egli potesse obbligare, e promettere per parte del Papa al nostro Comune, e a cadaun particolare cittadino alto e basso, quanto gli piacesse. Onde il Marchese ha mandato per sentire la nostra volontà per parte del detto Cardinale, il quale è andato a Venezia per praticare che la Lega non rompa contra il Duca di Milano; e poi dee andare in Francia a praticare la concordia tra il Re di Francia, e il Duca di Borgogna; nè tornerà più a Ferrara, se il Marchese non gli manda a dire, volere noi attendere alla detta pratica di accordo col Papa.

Pag. 413. l. E. A dì 10. di Marzo. Venne nuova, che *Monsignor Cardinale di S. Croce* è in Lombardia, e si ha speranza di conchiudere la pace tra la Lega, che l'Imperadore ha fatto col Duca di Savoja, e con quello di Milano.

Pag. 414. l. A. MCDXXXIV. del mese di Dicembre il *Cardinale di S. Croce*, e di S. Pietro in Vincola diceśi, che trattano in Firenze la pace tra il Papa, e il Duca di Milano, ovvero la Lega.

Pag. 465. l. A. MCDXLIII. a dì 9. di Maggio a ore 24. *Monsignore di S. Croce Cardinale, e Vescovo di Bologna*, e cittadino di Bologna, morì in Siena, dove era la corte del Papa. Ne vennero le novelle a dì 11. Fu sepellito alla Certosa a Firenze. Fecesi a Bologna un bello esequio per tre dì in S. Pietro. Vi andarono i Signori, e tutte le Compagnie, e tutta la Chieresia, e si tennero serrate le botteghe il primo dì, e gli altri due dì fino a terza. Dappoi che egli fu morto, il Papa il fece aprire, e fecegli cavare la pietra dal collo della vesica, perchè di male di pietra era morto, *e il Papa tenne quella pietra per lui perchè avea in lui una gran divozione per la sua santità*. Il detto Papa gli volle dire l'uffizio sopra il corpo in persona, e andollo a visitare nella sua infermità.

XIV.

HIERONYMUS DE BURSELLIS.

FR. HIERONIMUS (*a*) DE BURSELLIS

Ordinis Prædicatorum.

In Annalibus Bononiensibus.

Tom. 22. Script. Rer. Ital. pag. 869. l. F. pag. 870. l. C. ANno Domini MCDXXI. Dominus *Nicolaus Episcopus Bononiensis* ad Regem Galliæ a Pontifice Martino missus est.

Anno Domini MCDXXVI. *Dominus Nicolaus de Albergatis Carthusiensis, & Episcopus Bononiensis per Martinum V. ipso renitente, quia sanctus erat, Cardinalis Tit. S. Crucis effectus est.* Accepto pileo, ad componendam pacem inter Venetos, & Ducem Mediolani, Venetias a Pontifice missus est. Ad ingressum ipsius de Roma Bononiam magnum festum celebratum est.

Pag. 871. l. A. MCDXXVIII. *Cardinalis* vero *S. Crucis* huic tumultui se opposuit, sed parum, aut nihil fecit.

Pag. 880. l. D. MCDXLIII. *Dominus Nicolaus de Albergatis* Episcopus Bononiensis, & Cardinalis S. Crucis Senis vita functus est. Sepultus est in monasterio Carthusiensium ad secundum miliare juxta Florentiam. *Hic fuit per omne tempus sanctissimæ vitæ. Pontifex maximus lapidem in vesica sancti viri generatum, & propter quem mortuus est, habere voluit ex devotione.* Statuit, ut per singulos dies eleemosyna in Episcopatu daretur: quod per aliqua tempora servatum est, deinde imminutum, ut tantum die Lunæ, & Jovis daretur. *Universa curia eum sanctum judicabat, & vere sic erat.*

XV.

NICOLAUS BURTIUS.

NICOLAUS (*b*) BURTIUS

In Bononia illustrata.

BOnonia etiam adornata fuit Lucio II. Pontifice Romano Alberti filio, cive Bononiense ex Cazanimicis amplissimo, & Honorio II. Pont. Romano in oppido Flagnani nato, canonum, legumque conditoribus. Hinc duobus Cardinalibus uno ex antiqua Insulanorum familia, & altero, scilicet *Nicolao ex gente Albergata*, qui primo Carthusiæ Monachus, post Bononiæ, Episcopus demum Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Reverendissimus. *Vir iste fuit quidem celebris sanctimoniæ, & sapientiæ singularis.* Ex hac enim familia multi etiam Ecclesiastici Viri dignitate, facundia, & consilio adornati emanarunt. CLASS. III. Nicolaus Burtius.

XVI.

BARTHOLOMÆUS PLATINA

BARTHOLOMÆUS (*c*) SACCUS, VULGO PLATINA

In vita Nicolai PP. V.

SUnt autem qui scribant, Thomam Pisis natum, Lucæ educatum, Bononiæ litteras, & bonas artes didicisse, maxime vero philosophiam, & theologiam, adjutum beneficentia *sanctissimi viri Nicolai Albergati Cardinalis S. Crucis*, adolescentis ingenio delectati. Hanc ob rem in Pontificatu hominis de se bene meriti nomen sumpsit. Cum vero Magistri nomen in gymnasio consecutus esset, acerrimis disputationibus probatus, Cardinalem S. Crucis secutus, familiæ tanti viri œconomus factus in numero Scriptorum Pœnitentiariæ primo refertur, deinceps Subdiaconatum Pontificium adeptus, bene agendo, vitamque fine invidia, & æmulatione ducendo, majora mente concepit &c. Pag. 391. a dis. Colen. d. 1625.

Idem in Pio II.

ÆNeas *Nicolaum S. Crucis Cardinalem secutus, patrem certe optimum, ac omnium opinione sanctissimum:* qui Atrebatum profectus Eugenii jussu, ubi conventus Gallorum Principum habebatur pacem inter Ducem Burgundiæ, qui cum Anglis sentiebat, & Regem Franciæ composuit. Redeunte in Italiam Nicolao, quem Veneti, ac Philippus Mediolani Dux auctorem componendæ pacis requirebant, Æneas non admodum Eugenio gratus, Basileam proficiscens, magno semper in honore apud omnes est habitus &c. Pag. 104.

Idem Hist. Mantuanæ lib. V.

MArtinus Philippi amicus ad componendam inter Philippum, ac Venetos pacem, *Cardinalem S. Crucis* mittit; qua infecta, quod iniqua Veneti, ac Florentini postulare viderentur, rursum magnis viribus bellum utrinque parari est cœptum &c. Script. Rer. Italic. Tom. XX. pag. 466. l. C.

At Martinus Pontifex Philippi rem in magno discrimine videns, *Cardinalem S. Crucis* secundo ad componendam inter Philippum, & Venetos pacem mittit; qui Ferrariæ subsistens, eo proficiscentibus cum mandatis Principum, ac Civitatum Legatis, ita pacem composuit, ut Brixiam Veneti, & oppida Brixianorum, Cremonensiumque, quæ antea ceperant, retinerent; præterea, ut Philippus Venetis, Bergomum, Bergomatemque agrum ex fœdere dederet, hac lege, ne socios Venetorum, Florentinorumque bello lacesseret, aut ad defectionem concitaret &c. Pag. 809. l. D.

XVII.

MICHAEL CANENSIS.

MICHAEL (*d*) CANENSIS

In Oratione ad Nicolaum V. Pontificem Maximum.

TUæ virtutes eximiæ non apud studiosos, doctosque homines tantum efferebantur B. P., sed apud ipsos etiam Bononiensium primores, quos inter tuum tunc Philosophiæ studium agitabatur, mirifice commendabantur: adeo quidem ut *sancta illa memoria R. D. S. Crucis ea tum loca inhabitabat, cujus Anima, si quid veri nostra hæc Religio habet, inter Sanctos Dei agit*, te in domum sua adsciverit, te dilexerit, teque honestatis, ac pudoris velut singulare quoddam specimen admiraretur. Is cum ætas in te maturior esset, tuumque animum excellentissimum in dies magis magisque erigentem se ad majora conspexit, sui ipsius domus, familiæque universæ ductorem effecit. Ea ætas neque prudentia, neque magnanimitate, neque constantia, neque ulla virtutis parte carebat, omnibus gratus omnibus eras benevolus. Nemo te semel aspiciebat, quin idem tua devictus humanitate, & amicus, & tui observator esse cogeretur. Ex Cod. Vat. 3627. fol. 3. a.

XVIII.

(*a*) Hieronymus Burfellus naturæ legibus satisfecit A. D. 1497. die 25. Novembris. Vide Præfationem cl. Muratorii ad illius Annales. *pag.* 856.

(*b*) Burtius librum suum inscripsit *Illustri Principi Joanni Bentivolo Secundo, Senatus Bononiensis moderatori faustissimo.* Prodiit *Bononiæ anno* 1484. *ex officina Platonis de Benedictis, hujusce artis exactoris probatissimi.* Extat in Bibliotheca Vaticana.

(*c*) Bartholomæus Platina vita functus est Romæ A. D. 1481. Vide Niceronium in Memoriis illustrium virorum. *Tom. VIII. pag.* 220.

(*d*) Michael Canensis Viterbiensis, Episcopus Castrensis floruit temporibus Pauli Papæ II. cujus vitam, & res gestas scripsit, quas quatuor ab hinc annis Romæ vulgavit Eminentiss. Quirinus. Hanc Canensis orationem laudat doctissimus amicus meus Dominicus Georgius in vita Nicolai PP. V. *pag.* 200.

CLASS. III. Marinus Sanutus.

XVIII.

MARINUS (a) SANUTUS

In Vitis Ducum Venetorum.

Rer. Ital. Script. Tom. 22. pag. 998. l. E.

MCDXXVII. 28. Agosto si partì di Chioggia il *Reverendissimo Cardinale S. Croce Legato del Papa*, mandato di nuovo, acciocchè trattasse la pace tra il Duca di Milano, e la Lega. E per la peste, ch' era in questa Terra, la Signoria determinò, ch' egli non venisse di lungo. E il Doge andò colla Signoria, e col Collegio a Malamocco colle piatte, dove venne *il detto Cardinale*, e ivi nella Chiesa furono insieme a parlamento, e stettero per lo spazio di cinque ore parlando di questa pace. E poi il Doge tornò in questa Terra, e il *Cardinale* restò ivi. E fu chiamato il Consiglio de' Cento, e consultata la risposta, e il dì seguente il Doge tornò a Malamocco a dargli la risposta, e confortò il detto *Cardinale*, che per suo comodo, e per sicurezza dalla peste egli volesse ritornare a Ferrara, dove si manderebbono i nostri oratori per trattare la detta pace, venendo *etiam* que' del Duca di Milano.

Col. 998. l. E. MCDXXVIII. A' 18. d' Aprile a ore cinque di notte in questo mezzo fu conchiusa la pace tra la Lega, e il Duca di Milano per mezzo del *Cardinale S. Croce* Legato del Papa con molti patti, e capitoli. E la Lega rimase con suo onore, e il Duca di Milano ha lasciato del pelo ..... E il *Cardinale* predetto a' 6. di Maggio scrisse alla Signoria, come il Duca Filippo Maria di Milano aveva ratificato, e confermato tutti i capitoli contenuti nella pace, e mandava a far consegnare Bergomo, e le fortezze del Bergomasco: Però la Signoria mandi i suoi nunzj a togliere la tenuta di quelli.

Pag. 2052. l. A. Nel 1438. a dì 13. di Gennajo s' ebbe da Ferrara dall' Arcivescovo di Candia, essere giunto ivi il *Cardinale S. Croce* per dar principio al Concilio, da essere ivi fatto. Giunse a dì sette di questo mese. Agli otto fu cantata una Messa solenne pel detto Cardinale. A' 10. fu fatta la prima Sessione, alla quale furono tra Vescovi, e Abati mitrati in num. 40.

Pag. 2052. l. D. A dì 13. di Febbrajo giunse *etiam* il *Cardinale S. Croce*, e in sua compagnia era il Patriarca di Grado, l' Arcivescovo di Taranto, e quel di Creta, e quello di Trivigi, con assaissimi Prelati, e assai compagnia bene in punto. Gli andò incontro fino a Santo Spirito Messer lo Doge col Marchese di Ferrara, il quale andò però avanti da sua posta, e andò il Doge colla Signoria, e altri gentiluomini colle piatte, e l' accompagnò fino a San Giorgio Maggiore, dove era alloggiato il Patriarca di Constantinopoli, e quello visitò per parte del Papa. Questa visita il detto Cardinale fece confortato dal nostro Doge, che per niun modo voleva andarvi. Ora visitato, fu accompagnato pel Doge fino al suo alloggiamento i Frati Minori. Fece ancora la visita dell' Imperadore a nome del Papa. E tornato il Doge a Palazzo, furono portati a donare al prefato Cardinale vini, confetti, cere, salvaticine, & altre cose, che gli abbisognavano. *Tamen* truovo, che il detto Cardinale andò a visitare l' Imperadore a dì 14., e ad esporgli l' ambasciata del Papa. *Etiam* v' andò poi il Marchese di Ferrara per avere dall' Imperadore certa risposta quanto gli propose. A dì 15. il Cardinale tornò a visitare il Patriarca, col quale andarono tutti i Prelati, ch' erano in questa terra, e gli disse l' ambasciata del Papa.

Pag. 2053. l. E. A dì 19. di Gennajo. Giunse quì il Cardinale Vitelli di S. Angelo, o Patriarca d' Alessandria. Il Doge gli andò incontro colle piatte, col *Cardinale di S. Croce*, e col Marchese di Ferrara. Arrivò a S. Giorgio d' Alega a buon' ora, e stette ad aspettare la Signoria. La quale giunta, gli venne incontro. E tutti e due i Cardinali prima, poi il Doge, e il detto Marchese, montarono nelle piatte, e vennero a SS. Giovanni, e Paolo, dove gli era stato preparato l' alloggiamento, e quello ch' era di bisogno a fargli le spese. In questo giorno il *Cardinale S. Croce* col Marchese di Ferrara ebbero risposta dall' Imperadore, come egli era apparecchiato di venire a Ferrara al Concilio, e così il Patriarca, per venire a fare tanto bene.

Pag. 2054. l. B. A dì 27. di Febbrajo a ore due avanti giorno si partì il *Cardinale S. Croce*. Va a Ferrara. Col quale andò l' Arcivescovo di Taranto. A' quali due per la Signoria furono presentati molti zuccheri, cere, e altro.

Acta & Decr. Canon.

CLASS. III. Marinus Sanutus. *Pag. 1064. l. C.* *Pag. 1067. l. E.*

Nel mese di Settembre giunse in questa Terra il *Cardinale S. Croce* che va Legato in Lamagna. Il Doge gli andò incontro colle piatte fino a S. Spirito.

A dì 17. di Dicembre giunse qui il *Cardinale di S. Croce*, che viene dall' Imperadore. Il Doge gli andò incontro. Alloggiò a San Giorgio Maggiore.

XIX.

HISTORIA FLORENTINA

ANONYMUS Florentinus.

Auctore Anonymo coævo.

Script. Rer. Ital. Tom. XIX. fol. 971. l. A. ANno Domini MCDXXVI. Del mese di Settembre ci venne el *Cardinale di Bologna*, il quale era Vescovo di Bologna, *tenuto santissimo uomo*, Ambasciatore del Papa a' Signori, poi andò a Vinegia; fugli fatto solenne presente, e tornò in S. Maria Novella.

Fol. 974. l. C. MCDXXX. Del mese di Gennajo. Ci venne il *Cardinale di S. Croce*, tornò in S. Maria Novella.

Fol. 978. MCDXXXV. Eugenio IV. essendo in Firenze a dì 2. di Marzo celebrò la funzione delle Ceneri, alla quale v' intervenne anco il *Cardinale di S. Croce*, e ricevè le ceneri dalle di lui mani. A dì 3. Marzo, perchè in tal dì Eugenio fu fatto Papa, si disse una solenne Messa, e dissela il *Cardinale di S. Croce*.

Fol. 979. A dì 9. Decembre tornò il *Cardinale di S. Croce*, che era andato Legato in Francia.

XX.

ANDREAS (b) BILLIUS

ANDREAS BILLIUS.

Historiæ Mediolanensis Lib. V.

Script. Rer. Ital. Tom. XIX. fol. 92. INter hæc Martinus, sive ægre ferens tantum belli in Italia esse, sive Philippo metuens, utrosque rogat, qui bello desistant, misso Ferrariam ad id *Nicolao Cardinali* Presbytero Bononiensi, in quem fœderibus componatur &c.

Libro VII.

Fol. 122. BOnoniensem *seditionem describens: hæc habet*. Verum Nicolaus ipse Bononiensis, e familia *Hospitatorum*, & illius civitatis Antistes, metuens ne omnia sanguine fœdarentur, inter partes pro pace laborabat. Accepta igitur a Cannetulis fide, ceteros jussit arma ponere, quæ res omnia in exitium vertit &c. Quod ubi *Hospitatus Cardinalis* agi vidit, suspicatus, quod futurum erat, venturos ad se, ut utriusque Centi claves traderet, nocte insequente mutato habitu ex Bononia Mutinam profugit.

XXI.

BENEDICTUS (c) ACCOLTUS ARRETINUS

BENEDICTUS ACCOLTUS.

In Dialogo de præstantia virorum sui ævi.

IPse quoque crebro audivi, & apud quosdam etiam legi, Bonaventuram Minorum Ordinis Cardinalem nedum Philosophiæ, ac Theologiæ principem, sed sanctissimæ vitæ habitum esse, nec minore integritate floruisse Bernardum Ubertum Cardinalem ex Florentia ipsa natum: plerique nunc etiam meminerunt, *qua integritate, qua religione, qua bonarum artium scientia* Jo. Dominicus Prædicatorum Ordinis, *Nicolaus Bononiensis Tituli S. Crucis*, Franciscus Zabarellus, Julianus Cæsarinus Cardinales fuerint; quibus merito addendi sunt Angelus Acciajuolus, Franciscus Burdegalensis, Alamanus Adimar, Blanda Placentinus, Antonius Cajetanus, qui omnes eodem officio functi sunt summa cum laude, & veneratione.

XXII.

PAULUS ÆMILIUS (d) VERONENSIS

PAULUS ÆMILIUS.

De Rebus Gestis Francorum Libro X.

Pag. 329. edit. Basilean. an. 1601. DUobus Romanis Legatis Cardinalibus, *Viris Sanctis*, ultro citroque commeantibus, efficitur, ut in Atrebates Anglorum ducis (Rex enim Henricus in Angliam e continenti transmiserat), Francique Regis, ac Burgundionis ducis oratores convenirent. Ibi de

(a) Marinus Sanutus XVI. sæculi initio mortuus est, ut notat cl. Muratorius in Præfatione in illius historiam.

(b) Andreas Billius mortuus est Senis Anno D. 1435. Vide Præfationem cl. Muratorii in illius Historiam. *pag.* 5. Timuit fortasse Billius Latinas aures offendere, dum B. Viri cognomen Latina voce *Hospitatorum* scribere maluit, quam Italicam *Albergatorum* Latina civitate donare.

(c) Accolti Dialogum descripsit, notisque illustravit v. cl. Benedictus Bacchinius, insigne Cassinensium decus, ex Bibliotheca celeberrimi viri Antonii Magliabecchii, edidit-que Parmæ apud hæredes Marii Vignæ anno 1692. in 8. Testimonium hujusmodi, quod me fugit dum priorem editionem adornabam, acceptum refero Reverendissimo P. Abbati Befozzio, qui Accolti meminit in historia Ecclesiæ S. Crucis in Hierusalem, quam anno superiori in lucem emisit. Obiit Accoltus Florentiæ A. C. 1466. ut nos docet Bacchinius in illius vita pag. 37.

(d) Paulus Æmilius obiit Anno Domini 1529. Vide Jacobum Le-Long in Bibliotheca Historica Galliæ *pag.* 381. *num.* 7459.

CLASS. III. Paulus Æmilius.

pace agi cœptum, anno ejus fæculi trigeſimo quinto &c.

XXIII.

PAULUS CORTESIUS.

PAULUS (a) CORTESIUS

De Cardinalatu Libro Primo.

Fol. 29.

ATque etiam quis tam fuit *Nicolao Albergato, aut vitæ integritate probior*, aut in republica gerenda clarior, ſive quis in ſcribendo, & diſputando doctior? Ideoque non ſine cauſa omnium conſenſu affirmari ſolet, tanti eum fuiſſe Europæ cunctæ extimatione factum, quanti quiſpiam fieri in illa præſtantium Senatorum æqualitate poſſet. Is, & lectionis ſuæ libros, & eas orationes reliquiſſe fertur, quibus ſæpe ſuaſor, & auctor Italicæ diſcordiæ ſedandæ fuit.

Lib. II. fol. 48.

Neque enim patrum memoria, vel *Nicolao Albergato*, vel Jo. Turrecremata, vel Dominico Capranico obfuit fortuna in vivendo locupletior: quibus ſemper *ſumma data eſt vitæ modeſtiæ laus*.

XXIV.

BAPTISTA FULGOSIUS.

BAPTISTA (b) FULGOSIUS

Factorum, dictorumque Memorabilium Lib. I. Cap. V. de Somniis.

Pag. 79. edit. Antverp. an. 1565.

HIc (nempe Thomas Sarzanenſis) magno dolore affectus propter obitum *Nicolai Albergati* Cardinalis Tit. S. Crucis, quem is dominum habuerat, illius *umbram in ſomnis vidit: quæ cum feliciter habere ſe dixiſſet, ſubjunxit, poſtea ipſum brevi Pontificem futurum*. Quod ſomnium idem Thomas, cum jam ad Bononienſem Epiſcopatum proiectus, in Germaniam a Pontifice legaretur, in itinere Mediolani Franciſco Philelpho amico narravit; nec multo poteſt ſub Nicolai V. nomine Pontificatum aſcendit.

XXV.

POLIDORUS VERGILIUS.

POLIDORUS (c) VERGILIUS

Libro XXIII. Rerum Anglicarum.

Pag. 473. edit. Baſileenſi an. 1534. Galliarum calamitates deſcribit Beatus Nicolaus Indicias inter principes per ſexennium pacificitur.

DUm autem ita Angli, Francique de potentatu, de principatu, de vita denique certant, in terra Galliæ per bellorum licentiam, mortalium omnium facultates rapiuntur, theſauri ſacri ſpoliantur, homines paſſim occiduntur, aut convulneratur, cruciatu, & ſupplicio afficiuntur, matronæ conſtuprantur, virginum raptus fiunt ex complexu parentum, quotidie oppida capiuntur, quotidie diripiuntur, atque oppidanorum opes alio exportantur, ædificia, vicique incenduntur, ac nullum denique crudelitatis exemplum in miſeros Francos non editur: Mitto ſexcenta alia calamitatum genera, quibus pariter premebantur. Nec Anglia ejuſmodi injuriarum expers erat, quæ in ſingulos dies ſuorum funera, cædes, vulnera, ac tributis aſſiduis opes ſuas diminui videbat, ita ut communia prope mala eſſent, ploratibuſque utriuſque gentis, totus Occidens ſonaret, ac fama triſtimoniæ pleniſſima in omnes Orbis partes pervaderet. Quapropter non erat, qui non miraretur, quomodo hi duo populi ad patiendum ſatis eſſent, ac maxime miſereretur; & cum primis id faciebat Eugenius IV. Romanus Pontifex, qui cupidus ineundæ rationis, qua importuniſſimi belli finis fieret, *Nicolaum Cardinalem S. Crucis in Gallias miſit* ad conciliandam pacem inter Reges. Is ubi eo pervenit, ad Carolum primum audit, eique exponit mandata Pontificis, inde eadem Bedfordienſi refert, hortatur pacem, demonſtrat, declarat, argumentatur eam ſemper honeſtiorem eſſe, quam bellum in Chriſtianis Principibus, qui ſuorum commodis ſervire, qui juſtitiam ſervare, qui ſe ratione regere, qui remittere ſemper aliquid de ira, de injuria deberent, quæ per bella fieri non liceret. Iſta in animos Principum inducere conanti *Legato*, uterque reſpondit, ſe paratum ad omnia deſcendere. Ceterum cum res cœpta eſt agi, tantum abfuit ut honeſtis conditionibus eſſent contenti, ut etiam magis, atque magis in pertinacia permanerent. Id *Cardinalis* animadvertens, deſperata pace, ut ne fruſtra tantum laboris ſubiiſſe diceretur, inducias in ſex annos confecit, quas, ut ægre ambo Principes rogatu *Cardinalis* conceſſerunt, ita poſt ejus diſceſſum ſubito fregerunt. Non nemo ex recentioribus auctoribus tradit Francos priores illas violaſſe, qui paſſim Anglorum, Burgundionumque amicos multarint. Quo factum eſt ut irritatis utrimque animis acrius ſolito ad arma itum ſit. Fuit ille annus ſalutis humanæ 1433.

CLASS. III. Polidorus Vergilius.

Pag. 478. Conventus Atrebatenſis deſcribitur. B. Nicolaus pacem componit inter Carolus Francorum Regem, & Philippum Ducem Burgundiæ, Anno Domini 1435.

Eugenius proinde Romanus Pontifex certior factus de ejuſmodi hominum mentium motibus, quaſi pro certo habens, pacem conventuram, primo quoque tempore *Nicolaum Cardinalem* rurſus in Gallias miſit, qui ubi eo pervenit, conventum ad Atrebatium civitatem indixit, quo convenere Henrici Regis Legati, Henricus Vintonienſis Cardinalis, Henricus Eboracenſis Antiſtites, Guglielmus Suffolchiæ, & Joannes Huntyngtonæ Comites ejus Legationis principes. Item Franci Legati Rhemorum Archiepiſcopus, Dux Borbonienſis, Arthurus Comes Richemondiæ, ac honeſti equites nonnulli. Burgundio etiam ſuos miſit Leodienſem, Cameracenſem, & Atrebatenſem Epiſcopos, cum pleriſque heroibus viris equitibus. In hoc frequenti conventu poſt longam diſputationem, *Nicolaus Cardinalis homo ſpectatus in judicandis rebus, ſit omnium conſenſu rei diſceptator*: is rurſus ſingulos ſententiam rogavit, quo ſecundum juſtitiam judicaret. Petebant Angli, ut Carolus declararetur Henrici beneficiarius, contra Franci alterius factionis Carolo imperium liberum, non precarium eſſe volebant. *Nicolaus* his auditis, nihil de poſſeſſione tunc decernendum judicans, leges fœderis in publico propoſuit, quas pro præſenti rerum ſtatu, utrinque dandas, & accipiendas jure cenſebat. Has tamen uterque reſpuit. Atque ita negotio infecto a conventu diſceſſum eſt. Ea res fecit, ut Burgundiones, & Franci cœperint mox inter ſe de concordia agitare, quam multis de cauſis, ut ſupra planum fecimus, ipſe Philippus Burgundio diu antea optarat. Convenit itaque pax ejuſmodi conditionibus, ut Carolus Burgundioni præter nonnulla loca Burgundiæ finitima, quæ ejus majorum ditionis fuiſſent, Artheſio, & oppidis Ambiano, Corbia, Perona, Fano Quintini, Abbatiſvilla, ac Pontivi, & Bononiæ comitatibus cederet &c.

XXVI.

HELIAS CAPREOLUS.

HELIAS (d) CAPREOLUS

De Rebus Brixianorum Libro IX.

Fol. 11.

QUarto Idus Januarii MCDXXVII. *Nicolaus Carthuſienſibus Ordinis, & S. Crucis Presbyter Cardinalis* Martini V. Pontificis Legatus Venetiis Brixiam venit, Mediolanum pro componenda inter Philippum, & Venetos pace acceſſurus. Quamobrem multi etiam ex Venetis in agrum noſtrum profecti ſunt, nonnullorum oppidorum Philippo hactenus obtemperantium poſſeſſione, juxta pacis conditiones Veneti Imperii nomine potituri. At XII. Kal. Februarii *Cardinali* Brixiam *cum olivæ ramulo in pacis ſignum revertenti*, Venetias primo, deinde Romam ad Pontificem rediturо, quum reverenter Clerus omnis noſter una cum Præſule, omnibuſque religionem quampiam profitentibus ad Mellam uſque Crucibus, & vexillis obviam factus eſſet: *Te Deum Laudamus*, & id genus laudum pſallentes omnes cecinere. Ubi autem recederet, Magiſtratus, & multi ex Civibus noſtris, inter quos Achillem Advocatum, Tartarinum Capreolum, & Bertraminum Romanum, Jacobus Sejanus hujus rei ſcriptor non parcus tantum nominat, eum ex Senatus conſulto, poſt celebratum tripudium per agri oppida una cum Oldrando Lampignano Philippenſe comitati ſunt, ut ea proprio nomine ſuo habita muniret. Verum enim vero oppidani, & milites ibi clauſis januis, & pontibus elevatis, nequaquam Venetis obſequi, nec in oppidis ipſis illorum nuncios, aut amicos ſe ſuſcepturos ſunt poteſtati. Quapropter *Cardinalis* una cum comitibus anteactis Brixiam e veſtigio reverſus eſt, Mediolanum iterum rediturus.

IV. Idus Januarii MCDXXVIII. Quapropter Philippus pro componenda inter ſe, & Venetos pace Legatos Venetias miſit: cum etiam *Nicolaus S. Crucis Cardinalis* a ſummo Pontifice pro re Legatus acceſſiſſet, pridie nonas Maii ſequentis, pax ipſa publicata fuit, quo etiam die Veneti proviſores Palatiolum, Iſæum, & Clugianas, *ejus Cardinalis arbitramentalis ſententia* freti muniere. Inde Bergomum &c. Itaque finitum eſt id bellum Philippo ſeparato &c.

(a) Paulus Corteſius librum ſuum inſcripſit Julio II. Pont. Max., ediditque in caſtro Corteſii, anno Domini 1510.

(b) Scripſit hæc Fulgoſius poſt annum 1463., eo nimirum tempore, quo patriæ principatu dejectus privatam vitam exul agebat in caſtro *Fregui*. Vide Michaelem Juſtinianum in Scriptor. Ligur. *pag.* 124. & Ephemerides Litteratorum Italiæ tom. XXI. pag. 368. & ſeqq.

(c) Polidorus Vergilius Hiſtoriæ ſuæ libros inſcripſit Henrico VIII. Anglorum Regi Anno D. 1533. Menſe Auguſto.

(d) Deceſſit Capreolus jam decrepitus anno 1510 teſte Gerardo Voſſio de Hiſtoricis Latinis *lib. III. pag.* 812. Opus hujuſmodi impreſſum fuit Brixiæ *per Arunaum de Arundis hortatu, & auſpitio Clariſſimi D. D. Franciſci Bragadini Urbis, & agri Prætoris*, ſine anno in fol.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. III. Hieronymus Garimbertus.

XXVII.

HIERONYMUS (a) GARIMBERTUS

In Vitis Summorum Pontificum, & Cardinalium.

Vita di Nicolò Albergato Cardinal di S. Croce.

pag. 61.

NIcolò *degli Albergati* Cittadino Bolognese, nel principio della sua gioventù, & nel mezzo de' suoi studii, principalmente di leggi, stimolato da fervore di Religione si fece frate, & frate Certosino, per far maggior pruova di pacienza co 'l vincer se stesso; quantunque di poi fosse vinto da altri; perciocchè *la fama della sua virtù*, dopo esser passata per tutti i gradi, e dignità della sua Religione fece, che dal Clero della patria, e dalla patria istessa *si fosse forzato a pigliar la Chiesa* di quella Città, che allora vacava; & che accettò sotto conditione di esser reintegrata di ciò, che da diversi l'era stato usurpato delle proprie entrate; le quali intendeva di spendere in lemosine, & altre opere pie, e non altramente, sicome fece, con tanta correttione, & utile di quel popolo, quanto ricercava la scorrettione estrema, in che era scorso; onde Martino V. da quell' esempio delle cose private, giudicandolo degno de' maneggi delle publiche, lo chiamò a Roma, con mandarlo Nuntio in Francia, e in Inghilterra, per metter pace tra que' duoi Re, che erano in grandissima guerra, di dove rivocandolo poi, per la disperatione della pratica, quantunche praticata da lui con somma prudenza, e satisfattione infinita delle parti, & del Papa; *giunto a Roma, lo fece Cardinale alla sproveduta, per non dargli spatio di pensar al rifiuto del capello, si come dubitava, ch' ei rifiutasse*: Ma egli finalmente non ricusando le dignità, e gli onori, per poter con più fruttuosa autorità impiegar le sue fatiche, e i suoi sudori in servitio di Dio, e di questa santa Sede; avvenne, che poco di poi essendo mandato Legato a trattar accordo tra Vinitiani, Florentini, e il Duca di Milano, lo conduste felicemente; per il che fu rimandato in Francia per condur quell' altro tra i detti duoi Re; dove in capo di duoi anni di estrema fatica, ebbe nuova della morte di Martino, e della creatione d' Eugenio IV. con ordine appresso di andare a Basilea per divertir quel Concilio. Ma non potendo rimoverlo dalla sua ostinatione, se ne venne a Firenze; dove era il Papa, che lo rimandò la terza volta in Francia, *per la ferma opinione, che quel Regno aveva, che la pace in quelle parti non potesse esser fabricata, se non dalle sue mani*; quantunche di questa legatione non rapportasse altro, che l' aver riconciliato il Duca di Borgogna co 'l Re di Francia. Fu di poi mandato di nuovo a Basilea per ovviare allo scisma, ma indarno; onde la fine di quel viaggio gli fu principio di un' altro in Germania ad Alberto Re de' Romani, per la conservazione di quei popoli nella fede catholica, ed ubbidienza del Papa, dal quale dopo la sua tornata per la morte del Cardinal Orsino, fu fatto * Camerlengo: di che ne risultò in conseguenza, che assistendo al suo ufizio, non si scostasse più dalla corte fin' alla morte, che di mal della pietra, acquistata dalle molte fatiche dell' animo, e del corpo, che *furono i studii, e i negotii, ma sopra tutto la troppo maceratione della carne con le vigilie, digiuni, mali cibi, & col portare il cilicio, e dormir su i sarmenti*; & morendo lasciò alcuni levati sotto la sua disciplina, & a spese sue, che riuscirono famosi, e grandi; Tra i quali fu Tommaso da Sarzana, che di poi salendo al Pontificato volse esser chiamato Nicola V., in memoria di Nicolò Albergati suo padrone, e precettore.

* Praitenziere.

XXVIII.

CAROLUS SIGONIUS.

CAROLUS SIGONIUS

In vita Beati Nicolai Albergati Cap. VI.

Tom. II. Maji Bollandiani pag. 489. §. 17. 18. 19.

EUgenius autem, cum per sequentes tres annos Florentiæ permansisset, demum anno MCDXLIII., nonis Martii Senas concessit; atque ibi spatio aliquot mensium subsitit. Interim *Nicolaus*, qui ab illius nunquam latere discedebat, graviter tentari calculo cœpit: quem ex superiore victus ratione, & præteritorum laborum susceptione contraxerat; *quocum per aliquot dies patientia magis, & virtute, quam remissione dolo-*

B. Nicolaus calculo laborat, & fanctissime suscipit.

ris, at spe aliqua vitæ lustatus est, quam libenter se cum meliore, atque optabiliore commutaturum. Cum autem sic affectus decumberet, Eugenius, qui illum unice diligebat, nocte sæpe solus invisit, ac bono, fidentique animo esse jussit. *Verum consolatione, vir fortissimus, & divinæ misericordiæ memor, non eguit; cum ipse se, & alios confirmare, vel opportuna sacrarum litterarum lectione vel præclara vitæ institutione jam inde ab ineunte pueritia dedicisset.* Inde morbi gravitate (nam & intimus ardentissimæ febris æstus accesserat), ac doloris pertinacia victus, vii. Idus Majas, anno ætatis suæ LXVIII. est mortuus, rite omnibus sacramentis Ecclesiæ, quæ identidem ipse petiit expiatus.

CLASS. III. Carmine Sigonius.

Quod ut Eugenius sensit, amici desiderio vehementer afflictus, illico veticam aperiri, & *calculum* extrahi jussit, *atque apud se pro concepta Sanctitatis ejus opinione retinuit*: Inde in Basilicam urbis elatum, solemnes super eum precationes effudit, atque ibi honestæ sepulturæ mandavit. Hujus mortis nuncio Bononiam perlato, ingens extemplo omnes cives mœror invasit. Itaque tabernæ clausæ, Justitium indictum, atque omnia intimæ, ac variæ tristitiæ signa edita, quæ ad decorandum summi alicujus Principis obitum edi potuerunt. Justa etiam per triduum in Basilica magnifice persoluta, quæ Antiani, & Magistratus præsentiam suam afferentes, opifices vero ab operibus suis ad tertiam usque horam cessantes honestaverunt. Inde cadaver Florentiam ad monasterium Carthusiense translatum, atque in eo hoc qualecumque elogium est incisum: *Sepulcrum omni laude dignissimi, & Reverendissimi Patris Nicolai Tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyteri Cardinalis. Hic natus Bononiæ, primum ex Priore Carthusiensi, petente populo Bononiensi, Episcopus: tum a Martino Pontifice Cardinalis designatus: post plurimas susceptas legationes, Sanis diem suum obiit, ætatis suæ anno sexagesimo octavo, vir piissimus, mitissimusque vitæ integritate, singularique virtute, omnium testimonio comprobatus.* In gradibus autem hi versus additi sunt.

Eugenius IV. Pont. Max. ei jura persolvit. Calculum e vetica extractum apud se retinet.

Bononienses publicum funus indicunt, Ejus Cadaver Florentiam transfertur, ibique apud Carthusianos spectatur.

Carthusiæ me terra tegit, quem sumpsit alumnum,
Ac dedit esse Patrem; nativa Bononia tandem
Me sibi Pastorem tenuit de jure vocatum:
Cardinis Ecclesiæ compulsus pondera sumpsi,
Et Crucis in titulo mihi fulsit rubra tiara.
Mille, quater centum, denos quater egerat annos,
Tres etiam cyclus solaris, dum Nicolaus,
Mente petens cælum, sub saxo corpore claudor.

Hodie quoque *ad perennem sanctitatis ejus memoriam* monachi illi *calculum ejus e vesica exemptum*, & *Pontificale superpelliceum, & sandalia in sacrario* magna veneratione custodiunt; Bononienses vero Crucem argenteam, quam Legatus præferebat, & alteram, quam sacris operans in pectore gestabat; item acerram, & thuribulum ejus Ecclesiæ suæ relicta, ostendunt. (b)

Idem Cap. XVIII.

MEmorabile autem illud, quod paucis post mortem diebus idem Thomæ Sarzanensi familiari suo obitum suum impatienter ferenti, ac fletu, lacrymisque prosequenti, *in somnis se obtulit, ac dolorem omittere, & sine cura ipsum degere jussit: nam præclare secum Christi beneficio agi, illum vero mox Pontificatum Maximum adepturum &c.*

Qui vero viventi benevolentiam, idem post etiam mortuo humaniter, ac pie memoriam præstitit. Siquidem Pontifex creatus, se ab illo Nicolaum V. vocavit, atque icone manu eximii pictoris effecta, in ea S. Nicolaum Episcopum, in ipsius patris, ac patroni sui memoriam, exprimendum curavit, quæ nunc quoque in ara majori Carthusiæ Bononiensis, cum litteris id significantibus, visitur.

Cæterum Nicolaus, vir haud dubio fuit & sua, & patrum memoria magnus, vel potius summus, ac singularis: eo vero major, atque admirabilior, quod in solitudine ferme atque in angulis, longe a civilis turbæ, & forensis multitudinis conversatione, atque ab ipsa rerum gerendarum arte educatus, nullius tamen earum rerum expers, ac rudis fuit, quas ii tenere solent, qui omnem ætatem in communi consuetudine, nec non in erudito gymnasiorum, aularumque curriculo contriverunt, seleque variis curarum, negotiorumque publicorum meditationibus, ac tractationibus assidue exercuerunt. Ex quo facile conjicere possumus, excellentem quamdam ingenii, ac judicii in eo fuisse in-

(a) Hieronymus Garimbertus librum suum inscripsit Christophoro Madruccio Cardinali Tridentino, ediditque Venetiis A. D. 1567. apud Gabrielem Giolitum de Ferrariis in 4.

(b) Sigonius obiit A. D. 1584. Vide Hieronymum Ghilinum in Theatro Virorum Illustrium *pag.* 56. Hanc B. Nicolai vitam inscripsit celeberrimo Viro Gabrieli Cardinali Paleotto Episcopo Bononiensi, cujus rogatu Episcoporum Bononiensium historiam scripserat, quam nos BENEDICTI XIV. Pont. Max. jussa mandatoque innumeris prope mendis purgavimus, atque additionibus non contemnendis auximus, adjecta insuper insigni veterum Monumentorum Appendice, quam, lustratis per septennium celeberrimarum Bibliothecarum, & Archivorum pluteis, ejusdem SS. D. N. auspicis, improbo labore congessimus. Signati incubrationem post Gametetium edidit Godofridus Henschenius Tom. II. Maii Bollandiani *pag.* 477.

CLASS. III. Carolus Sigonius.

indolem: qui omnia, quæ susceperat, prudenter, ac commode peragebat. Etenim quia natura ad otium, & contemplationem factus tantummodo videbatur, ea prudentiæ documenta, atque eruditi cujusdam consilii dedit, quæ vix multi in aulis Principum conflictati, consequi potuerunt. Quicumque vero is fuit, *sanctitatis certe eam sibi opinionem perpetua, ac constanti ipsius vitæ innocentia peperit, ut a Monachis suis in hunc usque diem B. Nicolaus cognomine a majoribus accepto, vocetur &c.*

XXIX.

SCIPIO ADMIRATUS.

SCIPIO ADMIRATUS

Historiæ Florentinæ Libro XIX.

Fol. 705.

MA il Pontefice sentendo l' avversità del Duca, quello, che sotto varie scuse, aveva infino a quell'ora differito, ciò era di procurare di metter pace, & concordia fra questi potentati, non richiesto da alcuno si mosse testè a far da se stesso: non gli tornando a beneficio alcuno i danni del Duca, in favor del quale sapeva, che i Fiorentini tenevano, che egli si fosse discoperto. Et sapendo, che il fermar la pace dipendeva da Veneziani, e avendo qualche intentione, che i Veneziani non se ne discostereebono, mandò per suo Legato in Vinegia *il Cardinale di S. Croce monaco Certosino di nazion Bolognese, e uomo, secondo dice il Poggio, per sapienza, e per santità di vita degno di grandissima riverenza.* Il quale trovato quel Senato ben disposto alla pace, passò a Milano; & benche egli ci avesse delle difficoltà, dolendosi ora il Duca de Veneziani, e ora de Fiorentini, nondimeno il persuase con tante ragioni che il Duca mostrò di rimanere sodisfatto, & finalmente si venne a certi patti, & conventioni &c. (*a*)

XXX.

FR. BARTHOLOMEUS SENENSIS.

FR. BARTHOLOMEUS SENENSIS CARTHUSIANUS.

In vita Beati Petri Petronii Senensis Cap. X. §. 101.

Tom. VII. Maji Bollandiani pag. 226.

UT alios deinceps, quorum res gestæ, nescio cujus incuria in situ, & tenebris jacent adhuc, silentio ipse involvam; unum *Nicolaum Albergatum Bononiensem* in apertum hoc loco afferre libet; cujus laudum præconium longe est uberius, quam ut nunc carptim exprimatur. Is est *B. Nicolaus* ille, cujus innocentiam ipsa primum Bononiensis Carthusia magna sui cum laude fuit experta; ut quæ jam inde ab adolescentia viri, ita *ad omnem virtutem, & sanctimoniam* illum informavit, & eximio tum suorum factorum, dictorumque splendore & Italiam illustraverit; & ad remotas Christiani Orbis partes, diffidia inter Principes viros tollendi gratia, & legatus, admirabilem apud Reges, Principes, & dynastas sui caritatem pariter, venerationemque excitaverit. Is, inquam, Nicolaus ille est, qui singularium suarum virtutum ornamento adeo Bononienses cives in admirationem rapuit, *nihil ut divinius* (ut gravissimi auctoris ejus temporis æqualis verba usurpem) *Nicolai nomine ea tempestate prædicari posset:* Sic prorsus, ut *cum sanctissimorum operum patrator ipse, atque prædicator passim existeret*, nemine rogante, nullo dissentiente, sed una omnium mente, atque consensu, *Nicolaum* e suo Carthusiano cœnobio, cui tum præerat, populi decreti prorsus ignarum per alterius rei speciem in urbem accitum, *suum Episcopum, ac Pastorem, reluctantem omnino, reclamantemque adhuc delegerint*, Summo Romano Pontifice rem maxime approbante. Hujus sanctissimi Præsulis mansuetudinis, animi moderationis, & æquitatis præclarissimi testes fuere Florentini Carthusienses mei, quorum usu, atque consuetudine in omni vita magnopere vir mitissimus delectatus, ad eorum cœnobium (quod septuaginta jam ante annos Nicolaus Acciajolus, vir ob gloriosa facinora in Reipublicæ disciplina, cum quolibet suæ ætatis Ducum comparandus, magnifico, atque sumptuoso admodum opere construendum curavit,) Nicolaus hic noster, tanquam ad tutissimum tranquillitatis portum in rebus duris subinde excurrere solebat; in eoque tumulum sibi eligens, in eo etiam sub mortem se condi jussit: quod & factum est quam amplissimo funere.

B. Nicolai virtutes, & sanctimonia.

§. 102.

Hujus *gravissimi Senis justitiam, continentiam, frugalitatem, religionem suspexit aliquando, & admirata fuit urbs Roma; quod purpurei galeri dignitas amplissima nihil omnino de veteri disciplina, priscoque vitæ rigore, atque humilitate, quam semel induerat intra Carthusiana claustra, imminuit in eo, vel relaxavit.* Sed tanti viri in egentes eximiam commiserationem, & beneficentiam, quibus laudibus efferam, nescio: utraque enim ita in eo extitit, ut illum patrem pauperum, miserorumque levamen cuncti vulgo appellarent. At quod in idipsum non queo, Thomas Sarzanus vicem meam, uno tantum tanti Præsulis benignitatis facinore, expleat cumulate. Huc etenim infimo genere natum, ac omnibus vitæ præsidiis exutum, *Nicolai* nostri liberalitas, quo in bonarum artium studia incumberet, adeo sublevabit; ut ad magnitudinem meritorum id quoque accesserit, ut suam in familiam dein hominem adsciverit senex gravissimus; atque ita suorum consiliorum participem facere consuevit, ut nemo illo carior esset, delectatus vel in primis vivido, acrique adolescentis ingenio. Cujus merita cum assidue Thomas animo retineret, tum vel maxime eorum est recordatus, cum quatuor ab amplissimi viri decessu elapsis annis, ad totius Catholicæ Ecclesiæ clavum tenendum evocatus, *Nicolai* nostri nomine, tanquam viri de se optime meriti, sese insignivit; Nicolaus nempe hujus nominis quintus, in hoc celsissimo dignitatis fastigio, appellatus. Denique zelum erga Domum Dei, sapientiam, & eruditionem *Nicolai* nostri tota Romana Ecclesia confiteatur necesse est, ex quo Ferrariæ, ubi primum indictum fuerat, prima celeberrimi Florentini Concilii, Eugenio IV. Pontifice, fundamenta jecit. Postremo vero *Nicolai animi fortitudinem, & eximiam erga Deum pietatem* Senenses laudent, atque concelebrent: apud quos diem suum clausit extremum, magno dolore, magnoque sui relicto desiderio, VII. Idus Maji, anno a partu Virginis MCDXLIII., eodem Eugenio Pontifice cum reliquo Patrum cœtu per eos dies Senis agente, atque *Nicolai* nostri exequias celebrante, eumque *virum sanctissimum, Patremque omni veneratione* & laudatione dignum proclamante. Id quod unius Nicolai sanctitati datum fuisse, nullus, qui Romani Pontificis majestatem angustissimam noverit, inficias ierit: quoniam quidem compertissimum est, nunquam consuevisse totius Catholicæ Ecclesiæ summum Antistitem cujuscumque vel Cardinalis, vel Principum quorumcumque virorum funeri interesse. Hæc de *Albergato* longius fortasse, pro rei opportunitate in explicando lapsi; sed minime ab re, ut opinor. Nam sæpe tantorum virorum usurpare memoriam aliud est nihil, quam studia, labores, & contentiones nostras nobis ante oculos proponere: quandoquidem ni talpæ omnino simus, luce clariùs aspiciemus, nos ad hos *sanctissimos Viros* umbram tantum esse, & effigiem quandam virtutis persequi; solidam autem veramque virtutem, nescio quo pacto, averfari videbimur. Quis enim nostrum vel *Nicolai*, vel Petri maxime illustria facta virtutesque præstantissimas animo, rationeque complectens, seipsum non excutiat, atque ad perfectionem suæ professionis excitet aliquando? Cum nulla major adhortatio, acriorque nulla excitatio ad omne studium sanctitatis, & virtutis adhiberi soleat, quam bonorum virorum exempla, illorumque maxime, quibus una cum Dei obsequio antiquissimum nunquam non fuit primævum sui Ordinis spiritum ad extremum usque tueri? Sed hæc alii. Ipse vero, ne quis interim officium meum jure desideret, Petri nostri vicarium, Joachinum nempe, in suo versantem munere, adeundum censeo, quoniam hac potissimum ratione fidem meam, quoad ejus fieri poterit, curabo peregregie.

CLASS. III. Fr. Bartholomæus Senensis.

Idem in notis ad eandem vitam.

Tom. II. Maji Bollandiani pag. 426.

ETsi Episcopus Feltrensis, uberius præ ceteris, elegantiusque, res actaque *Nicolai* nostri amplissimi, inclitis litterarum monumentis consecravit, eaque ad Petrum Barbum, Cardinalem tum S. Marci, qui postea Pauli II. nomine gavisus summus Catholicæ Ecclesiæ Pontifex fuit, nuncupavit; attamen, cum de Episcopatu Bononiensis Ecclesiæ rejiciendo, quem cives ipsi *Nicolao* nostro demandare constituerant, ageret; adeo rem mira verborum parsimonia perstrinxit, ut momento illam sicco pede transire, perinde, ac ignorare fit visus. Nec mirum sane, quando intra Carthusiana septa, atque adeo intra penitissima montium juga, & abruptas, horridasque nive, glacieque cautes, hoc est in magna Carthusia, id totum negotium, ob inflexibilem viri pertinaciam, summamque illius animi moderationem, transactum fuit. Quo vero modo, quave ratione, ex vetustissimo MS. in membrana Chronico Carthusiæ Montellanæ, quod mihi tradidit excutiendum vir ipsa probitate melior Archangelus Lucensis, ejusdem Carthusiæ tum Procurator, satis abunde colligimus, cujus hæc ipsissima sunt verba.

B. Nicolaus Episcopatum Bononiensem citro sibi delatum repsuit, illumque tandem Prioris sui jussu recepit.

„ Joannis de Grissomonte Prioris tempore, hoc vi-
„ delicet an. MCDXVII., cum civitas inclita, omni-
„ que scientia decorata Bononia, viduata esset Antisti-
„ te; convenit, ut moris est illius civitatis in consi-
„ mi-

(*a*) Scipio Admiratus mortuus est Florentiæ Anno Domini 1600. die 30. Januarii. Niceron. in Memor. Illustr. Virorum Tom. IV. pag. 107.

CLASS. III. Bartholomæus Senenſis.

milibus, populus ad electionem; initoque conſilio ſolemniter concordarunt pene omnes *in virum tunc venerabilem Dominum Nicolaum Bononiæ, Priorem domus noſtræ: quem tandem plurimum renitentem, timentes ne clam fugam arriperet, domum undique populo circumdante, vi licet honeſta, ad Dominorum palatium deduxerunt*, ſub fida, honeſtaque cuſtodia includentes, donec præberet ei deſideratum aſſenſum. Ipſe vero cupiens pio dolo populum ipſum decipere, dilationem, & liberationem peroptans; imitatus quondam ſanctiſſimum Hugonem Lincolnienſem Epiſcopum prælibati Ordinis, antequam de monaſterio educeretur; dixit, nullatenus aſſentire ſe illis, niſi prius conſenſus adeſſet Prioris magnæ Carthuſiæ. Dum igitur pararentur ſolemnes nuntii; præmiſit ipſe electus clanculo fidum nuntium ad ipſum Domnum Carthuſiæ, rogans, & obſecrans lacrymabilibus litteris, ne præberet conſenſum, timens ne forte tanti regiminis opprimeretur gravitate. At cum nuntii feſtinato applicuiſſent gradu ad memoratum Priorem Carthuſiæ, & Bononienſium expoſuiſſent vota fideliter, ipſe vir Deo plenus, dulciter, ac benigne ſuſcipiens, ſimilem apologiam dediſſe fertur; *Expectabo*, inquiens, *ut Dominus dederit, quæ ſit voluntas ejus, & tunc non modo meum, ſed Dei dabo reſponſum*. Et cum plus ſolito coram Altiſſimo deprecationem flammigeram præmiſiſſet, tale Domino propoſuit paradigma: *Domine ſi tua eſt voluntas, quæ eſt invariabilis, ut Frater noſter Præſulatum aſſumat Bononiæ, da ſignum in bonum ſervo tuo petenti: ut craſtina die totus videlicet conventus noſter Carthuſiæ, nemine diſcordante, interrogatus conſentiat: ſin autem, pars altera contradicat omnino*. Mira res prorſus, inſolitaque noſtris temporibus! Mane ergo luceſcente, Miſſaque conventualiter decantata Paracliti Spiritus, congregatis fratribus Domus Carthuſiæ, propoſuit Reverendus Pater Prior cunctis audientibus vota præmiſſi populi de facto electionis. Tunc omnes, nemine diſcrepante, univoce Priori dederunt reſponſum dulciſſimum: Ut electus videlicet Antiſtes intrepide regimen oblatum omnino aſſumeret, quia Domini erat voluntas. Quæ cum audiſſet Pater Carthuſiæ: *Vere*, inquit, *Domini eſt voluntas, quoniam talem Domino protuli propoſitionem*: ſicque Ambaſſiatoribus, de voluntate Altiſſimi, & conventus, aſſenſum præbuit, & reſponſa. Illi vero acceptis epiſtolis pii Patris, magno cum gaudio ad propria remearunt. Sicque Pater ipſe admodum reverendus tandem invito ſumpſit officium lacrymabiliter præſulatus: Deique magno fretus auxilio, civitatem ſibi commiſſam a multis mirabiliter peccatorum purgavit ſpurcitiis, & infulis aſſumptis Carthuſienſe propoſitum non declinavit. *Hujus vitam, & ſanctitatem*, ut fama ſonat celeberrime fere per totam Italiam, ſi ſcribere vellem, omnino volumen excederem; & ideo aliis relinquo ſcribenda, qui oculis ſpectant quotidie, quanta Dominus mirabilia per ſervum ſuum operatur, atque magnifica in civitate præmiſſa. Hæc autem pauca poſteris noſtris exempli gratia ſcripſiſſe ſufficiant.

Haſtenus auctor ille incorruptæ fidei. Porro *Nicolaum hunc noſtrum Cardinalem*, Senis fato profunctum, ad Florentinam Carthuſiam delatum eſſe, uti teſtamento caverat (feretrum proſequente, ac poſtrema caritatis officia ſuo mecœnati præſtante Thoma Sarzanenſi, quem quatuor deinde annis totius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopum ætas illa vidit, & venerata eſt, Nicolai V. nomine inſignitum) Antiſtes Feltrenſis, ea tempeſtate S. R. E. Archidiaconus, atque ejuſdem Thomæ collega, eique mira familiaritate devinctus, tradidit uberius. Præterea in marmoreo buſto ante aram maximam ejuſdem Carthuſiæ templi hoc inciſum legitur Epitaphium &c. Marianus Volaterranus, ejuſdem Carthuſiæ alumnus, hos addidit verſus, prout illa ætas tulit &c.

Idem in notis ad eandem vitam.

BEatus Joannes Toſſignanus Epiſcopus Ferrarienſis ejuſdem inſtituti, ac diſciplinæ hiſtoriam confecit ſuaſu *Beati Nicolai Albergati* Carthuſiani, S. R. E. Cardinalis Bononienſis, quam deinde etiam pluribus hinc inde collectis, atque ex epiſtolis, vel maxime ejuſdem Columbini decerptis, auxit locupletavitque Feus Belcarus &c. (*a*)

XXXI.

GABRIEL PENOTTUS

CLASS. III. Gabriel Penottus.

Hiſtoriæ Tripartitæ ſacri Ordinis Clericorum Canonicorum Libro III. Cap. VIII. §. III.

POrro præfati Canonici Frigdionatiam tranſmiſſi, quod monaſterium fere deſtitutum eſſet; canonicis ad paucos redactis, illiſque propter imminentia pericula intra civitatem apud S. Dalmatii Eccleſiam, ut plurimum degentibus, & quia monaſterium ſub Epiſcopi Lucenſis poteſtate, jam ab aliquot annis erat conſtitutum, ſine cujus licentia, nec ad monaſterium accedere valebant, nec illud reformare, non ſtatim ad illud acceſſerunt, ſed ad vicinum Carthuſianorum cœnobium, cui tunc R. P. D. *Nicolaus de Albergatis*, qui poſtea fuit Epiſcopus Bononienſis, & S. R. E. Cardinalis, præſidebat, immediate diverterunt. Qui non ſolum illos benigniſſime ſuſcepit, & per aliquot dies neceſſaria miniſtravit, ſed ad obtinendum ab eodem Epiſcopo Monaſterium cum omnibus ad illud ſpectantibus, & cum libera facultate illud reformandi, efficaciter operam ſuam impendit: & tandem Monaſterio obtento, ipſemet R. P. D. *Nicolaus* eos perſonaliter ad prædictum Monaſterium voluit comitari, & in poſſeſſionem, ut ajunt, immittere, ſuſcipientibus illos cum ſummo gaudio pauperculis Monaſterii Canonicis, & de illorum propoſito collætantibus. Et ita Deo favente, ſanctiſſimaque Dei Genitrice loci tutelari ſuis precibus juvante, poſita fuerunt prima fundamenta iſtius ſanctiſſimæ reformationis Canonicorum Regularium in Italia, ſub Pontificatu Sanctiſſimi Pontificis Bonifacii IX. anno illius XII., & humanæ ſalutis MCDI. Quibus poſitis &c. (*b*)

Pag. 528.

B. Nicolaus Canonicos Regulares Monaſterio poſitis rebus.

XXXII.

PHILIPPUS (*c*) FERRARIUS

PHILIPPUS FERRARIUS.

In Catalogo Generali Sanctorum, qui in Martyrologio Romano non ſunt, VII. Idus Maji.

SEnis in Tuſcia B. Nicolai Monachi Carthuſiani Epiſcopi Bononienſis, & Cardinalis.

XXXIII.

FERDINANDUS UGHELLUS FLORENTINUS

FERDINANDUS UGHELLUS.

In Italia Sacra.

NIcolaus filius Petri, e nobiliſſima *Albergatorum* gente Bononienſis, monachus Carthuſianus, priorque Carthuſiæ Bononienſis, *innocentiſſimæ vitæ, ac rariſſimi exempli:* poſt exceſſum Joannis, a populo, cleroque Bonon. Epiſcopus patriæ acclamatus eſt prid. non. Januarii Anno 1417. cujus electionem Martinus V. Columna ratam habuit, tametſi illam ſibi reſervaſſet: adeo apud ipſum valuit populi, clerique conſenſus, *electique integritas* acclamata idibus Aprilis ejuſdem anni, inauguratuſque fuit 4. non. Julii. Cumque Martinus Columna commoraretur Florentiæ, Bononia civitas novo Pontifici novam gratulatura dignitatem, *Albergatum* ad eumdem legavit, qui ea legatione adeo Pontifici placuit, ut oratorem ſuum in Gallias dixerit, ut inter Anglorum, Gallorumque diſcordantes Reges percutiendi fœderis auctor eſſet. Anno vero 1420. *Nicolaum* de Eccleſia optime meritum, ſub Titulo S. Crucis in Hieruſalem illum vocavit ad purpuram, legavitque eodem anno in Inſubriam, ut Ducis Mediolanenſis, Venetorumque res diſcordiæ vitio laborantes componeret; quod Ferrariæ ad Pontificis mentem, ac utriuſque partis commodum cumulatiſſime præſtitit. Inde vix ille redierat ad curiam, cum ſecunda legatione in majorem Britanniam a Pontifice exornatus eſt, ut illic inter Gallorum, atque Anglorum Reges tranſigendæ pacis conditiones æquas, legeſque præſcriberet. Sub Eugenio IV. in Gallia eadem legatione functus, ut idem fœdus urgeret. Quamobrem apud Regem Carolum eo nomine VII. peractæ feliciter legationis plurimam collegit gratiam, itaut inde digrediens, ab eodem Sanctæ Annæ Matris Dei Genetricis cranio, munificentiſſime donaretur, quod deportatum Bononiam, Bononienſi Carthuſiæ dono dedit. In Germaniam item ad Albertum Cæſarem quarta Legatione functus eſt, Eugenio IV. mittente; inde reverſus Ferrarienſi, mox Florentino Concilio interfuit, *Ceterum ea integritatis fama ſuo tempore fulſit Nicolaus, ut eidem boni omnes Romanum Pontificatum ſponderent, ſi Eugenium IV. ante Al-*

Tom. II. par. II. edition. prima.

B. Nicolai vitæ Breviarium.

(*a*) Bartholomæus Senenſis Carthuſianus Vitam B. Petri Petronii Ordinis Jeſuatorum, a Beato Joanne Columbino Italice ſcriptam, Latine reddidit, notiſque illuſtravit, eamque inſcripſit Carolo Mediceo S. R. E. Cardinali ampliſſimo, IV. Idus Junii Anno Domini 1619.

(*b*) Penottus Hiſtoriam ſuam vulgavit Romæ an. D. 1624.

(*c*) Ferrarius Catalogum ſuum edidit Venetiis an. D. 1625.

CLASS. III. Ferdinandus Ughellus.

Albergati exceſſum poſtremum diem contigiſſet obire. Purpura, aut dignitas Epiſcopalis, haud ei priſtinum vitæ rigorem ademit, in proſperis moderatus, in adverſis minime demiſſus, ſibi ſimillimis amicis, collegiſque itinerum, ac legationum uſus eſt; ut vel ipſe ex illorum proficeret prudentia, vel illi *ex Albergati doctrina, probitateque doctiores, ac probiores evaderent.* Etenim habuit a ſecretis Thomam e Sarzana, ac Æneam Silvium Piccolomineum, qui ambo, iſte ſub Pii II., ille ſub Nicolai V. nomine ſancto univerſalis Eccleſiæ throno deinde nobilitati ſunt. Eccleſiam ſibi creditam, quam qui maxime dilexit, ac fovit. Quamobrem acclamantibus cunctis, qui illum Paſtorem deſideraverant, in optimis Bononienſibus Præſulibus numeratus eſt. In Carthuſianos vero ſuos præclara contulit beneficia, itaut etiam Romæ ad S. Crucem in Hieruſalem pro illorum domicilio inſigne, laxiſſimumque ſtatuerit clauſtrum. Quod deinde translatis Carthuſianis ad Thermas Diocletianas, Ciſtercienſibus monachis Inſubriæ provinciæ attributum eſt. Scripſit Recollecta multæ lectionis. De inexcuſabili peccatoris nequitia, orationes ad Venetos, & Philippum Vicecomitem Mediolani Ducem pro pace, ſermones multos, epiſtolaſque eruditiſſimas. S. Romanæ Eccleſiæ Pœnitentiarius, & Liberianæ Baſilicæ Archipresbyter fuit. Græcorum Imperatorem a Florentina Synodo revertentem regio apparatu ſuſcepit. Imaginem Dei genitricis D. Lucæ penicillo expreſſam, & Conſtantinopoli ad montem Guardiæ, Bononiæ proximum, delatam, in ſupplicatione deferri curavit, cum nimiis imbribus damna maxima Bononienſi agro inferrentur. *Corpus ſuum in Chriſti obſequium, dum apud nos viveret, affixis ciliciis, flagris, incommoda in ſtramentis cubatione, vigiliis, taedia, precum aſſiduitate, peregrinationum, & ſtudiorum laboribus; cibi parciſſimus fuit.* Poſt ſuſceptum Carthuſianorum inſtitutum, a quo ne in luce quidem purpuræ, quantum licuit, diſceſſit, *carnibus nunquam, ac in extremo quidem vitæ diſcrimine, veſci voluit: mundo viciſſim crucifixus, & cruci cum Chriſto confixus, in ſcutaria parma, gentilitio praetermiſſo ſtemmate, Chriſti crucem effigi voluit.* Tandem cum aliquando *Albergatus* Eugenium IV. Pontificem honoris ergo comitaretur, calculo renum Senis oppreſſus interiit anno 1443. 7. Id. Maji. Ejus corpus delatum Florentiam, ante principem Aram Carthuſiani cœnobii tumulatum eſt, cum hoc rudi ineptoque Epitaphio.

Heu hic jacet Nicolaus Albergatus
Bononienſis.
Quomodo Bononienſis hic in loco?
Heu erat Monachus Carthuſianus:
Quomodo Carthuſianus hic in tumulo?
Etiam Prior S. Hieronymi extra Bononiam:
Parce oculis, parce oculis.
Heu etiam Presbyter Cardinalis S. Crucis in Hieruſalem
Quid audio? parce, parce lacrymis.
Erat vir pius, & Sanctus, & ſtudiorum amator.
Ne parce lacrymis.
Heu Senis, heu, heu mortuus eſt.
Heu cognovi, heu! Legatum ad Concilium
Baſileenſe, Ferrariæ, & Florentiæ
Heu hic jacet vii. Idus Maj. MCDXLIII.
In pace ſit locus ejus. (*a*)

XXXIV.

ODORICUS RAYNALDUS

In Annalibus Eccleſiaſticis.

ODORICUS RAYNALDUS.

an. 1417. §. 22. 1431. §. 23.

HOc anno *B. Nicolaus Albergatus* ex Carthuſienſi eremo ad Bononienſem Epiſcopatum evectus eſt, *in quo omnium virtutum genere effulſit &c.*

Non ſine cauſa Martinus *interpretium ſuum, ut pietate inſignem* Henrico Anglorum Regi, tum etiam Carolo Delphino, ac Philippo Duci Burgundiæ commendavit: is enim erat *Nicolaus Albergatus* Carthuſiana diſciplina excultiſſimus, qui *ob Sanctitatis clariſſima exempla divinis confirmata miraculis Beatorum numerum auxit &c.*

1426. §. 26. *Nicolaus Albergatus* Epiſcopus Bononienſis, Tit. S. Crucis in Hieruſalem, *qui ob inſignes virtutes Beati titulum promeruit &c.*

1429. §. 3. B. Nicolaus legatus mittitur ad Conventum Atrebatenſem.

Interea poſtquam a *Beato Nicolao Albergato Cardinale S. Crucis A. S. L.*, ſuſceptis maximis laboribus, pax Gallos inter, & Anglos, eorumque fœderatum Burgundum agitata ſuperioribus annis ſine ullo fructu fuiſſet; novi conventus Niverni habiti ſunt, in quibus dum pacis conſilia ægre perduci queunt, & Galli, Angliique ruunt in arma, mutata eſt rerum facies, Anglis in Normannia cæſis, & capto Arundeliæ comite, tum oppido, cui S. Dionyſii nomen eſt, recepto a Carolo Rege. Ita defloreſcente Anglica felicitate conſtitutum eſt, ut Atrebati ad faciendum de pace colloquium ſolemnes cœtus menſe Julio celebrarentur, quibus Eugenii nomine *Beatus Nicolaus*, de quo paulo ante memoravi, & Ludovicus Tit. Sanctæ Cæciliæ presbyter Cardinalis Arelatenſis præfecti; a Concilio vero Baſileenſi Hugo Epiſcopus Cardinalis Prænestinus, Cypri Regis frater Tit. Sancti Petri ad Vincula, nec non Nicolaus Wexonienſis Epiſcopus, Nicolaus Præpoſitus Cracovienſis, & Hugo Archidiaconus Metenſis, fœderis interpretes decreti. Quo accepto, Eugenius *Nicolaum Albergatum* Cardinalem Legatum creavit &c.

CLASS. III. Odoricus Raynaldus.

§. 1. Pontificii itaque, & Baſileenſis Concilii legati Philippum Ducem Burgundiæ adiere, adhortatique ſunt, ut pacem cum Rege Carolo pangeret, cum ipſe, ac majores e Regia Francica genus ducerent: deinde pactiones, quæ in rem, dignitatemque Philippi vertebantur, Francorum Regis nomine obtulerunt, quas Burgundus Pontifici, & Concilio morem gerens, prius ſacramento, quo Henrico Regi Angliæ ſpoponderat, nunquam ſe pacem cum Franco, ni accederet Anglus fœderi, initurum, ſolutus admiſit. Permotum ipſum ad conficiendam pacem *a Nicolao Cardinale Albergato inſigni miraculo ferunt, cum ille, ut ſenſurarum, quibus diſturbata pace percellendus eſſet, vim demonſtraret, panem dira imprecatione in atrum colorem vertiſſet, luſtratumque ſacra prece priſtino candori reſtituiſſet &c.*

Philippum Ducem Burgundiæ inſigni edito miraculo ad pacem flectit.

an. 1438. §. 21. Germaniæ B. Nicolai legatio.

Incubiturus ad componendas imperii res Albertus, ſolemnes principum Germaniæ cœtus Nurembergæ celebravit, ad quos Septembri menſe Pontifex inſignem admodum legationem decrevit; miſſis nimirum *Nicolao Cardinale S. Crucis Sanctitate, ac rebus geſtis clariſſimo*, Joanne Archiepiſcopo Tarentino, qui olim Baſileenſi ſynodo præfuerat, Petro Epiſcopo Dignenſi, qui Græcos Concilii nomine perduxerat in Occidentem, ac tribus aliis viris doctrina ſpectatiſſimis, ut Cæſar, Principeſque ſeditioſos Baſileenſis conventiculi auſus comprimendos curarent; cum Græci percuperent, ut Baſileenſes Ferrariam venirent, paribuſque animis communi concordiæ redintegrandæ navarent operam. Conjungere etiam ſtudia ſua cum iis legatis Joannem Epiſcopum Sigienſem juſſit Eugenius, ac ſingulos Archiepiſcopos, Duces, Lantgravios, Marchiones, & Comites, quorum catalogus in regeſto texitur, adhortatus eſt, ut divinæ gloriæ, & Eccleſiæ paci firmandæ ſtuderent.

1447. §. 24. Obitus B. Nicolai.

Ceterum ex aſcripta ſuperioribus, ac aliis Eugenii litteris die conſtat, illum magnam partem anni Senis traduxiſſe, Romamque reverſum XXVIII. Septembris maxima pompa exceptum. Antea vero *B. Nicolaus Albergatus* Tit. S. Crucis in Hieruſalem Presbyter Cardinalis, qui Eugenium ipſum Senas fuerat comitatus, inde in Cælos migravit, ut ampliſſima ingentium laborum, quos Romanorum Pontificum juſſu pro Eccleſia pertulerat, præmia acciperet &c.

1447. §. 25. Prædictum quoque ipſi (ſcilicet Nicolao V.) fuiſſe cæleſti viſo Pontificatum a *B. Nicolao Albergato*, cujus obitum plangebat, refert Philelphus, ſibique & aliis amicis, antequam cardinalitiam purpuram adipiſceretur, relatum.

Prædicit Pontificatum Nicolao V.

XXXV.

FR. LUDOVICUS TAURELLUS

In Sæculis Auguſtinianis.

LUDOVICUS TAURELLUS.

IL terzo Perſonaggio poi, quale diceſſimo nel principio di queſt' anno eſſere paſſato all' altra vita in queſto tempo, fu il *ſanto Cardinale e Veſcovo di Bologna il B. Niccolò* della nobiliſſima Famiglia *Albergati*, il quale eſſendo Priore della famoſa Certoſa di Bologna, fu nell' anno 1417. per Divina ſpirazione eletto dal Clero Veſcovo di Bologna, e nel 1426. fu da Martino V. creato Prete Cardinale del titolo di S. Croce in Gerusalemme, e nel 1437. fu da Papa Eugenio IV. dato per Protettore alla noſtra Religione, quale poi proteſſe, e difeſe per lo ſpazio di anni ſei con gran carità, & amore; & eſſendo morto in Siena in queſt' anno del 1443. alli 9. di Maggio, fu il *ſuo ſanto Cadavere* trasferito indi a poco nella Chieſa della Certoſa di Firenze. Non trattiamo quivi *ex profeſſo della ſantità di queſto Beato Cardinale*, perchè ci rimettiamo a ciò che è ſtato ſcritto, così da ſuoi Religioſi Certoſini, come alla vita, che ultimamente ha per ſua divotione data alle ſtampe il Dottor Carlo Antonio Mangini noſtro Bologneſe.

Tom. VI. pag. 718.

B. Nicolaus Protector eligitur facti Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini.

(*a*) Ughellus Opus ſuum edidit Romæ anno Domini 1647.

CLASS. III. Antonius Masinus.

XXXVI.

ANTONIUS MASINUS

Bononiæ Perlustratæ Part. I.

Pag. 109. ed. 1. tertiæ.

BEato *Niccolò Albergato* Certosino Cardinale, e Vescovo di Bologna, festa all' altare in S. Anna in strada S. Isaia, e per tutta la religione Cartusiana, e alli Padri della Certosa fuori di porta Pia. *Aborrì sempre il riposo sopra morbidi letti. Dispensò l' entrate della sua Chiesa a poveri, ed alle vergini da marito. Fece nuove provvisioni contro gl' Ebrei, e col segno giallo gli distinse da Cristiani. Morì del 1443. in Siena d' anni 68. per dolore di pietra, & Eugenio IV. l' ebbe in tanta venerazione, che si prese per sacra Reliquia la medesima pietra, e fece solennemente dell' 1444. trasferir il suo corpo nella Certosa di Firenze nella Cappella maggiore. Dopo si veddero molti segni della sua santità, e dall' Arcivescovo S. Antonino per uomo santissimo fu chiamato.*

CLASS. III. Antonius Masinus.

Alla Chiesa della Compagnia delli Trentatrè a porta Saragozza, fanno la festa del loro Protettore *B. Niccolò Albergati.*

CLASS. IV. Joannes Germani.

GALLORUM TESTIMONIA DE BEATO NICOLAO CARDINALI S. CRUCIS.

CLASS. IV. Joannes Germani.

I.

JOANNES GERMANI.

EPISCOPUS CABILLONENSIS (a) ET PRIMUS AUREI VELLERIS CANCELLARIUS.

In vita Philippi III. Ducis Burgundiæ Cap. XXIV.

Ex reliquis MS. Jo. Petri de Ludewig. Tom. XI. p. 43.

B. Nicolai labores in procuranda Galliarum pace.

CUM sua interna inspiratione felicis memoriæ Martinus, & Eugenius Romani Pontifices commoniti, non obliti, quantos auxilia, opem, & favores a divis Principibus Regni suscepissent; Ne suo neglectu dudum gloriosum Regnum ad externam gentem, quam non noverant patres eorum, adveniret possidendum; Manus mittentes ad fortia, huic sancto operi se devoverunt intenturos. Inde latere demissi nuncii plenissima legatione funguntur. Jussi ab Urbe decedunt, ut injuncta compleant. Viam arripiunt. Quidam Alpibus, aliis periculis, mari, sese immittunt, labores, inedias, & humana pericula etiam confracti senio non verentur. Nihil adversum sub cælo existimantes, si suæ Legationis fructum consequi valerent. Hi ad Francorum Regem, aliquando ad Anglos, præsepe ad Burgundum Regem suos dirigunt gressus. Nam de Anno Domini MCDXXII., quo in Francia Henricus Anglorum Rex, post conquisitam Normaniam de suis hostibus triumphabat, *in optimis patribus venerandus Episcopus Bononiensis, Cardinalis S. Crucis* posterius appellandus, Parisiis applicat, quæ a Papa in mandatis susceperat, Regi Anglorum intrepidus patefecit, quo ad suum Angliæ Regnum se deducat. Dans pacem populo Francorum, Summi Pontificis edicto, consulit, & admonet, expectans si quid favoris apud eum Regem inveniret, longam Parisiis moram trahit, se se mutuis sermonibus exasperant, at re infecta anxius abscedit. Qui tamen Pontificis piam exhortationem contempserat, ad paucos dies vitam deponit, assumptusque in *Cardinalem S. Crucis* a Papa Eugenio, *Legatus* ad Francos constituitur. Legatione functurus MCDXXXII. rediit in Franciam: Regem Karolum Bituris visitat, quæ fuerunt fundamenta pacis futuræ, solerter perquirit; Ad Burgundum Ducem inventum Bruxellis festinat. Cum amplissimo Legatorum cultu suscipitur. Privata cum Principe agit colloquia, & si quem apud eum de pace apparatum invenit, memoriæ infigiliat. Rursus anno sequenti conventus in Antisiodoro designatur. Decurrunt per suas partes dissidentes, & longi de treguis, & pace ingeruntur sermones. Sed nec fructus expectatus reportatur. Conventiones Novedunoni indicuntur, *& per trium annorum spatium, Legatus in Francia moram trahit non mora, non tedio, aut fatiga fractus.* Jam unam, nunc aliam de hac sollicitat. Ad Eugenium Papam secreta rei patefacturus proficiscitur. Magnus conventus in Civitate Attrebatensi Pontificis edicto, per suas litteras partibus indicitur.

De Conventione Attrebatensi Cap. XXV.

INde Anno MCDXXXV. *idem Legatus*, ut inchoata perficiat, cum plenissimo mandato in Franciam remittitur. Per Germanias Basileam, ubi tunc generale Concilium considebat pro rebus Ecclesiæ componendis, appulit. Ab hinc Atrebatum pertingit. Auctore pacis commoniti patres Concilii virorum illustrium commendatam conficiunt. In ea de singulis nationibus Orbis, quos partibus placere putabant, annotant. Pote Cardinalem Cypri illustrem, Vexoniensem, Dacum, Albiganeum Italum Episcopos; magistrum Joannem de Cracovia Polonum, magistrum Bartholomæum Metensem Archidiaconum, quos cum plenissimo mandato ad diem conventionis Atrebati indictam demittant. Applicati ad locum desideratum cum Legato Apostolico, consultationes agunt, modum, & formam rebus gerendis adhibent &c.

II.

ANONYMUS (b) PARISIENSIS

ANONYMUS PARISIENSIS.

In Diario suorum temporum.

An. 1431. Pag. 326.

LE vingtiesme Fevrier oudit an arriva *le Cardinal de saincte Croix* Legat du Pape pour faire paix entre les deux Roys, *le quel en fit tres-grandement son devoir*, de maniere que tous deux luy promirent *se* soubmettre du tout à ce qui ordonné en seroit au grand Concile, qui devoit estre celle année à Basle. Au partir de Paris il alla par devers le autres Seigneurs Chrestiens.

1431. Pag. 329.

Environ Octobre oudit an fut fait à Auxerre un Concile pour traiter de la paix des deux Roys, ou plusieurs Seigneurs de toutes lex deux parties furent, & aussi de part le Duc de Bourgogne. Ils revindrent *environ la* my-Novembre, sans avoir rien fait que despendre largement: mais on fit entendre au peuple que tres-bien besongné avoient: & quand le peuple sceut la verité, si commenca à murmurer moult fort contre les deputez.

Sur la fin de Mars fut fait un Concile à Corbeil, où estoient *le Cardinal de Saincte Croix*, l' Evesque de Paris, & plusieurs autres Evesque, Seigneurs, & grands Clercs d' une part, & d' autre.

1431.

En Juin ensuivant fut fait derechef un Conseil au mesme lieu, mais l' Evesque de Terovanne Chancelier du Roy d' Angleterre en France ne voulut passer le traité qui devant avoit esté accordé par *le dit Cardinal*, & par l' Archevesque de Rheims Chancelier du Roy Char-

---

(a) Joannes Germani Episcopus Cabillonensis Philippi III. Ducis Burgundiæ familiaris fuit. Vitam hanc scripsit circa ann. 1463. eamque dicavit Carolo Philippi filio Duci Burgundiæ cognomento audaci. Vide præfationem Jo. Petri de Ludewigg, qui eam in lucem protulit.

(b) Hunc Anonymum publica luce donavit Dionysius Gothofredus in appendice ad vitam Caroli VI. Regis Francorum a Joanne Juvenali Ursino conscriptam. Floruit Anonymus his temporibus, atque Diarium suum produxit usque ad ann. D. 1449.

CLASS. IV. Anonymus Parisiensis.

Charles VII., & autres Seigneurs, dont chacun se departit, comme par maltalent, & s'en alla *le dit Cardinal* au Concile de Basle.

III.

JOANNES CARRIER.

JOANNES (a) CARRIER

In Vita Caroli VII. Francorum Regis.

An. 1435. Pag. 72.

EN ce mesme temps, durant le siege de S. Denys, dont dessus fait mention, journée fut prise en la ville d'Arras pour y traiter de Paix entre le Roy d'une part, Henry Roy d'Angleterre, & Philippe Duc de Bourgogne d'autre; auquel jour assigné la dite Paix fut traitée fort honorablement, & avec grande ceremonie par les Deputez, tant gens d'Eglise que Seigneurs seculiers. Car le Pape desirant servir à procurer bonne paix, union & concorde entre lesdites parties, *y envoya pour Ambassadeurs de sa part un bon preud'homme Chartreux, qui estoit Cardinal dit de Saincte-Croix*, avec le quel estoient le Cardinal de Cypre &c.: *Eos recenset qui Cardinalem in hac legatione comitabantur.*

Pag. 75.

Pour traiter de la quelle Paix auparavant cette solemnelle *assemblée avoit grandement peiné & travaillé le susdit Cardinal de Saincte-Croix Chartreux*, qui estoit Legat du Pape en cette partie, & avoit esté par diverses journées devers les Roys de France & d'Angleterre, & pareillement devers le Duc de Bourgogne; *esquels voyages il avoit grandement despendu du sien, mais de ce ne luy chailloit, pourveu qu'il peust estre moyen & instrument de trouver bonne Paix, & icelle establir avec charité entre icelles parties &c.*

IV.

ENGUERRANNUS DE MONSTRELET.

ENGUERANNUS (b) DE MONSTRELET

Chronicorum Tom. II.

An. 1431. Pag. 83. edit. an. 1603.

EN ce temps fut envoyé par nostre sainct Pere le Pape es parties de France le *Cardinal de Saincte Croix* pour appaiser le discord, qui estoit entre le Roy de France d'une part, & le Roy Henry d'Angleterre, & le duc de Bourgogne ensemble d'autre part. *Pour le quel traicté le dit Cardinal feit de grans diligences entre les parties:* mais en fin ne pouvoit rien accorder à paix. Par son travail & moyen furent accordées unes treues à durer l'espace de six ans &c. Par le moyen des quelles en aucuns lieux sur les frontieres, le peuple eut grand consolation esperans que ce se deust entretenir: & à l'occasion d'icelle se commencerent aucuns des pais sur lesdictes frontieres à remplir de laboreurs, bestial & autres choses &c.

An. 1431. Pag. 69.

Et furent envoyez de par iceluy Concile (de Basle) *les Cardinaulx de Saincte-Croix*, & de sainct Pierre devers Philippe Maria Duc de Milan pour r'avoir la terre de l'Eglise, qu'il tenoit, mais ce fut à piene perdue.

1432. Pag. 107.

Au mois de Juiliet vindrent en la ville d'Arras deux Cardinaulx envoyez de par nostre sainct Pere le Pape, & par le Concile de Basle, avec eux plusieurs notables Ambassadeurs de diverses nations, pour estre au grande parlement qui se devoit faire, & tenir audit lieu d'Arras pour la paix de France: c'est à scavoir de par nostre sainct Pere le Pape *le Cardinal de Saincte-Croix*, l'Archediacre de Mets, & aucuns autres Docteurs en Theologie &c.

Pag. 110.

S'assemblerent au lieu dessusdit les trois parties en la presence des deux Cardinaulx premiers venus, les quels *& par especial le Cardinal de Saincte-Croix remonstrerent moult autentiquement à icelles trois parties les grans maulx & inconveniens, qui estoient advenuz par toute Chrestienté à l'occasion des guerres, qu'ils avoient si longuement maintenues, eux admonestant moult doulcement & sagement, que pour l'amour de Dieu principalement ils voulsissent entendre au bien de paix entant qu'ils estoient ensemble, & qu'un chacun d'eux feit requestes si courtoises, & si raisonables, qu'ils se peussent accorder les uns auecques les autres &c.*

V.

CLASS. IV. Anonymus.

ANONYMUS (c)

In Breviario Historiæ Caroli VII. Regis Francorum.

An. 1431. Pag. 184.

LE *Cardinal de Saincte-Croix* fut par le Pape envoyé en France pour y trouver moyen de Paix, *& fit tant à sa venue* que Trefues furent faites entre les Françoix & les Bourguignons.

VI.

ALANUS CHARTIER.

ALANUS CHARTIER, VEL JACOBUS (d) BOVERIUS.

In Historia Chronologica Caroli VII. Regis Francorum.

An. 1431. Pag. 166.

EN ce temps vint le *Cardinal de Saincte-Croix* en la Cité d'Auxerre, pour traiter & faire paix entre le Roy & le Duc de Bourgogne, & le Roy d'Angleterre. Là vinrent les Conseillers de France, & de Bourgogne, & autres Ambassadeurs du Roy d'Angleterre: & estoient là pour la France le Chancelier de France, lors Archevesque de Rheims, Messire Chrestophle de Harcourt, & Maistre Jean Rabaticui *. President de Parlement, Maistre Jean Thudert Maistre des Requestes de l'Hostel du Roy, & Doyen de Paris: Et pour le Duc de Bourgogne, avec son Chancelier, le Sire de Chastelus, & Messire Guy de Bar: & pour le Roy d'Angleterre, Messire Gilles de Clamecy Prevost de Paris, le Sire de Rouuille, Messire Jean du Chastiller Evesque de Paris, l'Abbé de Feicamp, & autres; lesquels ne firent rien, mais ils parirent une autre journée, pour estre prés de Corbeil, à sainct-Port, au Caresme ensuivant: & ils y vinrent tous les dessusdits, & pareillement ils n'y firent rien; pour ce qu'ils vouloient fut tort, fut droit, avoir le Royaume de France, & un chacun se vouloit dire Roy de France.

* L. Adam de Cambray.

An. 1431. Pag. 192.

En ce temps fut faite Paix entre le Roy, & le Duc de Bourgogne en la Cité & Ville d'Arras, là où il y eut beaucoup de Noblesse, de Seigneurs, & Prelats de France, de Bourgogne, de Picardie, & d'Angleterre: Et y estoit pour le Roy de France le Duc de Bourbon, le Comte de Vendosme, Christople de Harcourt, l'Archevesque de Rheims Cancelier de France, & Maistre Adam de Cambray Premier President de Parlement. Pour le Roy d'Angleterre y estoit le Comte de Warwic, le Comte de Suffolck, le Cardinal de Wicestre oncle du Roy d'Angleterre, & deux Evesque, avec plusieurs Chevaliers. Pour le Duc de Bourgogne y estoient le Duc de Cuerles, le Duc de Mons, l'Enfant de Cleves, le Comte d'Estamps, le Comte de Ligny, & le Comte de Sainct Pol. Pour le Pape estoit *le Cardinal de Saincte-Croix*, & pour le Concile le Cardinal de Cypre. Et les dessus dits presens fut fait la Paix entre le Roy, & le Duc de Bourgogne; mais les Anglois n'y voulurent en tendre, jaçoit que le Roy de France consentoit lors à leur laisser la Duché de Normandie, pourveu que le Roy d'Angleterre luy en fit hommage, & qu'il luy delivrast Paris, & les autres villes & fortereresses qu'il tenoit entre la Loire, & la Seine, qui n'estoient dela Duché de Normandie: & le Roy de France luy promettoit laisser pareillement tout ce que le dit Roy d'Angleterre tenoit pour l'heure dans la Duché de Guyenne: mais de cete offre si advantageux, ne voulurent les Anglois rien du tout accepter s'en allerent, & partirent mal-contens de la dite Ville d'Arras, & au contraire, les autres Parties en partirent trescontentes & joyeuses.

VII.

ANTONIUS TABERNA.

ANTONIUS (e) TABERNA

Monachus Sancti Wedasti.

In Diario Conventus Atrebatensis.

An. 1431. Pag. 7. B. Nicolai gesta in Conventu Atrebatensi.

LE Mardy douzieme jour de Juillet le *Cardinal de Saincte-Croix de l'Ordre des Chartreux legat de nostre sainct Pere pour assister à la dite convention*, arriva en ceste ville à neuf heures du matin, & parce qu'on sçavoit peu parler de sa venue, il ne fut point receu processionellement, mais neantmoins Monseigneur l'Ab-

---

(a) Historiam Joannis Carrier vulgavit idem Gothofredus, cum Caroli VII. Francorum Regis Historiographum fuisse affirmat. pag. 321.

(b) Enguerannus de Monstrelet floruit circa ann. Domini 1647. Vide Jacobum Le-Long in Bibliotheca Historica Galliæ. pag. 377. num. 7416.

(c) Hunc Anonymum vulgavit Gothofredus in appendice ad vitam Caroli VII. ipsiusque Regis cœvum fuisse affirmat.

(d) Jacobi Boverii, sive Alani Chronicon extat apud eundem Gothofredum, qui eum his temporibus floruisse scribit.

(e) Antonius Taberna Præpositus Monasterii Sancti Wedasti Attrebatensis huic celeberrimo Conventui interfuit, ejusque Diarium conscripsit, cujus meminit Jo: Jacobus Chifletius in vindiciis Hispanicis Exempl. XVIII. fol. 66.; illudque postmodum edidit notisque illustravit Jo: Colart Parisius A. D. 1651. in 8.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. IV. Antonius Taberna.

B. Nicolai gesta in Conventu Atrebatenſi.

Abbé, Monſieur l' Eveſque d' Arras, Monſieur le Gouverneur, les Majeurs, & Eſchevins, & autres allerent au devant de luy a cheval; mais ne ſe ſçeurent ſitoſt advancer, que le dit *Cardinal* ne fut entré dedans la porte Sainct Michel, & pour monſtrer, & exhiber toute reverence au dit *Cardinal*, nous Religieux de ſainct Vaaſt allaſmes au devant de luy juſque a l' hoſtel de Pierre de Canteleu, ou le dit *Cardinal* eſtoit logé dedans ſon hoſtel; en ſa compagnie eſtoit un Eveſque de Portugal, nomme *Epiſcopus Bizatenſis*.

Le dit jour à ſix heures du matin furent aſſemblées en la chambre de Monſeigneur l' Abbé de ſainct Vaaſt, Monſieur l' Eveſque d' Arras, Monſieur le Gouverneur, Maiſtre Philippe Mangart, Maiſtre Jean de Thoiſy Archidiacre de Tournay & Maiſtre Pietre Brandin Maiſtre des Requeſtes de l' Hoſtel de Monſeigneur le Duc de Bourgogne, les queis Maiſtres Jean, & Pierre avoient aporté lettres de credence de par Monſeigneur le Duc à Meſſieur de Sainct Vaaſt, & aux Maires & Eſchevins d' Arras, & au Gouverneur, auſquelles les deſſuſdits Maiſtres Jean, & Pierre expoſerent leur credences, qui fut telle; que mondit Seigneur le Duc de Bourgogne leur mandoit qu' ils allaſſent pardevers Meſſeigneurs les Cardinaux excuſer mondit Seigneur le Duc de ſa longue demeure ſur certains points; Premierement pour aucunes nouveautez qui eſtoient advenues en ſa ville d' Anvers; ſecondement, parce qu' il ne vouloit point aſſiſter avec les deſſuſdit Cardinaux, ny eſtre en lieu ou ils eſtoient, juſques à ce que Monſeigneur le Duc de Bourbon, Monſeigneur le Comte de Vandoſme, & Monſeigneur le Comte de Richemont Conneſtable de France, Ambaſſadeurs du Roy pour la dite convention, ſeroient arrivés en la dite ville d' Arras; de la venue deſquels eſtoit encor peu de mention; de ſorte que Monſeigneur l' Abbé, Monſieur l' Eveſque d' Arras, & autres deſſus nommés allerent pardevers leſdits Cardinaux expoſer ce que deſſus eſt dit, & Maiſtre Jean de Thoiſy porta la parole, & luy, & le dit Maiſtre Pierre dirent, que quand Monſeigneur le Duc de Bourgogne ſçeut que le dit *Cardinal de S. Croix fut arrivé à Louuain, mondit Seigneur le Duc, eſtant en ſa ville de Bruxelles, envoya vers luy Maiſtre Jean l' Advantaige Prevoſt de Lille, & autres en ſa compagnie, le prier qu' il luy pleut prendre ſon chemin par autre part, que par la dite ville de Bruxelles, parceque, non obſtant que mondit Seigneur le Duc, eut moult grand deſir de luy parler, neantmoins ne voulut parler à luy, que juſques après la venue des ſuſdits Meſſeigneurs de Bourbon, de Vandoſme, & de Richemont, & ce, pour oſter toutes notes, & ſuſpicions*.

Pag. 12. Le ſeziéme jour dudit mois de Juillet, mondit Seigneur le *Cardinal de S. Croix* legat de noſtre Sainct Pere le Pape, & en ſa compagnie un Eveſque de Portugal nommé en latin *Epiſcopus Bizatenſis*, un Docteur en Theologie de l' Ordre de Sainct Auguſtin, & un nommé *Maiſtre Thomas Sarzanus; qui depuis fut Pape, & en ſa papalité fut nommé le Pape Nicolas cinquieſme*, vinrent entre neuf, & dix heures en l' Egliſe de ceans pour ouyr Meſſe; pour la venue du quel *Cardinal* on n' avoit point remis le Corps de Monſieur Sainct Vaaſt en ſon lieu à l' heure du matin, comme on avoit accouſtumé de faire; Monſeigneur l' Abbé, & le Couvent allerent audevant dudit *Cardinal* juſques à la grande porte de noſtre Egliſe, & quand on fut au cloiſtre, on commenca à chanter le Reſpons, *honor, virtus*, & en chantant fut mené juſques au grand Autel, ou eſtoit le corps de Monſieur Sainct Vaaſt; après qu' il eut faict ſa devotion, & baiſé la fierte ou repoſe ledit precieux corps, il retourna és ſieges du choeur, leſquels eſtoient parés *pour la reverence du dit Cardinal* de precieux draps d' or, où il ouyt la Meſſe, que chanta, & celebra Monſeigneur l' Abbé de ceans, la dite Meſſe celebrée, il fit publier, qu' il donnoit à tous les aſſiſtans un an, & quarante jours de vray pardon; puis après le dit *Cardinal* alla en la Chapelle Noſtre-Dame pour voir une table peinte qu' avoit faict faire nouvellement Monſeigneur l' Abbé, & il prit grand plaiſir à voir la peinture dela dite table, en la quelle Chapelle, le dit *Cardinal me recognut moy Prevoſt, & de ſa benigne grace me baiſa*; dela dite Chapelle, il alla au refectoir, & du refectoir és ſalles de Monſeigneur l' Abbé, qui eſtoient richement parées de draps d' or, & de haute lice, deſquelles ſalles il deſcendit pour retourner à ſon hoſtel, & ne ſouffrit pas que Monſeigneur l' Abbé, l' Eveſque d' Auxerre, & l' Abbé de Sainct Corneille le convoiaſſent outre l' eſtable aux chevaux de Monſeigneur l' Abbé, & au prende congé il baiſa doucement mondit Seigneur l' Abbé, & moy.

Pag. 14. Le vingtieſme jour dudit mois de Juillet, Monſeigneur l' Abbé de ceans, Monſieur l' Eveſque d' Auxerre & moy Prevoſt en leur compagnie allaſmes pardevers le *Cardinal de S. Croix* en ſon hoſtel luy faire la reverence, & luy preſenter les biens de noſtre Egliſe, & avec ce luy bailla mondit Seigneur Abbé une ſupplication faiſant mention dela Meſſe de Noſtre-Dame, que mondit Seigneur Abbé vouloit traſporter de l' Egliſe Sainct Pierre en la Chapelle Noſtre-Dame: au dit jours, & à la meſme heure les ſuſdits, & moy avec eux, viſiterent le Cardinal de Chypre, le quel les receut tres-benignement, & leur diſt que le *Cardinal de S. Croix*, & luy avoient receu lettres de Monſeigneur le Duc de Bourbon, & autres, eſcrites à Rheims, par leſquelles ils mandoient qu' au bon plaiſir de Dieu ils venoient à la convention.

CLASS. IV. Antonius Taberna.

B. Nicolai geſta in Conventu Atrebatenſi.

Le vingt-cinquieſme du mois de Juillet le *Cardinal de S. Croix* pour la reverence, & honneur du chef de Monſieur Sainct Jacques Apoſtre, vint en noſtre Egliſe de Sainct Vaaſt ouir le divin Office, & fut tout du long à la Meſſe que celebra Monſeigneur l' Abbé de ceans, après la quelle Meſſe le dit *Cardinal* fit publier qu' il donnoit à tous les aſſiſtans cent, & quarante jours de vray pardon, & pour l' occupation qu' eut mondit Seigneur Abbé tant pour ſolemniſer la feſte du Chef de Monſieur Sainct Jacques Apoſtre, comme pour recevoir le dit *Cardinal de S. Croix*, n' alla point au devant deſdits Ambaſſadeurs d' Angleterre; mais m' envoya moy Prevoſt en la compagnie de l' Eveſque d' Auxerre, de l' Abbé de S. Corneille de Compiegne, & du Prevoſt de Sainct Omer. Pag. 19.

Le dit jour Monſeigneur le Comte d' Eſtampes arriva en ceſte ville d' Arras entre ſix, & ſept heures du ſoir, le quel manda Monſeigneur l' Abbé, Monſieur l' Eveſque d' Arras, le Prevoſt de Sainct Omer, le Prevoſt de Sainct Donat, Maiſtre Philippes Mangart, Monſieurs le Gouverneur, & autres du conſeil de Monſeigneur le Duc de Bourgogne, le quel mondit Seigneur Comte d' Eſtampes accompagné des ſuſdits Conſeillers, alla pardevant *le Cardinal de S. Croix*, devant le quel Maiſtre Jean Ternant Conſeiller de mondit Seigneur le Duc propoſa en Latin, eſcuſant mondit Seigneur le Duc de ſa longue demeure, en luy declarant, que pour oſter toutes ſuſpicions, il n' avoit point intention de venir en ſadite ville d' Arras, juſques à ce que les Ambaſſadeurs du Roy ſeroient venus, & arrivés. Pag. 21.

Le vingt-ſeptieme jour dudit mois de Iuillet, les Ambaſſadeurs du Roy d' Angleterre, c' eſt à ſcavoir le Comte de Suffolck, le Seigneur de Hongreſſort, l' Archeveſque d' Iorch, les Eveſques de Sainct David, & Norvich, ſe traſporterent pardevers le Cardinal de Chypre à ſon hoſtel aux trois Leopards, auquel *le Cardinal de Saincte Croix alla de ſon hoſtel tout à pied*, au quel le dit Cardinal de Chypre fit moult grande reverence, & pour aller au devant de luy deſcendit de ſa haute chambre juſques à la porte du dit hoſtel tout en bas, & le mena en ſa chambre où eſtoient les Ambaſſadeurs d' Angleterre, en luy faiſant, & attribuant grand honneur, & reverence &c. Pag. 24.

Le vingt-neufieſme jour dudit mois de Iuillet, Monſeigneur le Duc de Bourgogne arriva en ſa ville d' Arras entre ſix & ſept heures du ſoir, au devant du quel par reverence allerent tous les Prelats, Archeveſque, Eveſques, Abbez, & Docteurs qui eſtoient venus à la dite convention, tant ceux qui eſtoient venus en la compagnie du Cardinal de Chypre, comme du *Cardinal S. Croix*; mais les ſuſdits Cardinaux demeurerent en leurs Hoſtels. Pag. 25.

Pareillement allerent au devant de luy tous les Ambaſſadeurs qui eſtoient venus d' Angleterre le Comte de Suffolck, l' Archeveſque d' Iorch, & autres Eveſques, Prelats, & Docteurs. De ſorte que mondit Seigneur le Duc entra en ſa ville d' Arras moult noblement accompagné, de Princes, Ducs, Comtes, Barons, Chevaliers, & Eſcuyers en moult grand nombre, du Duc de Gueldres, & du Comte de Naſſau; il entra par la porte de Miolans, *& alla tout droit deſcendre à l' hoſtel du Cardinal de Saincte-Croix luy faire la reverence, le quel eſtoit logé à l' hoſtel de Pierre de Canteleu*.

Le cinquieſme jour dudit mois d' Aouſt, parceque *le Cardinal de S. Croix avoit tres griefve maladie en ſon pied, & qui ne pouvoit aller ſi on ne le portoit*; envoya de ſes gens pardevers Monſeigneur l' Abbé de ceans, afin qu' il luy pleuſt de luy donner une chambre: car autrement il ne pourroit eſtre à la dite convention, la quelle choſe luy fut octroyée, & ſe fit apporter en la dite chambre entre midy, & une heure. Pareillement le dit jour le Cardinal de Chypre requiſt a mondit Seigneur Abbé, que quand il viendroit à la dite convention, qu' il peuſt avoir une chambre pour manger une piece de mouton, & dormir, & repoſer ſans y pernocter, au quel Cardinal pour ce faire fut delivrée la chambre du Prieur: *le dit Cardinal de Saint Croix* arrive a l' hoſtel de Monſeigneur noſtre Abbé, entre deux, & trois heures après diſner, furent leſdits deux Cardinaux avec tous les Prelats, tant Archeveſques, Eveſques, Abbez, Docteurs qui eſtoient venus en leur compagnie pour eſtre à la dite convention, en la ſeconde Salle de Monſeigneur l' Abbé, la quelle comme deſſus eſt dit, eſtoit parée, & aornée tout autour de precieux draps, & riches, tant d' or, comme de haute lice, battu à or, & ſur le pavement des beaux tapis de diverſes couleurs en la dite Salle. *Il y eut un peu de queſtion entre le deux Cardinaux pour la preeminence de leurs ſieges, pourceque aucuns diſoient que le Cardinal de S. Croix, qui eſtoit Legat de Noſtre Sainct Pere le Pape devoit aller au deſſus du-* Pag. 40.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. IV. Antonius Taberna.

B. Nicolai gesta in Conventu Atrebatensi.

dit Cardinal de Chypre qui n'estoit que Legat du Sainct Concile de Basle: la quelle question fut appaisée: car le dit Cardinal de Chypre se vint asseoir au dessous dudit Cardinal de S. Croix, le quel un peu auparavant on avoit apporté de la Chambre de Monseigneur l'Abbé en la dite Salle, ou Monseigneur le Duc de Bourgogne vint pour assister à la dite convention, à la quelle ne furent François ny Anglois, mais seulement mondit Seigneur le Duc, accompagné du Duc de Gueldres, du Comte de Nassau, & de plusieurs Chevaliers, & Escuyers en grand nombre. Quand mondit Seigneur le Duc entra en la dite Salle, le Cardinal de Chypre se leva de son siege & alla à l'encontre de luy jusques à la porte cela dite Salle, *mondit Seigneur fit grande reverence audit Cardinal de S. Croix, le quel ne s'estoit point levé de son siege pour la maladie de son pied*; & puis mondit Seigneur s'assit dessous des deux Cardinaux, & le Duc de Gueldres qui vint un peu après, s'assit dessous Monseigneur le Duc de Bourgogne, le *Cardinal de S. Croix* presenta à mondit Seigneur des lettres de nostre Sainct Pere le Pape scellées en plomb, desquelles Monsieurs le Chancelier fit lecture, luy estant à genoux devant mondit Seigneur le Duc.

Pag. 48. Par ce que dessus est dit, peut apparoir, que les trois parties, c'est à sçavoir le Roy, Monseigneur le Duc de Bourgogne, & Henry Roy d'Angleterre furent conclus à entendre à bien de paix: dont plusieurs des assistans eurent grand joye, *mesmement aucuns disoient, que le Cardinal de S. Croix avoit dit, que pour la bonne conclusion on devoit avoir chanté, Gloria in excelsis Deo.*

Pag. 53. Le dit jour (huictiesme d'Aoust) Maistre Robert le Josne bailly d'Amiens, & Maistre Gilles Ernart Docteur en Theologie, vindrent excuser pardevers le *Cardinal de S. Croix*, les Ambassadeurs d'Angleterre, de ce qu'ils ne pouvoient estre n'y assister par devers les susdits Cardinaux, pour l'occupation qu'ils avoient d'aller à l'encontre desdits Comtes de Sainct Paul, & de Lingny.

Pag. 54. Le dit jour entre sept, & huict heures après que Monseigneur le Duc de Bourgogne fut sorty d'avec les susdits Cardinaux, & qu'il estoit en la chambre d'en bas, *Madame la Duchesse de Bourgogne vint visiter le Cardinal de S. Croix, au quel elle parla assez longuement, & puis elle retourna à son hostel.*

Pag. 63. Le vint-troisiesme jour dudit mois, le dit Cardinal d'Angleterre vint à l'hostel de mondit Seigneur le Duc, voir Madame la Duchesse de Bourgogne, la quelle estoit sa niepce; & dudit hostel entre trois, & quatre heures du Vespre vint ceans visiter le *Cardinal de Saincte-Croix*, du quel lieu alla pareillement visiter le Cardinal de Chypre.

Pag. 67. Le vint-neufiesme jour dudit mois, le Cardinal d'Angleterre fut au lieu dela dite convention, où estoit le *Cardinal de S. Croix*, mais le Cardinal de Chypre n'y estoit point encore venu, & quand il eut parlé audit *Cardinal de S. Croix*, il s'en retourna à l'hostel de Monseigneur le Duc Bourgogne, où il fut honorablement receu, & puis retourna à son hostel, & disoit on publiquement le dit jour que le dit Cardinal d'Angleterre avoit pris congé de Monseigneur le Duc, pour retourner en son pays, & que l'accord dela paix estoit failly entre les Ambassadeur de France, & d'Angleterre.

Pag. 71. Le dit jour (deuxiesme Septembre) Monseigneur le Duc, & lesdits Ambassadeurs de France entre neuf, & dix heures du soir, furent au lieu dela dite convention jusques à douze heures de nuict, *mondit Seigneur parla longtemps au Cardinal de S. Croix, & pareillement parlerent lesdits Ambassadeurs de France, au dit Cardinal.*

Pag. 78. Son propos finy, les Cardineaux parlerent aux Evesques, & Abbez illec assistans venus en leur compagnie, & puis Monsieur le *Cardinal de S. Croix* leur dit qu'ils estoient venus sur le temps qu'ils estoient sur le point de rendre leur sentence.

Pag. 91. Le quatorziesme jour dudit mois de Septembre qui fut jour de la S. Croix, le dit *Cardinal du titre de S. Croix* descendit de son hostel où il estoit logé, c'est à sçavoir en la chambre de Monseigneur l'Abbé, & vint ouyr Messe à l'Eglise, à quelle Messe, & devant icelle fut, & assista jusques à ce que la dite Saincte Croix fust adorée, & remise au milieu du Choeur où on a accoustumé chacun an au dit jour de la mettre, & après qu'il eut devotement adorée fut jusques en fin de la dite Messe avec le dit *Cardinal* un Evesque de Portugal, qui estoit venu en sa compagnie avec plusieur autres notables clercs tant en Theologie, comme en Decret, après la quelle Messe ledit *Cardinal* donna la benediction, & avec ce à tous les assistans cent, & quarante jours de vray pardon.

CLASS. IV. Antonius Taberna.

B. Nicolai gesta in Conventu Atrebatensi. *Pag.* 104.

Le Vendredy vingt-troisiesme jour dudit mois Monseigneur le *Cardinal de S. Croix* fut en l'Eglise de ceans, où il ouyt la Messe du Sainct Esprit, la quelle chanta Monseigneur l'Abbé, après la quelle Messe nous allasmes tous par devers luy, le quel en addressant ses paroles *a moy Prevost, dit, que nous estiemes une belle compagnie, en nous regratiant de la bonne chere, & amiable reception qu'il avoit eu en cette Eglise, en nous offrant que si nous avions affaire de luy il seroit prest de fair, & accomplir ce de quoy nous le requerriesmes.*

Pag. 102. Le vingt-septiesme jour dudit mois de Septembre Monseigneur le *Cardinal de S. Croix* qui avoit esté logé en la chambre de Monseigneur l'Abbé, depuis le cinquiesme jour d'Aoust, jusques au dit jour; partit de la dite chambre, & s'en retourna à son premier hostel, c'est à sçavoir à la maison de Pierre de Canteleu, nommé l'Esturgeon: après qu'il fut logé en la dite chambre sept semaines, & quatre jours.

Pag. 108. Le premier jour d'Octobre qui fut jour dela translation de Monsieur Sainct Vaast, Monsigneur le *Cardinal de S. Croix* fut à la grand Messe en l'Eglise de ceans, accompagné de l'Evesque du Royaume de Portugal, & autres Docteurs, qui estoient venus en sa compagnie.

Pag. 109. Le Mecredy cinquiesme jour du dit mois, le dit *Cardinal de S. Croix* se partit de cette ville, entre neuf, & dix heures du matin, *le quel fut convoyé par Messigneurs le Ducs de Bourgogne, & de Bourbon, & plusieurs Prelats, Chevaliers, & Escuyers*, & tint le dit *Cardinal* son chemin pour aller en la ville de Chambray.

VIII.

ANONYMUS COÆVUS (a)

ANONYMUS COÆVUS.

In Historia MS. Galliæ.

Ex Cod. Mr. Reginæ Sueconum n. 812.

EN la dicte année mil quattre cent trente & cinq durant le dessus dit siegue de saint Denys fut jour assigné pour comparoitre en la Ville d'Arras pour traiter de la paix entre le Roy de France Charles VII., & Henry Roy d'Angleterre, & Philippe Duc de Bourgogne, au quel jour assigné fut la dicte paix traictée moult haultement, & honorablement, tant de gens d'Eglise, que de siecle; Et principalement nostre Sainct Pere le Pape desirant la paix & union entre les dictes parties, *envoya pour Ambassadeurs un bon prendhomme Chartreux Cardinal de la Sainct-Croix*, avec luy de Cardinal de Chypre, six Evesques, & plusieurs autres gens de conseil &c.

IX.

OLIVERIUS DEMARCHA (b)

OLIVERIUS DE MARCHA.

In Memoriis suorum temporum Cap. III.

Pag. 81. *edit. Guillelmi Rouvillii Anno Domini* 1562.

OR ainsi termina cest accident, & ceste pestilence, qu'après avoir guerroyé environ vingtdeux ans, le Pape Martin envoya en France ses Legats & ses Ambassadeurs, & principalement le *Cardinal de S. Croix*: qui tellement labourerent, & profiterent en ceste matiere, qu'une journée fut prise & acceptée de toutes les parties, au lieu d'Arras, en Artois: à la quelle journée, par la grace de Dieu, fut trouvée la paix, la traité, & l'appointement: qui me font les choses dessusdictes declairer & escrire. A celle convention & assemblée, faicte à Arras, pour le Pape, & le Sainct Concile de Basle furent les *Cardinaux de S. Croix*, & de Cypre, & autres: &c.

X.

ROBERTUS GAGUINUS (c)

ROBERTUS GAGUINUS.

Annalium Rerum Gallicarum Lib. X. Cap. II.

Pag. 328. *edit. Francofurt. Anno Domini* 1577.

JAm enim interceserant collocutiones componendæ pacis, convenerantque, ut ad diem prædefinitum legati Attrebatum mitterentur, reconciliationis faciendæ potestatem habentes. Quamobrem anno salutis 1435. Atrebati pacis tractatores confedere. Inprimis affuit *Cardinalis Sanctæ Crucis, Romanus Legatus ordine Carthusiensis Nicolaus nomine*: Cardinalis Cyprius, quos

---

(a) Anonymi Chronicon habetur in Cod. 811. Bibliothecæ Sereniſſimæ Suecorum Reginæ, quæ nunc Alex. VIII. Pont. Max. munificentia extat in Vaticano. Anonymus vivebat A. D. 1488., ut patet ex postremis ejusdem Chronici verbis.

(b) Oliverius De Marcha e comitatu Burgundiæ oriundus, Vir primæ nobilitatis, diu vixit in aula Philippi Boni, & Caroli Audacis Burgundiæ Ducum, in quam receptus fuit paulo post Conventum Atrebatensem, ut ipsemet testatur pag. 103. Obiit A. D. 1501. Vide Valerium Andream Bibliothecæ Belgicæ *Part. II. p. 392. edit. ultimæ.*

(c) Robertus Gaguinus primam Annalium suorum editionem adornavit Parisiis an. Domini 1497. Obiit vero an. D. 1501. Vide Jacobum Le Long. *num.* 7502.

CLASS. IV. Robertus Gaguinus.

quos Epiſcopi ſex comitabantur, & Abbas Veſelaus. Caroli oratores fuere Borboniorum Dux, Comes Richemontus Coneſtabilis, Remorum Archipræſul Cancellarius, Vindocinenſis Comes regii hoſpitii primarius Magiſter, Chriſtophorus Haricurtus, Adam de Cambray parlamenti Senatus primarius Præſes, Guillelmus Quadrigarius parlamenteus conſul, Eccleſiæ Pariſienſis Decanus, & alii permulti, ex Francorum nobilitate non obſcuri. Nec defuere Britonum Ducis, Alenconiique, & Barri oratores. Anglorum legationis hi principes convenerunt, Cardinalis Viceſtrenſi, Eboracenſis Archiepiſcopus, Comites Honvitonus, & Suffortus, & nonnulli ex dignitate Eccleſiaſtica viri, cum permultis Angliæ nobilibus. Burgundionum Ducis hi primores fuiſſe traduntur. Leodius, Cameracenſium, & Atrebatenſium Antiſtites, Nicolaus Rauſinus Ducis Cancellarius, Gheldrenſis, Stampenſis, Sancti Pauli, Vandemotenſis, Nivernenſiſque Comites, & alii inferioris nominis proceres, quorum frequens numerus erat, præter Flandrenſium oratores. Confidentibus, pacis gratia, cujuſque partis legatis; *tametſi Sanctæ Crucis Cardinalis plurimum eniteretur*, irritatos præteritis bellis animos, ad concordiam pacemque ducere: nulla ratione Anglorum pertinaciam flectere potuit, ut cum Carolo Francorum Rege pacíſcerentur. Sed concilio abierunt re infecta, promittentes, ſe alia aliqua die conventuros. Abſentibus Anglis *Cardinalis* non propterea cœptum prætermiſit: de Burgundi cum Carolo reconciliatione mox *afferens mentionem*. Quæ res, ſicut grata oratoribus fuit, ita finem habuit optatum.

XI.

NICOLAUS GILLES.

NICOLAUS (a) GILLES

In Annalibus Franciæ.

An. 1431.

ET y vint de par *le Pape*, & *agent un bon preud' homme Chartreux, qui eſtoit* Cardinal du Tiltre de Sainct Croix, & entre autres eſtoit avec le dit *Cardinal* de Sainct Croix un ſolemnel Maiſtre en Theologie Thomas de * *Sufanne*, qui toſt après fut fait Eveſque de Boulogne, après fut Cardinal, & depuis après la mort du dict Pape Eugene fut elu Pape, & nommé Nicolas.

Sarzana.

XII.

JOANNES DES COURTILS.

JOANNES (b) DES COURTILS

In Mari Hiſtoriarum, & Chronicorum Galliæ.

fol. CXXXVI.

EN ce meſme temps 1435. & pendant le ſiege de Sainct Denys; dont deſſus eſt faicte mention, fut pris journée pour traicter la paix en la Ville d' Arras entre Charles Roy de France d' une partie, & Henry Roy d' Angleterre; & Philippe Duc de Bourgogne d' aultre part. Au jour aſſigné fut la dicte paix traictée moult haultement tant de gens d' Egliſe, comme de ſiecle. Et principallement noſtre ſainct pere le Pape deſirant mettre bonne paix, union, & concorde entre les dictes parties y envoya pour ambaſſade *un bon preud' homme Chartreux, qui eſtoit (c) Cardinal de Chypre &c.*

fol. CXXXVII.

Pour traicter de la quelle paix au devant de la dicte aſſemblée, *avoit grandement peiné & travaillé ſon corps le dit Cardinal, qui eſtoit legat du Pape* en ceſte partie, & avoit eſté par diverſes journées par devers les dit Roys de France, & d' Angleterre, & pareillement devers le Duc de Bourgogne, *eſquels voyages il avoit grandement deſpendu du ſien; mais de ce ne luy chaloit fort, qu' il peuſt eſtre moyen de trouver paix, & ycelle mettre avec charité entre ycelles parties.*

XIII.

CLASS. IV. Guillelmus Paradinus.

GULIELMUS (d) PARADINUS

Annalium Burgundiæ.

Lib. III.

Pag. 741.

APprochant le mois de Juillet aſſigné pour l' aſſemblée du Parlement pour la paix vindrent à Arras deux Cardinaux, l' un envoyé per le Pape, l' autre per le Concile de Baſle: & avec eux vindrent pluſieurs notables Ambaſſadeurs de diverſes nations. De la part du Pape eſtoit venu *le Cardinal de S. Croix*, & avec luy l' Archidiacre de Mets, & aucuns Docteurs Theologiens: Et dela part du Concile, le Cardinal de Chypre, & avec luy l' Eveſque d' Ache, & un Docteur nommé maiſtre Nicolas Ambaſſadeur du Roy de Pologne: Et de la part du Duc de Milan l' Eveſque de Albingue &c.

XIV.

JOANNES BUCHET.

JOANNES (e) BUCHET

In Annalibus Aquitaniæ.

An. 1431. Pag. 221. edit. anni 1661.

AU dit appointemente ſe trouverent pour le Roy de France Carles Duc de Bourbon: & pour le Pape *Eugene*, le Cardinal de Saincte Croix, *homme de Saincte vie, Chartreux de profeſſion, comme eſcrit Platine &c.*

XV.

FRANCISCUS DE BELLE-FOREST.

FRANCISCUS DE (f) BELLEFOREST

Annalium Franciæ Lib. V.

Cap. XCVI.

An. 1431. Tom. 2. pag. 109. edit. Pariſ. An. 1570.

SUr-ſceance d' armes etant donnée entre le François, & Bourguignons comme le jour fut aſſigné au mois de Iuillet, & le quinzieſme d' icelluy y vindrent auſſi de la part du Pape Eugene le *Cardinal de S. Croix*, qui eſtoit *Chartreux* de profeſſion &c., & encor avec le *Cardinal de Saincte Croix* vint un grand, & docte perſonnage Docteur en Theologie, nommé Thomas de Sarzanne qui fut depuis Eveſque de Boulogne la Graſſe, puis Cardinal, & enfin Pape, & nommé Nicolas.

Pag. 108.

Le Conſeil ſe tenoit au Monaſter de Sainct *Vaaſt*, *ou le Cardinal de S. Croix fit une belle, & docte harangue exhortant les Princes à la paix, & admoneſtant les deputez de la pourſuivre ſans animoſité, & de ſe propoſer l' honneur de Dieu, & ſon ſervice, la ſalut des ames des grandes, & l' allegeance, & repos du peuple.*

Idem in Hiſtoria Novem Carolorum Franciæ Regum Libro III.

B. Nicolai geſta in Conventu Atrebatenſi.

EUgene Pape qui avoit ſuccedé à Martin, le quel mouréut l' an 1431. marry au poſſible du mal' heur, & calamité de ces deux peuples, s' eſſaya d' y mettre la paix. Et pour ceſt affaire envoya aux deux Roys le *Cardinal du Tiltre S. Croix* pour les inciter à concorde. Et quoy que le *Cardinal* trouvaſt le Roy Charles preſt à toute raiſon, ſi eſt-ce que l' Anglois faiſoit de ſi exceſſives demandes que la paix, & eſperance d' icelle s' eſvanouit. *Toutesfois travailla tant le Meſſager du Pape que les Roys feirent treſves marchandes pour ſix ans.*

Pag. 114.

Pag. 320.

Or durant ce Concile furent envoyez deux Cardinaux par le Pape Eugene, en France, Bourgogne, & Angleterre, pour traicter, & conduire à fin la paix entre ces trois maiſons. Et fut esleu le lieu pour le pourparler, & aſſemblées des deputez des Princes à Arras. Et pource qu' Eugene vouloit gaigner ces trois grands ſeigneurs pour appuy de ſa cauſe au Concile, eſſayoit-il & haſtoit la beſongne del' accord delayant le reſte: pource que ces Princes eſtoient des principaux de la Chreſtienté & comme les appuys d' icelle. Et n' y

Acta & Decr. Canon.

(a) Nicolaus Gilles Ludovici XI. Regis Francorum a ſecretis obiit an. D. 1503. teſte Jacobo Le-Long. in Bibliotheca Galliæ n. 7433.

(b) Chronici hujuſce auctorem fuiſſe *Joannem des Courtils* affirmat cl. Le Long. in Bibliotheca Hiſtorica Galliæ pag. 388. num. 7554. Duæ ipſius editiones habentur: nos poſteriori uſi ſumus, quæ prodiit Pariſiis A. C. 1518., quæque extat in locupletiſſima Corſinorum Principum Bibliotheca. Vixit *Joannes* ſub Franciſco I. invictiſſimo Galliarum Rege, cui opus ſuum inſcripſit.

(c) *Qui eſtoit Cardinal de Chypre.* Egregie fallitur *Joannes*, nam duos Cardinales Legatos, qui Conventui Atrebatenſi interfuerunt in unum confudit, B. nempe Nicolaum Cardinalem S. Crucis, & Hugonem Luſignanum Cardinalem S. Clementis, quorum alter ab Eugenio Papa IV. alter vero a Concilio Baſileenſi Atrebatum miſſus fuerat. Quapropter ea quæ hic refert B. Nicolao tribuenda ſunt, qui Titulo S. Crucis in Hieruſalem inſignitus fuit, & Carthuſienſem Ordinem profeſſus.

(d) Paradinus Annales ſuos vulgavit Lugduni apud Antonium Gryphium A. D. 1566.

(e) Joannes Buchet Annales ſuos primum edidit Pictavii A. D. 1524. in fol. Le-Long. pag. 777. n. 15129.

(f) Franciſcus de Belle-foreſt obiit Pariſiis die prima Januarii an. D. 1583. Vide Jacobum Le-Long. pag. 950.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. IV. Franciſcus de Belle Foreſt.

euſt preſque Prince Chreſtien qui ne ſe meit en devoir de mettre à fin ceſte guerre. Aſſemblez que furent les deputez, pource que le principal dela matiere conſiſtoit entre le France, & Angleterre, furent propoſez par les Anglois articles ſi exorbitans, & peu raiſonnables, que chacun cogneut apertement le peu deſir qu'il avoit dela paix. Les gens commis par le Roy leur offrirent la Normandie, & partie de Guienne, reſervant les hommages ſeulement au Roy comme ſouverain. Mais tous ces offres ne ſervirent de rien. Ainſi fut rompu le pourparler de ce coſté, & s'en allerent les Anglois, ayant pluſtoſt pris jour à autresfois pour en traiſter plus amplement. Reſtoit le Bourguignon qui eſtoit preſent au traiſté, tant pour eſtre plus affectionné à la paix que l'Anglois, que pour eſtre Arras près de ſes terres, & ſeigneuries. Or les *Cardineaux de S. Croix* & de Chipre veoyans qu'ils n'avoyent profité à l'endroit de l'Anglois, propoſerent au conſeil premierement le faict dela foy ſur la reduction de Boeſmes; la reformation de l'Egliſe, & l'union des Princes: à la quelle ayans failly d'une part, prierent fort inſtamment les François & Bourguignons donner ouverture, & faire concluſion en ce qui touchoit leurs charges ſelon la volonté de leus Seigneurs & Maiſtres. Après pluſieurs propos debatus, Nicolas Raoulin Cancelier de Bourgogne requis de propoſer parla en ceſte maniere: aſſiſtant la Ducheſſe femme du deſſunct Iean, & Philippe lors Duc de Bourgogne.

Pag. 312. C'eſt l'occaſion pour quoy auſſi noſtre Roy a baſty les colonnes de ſon Royaume ſur le fondement & plan de pieté & juſtice, à fin que ſa fatale vertu ſe rende admirable en la ſuite de deux telles perfections, & eſtabliſſe ſon Royaume d'un ciment ſi bon & ferme que jamais le baſtiment en ſoit, & demeure ſans eſtre empiré. Car bien qu'il y ayt quelque changement ſi eſt-ce que la vertu retiendra ſon heur, comme elle feit du temps de ce bon Charles ſeptieſme, le quel arreſta, & confirma la paix jurée à Arras. *Ceſt accord ſembla apporter la ruine & diminution des affaires, & bon heur de Anglois en France*, veu que ſur le point d'iceluy, comme le vray pronoſtique des mal'heurs advenues, deceda à Rouen le Duc de Beſforth regent pour l'Anglois.

XVI.

JO. FRANCISC. LE PETIT.

JOANNES FRANCISCUS (a) LE PETIT.

Magni Chronici Hollandiæ, Zelandiæ &c. Libro IV.

B. Nicolai geſta in Conventu Atrebatenſi.

ET comme entre tant de Princes Chreſtiens il n'y en avoit pas un qui ſceut trouver les moyens d'appayſer ces princes & Roys, combien que tous deploraſſent aſſez les miſeres de la France. En fin Dieu ayant pitié de ſon peuple, y voulant donner quelque relache

Tom. 1. pag. 191.

ſuſcita un moyenneur de paix: aſſavoir Dom Louys de Bar yſſu du coſté maternel de la maiſon Royale de France &c. qui *s'eſtant depuis ſequeſtre du monde, & rendu Chartreus*, que le Pape Martin avoit fait Cardinal de Cypre. Ce noble & religieux perſonage entendant la perdition, & ruine du Royaume de France (dont il eſtoit natif) prie Dieu vouloir avoir pitié de ſon paure Peuple tant affligé . . . . Tant qu'en fin au Concile de Baſle par le Pape Eugene à l'inſtance dudit Dom Louys de Bar . . . . . fut mis ſur le bureau, pour eſtre decidé en une journée, & convocation, qui ſe devoit faire de part & d'autre en la Ville d'Arras. Ou ſe trouverent de la part du Concile & du Pape *le Cardinal de Sainte-Croix Legat du ſiege Apoſtolique &c.*

Tous ces Princes, & Seigneur s'aſſemblerent en la dite Ville d'Arras le jour de S. Michel 29. de Septembre 1435. Et arreſterent que tous le differents qui ſeroyent là mis en avant demeureroyent à la determination *du Legat* au nom du Concile, & du Pape, & des autres Ambaſſadeur là congregez, & deputez par leurs Princes. Et qu'à ces fins les deleguez de la part du Roy de France, & du Daulphin ſon fils, comme deffendeurs coulpables, & convaincus preſenteroyent par eſcrit leurs offres touchant la reputation pretendüe del'homicide commis en la perſonne du Duc Jean de Bourgogne Pere de Philippes. Et d'autre part que le Duc Philippes demandeur en la meſme matiere exhiberoit auſſi par eſcrit ſes fins, & concluſions tendantes à la dite reparation, leſquels ainſi de part, & d'autre couchez ſur le bureau *ſeroyent remis ſur l'arbitrage du dit Legat*, & Ambaſſadeurs, les deputez du Roy, & du Daulphin de France, firent offre au Roy d'Angleterre de luy quitter la Duché de Normandie à la tenir en Fief de la couronne de France, d'où elle eſtoit yſſue, & de l'ancienne appennage d'icelle; & moyennant ce le Roy d'Angleterre reſtitueroit au Roy de France toutes les villes Forte reſſes, & chaſteaux qu'il avoit conquis ſur luy en guerres dernieres: de ce ſe ſubmettans audit *Legat*, & Ambaſſadeurs. Les Anglois ne voulurent en maniere quelconque accepter ces offres, inſiſtans à ce que leur Roy demeureroit Roy de France, tant en vertu de l'accord, & traité de mariage dont nous avons parlé cy devant, que de ce qu'ils avoient conquis par le droit des armes, ayans preſque gagné toute la France. Les deputez François s'y oppoſerent de tout poinct, & parainſi les Anglois s'appreſtinent pour ſe retirer & *le Legat* entendant l'intention de leur retraite, les fit arreſter, & leur aſſigner jour; mais ils n'en tindrent compte, & ne voulurent point comparoir, parquoy ils furent excommuniez, aggraviez ſelon les droits Canoniques, dont ils appellerent au Concile; diſans qu'ils vouloyent avoir pareillement une declaration par eſcrit des offres, & propoſitions du Roy de France, pour les communiquer à leur Roy en ſa preſence: ce qu'ils diſoyent pour avoir excuſe de retirer, s'aſſeurans bien qu'en leur abſence, & ſans eux le Duc de Bourgogne traiteroit nulle paix ayans leur Roy, & le dit Duc, comme nous avons dit cy devant, promis l'un à l'autre de ne jamais accorder ny faire paix avec le François, que ce ne fut du conſentement mutuel d'eux deux.

CLASS. IV. Jo. Franciſcus Le-Petit.

B. Nicolai geſta in Conventu Atrebatenſi.

Le Duc les voyans partys de l'aſſemblée ſe voulut pareillement retirer. *Le Legat, & Ambaſſadeurs entendans les appreſtes de ſon departement, le prierent d'attendre encore quelque peu: la retraite eſtant differée pour ce jour, le lendemain ils retournerent pardevers luy, le priants, & obteſtans ſur toutes choſes ſainctes, & ſacrées de vouloir imiter en cela l'exemple de noſtre Seigneur Jeſus Chriſt (le quel pendant à l'arbre de la Croix prioit pour ceux là meſmes, qui le crucifierent) & partant qu'il voulut pardonner la mort de ſon Pere, luy alleguans beaucoup de raiſons, par les quelles il luy demonſtroyent, qu'avec honneur, & ſaine conſcience il le pouvoit faire, ce qu'il ne devoit pas differer, & à quoy l'alliance faite avec les Anglois ne le pouvoit ny devoit empeſcher: conſideré les belles, & grandes offres, que le Roy de France luy avoit faites. Davantage le Legat au nom du ſainct Concile, & du Pape luy promettoit de l'abſouldre, & diſpenſer du ferment, & de l'alliance, qu'il avoit fait avec les Anglois.* Non obſtant toutes ces remonſtrances, & obteſtations le Duc demeurant ferme en ſes propos, Madame Eliſabeth ſa femme les larmes aux yeux ſe jetta à ſes pieds le priant pour l'amour de Dieu vouloir entendre aux bonnes, & ſalutaires exhortations, qui luy eſtoient faites, & de vouloir oublier la vangeance, qu'il s'eſtoit tant imprimé en l'eſprit de la mort de ſon Pere. Le Duc ayant le coeur plein d'amertume releva ſa femme par la main, touſjours ſe complaignant d'un tant execrable meurtre, & touſjours perſeverant en ſon opinion, ne voulut, qu'on

luy

(a) Joannes Franciſcus Le-Petit vir ſcientia rei militaris non ignobilis priorem Chronici ſui Tomum abſolvit A. D. 1598., ut patet ex epiſtola nuncupatoria eidem præmiſſa; ex qua etiam conſtat ipſum opus hujuſmodi conflaſſe ex antiquioribus Chronicis Germanica, ac Belgica lingua conſcriptis. At Petitus, ſeu antiquiores illi Chronographi Germani, & Belgæ, quos ipſe conſuluit, meras nugas agunt, dum *Ludovicum* Barri Ducem S. R. E. *Cardinalem dicunt Tit. S. Crucis in Hieruſalem*, ipſumque abdicato Sæculo *Carthuſianorum* Regulam profeſſum ſomniant, neque his contenti eum cum Hugone Luſignano confundentes, *Cardinalem Cypri* nuncupant, ac Conventui Atrebatenſi interfuiſſe affirmant. Meræ quidem nugæ, ac ſomnia. Etenim *Ludovicus* nunquam *Carthuſienſe* inſtitutum profeſſus eſt, neque *Tit. S. Crucis in Hieruſalem* inſignitus: ſed primo cum in Sacrum Collegium cooptatus fuit a Benedicto XIII. Pſeudo-Pontifice *Diaconiam S. Agathæ* conſequutus eſt, inde presbyter factus *Tit. obtinuit SS. XII. Apoſtolorum*, e quo tandem ad *Portuenſem Epiſcopatum* evectus fuit, ut diximus in notis ad Epiſtolam VII. Martini Papæ V. Quod vero Conventui Atrebatenſi interfuerit, id omnino falſum eſt; nam qui fieri potuit ut Ludovicus huic Conventui interfuerit, qui quinquennio antequam Conventus indiceretur ſupremum diem obierat? Siquidem Ludovicus mortuus eſt die 23. Menſis Junii an. 1430. ut patet ex Epitaphio quod vulgavit Ciacconius *Tom. II. col. 740.*, & ex antiquitatibus Galliæ Belgicæ Richardi Vaſſeburgii Archidiaconi Virdunenſis, quas laudat Cl. Calmetus *Tom. II. Hiſt. Lotharingiæ pag. 760.* Verum David Blondellus in Notis mſſ. quas appoſuit ad Hiſtoriam Genealogicam Ducum Barri a Cl. Du-Cheſnio conſcriptam *pag. 19.* hujuſmodi Epitaphium laudans, quod Virduni extat in Eccleſiæ Cathedrali, legit: *& Julii*, non Junii, ut Nomenclator Cardinalium & Ciacconius, *tempora meſſis erant;* quam lectionem etiam confirmant Sammarthani Fratres *Galliæ Chriſtianæ Tom. III. pag. 1171. edit. primæ* in Epiſcopis Virdunenſibus. Blondelli Notæ mſſ. autographæ in ſingulas fere Hiſtorias Genealogicas a Cl. Du Cheſnio editas extant in ampliſſima Bibliotheca Joſephi Renati Cardinalis Imperialis, cui nunc præſum beneficio BENEDICTI XIV. PONT. MAX. Ludovici Cardinalis Teſtamentum vulgavit Cl. Calmetus in Appendice monumentorum Tom. II. *Hiſt. Lotharingiæ pag. DCXXXVIII.* quod *datum & actum fuit in Villa de Varennis die Mercurii vigeſima Menſis Junii Anno D. 1430.*

CLASS. IV. Joann. Franciscus Le-Petit.

luy en parla plus. Et comme tous ces Seigneurs voyoyent, que ny par remonſtrances ny par prieres, on ne luy ſcavoit flechir le coeur. Finalement le *Legat*, & le Cardinal de Cypre ſe mirent en pied au milieu de tous ces Princes, & Ambaſſadeurs, & dirent tout hault, & à l' oeil ouvert au Duc. *Monſeigneur nous vous avons priez, & vous nous avez meſpriſez, nous ſommes venus vers vous pour voſtre ſalut, vous ne nous avez point voulu ouyr, & nous avez rejettez: maintenant nous vous diſons, que ſi vous n' obtemperez à nos requeſtes, & commandemens, nous procederons allencontre de vous (en vertu, & authorité du Sainct Siege, au nom duquel nous agiſſons au fait preſent) comme contre un fils rebelle, & deſobeiſſant à noſtre mere Sainct Egliſe, & vous maudirons avec toutes les execrations, excommunications, & anathematiſations, qui nous ſera poſſible.*

Le Duc oyant ces propos ſe trouva fort perplex, & en grand angoiſſe, ne ſachant comment il en uſeroit pour le reſpect dell' aliance, qu' il avoit avec les Anglois. D' autre coſté il conſideroit les grandes offres, que le Roy de France & le Daulphin ſon fils luy avoyent faicts pour reparation de la mort de ſon Pere, qui le mettoit en telle anxieté, & perplexité, qui ne ſçavoit ce qu' il devoit faire ny dire. En fin aprés, que par ſes ſouſpirs & ſanglots, il eut eſmeu tous les aſſiſtens à larmes, & à ſe contriſter avec luy, chacun tenant la teſte baiſsée, il demanda avec un profond ſouſpir aux Cardinaux. Si par honneur, & en ſaine conſcience il pouvoit particulierement traiter quelqu' accord de paix avec le Roy de France, ſans y attendre le conſentement du Roy d' Angleterre. A quoy luy fut reſpondu *qu' il ſe pouvoit ſeurement faire; & qu' au nom de l' Egliſe univerſelle ils l' en abſouldoyent de tout poinct, par lettres, & bulles autentiques ſeellées de leurs ſeaux: & le deslivroyent de toutes promeſſes & obligations qu' il avoit avec le Roy d' Angleterre; veu que les Anglois demeuroient opiniatres, & ne ſe vouloyent reconcelier, non contents de tant, & de ſi grands, & ſpecieuſes preſentations qu' on leur avoit faites.*

Quoy ou le Duc ſe ſubmit à ce, que les dicts Seigneurs *Legat*, Prelats, Ambaſſadeurs, & autres Seigneurs trouveroyent raiſonnable leur donnant plein pouvoir, & authorité de paſſer plus outre, & de proceder au traicté d' une bonne, & ferme paix, dont toute l' Aſſemblée le remercia; louant Dieu d' avoir acheminé ceſt affaire juſque à ce poinct.

XVII.

EXCERPTA EX TRACTATU A TREBATENSI.

EXCERPTA EX TRACTATU ATREBATENSI

Inter Carolum VII. Francorum Regem, & Philippum III. Ducem Burgundiæ.

A. D. 1431. *Dumont Corps Diplomatique Tom. II. Pag. 310.*

QU' en ladite Ville de Monſtreau, ou au plus près d' icelle, que faire ſe pourra bonnement, ſera fait, conſtruit, & inſtitué par ledit Roi, & à ſes frais, & dépens, une Egliſe, Couvent P. II. de Chartreux, c' eſt à ſavoir, pour un Prieur, & douze Religieux, avec les Cloitres, Salles, & Refectoirs, Grange, & autres Edifices, & Monaſtere, qui lui ſeront neceſſaires, & convenables, & leſquels Chartreux, c' eſt à ſavoir le Prieur, & douze Religieux, ſeront fondez par le Roy, & de bonnes rentes annuelles & perpetuelles, & bien amortiers ſuffiſamment & convenablement, tant pour le vivre deſdits Religieux, & entretenement du divin ſervice, comme pour les ſoutenemens des Edifices du dit Monaſtere, & autrement juſqu' à la ſomme de huit cens livres pariſis par an de revenue, à l' Ordonnance, & par l' avis *de tres-Reverend Pere en Dieu Monſeigneur le Cardinal de S. Croix, ou de celui, ou ceux qu' il voudra à ce commettre.*

VII. Que ſur le Pont de Monſtreau au lieu, où fut fait ledit mauvais cas, ſera faite, edifiée, & bien entaillée, & entretenue à toujours aux dépens du Roy, une belle Croix de belle façon, & ainſi qu' il ſera diviſé par le dit *Monſeigneur de S. Croix, ou ſes Commis.*

VIII. Qu' en l' Egliſe des Chartreux les Dijon, en laquelle giſt & repoſe à preſent le corps dudit feu Monſeigneur le Duc Iean, ſera fondée par le Roy, & ſes deſcendans, une haute Meſſe de *Requiem*, qui ſe dira chacun jour perpetuellement au grand Autel dela dite Egliſe, à telle heure qui ſera diviſée. Et la quelle fondation ſera donnée, & aſſignée de bonnes rentes amorties, juſqu' à la ſomme de cent livres pariſis de revenué par an, & auſſi garnie de calices, & ornemens, comme deſſus.

IX. Que leſdites fondations, & edifices, ſeront commencez à faire le plûtôt, que bonnement faire ſe pourra. En ſpecial commencera-t-on à dire & celebrer leſdites Meſſes, incontinent après ledit Accord paſſé. Et au regard des edifices qui ſe doivent en ladite Ville de Monſtreau, ou plus près d' icelle faire, on y commencera à ouvrer dedans trois mois après que ladit Ville ſera reduite en l' obeiſſance du Roy, & continuera-t-on diligemment ſans interruption, que iceux edifices ſeront tous parfaits & achevez dedans cinq ans après enſuivans: & quant aux deſſusdites fondations on y beſognera ſans delai le plûtôt que faire ſe pourra. Et pour ces cauſes tantôt après ledit Accord paſſé, ſera faite & aſſignée la haute Meſſe aux Chartreux de Dijon, dont deſſus eſt faite mention, avec ce qui en dépend; c' eſt à ſavoir, de livres, calices, & autres choſes à ce neceſſaires, & auſſi y ſera dite, & celebrée aux depens du Roy, la baſſe Meſſe quotidienne, qui doit être fondée en l' Egliſe de Monſtreau, ſi-tôt quelle ſera reduite en l' obeiſſance du Roy, & au ſurplus touchant les edifices, & fondations, qui ſe doivent faire en la Ville de Monſtreau, & aupres d' icelle, de la part du Roy ſera miſe dedans leſdits trois jours après qu' icelle Ville ſera reduite en l' obeiſſance du Roy és mains d' icelui, ou ceux que y voudra commettre Monſeigneur le *Cardinal de S. Croix*, certaine ſomme d' argens ſuffiſant pour commencer à faire leſdites ouvrages & edifices, & acheter les calices, livres, & ornemens, & autres choſes à ce neceſſaires, & convenables. Et d' autre part ſeront lors auſſi aviſées, aſſiſes, & délivrées les rentes deſſus declarées montans pour le dit lieu de Monſtreau huit cent livres pariſis par an, bien revenans, ſeurement amorties, & aſſiſes au plus prés que bonnement faire ſe pourra dudit lieu de Monſtreau, ſans y comprendre les cent livres pariſis de rente qui doivent être aſſiſes: pour la fondation dela dite haute Meſſe des Chartreux de Dijon &c.

Donné en nôtre Ville d' Arras le 21. jour du mois de Septembre l' an. 1435. *Ainſi ſignées*, par Monſeigneur le Duc de Bourgogne en ſon Conſeil.

CLASS. IV. Excerpta ex tractatu Atrebatenſi.

XVIII.

PETRUS SUTOR.

PETRUS SUTOR (a) GALLUS

De vita Carthuſiana Lib. II. Tract. III. Cap. VII.

NIcolaus *Albergatus* ex inſigni familia natus, *Cardinalis S. Crucis*, & Bononienſis Eccleſiæ Præſul: humanarum, divinarumque rerum cognitione mirum in modum ornatus, ſanctimonia præcipuus, fama percelebris poſt primæ ætatis florem mundi oblectamenta deſeruit, & vias Domini duras ingreſſus, Carthuſianum ordinem profeſſus eſt. In quo quidem cum annos aliquot laudabiliter exegiſſet, multis dignitatibus (licet refragans, ac enixiſſime reluctans) donatus eſt. Quas conſecutus, *diligentiſſime ſtuduit priſtinum religionis rigorem obſervare*, bonumque Præſulem in omnibus referre, & reipublicæ Chriſtianæ ſubſidio, adminiculoque ſingulari ſemper eſſe. Sed & ut ſydus ubique refulgens omnibus prodeſſet, multas ſcribere curavit epiſtolas eruditiſſimas cæleſtem animi ſui pulchritudinem, ac ſapientiam pene divinam referentes: Tandem poſt multos felices, præclaroſque actus, poſt labores, ſudoreſque varios, poſt legationes cum plena, & ampla poteſtate celeberrimas, poſt gravem denique calculi morbum (quo ad mortem uſque fatigatus fuit) rebus exceſſit humanis. Quo vita functo, tota flevit Civitas, tota planxit Italia: de quo meminit multa cum laude Poggius Florentinus, extollit & cum magnifice Boſtius, dicens &c.

Pag. 191. edit. Coloniæ.

XIX.

LUDOVICUS GOLLUT.

LUDOVICUS (b) GOLLUT

In Memoriis Hiſtoricis Reipublicæ Sequanorum & Comitatus Burgundiæ Lib. X. Cap. LXVII.

LEs meſmes (c) Annales diſent, que le Duc ſe monſtrat difficile, & qu' il refuſat plainement l' accord aux François: & que le *Cardinal de Sainſte Croix* en eſtant faſché l' avoit menacé, de practiquer contre luy, & contre les Anglois, la puiſſance de l' Eclise; & adiouſtent les meſmes Annnales, que *le Cardinal, vueillant monſtrer au Duc la puiſſance Eccleſiaſtique, s' eſtoit faict apporter du pain blanc, le quel (en grande aſſeurance) il havoit mauldict, en la preſence de tous: & que à l' inſtant, le pain eſtoit devenu noir; & puis que le Cardinal changeant d' imprécations, luy havoit faict la benéditton: moiennant la quelle, le pain havoit repris ſa premiere blancheur. De quoy le Duc havoit eſté grandement eſpouventé, & havoit promis de faire accord, avec le Roy, ſe contentant de la vengeance, qu' il havoit pris, de la mort de ſon pere.*

Pag. 795.

B. Nicolaus inſigni edito miraculo Philippum Burgundiæ Ducem pacem ſubſcribere compellit.

XX.

(a) Petrus Sutor Gallus Theologus Pariſienſis, obit anno Domini 1537. 18. Junii: vide Theodorum Petrejum in Bibliotheca Carthuſiana pag. 269.

(b) Ludovicus Gollut Dolenſis parlamenti Advocatus Opus ſuum inſcripſit Philippo Secundo Hiſpaniarum Regi anno 1588. ediditque Doſæ anno 1592. *in fol.*

(c) *Les meſmes Annales* nempe Annales Belgici, & Batavi a Mayero, & Pontio Heutero conſcripti.

CLASS. IV. Anonymus Gallus.

XX.

ANONYMUS (a) GALLUS.

In Nomenclatore Cardinalium.

NIcolaus *Albergatus*, Civis, & Epiſcopus Bononienſis, ordinis Carthuſianorum Cardinalis; ex cujus contubernio, & ſchola Nicolaus V., & Pius II. Pontifices Maximi prodiere, *purpuræ acceſſione ne latum quidem* unguem inſtituto decedere voluit: quinimmo *in jejuniis ſupra morem frequens, verberum, & cilicii, ut carnis contumaciam edomaret, uſum nullo non tempore retinuit*, ſtudiaque majore opera repetiit; ſcripſit

I. *Recollecta multæ lectionis.*
II. *De inexcuſabili peccatoris nequitia.*
III. *Orationes ad Venetos, & Philippum Vicecomitem Mediolani Ducem pro pace.*
IV. *Sermones multos.*
V. *Epiſtolas eruditiſſimas, ut habet Petrus Sutor:*

Obiit Senis anno 1443. ibidemque in Eccleſia Carthuſianorum ſepultus eſt.

XXI.

HENRICUS SPONDANUS.

HENRICUS (b) SPONDANUS

In continuatione Annalium Eccleſiaſticorum Tom. I.

An. 1426. §. II. pag. 791. LAboravit idem hoc eodem anno Martinus Pontifex in ſanciendâ concordiâ inter Philippum Ducem Mediolanenſem, & Venetos, Florentinos, atque alios Principes, & populos contra eum fœderatos: miſſo ad hoc legato *Nicolao Albergato* Bononienſi cive, & Epiſcopo ex ordine Carthuſienſi, *creato nuper invito Presbytero Cardinale tit. S. Crucis in Jeruſalem (unde ille ſignum Crucis pro inſigni gentilitio ferre cœpit) viro uſque quaque doctiſſimo, piiſſimo, prudentiſſimo, & apud omnes illius temporis auctores laudatiſſimo:* cujus vitam omnibus numeris abſolutam olim Joannes Baptiſta Zeno Epiſcopus Feltrenſis, poſtea Carolus Sigonius diligentiſſime conſcripſere; pleraque omnium egregiaque de eo teſtimonia in unum collegit, ediditque Coloniæ Georgius Garnefelt Carthuſianus. Is autem rem ſibi a Pontifice commiſſam eo deduxit, ut concluſa pax fuerit, conditionibus quidem Philippo ſatis gravibus, ſed tamen pene neceſſariis, eo quod multas jam clades, & præliorum, & urbium accepiſſet ab adverſariis, eſſetque in via plures accipiendi &c.

An. 1435. §. VI. pag. 833. Ac ſpeciatim Rex petiit a Concilio Cardinales de Cypro, & S. Petri ad Vincula; ab Eugenio vero Pontifice, *S. Crucis* & Arelatenſem. Fuit autem hic Conventus Atrebatenſis, tuncque longoque poſt tempore tota Gallia celeberrimus. Cui interfuerunt pro Summo Pontifice *Nicolaus Albergatus Cardinalis S. Crucis*, qui jam alias ea in re totis viribus laboraverat; pro Concilio Hugo Cardinalis Cyprius, multis ſtipati Epiſcopis, & Theologis: pro Carolo Rege Dux Borbonii, Comes Richemundi &c.

§. VII. Ducem autem Burgundiæ rogatum ab iiſdem Legatis, acquieviſſe concordiæ cum Rege Chriſtianiſſimo componendæ, poſtquam per eoſdem Legatos ſolutus fuiſſet ab omni obligatione juramentorum, ac conventionum ab eo cum Anglis antea factarum, quibus hujuſmodi pax impediretur. Ita ibi: ex quibus licet intelligere quid alii Principum Legati in his egerint: ac potiſſimum nomine Pontificis, *Cardinalis S. Crucis, cujus præcipuæ fuere in his omnibus partes*, cujuſque egregia navata opera deſcribitur in ejus Vita a Sigonio, celebraturque ab omnibus ſcriptoribus, qui de his agunt; ac præcipue ab Æneâ, ſeu Gobellinum dixeris, in Commentariis Pii II. Ubi etiam traditur, quaſdam ſimultates inter illos duos Cardinales interceſſiſſe de ſuarum legationum auctoritate, ac prærogativa; *ſed in omnibus prævaluiſſe Cardinalem S. Crucis*, ac Ducem a jurejurando, quod Anglico præſtiterat auctoritate primæ Sedis abſolviſſe: ſatius eſſe arbitratum, ex duobus regnis alterum ſalvare, Francis inter ſe pacatis, quam perſeverantibus odiis utrumque perdere. In ejuſdem autem Vita referuntur eadem illa, quæ in prædicta relatione Baſileenſi, de oblatis utrinque a Regibus conditionibus. Ampliuſque additur de petitionibus Burgundi; quamquam eſſent illæ graves admodum, tamen acceptas fuiſſe ab oratoribus Regis. Agnoſcunt idipſum Franci Scriptores. Sed nihil nimium tunc viſum eſt præ cupiditate diſtrahendi Burgundum ab Anglis: *haud ignaro Rege, hoc fœdere Galliæ opes, quæ nimium acciſæ erant, brevi reſtitutum iri; uti & factum videbimus &c.*

An. 1443. §. 2. pag. 900. Quo tempore ibi mortuus eſt VII. Idus Maii *magnus ille Nicolaus Albergatus Cardinalis S. Crucis Carthuſianus*, de quo ſæpe ſuperius: quem cum frequenter Eugenius nocte ſolus inviſiſſet, voluit etiam publice ejus funeri intereſſe; præter morem quidem Pontificum; (quamvis, & Gregorium X. æque S. Bonaventuræ Cardinalis funus comitatum eſſe, ſuo loco viderimus) ſed & intimo affectu, quo tantum virum proſequebatur. Mortuus eſt anno ætatis ſuæ LXVIII. ex morbo calculi; qui extractus poſt ejus obitum inventus eſt bilibris magnitudine ovi anſerini, ex minutiſſimis arenulis paulatim concretis: *quem Pontifex pro concepta ſanctitatis ejus opinione retinuit;* Florentinæ Charthuſiæ Monachi (apud quos etiam ſepultus eſt, Senis eo, ut juſſerat, translatus) deinde habuere. Illum Poggius Florentinus oratione funebri laudavit; præter Jacobum Zenum, & Carolum Sigonium, qui ejus vitam luculenter ſcriptis mandarunt; quæ omnia extant uno volumine edita una cum aliorum quamplurimorum celebrium auctorum eximiis de illo elogiis, ſcriptorumque ejus enumeratione. Erat præfectus ipſius familiæ, quando is obiit, Thomas Apoſtolicus Subdiaconus, qui poſtea fuit Nicolaus V. Pont. Max., in ejus honorem eo nomine ſibi aſſumpto, a quo etiam ipſi poſt obitum apparente, & de felici ſuo ſtatu commonente, Pontificatum prænunciatum eſſe traditur &c.

CLASS. IV. Henricus Spondanus.

XXII.

ANTONIUS AUBERY.

ANTONIUS (c) AUBERY

In Hiſtoria Cardinalium, in Vita B. Nicolai Albergati.

IL vint l'an mil quatre cens trente-un, Legat en France, pour moyenner une paix, entre le Roy Charles Septiéme d'une part, & Henry VI. Roy d'Angleterre, & Philippes le Bon Duc de Bourgogne, de l'autre. Il y travailla avec toute la diligence & la dexterité poſſible, & neantmoins il ne put jamais procurer autre choſe qu'une treve pour ſix ans, entre le Roy de France, & le Duc de Bourgogne &c. Tom. II. pag. 332.

La France qui avoit conſervé inviolable ſon obeiſſance envers le Saint Siege, & qui ne s'étoit pas voulu juſq' alors mêles dans les intrigues du Concile de Baſle, meritoit bien d'être particulierement conſiderée par Eugene IV. le quel ne pouvant ſouffrir, que ce Royaume Chreſtien fut ſi long temps tranvaillé de guerres, tant civile, qu'étrangere, y delegua pour la ſeconde fois le *Cardinal Albergate*, avec charge de traiter d'accord, entre ſa Majeſté Tres-Chreſtienne d'une part, & le Roy d'Angleterre & le Duc de Bourgogne de l'autre. *Le Legat* moyenna d'abord une ſuſpenſion d'armes pour quatre mois, & ayant conferé à Nevers, puis à Arras, avec les Ambaſſadeurs des Princes intereſſez, il ne put pas conclure de paix entre le deux Couronnes; mais en eſchange il reconcilia le Duc de Bourgogne avec le Roy Charles VII. *En quoy il obligea infiniment la France, les forces de la quelle s'étant reunies par ce moyen furent pluſque ſuffiſantes, non ſeulement pour arrêter le progrez des armes des Anglois, mais auſſi per leur ravir les prodigieuſes conqueſtes, qu'ils avoient faites depuis quelques années.* Il faut remarquer, que le *Cardinal Legat*, afin qu'il eut dequoy gagner la bin-villance des peuples, vers qui il alloit, avoit obtenu de la Sainteté, diſpenſe d'age pour vingt cinq perſonnes Eccleſiaſtiques, qu'il pouvoit promouvoir à l'Ordre Sacré de Prétriſe, auſſi tot qu'elles auroient atteint vingt-deux ans. Pag. 331.

Quoy que les *grands ſentimens de pieté qu'il témoigna en ſa derniere maladie, fuſſent extrémement edificatifs, il n'y eut rien neantmoins de plus exemplaire pour ſes domeſtiques, ny pour le Pape méme, qui l'alloit ſouvent viſiter de nuit, que ſon inſigne pacience; la quelle il conſerva durant les plus cuiſantes douleurs,* qui ſe puiſſent imaginer cauſées par une pierre de la groſſeur d'un oeuf d'Oye, qu'il avoit dans la veſſie. La nouvelle da cette mort étant ſçeue à Boulogne, y apporta une grande conſternation publique, & fit fermer les boutiques, & le Palais. On luy fit trois jours conſecutifs, trois ſervices en la Cathedrale, où aſſiſterent les Compagnies ſouveraines, & le Corps de la ville. Ses obſeques furent honorées de la preſence de ſa Sainteté, & ſon corps fut porté à la Chartreuſe, proche de Florence, dont il avoit autre fois été Prieur; où ſe voit cet Epitaphe &c. Pag. 332.

L'on garde encore aujour d'huy, avec beaucoup de foin dans la Sacriſtie de cette Egliſe la pierre qu'on luy a tirée de ſon corps, ſon rochet, & ſes ſandales; *d'autant qu'il eſt preſque generalement reconnu pour un des Beats de ſon Ordre.* Et nous remarquons particulierement *que l'autheur du catalogue des Saints, & des Saints Tutelaires de la ville de Boulogne, qui eſt à la fin de ce bel ouvrage, que le Cardinal Paleotto a compoſé, pour l'inſtruction tant des Prelats, que du reſte du Clergé, n'a point douté de luy donner cette qualité,* Pag. 332.

cum-

(a) Anonymi liber prodiit Toloſæ anno Domini 1614. apud Dominicum de la Cafe.

(b) Henricus Spondanus Epiſcopus Appamiarum obiit A. D. 1643. XV. Kal. Junias. Vide Frizonium in ejus vita cap. 30. Continuationem Annalium Eccleſiaſticorum vulgavit Parisiis anno 1639.

(c) Antonius Aubery ſecundam Hiſtoriæ ſuæ partem vulgavit Pariſiis Anno Domini 1643.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. IV. Antonius Aubery.

comme deue à ſes merites. Il eſt inſtituteur de cette Proceſſion ſolemnelle, qui ſe fait tous les ans à Boulogne, le quattriéme de Juillet, où ſe porte l'Image de la Bien-heureuſe Vierge, dépeinte par Saint Luc. C'eſt auſſi luy qui a donné aux Peres Chartreux de la méme ville, le crane de Sainte Anne, dont Henry VI. Roy d'Angleterre luy avoit fait preſent, lors qu'il alla pour la derniere fois Legat en France &c.

XXIII.

JOANNES COLLART.

JOANNES (a) COLLART

In Notis ad Diarium Pacis Atrebatenſis Antonii Tabernæ.

(*Le Cardinal de S. Croix*) *le Bien Heureux Nicolas Albergati* d'une noble maiſon de Boulogne la Graſſe, il entra au Sainct Ordre des Chartreux, & fit ſa profeſſion en la Chartreuſe de Boulogne, de la quelle il fut Prieur, & de celles de Rome, Florence, & Mantoue. *Par reputation de ſes vertus il fut eleu Eveſque de Boulogne* l'an. 1416. il taſcha par tous moyens (quoy qu'en vain) d'empeſcher, que ſon election ne fuſt confirmée. Les Citoyens de Boulogne eſtant en different pour *les libertez de leurs ville avec le Pape, ce Sainct Eveſque* fut deputé vers ſa Saincteté pour traicter d'accomodement, il luy commanda de publier ſon Interdit a Boulogne pour ramener les dits Citoyens à leur devoir, il obeyſt au Pape, de quoy ſes Compatriots ayant conçeu une grande haine contre luy il fut conſeillé de ſe retirer de la Ville pour quelque temps, ou il retourna après, qu'on ſe fut accordé avec le Pape.

La reputation de la Saincteté de ſa vie, & l'habilité aux grands affaires luy ayant acquis une grande eſtime auprès du Pape Martin V. il le crea Cardinal du Tiltre de Saincte Croix en Hieruſalem le 24. May 1426. *il rieeut cette dignité avec un extreme deplaiſir, & en conſideration de la Saincte Croix il laiſſa les armes de ſa maiſon, & prit pour ſes armes une Croix de Sable crenelée* en campe d'Argent, comme on le voit encor à preſent en une vitre en la premiere ſalle de Monſigneur l'Abbé (de Sainct Vaaſt) Il vint l'an. 1431. Legat en France pour moyenner la paix entre le Roy Charles VII., & le Roy Henry d'Angleterre, & le Duc de Bourgogne; mais il ne peut rien obtenir, qu'une treſue de ſix ans entre le Roy, & le Duc de Bourgogne, il fut pour la ſeconde fois envoyé *Legat à latere* en France par le Pape Eugene IV., & ſe rendit à Arras le 12. jour de Jouillet, comme le remarque noſtre autheur, *où par ſa prudence, & dexterité* il conclut une ferme & bonne paix entre le Roy, & le Duc de Bourgogne, qui abandonna les Anglois, après que *ce Sainct Cardinal*, & celuy de Cypre l'eurent abſouts du ſerment, qu'il avoit fait de ne ſe point accorder ſan eux, & que la deſſus il luy eurent donné leurs bulles, auſſi que remarque noſtre autheur.

Il ſucceda à l'office de grand Penitentier an Cardinal Jourdain des Urſins, il mourut de pierre à Sienne le 9. May 1443., & eut la conſolation d'eſtre pluſieurs fois viſité du Pape Eugene, ſon Corps fut porté en la Chartreuſe de Florence &c.

XXIV.

LUDOVICUS DONIUS.

LUDOVICUS (b) DONIUS D' ATTICHY

Epiſcopus Æduenſis

In vita B. Nicolai §. XXIV.

B. Nicolaus in Conventu Atrebatenſi inſigni edito miraculo, Decem Burgundiæ Francorum Regi conciliat.

CUm vero nec ſic Burgundus ad voluntatem Legati, ac Sedis Apoſtolicæ, a qua miſſus fuerat iſtius pacis arbiter, flecteretur, ut ſpreto Anglorum Rege per ſe pacem cum Franco faceret, narrant Annales Hollandiæ, minatum eſſe *B. Cardinalem* noſtrum, ſe contra eum, ac Anglos jure actorum, quod contempta Eccleſiæ authoritate, cujus judicio controverſiam paulo ante commiſiſſent, nec æquitati, nec rationi locum darent. Ac ne aliquo modo de poteſtate, quam Chriſtus Eccleſiæ tribuit, dubitarent, *petiiſſe dictum Cardinalem candidum panem, cui in ampliſſimo Concilii conſeſſu, cum ſumma in Deum fiducia male eſſet precatus, ſubito nigerrimum extitiſſe, magna omnium qui aderant cum admiratione; iterumque ubi piis verbis pani bene precatus eſt, priſtinum recepiſſe candorem*, ac ex eo tempore Burgundum, concepto terrore ſeſe procerum Eccleſiæ arbitrio ſubmiſiſſe, ac dimiſſis Anglis cum Franco pacem feciſſe.

Ex Flor. Card. Tom. II. fol. 92.

Pag. 34. 5. 13. Hodie quoque *ad perennem Nicolai Cardinalis Albergati memoriam*, pii illi Carthuſienſis Eremi ad Florentiam incolæ, *calculum ex ejus veſica exemptum, ab Eugenio Papa forte ipſis relictum, & Pontificale rochettum, ſeu ſuperpelliceum, atque ſandalia, in ſacrario ſuo magna Religione conſervant*: Bononienſes vero, Crucem argenteam, quam Legatus Apoſtolicus præferebat, & alteram, quam ſacris operans in pectore geſtabat; item acerram, & thuribulum ejus, Eccleſiæ ſuæ relicta oſtendunt. Apud utroſque autem, & in univerſo Carthuſienſi Ordine, *eam ſibi Sanctitatis opinionem peperit, ut nomine, & epitheto a majoribus accepto, & de manu in manum tradito, in hunc uſque diem B. Nicolaus vocitetur*.

CLASS. IV. Ludovicus Donius.

XXV.

GUILELMUS MARLOT.

GUILELMUS (c) MARLOT

Metropolis Remenſis Hiſtoriæ Tomo II. Lib. IV.

An. 1431. Pag. 712.

INterea temporis ad Conventum Atrebatenſem Menſe Julio anno 1435. *Nicolao Cardinale Tit. S. Crucis* ab Eugenio Papa, & Cardinale Cypri a Synodo Baſileenſi miſſis, paci conciliandæ annitentibus, Regum, ac Principum Legati convenerunt. Caroli Regis fuere Carolus Dux Borbonicus, Arturus Richemondanus Magiſter equitum, Reginaldus Pontifex Remorum, & alii; *hic omnis ævi tota in Gallia fuit celeberrimus*. Poſtquam cum Anglis iniqua petentibus nihil profici potuit, ventum ad Burgundionem, qui rogatus mitiorem ſe præbuit ſanandis reipublicæ calamitatibus, præſertim cum videret id Deo eſſe curæ. Cum ergo ſatis ſuperque de cæde parentis acerbas ſumpſiſſet pœnas timeretque ne civilibus bellis arderet Flandria, quæ paſſim per urbes Civium tumultibus, velut flammulæ erumpebant, pactis, quas voluit conditionibus, Legatiſque Caroli facinus per imperitiam adoleſcentiæ excuſantibus, paci tandem acquievit, quæ ii. Kalend. Octobris per totam Galliam calamitatibus feſſam publice denuntiata, innumeros mortales miro affecit gaudio.

An. 1436. Pag. 721.

Nicolaus Cardinalis Tit. S. Crucis in Hieruſalem Franciæ legatus, ac unus ex mediatoribus pacis Atrebatenſis Remos venit Menſe Octobri, quem Canonici cappis induti receperunt ad gradus Eccleſiæ, conceſſitque indulgentias Eccleſiæ S. Dionyſii, die feſto prædicti patroni, petentibus Abbate, & Religioſis.

XXVI.

FABERTUS.

FABERTUS.

In Hiſtoria (d) Ducum Burgundiæ.

Miraculum a B. Nicolao editum. Pag. 191.

LEs Cardinaux autoriſex ſur ce point l'appaiſerent en lui allegnant, que le repos dela Chreſtienté devoit l'emporter ſur un ſerment conçu temerairement, & par un eſprit de vangeance; mais cette reponce ne ſatisfaiſant pas encor ce coeur fidelle, le *Cardinal de S. Croix* le menace d'agir contre lui, comme contre le parturbateur de l'Egliſe; il prit un pain blanc; & l'ayant maudit en deteſtation des opiniatres, ce pain devint au meme inſtant auſſi noir, que du charbon, & ne reprit ſa premier blancheur, qu'aprez que le *Cardinal* l'eut beni, & produit comme un temoin du bon droit, que Philippe avoit de ſe ſeparer des Anglois.

XXVII.

NATALIS ALEXANDER.

NATALIS ALEXANDER

Ordinis Prædicatorum.

Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Saeculi XV. Capit. I. Articulo V. De Nicolao V.

Tom. VIII. Pag. 12. edit. Pariſiis. Anno 1714.

EUgenio IV. legitimis ſuffragiis ſuffectus eſt Thomas Sarzanenſis, Tit. S. Suſannæ Presbyter Cardinalis, & Bonon. Epiſcopus, cui *B. Nicolaus Cardinalis Albergatus*, cujus in obſequiis, ac familiaritate fuerat, Pontificatum prædixerat, in cujus memoriam nomen ſumpſit Nicolai V. &c.

(a) Joannes Collart hæc ſcripſit Anno Domini 1651.

(b) Ludovicus Donius de Attichy Epiſcopus Æduenſis A. D. 1616 Vitam *B. Nicolai* edidit hoc titulo inſignitam. *Idea Perfecti Præſulis in Vitam B. Nicolai Albergati Cardinalis*. Auguſtoduni 1616. in 8. eamque iterum vulgavit A. D. 1660. Floribus in Hiſtoriæ Sacri Collegii Cardinalium Tom. II. Obiit A. D. 1664. die 2. Julii: Vide Niceronium in Memor. Viror. Illuſtrium Tom. 24. p. 372.

(c) Marlioti Hiſtoria edita fuit Remis Anno Domini 1679.

(d) Faberti Hiſtoria in lucem prodiit Coloniæ A. D. 1687. in 12. De eo vide Acta eruditorum Lipſienſium ejuſdem anni pag. 360.

CLASS. IV. Gabriel Daniel.

XXVIII.

GABRIEL DANIEL

Societatis Jesu

Historiæ Regni Francorum Tom. II.

An. 1431. Pag. 1097.

LEs autres Princes de l'Europe, soit par indifference pour la France, soit par desespoir de réussir, étoient spectateurs oisifs de cette funeste guerre. Les Papes seuls faisoient de temps en temps quelques efforts. Eugene IV. qui venoit de monter sur la Chaire de Saint Pierre, regard comme un de ses premiers devoirs de s'employer à trouver quelque voye d'accommodement entre les deux Couronnes. Il envoya pour ce sujet le *Cardinal de S. Croix* Legat en France, qui eut à Auxerre des conferences avec les députez des deux Rois. Il en eut encore d'autres à Corbeil; mais il ne put rien gagner, tant les prétentions des deux partis étoient oppofées. Il fit seulement conclure une Tréve de six ans entre le Roy, & le Duc de Bourgogne: & c'étoit un grand coup pour le Roy; mais elle fut rompue peu de mois aprés.

XXIX.

CLASS. IV. Claudius Fleury.

CLAUDIUS FLEURY

Historiæ Ecclesiasticæ Tom. XXII.

SUivant cette resolution il se fit à Arras la plus grande, la plus noble, & la plus celebre assemblée, dont on ait entendu parler dans ce siecle. Tous les princes de la Chrétienté y avoient leurs Ambassadeurs, le Pape & le concile chacun son légat, les fourriers y marquerent les logis pour dix mille chevaux: *le legat du Pape étoit Nicolas d'Albergat Cardinal de S. Croix, qui avoit déja tant travaillé a cette paix*: celui du concile étoit Hugues Cardinal de Cypre, il y avoit aussi plusieur Evêques & theologiens &c.

An. 1435. Pag. 200. §. 130.

On connoit encore par ce recit que les légats du Concile exhorterent les Anglois à recevoir les offres du Roy de France qui étoient très-justes, mais ceuxci n'ayant rien voulu relacher de leus prétentions; cela fut cause que le Duc de Bourgogne se détacha d'eux, & fit son traité separément, après que le *Cardinal de S. Croix*, l'eût absous de la part du Saint Siege, de la foi qu'il avoit promise aux Anglois, non obstant la prétention du Cardinal de Cypre, qui étant légat du concile, croyoit avoir ce droit préferablement à l'autre: Voici le sommaire des articles les plus importans de ce traité.

Pag. 201. §. 131.

CLASS. V. Cornelius Zantfliet

BELGARUM TESTIMONIA DE BEATO NICOLAO CARDINALI S. CRUCIS.

CLASS. V. Cornelius Zantfliet

I.

CORNELIUS (a) ZANTFLIET

In Chronico.

An. 1435. Pax Atrebatensis præcipuo B. Nicolai studio sancita. Pag. 427.

MENSE Augusto facta est famosa dieta illa Atrebatensis, pro qua fienda *longo tempore vigilantissime laboravit Reverendissimus Pater Dominus Cardinalis S. Crucis de Ordine Carthusiensium*, ad quam ex parte Summi Pontificis, & Concilii Basileensis venerunt Cardinalis prædictus, & Cardinalis Cypri &c.

Pag. 428.

Principibus ergo convenientibus, & multa hinc inde allegantibus inconvenientia, & præsertim Duce Burgundiæ proponente necem injustam genitoris sui, & ultionem juste propter hanc expetiisse in Regem, & regnum, & se idcirco cum Anglicis hostibus eorum fœderasse; Francis e diverso necem Ducis Aurelianensis allegantibus, & cetera id genus; Anglicis in sua pertinacia frivole multa differentibus, finaliter factis aliquantis collatiunculis, & declarationibus suavissimis *per reverendum, & doctissimum virum Dominum Thomam, postea Papam, pro tunc commensalem, & collateralem individuum D. Cardinalis S. Crucis*; præsertim de non expetenda vindicta & similibus multis; mox, inspirante gratia Dei, emollita sunt corda principum dudum adamante duriora; & post multos tractatus facta est pax firma inter Regem Francorum Carolum, & Philippum Ducem Burgundiæ, sigillisque utriusque partis communita, secluis Anglicis, qui ad concordiam, & pacem nullis potuerunt mediis flecti. *Quapropter, disponente Deo, ingloriis facti sunt, multisque plagis, stragibus, & damnis afflictis, & a limitibus prorsus expulsi, quos pridem in manu forti invaserant, & possederant annis plus quam triginta*. Qualis autem pacis forma fuerit ignoro.

II.

MAGNUM (b) CHRONICI BELGICUM.

MAGNUM CHRONICON BELGICUM. An. 1435. Pax Atrebatensis. Pag. 364. edit. primæ.

ISte Philippus Dux Burgundiæ, & Brabantiæ adjumento Regum Angliæ Henrici V. & VI. ad vindicandam genitoris sui mortem, multa bella gessit, quibus Regni Francorum multas civitates, oppida, castra, villas, & fortalitia plura depopulavit, & fere in solitudinem redegit, ociosis captis, & fugatis incolis Regni.

Duravit autem ita lamentabile bellum illud annis sexdecim, in quo ex utraque parte corruerunt multi Principes, ac potentes comites, ac barones cum innumerabilibus militibus, & armigeris electis.

Tandem Anno Domini MCDXXXV. post varios tractatus, & interlocutiones in civitate Atrebatensi *Dominus Cardinalis S. Crucis Ordinis Carthusiensis pacis modum inter eos reperit*, quem Anglici noluerunt recipere, sed Burgundi tantum.

III.

VETUS CHRONICON (c) FLANDRIÆ.

A Dionysio Silvagio editum Capite CXI.

VETUS CHRONICON FLANDRIÆ. An. 1435. S. Nicolaus sexennales induciss inter Regem Franciæ, & Ducem Burgundiæ impetrat.

SE continuant la guerre très-aspre entre eux & les Anglois & Bourgognons: tellement que le Pape, ayant compassion de telle misére, envoya le *Cardinal de S. Croix* es parties de France, pour taschcr à appaiser leur discord. A quoy neantmoins il ne peut avenir: sinon qu'il moyenna une tréve, à durer l'espace de six ans, entre le Roy Charles & le Duc de Bourgogne: qui baillérent lettres, seellées de leurs seaux, pour l'entretenement, & seurté d'icelles tréves &c.

IV.

(a) Cornelii Chronicon vulgavit Edmundus Martene Tomo V. amplissimæ Collectionis Veterum Monumentorum. Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica eum vocat *A Sanctuliet*, nimirum ex oppido sui cognominis prope Antuerpiam, in quo natus est. Fuit asceta insignis Monasterii S. Jacobi Leodiensis, floruitque Sæculo XV. Chronicon vero suum produxit usque ad annum 1461.

(b) Hujusce Chronici auctor, sive collector fuit Canonicus Regularis Ordinis S. Augustini prope Nussiam qui XV. Sæculo floruit. Eum edidit Joannes Pistorius *Tomo II. Scriptor. Rer. Germanicarum*.

(c) Dionysius Silvagius Henrici II. Regis Francorum Historiographus Chronicon hujusmodi vulgavit Lugduni anno 1561. illudque ex veteri Ms. Codice Bibliothecæ nobilissimi Burgundi Caroli de Poupet descripsisse testatur in monito ad lectorem.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

CLASS. V. Arnoldus Bostius.

IV.

ARNOLDUS BOSTIUS (a) CARMELITA

De viris Illustribus Ordinis Carthusiani Cap. XXII.

Insigne B. Nicolai elogium.

NIcolaus *Albergatus*, *Cardinalis S. Crucis*, *& Bononiensis Ecclesiæ magnus Antistes*, *toti salutifer orbi*, *& velut alter Helias pro Domo Domini zelosus*, *sanctorum cathedram meritis eximiis implere fategit*. *Vir enim fuit cum celebris*, *& maximæ sanctimoniæ*, *tum etiam sapientiæ singularis*, *humanarum*, *divinarumque rerum cognitione præter ceteros ornatus*. Hic reipublicæ Christianæ, & Divi Petri naviculæ, dum fecundis uteretur ventis, maximo semper ornamento extitit; dum vero adversis procellarum turbinibus quateretur, adminiculo, & subsidio singulari. Qui primæ ætatis tyrocinium vias Domini duras in Domo Divi Hieronymi Bononiæ studiorum matri vicina devotissime professus, & vita, & ordine Carthusiensis continue permansit; variis deinde auctus dignitatibus (quas ordinante Deo, titulos, virtutum, & gratiarum dotes, quas in eo plantaverat, *tractus sane*, *& invitus*, *immo vim passus*, *& enixissime reluctans*) suscepit. Rigorem itaque Religionis semper servans, non secus ac lumen cœlitus emissum, imitatus est eum indefesse, cujus crucem pro signo gessit. Et ut pretiosissimi sanguinis ejus fructum quam diligentissime colligeret, innumeris per orbem fidelibus, veluti salubre quoddam effulgens rebus humanis sydus, voce viva, & epistolarum eruditissimarum instructionibus ad salutem profuit. Continuo studio, perenni cura, ac diligentia, semper lingua, calamoque cælestem animi sui pulcritudinem pene sensibilem præferente, sapientis Ecclesiæ architecti scite, & docte adimplens officium. Nusquam igitur potuit delitescere sapientia, nota gregalibus, nota nobilibus, nota principibus, nota regibus summis, notissima denique sæculi sui Pontificibus. *Fuit vero vita ejus totius Sanctitatis exemplum*, *eloquentiæ stupor*, *Doctrinæ miraculum*. Speculum enim sine macula extitit Prælatis omnibus, pater pauperum, inter Dominatores orbis dissidentes pacis reformator, impeditor schismatis, errorum excidium, Christianæque Reipublicæ propugnaculum. Omnia retulit ad Deum Optimum Maximum, quo semper præsente, vidente, audiente direxit, ac perfecit salutiferos suos cogitatus. Quo tamen minus laudem appetebat & gloriam, eo magis eum sequebantur. Tandem vero anno Christi tertio, & quadragesimo post 1400., tam præcipuum omnium virtutum decus, post opera permagnifica, post tantos labores, ac sudores e corpore mortis Senis in Hetruria emigravit ex infirmitate calculi. Exenterato autem eo repertus est lapis grossus ad modum ovi in fundo vesicæ, quasi incarnatus. Tota hunc flevit civitas, tota planxit Italia: cujus voces ubique fere locorum Angeli lætantes, dæmones contremiscentes, mortales omnes obstupescentes audierunt. Corpus terra suscepit, anima Christo reddita est, cui duro, & diuturno martyrio viventem sui corporis hostiam immolarat. O fortunata mors, quæ naturæ debita, Deo Opt. Max. potissimum data est. Si quis felices ejus actus, alta præconia, dignitates præcellentes, legationesque cum plena, & ampla potestate celeberrimas (quorum equidem prosequutio neque loci, neque temporis hujus est) ad integrum noscere velit, Poggi Florentini, aliorumque præstantium virorum complurium de vita ejus (cujus utique nulla pars laude vacavit) legat opuscula ubique gentium longe, lateque diffusa. Hoc unum dumtaxat tamen addidero, in singulare amplissimi, atque in Deum fragrantissimi Patris præconium, quod nimirum ex ejus insigni familia, Thomas videlicet Sarzanensis, & Æneas Silvius Senensis, ad Pontificatum maximum etiam meritissime provecti sunt. Quorum primus Nicolai V., alter vero Pii II. nomen accepit. O magnum, & insignem Cardinalem, ex cujus familiaribus duo Maximi claruere Pontifices dignitatis tantæ fastigium summopere extollentes, & adaugentes. Non secus ac sol aureus radios salutares per orbem universum spargentes, fuisque gestis illustribus eorum, qui clare vixerunt, Pontificum famam non modo æquantes, sed aprime superantes, uti Bartholomæus Platina libro de Pontificum vitis testis est locuples.

CLASS. V. Petrus Dorlandus.

V.

PETRUS DORLANDUS (b) CARTHUSIANUS.

In Chronico Lib. VII. Cap. I.

B. Nicolai vitæ Breviarium.

NIcolaus *Albergatus*, illustri ortus prosapia, cum esset adolescens positus Bononiæ ad gymnasia Philosophorum, adeo in liberalibus scientiis emicuit, ut ei in ipsa Universitate nullus haberetur secundus. Erat etiam non minus bonus, quam doctus, quippe qui lubricum adolescentiæ iter magno semper studio declinarat, pius, sobrius, humilis, timoratus. Hinc pro sua virtute, prope scientiæ suæ claritudine, omnibus erat, & honori plurimum, & amori. Porro ille sciens scriptum esse, *Justus justificetur adhuc*; Domum D. Hieronymi Ordinis Carthusiensis, quæ Bononiæ sita est, mirantibus universis, est ingressus. Cujus conversionis initia magnis claruere virtutibus. *Nam sicut erat ceteris doctior*, *sublimiorque*, *ita cunctos humilitate*, *obsequio*, *mansuetudine præcellebat*. Hujus erat meditatio accensa, oratio indefessa, contemplatio porrecta in supernis. Omnes suam vitam aspernabantur, dum hujus pii Patris vitam virtutibus plenam contuerentur. Hinc crevit ejus illustris opinio per Bononienses populos; quem, suo Præsule defuncto, unanimis votis in Episcopum elegerunt. Trahitur ergo lucerna ardens, & lucens e cella, quasi de suo modio, & super candelabrum ponitur, ut luceat omnibus, qui domo sunt. *Trahitur autem invitus*, *& quasi vim passus*: *ipso plurimum lacrymante*, *ac renitente*. Sciebat enim alios esse mundi turbines, & aliam silentis cellæ internam requiem, & quietudinem. *Assumptus nunquam cilicium*, *nunquam humilem Monachi habitum permutavit*, *eisdem semper*, *ut ante*, *cibis*, *& potibus utens*. Et cum sibi esset rigidus, & amarus, omnibus tamen humanum, placidum se, ac suavem exhibebat. His laudum titulis a Summo Pontifice est evocatus, & Cardinalis Sanctæ Crucis creatus. Hinc factus est toto (uti Arnoldus dicit Bostius) salutifer orbi: quippe qui, ut alter Helias, pro domo Dei zelosus, dignitatis suæ Cathedram sublimibus meritis condecoravit: *Erat enim vir ubique celebris*, *& ob sanctimoniæ suæ eminentiam inter Cardinales singularis*. Inerat illi de supernis affluens sapientia, humanarum, divinarumque rerum cognitio admodum illustrata. Hinc Reipublicæ Christianæ, & ipsi Petri naviculæ in prosperis, & adversis ornamento fuit, & subsidio, fungebatur etiam legati officio, ac dignitate, missus a latere: quod quidem strenue exequebatur, plenissimo fungens potestatis honore. Et ut suis maximis curis dignus haberetur, studiis assiduis incumbebat, crebro per populos verba Dei sonabat, dictitabat sermones, epistolas ad diversos ornatissimas transmittebat, tanquam sapiens Architectus scite, docteque suum implens officium. Hac sua sapientia & Regibus, & Principibus, & Magnatibus ubique innotuit. *Cujus vita Sanctitatis exemplum*, *cujus mores*, *instituta Ecclesiarum*, *cujus eloquentia*, *stupor*, *cujus doctrina miraculum putabatur*. *Hic terrsum virtutis speculum*, *hoc Præsulum*, *& Prælatorum gloria*, *hic pater pauperum*, *refugium miserorum*, *dissidentium magnatum pacis conciliator*, *schismatis impeditor*, *errorum excidium*. Hic Christianæ religionis propugnaculum: qui quidquid agebat, aut præcipuum cogitabat, ad Deum Patrem luminum humilis referebat. Laudes hominum, ut virus pestiferum fugiebat, sed fugientem laus illum, & honos omnis insequebantur. Hinc pro majestatis suæ reverentia Nicolaum Papam, & Æneam Sylvium (qui & Papa Pius post dictus est) alumnos, familiares, ac commensales habuit, viros nimirum sapientia, & eruditione clarissimos, quos hic Pater ad Pontificatus apicem sua potestate promovit. Sed si vis de hoc nobili Principe majora cognoscere, lege ipsum Æneam, lege Poggium Florentinum, lege Bartholomæum Platinam (qui Pontificum vitas diserto sermone conscripsit) lege Arnoldum Bostium Carmelitam, & invenies, quod hujus almi Præsulis vita nulla ex parte laude vacaverit. Tandem anno Christi tertio, & quadragesimo post 1400. hoc decus hominum, hoc clarum Ecclesiæ jubar post innumeros labores, post multas patientiæ coronas, in civitate Senarum, ex molestissima calculi afflictione moritur, caducarum opum vacuus, sed plenissimus meritorum. Moritur, non vitam perdens, sed meliorem, ac permansuram recipiens. Exenterato eo, ut balsamo condiretur, inventus est in fundo vesicæ habere lapidem grandem, instar ovi, qui omni ex parte illic carne obvolutus hærebat. Has calculi passiones immaniss-

(a) Arnoldus Bostius Carmelita Gandensis claruit sub Friderico III. Imperatore, familiaris fuit Roberto Gaguino, & Hermolao Barbaro viris doctissimis. Vivere desit Gandavi A. D. 1499. pridie nonas Aprilis. Valer. Andreas Bibliothecæ Belgicæ *Parte Prima pag. 54.*

(b) Petrus Dorlandus Diestensis Carthusianus in Zelemensi Sancti Joannis Cœnobio, apud Diestemium Brabantiæ oppidum, sub Diœcesi Leodiensi; vir fuit singulari vitæ integritate, innocentia, pietate, & eruditione conspicuus. Obiit anno 1507. VIII. Kal. Septemb. In Carthusia Zelemensi, annos natus 58. Valer. Andr. *pag. 972.*

CLASS. V. Petrus Dorlandus.

mas mira, hunc Italia calamitosi, dum viveret, patientia tolerabat. Tota quos muneribus, & adminiculis sæpe levarat. Corpus virum planxit; pauperes vero maxime & terra suscepit, animam SS. Angeli cum laudibus exceperunt; quam ad superna evehentes, sanctorum cœtibus inseruerunt.

VI.

RENERUS SNOY

RENERUS (a) SNOY

Rerum Batavicarum Lib. V.

An. 1417. B. Nicolaus insigni edito miraculo, Philippum Ducem Burgundiæ ad pacem adigit.

NIcolaus *Cardinalis* nulla suasione vertere pertinaciam Anglorum potuit, ut cum Carolo Francorum Rege paciscereturr, licet is Normanniæ Ducatu cedere, & Anglis perpetuo possidendum velle tradere se profiteretur. Itaque illi concilio abire, re infecta, dicereque se aliqua die redituros. Hic tum Philippum abire quoque volentem, nolentemque Carolo parricidium condonare, pacemque accipere, quod jurejurando affirmasset pro se, & Rege Angliæ factum, *Nicolaus Cardinalis*

Pag. 248. edit. Jacobi Brassicæ Anno 1620.

postus ejus suavi eloquentia primum mulcere; dein cum hoc frustra esset, his verbis illum increpare: satis superque supplices pro Carolo fumus, o Princeps; at jam tu, ni auctoritati sacræ Ecclesiæ obtemperabis, qua fungor, devoto semper in Regno vivito tu atque posteri; allatumque Panem similaginis puræ optimi tritici fecit imprecatione nigrescere, ac prece iterum recandescere, additis his binis vocibus. Tu elige. Itaque minacissima *Cardinalis legati* denunciatio fecit, ut flentibus suis, tametsi multa protestaretur, reconciliationem gratiæ, sub hac formula admiserit &c.

VII.

JACOBUS MEYERUS.

JACOBUS MEYERUS (b) BALIOLANUS

Annalium Flandriæ Lib. XVI.

An. 1430. pag. 321.

VEnit *Cardinalis S. Crucis Altissidorum*, medendis tam longis miserisque Gallorum insaniis. Eo concedunt Gallorum, Anglorum, Burgundionumque legati, sed frustra: Nihil enim actum est &c.

1431. pag. 328.

Nicolaus Cardinalis S. Crucis Legatus Apostolicus de pace Regum venit in Galliam; sed postquam pax componi non posset, inducias fecit in sex annos, quæ tamen statim sunt ruptæ &c.

An. 1435. pag. 333.

Mense Julio *Nicolaus Albergatus* Cardinalis Tit. S. Crucis missus ab Eugenio Papa Romano, Cardinalis Cypri missus a Synodo Basileensi, Atrebatum veniunt cum multis Episcopis, & Theologis paci conciliandæ &c.

Adfuit cum *Cardinale S. Crucis* Thomas Sarzanus Venerabilis Theologus, postea Pontifex Romanus Nicolaus V. dictus &c.

Pag. 332.

Cœnobium S. Vedasti Episcopi locus colloquendi, disceptandique delectus: ibi Nicolaus Cardinalis S. Crucis *antea Monachus Carthusiensis, comi, ac benigna oratione principes ad ea, quæ pacis erant, hortabatur &c.*

VIII.

PONTIUS HEUTERUS.

PONTIUS HEUTERUS (c) DELFIUS

Rerum Burgundicarum Lib. IV. Cap. V.

An. 1432. pag. 88.

MEnse Februario anno 1432. Bonus in Burgundiam proficiscitur, Francorum incursiones potiis præfidiis prohibiturus, adeuntque hic eum Legati Regis Caroli, frustra iterum pacem petentes; eademque de causa in Belgis reversus *Cardinalem S. Crucis* a Summo Pontifice missum reperit, qui cum ægre sex annorum inducias impetrasset, post sextum mensem violatas conspicit.

An. 1435. Insigne miraculum a B. Nicolao Atrebati editum. Pag. 90. edit. an. 1640.

Annales Hollandiæ narrant, *Cardinalem S. Crucis* cum nullis permovere verbis Boni animum posset, ut spreto Anglorum Rege, per se pacem cum Franco faceret, minatum esse, se contra eum Anglosque jure acturum, quod contempta Ecclesiæ auctoritate, cujus judicio controversiam paulo ante commisissent, nec æquitati, nec rationi locum darent, sed iniquissimis conditionibus summa cum pervicacia, atque impietate insisterent. Ac ne aliquo modo de potestate, quam Christus Ecclesiæ tribuit, dubitarent, *petisse dictum Cardinalem candidum panem, cui in amplissimo concilii consensu, cum summa in Deum fiducia mala effet precatus, subito nigerrimum extitisse, magna omnium, qui aderant cum admiratione; iterumque piis verbis pani bene precatus; pristinum recepisse candorem:* atque ex eo tempore Burgundum, concepto terrore, sese procerum Ecclesiæ arbitrio submisisse, ac dimissis Anglis cum Franco pacem fecisse, posteaquam Gallias sexdecim continuis annis cum incomparabili detrimento oppugnasset, ac manibus animæque Joannis intrepidi plusquam satis parentasset &c.

CLASS. V. Ferreolus Locrius.

IX.

JACOBUS MARCHANTIUS

JACOBUS (d) MARCHANTIUS

In Descriptione Flandriæ Lib. III.

JACOBUS MARCHANTIUS

Quæ pacificatio apud Monstreletum latius enarrata, ut judicio humano honestius conficeretur, Philippus per *Albergatum* Sanctæ Crucis Cardinalem, Comitiorum illorum Præsidem, Romanique Pontificis legatum, solutus est omni nexu jurisjurandi pacti, fœderisque, quo Anglis prius obstringebatur.

pag. 281.

X.

FERREOLUS LOCRIUS

FERREOLUS (e) LOCRIUS PAULINAS.

In Chronico Belgico.

PHilippus Princeps noster, postquam fœdam patris Joannis necem egregie ultus esset, nec haberet Gallorum res ubi quiescceret; quamplurium totius Europæ Principum rationibus, ac etiam precibus tandem delinitus, Atrebati in celeberrimis Comitiis, quibus *Nicolaus Albergatus* Cardinalis Tit. Sanctæ Crucis, Eugenii Papæ Legatus a latere præsidebat, cum Carolo VII. Gallorum Rege reconciliatur: id *Marchantius* sic breviter collineat.

An. 1435. fol. 222.

„ Quum anno trigesimo quinto, mense Septembri, „ post millesimum quadringentesimum, Angli celeber„ rimum Atrebati conventum, in quo supra decem „ equorum millia fuisse, narrat Monstreletus, omni „ spe pacis destituissent, quia possessione, tituloque „ Regni Franciæ neutiquam cedere volebant: ad Phi„ lippum jam delinitum, cui aderant Arnoldus Gel„ driæ Dux; Nassavii, Vaudemontii, Nivernii, Stam„ pæ, Sampauli, Lignii, Falcobergæ Comites: in æde „ divi Vedasti accesserunt Carolus Borbonii Dux, Ar„ turus Regni Consestabilis Richemundæ, Ludovicus „ Magnus Magister regiæ Domus, Vendomii Princi„ pes, cum Remorum Archiepiscopo Cancellario, Fa„ yetta Mareschalco Regni, & Adamo Cameraceno „ Curiæ Parisiensis primo Præside, ejusque ad pedes „ genua palam procumbentes, nomine Caroli Regis „ orarunt, ut parentis sui cædem ei remittat, profi„ tenti sese id factnus imperitia adolescentiæ, & im„ proborum suasu, designasse: ac dolore jam gravissi„ me, quod ita accidisset, & nisi factum esset, ne un„ quam fieret, omni ope annixorum. Ad has supplica„ tiones, demissionesque Philippus illacrymatus pro„ nunciavit, se omnem injuriam condonare, tum pro„ pter venerationem mortis, passionisque Domini no„ stri JESU CHRISTI, tum quia populi Gallici mi„ sericordia eum caperet, tum etiam, ut Concilii Ba„ sileensis, & Papæ, & Christianorum Principum mo„ nitis morem gereret, qui merebantur, ut hoc ab se „ impetrarent. Hactenus *Marchantius*; vide de his su„ sius apud Meyerum, & alios.

De ista pace, in Archiviis Atrebatum hi reperiuntur versus, ab istius ætatis imperitia non prorsus abhorrentes.

Illuxit nobis clari pax luce Matthæi,
Pro qua Francisci debent cum laude lætari:
Atrebati primo sonat hæc vox, voce jucunda.
CHRISTUS laudetur, cui cuncti subjiciuntur.

XI.

(a) Renerus Snoyus Goudæ apud Batavos natus, Bononiæ medicinæ operam dedit. Decessit anno 1537. Kal. Augusti, annos natus circiter LV. Valerius Andreas *Tom.* II. Biblioth. Belgicæ *pag.* 1061.

(b) Jacobus Meyerus hæc scripsit circa A. D. 1538. edita vero fuerunt post ejus mortem, quæ contigit A. D. 1551. ab Antonio Meyero fratris filio Antuerpiæ typis Joannis Steelsii 1561., & Francofurti 1580. *Tom.* I. Scriptorum Rerum Belgicarum. Vide Valerium Andream *Tom.* I. Bibliothecæ Belgicæ *pag.* 127.

(c) Pontius Heuterius nobilis Batavus libros Rerum Burgundicarum vulgavit Antuerpiæ typis Plantinianis Anno 1583. Obiit Turdunopoli Anno 1602. VIII. Idus Augusti, Valer. Andr. *pag.* 1048.

(d) Marchantius obiit Bruxellis Anno Domini 1609. septuagenario major. Valer. Andreas *pag.* 525.

(e) Ferreoli Chronicon prodiit Atrebati Anno Domini 1616. ipse vero obiit anno 1614.

CLASS. V. Joannes Buzellinus.

XI.

JOANNES BUZELLINUS (a) CAMERACENSIS

Annalium Gallo-Flandriæ Lib. VIII.

An. 1404. B. Nicolaus indulgentias quasdam Insulensibus in Belgio largitur. Pag. 398.

PErvenit interim ad *Nicolai tit. S. Crucis* in Jerusalem Cardinalis Rothomagi agentis cognitionem, quanta Insulenses religione sacram Deiparæ Virginis, quam a Cancellis nominant, statuam in Divi Petri templo prosequantur; quantove ardore indictam ad ejus honorem quotannis proxima post festum Sanctissimæ Trinitatis Dominica supplicationem obeant. Ut igitur eam civium, aliorumque advenientium soris hominum pietatem, sanctumque studium in dies magis acueret; omnibus, qui dicta luce suppliciter viam sacræ Processionis pompæ destinatam carperent, dies centum injunctæ pro peccatis pœnitentiæ liberaliter remisit; qui vero diebus octo sequentibus idem peragerent, quadraginta.

An. 1432. Anni sequentis initio vehementer auctum est annonæ pretium. Sed Augusto Mense allata undique in Gallo-flandriam vina, frumentaque adeo viluerunt, ut ea utrorumque ubertas prioris necessitatis memoriam induxerit. Fruftra his temporibus in Francia laboravit *S. Crucis Cardinalis*, cujus ante meminimus, ad Reges Franciæ, Angliæque, & Burgundiæ Ducis conciliationem incumbens Martini Pontificis Maximi mandato, tantumque ad sex annos inducias potuit impetrare &c.

Induciæ inter Regem Francorum & Ducem Burgundiæ compositæ. Pag. 399.

An. 1435. Philippum Ducem Burgundiæ Carolus Francorum Rex in conventu Atrebatensi conciliat. Pag. 400.

Postquam vero *Cardinales S. Crucis*, Cyprique a Pontifice Maximo missi, Francorum Regis Caroli, Anglorumque Henrici legati, deque omnibus fere Christiani orbis regionibus nobilissimi homines Atrebatum eo numero pervenere, ut intra urbem supra decem equorum millia *numerarentur*, de pace cœptum est agi serio. Inter Francum, Anglumque ea minime potuit componi, quod Anglus titulo Regis Franciæ exui nollet, pluraque peteret, quam Francus statuisset concedere. Ad molliendum vehementius Burgundum Caroli Regis legati supplices ei fuerunt, eque genibus paternæ cædis veniam Domini sui nomine flagitarunt. Non tenuit tunc lacrymas pius Princeps, omnemque ex animo iram eradens, pacem facturum se promisit iis legibus, quas unam & triginta proposuit. Post varia colloquia eo Franci deducuntur, ut in omnia Burgundi capita jusjurandum Cardinalibus præstent, itaque pacem adeo defideratam impetrent. At tum firmandæ amicitiæ gratia, inter Carolum Burgundi filium, & Catharinam Franciæ Regis filiam contractum est matrimonium: & ab omnibus cum Anglo initis fœderibus Cardinales Pontificis Maximi voluntate Philippum Ducem solvere.

XII.

THEODORUS PETREJUS.

THEODORUS (b) PETREJUS

In Elucidationibus in Librum VII. Chronici Carthusiensis Petri Dorlandi.

Pag. 140. ENumerat Dorlandus septimo hoc libro nonnullos Carthusianæ Familiæ Patres, qui vel eximia vitæ sanctimonia, vel egregiis litterarum monumentis celebre sibi apud posteros nomen conscivere: E quorum numero primum non immerito locum occupat *B. Nicolaus Albergatus S. R. E. Cardinalis præstantissimus, ac Bononiensis Ecclesiæ Episcopus famosissimus &c.*

Idem in Bibliotheca Carthusiana.

Pag. 140. NIcolaus *Albergatius*, sive *Albergatus*, ex Bononiensi Carthusia Monachus, loci istius celeberrimi designatus Antistes, ac deinde etiam S. R. E. Cardinalis; quandoquidem eximias ejus virtutes, ac celeberrimas aliquot, quas ad Principes obiit legationes, copiose ex Sigonio, Platina, Ciaconio, Bostio, nec non, & B. Antonino, aliisque aliquot auctoribus nostris in Dorlandi Chronicon elucidationibus ad longum recensuimus, uti lectorum quilibet videre illic poterit, idcirco unico hic Petri dumtaxat Sutoris testimonio contenti, avidum lectorem eo relegabimus.

XIII.

CLASS. V. Antonius Sanderus.

ANTONIUS (c) SANDERUS

In Elogiis Cardinalium Sanctitate, Doctrina, & Armis Illustrium.

Beatus Nicolaus Albergatus Cardinalis Bononiensis Archiepiscopus.

Pag. 14. FUit *Nicolaus Albergatus* ex insigni familia ortus, Cardinalis tit. S. Crucis, & Bononiensis Ecclesiæ Præsul, rerum humanarum, divinarumque cognitione mirum in modum ornatus, *Sanctimonia præcipuus*, fama percelebris. Post primæ ætatis florem oblectamenta mundi deseruit, & vias Domini duras ingressus, Charthusianum Ordinem est professus. In quo quidem cum annos aliquot laudabiliter egisset, multis dignitatibus licet refragans, atque enixissime reluctans donatus est. Quas consecutus, diligentissime studuit, pristinum religionis rigorem observare, bonumque Præsulem in omnibus referre, & Reipublicæ Christianæ subsidio, adminiculoque singulari semper esse. Sed & ut sydus ubique refulgens omnibus prodesset, multas scribi curavit epistolas eruditissimas, cælestem animi sui pulchritudinem, ac sapientiam pene divinam referentes. Studiis assiduis incumbebat, crebro per populos Dei verba fonabat, dictitabat sermones. Tandem post multos felices, præclarosque actus, post labores, sudoresque varios, post legationes cum plena, & ampla potestate creberrimas, post gravem denique calculi morbum (quo ad mortem usque fatigatus fuit) rebus excessit humanis. Quo vita defuncto tota flevit civitas, tota planxit Italia. De eo multa cum laude memorat Poggius Florentinus magnifice, & eum extollit Arnoldus Bostius &c. ex ejus contubernio, & schola Nicolaus V., & Pius II. Pontifices Maximi prodiere: purpuræ sic accessione ne latum quidem unguem ab instituto religionis decessit; quinimo in jejuniis supra morem frequens, verberum, & cilicii usum, referæandæ carnis contumaciæ nullo non tempore obtinuit. Scripsit autem recollecta multæ lectionis, de inexcusabili peccatoris nequitia, orationes ad Venetos, & Philippum Mediolani Ducem Vicecomitem pro pace, ac alia plura. Obiitque Senis anno 1443. a partu Virginis.

XIV.

JOANNES JACOBUS CHIFLETIUS.

JOANNES JACOBUS (d) CHIFLETIUS

In Luminibus Salicis ad Vindicias Hispanicas.

Fol. 274. Exempl. xviii. ITaque Henrico V. in utriusque Regni jure successit filius ejus Henricus VI. cujus inaugurationem Parisiis solemni more factam retulimus. Sed ventum postea ad Atrebatense fœdus, de quo cum ageretur, petebant Angli, ut Carolus declararetur Henrici beneficiarius; contra Franci alterius factionis Carolo imperium liberum, non precarium esse volebant. Propositas a *Nicolao Cardinali* pacis leges ambo refpuerunt; eaque res fecit, ut Burgundiones, & Franci, cœperint deinde ad pactiones venire. Francus Philippo Bono Burgundiæ Duci nihil denegavit, ut præpotentem Principem ab Anglo dissociaret.

XV.

JOANNES RIVIUS.

JOANNES (e) RIVIUS LOVANIENSIS

Rerum Francicarum Decad. IV.

An. 1417. Pag. 328. INterim Galli, & Angli capiebant, & recipiebant ultro citroque oppida, illatis pariter acceptisque damnis, & cladibus, & quæ sequi rabidum, indomitumque Martem solent; cum Eugenius Pontifex *Nicolaum Cardinalem Sanctæ Crucis* in Galliam misit, pacem si potuerit, compositurum. Id, licet omni explicata suada, cum fruftra conatus *Cardinalis* esset; obtinuit, ut induciæ in sexennium fierent.

An. 1421. Pag. 380. Jusjurandum, cum *Cardinalis S. Crucis* ab Eugenio Papa missus, in se sumeret vinculo Bonum (nempe Philippum) solvit idque *prodigio* (si qua fides annalibus) *panis nigrefacti, iterumque candefacti, cum male beneque precatus ei esset coram omnibus probavit.*

(a) Joannes Buzelinus S. J. Annales suos edidit Duaci A. D. 1624. Obiit vero anno 1625. Vide Valerium Andream *pag.* 508.

(b) Theodorus Petrejus Carthusianus Dorlandi Chronicon vulgavit Anno Domini 1608. Coloniæ Agrippinæ typis Cholini. Bibliothecam vero anno sequenti apud eundem Typographum. Vita excessit Anno Domini 1640. die 20. Aprilis. Valer. Andr. *Tom.* II. *pag.* 1226.

(c) Sanderus origine Gandavensis, Antuerpiæ natus, Elogia sua vulgavit Lovanii Anno Domini 1626. Obiit anno 1654. die 16. Januarii. Valer. Andr. *pag.* 90.

(d) Chifletii Lumina Salica edita fuerunt Antuerpiæ Anno Domini 1647. Typis Plantinianis.

(e) Joannes Rivius Lovaniensis, Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, Doctor Theologus Universitatis Lovaniensis Decades suas edidit Anno Domini 1651. Mortuus est senex Lovanii anno 1663. Valer. Andr. *pag.* 717.

CLASS. V. Godefridus Heschenius.

XVI.

GODEFRIDUS HESCHENIUS

De Beato Nicolao Albergato S. R. E. Cardinale & Episcopo Bononiensi.

Cultus publicus B. Nicolao a Carthusiensibus, & Bononiensibus praestitus. *Tom. II. Maii Bollandiani pagin. 467.*

FErdinandus Ughellus Tom. II. Italiæ Sacræ in Archiepiscopis Bononiensibus, illustri elogio exornat *Nicolaum Albergatum*, illudque istis verbis concludit: *Carthusiani, Beati titulo olim eum condecorarunt, & in album quorundam Sanctorum Ordinis retulerunt.* Cum nos anno MDCLX. abituri Romam per aliquot dies Bononiæ subsisteremus, inivimus notitiam cum R. D. Simone Santagatha Presbytero, studiorum nostrorum amantissimo: qui dein anno MDCLXII. die IV. Februarii ad nos, tum Florentiæ per aliquot menses moratos, transmisit sygnraphum, quam ejus rogatu Religiosissimi patres Carthusiæ Bononiensis confecrant sub hoc titulo. „ Cultus publicus *Beato Nicolao Albergato* Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, & Episcopo Bononiensi e Carthusiensium cœtu assumpto, datus". Ac dein ista subduntur „ *Beatus Nicolaus Albergatus*, non in Carthusia Bononiæ, ac Florentiæ dumtaxat, verum etiam in toto ordine, & in multis Ecclesiis patriæ suæ, coruscantibus, splendentibusque radiis pingitur, præcipue in templo Beatissimæ Virginis Mariæ de Libertate, S. Stephani, S. Agnetis Monialium Sacri Ordinis Prædicatorum, S. Claræ Ordinis Patrum Capucinorum. Alibi etiam *Beati Nicolai* imagines honore maximo, veneratione, & cultu Beatis cæteris consueto decorantur, imprimuntur, effigiantur, exponuntur, ubique affiguntur, & veneunt publice, tamquam imagines *Episcopi Beati, & Glorioſi*, per quem cælestes gratiæ, favores, beneficia percipiuntur: prout in cælis apud Majestatem divinam veræ divinitatis amici validissime præstant.

„ Enim vero veneranda Societas Triginta trium, in honorem vitæ Domini Nostri Jesu Christi annorum instituta, & a Perseverantia fauste denominata, anno MDCXXXIX. divino afflata spiritu, ejusque ductu, *Beatum Nicolaum* in *Protectorem* delegit, non sine quarumcumque gratiarum fœnore. Confratres autem singuli vivificam Crucem: *Beati Nicolai* proprium insigne manu gestantes, vexillo præeunte, in quo inest *Beati imago* Dominica prima cujusque mensis ad Beatissimam Deiparam S. Lucæ extra urbem peregrinantur. Utque optatum Perseverantiæ donum sublime, quod promereri nequeunt, assequantur; ad efficaciora rectæ orationis auxilia decurrunt, suaſque intentiones probe dirigentes, post varia bonorum operum exercitia, oblationes, contritionis, & gratitudinis actus & sanctorum invocationes, elevatis ad cælum animis, vocibusque, majore religionis officio vulgatas preces, *Actiones nostras &c.* dicunt, & post *Amen, B. Nicolae protector ora pro nobis*, inclamant. Quotannis Dominica septuagesimæ, qua prædicto peregrinantur more, nonnullas Ecclesias visitant, tum semetipsos, ut in divinorum observantia mandatorum detineant, tum pro unico divinæ perseverantiæ dono aliis impetrando, hoc præsertim tempore ad illecebras procliviore. Supplicatione peracta Reverendum Patrem Dominicanum audiunt, *B. Nicolai* virtutes, & laudes enunciantem. Ad PP. Carthusienſium Sanctam Annam procedunt, ejusdem expositum Cranium venerantur, *B. Nicolao* Sanctæ Reliquiæ allatori, & donatori eximio, quas valent maximas gratias agunt. Ibidem solemnis canitur Missa, & Indulgentiarum elargitio conceditur a Cardinalibus Legatis. Postremo suum Protectorem gloria redimitum, obsecrant, ut ferventiore caritate illos protegat, devotisque filiis gratiæ, gloriæ, perseverantiæ munera impetrare studeat. Nona Maji, *Natali B. Nicolai*, in Ecclesia Sanctæ Annæ multarum celebratione Missarum, omnis honos, cultusve *Beato Nicolao* defertur, quantusve in ejusdem Beati altari perpetuo exhiberi licet, Missæ celebrantur de Sancto Gregorio Nazianzeno, nulla fit mentio *Beati Nicolai*. Hoc ipsum *Beato Protectori suo* ante dicta Societas in Oratorio proprio, mirifica populi frequentia, & veneratione prosequitur: neque hac die solummodo, sed per totum annum ad altare ejusdem *Beati* missas, officia Divina, precesque Ecclesiasticas devote persolvit. Nulla in Missa fit commemoratio *Beati Nicolai*. Auctores ingenio, doctrinaque clarissimi Vitam, & facta ejusdem *Beati* scriptis tradidere, perennique *Beati* nomine annalibus suis inseruerunt". Hactenus testimonium Patrum Carthusiæ Florentiæ nomine, apud quos corpus *Beati Nicolai Albergati* asservatur, scripsit nobis anno MDCLXXV. D. Bonaventura Moschi „ Suscepto mortalitatis, quæ contagii causa fervebat, iis diebus, quibus *Venerandum Beati Nicolai Corpus* exhumatum permansit, eidem attribui; uti, & varias sanitates, & ejusdem *Beati Reliquias* variis concessas, sed eas non esse legitima attestatione signatas. *Imagines ejusdem cum radiis in veneratione esse*, ejusque aliquam in cubiculo Urbani Papæ VIII. extitisse radiatam, & vetustam, a Cardinale Ludovisio eidem petenti donatam: eumque responsum dedisse cuidam Prælato, relinquendi coruscantem coronam præfate imagini, non obstante suo decreto de tollendis radiis". Hæc ille, qui similem nobis imaginem cum radiis sculptam transmisit.

CLASS. V. Godefridus Heschenius.

CLASS. VI. Joannes Nauclerus.

VARIORUM TESTIMONIA DE BEATO NICOLAO CARDINALI S. CRUCIS.

CLASS. VI. Joannes Nauclerus.

I.

JOANNES NAUCLERUS (a) GERMANUS

In Chronographia: De Conciliis Basileensi, ac Ferrariensi.

Tom. II. Gener. 48. pagines. edit. Colon. 1579.

EUGENIUS Florentia discedens, Bononiæ circiter Annum Domini 1436. Basileense Concilium Ferrariam transtulerat, quod diceret, ibi conventuram cum Romana Synodo Græcam Ecclesiam. Hac translatione non obstante, Patres Basileæ congregati (ut refert Antoninus) obturaverunt aures suas, non audientes vocem Domini, auctoritate suæ temerariæ præsumptionis cœperunt Eugenium ad Concilium citare: sollicitante ad hoc Philippo Maria Duce Mediolani, ægre Pontificatum illius ferente. Visus enim fuit favere Venetis. Sigismundus tunc Imperator omnino hoc prohibuerat, cum schisma nuper præteritum cum maximo labore fuerit ablatum; *Cardinalis* etiam *S. Crucis*, ordinis Carthusiensis (qui a Martino Legatus fuerat in Franciam missus, ad pacem inter Regem, & Burgundiæ Ducem componendam) supervenit ad obviandum malis, & idem omnino diſſuadebat.

II.

HARTMANNUS SCHEDEL GERMANUS (b)

HART. MANNUS SCHEDEL.

In Chronico Norimbergensi, Sexta Mundi ætate.

FRancia ante hæc tempora diu in flore, nunc in mœrore fuit; cum illud regnum florentissimum supra modum per Henricum Regem Angliæ vastatur. Postquam autem alios bello deturbavit, non sine grandi jactura suorum infelicissime vitam finivit. Joannes quoque Dux Burgundiæ hoc regnum æque laceravit, qui bre-

(a) Joannes Nauclerus Natione Svevus Præpositus Ecclesiæ Tubingensis, & Universitatis Cancellarius, seu Rector circa annum 1477. Chronicon suum produxit usque ad annum 1500. Vide Paulum Freherum *Tom.* III. Theatri Virorum eruditione clarorum *pag.* 1428.

(b) Schedelii Opus impressum fuit *Norimbergæ* Anno Christi 1493. in fol. De eo vide Vossium de Historicis Latinis *lib.* III. *p.* 573.

CLASS. VI. Hartmannus Schedel.

brevi post occiditur, & malorum multorum occasio extitit. *Cardinalis Sanctæ Crucis* tandem *pacem composuit*, quam Burgundi acceptarunt. Anglici non consenserunt &c.

III.

GEORGIUS GARNEFELT.

GEORGIUS GARNEFELT (c) COLONIENSIS

In Epistola ad Scipionem Cardinalem Burghesium Vitæ B. Nicolai præmissa.

POssent quidem exempla plura præclarorum virorum ex amplissimorum Cardinalium Collegio in medium proferri, sed quoniam ego Carthusiani ordinis debitorem me agnosco, cui ante omnia etiam servire cupio; idcirco *præstantissimi pii Cardinalis Nicolai Albergati* quondam Carthusiani memoriam e tenebris eruere, & in lucem producere constitui, præsertim cum tam heroicæ hujus viri sint virtutes, fortiaque facta, ut similia passim in aliis non reperiantur. Imprimis etenim vivus *Sanctitate vitæ, & erga Sanctam Sedem Apostolicam observantia nulli fuit secundus*, uti labores pro illa exantlati (præcipue in octo legationibus, quas summa cum laude obtinuit) & quatuor Summi Pontifices luculentissimæ testantur. Deinde ita se virtus ejus in contubernium dissudit, ut multi egregii viri ex eo, præcipue vero duo Summi Pontifices prodierint; postremo post mortem *ea Sanctitatis de ipso sparsa est fama in Romana Curia*, ut ipsemet Eugenius IV. Pontifex Romanus ea permotus, exequiis illius novo exemplo interesse voluerit.

Ita ut ex vita *sancti hujus viri*, tamquam ex divino quodam fonte virtutum aquis abundante, ac scaturiente, pro sua quisque necessitate haurire possit. Hic spiritu ferventer, unde magis ferveſcant, & inflammentur, tepidi, unde incaleſcant; duri, unde salubriter compungantur; hæretici, si modo solidas, & heroicas tanti viri virtutes contemplari velint, unde confundantur; Catholici, unde confirmentur, habere queunt.

In hac Legati Summorum Pontificum Cardinales, Episcopi, & Monachi (singulos enim hosce gradus transcurrit, eorumque munia sancte, & exemplariter obivit) omnes denique mortales reperire possunt, quod sibi imitandum proponant.

IV.

ABRAHAMUS BZOVIUS.

ABRAHAMUS BZOVIUS (d) POLONUS

Ordinis Prædicatorum,

In Annalibus Ecclesiasticis Tom. XV.

A. D. 1426. *Pag.* 670. §. II. B. Nicolaus Episcopatum, & Sacram Purpuram invitus suscipit.

EX his, quo Martinus Pontifex, virtutis gratia, honore cardinalitio decorandos putavit *Nicolaus Albergatus*, non nisi coactus, eam dignitatem suscepit. Cum enim Martinus dissimulato consilio illum Romam ad se venire jussisset, atque ei jam ad Urbem adventanti obviam ipsa dignitatis insignia misisset: *Nicolaus* ea admiratur, qua antea Episcopatum animi magnitudine respuit. Verum paulo post in conspectum Pontificis progressus, cum ejusmodi honorem adhuc a se modis omnibus averteret; nonnisi sacri anathematis intentione commotus assensit. Titulum autem Sanctæ Crucis, quem in sua creatione obtinuerat, adeo gratum habuit, ut postea pro insigni gentilitio ipse solam Crucis effigiem prætulerit. Cujus rei cum plurima adhuc in Episcopio Bononiensi appareant vestigia, tum Franciscus Philelphus est auctor, ad eum in epistolis scribens: *Imitatus es eum, cujus Crucem pro signo geris, Christum Optimum Maximum.* Gessit eum honorem *Nicolaus* ad eum modum, ut S. Antonino teste: *quemadmodum Episcoporum insigne exemplar exiterat, sic clarissimum fuerit speculum Cardinalium*: nec majorem dignitatis splendorem a sacræ purpuræ nitore acceperit, quam ipse claritate virtutis suæ ei tradiderit.

§. III. B. Nicolaus mittitur a Pontifice Legatus pro pace conciliandis inter Florentinos, eorumque Socios, & Ducem Mediolani.

Neque vero satis habuit Martinus hoc *Nicolaum* ornamento cohonestasse; quin etiam insigne, & magnificum in primis legationis munus injunxit &c. Quare permotus Martinus, cum jam in potestate sua duas illas civitates haberet, atque subinde vereretur, ne Philippus amissa Brixia, reliquarum quoque urbium periculum subiret, Ducem, Venetos, Florentinosque litteris datis ad pacem hortatus; paulo post *Nicolaum Albergatum Cardinalem virum sanctissimum prudentia, & æquitate insignem* legatum eadem de pace ad illos misit: non tantum ut Philippo socio in magnas rerum difficultates adducto consuleret, verum ut etiam imminentia Italiæ mala averteret. Cum his mandatis *Nicolaus* spectatæ multis in rebus sapientiæ, & auctoritatis Roma profectus, XV. Kal. Octobris Bononiam venit, indidemque a Magistratibus, & universa occurrente, ac gratulante civitate receptus, *atque omnibus honoribus*, qui Episcopo, & Cardinali Legato a latere Pontificis misso debentur, affectus, mox Oratoribus eorum, ad quos bellum pertinebat, cum mandatis convenire Ferrariam jussis, ipse quoque eo XIII. Kal. ejusdem mensis adivit, ubi summam Nicolai Marchionis erga se humanitatem, atque hospitalitatem expertus, utriusque partis procuratoribus evocatis, ejus causæ cognitioni operam dare singulari æquitate instituit &c.

CLASS. VI. Arrahamus Bzovius.

An. 1432. §. I. Philippi Ducis subita mutatio pacem irritam reddit.

Philippi Ducis Mediolanensis apud Brixiam coactis copiis, Venetorum etiam, & Sociorum, constiterat exercitus, superiore anno, quemadmodum dixi, contra Ducem conscriptus. Is postea quam neque repelli a Philippo potuerit, miserat Martinus Papa *summum virum, & præstantissimum S. Crucis Cardinalem Nicolaum Albergatum*, qui dissidentes ad pacem adduceret &c.

An. 1447. B. Nicolaus Senis moritur magna sanctitatis opinione.

Senis cum esset Eugenius, *Nicolaum Albergatum Cardinalem Sanctissimum* amisit. Numquam is a Pontificis latere discedebat, donec graviter tentari calculo cœpit, quem ex superiore victus ratione, & præteritorum laborum susceptione contraxerat: quo cum per aliquot dies patientia magis, & virtute, quam remissione doloris, aut spe aliqua vitæ luctatus est, quam libenter se cum meliore, atque optabiliore commutaturum dicebat . . . . . Factum numquam ante hac patrum memoria. Neque enim Pontificius, & curiæ mos habet, ut in Cardinalis funeribus Pontifex Romanus uspiam interfuit; neque patratum antea ulla ex causa fuisse quispiam antiquorum noverat. Commovere autem Pontificem Eugenium, ut tantum *Nicolao* decoris, ornamenti impensum vellet, *non sanctitas modo, & immaculata integritas, gloriaque, atque opinio de illo universi terrarum orbis, & omnium hominum*; sed quod amplissimis *Nicolai* de Ecclesia, & Sede Apostolica meritis devinctum, & obstrictissimum se illi arbitrabatur: quippe qui etiam suarum partium indefessus semper ac fortissimus propugnator extiterat; innumera, quæ inferri detrimenta potuissent, averterat; suis consiliis non vulgaria Eugenio emolumenta contulerat, auctoritateque sua, & præsentia incredibiles illi semper favores principum, ac ceterorum hominum studia comparaverat &c.

V.

ALPHONSUS CIACONIUS.

ALPHONSUS CIACONIUS HISPANUS (e)

In Libro de Vitis Romanorum Pontificum.

Tom. II. p. 110. edit. It.

FR. *Nicolaus Albergatus* Civis, & Episcopus Bononiensis, ordinis Carthusianorum, Presbyter Cardin. tit. S. Crucis in Hierusalem; qui humanioribus literis instructus, quum postea juri civili strenue operam navasset, religionis fervore stimulatus, *quum esset vir bonis moribus, & vitæ integritate conspicuus*, religionem Carthusianorum professus, ita in ea, dum vixit, excelluit, *& morum sanctitate in ceterorum exemplum refulsit*, ut per omnes gradus suæ religionis, & dignitates ascendens, Bononiensi Ecclesiæ, Clero, & populo postulante, digne præficeretur. Qua dignitate honestatus non jam (ut plerique efficere solent) suæ religionis aut habitum perosus, fratrum suorum consortia, aut familiaritates exhorruit, nec quidquam de prioris vitæ austeritate remisit, nec humilitati, aut mansuetudini relaxavit, sed eadem homini in conversatione facilitas, eadem vitæ perfectio, & si fieri potuit, peramplior, atque illustrior fuit. Nihil enim, quod ad religionis (quam esset professus) dignitatem, quod ad mansuetudinem, quodve ad rerum humanarum contemptum attinere videretur, omisit; quin potius eo magis se, ut virtutum omnium exemplar, ac formam exhibuit; quoniam non sui ipsius modo, sed universi gregis sibi commissi rationem se noverat Domino redditurum. Quare & populum moribus optimis instituit, tranquillitati, & paci studens, amplissimisque eleemosynis sua gratia, & virtute fovit, ob quod omnibus carus, & gratissimus fuit. Unde Martinus V. audita *tanti viri fama, & sanctitate* ipsum Romam arcessivit; quem Nuncium ad Regem Francorum, & Angliæ bello certantes, ut pacem inter eos componeret, & oratione sua (qua maxime pollebat) pacaret, misit: quod & feliciter præstitit. Romam reversus, Cardinalis a Martino creatus, a quo legatus iterum fuit ad Venetos, Florentinos, & Ducem Mediolani, ut eos inter se fœdere uniret. Mor-

---

(a) Georgius Garnefelt Carthusianus Vitam Beati Nicolai edidit Coloniæ Anno Domini 1618. in 4.

(b) Abrahamus Bzovius natione Polonus patria Provincialis, Ordinis Prædicatorum. Obiit Romæ A. D. 1637. pridie Kalendas Februarii. Vide Jacobum Le-Quetif *Tom.* II. Scriptor. Ordinis Prædicatorum *pag.* 432.

(c) Ciaconius obiit A. C. 1606. Vide Nicolaum Antonium Biblioth. Hispan. *Tom. I. pag.* 14. & *Tom. II. pag.* 653. Jacobum Le-Quetif in Scriptoribus Ordinis Prædicatorum *Tom. II. pag.* 344.

CLASS. VI. Alphonsus Ciaconius.

Mortuo autem Martino V., & a successore ejus Eugenio IV. ad diversos Principes, & provincias pro fidei negotiis missus, omnia fideliter, & strenue gessit. *Fuit vir pius, & sanctus, & studiosorum amator*, ex cujus contubernio, & schola duo Romani Pontifices prodiere, nempe Nicolaus V., & Pius II. Ad Concilium Basileense legatus fuit cum plena potestate, ut locus pro futuro concilio eligeretur, id maxime petentibus Græcis. Præfuit Legatus primæ Sessioni in Concilio Eugeniano Ferrariæ inchoato, & Florentiæ finito, quo & Græci convenerunt. A Rege Angliæ sibi dono datum Cranium B. Annæ Matris Beatæ Virginis, Carthusiensibus donavit: S. R. E. * Camerarius fuit, ex calculo obiit Senis in Tuscia, corpus in Carthusianorum Cœnobio tumulatus anno MCCCCXLIII.

* Pœnitentiarius.

VI.

THOMAS DE HERRERA.

THOMAS DE (a) HERRERA HISPANUS.

Responsione pacifica V. n. 642.

SExtus est (nempe Protector Ordinis Augustiniani) *Beatus Pater D. F. Nicolaus Albergatus, Ordinis Carthusianorum*, Civis, & Episcopus Bononiensis, quem Martinus V. IX. Kal. Julii anno 1426. creavit Presb. Cardinalem tit. S. Crucis in Hierusalem; obiit autem Senis VII. idus Maji anno 1443. sepultusque est ad Carthusianos. Constat autem cum fuisse *Ordinis Protectorem*; quia in Registro Generalis Gerardi de Arimino fol. 304. pag. 2. habentur hæc verba. *Ad postulationem instantissimam Reverendissimi D. D. Cardinalis S. Crucis Ordinis Protectoris.*

VII.

CLASS. VI. Georgius Lilius Britannus.

GEORGIUS (b) LILIUS BRITANNUS.

In Chronico Regum Anglorum.

NIcolaus *Cardinalis S. Crucis* ab Eugenio IV. Pontifice Romano conciliandæ pacis causa inter Gallos, & Anglos, Legatus, inducias in sex annos pacisci tur; quæ tamen post sextum mensem violatæ sunt. An. 1441.

Carolus Rex fortunam belli metuens, Burgundium ab Anglis alienatum, ad se pertrahere conatur. Paci faciendæ Atrebatum urbs destinata, ubi *Nicolaus Pontificis Legatus, inter Gallum, & Anglum litis arbitrer*, leges fœderis proposuit, quas tamen Rex uterque respuit, Carolus Burgundium præmiis, ac promissis in suas partes adducit, offensiones, ac inimicitiæ diuturnæ inter eos sopitæ, & sublatæ. 1435.

VIII.

FRANCISCUS HAROLDUS.

FRANCISCUS HAROLDUS (c) HIBERNUS

Ordinis Minorum.

In notis ad Epistolam CXXI. B. Alberti Sarthianensis.

ERat Thomas Medici Sarzanensis filius: dum Bononiæ primis literis incumberet, *Beati Nicolai Albergati illius urbis Episcopi, viri vitæ sanctimonia, doctrina, & rebus pro Romana Ecclesia fortiter prudenterque gestis celeberrimi*, patrocinio potitus, ejusque liberalitate sic adjutus est, ut Philosophiæ, & sacræ Theologiæ lauream, omni pietatis, & doctrinæ laude adeptus sit &c. Scribunt etiam authores Vitæ *Beati Nicolai Albergati, eum in Cœlis Beatum* Thomæ per somnium apparuisse, eandemque dignitatem illi prædixisse &c.

(a) Thomas de Herrera Responsiones suas edidit Bononiæ anno 1635. Obiit Matriti fere septuagenarius incunte anno 1654., prout nos docet Nicolaus Antonius *Tom. II. Biblioth. Script. Hisp. p.* 245.

(b) Georgius Lilius Chronicon suum produxit usque ad annum 1602. Extat in Chronico Ecclesiastico, & politico Jani Gruteri *Tom. II. Parte I. pag.* 370.

(c) Beati Alberti Opera post Haroldi mortem Romæ vulgata fuerunt, studio F. Patricii Duffii Belgæ A. D. 1688. in fol.

SILVESTER (a) SYROPULUS

in Historia Concilii Florentini.

Sect. IV. Cap. XVI.

Ἔπειτα ἦλθεν ὁ Δοὺξ καὶ εἶδε τὸν Πατριάρχην, ἔσπευδε δὲ αὐτῷ πανίσχυρον σάκκον ἐνδιαπῦ, καὶ λαμπάδας μεγάλας μ, καὶ ἄσπρον, καὶ μετ' ἡμέρας ἦλθεν ὁ Καρδινάλιος τοῦ Σταυροῦ παρὰ τοῦ Πάπα σαλεὶς, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ Μαρκήσης τῆς Φερραΐας, καὶ εἶδον τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν Πατριάρχην. ὅτε δὲ ἦλθεν εἰς τὸν Πατριάρχην ἔστητο καὶ ὁ Δοὺξ κατέχων τὰ κράσπεδα τοῦ Καρδινελικοῦ ἵμαντίου.

Ἔμειναν δὲ εἰς τὴν Βενετίαν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ πάλιν ὑπέστρεψεν ὁ Καρδινάλιος εἰς τὸν Πάπαν: Λόγοι δὲ ἐκινήθησαν τότε πολλοὶ περὶ τοῦ, ἂ δεῖ τῆς ἡμετέρας πρὸς τὸν Πάπαν, ἢ πρὸς τὴν ἐν Βασιλείᾳ Σύνοδον ἀφικέσθαι.

POsthæc Dux invisit Patriarcham, obtulitque ei dono copiam Sacchari Indici, & luminaria grandia quadraginta, ac vinum: & post aliquot dies venit *Cardinalis Sanctæ Crucis* a Papa missus, & cum ipso Marchio Ferrariæ, & inviserunt Imperatorem, & Patriarcham. Cum vero veniffet ad Patriarcham subsequebatur *& Dux qui tenebat imam fimbriam Cardinalitii paludamenti.*

Mansit ergo Venetiis paucis diebus; iterumque rediit *Cardinalis* ad Papam: ac tum plurimi fieri cœperunt sermones: An oporteret nostrates ad Papam, aut ad Basileensem Synodum proficisci.

(a) Quis qualisve fuerit *Syropulus* inutile prorsus est docere, postquam Vir maximus Leo Allatius, & *Syropulum*, & illius editorem Robertum Creyghtonum egregiis illis Exercitationibus confutavit, quas Romæ edidit A. D. 1665. Nos Schismatici hominis testimonio usi sumus eo plane consilio, ut *B. Nicolai* nomen cunctis pene gentibus notum fuisse ostenderemus. Nam quæ de ipso scripserint Itali, Galli, Belgæ, Germani, Hispani, Poloni, atque Britanni, nostra hac collectione satis superque constat; Reliquum erat, ut Orientales quoque tantam *Beati Viri* famam suffragio suo comprobarent. Quapropter & *Syropulo*, licet Schismatico, in hac nostra collectione locus datus est, quod patria lingua honores eximios memoret, quos *B. Viro* augustissimus Venetorum Senatus ultro detulit, cum amplissima apud ipsos Legatione fungeretur Concilii causa. Plura fortasse de *B. Nicolao* ex Græcis Scriptoribus hausta haberemus, si ea quæ de concilio Ferrariensi ac Florentino magno conatu studioque paraverat Allatius, publicam lucem aspexissent; at fures plagiarii manus expertus Vir maximus nobilissimam hanc provinciam, quam egregie de more adornasset, aliis perficiendam reliquit. Rem ipse narrat in iis, quas modo laudavimus, Exercitationibus *pag.* 71. atque V. Cl. Jacobus Philippus Tomasinus ingenti Allatiani operis expectatione commotus exclamat *pag.* 12. *Bibliothecæ Patavinæ: Sed quisnam tantæ rei remoram facit? o tempora! nondum novi.* Interim quod ad Græcos attinet, notandum est in Actis Concilii Ferrariensis, quæ Theodoro Xantopulo tribuuntur, quæque extant *Tom.* XIII. *Conc. Labbei pag.* 14. *edit. primæ* perperam legi ὁ τῶ ἁγίω Σταυρῶ κυρὶς Νικόλαος καρδινάλις Φερμάνος, ideſt, *Sanctæ Crucis Dominus Nicolaus Cardinalis Firmanus*. Nam Cardinalis *Firmanus*, quem hic laudat Græcus Scriptor, est *Dominicus Capranica*, qui Titulum obtinuit S. Crucis in Hierusalem, postquam *B. Nicolaus* ad superos evolavit: Etenim hoc anno *Dominicus* jam Eugenio reconciliatus, ut diximus in notis ad Epistolam VI. ejusdem pontificis, Diaconus erat S. Mariæ in Via Lata, quemadmodum nos docent Eugenii Diplomata, quibus ipse subscripsit, quæque extant *Tom.* XIII. *Concil. pag.* 467. *Beati* quoque *Viri* meminit Andreas de S. Cruce Patritius Romanus, & Sacri Consistorii Advocatus in Collationibus suis, quas expilatis Allatii Scriniis Romæ edidit Horatius Justinianus anno 1634. *pag.* 70.

SY-

SYNOPSIS
CHRONOLOGICA
RERUM GESTARUM
BEATI NICOLAI ALBERGATI

Cardinalis Sanctæ Crucis, & Epiſcopi Bononienſis.

1375 BEATUS Nicolaus Bononiæ naſcitur patre Petro Nicola Albergato, & matre Philippa. *Zenus in ejus vita §. I. pag. 326. Hiſtor. Miſcellanea pag. 395. Sigon. cap. I.*

1386 Juri Civili operam dare incipit. *Zenus ibid. Sigonius cap. I.*

1395 Carthuſienſe inſtitutum profitetur Bononiæ. *Zenus ibid. Sigonius cap. 2. Boſſius pag. 440. Dorlandus pag. 441. Sutor. pag. 432.*

1398 Bononienſis Carthuſiæ Prioratum obtinet. *Sigonius capit. 2.*

1402 Florentinæ Carthuſiæ præficitur. Canonicos Regulares Lucenſes juvat. *Penottus pag. 410.*

1407 Carthuſiæ Romanæ Prioratum adipiſcitur, ac totius Ordinis Generalis Procurator eligitur. *Galnefeltus ex Charta Provinciali.*

1409 Carthuſiæ Mantuanæ recens extructæ Prior deſignatur. *Garnefeltus ex Charta Provinciali.*

1416 Prædictæ Carthuſiæ Prioratum linquit. *Idem ex Charta Provinciali.*

1417 Eligitur Epiſcopus Bononienſis menſe Januario. *Zenus p. 327. Sigon. cap. III.* Epiſcopatum ſibi oblatum reſpuit. *S. Antoninus pag. 373. Zenus ibid. Poggius pag. 375. Hiſtor. Miſcell. pag. 395. Hieronymus Burſellus pag. 397. Sigon. ibid.* Bononienſes Oratores ad Generalem Carthuſienſium Priorem in Galliis degentem mittunt. *Zenus pag. 327. Hiſtor. Miſcell. ibid. Vetus Charta apud Bartholomæum Senenſem pag. 407. Sigon. cap. 4.* Epiſcopatum ejuſdem Prioris juſſu accipit, & ab Archiepiſcopo Ravennati conſecratur menſe Junio. *Sigonius cap. 4. Hiſtor. Miſcell. pag. 395.*

1419 Bononienſes eum legatum deſtinant ad Martinum V. Pont. Maxim. Mantuæ degentem. *Zenus pag. 327. Ghirardaccius Tom. II. pag. 621. Sigonius cap. 7.*

Iterum ad Pontificem Civium ſuorum legatus proficiſcitur: quaſdam pacis conditiones ab illo impetrat. *Zenus pag. 328.*

1420 Florentiam ad Pontificem pergit, Bononienſium tertio legatus. *Zenus ibid. Hiſtor. Miſcell. pag. 395.* Pontifex clauſas illi interdicti litteras tradit: Bononiam reverſus Interdicti ſententiam promulgat Pontificis juſſu. Cives ſeditione facta, inſidias illi ſtruunt; ipſe mutatis veſtibus Florentiam ad Carthuſienſes perfugit. *Zenus pag. 328. 329. S. Antoninus pag. 373. Sigon. cap. 8*

1421 Domitis a Pontifice Bononienſibus Eccleſiæ ſuæ reſtituitur. *Zenus pag. 329. Sigon. ibid.*

1422 Martinus Pontifex ipſum in Gallias legat ad pacem componendam inter Carolum VI. Francorum, & Henricum V. Anglorum Reges. *Zenus pag. 329. Martini Epiſtolæ pag. 341. & ſeqq. Matthæus de Griffonibus pag. 394. Burſellus pag. 397. Poggius pag. 378. Joannes Germani pag. 413. Hieronymus Garimbertus pag. 404. Sigonius cap. IX. Ughellus pag. 410. Raynaldus pag. 413.*

1423 Bononiam revertitur die viii. menſis Junii. *Matthæus de Griffonibus pag. 394.*

1426 Cardinalis a Martino V. creatur ix. Kal. Junii. *Zenus pag. 330. Sigon. cap. X.* Ampliſſimam hanc dignitatem invitus ſuſcepit. *S. Antoninus pag. 373. Poggius pag. 378. Veſpaſianus Florentinus pag. 372. Anctor Hiſtor. Miſcell. pag. 395. Burſell. pag. 397. Garimbertus pag. 404.*

Legatus mittitur in Galliam Ciſalpinam ad pacem componendam inter Philippum Ducem Mediolani, Venetos, ac Florentinos. *Zenus pag. 330. S. Antoninus pag. 374. aliique.*

1427 Pax inter eoſdem hoc anno ſancitur præcipuo B. Nicolai ſtudio. *Zenus pag. 332. vide notam ad eundem.*

B. Nicolaus pacis cauſa Brixiam petit iv. Idus Januarii. *Capreolus pag. 403.* die 18. Auguſti Methamaucum ad Venetos proficiſcitur, ibique a Duce magnifice excipitur. *Sanutus pag. 339.*

1428 Iterum ad Philippum Ducem Mediolani Martini Pontificis legatus pergit. Pacem inter ipſum, ac Venetos, Florentinos, eorumque fœderatos componit die 19. Aprilis. *Zenus pag. 334. Martinus V. Epiſt. XII. S. Antoninus pag. 375. aliique.*

Bononienſem ſeditionem fugiens Mutinam ſe confert. Diſcordiarum reliquias inter Venetos & Ducem Mediolani componit, ac tandem Romam ad Pontificem proficiſcitur. *Zenus pag. 333. Blondus pag. 392. Bornius de Sala pag. 394. Hiſtor. Miſcell. pag. 396. Andreas Billius pag. 400.*

1431 Bellum inter Venetos, & Inſubres inſtauratur. B. Nicolaus ad illud compeſcendum Legatus iterum a Martino deſtinatur: Gallica inſuper legatio ei defertur. *Zenus pag. 334. Hiſtor. Miſcell. ibid.*

Martinus Pontifex moritur die 20. Februarii. B. Nicolaus Piſcariæ manet novi Pontificis electionem expectans. *Zenus pag. 335.*

Eugenius IV. Pontifex Maximus renunciatur. Gallicam Legationem B. Nicolao confirmat die 29. Aprilis. *Eugenius Epiſt. I. pag. 351. Zenus pag. 335. Carolus VII. Francorum Rex pag. 367. aliique.*

1432 Carolum Regem Francorum Bituris convenit, eumque ad pacem hortatur: inde Bruxellas pergit ad Philippum Ducem Burgundiæ. *Joannes Germani pag. 415.* Inducias ad ſexennium inter ipſos componit. *pag. 402. 417. 418. 426. & alibi paſſim.*

1433 Concilii Baſileenſis legatus deſtinatur xvii. Kal. Januarii; ibique magnis honoribus afficitur *p. 335. 380. 384.*

1434 Legatus a Concilio deſtinatur ad pacem Italicam perficiendam *pag. 336.*

1435 Hujus anni initio Florentiam ad Pontificem ſe confert. *Zenus pag. 336. Anonymus Florentinus pag. 400.*

Die 25. Aprilis in Gallias legatur ad conventum Atrebatenſem, in quo inſigni edito Miraculo, Philippum Ducem Burgundiæ Carolo Francorum Regi conciliat. *Zenus pag. 337. Scriptores in notis relati, quibus addendus Ludovicus Gollut pag. 430.*

1437 Concilii Ferrarienſis legatus conſtituitur anno 1437. iv. nonas Januarii *Eugenii PP. IV. Epiſt. XI. pag. 362. Zenus pag. 337.*

1438 Ferrariam proficiſcitur die 7. Januarii anno 1438. *Sanutus pag. 399.* inde Venetias ſe confert die 10. ejuſdem menſis, ibique Græcorum Imperatorem excipit, ac Ferrariam perducit. *pag. 337. 399.*

1439 Pridie Idus Septembris legatus mittitur ad Germanorum Principum conventus Nurembergæ indictos *pag. 337. 372. 380. &c.*

1440 Florentiam ad Pontificem reverſus Summus Romanæ Eccleſiæ Pœnitentiarius eligitur, ac concilio intereſt *pag. 338. 380.*

1443 B. Nicolaus Senis moritur ex calculi doloribus magna ſanctitatis opinione. Eugenius Pontifex ei juſta perſolvit. Illius viſcera Senis condita in Eccleſia S. Auguſtini. Corpus vero Florentiam ad Carthuſienſes translatum *p. 338. 339. 373. 374. 381. &c. Vixit annos LXVIII.* Sedit in Epiſcopatu Bononienſi ann. XXVII.

IN-

INDEX AUCTORUM

QUORUM TESTIMONIA IN SEX CLASSES DISTRIBUTA HOC VOLUME CONTINENTUR.

I. JACOBI Zeni Vita B. Nicolai. Pag. 117

CLASSIS I.

Romanorum Pontificum Teſtimonia.

I. MARTINUS PP. V. Pag. 123
II. Eugenius PP. IV. 127
III. Pius PP. II. 131
IV. BENEDICTUS PP. XIV. 132

CLASSIS II.

Regum Teſtimonia.

I. CAROLUS VII. Francorum Rex. Pag. 133
II. Henricus VI. Angliæ Rex. *ibid.*

CLASSIS III.

Italorum Teſtimonia.

I. VESPASIANUS Florentinus. Pag. 134
II. S. Antoninus Archiepiſcopus Florentinus. 135
III. Poggius Florentinus. *ibid.*
IV. Æneas Silvius. 139
V. Franciſcus Philelphus. 140
VI. Leonardus Arretinus. 141
VII. Jannotius Manettus. *ibid.*
VIII. Franciſcus Barbarus. 142
IX. Flavius Blondus. *ibid.*
X. Petrus de Monte. *ibid.*
XI. Bornius de Sala. 143
XII. Matthæus de Griffonibus. *ibid.*
XIII. Hiſtoria Miſcellanea Bononienſis. *ibid.*
XIV. Fr. Hieronymus du Burſellis. 144
XV. Nicolaus Burtius. *ibid.*
XVI. Bartholomæus Platina. *ibid.*
XVII. Michael Canenſis. *ibid.*
XVIII. Marinus Sanutus. 145
XIX. Anonymus Florentinus. *ibid.*
XX. Andreas Billius. *ibid.*
XXI. Benedictus Accoltus. *ibid.*
XXII. Paulus Æmilius. *ibid.*
XXIII. Paulus Corteſius. 146
XXIV. Baptiſta Fulgoſius. *ibid.*
XXV. Polidorus Vergilius. *ibid.*
XXVI. Helias Capreolus. *ibid.*
XXVII. Hieronymus Garimbertus. 147
XXVIII. Carolus Sigonius. *ibid.*
XXIX. Scipio Admiratus. 148
XXX. Fr. Bartholom. Senenſis. *ibid.*
XXXI. Gabriel Penottus. 149
XXXII. Philippus Ferrarius. *ibid.*
XXXIII. Ferdinandus Ughellus. *ibid.*
XXXIV. Odoricus Raynaldus. 150
XXXV. Ludovicus Taurellus. *ibid.*
XXXVI. Antonius Maſinus. 151

CLASSIS IV.

Gallorum Teſtimonia.

I. JOANNES Germani. Pag. 151
II. Anonymus Pariſienſis. *ibid.*
III. Joannes Carrier. 152
IV. Enguerannus de Monſtrelet. *ibid.*
V. Anonymus Synchronus. *ibid.*
VI. Alanus Chartier. *ibid.*
VII. Antonius Taberna. *ibid.*
VIII. Anonymus Cœvus. 154
IX. Oliverius de Marcha. *ibid.*
X. Robertus Gaguinus. *ibid.*
XI. Nicolaus Gilles. 155
XII. Joannes de Courtils. *ibid.*
XIII. Guglielmus Paradinus. *ibid.*
XIV. Joannes Buchet. *ibid.*
XV. Franciſcus de Belleforeſt. *ibid.*
XVI. Jo. Franciſcus Le-Petit. 156
XVII. Excerpta ex tractatu Atrebatenſi. 157
XVIII. Petrus Sutor. *ibid.*
XIX. Ludovicus Gollut. *ibid.*
XX. Anonymus. 158
XXI. Henricus Spondanus. *ibid.*
XXII. Antonius Aubery. *ibid.*
XXIII. Joannes Collart. 159
XXIV. Ludovicus Donius. *ibid.*
XXV. Guilelmus Marlot. *ibid.*
XXVI. Fabertus. *ibid.*
XXVII. Natalis Alexander. *ibid.*
XXVIII. Gabriel Daniel. 160
XXIX. Claudius Fleury. *ibid.*

CLASSSIS V.

Belgarum Teſtimonia.

I. CORNELIUS Zantfliet. Pag. 160
II. Magnum Chronicon Belgicuum. *ibid.*
III. Vetus Chronicon Flandriæ. *ibid.*
IV. Arnoldus Boſtius. 161
V. Petrus Dorlandus. *ibid.*
VI. Renerus Snoy. 162
VII. Jacobus Meyerus. *ibid.*
VIII. Pontius Heuterus. *ibid.*
IX. Jacobus Marchantius. *ibid.*
X. Ferreolus Locrius. *ibid.*
XI. Joannes Buzelinus. 163
XII. Theodorus Petrejus. *ibid.*
XIII. Antonius Sanderus. *ibid.*
XIV. Jo. Jacobus Ghiſletius. *ibid.*
XV. Joannes Rivius. *ibid.*
XVI. Godefridus Henſchenius. 164

CLASSIS VI.

Variorum Teſtimonia.

I. JOANNES Nauclerus Germanus. Pag. 164
II. Hartmannus Schedel Germanus. *ibid.*
III. Georgius Garnefelt Colonienſis. 165
IV. Abramus Bzovius Polonus. *ibid.*
V. Alphonſus Ciacconius Hiſpanus. *ibid.*
VI. Franciſcus Herrera Hiſpanus. 166
VII. Georgius Lilius Britannus. *ibid.*
VIII. Franciſcus Haroldus Hibernus. *ibid.*
IX. Silveſter Syropulus Græcus. *ibid.*
Synopſis Chronologica. 167

UAB Biblioteca de Ciències Socials

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI

DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ XIV.

Litteræ Apostolicæ in forma Brevis in Causa Canonizationis

BEATI NICOLAI ALBERGATI

S.R.E. CARDINALIS, ET EPISCOPI BONONIENSIS.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam,

QUONIAM *ita comparatum est, ut ea, quæ aliàs accuratissime expensa, & concordibus cum virorum pietate, ac sapientia insignium suffragiis a Nobis ipsis sancita ac decreta fuerunt, novis deinceps supremæ Apostolicæ nostræ auctoritatis documentis approbata, & confirmata, universi Christifideles majori cum fide, constantia, ac veneratione accipere, & debitæ executioni mandare consueverint: Eapropter Decretum, quod nuper super casu excepto a Decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. Prædecessoris nostri in Causa B. Nicolai Albergati edidimus, novo Apostolicæ confirmationis nostræ præsidio communire satagimus. Hujusmodi autem Decretum est tenoris, qui sequitur.*

DECRETUM

Summi Pontificis BENEDICTI XIV., *in quo approbatur, & confirmatur resolutio Congregationis Sacrorum Rituum Ordinariæ habitæ coram ipso Kalendis Augusti currentis Anni* 1744. *Super casu excepto a Decretis Urbani VIII. in causa* B. Nicolai Albergati, *Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, & Episcopi Bononiæ una cum aliis concessionibus ab eodem factis in honorem dicti Beati.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

SIngulare Divinæ providentiæ consilium esse videtur, quod Nobis reservaverit initium, progressum, quousque fieri potuit, Causæ *B. Nicolai Cardinalis Albergati*, qui Anno 1443. decessit: Quo cum Nos & patriam communem, & eundem Cardinalis Titulum Sanctæ Crucis in Hierusalem sortiti sumus; eademque Bononiæ Ecclesia (cujus ipse Episcopus inauguratus est Anno 1417., & ad mortem usque gubernavit) Nobis pariter gubernanda tradita est, & ad hanc usque diem gubernamus.

Cum in minoribus Promotorem Fidei ageremus, Canonizationis ejus causam inducere tentatum est. Quod autem tunc perfici minime potuit, id tandem in Congregatione Rituum habita die 20. Julii 1744. dilecto filio nostro Cardinali Pompejo Aldovrandi tunc Prodatario, nunc Æmiliæ Legato referente fuit deliberatum; atque ejusdem causæ introducendæ, prout moris est, commissio manu nostra per quam libenter signata prodiit.

Decretis itaque Urbani VIII. Prædecessoris nostri inhærendo, subjici debebat examini observantia eorundem Decretorum; & cum Nobis compertum esset, in Archiepiscopali Curia Bononiensi Anno 1651. auctoritate ordinaria conditum fuisse Processum, in quo varia documenta, ac testimonia de observantia prædictorum Decretorum afferebantur; atque inde etiam deducebatur, scientia, assensuque Episcoporum Bononiensium publicum cultum fuisse exhibitum *B. Nicolao Albergati* toto tempore, quod Urbani VIII. Decreta exigunt; præterea Jacobum Boncompagni Cardinalem Archiepiscopum Bononiensem Anno 1725. sententiam de more pronunciasse, qua cultum illum ad formam ipsorum Decretorum exhibitum fuisse comprobabat; *Nos, ut Sanctitatis fama ejusdem Beati Viri* illustrior fieret, & publici ejus cultus fundamenta magis stabilirentur, vitæ illius acta a Jacobo Zeno Episcopo Feltrensi, & Bellunensi ejus familiari conscripta, typis iterum publicari præcepimus, & cum Codice Bibliothecæ nostræ Vaticanæ conferri. Codex autem ejusmodi bene ornatus, & Cardinalis Petri Barbi, qui deinde Pontifex factus Pauli II. nomen assumpsit, stemmata præferens, cui adhuc Cardinali opus illud inscriptum fuerat, multo pretio, & æstimatione dignus esse videtur, & ad errores aliquot, qui in vetustiores ejus vitæ editiones irrepserant, corrigendos apprime aptus.

Id vero accurate perfecit Constantinus Ruggeri Clericus, nosterque familiaris, qui præmemoratæ vitæ notas addidit. Communicatis deinde illi Martini V., & Eugenii IV. Apostolicis Brevibus, quæ in Archivo nostro peculiari servabantur, in quibus amplissima de *Sanctitate Vitæ B. Nicolai Albergati* testimonia continentur; tum etiam ei traditis iis, quæ a Nobis alio tempore hac de re collecta fuerant, factaque eidem cum ad nostram domesticam Bibliothecam, tum ad alias hujus Urbis celebriores adeundi potestate, Nos ipsi singulis hebdomadis opus perlegere, & examinare curavimus; præscripto ordine, quem in eo dirigendo ordinandoque haberi voluimus, atque hinc post multos labores ad Jacobi Zeni historiam adjecta sunt prædictorum, aliorumque Romanorum Pontificum testimonia; nec non & Caroli VII. Galliæ, & Henrici VI. Britanniæ Regum, ac plurimorum illustrium Italiæ auctorum, inter quos recenseri maxime debent S. Antoninus, & Æneas Sylvius; tum etiam ex Gallia, Flandria, aliisque Regionibus, Scriptorum: quæ omnia in unum volumen ab eodem Constantino Ruggeri collecta, jussuque nostro typis in lucem edita hoc ipso anno prodierunt.

His omnibus comparatis, cum in Congregatione Rituum ordinaria proponendum esset dubium de observantia Decretorum Urbani VIII. *Cardinali Aldovrando* absenti nemo alius Cardinalis fuit a Nobis subrogatus, qui causam illam referret: Sed Kalendis Augusti habita coram Nobis eadem Rituum Congregatione, Nos ipsi Cardinalis relatoris vices supplentes, exposuimus primo, *Beatum Nicolaum Albergati* Bononiæ illustri genere natum in *Carthusianorum* claustra juvenem concessisse; ibique *Sanctitatis*, ac prudentiæ fama in variis Carthusianis Domibus Prioris munere functum, Romæ deinde fuisse Ordinis sui Procuratorem Generalem, postea *Bononiensis Ecclesiæ, invitum* quamvis, & coactum, *regimen suscepisse*, in quo ecclesiastica vivendi disciplina, largisque eleemosynis luculentiora dedit *Sanctitatis suæ* argumenta: quibus accessit invictum robur, quo turbulentis illis Ecclesiæ temporibus, jurisdictionis, & auctoritatis Pontificiæ adversariis fortissime restitit: a Pontifice Martino V. Cardinalium ordini adscriptum, præceptoque adactum, ut eam dignitatem acciperet, sic in eo gradu se gessisse, ut quemadmodum Religiosus religiosæ vitæ, Episcopus religiosi Episcopi, ita Cardinalis factus Cardinalis religiosi exemplar, ac norma extitit; cum in omni vi-

vitæ genere disciplinam regularem, austeritates, & Carthusiani instituti jejunia constantissime retinuisset: a Sede Apostolica rebus gerendis præpositum, post multos labores pacem inter Mediolanensem Ducem, Venetos, & Florentinos conciliasse; & post plura in Galliam itinera, nunc Martini V., nunc Eugenii IV. Pontificum jussu, in magno Atrebatensi conventu inter Carolum Galliæ Regem, & Philippum Burgundiæ Ducem, præclaram illam pacem, Catholicæ religioni adeo proficuam firmasse; cum interea singularis Dei providentia ad ejus preces insigne miraculum edidisset, ut Scriptores nonnulli memoriæ prodiderunt. Expostulimus quoque sapientem illius gravitatem cum communi *Sanctitatis opinione* conjunctam in aliis Legati Apostolici muneribus, quæ ille tum in Basileæ, tum in Ferrariæ conciliis, tum etiam in conventu Principum Germanorum Norimbergensi præclaræ sustinuit; præter gravissimum illud Summi Pœnitentiarii, quod apud Pontificem Eugenium IV. gessit: postremo meritis plenum Senis ex hac mortali vita decessisse, communi omnium opinione, ac fama, heroicis virtutibus ornatum; ejusque corpus Florentiam, prout ipse mandaverat, ad Carthusianos fuisse delatum, ubi ad hanc usque diem requiescit: Cum illud Senis Florentiam comitatus fuisset Thomas Sarzanensis, qui deinde Cardinalis, ac paulo post Pontifex factus, Nicolaus V. vocari voluit in memoriam *Nicolai Cardinalis Albergati*, Viri de se optime meriti: qui post obitum (ut historici, inter quos ipsemet Thomas, narrant) ei apparuit, ac tristem, mœrentemque hac ipsa magistri sui, & domini morte recreavit; & inter cætera sempiterna felicitate se potiri affirmans, Summum illi Pontificatum prædixit, quem pariter Æneas Sylvius Pii Secundi nomine assecutus est: qui ambo fuerant cum eodem *Nicolao Albergati* obsequio, & familiaritate conjuncti. Atque uno verbo diligenter expostuimus quidquid magis egregium solidumque de *B. Nicolao* memoriæ proditum erat in Pontificiis diplomatibus, gravissimisque auctoribus, qui in prædicto volumine fideliter accurateque citantur. Transeuntes inde ad id, quod erat præcipuum, ad qualitatem scilicet, & vetustatem publici cultus, retulimus, summma fide, quidquid causæ Postulatores in suis scriptis attulerant, tum etiam illa, quæ Fidei Promotor in suis animadversionibus, ex officio opposuerat. Nec fuit a Nobis omissum id, quod ad ejusmodi oppositiones responderi valide poterat: *illustratis*, & *in bono lumine collocatis principiis* aliquot, quæ in nostris de Canonizatione Sanctorum operibus continentur, quibus oppositiones illæ nitebantur. Mentem autem nostram minime aperuimus; sed sententiis aliorum exquisitis, ingenti animi nostri gaudio audivimus, Cardinales omnes congregatos, communi suffragio, & una voce declarantes, Urbani VIII. decretis obtemperatum prorsus fuisse, quorum vi *Beati Nicolai* causa esset multis nominibus excepta; adeoque veterem, ac publicum ejus cultum legitimum, & canonicum esse censendum, nulloque modo iis, quæ in citatis decretis præscribuntur, adversum. Atque id magis, quod publicus idem cultus tunc cœpit, cum Senis corpus ejusdem Beati Viri in Ecclesia S. Augustini fuit expositum, ubi præter totius populi concursum, qui ejus pedes, manusque deosculari certabat, Eugenius IV. Pontifex Maximus, inusitato iis temporibus exemplo, ejus funeri cum tota Curia adesse voluit: testatus id se facere ob ingentem, quam de ejus sanctitate opinionem habebat, per Orbem jam longe lateque pervulgatam; imo & duarum librarum lapidem, qui in dissecto ejus corpore repertus est, devotionis causa apud se habere voluit. Addebant prætera Cardinalem Gabrielem Paleotti primum Bononiæ Archiepiscopum *Nicolai nomen in Beatorum*, *ac Sanctorum* Ecclesiæ suæ album retulisse, & Urbanum VIII. ut nonnulli memorant, affirmasse, delendos non esse ab ejus imagine radios, & splendores, quos ipse publico decreto Imaginibus eorum, qui non essent ab Apostolica Sede Canonizationis, aut Beatificationis honore donati, apponi prohibuerat, appositosque deleri jusserat: Postremo *Beati Nicolai* statuam jussu nostro in fronte Basilicæ Liberianæ inter alias aliorum Sanctorum fuisse positam, cujus Basilicæ ipse fuerat Archipresbyter.

Audivimus hæc omnia singulari animi nostri lætitia, & in omnibus unanimes prædictorum Cardinalium sententiæ voce assensi sumus, quam etiam nunc scripto probamus, & confirmamus. Quoniam vero in ejusmodi casibus Fidelium pietas, ut observavimus, præscriptos limites transilire facile solet; cui rei, si Deo placuerit, alio tempore Nos opportune providere cogitamus, in præsens decernimus ea, quæ sequuntur.

Primo, evulgato hac Decreto, nolumus ingentem publicæ lætitiæ significationem dari eo modo, quo in Canonizatione alicujus Beati fieri solet, quod quidem alias contigisse non ignoramus; sed solum in Ecclesia Metropolitana Bononiæ, in Basilica Liberiana Romæ, & in singulis Carthusiani Ordinis Ecclesiis post Missam, quam Conventualem dicunt, cantari posse concedimus *Te Deum* in gratiarum actionem sine musicorum instrumentorum strepitu, nulloque campanarum sonitu præcedente:

Secundo præter *titulum Beati*, quem de jure possidet, a privatis primo illi attributum, nunc vero a Sancta Sede comprobatum, concedimus ejus imagines pingi, ornarique posse laureolis, radiis, & splendoribus; non autem diademate juxta Decretum Sacræ Congregationis Rituum die 12. Februarii MDCLXVIII. ab Alexandro VII. confirmatum. Volumus autem semper Carthusiani Ordinis habitu vestiri, quo ipse tam Episcopus, quam Cardinalis perpetuo usus est, non solum religionis causa, sed etiam, ut Ecclesiasticam disciplinam eo tempore maxime vigentem observet. Capiti vero illius neque pileolum, neque biretum rubrum apponi volumus: cum certum sit, ejusmodi ornamenta Cardinalibus regularibus fuisse concessa a Prædecessore nostro Gregorio XIV. Anno MDXCI.; bene vero Cardinalis Pileum, quo multo prius singulis Cardinalibus uti dedit Innocentius IV., eoque caput ornari, sive is ad pedes deponi poterit.

Tertio nolumus ejus imagines in Ecclesiarum, sive Sacellorum privatorum Altaribus collocari, exceptis tamen Ecclesia Metropolitana Bononiensi, Basilica Liberiana Urbis, & singulis Ecclesiis, ac Sacellis ordinis Carthusiani, tum etiam Ecclesiis illius sive alibi, in quibus, vel super aras, vel extra, ejus imagines in præsens existunt.

Postquam innotuit, ac declaratum est, Nos in eo casu versari, quem Urbani VIII. decreta excipiunt, & post ea, quæ nuper expostuimus, & quæ quodammodo ex declaratione casus excepti a Decretis Urbani VIII. sequuntur; Apostolicæ Sedis in more fuit, præterito aliquo tempore, urgentibus gravibus circumstantiis Officium, & Missam de Communi in honorem Beati concedere; alio deinde interjecto tempore, urgentibus gravioribus circumstantiis, Lectiones proprias, etiam antequam fuerint discussæ, & approbatæ virtutes, juxta exempla a Nobis cumulata in nostro opere de Canonizatione Sanctorum lib. IV. part. II. cap. IV. num. VI.; denique post aliquod temporis spatium Beati nomen in Martyrologium Romanum (quamquam id perraro) referre; & quoties magni ponderis causæ adessent Decretis, & Constitutionibus Apostolicis, si quæ obstant, derogare consuevit, juxta ea, quæ a Nobis relata sunt in eodem opere nostro de Canonizatione Sanctorum lib. IV. part. II. cap. XVII. num. XIV. Nos itaque ingentibus *B. Nicolai Albergati* Cardinalis erga hanc S. Sedem, & Catholicam Religionem meritis inspectis, tum etiam communi præconio, quo Scriptores ex omni lingua, tribu, & populo heroicis ejus virtutibus plaudunt, derogantes plenitudine auctoritatis nostræ quibuscumque adversantibus; & temporis inutiliter transacti jacturam compensare volentes, Officium Divinum de Confessore Pontifice cum Lectionibus propriis, per Nos componendis, & Oratione *Exaudi quæsumus* de eodem Communi, ritu majoris duplicis recitari concedimus die 10. Maii, in quo ad Beatam vitam migravit; id vero tantum Clero tam Regulari, quam Seculari; necnon & Monialibus Civitatis, & Diœcesis Bononiensis; tum etiam Romæ Clero Basilicæ Liberianæ, pariterque Monachis, & Monialibus Ordinis Carthusiensis universi; itaut quicumque ex prædictis præmemorato die Officium illud recitaverit, horas Canonicas, ad quas tenetur, persolvisse censeatur. Eadem tatione concedimus, die 10. Maii in omnibus præcitatis locis celebrari posse in honorem ejusdem *Beati* Missam de *Communi Confessoris Pontificis*: quam quidem concessionem ad alios quoque Sacerdotes tam Seculares, quam Regulares, qui eo die in Basilica Liberiana, aut in Carthusiani Ordinis Ecclesiis rem Sacram confecerint, extendi volumus. Concedimus quoque eodem die 10. Maii in antedictis Ecclesiis celebrari posse quotannis *Beati Cardinalis* festum, & ejus reliquias ad publicam venerationem exponi, non autem in processione deferri, juxta ea, quæ Alexander VII. die 27. Septembris 1650., & 17. Aprilis 1660. decrevit.

Po-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Postremo concedimus *B. Nicolai* nomen Martyrologio Romano inscribi, addito Elogio, quod a Nobis instituetur.

Hæc omnia singularibus *B. Cardinalis* meritis profecto debentur. At vero præclari quoque Carthusiani Ordinis, quem Nos peculiari studio prosequimur, merita apud Nos pondus habent, ut hæc Apostolica libertate concedamus; eoque magis, quod ipse Ordo non tam sollicitus fuit multos Sanctos suos patefacere, quam multos Sanctos facere, ut recte fuit adnotatum. Accedit quoque spes, in quam maxime adducimus, Deum Opt. Max. ad intercessionem hujus *Beati Viri*, qui, quandiu vixit, *Cardinalis pacis* nuncupatus est, daturum esse Nobis id, quod tam enixe toto corde, humiliterque rogamus, & rogaturi sumus, exoptatam scilicet inter Christianos Principes pacem, stabilemque concordiam. Neque vero dissimulare voluimus, Nos in hac tota rerum serie spirituale quoddam percepisse gaudium, simillimumque ejus, quod Pius II. Prædecessor noster in Canonizatione S. Catharinæ Senensis civis suæ sese percepisse fatetur, quodque in ejus Canonizationis Bulla his verbis expressit: *Et si Nos quidem Catharinæ sublimes dotes, nobile ingenium, divinam mentem, sacratissimam voluntatem in omni natione quam lætissime vidissemus, lætiores tamen in Urbe Senensi, quæ nos genuit. Siquidem meritorum ejus longe magis, & magis peculiariter esse participes confidimus, quam si Virgo hæc, aut in Scythia, aut in India nata fuisset. Neque enim fieri potest, quin Sanctorum propinquitas aliquid habeat prærogativæ.*

Quod si deinde Deo placuerit, ut ab hoc cultu ad nonnullos locos restricto, quem in præsens Sedes Apostolica permittit, ad cultum publicum præceptivum, & generalem, hoc est a Beatificatione hac æquipollenti ad solemnem Canonizationem transeundum sit, Postulatoribus causæ palam facimus, heroicarum ejusdem Beati virtutum materiam ad consuetam juris formam esse proponendam: cum expositio earum, quam Nos ipsi in Congregatione Rituum fecimus, sufficerit quidem, ut debito rerum apparatu ad agendum de publico permissivo, & restricto ad quosdam locos, cultu procederetur; & ut etiam inoffenso pede fieri posse a Nobis concessio Lectionum propriarum, non autem ut discussioni, & approbationi Virtutum a Sacris Canonibus requisitæ, ut ad solemnem Canonizationem transitus fiat, sufficiens esse potuerit juxta a Nobis deducta in nostro opere de Canonizatione Sanctorum lib. 1. cap. 32. num. 14. & seqq. Proponenda sunt quoque miracula secundum ea, quæ Nos die 23. Aprilis Anni 1741., & die 14. Julii hujus 1744. generatim decrevimus. Notum præterea unicuique facimus, nemini licere transgredi in exhibendo cultu limites per præsens Decretum præscriptos: Mandamusque Patriarchæ Hierosolimitano Sacrorum Rituum Congregationis Secretario, ut hoc ipsum Decretum una cum ceteris ad calcem additis inter Regesta Sacræ Congregationis referat, & conservet.

Datum hac die xxv. Septembris 1744.

Thomas Patriarcha Hierosolymitanus S. R. C. Secretarius.

LECTIONES

De quibus in Decreto in Festo B. Nicolai Albergati *Episcopi & Confessoris.*

Lectiones pro secundo Nocturno ejus Officii.

LECTIO IV.

NICOLAUS *Albergatus* nobili genere Bononiæ ortus est. Adolescens, dum juri Civili in patria operam daret, Monasticæ, ac severioris vitæ præstantia captus, Carthusianorum Institutum amplectitur; in quo brevi adeo profecit, ut Sacerdotio vix initiatus patrio Cœnobio præfectus sit, aliaque subinde Monasteria fere decennio summa cum laude administraverit. Ejus prudentiæ, & Sanctitatis opinione Clerus, Populusque Bononiensis permotus ultro sibi in Episcopum plenis suffragiis delegit; quem ille honoris gradum diu, constanterque refugiens, Superiorum suorum jussu invitus demum suscepit. Nihil tamen de prioris vitæ cultu, atque observatione remisit; Sed verbo, & exemplo forma gregis effectus Ecclesiasticam disciplinam, & Christianos mores ita in Ecclesia sibi commissa restituit, ut alius omnino populus, alius Clerus videretur, & esset.

LECTIO V.

CIvium suorum ad Martinum V. Orator iterum, ac tertio profectus tantam ab eo Pontifice, qui eximias illius virtutes perspexerat, iniit gratiam, ut conciliandæ pacis causa inter Anglorum, Francorumque Reges Legatum in Gallias miserit: ab ea Legatione reducem S. R. E. Cardinalem sub titulo S. Crucis in Hierusalem creavit; Legavitque mox in Insubriam, ut Mediolanenses, Florentinos, & Venetos discordia laborantes componeret. Post pacem Italiæ ab eo feliciter restitutam, secunda in Gallias Legatione auctus est, ac vita functo Martino V., Eugenii IV. jussu in Belgium profectus Philippum Burgundiæ Ducem Carolo VII. Francorum Regi in Atrebatensibus comitiis conciliavit. Ad Germaniæ quoque Principes in Norimbergensi conventu Pontificium Legatum egit, deinde Basileensi, tum Ferrariensi interfuit Concilio, ubi Apostolicæ Sedis dignitatem, majestatemque adversus schismaticos egregie tutatus est.

LECTIO VI.

IN obeundis tam variis, gravissimisque Legationibus incredibilem sibi apud Reges, & Principes venerationem adeptus in virtutum suarum admirationem rapuit universos. Erat enim vel in summis honoribus simplicissima humilitas, animus non solum firmus, & excelsus, sed candidus etiam, prudens, ac moderatus, effusa in omnes charitas, mansuetudo, atque humanitas cum ardenti Religionis zelo conjuncta. Carthusiani, quod professus fuerat, Instituti tenax, ejus asperitates ad mortem usque retinuit. Familiam ingenuam aluit, sanctissimeque institutam, ex qua duo Romani Pontifices Nicolaus V., & Pius II. prodiere. Tandem cum Eugenium IV. honoris ergo comitaretur, Senis in Hetruria renum calculo oppressus sancto fine quievit. Ejus corpus Florentiam delatum apud Carthusianos honorifice conditum est. Sanctitatis, & Miraculorum fama post mortem clarum BENEDICTUS XIV. Beatorum ritu coli permisit.

ELOGIUM

Apponendum in Martyrologio, de quo in Decreto.

VI. Idus Maji. Bononiæ B. Nicolai Albergati Monachi Carthusiani, ejusdem Civitatis Episcopi, & S. R. E. Cardinalis, Sanctitate, & Apostolicis Legationibus clari, cujus Corpus Florentiæ apud Carthusianos conditum est.

PRÆINSERTUM itaque Decretum nostrum, ac præinsertas Lectiones, & Elogium, ac in eo Decreto omnia, & singula contenta, ac præscripta, quo firmius subsistant, ac serventur exactius, atque etiam, quatenus opus sit, auctoritate nostra Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque, & omnibus, ac singulis contentis, & præscriptis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus; atque ita, ut præmittitur, omnino servari mandamus. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, & efficaces existere, fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spe-

ſpectat, & ſpectabit in futurum pleniſſime ſuffragari, & ab eis reſpective, inviolabiliter obſervari; Sicque in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane fore, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum præſentium literarum Tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis & ſigillo Perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die VI. Octobris MDCCXLIV. Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Dominicus Cardinalis Paſſionеus.

APPENDIX II.

DECRETA SUPER MIRACULIS.

Cum antequam ſextus hic tomus vulgaretur, duo ediderimus decreta ſuper miraculis in Cauſa Beatificationis Ven. Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal; eadem in hac ſecunda Appendice ſubdimus.

DECRETUM I.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
BENEDICTI PAPÆ XIV.

In Cauſa Gebenn. Beatificationis, & Canonizationis Venerabilis Servæ Dei

JOANNÆ FRANCISCÆ FREMIOT DE CHANTAL

Monialium a Viſitatione Sanctæ Mariæ nuncupatarum Fundatricis

Editum die XXI. *Auguſti* 1751.

BENEDICTUS PAPA XIV.

QUAMVIS Venerabilis Servi Dei Famula Joanna Franciſca Fremiot de Chantal die decima tertia Decembris anni Domini milleſimi ſexcenteſimi quadrageſimi primi ex hac vita migraverit, & quidem cum magna Sanctitatis fama, ut cuilibet agnoſcere liceat ex his, quæ ſcriptis teſtata reliquerunt graves illius temporis Auctores, qui etiam lato calamo deſcribunt effuſas honoris ſignificationes erga ipſius demortuæ Corpus exhibitas, dum paulo poſt illius obitum, ab Oppido *Moulins* nuncupato, Annecium religioſa pompa translatum fuit; Nihilominus juridicæ inquiſitiones de ejuſdem Virtutibus, ac Miraculis, neque tunc, neque multis annis deinceps, ab Ordinariis Locorum inſtitutæ fuerunt, tum quia multo facilius eſt invenire, qui ea quæ facienda ſunt, edicant, quam qui re ipſa manum operi admoveant; tum etiam quia obſtare putabatur, Decretum felicis recordationis Prædeceſſoris noſtri Urbani Papæ VIII. non ita pridem vulgatum, quo vetitum fuit, ne ante quinquageſimum annum ab obitu Servorum Dei, in Cauſis eorum Beatificationis, & Canonizationis procederetur. Ejus autem Decreti verba ſunt, quæ ſequuntur: *Sanctitas Sua expreſſe prohibuit Sacræ Rituum Congregationi, ne deinceps procedat in Cauſis Servorum Dei ad effectum Canonizationis, ſeu Beatificationis, aut declarationis Martyrii, niſi lapſis quinquaginta annis ab obitu illius.* Cujus quidem Decreti vi, erronea apud pleroſque invaluit opinio, minime licere, ante prædicti temporis lapſum, legitimas probationes colligere, & Proceſſus inſtruere ſuper Martyrio, aut Virtutibus, vel Miraculis eorum, qui cum Sanctitatis fama defuncti erant: Quum tamen Pontifici eam legem ferenti nil aliud propoſitum fuerit, quam ut prohiberet, ne Dubia ſuper approbatione Martyrii, Virtutum, aut Miraculorum ante id temporis in Congregatione Sacrorum Rituum proponerentur; Salvo ſemper jure, & facultate eorum, ad quos pertinet, ut quandocumque expediens eſſe videretur, Proceſſus Ordinarios, atque etiam Apoſtolicos ſuper iiſdem compilari curarent. Alioquin ſatis patet, eo tempore elapſo, nullam fere ſpem reliquam fore habendi Teſtes *de viſu*, qui in hujuſmodi Proceſſibus, ſive Ordinariis, ſive Apoſtolicis, deponerent; & vix fieri poſſe, ut neceſſaria copia ſuppeteret Teſtium *de Auditu a Videntibus*. Qua de re Nos ipſi latius egimus in Noſtro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. II. cap. ultimo*.

Dilato itaque, ob ſupradictum fere communem errorem, Ordinarii Proceſſu ſuper Virtutibus, & Miraculis Venerabilis Servæ Dei Joannæ Franciſcæ uſque ad annum Domini milleſimum ſeptingenteſimum decimumquintum; protracta quoque fuit, ob alias neceſſarias dilationes uſque ad menſem Julii anni milleſimi ſeptingenteſimi deciminoni propoſitio conſueti Dubii in Congregatione Sacrorum Rituum, ſuper introductione Cauſæ illius Beatificationis, & Canonizationis; nimirum, an ſignanda eſſet, nec ne, Commiſſio introductionis ejuſdem Cauſæ; qua nempe Commiſſione per Romanum Pontificem ſignata, tunc demum ad Apoſtolicorum Proceſſuum confectionem proceditur. At vero, quum primum illatus eſt ſermo de hujuſmodi inſtantia a Poſtulatoribus proponenda, Nos, qui tunc in minoribus conſtituti Promotoris Fidei munere fungebamur, palam profiteri non omiſimus, quod quum ageretur de Cauſa, non quidem per viam *Cultus immemorabilis*, aut alterius caſus in Urbani VIII. *Decretis excepti*, ſed per aliam *non cultus* appellatam, quæ ordinaria via eſt, procedente; Cumque in Congregatione Sacrorum Rituum vigens obſervaretur praxis, & conſuetudo, nulla licet canonica lege, aut Pontificio Decreto præſcripta, ut in hujuſmodi Cauſis per viam *non cultus* procedentibus, Martyrii, aut Virtutum probatio per Teſtes *de viſu* perfici deberet, ideo Cauſa iſthæc perpetuo ſilentio damnari periclitabatur, & magnopere verendum erat, ne illius introductioni per Signaturam Commiſſionis denegaretur aſſenſus. Quum enim in Proceſſu auctoritate ordinaria confecto, propterea quod compilatus fuerat poſt annos ſeptuaginta quatuor a die obitus Servæ Dei, ne unus quidem oculatus Teſtis de illius virtutibus adeſſet, nemini ſperandum ſupererat, hujuſmodi Teſtes deinceps repertum iri, qui in Proceſſibus Apoſtolicis, poſt ſignatam Introductionis Commiſſionem conficiendis, ad deponendum de viſu, & propria obſervatione ſuper iiſdem Virtutibus idonei forent.

Sed contra hæc bonæ memoriæ Thomas Cardinalis Ferrarius, qui inter alios S. R. E. Cardinales prædictæ Sac. Rituum Congregationi adſcriptores ſumma doctrinæ, & prudentiæ laude Sententiam dicere ſolebat, quique præclara monumenta, quibus Cauſa Venerabilis Servæ Dei fulciebatur, jam tunc accurate perlegerat, ipſiuſque Cauſæ merita ſapienti conſideratione penſaverat; optime reponebat, nulla expreſſe lege cautum reperiri, quod in Cauſis procedentibus per viam *non cultus*, ſi quando Proceſſuum confectio, non quidem dolo, aut fraude, ſed caſu aliquo, vel alia juſta de Cauſa, nimis dilata fuerat, Martyrium, aut virtutes ſatis probari non poſſint per Teſtes *de Auditu a Videntibus*, ubi præſertim eorum dictis adminiculum præbeant Virorum pietate inſignium, & gravium ejuſdem ævi Scriptorum relationes. Et quidem hanc Cauſam, de qua agebatur, hujuſmodi ratione ad felicem exitum deducendam aliquando fore augurabatur, utpote quam illius generis monumentis, quæ in Proceſſibus Apoſtolicis compulſari juridice poterant, mirum in modum inſtructam conſpiciebat. Quare ſe minime dubitaturum edicebat pro ejuſdem Cauſæ introductione, & pro ſignatura Commiſſionis ſuffragium ferre. Tanti Viri Sententia eam vim habuit etiam

poſt

UAB Biblioteca de Ciències Socials

post illius mortem, ut quum ad formalem discussionem Dubii in Ordinaria Sacrorum Rituum Congregatione deventum fuit, non obstantibus præmissis, quæ a Nobis, & voce, & scripto deducta fuerunt, plerique Cardinales præfatæ Congregationi intervenientes, in eam ipsam Sententiam descenderint; ipse tunc existens Prædecessor noster Clemens Papa XI. nunquam sine laude recolendus, & in hoc etiam rerum genere apprime versatus (cui Nos omnia, pro Promotoris officio retulimus), eandem supremo judicio suo comprobaverit; & Commissionem Introductionis Causæ die decima nona prædicti mensis Julii anni Millesimi septingentesimi decimi noni sua manu signaverit: ut jam a Nobis relatum est in dicto Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. III. cap.* 3.

Post hæc, subsequentium annorum decursu, quæcumque ad Causæ progressum necessaria fuerunt, instituta sunt judicia, ac prodierunt Decreta; tum scilicet pro examine, & approbatione Operum, & Epistolarum a Venerabili Dei Famula conscriptarum, tum super observantia Decretorum Apostolicæ Sedis; quibus præmaturus Servorum Dei cultus prohibetur; tum denique super validitate Processuum, ordinaria pridem auctoritate, mox etiam Apostolica delegatione confectorum. Cum autem omnium gravissimum Causæ Dubium, nimirum de ipsius Servæ Dei virtutibus, anno demum millesimo septingentesimo trigesimo septimo, longo videlicet intervallo post dictum annum millesimum septingentesimum decimum nonum elapso, examinandum proponeretur; antiqua rursus excitata fuit difficultas ex eo desumpta, quod Testes *de visu* super virtutibus non adessent, quodque sine illis in hujusmodi Causa, quæ per viam *non cultus* procederet, virtutes ipsæ approbari non possent. Verum reassumptis omnibus, quæ jam pridem super hoc agitata fuerunt, iisque tum in Sacra Rituum Congregatione perpensis, tum etiam felicis recordationis Decessori nostro Clementi Papæ XII. expositis, sub die vigesima Februarii ejusdem anni millesimi septingentesimi trigesimi septimi, ipsius Pontificis Decretum prodiit, quo demandatum est, ut hujusmodi difficultatibus nihil obstantibus, ad ulteriora in Causa procederetur; prout etiam a Nobis in dicto Opere *de Canoniz. Sanctor. lib. III. cap.* 3. refertur.

Deinde vero, dum super ipsius Virtutibus judicium agitaretur, *nonnulla adversus Dei Famulam* objecta fuerunt, quæ antea similiter, & objecta, & refutata fuerant in Causa Sancti Vincentii a Paulo, qui conscientiæ, ac spiritus ipsius Venerabilis Joannæ Franciscæ moderator extiterat. Hic Nos ad Supremi Apostolatus apicem interea, licet immerentes, evecti, Congregationem Ordinariam Sacrorum Rituum die secunda Septembris anni millesimi septingentesimi quadragesimi primi coram Nobis haberi voluimus, atque ibi tota re diligenter discussa, mox paucis interjectis diebus judicium nostrum protulimus, concordibus Suffragantium sententiis conforme, decernentes nimirum, propositas objectiones nequaquam obstare, quominus ad ulteriora procederetur in discussione Virtutum Venerabilis Servæ Dei; Et quidem in earum examine posthabitis omnino difficultatibus jam superatis, videndum fore dumtaxat, an aliquid aliud esset, quod earumdem Virtutum fulgorem posset obscurare. Decretum hoc Nostrum die decima ejusdem mensis, & anni emanatum, in nova Editione prædicti Operis de Canonizatione Sanctorum, Patavii deinceps adornata relatum legitur *Lib. II. cap. ult. n.* 12. Cujus Decreti vi, & ad illius normam, habitis jam Congregationibus antepræparatoria, & præparatoria, in Generali demum Sacra Rituum Congregatione, die quinta mensis Martii anni millesimi septingentesimi quadragesimi tertii coram Nobis habita, discussum fuit consuetum Dubium: *An constet de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, & Charitate, ac Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, & Temperantia, earumque annexis in gradu heroico in casu, & ad effectum, de quo agitur.* Porro Suffragantium sententiæ approbationi Virtutum mirabiliter favebant; Nosque ipsi, visis jam antea Causæ monumentis, necnon Postulatorum allegationibus, & animadversionibus Promotoris Fidei diligenter expensis, auditis etiam Partium Informationibus, & Consultorum suffragiis, quæ ad nos scripto exarata afferri jussimus, ante Congregationem lectis, & ponderatis, earumdem Virtutum fulgorem plene probatum, demonstratumque censebamus. Dilata tamen judicii nostri declaratione, ut ad iterandum rerum omnium examen, & ad Divini Numinis opem in tam gravi negocio Nostris, aliorumque precibus implorandam, idoneum temporis spatium haberemus, nullam quidem hæsitandi Causam invenimus, quoad substantiam approbationis Virtutum Venerabilis Servæ Dei; Sed quoad formam Decreti desuper edendi non nihil adhuc considerandum Nobis occurrit.

Prodierat siquidem die vigesima tertia Aprilis anni Millesimi septingentesimi quadragesimi primi Decretum Nostrum super approbatione Virtutum heroicarum Venerabilis Servi Dei Francisci Caraccioli Fundatoris Congregationis Clericorum Regularium *Minorum* nuncupatorum; cujus Virtutes non per Testes *de visu* probatæ fuerant, sed per Testes *de auditu a Videntibus*, multiplicibus tamen adminiculis corroboratos: Eaque occasione, eademque die aliud a Nobis promulgatum fuerat Decretum generale, quo universæ huic materiæ certas leges, & opportunam normam præscripsimus; Statuentes, ut in Causis Servorum Dei procedentibus per viam *non cultus*, in quibus Martyrium, aut Virtutes probarentur dumtaxat per Testes *de auditu a Videntibus*, necessariis tamen qualitatibus, & validis adminiculis suffultos, & concurrentibus aliis circumstantiis in ipso Decreto enunciatis, in his, inquam, Causis procedi quidem posset usque ad formalem hujusmodi Servorum Dei Beatificationem, non obstante deficientia probationis directæ; Sed ad hunc effectum non duo tantum Miracula approbata sufficerent, prout generalis lex, & consuetudo ferebat; verum quatuor omnino Miracula, & quidem per Testes de visu plene probata requirerentur, ut videre est in enunciatis Decretis, tam Generali, quam Particulari, quæ etiam in dicta Patavina Editione Operis nostri relata sunt *lib. III. cap.* 3. *num.* 25. *& seqq.* Non deerant tamen, qui Nobis insinuarent, concedi posse in hoc casu, ut, approbatis Virtutibus Venerabilis Joannæ Franciscæ, duo tantum Miracula sufficerent pro decernenda ipsius Beatificatione, licet Virtutum probatio innixa fuisset dictis Testium *de auditu a Videntibus*, junctis tamen gravium ejusdem ætatis Auctorum testimoniis. Quum enim inter hujusmodi Auctores connumerentur Sancti Franciscus Salesius, & Vincentius a Paulo; In Decretis autem Urbani VIII. a novarum legum rigore exceptæ fuerint Causæ Servorum Dei, qui non solum *per immemorabilem temporis cursum*, sed etiam *per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta* colerentur; dubitandum minime dicebant, quin præfati Franciscus Salesius, & Vincentius a Paulo, etiamsi non inter Ecclesiæ Patres, at certe *in Virorum Sanctorum* numero reconderentur. Verum Nos scientes, quam arduum sit, de casu a prædictis Decretis excepto per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta, judicium instituere, propter multiplices difficultates a Nobis indicatas *lib. II. de Canonizat. Sanctor. cap.* 19. *num.* 5. *& seqq.*; Et, quod caput est, animadvertentes hanc Causam per viam *non cultus* introductam, & eo usque promotam fuisse; in dubium minime revocandum censuimus, quin sub præfati Decreti Generalis censura comprehenderetur; & quin propterea quatuor Miraculorum probatione opus esset, ut ad Servæ Dei Beatificationem procedi posset. Quare in Decreto, quod super illius Virtutum approbatione die trigesima prima ejusdem mensis Martii anni Millesimi septingentesimi quadragesimi tertii edidimus, sequentibus verbis usi sumus: *Virtutes prædictas ita probari, ut tuto devenire posset ad ulteriora, nimirum ad discussionem Miraculorum in casu, & ad effectum &c. Sed cum ex Testibus de Auditu multiformiter licet adminiculatis, fuerint probatæ; ut quod Virtutum probationi defuit, Miraculorum eas confirmantium probatione suppleatur, ad Servæ Dei Beatificationem non ante deveniendum esse, quam Miracula omnino quatuor probentur ex Testibus de Visu, atque approbentur juxta formam Decreti Generalis hac de re xxiii. Aprilis MDCCXLI. editi*: Et hoc etiam Decretum impressum legitur in dicta Editione Patavina Operis de Canoniz. Sanctor. *lib. IV. part.* 1. *cap.* 6. *n.* 1.

Absoluto judicio super Virtutibus; quum procedendum esset ad aliud super Miraculis ejusdem Venerabilis Servæ Dei interventione patratis, horum examen Consultoribus Sacrorum Rituum propositum fuit primo in Congregatione antepræparatoria die vigesima sexta Januarii anni Millesimi septingentesimi quadragesimi quinti; deinde in alia præparatoria nuncupata die sexta Decembris anni Millesimi septingentesimi quadragesimi sexti; mox etiam in altera ejusdem generis, quæ ad majorem rei dilucidationem, præter morem habita fuit die undecima Junii anni Millesimi septingentesimi quadragesimi Octavi, ac denique tam ipsis Consultoribus, quam etiam Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus dictæ Congregationi præpositis suffragium ferentibus, in generali Conventu coram Nobis habito die decimatertia elapsi mensis

Ju-

Julii currentis anni Milleſimi ſeptingenteſimi quinquageſimi primi propoſitum fuit conſuetum Dubium: *An, & de quibus Miraculis conſtet in caſu, & ad effectum de quo agitur.*

Ex pluribus autem Miraculis, quæ pro examine, & approbatione a Poſtulatoribus exhibita, quæque in dictis prioribus Congregationibus diſcuſſa fuerant; quatuor ſelectæ ſunt Sanationes, quas etiam Periti ad ſcribendum pro veritate deputati, prævio juramento, quo profeſſi ſunt, ſe vere ita credere, & judicare, quemadmodum ſcribendo aſſeruiſſent, pro Miraculoſis agnoſcere non dubitarunt; quæ quidem ſic ſe habuerunt.

Gabriella Angelica Morel, quæ poſtea fuit Monialis Profeſſa Ordinis Viſitationis in Oppido de Avalon Diœceſis Auguſtodunenſis, a nativitate ad decimum quintum ætatis annum, quo miraculoſe convaluit, habuit coxendicem, femur, tibiam, ac pedem dexterum, ſiniſtris ſemipalmo breviora, ac toto corpore in eandem dexteram partem inflexo, deformi, ac conſtanti claudicatione, omnium intuentium oculis expoſita, ſemper laboravit. Hinc veritum erat eidem Moniali etiam ad modicum tempus in genua procumbere, niſi dextero genu ſubjiceretur pulvinar, vel aliquod id genus additamenti: Minuſque fas erat erectæ progredi, niſi dextero calceo affutus eſſet altior calcaneus, qui talum extolleret, ac ſineret apicem digitorum terram attingere: Præterea dextera tibia ſiccior, quam altera, vita eſt, nutritioni, & calori minus obnoxia. Et quia res erat de Morbo a nativitate contracto, nemo fuit, qui medelam eidem propulſando exquiſierit, vel adhibuerit. Inſederat animo infelicis Puellæ decimum quintum annum jam agentis anxia ſollicitudo veſtiendi habitum Religioſum; Sed rejecta a Monialibus Urſulinis Diœceſis Lingonienſis, jure reformidabat, ne impar religioſis muneribus obeundis rejici etiam poſſet a Monialibus Viſitationis prædicti Oppidi de Avalon, apud quas verſabatur. Verum erecto in Venerabilem Servam Dei Joannam Franciſcam animo, novendialem ſupplicationem in illius honorem inſtituit. Hinc ſingulis diebus tanta ipſi fit valetudinis acceſſio, ut quarto die genuflectere potuerit, & Sacra Synaxi refici, librato corpore ſub utroque genu ad æqualitatem conformato; & demum in nono, & ultimo Supplicationis die experta ſit tibiam, ac pedem dexterum longitudine, robore, craſſitie, calore, ac ſenſu, tibiæ ſiniſtræ omnino parem; ac remota omni claudicatione, potita ſit libero prorſus membrorum uſu, perfectaque gradiendi facultate.

Secunda Sanatio ea eſt, Eliſabethæ Dronier de la Perouſe Monialis Profeſſæ ejuſdem Ordinis Viſitationis in oppido de Saint Amour Diœceſis Lugdunenſis. Ab octavo ætatis anno exilis Puella non uno eſt conflictata morbo, ſed fere oppreſſa malorum acervo. Alvi fluxus, dolores ſtomachi, rheumatiſmus, aſſidua febris, tuſſis violenta Infirmam primum debilitarunt: Adultam vero, & Religioſis votis obſtrictam febris acerbior vexare cœpit, & vomitus adeo frequens, ut non ſolum cibum, & potum, ſed vivum ejecerit quandoque ſanguinem, & una ſiniſtri lateri collula vita ſit elevari. Poſtquam diu varia adhibita fuere remedia pro Medicorum ingenio, ab his tandem relicta, in lecto ad tres menſes ſemimortua decubuit, tanto virium diſpendio, ut non ſolum ſupina, immobilis, ac inſomnis jaceret, ſed Ægram vox ipſa penitus deleceret. Morti tamen proxima Servam Dei Joannam de Chantal invocat, & ad novem dies ſupplicationem inſtituit, in quorum ultimo, poſt Sacram Communionem, eliminata in inſtanti tot malorum congerie, reſtitutis, confirmatiſque viribus, ſana e lecto proſilit, veſtes induit, privatim, ac publice Benefactrici ſuæ gratias agit, communi accumbit Menſæ, ac munus quodcumque Religionis, etſi grave, & difficile, conſtanti valetudine exercet.

Tertia Sanatio fuit ea Claræ de Rubeis Puellæ Romanæ. Viva adhuc Matre, quæ Phtyſi conſumpta interiit, Filia, quæ diu noctuque in illius erat contubernio, id genus morbi contraxit. Ægram angebant lenta, & continua febris, dolores capitis, nauſea ſtomachi, tardi anhelitus, difficultas decumbendi ſupra dexterum latus, tuſſis aſſidua, ac permoleſta, qua excreti erant ſputi flavi, & purulenti, vivo identidem ſanguine immixti, ac vomicæ putres, quibus Puella ſuffocari poſſe videbatur. Auctam in diem tabem confirmabant vox deperdita, perennis, ac gelidus expreſſus ſudor, totius corporis macies, dejectæ, fractæque adeo vires, ut Parochus, qui illam omnibus munierat Eccleſiæ Sacramentis, non ſolum crederet brevi moriturum, ſed mortuam aliquando putaverit, niſi ori accenſam candelam admoviſſet. Interim Puella a novem menſibus omni Medicorum ope deſtituta, ac proximo efferenda funere Venerabilem Servam Dei invocat, propoſita ſibi novem, ut aſſolet, dierum ſupplicatione. A tertio, vel quarto, ad nonum diem omnis vis morbi repellitur: Ceſſat febris, tuſſis, ſudor, vigiliæ, purulentæ excretiones; redditur ori color, ſtomacho cibus, corpori univerſo adeo vires reſtaurantur, ut domo egreſſa in omnium conſpectum ſanata prodierit.

Quarta contigit Eugeniæ Throchon Moniali Profeſſæ prædicti Ordinis Viſitationis in Civitate Salmurienſi Diœceſis Andegavenſis. Tertio ab expleta pubertate anno ægrotavit levi quotidiana febri, & tuſſi convulſiva; confirmata mox ætate laboravit diro aſthmate, intercepta adeo reſpirandi facultate, ut adigi ad mortem videretur, niſi creberrima venæ ſectio, pluries etiam uno die facta, per octo fere annos opem languenti attuliſſet. In irritum ceſſere adhibita remedia, ſed præcipue vomitiones emetico medicamine excitatæ, ob quas in deterius lapſa eſt valetudo. Parvus quippe humor ſiniſtram corporis partem inſedit, indeque gravis orta paralyſis, quæ pluribus menſibus perſeverans, tandem brachio, ac cruri omnem motum ademit, multum etiam imminuto eorumdem membrorum ſenſu. Quadragenos, ut minimum in hoc peſſimo ſtatu Monialis exegit dies, nullo adhibito medicæ artis præſidio, tantaque erat nervorum ſolutio, ut Moniales de uno ad alterum illam efferentes locum, alligato funiculo pendentem tibiam attraherent. In gravi adeo ærumna Monialis conſtituta Venerabilis Servæ Dei per novem dies præſidium invocat. Ultima labente die ſana in inſtanti aſſurgit, graditur, genuflectit, & quæcumque vitæ munia diu intermiſſa exequitur.

Antequam vero ad præfatam Congregationem Generalem Nos conferremus, quemadmodum Nobis in more poſitum eſt, omnia probationum monumenta, & tam Poſtulatorum, quam Promotoris Fidei ſcripta, nec non Peritorum conſultationes perpendimus, verbales quoque Partium Informationes excepimus, & Conſultorum ſuffragia ſcripto concepta perlegimus. In ipſa demum Congregatione dictorum S. R. E. Cardinalium ſententias ſuper præmiſſis Sanationibus audivimus. Et quamvis ex omni Suffragantium numero tot inventi fuerint, qui ſingulas earum inter Omnipotentiæ Dei Miracula reponerent, quot ſatis eſſe putantur pro illarum approbatione; Nos tamen judicii noſtri declarationem adhuc ſuſpendendam exiſtimavimus, ut interim a Patre Luminum opem ſuppliciter implоraremus, ad veritatem ſecurius dignoſcendam; utque novis diligentiis adhibitis, accuratiſſimam rerum diſcuſſionem eouſque habitam cumularemus.

Porro in Opere noſtro *de Canonizatione Sanctorum*, quod quidem opus jam ſæpe huc adduximus, atque etiam inferius citaturi ſumus, propterea quod in ejus compilatione præcipua Nobis cura fuit de omnibus, quæ ad Servorum Dei Beatificationem, ac Beatorum Canonizationem pertinent, Apoſtolicæ Sedis ſenſum, & praxim Congregationis Sacrorum Rituum probatiſſimis Auctorum ſententiis innixam referre; in eo, inquam Opere *lib. IV. part. I. cap.* 8. demonſtratum eſt, Sanationem, quæ miraculo adſcribenda ſit, a gravi morbo, & cujus ſaltem valde difficilis habeatur curatio, omnino eſſe oportere, neque levem, aut facilis curationis ægritudinem, aptum, & ſufficiens Miraculi ſubjectum cenſeri poſſe. Hinc non nihil dubitandum Nobis videbatur de quarta ex relatis Sanationibus pro Miraculo approbanda; quoniam paralyſis, de qua ibi agebatur, quadraginta tantum diebus ante Sanationem obtentam in gradu completo perſtitiſſe dicebatur.

Præterea juxta ea, quæ ibidem a Nobis firmata ſunt, nec ipſa quidem morbi gravitas pro ſubjecto Miraculi ſufficit, niſi aliæ quædam requiſitæ circumſtantiæ adſint, inter quas ea connumeratur, ut Sanatio in inſtanti contingat, & corporis vires propter ægritudinem deperditæ in inſtanti pariter recuperentur, non excluſa tamen inſtantaneitate morali; quæ tunc etiam adeſſe dicitur, quum morbi depulſio, & virium redintegratio, intra paucorum aliquot dierum ſpatium evenerunt; dummodo conſtet, naturam atque artis vires, eo temporis ſpatio, eoque modo, integram hujuſmodi Sanationem operari non potuiſſe, quo tempore, quoque modo, ad alicujus Servi Dei invocationem obtenta fuit. Videatur hac de re prædicti Operis noſtri *liber IV. part. I. cap. 8. num.* 17. Hinc autem aliæ Nobis oriebantur difficultates circa primam, & tertiam ex adductis Sanationibus, quæ præfixo quidem novendialium precum intervallo vertente, ſed pluribus gradatim diebus eveniſſe arguebantur.

Ut igitur in tam gravi cauſa, remoto quocumque erroris periculo, quantum, cum Dei auxilio, humana obti-

obtinere poteſt induſtria, judicium noſtrum proferre valeremus; prædictos duos Peritos, qui jam pro veritate ſcribentes, quatuor relatas Sanationes per Miraculum ſequutas fuiſſe exiſtimarunt, iterum interrogari mandavimus, an habita præ oculis ea regula, quod leves morbi idoneum Miraculi ſubjectum conſtituere nequeunt, morbum illum, qui exhiberetur in quarta ex adductis Sanationibus, prout in Proceſſu deſcribitur, ſatis gravem, ad effectum, de quo agitur, & valde difficilis curationis fuiſſe judicarent. Item, an, ſepoſitis conjecturis, & ratiocinationibus ex arte Phyſica deſumptis, quibus eorum conſultationes ſuper Sanationibus primo, & tertio loco propoſitis abundabant; & perpenſa ſimpliciter morborum indole, quæ ſenſuum judicio percipitur, eorumque duratione, nec non attenta remediorum carentia in priori caſu, eorumque in altero inutilitate; eaſdem Sanationes revera cenſerent Naturæ vires omnino excedere, etiamſi illæ, non in inſtanti Mathematico, ſed Morali, aliquot nempe dierum ſpatio, perfectæ fuerint. Neque vero reſponſum ab eis verbotenus reddi voluimus, ſed dato ipſis opportuno temporis ſpatio, ut rem mature conſiderarent, mandavimus, ut judicium ſuum ſcripto conceptum Nobis exhiberent. Præterea quum probe compertam habeamus Archiatri Noſtri peritiam, ab ipſo, tum in diuturno, maximeque probato exercitio publice docendi Phyſicas facultates in Univerſitate Noſtra Bononienſi, tum etiam felici, & pluſquam quadragenaria difficilium quorumcumque morborum curatione, acquiſitam, huic etiam exactam quatuor Sanationum deſcriptionem tradidimus expendendam, ipſum vero nihil de aliorum Peritorum judicio reſcire voluimus, juſſimuſque, ut ſententiam quoque ſuam in ſcriptum redigeret. Cumque & illi, & ille, omnibus rerum circumſtantiis accurate perpenſis, in eam convenerint Sententiam, quod quatuor ſanationes præfatæ, ſi minus quoad ſubſtantiam, at ſaltem quoad modum, & tempus, quo perfectæ fuerunt, Naturæ vires exceſſerint; Nos, omnibus rite penſatis, & invocato iterum Divini luminis præſidio, nil ultra dubitandum cenſuimus de illarum approbatione. Itaque præſentis Decreti tenore, eaſdem quatuor ſanationes approbamus, & publicari permittimus, ac reſpective mandamus, tamquam Miracula *Tertii generis*, juxta Doctrinam Angelici Doctoris Sancti Thomæ *Part. 1. quæſt. 105. art. 8., & Lib. III. contra Gentiles cap. 101.* quam Theologi, & Canoniſtæ communiter ſequuntur, & Congregatio Sacrorum Rituum quotidie ſequitur, ut videre eſt in ſæpe citato Opere Noſtro *Lib. IV. part. 1. c. 1. n. 6. & ſeqq.*

Quod autem ad Servorum Dei Beatificationem, & Beatorum Canonizationem, admittantur, & ſatis eſſe reputentur Miracula *Tertii generis*, auctoritatibus, & exemplis confirmatum a Nobis eſt in eodem Opere *Lib. 1. c. 26. n. 1. & c. 32. n. 3.* nec non *dicto lib. IV. c. 6. n. 5.*

Quo tempore autem Miracula prædicta a Poſtulatoribus propoſita in Congregatione Sacrorum Rituum examini ſubjiciebantur, allatæ ſunt Nobis literæ Venerabilis Fratris Epiſcopi Aurelianenſis, quibus aliud Omnipotentiæ Dei Miraculum interceſſione ejuſdem Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal, in perſona Dilectæ Filiæ Suſannæ Bienfait Monialis Profeſſæ in Monaſterio Viſitationis Sanctæ Mariæ Civitatis Aurelianenſis nuper editum afferebat; ſuper quo idem Epiſcopus juridicum Proceſſum efformaverat; vocatis nempe ad examen, tum ipſa Moniale pridem infirma, tum Medicis atque Chirurgis, qui ejus curationi inſiterant, tum aliis Monaſterii Monialibus, quæ omnibus rebus præſentes interfuerant; quem quidem Proceſſum ad Nos miſſurum ſe eſſe pollicebatur, ac deinde re ipſa noſtris oculis authentice ſubjiciendum curavit.

Facti ſpecies in Proceſſu expoſita, & ab ejuſmodi juratis Teſtibus repræſentata, nec non eorum unanimi judicio pro Miraculo habita, talis eſt: Suſanna Bienfait Monialis Profeſſa Ordinis Viſitationis Beatiſſimæ Virginis Mariæ ad triennium laboraverat tumore ſchirroſo in parte dextera circa jecur, extrinſecus tanta mole compacto, ut pugni magnitudinem excederet, nonoque ante ſanationem menſe, cum in ſiniſtrum quoque latus progredi cœpiſſet, acerbiſſimus doloris ſenſus, e leni etiam contactu excitatus, ægram maxime exagitabat. Acceſſerunt capitis dolores; noctes inſomnes, nauſea cibi, frequens vomitus, viſcerumque cruciatus. Cumulum auxit malorum, confirmata paralyſis; ob quam crura, amiſſo prorſus ſenſu, ac motu, tanto rigebant frigore, ut fomenta aquæ ebullientis illis admota torpedinem non minuerent, nec ullum ſenſum excitarent. Crus præterea dexterum atrophia laborans, ſiccum erat, & aridum, nec aliam intuenti ſpeciem exhibebat, quam oſſis ſola cute contecti. Sævientibus in diem morbis, abſtinuit ægra per duos menſes a quocumque remedio: Sed invocato Servæ Dei præſidio, oblatiſque eidem novem Dierum precibus, ultima labente die, integræ valetudini fuit in inſtanti miraculoſe reſtituta: Abſceſſit enim capitis dolor, viſcerumque cruciatus, ſoluta fuit crurium paralyſis, & crus, quod atrophia laborabat, carnoſius momento temporis effectum eſt; recuperatiſque momento temporis viribus, ægra illico ea omnia adimplevit, quæ ceteræ Moniales, quæ nullo morbo laboraverant, aut laborabant, juxta ſuum Inſtitutum, & modum vivendi, peragebant. Nulla de continuatione recuperatæ Sanitatis excitata eſt controverſia: cum ad eam prorſus eliminandam, Epiſcopus poſt decem, & ſeptem Menſes a recuperata ſanitate, Sororem viderit perfecte valentem, & Moniales interrogatæ, de optimæ valetudinis conſtitutione teſtatæ ſint.

In hujuſmodi facto, neceſſaria omnia Miraculi extrema concurrunt, quæ ex concordibus Teſtium dictis, iiſque, ut ſupra innuimus, jurisjurandi religione confirmatis, eruuntur. Ideoque ſi naturalem fidem ſequamur, atque etiam (quatenus res in abſtracto conſiderentur) ſi probationem certo modo juridicam quæramus, nihil deſiderandum videtur eorum, ex quibus Miraculi veritas comprobari ſolet: Verumtamen alia quædam res eſt, quæ totius Proceſſus validitatem infirmat, cumque tali nullitatis vitio inficit, ut ſi ad legum rigorem procederetur, nulla de ipſo ratio haberi deberet.

Habent nimirum Epiſcopi, aliique Locorum Ordinarii liberam facultatem condendi Proceſſus ſuper Miraculis, quæ a Deo patrantur eorum Sanctorum interventione, qui in Canonem relati, ab univerſa Eccleſia coluntur; Eiſdemque ſimiliter licitum eſt hujuſmodi Proceſſus conficere in Cauſis Servorum Dei, qui nondum ad Beatificationis aut Canonizationis honorem evecti ſunt; dummodo in eorum Cauſis Apoſtolica Sedes manum non appoſuerit, ad effectum Beatificationis, aut Canonizationis eiſdem Dei Servis reſpective decernendæ. Jam vero, dum conſtructus fuit Proceſſus, de quo agitur, multoque antea tempore; a Romano Pontifice ſignata fuerat Commiſſio in Cauſa Beatificationis Venerabilis Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal, in qua ſane Commiſſionis Signatura conſiſtit appoſitio manus Apoſtolicæ Sedis: Ideoque nulli amplius Ordinariorum licebat Jure proprio in hujuſmodi Cauſa ſe ingerere, ac ſuper Servæ Dei Virtutibus, aut Miraculis Proceſſus conſtruere; ſi quos autem ab ipſis ſic fieri contingeret, hi & ad Beatificationem, ſeu ad Canonizationem inutiles reputantur, & nulli, ac irriti, jure cenſentur, propter Decretum irritans, quod ſemper in appoſitione manus Superioris, virtualiter ſaltem, continetur. Has juris regulas Nos ipſi latius expendimus, & Canonicis Sanctionibus, Concilii Tridentini Decretis, ac Romanorum Pontificum Conſtitutionibus, atque Reſcriptis inhærentes, ſolide confirmavimus in citato opere de Canonizatione Sanctorum *Lib. II. c. 1.*, *eademque Lib. II. c. 35. n. 12.*, nec non *Lib. IV. part. 2. c. ult.*

Verum, quum Proceſſus iſte a Venerabili Fratre Epiſcopo Aurelianenſi non quidem in ſpretum, ſed potius in obſequium ejuſdem Apoſtolicæ Sedis conſtructus ex præmiſſis appareat, atque præterea in illius compilatione, quæcumque a jure communi præſcripta ſunt, exacte ſervata fuiſſe dignoſcantur; Nos ad ſanationem hujuſmodi nullitatis, ex eo provenientis, quod Apoſtolica Sedes jam pridem in Cauſa manus appoſuerat, libenti animo adducti ſumus; eamque, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & præſentis Decreti vigore, pro hac vice, nequaquam obſtare decernimus, ſed illa de medio ſublata, Proceſſum ipſum pro valido ad effectum, de quo agitur, habere non recuſamus. In quo Nobis ſuffragantur Prædeceſſorum Noſtrorum exempla, qui juſtis exigentibus Cauſis, ſimili auctoritate uſi ſunt, tam in hujus generis, quam in aliis quoque Proceſſuum nullitatibus ſanandis, ut videre eſt in dicto Opere de Canonizatione Sanctorum *Lib. II. cap. 53. n. 8.*, ubi exemplum attulimus Sanctæ memoriæ Prædeceſſoris Noſtri Benedicti Papæ XIII., qui ſimile vitium in Proceſſibus Cauſarum Sancti Turribii, & Sanctæ Julianæ de Falconeriis juſtis de Cauſis ſanavit; item eodem *Lib. II. c. 5. n. 12. & c. 38. n. 14.*, ubi narrantur, quæ per eumdem Pontificem geſta ſunt in Cauſa Sanctæ Agnetis de Monte Politiano, & alibi.

Prædicto autem Aurelianenſi Proceſſu ſic, ut præfertur, ſanato, ac Teſtium, & Peritorum in eo examinatorum depoſitionibus diligenter inſpectis, quum

in

in ſanatione Sororis Suſannæ Bienfait, de qua ibi agitur, omnes requiſitas circumſtantias adeſſe conſpexerimus, quas pro vero Miraculo conſtituendo neceſſarias eſſe oſtendimus in ſæpedicto Opere noſtro *Lib. IV. par. I. c. 8. n. 2.*, & *ſeq.* audito etiam Dilecto Filio Promotore Fidei, ejuſque judicio in ſcriptis accepto, eamdem ſanationem tamquam Miraculum *Tertii generis* approbamus; veruntamen Miraculum ipſum *ſupra numerum* dumtaxat approbatum cenſeri debere decernimus, & declaramus. Ideo autem de hoc Miraculo rationem haberi volumus dumtaxat *ſupr. num.*, ne forte hujus exempli auctoritate aliquando præſumi contingat, ad alicujus Servi Dei Beatificationem, aut Beati Canonizationem procedi poſſe dependenter ab approbatione Miraculorum, quorum Proceſſus ſola Ordinariorum auctoritate conſtructi fuerint, quamvis Proceſſus ipſi Apoſtolica deinceps auctoritate ſanati, & revalidati fuerint, contra ea, quæ in præfato Opere Noſtro docuimus *Lib. II. c. 6. n. 9.* Ceterum hujuſmodi approbatio Miraculorum *ſupra numerum* in Cauſis Beatificationis, aut Canonizationis; minime nova eſt, aut inuſitata; ubi nempe agatur de Miraculis plene probatis, quibus tamen aliquid obſtet, quo minus eorum ratio haberi valeat ad ipſum Beatificationis, vel Canonizationis effectum. Hujuſmodi approbationis exemplum datum eſt in Cauſa Sancti Stanislai Koſtkæ a Nobis relatum *l. 1. de Canoniz. c. 26. n. 8.* Quum enim, ad hoc ut tranſitus fiat ab alicujus Servi Dei Beatificatione ad ipſius Canonizationem, neceſſe ſit duo ſaltem Miracula *poſt indultam Servo Dei venerationem* ſequuta, Apoſtolicæ Sedis judicio comprobari; inter Miracula, quæ ad obtinendam prædicti Beati Stanislai Canonizationem afferebantur, præter duo poſt indultam ipſi venerationem ſequuta, unum etiam examinandum proponebatur, quod ante *illius Beatificationem* contigerat, & cujus proinde nulla ratio habita fuit in Congregationibus, in quibus hujuſmodi Miracula diſcuſſa fuerunt. Verum Sanctæ Memoriæ Prædeceſſor Noſter Clemens Papa XI., quum illius etiam Miraculi probationes matura conſideratione expendiſſet, omniaque illius extrema ſatis probata comperiſſet, audito etiam, lectoque judicio noſtro, quod, tunc Promotoris Fidei munere fungentes, & voce, & ſcripto eidem aperire juſſi ſumus, die tertia decima Novembris Anni milleſimi ſeptingenteſimi decimi quarti, eodem Decreto, quo alia Miracula approbavit poſt indultam Beato venerationem ſequuta, illud etiam, quod ante conceſſionem cultus evenerat, approbavit *ſupr. num.*, ut ex integro Decreti tenore, quem loco ſuperius citato inſeruimus, colligere licet.

Nunc demum, approbatis per Nos, ut præfertur, quatuor Miraculis ad Beatificationem Servæ Dei neceſſariis in caſu, de quo agitur, & quinto præterea *ſupr. num.*; id reliquum fuiſſet, ut Generali Rituum Congregatione iterum coram Nobis coacta, proponi juberemus Dubium: *An ſtante approbatione quatuor Miraculorum, tuto procedi poſſit ad Servæ Dei Beatificationem*, Sed quum agatur de Cauſa, cujus articuli omnes jam pridem accuratiſſime diſcuſſi ſunt, & in qua ſuper potioribus virtutum, & Miraculorum Dubiis binæ Congregationes ultra conſuetum numerum habitæ fuerunt; æquum cenſemus, ejuſdem præſentis Decreti tenore jam nunc edicere, ac declarare, quod, ſtante approbatione Virtutum Venerabilis Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal Ordinis Monialium a Viſitatione Sanctæ Mariæ nuncupatarum Fundatricis, in gradu heroico, nec non Miraculorum a Deo ipſius interceſſione editorum, ut ſupra, ad ejuſdem Servæ Dei Beatificationem quandocumque procedi poſſit, & valeat. Hujuſmodi æquitatis exempla Nobis reliquerunt Venerabiles Prædeceſſores Noſtri Romani Pontifices; quorum veſtigiis inſiſtentes, Nos ipſi in Cauſa Beati Hieronymi Æmiliani Fundatoris Congregationis Clericorum Regularium de Somaſca, præfato Dubio ex diſpenſatione Noſtra in Congregatione Generali nequaquam propoſito, ad illius Beatificationem procedi poſſe pronunciavimus. Decretum noſtrum die quinta Auguſti anni Milleſimi ſeptingenteſimi quadrageſimi ſeptimi ea de re promulgatum quamprimum inſeretur Tomo VI. Operis Noſtri de Canonizatione Sanctorum Editionis Romanæ, quæ nunc ſumma diligentia procuratur.

Quod itaque Chriſtiani Populi vota, quod Catholicorum Regum, & Principum aſſiduæ poſtulationes, & Venerabilium Eccleſiæ Paſtorum preces ab Apoſtolica Sede jamdiu expetunt, ad meritos tandem Beatificationis honores opportuno tempore evehatur Venerabilis Dei Famula, Religioſiſſimi Monialium Ordinis Parens, Chriſtianæ perfectionis in conjugali ſtatu, in viduitatis ſolitudine, in Religionis Sanctimonia, in Fundationis, & Præſidentiæ ſollicitudine, exemplar; cujus Virtutes in quolibet ex his quatuor vitæ generibus, unicuique ſtatui propriæ, in gradu heroico æque emicuerunt; cui magnus perfectionis Magiſter Sanctus Franciſcus Saleſius, poſt diuturnæ converſationis, ejuſque conſcientiæ regiminis experimentum, tantæ Sanctitatis teſtimonium dare non dubitavit, ut in quadam Epiſtola die tertia Aprilis anni Milleſimi ſexcenteſimi undecimi conſcripta (in Editione Pariſienſi anni MDCLXIX. pag. 1478.) ſcriptum reliquerit, eamdem a Deo talem reddendam fore, quales extiterunt Sancta Paula, Sancta Angela, Sancta Catharina Januenſis. Quod ſi in promovenda Sancti Franciſci Saleſii Canonizatione Venerabilis Joanna Franciſca tantum olim operæ, laboriſque impendit, ut videre eſt in ipſius vitæ hiſtoria a quodam Epiſcopo Anicienſi cognomine *Maupas de Tour*, diligenter conſcripta *p. 360. c. 17.*, & *p. 381. c. 19.*, æquum eſt ipſius Servæ Dei Beatificationem magnopere adjuvari hac ipſa Sanctiſſimi Epiſcopi prædictione; quam quidem eventu comprobatam fuiſſe, cum alia oſtendunt de heroicis illius virtutibus juridice collecta teſtimonia, tum maxime illa, quæ ex pluribus aliis locis Operum ejuſdem Sancti Franciſci deſumpta fuerunt, quibuſque concinunt Sancti Vincentii a Paulo graviſſimæ atteſtationes; quarum ſane haud minorem rationem haberi convenit, quam olim in cauſa Beatificationis, & Canonizationis Sanctæ Catharinæ Fliſcæ Adurniæ, vulgo *de Janua* nuncupatæ, magni æſtimata ſunt *illuſtria* laudum præconia, quibus eamdem proſequutus eſt ipſe Sanctus Franciſcus de Sales; ut relatum habetur in ſæpedicto Opere Noſtro de *Canonizatione Sanctorum in Editione Patavina Lib. II. c. 24. n. 37.*

Porro in hujus Decreti extenſione pluta, quam mos eſt, de omnibus, quæ ad Cauſam pertinent, verba fecimus; propterea quod, abſente ab Urbe Dilecto Filio Noſtro Petro hujus S. R. E. Presbytero Cardinali de Tencin nuncupato, qui Archiepiſcopali Lugdunenſi Eccleſiæ ex conceſſione, & diſpenſatione Apoſtolica præeſt, quique totius Ordinis Monialium Viſitationis Sanctæ Mariæ Protector, ſimulque hujus Cauſæ Relator deputatus exiſtit, quum Noſmetipſi illius vices hac in re præſtandas, ſuſtinendaſque ſuſceperimus, hinc officii noſtri erat *Factum Concordatum*, quod vocant, in quo tota hujus Cauſæ ſeries exponeretur, exarare, & publicare. Quod quum antea expletum a Nobis non fuerit; nunc ea omnia, quæ in hujuſmodi *Facto Concordato* narranda fuerant, præſenti Decreto complectenda cenſuimus. Reliqua vero, quæ a Cardinali Cauſæ Ponente facienda erant per Dilectum Filium Noſtrum Proſperum S. R. E. Diaconum Cardinalem Columna de Sciarra nuncupatum, ex noſtra delegatione diligenter, ſtudioſeque præſtita fuerunt.

Hoc autem Decretum a Nobis dictatum, noſtroque Chirographo ſubſcriptum, hac die vigeſima prima Auguſti, illius diei Anniverſaria, qua Divinæ voluntati obſequentes Pontificiæ Dignitatis inſignia ſuſcepimus, quaque olim præfatus Sanctus Franciſcus Saleſius Anno Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo in hujus vitæ lucem editus fuit, (ut teſtatur bonæ memoriæ Carolus Auguſtus de Sales illius Fratris Filius in ejuſdem vita *l. 1. p. 2.*), poſt celebratum Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium, Dilecto Filio Congregationis Sacrorum Rituum Secretario tradimus, in Actis ejuſdem Congregationis aſſervandum; una cum noviſſimis Conſultationibus, quas a præfatis Peritis *pro veritate* exarari mandavimus ſuper quatuor Miraculis ad Beatificationis effectum approbatis, ut ſupra, item cum authentico Proceſſu ab Epiſcopo Aurelianenſi confecto ſuper quinto Miraculo *ſupr. num.* a Nobis, ut præfertur, approbato; & cum Promotoris Fidei ſuper hoc in ſcriptis requiſita Sententia; Quæ omnia cum cæteris Cauſæ monumentis conjungi, & ad perennem rerum memoriam ibidem ſervari mandamus.

Datum apud Sanctam Mariam Majorem, hac die vigeſima prima Auguſti Anni Domini milleſimi ſeptingenteſimi quinquageſimi primi, ineunte Pontificatus Noſtri Anno Duodecimo.

BENEDICTUS PAPA XIV.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

DECRETUM II.

GEBENNEN. BEATIFICATIONIS VEN. SERVÆ DEI

JOANNÆ FRANCISCÆ FREMIOT DE CHANTAL

Ord. Monialium a Visitatione B. M. V. nuncupatarum Fundatricis, Super dubio: *An & de quibus Miraculis conſtet in caſu &c. nec non de tuto proceſſu ad ejuſdem Servæ Dei Beatificationem.*

CUM in Congregatione generali Sacrorum Rituum coram SS. D. N. BENEDICTO XIV. habita die 5. Martii 1743. accurate diſcuſſæ fuerint Virtutes Ven. Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal Ordinis Monialium a Viſitatione S. Mariæ nuncupat. Fundatricis, deinde die 31. ejuſdem menſis Sanctitas Sua hujuſmodi ediderit Decretum, nempe: *Virtutes ita probari, ut tuto deveniri poſſit ad ulteriora, nimirum ad diſcuſſionem Miraculorum; ſed cum ex teſtibus de auditu, multiformiter licet adminiculatis, fuerint probatæ; ad Servæ Dei Beatificationem non ante deveniendum eſſe, quam Miracula omnino quatuor approbarentur juxta formam Decreti generalis die 23. Apr. 1741. hac de re editi:* Deventum eſt ad diſcuſſionem Miraculorum; præmiſſiſque Congregationibus Antepræparatoria, & duabus Præparatoriis, in quibus plura Miracula, quæ ejus interceſſione a Deo patrata dicebantur, examini ſubjecta fuerunt.

Tandem ſub die 13. Julii 1751. in Congregatione generali coram Sanctiſſimo propoſitum fuit Dubium: *An, & de quibus Miraculis conſtet in caſu, & ad effectum &c.* & licet priuſquam Sanctitas Sua ad eam Congregationem accederet, tam Poſtulatorum, quam R. P. Fidei Promotoris ſcripta pervolverit, Peritorum judicia ſedulo perpenderit, verbales Advocatorum informationes exceperit; necnon ſuffragia perlegerit Conſultorum, Congregationem autem ingreſſus Reverendiſſimos Cardinales audiverit, nihil tunc decernere cenſuit, ſed reſolutionem diſtulit, tum ut a Patre luminum opem ſuppliciter imploraret ad detegendam veritatem, tum ut maturiori examini Miracula ipſa ſubjiceret.

Cumque iterum audire voluerit ſuper nonnullis, quæ in eorumdem Miraculorum examine adhuc diligentius videbantur perſcrutanda, non modo duos Medicos primitus electos, ut ſcriberent pro veritate ſuper miraculis propoſitis, ſed ſuum quoque Pontificium Archiatrum, quorum judicia etiam in ſcripta redigi mandavit.

Tandem his ſedulo adimpletis, hac ipſa ſolemni die anniverſaria Coronationis Sanctitatis Suæ poſt peractum ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium, accitis Reverendiſſimis DD. Cardinalibus Tamburino Sacræ Congregationis Præfecto, & Columna de Sciarra, qui in pluribus ad Cauſam pertinentibus Cardinalis Ponentis partes ſuſtinuit, necnon R. P. Fidei Promotore, meque Secretario, mihi Decretum tradidit a Sanctitate Sua ſubſcriptum, in quo poſt luculentam hujus Cauſæ relationem declaravit approbare quatuor Miracula, quæ ſequuntur, in tertio genere videlicet.

I. *Sanationis Gabriellæ Angelicæ Morel, poſtea Monialis Ordinis Viſitationis in Oppido de Avalon Diœceſis Auguſtodunenſis ab enormi claudicatione, qua uſque a ſui nativitate ad decimum quintum ætatis annum conſtanter laboraverat, cum prava conformatione, ac reſpective ariditate, & brevitate coxendicis, fœmoris, tibiæ, ac pedis dexteri.*

II. *Sanationis Sororis Eliſabethæ Dronier de la Perouſe Monialis Profeſſæ ejuſdem Ordinis in Oppido Saint' Amour Diœceſis Lugdunenſis a graviſſimis, & complicatis plurium annorum morbis, a quibus in inſtanti convaluit, cum plena virium recuperatione.*

III. *Sanationis Claræ de Rubeis Puellæ Romanæ a confirmato, & deſperato morbo hecticali.*

IV. *Sanationis Sororis Annæ Eugeniæ Trochon Monialis Profeſſæ dicti Ordinis Viſitationis in Civitate Salmurienſi Diœceſis Andegavenſis a Paralyſi, aliiſque antiquis morbis, a quibus in inſtanti libera evaſit cum plena virium recuperatione.*

Præterea, cum exhibitus fuerit Sanctiſſimo Proceſſus authenticus ab Epiſcopo Aurelianenſi confectus ſuper Miraculo in ipſa Civitate Aurelianenſi interceſſione ejuſdem Servæ Dei peracto, *Sanationis ſcilicet Sororis Suſannæ Bienfait Monialis Profeſſæ ejuſdem Ordinis dictæ Civitatis Aurelianenſis ab inveterato Tumore ſchirroſo, & confirmata Paralyſi in inferioribus membris, atrophia cruris dexteri, aliiſque morbis, a quibus momento temporis perfecte convaluit;* Et Sanctitas Sua probe animadvertiſſet, dictum Proceſſum auctoritate ordinaria nulliter confectum fuiſſe, poſtquam Apoſtolica Sedes manus appoſuerat; Cum tamen conſtructus dignoſceretur in obſequium potius, quam in ſpretum Apoſtolicæ Sedis, & quidem juxta juris communis regulas; necnon omnia ejuſdem Miraculi extrema egregie probari appareret, tam ex Teſtium depoſitionibus, quam Medicorum judicio in ipſo Proceſſu examini ſubjectorum; audito non ſolum in voce R. P. Promotore Fidei, ſed ejus etiam Sententia in ſcriptis accepta, Sanctitas Sua ex plenitudine Suæ Apoſtolicæ poteſtatis ſuper dicta nullitate benigne diſpenſationem indulſit (exemplo San. Mem. Benedicti XIII.; qui in Cauſis S. Turibii, & Beatæ Julianæ de Falconeriis hujuſmodi nullitatem ſanaverat) ſicque Proceſſu ſanato, dictum Miraculum *in tertio genere* approbavit *ſupra numerum*.

Confecto hoc modo judicio ſuper Miraculis, reliquum erat ut Dubium diſcuteretur: *an ſtante eorum approbatione tuto procedi poſſet ad Servæ Dei Beatificationem;* Super quo Summus Pontifex audire conſuevit ſuffragia Reverendiſſimorum Cardinalium, & Conſultorum in Congregatione generali; ſed id minime neceſſarium eſſe judicavit, cum ageretur de Cauſa, in qua certo conſtabat Sanctitati Suæ nil aliud dubii ſupereſſe, & in qua habitæ fuerunt duæ Congregationes ultra conſuetum numerum ſuper præcipuis capitibus Virtutum, & Miraculorum, & præſertim agebatur de Cauſa, pro cujus omnimoda definitione ſingulares plane rationes concurrebant, tam ex præclaris meritis Servæ Dei provenientes, quam ex Votis totius Orbis Catholici, hoc ipſum ab Apoſtolica Sede ſuppliciter poſtulantis.

Itaque Sanctitas ſua benigne diſpenſando etiam dictæ Congregationi ejuſdem Decreti tenore declaravit tuto procedi poſſe ad Servæ Dei Beatificationem, mihique Secretario mandavit ſupradictum Decretum ſervare in actis Sacræ Congregationis, ſimul cum novo Peritorum judicio ſuper quatuor miraculis approbatis ut ſupra necnon cum Proceſſu Aurelianenſis ſuper quinto Miraculo approbato ſupra numerum, & ſuffragio R. P. Fidei Promotoris ſuper eodem. Datum hac die Sabbati 21. Auguſti 1751.

D. F. Cardinal. Tamburinus Præfectus.

Loco ✠ Sigilli.

M. Mareſuſchus Sac. Rit. Cong. Secretarius.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

INDEX
NOMINUM PROPRIORUM

Ac rerum notabiliorum, quæ in hoc Tomo VI. de Decretis a BENEDICTO XIV. Pont. Max. prolatis continentur.

A

ABRAHAM cæleſti Angelorum viſione recreatur. *pag.* 84. De eadem viſione quædam ſcitu digna exponuntur *ibid.*

Ado Martyrologium edidit, de quo nonnulla exhibentur. *pag.* 65.

B. Ægidius ex conceſſione BENEDICTI XIV. cultu immemorabili decoratur. *pag.* 18. *& ſeq.*

B. Albertus a Bergamo cultu celebratur a tempore immemorabili, quem Decreto ſuo approbavit BENEDICTUS XIV. *pag.* 17. Aliis ex titulis commendatur. *pag.* 28. *& ſeq.*

B. Alexander Saulius miraculis floruiſſe demonſtratur. *pag.* 28. *& ſeq.* De ejus tuto ad Beatificationem progreſſu. *pag.* 38.

B. Alvarus de Corduba cultu potitur immemorabili. *pag.* 12.

S. Amantius ampliori cultu inſignitus. *pag.* 78.

Anaſtaſius Papa S. Paulinum plurimum coluit. *pag.* 73. De eo alia. *pag.* 74.

Ven. Andreas Bobola tamquam Martyr propoſitus eſt canonizandus. *pag.* 5. De reſponſione lata pro ejus cauſa. *ibid. & ſeq.*

B

Bacchanalia Decreto BENEDICTI XIV. qualiter inhibita? *pag.* 90. *& ſeq.*

S. Barbara ampliori cultu inſignita a BENEDICTO XIV. *pag.* 105. *& ſeq.*

Baronius Cardinalis quid ſenſerit de correctione Martyrologii Romani facienda? *pag.* 62.

Baſilica Vaticana a BENEDICTO XIV. deſignata, ut in ea quædam haberentur Feſta ſolemniora. *pag.* 45.

Beatificationes quibuſnam præviis habendæ? *pag.* 5. *& ſeqq. & 37. & ſeqq.*

BENEDICTUS XIV. Papa Decreta edidit de probatione ſubſidiaria virtutum, & martyrii. *pag.* 1. Et de nonnullis attinentibus ad cauſas non Martyrum. *pag.* 2. Et de miraculis in cauſis Canonizationum per viam *caſus excepti*. *ibid.* Et de earum, ac Beatificationum diſcuſſione. *p.* 5. Et de Signatura Commiſſionis. *p.* 7. 8. 9. & 11. Et de caſu excepto. *p.* 11. *& ſeq.* Et de elogiis Martyrologio Romano affigendis. *p.* 16. Et de introductione cauſarum Canonizationis. *ibid.* Et de cultu immemorabili. *p.* 17. 18. 20. 21. & 22. Et de approbatione martyrii, ac ejus cauſæ. *pag.* 23. & 24. Et de approbatione virtutum. *pag.* 25. *& ſeqq.* Et de miraculis. *pag.* 28. *& ſeqq.* Et de Bullis Canonizationum, Brevibuſque Beatificationum. *pag.* 37. *& ſeq.* Et de Sanctorum in Patronos electione, ac de Patroni titulo. *pag.* 44. *& ſeqq.* Et de Feſtis, ac celebritatibus habendis in Baſilica Vaticana. *pag.* 45. Academiam inſtituit. *pag.* 61. Judicium fert de deſcribendis in Martyrologio Romano. *pag.* 62. Decreta publicavit de obſervatione Feſtorum de præcepto. *pag.* 46. Et De Martyrologio Romano, prætereaque de eodem Literas Apoſtolicas dedit. *pag.* 59. *& ſeqq.* Et de cultu S. Siricii Papæ. *p.* 77. *& ſeqq.* Et de Sacrarum Reliquiarum veneratione. *pag.* 78. *& ſeqq.* Et de proceſſibus conſtruendis pro cauſis Servorum Dei; ac non tolerandis Imaginibus Spiritus Sancti ſub ſpecie humana, nec aliis ſuperſtitionibus. *pag.* 80. *& ſeqq.* Et de cultu S. Lucæ Caſalii. *pag.* 86. *& ſeqq.* Et de Bacchanalibus. *pag.* 90. *& ſeqq.* Et de Operibus ſcriptis a Serva Dei Maria a Jeſu de Agreda. *pag.* 92. *& ſeqq.* Et de privilegiis Eccleſiæ Veronenſi conceſſis. *pag.* 97. Et de cultu erga Nicolaum IV. Papam. *ibid.* Et de Ritibus a Polonis Presbyteris obſervandis. *pag.* 100. Et de veneratione S. Braulioni tribuenda. *pag.* 102. Et S. Joanni Damaſceno. *pag.* 104. Et S. Barbaræ. *pag.* 105. Et SS. Martyribus Marochienſibus. *pag.* 106. Et S. Theotino. *pag.* 107. Et B. Mariæ Virgini ob Puritatem, & Maternitatem ſuam. *pag.* 109. *& ſeqq.* Et de Miſſis celebrandis in Solemni Defunctorum Commemoratione. *pag.* 113. Et de ampliando cultu B. Nicolai Albergati. *pag.* 169. *& ſeqq.*

B. Benedictus a S. Philadelpho ex Indulto BENEDICTI XIV. cultu immemorabili celebratur. *pag.* 13.

B. Benedictus Undecimus Papa in Martyrologio Romano nuperrime deſcriptus. *pag.* 59.

S. Bernwardus Epiſcopus a quo canonizatus, & Martyrologio Romano additus? *pag.* 61.

S. Braulio Epiſcopus ampliori cultu a BENEDICTO XIV. inſignitus. *p.* 102. *& ſeq.* De eo plura. *ibid. & ſeq.*

C

Ven. Cæſar de Bus cum canonizandos proponeretur, qualiter in ejus cauſa Commiſſio Introductionis ſignata? *pag.* 11.

S. Camillus de Lellis miraculis fulſiſſe demonſtratur ex Decreto BENEDICTI XIV. *pag.* 29. *& ſeq.* De ejus ad Beatificationem progreſſu. *pag.* 39. *& ſeqq.* Et de cadaveris a terra elevatione. *pag.* 79. Noviſſime in Romano Martyrologio deſcriptus. *pag.* 61.

Canonizationes qualiter celebrandæ? *pag.* 5. *& ſeqq. & 37. ſeqq.*

S. Carolus Borromæus ſcripſit normam exorciſmos faciendi. *pag.* 86. *& ſeq.*

S. Catharina de Ricciis quædam effeciſſe miracula demonſtratur ex Decreto BENEDICTI XIV. *pag.* 30. Ejus juſſu in Martyrologio Romano commemoratur. *pag.* 60.

Chriſtus Dominus qualiter depingendus? *pag.* 85.

Chromatius Rufino favens Aquilejenſi, excuſatur. *pag.* 76.

Clemens Alexandrinus quis? *pag.* 62. *& ſeq.* Num in SS. numerum referendus? *ibid. & ſeq.* De ejus erroribus, pluribuſque aliis. *pag.* 63. *& ſeq.*

Clem. IX. Papa quidnam decreverit de miraculis in cauſis per viam caſus excepti? *pag.* 3.

Clemens VIII. cultum approbavit erga B. Ægidium. *pag.* 19.

B. Coleta Virgo immemorabili cultu inſignita. *pag.* 11.

Creſcentia an ſanctitate floruerit? *pag.* 80. *& ſeq.*

Cultus immemorabilis pro cauſis plurium Servorum Dei approbatus. *pag.* 11. *& ſeqq.*

D

Dæmones an rerum naturalium virtute fugari poſſint? *pag.* 86.

S. Damaſus Papa S. Hieronymi opera uſus eſt. *pag.* 70. Ab Hæreticis deceptus fuit. *pag.* 76. De eo alia. *ibid.*

Decreta BENEDICTI XIV. pro ampliando cultu B. Ægidii. *pag.* 18. Et B. Alberti a Bergamo. *pag.* 17. Pro cauſa Ven. Alexandri Sauli *pag.* 36. *&* 38. Pro cauſa B. Alvari de Corduba. *pag.* 12. Et pro veneratione S. Amantio tribuenda. *pag.* 78. Et pro cauſa Servi Dei Andreæ Bobolæ. *pag.* 5. Et de Bacchanalibus. *pag.* 90. Et de ritu celebrando in honorem S. Barbaræ. *pag.* 105. Et pro cauſa B. Benedicti a S. Philadelphio. *pag.* 13. Et de cultu S. Braulionis. *pag.* 102. Et pro cauſa Ven. Cæſaris de Bus. *pag.* 11. Et S. Camilli de Lellis. *pag.* 29. 32. 39. 79. *& ſeqq.* Et S. Catharinæ de Ricciis. *pag.* 30. Et B. Coletæ Virginis. *p.* 11. Et de ſolemni Commemoratione Defunctorum tribus Miſſis aliquibus in locis recolenda. *pag.* 114. Et de Feſtis de præcepto. *pag.* 46. *&* 56. Et pro cauſa S. Fidelis a Sigmaringa. *pag.* 29. Et Ven. Franciſci Caraccioli. *pag.* 1. *&* 25. Et Servi Dei Franciſci de Caſtillo. *pag.* 7. Et B. Franciſci Patritii. *pag.* 13. Et de S. Franciſci Xaverii ampliatione cultus. *pag.* 45. Et de Beatis Fundatoribus Ordinis Servorum B. Mariæ. *pag.* 31. Et de cultu B. Gerii a Monte Sancto. *pag.* 12. Et B. Henrici de Bolzano. *pag.* 22. Et B. Hieronymi Æmiliani. *pag.* 34. *&* 41. Et Servorum Dei Ignatii de Azevedo, ac Sociorum. *pag.* 24. Et Ven. Innocentii XI. *pag.* 10. Et de ampliatione cultus S. Joachimi. *pag.* 46. Et pro cauſa Beatæ Joannæ Valeſiæ. *pag.* 12. Et Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal. *pag.* 8. *&* 25. Et Servi Dei Joannis de Avila. *pag.* 9. Et Ven. Joannis de Britto. *pag.* 8. Et de veneratione S. Joannis Damaſceni. *pag.* 104. Et de identitate S. Joannis de Matha in Hiſpanias translati. *pag.* 79. Et pro cauſa S. Joſephi a Leoniſſa. *pag.* 33. Et B. Joſephi a Matre Dei. *pag.* 36. *&* 42. Et B. Ladislai de Gielniow. *pag.* 20. Et S. Lucæ Caſalii. *pag.* 86. Et B. Marcolini a Forolivio. *pag.* 21. Et SS. Martyrum Marochienſium. *pag.* 106. Et de Martyrologii Romani editione noviſſima. *pag.* 58. *& ſeqq.* Et de Maternitate B. Virginis Mariæ proprio Officio celebranda, ac Miſſa. *pag.* 109. *& ſeqq.* Et pro cauſa B. Nicolai Albergati. *pag.* 13. 169. *& ſeqq.* Et Ven. Nicolai Factoris. *p.* 26. Et de Nundinis. *pag.* 26. 50 *& ſeq.* Et de Operibus editis a Ven. Maria a Jeſu de Agreda. *pag.* 92. Et pro cauſa B. Pacifici a Ceredano. *pag.* 16. Et Ven. Pauli Puralis. *pag.* 2. Et de S. Paulo Apoſtolo Romæ Patrono principali. *pag.* 44. Et de S. Petro Apoſtolo Urbis principali Patrono. *ibid.* Et pro cauſa Ven. Petri Claver. *pag.* 27.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Et B. Petri Gonzalez. *pag.* 12. Et S. Petri Regalati. *pag.* 3. & 31. Et de privilegiis quibusdam Ecclesiæ Veronensis. *pag.* 104. Et de Puritate B. V. Mariæ proprio Officio celebranda. *pag.* 109. & *seq.* Et de Ritibus Polonis Presbyteris permittendis. *pag.* 102. Et de causa Ven. Rodulphi Aquavivæ, ac Sociorum. *p.* 23. Et de Servorum Dei causis in generali. *pag.* 5. & 80. Et de cultu S. Siricii Papæ. *pag.* 77. Et B. Stephanæ de Quinzanis. *pag.* 12. Et S. Theotonii. *pag.* 107.

Defuncti in solemnitate Commemorationis suæ qualiter Deo commendandi? *pag.* 113.

Deus an, & qualiter depingendus? *pag.* 81. & *seqq.*

S. Dominicus de Sylos Martyrologio Romano a BENEDICTO XIV. nuperrime additus. *pag.* 59.

Dubia pro causis Servorum Dei non miscenda, complicanda, aut transponenda. *pag.* 2.

E

Ecclesia Veronensis quibus privilegiis a BENEDICTO XIV. decorata? *pag.* 104. & *seqq.*

Elogium in Martyrologio Romano pro B. Nicolao Albergato. *pag.* 16.

S. Enco Abbas Martyrologio Romano noviſſime a BENEDICTO XIV. additus fuit. *pag.* 16.

Eugenius IV. Papa plura habet de B. Nicolao Albergato. *pag.* 127.

Exorcismi quonam modo peragendi? *pag.* 85. & *seq.*

F

Factum concordatum qualiter admittendum? *pag.* 5.

Festa de præcepto a BENEDICTO XIV. quare imminuta? *pag.* 46. & *seqq.* De eorum obſervantia juxta ejuſdem Summi Pontificis Conſtitutionem. *pag.* 50. & *seqq.* Non amplius de ipſorum imminutione diſputandum. *pag.* 56. & *seqq.*

S. Fidelis a Sigmaringa miraculis fulſiſſe demonſtratur ex Decreto BENEDICTI XIV. *pag.* 29. & *seq.*

Ven. Franciſcus Caracciolus cum canonizandus proponeretur, Decretum publicatum fuit de quatuor miraculis conficiendis. *pag.* 1. Decretum de ejus virtutum approbatione expenditur. *pag.* 25. & *seq.*

Servus Dei Franciſcus de Caſtillo canonizandus proponitur, quid de ejus ſcriptis reſponſum fuerit? *pag.* 7.

B. Franciſcus Patritius ex approbatione BENEDICTI XIV. cultu potitur immemorabili. *pag.* 13.

S. Franciſcus Solanus a quo canonizatus, & in Romano Martyrologio deſcriptus? *pag.* 61.

S. Franciſcus Xaverius plurium locorum Patronus principalis approbatus a BENEDICTO XIV. *pag.* 45.

BB. Fundatores Ordinis Servorum B. Mariæ canonizandi cum proponerentur, eorum virtutes ratæ habitæ a BENEDICTO XIV. *pag.* 27. & *seq.* Et miracula ejuſdem Decreto acceptata. *pag.* 31.

G

B. Gerius a Monte Sancto cultu gaudet immemorabili ex Indulto BENEDICTI XIV. *pag.* 12. & *seq.*

S. Godebardus Epiſcopus a quo in Sanctorum numerum relatus, & Martyrologio Romano additus? *p.* 60.

B. Gregorius X. Papa in Martyrologii Romani noviſſima editione deſcriptus. *pag.* 59.

H

B. Henricus de Bolzano cultu immemorabili decoratus vigore Decreti BENEDICTI XIV. *pag.* 22. & *seq.* De eodem quædam alia traduntur. *ibid.*

S. Hieronymus an a S. Siricio, & aliis odio habitus, & cur? *pag.* 70. & *seqq.* De ejus qualitatibus ſermo fit. *ibid.* & *seqq.* Ipſius ſententia de Bigamis exponitur. *p.* 71. & *seq.* Jovinianum refellit. *pag.* 72. Quæ de S. Sicio ſcripſerit? *ibid.*

B. Hieronymus Æmilianus miraculis claruit juxta Decretum BENEDICTI XIV. *pag.* 34. & *seqq.* De proceſſu ad ejus Beatificationem. *pag.* 40. & *seqq.*

I

S. Jacobus Picenus a quo canonizatus, & in Martyrologio Romano deſcriptus? *pag.* 61.

Servus Dei Ignatius de Azevedo an, & qualiter una cum Sociis Martyrium ſubiiſſe, approbetur a BENEDICTO XIV. *pag.* 24.

Imagines eorum, qui cultu ab Eccleſia præſtito non potiuntur, eo minime decorandæ. *pag.* 85.

Imagines Spiritus Sancti ſub humana ſpecie efformatæ, prorſus amovendæ. *pag.* 84. & *seqq.*

Indulgentiæ aliquando improbatæ. *pag.* 85.

Servus Dei Innocent. XI. Papa cum in Sanctorum numerum referendus proponeretur qualiter in ejus cauſa (quibuſdam oppoſitionibus non obſtantibus) conceſſus ſit progreſſus ad ulteriora in examine virtutum in ſpecie? *p.* 10.

S. Joachim ex BENEDICTI XIV. Decreto Patronus principalis pro pluribus locis deſignatus. *pag.* 46.

Serva Dei Joanna de Cruce qua de cauſa cultum non aſſecuta? *pag.* 85.

Ven. Joanna Franciſca Fremiot de Chantal cum canonizanda proponeretur, quid de ejus virtutibus decretum ſit? *pag.* 8. & *seq.* In ejus cauſa approbata ſunt a BENEDICTO XIV. quinque miracula, quatuor ut neceſſaria ad Beatificationem, & unum ſupra numerum. *pag.* 173. Ab eodem diſpenſatum eſt, ne proponeretur dubium, an tuto procedi poſſet ad Beatificationem. *pag.* 177.

B. Joanna Valeſia cultu immemorabili celebratur, approbante BENEDICTO XIV. *pag.* 12.

Servus Dei Joannes de Avila canonizandus, quid de Signatura Commiſſionis pro ejus cauſa deciſum fuerit? *pag.* 9. & *seq.*

Servus Dei Joannes de Britto an martyrio coronatus? *pag.* 7. & *seq.* Nonnulla de ejus cauſæ examine. *ibid.* & *seqq.*

S. Joannes Damaſcenus Miſſa, & Officio propriis celebratur ex conceſſione BENEDICTI XIV. *pag.* 104. & *seq.*

S. Joannes Franciſcus Regis a quo canonizatus, & Romano Martyrologio inſcriptus? *pag.* 61.

S. Joannes de Matha in Hiſpanias translatus. *pag.* 79. & *seq.* De eo alia quædam declarantur. *ibid.* & *seq.*

B. Joannes de Prado noviſſime in Romano Martyrologio deſcriptus. *pag.* 59.

Joannes V. Luſitaniæ Rex a BENEDICTO XIV. obtinuit novam, & ampliorem editionem Martyrologii Romani. *pag.* 58. & *seqq.*

B. Joſaphat Polocenſis Martirologio Romano ex conceſſione BENEDICTI XIV. nuperrime additus. *p.* 60.

S. Joſephus de Leoniſſa miraculis clarus demonſtratur ex literis BENEDICTI XIV. *pag.* 33. Ab eodem in Martyrologio Romano relatus. *pag.* 60.

B. Joſephus a Matre Dei miraculis fulſit. *p.* 36. & *seq.* De ejus ad Beatificationem progreſſu. *p.* 42. & *seqq.* Decreto BENEDICTI XIV. a terra elevatus. *pag.* 43.

Jovinianus hæreticus merito damnatus. *pag.* 72.

L

B. Ladiſlaus de Gielniow immemorabili potitur cultu, approbante BENEDICTO XIV. *pag.* 20. De eo plura. *ibid.* & *seq.*

S. Lucas Caſalius ampliori cultu decoratus a BENEDICTO XIV. *pag.* 86. Alia de eodem. *ibid.* & *seqq.*

M

B. Marcolinus a Forolivio ex Indulto BENEDICTI XIV. venerationem obtinuit. *pag.* 21. De ejus laudibus. *ibid.* & *seq.*

Ven. Maria a Jeſu de Agreda Opera compoſuit, de quibus a BENEDICTO XIV. ſententia profertur. *pag.* 92. & *seqq.*

Beatiſſima Maria Virgo Puritatis, & Maternitatis ſuæ cauſa Officio, & Miſſa propriis celebratur. *pag.* 109. & *seqq.*

Martyres Gorcomienſes noviſſime in Martyrologio Romano deſcripti. *pag.* 60.

Martyres Japonenſes ex Indulto BENEDICTI XIV. in Martyrologio Romano recoluntur. *pag.* 60.

Martyres Marochienſes BENEDICTO XIV. annuente Officio proprio, & Miſſa celebrantur. *p.* 106. & *seqq.*

Martyrium pro cauſis Servorum Dei quomodo probandum? *pag.* 1. & *seq.*, 5. & *seqq.* & *pag.* 23. & *seqq.*

Martyrologium Romanum ad quid inſtitutum? *pag.* 60. Noviſſime editum a BENEDICTO XIV. *p.* 60. & *seqq.*

Melania qualem in Paleſtina ſe geſſerit. *pag.* 76.

Miracula quot ad Beatificationes, & Canonizationes requirantur? *pag.* 1. De eis quid decrevit Clemens IX. in cauſis per viam *caſus excepti*? *pag.* 3. Alia de eorum approbatione ſub BENEDICTO XIV. *p.* 28. & *seqq.*

Miſſa in honorem Sanctorum qualiter concedenda? *pag.* 89.

N

B. Nicolaus Albergatus cultu immemorabili celebratur, eum approbante BENEDICTO XIV. *pag.* 13. Decretum de ejus virtutibus exponitur. *pag.* 25. De ipſius elogio in Martyrologio Romano. *pag.* 16. & 59. Plura de ejuſdem Vita traduntur. *pag.* 115. & *seqq.* Et de laudibus ab eo promeritis. *pag.* 122. & *seqq.*

S. Nicolaus Peregrinus Tranenſis a quonam canonizatus, & in Martyrologio Romano deſcriptus? *pag.* 60.

Nicolaus quartus Papa num cultu decorandus? *pag.* 97. & *seqq.*

O

Officium in honorem Sanctorum quibus præviis indulgendum? *pag.* 89.

Origeniſtæ cur a S. Siricio Papa non damnati? *pag.* 74. & *seqq.* De eiſdem alia. *ibid.*

P

B. Pacificus a Ceredano cultu ab immemorabili celebratur, quem ratum habuit BENEDICTUS XIV. *p.* 16.

S. Paulinus Episcopus S. Siricium Papam sibi infensum, Anastasium vero propitium habuit. *pag.* 73. & *seqq.* A Rufino deceptus. *pag.* 75. & *seq.*
S. Paulus Apostolus Decreto BENEDICTI XIV. Urbis Patronus principalis designatus. *pag.* 44.
Ven. Paulus Buralis canonizandus cum proponeretur, decretum est, ut ejus prius virtutes, exinde miracula demonstrarentur. *pag.* 2.
Pelagius hæreticus S. Augustinum decepit. *pag.* 75. & *seq.*
S. Petrus Apostolus a BENEDICTO XIV. in Patronum principalem Urbis electus. *pag.* 44.
B. Petrus de Arbues Martyrologio Romano noviſſime additus. *pag.* 60. De eo alia. *ibid.*
Servus Dei Petrus Claver virtutibus heroicis fulsiſſe approbatur ex Decreto BENEDICTI XIV. *pag.* 27. & *seqq.*
B. Petrus Gonzalez cultu immemorabili decoratus ex Indulto BENEDICTI XIV. *pag.* 12.
S. Petrus Regalatus qualiter canonizatus? *pag.* 3. & *seqq.* De ejus miraculis. *ibid.* & *seq.* & *pag.* 31. De deſcriptione in Martyrologio Romano. *pag.* 60.
Poloni Presbyteri quibus Ritibus uti poſſint ex conceſſione BENEDICTI XIV.? *pag.* 102. & *seqq.*
Proceſſus pro Servorum Dei fama ſanctitatis comprobanda qualiter conficiendi? *pag.* 80. & *seqq.*

R

S. Robertus Abbas a quonam in Sanctorum numerum relatus, & in Martyrologio Romano deſcriptus? *p.* 60.
Ven. Rodulphus Aquaviva an rite martyrium ſubiiſſe demonſtratus? *pag.* 23.
Rufinus Aquilejenſis Roma diſceſſurus literas communicatorias a S. Siricio Papa obtinuit. *pag.* 73. De eo judicium. *ibid.* & *seqq.*

S

Sancti quomodo in Patronos eligendi? *pag.* 44. De hujuſmodi cultu quædam alia. *ibid.* & *seqq.* Qualiter in Romano Martyrologio deſcribendi? *pag.* 60. & *seqq.* Plures ab Hæreticis decepti. *pag.* 75. & *seq.*
Severus Sulpitius an a Romano Martyrologio expungendus? *pag.* 65. & *seqq.* Num S. Martini diſcipulus & Epiſcopus? *ibid.* De ejus erroribus. *p.* 66. Ipſius nomine duo comprehenduntur. *p.* 67. De utroque judicium. *ibid.*
Sicilia e Græco ad latinum ritum converſa. *pag.* 97.
Signatura Commiſſionis quomodo pro quorumdam Servorum Dei cauſis conceſſa? *pag.* 7. & *seqq.*
S. Siricius Papa an in Martyrologio Romano deſcribendus? *pag.* 68. De ejus ſanctitate plura declarantur. *ibid.* & *seqq.* Num S. Hieronymum odio habuerit? *pag.* 70. & *seqq.* Et ejus ſententiam de Bigamis impugnaverit? *pag.* 71. Quid de eo ſenſerit S. Hieronymus? *pag.* 72. & *seq.* Jovinianum inter Hæreticos recenſuit. *pag.* 72. De literis communicatoriis ab eo datis Rufino Aquilejenſi. *pag.* 73. Utrum S. Paulino Epiſcopo infenſus, & cur? *pag.* 73. & *seqq.* Et qua de cauſa Origeniſtas non damnarit? *pag.* 74. & *seqq.* De ejus obitu. *pag.* 76. & *seqq.* Et de Officio in ipſius cultum conceſſo. *pag.* 77.
Spiritus Sanctus ſub ſpecie Columbæ depingendus. *pag.* 82. Quare? *ibid.* Et ſub figura linguarum Ignis. *ibid.* Sed ad repreſentandum dumtaxat Pentecoſtes myſterium. *ibid.* Minime experimendus ſub humana ſpecie. *pag.* 81. & *seqq.*
S. Stanislaus Koſtka a quonam canonizatus, ac Romano Martyrologio additus? *pag.* 61.
B. Stephana de Quinzanis cum canonizanda proponeretur, cultu immemorabili decorata demonſtrata fuit. *pag.* 11. & *seq.*
S. Sturmius Abbas a quo in Sanctorum numero deſcriptus, & in Martyrologium Romanum relatus? *pag.* 61.

T

Teſtes Singulares an martyrium comprobent? *pag.* 5.
S. Theobaldus Eremita a quo canonizatus? *pag.* 62. A BENEDICTO XIV. in Martyrologium Romanum relatus. *ibid.*
Theodorus primus Papa an in Romano Martyrologio deſcribendus? *pag.* 67. & *seq.*
Theodorus ſecundus Papa brevi tempore poſt aſſumptionem ad Pontificatum vitam finivit. *ibid.*
S. Theotonius ex conceſſione BENEDICTI XIV. Miſſa, & Officio proprio colitur. *pag.* 107. & *seqq.*
Trinitas Sanctiſſima an depingi poſſit? *p.* 83. & *seqq.*

V

S. Virgilius Epiſcopus qualiter canonizatus, & in Romano Martyrologio deſcriptus? *pag.* 61.
Virtutes pro cauſis Servorum Dei quomodo probandæ? *pag.* 1. 2. 25. & *seqq.*
Urbanus VIII. Papa Breve expedivit de cultu B. Alberti a Bergamo. *pag.* 17.
Uſuardus celebre edidit Martyrologium. *pag.* 63. De eo quædam. *ibid.* & 65.
S. Willhelmus Bituricenſis cur in Romano Martyrologio nuperrime adſcriptus? *pag.* 60.
S. Willhelmus Eboracenſis a quo canonizatus, & additus Martyrologio Romano? *pag.* 61.
S. Wiſtanus Epiſcopus qualiter canonizatus? *pag.* 60. De ejus in Martyrologio Romano deſcriptione. *ibid.*

Z

B. Zita noviſſime addita Martyrologio Romano. *pag.* 59.

FINIS.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

APPENDIX

NOVISSIMA

NONNULLORUM DECRETORUM, CONSTITUTIONUM, ATQUE EPISTOLARUM,

Ad hujus Voluminis materiam pertinentium,

QUÆ POST ROMANAM

BENEDICTI XIV.

OPERUM EDITIONEM

ANNI MDCCLI. PRODIERUNT.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

APPENDIX NOVISSIMA

NONNULLORUM DECRETORUM, CONSTITUTIONUM,

ATQUE

EPISTOLARUM,

Quæ poſt Romanam BENEDICTI XIV. Operum Editionem anni 1751. prodierunt.

EX APPENDICE AD TOMUM IV. BULLARII

EJUSDEM

BENEDICTI XIV.

TYPOGRAPHUS LECTORI.

CUM nonnulla poſt annum Pontificatus ſui decimum Benedictus XIV. Decreta, Epiſtolas, Conſtitutioneſque ediderit ad cauſas Beatificationum, & Canonizationum, vel ad materiam ſacrorum Rituum ſpectantia, quæ in poſtrema Romana Editione Operum ejuſdem Pontificis anni 1751. locum habere non potuerunt, cumque in Appendice ad Tomum IV. ejuſdem Bullarii ea omnia poſtea inſerta ſint ea monitione præmiſſa, ut ſi quando nova horum Operum Editio fieri contigerit, Sexto huic Volumini adjiciantur, neceſſarium viſum eſt ex eodem Tomo IV. Bullarii huc omnia, quæ ad hujus Voluminis materiam pertinent, revocare, atque in unam Appendicem collecta hic ſimul exhibere.

DECRETUM GENERALE

SANCTISSIMI D. N.

BENEDICTI PAPÆ XIV.

An teſtes de auditu auditus, qui ſoli extant in Proceſſu Apoſtol. jungi poſſint in Lineæ prob. cum teſtibus de viſu, qui extant in Proceſſu Ordinario.

CUM ex relatione eorum, quæ in Congregationibus Sac. Rituum, aut Antepræparatoriis, aut Præparatoriis proponuntur, & diſcutiuntur, facta Nobis pro ſui muneris adimplemento tum a Congregationis Secretario, tum a Fidei Promotore, innotuerit, ſæpe excitatam fuiſſe inter ejuſdem Congregationis Conſultores controverſiam, an in Cauſis Beatificationis, & Canonizationis Servorum Dei, procedentibus per viam non Cultus, cum diſputandum proponitur Dubium ſuper Virtutibus aut Martyrio, Teſtes de auditu auditus, qui ſoli extant in Proceſſu Apoſtolico, in linea probationis jungi poſſint cum Teſtibus de viſu, qui extant in Proceſſu Ordinario; contendentibus nonnullis, id tantum fieri poſſe, ſi Teſtes de auditu, qui extant in Proceſſu Apoſtolico, ſint de auditu a videntibus; aliiſque aſſerentibus, id ipſum fieri debere, etiamſi Teſtes non ſint de auditu a videntibus, ſed de auditu auditus, dummodo cætera alia non deſint, quæ requiruntur pro conjunctione Proceſſus Ordinarii cum Proceſſu Apoſtolico, & alia etiam concurrant a Congregatione Rituum ſtatuta, ut rite, & recte admittantur Teſtes de auditu, de quibus omnibus in Noſtro Opere de Canonizatione Sanctorum *lib. 2. cap. 4. & 5.*

Id fieri non poſſe, & ſolis teſtibus de auditu a videntibus id competere decernitur.

§. 2. Nos ad amputandam quamcumque controverſiam, decernimus primo, non poſſe in linea probationis conjungi Teſtes de auditu auditus in Proceſſu Apoſtolico examinatos, cum Teſtibus de viſu, qui extant in Proceſſu Ordinario, prædictamque conjunctionem in linea probationis competere tantum Teſtibus de auditu a videntibus, qui ſint in Proceſſu Apoſtolico examinati, dummodo cætera ſupra indicata non deſint requiſita: & ex conjunctione Teſtium de viſu examinatorum in Proceſſu Ordinario, cum Teſtibus de auditu a videntibus, examinatis in Proceſſu Apoſtolico, propoſitis Dubiis ſuper Virtutibus, aut Martyrio, reſponderi poſſe, Conſtare de Virtutibus &c. *aut* conſtare de Martyrio: *Et in progreſſu ad ulteriora pro obtinenda formali Beatificatione ſufficere debere duo miracula, quæ ante Beatificationem patrata ſint, & approbata; & pro obtinenda Canonizatione ſufficere debere alia duo miracula, poſt Beatificationem facta & approbata.*

Robur vacuum & vim adminiculi teſtes de auditu auditus habere quandoque poſſunt.

§. 3. Decernimus ſecundo loco, quod, ſi in Proceſſu Ordinario Teſtes extent de viſu, & in Proceſſu Apoſtolico non reperiantur niſi Teſtes de auditu auditus, Teſtes hi de auditu auditus, in Proceſſu Apoſtolico excepti, vim & robur adminiculi habere valeant, modo quidem levis, modo gravis, prout eorum numerus, & qualitas expoſcit, ita ut, excluſa a Poſtulatoribus quacumque fraudis, aut negligentiæ ſuſpicione, ex qua factum ſit, ut ſoli Teſtes de auditu auditus in Proceſſu Apoſtolico fuerint examinati, ſi, attentis numero, & qualitate Teſtium de viſu in Proceſſu Ordinario examinatorum, habitaque conſideratione adminiculi non levis, ſed gravis, deſumpti ex Teſtibus de auditu auditus in Proceſſu Apoſtolico examinatis, res ad eum ſtatum redacta ſit, ut faciat fidem, & auctoritatem Viro prudenti de re gravi judicaturo, propoſitis Dubiis ſuper Virtutibus, aut Martyrio, reſponderi poſſit, ita conſtare de Virtutibus, *aut* ita conſtare de Martyrio, ut procedi poſſit ad ulteriora, hoc eſt ad diſcuſſionem Miraculorum: *Nec obtineri poſſe Decretum Beatificationis, niſi tria Miracula præceſſerint, quæ fuerint approbata; neque demum Canonizationis Decreto locum eſſe debere, niſi duo alia poſt Beatificationem Miracula ſuperveniant, quæ pariter fuerint approbata.*

Præſenti Decreto nihil immutatum pro cauſis, quæ procedunt per viam caſus excepti, aut in quibus ſoli teſtes de auditu extant in utroque Proceſſu.

§. 4. Demum tertio loco decernimus, nihil per præſens Decretum a Nobis fuiſſe immutatum ſuper Dubio Virtutum, aut Martyrii, in Cauſis, quæ procedunt per viam caſus excepti, aut in quibus, etſi procedant per viam ordinariam non Cultus, ſoli Teſtes de auditu extant in Proceſſu tum Ordinario, tum Apoſtolico; quoad eas enim exacte obſervari mandamus Decretum Generale a Nobis editum die 23. Aprilis 1741. *& impreſſum in Noſtro Opere* de Canonizatione Sanctorum *lib. 3. cap. 3. num. 25. editionis Patavinæ, & editionis Romanæ, quod etiam nunc confirmamus tum quoad numerum Miraculorum, tum etiam quoad cætera, quæ in dicto Decreto continentur; & in quibus ſtatuitur, Miracula ſemper eſſe comprobanda per Teſtes conteſtes de viſu, ſive agatur de Cauſis procedentibus per viam ordinariam de non Culta, ſive per viam extraordinariam de caſu excepto, & ſive res ſit de Miraculis pro obtinenda Beatificatione, ſive de aliis, quæ proponuntur pro Canonizatione obtinenda. Et Secretario Congregationis Sacrorum Rituum mandamus, ut præſens Noſtrum Decretum inter acta Congregationis referat, & typis edi curet, ut ad omnium notitiam deveniat.*

Datum hac die 17. Julii 1754.

Dat. 17. Julii 1754.

D. F. Card. Tamburinus Præf.

Loco ✠ Sigilli.

M. Marefuſcus S. R. C. Secr.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
BENEDICTI PAPÆ XIV.

Epistola ad Capitulum, & Canonicos Metropolitanæ Ecclesiæ Bononiensis data, occasione, qua S. Proti Martyris Corpus repertum in S. Thrasonis Cœmeterio, in eadem Ecclesia collocandum, transmittitur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Præm. JAM dudum Nobis erat in animo, unum aliquod Sancti Corpus integrum cum suo nomine proprio inventum mittere ad istam Nostram Metropolitanam Ecclesiam, inter cætera dona, quæ ei largiri solemus quotannis, occasione Solemnitatis S. Petri Apostolorum Principis, in cujus honorem eadem Ecclesia dedicata est.

Qualibet pars Corporis cujuscumque Sancti veneratione prosequ. §. 1. Non ignoramus, veneratione coli debere non solum cujuscumque Sancti Corpus integrum, sed quamlibet etiam partem a reliquo ejus corpore divisam: *Hæc est enim Sanctorum Martyrum gloria, quorum etsi per universum Mundum feminetur in cineribus portio, manet tamen integra in virtutibus plenitudo:* ita loquitur Sanctus Maximus *Serm.* 55. inter Sermones, qui olim Sancto Ambrosio adjudicabantur, ut videre est in Operibus hujus Sancti Patris *tom.* 2. *editionis Parisiensis anni* 1690. *pag.* 466. Cum Sancto Maximo cohæret Sanctus Gregorius Nazianzenus, qui *in suo Carmine de Virtute* juxta interpretationem Petavii *lib.* 14. *de Incarnatione cap.* 11. §. 3. ait:

Tanta porro est veritatis veneratio,
Ut vel exiguus pulvis, aut aliquod reliquiarum
Ossium vetustorum, vel capillorum particula,
Aut panniculi, aut aspersi cruoris
Nota quæpiam, ad totius honorem aliquando sufficiant,
Et appellatione sanctæ sunt reliquiæ:
Cum certis locis attributa fuerint illa pro toto Martyre:
Eadem quippe vi prædita. O Miraculum!
Salutem enim affert etiam sola recordatio.

Etiamsi ejusdem Sancti nomen ignoretur. §. 2. Nobis constat præterea, quod quotiescumque habentur indicia certa, corpus aliquod, aut partem ipsius, esse corpus, aut partem corporis alicujus Sancti, licet hujus nomen lateat, corpori tamen, aut parti illi religiosus cultus debetur, qui cæteris Sanctorum Reliquiis præstari solet, ut late ostendimus *in nostro Opere de Canonizatione part.* 2. *cap.* 27. editionis præsertim Patavinæ, a Nobis, etiamsi assiduo gravissimarum occupationum pondere premeremur, plurimum locupletatæ; qua editione, pro nunquam intermissa benevolentia vestra erga Nos, laboresque Nostros qualescumque, minime vos carere arbitramur.

Major tamen est fidelium devotio erga integrum Corpus alicujus Sancti, & præsertim de ejus proprio nomine constat. §. 3. Ut ut vera sint quæ diximus, nemo tamen inficiabitur, multo præclarius quid esse Corpus integrum, quam pars insignis ejusdem Corporis; & multo majorem esse Fidelium devotionem erga Corpus alicujus Sancti, de cujus nomine proprio constet, quam alterius, cujus nomen ignoretur. Et propterea juxta veterem Romanæ Ecclesiæ consuetudinem, Sanctorum corporibus, quorum nomen ignoratur, appellativum nomen imponitur; ut recte ad rem Nostram, dum loquitur de consuetudine imponendi nomen appellativum Corporibus Sanctorum, qui sine nomine inveniuntur, animadvertit eruditus Ferrandus *in Disquisit. Reliq. lib.* 1. *c.* 5. *Minime superfluum est certa nomina incertis Sanctorum Reliquiis attribuere, quod experientia, usuque quotidiano videamus, Fideles multo affectu, studio, ac pietate affici, & ferri erga Divorum illorum exuvias, quorum nomina mortales latent, quam adversus eas, quæ certis nominibus indigitantur: potentius enim nobis nota, & certa, quam obscura, ignota, & incerta, solent movere animos; ideoque major Dei gloriæ, atque Cælitum cultus, ac venerationis plerumque accessio fit:* præter ea, quæ collecta videre licet in Nostro supra citato Opere editionis Patavinæ *lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 28.

Itaque vetus est Ecclesiæ Romanæ consuetudo imponendi nomen appellativum SS. Corporibus quæ sunt sine nomine.

Diligenter adhibita, ut Corpus alicujus S. inveniretur Bon. transmit. §. 4. Hisce rationibus permoti Corpus alicujus Sancti integrum cum proprio nomine invenire studuimus, illudque mittere ad vos, ut, quemadmodum significavimus, in Nostra Metropolitana Ecclesia collocaretur.

Atque ut id, quod in animo erat consequeremur, necesse fuit Nostras perquisitiones ad ea venerabilia loca convertere, quæ tantopere almam hanc Urbem Romam illustrant: Loca, quæ excavata olim, & effossa a Gentilibus, ut extraheretur arena communis & dicæarchea, ad extruenda magnifica illa ædificia, quorum adhuc apparent reliquiæ, fuerunt postea decursu temporis a primis Christifidelibus sanctificata, qui illuc se ob persecutionum metum recipiebant, suos religiosos conventus ibi facturi, itaut ibidem sacræ etiam functiones a Summis Pontificibus perficerentur, & Ecclesiastica sepultura defuncti donarentur. De Cœmeteriis loquimur, seu Catacumbis, de quibus tam devote Sanctus Hieronymus scribit, præter alios quamplures Antiquitatis Scriptores a Nobis citatos *in cap.* 27. *Operis nostri*, quibus in editione Patavina Joannem Bottarium addimus, Bibliothecæ Vaticanæ Custodem, & Nobis ab intimo Sacello, qui *tom.* 1. *Romæ subterraneæ* Catacumbarum modo explicatam originem feliciter detexit. *Catacumbarum origo.*

Præmittendum examen, num Corpus cum marm. notis signisque sit condit. §. 5. Invento autem in Catacumbis Corpore integro cum nomine proprio, necesse fuit ultra procedere. Certum est enim, quod nulla sepeliebantur in Catacumbis nisi Christianorum Corpora; sed quod omnia Christianorum Corpora ibi sepulta, essent Sanctorum Corpora, certum non est. Propterea examinanda veniunt signa, quæ in sepulchro erant, ubi condebatur corpus integrum, aut ejus pars, sive cum nomine proprio, sive non. Nostri enim primitivæ Ecclesiæ Patres collocabant semper in Sanctorum sepulchris signa indicantia sanctitatem; ea vero nunquam collocabant in sepulchris illorum, quos uti Sanctos non habebant.

In Catacumbis Christian. damnatur Corpora sepelieb. Basnagio in suis Operibus minime arridet sententia, quod in Catacumbis non sepelirentur nisi Christianorum Corpora. Sed illum egregie confutavit in suo Opere *de Monogrammate Christi Domini* Cappellanus intimus Dominicus Georgius, cujus nomen claret in Republica Litteraria celeberrimum. Idem præstitit supra laudatus Bottarius, Basnagii sequacibus respondens. Nos vero, qui in prima editione Operis Nostri *de Canonizatione* conati sumus clare ostendere, quod soli Christifideles in Catacumbis, de quibus loquimur, sepelirentur: summa animi Nostri voluptate in nupera editione Patavina addidimus ea pariter, quæ duo prædicti Scriptores egregii animadverterant, eosque, uti par erat, nominavimus: abhorruimus namque semper, semperque abhorrebimus a prava quorumdam consuetudine, qui ut suos faciant alienos labores, indigno plagio, quod postea nihilo tamen secius innotescit, verum Auctorem tegunt.

Prætextati Cœmeterium primo visitarunt. §. 6. Hoc systemate præstabiliro, prima Catacumba, seu Cœmeterium, quod visitari jussimus, fuit Prætextati Cœmeterium, in Martyrologiis adeo celebre, situm in via Appia, & vix unum milliare ab Urbe Romana distans. De ipso loquitur Marcus Antonius Boldettus Canonicus Sanctæ Mariæ trans Tyberim, in suo laudabili Opere, cujus titulus: *Osservazioni sopra i Cimiterj de' Santi Martiri, ed antichi Cristiani di Roma, lib.* 2. *cap.* 18. quod Opus Auctor eruditus composuit post continuatum triginta annorum studium, post iteratas locorum perquisitiones, & animadversiones varias, post multos mentis & corporis susceptos labores, ac feliciter exantlatos, ut materiam præpararet, simulque ut suo muneri quoad Cœmeteria satisfaceret.

In eo detectum Corpus cum proprio nomine Ilarii. §. 7. In hoc eodem Prætextati Cœmeterio detectum fuit anno elapso Corpus integrum cum nomine proprio *Ilari*: quod nomen Christianis valde erat commune, ut colligitur ex antiquis inscriptionibus apud Arringhium, Fabrettum, & Reinesium; neque erat incognitum Ecclesiasticis Martyrologiis, ut videre est in Martyrologio Florentinii *die prima Februarii*, atque in alio item Martyrologio apud Bollandum *tom.* 1. *Februarii pag.* 294. Sepulchro insculptum apparebat Monogramma Christi cum littera A ab uno latere, ab altero littera Ω. Inscriptio vero hujusmodi erat. *Hic requiescet in pace fede constitutus Ilarus qui vixit annus PL. MS. XXV.* Errores, qui huc irrepserunt, neminem debent in admirationem adducere, nisi quem ipsæ latent notiones primæ in hac materia. Siquidem extra omnem controversiam certum est, quod verba recte præparata, ut inciderentur in lapidibus, corrumpebantur ab imperitis sculptoribus in ipso incidendi actu, at non tamen ita corrumpebantur, ut verus sensus omnino deperderetur. *Una cum inscript.*

Varia signa, ex quibus eruitur, Corpora, quæ in Catacumbis condebantur. §. 8. In Nostro Opere *de Canonizatione c.* 27. *sæpius citato num.* 14. *editionis Patavinæ*, dum loqueremur de signis, unde Sancti Corpus a Corpore alterius Christiani distinguitur, non dubitavimus ita asserere; *Primum itaque Signum est, si aliquod forte Corpus reperiatur cum Inscriptione, dummodo Inscri-*

ptio

Christian. tantum fuisse.

ptio ipsa nullis ambagibus subjecta sit, sed in ea expressa sint, quæ verum pro Christo Martyrium præseferant, & ideo indubitatam Sanctitatem. Ibidem *num.* 18. diximus etiam, quod ex Monogrammate *Pro Christo* sepulchris insculpto, unum hoc inferri potest, Corpus scilicet ibi repositum, fuisse Corpus alicujus Christiani: quod insuper in editione Patavina comprobavimus, adducentes auctoritatem prælaudati Georgii, & Ludovici Antonii Muratorii viri in Republica Litteraria adeo insignis. Litteræ autem A, & Ω quæ significant Christum esse principium rerum omnium & finem, ejusque divinitatem exprimunt, quæque olim inscribebantur Christianorum Monumentis etiam ante Arii, & Constantii ætatem, ut luculenter ostendunt Lupus *in Dissertatione de Sancta Severa pag.* 142. & Georgius citatus *de Monogrammate Christi Domini cap.* 2. indicant similiter, quod Corpus illud erat Corpus Christiani alicujus. Eodem collimant verba *requiescit in pace*, quæ nunquam adhibita fuerunt a Paganis, sed a Christifidelibus tantummodo, quod ipsum demonstrat Mabillonius *de Cultu Sanctorum ignotorum pag.* 557. Jam vero, omissis siglis *PI. MS.* significantibus *plus minus* ad indicandam defuncti ætatem; quæ siglæ in tot Inscriptionibus inveniuntur apud Arringhium, & Fabrettum, quæque in usu esse cœperunt quarto sæculo, si fides habenda est Sponio in Antiquitatum investigationibus *pag.* 350. tota difficultas reduci debet ad illa verba *fede constitutus*, hoc est *fide constitutus*, ut inciforis sphalma corrigatur.

Inquiritur quid significent illa verba fede constitutus, quæ in laudata inscriptione leguntur.

§. 9. Ut constaret, num prædicta verba in aliis quoque inscriptionibus invenirentur, & quisnam esset eorumdem sensus, rem totam communicavimus Litteratis illis viris, qui frequentes adsunt eruditis Exercitationibus, quæ singulis secundis Feriis habentur coram Nobis de rebus Ecclesiasticis, aut Romanis Antiquitatibus tum sacris, tum profanis, quo solatio inter molestissimas Pontificatus Nostri spinas unice recreamur. Post accuratas igitur perquisitiones, relatum est Nobis, hujusmodi verba nullibi in Lapidibus Sepulchralibus inveniri potuisse. Quo vero ad eorum intelligentiam, putarunt aliqui eo loco Sacramentum Confirmationis significari, quo Ilarus insignitus fuerit, cum legatur in antiquo Canone *Spiritus Sanctus, de Consecr. dist.* 5. quod Spiritus Sanctus in Baptismate *plenitudinem tribuit ad innocentiam, in Confirmatione augmentum præstat ad gratiam*. Sed ea sententia minime placuit; nam licet in Inscriptione quadam, quam afferunt claræ memoriæ Cardinalis Norisius *in Fastis Consularibus pag.* 43., & Fabrettus *in Inscriptionibus pag.* 577. legatur de quodam Severo Paschasio, quod *percepit* XI. *Kal. Majas*, absque eo quod subjungatur quid perceperit, idque de Baptismo intelligatur: nescimus tamen an ulla Inscriptio inveniatur, quæ expresse mentionem faciat de Confirmatione; ob eam fortasse causam, quia ubi mentio fieri vellet de perceptis Sacramentis, cum omitti nullatenus posset Baptismus, ibi idem erat dicere aliquem fuisse baptizatum, ac dicere fuisse quoque confirmatum; tunc enim in pluribus Ecclesiis Confirmatio immediate conferebatur post Baptismum, quæ consuetudo vigebat etiam in Ecclesia Romana, ut videre est *in Ordine Gelasiano* in lucem edito a Ven. Servo Dei Card. Thomasio *pag.* 84. & 85. De hujusmodi ritu fuse egimus *in Dissertatione de Synodo Diœcesana*, quæ a Nobis Bononiæ composita, deinde Nostri Pontificatus tempore locupletata, Deo annuente publica luce donabitur. Baptismi, & Confirmationis Sacramentis addebatur olim in quibusdam Ecclesiis etiam Eucharistia, quamvis Baptizati, & Confirmati, essent adhuc lactentes pueruli, ut colligere potestis ex Nostro Opere *de Festis Jesu Christi, & Beatæ Mariæ Virginis, & de Missæ Sacrificio*, quod Opus quanto major est librorum copia, qui Nobis post Nostri Pontificatus exordia suppeditantur ab insigni Bibliotheca Domini Cardinalis Passionei, variis notitiis tanto magis adauctum, atque insuper ex Italico sermone in Latinam linguam feliciter translatum a Michaele Angelo de Giacomellis Nobis ab intimo Sacello, hoc ipso anno typis Patavinis prodiit in lucem.

Nonnullorum opinio, Sacrament. Confirm. iis verbis indicari.

Alii quoque fidei firmitatem notarii.

§. 10. Sacerdos Petrus Morettus Canonicus S. Mariæ trans Tyberim, qui tam egregia volumina de rebus Ecclesiasticis edidit, aliaque plura actu præparat, quamvis non levi oculorum incommodo laboret; duas Nobis indicavit S. Cypriani epistolas, alteram Rogatiano Episcopo scriptam, in qua sic legitur: *Salomon in Spiritu Sancto constitutus testatur, & docet, quæ sit Sacerdotalis auctoritas & potestas, dicens &c.* alteram, ad Populum Tibaritanum, quæ sic habet: *Nemo quicquam de sæculo jam moriente desideret, sed sequatur Christum, qui & vivit in æternum, & vivificat servos suos in fide sui nominis constitutos*: atqui hinc inferebat per illa verba *in fide constitutus*, quæ sunt in Ilari lapide, significari, quod Ilarus plenus fide, stabilis in fide, radices in eadem fide jecerat admodum profundas.

Alii laudem judicant intelligi ea verba de Sacram. Baptism.

§. 11. Porro dum hanc ipsam Epistolam dictaremus, ecce Nobis exhibita est Dissertatio pulcherrima typis edita, & prælaudato Dominico Georgio Nobis ab intimo Sacello dicata. Ea habet Auctorem Sacerdotem Alexium Symmachum Mazzochium Canonicum Ecclesiæ Metropolitanæ Neapolis, virum tum sacra, tum profana eruditione clarissimum. Ibi ad examen revocantur ea verba *fide constitutus*, ab iisque significari ostenditur Sacramentum Baptismi susceptum ab Ilaro. Legitur enim in Tertulliano *lib. de Pudicit. cap.* 18. & alibi, *ante fidem*, & *post fidem*, ad significandum *ante* & *post Baptismum*, immo vetera Monumenta passim utuntur hac phrasi *fidei Sacramentum* ad Sacramentum Baptismi indicandum.

Duæ Christianorum Classes, altera Baptizatorum, Catechumenorum altera.

Et quia intelligit posse opponi, totum hoc superfluum videri, quandoquidem si Ilarus Christianus erat, necesse pariter erat, fuisse baptizatum, animadvertit quam diligentissime, quod tunc tempus suscipiendi Baptismum protrahebatur, adeoque Christiani dividebantur in duas veluti classes, quarum unam constituebant Catechumeni, alteram Baptizati; atque hi quidem *Fideles* nominabantur *a Fidei Sacramento*, non *a virtute Fidei*; qua Fidei virtute imbuebantur Christiani Catechumeni Parochorum catechismum sua præsentia frequentantes. Non est admodum inverisimile, quod aliæ ad Nos super eodem argumento Dissertationes perveniant. Si ita erit, libenti animo eas percurremus. Nos interim hanc materiam intactam relinquentes, ad aliud Sacrum Corpus curam Nostram convertere statuimus, quod ad Ecclesiam Nostram Bononiensem mittamus.

S. Thrasonis Cœmeterium Romæ detectum.

§. 12. Paucis abhinc annis detectum fuit Cœmeterium S. Thrasonis, de quo mentionem facit Martyrologium Romanum *die* 11. *Decembris: Romæ Passio Sancti Thrasonis, qui cum Christianos laborantes in Thermis aliisque operibus publicis fatigatos, & in carcere positos de suis facultatibus aleret, jubente Maximiano, tentus, cum aliis duobus Pontiano, & Prætextato, Martyrio coronatus est*. Ut notum est unicuique, Maximianus ædificium aggressus est Thermarum Diocletiani. Excessu crudelitatis abreptus, atque ut experiretur, utrum id, quod obtinere non poterat prompta morte Christi sequacibus violenter illata, obtinere posset ignominioso & diuturno supplicio, milites Christi damnavit ad excavandam arenam pro tam ingenti ædificio necessariam. Immanis procul dubio fuit illorum numerus, qui in Christiana Religione perseverantes mortui sunt ex nimio labore. Qui superstites vixerunt decem mille ducenti & tres, ii occisi sunt in odium Christianæ Fidei intra Vallis Planitiem extra Portam Trigeminam, in loco, qui appellatur *Guttæ jugiter manans, ad Aquas Salvias*, ut fuse narratur in Annalibus Cardinalis Baronii *ad annum Christi* 298. ubi piissimus Auctor animadvertit, quod cum dirutæ sint aut redditæ inutiles reliquæ omnes Romanorum veterum Thermæ, unicæ, si minus integre, saltem magna ex parte subsistunt Diocletiani Thermæ, in Ecclesiam commutatæ ad honorem Beatissimæ Virginis, & Angelorum, fortasse quia sudoribus Confessorum Christi fuerunt exædificatæ.

Christiani damnati a Maxim. ad arenam pro Disc. Thermis excavandam.

Narratur, quomodo in Cœmet. S. Thrasonis repertum fuerit Corpus S. Proci, cum propria inscriptione & vasc sanguine respersa.

§. 13. Sed ut reditum faciamus ad Cœmeterium Sancti Thrasonis Via Salaria, quod detectum fuit in arenariis ad fodiendam arenam apertis pro Thermarum prædictarum ædificio: Joannes Marangonius Sacerdos supra commendati Canonici Boldetti studiorum laborumque, per triginta & amplius annos, socius indivisibilis, ejus inventionis historiam fideliter narrat in Appendice ad Acta S. Victorini Episcopi typis edita simul cum longa serie marmorearum Inscriptionum, quas in Cœmeteriis collegit; & quarum memoria in fatali incendio ejus domicilii ideo non periit, quia priusquam ædes conflagrarent, eas jam viris eruditis ipse communicaverat.

Joanni igitur Marangonio Sacerdoti una cum Canonico Boldetto feliciter successit, ut via quædam subterranea sese aperiret, valde lutulenta, in qua ipsi operariis insistentes, ut excavationem prosequerentur, tum demum invenerunt sepulchra nonnulla, quorum alia suas inscriptiones præseferebant, alia non item; omnibus tamen habebatur vasculum aut sanguine plenum aut tinctum colore sanguineo, aut crustas saltem sanguineas aliquo modo occludens.

Inter cætera, unum inventum est Sepulchrum cum sequenti Epigraphe:

Patri Filio Proco Qui
vixit annis VIII. *mens.* VIII.
in pace fecit.

Epigraphe hæc insculpta erat marmori Salino, & poris pleno, quod ab aqua penetratum & corrosum, levissimo quoque attactu in pulverem redigebatur. Quapropter eum providus, & peritus antea laudatus Marangonius clare animadvertisset fieri non posse, ut marmor illud extraheretur, deliberavit verba transcribere, eaque in citata Appendice *pag.* 88. in lucem proferre.

Nullum os desiderabatur ad corporis integritatem, quin etiam in Sepulchri loco consueto existebat vas tinctum, cum crustis sanguineis: quæ ossa cum vasculo a Sacerdote, pro sui Officii munere exhibita Cardinali Guadagni Romæ Vicario, reposita fuerunt de more in Custodia, ut deinde opportuno tempore illustri alicui viro concederentur, qui preces porrigeret ad impetrandum aliquod Corpus sacrum integrum, cum proprio nomine, ut in insigni quapiam Ecclesia collocaretur.

Extracta fuerunt ossa cum vase supra memorato die 9. Maji anni 1737. Nos autem quoniam nihil amplius de corpore invento cum Ilari nomine cogitabamus, Sacerdoti Marangonio communicavimus desiderium Nostrum habendi sacrum aliquod Corpus insigne quod Ecclesiæ Nostræ Bononiensi, ut diximus, mitteremus. Hoc audito, ipse indicavit Nobis Corpus Sancti Proci, ipse idem Nobis illud attulit in parva capsa sigillo Card. Vicarii munita, ipse Nobis fideliter narravit ea, quæ supra exposuimus; addiditque præterea, prope Sancti Proci Sepulchrum duo pariter Sepulchra inventa esse cum sanguinis vasculo, ubi ossibus pene in cinerem solutis, lapides indicabant, illa duo esse Puerorum Corpora, quorum alter septem, alter erat annorum trium: ex quo colligebat eruditus vir, persecutionem illam, qua Martyrio coronatus est Sanctus Procus, esse non potuisse nisi gravem, atque unam ex crudelissimis. In hujusmodi enim persecutionibus crudelis Tyrannorum barbaries neque sexui pepercit, neque ætati, quamtumlibet infantili. Denique in urna, quam confici fecimus, vobisque pariter donamus, idem ipse propria manu collocavit vas, aptavitque ossa singula, quæ, mandantibus Nobis, recognita ab intimo Cubiculario Nostro & Archiatro Antonio Leprotto, integrum corpus perficiunt.

Huic Corpori cultus debetur, & sinulus S. quandoquidem Vas respersum sanguine, indubia est martyrii nota.

§. 14. Ecce igitur, Dilecti Filii, narrationem completam tum loci, tum temporis, cæterarumque circumstantiarum omnium, quæ spectant ad seriem facti, per quod inventum est atque extractum Sancti Proci Corpus, quod vobis mittimus, ut juxta nostra mandata collocetur sub una ex aris Metropolitanæ Nostræ publico cultui exposita. Ipsi debetur cultus, & titulus Sancti, quia procul dubio, ut eruditioni vestræ notum esse debet, nulli unquam venit in mentem, quamtumvis acuto ingenio is fuerit, & cupidus quærendi, ut ajunt, nodum in scirpo, nulli, inquam, venit in mentem dubitatio, quod Corpus in Catacumbis Romanis inventum cum vasculo sanguinis aut pleno, aut tincto, non sit Corpus alicujus, qui mortem pro Christo sustituerit. Arringhius, Mabillonius, bonæ memoriæ tum Senator Buonarroti, tum Raphael Fabrettus, & qui unus pro cunctis valere debet Ludovicus Antonius Muratorius, Canonicus Boldettus, Sacerdos Marangonius, Eques Victorius, aliique Ministri Corporum extractionibus inservientes, in hoc unanimiter conveniunt, ut eruere facile potestis *ex cit. Cap.* 27. *Operis Nostri de Canonizatione Sanctorum lib.* 4. *cap.* 2. *a num.* 22. *usque ad finem, editionis Patavinæ*, ubi fideliter enumerantur, & adoptantur a Nobis auctoritates prædictæ, simul cum experimento prælaudati Fabretti, quo redarguit nimis audacem eorum opinionem, qui contendebant illorum vasculorum crustas non improbabiliter a salium mineralium concretione fuisse productas; atque ostendit, eas sine ulla controversia provenire a sanguinis massa. Arringhius, Muratorius, Nos ipsi, verba facimus de pia veterum Fidelium consuetudine colligendi & conservandi Sanctorum Martyrum Sanguinem, de qua re si plura discere exoptatis, percurrite *primam Partem tom.* 2. *de Cultu Sanctorum Dissert.* 7. *cap.* 1. §. 7. *& cap.* 31. concivis Nostri Joannis Chrysostomi Trombelli Abbatis, qui ea qua solet, ingenti eruditione etiam hoc argumentum pertractavit.

Quæritur num in aliquo Eccl. monumento Sancti Proci fint reconditi.

§. 15. Nihil amplius requiritur, ut pro certo habeatur, non modo titulum Sancti Proco deberi, sed etiam cultum ejusdem Corpori, quod vobis mittimus, negari non posse. Verumtamen illud pariter pro complemento inquirere diligenter voluimus, atque alios indagare fecimus, utrum in veteri aliqua Litania, aut in Martyrologiis Rosweydi, Bedæ, Flori, Rhabani, Notkeri, Wandalberti, in Ephemeridibus Græco-Moschis, & in Basiliano Menologio e Græco in Latinum sermonem translato a sanctæ memoriæ Clemente Papa XI. mentio de hoc S. Proco habeatur.

Verisimile est, S. Procum, de quo agitur, eumdem esse cum illo, de quo meminit Martyr. S. Hier.

§. 16. Nomen Proci non fuit ignotum Gentilibus, ut videre est in satis ampla Inscriptionum Collectione apud sæpe laudatum Muratorium *pag.* 815. *num.* 4. *& pag.* 1472. *num.* 2. Quod autem spectat ad Martyrologia; eruditioni vestræ manifesta fieret injuria, si dubitaremus vobis non esse perspectum, quanta in æstimatione sit, ac semper fuerit Martyrologium Sancti Hieronymi, cui decursu temporis multa a piis, ac religiosis viris facta sunt additamenta quorumdam SS. qui certe post S. Hieron. floruerunt. In Monasterio Corbejensi antiquum hujus Martyrologii exemplar inventum est, quod Hugo Menardus typis edere cogitaverat. Quod tamen ipse non potuit conficere, perfecit postea Lucas Acherius in suo Spicilegio, seu Collectione veterum quorumdam Scriptorum, quos in Galliæ Bibliothecis invenit. Hieronymianum hoc Martyrologium extat *in tom.* 2. *cit. Collect. editionis Parisiensis* 1723. ibique *pag.* 12. *die* 2. *Junii* inter cæteros Sanctos legimus Sanctum Procum: *Item Marthæ, Marcellæ, Proci, Datulæ, Victuriæ, Joviani.* Atque ibi cum sermo sit de Sancto Romæ passo, ut diximus, cumque pariter certum sit, quod, qui Romæ Martyrium substinebant, sepeliebantur in Catacumbis cum Vase sanguinis, præcipuo sui Martyrii signo, verisimile admodum est, Sanctum Procum, cujus Corpus extractum est cum signo prædicto, esse utique illum eumdem, de quo fit mentio in Martyrologio Sancti Hieronymi.

In alio Codice pro Proco Percus legitur

§. 17. Ne quid tamen dissimulemus: dicere necesse est, Martyrologium hoc ipsum editum pariter fuisse ab erudito viro Francisco Maria Florentinio, qui secutus lectionem Codicis cujusdam Lucensis *die* 2. *Junii pag.* 567. non legit *Prosi*, sed *Perci*, aliud quoque MS. vetus Antuerpiense *in Adnotationibus* producens. Sed cum *in iisdem Adnotationibus pag.* 568. non prætermittat ingenuus Florentinius Codicem etiam Corbejensem citare, qui legit non *Percum*, sed *Procum*; &, quod majus est, cum in SS. Indice ad finem Martyrologii mentionem faciat de *Proco*, non autem de *Perco*; hinc oritur validum argumentum inferendi, quod a Florentinio Corbejensis Lectio Lucensi anteponatur, atque Antuerpianæ. Eruditi viri, qui Acta Sanctorum collegerunt, Henschenius nempe, Papebrochius, Baertius, & Janningus *tom.* 1. *mensis Junii die* 2. *pag.* 209. post Catalogum Martyrum Romanorum, in quem inferunt nomen *Perci*, amplectentes lectionem editionis Florentinii *pag.* 210. fateri deinde non dubitarunt, quod *Procus* legebatur in aliis Codicibus, non *Percus*.

Sed Perci nomen nullibi occurrit.

§. 18. His omnibus addendum est, nullum aliud neque sacrum, neque profanum monumentum, quacumque diligentia adhibita, potuisse inveniri, in quo nomen *Perci* haberetur; e contrario *Proci* nomen facile, ut diximus, in antiquis inscriptionibus occurrere. Ex quo inferri possunt hæc duo: alterum, quod lectio Codicis Corbejensis verisimilior sit, quam lectio Codicis Lucensis, & Antuerpiani: alterum vero, quod sine temerarii judicii nota affirmare liceat, *Proci* nomen ab Amanuensibus per iteratas exemplarium transcriptiones in illud *Perci* mutatum fuisse.

Nil facilius, quam ab Amanuensibus Proci nomen in illud Perci commutatum fuisse.

Quod si forte objiciatur, nomen *Perci* mutari potuisse ab Amanuensibus in illud *Proci*, semper reponi posset, facilius esse, iterum atque iterum rescribendo, mutare *Procum* in *Percum*, quam *Percum* in *Procum*. Nam apud Martene, & Durand *tom.* 3. *Novi Thesauri Anecdotorum, edit. Parisiensis* 1717. *pag.* 1614. apparet nomen *Sanctorum Proti, & Hyacinthi* Amanuensium incuria mutatum fuisse in quibuldam Martyrologiis antiquis cum nomine *Sanctorum Presti & Hyacinthi*, non vice versa.

Publicus Corpori S. Proci cultus decernitur.

§. 19. Valeat tamen quod diximus usque adhuc, quantum valere potest. Nos asserimus *Proci* nomen propter marmoris sepulchralis auctoritatem: asserimus Martyrium, propter Vasculum tinctum crustis sanguineis: & nihil amplius requiri certi sumus ad publicum cultum, & Sancti titulum Nostro Martyri asserendum. Exponite igitur publico cultui Corpus, quod vobismittimus, vestra & totius Populi, ac Cleri pietas accendatur magis ac magis erga sacras exuvias: illudque in mentem revocate, quod Corpora, & Sanctorum Reliquiæ in illis Civitatibus, ubi jacent, & venerantur, solent esse divina favente misericordia, validum præsidium ad arcendas inde calamitates, a qui-

SS. Relig. ad arcendas a Civitatibus calamitates præsidio sunt.

quibus secus opprimerentur. Martyri Theodoro acceptum refert S. Greg. Nyssenus, quod Civitas, in qua ejus Sacrum Corpus asservabatur, liberata fuerit ab impendenti devastatione, quam Scythæ minabantur, ut videre est *in Oratione de eodem Martyre*. Idem scribit Evagrius *lib.* 4. *cap.* 27. de Martyre Sergio, qui Civitatem, ubi erat Sacrum ejus Corpus, a terribili Regis Chosroæ invasione liberavit. Superius mentionem fecimus de Concive Nostro Joanne Chrysostomo Trombelli Abbate, nunc iterum ejus memoriam repetimus, qui pariter *supra cit. Dissert.* 7. *cap.* 24. & *seqq.* hoc idem assumptum summa felicitate, atque eruditione comprobavit. Jam vero ut finem faciamus, paterna vos benevolentia complectentes, Apostolicam Benedictionem Vobis impertimur.

Dat. 20. Aprilis 1745. Pont. V.

Datum Romæ apud Sanctam Maria Majorem die 20. Aprilis 1745. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilectis Filiis Capitulo, & Canonicis Metropolitanæ Ecclesiæ Bononiensis.

Littera Apostol. in forma Brevis Capitulo & Canonicis Ecclesiæ Metrop. Bonon. scripta.

Dilecti Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Insignes, quæ amplissimam istam Metropolitanam Ecclesiam maxime illustrant & ornant, laudes, & decora, tum opportunis ad divini honoris & Ecclesiasticæ disciplinæ incrementum editis legibus, tum ædificiorum vel accessione vel instauratione, denique additis pretiosæ supellectili ornamentis, pro viribus hactenus augere adeo sollicite studuimus, ut officio quidem minime defuisse Nobis ipsi quodammodo blandiamur: amori vero erga Sponsam, quæ gaudium & corona Nostra semper erit, nunquam videamur satisfecisse. Ut autem constantissimam voluntatem Nostram eidem novo testimonio amplius declaremus, ad cæleste præsidium publicis necessitatibus confirmandum, Corpus S. Proci Martyris e Sancti Theasonis Cœmeterio eductum & extractum, & in eadem Metropolitana semper adservandum, Vobis, paterni Nostri amoris pignus, dono mittimus. Porro de hujus Sancti Martyris inventione, deque certissimis argumentis, notis ac symbolis, per quæ ejus Martyrium exploratissime designatur, pluribus ac subtiliter admodum scribimus in epistola, quam Italico idiomate ad Vos hac ipsa die damus: cui has etiam in forma Brevis litteras adjungimus, quas pro publico authenticoque documento futuris temporibus esse volumus. Ea propter Venerabile Sancti Proci Corpus, una cum Ampulla vitrea ipsius Sanguine respersa, quæ cum fuit Sepulcro conditum (quemadmodum antiquis erat in more positum Martyrum Corpora tumulo mandare) decenter composuimus atque collocavimus in Capsula ex ære auro inducto ad urnæ instar compacta & conformata, elegantissimo opere elaborata, crystallinis sex tabulis undique contecta: quam ad certam perpetuamque rei fidem Nostris in cera hispanica rubri coloris impressis signis obsignavimus. Vobis igitur injungimus & mandamus, ut Sacra tanti Martyris pignora, cum perenni paternæ caritatis Nostræ memoria, ad majorem Divini nominis gloriam, Sanctorumque cultum, in ista Metropolitana Ecclesia publicæ Fidelium venerationi exponatis: Fore certo sperantes, ut præsentissimo etiam ejusdem Martyris patrocinio, ampliora in dies divinæ clementiæ munera Vobis comparetis, quibus euntes de virtute in virtutem, ambuletis digne Deo in omni opere bono fructificantes, & veritatem in caritate facientes, crescatis in illo per omnia, qui est Caput Christus: apud quem assiduas ad opportunam imbecillitati Nostræ opem implorandam preces effundite. Ac Vobis, Dilecti Filii, quos eadem, qua antea præsentes, nunc autem absentes benevolentia complectimur, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ &c. 20. Aprilis 1745. Anno Quinto.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

Epistola prima ad R. P. Engelbertum Abbatem Monasterii Campidonensis, de facultate consecrandi Abbatialem Ecclesiam Campidonensem.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Abbas Campidonensis Ecclesiam Abbatialem consecrare ex privil. Apostol.

EX tuis precibus mense Martii nuper elapsi ad Nos perlatis accepimus, Ecclesiam Abbatialem, cui præes, sub invocatione Beatæ Mariæ Virginis, & Sanctorum aliquot Martyrum erectam, vetustate & dignitate conspicuam, cum a Prædecessore Nostro Hadriano PP. I. sacro Ecclesiæ ritu fuerit consecrata, occasione belli contra Suecos initi, decimoseptimo sæculo fere dimidio funditus eversam, tandem nobili ædificio rursus fuisse instauratam. Cumque juxta Sacrorum Canonum Sanctiones Ecclesia novo opere instructa, nova itidem consecratione initianda sit; illud a Nobis postulasti, ut ejusmodi consecrationis ministerium tibi, auctoritate Apostolica perficiendum demandaretur. Etsi vero tanti privilegii magnitudo Nobis perspecta esset, nihilominus meritorum tuorum intuitu, ipsa quoque Ecclesiæ tuæ insigni nobilitate, de qua Mabillonius *Analect. tom.* 1. *ad iter Germanicum*; ipsa item Campidonensis Monasterii remotissima vetustate, cujus initia, privilegia, prærogativas late enumerat Bruschius *in serie Monasteriorum Germaniæ illustr.* tandemque iis circumstantiis, in quibus versabaris, id suadentibus, petitam facultatem, iis tamen, quas infra enumerabimus, conditionibus conscriptam, ultro concessimus. Par enim Nobis visa est, cum ad Sacramenti Confirmationis, tum ad Ecclesiarum Dedicationis Ministrum designandum, causa, & exemplum. Enim vero, quamvis Sacramenti Confirmationis administratio ita soli conveniat Episcopo, ut nullus Antistes simplicem Sacerdotem, qui baptizatos confirmet possit delegare; multis tamen Prædecessorum Nostrorum exemplis docemur, ejusmodi munus Sacerdoribus, & præcipuis quibusdam Abbatibus, esto nullo charactere Episcopali insignitis, fuisse collatum; modo extraordinarius Confirmationis Minister, Oleo, cui Episcopus pridem benedixit, utatur: ut fusiori calamo scripsimus in Nostro Tractatu *de Synodo Diœcesana*, qui nuper e typis prodiit, *lib.* 7. *cap.* 7. & *seqq.* Haud dissimili dispensatione, Ecclesias consecrandi privilegium quod alioquin nulli convenit, nisi Episcopali dignitate præfulgeat, Apostolicæ auctoritatis limites non excedit, quamvis nulli Episcoporum jussit, simplicem Sacerdotem ad id muneris designare. Hinc Nos jure ac merito ex Apostolicæ potestatis plenitudine ad Ecclesiam Campidonensis Monasterii consecrandam Te Ministrum elegimus, his verbis, quæ ex litteris Nostris Apostolicis die 12. Martii proxime præteriti editis hic subjicimus: *Hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi eamdem Ecclesiam Monasterii Campidonensis, juxta præscriptum in Rituali Romano, servatis alias de more servandis, recepto prius Oleo Sacro ab Episcopo benedicto, pro hac vice tantum, consecrandi facultatem, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, concedimus & indulgemus.* Hinc mense Majo sequenti, ejusdem Ecclesiæ Consecratio, te id agente, solemni ritu peracta est.

Canonist. sententia de jure Episcop. in Eccl. dicanda est.

§. 2. Conveniunt Canonistæ, Episcopis jus esse Ecclesias in eorum Diœcesi existentes consecrandi, imo & alium delegandi Episcopum, qui, delegatione secluſa, consecrationem citra reatum non posset perficere; cum ex præscripto Synodi Tridentinæ *Sess.* 6. *cap.* 5. *de Reformat.* nefas sit extraneo Antistiti, sine Ordinarii licentia, in aliena Diœcesi exercere Pontificalia. Addunt vero iidem Canonistæ, non posse ab Episcopo simplicem Sacerdotem ad consecrationis opus obeundum designari; quandoquidem uni Summo Pontifici peculiaris hæc jurisdictio reservatur. Ita sentiunt inter Hispanos Gonzalez *Cap. Aqua*, *num.* 3. & *seq. de Consecr. Eccles.*, inter Belgas Van-Espen *Juris Ecclesiast. part.* 2. *art.* 16. *num.* 10. inter Germanos Pirhing. *ad lib.* 3. *Decretalium art.* 4. §. 1. & Schmalzgrueber *ad eumdem tit.* §. 1. nostrosque inter Italos Tamburini *de jure Abbatum tom.* 1. *disput.* 23. *quæst.* 7.

Juxta Canones, Ecclesia dicanda est ab Episc. in cujus Territorio ædificat.

§. 3. Hanc Canonistarum Sententiam nonnulla Ecclesiasticæ Historiæ monumenta illustrant, atque confirmant. In Concilio Arausicano I. quod anno Christi

UAB Biblioteca de Ciències Socials

sli 441. coactum est, quodque in Collectione Labbeana refertur *tom. 3. pag.* 1449., hæc ad rem nostram decernuntur: *Si quis Episcoporum in alienæ Civitatis Territorio Ecclesiam ædificare disponit, vel pro fundi sui negotio, aut Ecclesiastica utilitate, vel pro quacumque sua opportunitate, permissa licentia ædificandi, quia prohibere hoc votum nefas est, non præsumat dedicationem; quæ illi omnimodis reservatur, in cujus Territorio Ecclesia assurgit.* Neque exemplum Sidonii, qui, ut legimus *in Epist. 15. lib. 4.* Ruthenorum Ecclesiam citra ullam Ordinarii licentiam consecravit, Ecclesiæ moribus, aut disciplinæ adversatur. Sicut enim Savarus *in Notis ad præallatum Sidonii Epistolam* animadvertit, nedum Ruthenorum, sed & aliæ, quæ circumpositæ erant Ecclesiæ, Pastoribus, quos Arianæ persecutionis impetus propulsaverat, jacebant destitutæ: quod idem vel ex ejusdem Sidonii *Epistola 6. lib. 7.* aperte colligimus: Hinc nil mirum, si, inconsulto Episcopo, qui non aderat, Sidonius ad alienæ Diœcesis Ecclesiam consecrandam accesserit, ne alioquin sacra illa Ædes eximia Consecrationis prærogativa fraudaretur.

Neque officit Sidonii exemplum.

Ex iisdem Sacris Canonibus veterum Presbyteris Ecclesias consecrantibus Episcopis consecrata Presbyt. denegare.

§. 5. Quod uni asseritur Episcopo, ex præstituto Arausicani Concilii Canone, aperte denegatur Presbyteris in secundo Bracarensi Concilio anno Christi 563. sub Pontifice Joanne III. In memorata Collectione Patris Labbe *tom. 5. pag.* 842. recitatur *Can.* 19. hisce verbis conceptus: *Item placuit, ut, si quis Presbyter post hoc interdictum ausus fuerit Chrisma benedicere, aut Eccl. aut Altare consecrare, a suo officio deponatur; nam & antiqui hoc Canones vetuerunt.* Sed propius ad rem nostram Concilium Hispalense secundum, cui anno 619. præfuit S. Isidorus, aperte docet, non posse Episcopos simplicem Sacerdotem delegare ad Ecclesiarum Consecrationem perficiendam. Splendidi hujusce monumenti verba sic habent: *Septimo examine relatum est Nobis, venerandissimum quondam Agapitum Cordubensis Urbis Episcopum frequenter Presbyteros destinasse, qui, absente Pontifice, Altaria erigerent, Basilicas consecrarent. Quod quidem non est mirum id præcepisse virum Ecclesiasticis disciplinis ignarum, & statim a sæculari militia in Sacerdotale Ministerium delegatum. Ergo, ne ultra talis a Nobis licentia usurpetur, communi sententia statuendum oportuit; scientes, quia sicut Presbytero illicita Consecratio est Altaris, ita & constitutio.*

Dubium, an Hispalensis Concilii Canon, etiam de Chorepiscopis meminerit.

§. 6. Codices nonnulli, in quibus præfati Canonis verba exscribuntur, nedum Presbyteros, sed & Chorepiscopos nominant, quibus Ecclesiarum dedicatio, etiamsi Episcopi delegatio faveat, pari jure denegatur. Verum Cardinalis de Aguirre *in Collectione maxima Conciliorum Hispaniæ tom. 2. pag.* 464. accuratiorum Codicum fidem secutus, Chorepiscoporum nomen, aliena manu additum, expungit: non enim de Chorepiscopis, sed de solis Presbyteris, Hispalensis Concilii Canon sermonem habet. Præterea doctus idem scriptor *loco citato pag.* 473. postquam satis probavit, Epistolam 88. quæ S. Leoni a nonnullis tribuitur, tanti Pontificis fœtum non esse, sed illam ex Canone septimo Hispalensis Concilii fuisse desumptam; tandem concludit, Chorepiscoporum nomen Canoni insertum, in ipsam Epistolam, quæ ex Canone illo concinnata est, facile descendisse.

Chorepiscopi fere omnes Sacerdotes dumtaxat ætate.

§. 7. Etsi vero damus, Hispalensis Concilii Canonem Presbyteros atque Chorepiscopos una sociasse, nihil inde conficitur; jam enim nostra ætate communis eruditorum opinio est, Chorepiscopos, si paucos excipias Episcopali charactere decoratos, puros, putosque Sacerdotes fuisse. Qua de re consulendi Bellarminus *lib. 1. de Clericis c. 17.* Hallier *de Sacris Ordinationibus sect. 5. cap. 2.* Morinus *Exercitat. 3. cap. 2.* Thomassinus *de Ecclesiastica disciplina part. 1. lib. 2. cap. 1.* Carolus du Fresne *in verb. Chorepiscopi*, Witasse *in Appendice ad dissertationem de Episcopis art. 3.* Le Droit *lib. 8. sect. ult.* Hoc in sensu Hispalensis Concilii Canon commode accipitur, ut nimirum de iis Chorepiscopis, qui Presbyteratus metam non excedunt, sit intelligendus. Juvatur hæc interpretatio ex alia lectione ejusdem Canonis, quem ex Concilio Hispalensi supra recitavimus, si editionem Conciliorum, quæ anno 1585. sub auspiciis Sixti V. Prædecessoris Nostri Venetiis procusa est, consulamus. Enim vero *vol. 3. pag.* 55. *num. 7.* in ipso Canonis contextu, Chorepiscopi, ac Presbyteri una sociantur, ita tamen, ut par utrisque tribuatur auctoritas. Canonis verba hic atteximus: *Septimo examine relatum est Nobis, venerandissimum quondam Agapitum Cordubensis Urbis Episcopum frequenter Chorepiscopos, vel Presbyteros ordinasse, qui tamen juxta Canones unum sunt &c.* qua verborum additione, nullum, ut cuique patet, Chorepiscopos inter ac Presbyteros, statuitur discrimen.

Episcop. nativa potestas in Ecclesiar. consecratione a simplicium Sacerdot. nulla.

§. 8. Cardinalis Bellarminus *lib. 2. de Confirmat. cap. 12.* docet, inesse Episcopis integram, absolutam, & quæ a nullo dependeat, authoritatem ministrandi Confirmationis, atque Ordinis Sacramenta, quibus Nos addimus & ipsam Ecclesiarum Consecrationem. Ex quo fit, ut possint Antistites in propria Diœcesi ejusmodi jurisdictione pro libito uti: quamvis, si forte qui Episcopis præest, id prohibeat, vel impediat, hoc in casu actus Superiore vetante exercitus, illicitus quidem sit, non etiam frustraneus. Verum, eodem Bellarmino teste *in loc. cit.* longe dissimilis, ubi de simplici Sacerdote sermo est, militat ratio. Etsi namque Ordinis potestas, quæ ex vi characteris Sacerdoti tribuitur, plena, integra, atque absoluta sit in Baptismi, atque Eucharistiæ Sacramentis conficiendis; inops tamen, inchoata, atque a Superioris nutu dependens habenda est Sacerdotum potestas, quo ad collationem Confirmationis, ac Minorum Ordinum, atque ex pari ratione quoad ipsam Ecclesiarum Consecrationem. Hinc sequitur, ut nisi Superioris accesserit delegatio, mutila hæc, atque infirma Sacerdotum auctoritas, neque in licitum, neque in validum actum erumpere possit.

Cum summa hi præstar. habeant in Corpus Christi verum;

§. 9. S. Thomas, Theologorum facile princeps, *in lib. 4. sententiar. dist. 7. quæst. 3. art. 1. quæstiunc. 3.* asserit, Episcopatum, nihil Sacerdotio *per relationem ad Corpus Domini verum*, sed multo potiorem jurisdictionem conferre, habito respectu *ad Corpus Domini mysticum*. Ex quo infert, Summum Ecclesiæ Pontificem, Episcoporum omnium caput, in quo potestatis omnimoda residet plenitudo, eam, qua pollet absolutissimam auctoritatem in Corpus Christi mysticum, hoc est in Ecclesiam, exercere posse, ideoque ad ea perficienda, quæ ad mysticum Christi Corpus quoquomodo pertinent, summo jure Sacerdotibus, qui ex vi Ordinis, ac præcipuo quodam jure Eucharistiæ Sacramentum conficiunt, potestatem conferre, quod tamen Diaconis, *qui non habent perficere Corpus Domini verum*, jure ac merito denegatur. Huic nixus fundamento S. Doctor affirmat, simplicem Sacerdotem, a Summo Pontifice delegatum, Sacramentum Confirmationis, ac minores Ordines rite ministrare. Quidni ergo & Ecclesias poterit consecrare? Simplices Sacerdotes in extraordinarios Confirmationis, ac minorum Ordinum Ministros pluries fuisse designatos, satis probavimus in prælaudato Tractatu Nostro *de Synodo Diœcesana*. Illud ergo inquirendum supereſt, quonam tempore delegatam ad consecrandas Ecclesias jurisdictionem in ulum revocaverint.

Exemplis agitur: illud Steph. II. de consecratione Ecclesiæ Monast. Nonantulani ad rem non fa-cit.

§. 10. Ad id demonstrandum nonnulli proferunt Diplomata Stephani II. quem putant jus tribuisse S. Anselmo Abbati Monasterii Nonantulani in territorio Mutinensi, ut *Altaria simul, & Ecclesiam, Apostolica auctoritate consecraret*, verba sunt Pontificii Diplomatis apud Ughell. *Ital. Sac. tom. 2. in serie Episcoporum Mutinensium pag. 84. postremæ editionis*, cujus item Diplomatis seriem exhibet Abbas Muratorius *tom. 1. part. 2. scriptor. rer. Italicar. in Opuscul. de Fundatione Monasterii Nonantulani pag.* 190. ac Bullarium Romanum Romæ excusum anno 1739. *tom. 1. Constitut. 2.* inter eas, quæ Stephano II. adscribuntur, *pag.* 150. Verum, si Apostolicæ Constitutionis verba paulo accuratius perpendantur, legenti patebit, Stephanum Pontificem Sergio Ravennatensi Archiepiscopo, non etiam Abbati Anselmo, Sergii dumtaxat consocio, auctoritatem contulisse, ut S. Silvestri, aliorumque Sanctorum Reliquias deferret Nonantulam, ibique Ecclesiam, ac Altaria initiaret; quandoquidem ea ætate vigebat adhuc mos, & disciplina, quæ insequentibus item temporibus aliquandiu obtinuit, ut nimirum nefas esset Episcopis Ecclesias, inconsulto Pontifice, consecrare. Quo pertinent verba illa Nicolai I. ad Consulta Archiepiscopi Vesontionensis, relata *in cap. 5. tom. 1. Spicilegii* Lucæ d' Achery *pag.* 597. *Quomodo autem Chorepiscopos posse dicimus Ecclesiam consecrare, quam nulli Episcoporum licet sine Nostro præcepto, secundum sanctas regulas dedicare?* Vetustam hanc Ecclesiæ disciplinam colligimus *ex Can. de locorum 4. de Consecrat. dist. 1.* atque ex iis, quæ edisserunt Gonzalez *in Cap. ad hæc; de Consecrat. Eccles. num. 11. in fin.*, Grananet. *ad lib. 3. Decretal. tit. 36. in notis ad Cap. Ad hæc*, de *Religiosis Domibus, num. 3. & seq.* & Garnerius *in notis ad lib. Diurn. Romanorum Pontificum cap. 5. pag.* 91. Cæterum, ut in viam, a qua paulatim defleximus, regrediamur, Abbatiæ Nonantulanæ Ecclesiam a Ravennatensi Archiepiscopo fuisse initiatam, auctor est Pater Mabillonus *part. 1. sæcul. IV. Sanctorum Ordinis*

nis Benedictini t. 2. p. 146. n. 62. editionis Lucensis, ubi refert geminam in territorio Nonantulano, Stephani Papæ II. jussu, peractam Eccl. Consecrationem, alteram quidem a Geminiano Mutinensi Episc. alteram vero ab Archiep. Ravennatensi Sergio, qui post absolutum sacri ritus ministerium, tridui spatio cum Anselmo Abbate, ejusque Monachis commoratus est.

Ecclesiam confecr. si polluatur, a Sacerdotib. ex privil. Apostol. reconciliari posse exempla probans quamplurima.

§. 11. Hoc igitur monumento posthabito, ad alia progrediamur. Constat cum primis, soli Episcopo jus competere Ecclesias consecratas, si polluantur, reconciliandi; contra vero simplici Sacerdoti id omnino veritum, quamvis Episcopalis interceserit delegatio. *Aqua per Episcopum benedicta Ecclesiam reconciliari posse per alium Episcopum, non negamus: per Sacerdotes simplices, hoc fieri de cætero prohibentes: non obstante consuetudine Provinciæ Bracarensis, quæ dicenda est potius corruptela*: verba sunt Gregorii IX. *in cap. Aqua, de Consecratione Ecclesiæ*. Posse tamen Summum Pontificem ejusmodi auctoritatem vel simplici Sacerdoti conciliare, fatetur Abbas *in dicto cap. Aqua*; quodque rem plane conficit, eamdem authoritatem pluries contulisse, testatur Innocentius *ad præfatum Caput, Aquæ*, ita scribens: *audivimus ante, quod Papa pluribus Episcopis indulsit, quod per simplices Sacerdotes possent reconciliare Ecclesias, aqua tamen per Episcopum benedicta*. Nec desunt e Regularium numero, qui de hujusmodi privilegio sibi plaudant, adhibita tamen aqua ab Episcopo benedicta, ut scite animadvertit P. Bremond Ordinis Prædicatorum Generalis Magister *tom. 8. Bullarii Ordinis Prædicator. tit. 1. quæst. 4.* Eadem Basilicæ Vaticanæ Canonicis, nimirum Priori, ex Constitutione Innocentii VI. quæ in nupero Bullarii Vaticani *tom. 1. pag. 361.* late exscribitur; nec non Altaristæ, ex privilegio Urbani V. cujus autographum in Archivo ejusdem Basilicæ servatur, tribuitur facultas, ut Basilicam ipsam, ejusque Cappellas, ac Cœmeteria polluta, aquæ ab Episcopo benedictæ usu, valeant reconciliare. Hæc tamen in iis dumtaxat Ecclesiis, quas consecratio distinguit, locum habent; secus pollutas Ecclesias, quas sola benedictio, non etiam consecratio sanctificavit, reconciliare, cuique Sacerdotum conceditur, adhibita lustrali aqua, citra ullam delegationis necessitatem: *si Ecclesia non consecrata*, (inquit Gregorius IX. *cap. Si Ecclesiæ, de Consecratione Ecclesiæ*) *cujuscumque seminis fuerit, aut sanguinis effusione polluta, aqua protinus exorcizata lavetur, ne Divinæ Laudis organa suspendantur.*

Si vero polluta Ecclesia benedicta eamdem fovere, citra ullum privileg. poterit a Presbyt. reconciliari.

Facultas Altaria consecr. ex Indulto Pii IV. Abbatib. Cassinens. concessa.

§. 12. Sicuti Ecclesiæ pollutæ reconciliatio, ita & solemnis consecratio a Summo Pontifice vel simplici Sacerdoti jure demandatur: esto nec ad expiandam pollutam, neque ad consecrandam novam Ecclesiam, fas sit Episcopis simplicis Sacerdotis ministerio uti. Ita censent Azorius *Institut. Moral. tom. 1. lib. 10. cap. 27. quæst. 4.*, & Anacletus *ad lib. 3. Decretal. tit. 40. §. 2. num. 32. & 33.* Dictis facta respondent; cum multa suppetant exempla Romanorum Pontificum, qui Abbatibus Regularibus auctoritatem consecrandi Altaria in eorum Ecclesiis erecta, concesserunt. Quod ad Cassinenses Abbates pertinet, luculentissimum privilegium suppeditant Constitutiones Prædecessoris Nostri Pii IV. consulendæ *in tom. 1. Bullar. Ordinis Benedictini sub num. 175. & 176.*

Mira Consecratio Sacelli in Monast. Kinsild. si vera, in exempl. proferri negat.

§. 13. Ab aliis abstinemus exemplis, cum illorum meminerit notissimus Auctor Clericatus *decis. 13. de Sacrificio Missæ num. 18. & seq. & n. 26.* Pari silentio missa facimus, quæ de celeberrimo Einsildensi Monasterio narrantur in Opere, cujus titulus: *idea Congregationis Helveto-Benedictinæ*, quod Opus Typis Monasterii S. Galli anno 1702. editum hæc habet *pag. 18.*: *Ad annum 948. a S. Eberhardo Conradus Constantiensis Episcopus Sacellum consecraturus invitabatur. At prævenit illum in benedictionibus summus e Cælo Sacerdos, illudque Divina manu sacravit, humana, nisi oleum & operam perdere malles, a Consecratione cessare jussa.* Quidquid enim sit de veritate historiæ, nihil inde, quod Nostram juvet causam, licet colligere.

Diplom. quidem Pauli III. & Pii IV. Einsild. Monast. Abbatib. jus tribuunt Ecclesias consecr.

§. 14. Illud vero ratum, indubiumque est, Paulum III. Prædec. Nostrum Abbati Ludovico, ejusque in Einsildensi Abbatia Successoribus copiam fecisse, ut, quandiu hæreses obtinerent, Ecclesias, Oratoria, ac Cœmeteria dedicarent. Pontificium Diploma ann. 1542. die 19. Decembris evulgatum est, quod rursum Pius IV. Noster item Prædecessor, suis Litteris Apostolicis ann. 1562. nova sanctione roboravit, servato eodem verborum tenore, qui sic habet: *Quod ipse Ludovicus, & pro tempore existens Abbas Monasterii hujusmodi, durantibus dictis hæresibus, præfatum Monasterium, & quæcumque ad illud pertinentia, Ecclesias, Oratoria, Cœmeteria, & loca hactenus consecrata & benedicta, quovis modo pro tempore polluta, reconciliare, & nondum consecrata, & benedicta, nec non Calices, Patenas, Libros, vestimenta, & alia mobilia, ac etiam Tabernacula custodiæ Eucharistiæ, consecrare & benedicere.*

Eadem diplomata Nuncii Apostol. sententia probata.

§. 15. Neque ejusmodi privilegia ignota delituere; quo enim tempore Rhodiorum Archiepiscopus Nuncii Apostolici munere in partibus Helveticorum fungebatur, Diplomatum Autographis in judicium delatis, atque iis probe discussis, præfatus Archiepiscopus, Partibus hinc inde contradicentibus, hanc contra Ministros Curiæ Episcopalis Constantiæ sententiam tulit: *visis documentis exhibitis, ex quibus constat manifeste, Reverendissimos Abbates Einsildenses pro tempore, a biscentum circiter annis, usque ad moderna tempora, quamplurimos, & varios actus solemnes ac publicos Consecrationis hujusmodi, gessisse, & exercuisse &c. dicimus, decernimus, & definitive pronunciamus, Reverendissimum Abbatem prædictum manutenendum, conservandum, ac defendendum fore & esse in quieta, & in pacifica possessione Juris consecrandi Ecclesias, & Cappellas suo Monasterio subjectas, & incorporatas, pro ut Nos ipsi manutenemus, conservamus, atque defendimus.* Quæ quidem sententia viget adhuc. Quod si forte eveniat, ut ea in Judicii prosecutione aliquando revocetur, non jam ob defectum Apostolicorum Diplomatum, quæ Abbatibus concessa fuere, id eveniet, sed potius privilegiorum abusus, qui præfinitos limites excessit, damnabitur.

Aliud argument. ex Abbat. Corbejensis monumento petitum.

§. 16. Præterea extat Elenchus, quem Nos ipsi perlegimus, in quo Ecclesiæ, quas Corbejensis Abbas dicavit, enumerantur, nec numerantur dumtaxat, sed insuper momenta adduntur, ac probationes compulsatæ in actibus Tribunalis Romanæ Rotæ, occasione litis, quæ inter Paderbonæ Episcopum, & memoratum Abbatem exarsit; quam deinde sequuta est decisio Rotalis coram Millino, nunc Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, die 5. Februarii 1745. Porro Corbejenses Abbates, Apostolicis privilegiis destituti, ad ejusmodi consecrationes perficiendas manum profecto non admovissent; ex quo indubia redditur sententia, quæ docet, Romanum Pontificem posse Sacerdotibus, iis potissimum, qui in Abbates evaserunt, auctoritatem ad Ecclesias consecrandas conferre; quodque caput est, ejusmodi auctoritatem a Nostris Prædecessoribus reipsa in usum fuisse revocatam.

Hujus Epist. conscribendæ causa & occasio.

§. 17. Quo tandem spectent, quæ huc usque narravimus, atque in hac Epistola, quam tibi damus, collegimus, a Nobis si quæras, ingenuos animi Nostri sensus aperire non dedignabimur. Ad Nostras pervenit manus Libellus hoc eodem anno Campidonæ editus, cujus titulus: *Triplex Triumphus Campidon.* quod nempe circa consecrationem Abbatialis Ecclesiæ ex Apostolico privilegio a te peractam, totus occupetur. In hoc Libello auctoritas a Nobis tibi collata usque adeo extollitur, ut *inaudita* dicatur; ejusmodi privilegii nullum in Monachorum chartis extare vestigium tuto asseritur; tandemque concessio tibi facta facilios nimirum indulgentiæ portentum nominatur, quod Germaniam universam in sui traxit admirationem. Equidem putamus, hæc, atque his similia, magnificis verbis ideo jactari, ut beneficii magnitudo extollatur, atque ut majores Benefactori grates referantur. Haud temere tamen suspicari licet, posse nonnullos, ex iis, quæ liberius scribuntur, in eam adduci opinionem, ut credant, Nos hac in re aliquid, quod Prædecessores Nostri intactum reliquere, tibi exequendum demandasse. Et vero a graviori censura immune sit opus, quod Romanus Pontifex ex indita sibi auctoritate, quam in præsenti casu nemo inficiatur, in actum revocat; nihilominus ad quascumque ambages tollendas, illud tibi significandum duximus, morem hunc designandi Abbates, qui Ecclesias Chrismate per Episcopum benedicto consecrent, nec novum esse, nec a Nobis primo fuisse introductum.

Privileg. Abbati Campid. concessum, nec novum nec sine causa.

§. 18. Equidem Tamburinus hac in re versatissimus, in Opere & loco a Nobis supra memorato, ait, se nescire, fuerit ne unquam Abbatibus collata potestas, qua Ecclesias initiarent. Si hac verborum servata mensura Libellus loqueretur, jam nullus Nostræ huic Epistolæ fuisset locus; verum, cum in exaggerationem effusus, modum excesserit, oportuit, ut de iis, quæ & Nostrum Diploma vindicant, & præposteram, quam ea Libello quis haurire posset, interpretationem evertunt, hic una colligeremus. Quocirca, ut rem hanc paucis conficiamus, fatemur, te ad consecrandam Abbatialem Ecclesiam a Nobis electum, magno utique, & eximio privilegio fuisse decoratum. Ejusmodi tamen privilegii alia succurrunt exempla, quæ

modi

a Noſtris Prædeceſſoribus ad Nos promanarunt. Multa item ac gravia Nobis præſto fuerunt argumenta, ut petitam delegationem tibi concederemus. Horum nonnulla in Litteris Noſtris Apoſtolicis die 12. Martii præſentis anni editis indicavimus; alia, multo item in pretio habenda, præterire maluimus; cum nulla Nos adigat ratio, ut imos animi Noſtri receſſus ſive tibi, ſive aliis manifeſtemus.

Alterum Abbatis Campid. petitio, aut ſolus, aut una cum Ep. aliam Eccleſiam conſecrare, rejicitur.

§. 20. Conſecratione peracta, ac Libello, cujus ſupra meminimus, evulgato, cum jam nulla tibi ad aliam conſecrationem peragendam facultas ſupereſſet, quandoquidem pro una dumtaxat vice, privilegium conceſſimus, eſto, in cæteris Prædeceſſorum Noſtrorum Diplomatibus favore Abbatum, ejuſmodi limitatio nullibi occurrat, iterum oblatis tuo nomine precibus poſtulaſti, ut Eccleſiam Ordinis S. Franciſci intra jurisdictionis tuæ limites erectam, aut ſolus, aut una cum Epiſcopo conſecrares. Verum poſtulata rejecimus; nec Nobis grave erit in poſtrema harum Litterarum parte rationem, ac cauſas attexere, ob quas privilegium duximus denegandum.

Affertur ratio, cur privileg. alterius conſecr. Eccleſiæ denegetur.

§. 21. Et primo, quod ad Eccleſiæ Ordinis S. Franciſci conſecrationem attinet, jam, ut putamus, eam, quæ Nobis difficultatem ingerit, rationem facile aſſequeris. Quod ſi ea adhuc tibi impervia ſit, Nos ultro dabimus. Solida nimirum Nos urget ſuſpicio, ne grati animi impero abreptus, eadem repetas, & majori forſaſſe verborum vi, ac amplitudine ingemines, quæ in Libello de triplici Triumpho nuper conſcripta ſunt. Quod vero alteram poſtulati partem attingit, de conſecrationis ritu ab Epiſcopo ac Abbate inſimul peragendo, id Eccleſiæ moribus, ac diſciplinæ nullatenus Nobis conſonare videtur. Porro ſi de Sacerdotum degradatione caſus incidat, poſſunt ſane, ex præſcripto Synodi Tridentinæ *Seſſ.* 13. *cap.* 4. *de Reform.* Epiſcopi atque Abbates ad id exequendum una convenire. Si privilegia, quæ ſummi Pontifices electis Epiſcopis nonnunquam conceſſere, inſpiciamus, haud inficiamur, Epiſcoporum conſecrationem, quæ a tribus Epiſcopis perficienda eſſet, ab eorum uno, ac duobus ſive Abbatibus, ſive aliis in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutis, impleri poſſe; cum aliquando difficile admodum ſit, tres Epiſcopos una convenire; nec invalida, ſed ſolum illicita ſit Epiſcopi conſecratio, quam unus peragit Epiſcopus citra Apoſtolicam diſpenſationem, ut ex communiori opinione docent Cabaſſutius *in Notit. Eccleſiaſt. ſæculi IV. ad Canon.* 4. *Nicænum*, Chriſtianus Lupus *ad Concilia Generalia & Provincialia to.* 1. *pag.* 29. *& pag.* 33. Juvenin *de Sacramentis diſſert.* 9. *de Ordinibus in ſpecie quæſt.* 1. *de Epiſcopatu cap.* 4. Cardinalis Gotti *de Euchariſtia tom.* 15. *de Epiſcopatu dub.* 4. §. 1. *& 2.*

Exponit, quoque, cur conſecratio ab Epiſc. ac Abbat. inſimul non ſit peragenda.

Epiſcop. & Abbat. Eccleſias ſimul conſecraſſe, nullo probatur exemplo.

§. 22. At vero nullum ſuppetit exemplum, quod in Eccleſiarum conſecrationibus, Epiſcopum atque Abbatem una componant. Deſunt Pontificum Privilegia; Epiſcoporum diſpenſationes fruſtra quæruntur, cum nequeunt Epiſcopi Abbates in conſecrationum Comminiſtros deſignare. Nec mirum ſubeat, ſi nulla occurrunt exempla, quæ hac in re Abbates Epiſcopis addant conſocios, cum poſſint Epiſcopi, ſecluſo alterius miniſterio, conſecrationis munus obire. Neque Abbatum miniſtra manus Epiſcopo, qui Eccleſiam conſecrat, pondus addit, aut numerum, ut in Sacerdotum degradatione, aut Electi conſecratione revera ſuperaddit. Mirari quoque non debes, ſi aſſeramus, Epiſcopis jus nullum eſſe, ut in Eccleſiis dicandis, Abbates in Comminiſtros aſſumant; quandoquidem Abbates & ſimplices Sacerdotes pari in numero habendi. Nequit Sacerdos in Comminiſtrum eligi ab Epiſcopo; nec Abbas igitur poterit in Comminiſtrum deſignari. Hæc ſunt, quæ, rerum circumſtantiis ita ſuadentibus, tibi duximus ſignificanda. Interim vero tibi, tuiſque Confratribus Apoſtolicam Benedictionem impartimur.

Dat. 16. Novembris 1748. Pontif. IX.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 16. Novemb. 1748. Pontificatus Noſtri Anno Nono.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

Epiſtola ſecunda, ad R. P. Engelbertum Abbatem Monaſterii Campidonenſis, de Conſecratione Eccleſiæ S. Apollinaris Romæ a Sanctitate Sua peracta.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Quemodo dedicatio Eccleſiæ S. Apollinaris peracta fuerit, enarratur.

PEracta a Nobis eſt Conſecratio Eccleſiæ S. Apollinaris, electo in Comminiſtrum Cardinale Gentili Epiſcopo Prænestino, & univerſo Cardinalium adſtante Collegio. Sacris Ritibus, qui cum intra, tum extra Eccleſiam præſcribuntur, initium Nos ipſi dedimus, iiſdemque ſupremam manum impoſuimus; quæ vero ab initio ad exitum intercurrunt opera, Cardinalis Comminiſter implevit. Ara major Noſtro ſumptu erecta, Noſtris item manibus dicata eſt; nec alius, præter Nos, Græcas, Latinaſque Alphabeti Litteras ſuper cineres exaravit. Interim vero Cardinalis Conſocius, & Coadjutor, Pontificalibus indumentis ornatus, Faldiſtorio inſidens, expleto conſecrationis ritu, Miſſam ad Altare a Nobis pridem dicatum, de more celebravit; fas enim Epiſcopo conſecranti, Romano Pontificali id permittente Miſſam alteri Sacerdoti celebrandam committere, ni pares ad id agendum ſupperant vires; ut Nobis plane contigit, qui idcirco in privata Apoſtolici Palatii Noſtri Cappella ſacrum pridem obivimus. Quo item tempore ſolemnem Altaris Conſecrationem peregimus, Dilectus Filius Noſter Carolus Albertus Cavalchini primo Epiſcopus, mox S. R. E. Cardinalis, in Eccleſia Beatæ Virgini dicata, ac S. Apollinaris Templo ita contermina, ut unum veluti Corpus cum illo conſtituat, Noſtro juſſu Altare Sacro Ritu initiavit.

Ratio adhibiti in dedicatione Comminiſtri exponitur.

§. 2. Cumque ad Noſtram devenerit notitiam, prædictam methodum adhibitam, a nonnullis fuiſſe reprobatam; eo ſub obtentu, quod integra Eccleſiæ Conſecratio aut a Nobis fieri, aut integra alteri demandari debebat, non inopportunum eſſe arbitrati ſumus, tibi, Dilecte Fili, in hac ſecunda epiſtola aperire conſilii Noſtri rationes, ob quas Eccleſiæ Sancti Apollinaris Conſecrationem peregimus modo ſupra expoſito; tibi enim hac ipſa die aliam ſcripſimus epiſtolam de Eccleſiarum Conſecratione tractantem.

Dedicationum ritus in Eccleſia perantiquus, ac myſteriis refertus.

§. 3. Cardinalis Bona *Rer. Liturgicar. lib.* 1. *cap.* 20. *num.* 3. affirmat, Sacrum Eccleſias dicandi Ritum e veteri in novum Teſtamentum, atque ab Apoſtolis in eorum Succeſſores fuiſſe translatum. Non eadem tamen Eccleſiæ diſciplina in Conſecrationibus peragendis ubique ſemper obtinuit. Euſebius, qui veterem dedicationum Ritum exhibet, neque Benedictiones aquæ luſtralis uſu, neque Cruces Sacro inungendas Chriſmate, unquam commemorat: ex quo Dallæus *in Tract. adverſus traditiones Latinorum lib.* 3. *cap.* 15. perperam infert, ſacros hoſce Ritus tunc temporis nondum obtinuiſſe: Imo vero Dallæo adhuc deterior Joſua Arndius *in Lexico Eccleſiaſticarum antiquitatum pag.* 1085. non veretur aſſerere, veteres Eccleſiarum conſecrationes ſolis precibus, concionibus, atque hymnis fuiſſe inſtitutas; quam ſententiam ſibi adoptavit Gotofredus Wictus *de altaribus cap.* 11. *num.* 15. Hæc tamen, quæ ab Hæreticis inſano ore jactantur, inania ſunt, nec ulli ſubnixa fundamento. Si enim, ut ſcite ratiocinatur Sineſius *in Epiſtola* 67. *pag.* 212. *juxta edition. Pariſien. anno* 1633. ſola precum prolatio par eſt ad Eccleſias dicandas, jam locus nullus, non Oppidum, non Caſtrum occurret, cui dedicationis prærogativa non conveniat; quandoquidem vix, ac ne vix quidem ullus poterit inveniri locus in quo aliquæ preces, hymni, laudes ad Deum effuſæ aliquando non fuerint. Quod igitur hac in re inoffenſo pede affirmari poteſt, illud eſt, Eccleſiarum conſecrationes Sacrum Opus eſſe, quod ſolemni Ritu, precibus, aliiſque ab Eccleſia præſcriptis actionibus, Epiſcoporum miniſterio perficitur; quamvis lateat adhuc, quo primum tempore multiplices illi dedicationum Ritus incœperint. Vetuſtos tamen eſſe fateri oportet, ac refertos myſteriis, quæ a ſacris Noſtris Scriptoribus elucidantur; quos inter primo loco eminet undecimo Eccleſiæ ſæculo Ivo-Carnotenſis *in Sermone* 4. *de Sacramentis Dedicationis*, ubi de Crucibus, quæ Sacro inunguntur Chriſmate, ſermonem habens, ita loquitur: *De conſecrato Altari chriſmantur in parietibus illæ duodecim Cruces, quæ Typum gerunt Apoſtolicum, qui*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

qui & primitias spiritus acceperunt, ut Crucis mysterium populis & gentibus manifestare studuerunt. De Crucibus item, ac de candelis, quæ coram iisdem Crucibus in Ecclesiæ consecratione accenduntur, disserit Gretserus *de Cruce l. 2. c. 7. §. Sacra hæc dedicationis &c.*

Consecrationem Ecclesiæ vel ab unus Episcopo, vel a pluribus insimul perfici posse, scriptorum auctoritate comprobatur.

§. 4. Ecclesiarum consecratio duobus modis peragitur: vel etenim ab uno consecratur Episcopo, quod ut plurimum contingit, uti etiam adnotavit Vanespen *Juris Ecclesiastici p. 2. tit. 16. num. 10.*, vel a pluribus insimul Episcopis. Granerius *in Notis ad lib. Diurn. Romanorum Pontificum tit. 5. c. 16.* ea Textus verba expendens, *petitique, ut eadem Ecclesia solemniter debeat consecrari*, animadvertit, geminum consecrationis Ritum obtinuisse, alterum quidem communem, quem unus operabatur Episcopus; solemnem alterum, ad quem viciniores Episcopi conveniebant: *Observa*, inquit Garnerius, *geminum consecrationis modum, communem unum, de quo superiores formulæ, alterum solemnem, quem vicini Episcopi convocantur. Talis fuit dedicatio Basilicæ, quæ Synodo secundæ Arausicanæ causam dedit.* Consulendus in rem hanc Belottus *de Ritibus Ecclesiæ Laudunensis pag. 859. n. 5. & seqq.* Neque profecto credendum est, Ecclesiam ab uno Episcopo fuisse consecratam, cæteris tantum assistentibus; cum certum sit, omnes fuisse Comministros, & omnes sociam manum adhibuisse. Audiendus P. Martene *de antiquis Ecclesiæ Ritibus tom. 2. postremæ editionis Antuerpiensis lib. 2. cap. 13. num. 5.* ita scribens: *Cæterum non solum ut spectatores, & testes, quod forte existimabit aliquis, sed ut Coadjutores, & Ministri, ad ejusmodi Ecclesiarum Dedicationes convocabantur Episcopi, in quibus suas quique partes adimplebant.* Idem repetit Sacerdos Joseph Catalani *in suis ad Romanum Pontificalem Operosis Notis tom. 2. tit. 2. num. 9.* Ut hanc, quam tractamus, materiam magis adhuc illustret, eruditus Martene nonnulla producit exempla cuique consulenda; quibus Nos duo superaddimus, unum ex Venantio Honorio, cui etiam Fortunati nomen tribuitur, excerptum *in lib. 3. ad Felicem Episcopum de dedicatione suæ Ecclesiæ*, ubi Euphronium, Victorium, Donnulum, Domitianum, & Macarium consecrationis Comministros expresse nominat, quos omnes Episcopos revera fuisse probat Broverus *in Notis ad Venantii Honorii Opus lib. 3. cap. 4.* Alterum vero longe illustrius exemplum consecrationis Ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Valle, quæ contigit anno 1068. suppeditat d'Acherius *t. 6. veter. edition. pag. 444.* ubi sic legimus: *Domnus Willhelmus Carpentoratensis Episcopus, sive Domnus Willhelmus Tolonensis Episcopus, moniti vice Domni Rostagni Aquensis Metropolitani Episcopi, anno Incarnati Verbi 1068. indict. 6. sub die 6. Idus Januarii hanc dedicaverunt Ecclesiam.*

Idem exemplum quoque confirmatur.

Adducuntur in eandem rem Romanorum Pontificum gesta, & primum Leonis IX.

§. 5. Concordant ipsorum Romanorum Pontificum gesta. In actis Concilii Rhemensis sub Leone IX. legitur, ab eo fuisse peractam consecrationem Basilicæ S. Rhemigii hoc, qui sequitur, modo: *Dominus Papa, convocatis Episcopis . . . . . Rhemensem Archiepiscopum cum Lisiensi Episcopo ternam circuitionem cum Crucibus & Sanctorum Reliquiis, secundum Ecclesiasticum Ordinem, exterius constituit agere, ibique consecrationis officium adimplere, ipse vero cum sibi necessariis remanens, interius Divini Tabernaculi sanctificationem strenue diligentorque exequitur.*

Gelasii II.

§. 6. Gelasius II. consecravit Metropolitanam Ecclesiam Pisanam, &, uti legitur in Codice apud Ughellium *in Italia Sacra tom. 3. pag. 377.*, *consecrationi adjutores & consecratores interfuerunt quamplurimi Episcopi.*

Calixti II.

§. 7. A Calixto II. facta fuit Ecclesiæ consecratio, de qua *tom. 4. Galliæ Christianæ pag. 794. editionis anni 1656.*, & Pontifex consecravit *Altare Dominicum*, idest *Majus*, aliique tres Episcopi Ecclesiæ consecrationem perfecerunt: *Tunc Pontificis ipsius jussu Ecclesiam dedicarunt.*

Urbani VIII. in dedicatione Basilicæ Vaticanæ.

§. 8. Alia plura cumulari possunt exempla: sed iis omissis, sufficere posse videtur illud Summi Pontificis Urbani VIII. qui die 18. Novembris 1626. Basilicam Vaticanam consecravit. De hoc solemni Ritu loquuntur Bonanni *tom. 2. Numismatum Romanorum Pontificum pag. 574.* Paullus Alaleon Cæremoniarum Magister *in Diario*, ac Liber Turnarius Capituli S. Petri, qui in Archivo Basilicæ diligenter servatur. Omnium tamen accuratissimam historiam exhibet Diarium Vaticanum a Sacerdote Francisco Speroni Romano ejusdem Basilicæ Mansionario, concinnatum, quod inter manuscripta celebris Bibliothecæ, quam Cardinalis Renatus Imperialis in publicam Eruditorum utilitatem instituit, numeratur. Ita vero in hujusce Diarii *pag. 353.* rei series attexitur. Summus Pontifex Porticus Ecclesiæ benedictionem exorsus, sex Cardinalibus Episcopali charactere insignitis, nimirum Ginnasio, Peretto, Madruzzio, Sabellio, Lanti, ac Leni demandavit, ut extimos Templi parietes circumirent, ac illis benedicerent; quod in ea, quæ cuique obtigerat, Molis parte peractum est. Pari methodo, ut legimus *pag. 355.* interioribus Ecclesiæ muris collata benedictio; unam siquidem Templi partem ipsemet Pontifex dicandam suscepit; aliam vero sex iisdem Cardinalibus perficiendam reliquit. Ab Altaris consecratione Urbanus abstinuit; jam enim, ut in Alaleonis Diario, & Basilicæ Vaticanæ Turnario adnotatur, Clemens VIII. Urbani Præcessor Aram maximam Vaticani Templi consecraverat.

Moralium Theologorum consensus accedit.

§. 9. Quodque notatu dignum est, apud Scriptores Moralis Theologiæ adeo certa est Ecclesiarum dedicatio plurium Episcoporum ministerio obeunda, ut nullam de ea instituant disputationem; sed ea supposita & admissa, ad alias quæstiones progrediantur. Quærunt hi apud Henriquez *de Indulgentiis cap. 32. §. 1.*, an Episcopi, qui ad unum idemque dedicationis opus perficiendum conveniunt, Indulgentiam dispensare possint majorem, & potiorem ea, quam unus Episcopus consecrationis Minister conferre solet, anni scilicet unius, iis, qui consecrationis die, aut dierum quadraginta, iis, qui anniversario dedicationis die recurrente, Ecclesiam visitaverint, *ex cap. Cum ex eo, §. Ad hæc, de pœnitentiis & remissionibus, & cap. ad hæc, eod. tit. in sexto.* Porro hæc Theologorum disquisitio consecrationem Ecclesiarum plurium Episcoporum opere peragi posse, non tam affirmat, quam præsupponit: uti bene observat Pasqualig. *de Sacrificio novæ legis quæst. 514. num. 3.* ubi proposita quæstione, an possit Ecclesia consecrari a pluribus Episcopis, retentaque affirmante opinione, hæc habet: *Secunda sententia asserit, posse consecrari a pluribus Episcopis simul concurrentibus ad consecrationem. Ita supponunt potius, quam disputent, plures Doctores, dum quærunt, an, quando plures Episcopi conferrant Ecclesiam, possint singuli concedere illum annum Indulgentiæ, quem potest concedere, quando unus tantum consecrat.*

Minus commodi, ungendique Cruces, inter plures Episcopos consecrantes pertiri fas est.

§. 10. Non ab uno ergo tantum, sed a pluribus Episcopis ejusdem Ecclesiæ dedicatio fieri potest. Sed, cum adhuc examinandum superfit, an in hypothesi, in qua a pluribus Episcopis ejusdem Ecclesiæ fiat dedicatio, alter ex eis solus duodecim juxta morem Cruces benedicere & ungere debeat, vel hoc ministerium inter eosdem dividi possit, ita ut decem ex. gr. Cruces ab uno consecrari possint, & reliquæ duæ ab altero, quemadmodum a Nobis factum est in consecratione Ecclesiæ Sancti Apollinaris, in qua decem Cruces a Cardinali Episcopo Comministro, & reliquæ duæ a Nobis ipsis consecratæ sunt, alia subdimus exempla, quæ suadent, licite fieri posse quidquid a Nobis factum, & modo expositum est.

Urbani II. exemplum in id affertur.

§. 11. Urbanus Papa II. sæculo undecimo Ecclesiam Majorem consecravit Monasterii Turonensis. Sacri Ritus historiam describit Anonymus apud Patrem Mabillonium *tom. 5. suorum Annalium pag. 364. Editionis Parisiensis anno 1713.* Ea vero sic habet. Rodulphus Turonensis Archiepiscopus, Urbani jussu, Sanctorum Reliquias, quæ ad Ecclesiam translatæ fuerant, sub Altari collocavit. Ita textus Anonymi: *A Rodulpho Turonum Archiepiscopo, sub Dominico Altari, jubente Papa (Reliquiæ) fuerant collocatæ.* Eodem die Summus Pontifex una cum Rangerio Rhegiensi Archiepisc. Comministro, Græcum ac Latinum Alphabetum conscripsit, Cruces inunxit, ac postremo Aram dicavit. *Qua die idem (Pontifex)* ita prosequitur Anonymus, *cum Rangerio Archiepiscopo Rhegiensi duplex Alphabetum Græcum & Latinum in Basilica descripsit, & ipsius Basilicæ parietibus Crucis signum ex oleo imposuit, atque Altare Crucifixi sacravit.* Si ergo Pontifex una cum Archiepiscopo Alphabetum exaravit, si Cruces inunxit, oportet fateamur, aliquas Alphabeti Litteras, atque e Crucibus nonnullas ipsius Archiepiscopi manu fuisse obsignatas. Ita namque ipsa textus docet Littera; ita historica suadet narratio, quæ Sacros Ritus a Pontifice, atque Episcopo conjunctim peractos, ab iis segregat, quos Pontifex, nullo in Comministrum adhibito, solus perfecit. Hi vero sic ab Anonymo explicantur: *Denique Pontifex ipse Dominicum Altare, in quo ineffabile Corporis Christi Sacramentum cum multis Sanctorum Reliquiis collocatum est, ipsamque Basilicam consecravit in honorem Sanctæ Crucis, ac Beatissimæ Dei Genitricis Mariæ.*

Alterum Urbani III.

§. 12. Urbanus Papa III. in districtu Veronensi Ec-

Ecclesiam dedicavit S. Juliani de Lepia, seu Lepida. Duo Altaria in ea dedicatione consecrata fuerunt: unum in Cappella subterranea Sanctæ Mariæ; aliud in Ecclesia superiore Sancti Juliani. Inter Pontificem, & alios duos Episcopos Comministros ministeria divisa sunt, & Episcopi Cruces benedixerunt & unxerunt: cumque id alio modo peragi non potuerit, nisi alter ex Episcopis aliquas Cruces, & alter alias benedixerit; si enim alter Crucem unxisset, & alius verba benedictionis protulisset, vel alter benedixisset & unxisset eamdem Crucem, quam alius benedixerat, & unxerat, res undequaque absona, & ritibus Ecclesiæ adversa fuisset; exemplum hoc satis aptum esse videtur rei, de qua nunc agitur, & ut ostendatur, non novum esse, ut in dedicatione Ecclesiæ, quæ fiat a pluribus Episcopis, ministerium etiam benedictionis & consecrationis Crucum inter eos modo prædicto dividatur.

Monumentum dedicationis Ecclesiæ S. Juliani ab Urbano III. profatæ.

§. 13. Ughellus *tom.* 5. *Italiæ Sacræ pag.* 808. Instrumentum exhibet dedicationis memoratæ Ecclesiæ Sancti Juliani. En ejus verba: *D. Jonathas Concordiensis Episcopus, & D. Aldemarinus Xantonensis Episcopus . . . . . intraverunt in suprascriptam Ecclesiam, & fecerunt aquam benedictam cum sale, cinere, & vino, & sanctificaverunt Altaria S. Mariæ Virginis, & S. Juliani Martyris cum aqua benedicta, & iverunt de intus per circuitum suprascriptæ Ecclesiæ tribus vicibus, & fecerunt fieri quadrivium in prædicta Ecclesia cum cinere, & scripserunt litteras in quadrivio de cinere, & unxerunt pedes prædictorum Altarium, & mensas cum oleo exorcizato, & Chrismate, & fecerunt duodecim Cruces deintus per circuitum istius Ecclesiæ*: Describitur deinde delatio SS. Reliquiarum in Ecclesiam, & postremo hæc addunt: *Hoc facto, D. Papa consecravit, & confirmavit propriis manibus Altare Sanctæ Mariæ, quod est intus Truina, cum Chrismate, & collocavit de Reliquiis prædictis in Altari, & confirmavit mensas altarium cum oleo & Chrismate, & fecit ardere quinque grana Incensi super illam mensam, & præcepit Episcopo Concordiensi, ut collocaret Reliquias S. Juliani cum aliis Reliquiis in Altare, quod est foris, & consecraret illud in honorem Sancti Juliani, qui statim fecit præceptum Domini Apostolici*. Hicque per transennam adnotare fas sit, *Truinæ* nomen, cujus du Cangius non meminit *in suo Glossario*, significare inferiorem Cappellam ad Sepulcra Sanctorum: in supra citato quippe Instrumento Altare S. Juliani, quod erat *Foris*, contraponitur Altari S. Mariæ *intus in Truina*. Interpretationem confirmat inscriptio ad sepulchrum SS. Benigni, & Chari in Agro Veronensi, quam exhibet Ughellius *tom.* 5. *pag.* 864. *B. anno Domini* 1314. *Indic.* 12. *de Mense Maji . . . . inceptum fuit opus hujus Truinæ, & eodem anno perfectum, & de mense Novembris Ven. Pater D. Fr. Theobaldus Dei gratia Episcop. Veronensis diligenter reposuit Reliquias, seu Corpora SS. Benigni, & Chari &c.* Derivatur forte a Trua, quæ, apud Varronem, subterraneum meatum, seu cuniculum significat ad exonerandas aquas; ex qua, *Truina* subterraneum specus, *Nascondiglio*. Hinc in Vita Sancti Cæsarii Arelatensis *truere*, pro *abscondi*, legitur *lib.* 1. *num.* 26. *At ille publica voce, elevatis oculis, & manibus in Cœlum, dixit: Domine Jesu Christe, ne in locum ultra Apri accessum habeant; & eadem hora usque in præsentem diem nunquam ibi tuerunt*: ideli *absconditi sunt*; quamquam Mabillonius interpretetur: *destruxerunt*: & ejus socii Maurini Patres, *inventi sunt*; a *Truir* antiquo Gallico *invenire*.

Truinæ nomen quid significet, explicatur.

Morales Theologi pari fere ratione Ecclesiarum consecrationem, & Sacramentorum naturam explicant.

§. 14. Qui dedicationis materiem tractant Morales Theologi, pari fere methodo Ecclesiarum consecrationem, atque sacramentorum naturam explicant; esto non nisi in latiori quadam significatione Ecclesiarum dedicatio Sacramentis adnumeretur; quatenus scilicet aut Cœlestis Templi, aut animæ, quam gratia sanctificat, signum est mysticum. Itaque docent, Sacrum Chrisma, quo Cruces inunguntur, consecrationis materiam esse; formam vero constituunt in hisce verbis, quæ in ipsa Chrismatis unctione proferuntur; *sanctificetur, & consecretur hoc Templum in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*; nec diffitentur, Ecclesiæ consecrationem ab Archiepiscopo una cum Suffraganeis perfici posse; modo unus, idemque sit Archiepiscopus, qui & Cruces inungit, & formam pronunciat. Consulendus Clericatus *de Sacrificio Missæ decision.* 41. *n.* 24. *& seqq.*

Plures Comministri Sacramentum Extremæ Unctionis valide conferunt.

§. 15. Nolumus hic sententiam modo propositam de materia, & forma dedicationis Ecclesiarum impugnare. Illud tantum addimus, fieri aliquando posse, ut vel in ipsa Sacramentorum administratione, si partes subjecti ab invicem sejunctæ sint, uni parti ab uno Ministro, alteri ab altero, materia ac forma seorsim applicetur, & validus & licitus sit actus. In Ecclesia Græca Extremæ Unctionis Sacramentum a pluribus Sacerdotibus administratur: de quo plura apud Arcudium *de concordia Ecclesiæ Occidentalis, atque Orientalis lib.* 5. *cap.* 6. & etiam hodie modus hic administrationis Sacramenti Extremæ Unctionis admittitur quoad Italo-Græcos, dummodo credant, illud Sacramentum; servata debita materia & forma, ab uno Presbytero valide & licite confici, ut in Nostra Constitutione *Etsi Pastoralis*, 57. §. 5. *n.* 3. & 4. *Bullarii Nostri tom.* 1. In Ecclesia quoque Occidentali hoc ipsum olim factum fuit, quemadmodum legi potest in Nostro Tractatu *de Synodo Diœcesana lib.* 7. *cap.* 19. *n.* 5. & verisimile admodum est, rem tunc sic peractam fuisse, ut idem organum sensus non fuerit a pluribus Sacerdotibus inunctum, nec unus Sacerdos materiam sensui applicaverit, & alter super eo formam protulerit, sed quod singuli diversos sensus unxerint, & verba unctioni correspondentia effuderint. Legi possunt Chardon *in Historia de Sacramentis tom.* 4. *cap.* 1. *de Sacramento Extremæ Unctionis*, Cardinalis Gottus *in Theologia Scholastico-Dogmatica tom.* 4. *in* 3. *part. D. Thomæ, tom.* 15. *Operis quæst.* 3. *de Ministro Extremæ Unctionis dub.* 2. §. 2. *num.* 12. Benedictus de Gaetanis *in Tractatu de Suprema Unctione cap.* 11. *in fine*. Favet modus hic administrationis Sacramenti Extremæ Unctionis, Ecclesiarum dedicationi, in qua alter ex Episcopis aliquas Cruces inungat, & insimul preces proferat, & alter alias Cruces inungat, easque inungendo, super ipsis effundat, proferatque preces; quemadmodum bene argumentatur Pasqualig. *de Sacrificio novæ Legis quæst.* 514. *n.* 6. Quod si subdatur, modo in Ecclesia Occidentali ab uno tantum Presbytero valide & licite administrari Sacramentum Extremæ Unctionis; id libenter admitteretur, cum sic in Ritualibus Ecclesiæ statutum sit; dummodo tamen admittatur, quod, legitima concurrente causa, etsi Ritualia obstent, nedum valide, sed etiam licite hodie in Ecclesia Occidentali Sacramentum Extremæ Unctionis administretur a pluribus Sacerdotibus, quorum unus unum organum sensus inungat, proferatque formam, aliique idem præstent super aliis sensuum organis: quod satis est pro *re*, de qua nunc agitur. Si aliquæ partes jam fuerint unctæ ab uno Sacerdote, qui ob morbum deficiat, potest alter Sacerdos unctiones reliquas prosequi; in quo, licet dividatur ministerium, adhuc valide & licite conficitur Sacramentum. Ita expresse S. Thomas *in* 4. *Sentent. dist.* 23. *quæst.* 1. *art.* 1. *quæstiuncula* 2. *ad* 3. *Dicendum, quod, quamvis in Eucharistia, si post consecrationem Panis moriatur Sacerdos, alius Sacerdos possit ad consecrationem Vini incipere, ubi ille dimisit, vel etiam incipere a capite super aliam materiam; tamen in Extrema Unctione non potest a capite incipere, sed debet semper procedere, quia unctio bis in eadem parte facta tantum valet, ac si consecraretur bis eadem Hostia, quod nullo modo faciendum est*: Ita etiam Durandus ibi *quæst.* 1. Petrus de Palude *quæst.* 2. *in fine*, Sotus *quæst.* 1. *art.* 1. §. *Aliud tamen*, Suarez *tom.* 4. *in* 3. *part. disput.* 43. *sect.* 2. *num.* 4. & 5. asserens, esse communem sententiam; Toletus *lib.* 7. *cap.* 2. *num.* 3. Ludovicus Meratius *tom.* 3. *de Sacramentis disput.* 10. *de Extrema Unctione sect.* 1. *num.* 4. atque ita fieri statuisse Ecclesiam, scribit Platelius *cap.* 3. *num.* 471. *tom.* 7. ubi forte nomine statuti Ecclesiæ, intelligit generalem consuetudinem. Posse etiam modo dicto dividi unctiones inter duos Sacerdotes ob instans periculum vitæ infirmi, ut sic citius ungatur, non pauci Theologi admittunt, Toletus, Meratius, Suarez *num.* 8. alios citans; in quo casu, Sacramentum esse validum pro certo affirmat: *Quia*, ait, *unitas personæ ministrantis non est essentialis*; negat vero extra necessitatem licite fieri, quia contra usum Ecclesiæ. Concordat Cardinalis de Lauræa *in* 4. *sent. t.* 3. *disp.* 11. *art.* 9. *n.* 114., cui Nos etiam adhæsimus in citato Tractatu *de Synodo Diœcef. l.* 7. *c.* 19. *n.* 5.

Resolutionem in Causa Ulyssiponen. a Congregatione Rituum editam, non obstare, demonstratur.

§. 16. At repones fuisse olim a Congregatione Rituum resolutum, Consecrationem Ecclesiæ ab uno Episcopo inchoatam, si ex aliqua causa non perficiatur ex improviso casu, debere ab alio Episcopo denuo inchoari & perfici. Resolutio edita est in causa *Ulyssiponensi* die 12. Aprilis 1614. ex qua intulit Episcopus Pax Jordanus *tom.* 1. *Lucubrat. lib.* 5. *tit.* 9. *n.* 7. unum & solum Episcopum debere totam consecrationem perficere. Resolutio, de qua mox sermo habitus est, refertur a Barbosa *in Collect. decis. Apostolic. verb. consecratio*. At idem Barbosa alibi, *part.* videlicet

licet 2. *Juris Ecclesiastici lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 52. factum narrat, cujus occasione declaratio emanavit. Ejus verba: *Cum in Diœcesi Ulysipponensi quidam Suffraganeus Archiepiscopi, de ejus ordine & mandato, Ecclesiam quamdam consecrare incœperit cum omnibus Cæremoniis descriptis in Pontificali Romano, & circa medium consecrationis improviso accidentis correptus ipse Episcopus defecerit, & Ecclesiæ Consecrationem perficere non potuerit: pro parte ipsius Archiepiscopi a S. Rituum Congregatione quæsitum fuit, an ab alio Archiepiscopo Ecclesiæ prædictæ incœpta Consecratio continuanda sit, vel potius de novo inchoanda? Quæ quidem S. Congregatio commisit prius hujusmodi articuli examinationem Illustrissimo D. Cardinali Bellarmino: qui in alia Congregatione sententiam suam declaravit, posse utroque modo sine scrupulo fieri, nempe, vel de novo inchoare a principio, vel ipsam cœptam continuare, & perficere: sed melius sibi videri, ut de novo ab alio Episcopo inchoaretur &c.* Et prosequitur narrando, quod sub die 12. Aprilis proposito dubio in Congregatione ordinaria, S. Congregatio censuit, iterum totam Ecclesiam a principio consecrandam, quia credebatur Episcopus defecisse, antequam ullam Crucem inungeret.

§. 17. Censuit ergo Cardinalis Bellarminus, Consecrationis partem ab Episcopo deficiente factam, posse sine scrupulo continuari cum ea, quam secundus prosequeretur Episcopus. Addidit deinde, fore melius, si Consecratio de novo ab alio Episcopo inchoaretur, prout etiam Congregatio censuit: non quia timuerint, multiplicitatem Ministri obfuturam valori Consecrationis, sed quia in casu proposito notabilissima intercedebat temporis interruptio; erat enim expectanda Congregationis responsio, quæ nonnisi post aliquot menses ad Archiepiscopum Ulysipponensem poterat pervenire. Concurrente autem notabili temporis intercapedine, partes Consecr. factæ nedum a duobus Ep. sed etiam ab uno & eodem, coalescere non possunt in unam & integram Consecrat. idque facit, ut Consecratio fieri debeat perinde ac si nunquam cœpta fuisset; uti docent auctores ipsi, qui admittunt, plures Ministros, concurrente legitima causa, posse inungere infirmum Oleo infirmorum: quemadmodum videri potest apud Ludovicum Meratium *tom.* 3. *de Sacramentis disput.* 10. *de Extrema Unctione num.* 8. nec non concordant alii, qui admittunt, dedicationem Ecclesiarum fieri posse a pluribus Episcopis, quemadmodum legi potest apud Pasqualigum *de Sacrificio novæ Legis quæst.* 514. *num.* 9.

Quæ prædicta consecrationis partes non possunt cum extremis, si longum intercedat temporis intervallum, in unam & integram consecrationem coalescere.

§. 18. Quod si quæratur, qua de causa, Nobis annuentibus, decem priores Cruces fuerunt in Consecratione Ecclesiæ Sancti Apollinaris benedictæ & consecratæ a Cardinale Episcopo Comministro, & ultimæ duæ a Nobis; ingenue respondebimus, de nostrorum genuum stabilitate timuisse in toties repetito ascensu & descensu per scalas, etsi tali nunquam timore fuerimus correpti, dum in viridi ætate constituti Ecclesias in Diœcesi & Civitate Bononiensi consecravimus, quæ semper soli peregimus. Sed quæ in una ætate fiunt, in alia fieri non possunt. En tibi, Dilecte fili, tota rei series, post quam tibi tuisque Confratribus Apostolicam Benedictionem impertimur.

Quid in causa fuerit, cur Pontifex in dedicatio. Templi S. Apollinaris, non omnes solas Cruces benedixerit & consecraverit?

Dat. 28. Novemb. 1748. Pont. anno IX. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 16. Novembris 1748. Pontificatus Nostri Anno Nono.

DECRETUM

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

IN CAUSA

POLONA, SEU LUCEORIEN.

Beatificationis, seu declarationis Martyrii Ven. Servi Dei ANDREÆ BOBOL Sacerdotis Professi Societatis Jesu.

Dubium primum in Congregatione Rituum propositum.

PRoposita in Congregatione Generali Sacrorum Rituum, coram Nobis habita die 13. Maii 1749. Causa Beatificationis, seu Declarationis Martyrii Ven. Servi Dei Andreæ Bobola Sacerdotis Professi Socier. Jesu, disputatoque dubio sequentibus verbis concepto = *An constet de Martyrio, & causa Martyrii, nec non de Signis, seu Miraculis, in casu, & ad effectum &c.* = sequens a Nobis editum fuit responsum die 22. ejusdem mensis, & anni: *Non constare* videlicet *de Acta & Decr. Canon. Martyrio, & causa Martyrii, per probationes directas, per Testes videlicet de visu confessos idoneos, & aptos, juxta Congregationis praxim, & Sedis Apostolicæ institutum:* Sed insimul Postulatoribus concessum est, ut in alia Generali Congregatione dubium supradictum iterum proponere possent, & Causam, in eo quod attinet ad Martyrium, & causam Martyrii, prosequi per viam subsidiariæ probationis in suo genere perfectæ: & in eodem supradicto responso nonnulla alia addita fuerunt, quæ fuerant a Postulatoribus omissa, & quæ demandatum fuit, ut ab iisdem supplerentur.

Ejusdem resolutio.

Iteratum ejusdem dubii examen ex præscripto mandato: comprobandi martyrium & causam Martyrii per viam subsidiariæ probationis.

§. 2. Ad prædicti responsi tramites, derelicta a Postulatoribus via directa probationis, aliaque inita subsidiariæ probationis super Martyrio, & causa Martyrii; cæterisque adamussim adimpletis, quæ adimplenda in supradicto responso præscripseramus; cum in alia Congregatione Generali Sacrorum Rituum coram Nobis habita die 26. Novembris 1754. ab ipsis fuerit iterum pro posita Causa Beatificationis, seu Declarationis Martyrii Ven. Servi Dei Andreæ Bobola Sacerdotis Professi Soc. Jesu, & iterato fuerit disputatum dubium = *An constet de Martyrio, & causa Martyrii, nec non de Signis, & Miraculis in casu, &c.* = etsi ante accessum ad Congregationem tum Scripturæ Postulatorum, tum Animadversiones Fidei Promotoris, tum etiam Consultorum omnium suffragia, Nobis juxta morem scripto exhibita, a Nobis diligenter perlecta fuissent, & singula rationum momenta a Procuratoribus, & Advocatis viva quoque voce coram Nobis exposita propriis auribus excepissemus, & Congregationi deinde dicta die interessentes, omnia & singula, quæ a Venerabilibus Fratribus Nostris Cardinalibus prædictæ Congregationi addictis deducta sunt, audivissemus; a Nostra tamen promenda sententia tunc abstinuimus, & interessentes rogavimus, ut suis precibus a Patre luminum humiliter peterent, ut Nobis præsto esse, mentemque Nostram illustrare dignaretur, antequam super proposito dubio responsum a Nobis ederetur.

§. 3. Post hæc, aliorum precibus Nostras quoque conjunximus, resumptoque negotio, & omnibus iterum mature perpensis, habitaque potissimum ratione tercentum fere Testium in Processibus tum Ordinariis, tum Apostolicis juridice examinatorum, qui de Martyrio, causaque Martyrii, & perseverantia finali, ersi uno, aut altero exceptis, qui sunt de visu, de auditu deponentes, moralem constituunt certitudinem, quæ, si non impossibile, imprudens tamen redderet judicium de opposito; inhærentes etiam suffragiis Consultorum, & Cardinalium Congregationi Sac. Rituum adscriptorum, qui in mox exponendam, in sufficienti, juxta morem ejusdem Congregationis, numero, sententiam devenerant, Divino iterum in Sacrosancto Missæ Sacrificio ferventissime implorato præsidio, Decretum edimus, quod Secretario Congregationis propriis manibus consignamus, in quo statuimus, & declaramus, Martyrium, & causam Martyrii Ven. Servi Dei Andreæ Bobola Sacerdotis Professi Societatis Jesu ita probari, ut tuto procedi possit ad ulteriora, nimirum ad discussionem, & approbationem quatuor Miraculorum, juxta formam Decreti Generalis die 23. Aprilis 1741. enunciati in supra memorato responso Nostro edito die 22. Maii 1749.

Dat. die 9. Februarii 1755. Pont. XV. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 9. Februarii 1755. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

D. F. Card. Tamburinus Præf.

Loco ✠ Sigilli.

M. Marefuscus S. R. C. Secr.

EPISTOLA

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

Ad Reverendiſſimum Dominum Vincentium Card. Malvetium Bononienſem Archiepiſcopum, de S. Philocali Martyris Corpore.

Dilecto Filio Noſtro Cardinali Vincentio Malvetio Bononiæ Archiepiſcopo.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noſter, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Sororis Imeldæ de Lambertinis pia vota pro alicujus Sancti Corpore obtinendo, collocandoque in interiore Monaſterii Eccleſia.

SOror Imelda de Lambertinis Monialis Profeſſa in iſto S. Mariæ Novæ Monaſterio, utpote Filia Noſtri quondam Fratris Joannis Lambertini Senatoris, Noſtra etiam Neptis eſt ſecundum carnem ut Pontificio dicendi genere utamur. Ea cum a Nobis, ex religioſo animi ſtudio poſtulaſſet, ut alicujus Sancti Corpore in interiori Monaſterii ſui Eccleſia collocando donaretur, haudquaquam reſpondimus perinde, ut duo ex Prædeceſſoribus Noſtris Gregorius IV., & Clemens itidem IV. reſponderunt, ſe videlicet non habere, unde piis hujuſmodi precibus ſatisfacerent. Tunc enim Romæ non omnia ſacra Cœmeteria fuerant detecta, quæ deinceps alia aliis temporibus detecta ſunt; quemadmodum Ipſi Nos poſt celeberrimum Virum Joannem Mabillonium animadvertimus in Noſtro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 27. *num.* 11. & 12. Sed cum feliciter accediſſet, ut nonnullæ apud Cuſtodes haberentur inſignes Reliquiæ, nonnullaque Sanctorum Corpora ex Cœmeteriis, ſeu Catacumbis prædictis eruta, unum ſelegimus quod in Urna ſacra ſigillis clauſa honorifice, ut par eſt, reconditum, & non ſine multa diligentia cuſtoditum, Bononiam tranſmitti juſſimus, ut in prædicta Eccleſia decenter reponeretur; quam quidem Urnam ad hunc finem in tuas manus prius deferendam curavimus, ut tu eam poſtquam receperis, ad præfatum Monaſterium mittas cum debita veneratione; ſimulque præeſſe velis, quando eadem in loco ſibi deſtinato collocabitur. Cultus enim ſacrarum Reliquiarum una eſt ex Paſtoralibus curis, quas Sacra Tridentina Synodus Epiſcoporum ſolertiæ vult eſſe commendatas. Cum tu cætera Paſtoralis officii munera diligentiſſime adimpleas, id quod Nobis eſt maximæ cauſa lætitiæ, non dubitamus, quin idem facturus ſis in hac quoque re, quam nunc tuæ ſedulitati committimus. Ut autem ea, quæ de hoc Sancto Corpore ſciri potuerunt, omnia comperta habeas, ne tibi grave ſit legendo percurrere, quas contigit Nobis in hoc argumento ſive conjecturis, ſive librorum ſtudio notitias coadunare.

Cœmeterium, ex quo illud eruſum fuit.

§. 2. Sanctum Corpus, quod iſthuc tranſmittimus, eruſum fuit ex antiquo Pontiani Cœmeterio foris Portuenſem Portam quingentis circiter paſſibus procul ab Urbe, quod alio nomine appellatur nunc Cœmeterium *SS. Abdon, & Sennen*, nunc vero etiam *ad Urſum Pileatum* propter quamdam Urſi Statuam ibidem olim erectam. De hujus porro Cœmeterii ſive antiquitate, ſive religioſo cultu, agunt ſatis ſuperque tum celebris vir Paulus Aringhius *in ſua Romæ ſubterranea Tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 19., tum diligentiſſimus Canonicus Marcus Antonius Boldettus in ſuo Opere, cui titulus: *Oſſervazioni ſopra i Cimiteri de' SS. Martiri, e d' altri Antichi Criſtiani Tom.* 2. *pag.* 540. Cum autem ſacrum Corpus, de quo ſermo eſt, repertum ſit cum Vaſe ſanguine reſperſo, nihil certius deſiderari poteſt, ut, juxta rigidioris Criticæ leges vel ſeveriſſimas, tuto affirmari queat, Corpus hoc, ſive Oſſa, procul dubio eſſe Corpus, atque Oſſa unius alicujus, qui pro Chriſti Fide Martyrium paſſus eſt: de qua re uberius & fuſius diſſeruimus tum in citato Opere Noſtro *de Canonizatione Sanctorum lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 27. *a num.* 22. *uſque ad finem*; tum etiam in Epiſtola Bononiæ typis edita, quam 12. Kal. Maii anno 1745. ad iſtius Eccleſiæ Metropolitanæ Capitulum dedimus, ſimul cum S. Proci Corpore, quod in S. Thraſonis Cœmeterio repertum fuerat.

Quæritur num Philocalus, quod huic Sancto Corpori nomen eſt, appellativum ſit, an vere proprium.

§. 3. Nomen huic Sancto *Philocalus* eſt, quod perinde ſonat atque amans pulchri, non quidem in eo ſenſu, quatenus pulchrum apud Latinos idem eſt ac formoſum, ſed quatenus pro decoro ſæpe explicatur apud eoſdem, & indecoro ſeu turpi contrarium eſt. Atque hinc fortaſſe quis dubitare queat, utrum *Philocali* nomen ſit huic Sancto proprium, an potius appellativum. Sanctis enim Corporibus, quæ a Catacumbis extrahuntur, ſolet, interdum nomen aliquod appellativum imponi, *Juſti* videlicet, *Candidi*, *Victoris*, & ſimilium. Nos non ignoramus laudabilem hujuſmodi conſuetudinem. Nos de illa egimus *in ſupradicto capite* 27. *& ſeq.* Nos adverſariorum oppoſitionibus ſatisfecimus, qui falſo criminabantur id legitimo Sanctorum cultui obeſſe, & magno pietati ac Religioni detrimento eſſe; Nos ſuperius allatam hujus vocis *Philocalus* explicationem ultro recipimus: *Erat autem illis in diebus archimedicus regionis Hollandrinorum, vir Philocalus, ac devotorum pauperum zelator magnus, nomine Godefridus, cognomine Sonderdank*: ut habetur in Vita S. Liduinæ a Bollandianis edita *Tom.* 2. *Aprilis, die* 14. nihilo tamen minus affirmare omni cum veritate poſſumus, nomen *Philocali* haudquaquam appellativum eſſe in hoc caſu, ſed omnino proprium hujus Sancti; neque enim raro contingere ſolet, ut idem nomen alias appellativum ſit, alias proprium. Atque id non aliunde, præterquam ex circumſtantiis erui poteſt, utro modo ſcilicet, appellative ne, an proprie, accipi debeat. Ut cætera exempla ſilentio prætereamus, perſpicuum eſt hoc, & evidenter conſtat in ſupra indicatis nominibus *Juſti*, *Candidi*, *& Victoris*, quæ cum ſint appellativa, Sanctiſque ignotis, ſive Baptizatis, quorum Corpora ex Cœmeteriis eruuntur, imponi communiter ſoleant, ſunt etiam peculiariter propria multorum Sanctorum, qui ſub hoc non appellativo, ſed proprio eorum nomine, *Juſti* videlicet, *Candidi*, *& Victoris*, in Martyrologio Romano enunciantur.

Philocali nomen reperire eſt in Eccleſiaſticis monumentis.

§. 4. Sed ſermonem ad hoc *Philocali* nomen contrahentes, ac miſſa facientes profana monumenta, in quibus facile occurrere poteſt tanquam proprium *Philocali* nomen, ut videre eſt in clariſſimi Muratorii *Theſauro Inſcriptionum Tom.* 2. & ſtando intra limites hiſtoriæ tantum ſacræ, animadvertimus, unum ex Epiſcopis, qui anno 325. in prima Nicæna Synodo Fidei definitioni contra Arium ſubſcripſerunt, fuiſſe Philocalum quemdam Epiſcopum Paneadis in Provincia Phœniciæ primæ, ut conſtat ex *Tom.* 1. *Concilior.* Collectionis Harduini *col.* 314. *D.* & ex P. le Quien *Tom.* 2. *Orientis Chriſtiani pag.* 831. *B.* Notatum invenimus inter Epiſcopos, qui anno 449. in pſeudo-Concilio Epheſino, ſeu latrocinali, ſubſcripſerunt condemnationi Sancti Flaviani, Philocalum alium Zagilenſem Epiſcopum in Lybia, ut conſtat ex Actis prædicti Concilii *Tom.* 2. *col.* 86. *D. col.* 268. *C. col.* 272. *B.* ejuſdem Collectionis, atque ex citato P. le Quien *pag.* 365. *C.* Legimus denique S. Philocalum Martyrem Alexandrinum *die* 21. *Martii* enunciatum in celebri Martyrologio per Florentinium edito, atque illuſtrato; conſonant cætera D. Hieronymi Martyrologia apud Bollandianos *Tom.* 3. *Martii pag.* 529. *die* 21. qua etiam die conſuli poteſt Franciſci Mariæ de Aſte Archiepiſcopi Hydruntini *Diſceptatio in Martyrologium Romanum, nota E.*

Non idem ac non melior Philocalus eſſe illis.

§. 5. Ex eo quod reperiatur, ut oſtendimus, in relatis Martyrologiis *S. Philocali* nomen, non propterea inferre volumus, Corpus S. Philocali, quod nunc Bononiam tranſmittimus, eſſe idem cum Corpore S. Philocali, de quo mentio fit in mox laudatis Martirologiis. Sanctus enim Philocalus noſter Romæ obiit, utpote qui in uno ex Romanis Cœmeteriis ſepultus condebatur cum ſigno Martyrii: alter vero, de quo mentionem faciunt ſupra citata Martyrologia, procul ab Urbe Roma, nempe Alexandriæ in Ægypto, paſſus, procul item ſepultus fuit. Sed nomina Epiſcoporum, qui Concilio Nicæno, & Epheſino Conciliabulo ſubſcripſerunt, ſub hoc nomine *Philocali*, nomen quoque *S. Philocali M.* de quo præfata Martyrologia ſermonem habent, ideo recenſere placuit, ut innoteſceret, nomen *Philocali*, etſi aliquando appellativum, apud Chriſtianos fuiſſe quandoque etiam proprium: cum nimis a veritate alienum ſit, quod quis alio nomine, quam proprio, Conciliis ſe ſubſcribat; & quod in Martyrologiis, alicujus Sancti nominatim mentio fiat, proprio nomine non indicato.

Non adhuc ſatis probatum Philocali nomen, proprium eſſe Sancto, de quo res eſt.

§. 6. Fatemur quidem, non ſatis eſſe hoc ad plenam Noſtri argumenti probationem faciendam; neque enim ſufficiens ratio eſt ad hoc probandum, quod nomen *Philocali* ſæpe uſurpatum ſit in ſignificatione propria & nullo modo appellativa; ſed neceſſe eſt præterea illud evincere, quod nomen hoc non tam proprium eſſe poſſit, quam proprium re vera illius Sancti ſit, cujus Corpus Bononiam tranſmittimus; quod putamus comprobari poſſe evidenter.

Id tamen evincit inſcriptio ſepulchri, quæ

§. 7. Corpus hujus Sancti non fuit repertum in Catacumbis ſine nomine, atque *Philocali* nomen illi im-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Sepulcrum Corpus condebatur, appositum.

impositum est, ne remaneret sine nomine. Sepulchro, ubi Sacrum Corpus tumulabatur, inscriptum erat nomen *Philocalus* hiscemet verbis: *Philocalus in pace*. Cum autem nomina sepulchris inscribantur ad indicandam personam, quæ ibi sepulta est; facile intelligitur, nomen *Philocali* inscriptum sepulchro hujus Martyris esse non posse appellativum, sed esse nomen proprium ejusdem; adeoque Sanctum Corpus, quod Bononiam mittimus, esse Corpus *S. Philocali*, qui pro Christi Fide Martyrium passus est; quod non solum probant illa verba *in pace*, quæ, ut habent veteres Inscriptiones in Catacumbis repertæ, Martyribus communia sunt æque ac Christifidelibus ibidem sepultis; sed eruitur ex Vase sanguinis, signo indubitato Martyrii, quod pro Christo martyr sustinuit; ut Nos quoque adnotavimus in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. c. 27. num. 26.*

Quæstio de Theophilli nomine, quod in Actis Apostolorum legitur.

§. 8. Divinarum Scripturarum explanatoribus, & Cornelio a Lapide in primis, Augustino Calmet, Joanni Baptistæ du Hamel, Nostro quoque bonæ memoriæ Vincentio Ludovico Cardinali Gotti *in tom. 5. Veritatis Catholicæ Religionis cap. 3. part. 2. num. 2.* investigandum relinquimus, utrum Theophilus ille, de quo sermo habetur *in cap. 1. Act. Apost.* = *Primum quidem sermonem feci de omnibus, o Theophile, quæ cœpit Jesus facere & docere* = esset unus aliquis hoc proprio nomine insignitus; an potius sub Theophili appellativo nomine intelligi debeat quisquis cum Deo charitate conjungitur. Nobis satis est potuisse demonstrare, *Philocali* nomen hic proprium omnino esse, non appellativum. Propterea te paterno cordis affectu etiam atque etiam complectentes, tibi, Dilecte Fili Noster, tuoque Gregi, quem tanta cum laude moderaris, & cui tamdiu præesse Nobis quoque contigit, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum 20. Maji 1755. Pont. XV.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 20. Maii 1755. Pontificatus Nostri anno Decimoquinto.

DECRETUM

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

IN CAUSA

NEAPOLITANA

Beatificationis, & Canonizationis Ven. Servi Dei PAULI BURALIS S. R. E. Cardinalis de Aretio nuncupati.

Dubium in Congregatione Rituum propositum.

COngregatio Generalis Sacrorum Rituum habita fuit coram Nobis die 27. præteriti mensis Januarii, & in Causa Beatificationis, & Canonizationis Venerabilis Servi Dei Pauli Buralis S. R. E. Cardinalis de Aretio nuncupati propositum fuit dubium sequentibus verbis conceptum: *An constet de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, & Charitate, & Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, & Temperantia, earumque annexis in gradu heroico in casu, &c.*

Omnia primum a Pontifice ante Congregationem fuere diligenter expensa.

§. 2. Congregationi interfuimus, nec ad eam imparati accessimus; accessimus enim post perlectas Scripturas & informationes tum Postulatorum, tum Fidei Promotoris, post lecta Consultorum Congregationis suffragia Nobis præcedenter juxta morem in scriptis exhibita, post auditas Advocatorum Causæ verbales informationes. In ipsa Congregatione propriis auribus audivimus sententias Dilectorum Filiorum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Congregationi Sacrorum Rituum adscriptorum, quas super prædicto dubio oretenus protulerunt; sed nullum a Nobis editum fuit responsum, ut, secundis adhibitis curis, porrectisque Deo Optimo Maximo jugibus precibus, opportuniori tempore Nostram ederemus super proposito dubio sententiam.

Sed responsum in aliud tempus rejectum.

Validitas processuum auctoritate Ordinaria confectorum in hac causa, haud levi ejus detrimento, numquam examinata.

§. 3. Dum in minoribus Promotoris Fidei munere fungebamur, animadvertimus, plures in Causa Venerabilis Servi Dei Pauli Buralis confectos fuisse Processus auctoritate Ordinaria, & Apostolica, nec unquam fuisse examinatam, multoque minus approbatam validitatem Processuum auctoritate Ordinaria confectorum, Cajetani videlicet, Placentini, & Neapolitani, ex quo non exiguum integritati, & valori probationum damnum derivabat; Testes enim in dictis Processibus examinati, qui, attento eorum numero, fide ipsorum dictis debita, adminiculis, quibus eorum attestationes erant roboratæ, consonantia cum Testibus examinatis in Processibus Apostolicis, probationis gradum attingere potuissent, si validitas Processuum, in quibus fuerunt examinati, fuisset discussa & approbata; Cessantibus discussione & approbatione validitatis, solius adminiculi vim & robur poterant obtinere, juxta Congregationis praxim, de qua in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 2. cap. 5.* Sed, cum in toto Causæ decursu nulla de validitate Processuum promota fuisset indago, necessarium esse existimavimus sedulo inspicere, an validi re vera essent memorati Processus auctoritate Ordinaria confecti, & an omissio examinis involuntariæ quodammodo negligentiæ esset adscribenda, vel potius derivasse dicenda esset *ex metu*, quod eorum validitas approbari non posset.

Ecce ipse Pontifex ad examen revocavit, & decretum pro validitate tulit.

§. 4. Ut id tamen in aperto tandem poneretur, prædictos Processus ad Nos afferri mandavimus, & quamvis longa, quinquagenaria videlicet, & ultra, in examine Causarum Beatificationis, & Canonizationis experientia, potuissemus Nobis ipsis blandiri de Nostrarum virium sufficientia in examine validitatis prædictorum Processuum, advocari nihilominus fecimus Dilectum Filium Benedictum Veteranum Sacræ Consistorialis Aulæ Advocatum, diligentissimum Fidei Promotorem a Nobis constitutum, cui prædictos Processus consignavimus, & ipsius sententia tum voce, tum scriptis Nobis exposita, communicato cum ipso consilio, Decretum edidimus die 1. currentis mensis Februarii, Secretario Congregationis Sacrorum Rituum consignatum, in quo constare decrevimus de validitate Processuum Cajetani, Placentini, & Neapolitani, Ordinaria auctoritate confectorum in Causa Venerabilis Servi Dei Pauli Buralis S. R. E. Cardinalis de Aretio nuncupati.

Aliis adhibitis quoque diligentiis, supra relato dubio ratione de responsum datum.

§. 5. Aliæ præterea post Congregationem habitam die 27. præteriti mensis Januarii adhibitæ sunt scrupulosæ diligentiæ, ne in re tanti momenti aliquid prætermissum dici posset, quod videri & examinari potuisset. Deum Optimum Maximum jugibus precibus obsecravimus, ut Nobis præsto esse, & mentem Nostram illustrare dignaretur: post quæ, inhærentes unanimibus suffragiis Cardinalium, qui Congregationi Sacrorum Rituum habitæ die 27. præteriti mensis Januarii interfuerunt, proposito in ea dubio sic respondemus, auditoque Sacro, perceptaque Eucharistica Communione, cum præ impedimento podagræ Missam celebrare non potuerimus, *sic* respondendum decernimus, *Ita constare de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, & Charitate, & Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, ac Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, ut tuto procedi possit ad ulteriora, ad discussionem videlicet quatuor Miraculorum.*

In omni, quem retinuit, vita statu Ven. Paulus Buralis omnes virtutes in gradu heroico exercuit.

§. 6. Venerabilis Dei Servus Paulus Buralis vixit in statu seculari usque ad annum quadragesimum sextum suæ ætatis. Nomen deinde dedit Congregationi Clericorum Regularium, qui Theatini nuncupantur, & in dicta Congregatione permansit spatio annorum undecim. Ad dignitatem Episcopalem deinde evectus, præfuit primum Ecclesiæ Placentinæ, & Collegio Cardinalium S. R. E. adscriptus, translatus deinde fuit ad regimen Archiepiscopalis Ecclesiæ Neapolitanæ, quæ omnia spatio fere decem annorum implevit; ponderatique sedulo omnibus quæ in unoquoque prædictorum statuum ab eo gesta sunt, constat, ipsum in gradu heroico eas omnes Virtutes frequentibus actibus exercuisse; quæ unicuique prædictorum statuum erant proportionatæ & propriæ, cum eximia semper charitate erga Deum & proximum, spectabili humilitate, & eximia undequaque prudentia.

Non tamen omnia testibus de visu comprobantur.

§. 7. At, cum ea omnia, quæ pertinent ad statum secularem, & sic ad longum vitæ ipsius cursum, & pleraque alia, quæ statum Regularem respiciunt, in quo non modicum suæ ætatis cursum perfecit, non sint probata Testibus de visu, sed Testibus aut de auditu a videntibus, aut de auditu auditus, & ea tantum, quæ statum Episcopalem, & Cardinalitium respiciunt dignitatem, sufficienti numero Testium de visu innixa sint, locus factus est Decreto a Nobis edito die 23. Aprilis 1741. & impresso in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 3. cap. 3. num. 25.* in quo statutum est, ut *in* Causis etiam procedentibus per viam non Cultus, si Virtutes probatæ sint per Testes de auditu, & sic per probationes subsidiarias, dilata, prout in casu, absque culpa & dolo Postulatorum, confectione Processuum longe post obitum Dei Servi; si de validitate Processuum post dictum tempus confectorum abunde constet, prout in casu; si, Testium numero, & qualitate, cæterisque attentis adminiculis, moralis, prout in casu, consurgat certitudo, quæ,

UAB Biblioteca de Ciències Socials

quæ, ſi non impoſſibile, imprudens ſaltem judicium reddat de oppoſito: propoſito de Virtutibus dubio nullatenus reſpondeatur *Conſtare*, deficiente videlicet probatione directa per Teſtes de viſu, ſed reſpondeatur, *Ita conſtare, ut tuto procedi poſſit ad diſcuſſionem quatuor Miraculorum*, auctо videlicet Miraculorum numero, a duobus, quæ olim ſufficiebant pro obtinenda Beatificatione, ad alia duo, & ſic ad quatuor Miracula, ut quod ex humano defuit Teſtimonio, Divino compenſetur.

Atque hinc propoſito de virtutibus dubio congrua reſponſum.

Præſens Decretum manu Noſtra ſubſcriptum, Noſtroque Sigillo munitum, Secretario Congregationis Sacrorum Rituum conſignamus, inter Acta ejuſdem Congregationis aſſervandum.

Datum hac die 8. Februarii 1756.

Dat. 8. Februarii 1756. Pont. XIV.

BENEDICTUS PP. XIV.

D. F. Card. Tamburinus Præf.

Loco ✠ Sigilli.

M. Mareſcus S. R. C. Secr.

ACTA CONSISTORIALIA

Pro Conceſſione Pallii Patriarchæ Antiocheno Syro Maronitarum.

In Conſiſtorio Secreto habito die 28. *Martii* 1757.

ARGUMENTUM.

DIE duodecima Februarii, Anni 1756. *cum e vivis exceſſiſſet Reverendiſſimus Dominus Simon Petrus Evodius, Patriarcha Antiochenus Syrorum Maronitarum: is nimirum, quem Sanctiſſimus Dominus Noſter* BENEDICTUS XIV. *Pontifex Maximus datis die* 16. *Martii* 1743. *Literis, ad compeſcendas diſſenſiones in Electione Patriarchæ ſubortas, Patriarcham Auctoritate Apoſtolica conſtituerat; die autem* 13. *Julii* 1744. *in Conſiſtorio Semipublico, ad complementum Patriarchalis dignitatis, Pallio Pontificio donaverat: Peractis de more Novendialibus, Archiepiſcopi & Epiſcopi ejuſdem Nationis Syrorum Maronitarum, quibus eligendi Patriarchæ jus competit, convenerunt in Chreſroano apud Anturam in Æde Sancti Joſephi: & unanimi omnium conſenſu, die* 28. *ejuſdem menſis Februarii, elegerunt in Patriarcham, Reverendiſſimum Dominum Tobiam Gazenium, Cypri Archiepiſcopum: quemadmodum ex hoc Synodico ipſorum Decreto perſpicuum redditur.*

Archiepiſcoporum & Epiſcoporum Decretum Electionis Reverendiſſimi Domini Tobiæ Gazenii, Archiepiſcopi Cypri, in Patriarcham Antiochenum Syrorum Maronitarum.

LAUS DEO SEMPER.

PRæſentibus Literis pateat, Nos infraſcriptos in Æde Sancti Joſephi apud Anturam convenisse, ibique juxta Sacros Canones, præſcriptaſque in Sanctis Synodis Conſtitutiones, elegiſſe Reverendiſſimum Dominum Tobiam Gazenium, in Beatiſſimum Patriarcham Sedis Theopolis Antiochiæ, plenaque omnium noſtrorum libertate, atque unanimi conſenſu, eundem in Patriarcham noſtrum, noſtræque Nationis Patrem adſciviſſe; debitam ipſi obedientiam, ſubjectionemque ſecundum Statuta Sanctarum Synodorum exhibituros; dummodo idem ipſe Formulam Profeſſionis ſuæ, Pontifici Sanctæ Romanæ Sedis exhibeat, Fidemque Catholicam uſque ad ſanguinis effuſionem conſervet. In quorum fidem in Sancto noſtro Concilio hanc ſyngraphan a nobis ſubſcriptam dedimus die vigeſima octava Februarii, Anno 1756.

Archiepiſcopi & Epiſcopi.

Philippus Liſtræ.
Stephanus Botri.
Gabriel Ptolemaidis.
Joannes Laodiceæ.
Germanus Tripolis.
Michael Damaſci.
Antonius Arcæ.
Joſaphat Tyri.
Petrus Paneadis.
Joſeph Sidonis.
Joſeph Beryti.
Joachim Eden.
Arſenius Tagriti.

Poſtea, tum ab Electo Patriarcha Tobia, tum ab Archiepiſcopis & Epiſcopis Electoribus, ad SS. Dominum Noſtrum PP. BENEDICTUM XIV. & ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide, una cum R. P. D. Arſenio Heliopolitano Archiepiſcopo, ipſius Electi Patriarchæ Oratore & Procuratore, Literæ miſſæ ſunt, quibus demiſſiſſime Sanctitatem Suam rogant, ut Electum Patriarcham confirmare, eique Pallium, plenitudinis Pontificiæ Poteſtatis inſigne, concedere dignetur. Sunt autem hujuſmodi.

I.

Epiſtola Electi Patriarchæ Tobiæ Petri Gazenii ad Sanctiſſimum Dominum noſtrum Benedictum Papam XIV.

SANCTISSIME PATER.

EGo Tobias Gazenius Sanctitatis Tuæ ſervus, Cypri olim Archiepiſcopus, nunc vero miſeratione divina Antiochenus Patriarcha, licet indignus, coram ſanctis pedibus Tuis procumbens, eoſque ſubmiſſe ac reverenter, ſicuti Chriſti Domini Vicarium decet, deoſculans, Sanctitati Tuæ expono, duodecima die Februarii hujus anni, Simonem Patriarcham Antiochenum, deceſſorem meum, ad Deum migraſſe: cui ut requiem donet Dominus, ſuffragio ſanctarum tuarum precum contingat. Die autem vigeſima octava ejuſdem menſis, fratres meos, tuoſque famulos, Archiepiſcopos & Epiſcopos, in Æde Sancti Joſephi apud Anturam, Patrum Societatis Jeſu, in Cheſroano, conveniſſe, ibique ſecundum Statuta Sacri Libanenſis Concilii, latis ad eligendum novum Patriarcham cum plena libertate, nullaque vi adhibita ſuffragiis, me tametſi immerentem, Patriarcham conſtituiſſe: quemadmodum Sanctitati Tuæ palam faciunt datæ ab ipſis ad Sanctam Apoſtolicam Sedem, & ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide Literæ. Quoniam vero, Sanctiſſime Pater, Beati Petri Apoſtolorum Principis es Succeſſor, cui dictum eſt: & Tu converſus confirma fratres tuos: ideo coram pedibus tuis provolutus, enixis precibus a Te peto, ut Pallium mihi Pontificium concedas, meque in Sede Antiochena confirmes: ſicuti deceſſores Tui felicis recordationis cum meis antecеſſoribus facere conſueverunt: idque mihi præſtare digneris per fratrem meum, ſervum autem tuum, Arſenium Heliopolis Archiepiſcopum, quem tamquam Procuratorem meum mihi ad deoſculandum pedes tuos, & ad impetrandam a Te confirmationem: Virum virtutibus ornatum: prudentia, pietate, & patientia in excitatis adverſus ipſum ex invidia perſecutionibus præditum: quem, quum adhuc Monachus eſſet, ego autem ipſe Patriarchalem dignitatem nondum iniiſſem, ex longa conſuetudine probe cognovi, dignum proinde cenſui, ut illum ad Apoſtolicam Sedem ablegarem. Decebat ſane, ut egomet ad Sacra Apoſtolorum Limina viſitanda accederem: Verum ab hoc me propoſito detinuit, primum quidem immenſa locorum diſtantia; deinde, quia vereor, ne quid detrimenti res Maronitarum publicæ, me abſente, capiant. Itaque paterna Tua benignitate fretus, etiam atque etiam rogo, ut meis, meæ Nationis, atque Ablegati ejuſdem Votis obſecundans, Pater Beatiſſime, & Pallium mihi tranſmittas, & reliquis me ſpiritualibus temporalibuſque beneficiis cumulare digneris: quæ quantulacumque ſint, in ſummum tamen mihi honorem cedura reputabo. Meæ autem erga Te, & Sanctam Sedem Tuam demiſſæ obedientiæ argumentum habes Orthodoxæ Fidei profeſſionem, manu mea ſubſcriptam, quam Tibi Nuncius meus exhibebit. Voveo enim, & promitto, coram Deo & Angelis ejus, me Sedi Apoſtolicæ & Romano Pontifici uſque ad extremum vitæ ſpiritum ſemper & ubique obtemperaturum: operam inſuper omnem collaturum, ut huic meæ Nationi, quæ perpetuis erga Sanctam Sedem obſequii & reverentiæ documentis claruit, Deo favente, Teque annuente, amputatis diſſentionibus, pacem ac tranquillitatem reſtituam. Interim Tuis ſanctis pedibus iterum demiſſiſſime oſcula defigens, ut ad multos Te annos incolumem ſervet,

vet, precibus a Deo Optimo Maximo quam poſſum ſtudioſiſſime contendo. Datum die 20. Martii 1756.

Sanctitatis Tuæ Servus
Tobias Petrus Gazenius,
Patriarcha Antiochenus.

II.

Epiſtola ejuſdem Electi Patriarchæ Tobiæ ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide.

Eminentiſſimi, ac Reverendiſſimi Domini.

CErtiores Vos facio, die duodecima Februarii, hujus anni, Simonem Evodium Patriarcham Antiochenum e vivis exceſſiſſe; die autem vigeſima octava ejuſdem menſis congregatos juxta Decreta Sacræ Libanenſis Synodi in Æde S. Joſephi Anturenſi Patrum Societatis Jeſu in Cheſroano Archiepiſcopos & Epiſcopos fratres meos, latis libere ſuffragiis, me licet immerentem, in Patriarcham Antiochenum elegiſſe; quemadmodum ex Litteris ipſorum ad Sanctiſſimum ac Beatiſſimum Pontificem Maximum, & ad Sacram Congregationem Veſtram datis perſpicere poteſtis. Quum igitur æquum decenſque ſit, ut optimis traditionibus ſacriſque conſuetudinibus mos geratur; idcirco veſtigiis Deceſſorum meorum ego inſiſtens, a Sanctitate Sua petere decrevi & Pallium Pontificium, & Apoſtolicam in ſede Antiochena confirmationem, ſignum autem, & pignus obedientiæ meæ ac reverentiæ erga Sanctam Romanam Sedem, patebit Sacræ Congregationi Veſtræ ex Formula Profeſſionis Fidei, mea manu ſubſcriptæ, ac ſigillo firmatæ, quam ad Apoſtolicam Sedem tranſmitto. Quamobrem Eminentias Veſtras Reverendiſſimas rogo, ut a Sanctiſſimo Patre Pallium mihi Pontificium, & Confirmationem Apoſtolicam impetretis, una cum gratiis, & privilegiis, quæ meis Deceſſoribus concedi conſueverunt: eidem inſuper Beatiſſimo Patri ſignificetis, quod, niſi me locorum diſtantia, & imminens Nationi meæ ex mea abſentia periculum detinerent, per me ipſum ad viſitanda Sacra Apoſtolorum Limina, & ad accipiendum e manibus Sanctitatis Suæ Pallium accederem. Quam vero ſim Sedi Apoſtolicæ Romaniſque Pontificibus obſequentiſſimus, id palam faciet frater meus Arſenius Archiepiſcopus Heliopolitanus, quem Nuncium meum, Oratorem, ac Procuratorem ablegavi, ut pro me obedientiam exhibeat, & Pallium petat. Illum ſiquidem ad hoc obeundum munus idoneum exiſtimavi, utpote Virum bonis moribus præditum, virtutibus ornatum, mihique probe notum, antequam ad Patriarchalem dignitatem evectus eſſem. Vos igitur poſt Deum obſecro, Eminentiſſimi Domini, ut quas ipſe nomine meo porriget, ne patiamini irritas eſſe & inanes preces. Interim Deum Optimum Maximum oro & obteſtor, ut totus terrarum Orbis ditioni veſtræ ſubdatur, & obductæ ab adverſariis nebulæ diſſipentur. Datum die 20. Martii 1756.

Tobias Petrus Patriarcha Antiochenus.

III.

Epiſtola Archiepiſcoporum & Epiſcoporum ad Sanctiſſimum Dominum Noſtrum Benedictum Papam XIV.

SANCTISSIME PATER.

POſt oſcula Liminum Apoſtolicorum, ſanctorumque pedum tuorum, Nos infraſcripti exponimus, quod die 12. menſis Februarii, ſervus tuus Simon Petrus Patriarcha Antiochenus ex hac luce ad Dominum migravit: oramus, ut Deus Sanctitatem Tuam nobis conſervet: poſt illius autem deceſſum, congregati apud Anturam in Cheſroano in Æde Sancti Joſephi, quæ Patrum Societatis Jeſu eſt, die 28. ejuſdem menſis, latis ſecundum Decreta Sanctæ Libanenſis noſtræ Synodi ſuffragiis, elegimus ſervum tuum, fratrem noſtrum, Tobiam Gazenium, Cypri Archiepiſcopum, nobili genere natum, eumque unanimi conſenſu, ſpontanea voluntate, omnique vi remota, noſtrum Patriarcham conſtituimus. Itaque coram Apoſtolicis pedibus tuis procumbentes ſupplices petimus, ut eidem Reverendiſſimo Domino Patriarchæ noſtro Tobiæ Pallium Apoſtolicum, & Pontificiam in Sede Antiochena Confirmationem concedere digneris: aliis inſuper eumdem cumulare velis tum conſuetis gratiis, tum etiam majoribus, quam quibus prædeceſſores ipſius Patriarchæ ab Apoſtolica Sede ſunt ornati: idque tam propter ipſius generis nobilitatem, morum honeſtatem, in rebus agendis ſolertiam, religionis fervorem; quam propter eximiam, quam Apoſtolicis mandatis tuis ſemper exhibuit obedientiam, impenſoſque ab eodem in Sedis Patriarchalis beneficium, Patriarcharumque obſequium, & in procuranda Pontificiarum Tuarum Literarum executione, labores. Rogamus quoque paternam Tuam clementiam, Pater Beatiſſime, ut oculos tuos ad Sedis noſtræ Patriarchalis favorem benigne convertas: non enim Sanctitatem Tuam latere arbitramur, quantis illa malis ob tyrannicam Infidelium oppreſſionem hactenus ſuccubuerit. Demum ſanctis tuis pedibus iterum oſcula defigentes, Deum oramus, ut Beatitudinem Tuam diu incolumen tueatur. Datum apud Anturam die 29. Februarii 1756.

Archiepiſcopi & Epiſcopi.

Philippus Lyſtræ.
Stephanus Botri.
Gabriel Ptolemaidis.
Joannes Laodiceæ.
Germanus Tripolis.
Michael Damaſci.
Antonius Arcæ.
Joſaphat Tyri.
Petrus Paneadis.
Joſeph Sidonis.
Joſeph Beryti.
Joachim Eden.
Arſenius Tagriti.
Abdalla Cypri.

Aliæ præterea ab iiſdem Archiepiſcopis & Epiſcopis Maronitis, nec non a Proceribus Gazeniis, & Habaiſciis, in idem argumentum ſcriptæ ſunt Epiſtolæ, tum ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide, tum ad Eminentiſſimos ac Reverendiſſimos Dominos Cardinales Protectores Nationis, & Monachorum Maronitarum: quibus Epiſtolis Electi Patriarchæ Tobiæ merita, omnium aſſenſu & plauſu, enunciantur.

Totius igitur negotii examine per Sanctitatem ſuam ad Eminentiſſimos Patres ejuſdem Sacræ Congregationis de Propaganda Fide remiſſo, in Congregatione Generali habita die 8. Martii, currentis anni, editum eſt hujuſmodi Decretum.

DECRETUM

Sacræ Congregationis Generalis de Propaganda Fide.

Habitæ die 8. Martii 1757.

REferente bon. mem. Nicolao Lercario Archiepiſcopo Rhodienſi, Secretario, poſtulationem ab Epiſcopis & Clero Maronitarum de more factam R. P. D. Tobiæ Gazenii Archiepiſcopi Cypri, viri zelo, doctrina, & prudentia, cæteriſque virtutibus plurimum commendati, in Patriarcham Antiochiæ ejuſdem Nationis, in locum R. P. D. Simonis Petri Evodii nuper defuncti, necnon preces eorumdem Epiſcoporum, Cleri, & Populi Maronitarum, pro ſupradictæ poſtulationis admiſſione, & Patriarchæ confirmatione; Sacra Congregatio cenſuit, conſulendum eſſe Sanctiſſimum pro admiſſione prædictæ poſtulationis, & confirmatione ejuſdem R. P. D. Tobiæ Gazenii in Patriarcham Antiochenum nationis Maronitarum.

Quam Sacræ Congregationis ſententiam, Sanctiſſimo Domino Noſtro relatam ab Eminentiſ. & Reverendiſ. Domino Domino Joſepho Cardinali Spinelli Præfecto, in Audientia habita die 18. ejuſdem menſis, Sanctitas Sua in omnibus approbavit, & in Conſiſtorio ad ulteriora procedi mandavit. Datum ex Ædibus dictæ Sacræ Congregationis die 19. Menſis & Anni, quibus ſupra.

N. Antonellus Secretarius.

His præmiſſis, die 27. Martii, ejuſdem anni 1757. indicto de more Secreto Conſiſtorio, poſtquam in eo Propoſitiones Eccleſiarum, & alia occurrentia negotia fuerunt abſoluta, Sanctiſſimus Dominus noſter de Pallio Latino Patriarchis Orientalibus, quoties illud, poſitis omnibus neceſſariis conditionibus, poſtularent, concedendo, deque Maronitis, eorumque ritibus Latino ſimillimis, & eximio in Sanctam Sedem obſequio

quio præfatus, quid in Electione tum hujus novi Patriarchæ Tobiæ, tum deceſſoris ejus Simonis Petri Evodii geſtum fuerit, luculentiſſima hac Allocutione expoſuit.

VENERABILES FRATRES.

QUadraginta jam, & ultra, effluxerunt anni, ex quo, ſuborta controverſia, num Patriarchæ Aſexandrino Græci ritus indulgeri poſſet Latinum Pallium, quantumvis idem opportunis prolatis monumentis comprobaret, ſe ſchiſma ejuraſſe, ſuumque legitimum Procuratorem ad Urbem ablegaſſet, qui humiles enixaſque preces ſuas ad ipſum Pallium obtinendum afferret, coacta fuit coram ſanctæ memoriæ Clemente XI. Prædeceſſore noſtro ſatis frequens S. R. E. Cardinalium, ac Prælatorum Congregatio, cui Nos quoque interfuimus, & in qua ſtatutum fuit, expetitum Latinum Pallium concederetur; Nobiſque ipſis contigit, pro Advocati Conſiſtorialis munere, quo tunc fungebamur, ipſam Pallii petitionem in Conſiſtorio exponere 1: quod magnæ poſtmodum conſolationi Nobis extitit, quum ſcilicet in manus noſtras ſubinde pervenit vetus decretum, ſeu reſolutio multos ante annos edita 2, per quam ad propoſitum dubium, an Patriarchis Græci ritus Latinum Pallium eſſet concedendum, quoties illud, poſitis omnibus neceſſariis conditionibus, poſtularent, affirmative reſponſum fuit; quæ quidem reſolutio ignota tunc erat, quam Patriarchæ Alexandrino facta eſt Latini Pallii conceſſio 3.

1. *Vid. Acta Conſiſtorialia, impreſſa inter Conſiſtoriales Orationes ejuſdem Pontificis pag. 139. & ſeq.*

2. *Videlicet die 9. Junii 1742.*

3. *Ut in noſtro Opere De Synodo Dioeceſ. lib. 13. cap. 13. num. 19.*

Ex quo autem Nos nullis noſtris meritis ad Summum Pontificatum evecti fuimus, noſtris ipſi manibus Patriarchæ Armeniæ minoris, & Ciliciæ, confirmata prius illius Electione, Latinum Pallium impoſuimus 4. Atque id ipſum, in Conſiſtorio ſemipublico, concedendum, tranſmittendumque decrevimus Cyrillo Patriarchæ Antiocheno Græcorum Melchitarum, poſtquam examini ſubjecta, probataque fuerat illius Electio, ipſeque per legitimum ad id conſtitutum Procuratorem, enixis precibus ſibi Latinum Pallium concedi poſtulaverat 5. Quod ipſum Latinum Pallium aliis duobus Patriarchis Armenis, ſubſequentibus temporibus, a Nobis ipſis datum eſt 6.

4. *Cit. lib. 13. ejuſd. Operis cap. 23. ſub n. 18.*

Quod autem ad Maronitas pertinet, compertum unicuique eſt, eos uti Azymo, non ſecus ac utitur Occidentalis Eccleſia, & ſacra adhibere indumenta noſtris ſimillima 7. Noſtis præterea, Venerabiles Fratres, Nos olim, ad compeſcendas diſſenſiones in eorum Patriarchæ Electione ſubortas Patriarcham Antiochenum Maronitarum illis conſtituiſſe Simonem Petrum Evodium, atque hunc fuiſſe a Maronitis libentiſſime exceptum, eidemque ſubinde conceſſum a Nobis fuiſſe Latinum Pallium, pro quo legitimus ipſius Procurator neceſſariis documentis inſtructus, in Conſiſtorio inſteterat.

5. *Im noſtro Conſiſtoriali Allocutione die 3. Februarii 1744. & impreſſa Tom. 2. noſtri Bullarii in Append. ſub n. 6.*

6. *Scilicet in Conſiſtorio habito die 23. Sept. 1750. & in Conſiſtorio habito die 22. Julii 1754.*

7. *Vid. noſtra Epiſtola Encyclica ad Miſſionarios per Orientem conſtitutos, quæ eſt 47. noſtri Bullarii Tom. 2. n. 31. 32. & 33.*

E vivis nuper exceſſit præmemoratus Simon Petrus Evodius: quumque Maronitæ elegerint ipſi ſucceſſorem, is plane eſt, qui per ſuum Ablegatum, opportuna quæque documenta proferentem, Pallium ſibi concedi poſtulat, quemadmodum mox ipſi audietis ex ipſius legitimo Procuratore, quem jam nunc in Conſiſtorium ab eo, cui id munus eſt, induci mandamus.

Expleta Sanctiſſimi Allocutione, Aulæ Conſiſtorialis foribus apertis per unum ex D. D. Cæremoniarum Magiſtris R. P. D. Philippus Maria Pirelli Prælatus Domeſticus Pontificius, Signaturæ Juſtitiæ Auditor, & Sacri Conſiſtorii Advocatus, & R. P. D. Arſenius Heliopolitanus Archiepiſcopus, Electi Patriarchæ Tobiæ Procurator, introducti fuere, & e regione Pontificis in Lecto ſedentis, flexis genibus, prædictus R. P. D. Pirelli Sacri Conſiſtorii Advocatus Sanctitatem Suam ſic allocutus eſt.

BEATISSIME PATER.

ANtiochena Maronitarum Eccleſia, Sanctitatis Veſtræ auctoritate & providentia maximis olim perturbationibus liberata, enixe petit, ut Pallium e B. Petri Corpore ſumptum, in quo eſt plenitudo Pontificalis Officii, nunc tradatur ſuo nuperrime electo Patriarchæ R. P. Tobiæ Gazenio Archiepiſcopo Cypri: quem non minus Gentis Maronitarum merita, quam ſua pietas, & probata in Sanctam Sedem fides, & obſervantia commendat, ut hunc honorem obtineat, quem habuit deceſſor ſuus, quemque, uti eſt eximia Sanctitatis Veſtræ in omnes late populos, qui Chriſtiano cenſentur nomine, digna Pontifice Maximo beneficentia, Orientalis Eccleſiæ Patriarchæ, parum uſitato antea exemplo, hoc tempore quinquies impetraverunt.

Ea de re R. P. Arſenius Archiepiſcopus Heliopolitanus Procurator ad Urbem miſſus, demiſſiſſime rogat, ut religioſiſſima, quæ nunquam ad partes factioſorum, aut errantium declinavit, Eccleſia, conſtanti Romanæ Cathedræ judicio, diuturna hujus decoris acceſſione fruatur; atque id ipſum in genua provolutus, Tobiæ Patriarchæ nomine & verbis, inſtanter poſtulat, inſtantius, & inſtantiſſime.

Poſt hæc Sanctiſſimus intermiſſam Allocutionem proſequens, Electionem ipſius Patriarchæ Tobiæ quam libenter, & qua clauſula ſe confirmaſſe, eidemque optatum Pallium benigne concedere, emiſſa prius tam hic in Urbe ab ipſius Procuratore, quam in Monte Libano ab ipſomet Patriarcha Fidei profeſſione; totam denique Syrorum Maronitarum nationem, ne unquam obliviſcantur ſinceram ſuam adhæſionem Catholicæ Fidei & Sedi Apoſtolicæ, monendam eſſe, eiſque ſimul nomine Pontificio Apoſtolicam Benedictionem impertiendam, ornatiſſimis hiſce verbis exponere dignatus eſt.

ALLOCUTIO SANCTISSIMI.

AUdiſtis, Venerabiles Fratres, expoſitam a legitimo Electi Patriarchæ Procuratore, pro Pallio inſtantiam. Audiſtis præterea, quibus illa fundamentis innitatur. In Congregatione negociis Propagandæ Fidei præpoſita, jam expenſa fuerunt Electionis validitas, Electi merita, quique peractam Electionem conſequutus eſt, omnium aſſenſus & plauſus. De his omnibus ad Nos accuratiſſime relatum fuit: Noſque exhibitum a Congregatione conſilium ſequentes, Electionem ipſam libenter confirmavimus. In ipſa Confirmatione clauſulam illam prætermiſimus, per quam aliæ nonnunquam Electiones validari ſolent, *etiam quoad ſubſtantialia*; quum nihil in ea deſideretur ex iis, quæ ad validitatem actus, juxta Orientalem diſciplinam, neceſſaria exiſtimantur; neque vero affirmari pro certo valeat, Occidentalis Eccleſiæ leges, quibus aliquæ inductæ fuerunt ſubſtantiales Electionum nullitates, Orientalem quoque Eccleſiam afficere, de qua in ipſis legibus nulla occurrit mentio 8. Quæ quum ita ſint, annuentes precibus ab Electi Patriarchæ Procuratore expoſitis, libenti animo optatum Pallium ipſi concedimus; ita tamen ut idem legitimus Procurator, nomine illius, a quo conſtitutus eſt, priuſquam ipſi fiat Pallii traditio, Profeſſionem Fidei emittat, juxta formulam ab Urbano VIII. Prædeceſſore noſtro ſtatutam; & id ipſum ſubinde fiat ab ipſomet Patriarcha: cui impenſe injungimus, ut ſuos Maronitas moneat, ne unquam obliviſcantur ſinceram Nationis ſuæ adhæſionem Catholicæ Fidei, & Sedi Apoſtolicæ, quæ tanto eos amore amplexa eſt, & complectitur; eiſdemque ſimul noſtro nomine Apoſtolicam Benedictionem impartiatur.

8. *Vid. ſimilem noſtræ Epiſtola Encyclica, quæ eſt 47. Tom. 2. noſtri Bullarii n. 44.*

Poſtquam abſolutum eſt Conſiſtorium, quoniam præmemorati Patriarchæ Tobiæ Procurator R. P. Arſenius Heliopolitanus Archiepiſcopus deſiderio flagrabat, quo ſingulari impertito beneficio, Sanctitati Suæ, ejuſdem Patriarchæ nomine, gratias ſaltem privatim redderet, quum in publico id facere ei non licuerit: ideo poſt Conſiſtorium voti compos a Pontifice perhumaniter factus, in intimo ſuo Cubiculo flexis genibus, hunc in modum verba fecit Arabice, quæ deinde Latine a R. P. D. Joſepho Simonio Aſſemano, Bibliothecæ Vaticanæ Præfecto, Sanctiſſimi Domini Noſtri Prælato Domeſtico, & utriuſque Signaturæ Referendario, reddita ſunt.

BEATISSIME PATER.

TOt, ac tanta ſunt eximiæ Tuæ in Antiochenum Electum meum, atque a Te in hoc Auguſtiſſimo Conſeſſu confirmatum Patriarcham Tobiam Petrum Gazenium, benevolentiæ, charitatis, ac benignitatis argumenta, ut fateri ultro compellar, vires mihi non ſuppetere, quo dignas Sanctitati Tuæ grates rependam. Conabor tamen genuinos ipſius Patriarchæ ſenſus, ſinceraſque grati animi ſignificationes pro modulo meo palam conteſtari. Eſt enim, Sanctiſſime Pater, eſt meus Patriarcha, obſequentiſſimus Apoſtolicæ Sedis filius, ſuæque erga Sanctitatem Tuam obedientiæ ſigna minime dubia, non verbis tantum, ſed illuſtribus etiam factis, dedit: tum nempe, quum nullam interpoſuit moram, quin facto a Te judicio de controverſia olim Patriarchali dignitate, ſtatim acquieſceret, conſtitutoque Auctoritate Tua Patriarchæ Simoni Evodio, ſuo proximo Deceſſori, ſeſe ſubmitteret.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

rat. Qua agendi moderatione, quantum virtutis ſuæ opinio omnibus accreverit, datis ad ipſum humaniſſimis Litteris, Beatitudo Tua declaravit. Itaque idem ipſe, qui juſſis Tuis obtemperans, ut tetterrimum illud ſchiſma ex duplici in Patriarcham Electione conflatum extingueretur, delata ſibi dignitate ſe confeſtim abdicavit, facile erit unicuique animo concipere, quam ſit in poſterum luculentiora erga Sanctam Sedem obſervantiæ ſuæ documenta præbiturus, poſteaquam & Patriarchalis dignitatis, unanimi Antiſtitum Maronitarum ſuffragio collatæ, Confirmatione, & honore Pallii de Corpore Beati Petri ſumpti, ipſum honorificentiſſime cumulaſti. Quamobrem ſicuti hactenus habuiſti, Pontifex Optime Maxime, Eccleſiarumque Orientalium amantiſſime, ita nunc, & ſemper habebis Antiochenum Patriarcham Tobiam, & beneficiorum Tuorum gratum memoremque, & Pontificiorum mandatorum obſervantiſſimum.

BREVIA

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

Ad Patriarcham, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & Proceres Maronitarum.

I.

Venerabili Fratri Tobiæ Petro Patriarchæ Antiocheno Maronitarum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

ET Venerabilem Fratrem Arſenium Archiepiſcopum Heliopolis a Fraternitate Tua ad Nos, atque Apoſtolicam hanc Sanctam Sedem omnium Eccleſiarum Catholici Orbis Matrem & Magiſtram ablegatum, & humaniſſimas literas præclaris tuæ erga Nos obſervantiæ, & debitæ erga eamdem Sanctam Sedem reverentiæ, obedientiæque documentis inſignes Nobis inſcriptas, Nobiſque a memorato Arſenio Archiepiſcopo redditas, ea, qua Prædeceſſores noſtri Romani Pontifices, Noſque ipſi alias proſecuti fueramus, Pontificia benignitate & Apoſtolica caritate excepimus. Quemadmodum autem Nobis permoleſtum accidit nuntium, viam nimirum univerſæ carnis ingreſſum, & uti in juſto remuneratore ſupremo Paſtorum Principe Jeſu Chriſto ſperare decet, ad æterna beatæ ſtationis in Cælis tabernacula receptum fuiſſe cl. mem. Simonem, dum in humanis ageret, Patriarcham Antiochenum multis nominibus commendatum; ita ingenti lætitia in Domino exultavimus, quod Tu, Venerabilis Frater, in ipſius locum & Patriarchalem Sedem per unanimem Venerabilium Fratrum Antiſtitum ſuffragantium concordiam electus, ſuffectuſque fueris. Nobis fac compertum, exploratumque erat, Fraternitatem Tuam Sacerdotalibus, Paſtoralibuſque virtutibus inſignitam, in excolenda Chriſti Vinea Tibi commiſſa laudabiliter adlaborare; atque adeo Nobis pro certo pollicemur, Te, Venerabilis Frater, majori dignitate, auctoritate, & honore cumulatum, majori ſollicitudine, vigilantia, operaque fore adnixurum, ut iſtam inclytam Maronitarum Nationem, de qua diſtrictam æterno Judici Jeſu Chriſto rationem reddere debes, Apoſtolicæ huic Sanctæ Sedi ſemper addictiſſimam, & veluti ſolem inter offuſiſſimas tot errorum tenebras, & caligines lucidius præfulgentem, magis magiſque confirmes, illuſtres, adaugeas, & promoveas. Porro quod ad Electionem tuam a Nobis probandam, confirmandamque, Palliumque, de Corpore Sancti Petri Apoſtolorum Principis ſumtum Tibi mittendum, enixis precibus expoſcis, Fraternitati Tuæ perſuaſum eſſe cupimus, Nos a graviſſima diuturnaque infirmitate ſenſim per ineffabilem divinæ bonitatis abundantiam convaleſcentes, ubi Nobis integrum fuit, ne quidquam per Nos moraretur, e lecto Secretum cum Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus Conſiſtorium habuiſſe. In hoc itaque Conſiſtorio Electionem tuam approbavimus, & Apoſtolica auctoritate noſtra confirmavimus, Palliumque de more Tibi tradendum mandavimus, prout ex aliis noſtris Apoſtolicis Literis plenius intelliges. Nec dubitamus, quin idem Arſenius Archiepiſcopus Ablegatus tuus, a quo & Pallium accipies, de omnibus per Nos in hoc negotio actis geſtiſque Fraternitatem Tuam fuſius edoceat. Præterea Fraternitatem Tuam, quam plurimi facimus, magnoque honore proſequimur, & Apoſtolica caritate in vinculo unitatis complectimur, vehementer rogamus, atque in Domino hortamur, ut noſtram imbecillitatem in ferventioribus tuis apud Deum obſecrationibus commendatam habere ſatagas. Cæterum, Venerabilis Frater, bono animo eſto, prædica verbum, inſta opportune, importune, argue, obſecra, increpa in omni patientia & doctrina, vigila, in omnibus labora, opus fac Evangeliſtæ, miniſterium tuum imple, certa bonum certamen Fidei, apprehende vitam æternam corona juſtitiæ, quam repoſitam digne laborantibus in Cælo reddet Tibi quoque Dominus in illa die juſtus Judex. Nos interim ad proſperi ſucceſſus, divinique præſidii auſpicium, & ſtudioſæ noſtræ ad Fraternitati Tuæ, univerſæque Maronitarum Nationi, cum opportuna ſeſe dederit occaſio, gratificandum voluntatis pignus, Apoſtolicam Benedictionem uberrima cum cæleſtium charismatum copia conjunctam, Tibi, Venerabilis Frater, eidemque Maronitarum Nationi tuæ, peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XXX. Aprilis MDCCLVII. Pontificatus Noſtri Anno Decimoſeptimo.

Cajetanus Amatus.

II.

Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis Patriarchatus Antiocheni Nationis Maronitarum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

NOn poſſumus ſane ſatis aptis verbis explicare, Venerabiles Fratres, & dolorem, quo affecti ſumus ob interitum clar. mem. Simonis, dum viveret, Patriarchæ veſtri Antiocheni meritis laudibus nominandi, & ingentem Pontificii cordis noſtri lætitiam inde conceptam, quod Fraternitates Veſtræ tanta cum animorum alacritate & conſenſione, tantaque cum celeritate & ſollicitudine, ne quidquam detrimenti interea temporis viduata Paſtore ſuo Patriarchalis Sedes Antiochena pateretur, legitime & canonice eligere, & in Patriarcham veſtrum conſtituere ſtuduerit Venerabilem Fratrem, Tobiam Petrum Cypri Archiepiſcopum. Nos autem, ſtatim atque ſauſtum de Electione hujuſmodi nuntium ad Nos perlatum fuit per humaniſſimas & ipſius Tobiæ Petri electi, conſtitutique Patriarchæ, & Fraternitatum Veſtrarum, ac dilectorum filiorum Procerum Maronitarum literas, Supremo Paſtorum Principi Jeſu Chriſto, cujus vices in terris plane immerentes gerimus, immortales agere gratias non omiſimus. Nulla igitur graviſſimæ, diuturnæque infirmitatis noſtræ ratione habita, lecto etiam decumbentes, Secretum cum Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus Conſiſtorium habere voluimus, ut quamcitiſſime peragerentur de more omnia, quæ ad Electionem hujuſmodi Apoſtolica auctoritate approbandam, confirmandamque, & ad Pallium de Corpore S. Petri Apoſtolorum Principis ſumtum laudato Tobiæ Petro Patriarchæ veſtro mittendum, tradendumque, ſemper ſervata fuere. Quamobrem Vos, Venerabiles Fratres, de hiſce per Nos actis certiores facientes, Vobiſcum ex animo gratulamur; atque inſimul bonorum omnium largitorem Deum, qui dat affluenter omne donum optimum, & ad æternam animarum ſalutem ſemper profuturum, ſupplices exoramus, ut Fraternitates Veſtras nova virtute induat ex alto, quo de virtute in virtutem creſcatis in Templo Sancto Dei, & magis magiſque ſatagatis vigilare, cuſtodire, ac per viam mandatorum Dei ducere populos paſtorali curæ veſtræ commiſſos. Hinc profecto factum fore in Domino confidimus, ut conſentanea virtutibus laboribuſque veſtris merces tribuatur a juſto remuneratore Deo. Interea hujus voti noſtri auſpicem, & Pontificiæ noſtræ erga Fraternitates Veſtras benevolentiæ teſtem eſſe cupimus Apoſtolicam Benedictionem, in populos quoque veſtræ curæ creditos redundaturam, quam Vobis, Venerabiles Fratres, peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XXX. Aprilis MDCCLVII. Pontificatus Noſtri Anno Decimoſeptimo.

Cajetanus Amatus.

III.

Dilectis Filiis Proceribus Maronitis

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

QUam præclaram de vestra omnisque inclytæ Maronitarum Nationis Catholica sinceraque Fide, & constanti Apostolicæ huic Sanctæ Sedi adhæsione opinionem Prædecessores nostri Romani Pontifices, Nosque ipsi semper habuimus, magis magisque confirmaverunt humanissimæ vestræ literæ, quas una insimul cum literis Venerabilium Fratrum tum Tobiæ Petri Archiepisc. Cypri in Patriarcham Antiochenum vestrum electi, tum cæterorum Nationis vestræ Antistitum conjunctas ad Nos attulit Venerabilis item Frater Arsenius Archiepiscopus Heliopolis. Per ipsas sane literas vestras explicare studuistis & filialem vestram erga Nos, & Apostolicam hanc Sanctam Sedem observantiam, reverentiamque, & Electionem de eodem Tobia Petro in Patriarcham unanimi memoratorum Antistitum consensu, Vobisque plaudentibus factam. Nos autem Vobis omniumque studiis benigne annuentes, nihil omisimus, quod ad hujusmodi negotium Apostolica auctoritate nostra peragendum, conficiendumque requirebatur. Quamobrem hoc unum superest, ut Vobis, Dilecti Filii, quos paterna Pontificiaque caritate complectimur, ab Omnipotenti Deo bonorum largitore uberrimam cælestium charismatum copiam apprecemur; atque vestram pietatem, religionemque meritis laudibus celebremus. Interim, Dilecti Filii, Vobis Apostolicam Benedictionem, perenne nostræ erga Vos præcipuæ benevolentiæ, dilectionisque testimonium, peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXX. Aprilis MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimoseptimo.

Cajetanus Amatus.

EPISTOLA

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

Ad Reverendissimum Dominum Ignatium Realem primum Pontificiarum Cæremoniarum Magistrum de celebratione Missæ a sedente.

Dilecto Filio Magistro Ignatio Reali Apostolicarum Cæremoniarum præfecto

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

ÆStas anni 1756. proxime præteriti variis corporis afflictationibus Nos oppressit, quas ætas nostra gravis admodum, atque non intermissi a prima juventute labores progignere videbantur. Morbi initium, prout fieri assolet, leviorem vim exserebat; hinc a Nobis ipsis Episcopatus Ordine insigniendum esse reputavimus Reverendissimum Dominum Carolum Camucium Justinopolis, sive Aegidæ Antistitem, cui rei perficiendæ Tu utpote primus Cæremoniarum Magister opportuna quæque disposuisti, & de qua Nos die 20. Octobris 1756. epistolam dedimus ad Præsulem ordinandum, quam typis impressam quartus Bullarii nostri Tomus propediem lucem publicam visurus numero LXIV. exhibebit.

II. Malum, quod in suo exortu levius videbatur, progressu suo exasperatum est haud mediocriter; insequentibus quippe mensibus bis morientium viatico muniti, bis extremum inunxti; & bis pariter, juxta Romanorum Pontificum probatum morem fidem sumus professi. E gravissimis hisce discriminibus erutos Domini benignitas in eam nos constituit corporis habitudinem, qualis nunc est, quæque intelligentiæ facultatem adeo Nobis non eripuit, minuitve, ut divino beneficio eam in ipso augescentis morbi furore conservaremus immotam: Exteri snon minus, quam publicarum rerum curam gerentibus nos alloquendi facultatem concedimus, opportuna mandata singulis imponentes: Interfumus Consessui, quem Consitorium dicunt, & S. Officii congregationi semel in hebdomada sub nostro obtutu haberi solitæ: Scriptorum calamus pro exigentia & more quæ occurrunt necessaria excipit: Basilicas quoque Romanæ Urbis invisimus quandoque, nusquam tamen e sede gestatoria, qua sustinemur descendentes.

III. Dies erat 27. Octobris Divis Simoni, & Judæ Apostoli sacra, & Justinopolitani Antistitis consecratione celebrata, ex qua Sacris amplius operati non sumus, pedibus nulla ratione Nos sustinere valentibus; diebus vero, quibus alioqui Sacra facere consueveramus, sacram Eucharistiam recepimus sedentes, aut sedentis in modum lecto incubantes, neque sub id temporis Missam a Nobis celebrari posse sperabamus, quod Medici spem Nobis fecissent mitigato æstatis beneficio aere omissa interea compensatum iri. Verum nihilo firmiores effecti temporis illa vicissitudine etiam annua, videbamur per reliquem vitam omnem pedum juvamine, & spe simul augusta mysteria celebrandi excidisse, jamque huic necessitati lubentes obtemperabamus. Id porro solum est reliquum, ut disquiramus, semperne Sacra Communione simus reficiendi, an vero Missa sit celebranda sedentibus?

IV. Lubentes Nos huic necessitati cessisse diximus; neque enim a Deo sive vitam, sive infirmitatis ablationem petivimus, Sanctissimæ ejus voluntati omni cordis plenitudine, & sinceritate subjecti, certi, Ipsum & animæ nostræ, & Ecclesiæ, & Sedis Apostolicæ curam habiturum, concesso etiam aliquo vitæ spatio. Diximus præterea tempus adesse, quo determinandum esset, pergendumne in consueta hucusque Sacræ Eucharistiæ sumtione, an vero Missa esset celebranda sedentibus. Cum vero Salomon Prov. cap. 3. hortetur: *ne innitaris prudentiæ tuæ*, quæ eadem verba in decretali *ne innitaris, de constitutionibus* laudata sic illustrat Jansenius in Proverbia: *vetat niti suæ prudentiæ, quod est sic illi fidere, quasi illa sufficiat ad directionem actuum nostrorum, & provisionem rerum necessariarum.* Similiter Salazar in eumdem Proverbiorum locum num. 26. cum S. Joan. Chrysostomo observat, hac lege teneri etiam senes quantumcumque rerum experientia praditos, & quocunque prudentiæ baculo suffultos: *Baculus*, inquit Chrysostomus, *senectutis sustentatio est. Quapropter dixerim, eo spectasse Salomonem, ut his verbis suadeat, sapientiæ, vel prudentiæ propriæ non inniti. Nam, si qui possent certo propriis consiliis, & prudentiæ fidere, maxime senes, & grandævi, propter experimentum, & canos. Ait ergo: ne prudentiæ, quasi baculo, innitaris: id est, etiamsi ad senectam perveneris, cum opus est baculo, ne tunc quidem tua prudentia, quasi baculo utaris.* Hinc est, quod Nos adductis in utramque partem argumentis sive pro sumenda ulterius Communione, sive pro celebranda Missa sedendo militantibus, statuimus hanc nostram lucubrationem variorum pietate, & doctrina conspicuorum virorum trutinationi committere, ut secundum illorum judicia, quæ agenda sint, constituamus. Æneas Sylvius Piccolominus, postea Pius II. in Pontificia dignitate dictus in epistola ad Martinum Mayer Moguntinensis Archiepiscopi Cancellarium data, & in ipsius Commentariis Romæ 1584. edita necessitatem exponit, qua Pontifex alios consulere tenetur: *Papa etsi doctus, & sapiens est, non tamen tam verbo suo sapit, quam consilio assistentium: & deciperetur forsitan aliquando, nisi astarent viri sapientes qui multa noscant.* Magno nobis documento, qui nec sapientia, nec doctrina præcellimus, in negotio præsertim Nos ipsos concernente, in quo amor proprius Nos insigniter posset decipere absque aliorum prudenti consilio.

COMMENTATIO,

Satisne sit, sacram Communionem recipere, more hactenus a Pontifice servato, an Missam celebrare sedendo.

V. Ut ordinatim procedamus, exponemus primo loco, quæ recipiendam porro Communionem concernunt, omissa celebratione Missæ a sedente perficienda, inde gradum facturi ad partem alteram, quæ Communionis loco Missam a sedente celebrari permittit.

VI. Docet S. Thomas 2. 2. quæst. 93. art. 1. *Ad secundum*: justos ante legem interiori quopiam instinctu didicisse modum Deum colendi, quem alii quoque fuerint imitati: *ante tempus Legis justi per interiorem instinctum instruebantur de modo colendi Deum;*

quos

quas alii sequebantur. Per Legem vero postmodum inducta fuisse præcepta externa, quibus ad ea perficienda & instruebantur, & adstringebantur homines: *postmodum vero exterioribus præceptis*, pergit Angelicus Doctor, *circa hoc homines sunt instructi, quæ præterire pestiferum est*.

VII. Abrogata postmodum per Christi adventum Mosaicæ Legis observantia, & Evangelio promulgato, non quidem omnes ritus ad Sacramentorum administrationem, Missæque celebrationem pertinentes ab Apostolis fuere instituti, sed eorum plerique ab Ecclesia præscripti, quod tamen minime evincit, quin omnes ad amussim sint observandi. Suarez Tom. 3. in 3. part. D. Thomæ quæst. 83. art. 5. disput. 84. sect. 1. post relata S. Pauli Apostoli verba 1. ad Corinth. 14. *omnia secundum ordinem fiant in vobis*: inquit, adactam fuisse Ecclesiam ad constituendum ordinem stabilem circa res etiam minutissimas spectantes ad ritum administrandi Sacramenta, & Missæ celebrandæ: *& ideo oportet in his omnibus, etiam minutissimis, certum ordinem ab Ecclesia constitui*: si namque cujusque arbitratui id fuisset relictum, *multa indecore, & imprudenter fierent*: quid quod eadem apud omnes rituum ratio & Ecclesiæ unitatem commendet, & intentam Pastorum sollicitudinem? *Hæc uniformitas, quæ in his omnibus servatur, ad splendorem officii Ecclesiastici spectat, & unitatem Ecclesiæ commendat, & Pastorum ejus curam, ac sollicitudinem*.

VIII. Jam vero ut ad materiæ nobis propositæ fundum mittamus bolidem; generales regulæ, rubricas dicunt, Romani Missalis Tit. 17. vetant sessionem in Missis privatis, quam tamen concedunt in solemnibus, dum *Kyrie*, *Gloria*, & *Credo* a Choro decantatur. Tridentinum vero Concilium *Sess. 7. de Sacramentis in genere can.* 13. omnem quantulamcumque mutationem rituum prohibet, & S. Pii V. Bulla Missali præfixa rubricarum observationem exigit omnimodam. Ex quibus perspicuum videtur, quod, si quis alio modo, quam sedendo celebrare missam nequeat, Communione *Laicorum more* contentus a celebratione abstinere teneatur.

IX. Quid vero, siquis ad sedentariæ Missæ celebrationem dispensetur? Verum, cum Rubricæ sessionem prohibeant, videtur illa irreverentiam continere, quæ dispensationis remedio non tollitur. Theophilus Raynaudus in opere inscripto: *Sacrum Christianum Acathistum, seu sessionis expers*. Tom. 6. pag. 498. §. 4. & seqq. dilucide illam irreverentiam docet. Extat quoque opusculum S. Petri Damiani numero 39. editionis anni 1743. in quo Episcopum Bisuntinum hortatur ad arcendum a sua diœcesi *opprobrium ignominiosæ sessionis*. In Decreto etiam Gratiani gemini hanc in rem Canones adducuntur 57. videlicet, & 68. de Consecrat. dist. 1. primus ita habet: *Nullus Episcopus, Presbyter, aut Diaconus ad Missarum solemnia celebranda præsumat cum baculo introire*. Alter vero ita sonat; *Apostolica auctoritate mandamus, dum sancta Evangelia in Ecclesia recitantur, ut Sacerdotes, & ceteri omnes præsentes, non sedentes, sed venerabiliter curvi in conspectu Evangelii stantes, Dominica verba intente audiant, & fideliter adorent*.

X. Neque sermo Nobis est de dispensatione ad celebrandam Missam a sedente, qui tamen Canonem stans absolvat, quod alias concessum scimus, sed agitur de integra Missa sedendo celebranda, cujus exemplum haud extare dicitur. Pasqualigus *de Sacrificio novæ Legis* Tom. 1. quæst. 227. quærit: *An sacerdos dum celebrat, sedere possit?* atque negative resolvens propter obstantem irreverentiam, ad Pontificiam dispensationem deflectens quæstionem, ait, illam non oportere concedi ad integram Missam; convenientius fore, si Sacerdos ob pedum debilitatem integram Missam absolvere nequeat, intermisso tantisper continuo ordine, sedendo vires resumat. *Satius esset, quod potius interrumperet Missam, & sedens quiesceret ad recuperandas vires, quam sedendo celebraret*. Id quod fieri vidimus ab homine pio, & docto Inquisitore Perusino, qui juxta tenorem obtentæ dispensationis omne absolvendo Canoni tempus explere stando non poterat, pedibus officium suum denegantibus.

XI. Superflua forte videbuntur hactenus adducta contra Missam sedentariam, præsertim si de Canone pariter sermo instituatur; cum sessionis prohibitio non a Lege Naturæ, aut DEI, sed positiva solummodo inducta sit: Pontifex autem Romanus omni positivo jure sit superior, facillime eidem derogando veniam facere poterit Missam omnem, ipsumque adeo Canonem sedendo absolvendi.

XII. At vero meminisse oportet, esse casus nullo aut naturæ, aut Divino jure prohibitos, in quibus tamen Pontifex neutiquam dispensare consuevit, quamvis soli positivæ Legi derogaturus.

XIII. Non convenit inter Theologos, an matrimonium inter fratrem & sororem, jure naturali, Divino, vel humano prohibeatur: Certe S. Thomas, Gonzalez, Pontius, Parisius, & Aversa solam juris positivi prohibitionem agnoscunt; neque tamen ullo probato testimonio evincitur, a quopiam Pontifice admissas fuisse preces fratris, & sororis matrimonii vinculo invicem ligari petentium: quæ enim a Sanctæ Sedis hostibus proferuntur exempla, falsa sunt. Institit equidem Henricus VIII. Angliæ Rex vehementer apud Clementem VII. ut spurio ipsius filio Duci Richemundensi ducere liceret Mariam e legitimo Henrici, & Catharinæ thoro prognatam, repulsam vero tulit illico; similiter dispensatio illa, cujus obtentu Dux Armeniacensis Sorori suæ nupserat, subreptitia omnino erat, cum Calixtus III. constanter eam concedere recusaverit. Hæc uberius relata & comprobata reperies apud Rigantium in Reg. 49. Cancellariæ a num. 13. ad 17. Nosque viri hujus mentionem honorificam eo facimus libentius, quod nostram, dum *in minoribus* essemus constituti, amicitiam peculiarem singularibus animi dotibus, & utilissimo illarum usu sibi vendicaverit.

XIV. Matrimonium in primo affinitatis gradu lineæ rectæ jure tantum positivo interdicitur, asseritque Silvius magni nominis Theologus, Pontificem dispensare posse cum vitrico, & privigna; ad hunc vero diem Pontificum nullus extitit, qui ex causa etiam gravissima dispensaverit in primo affinitatis gradu lineæ rectæ, prout ostensum a Nobis est lib. 9. *de Synodo Diœcesana* cap. 13. num. 4. edit. novis.

XV. Impedimentum *criminis* secura etiam conjugis occisione a positivo jure est stabilitum, quod patet ex Hebraica Lege matrimonium post copulam, & conjugis occisionem irritum non agnoscente: atque ipsi probe meminimus, rejectam esse a Tribunali S. Officii, cui *in minoribus* a consiliis eramus, petitionem Judæi cujusdam *criminis* impedimentum Hebræorum matrimoniis opponere volentis, si post conjugis occisionem fuissent contracta. Sane nemo Davidis cum Bethsabea matrimonium irritum credidit, quamquam adulterium præcesserit, & Uriæ interfectio. Cum itaque matrimonium ejusmodi jure solum positivo prohibeatur, adeo difficulter dispensatio concedenda nec fuisset, nec esset, *concurrente præsertim causa legitima, si generalis illa* regula subsisteret, facile dispensari in prohibitis jure tantum positivo: neque tamen exemplo ullo constat, Pontificem dispensasse in impedimento hujusmodi publico. Videantur quæ hanc in rem congessit Miglioruccius *in Institutionibus Canonicis* ad lib. 2. tit. 14. in explicationibus ad num. 9. & 10. *ubi conjugis occisio secuta sit, nunquam dispensatur, non quia Pontifex non possit*: si impedimentum sit occultum, Major Pœnitentiarius dispensat in matrimoniis tum contractis, tum contrahendis pro foro interno, commisso adulterio, sed *neutro machinante*; Verum si impedimentum oriatur ex adulterio, *utroque vel altero machinante*, sitque occultum, habet quidem Major Pœnitentiarius facultatem dispensandi, *raro tamen*, & semper pro foro tantum interno, his quoque servatis, ut gravis concurrat necessitas, aut grave immineat periculum, & casu in plena Congregatione, aut Pœnitentiariæ signatura proposito. Videatur Constitutio nostra XCV. *Pastor bonus* Tom. 1. nostri Bullarii §. 44.

XVI. Hactenus in medium allata abunde commonstrant non temere pro regula statuendum, quod prohibitis Lege solum positiva, non vero naturali vel Divina, derogandi plena & non circumscripta sit Pontifici Romano libertas: imo exemplis adductis illud adjungi potest de Missa sedentaria una cum Canone celebranda: namque Missæ hujus oppugnator concessionis similis memoriam haud extare contendit.

XVII. Neque dictis obest, quod dispensationis ejusmodi denegatio impediat magnum bonum, ædificationem nimirum populi ex Episcopi celebratione, qualicumque demum valeret modo, peracta, proventuram, namque ædificatio illa neutiquam obtinetur, cum dispensationes illæ celebrandi sedendo, excepto tempore Canonis, clausulam contineant, ut Missa *in privato* Oratorio celebretur ad evitandam populi mirationem; atque cum bonum illud obtineri possit, præscindendo a motivo præmisso, non videtur illius consecutio quærenda novitatis hujus in Ecclesiam intrusione; Episcopi siquidem pietas nutriri potest per Communionem *more Laicorum* sumptam, qui autem pro populo sacrificium offerat, substituere sibi potest Sacerdotem alium.

XVIII. Magnum beneficium est, si infirmo, quod petiit Sacrum Viaticum a Sacerdote porrigatur: Verum si nequidem una habeatur candela, si Vestes sacræ desint, si alio profectus esset Sacerdos casum haud prævidens, clavesque tabernaculi secum ferens; tum enim vero infirmus Viatici Sacri munimine carebit quidem, docebitur tamen sufficere desiderium, & Sacramenti perceptionem *in spe*, cum nequiverit recipere *in re*: Similiter, & in Sacerdote sufficiet prompta ministrandi infirmo Viaticum voluntas, cum Missæ celebratio absque luminibus aut sacris indumentis licita non sit, nequidem pro ministrando Viatico, juxta probatiorem opinionem qua de actum est in nostro Tractatu de SS. Missa Tom. 2. Sect. 2. c. 1. §. 3. edit. Ital. Sect. 2. num. 52. edit. Latinæ.

COMMENTATIO

De celebratione Missæ etiam sub Canone a sedente, quin obligetur Sacerdos stare non valens ad recipiendam semper Communionem more Laicorum.

XIX. Asserens bene concedi licentiam, ut Sacerdos debilitate pressus sedendo Missam, ipsumque adeo Canonem absolvere possit, contendit, sessionem inter Divinas preces nec indecentem esse, nec opprobrio plenam. In Actis Apostolorum cap. 2. legimus, Divinum Spiritum descendisse super Apostolos in cœnaculo sedentes: *& replevit totam domum, ubi erant sedentes*. Ideoque Cardinalis Cajetanus in Acta Apostolorum ita commentatur: *non horreo sessionem corporalem, cum nihil indecens inducat*: addit que Navarrus in Manuali de Oratione cap. 4. num. 12. situm corporis sedentarium non esse incongruum orantibus. Admittit quidem sedentariæ Missæ Patronus, indecens esse Missam celebrari a sedente; attamen causa legitima concurrente, puta pedum debilitate, nequidem Canonem stando perficiendum permittente, sufficiens motivum haberi ad concedendam sessionem per totam Missam, non quidem singulis, sed spectabilioribus e Clero propter dignitatem suam Ecclesiasticam, multoque magis Episcopis ad celebrationem ex munere suo adstrictis. S. Petrus Damianus aversabatur vehementer sessionem in precibus, sub finem tamen prælaudati opusculi cap. 4. pag. 336. hæc addit: *Nemo sedeat, nisi corporis eum valetudo compellat*. Nec pacatior sessionis in orando ofor Theophilus Raynaudus loc. cit. pag. 503. col. 1. ita habet: *Quis sedere coram Deo audeat injussu ejus? at abest Dei nutus, vel jussum de sibi assidendo, si absit ægritudo corporis sessionem deposcens; ea enim corporis imbecillitas Divinæ indulgentiæ ad sedendum concessa tessera est ex natura rei*. Cumque in Canone 131. Concilii Aquisgranensis legamus: *Nec cum baculis in Choro, exceptis debilibus, sed religiosissime illis standum, & psallendum est*, eruditus Pater Haeftenus in doctis suis disquisitionibus monasticis Lib. 7. disquis. 1. pag. 705. ita Canonem explicat: *Quod autem debilibus hic legimus baculum indulgeri, ceteris negari, id factum eo modo, quo de Zebina scribit Theodoretus in Philoth. cap. 24. postquam autem non permittebat senectus, ut citra molestiam stare posset assidue, sustentaculum ei præstabat baculus, cui innixus Dominum & laudabat & orabat*.

XX. Et sane, si media omnia adhibentur, ut Sacerdos ad Missæ celebrationem ineptus effectus, dispensationis remedio ad eam celebrandam reddatur idoneus; si conatus omnis intenditur, ut auferantur impedimenta Laicos a Sacramentorum perceptione arcentia; mirari nemo debet, si non solum aliquibus pedum debilitate laborantibus concedatur facultas Missæ sedentariæ Canone excepto; sed si dignioribus Ecclesiæ Ministris Episcopis præsertim eadem pedum infirmitate oppressis permittatur sessio sub ipso quoque Canone, & Consecratione.

XXI. Si Parochus, aut Sacerdos alius videndi facultate omnino privatus non sit, licentia ei conceditur celebrandi in festis solemnioribus, & duplicibus Missam votivam de Beatissima Virgine, diebus autem ferialibus Missam Defunctorum; multæ vero clausulæ huic concessioni adjiciuntur, illa præsertim, ut *non sit omnino cæcus, nec recitet memoriter*; injungiturque Episcopis, ut si omnino cæcus reddatur, omni celebrandi facultate privetur. Atque si Sacerdos cæcus efficiatur post susceptum Presbyteratus ordinem, hic illum defectus non ordine ipso, sed ordinis executione privat, & quidem tantum quoad confectionem Eucharistiæ, non item quoad alias functiones visum non exigentes, qualis esset confessionis auditio, prædicatio, &c. prout optime observat S. Thomas 3. part. quæst. 82. art. 10. ad 3. Non vero desunt exempla concessæ cæcis Episcopis licentiæ Missam celebrandi. Almonius sane refert in Actis Concilii Tricassini anno 878. habiti apud Baronium, & Natalem Alexandrum, Joannem VIII. in eodem Concilio ad instantiam Episcoporum Hincmaro Laudonensi cæco, nepoti Hincmari Rhemensis facultatem Sacris operandi fuisse elargitum. Soto quoque in 4. Sentent. dist. 9. quæst. 1. art. 2. testatur visum a se in Concilio Tridentino Episcopum cæcum ex Pontificis dispensatione quotidie celebrantem. Cum Nos *in minoribus* munere fungeremur Secretarii Congregationis Concilii, mature discussa materia, excussisque Auctoribus allegatis a Nobis, in folio desuper confecto, & tom. 4. Thesaur. Resolut. Congreg. pag. 101. & seq. edit. Urbinat. Parocho Florentino cæco omnino, sed magnorum meritorum intuitu circumstantiarum variarum in ejus favorem concurrentium licentia concessa est Missam celebrandi sub assistentia alterius Sacerdotis; causa hæc proposita est 2. Augusti 1727. & ejusdem anni, mensisque die 23. terminata. Neque recentiora desunt exempla similium concessionum.

XXII. Non est celebranda Missa operto capite. Canones id prohibentes adducti a nobis sunt *in Notificatione* 14. *Tom. 2. quæst. 34. est Latinæ editionis* §. 4. idemque evincimus *Tom. 1. de Sacrificio Missæ Sect. 1. cap. 4. §. 2. edit. Ital. Latinæ vero Sect. 1. n. 53.* Inter alios vero Canones ad litteram id habet Can. *Nullus Episcopus de Consecrat dist. 1. Nullus Episcopus, Presbyter, aut Diaconus, ad solemnia Missarum celebranda præsumat cum baculo introire, aut velato capite Altario Dei assistere*. Quidquid autem sit de eo, quod Vasquez Tom. 3. in 3. part. Disput. 232. cap. 4. refert, in Polonia Sacerdotes etiam Regulares in hyeme operto capite Missam dicere usque ad Consecrationem; consuevit dari licentia capite operto Missam legendi excepto Canone, si testentur Medici ex capitis nudatione sanitatis periculum imminere. Paulus V. concessisse legitur in aliquibus Orientis Ecclesiis Missas integras una cum Canone operto capite celebrari, cum iis in regionibus inurbana habeatur capitis denudatio. Raymundus cit. Tom. 6. p. 499. col. 2. & Henaus Tom. 2. de Sacrificio disput. 27. sect. 2. n. 10. admittunt, operto capite Missam, & Canonem dici posse, si alias timeatur saluti Sacerdotis, in regionibus præsertim frigidis. Ideoque Navarrus lib. 3. de celebrat. Missarum, Consil. 7. num. 5. edit. Venet. 1621. hæc adfert: *Non desinunt Sacramenta Divina reverenter tractari, eo quod ex justa causa, & necessitate vitandi frigoris, vel doloris capitis, pileolo aliquo honesto caput tegatur*; Concordat Salmero Tom. 14. in ep. 1. ad Corinth. cap. 11. disput. 18. pag. 144. edit. Colon. 1614. & Henaus cit. sect. 2. num. 20. ita cum Arriaga concludit: *Non est censendum, Deum malle omitti Sacrificium, aut quod graviter Sacerdotes de salute periclitentur, quam quod habeant tecta capita; cum hoc ipsum, quod extra necessitatem esset irreverentia, desinat esse talis in similibus casibus*. Præterea Sacerdotibus vetitum est deferre fictitia capillitia, prout liquet ex documentis a Nobis congestis in Tractatu *de Synodo Diœcesana* edit. noviss. lib. 11. c. 9. maximeque ea prohibitio se extendit ad celebrationem Missæ, attamen per speciem aliquam tolerantiæ introductum est, ut Clericis concedatur etiam Missam celebrare sic coopertis, dummodo corona, seu tonsura clericalis aperta semper maneat.

XXIII. Agendum jam est de modis excogitatis, quibus facilior redditur Laicis Sacramentorum perceptio, non obstantibus quibusdam difficultatibus. Notum cuique est, celebratam olim in mari Missam, quæ sicca dicebatur, quæque prohibita est; nunc autem facultas conceditur Missæ veræ celebrandæ, si tamen navis secura sit, remota a littore, mare tranquillum, & præter Sacerdotem celebrantem adsit Presbyter, aut Diaconus alius, qui exurgente forte quopiam motu calicis effusionem prævertat: singula videri possunt Tom. 2. de Sacrificio Missæ Sect. 2. c. 1. §. 3. pag. 256. edit. Ital. Latinæ vero Sect. 2. num. 49. & seqq. Atque ne prolixior sit oratio, indicare sufficiet, modum quoque adinventum esse ministrandi Sacram Eucharistiam infirmo, consecratam particulam deglutire non valenti, nec minus peste laboranti, quin Sacerdos ministrans eam contrahendi periculum subeat; quoad primum videatur in Tract. de Sacrificio Missæ Tom. 2. Sect. 2. cap. 6. §. 4. edit. Ital. & Sect. 2. num. 170. edit. Latinæ. Secundum haberur in Tractatu de Synodo Diœcesana edit. noviss. l. 13. cap. 19. num. 21. & seqq. Ex quibus omnibus confirmantur superius dicta, nimirum si omni ratione prospectum est Sacerdotibus simplicibus

cele-

celebrare non valentibus: ut possint nihilominus Sacris operari: si omni possibili modo Laicis Sacramenta ministrantur, non debent accumulari scrupuli & subtilitates ad arcendos Presbyteros in dignitatibus Ecclesiasticis constitutos, & Episcopos præsertim a celebranda Missa sedentaria, si debilitate pedum laborent: cum præcipuum Episcoporum officium sit, offerre Deo sacrificium pro populo curæ suæ concredito, & pro se ipso.

XXIV. Id sane desertis verbis docet S. Paulus Epist. ad Hebr. cap. 5. vers. 1. & seqq. *Omnis namque Pontifex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, & sacrificia pro peccatis, qui condolere possit iis, qui ignorant, & errant: quoniam & ipse circumdatus est infirmitate: & propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam & pro semetipso offerre pro peccatis:* & in ejusdem epist. cap. 8. vers. 3. *Omnis enim Pontifex ad offerendum munera, & hostias constituitur.* Inde post prolixum sermonem in idem caput 5. concludit Joannes Gagneus: *Munus ergo assumti Pontificis est orare, & pro suis, & pro populi delictis sacrificia offerre, & agnoscere se peccatorem, atque ita populi peccatis condolere.* Gagneo assentiuntur Guilelmus Estius, Salmero, & Cornelius a Lapide in Commentariis in citatum caput 5. Neque regerenda hic est superius allata objectio, cessare motivum ædificandi populum per celebrationem, cum hæc perfici nequeat a sedente nisi in Capella, aut Oratorio privato ad evitandam populi admirationem; neque enim populi ædificatio princeps causa celebrandi est, sed oblatio sacrificii pro populo, quæ obtinetur æque per celebrationem in Oratorio. Præterea populus videns Episcopum suum celebrare, quo potest, modo, scientque sedentem celebrare ex concessione Pontificia, tantum abest, ut offendatur, quin potius ædificetur.

XXV. Bene omnia haberent, inquis, si prout exempla habentur concessæ Episcopis licentiæ, sedendo Missam celebrandi, illa ad Canonem quoque, adeoque ad totam, & integram Missam se extenderet; in hoc enim cardo rei vertitur. Antiquitatis sacræ monumenta evolventi occurrit S. Lucianus Martyr, qui in persecutione Maximiani fidelium eodem secum carcere detentorum desiderio Sacro Missæ Sacrificio assistendi facturus satis, ipso Epiphaniæ festo die in terram extensus & pectore tanquam ara usus Sacris est operatus, prout videre est in Actis apud Bollandistas Tom. 1. Januarii pag. 361. n. 14. Theodoretus Cyri Episcopus in gratiam Sancti Eremicolæ, qui Missæ nunquam interfuerat, allatis in ipsius tugurium sacris vasis, manibus Diaconorum pro altari usus Sacram confecit Eucharistiam, prout ipsemet refert in Philotheo cap. 20. Uranius in epistola *de obitu Paulini* apud Bollandistas Tom. 4. Junii pag. 198. num. 2. testatur, quod cum decumbentem S. Paulinum Nolanum Episcopum alii duo Præsules inviserent, ægrotus licet cum illis Missam celebraverit erecta prope lectum ara: *Et quasi profecturus ad Dominum, jubet, sibi ante lectulum suum sacra ministeria exhiberi; scilicet ut una cum Sanctis Episcopis oblato sacrificio, animam suam Domino commendaret:* quod & factum indicatur num. 3. *Et cum hæc omnia Sanctus Episcopus lecto, ac perfecto ordine celebrasset.* Neque, quod aliqui contendunt, illa Uranii verba de perceptione Sacræ Eucharistiæ, non item de celebratione Missæ intelligenda sunt, huic enim suffragantur Tillemontius Tom. 14. in actis S. Paulini art. 52. pag. 139. edit. Venet. doctissimusque Pater Magister Orsi Magister Sacri Palatii Apostolici Tom. 12. Hist. Eccles. lib. 28. n. 76. pag. 375.

XXVI. Speciosa quidem sunt exempla superius allata, præsentique casui apprime conveniunt; verum antiqua sunt, & præcedentia tempus illud, quo in modernos ritus fuit reducta Missæ forma. At vero S. Tarasius Patriarcha Constantinopolitanus mortuus est sub initium Seculi noni, Ignatius vero Episcopus Nicænus, Tarasii discipulus & illius vitæ scriptor videndus apud Baronium ad annum 806. & apud Bollandistas Tom. 3. Februarii pag. 586. num. 47. hunc in modum describit celebrationem Missæ a Sancto Patriarcha graviter decumbente peractam: *Ingruens morbus, & valde gravem ei dolorem afferens, non persuasit, ut oblivisceretur perpetui, & Divini Officii. Nam & morbo, & senio laborans, nequaquam satiabatur sacrosancti Mysterii celebratione, sed intenso amore ad Deum ardens, & morbi nullam ducens rationem, pectore innixus mensæ ligneæ, quæ ponebatur ante Aram Divinam: Sancta peragebat, infirmus videlicet:* quod est, ventre, & pectore adniti tabulæ, partemque corporis reliquam, pedibus sustentando. De S. Ivone Presbytero, & Parocho Britanniæ Armoricensis anno 1303. defuncto legitur, quod pedibus insistere non valens hoc Missam celebraverit modo: *Fuit adeo infirmus, & debilis, quod se non poterat sustinere; immo interdum sustentabatur per aliquos assistentes, & sic Missam celebravit in Capella sua:* prout videre est tom. 4. Maii apud Bollandianos pag. 541. A. num. 17. atque testis *de visu* fatetur apud eosdem Bollandianos loc. cit. pag. 560 C. num. 65. Mauritius vero Gaufridus in prolixa descriptione vitæ S. Ivonius in cit. tom. 4. Bollandistarum pag. 594. A. cap. 5. num. 59. rem omnem ita complectitur: *Erat autem adeo tunc infirmus, ut præ debilitate corporis nec induere, nec exuere per se sufficeret sacras vestes, sed nec alia pro Missa necessaria præparare, ad Altare se sustinere, aut ad elevandum Corpus Domini se juvare, nisi ab assistentibus Abbatibus Bellipertus, & de Begar, & Archidiacono Trecorensi cum aliis præsentibus fulciretur.*

XXVII. Propius jam ad scopum accedimus, sed cum disciplina illius ævi, cujus exempla in medium attulimus, necessitatem dispensationis Apostolicæ ad Missæ sedentariæ celebrationem necdum induxerit, quæ tam sapienter admodum est invecta, ne quisque infirmitatem sibi fingens sedendo celebrare augusta Mysteria auderet; adferemus porro exempla concessarum a Romania Pontificibus dispensationum non pro celebratione Missæ a sedentibus, excepto tempore Canonis, de quo haud est controversia, sed de integra Missa a sedentibus celebrata, de qua in præsentiarum potissimum quæstio agitatur.

XXVIII. Joannes Renna Venetus factus 3. Novembris 1534. Episcopus Algeriensis, indeque anno 1538. die 13. Maii ad Sedem Pampelonis Novæ translatus varias a Paulo III. gratias petiit. Inter alia exposuit, se podagræ morbo omni propemodum membrorum usu esse privatum: *Diversis infirmitatibus podagræ detentus, quibus fere ad membrorum invaliditatem redactus es:* ideoque Missam stando celebrare non valens, petiit facultatem Sacris operandi in sella eo confecta artificio, ut illi insidens, stare videretur: *Ac tibi, qui propter infirmitatem prædictam, Missam stando celebrare non vales, & zelo devotionis accensus Missam celebrare desideras, tibi, ut sedendo in quodam artificio sedis per te facto, in quo sedendo stare videris, quoties tibi placuerit, Missam celebrare, benedictionem elargiri, & alia, quæ ad Episcopalem Ordinem pertinent, etiam sedendo exercere .... tenore præsentium de speciali gratia indulgemus: proviso, quod Divinum Sacramentum debita cum reverentia tractetur, & scandalum non sequatur; &, si celebratione tua in artificio prædicto astantes scandalizari verisimiliter credi possit, celebrationem hujusmodi non publice, sed privatim facias.* Breve Cardinalis Hieronymi Ghinuccii manu subscriptum reperitur, ille enim scripta roborandi munere fungebatur, prout Ciacconius Tom. 3. pag. 569. refert: adjectum quoque est nomen Secretarii Apostolici breviori nota signatum. Ipsum vero Breve haberur in schedis autographis Brevium Pauli III. in Archivio secreto anni 1538. num. 466. integrumque exhibebitur ad calcem hujus epistolæ, ut cujusque judicium convincatur. Nos quidem mechanicarum rerum ignari sedis hujus, in qua sedens stare videbatur, examen haud instituemus: Id exinde deduxisse sufficiet, Paulum III. Episcopo Pampelonensi facultatem fecisse per omnem Missam sedendi, ne Canonis quidem, & Consecrationis tempore excepto.

XXIX. S. Pontifex Pius V. primo Pontificatus sui anno Petro Francisco Ferrerio Cardinali tituli S. Agnetis ob podagræ molestias stando Sacris operari non valenti veniam fecit, ut in privata Capella sedens Sacram Liturgiam perageret: *Nos specialem gratiam tibi facere volentes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, circumspectioni tuæ, ut, quotiescunque devotionis gratia Missam celebrare volueris, si eam pedibus stando ob ipsas indispositiones commode celebrare nequiveris, illam sedendo in Oratorio domus tuæ, seu Cappella tua privata, coram familiaribus, & domesticis tuis duntaxat, ita ut exinde nullus scandalum, aut offendiculum capere possit, alias tamen rite celebrare valeas, auctoritate Apostolica tenore præsentium, licentiam concedimus, & facultatem.* Schediasma autographum firmatum manu Reverendissimi Cæsaris Glorierii senioris Brevium Secretarii, in Archivio secreto inter diagrammata archetypa S. Pii V. anni 1566. num. 572. asservatur. Hoc quoque Breve integrum subjiciemus, tum ut cuique innotescat, tum, ut levitatis convincantur afferentes, rei cujuspiam exemplum non extare, quod ipsi illud ignorent; ex quo fit, ut, dum talium assertionum facilitas laboris molestiam in alios transfert, ipsis grave accidat, si quæ existere negaverant, in lucem protrahantur.

NAR-

NARRATIO

Factorum Romanum Pontificem attingentium, quorum notitia neceſſaria videtur præſentem quæſtionem dijudicaturo.

XXX. Supervacanea videri poterunt, quæ deinceps in medium erimus allaturi; ſi enim Summus Pontifex aliis impedimento laborantibus facultatem elargitur Miſſam celebrandi ſedendo, mirarine ſubibit, ſi eadem ex cauſa eadem ipſe utatur œconomia? At vero univerſim loquendo non videtur Pontificiæ dignitati convenire uſus licentiæ aliis conceſſæ. Hinc ut diſpiciatur, an indecens ſit a Pontifice ſedente Miſſam celebrari, diſquirendum, fuerintne Pontifices, qui omnem Miſſæ celebrationem ſedentes perfecerint. Haud equidem magni Nobis moliminis hæc res eſt, cum conceſſuri bonæ memoriæ Cardinali de Rohan podagra impedito licentiam celebrandi Miſſam ſedendo excepto Canone, & Conſecratione, omnia ad id argumentum facientia ſolicite conquiſierimus. Neque jam illa congerere valeremus, tum ſenii onere gravati, & ab ægritudinis moleſtiis nondum plene liberi; tum vero maxime carentes libris Nobis longo uſu notiſſimis, quos cum omni noſtra bibliotheca ſelecta Inſtituto Bononienſi dedimus: quanto vero & laboris, & temporis, cujus penuria laboramus, impendio illa in libris, quibus necdum aſſuevimus, inquireremus?

XXXI. Honorius IV. anno 1285. in Pontificem electus, Diaconus erat, utique Presbyterio, & Epiſcopatu primum inſigniendus. Hiſtoriographi infirmitatis habitu adfectum teſtantur: Martinus e Minorum cœtu in *Floribus Temporum*, Joannes Vitoduranus, Andreas Ratisbonenſis, & Hermannus Contractus in ſuis Chronicis apud Joan. Georg. Eccardum in corpore Hiſtorico medii ævi tom. 1. pag. 1631. pag. 1758. pag. 2088. & tom. 2. pag. 936. Affirmant alii Honorium ea pedum debilitate laboraſſe, ut nequidem incedere potuerit: Riccobaldus Ferrarienſis in Hiſtoria Romanorum Pontificum ad annum 1285. in tom. 9. Rerum Ital. Script. pag. 182. Alii, quod ea chiragræ, podagræque vehementia afflictabatur, ut digitum digito jungere nequiret, teſte Muratorio Annalium Italiæ tom. 7. pag. 460. Miſſam ſine inſtrumentorum quorumdam adminiculo celebrare haud valebat. Ptolomeus Lucenſis lib. 24. Hiſt. Eccleſ. cap. 13. in tom. 11. Rer. Ital. Script. pag. 1191. Raynaldus ad annum 1285. num. 14. Fleuryus tom. 18. Hiſt. Eccleſ. pag. 371. & in vita ejuſdem Pontificis Ciaccionius tom. 2. pag. 246. Burius, Pagius tom. 3. pag. 455. num. 3. auctor vitæ Pontificum Hagæ Comitum editæ tom. 3. pag. 289. Porro Inſtrumenta quibus ad perficiendam celebrationem utebatur, deſcribit P. Franciſcus Pipinus ex Ordine Prædicatorum in Chronica lib. 4. cap. 22. *Pedibus erat ita ægrotus, ut nec ambulare, nec ſtare poſſet: manus autem ſic contractas habebat, ut digitos, exceptis pollicibus, unum ad alterum jungere non poſſet; immo etiam carne ſuperexcreſcente fere unus ab altero ſecerni non poterat. Et, cum celebraret, ponebatur Corpus Domini inter ipſos pollices, & quodam inſtrumento ligneo, quo inſidebat, volvebatur ad populum*; videri cuncta poſſunt cit. tom. 9. Rer. Ital. Script. pag. 727.

XXXII. In Commentariis Pii II. anno 1458. ad Pontificarum evecti, poſt prolixam narrationem inſtitutæ ſupplicationis in translatione Capitis S. Andreæ Apoſtoli ex Achaja eidem Pontifici dono miſſi, hæc adduntur: *Die Sabbathi, quæ fuit Aprilis 17. celebrato grandi Officio, cum benediceret populo Pontifex Maximus, promiſit in craſtinum, ob reverentiam Reſurrectionis, in Eccleſia Principis Apoſtolorum ſeſe rem Divinam facturum, portaturumque eo Sacrum Andreæ Caput, ut iterum, atque iterum videretur, quod ex altari Beati Petri abductum, in Palatio clauſerat. Res nova, & inſperata fuit. Nam propter ægritudines & abſentiam Pontificis ante quatuor annos, non viderant Romani ſuum Pontificem Divinam Hoſtiam offerentem. Cumque ſuis pedibus ſtare Pius Præſul nequiret, excogitata ingenia ſunt, ut quaſi ſedens celebraret.*

XXXIII. Pius III. in Pontificem anno 1503. electus nonniſi Diaconus erat, atque lethali ulcere impediebatur, ne pedibus poſſet inſiſtere. Sedens itaque Sacerdotio eſt initiatus a Cardinali Tituli S. Petri in Vinculis 30. Septembris, an. 1503. 1. vere Octobris ejuſdem anni Epiſcopus conſecratus, octavo poſtea die diademate Pontificio inſignitus ſedens Miſſam Pontificalem celebravit in Baſilica Vaticana. Omne id habetur libro ultimo ephemeridum Joannis Burcardi Cæremoniarum Sacrarum Magiſtri pag. 56. 58. & 59. quem codicem Bibliotheca habebat Cardinalis Silvii Valentis noſtri quondam Status Secretarii, jam vero tenet Reverendiſſimus Ludovicus Valenti ipſius Nepos.

ANNO MDIII.

Die Veneris 29. Septembris ordinavi ſedem pro Papa, in qua ſedens cruribus extenſis ordinaretur, & celebraret, & menſam longam pro Altari, ut pedes ſubtus extendi poſſent.

Die Sabbathi .... Cardinalis S. Petri ad Vincula ordinavit Papam .... acceſſit in Planeta ad Papam in illa ſede ordinata ad omnia ſedentem &c.

Die Dominica 8. Octobris, S. D. N. delatus in ſede ad hoc ordinata, de qua per totum officium non deſcendit. Sed in ea poſt introitum Eccleſiæ .... accepit in ea Pallium, & portatus in ea ſuper ſolium, deinde in ea celebravit.

XXXIV. Dum Romanus Pontifex ſolemniter celebrat, peracta ad Altare conſecratione, ad ſolium ſuum reverſus, recipit Sacram Euchariſtiam ſub ſpeciebus panis, & vini ſtans, neque ſedendo communicat prout per errorem ſcripſerunt aliqui, viderique id poteſt Tom. 2. Tract. noſtri de Sacrificio Miſſæ ſect. 1. cap. 20. §. 1. edit. Ital. Latinæ vero ſect. 1. num. 339. In cæremoniali autem libro Cappellæ Papalis liberum eſt Summo Pontifici porrigendi Sacram Communionem Cardinalibus Diaconis, aliiſque ſolio aſſiſtentibus ſedendo; qua Nos libertate uſi ſumus nunquam, Auguſtiſſimum Sacramentum ſtando ſemper diſtribuentes. Electi Pontificis in Epiſcopum conſecrandi ſcapulis a Cardinali conſecrante Evangeliorum liber, capitique manus imponuntur, inde caput, manuſque Sacro Chriſmate inunguntur, Pontifice interea ſemper ſedente. Similiter ſi electus Pontifex Subdiaconatu, Diaconatu, aut Presbyteratu eſſet inſigniendus, Epiſcopus Cardinalis Subdiaconatus Ordinem ei collaturus *Sedenti calicem vacuum cum patena, & urceolos cum vino, & aqua, bucale, & manutergium*, librumque Epiſtolarum porrigit. In collatione Diaconatus Cardinalis ordinans ſtans Pontificis ſedentis capiti manum imponens dicit: *Accipe Spiritum Sanctum*: ſedentique Pontifici aptat paramenta, & porrigit librum Evangeliorum. Tandem in collatione Sacerdotii ſedens Pontifex manuum impoſitionem, Olei ſancti, quod Catechumenorum dicitur, unctionem, calicem cum vino & aqua, atque patenam cum hoſtia recipit. Quæ omnia luculenter oſtendunt, haud inconveniens eſſe, ſedere Pontificem in functionibus ſacratiſſimis, atque eo ipſo Miſſam totam a ſedente poſſe celebrari, præſertim ſi pedibus debilitatis inſiſtere non valeat.

XXXV. Atque hæc ſunt, quæ in hac epiſtola exponenda duximus, eorumque diſquiſitioni proponenda, quorum conſilia expectamus, priuſquam, quid agendum, decernamus. Et ſi quidem ſedentes Miſſam celebrare ſtatuamus, tuum erit, præparare menſam Altaris cum conſecrato lapide, imagine Salvatoris cruci affixi, luminaribus, aliiſque ad Sacra peragenda neceſſariis; vacuumque ſubtus Altare ſpatium relinquetur extendendis pedibus idoneum. Confidentes ſingula dexteritate tua ſingulari perficienda, Apoſtolicam tibi Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 11. Octobris MDCCLVII. Pontificatus Noſtri Anno Decimo octavo.

PAULUS PP. III.

VENERABILI FRATRI

JOANNI EPISCOPO PAMPILONEN.

Venerabilis Frater, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

CUpientes commodis tuis, qui diverſis infirmitatibus podagræ detentus, quibus fere ad membrorum invaliditatem redactus es, Limina Apoſtolorum Petri & Pauli viſitare perſonaliter de triennio in triennium commode, ut juraſti, non vales, providere, tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, tibi, ut, tua vita durante, per Procuratorem tuum ad hoc a te ſpecialiter conſtitutum dicta Limina viſitando, ad ea aliter viſitandum minime tenearis, nec ad id invitus a quoquam compelli poſſis; ac tibi, qui propter infirmitatem prædictam, Miſſam ſtando celebrare non vales, & zelo devotionis accenſus Miſſam celebrare deſideras, tibi, ut ſedendo in quodam artificio ſedis per te facto, in quo ſedendo ſtare videaris, quoties tibi placuerit, Miſſam celebrare, benedictionem elargiri, & alia, quæ ad Epiſcopalem Ordinem pertinent, etiam ſedendo

do exercere; & Horas Canonicas, diurnas, & nocturnas, cum uno, vel duobus Capellanis juxta ordinem Romanæ Curiæ per dilectos filios noſtros Cardinalem Sanctæ Crucis, vel alios antiquitus inſtitutum, prout tibi placuerit, libere & licite dicere ac eaſdem Horas anteponere, & poſtponere, & cumulative unico contextu recitare ſine ſcrupulo conſcientiæ libere & licite poſſis & valeas, tenore præſentium de ſpeciali gratia indulgemus, proviſo, quod Divinum Sacramentum debita cum reverentia tractetur, & ſcandalum non ſequatur; & ſi celebratione tua in artificio prædicto adſtantes ſcandalizari veriſimiliter credi poſſit, celebrationem hujuſmodi, non publice, ſed privatim facias. Non obſtantibus Apoſtolicis in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum in Domo Sanctæ crucis extra muros Nicen. ſub Annulo Piſcatoris VI. Junii MDXXXVIII. Pontificatus Noſtri Anno Quarto.

Hieronymus Card. Ghinuccius

Fab. Vigil.

PIUS PP. V.

DILECTO FILIO NOSTRO

PETRO FRANCISCO

Tituli Sanctæ Agnetis in Agone

PRESBYTERO CARDINALI FERRERIO VOCATO.

Dilecte Fili noſter ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

EXimia virtutum dona, quibus perſonam tuam illarum largitor illuſtravit Altiſſimus, promerentur, ut votis tuis, præſertim quæ ex devotionis fervore prodire dignoſcuntur, benigno annuamus affectu. Cum itaque, ſicut nobis nuper expoſuiſti, tu adeo frequenter gravibus tui corporis indiſpoſitionibus & præſertim podagra, quæ te aſſidue impeditum tenet, laborare ſolitus ſis, ut quando devotionis tuæ cauſa Miſſam celebrare deſideras, quoniam pedibus ſtare non potes, id facere nullo modo valeas; quare Nobis humiliter ſupplicaſti, ut tibi in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur: Nos igitur ſpecialem gratiam tibi facere volentes, tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, circumſpectioni tuæ, ut, quotieſcumque devotionis gratia Miſſam celebrare volueris, ſi eam pedibus ſtando ob ipſas indiſpoſitiones commode celebrare nequiveris, illam ſedendo in Oratorio domus tuæ, ſeu Capella tua privata, coram familiaribus & domeſticis tuis dumtaxat, ita ut exinde nullus ſcandalum, aut offendiculum capere poſſit, alias tamen rite celebrare valeas auctoritate Apoſtolica tenore præſentium licentiam concedimus & facultatem. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud Sanctam Marcum ſub Annulo Piſcatoris die XXVIII. Septembris MDLXVI. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæſar Glorierius.

JAm cuncta congeſſeramus, quæ ad celebrationem Miſſæ ſedendo, etiam Canonis, & Conſecrationis tempore, ſpectare videbantur, jamque iis quorum deſuper conſilium opperiebamur, erant mittenda, cum Altiſſimi Providentia nova nos infirmitate probare eſt dignata; in rem itaque, & ad formandum plenius judicium fore judicavimus, ſi quæ Nobis acciderunt, ſubjungeremus.

Dies erat 14. Menſis Octobris, cum vehemens nos aggreſſa eſt dyſuria in mixtam ſanguine diſtillationem degenerans: Medicum ea res multum non movit quidem, Nobis vero timor exinde proveniens febrem attraxit: cui obviam itum phlebotomia, & corticis Peruviani ſumptione; neque exciderat Nobis tum gravis noſtra ſenectus, & illud Pſalmi 89. *Dies annorum noſtrorum in ipſis ſeptuaginta anni. Si autem in potentatibus, octoginta anni; & amplius eorum labor, & dolor.* Quo innuitur: *dies annorum noſtrorum in ipſis ſeptuaginta anni; id eſt, tempus vitæ noſtræ in ſeipſo concluſum, & definitum, non tranſcendit ultra ſeptuaginta annos*: in robuſtioribus autem ad octoginta annos exſurgit: *& in robuſtioribus uſque ad octoginta*. Quod vero octoginta annos excedit, infirmitatibus plenum eſt, & doloribus, prout Nobis contingit: *& ſi quid ultra erit, erit labor, & dolor, atas videlicet infirma, & variis malis, & arumnis obnoxia*. Verba ſunt Venerabilis Bellarmini in eundem Pſalmum.

Sed reſumendum narrationis filum: urina naturali colori reſtituta, ſanguinis apparentiam omnem excluſit, Noſque tam quoad capitis vivacitatem, quam quoad laborandi facultatem reſtituti ſumus in eum ſtatum, quo ante aſſultum prædictum fruebamur, unum ſi excipias, neceſſitatem nimirum extrahendi urinam ope ſyringæ, quod ſi ultra duas horas cum dimidia omitteremus, ingenti Nos dolori ſubjiceret.

Cum itaque intra temporis hujuſmodi intercapedinem commode ſatis Miſſæ Sacrificium abſolvi poſſit, quiſque deſuper in conſilium vocatus libere mentem pandet ſuam, deceatne Miſſam totam una cum Canone ſedendo celebrare, an vero ſecus. Id, ut grave nemini accidat, rogantes, id ſibi moleſtiæ ſumentibus Apoſtolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XXVIII. Octobris MDCCLVII. Pontificatus Noſtri Anno Decimo octavo.

DECRETUM.

Sanctiſſimi Domini Noſtri BENEDICTI PAPÆ XIV. In Cauſa Neapolitana Beatificationis, & Canonizationis Venerabilis Dei Franciſci De Hieronymo Sacerdotis Profeſſi Societatis Jeſu. Super Dubio: *An conſtet de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, & Charitate in Deum, & Proximum, ac de Cardinalibus Prudentia, Juſtitia, Fortitudine, & Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, in caſu, & ad effectum, de quo agitur.*

FElici exitu abſolutis, quæ juxta Sedis Apoſtolicæ praxim præcedere debebant antequam locus eſſet diſcuſſioni Dubii ſuper Virtutibus heroicis *Venerabilis Servi Dei Franciſci de Hieronymo* Sacerdotis Profeſſi Societatis Jeſu; habitaque ſuper eodem Dubio virtutum Congregatione cum Antepræparatoria, tum etiam Præparatoria, diem tandem indiximus, qua Congregatio Generalis coram Nobis cogeretur. Qua tandem adveniente, poſt lecta, ſeduloque perpenſa triginta ſex ſuffragia Conſultorum ſcripto Nobis exhibita, luculentas Cardinalium Congregationis Sacrorum Rituum adſcriptorum, & coram Nobis prolatas, Sententias audivimus, eaſque, raro exemplo, nec adeo facili omnium animorum conſenſione ferri intelleximus, ad aſſerendam, & ſtrenue propugnandam Virtutum ejuſdem *Venerabilis Servi Dei* heroicitatem. Idipſum accidit etiam ex Sententia Noſtra, qui pridem Poſtulatorum Scripturas, & eorundem Conſultorum ſcripto tradita ſuffragia, quo decebat ſtudio, & diligentia libravimus; adeout in eadem Generali Congregatione potuiſſemus pro earumdem Virtutum heroicitate Decretum Noſtrum ex tempore pronunciare.

Verum cum, juxta Prædeceſſorum Noſtrorum bene, ſapienterque inſtitutum morem, cautum ſit, ne Decretum Virtutum approbativum edatur in eadem Generali Congregatione, huic diſciplinæ inhærentes, reſolutionem in aliam opportuniorem diem rejecimus, ut interim ad Cauſam ſecundæ adhiberentur curæ, & Patrem luminum exoraremus, ut educeret tanquam lumen Juſtitiam ſuam, & Judicium ſuum tanquam meridiem.

Quod cum abunde præſtitum ſit, Noſque, Deo ſic diſponente, in vitæ diſcrimine poſitos novetimus, hac die S. Athanaſio ſacra, qua Sacroſanctam Euchariſtiam per modum Viatici accepimus, ad Nos advocatis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus Tamburino S. R. C. Præfecto, & Cavalchino hujus Cauſæ Relatore, nec non Benedicto Veterani Fidei Promotore, & Divino iterum implorato præſidio a luminum Patre, propoſito Dubio *Affirmativum reſponſum* dedimus, hoc eſt *Conſtare de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, & Charitate erga Deum, & Proximum, ac de Cardinalibus Prudentia, Juſtitia, Fortitudine, & Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, in caſu, & ad effectum, de quo agitur.* Et præſens Decretum in Acta ejuſdem Sacræ Congregationis referri, & publicari mandavimus, hac ipſa die 2. Maji 1758. Pontificatus Noſtri Anno Decimo octavo.

D. F. Card. Tamburinus Præfectus.

Loco ✠ Sigilli.

M. Mareſuſcus Sac. Rit. Congreg. Secretarius.

FINIS.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

BENEDICTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

OLIM

PROSPERI CARDINALIS

DE LAMBERTINIS

OPERA OMNIA

IN UNUM CORPUS COLLECTA,

ET NUNC PRIMUM IN QUINDECIM TOMOS DISTRIBUTA.

EDITIO NOVISSIMA

ANTEACTIS OMNIBUS AUCTIOR, CASTIGATIOR, ET MELIORI ORDINE DISPOSITA,

ADDITIS PRÆTEREA TRIBUS INTEGRIS VOLUMINIBUS, QUÆ NUNC PRIMUM PRODEUNT,

Et pluribus aliis factis luculentissimis accessionibus, quas Præfatio Tomo primo præfixa melius docebit.

TOMUS SEPTIMUS

CONTINENS

ACTA CANONIZATIONIS SANCTORUM FIDELIS A SIGMARINGA, CAMILLI DE LELLIS, PETRI REGALATI, JOSEPHI A LEONISSA, ET CATHARINÆ DE RICCIIS

A BENEDICTO XIV. CELEBRATÆ,

Una cum Apostolicis ejusdem Pontificis Litteris, & Vaticanæ Basilicæ ornatus descriptione; adjectis etiam plurimis æneis Tabulis elegantissimis.

IN TYPOGRAPHIA BASSANENSI,

MDCCLXVII.

SUMPTIBUS REMONDINI VENETI.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

BENEDICTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

O L I M

PROSPERI CARDINALIS

DE LAMBERTINIS

OPERA OMNIA

IN UNUM CORPUS COLLECTA,

ET NUNC PRIMUM IN QUINDECIM TOMOS DISTRIBUTA.

EDITIO NOVISSIMA

ANTEACTIS OMNIBUS AUCTIOR, CASTIGATIOR,
ET MELIORI ORDINE DISPOSITA,

ADDITIS PRÆTEREA TRIBUS INTEGRIS VOLUMINIBUS,
QUÆ NUNC PRIMUM PRODEUNT,

Et pluribus aliis fastis luculentissimis accessionibus, quas Præfatio Tomo primo præfixa melius docebit.

TOMUS SEPTIMUS

CONTINENS

ACTA CANONIZATIONIS SANCTORUM PIDEMII A SIGMARINGA, CÆMILO DE LELLIS,
PETRI REGALATI, JOSEPHI A LEONISSA, ET CATHARINÆ DE RICCIIS

A BENEDICTO XIV. CELEBRATÆ,

...ma cum Apostolicis ejusdem Pontificis Literis, Vaticanæ Basilicæ ornatus descriptione;
adjectis etiam plurimis aliis Tabulis elegantissimis.

IN TYPOGRAPHIA BASSANENSI,
MDCCLXVII.

SUMPTIBUS REMONDINI VENETI.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

DEDICATIO

PRÆFIXA EDITIONI ROMANÆ

ANNI 1749.

JOANNI V.

LUSITANIÆ, ET ALGARBIORUM REGI FIDELISSIMO

EMMANUEL DE AZEVEDO SOCIETATIS JESU.

CUM librum de re divina a Summo Pontifice BENEDICTO XIV. copioſiſſime ſapientiſſimeque conſcriptum tamquam Scholæ Sacrorum Rituum primitias Majeſtati nuncuparem Tuæ, REX FIDELISSIME, id unum mihi propoſueram, ut aliquod qualecumque demum id eſſet, *meæ erga Potentiſſimum Luſitaniæ* REGEM *ſervitutis, erga Munificentiſſimum Litteratorum omnium Protectorem obſervantiæ, erga Amantiſſimum Patriæ Parentem charitatis teſtimonium* extaret. Graviter enim officio defuiſſem meo, ſi tot ac tantis a Te beneficiis ornatus perpetuo glorioſiſſimum nomen Tuum ſilentio in operibus a me editis involviſſem. Nunc longe aliam in hoc opere, quod ſub Majeſtatis Tuæ auſpiciis prodit, cauſam ſequar, quam ut aliis, ita etiam Tibi vehementer probatum iri confido. Etenim cum illud mea cura typis editum BENEDICTO XIV. nomine Canonicorum Regularium Nationis Luſitanæ de me optime ſemper meritorum ſupplex offerrem, eumdem audivi hæc mihi mira benignitate dicentem: *Accipio munus gemino titulo meum, & quia a me profectum, & quia mihi redditum. Velim tamen, ut quemadmodum hoc mihi Tu alieno juſſu tradis, ita idem ipſum Tu meo nomine ad* REGEM FIDELISSIMUM *mittas*. Quare etſi ego tenuitatis meæ conſcius ſim, quadam tamen dulciſſima neceſſitate conſtringor, ut quem librum Sanctiſſimus Pontifex ad Te mittit, eumdem ego nomini inſcribam Tuo.

Nec vero ulla me dubitatio tenet, quin hunc librum Tu ea animi voluptate excepturus ſis, qua ceteri Reges munera omnium pretioſiſſima ſolent accipere. Nam Auctor rerum omnium, quæ in eo deſcribuntur (deſcribuntur autem perquam maximæ) Is eſt, qui ſapientia, pietate, religione, ceteriſque virtutibus ita Prædeceſſorum ſuorum Romanorum Pontificum aſſecutus eſt laudem, ut eorum nemini cedat, cujus plurima ſemper, ac ſumma & in Te ipſum, & in univerſum genus noſtrum promerita conſtiterunt? cui Tu non ſolum eximio in eum amore, verum etiam mutuis erga ipſum officiis nunquam non reſpondiſti; quem tamquam abſolutiſſimum quoddam veteris diſciplinæ exemplar conſecutura ſæculorum omnium æternitas intuebitur; in quo denique colendo patriam Tibi ſanctitatem conſtitutam eſſe voluiſti. Liber vero ea continet acta ſapientiæ eruditioniſque pleniſſima, quæ in quinque Beatis Sanctorum numero adſcribendis habita ſunt; ex quibus pronum erit ſapientiæ Tuæ omni doctrina tam ſacra quam profana mirum in modum excultæ colligere, quid mihi agendum ſit in iis virorum ſanctimoniæ fama præſtantium cauſis, quas in hac urbe tractandas meæ fidei concredere dignatus es.

Quanta autem tua ſit religio cum erga omnes Sanctos, quorum Tibi Regno-

que Tuo patronos esse voluisti, tum erga illos, qui inter Sanctos connumerati nuper sunt, vel ex eo intelligitur, quod honores eisdem publice decretos tanta tuis sumptibus magnificentia Ulyssipone celebrandos curasti, ut qui exteris ex nationibus ea in Urbe versantur (versantur autem pene innumeri) ii omnes uno eodemque ore fateantur, nihil aut ad Religionem illustrius, aut ad pietatem accommodatius, aut ad Magnificentiam splendidius fieri potuisse. Novum id quidem mihi in communi omnium admiratione non accidit, utpote qui, Ulyssipone cum essem, eadem plane perspexerim pietatis ac munificentiæ tuæ monumenta, quibus lætissimam Joannis Francisci Regis, & Vincentii de Paulo inter Sanctos cooptationem festa per octo dies celebritate, piaque Regiæ Majestatis præsentia es prosecutus.

Quocirca *cum Tu res toto vitæ tuæ cursu ad Catholicæ Religionis gloriam, atque ad sanctæ Sedis dignitatem magis amplificandam præclarissimas gesseris*, consentaneum prorsus fuit & bene necessarium, ut quem Lusitaniæ Regem cunctis virtutibus, ac præcipue erga Deum, Cæliteque pietate, erga Divinam legem religione, erga sacras missiones beneficentia, erga mortales universos liberalitate BENEDICTUS XIV. instructum ornatumque esse sciret, eumdem ipse Apostolico Senatu comprobante, universaque Roma plaudente honorificentissima Fidelissimi Regis appellatione ad tuos etiam Successores perpetuo transmittenda sponte sua insigniret. Si enim, quemadmodum olim Sebastiano Regi S. Pius V. honorifici alicujus tituli optionem dedit, sic parem tibi BENEDICTUS XIV. facultatem feciset, eamdem tu, ac Rex ille secutus est, rationem tenuisses, ut oblatam tibi appellationem pro Christiana animi tui demissione constantissime deprecareris. Est enim viri humano fastigio celsioris virtutem ita diligere, ut in ea excolenda intimam ipsius honestatem, non extima ejusdem ornamenta requirat. Hoc BENEDICTUS XIV. cum cogitaret, responsionem antevertit, tuam. Noverat quippe Pontifex sapientissimus, iis potissimum honores tribuendos, in quibus & meritorum dignitas emineat, & modestia ab honoribus optandis refugiat.

Merito igitur amplissimum hunc Fidelissimi Regis titulum Lusitania nostra eo majori Tibi gaudio gratulatur, quo potiore ipsa jure eumdem ad te pertinere cognoscit. Ii quippe honores cæteris anteferendi sunt, qui non aulicæ adulationi, sed veræ virtuti, non eblanditis suffragiis, sed rebus præclare gestis, non precibus, sed animo intra fortunam suam se continenti redduntur. Jam vero quænam & quanta sit Fidelissimi Regis appellatio non ex aliis, quibus cæteros Reges Apostolica Sedes honestavit titulis, sed ex ipsa vocabuli, quam nemo non tenet, significatione, nobis est metiendum; nam comparatio illa aliquibus fortasse molesta esset; hæc ratio ad omnium offensione sejuncta est.

Ac mihi quidem divinas literas memoria repetenti unus dumtaxat occurrit Moyses (a), quem Fidelissimum in domo sua Deus ipse appellaverit. Sancto deinde Petro Apostolorum Principi (b) hunc eumdem titulum sanctus Joannes Chrysostomus impertitus est. Porro utrumque ea appellatio mirifice decebat, propterea quod alter in veteri lege primus Populi ductor, alter in nova primus Christi Vicarius a Deo renunciatus. Equidem crediderim BENEDICTUM XIV. similem in dissimili tamen ratione virtutum tuarum præstantiam tunc spectasse, cum egregia Tua merita universæ posteritati commendanda Fidelissimi Regis appellatione remunerari decrevit. Hanc enim ipse benefici erga Te animi causam in suis literis profert quod *Majestatem tuam præ cæteris Portugalliæ atque Algarbiorum Regibus magno pii Regiique animi Tui Fervore Catholicam Fidem non modo in omnibus ditionum tuarum, sed in alienis quoque regionibus ab inita Regnorum tuorum possessione promovere & augere, verum etiam tot sapientiæ, industriæ, pietatisque consiliis & immensis opum profusionibus tueri & conservare contendens maximus emineas, & prædiceris*. Est etiam in Pontificia ad Purpuratos Patres allocutione *Lusitanicos Reges omnem operam contulisse, ut Catholicam religionem in sua ditione illibatam tuerentur; & cum deinde plures Asiæ, Africæ, Indiarum, & Americæ populos in suam potestatem redegissent, barbaras gentes sanctissimæ religionis mysteriis imbuendas curasse, accitis peritissimis Ministris, qui recentem Domini vineam diligenter excolerent*. Qua in re exitu comprobatas fuisse perspicimus prædictiones eas multo celeberrimas, quibus Alphonso Regi, præclarissimi generis Tui, ac florentissimi Lusitani Regni Conditori adversus innumerabiles Maurorum copias cum exigua militum manu jamjam pu-

(a) *Num.* 12. C. 7. In omni domo mea Fidelissimus est.
(b) *S. Jo. Chrysost. Serm. S. Petri apud Metaph.* Tu cum omni fiducia in manus Domini, assidue ei & ejus Sponsæ Ecclesiæ servisti; qui ferventi spiritu Dominum dilexisti omnium Apostolorum Fidelissimus.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

pugnaturo, cæleſtemque opem enixis precibus flagitanti Chriſtus ipſe ſpectandum ſe objiciens animos ad victoriam adjecit, Regium nomen a militibus donatum confirmavit, aureum clypeum quinque ſuis ſacris vulneribus interpunctum pro Regio ſtemmate dedit pollicituſque inter cætera eſt primo ſeſe ſtabile ſibi imperium ad ſui nominis per exteras gentes propagationem in eo ejuſque Nepotibus fundaturum: deinde Regnum ipſum Luſitanum FIDE PURUM, ac dilectum pietate fore: denique ex ipſa Luſitania impigros a ſe Meſſores delectum iri, qui plurimam ex longinquis regionibus meſſem in cælum inferant.

Talis ac tantus REX FIDEI ARMIS INSIGIGNITUS, & ſtrenuus DIVI PETRI MILES digniſſimus erat qui primus omnium ab Apoſtolica Sede FIDELISSIMI nomen reciperet. Eum quippe & Deo & Petri Succeſſoribus Fideliſſimum ſemper fuiſſe, juramentum in ipſa Regia inauguratione emiſſum, quæque de eo extant ſcriptis tradita monumenta aperte docent, res domi bellique præclare geſtæ luculentius confirmant, plurima denique patrata miracula Divinitus evincunt. Hæc eadem appellatio Regibus continua ſucceſſione in ejus locum ſuffectis jam diu debebatur; quid enim in eadem appellatione latet, quod non abunde Reges noſtri præſtiterint? An ſedula in coercendis hæreticis diligentia? At nemo eorum invenietur, qui non modo ullam errorum peſtem in Regno ſuo vagari, ſed ne ad ipſam quidem aſpirare paſſus ſit. An debita Apoſtolicæ Sedi reverentia? At quivis eorum nullam ſibi pro eadem tuenda jacturam, nullum laborem, nullum diſcrimen defugiendum arbitratus eſt. An bellica in Mauris debellandis fortitudo? At multi eorum plurimos in Hiſpaniam hujuſmodi hoſtes ad internecionem deleverunt; alii trajecto in Africam exercitu munitiſſimas urbes expugnarunt, alii barbaros Reges in ſervitutem abduxerunt, alii autem profuſo ſanguine ſempiternam gloriam adepti ſunt. An æſtuans quidam Fidei Catholicæ per exteras regiones diſſeminandæ ardor? At hoc ardore inflammati Sanctius, Alphonſus IV., Emmanuel, Sebaſtianus, Henricus Cardinalis Rex, Petrus II., quinque Joannes. Sed quid hæc? omnes omnes, inquam, Luſitaniæ Principes nullis unquam pepercere impenſis, ut ſuperſtitioſas primum Europæ, deinde Africæ, Indiarum, atque Americæ nationes ſuaviſſimo Chriſti jugo ſubjicerent.

Verumtamen cum ampliſſimam illam FIDELISSIMI Regis appellationem Majores Tui univerſi ſuo quodam modo jure ſibi poſtulare poſſent, Tu fuiſti unus, qui eandem primus in familiam Tuam, Tuumque Regnum inveheres; quod certe divino conſilio accidiſſe credendum eſt; propterea quod tanta eſt in Te virtutum omnium complexio, ut non modo univerſam Majorum gloriam unus exæquaſſe, verum etiam longe ſuperaſſe judiceris. *Illi debent tempori quod Te præceſſerint; Tu Tibi quod eos prædeceſſores ſupereris*: (a) *unum vero eorum gloriam reddit incomparabilem, nempe Te genuiſſe; hanc tamen a Te accepere; factum eſt enim ut eorum ſanguinis hæres eos quoque Tuæ gloriæ hæredes efficeres. Ergo Regum optime, ut ab illis adepta & a Te addita per Te fiat ſempiterna, accipe quem ſacramus librum.* (b) Accipe Divi Petri Miles Acta rerum in Vaticano Templo geſtarum, quibus nihil ſanctius, nihil majori ſolemnitate celebratur; accipe obedientiſſime Eccleſiæ Fili deſcriptionem honorum, quos Eccleſia militans nuper triumphanti ſolvit. Accipe FIDELISSIME REX, donum ab eodem qui Te perhonorifica hujuſmodi appellatione inſignivit, tranſmiſſum. Prædicent alii veteres Imperii Luſitani fines a Te feliciter productos, nova exterarum gentium commercia Ulyſſipone inſtituta, pacem in Tuo Regno medias inter omnium ferme Regum ſimultates conſervatam, victorias in extremo Oriente nuper partas, majeſtatemque Tui nominis toto terrarum orbe diffuſam. Nos præclariſſimum FIDELISSIMI *in Domo Dei* titulum, Moyſi a Deo olim conceſſum, nunc Tibi a Chriſti Vicario communicatum, crebrius in Te laudando libentiuſque uſurpabimus. Illa enim Tibi communia cum pluribus Regibus ſunt: Hic Tuus unice eſt. Illorum partem fortuna ſibi vendicat; In hujus ſocietatem nemo ſe admiſcet. Ex illis aliquid fortaſſe temporis imminuet injuria; De hoc nulla unquam poſteritas conticeſcet. Atque ut ab eo potiſſimum ordiar, unde cætera conſequuntur, quid de Tua in Deum pietate dicam? Domus Dei Eccleſia Catholica eſt, quæ certe validiſſimis a Te claſſibus in Turcas immiſſis, Sancta Sede a Te defenſa atque ornata, vera Religione in extremis terrarum finibus Tuo præſidio Tuiſque opibus ſuſtentata, maximis Tibi beneficiis ſeſe profitetur obſtrictam. Eadem domus Dei appellatio in Religioſos Ordines cadit, quorum

(a) SS. D. N. in literis Apoſt. circa tit. Fideliſſimi: *Maximus eminetat & prædiceris*. Quæ verba ſupra etiam retulimus.

(b) Eruditiſſimus Scriptor R. P. Emmanuel Monteiro Luſit. Congr. Orat. in libro cui titulus: *Joannes Portugalliæ Reges*: Edito Ulyſſip. an. 1742.

alii Te adnitente ad veterum legum obſervantiam revocati ſunt, alii ad ſeveriorem ſanctimoniæ diſciplinam ſunt traducti. Pro domo Dei Templa etiam intelligenda ſunt; quis unquam Te in iis aut inſtaurandis, aut conſtruendis, aut omni ſacrarum rerum ſupellectile exornandis magnificentior? Poſtremo ad domum Dei Catholicæ etiam Provinciæ ſunt referendæ, quarum nulla eſt tanto locorum intervallo a Nobis ſejuncta, ut non illic plurima ſint munificentiæ Tuæ ad ſempiterni temporis prædicationem impreſſa veſtigia. Perge igitur ſtrenue *Divi Petri Miles*, *Fidei armis inſignite* tamquam alter Alphonſus, *Obedientiſſime Eccleſiæ Fili*, tanquam alter Sebaſtianus, *Barbararum gentium Domitor* tanquam alter Emmanuel, (Pontificiis jam verbis utar) *Perge* REX FIDELISSIME, *certare bonum certamen Fidei, ut vitæ æternæ præmia ab Auctore Fidei noſtræ & conſummatore Jeſu Chriſto conſequaris*. Interim tamen me Solio Tuo ſuppliciter advolutum mirifica illa tua in omnes humanitate ſuſcipe, & librum hunc Pontificia auctoritate ſatis commendatum Regali patrocinio complectere. D. O. M. Majeſtatem tuam ad Luſitani Regni (quod FIDE PURUM ſub FIDELISSIMORUM Regum præſidio ſemper fuit, ſemper futurum ſperamus) felicitatem, ad Regiæ Familiæ ſolatium, ad Eccleſiæ Catholicæ præſidium, ad Sanctæ Sedis ornamentum, ad totius Europæ decus, ad communem mortalium omnium utilitatem quam diutiſſime incolumem ſervet.

JOAN-

JOANNI V.

LVSITANIÆ, ET ALGARBIORVM REGI FIDELISSIMO

IN MAXIMIS EVROPÆ MOTIBVS
PACE TERRA MARIQVE SERVATA
AVCTO VBIQVE COMMERCIO
FAMILIIS SVBLATO LVXV LOCVPLETATIS

PVBLICÆ FELICITATIS AVCTORI

AD RERVM IN LVSITANIA GESTARVM PRODENDAM MEMORIAM
INSTITVTA IMMENSO SVMPTV HISTORIÆ ACADEMIA
STVDIIS CETERARVM EXCITATIS
ADDITIS REDITIBVS, PRIVILEGIIS, HONORIBVS
PRÆMIO ETIAM QVOTANNIS PROPOSITO

BONARVM ARTIVM PATRONO

INSTRVCTISSIMA CLASSE
AD CORCYRAM A TVRCARVM OBSIDIONE
LIBERANDAM MISSA
PROFLIGATIS IN ASIA RELIGIONIS HOSTIBVS
AD DEPORTANDOS IN INDIAS, ALENDOSQVE MISSIONARIOS
MAGNA PECVNIÆ VI ASSIDVE COLLATA

CATHOLICÆ FIDEI ASSERTORI

COERCITA IMPROBORVM LICENTIA
RESTITVTA RELIGIOSORVM ORDINVM DISCIPLINA
TEMPLIS PARTIM ERECTIS, PARTIM INSTAVRATIS
ET PRETIOSA SVPELLECTILI, ORNATVQVE INSTRVCTIS

PIETATIS, DIVINIQVE CVLTVS PROPAGATORI

REGIARVM VIRTVTVM MAGNITVDINE
PRÆDECESSORVM REGVM NVLLI SECVNDO
POSTERIS OMNIBVS EXEMPLO
EX OCTO VOLVMINIBVS DE CANONIZATIONE SANCTORVM
QVATVOR PRIMIS AVTORI IPSI
OPTIMO MAXIMOQVE ECCLESIÆ HIERARCHÆ NVNCVPATIS
RELIQVOS

REGI SVO BENEFICENTISSIMO

PERENNE ADDICTI, GRATIQVE ANIMI MONUMENTVM
EMMANVEL DE AZEVEDO SOCIETATIS JESV
D. D. D.

ALTE-

ALTERA DEDICATIO

EIDEM ROMANÆ EDITIONI PRÆMISSA.

SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO

BENEDICTO XIV.

P. O. M.

CANONICI REGULARES SANCTI AUGUSTINI CONGREGATIONIS SANCTÆ CRUCIS IN PRISTINAM OBSERVANTIAM RESTITUTÆ LITURGICÆ ACADEMIÆ CONIMBRICENSIS.

TUO inscripta nomini prodeunt, BEATISSIME PATER, Acta quinque Sanctorum, quæ pro sui muneris ratione & pro ea, qua præstat præcipue in hujusmodi rebus scientia, jam antea collegerat, atque digesserat præstantissimus Præsul Ignatius Reali Pontificiarum Cæremoniarum Præfectus. Hæc quidem ita Tibi debebantur, ut cum ea Sanctitati nuncupamus Tuæ, illud usurpare possimus, nec immerito, quod Ædi sanctæ Sophiæ cum eam dedicaret, Justinianus Imperator olim inscripserat, *Tua ex tuis Tibi offerimus Servi Tui*; editis enim libris cum tam præclare egeris de Canonizatione Sanctorum, ut ad eam non minus ingenio, quam omni doctrinæ genere viam expeditissimam communieris; idem vero eos, de quibus agimus, in Sanctorum Album ita retuleris; ut ex illa veluti radice fructus hic fuerit amplissimus consequutus; nemo est, qui non videat, ex Tuo tamquam penu a nobis depromi, quod tibi tribuatur. Amplissimum id quidem Tibi est, BEATISSIME PATER; cum supremum imiteris Numen, cujus in terris Vicariam potestatem obtines; nobis vero jucundissimum; cum id largiris, quo Tibi iterum oblato aliquam observantiæ erga Te nostræ pro tuis innumeris in nos beneficiis partem assequi videamur. Suscipe igitur, BEATISSIME PATER, quod Tuum est, Nosque ante Te provolutos ad terram, qua soles, benignitate complectere, qui novo, eoque maximo beneficio idipsum Tibi debemus, quod muneribus Tuis Tibi repræsentandis ingratos omnino esse non pateris. Interim Deum orantes, ut totius Ecclesiæ bono Te quam diutissime sospitet, sanctissimos pedes Tuos humillime exosculamur.

SE-

SERIES TOTIUS OPERIS.

PRÆFATIO *ad Acta Canonizationis quinque Beatorum Fidelis a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, Josephi a Leoniſſa, & Catharinæ de Ricciis.* pag. 1.

Decretum Canonizationis B. Fidelis a Sigmaringa. 2.

Quid poſt hoc Decretum a Fidei Promotore, & a cauſæ Poſtulatore factum ſit. ibid.

Decretum Canonizationis B. Petri Regalati. ib.

Decretum Canonizationis B. Catharinæ de Ricciis. 3.

Poſt hoc Decretum exponitur quid BENEDICTUS XIV. *pro B. Nicolao Albergati conſtituerit: quomodo Baſilicam Lateranam viſitaverit: quid Baſilicæ Seſſorianæ præſtitevit.* 3. & 4.

Decretum approbationis duorum miraculorum pro Canonizatione B. Camilli de Lellis. 4.

Decretum approbationis miraculorum pro Canonizatione B. Joſephi a Leoniſſa. 5.

Subditur, quomodo idem Pontifex inceptam Baſilicæ Lateranenſis viſitationem proſecutus ſit. ibid.

Decretum Canonizationis B. Camilli de Lellis. 6.

Decretum Canonizationis B. Joſephi a Leoniſſa. ibid.

Rationes cur in Templo Vaticano Canonizationes faciendæ ſint. 7.

Conſtitutio BENEDICTI XIV. *de Beatificationibus & Canonizationibus omnibus in Templo Vaticano peragendis.* ibid.

Sequitur diſpoſitio, pro apparatu Baſilicæ Vaticanæ ad prædictorum quinque Beatorum Canonizationem peragendam, & electio Præſulis, qui apparatui præſideret. Itidem deliberatio de gratiis agendis pro Franciſci I. Lotharingiæ Ducis in Romanorum Imperatorem electione. 8.

Denunciatio ad hoc peragendum. 9.

Epiſtola Secretarii S. Congregationis Concilii ad Epiſcopos intra centeſimum ab Urbe lapidem exiſtentes, ut ad urbem accederent, & Canonizationi quinque Beatorum intereſſent. ib.

Quid Summus Pontifex aliis Epiſcopis longius degentibus indulſerit, ſi prædictæ Canonizationi intereſſent. ibid.

Inſtructio, ſeu admonitio Cæremoniarum Præfecti ad Cardinales de narratione Vitæ, Virtutum, ac Miraculorum quinque Beatorum canonizandorum a Summo Pontifice in Conſiſtorio habenda. ibid.

Subditur, Pontificem & Cardinales in Conſiſtorium convenisse, & quomodo Pontifex Cardinali Paulutio non ita pridem creato interdixerit, ne ſententiam in Conſiſtoriis, aut Conſiliis diceret quouſque Pontifex ei os aperiret. Deſcribitur cæremonia claudendi, & aperiendi os novis Cardinalibus. ib.

Sequitur Oratio a Summo Pontifice in hoc Conſiſtorio habita ſuper quinque Beatorum Canonizatione peragenda. 10.

Intermiſſa Oratione, Cardinali Paulutio os apertum eſt a Papa. 11.

Continuatur Oratio, expoſitiſque Actis B. Fidelis a Sigmaringa, B. Camilli de Lellis, B. Petri Regalati, B. Joſephi a Leoniſſa, & B. Catharinæ de Ricciis, Pontifex Cardinales interrogat, an ipſis placeat, ut ad illorum Canonizationem procedat, qui omnes reſponderunt, Placet. 11. ad 14.

Subduntur aliqua de Titulo, & Annulo, qui a Pontifice novis Cardinalibus dantur: de Titulorum numero, & cæremonia in iis conferendis: Item de Benedicti XIV. benevolentia erga Præſulem Lazarum Pallavicinum, Sebaſtianum Antonium Card. Tanari, alioſque Cardinales defunctos. 14. ad 16.

Decretum Benedicti XIV. de Epiſcopis Titularibus, cum ad Cardinalatum promoventur, expreſſe abſolvendis a vinculo, quod cum priori Eccleſia contraxerant. 16.

Significatio per Curſores facienda de Conſiſtorio publico habendo pro Canonizatione prædictorum quinque Beatorum peragenda. 17.

Exponitur quomodo hoc Conſiſtorium cœptum ſit. Aliqua attinguntur Benedicti XIV. erga Eccleſias Bononienſem & Anconitanam benevolentiæ, & liberalitatis indicia, ac de muneribus eiſdem Eccleſiis collatis. ibid.

Oratio ab Advocato Conſiſtoriali habita pro B. Fideli a Sigmaringa. ibid.

Oratio alterius Advocati pro B. Camillo de Lellis. 21.

Oratio tertii Advocati pro B. Petro Regalato. 24.

Poſt hæc Secretarius Epiſtolarum ad Principes, Pontificis nomine edixit, Divinum auxilium eſſe implorandum. 27.

Indulgentia a Summo Pontifice conceſſa iis, qui in Litaniis Majoribus divinum adjutorium pro dicta Canonizatione peragenda, ac pro aliis neceſſitatibus implorarent. 27. & 28.

Monitum de alio Conſiſtorio habendo ſuper Canonizatione &c. ibid.

Oratio Advocati Conſiſtorialis pro B. Joſepho a Leoniſſa. 28.

Alia alterius Advocati Oratio pro B. Catharina de Ricciis. 30.

Iterum Secretarius Litterarum Apoſtolicarum ad Principes, Pontificis nomine edicit implorandum eſſe divinum auxilium pro Canonizatione facienda. 33.

Exponitur quomodo Summus Pontifex in Caſtrum Gandulphi ſeceſſerit, & quid ibi geſſerit. ib.

Methodus ſervanda in ſemipublicis Conſiſtoriis ante Canonizationis Solemnia habendis. ib.

Compendium Vitæ, Virtutum, & Miraculorum, nec non Actorum in Cauſa Canonizationis B. Fidelis a Sigmaringa. 34.

Compendium Vitæ, Virtutum & Miraculorum, & Actorum in Cauſa Canoniz. B. Camilli de Lellis. 38.

Compendium Vitæ &c. B. Petri Regalati. 41.

Compendium Vitæ &c. B. Joſephi a Leoniſſa. 45.

Compendium Vitæ &c. B. Catharinæ de Ricciis. 48.

Denunciatio Conſiſtorii ſemipublici habendi pro Canonizatione B. Fidelis a Sigmaringa. 52.

Deſcribitur hujus Conſiſtorii apparatus. ibid.

Allocutio Pontificis initio hujus Conſiſtorii facta. ibid.

Exponuntur ſuffragia a Cardinalibus, Archiepiſcopis cæteriſque Præſulibus Latinis, Græcis & Orientalibus in hoc Conſiſtorio præſentibus lata pro Canoniz. B. Fidelis a Sigm. 53. ad 62.

Se-

Sequitur Allocutio Pontificis, qua suffragia commendavit, ac jejunia & preces ad divinum implorandum lumen indixit. 62.
Post hæc Procurator Generalis Cameræ Apostolicæ Protonotarios rogavit, ut Instrumentum de Actibus Consistorialibus conficerent. ibid.
Responsio Pro-Decani Protonotariorum. 63.
Instrumentum de Actibus hujus primi semipublici Consistorii a Pro-Decano rogatum. ibid.
Indulgentiæ & precum a Summo Pontifice indictarum promulgatio a Cardinali Vicario facta, & quomodo. 64.
Referuntur suffragia Cardinalium & Præsulum, qui præpediti a Consistorio abfuere. 64. ad 69.
Nonnulla subduntur de Benedicti XIV. liberalitate erga Basilicam Liberianam: Et de solemni Processione, quæ in festo SS. Corporis Christi apud Vaticanum fieri solet. 69.
Sanctio Benedicti XIV. de unica Processione apud Vaticanum peragenda in Festo Corporis Christi, etiamsi hoc festum Sede vacante celebrandum sit. 71.
Schedula Motus proprii ejusdem Benedicti XIV. de iis, qui eidem Processioni interesse debent, & de ordine in ea incedendi. 72.
Sanctio Benedicti XIV. qui nonnullas Advocatis Consistorialibus prærogativas decernit. 73.
Intimatio de altero semipublico Consistorio habendo pro Canonizatione B. Camilli de Lellis. 81.
Allocutio Pontificis, qua huic Consistorio initium datum est. ibid.
Referuntur suffragia Cardinalium, Archiepiscoporum, aliorumque Præsulum in hoc semipublico Consistorio pro Canoniz. B. Camilli Lellis. 82. ad 93.
Allocutio Pontificis, qua lata suffragia laudat, iterumque preces indicit. 93.
Instantia Procuratoris Cameræ, ut Protonotarii super his Actis Consistorialibus Instrumenta conficerent. ibid.
Responsio Decani Protonotariorum Participantium Collegii. 94.
Instrumentum a Decano Protonotariorum rogatum de secundo hoc Consistorio. ibid.
Referuntur suffragia eorum, qui eidem secundo Consistorio non adfuerunt. 95. ad 98.
Intimatio pro tertio semipublico Consistorio habendo pro Canonizat. B. Petri Regalati. 98.
Major fuit Antistitum in hoc Consistorio numerus. ibid.
Allocutio Pontificis initio hujus Consistorii. ib.
Exponuntur suffragia Cardinalium, Archiepiscoporum & Episcoporum, qui huic tertio Consistorio interfuerunt. 99. ad 111.
Instantia Procuratoris Generalis Cameræ, ut Protonotarii Instrumenta super Actis prædicti Consistorii conficerent. 111.
Responsio Sub-Decani Collegii Protonotariorum. ibid.
Instrumentum a Sub-Decano Protonotariorum rogatum de tertio semipublico Consistorio. ib.
Adduntur suffragia eorum, qui etsi Romæ degentes a Consistorio tamen abfuerunt. 115.
Intimatio pro quarto semipublico Consistorio habendo super Canonizatione B. Josephi a Leonissa. 116.
Allocutio Pontificis, qua merita B. Josephi extollit, & sententias Cardinalium aliorumque super ejus Canonizatione peragenda exquirit. ibid.
Recensentur suffragia Cardinalium aliorumque in quarto semipublico Consistorio pro Canonizatione B. Josephi a Leonissa. 117. ad 129.
Altera Pontificis Allocutio in fine Consistorii, qua prædicta suffragia commendat, iterumque preces indicit. 129.
Instantia Procuratoris Generalis Cameræ pro Instrumento a Protonotariis super Actis dicti Consistorii conficiendo. ibid.
Responsio Decani Collegii Protonotariorum. ib.
Instrumentum a Decano Protonotariorum rogatum pro quarto semipublico Consistorio. ibid.
Subduntur suffragia eorum, qui Consistorio non adfuerunt. 131. ad 145.
Intimatio pro quinto & ultimo semipublico Consistorio habendo super Canonizatione facienda B. Catharinæ de Ricciis. 134.
Nonnullis, quorum intererat, in hoc Consistorium ingredi datum non est, & quare. ibid.
Allocutio Pontificis, qua Adstantium sensum super Canonizatione B. Catharinæ de Ricciis exquisivit. 135.
Referuntur suffragia Cardinalium &c. qui sane omnes de peragenda Canonizatione consenserunt. 135. ad 147.
Brevis Oratio a Summo Pontifice in hujus quinti Consistorii fine habita, qua diem Canonizationis prædictorum quinque Beatorum celebrandæ designavit: Is vero fuit dies 29. Junii SS. Apostolorum Petri & Pauli solemnitati sacer. 147.
Absentibus ab hoc Consistorio Protonotariis, & Promotore Fiscali, Pontifex Cæremoniarum Præfecto commisit, ut Instrumenta super hujus Consistorii Actis conficeret. 147. & 148.
Instrumentum a Cæremoniarum Præfecto de quinti semipublici Consistorii Actis exaratum. ibid.
Subduntur suffragia Cardinalium &c. qui a Consistorio abfuerunt. 149. ad 152.
Schedula, qua Cardinales admoniti sunt, summum Pontificem velle ad Basilicam Lateranam accedere, ibique Sacrum facere, ut a Deo auxilium peteret pro Canonizatione mox perficienda; invitati igitur etiam Cardinales illuc sunt, præsertim acquirendæ Indultiæ gratia. Quid in ea Basilica hac occasione factum sit. 153.
Idem paulo post factum est, cum adeunda esset Basilica Vaticana. ibid.
Et Basilica S. Mariæ supra Minervam ad eumdem finem, quamquam ad hanc itum sit post meridiem, & quare. ibid.
Mandatum Cardinali Vicario datum de publicanda Indulgentia Plenaria a Summo Pontifice concessa omnibus qui interessent Canonizationi prædictorum quinque Beatorum. Item de admonendo utroque Clero Seculari & Regulari, ut summo mane Processioni ante Canonizationem apud Vaticanum peragendæ interessent. Itemque de admonendis Rectoribus, Sacristis &c. Ecclesiarum, ut in actu Canonizationis Campanas pulsarent. 154.
Indulgentia prædicta a Card. Vicario publicata. ibid.
Mandatum Card. Vicarii utrique Clero, ut prædictæ Processioni interessent. ibid.
Aliud mandatum Card. Vicarii de Campanis ut supra pulsandis. ibid.

In-

Eminentissimus Card. Portocarrero Canonizationis Procurator electus. ibid.
Dispositio apparatus Basilicæ Vaticanæ pro Canonizatione, a Pontificiæ Domui Pro-Præfecto, & ab aliis cum eo diligenter inspecta. Et loca Magnatibus &c. assignata. ibid.
Instructio alia Cardinalibus aliisque tradita, de modo & ordine, quo Canonizationi interesse deberent, & de Oblationibus faciendis. 203.
Instructio particularis Cardinalibus Sacrorum Rituum Congregationi adscriptis data de Oblationibus in Canonizatione faciendis. 204.
Instructio alia Consultoribus Rituum Congregationis data, ut Processioni Pontificiæ in Canonizatione faciendæ interessent. ibid.
Præmittitur notitia de Benedicti XIV. Constitutione, qua cultum SS. Apostolorum Petri & Pauli in eorum festo die & octiduo auxit; & alterius Constitutionis de præcedentia inter Votantes Signaturæ Justitiæ & Gratiæ. ibid.
Sanctio Benedicti XIV. de ordine præcedentiæ a Votantibus Signaturæ Justitiæ & Gratiæ tum in sedendo, tum in suffragiis ferendis servando. ibid.
Constitutio Benedicti XIV. qua in perpetuum præscribitur, ut recurrente SS. Apostolorum Petri & Pauli festo singulis octidui diebus in diversis Ecclesiis (quæ recensentur) aliqua eorundem Apostolorum memoria aut prærogativa insignitis, Missa in Pontificalibus celebretur. Et a Laicorum Confraternitatibus pia Supplicatio iisdem diebus ad easdem respective Ecclesias instituatur, concessa intervenientibus aliqua indulgentia. 205.
Publicatio hujus Constitutionis. 208.
Confraternitates a Cardinali Vicario designatæ ad dictam Supplicationem, seu Processionem peragendam. ibid.
Describitur modus & apparatus, quo vectigal ab utriusque Siciliæ Rege pendi quotannis Pontifici solitum in pervigilio SS. Petri & Pauli, occasione hujus Canonizationis quinque Beatorum persolutum fuit. 209. & seq.
Describitur initium & progressus Processionis, quæ ab utroque Clero Seculari & Regulari ante Canonizationem peracta est. 210. & seq.
Describitur altera Processio a Summo Pontifice Canoniz. præmissa. 212. & seq.
Describitur initium Actus solemnis Canonizationis. 214.
Prima Instantia ab Advocato Consistoriali nomine Cardinalis Procuratoris Canonizationis facta Summo Pontifici, ut dictos quinque Beatos Sanctorum Catalogo adscriberet. 215.
Responsio Secretarii Epistolarum ad Principes. ibid.
Post hanc responsionem cantatæ sunt Litaniæ Sanctorum. ibid.
Altera instantia ab eodem, ejusdemque nomine, & ad eumdem finem facta. ibid.
Responsum ab eodem Secretario redditum. 216.
Post hoc responsum Hymnus Veni Creator Spiritus *cantatus est, & aliæ Orationes recitatæ.* ibid.
Tertia instantia ab eodem Advocato, & nomine ejusdem Procuratoris, atque ad eumdem finem facta. ibid.
Responsum prædicti Epistolarum ad Principes Secretarii. ibid.
Sententia a Summo Pontifice prolata, qua BB. Fidelem a Sigmaringa Martyrem, Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, Josephum a Leonissa Confessores, & Catharinam de Ricciis Virginem inter Sanctos retulit. 217.
Hæc sententia ab eodem Advocato ejusdem Procuratoris nomine acceptata fuit, & ab eodem supplicatum fuit Pontifici, ut Litteras Apostolicas super eadem Canonizatione decerneret; annuit Pontifex dicens: Decernimus. ibid.
Idem Advocatus Protonotarios, & Notarios præsentes rogavit, ut Instrumenta super Acta Canonizationis conficerent: quorum antiquior id facturos se promisit dicens: Conficiemus. ibid.
Post hæc in gratiarum actionem hymnus Te Deum laudamus *cantatus est.* ibid.
Inde Pontifex Orationem, in qua nomina quinque novorum Sanctorum erant, recitavit. Cardinalis Diaconus formulam Confessionis, in quam eadem nomina inserta erant, recitavit; tum Pontifex absolutionem fecit, & omnibus benedixit, ita Actui Canonizationis extinctis cereis finis impositus est. ibid.
Canonizatio sine Missæ Sacrificio, aut eo in sequentem diem translato peragi potest. Benedictus tamen XIV. Missam celebrare voluit. 218.
Orationes de quinque Sanctis canonizatis, quæ in Missa recitatæ sunt. 218. & 219.
Homilia, quam Pontifex inter Missæ solemnia habuit. 219. ad 223.
Post Homiliam Cardinalis Diaconus cecinit: Confiteor, *& Episcopus Cardinalis Assistens Indulgentias petiit. Pontifex Indulgentiam Plenariam omnibus ibi præsentibus, visitantibus vero quotannis sepulchra quinque Canonizatorum, aliam Indulgentiam septem annorum & totidem quadragenarum concessit.* 223.
Describuntur Oblationes, quæ in hac Canoniz. in Missa factæ sunt. ibid. & seq.
Absoluta Missa Pontifex consuetum Presbyterium a Cardinali Basilicæ Vaticanæ Archipresbytero accepit. Calicem aureum & Patenam, quibus eo die Deo libaverat, Basilicæ donavit. 225.
Instrumentum a Protonotariis confectum de memoratæ Canonizationis Actu. ibid. & seq.
Litteræ Decretales Canonizationis B. Fidelis a Sigmaringa Martyris. 227.
Litteræ Decretales Canonizationis B. Camilli de Lellis. 233.
Litteræ Decretales Canonizationis B. Petri Regalati. 239.
Litteræ Decretales Canonizationis B. Josephi a Leonissa. 246.
Litteræ Decretales Canonizationis B. Catharinæ de Ricciis. 251.
Describitur ornatus Vaticani Templi. 259. *usque ad finem libri.*

IMAGINUM ELENCHUS EARUMQUE DISTRIBUTIO.

1. NUMISMATIS Aurei quinque Sanctos referentis Ectypus in fronte Operis.

2. Ichnographia Aulæ Consistorii secreti pro Congregatione ordinaria S. Rit. *pag.* 2.

3. Ichnographia Aulæ Consistorii secreti in Palatio Quirinali. *pag.* 12.

4. Ichnographia Aulæ Regiæ in Palatio Quirinali pro Consistorio publico. *pag.* 24.

5. Ichnographia Aulæ Parafrenariorum loco Ducalis in Palatio Quirinali. *pag.* 69.

6. Ichnographia Theatri in Vaticana Basilica, constructi. *pag.* 203.

7. Solemnis Equitationis ad Vaticanum incessus. *pag.* 209.

8. Exhibitio Census in Aula Regia Vaticani. *pag.* 210.

9. Quinque Canonizandorum vexilla in solemni Supplicatione delata. *pag.* 212.

Quæ sequuntur recto ordine in fine libri collocari debent.

10. Facies Templi Vaticani exterius per noctem illuminata. *pag.* 210.

11. Pictura repræsentans quinque Beatorum imagines, mediam Templi faciem occupans. *pag.* 213.

12. Præcipuæ Supplicationis partis, & ornatus magnæ navis descriptio. *pag.* 213.

13. Interioris Basilicæ frontis Aram principem respicientis ornatus. *pag.* 214.

14. Theatri prospectus. *pag.* 262.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

ACTA
SOLEMNIS CANONIZATIONIS

BEATORUM SERVORUM DEI

FIDELIS A SIGMARINGA, CAMILLI DE LELLIS, PETRI REGALATI, JOSEPHI A LEONISSA, ET CATHARINÆ DE RICCIIS.

CIVITAS Sancta Jerusalem, quæ (*a*) sursum est, mater nostra de triplici profligato hoste victoriam referentes excipiens, non omnibus eumdem assignat locum; sed cum in ea (*b*) mansiones multæ sint, secundum varietatem (*c*) meritorum suum unicuique gloriæ quoque gradum attribuit: (*d*) Nam *alia*, inquit Apostolus, *claritas solis, alia claritas lunæ, alia claritas stellarum; stella enim a stella differt in claritate*.

Hinc terrestris ista, quæ adhuc militat, perfecta illius æmulatrix (*e*), decedentes Christi Famulos, qui cum Mundo, ac veteri serpente carnem quoque vicerunt, non paribus attollit honoribus; sed prout animadvertit Sanctitatis eorum famam percrebrescere, miraculorumque & gratiarum fulgore coruscare, venerationem ipsorum & cultum multimoda, ac varia ratione permittit, adauget, & præcipit; quod in beatificandis canonizandisque iisdem Dei Servis maxime elucet: Plura enim in album Sanctorum allectis tribuuntur, quæ in Beatorum numerum dumtaxat adscriptis decerni non consueverunt.

Hanc vero in terris curam ad visibile Ecclesiæ Caput, Romanum scilicet Antistitem spectare, cui Christus ligandi atque solvendi potestatem fecit, constanti & non intermissa plurium sæculorum praxi comprobatur: etsi auctam adultamque contendant aliqui, solum ex eo tempore, cum Alexander Papa III. edita Decretali Primatibus, Episcopis, aliisque omnibus interdixit, ne cuiquam imposterum Beati nomen & cultum tribuerent, privativum hoc jus Apostolicæ Sedi reservans sive tanquam de novo inductum, sive postliminio restitutum. Ceterum (*f*) *hoc sublime judicium ad eum tantum pertinere, qui est beati Petri Successor, & Vicarius* JESU CHRISTI, ex eo facile evincitur, quod sicut æternarum Sedium designatio, quæ non personis parantur, harum enim non est acceptor Deus, sed meritis, quæ solum sequuntur ex hac vita decentes, a supremi Patris arbitrio pendet, & voluntate, ut Divina nos docuit Sapientia, cum Zebedæi filiis per matrem sibi primatum postulantibus respondit (*g*) *Sedere ad dexteram meam, vel sinistram non est meum dare vobis, sed quibus paratum est a Patre meo*. Ita consentaneum fuit, ut dispensatio earum rerum, quæ ad decus præsidiumque faciunt Ecclesiæ, & ad Dei Servorum in terris glorificationem, in supremo illius Hierarcha, qui unctione Christus, successione Petrus est, solum resideret. Petrus quippe a petra illa dicitur, quæ (*h*) *lapis est angularis*, (*i*) *faciens utraque unum*: quæque illum post se præcipuum militantis Ecclesiæ fundamentum, & caput collocavit. Unde vocatis ceteris in partem solicitudinis, posthabitoque eo etiam Discipulo, quem supra reliquos Apostolos, teneriori amoris affectu prosequebatur, uni tantum Petro dictum a Domino est: (*k*) *Tu me sequere* (*l*) *in individuæ unitatis consortium, idest in veri Pastoris officio, & potestate imitare: adeout* (*m*) *quæ sibi erant potestate propria, eidem voluerit esse participatione communia*.

Cum igitur ad utrumque, potestatem scilicet, & magisterium pertineat Beatificatio Servorum Dei, atque Beatorum Canonizatio, recte statutum est, ut a solo militantis Ecclesiæ Capite penderet de regnantibus in cælo publicum prodere testimonium, & de honore, qui deferendus eisdem esset in terris, tuto decernere, ac definire. Sed ne plura dicam hoc loco impedior aureo Opere jam vulgato, cui nihil aut addere, aut detrahere ulli unquam dabitur, PROSPERI CARDINALIS LAMBERTINI, quem summa Dei providentia post diuturnam sex mensium Ecclesiæ viduitatem ad Apostolicæ Navis regimen sexto abhinc anno vidimus evocari BENEDICTI XIV. nomine, Pontificem merito, & dignitate maximum. Hic tamquam (*n*) *sapiens Architectus* positus (*o*) *in opus Ministerii, in ædificationem Corporis Christi, ad consummationem Sanctorum*, pluribus voluminibus, Beatificationis & Canonizationis originem ac progressionem persequitur: antiqua praxi ad trutinam revocata, quæ perscripta postea est pro valida confectione Processuum, Causarum introductione, continuatione, ac felici consummatione tradit, ac explicat; Constitutiones, Leges, & Decreta Prædecessorum suorum allegat: indulta, dispensationes, & gratias recenset: Ritus & cæremonias refert, easque illustrat mysticis rationibus, confirmat exemplis: Quod unum deliderabatur post tam egregium opus, ut præstantissimus Auctor suprema Romani Pontificis auctoritate

(*a*) *Ad Galat. cap. 4. v. 26.* (*b*) *Joan. 14. v. 2.* (*c*) *Cap. Gloriosus de Reliq. & vener. SS. in 6.*
(*d*) *1. Corinth. cap. 15. v. 41.* (*e*) *Gloss. in Clement.* Ad nostram *verb.* Ecclesia.
(*f*) *Innoc. III. in Lit. Canonizat. S. Kunegundis.* (*g*) *Matth. 20. v. 23.*
(*h*) *Ad Ephes. 2. v. 20.* (*i*) *Ibid. v. 14.* (*k*) *Joan. 21. v. 19.*
(*l*) *S. Leo M. in Anniversar. Assumpt. suæ & serm. ... in Natali SS. Apostolorum.*
(*m*) *S. Ambrosius serm. 47. & epist. 80.* (*n*) *1. Corinth. cap. 3. v. 10.* (*o*) *Ephes. 4. v. 12.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ipſe per ſe exequeretur, quæ tam ſapienti magiſterio alios edocuerat: hoc ad commune Eccleſiæ bonum in Petri Cathedra conſtitutus effecit; quandoquidem inter Beatos relatis Alexandro Saulo Epiſcopo Alerienſi & Camillo de Lellis, cultuque, qui Nicolao Albergati Cardinali Epiſcopo Bononienſi, & Benedicto a S. Philadelphio Laico profeſſo Ord. Min. Obſervant. S. Franciſci, annis centum & ultra tamquam Beatis tributus fuerat, approbato; hoc anno tandem Sanctis adſcripſit Beatos quinque, videlicet Fidelem a Sigmaringa, Camillum ipſum de Lellis, Petrum Regalatum, Joſephum a Leoniſſa, & Catharinam de Ricciis.

Quanto autem apparatu, labore, ac ſtudio id factum ſit, inſtituti ratio poſtulat, ut, quantum fieri poteſt, diligenter enarretur, ac exponatur. Occurrit prima, juxta temporum ſeriem, cauſa B. Fidelis a Sigmaringa, in qua duobus ex quatuor, quæ poſt indultam Beato venerationem propoſita fuerant, approbatis miraculis die 18. Januarii anni 1744. ſupererat dubium; an tuto procedi poſſet ad ſolemnem ejuſdem Beati Canonizationem. Quia vero cauſæ relator Eminentiſſimus D. Pompejus Card. Aldrovandi, ob demandatam ſibi Romandiolæ Legationem, Roma diſceſſerat: Eminentiſſimus D. Alexander Card. Albanus, in ejus locum a Pontifice ſuffectus, in generali ſacrorum Rituum Congregatione habita coram SANCTITATE SUA die 24. Martii in aula Palatii Quirinalis, ubi & Conſiſtoria ſecreta hiemis tempore haberi ſolent, titulo cauſæ perlecto, compendiariam Actorum relationem, quæ fieri conſueverat, Pontificis juſſu miſſam fecit, & ſimplex, de quo ſupra diximus, dubium propoſuit. Cum omnes, quot aderant, DD. Cardinales unanimiter affirmative reſpondiſſent; Summus Pontifex ſententiam ferre diſtulit; ut in re tam gravi largius ſibi lumen a Deo precibus poſtularet. Poſt menſem Pontifex peracto Miſſæ Sacrificio in Ara principe Templi Capuccinorum, in qua B. Fidelis Reliquiæ propoſitæ venerationi fuerant, ſe recepit in Chorum; ubi ſedens, laudato prius eodem Ordine, quem Deus tanti Martyris ſanguine voluit etiam commendatum, per Secretarium deinde Congregationis Sacrorum Rituum ſequens Decretum vulgari præcepit.

CONSTANTIEN., SEU CURIEN.

Canonizationis Beati FIDELIS A SIGMARINGA *Ordinis Minorum Capuccinorum, primi ex Miſſionariis S. Congregationis de Propaganda Fide ab Hæreticis in odium Fidei interempti.*

CUM Sanctiſſimus Dominus Noſter BENEDICTUS PAPA XIV. in cauſa Conſtantien. ſeu Curien. BEATI FIDELIS A SIGMARINGA Ordinis Minorum Capuccinorum declaraverit die 18. Januarii 1744. ex quatuor propoſitis miraculis duorum tertii generis approbationem, Primi videlicet: *Inſtantaneæ ſanationis Fratris Candidi a Mediolano Religioſi Profeſſi ejuſdem Ordinis Capuccinorum ab inveterato fere per decennium morbo epileptico, cum inſtantanea perfecta & abſoluta fractarum virium reſtitutione per Beati Effigiem capiti reverenter impoſitam, excluſa quacumque in morbum reincidentia:* ac Secundi: *Joſephi Kirner pueri quadriennis, qui omni pedum uſu triennalem ob rachitidem amiſſo, in eodem ſtatu permanens, ductus a matre ad eccleſiam ante Imaginem Beati, relictis fulcris, domum pedes rediit, & deinde ſemper undequaque ſanus inceſſit*; hodie vero poſtremum, quod ſupererat dubium nimirum: *An ſtante approbatione duorum præfatorum miraculorum tuto deveniri poſſit ad ſolemnem Beati Fidelis Canonizationem*; Sanctitas Sua in generali ſacrorum Rituum Congregatione die 24. Martii currentis anni 1744. coram ſe habita, ad humillimas preces Fratris Maximiliani a Wanghena Ordinis Capuccinorum Definitoris Generalis, & hujus cauſæ Poſtulatoris, referente Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Alexandro Albano idem præfatum dubium, loco Eminentiſs. & Reverendiſs. Domini Cardinalis Aldovrandi abſentis, examinari dignata fuit præcipere; Cumque in ea tam Dominorum Conſultorum, quam Reverendiſſimorum Cardinalium ſuffragia audiverit unanimiter *Affirmative* reſpondentium, reſolutionem ea die adhuc differre cenſuit, ut uberioris prius auxilii, luminiſque cæleſtis copiam imploraret. Quo tandem abunde impleto, accitis coram ſe R. P. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, meque prædictæ Congregationis Secretario infraſcripta die Feſtivitatis ac Martyrii ejuſdem BEATI anniverſaria, poſt celebratum in Eccleſia Capuccinorum ad altare, ubi venerationi erat expoſita inſignis BEATI FIDELIS Reliquia, Divinum Sacrificium, præſens ejuſdem BEATI Canonizationis quandocumque faciendæ Decretum expediri ac publicari mandavit. Hac die 24. Aprilis 1744.

C. Card. de Marinis Præfectus.

Loco † Sigilli.

T. Patriarcha Hieroſolymitanus Secretarius.

Ubi Pontifex diſceſſit, Fr. Maximilianus a Wanghena, cauſæ Poſtulator, a R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore ſacris veſtibus induto prope altare majus ad cornu Epiſtolæ ſedente acceptum Decretum recitandum in Templo palam curavit: Quo facto idem Præſul hymnum *Te Deum* ab altari præcinuit, eumdem ſubſequentibus ad finem uſque Symphoniacis, & Muſicis, ſuccenſis etiam eodem tempore minoribus æneis tormentis, non ſine magno populi plauſu, & diei illius celebritate.

Parem nactæ ſunt exitum cauſæ BB. Petri Regalati, & Catharinæ de Ricciis, quarum primam eadem prædicta methodo retulit Eminentiſſimus Card. De Gentilibus, alteram Eminentiſſimus Lercarius, in Congregatione generali, coram SS. D. N., die 22. Septembris ejuſdem anni 1744. ſuper Dubio, An ſtante miraculorum approbatione tuto procedi poſſet ad Canonizationem; Etſi enim auditis Cardinalium, & Conſultorum ſuffragiis, judicium ferre Pontifex ſuperſediſſet; ut, quid ſibi decernendum foret, maturius deliberaret; Tamen poſt dies non amplius quindecim, quæ infra ſubjicimus, Decreta ſeorſim edidit.

O X O M E N.

Canonizationis Beati PETRI REGALATI *Ordinis Minorum, apud Hiſpanos Regularis Obſervantiæ S. Franciſci Reſtauratoris.*

CUM, poſt abſolutas de morte Antepræparatoriam & Præparatoriam Congregationes, referente Reverendiſs. D. Card. Antonio Xaverio De Gentilibus, propoſita fuerit in Congregatione Generali, habita coram Sanctiſſimo, die 2. Junii currentis anni, Cauſa Oxomen. Canonizationis B. PETRI REGALATI ſuper Dubio, *An & de quibus Miraculis conſtet poſt indultam a Sede Apoſtolica eidem BEATO venerationem*; Cumque Sanctitas Sua, præmiſſis præmittendis, duo ex eis in tertio genere approbaverit, uti colligitur ex Decreto edito die 14. Julii currentis anni; Deventum tandem fuit in alia Generali Congregatione, habita pariter coram Sanctiſſimo, die 22. Septembris proxime præteriti, ad poſtremum, quod ſupererat, Dubium: *An ſtante approbatione ſupradictorum duorum Miraculorum, tuto procedi poſſit ad ſolemnem ejuſdem BEATI Canonizationem*; Omnibuſque *Affirmative* reſpondentibus, Sanctitas Sua reſolutionem differre voluit, ut prius, effuſis ad Deum precibus, cæleſtis luminis opem in tam gravi deliberatione imploraret. Quibus impletis, idem Sanctiſſimus Dominus Noſter, poſt Miſſæ celebrationem ad altare S. Brunonis in Eccleſia S. Mariæ Angelorum ad Thermas Diocletianas, accitis coram ſe R. P. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, & me infraſcripto Secretario, præſens Canonizationis B. PETRI REGALATI, quandocumque faciendæ, Decretum expediri & publicari mandavit. Hac die 6. Octobris 1744.

S. Card. Valenti.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolym. S. R. C. Secr.

FLORENTINA

Canonizationis Beatæ CATHARINÆ DE RICCIIS *Monialis Profeſſæ in Ven. Monaſterio S. Vincentii Civitatis Prati Ordinis Prædicatorum.*

RElata in Congregatione Generali Sac. Rituum habita die 24. Martii currentis anni coram Sanctiſſimo Domino Noſtro BENEDICTO PAPA XIV. per Reverendiſſimum D. Card. Lercarium Cauſa Canonizationis B. CATHARINÆ de RICCIIS ſuper Dubio: *An, & de quibus Miraculis conſtet poſt indultam eidem Beatæ Venerationem in caſu, & ad effectum de quo agitur:* Cum ex tribus, quæ tunc fuerunt propoſita, & examinata Miracula, Sanctitas Sua duo approbaverit ſecuta poſt formalem dictæ Beatæ CATHARINÆ Beatificationem, uti colligitur ex Decreto edito die 26. Maii currentis anni, & poſtmodum die 22. nuper elapſi menſis Septembris, coacta iterum Generali Congregatione Sac. Rituum coram eodem Sanctiſſimo Domino Noſtro propoſitum fuerit per ſupradictum Reverendiſſimum D. Card. Lercarium alterum, quod examinandum ſupererat, Dubium: *An ſtante approbatione duorum Miraculorum tuto deveniri poſſit ad ſolemnem ipſius Beatæ CATHARINÆ Canonizationem*: Omneſque, qui in ea Congregatione ſuffragium tulerint, affirmativum dederint reſponſum: Sanctitas Sua reſolutionem ea die differre voluit, ut tum ſuis, cum aliorum precibus in tam gravi deliberatione lumen a Patre luminum prius imploraret, quod cum abunde ſequentibus diebus peregerit, noviſſime infraſcripta die S. Brunoni Carthuſianorum Fundatori dicata poſt celebratum in Eccleſia S. Mariæ Angelorum Miſſæ Sacrificium, accitis coram ſe R. P. Ludovico de Valentibus Fidei promotore, meque infraſcripto Sac. Rituum Congregationis Secretario, ut novum decus Prædicatorum Ordini adderet, præſens Canonizationis memoratæ Beatæ CATHARINÆ de RICCIIS, quandocumque faciendæ, Decretum expediri ac publicari mandavit. Hac die 6. Octobris 1744.

S. Card. Valenti.

Loco † Sigilli.

T. Patriarcha Hieroſolymitanus Secr.

Et quoniam in Decreto ſuperiori mentio facta eſt de inclyto Carthuſianorum Parente Sancto Brunone, ad cujus altare ſacris operatus Pontifex, feſto illius die recurrente, B. Catharinam Sanctis accenſeri quandocumque poſſe declaravit; non effet abs re meminiſſe etiam quid circa eximium ejuſdem Inſtituti Sectatorem Nicolaum Albergati, Civem & Epiſcopum Bononien. clariſſimum ſacri Cardinalium Collegii decus & ornamentum Sanctitas Sua conſtituerit, coram decem Eminentiſſimis Patribus, nempe Lercari, de Gentilibus, Guadagni, Spinula, de Valentibus, de Montibus, Lucino, Bolognetti, Hieronymo Columna, Proſpero Columna de Sciarra juſſu Pontificis convocatis, atque una cum Oratore Bononiæ Comite Bentivolo in intimo ejuſdem Eccleſiæ Choro congregatis; niſi nos apprime inſtructos redderent ipſæ Apoſtolicæ literæ, quas referrem hoc loco, niſi eas jam impreſſas una cum Decreto, Lectionibus propriis, & peculiari Elogio ejuſdem Beati Nicolai Albergati in Martyrologio Romano apponendo, haberemus Tomo Sexto, pag. 461. (*) aurei revera Operis de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione, noviſſime a Sanctiſſimo ipſius auctore BENEDICTO PAPA XIV. ſummopere aucti, & tertio ſub prælo poſiti pro Conimbricenſi Liturgica Academia, quæ peculiarem ſuper hoc demandavit curam præclariſſimo viro P. Emmanueli de Azevedo Societatis Jeſu Alumno, cum ad promovendas non paucas Servorum Dei Cauſas a Luſitaniæ & Algarbiorum Rege ſelectus eſt præ omnibus, & Romæ detentus; ubi ab eodem Sanctiſſimo Patre Sacrorum Rituum Congregationis Conſultor renunciatus, ſumma vigilantia, & omnium Eruditorum expectatione præfatum Opus magnificentiſſime exſequitur.

Acta Canon.

Elaborabant inter hæc Poſtulatores BB. Camilli de Lellis, & Joſephi a Leoniſſa, ut quantocius cauſas, quas ſuſceperant, ad optatum Canonizationis finem perducerent. Ambæ ita proceſſerant, ut coram Sanctitate Sua rite perpenſis, quæ poſt impertitum eiſdem Beati cultum a Deo facta fuerant eorum interceſſione, miraculis, Pontificium dumtaxat de iis expectaretur oraculum. Tempus non modicum interceſſerat, nec de Petri Cathedra vox incorrupta judicantis, de quibus conſtaret miraculis, adhuc intonuerat: Publicæ propterea privatæque preces in horum Beatorum Templis, & Cœnobiis eo dirigebantur, ut ad id obtinendum, quod petebatur, opportuna e cælo Pontificiæ menti lux affulgeret.

Benedictus vero, licet hæc ei cura alte inſediſſet in animo: tamen, ut populum ſibi commiſſum, omni, quo poterat, ſtudio acceptabilem Deo magis redderet, ſacram viſitationem inſtituere per id tempus decreverat, cujus initium a domo Dei ſe facturum primo die Maii anni 1745. etiam edixit.

Is dies erat Apoſtolorum Philippi, & Jacobi triumpho conſecratus. Summo igitur mane cum ad Lateranum ſe contuliſſet Pontifex, a Capitulo Baſilicæ, ejuſque Archipresbytero Nerio Cardinali Corſino Sancti Euſtachii Diacono exceptus, poſt effuſas ante auguſtiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum preces, aliaſque præparatorias ad Miſſam perlectas in eodem Altari Sacrificium confecit; quo abſoluto, in proximum Columnenſium Sacellum, e qua familia Cardinalis Hieronymus utriuſque Apoſtolici Palatii Pro-Præfectus præſens aderat, ſecedens Defunctorum animas conſuetis orationibus abſolvit. Mox utraſque cuſtodias, & eam ſcilicet, quæ cæleſtem Angelorum panem in Pyxide ſervat, & illam, qua ſacrorum Oleorum vaſa conduntur, intus & extra diligenter inſpexit. Deinde Capita beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ceteraſque plurimorum Sanctorum Reliquias, quæ in alto pegmate inſtar turris intra Templum erecto ſervantur, propius veneraturus, per amplam ſcalam de induſtria paratam, & ab Ara majori, quæ ex adverſo eſt, non longe applicitam ſuperius aſcendit.

Crates ferreæ inauratæ, quibus circumundique pegma concluditur, & quarum claves penes ſe habent, alteram Præfectus Domus Pontificiæ pro Papa, alteram Conſervatores Urbis pro Populo Romano, reſeratæ jam prius fuerant, velaque pariter demiſſa. Cuncta luſtravit Pontifex; recognovit documenta, quæ de identitate Reliquiarum teſtabantur, pertractans inde manibus etiam ſuis, quas exoſculari volebat, lipſanothecas.

Ab alto deſcendens Altarium menſas & ornatus earum inſpexit, ſacram ſupellectilem, ſingulaque omnia ad Divinum cultum, majeſtatemque, ac Miniſtrantium decorem ſpectantia, in Sacrarii ambitu diſpoſita ſedulo aſpexit: tandem ad Cappellam Domus Corſinæ divertit.

Eſt hæc ultima ad dexteram e Baſilica exeuntium, a ſan. mem. Clemente XII. Laurentio Corſino Sanctitatis ſuæ Prædeceſſore in memoriam S. Andreæ Feſulani Epiſcopi Cognati ſui erecta atque fundata. Pario lapide ornata eſt, cælaturis æneis multo auro illitis, anaglyptis, ſigniſque marmoreis, & egregia Divi Andreæ imagine ex opere muſivo, quæ tabulæ loco ſacram Aram mirifice illuſtrat: Præterea eſt in ea nobilis ex porphyrite Sarcophagus, quem vivens e Pantheon, olim Delubro, nunc Templo B. Mariæ ad Martyres, uni ex Cardinalibus S. R. E. in Diaconiam attributo, ipſius Eccleſiæ Canonicis exhibentibus aſportatum ad mortalis ſui Depoſiti cuſtodiam conſtituit ſibi Clemens, cujus voluntati obſequentes Gentiles ſui, cum vix ab obitu præfinitus annus effluxiſſet, ejus cadaver e Sancti Petri in Vaticano Baſilica, ubi depoſitum fuerat, privato funere elatum, prout ipſe Chirographo mandaverat, in eo deponendum curarunt.

Itaque Cappellam ingreſſus Papa Benedictus, defuncti Pontificis animæ intercedentibus B. Andreæ meritis a Deo precatus eſt pacem; Et quamvis non ignoraret præter Miniſtros ad Eccleſiaſtica obeunda munia certis redditibus attributis in ea inſtitutos, Sacrarium quoque veſtibus & vaſis, tum aure[illegible] tum ar-

(*) *In hac noſtra Editione habentur eodem Tom. VI. p. 199.*

argenteis, omnique alio cujuſvis generis apparatu, large inſtructum eſſe, honorifica tamen potius, quam cenſoria animaverſione, nihil voluit inobſervatum præterire.

Poſtremo remeavit ad Quirinale egrediens per Orientalem portam. Nova hic porticus, novaque templi facies ipſummet Clementem habet Auctorem; ut inſcriptum ejus nomen, & ſtemma gentilitium oſtendunt. Et quidem tantæ molis fabrica ita admirationi omnibus eſt, ut oculos etiam in ſe animoſque intuentium convertat, & Triclinium Leonis reſtitutum, & oblonga via ad agrum Seſſorianum aperta, utrumque regnantis Pontificis nobile opus. Neque vero in his dumtaxat ſe continuit munificentiſſimus Princeps: Longe majora ſunt, quæ ſuo quæque loco, ſi quidem ſcribendi copia fuerit, enarrabuntur. Unum tamen modo prætermittendum non eſt, tanto nimirum Pontifici tribuendum eſſe, ſi non amplius flexus & invius, ſed facilis & rectus acceſſus eſt ad Baſilicam Helenianam, quæ Sanctitatis Suæ, dum Presbyter Cardinalis eſſet, Titulus fuit: Si Frons hujus Templi molimine ipſo, & columnarum numero nobilis aſſurgit: demum Ædes tota velut nova Hieruſalem depoſito ſenio, & quaſi ſponſa ornata monilibus ſuis conſpicitur. Quæ omnia ſummatim indicat lapis ſuper oſtium in interiori ædis parte ita inſcriptus.

BASILICAM SESSORIANAM
A CONSTANTINO MAXIMO MATREQUE HELENA
A FUNDAMENTIS ERECTAM
ATQUE A LUCIO II. BONONIENSI RESTAURATAM
BENEDICTUS XIV. PONT. OPT. MAX.
JAM EAMDEM IN TITULUM HABITAM
FRONTE PORTICU ABSIDE THOLO EXTRUCTIS
VIAQUE AD LATERANUM
COMPLANATIS UNDIQUE MACERIIS AGGERIBUSQUE
EXCITATIS INGENTI LIBERALITATE
ORNAVIT RESTAURAVIT DITAVITQUE
ANNO REP. SAL. MDCCXLIII. PONT. IV.

Providam hanc Vicarii ſui curam in reſtaurandis Chriſtianæ Religionis monumentis, in reficiendis ornandiſque Baſilicis ſæculorum injuria collabentibus, in promovenda Eccleſiaſticorum diſciplina, tanto animi ſtudio ſuſceptam (*a*), qui ſcrutatur corda & ſcit quid Spiritus deſiderat, Chriſtus Jeſus benigno ſtatim favore eſt proſequutus. Nam cum Papa eo ipſo die primo Maii ex Laterano redux in domeſticum ſe recepiſſet cubiculum, adveniſſe tempus intellexit, quemadmodum diu precibus efflagitaverat (*b*), quo divitias gloriæ magni Dei mirabilia facientis in Servis ſuis, quos præparavit in gloriam, palam oſtenderet: Quapropter accerſitis RR. PP. Congregationis Sacrorum Rituum a Secretis, ac Fidei Promotore ſequentia duo Decreta ſuper approbatione Miraculorum in Cauſis Canonizationis BB. Camilli de Lellis, & Joſephi a Leoniſſa vulganda tradidit.

ROMANA, SEU THEATINA

Canonizationis BEATI CAMILLI DE LELLIS *Fundatoris Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis.*

POſtquam ſolemni Ritu inter Beatos relatus fuit Venerabilis Dei Famulus CAMILLUS DE LELLIS Fundator Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis, inſtantibus de more Poſtulatoribus pro impetranda ejuſdem Cauſæ Reaſſumptione, ut ad finem optatum, nempe Canonizationem, ipſa perducatur, ſignata fuit Commiſſio Reaſſumptionis Cauſæ, & Apoſtolici Proceſſus confecti (quorum validitas diligenter etiam examinata, atque inde probata fuit) de Miraculis, quæ ob interceſſionem Beati CAMILLI a Deo patrata ferebantur, poſtquam ille Beatorum numero adſcriptus eſt: Cum deinde eadem Miracula in examen revocari cœpiſſent, & accuratiſſima diſquiſitio de ipſis facta eſſet, uti mos eſt, in duabus Congregationibus Antepræparatoria, ac Præparatoria, demum coram Sanctiſſimo Domino Noſtro BENEDICTO XIV. die 16. Martii nuper elapſi habita fuit Congregatio Generalis Sacrorum Rituum, in qua propoſitum fuit Dubium, quod antea jam fuerat propoſitum in duabus Congregationibus Antepræparatoria, ac Præparatoria, quas ſuperius nominavimus --- *An, & de quibus Miraculis conſtet poſt indultam eidem BEATO Venerationem in caſu, & ad effectum* --- Sanctitas Sua, priuſquam accederet ad Congregationem, omnia Conſultorum ſuffragia perlegere voluit, quemadmodum facere conſuevit, atque illa deinde coram univerſo Cœtu dilucide expoſuit: Poſt hæc auditis Cardinalium ſuffragiis nihil novi conſtituit, non ſolum, ut Cauſam accuratius perpenderet, ſed etiam, ut Divinam opem in tam gravi, difficilique negotio diuturnis precibus imploraret: His omnibus peractis duo ex propoſitis Miraculis adprobavit: Primum illud eſt, quod in Ordine ſecundo loco deſcribitur, & Luciæ Tereſiæ Petti contigit, quæ ab ipſa Nativitate aſthmate oppreſſa, graviſſima reſpirandi difficultate laborabat, & cum magis ætate procederet, tanta malorum acceſſio facta eſt, ut non modo ineptam prorſus efficerent ad quemcumque vel leviſſimum laborem, ſed etiam macilento vultu, fractiſque viribus Corporis penitus extenuarent: Quin etiam gibbum contraxit, & ſanguinem immixtum ſanie deſpuere cœpit, itaut de ejus vita actum eſſe Medici unanimes adfirmarent: ſed illa poſt invocatum B. CAMILLUM momento temporis priſtino reſpirandi impedimento, & marcidis ſputis libera protinus evaſit, Corporis curvamine ſoluta fuit, & ſe ad labores omnes ſuſcipiendos idoneam, & expeditam ſenſit, cum nulla antea Criſis, ſeu mali mutatio eidem Mulieri contigiſſet: Atque ita reſtitutis viribus, poſtquam ſeptemdecim annis graviter vexata fuit, integra, perfectaque gaudet valetudine.

Secundum Miraculum, quod in Ordine tertium locum obtinebat, a Sanctitate Sua probatum, accidit Margaritæ Caſtelli Puellæ annorum duodeviginti, quæ Parentem habuit puſtulis infectam, & eodem morbo ita oppreſſa fuit, ut puſtulæ in diverſis partibus erumperent, & poſtremo ulcus per totum Corpus, & ingentes cruſtas ſanie manantes, & ſupramodum graveolentes inducerent. Tandem Menſe Julii anno 1743. cum Puellam febris acuta corripuiſſet, & nullum a medicinis levamen acciperet, omnem de ipſius ſanitate ſpem Medici depoſuerunt: Divinum Euchariſtiæ Sacramentum ipſi tamquam proxime morituræ fuit adminiſtratum, & omnia, quæ ad luctum & funebrem pompam ſpectant, jam parabantur; Interim ejus Mater, ac Soror ad interceſſionem Beati CAMILLI pie confugerunt, & ſtatim admirabile portentum evenit: Nam moriens Puella excitatur, & ſe incolumem, & ſanam exclamat: Lecto proſiliit, inflatum corpus detumuit, tabidæ Cruſtæ deciderunt, cibum ſumpſit integris ac reſtitutis viribus; nec ulla tunc temporis Criſis, ſeu mali mutatio interceſſit; Optimam pariter valetudinem, quam recuperavit, nunc etiam firmam retinet ac tuetur.

Hæc

(*a*) *Paral. cap.* 28. *v.* 9. *& ad Rom. cap.* 1. *v.* 27.
(*b*) *Ad Epheſ.* 22. *verſu* 18.

Hæc duo Miracula tanquam tertii generis Sanctitas Sua probavit, poſtquam in Lateranenſi Baſilica Sacrum hac die confecit, quemadmodum R. P. Fidei Promotori, & mihi infraſcripto Secretario declaravit, dum Sanctitas Sua præſens Decretum mihi tradidit. Hac die prima Maii Sanctis Apoſtolis Philippo, & Jacobo dicata anno 1745.

C. Card. de Marinis Præf.

Loco † Sigilli.

T. Patriarcha Hieroſolymitanus Secret.

SPOLETANA

Canonizationis BEATI JOSEPHI A LEONISSA *Sacerdotis Profeſſi Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum.*

PEracta jam a Clemente XII. fel. record. Beatificatione Venerabilis Dei Famuli JOSEPHI DE LEONISSA Sacerdotis Profeſſi ex Ordine Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum, & ſignata deinde Commiſſione Reaſſumptionis Cauſæ, confectis auctoritate Apoſtolica Proceſſibus de Miraculis, quæ poſt eandem Beatificationem contigerunt, examinata pariter ſedulo, ac probata validitate ipſorum Proceſſuum, poſtremo in duabus Congregationibus Antepræparatoria, ac Præparatoria, quarum prima coacta fuit die 18. Junii anno 1743.; altera vero die 3. Martii anno 1744.; In his, inquam, Congregationibus propoſitum de more fuit: *An, & de quibus Miraculis conſtet poſt indultam dicto BEATO venerationem in caſu, & ad effectum &c.* -- Idem prolatum dubium fuit in Congregatione Generali Sacrorum Rituum habita coram Sanctiſſimo Domino Noſtro Papa BENEDICTO XIV. die 22. Septembris anno 1744.

Sanctitas Sua, priuſquam in Congregationem veniret, omnia Conſultorum ſuffragia perlegit, eaque fuſe retulit coram univerſo Cœtu: Poſt hæc auditis Cardinalium ſuffragiis, nihil omnino decernendum cenſuit, ut rem totam magis accurato ſtudio perpenderet, & ſeipſum Deo commendaret, ut lumen ſuum in hoc graviſſimo negotio impertiretur.

Itaque Sanctitas Sua, dum ejuſmodi Cauſæ privatum ſtudium impenderet, nonnullas difficultates deprehendit: Etenim circa primum, ac ſecundum Miraculum, quæ Conſultores & Cardinales majori plauſu exceperunt, advertit Sanctitas Sua nequaquam miſſos fuiſſe Romam articulos, ſeu capita rerum, ut ſuper illis a R. P. Fidei Promotore Interrogationes conficerentur, quæ ſolum propoſitæ fuerunt a Judicibus Remiſſorialibus Apoſtolicis: Id profecto novum & inuſitatum Sanctitati Suæ viſum fuit, eo quod de Proceſſu ageretur Spoleti confecto, quæ Civitas procul dubio paucis milliariis Roma diſtat: Quare contrarium id eſſe conſtat Sacræ Congregationis praxi, quam Sanctitas Sua in ſuis libris -- *De Canonizatione Sanctorum lib. 2. cap. 47. n. 3.* fuſe explicavit.

Accedit etiam, quod in Miraculis tertii generis *Inſtantaneitas* neceſſario demonſtranda ſit, quæ cognoſci quidem nullo modo poteſt, niſi prius oſtendatur ſtatus anterior immediatus morbi, qui deinde momento temporis mirabiliter ſanatus fuit: Quamobrem Sanctitas Sua percurrens Teſtium dicta, nihil ſane dubitandum putabat de præcedenti immediato, ac miſerrimo ſtatu morbi, ſed in apertam lucem manifeſto illum non deduci, eo quod opportunæ ac neceſſariæ Interrogationes prætermiſſæ fuiſſent; ideoque Proceſſum ejuſmodi ſpicæ comparandum eſſe, quæ licet matura ac frumenti granis repleta ſit, tamen illa non effundit, niſi alicujus manu excutiatur.

Cum hæc ita eſſent, Sanctitas Sua deſiderio, atque amore cognoſcendæ veritatis ſolum adducta, ſcribendum duxit ad Epiſcopum Spoletinum, qui ſuffectus eſt in locum ſui Prædeceſſoris, qui Proceſſui condendo interfuerat, ac vitæ curſum abſolvit: Illum ſecreto admonuit, ut accitis improviſo Teſtibus jam antea examinatis, & aliis pariter, qui vocari in examen poterant ac debuerant, ſed vocati nequaquam fuerant, illos opportune interrogaret de ſtatu immediato, qui ſanationi præceſſit: Epiſcopus ad Leoniſſam ſe conferens indicta jam ſacra Viſitatione Sanctitatis Suæ mandatis prudenter, accurateque ſatisfecit: Novum Proceſſum, quem condidit, Romam miſit, conſentaneum penitus illis omnibus, quæ ipſi commiſſa fuerant: Quem Proceſſum Sanctitas Sua tradidit, ut in Tabulario Sac. Congregationis collocetur, & ipſius cauſa difficultates omnes prorſus ſe exuiſſe adfirmavit. Addidit, Se nullam hæſitationem habuiſſe, ut litteras daret ad Epiſcopum Spoletinum, uti dictum eſt, quamvis adverſari videatur Decretum Alexandri VII. promulgatum anno 1658., quod Sanctitas Sua commemorat in Libris -- *De Canonizatione Sanctorum lib. 2. cap. 53. num. 11.* -- Quo ſane Decreto præcipitur, ne in cauſis ejuſmodi per quoſcumque adjungantur robora, ac veluti ſubſidia iis probationibus, quæ in Proceſſibus jam perfectis continentur: Sibi enim perſuaſit Decretum Alexandri VII. locum non habere, cum Pontifex ipſe pro cognoſcenda diligentius veritate hujuſmodi ſubſidia perquirat: Accedit etiam, quod illud Decretum editum fuit ad coercendos Poſtulatores, ne Teſtes novos pro libito ſuo imbuerent, priuſquam in examen vocarentur, aut cum veteres Teſtes iterum examen ſubire deberent: Porro hoc periculum obvenire nullo modo potuit ob accuratam diligentiam ac rationem, qua totum negotium adminiſtratum fuit: Poſtremo, etiamſi idem Decretum impedimentum aliquid afferre poſſet, Sanctitas Sua, quatenus opus eſſet, pro hac vice tantum illud prius abrogare conſtituerat.

Illuſtratis hoc pacto ob novas & opportunas interrogationes aſſertionibus Teſtium, qui prius examinati fuerant; iiſdemque magis corroboratis aliorum teſtimoniis, qui minime ad examen accefferant, licet acciri debuiſſent, apertiſſime patuit ſtatus morbi, qui ſanationi inſtantaneæ præceſſit, & cognitio habita eſt de illius continuatione, ſicuti in primo ex propoſitis Miraculis contendebatur: Quippe Spoletinus Epiſcopus teſtatus eſt, ſe vidiſſe Puerum, de quo ſermo inſtituitur, integræ ſanitati reſtitutum, & pedibus omnino liberum atque expeditum: Itaque Sanctitas Sua peracto Sacro in Baſilica Lateranenſi, accito R. P. Fidei Promotore, meque infraſcripto Secretario ſua auctoritate adprobavit tanquam Miraculum tertii generis incolumitatem redditam Joſepho Dionyſio, quam Poſtulatores primo loco expoſuerunt: Is Puer duorum annorum tam magnam corporis totius debilitatem ab ipſo vitæ exordio contraxerat, ut ſtare nullo modo poſſet; carnem vero lentam adeo, ac flexibilem habebat, ut, veluti ſudariolum, complicaretur: Eum Mater ad Eccleſiam detulit, ubi B. JOSEPHI Corpus repoſitum eſt, & ſuper Altare Puerum collocavit, BEATUM invocans magna religione ac pietate, ut illum ab ægritudine liberaret: Tunc Puer abſque ulla mora pedes ſuos ita corroborari ſenſit, ut incedere ſine difficultate, & currere potuerit; quo ſanitatis beneficio adhuc fruitur, uti ſuperius commemoravimus.

Inſuper Sanctitas Sua quoque probavit tanquam Miraculum tertii generis ſanationem Antoniæ Morelliæ, quam Poſtulatores ſecundo loco ſtatuerunt: Illa graviter laborabat fiſtula, quæ Callum etiam induxerat, & ſaniem permixtam ſanguine fundebat: Ex eadem fiſtula, cum hians pateret, ventus tam vehemens erumpebat, ut Candelam poſſet extinguere: per duos annos hoc morbo cruciata fuit, cui dolores etiam, Tuſſis, ac Febris ſuperaddebantur, donec pius Sacerdos illam oblinivit oleo, quod ante ſacrum Corpus Beati JOSEPHI ardere conſuevit: Tum momento temporis integram ſanitatem conſequuta eſt, fiſtula penitus occluſa, doloribus, Tuſſi, ac Febri omnino ceſſantibus, priſtinæ vires, & color naturalis ipſi redierunt, qua bona valetudine deinceps ſemper uſa eſt: Quare, ut de Pontificia adprobatione horum Miraculorum certum documentum exiſtat, Sanctitas Sua mihi infraſcripto Secretario præſens Decretum tradidit, hac die prima Maii Sanctis Apoſtolis Philippo, & Jacobo dicata anno 1745.

C. Cardinalis de Marinis Præfect.

Loco † Sigilli.

T. Patriarcha Hieroſolymitanus Secretarius.

Poſtero die rediit Summus Pontifex ad Lateranum, inceptam Viſitationem proſequuturus. Peracto Sacro in Aldobrandino Sacello, ubi Euchariſtia cuſtoditur, cum Eminentiſſimo Archipresbytero & Canonicis, qui

UAB Biblioteca de Ciències Socials

qui Sanctitatem Suam iisdem ac pridie Cæremoniis advenientem receperant, in Vestiarii receſſu conſedit: Libros ad Animarum curam ſpectantes, tum qui de Baptizatis, vel Confirmatis, ſeu Matrimonio conjunctis, ſeu vita functis teſtantur, tum eum, in quo Sacrificia pro Populo diebus ſaltem feſtis applicanda, juxta Sanctitatis Suæ encyclicam Epiſtolam datam Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cunctiſque Locorum Ordinariis per Italiam die 19. Auguſti 1744. debent adnotari, ſedulo ne conſcripſiſſet & caute aſſervaret Eccleſiæ Rector, ſtudioſe quæſivit; Quia vero inter præcipua Parochorum munia, utpote qui in Epiſcoporum adjutorium aſſumuntur, comprehenditur obligatio inſtituendi ad Catholicam fidem rudes, ac pueros; qua methodo, quo loco, & tempore, quove adjutorio id ageretur, perſcrutatus eſt, ac nonnulla zelo & vigilantia paſtorali plena edidit decreta. Sane quantæ id Pontifici curæ ſit, palam faciunt inſtructiones ejus jam editæ, cum Bononienſem Cathedram obtineret, eaque benignitas, & humanitas, qua Chriſtum ducem ſequutus parvulos ad ſe venientes non ſemel erudivit ignaros, confirmavit inſtructos, omnes ad ſolidiorem ſcientiam muneribus allexit. Hæc ipſa Patriarchalis Baſilica Lateranenſis contemplata eſt hoc die, de quo loquor, tradentem pueris fidei rudimenta BENEDICTUM, quem ante quinquennium in ſummo Apoſtolicæ dignitatis faſtigio poſitum exultans oſtenderat: Teſtis eſt etiam Congregatio, ſeu Societas, ut vocant, Doctrinæ Chriſtianæ, quam permutata Eccleſia antea nimis anguſta, auctio ad Miniſtros ſaluberrimi operis alendos cenſu, aliiſque præterea beneficiis cumulavit & gratiis. Ad hæc ut verbum Dei, cujus eſt cuſtos, in proximorum corde parere, atque alere Pontifex valeat; norunt omnes, quo honore in Apoſtolicas Ædes advehi ſinat, qua comitate excipiat, variiſque donis muneretur, quicumque ex pueris in annua generali diſputatione de fidei noſtræ Inſtitutis tamquam omnium peritiſſimus donatus laurea ſit.

At non minori ſollicitudine Eccleſiaſticæ diſciplinæ teneri demonſtravit Pontifex, cum die tertio præfati menſis Maii Viſitationem eamdem proſequutus multas tulit ſaluberrimas leges, quibus ii tenerentur, qui in ſortem Domini vocati ad concinendas divinas laudes Choro debent intereſſe, plureſque alias de bonorum Eccleſiæ procuratione, & Legatorum adimplemento: Cetera delegans cognoſcenda Eminentiſſimo Archipresbytero, & nonnullis ſibi adjunctis Conviſitatoribus ejuſdem Patriarchalis Canonicis. Revertar modo unde fueram digreſſus: Etenim ab enarratione Actorum, nimis dilapſus eſt ſermo.

Expeditis itaque Miraculorum approbatione Cauſis BB. Camilli, & Joſephi, reliquum erat dubium, an idcirco videretur poſſe tuto procedi ad eorum Canonizationem. Indicta de more ſuper eo generalis Congregatio habita fuit coram Sanctiſſimo Domino Noſtro die 3. ſequentis Auguſti, in qua licet ſinguli Suffragatores unanimi reſponſo *Poſſe* cenſuiſſent: Pontifex tamen animum ſuum patefacere noluit, ut a Deo, ad cujus gloriam dirigitur Canonizatio, novis precibus & ſacrificiis, quid ſibi in tali negotio ſtatuendum foret, expoſceret; quod quanto Religionis ſtudio, quaque aſſiduitate præſtiterit, compertum iis eſt, qui BENEDICTUM viderunt, quotidie, ut conſuetum ei eſt, ante Auguſtiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum publicæ expoſitum venerationi diu procumbentem; raro pietatis exemplo.

Imminebat interim dies 17. Auguſti univerſæ Chriſtianæ Reipublicæ felix, quo poſt longam ſex menſium viduitatem, talem ſponſum extemplo ſibi datum, ita gaviſa Eccleſia eſt, ut ejus magnitudini animi, prudentiæ, ſapientiæque confiſa, difficillimis hiſce temporibus bello, fame, peſtilentia, præcipue vero iterata Romani Imperii vacatione interturbatis, malorum, quæ timebantur, depulſionem ſibi merito præſagierit, & redintegratam in poſterum felicitatem, pace inter diſſidentes Principes compoſita, ſibi obventuram firmiſſime ſperet.

Hunc igitur diem prælegit Pontifex ad ſequentium Decretorum promulgationem; ut precibus BB. Camilli, & Joſephi Deus ex Alto ineuntem ſuſcepti Miniſterii ſui annum ſextum benigno proſequeretur auxilio.

ROMANA, SEU THEATINA

Canonizationis BEATI CAMILLI DE LELLIS
Fundatoris Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis.

PRopoſito in Sacrorum Rituum Congregatione Generali habita die tertia labentis menſis Auguſti coram Sanctiſſimo Domino Noſtro BENEDICTO PP. XIV. Dubio -- *An in Cauſa Beati CAMILLI DE LELLIS Fundatoris Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis*; in qua Sanctitas Sua die prima Maii currentis Anni bina approbaverat Miracula ſequuta poſt indultam eidem BEATO Venerationem, *tuto procedi poſſet ad ſolemnem ipſius Canonizationem* -- cum, omnibus affirmantibus, Sanctitas Sua reſolutionem diſtuliſſet, ut a Deo in re tam gravi opem imploraret, accitis poſtmodum coram Se R. P. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, meque infraſcripto Congregationis Sacrorum Rituum Secretario, poſt celebratum in Cappella domeſtica Sacrum, præſens Canonizationis Beati CAMILLI DE LELLIS quandocumque faciendæ Decretum expediri ac publicari mandavit. Elegiſſe autem ait pro editione & publicatione Decreti hanc ipſam diem decimam ſeptimam menſis Auguſti anni 1745. utpote anniverſariam ſuæ Aſſumptionis ad Summum Pontificatum: *Diem videlicet, quam ipſi honorabilem fecit Divina dignatio, quæ dum humilitatem ſuam in ſummum gradum provexit, quod neminem ſuorum ſpernevet, demonſtravit*; vivam ſpem in Deo collocans, quod, interceſſione BEATI ſtato tempore inter Sanctos ſolemni ritu recenſendi, Sibi pro ſufferendo intolerabili onere, ſuis humeris reclinato, validiſſimo ſuo cæleſti auxilio præſto futurus ſit; *ne ſuſcepti operis magnitudo creberrima ſit offenſionis occaſio*, bene agnoſcens, *quod quamvis ſinguli quique Paſtores ſpeciali ſollicitudine gregibus ſuis præſint, & pro commiſſis ſibi ovibus rationem reddituri ſint, ſibi tamen cum omnibus cura communis eſt*: Quæ verba ſunt Sancti Leonis *in primo, & quarto Sermone in Anniverſario aſſumptionis ſuæ ad Summum Pontificatum*. Hac die 17. Auguſti 1745.

C. Card. de Marinis Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hieroſolymitanus S. R. C. Secret.

SPOLETANA

Canonizationis BEATI JOSEPHI A LEONISSA
Sacerdotis Profeſſi Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum.

SANCTISSIMUS Dominus Noſter BENEDICTUS PP. XIV. die prima Maii currentis anni 1745. bina approbavit Miracula a Deo patrata interceſſione Beati JOSEPHI A LEONISSA Sacerdotis Profeſſi Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum, ſequuta poſt indultam dicto BEATO Venerationem, uti ex Decreto Sanctitatis Suæ dictis die & anno, edito plane colligitur.

Cum autem in Congregatione Generali Sacrorum Rituum habita coram Sanctitate Sua die tertia labentis menſis Auguſti propoſitum de more fuiſſet Dubium -- *An tuto procedi poſſet ad ſolemnem dicti BEATI Canonizationem* -- & affirmantibus omnibus, Sanctitas Sua reſolutionem diſtuliſſet, ut prius effuſis ad Deum precibus cæleſtis Numinis opem in tam gravi deliberatione imploraret: His adimpletis, accitis coram Se R. P. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore & me infraſcripto Secretario, poſt celebratum in Cappella domeſtica Sacrum, præſens Canonizationis beati JOSEPHI A LEONISSA quandocumque faciendæ Decretum expediri & publicari mandavit.

Addidit Sanctitas Sua, Se pro hujuſce Decreti publicatione præſentem diem, decimam videlicet ſeptimam ejuſdem menſis elegiſſe, ſuæ Aſſumptionis ad Summum Pontificatum anniverſariam, ſperans orationibus BEATI eſſe præſtandum, *ut Deus miſericordiarum miniſterii ſui tempora benignus aſpiciat, Paſtoremque ovium ſuarum & cuſtodire ſemper dignetur & pa-*

& pascere: Quæ verba sunt sancti Leoni Magni *Serm. 4. in Anniversario assumptionis suæ ad Pontificatum.* Hac die 17. Augusti 1745.

C. Card. de Marinis Præfectus.

Loco † Sigilli.

Th. Patriarcha Hierosolymitanus S. R. C. Secretarius.

Porro statuta horum quinque BB. Fidelis nempe a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, Josephi a Leonissa, & Catharinæ de Ricciis Canonizatione, de loco, ubi eam peragi oporteret, dubitandum non videbatur; nam licet fel. rec. Benedictus XIII. Joannem Nepomucenum inter Sanctos Martyres, & Clemens XII. Vincentium a Paulo, & Joannem Franciscum de Regis inter Sanctos Confessores non Pontifices, Julianam Falconeriam inter Sanctas Virgines, & Catharinam Fieschi Adorni inter non Virgines in Lateranensi Basilica nuper retulerint, tamen Vaticanum Templum omnibus præferendum merito putabatur *pro majore rei dignitate & gloria; dignitate quidem propter Principum Ecclesiæ consortia; gloria propter omnium gentium inundantem accursum*: Ut ex Maffeo Vegio, Eugenii IV. Cubiculario refert Dominicus Cappelli Apostolicarum Ceremoniarum Magister in contextu Actorum Beatificationis & Canonizationis S. Francisci Salesii a se collectorum.

Idcirco Sanctissimus Dominus Noster, ut tantæ rei dignitati Templi quoque Majestate consuleret, non alio in posterum loco, quam in Basilica Vaticana Canonizationes Sanctorum habendas decrevit: Quod & quatuor sæculorum usu fuerat antea comprobatum, & san. mem. Alexander Papa VII. de formali Servorum Dei Beatificatione ibi celebranda jam pridem stabiliverat.

En Sanctitatis Suæ Constitutio.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

AD sepulchra Apostolorum, quorum consecrata Sanguine Roma, quæ fuerat Magistra erroris, facta est discipula veritatis; ad sacros beati Petri cineres, super cujus fidei firmitate extructa totius sacri ædificii Cælo inferenda consurgit sublimitas, Romana Mater Ecclesia in suis triumphat filiis, qui calcatis Mundi blanditiis, & infernalis hostis superatis insidiis ad præmia perveneruntæterna; & quos inter Sanctos Dei Servos & cælestis beatitudinis consortes congruo devotionis cultu venerandos Romani Pontificis a Christo Domino accepta, & per Petrum ad Successores suos derivata decernit auctoritas. Quæ igitur a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris prudenti consilio & provida ratione instituta sunt, & longo deinde usu recepta, pie sancteque servata, Nos, quorum humilitatem ineffabilis Dei benignitas ad Cathedram Petri evehere dignata est, decet diligenter servare & studiose custodire; & si quid vel temporum vel rerum varietate immutatum est, in integrum restituere, & ad pristinam rationem ac formam revocare atque alia disponere, prout in Domino videtur expedire.

Sane quidem omnes & singulæ Beatorum Canonizationes in Urbe nostra peragendæ in Basilica beati Petri Apostolorum Principis semper peractas fuisse, antiqua ac fide digna testantur monumenta: Cum autem fel. record. Benedictus Papa XIII. Prædecessor noster, a quo ad Cardinalatus honorem assumpti fuimus, in eadem Vaticana Basilica beatos Turribium ex Majorga, Jacobum a Marchia, Agnetem a Monte Politiano, Peregrinum Latiosum, Johannem a Cruce, Franciscum Solanum, Aloysium Gonzagam, Stanislaum Kostkam, & biennio post beatam Margaritam a Cortona Sanctorum cultu honorandos solemniter de more constituisset; ac deinde beatum Johannem Nepomucenum in Sanctorum numerum similiter referre vellet, ei persuasum est, ut id in Basilica nostra Lateranensi solemni ritu perageret. Nos, qui per id temporis Ecclesiæ Anconitanæ ex concessione & dispensatione Apostolica præeramus, eumdem Beatum Prædecessorem per nostras litteras certiorem facere non prætermisimus, Beatorum Canonizationes quoties in Urbe faciendæ erant, nonnisi in Vaticana Basilica ab antiquo tempore celebrari consuevisse; & ad hujusmodi officium præstandum eo magis Nos teneri credidimus, quia per plures annos, dum in minoribus eramus, unus ex insignis ejusdem Basilicæ Capituli Canonicis extitimus, & per plures etiam annos munere Promotoris Fidei functi fuimus. Tum autem Roma benigne Nobis responsum est, quod in Basilica Lateranensi solemnis apparatus pro Canonizatione ibidem habenda jam nimium processerat; nostræque literæ serius quam oportebat, ad Urbem pervenerant.

Postmodum a piæ mem. Clemente PP. XII. similiter Prædecessore nostro ab Ecclesiæ Anconitanæ ad Ecclesiæ Bononiensis regimen Apostolica ejus auctoritate translatis Nobis significatum est, prædictum Clementem Prædecessorem BB. Vincentii de Paulis, Johannis Francisci Regis, Catharinæ Fieschi Adorni, & Julianæ Falconeriæ Canonizationem propediem in Ecclesia Lateranensi solemniter celebraturum: Sed quoniam per id tempus jam primus Tomus operis nostri de Servorum Dei Beatificatione & Beatorum Canonizatione in publicum editus fuerat, in quo nullam ante præfati Benedicti Prædecessoris tempora Beatorum Canonizationem in Urbe solemniter, nisi in dicta Basilica celebratam fuisse satis superque demonstratum fuerat, ulterius animi nostri sensus aperire superfluum duximus.

Præterea, cum ante fel. rec. Alexandri PP. VII. pariter Prædecessoris nostri tempora nulla statuta esset solemnitas in Beatificatione Venerabilium Servorum & Ancillarum Dei observanda; idemque ritum & solemnitatem adhibendam in sacra functione hujusmodi, eamque debita cum pompa in Vaticana Basilica explendam decreverit, ita semper posterioribus temporibus servatum est, ut omnes Beatificationes in eadem Vaticana Basilica celebrarentur usque ad Præfati Benedicti XIII. tempora, quo Romanam Ecclesiam gubernante, quamvis in Vaticana Basilica Beatificatio Ancillæ Dei beatæ Hiacynthæ Mariscottæ, & Servi Dei B. Joannis de Prado facta sit; nihilominus Beatificatio Servi Dei B. Fidelis a Sigmaringa paulo post Canonizationem B. Johannis Nepomuceni in Basilica Lateranensi celebrata fuit. Post hanc vero Beatificationem in ejusdem Benedicti Pontificatu in Basilica Vaticana solemni ritu relati fuerunt in Beatorum numerum Servus Dei postea Beatus, & nunc sanctus Vincentius de Paulis, & Servus Dei Beatus Petrus Forerius; in Pontificatu autem Clementis XII., paulo post supradictas Canonizationes in Basilica Lateranensi uno eodemque die unica solemnitate peractas, in eadem Basilica solemniter adscriptus est inter Beatos Servus Dei nunc beatus Joseph a Leonissa: Cum autem a Nobis ob ineffabilem Dei benignitatem Pontificatus honorem ac onus gerentibus decretum fuisset, ut inter Beatos Servus Dei Alexander de Saulis adscriberetur, solemnis ejusdem Beatificationis functio in Basilica Vaticana celebrata est.

Matura igitur consideratione perpendentes, quod a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris omnes Venerabilium Servorum, & Ancillarum Dei Sanctificationes in Urbe nostra solemniter peragendæ laudabili instituto, optimisque ex causis ab antiquissimo tempore in Vaticana Basilica, & quod ab Alexandri PP. VII. Prædecessoris nostri, & successivis deinde temporibus Beatificationes quoque in eadem Vaticana Basilica, exceptis nonnullis supramemoratis Canonizationibus & Beatificationibus ab iisdem Prædecessoribus nostris Benedicto, & Clemente in Basilica Lateranensi peractis, semper celebratæ fuerunt: Ne igitur commendabili & antiquæ consuetudini, & prædictæ Vaticanæ Basilicæ prærogativæ hujusmodi ex B. Johannis Nepomuceni Canonizatione, ac Venerabilis Servi Dei Fidelis a Sigmaringa Beatificatione a Benedicto; nec non ex Beatorum Vincentii de Paulis, & Johannis Francisci Regis, ac Beatarum Catharinæ Fieschi Adorni, & Julianæ Falconeriæ respective Canonizatione, & Venerabilis Servi Dei Josephi a Leonissa Beatificatione a Clemente Prædecessoribus prædictis in Ecclesia Lateranensi celebratis præjudicium aliquod afferatur, hac nostra perpetuo valitura constitutione veterem consuetudinem ac venerandum

Præ-

Prædeceſſorum noſtrorum inſtitutum, Decretumque Alexandri Prædeceſſoris prædicti ac integrum ejus tenorem Apoſtolica auctoritate approbantes confirmantes & innovantes, ac illis quodcumque Apoſtolicæ firmitatis robur adjicientes motu proprio, ex certa ſcientia, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus præcipimus & conſtituimus, ut in poſterum & perpetuis inde futuris temporibus omnes & ſingulæ Venerabilium Servorum & Ancillarum Dei Beatificationes, ac BB. Canonizationes in Urbe noſtra prædicta pro tempore celebrandæ, non in aliis quam in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe prædicta privative quoad reliquas Baſilicas Eccleſiaſque ejuſdem Urbis celebrari omnino debeant; utque Canonizationes & Beatificationes in eadem Eccleſia Lateranenſi a Benedicto, & Clemente Prædeceſſoribus prædictis, ut præfertur, peractæ nullo unquam tempore, perinde ac ſi in ea celebratæ non fuiſſent, præjudicium aliquod antiquo inſtituto & Vaticanæ Baſilicæ prærogativæ afferre valeant. Inſuper quoniam ab eodem Alexandro Prædeceſſore noſtro uſque ab anno 1659. alterum emanavit Decretum ſuper contributione tam in Beatificationibus quam in Canonizationibus favore Sacrarii ejuſdem Baſilicæ facienda, quod a Nobis in prædicto Tomo primo operis noſtri de Beatorum Canonizatione relatum eſt, motu, ſcientia, & poteſtate ſimili illud approbamus & confirmamus, & quatenus opus ſit, quæ ab ipſo Alexandro Prædeceſſore decreta ſunt, rurſus decernimus & conſtituimus; & in futurum ab omnibus inviolabiliter obſervari volumus & mandamus.

Præſentes quoque ex eo quod intereſſe ad præmiſſa habentes ad hoc vocati & auditi non fuerint, aut ex alia quavis juridica & legitima, etiam neceſſario exprimenda cauſa, vel quocumque prætextu de intentionis noſtræ aut alio quovis defectu notari vel impugnari nullo unquam tempore poſſe, ſed ſemper firmas validas & efficaces fore, & eſſe.

Sicque & non alias per quoſcumque Judices etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ac quoſcumque alios Judices quacumque judicandi facultate fuffultos judicari & definiri debere; ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate; irritum quoque & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus Canonizationibus & Beatificationibus in prædicta Eccleſia Lateranenſi, ut præfertur, celebratis, ac noſtræ & Cancellariæ Apoſtolicæ regula de jure quæſito non tollendo; nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſi quæ contra litterarum noſtrarum hujuſmodi tenorem editæ exiſtant, ſtatutis, conſuetudinibus, privilegiis quoque & indultis, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac derogatum eſſe volumus contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri Decreti, ſtatuti, conſtitutionis, confirmationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem nono Cal. Decembris Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo primo Pontificatus noſtri Anno Secundo.

D. Cardin. Paſſioneus.

Viſa de Curia N. Antonellus. X. Sub-Datarius.

I. B. Eugenius.

Interim poſtulata cum Regum & Principum, tum Regularium ipſorum Ordinum aſſidue ad Sanctitatem ſuam deferebantur, ut quantocius hos quinque Beatos Sanctis dignaretur adſcribere; quas preces & vota cum libenti animo Pontifex excepiſſet, proximo ſequenti anno ſe relaturum Eos in Album Sanctorum benigne affirmavit, Poſtulatoribus tamen admonitis, ne parcerent ſumptui, ut apparatus ſplendore & magnificentia, quæ peragenda erat Canonizatio, ſuperiores reliquas antecelleret. Quod jure petere videbatur poſt imminutam in ſtrenis & ſportulis ipſarum Cauſarum impenſam taxatione certa, ab eodem jam edita, in poſterum valitura.

Ac onus quidem parandi omnia, & diſponendi quæ ad tantam celebritatem requiruntur, ipſorum tantummodo Poſtulatorum eſt: Conſuevere tamen Romani Pontifices, ut omnia rite fiant atque ordine, aliquem eiſdem præficere non minus authoritate, quam dignitate conſpicuum, qui aliquando unus etiam e S. R. E. Cardinalium numero fuit; ut Xiſto V. Pontifice factum eſt in Canonizatione ſancti Didaci: Noviſſimis vero hiſce temporibus hanc curam demandarunt aut Præfecto Palatii Apoſtolici, aut Fidei Promotori ut Sanctitati quoque Suæ contigit, cum Fidei Promotor Benedicto XIII. Pontifice Canonizationum, quæ tunc factæ fuerunt, res adminiſtravit. Verum Pontifex cum perſpectam haberet, non modo vigilantiam, verum etiam prudentiam R. P. D. Theodori Boccapaduli, quem ſibi a ſecretis eleemoſynis eſſe jam pridem juſſerat, ipſi præ omnibus tale negotium commiſit nuncio miſſo per Epiſtolam Secretariæ Status.

Eo ferme tempore admoniti RR. PP. Cauſarum Poſtulatores fuere tam de hujuſmodi electione, quam de die 29. Junii anni proxime futuri, quem utpote SS. Petri & Pauli Apoſtolorum martyrio conſecratum, ad Canonizationem peragendam Pontifex deſtinaverat. Moliri ſtatim illi ſummo ſtudio quidquid aut excogitari elegantius, aut artificio effici magnificentius poterat, & conferre conſilia inter ſe cœperunt; atque ut pro ſua quiſque parte quid curaturi eſſent, unanimi conſenſione deliberarent, primum ſemel in hebdomada, deinde ſingulis quindecim diebus Pontificio juſſu conveniebant apud Reverendiſſimum P. Thomam Ripoll Generalem Ordinis Prædicatorum Magiſtrum & in Cauſa beatæ Catharinæ de Ricciis Poſtulatorem, Virum cum multo rerum uſu præſtantem, tum etiam nonagenarium. Ea, quæ rata ipſis erant, Sanctitati Suæ continuo ſignificabantur; cum diſtricte præcepiſſet Pontifex, ne quid inconſulto Se fieret, & non probante.

Hæc cum ita compararentur, vergebat in finem annus; bellicus autem furor, qui Europam, atque adeo noſtram etiam Italiam quadriennio amplius afflixerat, non jam, ut optabatur, conquieſcere, ſed magis augeri videbatur. Conclamabat (a) Pontifex una cum Populo ad Deum, ut (b) fieret Pax in virtute ſua, & miſeratione placatus (c) indignationem ſuam averteret a nobis. Cum in his tamen verſaremur auguſtiis, multaque timeremus, quæ jam impendebant; (d) Pater miſericordiarum & Deus totius conſolationis, (e) qui nos neque jucunditates neque tribulationes finit habere continuas; ſed ita ex (f) adverſis & proſperis, mortalium vitam contexit, ut mœſtis rebus quædam etiam jucunda permiſceat, conſolatus eſt nos lætiſſimo nuncio, qui Septembri menſe allatus Romam eſt, Franciſcum nempe I. Lotharingiæ & Vargionum Ducem, atque magnum Ducem Hetruriæ, Francofurti electum Romanorum Regem & Imperatorem futurum.

Rem tantam & munus e Cælo datum, ut Sacro Apoſtolico Senatui ſignificaret Pontifex, Conſiſtorio ſecreto in diem 15. Decembris indicto, ante Eccleſiarum in eo propoſitionem Germanicorum Comitiorum eventum diferto narravit alloquio, acceptaſque ab electo Romanorum Rege literas coram adſtantibus S. R. E. Cardinalibus, a D. Cajetano Amato Litterarum Apoſtolicarum ad Principes Secretario conſueta Cubicullariorum Cappa induto recitari voluit; ad gratias præterea Deo agendas pro tanto beneficio ſequentem Feriam quintam deſtinavit.

Poſtero itaque die, cum per impreſſam ſchedulam admoniti fuiſſent Eminentiſſimi Patres & omnes Prælatorum ordines; frequens, ut in maxima lætitia, etiam populus Pontificium in Quirinali Sacellum complevit. Rem Divinam in gratiarum actionem peregit

(a) *Joſue cap. 6. verſu 5.* (b) *Pſalmo 121. verſu 6.* (c) *Pſalmo 84. v. 4.* (d) *2. ad Corinth. cap. 1. v. 3.*
(e) *S. Jo. Chryſoſt. Homil. 8. in Matth.* (f) *Ibid.*

git Eminentiſſimus Paſſioneus Brevium a Secretis. Adfuit Papa ſacris pretioſis veſtibus indutus: Rubeis quoque Cappis ſupra veſtes ſimiliter rubeas, licet id fieri non conſueverit Adventus tempore, circumamicti interfuere Cardinales. Urbs tota cum privatim tum publice in magna lætitia biduo verſata eſt.

INTIMATIO

Per Curſores facienda, Domi quoque dimiſſa copia.

DIE decima ſexta labentis Menſis Decembris, feria quinta, in Sacello Paulino Palatii Apoſtolici Quirinalis, hora decima ſeptima *erit Cappella, in qua adſtante Sanctiſſimo D. N. BENEDICTO PP. XIV. Miſſam cantabit in gratiarum actionem pro Electione Regis Romanorum Eminentiſſimus, & Reverendiſſimus D. Card. Paſſionei.*

Eminentiſſimi, & Reverendiſſimi DD. Cardinales intererunt induti Veſtibus, & Cappis rubeis, *quo colore per integram enunciatam diem utentur.*

De ſero autem feriæ quartæ præcedentis, nempe die 15. *ejuſdem menſis, & ſub nocte pariter hujus diei luminaria ad feneſtras accendi, & ante propria Palatia dolia comburi in lætitiæ ſignum mandabunt.*

Ideo intimentur omnes & ſinguli Eminentiſſimi & Reverendiſſimi DD. Cardinales, Gubernator Urbis, Principes Solii, ceterique intimari ſoliti.

De Mandato Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ

Ignatius Reali Apoſt. Cærem. Præf.

Tranſactis ſubinde Natalitiis Domini feriis, Paſchalibuſque Sacramentis conſummatis intelligens Pontifex, Epiſcopos a ſuarum Diœceſium procuratione expeditiores jam eſſe, ut tam grave Canonizationis negotium conſilio juvarent ſuo, ejuſque Majeſtatem augerent præſentia, eos, qui intra centeſimum ab Urbe lapidem erant, datis confeſtim litteris acciri juſſit a Secretario Congregationis Cardinalium Sacri Concilii Tridentini Interpretum, qui eodem prorſus exemplo ſingulis ita ſcripſit.

Illuſtriſs., & Reverendiſs. Dñe Pñe Obſervandiſs.

MAndatum, quod SANCTITAS SUA mihi dedit, ad Ampl. Tuam Ill. harum litterarum officio perſequor, ut, cum primis Menſis Junii diebus quinque Conſiſtoria Semipublica habenda ſint, priuſquam in Sanctorum Album ſolemni Eccleſiæ ritu totidem Beati a SANCTITATE SUA referantur FIDELIS a SIGMARINGA, CAMILLUS de LELLIS, PETRUS REGALATUS, JOSEPH a LEONISSA, & CATHARINA de RICCIIS, Urbem poſtremis Menſis Maji diebus accedas, niſi graviſſimæ Paſtoralis Officii curæ præſentiam iſtic tuam deſiderent. Te interim reliquum mihi eſt admonere gratiſſimum & acceptiſſimum SANCTITATI SUÆ futurum, ſi ſtatuto tempore præſto fueris, atque hanc Eccleſiæ celebritatem Ampl. Tuæ Ill., cujus manus reverenter deoſculor, dignitate honeſtaveris.

Ampl. Tuæ Illuſtriſſimæ, ac Reverendiſſimæ

Romæ Idibus Aprilis 1746.

Addictiſs. & Obſequentiſs. Servus
Joſeph Furietti S. Concilii Secret.

Quod ad alios Antiſtites pertinet, qui longius aberant ab Urbe, aperte ſignificaverat Pontifex, ſi Romam per id tempus veniſſent, eorum acceſſum loco ſtatutæ a Conſtitutionibus Pontificiis ſacrorum Liminum Viſitationis ſe habiturum; quod Pontificis conſilium ac placitum ubi cognitum iis fuit, qui Romæ Epiſcoporum res agunt, ſuum unuſquiſque Præſulem ſtatim commonuit, ut oblatam Paſtoralis Officii debitum perſolvendi, & celebritatis, quæ raro accidit, ſpectandæ opportunitatem ne dimitterent: Ex quo factum eſt, ut nonnulli Orientales etiam Epiſcopi interventu ſuo Canonizationem honeſtaverint. Interim viſum eſt Sanctiſſimo Patri, Conſiſtorium ſecretum habere, in quo juxta Ritus rationem a majoribus acceptam, Cardinalis Sacrorum Rituum Congregationis Præfectus, vel antiquior in ipſa Congregatione cauſas adlegendorum inter Cœlites contracta debuiſſet oratione proponere, ut de auditis Pontifice mox quærente ſententiam ſuam dicere quiſque ex Cardinalibus poſſet; præfatum tamen onus cauſarum referendarum eo die Suamet Sanctitas ſummo labore ſuſcepit. Ejuſmodi erat inſtructio, ſingulis Eminentiſſimis Patribus juſſu Pontificis opportune per Curſores tranſmiſſa.

Eminentiſſime, & Reverendiſſime Domine.

IN proximo Conſiſtorio Sanctiſſimus Dominus Noſter BENEDICTUS PAPA XIV. methodica, ac compendioſa narratione referet Vitam, Virtutes, & miracula Beatorum FIDELIS a SIGMARINGA Martyris, Ordinis Minorum Capuccinorum S. Franciſci, CAMILLI de LELLIS Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Fundatoris, PETRI REGALATI Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci, JOSEPHI a LEONISSA pariter Ordinis Minorum Capuccinorum S. Franciſci Confeſſorum; & tandem CATHARINÆ de RICCIIS Ordinis Prædicatorum Virginis; necnon Acta in Cauſa Beatificationis & Canonizationis eorumdem, quæ Sacrorum Rituum Congregatio prævio rigoroſo examine admiſit & approbavit. Quibus expletis idem Sanctiſſimus Dominus Noſter Fratrum ſuffragia exquiret: An ſcilicet deveniendum ſit ad ſolemnem eorumdem Beatorum Canonizationem: Et ſinguli Cardinales per verbum PLACET, vel NON PLACET, ſententias aperient, prout ad Dei gloriam & Catholicæ Eccleſiæ decus magis eis expedire videbitur.

De Mandato Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ.

Ignatius Reali Apoſt. Cærem. Præf.

Feria igitur ſecunda poſt octavam Paſchatis die 18. menſis Aprilis conſtitere in conſueta Palatii Apoſtolici Quirinalis Aula Summus Pontifex & Cardinales deliberaturi ſuper graviſſimo Canonizationis negotio. Omitto deſcriptionem tam loci, quam cæremoniarum hujus Conſiſtorii; quod & in reliquis faciam, de quibus loquar, niſi peculiare in iis aliquid acciderit, & notatu dignum, cum ſatis diſerte atque ſubtiliter de iis omnibus pertractaverit Clariſſimus Vir Juſtinianus Chiapponus Apoſtolicæ Sedis Cæremoniarius in Actis Canonizationis Sanctorum Pii V. Pontificis Maximi, Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia a ſan. mem. Clemente XI. anno ſui Pontificatus & ſeculi hujus duodecimo habitæ.

Poſt privata cum Sanctiſſimo Cardinalium colloquia (his enim unice fas eſt tempore Conſiſtorii accedere ad alloquendum Pontificem) dimiſſo Populo clauſum fuit de more Conſiſtorialis Aulæ Oſtium. Tunc primum omnium Cardinali Paulutio, qui ante paucos dies redux in Urbem, licet in Conſiſtorio publico fuiſſet exceptus, & in eo Galero rubro Pontificali donatus, nulli tamen adhuc ſecreto interfuerat Conſiſtorio, interdixit Sanctitas Sua, ne ſententiam diceret in Conſiſtoriis aut Conſiliis, quæ ab aliis Cardinalibus haberentur, quouſque juxta conſuetum Pontifex ei os aperiret. Porro hoc vinculo, quod Liber Cæremonialis *Claudere os* appellat, olim adſtringebantur novi Cardinales ad ſecundum uſque vel tertium Conſiſtorium. Cum vero Papa eis os vellet aperire, exibant hi ab Aula, donec a Pontifice aliorum Cardinalium auditis ſuper præfati vinculi ſolutione ſuffragiis, iiſque conſentientibus, in Aulam revocarentur. Tum Pontifex eos ſtantes gravibus verbis inſtruebat, qua prudentia modeſtia & humanitate in omnibus conſiliis & judiciis ſe gerere deberent, in quibus ſententiæ in poſterum dicendæ poteſtas ipſis dabatur. Modo vero prætermiſſa ſuffragiorum petitione atque hortatione aſſolent Pontifices in eodem ut plurimum Conſiſtorio claudere ac aperire os novis Cardinalibus. Ore igitur Cardinali ita clauſo, hanc habuit orationem Sanctitas Sua; antequam ad ea veniret, quæ de ſingulis Canonizandorum cauſis erat dicturus.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

VENERABILES FRATRES. Septuagesimum secundum hujus vitæ mortalis annum inivimus, illudque affirmare jure possumus annos quinquaginta contulisse, exiguo licet cum fructu, studiis Ecclesiasticis excolendis, atque iis præsertim, quæ ad Beatificationem Servorum Dei, ac Beatorum Canonizationem pertinent. Cum enim forensibus studiis operam dare statuissemus, factum est, ut Alexander Caprara tunc temporis Rotæ Romanæ Auditor, ac deinde Cardinalis, illius Tribunal Secretum, ut ajunt, Nobis communicaret. Cum vero ille pariter inter Consultores Congregationis Sacrorum Rituum fuisset adscriptus, cœpimus accurate legere scripta exhibita a Postulatoribus, atque animadversiones Promotoris Fidei; & alia quoque pro his studiis adjumenta consequuti sumus ex domesticis colloquiis, quæ idem Præsul Caprara nobiscum interserebat.

Deinde a Clemente XI. felicis recordationis inter Consistoriales Advocatos recensiti, ipsius Pontificis jussu duas causas Canonizationum promovendas suscepimus, nempe Beatæ Catharinæ Bononiensis, ac Beati Pii V., quæ sub eodem Clementis XI. Pontificatu ad finem solemnis Canonizationis perductæ fuerunt: Præter has Causas, aliis quoque multis tum Beatificationis, tum Canonizationis operam nostram ac patrocinium impendimus, quas hoc loco recensere supervacaneum ducimus; & quæ non pauca neque exigua sane volumina, si colligerentur, efficerent.

Post hæc Promotoris Fidei perhonorificum munus ab eodem Clemente XI. Nobis demandatum fuit, quod per viginti & amplius annos, videlicet, cum idem Clemens XI., ac deinde Innocentius XIII., ac Benedictus XIII. Sedem Apostolicam tenuerunt, pro imbecillitate nostrarum virium, quam diligentissime obire curavimus. Illud pro certo adfirmare posse videmur, gravissimas laboris partes Nobis ipsis semper desumpsisse; nec satis existimasse studium ad ea negotia dumtaxat necessarium, quæ proponebantur, expedienda, sed Acta universa Congregationis Sacrorum Rituum penitus inspexisse; ipsius Tabularium & monumenta omnia, quæ ad rem facere possent, ita pervolvisse, ut ea quoque adnotaremus, quæ Nobis opportuna fore videbantur. Illud pariter asserere possumus, eas omnes Beatificationes & Canonizationes, quæ vel a Clemente XI., vel a Benedicto XIII. solemniter indictæ sunt, nostris laboribus, nostrisque vigiliis ante dispositas ac peractas fuisse. Porro si idipsum Nobis tribueremus de illis Canonizationibus, quas deinde Clemens XII. peregit, nihil a veritate alienum diceremus. Nam in Causis ejusmodi, quæ tunc temporis absolutæ sunt, non modo earum initia instituta atque expedita, sed etiam præcipuæ quæstiones in examen adductæ ac solutæ fuerunt, cum adhuc Nos ipsi munere Promotoris Fidei fungeremur.

Postea Benedicti XIII. singulari beneficentia in Cardinalium Collegium cooptati fuimus, atque inter Cardinales Congregationis Sacrorum Rituum adnumerati. Quapropter eo, licet exiguo temporis spatio, quo tunc Romæ permansimus, Congregationibus interesse non prætermisimus, ac sententiam nostram, qualiscumque fuerit, libere proferre. Paulo post ad regendam Anconitanam Ecclesiam, ac deinde Bononiensem delecti fuimus, in quibus administrandis duodecim annos insumpsimus: Tum, licet Pastoralis officii sollicitudo Nos plurimum occupatos tenuerit, tamen rationem temporis ita habuimus, & nocturnæ corporis quieti aliquas horas ita subtraximus, ut Nobis contigerit, præter plura, quæ in lucem emisimus, simul etiam colligere, disponere, ac sedulo perpendere pene innumeras adnotationes, quas olim congessimus, cum Fidei Promotorem ageremus: Insuper plura superaddere, quæ ad explicanda Miracula conferre maxime possunt, cui rei gerendæ ac perficiendæ magno adjumento Nobis fuit copia librorum tum antiquorum tum recentium, qui ad Physicam ac Medicinam pertinebant; tum præsertim consilia præstantium Doctorum, quos Bononiæ deprehendimus. Quamobrem de Beatificatione Servorum Dei, ac Beatorum Canonizatione quatuor Volumina composuimus, quæ in lucem edita fuerunt.

Postremo ad Summum Pontificatum, licet immerentes, evecti, cum facillimum sit inventis addere, plura additamenta non parvi momenti ac pretii fecimus iisdem Commentariis, quæ magis accurate copioseque lucem publicam secundo adspexerunt. Ad Congregationes Sacrorum Rituum, quæ coram Nobis frequenter habitæ sunt, convenimus, in quibus non modo sententiam nostram exposuimus, sed ejus quoque rationem palam indicavimus. In qualibet proposita Causa decrevimus ea, quæ magis opportuna judicavimus; alia quoque Decreta promulgavimus ad rectum examen hujusmodi Causarum, earumque solutionem instituendam. Tandem aliquos Dei Famulos consueto Ritu inter Beatos adnumeravimus.

Ut ergo nihil deesse Nobis in hac re videretur, illud tantum supererat, ut Beatorum Canonizationem perageremus. Ad quam obeundam haud satis erant, quæ hactenus diximus; neque enim a Nobis commemorata sunt ob aliam causam, nisi ut quoddam voluntatis nostræ studium ad ejusmodi Canonizationem suscipiendam ostenderemus, quod tamen parum aut nihil omnino conferre non ignoramus, nisi cetera merita ac requisitæ conditiones pariter intercedant. Attamen in eo tota res sita est, quod post accuratum diuturnumque examen plurium annorum, judicium quinque Causarum Canonizationis absolutum jam fuerit a Congregatione Sacrorum Rituum. Accedit, quod ejusdem Congregationis consilio jam pronunciavimus Decretum, nempe: Posse quamlibet ex iisdem Causis ad solemnem Canonizationem deduci: Quamquam illud Decretum ejusmodi negotium minime absolvat, neque ipsi finem imponat; eo quod Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, antequam Sententiam ultimam proferamus, intelligere volumus in hoc Secreto Consistorio consilium vestrum, utrum Canonizationem hoc tempore statuendam judiceris; ac deinde exposcere rursum a Vobis consilium & ab Episcopis, qui ad Consistorium semipublicum convenient, utrum nempe in supradictis Causis quæstiones omnes ita examinatas, & solutas existimetis, ut Sententiam vestram Sententiæ Congregationis Sacrorum Rituum accommodare posse arbitremini. Sed ne temere & inconsulto deliberetis, servato a Prædecessoribus nostris more Vobis exponemus, quæ diligenter accurateque peracta sunt in his Causis Beatorum

UAB Biblioteca de Ciències Socials

torum examinandis ; & deinde meritum ſingularum intrinſecum compendio ſolum attingemus.

Ut autem initium ſumamus ab iis, quæ geſta ſunt in examinandis his quinque Cauſis Beatorum, de quibus res agitur, nulla eſt ex ipſis, pro qua examinanda pluſquam centum viginti anni non fuerint inſumpti; initium hujus temporis haud ſtatuendo a die, quo hi Beati vitam hanc mortalem abſolverunt, neque a tempore, quo Locorum Ordinarii ſua auctoritate ipſorum Beatorum Acta conficere cœperunt; ſed ab eo ſolum tempore, quo Sedes Apoſtolica conceſſit, ut ejuſmodi Cauſæ coram ſe inſtituerentur. Equidem non ignoratis in veteri conſuetudine ac more poſitum fuiſſe, ut hæ Cauſæ Romanæ Rotæ Auditoribus committerentur, qui deinde poſt accuratum examen rem totam exponebant, ſuffragium conſultivum ferebant, ac poſtremo ad Congregationem Sacrorum Rituum omnia rurſum examinanda deferebantur. Duæ noſtrorum Beatorum Cauſæ, quæ modo afferuntur, propoſitæ jam fuerunt eo tempore, cum vetus conſuetudo, quam paulo ante memoravimus, obtineret; eaque ratione pertractatæ ſunt, quam ſuperius indicavimus. Cum deinde immutata ea conſuetudine, Romanæ Rotæ Auditores in Congregationem Sacrorum Rituum, tamquam ipſius membra, recenſiti fuiſſent; in tribus reliquis Beatorum Cauſis quæſtiones præcipuæ ac neceſſariæ ad examen ac trutinam revocatæ ſunt in iis Cœtibus, qui ad expendendas ſingulas ex allatis quæſtionibus ter convocari & haberi conſueverunt. Si ex his quinque Cauſis unam ſolummodo excipiatis, cujus Nos ipſi Beatificationem peregimus, quatuor reliquæ cultum publicum jampridem obtinuerant a Noſtris Prædeceſſoribus conſtitutum. Quamobrem noſtram operam potiſſimum contulimus ad expendenda Miracula, quæ poſt Beatificationem contigerunt, & quæ a ſacris Legibus requiruntur tanquam indicium quoddam cæleſte Divinæ voluntatis, ut cultus permiſſivus ac peculiaris cultu univerſali ac præceptivo commutetur. Illud teſtari merito poſſumus nihil a Nobis prætermiſſum fuiſſe, ut accuratiſſimum examen fieret, quoniam non ignoramus nullum ſtudium nullamque diligentiam eſſe in hac re ſupervacaneam. Illud quoque fatemur nullam a Nobis in his Cauſis agendis diſpenſationem aut immunitatem a conſuetis Legibus eſſe conceſſam, noſtrumque privatum ſtudium pro qualibet Cauſa ſedulo impendiſſe. Præterea Deum vehementer exoravimus, ut lumen ſuum Nobis impertiretur, quo magis perſpecta Nobis forent aliqua facta, quæ ſuffragium ferentes in Congregationibus manifeſta ſatis putaverant; denique priuſquam animum noſtrum determinaremus, nonnullis mandavimus, ut occulta diligentia res propoſitas ſcrutarentur ac plane dignoſcerent, quorum poſtea documenta Nobis reddita, deponi juſſimus in Tabulario Congregationis Sacrotum Rituum, ubi tuto ſervarentur.

Poſt hæc (ut ordinem initio propoſitum teneamus) verba facienda eſſent a Nobis de meritis cujuslibet Cauſæ. Verum inſtitutam Orationem parumper ſuſpendimus, ut eam tamen ordine jam conſtituto deinde proſequamur, videlicet poſtquam apertum erit os Cardinalis, cui clauſum fuit initio Conſiſtorii, ut ſuffragium quoque ſuum in rem propoſitam ferat, & poſtquam alia præſentia negotia abſoluta fuerint. Porro hæc ſermonis interruptio Vos levabit ea moleſtia, quam pati deberetis, ſi perpetua oratione uteremur; & Nobis etiam paulum temporis concedet, ut libere reſpiremus.

Abſolutis Eccleſiarum Propoſitionibus, os Cardinali Paulutio apertum eſt a Papa, qui converſus ad eum, tunc in loco ſuo ſtantem, dixit. *Aperimus tibi os &c.*
Deinde ſubdidit interceptam reſumens Cauſarum relationem.

PERACTIS jam negotiis, quæ abſolvenda ſupererant, Orationem noſtram, Venerabiles Fratres, proſequimur; & breviter quidem complectemur merita, quæ inſunt Cauſis quinque Beatorum. Primum locum obtinet Cauſa beati Fidelis a Sigmaringa Svevi ex Ordine Fratrum Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum. Nemo ignorat præclare geſta a Leopoldo Auſtriæ Archiduce & Comite Tyrolenſi, qui magno cum exercitu Rhætiam Superiorem invadens initio præteriti ſæculi, gente illa pervicaci in ſuam ditionem redacta, Miniſtros Calvinianos ab illis Vallibus expulit, qui non modo pravam doctrinam in ipſis locis diſſeminaverant, ſed miſeros populos, & ſua jam labe infectos adverſus Romanam Eccleſiam incendebant, & perniciosis conſiliis incitabant, ut a legitimis Principibus facta conſpiratione deficerent.

Tum Joannes Fulvius Cariæ Epiſcopus, qui Hæreticorum furore ac violentia extorris & ejectus incredibili mœrore conficiebatur, eo quod Miniſtri Zuingliani, & Calviniani ſpatio duorum annorum quadraginta duas Parochias eidem uſurpaverant, Leopoldum Victorem induxit, ut ad Paulum V. Prædeceſſorem noſtrum confugeret, eumque vehementer rogaret, ut Capuccinos in Rhætiam mitteret, qui ſacras Miſſiones ſuſciperent, ex quibus fructus non exiguos ſanctæ Religioni futuros ſperabat.

Pontifex Leopoldo morem geſſit libentiſſime, ac tum ſacræ Miſſiones in Rhætia initium habuerunt, quæ deinde magis confirmatæ atque amplificatæ ſunt, cum poſt obitum Pauli V. Gregorius XV. Sedem Apoſtolicam obtinuit: Tunc enim bene conſtituta Sacra Congregatione de Propaganda Fide, ipſius conſilio, quæ viros idoneos a Nuntio Apoſtolico & ab Epiſcopo Cariæ ſatis cognoverat, Fratres Capuccini ad eas Miſſiones obeundas delecti fuerunt, & illarum Præfectus beatus Fidelis a Sigmaringa nominatus, qui magnam ſibi famam ob virtutem & zelum Apoſtolicum jam ſibi comparaverat. Cum ejuſmodi munere fungeretur, vitam hic Beatus abſolvit interfectus ab Hæreticis in odium Fidei Catholicæ, & hoc pacto illuſtrem Martyrii palmam eſt conſequutus. Signa & Miracula acceſſerunt ſevere diſcuſſa, & concordibus ſuffragiis approbata. Placet ne igitur Vobis, ut ad ſolemnem hujus Beati Martyris Canonizationem juxta conſuetum hujus Sedis Apoſtolicæ morem procedamus?

Hic Cardinales reſponderunt omnes: PLACET: deinde Sanctitas Sua:

Secundo loco ponitur Cauſa beati Camilli de Lellis, qui Bochianici in Aprutio, loco honeſto

natus est. Cujus quidem juventus non fuit vacua & immunis ab iis cupiditatibus ac vitiis, quibus implicari juvenes consueverunt. Attamen tali pœnitentia ductus est, suasque labes per plures annos usque ad ultimum vitæ spiritum tanta severitate expiavit, ut præclaram Sanctitatis opinionem sibi demeruerit, eamque lætitiam in Cælis excitaverit, qua gestire solent Angeli super uno peccatore pœnitentiam agente, quæ longe superat eam voluptatem, quam concipiunt iidem beati Spiritus, cum in Cælis coronari vident alios plures, qui pœnitentia nunquam indiguerunt, eo quod vitæ innocentiam, ac morum sanctitatem nunquam violaverint.

Nonnulli ex Theologis ac Patribus non solum Martyres appellant eos, qui ab Hæreticis vel Infidelibus in odium Christianæ Fidei aut Catholicæ Religionis vita spoliantur, sed illos pariter tanquam Martyres agnoscunt, qui semper in Dei famulatu & proximorum salute procuranda ita occupantur, ut assiduo charitatis opera præstent non quidem ordinaria, sed difficilia & heroica, in quibus constanter versantur, donec ad extremum vitæ diem perveniant; ideoque charitatis Martyres nuncupantur.

De hac opinione Nos verba fecimus in Libris nostris DE CANONIZATIONE, eamque minime probavimus, eo quod Orationi Panegyricæ potius, quam Theologorum Cathedræ consentaneam judicavimus. Illos haud Martyres, sed Confessores nominandos asseruimus, cum in eorum morte nullus appareat tyrannus, qui illos in odium Fidei violenter interficiat. Quod si contrariam sententiam sequuti fuissemus, nullum sane exemplum præstantius inveniri potuisset ad Martyres ejusmodi charitatis declarandos, quam vita, ac mores, quibus beatus Camillus de Lellis commendatur.

Siquidem Nosocomia hujus Urbis, quæ INCURABILIUM, ET SANCTI SPIRITUS appellantur, comparari possunt quibusdam veluti theatris, in quibus Camillus per plures annos charitatem suam exercuit, operam suam assiduo præbens Infirmis, ut illos corporis ægritudine atque animi morbis sublevaret. Febres pestiferæ, quæ hanc ipsam Urbem ac Sedem Quirinalem invaserant, & universis, quos semel corripuerant, mortem inferebant, latissimum campum aperuerunt Camillo ejusque Sociis Regularibus ad pios Cives inflammandos hortandosque, ut cibis atque opportunis pharmacis ægrotantes recrearet, omnemque diligentiam impenderent, ut a mortis faucibus eriperent hominum multitudinem, qui ad eam calamitatem pervenerant, ut eodem lectulo vir cum uxore sua ac liberis jaceret, necessario alimento & consolatione destituti omnes, quos interea febris, egestas, rerum omnium necessitas, ac fames supra modum vexabant.

Post hanc calamitatem & stragem, incredibilis illa annonæ caritas subsequuta est, ob quam Romæ ejusque districtu septuaginta millia hominum fame ac frigore enecti perierunt. Horrendum sane spectaculum! In compitis ipsius Urbis, in macellis & Officinis fame debilitati Cives animam exhalabant, alii vero jam vita defuncti virentes herbas, quas ad famem sedandam decerpserant, adhuc dentibus premebant; Quare tum patuit maxime charitatis incendium, quo Camilli pectus exardebat: Plura omittimus ad rem explicandam, quæ in Actis ipsius Beati descripta continentur. Illud solum indicabimus, tunc temporis magnam ægrotantium multitudinem in Nosocomium sancti Sixti coactam fuisse, ex qua spatio paucorum dierum tria millia morbo confecta sunt. Pontifex beato Camillo potestatem tribuit illius Nosocomii administrandi in iis omnibus, quæ ad salutem corporum & animarum pertinerent. Itaque, ut huic muneri satisfaceret, in Ædes sancti Sixti ille se contulit cum octo Sociis, ex quibus ob incredibiles labores & incommoda quinque vitam amiserunt; Camillus autem immunis ab eo discrimine ac liber evasit singulari Dei beneficio, ut majora deinde pro utilitate proximi aggrederetur, inter quæ recenseri merito debet Institutio Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, quam ipse statuit ac propagavit in varias Orbis terræ partes, & quæ magis in dies amplificatur cum maximo ægrotantium & morientium fructu, qui in ultima vitæ hujus periodo constituti, illorum præsidio sanctisque monitis corroborati ad immortalem vitam proficiscuntur. Hujus Beati intercessione Deus Miracula operari dignatus est, post longum & maturum examen concordibus suffragiis approbata. Videtur ne itaque Vobis expedire, ut ad hujus quoque Beati Canonizationem solemni ritu deveniamus?

Rursus Cardinales hoc loco responderunt: PLACET: Et Sanctitas Sua institutum sermonem prosequuta est.

Tertio loco exhibetur Causa Beati Petri Regalati minoris Observantiæ sancti Francisci, natione Hispani, qui Valdoleti natus est. Annales Fratrum Minorum tradunt a Gregorio XI. Pontifice designatos fuisse aliquos Commissarios Apostolicos, seu Visitatores, qui eum Ordinem in Hispania reformarent, cujus institutum ac disciplina, pristina severitate dimissa, plurimum collapsa fuerat, quemadmodum Apostolica Sedes intellexerat. Ferunt, quemdam nomine Petrum Villacretium inter Fratres Minores virum sanctitate vitæ præstantem, inde excitatum fuisse, ut reformationem Regularis Observantiæ sancti Francisci primus inchoaret. Sacra Ædicula inter oppida Tendillæ ac Penalverii sita erat, beatissimæ Virgini Mariæ nuncupata, quæ ad Equites Melitenses jure pertinebat. Porro sanctam Mariam Saliceti ipsam vocabant ex eo, quod beatissima Virgo quibusdam Venatoribus ipsius nomen & opem implorantibus eo loco apparuerat, cum illi inter densissimas pluvias, fulminum ignibus perterriti, via penitus aberrassent. Itaque, cum primum super salices altare fuisset extructum, inde sanctæ Mariæ Saliceti nomen indictum est. Huic Ædiculæ Petrus Villacretius exiguum tugurium conjunxit, ubi cum suis Sociis habitaret. Illud autem spatio temporis in magnificum ædificium commutatum fuit, in quo perfecti Regulares vitam duxerunt. In eo ipso loco vir præclarissimus Cardinalis Franciscus Ximenes christianæ perfectionis spiritum suscepit, ex quo tandem accitus fuit, ut Elisabeth Hispaniarum Reginæ Confessiones exciperet.

Pe-

Petrus Villacretius pietatem beati Petri Regalati cognitam & perſpectam habebat; quippe adoleſcentiam innocenter traduxerat, & cum Fratrum Minorum Inſtituto vix decennis nomen dediſſet, anno ætatis decimo quarto (quod tum licebat) ſolemnem Profeſſionem emiſerat. Inter cetera Monaſteria, quæ a Villacretio condita fuerunt, permittente Oxomenſi Epiſcopo, illud prope Aquileram adnumeratur, in quo Petrus Villacretius, ac beatus Petrus Regalatus longe ab hominum conſortio ſanctiſſimam & aſperrimam vitam aliquo temporis ſpatio ſimul duxerunt. Quamvis autem curarent diligentiſſime, ut ejuſmodi vitæ ratio in tenebris omnino deliteſceret, tamen in finitimas Civitates evulgari cœpit, ex quibus aliqui viſendi ſolum ſtudio, alii vero ut permanerent in ea ſolitudine, ad Monaſterium confluebant: & hoc pacto Reformatio in Hiſpania mirum in modum propagata eſt.

Qua de re Villacretius præclarum opus, initamque viam inſiſtere majori ſtudio conſtituit, ut nova conderet Monaſteria, ac vetuſta in meliorem formam redigeret. Itaque Domum Aquileræ Regalato commendavit, cujus virtutem longo jam temporis experimento probaverat. In eo loco Regalatus reliquis annis quibus vixit, ad ſupremum ſanctitatis apicem pervenit. Illic Reformationem inſtitutam ſuis exemplis, prudentique adminiſtratione ſartam tectam retinuit, ita ut quamvis novi Ordinis Fundator aut Reformationis Inſtituti appellari nequeat, tamen ad illam ſtatuendam maximum adjumentum attuliſſe, potentiſſimumque præſidium fuiſſe nemo inficiabitur. Illic etiam toto vitæ ſuæ curſu Theologales & Cardinales Virtutes modo ſublimi ac ſingulari exercuit. Univerſos in admirationem ſui pertraxit ob animi humilitatem, vitæ aſperitatem, ac jejunia, quibus corpus ſuum magnopere excruciavit. Quæ merita ſi deſint, ad Beatorum Canonizationem Eccleſia nunquam adducitur. Illic etiam donis Ecſtaſis ac Prophetiæ cumulatus a Deo fuit, ac poſtremo feliciter hac mortali vita deceſſit, eamque ſanctitatis famam reliquit, ut diuturnitate temporis imminui nunquam potuerit. Miraculis claruit tum in vita, tum poſt obitum, eademque trutinæ ſubjecta approbari meruerunt. Placet ne igitur Vobis, ut ad ſolemnem hujus Beati Canonizationem juxta Eccleſiæ inſtitutum procedamus?

PLACET, iterum dixerunt hoc loco Cardinales, ad quos deinde Sanctitas Sua:

Quarto loco venit Cauſas beati Joſephi a Leoniſſa, quod Oppidum in Aprutio poſitum eſt. Ipſe pariter Ordini Fratrum Capuccinorum nomen dedit, & ſanctum Franciſcum Parentem ſuum plane imitatus eſt. Etenim ſi ſanctus Franciſcus martyrii cupiditate inflammatus navigationem in Syriam ſuſcepit, etiam beatus Joſeph ob eandem cauſam Conſtantinopolim ſe contulit, ubi Chriſtifidelibus opitularetur, qui miſera ſervitute tenebantur graviſſimoque periculo, ne ob incommoda & ærumnas a Chriſtiana Religione deficerent. A Soldano Rege Ægypti ſanctus Franciſcus magnis officiis & humanitate exceptus, omnem martyrio intercluſum aditum cum vidiſſet, in Italiam remeavit, atque ita deſiderii martyrium obtinuit. Beatus Joſeph eodem ardore ſuccenſus interiora cubicula & penetralia Imperatoris Turcarum adire non dubitavit, ratus, eos populos univerſos facili negotio ad Fidem Chriſtianam traducendos, ſi ipſorum Imperator eandem Religionem primus ſuſciperet. Sed captus ac detruſus in tenebroſum carcerem eo graviſſimo ſupplicio mulctatus fuit, ut pedem dexterum & manum pariter dexteram ad ferrum uncum ſuſpenſus, capite totaque corporis mole ad terram penderet, donec fame ac dolore extenuatus vitam profunderet. Generoſus Athleta Chriſti crudeliſſimum tormenti genus invicta animi conſtantia pertulit. At quoniam Joſeph Dei beneficio vitam adhuc trahebat, atque inter acerbiſſimum cruciatum annuntiare Fidem Chriſtianam haud omittebat, ideo Satellites conſilium inierunt ſub illo ignem excitandi, ut fumus obſtrictis faucibus ſpiritum illi præcluderet, aut ſaltem a prædicanda Sancta Religione impediret.

Tres continuos dies in eo cruciatu fortiter permanſit, ex quo divino potius quam humano præſidio liberatus fuit, ita ut Cauſa ipſius Beatificationis & Canonizationis (niſi ob graviſſimas cauſas diſciplina immutata fuiſſet) ſub titulo Martyris, non autem Confeſſoris proponi poſſe videretur. Nemo enim, qui in his ſtudiis paululum verſatus ſit, ignorat, priſtina temporum conſuetudine appellari conſueviſſe Martyres etiam illos, qui poſt acerba tormenta, quorum vi mortem ſubire juxta naturæ conditionem debuerant, admirabilem in modum ſuperſtites evaſerant: Attamen hoc tempore (quemadmodum unicuique cognitum perſpectumque eſt) Martyr haud nuncupatur, niſi qui in ferendis cruciatibus aut vi tormentorum vitam amiſerit.

Joſeph ope divina vindicatus ab eo diſcrimine, quod ſuperius expoſuimus, in Italiam rediit, & reliquum vitæ ſpatium in locis Patriæ ſuæ finitimis traduxit, ubi Ruricolas & Egenos ſacris concionibus imbuens, mirum dictu eſt, quam copioſos fructus collegerit. Myſteria Fidei ac Religionis illis explicabat, & vineam Domini indefeſſo ſtudio ita excolebat, ut nullos labores, nulla pericula, nulla incommoda vitanda unquam judicaverit. Evangelica conſilia juxta ſui Ordinis præcepta atque inſtituta diligentiſſime ſervavit; qua in re ſi defuiſſet aliquid, Cauſa beati Joſephi in medio curſu conſtitiſſet. Etenim certum ſtatutumque eſt, ut in Cauſis Servorum Dei, qui Regularium Ordinibus adſcripti fuerunt, præter cetera illud potiſſimum examinetur, an ſui Ordinis præſcriptas leges accurate obſervaverint. Poſtremo beatus Joſeph meritis cumulatus, & corporis ſui vinculis diſſolutus in Cælum evolavit, quo tempore ea ſigna contigerunt, quibus Deus pretioſam juſtorum mortem proſequi ac declarare conſuevit. Miracula quoque ſubſequuta ſunt plene diſcuſſa & approbata. Placet ne igitur Vobis, ut ad hujus Beati Canonizationem rite procedamus?

Hic quoque Cardinales dixerunt, PLACET, quibus inde Sanctiſſimus Dominus Noſter hæc alia deliberanda propoſuit:

Quintum ac ultimum locum tenet Cauſa beatæ Catharinæ de Ricciis ex Ordine Dominicano

de

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

de Eccleſia adeo benemerito tum ob viros tum ob mulieres gloria Sanctitatis celeberrimas, quæ eundem Ordinem illuſtrarunt. Satis ſit hoc loco recenſere Catharinam Senenſem, Roſam Limanam, Agnetem ex Urbe Montiſpolitiani, quæ ſolemni Canonizationis ritu in numerum Sanctarum relatæ fuerunt; Reliquas plures omittimus, quæ ob rationem cultus immemorabilis obtinent cultum Sedis Apoſtolicæ auctoritate comprobatum.

Florentiæ nata eſt Catharina ex nobili genere. Parentes habuit Petrum Franciſcum de Ricciis, & Catharinam de Panzano. Ab ineunte adoleſcentia futuræ Sanctitatis indicia non obſcura præbuit. Pratum Hetruriæ Civitatem adducta (quo Parentes ruſticationis gratia ſe contulerant) & ingreſſa Domum Monialium ſancti Vincentii, eodem momento temporis conſtituit in eo loco vitæ ſuæ curſum exigere, quamvis id ingratum moleſtumque Parentibus eſſet, qui illam nuptui dare propoſuerant.

Tantam Sanctitatis famam brevi aſſequuta eſt ob dona præcipue cæleſtia, quibus plerumque Deus animas ſibi devinctas & chariſſimas exornare ſolet, nempe ob frequentes ecſtaſes, mentis alienationes, varicinia, cordium arcanas ſcrutationes, & hujuſmodi divina munera, ut Præſides Eccleſiaſticos excitaverit ad inveſtigandum diligenter, utrum angelus tenebrarum (uti non ſemel accidit) Angeli Lucis ſpeciem ad eam Virginem decipiendam aſſumpſiſſet. Omiſſa facimus experimenta, quibus tunc uſi ſunt Ordinis Dominicani Theologi & illius Monaſterii Provinciales, ut omni erroris nube diſcuſſa veritatem agnoſcerent, cujus certiſſima indicia deprehenderant; ideoque teſtati ſunt ea Catharinæ dona non Dæmonum fraudibus, neque naturæ portentis tribuenda, ſed cælitus immiſſa ad ejus animam exornandam. Cardinalis Robertus Puccius Piſtorienſis Epiſcopus juſſu Pauli III. Pontificis Florentiam ſe contulit cum pluribus aliis Epiſcopis prudentiæ doctrinæque laude præſtantibus, & poſt accuratum examen ſummopere probavit vitæ Sanctitatem & cæleſtem donorum naturam & conditionem, quibus Catharina ab omnibus commendabatur. In eadem ſententia fuerunt Cardinales Cervinus & Mediceus, qui deinde Summi Pontifices facti ſunt, quorum primus Marcellus II., alter Leo XI. nuncupati fuerunt. Poſtremo accedit, quod in Cauſa ſancti Philippi Nerii demonſtratum eſt, ipſum quadam mentis alienatione divinitus immiſſa, licet Romæ verſaretur, beatam Catharinam de Ricciis alloquutum fuiſſe, quæ Prati in Hetruria morabatur, cujus heroicam vitæ rationem plane cognoverat, eamque plurimi faciebat.

Hæc cæleſtia dona plerumque Sanctitatem indicant, ſed in illis Sanctitas minime continetur. Continua ferme rerum cæleſtium meditatio, profunda humilitas, vita victuſque aſperrimus, in obſervandis Ordinis ſui legibus accuratiſſima diligentia, ſumma vigilantia atque ſtudium, ut reliquæ Sorores eandem virtutis ſemitam calcarent, hæ fuerunt Catharinæ dotes eximiæ, hæc ornamenta ſingularia. In examine hujus Cauſæ compertum eſt, ipſam maxime excelluiſſe in aſſiduo illarum virtutum exercitio, quæ ad illius conditionem atque ſtatum pertinebant. Porro id ſatis eſt, cum in ejuſmodi Cauſis totum examen ad eas virtutes redigendum ſit, quas Canonizandus exercere potuit juxta vitæ rationem, quam ſibi delegerit. A Deo ſæpius illa poſtulavit, ut iis donis cæleſtibus, quibus tamdiu cumulata fuerat, ſpoliaretur; quod ſane commendatur plurimum ab illis, qui pias animas ad perfectionem Chriſtianam inſtituunt, nempe ut delectationi, & quandoque etiam vanitati aditus præcludatur. Itaque Catharina, quod vehementer expetierat, conſequuta eſt; attamen opinio, quæ de ipſius Sanctitate excitata fuerat, imminui nequaquam potuit, ſed uſque ad mortem conſtanter permanſit, & etiam poſt mortem magis percrebuit. Catharina eo mortis genere deceſſit, quod ejus vitæ Sanctitatem maxime decebat. Summa vitæ auſteritas & ciborum ratio, quos longo temporis ſpatio adhibuerat hæc Virgo pœnitentiæ amantiſſima, mortalem ipſi ægritudinem attulerunt. Ad illam fortiter obeundam Catharina ſanctis operibus ſe præparavit: Acerbos dolores tulit patientiſſime: Eccleſiæ Sacramentis ſumma pietate ſuſceptis, ultima ſive colloquia ſive ad Deum precationes ardentiſſimi amoris plenas expreſſit: Sorores ſuas maxima benevolentia vivens proſequuta eſt, & ejuſdem benevolentiæ moriens argumenta manifeſta præbuit iis ſermonibus, quos poſtremo ad ipſas Sorores convertit. Nonnulla portenta ad ejus mortem contigerunt, ita ut ſi omnia ſimul expendantur, pretioſam in conſpectu Domini Catharinæ mortem fuiſſe nemo dubitare poſſit. Poſt obitum hujus Beatæ interceſſione ea prodigia facta ſunt, quæ vires naturæ excedunt, quæque idcirco communi calculo fuerunt Miraculis adſcripta. Placet ne demum igitur Vobis, ut ad hujus Beatæ Canonizationem juxta conſuetum Apoſtolicæ Sedis morem procedamus.

Item: Sibi PLACERE: reſponderunt omnes Cardinales, quos ſubinde alloquutus eſt Sanctiſſimus Dominus Noſter hoc modo:

Præclaram ſententiam veſtram intelleximus ſuper his, quæ a Vobis poſtulavimus. Quamobrem veſtigiis & exemplis noſtrorum Prædeceſſorum inhærentes duo publica Conſiſtoria indicemus, in quibus Conſiſtorialis Aulæ Advocati palam recenſebunt vitæ Sanctitatem ac Miracula ſingulorum ex Beatis, qui ſolemni ritu inter Sanctos adſcribendi ſunt. Antequam autem conveniatis ad ſemipublica Conſiſtoria, in quibus Vos omnes cum Epiſcopis, qui ſimul acciri debent, ſuffragium ferre debetis pro futura cujuslibet Beati Canonizatione, in more poſitum eſt, ut unicuique conſignetur vita cujuslibet Canonizandi, compendio digeſta una cum virtutibus & Miraculis, & ſingulis Actis, quæ pro eorumdem Cauſis confecta fuerunt. Quo tempore Clemens XI. felicis recordationis Beatorum Canonizationem celebravit, Nobis tunc temporis Fidei Promotorem agentibus præcepit, ut Cauſas Beatorum compendio deſcriberemus, quæ deinde Pontifex ipſe accuratiſſime perpendit, & incredibili ſtudio ad examen ac trutinam revocavit omnia documenta, quæ iiſdem Compendiis ad fidem faciendam jungebantur. Porro Cauſarum, de quibus modo res eſt, Nos ipſi compendia facere poſſe ſperabamus, ardentique ſtudio exoptabamus; ſed aſſiduis curis di-

distenti Clementis XI. vestigiis insistere tandem deliberavimus. Itaque præter Compendia a Pustulatoribus confecta & exhibita, hanc eandem provinciam ab alio suscipi jussimus, qui Promotoris Fidei sententiam consiliumque sequeretur. Eadem Compendia juxta normam & rationem a Nobis constitutam confecta Nos ipsi accurate perlegimus. Sedulo quoque examinavimus omnia documenta illarum rerum, quæ in ipsis Compendiis referebantur: Et hæc tum Vobis, tum Episcopis ad consilium accitis tempore opportuno dabuntur, ut omnes sufficienter instructi ad semipublica Consistoria accedant.

Cum Papa desiisset loqui, Cardinalis autem ultimus ex Diaconibus cum signum tintinnabulo dedisset, ingressi sunt Cæremoniarum Magistri, quorum primus accedens ad Pontificem monuit antiquiores duos Diaconos, ut hinc inde a lateribus Sanctitati Suæ adsisterent; Alter vero Eminentissimum Paulutium a loco, ubi inter alios juxta ordinem suæ Promotionis consedebat evocatum sibi ipsi peniculamentum Cappæ usque ad terram dimissæ trahentem comitatus est, ut coram Sanctitate Sua genuflexus, ex ejus manibus Annulo & Titulo decoraretur. Id enim constitutum est, ut si quis aut Episcopali aut alia dignitate sit, quæ liberum Annuli usum ei permittat, tamen post promotionem ad Cardinalatum gestare Annulum amplius non possit, nisi de novo illum obtinuerit a Pontifice. Et ideo quando Papa dat novo Cardinali Titulum, in ejus digitum inserit Annulum saphiro gemmatum, pro quo quingenti aurei Ducati solvuntur, quos Julius III. post mortem uniuscujusque Cardinalis ab Hæredibus numerari Cameræ Apostolicæ jusserat; Gregorius XIII. Collegio Germanico-Hungarico de Urbe pro summa decem millium aureorum assignaverat; ea vero a Sixto V. sublata. Tandem Gregorius XV. Congregationi de Propaganda Fidei Constitutione sua eosdem attribuit a quolibet Cardinali solvendos intra mensem a die Creationis numerandum, etiamsi quis absens fuerit promotus, nec dum Romam advenerit; quod se facturos jurejurando promittunt Cardinales singuli, antequam Cardinalatus recipiant Insignia.

Est autem Titulus, ut notum est, Ecclesia, cui Presbyter quisque Cardinalis præficitur: Diaconi enim Cardinales juxta veterem loquendi usum Diaconiam non Titulum habere dicuntur, quamvis & ipsis modo concedatur Ecclesia; cum a sua cæteroquin institutione uni Urbis Regioni tantum præessent, quia non Rectoria, neque animarum cura, sed tantum administratio bonorum & simplex beneficium de præbendis concedebatur, ut eleemosynas pauperibus illius Regionis distribuerent; idcirco Summus Pontifex in formula, qua utitur, & de qua nos infra loquemur, dum Diaconibus Ecclesias assignat, neque *Tituli* verbum usurpat, neque Cappellas addit. *Tituli* nomenclatura, quod ad rem nostram pertinet, sumitur vel a Crucis ligno (idem namque sonat *Titulus*, ac *Signum*) quod erigimus in loco, quem Deo dicare volumus, vel a Tutela; quia consulto Ecclesiæ dantur Cardinalibus, ut eas suo præsidio, cura, tutelaque protegant atque defendant. Accipitur insuper pro *Memoria*; Unde Ecclesiæ super Martyrum memorias fundatæ ab eorum exuviis sortitæ sunt & nomen: quamquam & a Domino soli in quo erectæ, & a Fundatore cujus pecunia vel opera ædificatæ fuerant, sæpe nuncupentur.

Ante Sixti V. tempora incertus & varius fuit Titulorum numerus; quia a Romani Pontificis arbitrio pendebat quot creare vellet Cardinales, quibus deinde Tituli conferebantur: Sixtus IV., nulla habita ratione Decreti Concilii Basileensis, omnium Prædecessorum suorum primus Cardinalium numerum, ac proinde Titulorum maxime ampliavit. Nullus tamen, si Paulum IV. excipias, sexagesimum quintum excessit. Tandem laudatus Sixtus Papa V. septuagesimum numerum Cardinalium præfiniit, & ita distribuit, ut sex Episcopi essent, quinquaginta Presbyteri, Diaconi quatuordecim: ac primis quidem Episcopatus suburbicarios totidem, Titulos totidem alteris, postremis Diaconias totidem assignandas decrevit. Antiquissimus inter ceteros est Titulus sanctorum Joannis & Pauli; annumeratur enim in iis viginti & octo, quos S. Silvester Papa anno reparatæ salutis tercentesimo decimo quarto auxit. Horum Sanctorum Ædem pene a fundamentis restituit & large ditavit religiosa Cardinalis Fabritii Paulutii liberalitas, qui Summi Pœnitentiarii, aliisque præcipuis Romanæ Curiæ muneribus functus, Episcopus Ostiens. & Sacri Collegii Decanus extremum diem Romæ obiit. Ut igitur in novo Cardinali Camillo Paulutio Avunculi sui memoria reviviscaret, Sanctissimus Titulum hunc ei tradidit simul & Annulum ita dicens:

Ad honorem Dei Omnipotentis, beatæ Mariæ semper Virginis, sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, ac sanctorum Joannis & Pauli committimus tibi Ecclesiam sanctorum Joannis & Pauli cum Clero & Populo & Cappellis suis, secundum formam qua committi consuevit Cardinalibus, qui eamdem Ecclesiam in Titulum habuerunt.

In nomine Pa† tris, & Fi† lii, & Spiritus† Sancti. Amen.

Recepto Annulo & Titulo novus Cardinalis adhuc in genua provolutus, cum pedem & manum Pontificis osculatus fuisset, postea erectus oris osculo exceptus est. Ita Consistorio finis impositus.

Ut autem novis Cardinalibus os claudatur, vel clausum aperiatur, alterutra ex his formulis uti solent Summi Pontifices, videlicet: *Claudimus vobis vel tibi, os, ut neque in Consistoriis, neque in Congregationibus aliisque functionibus Cardinalitiis sententiam vestram dicere possitis.* Vel: *Aperimus vobis vel tibi os, ut in Consistoriis, Congregationibus aliisque functionibus Cardinalitiis sententiam vestram proferre valeatis.* Ut tamen id fiat, non semper Consistorium requiritur; facultas est enim Papæ in Congregationibus aut locis, ubi Cardinales congregari contingat, utramque cæremoniam dispensandi. Idem de Annuli ac Tituli traditione sentiendum est. Ex plurimis exemplis, quæ in promptu haberemus, unum sufficiat, ut, quid antiquitus factum sit, agnoscatur. Alexandrum enim sextum Philippo Lucemburgio Cardinali a se creato Titulum SS. Petri & Marcellini die 27. Januarii 1497. extra Consistorium & absentibus etiam Cardinalibus assignasse refert in suis Notis ad Ciacconium Oldoinus. Quinimmo inoleviisse aliquando testatur Cæremoniale, ut ad contentiones dirimendas simul daretur Titulus novis Cardinalibus præsentibus in Curia, & peregre commorantibus. Quid plura? Galerum rubrum Pontificalem una cum Annulo & Titulo nonne transmissum nuper vidimus Joanni Theodoro e Ducibus Bavariæ Episcopo Leodiensi post triennium a Creatione? Primus enim omnium & solus cum electus S. R. E. Cardinalis fuisset, publicatus deinde est in Consistorio die 17. superioris Januarii; Sanctissimus enim D. N. hunc Roma absentem R. P. D. Opitio Pallavicino Abbreviatori de Parco Majori, peculiari Nuntio ad id destinato atque ablegato, Cardinalatus Insigniis decoravit, & Ecclesiæ sancti Laurentii in Pane & Perna Titularem fecit. Quod non frequenter, sed admodum raro concedi solet.

Non erit abs re hic repetere, quæ de prædicti Præsulis Patruo Lazaro nempe Pallavicino Archiepiscopo Thebatum refert in Notis ad Platum in tractatu de Cardinalis dignitate & officio R. P. D. Tria Archiepiscopus Tyri. *Omni*, inquit, *laude dignus Lazarus Pallavicinus Thebarum Archiepiscopus, quamvis multas Ecclesiastici Status Civitates sapienter gubernaverit, Inquisitoris munus in Civitate Melitensi sapienter sustinuerit, Florentiæ non sine plausu Nuntii Apostolici muneris partes expleverit, ac singulari humanitate, fide, & diligentia Pontificii Cubiculi Præfecturam per decem fere annos, regnante Clemente XII. Pontifice Optimo Maximo exercuerit, adduci tamen minime potuit ad hanc eximiam dignitatem acceptandam, & ab ea, heroica humilitate, constantissime semper se alienum ostendit, probe intelligens, se imparem esse iis oneribus, quæ cum Cardinalatu sunt conjuncta. Incassum cessere rationes, quas Sanctissimus Dominus Noster* BENEDICTUS XIV. P. M. *sua qua fulget sapientia etiam per alios adhibuit, ut illum ad Cardinalatus dignitatem suscipiendam flecteret, ut ipsemet*

Pon-

Pontifex in Allocutione habita in Conſiſtorio ſecreto die 9. Septembris anno 1743., quo alios plures viros inſignes ad eamdem dignitatem evexit, diſerte teſtatur. Nec Clementiſſimus Pontifex BENEDICTUS erga Thebarum Archiepiſcopum morte ablatum, tenaciſſimum ſuæ amicitiæ vinculum diſſolvit; nam privato ære in Eccleſia Deo dicata in honorem ſancti Franciſci a Paula in Montibus nobile marmoreum mauſoleum ſequenti inciſa inſcriptione erexit.

LAZARO PALLAVICINO
THEBARUM ARCHIEPISCOPO
IN SUMMA REI FRUMENTARIÆ
CARITATE
ANNONÆ PER PICENUM CURATORI
APUD MELITENSES ET FLORENTINOS
A. S. APOCRISARIO
CLEMENTIS XII. P. M.
ADMISSIONUM MAGISTRO
VIRO INTEGERRIMO ET INNOCENTISSIMO
BENEDICTUS XIV. PONT. MAX.
AMICO OPTIMO
CARDINALI AB SE DESIGNATO
QUOS HONORES VIVENS RECUSAVIT
MORTUO DEDIT
VIXIT AN. LX. D. XXV.

Pontificis ſtudium in amicorum memoria æternitati conſignanda patet etiam ex eo Monumento, quod in intimo Sacrario Templi beatæ Mariæ de Victoria ad Thermas Sebaſtiano Cardinali Tanario ponendum curavit hac epigraphe.

SEBASTIANO ANTONIO TANARI BONONIENSI
S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI
QUI PRIMO BRUXELLIS INTERNUNTIUS
MOX APUD UBIOS LUSITANOS ET LEOPOLDUM CÆSAREM
SEDIS APOSTOLICÆ NUNTIUS
AB INNOCENTIO XII. INTER CARDINALES ADSCITUS EST
INDE LEGATIONI URBINATENSI EJUSQUE ECCLESIÆ
ARCHIEPISCOPALI ADMINISTRANDÆ DIU PRÆFUIT
DEMUM OSTIENSIS AC VELITERNUS EPISCOPUS
ET SACRI COLLEGII DECANUS
OBIIT ROMÆ IV. NONAS MAII MDCCXXIV. ÆT. ANNO LXXIV.
ET IN HAC ÆDE SANCTÆ MARIÆ DE VICTORIA SEPULTUS
BENEDICTUS XIV. P. M.
CIVI OPTIMO ET AMICO BENEVOLENTISSIMO
MONUMENTUM POS.
PONTIFICATUS SUI ANNO IV.

Hunc præterea honorem ab ipſo Pontificatus ſui initio deferre decreverat Eminentiſſimo Joanni Antonio Cardinali Devia in Templo ſancti Laurentii in Lucina; & eodem honeſtare meditatur hoc tempore Alexandrum Cardinalem Caprara, ne tanti Viri memoria ſibi amicitia conjunctiſſimi in Eccleſia Archiconfraternitatis Suffragii de Urbe humi tantum ſupra Cadaver inſcripta tam anguſtis limitibus coerceatur.

Non omittendum inſuper eſt aliquid de novo additum in antiqua de Titulis aſſignandis formula. Oritur hæc additio a Decreto Sanctitatis Suæ, quod integrum mox referam. Ubi enim Papa reſcivit, Prælatos, qui Patriarchalibus vel Metropoliticis aut etiam Cathedralibus Eccleſiis, in partibus Infidelium exiſtentibus præerant, poſt acquiſitam Cardinalitiam dignitatem illis Nuncium remittere nulla præcedente vinculi ſolutione, quamquam revera ſpirituale Conjugium inter ipſos & hujuſmodi Eccleſias perduraret, juſſit, ut poſthac de præfata ſolutione eo ipſo tempore haberetur mentio, quo Romanus Pontifex Titularem Eccleſiam novis Cardinalibus aſſignaret. En prædicti Decreti verba.

BENEDICTUS PAPA XIV.

„ CUM ſpirituale Conjugium, quod inter Epiſcopum & Eccleſiam, cui præficitur, contrahitur, „ initum intelligatur in Electione, ratum in confirmatione, & in Conſecratione conſummatum, ſibi „ vindicet locum etiam in Epiſcopis, qui Titulares „ vocantur, & Eccleſiæ præficiuntur ab Infidelibus „ occupatæ. Qua de cauſa cum hi ad aliam Eccle„ ſiam transferantur, a vinculo prioris Eccleſiæ a „ Romano Pontifice abſolvuntur. Cumque de hujus „ vinculi abſolutione nulla fiat expreſſa mentio, quando aliqui ex dictis Titularibus Epiſcopis inter S. „ R. E. Cardinales cooptantur, quamvis de Eccleſiarum vacatione in terris Infidelium, quibus ante „ Cardinalatum fuerant præfecti, nulla ſit dubitatio; „ Cardinales etenim eaſdem non retinent cum Cardinalatu, Summique Pontifices alios eiſdem Eccle„ ſiis, cum volunt, præficiunt; Sanctiſſimus Dominus Noſter BENEDICTUS XIV. ratus non decere, „ ut ſine expreſſa vinculi abſolutione in poſterum „ præficiantur alii Epiſcopatibus ſitis in terris Infidelium, quibus fuerant præfecti illi, qui in ſacrum „ Cardinalium Collegium cooptantur, ne in more „ poſitum eſſe videatur, ut Cardinales prædictos retineant Epiſcopatus; mandat, ut in Decreto affi„ gnationis Tituli Cardinalitii hæc in poſterum verba adhibeantur: *Auctoritate Omnipotentis Dei &c.* „ *abſolvimus te a vinculo quo teneberis Eccleſiæ N.* „ *& committimus tibi &c.* Die XI. Martii 1744.

Sanctiſſimus Pater cum Titularem Eccleſiæ SS. Joannis & Pauli Cardinalem Paulutium inſtitueret, Archiepiſcopum olim Iconii, eumdem a vinculo præfatæ Metropoleos abſolvit.

At ſatis de Titulis. Veniendum modo ad ea eſt, quæ Domini Conſiſtorialis Aulæ Advocati ſemel atque iterum de quinque Beatorum vita copioſe diſſeruerunt coram Summo Pontifice, qui in duplici publico Conſiſtorio eos ſeparatim de more excepit & audivit.

Primum ex his indictum jam fuerat in ſequentem ſe-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

feriam quintam, seu diem 21. Mensis Aprilis; proinde qui in eo locum habere solent, statim hanc schedulam a Cursoribus Pontificiis traditam accepere.

INTIMATIO

Per Cursores facienda etiam Domi dimissa copia.

FEria quinta die vigesima prima præsentis mensis Aprilis hora decima quinta *in Aula Regia Palatii Apostolici Quirinalis erit Consistorium publicum pro proximis Canonizationis sollemniis Beatorum FIDELIS a SIGMARINGA Martyris Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, CAMILLI de LELLIS Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatoris, & PETRI REGALATI Ordinis Minorum Observantium S. Francisci, Confessorum.*

Eminentissimi & Reverendissimi DD. Cardinales in prædictum Quirinale Palatium sub eamdem horam convenient, sumptisque Cappis violaceis in consueto loco ad Aulam Paramentorum accedent, unde SUMMUS PONTIFEX in præfatam Aulam Regiam deferetur.

Cum SANCTITAS SUA in Solio se composuerit, obedientiam vite præstabunt.

Mox Sacri Consistorii Advocati seriem Vitæ, Virtutes, & Miracula eorumdem trium Beatorum sequenti ordine referent.

Primam *de beato FIDELI narrationem habebit D. Advocatus Virgilius Montecatinus, unaque illius pro Canonizatione ex more instabit.*

Secundam *de beato CAMILLO D. Advoc. Julius Cæsar Fagnanus, qui & instantiam ut supra faciet.*

Tertiam *vero de beato PETRO D. Advoc. Joseph Ascevolinus non absimili modo instando.*

Demum D. Cajetanus Amatus Apostolicarum Litterarum ad Principes Secretarius DD. Advocatis in genua provolutis SANCTITATIS SUÆ nomine e sinistro Solii latere respondebit.

Ideo intimentur omnes & singuli prædicti Eminentissimi & Reverendissimi DD. Cardinales; intimentur etiam Decani, seu Antiquiores Episcoporum assistentium & non Assistentium, Protonotariorum, Auditorum Rotæ, Clericorum Cameræ Apostolicæ, Votantium Signaturæ Justitiæ, Abbreviatorum, & Advocatorum Consistorialium, ut Collegas suos admoneant, & Cappis induti intersint; sicut etiam Secretarius Congregationis Sacrorum Rituum, & Promotor Fidei.

Intimentur quoque Gubernator Urbis Vice-Camerarius, Principes Solii, Conservatores Urbis, Oratores Civitatum subditarum, Magister Sacri Hospitii, ceteriquæ intimari soliti.

De Mandato Sanctissimi Domini Nostri Papæ

Ignatius Reali Apost. Cærem. Præf.

Aula Regia in Quirinali illa dicitur, quæ proxima Sacello Paulino est. Dum ad eam sacris pretiosis paludamentis rubri coloris indutus, & in Sellari compositus sacro purpuratorum Patrum Senatu, Conservatoribus Urbis, & magno Comestabili Columna præcedentibus deferebatur Pontifex, per alteram Parafrenariorum Aulam transiens inspexit ibi ad Parietem appensa nova peristromata sane magistra Artificum acu picta in Pauperum invalidorum Hospitio prope majorem Tyberis Ripam, ubi inter cetera summæ charitatis opera ab Innocentio XII. ibidem fundata atque conjuncta, cujusmodi sunt virorum ac mulierum laboribus non amplius aptorum perfugium; inopum puerorum ad opificia edisccenda gymnasium; periclitantium puellarum ad integritatem tuendam Gynæceum; hanc quoque texendorum stromatum artem Clementis XI. auspiciis inceptam ad hodiernum usque diem non modo non imminutam, sed mirifice auctam videmus. Fuerant hæc jussu Sanctissimi Patris contexta, ut iis convestirentur parietes, qui Chorum ambiunt Metropolitanæ Bononiensis, cujus administrationem factus Pontifex non dimisit, exemplum sequutus Clementis II. qui Bambergensem, S. Leonis IX. qui Tullensem, Victoris, Nicolai, & Alexandri itidem II. qui Aicstettensem, Florentinam, & Lucanam, Pauli IV. qui Neapolitanam, & Benedicti XIII. qui hac ætate nostra Beneventanam retinuerunt Ecclesias. Ex his autem Peripetasmatis, quæ sexcerant, Babylonico opere & ornamentorum varietate mire conspicua, ut loco etiam cui suffigenda erant, apte congruerent, quatuor quidem Fidei, Spei, Charitatis & Potestatis Ecclesiæ imaginibus singula singulis insignibantur in areæ medio; reliqua vero aliquot Principis Apostolorum, in cujus honorem Templum illud Deo dicatum est, illustriora vitæ facta repræsentabant; duo vividis coloribus expressa, alterum cum Regni Cælestis claves, alterum cum ovium agnorumque pascendorum curam ad testificandum amorem, quo Dominum prosequebatur, accepit a Christo, quibus adjacebant dextrorsum & sinistrorsum alia quatuor ovalis figuræ & subobscuri violacei coloris, quæ intuentium oculis objiciebant Claudum ad speciosam portam Templi sanatum a Petro; & pecuniam, quam Simon obtulerat ab eo repudiatam; aut cum ad custodes baptizandos aquam elicuit e silice carceris; aut cum mirabiliter confractis ab Angelo vinculis abivit ex Herodis custodia.

Hæc post Canonizationem comportata Bononiam sunt una cum vestibus multo gravibus auro & opere phrygio nobilibus, quas in tam solemni celebritate Sanctitas Sua, & qui ipsi adstabant ad Rem Divinam agendam Administri, encæniaverant: Ita priora beneficia, quæ statim ac Supremus Ecclesiæ Pastor creatus est, plena manu effuderat in Clerum & reliquos Civium suorum Ordines, posterioribus cumulavit.

Hunc ipsum animum Anconitanæ etiam Ecclesiæ præstitit, quam ædificiis, muneribus, aliisque privilegiis ornavit, ut utraque Sedes, quam olim tenuerat, Pontificiam experiretur beneficentiam.

Jam vero in ipsa Tetragoni area descendens Pontifex de Sellari ad eminentem Solii Cathedram progressus, cum assedisset, Cardinales manum sub auriphrygio sibi deosculantes suscepit: mox eisdem Eminentissimis Patribus & Diaconibus etiam, qui Papæ adstabant, inter alios proprii Ordinis de more in prealtis scamnis confidentibus: Episcopis & Protonotariis ceterisque ex Prælatorum Collegiis hinc inde per Solii gradus dispositis: Pontifex primo Cæremoniarum Magistro mandavit, ut Advocatos acciret: quod ille flexo prius erga Sanctitatem Suam poplite exequutus est per verbum *Accedant*.

Tunc propius ii ad Solium progressi medium habentes Dominum Advocatum Virgilium Montecatinum Ferrariensis Civitatis, cum de genu omnes APOSTOLICUM adorassent, & in semicirculum se composuissent, ille omnium primus Orationem suam pro beato Fideli a Sigmaringa exorsus sic est.

„ QUod primis illis, BEATISSIME PATER, militantis Ecclesiæ sæculis, tot Christiani inventi sint nominis ac roboris, qui pro vera Dei „ religione decertantes, parata sibi ab tyrannis immaniſſimis atrociora tormenta libenter subirent, & „ fidem quam divinitus hausissent ac feliciter profiterentur, sanguine etiam suo consecrarent: Magno „ id quidem semper excelsoque animo datum est præterlabentia hæc & mutabilia in terris bona despicienti appetentique in Cælis immortalia. Sed, vel „ in primo coronatorum martyrio hominum Stephano istiusmodi invictum robur suspiciamus, vel in „ consequentis ætatis martyribus, tum cum maxime sævitum in illos est glorioſos divinæ fidei assertores, qua virgis cæsos, qua rotis contortos, qua sagittis confossos, hic igne, illinc ferro, inde securi „ excruciatos, dilaniatos, absumptos; ipsum quidem Stephanum admiramur, sed tamquam posito sibi ob „ oculos recenti ac proximo Redemptoris æterni exemplo confirmatum; reliquos vero illustres eadem victoria viros alios aliorum vestigiis continenter insistentes, illosque præsenti illorum virtute vel excitatos, vel factos alacriores, tantum sibi decus comparasse. At ubi libera ab immitibus imperiis sese „ latius explicavit Ecclesia, summorumque sacrorum „ Antistitum Tui decessorum solicitudine, quam æque in Te exprimis, Divinus Christi Sermo delatus est ad gentes remotissimas, itaut Nationes integræ olim moribus asperæ, quæ longe a veritate „ aberrabant, sanctissimo Crucis vexillo se adjunxe-

„ rint ſub uno ſpectabilis religionis moderatore Roma-
„ no Pontifice; tum vero, cum admodum rara ſe
„ offerret cauſa myſterii, durius fortaſſe illud atque
„ impeditius videri potuit Chriſtifidelibus in tranquil-
„ lo religionis ipſius ſinu altis agentibuſque, quorum
„ propterea animi deſuera jam fere ſupplicia & fune-
„ ra magis quandoquidem perhorreſcerent. Verumta-
„ men, ita quoque Deo permittente, nec in ipſa ab
„ tyrannis reſpiratione atque pacatiorum temporum
„ æquabilitate fortes omnino defuere, neque occaſiones
„ probandæ martyrio fortitudinis. Cum enim anti-
„ quus humani generis hoſtis in lætam cæleſtis patris-
„ familias ſegetem lolium quodcumque potuit ſemper
„ invexerit ſuperſeveritque, dolo iſtiuſmodi uſus, ut
„ aliquam Dominici frumenti partem inficeret; fa-
„ ctum exinde eſt, ut ipſa in florenti Eccleſia non-
„ nulli ſæpe inſurrexerint nomine quidem Chriſtiani,
„ ſed Apoſtolicarum traditionum nequiſſimi oſores,
„ errantes, inſanientes, exleges, ſuperbe ſibi ſapere
„ exiſtimantes præ ceteris, qui, furiis veluti agitati,
„ numquam quieti conſiſterent novarum rerum miſe-
„ re cupidi pertinaceſque in falſis opinionibus, qui-
„ bus totum bonorum ordinem obturbarent, vexarent,
„ &, ſi Deo placet, etiam confunderent: Sed huic
„ tanto malo aut diſſipando aut antevertendo vigila-
„ vit ſemper Romana Eccleſia, & Pontifices Optr.
„ Maxx. ſupremam illius curam Jeſu Chriſti vice in
„ terris gerentes, Sacro præſertim ad id inſtituto ex
„ Purpuratis, ſibique aſſidentibus PP. cœtu, cui de
„ Propaganda Fide nomen inditum eſt; ac mirum
„ quot inde Catholicæ rei commoda ſint conſequu-
„ ta; quot hæreſum monſtra intercepta vel profligata.
„ Hinc ſuperiori ſæculo in Rhætia magis magiſque
„ furere, qui, malo dæmone authore, ab hac firmiſ-
„ ſima Apoſtolica petra deſciverant: ciere turbas:
„ minas adverſus Catholicos interſerere: eas demum
„ horrendo ſcelere exequi auſi ſunt in beatum noſtrum
„ Fidelem a Sigmaringa vel primum a Propagandæ
„ Fidei Collegio conſtituto ipſius martyrem, qui a
„ præſidentibus venerando cœtui in ea Germaniæ ora
„ præfectus afferendæ Catholicæ veritati, ei, quam
„ libere prædicabat, teſtimonium tantopere grave
„ præbuit ac ſollemne, ut impiis hæreticis ad ne-
„ cem ſe conquirentibus alacriter pectus obtulerit,
„ vitam libentius deferendo, quam Catholica ſacra
„ vel voce violaret. Hunc itaque fortiſſimum virum
„ omni bene actæ vitæ laude non modo clarum, ſed
„ heroicis virtutum ſplendoribus magis conſpicuum,
„ miraculis præfulgentem, inſignem martyrio cum
„ Tibi, vigilantiſſime univerſalis Eccleſiæ Cuſtos,
„ ob oculos poſuero, uti eſt certiſſimis monimentis
„ legitime comprobatum; jure meritoque inde poſtu-
„ lem, ut eum in beata pacis regione ſempiterno gau-
„ dio diffluentem Sanctum ſollemni ritu renuncies Deo
„ in cælis acceptum, ac propterea ejuſdem memoriam
„ ceterorum more Sanctorum pie recolendam in ter-
„ ris, & interceſſionem fidenter imploraudam ad op-
„ portunum divinæ gratiæ, per ipſius in Chriſto me-
„ rita, promerendum auxilium.

„ Anno, poſtquam Divinum Verbum idemque
„ Deus verus humanam ſumpſit carnem atque ani-
„ mam, quingenteſimo ſupra milleſimum ſeptuageſi-
„ mo ſeptimo, Sigmaringæ, quæ parva licet Con-
„ ſtantienſis Diœceſis in Svevia Civitas, vel maxi-
„ mum tamen tenuit dignitatis locum veræ religionis
„ conſtantiſſimo cultu, beatus noſter Fidelis natus eſt
„ ex patricia Reyorum familia, cui ſplendorem cu-
„ mulavit genitor Joannes conjugio junctus cum Ge-
„ noveſa Roſembergia æque nobili fœmina, cum de
„ ſua prudentia ceteriſque Chriſtianis virtutibus com-
„ mendatus, ſellas curules haud ſemel in patria im-
„ pleverit, & Conſularia munera probe obiverit.
„ Marcus infanti nomen fuit e ſacro ſalutis fonte
„ primam gratiam adepto, quam deinde procedentibus
„ firmiori ratione annis adaucta ſibi ſummo Dei
„ beneficio ſuoque ſingulari ſtudio ſic retinuit, ut na-
„ talem ipſam innocentiam, ne levi quidem declina-
„ tione ad ſenſuum illecebras unquam amiſerit; do-
„ ctus a prima uſque ætate temperare ſpirituum ala-
„ critatem, inanibus ludis bellum indicere, animo in
„ Deum ferri, atque in eo dumtaxat ſua quæque bo-
„ na locare, ſua gaudia quærere. Hinc humanioribus
„ litteris addictus, incredibile eſt, quantam a Deo
„ meruerit addiſcendi facilitatem; vix namque audita
„ in ludo præceptoris voce, ea quæ ſibi traderentur,
„ miro ſtatim tenebat ordine maximaque perſpicuitate,
„ quibus puer ipſe ceteris adoleſcentibus facile antei-
„ bat. At enim cum propius & ille adoleſcentiam
„ conſalutavit, atque ad philoſophica ſtudia in celebri
„ Friburgenſi Academia ſe contulit; tum vero ſeu
„ magis ſalebroſas quæſtiones acri ſpeculatione pene-
„ trando, ſeu eductas illarum veritates inter frequentes
„ diſputationes dilucide ornateque oſtendendo, tantam
„ ingenii lucem præſetulit integerrimæ probitati ex-
„ celſæque pietati conjunctam, ut quaſi prodigii loco
„ ea in ætate haberetur: Vigeſimum quippe annum
„ nondum impleverat, cum Philoſophiæ ſtadio penitus
„ emenſo, inter ejus facultatis Doctores relatus eſt
„ juvenis, quem ſuo quaſi nomine condiſcipuli ac
„ præceptores vocarent *ſapientem Chriſtianum*, omnes
„ demirarentur & amarent. Neque ideo ipſe æque
„ omnibus ſeſe tradebat in amicitias, ſed cum bonis
„ dumtaxat inibat conſuetudinem, iiſque libenter ſe
„ conſociabat, cum probe teneret ac vellet ad ſui
„ utilitatem convertere illud divinæ vocis oraculum,
„ quo edocebatur, virtutes a probis viris, vitia ab
„ improbis contrahi.

„ Jamque ad ſacrum Jus ac civile ſua ſtudia con-
„ verterat, & celeri expeditoque curſu Juriſconſulto-
„ rum ſacra pervadebat; cum trium ex nobilioribus
„ Sveviæ familiis amicorum precibus comes cooptatur
„ agendi per Europam univerſam itineris, quod be-
„ ne e ſententia credebant ceſſurum, ſi laudatiſſimus
„ ex omni virtute Marcus adforet. Nec deeſſe ille
„ voluit, certior nihilominus factus quod fuerit apud
„ eorum parentes iter probatum. Inſtat itaque jam
„ dies diſceſſionis, ejuſque officia perſolvuntur; cum
„ Marcus prius quam viæ ſe daret, amicos congre-
„ gatos ſic alloquitur: Ego vero vobis in via comes
„ adero libens & famulus ſi mavelitis, ſed hæ ſunt
„ noſtræ peregrinationis leges nuſquam non ſervandæ:
„ Deo primum ut placere ſtudeamus, ac deinde in-
„ vicem nobis alter alteri: nullumque profecto ex
„ itinere incommodum, ſed voluptatem capiemus pla-
„ ne ſingularem & innoxiam, varia & multiplicia
„ Dei mirabilia contemplantes, quæ ad ejuſdem re-
„ feramus benedictionem noſtramque corporis & ani-
„ mi utilitatem. Velitis itaque jubeatis, amici, hæc
„ ſancte ac perpetuo cuſtodiri? Suam, uti rogabat,
„ illi deſpondent fidem, & alacriter inde in viam ſe
„ committunt; iter aggrediuntur; percurrunt loca;
„ viſum Civitates; diſcurrunt provincias; pervadunt
„ regna; perſcrutantur locorum ſitus, populorum in-
„ genia, mores, induſtriam, rerum omnium admi-
„ rantur varietatem. Quid pluribus? In ſextum an-
„ num peregrinatio producta eſt tam auſpicato incœ-
„ pta, & plurimum illius conſtitit fructus. Etenim
„ tres ii nobiles adoleſcentes in cooptato comite pie-
„ tatem ſuſpexere adeo ferventem, ut & ipſi ad imi-
„ tandam jugi exemplo incenderentur unius Marci,
„ qui prima quotidie luce primus aſſurgebat, atque
„ in genua provolutus æternas meditabatur veritates:
„ fundebatque Deo enixas preces, quibus ſeque comi-
„ teſque commendabat, ne quid ea die detrimenti
„ res eorum caperent, ſed omnes tum cogitationes
„ tum voces actioneſque, aſpirante Numine, ſatius
„ germinarent fructus honeſtatis, atque ad illius glo-
„ riam dirigerentur, a quo bona cuncta procedere in-
„ telligebat. Sed nec ulla intercidit dies, quin con-
„ volaret ad templum, ubi ſumma cum religione ſan-
„ ctiſſimo omnium, quæ antea fuerunt, Sacrificio ita
„ adſtabat, ut poſt immolantem Sacerdotem, conce-
„ ptis & ipſe votis piacularem hoſtiam offerret. Uno-
„ quoque inſuper die in Deiparæ laudes effundebat
„ ſeſe, quam proxime ab æterno rerum omnium Con-
„ ditore venerabatur, cum recitaret omnino parvum,
„ quod dicitur Beatiſſimæ Virginis Officium, totaſ-
„ que quindem Angelicarum Salutationum decades a
„ viro ſanctiſſimo Dominico Guſmano tanto pietatis
„ incremento ac fidelium bono in Eccleſiam invectas,
„ ſacrique Roſarii nomine inſignes. Nulla defluxere
„ Sabbata, quibus non ad abſolutiſſimam carnis ſuæ
„ ſubmiſſionem uteretur & ſpiritus elationem, ſolo
„ pane & aqua iis diebus contentus, quidquid adver-
„ ſus hæc ſuaderet contracta ſæpe ex itineribus laſſi-
„ tudo ac reficiendarum virium neceſſitas. Annuum

„ autem

„ autem quadraginta dierum jejunium purificandis animis atque corporibus a Chriſto Domino ſacratius inſtitutum tantopere obſervavit, ut præter haud vetiti cibi potuſque parcitatem, membra ferreo cilicio preſſerit, flagellis etiam noctu impetierit, ac ſæpius cruentaverit. Leviſſimas quaſcumque animi ſordes ex humanæ imbecillitate naturæ contractas de mundano pulvere ipſis vel juſtis inevitabili, pœnitentiæ ſacramento frequenter detergebat; divinæque indidem menſæ de myſtico pane communicabat ſemel certe in menſes, ſed ſingulis præterea diebus feſtis alicui Deiparæ Virginis memoriæ dedicatis aliorumque Deo aſſidentium Sanctorum ſpirituum, quorum in tutelam ſe fidentius recepiſſet. Quid autem referam effuſam in pauperes miſericordiam ac liberalitatem, in ægrotantes publicis maxime hoſpitiis exceptos benignitatem ac ſtudium prope ſingulare, cum illos atque iſtos frequentibus largitionibus omnibuſque officiis adjuverit atque ubique locorum ſolatus fuerit? Quomodo ſacras omnes Ædes recenſeam a Divorum nomine & Reliquiis, a fidelium veneratione ac frequentia, a piis inſtitutis celebres, quas ille ubique pariter viſitaverit? Et oh ſi ipſa hæc ampliſſima Urbs loqueretur, qua in Urbe diutius cum comitibus ipſe ſuis immoratus eſt, quæ & quanta præferret! Narraret beata iſthæc Apoſtolorum limina religionis potiſſimum gratia frequentiori ejus acceſſu contrita: Scalam a Jeroſolymis huc advectam Jeſu Chriſti inceſſu & ſanguine ſacram iteratis de genu ipſius quoque aſcenſionibus preſſam, jugibuſque ex meditatione Dominicæ paſſionis lacrymis reſperſam. Septem Eccleſias & Martyrum Cryptas pia cunctatione ſæpius viſas; neque enim magnificentia ædificiorum ſupremo architecturæ miraculo in ſublime ſeſe attollentium, minuſque picturarum aut ſignorum varietas ſummorum artificum induſtria & excellentia commendata; nec auro, argento, gemmiſve nitentes aras, quæ omnia animos oculoſque oblectare ſolent mortalium; ſed ſacroſanctæ Lignum Crucis, in qua Salus mundi pependit Chriſtus Dominus; Clavi, quibus confixus eſt; Spinea corona, qua innocuum caput circumdatum; Lancea, qua latus tranſverberatum; Spongia amariſſimo felle & aceto illita, ſitientique & extremos jam anhelitus docenti præbita; Redemptoris ipſius imago, tela divino vultui ſudore madido admota per Veronicam ſanctiſſimam fœminam, effigiata & impreſſa: Veneranda denique Principum Apoſtolorum aliorumque Sanctorum Corpora, Reliquiæ, monumenta feliciſſimum advenam invitabant, incendebant, rapiebant; dum ceteri comites antiqua excelſiſſimæ Urbis decora quærerent, ornatiora palatia curioſius colluſtrarent, amœniores villas circumirent.

„ Sed hæc prætereunda ſunt omnia, & religioſiſſimo viro in patriam revertenti plaudendum modo eſt. Rediit itaque felicior quam diſceſſerat, ut qui tot commemoratis religionis actibus ampliores divinæ gratiæ opes ſibi comparaverat. Agunt ei gratias tres illi nobiles viri, quibus dum tam diuturna in peregrinatione dux & comes extiterat, magiſter etiam chriſtianæ perfectionis evaſerat. Ille vero ac ſi nulla ipſis beneficia reddidiſſet, quæ quidem maxime in eos derivavit ſua tam prudentia, quam eximiæ virtutis exemplo, viciſſim profiteri ſe maxime obſtrictum eorum comitati, qui ſuos forte illiberales mores æquo animo toleraſſent; veniam deinde rogare ſi communes in itinere res minus commode adminiſtraſſet; ſi non eorum votis penitus ſatisfeciſſet: Quæ officii extrema amici diffuſis charitatis lacrymis excepere, quas inter atque inter mutuus amplexus facta eſt tandem ſeceſſio. O admirabilem quoque egregii hujus viri humilitatem, cui ceu primo latiſſimoque fundamento tanta virtutum moles tam decora tam excelſa ſuperextructa eſt, ut ad ultimum uſque cælum, ad ipſumque Dei Solium felix, ac perpetuo manſurum faſtigium infulerit!

„ Interea ad intermiſſa diu ſtudia reducem revocabant ſacræ civileſque leges, in quas probe aſſequendas tanto vehementiori contentione incubitum eſt, ut brevi non modo Friburgi Doctorum Inſignia, ſed egregium cum primis nomen in dicendis cauſis tuendiſque aliorum juribus ſit aſſequutus. Verumtamen quid Juriſperitus ageret æternæ ſalutis anxius, vel ad injuriæ aut nequitiæ nomen præ maxima innocentia exalbeſcens, ſi quando ruptis legum repagulis everſaque juſtitiæ lance Forum jam univerſum perſtreperet litibus varia interpretatione Juris ad opportunitatem diſtorti, finiſtraque Judicum & Cauſidicorum ſeu voluntate, ſeu intelligentia quamdiutiſſime ampliatis ac propemodum infinitis certo litigatorum damno, vel extrema quandoque jactura? Agebat quod quiſque ſapiens chriſtianorum dogmatum æſtimator; ideoque recti tenax & honeſti juſtitiam duntaxat ac veritatem animo, voce, ſcriptis conſectabatur; cavillationes omnes omneſque inanes ſubtilitates veluti judiciorum peſtem ſummopere reformidans, ut in præclaro Advocato antiquam Jureconſultorum gloriam videres reflorescentem. Orphanis, Viduis, Pupillis, Eccleſiis, Egentibus denique omnibus præſto erat tutiſſimo ſemper ac fideli patrocinio ſuo. At enim cum de graviſſima re graviſſimo aliquando judicio contenderet, inſtaretque celerius expediendo, utpote qui de more æquiorem partem tueretur; ecce tibi verſutus adverſarius defenſor, cui utinam nulli unquam ſimiles forent, quaſi officii cauſſa illum convenit doletque ludibundus tantam de negocio finiendo curam ſuſceptam: Actum, addit, de Jureconſultis eſſe, ſi lites cito abſolverentur: Ecquid enim tanta iſtiuſmodi feſtinatio, niſi ut proprio cauſæ patronus cedat commodo, lucrumque amenter projiciat, quod diu foret multumque conſequuturus? Temperet itaque ſibi, & agere ſi cauſas velit ſine ſui damno, ſtudeat potius inſtaurandæ ac differendæ pro viribus controverſiæ, majores exinde opes relaturus, quam parta litigator victoria. Dictis inhorruit Marcus; & impia nequiſſimi hominis inſtigatione uſus ad animi ſui ſalutem, cui tot in aperto commercio paratæ eſſent inſidiæ; additiori propterea loco aliquo ac minus expoſito ſapienter cenſuit quæri oportere. Nec mora, ultimum Foro diem dicit, ac de capeſſendo Fratrum Capuccinorum Inſtituto ſecum deliberat. Religioſum virum ea tempeſtate in provincia Fratribus ipſis præſidentem ſupplex adit efflagitatque, ut inter ſuos ſe recipiat. At prudens ille provincialium Capuccinorum moderator periculum tanti voti facturus diem differt; donec de conſtanti Marci propoſito admonitus deque divina voluntate, illum Ordinis ſui Candidatis adnumerat. Interea temporis clericali militiæ nomen dederat, ac per inferiores gradus ad Sacerdotii dignitatem evectus, die divo Franciſco Aſſiſienſi ſacra Friburgi in Eccleſia Capuccinorum primo ad aras immolaturus acceſſit. Abſoluto divino Sacrificio, aliud eodem loci obtulit Deo gratiſſimum ſui ipſius holocauſtum, ſuſcepto, ſcilicet, Religioſi Ordinis habitu novoque Fidelis nomine aſſumpto, ea ſane modeſtia & hilaritate, ut cæleſtis ignis, quo ſpiritus interius incendebatur, per ora diffuſus in admirationem traheret ſuæ virtutis multitudinem, quæ illuc pii hujuſce ſpectaculi rumore confluxerat. Nihil patrimonii amplitudo illi adblandiri potuit eumque immorari; non patens undique ſeveri Inſtituti aſperitas detinere; nec delicatior corporis habitus generis claritati apprime reſpondens a bene concepto conſilio valuit retardare. Et oh laudatas aliis opes ipſas, quibus affluebat, quanto dimiſit & locavit melius! omnes enim ferme deſtinavit alendis probis adoleſcentibus ad ſacrarum litterarum ſtudia contendentibus, quorum etiam uſui ſuam ingenti librorum numero copioſam bibliothecam addixit.

„ Quale autem novus homo Fidelis poſuerit in ſacro Ordine tirocinium; quæ deinde fuerit ejus agendi ratio, poſtquam eo in ordine ſollemnia vota Deo nuncupavit, ut aliquis orationi modus imponatur, in univerſum ſufficit dicere, ſuam probaſſe tironem, continuo quaſi conceptu, præ cæteris humilitatem, obedientiam, pietatem, innocentiam, integritatem; deinceps ſemper quotidie magis virtutibus profeciſſe. Ab ipſa enim prima, quam ſenſit, interiori voce divinæ gratiæ ſe in hunc ordinem advocantis, quotidianis flagellis perpetuoque cilicio carni inſtetit ſuæ, quam aſſiduo iſtiuſmodi

„ bello rationi plane ſubactam habuit, quinimmo ob-
„ ſequentiſſimam rationis ipſius ſanctiſſima imperitan-
„ tis aſſeclam. Toto quaſi anno rigidiori ratione ſer-
„ vavit jejunia, per ſeptem nempe quadrageſimas ob-
„ ſervationes a beato Franciſco Fratribus propoſitas,
„ quarum præcipuam a Jeſu Chriſto Redemptore
„ inſtitutam, atque alteram in tempore Dominici Ad-
„ ventus intercidentem pane tranſigebat modiciſque
„ fructibus, nihil inde cocti ferculi admittens. Ter
„ per hebdomadam unica utebatur pulte; pane & aqua
„ victitabat per Sabbata, ac per omnes tam Deiparæ
„ feſtis, quam plurium Sanctorum proxime antece-
„ dentes dies vigiliarum more contra infernum hoſtem
„ ab Eccleſia diſpoſitas.

„ At vero quem de divinis litteris, quibus ſe to-
„ tum tradiderat, fructum uberrimum reportaverit,
„ Rhætiam omnem appello teſtem, ſacram iſtam
„ Congregationem Propagandæ Fidei vigilantem, i-
„ pſumque Martyris ſanguinem ſacræ tuendæ doctri-
„ næ intrepide datum. Cum enim in hac perdifficili
„ oratoria arte multum jam profeciſſet adoleſcens,
„ atque in theologica etiam facultate plurimum modo
„ valeret, mirum quantis nervis pro concione dicen-
„ do divinum verbum intenderet, cui latius ferendo
„ fuerat a ſuis rectoribus deſtinatus. Summa eloquen-
„ tiæ vi ſupremoque probitatis exemplo ita edocebat
„ populos, eliminabat vitia, revocabat virtutes, ut
„ magnum ſibi nomen ſanctitatis atque in provehenda
„ catholica veritate roboris comparaverit. Hinc a
„ Purpuratis PP. Propagandæ Fidei præpoſitis in
„ Rhætiam mittitur novem ſibi adjunctis ſui ejuſdem
„ Inſtituti ſodalibus, quibus præficitur, ſerpentes uti
„ inibi hæreſum errores convelleret, puramque redde-
„ ret chriſtianam doctrinam, quam pravis opinionibus
„ contaminatam plures ex ea gente profiterentur.
„ Continuo igitur diſcedens ſuum prænuntiat Fratri-
„ bus martyrium, cujus diu flagraverat deſiderio,
„ ideoque quotidie a Deo juxta aras petierat; deinde
„ ingreſſus demandatam ſibi provinciam, quam ab
„ impiis Religionibus expurgaret, tanta profecto ala-
„ critate & ſollicitudine tantopere efficaci ſanctæ iſtius
„ Sedis imperata fecit, ut ſi unquam alius, quam-
„ plures & ipſe aberrantium hæreticorum greges, ac
„ præcipua quædam illorum capita in unius veræ
„ ſempiternæque Fidei ſenſu & communione Roma-
„ næ Eccleſiæ reddiderit. Quæ autem non tum odia
„ ſubivit aliorum probatiſſimæ per eum veritati duro
„ pervicacique animo obſiſtentium, qui tanta perfuſi
„ luce vellent tamen in perpetua hæreſis nocte verſa-
„ ri? Exarſerant enimvero ad internecionem, quod
„ cum Fidelem noſtrum divini verbi propagatorem
„ haudquaquam lateret, nil ideo ſui remiſit ſtudii in
„ infectandis erroribus, queis potius radicitus extir-
„ pandis majores in dies conferebat vires, ac ſuam
„ omnem diligentiorem curam operamque locabat.
„ Atque his permoti hæretici, qui reliqui erant o-
„ mnium nequiſſimi, intelligenteſque, ſi tanta ad
„ Romanam Eccleſiam quotidie converſio fieret Fideli
„ auctore ac duce, falſam, quam profiterentur ſectam,
„ brevi jam conciſuram & penitus in iis partibus
„ deletum iri, cum ipſi quoque tot ſtrenui viri co-
„ natibus fortiorumque argumentorum machinis ex-
„ pugnari, atque ad inviſum Romani Pontificis im-
„ perium vi tandem veritatis compulſi traduci poſ-
„ ſent. Iccirco *diſſecabantur cordibus ſuis, & ſtride-*
„ *bant dentibus in eum*, quemadmodum in Actibus
„ legimus Apoſtolorum primo inter homines martyri
„ Stephano contigiſſe apud Judæos prædicanti. Quin,
„ ut & appoſite utar verbis Auguſtini, tametſi ille
„ de ſupremo animarum conquiſitore Jeſu Chriſto
„ loqueretur, ipſi tot Fidelis laboribus, vigiliis, ora-
„ tionibus virtutumque omnium exemplis in tutum
„ Romanæ Eccleſiæ ſinum invitati hæretici *his omni-*
„ *bus curationibus ejus ingrati, & tamquam multa*
„ *febre phrenetici inſanientes in medicum, qui curare*
„ *eos venerat, cogitaverunt conſilium perdendi eum*.
„ Coeunt itaque; de ratione conveniunt; diemque
„ tam immani patrando ſceleri ſtatuunt vigeſimam
„ quartam Aprilis anni a milleſimo ſexcenteſimi vi-
„ ceſimi ſecundi; ſimulataque per ſummam perfidiam
„ inſtanti ad catholicas partes converſione, Fidelem
„ in Grueſchenſi vicino Oppido agentem Seviſum
„ advocant, voce ut ſua hærentes adjuvaret, atque
„ in via veritatis conſtabiliret. Promte ille accurrit,
„ & quamquam dolum ſubeſſe vel cælitus præſciret
„ ſecumque reputaret, ſuggeſtum tamen alacriter con-
„ ſcendit, cui primo ſtatim intuitu grandioribuſque
„ litteris, ut perſpici facile poſſent, fuerat ſuperſcri-
„ ptum: *non alteram ab hodierna concionem habebis*.
„ Diriguiſſet fortaſſe alius tanti facinoris horrore,
„ extremique ſibi inſtantis metu periculi; at ab illo
„ ſuperna gratia roborato tantum abfuit importunus
„ timor, ut ne expalluerit quidem. Quin e ſuperio-
„ ri loco intrepidus argumentum dicendi poſuerat
„ illud Apoſtoli divinum effatum: *unus Deus, una*
„ *Fides, unum Baptiſma*; jamque prima concionis
„ emiſerat verba, cum ab incœpto deſiſtere coactus
„ eſt ex oborta fucclamatione, ne ultra dicendo te-
„ mere pergeret, & conſequenti eidem crepitu ex
„ igniti teli in ſe directi projectu, quo tamen, Deo
„ ſic diſponente, ne leviter quidem tactus eſt, cum
„ ad acrius & glorioſius certamen fortiſſimus catholi-
„ cæ veritatis Anteſignanus ſervaretur. Ne itaque
„ cruento ſui ſacrificio Templum pollueretur, cum
„ eductæ jam palam impiæ hæreticorum ſicæ inter-
„ micarent increſceretque ſeditionis fremitus; ſatius
„ ille duxit ad aram ſeſe recipere, ubi ſublatis ad
„ Cælum manibus luminibuſque, conſecravit ultima
„ vitæ hujus ſuæ mortalis momenta, Deum deprecа-
„ tus per Chriſti merita, ut quoniam omnipotenti
„ ejus voluntati jamdiu ſe totum fidentiſſime ſubje-
„ ciſſet, gratiæ ſuæ robur adjiceret morituro; &
„ ſanguini, quem libenter funderet, ſuo virtutem da-
„ ret, quæ voci defuiſſet ad reliquos catholicæ reli-
„ gioni conciliandos hæreticos. Hæc dum ferventius
„ oraret immobilis hærens beatus Fidelis ad aram,
„ non Templi religio factioſos tenuit, ne in ipſum
„ irruerent, neque Dei cogitatio, quem jam mente
„ penitus excuſſiſſent, ſed manſuetudo illa ſuſtinuit
„ catholici magiſtri, imperterrita conſtantia cohibuit,
„ fulgentiſſima pietas compeſcuit; quarum admiratio
„ virtutum efferatis illorum animis illapſa, primo
„ ſtatim appulſu, ipſa vel natura dirigente, eos ita
„ cepit fregitque, ut uſquedum ratio nova furoris
„ eruptione a malo dæmone miniſtrati corrupta non
„ fuit ac perverſa, prior illa tanti viri ſpecies fica-
„ riorum dextras ad aliquod tempus exarmaverit &
„ parata tela diſtulerit. Monitus propterea tum ne
„ diſcederet, cum tutior ea ſtatio videretur: O,
„ inquit, fili, pro æterna jam vita decertandum eſt,
„ haud iſthæc amplius curanda miſera & fugax, cu-
„ jus ego inſtanti exitio propterea minime terreor,
„ eam enim, quam a Deo recepi, ſanguine lotam
„ magiſque purgatam meo eidem reddere cupio; at
„ vereor, ne fiat ſacer iſte locus execrabili facinore
„ profanus, ne adſtantes Catholici etiam opprimantur
„ mei odio; atque adeo uni mihi pro univerſorum
„ ſalute in apertum progrediendum eſt. Dixit: eo-
„ demque greſſu, hilaritate vultus eadem quibus Tem-
„ plum ingreſſus fuerat, de Templo egreditur. At
„ vero ubi pedem in circumpoſitam fano planitiem
„ infert, haud ab ea procul ad viginti hæreticorum
„ ferociores illum aggrediuntur, armataque dextra in-
„ ſtant, ni confeſtim trucidari illic velit, Romanam
„ ut religionem exſecraretur. Renuentem non modo,
„ ſed facis inſtar ſplendentis nitidius dum prorſus ex-
„ tinguitur, catholici dogmatis lucem magis profe-
„ rentem, retorto impius gladio imperit, ſacrumque
„ caput ferit, cumque ictus non ſucceſſiſſet ex animo,
„ gravius geminato ſcindit uſque ad os medium. Al-
„ ter enſis mucrone latus tranſverberat atrociori et-
„ iam vulnere, quo in genua concidit; jamque oppi-
„ do fatis fuerat ad interimendum corpus nullo am-
„ plius humano remedio convaliturum; ſed expleri
„ ea dumtaxat crudelitate immane odium non potuit,
„ modo ut pro ſe ac perſecutoribus orantem, ſanctiſ-
„ ſimaque Jeſu & Mariæ nomina ſupremis vocibus
„ invocantem iterum invaſerint, haſtis trajecerint co-
„ ſtas, apertumque mox caput ferreis fuſtibus ſecun-
„ dum verticem conglobatis in prominentes clavos
„ prorſus tutuderint ac peſſumdederint; gladiis qua
„ punctim, qua cæſim corpus deformaverint univer-
„ ſum; tribus ſcilicet & viginti plagis capiti inflictis,
„ pectori viginti, quibus diutius ferale ſpectaculum
„ eſt protractum, graviorque confoſſo viro dolor tot
„ excitatus locis inſedit. Verum ille omnia patienter

„ per-

„ perpeſſus eſt, quin & lætiſſimo animo imperturbatoque ore, cujus etiam ad feros ictus augeretur hilaritas, ut certo oculorum judicio pateret, quanto majori acerbitate recrudeſceret ſicariorum rabies, tanto ardentiori charitate illius ad aſtra ſpiritum ferri, quem meritis plenum ſolutumque tunc a corpore, cui feliciori iterum nexu aliquando adjungetur in Cælis, reddidit tandem Deo, pro cujus honore glorioſus Martyr deteſtabili hæreticorum odio impetuque ſublatus eſt.

„ At non ideo ſublata eſt tantæ fortitudinis memoria, conſpicuæque fama Sanctitatis longe lateque diffuſa aſſiduiſque miraculis a remuneratore D. O. M. illuſtrata: Quæ quidem miracula, quamquam innumera fere ſunt beati Fidelis interceſſione ac meritis patrata, pauca nihilominus breviter attigero, quæ certiſſimo vel ſola argumento ſatis ſuperque deſignent immortalem puriſſimi illius modo ſpiritus gloriam ſimulque gratiam, qua plurimum apud Deum valet. Relictis itaque prodigiis inventi poſt ſex ab interemptione menſes ſacri corporis incorrupti ſuaviuſque præterea olentis, e cujus pectore ignotus uſque adeo flos aſſurgebat ceu lilium frondibus quaſi ſanguine aſperſis variatum atque odorem pariter ſpirans novum; ea refero, quæ potiora fuerunt apud Benedictum XIII. Pont. Max. antequam decimo ſeptimo ab hinc anno Beatum publice renunciaret. Igitur haud ita multo poſt exhumatum ſacrum Corpus, excitato in Arce Majensfeldæ immani incendio horrendoque boatu jam jam imminente ex everſione diſjectuque munitionis nitrato pulvere oppletæ, quam elata flamma circumlambebat, fideiter invocatum B. Fidelis auxilium illico depaſcentem ignem propulſavit; portentumque portento additum, quippe exinde reverſi ſtationarii, qui ad non profuturi ſuperioris periculi certitudinem longius diffugerant, vel altioribus caveis ſeſe abdiderant, parietum trabes invenere ab interiori munitionis parte adhuc incenſos proximeque inſiſtentes nitrato eidem pulveri non ideo tamen flammam concipienti; tantoque prodigio prius attoniti, deinde certiores facti de præſenti B. Fidelis ope, eorum aliqui ipſiſſimo pulvere uſi ſunt ad ſuffocandas prunas, eademque fiducia, qua extinguendis aquam adhibuiſſent. Quid vero de Cæcilia dicam Muſingerinia virgine in Ciſtercienſi Ordine Deo devota, quæ ex vehementi dexteræ mamillæ inflammatione ad quatuordecim dies noctesque continenter diſcruciata, ſuperpoſita demum particula veſtis, qua B. Fidelis operiebatur, de repente convaluit a patente jam cancere hominibus immedicabili? Aut quid mirabilius quam, quod infantulo accidit Franciſco Papuſſinio, cui uno oculorum inflato primum, ac deinde diſrupta pupilla, beatus Fidelis ſtatim ac fuit genitricis voto exoratus, integrum & lumen reſtituit, & ocellum, quo matrem ille intuens acri limpidiſſimoque obtutu inſigne eidem oſtentabat oſtentum? Gaſpar quoque Stigherius quinquennali renum dolore curvus & plane torpens, annon ſe erexit iterum, ac priſtino vigori redditus eſt, admoto vix renibus enſe, quo B. Fidelis fuerat vulneratus? At quid ego plura commemorem mirabilia, cum vel hiſce ſolis certiſſime ſibi jam tum probatis, ipſe Sanctiſſimus Pontifex Benedictus Fidelem decreverit Beati nomine invocandum, conſtitutoque in Eccleſia Martyribus officio colendum?

„ Neque poſt ejuſmodi cultum Beato adhibitum nova ex implorata ejus ope defuere miracula, eaque adduco, quæ anno ab iſto ſecundo fuerunt indubitanter explorata Tibi omnium hac de re Romæ. Pont. qui anteſteterint maximo eruditiſſimoque, ut illa teſtantur tua vere aurea omnique doctrina referta quatuor volumina jam olim in publicam lucem emiſſa, ac modo Patavii recuſa ſummo chriſtianæ & litterariæ reipublicæ bono atque plauſu: Alterum nempe quod Frater Candidus de Mediolano Sacerdos Ordinem Capuccinorum profeſſus per Beati effigiem capiti reverenter impoſitam extemplo evaſerit ab inveterato fere per decennium morbo comitiali & ſontico, quo ſæpius vexabatur, redintegratis abſolutiſſime deſtitutis antea viribus, iiſque ulterius non quaſſatis: Alterum vero quod Joſeph Kirnerius puer quatuor natus annos cum genibus pedibuſque foret infirmioribus conſtitutus quam ut regendo reliquo corpori par eſſe poſſet, atque ideo minus conſiſteret, ſed acclinaret caderetque, nec niſi ſubnixus, ægre id quidem, incederet; ductus a matre ad Eccleſiam & ante imaginem collocatus B. Fidelis, ibi ſtatim ita viguit plantis, ut lignea, quibus antea uteretur, ſuſtentacula dimiſerit, pedeſque redierit domum ac ſemper exinde firmus inceſſerit.

„ Quæ igitur commoda a B. Fideli, quæ ornamenta non profluxere in Eccleſiam catholicam, cui tantopere præluxit heroicis virtutibus dum vixit; veræ fortitudinis exemplo dum martyr occubuit; inſignibus prodigiis poſtquam in Cælo fuit emerita gloriæ palma a Deo coronatus; ut habeant undequaque omnes quæ demerentur, atque imitari ſatagant, quæque per ejus interceſſionem bona ſperare, & conſequi poſſint?

„ Hæc itaque, BEATISSIME PATER, per me uſque adeo delibata, hæc, inquam, ſunt glorioſi martyris præconia, quæ univerſum orbem pervagata, Imperatores, Reges, Populos, complures etiam ex interfectoribus in illius venerationem impulere. Hinc, ut more majorum, Sanctorum eum faſtis adſcribas merito poſtulat Sacra Propagandæ Fidei advigilans Congregatio, quæ ſuum in B. Fideli prædicat primum Martyrem: Idipſum rogat univerſa Capuccinorum Familia: Idem inclyta Martyris natio, quorum omnium ſtudioſiſſima vota mihi commiſſa ſunt Tibi humillime ut offeram; cum, amplificato honorificentius Beati ipſius cultu in terris, major futura ſit invocandi occaſio, petendique præſidii fiducia. Atque, o utinam tam benemereri catholici omnes valeamus, ut præcipuo hujus martyris patrocinio bellum deprecante, adveniat tandem lætiſſima pax, qua, ſedato armorum tumultu hanc ipſam Europam totam, quam ille peragravit, miſere uſque adeo diripiente ac depopulante, conciliatiſque invicem diſſidentium Imperatorum, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum animis, exoptatum diu otium refloreſcat, in quo pietatis & religionis, virtutum denique omnium ſtudia, vacuo a belli timoribus animo, quiſque conſecrari poſſit ac velit. Dixi.

Abſoluta Oratione feceſſit inde aliquantulum Advocatus Montecatinus, ne de Beato Camillo dicturum Advocatum Julium Cæſarem Fagnanum impediret. Tum iſte a Cæremoniario admonitus his verbis: *Dicat alter*; ita effari cœpit.

„ QUÆ duæ res, BEATISSIME PATER, Oratoris cujuslibet animum commovere vehementiſſime poſſunt, Cauſæ ſcilicet, de qua agitur, gravis conditio, & eorum, cum quibus agitur dignitas, & amplitudo, eæ ambæ non ſolum nullo me modo perturbant, imo vero incredibilem ad dicendum adduni alacritatem. Sive enim juſtiſſimæ, in qua nunc verſor, Cauſæ conditionem intuear, agendum mihi video de beato Camillo de Lellis inter Cœlites referendo, cujus quanto ſint merita in grandibus illis tuis omnibus eruditionis, omniſque doctrinæ pleniſſimis Voluminibus Tu ipſe, BEATISSIME PATER, abundantiſſime declaraſti: Sive illius, cum quo hæc agitur Cauſa, optimam voluntatem conſiderandam mihi proponam, apud Te, BEATISSIME PATER, rem mihi eſſe intueor, qui, cum eamdem neſcio quo fato intermortuam ab eo uſque tempore, quo tanta cum laude Fidei Promotoris munere fungebaris, ſtrenue ab interitu vindicaveris, ejuſdem dici merito potes & Patronus & Pater. Et revera cum immenſos eos ego recordor improboſque labores, quos pro ſtabilienda B. Camilli gloria tunc ſuſtinuiſti Clementis XI. P. M. juſſu, neminem præter Te tantæ parem ſuperandæ difficultati apertiſſime confitentis: Cum dies tot noctesque conſidero in volutandis, legendis, digerendis, notandis immenſis illis proceſſuum voluminibus evigilatas, qui id tandem fieri poſſit, ut, aut huic Cauſæ diffidam, aut ipſam animo minus alacri aggrediar? Quod cum facio tanta ſpe fretus, quæſo, obteſtorque, BEATISSIME PATER, ut ſi Camilli geſta pro ejus dignitate minime commemoravero, meæ quidem tenuitati, multo autem

„ ma-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

„ magis rerum ab eo geſtarum magnitudini putes eſſe „ tribuendum.

„ Atque hic imprimis non inficiabor illud plane „ ipſum contigiſſe Camillo, quod Principi Planeta„ rum Soli aliquando conſpicimus evenire. Sicut enim „ quandoque contingit, ut, dum ſupra Horizontem „ attollitur, & disjectis undique tenebris terrarum Or„ bem clariſſima luce perfundit, brevi emenſo æthe„ ris ſpatio talem patiatur eclipſim, ut vel extinctus, „ vel extinguendus eſſe propemodum videatur: Ita „ Camillus cum Buclanici Regni Neapolitani loco „ honeſtiſſimo natus eſſet, probeque Parentibus edu„ catus optimæ indolis futuræque Sanctitatis argumen„ ta plurima præbuiſſet; brevi tamen ita & Ipſe de„ ficere viſus eſt, ut & inanes ſpes ſuas Parentes me„ rito deplorarent, & ut perpetuæ in eo forent tene„ bræ, pertimeſcerent. Quid hic eum memorem a „ vera virtutis laude remotum, otio unice delectan„ tem? Quid adoleſcentiam & juventutis maximam „ partem aleis perditiſſime traducentem? Quid profli„ gatum quamcitiſſime patrimonium univerſamque „ domeſticam rem ludo conſumptam? Quid viliſſimis „ miniſteriis, & a ſuorum natalium conditione remo„ tis victum ſibi comparare coactum? Quemadmodum „ vero Sol poſt brevem illam veluti pugnam atque „ conflictum eo majori luce perfuſum ſe ſe nobis o„ ſtendit, quo denſioribus tenebris paulo ante fuerat „ involutus: Ita etiam Camillus vitiorum tenebris „ excuſſis atque eliminatis, repentina quadam ac pene „ incredibili Sanctitatis luce refulſit. O fortunatiſſi„ mam illam diem, qua alterum veluti Saulum ſpi„ rantem adhuc minarum & cædis, vitiorum ſcilicet „ ſuorum ſemitam proſequi tunc maxime cupientem „ inopina circumfulſit de Cælo lux, atque humi in „ via proſtratum, vas iræ in vas electionis Dominus „ immutavit! Explicare quis ſatis poſſit, quibus tunc „ ille gemitibus præterita errata fuerit deteſtatus? „ Quam inconſolabilibus lacrymis a Domino flagita„ verit, ne ignorantias juventutis ſuæ recordaretur? „ Quibus precibus, ſtatim ac domum reverſus eſt, „ Patres Capuccinos defatigaverit, ut ſe in eorum „ ſodalitatem admitterent, in qua aſperrimo illo vi„ vendi genere anteactæ vitæ licentiam ulciſceretur? „ O veram mutationem dexteræ Excelſi, qua aleator „ ceſſit in lucrum Domini, qua miles ſæculi factus „ eſt Athleta Chriſti fortiſſimus, qua mundi Affe„ cla Pœnitentiæ, Humilitatis, Charitatis victima „ evaſit!

„ Et revera Camillum vidiſſes vix voti compotem „ factum, habituque Capuccinorum indutum tanta „ contentione Evangelicæ perfectionis ſtadium illico „ percurrentem, ut iis ipſis longo intervallo antecel„ leret, qui meliora chariſmata æmulabantur: Vidiſ„ ſes corpus ſuum ciliciis, flagellis, inedia, omnique „ pœnarum genere adeo caſtigantem, ut in ſervitutem „ redactum adverſus ſpiritum concupiſcere non aude„ ret: Vidiſſes humilitatis præcipue, quæ omnium „ virtutum parens eſt atque magiſtra, ſtudio, tantam „ operam impendentem, ut non alio quam humilis „ Fratris nomine vocaretur: Vidiſſes denique in con„ tinuas gratiarum actiones erga Dominum erumpen„ tem, quod ex tantis ſæculi tempeſtatibus in tutiſ„ ſimum Religionis portum tandem aliquando eum „ impellere dignatus eſſet.

„ Fuerit tamen arduum, fuerit ſanctum, fuerit „ perfectiſſimum ejus vitæ inſtitutum, quod Camillus „ amplectendum ſibi cenſuerat: Illud certe non erat, „ ad quod a Domino fuerat ordinatus. Ad altiora „ profecto longeque utiliora vocabatur. Quemadmo„ dum enim Saulum perſequentem ſupra modum Ec„ cleſiam Dei jamdudum elegerat, ut nomen ſuum „ coram Gentibus portaret, ita quoque Camillum „ juveniliter inſanientem elegerat, ut incredibili effet „ ſuis Fidelibus adjumento. Quid igitur miramur, ſi „ ab antiquo illo ulcere, quod Camillus itinerando „ contraxerat, nulla poſſit medicorum opera conva„ leſcere? Si eo magis magiſque recrudeſcente auſte„ riſſimo illi atque laborioſiſſimo vitæ generi redda„ tur impar? Si, cum ferendis illius Inſtituti labori„ bus judicetur minus idoneus, ex eorum Patrum „ ſententia ſemel & iterum dimittatur? O inveſtiga„ biles vias Domini! Abreptam ſuam ſibi dolebat „ felicitatem Camillus, ſibique ipſi iraſcebatur, qui „ peccatis ſuis id effeciſſet, ut potius quam abjectus „ eſſe in domo Domini, habitare in tabernaculis pec„ catorum mereretur. Contra vero per hæc eadem „ media ad majorem ſui nominis gloriam amplifican„ dam, ad Eccleſiam ſuam novo fortiſſimoque præ„ ſidio muniendam, ad Fideles ſuos ope, auxilio, „ utilitate maxima adjuvandos, fortiter ſuaviterque a „ Domino ducebatur.

„ Neque vero multum temporis interceſſit, quo ſe „ Camillo voluntas divina apertiſſime manifeſtavit. „ Cum enim Romana veniſſet, atque in Noſocomio „ ſancti Jacobi Incurabilium receptus fuiſſet œconomi „ munere perfunctus, tunc plane intellexit, ſe pro„ curandæ cum corporum, tum multo magis anima„ rum ſaluti a Domino deſtinatum. Incredibile eſt „ enim dictu, quantum ex pauperum ibi ægrotantium „ calamitatibus animo commoveretur, quanta com„ miſeratione afficeretur, quanto eorum ſublevando„ rum deſiderio teneretur. Cum vero miniſtrorum „ quorumdam incuriam ac negligentiam animadver„ teret, qui multa mercede conducti, ut Infirmis ſa„ mularentur, iiſque curandis omnem operam collo„ carent, ſuo muneri deerant, vel eo minus accurate „ perfungebantur, ſatis certe explicari non poteſt, „ quam id Camillus ægre toleraret, quantoque ſtudio „ huic malo occurrere conaretur. Parum ipſi itaque „ videbatur, ſi ea omnia ſedulo procuraret, quæ ani„ mabus corporibuſque juvandis conferre poſſe cogno„ ſceret, ſi omnes etiam delicias, omnia etiam com„ moda diligentiſſime inveſtigaret, quæ ægrotis a „ morbi moleſtia aliquo modo revelandis prodeſſe „ poſſe animadverteret, ſi nullis laboribus, nullis in„ commodis, nullis ſumptibus parceret, ut vel ſalus „ amiſſa recuperaretur, vel recuperata confirmaretur: „ Parum ſi dies noctesque Infirmis ſemper adeſſet, „ ſi ab iis morbis, qui ſtomachum maxime provo„ cant, victor ſui non abhorreret, ſi ulcera tabo ſa„ nieque manantia attrectaret, tergeret, circumliga„ ret, foveret: Parum ſi monitis ſalutaribus Infirmo„ rum animos confirmaret, ſi patientiam iis ſuade„ ret, ſi eos ad Dei cultum & amorem accenderet, „ ſi in charitate maxime ſtabiliret: Parum ſi in vi„ tæ diſcrimine conſtitutos ſpe erigeret, fide corro„ boraret, Sacramentali gratia reficeret & communi„ ret: Parum ſi migrantes animas precibus adjuvaret, „ eaſque ſuis quodammodo manibus in cæleſtibus ſe„ dibus collocaret: Parum, inquam, hæc illi omnia „ videbantur, niſi immenſa illa charitas, qua ipſe „ æſtuabat, in omnium animos diffunderetur, & ad „ omnes ætates per totum orbem amplificata deman„ daretur. Hinc votorum ſuorum metam ſe conſecu„ turum ſperabat, ſi hominum apoſtolicorum Con„ gregationem inſtituendam curaret, qui ex peculiari „ inſtituto in id unum incumberent, ut Infirmis o„ mnibus, iis præcipue, qui in Noſocomiis jacerent, „ opem omnem, omnem operam, diligentiamque „ præſtarent. Intelligebat ſiquidem Vir prudentiſſimus „ hoc ab iis apte ſolum præſtari poſſe, quos non „ terrena ſed cæleſti mercede propoſita, divina illa, „ quæ patiens eſt atque benigna charitas informaret. „ Quod cum ſancto Philippo Nerio a Confeſſionibus „ ſuis atque conſiliis Camillus communicaſſet, quis „ poſſit exprimere, quantum in Domino ſenex ſanc„ tiſſimus exultaverit atque geſtiverit? Quo ſuperno „ concitatus ardore, divinitus inditam Camilli men„ tem affirmaverit & confirmaverit? Quot illi addi„ derit ſtimulos, ut opus tam Sanctum & Eccleſiæ „ Dei non utile modo ſed neceſſarium, maximis ce„ teroquin impeditiſſimum difficultatibus ſtrenue ag„ grederetur & perficeret?

„ Aggreditur quidem forti alacrique animo divina „ duce charitate Camillus; ſed ex adverſo aggreditur „ etiam infenſiſſimus humani generis hoſtis totis, „ quibus poterat viribus, ea ipſa evellere atque de„ ſtruere, quæ Camillus jacere cœperat tanti operis „ fundamenta. Quam contra Camillum hominum po„ tentiſſimorum ſubito non excitavit invidiam? „ Quem contra Chriſti puſillum gregem non armavit „ furorem? Quæ in illo novo agro Dominico ziza„ nia non ſeminavit? Cum tamen peculiaris hæc „ ſemper fuerit ſegetis Chriſti conditio, ut quo fæ„ vioribus procellarum turbinibus agitatur, eo uberior „ in dies creſcat atque perfectior; fruſtra improbus

„ malo-

„ malorum artifex furit, fruſtra fævit, fruſtra bac-
„ chatur. Præſto de cælo adeſto adflicto Operi ſuo
„ opitulator Deus, eumque ipſius impetu obrutum
„ pene atque proſtratum revelat, tutatur, confirmat:
„ Idemmet Chriſtus Dominus enixis Camilli precibus
„ imploratus accurrit, eumque claris diſtinctiſque vo-
„ cibus ex imagine collocutus ad tanti operis perfe-
„ ctionem hortatur, movet, impellit. Videt hæc
„ Chriſti opera teterrimus inimicus: Videt, iraſci-
„ turque; dentibus ſuis fremit & tabeſcit: Videt
„ egregios plures vere apoſtolicos viros Camilli vir-
„ tute exemploque inflammatos ejuſdem charitatis ſe
„ ſe cum eo victimas libentiſſime deſtinantes: Videt
„ Camillum triginta duos annos natum, quo Sacer-
„ dotio initiari poſſet, ſcholas publicas frequentare,
„ & in Grammaticæ rudimentis ſimul cum parvulis
„ balbutire minime erubeſcentem: Videt ſinapis gra-
„ num in magnam arborem elevatum, puſillam ſci-
„ licet Camilli Congregationem non modo ſummis
„ omnium plauſibus exceptam & exaltatam, ſed a
„ Sixto ſummo Pontifice hujus nominis quinto lit-
„ teris Apoſtolicis confirmatam: Videt eamdem pau-
„ lo poſt a Gregorio XIV. incredibili illius utilitate
„ permoto in perfectam religionem erectam & ſtabi-
„ litam: Videt per Italiam, per Siciliam, exteraſque
„ Provincias brevi amplificatam, ſummiſque votis ab
„ omnibus concupitam: Videt quot ipſe quantaſque
„ clades quotidie acciperet, quæque & quanta ipſi
„ inferretur, uno Camillo auctore, pernicies: Videt
„ hæc omnia, eoque majori rabie cruciatur atque
„ corroditur, quo dolorum ſuorum hæc tantum initia
„ eſſe cognoſcit, multoque majora atque certiſſima
„ ſibi impoſterum autumat detrimenta. Et revera non
„ fallitur.

„ Sine lacrymis eorum temporum adhuc recordari
„ non poſſumus, quibus Civitas hæc Mundi Caput
„ & Princeps anno quarto ab ipſo Ordine conſtituto
„ tot ac tantis illis calamitatibus affligebatur. Summa
„ Annonæ caritate cum laboraret, eodemque tempo-
„ re peſtis diriſſima Civium corpora immaniſſime
„ graſſaretur: Cum neque eſurientibus panis eſſet,
„ neque ægrotantibus medicina reperiretur: Cum
„ lactens & parvulus deficerent in plateis, & languen-
„ tium morientiumque gemitibus, tecta, fora, com-
„ pita reſonarent, quantus in ea luctus, quanta va-
„ ſtitas, quantus horror! Unoquoque aut morbi vi
„ maxime afflicto, aut de ſalute ſua anxie cogitante,
„ aut fuga aut tectis ſe ſe tueri ſtudente, facta vide-
„ batur quaſi vidua Domina gentium, viæque Sion
„ lugere. *Quale tamen interea* (dicam hic cum ſan-
„ cto Cypriano) *quale in tanta temporis iniquitate,*
„ *tantaque Urbis calamitate illud fuit ſpectaculum Do-*
„ *mino, quam ſublime, quam magnum, quam oculis*
„ *Dei acceptum*, quod Camillus ejuſque Religioſi af-
„ fectæ præbuerunt. Fuit ne tota Urbe locus, fuit
„ ne domus, Xenodochium, ſtabulum, crypta, quo
„ Camillus cum ſuis non penetraret, jacentes inopes
„ homines conquiſiturus ac relevaturus? Fuit ne eſu-
„ riens, cui panem non frangeret; ægrotus, quem
„ in Noſocomia ſuis ipſis ſublatum humeris non trans-
„ ferret; ſanus, cujus confervandæ ſaluti non provi-
„ deret? Quis fuit miſer, cujus non curaret plagas,
„ non abſtergeret luem, non lectos purgaret? Hic
„ miſerandum in modum infectos morbo ſuis ipſe
„ complexos manibus ſuas ipſe inter ulnas alio trans-
„ ferebat, noviſque lectulis collocabat: Illic conſtitu-
„ tos in mortis anguſtiis in Spe & Fide confirmabat.
„ Hic migrantes ex hoc mundo animas apud Deum
„ Orationibus, Sacrificiis, precibuſque juvabat. Illic
„ vita functorum corpora ſuis manibus feretro impo-
„ ſita ad Templum ſuis humeris deferebat. Quid di-
„ cam de novis pluribus erectis in variis Urbis par-
„ tibus Noſocomiis? Quid de ipſa Religionis ſuæ
„ domo in Xenodochium converſa? Quid de innu-
„ meris propemodum ſumptibus, quibus cum non
„ poſſet ſufficere Religionis ſuæ paupertas, graviſſimo
„ alieno ære illam gravare non dubitavit?

„ Sed in hoc uno commemorando charitatis Ca-
„ milli argumento quid diutius immoror, cum tantum
„ ſemper illa patuerit, ut nec unius Urbis Romanæ
„ ambitu contineri, nec locorum limitibus circum-
„ ſcribi, nec temporum circumſtantiis definiri, nec
„ multitudine hominum coarctari potuerit? Superatis
„ arginibus Tibris exundat? Lateque per Urbem ef-
„ fuſus inter ceteras domos, quas undis obruit,
„ Sancti Spiritus Xenodochium invadens imperitu
„ repentino. Infirmorum cameras occupat? Nullæ
„ poſſunt aquæ Camilli extinguere charitatem, nulla
„ flumina obruere. In aquas ſcilicet ulceroſo etiam
„ crure proſiliens hac illacque tamdiu diſcurrit, quam-
„ diu Infirmis eorumque grabatis ad loca ſuperiora
„ ſuis humeris exportatis, conſulat eorum ſaluti atque
„ ſecuritati. Mediolani peſtem graſſari ſignificatur?
„ Nihil eſt, quo Camillus valeat retineri, quominus
„ Genua ubi moram trahebat, in eam ipſam Urbem,
„ quam alii diligentiſſime declinabant, ſumma proti-
„ nus advolet alacritate. Correptam eodem morbo
„ Nolanam Urbem intelligit? Neapolim ſubito Ca-
„ millus deſerit, in eam Urbem iturus ſuamque ani-
„ mam pro ſuis Fratribus poſiturus. Buclanicum
„ Patriam ſuam ſumma premi annonæ caritate nun-
„ ciatur? Adeſt Camillus illico, impetrataque uber-
„ tate de Cælo, inſigni miraculo per plures dies eſu-
„ rienti populo alimenta ſuppeditat. Vix denique
„ ullus in tota Italia reperiri poterit locus, in quo
„ Camillus non reliquerit inſigne aliquod charitatis
„ ſuæ veſtigium.

„ Etſi vero in Infirmorum domibus ac Noſocomiis
„ peculiari quodam modo illa emicuerit, non ita ta-
„ men ut in omne hominum genus effuſa incredibili
„ non fuerit omnibus adjumento. Quis enim recen-
„ ſere poterit numerando vel Virgines congruis aſ-
„ ſignatis dotibus nuptui traditas aut Cœnobiis, vel
„ Pupillos in ſuis juribus conſervatos, vel Viduas
„ vindicatas, vel Nudos opertos, vel Eſurientes ſa-
„ turatos, vel Peregrinos hoſpitio receptos, vel Hæ-
„ reticos ab erroribus revocatos, vel Infideles Roma-
„ næ Religioni conjunctos?

„ Tanta itaque æſtuante in Camilli pectore chari-
„ tate, mirari certe poterit nemo, ſi ceterarum et-
„ iam virtutum agmen acceſſerit. Cum enim Regi-
„ nam ſequantur Ancillæ; ubi charitas eſt, deeſſe
„ illæ non poſſunt. Quid igitur dicam de inſigni illa
„ animi humilitate, qua Camillus de ſe ipſo tam ab-
„ jecte ſentiebat, ut a nullo unquam Ordinis Funda-
„ tor & Pater appellari permiſerit, ut domi patinas
„ tergere, cubicula verrere, vaſa immunda purgare,
„ foris vero hoſtiatim emendicare familiariſſimum i-
„ pſi fuerit; ut ſe ſe cunctis abjicere, aliorum pedes
„ oſculari, aliorum virtutem admirari, ſe ſolum de-
„ ſpicere, ſe ſolum miſerrimum, ſe ſolum peccato-
„ rem maximum ac deſtinatum æternis ignibus titio-
„ nem ex animo reputare conſueverit; ut abdicata
„ generali Ordinis Præfectura inter ipſos quos enu-
„ triverat filios ſuos, in ſervi forma eſſe voluerit?
„ Quid de illo Evangelicæ Paupertatis admirabili
„ ſpiritu, quo terrena cuncta deſpexit? Quid de ſin-
„ gulari illa animi manſuetudine, qua labores, æru-
„ mnas, injurias contumeliaſque æquanimiter adeo
„ tulit, ut detractores ſuos omni amoris atque beni-
„ gnitatis ſenſu complexus, ſibi Deoque amiciſſimos
„ fecerit? Quid de ſtudio illo Orationis aſſiduo &
„ & contemplandi conſuetudine non interrupta, cui
„ tanto animi ſenſu, etiam cum Infirmis famulare-
„ tur, vir ſanctiſſimus incumbebat, ut & in admira-
„ biles ecſtaſes ſæpiſſime raperetur, & internum di-
„ vini ignis ardorem cæleſtis quædam in vultu flam-
„ ma manifeſtaret? Quid de tanta illa Regularis di-
„ ſciplinæ obſervantia, quam a ſe ipſo tanta cum
„ ſeveritate ſemper exegit, ut quamquam tantis oc-
„ cupationibus, tantis laboribus, tantis curis diſtine-
„ retur, nihil unquam de ea remittere paſſus ſit?
„ Quid denique de ceteris ſingularibus plane virtuti-
„ bus, quibus adeo excelluit, ut in Italia univerſa
„ nullus eſſet, in cujus ore non foret maximum Ca-
„ milli nomen; cujus animo maxima de Camilli
„ ſanctitate non inſideret opinio; qui ſe Camilli ora-
„ tionibus non commendaret, ejuſque precibus apud
„ Deum adjuvari non cuperet, non poſtularet?

„ Quamquam, ut verum fatear, ſimul cum Ca-
„ milli virtutibus, iis etiam frequentiſſimis inſigni-
„ buſque miraculis, quibus Servi ſui ſanctitatem Deus
„ teſtatam omnibus faciebat, tribuendum eſt, quod
„ populi in tantam admirationem ac devotionem ex-
„ citarentur. Noverant quippe & aquam ab ipſo in
„ optimum vinum fuiſſe converſam, & exiguo pane

„ tum

„ tum ipſum, tum multos opipare ſaturatos: Noverant Angelicos ipſos Spiritus de Cælo ad Camilli „ obſequia deſcendiſſe: Noverant arcana in penitioribus animi latebris deliteſcentia ſæpiſſime penetraſſe: „ Noverant futura & abſentia omni dubietate ſepoſita prævidiſſe: Noverant plurimos inveteratos morbos, nulliſque remediis ſanandos, brevi Camilli „ prece vel etiam tactu depulſos. Quis igitur ejus „ ſanctitatem non admiraretur? Quis ejus opem non „ imploraret? Quis ejus patrocinio ſe non commendaret, quem Deus tot tantiſque miraculis mirificabat? Vidiſſes igitur omnis generis, omnis conditionis homines ad Camillum tamquam ad inſigne „ ſanctitatis oraculum properantes: Vidiſſes Principes „ viros, Epiſcopos, Eminentiſſimos Cardinales Camilli cellulam frequentantes: Vidiſſes integras Urbes ſuis pene convulſas ſedibus, ut Camillum „ inviſerent, ut ſua illi vota proponerent, ut ad obtinendas a Domino gratias ejus precibus adjuvarentur.

„ Jam itaque eo virtus Camilli devenerat, ut eam „ Terra non caperet, eaque ſola corona juſtitiæ, „ quam repromiſit Deus diligentibus ſe, compenſari „ in Cælo jam poſſet. Quod cum Camillus, Domino revelante, intellexiſſet, quibus lætitiæ ſignis „ non exultavit! Quoties cum regio Propheta dixit: „ *Lætatus ſum in his quæ dicta ſunt mihi, in domum „ Domini ibimus*! Quoties cum Apoſtolo exclamavit: *Cupio diſſolvi & eſſe cum Chriſto*! Nimis profecto eſſet longum ea hic omnia commemorare, „ quæ ad cariſſimos filios ſuos circa lectulum lacrymantes de exercenda erga Proximum Infirmoſque „ potiſſimum charitate, de diligenda Evangelica paupertate, de abjiciendis ſæcularibus deſideriis ſummo „ ardore ſpiritus peroravit: Quo pietatis ſenſu Eccleſiæ Sacramenta ſuſceperit: Quam devote ipſemet „ ſuam Deo commendaverit animam: Quam placide atque tranquille in ſenectute bona ſuam cum Chriſto vitam abſconderit: Quantus ſubito concurſus „ hominum factus ſit, pretioſum Camilli cadaver „ inviſere & venerari cupientium. Ne tuas igitur, „ BEATISSIME PATER, diutius aures offendam, „ hæc omnia tacitus prætermittam. Quis vero ſilentio „ prætereat inſignia illa portenta, quæ ad manifeſtandam Camilli gloriam in Cælis a Domino perpetrata Romam, imo vero Italiam univerſam incredibili admiratione compleverunt? Neque hic me „ loqui quis putet aut de Camilli vultu, auſteritatibus, macie, longaque triginta trium menſium infirmitate maxime deturpato, poſt mortem vero „ vivida quadam luce mirum in modum effulgente: „ Aut de ejus corpore poſt aliquot ab ejus obitus „ dies molli atque flexibili, imo etiam odorem ſuaviſſimum redolente: Aut de immundis ſpiritibus „ a corporibus eliminatis, & Camilli virtutem magna voce prædicare coactis. Utcumque hæc magna „ ſint, ea hic tantum referre libet, quæ Apoſtolicæ „ Sedis, tuoque potiſſimum, BEATISSIME PATER, „ confirmata judicio, fidem publicam meruerunt. „ Mirari igitur quis ſatis poſſit aut undennem puellam per ſeptem menſes afflictam diriſſimo in naribus polypo ex ſolo fili Camilli ſubuculæ contactu „ ſubito convaleſcentem: Aut Catharinam Dondulam „ triginta annorum mulierem ſexto geſtationis menſe „ maligna febri correptam, in pleura atque pulmonibus inflammatam, in gutture infeliciter ulceratam, „ a Medicis omnibus conclamatam ex ſolo aquæ hauſtu, in quo pulvis ex Camilli cubiculo fuerat diſſolutus, incolumem repente viribuſque priſtinis aſſurgentem: Aut, Camillo inter Beatos adſcripto, „ Luciam Thereſiam Petri ab ipſa nativitate aſthmate, reſpirandique difficultate graviſſima laborantem, „ creſcente poſtea ætate plurimorum morborum acceſſione gravatam, imo etiam oppreſſam, contractio „ inſuper gibbo expuentem ſanguinem una cum pure, „ ab omnibus Medicis derelictam, Camilli ope vix „ implorata a morbis omnibus expeditam, maximaque valetudinis firmitate donatam: Aut Margaritam „ Caſtelli duodeviginti annorum puellam ulcere peſſimo a planta pedis uſque ad verticem capitis horribiliter occupatam, ardentiſſima febri inſanientem, „ proximæ morti ab omnibus adjudicatam, invocato „ Camilli nomine, univerſa totius corporis cruſta „ evaneſcente, auctis viribus ſanitatem quam nunquam „ habuerat conſequentem.

„ Quæ cum ita ſint quid aliud hic ſupereſt, niſi „ ut Te, BEATISSIME PATER, orem obteſterque, „ ut qui tantis ſemper virtutibus claruit, qui tantis „ miraculis coruſcavit, qui militantem Eccleſiam novo fortium exercitu communivit, qui inter Beatos „ jure meritoque Te ipſo annuente relatus eſt, eumdem ſervato a Tuis Prædeceſſoribus veteri more „ Sanctorum faſtis adſcribas. Habeat præſens cauſa „ ab eo Summo Pontifice jam diu optatum exitum, „ a quo diligentiſſimo quondam Fidei Promotore „ fauſtum habuit fortunatumque principium. Hoc „ Chriſtianæ univerſæ Reipublicæ Te poſtulant Principes: Hoc ſupplex Miniſtrantium Infirmis benemeritus Ordo: Hoc noſtra, hoc publica omnium „ poſtulant vota. His ſi Tu annueris, BEATISSIME „ PATER, ſperandum fore, ut qui miniſtrandis Infirmis tam ſtrenuam quondam operam collocavit, „ pro Chriſtiana Republica, pro Sancta Dei Eccleſia, „ pro Tua ipſa Perſona fiat apud Deum calamitoſis „ præſertim hiſce temporibus interceſſor egregius.

Huic tertius ſucceſſit D. Advocatus Joſeph Aſcevolinus, qui annuente ut ſupra Cæremoniarum Moderatore, beati Petri Regalati vitam hac methodo enarravit.

„ CUM res multæ ſint, BEATISSIME PATER, „ quibus facile rebus oſtenditur extra unam, „ quam tenet docetque una hæc Sancta noſtra Eccleſia omnium Eccleſiarum mater & magiſtra, ſanæ „ ſinceræque fidei profeſſionem, nullam prorſus ſalutis ſpem reliquam eſſe hominibus; tum nihil audaciſſimos hæreticos æque jugulat, atque ſanæ illibatæque doctrinæ, morumque Sanctiſſimorum in „ eadem Eccleſia haud unquam interrupta ſucceſſio. „ Etenim cum illi duplici nos armorum genere oppugnent, ſceleſta nempe falſarum doctrinarum novitate atque ineptiſſimis calumniis, quibus noſtrum „ vitam moreſque in Crimen vocant; profecto illorum ſatis jam audaciam fregimus frangemuſque procul dubio ſemper magis, dum Deus Omnipotens, „ quod adhuc fecit, nullum ſinet tempus abire, quo „ non fratres innumeros det quotidie Nobis, qui pietate, religione, doctrina, tum virtutibus omnibus, „ totque etiam ſupra omnem naturæ ordinem editis „ ſignis Eccleſiam ipſam parentem noſtram, quæ „ honeſtiſſima ſemper fuerit, reddant in dies honeſtiorem. Quare divinitus e re noſtra hunc tamdiu „ eſſe morem inductum judico, ut ex tot clariſſimis „ ſanctiſſimiſque noſtris fratribus, qui ex hac vita „ deceſſerunt, ſuaque ipſi tempora ingenti ſua virtute, rerumque ſanctiſſime geſtarum gloria illuſtraverunt, aliquorum ſaltem habito delectu, rite interdum legitimeque memoria conſecretur: rectèque „ per Te ſapienterque factum P. B. cum datus a Deo „ gregi ſuo univerſo ſummus Paſtor, & Rector, ut „ conſilia omnia illico inire cœpiſti, quæ ad tuendam „ amplificandamque rempublicam chriſtianam maxime eſſent idonea; tum in eo cum primis curam „ ſtudiumque poſuiſti, quomodo conſecrationis quinque Beatorum, noſtrique adeo inter illos Petri „ Regalati Sacerdotis familiæ Minorum Obſervantium „ ſancti Franciſci ſuſceptum jam negotium conficeres. Nunc quoniam inſigni Dei beneficio, tuiſque „ P. B. tot vigiliis ac laboribus eo res denique adducta eſt, ut abeſſe parum poſſit, quin decretos „ illis divinos honores ritu ſolemni legitimoque ſis „ redditurus; cœptumque eſt eos de more laudari, „ atque ad me ventum eſt, qui de Petro ipſo Regalato verba faciam. Illud modo oro quæſoque Te „ P. B., ut ſi pro ejuſdem Petri egregiis præclariſque factis, tam Divina vita & admirabili tantaque rerum maximarum varietate, proque tanti „ hujus loci majeſtate & frequentia minus ſplendidum „ & illuſtre genus erit Orationis meæ, æquus tamen „ ſis mihi & benignus; illudque pie cum animo tuo „ putes, & id ſummi rerum moderatoris Dei voluntate eveniſſe, ut tam claro magnoque viro laudator obtingeret tam jejunus & impolitus; quo nempe ſuo potius res ipſæ pondere, quam Oratoris „ eloquentia ſtare videantur. Verum quid ego primum de illo dicam? An, quod plerumque in

„ lau-

„ laudando usuvenit, a patriæ & gentis nobilitate, „ familiæ opibus & fortunis, majorumque ejus Domi, „ forisque præclare gestis rebus exordiar? Haud equi- „ dem faciam; Neque enim est opus, si illud verum „ est, non egere alienis laudibus, qui abundet suis. „ Quamvis si hisce etiam externis, & contemptis in „ rebus, ac (a) non potius gloriari nos oporteat in „ infirmitatibus nostris, nec eam quidem laudem no- „ stro defuisse Regalato facile possim ostendere. An „ non natus ipse est Vallisoleti in Urbe totius Ca- „ stellæ principe? an non est veteri gente, familia- „ que nobilissima? non & iis genitoribus, qui cum „ genere ipso, dignitate, opibus, fortunisque quam „ maxime florerent; tum pietate, ac religione, atque „ effusa in egenos Christique pauperes benignitate lon- „ ge essent in Civitate sua principes? Sed hæc, at- „ que hujusmodi pleraque alia prudens volensque mis- „ sa facio, ne eum ornare voluisse videar ex alienis „ virtutibus, qui satis sit ipse ornatus ex suis; atque „ ad eas accedam laudes, quæ totæ quantæcumque „ sunt, quæ certe maximæ sunt, totæ, inquam, pro- „ priæque Petri ipsius nostri sunt: Exponamque pri- „ mum quibus olim gradibus ejus ætas ad summam „ virtutis officiique perfectionem ascenderit; quo „ principiis cognitis, reliqua facilius intelligantur. „ Decennis adhuc puer erat Petrus, cum patre jam „ vita functo, nihil prorsus admirans fluxarum ac „ labilium hujus mundi rerum, cogitare de cælesti „ patria, æternaque salute sua vehementius cœpit. „ Cumque divinitus vocari ipse sibi videretur in divi „ Francisci Assisinatis sodalitatem, atque in eam „ quam celeriter ingredi cuperet, quandiu illum per- „ duraſſe credis P. B., uti hanc orando obsecrando- „ que a matre sibi veniam impetraret? triennium „ perpetuum: Quæ res mira sane iis omnibus videri „ debet, qui putare secum velint, fieri nequaquam „ potuisse, quin interea loci omnes cum illo blandi- „ tiæ, omnes illecebræ, artes rationesque omnes ad- „ hiberentur, quibus credibile fuerat commoveri pue- „ rum posse, ab eoque consilio revocari: Et nihilo- „ minus frustra ad eum vincendum omnia fuisse; „ quinimo victam filii assiduitate & constantia ma- „ trem ipsam, rem tandem omnem ejusdem voluntati „ arbitrioque permisisse. Annum igitur agens Petrus „ noster decimum tertium Minorum familiæ in patrio „ Cœnobio nomen dedit; atque e vestigio ita ad „ virtutem incumbere, in eaque proficere cœpit, ut „ omnes omnium in se oculos converteret. Admira- „ bile enim erat in illo assiduum orandi studium, „ admirabilis item obedientia, atque ad omnia, quæ „ sibi demandarentur, obeunda munera alacritas. „ Præter hæc, disciplinæ severitatem & ipse amabat, „ colebatque, quantum illis tunc in ædibus licebat, „ plurimum; quæ quoniam sensim dilapsa, antiquum „ splendorem jam amiserat, restitui illam & renovari „ in tota familia vehementer optabat. Huic perficien- „ dæ rei commodum accidit, ut Petrus Villacretius „ ejusdem Familiæ Sacerdos, idemque Magister Theo- „ logiæ, præstantique Vir religione, Vallisoletum „ veniret; qui, cum novum quoddam asperrimum- „ que vitæ genus invehere inter suos statuisset, quæ- „ rebat, volente Ordinis Præfecto, quos ad eam vi- „ tæ rationem sibi Socios adjungeret; namque inita „ statim societate, Regalatus noster eum alacri animo „ persequutus est ad illud nescio gurgustiolum vere „ dicam, an Cœnobium, quod non longe ab Aqui- „ leria extruxerat Villacretius; ubi incredibile dictu „ est, quantum brevi, eo Doctore & duce, profece- „ rit. Semoti hic ab omni turba, vili cibo victitare „ & parcissimo; dies, noctesque fere perpetuas ora- „ do precandoque consumere; nullisque non afflicta- „ tionibus (b) corpus suum castigare & in servitutem „ redigere; ut mirum non sit, si tantæ virtutis fama „ longe lateque pervagata tam multos brevi tempore „ advocaverit, qui rigidioris illius disciplinæ peterent „ societatem; & si tam brevi tempore, tantaque fe- „ licitate propagatum, auctumque fuerit rigidum il- „ lud institutum, novis etiam ædibus, quas extruxere „ solo in loco ad ripam Durii, quem Tribulum vo- „ cant. Quid ego nunc prædicem Regalati nostri in- „ nocentiam? quid animi mansuetudinem? quid co- „ mitatem, modestiam, temperantiam, cæteraſque „ mitis benignique ingenii dotes? Satis sit dixisse, „ neminem illo meliorem magisque idoneum visum „ Villacretio, cui ipse ad Constantiense Concilium „ iturus, Aquilerienſis, Tribulanæque Familiæ curam „ mandaret. Quam quidem procurationem tam sa- „ pienter & sancte administravit Regalatus, tum illo „ peregre agente, tum etiam post reditum vita fun- „ cto, ut sodales absentis primum, ac subinde mor- „ tui Villacretii desiderium æquo animo ferrent, quum „ alterius in altero omnes vere expressas virtutes vi- „ derent, & abunde sibi omnia per Regalatum sup- „ petere, quæ conferre Villacretius consueverat, tuen- „ dæque tam Familiæ, quam disciplinæ opus erant. „ Sublato igitur e vivis Villacretio, in id impendio „ tunc magis incumbere aggressus est Petrus noster, „ ut ne quid inde detrimenti societas caperet, sed „ sancta tecta omnia essent, quæ fuerant jam constitu- „ ta, quod vel maxime effecit in omnibus seipsum „ præbendo (c) exemplum bonorum operum in do- „ ctrina, in integritate, in gravitate. Nam, cum „ Sacerdos Dei esset, cum primis castus & innocens, „ haud facile est memoratu, quanta cum Religione „ sacris quotidie operaretur. Orandi autem precandi- „ que tam erat studiosus, ut nihil potius haberet, „ quam statis diei noctisque horis Redemptionis no- „ stræ Mysteria singula meditari, seque cælestium „ rerum contemplatione reficere. Qua potissimum re „ fiebat, ut quæ ejus alioqui egregia esset Divinarum „ rerum scientia, vel etiam multo major esset ex hac „ tanta meditandi & commentandi assiduitate. Quod „ clare patuit tum ex ea, quam rectam ac vere ca- „ tholicam perpetuo ad mortem usque retinuit de „ rebus Fidei credendi ac docendi regulam, tum „ quoque ex multis certaminibus, quæ fortiter subire „ haud veritus est pro defensione Religionis nostræ; „ tum deinde etiam ex ejus efficacitate orationis, „ quæ tanta erat, ut nihil non eloquendo pervince- „ ret ac persuaderet; etsi ipse solitus accepta omnia „ Deo referre, nihil se scire judicaret, (d) nisi Jesum „ Christum & hunc Crucifixum. Magna ea quidem „ sunt B. P., sed non ea tamen illico sunt, quæ „ veram perfectamque constituant christiani hominis „ formam, si verum illud est, quod est verissimum, „ virtutis laudem omnem in actione consistere. Tu „ modo perge B. P. benigne mihi aures præbere dum „ doceo non ex iis fuisse Petrum nostrum vitæ mo- „ rumque magistris, qui aliter vivunt, aliter præci- „ piunt; sed ad Jesu Christi Servatoris nostri exem- „ plum omnia eum fecisse, quæ docebat. Paupertatis „ Evangelicæ unus omnium cultor fuit ac custos vi- „ gilantissimus, famemque & nuditatem, & labores „ ærumnasque omnes tam facile patiebatur, ut quibus „ maxime rebus perturbantur homines, iis ille ma- „ gnopere lætari oblectarique videretur. Ad hæc (e) „ mitis erat & humilis corde; quæ sane virtus, „ quum una omnium maxime, ut mea quidem fert „ opinio, propria sit magni erectique ad Cælum „ animi; hinc Vir Dei omnia infra se putare, nihil „ unquam arrogare sibi; quoque majore in honore „ haberetur & cunctis esset carior, eo amplius sibi „ displicere humiliterque agere, ac sese abjicere; & „ hinc pauperibus, aliisque miseris & calamitosis ho- „ minibus, qui frequentissimi circumquaque ad se „ confluebant, egentes opis, auxilii, aut consilii, „ omnibus præsto esse, eosque benigne prolixeque „ accipere, & quibus maxime posset atque oporteret, „ rebus juvare, lætosque abs se dimittere. Tum præ- „ terea insuper insigni & ipse fuit continentia, qui, „ quum semel Virginem Deo sese a parvulo dedidis- „ set, Virgo permansit in ævum: Insigni item atque „ incredibili socios & alumnos suos ac cunctos mor- „ tales benevolentia & charitate complexus semper „ fuit, ut (f) vere omnibus omnia factus videretur, „ atque ut uno verbo absolvam, nulla denique fuit „ res, in qua non recte & sapienter, tum etiam „ fortiter & moderate se gesserit in omni vita. Qua- „ rum

(a) 2. Corinth. 12. v. 9. (b) 1. Corint. cap. 9. v. 27. (c) Ad Tit. cap. 2. vers. 7.
(d) 1. Corint. 2. vers. 2. (e) Matth. cap. 5. vers. 5. (f) 1. Cor. 12.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

„ rum virtutum satis sit genera ipsa attigisse, ne, si
„ exempla omnia persequi velim, quæ ipse edidit ac
„ sunt litteris tradita, oratio hæc mea modum ex-
„ cedat; atque id unum addidisse sufficiat ita eum
„ floruisse in omni laudis & virtutis genere, ut nemo
„ late esset illis in Regionibus, cujus in ore non (a)
„ magnum esset Regalati nomen; magna item &
„ jugis sanctitatis ejus admiratio. Tandem quum in-
„ stare sibi mortem prævideret Regalatus (b), solli-
„ citus non quæ sua essent, sed quæ Jesu Christi,
„ nihil habuit antiquius quam Ficonedam Oppidum
„ adire ad Lupum Salazarium, quo socio atque ad-
„ jutore impigro assiduoque usus fuerat in rigidiore
„ illa invehenda ordinandaque disciplina; ad quem
„ ut venit, Fratres ei, ipsumque adeo Institutum
„ custodiendum propagandumque, ex hac vita discес-
„ surus quam diligentissime commendavit. Cujus ac-
„ cepta fide, nihil eum prorsus neglecturum earum
„ rerum, quibus maxime rebus nedum stare, sed
„ augeri etiam propagarique posset nova ea Regula,
„ lætus se Tribulum ad suos recepit, ubi rebus con-
„ stitutis, Aquileriam ad alteram, quæ in ejus erat
„ etiam procuratione, familiam discessit. Hic annis
„ curisque confectus, cum decumbere cœpisset, in-
„ gravescente tum morbo, die festo Paschæ Sacra
„ Cœna refectus, adstantes Fratres ac suam vicem
„ deflentes, blande consolatus est; tum illos ad pieta-
„ tis studium atque ad eam fortiter naviterque insi-
„ stendam quam ingressi erant asperiorem vitam,
„ tum ad pacem, concordiam, & charitatem multis
„ verbis exemplisque est hortatus; ac postridie ejus
„ diei, sacro Oleo perunctus, terrenam fragilemque
„ vitam cum cælesti æternaque altera commutavit
„ anno ætatis suæ sexagesimo sexto. Divulgata ejus
„ morte confestim magnus concursus (c) magnusque
„ fletus factus est omnium omnis sexus ordinis atque
„ ætatis hominum, qui turmatim undique convolan-
„ tes conferti & stipati circa loculum, & (d) pro-
„ cumbentes supra corpus defuncti manus pedesque
„ ejus osculari nunquam explebantur, dolentes maxi-
„ me quod amplius faciem ejus non essent visuri.
„ Cadaver autem ipsum primum flexile, tum suavem
„ quoque *spirans odorem* spectaculo fuit plures dies;
„ quo ferme tempore præsentem opem ex Regalati
„ patrocinio alii in morbis, & suis in angustiis alii
„ etiam multi sensere. Ut non de nihilo esset, ma-
„ gna hominum frequentia ac religione sepulchrum
„ ejus subito celebrari cœpisse, cultumque illi divi-
„ num deinceps semper fuisse adhibitum. Venio nunc
„ ad prodigia (e) & signa, quæ data sunt illi facere,
„ quo ejus & vivi & mortui testatior esset sanctitas.
„ Ex quibus tamen non exempla omnia quæ sunt
„ mandata memoriæ, sed ea dumtaxat proferam, quæ
„ legitimo certoque judicio probata sunt hujus sanctæ
„ Sedis Apostolicæ. Quorum illud primum, quod
„ cum panis & carnium reliquias a cœna collectas
„ aliquando deferret Regalatus ad pauperes, easque
„ celare Fratres studeret, qui paulo morosiores vene-
„ rant in suspicionem, questique etiam erant, mo-
„ dum ab illo in largiendo nequaquam servari, forte
„ accidit, ut offenderet in Vicarium præsidem Cœ-
„ nobii, cui percunctanti quidnam esset quod sub
„ palliolo gestaret, cum flores esse respondisset, jussus
„ ostendere, quam secure illico faciculum produxit,
„ in eoque rosas illi albas & purpureas visendas &
„ attrectandas, ac etiam insuper auferendas præbuit.
„ Quod factum vehementer admirati Fratres univer-
„ si, quod non illud erat anni tempus quo rosæ ullæ
„ aut flores esse possent, destiterunt ea in re illi am-
„ plius molestiam exhibere. Mirum & illud etiam
„ atque illustre, quod semel Dei beneficio tanta fue-
„ rit agilitate, ut conficeret unius horæ spatio millia
„ passuum quadraginta ab Aquilerienſi ad Tribulanum
„ Cœnobium. At illud non semel sed frequens, ac
„ prope dicam familiare, propterea magis admi-
„ rabile, quod cum sæpe trajiciendus sibi esset amnis
„ Durius quotiescumque ad eum accederet, neque
„ navicula esset in promptu qua reciperetur, nihil
„ cunctando pallium ipse sibi detrahebat ex humeris,
„ sternebatque illico super aquas, eoque insidente ad
„ ripam alteram transmeabat. Enimvero homines
„ qui animum semel applicuere ad illam æternam (f)
„ felicitatem, quam repromisit Deus diligentibus se,
„ dum fide excitati, spe & charitate eriguntur &
„ junguntur quotidie magis ad Deum ipsum, horum
„ profecto animis quam minimum oportet esse com-
„ mercii cum corporibus, ut mirum non sit, si tam
„ facile ea sæpe aggrediantur, quæ humanas vires
„ longissime superant omnemque ordinem naturæ;
„ nisi etiam & illud sit, agi eos plerumque & mo-
„ veri divinitus, ut res audeant sæpenumero tam
„ magnas & stupendas, quo magis (g) appareat ma-
„ gnitudo virtutis Dei in illis. Nec minora ea qui-
„ dem signa & prodigia fuerunt, quæ deinceps post
„ obitum servi sui facere perrexit Deus ad illius ma-
„ gis illustrandam sanctitatem: Ex quibus illud erit
„ ordine prius, quod prius fuit tempore; nam factum
„ est paulo post ejus obitum, atque ita se habuit:
„ Quum mendicus quidam qui accipere & ipse soli-
„ tus fuerat mensæ reliquias ex Petri manibus, ad
„ janitorem aliquando venisset serius quam ut quid-
„ quam esset reliquum quod dispensatum jam non
„ esset in eos qui tempore adfuerant, eumque pro-
„ pterea vacuum dimitteret janitor, frustratus ille spe
„ sua, famisque impatiens qua plurimum cruciaba-
„ tur, curlim ingressus proximum Templum, nixus-
„ que genibus ante Petri sepulchrum: Et o (inquit)
„ ubi tu modo es pater optime? nam si tu viveres
„ non ego nunc morerer fame. Quod cum dixisset,
„ mira sane res! sepulchrum nemine moliente sponte
„ sua illico se aperuit, manusque extare visa est, a
„ qua panis porrigeretur mendico; quo is accepto stu-
„ pens discessit, eamque rem, uti gesta erat, tum
„ ipse tum alii qui testes fuerant Miraculi magnis
„ clamoribus divulgantes effecerunt, ut ejus fama to-
„ tam fere Hispaniam, ad quam pervasit, admiratio-
„ ne compleret. Hoc quantum sit, quam admirabile
„ atque inauditum, & quot quantaque in uno mira-
„ culo sint miracula, multo Tu melius Pater
„ Beatissime pro divina prope tua ingenii vi &
„ dexteritate, rerum omnium divinarum humanarum-
„ que prudentia ex re potes intelligere quam ego
„ dicere. Quare ne longus sim ad ea propero narran-
„ da duo alia miracula, quæ nuper per Te cognita,
„ Tu ipse Beatissime Pater Apostolico tuo
„ judicio probavisti. Quæ hujusmodi fuere. Sacerdos
„ erat quidam Didacus cognomento Placentia; qui
„ quum aliquando ad ignem staret calefaciens se, re-
„ pente correptus comitiali morbo quo plerumque la-
„ borabat, cecidit in faciem suam super ignem ipsum,
„ ollamque eo casu subvertit ferventis aquæ; quo fa-
„ ctum est, ut torridus inde illico excitatus vapor
„ ejus & vultum combureret & corrumperet oculos,
„ ac fieret propterea ille cæcus non videns Solem.
„ In eo quum vires suas omnes ars medica menses
„ aliquot nequicquam esset experta, Didacus tandem
„ ad Regalati præsidium, Deo movente, confugit;
„ petiitque afferri sibi illius cucullum, suisque affe-
„ ctis oculis admoveri: Qua in re, quum illi facile
„ fuisset obtemperatum, statim lumen accepit, quo
„ multo magis quam antea vivido acutoque usus per-
„ petuo fuit quoad vixit. Id autem contigit anno
„ post Christum natum 1705. anno vero 1735. Bir-
„ gitta Ortega quam percusserat Deus ulcere pessimo,
„ quod lateri adhæresens, sanie taboque costas ejus
„ adeo corroperat, ut illas extrahere omnino necesse
„ fuerit; tandem quum videret nullam sibi amplius
„ spem superesse ab hominibus ad convalescendum,
„ fese vertit ad Petrum nostrum, sperans fore ut ejus
„ patrocinio sanitas sibi a Deo restitueretur. Quare
„ conscenso equo Aquileriam ad Petri ipsius invisen-
„ dum sepulchrum adivit: Ubi quum sese ultro mul-
„ tis effusis precibus illius tutelæ permisisset, postridie
„ mane dum in patriam revertens aliquantum pro-
„ greditur, repente sentit corpore quia sanata esset a
„ plaga; quare optime se valere inclamat, & cum
„ dicto exilit in *pedes læta & gestiens præ gaudio*.
„ Aderat Maritus viæ comes & ipse arte Chirurgus,
„ qui

(a) *Ps.* 75. *v.* 2. (b) 1. *Cor. c.* 7. *v.* 33. (c) *Act.* 20. *v.* 37. (d) *Ibid. v.* 38. (e) *Apoc. c.* 1. *v.* 5.
(f) *Jacob.* 2. *v.* 5. (g) *Ad Ephes.* 1. *v.* 19.

„ qui propere accurrens ubi primum fascias solvit,
„ rem ita esse deprehendit uti mulier prædicabat;
„ nam nedum fistulam, quæ jamdiu ex ulcere facta
„ fuerat alta atque horribilis, quam belle completam
„ inductamque comperit; verum & febrem ac doloris sensum omnem quibus illa ante plurimum cruciabatur, etiam atque etiam inspiciendo, attrectando, scrutandoque prorsus cessasse satis habuit exploratum. Ex eoque sane tempore mulier viribus recuperatis habitu corporis firmiore deinceps fuit, atque ad omnia exequenda domestica munera cum primis idonea. Atque ea sunt quæ dicenda mihi putavi de B. Petro Regalato, quæ licet non omnia prorsus sint quæ dici poterant, nisi studendum etiam fuisset brevitati; at sunt tamen ejusmodi, quæ facile probent, eam homiuis fuisse vitæ innocentiam suique abjectionem; eam lenitatem & benignitatem; eas virtutes omnes quæ comites administræque sunt perfectionis & sanctitatis; easque denique divitias, quibus (a) adhuc honestum fecit illum Dominus in Ecclesia Sanctorum, ut nemo nisi qui vecors amensque atque impius sit non illi divinos honores jure delatos putaverit. Quod reliquum est igitur, oro obtestorque Te PATER BEATISSIME, ut quem in Beatos jam retulit san. mem. decessor tuus Innocentius XI. Tuque adeo gravissimo certoque tuo judicio dignum censuisti, qui consecretur adscribaturque Sanctorum Fastis, hunc demum honorem velis rite ei legitimeque deferre. Orant hoc idem SANCTITATEM TUAM Sereniſſimi Hispaniæ Reges: Orat inclyta Hispana Natio universa: Rogat, orat, obsecratque tota Minorum Familia, quorum quum tot præclara sint merita in rem Christianam atque in hanc Sanctam Sedem, facies Tu quidem pro insigni Tua sapientia, fide, religione, si mature animum induxeris ea in re illiorum, meisque adeo precibus, ac bonorum omnium votis indulgere. Dixi.

Advocatorum Orationibus, quibus ab omni adstantium cœtu plausum magnopere est, paucis respondit SANCTITATIS SUÆ nomine D. Cajetanus Amatus Epistolarum ad Principes a Secretis, qui ab initio Consistorii rubra Cubicolariorum Cappa indutus in planitie Solii ad sinistram Pontificis constiterat.

SANCTISSIMUS *Pater ac Dominus Noster ab injecta sibi quotidiana omnium Ecclesiarum sollicitudine aditaque suprema Catholicæ Ecclesiæ procuratione nihil optavit impensius, atque in hac aspera præsertim temporum conditione ad comparanda Christifidelibus inter tot angustias & calamitates assidue versantibus nova ad salutem præsidia, fausta ad pacem auspicia, & uberiora ad imitationem exempla nihil esse intelligit opportunius, quam ut publicus Christiani populi cultus deferatur beato Fideli a Sigmaringa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, beato Camillo de Lellis Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatori, ac beato Petro Regalato ejusdem Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia; quorum eximias & heroicas virtutes, admiranda facta ac prodigia tam disertis verbis tantaque cum dignitate exponere; atque insimul supplicia Virorum Principum & Religiosorum Ordinum postulata edere studuistis. Fidelis siquidem non solum severiorem instituti, quod optimis moribus ac doctrinis apprime præditus susceperat, disciplinam integerrime servavit; sed ingenti charitatis zelo fervens, animam quoque suam, consummato Martyrio, pro inimicis suis posuit. Camillus vero postquam de anteacta vita amare flevevat, hanc præ ceteris almam Urbem & cælestium virtutum odore, & salutaribus perpetuisque ad curandas animas remediis, subsidiis ac rebus mirificis cumulavit. Petrus demum in Hispania verbis, exemplis, ac miraculis maxime conspicuus, nedum Religiosos suos Alumnos, sed omnes etiam inflammavit, ut in viam mandatorum Domini dirigentes pedes suos æternam salutem consequerentur. Etsi autem ipsos sane beatos Viros hisce piis cælestibusque artibus tranquillam beatæ Hierusalem, quæ sursum est, stationem attigisse,*

Acta Canon.

atque in potentias Domini intrasse non est ambigendum; tamen, ut gravissimum decernendi honoris hujusmodi judicium de splendoribus Sanctorum, atque ab ejus vultu prodeat, de cujus perenni fonte sanctitatis dona promanant, lumen ex alto implorandum esse SANCTISSIMUS PATER *censet atque edicit. Itaque postquam Venerabilium Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum præterea, Archiepiscoporum & Episcoporum Romæ degentium in Consistorio semipublico suffragia exquisierit, atque cuncta pro laudabili Antecessorum suorum Romanorum Pontificum more, confirmatoque Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis instituto perfecerit, oblatarum sibi precum, quibus ex vestra fide, eloquentia, & gravitate insignis facta est accessio, rationem habebit. Mihi vero, ut hos animi sui sensus Vobis renuntiarem injunxit.*

Post hæc consueta benedictione dimissis Cardinalibus Pontifex solo duorum Assistentium Cardinalium Diaconorum comitatu ac Conservatorum & Magni Comestabilis, ac præcedente Cruce cum Familiaribus ad contiguas mansiones quas Principum vocant, quod in his Magni Principes eorumve Oratores cum Romam veniunt ad obedientiam Apostolicæ Sedi præstandam, vel per Urbem transeuntes Neapolitani Pro Reges, ut Clemente XII. Pontifice factum vidimus, hospitantur, pedibus digressus sacris vestibus ibi exutus est, & per Pinacothecam in interiora cubicula se recepit.

Proximæ erant supplicationes annuæ ab utroque Clero Sæculari scilicet & Regulari habendæ; aderat enim jam dies & *Majorum Litaniarum*, quas sanctus Gregorius primus Papa anno Christi 590. ob pestilentiam eo tempore grassantem ampliavit vel instituit; & *Rogationum sive Litaniarum Minorum*: quem morem Triduo ante Ascensionem Domini eas recitandi a Mamerto Viennensi in Galliis Episcopo primum institutum, & in Ecclesiæ suæ consuetudine ab eo positum, Leo Papa III. sub octavi sæculi finem in Urbem horribili terræmotu concussam traduxit. Tum Pontifex, ut cum Ecclesiasticis Viris suas quoque Populus conjungeret preces ad veniam petendam, exorandamque Pacem post belli tam diuturni calamitates; quo peragi Canonizationis negotium vacuo tot curis animo posset, peculiares Indulgentias per id tempus addidit hoc Edicto proposito.

Fr. GIO. ANTONIO del Titolo de' SS. Silvestro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Nostro Signore Vicario Generale, &c.

LA Santità di Nostro Signore considerando con suo estremo dolore le gravissime sciagure, fra le quali da sì lungo tempo si trova involta l' afflitta Cristianità, massime per la discordia fra Principi Cristiani; siccome sempre più brama in contingenze di tanto bisogno di essere incessantemente assistita dalle Orazioni de' Fedeli nella Chiesa Militante, così si studia di cercare, e di meritare l' ajuto di validi ed efficaci intercessori nella Trionfante. Quindi è, che approfittandosi la Santità Sua dell' opportunità delle Processioni e pubbliche preghiere solite a farsi in questi tempi secondo l' antichissimo costume della Chiesa, e desiderando inoltre di aumentarle e rinvigorirle con più devoto e numeroso concorso de' Fedeli, dà e concede Indulgenza di trent' anni ed altrettante quarantene a tutti i Fedeli dell' uno e dell' altro sesso, che nel giorno della Festa di S. Marco Evangelista 25. del corrente interverranno divotamente alla Processione, che per invocare secondo il solito con le Litanie Maggiori l' ajuto Divino, e l' intercessione della Beatissima Vergine e de' Santi si farà la mattina di detta Festa dalla Chiesa di S. Marco alla Basilica di S. Pietro in Vaticano, ovvero visiteranno in detto giorno l' una o l' altra delle sopraddette due Chiese, ed ivi pregheranno Sua Divina Maestà, perchè si degni di assistere con l' abbondanza de' suoi lumi alla Santità Sua nella grave deliberazione, che è per fare della prossima Canonizazione de' Santi, perchè voglia per sua infinita misericordia disporre

(a) *Psalm.* 149. *v.* 1.

re i cuori de' Principi Cristiani ad una stabile e vera pace, della quale in conseguenza non solo non sia per risentire alcun danno la nostra santa Religione, ma per il contrario sia per riceverne ristoro e vantaggio; e in fine perchè si compiaccia di riguardare con occhio di clemenza tutte le altre presenti necessità della Chiesa, e di dare a Sua Beatitudine quell' Apostolico spirito che gli è necessario per ben governarla in tempi sì difficili e calamitosi.

Similmente concede Sua Santità la medesima Indulgenza a quelli, che pure interverranno divotamente a qualsivoglia delle tre Processioni dette delle Rogazioni da farsi conforme il solito nei tre giorni immediatamente antecedenti alla solennità dell' Ascensione del Signore, cioè la prima nel Lunedì 16. del prossimo mese di Maggio da S. Adriano a S. Maria Maggiore, la seconda nel Martedì seguente da S. Maria Nuova a S. Giovanni Laterano, e la terza nel Mercoledì 18. detto da S. Lorenzo in Damaso a S. Pietro in Vaticano, ovvero visiteranno in uno de' suddetti giorni la Chiesa da dove s'incammina, o quella dove termina la Processione di quel giorno, ed ivi pregheranno Sua Divina Maestà come sopra, unendo le loro particolari alle comuni Orazioni secondo la pia intenzione della Santità Sua.

Vuole inoltre la Santità Sua, che le Monache, Oblate, Zitelle, ed altre Donne Secolari, che con licenza della Sede Apostolica dimorano ne' Monasterj o Conservatorj approvati, possano conseguire la medesima Indulgenza se reciteranno le Litanie solite ne' suddetti giorni, facendo divotamente la Processione per la loro Chiesa interiore, Oratorio, Clausura, o Casa respettivamente, e pregheranno il Signore Iddio per i bisogni di sopra espressi.

Esortiamo però tutti i Fedeli a non trascurare l'acquisto di questo spirituale Tesoro, ed accompagnare queste sagre funzioni, non solo colla dovuta modestia e divozione, ma con fare in detti giorni altre opere di Cristiana pietà per maggiormente meritare di ottenere dal Signore le grazie desiderate. Data in Roma dalla nostra solita residenza questo dì 21. Aprile 1746.

F. G. A. Card. Vicario.

Gaspare Arciprete Ori Segretario.

Tam fœda autem Cælo fulgurante atque tonante maximisque imbribus decidentibus coorta tempestas est eo ipso die, qui fuit 25. Aprilis, quo ad Vaticanam beati Petri Basilicam suppliciter eundum erat, ut eo progressuri Ecclesiasticorum Ordines extra divi Marci Templum, quo de more convenerant, pedem movere non possent: Quare Supplicatione prætermissa Litaniæ duntaxat ad principem Ecclesiæ Aram summa Populi adstantis & respondentis frequentia decantatæ fuerunt. Diebus tamen reliquis æque ingens fuit hominum concursus tum ad Supplicationes tum ad Ecclesias, quas e Pontificis præscripto adiri oportebat.

Interea admoniti fuere omnes, qui in proximo publico Consistorio interfuerant, de altero quod SANCTISSIMUS PATER habere decreverat feria tertia vigesima sexta die præfati mensis Aprilis pro Causis BB. Josephi a Leonissa & Catharinæ de Ricciis. Denuntiationis autem formula hæc est.

INTIMATIO

Per Cursores facienda etiam Domi dimissa copia.

FEria *tertia die 26. labentis mensis Aprilis* hora decima quinta *alterum habebitur publicum Consistorium in Aula Regia Palatii Apostolici Quirinalis pro proxima futura Canonizatione beati JOSEPHI a LEONISSA Confessoris Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, ac beatæ CATHARINÆ de RICCIIS Virginis Sanctimonialis Professæ Ordinis S. Dominici juxta ritum in superiori publico Consistorio servatum.*

In eo de vivendi utriusque BEATI ratione, deque ipsorum Virtutibus ac Miraculis per DD. Sacr. Consistorii Advocatos sermo fiet, & pro Canonizatione instabitur.

Super Primo verba faciet D. Advoc. Philippus Maria Pirellius; de Secunda autem sermocinabitur D. Advoc. Paulus Franciscus Antamorus.

D. Secretarius Apostolicarum Litterarum ad Principes eadem servata methodo instantiis eorum SANCTITATIS SUÆ nomine responsum dabit.

Ideo intimentur omnes & singuli Eminentissimi Reverendissimi DD. Cardinales, ut præfata sub hora ad Quirinale Palatium accedant Consistorio mox interfuturi Cappis violaceis induti.

Moneantur insuper Decani, seu Antiquiores Episcoporum Assistentium & non Assistentium, Protonotariorum, Auditorum Rotæ, Clericorum Cameræ Apostolicæ, Votantium Signaturæ Justitiæ, Abbreviatorum, & Advocatorum Consistorialium, quod Collegas suos certiores reddant, ut Cappis induti & ipsi intersint.

Intimentur quoque Gubernator Urbis Vice-Camerarius, Principes Solii, Conservatores Urbis, Oratores Civitatum subditarum, Magister Sacri Hospitii, Secretarius Congregationis Sacrorum Rituum, Promotor Fidei, ceterique soliti.

De Mandato Sanctissimi Domini Nostri Papæ

Ignatius Reali Apost. Carem. Præf.

Edicta igitur die Sanctissimus D. N. sumptis in Paramentorum Aula amplo pallio rubro operis phrygii & mitra, ad Aulam Regiam sublimi in sella compositus evectus est, Cruce & Cardinalibus de more præeuntibus: Ubi Solium conscendit, & Eminentissimi Patres post consuetam observantiæ suæ significationem erga Pontificem assederunt in sedilibus ab utroque latere Solii excurrentibus per aream; Dominus Advocatus Philippus Maria Pirellius stans inter Collegas suos hanc ad Summum Pontificem de Virtutibus eximiis B. Josephi a Leonissa Orationem habuit.

„ QUod unum, PATER BEATISSIME, deerat Tibi ad gloriam, ut, postquam sacrorum doctrinam scriptis clarissimis illustravisses, in summum deinde rerum humanarum fastigium evectus, optimis legibus constituta republica, ad amplificandam magis religionem sapientissime Te converteres: quod unum deerat votis nostris, ut adversus diuturnam hanc temporum asperitatem, postquam humana omnia experti sumus, novo tandem e Cælo quæsito præsidio nos tuereris; id præstas nobis cumulatissime, qui pro Tua incredibili providentia de augendo numero Cælitum, dum malis undique conflictamur, opportunissime decrevisti. Tertium heic ergo inter eos, qui publica religione sunt consecrandi, divi Francisci filium Tibi sisto, quem eo honore dignissimum, ac apud Deum immortalem deprecatorem pro nostris periculis acceptissimum judicemus necesse est. Si quam etenim es admiratus in *Sigmaringio* asserendæ religionis constantiam, si quod in *Regalato* disciplinæ exactioris studium, in unum ea collecta audies *Josephum Leonissanum*, de quo nunc ego dicturus sum; cujus ipsa nullo verborum ornamento exculta narratio vitæ totam perficit laudationem, sive morum sanctimoniam cum summa corporis adflictatione conjunctam, sive ad excitandos atque inflamandos in Dei cultum animos ardorem ac firmitatem nullo mortis periculo & cruciatuum sensu perterrefactam, sive in eo cælestium munerum copiam signis prodigiisque clarissimis divinitus comprobatam suspiciamus. Rem omnem, ne Tua abutar in audiendo patientia, intra præfinitum mihi temporis spatium, quam brevissime potero, absolvam.

„ Illustrium virorum, qui dum terras incolerent, cælestem quandam vitæ rationem instituerunt, vel ipsa ætatis primordia adeo divino quodam munere plerumque novimus claruisse, ut ad quam virtutis maturitatem essent postmodum perventuri, non obscuris indiciis significarent. Quod si unquam ab omni memoria vetustatis repetita rerum experientia sciamus compertum fuisse, in hoc de quo loquimur viro beatissimo omnino contigisse non ambigendum. *Leonissæ* etenim apud *Vestinos* loco non ignobili quum natus esset, non defuere infanti

UAB Biblioteca de Ciències Socials

„ ti prodigia, quibus a præpropero interitu ſervaretur, nec ſignificationes aliquæ vel in lactente, quæ futuræ temperantiæ ſpecimen exhiberent.

„ Vix autem ſeptenni major, quam de eo cuncti „ præceperant conjecturam multo quam exſpectari „ poſſet, cumulatius ratam fecit: Nam ſtatis quibuſ„ dam in annum diebus præter fruſtulum panis ab „ omni victu temperans, a ludicris omnino abhor„ rens, exinde vero in deliciis habens religionis of„ ficia diutius meditari, diu in Templis ad o„ randum incumbere, & nulla adhuc labe inquina„ tum corpuſculum flagris cædere, haud facile dictu „ eſt, quantum bene exactæ puritiæ laudem laudatiori „ cumulaverit adoleſcentia non ad ludum, non ad „ jocum, ſed ad graviora & ſeveriora ſtudia naturæ „ ipſius habitu prope divino perductus, ita ut inter „ ipſas lubricæ ætatis illecebras, vel ejus in pauperes „ benignitas, vel manſuetudo, vel pudor, vel nitor „ gratiæ, vel ab inanibus rerum mortalium ſimula„ cris fuga atque faſtidium longe manifeſtius, qualis „ quantuſque is in poſterum futurus eſſet, portendere „ videretur.

„ Hæ certo erant artes ſtudiaque omnium præſtan„ tiſſima, quibus in dies ornatior adoleſcebat: Ea ve„ ro eſt indoles litterarum, ut ipſam interdum pieta„ tem in quam inciderunt, egregie juvent perficiant„ que; ideoque nihil profecto mirandum eſt, ſi quum „ præclarior ad hæc omnia acceſſiſſet poſtmodum ra„ tio conformatioque doctrinæ, is Viterbii, ubi a„ pud patruum diligentem litteris navabat operam, „ ad honeſtiſſimas impulſus nuptias non modo puel„ læ elegantiam divitiaſque deſpexerit; ſed perpetuo „ ſervandam virginitatem confeſtim *Deo* dicans, „ haud ſecus quam ſi ab latente inter ſegetes an„ gue inſidias præſentiret, periculi horrore percitus „ in non levem morbum inciderit; quamobrem ex„ templo in patriam confugiens, nec multo poſt „ inde abiens, in divi Franciſci familiam, quam „ vocant *Capuccinorum*, tanquam in portum tutiſſi„ mum ſe receperit.

„ In immortalitatem ſcilicet proſpiciens rerum „ humanarum contemtor animus, qui ſine ulla la„ be mortalium cupiditatum contagionem evaſerat, „ ea ſane ratione procul a populi erroribus reli„ quam vitam ſibi habendam decrevit, ut integrum „ ac ſincerum, quod a natura acceperat, ingenium „ penitus ſervaret ac retineret, totumque ſe Deo de„ deret dicaretque, quem ab ineunte pueritia uni„ ce ſibi quærendum ſtatuerat. At, ne in tanta re„ rum affluentia ac varietate dicendi impetu di„ vagemur, utque magis diſtribute viri beatiſſimi „ vitæ curſum cum laudatione conjunctiſſimum pro„ ſequamur; incredibile quidem eſt memoratu quæ „ in ipſo ſanctioris militiæ tirocinio ſatis ampla & „ immota jecerit fundamenta brevi ad ſummum per„ fectionis culmen perventuræ virtutis; quanta con„ ſtantia propinquorum impetum eum a propoſito „ deturbantium refutarit; quanta ſe poſt geſſerit „ innocentia & modeſtia vitæ, in omnique ordine „ officioque aſſiduitate, obedientia; quam arcte, „ quam duriter, cæleſti quoque oſtento monitus fe„ ſe habuerit, nihil unquam laxamenti aut veniæ „ ſibi ſumens ſeſe fregerit atque contriverit; quem „ ex animo retineret intime ſui contemtum; quan„ tam in res divinas intentionem, ita profecto, ut „ non multum inde abfuiſſe viſum ſit, quin ſociis „ omnibus non modo tanquam perfectæ virtutis e„ xemplar ſplendidiſſimum proponeretur; verum et„ iam plurimis eorum ſeverioris diſciplinæ acrius am„ plexandæ ſummam cupiditatem ingenerarit.

„ Miremur ne igitur omni virtutum genere non „ minus quam litteris, a quibus, & præſertim ſa„ cris, nunquam abhorruit, inſtructum adeo magno„ que animo juvenem jam tum prærultis viſceribus „ conceptam pietatem in populos latiſſime effunden„ tem, ac levitatem, libidinem, avaritiam, ceteraſ„ que animorum peſtes, qua exemplo, qua monitis, „ qua concionibus acriter infectantem, eo deinceps „ alienæ ſalutis procurandæ ardore conflagraviſſe, „ ut exæſtuantem in offibus charitatis flammam „ non amplius ſuſtinens, Bizantium pergere conſti„ tuerit, quo non modo chriſtianos captivos con„ tineret in officio, ſed barbaros ad veræ pietatis „ diſciplinam pertraheret, aut ſaltem inter obfirma„ tos barbarie animos pulcherrima morte veræ pieta„ tis doctrinam per cruciatus & vulnera profiteretur.

„ Sentio heic, PATER BEATISSIME, in ipſo „ ſuo curſu increſcere orationem, ut viri egregii ar„ duam in omnibus fortitudinem conſtantiamque de„ mirer ſummum in diſcrimen conjectam, ampliſſi„ mis ſane laudibus celebrandam. Neque ego vero „ enarrandam heic loci credo navigationem prodigiis „ plenam, & ſedatam divinitus tempeſtatem, & „ viaticum nautis prodigio auctum, & ducem pe„ deſtris itineris e cælo miſſum; quæ præclara in „ aliis atque magnifica, in Joſepho vel intacta præ„ teriiſſe non indecorum, vel ſummis ſaltem labiis „ delibaſſe ſit ſatis; quemadmodum nec ulla eloquen„ tiæ vi exornandum, quantum ibi ad egregium o„ pus, in quod intenderat, adlaborarit; quot in ex„ colendis, ſive ab impietate excutiendis animis in„ duſtriæ ac diligentiæ fructus perceperit, quot æru„ mnas, quot ludibria conſtantiſſimo animo devo„ rarit.

„ Ad majora evocor atque inflammor, ut virum „ fortiſſimum perſequar omnis plane moræ jamdiu „ impatientem, dum ipſum imperii tyrannum ade„ undum ratus, in intima regiarum ædium penetra„ lia numine divino inſtinctus, Chriſtum regio in „ conſpectu palam & publice profeſſurus, pedem in„ ferre tentat: Qui dum captus vinctuſque in aream „ primum cuſtodiam, ad ſupplicium deinde trahitur, „ ac pede manuque uncis ferreis e ſublimi ſuſpenſus, „ crudeliſſimo pœnæ genere lacerandus atque interi„ mendus relinquitur, ſe atrociſſimam pro Chriſto „ mortem, quam concupierat, *oppetere mirifice* læ„ tabatur.

„ Crederent fortaſſe qui in ipſo cruciatus anhelitu „ lætum ac felicem ſe, quandiu torqueretur, prædi„ cantem, & chriſtianæ pietatis veritatem vocibus „ pene intermortuis confirmantem audiſſent, beatitu„ dinis laurea mox donandum, ad æternum Dei im„ mortalis domicilium curſu expeditiſſimo convolatu„ rum.

„ At o veri neſcias ac nimium ab æterno Dei „ conſilio *alienas* atque *aberrantes mortalium* homi„ num cogitationes? Dum is adhuc ſuſpenſus animam „ ageret, neque, igne fumoque ſubjectis, potuiſſet „ unquam a teſtanda impenſius religione prohiberi, „ poſt triduum *tanquam dormiens excitatus eſt Do„ minus: miſit Dominus Angelum ſuum*, qui pen„ dentem ab uncis protinus liberaret, ſaucium cu„ raret, viribus laſſum reficeret, atque Italiam „ repetendam moneret: Quo jubente Italiam rever„ ſus eſt.

„ Quid enim ultra ageret inter barbaros ad necem „ undique petitus homo, quem Deus omnipotens & „ immortalis inſigni in omnem poſteritatem prodigio „ ab ipſis mortis faucibus eripuerat? Italiam itaque „ reverſus eſt, ipſo quidem *Aſſiſiate* parente ſuo „ ſanctiſſimo, quem olim in Syriam navigantem „ fuerat imitatus, in omni peregrinatione felicior; „ quum & martyrii occaſionem fuerit nactus, & for„ tia meruerit pro Chriſto perpeti uſque ad mor„ tem, a qua ſola ipſius Dei liberatoris manu ſerva„ tum viderant; atque Antiſtitem græcum, qui ob „ abjectam religionem ſummi ordinis præfecturam „ apud Turcas acceperat, ad meliorem mentem re„ vocatum ſecum tamquam optima ſpolia reportave„ rit.

„ Præclariſſima hæc quidem ſunt, ſed majora et„ iam alia virum conſtantiſſimum in poſterum tem„ pus manere quis dubitaverit? Nunquid etenim exi„ mii beneficii loco Deus liberaliſſimus emerito vi„ ctori lauream in ipſo apparatu triumphi eriperet, „ niſi ad aliam certaminum gloriam ita ſervaſſet, ut „ ei novis ſpoliis auctior atque illuſtrior pompa ſplen„ didiori, quæ præteritam tarditatem impleret, trium„ phus poſtmodum adornaretur.

„ Intellexit profecto longa rerum divinarum con„ templatione vir cælis, quam terris conjunctior, ſe „ reliqua vitæ uſura, tanquam aliena, fruiturum, „ eam de ſe ſuſtinendam ſuſcepiſſe exſpectationem, „ quæ omnino decebat martyrem; (nemo jure ſuc„ cenſeat credo, ſi hunc juxta veterem patrum mo„ rem, ſtatoſque ritus, ſaltem heic inter oran-

dum

„ dum, martyrem nominemus) Intellexit, inquam, „ plane, quam virtutis lucem esset populis exhi- „ biturus, dignus habitus olim qui suum pro Chri- „ sto sanguinem pene omnem profunderet, ac nihil „ sibi esse in posterum nisi de salute hominum cogi- „ tandum: quam de se injectam omnibus exspecta- „ tionem non egregie sustinuit modo, verum etiam „ cumulatissime superavit.

„ Hinc videres interritæ constantiæ virum religio- „ sissimum, ad suos jam regressum, nullam sibi a „ prorsus impervio novarum virtutum cursu accipe- „ re vacationem; nullum divini verbi disseminandi „ finem invenire, præsertim ubi in *plurima* quidem „ *messe operarii* essent *pauci*, per vicos nimirum, „ per agros, per castella, & quater, & quinquies, „ & sexies, & duodecies quandoque in die, diversis „ in locis, populos concionibus ab vitiis revocan- „ tem, ad virtutes inflammantem, nulla vel aeris „ intemperie, vel imbrium niviumque copia, non „ locorum viarumque asperitatibus, non debilitate „ naturæ, non adversa valetudine, inter contumelias „ interdum ac verbera, præpeditum.

„ Adspexisses docentem pueros, & rusticos ad pie- „ tatem instituentem, & undique inveteratas familia- „ rum simultates componere, populorum contentio- „ nes compescere, & inter armatos pro aliena salute „ prorvere, ac quum iis laboribus fructus uberrimus „ responderet, non ad sanandos tantummodo ani- „ mos incumbere, verum hinc abluere pedes peregri- „ nantium, purgare vestes, capillos tondere, hinc „ solari, & collecto ostiatim victu, egentes alere, re- „ ficere ægrotantes, aptare lectos, tabida ulcera liban- „ do curare, hinc perpetua pene ubique locorum „ pauperibus subsidia constituere, templa a fundamen- „ tis exstruere, instaurare, ornare decentius, aliaque „ permulta eximia quidem omnia in omni vita a- „ gere, perficere, meditari, quæ neque heic recense- „ ri notissima necesse esset, neque hoc præstituto lo- „ quendi spacio satis appolite commendarentur.

„ Cerneres inter hæc autem veterem disciplinæ ra- „ tionem eum mordicus retinere, abjecta quamvis „ & operosa munia summa alacritate subire, nun- „ quam in culcitra, catena & lorica ferrea perpetuo „ præcinctum, flagris attritum inedia labefactari, a- „ criorem in dies sui corporis castigationem urgere, „ donec tandem longa atque admirabili laboriosissimi „ instituti patientia, tot confectus curis, tot cruciati- „ bus fractus ac lancinatus, non minus quam ar- „ dentiori divinæ charitatis impetu absumtus, sex- „ to supra quinquagesimum ætatis anno, ad eum, „ quem tota mente complexus fuerat, Deum immor- „ talem, e corporis vinculis tanquam e carcere sub- „ latus est.

„ Unde id ego nunc mihi sumam, PATER BEA- „ TISSIME, ut viri clarissimi exitum vitæ sanctissi- „ me actæ maxime consentaneum digna prosequar „ laudatione; ac satis pro rei dignitate commemo- „ rem, quot muneribus Deus munificentissimus per- „ spectæ virtutis hominem ornaverit, quot signis „ prodigiisque virtutem hominis & sanctimoniam a- „ pertissime comprobaverit?

„ Familiare ei quidem fuerat, dum inter homines „ ageret, arcanos animorum sinus excutere, futura- „ rum rerum eventus certo præsagio significare, mor- „ bos e corporibus, insaniam a mentibus depellere, „ in arido aquæ fontem sitientibus aperire, bovem „ demortuum revocare ad opus laboris, indomitum „ bruti genus vocis imperio compescere, pauperibus „ pluries victum prodigio augere, fluvios aquis in- „ tumescentes sicco pede trajicere; ut omnino vi- „ deri posset, non modo homines naturæ habitu „ vitiisque ferociores, ac bruta animantia, sed et- „ iam ventos, tempestatesque ejus voluntatibus ob- „ temperasse.

„ Eaque, postquam ab hominibus excessit, nullo „ umquam tempore intercidit, imo illustrior accre- „ vit gloria; adeo quidem ut non solum *Amantricii* „ incolis, ubi supremum diem oppetiit, sed finitimis „ quoque populis funus illustre, viscera suaviſſime „ olentia, digitus Medici curantis cadaver a præsen- „ ti vulnere repente sanus, mulier e morbo extem- „ plo convalescens, atque, ut alia hujus generis cla- „ rissima omni tempore patrata prodigia præter- „ mittam, *puero* ab nativa cæcitate facultas videndi „ impertita, asperum vulnus in genu *faucio* cuidam „ repente occlusum, *puer* alius toto corpore debilis „ mirifice roboratus, *mulier* ab desperatæ curationis „ fistula, statim ad valetudinem reducta tot virtuti- „ bus aliunde prius quæsitam Viro eximio celebrita- „ tem nominis latissime confirmarint. Quæ omnia, „ ab insignis memoriæ principe Clemente XII. de- „ cessore Tuo ut Beatorum nomine appellaretur, abs „ te vero uti inter cælites, recte, atque ordine, so- „ lemniter adnumerandus judicaretur; PAETR BEA- „ TISSIME, persecerunt.

„ Sed neque ea inconcinno prorsus stilo hisque an- „ gustiis præfinito essent jejunius fortasse, quam re- „ rum magnitudo expostceret pertractanda; & jam „ nos tempus & locus admonet, ut longius quam „ par erat prætergressam contrahamus Orationem. „ Quoniam vero huc forte pervenimus, ut in tuam „ de beato Viro sententiam incideremus, illud a me „ non prætereundum intelligo, quod ad ipsum tuum „ de ea re judicium pertinuisse dicendum est.

„ Diem, ut probe poteris meminisse, summa o- „ lim felicitate insignem, quo quinto ante anno in „ hoc divinum amplitudinis & dignitatis fastigium „ veneras, in eam rem elapsis retro mensibus consul- „ tissime præstituisti, ut de hoc Viro cælestibus ho- „ noribus consecrando primum aperires nobis elegan- „ tissime Edictum tuum, id eo certissimo precatore „ Tibi sperans præstandum esse, ut Deus optimus & „ immortalis tui *Ministerii tempora benignus aspice- „ret ac Te suarum ovium pastorem* volenti lubenti- „ que animo servaret ac tueretur. Tua plane est „ tuisque verbis prolata sententia, quam Te dicente „ a nobis omnibus plausu mirifico exceptam, itera- „ dam equidem Te audiente suscipimus libentissime. „ Imploramus itaque nunc fidem tuam, ut ea, quæ „ recepisti, quam citissime absolvas; quo dum tuis „ Vir beatissimus annuat votis, nos tandem ab im- „ pendentium malorum impetu ac malorum formidi- „ ne liberemur.

„ Hoc Capuccinorum Familiæ de re christiana o- „ ptime meritæ vocibus, hoc & universæ christianæ „ Reipublicæ nomine postulamus, quotquot heic ad- „ sumus ante Te in obsequium provoluti, immorta- „ libus Tibi devincti beneficiis collegæ olim tui: „ Qui dum tuo munere de novis Viro sanctissi- „ mo a Te decretis honoribus publica communi- „ que voce amplissime gratulabimur, illud fortasse a „ nostris temporibus non longe abfuturum confidi- „ mus, quod ad tuam potissimum laudem sit referen- „ dum, ut ejus nimirum præsenti auxilio in pace „ nunc compositis dissidentibus Regnis, religiosissimi „ Principes, eo post desuper ducente signa, Bizan- „ tium, toties votis communibus quæsitum frustra, „ (O stultas nostras contentiones!) Bizantium tan- „ dem aliquando pro cassa Fidei christiana inferant „ arma, quo ut Religionem inferret, Eum, dum vi- „ veret, neque cruciatus, neque vulnera, neque i- „ psam præsentissimæ mortis faciem novimus perhor- „ ruisse.

Non sine plausu excepta est tum hæc D. Pirelli, tum altera D. Advocati Pauli Francisci Antamori Oratio, qui statim post eum vitam B. Catharinæ de Riccis tam innocenter ductam, & a Deo tot signis illustratam eleganter hoc ordine recitavit.

„ SI quum aliquam, BEATISSIME PATER, sum- „ mi ponderis momentique rem a Viro dignitate „ maximo impetrare contendimus, satis esset rei ejus- „ dem æquitas veritasque perspecta ad nostrum ani- „ mum, ne prorsus timeret, excitandum atque in- „ flammandum; non modo sane hodierno die mini- „ me formidarem, quin potius inusitata quadam ala- „ critate proreptus gestirem, exultarem, triumpha- „ rem. Petiturus enim a Te, quem penes omnia „ jure ac ratione penduntur: Petiturus, inquam, „ ut beata Catharina de Ricciis in Sanctorum nume- „ rum cooptetur, non video quid metuendum, si „ mira constat ipsius virtus, mira pietas, mira reli- „ gio. At facere non possum quin commovear & „ totis prope artubus contremiscam, quum SANCTI- „ TATEM TUAM & summæ majestatis, & inaudi- „ tæ sapientiæ & splendore undequaque fulgentem „ intueor, & tot cum doctrina tum dignitate delecti ssi-

mo-

„ morum virorum coronam conſidero: eorum præſertim, quos optime de univerſa Eccleſia meritos „ tutiſſimos ejuſdem Eccleſiæ cardines eſſe conſpicio. Ad hoc etiam accedit, quod qui ante me admodum copioſe dixerunt Oratores, tanta eloquentia prædíti viſi ſunt, ut ego omnium poſtremus neque arte, neque ingenio, neque exercitatione ſim cum illis comparandus. Illud tamen in tanto, quo perturbor, metu me recreat & reficit, quod quantum B. P. ſapientia vales, tantum clementia abundas, qua quidem ut mihi primum hodie hunc ampliſſimum laudis aditum aperuiſti, ita tacita voluntatis ſignificatione denotaſti, imbecillitatem meam pari benignitate ſublevaturum. Minuit etiam perturbationem meam ipſius Orationis conditio, quæ tota in percenſendis integerrimæ Virginis præclare geſtis occupata, purum quoddam & candidum requirit dicendi genus, quod ejuſdem morum ſimplicitati pariter æqualiterque reſpondens ab omni verborum ſuco figurarumque pigmento prorſus abhorreat. Itaque cum non tam exornare dicendo, quam numerando enarrare debeam beatæ Catharinæ de Ricciis præclara facinora, non admodum difficilis ſeſe oſtendit Oratio, ut penitus timere deſinam; Te potiſſimum B. P. ingenii mei tenuitatem excitante, qui quantum juſtitiæ dare ſoles, tantum clementiæ concedis.

„ Non a Patria licet florentiſſima, non ab opibus licet copioſiſſimis, non a genere licet clariſſimo faciam, ut plerique ſolent, initium. Una eſt enim virtus, vera nobilitas, veræ opes, vera gloria, unaque ſanctitas veræ laudis fons, & una porro commendanda. Hiſce igitur omnibus ultro ſilentio prætermiſſis, animi tantum ornamenta adducam, quæ ſola bona, ſola plurimi habenda putamus. Ut itaque, unde par eſt, exordiar, Florentiæ totius Hetruriæ Urbe Principe, præclara ditique Ricciorum familia orta eſt B. Catharina de Ricciis, quam primum Alexandram nuncupatam fuiſſe accepimus. Jam a pueritia facile dignoſci potuit quænam ipſa olim eſſet futura; quippe quæ nondum primo ſuæ ætatis luſtro confecto eam cœpit vitæ rationem, quæ ſanctitatem portenderet omnino ſingularem; nam ludis omnibus, unde puerilis ætas delectationem petere ſolet, omnino neglectis, ſola oratione oblectabatur; cui quidem ut diligentius vacaret, remotiori ſecretiorique paternæ domus angulo latitabat. Qua in re illud præcipue mirandum puto, quod in Dominicæ Paſſionis contemplatione potiſſimum occupata adeo commovebatur, ut dolorum particeps fieri cupiens membra componeret ſua eo ferme modo, quo Chriſtum in ſpiritu intuebatur, nunc manus ad Cælum attollens, nunc caput tenens, nunc brachia poſt terga retorqueus, ſeque ita aptans, ut Illum & orantem in horto, & Spinea Corona redimitum, & Columnæ alligatum, & Cruci denique affixum & animi & corporis conformatione proſequeretur. Hinc Angelus Domini familiariter ipſi ſe viſendum præbuit, viamque docuit tutiſſimam, ne a ſuſcepta vitæ ratione abſtraheretur.

„ Itaque cum Monialibus ſuburbani Aſceterii ſancti Petri e Monticulis nuncupati commiſſa foret ſub Amitæ diſciplina, tantum virtute profecit, quantum ætas minime patiebatur; quippe parciſſime atque duriſſime vitam ſuſtentans vix ſomno pauliſper membra concedebat, cum ſenſibus evocata & dies & noctes Crucifixi Reparatoris noſtri pœnas doloreſque acerbiſſimos meditaretur. Hinc de eodem quem deperibat, unus erat ipſi ſermo idemque frequens idemque ſollicitus. Cujus quidem rei teſtimonium occurrit ſanctiſſima Ejuſdem imago, quæ ipſam ſæpenumero alloquuta fertur, quæque tanti prodigii memor ſervatur adhuc ibidem immortalitati conſecrata.

„ At Virgo, quam commendamus, arctioris diſciplinæ ſtudioſior inde diſcedit, Sororibuſque omnibus valedicit ingenti luctu & mœrore confectis, Monaſterium Pratenſe ſancti Vincentii Tertii Ordinis Prædicatorum ſibi delegit, ibique ſtatuit ſibi perpetuo commorandum. Id vero Pater, qui eam nobili viro jungendam decreverat, ægre admodum tulit atque acerbe. Hinc neque precibus neque minis pepercit, donec tandem interpoſito de celeri reditu fidei ſacramento inde domum abduxit omnia expertus, ut eamdem a propoſito dimoveret. Cum vero ille poſt dies conventos fidem falleret, ſqualere, mœrere, afflictari viſa eſt decepta Virgo; quamobrem præ nimia animi ægritudine in febrim incidit, cui tamen affuit viſibili ſpecie Chriſtus, Deipara Matre, Cæcilia, & Thecla, præcipuis ægræ puellæ Patronis, comitantibus, ſalutemque pollicitus recreavit afflictam ſpe certa mox eam relicta clauſtra repeticuram. Convaluit itaque, & Genitore, qui digitum Dei in re cognoverat, annuente rediit ad Pratenſe Monaſterium, ubi annos tredecim nata religioſæ vitæ ingreſſa eſt tirocinium, & perfectionis iter arduum. Quanta tunc temporis, quo aurum in fornace probatur, præconiis digna præſtiterit, ſatius fore exiſtimo ſi præteriero, ne flores, cum ſuppetant fructus uberrimi, colligere videar. Illud tamen ſilentio obvolvere minime poſſum, quod ipſa de ſe humillime ſentiens, ut Monialium numero adſcriberetur, maxime verebatur. Qua de re ſollicita admodum ſingulas flagitare, ſingularum pedibus ſe ſupplicem abjicere ne repudiaretur, viſa eſt, ſingulisque polliceri ſibi precanti non defuturum a Deo auxilium, quo ſanctitas a Dominico leges executioni mandaret.

„ Verum ad ea jam feſtinat Oratio, quæ ſolemnibus votis emiſſis edidit documenta virtutum ſane inaudita, de quibus cogitans facere non poſſum, quin ſummam rapiar in admirationem. Quæ tamen ne huc illuc vaganti ſermone afferam, bipartibor Orationem meam, & quibuſdam quaſi cancellis conſtringam. Et quoniam virtus omnis, ac Sanctitatis perfectio duobus in mandatis fere vertitur, a quibus lex pendet univerſa, in amore ſcilicet adverſus Deum, & charitate erga Proximum, adeo in utroque B. Catharinam de Ricciis excelluiſſe oſtendam, ut cum omnia argumenta protulero, æqua SANCTITATI TUÆ poſtulatio noſtra profecto videatur.

„ Si per ſingula, quæ B. Catharina dedit, Divini amoris teſtimonia percurrere ſtatuiſſem, dies porro me ante deficeret, quam oratio. Itaque faciam more pictorum, qui magnam hominum multitudinem in exigua tabella concludere coacti, quorumdam dimidiam corporis partem, aliorum ſumma capita, nonnullorum os vultumque oſtendunt, reliqua vero occultant. Alia igitur delibabo, leviterque oſtendam, alia autem de induſtria præteribo. Quod aliter præſtare nequeam propter rerum dicendarum copiam, ex iis, quæ nuper attigi, futuræ virtutis rudimentis, facile poteſt cogitatione complecti. Jactis enim fundamentis mirifice tota moles viſa eſt reſpondere, quam cœptam perfecit, conſummavit. Revera tota illa dicata Deo, cui ſe votis alligarat, in id incubuit unum, ut eidem placeret, eo ſane pacto, quo de ſacra Sponſa in Canticis prædicatur. Illius enim inſtar anxia, ſollicita, irrequieta videbatur; quam non quies, non remiſſio, non æqualium ſtudia delectarent, cum nihil in vita expetendum putaverit, niſi quod eſſet cum perfecta charitate conjunctum. Quamobrem id unum ſibi erat negocii, ut orando & contemplando ad Deum, quem ſibi Sponſum delegerat, propius accederet. Propterea Euchariſtico pane fere quotidie paſcebatur, in quo quem ſua anima diligebat inveniens amore languebat. Ibi enim myrrham cum aromatibus, ibi favum cum melle, ibi vinum cum lacte Chriſti Sponſa ſumebat, & inebriabatur. Hinc dulciſſima amoris deliquia, hinc inauditæ ecſtaſes, hinc raptus mirifici, quibus Sponſum oſculo oris ſui oſculabatur. Incredibile dictu eſt quanto ardore illa flagraret, quanti cæleſtium gaudiorum deliciis illa frueretur, in qua ſicut paſſiones Chriſti abundabant, ita & per Chriſtum abundabat conſolatio.

„ At ad ſingularia quædam neque hactenus audita veniamus, quibus ejuſdem charitas mirum in modum declaratur. Jam nonum & decimum attigerat annum feliciſſima Virgo, quum ei ſubjecta ſenſibus facta eſt viſio mirabilia præferens. Nam ipſi Altare, quod in horto Cœnobii erat, Crucifixi Salvatoris

„ vatoris effigie ornatum, inviſenti tres ibidem Cru-
„ ces ſpectandæ ſeſe exhibuerunt, earumque in me-
„ dio ipſemet Jeſus ſpinea Corona circumdatus, un-
„ danti ſanguine perfuſus, latuſque transfixus eadem
„ quidem ſpecie triſtiſſima, qua trepidus Calvariæ
„ locus ipſum quondam aſpexerat. Tum illa acerbi
„ ſpectaculi dolore perculſa animoque deficiens ſemi-
„ viva procubuit, ut quæ Virginis Matris dolorem
„ ſenſerat, defectum quoque pateretur. Sed ſi Mariæ
„ Matri & Magdalenæ condoluit, cum Matre &
„ Magdalena congaudere merita eſt die ipſo ſolemni
„ feſtoque Paſchatis, quo ei apparuit Jeſus gloria co-
„ ruſcans eadem, qua ex mortuis reſurrexit, ſeque
„ eidem ut Mariæ Matri & Magdalenæ videndum
„ præbuit, & vulnera ſua deoſculari conceſſit.

„ Quid vero charitas non operatur? Catharina
„ ſeorſum ab aliis Angelico pane refici, ſeorſum co-
„ medere, ſeorſum orare jubetur, quippe quæ quid-
„ quid præſtaret extra ſe ipſam rapiebatur, nec diu
„ conſiſtere poterat eodem loco forma & aſpectu, ut
„ palam videretur cæleſti ardore correpta. Hoc autem
„ tum præſertim patefactum eſt, cum in tribus illis
„ ſupplicationibus, quas ad expianda hominum pec-
„ cata peragere Jeſus illi præceperat, tot tantoſque
„ paſſa eſt mentis exceſſus, quot quantoſque dicere
„ atque enumerare non poſſim. Videres Eam Cru-
„ cem manu geſtantem huc illuc vultu exultanti va-
„ gantem, modo euntem, modo redeuntem ad Aram,
„ rei peractæ immemorem rurſus eandem repetentem,
„ ac omnia tanta ſpiritus alienatione præſtantem, ut
„ omnino obſtupeſceres. Revera omnes quæ aſtabant
„ Sorores rem tantam prodigii ſimilem putarunt,
„ quarum oculis ſplendidiſſima lux offerebatur circum
„ ſe volvens os, aſpectumque Catharinæ mirifica va-
„ rietate colorum.

„ Sileant vero domeſtici teſtes, cum aliunde tutiſ-
„ ſimam iis, quæ de tanta charitate diximus, fidem
„ parare poſſimus. Enim vero teſtis ampliſſimus Ba-
„ variæ Ducis Filius, qui Patris juſſu ipſam adiit,
„ vidit, admiratus eſt tanquam divinitus de Cælo
„ demiſſam; cujus ex ore pendens arcana audivit,
„ quæ non licet homini loqui, de myſteriis Epipha-
„ niæ, de mirabili Magorum adventu, de prima
„ Chriſti manifeſtatione, cujus eo die recolebatur
„ memoria. Qua in re illud præterea admirandum
„ videtur, quod ſermonis cum eodem diutius habiti
„ nihil prorſus inde meminerit, ut dubium minime
„ ſit, quin Deus eſſet in ore ejus, daretque quid in
„ illa hora loqueretur. Teſtis etiam pietate celeberri-
„ ma Hetruſcorum Princeps Eleonora, quæ ſæpius
„ Catharinam alloquuta facile intellexit ſe cum ea
„ verba facere, quæ utrum in corpore eſſet, an extra
„ corpus ignorabatur. Teſtes denique puellæ omnes
„ (ne innocentiſſimæ ætatis teſtimonium relinquam)
„ Teſtes, inquam, rei tam novæ, qua ſane ſingula-
„ rem eandem putamus. Cum illæ juvenili quodam
„ impetu ultro citroque concurſantes Ædiculæ ſacræ,
„ qua orabat Virgo, ſorte impuliſſent Oſtium, in
„ caput ejuſdem immotæ neſcientes impegerunt tanta
„ quidem vi, ut repercuſſum iterum clauderetur: Cu-
„ jus rei cauſa perſpecta noverunt ſimul hærentem
„ Virginem inconſulto ictu male affectam, nec tamen
„ excitam. Etenim tam alte ſublata erat in Deum,
„ ut vix denique ſe levi capitis dolore laborare ſen-
„ ſerit, cum illinc in Eccleſiam fuiſſet delata. Qui-
„ bus tamen de rebus non eſt cur magnopere mire-
„ mur, cum de more ſuo per octo & viginti horas
„ aſſiduas qualibet hebdomada nixa genibus orans per-
„ ſtaret, ac porro ita ſenſibus amota, ut divina mo-
„ vente vi ſæpiſſime ſublata ſolo ſingulare ſui exhi-
„ beret ac mirabile portentum.

„ Utinam vero id facere ſibi ſemper licuiſſet, &
„ aſſidua rerum divinarum meditatione verſari! coa-
„ cta eſt ſibi temperare, ut Cœnobii quieti conſule-
„ ret. Eo quippe, quo nondum clauſura aditus pro-
„ hibebatur, ita frequens confluebat undique populus,
„ ut Moniales ſumma moleſtia afficerentur. Quare
„ dilectum ſibi Sponſum rogare juſſa eſt, ne hujuſ-
„ modi ecſtaſes incommodum Sororum quieti impor-
„ tantes deinceps elargiretur. Facta eſt quidem illa
„ ſui voti compos, non ita tamen, ut charitate di-
„ minuta ab ipſo deſerta arefceret, vel jucundiſſimo
„ ejuſdem aſpectu careret; quin potius in corde ſuo
„ ardens vehementius, quo minus ſolemni, eo ar-
„ ctiori dulciorique alloquio fruebatur. Quapropter
„ quæ Senenſem Catharinam in ſuæ mentis aliena-
„ tionibus referebat, eandem quoque expreſſit ceteris
„ privilegiis muneribuſque de cælo præſtantiſſimis,
„ quibus ipſam a dulciſſimo Jeſu large donatam fuiſſe
„ accepimus. Tulerat illa in corpore ſuo Chriſti ſtig-
„ mata; hæc tulit noſtra Virgo: Paſſa fuerat illa
„ ſpineam in capite Coronam; hujus quoque caput
„ ſpinæ perfoderunt; adeout parem utramque in o-
„ mnibus fecerit Jeſus, quippe utramque ſibi dilectam
„ delegerat, utramque annulo deſponſarat. Quæ cum
„ ita ſint, ſatis liquido conſtare arbitror, quanta in
„ Deum charitate flagraret B. Catharina, quam in
„ eo & vixiſſe fideliter, & manſiſſe conſtanter carnis
„ deſideriis prorſus ſemotam plane intelligimus.

„ Sed quoniam (Auctor Apoſtolus) plenitudo
„ legis eſt Proximi dilectio, ut qui eum diligit,
„ penitus legem implerit; iccirco num tanta Virgo,
„ quam ſatis pro dignitate laudare non poſſumus, id
„ quoque, qua par eſt, ratione præſtiterit, breviter
„ conſideremus. Ac profecto, quod pauperes omni
„ ope ſuſtentaret, victum pro illis quæritaret, ſuum-
„ met iiſdem diſtribueret, neminem vacuum, quum
„ Monaſterio præeret, dimitti juberet; vulgaria ſunt
„ pietatis documenta. Quod Patribus S. Dominici
„ Pratenſis vel omnibus, vel ſingulis ſubveniret, in-
„ firmis Sororibus præſto eſſet, flexis genibus cibos
„ ipſis miniſtraret, non admodum mirum videtur.
„ Quod etiam ſomni quietiſque jactura ægræ Monia-
„ lium valetudini nunc lectulos ſternens, nunc cibos
„ præparans ſerviret, quod earum pedes etſi labe in-
„ fectos ſuiſmet manibus ablueret, ablutoſque oſcula-
„ retur, quod ulcera putri ſanie manantia quadam
„ cum voluptate tractaret; rarum quidem pietatis
„ genus exiſtimo. Illud tamen novum atque inaudi-
„ tum, quod ſemet ipſam hoſtiam Deo offerre pro
„ animarum ſalute non dubitaret, quod ferventiſſimas
„ effunderet ipſi preces, ne peccatores cum labe cri-
„ minis decedere pateretur, quod cum eo denique,
„ ut ita dicam, pacifceretur ſe ultro pœnas laturam,
„ quas ejuſdem juſtitia pro illorum expiatione ſtatuiſ-
„ ſet. Qua quidem eximia charitate complexa eſt
„ animas omnes ubique terrarum & locorum ex hac
„ vita demigrantes ſive Hæreticorum, ſive Infidelium,
„ nedum Catholicorum; ut anathema pro omnibus
„ fieri libentiſſime vellet, pro omnibus libentiſſime
„ quodvis ſubire ſupplicium. Adeo ſcilicet Proximi
„ amore concitabatur, adeo erat de ipſius ſalute ſol-
„ licita, adeo de univerſi humani generis futura in
„ cælis beatitate cogitabat.

„ Hinc, ut ad ſingularia deveniam, vix dici pot-
„ eſt quanta fecerit, quanta tulerit, ut nonnulli ho-
„ minum perditiſſimi ad Deum converterentur, Or-
„ cique faucibus eriperentur. Ex hoc numero ille
„ largas propter eleemoſynas optime de S. Vincentii
„ Cœnobio meritus, quem in tenebris pervicaciter
„ ambulantem ad veram vitæ lucem revocavit, de-
„ duxitque morientem ad gloriæ coronam. Ex hoc
„ latronum quidam infeſtiſſimus, qui ad ultimum
„ ſupplicium petitus, ſpe omni æternæ ſalutis abjec-
„ cta, jam jam in manus diaboli tradebatur, quique
„ tamen Catharinæ opera reſipiſcit, pieque moritur:
„ Catharinæ, inquam, quæ impiam ob ejuſdem de-
„ ſperationem tacta dolore cordis intrinſecus ſuſtulit
„ ſe lecto, quo jacebat infirma, Patremque miſeri-
„ cordiarum eouſque rogavit, donec pereuntis miſe-
„ reretur in copia gratiarum. Ex hoc alii quamplu-
„ res, quibus propter diuturnas Catharinæ ad Deum
„ obſecrationes facta eſt ſalus, quoſque in hac bre-
„ vitate temporis recenſere minime poſſem.

„ Id autem ea potiſſimum de cauſa factum eſt,
„ quod ipſa tandem aliquando precibus lacrymiſque
„ obortis a Deo obtinuerit, ut a ſe ipſa adhuc viva
„ omnes repeterentur pœnæ, quas jure illis debeban-
„ tur: Propterea cum latronem nuper commemora-
„ tum ſalvaſſet, integro quidem triennio intenſiſſimo
„ dolore capitis laboravit: Propterea cum Virum
„ dignitate Principem purganti flamma liberaſſet,
„ acerba ſuſtulit: Propterea cum innumeros juſtis
„ pœnis traxiſſet, innumeros paſſa eſt toto corpore
„ cruciatus, innumeris iiſdemque vehementiſſimis
„ afflicta doloribus, qui naturali cauſa minime pro-

„ deun-

„ deuntes Medicorum ſcientiam curamque fefellerunt. „ Qua in re prætereunda non eſt Catharinæ patientia, qua non ſolum obmutuit, ut mortua ſenſibus videretur, ſed mulieris revera fortis exhibens ſpeciem, hilari vultu lætoque animo cuncta ſuſtinuit.

„ Cum igitur tanta fuerit Catharinæ in Proximum, nedum in Deum charitas, ut de heroica ejuſdem ſanctitate jam ſit minime dubitandum, finem Orationi meæ, prout a principio pollicitus ſum, faciendum intelligis, BEATISSIME PATER. Sine tamen, quoniam pro benignitate tua tam diligenter me audis, fine, obſecro, ut pauciſſima de ſui contemptu ante deguſtemus.

„ Quis igitur vel de ſe ſenſit humilius, vel ſuum corpus tractavit aſperius? Quæ ſe omnium infimam, nec ceterarum conſortio dignam putabat; quæ ovis & carnibus ſua menſa rejectis, ſolo pane & aqua plerumque ſuſtentabatur; quæ ad inediam uſque ſeveriſſime jejunabat; quæ laboribus, quæ vigiliis corpus macerabat; quæ omni denique flagellorum genere ſua membra vexabat, cruciabat, dilacerabat. Neque hac duriſſima vitæ ratione per dies aut menſes perſtitiſſe credas, ſed puta per annos octo & quadraginta. Quamobrem tam rigidam ſuo corpore in ſervitutem redacto, non ſenſit aliam ſenſus legem ſuæ mentis legi repugnantem, nec cum carne luctata eſt, quam integerrimam, & Canticorum Sponſæ candori ſimillimam ad mortem uſque ſervavit.

„ Hiſce de cauſis fuit plurimis & maximis divinitus inſignita donis, ut arcana cordium penetraret, remota videret, futura prænoſceret, infirmos ſanaret, ſe ipſam multiplicaret. Id patuit, quum Mariæ Mediceæ regias nuptias adhuc infanti prænunciavit, innumeris mulieribus pollicita eſt prolem, infinitis prope animi conſilia detexit, plurimis varia morborum labe affectis ſanitatem reſtituit, pluribus maxima locorum diſtantia ſegregatis apparuit. Quod extremum quo mirabilius, eo clarius conſtat, cum eandem in Pratenſi Cœnobio verſantem & Sororibus, & Puellis in altero Prati Monaſterio commorantibus, & laicis Perſonis, & Mariæ Magdalenæ de Pazzis Florentiæ, & Philippo Nerio Romæ ſe videndam præbuiſſe certa fide ſciamus.

„ Plura adhuc hoc loco commemoranda ſupperent; ſed mihi de clariſſimæ hujus Virginis præſtantia & dignitate dicenti, & plura etiam dicere paranti novus triſtiſque rerum aſpectus ſermonem abrumpit. Video enim infauſtam novi ſyderis lucem ſuper Catharinæ cubiculum recto radio coruſcantem, mortemque ipſius portendentem. Video Moniales omnes, facta Catharinæ jamjam obeunti corona choroque virgineo; Video, inquam, omnes ſqualore obſitas mœrere, lugere, lamentari. Audio per aera Angelorum concentum citharas præ manibus habentium & clamantium: Veni Sponſa Chriſti. En igitur Sponſa Chriſti Euchariſtico pane refecta, Dominicæ Paſſioni meditandæ intenta ad imaginem Crucifixi Domini ſua membra componens, expirat evolatque ad immarceſcibilem, quo vocatur, coronam die B. Virgini Purificatæ conſacrato, milleſimo quingenteſimo nonageſimo a Chriſto nato, ſuæ ætatis ſeptimo & ſexageſimo.

„ Hic ego quot tum admiranda contigerint, ut ejus facies diuturna maceratione conſumpta refloruerit, ut corpore toto & ſplendor clariſſimus & odor ſuaviſſimus emanare cœperit, ſilentio obvolvam. Quanta miraculorum gloria ipſius ſanctitas declarata fuerit, ut ipſorum fama ad terrarum longinqua devenerit, pioſque populos undequaque conciverit, minime commemorabo. Illud unum dicam, quo omnia continentur, duos Pontifices Optimos Maximos, Benedictum ſcilicet XIII. & Clementem XII. ampliſſimis Decretis atque Judiciis tantæ Virginis pietatem eximiam comprobaſſe, quorum alter de ipſius virtutibus in gradu heroico conſtare pronunciavit, alter, duorum præſertim miraculorum veritate perſpecta, Beatificationis diploma juſſit expediri.

„ Ad hæc autem duo præterea accedunt recentiora miracula, quorum utrumque Te coram æquis ponderibus examinatum plene approbandum cenſuiſti. Illud nimirum, quod Mariæ Clementinæ Staccioli „ factum fuiſſe recordaris, cui jamjam morituræ Catharinæ pileo ex paleis delato, & pectori impoſito „ reddita eſt integra ſanitas, ſublato mirifice cancro exulcerato, cujus acerbitate per octo annos vexata „ fuerat atque excruciata. Alterum vero, quod Mariæ Magdalenæ Fabris in Auguſtiniano S. Catharinæ Cœnobio divinitus datum eſt, quæ cum vix noſtræ Virginis opem imploraſſet, a moleſtiſſima „ Arthritide in infernis artubus fixa, qua per triennium detinebatur, in priſtinam ſalutem fuit ſubito revocata, omni ſoluto, quo carebat, motu membrorum.

„ Quæ cum ita ſe habeant, reliquum eſt, BEATISSIME PATER, ut tuis pedibus provolutus „ orem obteſterque per vigilantiam Tuam ſtudiumque ſollicitum, quo Dei Eccleſiam tueris, foves, auges, amplificas; Orem, inquam, obteſterque, ut ſpectatiſſimam Virginem hanc Catharinam de Ricciis „ jam inter Beatos a ſan. mem. Clemente XII. Anteceſſore tuo relatam, nova prodigiorum luce aucta, Tu modo, una cum tot præclariſſimis Viris, „ quorum jam cauſa confecta eſt, ſolemni de more „ ritu Sanctorum faſtis adſcribas. Id per me unum „ poſtulant lectiſſimæ Sorores omnes Monaſterii S. „ Vincentii Pratenſis; id inclytus Prædicatorum Ordo „ cum de Eccleſiaſtica re, tum de hac S. Sede optime meritus; id Pratum & Florentia piiſſimæ civitates, & una Hetruria omnis; id demum univerſus catholicus Orbis, cui per Te unum in Catharina addi poteſt nova lux, nova tutela, novum „ ſubſidium. Sperandum eſt enim, ut hæc omnium „ præconiis celebranda Virgo, ubi publico ſolemni„que cultui ac venerationi propoſita fuerit, unitatem „ tueatur Eccleſiæ; optatam, jamque diu bellis ereptam pacem mundo conciliet; Teque & Principem „ munificentiſſimum, & Paſtorem vigilantiſſimum „ diu multumque noſtrum omnium felicitati & votis „ ſervet incolumem ſoſpitemque. Dixi.

Orationibus abſolutis, Sanctitas Sua, non per ſemetipſum, ſed per Secretarium Litterarum Apoſtolicarum ad Principes hoc dedit reſponſum.

QUocumque non minus ingentes ſacroſancti Apoſtolatus curas in dies propter temporum aſperitatem magis magiſque increbeſcentes non levi ſolatio lenire, quam opportunum in tribulationibus levamen, certum apud omnipotentem Deum in periculis præſidium & ſalutare ad virtutem incitamentum comparare conſueverunt: Omnia SANCTISSIMUS PATER *ac Dominus noſter in heroicis virtutibus, rebus præclare geſtis ac miraculis beati Joſephi a Leoniſſa, ac beatæ Catharinæ de Ricciis, Vobis tanta cum veſtræ eloquentiæ, judicii, doctrinæque laude enarrantibus, lætus excepit. In ſerie equidem Actorum beati Joſephi ac beatæ Catharinæ par laudatur innocentiæ candor ad mortem uſque tantopere ſervatus; par narratur morbus, non alia contractus cauſa, quam ut terrenas nuptias, ad quas adigebantur, conſtantes diſpicerent; & cæleſti Virginum Sponſo Jeſu Chriſto, qui paſcitur inter lilia, ſuum virginitatis florem in horto cluſo Religionis, hæc quidem Monialium S. Dominici, ille vero Minorum S. Franciſci Capuccinorum per ſolemnia vota dedicantes, intactum cuſtodirent. Hujus autem ſanguinum Sponſi imaginem in ſe ipſis repræſentare cupientes præter aſſiduos cruciatus ſibi ultro illatos, Catharina ſacra Redemtionis Stigmata ſiniſtro lateri, manibus pedibuſque cum ſanguineis rutilantibuſque notis inſculpta, ſpinoſum capiti infixum diadema, & ſacroſanctæ Crucis ſigna dorſo profunde impreſſa non ſine intimis doloribus gerebat; Joſephus pede manuque dexteris unco ferreo pro catholica Fide Conſtantinopoli e ſublimi trabe ſuſpenſus, per triduum horribili ſupplicio, fame ac ſumo Martyrium feciſſet; niſi Angeli beneficio ereptus curatuſque, ad majora in Italia ac mirabilia pro Chriſti nomine efficienda facinora fuiſſet reſervatus. Porro pro egenorum ſubſidiis, pro rudium diſciplina, pro odiorum extinctione, pro perditorum hominum reditu, pro animarum ſalute, pro divini demum honoris incremento idem utrique ardor, idem ſtudium, eadem ſollicitudo atque eadem forme ab ipſis patrata miracula. Hæc ſane omnia atque alia quamplurima etſi Joſephum & Catharinam cum Chriſto ejuſque Matre beatiſſima Virgine Maria & Angelis,*

quibuſcum in terris etiam frequentiſſime verſari & colloqui meruerunt, ſempiternam in cœlis vitam ducere certiſſime manifeſtant; non ante tamen Sanctiſſimus Pater de publico ſollemnique cultu iiſdem deferendo agere cenſet, quam invocato conſilii & veritatis ſpiritu, ſine quo nihil eſt validum, nihil ſanctum, in hujuſmodi graviſſima deliberatione cæleſte lumen oſtendatur. Eapropter laudatiſſimis Romanorum Pontificum Anteceſſorum ſuorum exemplis inſiſtens, primum quidem Os Domini conſulere, deinde vero in Conſiſtorio ſemipublico tum Venerabilium Fratrum ſuorum S. R. E. Cardinalium, tum Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum Romæ degentium ſententias exquirere exiſtimat; ut exoptatam tandem, poſtulatiſque olim a Regibus & Principibus, ac ſæpe a Religioſis Ordinibus cum iteratis precibus a Vobis modo editis maxime expetitam lætitiam rite ſanctèque poſſit indicere. Haſce animi ſui ſignificationes Sanctiſſimus Pater juſſit me diſertiſſimis Orationibus veſtris ſubjicere.

His peractis SANCTISSIMUS PATER receſſit ab Aula Conſiſtorii. Poſt aliquot vero dies Caſtrum Gandulphi tertio decimo ab Urbe lapide diſtans divertit; non tam ut Pontificatus curis diſtentum relaxaret animum, & ſalubritate cæli propriæ conſuleret valetudini, quam ut liberius apud Deum de tota Canonizationis quæ jam imminebat, ratione cogitaret. Ob id redeuntibus ſacræ Pentecoſtes feriis, triduo publicas ibi preces haberi voluit. Archipresbyterali igitur eo Templo damaſcenis aulæis convеſtito, & in Ara principe expoſito inter undique collucentes faces Auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento Velitернos, Tuſculanos, Albanos, alioſque finitimos Populos invitavit, plenariam peccatorum Indulgentiam iis omnibus largiens, qui Sacramentali confeſſione expiati, & cæleſti cibo refecti per aliquod temporis ſpatium in eo Templo piæ Pontificis voluntati Deum precibus propitiarent.

Dici vix poteſt quantus illico Virorum ac Mulierum concurſus fuerit ad Templum eo toto triduo, quouſque ſub meridiem Sanctiſſimus Pater ſolemni ritu Pontificali Euchariſtia in Crucis formam ter circumducta omnibus benediceret: Exciverat autem e patriis domibus tantam hominum multitudinem cum ipſa celebritas ad quam vocabantur, tum ſupremi Paſtoris erga omnes benignitas & plane perſpecta religio, cujus cum viderent impreſſa ubique veſtigia, mirum non eſt, ſi ad omnem pietatis ſenſum eorum animos excitarentur.

Interea quinque Beatorum qui aſcribendi Sanctis erant, compendiaria narratione Vitæ deſcriptæ jam fuerant. Excerpi hæ ſolent ex publicis Tabulis, quæ penes Sacrorum Rituum Congregationis Secretarium ſervantur. Eas igitur ſeparatis libellis impreſſas R. P. D. de Valentibus Fidei Promotor juſſu Pontificis, qui nondum Romam redierat, ad Eminentiſſimos Dominos Cardinales, Patriarchas, Archiepiſcopos & Epiſcopos, quorum non pauci in Urbem peregre veniebant, tranſmittere curabat, ut ex hujuſmodi Beatorum Vitis agnoſcere quiſque poſſet quid ſibi ad majorem Dei gloriam & catholicæ Fidei incrementum circa eorumdem Canonizationem conſulendum Sanctiſſimo expeditius rutiuſque videretur. Hæc quæ ſequitur ſuperaddita libellis erat Inſtructio in unoquoque ex quinque ordinatim habendis ſemipublicis Conſiſtoriis adamuſſim ſervanda.

METHODUS SERVANDA

In ſemipublicis Conſiſtoriis ante proxima indictæ Canonizationis ſollemnia, ex ritu habendis.

IN ſingulis hujuſmodi Conſiſtoriis de uno tantum Dei Servo ex quinque in Sanctorum numerum cooptandis tractabitur prout infra:

In primo agetur dumtaxat de beato FIDELI a SIGMARINGA Martyre Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum; In ſecundo; de beato CAMILLO de LELLIS Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Fundatore; In tertio; de beato PETRO REGALATO Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci; In quarto; de beato JOSEPHO a LEONISSA pariter Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum Confeſſoribus; & in quinto; de beata CATHARINA de RICCIIS Ordinis Prædicatorum Virgine.

Eminentiſſimi Domini Cardinales Cappis violaceis ex camellotto induti erunt.

Reverendiſſimi Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi omnes in Urbe præſentes, necnon DD. Protonotarii, duo antiquiores Rotæ Auditores, & Cameræ Apoſtolicæ Procurator Fiſcalis eas reſpective deferent Cappas, quibus in Pontificio Sacello uti ſolent.

Sanctiſſimi Domini Noſtri brevis allocutio Actioni dabit initium, eaque Fratrum ſuffragia exquiret.

Emminentiſſimi Cardinales, ac Reverendiſſimi Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi, ſuo proprio ſervato ordine, paucis ſuum ſenſum aperient.

DD. Cardinales dum ſententiam prodere incipient, figillatim nudato capite aſſurgent, eamque bireto tecti proſequentur ſedentes.

Superius recenſiti Præſules ferentibus ſuffragia Eminentiſſimis Patribus, ſedebunt capite operto: Stabunt vero cum Summus Pontifex verba faciet.

Surgent autem ipſorum ſinguli, ſtatim ac primus Patriarcha ſententiam dicturus aſſurget; Sicque jugiter permanebunt, donec ultimus Epiſcoporum loqui deſierit. Auditis cunctorum Placitis, iterum Papa ſermocinabitur.

Mox Procurator Fiſcalis Cameræ conſueta forma aſſiantes DD. Protonotarios rogabit, ut publicum Actorum documentum conficiant.

Eorumdem Decanus ad Pontificis Familiares converſus illos advocabit in Teſtes; ſicque Conſiſtorium abſolvetur.

Meminerint omnes Eminentiſſimi Cardinales, aliique Reverendiſſimi Suffragatores, quod propriam quiſque ſententiam ſcriptam atque ſubſcriptam tradere debet ſingulis vicibus eadem in Aula Conſiſtoriali Reverendiſſimo Secretario Congregationis Sac. Rituum, vel ejus loco uni ex Apoſtolicarum Cæremoniarum Magiſtris.

Ideo &c.

COMPENDIUM

Vitæ, Virtutum, Martyrii, & Miraculorum, necnon Actorum in Cauſa Canonizationis BEATI FIDELIS a Sigmaringa Sacerdotis Profeſſi Ordinis Fratrum Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum, Præfecti Miſſionis Apoſtolicæ in Rhætia, & Sac. Congregationis de Propaganda Fide Protomartyris.

Ex Secretaria Congregationis Sacrorum Rituum.

„ SIGMARINGÆ Conſtantienſis Diœceſis Oppido „ ſatis nobili in Sveviæ Ducatu ex non obſcura „ Rejorum familia genitus Fidelis in lucem prodiit „ anno a partu Virginis milleſimo quingenteſimo ſe„ ptuageſimo ſeptimo. Sacro Baptiſmatis fonte cælo „ renatus, & a prima ætate a piis catholicisque pa„ rentibus iis ſtudiis addictus, quibus ætas puerilis „ ad humanitatem informari ſolet, ſingulari morum „ candore & honeſtate apertum dedit de futura ſan„ ctitate præſagium. Adoleſcens ad Friburgenſem A„ cademiam miſſus, cum ibi ſtudia ſcientiarum cum „ magno pietatis ardore conjungeret, brevi in utro„ que ita profecit, ut non minus virtute quam do„ ctrina ceteris omnibus antecelleret. Cum vero præ„ ter Philoſophiæ, Theologiæ, & utriuſque Juris „ peritiam acceſſiſſet etiam exterarum linguarum ſin„ gulare ornamentum, factum eſt, ut nobiliſſimi ali„ quot inter Germanos eum ſeligendum putaverint „ tanquam magis idoneum, cui Magiſtro, Cuſtodi, „ atque Rectori Filios committerent in Italiæ Gal„ liæque itinere peragendo. Eorum precibus cum ſe „ Fidelis facilem præbuiſſet, ita ſe in eo munere „ præſtitit, ut & Deo & hominibus probaretur. Sex „ enim annorum ſpatio, quibus iter illud confectum „ fuit, commiſſos ſibi Adoleſcentes ita gubernavit, „ rexit, erudivit, ut in Patriam cum fuiſſent redu„ ces, non minus inſigni in Deum pietate imbutos „ eorum parentes confeſſi ſint, quam multipli rerum „ cognitione verſatos.

„ Friburgi paulo poſt ritu ſolemni utriuſque Juris „ laurea ceteriſque doctrinæ inſignibus decoratus in „ Al-

„ Alſatiam perrexit, ut Enſisheimii Advocati mune-
„ re fungeretur. Vix tamen in Fori lucem egreſſus
„ Fidelis fuerat, cauſaſque cœperat agitare, cum ani-
„ madvertens inane eſſe atque vaniſſimum quidquid
„ honoris, quidquid dignitatis aut lucri a Forenſi
„ exercitatione ſe aliquando conſecuturum ſperare po-
„ terat, imo etiam quanti alea illa in animæ ſuæ
„ perniciem foret plena periculi, nuncium illi remit-
„ tere ſtatuit, ſeque totum divini Numinis obſequio
„ mancipare. Per arduum igitur virtutis iter incede-
„ re cupiens, cum aliquot ex rigidioribus Ordinum
„ Inſtitutis conſideranda ſibi ob oculos propoſuiſſet,
„ illud potiſſimum ſeligendum putavit, quod Patri-
„ bus Capuccinis eſt peculiare, quodque propoſito
„ ſibi fini aſſequendo omnium aptiſſimum videbatur.
„ Neque cunctatus; Cum, ut in eam Religionem
„ admitteretur infimis precibus poſtulaviſſet, facilem
„ aditum apud eos Patres doctrinæ & virtutis ejus
„ minime ignaros invenit. Antequam vero tam dif-
„ ficile perfectionis iter ingrederetur, quaſi aſcenſio-
„ nes in corde ſuo diſpoſiturus, ſacris prius Ordini-
„ bus voluit initiari, ſeque Domino per Sacerdotium
„ conſecrare. Die igitur ipſa quæ Seraphico Patriar-
„ chæ Franciſco ſolemnis eſt, primum fecit Sacrum
„ incredibili ſpiritus ſui fervore: Quo peracto vete-
„ rem expoliatus Hominem cum actibus ſuis, novum-
„ que ſimul cum habitu Religionis indutus, qui ſe-
„ cundum Deum creatus eſt, nova ingreſſus fuit
„ tirocinia evangelicæ perfectionis. Quo tempore
„ cum depoſito quo antea vocabatur Marci nomine,
„ Fidelis appellari maluiſſet, Magiſter Novitiorum
„ quaſi prophetico illuſtratus lumine, quid de Fideli
„ futurum erat, divinaret: *Et tu* (inquit) *eſto Fi-*
„ *delis uſque ad mortem, & accipies coronam vitæ.*
„ In eo ſtadio cum ſe poſitum Fidelis cerneret,
„ quod tot votis ardentibus concupiverat, mirum
„ eſt, quantum ad currendam viam exultaverit ſicut
„ Gigas. Seraphici Patris imitator egregius tot edere
„ ſtatim cœpit humilitatis, obedientiæ, ac ferventiſ-
„ ſimæ devotionis exempla, ut & Tyronibus & illis
„ emeritæ ſanctitatis hominibus præluceret.
„ Expleto itaque tot inter incrementa virtutum
„ tempore Probationis tanto pietatis ſenſu emiſit Vo-
„ ta ſolemnia, ut inter principaliora beneficia, quæ
„ Deo referebat accepta, votorum Religioſorum gra-
„ tiam recenſendam putaret, & de agendis pro ea
„ Domino gratiis, quam de ipſiſmet peccatis ſuis
„ illum ſollicitudo major urgeret. Hinc ſermo illi
„ familiariſſimus poſtmodum ſemper fuit de comme-
„ moranda eorum felicitate, qui in domo Domini
„ plantati ſunt, ſuique cordis explicando dolore,
„ quod ex ſeculi tempeſtatibus in tutiſſimum Reli-
„ gionis portum ſe citius non recepiſſet.
„ Fidelem interea novis votorum ſtimulis ad al-
„ tiora perfectionis culmina properantem ſingulari
„ quodam amore atque benevolentia Superiores Or-
„ dinis complectebantur. Admirabantur in eo ſiqui-
„ dem præſtantiſſimam Juris utriuſque peritiam cum
„ inſigni animi humilitate conjunctam, juvenilem
„ ætatem cum peculiari morum gravitate atque pru-
„ dentia copulatam, exactam diſciplinæ Regularis
„ obſervantiam ab humanitate, officio, comitate mi-
„ nime ſegregatam. Hinc raro inter Capuccinos
„ exemplo maturius quam fieri ſoleat Chriſtifidelium
„ Confeſſionibus excipiendis addictus eſt, ipſique com-
„ miſſum Apoſtolicum Concionatoris munus. Utrum-
„ que autem tanta aſſiduitate, diligentia, & Religio-
„ nis zelo Fidelis exercuit, ut plures miſeras animas
„ vitiorum cœno involutas a Diaboli ſervitute, in
„ qua diu multumque jacuerant vinculis voluntariis
„ adſtrictæ, omni prius labe purgatas, in filiorum
„ Dei libertatem feliciter aſſeruerit. Neque enim aut
„ humana prudentiæ carnis dictamina, aut Potentum
„ invidia, aut voces Malevolorum, aut conatus Hæ-
„ reticorum efficere potuerunt, ne poſcentibus Pœni-
„ tentiæ Sacramentum domi foriſque miniſtraret, ne
„ contra Peccatores inveheretur, ne contra Hæreticos
„ declamaret, ne totis quibus poterat viribus malos
„ mores evellere conaretur. Hinc ejus opera labori-
„ buſque plurimi hæreſeos infecti ad Eccleſiæ ſinum
„ reducti: perditiſſimi homines ad meliorem frugem
„ revocati: inveteratæ compoſitæ ſimultates: juſſæ
„ a Fidelium ore exulare blaſphemiæ: compoſitæ ad
„ omnem modeſtiam mulieres: a Chriſtianorum cor-
„ dibus atque corporibus eliminata luxus, ſuperbiæ,
„ luxuriæ vitia. Licet enim bellum implacabile pec-
„ catis omnibus indixiſſet, tamen explicari non pot-
„ eſt quanto animi ardore, aſſiduitate dicendi, elo-
„ quentiæ conatu, modis omnibus hæc præſertim vi-
„ tia, quæ tunc temporis in iis Regionibus graſſa-
„ bantur, infectaretur.
„ Cum vero in Fideli zelum ſortem quidem Su-
„ periores Ordinis animadverterent, non tamen aſpe-
„ rum illum atque humanitatis expertem, ſed cum
„ admirabili quadam prudentia conjunctum, ſimul
„ publicæ Fidelium & privatæ Ordinis utilitati con-
„ ſulere volentes, eum Vitchyrchienſis Cœnobii re-
„ gimini admoverunt. Quo munere non ambitus vi-
„ tio, ſed obedientiæ virtute ſuſcepto, nihil antiquius
„ habuit quam ut forma fieret gregis, ſingulaſque
„ Regularis diſciplinæ Magiſtri partes impleret. Ipſe
„ igitur divinis laudibus perſolvendis ſtatis horis ſem-
„ per adeſſe: omnia etiam humillima Religionis mu-
„ nia promptius obire: per multum temporis ſpatium
„ in publica menſa ſe flagellis ſæpiſſime cædere: Æ-
„ grotis inſervire in abjectiſſimis miniſteriis, eiſque
„ omni ope præſto eſſe & auxilio: Afflictos recreare:
„ Errantes corripere: Valentes corpore avocare a de-
„ ſidia: Ferventes cogere ad requiem: ſuave Chriſti
„ jugum omnibus allevare: omnes in ſanctam ani-
„ morum ſocietatem & perfectam Chriſti charitatem
„ unire: omnes ad currendum Religioſarum virtutum
„ ſtadium verbo exemploque animare.
„ Interea vero ſollicitus, ne dum aliis præerat di-
„ gnitate & imperio, rebellis adverſus ſpiritum caro
„ ſibi ipſi dominaretur, ciliciis, inedia, vigiliis at-
„ que omni pœnarum genere ita eam afflixit, ut in
„ ſervitutem perpetuam plane redegerit. Cum tot
„ apud Capuccinos ſolemnia jejuniorum tempora ſan-
„ cita lege ſerventur, ut jejunando anni pars maxi-
„ ma ab iis Patribus tranſigatur, multo tamen plu-
„ ra Fidelis addidit: A die ſcilicet feſto beatæ Mariæ
„ Virginis in Cœlum aſſumptæ uſque ad eum, qui
„ S. Michaeli Archangelo ſacer eſt, ita jejunare con-
„ ſuevit, ut neque in itinere conſtitutus de hujus
„ jejunii rigore voluerit unquam remittere: ſingulis
„ totius anni ſecundis, quartis, & ſextis feriis, ab
„ omni prorſus carne exacta obſervata abſtinentia,
„ paucis tantum leguminibus utebatur: Adventus
„ vero & Quadrageſimæ tempore, ſicuti etiam in o-
„ mnibus Apoſtolorum Sanctorumque nonnullorum
„ vigiliis tam rigidum ſibi jejunium indixerat, ut
„ modica panis vinique quantitate contentus, nullis
„ præterea cibis calidis veſceretur; Quin etiam, ut
„ omnibus beatæ Mariæ Virginis ſuique Ordinis San-
„ ctorum feſtivis diebus puriori ferventiorique ſpiritu
„ ſe præpararet, in eorum pervigilio, præter modi-
„ cum panis & aquæ hauſtum, nihil aliud ſibi peni-
„ tus permittebat. Nec illud ſilentio prætereundum,
„ quod jejuniorum tempore eam ſibi præſcripſerat
„ rigidiſſimam legem nulla unquam ratione violan-
„ dam, ut ad veſperas, niſi forte ſequenti die con-
„ cionaturus, a cibis omnibus abſtineret. Neque ma-
„ gis indulſit ſomno, quam cibo; Eo enim uſus eſt
„ ita parco, ut, cum orationi, lectioni, ſcribendiſ-
„ que concionibus maximam noctis partem tribueret,
„ tres, ad ſummam quatuor horas in facco ſtramineo
„ provolutus dormitando conſumeret.
„ Adeo igitur mortificatus carne cum foret, illud
„ Fidelis eſt conſecutus, ut ſpiritus vivificatus non
„ ſolum intactum illibatumque ab omni mortifera
„ peccati labe corpus animumque ſervaverit, ſed
„ promptior alacriorque in Deum elevaretur. Uſque
„ enim adeo oratione cum vocali, tum mentali de-
„ lectabatur, ut nec noctu invictum ad ea ſpiritum
„ relaxaret. Præter horas canonicas ab Eccleſiæ, &
„ Franciſcanæ Familiæ Ritu præſcriptas, quas ſimul
„ cum ceteris Fratribus graviter decenterque pſallen-
„ das in choro curabat, ea etiam officia recitare ſo-
„ litus, quæ beatæ Mariæ Virgini, ſanctoque Fran-
„ ciſco ſunt peculiaria, ab iis nullis unquam diebus
„ abſtinuit; quin etiam poſt completas nocturno tem-
„ pore eas laudes, quæ Matutinæ dicuntur, ceteris
„ cubitum repetentibus, ipſe in Eccleſia coram San-
„ ctiſſimo Sacramento flexis genibus perſeverans, ſan-
„ ctæ orationis ſtudia uſque ad auroram proſequeba-
„ tur.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

„ tur. Divina vero myſteria tanto mentis ardore, „ tanta ſui ſpiritus ſuavitate meditabatur, ut con„ templatione aliquando defixus atque in Deum ra„ ptus immobilis multo tempore permaneret. Porro „ qualem ac quantum ſuavitatis odorem Fidelis ora„ tiones emitterent coram Domino, ex eo facile di„ gnoſci poteſt, quod, duo ſolitus cum fuiſſet ab eo„ dem enixis precibus poſtulare, ſcilicet, ut vitam „ ab omni peccato immunem traduceret, fidemque „ ſuo ſanguine confirmaret, utriuſque voti compos „ effectus eſt.

„ Neque vero in hac clauſtrali tantum, atque do„ meſtica vivendi ratione, quam non interrupto exer„ citio virtutum uſque ad exitum vitæ eſt proſecu„ tus, ultimam perfectionis atque virtutis ſuæ metam „ ſitam eſſe Fidelis voluit; ſed, quod magis miran„ dum eſt, eam cum admirabili quadam Proximo„ rum charitate conjunxit. Nunquam igitur magis „ exultare in Domino videbatur, quam cum ægrotos „ inopes Homines inviſeret, ſolaretur, blandis piiſque „ ſermonibus recrearet: Detentis in carcere ea, quæ „ poterat, cum animæ, tum corporis ſolatia confer„ ret: Collectis ex Divitibus eleemoſynis aliorum „ inopiam omnium ipſe pauperrimus ſublevaret: Vi„ duarum &, Pupillorum cauſas apud ipſos etiam „ Principes promoveret. Aultriacas Copias peſtileus „ quidam graveolenſque morbus invaſerat, quo cor„ repti miſerandum in modum Milites ſqualore con„ fecti, viribus debilitati, omni deſtituti auxilio, „ vel in nuda humo, vel ſuper tabulas, ut apud Mi„ lites moris eſt, decumbere cogebantur. In hac tan„ ta miſerorum Hominum calamitate explicare quis „ ſatis poſſit, quantum Fidelis charitas emicuerit? „ Quos enim alii ſeu metu morbi, ſeu incredibili „ corporum fœtore repulſi diligentiſſime declinabant, „ eos ipſe ſingulos ſæpiſſime inviſere, eorum ulcera „ pertractare, eorum tabem abſtergere, eorum pedes „ lavare, eorum confeſſiones in terram pronus exci„ pere, eorum ſanitatem collectis undique delicatiori„ bus cibis, conquiſitis undique opportunioribus me„ dicaminibus procurare, eorum neceſſitatibus ſubve„ nire omni, qua poterat, ope tamdiu non deſtitit, „ quamdiu calamitas illa Vitchyrchii perſeveravit.

„ Verum nullum unquam majus, præclariuſque „ Fidelis dedit ſuæ in Proximos ardentiſſimæ chari„ tatis argumentum, quam invicto illo, quo uſus „ eſt, zelo in evellendis radicitus ab eorum animis „ perverſis quibuſdam moribus, & orthodoxa inter „ eos Religione tuenda. Cum enim frequentiſſimis „ concionibus ſuis induratam ſceleſtorum quorumdam „ Hominum Mulierumque pervicaciam infringere mi„ nime potuiſſet, nihil veritus eorum minas, vitæ „ periculum nihili faciens, omni conatu adhibito, „ ab iis, quibus gubernanda commiſſa fuerat Civitas, „ decretum obtinuit, quo cavebatur, ut vel reſipi„ ſcerent, vel Senatus conſulto deleti a Civium nu„ mero in poſterum exularent. Quin etiam cum plu„ res Hæreticorum libri per Germaniam Italiamque „ poſtea evulgandi ad Vitchyrchienſes Mercatores „ tranſmitterentur, publiceque proſtarent, non modo „ effectum eſt Fidelis opera, ut hoc illis eodem Se„ natus conſulto fortiter inhiberetur, ſed ubicumque „ in privatis etiam ædibus libros hujuſmodi reperi„ ret, eos ipſemet ſuis manibus tollere ſecumque ab„ ducere non dubitabat.

„ Voluntariis hiſce frequentibuſque veluti pugnis „ atque conflictibus exercebat ſeſe Athleta Chriſti „ fortiſſimus, præparabatque ad magnum illud peri„ culoſumque certamen, quod erat paulo poſt pro „ amplificanda Religione catholica ſubiturus. Non „ multos ante annos Rhæti, qui illam incolunt Al„ pium partem, qua Germania ab Italia dividitur, ex „ nimia cum Pagis Helveticis vicinitate, hæreſeos „ peſte contracta, infeliciter tabeſcebant. Quin etiam, „ cum jam prope eſſet, ut in vicinas catholicas Val„ les penetraret, maxime verendum erat, ne ob aſ„ fiduam cum illis Populis conſuetudinem & merci„ moniorum commoditatem ſenſim omnem Ciſalpi„ nam Galliam labefactaret. Huic tam gravi morbo „ tantoque vitando periculo, cum magno præſenti„ que remedio opus eſſet, re diligenter a Summis „ Pontificibus Paulo V. & Gregorio XV. conſidera„ ta, ſtatutum eſt, doctos aliquot religioſoſque Viros „ in Rhætiam eſſe mittendos, qui Religionis zelo „ inflammati & evellerent, & diſſiparent, & planta„ rent, & ædificarent. Quoniam autem diuturno ex„ perimento compertum fuerat, Capuccinos, ſicuti „ Apoſtolicam vivendi formam adeo egregie & fide„ liter imitantur, ita omnium aptiſſimos eſſe Apo„ ſtolicis hiſce muneribus obeundis, ii potiſſimum „ inter ceteros delecti ſunt, quibus id muneris com„ mitteretur. Cum vero inter Capuccinos ipſos mo„ rum integritate, ſcientiarum ſplendore, vitæ ſan„ ctimonia, prudentiæ luce, linguarum peritia, Re„ ligionis zelo unus Fidelis omnibus emineret, dubi„ tandum diu non fuit, cui inter alios, tamquam „ Duci, hujuſcemodi Provinciam Superiores Ordinis „ demandarent.

„ Eam autem quam forti alacrique animo Fidelis „ ſuſceperit, quam egregie præconceptæ de ſua vir„ tute opinioni reſpouderit, norunt ii omnes, qui „ imperterrita quadam corporis animique conſtantia „ & diuturnos maximoſque exantlantem labores vi„ derunt, & certiſſima capitis pericula ſubeuntem: „ Novit Eccleſia, quæ tot errantes miſeros filios in „ viam ſalutis Fidelis opera revocatos in ſinu ſuo „ lætiſſima excepit: Norunt Hæretici ipſi, qui, cum „ Spiritui ſancto per Fidelem loquenti reſiſtere mi„ nime poſſent, egregium de ejus doctrina, ſanctita„ te, zelo teſtimonium ſumma ipſius laude ferre coa„ cti ſunt. Et revera, ne pretioſiſſimo Chriſti San„ guine redemptas animas lucrifaceret, ſuumque mi„ niſterium impleret, non hyemales montium aſper„ rimorum altiſſimæ rives, non intentatæ ab Hære„ ticis minæ, non fames, non nuditas, non ſitis, „ non frigus, non perſecutio, non gladius deterrere „ potuerunt. Imbre madidus, ſudore perfuſus, viribus „ deſtitutus montana quælibet ardua conſcendebat, „ loca omnia nivibus & glacie quantumvis obſita „ penetrabat, & in ipſis Hæreticorum Templis ca„ tholicæ Fidei dogmata prædicare non verebatur.

„ Inter hæc vero, ut propoſitum ſibi finem facilius „ aſſequeretur, & univerſam Provinciam breviſſimo „ tempore ab omni hæreſeos labe purgaret, in eo „ præcipuam operam duxerat collocandam, ut Prin„ cipes, & nobiliſſimi Religionis illius Homines ad „ ſaniorem mentem, ejuratis erroribus, primo revo„ carentur; ut ii, qui apud Hæreticos Prædicantes „ vocantur, ſupremo Edicto Principis ab univerſa „ Rhætia exulare juberentur; ut omnes bis in hebdomada adeſſe catholicis dogmatibus explicandis au„ diendiſque concionibus cogerentur. Quæ omnia cum „ ipſi feliciter contigiſſent, ſtratam ſibi gaudebat ſan„ ctiſſimus Vir ampliſſimam viam ad victoriam cer„ tiſſime conſequendam. Neque ſpe ſua fruſtratus „ eſt; licet enim eam inde victoriam non omnino „ fuerit conſecutus, quam animo reputabat, trium„ phum tamen inde in ſemetipſo retulit ſingularem. „ Inde ſcilicet factum eſt, ut ſceleſtiſſimi quidam „ inter Hæreticos pertinaciſſimi, cum de rebus ſuis „ diffiderent, ſi diutius Fidelis viveret, furore in „ ſanctiſſimum Virum amentes de ipſo maclando ne„ farium conſilium inirent, atque executioni man„ darent.

„ Vitchyrchio, quo ſe ad paucos dies contulerat, „ redux in Rhætiam Fidelis, peragratis aliquot Op„ pidis, pluribuſque concionibus habitis, in Pago „ quodam (Luceyn Incolæ dicunt) tunc forte con„ ſtiterat concionaturus. Interea ex vicino Sevienſi „ Pago delecti ſunt, qui Fidelem pietatis ſimulatio„ ne adeuntes rogarent, ut Dominica prima ad eo„ rum Eccleſiam ſeſe conferret concionem ad Popu„ lum inſtituturus. Quin etiam, quo facilius ſcele„ ſtiſſimi Homines voti compotes fierent, multis „ pollicentur, ſe dicto audientes futuros, nihilque „ prætermiſſuros, quod ipſe faciendum, præſtandum„ que proponeret. Intellexit quidem Vir prudentiſ„ ſimus, ſe fraudibus & inſidiis circumveniri, quod „ poſtea ipſo rei exitu probatum eſt. Sive vero, „ quam tamdiu concupiverat, Martyrii palmam ſibi „ tandem oblatam reſpuere minime vellet, ſive A„ poſtolico, quo fungebatur, muneri aliqua ex par„ te deeſſe videri nollet, illorum ſimulationi morem „ gerendum putavit.

„ Poſtero itaque die, cum in primis Rem Deo „ ſacram feciſſet, profectus ad Eccleſiam in Sevis

„ con-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

„ concionem ad frequentiſſimum Populum habiturus „ ſuggeſtum aſcendit. Ibi vero patefactis ſubito infi- „ diis, tempus illud præſens eſſe cognovit, quod „ prophetico illuſtratus lumine venturum ſæpe præ- „ dixerat, quo ſcilicet ſibi erat, illata ab Hæreticis „ crudeli nece, obeundum. Vix enim in Roſtris fuit, „ cum hæc verba certiſſimum imminentis mortis in- „ dicium ibi inſcripta perlegit: *Hodie prædicabis, & „ non amplius*. Qua tamen re ceteri animum deſpon- „ diſſent, & periculi magnitudine territi mente con- „ cidiſſent, tantum abfuit, ut Fidelis commoveretur, „ quin etiam cæleſti inflammatus charitate erectus & „ confirmatus eſt. Divina igitur virtute fretus, ma- „ joremque præter conſuetudinem alacritatem oſten- „ dens, impavidus concionem ſacram aggreditur: „ Cum ſubito armata hominum Hæreticorum manus „ impetu repentino in Eccleſiam irrumpit, altiſſimos „ inſanoſque clamores tollit, ingentique concitato „ tumultu adſtantem Populum incredibili terrore & „ confuſione perturbat: Quin etiam audacior quidam „ & furibundus, ignito globulo contra Fidelem ex- „ ploſo eumdem in ipſo ſuggeſto trajicere conatus „ eſt. Cum vero globulus, eo inoffenſo, contra Si- „ carii mentem fuiſſet alio delatus, Fidelis periculo, „ quod declinare non poterat, animadverſo, invictum „ ſedatumque animum gerens inter Populi ſtrepitum „ clamoreſque deſcendit, & ante majorem aram fle- „ xo utroque genu procumbens, certiſſime moriturus „ ſe, Catholicos, ſuoſque ipſoſmet hoſtes hæreticos „ Domino commendavit. Veritus vero, ne in tanta „ rerum perturbatione atque tumultu multi, qui ex „ Catholicis aderant, ſui cauſa mali aliquid patere- „ tur, per patentem ex Eccleſiæ latere portam egreſ- „ ſus eſt. Vix autem ſeceſſerat aliquantulum e Tem- „ pli foribus, cum furore amentes, crudelitatem ra- „ biemque toto ore ſpirantes nefarii quidam Fidelem „ circumveniunt, enſibus ferratiſque fuſtibus immaniſ- „ ſime cædunt, & repetitis frequenter ictibus tamdiu „ contundunt, quamdiu vulneribus ſupra viginti fau- „ cius ſuo ſanguine fœdiſſime maculatus, oculis ad „ Cælum, quoad poterat, paulo ſublatis, animam, „ plaudentibus & mirantibus Superis, exhalavit octa- „ vo Kalendas Maji anno ſalutis noſtræ milleſimo „ ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo.

„ Porro quanta fuerit in obeunda morte Fidelis „ animi magnitudo, ipſi Hæretici ſatis norunt atque „ teſtati ſunt. Cum enim quidam ex illa Sicariorum „ cohorte gloriabundus in omnium cœtu narraret, „ Fidelem præſentiſſimæ mortis aſpectu nec territum, „ nec perturbatum, imo hilari lætoque vultu in ſuo „ corpore vulnera quælibet excepiſſe, Hæreticus præ- „ co tanta commotus animi fortitudine, ejurata illi- „ co hæreſi, Catholicus effectus eſt.

„ Sacrum Martyris corpus prope eumdem locum, „ ubi fuerat interemptus, primo ſepultum, ad Ec- „ cleſiam deinde Curienſem ab Auſtriaco exercitu „ triumphali pompa delatum eſt die quinta Novem- „ bris ejuſdem anni, Clero univerſo Populoque eun- „ tibus obviam, illudque ea inſigni veneratione pro- „ ſequentibus, quæ tanto Chriſti Martyri debeba- „ tur.

„ Hæretici vero diuturnam ex tanto facinore vo- „ luptatem capere minime potuerunt; Cum enim a „ Leopoldo tunc temporis Auſtriæ Archiduce per „ ſummum nefas defeciſſent, collectiſque copiis ad- „ verſus Auſtriacos arma cepiſſent, dum ſigna cum „ ipſis conferunt, ſeſe illis, tamquam Auſtriaci exer- „ citus Caput, ſpectandum Fidelis præbuit divino lu- „ mine circumfuſum, enſem manu vibrantem aſpe- „ cluque eos terribili minitantem: Quem cum in- „ ter ceteros ipſemet Hæreticorum Dux fuiſſet in- „ tuitus, territus & ſemianimis fugam ſtatim capeſſere „ coactus eſt. Cujus rei fama multorumque inſignium „ miraculorum, quæ ad manifeſtandam ſui Martyris „ gloriam a Deo patrata fuerant, longe lateque va- „ gata, ſummo poſtmodum fuit Principibus Populiſ- „ que incitamento, ut tanti Martyris patrocinio ſe „ multis precibus commendarent. Quoniam vero eos „ inter Operarios, qui excolendam vineam Domini „ juſſu Sacræ Congregationis de Propaganda Fide „ ſuſceperant, primus Fidelis fuerat, qui eam pro- „ prio ſanguine irrigaverat & fœcundaverat; Hinc „ ut etiam de ſeipſa tam benemerito Protomartyri „ ſuo majores, quas in terris poterat, grati animi „ vices eadem Congregatio rependeret, ejuſdem ope- „ ra ſubito factum eſt, ut de eo inter glorioſiores „ Chriſti Martyres recenſendo ageretur. Quod ut „ citius obtineretur, dato ad Urbanum VIII. Pon- „ tificem Maximum ſupplici libello, Sacra eadem „ Congregatio impetravit, ut omiſſis iis Proceſſibus, „ qui auctoritate ordinaria fieri conſueverunt, Apo- „ ſtolici tantum conficerentur.

„ Ii verò probe riteque confecti cum fuiſſent, & „ ad Urbem delati, cumque ad rigidiſſimum examen „ de more revocata fuiſſent cum martyrium & cauſa „ martyrii, tum ſigna atque miracula, quæ ipſum „ fuerant conſequuta, demum in generali Rituum „ Congregatione coram Benedicto XIII. Pontifice „ Optimo Maximo habita die vigeſima quarta Men- „ ſis Februarii anni milleſimi ſeptingenteſimi noni „ decretum eſt: *Conſtare*, quod in odium catholicæ „ Fidei interemptus vere Fidelis fuerit; quatuorque „ ex pluribus adprobata miracula. Primum eſt, quod „ exorto in arce Majenfeldenſi maximo incendio, „ poſt invocatam Fidelis opem ſtatim extinctum eſt. „ Secundum, quod cum Soror Cæcilia Munſingerin „ Sanctimonialis Ordinis Ciſtercienſis mamillam dex- „ teram horribili quodam modo inflammatam habe- „ ret, doloreſque acerbiſſimos pateretur, vocato Fi- „ delis auxilio, ſtatim tumor omnis, omnis dolor „ evanuit. Tertium, quod, cum infantulus Franci- „ ſcus Papuſſin vix in lucem editus dexterum oculum „ primo fluentem, mox denſa ſuffuſione obnubilatum „ habuiſſet, foramen quoque in medio ocelli conſpe- „ ctum de humore cryſtallino profluente ſuſpicionem „ maximam ingeſſiſſet, Medicus vero, tamquam re „ deſperata, opem ferre recuſaviſſet, Matre ad Fide- „ lis opem confugiente atque vovente, ſe diem vige- „ ſimam quartam Aprilis qua martyrium paſſus fue- „ rat, inter ſolennes habituram, ſoluto voto, Puer „ ita ſanatus eſt, ut nullum in oculo remanſerit præ- „ teritæ infirmitatis indicium. Quartum denique, „ quod, cum Gaſpar Stigher ex Pago Giſingenſi quin- „ que annorum ſpatio laterum tergorumque tam acer- „ bo dolore fuiſſet afflictus, ut cuique labori, imo „ etiam motui impotens eſſet, poſtquam ſe Fidelis „ patrocinio commendavit, eoque gladio contactus „ fuit, quo dicebatur fuiſſe percuſſus, illico priſtinæ „ ſanitati primiſque viribus reſtitutus eſt.

„ Quapropter, cum Sacra eadem Congregatio Ser- „ vum Dei inter Beatos ſolemni Ritu recenſeri poſ- „ ſe dixiſſet, idem Benedictus XIII. dato diplomate, „ die decima ſecunda Menſis Martii anni milleſimi „ ſeptingenteſimi vigeſimi noni de Fideli Beatorum „ faſtis adſcribendo Decretum emiſit, indulſitque, ut „ in univerſo Ordine Minorum S. Franciſci Capuc- „ cinorum, in Urbe Curienſi, Sigmaringæ, Fribur- „ gi, atque Vitchyrchii in ejus honorem Officium „ ac Miſſa de communi unius Martyris quotannis „ anniverſaria illius mortis die recitaretur. Percre- „ breſcente vero poſtmodum illius ſanctitatis fama, „ Pontificia ſanctione permiſſæ ſunt propriæ de bea- „ to Fideli martyre Lectiones a Sacra Rituum Con- „ gregatione, audito Fidei Promotore, adprobatæ, „ ejuſque nomen una cum illis, quæ in Romano „ Martyrologio leguntur, annumeratum.

„ Cauſa iterum reaſſumpta, novi paulo poſt effor- „ mati fuerunt Apoſtolica auctoritate Proceſſus, ut, „ quæ poſt cultum indultum dicebantur patrata, mi- „ racula probarentur. Itaque poſt perpenſam diligen- „ ter admiſſamque eorum validitatem, ad examinan- „ dam eorumdem miraculorum veritatem atque ſub- „ ſtantiam deventum eſt: Cumque in pluribus Con- „ gregationibus fuiſſent bene diſcuſſa, & in ultima „ generali duo ex quatuor plenis Patrum ſuffragiis „ adprobata, tandem aliquando die decima octava „ Menſis Januarii anni milleſimi ſeptingenteſimi qua- „ drageſimi quarti Sanctiſſimus Dominus Noſter BE- „ NEDICTUS XIV. Pontifex Optimus Maximus „ peculiari Decreto ſuo Apoſtolicæ confirmationis iis „ robur adjunxit. Primum ex iis fuit Fr. Carolus a „ Mediolano ex Ordine Capuccinorum Profeſſus a „ morbo epileptico, quo per decennium laboraverat, „ momento ſanitati priſtinæ adeo reſtitutus, ut infir- „ mus fuiſſe nullatenus videretur. Alterum in Joſe- „ pho Kirner Puero quadriennі patratum eſt: Hic

„ enim

„ enim ob rachitidem triennalem omnem pedum uſum
„ amiſerat; ſed a Matre ad Eccleſiam Capuccinorum
„ cum fuiſſet ductus, beatoque Fideli ante ejus ima-
„ ginem fervidis precibus commendatus, conſolidatæ
„ ſubito ſunt baſes ejus, relictiſque, quibus corpus
„ regebat, fulcris, ita recte ambulavit, ut ſuis ipſe
„ pedibus Domum redierit, ſanuſque ſemper inceſ-
„ ſerit.

„ Poſtremo, cum die vigeſima quarta Menſis Mar-
„ tii ejuſdem anni in generali Congregatione coram
„ Sanctitate Sua ſolemne beati Fidelis Canonizatio-
„ nem tuto perfici poſſe Patres unanimes affirmaſ-
„ ſent, eadem Sanctitas Sua preces prius ipſa funde-
„ re ſtatuit, & ut a Chriſtifidelibus funderentur in-
„ dixit. Die demum vigeſima quarta Menſis Aprilis,
„ qua Martyrii beati Fidelis anniverſaria memoria
„ recolitur, cum in Eccleſia Capuccinorum feciſſet
„ Sacrum ad illud Altare, quo ejuſdem beati Mar-
„ tyris Reliquiæ erant expoſitæ publicæ Fidelium ve-
„ nerationi, Decretum expediri mandavit, ut San-
„ ctorum Albo idem Fidelis adſcribi poſſet. Pro cu-
„ jus Decreti executione poſt Regum, Principum,
„ Sacræque Congregationis de Propaganda Fide ſup-
„ plicationes uſque a cauſæ initio ſanctæ Sedi porre-
„ ctas, humillimas etiam preces ſuas reverenter ex-
„ ponit tota Capuccinorum Familia.

COMPENDIUM

Vitæ, Virtutum, & Miraculorum, necnon Actorum in Cauſa Canonizationis BEATI CAMILLI de Lellis Fundatoris Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis.

Ex Secretaria Congregationis Sacrorum Rituum.

„ BUCLANICI, quod Oppidum ſatis honeſtum eſt
„ Theatinæ Diœceſis in Regno Neapolitano,
„ natalem diem ſortitus eſt Camillus de Lellis octa-
„ vo Kalendas Junii anno ſalutis milleſimo quingen-
„ teſimo quinquageſimo. Qualis autem futurus eſſet,
„ divinis pluribus præſagiis, antequam naſceretur,
„ oſtenſum eſt: Inter quæ illud eſt celeberrimum,
„ quod, dum eum Mater haberet adhuc in utero,
„ viſa eſt ſibi Puerum peperiſſe geſtantem Crucem
„ in pectore, quem præuntem, veluti Ducem, ſe-
„ quebatur ingens puerorum turba eadem Cruce con-
„ decorata. Et revera tanto præſagio certa ſpes viſa
„ eſt effulgere. Sacro ſiquidem fonte renatus, & a
„ Parentibus pie ingenueque educatus, tale de ſe Puer
„ ſpecimen præbuit indolis facilitate & morum inte-
„ gritate, ut vere præventus a Domino in benedi-
„ ctionibus dulcedinis judicaretur. O tamen difficilem
„ in adoleſcentia Hominis viam! Nondum puberta-
„ tis annos Camillus attigerat, cum ſenſim in vitia
„ deflectens, ita perdite cœpit aleis indulgere, ut
„ dies noctesque in iis impenderet. In qua peſſima
„ ſequenda vitæ ratione cum ſe poſtea eo tempore
„ confirmaſſet, quo Patrem ſecutus nomen militiæ
„ dedit, multo tamen adhuc vehementius, Patre pau-
„ lo poſt morte ſublato, ſummo ſuo jure ad otium
„ & aleas abuſus eſt. Quo tempore illud maximæ
„ fuit omnibus admirationi, quod ab execrando bla-
„ ſphemiæ vitio ſemper abhorruit. Divino tamen
„ judicio atque permiſſu ſortem adeo infenſam & ini-
„ quam in aleis expertus fuit, ut, profligato quam
„ citiſſime patrimonio, univerſaque domeſtica re con-
„ ſumpta, debuerit Romæ in Noſocomium ſancti Ja-
„ cobi Incurabilium ſecedere non tam, ut ab ulcere,
„ quod in tibia itinerando contraxerat, convaleſce-
„ ret, quam ut Infirmis famulando in abjectiſſimis
„ miniſteriis ſuorumque natalium conditione alieniſ-
„ ſimis ſibi victum quomodolibet procuraret. Cum
„ vero natura, voluntate, conſuetudine ad aleas ra-
„ ptus ſe ab iis cohibere non poſſet, & Superiorum
„ monitis nihil proficeret, ne ſimili peſte ceteros la-
„ befactaret, a Noſocomio dimiſſus eſt.

„ Roma in Dalmatiam profectus cum eſſet, &
„ Caſtra Veneta contra Selymum Turcarum Tyran-
„ num ſecutus, a præſentiſſimis, quæ in variis con-
„ flictationibus obiit, mortis periculis divinitus libe-
„ ratus, anno tandem milleſimo quingenteſimo ſe-
„ ptuageſimo quarto in Regiis tritemibus Neapolim
„ appulit. Illic reliqua ſua re omni in aleas proje-
„ cta, ne ipſo quidem excepto, quo operiebatur, in-
„ duſio, ſeminudus & rerum omnium egentiſſimus
„ Manfredoniam ſeceſſit. In ea Urbe ex Patrum Ca-
„ puccinorum charitate in eorum Cœnobio receptus,
„ cum ad viliſſima quæque Conventus miniſteria ad-
„ hiberetur, brevi laborioſæ ejus vitæ pertæſus, pri-
„ ſtinam libertatem & anteactæ vitæ licentiam animo
„ meditabatur. Clementiſſimus tamen Dominus, a
„ quo Camillus ad tantam Proximorum utilitatem
„ ſuique ipſius gloriam præordinatus fuerat, ut diu-
„ tius erraret in invio, non paſſus eſt.

„ Ex Caſtro ſancti Joannis, quo Superioris juſſu
„ ſe Camillus contulerat, jumento inſidens quadam
„ die Manfredoniam revertebatur: Cum ejus animum
„ nunquam magis quam eo tempore a meliori fruge
„ remotum inopinata & vehemens circumfulſit de
„ Cælo lux, anteactæ vitæ ignorantias objecit ipſi
„ ante oculos contemplandas, permovit, perterrefe-
„ cit, eaque ſpecie concuſſum ac deturbatum humi
„ proſtravit: Tum in ſalutarem ipſum compulit do-
„ loris amaritudinem, qua ex Saulo in Paulum, ex
„ vaſe iræ in vas miſericordiæ illico pertranſiret. Ve-
„ ra mutatio dexteræ Excelſi! cum deinceps ne levi-
„ ter quidem amplius deliquiſſe perhibeatur. Ut er-
„ go ſtetit ex eo lapſu, Manfredoniam reverſus ad
„ Superioris pedes provolutus, de induendo ejus Re-
„ ligionis habitu qua precibus qua lacrymis impe-
„ travit.

„ Vix itaque compos voti factus, orationis, pœ-
„ nitentiæ, præcipue vero evangelicæ humilitatis ſtu-
„ dio ita brevi profecit, ut proprio quaſi nomine
„ Frater Humilis appellaretur. Interim vero priſtino
„ illo ulcere in tibia recrudeſcente, cum in eo cu-
„ rando omnis Medicorum opera evaderet irrita,
„ proindeque auſtero illi ac plane laborioſiſſimo vitæ
„ Inſtituto impar judicaretur, ex eorum Patrum ſen-
„ tentia dimiſſus ſemel & iterum fuit. Rem æquo
„ quidem animo tulit Camillus, ut erat Deo con-
„ formis; ſed Capuccinos novis adhuc precibus et-
„ iam atque etiam rogare tamdiu non deſtitit, quam-
„ diu ex Dei voluntate non eſſe intelligens, ut in
„ illo viveret Ordine, Romam iterum cogitavit.

„ Huc ut venit, cum is, qui hominum corda ro-
„ gat Deus, res ita diſpoſuiſſet, ut eidem Noſoco-
„ mio, a quo paucos ante annos ignominioſe exula-
„ verat, nunc honorifice Œconomus præficeretur,
„ dici vix poteſt, quam ſedulum diligentemque ſeſe
„ in tali munere præſtiterit adminiſtrum. Non ſolum
„ ſiquidem ea omnia Infirmis remedia procurabat,
„ quibus tum corpus ad ſalutem juvaret, tum ſpiri-
„ tum ad Deum erigeret, ſed eas omnes delicias di-
„ ligentiſſime conquirebat, quibus a morbi moleſtia
„ relevarentur. Hinc ipſemet iis ſemper adeſſe: Eos,
„ qui maxime ſtomachum provocarent, morbos mi-
„ nime faſtidire: Ulcera tabo manantia attrectare,
„ tergere, circumligare, fovere: Omnes adhortari ad
„ patientiam: Omnibus quam vehementem poterat
„ Dei amorem inſinare & ingerere: Eos potiſſimum,
„ qui in vitæ diſcrimine verſarentur, ſacramentalis
„ gratiæ refectione ſtabilire in gratia & charitate: ſi
„ penderent animis, revocare in ſpem: ſi bene rebus
„ ſuis confiderent, confirmare: vindicare a rugitu cir-
„ cumeuntis Leonis, liberare a perditione, ac plane
„ rapere ad gloriam.

„ Hæc autem ipſe dum ageret ſponte ſoliſque im-
„ pulſus ſtimulis charitatis, vehementiſſime non po-
„ terat non dolere, quod ii, qui multa mercede con-
„ ducebantur, ut in Infirmorum cura omnem im-
„ penderent operam, negligentius & minus accurate,
„ quam par erat, ſuo munere fungerentur. Hinc
„ mercedem ſi ipſe propoſuiſſet æternam, tum demum
„ intelligebat, fore ut idipſum, quod a lucro tempo-
„ rali præſtari non poterat, ſola illa, quæ omnia
„ ſuffert, omnia patitur, patiens eſt atque benigna,
„ charitas facile aſſequeretur. Re communicata cum
„ S. Philippo Nerio, quo & Confeſſario & Conſi-
„ liario in rebus omnibus utebatur, pauciſque aliquot
„ ejuſdem Noſocomii Miniſtris, facile omnes ad Ca-
„ milli acceſſere ſententiam, conſenſeruntque ineun-
„ dam aliquam ex Laicis hominibus ſocietatem, qui
„ ſolo ducti ſpiritu charitatis in id unum incumbe-
„ rent,

„ berent, ut Infirmis jacentibus in Nosocomiis opem „ omnem, omnem operam diligentiamque præstarent. „ Cum igitur ii ipsi, qui consilio adhibiti fuerant, „ Nosocomii Ministri primi post Camillum in eam „ Sodalitatem (Confraternitatem ipsi vocabant) de- „ dissent nomen, erecto in quodam ejusdem Noso- „ comii cubiculo devoto Altari, appositaque Christi „ Domini de Cruce pendentis imagine, illuc cum iis „ convenire Camillus cœpit, & prima veluti designa- „ re ampliſſimi Ordinis fundamenta. Crebris porro „ ibidem pietatis, orationis, & pœnitentiæ exercita- „ tionibus spiritum reficientes, castigantesque corpus, „ dici vix potest, quanta deinde alacritate gestientes, „ quanta charitate æstuantes Evangelici jam plane ho- „ mines illinc Infirmis ministraturi egrederentur.

„ Verum qui stat ex adverso operum Christi ini- „ micus Belial, quas non movit in novam hanc „ Christi segetem tempestates, quas turbas non exci- „ tavit, quæ neglexit *superseminare zizania?* Despon- „ disset profecto Camillus animum, ejusque promo- „ vendi Instituti omni spe decidisset, nisi, quo auc- „ tore sanctum facinus capessere non dubitaverat, eum- „ dem non habuisset in supremis angustiis vindicem „ ac plane statorem Deum.

„ Ante Crucifixi imaginem sese Camillus quadam „ die provolverat, eumque enixis precibus orabat ob- „ secrabarque, ut præsto esset afflicto operi suo, opem „ necessariam afferret, & ab hostium impetu jam fer- „ me obrutum relevaret, tutaretur, confirmaret. „ Hæc autem cum inter lacrymas supplex Camillus „ effunderet, claris distinctisque vocibus ex eadem „ imagine sibi loquentem audire Christum Dominum „ meruit, seque non adhortantem modo, sed etiam „ pene increpantem his verbis: *Eja pusillanimis, „ quid times? incœptum opus prosequere.* Ex quibus „ Christi Domini vocibus quantam Camillus accepe- „ rit alacritatem, luculenter satis ostendit summa il- „ la, qua deinceps in rebus difficillimis usus est, ani- „ mi fortitudo atque constantia.

„ Ac primo quidem ex gravissimo S. Philippi Ne- „ rii consilio initiari Sacerdotio cum determinasset, „ nec ignoraret magnum in regno Cælorum vocari „ nullum posse, nisi qui similis parvulis efficeretur, „ hinc minime puduit hominem triginta duos annos „ natum in Collegio Romano scholas adire & fre- „ quentare, ut non solum, prout ibi moris est, in „ litteris proficeret, sed quod summopere optabat, „ majora in dies ad pietatem incitamenta referret. „ Summa igitur auctus Sacerdotii dignitate, cum jam „ certum constituisset in quadam Urbis parte Con- „ gregationis suæ domicilium, & quamplures alii „ egregia virtute Ecclesiastici viri ad Camillum ac- „ cessissent voluntariæ ejusdem charitatis victimæ, „ binas a Sixto Pontifice Maximo hujus nominis „ Quinto obtinuit Apostolicas Litteras: Primas qui- „ dem, quibus eam esse voluit & declaravit piorum „ hominum Congregationem, cui qui nomen darent, „ voluntariam paupertatem, castitatem & obedientiam „ sponte nullaque votorum sponsione profiterentur, „ addictique pauperum quorumcumque ægrotorum fa- „ mulatui iis sublevandis tempore etiam pestis occu- „ parentur: Alteras vero quibus peramanter indulsit, „ ut Cruce pectus insignirent. Cum vero frequentior „ in dies ad Crucis vexillum multitudo confluoret, „ & in ampliorem domum ad sanctam Mariam Mag- „ dalenam in Regione Columnæ Congregatio migras- „ set, Gregorius XIV. incredibili illius in christia- „ num populum utilitate permotus anno Domini „ millesimo quingentesimo nonagesimo primo eam „ in perfectam Religionem erexit. Quo factum est, „ ut maximum subito sumpserit incrementum, & „ brevi per Italiam universam, per Siciliam exteras- „ que Provincias amplificata fuerit & stabilita.

„ Quam vero opportune eo tempore hujusmodi „ novum Ordinem per Camillum Deus excitavisset, „ non multo post Italia universa & ipsa potissimum „ Roma plane intellexit atque experta est. Cum enim „ anno quarto ab ipso Ordine constituto ea Urbs „ summa annonæ caritate laboravisset; diriſſima in- „ de consecuta fuisset pestis, qua aliquot hominum „ millia consumpta sunt, explicare quis satis possit „ quanta in Proximos exarserint charitate hujusmodi „ Religiosi homines Camilli virtute exemploque in- „ flammati, quot suscepterint pro omnium salute la- „ bores, quot præsentissima adiverint mortis pericu- „ la, quot ab ipsis mortis faucibus eripuerint, quot „ eorum ope insidias Dæmonum frustrati sint, quot „ terrenum exilium cum cæleſti patria commutarint? „ Fœda profecto tunc erat Urbis facies; ubique va- „ stitas, ubique horror, ubique luctus; plena lan- „ guentibus Nosocomia, plenæ semitæ, plenæ do- „ mus; tecta, compita, fora morientium gemitibus „ resonabant. Quin etiam eo calamitatis deventum „ erat, ut quibus pestem evadere datum fuerat, fame „ occumbere cogerentur, multique reperti sint, qui „ bestiarum more ex crudis nulloque habito delectu „ herbis viverent & vescerentur. In tam luctuosa „ vero Urbis calamitate Camillus Religiosique ejus „ affectæ quam pulchrum atque jucundum de semet- „ ipsis Deo & Angelis præbuere spectaculum! Quo „ enim tempore incredibilis quidam terror atque for- „ mido cunctorum pervaserat animos, cum de sua „ quilibet salute anxius cogitaret, cum alii fuga, „ alii tectis sese tueri studerent, Camillus agmen du- „ cens suorum Religiosorum pro salute publica se „ devovit. Ipse conquirere in stabulis cryptisque ja- „ centes inopes homines: Ipse iis si esurirent panem „ frangere, si ægrotarent suis sublatos humeris in „ Xenodochia transferre: Ipse nova erigere Noso- „ mia, necessariisque instruere rebus omnibus tum „ in ipsa Religionis suæ domo, tum in ea quæ est „ ad sanctum Sixtum Regione, tum in Rhedarum „ via: Ipse non solum omnibus Nosocomiis adesse, „ sed privatas etiam quaslibet domos invisere, por- „ tisque occlusis per fenestras, scalis adhibitis, pene- „ trare: Ipse singulorum plagas curare, luem abster- „ gere, lectos purgare: Ipse eos qui miserandum in „ modum morbo inficerentur, suis ipse complexos „ manibus, suas ipse inter ulnas alio transferre, no- „ visque lectulis collocare: Ipse denique ubique vo- „ ce, ubique opera, ubique animo, ubique omnibus „ præsto esse consilio: Jacentes recreare, valentes ale- „ re, constitutos in mortis angustiis in spe & fide „ confirmare, migrantesque ex hac vita animas apud „ Deum orationibus, sacrificiis, precibusque juvare, „ omnium bono consulere, sibi soli deesse, se solum „ negligere, omni posthabita sui corporis suæque va- „ letudinis ratione.

„ Singularia profecto sunt hæc in Camillo argu- „ menta ardentissimæ charitatis: Non sunt tamen „ unica. Cum anno millesimo quingentesimo nona- „ gesimo octavo eo usque intumuisset Tiberis, ut „ primas in Xenodochio sancti Spiritus cameras, ubi „ jacebant *infirmi*, jam occupasset, ac in altiora con- „ tendere minaretur, in hac recenti atque inopina „ Infirmorum calamitate quid non aggressus est pro „ eorum salute Camillus? Impavidus in aquas ulce- „ roso etiam crure prosiliens per tres integros dies in „ hac una fuit molestissima plenaque immensi laboris „ opera, ut Infirmos eorumque grabatos suis hume- „ ris exportatos in tutiora atque salubriora loca trans- „ ferret, mirantibus cunctis, quod aquæ multæ non „ potuissent Camilli extinguere charitatem.

„ Neque vero unius Urbis ambitu immensa tantæ „ charitatis amplitudo finiri potuit ac circumscribi; „ sed Italiam universam complexa incredibili fuit o- „ mnibus adjumento. Buclanicum Oppidum Patriam „ suam cum vehementer annonæ caritate affligi in- „ tellexisset, adfuit Camillus illico, opemque de Cæ- „ lo tulit & ubertatem, insigni miraculo Domino „ comprobante quam sibi Camilli charitas foret ac- „ cepta. Factum enim est, ut exiguus fabarum agel- „ lus non solum integro esurientique Populo alendo „ esset satis per multos dies, sed ex eo insuper, quan- „ ta nunquam sperari poterat, earumdem copia col- „ ligeretur. Genuæ alias cum foret, audissetque pe- „ stem Mediolani graſſantem, quam Urbem alii di- „ ligentissime declinabant, in eam ipse summa advo- „ lavit alacritate, ibique ea omnia, quæ Romæ ex- „ pleverat, charitatis officia abundantissime præstitit. „ Neapoli vero cum ageret, atque Nolanæ Urbi di- „ rissimus morbus cœpisset ingruere, Camillus illico „ accurrit ejusdem summæ charitatis vi atque impe- „ tu actus ac plane compulsus, ut animam suam „ pro Fratribus suis poneret & devoveret.

„ His tamen ceteroquin ampliſſimis non contenta „ con-

„ confiniis Camilli charitas, extra etiam Infirmos „ & Nosocomia effusa est. Egenis igitur opitulari „ Virginibus, derelictos tutari Pupillos, Viduas vin„ dicare, Nudos operire, Esurientes saturare, hospi„ tio Peregrinos accipere, omnibus omnia fieri, ut „ omnes lucrifaceret Christo in spiritu patientiæ & „ charitatis, fuerunt jucundissimæ Camilli deliciæ. „ Quorum charitatis munerum obeundorum usque „ adeo amantissimus fuit, ut, cum innumeris prope„ modum sumptibus sufficere minime posset Religio„ nis suæ paupertas, gravissimo ære alieno in Domi„ no confisus illam sæpe gravare non dubitaverit. „ Immo etiam illatas sibi a plurimis eorum causa „ injurias contumeliasque non modo æquanimiter tu„ lit, sed detractores suos humilitate, charitate, pa„ tientia ita lenivit, ut ex infensis sibi Deoque ami„ cissimos fecerit. Ea enim semper fuit mente, eo„ que consilio omnia facinora capessebat, ut & pro„ desset hominibus, & gloriam Dei totis viribus pro„ curaret. Hoc vel inde maxime intelligi potest, „ quod, si qui hæresi infecti in Nosocomiis aut ali„ bi occurrerent homines, eos ipe quoad poterat, „ libentissime primo juvabat, tum posteaquam in suam „ eos traxerat amicitiam atque familiaritatem, ita „ sensim alliciebat ad Catholicæ Matris Ecclesiæ si„ num, ut ii occulta quadam divinæ lucis vi ab er„ rore ad veritatem sese avocari & rapi quodammo„ do faterentur.

„ Ceterum cum Camillus tam præclare de omni„ bus mereretur, semetipsum negligentius, injuriosius„ que tractabat. Hinc, cum omnium morbis, o„ mnium egestatibus majori, quo poterat, præsto es„ set auxilio, sæviissimam interim illam, quam ipse „ in crure ab adolescentia acceperat, plagam, mole„ stissimamque herniam non solum ad mortem usque „ neglexit, imo vero singularem ex iis videbatur ca„ pere voluptatem: Hinc nullis unquam vestibus uti „ voluit, nisi maxime attritis, nulla supellectili, nisi „ quæ paupertatem Evangelicam redoleret: Hinc ine„ diæ, & vigiliarum usque adeo patiens fuit, ut & „ perraro ad vesperam sese reficeret, & simplicissimos „ eos cibos, qui afferebantur ad prandium, maxima „ ex parte cum Pauperibus communicaret, nec plu„ res, quam quatuor horas ad quietem somnumque „ capiendum permitteret corpori: Hinc Regularis „ disciplinæ severissimus sui ipsius exactor nihil un„ quam de suarum Constitutionum observantia re„ mittere voluit, tametsi famulando Infirmis occupa„ tissimus.

„ In tanta tamen virtutum omnium luce id certe „ mirandum quam maxime, quod de se rebusque suis „ tam abjecte sentiret, ut nec Ordinis Fundator a „ quoquam vocari vellet, & semetipsum non alio „ honorificentiori nomine & appellaret & crederet, „ quam peccatorem inter pejores pessimum, hominem „ indignum, qui inter homines viveret, ac plane „ destinatum æternis ignibus titionem.

„ Neque vero abjectissimam hanc, quam de se „ proferebat, opinionem oretenus solum, sed etiam „ ipsa re testabatur. Cum enim generalem adhuc Re„ ligionis suæ Præfecturam haberet, domi patinas „ tergere, cubicula verrere, vasa immunda purgare, „ foris vero ostiatim emendicare, hæc demum mini„ steria decere in primis dignitatem suam existima„ bat; Non enim per contentionem, neque per ina„ nem gloriam, sed per humilitatem Superiorem se „ esse oportere cum Apostolo arbitrabatur. Quin et„ iam posteaquam Religionem jam constituerat & „ stabiliverat, posteaquam laudatissimis per summos „ Pontifices Constitutionibus exornaverat, posteaquam „ viginti septem annorum spatio contra omnem te„ nebricosi hostis impetum summo labore, studio, „ constantia rexerat, auxerat, amplificaverat, tum „ demum Præfectura generali se abdicare, & inter i„ psos, quos enutriverat & exaltaverat, Filios suos „ in forma servi esse voluit, petiit, & impetravit. „ Quo quidem tempore illud maxima admiratione „ dignissimum visum est omnibus, quod, cum Or„ dinis Fundator fuisset & Pater, talem se tamen „ Superioribus præstitit, ut verum obedientiæ & „ humilitatis exemplar Religiosis omnibus præluce„ ret.

„ Summam porro, qua afficiebatur in Proximos, „ charitatem, singularem, qua de se modestissime „ sentiebat, humilitatem, immensus ille, quo fere„ batur in Deum, vehementissimus amor penitus „ cumulavit. Infinitas sibi animas exoptabat, quas „ in diligendo Deo unice impenderet. Quo factum „ est, ut, sive cum suis sive cum exteris sermonem „ haberet, nil nisi quod Deum saperet, divinamque „ beneficentiam commendaret, alloqueretur, rebusque „ omnibus, quæ ipsius oculis obversabantur, ad divi„ nas laudes celebrandas, & ad cælestem pulchritudi„ nem contemplandam excitaretur. Cum vero vel „ verba de Deo faceret, vel ejus immensitatem me„ ditaretur, tanto cor ejus æstuabat ardore, ut, cum „ intra suos fines contineri non posset, foras etiam „ in vultum erumperet, seque divino quodam splen„ dore longe lateque radiante manifestaret. Quin et„ iam in aera quandoque elevatus atque suspensus „ mirabiles ecstases patiebatur, in quibus & arcana „ cælestia penetrabat, & eximiis a Deo gratiis illu„ strabatur. Divinæ liquidem bonitati consentaneum „ erat, ut, qui pro gloria Dei & Proximorum uti„ litate in vinea Domini adeo laboraverat, amplis„ sima hic etiam in terris præmia, fructusque perci„ peret. Quocirca prophetiæ, curationum, discretio„ nis spirituum gratias cumulatissime illi impertitus „ est Deus, quibus humilem voluit ipsius spiritum „ exaltare. Occultissima igitur quæ putabantur, tam„ quam ante oculos posita intueri, arcana in peni„ tioribus animi latebris delitescentia penetrare, mor„ bos brevi prece, vel etiam solo tactu depellere, „ familiarissimum Camillo fuit. Imo etiam in sum„ ma rerum necessitate atque egestate cum maxima „ fide jactasset cogitatum suum in Domino, ab eo„ dem meruit mirabiliter enutriri. Cujusce rei ut „ unum exemplum adducam, multis aliis omissis: „ Ad Capuccinos in quodam loco, nocte ingruente, „ cum iter faciens divertisset, ii vero summa tum „ vini, tum panis penuria laborarent, Camillo oran„ te, factum narratur, ut & aqua in optimum vinum „ converteretur, & exiguo pane tum ipse, tum multi „ opipare saturarentur.

„ Neque vero res solum inanimes Camilli voluntati „ obsecundarunt, sed ipsi etiam Angelici Spiritus ad „ ipsius obsequia sæpissime descenderunt. Genua quon„ dam Florentiam proficiscens in altissima quadam „ palude cum jam pene demergeretur, ab Angelo in „ forma juvenis apparente ab interitu una cum So„ ciis ereptus traditur. Deturbatus alias ex equo cum „ esset, & in maximo versaretur vitæ periculo, ne „ ad lapidem offenderet pedem suum, ab ipsis An„ gelorum manibus perhibetur elatus. Genuæ cum „ itidem esset, & ad Nepotem suum Buclanici tunc „ temporis commorantem dedisset epistolam, eadem „ die, qua scripta fuerat, ea reddita est: quod etiam „ Angelorum ministerio eveniisse facile putari potest. „ His gravissima accedit sancti Philippi Nerii aucto„ ritas & testimonium; Ipse enim se oculis suis An„ gelos vidisse testatus est ipsorum etiam Camilli Re„ ligiosorum lateri adstantes, eaque omnia eorum au„ ribus suggerentes, quæ dicebantur ab ipsis, dum „ Infirmis assisterent, & præsertim morientibus spi„ ritualem opem afferrent.

„ Interea tamen tempus illud advenerat, quo cæ„ lestes iidem Spiritus, qui hic in terris Camillo in„ servire gestiverant, eumdem secum transferre in „ cælestem Patriam festinabant. Quod cum cælitus „ sibi nunciatum esset, satis explicari non potest, „ quanto spiritus sui fervore per actus certissimæ fi„ dei, sinceriissimæ charitatis, assiduaque rerum cæ„ lestium contemplatione in occursum Domini se „ præparaverit. Per triginta tres igitur menses lenta „ molestaque febri patientissime tolerata, cum adesse „ jam intelligeret optatissimam illam diem, qua dis„ solveretur, & esset cum Christo, convocatis Reli„ giosis suis, veniam ab iis humillime prius postula„ vit de cursu suo, ut ajebat, pessime consummato; „ deinde vero plurima salutis monita circa Dei Pro„ ximique, præcipue vero Infirmorum charitatem, „ æstu divini cujusdam fervoris plenissima communi„ cavit. Postea vero Ecclesiæ sacramentis summo „ pietatis & religionis sensu susceptis, brevi tolerato „ mortis agone, abscondit cum Christo vitam suam „ in Deo anno salutis millesimo sexcentesimo decimo

„ quar-

„ quarto, die decima quarta Julii, ætatis suæ sexagesimo quinto.

„ Audito ipsius obitu, cum maxima subito omnis „ ordinis multitudo confluxisset ad Templum Sanctæ „ Mariæ Magdalenæ pretiosum ejus cadaver veneratura, clementissimus Deus multis miraculis, & insignibus beneficiis Sanctum suum voluit illico mirificare: Inter quæ silentio præteriri non debet, „ quod ad simplicem Camilli contactum, quotquot „ ab immundis spiritibus vexati ad ejusdem accessere „ cadaver, fuerunt illico liberati, iisdem spiritibus insignem Camilli virtutem & gloriam voce maxima „ prædicare coactis.

„ Cum postmodum cælesti lumine circumfusum se „ plurimis spectandum præbuisset, ejusque gloriam „ multis testari miraculis Deus minime destitisset, „ agi cœptum est paulo post ejus obitum de eo inter „ Cælites recensendo. Porro multis confectis ordinaria & Apostolica facultate Processibus, eorumque „ validitate approbata, iisque de more bene discussis, „ post longum diuturnumque silentium, tandem a „ Benedicto XIII. P. O. M. die vigesima quarta Julii anno millesimo septingentesimo vigesimo octavo, constare de Camilli virtute in gradu heroico „ declaratum est.

„ Tum vero, cum miracula, quæ post obitum „ perpetraverat, in quæstionem producta fuissent, iis „ omnibus rite valideque confectis, beneque perpensis, quæ ex Summorum Pontificum Decretis sancita sunt in solitis Congregationibus, die demum „ vigesima sexta Septembris anni millesimi septingentesimi quadragesimi primi BENEDICTUS XIV. „ P. O. M. duo ex novem propositis approbavit. „ Quorum primum est de undenni Puella, quæ cum „ Viterbii per septem menses afflicta fuisset dirissimo „ in naribus polypo, ex solo fili Camilli subuculæ „ contactu convaluit. Alterum vero de Catharina „ Dondula triginta annorum muliere, quæ cum Romæ sexto gestationis mense maligna febri correpta, „ inflammata item in pleura atque pulmonibus, imo „ etiam in gutture infeliciter ulcerata, ideoque fuisset ab omnibus Medicis conclamata, ex solo aquæ „ haustu, in quo pulvis ex cubiculo beati Camilli „ fuerat dissolutus, repente incolumis, viribusque pristinis assurrexit. Virtutibus itaque miraculisque luculenter probatis, cum tuto ad Camilli Beatificationem procedi posse Sacra generalis Congregatio „ Rituum judicasset, idem Summus Pontifex Decretum Beatificationis edidit die secunda Februarii anni millesimi septingentesimi quadragesimi secundi, „ die vero septima Breve expediri mandavit.

„ Camillo itaque paulo post solemni ritu inter „ Beatos adscripto, cum a Deo ad Servi sui majorem gloriam nova quotidie miracula fierent, novique super his Processus Apostolica auctoritate „ constructi fuissent, post approbatam eorumdem validitatem de iis in pluribus Congregationibus actum „ est. Delata postmodum causa coram Sanctissimo „ Domino Nostro die decima sexta Martii anni millesimi septingentesimi quadragesimi quinti, ex tribus propositis duo censuit approbanda die prima „ Maii ejusdem anni. Primum est instantanea salus „ Luciæ Theresiæ Petti ex oppido Caprarolæ. Hæc „ cum asthmate laborasset ab ipsa nativitate, adeoque „ gravissimam respirandi difficultatem haberet, crescente postea ætate, tali ac tanta variorum morborum accessione gravata fuit ac pene oppressa, ut „ fractis viribus omnibus miserandum in modum extenuata levissimis etiam laboribus esset impar: contracto insuper gibbo, cum sanguinem una cum pure cœpisset expuere, Medicorum judicio de ejus „ salute desperatum est: cum vero illa invocato beati „ Camilli nomine ejus opem imploraſſet, repente a „ morbis omnibus expedita, in tali ac tanta consistuta est valetudinis firmitate, tamquam si nullo unquam morbo laboravisset.

„ Alterum vero miraculum contigit Margaritæ „ Castelli duodeviginti annorum Puellæ. Hæc siquidem hereditariam a Genitrice infecta quamdam „ traxerat ægritudinem, qua erumpentibus in diversis corporis partibus pustulis sanie taboque manantibus, toto deinde corpore per sanguinem labefactato, hæ ita coaluerant in unum ulcus, ut corpus „ a plaga minime distingueretur: accedente postmodum acuta febri, cum nullus pharmacis locus esset, & Medicorum judicio brevi moritura crederetur, ejus funeri necessaria jam parabantur: Interim „ tamen beati Camilli ope a Matre, & a Sororibus „ implorata, illico tumor omnis a corpore inflato, „ tabentes crustæ a membris omnibus, febris a sanguine evanuerunt: quin etiam de lecto statim prosiliens, auctis integris viribus, eam valetudinem, „ quam nunquam habuerat, consecuta est.

„ Approbatis hisce miraculis, habitaque denuo coram Sanctitate Sua generali Congregatione die tertia Augusti ejusdem anni, cum unanimi consensu „ tuto ad Canonizationem procedi posse Patres existimassent, eadem Sanctitas Sua die ipsa anniversaria exaltationis suæ ad Petri Cathedram, quæ est „ decima septima ejusdem mensis, Decretum pro „ beato Camillo canonizando, & inter Sanctos referendo publicum fecit. Pro cujus Sanctissimi Decreti executione & complemento, præter Reges & „ catholicos Principes, enixe & humillime supplicat „ universa Infirmis Ministrantium Familia.

COMPENDIUM

Vitæ, Virtutum, & Miraculorum, necnon Actorum in Causa Canonizationis Beati Petri Regalati, Sacerdotis Professi Ordinis Minorum, Regularis Observantiæ inter Hispanos Restitutoris.

Ex Relatione Rotali, Decretis Sac. Rituum Congregationis, & Summorum Pontificum INNO. *CENTII XI. & BENEDICTI XIV.*

„ In Urbe antiqua, ac celeberrima Vallisoleti in „ Regno Castellæ natus est Petrus Regalatus anno „ salutis nostræ millesimo tercentesimo nonagesimo „ ex Parentibus optimis, nec minus generis nobilitate conspicuis, quam christiana virtute clarissimis. „ De iis siquidem memoriæ proditum est, quod inter ceteras, quibus excellebant, præclaras christianoque homine dignas animi dotes, adeo eos effusa „ in pauperes liberalitas commendaret, ut rem domesticam non procurare ad usus suos, sed administrare ad sublevandos inopes viderentur. Qui igitur „ hujuscemodi beneficentiæ hostiis maxime promereretur Deus, antequam adeo misericordes animæ centuplum in Cælis acciperent, talem iis impertitus „ est Filium, in quo uno hic etiam in terris duplicia reportarent de manu sua, quique plenissimum „ ipsorum gaudium esset atque corona. Ablutus enim „ sacramentali fonte Baptismi nondum Petrus emerserat ab infantia, cum pietate erga Deum, observantia erga Parentes, morum innocentia atque candore quam bonam fuisset a Domino sortitus animam, non obscure significavit. Tam præclaræ indolis facilitati egregia Matris institutio cum accessisset (ea enim, Patre paulo post morte sublato, „ Filium susceperat christianis virtutibus informandum) brevi factum est, ut Cælites omnes, præcipue vero Deiparam Virginem cultu singulari prosequeretur, & eo, qui est initium sapientiæ, sancto timore Domini supra suam ætatem mirabiliter „ emineret: Quin etiam Evangelicæ jam tum perfectionis iter arripiens, non modo corpusculum continere in spiritus servitute, crebra oratione Deum „ interpellare, juvenculorum declinare consortia diligentissime satagebat; verum etiam si quid puerile, quodque ætatem suam saperet, vel patrasset „ in opere, vel deliquisset in sermone, adeo statim „ contristabatur ad pœnitentiam, ut sui ipsius rigidissimus vindex eas sibi pœnas indiceret, quæ magis criminibus expiandis satis esse potuissent.

„ Decennis cum foret, ea nempe ætate, qua Parentum blanditiis, mundique illecebris allici primum „ Pueri solent, & irretiri, tantum abfuit, ut Petrus ab his caperetur, quin iis aditum intercluſit. Domesticas igitur cœpit apertius fastidire res omnes, „ avitos aspernari Regalatæ gentis honores, universas, quæ ex mundo sunt, despicere vanitates. Hinc „ mundo, opibus, nobilitati, ipsi etiam sibi charissimæ Genitrici vale dicere statuit, ut Crucem simul cum Christo Domino ad ardua Evangelicæ

„ perfectionis culmina bajularet. Matrem itaque cum „ etiam atque etiam effiagitaſſet, ut ſe in Fratrum „ Minorum Cœnobium ſecedere pateretur ſoli Deo „ famulaturum; illa vero moleſtiſſime ferens, quod „ is, quem maxime diligebat, Filius tam immatu- „ re a ſe divelleretur, moras innecteret, atque pro- „ traheret, uſque adeo per triennium eam precibus „ defatigare non deſtitit, donec tertio decimo æta- „ tis ſuæ anno voti compos effectus, mundo nun- „ tium remittere permiſſus eſt. Itaque in Patrio Cœ- „ nobio Franciſcanæ Familiæ dedit illico nomen, „ atque uno poſt anno unanimi Religioſorum ſuffra- „ gio ſolemnibus emiſſis votis (quod ante Triden- „ tinum impuberi licuit) ſemetipſum Domino man- „ cipavit. Tum vero religioſis virtutibus excolendis „ adeo incubuit, ut cum brevi perfectiſſimum eva- „ ſiſſet eorum exemplar, omnium in ſe oculos ani- „ moſque converteret, ac plane in magnam raperet „ admirationem. Evangelicum enim ſtadium tanta „ percurrebat animi contentione, ut iis etiam longo „ intervallo antecelleret, qui meliora charismata æ- „ mulabantur, ſi quæ mundum aliquo modo ſapere „ viderentur, ea non abjicere ſolum, ſed perhorreſce- „ re: quæ vero ipſius animum ad Deum erigerent, „ ea ſtudio maximo inveſtigare & conſectari: ſi „ quandoque ejus virtus laudibus efferretur, conqueri „ & ſtomachari: ſi vero injurioſius tractaretur, ex „ ipſo ſui contemptu ſummam capere voluptatem: „ corpus flagellis, inedia, vigiliis, ciliciis, atque o- „ mni pœnarum genere excruciare: ſpiritum vero „ oratione continua reficere & recreare.

„ Quoniam vero non ignorabat, magnum in Re- „ gno cælorum vocari neminem poſſe, niſi qui & fa- „ ceret, & doceret, hinc, quam in ſe efformaverat „ divinam ſanctitatis imaginem, eam in aliorum „ animos alte imprimere contendebat. Quamobrem, „ cum ſanctiſſimam ſui Ordinis diſciplinam ex hu- „ manæ naturæ infirmitate collapſam magna ex par- „ te abſolviſſe animadverteret, nihil unquam an- „ tiquius habuit, quam ut omne ſtudium, omnem „ animum, cogitationem omnem in id potiſſimum „ conferret, quo eam ad integritatem & ſplendorem „ priſtinum revocaret. Quam quidem mentem Re- „ galato divinitus inditam fuiſſe ex eo maxime pa- „ tuit, quod, dum ipſe tanti momenti facinus ani- „ mo verſaret, accidit peropportune, ut Villacretius „ vir ex eodem Ordine cum vitæ ſanctitate, tum „ rerum divinarum cognitione clariſſimus Valliſole- „ tum veniret. Cum non minori, quam Regalatus, „ teneretur is etiam ſtudio renovandi antiquum illud „ aſperrimumque vivendi genus, quod ſuis indixerat „ Patriarcha Franciſcus, facultate a Præfecto Ordinis „ impetrata, tunc forte illuc idcirco venerat, Socios, „ quos ſibi ad Inſtitutum adjungeret, quæſiturus. Re „ itaque cum Regalato communicata ſatis explicari „ non poteſt, quanta concordes animæ alacritate ge- „ ſtiverint, quam ſanctum in Deo fœdus iniverint, „ quam forti animo tot difficultatibus impediti ſſimum „ opus aggreſſi ſint.

„ Probe autem cum intelligerent, non urbanam „ frequentiam, ſed ſolitudinem a Domino fuiſſe de- „ lectam, ut ad cor hominum loqueretur, ad domi- „ cilium quoddam non procul ab Oppido Aquileriæ, „ permiſſu Oxomenſis Epiſcopi a Villacretio conſtru- „ ctum ambo unanimes feceſſere. Porro in eo loco „ quam ſanctam, quam auſteram vitæ rationem „ aggreſſi ſint, ex eo conjici facile poteſt, quod „ univerſa ſuppellex, de qua ſecum aſportanda uni- „ ce cogitarunt, Breviarium fuit atque flagellum: „ Illud quidem, quo horas canonicas inter diutiſ- „ ſimas meditationes & lacrymas perſolventes, vo- „ ce & ſpiritu cum Domino communicarent: Hoc „ vero, quo corpus ſingulis noctibus caſtigatum, quo- „ minus concupiſceret adverſus ſpiritum, in officio „ continerent.

„ Interea vero tantæ virtutis fama per loca Urbeſ- „ que finitimas percrebreſcente, exemplo tam præcla- „ ro alii plures illecti tum ex Minorum Familia, „ tum Presbyteri Seculares, ut in eorum contuber- „ nium admitterentur, infimis precibus poſtulaverant „ & impetraverant. Cum itaque Aquilerienſes ædes „ creſcenti in ſingulos dies novorum Religioſorum „ numero impares redderentur, novæ apud Abro- „ cum, quod alii Tribulum vocant, in deſerta qua- „ dam planitie ad ripam Durii conſtructæ ſunt. Hinc „ pro reſtaurati Ordinis feliciori progreſſu hoc unum „ videbatur jam deſiderari, ut, quas pro Aquilerienſi, „ ac Tribulana Familia ſanciverant novas auſteriſſi- „ mæ vitæ leges, eæ ſuprema Romanæ Eccleſiæ au- „ ctoritate confirmarentur. Occaſionem igitur nacti „ Conſtantienſis Concilii, quod per id temporis ce- „ lebrabatur, in eam mentem unanimes conſenſere, „ ut Villacretius Conſtantiam proficiſceretur, rem in „ eo Concilio apud Pontificem eligendum pertracta- „ turus: Regalatus vero interim Aquilerienſibus, ac „ Tribulanis Fratribus præſideret. Quo quidem mu- „ nere tam ſapienter, tam prudenter, tam ſancte per- „ functus eſt, ut cum in eo Villacretii imaginem „ non adumbratam leviter, ſed veriſſimis expreſſam „ coloribus intuerentur, abſentis deſiderium Fratres „ æquo animo ferrent.

„ Villacretius Conſtantiæ re bene geſta, & a Mar- „ tino Summo Pontifice hujus nominis Quinto ſum- „ ma ſui cum laude iis omnibus impetratis, quæ „ communibus cum Regalato votis vehementiſſime „ optaverat, in Hiſpaniam ſeſe recipere feſtinavit. „ Verum ſanctiſſimus Senex non multo poſt, quam „ fuerat Aquileriam reverſus, graviſſimo correptus „ morbo, quaſi ex inopinato ſupremum diem obivit. „ Nihil acerbius Religioſis, atque amantiſſimis Fi- „ liis contingere profecto poterat, quam tanti Pa- „ tris, atque Magiſtri interitus. In tanta tamen ani- „ mi ægritudine atque dolore id eos unice relevabat, „ quod, qui Villacretium conſilio atque opera maxi- „ me ſemper juverat, ipſis ſupereſſet Regalatus, a „ quo accepta ex illius obitu jactura abunde com- „ penſaretur. Quamobrem unanimi utriuſque Fami- „ liæ ſuffragio illico factum eſt, ut in Villacretii lo- „ cum Regalatus ſufficeretur, & præſtantiſſimam ce- „ teroquin Villacretii virtutem diligentiamque non „ exæquaret modo, ſed longo etiam intervallo ſupe- „ raret: Quod enim Villacretio per Pontificem Ma- „ ximum probari curaverat, ut ſcilicet ex reſtaurato „ Ordine novi Fratres per ſummam paupertatem, „ per vigilias, per orationes, per inediam, per pa- „ tientiam certam facerent vocationem, & ſalutem „ ſuam operarentur, id omne & accuratiſſime ipſe „ perfecit, &, ut perficeretur, exemplo ſuo abſolu- „ tiſſimo operaque diligentiſſima Regalatus eſt con- „ ſecutus. Ut enim a privata domeſticaque vivendi „ ratione ducamus initium, novem illa jejuniorum „ tempora, quibus Patriarcha Franciſcus maximam „ anni partem explebat, non ſolum ipſe etiam una „ cum ceteris obſervavit ex integro, ſed ſummam „ hanc ipſam abſtinentiam ſingulari quadam auſteri- „ tate perfecit; cum ſcilicet raro admodum aut vi- „ num biberet, aut carnem guſtaret, atque ut pluri- „ mum pane & aqua unice veſceretur, tum, ſi ob- „ ſonii loco cruda olera adjiceret, ſibi convivari opi- „ nari videbatur. His etiam addendum eſt, quod, „ niſi feſtis diebus, quibus duntaxat ob Dominicam „ celebritatem modico pane uti conſuevit, reliquis „ diebus omnibus nihil omnino ſub veſperam man- „ ducabat, & integros etiam dies orans vigilanſque „ perſæpe tranſigebat, abſque eo quod ullo prorſus „ cibo reficeretur. Somno vero ita raro brevique „ utebatur, ut vel inſomnes orando ſæpe traduceret „ integras noctes, vel ſi defatigato & deficiente cor- „ pore paululum decumbere cogeretur, id non aliter „ faceret quam humi proſtratus, ut non tam con- „ quieſcere, quam ipſammet quietem ſuo corpori „ moleſtam facere videretur.

„ Huic tantæ vigiliarum & jejuniorum auſteritati „ parem ſpiritus paupertatem Regalatus adjunxit: „ Eam ſiquidem uſque adeo in deliciis habuit, ut „ quantum ditiſſimis in ſeculo quibuſcumque Sodales „ ſui paupertate eminebant, tantum ipſis etiam So- „ dalibus ſuis longe antecelleret Regalatus. Cum enim „ & attritiſſima præ ceteris tunica uteretur, & pal- „ lio quam maxime lacero, tum in eo plane admi- „ randum dedit ſummæ paupertatis exemplum, quod, „ ut majora ab ea ſentiret incommoda, nullum un- „ quam calceorum genus adhibere voluerit uſque ad „ ingraveſcentem ætatem, ipſiſque etiam repudiatis, „ ut vocant, ſandaliis, pedibus ſemper nudis ince- „ dere.

„ Hinc

„ Hinc mundanis opibus quibuſcumque expeditus „ cum foret, iiſque rebus omnibus liber, quæ ag„ gravant animam, dici vix poteſt quanta aſſiduita„ te, quanta animi promptitudine, quanto fervore „ mentis in Deum Regalatus aſſurgeret. Cæleſtium „ enim contemplationi cum perpetuo inhæreret, tum „ ſtatis potiſſimum diei noctiſque temporibus ita „ defixo, ita ſublimi animo ſingula noſtræ ſalutis „ myſteria commentabatur, ut ſi patientis Chriſti „ commiſereretur, erumpens ubertim in lacrymas „ cum ipſo compateretur, ac veluti commoreretur; „ ſi vero mox Chriſti ipſius reſurgentis gloriam re„ cogitaret, cæleſti quadam perfuſus dulcedine geſti„ ret & exultaret; ſi eam intueretur, quam præpa„ ravit Deus diligentibus ſe, immarceſcibilem coro„ nam gloriæ, in atria Domus Dei rapi atque ele„ vari quodammodo videretur; ſi vero mox æternos „ illos hominum reproborum cruciatus conſiderandos „ ſibi proponeret, totis artubus contremiſceret. Id „ certe ipſi familiariſſimum fuit atque perpetuum, „ ut, cum infinitam erga genus humanum charita„ tem Dei mente recoleret, abſtraheretur illico a ſen„ ſibus, atque divina quadam ſuaviſſima vi in ecſta„ ſim raperetur; cum vero perverſam erga Deum i„ pſum nequiſſimorum hominum voluntatem recor„ daretur, indoleret graviſſime, ſeſeque in uberrimos „ diutiſſimoſque fletus effunderet.

„ Ceterum, cum tanto æſtuaret divini amoris ar„ dore, illud interim vehementer optabat, curabat„ que diligentiſſime, ut eamdem cæleſtem flammam „ Religioſis ſuis omnibus communicaret. Hinc ſua„ viter adeo cum ſuis Alumnis de Deo divinisque „ rebus continuo colloquebatur, ut & ignavi, ſi qui „ eſſent, in perfectionis ſtadio redderentur alacriores, „ ſi qui vero jam currerent, non quaſi in incer„ tum, ſed ita currere, ut comprehenderent, ani„ marentur. Quod ſi caſu aliquo contigiſſet, ut ex „ Fratribus quiſquam aut ex incuria deficeret, aut „ ex humanæ conditionis debilitate delinqueret, præ„ ſto aderat Regalatus forma gregis factus, non ut „ ille in ſpiritu iræ atque ſuperbiæ confunderetur, „ ſed ut in ſpiritu patientiæ & lenitatis tamquam „ filium chariſſimum admoneret, & tamquam fra„ trem in Domino lucraretur. Utrumque enim præ„ ſtabat Vir prudentiſſimus, & ut ſuam, qui peccaſ„ ſet, culpam agnoſceret, & ut agnitam exprobra„ tamque maxime perhorreſceret, humanitatem cum „ æquitate ita conjungens, ut nihil facilitas de au„ ctoritate, nihil auſteritas de humanitate detraheret.

„ Hactenus de Regalati virtutibus in domeſtico „ vivendi modo. Breviter commemoranda ea nunc „ ſunt, quæ pro vitiis exterminandis, pro virtute in „ exteras etiam gentes amplificanda a Regalato geſta „ fuiſſe traduntur. Quidquid igitur reliquum a dome„ ſticis curis ipſi temporis erat, id omne ab eo in „ Proximorum ſalutem impendebatur. Cum plurimi „ ad ipſum quotidie confluerent tamquam ad inſigne „ ſanctitatis oraculum, non tam hoſpitio ſolebat eos „ excipere, quam ad virtutem Deique cultum totis „ conatibus inflammare. Si quos vero haberet obvios „ elephantiaſi laborantes, eos ad hoſpitium ſecum „ una deductos tergere a ſordibus, fovere linteis, „ eſculentis reficere, & quorum alii conſpectum fer„ re non poterant, ipſorum ulcera manibus attrecta„ re; imo etiam quandoque deoſculari, & ſaniem „ lambere minime dedignabatur: Quæ quidem pieta„ tis officia in eos potiſſimum conferre ſolebat, qui „ vel in Noſocomiis graviori aliquo morbo afflicta„ rentur, vel in carceribus, vel in Turcarum vincu„ lis, inedia & ſqualore conficerentur. Cum enim „ ſingulari apud divites eſſet gratia, nihil curabat „ magis, quam ut, opportuna ex eorum eleemoſynis „ collata ſtipe, inopes ab anguſtiis ſublevarentur, in„ firmi relevarentur a morbis, captivi numerata Bar„ baris pecunia in libertatem aſſererentur; ac proin„ de omnes a culpa arcerentur, & ad honeſtam vi„ vendi rationem qua hortationibus, qua obſecratio„ nibus, qua opportunis auxiliis impellerentur. Eo „ ſiquidem ſpectabant omnia Regalati conſilia, ut, „ quæ perierant a Chriſto, oves ad Chriſti gregem „ reducerentur, & quæ in paſcuis ſalutis erant, de „ manu Chriſti nulla inimici hominis vi raperen„ tur.

„ Dum vero eos omnes, quibuſcum verſabatur, ut „ manerent in Deo, qui charitas eſt, ardentiſſime „ hortaretur: illud interea, in quo alterum legis man„ datum ſitum eſt, minime negligendum putabat, ut „ ſcilicet ipſa Fraternitatis charitas apprime diligere„ tur. Hinc tantam hac in re curam ſemper adhibuit „ & diligentiam, ut ſi quos infeſto in Proximum „ animo eſſe cognoſceret, eos ſtatim adiret, allo„ queretur, & tamdiu verbis inſtaret omni ancipiti „ gladio penetrabilioribus, quoadusque ſublatis inimi„ citiis, compoſitis ſimultatibus, ſpiritualia æmulan„ tes, diligentes alterutrum, charitatem ſincero ani„ mo ſectarentur.

„ Neque vero iis tantum, qui adhuc in hoc ſecu„ lo peregrinabantur a patria, cujuſcumque conditio„ nis hominibus ſuam dabat opem atque operam Re„ galatus, ſed ſingulari etiam pietate ad eas juvandas „ animas commovebatur, quæ a corporis vinculis „ expeditæ beatam ſpem in Purgatoriis ignibus ex„ pectabant: Non enim aſſiduas ſolum, ut eis ſuf„ fragaretur, ad Deum preces fundere ſolitus fuit, „ ſed & ubertim flere, & jejunare aſſidue, & flagel„ lis ad ſanguinem uſque ſe duriter cædere, & omni „ ſuppliciorum genere ſeſe immaniter excruciare, do„ nec æternam ipſis pacem promereretur.

„ Inter hæc vero, quoniam jam ſenio confectus „ erat & laboribus fractus, neque procul abeſſe ſen„ tiebat adventum Domini, in id ultimo cogitatio„ nem ſuam contulit, ut, quam ipſe ſtabiliverat vi„ tæ auſteriſſimæ ſanctiſſimæque diſciplinam, eam „ fideli prudentique Miniſtro vindicandam, conſer„ vandamque committeret. Cum itaque Lupo Sala„ zario, qui id temporis in Oppido Ficonedæ acer„ rimum Inſtituti Cuſtodem agebat, deferre id mu„ neris decreviſſet, ex Tribulano Cœnobio per cen„ tum & quadraginta paſſuum millia ipſum conve„ nit, ſuoque cum eo communicato conſilio, ad rem „ ſancte in Domino fortiterque gerendam gravi ora„ tione adhortatus, in ſuam ſententiam facile tra„ xit.

„ Ab eo colloquio Tribulum rediit Regalatus, „ rebuſque illic probe compoſitis, Aquileriam profe„ ctus eſt. Ibi cum ineunte Quadrageſima cœpiſſet „ vitio ſtomachi conflictari, per totum ejuſdem in„ tervallum decubuit. Solemni paſchatis die cum cæ„ leſti pane ſeſe refeciſſet, multa ſubinde ad Fratres „ ſuos circa lectulum lacrymantes de vita Chriſti „ imitanda, de diligenda paupertate, de abjiciendis „ ſecularibus deſideriis ardentiſſime peroravit. Poſtera „ vero die cum difficilem jam omnino, atque im„ peditiſſimum anhelitum traheret, ſanctumque Oleum „ ad extremam illi impertiendam unctionem fuiſſet „ allatum, eos ut paululum ceſſarent precatus eſt, „ admonens, Palentinum Epiſcopum mox adfutu„ rum, de cujus manu ultimum hoc ſacramentum „ ſuſciperet. Tum a Præfecto Cœnobii cum impe„ traſſet, ut viliſſimam inter omnes lacernam ſibi „ permitteret, oculis in Cælum ſublatis, animoque „ in inſtantem gloriæ coronam defixo, ſuam in Dei „ manus commendans animam, iiſdem vocibus, „ quibus morieas in Cruce Jeſus Dominus Patrem „ oraverat, inter Fratrum ſuorum preces & lacry„ mas placidiſſima Juſtorum morte ſuam in Deo vi„ tam abſcondit anno ſalutis noſtræ milleſimo qua„ dringenteſimo quinquageſimo ſexto, tertio Kalendas „ Aprilis, ætatis ſuæ ſupra ſextum ſexageſimo.

„ Vulgata ipſius morte, cum ingens illico homi„ num concurſus fieret ad Cœnobium, id primo o„ mnibus ſpectaculum fuit, quod Regalati corpus poſt „ aliquot dies non modo molliuſculum foret atque „ flexibile, ſed odorem etiam ſuaviſſimum redoleret. „ Mox vero, cum peractis rite exequiis in commu„ ni Fratrum ſepulcro humatum eſſet, ex implorato „ Regalati nomine præſentiſſimam ejus opem plures „ experti ſunt. Et revera Deus Optimus Maximus, „ qui in Sanctis ſuis mirabilis ſemper fuit, non „ modo cum adhuc viveret Regalatus, ad teſtandam „ ejus ſanctitatem in terris, omnipotentiæ ſuæ divi„ tiis eum abundantiſſime cumulaverat, ſed poſt„ quam obierat, ad ejus gloriam manifeſtandam in „ Cælis, miraculis etiam eum mirificare digna„ tus eſt. Quæ cum ſingula recenſeri non poſſint, ea „ tamen quatuor prætermittenda non ſunt, quæ jam

„ pridem rite probata tanti ponderis fuerunt, ut, „ cum de Regalato inter Sanctos referendo poſtmodum „ ageretur in Sacra Rituum Congregatione, heroicæ ejus virtutes ſatis per ea confirmatæ declarentur. Cum enim juxta legum præſcripta oculatis teſtibus ob temporis antiquitatem amplius probari eæ non poſſent, Sacra Rituum Congregatio „ peculiari Decreto ſuo, edito die decima ſexta Novembris anni milleſimi ſexcenteſimi trigeſimi ampliſſime declaravit, per hæc quatuor miracula teſtimonium quodlibet ſatis abunde ſuppleri.

„ Primum in eo ſitum eſt, quod, cum procuratis „ quondam Aquilerianæ Familiæ negotiis, Tribulanum domicilium pro ſuo munere Regalatus conſtituiſſet inviſere, ſeque hora ſeptima una cum Socio contuliſſet in viam, divinitus factum eſt, ut „ hora octava in Tribulano Conventu reperiretur, „ quadraginta paſſuum millibus nudis pedibus unius „ horæ ſpatio confectis. Quo certe agilitatis miraculo ſummam fidelis atque prudentis miniſtri ſui „ diligentiam, qui ipſum conſtituerat ſuper familias „ ſuas, Dominus luculentiſſimo veluti teſtimonio comprobavit.

„ At illud fortaſſe mirandum magis, quod ſingularem Regalati erga pauperes charitatem a moroſis „ quibuſdam hominibus reprehenſam, novo inuſitatoque portenti genere vendicare Deus voluit, & honeſtare. Erant inter Regalati Fratres, a quibus ipſe, quod nullum in elargiendis eleemoſynis teneret modum, temere incuſaretur. Contigit igitur „ aliquando, ut, dum collecta ex communi menſa „ panis & carnis fruſta deferret ad pauperes, ipſi „ obvius Vicarius occurreret, & ab eo quid haberet „ in ſacciperio importunus percunctaretur: Divino „ tunc Regalatus afflatus ſpiritu omnipotentis Dei, „ qui ea, quæ non ſunt, tamquam ea, quæ ſunt, „ pariter vocat: Flores ſe habere, reſpondit. Quoniam vero ea erat anni tempeſtas, qua nulli certe „ flores, niſi divinitus vernare poterant, ideoque ad „ hanc Petri vocem videretur hærere Vicarius, ſacculum continuo Petrus explicuit; neque jam, quas „ vere detulerat, panis carniſque reliquias, ſed recentiſſimas in eo candidas purpureaſque roſas oſtendit. Cujus rei fama cum longe lateque finitima „ loca omnia pervaſiſſet uſque Valliſoletum, incredibile dictu eſt, quantam erga Regalatum excitaverit „ univerſarum gentium exiſtimationem.

„ Sed his etiam longe majora ſunt, quæ in extento Servi ſui brachio a Deo facta fuiſſe ſigna dicuntur. Quod enim de Apoſtolo Petro tradunt Evangelia, ut ſuper maris undas ad Dominum ambularet, id uſitatum plane fuit Regalato & familiare, ut Durii aquas ficco pede trajiceret; Quoties „ enim accideret, ut flumen illud ſuperaturo navicula in promptu non eſſet, poſito Regalatus pallio, „ eoque ſuper undas extenſo, ſupra illud inſiſtens trans „ fluvium gradiebatur. Ex quibus, aliiſque miraculis, quæ Dei virtute Regalatus operabatur, tanta „ de eo confecuta jam fuerat populorum opinio, ut „ in ipſum tamquam in abſolutiſſimum Apoſtolici „ Inſtituti hominem intuerentur.

„ Rei autem novitate ac magnitudine omnium excellentiſſimum illud fuiſſe videtur, quod poſt ejus „ obitum patratum eſt. Mendicus quidam Cœnobii „ Janitorem adierat, reliquias menſæ, uti aſſolet, „ accepturus: Cum vero eæ omnes in egentium turbam jam fuiſſent a Janitore antea diſtributæ, miſer ille vacuus atque hians dimiſſus eſt. Is vero „ cum & vehementer eſuriret, & alias a Regalato „ eleemoſynam quotidie certam ſoleret accipere, Templum gemebundus ingreſſus, & ad Regalati ſepulcrum in genua provolutus: *Si tu viveres* (inquit) „ *Regalate, non ego ſane duriter adeo viverem, nec mihi, quo paſcerer, nunc deeſſet.* Vix hæc Mendicus: Continuo ſepulcrum, mortalium nullo moliente, apertum eſt; manum Regalatus exeruit, & „ pane Supplici dato, confeſtim retraxit. Porro tanti miraculi magnitudine mirum in modum perculſi tum Mendicus, tum reliqui, qui aderant, ſpectatores primo quidem obſtupeſcere, tum in altiſſimas lætitiæ voces erumpere, poſtremo per univerſam Hiſpaniam rem evulgare, eamque incredibili „ admiratione complere.

„ Sepulcrum igitur Regalati jam inde ab ejus obitu magna populorum frequentia cœptum eſt celebrari, ejuſque Reliquiæ magno ſemper in honore „ habitæ ſunt. Hinc trigeſimo ſexto poſt ejus obitum „ anno Eliſabetha Caſtellæ Regina Aquileriam profecta loculamentum corpori ſane elegans ex alabaſtrite marmore excitandum curavit, ubi quatuor ea „ miracula, quorum ante meminimus, anaglyptico „ opere affabre viſuntur expreſſa. Quo factum eſt, „ ut ejus cultus per inſequentes ætates mirum in modum fuerit amplificatus. Hoc autem rite approbato, Innocentius XI. Pontifex Optimus Maximus „ Officium & Miſſam in ipſius honorem quotannis „ celebrari permiſit, anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo quarto Kalendis Martii: Cum in eam „ rem orando inſtandoque Carolus eo nomine ſecundus Hiſpaniarum Rex Catholicus, Regina Uxor, „ ejuſque Mater, Ludovicus Portocarrerus Cardinalis ampliſſimus, pluresque inſignes Epiſcopi vehementer incubuiſſent. Triennio poſt, cum in Templo Aquilerienſi Sacellum cultu magnifico fuiſſet „ excultum, & Regalato dicatum, in illud ejus oſſa „ ſolemni pompa delata ſunt, eodem Pontifice permittente.

„ Anno poſt ſexageſimo, cum de Regalato in „ Sanctorum catalogum referendo ageretur, BENEDICTUS XIV. Pontifex Optimus Maximus, „ idemque cum rerum omnium, tum earum præcipue ſcientia, quæ in Divorum conſecratione legitima poſitæ ſunt, facile princeps, nova quædam „ miracula, quæ poſt indultam venerationem, Petri „ ope invocata, acta fuiſſe ferebantur, in examen „ vocavit. Ea autem in ſolitis pluribus Congregationibus probe riteque diſcuſſa cum fuiſſent, die tandem decima quarta Julii anni milleſimi ſeptingenteſimi quadrageſimi quarti Apoſtolica ejuſdem Summi Pontificis declaratione duo, quæ ſequuntur, probata ſunt & publicata.

„ Anno milleſimo ſeptingenteſimo quinto Didacus „ quidam Sacerdos cognomento Plaſentia, cum morbo comitiali affectus eſſet, epileptico paroxiſmo „ quodam die repente correptus, in domeſticum focum prunis ardentibus maxime tunc forte refertum „ in præceps ruit, plenamque ollam ferventis aquæ „ cum ſubvertiſſet, cum cetera membra, tum oculi „ præcipue ex eo caſu ita labefacti ſunt atque caligaverunt, ut cæcus omnino fieret. Fruſtra adhibitis „ per aliquot menſes medicaminibus, ejus ſalus conclamata jam per Medicos fuerat, animumque Didacus ipſe deſponderat; Implorato tamen Regalati „ auxilio, ejuſque cucullo oculis admoto, ita luci reſtitutus eſt eo contactu, quo quoad vixit, multo „ quam antea vividiores habuerit oculos, acieque meliores.

„ Anno vero milleſimo ſeptingenteſimo trigeſimo „ ſeptimo Brigittæ Ortegæ in ſiniſtra, ut appellant, „ lumborum regione vitiatis carnibus ex intercluſa „ ſanie, quæ prius ex quodam tumore manabat uberrima, ulcus ita horrendum erupit, ut & aliquæ „ coſtæ pure corruptæ omnino fuerint extrahendæ, „ & ulcere hiante renes nudi apparerent. Medicatione admodum longa, & operoſa non ſolum nihil „ eſt actum, ſed ulcus in fiſtulam converſum eſt ita „ periculoſam, ut peritiores manum ipſi admovere „ auſi non ſint; febri etiam cum mulier arderet, & „ ſumma doloris acerbitate afficeretur, rebus acciſis „ ac prope perditis, ad Regalatum confugere, Deo „ interius incitante, conſtituit. In equo igitur, ut „ potuit, leucarum ſex hiſpanienſium itinere ad Aquileriam contendit Petri Reliquias veneratura, „ ejuſque opem imploratura. Quod cum feciſſet majori, quo poterat, fervore ſpiritus, ſeque poſtea „ dediſſet in viam in patriam reverſura, vix aliquantulum progreſſa fuerat, cum equo deſiliens geſtienſque præ gaudio, valere ſe optime inclamavit, nulliſque aut renum, aut lumborum doloribus „ ultra cruciari. Et revera a Marito itineris comite, arte Chirurgo, etiam atque etiam recognita „ fiſtula deprehenſum eſt, eam cicatrice modice obducta penitus coaluiſſe, & morbum morbique reliquias omnes momento temporis abſterſas eſſe: quin „ etiam auctis eodem tempore priſtinis viribus, habitu corporis firmiore deinceps fuit, ſuiſque mu-

„ neri-

„ neribus, ut antea fecerat, exequendis cum primis
„ idonea. Hæc ea sunt, quæ pluribus aliis omissis
„ in antiquissima hac causa, tamquam omnium cer-
„ tissima, referenda esse putatum est. Illud unicum
„ remanet observatu dignissimum, quod a Sanctissimo
„ Domino Nostro factum est in hujus causæ favo-
„ rem, quo, cum summum eidem decus auctum fue-
„ rit & ornamentum, tum quanti ea sit meriti lu-
„ culentissime declaratur. Sanctissimus siquidem Do-
„ minus Noster pro summa sua illa, ac pene incre-
„ dibili cognitione, quam in hujus præcipue generis
„ causis assiduo tot annorum studio, improboque la-
„ bore sibi acquisiverat, æquissime non minus, quam
„ sanctissime stabiliverat die vigesima secunda Aprilis
„ anni millesimi septingentesimi quadragesimi primi,
„ ut Servis Dei, quorum virtutes heroicæ oculatis
„ essent testibus destitutæ, honores divini nequaquam
„ decernerentur, nisi quatuor post mortem patrata
„ miracula Apostolicæ Sedis judicio comprobarentur.
„ Hoc igitur ipso vitio Regalati causa cum labora-
„ ret, solemnis ejusdem Canonizatio haberi minime
„ poterat, nisi quatuor prius fuissent rite afferta mi-
„ racula. Animadvertens vero idem Summus Ponti-
„ fex in heroicis Regalati virtutibus confirmandis ocu-
„ latorum testium auctoritatem quatuor miraculorum
„ testimonio fuisse suppletam, hinc ejusdem causam
„ in earum numero, de quibus in suo Decreto lo-
„ quutus fuerat, minime comprehendi amplissime de-
„ claravit die secunda Augusti ejusdem anni.

„ Cum itaque duobus præfatis miraculis Apostoli-
„ cæ confirmationis ssuisset robur adjunctum, & in
„ generali Rituum Congregatione habita coram San-
„ ctitate Sua die vigesima secunda Septembris anni
„ millesimi septingentesimi quadragesimi quarti ab o-
„ mnibus Patribus unanimi sensu affirmatum, tuto
„ posse beatum Petrum Regalatum in Sanctorum nu-
„ mero recenseri: post effusas ad Deum plurimas
„ preces, & imploratam in re tam gravis momenti
„ cælestis luminis opem, die tandem sexta Octobris
„ ejusdem anni beatum eumdem Petrum Regalatum
„ Sanctorum fastis adscribi posse publice declaravit.
„ Hoc autem ut fiat, Catholicæ Hispaniarum Fami-
„ liæ Reges, & universus Minorum sancti Francisci
„ Ordo preces ab initio causæ Sanctæ Sedi porrectas
„ & confirmant, & augent.

COMPENDIUM

Vitæ, Virtutum, & Miraculorum, necnon Actorum in Causa Canonizationis Beati Josephi a Leonissa Sacerdotis Professi Ordinis Minorum sancti Francisci Capuccinorum.

Ex Monumentis Sacræ Rituum Congregationis.

„ Joseph in Baptismate nuncupatus Euphranius,
„ Leonissæ Aprutii Oppido non ignobili natus
„ anno Domini millesimo quingentesimo quinquage-
„ simo sexto, pridie nonas Januarii, Joanne de Deli-
„ deriis & Francisca de Paulinis ingenuis honestisque
„ parentibus, quam sublimiter electus fuisset in for-
„ tem Domini, singulari eidem collocato ab ipsis in-
„ cunabulis beneficio, divinitus manifestatum fuit.
„ Cum enim parum abfuisset, quin adhuc lactens a
„ matre dormiente incaute suffocaretur in lecto, ea
„ gravi alapæ ictu invisibili manu percussa, & a so-
„ mno experrecta, imminentis mortis periculo ere-
„ ptus est. Puer vero, ubi primum per ætatem li-
„ cuit, honeste a parentibus institutus, & vultu to-
„ tiusque corporis conformatione cælestem plane in-
„ dolem spirans, cœpit eximia futuræ sanctitatis in-
„ dicia præseferre. Ab iis siquidem oblectamentis,
„ quibus ætas puerilis duci maxime solet, vehemen-
„ tissime abhorrens, de nulla alia re magis delectaba-
„ tur, quam de invisendis frequenter Ecclesiis, &
„ singulari quadam animi voluptate jam tum sedulam
„ orationis studio operam impendebat. Vix annos se-
„ prem natus, cum miro quodam amore silentii, in-
„ credibili erga inopes misericordia, & perpetua qua-
„ dam, sibique semper constanti morum suavitate &
„ gravitate commendaretur, tum in puero plane mi-
„ randum, quod in pervigiliis beatissimæ Dei Geni-
„ tricis, & sextis quibusque feriis tam rigidum sibi
„ jejunium indixit, ut solo pane & aqua vitam li-
„ bentissime toleraret. Grandior postea natu factus,
„ castigatior etiam in dies evasit atque perfectior.
„ Cum enim in Societatem Sanctissimi Salvatoris de-
„ disset nomen, non solum corpus flagellis cœpit a-
„ criter cædere, divinis sese frequentius Sacramentis
„ munire, aliisque christiano homine dignis operibus
„ impensius incumbere, sed etiam (quod in ea æta-
„ te admiratione dignissimum est) æquales suos, qua
„ poterat, ad pietatis studium hortari, & pro viri-
„ bus suadere, ut coercendis pravis animi cupiditati-
„ bus primo tempore assuescerent, & a choreis præ-
„ sertim, ceterisque ejus generis oblectamentis, qui-
„ bus in summum periculum adducitur spiritus, tem-
„ perarent.

„ Parentibus e vita sublatis, Viterbium profectus,
„ ut apud Patruum, qui in ea Civitate magna cum
„ laude publico docendi munere fungebatur, liberali-
„ bus disciplinis animum coleret, litterarum studium
„ cum religione, pietate, innocentia arcte adeo co-
„ pulavit, ut ab eo uberrimum retulerit fructum, his
„ vero admirationem in omnibus excitaret. Castimo-
„ niæ & pudicitiæ eo usque amans fuit, ut, cum i-
„ dem Patruus honestissimarum nuptiarum cum opu-
„ lenta, ac nobili genere nata virgine ipsi molestis-
„ simus esset auctor, non modo eas constantissime
„ repudiarit, perpetua Deo vota virginitate, sed eo
„ urgente atque sollicitante, tantum fuerit animo
„ commotus ac perturbatus, ut iniquo morbo corre-
„ ptus, eo in dies ingravescente, reverti in Patriam
„ coactus sit. Ibi omni timore vacuus, omni etiam
„ morbo brevi convaluit. Cum vero de novo vitæ
„ genere secum ipse statim deliberasset, qua maxima
„ poterat celeritate sacræ Capuccinorum Familiæ no-
„ men dare constituit. A quo Religionis proposito
„ cum multis Domesticorum blanditiis, precibus,
„ minisque sæpe tentatus deduci minime posset, læ-
„ tus tandem & victor in eorum Patrum Sodalita-
„ tem adscitus est.

„ Tirocinio absoluto, solemnibus emissis votis,
„ egregiaque navata opera tum Philosophicis, tum
„ Theologicis disciplinis, concionandi provinciam ab
„ Ordinis Superioribus ultro sibi commissam obedien-
„ tiæ virtute, ac pene invitus accepit; Quam qui-
„ dem, cum singulari Religionis reparandæ augendæ-
„ que pietatis zelo succensus esset, fortiter maxima-
„ que populorum utilitate sustinuit. Cum vero inte-
„ rea contigisset, ut quidam ex eadem Capuccinorum
„ Familia non ita pridem vita functus sese ipsi vi-
„ dendum dedisset, ut vivens, Deo annuente, pro-
„ miserat, & ab eo de summa divini judicii severi-
„ tate multa intellexisset, tanto metu atque terrore
„ perculsus est, ut quasi ad virtutem lento tunc pe-
„ de progrederetur, de eundo asperiori ac perfectio-
„ ri vitæ genere deliberaret. Animo igitur reputans,
„ se certissimam privatam salutem suam operaturum,
„ si pro publica Christianorum, & Infidelium ani-
„ mam suam devoveret & poneret, Constantinopolim
„ cogitavit, ubi & opem ferret nostris hominibus in
„ molestissimam captivitatem abductis, & alienos a
„ vera pietate populos Romanæ Religioni conjunge-
„ ret, aut certe pro lege Christi crudelissimam mor-
„ tem oppeteret. Facultate post diutinas preces a Su-
„ perioribus impetrata, cum maritimo itineri se com-
„ misisset, non unum habuit divinæ erga se voluntā-
„ tis atque benevolentiæ evidentissimum argumentum.
„ Exorta siquidem repente horribili tempestate, cum
„ navis in immensum crescentibus fluctibus operire-
„ tur, Nautis omnibus animum despondentibus, non
„ modo solus Joseph tamquam vir magnæ fidei non
„ dubitavit, sed omnium admiratione precibus suis
„ obtinuit, ut subito fieret in mari tranquillitas ma-
„ gna. Cum viaticum paulo post fuisset exhaustum,
„ pauculas quasdam, quæ Josepho forte supererant,
„ panis reliquias ad ejus preces adeo Deus amplifica-
„ vit & auxit, ut omnibus ad vescendum illæ suppe-
„ terent. Egressus autem e navi, cum reliquum iti-
„ neris pedibus conficere constituisset, quaque versum
„ sibi foret eundum penitus ignoraret, Fratris Filium
„ jam pridem e vivis in Oppido Leonissæ sublatum
„ sibi habuit occurrentem, qui, Patruo ejusque So-
„ dalibus ad quoddam beatæ Virginis Templum Ur-

„ bi

„ bi Conſtantinopolitanæ conterminum ductis, ex o-
„ mnium conſpectu improviſus evanuit.

„ Divinis hiſce lætus auguriis Urbem Joſeph in-
„ greſſus, nullis incommodis, nullis laboribus, nullis
„ difficultatibus frangi potuit aut retardari, quo mi-
„ nus chriſtianos homines in miſerrima illa captivi-
„ tate jacentes omni, qua poterat, ope levaret, eri-
„ geret, ſolaretur. Quin etiam cum ea ſpe tenere-
„ rur, ſi ad ejurandam Mahumetanam ſuperſtitionem
„ ſupremus ipſe Turcarum Tyrannus adduci potuiſ-
„ ſet, fore ut facile Populus univerſus voluntati
„ exemploque Principis ſe conformaret, vehementio-
„ ri quodam Religionis ſtudio inflammatus eum adi-
„ re conſtituit, eique ſe ducem eſſe & auctorem ad
„ amplectendam Chriſti doctrinam. At vero, dum
„ magno animo, fidentique expleturus conſilium ſuum
„ in intima Principis cubicula pedem tentat inferre,
„ regii Satellites concurſu facto hominem compre-
„ hendunt, & pugnis, calcibus, verberibus, omnique
„ contumeliarum genere cruciatum in arctam cuſto-
„ diam detrudunt. Gaudebat Athleta Chriſti fortiſ-
„ ſimus, quod dignus habitus eſſet, qui contumelias
„ atque tormenta pro Jeſu nomine pateretur, nihil-
„ que illi gratius poterat evenire, quam ſi inter ſup-
„ plicia quælibet acerbiſſima Chriſtianam fidem ſuo
„ ſanguine confirmaret. Votis ejus arriſit Deus: La-
„ ta enim in eum mortis ſententia ſæviſſimo quodam
„ ſupplicio perimendus Satellitibus traditur, a quibus
„ pede manuque dexteris unco ferreo e ſublimi ſu-
„ ſpenſus eſt ea lege, ut tamdiu ex ea trabe pende-
„ ret, quamdiu dolore & fame confectus crudeliſſimo
„ mortis genere animam exhalaret. Spe tamen ſua
„ fruſtrati ſunt; Quamvis enim neque ipſe marty-
„ rio, neque martyrium ipſi defuerit, ſola tamen ea
„ mors defuit, quam unam, ut diſſolveretur, eſſet-
„ que cum Chriſto, ardentiſſime cupiebat. Poſtquam
„ ſcilicet triduo hujuſmodi crudele ſupplicium invi-
„ cto animo toleraverat, fidemque catholicam elata
„ voce teſtatus fuerat, Satellitibus igne fumoque ſup-
„ poſito, fruſtra obnitentibus, ut voce intercluſa ha-
„ lituque prohibito vel interiret, vel concionari de-
„ ſineret; factum eſt, ut Angeli in forma pueri be-
„ neficio vinculis ſolutus ex unco deponeretur. Cu-
„ ratis ſubinde ab eodem de repente vulneribus, vi-
„ ribuſque cibo aliquantulum reparatis, in Italiam
„ juſſus eſt remeare, aliud martyrii genus pro bo-
„ no chriſtianæ Reipublicæ ſubiturus. Cui cum vir
„ ſanctiſſimus paruiſſet, iterque repeteret, Græ-
„ cum Antiſtitem, qui turpiter a Religione deſci-
„ verat, atque in impietatis præmium gerendam
„ primariam acceperat Præfecturam, ab errore ſuis
„ concionibus revocatum ſecum victor abduxit.

„ Itaque in Italiam reverſus, ſatis explicari non
„ poteſt, quam aſſiduum fortemque legis divinæ præ-
„ conem ſeſe præberet, & quantus in eo eſſet, ut
„ male affectos Fideles reduceret ad ſanitatem, pro-
„ bos vero acrius ad virtutem & pietatis ſtudium ac-
„ cenderet. Cum vero proſpiceret abunde ſemper in
„ Urbibus ſacros ſuppetere Concionatores, qui ani-
„ marum ſaluti religionique conſulerent; contra au-
„ tem in Pagis, Villis, locisque campeſtribus, ubi
„ meſſis eſt multa, paucos eſſe Operarios, qui am-
„ bulantibus in umbra mortis Evangelicæ veritatis
„ lumen afferrent; hos ipſe ſibi erudiendos, infor-
„ mandos, evangelizandos ſtudioſe propoſuit. Totius
„ igitur anni curriculo, quadrageſimali præſertim
„ tempore per Vicos & Caſtella circumiens Vir ve-
„ re Apoſtolicus tanta æſtuabat erga Proximos cha-
„ ritate, ut & dies integros a ſolis ortu uſque ad
„ occaſum itineribus, concionibuſque conſumeret, &
„ ſexies, ſepties, undecies etiam aliquando, atque
„ duodecies diverſis locis, diverſis populis, diverſis
„ argumentis eodem ſemper fervore ſpiritus, eadem
„ ſemper mentis alacritate quotidie concionaretur.
„ Mirandum plane, quod vir tot auſteritatibus pene
„ conſumptus, ſacco indutus, cilicio, loricaque ferrea
„ præcinctus, ſolo quandoque panis fruſtulo ab Agrico-
„ lis pauperrimis emendicato ſub veſperam paſtus, im-
„ bre ſæpiſſime madidus, vehementiſſimo æſtu ſolis exu-
„ ſtus, ardenti etiam febri aliquando cruciatus, ut Chri-
„ ſto lucrifaceret animas, tot itineribus non laſſaretur,
„ tot laboribus non frangeretur, nulla aeris intemperie
„ perterreretur, nulla corporis ægritudine retardaretur.

„ Neque tamen his ſolum confiniis, licet ampliſ-
„ ſimis charitatis ejus ſpatia contineri potuerunt;
„ ſed ea uſque adeo extendi voluit, ut cum tot fla-
„ mina emitteret aquæ vivæ ad irriganda Fidelium
„ corda e ſuggeſto, non ideo tamen ſibi acquieſcen-
„ dum putaret. Si quos enim præterea a veritatis
„ tramite errantes intellexiſſet, eos ipſe in privatis
„ etiam eorum domibus, in publicis etiam ſemitis
„ convenire non dubitabat, eoſque exhortando, ob-
„ ſecrando, increpando in omni patientia & doctrina
„ transferre de tenebris & umbra mortis in Regnum
„ filiorum Dei totis viribus conabatur. Quin etiam
„ intelligens, quemlibet adoleſcentem juxta viam
„ ſuam, etiam cum ſenuerit, ab ea non receſſurum,
„ puerique rite inſtitutis perennem fieri pietatem,
„ ad eos etiam inſtruendos informandoſque charitatis
„ ſuæ viſcera dilatavit. In Eccleſiis igitur, in pla-
„ teis, in vicis, in domibus, in ipſis montium ca-
„ vernis quos invenire & congregare poterat, ruſti-
„ cos pueros & Paſtores primis fidei elementis in-
„ ſtruere, neceſſaria Religionis myſteria edocere, ſa-
„ lutaribus monitis confirmare, ſancto timore Domi-
„ ni imbuere, patientia incredibili ſummaque ſui ſpi-
„ ritus ſuavitate, quoties licuit, minime prætermi-
„ ſit.

„ Porro, cum tantis laboribus pro Fidelium utilita-
„ te ſuſceptis congruum foret, ut fructus ampliſſimus
„ reſponderet, mirum eſſe non debet, quod Joſepho
„ in vinea Domini ſtrenue adeo laborante, plantan-
„ te, rigante, Deus maximum dederit incrementum.
„ Certum enim eſt, quod homines flagitioſiſſimi ad
„ ſanam frugem revocati fructus pœnitentiæ digniſſi-
„ mos ediderunt; quod mulieres libidinis cœno ſe-
„ pultæ a peccandi conſuetudine feliciter emerſerunt;
„ quod & privatæ Perſonæ, & Familiæ quampluri-
„ res, & integri pene populi cum odiis acerbiſſimis
„ inter ſe multo tempore dimicaſſent, iis extinctis
„ in gratiam fide optima rediverunt; quod blaſphe-
„ miis ad Infernum detruſis omnium ora Dei laudi-
„ bus reſonarunt; quod Templa in pluribus locis aut
„ reparata, aut ſacra ſupellectili decenter ornata, aut
„ etiam a fundamentis extructa ſunt; quod aleæ vi-
„ tium eliminatum; quod repreſſa chorearum licen-
„ tia; quod bacchanaliorum conſuetudines extirpatæ.

„ Interea, cum tot tantaſque quotidianas clades ac-
„ ciperet infenſiſſimus humani generis hoſtis, & tan-
„ ta ipſi inferretur, uno Joſepho auctore, pernicies,
„ incredibile dictu eſt, quanta in eum indignatione
„ excandeſceret, quantas ipſi moliretur inſidias, quan-
„ tas contra illum excitaret tempeſtates. Quoniam
„ vero collectam diu rabiem ipſe per ſe in Joſephum
„ effundere prohibebatur, effecit, ut hoc ipſum per
„ improbos quoſdam homines miniſtros ſuos, quo-
„ rum vitia moreſque corruptos Apoſtolica libertate
„ reprehendebat, abundantiſſime conſequeretur: Ita-
„ que cum innumeris fuiſſet ab iis laceſſitus injuriis,
„ maximiſque contumeliis affectus, eo tandem furo-
„ ris inſaniæque deventum eſt, ut in publico omnium
„ conſpectu, medioque Oppidi foro barba ipſi per
„ ſummam injuriam avelleretur, verberique & cola-
„ phis immaniter cæderetur, & parum abfuerit, quin
„ a ſceleſtiſſimo quodam, arrepto utraque manu ca-
„ putio, eoque collo arcte perſtricto, eliſiſque fauci-
„ bus præfocaretur. Quæ tamen omnia tam æquabi-
„ li invictoque animo vir vere Chriſtianus toleravit,
„ ut charitatis, patientiæ, humilitatis exemplar eva-
„ ſerit admirandum. Gaudio ſiquidem in tribulatione
„ pro Chriſto ſuperabundans cum malediceretur be-
„ nedicebat, cum perſecutionem pateretur, ſuſtine-
„ bat, cum blaſphemaretur, obſecrabat; & Chriſti
„ Jeſu mortificationem in corpore ſuo circumferens,
„ ejuſque conſilium peragens percutienti maxillam,
„ alteram protinus offerebat.

„ Neque vero conſtanti adeo voluntate æternam
„ tantum animarum ſalutem Joſephus operabatur,
„ ſed dici vix poteſt quantam ſuſceperit etiam cor-
„ porum curam, quantoque amore inopes omnes
„ complecteretur. Hinc non ſolum eos cibos, qui ſi-
„ bi contingebant, majori ex parte cum pauperibus
„ communicabat, & omnes menſæ reli-
„ quias diligentiſſime colligebat egenis impertiendas,
„ ſed non exiguam inſuper horti aream de Superio-
„ rum licentia ſuis ipſe manibus colens, quidquid

„ inde

„ inde aut fructuum accipiebat aut olerum, id omne amantiſſime pauperibus elargiebatur. Guardianus porro cum fuit, etſi nunquam domo diverteret, quin ſecum deferret aliquid, quo obvios in via pauperes ſolaretur, quandoque tamen cum nihil ſibi præterea reliquum foret, eo uſque voluit eſſe miſericors, ut ſuis ipſe veſtibus trementes ex frigore pauperes operiret. Si vero quandoque Apoſtolico muneri incumbens in aliquo extra Conventum hoſpitio degeret, (quod ſæpiſſime contingebat) tum in illud pauperes turmatim compellere, ibi eos a capitis veſtiumque ſordibus purgare, pedes eorum tergere, plagas curare & oſculari gaudebat; tum lautioribus, quibus poterat, eſculentis reficere, ſomnoque opportuno in præparatis lectulis recreare. Quin etiam in ipſas ſe infinuans ſecretiſſimorum carcerum obſcuritates, confectos ibi ſqualore ac fame homines, omni quocumque modo poterat, relevare ſatagebat; ſi quem vero eorum vel innocentem deprehenderet, vel morti deſtinatum intelligeret, illius cauſam apud Judices agere; hunc vero omni, quo poſſet, officii genere apud Deum juvare & conſolari ſtudebat. Cum autem vehementiſſime optaret, ut, qua ipſe æſtuabat, ſingularis charitas in omnium animos diffunderetur, & ad futuras etiam ætates tranſmitteretur, a ditioribus quibuſcumque, qua precibus, qua monitis, qua minis, qua pollicitationibus impetravit, ut ſuam in ſublevandis pauperibus operam collocarent. Quo factum eſt, ut ex eleemoſynis collata pecunia, plura in diverſis Oppidis vel inſtauraverit, vel excitaverit pauperum & peregrinantium Hoſpitia, & certos perpetuoſque Pietatis, ut vocant, Montes ſolertiſſime ſtabiliverit, quorum fructus in egenorum beneficium erogarentur.

„ Hæc autem pietatis officia Deo fuiſſe acceptiſſima pluribus inſignibuſque miraculis Deus ipſe teſtatus eſt: Inter quæ illud non eſt prætermittendum, quod Ocriculi ſumma omnium admiratione patratum eſt. Ibi enim cum eſſet Joſeph, habuiſſetque ſermonem de eo Chriſti miraculo, quo quinque panibus & duobus piſcibus quinque hominum millia ſaturaverat, quoniam ſumma id temporis annonæ caritate ii Populi laborabant, ſua in Deum fide Joſephus obtinuit, ut ex perexigua farina, quam acceperat ex eleemoſyna, tanta panis copia conficeretur, quanta ſufficeret integro illi populo, finitimiſque, quæ ad concionem confluxerant, gentibus abundantiſſime ſaturandis. Borbonii item, cum in ſumma pariter rei frumentariæ anguſtia de eodem Chriſti miraculo verba feciſſet, & perexiguam farinæ eleemoſynam accepiſſet, nedum ea mille ſexcentorum hominum famem explevit, ſed etiam tanta panis copia ſuperfuit, quanta eſſet ſatis, ut poſtero die toti populo diſtribueretur.

„ Hactenus de eo ſpiritu Domini ferventiſſimo, quo vir Apoſtolicus ferebatur in eos omnes, quos ſibi conjunxerat chriſtiana charitas. De iis modo virtutibus pauca ſubdenda ſunt, quibus in excolenda domeſtica vitæ ratione mirifice effulſit: Inter quas cum principem ſibi vindicet locum humilitas, hinc non immerito, cum magnum ab initio conſtruere cuperet ædificium ſanctitatis, de jaciendo prius cogitavit alto fundamento humilitatis. Quamobrem & internam animi demiſſionem vigilantiſſime coluit, & contemptus hominum ardentiſſime concupivit; oblatos in Religione honores & gradus, quoad potuit, conſtantiſſime recuſavit, eoſque obedientiæ virtute ſuſceptos citius, quo potuit, dimittendos curavit. Et quemadmodum domum verrere, terram effodere, lances in coquina detergere, exportare vaſa in contumeliam, viliora quæque præſtare, tamquam qui omnium abjectiſſimum ſe putabat, jucundiſſimum illi fuit: ita, cum maximum ſe ex animo crederet peccatorem, ceterorum precibus ſe commendare conſuevit.

„ Porro ex hac tantæ humilitatis radice ſuam traxit originem cæca illa obedientia, qua adeo Joſephus excelluit, ut, cum Chriſtum Dominum fide non ficta in ſuis Superioribus intueretur & coleret, cum iis non aliter quam flexis genibus nudoque capite colloqueretur, neque eorum imperium ſibi duceret expectandum, ſed voluntatis indicia perſcrutanda.

„ Tantam vero crucis mortificationem in corpore ſuo portavit, ut cum pane duriſſimo mucidoque, & putreſcentibus aquis ſe duriſſime, ut plurimum, ſuſtentaret, ad lautitiem aliquando unum aut alterum vini cyathum adhiberet, cineribus prius bene corruptum, & ſemiuſtis quibuſdam putridis aſperſiſque fuligine leguminibus, vel crudis quandoque oleribus uteretur. Ciliciis etiam diverſi generis cum caſtigaret corpus, ferrea quadam catena dies noctesque ita conſtringebatur, ut, cum tumeſcentibus membris caro labefactata putreſcere inciperet, forcipe fuerit obtruncanda. Tum in abditiſſima domus ſylvæque loca ſecedens, remotis arbitris, inuſitatis flagellorum generibus corpus ſuum ita diverberabat, ut ſui ipſius crudeliſſimus carnifex laniuſque ab ipſis Fratribus & vocaretur & eſſet. Quo factum eſt, ut legem in membris ſuis repugnantem legi mentis ſuæ ſentire minime videretur, & quo carne mortificata depreſſior, eo ſpiritu vivificato ſublimior in rerum cæleſtium contemplationem aſſurgeret: Huic enim ſic erat deditus vir religioſiſſimus, ut vix poſſit intelligi, quonam pacto & orationis aſſiduitati, & una Proximorum ſaluti tantopere poſſet incumbere. Siquidem, ut orandi ſatietatem expleret, ſæpe inſomnes traducebat integras noctes, & meditationibus jugiter vacans ex viſibilibus quibuſcumque, in quæ oculus incidebat, ad inviſibilia Dei vel invitus rapiebatur. Hinc ante ſanctiſſimam Chriſti Domini de Cruce pendentis imaginem plures horas conſiſtere viſus eſt, aliquando brachiis extenſis atque ſublatis, aliquando vero in ſublime raptus e terra, radioſque ex vultu emittere lucidiſſimos. Acerbiſſimam vero ejuſdem Paſſionem tam attenta mente animoque ſollicito contemplabatur, ut dolor, quo intus afficiebatur, per varias totius corporis diſtortiones vere ſummus eſſe cognoſceretur. Tot tantarumque virtutum odoratus Dominus ſuavitatem odoris, ut Servi ſui ſanctitatem omnibus manifeſtaret, inſignium chariſmatum dona illi largiri dignatus eſt, multorumque miraculorum gloria condecorare. In ſpiritibus itaque diſcernendis, in ſecretis cordium abditiſſimis penetrandis, in rerum eventibus longe in poſterum proſpiciendis, in graviſſimis morbis ſimplici tactu, prece, imperio expellendis, in beſtiarum feritate edomanda, in elementis ad arbitrium ſuum moderandis atque flectendis illum mirabilem ſic Deus fecit, ut cum numerando non poſſint ſingula recenſeri, neceſſe ſit ex iis ſummatim aliqua delibare. Truentum igitur expanſo ſuper aquas pallio una cum Socio tranſegit: Marojam fluvium ſicco pede calcavit: In Templo triturantibus comminatus, cum, extincto bove, pœna illico ſubſecuta eſſet, illum paulo poſt Agricolæ pauperrimi lacrymis precibuſque commotus ad priſtinæ vitæ munera revocavit: Ex arido monte ad Socii ſui ſitim ſedandam cum aquæ venam aperuiſſet, eaque ſubito exſiccata, locus paulo poſt a quibuſdam indagaretur, ubi miraculum contigiſſet, aquæ iterum eruperunt, quibus epotis nullum amplius viſum eſt aquæ veſtigium.

„ Interea tempus illud advenerat a Joſepho multo ante præſcitum ac prænunciatum, quo repoſita corona juſtitiæ, quam repromiſit Deus diligentibus ſe, in triumphanti eum patria Dominus coronaret, quem bonum certamen certantem tantis chariſmatum donis jam coronaverat hic in terris. Plurimis igitur acerbiſſimiſque cum cœpiſſet afflictari doloribus, & intelligeret horam noviſſimam appropinquare, fatis explicari non poteſt, quam totus in id incumberet, ut animo præparato venienti Domino lætus occurreret. Quamdiu per vires licuit, licet infirmus, immaculatam Deo hoſtiam offerre non prætermiſit: Quod poſtmodum cum peragere acerbioris morbi vi prohiberetur, illud ſaltem ſolatii capere nitebatur, ut ante horas matutinas e lectulo ſuo conſurgens ad Eccleſiam deſcenderet, ibique de Superioris manu ſanctiſſima Euchariſtia reficeretur. Ubi vero morbo invaleſcente e Cella egredi minime potuit, illud obtinuit, ut expiata per Exomologeſim conſcientia, immaculato Chriſti corpore, tamquam ſalutari vitæ immortalis pignore, diebus ſingulis in ſui domicilii veſtibulo flexis genibus ci-

„ ba-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

„ baretur. In meditanda interea Paſſionis Dominicæ
„ hiſtoria, in precibus recitandis, in perſolvendo di-
„ vino Officio reliquas diei partes devotiſſime tran-
„ ſigebat: Donec inſtante noviſſimo mortis agone,
„ Eccleſiæ Sacramentis ſummo pietatis ac Religionis
„ fervore ſuſceptis, Chriſti Domini amantiſſime oſcu-
„ latus effigiem, dum corpus oculoſque tamquam in
„ Cælum properaturus attollit, placida ſerenaque
„ fronte curſum feliciſſime conſummavit in Amatri-
„ cis Oppido, die quarta Februarii anno milleſimo
„ ſexcenteſimo decimo ſecundo, ætatis ſuæ quinqua-
„ geſimo ſeptimo.

„ Mirum quanta ſpeciei venuſtate florere ſubito
„ cœperit beati cadaveris facies, quæ antea, cum eſ-
„ ſet vivens, morborum diuturnitate vitæque auſteri-
„ tate ſqualebat! Mirum quanta odoris ſuavitate i-
„ pſa etiam intima diſſecti corporis viſcera redole-
„ rent? Mirum quam vivida, quam flexibilia, quam
„ mollia membra conſervarentur! Quin etiam ipſa
„ corporis inteſtina excrementitiis fæcibus divinitus,
„ ut creditum fuit, depurgata fragrantiſſimo inven-
„ ta ſunt humore lacteo redundare. Quæ dum mira-
„ tur Chirurgus, Deumque in Sancto ſuo mirabilem
„ prædicat, Joſephi ſanctitatem ſibi ipſi beneficam
„ expertus eſt; cum enim inter ſecandum novacula
„ ſibi digitum gravi vulnere ſauciaſſet, opportuniſ-
„ ſimam in Joſephi ſanguine medelam invenit, qua
„ illico ſanaretur.

„ Evulgata autem felici Joſephi morte, ad viſen-
„ dum venerandumque ſanctum illius Corpus tanta
„ multitudo ſanctitatis ejus fama ac religione ſuccen-
„ ſa in Oppidum Amatricis confluxit, ut finitimæ
„ Regiones omnes ſuis propemodum convulſæ ſedi-
„ bus viderentur; quibus Joſephus Apoſtolica illa
„ charitate adhuc incenſus, qua ſemper exarſerat hic
„ in terris, innumera obtinuit ab omnipotenti Do-
„ mino beneficia. Quot enim diuturnis affectos mor-
„ bis in priſtinam valetudinem incolumitatemque re-
„ ſtituit! Quot ab obſeſſis corporibus ſpiritus im-
„ mundos ejecit! Quot intimum cordis dolorem in-
„ geſſit, quo peccatorum veniam a Domino conſe-
„ querentur!

„ Quamobrem cum, fama ſanctitatis, gloria mira-
„ culorum, & populorum devotione ubique percre-
„ breſcentibus, votis omnium haberetur digniſſimus,
„ de quo ageretur inter Cælites referendo, plures for-
„ mati ſunt de ejus virtutibus miraculiſque poſt mor-
„ tem, ordinaria primum, deinde Apoſtolica aucto-
„ ritate Proceſſus: Quibus rite diſcuſſis, iiſque ada-
„ muſſim ſervatis, quæ in re tanti momenti Sum-
„ morum Pontificum Decretis præſcripta ſunt, Cle-
„ mens XII. P. O. M. die decima quinta Julii anni
„ milleſimi ſeptingenteſimi trigeſimi quarti ſacræ ge-
„ neralis Rituum Congregationis judicium de heroicis
„ Joſephi virtutibus Decreto Apoſtolico confirmavit;
„ die vero octava Junii anni milleſimi ſeptingenteſimi
„ ſeptimi duo miracula comprobavit: Puer ſiquidem,
„ qui ab ipſa nativitate palpebras ita ſimul habebat
„ unitas, ut ad videndum perpetuo impos judicaretur,
„ Joſephi ope illico luce donatus eſt: Laurentius vero
„ Novellus cum fuiſſet in genu graviſſime vulneratus,
„ invocato Joſephi nomine, momento temporis ab
„ omni vulnere ſanatus fuit. Hinc, cum Sacræ Con-
„ gregationis judicio inter Beatos recenſeri poſſe de-
„ claratum fuiſſet, idem Clemens XII. Summus Pon-
„ tifex Joſephum Beati nomine inſigniri, ejus Reli-
„ quias publice venerari, & in aliquibus locis de eo
„ Officium recitari, Miſſamque Confeſſoris non Pon-
„ tificis juxta Breviarii Romani rubricas celebrari
„ permiſit.

„ Novis poſtea Proceſſibus efformatis, ut, quæ poſt
„ indulti cultus conceſſionem nova miracula ſuperve-
„ nerant, more ſolito probarentur, eorumque validi-
„ tate diſcuſſa, duo in generali Congregatione coram
„ Sanctiſſimo Domino Noſtro BENEDICTO XIV.
„ P. O. M. habita plenis calculis Patres approbave-
„ re: Joſephus ſcilicet Dionyſius annorum duorum
„ puer tantam corporis debilitatem ab ipſo vitæ exor-
„ dio contraxerat, ut ſtare nullo modo poſſet; car-
„ nis vero fibras adeo lentas habebat atque flexibiles,
„ ut ad modum linteï complicarentur: Cum eum
„ Mater delatum ad Templum ſuper illud Altare col-
„ locaviſſet, ſub quo jacebat Joſephi corpus, Puerum-
„ que illius patrocinio maxima fide commendaviſſet,
„ tanta roboris firmitate conſolidatæ ſunt illico baſes
„ Pueri, & tam perfecta virium integritate corpus e-
„ jus donatum eſt, ut ex ſeipſo ſubito incedere, de-
„ ambulare, & currere ſine ulla difficultate potue-
„ rit.

„ Antonia item Morellia quadam fiſtula tam gra-
„ viter laborabat, ut non ſolum ſanies ex ea permix-
„ ta ſanguine flueret, ſed ea hiante tam vehemens
„ erumperet ventus, ut candelæ ſufficeret extinguen-
„ dæ: Accedentibus poſtmodum tuſſi, febri, acerbiſ-
„ ſimiſque doloribus, de ejus ſanitate fuerat concla-
„ matum. Vix autem oleo, quod ante ſacrum beati
„ Joſephi corpus ardere conſueverat, oblinta ea fuit,
„ cum eodem momento temporis fiſtula evaneſcente,
„ febri, tuſſi doloribuſque ceſſantibus, integre fuit
„ priſtinis viribus reſtituta. Quæ duo miracula San-
„ ctiſſimus Dominus Noſter Apoſtolica auctoritate
„ firmavit die prima Maji anni milleſimi ſeptingen-
„ teſimi quadrageſimi quinti.

„ Cum autem die tertia Auguſti ejuſdem anni i-
„ dem Summus Pontifex in generali Congregatione
„ ab univerſis Patribus intellexiſſet, locum eſſe, ut
„ tuto cæleſtes in terris beato Joſepho decernerentur
„ honores, poſt adjutorium cæleſtis luminis, ſuis a-
„ liorumque Chriſtifidelium precibus imploratum, die
„ decima ſeptima ejuſdem menſis Sacræ Congregatio-
„ nis Secretario, & Fidei Promotori juſſit, ut Ca-
„ nonizationis beati Joſephi Decretum emitteretur.
„ Pro cujus Decreti executione precibus in veſtibulo
„ cauſæ olim a Regibus, & Principibus chriſtianis
„ quamplurimis devote porrectis, ſuas modo humilli-
„ mas ſupplicationes addit omnis Fratrum S. Fran-
„ ciſci Capuccinorum Familia.

COMPENDIUM

Vitæ, Virtutum, & Miraculorum, necnon Actorum in Cauſa Canonizationis BEATÆ CATHARINÆ de Ricciis Florentinæ, Monialis Profeſſæ Ordinis Prædicatorum.

Ex Monumentis Sacræ Rituum Congregationis.

„ CATHARINA de Ricciis Florentiæ in Hetru-
„ ria nata octavo Kalendas Maji anno ſalutis
„ milleſimo quingenteſimo vigeſimo ſecundo, Paren-
„ tibus pietate & nobilitate conſpicuis, ab ipſa in-
„ fantia complura dedit non exiguæ ſanctitatis exem-
„ pla. Puerilia ſiquidem oblectamenta mundique ille-
„ cebras reſpuens, ſilentio, ſolitudine & oratione a-
„ deo delectabatur, ut Angeli ſui Cuſtodis aſpectu
„ & conſuetudine frui, ejus colloquiis frequentiſſime
„ recreari, eumdemque habere meruerit Præceptorem
„ in Roſarii, ut vocant, precibus recitandis. Ex qua
„ precandi methodo, in contemplandis Dominicæ vi-
„ tæ myſteriis jugi meditatione defixa cum eſſet, in-
„ credibilem illum traxit divini amoris ardorem,
„ quo poſtea tam vehementer toto vitæ ſuæ tempore
„ æſtuavit. Monialibus ſuburbani Aſceterii Divi Pe-
„ tri e Monticulis nuncupati inſtituenda cum fuiſſet
„ tradita, ita ſupra ſuam ætatem cæleſtium rerum
„ contemplationi ſe dedit, ut non in terris, ſed in
„ cælis vivere videretur; præcipue vero tanto mentis
„ ardore, tanta lacrymarum vi Chriſti Domini de
„ Cruce pendentis imaginem ſingulosque ejuſdem cru-
„ ciatus aſſidue contemplabatur, ut & de eis aſſidue
„ colloqueretur, & eos variis ſui corporis actibus ef-
„ fingere conaretur, & præ doloris magnitudine con-
„ ficeretur. Quo factum eſt, ut Chriſtum Dominum
„ audire meruerit ſibi voce clara atque ſenſibili ex
„ eadem imagine colloquentem. Decennem ex eo
„ Monaſterio cum Pater eam vellet abducere, facul-
„ tate impetrata, ut antequam ad domum paternam
„ reverteretur, commorari per decem dies ſibi liceret
„ in Monaſterio Pratenſi S. Vincentii Ordinis Præ-
„ dicatorum, nec precibus, nec minis adduci potuit,
„ ut inde egrederetur, niſi interpoſito ſacramento fi-
„ dem ſuam Genitor obligaviſſet de celeri reditu per-
„ mittendo. Cum vero promiſſis ille non ſtaret, &
„ dilationem reditus variis prætextibus cauſaretur, tan-
„ ta ejus animum ægritudo corripuit, ut ex febri de-
„ cumbere coacta fuerit. Hoc argumento voluntate

„ Dei

UAB Biblioteca de Ciències Socials

„ Dei manifeſtata, omnique cogitatione depoſita de
„ ea in matrimonium tradenda, ut ad Pratenſe Mo-
„ naſterium rediret, tandem aliquando permiſit Pa-
„ ter. Ibi igitur tredecim annos nata Religioſæ vi-
„ tæ tirocinium ingreſſa arduum perfectionis iter,
„ quod a teneris annis jam arripuerat, tanta animi
„ alacritate proſecuta eſt, ut jam tum virtutum exem-
„ plo ſenioribus omnibus præluceret. Præcipue vero,
„ cum rerum cæleſtium contemplationi multo, quam
„ antea vehementius inſtaret, in Deum frequentiſſime
„ rapta tam admirabiles ecſtaſes patiebatur, ut omni-
„ no deſtituta ſenſibus judicaretur. Illud autem in
„ ea multo admirabilius, quod hoc ipſo tempore,
„ quo tam ſingularibus gratiis illuſtrabatur a Do-
„ mino, tam demiſſe humiliterque de ſe ipſa ſentie-
„ bat, ut metueret, ne tamquam minus idonea
„ omnium & imperfectiſſima a Monaſterio dimitte-
„ retur.

„ Expleto Probationis tempore, quam tamdiu con-
„ cupiverat, votorum ſolemnem profeſſionem emiſit,
„ in qua, cum antea Alexandra nuncuparetur, Ca-
„ tharinæ ſibi nomen aſſumpſit. Rata vero in ſuſce-
„ pto ſanctioris vitæ inſtituto ſibi acrius incumbendum
„ religioſarum virtutum ſtudio, ſatis explicari non
„ poteſt, quanta animi contentione glorioſas illas,
„ quibus Ordo Prædicatorum abundat & illuſtratur,
„ glorioſas Virgines æmulari, & ſecum ipſa certare
„ niteretur, ut in dies melior evaderet atque perfe-
„ ctior. Solicita, ne ignis ille divini amoris, quo
„ erat accenſa, terrenis curis & cupiditatibus impli-
„ catus & ſuffocatus tepeſceret, vel etiam extingueretur,
„ id unum ſemper præ oculis habuit, ut nihil
„ loqueretur niſi de Deo, nihil ageret niſi ad gloriam
„ Dei, nihil niſi Dei clementiam, juſtitiam, ſapien-
„ tiam, pulchritudinem, omnipotentiam meditare-
„ tur. Quo factum eſt, ut, cum nec ipſa ſe avellere
„ poſſet a Deo, nec alio a rebus exterioribus avoca-
„ ri, quidquid ſibi ob oculos obverſaretur, quidquid
„ acciperet auribus, quidquid attingeret ſenſibus, o-
„ mnia illam in Deum quaſi violenter raperent, ma-
„ joremque ſemper eſcam ſuppeditarent, qua ſuus il-
„ le ignis immenſum evaderet in incendium. Hinc
„ voces illæ continuæ, continua illa ſuſpiria, quibus
„ interni ignis exhalare conabatur ardorem: Hinc tot
„ illi defectus corporis & tam longa deliquia, quibus
„ jugiter charitate vulnerata languebat. Hinc crebræ
„ illæ proteſtationes, quibus ſe quidem indignam eſſe
„ aſſerebat, quæ igne divino accenderetur, fieri ta-
„ men minime poſſe, ut ſine eo vitam traduceret:
„ Hinc uberes illæ geſtientis animi voluptates & cæ-
„ leſtium gaudiorum deliciæ, quas, cum diutius in-
„ ter angusta pectoris ſui confinia continere non poſ-
„ ſet, in vultum identidem erumpebant divino ſplen-
„ dore longe lateque radiantem: Hinc ecſtaſes illæ
„ admirabiles, quibus per dies integros ſenſibus deſti-
„ tuta, & in aera quandoque ſublata unice cum Deo
„ converſabatur, & miro quodam ſplendore micabat:
„ Hinc lux illa cæleſtis ſpecieſque corufcantis cujuſ-
„ dam flammæ, quam ex ore oculiſque emittebat,
„ cum vel Dominicæ Paſſionis myſteria recoleret,
„ vel ſacræ Euchariſtiæ pabulo reficeretur: Hinc de-
„ nique fervidiſſimæ illæ adhortationes omni gladio
„ ancipiti penetrabiliores, quibus ſæpiſſime in ipſo
„ mentis exceſſu de Sponſo ſuo divino tam alta, tam
„ præclara, tam magnifica prædicabat, ut amoris di-
„ vini flammam in ipſis etiam lapideis cordibus ex-
„ citaviſſet.

„ Neque vero cæleſtis Sponſus, qui gratiam ſuam
„ Servis ſuis dat affluenter, minora paſſus eſt hic in
„ terris exhiberi Sponſæ ſuæ argumenta maximæ cha-
„ ritatis: Sacra ſiquidem Redemptionis Stigmata Ca-
„ tharinæ ſiniſtro lateri, manibus pedibuſque ſangui-
„ neis quibuſdam rutiliſque notis inſculpta: Spinoſum
„ Diadema, quo caput Catharinæ transfixit: Crucis
„ veſtigia Catharinæ tergo profunde impreſſa: Sui-
„ met ipſius exterior ſpecies a Catharinæ vultu viva
„ quadam ſimilitudine aliquando, eo permittente, ex-
„ preſſa atque repræſentata: Acerbiſſima Paſſionis
„ ſuæ tormenta per duodecim annos ſingulis hebdo-
„ madis ab hora decima octava feriæ quintæ uſque
„ ad vigeſimam ſecundam feriæ ſextæ tum corpori
„ extrinſecus, tum cordi intrinſecus communicata,
„ non minus Catharinæ erga divinum Sponſum cha-
„ ritatem, quam Sponſi divini erga ſuam Sponſam
„ amorem ſingularem abunde teſtantur.

„ Hæc autem, tametſi ampliſſima ſint & plane ſin-
„ gularia, non ſunt tamen præclariora illa argumen-
„ ta, quibus mutua Catharinæ Sponſique cæleſtis cha-
„ ritas evincatur. Majora ſiquidem & multo ſplendi-
„ diora remanent recenſenda chariſmata, quæ, ut
„ tantæ charitati vicem rependeret cæleſtis Sponſus,
„ in Catharinam voluit uberrima derivari. Memoriæ
„ ſiquidem proditum eſt, quod, cum aliquando ora-
„ tioni ferventius eſſet intenta, ſe ipſam ſæpe Deipa-
„ ra conſpiciendam contemplandamque illi præbuerit,
„ nec dulciſſimos modo cum ea ſermones habuerit,
„ ſed eum ipſum Puerum Jeſum, in quem deſiderant
„ Angeli proſpicere, in ejus ſinu amantiſſime collo-
„ caverit, ut eum tenerrime ampleƈteretur atque o-
„ ſcularetur, & cum illo familiariſſime colloqueretur
„ atque deliciaretur: Quodque eademmet Deipara
„ Virgine pronuba ab ipſo Redemptore, data dexte-
„ ra, pretioſiſſimo cæleſtique anulo fuerit deſponſa-
„ ta. Nec ſilentio prætereundum eſt, quod, cum qua-
„ dam die ante Chriſti Domini de Cruce pendentis
„ imaginem proſtrata jaceret, ſervidaſque de more
„ ſuo funderet preces, brachia clavis confixa revel-
„ lens idem Dominus in dulciſſimos amplexus Catha-
„ rinæ proruerit, quam cum dulciſſimo Sponſæ no-
„ mine compellaſſet, ejus preces ſibi acceptiſſimas eſ-
„ ſe affirmavit.

„ Ex his autem tam ſublimibus chariſmatibus, qui-
„ bus Sponſam ſuam tam abunde Chriſtus Dominus
„ inſignire voluit & cumulare, ſejungi minime debet
„ propheticum illud lumen, quo illuſtrata & futura,
„ & abſentia ſæpe vidit; & quod ſummum eſt, cor-
„ dium ſecreta aliquando funditus penetravit. Quod
„ adeo familiare illi fuit, ut, cum ſæpiſſime arcana
„ cordium perlegiſſet, quidque Sorores animo cogi-
„ taſſent, quid mente volviſſent, omni dubietate ſe-
„ poſita, maxima earumdem admiratione patececiſſet,
„ unaquæque ſibi metueret, ne ſi aliquid minus re-
„ ctum vel perpetraſſet, vel concepiſſet, a Catharina, cui nihil erat occultum, objurgaretur. Ex quo
„ illud conſequebatur, ut ſuaviter ſalubriterque tum
„ apud Deum tum apud homines in officio contine-
„ rentur.

„ Mirum autem videri non debet, quod tantam in
„ ſemetipſa conſtruxerit fabricam celſitudinis, cum
„ tantum prius de fundamento cogitaviſſet humilita-
„ tis; neque quod Deus talia ac tanta in ea congeſta
„ eſſe voluerit dona cæleſtia, cum non potuerit non
„ reſpicere humilitatem Ancillæ ſuæ. Hæc enim vir-
„ tus, quæ ceterarum omnium eſt parens atque ma-
„ giſtra, quam profundas fixiſſet in ejus corde radi-
„ ces, ex eo ſatis cognoſci poteſt, quod divinis cha-
„ riſmatibus tam liberaliter locupletata, ſummis Po-
„ pulorum, Magnatum, Principum laudibus exalta-
„ ta, adhuc tamen tam demiſſam humilemque de ſe-
„ metipſa opinionem habebat, ut ſe maximam pecca-
„ tricem, communi luce indignam, inutile terræ pon-
„ dus, vas fœtidum & immundiſſimum non prædi-
„ caret modo, ſed ex animo reputaret. Hinc alia-
„ rum Sororum precibus enixiſſime ſe commendare,
„ iis diligentiſſime famulari, eorum pedes ampleƈti
„ atque deoſculari conſuevit: Hinc ſummam capie-
„ bat animo voluptatem, ſi abjectioribus miniſteriis
„ addiceretur, ſi uteretur vilioribus indumentis:
„ Hinc quidquid in ſui gloriam & laudem vel apud
„ domeſticos, vel apud exteros cedere poſſe videbat,
„ alto perpetuoque ſilentio premendum caute curabat;
„ quidquid vero ingerere contemptum ſui, publicum
„ omnibus eſſe volebat & manifeſtum. Quod qui-
„ dem, ut cetera prætermittam, ex hoc uno clare li-
„ quet exemplo, Catharinæ virtutes, res geſtas, &
„ ſingulares, quas a Domino acceperat, cæleſtes gra-
„ tias volumine comprehenſas diligenter Moniales col-
„ legerant, ut poſteris vel imitandæ, vel admirandæ
„ proponerentur: Vix autem tale quid ad ejus cogni-
„ tionem devenit, incredibile dictu eſt quanto dolore
„ moleſtiaque affecta fuerit Catharina. Tamdiu ora-
„ re, obſecrare, inſtare humillima Virgo non deſti-
„ tit, ut liber ille conculcaretur, laceraretur, combu-
„ reretur, quoad uſque tandem aliquando in ſuas ma-
„ nus caſu cum deveniſſet, vehementi humilitatis in-
„ ſtinctu agitata flammis ſubito tradidit comburen-

„ dum. Neque tamen humilitatis ejus poſtremus hic „ extitit terminus, ſed eo uſque progreſſa eſt, ut a „ cæleſti ſuo Sponſo multis precibus lacrymiſque ſum„ mi beneficii loco petierit & impetraverit, ut uni„ verſis privaretur externis ſanctitatis indiciis & ar„ gumentis.

„ Ex hujuſmodi tam profundæ humilitatis radice, „ veluti legitimus fructus, exactæ obedientiæ virtus „ originem traxit, quæ, teſte ſancto Gregorio, ce„ teras virtutes mentis inſerit, inſertaſque cuſtodit. „ Cum didiciſſet ex ſancto Bernardo: *Fidelis obe„ diens neſcit moras, fugit craſtinum, ignorat tardi„ tatem, præripit præcipientem, parat oculos viſui, „ aures auditui, linguam voci, manus operi, itine„ ri pedes, totum ſe colligit, ut imperantis colligit „ voluntatem*; nihil antiquius habuit Catharina, „ quam ut hæc omnia prompto alacrique animo ada„ muſſim exequeretur. Neque ſolum id præſtitit vel „ in rebus facilibus, vel quæ juxta Monaſterii mo„ rem & inſtitutum e Monialibus omnibus fieri con„ ſueverant, ſed nihil unquam de prompta ad exe„ quendum voluntate remiſit, etiamſi difficillimis „ ſæpe numero probaretur experimentis; & ardua „ quæque, & ejus vires prope excedentia juberentur. „ Revera ab ejus conſcientiæ Moderatore fuit quon„ dam illi imperatum, ut ſincere fideliterque cuidam „ ex probationibus illius Monaſterii Sororibus aperi„ ret quidquid ſibi a cæleſti ſuo Sponſo creditum fue„ rat; vel in poſterum crederetur. Humilitati ſuæ „ profundiſſime inflictum vulnus vehementer admo„ dum ſenſit Catharina; tantum tamen abfuit, ut „ mandatum non faceret, vel in eo faciendo moras „ innecteret; quinimo id ſubito fideliſſime præſtitit, „ ſua nequidquam reluctante humilitate.

„ Cum vero obedientiam, ceteraſque virtutes cum „ ſingulari quadam prudentia conjunctas in Catharina Superiores Ordinis intuerentur, rati eam, quæ „ aliis ſubeſſe, atque parere tam bene didicerat, non „ minori cum laude rerumque ſpiritualium emolu„ mento Monaſterii regimini præfuturam; annuenti„ bus, approbantibus, plaudentibus Sororibus omni„ bus, una duntaxat Catharina id ægre ferente, il„ lam huic muneri admoverunt; in quo tam pru„ denter, juſte, moderateque ſe geſſit, ut Superio„ rum eorumdem juſſu ad quadraginta duos annos, „ raro atque unico fortaſſe inter Moniales exemplo, „ ſumma cum animi ſui moleſtia illud protraheretur.

„ Conſtituta autem a Domino ſuper familiam „ ſuam, nihil magis cordi habuit, quam ut omnes „ vota redderent in conſpectu Domini, quam ut mu„ tuam inter ſe charitatem haberent, quæ eſt vincu„ lum perfectionis, quam ut aſcenſiones in corde ſuo „ diſponerent, irentque de virtute in virtutem, quam „ ut Martham, & Magdalenam agentes orationem „ cum operatione conjungerent, quam ut denique „ quidquid verbo docebat, ſuo ipſamet firmaret e„ xemplo. Comis, facilis, blanda, mitis omnes in„ timis charitatis viſceribus, & materna quadam ſo„ licitudine complectebatur; ſedulo incumbens, ne „ quam triſtitia affligeret, ne quam cogitatio ſecula„ ris urgeret, ne aliqua nimia quiete torpeſceret, ne „ nimio labore aliqua premeretur: Cumque eſſet o„ mnium Mater, nullibi magis auctoritatem ſuam „ adhibuit, quam ut ſibi abjectiſſima quæque Mona„ ſterii munera reſervaret. Sordes igitur verrere, com„ muni menſæ inſervire, lances in coquina detergere „ familiariſſimus ipſi fuit.

„ Præcipue vero ſingulari erga Infirmas charitate „ reſplenduit. Iis ſiquidem famulari uſque adeo in „ deliciis habuit, ut non modo lectulos ſternere, ci„ bos propriis manibus præparare, flexis ipſis geni„ bus miniſtrare, earum pedes abluere ſolita fuerit, „ ſed neque ab earum ulceribus ſanie manantibus, „ ſordidoque quolibet miniſterio ſui victrix abhor„ ruerit: Si quæ vero in vitæ diſcrimine verſaren„ tur, nullum erat pietatis officium, quod ab ea „ non impenderetur. Cibi ſomnique prorſus oblita, „ nec diu, nec noctu veluti a commiſſa cuſtodia „ diſcedebat: Sacramentali gratia refici jugiter fata„ gebat, & a Dæmonis vexationibus liberare fer„ ventius nitebatur: Cumque jam eo viderentur „ adductæ, ut cum morte conflictarentur, talibus „ apud Deum precibus migrantes animas adjuvabat, „ ut in ecſtaſim rapta non prius ſenſibus reſtituere„ tur, quam illæ obiiſſent, & ad æternæ ſalutis por„ tum feliciter appuliſſent. Neque tamen idcirco ſo„ lis his finibus circumſcribi Catharinæ charitas paſ„ ſa eſt, ſed conquieſcere minime poterat, donec a „ Purgatorii pœnis ad cæleſtem Beatorum Patriam „ eas ipſa ſuis quodammodo manibus tranſtuliſſet. „ Vix enim concipi poteſt quot ſuſis ad Deum pre„ cibus lacrymiſque, quot proprii corporis afflicta„ tionibus pro iiſdem divinæ juſtitiæ ſatisfacere ni„ teretur: Illud etiam a Domino enixis precibus pe„ tere ſolita, & impetrare omnium judicio, ut eas „ pœnas a ſe ipſa adhuc viva repeteret, quæ iiſdem „ pro perpetratis culpis levibus debebantur.

„ Qua quidem plane heroica, & ſingulari chari„ tate non eas tantum animas complectebatur, quæ „ in Pratenſi Monaſterio, ſed univerſas etiam, quæ „ in toto Orbe ex hac vita in Domino commigra„ bant: Quin etiam viſcera charitatis ſuæ dilatans „ erga Peccatores, Hereticos, & Infideles eorum „ perditionem tam amare deflebat, ut ſe ad quælibet pro illorum ſalute tormenta libentiſſime Do„ mino offerret, & voluntarios proprii corporis ani„ mique cruciatus pro eorumdem converſione dica„ ret. Quo factum eſt, ut, Domino Servæ ſuæ „ precibus annuente, per multum temporis graviſſi„ mis afflicta fuerit morbis acerbiſſimiſque doloribus, „ quos præter naturam fuiſſe Medicorum judicio de„ claratum fuit. His hominum ſuſpiciones, perverſa „ judicia, calumniæ, contumeliæ addendæ ſunt. Quæ „ tamen non ſolum forti & æquo animo cuncta ſu„ ſtinuit, ſed mirifico dilectionis affectu perſecutores „ ſuos omni benignitatis teſtimonio complexa, cha„ ritatis, patientiæ, humilitatis hoſtia Deo viventi „ in odorem ſuavitatis evaſit.

„ Omnibus his, quibus vel Catharinæ votis ſatis„ facere Deus voluit, vel ejus virtutem tamquam „ aurum in fornace tribulationis diu multumque pro„ bare, acceſſerunt voluntariæ corporis afflictationes. „ Cilicio, flagellis, frigore, inedia, vigiliis, atque „ omni pœnarum genere per quadraginta & octo an„ nos ſemetipſam Virgo innocentiſſima cruciare non „ deſtitit. Quo tempore non ſolum ab ovis & car„ nibus, Deo jubente, ſemper abſtinuit, ſed tanta „ cum ſeveritate jejunare conſuevit, ut pleroſque „ dies ſolo pane & aqua tranſigeret. Hinc eſt, quod „ tam glorioſum reportavit de ſeipſa triumphum, ut „ vel omnino extincto, vel oppreſſo libidinis ſenſu, „ nullum in ſuo corpore paſſa fuerit motum pudo„ ri virgineo reluctantem, & integritatis candorem „ ad mortem uſque intactum illibatumque ſervave„ rit.

„ Hic tamen iterum revocat me Catharinæ chari„ tas erga Proximum, ſingularis illa præcipue erga „ pauperes miſericordia, de qua uſque adhuc nullam „ video a me factam fuiſſe mentionem. Hæc porro „ tanta fuit in Catharina, ut, cum ære proprio eo„ rum egeſtatibus ſubvenire non poſſet, & intra Mo„ naſterii ſepta concluſa, quæritandis elemoſynis ad „ eos ſublevandos minus idonea videretur, inops tæ„ men Virgo ab omnibus ſegregata ingenioſa chari„ tate perfecit, quod multi ſimul liberi divites face„ re minime potuiſſent. Ut enim prætermittam in„ numeras eleemoſynas, quas non ſolum Pratenſibus, „ ſed totius Hetruriæ pauperibus in dies ſingulos erogabat, conſtat, plures inopes virgines, congruis „ dotibus aſſignatis, nuptui aut Cœnobio tradidiſſe, „ ne earum pudicitia periculum pateretur.

„ Tantarum vero virtutum fama cum intra Pra„ tenſis Monaſterii ſepta contineri non poſſet, per „ Hetruriam, Italiam, Galliam, Germaniam lon„ ge lateque vagata percrebuit. Ad eam igitur un„ dequaque Populi confluebant, vel ut a languoribus „ ſanarentur, vel ut ab immundis ſpiritibus libera„ rentur, vel ut ad gratias ſpirituales obtinendas ejus „ precibus adjuvarentur: Neque unquam votis inani„ bus diſcedebant. Paulus etiam hujus nominis Ter„ tius Pontifex Maximus ſummam famæ adjunxit „ auctoritatem: Cum enim Roberto Cardinali Puc„ cio Epiſcopo Piſtorienſi commiſiſſet, ut tam evul„ gatam Catharinæ ſanctitatem ad rigidum examen „ revocaret: Ille vero in hanc rem tanti negotii

viros

„ viros ſecum adhibuiſſet doctrina, dignitate, pietate
„ præſtantes, factum eſt, ut ea & maxime probare-
„ tur, & omnes in ſummam raperet admirationem.
„ Incomparabiles quoque viri S. R. E. Cardinales
„ ampliſſimi Cervinius, Mediceus, Aldobrandinius,
„ qui omnes deinde ad Petri Cathedram aſſumpti
„ ſunt: Nicolinius, Caffarellius, Juſtinianus, Alexan-
„ drinus ſancti Pii Quinti Nepos, aliique Præſules
„ bene multi: Hetruriæ, Bavariæ, & Mantuæ Prin-
„ cipes illam religionis & venerationis cauſa adive-
„ runt, tamquam ad omnis ſanctitatis magiſtram ab-
„ ſolutæque perfectionis exemplar. Sanctus quoque
„ Philippus Nerius, & ſancta Maria Magdalena de
„ Pazziis, cum tam admirabilem ſanctitatem non
„ tam celebritate famæ, quam Deo auctore intelle-
„ xiſſent, amicitiam & litterarum commercium cum
„ ea inire voluerunt. Quinimo S. Philippus cum Ro-
„ mæ moraretur, illius tamen aſpectum habuiſſe præ-
„ ſentem, & cum ea pios dulceſque inſeruiſſe ſermo-
„ nes tum ipſe teſtatus eſt, tum luculenter ſatis in
„ ejus Bulla Canonizationis declaratum legimus in
„ hæc verba: *Cum in Urbe maneret, tunc in huma-*
„ *nis agentem Catharinam Ricciam &c. Monialem*
„ *Prati in Hetruria commorantem longo temporis ſpa-*
„ *tio eſt allocutus*. Quod profecto aliter contingere
„ minime potuit, niſi cum ambo in ecſtaſim rapti
„ (quod illis familiare admodum fuit) ambo etiam
„ coram Domino in ſpiritu commorarentur. Id ip-
„ ſum autem, cum BENEDICTUM Decimum-
„ quartum Pontificem Optimum Maximum pro o-
„ mnigena ſua eruditione cum in rebus omnibus, tum
„ præcipue in hiſtoriis Servorum Dei, latere minime
„ poſſet, in cauſa fuit, cur diem ipſam S. Philippo
„ Nerio dicatam elegerit, qua a ſe beatæ Catharinæ
„ miracula approbarentur.

„ Catharinam interea agentem jam ſexageſimum
„ ſeptimum annum mortiferus idemque acerbiſſimus
„ invaſit morbus ex nimia, ut proditum eſt, vitæ au-
„ ſteritate contractus. Quapropter, ut in occurſum
„ divini Sponſi plena lampade Virgo prudentiſſima
„ ſe præpararet, nihil curavit magis quam ut ſan-
„ ctiſſima Eccleſiæ ſacramenta devotiſſime ſumeret.
„ Adſtabant interea Catharinæ lectulo Monaſterii So-
„ rores tantæ Matris jacturam lacrymis inconſolabili-
„ bus deplorantes, quas Catharina ad Religioſæ vitæ
„ obſervantiam, ut Chriſtum lucrifaceret, majori
„ quo poterat, animi fervore exhortans, fruſtra con-
„ ſolari in Domino nitebatur: Cum repente auditis
„ per aera dulciſſimis Angelorum concentibus proxi-
„ mæ mortis Catharinæ prænunciis, animi quodam
„ ſtupore correptæ a fletu aliquantulum conquieſcere
„ coactæ ſunt. Catharina vero nunquam magis, quam
„ eo tempore, intenta contemplandis Dominicæ Paſ-
„ ſionis doloribus, manibus pedibuſque in Chriſti
„ Crucifixi ſimilitudinem poſitis, ad Sponſi ſui cæ-
„ leſtis amplexus inter plaudentes Angelorum choros
„ feliciter evolavit die ſecunda Februarii anno mille-
„ ſimo quingenteſimo octogeſimo nono. Quo tempo-
„ ris momento non ſolum facies ejus diuturnorum
„ morborum macie & pallore fœdata inſolita quadam
„ venuſtate reſloruit, ſed mirus quidam ab univerſo
„ corpore ſplendor emitti, mirus quidam odor effla-
„ ri cœpit, qui, eo etiam in ſepulcro jam poſito,
„ maxima omnium admiratione perſeveravit. Quan-
„ to autem in cæleſti Patria excepta fuerit gaudio
„ quantoque beatæ illius Curiæ triumpho, ſatis ſit,
„ multis aliis omiſſis, ſanctæ Mariæ Magdalenæ de
„ Pazziis teſtimonium, quæ ſe tantæ ſolemnitati,
„ Deo adeo illi favente, interfuiſſe Confeſſario ſuo
„ narravit.

„ Ut vero mortis illius rumor ad Pratenſem Ur-
„ bem vicinaſque Hetruriæ Civitates, & Oppida al-
„ latus fuit, incredibilis ſubito ad viſendum illius Ca-
„ daver concurſus hominum factus eſt, cupientibus
„ certatim ſingulis aliquam ex indumentis ejus habe-
„ re particulam, qua ad impetrandas a Domino gra-
„ tias uterentur. Percrebreſcente poſtmodum ma-
„ gis magiſque ſanctitatis illius fama, eamque multis
„ inſignibus beneficiis miraculiſque Domino com-
„ probante, digna omnium votis habita eſt, de qua
„ inter Cælites referenda ageretur.

„ Inſtructis igitur anno milleſimo ſexcenteſimo de-
„ cimo quarto, & milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo
„ tertio, ordinaria atque Apoſtolica auctoritate Pro-
„ ceſſibus, tribus Sacræ Romanæ Rotæ Auditoribus,
„ ut erat in more tunc poſitum, diſcutienda cauſa
„ committitur, qui de ea lato judicio & documen-
„ torum auctoritatem probarunt, & Catharinæ virtu-
„ tes gradum heroicum attigiſſe affimarunt, & mira-
„ cula ſupra communem naturæ uſum patrata fuiſſe
„ dixerunt.

„ Evulgatis tamen interea ab Urbano Octavo Pon-
„ tifice Maximo novis legibus ſuper hujuſmodi cau-
„ ſas, novi ſubinde de non Cultu, ut ajunt, conden-
„ di fuere Proceſſus. Quibus rite conſtructis anno
„ milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo quinto, de o-
„ mnimoda Decretorum obſervantia conſtare Epiſco-
„ pi Piſtorienſis, & Sanctæ Sedis judicio declaratum
„ eſt anno milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo o-
„ ctavo.

„ Siluit poſtmodum Cauſa uſque ad annum mille-
„ ſimum ſeptingenteſimum decimum quintum, quo
„ Sacræ Rituum Congregationis Decreto, annuente
„ Clemente XI. Pontifice Optimo Maximo, inſtau-
„ ratum fuit virtutum examen, quæ Sacræ Rotæ Au-
„ ditorum judicio jampridem fuerant approbatæ:
„ Cumque nonnullæ fuiſſent exortæ novæ difficulta-
„ tes, iis probe riteque diſcuſſis, Benedictus XIII.
„ Pontifex Optimus Maximus Ordinis Prædicatorum
„ Apoſtolico lato Decreto die ſeptima Martii anno
„ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo ſeptimo, de vir-
„ tutibus Catharinæ de Ricciis in gradu heroico ad
„ effectum, de quo agebatur, conſtare pronunciavit.

„ Quibus peractis, ad novum etiam examen revo-
„ cata cum fuiſſent Catharinæ miracula, in generali
„ Sacra Rituum Congregatione coram Clemente XII.
„ P. O. M. habita die vigeſima ſecunda Aprilis an-
„ ni milleſimi ſeptingenteſimi trigeſimi quarti, duo
„ plenis calculis approbata ſunt: Scilicet ſanitas mo-
„ mento temporis impertita Sorori Catharinæ de Bon-
„ ſiis Moniali Profeſſæ in Monaſterio Pratenſi S. Vin-
„ centii Ordinis Prædicatorum, ab Aneuryſmate: Et
„ Sororis Eliſabeth Cherubinæ Catani Monialis Con-
„ verſæ in Monaſterio Pratenſi S. Claræ ſubita item
„ ſalus ab Iſchiade. Datoque de eorum approbatione
„ Decreto die trigeſima Aprilis anni milleſimi ſeptin-
„ genteſimi trigeſimi ſecundi, idem Clemens XII.
„ Beatificationis diploma expediri mandavit die pri-
„ ma Oct. ejuſdem anni.

„ Expeditis poſtea litteris, quas Remiſſoriales &
„ Compulſoriales vocant; pro conſuetis conficiendis
„ Apoſtolica auctoritate Proceſſibus ſuper novis mi-
„ raculis, quæ poſt Catharinæ Beatificationem patra-
„ ta fuerant, eiſque ad Urbem delatis, eorumque va-
„ liditate recognita, præmiſſis conſuetis Congregatio-
„ nibus Antepræparatoriis & Præparatoriis, ad BE-
„ NEDICTUM XIV. P. O. M., quem diu ſoſpi-
„ tem Deus faciat ad majorem Eccleſiæ ſuæ utilita-
„ tem & incrementum, novum miraculorum examen
„ delatum eſt: Et in Congregatione generali coram
„ ipſo habita, duo rurſus plane approbavit.

„ Primum eſt abſoluta & perfecta ſanitas Mariæ
„ Clementinæ Staccioli puellæ Florentinæ ab exulce-
„ rato atque immedicabili Cancro in dextera mamil-
„ la, quod ſeptem primo valvulis ſeu cavitatibus,
„ mox duabus per octo annos ita ſævierat, ut ex eo
„ infirma non multo poſt certiſſime moritura judica-
„ retur.

„ Alterum vero fuit repentina ſalus Sororis Ma-
„ riæ Magdalenæ Fabris Monialis Profeſſæ in Mo-
„ naſterio S. Catharinæ Civitatis Auguſtanæ Ordinis
„ Prædicatorum ab Arthritide pertinaciter fixa in
„ artubus inferioribus, ex qua eorum motus impedie-
„ batur, quæque Medicorum judicio erat prorſus
„ inſanabilis.

„ Quæ cum peracta fuiſſent, habita iterum coram
„ eodem Summo Pontifice generali Congregatione,
„ diſcuſſum eſt, an tuto procedi poſſet ad ſolemnem
„ beatæ Catharinæ Canonizationem; & Patribus o-
„ mnibus voto unanimi conſentientibus, poſt aliquot
„ dies, quibus in re tam gravi a Patre luminum di-
„ vinum conſuit poſtulandum auxilium, die demum
„ ſexta Octobris anni milleſimi ſeptingenteſimi qua-
„ drageſimi quarti Decretum de peragenda Canoniza-
„ tione publice pronunciavit. Quod ut executioni man-
„ detur, novumque ſibi decus accedat per ſolemnem

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

„ hujus Virginis Canonizationem, humillimas offert „ preces universa Prædicatorum Familia.

VIII. Idus Junii e Gandulphi Castro ad Arcem Romani Imperii redux Princeps Apostolici Senatus, per sequentem schedulam ob majorem commoditatem typis impressam, ut & in reliquis factum est inferius apponendis, a Cursoribus delatam commoneri præcepit Cardinales & Præsules, quotquot Romæ tunc aderant, de primo semipublico Consistorio post biduum habendo.

INTIMATIO

Per Cursores facienda etiam Domi dimissa copia.

FEria 4. die 8. Junii. In Aula, quæ loco Ducalis est in Quirinali Palatio, habebitur Consistorium semipublicum sub hora decimatertia. *In eo* servata Methodo *juxta schedulam jam distributam Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS Papa XIV. tam Eminentissimorum DD. Cardinalium, quam Reverendissimorum Patriarcharum, Archiepiscoporum & Episcoporum suffragia excipiet pro futura Canonizatione beati FIDELIS a SIGMARINGA Martyris Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum.*

Intimentur idcirco omnes, & singuli Eminentissimi, & Reverendissimi DD. Cardinales, necnon Reverendissimi DD. Patriarchæ, Archiepiscopi & Episcopi in Urbe præsentes, ac Domini Protonotarii Apostolici, duo antiquiores Rotæ Auditores, Sacrorum Rituum Congregationis Secretarius, Promotor Fidei, & Procurator Fiscalis Cameræ Apostolicæ.

De Mandato Sanctissimi Domini Nostri Papæ

Ignatius Reali Apost. Cærem. Præf.

In Ædibus Quirinalibus pro Aula Ducali accipitur ea, quæ ascendentibus per scalam Regiam in Palatium prima occurrit, & in qua Parafrenarii commorantur. Ad caput igitur Aulæ istius posuerant Pontificis Cosmetæ (vulgus *Floreros* appellat) Papalem Cathedram, supra quam ampla pendebat Umbella, serica culcitra coloris rubri auro contexta obductam; parietem autem posticum, cui ipsa sedes hærebat, damasceno serico rubro circumvestierant; scamna præterea Consistorialia, in quibus Cardinales assiderent, disposuerant hinc & inde in rectam lineam porrecta, & in quadrum definentia, aperto tamen aditu e regione Sedis Pontificiæ relicto: Pro Præsulibus vero Assistentibus ad Solii dexteram; pro non Assistentibus, ad sinistram post Cardinalium sedilia eodem ordine distribuerant quamplura alia scamna ex nudo alboque ligno sine postergali, in quibus & Protonotarii & Auditores etiam Rotæ assidere debebant; ut in hac Ichnographia apparet.

His dispositis statuta die & hora convenere in præfatam Aulam Purpurati Patres & Præsules omnes, quorum nonnulli ex Orientali Regione huc appulsi jussu Papæ præter cibaria ab ipsius Promo quotidie suppeditata, Rhedam quoque, qua vectarentur, a Pontificii Equilis Præfecto Marchione Pyrrho Vase Pietramelara illustri ac probo Viro Bononiensi accipiebant.

Ad eos exiit Pontifex, duorum Diaconorum Cardinalium, qui in Aulam Paramentorum opportune ob id fuerant acciti, ministerio jam indutus Amictu, Alba, Cingulo, Stola violacea, Pluviali simplici coloris rubri cum Formalio ex unionibus, ac Mitra ex textili auro redimitus. Pedes incedebat præcedente Cruce ab Auditore Rotæ delata cum Cappa: Vestimentorum ejus anteriores fimbrias duo Protonotarii; posteriores vero Cubicularii duo Assistentes elevabant. Cum se aptasset in Solio, jussi sunt de Aula egredi, quibus locus non erat in eo Conventu; iisque qui foris clauso ostio remanerent, vetitus in posterum ingressus. Speciali tamen summi Pontificis gratia constiterunt prope ejus sedem in sinistro latere R. P. D. Joseph Livizzani Protonotarius supra numerum, utpote SANCTITATIS SUÆ a supplicibus Libellis, & R. P. D. Vincentius Malvezzi, eidem protonotariorum participantium Collegio adjunctus, Apostolico Cubiculo Præfectus, ambo nobilitate generis, prudentia, comitate apprime commendati.

Sessionis initium fecit Pontificia hæc Allocutio.

VENERABILES FRATRES. Maximam Nobis hic amplissimus consessus jucunditatem affert, in quo Pontificum Prædecessorum nostrorum vetus consuetudo renovatur. Siquidem, cum de gravissimis negotiis agendum ac deliberandum erat, in consilium vocabant Primores ex Clero Romano, Episcopos Suburbicarios & cæteros Antistites, qui casu aliquo Romæ versabantur. Materiem pariter, quam Vobis examinandam ac dijudicandam proponimus, sacræ vetustati omnino consentaneam judicamus. Etenim Causa Martyris Fidelis a Sigmaringa Vobis exhibetur; & cognitum satis est perspectumque universis, quam diligenter accurateque Prædecessores nostri Clemens, Fabianus, & Antherus colligi jusserint eorum Acta, qui pro Fidei Catholicæ defensione vitam profundebant. Actorum collectioni judicium succedebat, quod *vindicationis* appellabatur, quodque institui solebat ab Ecclesia ad fraudes & ambiguitates evitandas, de quo judicio verba facit Optatus Milevitanus Scriptor quarti seculi, cum illustre facinus Cæciliani Archidiaconi commemorat, qui superbam fœminam Lucillam vehementer objurgavit, eo quod ossa *hominis mortui, etsi Martyris, sed necdum vindicati*, osculari consueverat, priusquam Divinam Eucharistiam perciperet. Quod si aliquid paulo alienum ab antiquitate reperitur in examine, quod habetur hodierna die, illud profecto est, quod in Actis & narrationibus rerum gestarum a Fideli a Sigmaringa, quæ Vobis exhibitæ fuerunt, & quas antea Nos ipsi perspeximus ac diligentissime expendimus, in his, inquam, Actis non solum agitur de Martyrio, ejusque Causa, sed etiam recensentur signa ac Miracula, quæ beato Fideli intercedente Deus patravit. Etenim vestram eruditionem minime latet gravissima disputatio, quam seculo nono Ecclesiæ magna cum laude sustinuit S. Eulogius Martyr ac Toleti Archiepiscopus in suo præclaro Libro, qui inscribitur: MEMORIALE SANCTORUM: pro Cultu Cordubensium Martyrum, magnopere contendens illis exhibendum esse Martyrum Cultum, etiamsi nulla Miracula ob eorum intercessionem obtigissent. Attamen id minime nos avocat ab instituto Nobis gratissimo venerabilis antiquitatis, cum in nostris Commentariis DE CANONIZATIONE SANCTORUM, qualiacumque fuerint, plane ostenderimus, propositis cujuslibet seculi monumentis & exemplis, numquam Sedi Apostolicæ in more positum fuisse, ut Cultum publicum Martyris ulli concederet, aut permissivum & pro aliquibus tantum locis, vel præceptivum & pro universa Ecclesia, nisi postquam Martyrium ejusque Causam perpendisset ac probasset, juxta vetus adagium, nempe MARTYREM NON FACIT PŒNA, SED CAUSA, & postquam Miracula etiam in examen adduxisset ac probasset. Siquidem tutiorem in hac re sententiam amplectendam censuit, nec ullam diligentiam omnino prætermittendam, ut de gravissimo hoc negotio judicium ferret, cum præsertim nulla necessitas ejusmodi judicium postularet. Equidem Vobis ante oculos proposita sunt omnia, videlicet, vita, mors ejusque causa, signa ac Miracula beati Fidelis a Sigmaringa. Interea vestras sententias exquirimus, utrum ad ipsius Canonizationem deveniendum putetis.

Post

Poſt quam DD. Cardinales ſinguli, & poſt eos juxta proprii Ordinis gradum & dignitatem Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi de Beati Fidelis cauſa ſuffragium tulerunt, prout infra.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ Tranſtyberim Presb. Card. Burghesius.

AN non Ego tot gravibus ac ſapientibus Collegis meis aſſentiar, qui in hac rogatione tua, BEATISSIME PATER, ante me ſententiam dixerunt, qui omnes ad unum diſertis verbis conſilium tuum de B. Fideli a Sigmaringa in Divos referendo tantopere & jure quidem ipſi laudaverunt? Aſſentior Ego ſane; & quem gloria & honore coronavit Dominus, ejuſdem per Te, PATER BEATISSIME, ſolemni legitimoque ritu coronandam conſecrandamque memoriam cenſeo.

ANTONIUS XAVERIUS Tit. S. Stephani in Monte Cælio Presbyter Cardinalis Gentili.

MArtyrium Sanctos aut invenit, aut facit; quandoque expiat anteactæ vitæ culpas & detrimenta; quandoque conceditur in præmium meritorum. In beato Fideli a Sigmaringa virtutum omnium præſtantiam coronavit palma Martyrii. Excelluit quidem ab adoleſcentia morum candore vitæque innocentia, & abnegatis ſecularibus deſideriis humillimum Ordinem Capuccinorum amplexus eſt, laboribus & vigiliis corpus ſuum in ſervitutem redigens, ne terreno rebellis carnis pondere animus ad Deum anhelans retardaretur. Itaque ſobrie, juſte, ac pie ſancteque vita peracta, Regularis diſciplinæ diligentiſſimus Cuſtos ac catholicæ Religionis acerrimus propugnator, quam diu deſideraverat, meruit gratiam Martyrii accipiens coronam de conſummatione virtutis. Æquum itaque eſt, ut beatus Fidelis, qui & tot virtutum ſplendore & triumphi nobilitate ceteris præſtat, primuſque fuit, qui inſtitutæ a ſancta Sede Congregationis de Propaganda Fide mandata impigre ac fortiter exequens catholica dogmata contra infenſiſſimos Novatores proprio ſanguine confirmavit; primus etiam decreta hic in terris ſummæ virtuti præmia a SANCTITATE VESTRA conſequatur.

Fr. JOANNES ANTONIUS Tit. SS. Silveſtri, & Martini ad Montes Presbyter Cardinalis Guadagni.

EXigunt præclaræ virtutes B. Fidelis a Sigmaringa miraculis a Deo comprobatæ ac Sacrorum Rituum Congregationis examine diſcuſſæ, ut S. V. Divinæ vocis Interpres illi decernere dignetur Sanctorum honores in terris, qui jam ſimilis factus eſt in gloria Sanctorum in Cælis. Juſta prorſus retributio; beati enim Fidelis in pauperrimo ſtrictioris Obſervantiæ S. Franciſci Inſtituto integerrima morum innocentia præfulgens, primus inter ſacros Operarios ad excolendam vineam Domini a ſacra Congregatione Fidei Propagandæ adſcitus ad Rhætiæ Regiones Zuinglii, & Calvini erroribus infectas orthodoxam Religionem indefeſſo labore propagavit: Miniſterii ſui curſum feliciter conſummavit, atque Fidem catholicam uſque ad ultimum vitæ agonem profuſo ſanguine ſartam tectamque ſervavit. Imponatur itaque Aris, qui profligatis hæreſum monſtris Aras Deo reſtituit; qui venerandum heroicæ conſtantiæ ac fortitudinis Apoſtolicis Operariis reliquit exemplum, ut novum adeſſe in Cælis Patronum agnoſcat Eccleſia, quo amota præſentium temporum acerbitate optatæ pacis ſerenitas illuceſcat, ac avita Religionis dogmata in diſſitis remotiſque Regionibus reflorescant.

TROJANUS Tit. S. Cæciliæ Presb. Card. de Aquaviva.

NOvum plane, BEATISSIME PATER, ac permagnum pietatis ſpectaculum beatus Fidelis a Sigmaringa nobis exhibuit, qui dum ab impiis interficiebatur, tanta vultus hilaritate tamque humili patientia, ac erga interfectores ipſos ſumma charitate ſplendeſcere viſus fuit, ut unus ipſorum cum hæc in ejuſdem immani cæde accidiſſe narraret, hoc facinore deteſtato ejurataque hæreſi, ſtatim fuerit orthodoxam fidem amplexus. Quapropter cum Deus Optimus Maximus Sanctitatem Servi ſui tot tantiſque probatis miraculis teſtatam voluerit, jure merito illum inter Sanctos a S. V. cooptandum eſſe arbitramur.

DOMINICUS Tit. SS. XII. Apoſtolorum Presb. Card. Riviera.

ARbitror, SANCTISSIME PATER, beatum Fidelem a Sigmaringa, qui per omnes heroicas Confeſſorum virtutes traductam vitam pro catholica veritate amplificanda & tuenda, invictus noſtrorum temporum Martyr, amiſit, in Sanctæ Romanæ Eccleſiæ præſidium & decus inter Sanctos eſſe referendum.

JOANNES BAPTISTA Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis Spinula.

ÆQuum eſt, BEATISSIME PATER, ut eos corona honoris lætificet in terris, quos jam Dominus ſertis gloriæ ornavit in Cælis. B. Fidelem de Sigmaringa poſtquam in domeſtica ſuæ Religioſæ Familiæ palæſtra omnium virtutum genere exercitum, fortem ſuæ Fidei Athletam ſibi formaverat Deus, acerrimum etiam reddidit per vitæ contemptum & profuſionem proprii ſanguinis catholicæ Religionis Aſſertorem. Imperterritum ſe exhibuit vere Fidelis Dei ſervus non tantum heterodoxorum hominum inſidiis, ſed & armis & neci ſibi illatæ; exemplum Nobis relinquens ad omnia perferenda pro Fide & Dei gloria. Jure igitur & merito cum Martyris coronam conſequutus fuerit, reliquum eſt, ut eorumdem Martyrum Faſtis adſcriptus, honorem illum, quem in Cælis obtinet, & quem per ſigna & miracula Deus comprobavit, habeat etiam & in terris ad Fidei propugnaculum, & ad Religionis orthodoxæ incrementum & decus.

RAYNERIUS Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Ilcio.

NUlla major profecto veræ Sanctitatis probatio afferri poteſt, quam quæ reddidit hominem conformem imagini Filii Dei. Hanc ipſe probationem de Sanctitate beati Fidelis a Sigmaringa in medium profero, ut meum de eodem referendo in ſanctorum Martyrum Album ſententiam explicem. Et quidem adeo perfecte & fideliter imaginem ille Chriſti Domini in ſe expreſſit, ut vita Jeſu in eo manifeſtata videretur, ſive ſpectares humilitatem, ſive paupertatem, ſive obedientiam, ſive virtutes omnes, quibus in gradu heroico ditatus fuit.

Nec ab eo, quod ſibi propoſuerat exemplo, in vita ſequendum, voluit in mortem differre: Veſtigiis quippe Reparatoris noſtri inhærens, qui mundum redemit in ſanguine ſuo, ipſe pariter pro ſalute animarum, & Hæreticorum converſione ſtrenue laborans, Martyrii palmam aſſequutus eſt, Deo confirmante ſequentibus ſignis.

Merito igitur honores, quibus veri Martyres in Eccleſia honorari conſuevere, decernendi ſunt ei, qui tum in morte, tum in toto vitæ ſuæ curſu factus eſt ſimilis illi, qui caput eſt Martyrum.

DOMINICUS Tit. S. Bernardi Presbyter Cardinalis Paſſioneus.

PRetioſus ſanguis beati Fidelis a Sigmaringa clamat ad Te, BEATISSIME PATER, ut Vindex ſis, non illatæ ſibi crudeliſſimæ necis, ſed Vindex gloriæ, quam fortiter conſtanterque pro nomine Jeſu, truculentam ſui corporis cædem ſuſtinendo, promeruit. Quanta enim adhuc vigeat ſuorum meritorum memoria & fama, ſibi undequaque conſentiens, cuncta Teſtis eſt Rhætia Catholica: Teſtes quotquot eodem ſpiritu repleti in procuranda animarum ſalute ibi deſudant: Teſtis denique & Ego, qui decem & amplius annos, licet immeritus, Apoſtolica Legatione functus, non ſemel perluſtravi & ſuſpexi ea Rhætorum, ſcopulis impendentia, loca, quæ fortiſſimus Chri-

Christi Miles præceptis excoluit, monitis instruxit, virtutibus fovit, odore Sanctitatis implevit, ac demum sanguine decoravit. Exaudi ergo, BEATISSIME PATER, hujus sanguinis vocem per tot horrida vulnera ad Te clamantem, & solemni Ritu sanctorum Martyrum Cœtui, novum hunc Athletam adscribi decerne, quatenus hoc exemplo Helveti, & Rhæti Fideles magis roborentur in fide, a fide extorres ad sinum Ecclesiæ matris revertantur, & Nos discamus, nunquam dignius mori posse Sacerdotem Christi, quam cum indigne occiditur pro fidei causa & defensione.

SYLVIUS Tit. S. Priscæ Presbyter Cardinalis Valenti.

QUamvis viri Sanctitate conspicui, BEATISSIME PATER, postquam immortalem adepti sint repromissionem cultu hominum non indigeant, copiosa enim eorum merces est apud Deum, solemnes tamen iis ab Ecclesia decernuntur honores, ut fidei splendorem, qui foris sunt, venerentur, & præclara illorum gesta fidelibus exemplum præbeant atque incitamentum.

Quæ cum ita sint, B. Fidelis a Sigmaringa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum sacro ritu exornandus jure merito mihi videtur, qui peculiari quodam divinæ providentiæ consilio nuperis temporibus datus, ut præter ceteras eximias virtutes quam maxime heterodoxorum salutis, & religionis propagandæ studium ad athleticam usque sanguinis effusionem universo Christifidelium Orbi, novi ad instar syderis eluceseret: Quamobrem nihil sane obstat, BEATISSIME PATER, quin Martyrum choro cooptatus censeatur, cujus Sanctitatem narrent populi, & laudem universam annunciet Ecclesia.

FR. JOACHIMUS Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Portocarrero.

FOrtem ac invictum Martyrem habet Ecclesia, BEATISSIME PATER, Beatum Fidelem a Sigmaringa e sanctissimi Patriarchæ Francisci Castris prodeuntem. A seculi enim curis in gratiam ille adlectus, & Ministerium Apostolatus, loricam Justitiæ indutus, Fideique scutum assumens, exiit ad opus suum, & virtute robusta prælians est prælia Domini, dissipando, evellendo, ac ædificando: Utque tanti muneris partes digne undecumque adimplerentur, jugiter in suo corpore Crucis circumferens mortificationem, non vincula, non tribulationes veritus, nullum vitavit periculum, nullum horruit supplicium, sed ad confusionem & injurias, dici posset cum Chrysostomo, ob prædicandi studium, magis quam ad oblectamenta bonorum properabat, donec vitam illustri ac pretioso certamine consummavit. Æquum igitur est, ut illi sanctorum Martyrum a SANCTITATE VESTRA decernantur in terris honores, qui occisus pro Christo, & prodigiorum luce coruscans, jam gloriæ accipere coronam promeruit in cælis.

CAMILLUS Tit. SS. Joannis, & Pauli Presbyter Cardinalis Paulutius.

INter ceteras, quibus beatus Fidelis a Sigmaringa heroice floruit, virtutes, admirabilis profecto fuit solicitudo illa, qua nullo vel laborum incommodo, vel propriæ vitæ discrimine deterritus perditissimos homines ad meliorem frugem revocare, & qua orthodoxam Religionem confervare atque propagare adeo constanter studuit, ut ipsimet Hæretici de illius Sanctitate & zelo testimonium summa ejus laude deferre coacti fuerint. Plura quidem beatus Fidelis in vinea Christi excolenda peregerat; at parum fecisse fortassis prægogitans, nisi proprio etiam sanguine irrigaret, tam impavide, tantaque animi magnitudine martyrii palmam ab infensissimis Heterodoxis reportavit, ut illimet, qui crudelem ipsi mortem intulerunt, afferere palam debuerint, quod non solum nulla animi perturbatione, verum hilari lætoque vultu sui necem subierit. Si itaque beatus Fidelis majus atque præstantius argumentum sui pro Religione heroici zeli præbere nequit, quam pro ea animam suam dare, justum propterea censeo, BEATISSIME PATER, quod idem Sanctorum Albo per SANCTITATEM VESTRAM describatur.

CAROLUS ALBERTUS Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Cardinalis Guidobonus Cavalchini.

BEATISSIME PATER. Glorioſissimum Christi Athletam virtute præcinctum ex alto, Virum vere magnum secundum nomen suum lætantes suspicimus ac veneramur in præstantissimo Sacerdote B. Fideli a Sigmaringa. Fuit is frumenti granum, quod catholicæ fidei tuendæ causa cadens in terram mortuum est, & multum fructum attulit: Quis autem non confidat uberiorem adhuc esse allaturum, si tu jubeas, BEATISSIME PATER, ad vehementius incitandos evangelici verbi præcones, Pugilem istum in conspectu filiarum Hierusalem a Deo jam coronatum summis, qui supersunt, honoribus etiam in terris cumulari?

FRIDERICUS Tit. S. Pancratii Presbyter Cardinalis Lantes.

BEatum Fidelem a Sigmaringa Capuccinorum familiæ decus & ornamentum, cujus nec nomen quidem vacuum laudis fuit, censeo BEATISSIME PATER sanctorum Martyrum Fastis jure esse notandum. Hominis Sanctitatem novit Ecclesia, quæ tot errantes in viam salutis ipsius opera revocatos in sinu suo lætissima excepit; norunt Hæretici ipsi, qui egregium de ejus doctrina cum summa Religione ac zelo conjuncta testimonium ferre non dubitarunt; novit Rhætia prope omnis, quam inter hyemales brumas, inter altissimas nives & frigora (igne tamen charitatis æstuans), pedibus peragravit, ut oves ad Dominicum Gregem reduceret. Non illum Hæreticorum minæ, non persecutio, non gladius ab officio Evangelici Præconis potuit deterrere. Quid igitur prohibet, quominus eum, qui tot nominibus Sanctus fuit, qui pro catholica Fide sanguinem suum fudit, Sanctum & Martyrem veneremur?

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Cardinalis Riccius.

BEATISSIME PATER. Inter plurimas & pereximias virtutes, quibus B. Fidelis a Sigmaringa tam in seculo, quam in Claustris Capuccinorum eluxit, præcipuum locum obtinuerunt zelus, constantia & studium in propaganda catholica Fide per Rhætiam, quarum intuitu, non solum colluctandum illi fuit fere toto vitæ curriculo cum errorum & falsitatum Sectariis, sed mortem ipsam inhumana crudelitate sibi intentatam, invicto fidentique animo amplexam, in glorioſissimum Martyrii triumphum commutavit.

Quæ omnia miraculorum accessione pleniſſime comprobata, justissime postulant, ut adeo emeritus orthodoxæ Religionis Athleta a SANCTITATE VESTRA, novi & ampliſſimi cultus complementum assequatur.

D. FORTUNATUS Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis Tamburinus.

FIDELIS a Sigmaringa virtutum merita adeo clara & aperta sunt, ut ea commemorare, ac persequi minime oporteat. Unum id retuliſſe sufficiat, Fidelem, ut divinorum mandatorum viam inoffenso pede percurreret, arctiore S. Francisci regulæ servandæ voto inter Capuccinos se obstrinxiſſe; ad quam cum mores suos omnemque vitæ rationem ita formandam & componendam curaverit, ut ne parumper quidem ab ea unquam deflexerit, Sanctitatis apicem eum attigiſſe compertum est & exploratum. Hinc magna exempla humilitatis & obedientiæ, magna abstinentiæ & charitatis argumenta in Proximos aliarumque Virtutum, quæ christianum Heroem vere declarant, in hoc sanctiſſimo Viro jure, ac merito miramur, atque suspicimus. Hisce Virtutibus, præsertim vero catholicæ Religionis propagandæ studio ad Martyrii certamen fortis Athleta se se comparaverat. Atque hinc factum est, ut dum nihil eorum reli-

reliquum facit, quæ ad hæresim profligandam conducerent, & ad Hæreticorum conversionem efficiendam pertinerent, crudeliſſimam necem ab impiis Hæreticis ſibi illatam invicta animi conſtantia pertulerit, & glorioſam Martyrii palmam promeritus ſit. Non eſt igitur cur tardes, BEATISSIME PATER, cum in Sanctorum numerum referre, qui ſanctam Chriſti Eccleſiam effuſo ſanguine decoravit; ut ipſum viciſſim Eccleſia veneretur, ac ſummo omnium donorum largitori Deo gratias agat, qui in hoc Servo ſuo fortiter pugnavit, & vicit.

D. JOACHIM Tit. S. Crucis in Jeruſalem Presbyter Cardinalis Beſutius.

DIverſas eſſe Juſtorum vias ad Cælum SANCTITATI VESTRÆ, totique huic celeberrimo conſeſſui notum eſt: Alias virtutum exercitio longiores, compendioſiores alteras, ut in Martyrio. Utraſque B. Fidelis a Sigmaringa ſanctiſſimo curſu, pede inoffenſo, heroico animo, cum confummaverit; idque Cælum rite probatis Miraculis teſtatum fuerit, idcirco iis, qui Fideles fuerunt uſque ad mortem, jure meritoque annumerandum exiſtimo.

CAROLUS S. Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Marinus.

EX plurimis illis in ſortem Domini vocatis Alumnis, qui a ſacra Congregatione Propagandæ Fidei, vel ad infidelium Regiones Evangelii prædicandi cauſa mittuntur, vel revocandis ad catholicam Religionem Hæreticis deſtinantur, vel hic Romæ ſingulari Pontificiæ liberalitatis exemplo, in optimis quibuſcumque diſciplinis inſtituuntur:

Primus omnium beatus Fidelis a Sigmaringa purpureum illud triumphantis Fidei vexillum erigit, ſub quo, dum in Rhæticis Fideles aliquos ad conſtanter in Fide perſeverandum, exemplo & monitis hortaretur, Hæreticoſque nonnullos ad eorum hæreſim ejurandam inducere, jugi oratione & prædicatione fatageret; Impiorum hominum gladiis, per ſummum ſcelus occubuit, ſuique ſanguinis aſperſione, nedum memoratam de Propaganda Congregationem, de hac adeo inſigni illius triumphi gloria benemeritam, in futuram etiam cæleſtium retributionum ſociam conſecravit; ſed illi quoque interim glorioſiſſimo matris Martyrum titulo appellari poſſe promeruit.

Unde ſi modo SANCTITAS VESTRA beatum hunc Virum, tot non minus virtutibus, quam triumphali hac palma inſignitum Sanctorum Albo, dignari velit inſcribere: Et Miſſionariis illuſtre, quod imitentur, exemplar maxima hac retributione exhibebit, & Collegium hoc Urbanum gloria primi Martyris illuſtrabit.

ALEXANDER S. Mariæ ad Martyres Diaconus Card. Albanus.

FOrtiſſimus Chriſti Athleta beatus Fidelis a Sigmaringa in Reformato Seraphicæ Familiæ Ordine (Capuccinorum dicunt) Inſtitutum auſterioris vitæ profeſſus non modo virtutum ſplendore enituit, ſed præclariſſimum, & quo majus haberi non poteſt, perfectiſſimæ in Deum & homines charitatis, firmiſſimæ fidei, & invictæ ſpei edidit teſtimonium, dum pro catholica Religione amplificanda Hæreticorum gladiis in Rhætia confoſſus mira animi magnitudine de morte ipſa glorioſus triumphavit. Cæleſtem itaque Virum merito infallibili SANCTITATIS VESTRÆ Oraculo Sanctorum cultu decorari decet in terris, ut ubi verus Chriſti miles bonum certamen certavit, conſummato curſu poſt acceptam in triumphante Eccleſia coronam juſtitiæ, etiam in militante coronam gloriæ aſſequatur.

NERIUS S. Euſtachii Diaconus Cardinalis Corſinus.

QUum & varietate linguarum & rerum ſcientia, qua præditus erat B. Fidelis a Sigmaringa, uſus ſemper fuerit ad ingenuorum adoleſcentium mores per tot itinera informandos; ac deinde miros in virtutibus heroicis profectus fecerit, & catholicam Religionem adverſus Hæreticos aſſeruerit, ac tandem pro ea ſanguinem & vitam alacri atque invicto animo fuderit, auctor profecto ſum, BEATISSIME PATER, ut quoniam hæc omnia rite & evidenter probata ſunt, ipſe B. Fidelis in ſanctorum Album cooptetur.

AGAPITUS S. Agathæ Gotborum Diaconus Cardinalis Moſca.

COgnitus *eſt in verbis ſuis Fidelis.... & invocavit Dominum omnipotentem .... in oblatione Agni inviolati* (a); ut Rem Deo ſacram in Sevis apud Rhætiam peragendo, ſe ſe pro catholica Fide Hæreticorum furore jam jam immolandum, Deo ſecum intus loquente præſentiens, acceptabilem ſui corporis hoſtiam immortali ſeculorum regi adoleret. Tanta igitur opus fretus Fidelis, non modo pro catholica Eccleſia fortiter obeundo mortem, ſed ipſa pene morte devicta, Catholicorum militum ducem, ſuperno fulgentem lumine ſpectandum ſe præbens, hæreticorum copiis injecto metu fugatis, *teſtimonium præbuit in conſpectu Domini, & Chriſti .... & oſtendit ſe velle delere impietatem* (b). Tantum propterea pro Fide ſtudium, quod vel ipſa poſt funera, hic fortis Athleta Chriſti præſetulit; ſignorumque ſplendor, quo in dies coruſcat, Sanctorum cœtui eundem adſcribendum a Te fore, BEATISSIME PATER, præſtolantur.

MARIUS SS. Coſmæ, & Damiani Diaconus Card. Bolognettus.

DE præclaris beati Fidelis a Sigmaringa pro catholica Fide geſtis BEATISSIME PATER hodierna luce dicturi (c) *multa dicemus, & deficiemus in verbis* (d): *appellabo Martyrem, prædicavi ſatis*. Ubi ergo Fidelis in Rhætinis arvis Evangelicum ferendo ſemen, catholicam Fidem plantaverat, proprio etiam ſanguine, mortem pro Chriſto fortiter obeundo, rigare illam voluit, ut Divino imbre fœcundata deinde ſuccreſceret, & incrementum acciperet. Succrevit ſane in Rhætinis agris, & Fidelis irrigata ſanguine incrementum catholica Fides accepit: hinc hæretico mortis ejus præcone redeunte ad Eccleſiam; inde hæreticorum copiis a Fideli ſuperna luce conſperſo, cum Duce ſuo fugatis (e). *Annon coronabitur qui ſic certaverit?* Quem ergo Deus gloria coronavit in cælis, huic B. P. (f) honorem tribue Sanctificationis in terris.

PROSPER S. Georgii in Velabro Diaconus Card. Columna de Sciarra.

POſtquam revocata ſunt ad ſeveriſſimum examen Martyrium & cauſa Martyrii, tum ſigna & miracula, quæ teſtatiſſima Dei Opt. Max. ope ad invocationem B. Fidelis, ante & poſt indultam Beatificationem patrata ſunt; nihil modo reliquum eſt, quam ut Beato eidem ſolemnis de more ſanctificatio infallibili SANCTITATIS VESTRÆ judicio decernatur; ut qui uſque modo in beatorum Albo adſcriptus eſt, inter Sanctos accenſeatur. Hoc a Te petimus & expectamus, ut habeat inclytus Ordo Capuccinorum, de quo glorietur; habeat Eccleſia univerſa, quem in Fidei confeſſione imitetur; & impleatur tandem Divinum Redemptoris vaticinium, quo promiſſa eſt glorificatio illis omnibus, qui in terris per mortem ſuum nomen confiteri non erubuerunt.

ALE-

(a) *Eccleſiaſt. cap. 46. verſ. 13.* (b) *Ibidem verſ. 22. & 23.* (c) *Eccleſiaſt. cap. 43. v. 29.*
(d) *Ambroſius lib. 1. de Virginibus.* (e) *Bernardus ſerm. 1. in Feſto omnium Sanctorum.*
(f) *Lib. 2. Machab. cap. 15. verſ. 2.*

ALEXANDER S. Mariæ in Aquiro Diac. Card. Tanarius.

BEATISSIME PATER. Excellentis fortitudinis Virum, qui primo se ipsum, deinde mundum, postremo Fidei hostes mirabiliter vicit, in beato Fideli a Sigmaringa jure ac merito venerandum censeo. Atque arbitror æquissimum utilissimumque fore, eum publico Canonizationis Decreto cunctis Fidelibus ad imitandum proponere, ut catholica Religio nostra, pro qua tot tantosque labores subiit, animoque impavido sanguinem & vitam glorioso Martyrio dedit, latius diffundatur, luculentius illustretur, fructusque ferat uberiores.

HIERONYMUS S. Adriani Diaconus Cardinalis de Bardis.

BEATISSIME PATER. Divitiarum & honorum contemptu, abstinentia, vigiliis, orandi & contemplandi studio, proximorum salutis cura, mirifice tum in seculo tum in sacra Capuccinorum Familia vitam degens beatus Fidelis excelluit. Ob eas virtutes in retribuendo Deus manum (*a*) extendit suam, & in capite ejus de lapide (*b*) pretioso coronam posuit. Nam cum contra hæreticam pravitatem fortissimus Christi miles pugnaret, insurrexerunt iniqui (*c*) adversus eum, & morte illum crudelissima pluribus confossum vulneribus affecerunt. Stare illum ante Thronum (*d*), & in conspectu Agni tum signis & prodigiis magnis in populo factis, tum sanctæ istius Apostolicæ Sedis judicio constat.

Illud propterea a S. V. humiliter quæso, ut beatum Virum de catholica Religione tam præclare meritum, & Congregationis de Propaganda Fide Protomartyrem invictissimum, solemni Canonizationis ritu in Ecclesia Plebis (*e*) exaltet; sic enim Evangelicis ministris incitamento esse poterit, ut animosius eos (*f*) qui veritati resistunt, corripiant; & pro Christi nomine, quandocumque opus fuerit, etiam in carcerem & in mortem ire parati sint.

DOMINICUS SS. Viti, & Modesti Diac. Cardinalis Ursinus.

BEATISSIME PATER. Fidelis a Sigmaringa Ordinis Capuccinorum non tam virtutum pondere, quam prodigiorum gloria mirabilis, Crucis mortificationem jugiter in suo corpore portavit, semper agens, semper orans, nec proximos propter Deum, nec Deum propter proximos relinquens: Primus autem ad excolendam vineam Domini per sacram Congregationem de Propaganda Fide selectus, uberrimis illam fructibus adeo illustravit, & fœcundavit, ut Hæretici ipsi præclarum de ejus doctrina, sanctitate & zelo testimonium ferre non dubitarint: Quos demum verbo & exemplis informaverat, proprio sanguine in Religione & Fide confirmavit, Martyrium passus: Hunc ergo, qui vere fidelis fuit usque ad mortem, & accepit coronam vitæ, Sanctorum Fastis reor adscribendum.

MUNDILLUS Ursinus Patriarcha Constantinopolitanus Assistens.

BEATISSIME PATER. Beatus Fidelis a Sigmaringa non solum mortis sacræ compendio, sed & omni vita sanctissime traducta æternam beatitudinem possidet. Nam antequam Religionem ingrederetur præclarissimis virtutibus Deo & hominibus se maxime probavit, & Capuccinorum Ordine mancipatus ad Instituti sui, ceteroquin severissimi perfectionem summa laude pervenit; & procurandæ animarum saluti tum sua sponte, tum Superiorum imperio addictus Apostolici muneris partibus plenissime satisfecit. Quo quidem in munere ea demum charitate flagravit, qua nulla major est, ut nimirum animam suam poneret pro amicis suis. Quamobrem æquissimum censeo, ut hic Fidelis Servus & prudens, cui dedit Dominus in tempore æqualem tot præstantissimis meritis cælestis gloriæ mensuram, cunctis Fidelibus, præsertim vero iis, qui ad Fidem Propagandam incumbunt, colendus & imitandus a S. V. per solemnem ejus Canonizationem proponatur.

ANTONIUS MARIA Pallavicinus Patriarcha Antiochenus Assistens.

OMni virtutum genere conspicuus beatus Fidelis ad oves Dominici gregis, quæ in hæresi perierant, suscitandas, potens in opere & sermone totus intendit, ac pro iis, illata sibi nece a nefariis catholicæ Fidei hostibus, animam ponere non dubitavit. Mira quoque patravit signa, ut merito sanctorum Martyrum Fastis adscribi possit.

THOMAS Cervini Patriarcha Hierosolymitanus Assistens.

QUod appositе ajebat Apostolus misericordiam consequutus a Domino, ut sim Fidelis; usurpari merito potest de beato Fideli a Sigmaringa; etenim ipse quoque misericordiam a Domino est consequutus, ut in sua professione exactissime implenda, fidelis esset; in rigidiori sui Instituti observantia promovenda, in catholica doctrina impavide prædicanda, ac tandem in Fidei dogmatibus proprio sanguine confirmandis.

Igitur qui tantis re & nomine titulis fidelis fuit, qualemque tot miraculis Cælum ipsum agnovit; dignus est profecto censendus, quod Servis fidelibus solemniter adnumeretur.

GABRIEL Eva Syrus Maronita Archiepiscopus Cypri Assistens.

CHristi vestigia secutus beatus Fidelis a Sigmaringa pro ejusdem nominis amore sanguinem suum fudit; quare æquissimum est, PATER BEATISSIME, ut talem ac tantum catholicæ Fidei propagatorem heroicis virtutibus ornatum ac miraculorum dono a Deo insignitum in Sanctorum Albo jubeas describi, quod ut dignetur, SANCTITATEM VESTRAM enixe deprecor.

ALEXANDER Borgia Archiepiscopus Firmanus Assistens.

BEATISSIME PATER. Præreptam recentioribus seculis Italiæ ac finitimis Regionibus martyrii palmam, superiori seculo B. Fidelis a Sigmaringa restituere in Rhætia visus est, ubi Missionibus Fratrum suorum, quos Capuccinos dicunt, ex potestate sibi facta ab instituta tunc Propagandæ Fidei Sacra Cardinalium Congregatione præerat, impias expertus hæreticorum manus furentium in medicum, qui ab hæresis insania liberare illos, & in catholicæ Ecclesiæ gremium revocare summo studio conabatur. Virum hunc præclara morum honestate in seculo, eximia integritate in Foro, summa abstinentia in Claustris, ardentissimo propagandæ Fidei nostræ zelo inter Hæreticos versatum, vere fidelem usque ad mortem, accedentibus e Cælo, ut accepimus, novis signis juremerito existimo a Te, BEATISSIME PATER, sanctorum Martyrum Canoni inferendum fore, postquam ille a Benedicto XIII. Prædecessore tuo, cujus memoria in benedictione est ac semper erit, Beatorum nomen & cultum accepit. Erit ipse in exemplar iis omnibus, qui prædicandi Evangelii causa a Sacra Congregatione ad Infideles mittuntur, quod sane præclarissimum opus, si cetera deesset, vel hoc uno quam sibi gratum acceptumque sit, Auctor Fidei nostræ Deus satis superque monstravit. Sit præterea beatus Fidelis sacrarum Missionum apud Deum Protector; sit in hac acerbitate temporum Catholicæ rei, quæ non uno in loco periclitatur vel opprimitur, novum ac juge præsidium; & hæreticorum reditum ad Ecclesiæ sinum, quem in terris omni studio, labore ac effuso etiam sanguine quæ-

(*a*) *Ps.* 54. (*b*) *Ps.* 20. (*c*) *Ps.* 85. (*d*) *Apoc.* 7. (*e*) *Ps.* 106. (*f*) 2. *Tim.*

quæsivit, modo precibus suis a Deo obtineat in Cælis.

JOSEPHUS MARIA Ferroni Archiepiscopus Damascenus Assistens.

AD Cathedram SANCTITATIS VESTRÆ sistit B. Fidelis a Sigmaringa, vere fidelis usque ad mortem (*a*), qui, ut Orthodoxos in fide roboraret, & aberrantes ad Christi ovile reduceret, perduellium enses non metuit, sanguinem liberaliter fudit, animam pro fratribus posuit (*b*). Laudetur itaque Vir fidelis (*c*), & qui coronam vitæ (*d*), reddente Domino, in Cælis obtinet, gloriam pariter, SANCTITATE VESTRA decernente, in terris assequatur.

MICHAEL de Palma Archiepiscopus Teatinus Assistens.

MUltiformiter Servos Dei insigniri honore martyrii egregie admonuit S. Augustinus. Alios etenim facit Vita, alios consecrat Mors: Qui secuti sunt Redemptorem usque ad Sanguinis effusionem, hos Mors atrox Martyres fecit: Qui vero eundem sequuntur arctiori virtutum ac perfectionis proposito, eos cooptat Martyres Evangelicæ rigor disciplinæ. *Tota quippe Vita* (sancti Doctoris alloquor verbis) *Christiani Hominis, si secundum Evangelium vivat, Mors est atque Martyrium.*

Utriusque generis insigne Martyrium sustulit B. Fidelis a Sigmaringa; Vita Martyr, quia Evangelicæ perfectionis rigidus cultor: Morte Martyr, quia in testimonio veritatis persistens, glorioſissimo fine, e manu Domini accepit coronam victoriæ. Martyrio vitæ excitavit ad meritum; Martyrio Mortis provocavit ad Palmam. Miracula crebra patrata dum viveret, & quæ sequuta sunt funus, conflictum duplicem geminamque heroicam victoriam mire testantur; adeo ut de B. Fideli a Sigmaringa exscribere liceat, quod de S. Victore Bernardus asseruit: (*e*) *Ascendit cum immensa supellectili meritorum clarus triumphis, miraculis gloriosus.*

Cumque ita sit, PATER BEATISSIME, optimo fretus jure, sacer Ordo Capuccinorum ante Solium majestatis tuæ supplex exorat: Quatenus ex Cathedra veritatis pronunciare digneris, quod B. Fidelis a Sigmaringa per invictam martyrii passionem *penetravit* (*f*) *in Sancta, similis factus in gloria Sanctorum*; dignus proinde, ut solemnissimo ritu in sanctorum Martyrum Diptychis, Te præcipiente, scribatur.

STANISLAUS Poliastri Archiepiscopus Rossanus Assistens.

BEati Fidelis a Sigmaringa, qui ex illustri Rojorum Familia in lucem editus, rejectoque Marci, quo in sacro Baptismatis Fonte renatus nomine, decorabatur, illud Fidelis fideliter assumpsit: Qui Vitchyrchio in Rhætia martyrio coronatus, & a Benedicto XIII. inter Beatos relatus; quique hodie beato lumine undique circumfusus, dum eidem Sanctitati Vestræ antiquissimas, & ab ipso pene causæ suæ exordio humillimas preces sanctæ Sedi porrectas renovare non desinit tota Capuccinorum Familia; miris, sed veris modis exultat Fidelis & fulget: Si morum integritatem, si intactum Corpus illibatumque ab omni labe gravis peccati: Si animi candorem & desideria, quibus ab ineunte ætate se totum divini Numinis obsequio mancipandi æstuabat incendio, mente spectemus. Ab ipsa pene infantia perarduum virtutis iter aggressus tanto animi ardore, tanta spiritus alacritate veterem hominem expoliatus, novo Seraphicæ Religionis indumento, novis votorum stimulis altiora perfectionis culmina fuit properator egregius: Si ingenii suavitatem cum divinarum rerum peritia & scientiarum splendore: Si exterarum ornamenta linguarum cum ingenti humilitate conjuncta: Si Religionis zelum cum imperterrita quadam Cor-

Acta Canon.

poris animique fortitudine, in diuturnis maximisque difficultatibus: Si Apostolicum munus & implacabile bellum contra hæreticam pravitatem vitiorumque omnium extirpationem cum assidua, & inexsplicabili carnis afflictione, rigidoque, quod sibi indixerat jejunio, cogitare velimus: Hæc Beatorum erunt præclarissima Stemmata & charismata meliora. Si charitatis flammas, si Ecclesiarum sollicitudines & propagandæ Fidei cupiditates, si martyrii constantiam æstimare studuerimus: Quis unquam erit, qui voluntarios frequentesque labores, in quibus veluti pugnis atque conflictibus exercebat sese Athleta Christi fortissimus, præ oculis habens Sanctitatis fastigium jam attigisse non dixerit? Si orationis studium, contemplationes & raptus, quibus aliquando defixus, atque in Deum elevatus immobilis multo tempore permanebat: Si miracula, quibus ante & post mortem clarus rutilat atque coruscat, insplciemus: Nemo est, qui jure merito Sanctorum Fastis referendum esse non sentiat. Quæ cum ita sint, quodque reliquum est, hoc unum pro mea sententia & voto humiliter rogo, ut pro exequutione Decreti a SANCTITATE VESTRA in ipsa Capuccinorum Ecclesia, & in eo præsertim Altare, in quo beati Fidelis Reliquiæ Fidelium veneration publice erant expositæ, Sacrum faciente prolati; ut Sanctorum Albo idem Fidelis adscribi possit. Eadem SANCTITAS VESTRA sancti Spiritus radiante fulgore, adscribat quæso Fidelem, & faveat.

FERDINANDUS MARIA de Rubeis Archiepiscopus Tarsi Assistens.

HAbent, BEATISSIME PATER, in beato Fideli Regularis Observantiæ Alumni, quem imitentur. Habent veritatis vindices ac Fidei orthodoxæ propagatores clarissimum Christi athletam ac Martyrem. Habet itaque, cum perinde sit Sanctum ac Martyrem dicere; habet, inquam, Ecclesia, quem Sanctorum tabulis merito addat, & cui condignos in terris decernat Martyrii honores.

JOANNES ANDREAS Tria Archiepiscopus Tyri Assistens.

ARduum negocium aggredimur, & omnium aliorum in Republica christiana forte maximum, ubi agitur de Canonizatione Sanctorum: Ea tamen in B. Fideli a Sigmaringa concurrunt suæ Sanctitatis testimonia, ut ipsum tuto in Album sanctorum Martyrum referri posse censeam.

Missa facio quæ de virtutum exercitio dici possunt, utpote qui in omnibus, & quidem in gradu heroico semper emicuit, cum in seculo, tum Statu Regulari, quem in Seraphico Ordine Minorum S. Francisci Capuccinorum mutato sibi nomine Marci, eoque Fidelis assumpto, professus fuit.

Prætermitto pariter de orationis studio verba facere, in quo ita erat intentus, ut aliquando e terra sublatus, & in Deum raptus, immobilis permaneret.

Corpus suum inedia, ciliciis, vigiliis, aliisque diversis cruciatibus macerabat.

Hac in re unum pro omnibus mihi sufficere videtur, quod nempe Martyr occubuit, & misericors Dominus ejus Sanctitatem miraculis comprobavit.

Martyres enim sunt veræ fidei margaritæ omni honore digni, & Ecclesiæ constans mos fuit & est, eorum intercessiones invocare.

Ceterum me submitto sapientissimo judicio & supremo oraculo SANCTITATIS TUÆ.

MICHAEL MARIA Vincentini Archiepiscopus Theodosiæ Assistens.

HEros a Sigmaringa Fidelis, adeo omnium excelluit splendore virtutum, ut merito SANCTITAS VESTRA, solemnis Canonizationis ei honores de-

(*a*) *Apoc. cap. 2.* (*b*) *Joan. 15. 13.* (*c*) *Proverb. 27.* (*d*) *Apoc. loc. cit.*
(*e*) *S. Bernard. Serm. 2. de S. Victore.* (*f*) *Idem uti supra.*

creverit. At cum per ſceleſtorum Hæreticorum ſævitiam, effuſo ſanguine, & tanta miraculorum omnis generis copia illuſtrarit Eccleſiam Dei, Sanctorum illum Cultum promereri, & glorioſis Martyrum Faſtis adſcribi poſſe, inficiari nemo unquam poterit.

SIMON Gritti Archiepiſcopus Tyanen. Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER: Beatus Fidelis a Sigmaringa Seraphici Patris Alumnus revera inclytus adeo enixe cæleſti ſuffultus adjutorio ſuæ vitæ primordia ſub jugo Religionis Altiſſimo ſacraſſe compertus eſt, ut ampliores in dies ſubinde in corde ſuo in hac certe lacrimarum valle multifarie diſponendo aſcenſiones, eas per univerſos progrediendo virtutum gradum, quarum exactiſſima de more trutina diſcuſſa eſt ſeries, ac mirifica ſane decreta eſt conſenſione, in fine uſque divino plane perduxerit æſtu, ac martyrio demum, indubiam profecto intentiſſimamque Dei teſtante charitatem, conſummarit, propriique obſirmarit cruoris effuſione: Qui propterea fidelem ſe uſque ad mortem nedum nomine, verum etiam heroicis facinoribus, omnes procul dubio naturæ ordinem excedentibus, communi calculo præbet pronunciandum, atque SANCTITATI VESTRÆ ex Petri Cathedra oracula promenti, haudquaquam errori obnoxia, inconcuſſum in Sanctorum numerum referendi ſuppeditat argumentum, expoſcitque Decretum; quod lætanter, ut vel inde trahat præſidium in hac turbulentiſſima chriſtianæ Reipublicæ, ac triſtiſſima quidem facie circumquaque ſqualore gemituque perfuſa, Catholica (pro cujus puritate doctrinæ, hæretica obtinente rabie, imperterritus Chriſti Athleta pugnavit fideliſſime, fidentiſſimeque occubuit) efflagitat Eccleſia; ut diuturna, tanti Martyris interceſſione, amaritudine mitigata, ſuavitate levaminum quandoque hujuſmodi propoſito ſibi Patrono contingat recreari.

NICOLAUS Caraſa Archiepiſcopus Philippenſis Aſſiſtens.

BEatus Fidelis zelum Sacræ Congregationis Propagandæ Fidei primus in Rhætiam invexit, ac proprio ſanguine illuſtravit. Tanto ergo invicto Viro, qui martyrium non modo pro confeſſione Fidei, ſed pro Apoſtolico, quo fungebatur munere ſubiit, publicos ſacros honores in Eccleſia Dei decernendos cenſeo; Si SANCTITATI TUÆ opportunum videbitur.

D. FERDINANDUS Romualdus Guiccioli Archiepiſcopus Ravennæ Aſſiſtens.

DIgnum & æquiſſimum eſt, BEATISSIME PATER, Apoſtolicum Virum ac Martyrem Domini, beatum Fidelem a Sigmaringa, Cælitum Faſtis adnumerari. Apoſtolum enim illum teſtantur tum omnia, quæ Mundi ſunt, derelicta, ut Chriſtum ſequeretur, atque ejus Crucem tolleret; tum reparati Chriſtianorum mores, divinus cultus reſtitutus, Fides propugnata, ac tot Peccatorum ad pœnitentiam, tot Hæreticorum ad veritatem converſio, difficillimis temporibus, zelo, charitate, conſtantia pene incredibili. Martyrem vero Domini glorioſum apertiſſime eum prædicant pro Fidei confeſſione ac defenſione effuſus ſanguis, mors aſperrima, quam heroica animi magnitudine, hilari conſtantique vultu, impiorum manibus ſibi illatam eſt paſſus. Duo hæc altiſſimæ Sanctitatis argumenta, Apoſtolatus ſcilicet ac martyrium ad evidentiam uſque evexerunt illuſtria, quæ Deus per hujus beati Viri interceſſionem dare dignatus eſt ſigna ac miracula: Quapropter illum Sanctorum honoribus proſequi & cupit & petit Eccleſia univerſa, pacem ſibi, Fidei incrementum, Regibus & Principibus ſuis concordiam & tranquillitatem ex novi hujus Sancti meritis ac proteclione, ſe de Dei bonitate confidens, impetraturam.

FELIX Solatius Archiepiſcopus Thebarum Aſſiſtens.

CAndor vitæ beati Fidelis a Sigmaringa, profunda ejuſdem humilitas, exacta ſui Inſtituti obſervantia, effervens charitas erga Deum & proximum, & glorioſus demum Sanguis pro prædicatione Evangelii & profligandis hæreſibus effuſus, ut ex Actis, illum Nobis, & Sanctum virtutibus omnibus in ſtatu heroico ornatum, & Martyrem multis miraculis ante & poſt obitum patratis clarum oſtendunt. Hunc igitur Athletam Chriſti, BEATISSIME PATER, qui in agone, ad inſtar Capitis ſui, flagella non timuit, quem inter ſanctos Martyres regnare dicimus in Cælis, etiam intra eorumdem Ordinem colendum in terris Apoſtolico tuo infallibili judicio definire digneris.

ANTONIUS Fonſeca Epiſcopus Æſinus Aſſiſtens.

VEre, BEATISSIME PATER, Fidem, quam etiam nomine præfert, beatus Fidelis a Sigmaringa illuſtravit moribus, prædicatione, martyrio. Fide namque aſſecutus ſperandarum rerum præſtantiam terrena quæque abjecit, amplexus rigidioris vitæ Inſtitutum, jejuniis & corporis afflictationibus ſummopere deditus, omniumque virtutum ſplendore coruſcans. Fidem evangelizavit pauperibus, propugnavit adverſus hæreſes, & Apoſtolico muneri ſedulo incumbens mirifice amplificavit: Fidei demum teſtimonio probatus, quam vitæ integritate decoraverat, & Evangelii promulgatione ſtatuerat, confirmavit effuſo ſanguine. Adeptum itaque repromiſſionem & coronam juſtitiæ, quam ſubeunti bonum Fidei certamen paraverat Deus ante Mundi conſtitutionem, catholica Eccleſia debet inter glorioſos Fidei Athletas venerari; ut Fidei propagationi, cui totum ſe dedit, præmiſſo exemplo, præſenti gloria & futura interceſſione magis magiſque, præfulgeat.

FR. PAULUS Alpheran de Buſſan Epiſcopus Melitenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Beatus Fidelis a Sigmaringa Ordinis Capuccinorum eos inter Operarios, qui ad excolendam vineam Domini a Sacra Congregatione de Propaganda Fide mittuntur, primus ille fuit qui eam, ut verus Chriſti Athleta, proprio ſanguine irrigavit & fœcundavit; & ideo Protomartyr eſt nuncupandus. Martyrio & cauſa martyrii, tum ſignis atque miraculis a ſupremo SANCTITATIS VESTRÆ oraculo adprobatis, in cæleſtium Civium numero colendus glorioſiſſimus Chriſti miles mihi videtur, ut qui poſuit animam ſuam pro dilatanda Fide, exemplo ſit Operariis in vinea Domini.

ALEXANDER de Abbatibus Epiſcopus Viterbienſis, & Tuſcanenſis Aſſiſtens.

PRetioſa mors, quam B. Fidelis a Sigmaringa pro Religione orthodoxa ſibi alacri animo expetivit, prophetico Spiritu prænunciavit, hilari vultu excepit, eidem Martyrii lauream promeruit. Quamquam & aſperrimum anteactæ vitæ curſum juge dixerim martyrium. Prius namque charitatis, quam furoris victima diutinum ſui ſacrificium pro Dei honore ac Proximorum ſalute vivens obtulit, moriens conſummavit. Ecce autem, BEATISSIME PATER, vox Sanguinis pro vera Chriſti Eccleſia effuſi clamat de terra, quam feliciter irrigavit; clamat de Cælo, ubi Fidelis iſte uſque ad mortem accepit coronam vitæ; clamant & miracula luculentiſſimi teſtes Sanctitatis, ut in Sanctorum Album referatur Protomartyr Congregationis de Propaganda Fide.

NICOLAUS FRANCISCUS de Bonhome Epiſcopus Carpaſienſis Aſſiſtens.

PLene clarificavit beatus Fidelis a Sigmaringa nomen, & omen ſibi in ingreſſu familiæ Patrum Capuccinorum a Magiſtro Novitiorum inditum, nempe Fidelis *eſto fidelis uſque ad mortem*: Fidelis

delis utique fuit nomine, fidelis quoque fuit in opere & ſermone, fidelis in minimo, fidelis in maximo, atque fidelitatem ſuam uſque ad iteratas ſanguinis effuſiones, imo & uſque ad mortem in Chriſto Jeſu patienter toleratam & ſubſecutam, comprobavit. Quapropter Dominus Deus fidelis in omnibus verbis ſuis juſtuſque judex reddidit ipſi in Cælis promiſſam fidelibus uſque ad mortem coronam gloriæ & juſtitiæ, ac inſuper prodigiis quamplurimis adimplementum verborum ſuorum manifeſtavit in terris, ut honores ſancto Martyri debiti fideliter beato Fideli exhibeantur: Quare illum inter ſanctorum Martyrum Faſtos adſcribendum cenſet, & adſcribi humillime SANCTITATI VESTRÆ ſupplicat.

LUDOVICUS ANTONIUS Valdina olim Cremona Epiſcopus Hermopolitanus Aſſiſtens.

COronet SANCTITAS VESTRA corona Sanctitatis & gloriæ, & inter ſanctos Martyres ſolemni ritu adſcribat beatum Fidelem a Sigmaringa. Fuit enim fidelis Servus & prudens, qui a Domino meruit accipere coronam vitæ. Jeſu Chriſti perpetuus imitator ab ipſa pueritia ſemper profecit ſapientia, ætate & gratia apud Deum & Homines. Grandior natu, quam Chriſtus Dominus profeſſus eſt vitam, ipſe manifeſtavit in carne ſua mortali in Patrum Capuccinorum Familia, in qua mortificationem Jeſu ſemper circumferens, mortem tandem pro Chriſto obiit furentium Hæreticorum vulneribus ſaucius, ſimilem illi, quam tulit Stephanus lapidantium Judæorum ſaxis oppreſſus & ſicut Stephanus Eccleſiæ eſt Protomartyr, ita beatus Fidelis eſt Protomartyr Sacræ Congregationis de Propaganda Fide.

FABRICIUS Borgia Epiſcopus Ferentinus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Præclara ſane laus cujuslibet Chriſtiani hominis eſt, ita ſe immaculatum cuſtodire ab hoc ſeculo, ut poſſit ante Tribunal Chriſti exhibere innocentiæ ſtolam, quam per Baptiſmum accepit, aut pœnitentiæ operibus lavit. De hoc quippe homine ſcriptum eſt: *Beatus Vir, qui inventus eſt ſine macula*; ſed hujuſmodi innocentiæ ſtolam, cujus nulla ſatis digna eſt æſtimatio, fuſo præterea pro Chriſti fide ſanguine purpurare, hoc enim vero decus eſt perinſigne maximeque admirabile. Utrumque hujus laudis ornamentum B. Fideli a Sigmaringa ex iis quæ accepimus peculiari Dei beneficio collatum eſt, primum in Clauſtris Alumnorum Divi Franciſci, quos Capuccinos dicimus, ſecundum in Acie cum armatus gladio ſpiritus, verbo ſcilicet Dei, contra Hæreticos in Rhætia pugnaret, a quibus ex Religionis noſtræ odio pluribus vulneribus acceptis interiit. Quocirca duplici titulo gaudet, cur in Album ſanctorum Heroum merito referatur.

D. PAULUS THOMAS Marana Epiſcopus Aſculanus in Picenis Aſſiſtens.

BEatus Fidelis a Sigmaringa Vir humilitate magnus, charitate major, Apoſtolico zelo animarum & fidei orthodoxæ propagandæ ardore maximus fuit ſane, re, & nomine fidelis uſque ad mortem proprio Sanguine per martyrium condecoratam: Quapropter cum jam ſine dubio illi coronam de lapide pretioſo in Apocalypſi pollicitam impoſuerit Deus in Cælis, æquum eſt, ut SANCTITAS VESTRA tali laurea redimitum publicæ fidelium veneration proponat in terris.

F. SILVESTER Merani Epiſcopus Porphyrien. Aſſiſtens.

B. Fidelis a Sigmaringa ſupra modum refulſit in Dei Eccleſia ob exactam ſeverioris Inſtituti obſervantiam, ob egregium animarum zelum, ob martyrium pro Fide orthodoxa conſtanter ac feliciter expletum. Huic ergo multiplici catholicæ Religionis Heroi, de Miſſione Romana optime ac præclare merito, cum & ipſa Dei Omnipotentia eximiam illius virtutem miraculorum teſtimonio confirmaverit, juſtum eſt, ut condigni Religioſi honores, in tota Eccleſia ſemper manſuri, decernantur a S. V., cujus factis dictiſque debetur immortalitas.

ANTONIUS Cantoni Epiſcopus Faventinus Aſſiſtens.

MAturo Congregationis Sacrorum Rituum judicio teſtatum habemus B. Fidelem a Sigmaringa duo ſolitum fuiſſe a Deo enixis precibus poſtulare, ſcilicet ut vitam ab omni peccato immunem traduceret, fidemque orthodoxam ſuo ſanguine confirmaret, & utriuſque voti compotem effectum eſſe. Tantam Viri laudem rite probata implevere miracula. Gratulari licet ergo, BEATISSIME PATER, omnia in hac cauſa abunde ſuppetere, quæcumque deſiderari poterant, ut SANCTITAS VESTRA ſolemni Decreto ſuo inter Sanctos referat præſtantiſſimum Congregationis Propagandæ Fidei Protomartyrem.

PAULUS Bonaviſa Epiſcopus Spoletanus Aſſiſtens.

PAcem *ſequimini cum omnibus & ſanctimoniam, ſine qua nemo videbit Deum*: Hac Epigraphe Sanctitatem concluſit Apoſtolus ad Hebræos 12.: Per pacem cum omnibus denotavit perfectiſſimam charitatem erga proximos: Per *ſanctimoniam, ſine qua* nemo videbit Deum, duo indicavit: Primo munditiam cordis ab omnibus terrenis affectibus, quæ neceſſaria eſt, ut mens ita vacua conjungi valeat Deo ſuo ultimo fini: Secundo immobilem applicationem & adhæſionem mentis Deo, quod eſt proprium ſpeciale ſanctimoniæ, juxta quod de ſe dixit Apoſtolus ad Romanos: *Neque mors, neque vita nos ſeparabit a charitate Chriſti*. Sanctus igitur eſt piiſſimus Sacerdos Fidelis a Sigmaringa, cum pacem proſecutus ſit cum omnibus, dum etiam illos, qui ei adverſabantur, charitate, manſuetudine & patientia emollire, & flectere, ſibique & fidei catholicæ conciliare ſtuduit, pro iis etiam orando, dum mortem ab iis inflictam ſe una fronte patientiſſime & conſtantiſſime ſubiit.

Sanctimoniæ pariter virtute excelluit, quia puritatem cordis maxime excoluit, immunis ab omni labe gravis peccati & ab omni ſorde, quæ coinquinat hominem, qua puritate ornatus mentem ſuam immobiliter applicuit Deo, & per illam meruit Deum videre, dum per martyrii agonem puriſſimus ejus ſpiritus evolavit ad cælum ſervante Chriſto fidem datam in Evangelio Matthæi cap. 5. ad 8. illis verbis: *Beati mundo corde, quoniam ipſi Deum videbunt*.

Regnat itaque in Cælis inter agmina ſanctorum Martyrum adſcriptus, viſioneque divinæ eſſentiæ perenni fruitione conſolatus exultat.

Sed quia proprium divinæ bonitatis eſt, glorioſos reddere in terris eos fideles ſervos, quos ſingulari corona juſtitiæ coronavit in Cælis: Ideo voluit invocato nomine Fidelis plura beneficia & dona in populos diffundere, quibus Sanctitas ſui Fidelis Servi omnibus innoteſceret: Dum igitur ſic loquitur Deus, oportet ſequi vocem ejus, & deſcribere in Albo ſanctorum Martyrum beatiſſimum Fidelem, quem jam in libro vitæ ſcriptum, & ſingulari laureola redimitum tot prodigiis dignatus eſt Chriſtus oſtendere; ſi tamen Sanctitati Veſtræ viſum fuerit, ad quam pertinet ſupremo & finali Decreto ſacris Faſtis fideles Dei Servos adnumerare.

CÆSAR Bonajuti Epiſcopus Pharenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Elegit B. Fidelis a Sigmaringa abjectus eſſe in domo Dei; propterea, Oraculum ſuum, qui ſe humiliat exaltabitur, Altiſſimus in Servo ſuo Fideli opere comprobavit, dum egregius fuit Seraphici Patris imitator, obedientiæ & ferventiſſimæ devotionis exemplar, catholicæ Fidei defenſor & hæreſis uſque ad extremum vitæ terminum acerrimus oppugnator. Imo non ſolum in abjectiſſimis miniſteriis aſſidue ægrotis inſerviendo,

afflictos recreando, errantes corripiendo, dies suos cum virtute traduxit, sed etiam contempsit vitam mundi, & ardentissime imperterrita corporis animique constantia, jejunio, oratione, puritate & exemplo Deo servivit, ac omnes vitæ suæ virtutes martyrio coronavit.

Restat nunc BEATISSIME PATER, ut ille miraculis clarus Sanctorum Fastis adscribatur, & solemni ritu militanti Ecclesiæ publice proponatur ad summarum virtutum incitamentum.

MARIUS Maffei Episcopus Fulginas Assistens.

FAustam fortunatamque auspicari licet, BEATISSIME PATER, ineundam Canonizationis celebritatem. Primus inter eos, qui ad hujus gloriæ bravium, Te promovente, perveniet, occurrit Fidelis a Sigmaringa, qui eam præsetulit *charitatem, qua majorem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis*. Ipse sanguinem suum fudit, ut quas invenerat Dominici gregis oves in Rhætia, eas in catholica veritate firmaret; errantes vero ad ovile Christi reduceret. Parum videbatur Fideli hortari Catholicos verbo, nisi constantis animi in subeunda pro Christo morte firmaret exemplo. Parum quoque ei videbatur hortari verbo & exemplo firmare; nisi in Martyrum numero primus inveniretur, qui Apostolicam in Rhætia missionem sanguine suo illustraret. Parum denique ei visum est tantæ charitatis exemplum dedisse in terris, nisi catholicæ Fidei patrocinium apud Superos se gerere, Hæreticorum militum districto ense fugando Ducem, ostendisset e Cælis. Fidelis igitur (*a*), *in terris visus est, ut esset exemplo; in Cælum levatus est, ut sit patrocinio. Hic informavit ad vitam; illic invitat ad gloriam*. Qui ergo Mundi Principe triumphato, supra mundum victor ascendit, hunc digneris, BEATISSIME PATER, ad augendum militantis Ecclesiæ decus inter Martyres recensere.

GUIDO Ursellus Episcopus Cæsenæ Assistens.

EX hactenus in causa B. Fidelis a Sigmaringa Sacræ Congregationis de Propaganda Fide Protomartyris tanta cura, diligentia, maturitate deductis atque discussis satis apparet, quam pie ac sapienter faciat SANCTITAS VESTRA, cum eum in Sanctorum album referendum censuerit; sive enim ejus in tota anteacta vita pietas atque innocentia spectaretur, sive in Apostolico Missionarii & Concionatoris munere obeundo fervor atque strenuitas, seu denique in acerbissima morte pro Christi fide apud Hæreticos Rhæticos oppetenda fortitudo atque constantia, Salvatoris nostri in Apocalypsi c. 2. gravissimum illud multoque difficillimum præceptum omni ex parte impleste cognoscitur: *Esto fidelis usque ad mortem*. Accedit quod Deus multis iisdemque gravissimis patratis miraculis satis testatus est, quam sibi de beatissimi Viri vita ac morte placuerit. Qua de re, PATER SANCTISSIME, cum fortissimo Martyri Sanctorum nomen & cultum Apostolica voce decernat Sanctitas Vestra, videtur divinæ voci magnam ipsius gloriam, qua in Cælis fruitur, enarranti consentire.

LEO LUCAS Vita Episcopus Oppidensis Assistens.

BEATISSIME PATER. Nedum sanctorum Martyrum Fastis adscribi posse crederem Beatum Fidelem a Sigmaringa, sed ut id quam citissime fiat, expedit ad majorem Dei gloriam, Ecclesiæ decorem & aliorum exemplum; sustinuit enim patienter fortissimus hic Athleta Christi mala pro bonis & odium pro dilectione, quam exercuit erga proximos, pro quibus animam suam posuit, eo potissimum tempore, quo in evellendis radicitus ab eorum animis perversis moribus, & orthodoxa inter eos Religione tuenda pariter & amplificanda nitebatur.

ÆGIDIUS ANTONIUS Isabelli Episcopus Allipbanus Assistens.

NOn amplius, BEATISSIME PATER, Fidelis homo perquirendus est proverbiorum verbis: *Virum autem fidelem quis inveniet?* Jam enim nomine & reipsa extat Sigmaringæ Constantiensis Diœcesis Oppido non vulgari, *& similis non inventus est illi*; quemadmodum ergo Fidelis hic Servus quæ tradidit ei Dominus *talenta quinque*, non piger, nec otiosus in terram abscondit, sed accurate & abunde multiplicavit, & auxit, jam *alia quinque superlucratus* jejuniis, vigiliis, austeritatibus, orationibus, studiis ad indefessa adolescentium juvenum institutione & assidua præsertim in infideles populos prædicatione: Ita postquam pro asserenda catholica Fide, eaque firmius stabilienda, sanguinem proprium constanter effundens intravit *in gaudium Domini sui*, vere dignus censeri debet, qui in Sanctorum tabulam referatur, ut aliis ad fideliter operandum in vinea Domini Sabaoth illustre præbeat exemplum.

JOANNES ANTONIUS Bachetoni Episcopus Anagniæ Assistens.

CLamat ad Te de terra, BEATISSIME PATER, Servi Dei Fidelis a Sigmaringa ob confessionem hujus unicæ & inconcussæ Pontificiæ Sedis, ex qua jure fulges & doces, effusus Sanguis; cujus voces etsi probatum jam fecerint sermonem, nil minus ad eum complendum, præclara etiam supervenere miracula, suumque & ipsa rite recteque scrutatum addixere suffragium. Æquum igitur & congruum est, ut ex hac ipsa, pro qua fortiter occubuit, Petri Sede fœnus illi, BEATISSIME PATER, vicemque rependas, ac tanto ex præclaro Capuccinorum Ordine Militi emeritam martyrii coronam palmasque decernas: Ejusque sanguinem suscites, & ex Albo Sanctorum præbeas rutilantem iis, qui Apostolico addicti muneri evangelizare mittuntur, ut Jesum Christum & hunc crucifixum in simplicitate & puritate doctrinæ, alacriter fidenterque annuncient.

SCIUM ILUMURI AT.

TÆ bæmet, lævdimet, e₸è atò Kyæ caa pæsuanæ præ feenæ te Chriscit robby i tæn ₹ori Fi₸eli caa Sigmaringa na dæstognanæ me ast, se ay Kyæn caa i ver tet, i miræe₸e i besæs ndæ sclæpiit tæn ₹oti, e₸e stolisænæ meta ggi₸₸ lævdimet tæ Apostollyet. Ktæ tæ vertet desc vet ₹otæn te deston me scegnet Kyæ caa bæn gner sod præ tæ falurit, e præ te luturit atiy vet tæ lumurit gnerii. Tasc po duhet, vece saa scnuhet emæni itiyh me sceitænat. Asclù e martenæ me mbndemia te paa diiturat, e asclù ₸₸om paa sare frik.

Josefi Schirò Arçbiscupu i Durrsit, e₸e Vicar Apostolycu i Hymarrs ndæ Abænit.

Ejusdem Versio latina.

JOSEPH Scirò Archiepiscopus Dyrrhachinus, & olim Vicarius Apostolicus Cimarræ in Epiro.

BEATISSIME PATER. Gesta, virtutes ac martyrium Servi Dei Fidelis a Sigmaringa satis, superque demonstrant hunc fuisse vere bonum & fidelem Ministrum in domo Domini, & insuper omnibus Apostolicis virtutibus exornatum. Hoc idem dignatus est Deus ipse testari per signa & prodigia ab eo hucusque patrata precibus & meritis ejusdem beati Viri. Reliquum est, ut ejus nomen Sanctorum numero adscribatur. Ita humillime censeo, & indubitanter affirmo.

SER-

(*a*) *Sanct. Bernar. Sermone 2. de S. Victore.*

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

SERGIUS Alexandri Armenus Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadociæ.

QUum virtutes, martyrium, & miracula beati Fidelis a Sigmaringa Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum Sacerdotis jam ſint apud ſanctam Sedem comprobata, ſicut ex Compendio typis edito, & mihi per fidum Interpretem armenice reddito colligitur; hæſitandum minime puto, quinimo æquum juſtumque cenſeo, ut a SANCTITATE VESTRA in Sanctorum Albo deſcribatur; his præſertim temporibus, quibus catholicæ Fidei Cultores, ac mei præcipue gentiles Armeni, a Schiſmaticis, & Hæreticis in Oriente fæviſſime exagitantur. Futurum enim confido, ut eo inter Sanctos relato atque invocato, qui ab Hæreticis pro fide orthodoxa mortem ſuſtinuit, & perſecutio heterodoxorum ceſſet, & ipſi etiam heterodoxi ad ſinum Matris ſuæ Romanæ Eccleſiæ revertantur, atque ita fiat, ut unum ſit Chriſtianorum omnium ovile, & unus Paſtor.

STEPHANUS Evodius Aſſemanus Archiepiſcopus Apameæ.

SEminanti (*a*) *juſtitiam merces fidelis*. Hanc, SANCTISSIME PATER, ſibi comparavit beatus Fidelis a Sigmaringa, inclyti Capuccinorum Inſtituti Alumnus, qui (*b*) bibit aquam de Ciſterna ſua, & fluenta putei ſui; fonteſque ſuos foras derivavit, & in plateis aquas ſuas diviſit. Obverſantur, proh dolor! ob oculos teterrima illa & perpetuæ oblivioni mandanda tempora, quibus Eccleſiam Dei (*c*) exterminabat Aper de Silva, eamque depaſcebatur ſingularis ferus. Verum exſurgit Dominus, videt & viſitat vineam ſuam; fitque manus ejus ſuper virum dexteræ ſuæ, beatum Fidelem, qui (*d*) ſuccinctus lumbos ſuos in veritate, & indutus loricam juſtitiæ, calceatus pedes in præparatione Evangelii pacis, ſumto Fidei ſcuto, galea ſalutis & gladio, quod eſt Verbum Dei, Rhætiam circumluſtrans in perenne Religionis monimentum vertit (*e*); dumque zelat zelum Legis (*f*), ſtolam ſuam dealbans in ſanguine Agni, receptus eſt in Cælum. Cælitibus itaque, fremente eo, qui ex adverſo ſtat, plaudente vero, qua late patet, catholica Religione, quæ ſemper & ubique una & eadem ſibi eaſdem, quas primævi Chriſtiani, ex Athletis ſuis congratulatur victorias: Cælitibus, inquam, a SANCTITATE VESTRA cenſeo eſſe adſcribendum, qui heroicarum virtutum gloria & miraculorum claritate conſpicuus Sacræ Congregationis de Propaganda Fide Protomartyris lauream præripuit.

THOMAS ALEXIUS de Rubeis Epiſcopus Aprutinus.

SEntentiam in hac re graviſſima doctiſſimorum Patrum ita laudo, BEATISSIME PATER, ut non videar mihi poſſe meliorem adjungere. Stupiditatis eſſet, hoc non cognoſcere; ambitionis & philautiæ alia ſuperdicere.

Beatus Fidelis a Sigmaringa ſexti decimi ſeculi Martyr egregius, zelum, conſtantiam, charitatem antiquorum & forſan Apoſtolorum, etſi non exæquaverit, ſaltem non minori ferme gloria dignus eſt appellari.

Non cymbam, non retia, non paupertatem pro divino cultu reliquit, ſed in foris gloriæ, in domo divitiis, honoribus in aulis miſſum dedit, ut paupertatem amplecteretur.

Pauperrimus Capuccinus, licet humilitate demiſſus, cilicio, flagellis, vigiliis, inedia confectus: Gravis attamen & comitate & exemplo ceteros ad meliora perduxit; in ſcribendis concionibus nocles integras conſumavit, ut Magiſter ad colendos homines in Religione, in moribus inſtitutus merito videretur.

Mirum dictu de ejus charitate, quod inter peſtilentis auræ pericula vitam ſua ſponte dederit exitio.

Hæreticorum libri ne proſtarent venales in Fidelium perniciem, maximo labore curavit.

Videbatur equidem ignem ſuæ charitatis omnia, quæ ſequerentur mala devorare voluiſſe; dum etenim e ſuggeſto concionabatur: calculo ignito percuſſus, illæſus evaſit. Deinde cum præ foribus ſtarent, & hæreticam conficeret ſuis Concionibus pravitatem, enſibus & ſuſtibus appetitus, martyrium glorioſus obivit.

Idcirco jure quoque optimo inter Martyres accenſeri, BEATISSIMUM PATREM, & Magiſtrum obteſtamur.

BERNARDINUS Vari Epiſcopus Civitatis Caſtellanæ & Hortæ.

BEATISSIME PATER. Beatus Fidelis a Sigmaringa etſi fuerit omnimoda pietate inſignis, ac regulari ſtricteſſima obſervantia præcipuus; haſce tamen aliaſque virtutes ad culmen heroicæ perfectionis evexit ardentiſſimo catholicæ Fidei propagandæ ſtudio; dum Hæreticos prædicationibus ſuis adortus, cum plurium converſione auxiſſet Eccleſiam, aliorum in ſe odium excivit: Quo tamen minime territus, pro eadem Fide eo ipſo tempore, quo eamdem impavido ardore conabatur extendere, ab ipſis Hæreticis innumeris vulneribus confoſſus glorioſiſſime Martyr occubuit. Tantus igitur fidei teſtis, qui noſtris ferme temporibus Eccleſiam exornavit, meretur omnino, ut poſtquam per miracula martyrii ſui teſtimonium accepit a Cælo, ſolemne teſtimonium per Canonizationem ab Eccleſia recipiat.

JOANNES INNOCENTIUS Epiſcopus Fagaraſienſis.

CUm non ſit amplius dubium de eximiis virtutibus, martyrio & miraculis, quibus Omnipotens Deus dignatus eſt condecorare dilectum Servum ſuum beatum Fidelem, Sacerdotem Profeſſum Ordinis Reverendorum Patrum Fratrum Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum, quemadmodum ex ejuſdem vitæ Compendio videtur; cenſeo SANCTITATEM VESTRAM tute poſſe ad ejus Canonizationem procedere, eumque Sanctorum numero adſcribere, & Chriſti Fidelibus imitandum proponere.

JACOBUS PHILIPPUS Conſoli Epiſcopus Amerinus.

BEATISSIME PATER. Ex Joannis ſententia ſatis atque abunde edocemur charitatem ſufficere, ut Regnum Dei conſequi & poſſidere mereamur: Quæ autem major charitas, teſtante Domino, cum animam ſuam ponit quis pro amicis ſuis? Hoc verbo docuit & exemplo beatus Fidelis a Sigmaringa Capuccinorum Ordinis; is enim, cum ex tot tantiſque Apoſtolicis præconibus, quos in Mundum univerſum ad Evangelii veritatem diſſeminandam Univerſalis Congregatio, a ſancta Sede negotiis de Propaganda Fide præpoſita, in dies mittere conſueverit, primus omnium charitate ductus Evangelicam prædicationem ſuo ſanguine confirmaverit, nemo eſt, qui dubitet ejus martyrii merito, Martyrum gloriam ritu ſolemni adjiciendam, atque decernendam eſſe: Tanti ponderis hoc eſſe eadem SANCTITAS VESTRA firmavit in ſuo abſolutiſſimo Opere de Beatificatione & Canonizatione Sanctorum *lib. 1. cap. 2. & 3. per tot.*, ut ſolemnis Canonizationis honores beato Fideli debiti, non modo tamquam Martyri, ſed tamquam Protomartyri videantur; ſed quid dicendum, cum tot populos, tot Provincias, innumeris exantlatis laboribus ac periculis, ab hæreſeos labe purgaverit, omnes in gradu heroico virtutes & miraculorum fama toto catholico Orbe celeberrima, ejuſdem martyrio accedant? Talia hæc profecto ſunt, ut jure merito cum Beatum illum dixerint omnes generationes, Beatumque Sancta hæc Apoſtolica Sedes ex Decreto S. Mem. Benedicti XIII. appellandum indulſerit, Sanctum mox venerandum SANCTITAS VESTRA ex Cathedra item decernere dignetur.

Gens ſancta id exoptat, populuſque fidelis ea ſpe du-

(*a*) *Prov. 11. 18.* (*b*) *Prov. 5.* (*c*) *Pſ. 79.* (*d*) *Eph. 6.* (*e*) *1. Mach. 2.* (*f*) *Apoc. 7.*

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

ductus hoc idem expectat, ut dum illius merita exaltantur in Terris, contra hæreſes, quas vivens profligavit, patrocinium aſſequatur in Cælis.

JOSEPH Coppola Epiſcopus Aquilanus.

REpromiſſam *certantibus vitæ coronam in Cælis* (*a*), de qua Jacobus Apoſtolus loquitur, in beato Fideli a Sigmaringa merito completam videmus (*b*). *Religioſam* namque *ſollicitudinem ad augendam, provocandamque fidei obſervationem juris præmio affici debere*, etiam Ethnici Cæſares reſcripſere. Superest ergo, ut quem certe Sanctorum conſortio perfrui credere licet, infallibili Tuo judicio, ad Omnipotentis Dei gloriam firmius innoteſcat. Et conſilium quod toties in hac re præbuiſti, & quomodo, quibuſve auxiliis dandum ſit diſerte docuiſti, benigno ſuſcipere animo non dedigneris.

HIERONYMUS Lorenzi Epiſcopus Acernenſis.

CUm vitæ ratio, tum mortis genus, BEATISSIME PATER, facile oſtendunt, quanta extiterit in beato Fideli a Sigmaringa virtutum eximiarum complexio. Ita enim vixit, ut in ſumma vitæ auſteritate morumque innocentia Deum unice ſpectaret & Proximorum ſalutem: ita ſanguinem profudit, ut pro tuenda catholica fide animam poneret. Vere quod olim de Samuele dictum eſt, ſuſcitavit ſibi Deus noviſſimo hoc etiam tempore Sacerdotem fidelem: Cum igitur tam ſtrenue cucurrerit, ut comprehenderit; tam legitime certaverit, ut coronam mereatur: quod ipſum edita poſt ejus mortem miracula teſtantur; æquum cenſeo BEATISSIME PATER in ſanctorum Martyrum numerum eundem adſcribi.

JOANNES FRANCISCUS Cavallini Epiſcopus Alatrinus.

BEatum Fidelem a Sigmaringa tot virtutum ac miraculorum laude conſpicuum, atque ad martyrii uſque palmam vere fidelem Sanctorum Faſtis a SANCTITATE VESTRA jure meritoque adſcribendum puto, lubentique animo ceterorum Patrum ſuffragiis meum quoque votum adjicio.

NICOLAUS Cioffi Epiſcopus Soranus.

LOnge digniſſimum inter præclara Sacroſancti Apoſtolatus tui opera illud eſſe cenſeo, ut ſanctorum Martyrum Faſtis per ſupremum SANCTITATIS TUÆ Oraculum aſcribatur beatus Fidelis a Sigmaringa. Hic enim non ſolum tot eximiis tam in ſeculo, quam in ſeveriori ſuo Capuccinorum Inſtituto virtutibus, ac doctrinis mirum in modum præfulſit, verum etiam incredibiles pro æterna Chriſtifidelium ac præſertim Hæreticorum ſalute procuranda, catholica Religione promovenda, divinoque cultu adaugendo labores ſuſcepit ſuſtinuitque; ac tandem animam ſuam pro inimicis ſuis conſummato martyrio ponere non dubitavit. Unde immarceſcibilem in Cælis coronam adeptum eſſe miracula ipſa ab Omnipotenti Deo patrata pro manifeſtanda Servi ſui immortali gloria oſtendunt.

JOANNES ANTONIUS Caſtelli Epiſcopus Catharenſis.

TAm fuit inſignis beati Fidelis a Sigmaringa virtus, tantaque animi magnitudo, ut eam ne longa quidem oratione celebrare quiſquam ſi cupiat poſſit, neque ſi poſſit, quoniam conſpicua omnibus eſt, opus eſſe videatur. Teſtata namque res eſt, eum cum in ſeculo eſſet, inter æquales & doctrinæ & pietatis integritatiſque morum laude unum omnium maxime floruiſſe; ac poſt, ubi Ordini Minorum Capuccinorum nomen dedit, adeo pium, caſtum, pauperem, dicto Superiorum obedientem, prudentem, perfectum denique virum fuiſſe, ut ceteris, qui ſe tum in inſtituendis Chriſtifidelibus, inque miniſterio apoſtolico exercebant, mirum in modum ſanctitatis nomine antecelleret. Charitatis autem ardore ita eum fuiſſe inflammatum conſtat, ut & curarit opera, labore, difficillimis itineribus, jejuniis, vigiliis, precibus Chriſto proximorum animas in cœno vitiorum, aut in errore verſatas lucrifacere; quod eſt ope divinæ gratiæ conſequutus; & expleto martyrio pro veritate orthodoxæ Religionis vitam ſanguinemque profuderit. Quare cenſeo virum heroica virtute ac miraculorum dono illuſtrem dignum eſſe, qui a SANCTITATE VESTRA in ſanctorum Martyrum numerum referatur.

NICOLAUS MARIA Calcagnini Epiſcopus Civitatis Ducalis.

SAtis quidem beati Fidelis a Sigmaringa merita prædicata cenſeo, ut Sanctus dici, haberi, colique jure poſſit, ſi ſolam charitatem, quæ perfectionis vinculum eſt, ſic eum coluiſſe dicam, ut pro Dei amore ac fidei teſtimonio ſanguinem ſuum fundere non detrectaverit, ipſum Deum pro ſuis offenſoribus exorando. Verum, licet præcipua hæc ſit fortiſſimi hujus Chriſti Domini Athletæ virtus, non tamen unica eſt; ceteras enim exercuit etiam in gradu heroico, nedum inter ſacra Fratrum Minorum, quos Capuccinos vocant, Clauſtra, ſed illis præſertim temporibus, quibus apud Rhætos moratus, in reducendis ad catholicam Religionem hæreticis operam ſuam ſummo ſtudio collocavit: Equidem, qui Servatoris noſtri veſtigia ſequutus tantopere adlaboravit, ut cum eodem regnaret in Cælis, æquum eſt, ut in terris reſpondentem meritis ſuis Sanctorum gloriam a SANCTITATE VESTRA conſequatur.

Statim ac noviſſimus Epiſcoporum Orationi ſuæ finem impoſuit; hæc ſubdidit Papa, ſuffragia commendans, jejunia & preces, quas edixerat, palam faciens.

VENERABILES FRATRES. Summam voluptatem percepimus ex veſtris ſuffragiis, quæ tuliſtis de propoſita Canonizatione beati Fidelis a Sigmaringa. Priuſquam tamen ultimo deliberemus, ad Deum ſupplices confugere volumus, & ſimul hortari Fideles omnes, ut eadem vota concipiant, videlicet ut cæleſte lumen in hoc graviſſimo negotio Nobis elargiatur, judicium laturis de Canonizatione beati Fidelis a Sigmaringa, atque aliorum quatuor Beatorum, quorum Cauſæ in quatuor ſequentibus Conſiſtoriis Semipublicis in examen adducentur. Porro Cardinalis noſter in Urbe Vicarius de more promulgabit jejunia, Eccleſias viſitandas, preces & alia pietatis opera præſcripta & ſuſcipienda ab illis, qui conſequi volunt plenariam Indulgentiam, quam Nos impertiti ſumus univerſis, qui preces effundent eo modo, quem ſtatuimus, ut Deus ſcilicet Opt. Max. ſuæ lucis claritate mentem noſtram illuminet.

Ubi Summus Pontifex ſiluit, Procurator Generalis Cameræ Apoſtolicæ Joannes Philippus Toppi his verbis Protonotarios adſtantes rogavit, ut unum, vel plura de Conſiſtorialibus Actis Inſtrumentum, vel Inſtrumenta conficerent.

Ego Johannes Philippus Toppi Sanctiſſimi Domini Noſtri & Cameræ Apoſtolicæ Procurator Generalis rogo Vos omnes Protonotarios & Notarios Apoſtolicos hic præſentes, ut de ſententiis, conſilio & unanimi conſenſu Reverendiſſimorum DD. S. R. E. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epi-

(*a*) *Jacob epiſt.* 1. (*b*) *Dioct. & Maxim. in l.* 1. *Cod. pro quibus cauſis ſervi pro præm. lib.*

Epiſcoporum, deque Summi Pontificis Oratione ac deliberatione præhabitis ſuper ſolemni Canonizatione beati Fidelis a Sigmaringa, unum vel plura publicum, ſeu publica conficiatis inſtrumentum, vel inſtrumenta ad perpetuam rei memoriam.

Tunc R. P. D. Antonius Maria Erba Pro-Decanus Protonotariorum Apoſtolicorum de numero participantium ſui Collegii nomine reſpondit, *Conficiemus*; deinde Cubicularios & ceteros, qui circa Solium Pontificis ſtabant, Teſtes appellans dixit: *Vobis Teſtibus*; Domumque reverſus integram Actionem, prout infra, in ſuis tabulis adnotavit. Confeſſus ita ſolutus eſt.

Inſtrumentum a Pro-Decano Protonotariorum rogatum pro primo Semipublico Conſiſtorio.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

CUnctis omnibus præſens hoc Inſtrumentum lecturis pariter & audituris evidenter pateat ubique notumque ſit: Quod Sanctiſſimus Dominus Noſter BENEDICTUS Divina providentia Papa XIV. ut inoffenſo pede, prout rei gravitas & dignitas poſtulabant, devenire poſſet ad ſolemnem Canonizationem beatorum Fidelis a Sigmaringa Martyris Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum, Camilli de Lellis Confeſſoris Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Fundatoris, Petri Regalati Confeſſoris Minorum Obſervantium S. Franciſci, Joſephi a Leoniſſa Confeſſoris Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum, & Catharinæ de Ricciis Sanctimonialis Profeſſæ Ordinis S. Dominici Anno Dominicæ Incarnationis milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo ſexto, Indictione nona, Pontificatus ejuſdem Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ anno ſexto, die vero octava Junii Feria quarta pro explenda cauſa excipiendiſque ſuffragiis ſuper Canonizatione beati Fidelis a Sigmaringa primum habuit Conſiſtorium ſemipublicum in Aula, quæ loco Ducalis eſt, in Quirinali Palatio.

Sanctitas Sua ſuperrecenſita die ex Aula Paramentorum Pluviali rubro induta, ac ſimplici Mitra redimita, præeunte Papali Cruce cum ſolito comitatu, ad eamdem Aulam, quæ pro Ducali habetur, ſe contulit: Ibique in Sede compoſita, Conſiſtoriali Actioni brevi diſertaque Allocutione initium dedit, & a Venerabili tam Eminentiſſimorum DD. S. R. E. Cardinalium, quam Reverendiſſimorum Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Pontificio Solio Aſſiſtentium, & non Aſſiſtentium Conſeſſu ſuper re tanti momenti, conſilium & ſententias exquiſivit.

Facta propterea ſuffragandi copia Eminentiſſimus Burgheſius Presb. Tit. S. Mariæ Tranſtyberim utpote inter Cardinales, qui intererant, omnibus antiquior, primus Sanctiſſimo Domino ſententiam ſuam aperuit, eumdemque enixe rogavit, ut beatum Fidelem a Sigmaringa ſanctorum Martyrum numero adſcribere dignaretur.

Non abſimili ſane voto ceteri omnes, qui aderant Eminentiſſimi Patres, apud Sanctitatem Suam inſtiterunt pro ſolemni ejuſdem beati Fidelis Canonizatione: videlicet.

Antonius Xaverius Tit. S. Stephani in Monte Cælio S. R. E. Presbyter Cardinalis Gentili.

Fr. Joannes Antonius Tit. SS. Silveſtri & Martini in Montibus S. R. E. Presbyter Cardinalis Guadagni.

Trojanus Tit. S. Cæciliæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Aquaviva.

Dominicus Tit. SS. XII. Apoſtolorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Riviera.

Joannes Baptiſta Tit. S. Mariæ Angelorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Spinula.

Raynerius Tit. S. Sabinæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Ilcio.

Dominicus Tit. S. Bernardi S. R. E. Presbyter Cardinalis Paſſionei.

Silvius Tit. S. Priſcæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Valentibus.

Fr. Joachimus Tit. SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Partocarrero.

Camillus Tit. SS. Joannis & Pauli S. R. E. Cardinalis Paulutius.

Carolus Albertus Guidobonus Tit. S. Mariæ de Pace S. R. E. Presbyter Cardinalis Cavalchinus.

Fridericus Tit. S. Pancratii S. R. E. Presbyter Cardinalis Lantes.

Franciſcus Tit. S. Mariæ de Populo S. R. E. Presbyter Cardinalis Riccius.

D. Fortunatus Tit. S. Matthæi in Merulana S. R. E. Presbyter Cardinalis Tamburinus.

D. Joachimus Tit. S. Crucis in Hieruſalem S. R. E. Presbyter Cardinalis Beſutius.

Carolus S. Mariæ in Via lata Diaconus S. R. E. Cardinalis Marini.

Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus S. R. E. Cardinalis Albanus.

Nerius S. Euſtachii Diaconus S. R. E. Cardinalis Corſinus.

Agapitus S. Agathæ in Suburra Diaconus S. R. E. Cardinalis Moſca.

Marius SS. Coſmæ & Damiani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bolognettus.

Proſper S. Georgii in Velabro Diaconus S. R. E. Cardinalis Columna de Sciarra.

Alexander S. Mariæ in Aquiro Diaconus S. R. E. Cardinalis Tanarius.

Hieronymus S. Adriani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bardi.

Dominicus SS. Viti & Modeſti Diaconus S. R. E. Cardinalis Urſinus.

Abſolutis Purpuratorum Patrum ſuffragiis, Reverendiſſimi DD. Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi Pontificio Solio Aſſiſtentes, & non Aſſiſtentes (ſtantes dum loquebantur, & initio a primis in Ordine deſumpto) ſuas quoque ſententias in medio protulerunt. Nempe

Mundillus Urſinus Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Antonius Maria Pallavicinus Patriarcha Antiochenus.

Thomas Cervini Patriarcha Hieroſolymitanus.

Gabriel Eva Archiepiſcopus Cypri Syrus, Patria prius, deinde latina lingua ſuffragium emiſit.

Alexander Borgia Archiepiſcopus Firmanus.

Joſeph Maria Ferronus Archiepiſcopus Damaſcenus.

Michael Palma Archiepiſcopus Teatinus.

Stanislaus Poliaſtri Archiepiſcopus Roſſanenſis.

Ferdinandus Maria de Rubeis Archiepiſcopus Tarſenſis.

Joannes Andreas Tria Archiepiſcopus Tyri.

Michael Maria Vincentini Archiepiſcopus Theodoſiæ.

Simon Gritti Archiepiſcopus Tyanen.

Nicolaus Carafa Archiepiſcopus Philippenſis.

D. Ferdinandus Romualdus Guiccioli Archiepiſcopus Ravennatenſis.

Felix Solatius Archiepiſcopus Thebarum.

Antonius Fonſeca Epiſcopus Æſinus.

Fr. Paulus Alpheran de Buſſan Epiſcopus Meliten.

Alexander de Abbatibus Epiſcopus Viterbien. & Tuſcan.

Nicolaus Franciſcus de Bonhome Epiſcopus Carpaſien.

Ludovicus Antonius Valdina olim Cremona Epiſcopus Hermopolitanus.

Fabricius Borgia Epiſcopus Ferentinus.

D. Paulus Thomas Marana Epiſcopus Aſculanus in Picenis.

Fr. Silveſter Merani Epiſcopus Porphyrienſis.

Antonius Cantoni Epiſcopus Faventinus.

Paulus Bonaviſa Epiſcopus Spoletinus.

Cæſar Bonajuti Epiſcopus Pharenſis.

Marius Maffei Epiſcopus Fulginatenſis.

Guido Urſellus Epiſcopus Cæſenæ.

Leo Lucas Vita Epiſcopus Oppidenſis.

Ægi-

Ægidius Antonius Iſabelli Epiſcopus Alliphan.
Joannes Antonius Bachetoni Epiſcopus Anaguinus.
Joſeph Schirò Archiepiſcopus Dyrrhachinus, Patrio prius, deinde latino idiomate ſuffragium emiſit.
Sergius Alexandri Armenus Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, Patria prius, latina deinde lingua ſuffragium emiſit.
Stephanus Aſſemanus Archiepiſcopus Apameæ.
Thomas Alexius de Rubeis Epiſcopus Aprutinus.
Bernardinus Vari Epiſcopus Civitatis Caſtellanæ & Hortæ.
Joannes Innocentius Epiſcopus Fagarafienſis, Patrio prius, deinde in latino idiomate ſuffragium emiſit.
Jacobus Philippus Conſoli Epiſcopus Amerinus.
Joſeph Coppola Epiſcopus Aquilanus.
Hieronymus Lorenzi Epiſcopus Acernen.
Joannes Franciſcus Cavallini Epiſcopus Alatrinus.
Nicolaus Cioffi Epiſcopus Soranus.
Joannes Antonius Caſtelli Epiſcopus Catharenſis.
Nicolaus Maria Calcagnini Epiſcopus Civitatis Ducalis.

Suffragiis itaque non minus Eminentiſſimorum Cardinalium, quam Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, qui ut ſupra aderant, in eundem penitus ſenſum pro ſolemni videlicet, & ſollicita beati Fidelis Canonizatione unanimiter convenientibus, & ad finem tandem perductis, Sanctiſſimus Pater Actionem brevi altera Allocutione complevit; & tunc ſtantibus adhuc Prælatis, & ſedentibus Cardinalibus Procurator Generalis R. C. A. rogavit Nos Protonotarios Actioni præſentes, ut de ſententiis, conſilio & unanimi conſenſu Eminentiſſimorum DD. S. R. E. Cardinalium, nec non Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, deque Summi Pontificis oratione, ac deliberatione præhabitis ſuper ſolemni Canonizatione beati Fidelis a Sigmaringa Martyris, unum vel plura, publicum ſeu publica conficeremus Inſtrumentum, vel Inſtrumenta, ad perpetuam rei memoriam.

Ad hujuſmodi ſupradicti Procuratoris Generalis Reverendæ Cameræ inſtantiam Ego Antonius Maria Protonotarius Erba inter Protonotarios eidem Conſiſtorio præſentes antiquior tam proprio, quam meorum Collegarum & Collegii nomine reſpondit: *Conficiemus:* & ſubinde ad Pontificios Familiares, qui adſtabant, converſus, eos in Teſtes vocatos, adhibui his verbis: *Vobis Teſtibus.*

Acta ſunt hæc in Quirinali Palatio die, menſe & anno, quibus ſupra: Adſtantibus DD. Paulo Zani Bononienſi, & Joſepho Maria Puoti Neapolitano ab intimo Sanctitatis Suæ cubiculo Teſtibus ad hoc ſpecialiter adhibitis atque rogatis &c.

In quorum fidem Nos Protonotarii Apoſtolici de numero Participantium requiſiti & rogati præſens hoc Inſtrumentum ſubſcripſimus, & publicavimus, ſolitique Collegii noſtri Sigilli impreſſione muniri, & in noſtro Archivio, ut futuris temporibus horum omnium ſemper extet documentum, Secretario noſtro perdiligenter aſſervari & ſubſcribi mandavimus. Actum ubi ſupra, præſentibus quibus ſupra Teſtibus ad præmiſſa vocatis habitis atque rogatis.

Antonius Maria Protonotarius Erba Sub-Decanus.

Loco † Signi

Franciſcus Dominicus Clementi ejuſdem Collegii Secret.

Quoniam vero verba fecerat Pontifex de jejunio ſervando, de Eccleſiis adeundis, aliiſque pietatis operibus ſuſcipiendis pro adeptione Indulgentiæ, quam Cardinalis Urbis Vicarius Sanctitatis ſuæ juſſu promulgaverat; ut Cardinales Paſtoreſque animarum omnes injuncta ob id opera perlegere poſſent & facilius cognoſcere, unicuique ab Aula deſcendenti Cæremoniarum Magiſtri exemplar Notificationis obtulerunt papyro impreſſum, cui, cum dabatur Cardinalibus, alia inſuper ſchedula, per quam color veſtium in diebus jejuniorum adhibendus ſignificabatur, addita erat: Quæ ut commodius aſſervarentur, ſerica vitta coloris violacei circumligatæ jam fuerant.

Fr. Gio. Antonio del Titolo de' SS. Silveſtro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Noſtro Signore Vicario Generale, &c.

LA Santità di Noſtro Signore Papa BENEDETTO XIV. *concede Indulgenza Plenaria e remiſſione di tutti i peccati a tutti i Fedeli Criſtiani dell' uno e l'altro ſeſſo, i quali digiuneranno Mercoledì Venerdì e Sabbato* 15., 17., *e* 18., *del corrente meſe di Giugno, e Confeſſati, e Communicati, viſiteranno almeno una volta una delle due Baſiliche, di S. Giovanni Laterano, e di S. Pietro in Vaticano, o la Chieſa di S. Maria ſopra Minerva in luogo di S. Maria Maggiore (impedita) mentre ne' ſeguenti deſcritti giorni vi ſarà eſpoſto il Santiſſimo* SAGRAMENTO, *e divotamente pregheranno la Divina Maeſtà, che iſpiri Sua Beatitudine, e le aſſiſta nella grave deliberazione della Canonizazione de' Beati* Fedele *da* Sigmaringa *Martire dell' Ordine de' Capuccini,* Camillo *de* Lellis *Fondatore de' Cherici Regolari Miniſtri degl' Infermi,* Pietro Regalato *dell' Ordine de' Minori Oſſervanti,* Giuseppe *da* Leonessa *parimente del ſuddetto Ordine de' Capuccini, e di* Caterina Ricci *dell' Ordine Domenicano.*

Et a Regolari dell' uno e l'altro ſeſſo, anche chiuſi in perpetua Clauſura & a tutti gli altri, tanto Laici, quanto Eccleſiaſtici, Secolari e Regolari, parimente dell' uno e l'altro ſeſſo, eſiſtenti in Carcere, o da qualche infermità corporale oppreſſi, che non potranno adempire le coſe di ſopra eſpreſſe, poſſa il Confeſſore commutarle in altre opere di pietà, & imporgli quelle coſe, che i Penitenti potranno fare.

IL SANTISSIMO SARA' ESPOSTO

Nella Baſilica di S. Giovanni Laterano Domenica 19. *del corrente meſe di Giugno ſino a mezzo giorno del Martedì* 21. *detto.*

Nella Baſilica di S. Pietro dalla mattina del Martedì 21. *detto, ſino al mezzo giorno del Giovedì* 23. *detto.*

Nella Chieſa di S. Maria ſopra Minerva dalla mattina del detto Giovedì 23. *ſino al mezzo giorno del Sabbato* 25. *detto.*

Dato in Roma dalla noſtra ſolita Reſidenza li 8. *Giugno* 1746.

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gaſparo Arciprete Ori Segretario.

EMINENTISSIMO E REVERENDISSIMO SIGNORE.

NEI *tre preſcritti giorni di digiuno, cioè: Mercoledì* 15., *Venerdì* 17., *e Sabbato* 18. *del corrente meſe di Giugno, a riſerba del primo giorno Mercoledì, che per eſſer entro l'Ottava del Corpus Domini ſarà eccettuato, e veſtirà degl' abiti Cardinalizj di color roſſo, negl' altri due giorni poi parimenti determinati per il digiuno ſi oſſervarà la preſcritta generale regola del colore intorno agl' abiti Cardinalizj, ed uſarà tanto in Caſa, che fuori quello di color Pavonazzo.*

Qui præpediti ex S. R. E. Cardinalibus, vel Præſulibus Eccleſiarum a Conſiſtorio abfuere, licet in Urbe commorarentur, Summi Pontificis juſſu ſententiam propriam ſcriptam Sacræ Rituum Congregationis Secretario, ut in ejus Tabulario perpetuo una cum aliis extaret, quiſque tranſmiſit; ſingulæ hic itidem adjiciuntur ad geſtorum complementum.

THO-

THOMAS Epiſcopus Oſtien. & Veliternen. Sacri Collegii Decanus Vice-Cancellarius Cardinalis Rufus.

ILluſtris & glorioſa militia fuit beati Fidelis a Sigmaringa vita ſuper terram. Docente enim Domino, manus ejus ad prælium prætervexit inculpate florentis ævi annos, devictoque Mundo dedit venerabili Capuccinorum Ordini nomen; in quo ad regulæ nutum ſeſe exactiſſime componendo, humilitatis viam terendo, laborioſiora ſubeundo, ceteraſque virtutes exercendo, facem omnibus præferebat. Jamque magis Seraphico igne invaleſcens, erubeſcebat ſub cruentato capite expertem doloris & ſanguinis vitam agere, ſitiebatque proinde ad mortem pro Chriſto cruentari. Nec mora: Vix accedente Summi Pontificis mandato, Fidelis, indutus virtute ex alto, Rhætiorum fines prompte ingreditur: Hæreſes ibi & vitia verbo, exemplo, induſtria primus adoritur; per aſpera quæque, per abrupta, per nivoſa montium juga pedes incedens omnia oculis, animoque luſtrat, ut omnes Sanctæ Romanæ Eccleſiæ lucrifaciat: Tandem in catholicæ Doctrinæ odium plurimis vulneribus transfoſſus, totidem veluti palmis onuſtus, victor occumbit. Qui igitur vita, morte & miraculis accuratiſſime expenſis, prodigium factus eſt multis, fiet omnibus adjutor fortis, ſi invictum Chriſti Athletam Fidelem a Sigmaringa cunctis fidelibus pia imitatione colendum precibuſque exorandum SANCTITAS VESTRA ſolemni ritu proponere dignabitur.

ANNIBAL Epiſcopus Portuenſis Cardinalis Albanus Sancti Clementis nuncupatus.

BEatus Fidelis a Sigmaringa, SANCTISSIME PATER, Vir fuit oppido doctus, nec tantum exoticarum linguarum peritia, verum etiam utriuſque juris ſcientia, itemque Philoſophicis ac Theologicis ſtudiis eruditus. Chriſtiana tamen virtute evaſit illuſtrior. Religioſumque Minorum Capuccinorum Inſtitutum profeſſus omnibus numeris & partibus eximiam Sanctitatem præſetulit. Humilitate, abſtinentia, corporis afflictatione, ſui ipſius contemptu, atque operoſa in Deum ac Proximum charitate potiſſime præſtitit. Ad aliorum procurandam ſalutem Apoſtolicæ Miſſionis addictus miniſterio, verbo & exemplo multos ad orthodoxam Religionem & veritatis viam, longe vero plures ad bonam frugem adduxit. Dilatandæ catholicæ Fidei ſtudio flagravit quam maxime, ejuſque incrementa non una via provehens, in Rhætia, invicta ac digna Apoſtolico pectore fortitudine Martyr occubuit. Multis ſubinde miraculis Servi ſui gloriam Deus oſtendit, quæ una cum heroicis ipſius virtutibus; quoniam Beatitudini Tuæ probe explorata atque e ritu comperta ſunt, dignus profecto B. Fidelis cenſetur, qui Sanctorum Catalogum augeat. Hoc, BEATISSIME PATER, complures catholici Orbis Populi cum ſuis Epiſcopis, hoc viri Principes, hoc ſacra Congregatio de Fide Propaganda enixe poſtulant; hoc item ego demiſſe flagito.

VINCENTIUS Epiſcopus Præneſtinus Cardinalis Petra Major Pœnitentiarius.

MAgnum profecto ac ſingulare decus Inſtituti Minorum Capuccinorum fuit beatus Fidelis a Sigmaringa. Etenim literarum ſtudiis ac pietati in ſeculo diligenter incubuit, in eum deinde Ordinem cooptatus, nihil potius habuit, quam ut humilitatem, obedientiam, paupertatem, morum caſtitatem, Religionem erga Deum, Deiparam Virginem Sanctoſque ſtudioſiſſime coleret. In eo adhuc juvene tanta fuit & admirabilis doctrina, virtus, prudentia quoque ac zelus, ut Sacerdotio vix initiatus, confeſſiones Fidelium audire, & conciones habere coactus fuerit. Incredibile dictu eſt, quot ille peccatores ad pœnitentiam, quot hæreticos ad veram Religionem colendam induxerit. Dubitandum diu non fuit, quin inter ceteros Religioſos a vigili cura Sacræ Congregationis de Propaganda Fide in Rhætiam mittendos ad animarum culturam & converſionem, Fideli præcipue in eo munere obeundo partes darentur. Non imbribus, non fame, non ſiti, non frigore, non aliis denique doloribus & laboribus deterreri ab incœpto potuit, ſed fretus Dei auxilio magnum incolarum numerum Eccleſiæ orthodoxæ reſtituit, qua de re ſæviſſimorum hominum ſcelere interfectus, martyrii palmam eſt conſequutus. Quare cum primus omnium ſanguine ſuo fœcundaverit agrum Sacræ eidem Congregationi de Propaganda Fide commiſſum, ac primus corona martyrii fuerit redimitus; nedum dignum reputo, qui Sanctorum Faſtis adſcribatur, ſed ego munus ſuſtinens Præfecti ejuſdem Sac. Conſeſſus, ſuppliciter etiam exoro, ut patronus præcipuus B. Fidelis a Sigmaringa Apoſtolicis Miſſionibus apud Deum dignetur adeſſe.

PETRUS ALOYSIUS Epiſcopus Albanenſis Cardinalis Caraffa.

EXplorata res eſt, quod (a) *Sanguis Martyrum ſemen eſt Chriſtianorum*: intereſt propterea quam maxime, tum catholicæ Eccleſiæ, tum vero Congregationi, quæ Propagandæ Fidei præſidet, cui me glorior adſcriptum, ut beatus Fidelis a Sigmaringa vindicatis Martyribus adnumeretur. Ipſe ſiquidem, cum eſſet omnibus religioſæ vitæ virtutibus inſignis, primus fuit ex iis, qui ab ipſa Sacra Congregatione ad fidei damna reparanda, & ad hæreſes extirpandas miſſus totus incubuit, Hæreticis convertendis, hæreſibus profligandis, pravis dogmatibus convellendis, & deviis ad fidei unitatem reducendis: Idque Deo adſpirante conſecutus eſt, plurium annorum labore Concionibus flagrantiſſimis, imperterrito animi robore ac tandem proprii ſanguinis effuſione. Ut itaque ſanguis ab ipſo effuſus poſſit eſſe uberrimum Catholicorum ſemen in iis præſertim Regionibus, in quibus etiamnum hæreſes vigent, maxime opportunum exiſtimo, ſi hujus ſanctæ Sedis Oraculo, conſummati Martyris gloria beato Fideli vindicetur.

JOSEPHUS Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Accorambonus.

ALtiſſimum perfectionis culmen, ad quod beatus Fidelis jugiter properavit, & propagandæ catholicæ Religionis zelus, quem magnis ſublatis periculis cum præclara animi fortitudine ad martyrium uſque ſervavit, ſacrarum paginarum eloquium: *eſto fidelis uſque ad mortem, & accipies coronam vitæ*; exactiſſime in eo impletum eſſe demonſtrant. Ut igitur tantis laboribus debitus fructus reſpondeat, juſtiſſimum cenſeo, ſi præclariſſimo Sancti titulo & cultu a SANCTITATE VESTRA decoretur.

VINCENTIUS Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Bichius.

TRiumphum & martyrium ſancti Petri Martyris in ſeculo decimo tertio patratum, vere renovavit in ſeculo decimoſeptimo beatus Fidelis a Sigmaringa Sacerdos Profeſſus Ordinis Fratrum Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum nuncupati, & Congregationis de Propaganda Fide Miſſionarius, qui fervens amator Fidei, cultor præcipuus & Propugnator ardentior, ut ea quæ de catholica Fide Hæreticis verbo prædicabat, firmaret exemplo, ac de pugna tam ſtrenua ſpecialem Palmam reportaret, non timuit mortem ſibi in odium catholicæ Fidei paratam præcognitam atque illatam per cruciatus & vulnera lætanter ſubire; ſic Martyr Chriſti & Protomartyr Congregationis de Propaganda Fide glorioſe conſtitutus. Ad hujus Beati memoriam erubeſcant fallaces Hæretici, & impudentes frontes decidant jam confuſæ, cum ille, cujus veracem inſtructionem & ſalutaria monita renuebant, cuique mortis intulere ſupplicium, in Cælo jam regnet inter agmina Beatorum. Convenit itaque, ut quem Dominus in Cælo magnificat, Mundus colat.

(a) *Tertullianus in fine Apologetici.*

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

NICOLAUS Maria Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis Lercarius.

CAtholica universalis Ecclesia postulat, ut beatus Fidelis a Sigmaringa, qui non modo opere & sermone, sed sanguine suo in odium orthodoxæ fidei interemptus de ejus veritate constantissimum præbuit testimonium, Sanctorum Fastis adscribatur: Ipse vere fidelis fuit usque ad mortem, & sicuti in Cælis accepit coronam vitæ, ita sacris Altarium honoribus martyrii palma decoratus, ac miraculis clarùs universalem catholicæ Ecclesiæ venerationem promeretur.

RAPHAEL Cosimus Tit. S. Marcelli Presbyter Cardinalis de Hieronymis.

BEATISSIME PATER. Redolet Germania fragrantia & virtute signorum, quæ per merita illius beati Viri Fidelis a Sigmaringa quondam Sacerdotis Professi Ordinis Capuccinorum omnipotens Dominus operatur, & universa lætatur fidelium christiana Religio pro eo, quod ille, qui est mirabilis & gloriosus in Sanctis, Sanctum suum post mortem clarificavit, cujus vita laudabilis multa fulsit gloria meritorum, & tandem martyrio consummata est glorioso. Quamvis autem de sanctitate ipsius dubitare non possit, qui ejus vitam & laudabilem conversationem attendit, glorioſamque considerat passionem; voluit tamen Salvator noster ejus sanctitatis insignia magnificis irradiare miraculis, ut qui pro Christo insuperabilis virtutis constantia necessitates & pericula pertulit, sui laboris & certaminis in æterna beatitudine cognoscatur ab omnibus percepisse triumphum. Eum itaque si SANCTITAS VESTRA pro Apostolatus sui munere sanctorum Martyrum Fastis adscribere dignabitur, id Ecclesiæ decori futurum arbitror ac incremento.

ANTONIUS Tit. S. Silvestri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.

ADimpleo ea, quæ desunt passionum Christi, inquit Apostolus: BEATISSIME PATER, adimplevit sane in omnibus viis suis Jesu Christi Coadjutor B. Fidelis a Sigmaringa, in seculo vivens per illibatam innocentiæ custodiam; in sortem Domini vocatus per exactam suæ religionis disciplinæ observantiam, ut vel provectioribus exemplo præluceret: Apostolicum munus apud Rhætos exercens eximiis charitatis officiis & ardentissimo zelo dilatandæ custodiendæque fidei. Quemadmodum enim super fundamentum, quod Christus est, superædificavit, non lignum, non fœnum, non stipulam, sed argentum, aurum, lapidesque pretiosos heroicarum virtutum, quas proprio sanguine consecravit & illustravit: Ita æquum est, ut summis Ecclesiæ honoribus decoretur is, qui corona aurea a Christo Domino in Cælis jam donatus est.

CAROLUS Tit. S. Mariæ de Ara-Cæli Presbiter Cardinalis Calcagninus.

BEatus Fidelis a Sigmaringa egregius fuit Christi miles, cujus præclara gesta ab omnibus Christifidelibus imitanda sunt. Adolescens mira innocentia ac pietate ornatus omnibus Christianæ virtutis ac vitæ austerioris exemplis admirabilis fuit. Religionem Minorum Capuccinorum ampiexus tantum inde virtutis incrementum fecit, ut arctioris disciplinæ imaginem referens, ceteris Religiosæ perfectionis cupidis miraculum esset & exemplar: Nihil ei fuit arduum, quia patiens, nihil asperum, quia humilis; in oratione assiduus, in opere sollicitus, durus ad labores, fortis ad pericula, illecebris invictus, charitate flagrans, afflictis & mœrentibus solamen; denique omnia factus, ut omnes Christo lucrifaceret: Verum ejus virtus intuenda contra hæreticos catholica Religione maxime enituit, tantoque dilatandæ fidei ardore incensus fuit, ut pro ea asperrima quæque magna animi alacritate toleraret, ac mortem subire optaret ardenter. Voti tandem compos effudit animam suam Christo pro invicta constantia [illegible] totum effudit sanguinem, ac nomen Sacræ Congregationis de Propaganda Fide Protomartyris jure merito est adeptus: Quæ omnia D. O. M. pluribus confirmavit miraculis ab ipso patratis tam in vita, quam post mortem, & post publicatum Beatificationis Decretum: Ne igitur tantus Christi Miles diutius sub modio delitescat, tot probitatis insignia, tot coruscantia miracula petunt & exposcunt, ut adnumeretur in Sanctorum numerum, sic decernente SANCTITATE VESTRA in commune Christiani Orbis bonum ac in sanctæ Matris Ecclesiæ lætitiam.

PHILIPPUS MARIA Tit. S. Agnetis extra mœnia Presbyter Cardinalis de Montibus.

BEatum Fidelem a Sigmaringa divinæ beneficentiæ charismatibus emicuisse facile mihi persuadeo satis constare. Ille enim suscepto sacro æque ac pauperrimo Instituto ad Evangelicæ perfectionis bravium anhelans, cum a Sacra Congregatione de Propaganda Fide adscitus esset inter primos Operarios suos, Apostolici ministerii partibus obeundis in Rhætia totus intentus plures heterodoxos erutos de potestate tenebrarum transtulit in Regnum filiorum Dei: atque ob sanctissima ad sartam tectamque catholicam Religionem servandam statuta, infracta animi constantia publicis concionibus propugnata ab hæreticis confossus, consummato glorioso pro Christi fide certamine, charitatis victima consecrari promeruit. Hunc itaque invictissimum Christi Athletam in Album SS. Martyrum merito jureque optimo credimus recensendum præcipue, ut sacris Missionariis per totum Orbem ab eadem Sacra Congregatione de Propaganda Fide adlectis præsidium sit & eximiæ charitatis exemplar.

HIERONYMUS S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Cardinalis Columna.

SIgna *Apostolatus* beati Fidelis a Sigmaringa facta fuisse, BEATISSIME PATER, *in omni patientia, in prodigiis & in virtutibus* nemo dubitaverit, qui paulo attentius expenderit sanctissima ejus Gesta, quibus & Dei gloriam & Ecclesiæ fidem mirifice illustravit, spectaculum factus Christo, Angelis, & hominibus. Omnia sane *detrimentum fecit propter Christum*, illi inhærens per charitatem, *quæ patiens est, quæ benigna est, quæ omnia suffert & sustinet*. Ac profecto omnia sustinuit, *cum non modo mortificationem Jesu in suo corpore circumferret, in vigiliis ac jejuniis multis*; sed & peccantibus ad purioris vitæ tramitem revocandis, & Hæreticis ad Fidem catholicam traducendis continuo insudaret Apostolicus Concionator in laboribus plurimis, *per arma justitiæ a dextris & a sinistris*, nihil unquam veritus improborum fraudes, minas, contumelias, *neque animam suam faciens pretiosiorem quam se*, ad heroicarum virtutum normam sua omnia composuit. Sed quoniam B. Hieronymo teste, illud est verum testimonium, quod inimici ore profertur, nihil fuit quod æque laudaverit Apostolicum Virum, quam Hæreticorum furor, qui erroribus suis nimium metuebant, nisi B. Fidelem e vivis nece illata eripientes, tanto hoste hæresim liberarent. Hoc testimonium ut deesset cetera, satis esse debet, ut Sanctorum Martyrum Catalogo accenseatur, *cujus fortis fuit ut mors dilectio*, imo supra ipsam mortem, quam victoria longe nobiliſſima debellavit.

JOANNES FRANCISCUS Stoppanus Archiepiscopus Corinthi Assistens.

DE sanctitate Servi Dei Fidelis a Sigmaringa, tam virtutibus in gradu heroico clare perspecta, quam signis luculenter comprobata satis abunde constat; proindeque ipsi sacro Canonizationis Ritu summos in Ecclesia honores decernendos dignum justumque videtur, attamen, si ab hac Apostolica Sede ita dijudicetur, peculiari providentiæ Dei semper mirabilis in Sanctis suis tribuendum erit, quod de partibus Germaniæ nuperis hisce temporibus, sicuti Joannes Nepomucenus sacramentali silentio, ita confessione

veræ fidei Fidelis a Sigmaringa gemini Chriſti Athletæ in Sanctorum Albo ſint relati cum ad augendam firmandamque catholicam fidem, tum ad evincendam ac refellendam hæreticorum proterviam atque ad totius militantis Eccleſiæ decus & præſidium.

JOSEPHUS MARIA Rufus Archiepiſcopus Capuanus Aſſiſtens.

NIhil in beato Fideli a Sigmaringa reperitur, quod non ſit admiratione dignum, non ſit commendatione dignius. Hic in Seraphici Patriarchæ Franciſci Familiam incunctanter admiſſus a Novitiorum Magiſtro, quaſi prophetico afflato lumine audire meruit: *Et tu eſto fidelis uſque ad mortem, & accipies coronam vitæ*; unde veterem expoliatus hominem, novumque cum habitu Religionis indutus exultavit, ut gigas ad currendam Evangelicæ perfectionis viam; ſtatimque tot humilitatis, obedientiæ, ac ferventiſſimæ charitatis omniumque virtutum exempla præſtitit, ut omnibus emeritæ ſanctitatis ſociis præluceret. Orationi adeo aſſiduus, ut nec diu noctuque invictum ab ea ſpiritum relaxaret; precationum vero ſuarum vota minime ſuus Pater cæleſtis fruſtratus eſt; nam cum hæc duo ſemper peteret, ſcilicet vitam ab omni peccato immunem, fidemque ſuo ſanguine confirmare, utriuſque voti compos effectus eſt, quoniam non anguſtia, non fames, non nuditas, non periculum, non perſecutio, non gladius, non altitudo, neque profundum, neque creatura potuerunt ipſum ſeparare a charitate Dei, atque athleta Chriſti fortiſſimus pro amplificanda catholica Religione martyrii palmam meruit obtinere: Quapropter cum SANCTITATIS VESTRÆ ineluctabili Decreto Servum Dei beatum Fidelem Albo Sanctorum rite adſcribi poſſe pronuntiatum ſit: Hoc ipſum fieri exopto, expedireque cenſeo, ſi SANCTITATIS SUÆ nutus accedat. Et ita &c.

FR. ANTONIUS Camarda Epiſcopus Reatinus Aſſiſtens.

EXultat, BEATISSIME PATER, & merito quidem exultat, induitque veſtimenta gloriæ ſuæ Sacra Propagandæ Fidei Congregatio ſuper inclyto ſuo ſtrenuiſſimoque Protomartyre B. Fideli a Sigmaringa, quem utpote Servum fidelem etiam in modico, conſtituit Dominus ſuper multa, ſimilemque ob ſanctitatis excellentiam fecit in gloria Sanctorum, & præcipue in gloria D. Protomartyris Stephani, cum & ipſe ad fidelem ejus imitationem plenus gratia & fortitudine fecerit prodigia & ſigna magna in populo, & charitatem pro armis habuerit, & per ipſam charitatem victoriam ubique feliciter obtinuerit. Per charitatem Dei ſævientibus fidei hoſtibus non ceſſit. Per charitatem Proximi pro occiſoribus interceſſit. Unde ſtola immortalitatis indutus meretur, ut a SANCTITATE VESTRA ſolemni ritu connumeretur inter Agmina Sanctorum dealbatorum, qui laverunt ſtolas ſuas, & candidas fecerunt in ſanguine Agni.

NICOLAUS Simoni Epiſcopus Marcianenſis Aſſiſtens.

VItam plenam laboris omnique virtutum genere ornatiſſimam catholicæ Religioni amplificandæ, & alienæ ſaluti procurandæ impendit tandem ſtrenuus Chriſti Martyr Fidelis a Sigmaringa. Quare e re Religionis eſſe puto, ut Apoſtolica auctoritate maximis clariſſimiſque virtutibus repletum, miraculorum gratia illuſtrem ac beata meſſe meritorum divitem publicis precibus invocemus.

NICOLAUS Spinelli Epiſcopus Averſanus Aſſiſtens.

CŒnobiticæ diſciplinæ ſervandæ ac conſtabiliendæ ſtudium, & admirabilis rerum divinarum commentatio, id effecere, ut beatus Fidelis a Sigmaringa Tironibus exemplo, Perfectis incitamento eſſet, ceteriſque omnibus admiranda morum integritate, patientia, manſuetudine ac præſertim animi demiſſione ad veras chriſtianaſque virtutes comparandas

præluceret; ſæpiſſime improborum hominum divina humanaque miſcentium conatibus compreſſis, ac furentis hæreſeos viribus profligatis. Quibus omnibus rite probatis ac ſingulatim ad trutinam revocatis cenſerem, dummodo ſupremum SANCTITATIS TUÆ judicium accedat, in Sanctorum numerum poſſe cooptari.

MARCUS ANTONIUS Amalphitanus Epiſcopus Ortonen. & Camplen. Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Beatus Fidelis a Sigmaringa re & nomine fidelis Dei Servus & prudens fuit; nam ſparſis adhuc in hoc ſpinoſo ſeculo virtutum omnium ſeminibus, admirabiles deinde in Sacra Capuccinorum Religione protulit fructus charitatis erga Deum & Proximum, patientiæ, humilitatis, obedientiæ, mortificationis, pœnitentiæ, paupertatis, ac heroicæ ſanctitatis Apoſtolicum Concionatoris munus ſibi commiſſum tanto Religionis zelo exercuit, ut plures etiam perditiſſimos homines a peccatis ad pœnitentiam, a vitiis ad virtutem revocarit. Fidem in Baptiſmo ſuſceptam idem Fidelis ſervavit integram, illiuſque propagator & fortis propugnator fuit. Permultos hæreticos ad ſinum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ reduxit. Hæreſim graſſantem jamque alicubi erumpentem ſummo ſtudio curavit reprimere. In catholica fide promoveada adeo erat impavidus, ejuſdemque fidei ardore tanto erat incenſus, ut pro ea mortem ſubire optaret, jamque Hæretici iracundia furentes necem, quam ex inſidiis paraverant, & paulo ante concionando ſibi prædixerat, illi intulerunt. Per quæ omnia & alia innumera virtutum incrementa a Deo miraculis comprobata, ſicuti jam prius ſanctæ mem. Benedictus XIII. de Fideli Beatorum Faſtis aſcribendo Decretum emiſit, ita ad apicem Canonizationis inter inclytos Martyres, ſi SANCTITATI VESTRÆ placuerit, venit idem recenſendus.

NICOLAUS Mancinforti Epiſcopus Anconitanus Aſſiſtens.

BEatus Fidelis a Sigmaringa in triplici vitæ genere ſe admirabilem reddidit. In ſeculo enim doctrinam cum morum integritate conjunxit, in Clauſtro pietate erga Deum, charitate erga Proximum ſummopere enituit, in orthodoxæ demum Religionis diſcrimine *pro lege Dei ſui certavit uſque ad mortem*; unde eximius Chriſti Athleta plurimis clarus miraculis dignus videtur, qui in Sanctorum numerum referatur.

D. PLACIDUS Pezzancheri Epiſcopus Tiburtinus Aſſiſtens.

BEatus Fidelis a Sigmaringa piiſſime exactis in ſeculo ſeptem luſtris, Inſtitutum Minorum Capuccinorum amplexus, ivit de virtute in virtutem, liliſque virginitatis, quam ſummo ſtudio coluit, roſas intexens martyrii, quod conſummaturus curſum ſuum & miniſterium verbi a Sacra Congregatione de Propaganda Fide ipſi injunctum, primus omnium pugilum ejuſdem Sacræ Congregationis invicto alacrique animo ſubiit duplici redimitus laureola. Cæli gaudiis fruitur; ut plura, quibus illuſtratur miracula probant, evincunt. Reliquum ergo eſt, ut SANCTITAS VESTRA, pro ſuprema qua pollet ligandi atque ſolvendi poteſtate, illum SS. Martyrum Faſtis adſcribat.

NICOLAUS XAVERIUS Santamaria Epiſcopus Cyrenenſis Aſſiſtens.

INter Operarios qui excolendam atque expurgandam a noxiis hæreſum vepribus vineam Domini in Rhætia, juſſu Sacræ Congregationis de Propaganda Fide ſuſceperant, B. Fidelis a Sigmaringa Sacerdos Capuccinus primus eam proprio ſanguine fœcundavit; enixis ejus precibus exauditis a Deo, quibus aſſidue poſtulaverat, ut vitam ab omni peccato immunem traduceret, fidemque catholicam ſuo ſanguine confirmaret. Mortem autem quam in odium ejuſdem fidei victimam præſenſerat, non inermis & nudus, ſed

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

protectione corporis & sanguinis Christi munitus subiit; & ad nostri Salvatoris exemplum non repugnando, immo pro hostibus orando, tanquam unus de dominicarum ovium grege laniari se ab hæreticis, velut ab irruentibus lupis passus est. Si Martyrem, ut S. Augustinus docuit, non facit pœna, sed causa, B. Fidelis, qui cum causa pœnam conjunxit, quare Martyris nomine & honore privabitur? Pium igitur & justum videtur B. Fidelem, cujus veri martyrii consummatio, & gloria in Cælis adepta quasi digito manifestatur, contestante eam Deo signis & portentis, inter Martyres vindicatos Apostolico Oraculo adscribere, ut magis magisque confundatur hæreticorum perversitas, & divina Catholicorum fides augeatur.

BERNARDUS ANTONIUS Pizzella Episcopus Constantiæ Assistens.

QUÆ duo præ ceteris sibi proponit Alma Mater Ecclesia, ut quis de christiana Religione optime meritus in Sanctorum numerum rite cooptetur, virtutum scilicet heroica exercitatio & miraculorum probata veritas, duo hæc sunt satis explorata de beato Fideli a Sigmaringa Ordinis S. Francisci Capuccinorum Alumno; etenim vitæ integritatem, regularis disciplinæ observantiam, aliasque virtutes, potissimum vero singularem in Deum & Proximum charitatem ac fidei zelum coluit mirabiliter, ex quo martyrii palmam meruit obtinere. Virtutibus insuper miracula composuit. Superest igitur ut nobilis Christi Athleta sanctorum Martyrum triumpho donetur in terris, qui gloriosus exultat in Cælis.

HYACINTHUS de Silvestris Episcopus Nepesinus & Sutrinus Assistens.

BEATISSIME PATER. Beatum Fidelem a Sigmaringa cum infensissimis christianæ Reipublicæ hostibus adeo acriter decertantem olim spectavit Rhætia, ut certaminis sui præmium ab ipso jamdiu expetitum, mortem atrocissimam sit consecutus. Gratulabatur profecto sibi S. M. Ecclesia, dum Heroem hunc vetustissimorum Martyrum affectam atque imitatorem intueretur: At nimium doleret, si ejus martyrio rite jam comprobato debita martyrii merces non responderet. Sentiat igitur Orbis universus lucis hujus contemptoribus animis, Martyribusque fortissimis etiam nunc Ecclesiam catholicam illustrari; debitusque honor ei rependatur, qui tantam laudem vitaque & sanguine bene emi posse arbitratus est.

FRANCISCUS ANTONIUS Spadea Episcopus Aquinas & Fregellanus Assistens.

BEATISSIME PATER. Tanta in B. Fideli a Sigmaringa Ordinis Capuccinorum Alumno exuberant veræ sanctitatis argumenta, ut etiamsi deficeret causa martyrii, ad illum in Sanctorum Album deferendum abunde sufficerent. Inter seculi curas mirum, quam innocenter juste & pie vitam traduxerit. Regulare Institutum amplexus, statim apparuit perfectionis metam attigisse jampridem, nemoque illo in omnium virtutum genere sub abjectione, corporis afflictatione, obedientia fuit & paupertate præstantior. Ad Apostolici Missionarii munus vocatus, directusque in Rhætiæ Provinciam plurimum hæresi infectam, quisnam explicare valeat Viri Dei studium dilatandi catholicam fidem, hæreticos ad Ecclesiæ sinum revocandi? Quisnam attingere queat quo zelo, quo fervore, quo spiritu & fortitudine immensos exantlavit labores, tot incommoda & pericula vitæ subierit, ut zizania quæ inimicus superseminaverat homo, convelleret, & vera Christi dogmata complantaret? re & nomine vere fidelis, fidelis servus & prudens; fidelis usque ad mortem, qua bonum certamen certavit, cursumque fideliter consummavit, ideo palmam & coronam tamdiu concupitam meruit obtinere martyrii. Reliquum est BEATISSIME PATER, ut sicut a Deo miraculis rite probatis testatam accepimus Servi sui gloriam perennem in Cælis, sic dignum & justum est, ut SANCTITAS VESTRA Canonizationis ejus triumphum illi decernat in terris, ut hæresis ipsa, quem impie prostravit, victorem agnoscat, & quantum gloriæ Fideli illata nece contulerit, & confundatur. Ut Rhætiæ populi ejus intuentes exitum & gloriam imitentur & fidem: Ut inclytus Capuccinorum Ordo tanto excelsi sui filii congaudeat honore: Ut sacri ejusdem apostolici ministerii Consortes ex eo zeli ac fortitudinis exempla desumant; ac tandem ut sacra Propagandæ Fidei purpuratorum Patrum Congregatio hoc suo Protomartyre glorietur.

HIPPOLYTUS e Rubeis Sancti Secundi Episcopus Senogallienſis Assistens.

DEI Servi re & nomine Fidelis a Sigmaringa mores plane Angelici, & Apostolici labores: Vis præfertim atque animi ardor in vitiis luxus, superbiæ, & luxuriæ infectandis: Zelus inexplebilis animarum adversus helveticam hæresim, imperterrita denique fortitudo atque constantia admirabilis, Chirographo necis sibi paratæ e suggestu conspecto, crebra quoque inter vulnera sibi a nefariis satellitibus in odium orthodoxæ fidei usque ad interitum illata; tot ac tantæ virtutes, quibus insignis gloria miraculorum accedit, maxime suadent ejusmodi Viro, jam Beatorum Fastis adscripto, Sacræ Congregationis de Propaganda Fide strenuo Protomartyri novam sanctitatis coronam per irrefragabile Pontificium Oraculum esse decernendam.

POMPEJUS Compagnoni Episcopus Auximanus & Cingulanus.

QUod ait Joannes Chrysostomus adesse clementissimum Deum, qui desiderantibus suis martyrium præbeat; id ego, BEATISSIME PATER, in beato Fideli feliciter contigisse video, hoc ipsum scilicet enixis precibus dum viveret, postulare solito, ut catholicam fidem suo sanguine confirmaret. Quum igitur & ipse tanti muneris dignitati per bona opera sese idoneum præstiterit, & Deus Opt. Max. vel in ipsa quodammodo Ecclesiæ pace eum sibi Martyrem designaverit; æquum esse censeo secundum ea quæ proponuntur, ut solemni ritu ab Ecclesia quoque vindicetur.

LUDOVICUS Savageri Episcopus Tempensis.

BEatum Fidelem a Sigmaringa gloria & honore coronatum, in cælesti Patria versari, certiores Nos faciunt, BATISSIME PATER, quas vel ab ipsa adolescentia excoluit virtutes, jejunia, flagella, studiumque illud, quo susceptо Capuccinorum Instituto corpus in spiritus servitutem redegit, quos pro fide tuenda & amplianda fuscepit labores, invicta in perferendis cruciatibus patientia, cui Paulo teste *paratæ sunt repromissiones*, & summa illa charitas, qua mirabili quadam animi alacritate pro orthodoxa fide martyrium subiit, atque tot miracula confirmant, quibus eum Deus glorificavit. Itaque non dubito, quin eo cultu ac publica illa veneratione sit dignus, qua Ecclesia reliquos prosequitur Sanctos. Nunc vero ut infallibili auctoritate tua decernatur, expedire omnino videtur: Rogat enim supplex Capuccinorum Familia, petunt fideles, postulant Eminentissimi de Propaganda Fide Cardinales, instant Principes, eget Ecclesia infelici hac nostra ætate novo hocce orthodoxæ fidei vindice ac defensore.

ANTONIUS Franci Episcopus Crassetі.

BEatus Fidelis a Sigmaringa sacræ Franciscanæ Familiæ Alumnus, in ipso Religionis limine raro humilitatis & obedientiæ exemplo, futuræ sanctitati prælusit. Hinc cælestis vivendi ratio Tirocinii laudes & merita excepit & longius excessit: Nam charitate fervens, precibus assiduus, asperitatibus invictus, Seraphici candoris æmulator, virtutum omnium cultor eximius Deo propior, quam homini visus est. Catholicæ demum fidei tutandæ augendæque ardentissimum desiderium cruentus testis, & Martyr gloriosus exhibuit. Quapropter cum SANCTITATIS VESTRÆ inclu-

ſuctabili Decreto Servum Dei beatum Fidelem Albo Sanctorum rite adſcribi poſſe firmatum ſit: Hoc ipſum fieri oportere cenſeo, ſi SANCTITATIS SUÆ notus accedat. Et ita &c.

JOSEPH Roſſi Epiſcopus Venafranus.

LEgitime qui certavit, BEATISSIME PATER, fidelis uſque ad mortem coronam juſtitiæ a Domino in Cælis jam accepit, dignus propterea eſt, cui & condigni decernantur honores in terris. Fidelis a Sigmaringa Seraphici Capuccinorum Ordinis eſt Servus ille bonus & fidelis, qui miſſus in vineam Domini a Sacra Congregatione de Propaganda Fide, illam proprio ſanguine fœcundavit: Inter prædicandum namque aggreſſus, tamdiu enſibus ferratiſque fuſtibus fuit cæſus, ut felix & pretioſa in conſpectu Domini victima fuerit immolatus. Defecerunt porro impiorum iniquitates in verbis, quæ ſuggeſto inſcripſerant: *Hodie prædicabis & non amplius*: Vox enim tanti Martyris clamavit ad Dominum, & exaudita fuit, dum Auſtriacis ſigna conferentibus cum Rebellibus Hæreticis copiis præſto fuit, & divino lumine circumfuſus terruit, & in fugam Rebellium Ducem vertit: Gaudeat igitur ſancta Mater Eccleſia Sanctum venerari, quem Deus fidei quaſi propugnaculum conſtituit.

INNOCENTIUS Gorgoni Epiſcopus Pinnenſis & Hadrienſis.

BEatus Fidelis a Sigmaringa a primis annis chriſtianas virtutes excolere incepit; Capuccinorum deinde ſuſcepto Inſtituto, ſeveriori vitæ genere & ſuperno quodam ac eximio ſalvandarum animarum deſiderio excelluit, eaque charitate, qua major ſub Cælo dari non poteſt, ſuccenſus pro orthodoxa ſervanda & propaganda Fide, plurimis exantlatis laboribus, ac vario *tormentorum* genere ab *hetero*doxis vexatus Martyr occubuit, eumque cum in vita, tum poſt mortem multis Deus miraculis condecoravit; quam ob rem Sanctorum Faſtis, ſi SANCTITATI TUÆ videatur, adſcribendum eſſe cenſeo.

Morem antiquitus traditum, ut hac de cauſa publico fidelium cultui proponatur in Patriarchalibus Baſilicis Euchariſticum Sacramentum, intermitti Pontifex paſſus non eſt; ſed Eccleſiam S. Mariæ ſupra Minervam ſubſtituit in locum Baſilicæ S. Mariæ ad Præſepe operariis cæmentiſque quamplurimis impeditæ: Cum enim Sanctiſſimus Pater decorem domus Dei diligens, meridionali latere ad communes Canonicorum ædes excitato, Porticu & Fronte a fundamentis erecta, & quatuor Sanctorum Prædeceſſorum ſuorum Sixti & Gregorii III., Paſchalis I. ac Pii V. de Liberiano Templo optime meritorum, duorum item Archipresbyterorum Cardinalium ſancti Caroli Borromæi, & beati Nicolai Albergati ſignis ornata, ampliato complanatoque Foro, Baſilicam hanc tribus ab hinc annis exterius nobilitaſſet; eamdem modo interius tam mirifice ſarcit ac renovat, ut quidquid ceteri contulerunt ad ejus elegantiam & amplitudinem, id unus complexus BENEDICTUS ſit, longeque ſuperaverit.

Potiora tanti Principis beneficia hoc duplici inſcripto marmore teſtati hactenus Canonici ſunt.

BENEDICTUS XIV. PONT. MAX.
LIBERIANI TEMPLI FRONTEM AC PORTICUM
IN HANC AMPLITUDINEM EXCITAVIT
ANNO MDCCXLIII. PONT. SUI III.

BENEDICTO XIV. PONT. MAX.
QUOD LIBERALITATE OPTIMI PRINCIPIS
LIBERIANÆ BASILICÆ FRONTEM
A FUNDAMENTIS EREXERIT
IMPOSITIS SIGNIS ORNAVERIT
LABENTEM PORTICUM RESTITUERIT
COMMUNES CANONICORUM ÆDES
A SOLO EXCITAVERIT
EXTERIORES GRADUS
AD AVERSAM ABSIDIS PARTEM REPARAVERIT
TECTUM VETUSTATE CORRUPTUM REFECERIT
CAPITULUM ET CANONICI MUNIFICENTISSIMO PRINCIPI
P. P.

Eadem die 8. Junii pomeridianis horis celebratæ ſunt ex more primæ Veſperæ ſolemnitatis Corporis Chriſti in Sacello Paulino Palatii Apoſtolici Quirinalis. Adſtitit Papa in Solio paramentis albis pretioſis indutus, qui poſt manus oſculum a Cardinalibus acceptum, illas præcinuit: Thure impoſito adolevit Aram; orationem recitavit, & Pontificalem Benedictionem impertivit in fine. Eminentiſſimi Patres capis purpureis uſi ſunt; Præſules vero cum Aſſiſtentes, tum non Aſſiſtentes, quorum numerus ſolito frequentior fuit, ceterique locum habentes in Cappella conjunctis proprii Ordinis inſigniis amicti interfuere.

Apud Vaticanum interea viarum, per quas mane poſtridie procedendum ritu ſupplici erat, eam quiſque partem, quæ æquabiliter ſibi obtigerat, Cardinales Romæ commorantes ornandam curaverunt aulæis, picturis, & ſertis virentibus. Ut tamen inſpicerent, parata ne eſſent omnia, aut quidpiam, quod minus deceret, in Stromatum figuris eſſet, eaſdem vias equitando circumivere R. P. D. Marcus Antonius Columna Protonotarius de *numero* Participantium Patrui loco, dum tali ſe munere is abdicaverit, deſignatus Apoſtolici Palatii Præfectus: Marchio Joannes Patritius, Marchionis Alexandri Capponi Florentii Majoris cum jure ſucceſſionis Coadjutor, & D. Franciſcus Diverſini unus ex Cæremoniarum Pontificiarum Moderatoribus; omnes *quotidiano habitu* amicti, & manu Militum Helvetiorum ſtipati. Eos pari linea incedentes proſequebantur conſueta ſoldana lanea violacei coloris induti Cubicularii ad fores, quas *Buffulam* vocant: Cubicularii extra Cameram, & Scutiferi Papæ bini incedentes inter equitandum. Præibant vero Helvetiæ Cohortis Dux, ac quatuor Inſervientes armorum, quos *Mazzieri* appellamus, cum argenteis clavis & ipſi equis inſidentes.

Poſt veſperas Sanctiſſimus D. N. paucis dumtaxat ex ſuis familiaribus eum comitantibus e Quirinali perrexit ad Palatium in Vaticano, ut ibi ea nocte quieſceret. Poſtero die per interiorem ſcalam Apoſtolico Sacrario contiguam mane deſcendens, venit in Sixti IV. Sacellum, ubi genuflexus ſuper faldiſtorium, conſuetam antiphonam: *Ne reminiſcaris* cum Pſalmis, VV. & Orationibus, ut ſe pararet ad Miſſam, quam deinde ſine cantu celebravit, privatim perlegit. Completo Sacrificio, Sacramentum a ſe confectum & intra pretioſam cuſtodiam clauſum ſupra Thalamum compoſitus, & a Parafrenariis ſago rubro indutis in altum elatus, detulit per ſtata Proceſſionis loca uſque ad Aram maximam Baſilicæ Vaticanæ, ex qua poſt iteratam Sacramenti thurificationem, & poſt recitatam diei Feſti collectam eodem Sanctiſſi-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

ctiſſimo Sacramento ter Crucem ſignans Populo benedixit; ſacriſque veſtibus depoſitis ad ſuperiora cubicula remeavit.

Compendiaria narratione hæc pauca de ſummo Eccleſiæ Capite leviter attigimus: Cetera, quæ ejus diei ſolemnitatem reſpiciunt, nemo eſt, qui ignoret, cum facile unicuique ſit, ſingulis annis id ipſum oculis intueri. Supervacuum propterea viſum eſt, aut tot Cleri utriuſque turmas referre ſub Crucis vexillo gradientes ſumma gravitate ac modeſtia, aut multitudinem pene infinitam hominum, qui Vacabilia officia obtinent (ea vero Tituli quidam ſunt, qui cum quibuſdam reditibus, unde hi profluunt, ita coemuntur a Camera Apoſtolica, ut utrique ceſſent Emptoris morte, nec hæredem ſequantur) aut Cancellariæ Datariæque variis muneribus addictorum, qui quaterni cum quadrilibribus ſinguli facibus procedebant juxta ordinem & præcedentiam a ſan. mem. Gregorio XIII. jamdudum præfinitam.

Omittenda pariter eſt ſedula Cardinalis Proto-Diaconi cura apud Apoſtolici Palatii Portam cum baculo in ſignum juriſdictionis una cum Gubernatore Urbis Vice-Camerario, & ejuſdem Palatii Præfecto ad ſupplicationem inſtruendam aſſidentis: Nec recenſendi hoc loco Scutiferi, Procuratores Ordinum, Cubiculariі tam extra Cameram, quam Honorarii & Intimi cum intortitiis procedentes; duobus autem his noviſſimis cœtibus præeuntes Cappellani cum Mitris; quamquam, ut aliqua de his rebus mentio fieret, petere videretur nupera Sanctitatis Suæ Conſtitutio, quæ Conſiſtorialis Aulæ Advocatis præter alia ejus Collegii privilegia vel confirmata, vel aucta, dignioremprætereain Cappella & in Proceſſionibus ſupra ipſoſmet Intimos Cappellanos Pontificis locum aſſignat; ita ut non amplius humi in conſpectu Pontificii Throni, ſed in ſcamnulo poſt Cubicularios Intimos, & Honorarios modo aſſideant, eoſque inter eundum immediate præcedant. Reliquum eſſet potius de nobiliori ſupplicationis hujus parte, in qua Antiſtites amplius octoginta totque auguſtiſſimi Sacerdotii Senatores eminebant, aliquid dicere: Erat id quidem documentum chriſtianæ magnificentiæ & pietatis ſane præclarum, & quod nuſquam alibi ſpectari poſſit quam Romæ. Sed ab aliis omnibus, quæ movere eos poterant, averſi quot aderant in ſummum dumtaxat Pontificem BENEDICTUM intendebant oculos, qui Sacerdos Populi ſui a Deo conſtitutus, in tempore precantes manus protendebat ad Sacerdotem in æternum Chriſtum Dominum, quem ſub ſpecie panis velatum genuflexus in Thalamo portabat, ex oris ac totius corporis habitu, ut ambigi merito ab omnibus poſſet, majeſtatem ne magis optimi Principis, an religionem mirarentur.

Haſtas Umbellæ, quæ ſupra Sacramentum & Papam obtendebatur, mutatis ex condicto vicibus detulerunt primo Referendarii, ſecundo & quarto Equites S. Petri, tertio Magiſtri viarum, quinto Senenſes, poſtremo ante ingreſſum Baſilicæ, quoniam Senator Urbis aberat, ad quem pertinuiſſet primam haſtam deferre, Conſervatores Urbis, una cum Oratore Bononiæ, & Capitolinæ Curiæ Judicibus: Cui quidem Oratori pridem indulſerat Pontifex, ut Senatoriæ, qua patrio more utitur, veſti antea prorſus nigræ faſcias poſſet aureas ſuperaddere; hac tamen cautione, ut eam adhiberet in ſolemnioribus dumtaxat functionibus, & præciſe tunc, quando aureas quoque togas induunt prædicti Romani Populi Conſervatores, ut eo die factum eſt.

Ad quatuor Baldacchini angulos incedebant a latere totidem Clerici Ceroferarii Cappellæ Pontificiæ ſinguli ſingulas Laternas argenteas haſtis præfixas geſtantes; cum enim quæ deferri ſolent lumina, etſi copioſa, in aperto ſint, eaque non raro, vento aut pluvia ſuperveniente extinguantur; ne quid tale contingeret, quod debitam tanto Sacramento veneration nem aliqua ex parte minueret, viſum fuit Benedicto Papæ XIII. perenni memoria digniſſimo ſtatuere in Concilio Romano (a), ut in poſterum tam in hac, quam in alia, quæ haberi opus fuerit, Sanctiſſimi Corporis Chriſti Proceſſione quatuor ſaltem haſtis præfixæ Laternæ cum candelis intus ſemper accenſis hinc inde portarentur prope Sacerdotem, qui Sacramentum defert: Quam inſtitutionem Pontificia Cappella, ut ceteris eſſet exemplo, ſtatim amplexa eſt, & ad hanc diem ſervat diligenter.

Hac lege lata prædictus Pontifex inſtitit Prædeceſſorum ſuorum veſtigiis, qui tantopere in Feſti hujus diei recolenda memoria ſemper excelluerunt; ut nihil, quo ad augendum Euchariſtici Sacramenti externum cultum conduceret, nihil, quod ad Chriſtiani populi pietatem erga illud promovendam valere poſſet, unquam neglexerit: Urbanus enim Papa Sextus edixit, ut in locis etiam, ubi interdictum ſacris eſſet, liceret die Feſto Corporis Chriſti, (quam celebritatem Urbanus IV. jampridem inſtituerat) rem divinam facere apertis januis. Cum autem per ea tempora nondum tam late invaluiſſet conſuetudo, quæ ubique recepta modo eſt, palam deferendæ per vias Euchariſtiæ; ſed in Eccleſiis dumtaxat adoranda proponeretur tempore divinorum Officiorum; Martinus V. centum dies ſingulis annis de injunctis pœnitentiis benigne iis relaxavit, qui die Feſto Corporis Chriſti, cum vivificum hoc Sacramentum deferretur publice, Proceſſionem comitarentur. Ac Nicolaus quidem V. omnium primus inter Pontifices Romæ pedibus gradiens publice per vias Sacramentum detulit in ipſius Feſto; ut de eo teſtatur in ſuis Diariis Stephanus Infeſſura anno 1447. die 8. Junii.

„ Lo dì del Corpo di Criſto Papa Niccolò V.
„ fece la *Proceſſione in San Pietro*, e portò lui con
„ le ſue mani lo Corpo di Criſto da S. Pietro fino
„ a Porta Caſtello, e andarono tutti li Cardinali,
„ Arciveſcovi, e Veſcovi, e tutte le Chieſe di Ro-
„ ma, e andonne a vedere tutto lo Popolo; perchè
„ da qui innanzi mai fu veduta ſimile cerimonia,
„ che alli di noſtri.

Novum autem Leone X. Apoſtolicum Clavum tenente, Sacer hic procedendi ritus incrementum accepit; quamplures enim ex eo tempore Pontifices, licet intermiſſa ferie, cum nonnulli pedibus voluerint incedere, Miniſtrorum humeris ſubvecti, atque in ſublimi ſella ad dignitatem ſupremi Magiſterii ſui oſtendendam compoſiti, cuſtodiam cum Sacra Hoſtia, propriis complectentes manibus cœperunt deferri. Quod non ſine ſuperno Dei afflatu, inſtinctuque factum credendum eſt; ut triumphali iſto apparatu inter affuſas adorantium turbas per vicos & plateas verum Chriſti Corpus circumferretur, eo tempore, quo impius Lutherus Vicariam Chriſti Perſonam in terris a Romano Pontifice ſuſtineri, realemque item Chriſti Domini in Euchariſtiæ Sacramento præſentiam impudentiſſime negabat.

Morem autem ad hæc uſque tempora traductum, qui ſane aptior eſt & laudabilior, ut Papa non ſedens bajuletur, ſed provolutus in genua innixuſque ſcabello, cui Tabernaculum quoque cum Hoſtia eſt impoſitum, quis prior inſtituerit, incertum eſt. Si Mutulo teſti fides danda eſſet; Alexandro VII. oporteret id tribui, qui duplex numiſma cudit argenteum aureumque, in quibus Sacramentum exhibetur ab ipſo Pontifice tali modo delatum cum lemmate: *Procidamus, & adoremus in ſpiritu & veritate*. Verum ſi diligenter expendantur encomia, quibus Paulum IV. laudat Oldoinus in ſuis Notis ad Ciccionium, huic Pontifici mos hic adſcribendus videbitur; ait enim memoratus Scriptor „ Quo die Sa-
„ cra Euchariſtica celebrantur, ac publica ſupplica-
„ tione defertur a Romano Pontifice velatum Nu-
„ men, ut Vaticanam etiam Regionem Urbemque
„ Leoninam, qua pompa circumfertur, oppanſum
„ late velum inumbraret, ne inſtructum agmen læ-
„ deret ſolis ardor, auctor ipſemet fuit, primuſ-
„ que qui ob defectas ſenio vires, tum ad augen-
„ dam Myſterii majeſtatem, geſtari cum ea Fruge
„ ſella voluit: Quod & conſequentes plerique poſt-
„ modum Pontifices fecere. Ad divini cultus elegan-
„ tiam lampades etiam excogitavit, quæ cera,
„ non oleo concinnarentur, eaſque ardere in Pon-
„ tificio

(a) *Tit.* XV. *de celebrat. miſſ. cap.* 7.

„ tificio Sacello voluit “. Munus illas parandi pertinet modo ad Clericos ejuſdem Sacelli, qui viciſſim ſingulis menſibus die noctuque ipſas ante Sacramentum ibi cuſtoditum incendere tenentur & accenſas ſervare.

Sanctiſſimus etiam Dominus Noſter BENEDICTUS XIV. cura & ſtudio pari inter quotidianas, quibus diſtinetur, omnium Eccleſiarum ſollicitudines præclare providit, ne ſupplicationis hujus a Prædeceſſoribus Pontificibus tam aucta celebritas ullo umquam caſu aut tempore minueretur. Cum enim intelleXiſſet, Apoſtolica Sede vacante Clerum utrumque ad ſupplicationem habendam in duas partes dividi, ſi dies Feſtus Corporis Chriſti in id tempus incideret, quarum una Lateranenſem Baſilicam peteret; altera Vaticanam; ita imminuto Cleri numero, ſupplicationis quoque utriuſque majeſtatem imminui, Conſtitutione edita ſtatuit, ut ſicuti Sede plena unica celebratur eo recurrente die Proceſſio apud Vaticanum, ita eadem Sede Apoſtolica vacante, ubi ſolemnitas prædicta contingat, unica pariter ſupplicatio ibidem habeatur. En Pontificia Sanctio.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

PAſtoralis ſollicitudinis officium, quantum Nobis ex alto conceditur, omni ex parte implere ſatagentes, non ſolum ea, quæ ſub oculis noſtris geruntur, opportunis legibus apte ordinare atque dirigere ſtudemus; verum etiam providentiæ noſtræ intuitum ad ea intendere non omittimus, quæ poſt expletum a Nobis hujuſce mortalis vitæ curſum, ubi Omnipotenti Deo qui numeravit dies noſtros, ita placuerit, aut fieri neceſſario debere, aut evenire poſſe proſpicimus.

Sane ex quo in hac Romana Urbe a prima fere ætate diverſis in gradibus commorati ſumus, meminimus, non ſemel, ſed iterum ac tertio jam contigiſſe, ut vacante per obitum Romani Pontificis Apoſtolica Sede ſolemnitas Corporis Chriſti recurreret, in qua, ex pia Urbani Papæ IV. Prædeceſſoris Noſtri inſtitutione ac lege, & fructuoſa univerſæ catholicæ Eccleſiæ conſuetudine, poſt exacta Paſchatis & Pentecoſtes ſolemnia, vivificum Euchariſtiæ Sacramentum, continuata per dierum octavam celebritate & publicis ſupplicationibus a Chriſtifidelibus percolitur. Cumque hujuſmodi ſupplicationibus ſive Proceſſionibus, vivente Romano Pontifice, initium det prior illa & ſolemnior ſupplicatio, quæ incipiens ab ipſo Pontificiarum Ædium Vaticani Sacello, præeuntibus & ſubſequentibus omnibus tam ſecularis, quam Regularis Cleri, Romanæque Curiæ & Pontificiæ Aulæ Officialium Ordinibus, per congruum viarum ambitum, ad Baſilicam Principis Apoſtolorum procedit, ibique terminatur; vacante, ut prædiximus, Apoſtolica Sede, Nobiſque poſt mortem recol. mem. Prædeceſſorum noſtrorum Benedicti Papæ XIII., & Clementis Papæ XII. intra Apoſtolicorum Comitiorum ſepta commorantibus, quæſtionem hanc non ſine ſententiarum atque ſtudiorum varietate audivimus agitari; an ſcilicet in eodem Vaticano, an vero in Lateranenſi Patriarchio ſolemnis illa & generalis, de qua ſupra dicebamus, ſupplicatio peragenda eſſet. Et quidem præmiſſis in caſibus, noſtris primum oculis aſpeximus, deinde etiam aliorum relatione audivimus, præfatæ ſolemnitatis celebritatem duplici ſupplicatione inchoatam fuiſſe, quarum altera in Baſilica S. Joannis in Laterano, altera vero ſimul eodem tempore in Baſilica S. Petri in Vaticano habita fuit; diviſionem autem factam fuiſſe eorum, qui primæ hujuſmodi generali ſupplicationi intereſſe tenebantur, nonnullis videlicet ad unam, aliis vero ad alteram ex prædictis Baſilicis accedentibus; prout vel ratione, vel imperio, vel etiam propria voluntate atque arbitrio adducti fuerunt.

Quod quum Noſtra & aliorum etiam complurium ſententia, nec Eccleſiaſticis regulis ac ritibus, nec piæ Prædeceſſorum noſtrorum menti conſentaneum eſſe judicaverimus; neque vero abſque notabili Divini cultus imminutione & populi ſcandalo reipſa fieri contigerit: Nos, cupientes tantæ ſolemnitatis initia, communibus omnium ordinum ſtudiis, eoque maximo cultus ſplendore, quo potiſſimum fidelium mentes ad debitum erga divinæ bonitatis myſteria venerationis affectum excitantur, omni tempore concelebrari, Motu proprio & ex certa ſcientia, poſt maturam deliberationem hac de re habitam, hanc in poſterum præcepti noſtri formam volumus eſſe perpetuam, qua de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus atque mandamus, ut ſicuti Sede plena de mane Feriæ V. poſt Feſtum Sanctiſſimæ Trinitatis unica ſupplicatio, ſive Proceſſio generalis SS. Corporis Chriſti in Urbe peragi conſuevit, ita eadem Apoſtolica Sede vacante, ubi ſolemnitatem prædictam, anno vertente, celebrandam eſſe contingat, unica pariter in Urbe generalis Proceſſio habeatur cum interventu omnium & ſingulorum, qui de cetero hujuſmodi ſupplicationi generali adeſſe tenentur; quorum nomina & incedendi ordo, aliis Noſtris Apoſtolicis Literis hac ipſa die manu noſtra ſubſcriptis diſtinctius expreſſa reperiuntur.

Dum autem pro hujuſmodi generali ſupplicatione Sede vacante, ut præfertur habenda congruum opportunumque locum deligere, & conſtituere mente animoque verſabamus; illud Nos maxime permovit, quod animadvertimus, in ceteris per chriſtianum Orbem Civitatibus, tempore Epiſcopalis Sedis vacantis, nihil mutari ſolere circa locum, aut Eccleſiam, in quo, ſeu qua Epiſcopo vivente, quotannis præcipua hujuſmodi Proceſſio Corporis Chriſti celebrari ſolet. Itaque quemadmodum in Urbe, Sede plena Proceſſio generalis hujuſmodi in Vaticano celebratur, quantumvis Pontifex in ejuſdem Vaticani Ædibus actu non commoretur, ſed in Quirinali Palatio degat, vel etiam eumdem extra Urbem moram trahere contingat; ita nihil obſtare cenſemus, quominus etiam defuncto Pontifice, Proceſſio generalis die Feſto Corporis Chriſti in Vaticano pariter celebretur; quin potius id ſatis congruum & opportunum fore judicamus, habita ratione tum Vaticani Conclavis, in quo Collegium S. R. E. Cardinalium, ad maximum in terris opus peragendum, tunc temporis permanet, tum frequentiæ populi, qui hac de cauſa per eos dies ad Vaticanum confluit.

Inchoanda igitur erit prædicta ſupplicatio generalis a Baſilica Vaticana ea hora, quæ a Congregatione Cardinalium in Ordine Priorum indicetur. Et quidem Miſſæ Sacrificium per eum, a quo Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, ut infra deferendum erit, ad Altare Cathedræ S. Petri celebrabitur. At quoniam plures cauſæ obſtant, quominus tempore Sedis vacantis amplior ille ambitus, atque ſplendidior viarum apparatus ſervetur, qui vivente Pontifice, ſive is præſens ſit, ſive abſens, obſervari conſuevit; ſtatuimus prædictam ſupplicationem per brevius illud iter procedere, eodemque apparatu perfici, quo jam alias vacante Apoſtolica Sede, in eodem Vaticano factam fuiſſe conſtat: In ejus quoque regreſſu volumus, omnes & ſingulos, qui in Proceſſione interfuerint, cum intortitiis accenſis intra eamdem Baſilicam de more diſpoſitos, uſque ad extremum manere: ac demum Sanctiſſimo Sacramento ſuper Altare majus, Confeſſionis videlicet Principis Apoſtolorum, per manus Diaconi Epiſcopo aſſiſtantis collocato, & conſuetis precibus devote decantatis, ab ipſo Epiſcopo celebrante trina benedictione cum eodem Sacramento ſuper Populum data, auguſtam ſanctamque celebritatem abſolvi.

Et quia prædicta ſupplicatio, quæ ſic ut præmiſimus, Noſtræ hujus ordinationis vigore celebranda erit, nequaquam habenda eſt pro peculiari Proceſſione Baſilicæ Vaticanæ; quæ quidem Baſilica propriam ſupplicationem peragit in die Octava Corporis Chriſti; ſed locum tenere debet generalis illius ſupplicationis, quam Sede plena Romanus Pontifex celebrare ſolet, & in qua Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ab ipſo Pontifice, vel eo impedito, ab antiquiore ex S. R. E. Cardinalibus defertur, hinc eſt, quod Sede Apoſtolica ut præfertur vacante volumus, ut a Collegio prædictæ S. R. E. Cardinalium, hoc eſt a Congregatione trium Cardinalium in

quo-

quolibet Ordine Priorum, & a Cardinali ejuſdem S. R. E. Camerario, triduo ante ſolemnitatem Corporis Chriſti, aliquis eligatur & deputetur, qui præfatum Auguſtiſſimum Sacramentum deferat; unus nimirum ex Patriarchis, ſive Archiepiſcopis, aut Epiſcopis in Romana Curia præſentibus; cui miniſtrare debebunt Sacri illi Miniſtri, qui in Cappellis Cardinalitiis Officio Diaconi & Subdiaconi ſunt perpetuo addicti.

Acolythi pariter Cappellæ Pontificiæ, necnon ejuſdem Cappellæ Clerici, aliique inferiores Miniſtri in propriis Officiis rite miniſtrabunt, ſub directione eorum ex Pontificiis Cæremoniarum Magiſtris ſupra numerum, qui juxta Conſtitutionem a ſan. mem. Deceſſore Noſtro Clemente Papa XII. de rebus Sede vacante peragendis editam, cum aliis ingredi Conclave non permittuntur.

Item Cantores ejuſdem Capellæ Pontificiæ Hymnos & Laudes de more concinentes, & Miſſæ celebrationi intererunt, & totam ſupplicationem in ſuo gradu & ordine proſequentur.

Umbellam vero ſeu Baldacchinum iidem fere ſuis reſpective vicibus deferent, qui vivente Pontifice ejuſmodi decorantur prærogativa. Ejuſdemque Umbellæ latera, tam Officiales virgæ rubeæ cum intortitiis, quam Servientes armorum, ſive *Mazzieri* Papæ nuncupati, cum Maziis argenteis, & Milites Helvetici cum ſuis Decurionibus atque Tribunis, militari ritu armati claudent & reſpective cuſtodient.

Nullam vero peculiarem Crucem volumus elevari, ſub qua tota ſupplicatio incedat; ſed propriam Crucem a ſingulis tam Secularis, quam Regularis Cleri, Capitulis, Ordinibus ſive Corporibus, ex quibus Proceſſio componitur, de more erectam deferri. Curſores etiam Cardinalis pro tempore Urbis Vicarii, quemadmodum Sede plena mos eſt, totum Proceſſionis ordinem dirigere mandamus.

Sacræ autem Veſtes, necnon Oſtenſorium, Thuribulum, Candelabra argentea, Funalia, Umbella, ſeu Baldacchinum & reliqua ſupellex ad ſacram functionem neceſſaria, ab Apoſtolico Sacrario, ſeu reſpective a Pontificia Floreria ſubminiſtrari debebit. Cerei quoque quotquot neceſſarii erunt, ſumptibus Cameræ Apoſtolicæ provideri; ac demum Porticuum Vaticani & reliqui ambitus apparatum, Apoſtolicarum Ædium Aulæis, ut vivente Pontifice moris eſt, & in reliquo ejuſdem Cameræ Apoſtolicæ ſumptibus, adornari præcipimus.

Denique Pontificios Milites Urbanos per totum Proceſſionis iter diſpoſitos de more adeſſe, eamdemque ſubſequi & cuſtodire jubemus.

Quapropter omnibus ad quos ſpectat, & ad quos in caſu pro tempore ſpectabit, committimus & mandamus, ut quæcumque ad divini Cultus & Religionis incrementum ac decus hac noſtra Conſtitutione ſtatuimus & ordinavimus, ſinguli pro virili parte reſpective impleant, & ab aliis impleri curent. Specialiter autem Venerabilibus Fratribus Noſtris S. R. E. Cardinalibus, iiſque potiſſimum, qui pro tempore in quolibet Ordine Priores exiſtent, una cum ejuſdem S. R. E. Cardinali Camerario injungimus, ut opportuna mandata atque præcepta pro præmiſſorum omnium executione expediant. Itemque ejuſdem S. R. E. Cardinalibus pro tempore Camerario, Vice-Cancellario, & Majori Pœnitentiario, ut omnes ſibi reſpective ſubditos Miniſtros & Officiales, eorumque Collegia ſive Ordines, qui hujuſmodi Proceſſioni generali de more adeſſe debent, ſub conſuetis præceptis & pœnis adeſſe compellant: Ac demum Cardinali, qui pro tempore in Urbe ejuſque diſtrictu, Romani Pontificis Vicarius exiſtet, ut omnes Cleri Secularis & Regularis Ordines, qui vivente Pontifice eidem pariter ſupplicationi intereſſe ſolent Collegia, Capitula, etiam Baſilicarum Patriarchalium, & Collegiatarum etiam inſignium, alioſque omnes etiam neceſſario exprimendos, ſub conſuetis pariter præceptis ac pœnis auctoritate ſibi a Nobis in perpetuum harum tenore delegata jubeat intereſſe.

Has enim Noſtras literas & in eis contenta quæcumque perpetuo firma, & efficacia exiſtere volumus, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, atque ab omnibus, ad quos ſpectat & pro tempore quandocumque ſpectabit pleniſſime obſervari; ſublata omnibus & quibuſcumque etiam S. R. E. Cardinalibus prædictis, eorumque Collegio & Ordinum reſpective Prioribus, & S. R. E. Camerario, aliter decernendi & ſtatuendi facultate; & non obſtantibus, ſi quæ in contrarium facientes adeſſe dicantur, Apoſtolicis Conſtitutionibus & Ordinationibus quibuſcumque; necnon quarumcumque Eccleſiarum, Baſilicarum, etiam Patriarchalium, & Collegiatarum inſignium, & quorumvis Ordinum, Congregationum, Inſtitutorum, Collegiorum, Communitatum, ipſiuſque Cleri Urbis, & Perſonarum ſingularium etiam juramento, confirmatione Apoſtolica & quavis alia firmitate roboratis privilegiis, Statutis, Conſtitutionibus, uſibus, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus, etiamſi de iis eorumque reſpective tenoribus expreſſa & individua mentio habenda foret; quibus omnibus & ſingulis, alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad præmiſſorum effectum pleniſſime & ampliſſime motu pari derogamus, & derogatum eſſe volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo Hominum liceat paginam hanc noſtrarum Conſtitutionis, Ordinationis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo quarto, quartodecimo Kalendas Martii Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

D. Card. Paſſioneus.

J. Datarius.

VISA

de Curia I. C. Boſchi.

L. Eugenius.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Schedula Motus proprii, de qua fit mentio in Conſtitutione.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu Proprio &c.

OMnibus & ſingulis Officialibus Romanæ Curiæ, qui alias juxta antiquum ejuſdem Curiæ morem & ritum in generali Pontificia Proceſſione Sanctiſſimi Corporis Chriſti cum albis intortitiis, Apoſtolica Sede plena, intereſſe ſolent ac debent, quoties Proceſſionis celebritatem hujuſmodi tempore prædictæ Sedis vacantis occurrere contigerit, quemadmodum illius tunc peragendæ formam Apoſtolicis noſtris literis hac ipſa die ſub Plumbo datis in perpetuum præſcripſimus, ita præſentis noſtri Motus proprii &c. Schedula diſtricte præcipiendo mandamus, ut ipſi pro eorum debito & condigna erga tantum Sacramentum veneratione celerique & tranquilla actus hujuſmodi expeditione, ſub pœna privationis a perceptione emolumentorum ratione ſuorum reſpective Officiorum per duos continuos menſes ex tunc proxime futuros eis obvenientium, aliiſque arbitrio tunc exiſtentium Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, quibus dictarum literarum noſtrarum executionem injunximus, in contrafacientes infligendis in eadem Proceſſione ordine infra aſſignando, abſque ulla contradictione aut replicatione, vel interpellatione incedere debeant. Nos etenim eiſdem Officialibus atque omnibus & ſingulis eorum Ordinibus, ac Collegiis quibuslibet ſupec quæſtionibus & controverſiis quoad procedendi Ordinem, ſilentium imponimus, donec aliter a Nobis aut Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, vel competentibus Judicibus definitum fuerit in Judicio petitorio, quod eis earumdem tenore præſentium reſervamus.

Officiales autem Cameræ, Cancellariæ & Pœnitentiariæ Apoſtolicarum, quibus conſuetum in eadem Proceſſione locum præſervamus, volumus eodem incede-

cedere Ordine, quo deſcripti reperiuntur in Rotulo a Nobis ſub initio, & quolibet Pontificatus Noſtri anno ſubſcribi ſolito, ſeu in aliis Rotulis a Romanis Pontificibus Succeſſoribus noſtris pro tempore ſubſcribendis: Quorum Rotulorum ſeriem & ordinem, ne vacante Apoſtolica Sede prædicta de eorum vigore & ſubſiſtentia hæſitari contingat, ad præmiſſorum effectum tantum ex nunc, prout ex tunc, & e contra confirmamus & approbamus: Ac quandocumque caſus obvenerit, hujuſmodi Ordinem ſeu ſeriem Rotuli ultimo loco a Romano Pontifice tunc proxime defuncto ſubſcripti, illiuſque integrum tenorem ante ipſum Proceſſionis prædictæ initium per unum ex Pontificiis Curſoribus de more legi, & recitari præcipimus. Quo vero ad alias perſonas, de quibus in dictis literis meminimus, earum nomina, Officia, & incedendi Ordinem, ut infra præſcribimus, videlicet.

Præcedentibus Alumnis Hoſpitii Apoſtolici & Orphanotrophii, tum Ordinibus Regularium, Parochis Eccleſiarum Urbis cum Stolis, Clero, atque Capitulis Eccleſiarum etiam Collegiatarum Inſignium, & Baſilicarum etiam Patriarchalium ordine ſuo.

Officiales Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon Cameræ, Pœnitentiariæ, aliique in conſueto Rotulo deſcripti, juxta Ordinem ibi adnotatum.

Cantores Papæ.

Gubernator Conclavis) Simul.
Gubernator Urbis)

Ambo cum Rocchetto & Mantelletta nigra, & cum intortitiis, quæ ab aliquo ex ipſorum Familiaribus Nobilibus deferri poterunt.

Duo Acolythi cum Funalibus argenteis.

Duo alii Acolythi cum Candelabris.

Acolytus cum Navicula.

Acolythi duo cum duobus thuribulis.

Duodecim ex Officialibus virgæ rubeæ cum intortitiis a lateribus.

Servientes Armorum a lateribus.

Item a lateribus Milites Helvetici cum ſuis Tribunis.

Antiſtes deferens Sanctiſſimum Sacramentum cum Diacono & Subdiacono ſub Baldacchino.

Duo alii Acolythi cum Funalibus argenteis.

Miniſter de Mitra.

Auditor Cameræ) Simul.
Theſaurarius Generalis)

Patriarchæ.

Archiepiſcopi.

Epiſcopi;

juxta eorum gradum & reſpectivam antianitatem nulla ratione habita Aſſiſtentiæ Solio Papæ.

Protonotarii Apoſtolici Participantes tam de numero, quam ſupranumerum, aliique in eorum ſcamno locum habentes.

Abbates habentes locum in Cappella.

Generales Ordinum habentes locum ut ſupra.

Auditores Rotæ, cum Magiſtro Sacri Palatii.

Clerici Cameræ ejuſdemque Præſes,

Referendarii Votantes Signaturæ Juſtitiæ, cum ejuſdem Auditore.

Abbreviatores de Parco majori.

Advocati Conſiſtoriales cum Procuratore Fiſcali, & Commiſſario Cameræ.

Procuratores Ordinum.

Referendarii Baldachinum deferent ab Altari Cathedræ S. Petri uſque ad Portam Baſilicæ.

Officiales Collegii ſancti Petri a Porta Baſilicæ uſque ad Catenam Palatii.

Magiſtri Viarum aliique ejuſdem Officii Miniſtri a Catena ad finem Periſtylii.

Officiales Collegii ſancti Pauli ab una ad alteram extremitatem Periſtylii.

Natio Florentinorum per aliud Brachium Periſtylii uſque ad Portam Ferream.

Natio Senenſium a Porta Ferrea uſque ad Altare Confeſſionis ſancti Petri.

Servientes Armorum & Curſores Cardinalis Vicarii cum ſuis Maziis totam Proceſſionem cuſtodiant, & hortentur ad procedendum, & non permittant ſub finem aliquos exire cum intortitiis, nec ea extinguere, niſi data per Antiſtitem Benedictione ſuper Populum cum SS. Sacramento.

Acta Canon.

Militum Urbanorum turmæ Proceſſionem ſequantur atque cuſtodiant, & fiant ſolitæ mortariorum exploſiones in conſuetis locis.

Quocirca Gubernatori Conclavis, & Gubernatori Urbis ejuſdemque Urbis Viceſgerenti tunc & pro tempore exiſtentibus per eaſdem præſentes committimus & mandamus, ut in conſuetis reſpective locis adſtantes, necnon illis Cæremoniarum Apoſtolicarum Magiſtris Supranumerum, qui etiam tunc & pro tempore extra Conclave exiſtent, ut pro eorum Officii debito præſentis Mandati noſtri ſchedulam & in eis contenta quæcumque ſinguli pro virili parte exequi & obſervari faciant: Notariis quoque Cameræ Apoſtolicæ, ut prædictis Conclavis & Urbis Gubernatori, ac Viceſgerenti aſſiſtant, deſcribentes nomina ſingulorum contumacium & inobedientium, quos præmiſſis & gravioribus etiam pro exceſſuum qualitate pœnis puniri & mulctari volumus. Præſentes quoque, & deſuper ſi videbitur expediendas literas ſemper validas & efficaces fore & eſſe, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere & ab omnibus, ad quos quomodolibet ſpectat & ſpectabit in futurum, inviolabiliter obſervari; ſicque & non alias per quoſcumque Judices &c. etiam prædictæ S. R. E. Cardinales, ſublata &c. judicari &c. debere, irritumque &c. attentari. Non obſtan. quatenus opus ſit, noſtra & Cancellariæ prædictæ regula de jure quæſito non tollendo, & privilegiis ac indultis & literis Apoſtolicis Collegiis prædictis eorumque ſingularibus perſonis, etiam in limine eorumdem Collegiorum erectionis conceſſis, ceteriſque Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac prædictorum Collegiorum etiam juramento &c. roboratis ſtatutis &c. ceteriſque contrariis quibuſcumque; cum clauſulis opportunis.

Fiat motu proprio P.

ET quod dictæ Regulæ, necnon privilegiorum & Indultorum prædictorum quomodolibet conceſſorum tenores etiam veriores ac Datæ habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel parte exprimi poſſint in literis etiam per viam de Curia, ſi videbitur expedien. Et, de perpetuis mandato, commiſſione, derogatione, vel voluntate aliiſque præmiſſis, ut ſupra in dictis literis latiſſime extenden. Volumus autem, quod ſola præſentis noſtri Motus proprii Schedulæ Signatura ſufficiat, & illius quoque exempla, ſeu tranſumpta etiam impreſſa manu alicujus Notarii publici ſubſcripta, & perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ Sigillo munita, ubique fidem faciant in judicio & extra illud, Regula quacumque contraria non obſtante. Fiat P.

Datum Romæ apud ſanctam Mariam Majorem quartodecimo Kalendas Martii Anno Quinto.

Altera quæ hic apponitur, ea eſt, quæ nonnullas Advocatis Conſiſtorialibus prærogatives decernit.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

INter conſpicuos Ordines, quibus Romana Curia toto terrarum Orbe celeberrima conſtat atque conſtatur, & quorum aliqui pro gerendo univerſæ Eccleſiæ Catholicæ regimine per inſcrutabilem divini conſilii altitudinem humilitati noſtræ concredito, alii pro temporali noſtro, ſeu verius beatorum Apoſtolorum Patrimonio adminiſtrando, conſilium atque operam ſuam Nobis aſſidue præſtant; alii vero Eccleſiarum, ſive Univerſitatum, aut privatarum controverſiis, quæ ad noſtram hanc Urbem & Curiam undique deferuntur, cognoſcendis atque dijudicandis; alii denique in concertantium juribus & cauſis ſuſtinendis, defenſandis, agendis, ſcientiam ſuam atque labores impendunt; provida Prædeceſſorum noſtrorum cura a remotiſſimis uſque temporibus

extare voluit illuſtre Advocatorum Conſiſtorialium Collegium, ex præclaris compoſitum virtute ac doctrina Viris, quibus propter ſcientiæ præſtantiam ac rerum uſum atque prudentiam, ex omni Advocatorum cœtu delectis, ſingulare jus ac privilegium attribuerunt perorandi coram Romano Pontifice, in ſupremo Juſtitiæ Solio, aſſtantibus Venerabilibus Fratribus ſuis S. R. E. Cardinalibus ſolemniter conſidente; in ſacro nimirum Conſiſtorio, in quo pleræque olim gravioris momenti cauſæ, ad Apoſtolicæ Sedis judicium ex omni parte delatæ, diſcutiebantur; & plures adhuc vel examinantur, vel ſi illæ extra Conſiſtorium agitatæ ac diſcuſſæ jam fuerint, in ipſo tamen Conſiſtorio definiuntur ac terminantur. Quod quidem Advocatorum prædictorum Collegium, ſingulareſque perſonæ vertentibus annis eidem adſcriptæ, induſtriam atque operam ſuam præfatis Prædeceſſoribus noſtris ita probarunt, ut & graviſſimorum munerum, quæ ad retinendam ſanctiorum judiciorum religionem, ad Apoſtolicæ Sedis jura tuenda & conſervanda, ad calamitoſorum ſalutem & defenſionem, ac promovendam Juris & bonarum artium ſcientiam pertinerent, proprium ſibi, atque ut vocant, privativum exercitium adjudicari; necnon ampliſſimis gratiis, privilegiis atque favoribus, plurium Summorum Pontificum beneficentia cumulari, & cohoneſtari meruerint.

Quum autem hujuſmodi privilegia, eximiis ipſorum meritis elargita, alia quidem aliis temporibus indulta reperiantur; nonnulla vero, licet longiſſimi temporis uſura, optimo jure eiſdem acquiſita eſſe dignoſcantur, attamen propter remotiſſimam fortaſſe conceſſionum vetuſtatem, incertis videantur principiis & originibus innixa, aliorum denique uſum & quaſi poſſeſſionem contrariis nonnumquam actibus interturbari & labefactari contigerit; optandum profecto videbatur, ut unica aliquando eorundem collectione peracta, eademque inviolabili Apoſtolicæ auctoritatis robore munita, & ipſius Collegii ſplendori ac dignitati, & jurium ex Pontificia liberalitate eidem competentium firmitati ac ſecuritati conſuleretur. Nos itaque, qui conceſſum nobis olim a felic. recordat. Prædeceſſore noſtro Clemente Papa XI. in eodem Collegio locum multos annos tenuimus, eundemque primum nobis in Romana Curia honoris gradum fuiſſe, & validum ad ſtudia laboreſque noſtros in Apoſtolicæ Sedis obſequia collocandos incitamentum, aptiſſimamque ad ſuperiora munera & præmia adipiſcenda occaſionem extitiſſe, non ſine judicunditate & grati animi ſenſu nobiſcum recolimus, & palam profitemur: Cum jam eidem Collegio peculiaria quædam indulta & privilegia per alias noſtras literas in forma Brevis ſub annulo Piſcatoris expeditas benigne conceſſeribus; ut illuſtre ac perenne extaret noſtræ erga prædictum Collegium exiſtimationis & benevolentiæ argumentum, eadem indulta & privilegia tum a nobis, ut præfertur tributa, quam alia, quorum conceſſiones diverſis Prædeceſſorum noſtrorum literis conſignatæ reperiuntur, vel quæ ex inveterata conſuetudine ipſi Collegio competere dignoſcuntur, in unum veluti corpus redigere, eaque omnia Apoſtolica noſtra auctoritate firmata & roborata, atque etiam, ſicubi opus fuit, declarata & ampliata, præſentibus noſtris literis perpetuo valituris comprehendere conſtituimus. Igitur dilectos filios modernos Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocatos, eorumque Collegium prædictum amplioris gratiæ favore proſequi volentes, & a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis & pœnis a jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium tantum conſequendum, eorum ſingulares perſonas harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes, Motu proprio, non ad Collegii, & Advocatorum prædictorum, vel aliorum pro ipſis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia infraſcripta privilegia, indulta, jura, facultates, honores, munera, præeminentias & prærogativas ipſi Collegio earundem tenore præſentium in perpetuum afferimus, approbamus, confirmamus & innovamus; eaque novo Apoſtolicæ noſtræ auctoritatis robore communimus, ſimulque, ut infra decernimus, ſtatuimus, declaramus atque ſancimus.

Atque in primis duodenarium ipſorum Advocatorum numerum a Prædeceſſore noſtro Sixto Papa IV. in ſuis hac de re poſteriore loco expeditis literis præfinitum, iis modo & forma, quibus ad hæc uſque tempora ſervatum fuit, firmum perpetuo & ſtabilem eſſe volumus; ita ſcilicet, ut ſeptem ex iis, qui juxta admiſſionis ordinem in Collegio antiquiores erunt, Seniorum atque Participantium nomine & juribus fruantur; reliqui vero quinque, Juniores & Supranumerum nuncupari & haberi pergant. Si qui vero ex Pontificia diſpenſatione, juſtis ſuadentibus cauſis, alicui ex duodecim Advocatis Coadjutores cum futura ſucceſſione deputati fuerint, hi quidem, prout nunc in more habetur, omnia exercere valeant, quæ reliqui de numero poſſunt; ſed durante Coadjutoris munere, & quouſque ſucceſſioni locus factus non fuerit; tam voce, quam emolumentis in Collegio careant.

Porro in hujuſmodi duodenario Advocatorum Conſiſtorialium numero Civitas noſtra Bononienſis, immemorabilis poſſeſſionis jure obtinuit & gaudet, ut uni ſemper ex ipſius Civibus locus ſit, propter eximiam fortaſſe celebritatem ipſius Bononien. Civitatis & Univerſitatis, in qua bonas artes atque ſcientias omnes, ac genuinam potiſſimum ſolidamque juris prudentiam, ſeculo duodecimo ex diuturna obſcuritate, in qua præcedentium temporum barbarie miſere jacuerat, in lucem tandem feliciter revocatam, proprias veluti fixiſſe ſedes, indeque cum ad reliquas ſcholas, tum ad Tribunalia dimanaſſe, omnium conſenſu perhibetur. Alius vero locus hujuſmodi a fel. record. Pio Papa IV. per Apoſtolicas literas datas anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, octavo Idus Julii, perpetuo aſſignatus reperitur uni ex Collegio Doctorum Civitatis Mediolanen., quem Romanus Pontifex pro tempore duxerit eligendum ex tribus, ab ipſo Mediolanenſium Doctorum Collegio, eidem Romano Pontifici præſentatis, ſeu nominatis. Item rec. mem. Clemens Papa VIII. & Paulus Papa V. alium locum in prædicto Collegio uni Civi Ferrarienſi ſaltem ex privilegio effecto, ſeu creato itidem perpetuo aſſignarunt, ac pro tempore concedi voluerunt; quam ſane conceſſionem cumulavit piæ mem. Urbanus Papa VIII. per ſuas etiam in forma Brevis expeditas literas datas die decima ſeptima Decembris anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi quinti, dum Civitati noſtræ tunc ſuæ Ferrarienſi per eaſdem literas indulſit, ut hujuſmodi locus nonniſi Civibus Ferrarienſibus vere originariis, quorum nominatio ad Magiſtratum Ferrariæ ſpectaret, pro tempore concedi & aſſignari deberet. Aliumque pariter locum in prædicto Collegio ex Apoſtolica conceſſione fel. record. Innocentii Papæ XII. Cives Neapolitani obtinere dignoſcuntur, quibus prædictus Innocentius per ſuas literas in ſimili forma Brevis ſub datum die decimaquarta Novembris anni milleſimi ſexcenteſimi nonageſimi ſeptimi deſuper expeditas indulſit; ut occurrente pro tempore prædicti loci, ſic eis ut præfertur, conceſſi vacatione, ab Electis illius Civitatis tres Cives Neapolitani Juris utriuſque Doctores Romano Pontifici pro tempore exiſtenti nominarentur, ex quibus idem Romanus Pontifex unum ad hujuſmodi Advocati Conſiſtorialis munus præeligeret & aſſumeret, prout in ſingulis eorumdem Pii, Urbani, & Innocentii Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum memoratis literis latius & uberius continetur.

Quæ quidem omnia prædictis Civitatibus, Collegiis, ſeu Univerſitatibus, vel a Prædeceſſoribus noſtris, ut præfertur, expreſſe conceſſa, vel antiquæ conſuetudinis jure acquiſita, Indulta & Privilegia, ut ſcilicet ex eiſdem unus pro tempore juxta præſcriptas reſpective formas electus, in prædictum Advocatorum Conſiſtorialium Collegium coopteturt, atque ad exercenda munera eidem Collegio & Advocatis competentia ſervatis ſervandis admittatur, approbamus & confirmamus, & quatenus opus ſit, innovamus, & tanquam ex integro præſentium tenore concedimus & indulgemus.

Volentes ut reliqui, ad explendum duodenarium

præ-

prædictum Advocatorum Conſiſtorialium numerum, ex omni Advocatorum Romanæ Curiæ cœtu eligantur, qui vel Almæ Urbis noſtræ, vel alterius Civitatis Apoſtolicæ Sedis Ditioni in temporalibus ſubjectæ, Cives exiſtant, ac neceſſariis probitatis, doctrinæ, experientiæ, natalium, aliiſque requiſitis dotibus & qualitatibus præditi ſint: Ita tamen, ut quandocumque locus aliquis vacaverit in prædicto Collegio, qui Civibus alicujus ex prædictis Civitatibus addictus non ſit, vel cui antea per deputationem Coadjutoris proviſum non fuerit, ipſi Advocati Conſiſtoriales collegialiter congregati, pro ipſorum fide, & notitia eorum, qui in Romana Curia laudabilem in Advocati munere operam navant, tres viros ex iis, qui vel Romanæ, ut præfertur, vel alterius Civitatis Eccleſiaſticæ Ditionis, Cives exiſtant, quoſque in illuſtre ipſorum Collegium adſcribi dignos cenſuerint, Romano Pontifici pro tempore exiſtenti exhibeant, qui pro ſuo arbitrio unum ex illis in Aulæ ſuæ Conſiſtorialis Advocatum eliget ac deputabit; atque ita in poſterum ſervari mandamus, non obſtante ſel. record. Prædeceſſoris noſtri Clementis Papæ XII. Decreto edito in Conſiſtorio ſecreto diei vigeſimæ ſecundæ Januarii anno milleſimo ſeptingenteſimo trigeſimo primo, in quo aliam pro hujuſmodi Advocatorum delectu formam præſcripſit; cujus Decreti tenorem pro præſentibus inſerto, ac de verbo ad verbum expreſſo habentes, eidem in hac parte, motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus expreſſe derogamus, illudque, ac ſi nunquam emanaſſet, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro caſſato, irrito & annullato in poſterum haberi volumus & jubemus.

Collatum vero ſemel Advocati Conſiſtorialis Officium, excepto caſu ſpontaneæ dimiſſionis, aut juridicæ privationis, nullatenus vacare intelligatur, niſi per promotionem ad Auditoratum Cauſarum ſacri Palatii, aut Epiſcopatum cum reſidentiæ onere eidem adnexo, aut ad Cardinalatus dignitatem.

Electis autem juxta formam a Nobis ſupra præſcriptam Advocatis Conſiſtorialibus, quamvis minime liceat propria hujuſmodi Officii munera exercere, niſi poſt expletas omnes functiones, quæ in eorum admiſſionibus de more peragendæ ſunt, quæque fortaſſe, ſicut etiam pro electis cauſarum ſacri Palatii Auditoribus, novam atque meliorem normam, Deo favente, a Nobis accipient: Antianitatis tamen jura eiſdem acquiri ſtatuimus ab eo die, quo noſtram, ſeu noſtrorum pro tempore Succeſſorum de eorumdem electione ſchedulam, Motus proprii nuncupatam, in Collegio præſentaverint. Coadjutores vero eandem antianitatem deſument ab eo die, quo poſt prædictas omnes functiones expletas, antianitatem prædictam ſibi ab ipſorum Collegio aſſignari petierint & obtinuerint per decretum ejuſdem Collegii, Apoſtolicis deinde literis in forma Brevis expeditis, ſi Nobis & Succeſſoribus noſtris placuerit, approbandum & confirmandum. Quæ omnia in eum finem expreſſe diſpoſita ſunt, ut liquido appareat quibuſnam in occurrentibus optionis caſibus debeatur locus inter ſeptem Seniores ſeu Participantes, & cui pariter totius Collegii Decanatus pro tempore ſit deferendus.

Quod quidem Decanatus officium, Nos inhærendo decretis alias ab ipſo Collegio conditis, neque a Junioribus aut Coadjutoribus ullo modo, neque a Senioribus abſentibus obtineri volumus; ſed nec ab iis, qui vel Epiſcopali charactere inſigniti, vel alias inter Curiæ noſtræ Prælatos adſcripti reperiantur; ſed ad eum deferri debere ſtatuimus, qui inter Seniores in Romana Curia præſentes, & non Prælatos, antiquior eſſe dignoſcatur. Eveniente autem caſu, quo omnes Advocati Seniores in Romana Curia præſentes, vel Epiſcopatus vel Prælatura decorati reperiantur, is qui antiquior inter eos erit, Pro-Decani titulo, muneribuſque fruetur; donec in ſeptenarium Participantium numerum ſubingrediatur aliquis non Prælatus, ad quem Decanatus hujuſmodi Officium jure deferatur.

Ex privilegiis vero ſeu prærogativis, quibus hujusmodi Advocatorum Conſiſtorialium nobilis Ordo, ex conceſſione Prædeceſſorum noſtrorum & veteri conſuetudine fruitur, noſtraque demum voluntate in poſterum gaudere debebit, alia pertinent ad ipſius Ordinis decora & ornamenta; alia vero ad exercitium non unius generis munerum, quæ eidem Collegio privative ſunt demandata. Cum enim prædicti Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocati veri ſint & indubitati noſtri, & Romani pro tempore Pontificis Familiares & continui Commenſales, neque porro ad inſtar aliorum familiarium hujuſmodi, ſed pariformiter & æque principaliter cum aliis Familiaribus & Commenſalibus prædictis habeantur, & haberi debeant; unde etiam panem honoris ex quotidiana noſtra & Romani pro tempore Pontificis liberalitate percipiunt; atque in ejuſdem Romani Pontificis iter agentis comitatu, quemadmodum in aſſociandis S. R. E. Cardinalibus Legatis de Pontificio Latere miſſis, nec non occaſione obviam eundi Imperatoribus, Regibus, & Principibus Viris ad Curiam venientibus, una cum reliquis Pontificiæ Aulæ Prælatis & Familiaribus incedunt, non ſolum reliquis omnibus Romanæ vel alterius Curiæ cauſarum Advocatis, Patronis, Procuratoribus atque Cauſidicis, omnibuſque tam Romanæ, quam alterius cujuſcumque Univerſitatis Licentiatis, Doctoribus, Anteceſſoribus, atque Magiſtris, etiam antiquioribus, honoris & dignitatis prærogativa præcellunt, ſed reliquis etiam tum Clericis tum Laicis, quantumvis ex nobili genere procreatis, & quocumque officio ſeu dignitate præſtantibus, aliorumque Principum Familiaribus antecedunt; & tam in Cappellis, quam in Conſiſtoriis, & Pontificalibus aliiſque ſupplicationibus ſeu Proceſſionibus, equitatibus, ceteriſque publicis functionibus locum habere debent, immediate poſt Cubicularios noſtros utriuſque Aulæ tam ſecretæ, quam honoris nuncupatæ, nimirum ſupra ipſos Intimi Sacelli noſtri Cappellanos ſecretos aliosque inferioris Ordinis, prout jam de expreſſo mandato noſtro, omni ſublata dubitandi occaſione, in uſu poſitum eſt; & nihilominus Nos idem perpetuis futuris temporibus obſervari, præſentium tenore mandamus atque ſtatuimus. Eaſdemque Cappellas & Functiones omnes prædicto Advocatorum Conſiſtorialium Collegio, quemadmodum aliis Collegiis in eiſdem locum habentibus, per Curſores intimari; atque in eis Candelas, Palmas, & Ceras benedictas, *Agnus Dei* appellatas, in pari quantitate & qualitate cum reliquis Familiaribus noſtris, ipſis diſtribui; necnon eoſdem ad audiendas prædicationes verbi Dei, quæ ſtatis temporibus in Palatio noſtro habentur, una cum Prælatis Romanæ Curiæ, aliiſque Familiaribus noſtris, quemadmodum conſueverunt, admitti volumus & jubemus.

Seſſionis vero locum, quem in Cappellis, quæ in Baſilica noſtra Vaticana celebrantur, hactenus obtinuerunt, nimirum in inferiori Pontificii Solii gradu, infra Almæ Urbis noſtræ Conſervatores, idem in poſterum in prædictis aliiſque Cappellis, quæ pro loci amplitudine eodem ritu diſponi poterunt, eiſdem aſſignari decernimus. Ubi vero Cappellæ in Pontificiis noſtrarum Ædium Sacellis habeantur, ſeu in aliis Eccleſiis & locis eodem ordine diſponantur, quo in prædictis Ædium noſtrarum Sacellis ordinari conſueverunt; firmam eiſdem & ratam eſſe volumus conceſſionem ſedilis ſeu ſcamni ad ipſorum uſum, ante ſcamnum ſeu ſedile pro noſtris ad honorem Cubiculariis apponi ſolitum, de noſtro expreſſo mandato ſemel poſiti & aſſignati, ac deinde per alias noſtras in forma Brevis literas die quinta Martii anni milleſimi ſeptingenteſimi quadrageſimi ſecundi expeditas in perpetuum attributi, itaut ab ejuſdem ſcamni ſeu ſedilis uſu & poſſeſſione a nemine quavis auctoritate ullo unquam tempore valeant amoveri. Ubi vero pro deferenda Umbella ſeu Baldacchino in ſupplicationibus Pontificiis, neceſſarius forte numerus non adſit dilectorum Filiorum utriuſque Signaturæ noſtræ Referendariorum, quibus hujusmodi honorem privative conceſſum eſſe dignoſcitur, hujuſmodi numerum, præſente Pontifice ab ipſius Cubiculariis ſecretis vel his etiam deficientibus, ab aliis ejuſdem Cubiculariis, honoris nuncupatis; eodem vero Pontifice abſente, ab Advocatis Conſiſtorialibus ſuppleri debere decernimus.

In Conciliis autem tam Generalibus, quam Provincialibus, aliiſque, in quibus eoſdem Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocatos, ſeu tamquam præſentis forte

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Pontificis Familiares Romanam Curiam ſequentes, ſeu tamquam de Legati Apoſtolicæ Sedis comitatu, vel etiam tamquam Decretorum, aut Juris Civilis Doctores, quemadmodum in more poſitum eſſe dignoſcitur, locum & ſeſſionem habere contingat; eaſdem omnino præeminentias ac prærogativas tam reſpectu Officialium Romanæ Curiæ, quam aliorum quorumlibet, eiſdem competere volumus, quas in Palatio noſtro, atque in Romana Curia & Urbe obtinere ſolent.

Habitus porro formam eiſdem uſitatam Advocati prædicti in poſterum etiam perpetuo retineant, tam in Pontificalibus aliiſque ſolemnioribus functionibus, Cappellis, Conſiſtoriis, Proceſſionibus, Equitationibus, quam in ipſorum actibus Collegialibus; laneam ſcilicet talarem Cappam, coloris violacei, rubris undequaque futuris fulcitam, & Holoſerico rubro ſubſutam, cum Capputio ab anteriori parte rotundo, a tergo vero prolixiori, Holoſerico pariter rubro intrinſecus, eodem vero etiam extrinſecus æſtivo tempore; hiemali autem armellinis pellibus reſpective ſubſuto, eoque vel aperto, vel clauſo pro functionum diverſitate geſtando. Habeant etiam Pluvialis uſum in die Coronationis Romani Pontificis, & in altera die, qua novus Pontifex Conſtantinianæ Lateranenſi Baſilicæ poſſeſſionem ſolemniter capit, ut ſcilicet, dum ad decantandum laudes fauſtaque omnia novo Pontifici de Cælo adprecanda, præcinente ſupradicta quidem Coronationis die S. R. E. Cardinali Diaconorum Priore, in die vero Poſſeſſionis altero ejuſdem S. R. E. Cardinali Priore Presbyterorum, una cum Subdiaconis Apoſtolicis procedunt, Pluvialibus tranſverſis induantur; itaut pars aperta Pluvialis remaneat ſupra humerum dextrum, circa collum autem ſupra Pluviale Capputium de more deferant: Extra vero prædictas functiones, uſualem geſtationem Veſtis Talari nigri coloris, cum ſimili Mantellono rotundo, ab Alexandro Papa VII. Prædeceſſore noſtro per ſpeciale Decretum ſub die vigeſima ſeptima Novembris anni milleſimi ſexcenteſimi quinquageſimi quinti eidem Advocatorum Conſiſtorialium Collegio privative conceſſam, approbamus & confirmamus; ita ſcilicet, ut nemini liceat ſimilibus Veſtibus & Inſignis uti, ipſiſque electis Auditoribus Cauſarum ſacri Palatii Cappellanis noſtris vetitum ſit hujuſmodi habitum aſſumere, niſi de licentia Collegii prædicti Advocatorum Conſiſtorialium, juxta antiquam obſervantiam, ab eodem Collegio per ſupplicem libellum expreſſe petenda & reſpective concedenda; quemadmodum Nos omnibus & ſingulis, & ſpecialiter Auditoribus electis præfatis, non obſtante quacumque conſuetudine in contrarium forſan inducta, per hæc Apoſtolica ſcripta vetamus atque interdicimus.

Utque præterea ex Alma Urbe noſtra alio proficiſcentibus prædictis Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocatis debitus honor ab omnibus habeatur; quod jam vivæ vocis oraculo eiſdem conceſſimus, ut ſcilicet habitu viatorio ad formam habitus per Prælatos & Familiares noſtros extra Urbem geſtari ſoliti, ſervato tamen nigro colore, Advocati prædicti uti poſſint & valeant, præſentium quoque tenore expreſſe concedimus & indulgemus.

Præcipua vero & propria eorum Collegii munera ea ſunt, quæ circa Conſiſtorium, & actus atque negocia in eo gerenda atque tractanda, verſantur: Quæ quidem ita ipſorum Advocatorum Conſiſtorialium propria ſunt, ut ad ipſas functiones pro hujuſmodi Advocati munere in conſiſtorio peragendas nequidem admittantur ex eodem Collegio illi, qui inter Romanæ Curiæ Prælatos adſcripti reperiuntur, niſi Prælatitio habitu depoſito, habitum Advocati Conſiſtorialis in eum finem induere conſentiant. Cum igitur aliqua majoris momenti cauſa in Conſiſtorio ſecreto veteri more judicialiter agenda erit, non alii, quam Advocati Conſiſtoriales prædicti ad deducenda Partium jura ſunt admittendi. Et quoniam inter majores cauſas, quæ a Romano Pontifice cum Venerabilium Fratrum ſuorum conſilio definiuntur, Beatificationes Servorum Dei, ac Beatorum Canonizationes merito recenſentur, congruum propterea viſum eſt, ut prærogativa ſcribendi in Jure in hujuſmodi cauſis Collegio Advocatorum Conſiſtorialium reſervaretur; quamvis habita ratione plurium Officiorum, quæ illis incumbunt, opportune quoque ſtatutum ſit, a Congregatione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpoſita, duodecim alios e celebrioribus Romanæ Curiæ Cauſarum Advocatis ad hunc effectum approbari & deputari, ad hoc ut Cauſarum hujuſmodi Poſtulatores earum Patrocinium alicui ex illis, pro ipſorum libitu, ſervatis ſervandis valeant demandare.

Ad ipſos tamen Aulæ Conſiſtorialis Advocatos privative ſpectat publicas in Conſiſtorio inſtantias proponere pro Servorum Dei Beatificatione, aut Beatorum Canonizatione, hoc eſt in Conſiſtoriis publicis, quæ in traditione Pilei Cardinalitii novis Cardinalibus creatis, ſeu in receptione Legati Sedis Apoſtolicæ ad Urbem redeuntis, aut alicujus Principum Oratoris ad præſtandam Obedientiam Sedi Apoſtolicæ miſſi celebrantur, Orationes habere ſuper meritis ac virtutibus prædictorum Servorum Dei & Beatorum, inſtando apud Summum Pontificem, ut eorum Beatificationis aut Canonizationis Cauſæ committantur, ſeu ulterius promoveantur, aut reſpective expediantur; quemadmodum abrogato veteri more minus decenter inducto, declamandi ſcilicet de rebus profanis & plerumque de atrocioribus criminibus confictis & imaginariis, per Urbani Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri Decretum ſub die vigeſima Septima Januarii anni milleſimi ſexcenteſimi trigeſimi primi editum, ſubſequuta deinde circa methodum in hujuſmodi Orationibus ſervandam peculiari inſtitutione firmatum fuit. Pro quibus Orationibus peragendis, quæ in duo aut ad ſummum in tria Conſiſtoria ſingulæ dividi conſueverunt, quæque non ſolum a Senioribus & Participantibus, ſed etiam a Junioribus & coadjutoribus per turnum, ſervato antianitatis ordine, & Coadjutoribus prædictis tam ex propria, quam ex Coadjuti perſona haberi ſolent, decem ſcuta auri in auro Advocato peroranti pro qualibet vice, ex maleficiorum proventibus, expedito Mandato a Notario Charitatis, eoque a Gubernatore Almæ Urbis noſtræ ſubſcripto perſolvi debent.

In iis pariter publicis Conſiſtoriis, quæ pro alicujus Beati Canonizatione coguntur, ad Advocatum pertinet Conſiſtorialis Aulæ, vitam, virtutes, atque miracula Servi Dei fuſe integreque enarrare, atque inſtantias Eccleſiarum, Principum, & Populorum pro ejuſdem Servi Dei Canonizatione Summo Pontifici repræſentare. Idemque paratus eſſe debet prædicta omnia, ſi opus ſit, in ſequenti Conſiſtorio ſemipublico ſtrictim referre. Deinde in die ſolemni Canonizationis in Vaticana Baſilica peragendæ, iterum pro definitivæ ſententiæ prolatione coram Summo Pontifice publice inſtare. Pro quorum omnium implemento is, qui ea geſſerit, emolumentis, quæ occaſione Canonizionis Advocatorum prædictorum Collegio debentur, triginta ſcuta monetæ percipiet; a Poſtulatore autem cauſæ, eidem dono dabitur Imago depicta Servi Dei inter Sanctos relati.

Quotieſcumque demum Summo Pontifici in Conſiſtorio ſedenti ſupplicandum fuerit, ſive ii, quorum res agitur in Curia præſentes ſint, ſive abſentes, dummodo non ſit Imperatoriæ, Regiæ, aut Cardinalitiæ dignitatis, & in ipſo Conſiſtorio perſonaliter conſtituti; id nonniſi alicujus Advocati Conſiſtorialis voce & opera peragendum erit. Ipſique S. R. E. Cardinales, ubi ſuæ dignitati renunciare, eamque in manibus Summi Pontificis dimittere voluerint, per Advocatum pariter Conſiſtorialem a Collegio de ipſorum aſſenſu deputandum, præſentibus eorumdem Procuratoribus legitimum mandatum habentibus, inſtantiam ſuam in Conſiſtorio proponi facere debent: Qua de cauſa centum Ducati auri de Camera ad Collegii creditum antea depoſiti, eidem Collegio præſtandi ſunt, iique inter Participantes æquis portionibus dividendi.

Similiter, Patriarchæ, Archiepiſcopi, & nonnulli ex Epiſcopis, qui vel ex Eccleſiarum ſuarum juribus, vel ex perſonali conceſſione honore Pallii decorantur, illud in Conſiſtorio ſecreto per interpoſitam Advocati Conſiſtorialis perſonam poſtulabunt. Ideoque ſi Patriarcha, Archiepiſcopus, ſive Epiſcopus, ut ſupra Pallio donandus, in Romana Curia præſens exiſtat, in Conſiſtorio prædicto coram Pontifice ſe ſiſtet, medius inter Advocatum pro eo peroran-

rantem a dextris, & Magiſtrum Cæremoniarum a ſiniſtris; ſi vero Prælatus extra Curiam moretur, illius Procurator dextrum, Magiſter vero Cæremoniarum ſiniſtrum, advocatus autem Conſiſtorialis medium locum tenebit; atque hic pro ſupradicti Pallii conceſſione demiſſas Pontifici preces exhibebit. Et ſi agatur de Eccleſia in partibus Infidelium exiſtente, vel cui ad inſtantiam, & juxta Decretum Congregationis S. R. E. Cardinalium negotiis de Propaganda Fide præpoſitæ de Paſtore proviſum fuerit, Advocatus prædictus decem Ducatos auri de Camera, qui præcedenter depoſiti eſſe debent, pro hujuſmodi petitione percipiet. Ad has vero petitiones in Conſiſtorio proponendas ſoli admittentur ſeptem Advocati Seniores ſeu participantes, per turnum, excluſis Junioribus & Coadjutoribus, niſi ex perſona alicujus ex Senioribus prædictis ad poſtulandum acceſſerint.

Alterum vero Officiorum genus, quod eidem Advocatorum Conſiſtorialium Collegio privative incumbit, ad hujuſce Almæ Urbis noſtræ Archigymnaſii & ſtudii generalis regimen ſpectat: Cujus Gymnaſii Rectoratus cum olim uni ex Prælatis Romanæ Curiæ ad ejus vitam concedi & aſſignari ſolent, a Sixto Papa V. Prædeceſſore noſtro per ejus literas anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, decimo Kalendas Septembris ſub Plumbo datas, pluribus ex cauſis animum ipſius moventibus, nec non in compenſationem certæ pecuniarum ſummæ a prædicto Advocatorum Conſiſtorialium Collegio in eum finem perſolutæ, eidem Advocatorum Conſiſtorialium collegio cum omnibus & ſingulis illius Officii juribus, reditibus & emolumentis, nec non cum quibuſvis honoribus, oneribus, juriſdictionibus, facultatibus, & privilegiis ſupradicto Rectori Prælato alias competentibus, perpetuo unitum, annexum & incorporatum fuit.

Quam proinde unionem & perpetuam annexionem & incorporationem Officii Rectoratus hujuſmodi, una cum facultatibus ipſum Gymnaſium ejuſque Eccleſiam Scholas & Bibliothecam regendi, aſſervandi, & gubernandi, unumque ex proprio Collegio in ſingulos annos ſtudiorum Rectorem, atque aliorum Bibliothecharium, tum etiam Bibliothecæ prædictæ Cuſtodes aliosque Gymnaſii prædicti Officiales, & Miniſtros, reſpective eligendi & deputandi; ſalvo eorum jure, quibus vel oneroſo, vel alio legitimo titulo nonnullorum Officialium hujuſmodi deputatio competere dignoſcatur; necnon ejuſdem Bibliothecæ libros permutandi, ſtatuta quoque, ordinationes & proviſiones pro Gymnaſii prædicti meliori regimine & utilitate condendi, faciendi & publicandi, atque illa ſeu illas, toties quoties eiſdem ſeu eorum majori parti expedire videbitur, mutandi & innovandi, ſicuti per Prædeceſſores noſtros Sixtum V., Clementem VIII. & Alexandrum VII. Romanos Pontifices eiſdem alias conceſſæ fuerunt, approbamus & confirmamus, & quatenus opus ſit, de novo concedimus & indulgemus.

In eligendis autem per concurſum, quoties ita Nobis & Succeſſoribus noſtris placuerit, tam Juris Canonici, & Cæſarei in Archigymnaſio prædicto Anteceſſoribus, quam aliorum Theologiæ, Linguæ ſanctæ, aliarumque Linguarum & eloquentiæ, necnon rationalis & experimentalis Philoſophiæ, Medicinæ, & ceterarum artium & facultatum, quæ in Archigymnaſio hujuſmodi publice traduntur, & explicantur, Profeſſoribus atque Lectoribus; volumus, ut concurrentium examini coram Ven. Fratre noſtro Annibale Epiſcopo Portuenſi S. R. E. Cardinali Camerario, & ejuſdem Archigymnaſii atque Univerſitatis ſtudii generalis Cancellario S. Clementis nuncupato, ejuſque in Officio Camerariatus hujuſmodi Succeſſoribus habendo, Advocati prædicti collegialiter ſemper aſſiſtant; & pro eorum, qui examinati fuerint, electione una cum Camerario prædicto, qui tamen duplicis ſuffragii jure gaudere debeat, idem Advocati Conſiſtoriale ſuffragium ferant. Et quidem examen eorum, qui ad obtinendas Cathedras in Decretis, ſeu in jure civili ſcientiam & peritiam ſuam profitentur, ab ipſis Advocatis Conſiſtorialibus peragendum erit. Ad aliarum vero ſcientiarum, ſive facultatum, aut Linguarum Lectores Candidatos experiendos atque probandos, ab Archigymnaſii Rectore pro tempore deputato, cum prædicti S. R. E. Cardinalibus, Camerarii participatione & aſſenſu, alii aſſumentur Aſſeſſores in ſententiis, facultatibus, & linguis hujuſmodi præſtantes, juxta quorum conſilium atque ſententiam tam Camerarius, quam Advocati prædicti in ſuffragiis ferendis ſuper Concurrentium peritia judicia ſua dirigere valeant. Ac denique totius examinis, ſive concurſus, & ſuffragiorum latorum relatio, Nobis ſeu Romano pro tempore Pontifici fiet; ut vacanti Cathedræ, ſive lecturæ, de perſona habili & idonea, auctoritate Apoſtolica provideatur.

Firmamque præterea & ratam perpetuo eſſe volumus privativam facultatem Candidatus in utroque ſeu alterutro Jure Canonico & Cæſareo experiendi, probandi, eoſdemque Doctores in utroque ſeu alterutro Jure prædictis in Romana Curia & Urbe creandi eiſque Doctoratus hujuſmodi inſignia conferendi, ſupradicto Advocatorum Conſiſtorialium Collegio tum antiquæ conſuetudinis & poſſeſſionis jure competentem, tum etiam expreſſis Prædeceſſorum noſtrorum Indultis & privilegiis multoties conceſſam & attributam, præſertim vero a fel. record. Sixto Papa IV., Julio Papa III., Sixto Papa V., & Clemente Papa VIII., prout in eorum literis decima octava Septembris anni milleſimi quadringenteſimi octuageſimi tertii, ſexta Februarii anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi ſecundi, tertia Septembris anni milleſimi quingenteſimi octuageſimi ſeptimi, & duodecima Septembris anni milleſimi ſexcenteſimi primi, reſpective datis plenius diſponitur & continetur. Aſſerta vero privilegia, indulta, licentias & facultates, quorum prætextu aliæ perſonæ, ſeu Collegia cujuſcumque ſtatus, gradus, conditionis & præeminentiæ, id ſibi licere contendunt, licet alias a prædictis aliiſque Prædeceſſoribus noſtris declarata, moderata, ſeu reſpective revocata: annullata, & viribus vacuata fuerint; Nos etiam, quacumque auctoritate & poteſtate, & quibuſcumque ex cauſis, etiam ex titulo oneroſo, & ſub quibuſvis verborum formulis, expenſionibus, clauſulis & Decretis, etiam per Nos & Prædeceſſores noſtros Sedemque Apoſtolicam, eadem prædictis conceſſa forent, & quantumvis longæ & immemorabilis conſuetudinis uſu ab eiſdem ſive perſonis, ſive Collegiis poſſeſſa & obtenta fuerint, præſentium pariter tenore, quatenus opus ſit, revocamus, annullamus & viribus perpetuo vacuamus.

Et nihilominus attendentes, quod inter dilectos Filios Collegium noſtrorum & Sedis Apoſtolicæ Notariorum, Protonotariorum nuncupatorum, de numero Participantium, ex una, prædictumque Collegium noſtræ Conſiſtorialis Aulæ Advocatorum, ex alia parte, lis, & cauſa ſuper facultate promovendi ad gradum Doctoratus in utroque vel altero Jurium, tam in Urbe ejuſque diſtrictu, quam extra illam & illum, in Cauſarum Palatii noſtri Apoſtolici Auditorio, coram certo illius Auditore introducta, adhuc pendet indeciſa: Nos, qui jure, rationes, & exceptiones utriuſque partis, tam voce noſtris auribus inſinuata, quam ſcripto deducta, per Nos ipſos accurate examinavimus, & matura conſideratione perpendimus: Volentes ab utroque Collegio tam Notariorum, quam Advocatorum hujuſmodi, quorum ſingulares perſonæ familiares noſtri exiſtunt, omnes & quaſcumque ſuper hac re lites, & controverſias penitus e medio tollere, eorumque reſpective jura, facultates & privilegia certis congruiſque limitibus præfinire; Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus, prædictam ac quamcumque aliam, ſi qua ſit, litem & cauſam, in prædicto Auditorio, vel alio quovis Tribunali coram quocumque Judice, & in quacumque inſtantia, inter utrumque Collegium hujuſmodi ſuper præmiſſis pendentem (illius reſpective ſtatum, merita & alia quæcumque etiam de neceſſitate juris vel facti omnino exprimenda, necnon utriuſque Collegii prædicti conceſſiones, indulta, privilegia, & literas Apoſtolicas, eorumque totales & integras tenores fatis Nobis cognitos & perſpectos, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes), harum ſerie ad Nos avocamus, penitusque & omnino ſupprimimus, & extinguimus, perpetuumque deſuper ſilentium imponimus, atque os occludimus. Eiſdem vero Notariis de numero prædicto nullatenus licuiſſe, aut licere ſtatuimus, & declaramus, obtentu & vigore literarum ſel. record. Sixti Papæ V. Prædeceſſoris noſtri

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

ſtri incipien. *Laudabilis* ſuper eorum privilegiis editarum, ſub datum videlicet nonis Februarii Pontificatus ſui Anno Primo, vel quarumvis aliarum literarum Apoſtolicarum ſub quacumque forma eidem Collegio conceſſarum, examinationem cujuſquam Doctoratus gradum in altero vel utroque jure ſuſcipere cupientis, ad Partes, & extra Urbem committere, nec ſub aliena fide, & relationibus examinationis hujuſmodi, abſentem quemquam cum clauſula, ac ſi eſſet præſens, prout ſæpius hactenus factum fuiſſe intelligimus, ad hujuſmodi Doctoratus gradum in eadem Urbe promovere; ſed tantummodo Notarios noſtros prædictos, eorumque Collegium quatuor perſonas ſingulis annis, eaſque in Urbe prædicta vere, & realiter præſentes, prævio rigoroſo examine perſonaliter, & collegialiter per ipſoſmet Notarios faciendo, & non aliter, nec alio modo, ad normam Indulti Apoſtolici a rec. mem. Urbano Papa VIII. etiam Prædeceſſore noſtro eidem Collegio conceſſi, per ſuas literas datas ſub Annulo Piſcatoris die quinta Septembris Anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi noni, ad Doctoratus gradum hujuſmodi promovere, libere & licite poſſe præſenti noſtræ declarationis oraculo definimus: Decernentes ſic, & non aliter intelligendas, & interpretandas fuiſſe, atque in poſterum intelligi, & interpretari debere eorundem Sixti, & Urbani Prædeceſſorum literas prædictas; quas *pro majori cautela*, & quatenus opus ſit, eatenus limitamus, revocamus & abolemus, quatenus præſentibus noſtris literis in aliquo adverſentur, eaſdem in omnibus & per omnia ad viam, & terminos earumdem præſentium reducentes; ne in re, quæ tanti momenti eſt pro recto ac felici Sanctæ Eccleſiæ & Reipublicæ gubernio, vel periculum immineat, quod ſub aliena fide & relationibus, ad gradus hujuſmodi promoveantur indocti, & qui ſi diligentem examinationem per ipſosmet Notarios perſonaliter & collegialiter adhibitam ſubjiſſent, minus idonei forſan reperti fuiſſent. Vel id, quod abſurdum reputamus, ſequatur, ut ſcilicet prædicto Notariorum noſtrorum Collegio, cui de vere & realiter præſentibus in eadem Urbe, nonniſi quatuor ſingulis annis diligenti præmiſſo examine, juxta memoratum Urbani Prædeceſſoris Indultum, ad gradum prædictum promovere conceſſum fuit; id ipſum in numero indefinito permiſſum cenſeatur, quoad eos, qui ab eadem Urbe abſentes, & in remotiſſimis fortaſſe regionibus conſtituti permaneant.

Ad conſulendum tamen indemnitati eorum, qui hactenus a dilectis Filiis Sedis Apoſtolicæ Notariis prædictis extra Urbem, & in abſentia contra præſentis noſtræ declarationis tenorem, Doctoratus gradum in utroque vel alterutro jure ſuſceperint; omnes & ſingulas hujuſmodi promotiones ad hunc diem peractas auctoritate noſtra perpetuo revalidamus; & quaſcumque promotionum hujuſmodi nullitates, ex poteſtatis duntaxat defectu provenientes, earumdem præſentium tenore ſanamus: Eaſdemque promotiones & gradus hactenus ita collatos, & reſpective ſuſceptos, ad omnes effectus, ad quos de cetero valere cenſebantur, eiſdem ſic, ut præfertur promotis in poſterum etiam ſuffragari debere ſtatuimus.

Quia vero illuſtre & perantiquum eorundem Notariorum de numero Participantium Collegium hujuſmodi, ob grata devotionis & familiaritatis obſequia, quæ Nobis & Apoſtolicæ Sedi inceſſanter impendit, aliaque illius & Notariorum prædictorum merita, ſpeciali benevolentia proſequimur, volentes aliquam propenſæ noſtræ erga illud voluntatis ſignificationem exhibere, eiſdem Notariis de numero prædicto, eorumque Collegio plenam liberamque licentiam, facultatem & poteſtatem per eaſdem præſentes tribuimus impertimur, ut ipſi de cetero in perpetuum ſingulis annis, non quatuor duntaxat perſonas, eaſque familiares & pauperes, prout in dictis Urbani Prædeceſſoris literis præſcriptum reperitur, ſed vigore præſentium, ſex quidem perſonas, etiamſi non familiares, nec pauperes (dummodo tamen in Urbe præſentes exiſtant, aliaque neceſſaria requiſita illis ſuffragentur) ad prædictum gradum Doctoratus in altero, vel utroque jure promovere poſſint & valeant: Ita quod ſic per eos pro tempore promoti, & laureati omnibus & ſingulis favoribus, honoribus, gratiis & privilegiis; quibus ſimiles Doctores in publico Archigymnaſio Sapientiæ Urbis laureati de jure, uſu, privilegio, conſuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur & gaudent, pariformiter & æque principaliter uti, frui, potiri, & gaudere poſſint & debeant, ac ad omnes & quoſcumque effectus, etiam Eccleſias Cathedrales aſſequendi, ab omnibus ubique cenſeri, haberi, & reputari, ac ſi in prædicto Archigymnaſio vere promoti & laureati fuiſſent: Ampliantes & extendentes quoad hæc utraſque Sixti & Urbani Prædeceſſorum literas prædictas, de cetero in ſuo robore permanſuras.

Volumus autem, quod iidem Notarii eorumque Collegium prædictum in promotione & creatione dictorum ſex, alterius, vel utriuſque Juris Doctorum, omnia, & ſingula ad præſcriptum dictarum Urbani Prædeceſſoris & noſtrarum præſentium ſervanda & adimplenda, omnino ſervare & adimplere teneantur: Et quod numerus dictorum ſex, & non ultra, quavis de cauſa uno anno non completus, non poſſit, nec valeat ſubſequentibus annis compleri vel reintegrari; Quodque nota rogitus promotionum, cum nominibus & cognominibus ac Patria promotorum, intra menſem ex tunc proximum, a die cujuslibet promotionis computandum, ad Archivium Urbanum, ad inſtar aliorum rogituum, per Secretarium Collegii hujuſmodi, vel per ipſos promotos & laureatos, deferri omnino debeat: Et nunc ſolum videlicet, poſtquam nota prædicta ad Archivium Urbanum delata fuerit, & non antea, talis promotus pro Doctore ſe gerere, & pro legitime laureato & promoto ad quoſcumque Juris effectus haberi poſſit; alias promotus ipſe pro Doctore publice, vel privatim ſe gerens, pœnam falſi ipſo facto & jure incurrat.

Omnes vero alias promotiones & creationes Doctorum in utroque, ſeu altero Jurium, atque Inſignium Doctrinalium traditiones ab aliis, quam Advocatis Conſiſtorialibus prædictis, etiam per Comites Palatinos, aut per ipſos Notarios de numero Participantium; eorumque Collegium, præter vel contra præſcriptam formam, & ultra præfinitum numerum, in Romana Curia & Urbe prædicta in poſterum factas vel faciendas cum omnibus inde ſecutis & ſequendis quibuſcunque, irritas & inanes nulliuſque roboris vel momenti eſſe & fore, ac pro nullis & infectis haberi & cenſeri, neminique ad quoſcumque effectus ullo unquam tempore ſuffragari debere, ipſoſque ab aliis quam Advocatis prædictis, etiam per eoſdem Notarios de numero prædicto, ultra ſex præfatos, ad gradum Doctoratus hujuſmodi nulliter & attentate promotos vel aſſumptos, pro non Doctoribus haberi, eadem Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, atque decernimus.

Præterea ſupradictos noſtræ Conſiſtorialis Aulæ Advocatos, eorumque Collegium amplioribus favoribus & gratiis proſequi, & tam prædicti Archigymnaſii Almæ Urbis noſtræ ſplendori & dignitati, quam feliciori atque utiliori Romanæ Curiæ ſtatui & regimini plenius conſulere & providere volentes, ſimulque *dignum rationique conſonum reputantes*, ut quicumque ad Dignitates, Prælaturas, Magiſtratus aliaque munia & Officia dictæ Curiæ, quæ in eadem Curia, & in Romana Urbe conſiſtunt, & in ea exercentur, & quæ Doctoratus gradum in utroque vel altero Jurium annexum habent, aut quomodolibet requirunt, pro tempore aſſumi, & promoveri deſiderant, eorum doctrinæ & idoneitatis in prædicto Archigymnaſio publicum præbeant experimentum; Apoſtolica auctoritate prædicta, motuque, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus, ſtatuimus atque ſancimus, ut ii quidem, qui ante diem publicationis præſentium ad hujuſmodi Doctoratus gradum in quacumque publica & approbata tam Status eccliſiaſtici, quam extra Univerſitate ſtudii generalis, legitime promoti extiterint, ad Prælaturas Magiſtratus, Judicaturas, Lecturas & Dignitates etiam Eccleſiaſticas dictæ Urbis, necnon ad facultatem ſcribendi tam in jure, quam in facto, & patrocinandi uti Procuratores in cauſis coram prædicto Rotæ Romanæ Auditorio, dummodo cetera neceſſaria requiſita illis alias reſpective ſuffragentur, admitti, illaſque & illos ſeu illa recipere, retinere, & exercere libere & licite poſſint & valeant, nec ob id eundem Doctoratus gradum in dicto Archigymnaſio iterato ſuſcipere cogantur. Contra vero iis, qui ante diem publicationis earumdem præſentium

tium literarum nondum doctoralem gradum, ut præfertur, fuscepisse comperti fuerint, ad aliquam ex dignitatibus, vel aliquod ex beneficiis Ecclesiasticis in Basilicis, aut Collegiatis, vel aliis Ecclesiis ejusdem Urbis consistentibus, pro quibus assequendis, obtinendis, vel retinendis ex Sacrorum Canonum, aut Generalium Conciliorum, vel Constitutionum Apostolicarum, seu aliarum Sanctionum dispositione, vel etiam ex lege fundationis, gradus & qualitas Doctoralis requiratur, ac etiam ad Prælaturas, Magistratus, Judicaturas, etiam alieno nomine exercendas, & Lecturas publicas Urbis & Curiæ prædictarum, nec non ad facultatem patrocinandi tanquam Procuratores in causis coram eodem Rotæ auditorio, aut respondendi de jure, seu scribendi pro Advocati munere coram quocumque Judice, seu Tribunali; ac demum ad quodcumque munus vel Officium Urbis & Curiæ prædictarum in ipsa Urbe exercendum, quod de jure pariter, vel statuto, aut ex aliqua Apostolica Constitutione & Ordinatione, vel etiam ex longa & inveterata consuetudine gradum & qualitatem Doctoralem hujusmodi exigat, vel requirat, non possint, nec valeant recipi, vel admitti, aliasque ac illos & illa respective obtinere vel exercere; etiamsi Prælaturæ & Judicaturæ prædictæ ejusdem Rotæ, Cameræ, & Cancellariæ Apostolicæ, Signaturæ nostræ, Populi Romani, vel cujusvis Collegii etiam privilegiati & privilegiatissimi, ac specialem & specialissimam ac specificam & individuam mentionem & expressionem requirentis existant; nisi ante admissionem & receptionem hujusmodi, vel quoad prædicta beneficia & dignitates Ecclesiasticas, infra tempus a jure vel Constitutionibus & Canonicis Sanctionibus prædictis, aut in fundatione respective præfixum, Doctoratus gradum in ipso publico Urbis nostræ Archigymnasio susceperint: Decernentes & eadem auctoritate statuentes, quod gradus Doctoratus hujusmodi post earundem præsentium publicationem in alia quavis studii generalis Universitate tam extera, quam Status nostri Ecclesiastici, quantumvis publica, approbata, celebri & famosa, ac specialissima mentione digna, datus & receptus, ipsis graduatis ad quemcumque alium, non autem unquam ad effectum assequendi supradictas Dignitates, Prælaturas, Judicaturas, Lecturas, Munera & Officia prædicta in Curia & Urbe nostra, suffragari de reliquo valeat; immo pro effectu præmissorum Doctoratus gradus alibi datus & receptus, habeatur & haberi debeat, ac si nullo modo datus ac receptus fuisset.

Ab hac tamen generali lege illos dumtaxat exceptos esse volumus, quos in vim Apostolici privilegii seu Indulti alicui Nationi, Civitati, Universitati, seu Collegio ab hac S. Sede concessi, vel ad munus Advocati Consistorialis, ut supra, vel ad Auditoratum Causarum Palatii nostri Apostolici nominari, & Nobis seu Romano Pontifici pro tempore existenti, præsentari, seu alias juxta Indultorum hujusmodi tenorem eligi & deputari contingat: Ut scilicet, si illi qui ad prædicta Officia nominati seu electi fuerint, in aliqua conspicua Universitate illius Nationis, aut Civitatis, vel in ea respective Universitate aut Collegio, quibus indulta hujusmodi, seu privilegia concessa fuerunt, ad Doctoralem gradum in utroque jure promoti fuisse dignoscantur, hujusmodi gradus ab iis; ut præfertur susceptus, juncto illius sed illorum testimonio, qui eos præsentaverint, necnon Pontificis judicio, qui eosdem ad prædicta Officia elegerit & deputaverit, satis eisdem suffragari censeatur, ad effectum assequendi hujusmodi Officia, eaque servatis servandis exercendi, absque eo quod ad iteratam prædicti gradus susceptionem in dicto Sapientiæ Archigymnasio compelli possint.

Ut igitur ordinatio & statutum nostrum hujusmodi perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observetur, Ven. Fratribus nostris Thomæ Episcopo Ostien. & Velitern. S. R. E. Cardinali Vice-Cancellario Ruso, & Annibali Episcopo Portuen. ejusdem S. R. E. Cardinali Camerario S. Clementis; necnon dilecto Filio nostro Nerio S. Eustachii prædictæ S. R. E. Diacono Cardinali Corsino nuncupatis, Signaturæ nostræ Justitiæ Præfecto, eorumque in dictis Officii Successoribus; & dilectis præterea Filiis, Collegiis Notariorum Apostolicorum, Protonotariorum nuncupatorum de numero Participantium, & Cappellanorum nostrorum, Causarum S. Palatii Auditorum, necnon Clericorum Cameræ nostræ Apostolicæ, & Signaturæ Justitiæ Referendariorum Votantium, atque Abbreviatorum de Parco Majori, ipsorumque Aulæ nostræ Consistorialis Advocatorum, & Procuratorum Causarum Sacri Palatii, eorumque respective Decanis; Capitulis quoque, seu Collegiis Basilicarum, Collegiatarum, & aliarum Ecclesiarum dictæ Urbis, aliisque Superioribus & Personis præsentibus & futuris, ad quos nunc quomodolibet spectat, & pro tempore spectabit, per hæc eadem scripta committimus & injungimus, quatenus ordinationi & statuto prædictis humiliter intendentes, præmissa observari & adimpleri curent, nec quemquam in posterum ad Dignitates, Prælaturas, Magistratus, Judicaturas, Lecturas, Munera, Officia, & Beneficia prædicta; qui Doctoratus gradum in prædicto Archigymnasio non susceperit, extra casus a Nobis, ut supra exceptos, admittant seu recipiant, neque contra ordinationis & staruti nostri hujusmodi seriem, dispositionem, & tenorem a quoquam quavis auctoritate scientes vel ignoranter attentari ullo unquam tempore permittant.

Quæcumque demum Romanæ Curiæ munera prædicto Advocatorum Consistorialium Collegio tam expressis Prædecessorum nostrorum concessionibus, quam longæ consuetudinis usu privative, ut præfertur, attributa esse dignoscuntur, ea omnia & singula ita supradicto Collegio addicta & acquisita esse declaramus, ut perpetuis futuris temporibus neque munus Promotoris Fidei; de quo Decretum adest Urbani Papæ VIII. sub datum die decima tertia Januarii anni millesimi sexcentesimi trigesimi primi, in favorem ipsius Collegii hactenus inviolabiliter observatum; & quo Nos ipsi, dum in minoribus constituti, in eodem Collegio locum obtineremus, plures annos perfuncti fuimus; neque Officium Advocati Pauperum, aut aliud Advocati Fisci & Cameræ nostræ Apostolicæ; quæ olim Seniori de Collegio prædicto pro tempore incumbebant, deinde vero arbitrio Summi Pontificis, in aliquem tamen de ipso Collegio semper conferri consueverunt; nec illud pariter Advocati Fabricæ Basilicæ Apostolorum Principis, aut illud Advocati Senatus & Populi Almæ Urbis nostræ, vel denique munus Commissarii Conclavis Sede vacante, alteri cuiquam personæ, præterquam alicui ex dicto Collegio Advocatorum Aulæ nostræ Consistorialis, quicumque in contrarium consuetudine, si quæ forte circa aliquod ex præmissis muneribus allegari posset, minime obstante, concedi debeat aut assignari.

Volumus tamen prædicta Officia Promotoris Fidei & Advocati Fisci, quæ duo olim ab una eademque persona conjunctim obtineri & exerceri consueverant, sed a recol. mem. Prædecessore nostro Clemente Papa XI. justis & rationabilibus de causis ab invicem disjuncta & separata fuerunt, per ejus literas perpetuo valituras die septima Aprilis anni millesimi septingentesimi septimi in forma Brevis expeditas, sic etiam in posterum separatim conferri, & a duobus respective Advocatis Consistorialibus exerceri; quidquid deinceps in praxi servatum fuerit, & obtineat de præsenti in persona dilecti Filii Magistri Ludovici de Valentibus moderni Fidei Promotoris, & Fisci Advocati, per specialem gratiam eidem a fel. record. Prædecessore nostro Clemente Papa XII. concessam, & ultra ipsius personam nullatenus extendendam. Proindeque assignationem portionis panis & vini, necnon scutorum tercentorum monetæ Romanæ, quæ deinde laudatus Clemens Papa XI. per alias suas in simili forma literas datas die trigesima Aprilis anni millesimi septingentesimi decimi quarti, ex salariis & emolumentis Advocati Fisci detracta, una cum hujusmodi portione panis & vini prædicto Fisci Advocato ex Palatio Apostolico antea dari solita, Promotori Fidei pro tempore existenti de cetero persolvi mandavit, auctoritate prædicta & harum serie approbamus, confirmamus & innovamus, atque in posterum, quum casus evenerit demandatæ separationis reipsa iterum exequendæ, perpetuo servari mandamus.

Præterea districte præcipimus, ut quicumque ex prædictis Advocatis ad munus Advocati Fisci & Cameræ Apostolicæ, itemque ad aliud Advocati Pauperum deputati fuerint, omnino abstineant a suscipiendo

Patro-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

Patrocinio aliarum Cauſarum, quæ ad Officium ſibi reſpective commiſſum minime pertineant; quacumque pariter in contrarium conſuetudine minime obſtante.

Ut autem tot tantiſque publicis graviſſimiſque muneribus aſſiduam operam impendere Advocati prædicti commode valeant, & ſpirituali ſimul eorundem conſolationi per Apoſtolicæ benignitatis favorem conſultum ſit, quod jam per alias noſtras in forma Brevis literas ſub die vigeſima octava Februarii anni milleſimi ſeptingenteſimi quadrageſimi ſecundi expeditas, eiſdem elargiti fuimus, id etiam præſentium tenore, & auctoritate prædicta confirmamus & innovamus, ut ſcilicet eiſdem Advocatis Conſiſtorialibus eorumque Coadjutoribus nunc & pro tempore quandocumque exiſtentibus, in privato Domus cujuslibet eorum habitationis, etiam in hac Alma Urbe noſtra, Oratorio ad hoc decenter muro extructo & ornato, ſeu extruendo & ornando, ab omnibus domeſticis ufibus libero, per dilectum Filium noſtrum in eadem Urbe ejuſque Diſtricto Vicarium in ſpiritualibus Generalem, quoad Oratoria in dicta Urbe, & quoad alia extra eandem Urbem per Ordinarium loci reſpective prius viſitando & approbando, unam Miſſam pro unoquoque die, dummodo in Domo hujuſmodi celebrandi licentia, quæ adhuc duret, alteri conceſſa non fuerit, per ſe ipſos, ſi Sacerdotes fuerint, celebrare, ſeu per quemcumque Sacerdotem approbatum Secularem, vel de Superiorum ſuorum licentia Regularem, ſine tamen quorumcumque jurium Parochialium præjudicio, ac Paſchatis Reſurrectionis, Pentecoſtes, & Nativitatis Domini Noſtri Jeſu Chriſti, aliiſque ſolemnioribus anni feſtis diebus exceptis, in ſua, ac quatenus conjugati exiſtant, in eorum reſpective Uxorum, necnon in eorundem Filiorum, Conſanguineorum, & Affinium ſecum inſimul in eadem Domo habitantium, ac cujuslibet eorum Familiæ præſentia, celebrari facere libere & licite poſſint, ita tamen ut Uxores, & nati, ac Conſanguinei & Affines ſupradicti prædictam unicam Miſſam ipſis quidem Advocatis præſentibus audire tantummodo, nunquam vero celebrari facere valeant, quodque Familiares eorum ſervitiis non neceſſarii ibidem Miſſæ intereſſentes, ab obligatione audiendi Miſſam in Eccleſia diebus Feſtis de præcepto liberi minime cenſeantur. Utque hujuſmodi gratia ii duntaxat ex Advocatis Conſiſtorialibus fruantur, qui ſuper illa Apoſtolicas in forma Brevis literas ad uniuſcujuſque favorem expediendas petierint, atque obtinuerint, & non alias.

Præterea omnia & ſingula ſupra expreſſa, atque alia Collegio Advocatorum hujuſmodi conceſſa Privilegia & Indulta, necnon ejuſdem Collegii laudabiles ſtylos, uſus & conſuetudines, ordinationes quoque, Conſtitutiones, atque Statuta pro ipſius Collegii felici regimine & gubernio facta & condita, licita tamen & honeſta, ac ſacris Canonibus & Concilii Tridentini Decretis, Conſtitutionibus Apoſtolicis & præſentium tenori ac diſpoſitioni minime contraria, Apoſtolica auctoritate earundem tenore præſentium perpetuo confirmamus & approbamus, illiſque plenariæ & inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes & ſingulos tam juris, quam facti, necnon ſolemnitatum quarumcumque quomodolibet omiſſarum, aliiſque defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus, illaque omnia auctoritate & tenore prædictis innovamus, & de novo concedimus, ac ab omnibus & ſingulis perſonis, ad quas pro tempore ſpectat & ſpectabit in futurum, inviolabiliter perpetuo ſervari volumus & mandamus. Utque ſupradicta eorum Statuta, Conſtitutiones, ordinationes, ſtylos, uſus, & conſuetudines pro rerum tempore & perſonarum qualitate, ac quoties eis expedire videbitur, abrogare, caſſare, mutare, alterare, & alia illorum loco facere, condere, edere, & ſervare libere & licite valeant, quæ poſtquam facta, condita & edita fuerint, dummodo, ut præmittitur, licita & honeſta, ſacriſque Canonibus & Decretis dicti Concilii, Conſtitutionibus Apoſtolicis, ac præſentium tenori contraria non exiſtant, eo ipſo dicta auctoritate confirmata ſint, ac ab omnibus & ſingulis, quos ea concernunt, in futurum ſub pœnis in eis contentis obſervari debeant: Inſuper ut ipſorum Collegii Secretarium, alioſque Officiales & Miniſtros pro ſuo arbitrio eligere & deputare, amovere, dimittere, & mutare valeant, quoties id eis expedire videbitur; eiſdem auctoritate & tenore præſentium, etiam perpetuo concedimus & indulgemus, plenamque, liberam & omnimodam facultatem & auctoritatem impertimur, quacumque in contrarium conſuetudine minime obſtante.

Decernentes eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quilibet in præmiſſis, ſeu eorum aliquo jus, vel intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes, cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel dignitatis exiſtant, ſive alias ſpecifica & individua mentione & expreſſione digni, illis non conſenſerint, nec ad ea vocati & auditi, neque Cauſæ, propter quas eædem præſentes emanaverint, adductæ, verificatæ, vel ſufficienter, aut ullo modo juſtificatæ fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica & privilegiata cauſa, colore, prætextu & capite etiam in corpore juris clauſo, nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut intereſſe habentium conſenſus aliove quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali & ſubſtantiali defectu, notari, impugnari, infringi, retractari, in controverſiam vocari, aut ad terminos juris reduci, ſeu adverſus illas aperitionis oris, reſtitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut etiam motu pari, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſimili conceſſo vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare ullo modo poſſe; Sed ipſas præſentes ſemper firmas, validas & efficaces exiſtere & fore, ac dicto Collegio & Advocatis pro tempore exiſtentibus in omnibus & per omnia, etiam perpetuo ſuffragari, ipſumque Collegium ad verificationem ſeu juſtificationem præmiſſorum, vel partis eorum minime teneri, aut ullo modo quacumque auctoritate compelli debere; ſed eaſdem, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, inviolabiliter & inconcuſſe ſervari.

Sicque & non aliter in præmiſſis cenſeri, atque ita per quoſcumque Judices Ordinarios & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Apoſtolicæ Sedis prædictæ Nuntios, aliove quoslibet quacumque præeminentia ac poteſtate fungentes & functuros, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca eiſdem Ven. Fratribus noſtris Thomæ Epiſcopo Oſtienſi & Veliterno S. R. E. Cardinali Vice-Cancellario Ruſo, & Annibali Epiſcopo Portuen. ejuſdem S. R. E. Cardinali Camerario S. Clementis reſpective nuncupatis; necnon dilecto Filio Magiſtro Flavio Chiſio Cauſarum Curiæ Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Auditori Generali, eorumque pro tempore in Officiis hujuſmodi Succeſſoribus, per hæc Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alios, ſeu alium, auctoritate noſtra prædictis Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocatis, eorumque Collegio in præmiſſis omnibus & ſingulis, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtant, faciantque eos, & eorum ſingulos, quoties pro ipſorum parte ſuper hoc fuerint requiſiti; omnibus & ſingulis præfatis pacifice frui & gaudere, non permittentes eos, & eorum aliquem, per quoſcumque deſuper quomodolibet indebite moleſtari, inquietari, aut impediri. Contradictores quoslibet & rebelles cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, vel præeminentiæ fuerint, per Cenſuras Eccleſiaſticas, & pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Non obſtantibus noſtra & Cancellariæ Apoſtolicæ regula de jure quæſito non tollendo, necnon præmiſſis omnibus, aliiſque Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus; necnon quibuſvis Almæ Urbis noſtræ Collegiorum quorumcumque, Tribunalium, Univerſitatum,

tum, necnon prædicti Advocatorum Conſiſtorialium Collegii, & Gymnaſii, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, exemptionibus, & Indultis etiam in corpore juris clauſis, aut literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis & eidem Urbi, nec non dilectis Filiis Populo Romano, aliiſque Civitatibus & locis, Collegiis quoque, Tribunalibus, Univerſitatibus, aliiſque quibuslibet ſpecifica & individua mentione dignis, etiam ſub quibuſcumque verborum tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam clauſulis & Decretis, etiam irritantibus in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu Conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis, ac pluries confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio ad id ſervanda foret, illorum tenores, formas, cauſas, & occaſiones præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis, & exactiſſime ſervatis & ſpecificatis reſpective habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, ad præmiſſorum effectum pleniſſime & ampliſſime motu pari derogamus, & derogatum eſſe volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Volumus inſuper, & eadem auctoritate prædicta mandamus, ipſas præſentes, ſeu earum tranſumpta in locis ſolitis Almæ Urbis noſtræ per aliquem ex Curſoribus noſtris, ut moris eſt publicari, & affigi, ſicque publicatas & affixas omnes & ſingulos, quos concernunt, ſeu concernent in futurum, perinde afficere & arctare, ac ſi unicuique illorum perſonaliter intimatæ & notificatæ fuiſſent.

Utque earumdem præſentium tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo Perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides tam in judicio, quam extra illud ubique locorum habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc noſtrarum confirmationis, approbationis, innovationis, voluntatis, mandati, ſtatuti, decreti, declarationis, ampliationis, & extenſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo quarto, quarto Kalendas Septembris Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

D. Card. Paſſionеus.

J. Datarius.

VISA

de Curia I. C. Boſchi.

L. Eugenius.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

E Vaticano redeundum modo eſt ad Quirinalem alterum Conventum in poſterum diem a Curſoribus Pontificiis indictum: Tenor Admonitionis erat.

INTIMATIO.

Per Curſores facienda etiam Domi dimiſſa copia.

DIE 10. *Junii Feria 6.* hora decima tertia *in enunciata Palatii Quirinalis Aula alterum erit Conſiſtorium ſemipublicum pro futuris Canonizationis ſolemniis beati Camilli de Lellis Confeſſoris Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Fundatoris.*

In ſuffragiis ferendis eadem ſervabitur Methodus, quæ pro non abſimili Conſiſtorio fuit jam alias præſcripta.

Ideo intimentur omnes & ſinguli Eminentiſſimi & Reverendiſſimi DD. Cardinales, necnon Reverendiſſimi DD. Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi in Urbe præſentes, ac Domini Protonotarii Apoſtolici, duo Antiquiores Rotæ Auditores, Sacrorum Rituum Congregationis Secretarius, Promotor Fidei & Procurator Fiſcalis Cameræ Apoſtolicæ.

De Mandato Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ.

Ignatius Reali Apoſt. Cærem. Præf.

Eiſdem cæremoniis, quas nudius tertius ſignificavimus, iiſdem ferme Perſonis adſtantibus, quæ adfuerant in ſuperiori, hoc quoque Conſiſtorium peractum eſt. Pontifex præfari ita cœpit.

VENERABILES FRATRES. Poſt cauſam beati Fidelis a Sigmaringa, quam Vobis *in præcedenti* Conſiſtorio propoſuimus, alteram beati Camilli de Lellis in hoc præſenti Conſiſtorio Vobis exhibemus; & quemadmodum in cauſa beati Fidelis ſacram antiquitatem, & hujus ſanctæ Sedis diſciplinam ante oculos habuimus, ita profecto mentem eandem idemque Inſtitutum in proponenda cauſa beati Camilli hodierna die retinemus. Equidem inter Martyres ipſe non recenſetur, ſed inter Confeſſores, eo quod præclariſſimis ſane virtutibus, ac meritis exornatus ex hac mortali vita in Cælum migraverit, naturali tamen mortis genere; neque in odium chriſtianæ Religionis interfectus vitam amiſerit. Quamvis autem Confeſſorum cultus poſt Martyrum cultum inductus fuerit, tamen illum pariter antiquum eſſe, minime eſt dubitandum; cum ex ſeculo quarto hujus rei monumenta certiſſima ſuppetant, etiamſi illorum ſententiam ſequamur, qui ſacram antiquitatem magis accurate diligenterque perſcrutantur. Hanc opinionem Nos amplexi ſumus in Commentariis noſtris DE CANONIZATIONE SANCTORUM, omittentes eam diſputationem, quæ viros eruditos in duas partes dividit, utrum cultus ſancti Hilarii Pictavienſis, an ſancti Martini Turonenſis Confeſſorum antiquior in Eccleſia dicendus videatur.

Hæc quoad ſacram antiquitatem: Verum quoad hujus Sanctæ Sedis diſciplinam, nemo ignorat, Monachos primos fuiſſe, qui conſilia Evangelica ſibi penitus imitanda propoſuerint, deinde Mendicantium Ordines hanc viam ingreſſos eſſe, ac poſtremo eos cœtus, qui Clerici Regulares appellantur. Illud etiam cognitum eſt omnibus perſpectumque, Sedem hanc Apoſtolicam ſemper proclivem fuiſſe, ut inter Sanctos referret Ordinum Regularium Fundatores, ſi illi virtutibus heroicis gloriaque miraculorum poſt obitum, uti neceſſario requiritur, maxime excelluerint; non una tamen ſemper eademque ratione, cum antiquiores ritu antiquiori, tacito videlicet Summorum Pontificum aſſenſu, ceteri recentiori ritu, expreſſo videlicet aſſenſu, immo prolata a Summis Pontificibus definitiva ſententia, fuerint Sanctorum Faſtis adſcripti, juxta duplicem canonizandi modum, de quo *in recenſitis noſtris Commentariis luculenter egimus*, epochas temporum ſtatuendo, quod an feliciter fuerimus aſſecuti, aliorum eſto judicium.

Porro juxta primum Canonizationis morem, cultum publicum in Eccleſia univerſali obtinue-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

runt Paulus, Antonius, Basilius cœtuum Monachorum Fundatores in Oriente, Augustinus, Benedictus, Columbanus eorumdem cœtuum Monachorum Fundatores in Occidente; juxtaque secundum Canonizationis morem, ceteri Ordinum Regularium Institutores Canonizationis honorem sunt assecuti, ut ex Tabulis Ecclesiasticis & monumentis, quæ in Vaticanis Tabulariis asservantur, & a Nobis sæpe perlecta sunt, plane desumitur.

Alexander etenim III. solemni ritu Sanctorum numero adscripsit Bernardum Fundatorem, ac Parentem totius Familiæ Monachorum Claræ-vallensium; Clemens III. Stephanum Fundatorem Ordinis Grandimontensis in Aquitania; Cælestinus III. Joannem Gualbertum Institutorem Congregationis Vallisombrosæ, ac Giraldum Parentem Monachorum Sylvæ majoris in Gallia Aquitanica; Gregorius IX. Franciscum Assisinatem, & Dominicum, quorum primus Fratres Minores, alter vero Fratrum Prædicatorum Ordinem instituerunt; Clemens V. inter Sanctos adnumeravit Cælestinum V. Congregationis Cælestinæ Fundatorem; Leo X. Franciscum de Paula Parentem Fratrum Minimorum; Gregorius XV. Philippum Nerium, ac Ignatium de Loyola, quorum primus Presbyteros Oratorii nuncupatos, alter Societatem Jesu constituerunt. Postremo Clemens X. Catalogo Sanctorum addidit Nomen Cajetani Ordinis Regularis Theatinorum Fundatoris; Alexander VIII. nomen Joannis de Deo, qui Fratres servientes pauperibus infirmis in suis Nosocomiis instituit; Clemens XII. nomen Vincentii de Paulis Fundatoris Sacerdotum, qui sacris Missionibus addicuntur.

Cum hæc ita sint, hodie proponitur Vobis beatus Camillus de Lellis Clericorum Ministrantium Infirmis Parens atque Institutor. Vobis exhibita fuit ante oculos series ipsius vitæ, corporis cruciatus, continuum virtutum summe præstantium exercitium, & cœtus Regularis non solum Institutio, sed etiam propagatio in varias Orbis terræ partes cum maxima Fidelium spirituali ac temporali utilitate, postremo descripta perpendistis miracula, quæ Deus ob illius intercessionem ac nomen patravit. Quamobrem sententias vestras expectamus, utrum solemnis beati Camilli Canonizatio decernenda videatur, ejusque nomen inter Sanctos cœtuum Regularium Fundatores publico consuetoque ritu sit adscribendum.

Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi & Episcopi hoc ordine Canonizationi B. Camilli suffragantes ejus sic merita extulere.

PETRUS Aloysius Episcopus Albanensis Cardinalis Carafa.

BEatus Camillus de Lellis Christi Domini tum præcepta, tum consilia secutus ad tam heroicam sublimitatem pervenit, ut dum Se suosque Asseclas ad ministrandum Infirmis in extremo laborantibus devovit, non humanam solum, sed plane Angelicam excellentiam, videatur attigisse; ait enim Apostolus de Angelis loquens (*a*): *Omnes sunt Administratorii spiritus propter eos missi, qui hæreditatem capiunt salutis*; non videtur quippe opus hominum, sed Angelorum, ministrum agere alienæ salutis, Infirmosque in extremis periculis constitutos, juvare ad eam hæreditatem capessendam, a qua deturbari facile possent ab eo Adversario, qui semper (*b*) *circuit quærens quem devoret, & cui jubemur resistere fortes in fide.* Angelicarum igitur virtutum præstantiam, Cælo per miracula plaudente, adeptus beatus Camillus ex ministerio Infirmis præstito, jure quodammodo suo exposcit, ut Angelorum Civis & socius Ecclesiæ judicio declaretur.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ Transtyberim Presbyter Cardinalis Burghesius.

QUum tanti interfit, quanti Tu, BEATISSIME PATER, pro incredibili sapientia tua probe nosti, catholicæ Religionis viros eos, qui vitæ sanctitate, & optimis Institutis de re christiana præclare sunt meriti, in Divos referre; non equidem video, quid esse causæ amplius possit, quamobrem non eum honorem, PATER BEATISSIME, nunc tandem attribuas nostro Camillo de Lellis. Quam bene hic meritus sit de Ecclesia tum rebus aliis, tum longe maxime præcipua illa, qua ipse fuit, suosque discipulos esse jussit benignitate atque assiduitate in ægrotos homines, norunt sane omnes; ut mirum non sit, meam adhuc sententiam cum judicio sententiisque aliorum congruere, qui universi Camillum ipsum hoc honore dignissimum censent.

ANTONIUS XAVERIUS Tit. S. Stephani in Monte Calio Presbyter Cardinalis Gentili.

EFfudit divitias suas charitas Dei in beatum Camillum Ordinis Ministrantium Infirmis Institutorem; ideo divino igne succensus factus est spectaculum mundo, Angelis & hominibus; Mundo quidem cujus illecebras post pœnitentiam reliquit, sprevit, despexit; Angelis quorum vigilem curam, & assiduum ministerium in animarum salute procuranda anxia animi solicitudine est imitatus; Hominibus demum, quos docuit, & docet adhuc per Alumnos suos inter extremas corporis angustias, superatis infernalis hostis insidiis, pretiosam in Domino mortem obire. Beato itaque Dei Servo tot virtutibus illustri, & adeo de christiana Republica benemerito, communi omnium plausu SANCTITAS VESTRA publicos solemnesque honores decernet.

Fr. JOANNES ANTONIUS Tit. SS. Silvestri & Martini ad Montes Presbyter Cardinalis Guadagni.

QUamquam supernis Servorum Dei charismatibus exornetur Ecclesia, & ædificetur ex lapide pretioso omnis circuitus muri ejus, beati tamen Camilli de Lellis Clericorum Ministrantium Infirmis Fundatoris eo splendidius sanctitate decoratur, quo ceteris præluxit ut norma virtutum. Deo siquidem afflante de laxiori perditionis via ad arctam salutis semitam revocatus, tam ardenter efurivit & sitivit justitiam, ut per reliquum vitæ cursum, de proximorum salute sollicitus in adjuvandis potissimum ægrotis in extremis vitæ periodis constitutis, Apostolici viri rationem retinuerit, ac per ardentem in Deum & Proximum charitatem Evangelicæ legis plenitudinem impleverit. Reliquum igitur est, ut beatum Camillum de Lellis virtutum meritis cumulatum, ac miraculis a Deo post indultam eidem Beatificationem illustratum SANCTITAS VESTRA Vicariam Christi in terris gerens potestatem Sanctorum Fastis adscribat; habeantque ejus Alumni Infirmis ministraturi in hoc pietatis officio splendidius virtutum exemplar, ac Fideles in extremo agone certantes efficacius in Cælo præsidium.

TRO-

(*a*) *Epist. ad Hebr. cap. 1. v. 14.* (*b*) *1. Petri cap. 5. v. 8. & 9.*

TROJANUS Tit. S. Cæciliæ Presbyter Cardinalis de Aquaviva.

CUM Te jubente, BEATISSIME PATER, ad trutinam vocata, maturoque judicio perpensa fuerint miracula, quæ Auctor bonorum omnium Deus, vere mirabilis in servis suis, ad sanctitatem beati Camilli de Lellis illustrandam patravit; duoque jam plenis suffragiis sint probata: Instantaneæ scilicet sanationes Luciæ Theresiæ Petti, & Margaritæ Castelli, quæ incurabili prorsus morbo laborantes in ultimo vitæ discrimine versabantur: Quid aliud remanet, nisi illum juxta sapientissimum SANCTITATIS VESTRÆ Decretum in numero Sanctorum describere? Quod ut fiat enixe precamur, & ita fieri absque ulla hæsitatione sentimus.

DOMINICUS Tit. SS. XII. Apostolorum Presbyter Cardinalis Riviera.

ADmirabilis plane fuit, BEATISSIME PATER, vita beati Camilli de Lellis, qui pluries humana infirmitate in sinistram deflectens, pluries manifesto Dei digito fuit revocatus in dexteram, donec per virtutum omnium gradus, præcipue vero ardentissimæ erga Deum atque homines charitatis, ascensiones in corde suo disponens, Ordinis adeo de christiana Republica benemerentis fuerit Institutor & Auctor.

Porro a Deo, qui magnificus est in sanctitate, eo impetrante, tot signa in dies ac prodigia eduntur, ut meo quidem judicio minime sit dubitandum, quin Ei SANCTITAS VESTRA supremos in terris honores Apostolica Auctoritate decernat.

JOANNES BAPTISTA Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis Spinola.

BEATISSIME PATER. Mirabilis Deus in iis, quos eligit sibi ad gloriam sui nominis amplificandam, Proximique tum animæ, tum corporis curandam salutem, excelsæ dexteræ suæ mutatione fecit virtutem in B. Camillo de Lellis. Is licet prius Adolescens errasset in invio, ad tantam nihilominus heroicarum virtutum amplitudinem prædordinatus fuit, ut nova Ecclesiam prole fœcundaverit, a qua erga Proximum a nemine antea ex tot sacrorum Ordinum Institutoribus excogitatum extremæ charitatis officium opusque exercetur. Sicuti itaque in hujusmodi insigni virtute Deus ipse legis suæ basim totumque fundamentum constituit: nil mirum, quod illa omnium aliarum heroicarum virtutum genera B. Camillo contulerit, quibus vivens emicuit, ut tamquam lumen in Candelabro positum ceteris luceret. Præstantissimum propterea omnibus dedit exemplum, præsertim vero cum vix Ordine instituto, grassante peste se ipsum Deo, suosque Alumnos pro publica salute devoveret. Æquum porro est, ut a SANCTITATE VESTRA intra Cœlites adnumeretur, quorum consortio jam gaudet.

RAYNERIUS Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Ilcio.

QUod in corporum curatione ad cæleste prodigium refertur, cum hæc in instanti contingat, potiori jure de animarum instantanea sanatione asserendum videtur. Hujusmodi Divinæ misericordiæ prodigium expertus est beatus Camillus de Lellis, qui inopinata & extraordinaria de Cælo luce perfusus de repente in novum hominem mutatus de Belial ad Christum transitum fecit. Ut autem anteactæ vitæ crimina plenius expiaret, asperrimum Capuccinorum Institutum amplexus est, sed cum ob valetudinis imbecillitatem in eo permanere non posset, molestissimo & pleno laboris Infirmorum servitio se addixit, in quo maxima charitatis, humilitatis & patientiæ præstitit argumenta, quæ magis ac magis patefacta fuere in diris simis illorum temporum calamitatibus, quibus Roma afflictabatur.

Eandem in obeundis perfectissimæ charitatis muneribus sanctissime obiit, tot ejusdem charitatis hæredes relinquendo, quot instituta ab eo Religio de christiana Republica optime merita Sacerdotes & Alumnos enumerat.

Cum autem Beati hujus sanctitatem Deus ipse, qui est mirabilis in Sanctis suis, innumeris post mortem signis comprobaverit, ut plane testatur frequentissimus ad ejus Aras concursus, sapientissimo Sacræ Generalis Rituum Congregationis judicio, quæ tuto ad ejus Canonizationem procedi posse judicavit, libenti animo adhæreo.

DOMINICUS Tit. S. Bernardi Presbyter Cardinalis Passioneus.

GLoriosa filia Regis Ecclesia, scilicet sponsa Christi, exhibetur nobis in Psalmo Prophetico *Circumdata varietate*, eximiis nempe maximisque virtutibus undequaque ornata atque præcincta. Ne quid vero deesset ad tantæ pulchritudinis dignitatem & speciem, inventus est Camillus de Lellis, qui divino ductus consilio, post tot exhibita ab aliis per omnem ætatem Ecclesiæ & Proximo christianæ charitatis officia, cum animadvertisset Messem multam & Operarios paucos, aptissimum, quem superesse viderat, modum adhibuit, quo in ultimo agone Certantibus faciles aditus ad æternitatem pateret, instituta ad hoc tam arduum & tam salutare opus Societate, quæ dante Domino incrementum longe lateque fuit propagata. Cum igitur præcipui sacrarum Familiarum Institutores a Prædecessoribus tuis in Sanctorum Albo relati sint, æquum est, BEATISSIME PATER, ut auctoritate & doctrina, qua ceteris antecellis, Viro adeo insigni & de æterna animarum salute tam bene promerito, idem deferatur honor, ac eodem ampliſſimo & immortali præmio donetur.

Fr. JOACHIMUS Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Portocarrero.

INter sanctos Viros, qui nova militantem Ecclesiam prole amplificarunt, merito locum, BEATISSIME PATER, petitur beato Camillo de Lellis esse adscribendum. Habet enim ille testimonium in bonis & magnis operibus, ejusque miserationes ascenderunt ante conspectum Domini. Ab errore namque viæ suæ in libertatem vocatus Filiorum Dei, magnas virtutes operatus est, & prodigium factus est multis. Ignorantiam vero anteactæ vitæ, ac maculas tanta dilectione operuit & emendavit, ut alterum vas electionis fieri promeruerit. Cumque vera charitas nunquam excidat, Ordinem Religiosorum hominum instituit, in quo perenne illius in Deum immensæ & Proximum charitatis eluceret testimonium. Superest igitur, ut heroicam tanti Viri sanctitatem per signa & prodigia a Cælo comprobatam, ampliori excolendam cultu universæ SANCTITAS VESTRA enunciet Ecclesiæ.

CAMILLUS Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Paulutius.

AD solemnem beati Camilli de Lellis Canonizationem esse procedendum, BEATISSIME PATER, humillime censeo. Hanc enim exposcit heroicitas illa, qua cum primum ipse cælesti quadam luce fuit circumfusus, Paulo simillimus veterem statim exuens, novumque indutus hominem, christianarum virtutum exercitio continuo jugiterque vacavit: Ad hanc impellunt miracula ab Altissimo ipsius intercessione patrata.

Eximia vero, quæ singillatim recenseri possent de ejusdem virtutibus, & de æstuanti præsertim in Deum & Proximum charitate argumenta clare satis elucent in fundatione novæ Religionis, qua spirituali Morientium incolumitati consulere studuit; quæque faciliorem profecto semitam sternit, ut ille qui vitæ sanctitatem Populorum utilitati conjunxit; Sanctorum Fastis adscribatur.

Acta Canon.

CAROLUS ALBERTUS Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Cardinalis Guidobonus Cavalchini.

BEATISSIME PATER. Miſerator & omnipotens Deus, qui patienter agens non vult aliquos perire, ſed omnes ad pœnitentiam reverti, magnificavit profecto miſericordiam ſuam in B. Camillo de Lellis. Facta ſcilicet in eo mutatione dexteræ Excelſi nihil illi ſævum, nihil immane viſum eſt, quod pro Dei gloria ſuſtineret, pro ſalute hominum operaretur. Præſtat igitur BEATISSIME PATER, eximium hunc Virum ſolemniori, qua licet, pompa Sanctum & Electum Dei in Eccleſia declarare, ut ii præſertim, quos Camillus in arduo Infirmorum miniſterio ſollicitudinis ſuæ hæredes voluit, impenſius quotidie ſervidam ejus charitatem æmulari non deſinant (*a*): *Armantur enim filiorum animi, dum Patrum recenſentur triumphi.*

FRIDERICUS Tit. S. Pancratii Presbyter Cardinalis Lantes.

INfirmi accincti ſunt robore, ſiquidem B. Camillus, qui dum viveret (*b*) *firmus imbecillitates infirmorum ſuſtinuit*, quique etiam hodie per ſuos Alumnos, ipſo videlicet e Cælis auſpice, haud ceſſat levamento eis eſſe ac ſolatio, inter Sanctos ſolemniori ritu eſt referendus. Id cenſeo jure optimo factum, ſi facis, BEATISSIME PATER, ac more inſtitutoque majorum: Quandoquidem id non flagitat modo teſtata miraculis beati Viri ſanctitas, judicio etiam eoque graviſſimo Philippi Nerii, quem honoris cauſa nomino, comprobata; ſed in primis poſtulant inſignia ipſius, quæ nobis reliquit monumenta virtutum.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Cardinalis Riccius.

BEATISSIME PATER. Quo tempore B. Camillus de Lellis militaribus ſtipendiis vacabat, cæleſti lumine mirabiliter illuſtratus, anteactæ vitæ libertatem & ſecularia deſideria illico abhorrens, non propriæ tantum, ſed Proximorum ſalutis, & præcipue ægrotorum in extremo vitæ diſcrimine laborantium ſummopere ſollicitus, nihil intentatum reliquit, quod eorum ſpirituali auxilio opportunum eſſe crediderit. Opus vero tam pium & laudabile noluit anguſtiſſimo ſuæ vitæ curriculo circumſcribi, ſed poſteritatis bono conſulens, novam Familiam inſtituit ad ejuſdem operis firmitatem & complementum, quam ſane noſtris oculis conſpicimus totis viribus æmulantem virtutes omnes emeritiſſimi Fundatoris, cujus ampliſſima merita miraculorum teſtimonio pluries comprobata, jure optimo poſtulant, ut ejus præclariſſimum nomen SANCTITATIS VESTRÆ Oraculo Sanctorum Albo adſcribatur.

ANTONIUS Tit. S. Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.

ÆQuitati conſentaneum eſt BEATISSIME PATER, ut qui pro gloria Dei & Proximorum utilitate in agro militantis Eccleſiæ laboravit, uberrimoſque fructus collegit, mercedem recipiat. Sane ſi Apoſtolus pro bono certamine certato & curſu conſummato coronam juſtitiæ ſibi a juſto Judice præparatam expectabat exoptabatque: Cum B. Camillus de Lellis pariter bonum certamen certaverit, curſumque feliciter conſummaverit, a Te, PATER BEATISSIME juſto Judice Chriſti in terris Vicario, Canonizationis coronam expectat.

Quanta enim vero & qualia Beatus iſte cumulaverit merita, ut hujuſcemodi conſequeretur coronam, ex iis quæ hujuſce ſanctæ Sedis judicio comprobata extant, luculentiſſime conſtat; de profunda videlicet humilitate, de invicta fortitudine, de ardenti in Deum & Proximum charitate. Novit olim Roma, novit Janua, Mediolanum, Buclanicum item & Neapolis noverunt, quanta flagrantis charitatis dederit argumenta, ut Proximum a peſte cum animæ, tum corporis vindicatum cerneret.

Quare ſicut non abs re exiſtimaverim beatum hunc Virum id martyrii genus, quod proprie Confeſſorum eſt, plene conſummaſſe, de quo præclare loquitur ſanctus Bernardus: *Horrore quidem mitius, ſed diuturnitate moleſtius*; ita ſpes omnium effulget, ut SANCTITAS TUA eo, quo polles, ſuperno lumine ad ſacras Aras admoveas, ad Fidelium incitamentum & ad S. R. E. præſidium.

D. FORTUNATUS Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis Tamburinus.

AB eo, quem male inſtituerat, vitæ curſu divina ope revocatus Camillus de Lellis, induit novum hominem, qui ſecundum Deum creatus eſt in juſtitia & ſanctitate veritatis (*ad Epheſ.* 4.) Cujus quidem juſtitiæ veræque ſanctitatis Camilli luculentiſſima argumenta fuerunt virtutes, quibus excelluit, ſed præ ceteris ardens amor in Proximos. Quo amore ad æternam eorum ſalutem procurandam, dum in ſupremo vitæ diſcrimine verſantur, adeo exarſit, ut Ordinem Religioſorum hominum inſtituerit piiſſimo huic operi præſertim addictum. Quo facto maximum ſane Fidelium animis ad ſalutem impetrandam adjumentum attulit, totamque ſibi Camillus devinxit Eccleſiam; quæ proinde jure abs Te petit, BEATISSIME PATER, ut honores ſanctis Viris debitos in eum conferendos exiſtimes, ejuſque memoriam pie ſemper & ſancte recolendam decernas.

D. JOACHIMUS Tit. S. Crucis in Jeruſalem Presbyter Cardinalis Beſutius.

BEatum Camillum de Lellis, qui ſe cœtumque ſuum publicæ ſaluti devovit: illaque heroica charitate, qua majorem nemo habuit, ut animam ſuam poneret pro Fratribus ſuis donatum: cujus ſanctitatem graviſſima ſancti Philippi Nerii auctoritas comprobavit: virtutes in gradu heroico & miracula, poſt mortem quoque, legitime conſtant: inter Sanctos meo quoque ſuffragio jure annumerandum decerno, quodque ſuo Decreto SANCTITAS VESTRA hoc ipſum Eccleſiæ toti pronuntiet, demiſſe humiliterque exoro.

CAROLUS S. Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Marinus.

CUM (Deo ipſo teſtante) majorem nemo habeat charitatem, quam qui ſuam animam pro amicis ſuis ponere non recuſet: Quanto excellentior illa erit, qua beatus Camillus de Lellis, non ſe ipſum tantum pro omnibus Noſocomiorum Infirmis, quocumque etiam tabido & diffuſivo morbo laborantibus, aſſiduo ejus vitæ diſcrimine in hoſtiam Deo placentem exhibuit.

Sed meritiſſimum etiam Religioſorum Ordinum, ad hoc idem præciſe munus inſtituit, ut ad quoſcumque privatarum quoque domuum ægrotantes, in mortis agone poſitos, adjuvandos, & in hoc omnium maximo æterni mali diſcrimine in ſalutis viam dirigendos, die noctuque per pluvias, frigora & æſtus, (quocumque poſthabito vitæ periculo) ſtatim occurrerent, & per hoc perpetuum de ſe Proximo ſacrificium renovarent.

Cum vero hunc eximium charitatis apicem, non modo inſigni prodigio, Chriſti Domini effigies, ſermone a ſe promanante illuſtraverit: Verum etiam inaudito prorſus exemplo tot crebris, aliis inſignibuſque miraculis, intra ſolum modicum quatuor annorum ſpatium, a die privati cultus ab eo obtenti patratis; biniſque ex illis rite approbatis: Manifeſtius idem Dominus ſe modo velle explicaverit, ut quemadmodum hic Beatus totius Orbis ſaluti proſpexit; ita ipſe pariter in omnibus Orbis plagis ſolemnioris ritus glorificatione clareſceret.

Hanc adeo perſpicuam SANCTITAS VESTRA vocem Domini non audiret, ſi nunc hujuſmodi meritiſſimam illius triumphi ampliationem diutius differre vellet.

ALE-

(*a*) *S. Eucher. Lugdunen. in homil. de SS. Petri & Paul.* (*b*) *Paul. ad Rom. cap.* 15.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

ALEXANDER S. Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Albanus.

DIvino ſane conſilio factum puto, quod SANCTITAS VESTRA ad militantis Eccleſiæ præſidium & triumphantis ornamentum, B. Camillum Sanctorum Faſtis meditetur adſcribere. Direxit eum ſiquidem Dominus in vias rectas, ipſoque Jeſu hortante, & S. Philippi Nerii uſus conſilio, aggreſſum iter alacriter proſequens, ut omnes Chriſto lucrifaceret, egenis opem, viduis auxilium, tutelam pupillis, peregrinis hoſpitium, ægrotis, quorum præcipua ei fuit cura, aſſiduum præſtitit miniſterium. Quin & Ordinis, cujus ipſe Auctor fuit, Religioſos affectas Infirmorum Miniſtros eſſe voluit, qui promptum corporibus levamen & cæleſtem animis afferrent medelam. Quare unum hoc ſupereſt, ut nempe piis fidelium votis indulgens SANCTITAS VESTRA, ſolemnes publici cultus honores illi decernat.

NERIUS S. Euſtachii Diaconus Cardinalis Corſinus.

TAnta fuit charitas, quæ miris modis diffuſa eſt in corde B. Camilli de Lellis, primum erga Deum, deinde erga Proximos, & præcipue Infirmos, etiam peſtilenti morbo laborantes, ut ne ea unquam excideret, Religionem inſtituerit, quæ perpetuo iis uſque ad extremum vitæ præſto foret; ex illa autem charitatis radice, quum omnium etiam virtutum propagines emanaverint, jure ac merito, BEATISSIME PATER, ipſum in Sanctorum cœtum cooptandum putarem.

AGAPITUS S. Agathæ Gothorum Diaconus Cardinalis Moſca.

VIdit Granatenſe Xenodochium Joannem de Deo impavidum inter flammas incedentem, ut ægrotantes e flammis eriperet; & inde ſenſit chriſtianus Orbis ſegniorem in eum fuiſſe ignem, qui foris uſſerat, quam qui intus accenderat. Vidit quoque Xenodochium ſancti Spiritus Urbis Camillum de Lellis per tres dies impavidum in aquas, ulceroſo etiam crure proſilientem, ut Infirmos eorumque grabatos a ſuccreſcentibus tiberinis undis ad tutiora loca, humeros ſupponendo tranſveheret; & inde chriſtianus Orbis intellexit, aquas multas non potuiſſe extinguere charitatem ipſius. Charitas igitur qua in Deum atque in Proximum & corporis & animæ in procuranda omni ſtudio ſalute flagravit Camillus, reliquarum præterea virtutum faſtigium, ad quod vitam agens conſcendit; Signorum denique ſplendor, quo ad hanc uſque ætatem coruſcat, poſtulant, BEATISSIME PATER, ut eundem in Sanctorum Albo recenſeas.

CAROLUS MARIA S. Mariæ in Porticu Diaconus Cardinalis Sacripantes.

IN beato Camillo de Lellis admirabilis certe fuit, BEATISSIME PATER, dextera Excelſi, quæ poſt tenebras ejus tantum lumen ſuæ gratiæ in eo coruſcare dignata eſt, ut vir electus a Deo inextinguibili æſtuans charitatis ardore totum Orbem & hanc Urbem præ cæteris accenderit, ac mirabiliter illuſtraverit, omnibus omnia factus & animis corporibuſque ſanandis fidelis Servus ab ipſo Domino conſtitutus. Igitur quia multa bona operatus eſt, dignus mihi ſane videtur, ut conſequatur etiam in terris coronam gloriæ, quam ipſi reddidit juſtus Judex in Cælis.

MARIUS SS. Coſmæ & Damiani Diaconus Cardinalis Bolognettus.

DIu latuit ſacrificiorum ignis, & fatiſcentibus annis jam in aquam craſſam abierat. Verum ubi (a) tempus affuit, *quo Sol reſulſit, qui prius erat in nubilo, accenſus eſt ignis magnus, itaut omnes mirarentur.* Diu quoque latuit Camillus de Lellis. Verum ubi tempus affuit, quo in bonum Eccleſiæ omen ſupremam Petri Cathedram, BEATISSIME PATER, conſcendiſti, Camillus, qui prius videbatur in nubilo, protinus heroicarum virtutum memoria atque probatione reſloruit, fignorumque claritate reſulſit. Tibi ergo uni, BEATISSIME PATER, qui pro Sanctorum Cauſis agendis, tot tranſegiſti vigilias, tot impendiſti labores, Camilli Cauſam Divino pene conſilio reſervatam fuiſſe intelligimus, ut nimirum eam (b) ad perfectionem *Sanctificationis Suæ expoſtulantibus* omnium votis perducere dignareris.

PROSPER S. Georgii Diaconus Cardinalis Columna de Sciarra.

MIracula, quæ ad invocationem B. Camilli patrata temporibus noſtris pene vidimus, atque audivimus, *habent*, teſte Auguſtino Tract. 24. in Joannem, *linguam ſuam, & quamdam Dei eloquentiam præferunt*; ideoque certam reddunt SANCTITATEM VESTRAM, Deum velle, ut in Eccleſia militanti colatur B. Camillus, de cujus ſolemni ſanctificatione agitur in præſentiarum, quæ ſi modo infallibili SANCTITATIS VESTRÆ judicio decernatur, gloriabuntur Fideles imitari illum, quem veluti Heroem in virtutibus, & præcipue in charitate in Proximum admirati ſunt, quemque ſolemni voto obſtrictum Infirmis, & præſertim peſtifero morbo afflictis inſerviendi, labores plurimos pro Proximorum ſalute ſuſcepiſſe, præſentiſſima mortis pericula adiviſſe, palam omnibus factum eſt illo genere probationum, cui fidem detrahere piaculum reputatur.

ALEXANDER S. Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis Tanarius.

BEATISSIME PATER. Beatus Camillus de Lellis, ut in rectam mandatorum Dei ſemitam, a qua deflexerat, conſtantiſſime ambularet, luce de Cælo facta, in admirabilem perfectumque miſericordiarum virum mutatus eſt. Quanta vero deinceps ſingularis vitæ ſanctimonia claruerit, & quam luculenta immenſæ charitatis in Proximos & ardentiſſimi amoris in Deum dederit teſtimonia: Tum ea, quæ hac in Urbe, alibique locorum, peſtilentia præſertim graſſante, hominesque abſumente ipſe perfecit. Tum ea, quæ a Sociis nova etiam pro æterna ægrotantium ſalute, Religioſorum hominum Congregatione inſtituta perficienda curavit, manifeſtiſſime oſtendunt. Quamobrem cum omnia diligenter peracta ſint, quæ ad illius Canonizationem ab hac ſancta Sede poſtulantur; nihil aliud ſupereſſe video, quam ut Eum veraciſſimo tandem SANCTITATIS TUÆ Oraculo Sanctorum Faſtis adſcriptum veneremur.

HIERONYMUS S. Adriani Diaconus Cardinalis de Bardis.

IN primo quidem ætatis curſu B. Camillus de Lellis de via mandatorum deflexerat; ſed fatis in tempore (c) miſericordiam ſuam Deus ſuper illum effudit, (d) ut anteactæ vitæ annos in amaritudine animæ recogitaret; jam inde autem tantos in heroicis virtutibus progreſſus fecit, ut (e) veteri homine ſecundum priſtinam converſationem depoſito, novum plane in juſtitia & ſanctitate veritatis indueret.

Ex qua quidem (f) dexteræ Excelſi mutatione, cum multos cepit Eccleſia fructus, hunc in primis, quod eo authore Ordo Clericorum Miniſtrantium Infirmis extiterit. Ad eam ille rem ſanctiſſimi Philippi Nerii Confeſſarii ſui conſiliis uſus plurimum, immo & Chriſti Domini ipſius (g) facie ad faciem loquentis voce excitatus, ſubſidiarias quaſi copia Religioſorum ſuffecit, qui ad aſſequendam coronam gloriæ Fidelibus ceteris in extremo vitæ certamine periclitantibus præſto eſſent. Quæ quidem præclara facinora cum & Apoſtolicæ iſtius ſanctæ Sedis judicio, & clariſſimis de Cælo ſignis comprobata jam fuerint, ut beatum hunc Virum non ſolum de militante Eccleſia, ſed etiam de triumphante optime meritum

(a) *Lib. 2. Macbab. 1.* (b) *Numer. cap. 6. verſ. 21.* (c) *Eccleſ. 18.* (d) *Iſa. 38.*
(e) *Epheſ. 4.* (f) *Pſal. 76.* (g) *Exod. 33.*

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

ritum inter ſanctos illos Cives Jeruſalem cæleſtis adſcribat, a SANCTITATE VESTRA precibus omnibus oro atque obſecro.

DOMINICUS SS. Viti & Modeſti Diaconus Cardinalis Urſinus.

BEATISSIME PATER. Præclaro cæleſtis gratiæ lumine Camillus velut alter Saulus in itinere perculſus, ex vaſe iræ in vas electionis commutatus eſt, & ad virtutes omnes heroice excitatus, ardentiſſimo præſertim flagravit amore in Deum & Proximum ſuum, ad cujus perennem perpetuamque utilitatem divino plane conſilio Clericos Regulares Infirmis miniſtrantes inſtituit: Quam charus Hominibus, Angelis ipſis admirabilis, & dilectus Deo fuerit Camillus, innumera ferme prodigia ab ipſo patrata pleniſſime obteſtantur: Quare merito inter Cælites numerandus eſt ad gloriam triumphantis Eccleſiæ militantiſque præſidium.

MUNDILLUS Urſinus Patriarcha Conſtantinopolitanus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Innumeras eaſque omnes heroicas beati Camilli virtutes, quibus Regnum Dei poſſidere meruit, libenter præteribo. Illud tantum dicam; neminem fortaſſe reperiri poſſe, qui cum venerit Filius hominis in ſede majeſtatis ſuæ, verba illa potiori jure auditurus ſit: *Venite Benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis Regnum a conſtitutione Mundi: eſurivi enim & dediſtis mihi manducare; ſitivi & dediſtis mihi bibere; hoſpes eram & collegiſtis me; nudus & cooperuiſtis me; Infirmus & viſitaſtis me:* Ejus enim vita in hoc potiſſimum verſata eſt, ut Fratribus Domini hæc univerſa præſtaret, atque adeo Domino ipſi præſtitiſſe ſit merito exiſtimandus. Quare maxime congruum eſt, ut ſupremi Judicis ſententiæ, qua beatus Camillus inter Electos extrema die advocabitur, SANCTITAS VESTRA quæ Judicis ejuſdem vices meritiſſime gerit, ſententia ſua præire, atque ut ita dicam, præludere jam nunc conſtituat.

ANTONIUS MARIA Pallavicini Patriarcha Antiochenus Aſſiſtens.

BEatus Camillus de Lellis in Noſocomiis ſancti Spiritus, & ſancti Jacobi Incurabilium inſignia præbuit ardentiſſimæ in Deum & Proximum charitatis exempla: Et ne unquam uſque ad conſummationem ſeculi deficerent, Congregationem inſtituit, quæ aſſiduo miniſtrans Infirmis illum quodammodo redivivum, immo in piiſſimis Filiis multiplicem redderet. Additis inſuper reliquis ejuſdem virtutibus a Deo Opt. Max. plurimis ſignis comprobatis, cenſerem tutiſſime poſſe SANCTITATEM VESTRAM beatum Camillum ſanctorum Confeſſorum non Pontificum Albo adſcribere.

THOMAS Cervini Patriarcha Hieroſolymitanus Aſſiſtens.

QUoniam Jacobi ſententia hæc eſt: *Qui converti fecerit fratrem ſuum, ſalvabit Animam ejus*; ad eximium heroicæ dilectionis ſplendorem perveniſſe dicendus eſt beatus Camillus de Lellis, qui tanta exarſit in Proximum charitate, ut ſe ſuoſque Infirmorum miniſterio perpetuo dicaret, ad æternam eorumdem ſalutem, ubi major urget neceſſitas, ſpiritualibus ſubſidiis procurandam.

Hæc autem & alia excelſa beati Camilli merita inſignibus miraculis comprobata eumdem Sanctorum gloria digniſſimum probant.

GABRIEL Eva Syrus Maronita Archiepiſcopus Cypri Aſſiſtens.

QUoniam ad ſtabiliendam Eccleſiæ catholicæ auctoritatem maxime conducit eorum, qui in ejuſdem gremio vixerunt, ſanctimonia, modo certis documentis eadem conſtiterit. Certus exiſtimo SANCTITATIS VESTRÆ rationibus etiam atque etiam conſentaneum eſſe, beatum Camillum de Lellis in Sanctorum Album referre, cujus ſpectata virtus cum viveret, & miraculorum gloria poſtquam in Cælum abiit, ſi SANCTITATIS VESTRÆ auctoritate declaratæ fuerint, quin iniqua de noſtra Eccleſia loquentium ora certe obſtruantur, & optimæ hujus Matris Filii in Domino lætentur, quorum communicata mecum vota dum hic expono, SANCTITATEM VESTRAM ut iis annuat, humillimis precibus exoro.

ALEXANDER Borgia Archiepiſcopus Firmanus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Camillum de Lellis, quem Aprutium terris genuit, Eccleſia mea Firmana peperit Cælo. Ipſe enim iterum de militia cogitans, & Venetias tendens amiſſo Patre in Oppido Diœceſis meæ ad S. Elpidium ad mare, mox cum eſſet Firmi exemplo Alumnorum divi Franciſci, quos Capuccinos dicunt, commotus primitias ſpiritus ſenſit, votoque pollicitus eſt eo in Ordine ſe Deo famulaturum. Dilata ex adoleſcentiæ erroribus res, bis deinde tentata cœptumque Inſtitutum, at ex tibiæ vulnere dimittere coactus, novo Clericorum Infirmis miniſtrantium Ordine Eccleſiam auxit. Nec ægris tantum corporibus, ſed & animis conſuluit, cum peculiare ſibi ſuiſque eſſe voluit, periclitantibus Chriſtifidelibus in extremo agone ſubvenire. Urbs hæc præcipuum olim Camilli ſtadium, in quo ipſe ad juſtitiæ coronam cucurrit, quæque flagrantem adhuc in Diſcipulis ejus charitatem erga agentes animam quotidie experitur, merito geſtit Camillum colere Sanctorum Faſtis adſcriptum; idem poſtulat Eccleſia mea Firmana, ut illi quem in ſtadium miſit, Coronato plaudat. Utrique cenſeo annuendum, præſertim cum omnipotens Deus poſtquam Tu, SANCTISSIME PATER, Virum hunc dixiſti rite Beatum, novis ad invocationem ejus patratis miraculis ratum id acceptumque habuiſſe demonſtret.

JOSEPH MARIA Ferronus Archiepiſcopus Damaſcenus Aſſiſtens.

APud Deum notæ ſunt & apud homines eximiæ B. Camilli virtutes: Præ cæteris vero longe effulget divina charitas, qua per ſe ſuoſque Alumnos Infirmis in ſupremo vitæ agone verſantibus, morte ipſa contempta proſpexit. Cæleſtes itaque honores eidem merito conſtituendos exiſtimo: *Si quis enim mihi miniſtraverit*, Dominus ait, *honorificabit eum Pater meus* (a).

MICHAEL de Palma Archiepiſcopus Theatinus Aſſiſtens.

MAluit *Deus* (b), PATER BEATISSIME, *de malis bonos facere, quam nullos eſſe malos permittere*; Sicut enim inde humanæ fragilitatis manifeſtatur conditio, ita miſericordiæ divinæ largitas innoteſcit. Imperſcrutabili æterno judicio Dei, id actum eſſe dubitat nemo, in B. Camillo de Lellis, inclyti Ordinis Miniſtrantium Infirmis Fundator & Pater. Primæ ætatis ſemitas incauto pede cucurrit, & inter juveniles laxitates diu hæſit, intemperans Aleator: At aleis ludentem devicit tandem ſagacius *ludens in Orbe gratia divina; & Virum mane per vitia rapientem, ad veſperas de theſauro virtutum effecit ſpolia dividentem.* Hinc mira fuere, quæ dixit, geſſit ſive in Eccleſia, ſive in Proximis ſuis. Eccleſiam quippe nova ſobole auxit, ornavit. Proximos vero infatigabili charitatis officio refecit, roboravit, adjuvit. Profunda humilitate ſui contemptor. Aſperrima pœnitentia ſui inſecutor: Altiſſima contemplatione ſupernarum mentium extitit æmulator: Dignus cui Angeli ſancto Philippo Nerio ſpectante aſſiſterent, famularenturque; ejuſque feliciſſimam animam corpore tandem exutam, in ſempiternam efferrent gloriæ claritatem.

Pretioſam mortem Sancti ſui mirabilem etiam reddidit Deus ſignis atque prodigiis, queis permota SANCTI-

(a) *Jo.* 12. 26. (b) *S. Auguſt.*

ETITAS VESTRA eo tandem devenit, ut pronunciaret: *Tuto procedi posse ad solemnem B. Viri Canonizationem.*

Supereſt nunc, PATER SANCTISSIME, ut id ipſum, quod fieri poſſe non eſt dubitatum, firmiſſimo Oraculo compleas & exequaris, beatumque Camillum de Lellis inter ſanctos Confeſſores præcipias eſſe venerandum. Hoc a Te expectat catholicus Orbis; id fidens implorat Miniſtrantium Infirmis benemeritus Ordo. Idipſum denique enixius efflagitat, qui coram Beatitudine Tua humillime eloquitur, Archiepiſcopus Theatinus, in cujus diœceſi Oppidum Buclanici clauditur, quod Sanctiſſimo Heroi natale præſtitit ſolum. Ibique veluti e conſpectu deprehendere licuit, religioſum cultum Populorum, crebreſcentem in dies famam ſanctitatis, & frequentium gloriam miraculorum. Adeo ut tanquam de re propria ſollicitior evaſerit animi ardor, ad expetitam ſolemnis Canonizationis gratiam a SANCTITATE TUA feliciter reportandam.

STANISLAUS Poliaſtri Archiepiſcopus Roſſanen. Aſſiſtens.

DUM ſuprema illa & admirabili, qua ſuper omnes auctoritate & eloquentia eminet SANCTITAS VESTRA, divinæ vocis interpres: & ex ſublimiori, quo præſidet Apoſtolico Solio, beati Camilli de Lellis verba faciebat; dumque tanti Viri heroicas virtutes innumeris a Deo illuſtratas miraculis, debitis laudibus proſequendas debitiſque celebrandas honoribus; mira, qua pollet ingenii ſublimitate, dicendi fœcunditate, & raritate prudentiæ nobis ingerebat ſectanda veſtigia, noſque docebat, tunc demum pro merito congruis ille afficietur honoribus, cum publico Apoſtolicæ Sedis judicio divinaque auctoritate Sanctorum Lauream feliciter conſequetur: In ipſum Beatum, in ipſam Camilli præclariſſimis virtutum omnium geſtis ornatam, innumeriſque cælitus roboratam miraculis eximiam ſanctitatem, mentis & oculorum aciem conjeci; cumque jam cogitare cœpiſſem, quæ & quanta in uno admirentur chariſmatum dona, quæ & quanto ſenſu ſuo unuſquiſque ſortitus erit gaudere triumpho, ſtatim compertum habui, quam digna res eſſet, quam felix noſtra conditio, ſi in Sanctorum agmine adſcriptum haberemus Camillum! Et quidem profecto. Nam ſi fortiter ea, quæ in Camillo errante, in Camillum pœnitentem, ſicuti de Saulo in Paulum inſcrutabilis egerat divina Providentia, Errantibus ut in viam poſſint redire juſtitiæ & veritatis, Camillus ſpem tribuit & lumen oſtendit (*a*): ægrotis, ut ad portum ſanitatis poſſint pervenire; Virtus Domini erit in illos ad ſanandos eos. Si in mortis articulo conſtitutis omnimodam eis æternæ ſalutis fiduciam, Coadjutoremque fidelem comparare velimus; Camillus egregiæ Religionis Miniſtrantium Infirmis Inſtitutor ſollicitus præſto erit & verbo & auxilio, ut ipſo mortis agone in fide inveniantur ſtabiles, & in opere efficaces. His igitur SANCTITATI VESTRÆ reverenter expoſitis, cum ſuperna benignitate cautum ſit atque diſpoſitum, ut qui in terris poſitus ut eſſet exemplo, in Cælum levatus ut eſſet Patrocinio; vota excipiat & oret, quamcitius pro noſtro omniumque præſidio, inter Sanctos relatum liceat, ut veneremur obſequio.

FERDINANDUS MARIA de Rubeis Archiepiſcopus Tarſi Aſſiſtens.

SUpremus ille omnium arbiter, qui toties (*b*) *ſuſtinuit in multa patientia vaſa iræ, apta in interitum, ut oſtenderet divitias gloriæ ſuæ in vaſa miſericordiæ, quæ præparavit in gloriam*; ſicut ex Saulo Paulum fecit, ita ex perdito Aleatore Camillum ſanctum fecit exemplum bonorum operum. Adeo male tranſacti temporis uſuram ſarcivit, ut quæ reliquit virtutum ſpecimina, jure poſtulent, ſacris dypticis ipſius nomen adſcribi. Ita qui prodigium factus eſt multis, fiet in Cælis omnibus adjutor fortis.

JOANNES ANDREAS Tria Archiepiſcopus Tyri Aſſiſtens.

CAmillus de Lellis ex Saulo in Paulum converſus illico charitatis theatrum aperuit, & copioſam Chriſtifidelium multitudinem poſt ſe trahens, virtutum omnium director evaſit. Communicato conſilio cum S. Philippo Nerio ejus Confeſſario Religioſam profeſſionis ſuæ familiam in Populorum ſalutem inſtituit, ac per Provincias propagatam reliquit. Miſericors autem Dominus, qui mirabilis eſt in Operariis ſuis, multiplicibus donis Camillum illuſtravit. Inter alia in aere elevatus arcana cæleſtia penetrabat, morbos ſolo tactu curabat, aquam in vinum convertit, exiguo pane multos opipare ſaturavit, Angelorumque conſortium teſtante eodem S. Philippo Nerio meruit.

Hinc veteri Inſtituto ſervato, SANCTITAS VESTRA Camillum miraculis vivum, & poſt mortem clarum in Beatorum Catalogum retulit: Cum autem omnia alia fuerint expleta, quæ ad ejus Canonizationem ſunt neceſſaria, tuto ad illam perveniri poſſe humillime cenſeo: Sicque Religioſorum Miniſtrantium Infirmis Familia hoc perfectionis exemplum, & ducem, ac chriſtiana Reſpublica contra præſentis temporis nequitias apud Deum invictiſſimum interceſſorem habebit.

MICHAEL MARIA Vincentini Archiepiſcopus Theodoſiæ Aſſiſtens.

QUis de B. Camilli de Lellis Canonizationis merito ambigerit, cum penſata converſione, inſpectis virtutibus, perpenſo de adjuvandis Infirmis opere, de Eo inter Confeſſores adſcribendo excogitatum ſit a SANCTITATE VESTRA? Confirmant æquiſſimam ſententiam crebra miracula, Cælumque ipſum ob prodigiorum frequentiam inter cæleſtes Cives connumerandum Camillum conclamat.

SIMON Gritti Archiepiſcopus Tyanenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER, Omnipotens Dei noſtri, ac a fine uſque ad finem fortiter pertingens, ſuaviter mirabiliterque diſponens dextera ſuæ immenſæ virtutis, ubique in dies vel in minimo ſinapis grano collucentes prodit effectus, quorum ubertas quem lateat in beato Camillo de Lellis? Qui a primævo aliquandiu digreſſus innocentiæ tramite, ut Deo excitante cognovit, in veritatis viam ab eo, qui a longe cognoſcit, revocatus in maximum exarſit ſubinde charitatis incendium, quo nedum præteritas purgavit, ac in favillas penitus redegit maculas ſuo inuſtas juventutis flori; verum etiam eo uſque ad conſummationem eſt progreſſus, ut vitam quoque ſuam aliorum ſpirituali potiſſimum, necnon temporali poſthabuerit tuitioni, ac prorſus viliſſima quæque, atque periculis plena eum in finem huc, illuc vel in remotiſſima accurrendo, amplexus miniſteria viſus ſit profudiſſe, ſui præterea Inſtituti habere voluerit Alumnos, in quibus adhuc vigere deprehendit; Eximius ſane in Proximos portentus Camilli ardor; in quo quam maxime ſibi complacuerit, tot miraculorum in vita & poſt obitum oſtenſione comprobavit Altiſſimus: proptereaque tutiſſimum inde SANCTITATI VESTRÆ Camillum Sanctorum Faſtis adſcribendi promanat judicium, ut det illi de fructu manuum ſuarum, quem laudant & glorificant in Sion opera ejus.

JOSEPH MARIA Rufus Archiepiſcopus Capuanus Aſſiſtens.

QUÆ ad veræ ſanctitatis veſtigia premenda, quæque ad Virum ſanctum in Eccleſia Dei perficiendum maximopere optanda ſunt; beatus Camillus de Lellis ex Buclanici Oppido Theatinæ diœceſis in Re-

(*a*) *Luc. cap. 5.* (*b*) *Paul. ad Roman. cap. 9.*

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

Regno Neapolitano Fundator Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis vitæ ſuæ curſu feliciter præſtitit. Tantus enim radiante Dei gratia virtutum pœnitentiæ, orationis, charitatis in Deum Proximumque ſuum, & præcipue humilitatis cumulus in eo præfulſit, ut tanquam lignum, quod plantatum eſt in vinea Domini ſecus decurſus aquarum Proximis ſuis, uberem admirationis, utilitatis, imitationis ac profectus de virtute in virtutem ſuo tempore fructum dare non deſtiterit.

Nec Servo Dei defuere hic etiam in terris cumulatiſſimæ prophetiæ, curationum, diſcretionis ſpirituum gratiæ, ac poſt ad beatam Patriam tranſitum probata miracula; quibus Cæleſtis Pater humilem ejus ſpiritum exaltare voluit: Quapropter cum per SANCTITATIS VESTRÆ publicum, ineluctabile Oraculum ſub die decima ſeptima Auguſti 1745. viſum fuerit, beatum Camillum fore canonizandum, ac inter Sanctos referendum, nunc benigne etiam ſupplicationibus Infirmis Miniſtrantium Familiæ pro hujus ſanctiſſimi Decreti exequutione fore reſpondendum, tuto confidimus, ut novus Chriſti Servus præſentibus calamitatibus præſidio ſit toti Orbi catholico. Et ita &c.

NICOLAUS Caraſa Archiepiſcopus Philippenſis Aſſiſtens.

IN noſtra ſancta Religione non ab initio, neque a medio, ſed ex fine, maximum noſtræ ſalutis negotium unice pendet. Huic ſingulariter beatus Camillus conſuluit in extremo vitæ agone per ſeipſum, etiam peſte laborantibus; utque firma remaneret in toto catholico Orbe tam ſalubris inſtitutionis regula, hæredes inſtituit Alumnos ſuos; a quibus non parvum beneficium chriſtiana Reſpublica experta eſt. Ideo Sanctorum numero adſcribendum cenſeo; ſi SANCTITATIS TUÆ conſenſus acceſſerit.

D. FERDINANDUS ROMUALDUS Guiccioli Archiepiſcopus Ravennæ Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Si in Dei & Proximi dilectione ex Chriſti Jeſu teſtimonio, tota lex pendet, & Prophetæ, & ſi qui hæc fecerit & docuerit, magnus vocabitur in Regno Cælorum; hinc meridiana luce clarius apparet, maximam fuiſſe beati Camilli de Lellis tum perfectionem ſanctitatis, dum viveret, tum coronam gloriæ poſt conſummationem. Charitatis enim ejus in Deum, quæ narrantur argumenta non ſtupore tantum, ſed ſuavi quodam ardore animos perfundunt, erigunt, inflammant: Quæ vero de charitate in Proximos, fidem omnem humanumque conceptum pene dixerim, ſuperant atque excellunt. Hæc autem cum præcipuis Italiæ urbibus experta & admirata eſt Roma ipſa, Mundi ac Religionis Caput, atque animo verſat adhuc teterrimis peſtis ac famis temporibus innumeros cives ſervatos, quos temporalibus ſubſidiis morti ereptos, quos ſpiritualibus pabulis cælo donatos: Noſocomia etiam digito ſignat, domos, vias ipſas, ſollicitam Camilli adhuc repetentes charitatem.

Verum iſta non fecit ſolummodo admirabilis Heros, docuit etiam in odorem unguentorum charitatis ſuæ innumerabiles verbo & exemplo trahens aſſeclas, atque Eccleſiam nova prole fœcundans, quæ tanti Patris pietatem, amorem, dilectionem in Proximos & in Deum præſefert in præſens quoque, ejuſque viſcera amantiſſime dilatat. Quare canonizationem tanti Viri a SANCTITATE VESTRA, BEATISSIME PATER, publicis expetitam votis, toti chriſtianæ Reipublicæ felicem fauſtamque fore arbitror & confido.

FELIX Solatius Archiepiſcopus Thebarum Aſſiſtens.

INcomprehenſibilis Dei miſericordia, quæ non permittit deſperandum de aliquo, in beato Camillo de Lellis admiratur: Errantem enim illum ad ſe reduxit, cadentem erexit, ſtantem ſuſtentavit, & perſeverantem in arduo chriſtianæ pœnitentiæ & perfectionis ſtadio ad gloriam introduxit. Reverſus ad ſemitas ſalutis, ferventiori ſpiritu incenſus ut oſtenderet, quod ubi abundavit iniquitas, ſuperabundavit & gratia, præclaro animarum corporumque profectu ad inſerviendum Infirmis, etiam dum atrox peſtilentia in Urbe graſſaretur, incredibili charitate ſeſe exercuit, relicto aliis præſertim ſui Inſtituti Alumnis, ad præeuntem impigre ſectandum exemplo. Tantum igitur Virum, BEATISSIME PATER, virtutum omnium laude ornatiſſimum & miraculis clarum, ut ex Actis ad majorem Dei miſerentis gloriam, & ut nemo etiam vitiorum ſuorum enormitate deſperet, tuto in Faſtis Sanctorum collocandum cenſerem.

ANTONIUS Fonſeca Epiſcopus Æſinus Aſſiſtens.

DIvinæ gratiæ largitor, BEATISSIME PATER, Camillum de Lellis vocavit, juſtificavit, glorificavit. Vocavit, ut eſſet vas electionis, percuſſum infirmitate humique proſtratum: Juſtificavit ut eccleſiaſticæ militiæ adſcriptus adſcenderet ad Altare, & in tempore iracundiæ fieret reconciliatio: Glorificavit laudibus Pauperum miſericordiam illius enarrantes, Infirmorum deprædicantium ejus ſollicitudinem, & religioſorum Virorum ſervantium ipſius Inſtitutiones. Continuo Roma, Genua, Mediolanum, Nolana aliæque Urbes, quæ in præſentiſſimis peſtilentiæ, famiſque periculis expertæ ſunt maximam illius charitatem, Camilli celebrant merita, invocant nomen, auxilium implorant. Eja tandem exaudiantur Pauperum deſideria: Sanctorum conſequatur honores, ac tanti Viri laudes univerſa enuntiet Eccleſia.

NICOLAUS MICHAEL Abbati Epiſcopus Scyllacii.

EXcluſa omni patriotica affectione, ut verbis Caſſiodori Scyllacii Civis utar, dignum cenſeo Catalogo Sanctorum adſcribi beatum Camillum de Lellis, de cujus virtutibus in gradu heroico, & ſignanter de charitate erga Proximum, ac de miraculis ſatis conſtat. Ut ſicut, dum in terris ageret, magno fuit Chriſtifidelibus morti proximis præſidio, ſic in Cælis cum Chriſto regnans iiſdem opituletur patrocinio.

NICOLAUS XAVERIUS Santamaria Epiſcopus Cyrenenſis Aſſiſtens.

MAndatum (a) Dei novum, *ut qui diligit Deum diligat & fratrem ſuum*, cumulatiſſime implevit beatus Camillus. Ipſe enim Mundi vincula blandientis dirumpens, non tantum ſemetipſum abnegavit, & carnem inedia, nuditate, vigiliis macerando, obtulit Deo in holocauſtum; verum diffuſa quoque in corde ſuo charitate, viam mandatorum Domini, qua verbo & exemplo, qua ſaluberrimis præceptis & inſtitutis percurrere docuit, admirabilem inſtituens Religionem Miniſtrantium Infirmis, quæ & Eccleſiam ſpiritualium aromatum odore perfunderet, & animarum ſaluti advigilando ægrotis in extremo præſertim agone luctantibus operam omnem diligentiamque præſtaret. Cum itaque ad juſtitiæ coronam & palmam in Cælis ipſe pervenerit, Deo in diebus noſtris loquente, & Servi ſui heroicas virtutes eximiamque Sanctitatem confirmante ſequentibus ſignis, ſanctorum Confeſſorum cultu & honoribus colendum in terris, ex publico Sedis Apoſtolicæ judicio æquiſſimum videtur, ut chriſtiano populo prodeſſe pergat meritis, precibus adſit, & in tempore tribulationis, in mortis anguſtiis fiat reconciliatio.

BER-

(a) *Joan.* 1. 4.

BERNARDUS ANTONIUS Pizzella Epiſcopus Conſtantiæ Aſſiſtens.

QUibus virtutibus mirifice præfulſerit, & miraculis claruerit beatus Camillus de Lellis Clericorum Regularium Infirmis Miniſtrantium Fundator, neminem latet, dum in ſortem Domini, veluti Paulus ex Saulo vocatus charitatem, quam Paulus ſupra ceteras virtutes opere & ſermone extulit, præcipuum ſui Inſtituti fundamentum ponere, & mirabili exemplo exercere ſtuduit: Factus enim omnibus omnia, & adjutor in opportunitatibus, in tribulatione, non ſemel Paſtoris ad inſtar, morbis & ærumnis confectos fovit, adjuvit, ſanitati reſtituit. Quod virtutum & laborum in Cælo mercedem receperit, non ambigitur; ut in Sanctorum Album, ſicuti par eſt, Camillus accenſeatur, Tuum eſt perficere, BEATISSIME PATER, cui Chriſtus Dominus ſupremam contulit authoritatem.

Fr. PAULUS Alpheran de Buſſan Epiſcopus Melitenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Ardentiſſima Dei & Proximi charitas diffuſa in corde beati Camilli de Lellis Ordinem Miniſtrantium Infirmis excitavit, erexit, ſolidavit. Quid nempe ſanctius quam Infirmis præſertim morientibus opem ſpiritualem afferre momento, unde pendet æternitas? Mirificavit enim Dominus Servum ſuum multis ſignis & miraculis; ea propter cenſeo tam præclarum Fundatorem in Sanctorum Album a SANCTITATE VESTRA eſſe referendum.

ALEXANDER de Abbatibus Epiſcopus Viterbienſis & Tuſcanenſis Aſſiſtens.

CHriſti Domini exemplo alienos ferebat languores B. Camillus de Lellis factus Infirmus pro Infirmis, ut Infirmos lucrifaceret, illudque aſſequi ſtudens, ut ſua ipſius ſuorumque Regularium virtus in aliorum vel peſtiferis infirmitatibus perficeretur. Nemini non compertum eſt, quam indefeſſa ſollicitudine ſeſe ille devoverit Ægrotantium miniſterio, eorum cum primis, quorum æterna ſalus periclitabatur. Ipſi nunc in tuta Cæli ſtatione collocati frequenti corona circumſtant fuæ felicitatis auctorem, Deumque enixe rogant, ut ſupremus Eccleſiæ Hierarcha debitos tanto Soſpitatori honores decernat. Accedunt Superiorum votis exaudienda vota mortalium adhuc in terris peregrinantium; ut prævio inſuper miraculorum ſuffragio Camillus de Lellis, quem paucis ab hinc annis SANCTITAS VESTRA inter Beatos recenſuit, ampliore jam cultu Sanctorum Faſtis adſcribat.

NICOLAUS FRANCISCUS de Bonhome Epiſcopus Carpaſienſis Aſſiſtens.

DE repente, ac prodigioſe converſus B. Camillus de Lellis Fundator Ordinis Miniſtrantium Infirmis exultavit ut gigas ad currendam viam, & brevi temporis ſpatio complevit tempora multa, ſecutuſque ſpecialem Chriſti doctrinam: diſcite a me quia mitis ſum & humilis corde, heroice mitis fuit benefaciendo inimicis ſuis, & adeo humilis, ut frater humilis ab aliis vocaretur, atque ſuper hoc duplici ſolidiſſimo fundamento omnes virtutes, ac præcipue ardentiſſimam charitatem magnifice ſuperædificavit, cum qua mirifice, & in gradu perfecto exercuit opera miſericordiæ, & maxime erga Infirmos, exponendo etiam multoties animam ſuam, ut eis ſpiritualiter & corporaliter ſuccurreret, ita ut ipſum retributionem opera miſericordiæ exercentibus pollicitam a Chriſto; venite Benedicti Patris mei poſſidete paratum vobis regnum a conſtitutione mundi, adeptum eſſe non veniat dubitandum, præſertim, quod Dominus Deus multis ſignis & miraculis illud teſtari ad converſionem in Peccatoribus, & refrigeſcentem charitatem in cordibus fidelium excitandam dignatus eſt; hinc cum ſuper ejus Canonizatione acta proceſſuum ſint rite peracta, ad ejus executionem tuto poſſe procedi exiſtimo, & ita a SANCTITATE VESTRA exoro.

LUDOVICUS ANTONIUS Valdina olim Cremona Epiſcopus Hermopolitanus Aſſiſtens.

SANCTITAS VESTRA, cui a Chriſto Domino quodammodo datum eſt ſcribere digito Spiritus Sancti, ſequetur, arbitror, ejuſdem infallibilem ductum, ſi ſolemni Canonizatione Faſtis Sanctorum adjungat beatum Camillum de Lellis. Hunc antequam naſceretur, prænonſtravit Dominus Matri parituræ Cruce inſignitum in pectore, & ducem innumeræ turbæ eadem Cruce decoratæ. Ut præſagium non falleret eventus, quem mundi caligo inimicum reddiderat Crucis Chriſti, lux improviſa de Cælo ad terram afflixit, & de Saulo erexit in Paulum, ut de vaſe iræ & contumeliæ vas electionis efficeretur, ex quo per univerſam Eccleſiam odor diffunderetur agri pleni, religioſæ ſcilicet Familiæ, in qua virtutum omnium flores redundant ad uberem Populorum utilitatem. Collocet ergo SANCTITAS VESTRA hoc vas in Altari Sanctuarii, ut Fideles omnes currant in odorem unguentorum illius.

FABRICIUS Borgia Epiſcopus Ferentinus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Laudatam in ſacris literis Tobiæ pietatem, qui popularibus ſuis in ſervitutem adductis, nec alimenta vivis, nec ſepulturæ honorem defunctis deficere paſſus eſt, in B. Camillo de Lellis accepimus, refloruiſſe, & ſane præſtantius quod morituris quoque ipſe conſuluit eo temporis momento, a quo pendet æternitas. Virum hunc a SANCTITATE TUA ſuperioribus annis Beatum rite appellatum, cum novis ad invocationem ejus patratis miraculis Deus illuſtret, cenſeo modo ſanctis Confeſſoribus adſcribendum, ut ſicut ejus Alumni pugnantibus in extremo Agone monita ſaluris miniſtrant in terris, ita ille ampliori cultu invocatus, ſit e Cælo fortis adjutor.

NICOLAUS Spinelli Epiſcopus Acerſanus Aſſiſtens.

QUoniam in beato Camillo de Lellis præ ceteris id eluxit Fidei propagandæ, animarumque ſaluti, quod apprime optabat, conſulendi ſtudium, ut illum neque aſperitas viarum, neque longitudo itineris, neque debacchantis peſtilentiæ vis, neque intumeſcentium aquarum Tiberis impetus, & extrema quæque minitantium retardaverint; imo magis magiſque ad ſuſceptum opus perficiendum inflammaverint, Domino cooperante, & ipſius res præclariſſime geſtas ſignis confirmante; idcirco in id conſilii deſcendo, ut Sanctorum numero adſcribatur, ac publicæ Chriſtifidelium veneration proponatur.

HIPPOLYTUS e Rubeis Sancti Secundi Epiſcopus Senogalienſis Aſſiſtens.

IMpletum habetur in beato Camillo de Lellis evangelicum effatum: Gaudium erit coram Angelis Dei ſuper uno peccatore pœnitentiam agente: Diſſipaverat enim ille ad inſtar prodigi adoleſcentis omnem ſubſtantiam ſuam indulgendo aleis ceteriſque vitiis; at ubi ſurgens redivit ad Patrem, ſtolam primam recepit, & cum Angelis Cæli viſus eſt adhuc in terris converſari. Angeli converſari cum illo: quin etiam ab ipſo Angelorum Domino confirmari ſe audivit ad proſequendum eximiæ humilitatis & charitatis opus miniſtrandi Infirmis jacentibus in Noſocomiis. Modo iterum gaudium Cælo erit & Mundo, quatenus SANCTITAS VESTRA illi ſtatuat ſuperos honores, quem Angelorum Dominus amplexus eſt pœnitentem, quem Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis dedit Parentem, quem poſtremo miris in vita & poſt obitum ſignis coruſcantem ſuorum Angelorum conſortio aſſociavit in gloria.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

D. PAULUS THOMAS Marana Episcopus Asculanus in Piceno Assistens.

BEATISSIME PATER. Quod a Divo Ambrosio de S. Apostolorum Principe Petro scriptum est; fidelior factus est Petrus, postquam fidem se perdidisse deflevit, atque ideo majorem gratiam reperit, quam amisit: De B. Camillo de Lellis prædicari posse arbitror, qui ex juvenilium errorum umbra mediante divinæ gratiæ adjutorio, quæ de tenebris facit lumen splendescere, perspicuam de se pœnitentiæ lucem non sub modio, sed super candelabrum hac in Urbe posuit: Memor insuper doctrinæ Christi Domini, ad quem toto corde & viribus se convertit, Dei scilicet amorem a charitate erga Proximum nunquam esse sejunctum, spirituali corporalique Infirmorum saluti totum se cum aliis sibi charitatis & obedientiæ vinculo conjunctis perpetuo devovit. Quapropter si ipse dum in terris esset, indutus est viscera misericordiæ, benignitatem, humilitatem, patientiam, ardentemque charitatem, quæ omnia electionis & sanctitatis signa juxta Apostoli sententiam præseferunt, congruum puto, ut universo christiano Orbi infallibili BEATITUDINIS VESTRÆ Oraculo impositorum clarius eluceat tam insigne pœnitentiæ & charitatis exemplar.

Fr. SILVESTER Merani Episcopus Porphyrien. Assistens.

AD Ecclesiæ catholicæ decus, ad Ecclesiasticorum exemplum, ad Fidelium ædificationem & utilitatem, & ne Deo tot signorum ac prodigiorum vocibus loquenti videamur aures non præbere, congruum & æquum est, ut quantocius per SANCTITATEM VESTRAM in Sanctorum Canonem referatur B. Camillus de Lellis ægrotantium Pater optimus, morti proximorum singulare solatium, Christi denique in miserorum & languentium omnium cura imitator præcipuus.

NICOLAUS Manciforti Episcopus Anconitanus Assistens.

QUam inscrutabilia sunt judicia Dei! quid non est ab ejus gratia expectandum? Beatus Camillus de Lellis in adolescentia sua a bono opere quocumque deflectens, de repente ad viam salutis reducitur, & virtutibus omnibus adeo præstat, ut ceteris fiat exemplum & Magister. Charitas autem, quæ virtutum maxima est, ita in eo præfulsit, ut in hac ipsa Urbe peste grassante, pro periclitantibus Civibus *animam suam ponere non dubitaverit:* Quamobrem æquum omnino arbitror, ut SANCTITAS VESTRA Beatum ipsum eximiis miraculis undique circumfultum, benemerentis Ordinis Fundatorem, Fidelium votis inhærendo Sanctorum Fastis adjiciat.

ANTONIUS Cantoni Episcopus Faventinus Assistens.

ÆMulatus est charismata meliora B. Camillus de Lellis, omnes christianas virtutes mire sectatus, eamque potissimum, quæ ceteris major est, charitatem. Porro tanti Viri sanctitas, quam nobis suadet Religiosi Ordinis ab eo instituti præstantia, quamque probata miracula rite testantur, alterius quoque Sancti testimonio commendatur, nimirum sancti Philippi Nerii, qui ipsius lateri adstantes vidit angelicos Spiritus, ut quorum ministerio in terris est usus, eorum ope ad cælestem Patriam deductum esse non dubitemus. Merito igitur SANCTITATIS VESTRÆ definitiva sententia in memoriam veratur hominum, qui ad gaudium transit Angelorum.

PAULUS Bonavisa Episcopus Spoletinus Assistens.

PIissimus Sacerdos Camillus de Lellis per plurima & heroica bona opera sua certam vocationem & electionem suam facere studuit: Nam jugiter in membris suis mortificationem Crucis Christi portavit, inediis, vigiliis, aliisque austeritatibus corpus suum in servitutem Christi redigendo: Non dubitavit etiam ponere animam suam pro fratribus & amicis suis inserviendo Infirmis peste laborantibus monitisque salutis instruendo: Charitate erga Deum ita efferbuit, ut per admirabiles ascensiones obtinuerit elevari ad intimam unionem divinam, pluribusque donis prophetiæ, discretionis spirituum aliisque charismatibus cumulari: Quam fuerit inde pretiosa mors ejus oculis divinæ majestatis plurima prodigia rite probata luculentissime testantur, quorum luce directus crederem cælestem hanc lucernam locandam esse in altissimo Ecclesiæ candelabro, ut luceat omnibus, qui in domo Dei sunt, si SANCTITATI VESTRÆ ita placuerit.

CÆSAR BONAJUTI Episcopus Pharensis Assistens.

VIrtutes istæ, BEATISSIME PATER, jucundissimæ semper fuere Camilli de Lellis delitiæ: Jacentes recreare, laborantes in extremis ope & fide confirmare, omnium bono consulere, sibi tantum defuit, se solum neglexit. In spiritu patientiæ & charitatis, Virginibus, Pupillis, Infirmis præcipue, Peregrinis & Esurientibus præsto semper fuit. Iste vere contra omnes Adversarios scutum timoris Dei tamdiu infatigabiliter tenuit, donec ad victoriam, quam ardentissime optabat, feliciter pervenit. Utilius est enim, BEATISSIME PATER, hominum magis memoriæ laudem dare, quam vitæ; Ideo B. Camillus de Lellis in Sanctorum Choris adscribi meretur, ut nomen ejus vivat in generationem & generationem, charitatem suam sectentur Populi, & laudes ejus nunciet Ecclesia.

MARIUS Massei Episcopus Fulginas Assistens.

NOn *est major misericordia* (a), BEATISSIME PATER, *quam quæ exercetur circa Infirmos. Ibi enim pascitur esuriens, potatur sitiens, vestis nudo paratur, lectus fatigato, subvenitur extraneo, visitatur ligatus vinculis infirmitatis.... & sic in hoc opere misericordiæ, omnia opera adimplentur.* Hæc porro omnia charitatis opera mirum in modum Camillus de Lellis perfecit dum viveret; hæc usque modo Filiorum suorum perficit ministerio. Camillus igitur de Lellis ita disposuit sermones suos in judicio, ut quia esurienti cibum, sitienti potum, nudo vestem, peregrino xenodochium, Infirmo nosocomium, cunctis denique opem paraverit, æterna justorum memoria recolatur. Hinc quia misericors Deus dives est in miserationibus suis, Camilli in Proximi charitatem admirandis probatisque signis sibi demonstravit acceptam. Tuum propterea est, BEATISSIME PATER, Camillum de Lellis Sanctorum Fastis adscribere, ut quem opitulatorem sensit christianus Orbis in terris, intercessorem experiatur in Cælis.

GUIDO Ursellus Episcopus Cæsenæ Assistens.

CAmillus de Lellis cum religiosum cœtum Infirmis ministrantium instituit, adeo bene de christiana pietate, atque hominum salute meritus est, ut quæ in anteacta vita peccavit, tanto eximiæ charitatis invento satis superque deleverit: Accedit, quod ceteris summæ hujus charitatis Sociis atque Administris virtutibus, supra quam dici possit, ornatus & excultus omnem sanctitatis verticem attigisse videatur. Qua de re si talem ac tantum Virum

(a) *Venerabilis Humbertus de Romanis V. Magister Generalis Ordinis Prædicatorum, expositione in regula S. Augustini par. 4.*

rum miraculis etiam clariſſimum Sanctorum Faſtis adſcribat SANCTITAS VESTRA, habebit chriſtiana Reſpublica univerſa & quod tanti Pontificis ſapientiam magis magiſque demiretur, & quod beatiſſimum Virum quaſi divinum aliquod virtutum omnium exemplar ſibi ad imitandum proponat.

LEO LUCAS Vita Epiſcopus Oppidenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Prætermiſſis virtutibus & miraculis, quibus ſatis ſuperque ad ſolemnem beati Camilli de Lellis Canonizationem deveniri poſſet, id unum præ ceteris ſufficere cenſeo, quod Camillus dum ſenſim in vitia declinaverat, & ex caſtro Sancti Joannis Manfredoniam revertebatur, velut alter Saulus jumento inſidens, inſolita luce de Cælo perfuſus, in terram proſternitur, atque anteactæ vitæ errores animo reputans, ſtatim dolore percitus in Virum alterum tranſmutatur, & exinde totum ſe Deo, ac in animarum lucra convertit; quapropter præ nimia, qua flagrabat charitate erga Proximum, Congregationem Clericorum Regularium inſtituit, quarto addito voto Infirmis omnibus etiam peſte infectis miniſtrandi, & extremo agone degentibus, piis precibus & cohortationibus opem ferendi.

ÆGIDIUS ANTONIUS Iſabelli Epiſcopus Alliphanus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. *Quam bonus Iſrael Deus*, qui vocando nos in admirabile lumen ſuum, charitatis propriæ viſcera oſtendit; præclarum hujuſce rei extat exemplum in B. Camillo, qui a viis peccatorum ſuprema abductus providentia, tantis chariſmatum donis fuit poſtea illuſtratus, ut amore præſertim erga Deum & Proximum æſtuans, veræ charitatis holocauſtum evaſerit: Cum enim ex toto corde ſuo, & ex tota anima ſua Deum diligens, atque Proximum ſupra ſeipſum, legem ille cumulatiſſime impleverit; quemadmodum retributionem jam habuit in Cælis, ita par eſt, ut nunc per SANCTITATEM VESTRAM, in Sanctorum Albo referatur, ut ita Deus, *qui vera charitas eſt*, in eo, ac per eum magis glorificetur.

JOANNES ANTONIUS Bachetoni Epiſcopus Anagniæ Aſſiſtens.

EMicat, SANCTISSIME PATER, beati Camilli de Lellis fœcunda ac prolifica charitas ex Inſtitutione eorum Regularium Clericorum, qui in noviſſima hora exeuntes & undequaque curſitantes, quotquot inveniunt malos & bonos de fero colligunt; & de plateis aliiſque latioribus viis, ad arctam & anguſtam reductos, ad cœnam magni Patrisfamilias intrare compellunt. Erga Deum & Proximum tam mira charitas, aliarum etiam virtutum ſtipata ſatellitio cumulatiſſime inceſſit: quibus illuſtrandis roborandiſque non pauca acceſſere miracula, alia ex inſtantaneo beati Viri Iconis contactu, alia ex ejuſdem Cellæ operoſi pulveris hauſtus, ut egomet, tanquam ex miſſis Judicibus unus, cognovi, miratus ſum, retuli. Hæc eadem & plura, BEATSSIME PATER, vidiſti, & lætatus es. Ad totam itaque militantem deſcendat Eccleſiam viſibilis capitis ſui lætitia hæc tanta, & cujus prolem extremis adeſſe cupimus, in Sanctorum Faſtis nunc gratulemur venerari Parentem.

FRANCISCUS ANTONIUS Spadea Epiſcopus Aquinas & Fregellarum Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Sicut gaudium magnum fuit in Cælo coram Angelis Dei ſuper B. Camillo de Lellis pœnitentiam agente, ſic ejus vita maxima eſt in terra Peccatoribus cauſa lætandi, cum cernant quid cum eo egerit Dei omnipotentis miſeratio, diſcantque quid etiam cum ipſis actura ſit, ſi ut Camillus reſpondeant. In eo alter apparet Saulus humi proſtratus, & Paulus erectus, & e vaſe ignominiæ in honoris vas immutatus. A plagis animæ, cum ſe a Chriſto Domino Samaritano Evangelico curatum agnovit, quaſi ſibi dictum fuiſſet: vade, & tu fac ſimiliter: hoc unum ſibi imitandum propoſuit, ut Proximorum infirmantium animarum & corporum ſaluti conſuleret, accedente ſancti Philippi Nerii conſilio, qui ſibi a Confeſſionibus erat. Mira porro ſunt, quæ iſte Viri Dei divina charitate ſuccenſus, in Urbis non tantum Xenodochiis, ſed etiam ſpurciſſima peſte graſſante per vicos, & plateas, per domos & compita, etiam in aliis Italiæ Urbibus egit, ut ægros a prima non minus, quam a ſecunda morte præriperet; immo ne tam magnum pietatis opus cum ſua vita deficeret, Alumnos collegit, & Crucigerorum Inſtitutum fundavit, quo per futura etiam ſecula, præcipue luctantibus cum morte ſuccurreret. Auctus præterea fuit B. Camillus curationum dono, aliiſque tam vivens, quam poſt obitum adeo refulſit, ut ipſa Roma Urbs fortitudinis noſtræ, quæ charitatis ejuſdem ac admirabilium operum meruit eſſe theatrum, ſummopere exoptat, & cum ea univerſus catholicus Orbis VESTRAM SANCTITATEM exorat, ut dignetur B. Virum ſummo decorare Canonizationis honore; cujus in dies interceſſionis gaudet effectibus, & ſui præclari Inſtituti ſpiritualibus conſovetur auxiliis.

SCIUMÆ ILUMURI AT

PSE tæ ggi₮₮ato caſſse Ky, duhenæ præ tæ ſcietænuanæ tæ lumænæ Camil de Lellis yan bænæ gner taſct fort Miræ me hijr tæ tænæ ξoti, e me tæ Ma₮enæ urteſij tænde. Gnæ punæ vetæmæ duhet, ſaa ſcnuhet æmbni ithih me tiera ſcetæna. Kæiò ndeer i tucon me ggiggæ, pſe pat ſcium lævdime, e ſcium tæ daſciunæ præi tænæ ξoti, o prei ſciocunæ, e ſchignanæ. Kayò edaſciunæ duron ſod, e gg₮₮ monæ præ tæ ma₹enæ ſcioκæri), ayò κiæ ſcær ben ta fæmurturit. ξotun caa ſcium dæftuaræ tæ ma₹enæ ſcietnii etiyiæ me ſcium ſcegne. Audai i lumuri At tæ lutemi, e tæ ſalemi gg₮₮ ſaa iemi, e₮e unæ præ pies tæ Arbænit tæ ſcruaſc e₮e κatæ ndæ tæ ticræ ſcietana.

Joſefi Schirò Arçbiſcopu i Durfit, e Vicar Apoſtolicu i Hymarrſiæ ndæ Arbænit.

Ejuſdem Verſio latina.

JOSEPH Schirò Archiepiſcopus Dyrrhachinus olim Vicarius Apoſtolicus Cimarræ in Epiro.

BEATISSIME PATER. Cum quæ ad ſolemnem Canonizationem B. Camilli de Lellis pertinent, ſint ea omnia hactenus peracta rite ac recte, Deo auſpice, ac excelſa ſapientia Tua: Unum ſupereſt, ut ejus glorioſum nomen aureis notis, ſi fas erit, tandem aliquando ſcribatur in ſacris diptycis, ubi ceterorum Sanctorum nomina recenſentur.

Hocce honoris ſignum in terris videntur expetere, & quidem jure merito: Primo, omnes ejuſdem B. Viri eximiæ virtutes, præcipue vero immenſa illa charitas, qua erga Deum & Proximum, & flagrabat quoad vixit, & adhuc operatur, tota plaudente Eccleſia, per ampliſſimum Ordinem ab ipſo inſtitutum ut Infirmis omnem opem, omnemque operam alacriter impendat; deinde inſignia miracula, quibus Deus Optimus Maximus dignatus eſt comprobare excelſam Servi ſui Sanctitatem. Hanc gratiam, BEATISSIME PATER, jamdiu ingenti deſiderio optat & Urbs & tota chriſtiana Reſpublica; hanc ipſam exopta auguſtus iſte Senatus; & pro iſta ego quoque, licet omnium indigniſſimus, venerabundus ſiſtens coram Tuo Apoſtolico Throno, humillimas fundo preces, etiam nomine totius Epiri, ſive Albaniæ, ex qua originem duco, uti jam benigniſſime excepiſti loquentem proprio Idiomate.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

SERGIUS ALEXANDRI Armenus Archiepiscopus Cæsareæ Cappadociæ.

MUlta quidem sunt, quibus beatus Camillus excelluit virtutum ac miraculorum insignia, quæ in ejus vitæ Compendio recensentur: Sed illud præ ceteris magis aptum & opportunum videtur, quod in præsenti calamitoso rerum Orientalium, & Occidentalium statu commemoratur; quod nimirum & Infirmis ille ministrare in deliciis habuerit, & Ordinem ampliſſimum a se institutum tam pio ministrandi Infirmis officio distinguendum voluerit, & Crucis in pectore gerendæ forma exornandum. Jure igitur postulamus, ut ipsum SANCTITAS VESTRA inter Sanctos enumerari decernat: Hoc præsertim tempore, quo totus terrarum orbis teterrimo veluti bellorum ac tumultuum morbo languet, & Crucis vexillum in Oriente, ubi auguſtiſſime olim fulgebat, sæviſſima Infidelium potestate cogitur tanquam sub modio lucerna delitescere. Fore enim confidimus, ut isto in terris auctus Sanctorum honore, cujus inter Sanctos sors est in Cælis, morbos auferat, bella avertat, & sanctiſſimæ Crucis signum, sicut in Occidente, sic & in Oriente triumphare faciat.

STEPHANUS Evodius Aſſemanus Archiepiscopus Apameæ.

NEscit *tarda* (a) *molimina Spiritus Sancti gratia*, BEATISSIME PATER, quare autem (b) illum trahat, & non illum trahat, judicare noluit, ne erraret beatus Camillus; at semel accipiens intelligensque se nondum trahi, oravit ut traheretur, & subito (c) circumfulsit eum lux de Cælo. Is vero haud moram anceps innectit, suprema Domini verba recolens (d): *In hoc cognoscent omnes, quia Discipuli mei estis, si dilectionem habueritis*: Et illa (e): *Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis*; quum (f) charitas nunquam excidat; sed ampliſſimum Clericorum Regularium Infirmis Ministrantium Ordinem, ceu arborem (g) illam magnam, in cujus ramis requiescerent volucres Cæli, faturus ægros omnes colligit, collectorum vulnera alligat (h), infundens oleum & vinum, fovet & recreat (i), curans gentem suam, & liberans eam a perditione: Circa illum autem (k) corona Fratrum, quasi plantatio Cedri in Monte Libano, & quasi rami palmæ ad consummationem Sanctorum (l) in ædificationem Corporis Christi. Divinæ itaque vocis Interpres SANCTITAS VESTRA celeberrimum Patriarcham publico dedat Fidelium cultui, qui se salutis publicæ victimam devovit; æquum enim est, ut cujus heroica gesta, nec non frequentia miracula Ecclesiam illustrarunt, Is ab eadem Ecclesia, supernis repensum custodibus suis, honorem sibi ultro delatum glorietur.

BERNARDINUS Vari Episcopus Civitatis Castellanæ & Hortæ.

BEatissime Pater. Quantus & qualis fuerit beatus Camillus de Lellis, licet conjicere ex illis verbis, quibus Christus Dominus in extremo judicio Electos est allocuturus (m): *Infirmus eram, & visitastis me*: Quod si divinus Judex Infirmos utcumque visitantibus æternum gloriæ præmium est redditurus, quantam celestis gloriæ magnitudinem necesse est retribuerit beato Camillo, qui infinitos propemodum Infirmos visitavit, & ut a Suis visitarentur constituit, qui eosdem orationibus juvit, subsidiis spiritualibus munivit, & ut æternam salutem consequerentur curavit? Quocirca si tam eximia illius merita peculiarem omnino mercedem a Christo Domino reportarunt, ut miracula ipsa, etiam in mea Diœcesi patrata testantur, necesse est ut ab Ecclesia quoque peculiarem honorem solemni judicio reportent.

JOANNES INNOCENTIUS Episcopus Fagarasiensis.

INter admirandas tamque innumeras virtutes, quibus beatus Camillus de Lellis excelluit, illa maxima mihi fuisse videtur, qua ex graviſſimo S. Philippi Nerii consilio Congregationem religiosorum Hominum instituit, qui solemni voto ad inserviendum Infirmis omnibus etiam peste infectis sese obstringerent. Hanc Congregationem olim in perfectam Religionem Gregorius XIV. erexit. Ejusdem Fundatorem virtutibus & miraculis insignem, ut nostris diebus BENEDICTUS XIV. inter Sanctos referret, divino consilio dispositum existimo: Summus, inquam, ille Pontifex, cujus doctiſſima de Servorum Dei Beatificatione & Beatorum Canonizatione scripta admiramur. SANCTITAS VESTRA faciet quod ipsa docuit.

POMPEJUS Compagnoni Episcopus Auximanus & Cingulanus.

QUum charitas, teste Apostolo Paulo, sit vinculum perfectionis, nihil ego non perfectum video in B. Camillo, cujus sanctiſſima opera uni plane innituntur vinculo charitatis. Quid enim in ægros præsertim languentes ac morti proximos & vivens ipse præstiterit, & per Ordinem a se fundatum perenni beneficio adhuc præstet, partim est nobis luculenter expositum, partim vero experientia ipsisque oculis usurpamus. Accedentibus itaque & Miraculis rite probatis, censeo, secundum ea quæ proponuntur, B. Camillum supremis Cælitum honoribus cumulandum.

JACOBUS PHILIPPUS Consoli Episcopus Amerinus.

ID potiſſimum in beato Camillo de Lellis, cujus Sanctificationis causa agenda est, BEATISSIME PATER, eveniſſe conspicimus, quod in *psalmo* 50. Regius Propheta testatur: *Cor contritum & humiliatum, Deum scilicet non despicere*. Ipse enim adhuc juvenis juvenili ardore ductus eousque a recta via declinaverat, quo interitus ei parabatur æternus, nisi manus Domini facta esset super eum. Hinc culparum suarum mœrore tactus, flevit amare, & Deus quoque peccatum ejus translulit, avertitque faciem suam a peccatis illius, & ejus omnes iniquitates delevit. Oh vera mutatio dexteræ Excelsi! ut qui Saulum errantem secutus fuerat, Paulum inde pœnitentem sequeretur. Huic propterea tam mirandæ divinæ miserationi, qua culparum suarum pœnitentia, ut carnem suam in servitutem redigeret, quo zelo, quave charitate, ut omnes lucrifaceret Christo, beatus Camillus responderit, hoc unum recensere sufficiat, quod in se ipso sic sæviit acerrime, ut in admirabile pœnitentiæ transiret exemplum; sic omnes adjuvit, ut nullos labores, pericula nulla refugerit, eumque instituerit Ordinem, cujus Alumni Infirmis peste quoque infectis inservire solemni voto obligantur, eam indubitanter recepturi mercedem, quam patiens atque benigna repromittit charitas.

Hunc igitur Fundatorem PATER SANCTISSIME, hisce ceterisque in gradu heroico virtutibus clarum, ne Sanctum dubites, tot signa, tot miracula præcesserunt, quod dederit Altiſſimus vocem suam; ut Sanctum dicas, universa infirmis Ministrantium Familia humiliter deprecatur; gens tota exoptat, catholicus orbis expectat. Exaudire proinde SANCTITAS VESTRA dignetur tam cumulata vota, & sic gaudium, quod Angelis jam pridem super eo factum est in Cælo, nobis equidem erit mox hic in terra commune.

JO-

(a) *S. Ambr. l. 2. de Sp. Sancto.* (b) *S. Auguſt. Tract. 2. 6. in Jo.*
(c) *Act. 9.* (d) *Joan. 13. 35.* (e) *Joan. 15. 13.* (f) *1. Cor. 13.*
(g) *Luc. 13.* (h) *Luc. 10.* (i) *Eccl. 50.* (k) *Ibid.*
(l) *Eph. 4.* (m) *Matt. 1. 25. v. 36.*

JOSEPH Coppola Epiſcopus Aquilanus.

MOnens Eccleſiaſticus (a): Non te pigeat viſitare Infirmum, ex his enim in dilectione firmaberis, ecce quod in plena dilectione, Dei ſcilicet in charitate & Proximi, beatum Camillum de Lellis excitavit fortiter, conſtanter firmavit. Quem quidem ardentem dilectionis ignem, aquæ multæ neutiquam extinguere potuerunt. Convenit igitur, ut Roma, ſicut D. Philippo Nerio (utpote de ſe benemerentiſſimo) gratiorem in dies ſe exhibet, ſic quoque B. Camillum, qui in ordine charitatis poſt eum abiit, & obſequentiſſime conſilia ſecutus eſt, debitis nunc ſanctitati lætetur honoribus decorari.

JOSEPH Roſſi Epiſcopus Venafranus.

BEatus Camillus de Lellis Fundator Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis, BEATISSIME PATER, eſt Servus ille fidelis & prudens, quem conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam, ut det illis cibum in tempore; ipſe enim Domino præcipiente & dicente: *inceptum opus proſequere*; ſanctum & Chriſto Domino placitum Inſtitutum ſumma animi fortitudine ad optatum finem perduxit, ut animabus pretioſo Chriſti ſanguine redemptis, & per adoptionem cooptatis inter filios Dei cibum daret in tempore, quo colluctatio eſt adverſus Rectores tenebrarum in extremo mortis agone; cibum fortitudinis & ſalutis æternæ, quo ad cæleſtem patriam perducantur. Servus itaque Dei Camillus, qui in charitate perfecta manſit, in Deo eſt, & inter Cælites recenſendus, ut Chriſtiani, qui tantum beneficium in ejus Inſtituto receperunt, Patronum & Adjutorem in mortis agone dignis honoribus proſequantur in terris.

HIERONYMUS Lorenzi Epiſcopus Acernenſis.

BEATISSIME PATER. Præter ceteras B. Camilli virtutes ſummus ejus erga Deum amor vel ex ea proditur tam inſigni erga Proximos charitate, qua motus ita ille ſe totum animis ægrorum curandis devovit, ut ad tanti operis perennitatem Clericorum etiam Ordinem inſtituerit. Hæc duo charitatis præcepta, a quibus univerſa lex pendet, tam ſancte a B. Viro ſervata, duo illi ſunt ex Auguſtino denarii, quos non ad unius ſaucii medelam, ſed ad plurimorum ſalutem Evangelicus iſte Samaritanus, quoad vixit, ubique protulit. Hujus igitur Viri miſericordiæ, cujus in ſemine permanent bona, ut laudes nunciet Eccleſia, quas tot ad hanc diem miracula celebraverunt, cenſeo ſanctis Confeſſoribus eumdem merito eſſe adnumerandum.

JOANNES FRANCISCUS Cavallini Epiſcopus Alatrinus.

BEatus Camillus de Lellis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Fundator, eximia in Deum charitate, maximo in Proximum amore adeo efferbuit, ut totus Deo pro hominibus, totus hominibus, pro Deo ſe præbuerit: Cujus rei virtutum ac miraculorum numero propemodum ſingulari, in hac præſertim Urbe Roma monumenta omnibus nota reliquit: Quapropter digniſſimum reor, ut Sanctorum Faſtis adſcribatur, quemadmodum etiam atque etiam a SANCTITATE VESTRA ſupplex expoſco.

NICOLAUS Cioffi Epiſcopus Soranus.

MUtatio equidem fuit, BEATISSIME PATER, dexteræ Excelſi, qui Camillum de Lellis de diuturna pravaque vivendi ratione eductum deduxit per vias rectas, ac tam uberi cæleſtium chariſmatum copia replevit, ut minime ſit ambigendum, quin illi, poſt arduum tot chriſtianarum virtutum curriculum, quod a principio alacris ingreſſus fuerat, ad mortem uſque ſanctiſſime obitum majoribus ſemper paſſibus confectum, ſempiternæ etiam gloriæ bravium donaverit. Quod & idem ipſe bonorum omnium largitor, qui Servum ſuum glorificavit per frequentia itidem miracula ad beati Camilli deprecantis invocationem patrata conteſtari dignatus eſt. Itaque exiſtimo SANCTITATEM TUAM tuto procedere poſſe ad ipſius Canonizationem.

JOANNES ANTONIUS Caſtelli Epiſcopus Catharenſis.

BEatus Camillus de Lellis omnium virtutum laude, & præcipue maxima, qua erga Proximos charitate flagrabat, mirum in modum excelluit; novo autem, quem inſtituit Ordine chriſtianæ Reipublicæ utilis & ſalutaris fuit. Mitto prodigia, quæ per eum a Deo Optimo Maximo patrata ſunt, ærumnas, calamitates, miſerias, quas pro nomine Jeſu æquo animo pertulit, atque innumerabilia animi ornamenta, quæ illi ſingularia eſſe videntur: Quare humillime cenſeo, dignum ipſum eſſe, qui ſolemni ritu a SANCTITATE VESTRA Sanctorum Faſtis adſcribatur.

NICOLAUS MARIA Calcagnini Epiſcopus Civitatis Ducalis.

EX mundi illecebris terreſtrique militia vocatus ad Clericalem, atque hujuſce ſeculi contemptum beatus Camillus, cum fuit inopinato ac vehementi omnipotentis Dei lumine circumfuſus, & veluti alter Saulus in Apoſtolum Gentium converſus, anteactum vitæ ſuæ genus ferventiori charitatis ſtudio compenſavit. Quæ enim pro Infirmorum præſertim ſalute tum ſpirituali, tum corporali geſta ab ipſo ſunt, ardentiſſimam præſeferunt charitatem, qua inflammatus ſe præſentiſſimis objecit mortis periculis, ut Chriſtifidelibus præſto eſſet, etiam peſtifera labe infectis, quibus inſerviendis peculiari ſolemni voto ſe, ſuoſque Alumnos voluit eſſe obſtrictos. Cum autem B. Camillus animam pro amicis ſuis ponere non dubitaverit, majorem certe charitatem habere non potuit, juxta Divinum Oraculum. Quapropter fidelem hunc Dei Servum ac novi Ordinis auctorem multis decoratum in terris chariſmatum donis ac prodigiis, inter Sanctos per infallibile SANCTITATI VESTRÆ Oraculum recenſendum cenſeo, ut hoc duce hominibus ad imitandum propoſito, charitas noſtris hiſce temporibus elangueſcens adaugeatur, iſtiuſque exemplo Chriſtifidelium corda ad miſericordiæ opera erga Proximum alacrius exercenda inflammentur.

Subdit Papa poſt noviſſimi Epiſcopi ſententiam.

VENERABILES FRATRES. Suffragia Veſtra de Canonizatione beati Camilli de Lellis magnam Nobis lætitiam attulerunt: Quam ob cauſam nihil aliud reſpondemus, niſi peragendas eſſe preces, quas jam indiximus, ut Deus elargiatur Nobis opem ſuam, ac cæleſte lumen ad ea rite perficienda, quæ pro futura Beatorum Canonizatione requiruntur.

Procurator Generalis Cameræ ubi Summus Pontifex dicendi finem fecit, iiſdem verbis, quæ in primo Conſiſtorio retulimus, nomine Beati duntaxat immutato Protonotarios rogavit, ut publica ſuper his Actis Inſtrumenta conficerent: videlicet.

Ego Johannes Philippus Toppi Sanctiſſimi Domini Noſtri, & Cameræ Apoſtolicæ Procurator Generalis rogo Vos omnes Protonotarios, & Notarios Apoſtolicos hic præſentes, ut de ſententiis, conſilio, & unanimi conſenſu Reverendiſſimorum DD. S. R. E. Cardinalium,

(a) *Eccl. c. 7.*

lium, necnon Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, deque Summi Pontificis oratione & deliberatione præhabitis ſuper ſolemni Canonizatione beati Camilli de Lellis unum, vel plura, publicum, ſeu publica conficiatis inſtrumentum, vel inſtrumenta ad perpetuam rei memoriam.

Quibus auditis R. P. D. Franciſcus Maria Riccardi Protonotariorum Participantium Collegii Decanus, ante Sanctitatem Suam genibus flexis Collegarum nomine dixit: *Conficiemus*: Statimque ſurgens adſtantes Solio propriores adhibuit Teſtes conſuetis verbis: *Vobis Teſtibus*: ita iſte quoque Conſiſtorialis Conventus, qui magnæ voluptati Sanctiſſimo Patri fuit, ſolutus eſt.

Inſtrumenti a Protonotariis in Cauſa B. Camilli confecti exemplar hic accipito tranſcriptum.

Inſtrumentum a Decano Protonotariorum rogatum pro ſecundo ſemipublico Conſiſtorio.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

ANno reparatæ ſalutis Milleſimo Septingenteſimo Quadrageſimo ſexto Indictione nona, Pontificatus autem Sanctiſſimi Domini Noſtri BENEDICTI Divina Providentia PAPÆ XIV. Anno Sexto, die x. Junii Feria ſexta. Idem Sanctiſſimus Dominus pro habendis excipiendiſque ſuffragiis Eminentiſſimorum S. R. E. Cardinalium, necnon Reverendiſſimorum Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, in Cauſa peragendæ Canonizationis beati Camilli de Lellis Ordinis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Fundatoris, ſemipublicum (juxta ſuorum Prædeceſſorum morem) Conſiſtorium habuit in Aula, quæ loco Ducalis eſt in Quirinali Palatio.

Sanctiſſimus Pater ſacris Veſtibus indutus, ac ſimplici Mitra redimitus ex Aula, quæ Paramentorum dicitur, inter duos antiquiores Diaconos Cardinales Carolum nempe Marini, & Alexandrum Albani Papali Cruce ſolitoque præeunte comitatu prodiit in eandem Ducalem Aulam, ibique congregatis Patribus prius Papali benedictione de more elargita, Sedem deinde conſcendit & Conſiſtorialis Actionis facturus initium, paucis diſertiſque verbis, ab ampliſſimo Purpuratorum Senatu, & ſacro Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Conſeſſu, quæ de prælaudato Camillo de Lellis Sanctorum Faſtis adſcribendo, ut tutius ipſe tanto operi ſupremam manum admovere poſſet, eorum conſilia & ſententiæ forent, exquiſivit.

Tunc Eminentiſſimus Carafa Epiſcopus Albanenſis inter præſentes Eminentiſſimos Cardinales antiquior, Sanctitatis Suæ votis obtemperans, primus judicium ſuum protulit, & Sanctiſſimum Dominum, ut quam citius eidem beato Camillo, ſicuti & eximia ejus merita & Fidelium pietas expoſtulabant, Sanctorum cultus & honores decernerentur, humiliter exoravit.

In eodem penitus ſenſu ſteterunt ſuis poſthac delatis non minus ſententiis quam precibus ceteri, qui intererant Eminentiſſimi Cardinales, nempe.

Franciſcus Tituli S. Mariæ Tranſtyberim S. R. E. Presbyter Cardinalis Burgheſius.

Antonius Xaverius Tit. S. Stephani in Monte Cælio S. R. E. Presbyter Cardinalis de Gentilibus.

Fr. Joannes Antonius Tit. SS. Silveſtri & Martini in Montibus S. R. E. Presbyter Cardinalis Guadagni.

Trojanus Tit. S. Cæciliæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Aquaviva.

Dominicus Tit. SS. XII. Apoſtolorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Riviera.

Joannes Baptiſta Tit. S. Mariæ Angelorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Spinola.

Raynerius Tit. S. Sabinæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Ilcio.

Dominicus Tit. S. Bernardi S. R. E. Presbyter Cardinalis Paſſionei.

Fr. Joachimus Tit. SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Portocarrero.

Camillus Tit. SS. Joannis & Pauli S. R. E. Presbyter Cardinalis Paulutius.

Carolus Albertus Guidobonus Tit. S. Mariæ de Pace S. R. E. Presbyter Cardinalis Cavalchinus.

Fridericus Tit. S. Pancratii S. R. E. Presbyter Cardinalis Lantes.

Franciſcus Tit. S. Mariæ de Populo S. R. E. Presbyter Cardinalis Riccius.

Antonius Tit. S. Silveſtri in Capite S. R. E. Presbyter Cardinalis Rufus.

D. Fortunatus Tit. S. Matthæi in Merulana S. R. E. Presbyter Cardinalis Tamburinus.

D. Joachimus Tit. S. Crucis in Hieruſalem S. R. E. Presbyter Cardinalis Beſutius.

Carolus S. Mariæ in Via Lata Diaconus S. R. E. Cardinalis Marini.

Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus S. R. E. Cardinalis Albanus.

Nereus S. Euſtachii Diaconus S. R. E. Cardinalis Corſinus.

Agapitus S. Agathæ in Suburra Diaconus S. R. E. Cardinalis Moſca.

Carolus Maria S. Mariæ in Porticu Diaconus S. R. E. Cardinalis Sacripantes.

Marius SS. Coſmæ & Damiani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bolognettus.

Proſper S. Georgii in Velabro Diaconus S. R. E. Cardinalis Columna de Sciarra.

Alexander S. Mariæ in Aquiro Diaconus S. R. E. Cardinalis Tanarius.

Hieronymus S. Adriani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bardi.

Dominicus SS. Viti & Modeſti Diaconus S. R. E. Cardinalis Urſinus.

Eminentiſſimorum Cardinalium ſuffragiis expletis, Sanctiſſimus Pater Reverendiſſimorum Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, tam Aſſiſtentium Pontificio Solio, quam non Aſſiſtentium ſententias excepit, quorum omnes (initio a Patriarchis deſumpto) unanimi voto, demiſſiſque precibus Sanctitatem Suam, ut beatum Camillum de Lellis inter Sanctos connumerare dignaretur, eniſe rogaverunt, Videlicet.

Mundillus Urſinus Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Antonius Maria Pallavicinus Patriarcha Antiochenus.

Thomas Cervini Patriarcha Hieroſolymitanus.

Gabriel Eva Archiepiſcopus Cypri Syrus, patria prius, deinde latina lingua ſuffragium emiſit.

Alexander Borgia Archiepiſcopus Firmanus.

Joſeph Maria Ferronus Archiepiſcopus Damaſcenus.

Michael Palma Archiepiſcopus Theatinus.

Stanislaus Poliaſtri Archiepiſcopus Roſſanenſis.

Ferdinandus Maria de Rubeis Archiepiſcopus Tarſenſis.

Joannes Andreas Tria Archiepiſcopus Tyri.

Michael Maria Vincentini Archiepiſcopus Theodoſiæ.

Simon Gritti Archiepiſcopus Tyanen.

Joſephus Rufus Archiepiſcopus Capuanus.

Nicolaus Carafa Archiepiſcopus Philippenſis.

D. Ferdinandus Romualdus Guiccioli Archiepiſcopus Ravennaten.

Felix Solatius Archiepiſcopus Thebarum.

Antonius Fonſeca Epiſcopus Æſinus.

Nicolaus Michael Abbati Epiſcopus Scyllacii.

Nicolaus Xaverius Santamaria Epiſcopus Cyrenen.

Bernardus Antonius Pizzella Epiſcopus Conſtantien.

Fr. Paulus Alperan de Buſſan Epiſcopus Meliten.

Alexander de Abbatibus Epiſcopus Viterbien. & Tuſcanen.

Ludovicus Antonius Valdina, olim Cremona Epiſcopus Hermopolitanus.

Fabricius Borgia Epiſcopus Ferentinus.

Nicolaus Spinelli Epiſcopus Averſanus.

Hippolytus e Rubeis Epiſcopus Senogallien.

D. Paulus Thomas Marana Epiſcopus Aſculanus.

Fr.

Fr. Silveſter Merani Epiſcopus Porphyrienſis.
Nicolaus Mancinforti Epiſcopus Anconitanus.
Antonius Cantoni Epiſcopus Faventinus.
Paulus Bonaviſa Epiſcopus Spoletinus.
Cæſar Bonajuti Epiſcopus Pharen.
Marius Maffei Epiſcopus Fulginas.
Guido Urſellus Epiſcopus Cæſenæ.
Leo Lucas Vita Epiſcopus Oppiden.
Ægidius Antonius Iſabelli Epiſcopus Alliphanus.
Joannes Antonius Bachetoni Epiſcopus Anagninus.
Franciſcus Antonius Spadea Epiſcopus Aquinas & Fregellarum.
Joſeph Schirò Archiepiſcopus Dyrrhachinus, patrio prius, deinde latino idiomate ſuffragium emiſit.
Sergius Alexandri Armenus Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, patrio prius, deinde latino idiomate ſuffragium emiſit.
Stephanus Aſſemanus Archiepiſcopus Apameæ.
Bernardinus Vari Epiſcopus Civitatis Caſtellanæ.
Joannes Innocentius Epiſcopus Fagaraſienſis, patrio prius, deinde latino idiomate ſuffragium emiſit.
Pompejus Compagnoni Epiſcopus Auximanus & Cingulan.
Jacobus Philippus Conſoli Epiſcopus Amerinus.
Joſephus Coppola Epiſcopus Aquilanus.
Joſeph de Rubeis Epiſcopus Venafranus.
Hieronymus Lorenzi Epiſcopus Acernen.
Joannes Franciſcus Cavallini Epiſcopus Alatrinus.
Nicolaus Cioffi Epiſcopus Soranus.
Joannes Antonius Caſtelli Epiſcopus Catharenſis.
Nicolaus Maria Calcagnini Epiſcopus Civitatis Ducalis.

Verum cum Summus Pontifex omnium convocatorum Patrum ſuffragia eo concorditer collimare percepiſſet quo & vota ſua ferebantur, ad ſolemnem beati Camilli de Lellis Canonizationem quam primum, & in die ab ipſa opportune indicenda paucis, & luculenter ſe deventurum eiſdem ſignificavit, & Actioni finem impoſuit.

Sed antequam e ſede conſurgeret, & ſuffragatorum Patrum Conventum dimitteret; Procurator Generalis Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ Nos Protonotarios Conſiſtorio intereſſentes rogavit, ut ad perpetuam rei memoriam de omnibus in eodem Conſiſtorio tam a Sanctiſſimo Patre, quam ab Eminentiſſimus Cardinalibus, nec non a Reverendiſſimis Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis præhabitis in Cauſa Canonizationis beati Camilli de Lellis, unum vel plura, publicum ſeu publica, Inſtrumentum vel Inſtrumenta conficeremus.

Cui propterea Ego Franciſcus Maria Protonotarius Riccardi Protonotariorum Collegii Decanus ejuſdem Collegii nomine reſpondi: *Conficiemus*: Et Sanctiſſimi Domini Noſtri Familiares, & præſertim DD. Paulum Zani Bononienſem, & Joſephum Mariam Puoti Neapolitanum, ab intimo Sanctitatis Suæ Cubiculo ad hoc ſpecialiter vocatos, habitos atque rogatos, in Teſtes adhibui his verbis: *Vobis Teſtibus*.

Acta ſunt hæc in Quirinali Palatio, die, menſe, & anno, quibus ſupra.

In quorum omnium fidem Nos Protonotarii Apoſtolici de numero Participantium requiſiti & rogati præſens hoc Inſtrumentum confecimus, ſubſcripſimus & publicavimus, ſolitoque Collegii Noſtri Sigillo muniri, & in noſtro Archivio ad futuram Poſterorum memoriam Secretario noſtro perdiligenter cuſtodiri & ſubſcribi mandavimus. Actum ubi ſupra, præſentibus quibus ſupra Teſtibus ad præmiſſa vocatis, habitis atque rogatis.

Ita eſt Franciſcus Maria Protonotarius Riccardi Decanus.

Loco † Signi.

Franciſcus Dominicus Clementi ejuſdem Collegii Secret.

Sequuntur ſuffragia eorum, qui aliquo impedimento detenti, ſacro huic non adfuere Conſeſſui.

THOMAS Epiſcopus Oſtienſis & Veliternenſis Sacri Collegii Decanus, Vice-Cancellarius Cardinalis Rufus.

UBi primum beatus Camillus de Lellis, dextera Domini faciente virtutem, e fluminibus Babylonis emerſit, novus homo omnis juſtitiæ Fonti conſtanter adhæſit, prioris ævi lapſus diuturnis cruciamentis lacrymiſque vindicavit, & omnium in eo illuxerunt documenta virtutum. Ab ipſius eximia in Deum charitate gliſcens altera in animarum ſalutem flamma, in Xenodochiis robuſtior evaſit. Intra horum tamen ſepta contineri ſpiritus ardor non valens, dilatavit Camilli greſſus; qui proinde in procurando ſpirituali potiſſimum Proximorum bono jam tarda molimina neſciens, duabus quaſi aſſumptis alis, excelſa nimirum fide & alta humilitate, in aliorum etiam ubicunque decumbentium, pauperum in primis miniſteria involavit: Nullibi, aut ullo deterritus labore, aut fœdiore ſpectaculo, aut quantumvis peſtilenti morbo, ceſſavit aliquandiu; ſed præſto miſeris ſemper erat, advigilabatque, tamquam ei, qui dignatur Infirmus in Infirmis eſſe: Hos propterea Dominos, & Chriſtos ſuos vocabat, imo ab his ipſis, velut ab offenſo a ſe Numine, peccatorum ſuorum veniam poſtulabat. Ne vero tantæ virtuti ſui ſimiles victimæ defuturæ aliquando eſſent, Religioſiſſimam Familiam inſtituit, obſtrinxitque novo charitatis voto. Hunc profecto miſericordiæ Virum, qui fideliter Altiſſimo reddidit omnia vota ſua, vireſque omnes, & vitam perenni heroicarum virtutum exercitatione exhauſit, aſſertum Cælo eſſe, Cælum etiam ipſum admirandis editis ſupra naturam ſignis demonſtravit. Gloriæ igitur Omnipotentis Dei, & univerſi Fidelium Cœtus utilitati cenſeo apprime conducere, cæleſtes Camillo in terris honores a SANCTITATE VESTRA, jam per Beatificationem indultos ab eadem per ſolemnem ipſius Canonizationem definitive decerni.

ANNIBAL Epiſcopus Portuenſis Cardinalis Albanus S. Clementis nuncupatus.

IN beato Camillo de Lellis Theatinæ Diœceſis & Neapolitani Regni ornamento, BEATISSIME PATER, illæ omnes dotes animi atque præclara ornamenta eluxerunt, quæ Deus Optimus Maximus peculiaris ſuæ providentiæ ac ſupernæ largitatis beneficio iis impertiri ſolet, quos ad magna evocat. His Camillus proludens, naviter averſatus vitia, quibus adoleſcens fœdatus fuerat, viribus totis in chriſtianam perfectionem incubuit. Jam tum a converſionis exordio rudimentum conſummatæ virtutis præbuit, quæ adeo in dies eſt aucta, ut Sanctus ipſe aliorum etiam ſalutem cum magno multorum bono aviditſime ac ſtudioſiſſime procuraverit. Ab ſe inſtituta utiliſſima Eccleſiæ toti Religioſorum Clericorum Familia, quæ ægrotantibus & morientibus ſpiritualia auxilia opemque opportune præſtat, flagrantiſſimam ipſius charitatem magis magiſque commendat. Tot alia eximia opera & egregia facta, quibus dum viveret, Camillus Dei gloriam provexit, longe lateque illuſtriorem ipſum efficiunt. Quoniam vero pluribus etiam apertis & comprobatis Apoſtolicæ Sedis judicio miraculis heroicam tanti Viri ſanctitatem Deus palam facere dignatus eſt, æquum juſtumque cenſeo, ejus nomine glorioſos Sanctorum Faſtos augeri: ut Orthodoxa Eccleſia ampliore cumulata decore, novum apud Deum Patronum habeat, & ritu ſacro pro meritis colat.

VINCENTIUS Epiſcopus Prænestinus Cardinalis Petra Major Pœnitentiarius.

SI heroicarum virtutum ornamenta vehemenſque inprimis erga Deum & Proximum amor ac ſtudium præclara ſunt ſanctitatis eximiæ argumenta, uti ſunt revera, non eſt cur quiſquam dubitet, quin bea-

beatus Camillus de Lellis merito Sanctorum Albo sit adscribendus. Nam postquam ope *dexteræ excelsi* e liberiori vitæ Instituto in bonam se frugem recedit, assiduæ orationi, humilitati, singulari patientiæ, Infirmorum saluti procurandæ, omnibusque pietatis operibus se consecravit. Sed cum zelo salutis animarum flagraret, videretque ab aliis Patriarchis religiosorum Ordinum vitæ integræ, sanctæque ducendæ satis esse prospectum, novum Institutum, consilio sancti Philippi Nerii, quo præceptore uti solebat, in Ecclesiam introduxit, cujus Alumnis hoc onus incumberet, ut Infirmis ministrarent, extremoque vitæ discrimine laborantibus præsto essent, curarentque hortatu, consilio, continuaque opera, ut ne pereant, sed habeant vitam æternam. Quare Virum optimum sanctimoniæ miraculorumque gloria fulgentem judico decorari iis honoribus oportere, quibus a nobis qui sunt ab Ecclesia declarati, Sancti coluntur.

JOSEPH Episcopus Tusculanus Cardinalis Accorambonas.

EXimia beati Camilli humilitas, qua cum bene de omnibus mereretur, de se dumtaxat abjecte sentiebat: Singularisque in Proximos charitas, quam omnibus omnia factus, ut omnes Christo lucrifaceret, cum ferventissimo amore Dei copulavit, amplissimum sane præbent ejusdem sanctitatis testimonium.

Cum igitur D. O. M. ejusdem, qua in Cælis fruitur, gloriam multis testari miraculis non desiterit, in divini cultus incrementum, Ecclesiæ decus atque Ordinis Ministrantium Infirmis a B. Camillo instituti profectum versurum fore censeo, si Sanctorum Fastis adscribatur.

VINCENTIUS Episcopus Sabinensis Cardinalis Bichius.

BEatus Camillus de Lellis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundator eximio Proximi amore flagrans, nec satis de suo tantum opere factus in assistendis & serviendis pauperibus infirmis, & moribundis, pestifera etiam lue infectis, cum solus pluribus congruum officium præbere non valeret, cogitavit de nova erigenda Congregatione Virorum ad hæc pia opera explenda, Divinoque fretus auxilio, nec non sanctissimi Crucifixi voce imperatus: *Inceptum opus prosequere!* Novam Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Religionem fundavit, cujus Instituti præcipua promissio & obligatio est: *Perpetuo servire Pauperibus Infirmis, quos etiam pestis incesserit*; qua in nova, & Deo inspirante a se instituta Religione vitam admirabili sanctitate traduxit, & sanctissimo conclusit exitu, pluribus miraculis post mortem ad ejus intercessionem patratis illustratam. Quantum huic eximii amoris erga Proximum Inventori & Propagatori debeant Pauperes, Infirmi & Moribundi oculata testis est Urbs ipsa Roma, quæ primitias, media, beatumque finem tanti Servi Dei gloriatur aspexisse, continuaque beneficentia & utilitate fruitur Instituti: Verendum propterea non est per sanctam vitam obtinuisse Camillum Ecclesiæ triumphantis consortium, per miracula exinde patrata tribuendum Illi videtur in Ecclesia militanti sanctitatis honorum fastigium.

NICOLAUS MARIA Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis Lercarius.

DIvinæ profecto providentiæ consentaneum est, ut qui pro gloria Dei & hominum utilitate in vinea Domini adeo laboravit, sicuti amplissima in Cælis præmia recepit, ita in terris debitum cultum adipiscatur. Mirabilis sane fuit lux illa de Cælo circumfulsa, qua B. Camillus de Lellis ab anteactæ vitæ ignorantiis ad meliorem frugem vocatus inter Electos designatus fuit; mirabilis ejus vivendi ratio, & mirabilius ejus apud Deum patrocinium, quod non modo pro medendis corporibus, sed pro animabus Fidelium sanandis ut firmius permaneat, sacræ Canonizationis honoribus debitus ei cultus augendus erit.

SYLVIUS Tit. S. Priscæ Presbyter Cardinalis Valenti.

BEati Camilli de Lellis Clericorum Infirmis Ministrantium Parentis exemplo discent. Populi de mystica eorum salute numquam desperare, magnitudinem miserationum Dei agnoscentes, qui ut olim Paulum in Ecclesiæ primordiis, sic eum nostris temporibus a seculi fraude abstractum, gratiæ suæ dono ad incolumem vitam revocavit. Sic enim Mundo crucifixus eximium se præbuit Crucis sectatorum, novum refovens gaudium, quo divinus Pastor de inventa ove supra nonagintanovem Evangelica veritate nobis traditur mirum in modum cumulatus. Quam sapienter igitur SANCTITAS VESTRA Virum pœnitentia conspicuum solemni hac celebritate Christifidelibus, qui a recta vivendi ratione defciverant, Patronum, apud misericordiarum Patrem instituit, ut probe sciant aditum cælestis gloriæ continenter reserari, quoties eorum corda supernorum beneficiorum virtuti pateant atque incremento.

RAPHAEL COSIMUS Tit. S. Marcelli Presbyter Cardinalis de Hieronymis.

BEATISSIME PATER. Beatus Camillus de Lellis duro admodum initio usus est adolescentiæ, & laxiorem vivendi rationem a principio inivit; at cum primum divina operante virtute aggressus est revocare se & compescere, magnæ profecto sanctitatis exhibere specimen cœpit. Totus igitur ad Deum conversus, & postquam variis pietatis operibus se exercuerat, Clericali insuper militiæ addictus, ac Sacerdotio insignitus, illam præ ceteris vivendi rationem assumsit, qua animarum simul & corporum saluti prospiceret, fidelibusque ægrotantibus usque ad supremum vitæ spiritum spiritualia supperetent auxilia. Id ipse per se, & alios quod interim ejusdem Instituti Socios assumserat, charitate in dies ferventiori in Urbe continuavit. Illius merita, & novum ejus Ordinis Institutum, quam Deus accepto tulerit, signa edocent, quæ dum in carne mortali viveret, & postquam de præsenti seculo est assumptus, omnipotens Dominus ad illius invocationem dignatus est operari. Glorificandum igitur eum censeo a SANCTITATE VESTRA, & debitis præconiis venerandum in terris, sicut Dominus per suam gratiam clarificavit in Cælis.

CAROLUS Tit. S. Mariæ de Ara-Cæli Presbyter Cardinalis Calcagninus.

BUclanici quod oppidum est Theatinæ Diœcesis in Regno Neapolitano ortum habuit B. Camillus de Lellis; ejus mater gravida sibi visa est Puerum peperisse gestantem Crucem in pectore, quem ut Ducem sequebatur magna turba Puerorum eadem Cruce condecorata. Quæ visio certe præludium fuit illius immensæ charitatis, quam tempore suæ vitæ erga Infirmos exequi debebat. Quæ charitas ut semper perduratura esset, nova prole Ecclesiam fœcundavit Virorum Infirmis præclaro animarum profectu inservientium; tota Italia ejus amorem experta est, sed præcipue Roma dum diritissima grassabatur pestis, qua aliquot hominum millia consumpta sunt; ipse eo morbo laborantes continuo invisens, paterno reficiebat affectu, & Ecclesiæ Sacramenta propriis manibus administrans mirum in modum solabatur. Orationis cultor fuit assiduus, humilitatis eximius professor ceterarumque virtutum insignis amator, ut ex Decreto felic. record. Benedict. XIII. constare de Camilli virtutibus in gradu heroico declaratum est: In quarum testimonium adjecit Deus præclara miracula, a quibus permota SANCTITAS VESTRA illum in Beatorum numerum retulit; & quia virtus Divina ejus sanctitatem aliis miraculis confirmavit post Beatificationem, sic jure merito adscribendum arbitror cœtui Sanctorum, & in Cælo Regnantium colendum proponi cunctis Christifidelibus, ut sit illius in exemplar & patrocinium.

PHI-

PHILIPPUS MARIA Tit. S. Agnetis extra Mœnia Presbyter Cardinalis de Montibus.

OPus dexteræ Excelſi nobis admirandum proponitur in B. Camillo de Lellis. Hic a laxiori perditionis via revocatus, quam in juvenili ætate calcaverat, arctam mandatorum Dei ſemitam quæ ducit ad vitam, arripuit, progreſſus eſt, ac feliciter conſummavit. Nullis unquam laboribus pro ſua ac Proximorum ſalute fatigatus in Noſocomiis, etiam poſthabito vitæ mortalis diſcrimine, ædibus privatis, imo & viis publicis videbatur ægrotantium vel mulcere angores, vel ulcera manibus attrectare, ac in extremo agone conſtitutos ſpiritualibus ſubſidiis adjuvare, nova inſtructa ſub ſalutifero Crucis ſigno Religioſorum familia, quæ ſolemni voto mancipata hiſce muneribus ad ægrotorum ſolarium obeundis incumberet. Quamobrem cenſeo B. Camillum, qui charitate dirigente introivit in potentias Domini, Sanctorum Faſtis per SANCTITATEM VESTRAM tandem eſſe adſcribendum, ut laudes ejus nuntiet Eccleſia, ſciantque fideles Populi in eo ſitum eſſe calamitatum præſidium expreſſamque ardentiſſimæ charitatis imaginem.

HIERONYMUS S. Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.

QUoties mihi Beati Camilli de Lellis memoria ſuccurrit, BEATISSIME PATER, toties mecum cogitatione repeto virum illum, qui Davidico teſtimonio Beatus eſt appellatus, quod intelligeret *ſuper Egenum & pauperem*. Egeni ſane & Pauperes ii ſunt, quos premit ultima imminentis mortis ægritudo, & in *Domum æternitatis* jam jam ituros vexat præteritorum memoria, & futurorum metus anceps, ac dubius exitus. Super hos intellexit Camilli de Lellis charitas, non quærens quæ ſua ſunt, ſed quæ Jeſu Chriſti, incredibiles labores ultro ſuſcipiens, quo & ægrorum corpora ſubſidiis opportune recrearet, & animos purgaret a vitiis, digniſque chriſtiano nomine virtutibus informaret. In hac ſanctiſſima charitatis militia optimum hunc Virum non militem tantummodo ſtrenuum, ſed ut Iſaiæ verbis utar, *Ducem* ac *Præceptorem Gentibus* indulſit Deus, ut novo excitato religioſo Ordine, inſurgeret ad defendendos *Egenos ac Pauperes*, quibus in hora exitus ſui colluctatio eſt adverſus *ſpiritualia nequitiæ Mundi Rectores*, *ac Tenebrarum Principes*. Exemplo atque Inſtitutis ſuis B. Camillus perfecit, ne deeſſent in Dei Eccleſia, qui Chriſtifideles in extremo agone conſtitutos docerent, *ſumere ſcutum Fidei*, *in quo poſſent ignea tela nequiſſimi extinguere*. Quapropter beatum hunc Virum de univerſa Dei Eccleſia optime meritum, charitate ac miſericordia inſignem, novi Religioſi Ordinis inſtitutione celeberrimum, Sanctorum cultu digniſſimum cenſeo, ut qui Romæ, dum olim peſtilentia crudeliſſima Urbs hæc Orbis Princeps laboraret, tanta tamque inclyta virtutum omnium documenta præſtitit, eadem in Urbe meritos laboribus ſuis honores aſſequatur.

Fr. ANTONIUS Camarda Epiſcopus Reatinus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Oſtendit Deus divitias gloriæ ſuæ in vaſa miſericordiæ, cum B. Camillum de Lellis a via iniquitatis amovit, & per viam juſtificationum ſuarum deduxit, atque exercuit in mirabilibus ſuis, ipſum aſſumendo ad maximum charitatis opus exercendum in Infirmorum adminiſtratione, in qua revera Infirmus cum infirmantibus effectus, valde placuit ei, qui Electos ſuos vocaturus ad gloriam, dicturus eſt illis: Infirmus eram, & viſitaſtis me; maxime dignus eſt igitur, ut a SANCTITATE VESTRA inter illos ſolemniter connumeretur, qui in die retributionis audient vocem benedictionis Filii Dei: Venite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis Regnum a conſtitutione Mundi.

NICOLAUS Simoni Epiſcopus Marcianen. Aſſiſtens.

CAmillus de Lellis Excelſi dextera mutatus induit loricam fidei & charitatis, quam nunquam deinde exuit ad mortem uſque. Pauperum ac languentium turmæ ſemper immixtus ſeſe demiſit ad omne genus officioſæ ac operoſæ pietatis. Os ſuum quod ſapientiæ aperuit, inquinamento & ſordibus admovere non refugit. Nauſeam tamen, quam non horruit, abunde compenſatam certo nobis perſuademus torrente voluptatis, quæ uti lætificat civitatem Dei regnantem in Cælis, ita lætificabit militantem in terris, ſi illi Apoſtolica auctoritate cæleſtes honores decernantur.

Fr. PLACIDUS Pezzancheri Epiſcopus Tiburtinus Aſſiſtens.

BEatus Camillus de Lellis, etſi aliquandiu a recto tramite adhuc Juvenis aberravit; poſtea tamen vigeſimo quinto ætatis ſuæ anno deductus in ſemitam mandatorum Domini, emendato quod olim peccaverat, poſterioribuſque virtutibus abunde compenſato, ſublimiſſimum Evangelicæ perfectionis attigit gradum; & factus Sacerdos urgente eum charitate Chriſti, in curanda omni modo Proximi ſalute totus fuit, atque Ordinem Religioſum inſtituit, cujus præcipuum munus eſt, illis, *qui in extrema lucta verſantur*, opitulari, ut piam chriſtianamque oppetant mortem. Porro cum crebris ante & poſt mortem hic Beatus claruerit, atque in dies clareat miraculis, jure & merito in Sanctorum Confeſſorum numerum referendus videtur.

MARCUS ANTONIUS Amalphitanus Epiſcopus Ortonen. & Camplen. Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER, Admirabilis Deus, qui dives eſt in miſericordia, beatum Camillum de Lellis Fundatorem Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis ſingulari providentiæ ſuæ beneficio a laxiori vivendi ratione revocavit, vitæque ſanctimonia perlucere fecit: Audita enim interius voce Domini invitantis, Crucem tollens, abnegavit nedum ſua, verum etiam ſeipſum, & ſequutus eſt Dominum; ſicque ubi abundavit malitia, ſuperbundavit & gratia. In eo charitas erga Deum, quæ eſt virtutum Regina, principem habuit locum; verum quia qui Deum diligit, & Proximum diligere debet, ut nedum corporis, ſed æternam Proximorum ſalutem permaxime curaret, nullis laboribus nulliſque pepercit periculis. Promptus animus ad ardua quæque & abjecta pro utilitate Proximi ſuſcipienda, ac invicta in laboribus patientia. In bello cum humani generis hoſte & ſecum ipſo gerendo, fortitudo inexpugnabilis. Admirabili ſolertia ac tolerantia uſus eſt, ut omnes Chriſto lucrifaceret; unde ſpeciali Dei inſtinctu *Religioſorum hominum* Congregationem inſtituit, addito tribus votis quarto ſolemni inſerviendi Infirmis omnibus, etiam peſte infectis, eiſque *ſpiritualium opem ferre*, eo præſertim tempore, quo in mortis agone pugnam cum antiquo ſerpente ſuſtinere debent, quæ omnia ipſe mirum in modum raro exemplo explevit. Prophetiæ dono fuit illuſtris, & in animorum ſenſibus penetrandis, æque ac ſanctus Philippus Nerius, cujus nutu pendebat, & conſilio regebatur, mirifice emituit. Angelici Spiritus ad ipſius obſequia ſæpiſſime deſcenderunt, eumque dum in maximo vitæ periculo verſaretur, non ſemel incolumem reddidere. Cumque Deus iis aliiſque prodigiis innumeris, ac inſignibus beneficiis Servum ſuum in vita & poſt obitum mirificaverit, dignus propterea eſt, ut in Sanctorum Confeſſorum numero adſcribatur, ſi SANCTITATI VESTRÆ videbitur.

HYACINTHUS de Silveſtris Epiſcopus Nepeſinus & Sutrinus Aſſiſtens.

BEatus Camillus de Lellis, quem (a) *nox* antea *præceſſit*; quum primum *ei dies appropinquavit, abjecit opera tenebrarum, induit arma lucis, & ſicut in die honeſte ambulavit. Signa* (b) ipſius ſanctitatis *facta ſunt ſuper nos in omni patientia, in ſignis & prodigiis & virtutibus*. Itaque, quod veteri Romanæ Eccleſiæ more jamdiu receptum, ut eorum qui ſupra ceteros homines heroicis virtutibus ſeſe extulere, ſolemni ritu memoria veluti conſervaretur; id, BEATISSIME PATER, ad majorem Dei laudem & ad chriſtianæ perfectionis incitamentum in tali tantoque Viro cenſeo ſervandum.

LUDOVICUS Savageri Epiſcopus Tempenſis.

HAbes in B. Camillo de Lellis Virum, qui Dei gratia e mundanis curis ad ſalutis ſemitam vocatus, corde contrito & humiliato ſingulare pœnitentibus evaſit exemplum, qui incredibili labore, quo pauperes levare, erigere oppreſſos, Infirmoſque juvare ſtuduit, eximiam miſericordiam patefecit, qui demum ſummo illo, quo Dei tenebatur amore, atque ardentiſſima in Proximum charitate, Virorum Ordinem inſtituit, in quibus perpetuo Deo ſervire, ſpirituali Infirmorum ſaluti occurrere, ac contagioſo morbo infectis aſſiſtere videretur. Eximium hunc Virum, BEATISSIME PATER, Angelorum quoque in terris conſuetudine clarum, atque tot tantiſque miraculis condecoratum, ſuprema auctoritate tua Sanctorum nunc Albo adſcribi optant illius amantiſſimi Filii, inſtant Principes, expectant Fideles, atque Roma finitimique ei loci volunt & clamant. Horum votis mea ſententia eſt, eſſe indulgendum.

ANTONIUS Franci Epiſcopus Craſſeti.

BEatus Camillus de Lellis Fundator Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis, miſericordiam a Deo conſecutus, ut in melius emendaret, quæ ignoranter peccaverat, ita ad aratrum manum admovit, ut numquam reſpexerit retro, ne levia quidem in poſterum peccata negligendo, & cum omnem adhibuiſſet diligentiam, ut perfectus Chriſti imitator evaderet, brevi ſe præbuit verum chriſtianæ Religionis & perfectæ charitatis exemplar: Romam tantum teſtem appello, ubi duriſſima graſſante peſte, plenis languentium Noſocomiis, Compitis, Foris morientium gemitibus reſonantibus, Camillus omnibus omnia factus, præſentiſſimo vitæ diſcrimine, ægrotos mortis faucibus eripiebat, jacentes recreabat, migranteſque ex hac vita animas ſacrificiis precibuſque Deo commendabat. Poſt innumeros tandem pro ſalute Fidelium ſuſceptos labores, meruit cum Chriſto regnare in Cælis, qui pro Chriſti amore tanta in terra paſſus fuit: Quapropter cum SANCTITATIS VESTRÆ ineluctabili Decreto Servum Dei beatum Camillum de Lellis Albo Sanctorum rite adſcribi poſſe firmum ratumque ſit, hoc ipſum fieri expedire cenſerem, ſi SANCTITATIS TUÆ nutus accedat. Et ita &c.

THOMAS ALEXIUS Roſſi Epiſcopus Aprutinus.

CUm una ſimus in Domino ſub Noſtri Sanctiſſimi Patris & Pontificis Maximi auſpiciis, omnes non diffiteor, ſine mei humillimi Epiſcopi ſententia in beati Camilli de Lellis Canonizationem aſſerendo concurrere.

Id unum eſt dicere, integrum eſſe virtutibus theologicis fidei (ſcire licet) Religioſiſſimi Viri, ſpei, & charitatis: Prodigiis etiam, quibus clare in Eccleſia fulget. Ut eapropter veneretur in terris, qui ad præſens, & in ævum regnat in Cælis.

Brevi me expediam. Illam etenim erga ſe male habentes mirabilem charitatem, illud laborioſiſſimum vitæ genus morientium pientiſſimi Soſpitis, & jugi labore ſingularem ſedulitatem amplexatus, ſat ſpecimina dedit in vita ſancti Spiritus chariſmata ſanctæ animæ affluenter infuſa retinuiſſe.

Dubitare igitur non debemus, quod Sanctiſſimus Pater Pontifex Maximus, & ſanctæ univerſalis Eccleſiæ Magiſter jure quoque optimo in Album Sanctorum tantum Virum adſcribere pergat, uti fere omnes humillime deprecamur.

D. INNOCENTIUS Gorgoni Epiſcopus Pinnenſis & Hadrienſis.

CUm in Sanctorum Canonizatione heroicas virtutes imitandas, cæleſti æterni Regis ſtola condecoratos venerandos, ac Dei amicos tanquam utiles apud eum interceſſores Fidelibus proponat Eccleſia, beatum Camillum de Lellis jure optimo atque merito in Sanctorum numerum ſuprema atque infallibili auctoritate tua referendum eſſe arbitror. In eo enim Fideles omnes eximium habent humilitatis, patientiæ atque mirabilis in pauperes miſericordiæ exemplar; in ipſius actis, atque in inſtituto ab ipſo Ordine charitatem illam admirantur, qua factus omnibus omnia, omnes Chriſto enixe lucrifacere ſtuduit, & Angelorum, qua quondam uſus perhibetur in terris, conſuetudo, ac miracula, quibus in vita, poſt mortem, & noſtris quoque diebus Romæ finitimiſque locis Deus ipſum glorificavit, in Cælis cum Chriſto regnare invicte demonſtrant.

Paulo poſt, Conſiſtorium tertium ſemipublicum poſtero die Sabbati habendum Apoſtolici Curſores denuntiarunt ſingulis Eminentiſſimis DD. Cardinalibus ac Præſulibus; relicta in uniuſcujuſque Domo ſequenti Schedula.

INTIMATIO

Per-Curſores facienda etiam Domi dimiſſa copia.

SAbbato *die* 11. *Junii Sanctiſſimus Dominus noſter tertium habebit ſemipublicum Conſiſtorium* hora decimatertia *in deſignata Palatii Apoſtolici Quirinalis Aula pro excipiendis ſuffragiis ab Eminentiſſimis DD. Cardinalibus, necnon Reverendiſſimis Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis in Cauſa futuræ Canonizationis beati Petri Regalati Confeſſoris Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci, eadem penitus ſervando, quæ pro conſimilibus duobus aliis Conſiſtoriis jam indicta fuere.*

Certiores itaque reddantur omnes & ſinguli Eminentiſſimi & Reverendiſſimi DD. Cardinales, necnon Reverendiſſimi DD. Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi in Urbe præſentes, ac Domini Protonotarii Apoſtolici, duo antiquiores Rotæ Auditores, Sacrorum Rituum Congregationis Secretarius, Promotor Fidei, & Procurator Fiſcalis Cameræ Apoſtolicæ.

De Mandato Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ.

Ignatius Reali Apoſt. Cærem. Præf.

Major fuit quam pridie & nudius quartus eorum frequentia, qui in præparatis Aulæ ſubſelliis aſſederant: Antiſtitum enim numerus aliis ſupervenientibus quotidie augebatur. Ad eos, qui una cum Cardinalibus Sanctiſſimi adventum præſtolabantur, conſtituta hora prodiit Papa eo veſtitu ac comitatu, quo ad ſuperiora Conſiſtoria prius acceſſerat. Cum ſedens aliquantiſper quieviſſet; donec emitterentur ii, quibus locus in Aula non erat, ita dicere exorſus eſt.

VE-

(a) *Pauli ad Rom. Cap.* 13. 12. (b) *Pauli* 2. *ad Corinthios Cap.* 12. 12.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

VENERABILES FRATRES. In præcedenti Conſiſtorio vobis expendendam propoſuimus Cauſam beati Camilli de Lellis Fundatoris Ordinis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis. Agendum eſt hodierna die de Cauſa beati Petri Regalati, qui ſane Inſtitutor appellari nequit, ſed aut Reſtaurator, aut præcipuus Miniſter, cujus opera ac labore Reformatio Ordinis Fratrum Minorum in Hiſpania ſtatuta eſt. Equidem Ordines Regulares inter ſplendidiora Eccleſiæ ornamenta recenſentur: Leges autem, quæ illis præſcribuntur, Sanctitati maxime accommodatæ & conſentaneæ judicantur; qui tamen haud permittuntur, juxta diſciplinam ab Alexandro III. Prædeceſſore noſtro conſtitutam, niſi prius ab hac Sancta Sede Apoſtolica poſt accuratiſſimum examen comprobentur. Cum tamen Regularium Ordines hominum copia, non Angelorum, conflentur, ideo non ſemel ob frequentes atque inveteratas legum ipſarum violationes factum eſt, ut Pontifices Prædeceſſores noſtri Ordines aliquos Regularium jampridem fundatos de medio tollendos duxerint, etiamſi Leges ſanctiſſimas profiterentur; plerumque vero evellere coacti fuerint zizaniam frumento admixtam, opera, ſtudioque præſtantium Sanctitate Virorum, qui remiſſos Ordines ad priſtinum ſplendorem reſtituerent, & charitatis ardorem pene extinctum rurſum accenderent, Regulares Ordines ad primum inſtitutum ac normam revocantes, quam illorum Profeſſores aliqua ex parte deſeruerant. Itaque, ſicut hæc Sancta Apoſtolica Sedes animum proclivem ſemper oſtendit, ut Fundatores Ordinum Regularium ſolemni ritu Sanctorum Catalogo adſcriberet, quod in præcedenti Conſiſtorio pluribus exemplis declaravimus, ſi tamen cumulus reliquarum virtutum ad hunc titulum ſimul adjungeretur, eandem rationem habuit pro Reſtauratoribus Ordinum Regularium, vel eorum, qui plurimum adjumenti, laboriſque contulerunt ad ſtatuendas Reformationes, non temere, & inconſulto excogitatas, ſed Romanorum Pontificum auctoritate præſcriptas, non ſolum tentatas, ſed executioni demandatas, quas poſtremo ipſi Reſtauratores non modo ſuſcipiendas aliis propoſuerunt, ſed ipſi prius exemplo ſuo integre ſervarunt, non ulla ducti ſpecie utilitatis aut humanæ gloriæ, ſed unice pro Dei gloria propaganda. Petrus de Alcantara Ordinis Minorum Reſtaurator fuit, & a Clemente IX. Prædeceſſore noſtro inter Sanctos adnumeratus. Sed antea Gregorius XV. in Canonem Sanctorum retulerat Tereſiam, quæ ſingulari cum gloria reſtauravit Ordinem Carmelitarum, quem tum Viri, tum Mulieres profitebantur. Neque ſane multum temporis præteriit, ex quo Benedictus XIII. de Nobis optime meritus, Sanctorum Catalogo nomen addidit Joannis a Cruce, qui plurimum adjuvit ſanctam Tereſiam in Reformatione Carmelitani Ordinis, quam ipſa ſuſceperat. Ex ſcriptis documentis, quæ vobis tradita fuerunt, jam clare deprehendiſtis quantum laboris atque operæ Petrus Regalatus impenderit ad conſtituendam Reformationem Ordinis Minorum, quam Apoſtolica Sedes præceperat; quo ſtudio, qua prudentia, quam magna Ordinis ſui utilitate graviſſimum hoc negotium adminiſtraverit. Satis etiam cognoviſtis morum innocentiam, quam ab adoleſcentia ad finem uſque vitæ integram conſervavit, virtutum ſumme præſtantium aſſiduam exercitationem dona ſupernaturalia, quibus a Deo cumulatus fuit, dum inter mortales ageret, pretioſam ipſius mortem, & præclara miracula, quæ ante & poſt illam contigerunt, ut ejus Sanctitas palam omnibus innoteſceret. Quare nihil aliud ſupereſt, quam ut ſententias veſtras de Canonizatione ipſius indicenda Nobis declaretis.

Poſt Sanctitatem Suam DD. Cardinales & Præſules omnes ex ordine de ejuſdem B. Petri Regalati Cauſa ſententiam dixerunt.

PETRUS ALOYSIUS Epiſcopus Albanenſis Cardinalis Caraffa.

SI quis unquam in ſe compleverit, quod Jeremias dixit (a): *Bonum eſt Viro, cum portaverit jugum ab adoleſcentia ſua; ſedebit ſolitarius, & tacebit, quia levavit ſuper ſe;* is eſt profecto beatus Petrus Regalatus, qui aſſuetus ab infantia pietatem colere, & ſuaviſſimum divinæ legis jugum ſine ulla contradictione ſubire, *ſolitarius ſedit*, hoc eſt, ab omni rerum terrenarum ſtrepitu ſolutus, in ſeraphicam ſolitudinem ſe abdidit, atque ibidem *tacuit*; quia nempe a ſeculi perturbationibus liber, ac unius cellulæ contentus anguſtiis, ſoli rerum cæleſtium contemplationi vacabat, ac ſola Paradiſi gaudia meditabatur: Quamobrem *levavit ſuper ſe*; quatenus jugum divinæ legis geſtienti lætitia ferens, eamdem legem inſigni humilitate, heroica obedientia atque admiranda tolerantia complevit. Qui itaque jugum Domini tam bona voluntate ſuper ſe tulit, ac tanta alacritate ad ſexaginta & amplius annos ſuſtinuit, quod repromiſſam a Chriſto requiem (b) ſit conſecutus, a Chriſti Vicario, pluribus miraculis id exigentibus, ut decernatur quammaxime convenit.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ Tranſtiberim Presbyter Cardinalis Burghefius.

PEtrus Regalatus Sacerdos Familiæ Minorum S. Franciſci, qui veterem ſeveriorem diſciplinam reſtituit inter ſuos; quique vitæ ſociam virtutem eximiam ſemper habuit; mortis autem comitem, illuſtrem gloriam famamque Sanctitatis; cuique dum viveret (ut alia præteream) datum a Deo ficco pede ſuper aquas incedere; cumque jam mortuus eſſet revivíſcere, apertoque Sepulchro panem porrigere mendico; dignus ipſe quidem mea ſententia eſt, quem tu, PATER BEATISSIME, nunc tandem ornes ex ejus maximis clariſſimiſque virtutibus riteque conſecratum in Divos referas. Atque ita ea de re cenſeo.

ANTONIUS XAVERIUS Tit. S. Stephani in Monte cælio Presbyter Cardinalis Gentili.

SI Chriſtianorum moribus in deterius collapſis magnum præſidium ſenſit Eccleſia Dei in beato Franciſco, non modicum certe ſubſidium habuit in beato Petro Regalato Ordinis ejuſdem S. Franciſci Reſtauratore: Nihil enim eorum, quæ miramur in Patre, deſideramus in Filio; obtinuit ipſe beatiſſimi Patriarchæ ſpiritum duplicem, quo & virtutes ejus imitaretur, & regularem diſciplinam in ſuis affectis primævo ſplendori reſtitueret; & ſi juxta verba ſcripturæ, gloria Patris eſt Filius ſapiens, duplici prærogativa fulget Petrus, & quod heroicis virtutibus inſi-

(a) *Thren. cap. 3. v. 27. & 28.* (b) *Matth. cap. 11. v. 29.*

gnitus Franciſci Patris ſui auxerit gloriam, & quod eamdem Patris gloriam ſibi promeruerit in filiis ſuis, quos verbo & exemplo inſtituens Deo peperit, & quorum aliqui ab hac Sancta Sede jam diu Sanctorum Faſtis ſunt adſcripti. Quare cum ad ejus Sanctitatem comprobandam miracula etiam acceſſerint, illum dignißimum cenſeo, qui a SANCTITATE VESTRA ſolemni pompa inter Sanctos cooptetur.

Fr. JOANNES ANTONIUS Tit. SS. Silveſtri & Martini ad Montes Presbyter Cardinalis Guadagni.

BEatum Petrum Regalatum in Sanctorum Albo merito adſcribendum plura, eaque præclara Sanctitatis argumenta ſuadent. Ab ineunte enim ætate, ut excelſum Sanctitatis ædificium erigeret, de fundamento prius cogitavit humilitatis, ac avita generis nobilitate contempta, ſolemnibuſque votis Deo nuncupatis in ſacra Minorum ſancti Franciſci Familia, tum Proximorum ſaluti, tum eorum ſubſidio, qui vinculis carnis exoluti anhelant ad Regnum filiorum Dei, ſe totum mancipavit, ut vel Ægrotos in Noſocomiis, carceris ſqualore confectos, barbarorum captivitate detentos, eleemoſynis, conſiliis, obtenta libertate ſublevaret: vel Defunctorum animas ſibi charitate conjunctas orationibus, jugibus lacrymis, jejuniis, aliiſque proprii corporis cruciatibus a piacularibus flammis expiaret. Hæc & aliæ virtutes miraculis cœlitus illuſtratæ poſtulant, BEATISSIME PATER, ut qui ſe humiliavit in terris, in terris quoque per SANCTITATEM VESTRAM exaltetur, & qui tamdiu ſeminavit in lacrymis, metat tandem in exultatione proventum, coronam ſcilicet auream expreſſam ſigno ſanctitatis & gloria honoris.

DOMINICUS Tit. SS. XII. Apoſtolorum Presbyter Cardinalis Riviera.

SIcuti Divina Providentia conſtitutum arbitror, ut iis, quorum laus eſſe debet in Eccleſia Sanctorum, poſt certum quemdam ac præfinitum diem cæleſtes in terris honores tribuantur, ita non ſine manifeſto Dei conſilio in tua tempora reſervatum puto, BEATISSIME PATER, quod tuo Decreto poſt plura ſecula de beato Petro regalato inter Sanctos referendo ſit actum. Tales enim tantæque virtutes, quibus arctioris Franciſci Alumnos obſervantiæ vindex in Hiſpaniis emicuit, humilitas in primis, caſtigatio corporis, abſtinentia ſingularis, altiſſima rerum divinarum contemplatio, mira in pauperes ſolicitudo, *quæ fortaſſe dixerim Petro ab Alcantara ad ejus ſectanda veſtigia magno poſtmodum fuiſſe exemplo*: præterea ſigna quamplura ac prodigia, præſertim vero nuperrime edita, demonſtrare aperte videntur, noluiſſe Deum hominis ſanctitatem diutius latere ſub modio, ſed quod poſita ſuper candelabrum luceat omnibus, qui in domo ſunt.

JOANNES BAPTISTA Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis Spinola.

BEATISSIME PATER. Beatus Petrus Regalatus puer adhuc decennis ſe Deo devovit, & in Fratrum Minorum Cœnobium ſecedens ſoli Deo famulaturus, ea omnia heroice, fortiter, perfecteque aggreſſus fuit, quibus eam, quam Deus diligentibus ſe promiſit, immarceſcibilem coronam promeruit. Ipſe enim Deus aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle lacrymarum, in loco quem poſuit. Teſtatus propterea eſt omnipotentiæ ſuæ divitiis Servi ſui ſanctitatem; parratis ab eo inſignibus miraculis adhuc vitam agente, ſimulque poſt obitum, quibus ejus gloriam omnibus manifeſtare voluit. Nihil itaque ſupereſt niſi, ut meritiſſime per ſupremum SANCTITATI VESTRÆ judicium Sanctorum Catalogo hic Servus Dei adſcribatur.

RAYNERIUS Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Ilcio.

QUod olim de S. Petro Apoſtolorum Principe apoſite pronunciavit S. Bernardus, id plane de B. Petro Regalato ipſe uſurpaverim. (a) *Fidelem illi ſermonem, & omni acceptione dignum colloquium* appellavit, quo beatus Apoſtolus Chriſto Domino dixerat (b): *Ecce nos reliquimus omnia, & ſecuti ſumus te*. Fidelem & ipſe eam vocem aſſeruerim, qua B. Petrus Regalatus cum eſſet decennis Mundo, opibus ac nobili cognationi ſuæ vale dicere a matre vidua enixe flagitavit, & in patrio Franciſcanæ Familiæ Cœnobio puerulus adhuc, & impubes ſe adſcripſit, fremente humani generis hoſte, qui ut olim ſcripſit D. Hieronymus, *cernebat ſe vinci a puero, & prius ab eo calcatum fuiſſe, quam per ætatem calcare potuiſſet*. In hoc autem ſuſceptæ vitæ Inſtituto ad ſummum Evangelicæ perfectionis culmen contendens, humilitate, odio ſui, paupertatis amore, orationis Divinæque gloriæ ſtudio, ceteriſque vitæ religioſæ virtutibus adeo excelluit, ut Seraphici ſui Patriarchæ Franciſci, quam limillimam imaginem per omnem ætatem retulerit, & ſuo exemplo quamplura per Hiſpaniam Cœnobia ad veterem ſanctimoniam & religioſam obſervantiam revocarit.

Quanta vero & quam ſublimis B. Petri Regalati Sanctitas fuit, miracula, quibus a Deo mirificari obtinuit, abunde teſtantur, quæ tam numero, tum magnitudine a SANCTITATE VESTRA, & a Sacra Rituum Congregatione pluſquam ſatis judicata fuerunt ad ſupplendam de heroicitate virtutum alias neceſſariam probationem.

Quare in ea prorſus ſententia ſum, quod indicentur a BEATITUDINE VESTRA publici & univerſales hujuſmodi Beato honores, ut juxta Eccleſiaſtici monitum, ſapientiam ipſius enarrent Populi, & laudem ejus nunciet Eccleſia.

DOMINICUS Tit. S. Bernardi Presbyter Cardinalis Paſſioneus.

NEminem fore arbitror, BEATISSIME PATER, qui magnanimos alicujus Reipublicæ conditores debitis laudibus afficiens, pari honore proſequi nollet eos, qui eandem Rempublicam pene cadentem, ſtudio & labore fulcire contenderent. Hinc per omnem ætatem & omnium linguis celebrari fortiſſimum Eſdram accepimus, qui excelſa atque incredibili virtute corruptam legem correxit, & ſumma animi magnitudine dirutum Templum inſtauravit. Quamobrem cum Petrus Regalatus ſancti Franciſci Familiam, cui ab ineunte ætate nomen dederat in Hiſpaniarum Regnis, hominum & temporum vitio collapſam, ad veterem Inſtitutoris normam, auctoritate & exemplo revocare ſtuduerit, cenſeo, BEATISSIME PATER, adeo invictum Clauſtralis diſciplinæ Reſtitutorem, veluti Familiæ ſuæ alterum Eſdram, in Cælitum numero poſt hæc ingentia facta poſſe reponi, ut qui pro inſtauranda Fratrum ſalute in tot laboribus, vigiliis & lacrymis ſeminavit, portans nunc ante thronum Dei manipulos ſuos in Cælis, metat palmas, & agat per Te, BEATISSIME PATER, in terris de tot hoſtibus devictis cum exultatione triumphum.

SYLVIUS Tit. S. Priſcæ Presbyter Cardinalis Valenti.

REligioſa Hominum Inſtituta, quorum ſpecioſa varietate Romana præfulget Eccleſia, eo præſertim approbatione & admiratione nos provocant, quia a purioribus Evangelici præceptoris conſiliis primam atque unicam morum regulam ſibi adſciſcunt, qua ſtudia & officia adeo ſupra naturæ vires ſe extollunt, ut præcox quædam inter terrarum orbem, & Cælum ſocietas iniri & coaleſcere videatur.

Veſtigiis clariſſimorum Virorum de tanta agendi ſub-

(a) *Tract. de contempt. Mund. cap. 1.* (b) *Matth. 19.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

sublimitate emeritorum inhærens beatus Petrus Regalatus, non sine maximis contentionibus & laboribus labefactum jam hoc portenti genus in Hispania instauravit. Dignus sane, BEATISSIME PATER, quod singulari colatur veneratione inter militaris Ecclesiæ pugiles, qui triumphali in Patria donatus est corona.

Fr. JOACHIMUS Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Portocarrero.

EX fœcundissimo Seraphicæ Religionis Agro prodit en alterum, BEATISSIME PATER, Sanctitati germen beatus Petrus Regalatus. Ab ineunte hic ætate intelligens se in sortem Domini vocatum, ut se a cupiditatibus seculi immaculatum custodiret, in Sanctitate & justitia ad humilem Crucis sequelam animum contulit, & Franciscanæ Familiæ nomine dato, asperrimam vivendi rationem sibi constituens, tanta cordis contentione Evangelicæ perfectionis stadium cucurrit, ut sanctissimos mores, mirabiles virtutes omnes beatissimi Patriarchæ Francisci in se ipso mirifice expresserit, & absolutissimum evaserit exemplar. Congruum est itaque, ut qui Sanctorum merita per virtutes & prodigia, ejus nomine patrata, tam laudabiliter adæquavit, debita a militanti Ecclesia Sanctis præmia, Vestræ vocis Oraculo consequatur.

CAMILLUS Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Paulutius.

BEATISSIME PATER. Perfectam ac undique sanctitate refulgentem vitæ rationem a beato Petro Regalato peractam mihi animo menteque recolenti, tot tantaque ejus heroicæ virtutis sese offerunt argumenta, ut ipsum procul ab omni dubio Sanctorum dignum honoribus justissime existimem: Verum quia non vacat ea nunc singillatim referre, ideo omissis vel maxima illa austeritate, qua suum corpus continue excruciabat, vel assidua cælestium contemplatione, qua spiritum reficiebat, vel sublimi illa humilitate, qua sui contemptum in deliciis semper habuit, sat est animum convertere ad restitutam Franciscanæ Familiæ suo consilio, opera atque exemplo veteris Instituti observantiam, ex quo sane ab ipso feliciter absoluto opere ejus enixum in religiosis virtutibus colendis studium, ejusque vitæ sanctitas haud obscure depromitur. Cumque insuper Altissimo placuerit anteactam ejusdem vitam prodigiis comprobare, lubeat quæso etiam SANCTITATIS VESTRÆ huic Beato Sanctorum Heroum cultum in terris decernere.

CAROLUS ALBERTUS Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Cardinalis Guidobonus Cavalchini.

ODorem suavitatis dederunt, BEATISSIME PATER, felices illæ dapum reliquiæ in gratissimos rosarum flores repente conversæ, quibus eximia Petri Regalati in Pauperes charitas fuit ab improvidis ejus obtrectatoribus mirabiliter vindicata. Sed longe melior & suavior Christi odor fuit ipse Petrus, quum Seraphicæ Familiæ hortum a primigemo Evangelicæ perfectionis flore deficientem, tamquam lilium in dumeto fœcundissime germinans, perenni virtutum omnium fragrantia recreavit roboravitque. Decet jamvero, BEATISSIME PATER, strenuum hunc severioris religiosæ disciplinæ Restauratorem communibus universæ Ecclesiæ laudibus celebrari, ut unusquisque Fidelium ejus exemplo atque præsidio fulcitus, tamquam flos terræ fructificantis Deo, vividior semper efflloreat in sanctificationem suam.

FRIDERICUS Tit. S. Pancratii Presbyter Cardinalis Lantes.

INter tot, quos ampliissimum Hispaniarum Regnum, veluti uberem pietatis segetem, omni ævo tulit conspicuos Sanctitate Viros, insignem certe locum jure obtinet B. Petrus Regalatus strictioris ibi disciplinæ in Franciscana Familia Author eximius. Quamquam enim oculatis Testibus, prout moris est, ipsius heroicæ virtutes ob temporis antiquitatem minime probari queant, floruit enim seculo XV. Ipsius tamen perpetua quidem ac constans fama Sanctitatis longe lateque per Hispaniam universam, tam dum viveret, quam post ejus obitum omnium sermone hominum pervagata, ac certissimis fide monumentis per manus veluti tradita, longævus insuper in eum Hispanorum cultus, signa etiam ipsius meritis a Deo ac patrata prodigia omnino effulgitare videntur, BEATISSIME PATER, illum inter Sanctos rite esse connumerandum.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Cardinalis Riccius.

BEATISSIME PATER, B. Petrus Regalatus consummatissimæ christianæ perfectionis argumenta in ipso claustralis Ordinis S. Francisci Tirocinio omnibus patefecit. De excelso etenim misit Dominus ignem in ossibus ejus, & erudivit eum. Nil mirum igitur quod ipsius præclarissimas Virtutes, Fidei, Spei & Charitatis cumulaverit Dominus tot insignibus donis & miraculis, ipsa rerum natura famulante fideli ac prudenti Servo, qui ardentissimo amore & puro corde ejus auctorem toto vitæ curriculo intensissime colui. Quæ cum ita sint, tuum erit BEATISSIME PATER, Virum istum tantis meritis & prodigiis coruscantem Sanctorum Fastis adscribere, ut novum Christifidelibus sit virtutum exemplar, qui in omnibus se præbuit factorem bonorum operum.

ANTONIUS Tit. S. Silvestri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.

BEatus Petrus Regalati viam mandatorum Dei cucurrit, cum Dominus ab adolescentia dilatavit cor ejus. Viam hujusmodi ingressus incepit, perfecit, consummavitque innocenter. Impuber adhuc Franciscanæ Familiæ nomen dedit, atque hac nova in semita exultavit ut gigas ad curreodam perfectionis viam. Ut enim ostenderet quod viveret ipse, jam non ipse, sed viveret in eo Christus Jesus: Si quod arduum humilitatis, patientiæ, austeritatis, flagrantisve charitatis argumentum est, in se ipso cumulatissime complevit; hancque Crucifixi imaginem jam in eo efformatam, ut in alios per imitationem transferret, & studium & operam impendit, ut Seraphica regula exactissime servaretur: Quinimmo sancti Francisci spiritum æmulando, solitudini a florenti ætate se addixit, atque solitarii recessus jam pridem in Ordine Minorum instituti extitit Promotor insignis. Tam operosis virtutibus ornatus ad culmen perfectionis & charitatis in Deum & Proximum pervenit, ut vel mortuus & jam sepultus nullo mortalium moliente, sepulchrum illico apertum est, & manum suam aperuit inopi petenti, & palmas suas extendit ad pauperem. In votis ergo omnium est, BEATISSIME PATER, ut per sacrum & publicum cultum a Te decretum fiat in præsentis seculi calamitatibus omnium adjutor fortis, qui prodigium factus est multis.

D. FORTUNATUS Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis Tamburinus.

QUæ christianarum virtutum ornamenta sanctos Regularium Ordinum Institutores clarissimos reddidere, ea ipsa efficiunt, ut pietate insignes homines, qui eorundem Ordinum collapsam disciplinam restituerunt, celebrentur justissimis laudibus. Hos inter maxime elucet Petrus Regalati Sacerdos Professus Ordinis Minorum, novus Regularis observantiæ apud Hispanos Restitutor, qui ejus nominis gloriam cum heroicarum virtutum laude apprime conjunxit. Nam ab ineunte ætate amore Dei usque ad contemptum sui flagrans elegit abjectus esse inter S. Francisci Filios, ut Sancti Parentis demissam humilitatem ac pauperrimæ vitæ rationem imitaretur, & sanctissime retineret. Quarum virtutum præsidio munitus ad eam Sanctitatem pervenit, quam Deus corona justitiæ donaret in Cælis; & quam lignis ac prodigiis, quibus Servum suum & vivum & mortuum illustravit, terris illucere voluit. Nihil ergo jam restat

BIBLIOTECA

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ſtat aliud, niſi ut Tu, BEATISSIME PATER, tanti Viri nomen in Sanctorum Catalogo deſcribi jubeas, quo tanquam veræ Sanctitatis imaginem ipſum intueamur, & pio ac debito cultu atque honore proſequamur.

D. JOACHIM Tit. S. Crucis in Jeruſalem Presbyter Cardinalis Beſutius.

CUm facere & pati fortia Sanctorum ſit; idque præſtiterit B. Petrus Regalatus non ſolum in exercenda, verum etiam in renovanda veteri illa aſperrimaque vivendi norma, quam ſuis S. Franciſcus de Aſſiſio indixerat; illamque ad integritatem ſplendoremque priſtinum innumeris difficultatibus ſuperatis, ſeu melius dixerim devoratis, revocaverit: Cumque hujus Beati heroicas virtutes Cælum ipſum miraculis conteſtatum fuerit, ego volens libenſque cæleſte per prodigia judicium pie complector, illudque SANCTITATIS VESTRÆ quod Mundus expectat, venerabundus expoſtulo, atque ſuſcipiam.

CAROLUS S. Mariæ in Via Lata Diaconus Cardinalis Marinus.

QUemadmodum ardentiſſimæ illæ cæleſtium deſideriorum flammæ in beati Petri Regalati corde ſuccenſæ in adeo magnum charitatis incendium excreverunt, ut perfectiora ſemper in mente habens, indeque uſitatam licet piiſſimam Franciſcanæ Familiæ vivendi methodum parvifaciens, novum in deſerto loco Cœnobium a ſe extructum, ita initialis aſperrimi beatiſſimi Franciſci Inſtituti regidiſſimis regulis pro ſe & aſſeclis communivit, ut ipſe ibi præ ceteris aſſidua heroicarum omnium virtutum exercitatione ſupremum ſanctimoniæ culmen attigerit.

Dextera Domini in retribuendo non parcior præſto fuit, nedum enim inſigniſſimis illis prodigiis floreſcentiæ panis fragmentorum in roſas, interjecti fluminis (extenſo Pallio cymbam ſupplente) tranſvadationis, exanimiſque ejus brachii ad impartiendam egeno ſtipem, non fracto ſepulchri marmore mirabilis extenſionis; tuto altaribus inſeri, & præclaro Beati nomine inſigniri poſſe indicavit.

Sed binis etiam aliis æque obſtrepentibus poſt hunc cultum miraculis a SANCTITATE VESTRA (æque maximo in his rebus Doctore ac Judice) late approbatis, gratiſſimum ſibi fore ſolemniorem illius cultum, Deus ipſe unicus miraculorum auctor hac ultima ſignorum voce explicavit.

Hæc autem ipſa ſuperni illius beneplaciti certitudo, juxta inconcuſſam hujus Apoſtolicæ Sedis praxim, merito de ſe ſola cauſare debet, ut eadem SANCTITAS VESTRA illo eodem obſequenti & libenti animo, quo ſemper illius placita exequitur, hoc etiam modo exequatur.

ALEXANDER S. Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Albanus.

INter quamplurimos, quos Cælo dedit Hiſpania celeberrimos ſanctimonia Viros, e Franciſcanorum Familia fœcunda Sanctorum Matre prodiit beatus Petrus Regalatus adhuc impuber religioſum profeſſus Inſtitutum, paupertatis amantiſſimus, & ſeverioris diſciplinæ Inſtaurator. Ejus charitas in ſodales & exteros diffuſa omnem impendit operam ad ſpiritualem cunctorum ſalutem, nec Infirmis, egenis & captivis in gravibus eorum neceſſitatibus defuit, & non modica, ut Petrus Apoſtolorum Princeps, ſed firmiſſima fretus fide, eximiam virtutem elementis ipſis teſtantibus, ſæpius aquas ſicco pede trajecit. Quam igitur etiam poſt beati Viri obitum Deus ſignis ac miraculis confirmavit Sanctitatem ſolemni Fidelium veneratione cenſeo jure celebrandam.

NERIUS S. Euſtachii Diaconus Cardinalis Corſinus.

TAnta fuit virtus & Sanctitas, qua præditus fuerat B. Petrus Regalatus, atque eadem tam perfectam tamque heroica & excellens, ut ejus odor poſt quatuor ferme ſeculorum intervallum perſeveraverit, ac etiamſi illa in oblivionem veniſſet, tot miraculis fuerit confirmata, ut ſane credam, BEATISSIME PATER, tuto poſſe procedi ad eum in Sanctorum Faſtos adſciſcendum.

AGAPITUS S. Agathæ Gothorum Diaconus Cardinalis Moſca.

REpletum eſt gaudio os noſtrum & lingua noſtra exultatione, dum aquæ fluiditatem convertit Dominus veluti in petræ ſoliditatem, ut Petrus Regalatus Durii aquas non ſemel ad incolumitatem, ſed de more ad commoditatem ſicco pede trajiceret. Magnificavit ſane Dominus facere nobiſcum: Si enim virente Synagoga convertit petram in ſtagna aquarum, nunc ubi ſterilis peperit plurimos, atque ex Gentium vocatione Eccleſia noſtra coaluit, aquam ipſam quaſi in petram convertit Dominus, ut potentiam ſuam in Eccleſiæ decus exerendo, Servi ſui Sanctitatem conteſtaretur. Petrus ergo Regalatus, qui membrorum legem rigore pœnitentiæ devicerat, & cuncta ſenſibilia bona paupertatis amore deſpexerat, ita ivit de virtute in virtutem, & aſcenſiones in corde ſuo ita diſpoſuit, ut accedere contenderit ad Deum factorem ſuum; qui ſicuti ponit nubem aſcenſum ſuum, & ambulat ſuper pennas ventorum, ita Servo ſuo dedit ſicco veſtigio ſuper aquas incedere, aliiſque ſignis coruſcare. Hæc porro omnia, BEATISSIME PATER, expoſtulant, ut Petrum Regalatum inter Sanctos recenſere non dedigneris.

CAROLUS MARIA S. Mariæ in Portica Diaconus Cardinalis Sacripantes.

BEatus Petrus Regalatus, qui ſuam animam odit in hoc mundo, ut in vitam æternam cuſtodiret illam, tanto æſtuavit charitatis ardore erga Proximos, ut in Pauperibus ſublevandis, Infirmis reficiendis, Peccatoribus ad pœnitentiam revocandis manus Dei cum illo eſſet, per quam miracula non defuere, quæ Viri Sanctitatem & cum Chriſto conſuetudinem teſtarentur. Humilitatis, pœnitentiæ, ac innocentiæ ceterarumque virtutum omnium eximium exemplar pro ſeveriori ſui Ordinis diſciplina ſtrenue decertavit, & totam Eccleſiam ſuis meritis exornavit. Jure igitur Sanctorum Faſtis adſcribendum cenſeo Seraphicum Virum, qui nobis glorioſa veſtigia imitanda reliquit.

MARIUS SS. Coſmæ & Damiani Diaconus Cardinalis Bolognettus.

SIcut lilium inter ſpinas ſervatur, ita Petrus Regalatus inter anguſta paupertatis confinia & rigidas pœnitentiæ leges innocentiæ candorem cuſtodivit. Dignus propterea factus eſt, ut qui cuncta temporalia bona paupertate deſpexerat, & ſenſuum illecebras pœnitentia devicerat, omnia ſub ejus pedibus ſubjicerentur. Hinc ut Servi ſui Sanctitatem Deus admirabili etiam ſigno conteſtaretur (a): *Convertit aquas in ſiccitatem*, ut Durium fluvium ſicco veſtigio Petrus de more trajiceret. Cum itaque virtutes virtutibus Petrus Regalatus vitam agendo cumulaverit, plurimiſque deinceps ſignis inclaruerit, nihil omnino deſideratur in Petro (b) *quod utile eſt in recipiendo Sanctificationem ejus*, quam enixis votis, BEATISSIME PATER, præſtolamur.

PRO-

(a) *Eccleſiaſt. cap. 39. verſ. 29.* (b) *Apoſtolus ad Hebræos cap. 12. verſ. 10.*

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

PROSPER S. Georgii Diaconus Cardinalis Columna de Sciarra.

HEroicas virtutes B. Petri Regalati non aliter probatas ſcimus & veluti confirmatas, quam teſtimonio Divino quatuor miraculorum per quæ virtutum probationem, Teſtibus oculatis deſtitutam, ſatis ſuperque ſuppleri hæc Sancta Sedes olim autumavit. Hiſce quatuor miraculis nuper acceſſerunt alia duo, quæ poſt indultam B. Petro venerationem facta fuiſſe ferebantur, quæque ad examen revocata approbari meruerunt. Habes ergo, BEATISSIME PATER, ſatis ſuperque ſufficientia teſtimonia veritatis, quibus ad ſanctarum legum præſcriptum virtutes heroicæ Servi Dei conteſtatæ remanent, & via ſatis tuta aperitur ad decernendam B. Petro ſacram ſolemnemque ſanctificationem. Non aliis legibus Majores tui ſolemnes ſanctificationes Beati decreverunt; neque aliter Deus Beatorum Sanctorumque virtutes teſtatas voluit. Eja ergo indutus virtute ex alto, & infallibili tuo judicio cultum illum B. Petro decerne, qui mirabili vivendi genere PP. Franciſcanis exemplo fuit, & Fidelibus omnibus admirationem attulit, quique ſic glorificari meruit poſt labores plurimos pro Regulari Diſciplina inſtauranda, pro Dei gloria & pro hominum ſalute fortiter exantlatos.

ALEXANDER S. Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis Tanarius.

BEATISSIME PATER. Decet maxime, ut præſtantiſſimi Viri, qui heroicis virtutibus dum viverent, excelluerunt, atque poſt mortem inſigni miraculorum ſplendore claruerunt, infallibili Apoſtolicæ Sanctæque Sedis judicio in Sanctorum numerum referantur. Quare cum beatus Petrus Regalatus Evangelicæ perfectionis viam a pueritia ingreſſus, & ſanctiſſimum divi Franciſci Inſtitutum diligentiſſime ad mortem uſque profeſſus, laudatis virtutibus eminuerit; ardentiſſimæque in Deum & Proximum charitatis prodigium in hac mortali vita factus ſit cunctis; indeque immortalem adeptus, luculentiſſima miraculorum luce ab eo ornatus fuerit, qui facit mirabilia ſolus; Quid aliud reſtat, niſi ut SANCTITATIS TUÆ ſententia, Eum ſolemnius regnare in Cælis intelligamus, eumdemque in terra alacrius imitari & ferventius venerari poſſimus.

HIERONYMUS S. Adriani Diaconus Cardinalis de Bardis.

TAntum abfuit ut (a) faſcinatio nugacitatis mentem B. Petri Regalati obſcuraret, & inconſtantia concupiſcentiæ ſenſum tranſverteret, ut a prima ipſa ætate (b) exultavit ſicut gigas, & Sanctitatis viam currere viſus fuit. Id autem maxime patuit cum in Seraphicum Ordinem cooptatus partim exemplo, partim opera ac ſtudio ad ſanctiſſimi Patriarchæ Franciſci (c) legem vitæ & diſciplinæ reſtituendam tam diligenter incubuit. Quare cum (d) Juſti hujus ſemita uſque ad perfectam diem proceſſerit, & quaſi (e) lux ſplendens pluribus miraculis luxerit, rem Eccleſiæ perutilem SANCTITATEM VESTRAM facturam eſſe cenſeo, ſi eundem Sanctorum Faſtis adſcribat, ut quaſi (f) firmamenti ſplendor & quaſi ſtella in perpetuas effulgeat æternitates.

DOMINICUS SS. Viti & Modeſti Diaconus Cardinalis Urſinus.

BEATISSIME PATER. Eximia ſanctimoniæ luce uſque ab ineunte ætate coruſcavit Petrus Regalatus: Majora prætulit poſtquam avitis honoribus Mundique illecebris heroicæ peſſundatis Religioni nomen dedit: Tunc enim exultans ut gigas ad currendam perfectionis viam, regulari obſervantia inter Hiſpanos reſtituta virtutes omnes, præſertim humilitatis, abſtinentiæ, paupertatis, patientiæ & charitatis, adeo ſolus ipſe complexus eſt, ut vix ceteri ſingulas: Quare ſicut in diebus ſuis placuit Deo, & inventus eſt Juſtus, ideo magnificavit eum inſignium donatione chariſmatum: Quibus rite comprobatis, dignum propterea eſt, ut cæleſtibus ille proſequatur honoribus, qui terrenos deſpexit, & velut Sanctitatis ſpeculum univerſæ Eccleſiæ proponatur.

MUNDILLUS Urſinus Patriarcha Conſtantinopolitanus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Charitas ut Apoſtolus docet, eſt vinculum perfectionis, & plenitudo legis eſt dilectio. Proinde ſi quis eſt, qui beati Petri Regalati virtutes inter ſe colligatas uno intuitu comprehendere velit, in ejus ſingularem erga Deum & Proximos charitatem intueatur. Quanto fervore animi raperetur in Deum ex his perſpici facile poteſt: Quod pene puer perfectionis iter arripiens contemplatione defigeretur in eum, quem per ætatem noſſe vix poterat: Quod decennis unicum Deum ſitiens paternæ domus honores divitiaſque contemſerit, atque ut pauperrimum ſancti Franciſci Inſtitutum amplecti ſibi liceret flagrantiſſimis precibus a Matre poſtulaverit ac demum obtinuerit: Quod ut Deo conjunctius adhæreret, atque in dies placeret magis, ejuſdem Inſtituti diſciplinam ad veterem integritatem revocaverit: Denique quod ceteris ſeveriorem illam vivendi formam profitentibus omni aſperitatum genere omnique virtutum exercitio longe anteceſſerit. Dilectionem vero ejus erga Proximum tria potiſſimum luculenter teſtantur. Teſtatur pietas in ægrotos eo uſque heroica, ut eorum ulcera lambere non perhorreſceret. Teſtatur indefeſſus in lucrandis animis labor; præſertim vero ſolicitudo ut Proximi diligerent alterutrum, & mutuam in ſemetipſis charitatem haberent. Teſtantur demum immanes illi cruciatus, quibus in ſe ipſum ſæviens animas in Purgatorio detentas ab iis ignibus quam celerrime eripere ſatagebat. Æquum igitur eſt, ut talem Virum, qui dum viveret ſemper in charitate manſit, nunc in Deo manere, & Deum in eo, SANCTITAS VESTRA infallibili ſua definitione pronunciet.

ANTONIUS MARIÆ Pallavicinus Patriarcha Antiochenus Aſſiſtens.

SEraphici Patris imitator egregius Petrus Regalatus antiquam ſui Ordinis diſciplinam reſtituit: Cum aſperrima vivendi ratione ac jugi divinarum rerum contemplatione, pietatis Officia & in Proximum charitatem conjungens perfectiorem utriuſque vitæ formam omnium admirationi exhibuit. Inaudita miraculorum novitate ac magnitudine adeo effulſit, ut inter Sanctos recenſeri & apud homines exaltari mereatur.

THOMAS Cervini Patriarcha Hieroſolymitanus Aſſiſtens.

DIcente Chriſto Domino: *Qui non renuntiat omnibus, quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus*; beatus Petrus Regalatus, ut hanc ſibi perfectionem compararet, Matrem a prima ætate deſeruit, generis ſplendorem, ac ſeculi divitias contempſit, ut pauperrimum ſancti Franciſci Inſtitutum amplecteretur; quod cum ad priſtinam paupertatem revocaſſet, magniſque virtutibus & ſignis conſpicuus effulſiſſet, ſanctiſſime obiit. Quid igitur amplius ut inter ſpectatiſſimos Chriſti diſcipulos cooptetur?

GABRIEL Eva Syrus Maronita Archiepiſcopus Cypri Aſſiſtens.

BEatus Petrus Regalatus non modo videtur mihi Regularem Ordinis Minorum inter Hiſpanos obſervantiam reſtituiſſe; ſed etiam ſancti Petri Apoſtolorum Principis ſuper maris undas ad Chriſtum Dominum ambulantis miracula renovaſſe. Quotieſcumque

(a) *Sap.* 4. (b) *Pſal.* 18. (c) *Eccleſ.* 45. (d) *Prov.* 4. (e) *Matth.* 5. (f) *Dan.* 12.

que enim flumen Durium superaturo navicula in promptu non esset, pallio super undas extenso trans fluvium gradiebatur. Ita sanctissimi Petri & nomen & virtutem induerat. Quum igitur & vivens Petrum virtutibus retulerit, & post obitum iis miraculis claruerit, quæ a Sacra Rituum Congregatione sunt comprobata; hoc unum superest, ut SANCTITAS VESTRA quæ Petri Cathedræ est heres, Petro in sancta Petri Æde Sanctorum nomen & cultum Apostolica auctoritate decernat.

ALEXANDER Borgia Archiepiscopus Firmanus Assistens.

BEATISSIME PATER. Minoritica divi Francisci Familia in hac luce temporum profert de thesauro suo nova & vetera. Siquidem non solum beatos viros Fidelem a Simaringa, & Josephum a Leonissa tamquam superioris seculi Alumnos suos Tibi offert supremis Sanctorum titulis decorandos, verum etiam Petrum Regalatum Hispanum a tribus post ejus excessum seculis perpetuo Regum ac Populorum cultu, accedente etiam Apostolicæ Sedis approbatione donatum: Virum sane miræ sanctimoniæ, & apud Fratres suos priscæ ac severioris disciplinæ exemplo magis quam verbo Instauratorem, cujus adhuc vivi imperio omnipotens Deus elementa subjecit, a quo defuncto præstari voluit ea, quæ vivus præstitit: Quapropter censeo tutissimum fore judicium, quo illi amplior titulus, solemnior cultus a Te, SANCTISSIME PATER, decernatur; si enim in his judiciis Ecclesia consuevit testimonia hominum accipere, nonne testimonium trium seculorum majus est? Rursus si testimoniis hominum Ecclesia non acquiescit, at divini etiam testimonii signa & prodigia requirit, nonne transmissa sicco pede flumina, confectum una tantum hora ad quadraginta millia passuum iter, conversa in flores panis & carnis fragmenta, porrectus e sepulchro mortua manu mendico panis sanctimoniam & gloriam tanti Viri abunde testantur ac prædicant?

MICHAEL de Palma Archiepiscopus Theatinus Assistens.

INvicto martyri, ac Fundatori egregio succedit in Ordine, SANCTISSIME PATER, B. Petrus Regalatus, cujus insigne meritum in eo resplendet, quod inexplicabilibus exantlatis laboribus, ad primævi fervoris gloriam, fuæ Familiæ observantiam revocaverit, auxerit, instauraverit, cui proinde, æque ac aliis, Reformatoris eximii elogium grande haud incongrue adscriberetur.

De Viri hujus percelebri Sanctitate abunde suademur, ex quo itinera vitæ suæ duplici gressu mire confecerit, innocentia videlicet morum ac ardore pietatis: Seraphico Ordini adhuc impuber adscriptus alacriter *ivit de virtute in virtutem*, assiduoque earum exercitamento cuncto Populo sese conspicuum reddidit atque mirabilem.

Sanctitati vitæ robur addidere ac testimonium signa atque prodigia, quibus in Ecclesia Christi vivens mortuusque præfulsit.

Omnia hæc, PATER BEATISSIME, sive virtutes, sive miracula voces de Cælo sunt, quæ in B. Petro Regalato *enarrant gloriam Dei*. Teque summum Vicarium ejus excitant in terris, ut tandem aliquando irreformabili Oraculo de Sanctitate ejus (veluti supplicamus) pronuncies, ac pro eo pares præcipias honores, queis ceteri Sancti in Ecclesia venerantur.

STANISLAUS Poliastri Archiepiscopus Rossanus Assistens.

EX clarissima Regalatorum Familia, Vallisoleti in Castellæ Hispaniarum Regno celeberrima Urbe, beati Petri venerabile nomen, biscentum ab hinc annis inter cœlites adscribendum: Summa tandem animi alacritate, summa æque pariter mentis admiratione, ex ore vestro, SANCTISSIME PATER, tandem prodire divina indulsit Providentia. Ejusque luculentissima merita & heroicas virtutes assiduis miraculis illustratas, tamdiu oculatis testibus destitutas, nunc demum nimio SANCTITATIS VESTRÆ labore, non minus ac longissima diligentia & laboriosissimo studio exagitatas, ac ea præsertim qua omnes antecellis suavitate dicendi, divinarum rerum peritia & eloquentia, recenseri audit ætas nostra & exultat. Quinimmo inter tot annorum invidiosa certamina, optatissimum Virum atque omni laude dignissimum, divinæ vocis oraculo inter Sanctos relatum, congaudet excipere in gremio. Quid igitur pro ingenii mei paupertate post talem ac tantum laudatorem eximium adjicere possum! Quidnam de tanto Sanctitatis Heroe, de quo memoriæ traditum est, quod inter ceteras christiano nomine dignas animi dotes, adeo effusa in Deum æstuarent divini amoris incendia; adeo exardescens erga genus humanum cælestis flamma charitatis urgeret; adeo in sanctissimam sui Ordinis disciplinam ex humana fragilitate collapsam, reparandam ardens desiderium commendaret, ut BENEDICTUM Oprimum Maximum Pontificem hujus nominis XIV. meruerit habere præconem egregium, tradere valeam! Ni ea tantum profecto, quæ ad nostram imbecilitatem sublevandam, quæque ad nostram tuto comparandam felicitatem utilia magis ac necessaria videntur! Sanctorum enim exempla & facinora gloriosa ideo nobis proponuntur in terris, ut per ea, quasi per viam tritam ac bene paratam, perarduum salutis iter facili negotio unusquisque arripere, eoque arrepto in perfectionis stadio reddatur alacrior, & in currendo, non quasi in incerto, sed Sanctorum vestigia sectando sic currat ut comprehendere animetur. Relatis igitur pro modulo meo SANCTITATI VESTRÆ gratiarum actionibus, dum Petrum Regalatum Virum rectum, humilem, hospitalem, prudentem, liberalem, fidelem, pœnitentiæ spectaculum, charitatis splendorem, Sanctitatis oraculum, perfectionis vexillum, virtutum omnium Magistrum, auctoritate suprema dictante proponit, totisque conatibus, ut sequamur, inflammare contendit. Dum igitur inter cælites adscribitur, hoc unum pro mea sententia & voto vehementer etiam atque etiam rogare non desino, ut imitari non pigeat, quem laudare delectat.

FERDINANDUS MARIA de Rubeis Archiepiscopus Tarsi Assistens.

BEATISSIME PATER. Inter tot tantasque virtutes, quibus B. Petrus emicuit, illa certe eminentior fuit, misericordia in Pauperes, quos (etiam mortuus) juvare non destitit. Videant itaque pauperes & lætentur. Videant beatum Virum, qui intellexit super egenum & pauperum, in Sanctorum Canonem relatum; & quem jam tam eis beneficum experti sunt, præstantissimum habeant in Cælis patronum.

JOANNES ANDREAS Tria Archiepiscopus Tyri Assistens.

PEtrum Regalatum animam bonam a Domino fortitum fuisse plura habemus testimonia: Hic enim pubertate nondum exacta, ut perfectionis iter arriperet, in Franciscana Familia votis solemnibus Deo se mancipavit, & studio renovandi antiquum vivendi asperum genus, quod suis Patriarcha Franciscus indixerat, facultate ab Ordinarii Præfecto impetrata, una cum Villacretio, Viro ejusdem Ordinis clarissimo, in solitudinem secessit, ibique alii tum ex Minorum Familia, tum Presbyteri seculares suæ virtutis fama allecti, una cum ipsis convenerunt, & Ordine interpolita felicis recordationis Martini V. auctoritate instaurato, quidquid reliquum a domesticis curis temporis erat, id omne in Proximorum salutem impendebat, in eos præsertim, qui vel in Nosocomiis gravi aliquo morbo afflictarentur, vel in Carceribus, vel in Turcarum vinculis inedia & squalore conficerentur; & misericors Deus Petri Regalati Sanctitatem pluribus donis & miraculis comprobavit: Inter alia iter plurium dierum unius horæ spatio confecit, panis & carnis frusta

ſtra ex communi menſa collecta, ad occultandum charitatis teſtimonium in flores convertit, aquas ficco pede trajecit, eo mortuo corpus flexibile redditum, ſuaviſſimum odorem redolebat, ſtipem languenti pauperi ſua propria manu, quam e ſepulchro exeruit, tradidit.

Quo factum eſt, ut probato plurium ſeculorum cultu, Venerabilis Servus Dei Innocentius XI. Officium & Miſſam in ipſius honorem quotannis celebrari permiſerit. Supereſt modo, ut Decretum per SANCTITATEM VESTRAM latum pro ejus Canonizatione executioni demandetur, prout ad id tuto deveniri poſſe demiſſe cenſeo.

MICHAEL MARIA Vicentini Archiepiſcopus Theodoſiæ Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Beatum Petrum Regalatum, quem paupertate, jejuniis, vigiliiſque conſpicuum, in Deum ac Proximum charitate ferventem, ceteriſque præſtantiſſimum virtutibus inſpexere anteacta ſecula, tot ac tanta ſequuta ſunt præter ordinem Sanctitatis opera & prodigia, ut divino afflata ſpiritu SANCTITAS VESTRA de veneratione, Ariſque tanto Viro præſtandis ſapientiſſime excogitaverit.

SIMON Gritti Archiepiſcopus Tyanenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Beati Petri Regalati, quam ipſe ab incunabulis ſortitus eſt animam bonam, haud abſimilem enarrarunt per totum vitæ curſum mirabilia producta geſta, arctiori jugiter diſciplinæ, ac aſſiduo de die in diem pœnitentiæ intenta ſtudio, flagrantiſſimam ejus in Deum ac Proximum palam facienti charitatem, ſpiritualis (juxta Auguſtini phraſim) tectum ac culmen ædificii, quod ſibi adhuc vivens præparavit in Cæleſtibus. Id plane illius interceſſione a Deo patrata, atque intime rigidiſſimo de more diſcuſſa ſcrutinio referant, ac veluti ob oculos ponunt miracula, ut propterea tutiſſime quidem SANCTITAS VESTRA vicaria Chriſti voce coronam gloriæ, qua Petrus in Cælis eſt coronatus, univerſæ catholicæ Eccleſiæ de ſuo ubertim geſtienti Athleta, per infallibile Decretum nunciare queat in terris.

JOSEPH MARIA Rufus Archiepiſcopus Capuanus Aſſiſtens.

SI mortalium quis fuerit, qui amictus fortitudine chriſtianas virtutes omnes fuerit ſectatus; ſeculique corruptelas vitare in animo conſtituerit, cordiſque innocentiam cum pœnitentiæ ac abſtinentiæ virtute conjunxerit; id pro virili, radiante Dei gratia, præſtitit Servus Dei beatus Petrus Regalatus: Huic ſiquidem familiares jugiter fuerunt cæleſtium contemplationes, jejuniorumque auſteritates: Huic corporis & ſpiritus paupertas: Hic ſanctiſſimam Fratrum Minorum S. Franciſci diſciplinam ex humanæ naturæ imbecillitate collapſam ad priſtinam integritatem ſplendoremque priſtinum revocare ſtuduit, omnemque in id cogitationem, conatus omnes ſedulo impendit: Quo factum eſt, ut paupertatis & humilitatis admirandum imitandumque præbuerit exemplum; laboribus vero & jejuniis fractus poſt Evangelici Stadii curſum, meruit abſcondere vitam in Domino placidiſſima Juſtorum morte: Proinde cum Sanctitas Veſtra edixerit beatum Petrum Regalati Sanctorum Faſtis publice adſcribi; hoc exequi poſſe cenſeo, ſi BEATITUDINIS TUÆ nutus acceſſerit. Et ita &c.

NICOLAUS Caraffa Archiepiſcopus Philippenſis Aſſiſtens.

ONnipotentia Dei non minus in rerum creatione quam conſervatione refulgens altiſſimæ Sanctitatis argumentum æqualiter præbet tam in iis, qui novæ Religionis in Eccleſia ſua Fundatores extitere, quam ceteris, qui temporum injuria collapſam ad priſtinam obſervantiam revocarunt. Si ergo divus Franciſcus hunc ſupremum in Divos gradum meruit obtinere a Gregorio IX. felicis recordationis, utpote Seraphici Ordinis Auctor egregius, ſicut in tua ſapientiſſima allocutione, perpetuiſque monumentis nos docuiſti, BEATISSIME PATER, eundem a Te expectat beatus Petrus, qui ipſius non modo Reſtaurator extitit, ſed Parentis ſui ſigna ſequutus Crucem Domini a pueritia uſque ad extremam ſenectutem in corde bajulans, in ipſa totam vitæ ſuæ rationem inſtituit. Unde merito omnium judicio, qui ejuſdem virtutum ſenſerunt odorem, Sanctus nuncupatus eſt; quod mirifice Deus poſt conſummationem miraculis comprobavit. Hæc ſententia mea eſt, quam ſupremo SANCTITATIS TUÆ judicio ſubmitto.

F. FERDINANDUS ROMUALDUS Guiccioli Archiepiſcopus Ravennæ Aſſiſtens.

RESTITUTAS decimoquarto & decimoquinto Eccleſiæ ſeculis antiquas Nitriæ ac Thebaidum ſolitudines legimus & admiramus SANTCISSIME PATER, in actis beati Petri Regalati, & renovata ejus opera priſtinorum ſolitariorum exempla. Beatus enim vir iſte auſtera & ſanctiſſima Patriarchæ ſui Franciſci veſtigia proterens, atque arctiſſimam vitæ illius rationem in ſe ipſo prius amplexatus, tot in ſolitudinibus nova germina Sanctitatis feliciſſime plantavit, quot e mundi ſequela ereptos aſſeclas, eosque innumeros bonis omnibus, parentibus, ſibi ipſis vale dicere juſſit, atque intra montium nemorumque ſilentia comite ſolummodo paupertate ad Chriſti ſequelam deduxit. Ipſe autem Sanctitati maturus uſque a teneris unguiculis, ſui ipſius abjectione, pœnitentia, humilitate, charitate pene incredibili, omnibus exemplar fuit, omnibus omnia factus, ita ut difficillima illa regulæ ſtrictioris ratio, facilis & ſuavis ejus exemplo Sociis redderetur. Laboribus, jejuniis, anguſtiis, itineribus pro Domino ſuo Jeſu, pro fratribus & Proximo inceſſanter etiam provecta ætate ſuſceptis conſumptus eſt, & Deo dilectus & hominibus, qualis vixerat, diem obiit extremum. Prodigia plurima viventis Sanctitatem, defuncti Gloriam indicarunt. Quare inter cælites a Sanctitate Veſtra, BEATISSIME PATER, adnumerari ſuo ipſe jure poſtulare videtur: Id heroicæ illius virtutes exigunt, Eccleſia petit, vota omnia præſtolantur.

FELIX Solatius Archiepiſcopus Thebarum Aſſiſtens.

HEroicæ virtuti & miraculorum claritati ſemper in Eccleſia Dei Religioſus Sanctorum cultus præſcriptus fuit; in beato autem Petro Regalato fervens charitas erga Deum & Proximum, profunda humilitas, Evangelica paupertas, ſui regularis Inſtituti exacta obſervantia, invicta fortitudo in continuis orationibus, jejuniis, aſperrimiſque cruciatibus tolerandis adeo emicuit, ut veræ Sanctitatis imago in ipſius vitæ curriculo, in terris expreſſa inſpiceretur. Merito igitur, BEATISSIME PATER, Virum tam eximium & admirabilem, primævæ regulæ Seraphici Ordinis Reſtitutorem, virtutibus omnibus in gradu heroico ornatum & miraculis clarum, ut ex Actis, quacumque hæſitatione remota inter Sanctos recenſendum ſolemni Canonizationis Ritu exiſtimarem.

ANTONIUS Fonſeca Epiſcopus Æſinus Aſſiſtens.

INter Pauperes ſpiritu, quorum eſt Regnum Cælorum, BEATISSIME PATER, beatus Petrus Regalatus in Seraphico Ordine maxime enituit; pauper ipſe vindex paupertatis, pauperum Pater. Contemptus Mundi, rerumque omnium abdicatio pauperem prædicant; rigor diſciplinæ, ſolitarii receſſus, nudi rudeſque parietes vindicem paupertatis commonſtrant;

ſtrant; eleemoſynarum copia, converſus in flores panis, porrecta cum ipſo e tumulo dextera pauperum patrem oſtendunt. Hunc propterea Dominus cum principibus populi ſui collocavit; per hunc in ſuppliices gratiarum divitias effundit; & huic Sanctorum cultum deferendum firmiſſime cenſeo.

Fr. PLACIDUS Pezzancheri Epiſcopus Tiburtinus Aſſiſtens.

BEatus Petrus Regalatus ab ipſa pueritia chriſtianæ auſteræque vitæ præjactis fundamentis, adoleſcens ſacræ militiæ in Religioſis Caſtris Minorum Obſervantium nomen dedit; ubi tum animi affectionibus, tum corporis ſenſibus juge ac durius intulit bellum, & Seraphici ſui Patris egregius æmulator aſperrimam vivendi rationem, quam ne integritatis flos elangueret aut marceſceret, amplexus fuerat, aliquot in Cœnobiis ſtabilivit. Quia vero omnipotens & miſericors Deus hunc Servum ſuum cæleſtibus donis, atque inter cetera illo lacrymarum, quibus præſertim diffluebat, dum operabatur Sacris, ditavit ac prodigiis decoravit, eidem ſanctorum Confeſſorum honores ſolemni ritu decernendos arbitror.

NICOLAUS XAVERIUS Santamaria Epiſcopus Cyrenenſis Aſſiſtens.

BEatus Petrus Regalatus in adoleſcentia cor geſſit ſenile, fallaces Mundi illecebras & vanitates provide declinando. Vitæ deinde ſemitam eligens turiorem Minorum Ordini nomen dedit, in quo ſe totum divinis obſequiis mancipando de virtute in virtutem profecit, in oratione aſſiduus, in corporis afflictione auſterus, in eleemoſynarum largitione ad miraculum uſque profuſus. Arctiorem Regulæ obſervantiam apud Hiſpanos promovit divino fretus auxilio, Pontificia munitus auctoritate, ut apoſtolicam ſui Patris Franciſci vitam renovaret; quod ſeverioris diſciplinæ ſtudium, ſeraphicum zelum ceteraſque eximias virtutes Deus ipſe miris in vita & poſt mortem prodigiis comprobavit. Hunc igitur tantum virum de chriſtiana Republica & Franciſcana Familia optime meritum par eſt glorioſo ſanctorum Confeſſorum Canoni adſcribere, ne glorificatus a Domino diutius humana devotione & cultu privetur.

NICOLAUS MICHAEL Abbati Epiſcopus Scyllacii Aſſiſtens.

ALtiſſimæ paupertatis ac Fratrum Minorum Regulæ a Seraphico Parente demandatæ verus Reparator beatus Petrus Regalatus, humilitatis ceterarumque virtutum in gradu heroico Cultor eximius, ac miraculorum dono in vita & poſt mortem a Deo, qui eſt mirabilis in Sanctis ſuis, glorificatus, quæ omnia fuerunt rite ac recte probata, trium ſeculorum vota poſtulant, BEATISSIME PATER, Sanctorum Faſtis adſcribere, ſi Sanctitati Veſtræ placuerit, ipſum beatum Petrum pro quo enixe & humillime precor ad majorem Dei gloriam, militantis Eccleſiæ decorem atque regularis diſciplinæ obſervantiam.

BERNARDUS ANTONIUS Pizzella Epiſcopus Conſtantiæ Aſſiſtens.

PRæclara virtutum merita ac miraculorum inſignia ſolidis innixa argumentis, quæ beatum Petrum Regalatum Ordinis Minorum ſancti Franciſci Sacerdotem commendant; ea ſunt, quæ eumdem in ſanctorum cenſum ſolemni ritu referri, merito poſtulant. Ut enim virtutum Theologicarum potiſſimum, ad quas ſuos mores comparavit, laudabiles exercitationes præteream, illud nolim omittere, eximio in Religionem, cui nomen dederat, exarſiſſe ſtudio atque zelo, quibus Religionem eamdem nedum collabentem reſtituit, ſed & novis auſterioris vitæ legibus propoſitis illam nobilitavit: Congruit igitur, ut Operarium Eccleſiæ utilem, ſuis providum, ea quæ Sanctos decet gloria & honore dignum eſſe, infallibili SANCTITATIS TUÆ judicio decernatur.

Fr. PAULUS Alpheran de Buſſan Epiſcopus Melitenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Antiquiſſimam Canonizationis cauſam beati Petri Regalati, tribus fere elapſis ſeculis SANCTITAS VESTRA mira & incredibili qua pollet hujuſce rei ſacræ cognitione inſtituendam eſſe pronuntiavit. Petrus Regalatus adhuc puer Evangelicæ perfectionis iter arripuit, & ut Franciſcanæ Familiæ nomen dedit, perfectiſſimum religioſarum virtutum ſe præbuit exemplar, cogitationem omnem dein contulit, ut ſancti Franciſci aſperrimum vivendi genus renovaret, quod re ipſa & exemplo ſuo ipſe perfecit. Incredibile dictu quod in vita & poſt mortem operatus eſt! Sed manus Domini erat cum illo; idcirco cenſeo ſtrenuum regularis obſervantiæ Reſtitutorem a SANCTITATE VESTRA Faſtis Sanctorum eſſe adſcribendum.

ALEXANDER de Abbatibus Epiſcopus Viterbienſis & Tuſculanenſis Aſſiſtens.

QUæ ſuper heroicis B. Petri Regalati virtutibus paſſim circumferebantur, tametſi viderentur oculatis teſtibus haudquaquam ſuffulta, Cælo nihilominus teſte ſeſe prodiderunt. Non enim cum eodem jacuit ſepulta Sanctitas, quin e recluſo ad naturæ ſtuporem tumulo manum exerceret liberalem in pauperem extrema fame tabeſcentem. Sic nimirum de loco ſuo pullularunt oſſa, mortuumque prophetavit corpus ejus, in vita ſua fecit monſtra, & in morte mirabilia operatus eſt. Illud præterea ſingulare privilegium adjungitur cauſæ B. Petri, quod primus Bullæ ſatisfecerit editæ a SANCTITATE VESTRA, dum tot poſt mortem comprobantur per ipſum patrata miracula, quot eadem requirit Bulla ad ſupplendum oculatorum de virtutibus teſtium auctoritatem. Jure itaque merito ſupplices efflagitant fideles, ut inconcuſſo VESTRÆ SANCTITATIS oraculo B. Petrus Regalatus numerum augeat Sanctorum Altaribus.

NICOLAUS FRANCISCUS de Bonhome Epiſcopus Carpaſienſis Aſſiſtens.

SIcut arbor bona bonos fructus facit, ſic boni parentes bonos interdum filios generant, quod verificatur in beato Petro Regalato Sacerdote Profeſſo Ordinis Minorum, Regularis Obſervantiæ in Hiſpania Reſtitutore, qui ab optimis parentibus ortus, ac pie & ſancte educatus a pueritia, uſque ad ultimum vitæ ſpiritum Deum mirifice timuit & amavit, virtuteſque chriſtianas & religioſas in gradu excellentiſſimo indefinenter coluit & exercuit, ac inter alias opus ſummopere arduum & innumeris difficultatibus ac perſecutionibus plenum, nempe abuſus in Ordine ſuo introductos tollere, Regularemque obſervantiam reſtituere aggreſſus eſt impavide, proſecutus eſt conſtantiſſime, atque feliciſſime perfecit, erudiens multos regulam & juſtitiam Inſtituti ſui primævam exacte obſervare & fideliter tueri: Unde mercedem erudientibus multos deſtinatam, ſcilicet quod qui ad juſtitiam erudierunt multos, fulgebunt quaſi ſtellæ in perpetuas æternitates, eſſe in Cælis conſecutum & adeptum multis mirabilibus ac ſingularibus prodigiis benigne revelavit juſtus & miſericors Dominus, ita ut Is jam ab immemorabili veneratus ſit uti Sanctus in plurimis Hiſpaniæ locis, qualis veneratio ut infallibili S. Sedis Apoſtolicæ oraculo confirmetur, & ad totam Eccleſiam extendatur per ſolemnem Decreti de ejus Canonizatione executionem videtur expedire, ut ſic præfatus beatus Petrus omnibus fidelibus in exemplum proponatur pro abuſibus improbandis & corrigendis, nec non in interceſſorem, ut qualeſcumque abuſus tollantur, ac neceſſarius ordo & debitus primævus ſtatus ubicumque reſtituantur; & ita ſub judicio SANCTITATIS VESTRÆ ſentio.

LU-

LUDOVICUS ANTONIUS Valdina olim Cremona Epiſcopus Hermopolitanus Aſſiſtens.

SAnctorum honoribus digniſſimum eſſe cenſeo beatum Petrum Regalati; qui enim Sanctorum præclariſſimorum virtutes & egregia facta eſt imitatus, ſimili quoque cultu ab Eccleſia cum illis eſt proſequendus. Quam a Chriſto Domino ſanctus Franciſcus Evangelicam accepit regulam ad literam, prout ipſe Dominus ſervari edixerat, Petrus ſervavit ſemper, & collapſam reſtauravit in pluribus Hiſpanorum Cœnobiis ejuſdem obſervantiam, factus forma Gregis ex animo, humilitatis, paupertatis & reliquarum omnium exercitatione virtutum. Singularem Petri in Pauperes liberalitatem & in Deum fiduciam teſtari dignatus eſt Dominus, vertendo in flores, quæ ille in ſacciperio egenis gerebat ſercula, & jubendo, ut alter Petrus non modicæ Fidei ſuper aquas ambularet. Egreſſum ergo de fructibus ſeculi in æternæ ſaluris portam proponat SANCTITAS VESTRA toti Eccleſiæ floribus Sanctitatis laureatum.

FABRICIUS Borgia Epiſcopus Ferentinus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Chriſtus Jeſus ut in Eccleſiam novum quoddam cæleſtis vitæ genus induceret, cœpit facere prius quam docere; quod cum probe intelligeret B. Petrus Regalatus, & ſanctius illud Patriarchæ Franciſci Inſtitutum inter Fratres Ordinis ſui renovare cuperet, perfectam illius in ſe ſpeciem & normam primus exhibuit, ut una ipſius vita lex foret, vividius expreſſa moribus, quam literis conſignata. Quid ergo exequar congeminatos jejunio dies, indefeſſum orandi ſtudium, acerrimum ſui odium atque contemptum? Imaginem in eo Chriſti multiplicem adumbratam cerneres; cum modo patientem patiens ac pene morieus: modo reſurgentem gaudens & pene gloriæ ſocius contemplaretur. Charitatem porro erga Proximos ſatis Deus ipſe præclaro illo miraculo commendavit, cum ciborum reliquias Pauperibus deſtinatas in roſas convertens ratum fecit, quod ille divino afflatus ſpiritu, interroganti reſponderat. Erit igitur novum religioſi Ordinis decus & fidelium omnium incitamentum, BEATISSIME PATER, ſi cæleſtem hunc Virum veluti Sanctum juſſeris invocari.

NICOLAUS Spinellus Epiſcopus Averſanus Aſſiſtens.

SOlidæ chriſtianæque virtutes, quibus beatum Petrum Regalatum admirandum in modum enituiſſe, ſeveriſſimo præmiſſo examine rite rectèque probatum eſt, & liberalitas in pauperes, quibus ſublevandis proprio quodam naturæ & gratiæ munere factus eſſe videbatur, id apertiſſime evincunt, ut haud dubie, ſi ita SANCTITATI TUÆ viſum fuerit, in Sanctorum numerum ſit cooptandus, publicæque populi chriſtiani venerationi proponendus, quod & ego ſentio.

HIPPOLYTUS e Rubeis Sancti Secundi Epiſcopus Senogallienſis Aſſiſtens.

BEatus Petrus Regalatus parentum quidem nobilitate, eorum autem chriſtiana virtute clarior huc omnia ſua retulit conſilia, ut ad evangelicam perfectionem ſeſe & alios componeret: Eapropter abnegans ſemetipſum arctiore profeſſione ſub regula S. Patris Franciſci Dominum ſecutus, atque collapſam Ordinis diſciplinam una cum Villacretio inſtauraturus, ſupellectilem univerſam, de qua ſecum aſportanda unice cogitavit, Breviarium fuit atque flagellum. Quis autem illo pauperior, quis ſibi vilior, in ſe crudelior, quis erga Proximum miſeratione plenior, quis erga Deum charitate ferventior? Miracula proinde, quibus omnipotens Deus teſtatam voluit Servi ſui Sanctitatem, ea ſunt quæ ſplendidiora eſſe nequeunt: Quadraginta ſcilicet millia paſſuum unius horæ ſpatio conficere, panis & carnis fruſtra tempore non ſuo in roſas converſa, Durii fluminis aquæ extenſo ſuper eas Pallio ſicco pede trajectæ, ſupplici & conquerenti ad ejus ſepulchrum mendico ſponte ſua revolvi lapidem, Regalatum palam exerere manum, & pane dato retrahere; ne alia prope ejuſdem generis æque illuſtria & recentiora commemorem; unde ex merito cauſæ facturam arbitror SANCTITATEM VESTRAM, Beatum hunc Thaumaturgum in Sanctorum Album referendo.

D. PAULUS THOMAS Marana Epiſcopus Aſculanus Aſſiſtens.

BBEATISSIME PATER. Superna illa dona ab Apoſtolo enumerata, quæ tamen ſine charitate inutilem reddunt poſſeſſorem, in beato Petro Regalati cum illa mirum in modum copulantur: Ea enim enituit fidei firmitate, ut ſiccis pedibus flumina transnataret, ea indutus miſericordiæ viſcera, ut in ſepulchro degens in pauperem viſus eſt piam manum extendere, eam denique profeſſus abſtinentiam & paupertatem, ut Deus ſuis arridens virtutibus, ſui filiorumque neceſſitati miraculo non ſemel dignatus eſt occurrere. Fons autem omnium charitas tanta cor ejus plenitudine occupavit, ut pluries ejuſdem repagula & cubiculi anguſtias detrectans ignitas ſuas flammas ſupra eminentia Cœnobii tecta emiſerit. [Tot ergo ſuæ Sanctitatis ſignis & teſtibus illuceſcentibus quid prohibet ſolemni ritu Sanctum vocari nomen ejus?

Fr. SILVESTER Merani Epiſcopus Porphyrien. Aſſiſtens.

ÆTerna ac plane indefectibilis eſt illorum Domini Noſtri verborum veritas: Qui ſe humiliat exaltabitur. B. Petrus Regalatus ſui Patris Franciſci morem per omnia ſequutus humiliavit ſe in rerum mundanarum contemptu, in exquiſita corporis mortificatione, in perpetua ſui abnegatione, in perfecta Chriſti ſequela. Idque non ſolum ab humano, ſed etiam a divino quod majus eſt, accepimus teſtimonio, nempe ab illius miraculorum etiam dum viveret, tum magnitudine, tum frequentia. Illud ergo ſupereſt, & æquitati maxime congruit, ut ſententiam illam quæ ſuam obtinet firmitatem a Petri Cathedra, quam SANCTITAS VESTRA omnimodis implet, audiat univerſa Eccleſia hunc virtute provectum & excelſum Virum humilitatis ſuæ merito maximi eſſe loci apud eum, qui in altis habitat & humilia reſpicit in Cælo & in terra.

NICOLAUS Mancinforti Epiſcopus Anconitanus Aſſiſtens.

IN beato Petro Regalato Chriſtifideles quod mirentur habent, habent quod imitentur. Miranda quidem prodigia, quibus *Deus ſe mirabilem reddidit in Sancto ſuo:* Imitandæ virtutes, quibus ille tamquam *Fidelis Servus & prudens conſtitutus ſuper Familiam ſuam*, verbo & exemplo ita ſe geſſit, ut Regularis Obſervantiæ Reſtitutoris nomen jure promeruerit. Deo itaque permaxime acceptum, hominibus charum, ac SANCTITATI VESTRÆ glorioſum fore cenſeo, ſi ipſa ſelectiſſimum Virum, miraculorum ſerie probatiſſimum, de Ordine ſuo, de catholica Religione, de Eccleſia tota benemeritum inter Sanctos ſtatuat recolendum.

ANTONIUS Cantoni Epiſcopus Faventinus Aſſiſtens.

HEroica B. Petri Regalati virtus a propoſiti ſibi operis ſublimitate, Regularis nimirum diſciplinæ reſtauratione ſatis ample commendatur. Ejus vitæ ſanctiſſima geſta, quamvis ob temporis vetuſtatem minime potuerint ad juris rigorem coævorum teſtium examine probari, ſatis tamen & a conſtanti triam ferme ſeculorum veneratione, & ab ipſius laborum fructu, & a miraculorum præſtantia & numero comprobantur. Quare nil obſtare videtur, quominus optatæ Reformationis Auctor a SANCTITATE VESTRA ſolemni ritu inter Sanctos recenſeatur.

PAULUS Bonavisa Episcopus Spoletinus Assistens.

RElegiosissimus Sacerdos Petrus Regalati, abjectis omnibus rebus humanis, excussoque pulvere mundano, pauperem Christum in summa paupertate sequi voluit, & amore Christi crucifixi succensus toto tempore vitæ suæ crucem ejus bajulavit: In suprema vitæ austeritate mortificationem Crucis Christi in corpore suo semper circumtulit, & in eminenti contemplationis apice ita exarsit in amorem Christi, ut vere dicere posset, non vivo ego, sed vivit in me Christus: Unde illæ admirabiles virtutes christianæ perfectionis, quibus irradiabat, & effusa charitas erga Proximos præsertim pauperes profluxere: Itaque vivens in Christo filius lucis effectus, vocatus ad recipiendam mercedem suam a Jesu in illam lucem innaccessibilem & immensam divinæ majestatis se immersit, ubi consors & particeps divinæ naturæ transmittit in terras radios suæ gloriæ miraculorum signis, quibus instruamur esse ipsum uti Sanctum venerandum in terris, cum jam inter Sanctos a Christo sit adscriptus in Cælis. Si tamen ita SANCTITATI VESTRÆ visum fuerit.

CÆSAR Bonajuti Episcopus Pharensis Assistens.

PRodest universæ Ecclesiæ, BEATISSIME PATER, ut quæ B. Petrus Regalatus præbuit virtutum exempla, publico præconio celebrentur in Mundo. Habent enim in ipso quem imitentur Fideles omnes, & præcipue Religiosi Viri regularis observantiæ.

Is enim cum pietate erga Deum, cum corporis maceratione, cum observantia erga parentes, cum morum innocentia atque candore, toto vitæ suæ curriculo futuræ sanctitatis specimen exhibuit. Hinc Altissimus sanctam ejus vitam miraculis confirmavit, quibus etiam clarissimam ejus mortem reddidit.

Quamobrem summa perfusus lætitia propter hoc Omnipotentis munus SANCTITATEM VESTRAM enixe deprecor, ut B. Petrum Regalatum virtutibus & miraculis coruscantem Sanctorum numero adscribere non dedignetur.

MARIUS Maffei Episcopus Fulginas Assistens.

GAude (a) innocentia & exulta. Gaude, inquam, quia in Petro Regalato ubique illæsa es, ubique secura. Si tentaris proficis, si humiliaris erigeris..... Te Potentes honorant, suspiciunt Principes, Magnates exquirunt. Non aliunde vero tantam innocentiæ securitatem Petrus Regalatus conscivit, quam legem membrorum compescendo, & spiritu facta carnis mortificando. Noverat plane Regalatus innocentiam in Eden quam citissime periisse, atque in Gethsemani sanguinei sudoris pretio fuisse redemptam. Quamobrem ut quam nascendo amiserat, renascendo recuperaret innocentiam, recuperatamque servaret, jugem adjecit mortificationem, asperum vitæ genus deligendo, quo non in alio gloriaretur, quam in Cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem illi Mundus crucifixus erat, & ipse Mundo. Hoc porro innocentiæ lilium inter tot spinas pœnitentiæ a Petro Regalato servatum Potentes, Principes Magnatesque magno in pretio habuisse, testantur hinc elegans loculamentum ejus corpori ab Elisabetha Castellæ Regina excitatum, inde Caroli II. Hispaniarum Regis, quampluriumque Episcoporum ad Venerabilem Innocentium XI. pro cultu ipsius amplificando legationes & vota. Ipse demum Cælorum Dominus plurimorum splendore signorum Petri Regalati innocentiam illustravit. Tuum modo superest, BEATISSIME PATER, atque exoptamus oraculum, quo Sanctorum glorificationem Petro Regalato decernas.

GUIDO Urselli Episcopus Cæsenæ Assistens.

PEtrus Regalatus jam tum ab infantia Deum timere ac revereri adeo est visus, ut nullis blandientis fortunæ illecebris detineri potuerit, quominus generis nobilitate contempta in Patrio Fratrum Minorum Cœnobio Religiosam seu potius cælestem vitam iniret. Sed cum plurimum de pristino illo pietatis fervore in ea familia remissum esse animadverteret, maximopere curavit ut Fratres ad severioris vitæ rationem revocarentur. Quod feliciter assecutus in asperrimum locum secedens, quamplurimis ejus Sanctitatis & miraculorum fama permotis Viris novi quasi gregis forma factus, dici non potest quam multa quamque præclara virtutum omnium, sive quæ Deum, sive quæ Proximum spectant exempla præbuerit: Donec plenus meritis maximisque a Deo donis cumulatus, inter uberes Fratrum ac Populorum, quos ad omnem Sanctitatem instituisset, lacrymas est mortuus. Pauperibus tamen atque indigentibus, quos in omni vita filiorum charissimorum loco habuerat, uniceque dilexerat, vivere Petrus non destitit, siquidem iis licet vita functus, manum e sepulchro porrigens in summa rerum desperatione, opem præsentissimam tulit. Faxit Deus, BEATISSIME PATER, ut quemadmodum Sanctitas Vestra beato Petro supremos Cælestium honores merito deferre constituit, ita christianus orbis a diuturno gravissimoque bello ipsius ope vindicatus, pulcherrimæ tandem pacis & tranquillitatis otio perfruatur.

HYACINTHUS de Silvestris Episcopus Nepesinus & Sutrinus Assistens.

BEatus Petrus Regalatus, quamquam ex illustri ortus Familia elegit tamen abjectus esse in domo Dei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum. Arctioris observantiæ inter Franciscanos Alumnos auctor eximius & acerrimus propugnator, mirum quantum in vinea Domini adlaborarit, & quam magis charismatum donis cumulatus Proximum suum juverit. Illum proinde apprime virtutibus & miraculis clarum, id præcipue tota fere postulante Hispania censeo, BEATISSIME PATER, inter Superos rite esse connumerandum more institutoque majorum.

LEO LUCAS Vita Episcopus Oppidensis Assistens.

BBEATISSIME PATER. Eæ sunt virtutes & miracula, quibus beati Petri Regalati vita morsque illustratur, ut jure merito inter Sanctos referri posse censeam. Eluxit in eo profunda humilitas suique contemptus, ut proprias laudes omnino perhorresceret, & injurias nedum æquanimiter toleraret, sed summa cum voluptate exciperet. Refulsit perfecta charitas erga Pauperes, qua potuit divino afflatus spiritu panis & carnis frusta ex communi mensa collecta, ut eleemosynas celaret, in candidas purpureasque rosas convertere, eo quidem tempore quo flores omnino adesse non poterant; in hoc non absimilis sanctæ Elisabeth Reginæ Lusitaniæ, quæ pecunias Pauperibus distribuendas, ut Regem laterent, hiberno tempore pariter in rosas immutavit. Majorem autem Petrus exercuit charitatem, dum post mortem Pauperi ad ejus sepulchrum genuflexo & necessitatem aperienti panem oratori propria manu porrexit. Præcipue vero enituit Regularis disciplinæ studium, jam in suo Ordine collapsæ & magna ex parte obsoletæ, ut eam in pristinum revocaret. Quibus aliisque virtutibus & miraculis clarum, BEATISSIME PATER, Sanctorum Albo ne dedigneris adscribere.

ÆGI-

(a) *Smaragdus, vel Ardo Abbas in Diademate Monachorum cap. 89.*

ÆGIDIUS Iſabelli Epiſcopus Alliphanus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Petrus de Regalatis *zelatus legem* Ordinis ſui, atque ad Socios converſus proclamans cum Mathathia (a): *Qui zelum habet legis, exeat poſt me, & æmulatores eſtote legis, ac date animas veſtras pro teſtamento Patris veſtri*; quantum operibus, virtutibus & exemplo adlaboraverit, ut regularem diſciplinam in Seraphico S. Franciſci Ordine pene collapſam ac nimium conflictatam reintegraret, ſuiſque juſſis primordiis reſtitueret, & quantum mirabile hoc opus, benedicente Domino, feliciter abſolutum ei gratum acceptumque fuerit, tam populorum acclamationes, quam vere obſtupenda miracula, quibus illuſtrari meruit, jam plane demonſtrant. Dum ergo *ipſe zelans zelum legis receptus eſt in Cælum*, dignus videtur, qui etiam hic in terris Sanctorum Catalogo per SANCTITATEM VESTRAM recenſeatur.

JOANNES ANTONIUS Bachetoni Epiſcopus Anagniæ Aſſiſtens.

VIrtutum beati Petri Regalati ex Parentibus miſericordiæ Viris, quorum pietates non defuerunt in ſemine eorum, fluxere primordia & præſertim charitatis: Hæc etenim Petri viventis erga Pauperes & mire & vere floruit; corpus effecit agile, fluctuſque ſub pede duros; mortui vero, ſepulchrum ejus fecit glorioſum: Ex quorum probata multitudine & eminentia miraculorum, alia etiam quæ in gradu heroico exercuit, ſignantur chariſmata; collapſam videlicet reſtituendi diſciplinam inter ſuos aſſiduum ſtudium; & vitia exterminandi inter exteros inexplebilis ardor: Sævus ſibi ſemperque infenſus, at patiens & benignus infirmæ ſortis hominibus, quorum infirmitatibus & inſcitiæ opportuno corporis animique medicamine & pabulo providere ſolemne habuit. Tantarum fulgor virtutum agnitus in ſe, agnitus oſtenſione ſignorum, ſapienter admodum fiet, BEATISSIME PATER, ſi chriſtianis populis per ſolemniorem ritum propius admoveatur, ut earum odore perfuſi cæleſtia quærere, terrena faſtidire ſuavius addiſcant.

FRANCISCUS ANTONIUS Spadea Epiſcopus Aquinas & Fregellarum Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Sancti Franciſci regula utpote ex Evangelico fonte in Dei Eccleſiam derivata, & in Chriſti Domini veſtigiis fundata; tam excelſæ perfectionis eſt, ut ſectatores vere ſuos deficientibus etiam miraculis ad ſummum elevet apicem; nam quicumque hanc regulam ſecuti fuerint, pax Dei ſuper illos & miſericordia certiſſime requieſcit. Quid igitur ſentiendum de B. Petro Regalato, qui ſtatuit ſupra petram pedes ſuos, & direxit greſſus ſuos, non ſolum Inſtitutoris ſui premens exactiſſime vias, quibus totam legem implevit, ſed & collapſam ſui Ordinis diſciplinam immenſis laboribus & ſolicitudinibus ſummo zelo ac fervore reperandam ſuccepit? Non minor profecto in conſervandis atque inſtaurandis, quam in ordiendis Inſtitutis adhibendus eſt labor, ſpiritus conſilii & fortitudinis, ac ardens zelus domus Dei & in Proximum claritatis. Hæc in Regalato adeo effulſere chariſmata, ut plurimis prodigiis teſtatam voluerit Dominus ejuſdem Sanctitatem tam in vita quam poſtea, cunctis Hiſpaniarum Regnis exteriſque pariter Regionibus celebrem; quibus rite probatis æquum eſt, ut SANCTITAS VESTRA tantum Virum de divi Franciſci regula adeo benigne meritum, ſignis per cunctas chriſtiani Orbis Provincias glorioſum, Sanctorum Faſtis Canonizatione ſolemni dignetur adſcribere.

TLUMURI PIETR' REGALAT
ƆAA SPÆGNA,

SCIUM ILUMURI AT

KYænæ caa, e₹e cuur iſc iggyal Kak ima₹₹ ſciet, ſaa ggi₹₹ bota, eneræla ri₹₹, e veyæ tek' ay' ty truhey, e ty luteyæ po ſi cuur t' iſctenæ ima₹₹ ſciet e ſcium i diitunæ Profet. Ayò vet fratænia e ſcietit Frangisk, egneb, e₹e elæv don ſod, e ggi₹₹ monæ, ſe ay e caa mbæſuanæ, e odrekyunæ mbæ u₹æ maæ tæ Miræ. ₹ot n' i ma₹i e caa nderturæ ndæ ktæ yet me ſcium, e tæ mbæ₹aa ſciegne. Præ andai loyas ſe mændæ ₹₹omi paa frik, ſe præparaten ₹oti iſct gnaæ ima₹₹ ſciet.

Joſefi Schirò Arçbiſcæpu i Durrſit, e Vicar' Apoſtolicu i Hymarrs ndæ Arbænit.

Ejuſdem Verſio latina.

JOSEPHUS Schirò Archiepiſcopus Dyrrhachinus olim Vicarius Apoſtolicus Cimarrhæ in Epiro.

BEatus Petrus Regalatus Hiſpanus, BEATISSIME PATER, meruit adhuc vivens, ut Hiſpanica gens, cui familiaris pietas & ſincera Religio, ad ipſum undique conflueret tanquam ad inſigne perfectionis exemplar & Sanctitatis oraculo. Franciſcana quoque Familia cui domeſtica ſemper fuit Evangelicæ perfectionis abſolutiſſima converſatio, eundem agnoſcit & prædicat ut eximium Reparatorum collapſæ Regularis diſciplinæ, tunc maxime temporis cum celeberrimus ille Ordo ſanctimonia florebat. Nonne magna iſta & præclara heroicæ Sanctitatis augumenta? ad hæc accedunt ſigna & miracula, quibus Deus Optimus Maximus voluit clarificare Servum ſuum etiam mortuum. Sentio proinde tuto procedi poſſe ad illius ſolemnem Canonizationem.

SERGIUS ALEXANDRI Armenus Epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ.

QUi in Sanctis ſuis mirabilis eſt Deus, non modo quum adhuc viveret beatus Petrus Regalatus, ad teſtandam ejus Sanctitatem in terris omnipotentiæ ſuæ divitiis eum abundantiſſime cumulavit; ſed etiam poſtquam ex hac luce migravit, ad ejus gloriam manifeſtandam in cælis miraculis eum mirificare dignatus eſt. Verus ille fuit Franciſci ſectator & filius evangelica rerum omnium terrenarum abdicatione, aſperrimis carnis afflictationibus, jejuniis rigidiſſimis, ac fere perpetuis vigiliis, jugi meditationis ſtudio & aſſidua oratione, inſigni denique miraculorum fulgore, quibus eum & viventem & poſt obitum Altiſſimus decoravit. Hæc igitur omnia in ſolitis Congregationibus probe riteque diſcuſſa & comprobata jure poſtulant, ut cæleſtes in terris honores a SANCTITATE VESTRA ei decernantur, qui mira animi demiſſione terrena contemſit.

STEPHANUS Evodius Aſſemanus Archiepiſcopus Apameæ.

BEatus Petrus Regalatus (b) *bonam ſortitus animam*, BEATISSIME PATER, (c) aperuit os ſuum & adtraxit ſpiritum, qui ejus pene collacteam immatura in ætate maturans integritatem, (d) ſenſu implevit cor illius, conſilium & diſciplinam direxit. Antecedente autem iſta ſapientia magnanimus Ordini Minorum Regularis Obſervantiæ inter Hiſpanos Reſtitutor Confeatrum ſuorum remiſſum vitæ genus adoritur, (e) opportune & importune obteſtans quam turpi lapſu (f) charitatem primam reliquiſſent, obſecrans ut memores eſſent unde excidiſſent; & in-

(a) 1. *Machab.* 2. (b) *Sap.* 8. (c) *Pſ.* 118. (d) *Eccleſ.* 17. (e) 2. *Timoth.* 4. (f) *Apoc.* 2.

& inſtans ut prima opera facerent : Ipſe vero (a) forma factus Gregis ex animo, (b) in illis quaſi unus ex ipſis, veluti (c) Stella matutina in medio nebulæ effulſit in Templo Dei ; quaſi Oliva pullulans, & Cypreſſus in altitudinem ſe extollens dilatavit gloriam Ordinis ſui, & lætificavit Eccleſiam Dei in operibus ſuis. Eum igitur cujus inſtauratæ ſobolis fœcunditate merito exultat ſancta Mater Eccleſia, omnigenaque demiratur chariſmata, æquum ducat SANCTITAS VESTRA Sanctorum Faſtis adſcribere.

BERNARDINUS Vari Epiſcopus Civitatis Caſtellanæ & Hortæ.

BEATISSIME PATER. Beatus Petrus Regalatus nihil vel a primis annis videtur antiquius habuiſſe quam opere complere quod Chriſtus edixit (d). *Qui vult venire poſt me abneget ſemetipſum & tollat Crucem ſuam & ſequatur me.* Quare rigidum S. Franciſci Inſtitutum amplexus, ut illud ad primævum rigorem reduceret, ejuſque Sectatores ad perfectam ſui abnegationem informaret, jejuniis, flagellationibus, vigiliis, orationibus, diurnis nocturniſque contemplationibus perpetuo incubuit ; in quibus cum ad ſeptuaginta circiter annos Chriſti Crucem ſtrenue tulliſſet, ad eumdem inſignibus virtutibus ornatus migravit ; cumque magnis miraculis ejuſdem merita fuerint comprobata, congruit quammaxime ; ut Sanctæ Sedis quoque judicio comprobentur.

JOANNES Innocentius Epiſcopus Fagaraſienſis.

REgius Propheta Regii Vatis filius ſanctum eum beatumque prædicat, qui manum ſuam aperuit inopi. Quod aliis Sanctis dum viverent contigit, hoc miramur in Petro Regalato etiam poſt obitum. Manum enim ſuam Regalatus e ſepulchro exeruit, & pane Supplici dato retraxit. Hoc aliiſque miraculis inſignem Virum, quem divina fruentem in Cælis beatitudine Anteceſſores Veſtri dudum coli in Hiſpaniis permiſere, ut etiam in toto terrarum orbe SANCTITAS VESTRA inter Sanctos invocandum decernat, non modo dignum cenſeo, ſed etiam ſupplex rogo.

POMPEJUS Compagnoni Epiſcopus Auximanus & Cingulanus.

QUod in ſacris hodie lectionibus dictum audivimus a Spiritu ſancto: *Segregate mihi Paulum & Barnabam in opus, ad quod aſſumpſi eos* ; id ſimili quadam ratione in ampliſſima Minorum divi Franciſci Familia ante annos fere trecentos factum videmus. Segregavit enim ſibi Spiritus ſanctus electos Viros, atque in his præcipuum B. Petrum Regalatum, in eximium illius Ordinis reformandi opus, ad quod aſſumpſit eos. Porro quiſquis de Franciſcano Inſtituto per Eccleſiam univerſam ſaluberrime diffuſo æqua mente judicare voluerit, is facile animadvertet quanti intereſſet puram illam & antiquam vivendi regulam, quam Franciſcus præſcripſerat, retinere. Quum itaque & maxima hujuſce operis laus Regalato debeatur, & perpetuum vitæ tenorem is geſſerit aſperrimæ Reformationi conſentaneum, & heroicis ejus virtutibus gloria etiam acceſſerit miraculorum ; nihil deſiderari video quominus illius nomen ſecundum ea quæ proponuntur, Sanctorum Faſtis ſit adſcribendum.

JACOBUS PHILIPPUS Conſoli Epiſcopus Amerinus.

BEatus Petrus Regalatus, PATER SANCTISSIME, jugum Domini, quod ſuave & leve eſſe jam noverat, ab adoleſcentia ſua cum portaverit, mirabiles divina operante gratia aſcenſiones ad Deum in corde ſuo diſpoſuit. Is enim ſacræ divi Franciſci militiæ vix adſcriptus religioſis excolendis virtutibus adeo incubuit & enituit, ut tamquam perfectiſſimum eorum exemplar admirati ſint omnes ; corpus ſuum ne adverſus ſpiritum concupiſceret, huc uſque caſtigatum perpetuo exhibuit, ut in laboribus, vigiliis, jejuniis, orationibus, paupertate, frigore & nuditate tantum Domino deſerviverit ; charitate erga Deum & Proximum adeo quoque refulſit, ut quoties aliqua de ipſo, Chriſti paſſione & cæleſti Regno meditaretur, ſive languens in terra permanere, ſive in Atria domus Dei quodammodo elevari videretur ; ceterum difficile dictu, quo ſtudio ac ſolertia omnibus omnia factus omne hominum genus, vel in Noſocomiis, vel in Carceribus, ac etiam Turcarum vinculis inedia, & ſqualore confectos ſingula ſingulis impertiendo officia pietatis, ſublevaverit ; quod cunctis, qui adhuc in hoc Mundo peregrinabantur a Patria, opem & operam præſtando, ceteros fere omnes Evangelii Operarios æmulatus eſt.

His adeo virtutibus Deo charus effectus, quot & qualia ſint ex Alto ob ejus merita patrata miracula, jam novit Hiſpania, & quidem tu cognoviſti, BEATISSIME PATER, cum ex ejus miraculorum numero ſub legis per te latæ diſpoſitione præſentem hanc Petri Canonizationis cauſam nequaquam comprehendi ampliſſime declaraveris. Talia igitur hæc ſunt, ut quemadmodum Cæli enarraverunt gloriam ejus, ſic tuo nunc tandem infallibili Decreto, PATER SANCTISSIME, beatum hunc Confeſſorem, virtute inſignem, prodigiis illuſtrem, Regularis obſervantiæ humanæ naturæ infirmitate collapſæ Reſtitutorem in terris quoque venerandum inter Sanctos adſcribere digneris.

JOSEPH Coppola Epiſcopus Aquilanus.

TE Judice tandem, te Præſide, quæ ad B. Petri Regalati Sanctitatem fidelibus proponendam legitimo deſiderabantur jure, expleta ſunt. Cum igitur (e) (juxta Textus ſententiam) digna vox ſit SANCTITATIS TUÆ legibus alligatum te profiteri ; hoc unum reſtat, ut eidem B. Petro debitos Sanctitatis honores ſolemniter tribuas, atque ita ſuarum odores roſarum, quas olim Petrus charitatis prodigio in ſinu mirabiliter invenit, in perenne tranſibunt univerſalis delectamentum Eccleſiæ.

JOSEPH Roſſi Epiſcopus Venafranus.

BEATISSIME PATER. Ecce nos dimiſimus omnia & ſecuti ſumus Te, Chriſto Domino dixit Princeps Apoſtolorum Petrus. Hoc & beatus Petrus Regalatus Apoſtolico zelo & perſeverantia ſecutus eſt : Spretis enim Regalatæ Gentis honoribus, relictis Matre ipſa & univerſis, quæ ex Mundo ſunt, Franciſcanæ Familiæ amplexus fuit paupertatem, & ſanctiſſimi ſui Ordinis diſciplinam ex humanæ naturæ infirmitate collapſam, cooperante Villacretio ejuſdem Ordinis Viro cum vitæ Sanctitate, tum rerum divinarum cognitione clariſſimo ad integritatem & priſtinum ſplendorem revocavit, ac ſeipſum Fratribus virtutum omnium perfectæ præſertim charitatis exemplar præbuit ; quarum virtutum ſuaviſſimus odor, ut late diffunderetur ad manifeſtandam ſui Servi perfectionem Deus Optimus Maximus aliqua panis & carnis fruſta, quæ ex communi menſa ille collegerat ad reficiendos pauperes, ſtatim ad interrogationem Vicarii ſciſcitantis : Quid deferret ? in recentiſſimas roſas convertit. Neque hæc ſolum dum Servus ſuus degebat in terris, operatus eſt Deus, ſed poſtquam ad æternam gloriam illum vocaverat, aliis illuſtravit prodigiis, & illud mirabile fuit, quod quidam Mendicus ad Cœnobii janitorem accedens menſæ reliquias accepturus, cum jam in egenos diſtributas inveniſſet, ſtatim templum ingreſſus ad Regalati ſepulchrum provolutus clamavit : Si tu viveres Regalate, non ego fame duriter adeo viverem, nec mihi quo paſcerer, nunc deeſſet. Continuo ſua ſponte apertum eſt ſepulchrum, & manu Regalatus extenſa panem ſupplici Mendico dedit : Regalatus itaque qui tot prodigiis, teſtante Domino vitam æternam accepit, colatur ab hominibus in terris, ut eo Protectore Panem, qui de Cælo deſcendit & dat vitam Mundo, digne conſequantur.

HIE-

(a) 1. *Petr.* 5. (b) *Eccleſ.* 32. (c) *Eccleſ.* 50. (d) *Matth. c.* 16. *verſ.* 24. (e) *Theod. & Valent. in l.* 4. *C. de Legib.*

HIERONYMUS *Lorenzi Epiſcopus Acernenſis.*

SANCTISSIME PATER. B. Petrus Regalatus tertio decimo ætatis anno S. Franciſci ſectator factus, mox in Cœnobiis diſciplinæ severioris aſſertor omni auſteritatis genere, aſſidua cæleſtium rerum meditatione, ardentiſſima in Deum & Proximos charitate adeo excelluit, ut in Hiſpania abſolutiſſimum chriſtianæ perfectionis exemplum haberetur. Placuiſſe illum Deo in diebus ſuis, eſcæ in flores converſæ, aquæ ſicco pede tranſmiſſæ ſatis demonſtrant: Dediſſe illi Deum coronam gloriæ poſt mortem, lumen oculorum cæco redditum, ulcus inſanabile ſtatim curatum, aliaque miracula abunde reſtantur. Superest, BEATISSIME PATER, ut quoniam Servi ſui Sanctitatem tam aperte Deus oſtendit, velis tu quoque, qui Dei vices in terra geris, Sanctorum honores, ut enixe precor, B. Petro decernere.

JOANNES FRANCISCUS *Cavallinus Epiſcopus Alatrinus.*

PRæclaræ atque heroicæ virtutes, ad quas per aſſiduas orationes, meditationes, ac vigilias, perque crebra jejunia & ſummam proprii curporis caſtigationem pervenit beatus Petrus Regalatus Ordinis Minorum Obſervantiæ, tot miraculis roboratæ fuerunt, atque a ſummo Sanctitatis Veſtræ judicio probatæ, ut in Sanctorum numero recenſendus omnino videatur. Qua quidem in re non ſolum libentiſſime adhæreo, verum etiam SANCTITATI VESTRÆ enixas demiſſaſque preces effundo.

NICOLAUS *Cioffi Epiſcopus Soranus.*

DIvina prodigia, quibus omnipotens Deus beatum Petrum Regalatum & adhuc in terris agentem & poſt obitum illuſtravit, luculentiſſima ſunt teſtimonia non minus inſignium chriſtianarum religioſarumque virtutum, quibus ille divini honoris cultum, Regularis diſciplinæ obſervantiam & æternam animarum ſalutem ſemper curavit, quam ſempiternæ gloriæ, quam eidem in cælis donavit bonorum omnium largitor & remunerator Deus. Itaque inter Sanctos per SANCTITATEM TUAM merito referendum eſſe exiſtimo.

JOANNES ANTONIUS *Caſtelli Epiſcopus Catharenſis.*

NOn eſt cur multis beati Petri Regalati ſingularia in Eccleſiam merita numerem. Teſtata namque res eſt, eum jam ab infantia ipſa tanta pietate tantoque erga Deum & Proximos amore inclaruiſſe, ut ad maxima quæque natus eſſe videretur. Ubi autem Ordini Franciſcano nomen dedit, numquam deſtitit, quin & orationi inſiſteret, & corpus jejuniis, vigiliis, flagellis maceraret, & miſeris, ut vires ferebant, opem intenderet. Quin etiam cum anguſti ei viderentur eſſe auſteritatis fines, quibus tum Regularis ſuorum diſciplina continebatur, petiit, ut ſibi in ſolitudinem cum paucis ſecedere liceret. Id ubi obtinuit, vix dici poteſt, quam ſeverus in ſe, quam in alios miſericors fuerit. Poſtremo paupertate, religione, charitate, meritis, prodigiis clarus in Cælum migravit. Quare non dubito, quin omnes, quotquot orthodoxam colunt religionem, ſumma animorum conſenſione judicent, bene a SANCTITATE VESTRA cum Eccleſia actum eſſe, quod Virum tantæ integritatis atque virtutis iis honoribus decorare ſtatuerit, qui Sanctis merito adhibentur.

NICOLAUS MARIA *Calcagnini Epiſcopus Civitatis Ducalis.*

NOn minori commendatione dignus eſt, qui opus aliquod Chriſtifidelibus proficuum inſtituit, quam qui Inſtitutum reſtaurat: B. Petrus Regalatus, qui Fratrum Minorum Regulam a S. Franciſco Aſſienſi in paupertate & humilitate cordis fundatam a primæva inſtitutione longe aberrantem fereque collapſam in Hiſpaniis primus omnium ad priſtinam integritatem revocavit, reſtitutamque ſervavit ipſe, atque ut ab Alumnis ſuis ſervaretur verbo & exemplo aſſiduiſque laboribus eſt aſſecutus; æquali certe ac Seraphicus Inſtitutor honoris & laudis gloria commendari poſſe videtur; qui autem opera virtutis adeo laudabilia fecit & docuit, ac gratiis miraculiſque ab omnipotenti Deo condecorari promeruit, dignum ſane exiſtimo, ut SANCTITAS VESTRA ſolemnem proferens Canonizationis ſententiam illum in cæleſti gloria Patronum atque in terris virtutum ſpeculum & exemplar mortalibus exhibeat & concedat.

D. INNOCENTIUS *Gorgoni Epiſcopus Pinnenſis & Hadrianenſis.*

QUo tempore Bernardinus Senenſis, Joannes a Capiſtrano, & Jacobus Picenus Minoritæ in Italia reſtaurandæ priſtinæque ſeveritati reſtituendæ apud Sodales ſuos Monaſticæ diſciplinæ, atque fidelium moribus verbo & exemplo corrigendis informandiſque ad pietatem, egregiam operam navarunt, beatus Petrus Regalatus utrumque in Hiſpania præſtitit, eodem ac illi ſtudio, pari labore, æquali miraculorum gloria & ſucceſſu, atque eo amoris erga Deum, charitatis in Proximum, corporis afflictationis, aliarumque virtutum exemplo, ut Populi in ipſo veram Patriarchæ ſui Franciſci imaginem videre, admirari, & venerari viderentur. Quare cum Apoſtolica Sedes ſimilibus virtutibus æqualibuſque meritis pares ſemper decernere conſueverit honores, illis, diverſis licet temporibus in Sanctorum numero recenſitis, infallibili quæ in Te eſt, auctoritate beatum Petrum eorumdem nunc Albo adſcribi debere exiſtimarem; cum expediens videatur, difficillima hac noſtra ætate Eccleſiam novo præſidio, Franciſcanam Familiam novo Regularis Obſervantiæ ſtimulo, Fideles omnes novo virtutum omnium exemplari, ac Hiſpaniam novo Protectore munire.

Pauca hæc verba addidit in fine Sanctitas Sua.

VENERABILES FRATRES. Suffragia Veſtra conſenſu unanimi depoſcunt, ut beatum Petrum Regalatum in Catalogum Sanctorum referamus. Nos cum opus fuerit, ſententiam quoque noſtram declarabimus. Interea magno ſtudio Deum precamini, ut lumen ſuum Nobis impertiat ad opus hoc maximum pro ipſius voluntate in terris perficiendum.

D. Toppi tamquam Apoſtolicæ Cameræ Generalis Procurator pro Inſtrumentorum confectione, ne Actorum ſeries ab hominum memoria dilaberetur, Protonotariis conſueta formula inſtitit.

Ego Johannes Philippus Toppi Sanctiſſimi Domini Noſtri & Cameræ Apoſtolicæ Procurator Generalis rogo Vos omnes Protonotarios & Notarios Apoſtolicos hic præſentes, ut de ſententiis, conſilio, & unanimi conſenſu Reverendiſſimorum DD. S. R. E. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, deque Summi Pontificis oratione & deliberatione præhabitis ſuper ſolemni Canonizatione beati Petri Regalati unum vel plura, publicum ſeu publica conficiatis Inſtrumentum vel Inſtrumenta ad perpetuam rei memoriam.

Cui annuens R. P. D. Protonotariorum ſub-Decanus Collegii ſui nomine reſpondit: *Conficiemus*: Interim de genu Papam ſalutans atque illico erectus appellavit Teſtes eos, qui Pontificiæ circumſtabant Sedi prolatis verbis: *Vobis Teſtibus*: Domumque regreſſus in Tabulas hæc omnia retulit hac methodo.

Inſtrumentum a Sub-Decano Protonotariorum rogatum pro tertio ſemipublico Conſiſtorio.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

CUm ſit, quod Sanctiſſimus Dominus Noſter BENEDICTUS Divina Providentia Papa XIV. poſt lon-

longam diligentemque Cauſæ diſcuſſionem ſuper virtutibus, meritis & miraculis, quibus beatum Petrum Regalati Ordinis Minorum Obſervantium ſancti Franciſci Altiſſimus illuſtraverat; ad ejuſdem ſolemnem Canonizationem deveuire decreviſſet, divino prius lumine tum publicis, tum privatis precibus implorato: Ne quid in re tanti momenti prætermiſſum videri poſſet laudabilibus ſuorum Prædeceſſorum Ordinationibus & veſtigiis inhærens; Pro exquirendis excipiendiſque Eminentiſſimorum S. R. E. Cardinalium, necnon Reverendiſſimorum Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum convocatorum ſuffragiis ſuper peragenda ejuſdem beati Petri Regalati Canonizatione, Semipublicum habuit Conſiſtorium in Aula, quæ loco Ducalis eſt in Quirinali Palatio Anno a Nativitate Domini Milleſimo Septingenteſimo Quadrageſimoſexto Indictione nona, Pontificatus ejuſdem Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Anno ſexto, die vero Sabbato undecima Junii.

Conſiſtorialis hæc Actio, poſtquam Sanctiſſimus Pater ex Aula Paramentorum ſacris Veſtibus & ſimplici Mitra inſignitus, inter duos Eminentiſſimos antiquiores Diaconos Cardinales Carolum nempe Marini, & Alexandrum Albani ad eandem Ducalem Aulam migraverat, ſedemque conſcenderat, ſuum ſumpſit exordium a brevi, gravi, ornataque Oratione, qua Sanctitas Sua ampliſſimum Purpuratorum Senatum & venerabilem cetcrorum Patrum Conſeſſum eſt allocutus, eorum conſilia & ſententias expoſcens in maxima hac & omnium profecto longe graviſſima ab ipſo ſuſcipienda deliberatione.

Statim ac Summus Pontifex fecit dicendi finem, Eminentiſſimus Cardinalis Caraſa Epiſcopus Albanenſis, ſicuti inter eos qui intererant, Eminentiſſimos Cardinales antiquior, ita primus omnium non ſolum ſententiam ſuam edixit, verum etiam, ut ne diutius Fidelium vota remorarentur, Sanctiſſimum Dominum pro diu exoptata beati Petri Regalati Canonizatione inſtantiſſime exoravit, eandem prorſus ſententiam proſequuti ſunt (conſueto ſervato ritu) Sanctitatem ſuam pariter enixe rogantes reliqui Eminentiſſimi Patres, ſcilicet

Franciſcus Tituli S. Mariæ Tranſtyberim S. R. E. Presbyter Cardinalis Burgheſius.
Antonius Xaverius Tit. S. Stephani in Monte Cælio S. R. E. Presbyter Cardinalis de Gentilibus.
Fr. Joannes Antonius Tit. SS. Silveſtri & Martini in Montibus S. R. E. Presbyter Cardinalis Guadagni.
Dominicus Tit. SS. XII. Apoſtolorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Riviera.
Joannes Baptiſta Tit. S. Mariæ Angelorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Spinola.
Raynerius Tit. S. Sabinæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Ilcio.
Dominicus S. Bernardi S. R. E. Presbyter Cardinalis Paſſionei.
Silvius Tit. S. Priſcæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Valentibus.
Fr. Joachimus Tit. SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Portocarrero.
Camillus Tit. SS. Joannis & Pauli S. R. E. Presbyter Cardinalis Paulutius.
Carolus Albertus Guidobonus Tit. S. Mariæ de Pace S. R. E. Presbyter Cardinalis Cavalchini.
Fridericus Tit. S. Pancratii S. R. E. Presbyter Cardinalis Lantes.
Franciſcus Tit. S. Mariæ de Populo S. R. E. Presbyter Cardinalis Riccius.
Antonius Tit. S. Silveſtri in Capite S. R. E. Presbyter Cardinalis Rufus.
D. Fortunatus Tit. S. Matthæi in Merulana S. R. E. Presbyter Cardinalis Tamburinus.
D. Joachimus Tit. S. Crucis in Hieruſalem S. R. E. Presbyter Cardinalis Beſutius.
Carolus S. Mariæ in Via Lata Diaconus S. R. E. Cardinalis Marini.
Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus S. R. E. Cardinalis Albanus.
Nereus S. Euſtachii Diaconus S. R. E. Cardinalis Corſinus.
Agapitus S. Agathæ in Suburra Diaconus S. R. E. Cardinalis Moſca.
Carolus Maria S. Mariæ in Portica Diaconus S. R. E. Cardinalis Saccipantes.
Marius SS. Coſmæ & Damiani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bolognettus.
Proſper S. Georgi in Velabro Diaconus S. R. E. Cardinalis Columna de Sciarra.
Alexander S. Mariæ in Aquiro Diaconus S. R. E. Cardinalis Tanarius.
Hieronymus S. Adriani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bardi.
Dominicus SS. Viti & Modeſti Diaconus S. R. E. Cardinalis Urſinus.

Silentibus Eminentiſſimis Cardinalibus; protinus proprium laturi judicium ſurrexerunt Reverendiſſimi Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi, nimirum.

Mundillus Urſinus Patriarcha Conſtantinopolitanus.
Antonius Maria Pallavicinus Patriarcha Antiochenus.
Thomas Cervini Patriarcha Hieroſolymitanus.
Gabriel Eva Archiepiſcopus Cypri Syrus, patria prius, deinda latina lingua ſuffragium emiſit.
Alexander Borgia Archiepiſcopus Firmanus.
Michael Palma Archiepiſcopus Theatinus.
Stanislaus Poliaſtri Archiepiſcopus Roſſanenſis.
Ferdinandus Maria de Rubeis Archiepiſcopus Tarſenſis.
Joannes Andreas Tria Archiepiſcopus Tyri.
Michael Maria Vincentini Archiepiſcopus Theodoſiæ.
Simon Gritti Archiepiſcopus Tyanen.
Joſephus Rufus Archiepiſcopus Capuanus.
Nicolaus Caraſa Archiepiſcopus Philippenſis.
D. Ferdinandus Romualdus Guiccioli Archiepiſcopus Ravennaten.
Felix Solatius Archiepiſcopus Thebarum.
Antonius Fonſeca Epiſcopus Æſinus.
D. Placidus Pezzancheri Epiſcopus Tyburtinus.
Nicolaus Xaverius Santamaria Epiſcopus Cyrenen.
Nicolaus Michael Abbati Epiſcopus Scyllacii.
Bernardus Antonius Pizzella Epiſcopus Conſtantien.
Fr. Paulus Alpheran de Buſſan Epiſcopus Meliten.
Alexander de Abbatibus Epiſcopus Viterbien. & Tuſcanen.
Nicolaus Franciſcus de Bonhome Epiſcopus Carpaſien.
Ludovicus Antonius Valdina, olim Cremona Epiſcopus Hermopolitanus.
Fabricius Borgia Epiſcopus Ferentinus.
Nicolaus Spinelli Epiſcopus Averſanus.
Hippolytus e Rubeis Epiſcopus Senogallien.
D. Paulus Thomas Marana Epiſcopus Aſculanus.
Fr. Silveſter Merani Epiſcopus Porphyrienſis.
Nicolaus Mancinforti Epiſcopus Anconitanus.
Antonius Cautoni Epiſcopus Faventinus.
Paulus Bonaviſa Epiſcopus Spoletinus.
Cæſar Bonajuti Epiſcopus Faren.
Marius Maffei Epiſcopus Fulginaten.
Guido Urſellus Epiſcopus Cæſenæ.
Hyacinthus de Silveſtris Epiſcopus Nepeſinus & Sutrinus.
Leo Lucas Vita Epiſcopus Oppiden.
Ægidius Antonius Iſabelli Epiſcopus Allipbanus.
Joannes Antonius Bachetoni Epiſcopus Anagninus.
Franciſcus Antonius Spadea Epiſcopus Aquinas & Fregellarum.
Joſeph Schiro Archiepiſcopus Dyrrhachinus, patrio prius, deinde latino idiomate ſuffragium emiſit.
Sergius Alexandri Armenus Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, patrio prius, deinde latino idiomate ſuffragium emiſit.
Stephanus Aſſemanus Archiepiſcopus Apameæ.

Ber-

Bernardinus Vari Epiſcopus Civitatis Caſtellanæ.
Joannes Innocentius Epiſcopus Fagaraſienſis, patrio prius, deinde latino idiomate ſuffragium emiſit.
Pompejus Compagnoni Epiſcopus Auximanus & Cingulan.
Jacobus Philippus Conſoli Epiſcopus Amerinus.
Joſephus Coppola Epiſcopus Aquilanus.
Joſeph de Rubeis Epiſcopus Venefranus.
Hieronymus Lorenzi Epiſcopus Acernen.
Joannes Franciſcus Cavallini Epiſcopus Alatrinus.
Nicolaus Cioffi Epiſcopus Soranus.
Joannes Antonius Caſtelli Epiſcopus Catharenſis.
Nicolaus Maria Calcagnini Epiſcopus Civitatis Ducalis.
Innocentius Gorgonius Epiſcopus Pinnen.

Cum autem nullus alius ex ſacro convocatorum Patrum Conventu ſuffragaturus ſupereſſet; Sanctiſſimus Dominus ſummopere lætatus, quod omnium Suffragatorum ſententiæ votis ſuis concorditer reſponderent; brevi altera Allocutione non minus animi ſui lætitiam, quam ad beati Petri Canonizationis ſolemnia quamprimum deveniendi promptitudinem luculenter oſtendit, finemque fecit Actionis.

Priuſquam tamen Sanctitas Sua conſurgeret, & Patrum Conſeſſus diſſolveretur; Procurator Generalis Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ ad nos Protonotarios intereſſentes converſus, ut de omnibus præhabitis, de Sanctiſſimi Domini Noſtri videlicet Allocutionibus, deque conſilio, aſſenſu & concordibus Eminentiſſimorum Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum ſuffragiis unum vel plura, publicum ſeu publica, Inſtrumentum vel Inſtrumenta perenni Poſterorum memoriæ demandandum vel demandanda conficeremus, de more rogavit.

Quapropter ego Antonius Maria Protonotarius Erba inter Protonotarios qui aderant antiquior; Collegii mei nomine reſpondi: *Conficiemus*: Sanctiſſimi Domini Noſtri Familiaribus illic aſtantibus his verbis in Teſtes adhibitis: *Vobis Teſtibus*: Et præſertim Illuſtriſſimis DD. Paulo Zani Bononienſi, & Joſepho Maria Puoti Neapolitano Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis, habitis atque rogatis.

Acta ſunt hæc in Quirinali Palatio, die, menſe, & anno, quibus ſupra.

In quorum fidem Nos Protonotarii Apoſtolici de numero Participantium requiſiti & rogati præſens hoc Inſtrumentum confecimus, ſubſcripſimus, & publicavimus, ſolitoque Collegii Noſtri Sigillo muniri, & in noſtro Archivio ut futuris temporibus horum omnium perenne ſemper extet documentum Secretario noſtro perdiligenter aſſervari & ſubſcribi mandavimus. Actum ubi ſupra, præſentibus quibus ſupra Teſtibus ad præmiſſa vocatis, habitis atque rogatis.

Antonius Maria Protonotarius Erba Sub-Decanus.

Loco † Signi.

Franciſcus Dominicus Clementi ejuſdem Collegii Secret.

Accenſentur hic ſuffragia Abſentium a Conſiſtorio, etſi Romæ præſentium.

THOMAS Epiſcopus Oſtienſis & Veliternenſis Sacri Collegii Decanus, Vice-Cancellarius Cardinalis Rufus.

PRoſeminata in animo beati Petri Regalati e Cælo virtus cum ipſo flore ætatis ſtatim floruit. Illuxere ſcilicet maturæ in puero pietatis indicia, amor præſertim æternorum, & faſtidium eorum; quæ de Mundo ſunt. Vix ingreſſus adoleſcentiæ limen, quanta contentione admitti inter Aſſiſienſis Patriarchæ Alumnos poſtulaverit, & quanta ſui alacritate adſcriptus Familiæ fuerit, ardor ille eximius, quo in præclara ſanctiſſimi Parentis veſtigia illico totus incumbere, hiſque ſubinde conſtanter inſiſtere viſus fuit, liquido demonſtrat. Arctiſſime paupertatis, altæ humilitatis, admirabilis pœnitentiæ, eximii revocandæ Minoriticæ Diſciplinæ, quæ jam a ſua origine deflectere cernebatur, inconcuſſi zeli, invictæ fortitudinis in promovenda Dei gloria & animarum ſalute, atque ceterarum virtutum odore longe lateque diffuſo plurimos ad ſe traxit ſocios, quos erudivit ſicut ſemetipſum. Sed & creviſſe Petrum in virum uſquequaque perfectum, aperte pariter declarant manifeſta divini in ipſum amoris indicia, quibus Altiſſimus coruſcare hunc Servum ſuum voluit & viventem & ſecum jam feliciter in Cælis regnantem. Æquum eſt itaque, BEATISSIME PATER, & chriſtiano Populo proficuum, ut beatus Petrus Regalatus a Sanctitate Veſtra in Sanctorum Canonem referatur, ut ſit ipſe ſuis Cultoribus in exemplum ſimul & patrocinium.

ANNIBAL Epiſcopus Portuenſis Cardinalis Albanus S. Clementis nuncupatus.

INter tot Sanctos homines, qui Hiſpanam Nationem ac Religioſum Minorum Ordinem illuſtrant jure meritoque accenſendus eſt Petrus Regalatus. Is a prima ætate pietati ſtudens mirifice chriſtiana virtute profecit. Minorum adſcriptus Familiæ tam naviter in perfectionem Religioſam & exactiorem ſuſcepti Inſtituti diſciplinam incubuit, ut brevi abſolutiſſimum Sanctitatis exemplum evaſerit: Nec venerationi tantum eſſet, verum etiam admirationi. Propriæ non contentus animæ bono, alios quoque ad chriſtianæ vitæ perfectionem attraxit. Severiores Religioſi Inſtituti leges præſcripſit, & Franciſcanæ regulæ diſciplinam exemplo & monitis promovit. Heroicarum virtutum merito vivus mortuuſque a Populis celebratus & cultus multis etiam miraculis a Deo eſt illuſtratus. His autem nominibus non Hiſpaniis tantum, ſed & in aliis chriſtiani orbis Regionibus egregie ſpectatus & clarus, digniſſimus habetur, qui a SANCTITATE VESTRA in Sanctorum numerum referatur, ut uno tempore B. Petri merito divinæ voluntati tot modis patefactæ, nec non Populorum atque virorum Principum piis votis fiat ſatis.

VINCENTIUS Epiſcopus Prænæſtinus Cardinalis Petra Major Pœnitentiarius.

ETſi opes atque hujus vitæ commoda pleriſque eſſe ſoleant impedimento, quo minus in ſe rigidi ſeverique eſſe velint, novit tamen beatus Petrus Regalatus Ordinis Minorum Obſervantium decus & ornamentum quanti illa eſſent habenda; quocirca & dum in ſeculo erat, ea ipſa neglexit ceſſitque, ut poterat, pauperibus, & ubi per ætatem licuit, pauperrimo Inſtituto nomen dedit, quo corpus ſuum nuditate, laboribus, vigiliis omnique auſteritate in ſervitutem redigeret. Quin etiam cum his finibus tam anguſtis, ut ei quidem videbatur, ejus virtus contineri non poſſet, aſperius vitæ genus quæſivit, Superiorumque facultate in ſolitudinem una cum paucis ſociis conceſſit, ubi antiquam Ordinis S. Franciſci diſciplinam renovavit & coluit. Vix dici poteſt, quot ibi virtutum & miraculorum laude inclaruerit. Diutiſſimis meditationibus, operibus pietatis, ſaluti animarum diligentiſſimam navavit operam. Poſtremo meritis onuſtus vitam hanc fluxam atque mortalem cum ſempiterna eaque beata commutavit. Quamobrem cenſeo tempus adveniſſe, quo illi decretos a Sancta Sede honores adhibere oporteat.

JOSEPH Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Accorambonus.

QUum Evangelicæ perfectionis ſtadium, quod cum ſumma animi contentione B. Petrus percurrit, totiſque conatibus in aliis excitare non deſtitit, Deus Optimus Maximus in Sanctis ſuis vere mirabilis non modo cum adhuc viveret omnipotentiæ ſuæ divitiis abundantiſſime cumulaverit, ſed poſtquam obiit ad ejus gloriam manifeſtandam in Cælis, miraculis etiam mirificare dignatus ſit: Dignum proinde SANCTITATIS VESTRÆ zelo futurum exiſtimo, ſi ad augendum Eccleſiæ catholicæ decus & Franciſcani Ordinis incrementum Servum Dei ad Divorum cultum ſolemni pompa promoveat.

VINCENTIUS Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Bichius.

UT Sanctorum adſcribantur Albo exigunt merita illorum, qui Religioſas Familias jam virtute florentes ad ſeveriorem revocarunt diſciplinam, & ad ſtrictioris ſtudium Inſtituti ab excelſa virtute commendati invitarunt. Et qui cum in vita, tum poſt mortem quamplurimis miraculis claruerunt, ut eorum Sanctitatem teſtaretur Deus. Profecto hæc omnia de beato Petro Regalato Sacerdote Profeſſo Ordinis Minorum ſancti Franciſci & Regularis Obſervantiæ in Hiſpania Reſtitutore probata ac verificata noſcuntur, dum beatus Petrus addictus Religioni ſub ſtrictiſſima paupertate viventi, ita de ſua paupertate exultavit continuo, ut videretur renovaſſe verba Apoſtoli ad Timotheum, *habentes quibus tegamur, his contenti ſumus*. In Regulari Obſervantia reſtituenda, eaque ſub ſtrictiori Inſtituto confirmanda & ſtabilienda maximo cum fructu & progreſſu adlaboravit uſque ad obitum. Charitate in Proximum & in Pauperes continuo ardendi ſtudio flagravit: Et inventus Juſtus coram Deo quamplurimis miraculis etiam uſque ad hæc *tempora claruit*; unde tutus patet aditus ad ſacros Sanctitatis honores eidem beato Petro deferendos.

NICOLAUS MARIA Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis Lercarius.

DEus Optimus Maximus, qui in Sanctis mirabilis ſemper fuit, cum adhuc viveret B. Petrus Regalatus Regularis Obſervantiæ inter Minores Reſtaurator, ad teſtandam ejus Sanctitatem in terris omnipotentiæ ſuæ ſignis eum abundantiſſime cumulavit; ſed magis poſt obitum ad ejus in Cælis ſublimem gloriam manifeſtandam in præmium finalis perſeverantiæ miraculis ac prodigiis eum decorare dignatus eſt: Ut itaque univerſalis Eccleſia ejus opem ac patrocinium promereat, ſacro univerſali cultu SANCTITATIS VESTRÆ oraculo inter Sanctos adſcriptum eum honoret ac veneretur.

TROJANUS Tit. S. Cæciliæ Presbyter Cardinalis de Aquaviva.

MAgnum equidem, BEATISSIME PATER, Sanctitatis ſpecimen dedit beatus Petrus Regalatus, qui adhuc impuber ſpretis opibus avitæque ſuæ gentis honoribus in Fratrum Minorum Familiam cooptari voluit; atque per omnium virtutum gradus ad culmen Evangelicæ perfectionis aſcendens, ita fuit omnipotenti Deo fideliter ſerviens, ut ſignis quam acceptus eſſet, apertiſſime comprobaretur. Tantum ergo Virum, qui juſtitiam operatus coronam gloriæ immarceſcibilem recipere meruit, in Sanctorum Canonem merito adſcribi poſſe putamus.

RAPHAEL COSIMUS Tit. S. Marcelli Presbyter Cardinalis de Hieronymis.

BEATISSIME PATER. Divinæ mos eſt Providentiæ juxta locorum & temporum opportunitates ſuos electos mittere Servos ad excolendam Chriſti vineam vepribuſque expurgandam. Plures hujuſmodi & ſtrenuos Operarios continuata ſerie ex Minorum Ordine aſſumpſit, inter quos egregius Dei Servus Petrus Regalatus mirifice claruit, qui ardentiſſima in ipſum Deum & Proximum charitate fragrans, ceteriſque virtutibus coruſcans dignis laudibus merito ab omnibus celebratur. In eo vero præcipue præfulſit, quod collapſam in Hiſpaniis primævam Seraphici Ordinis obſervantiam egregie inſtauravit heroicis virtutibus & exemplo. Signis & portentis ante & poſt mortem Deus teſtatam voluit hujus beati Viri merita glorioſa, quibus accedentibus dignum cenſeo, ut a SANCTITATE VESTRA in ſanctorum Confeſſorum Catalogo adſcribatur; ut qui viderint fragilem hominem eadem generis infirmitate circumdatum in carne ſupra carnem vixiſſe, & per fidem operantem juſtitiam adeptum eſſe repromiſſionem, pari Religionis ardore ad ſimilia excitentur, & nitantur ad coronam.

CAROLUS Tit. S. Mariæ de Ara-Cœli Presbyter Cardinalis Calcagninus.

BEatus Petrus Regalatus Sacerdos Profeſſus Ordinis Minorum S. Franciſci a primæva ætate exultavit ut gigas ad currendam viam Domini; dum iter chriſtianæ perfectionis arripiens ceteris miraculum eſſet & exemplar. Adſcriptus inter ſodales Seraphici Franciſci, imitator fuit fidelis tanti Patris uſque adeo, ut ſibi Mundum ſeque Mundo reddiderit crucifixum: Cum ſublimem Regularis perfectionis obſervantiam in ſuo Ordine ex parte obſoleviſſe animadverteret, omnem diligentiam omneque ſtudium adhibuit, quo eam ad integritatem & ſplendorem priſtinum revocaret. In charitate, in humilitate, in rerum divinarum ferventi meditatione, in innocentiæ candore & in corporis ſui aſſidua afflictatione maxime enituit. Animarum corporumque lucris tam diligenter intentus fuit, ut in revocandis ad pietatem Populis labores, incommoda quamvis gravia patientiſſime toleraverit: Qua in re illud mirabile quod panes in egenos largiendos, ut Antiſtitem laterent, in roſas hiberno tempore permutavit. Quæ omnia omnipotens Deus pluribus confirmavit miraculis. Igitur Sanctorum Faſtis adſcribendum cenſeo ad Eccleſiæ præſidium & fidelium incitamentum.

PHILIPPUS MARIA Tit. S. Agnetis extra Mœnia Presbyter Cardinalis de Montibus.

BEatus Petrus Regalatus avita generis nobilitate contempta in ſacra Ordinis Minorum Familia adeo egregie verſatus eſt, ut ob expreſſam in ſe ipſo vivam Evangelicæ perfectionis imaginem & ceteris præſtiterit omnigenæ virtutis normam, & heroicæ Sanctitatis exemplar. Zelo ductus ſeverioris obſervantiæ Regularem collapſam ſui Ordinis diſciplinam ad primævam Seraphici Inſtituti integritatem in Hiſpania revocavit. Ardore inſuper charitatis exæſtuans innumeris Proximum complectebatur officiis: Familiare quippe ei erat peregrinos hoſpitio exceptos reficere, morbo gravatos in Noſocomiis curare, carceris ſqualore confectos ſolari, & captivos ſub Turcarum jugo detentos ſtipe ſibi a divitibus collata in libertatem aſſerere; omnibus omnia factus, ut animas Chriſto lucrifaceret. Reliquum eſt ut B. Petrus Regalatus qui in Eccleſia tanquam ſidus zelo Regularis diſciplinæ ac ardore charitatis emicuit, tandem juxta Ritum Sedis Apoſtolicæ gloriæ coronam inter Sanctos recipiat in terris.

HIERONYMUS S. Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.

NEminem eſſe puto, BEATISSIME PATER, qui ſanctiſſimi Patriarchæ Franciſci virtutes egregias admiretur, ſibique temperare poſſit, ne beatum Petrum Regalatum ex eodem Minorum Ordine magna etiam & admiratione ac veneratione proſequatur. Uterque non *quaſi in incertum currens, aut aerem verberans* caſtigavit corpus ſuum & in ſervitutem redegit, non in alio gloriatus niſi in Cruce Domini. Uterque pauper ſpiritu, ſciens horum eſſe Regum cælorum, poſt aurum non abiit; eos uterque Theſauros ſapientiæ ac ſcientiæ Dei unice amavit, quos in Chriſto abſcondidit Pater non ſapientibus ac prudentibus revelans, ſed parvulis. Uterque *factus a Deo Miniſter novi Teſtamenti non litera, ſed ſpiritu* Religioſos Viros exemplis ſanctiſſimis informavit, niſi quod charitatis, humilitatis, paupertatis, abnegationis ſtudium in Ordinem Minorum Franciſcus invexit, Petrus reſtituit. Quamquam non its ſe anguſtiis coarctavit Petri virtus, ut ſui tantum Ordinis bono conſuleret, ſanctiſſimi Patriarchæ ſui veſtigiis inſiſtens opere comprobavit *latum nimis eſſe charitatis mandatum* quod omnes complectatur, a vitiis quos poteſt deterrens, ad mores Chriſtianos dignos alliciens, nullos præteriens ſive Noſocomiis detentos, ſive Carceribus incluſos, ſive Turcarum captivitate preſſos, magnis utique laboribus exantlatis, ita tamen ut ſicut in eo

abun-

abundabant paſſiones Chriſti, ita & per *Chriſtum in eo conſolatio abundaret*. Quid eſt itaque quod ulterius requiramus, BEATISSIME PATER, ut Sanctorum numero accenſeatur beatus Petrus? Ita plane fiet ut unus Canonizationis honor non modo B. Petrum, ſed & ſanctiſſimum Patriarcham Franciſcum commendet; cujus imitationi tantopere ſtuduit magnus hic Seraphici Ordinis Alumnus: Vere ſiquidem teſtatur Salomon, Gloriam Patris eſſe filium ſapientem.

JOSEPH MARIA Ferroni Archiepiſcopus Damaſcenus Aſſiſtens.

ADmirabiles plane ad Deum aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit B. Petrus Regalatus (*a*). Non ſolum ipſe per aſperum vitæ genus ad Sanctitatis apicem pervenire contendit, ſed omnibus omnia factus, tam domeſticos quam extraneos Chriſto lucrifacere ſtuduit. De inclyto igitur Ordine ac de Eccleſia optime meritus, quia fecit & docuit, magnus in eadem Eccleſia vocetur (*b*).

Fr. ANTONINUS Camarda Epiſcopus Reatinus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Non hoſpes nec advena videbatur in terris beatus Petrus Regalatus, ſed civis Sanctorum & domeſticus Dei, cum nonniſi ſapere ſtuderet quæ ſurſum ſunt, non quæ ſuper terram. Hinc infinitos ſapientiæ & ſcientiæ Dei theſauros aſſidua contemplatione promulgans, totus divino illo æſtuabat igne, quem venit mittere in terram Unigenitus Dei Filius, cujus vehementiſſimam uſque ad Ecſtaſim raptus admirabatur charitatem, qua dilexit nos & lavit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo, factus obediens uſque ad mortem, mortem autem Crucis. Ex qua tanti beneficii conſideratione, maximo quoque augebatur dolore, cum videret filios hominum poſt tam copioſam redemptionem, rurſus ſibimetipſis crucifigere Filium Dei. Placeat igitur SANCTITATI VESTRÆ Cælorum civibus eum ſolemniter inſertum definire, qui totus in terris viſus eſt homo cæleſtis.

NICOLAUS Simoni Epiſcopus Marcianenſis Aſſiſtens.

PEtrus Regalatus fortis viribus a juventute ſua factus eſt Princeps ſelectioris militiæ, quæ ſanctiſſimam Ordinis Minorum divi Franciſci diſciplinam ex humanæ naturæ infirmitate magna ex parte obſoletam, ipſo præeunte cum verbo tum exemplo ad integritatem & ſplendorem priſtinum revocavit. Virum igitur qui jugum portavit ab adoleſcentia, ſedit in ſolitudine, poſuitque in pulvere os ſuum, dignum puto qui tollatur in ſublime, ut ejus laudes omnes Eccleſia nunciet ac colat Sanctitate.

MARCUS ANTONIUS Amalphitanus Epiſcopus Ortonen. & Camplen. Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Beatus Petrus Regalatus Sacerdos Profeſſus in Ordine Minorum Regularis Obſervantiæ ſingulari gratiæ Dei prærogativa ſuffultus morum innocentia ab incunabulis ſemper enituit. Tertiodecimo ætatis ſuæ anno ad Fratrum Minorum habitum admiſſus, brevi Religioſis virtutibus claruit ac perfectionis apicem attigit. Eam in aliorum animis alte imprimere contendens, ſummo ſtudio curavit antiquum illud aſperrimumque vivendi genus, quod ſuis indixerat Seraphicus Patriarcha Franciſcus, renovare. Summa fuit in eo abſtinentia, cum raro admodum aut vinum biberet, aut carnem guſtaret, imo ut plurimum pane & aqua unice veſcebatur. Orationi addictus ſomno ita raro brevique utebatur, ut vel inſomnes orando ſæpe traduceret integras noctes, vel ſi defatigato ac deficiente corpore paululum decumbere cogeretur, id non aliter faceret quam humi proſtratus, ut non tam conquieſcere quam ipſammet quietem ſuo corpori moleſtam facere videretur. Cæleſtium contemplationi perpetuo inhærebat Chriſti Redemptoris myſteria contemplando. Ardentiſſimo ſalutis animarum zelo ſuccenſus omnem adhibuit operam pro vitiis extirpandis, vel pro virtute in exteras etiam gentes amplificanda. Ut ipſa fraternitatis charitas diligeretur, ſummopere ſtuduit; unde diſſidentes ad pacem & concordiam revocavit: Afflictos in carceribus, vel ſub Turcarum captivitate detentos alioſque inopes ſingulari charitatis exemplo adjuvit. Extra ſenſus frequenter raptus admirabiles Ecſtaſes paſſus eſt. Quæ & alia innumera in ejus vitæ Compendio expoſita, cum eum clarum reddant, & ſanctis conſtet de virtutibus in gradu heroico, miraculis tam in vita quam poſt mortem patratis, inter Sanctos ſolemni ritu recenſendum fore cenſeo, ſi SANCTITATI VESTRÆ placuerit.

LUDOVICUS Savagieri Epiſcopus Tempenſis.

BEatus Petrus Regalatus ſpreto in adoleſcentia nobilitatis faſtu, divitiis omnibus relictis, ſeque Deo *in Minoritico Sodalitio devoto*, & mortificationis cruce ſuſcepta, Chriſtum ſequutus humilitate, patientia atque eximia in Fratres charitate, evangelicam perfectionem profitentibus factus exemplar, verbo, exemplo magniſque laboribus reſtituta priſtinæ puritati ac ſeveritati Minoritica in Hiſpania Familia, miraculorum gloria clarus veram Patris ſui Franciſci imaginem in ſuis virtutibus admirandam exhibuit, atque illius animam poſt tranſitum æterna cum Chriſto perfrui beatitudine, multis deinceps prodigiis Deus teſtatus eſt. Quare ſi Tibi aliter non videatur, BEATISSIME PATER, Eum in Sanctorum numerum referendum eſſe cenſeo.

ANTONIUS Franci Epiſcopus Craſſeti.

PLures, BEATISSIME PATER, ut omnibus notum eſt, jam diu ſacris Altaribus veneramur, qui cum beatum Petrum Regalatum ſibi Patrem in Hiſpania ſelegiſſent, & Reformatæ ejuſdem Familiæ dediſſent nomen, per paupertatem, per vigilias, per orationes, per inediam, per patientiam, certam fecerunt in reſtaurato per eumdem Ordine vocationem. Eiſdem igitur condignis honoribus, quos hæc ipſa Apoſtolica Sedes decrevit Filiis, Patrem æque ſanctiſſimum virtutibus miraculiſque æque clariſſimum diutius privare, in ejuſdem Patris injuriam cedere quodammodo videretur.

THOMAS ALEXIUS de Rubeis Epiſcopus Aprutinus.

DEerit forte, BEATISSIME PATER, quod dicerem, & inani loquutione tædium dare nollem beati Petri Regalati referens merita & prodigia, longior enim eſſet & difficilior provincia virtutes ejus recolere: Non quod lateat quid ſit dicendum, ſed quod neſcio quomodo illa tam admiranda facinora ſint explicanda.

De viro loquitur qui S. Benedicti & ſancti Patris Franciſci vitam agere cum decreviſſet, ſpiritum ſancti Patriarchæ imitatus in deſertum locum & ſolitarium cum alio Fratre Villacretio ſe contulit.

Hæc arena fuit, in qua Athleta Chriſti curavit virtutes omnes & ſpiritum ſanctiſſimæ & aſperrimæ Religionis ſplendeſcere.

Hæc illi arena fuit. Cum primo dato nomine Obſervantium S. Franciſci Familiæ adhuc ipſo puero, & poſtquam flagellis omnique pœnarum genere ſe cruciavit, alias aſcenſiones adortus priſtinam paupertatem, orationes & pœnas aggreſſus eſt.

In pauperes & captivos apprime proſpexit, ut etiam defunctus e ſepulcro conſurgens panem cuidam oranti Mendico mire porrexerit.

Virtutes omnes cum primis fidei, ſpei & charitatis

(a) *Pſalm.* 83. 7. (b) *Matth.* 5. 19.

in gradu heroico cenſitæ probatæque fuere, ceteraque miracula cum ſatis clare comperta ſint, eumdem in Album Sanctorum adſcribi humillime deprecamur.

Sequenti die utpote Dominica Conſiſtorium habitum non eſt, quod tamen in Feriam ſecundam dilatum, omnibus quorum intererat adeſſe, per impreſſam ſchedulam notum Curſores fecerunt.

INTIMATIO

Per Curſores facienda etiam Domini dimiſſa copia.

DIE 13. *Junii feria 2. in deſcripta jam Quirinalis Palatii Aula* hora decimatertia *Sanctiſſimus Dominus Noſter ſemipublico Conſiſtorio quarto intererit, Eminentiſſimorum Patrum, necnon Reverendiſſimorum Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum ſuffragia in Cauſa Canonizationis beati Joſephi a Leoniſſa Confeſſoris Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum excepturus,*

Ideo intimentur omnes & ſinguli Eminentiſſimi & Reverendiſſimi DD. Cardinales, necnon Reverendiſſimi DD. Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi in Urbe præſentes, ac Domini Protonotarii Apoſtolici, duo Antiquiores Rotæ Auditores, Sacrorum Rituum Congregationis Secretarius, Promotor Fidei, & Procurator Fiſcalis Cameræ Apoſtolicæ.

De Mandato Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ.

Ignatius Reali Apoſt. Cærem. Præf.

Dicta igitur feria ſecunda Sanctiſſimus Dominus Noſter ſacris Veſtibus ornatus apud lectum Paramentorum per manus Cardinalium Diaconorum, exivit præcedente Cruce in Aulam, ubi jam congregati aderant ceteri Cardinales Præſuleſque Eccleſiarum omnes, & ſalutari Crucis ſigno ſuper eos producto ſedit aſſidentibus Cardinalibus, ſtantibus aliis: Clauſis deinde foribus, ne ii redirent qui ab Aula dimittebantur, quartam beati Joſephi pro qua conveniebant, Cauſam ſic expoſuit.

VENERABILES FRATRES. Non ignoramus exploratum ſatis eſſe veſtræ eruditioni, juxta veterem Eccleſiæ diſciplinam inter Martyres non ſolum adnumeratos fuiſſe illos, qui pro chriſtiana Religione vitam amiſerunt, ſed eos pariter, qui ob eandem Religionis cauſam acerbiſſima tormenta pertulerunt, licet poſtea ſuperſtites ab illis evadentes, mortali hac vita in pace perfuncti ſint. In Conciliis, quæ a ſancto Cypriano coacta fuerunt, aliqui Epiſcopi, nomine ac titulo Confeſſoris, alii vero Martyris obſignantur. Tertullianus autem in eo libro, quem in Praxeam conſcripſit, titulum Martyris ipſi minime tribuendum contendit, ob eam cauſam, quod leviſſimum ac breve tormenti genus tuliſſet, non vero quia vitæ ſpiritum inter cruciatus nequaquam emiſiſſet: *Praxeas*, inquit, *de jactatione martyrii inflatus ob ſolum & ſimplex & breve carceris tædium.* Id etiam S. Joannis Evangeliſtæ celebri exemplo comprobatur, qui in dolium ferventis olei demiſſus, licet incolumis ex illo prodierit, & uſque ad ultimam ſenectutem in pace vitam abſolverit, tamen Martyris titulum a Fidelibus obtinuit. Ob eandem rationem ſancta Thecla Protomartyr a Patribus nuncupatur, eo quod prima inter mulieres martyrii gloriam pro chriſtiana Fide conſecuta eſt: Quippe damnata ad beſtias, quemadmodum ex Annalibus Eccleſiæ deprehendimus, cum nullum ab illis detrimentum accepiſſet, reliquum ſuæ vitæ tempus ſolitudini mandavit, ubi longo ſenio confecta, & vinculis corporis ſoluta in Cælum placide evolavit. Ob hæc Theologi inquirunt, utrum etiam nunc Martyris nomen apte conveniat *illis*, qui ſuperſtites fuerunt cruciatibus, quorum acerbitate vitam profundere debuiſſent, ſed poſt multos annos lectulo ut ajunt ſuo jacentes poſtremum diem obierunt, & utrum ritu ſolemni etiam nunc inter ſanctos Martyres recenſeri poſſint. Nonnulli id fieri poſſe cenſuerunt; utque obviæ occurrant difficultati, nempe reliquo vitæ ſpatio inquinari potuiſſe peccati labe eos, qui poſt tormenta ſuperſtites fuerunt, reſpondent divinæ bonitati conſentaneum videri, quod eos in cæleſti gratia confirmet, qui ſingulari ſuo beneficio vim tormentorum certumque mortis diſcrimen, quod pro Chriſto ſubierant, ſuperaverunt. Nos de hac ipſa re fuſius egimus in noſtris Commentariis *de Canonizatione Sanctorum*, ubi Sanctæ Sedis Apoſtolicæ conſuetudini inhærentes plane oſtendimus, Martyris titulum minime hodie tribuendum, niſi mors interceſſerit in odium chriſtianæ Fidei, quam Tyrannus intulerit, & Martyr ob eandem cauſam ſuſceperit, fortique animo pertulerit; nec ut ab hac diſciplina recedatur, ſufficere exempla a ſacra quidem antiquitate deſumpta, ſed quæ prodierunt, antequam aliæ leges juſtiſſimis de cauſis ab Eccleſia fuerint ſtatutæ; aut argumenta, quæ piis ab hominibus potius, quam a peritis Theologis excogitata videntur. Quapropter cum adhuc in minoribus Promotoris Fidei munus gereremus, & Cauſa hæc beati Joſephi a Leoniſſa initio proponi cœpiſſet, magno ſtudio contendimus atque obtinuimus, ut de illa tanquam de Cauſa Confeſſoris, non vero Martyris ageretur, etiamſi beatus Joſeph unco ferreo per tres continuos dies ſuſpenſus a Turcis in odium Chriſtianæ Religionis crudeliſſimum tormenti genus pertulerit, uti vos ipſi ex traditis documentis perſpicere potuiſtis. Illud tamen libenter ac merito probavimus, ut hoc facinus præclariſſimum in hac cauſa pertractanda magni penderetur, & pro decernenda ſolemni Canonizatione etiam plurimum conferret, ſi tamen continua virtutum ſumme præſtantium exercitatio, proprii Inſtituti plena obſervantia, qua cum maxima vitæ auſteritas ac pœnitentia conjungitur, in beato Joſepho apparerent ac liquido comprobarentur; ſi poſtremo illius mortem ea prodigia ſecuta fuiſſent, quibus juſtorum mors dignoſci conſuevit. Hoc ſane pacto Cauſa beati Joſephi tanquam Confeſſoris, non vero Martyris in examen adducta fuit. Seriem totius vitæ quam ille duxit, veſtros ante oculos expoſitam habuiſtis. Cognitum Vobis eſt quidquid pie ſanctequ geſſit antequam ſe conferret Conſtantinopolim pro Miſſionibus obeundis; graviſſimum tormenti genus, quod in illa Civitate paſſus eſt, ex quo Divino beneficio fuit ereptus; quanto deinde tempore ſuperſtes extiterit, quam præclara geſſerit, & qua ratione vitam abſolverit. Vobis etiam perſpecta ſunt miracula, quæ ob illius interceſſionem contigerunt. Itaque illud tantum ſupereſt, ut ſententias veſtras de ſolemni ejus Canonizatione indicenda Nobis explicetis.

Non

Non modo Cardinales, ſeu Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi Pontificio nutui obſecundantes, quid ſentirent expoſuerunt juxta ſeſſionis ac dignitatis ordinem.

PETRUS ALOYSIUS Epiſcopus Albanenſis Cardinalis Caraſa.

IN beatum Joſeph a Leoniſſa mirifice quadrat prophetica illa benedictio, quam ſuper filium ſuum protulit Jacob Patriarcha, cum ait (a): *Filius accrecens Joſeph, Filius accreſcens*; ſiquidem noſter Joſeph auxit egregia ſuæ profeſſionis merita nobilitate fidei, præſtantia ſpei, excellentia charitatis aliarumque virtutum fulgore: Auxit Eccleſiam Infidelium converſione, Peccatorum correctione, errantium emendatione: Auxit populum Chriſti fervidis prædicationibus, ſanctiſſimis exemplis, inſignibus miraculis: Auxit denique Cælum multorum in viam ſalutis reductione, aliorum in accepta juſtitia conſolidatione, atque eximio in omnes infimæ præſertim conditionis amore. Igitur ſi beatus Joſeph a Leoniſſa tam excellenter nomen ſuum implevit, ut merito etiam de ipſo dici poſſit: Filius accreſcens Joſeph, filius accreſcens, jure optimo convenit, ut illius quoque honor augeatur per ſolemnem ejuſdem in Sanctorum Canonem cooptationem.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ Tranſtyberim Presbyter Cardinalis Burgbenſius.

MAgna ſane, BEATISSIME PATER, virtus Joſephi a Leoniſſa, vel uti rectius dicam magna in illo & admirabilis virtus Dei, qui infirma Mundi eligit, ut fortia quæque confundat. Ipſe enim Joſeph, ut illuſtres res ejus geſtas alias taceam, ardens ſtudio progagandæ Religionis, arcem ipſam adgreſſus Turcici imperii, Mahumetanæque ſuperſtitionis, nullo periculo abſterreri potuit, quin irrumpens in medias ædes Tyranni, Crucis ibi vexillum figeret & Chriſtum Regem inclamaret. Non eum labores ulli deterruerunt, non verbera, non denique mors ipſa, quam lætus ſubibat ex trabe pendens, niſi viſibili manu omnipotentis Dei religatus depoſituſque, liber a furentium barbarorum manibus fuiſſet dimiſſus. Qui quoniam vivus, mortuus ingenti opinione virtutis ac multis perpetratis ſignis, tam longam ætatem Sanctitatis nomen tutatus eſt; facies Tu quidem, PATER BEATISSIME, ut ego cenſeo, pro inſigni tua ſapientia, fide, religione, ſi eum nunc tandem rite de more conſecraveris.

ANTONIUS XAVERIUS Tit. S. Stephani in Monte Cælio Presbyter Cardinalis Gentili.

GRatulabatur olim ſanctus Martyr Cyprianus beato Lucio Papæ poſt corporis paſſionem, poſt glorioſam Chriſti nominis confeſſionem ad gregem ſuum revertenti; æquabat ipſum Danieli, qui leonibus miſſus ad prædam vixit ad gloriam, & tribus comparabat pueris, in quibus non minor fuit Martyrii dignitas, quod de camino ignis incolumes exierunt; quia non conſummata martyria meritum confeſſionis non minuunt, ſed magnalia divinæ Providentiæ magis oſtendunt. Simili ſpiritali gratulatione dignum cenſeo B. Joſephum a Leoniſſa, qui ob fidei confeſſionem tormentis expoſitus Tyranni crudelitati a Domino ſubtractus, & faucibus mortis ereptus eſt, ut Eccleſiæ reſervatus continuato charitatis, humilitatis, pœnitentiæ curſu ſeſe præberet fidei & virtutis exemplum. Quæ cum ita ſint, & ſubſecuta miracula comprobaverint, ſu' in voto decernendos eſſe publicos honores beato Joſepho in catholicæ Eccleſiæ ſplendorem & in Familiæ Capuccinorum de eadem Eccleſia benemeritæ decus & ornamentum.

Fr. JOANNES ANTONIUS Tit. SS. Silveſtri & Martini ad Montes Presbyter Cardinalis Guadagni.

ÆQuum eſt, BEATISSIME PATER, ſupremis Eccleſiæ honoribus eos augeri, quos juxta Sacræ Congregationis Rituum inſtitutum virtutum Sanctitas & miraculorum gloria commendat. His profecto ſuperuis muneribus decoratum deprehendimus B. Joſephum a Leoniſſa, qui per orationis ac abjectionis ſtudium cor ſuum tradidit ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum, ac zelo charitatis exæſtuans fidei Catholicæ divinæque legis dilatandæ nullis pepercit laboribus, quominus vel ambulantibus in Infidelitatis tenebris Evangelicæ veritatis lumen afferret, ac dignus haberetur, per unci ſupplicium triduo invicte toleratum, pro nomine Jeſu contumeliam pati; vel peccatores ad pœnitentiæ ſemitam revocaret arguens, obſecrans, increpans in omni patientia & doctrina, non in perſuaſibilibus tantum humanæ ſapientiæ verbis, ſed in oſtenſione ſpiritus & virtutis. Hanc itaque Sanctitatis lucernam pauperibus evangelizandis accenſam non latere ſub modio, ſed ſuper Eccleſiæ candelabrum collocandam exiſtimo, ut luceat omnibus qui in domo Dei ſunt, ac potiſſimum univerſo Capuccinorum Ordini, cujus laudabilis Inſtituti obſervantiam dum viveret, verbo & exemplo promovit, inſtauravit ac confirmavit.

TROJANUS Tit. S. Cæciliæ Presbyter Cardinalis de Aquaviva.

QUÆ ſpiritualium chariſmatum dona, BEATISSIME PATER, fuit Dominus elargitus beato Joſepho a Leoniſſa, ejus vitæ innocentia, humanarum rerum contemptus, pietatis officia & exempla virtutum quæ præſtitit, pleniſſime oſtenderunt. Quamobrem illum miraculis illuſtrem, qui poſt longos atque multos labores in portu æternæ felicitatis merito conquievit, in Sanctorum numerum referendum eſſe recte congruenterque exiſtimamus.

DOMINICUS Tit. SS. XII. Apoſtolorum Presbyter Cardinalis Riviera.

TErtium hodie nobis præbet ferendi ſuffragii argumentum univerſus Seraphicus Ordo S. Franciſci in ſuis filiis, Familia quam vocant Capuccinorum ſecundum; hoc quidem die, quo alium inſignem ejuſdem inſtituti Alumnum jamdiu ſacris Aris admotum catholicus Orbis ingenti Populorum frequentia veneratur. Hos porro in terris honores præter cæleſtes iis largitur Deus, qui in humilitate & charitate, rerum humanarum contemptu, erga Proximos zelo & in procuranda animarum ſalute inter ærumnas & labores per Urbes & agros vitam impendunt. In his omnibus virtutibus heroice excelluit beatus Joſeph a Leoniſſa, quem omnipotens Deus, cujus judicia ſunt imperſcrutabilia, martyrio a ſe enixe exoptato, per prodigia etiam ſubduxit, ut diuturniori chriſtianæ gentis utilitate ſanctiſſimum Confeſſorem efformaret. Cum vero tantarum virtutum meritis miracula tum antiqua, tum recentia acceſſerint, minime dubitandum eſt meo judicio, BEATISSIME PATER, quin idem una cum aliis Franciſcanæ Familiæ Alumnis in Sanctorum Album relatis & proxime referendis adſcribatur.

JOANNES BAPTISTA Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis Spinula.

BBEATISSIME PATER. Decet ſummopere, quos Deus fecit ob exantlatos pro ſui nominis gloria propaganda in terris labores, comparticipes Regni ſui, ut cæleſtibus, quibus cum ipſo fruuntur, etiam in terris decorentur honoribus. Sane B. Joſephus a Leoniſſa ardentiſſimo zelo honoris & gloriæ Dei accenſus, domi foriſque continuo narravit laudes Domini & virtutes ejus & mirabilia ejus quæ fecit. Ut

qui

(a) *Geneſ. cap. 49. verſ. 22.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

qui præſertim errabant in tenebris, ad lumen catholicæ Fidei ducerentur; omneſque ad meliorem frugem laboribus ſuis & ad emendationem avocarentur. Maximo æſtuavit ardore ſanguine ſuo confirmare catholicam Fidem, ceteriſque aliis virtutibus adeo cumulatus emicuit, ut tum in illius vita, tum poſt obitum Servum ſuum Deus inſignium chariſmatum donis decoraverit. Remanet igitur, ut ejus nomen aliorum Cælitum Faſtis ſolemniter adſcribatur per ſupremum SANCTITATI VESTRÆ judicium & oraculum.

RAYNERIUS Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Ilcio.

EXimium paucis retro diebus mirati ſumus Martyrem ex Inclyto Ordine Capuccinorum, Fidelem ſcilicet a Sigmaringa, præclarum hodie nobis datur contemplari Confeſſorem ex eodem Ordine, Joſephum nempe a Leoniſſa, qui quamvis martyrii palma in morte decoratus non fuit, martyrii tamen cruciatus in vita paſſus eſt, nec ſolum ab hoſtibus chriſtianæ Religionis, qui eum pede manuque dexteris unco ferreo trahi applicarunt, ſed ab ipſis ſolo, ut ita dicam, nomine Chriſtifidelibus, qui illum eorum vitia increpantem verberibus & colaphis ceciderunt & ſtricto ad collum caputio pene ſuffocarunt. Hæc autem divino quo æſtuabat amore, libenti animo ferens, patientiæ, humilitatis, virtutum omnium in gradu heroico præſtitit argumenta, quibus ſi miracula quæ ab eo patrata ſunt, jungantur, nil remanet optandum, quin debiti ſanctis Confeſſoribus honores Ei quoque decernantur.

DOMINICUS Tit. S. Bernardi Presbyter Cardinalis Paſſioneus.

EXpreſſam profecto & minime adumbratam beatiſſimi illius Apoſtolici ſeculi imaginem mihi intueri videtur in toto vitæ curſu beati Joſephi a Leoniſſa, qui auſteritate vivendi admirandus, pauper, nudus, operans manibus ſuis, inſtans orationi & verbo Dei, dignus tandem habitus eſt pro nomine Jeſu contumeliam pati; ad exemplum enim illorum qui ſteterunt ante Reges & Præſides, bibit partem Calicis Domini, & quemadmodum Paulo gladium detrevit Regia Neronis, ita Joſepho uncum impegit Aula Byzantii: Quamquam enim in ſanguine Agni ſtolam ſuam ibi non laverit, non defuerunt poſtmodum opprobria & verba ipſi turpiter inflicta, non a Scythis & Numidis, non a Populis ingenio & natura efferatis, ſed ab illis ipſis quos præceptis imbuebat, precibus adjuvabat, charitate complectebatur, & in ipſo (o Gentis noſtræ æternum dedecus!) in ipſo gremio & ſinu Italiæ, ubi licet ignominiis laceſſitus evangelizare Pauperibus Regnum Dei non deſtitit, & ad hoc divinum munus ſancte rectèque obeundum, fame, ſiti, frigore, nuditate corpus ſuum, immane quantum, affecit. Cum itaque teſtante Apoſtolo Chriſtus fuerit heri & hodie, omnibus Chriſtifidelibus & nobis præcipue qui excelſam Templi partem tenemus, facile intelligi datur, potentiſſimam Spiritus ſancti virtutem æque mirabilem fuiſſe in Eccleſiæ initio quam in fine ſeculorum, in quibus tanta miracula coruſcare videmus: Suſcita ergo a terra, BEATISSIME PATER, hunc inopem & pauperem, & Apoſtolicorum temporum tam ſtrenuum æmulatorem inter domeſticos Dei recenſe, ut ille cujus vices geris, conſtituat eum inter Principes ſuper omnem terram.

SYLVIUS Tit. S. Priſcæ Presbyter Cardinalis Valenti.

DImicationi beati Joſephi a Leoniſſa, cui Tortorum immanitas & minæ, vitæ pericula & Metus ſatis ſuperque impendebant, mors defuit tantummodo, qua deficiente, palmam potius dicerem defuiſſe, quam victoriam. In eo enim præcipue mirandam ſe præbuit fortiſſimi conſtantiſſimique Viri deliberatio, animam ſuam ponere in obſequium fidei, itaut innumeros oppetendo cruciatus, nihil aliud egiſſe videretur, quam prolixa diuturnaque delibatione ſe pro humani generis depravatione naturæ Auctori ſupremoque Religionis Sacerdoti holocauſtum offerre. Cujus præclarum exemplum arbitror, magni faciendum eſſe per SANCTITATEM VESTRAM ſolemni ritu, & ſacra, quam paras pompa: Magnopere ſiquidem chriſtianæ Reipublicæ diuturnitatem & excellentiam intereſt hujuſmodi expiationis vota fovere, ut in Eccleſia quæ immortalitatis templo velut atrium proſtat, victimæ numquam arbrogentur, quamvis ſingulari Dei bonitate & providentia abrogata ſint ſacrificia.

Fr. JOACHIMUS Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Portocarrero.

TErtium profert Seraphica ſchola, BEATISSIME PATER, Alumnum beatum Joſephum a Leoniſſa, unde infallibili SANCTITATIS VESTRÆ, oraculo & gloria augeatur Sanctorum, & novum militanti Eccleſiæ columen accedat & ornamentum. Eximiæ ſiquidem virtutes, quibus grandi & forti ſpiritu ſe exercuit: Prodigia quæ patravit, nobis illum exhibent in Sanctitate magnificum & mirabilia facientem. Tanta & tam illuſtria ſuæ Sanctitatis ubique locorum reliquit monumenta: Talia & adeo conſpicua ad ejus dignitatem comprobandam dedit Cælum teſtimonia. Nec ſolas egregii Confeſſoris ille partes adimplevit, ſed Martyrum etiam merita in ſe cumulare non prætermiſit. Cum enim neque cauſa, neque paſſio, neque voluntas defuerit, ſed mors dumtaxat dignatione divina; dilatio & non conſummatio Martyrii, ut ajebat Cyprianus, non meritum confeſſionis imminuit, ſed magnalia divinæ protectionis oſtendit. Duplici quapropter nomine dignus videtur, qui a Veſtri Apoſtolatus judicio poſt forte & glorioſum devictum certamen coronam conſequatur juſtitiæ. Extollat igitur SANCTITAS VESTRA manus in Sancta, & Eccleſia vocem ejus audiens inter Sanctos relatum veneretur & fateatur, qui ſingulari fortitudine Chriſti nomen portare coram Gentibus non erubuit, & ante Reges & Præſides fateri nunquam formidavit.

CAMILLUS Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Paulutius.

EXimiam beati Joſephi a Leoniſſa de Ordine Capuccinorum Sanctitatem teſtatam nobis uberrime faciunt, BEATISSIME PATER, tot iplius virtutum præclara geſta, tot ab eo patrata miracula, quot datum profecto non eſt brevi oratione complecti: Ab iis propterea recenſendis abſtineam. Verum ſilentio præterire non poſſum admirabilem ejus zelum, quo in evangelica prædicatione Chriſto animas lucrifacere aſſidue curabat, atque heroicam illam fortitudinem invictumque animum, quo acerbiſſimas injurias, convicia ac tormenta pro Jeſu nomine pati geſtiebat, quique eo pervenit, ut quamvis pede manuque dexteris unco ferreo ab orthodoxæ Religionis hoſtibus e ſublimi fuerit ſuſpenſus, ut crudeliſſimam mortem oppeteret, attamen non ſolum triduo hujuſmodi crudele ſupplicium conſtantiſſime toleravit, donec ab Angelo in forma pueri vinculis diſſolutus extitit, ſed immo dum ſupplicium illud patiebatur & ab unco pendebat, fidem catholicam elata voce obteſtando eorumdemmet Tyrannorum ſævitiam ad ſui martyrium provocabat. Hæc igitur revera heroica fortitudo tot aliis comitata virtutibus atque innumeris ab Altiſſimo comprobata miraculis, jure meritoque poſtulat, PATER BEATISSIME, ut cæleſtes in terris B. Joſepho per Sanctitatem Veſtram decernantur honores.

CAROLUS ALBERTUS Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Cardinalis Guidobonus Cavalchinus.

BEATISSIME PATER. Quo anguſtiora in paupertate, in jejuniis, in cilicio, in caſtitate habuit vaſa carnis B. Joſeph a Leoniſſa, eo amplius ad barbaras uſque gentes evangelizans & docens Chriſtum Jeſum dilatavit ſpatia charitatis, cujus impetum frangere non potuerunt ludibria & verbera, non vincula & carceres, non acerbiſſima ſuppliciorum genera, nec

omnis

omnis denique tribulatio, donec excitato ubique pietatis & divini amoris incendio curſum tam bene cœptum pleniſſime conſummaret. Alterum hunc itaque præclari Capuccinorum Ordinis heroem tantis laboribus pro gloria Altiſſimi, pro fidelium utilitate perfunctum fas eſt, Beatissime Pater, Sanctorum Catalogo adjicere, nedum ut in ſingulis ejuſdem familiæ Alumnis lætitia æque ac æmulatio geminentur, verum etiam ut geſtiant omnes, Eum ſibi devincire patronum, quem Te Authore noverint Deo apprime charum & hominibus aſſidue propitium.

FRIDERICUS Tit. S. Prancratii Presbyter Cardinalis Lantes.

FRuſtra tempus loquendo conſumerem, nec dies ſufficeret, ſi beati Joſephi eximias virtutes præclaraque geſta velim commemorando percenſere. Illud duntaxat meminiſſe juvat facinus egregium, dum ad chriſtianæ Fidei prolatandos fines Turcarum Tyrannum adire tentaret, firma immotaque conſtantia, verberibus, ſæviſſimis cruciatibus, omnium denique contumeliarum generibus ſeſe objeciſſe; quid aliud hoc fuit, quam pro Chriſti nomine pati velle ac vitam profundere? Incredibile prope dictu eſt (& tamen indubia documenta teſtantur ad memoriam hominum ſempiternam) illum Conſtantinopoli media Urbe, pede manuque dexteris unco ferreo e ſublimi ſuſpenſum, triduo ſupplicium invicto animo toleraſſe, Fidem catholicam elata voce concionantem. Innumera alia de beato Viro dicenda forent; ſed cum omnia fuerint authenticis documentis comprobata, in Sanctorum Canonem cenſeo eſſe referendum.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Cardinalis Riccius.

Beatissime Pater. Beatus Joſephus a Leoniſſa abdicatis Mundi illecebris & in Familiam Capuccinorum allectus, maxima fidei, obedientiæ & charitatis argumenta præſetulit tam erga Deum, quam erga Proximos, & præcipue eo tempore, quo in Regionibus Infidelium, Captivorum ſaluti, eorum indigentiis ſublevandis, iiſque in fide confirmandis etiam cum propriæ vitæ diſcrimine ſummopere inſudavit. Quapropter ejus Sanctitatis fama in dies ubique augebatur, eamque miraculorum teſtimonia illuſtriorem etiam reddiderunt. Superest igitur, ut Sanctitas Vestra divina illa auctoritate, cujus vices gerit in Terris, Sanctorum Faſtis adſcribat Servum iſtum vere fidelem, qui non ſua ſed quæ Jeſu Chriſti toto ſuæ vitæ curſu quæſivit.

ANTONIUS Tit. S. Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.

MIſit Deus de excelſo ignem & erudivit beatum Joſephum de Leoniſſa. Adoleſcens hoc cæleſti igne eruditus tam impenſe Deum colere cœpit, ut inverſa phraſi divi Ambroſii videatur vitia prorſus neſciſſe, quam emendaſſe. Adultior autem factus & Religioſus jam effectus hoc eodem igne eruditus perluſtravit barbara littora, ut Martyr occumberet: Deo tamen mortem prohibente, diu mortis tormenta gaudens ſuſtinuit. Profecto apoſtolicus hic eſt ille Vir, cui illud Apocalypſis effatum congrue aptatur: *Ecce miſſurus eſt Diabolus aliquos ex vobis in carcerem ut tentemini, & habebitis tribulationem.* Ad oras Italiæ Deo diſponente reverſus, Spiritu ſancto in corde ejus diffuſo tarda neſcivit molimina, ut heroica charitatis officia Proximo impenderet. Neque enim aliæ virtutes eidem deeſſe poterant, cum ſemper in charitate, idcirco in Deo, & Deus in eo manſerit. Si charitas patiens eſt, & ipſe patienter tulit injurias, perſecutiones & verbera. Si benigna eſt, & ipſe animos ſibi infenſos chriſtiana manſuetudine demulſit. Si non inflatur, & ipſe quantum virtutibus, ceteriſque chariſmatibus aſſurgeret, tantum humilitate ſuique ipſius abjectione deprimebatur. Martyrium igitur utrumque *& horroris, & diuturnitatis*, quorum meminit ſanctus Bernardus, feliciter conſummavit. Hæc omnia ex mirabilium ejus geſtorum ſerie Tibi nota jam ſunt, Beatissime Pater. Reliquum eſt, ut ad ſacros Altaris honores, ad Fidelium patrocinium & incrementum beatum Joſephum elevare digneris.

PHILIPPUS MARIA Tit. S. Agnetis extra Mœnia Presbyter Cardinalis de Montibus.

PUblicis ac ſupremis honoribus eos æquum eſt ab Apoſtolica Sede affici, qui vitæ innocentia & miraculorum gloria coruſcarunt. Satis quidem conſtat B. Joſephum a Leoniſſa hiſce divinæ gratiæ chariſmatibus emicuiſſe, qui arctiſſimo ſuſcepto vitæ Inſtituto & Fidei Propagandæ zelo accenſus, Byzantium ſe conferens vitam ſtrenue contempſit, mortem non metuit, corpus carnificibus tradidit. Angeli miniſterio a ſuppliciis ereptus, Italiam reviſens, totus in Proximorum ſalutem diſtentus, vineam Domini vel in rudibus perſonis inſtruendis, vel revocandis peccatoribus a via perditionis ad ſemitam juſtitiæ indefeſſus excoluit. Dicerem cum S. Bernardo (a): *Ignem urentem* (fuiſſe) *in conſumendo criminum vepres, ſecurim & aſciam in dejiciendo malas plantationes*, Cenſeo itaque, ut juxta hujus Sanctæ Sedis ritum in Album Sanctorum tandem referatur, præſertim ut in B. Joſepho a Leoniſſa Evangelicæ Meſſis Operarii habeant inſuper, quem admirentur, quem imitentur & colant.

D. FORTUNATUS Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis Tamburinus.

JOſephum a Leoniſſa Sacerdotem Profeſſum Ordinis Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum toto ſuæ vitæ curſu ſummarum virtutum opera nunquam intermiſiſſe, jam tum perſpectum habui, cum pro injuncto mihi munere ejus geſta ad examen revocarem. Ejuſdem miracula dum de eo & in Beatorum, & in Sanctorum numerum referendo ageretur, accuratiſſime diſcuſſa quin probari deberent minime dubitavi. Hæc vero cum ex Sanctæ Romanæ Eccleſiæ more ita ſint in conſpectu poſita, ut in quæſtionem cadere omnino non poſſint, cenſeo, Beatissime Pater, talem ac tantum Virum Sanctorum Faſtis eſſe inferendum. Inde habebit Eccleſia novum, quo fulgeat ornamentum: Inde habebunt Fideles novum in Cælis Patronum, quem invocent: Inde Regularis vitæ ſectatores novum Sanctitatis exemplar, quod ſibi proponant ad imitandum.

D. JOACHINUS Tit. S. Crucis in Jeruſalem Presbyter Cardinalis Beſutius.

BEatum Joſephum a Leoniſſa unum fuiſſe ex ſanctis Operariis, quos Dominus miſit in Meſſem ſuam, varietas mirabilium rerum pie fortiterque ab ipſo geſtarum dilucide ſatis oſtendit. In pagis enim, villis, locisque campeſtribus, ut Turcarum Regiam omittam, Evangelicæ veritatis lumen ambulantibus *in Regione umbræ mortis*, Ruſticis, Paſtoribus, Pueris prædicare non deſtitit, undecies in die quandoque repetitis concionibus, ipſe interim innumeris pene auſteritatibus jejuniiſque conſumptus. Quoniam autem in Agro Domini mittentem ſemina ſua, rite probatis miraculis magnificavit Dominus facere cum eo, ut nos omnes lætantes faciat Sanctitas Vestra, æquum cenſeo quod incorrupta ſua voce ceteris ipſum Sanctis annumeret, qui cum exultatione portarunt in Cælis Manipulos ſuos.

CA-

(a) *In Vita S. Malach.*

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

CAROLUS S. Mariæ in Via Lata Diaconus Cardinalis Marinus.

SI de singulis meritissimi Capuccinorum Ordinis Viris omnes eorum Regulæ articulos rigide & exacte observantibus, celebriorum Ascetice disciplinæ Magistrorum opinio fuit, statim illos ab obitu posse inter Sanctos enumerari; quid modo ambigendum erit, ut minus publicus ille cultus, quem jamdiu sublimiores heroicarum omnium virtutum apices in B. Josepho a Leonissa effulgentes insigniaque subsequuta miracula hujus sanctæ Sedis Judicio rite approbata promeruerunt, ad quascumque etiam catholicas Mundi partes solemniori ritu a SANCTITATE VESTRA extendatur? Quando ipse idem Dei Filius, (hunc illi maximum præparando triumphum) illamet eadem illustriora prodigia, quibus in terris positus ventis & mari imperavit; panes in deserto multiplicavit; mortuosque ad prædicationis opportunitatem vitæ restituit; ab hoc etiam beato Viro patrari posse disposuit; ut illa eadem in toto Orbe clarificatione, quam ipse olim a Patre habuit, hic quoque ejus famulus ab eorumdem æqualitate signorum æque in omnibus Mundi plagis illustraretur.

Nihil ergo nunc remanet, nisi ut eadem Sanctitas Vestra, (quæ ejusdem Christi Domini vices, toto Orbe plaudente gerit) dignetur efficere; Ut quemadmodum hic adeo celebris inclytæ Religionis Alumnus remotissimarum Regionum populis; tot ejus laboribus & ærumnis vocem Domini audire fecit; ita nunc iidem Populi ex novo sonitu in omnem terram illius triumphi exeunte, in Cælis habere sciant, per quem vicissim eorum vota, velut incensum de manu Angeli in conspectu Domini dirigantur.

Unde justissimo SANTITATIS VESTRÆ Decreto de eo solemni ritu in Sanctorum Albo adscribendo, æque submisso ac libenti voto subscribo.

ALEXANDER S. Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Albanus.

SIcut miro inscrutabilis Providentiæ ordine Deus Optimus maximus post donata beatitudinis præmio Sanctorum suorum merita, eadem sæpissime Orbi universo miraculorum testimonio significat: Ita quæ Dei vices gerit in terris, summam SANCTITATIS VESTRÆ, potestatem decet illos aris imponere, quos omni virtutum genere ornatos & operum prodigiis claros legitimi examinis perquisitione comperit. Hos inter illustrem sibi locum vindicat beatus Josephus a Leonissa e Capuccinorum, ut ajunt, Familia, cui etsi mors defuit inter tormenta, a quibus fuit divinitus ereptus, non defuere tamen & acerbissimi per triduum cruciatus & juge martyrii desiderium, quo æstuans Evangelicum expleturus ministerium in ipsas Turcarum Tyranni Constantinopolitanas ædes se contulit. Quas tamen inter Infideles non potuit, in Italiæ finibus Apostolici muneris partes fuit executus, dum & assiduis concionibus & cælestibus colloquiis ignaros fidei elementis instruxit; instructos divinis consiliis ac monitis imbuit & confirmavit; atque obedientia, humilitate, patientia & incredibili carnis macerazione, Crucis mortificationem in corpore portans eximium sese omnibus præbuit christianæ perfectionis exemplar.

NERIUS S. Eustachii Diaconus Cardinalis Corsinus.

INfinitio zelo Religionisque incitatus studio B. Josephi a Leonissa multis mirisque modis, virtutum agmen quibus præditus erat, ad salutem tum Christianorum, tum Infidelium procurandam intendit, itaut ipsum Turcarum Tyrannum aggredi ausus fuerit, ut eum ab impietate ad pietatem converteret. Hinc factum est, ut unco pedi & manui dextris infixo per triduum suspensus penderet, ac igne fumoque supposito pene enecaretur; in quo immanissimo supplicio Christi Fidem jugiter testatus est. Quod autem in eo mortem non obierit, cælesti miraculo referri debet acceptum. Quamobrem, BEATISSIME PATER, tantum Virum, tantisque cruciatibus cum præclarioribus martyribus comparandum, in Sanctorum Album referendum arbitror.

AGAPITUS S. Agatæ Gothorum in Subburra Diaconus Cardinalis Mosca.

BEatum Josephum a Leonissa legitime pro Christi fide certasse, testantur hinc ferventissimus ejus ardor; quo flagrans Turcarum Tyrannum & reliquas Orientis gentes, quæ in tenebris & umbra *mortis* sedent, ad Evangelicam vocare lucem gestiebat: Inde mira animi constantia, qua licet manu ac pede uncо ferreo e sublimi, ad inferendam illi mortem suspensus, gentem illam ad spiritualem vitam Evangelica prædicatione redigere conabatur. Id præterea testantur hinc triumphus ille de Antistite græco relatus, qui ab eo (a) *conversus instauravit . . . . . quæ demolitus fuerat.* Inde tot impensi ab ipso labores, ut hasce nostras italicas oras expurgaret a vitiis, atque effuso virtutum semine fœcundaret. Id postremo testantur tot signa, quibus claruit dum viveret, & quibus usque modo inclarescit. Jam vero (b) *hæc est hereditas servorum Domini*, ut cum legitime certaverint, donentur corona (c) *expressa signo sanctitatis & gloriæ honoris*. Tuum propterea est, BEATISSIME PATER, hanc Sanctitatis coronam atque hanc honoris gloriam Josepho a Leonissa decernere.

CAROLUS MARIA S. Mariæ in Porticu Diaconus Cardinalis Sacripantes.

BEato Josepho a Leonissa defuit in morte, sed non in vita neque in desiderio martyrium. Charitas abundavit in corde ejus in opere & sermone; invicta patientia in laboribus, in angustiis, in fame, in frigore, in nuditate, in periculis, in persecutione. Multos Filios genuit per Evangelium, innumerabiles a vitiis ad virtutem traduxit; constans, magnanimus, & fortis a verbis impiorum non timuit; perpetuo humilis Crucemque Christi jugiter in corde portans & corpore, Sanctitatis suæ odorem latissime diffundens miraculorum copia & præstantia, a Te, BEATISSIME PATER, in terris gloriam expectat, quam suis meritis jam coronatus in Cælis comulatissime est assecutus.

MARIUS SS. Cosmæ & Damiani Diaconus Cardinalis Bolognettus.

CUM *omnium* (d), BEATISSIME PATER, *summa virtutum, & totius plenitudo justitiæ de illo amore nascatur, quo Deus Proximusque diligitur*: Hanc profecto virtutum tenuit summam, hanc habuit justitiæ plenitudinem Josephus a Leonissa. Enim vero ita Deum dilexit, ut Dei nomen coram Gentibus quæ Deum non noverunt, nec duriissimo quidem supplicio victus, portare atque nunciare non dubitaverit. Ita Proximum quoque dilexit, ut non modo (e) *vocaverit frumentum & multiplicaverit illud . . . . . ut non portarent ultra opprobrium famis*; sed etiam evangelico pane, nullo unquam fessus labore enutriverit ac recreaverit. Tuum modo est, BEATISSIME PATER, ut Josephus a Leonissa qui tanto in Deum flagravit amore, tanta exarsit in Proximum charitate, totque præclaris signis in dies coruscat, (f) *per universum Mundum honoretur pro sui veneratione & sanctitate*.

PROSPER S. Georgii Diaconus Cardinalis Columna de Sciarra.

PRO decernenda Canonizatione B. Josephi a Leonissa Tibi non desunt modo, BEATISSIME PATER, duo illa necessaria semper ab Ecclesia reputata

pro

(a) *Lib. 2. Paralip. cap. 33. vers. 3.* (b) *Isaiæ cap. 54. vers. 17.*
(c) *Ecclesiast. cap. 45. vers. 14.* (d) *S. Leo Serm. in S. Laur. cap. 1.*
(e) *Ezechiel. cap. 36. vers. 29. & 30.* (f) *Lib. 2. Machab. cap. 3. vers. 12.*

pro Beatis inter Sanctos adscribendis, virtus nimirum morum, & veritas signorum. Quid enim sanctius in medium nunc proferri potest irreprehensibili & pene cælesti vita B. Josephi a Leoniſſa, in quo inclytus Ordo Capuccinorum, christiana Respublica & barbara Mahumetanorum gens virtutes omnes in gradu heroico, & præsertim in Deum & Proximum eximiam charitatem non sine admiratione novit, præsentitque? Nolo hic recensere miracula omnia, quæ ad Servi Dei invocationem patrata fuerunt, cum ad effectum de quo agimus, satis sint illa duo, quæ a Temetipso post indultam B. Josepho venerationem approbari meruerunt. In hisce profecto miraculis tibi Deus testimonium perhibet de Sanctitate vitæ B. Josephi, & Tibi ostendit illius memoriæ veneratronem non esse diutius in Ecclesia militanti differendam; sed ad solemnem Canonizationem esse potius deveniendum.

ALEXANDER S. Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis Tanarius.

BEATISSIME PATER. Cum beatum Josephum a Leoniſſa intueor, ejusque virtutes ac præclarissima gesta considero, glorioſissimum Christi Athletam, cui nihil ad eminentem defuit Sanctitatem, videre exiſtimo. Si martyrii palmam quam ob Turcarum etiam salutem ardentissime expetierat, exquisito sævissimoque tormenti genere, quod Constantinopoli invicto animi robore toleravit, gloriosa Martyrum morte reportare non potuit; divina id factum Providentia puto, ut Italorum quoque saluti Apostolica charitate atque singulari virtutum omnium exercitio consuleret. Quod cum diligentissime perfecerit, seque ad ultimum usque vitæ exitum studioſissimum Apostolicæ perfectionis imitatorem atque Sacerdotem numeris omnibus absolutum ostenderit; idque Deus miraculorum splendore confirmare voluerit, æquissimum sane erit si Sanctorum Albo adscribatur, cunctorumque Christifidelium venerationi proponatur.

HIERONYMUS S. Adriani Diaconus Cardinalis de Bardis.

UT suavissimum Christi jugum ab adolescentia sua B. Joseph a Leoniſſa portaret, asperam vitæ rationem in sacra Capuccinorum Familia susceptam divitiis omnibus ac voluptatibus prætulit, ut in eo fertiliſſimo agro fructus daret honoris & honestatis. Ibi vero per visum a sodali jam pridem demortuo de divini judicii severitate commonitus, de perfectiori vita cogitans, ad barbaras gentes de testimoniis Dei in conspectu Regum loquuturus adventat. Inter supplicia immaniſſima pro amicis animam posuisset, nisi Deus potentiam in brachio suo faciens vitam ei mirabiliter conservasset. In Italiam reversus exemplo ac sermone fide servata cursum vitæ feliciter consummavit.

Beatum hunc propterea Virum humillime deprecor SANCTITATEM VESTRAM, quod Sanctorum Fastis adscribat, ut istius precibus largiatur clementiſſimus Dominus Populum suum ad se clamantem ab omni adversitate custodiri.

DOMINICUS SS. Viti & Modesti Diaconus Cardinalis Ursinus.

BEATISSIME PATER. Josephum a Leoniſſa Ordinis Capuccinorum ab ipsis incunabulis morti divinitus ereptum in sortem suam vocavit Dominus, omniumque virtutum genere illustravit: Nil autem pro catholicæ Fidei propagatione reliquit intentatum, pro qua licet mors una defuerit, attamen acerbiſſima quæque tormenta tremendaque supplicia adeo alacriter ipse subivit, ut cunctis miraculo fuerit. Prophetico lumine decoratus, mirabilior factus est graviſſimis morbis simplici tactu, prece, aut imperio repulsis, moderatis arbitrio suo elementis, multiplicatis non semel annonis, fluminibusque qua sicco pede, qua pallio transactis: Reliquum ergo ut illius Sanctitatem, quam tot signis Altiſſimus probavit de Cælis, SANCTITAS VESTRA publicet in terris.

MUNDILLUS Ursinus Patriarcha Constantinopolitanus Assistens.

BEATISSIME PATER. Quanta interceſſerit inter beatum Fidelem a Sigmaringa, & beatum Josephum similitudo, nemo non videt. Uterque idem Capuccinorum Institutum sanctiſſime professus est. Uterque jejuniis, flagellationibus ceterisque virtutibus professionis suæ perfectionem est assecutus. Uterque Evangelium per infideles Nationes incredibili ardore, summis laboribus ac periculis disseminavit. Uterque demum martyrio coronatus merito dici potest. Quanquam enim beatus Joseph vitam re ipsa non profuderit, ut nec profudit Joannes Evangelista; tamen neque ipse martyrio, neque ipsi martyrium defuit. Nam Constantinopoli in odium christianæ Religionis pede manuque dexteris unco ferreo e sublimi suspensus, ut in eo tormento dolore & fame confectus enecaretur; animam profecto exhalasset, nisi postquam per triduum crudele illud supplicium toleraverat, Angeli beneficio ab unco & vinculis liberatus esset. Hac porro Sanctorum inter se similitudine usus est Venerabilis Dei Servus Cardinalis Bellarminus Clementi Octavo suasurus, ut beato Hyacintho pridem canonizato beatum Raymundum ejusdem Ordinis Prædicatorum adjungeret. Hanc eandem adhibuit SANCTITAS VESTRA, cum Benedictum Tertiumdecimum precaretur, ut beato Jacobo Piceno beatum Franciscum Solanum ejusdem Ordinis Minorum associaret. Fas igitur sit etiam mihi vestigiis tam glorioſis insistere, & preces humillimas Sanctitati Vestræ exhibere, ut Canonizationi jam præsignatæ beati Fidelis a Sigmaringa aliam beati Josephi ejusdem Ordinis superaddat. Decet enim ut biga ista Sanctorum (Chrysostomi verbo utor) quæ Christi jugum pari devotione portavit in terris, & nunc pari felicitate triumphat in Cælis, ab eodem Summo Pontifice Christique Vicario consecretur.

ANTONIUS MARIA Pallavicini Patriarcha Antiochenus Assistens.

SAnctitatem quam adhuc Puer eximiis beatus Joseph indiciis præseferebat, integro vitæ cursu præclaris justitiæ operibus feliciter absolvit. Ampliandæ Religionis zelo pro nomine Jesu contumelias & sæviſſimos cruciatus gaudens passus est, ut sola mors, non ipsi martyrium defuerit: Vir erga Proximos charitate vere Apostolicus, in corporis castigatione asperrimus, vivens & post obitum clarus miraculis, digniſſimus plane censendus est, qui inter Sanctos referatur.

THOMAS Cervini Patriarcha Hierosolymitanus Assistens.

QUI ad Turcas Christi fidem prædicaturus perrexit; qui Turcarum Tyrannum ipsum a Mahometo ad Christum convertere fuit aggressus, quique ob id dira tormenta sustinuit, beatus Joseph a Leoniſſa non heroicam tantum fidem, sed & charitatem & fortitudinem, immo & virtutum omnium cumulum ostendit; Quæ cum ab illustribus miraculis firmitatem acceperint; decet profecto ut decus illud accedat, quod heroicis Viris solet Ecclesia decernere.

GABRIEL Eva Archiepiscopus Cypri Syrus Maronita Assistens.

QUod sanctus Cyprianus de sancto Lucio Papa & Martyre scripsit, hoc in beato Josepho a Leoniſſa repræsentatum videmus. In Confessoribus Christi (inquit sanctus Cyprianus) dilata martyria non merita confessionis minuunt, sed magnalia divinæ protectionis ostendunt. A supremo quidem Turcarum Tyranno in beatum Josephum lata mortis sententia pede ille manuque dexteris a Satellitibus unco ferreo e sublimi suspensus est ea lege, ut tamdiu ex ea trabe penderet, quamdiu dolore & fame confectus crudeliſſimo mortis genere animam exhalaret. Verum tametsi ea mors defuit, quam unam ut dissolveretur & esset cum Christo, ardentissime cupiebat; non tamen

men Josephus martyrio, neque martyrium Josepho defuit. Quum ipse paratus esset promptusque omne subire supplicium, Dominus illum pœnæ subtraxit & Italiæ reservavit. Regrediente illo ex Urbe Byzantina in Italiam, breviata non est in Josepho confessionis suæ dignitas, sed magis crevit assidui fortisque legis Divinæ Præconis auctoritas, ut Christo pararet ad prælium milites non solum sermonis & vocis incitamento, sed fidei & virtutis exemplo. Itaque tantus talisque Christi Confessor, qui Orientem simul & Occidentem illustravit, haud dubito quin tuto in Sanctorum numerum a SANCTITATE VESTRA referri possit.

ALEXANDER Borgia Archiepiscopus Firmanus Assistens.

BEATISSIME PATER. Cum inter divi Francisci Familias illa quæ Capuccinorum dicitur, priscam Parentis sui disciplinam adamussim repræsentet, & ab austeritate vitæ plurimum commendetur, quid nobis sentiendum est de beato Josepho a Leoniſſa, qui inter Capuccinos ipsos supra communem modum in jejuniis, in vigiliis, in laboribus, in ærumnis excelluit? Cui vere Mundus crucifixus fuit & ipse Mundo, qui carnem non domuit solum, sed perpetuæ ac duriſſimæ servituti subjecit, nec aliter corpus habuit quam viliſſimi jumenti loco? His addamus quod disſociatas plane res, contemplativæ scilicet activæque vitæ officia arctiſſimo erga Deum & Proximum charitatis nexu miscuit simul atque conjunxit. Addamus quæsitum apud Barbaros Martyrium, & citra mortem per sæviſſima tormenta susceptum, itaut dignus omnino videatur veterum Confessorum præconio. Quod cum ex iis, quæ accepimus, ita sit, profecto beatus Joseph cæleſtibus quoque donis ac miris signis a Deo probatus, a Te, BEATISSIME PATER, summis titulis ornandus & Christifidelibus proponendus est hoc præsertim tempore, quo turbata maximis atque atrociſſimis bellis christiana Republica, non audimus tantum, verum etiam experimur irrumpentia in Ecclesiam & in Rempublicam mala; dum homines ut Apostolus olim prædixit, (a) invicem mordent & comedunt, & nos consumimur. Siquidem spes est quod ille, qui adhuc mortalis non solum privatas Familias, sed integros pene Populos acerbiſſimis odiis diu inter se diſſidentes ac dimicantes optima fide pacavit, immortalis modo & cæleſti sese receptus fiat pro nobis Interceſſor apud Deum, ut audiat tandem gemitus oppreſſorum, aſpiciat lacrymas viduarum, parcat calamitatibus Reipublicæ, ac sublatis bellis, compositis diſſidiis, extinctis contentionibus pacem ponat fines Ecclesiæ.

JOSEPH MARIA Ferroni Archiepiscopus Damascenus Assistens.

ARdentiſſimæ in Deum & Proximum charitatis victima vere fuit beatus Joseph. Pro Dei gloria & animarum salute nec suspendio mori timuit, nec in laboribus vivere recusavit. Quid ergo reliquum est, nisi quod tam magnum Seraphici Ordinis lumen & ornamentum (b) super candelabrum in sancta Ecclesia collocetur, ut omnibus qui in domo Dei sunt, luceſcat?

JOANNES FRANCISCUS Stoppani Archiepiscopus Corinthi Assistens.

IN sublimi humilitatis fastigio solidiora jaciens Sanctitatis fundamenta B. Joseph a Leoniſſa tanta erga Deum ac Proximos charitate refulsit exarsitque, ut primo Byzantium martyrii avidus contenderit, illudque asserendo & prædicando sustinuerit, licet servata per miraculum vita non consummaverit; ac poſtremo in propria Deo sic disponente reversus omnibus omnia factus, & sui ipsius sedulus abnegator pro Fratribus cupiens anathema fieri animam pro iisdem ponere non dubitaverit. Virum proinde & hujusmodi & ceteris charismatum donis exornatum præclaraque præditum Sanctitate multis & ad portentum patratis signis comprobata in Sanctorum Album referri ad militantis Ecclesiæ præsidium & decus, dignum justumque videtur, quatenus ita ab Apostolica hac Sancta Sede dijudicetur.

MICHAEL de Palma Archiepiscopus Theatinus Assistens.

MIrabilia sunt nec pervia dictu, quæ operatus est Deus in famulo suo B. Josepho a Leoniſſa, de cujus Canonizatione instantia proponitur, PATER BEATISSIME: *Ab infantia præventus in benedictionibus Sanctorum, crevit postea pietate & gratia coram Deo & hominibus.* In Seraphico Ordine Capuccinorum adscitus, brevi adeo virtutum omnium attigit culmen, ut jure merito heroici hominis gloriam fuerit adeptus. In Regulari Observantia nullus exactior, in rigore pœnitentiæ nullus fortior, in abjectione humilitatis perfectiſſimus.

Dilatandæ Fidei exscitatus ardore, longiſſimo itinere ad Turcicas peregrinatus Nationes, nihil pavidus ea perpeti, quæ infidelium rabies inferret, vincula, verbera, vulnera, flammas, Cruces, inter quæ mortem invictam oppetiiſſet, nisi inde Angeli Ministerio fuiſſet ereptus.

Apostolici heroïs insigne meritum miracula plurima decorarunt, ne post testimonium hominum deesset Sanctitati ejus Testimonium Dei, quod majus est.

Benemeritum itaque Virum de Fide, de Ecclesia, de Seraphica Familia Capuccinorum, cumulatum virtutibus, fulgentem signis proficuum est, PATER BEATISSIME, in christiana Republica Populorum imitationi & venerationi proponere; prout solemniter fiet, statim ac a Te suprema proferatur sententia, per quam beatus Joseph a Leoniſſa inter sanctos Confessores recenseatur.

STANISLAUS Poliastri Archiepiscopus Rossanus Assistens.

O Altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quam incomprehensibilia sunt judicia ejus & investigabiles viæ ejus. Centum triginta quatuor annorum stadio, beati Josephi a Leoniſſa non obscuro Aprutii Oppido Minorum S. Francisci Ordinis Capuccinorum Sacerdotis Professi eximia ac præclariſſima omnium virtutum merita longo non minus ac injurioso jacuerunt detenta silentio, totidemque annis omnigenæ Sanctitatis ac miraculorum undique percrebrescente rumore ac luculentiſſima fama, divinæ Majestatis hinc ingentia emittebantur Fidelium suspiria, hinc egenorum flagrantia dirigebantur desideria, hinc obligatorum fervidiſſimæ effundebantur gratiarum actiones & preces, hinc supplicantium orationes & vota, ut illa tandem eluceſceret clariſſima dies, ut expectatiſſimus denique appareret ille Christi Vicarius, qui B. Joseph Venerabile nomen, quod dæmones, morbi & elementa senserunt, ex sublimi Apostolico Solio Numinis potestate coruscans debito cumulabit honore, cum adscribet tandem Sanctorum in Albo! Hoc enim cæcorum turba qui visum acceperant, hoc surdorum agmina qui impetrarunt auditum, hoc infirmorum qui sanitatem receperant, expectabant legiones innumeræ. Hoc paralytici ut sanarentur, leprosi ut mundarentur, nudi ut operirentur, ut satiarentur famelici, ut liberarentur optabant obsessi. Hoc unum profecto exquirebant errantes ut corrigerentur, cogitabant pœnitentes ut justificarentur, præstolabantur justi ut confirmarentur. Hoc demum tota Capuccinorum Familia ut ad integritatem & pristinum fervorem restituta videretur eorum jam demissa & nonnihil collapsa Religiosa Observantia. Cum divinitus factum est, nostrisque indultum temporibus, ut supremo quo præsidet Throno BENEDICTUS XIV. hujus nominis Pontifex Optimus Maximus, cui tanti momenti negotium ab ipsa æternitate reservatum erat atque dispositum, ad decernendum assurgeret, & infalli-

(a) *Ad Gal. cap. 5.* (b) *Matth. cap. 5. 15.*

fallibili ſanctæ Sedis oraculo beatum Joſephum Sanctorum Faſtis adſcriberet, & expectantibus poſtulata concederet. Plaudant nunc Eccleſiæ triumphantis Cælicolum chori, exultent militantis Chriſtiadum exercitus, confundantur Principes tenebrarum & contremiſcant, & noſtra ſecum Joſeph pectora in Cælum trahat.

FERDINANDUS MARIA de Rubeis Archiepiſcopus Tarſi Aſſiſtens.

VIta B. Joſephi ſimillima meo judicio videtur fuiſſe illi, quam ſanctiſſime ac laudatiſſime egit B. Fidelis a Sigmaringa, neque unam ab altera propemodum diſcrepare. Idem Ordo, eædem virtutes, idem Apoſtolatus miniſterium, ut dici poſſit Deum (*a*) *miſiſſe illos binos ante faciem ſuam in omnem Civitatem & locum*. Id unum inter illos diſcrimen interceſſit, quod alter morte ſua factus eſt martyr: Alter ſubductus morti longius martyrium vivendo tulit. Itaque quod ſuffragium fuit de B. Fideli martyre inter Cælites recenſendo; idipſum ferre de B. Joſepho Confeſſore non dubito.

JOANNES ANDREAS Tria Archiepiſcopus Tyri Aſſiſtens.

HUnc Chriſti Athletam B. Joſephum a Leoniſſa ſingulari Dei beneficio in ſortem Domini electum fuiſſe, non obſcura ſunt teſtimonia: Quare adoleſcens lubricam illam ætatem immaculato calle percurrit: Proprii Inſtituti Ordinis Minorum S. Franciſci Capuccinorum, cui nomen dedit, exactiſſimus cuſtos fuit: Tandem ſanctimonia ultimum diem clauſit, quam miſericors Dominus pluribus ſignis & miraculis, ipſo vivente & poſt ejus obitum comprobavit. Unde ut B. Joſeph in Sanctorum Confeſſorum Album referatur, non eſt qui non conſentiat. Quid niſi ipſum Martyrem appellavero? Equidem nec ipſe martyrio, nec martyrium ipſi defuit. Deſiderio martyrii Conſtantinopolim ſe tranſtulit; ibique in eum mortis ſententia lata, triduo ſæviſſimum ſupplicium invicto animo toleravit, fidemque catholicam e ſublimi ſuſpenſus igne fumoque ſuppoſito elata voce teſtatus fuit. Et licet in pace ſuperſtes poſtea quieverit, a fide tamen non tormentorum vi deceſſit, ut inter negatores nomen obtineret, nec fugam arripuit, ut extorris nuncupari valeret; minuſque ſoluta pecunia a vexatione ſe redemit, ut Libellaticus dici poſſet, de quibus tam erudite in aureis Commentariis (*b*) de Canonizatione Sanctorum per SANCTITATEM VESTRAM diſſeritur; ſed Angeli beneficio vinculis ſolutus in Italiam rediit; & de ſimilibus Martyribus in ſacra Antiquitate plura numerantur exempla, quorum nonnulla modo per Sanctitatem Veſtram in hodierna ſua eleganti Alloquutione fuerunt allata. Verum cum ſecundum præſentem Eccleſiæ diſciplinam requiratur conſummatum martyrium, ut Sancti inter Martyres ab Eccleſia renuncientur, & in laudata Alloquutione etiam proclamatum extitit, ſufficit quod noſter B. Joſeph ſit coronatus in Cælis, ubi, ut inquit Cyprianus, (*c*) Deus Martyres probat & coronat.

NICOLAUS Caraſa Archiepiſcopus Philippenſis Aſſiſtens.

CUM Lutherana lues nedum e Germania, verum etiam e ceteris Septemtrionis partibus catholicæ Fidei germen penitus evellere contenderet, moliretur, Romani Pontifices Prædeceſſores tui ſummo, quo Tu polles, zelo in Fidei puritate tuenda, ut huic tam pernicioſo morbo occurrerent, Concilium Œcumenicum Generale Tridentinum uti præ omnibus opportunum ac ſalutare remedium indixere. Eo ipſo tempore Italia noſtra, ubi catholica Fides & primam Sedem & Principatum poſſidet, non ſine divini Numinis ſpeciali ope beatum Joſephum in Oppido Leoniſſæ in lucem edidit; cujus altiſſimæ perfectionis fama vitiorum hæreſumque monſtra confunderentur, & vera quæ per dilectionem operatur, Romana Fides ex ipſius ſplendore virtutum novum reciperet munimen & ſolamen. Et ſane in Viro iſto omni laude digno, non minus propriæ quam alienæ ſolicito ſalutis, tam vehemens divini amoris æſtus ac catholicæ Religionis propagandæ Fidei ſtudium fuit, ut non modo abdicatis ſeculi pompis totum ſe Deo in ſacra Capuccinorum Familia manciparet; ubi orationibus, vigiliis, jejuniis ceteriſque corporis macerationibus operam dedit: Sed nil omittens pro illius ſeculi depravatis moribus corrigendis, in omni virtutum genere ſe exercens, ita divina flagrabat charitate, ut etiam martyrium Chriſti Athleta pro Infidelium appeteret converſione, ut ejus geſta loquuntur. Itaque ſi SANCTITATI TUÆ viſum fuerit, Beatum iſtum Sanctorum Catalogo adſcribendum cenſeo.

D. FERDINANDUS ROMUALDUS Guiccioli Archiepiſcopus Ravennæ Aſſiſtens.

NUllis profecto humanis laudibus æquari poſſunt, SANCTISSIME PATER, merita beati Joſeph a Leoniſſa. Charitas illius in Pauperes, in Peccatores & Infideles flamma ignis fuit, flamma lucens & comburens. Quæ non excogitavit Joſeph, quæ non ſuſcepit, quæ non abſolvit ſanctiſſima heroica facinora, ut Pauperes levaret, Peccatores ad cor, Infideles ad fidem converteret? Barbarorum Regiones ultro adiit, immanitatis faciem & minas non timuit, ut Captivorum gemitus ſolaretur, catenas abrumperet & ſecretiora tremendi Regis penetralia tentavit, ut eo uſque inſinuata Fides captivitatem tot Infidelium ad Crucifixi pedes captivam duceret. Non illum carceres, non verbera, non plagæ, non immania tormenta a propoſito terruerunt; etſi minus jam martyrem ſanguineæ Turcarum cruces tunc conſummarunt, conſummavit tamen amor & charitas, inceſſanti laborum, vigiliarum, itinerum, ſolicitudinum pro ſalute Proximorum, pro Chriſti Pauperibus martyrio. Admirabilia hæc omnia, imperceptibilia ac pene divina merita, BEATISSIME PATER, per ſe ipſa loquuntur, per ſe ipſa debitum Cælitibus cultum expetere atque exigere videntur.

FELIX Solatius Archiepiſcopus Thebarum Aſſiſtens.

QUem in præparato martyrio toleratis prius per triduum atrociſſimis cruciatibus Martyrem noluit omnipotens Deus, eumdem tamen Confeſſorem admirabilem ſub diverſo martyrii genere, ut exemplar chriſtianæ perfectionis nobis reliquit: Beatus enim Joſeph a Leoniſſa in Italiam e Conſtantinopoli redux, ferventiori charitate pro ſalute Proximi incenſus, in pagis & villis, ubi Meſſis quidem multa & Operarii pauci, errantibus a ſemita, qua iter ad cæleſtem Patriam intenditur, lumen Evangelicæ veritatis attulit: Pueris & Paſtoribus maximo cum labore Fidei rudimenta præbuit, flagitioſos homines ad caulam Domini reduxit, & patientia & humilitate excellens, laceſſitus injuriis, verberibus & colaphis, invictam ſui animi manſuetudinem demonſtravit, alteram maxillam, exemplo Salvatoris noſtri percutientibus præbens. Tuto igitur, BEATISSIME PATER, Virum tam eximium, virtutibus omnibus, heroicis & probatis miraculis clarum, qui in vinea Domini ſtrenue laboravit, & cui Deus maximum incrementum dedit, in Catalogo Sanctorum adſcribendum cenſerem, ut hoc in terris cultu novæ gloriæ augumento cumuletur in Cælis.

ANTONIUS Fonſeca Epiſcopus Æſinus Aſſiſtens.

SI veritate prædicante qui ſe humiliat exaltabitur, & qui confitetur Chriſti nomen coram hominibus, glorificabitur coram Angelis Dei; jure, BEATISSIME PATER, ad pedes Sanctitatis TUÆ provolutus enixe oro atque obteſtor, ut beatus Joſeph a Leoniſſa Sanctorum Faſtis accenſeatur. Admirabilis

(*a*) *Lucæ cap.* 10. 1. (*b*) *Lib.* 1. *cap.* 2. (*c*) *Epiſt.* 54.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

enim illius virtus sub asperrimo Capuccinorum habitu, in abjectissimis Cœnobiorum officiis, in reducendis ad frugem rudioribus populis latere maxime studuit: Nomen autem Christi inter Gentes coram Regibus, & ferreo etiam unco suspensus annuntiare non destitit. Jam vero eximia illius Sanctitas gloria miraculorum splendescens, ejusque exuviæ lacteo humore fragrantes, dum illa subjici nequit adversariorum insidiis, & istæ a Barbarorum injuria evaserunt immunes, omnium Fidelium admirationem cultumque promerentur ac postulant.

NICOLAUS MICHAEL Abbati Episcopus Scyllacii.

FIlius accrescens Joseph crevit ab infantia misericordia & Sanctitate. Grandior perfectior evasit. Continentiæ & pudicitiæ utriusque Josephi imitator, Minorum Capuccinorum Ordinem ingressus crevit de virtute in virtutem in gradu heroico; crevit gloria illustrium miraculorum in vita & post mortem. Crescat ergo, SANCTISSIME PATER, beati Josephi cultus, & sanctificetur adhuc qui Sanctus est.

Fr. PLACIDUS Pezzancheri Episcopus Tiburtinus Assistens.

BEatus Joseph a Leonissa, quem ab ipsis incunabulis sibi elegisse visus est Deus, integerrime vixit in seculo. Verum non ignarus virginitatis lilium inter pœnitentiæ spinas magis vigere tutiusque servari, Ordinem Minorum Capuccinorum adolescens ingressus, cunctis quæ Seraphici Instituti Sacerdotem decent, virtutibus animum excoluit, & corporis sensus peculiaribus exquisitisque cruciatibus afficere non intermisit: Immo charitate æstuans Constantinopolim perrexit, ubi pro Christo labores, ludibria, verbera, carceres & triduo immane supplicium, cancri nuncupatum fortiter atque alacriter pertulit, in quo morte acerbissima certo certius occubuisset, nisi divinitus fuisset ereptus; ita ut martyrio non defuerit animus, licet Persequutor totum non fuderit sanguinem. Et cum vicissim Deus a quo bona cuncta procedunt, illum altissimæ contemplationis ac prophetiæ dono pluribusque miraculis nobilitaverit, aperte indicat se velle, ut idem sanctis Confessoribus solemni ritu adnumeretur.

BERNARDUS ANTONIUS Pizzella Episcopus Constantiæ Assistens.

QUI fecerit & docuerit sic, magnus vocabitur in Regno Cælorum. Utrumque perfecit beatus Joseph a Leonissa Ordinis S. Francisci Capuccinorum Sacerdos, dum in Christi Ecclesia opere & sermone plurimum potuit. Fecit vel Puerulus jejunio assuetus, fecit ætate grandior, qui & seipsum odisse & Crucis mortificationem jugiter in suo corpore gestare in moribus habuit: *Fecit usque adeo solicitus*, ut martyrii desiderio flagraverit: Neque vero aut causa martyrii aut pœna defuit: Defuit tantum mors, quod multum adhuc viæ conficiendum illi superesset.

Docuit quum in ipsa juventa æquales ad Mundi contemtum fuerit adhortatus: Docuit verbum Dei evangelizando: Docuit insuper Apostoli Andreæ exemplum sequutus, solido triduo quo suspensus pependit: & catholicam Fidem nec labore victus, nec tormentis fractus palam testatus est.

Quis ergo prohibet, egregium hunc Ecclesiæ filium, miraculis quoque clarum, magnum vocari in Regno Cælorum, & inter Sanctos referri? Ego sane nedum ita sentio, sed enixe deprecor, ut tandem de Sion exeat lex & verbum Domini de Jerusalem.

Fr. PAULUS Alpheran de Bussan Episcopus Melitensis Assistens.

BEATISSIME PATER. Vir Apostolicus Josephus a Leonissa Ordinis Capuccinorum ardentissimo animarum zelo cum esset accensus, ad effundendam Turcis Evangelicam lucem Byzantium advolavit; ubi tot atrocia pro Christi Fide pertulit supplicia, & quamvis mortem non oppetierit gloriosam, ipse tamen martyrii palmæ non defuit. Omni denique virtutum genere, præsertim durissima carnis mortificatione, admiranda humilitate, gloria miraculorum, sicut lampas ignis in Ecclesia Dei resplenduit: Fac supplex oro, BEATISSIME PATER, ut cælestes inter Cives Vir gloriosissimus resplendeat, & ita censeo.

ALEXANDER de Abbatibus Episcopus Viterbiensis & Tuscanensis Assistens.

INter complura beati Josephi a Leonissa miracula, ipsam ejus vitam majus dixerim miraculum. Istiusmodi videbitur adhuc lactentis infantia ab oppressionis periculo divinitus erepta. Nec prodigio caruit puericia vixdum septennis, tunc equidem ætate imbecillis, sed jam matura virtuti. Nec sine miraculo florida juventus obsequentes habuit morbos ad tuendum perpetuæ castitatis propositum. Martyrio jamjam proximus mortem non tam mirabiliter evasit quam superavit; sic tamen ut sibi mortuus Deo viveret & Proximorum saluti. Postremo in admiranda ipsius morte pulchrioris vitæ præseferebant indicia vividus color, flexiles artus & fragrans odor. Hæc sunt vitæ & virtutum miracula, quæ prodigiorum miraculis adjuncta Sanctum in terris proclamant Josephum a Leonissa, si SANCTITAS VESTRA dignetur communibus Fidelium votis annuere.

NICOLAUS FRANCISCUS de Bonhome Episcopus Carpasiensis Assistens.

EA est Bonitas divina, ut quemadmodum in veteri testamento identidem mittebat Prophetas & Viros virtute pollentes, qui Populum Israel a viis suis corruptis se convertere invitarent, ita quoque in novo testamento indesinenter suscitat Viros Sanctitate præcellentes, qui verbo & exemplo præeant Populo sibi acquisito, ovesque vel devias, vel errantes ad Ecclesiam suam & Christi sequendam doctrinam vel aggregent vel revocent; inter hos fuit beatus Joseph a Leonissa Sacerdos Capuccini Ordinis, qui ab incunabulis mirabiliter a Deo conservatus, toto vitæ decursu prodigia fecit in virtutum exercitio, signanter in exercendis humilitate, abstinentia, castitate, obedientia, fide, spe, charitate in Deum & Proximum, atque in omni virtute confortatus secundum potentiam claritatis Dei in omni patientia & longanimitate, cum gaudio omnibus ab omnia factus evangelizavit Evangelium Christi, opprobria & carceres fortiter sustulit, martyrium sanguinis perfectum ardenter desideravit, martyrium quoad pœnas & supplicia hilariter sustinuit, & divina potentia a morte ereptus martyrium mortificationis jugiter in corpore suo portavit: Sicque cucurrit ut comprehenderit & bravium acceperit, atque dignus factus sit inter filios Dei computari, & in partem sortis Sanctorum in Cælis cooptari. Præmissum contestantur miracula in vita ejus & post mortem divinitus operata per ejus intercessionem: Quapropter si ita placuerit SANCTITATI VESTRÆ, dictum B. Joseph in Catalogum Sanctorum per solemnem Canonizationis actum in terris referendum esse existimo & ita supplex oro.

LUDOVICUS ANTONIUS Valdina, olim Cremona Episcopus Hermopolitanus Assistens.

INter Populorum Principes, qui in Cælis congregati sunt cum Deo Abraham, referre merito potest SANCTITAS VESTRA consuetis Sedis Apostolicæ cæremoniis beatum Joseph a Leonissa, in quo profugus ille justus clare apparet, quem deduxit Sapientia per vias rectas, donec daret illi claritatem æternam. Profugus a seculo beatus Joseph se recepit in Arcem Religionis Patrum Capuccinorum, in qua tota vita ambulavit vias rectas omnium virtutum. Ab Italia deduxit illum Sapientia Constantinopolim, ibique vias rectas & maxime difficiles tenuit Fidei christianæ, ferendo pro Christo crudele martyrium, pede manuque dexteris integro triduo, ferreo unco e sublimi suspensus, igniisque suppositi denso fumo suffocandus. Ope Angeli liber a Turcis, & in Italiam redux cucurrit vias omnes charitatis in fame & siti, in itineribus & laboribus, in frigore & nuditate, flagellis & con-

contumeliis, lorica ferrea continuo præcinctus, ut Christum Dominum clarificaret super terram. Ostendat nunc ergo illum Vicarius Christi in Civitate sancta Hierusalem habentem claritatem Dei.

FABRICIUS Borgia Episcopus Ferentinus Assistens.

BEATISSIME PATER. Si in rebus arduis conatus ipse & prompti animi obsequium pro facto est, quemadmodum Abrahami exemplo divinitus ostensum novimus; profecto B. Josephus a Leoniſſa qui Christi fidem coram Regibus & Tyrannis prædicare in animo habuit, ac trophæum Crucis Christi Constantinopolitanis Arcibus impavida intulit manu, atque ea de causa ex unco ferreo per triduum suspensus immane tormenti genus fortiter alacriterque sustinuit; martyrii decus non tam amisisse, quam novo rerum deinde præclare gestarum decore cumulasse censendus est. Servatus enim divinitus fuit, ut asperrimo vitæ genere mortificationem Jesu, cujus mores exprimere & gloriam propagare vehementer studuit, semper in corpore suo circumferret, & ad martyrii palmam Apostolicos labores adjungeret, dum proximorum salutis studio flagrans oppida & villas, ubique virtutum vestigia relinquens, ubique messem animarum colligens circumcurſaret. Quocirca, BEATISSIME PATER, tam eximia B. Josephi virtus satis a Deo miraculis comprobata merito expoſcit Sanctorum honores, ex quibus Christifideles ad imitationem & invocationem ejus inflammentur.

HIPPOLYTUS e Rubeis Sancti Secundi Episcopus Senogallienſis Assistens.

ALter iſte Seraphici Patriachæ Franciſci filius beatus Joſeph a Leoniſſa, duobus aliis per SANCTITATEM VESTRAM uti confidimus, ad altiorem cultum provehendis beato Fideli a Sigmaringa, & beato Petro Regalato congruum quidem eſt aſſociari. Non ipſe martyrio, neque martyrium ipſi defuit; cum primo non ſtudium orationis, non vis compaſſiva dolorum ac vulnerum Chriſti Domini; cum ſecundo non humilitatis & paupertatis amor, non patientia in adverſis, non zelus Sacerdotalis pro domo Dei, non effuſa & perfecta charitas; non demum ante & poſt mortem miraculorum præſtantia cum utroque. Quid ultra? nomen illi Joſeph: Nomine ipſe ſuo gloriam ſibi augeri poſtulat: Scilicet filius accreſcens Joſeph.

D. PAULUS THOMAS Marana Episcopus Aſculanus in Piceno Assistens.

BEATISSIME PATER. Ut Beatitudo Tua exaltet in Eccleſia laurea Sanctitatis B. Joſephum de Leoniſſa a Te petunt virtutes in gradu heroico quibus ſe ornavit, innocentia nunquam interrupta, virginitas immaculata, paupertas arctiſſima, obedientia admiranda, pœnitentia ſine exemplo, humilitas profunda, abſtinentia ſemper auſterior, amor in Deum quotidie intenſior, charitas in Proximum undique exæſtuans, longum denique martyrium non allevatum per mortem, a qua miraculoſe fuit præſervatus; humiliter etiam poſtulat Aſculana Eccleſia, cujus Diœceſim prius ſanctis ejus operibus, dein morte vere pretioſa in Domino illuſtravit. Annue igitur, SANCTISSIME PATER, Sanctum legitime declarando, quem jam in Cælis regnare manifeſtiſſime comprobatur.

Fr. SILVESTER Merani Episcopus Porphyrien. Assistens.

IN B. Joſepho a Leoniſſa habemus Religioſæ perfectionis cultorem eximium, & Virum undequaque Apoſtolicum, qui non ſolum fuit illuſtris gloria confeſſionis, ſed & ipſam martyrii ſi non lauream, certe laudem abunde promeruit; pœnam ſiquidem ſubiit pro Chriſti nomine, quæ ſatis fuit ad illius conſummationem, & ſola Dei virtute ac voluntate factum eſt ne conſummaretur, ut inde jure quæri poſſit an glorioſior, quia martyrium ſuſtinuit, an quia non perfecit. Itaque non jam precibus & ſupplicationibus agitur, ſed ipſa exigit Dei gloria, ut beatus Petrus Apoſtolus, qui adhuc in SANCTITATE VESTRA & vivit & loquitur, voce ſua pronunciet beatum hunc Cœnobitam talem ac tantum fuiſſe Virum, de cujus præclaris exemplis, meritis ac triumphis Chriſti Eccleſia jure ubique in Domino glorietur.

NICOLAUS Mancinforti Episcopus Anconitanus Assistens.

BEato Joſepho a Leoniſſa nulla defuit virtus, nec martyrii tormenta defuerunt. Talenta præterea quæ a Deo acceperat, ſancto fœnore ſuperlucratus in Apoſtolico quod rite exercuit, miniſterio dignus fuit, *qui intraret in gaudium Domini ſui*; unde Vir Dei tot glorificatus miraculis, dignus quoque videtur, ut a SANCTITATE VESTRA in Sanctorum Albo deſcribatur.

ANTONIUS Cantoni Episcopus Faventinus Assistens.

QUÆ Apoſtolici Viri maxime propriæ ſunt virtutes animique dotes, has in heroico perfectionis gradu agnoſcere licet in B. Joſeph a Leoniſſa, cujus præclare Geſtis præclariora accedunt uſque ab incunabulis patrata miracula. Cumque nec ipſe martyrio, nec martyrium ipſi defuerit, meritam quoque gloriæ coronam eidem non defuiſſe credendum eſt. Id autem a SANCTITATE VESTRA ſolemni judicio definiri catholicus Orbis exoptat.

PAULUS Bonaviſa Episcopus Spoletinus Assistens.

SAcerdos piiſſimus Joſeph a Leoniſſa uſque a teneris annis perfectionis iter arripuit, & in ſortem Domini vocatus in Capuccinorum Religione, tum alibi, tum præcipue in mea Diœceſi ſuæ ſanctiſſimæ vitæ reliquit veſtigia. Inviſitur adhuc ille fons, ubi aquam ſordidam intincto pane ſorbebat: Adſunt etiam illa ſacra Roſtra in quibus ferventiſſimo zelo viventes in tenebris ad viam lucis revocabat; & pene dicam audiuntur uſque nunc Populorum gemitus peccata, ipſo perorante, amariſſima contritione deteſtantium: Vitæ auſteritate perfectiſſimæ pœnitentiæ licet innocens ſemitam preſſit: Integerrimæ puritatis liliis circumdatus: Patientiæ manſuetudine admirabilis, ceterarumque virtutum ſplendore mirifice irradiavit. Amore tenerrimo dilexit Proximum ſuum, & inimicos ſuos ſingularibus amoris officiis proſequebatur: Charitate in Deum jugiter languebat: Unde evocatus ad gloriam noſtri adhuc non oblivíſcitur, cum per inſignia prodigia etiam nunc ſuæ charitatis viſcera diffundit, quibus rite probatis tuto conjicere poſſumus, benigniſſimum Deum qui illum glorificavit in Cælis, velle etiam ut veneretur in terris, ſi tamen ita SANCTITATI TUÆ viſum fuerit.

CÆSAR Bonajuti Episcopus Pharenſis Assistens.

VIX puerilis ætatis ſtadium aggreſſus fuit B. Joſeph a Leoniſſa, cum incredibili erga inopes miſericordia & perpetua quadam, ſibique ſemper conſtanti morum ſuavitate & gravitate, quaſi myrrha electa dedit ſanctitatis odorem: Flagrans martyrii ardore Catholicæ legis fuit propugnator & vindex: Æſtuabat erga Proximos charitate, dum evangelica prædicatione ipſos adjuvare totis viribus enitebatur, patientia incredibili ſummaque ſui ſpiritus ſuavitate, quoties licuit minime prætermiſit, & Chriſti ſectando conſilia, percutienti maxillam alteram protinus offerebat. Crudeliſſimus pro Chriſto ſui corporis carnifex, in graviſſimis morbis ſimplici tactu, prece, imperio expellendis, in rebus abditiſſimis penetrandis adeo mirabilem Deus illum fecit, ut numerari in hac temporis anguſtia, vel recenſeri ſingula non poſſint.

Cum itaque, BEATISSIME PATER, tot tantaque paſſus ſit tormenta dum viveret, æquum eſt ut & coronam gloriæ conſecutus, inter tot alios magni

Fran-

Franciſci Patris Filios Albo Sanctorum & ipſe connumeretur.

MARIUS Maffei Epiſcopus Fulginas Aſſiſtens.

NON abſque divino factum arbitror conſilio, BEATISSIME PATER, ut de præclaris geſtis ſigniſque Joſephi a Leoniſſa hac potiſſimum die peragendum occurreret, quæ S. Antonii Patavini feſtivitate illuſtris eſt ac jucunda. Ille enim Africanas cogitavit oras, iſte Conſtantinopolitanas adivit; uterque martyrii deſiderio flagravit, utrique defuit martyrium. Ambo hæc noſtra Italica arva Evangelico effuſo ſemine fœcundarunt; ambo ſignis inclaruere dum viverent; ambo illis uſque modo inclareſcunt. Quos ergo martyrii flamma ſuccendit; quos Evangelii præcones habuit Italia; quos præcipuæ virtutes & ſigna plura commendant; quos denique Seraphicus Ordo conjunxit, hos, BEATISSIME PATER, ad cumulandam hujuſce diei venerandam ſanctamque lætitiam, hos, inquam, communi ſanctificationis conſortio Te copulare exoptamus, ut Tuo quiſque noſtrum fretus oraculo dicere deinceps valet: *Vidi conjunctos Viros habentes ſplendidas veſtes, Ambo ſunt Viri ſancti facti amici Dei.*

GUIDO Urſellus Epiſcopus Cæſenæ Aſſiſtens.

SI Deus admirabili plane providentia beatum Joſeph a Leoniſſa per Angelum ſuum e Turcarum manibus, atque adeo ex duriſſimo unci tormento non eripuiſſet, haberemus in fortiſſimo Viro, quo gloriofiſſimum Chriſti Martyrem coleremus. Verum cum, ut Hieronymus habet, in Martyre voluntas coronetur; ipſe vero beatus Joſeph quaſi ſtrenuus quidam miles denuo in arenam deſcendens omnem vitam ſuam in laboribus, periculis, vigiliis, itineribus, anguſtiis, ut omnes Chriſto lucrifaceret ex Apoſtoli Pauli ſententia, traduxerit, quod a crudelitate non potuit, id prorſus eximia charitate ſua eſt conſecutus; optimo proinde jure atque conſilio meditatur SANCTITAS VESTRA, Apoſtolici Viri memoriam ſignis quoque & prodigiis toto terrarum Orbe clariſſimam ampliſſimis Sanctorum honoribus conſecrare.

HYACINTHUS de Silueſtris Epiſcopus Nepeſinus & Sutrinus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Innocentiſſimum hominem ſummo pœnitentiæ amore non modo incenſum, ſed pene conſumptum ſpectamus, dum B. Joſeph a Leoniſſa nobis ſpectandus proponitur. Si igitur tantam apud omnes laudem præteritorum criminum dolor pœnitentiaque promeretur, quanti in eo homine facienda eſt, qui pœnitentiæ ſtimulum innocentiam tantummodo habuerit? Magnum enim eſt pœnitere quod peccaveris, maximum ſane pœnitere ne pecces. Lilium hoc igitur ſpinas inter ac vepres dum viveret enutritum per univerſam Eccleſiam ſuavitatis odorem diffundat, ut allecti homines in ejus odorem currant, ſpinaſque & ipſi aliquando innocentiæ tutelam certiſſimam amplectantur.

LEO LUCAS Vitæ Epiſcopus Oppidenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Quæ ad ſolemnem Sanctorum Canonizationem requiruntur, ea omnia in beato Joſepho a Leoniſſa concurrere videntur. Ab incunabulis enim divina ope protectus, ne a dormiente Matre ſuffocaretur, ubi primum ad puerilem ætatem pervenit, futuræ Sanctitatis ſpecimen dedit, & creſcente ætate crevit etiam pietate. Virginitatem Deo vovit, & ad exitum uſque vitæ ſervavit. Grandior factus Capuccinorum Familiæ nomen dedit, in qua Tirocinio expleto martyrii deſiderio flagrans Conſtantinopolim ſe tranſtulit, ubi etſi ejus animam gladius perſecutoris non abſtulerit, martyrii tamen palmam non amiſit. Demum in Italiam reverſus humilitatem, ut certum ſuæ Religionis patrimonium ſemper coluit: Domum verrere, terram fodere & viliora quæque præſtare in deliciis habuit. Ab honoribus quoad potuit ſemper abhorruit. Obedientia fuit admirabili. Corpus ciliciis & flagellis cruentans jugiter Crucis mortificationem in ſuo corpore portavit. Chriſti Domini paſſionem ita contemplabatur, ut ei compati videretur. Ejus precibus panis reliquias adeo Deus multiplicavit, ut omnibus Nautis ſecum Conſtantinopolim proficiſcentibus ſuppeterent, & ex perexigua farina quam ex eleemoſynis acceperat, tantum panis confici obtinuit, quantum Ocriculi & Borbonii aliiſque finitimis Populis ad ejus concionem confluentibus ſatis eſſet. His itaque aliiſque virtutibus & miraculis rite probatis, dignum puto, BEATISSIME PATER, qui Sanctorum honoribus conſocietur.

ÆGIDIUS Iſabelli Epiſcopus Aliphanus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Geſta B. Joſeph a Leoniſſa talia ac tanta fuere, ut ad efformandum validum Chriſti Athletam vix relinquant quid deſiderari poſſit ulterius; verus quidem ſine dolo Iſraelita adeo ſuper Ordinis ſui Fratres eximio emicuit vitæ candore & pergrandi erga Proximum charitate, ut per continuum ſui corporis cruciatum virtutum omnium factus exemplar, & in cæleſtis *Patris domo filius accreſcens*, pluribus portentoſis miraculis illuſtrari meruerit; quamobrem cenſeo ut Fidelium *omnium benedictiones fiant in capite Joſeph*, & dum in tam excelſo culmine *veluti ſeparatus Nazareus extollitur inter Fratres*, per SANCTITATEM VESTRAM ei Divorum decernantur honores.

JOANNES ANTONIUS Bachetoni Epiſcopus Anagniæ Aſſiſtens.

BEatus Joſeph a Leoniſſa eodem fuit ſeculo datus, eodem ademptus quo beatus Fidelis a Sigmaringa: Ambo a teneris annis orbati parentibus, ambo Capuccinorum Ordinem amplexi. Unus Apoſtolici muneris fuit utriſque ardor, exactiſſimæ paupertatis rigidus uterque profeſſor. In utroque inſignis eluxit animi fortitudo & conſtantia, qua labores, qua probra, qua ſubiere cruciatus: Etſi Joſeph non uſque ad ultimum ſanguinem quia divinitus ereptus ſuppliciis, incruento charitatis ſuæ martyrio lentius quidem, at Proximorum ſaluti utilius conſumendus. In hiſce heroicarum æmulatoribus virtutum Deus quoque probatis ſibique concinnis & convenientibus ſignis ſeſe oſtendit mirabilem. Proportio & concordia hæc tanta rerum perfici complerique poſtulat, BEATISSIME PATER, & unico ſolemniori ritu, unoque oraculo declarari, ut quorum una mens, unum ſtudium, unus labor fuit in via, unum ſit præmium, una quies in patria: Et duo hæc Eccleſiæ luminaria, unius ſummi Sacerdotis manu unoque actu, Candelabro admoveri.

FRANCISCUS ANTONIUS Spadeæ Epiſcopus Aquinas & Fregellarum Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. In Martyribus non paſſionis initium pro Chriſto toleratum, ſed conſummatio & finis tantum laudatur; in beato tamen Joſeph a Leoniſſa & initium martyrii ſe præbet laudandum, & ſpecies quædam conſummationis ejuſdem martyrii, quamvis diutius protractæ. Pro Fidei confeſſione jam pendebat in ligno, & a terra ſublimis erat proximus Cælo; jam palmam manu carpebat, & ſuo capiti pendentem conſpiciebat coronam; at ſolutus ab Angelo juſſus eſt in patrias Italiæ Regiones reverti, nova prælia pro Dei gloria & ad animarum initurus ſalutem. Niſi tanto miraculo a morte fuiſſet ereptus, jam victor laureatus triumphaſſet Joſeph in Cælo unica martyrii palma contentus, nec amplius poſt conſummationem potuiſſet & meriti & gloriæ incrementa referre. Privilegium Viri Dei fuit hoc, ut dilata paſſionis conſummatione poſſet Apoſtolico ſuo miniſterio in majorem Dei gloriam animarumque profectum fortiter incumbere, nova tormenta tolerare pro Chriſto, nova improborum probra ſufferre, longumque rigidiſſimæ vitæ voluntarium ſubire martyrium. Quis igitur enumerare queat & coronas

& pal-

& palmas, quibus ſuum uſque in finem decoravit triumphum? Admiranda quippe ſunt prodigia, quibus Deus ipſe in ædificationem corporis Eccleſiæ, ac etiam ad confuſionem gravium corde filiorum hominum mirificavit ſanctum ſuum ante & poſt corruptibilis vitæ deceſſum. Hinc non ſolum inclytus Capuccinorum Ordo cujus extitit filius, ſed cuncti ejus ſanctis operibus & prædicationibus eruditi, accenſi, in viam ſalutis traducti & in hac lacrymarum valle gementes & flentes, tot miſeriis quaſi inopia conſumpti, ejus Canonizationem præſtolantur ſolemnem, & SANCTITATE VESTRA enixe deprecantur, ut majori poſſint fiducia ire ad Joſeph & ſpiritus alimenta, ſecus mox perituri, ejus interceſſionibus petere.

NA ILUMURI AT.

GNæ tietræ tæ skælkiem xompl hæ na dæſton præ tæ ndiecuræ ſcieta Fratnij e Capuccinet me tæ lumurinæ Joſif caa Leoniſſa. Præ tæ vertet ſe gii ggela etiyh na bie gnæ eeræ ſcium tæ miræ ndæ hundet tona. Pſe ot»næ caa der uræ mbij tæ me doræ hapt po ſi vaggh, gii hiret; e ggi unetiit ſcpiertit ſceint. E e e caa bæænæ po ſi ræmbra e tiih. Unæ nænc e mar me mænd'emia, tæ om, e tæ nu muroga taſcli ggi lævdimet. Ktiyæ robbyt»n oti. Vec ecam me aft ſe Kyſcia ſceinte i caa gnohunæ præ tæ mbæ aa, tæ mira, e e tæ verteta. Aſclu om, e e præ ſcegnet, e mbrecullij, me ſe ot»n caa ndertunæ Ktæ robbin'etiyh. Taſcli duhet vetæmæ. Saa ty ſcium ilumuri At. Tæ haps, e tæ deftoſc Ktæ tæ bucur', e Ktæ tæ lævduam ſceint ne rii, ſaa te ndekgnæ ggi bota, e ggi Kriſclærymi.

Joſifi Schirò Arçbiſcupu i Durſit, e Vicari Apoſtolicu ndæ Arbænit.

Ejuſdem Verſio latina.

JOSEPHUS Schirò Archiepiſcopus Dyrrhachinus & olim Vicarius Apoſtolicus in Epiro.

ECce, BEATISSIME PATER, aliud fulgentiſſimum exemplar chriſtianæ perfectionis, quod nobis exhibet & admirandum & imitandum ſacra Capuccinorum Familia per beatum Joſephum a Leoniſſa. Profecto tota illius vitæ ſeries ac præclara geſta non aliud undique redolent, niſi quandam ſuaveolentem unctionem unguentorum divini ſpiritus abundanter deſuper effuſam ſupra Virum plane formatum juxta cor Dei. Non mihi videtur, BEATISSIME PATER, nec locus aptus, nec tempus opportunum hic modo ſigillatim recenſendi, & quidem mea rudi incorruptaque oratione omnes ejuſdem Servi Dei, aut illæ præſertim quæ ad Deum diriguntur, virtutes. Sufficit mihi, quod eædem ſint hactenus, prout de more & ſevera trutina examinatæ, & Apoſtolico oraculo jam declaratæ in gradu heroico. Hoc idem enuncio de miraculis, quibus omnipotens Deus voluit hucuſque oſtendere ſibi acceptiſſimam animam Servi ſui. Reliquum ergo eſt, BEATISSIME PATER, ut ſupremam toti operi manum imponas, & Joſephum a Leoniſſa toti quoque militanti Eccleſiæ imitandum ſolemniter proponas.

SERGIUS ALEXANDRI Armenus Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadociæ.

CHriſti Domini ſuper maris undas ambulantis, paneſque in deſerto multiplicantis miracula in Palæſtina edita, beatus Joſephus a Leoniſſa in Italia inſtauravit; nam ſua in Deum fide id obtinuit, ut perexigua farina quam acceperat ex eleemoſyna, tanta panis copia conficeretur, quanta eſſet ſatis, ut innumeræ hominum multitudini diſtribueretur; expanſo autem ſuper aquas Pallio, Truentum & Marojam flumina ſicco pede calcaret. Sed & Moyſen nobis præſentavit, qui poſuit flumina in deſertum, & exitus aquarum in ſitim. Nam ex arido monte ad ſocii ſui aliorumque ſitim ſedandam, Joſephus aquæ venam aperuit. Quæ vero fuerint ejuſdem & viventis heroicæ virtutes, & ad cæleſtem gloriam translati miracula, ſupervacaneum eſt hic recenſere. Locum eſſe proinde cenſeo, ut tuto Canonizatorum in terris beato Joſepho a SANCTITATE VESTRA decernantur honores.

STEPHANUS Evodius Aſſemanus Archiepiſcopus Apameæ.

QUI (*a*) *inſcriptus erat*, BEATISSIME PATER, *in judiciis temporum lenire iracundiam Domini, conciliare cor Patris ad Filium* (*b*), *& teſtificari Evangelium gratiæ Dei*, beatus Joſeph a Leoniſſa ſacri Capuccinorum Ordinis Presbyter Profeſſus, vincula, tribulationes, cruciatus, qui ipſum Conſtantinopoli manerent, nequicquam moratus (*c*): *Nihil horum*, cum Apoſtolo ajebat, *vereor; nec facio animam meam pretioſiorem quam me, dummodo conſummem curſum meum & miniſterium verbi, quod accepi*. Inde vero (*d*) ſedem Satanæ adortum dixiſſes *ignem urentem in conſumendo criminum vepres*, dixiſſes *ſecurim vel aſciam in dejiciendo malas plantationes*. Verberibus immaniſſime cæſus, omnique contumeliarum genere adfectus trabem ex qua pendebat (*e*), convertit in Cathedram Magiſtri docentis (*f*). Extinxit impetum ignis, effugit aciem gladii, caſtra vertit exterorum, & convaluit de infirmitate, (*g*) quia miſit Dominus Angelum ſuum, & eripuit adamantinum Athletam de manu Herodis & de omni expectatione Infidelium. Quem igitur Dominus (*h*) *ſimilem fecit in gloria Sanctorum, & magnificavit in timore inimicorum*, SANCTITAS VESTRA eorum Albo decernat cooptandum, quos ſolemnia Fidelium vota religioſo cultu humillime proſequuntur.

BERNARDINUS Vari Epiſcopus Civitatis Caſtellanæ & Hortæ.

BEATISSIME PATER. Beatus Joſeph a Leoniſſa fuit in primis impavidus Fidei Athleta, qui vel ipſum Turcarum Principem aggredi non extimuit: Fuit paupertatis rigidiſſimus cultor, eximium humilitatis exemplar, obedientiæ ſectator egregius. Charitatem ita coluit ut nihil magis haberet in votis, quam Deum ſibi demereri, eumdemque peccatoribus conciliare: Quos propterea in villis, pagis, lociſque campeſtribus adibat, eoſque concionibus, monitis ac hortamentis ad peccata deteſtanda adigebat; quo in munere cum totam ferme vitam cum maximo animarum lucro tranſegerit, curſum ſuum ſanctiſſime conſummavit. Dignum idcirco exiſtimo, ut quod etiam miracula probant, SANCTITAS VESTRA decernat, redditam nempe ei fuiſſe illam juſtitiæ coronam, quam tot excellentibus meritis ſibi comparavit.

JOANNES INNOCENTIUS Epiſcopus Fagaraſienſis.

DIvinis lætamur auguriis, dum beatum Joſephum a Leoniſſa recolimus eo animo Conſtantinopolim cogitaſſe, ut & alienos a veritate Populos Romanæ Religioni conjungeret, & ad ejurandam Mahometanam ſuperſtitionem ſupremum ipſum Turcarum Tyrannum adduceret. Id quidem Joſephus, dum viveret, non eſt conſecutus; tametſi nullis incommodis, nullis difficultatibus frangi potuit aut retardari, quominus & hæreticis & Mahometanis ad veram Chriſti doctrinam amplectendam dux eſſet & auctor; verum poſtquam in his ardentiſſimis in Deum & Proximum charitatis officiis migravit e vita, ſpem nobis haud dubiam facit, fore ut in Cælo conſtitutus id patrocinio ſuo perficiat, quod in terris pro bono chriſtianæ Reipublicæ fortiter aggreſſus fuerat. Hunc igitur SANCTITAS VESTRA inter Sanctos recenſendo addet Orientalibus Tutelarem, cujus pre-

(*a*) *Eccleſ.* 48. (*b*) *Act.* 20. (*c*) *Ibid.* (*d*) *Apocal.* 2. *D. Bern. in vit. S. Mal.* (*e*) *D. Aug. Hom.* 119. *in Jo.* (*f*) *ad Hebr.* 11. (*g*) *Act.* 12. (*h*) *Eccleſ.* 45.

precibus tandem placatum divinum Numen Solem ſuum Orienti oriri faciat.

POMPEJUS Compagnoni Epiſcopus Auximanus & Cingulanus.

EA quæ nobis de beato Joſepho Leoniſſano fuerunt propoſita, videntur mihi eximium præferre zelum honoris Domini, quo Vir ſanctiſſimus non quærens quæ ſua ſunt ſed quæ Jeſu Chriſti, ad ardua quæque, dura ac difficilia tentanda, ſubeunda, exequenda efferveſcebat, ut omnes Chriſto lucrifaceret. Quum itaque Spiritus ſanctus dicatur in ſacris litteris Spiritus zeli, quod nimirum qui ſpiritu Dei aguntur, eorum maxime interſit negocia Dei & Religionis curare; nemo ſane ambiget B. Joſephum plenum fuiſſe ſanctitate & gratia & Spiritu ſancto, utpote quem zelus domus Domini ſemper comederit ac pene conſumpſerit. Ad hanc vero puriſſimam divini amoris & charitatis flammam accedente etiam luce miraculorum, cenſeo ſecundum hæc omnia cæleſtes illi honores jure optimo deferendos.

JACOBUS PHILIPPUS Conſoli Epiſcopus Amerinus.

BEATISSIME PATER. Ad Canonizationem jam præſignatam beati Fidelis a Sigmaringa altera beati Joſephi a Leoniſſa ejuſdem Ordinis Capuccinorum, pro qua tot ſuffragia mox prodiverunt, equidem mihi peraddenda videtur; oh nobile par Heroum! Ambo etenim ſub eodem ſacro Inſtituto virtutis ſtadium alacriter ingreſſi brevi metam attigere; par utrique ardor, corpus ciliciis & flagellis cruciandi ac perpetua fere a carnibus abſtinentia macerandi; ambo laborioſo itinere, vel ad finitimas, vel longinquas ſive ab orthodoxa fide aberrantes, ſive catholicæ fidei lumine penitus carentes peregrinati ſunt Gentes & Nationes, evangelicam ſementem conſperſuri; ambo tolerati, tametſi haud ambo conſummati, martyrii gloria inſignes; ambo denique miraculorum ſplendore coruſcantes.

Verum enimvero omnibus hæc communia ſunt Suffragantibus argumenta virtutum illius & ſanctitatis: Illud mihi peculiare eſt, PATER SANCTISSIME, quod anno 1737. ad Corpus beati Joſephi (ſubter tunc terra repoſitum) recognoſcendum, elevandum, publicæque Fidelium veneration exponendum hujus ſanctæ Sedis delegatione honoratus oneratuſque, illud oſſa oſſibus aptando manus iſtæ contrectaverunt undique; cum autem ad cor ejus intra quamdam capſulam authentice conſervatam pervenerim, tam inuſitatum incognitumque percepi adhuc in eo permanentem odorem effundere, quod nonniſi cæleſtem exiſtimaverim; at nequaquam item admiranda alia defuerunt portenta; cum enim in Eccleſia ſanctiſſimi Salvatoris Leoniſſæ, quo B. Joſeph ſuæ futuræ ſanctitatis chriſtianis operibus impenſius incumbendo prima jecerat fundamenta, quamdam ejus ſanguinis ampullam non ſolum tunc Judicum delegatorum ſigillo munitam, verum quoque intra parietem crate ferrea haud amovibili cuſtoditam a ſeculo & ultra devotionis gratia Incolæ aſſervarent, factum eſt ut cum præ manibus eam indulto cultui conſignandam acceperim, ſanguinem fluvidum ac rubeſcentem adinvenirem; quocirca tanto prodigio magnopere perculſus in lacrymas una cum Populo illico erumpere coactus ſum, & uno omnium ore conclamare: *Mirabilis Deus in Sanctis ſuis.*

Tot igitur ſignis loquente Deo, & amicum ſuum ut ſuperius aſcendat invitante, undequaque juſtum erit & dignum, PATER SANCTISSIME, ut quemadmodum beati Fidelis, ſic beati Joſephi Canonizatio decernatur; hæc enim Biga Sanctorum quæ Chriſti jugum pari devotione portavit, plane decet, ut honore item pari veneretur.

JOSEPH Coppola Epiſcopus Aquilanus.

MErito quodam accreſcendi jure factum eſt, ut in B. Joſeph a Leoniſſa non ſecus ac in B. Camillo de Lellis una eademque Sanctorum Canonizatione Aprutina Regio (in qua nullis oppido ſuffragantibus meritis unus ex chriſtiani Gregis cuſtodibus ſum deſignatus) nobile par cæleſtium heroum habere glorietur; & licet B. Joſeph, ſecus atque ille, permanens ſemper in innocentia ſua viriliter fecerit, confortatum videns cor ſuum eo quod Chriſtum crucifixum amaverit; attamen quia ex Auguſtini ſententia: Cor contritum proximum eſt cordi mundo, jus poſtulabat ut biga Sanctorum (audeo & ego uti verbis Chryſoſtomi a Te relati in appendice tom. 1. de Canonizat.) Biga, inquam, Sanctorum, quæ Chriſti jugum & Crucem ferens ex eadem exivit Regione, ab eodem Summo Pontifice qui Gregis Chriſti Paſtor & Rector exiſtit, in Sanctorum numerum referatur.

JOSEPH Roſſi Epiſcopus Venafranus.

DUO luminaria magna, BEATISSIME PATER, præclari Ordinis Capuccinorum iſtis ſacris propoſita ſunt Comitiis. Alterum Fidelis a Sigmaringa qui martyrio catholicæ illuxit Eccleſiæ. Alterum modo Joſeph a Leoniſſa qui ardenti charitate in Orientem ductus, dum Conſtantinopoli Turcarum ſupremum Tyrannum ad ejurandam Mahumetanam ſuperſtitionem adducere meditatur, ingreſſus illius palatium pedemque in intima cubicula inferre tentans, a Satellitibus comprehenſus multis cruciatibus afflictus fuit. Lata deinde in eum mortis ſententia, pede manuque dextris unco ferreo ſuſpenſus eſt; unde dum pendebat, non deſtitit in opere Fidei, laboris & charitatis ad erudiendas Gentes infideles proferre doctrinam ſalutis, & lucem veritatem effundere. Sed poſt triduum tantis tormentis pro Jeſu nomine toleratis ab Angelo in forma pueri ereptus eſt, & in Italiam juſſus remeare; hic charitatis proſequens opera in Vicis & Caſtellis miſeris hominibus, quibus ſacri deficiebant Operarii, doctrina, exemplo & opere quaſi lux cæleſtis affulſit; & in charitate, patientia & humilitate curſum ſuum feliciter conſummavit, & in gaudium Domini ſui intravit. Gaudeat propterea in Occidente ſancta univerſalis Eccleſia alterum in Aris poſt Chriſti Patrem putativum venerari Joſeph.

HIERONYMUS Lorenzi Epiſcopus Acernenſis.

BEATISSIME PATER. Mirum orandi ſtudium vitæque auſteritatem cum aſſiduis pro ſalute animarum laboribus conjunctam jure ſuſpicimus in beato Joſeph a Leoniſſa. Eumdem apud Barbaros, quos ad veram Fidem conabatur traducere, triduum unco ſuſpenſus e trabe pependiſſe, mox ab Angelo ereptum novimus; ut Athletæ ſanctiſſimo non martyrium aut martyrii corona, ſed mors duntaxat in illo cruciatu obita defuiſſe videatur. His aliiſque virtutibus plane perſpectis, tum quod tam multos ad juſtitiam erudivit, fulgere illum modo tanquam ſtellam in perpetuas æternitates miraculorum voce docemur a Deo; cum ad ejus tumulum noviſſimis his temporibus conſolidatæ ſint baſes Pueri, & plantæ prius diſſolutæ, & immane Mulieris ulcus ejuſdem ope obductum ſtatim ſit. Erit igitur providentiæ Tuæ, BEATISSIME PATER, quod ſuppliciter peto, B. Virum inter Sanctos referre, ut amplioribus auctus honoribus magis luceat omnibus, qui ſunt in Eccleſia.

JOANNES FRANCISCUS Cavallinus Epiſcopus Alatrinus.

EXimius profecto zelus, quo beatus Joſephus a Leoniſſa Ordinis Capuccinorum, tum in defendenda augendaque fide orthodoxa, tum in confirmanda propagandaque animarum ſalute ſupra ceteros enituit, illud ſane exigit, PATER BEATISSIME, ut miraculis rite jam a Sanctitate Veſtra probatis in Sanctorum numero cooptetur; quemadmodum & ego ea qua decet reverentia, in obſequium tanti Viri demiſſe cogor efflagitare.

NI-

NICOLAUS Cioffi Episcopus Soranus.

POst vitam summa innocentia in seculo primum ductam, omnibus deinde Religiosis virtutibus in severiori Capuccinorum Instituto adauctam, incredibili propagandæ catholicæ Religionis & lucrandarum Jesu Christo animarum zelo ardens pœnas quidem martyrii Constantinopoli subivit; sed Martyr non occubuit, ut per divini verbi ministerium Christifideles in Italia e vitiis ad virtutes, & e terra perduceret ad Cælum; quo tandem ipsum perveniisse divina etiam prodigia comprobarunt. Merito igitur etsi non Martyris, Confessoris tamen nomen ipsi cum publico solennique cultu tribuendum esse sentio.

JOANNES ANTONIUS Castelli Episcopus Catharensis.

NUmquam latere potuit beati Josephi a Leonissa virtus; compertum enim est eum ab ineunte pueritia, innocentia morum, orationis studio, misericordia in Pauperes, singulari erga Virginem Dei Genitricem pietate, eximia futuræ Sanctitatis indicia dedisse; at ubi Capuccinorum Institutum amplexus est, & prudentem, & Superiorum dicto obsequentem, & patientem injuriarum, & paupertatis, Religionis charitatisque maxime studiosum se præbuit. Zelo salutis animarum inflammatus, dum potuit Constantinopolim sese contulit, ut Turcarum Tyrannum ad veram Religionem colendam induceret; sed ab improbis satellitibus, diris, neque unquam alias auditis tormentis cruciatus, ab iisque divina ope, nec sine singulari prodigio liberatus in Italiam rediit, ubi diu cum munus Apostolicum obiisset, plenus meritorum e vita mortali decessit, miraculorum laude in vita & post mortem illustris. Erit proinde, BEATISSIME PATER, cur omnes plaudant gratulenturque Ecclesiæ, si Virum tanta sanctitate morum tantoque desiderio propagandæ Religionis catholicæ flagrantem infallibili Sanctitatis Vestræ Decreto Sanctorum Albo adscriptum esse intellexerint.

NICOLAUS MARIA Caleagnini Episcopus Civitatis Ducalis.

VItam quam sibi a Deo singulari servatam beneficio B. Joseph agnoscebat, ab ipsa pueritia totam in sanctis operibus instituit atque transegit. Ut vero facilius finem consequeretur sibi propositum, sacræ Capuccinorum Familiæ nomen dedit, ibique Instituti sui asperitatibus majoribusque aliis voluntate sua susceptis cruciatibus Apostolici muneris maximos adjunxit labores, quos dum in evangelizandis Pauperibus, Peccatoribus ad sanam frugem revocandis, Infidelibusque ad Christi Domini fidem convertendis ex obedientia libentissime tolerabat, dignus habitus fuit, ut contumelias atque tormenta pro Jesu nomine Constantinopoli pateretur. Tantum igitur orthodoxæ Fidei Heroem a Deo miraculis illustratum dignum plane existimo, qui a SANCTITATE VESTRA conscriptis in Albo Sanctorum Cœlitibus superaddatur.

D. INNOCENTIUS Gorgoni Episcopus Pinnensis & Hadriensis.

BEatus Josephus a Leonissa adolescens egregium adolescentibus exhibuit christianarum virtutum exemplum, in Capuccinorum Ordine severissimo vitæ suæ genere brevi omnibus factus est evangelicæ perfectionis exemplar; in concionandi, quod divino quodam fervore exercuit, munere Apostolicum studium, & in persecutionibus immanibusque quibus ab Infidelibus vexatus fuit, cruciatibus Martyrum constantiam charitatemque ostendit, ac Deus, ut eum glorificaret, e persecutorum manibus visibilis Angeli ministerio eripuit; renovato evangelico prodigio semel atque iterum fecit, ut modico pane hominum multitudinem satiaret; atque tot tantisque miraculis etiam post mortem illustravit, ut non dubitem; quin Te decernente, BEATISSIME PATER, Sanctorum corona & gloria sit condecorandus.

Auditis singulorum suffragiis, preces quoque eorum imploras Sanctitas Sua, ut supernum lumen in re tanti momenti sibi demereretur e Cælo, subdidit.

VENERABILES FRATRES. Intelleximus suffragia vestra de causa beati Josephi a Leonissa, pro quibus ferendis ad Deum Vos prius confugisse, idemque facturos etiam non dubitamus, ut cæleste lumen Nobis impetretis. Attamen Vos magnopere hortari non prætermittimus, ut privatim ac publice eisdem preces fusciipiatis, cum Vos minime lateat quantam vim habeant illæ precationes, quæ publice & Ecclesiæ nomine indicuntur.

Orationi Pontificiæ cum fuisset finis impositus, ut de ea & de Suffragantium sententiis Instrumenta conficerentur, Protonotarios interpellavit ex more D. Toppi Cameræ Apostolicæ Procurator Generalis his vocibus.

Ego Johannes Philippus Toppi Sanctissimi Domini Nostri & Cameræ Apostolicæ Procurator Generalis rogo Vos omnes Protonotarios & Notarios Apostolicos hic præsentes, ut de sententiis consilio & unanimi consensu Reverendissimorum DD. S. R. E. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum & Episcoporum, deque Summi Pontificis oratione & deliberatione præhabitis super solemni Canonizatione beati Josephi a Leonissa, unum vel plura, publicum seu publica conficiatis Instrumentum vel Instrumenta ad perpetuam rei memoriam.

Conficiemus Collegii nomine Protonotariorum Decanus respondit, eosque adhibuit testes, qui hinc & inde adstabant Pontifici, dicens: *Vobis Testibus*: Hoc autem postea Instrumentum edidit.

Instrumentum a Decano Protonotariorum rogatum pro quarto Semipublico Consistorio.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

PRæsenti hoc publico Instrumento Nos Protonotarii Apostolici de numero Participantium cum *Acta Canon.* actis lecturis pariter & audituris ubique indubiam plenamque fidem facimus & testamur. Quod Anno ab Incarnato Verbo Millesimo septingentesimo quadragesimo sexto, Indictione nona Pontificatus Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI Divina Providentia Papæ XIV. Anno VI. die vero XIII. Junii Feria II. Idem Sanctissimus Dominus peracto prius maturo & rigoroso examine super virtutibus, meritis & miraculis beati Josephi a Leonissa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum inter Sanctos conscribendi, ne diuturniori cunctatione prælaudato Dei Servo cultus & Sanctorum decernendi honores protraherentur: In Aula quæ in Quirinali Palatio pro Ducali est, habuit Consistorium Semipublicum (quod in re tanti momenti juxta suorum Prædecessorum Ordinationes reliquum erat) ab Eminentissimis S. R. E. Cardinalibus, & a Reverendissimis Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis super solemni ejusdem beati Josephi peragenda Canonizatione sententias de more suscepturus.

Congregatis propterea die & hora designatis in prædicta Aula Ducali Eminentissimis Cardinalibus, Reverendissimis Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis suffragaturis, Summus Pontifex consuetis sacris Vestibus & Pluviali rubri coloris indutus, ac simplici Mitra exornatus, statim ac ad eandem Ducalem Aulam solito Ritu, solitoque comitatu inter Eminentissimos Carolum Marini & Alexandrum Albanum antiquiores Diaconos Cardinales pervenit: Producto prius super convocatis Patribus Crucis signo,

gno, ex eminenti Sede in quam illico se receperat, brevi ornataque Allocutione eorum super habenda beati Josephi a Leoniſſa Canonizatione ſententias efflagitavit, ſpe certa fretus, quod opem & lumen, quod ab inexhauſto divinæ ſapientiæ fonte in tanta ab ipſo ſuſcipienda deliberatione præſtolabatur per eorum conſilia & judicia apertius Altiſſimus ſibi manifeſtare non dedignaretur.

Vix Sanctiſſimus Pater quid ab ampliſſimo Cardinalium Senatu & ceterorum Patrum Conſeſſu exquireret, luculenter oſtenderat, quod Eminentiſſimus Carafa Epiſcopus Albanenſis, utpote inter Cardinales qui aderant antiquior, ſummatim recenſitis vitæ auſteritate ac ſanctimonia ceteriſque virtutibus, meritis & miraculis, quibus Sanctum ſuum Altiſſimus mirificavit, primus ſententiam ſuam reverenter expoſuit, & enixis precibus Sanctiſſimum Dominum oravit, ut beato Joſepho qui jampridem coronam gloriæ a Deo meruerat in Cælis, tandem inter Sanctos relato corona juſtitiæ a ſummo Chriſti Vicario tribueretur in terris.

In eundem ferme ſenſum eaſdemque prorſus in preces iverunt reliqui, qui intererant, & ſuffragati fuerunt Eminentiſſimi Patres. Nimirum.

Franciſcus Tituli S. Mariæ Tranſtyberim S. R. E. Presbyter Cardinalis Burgheſius.
Antonius Xaverius Tit. S. Stephani in Monte Cælio S. R. E. Presbyter Cardinalis de Gentilibus.
Fr. Joannes Antonius Tit. SS. Silveſtri & Martini in Montibus S. R. E. Presbyter Cardinalis Guadagni.
Trojanus Tit. S. Cæciliæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Acquaviva.
Dominicus Tit. SS. XII. Apoſtolorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Riviera.
Joannes Baptiſta Tit. S. Mariæ Angelorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Spinola.
Raynerius Tit. S. Sabinæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Ilcio.
Dominicus Tit. S. Bernardi S. R. E. Presbyter Cardinalis Paſſionei.
Silvius Tit. S. Priſcæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Valentibus.
Fr. Joachimus Tit. SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Portocarrero.
Camillus Tit. SS. Joannis & Pauli S. R. E. Presbyter Cardinalis Paulutius.
Carolus Albertus Guidobonus Tit. S. Mariæ de Pace S. R. E. Presbyter Cardinalis Cavalchinus.
Fridericus Tit. S. Pancratii S. R. E. Presbyter Cardinalis Lantes.
Franciſcus Tit. S. Mariæ de Populo S. R. E. Presbyter Cardinalis Riccius.
Antonius Tit. S. Silveſtri in Capite S. R. E. Presbyter Cardinalis Rufus.
Philippus Maria Tit. S. Agnetis extra Mœnia S. R. E. Presbyter Cardinalis de Montibus.
D. Fortunatus Tit. S. Matthæi in Merulana S. R. E. Presbyter Cardinalis Tamburinus.
D. Joachimus Tit. S. Crucis in Hieruſalem S. R. E. Presbyter Cardinalis Beſutius.
Carolus S. Mariæ in Via Lata Diaconus S. R. E. Cardinalis Marini.
Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus S. R. E. Cardinalis Albanus.
Nerius S. Euſtachii Diaconus S. R. E. Cardinalis Corſinus.
Agapitus S. Agathæ in Suburra Diaconus S. R. E. Cardinalis Moſca.
Carolus Maria S. Mariæ in Porticu Diaconus S. R. E. Cardinalis Sacripantes.
Marius SS. Coſmæ & Damiani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bolognettus.
Proſper S. Georgii in Velabro Diaconus S. R. E. Cardinalis Columna de Sciarra.
Alexander S. Mariæ in Aquiro Diaconus S. R. E. Cardinalis Tanarius.
Hieronymus S. Adriani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bardi.
Dominicus SS. Viti & Modeſti Diaconus S. R. E. Cardinalis Urſinus.

Poſt Eminentiſſimorum Cardinalium ſententias facta fuit Reverendiſſimis Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, tam Aſſiſtentibus Pontificio Solio, quam non Aſſiſtentibus ſuffragandi facultas, & protinus (initio a Patriarchis deſumpto) ſuffragari cœperunt Reverendiſſimi DD.

Mundillus Urſinus Patriarcha Conſtantinopolitanus.
Antonius Maria Pallavicinus Patriarcha Antiochenus.
Thomas Cervini Patriarcha Hieroſolymitanus.
Gabriel Eva Archiepiſcopus Cypri Syrus, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit ſuffragium.
Alexander Borgia Archiepiſcopus Firmanus.
Joſeph Maria Ferroni Archiepiſcopus Damaſcenus.
Joannes Franciſci Stoppani Archiepiſcopus Corinthi.
Michael de Palma Archiepiſcopus Teatinus.
Stanislaus Poliaſtri Archiepiſcopus Roſſanen.
Ferdinandus Maria de Rubeis Archiepiſcopus Tarſi.
Joannes Andreas Tria Archiepiſcopus Tyri.
Nicolaus Carafa Archiepiſcopus Philippenſis.
D. Ferdinandus Romualdus Guiccioli Archiepiſcus Ravennaten.
Felix Solatius Archiepiſcopus Thebarum.
Antonius Fonſeca Epiſcopus Æſinus.
Nicolaus Michael Abbati Epiſcopus Scyllacii.
D. Placidus Pezzancheri Epiſcopus Tiburtinus.
Bernardus Antonius Pizzella Epiſcopus Conſtantien.
Fr. Paulus Alpheran de Buſſan Epiſcopus Meliten.
Alexander de Abbatibus Epiſcopus Viterbien. & Tuſcanen.
Nicolaus Franciſcus de Bonhome Epiſcopus Carpaſien.
Ludovicus Antonius Valdina, olim Cremona Epiſcopus Hermopolitanus.
Fabricius Borgia Epiſcopus Ferentinus.
Hippolytus e Rubeis S. Secundi Epiſcopus Senogallien.
D. Paulus Thomas Marana Epiſcopus Aſculanus.
Fr. Silveſter Merani Epiſcopus Porphyrienſis.
Nicolaus Mancinforti Epiſcopus Anconitanus.
Antonius Cantoni Epiſcopus Faventinus.
Paulus Bonaviſa Epiſcopus Spoletinus.
Cæſar Bonajuti Epiſcopus Pharen.
Marius Maffei Epiſcopus Fulginatenſis.
Guido Urſellus Epiſcopus Cæſenatenſis.
Hyacinthus de Silveſtris Epiſcopus Nepeſinus & Sutrinus.
Leo Lucas Vita Epiſcopus Oppiden.
Ægidius Antonius Iſabelli Epiſcopus Alliphanus.
Joannes Antonius Bachetoni Epiſcopus Anagninus.
Franciſcus Antonius Spadea Epiſcopus Aquinas & Fregellarum.
Joſeph Schirò Archiepiſcopus Dirrhachinus, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit ſuffragium.
Sergius Alexandri Armenus Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit ſuffragium.
Stephanus Aſſemanus Archiepiſcopus Apameæ.
Bernardinus Vari Epiſcopus Civitatis Caſtellanæ & Hortæ.
Joannes Innocentius Epiſcopus Fagaraſienſis, patrio prius, deinde latino idiomate ſuffragium emiſit.
Pompejus Compagnoni Epiſcopus Auximanus & Cingulan.
Jacobus Philippus Conſoli Epiſcopus Amerinus.
Joſephus Coppola Epiſcopus Aquilanus.
Joſeph de Rubeis Epiſcopus Venafranus.
Hieronymus Lorenzi Epiſcopus Acernen.
Joannes Franciſcus Cavallini Epiſcopus Alatrinus.

Nico-

Nicolaus Cioffi Episcopus Soranus.
Joannes Antonius Castelli Episcopus Catharensis.
Nicolaus Maria Calcagnini Episcopus Civitatis Ducalis.
Innocentius Gorgonius Episcopus Pinnen. & Hadrien.

Qui omnes concorditer non solum beatum Josephum a Leoniſſa inter Sanctos merito cooptandum (sapienti unusquisque suo prolato judicio) existimarunt; verum etiam & apud Sanctitatem Suam reverenter institerunt, ut eidem Dei Servo supremis Sanctorum honoribus delatis, novum in eo augeretur Ecclesiæ præsidium & ornamentum, novumque admirabile & prorsus inauditum pro animarum salute charitatis & propagandæ Religionis ardoris & fortitudinis in vinea Domini laborantibus exhiberetur exemplum.

Summus Pontifex suffragiis omnibus absolutis, cum libenti lætoque animo percepisset Venerabilium Fratrum sententias & preces, idem a se expoſcere, quod & ipse jam diu vehementer optaverat, eosdem Venerabiles Fratres iterum allocutus monitos eos esse voluit in sequenti & ultimo Consistorio in Causam Canonizationis beatæ Catharinæ de Ricciis habendo indicturum se diem, qua celebrari deberent solemnia Canonizationis tum prædicti beati Josephi a Leoniſſa, quam aliorum beatorum Fidelis nempe a Sigmaringa, Camilli de Lellis & Petri Regalati, quos ipse nuperrime in præteritis Consistoriis Sanctorum nomine & cultu donandos Aris delignaverat.

Sanctissimus Dominus facto loquendi fine, finem quoque Consistorialis fecit Actionis; sed priusquam Sanctitas Sua & Eminentissimi Patres consurgerent, & e Conventu discederent; Procurator Generalis Reverendæ Cameræ Apostolicæ rogavit Nos Protonotarios Consistorio præsentes, ut de præhabitis a Sanctissimo Domino Allocutionibus, deque consilio, sententiis, unanimique Patrum consensu pro solemni beati Josephi a Leoniſſa Canonizatione ad perpetuam rei memoriam unum vel plura, publicum seu publica, Instrumentum vel Instrumenta conficeremus.

Ad hujusmodi præfati procuratoris Generalis R. C. A. instantiam confestim Ego Franciscus Maria Protonotarius Riccardi Protonotariorum Collegii Decanus ejusdem Collegii mei nomine respondi: *Conficiemus*: Et ad Familiares Sanctitatis Suæ conversus eos super omnibus quæ peracta fuerant, his verbis in testes adhibui: *Vobis Testibus*.

Acta sunt hæc in Quirinali Palatio die, mense & Anno quibus supra, præsentibus Illustrissimis DD. Paulo Zani Bononiensis, & Josepho Maria Puoti Neapolitano ab intimo Sanctitatis Suæ cubiculo ad hoc specialiter vocatis, habitis atque rogatis.

In quorum fidem Nos Protonotarii Apostolici de numero Participantium requisiti & rogati præsens hoc Instrumentum confecimus, subscripsimus & publicavimus, solitoque Collegii nostri sigillo muniri, & in nostro Archivio, ut futuris temporibus horum omnium perenne semper extet documentum, Secretario nostro perdiligenter asservari & subscribi mandavimus. Actum ubi supra præsentibus quibus supra Testibus ad præmissa vocatis, habitis atque rogotis.

Ita est Franciscus Maria Protonotarius Riccardi Decanus.

Loco † Signi.

Franciscus Dominicus Clementi ejusdem Collegii Secret.

Absentium EE. S. R. E. Cardinalium, Archiepiscoporum, & Episcoporum ab Apostolico Conventu hic recensentur exaranturque sententiæ, jussu Sanctissimi Patris ad Secretarium Congregationis Sacrorum Rituum, ut in ejus Tabulis perpetuo asservarentur, a quoque transmissæ.

Acta Canon.

THOMAS Episcopus Ostien. & Velitrenensis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Patrizi Collegii Decanus, Vice-Cancellarius Cardinalis Rufus.

BEatus Josephus a Leoniſſa virtutem auspicatus ab ubere, ævi exordium peculiari quadam pietate, & pueriles annos constanti Religione consecravit. Cum adhuc adolescens in illustri Capuccinorum Ordine Deo se victimam devovisset, præconcepta virtutum ejus semina heroicam in frugem eruperunt. Harum Regina Charitate dirigente gressus ejus, peccatoribus, iis maxime qui perversæ consuetudinis mole pressi in profundum malorum venerant, semetipsum exhibuit sicut Dei Ministrum in laboribus assiduis, in jejuniis plurimis, in multa humilitate, in invicta patientia. In eadem charitate non ficta conversus etiam ad Gentes, quæ ignorabant Deum, atque ipsas opportune importune docere conatus verbum veritatis, tribulationes & contumelias, & angustias & vulnera fortissime sustinuit. Veruntamen cursum illum, quem renuente Numine abrumpere neque Tyranni neque tormenta potuere, in Crucis mortificatione divini amoris flamma feliciter consummavit. Hæc quidem omnia insignium quoque miraculorum fulgore comprobata postulare videntur, ut cælestis hic Vir a SANCTITATE VESTRA in Sanctorum Album Apostolica auctoritate referatur, ut sit christiano Populo adjutor in præsentibus opportunitatibus & tribulationibus.

ANNIBAL Episcopus Portuensis Cardinalis Albanus S. Clementis nuncupatus.

BEatus Joseph a Leoniſſa alterum Sanctitatis lumen & ornamentum Aprutinæ Provinciæ in Regno Neapolitano, quam eximia vitæ sanctimonia futurus esset illustris, a prima ætate patefecit multiplici christianæ pietatis argumento Religioso Capuccinorum Ordini adscriptus virtutum omnium fulgore emicuit. Quum martyrii flagraret desiderio in Thraciam profectus, Constantinopoli multa præstitit, quæ propagandæ christianæ Religionis ardorem & alienæ salutis procurandæ studium præcipuum ostendunt. In Italiam reversus Apostolicis laboribus complures a peccatis & vitiis revocavit, tum qua via potuit divinæ gloriæ incrementum provexit. Ardentissimæ in Deum & Proximos charitati assiduas corporis afflictationes adjunxit. Orationi ac divinarum rerum contemplationi diu noctuque deditus, cælestis vitæ genus in terris egisse visus est. Donis pluribus & miraculorum gratia a Deo exornatus, tam exacte humilitati suique despicentiæ studuit, ut nihil posset esse despectius. Quum itaque B. Josephus virtutum omnium præstantia emicuerit, vivensque & mortuus multis a Deo miraculis sit illustratus, par clarioribus catholicæ Ecclesiæ Viris sanctis merito dignus habetur, qui in eorumdem Album a BEATITUDINE VESTRA referatur.

VINCENTIUS Episcopus Prænestinus Cardinalis Petra, Major Pœnitentiarius.

TAnta virtute tantoque studio propagandæ Religionis excelluit beatus Josephus a Leoniſſa, ut cum sanctissimis viris, qui summa vitæ innocentia muneriſque Apostolici laude floruerunt, comparari merito posse videatur. Cum enim jam usque a prima ætate incredibili abstinentia, castitate morum, demissione animi, misericordia erga egenos, obedientia, charitate aliisque virtutibus inclaruerit, quas longum esset recensere; cum posteaquam sacro Capuccinorum Ordini nomen dedit, ubi ei Constantinopolim abeundi fidemque prædicandi facultas est data, tanto desiderio Infidelium convertendorum exarsit, ut cum eo appulit, singulari Dei auxilio Turcarum Tyrannum adire, eumque ad Christi doctrinam profitendam inducere constituerit. Quod si regiorum custodum scelere, qui illum pugnis, calcibus, omnique contumeliarum genere vexaverunt, impetrare non potuit quod optabat, quoniam tamen satellitibus traditum se extremo sæviſſimoque supplicio cruciandum vidit, ab eoque deinde divinitus liberatum,

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ratum, etsi angeretur, quod mori pro Christo nequiverit, rediit nihilominus in Italiam gaudens, quod dignus esset habitus pro nomine Jesu contumeliam pati. In hisce autem nostris Regionibus innumeris laboribus functus plenusque virtutum in Cælum evolavit, ubi tot meritorum coronam est, ut credimus, consequutus. Quare censeo dignum esse, qui a SANCTITATE VESTRA in Sanctorum numerum referatur.

JOSEPH Episcopus Tusculanus Cardinalis Accorambonus.

REligio, pietas, sui ipsius abnegatio & ferventissimus præsertim charitatis ardor, quo in Deum & Proximum beatus Joseph semper exarsit, quemadmodum Athletam Christi fortissimum uberrima gloria dignum in Cælis reddiderunt, ita meritissimum reddunt, ut supremo SANCTITATIS VESTRÆ judicio inter Cælites referatur.

VINCENTIUS Episcopus Sabinensis Cardinalis Bichius.

PAlmam martyrii, quam flagranti desiderio concupiverat beatus Joseph a Leonissa Sacerdos Professus Ordinis Minorum Capuccinorum, atque tetigerat, sed Deo disponente integre non fuerat assecutus, in coronam gloriæ commutavit illi Deus protracto vitæ curriculo, ut sic in longum animabus Proximi sui salutem afferret & merita cumularet, donec ad sui temporis consummationem perventus beatas scanderet sedes. Visibile voluntatis Dei Testimonium habuit beatus Joseph, quando Constantinopoli in odium Fidei catholicæ ad mortem damnatus, atque pede manuque dexteris unco ferreo e sublimi suspensus, nodum fuit miraculose a morte servatus, sed post triduum martyrio lato ab Angelo liberatus ac sanatus remansit, divino ei dato mandato, ut ad Italiam remearet: Divinaque impleta voluntate, unum quod evasit martyrium coactum, in plura martyria commutavit voluntaria usque ad obitum, tempore in beneficium Proximi sui semper insumpto; propter quæ mirabilis Deus glorificavit etiam in vita Sanctum suum, multiplicando præcipue per binas vices ad ejus supplicationes farinam usque ad satietatem famelicæ multitudinis, primum Ocriculi, secundo Borbonii. Ad cælestem tandem Patriam evocatus plurimis aliis miraculis Sanctitatem Servi sui manifestavit Deus, quem si supremi Regis clementia corona gloriæ in Cælis magnificat, devote a Fidelibus in hac terrestri patria convenit venerari.

NICOLAUS MARIA Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis Lercarius.

SANCTITAS VESTRA divino illustrata lumine sacris Altarium honoribus elevatum christiano Orbi venerandum proponet B. Josephum a Leonissa, quem si in sortem Domini electum fuisse singulari ab ipsis incunabulis in eum collato beneficio manifestatum est, idipsum magis confirmarunt tot tantaque vitæ discrimina ac pericula, a quibus superna manu sæpe liberatus fuit, & tot tantaque supplicia, quibus si non mortem martyrii, tamen pœnas omnes invictissimo animo non semel expertus est. Nil itaque superest, nisi ut invictus Athleta Christi suo tandem lumine universam illustret Ecclesiam, & suo tueatur patrocinio.

RAPHAEL COSIMUS Tit. S. Marcelli Presbyter Cardinalis de Hieronymis.

BEATISSIME PATER. Ineffabili semper dispositione providit Deus, ut suis apte temporibus exurgerent Viri Sanctitate conspicui, qui hominibus senescente Mundo in pejora ruentibus adjutrices manus porrigerent, & glisscentium vitiorum spinas de Ecclesiæ vinea evellerent. Inter hos Josephi de Leonissa Ordinis Capuccinorum Sacerdotis Professi spiritum suscitavit, qui æmulatus charismata meliora ore simul & opere docuit quanta erga Deum charitate æstuaret, quanta in Proximum dilectione, quantoque contra vitia afficeretur odio, factus contra ea declamator acerrimus. Martyrii quoque ei non defuit animus, dum pro Christi fide amplianda vere Martyrum tormenta sustinuit. Signa quibus dum vixit, & post obitum etiam claruit, æque testantur quam in eximio hoc Viro bene sibi complacuerit Deus. Justum ergo censeo, ut quem corona expressa signo Sanctitatis Dominus redimivit in Cælis, Sanctorum etiam laurea SANCTITAS VESTRA coronet in terris.

CAROLUS Tit. S. Mariæ de Ara-Cœli Presbyter Cardinalis Calcagninus.

FEcit Dominus mirabilia cum Servo suo B. Josepho a Leonissa; dum ab adolescentia ita omnium virtutum amator fuit præcipueque pudicitiæ, ut ad illam tuendam spretis domesticorum blanditiis atque precibus, hujusque mundi pompis lætus ac victor in Patrum Capuccinorum sodalitatem adscitus est: Vocatus igitur ad Francisci sequelam particeps fuit illius spiritus, quo terrena omnia despiciens ad instar Apostoli Pauli in carne extra carnem, in Mundo extra Mundum esse videbatur; cælestium enim contemplatio fuit illi assidua; Fidem cum charitate conjunctam & sancte servavit, & fideliter reddidit: In multa patientia fuit in suavitate, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis sæpe solo pane & aqua contentus. Incensus martyrii desiderio nullis laboribus, nullis periculis pepercit; & quamvis neque ipse martyrio, neque martyrium ipsi defuerit, sola tamen ea mors defuit, quam unam, ut dissolveretur essetque cum Christo, cupiebat. Quas egregias virtutes ineffabilis Dominus multis insignivit miraculis: Unde jure merito Clemens XII. felic. record. eum inter Beatos recensuit. Superest modo, quia Deus ejus Sanctitatem novis innumerisque comprobat miraculis, ut a SANCTITATE VESTRA inter Sanctos referatur, quod universalis Ecclesia ardentissime exoptat.

HIERONYMUS S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Cardinalis Columna.

JUstorum *animas*, BEATISSIME PATER, *in manu Dei esse*, si quis unquam ostendit, id plane testatum nobis facit beatus Joseph a Leonissa, quem in ipsis incunabulis a proximo mortis periculo, non sine prodigio liberatum cum vitæ cursum iniisse accepimus, qui totus non naturæ fuerit, sed *dexteræ Excelsi*: Hæc ego dicens, non illum tantummodo vitæ articulum intelligo, quo per triduum a Barbaris cruciatus cælesti ope ad pristinam corporis incolumitatem magno prodigio restitutus est. Non, inquam, hunc solummodo vitæ articulum intelligo. Vita ipsius universa tot laboribus fatigata fuit, supra omnem pene fidem, ut nisi summi Dei Providentia, qui *in opportunitatibus adjutor est*, continuo pene miraculo præsidium tuliset, fieri non poterat, ut ejus vitæ cursus ad longum tempus produceretur: *Adeo in omni pressura supra modum gravatus fuit*, ut Apostolus loquitur, *& supra virtutem, ut sublimitas virtutis ejus plane ex Deo protegente esset, & non ex ipso*. Qui enim fieri poterat, ut sexies, septies, undecies aliquando atque duodecies diversis in locis conciones haberet, non in persuasibilibus humanæ Sapientiæ verbis, sed in ostensione Spiritus & Virtutis, cilicio indutus ac lorica ferrea præcinctus sæpe, aut nullo modo, aut mucidi panis fragmentis pastus, sæpe aut imbribus madidus, aut æstu solis exustus, interdum febris etiam ardore cruciatus: Nimirum ex eorum numero erat, qui cum Apostolo dicunt: *In omnibus tribulationem patimur, sed non angustiamur, persequutionem patimur, sed non derelinquimur, dejicimur, sed non perimus, semper qui vivimus, in mortem tradimur propter Jesum*: Merito itaque ex Te optamus, SANCTISSIME PATER, ut novis Sanctorum honoribus ornetur B. Joseph: Ex quo illud etiam fiet ut novo argumento ostendatur Justorum animas in manu Dei esse, qui illis non cælestes tantum honores, verum etiam terrenos decernat.

SI-

SIMON Gritti Archiepiſcopus Tyanenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Beatum Joſephum a Leoniſſa infantia Deo præordinatum, puerilis æque ac virilis ætas Dei amori per virtutum Religioſarum eximia quidem opera arctiſſime intentum; ac magis magiſque animarum multimodæ promovendæ ſaluti ad conſummationem uſque in immenſum addictum; necnon rigidiſſimis ſui corporis excruciatum mortificationibus, jejuniis ac pœnitentiis, licet nihil in illo prope foret pœnitendum, vel in terris Sanctum denunciarunt. Qui autem dat incrementum, Deus haud abſimilem imparemque ſubinde prodigiorum ac miraculorum ſuam vocem præferentium, rite idcirco accuratiſſimaque lege perpenſorum multiplici oſtenſione Servum ſuum illuſtratum voluit ac patefecit; ut eapropter tutiſſima exinde SANCTITATI VESTRÆ Joſephum Sanctorum Albo adſcribendi conſurgat ratio; quod & Eccleſia catholica de glorioſo ſuo milite, qui legitime certavit, terrena quæque invicte protrivit, ac glorioſiſſimorum de triplici communi hoſte triumphum compertus eſt retuliſſe, gaudens atque lætabunda ante ſupremum Majeſtatis tuæ Solium unanimi votorum concordia præſtolatur, ad Filiorum ſuorum incitamentum, ſui ornatum omniumque plane præſidium optatiſſimum.

JOSEPH MARIA Rufus Archiepiſcopus Capuanus Aſſiſtens.

QUantus virtutum omnium chorus in Servo Dei beato Joſepho a Leoniſſa Sacerdote Profeſſo Ordinis Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum effulſerit, nemo eſt qui ignoret! Nihil quippe in eo fuit, quod Dei amorem Proximique ſui charitatem non redoleret, quod non ædificaret fidem, quod Proximorum ſalutem non operaretur, quod non ſaperet Sanctitatem. Hic eſt ille fortiſſimus Chriſti Athleta, cui bonum fuit portare jugum ab adoleſcentia ſua uſque ad ultimum vitæ ſpiritum, accepturus a Domino coronam juſtitiæ, quam Deus promiſit diligentibus ſe. Quamobrem cum beati Joſephi Sanctitatis famæ miraculorum acceſſerit gloria; executionem decretæ a SANCTITATE VESTRA ejuſdem Beati Canonizationis humillime expectat tota Fratrum Capuccinorum ſancti Franciſci Familia, ut toti Orbi chriſtiano novum ſydus adfulgeat. Et ita &c.

MICHAEL MARIA Vicentini Archiepiſcopus Theodoſiæ Aſſiſtens.

TAntum Sanctitatis fulgorem emiſit innocens vita B. Joſephi a Leoniſſa, cui Sanctorum honores decrevit oraculo ſapientiſſimo SANCTITAS VESTRA, ut ejus gloriæ addendæ aſſentiri nemo prorſus dubitet; præſertim cum de humilitate & patientia, de vigiliis & oratione, de charitate ac Peccatorum converſione; de ceteris tandem virtutibus copiaque miraculorum maxima cogitemus.

Fr. ANTONINUS Camarda Epiſcopus Reatinus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Quis & qualis homo fuerit B. Joſeph a Leoniſſa, conjiciendum eſt ex appellatione & ex proprio vocabulo, quod augmentum interpretari non dubitatur. Ab incuntis ſiquidem ætatis primordiis in omnium virtutum genere crevit proficiendo ſapientia & ætate & gratia apud Deum & homines. At ubi robuſtioris ætatis plenitudo advenit, miſſurus manus ad fortia egreſſus eſt in ſalutem animarum ut gigas ad currendam viam totius charitatis, nullum timens malum adhuc ambulans in medio umbræ mortis. Nam a Turcico furore e ſublimi crudeliter ſuſpenſus, tamquam e Cathedra Crucis Chriſti loquebatur de teſtimoniis ejus & non confundebatur. Angelica deinde ope poſt triduum liberatus, in labore & ſudore vultus ſui plenus gratia & fortitudine ambulavit per Oppida & Caſtella, per Vicos & Plateas, evangelizando verbis & exemplis, ſignis & prodigiis vitæ viam demonſtrando. Merito igitur Sanctorum Faſtis adſcribendus a SANCTITATE VESTRA cenſetur, qui tam invicto zelo pro Fidei dilatatione pugnavit, & pro animarum ſalute tam indefeſſo ſpiritu laboravit.

NICOLAUS XAVERIUS Santamaria Epiſcopus Cyrenenſis Aſſiſtens.

BEnedictus Deus, qui frigeſcente in cordibus hominum charitate non ſinit eam extingui, ſed per Electos quoſdam veluti novos Apoſtolos renovat, & accendit, B. Joſephum a Leoniſſa ad hoc miniſterium elegit, quem ab incunabulis divinitus ſervatum evangelicæ perfectioni ac prædicationi conſecravit. Is enim humilitatis, obedientiæ, orationis, pœnitentiæ ceterarumque virtutum cultor aſſiduus, pro Dei gloria & animarum ſalute innumeros labores & ærumnas perpeſſus verbo & exemplo Chriſtianorum depravatos mores ad meliorem frugem paſſim revocavit, & contumeliis, probris, verberibus appetitus gaudebat, quod talia pati dignus haberetur; nec unquam animam ſuam pretioſiorem fecit quam ſe, immo pro nomine Jeſu libentiſſime tradidit; & quamvis martyrio mors, non tamen martyrio voluntas, non voluntati martyrium, neque ipſi gloria defuit. Hunc proinde beatum Virum, cujus heroicæ virtutes præclaris miraculis rite probatis confirmatæ fuerunt, dignitſimum cenſeo, qui ab infallibili Apoſtolatus Tui voce in Sanctorum numerum referatur.

NICOLAUS Simoni Epiſcopus Marcianenſis Aſſiſtens.

DIvino plane conſilio ac beneficio morti ereptus Joſeph a Leoniſſa, ab Infidelibus tutiores ſe tranſtulit in Religiones ad Apoſtolicum exercendum miniſterium: Gloriam vero Dei quærens non ſuam, agreſtem gentem & ignobiles pagos ſelegit, in quibus ſeminaret verbum Dei, unde fructus uberes retulit in patientia. Decet propterea, ut Viri Dei virtutes reſque præclare geſtas in ſublimiori Eccleſiæ loco poſitas admiremur, imitemur, veneremur.

NICOLAUS Spinelli Epiſcopus Averſanus Aſſiſtens.

DOmeſtica vita integerrime tradu&ta minime contentus beatus Joſeph a Leoniſſa ſibi ex umbra ad ſolem prodeundum exiſtimavit, remotiſſimaſque petiit Regiones Captivos ex Infidelium tyrannide in libertatem vindicaturus, ubi extrema quæque perpeſſus, miraculo a periculis diriſſimiſque ſuppliciis ſuperſtes fuit: Licet omnigena excultus eruditione, tantum villas & agreſtium virorum mapalia luſtravit verbum Dei deprædicaturus: Omnes virtutes mirifice coluit; præcipue tamen præſtitit in pauperes liberalitate, quos aluit etiam ex ventre defraudato. A miraculis ante & poſt mortem editis clariſſimus fuit. Quæ omnia *cum rite probata ſunt*, comite ſupremo judicio SANCTITATIS TUÆ illum Sanctorum Albo adſcribi, ac publico ſolemnique Chriſtifidelium cultu donari poſſe exiſtimarem.

MARCUS ANTONIUS Amalphitanus Epiſcopus Ortonen. & Complen. Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Beatus Joſeph a Leoniſſa Sacerdos Profeſſus in Ordine Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum ab ipſa jam pueritia cæleſtem vitam ducens futuræ Sanctitatis prætulit indicia. Inter Religioſos præfati Ordinis Capuccinorum adſcitus, nedum laborioſam aſperrimamque vitam evocavit, rigidiſſimi Ordinis Inſtituta exacte ſervando, ſed ad carnis macerationem voluntaria ſupererogavit pœnitentiæ opera, nempe flagellationes, cilicia, aſſiduum jejunium & abſtinentias. Conſtanti cura & ſtudio rerum cæleſtium contemplationi jugiter ſe exercuit. Zelo catholicæ Religionis propagandæ inflammatus nihil ei gratius poterat evenire, quam ſi inter ſupplicia quælibet acerbiſſima fidem ſuo ſanguine confirmaret, & jam crudele martyrii genus a Barbaris invicto animo ſuſtinere meruit, etſi

mira-

mirabiliter ab Angelis ereptus non exhalaverit animam. Ad Italiam poſtremo Prædicator miſſus, potens opere & ſermone, infatigabilis Evangelii Præco ſive in Pagis, ſive in Villis locisque campeſtribus fuit, & cum ingenti animarum fructu charitatis ſuæ viſcera in omnes dilatavit. Merito hinc nedum inter ſanctos Confeſſores, ſed de numero inclytorum Martyrum dici poterit: cum non tam mors, quam fides & devotio Martyrem faciat: Cumque Deus omnipotens in confirmationem tot inſignium virtutum & meritorum clariora ſigna & miracula peregerit, eiſque coruſcantibus ejuſdem beati Joſephi Sanctitas effulgeat; ſane hæc omnia expoſcunt, ut SANCTITATE VESTRA annuente in Sanctorum Albo referatur.

LUDOVICUS Savagieri Epiſcopus Tempenſis.

NIhil eſt quo magis delectentur Fideles, quam dum Jeſu Chriſti virtutes ac prodigia renovata admirantur. Divinus enim ille ſubito in mentem venit amor, quo Deus Unigenitum dedit, ut nos divinitatis ſuæ tribueret eſſe participes. Qui res a B. Joſepho de Leoniſſa geſtas expenderit, hanc in ſe delectationem & lætitiam ſentiat neceſſe eſt. In eo enim terrenarum rerum omnium contemptum, mortificationem, qua Chriſti Crucem in ſuo corpore geſſit, patientiam, qua perſecutiones immaneſque pertulit cruciatus, & prodigia illa admirantur, quibus ſemel atque iterum modico pane turbas ſatiavit. Denique Angelum conſolatorem atque ab infidelium manibus liberatorem habere meruit. Igitur cum miraculis poſt mortem patratis, de ipſius gloria Deum eos certiores feciſſe credant Sodales ſui, ceterique Fideles ea ſpiritus lætitia permoti abs Te, BEATISSIME PATER, Sanctum declarari cupiunt, ut publico cultu ac veneratione præceptam in ipſum pietatem liberius explicare valeant. Decet autem meo judicio atque expedit, ut inter Sanctos recenſito, novo hoc virtutum exemplari, novoque apud Deum Interceſſore donentur.

ANTONIUS Franci Epiſcopus Craſſeti.

EA eſt, BEATISSIME PATER, ſeries vitæ B. Joſephi a Leoniſſa, ut ipſa ſola peculiares eas omnes virtutes ac merita, quæ in ſingulis iis, quos Sanctorum Faſtis adſcribere intendit SANCTITAS VESTRA, complecti quodammodo videatur. Quis enim in eo B. Fidelis conſtantiam zelumque fidei ſingularem, B. Camilli ardentiſſimam charitatem, B. Petri Regalati ſummam vitæ auſteritatem, B. Catharinæ de Ricciis incontaminatam virginitatem non admiretur? Quam igitur æquum ſit, ut quæ ſingulis præparantur præclariſſima virtutis præmia, B. Joſepho a Leoniſſa conferantur, nemo ut puto, eſt qui non videat.

THOMAS ALEXIUS de Rubeis Epiſcopus Aprutinus.

SUffragium præſtans, BEATISSIME PATER, pro Sanctificatione B. Joſephi a Leoniſſa, quambreve dicendi genus invenire cupiebam, quod gravitate, ſplendore & claritate dignum eſſet; at mihi antiquiſſimum putavi admirationem vitæ ſuæ, non amplitudinem meritorum edicere.

Mirum, SANCTISSIME PATER, in ſancto Juvene morum ſuavitas, mira erga pauperes miſericors pietas, mira caſtitas dum oblatas nuptias conſtanti pectore abhorruit: Mira denique aſperis flagellis acerrima pœnitentia.

Dato nomine ſua ſponte & ſpiritu Capuccinorum Familiæ Concionator egregius evaſit; Conſtantinopolim petiit Tyrannum impavido pectore de Religione colloquuturus: At novitate rei calcibus appetitus, pugnis, verberibuſque affectus, martyrium ſubire coactus, unco e trabe per dexterum pedem & brachium appenſus ſpiritum Deo dediſſet, niſi Angeli patrocinio ereptus ad uberiorem meſſem in campo Eccleſiæ fuerit reſervatus.

Italiam reverſus, laceſſitus injuriis, hilaris patientiæ fuit exemplar; humilitatem ſectatus reſpuit ſemper honores; Verum terram effodere, domus verrere, lances deregere, vilia quæque præſtare minime abhorruit. Orationi perenni aſſiduus inſomnes ducebat noctes, & in ecſtaſim raptus, quandoque itinerans flumen expanſo pallio per ſocium ſicco pede tranſivit.

Eapropter quod BEATISSIMUS PATER & Summus Pontifex inter ſanctos Martyres, ſanctum Virum, Aprutinorum decus adſcribat non diffiteor: Magnum etenim noſtri Protectorem Gregorium Sebaſtæ in Armenia Epiſcopum non violentia tormentorum peremptum, Martyrem etiam veneratur Eccleſia.

Ideirco quod mirus Confeſſor & noſtræ ſanctæ Fidei ſtrenuus aſſertor, mirus in tolerantia uncini (Granchio dicti) pro S. Martyre & Confeſſore veneretur, inficias Patres non ibunt.

Quintum & ultimum in Cauſa beatæ Catharinæ de Ricciis ſupererat Conſiſtorium; quod ex Sanctitatis Suæ placito in ſequentem Feriam tertiam indixere per hanc impreſſam ſchedulam Curſores.

INTIMATIO

Per Curſores facienda etiam Domi dimiſſa copia.

EX ſemipublicis Conſiſtoriis a Sanctitate Sua ſuper futura quinque Beatorum in Sanctorum Album allectione decretis quintum & ultimum habebitur Feria tertia die 14. Junii in ſæpedicta jam Aula Quirinalis Palatii hora decimatertia *pro beata Catharina de Ricciis Virgine Sanctimoniali Profeſſa Ordinis S. Dominici: Eminentiſſimis Patribus ac Reverendiſſimis Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis ſuffragia ex more ferentibus.*

Intimentur itaque omnes & ſinguli Eminentiſſimi, & Reverendiſſimi DD. Cardinales, necnon Reverendiſſimi DD. Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi in Urbe præſentes, ac Domini Protonotarii Apoſtolici, duo Antiquiores Rotæ Auditores, Sacrorum Rituum Congregationis Secretarius, Promotor Fidei & Procurator Fiſcalis Cameræ Apoſtolicæ.

De Mandato Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ.

Ignatius Reali Apoſt. Cærem. Præf.

Eodem etiam tempore Pontificii Curſores oretenus ut moris eſt, Eminentiſſimos DD. Cardinales admonuerunt de Conſiſtorio ſecreto ante ſemipublicum habendo:

Mane ejus diei cum Sanctiſſimus Dominus noſter ſacris veſtibus indutus in deſignata Conſiſtorii Aula conſediſſet, ceteris ſtatim excluſis, ſolus cum Cardinalibus de rebus Conſiſtorialibus egit. His expeditis, poteſtatem dedit ingrediendi Patriarchis ceteriſque aliis, quibus conceſſum erat in ſemipublicis Conſiſtoriis adeſſe, iterum tamen inculcans; ne qui ſupervenirent foribus clauſis, ullo modo intromitterentur; quoniam facile potuiſſent inopportuno acceſſu, adſtantium attentum animum ab iis quæ dicebantur, avertere. Ingredientibus propterea ſolummodo iis, qui expectabant ad fores; alii quamplures, qui in remotiori Palatii parte ſubſtiterant, vel ſero advenerant, forte confiſi ſecretum Conſiſtorium longius protractum iri, ſua ſpe fruſtrati introire prohibiti ſunt: Hac de cauſa cum abeſſent a Conſiſtorio tam Protonotarii, quam advocatus Fiſcalis Cameræ Apoſtolicæ, quorum poſtremus inſtare pro confectione Inſtrumenti rerum omnium, quæ ibi gererentur, primi vero eaſdem literis mandare debuiſſent; defectum hunc ſupplevit Pontifex jubendo, ut infra dicetur. Itaque Præſules ingreſſi cum conſueta ſcamna occupaſſent; ſuffragia de B. Catharinæ Cauſa excepturus eos ſtantes, & Cardinales ſedentes his verbis allocutus eſt Pontifex.

VE-

VENERABILES FRATRES. In Apoſtolicis Actis capite vigeſimo primo, in quo deſcribitur iter, quod ſanctus Paulus ſuſcepit a Tyro Ptolemaidem, & ex eo loco ad urbem Cæſareæ, illud memoriæ traditur, eundem S. Paulum una cum Sociis ingreſſum fuiſſe domum Philippi Evangeliſtæ, ſeu Concionatoris Evangelii, qui ſane Philippus, is facili conjectura judicatur, qui Eunuchum Candacis Reginæ Æthiopum ſancto Lavacro expiaverat. Moram aliquam duxerunt illi in ædibus Philippi, cui erant quatuor Filiæ virgines ac prophetantes; quod ſi virginitatem illæ non profitebantur voti ullius ratione, quo ſe Judæi obſtringere minime conſueverunt, tamen Religionis cauſa eas virgines fuiſſe non eſt dubitandum, quæ prophetantes etiam nuncupantur, vel quod in concinendis divinis laudibus aſſiduo verſarentur, vel quia futura prænunciarent: *Venimus Cæſaream*, (ita ſcriptum eſt in ſacris literis) *& intrantes domum Philippi Evangeliſtæ, qui erat unus de ſeptem, manſimus apud eum. Huic autem erant quatuor filiæ virgines prophetantes.* Quod in itinere S. Pauli contigiſſe memoravimus, id Nobis etiam evenit in graviſſimo hoc negotio, quod hodierna die ad finem ſumus perducturi. Poſtquam ſepta aliorum Cœtuum Regularium percurrimus, uti Vos ipſi ex præcedentibus Conſiſtoriis perſpicere potuiſtis, nunc ingredimur Clauſtra S. Dominici, qui non modo, ſicut Philippus Evangelii Concionator fuit, ſed etiam Ordinis Fratrum Prædicatorum primus Parens atque Inſtitutor; & quemadmodum in ædibus Philippi quatuor ipſius Filias virgines prophetantes ſanctus Paulus deprehendit, ita Nos in Clauſtris ſancti Dominici quatuor etiam illius Filias invenimus, quæ prophetantes appellari merito poſſunt, vel quia a divinis laudibus celebrandis nunquam ceſſarunt, vel quia futuros eventus antea denuntiarunt. Porro illæ nominantur, Catharina Senenſis, Roſa Limana, Agnes Montiſpolitani, & Catharina de Ricciis. Pius II. Prædeceſſor noſter Sanctorum Catalogo nomen Catharinæ Senenſis adjunxit. Clemens X. Prædeceſſor quoque noſter Roſam Limanam: Benedictus XIII. de nobis optime meritus Agnetem Montiſpolitiani inter Sanctos ſolemniter retulerunt. Itaque ut quatuor iſtæ Filiæ prophetantes Sancti Dominici pari honore cumulentur, illud tantum ſupereſt, ut beatam Catharinam de Riciis numero Sanctorum adnumeremus. Supervacaneum ducimus hoc loco referre ipſius Familiæ præſtantiam, optimam pueritiæ inſtitutionem, atque innocentiam, virtutis propoſitum, quo Cœtui Regulari nomen dedit, & in quo conſtanter permanſit, eximiam charitatem, qua Deum, & Proximum ſemper proſequuta eſt, ſingularem prudentiam, qua præfuit ceteris Monialibus longo temporis ſpatio, profundam humilitatem, incredibilem patientiam in pluribus ferendis incommodis, cumulum cæleſtium donorum, quæ in ipſam Deus liberaliter contulit, pretioſam ejus mortem in conſpectu Domini, Sanctitatis famam, quæ conſtans fuit, cum adhuc in terris ageret, & poſtquam diem ſupremum obiit, ac tandem miracula, quæ ob illius interceſſionem obtigerunt. Cum hæc omnia veſtris oculis ſubjecta jam fuerint, illud reliquum eſt, ut mentem veſtram de ſolemni ipſius Canonizatione decernenda Nobis declaretis.

Abſoluta oratione primum Cardinales, mox Patriarchæ ceterique circumſtantes Archiepiſcopi, Epiſcopi Aſſiſtentes & non Aſſiſtentes ſuffragium ſuum hoc ordine tulerunt.

PETRUS ALOYSIUS Epiſcopus Albanenſis Cardinalis Caraffa.

BEata Catharina de Ricciis ac ſi uni ſibi dictum fuiſſet, quod habetur in Pſalmo (a): *Audi filia & vide & inclina aurem tuam, & obliviſcere populum tuum & domum Patris tui, & concupiſcet Rex decorem tuum*; ut æterno Regi obtemperaret, ſeque illi formaret in ſponſam, vix tredecim annos nata Patriam, Domum paternam, Patrem ipſum ac omnia, quæ Mundi ſunt averſata, virginitatem ſuam, ſeque totam Deo dicavit inter ſacras Virgines, quas toto vitæ ſuæ tempore in ſuarum virtutum odorem pertraxit. Quibus allectus cæleſtis Sponſus, ut eamdem ſibi ſimiliorem redderet, ſpinoſo diademate illi caput transfixit, Crucis veſtigia ejus tergo impreſſit, Stigmata denique illius corpori inſculpſit. Hiſce porro tam ſplendidis ſignis ac characteribus ornatam; inter concinentium Angelorum choros, eamdem ad cæleſtes nuptias evocavit: Tantique honoris teſtes, etiam in terris eſſe voluit ſanctum Philippum Nerium, & ſanctam Mariam Magdalenam de Pazzis, multaque præterea, quæ poſt ejus mortem patrata ſunt, miracula. Hanc autem ſacram Virginem, cujus decorem Rex æternus tantopere concupivit, ejuſdem Nuptiis in Cælo perfrui, tam æquum cenſeo a SANCTITATE VESTRA definiri, quam quod maxime.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ Tranſtyberim Presbyter Cardinalis Burgheſius.

BEatam Catharinam de Ricciis Virginem Florentinam ita commendant ingentes theſauri, quos in eam effudit Deus infinitæ bonitatis ſuæ, ut mirum non ſit tot viros principes, tot populos, ipſamque adeo parentem ejus incytam Prædicatorum Familiam, collatis ſtudiis ejuſdem abs Te, BEATISSIME PATER, conſecrationem poſtulare; neque in hoc tam frequenti Senatu extare adhuc aliquem, qui non jure meritoque hunc illi honorem puret tribuendum. Quod idem cum & ego cenſeam, cenſurique etiam ſint uti ſpero, qui poſt me ſententiam dicent, nihilque ſit reliquum quod cauſa deſideret, illud modo reſtat, BEATISSIME PATER, ut partas nunc tandem quod jam diu parturis; ipſamque beatam Catharinam rite per Te dedicatam in Cæleſtium numerum referas.

ANTONIUS XAVERIUS Tit. S. Stephani in Monte Cælio Presbyter Cardinalis Gentili.

VIdit beatus Joannes Apoſtolus Civitatem novam Jeruſalem deſcendentem de Cælo; Videbimus & nos paucos poſt dies Te Auctore, BEATISSIME PATER, Te e ſupremo Eccleſiæ Solio decernente, beatos Dei Servos in Sanctorum numerum referendos, de cæleſti Jeruſalem quodammodo deſcendentes, ut gloriam jam diu adeptam in cælis conſequantur in terris, quos inter non deerit flos & decus virginitatis, qua potiſſimum prærogativa effulget beata Catharina de Ricciis, quæ ceterarum

(a) *Pſal.* 44. v. 11. & 12.

UAB Biblioteca de Ciències Socials

rarum omnium virtutum ornamentis insignita in triumphali pompa nobilem locum obtinebit. De hujus Ancillæ Dei sanctitate & eximiarum virtutum præstantia longius verba facere superfluum est, cum præter ceteras probationes & argumenta in sacra Rituum Congregatione de more exhibita, accedant & testimonia luculentissima SS. Philippi Nerii, & Mariæ Magdalenæ de Pazzis, & subsecuta divinæ omnipotentiæ miracula; quare id unum reliquum est, ut SANCTITAS VESTRA, tota Ecclesia plaudente beatam Virginem cum aliis in anteactis Consistoriis omnium consensu approbatis Sanctorum Fastis adscribat.

Fr. JOANNES ANTONIUS Tit. SS. Silvestri & Martini ad Montes Presbyter Cardinalis Guadagni.

BEnedicente Domino, BEATISSIME PATER, Florentiæ Civitas Sanctorum fœcunda Parens dedit fructum suum, fructum quidem honoris & honestatis ad militantis Ecclesiæ præsidium, ad inclyti Prædicatorum Ordinis decus & ornamentum; cogitans enim B. Catharina de Ricciis ut esset sancta corpore & spiritu, per integrum vitæ cursum in multa patientia, in tribulationibus, in laboribus, in castitate, in fide & charitate non ficta ardentem lampadem paravit cælesti Sponso, ut introiret cum eo ad nuptias: Quamobrem inter Seraphici amoris delicias supernæque contemplationis dulcedines Infantem Jesum, in quem desiderant Angeli respicere, velut divinæ futuræ visionis arrham in ulnas suas obtinere promeruit, ac cælesti annulo desponsari. Hanc itaque Heroinam vinculis carnis exolutam, & ad æterni Sponsi thalamum translatam, miraculis etiam a sacrorum Rituum Congregatione probatis coruscantem sanctarum Virginum choro infallibili SANCTITATIS VESTRÆ oraculo aggregandam existimo, ut Sanctitatem ejus narrent Populi, & laudem ejus nunciet Ecclesia.

TROJANUS Tit. S. Cæciliæ Presbyter Cardinalis de Acquaviva.

VIrginem vere sapientem, BEATISSIME PATER, fuisse beatam Catharinam de Ricciis, quæ cum cælesti Sponso ad nuptias intravit, mirabilibus signis Deus, ut ex monumentis patet, luculentissime demonstravit. Nostra igitur sententia est, ut per SANCTITAATEM VESTRAM illius illustre nomen Sanctarum Virginum Fastis adscribatur.

DOMINICUS Tit. SS. XII. Apostolorum Presbyter Cardinalis Riviera.

EAs omnes virtutes, quibus potitæ sunt sapientes Virgines & de numero prudentum, ab ipsis pueritiæ annis beata Catharina de Ricciis complexa est. Antequam Monialibus S. Dominici nomen daret, purissimus in ea enituit mentis ac morum candor, cum assidua divinarum rerum contemplatione conjunctus. Ubi sacro habitu induta fuit, arctissimam paupertatem, singularem obedientiam & ferventem in Sorores charitatem præstetulit; ubi illis contigit præfici humilitatis & prudentiæ præclarum specimen exhibuit: Ubi demum evulgata admirabilis hujus Mulieris fama nedum Florentiæ, sed per totam fere Italiam Principes Viros in magnis dignitatibus constitutos ad eam invisendam evocavit, quam sedulo pietatis & pœnitentiæ studio, & quam demisse de se sentiret, quis non admiratus est? Tot tantisque virtutibus accessere S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, & S. Philippi Nerii de illius Sanctitate testimonia, & demum patrata in obitu & post obitum miracula, ante Beatificationem, & post illam rite comprobata, adeout, BEATISSIME PATER, sanctis Virginibus, quas cælestis Sponsus vigilantes invenit, jure censeam adnumerandam.

JOANNES BAPTISTA Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis Spinula.

BEATISSIME PATER. Beata Catharina de Ricciis insignis Ordinis Prædicatorum Alumna, tresdecim vix annos nata tam fortiter arduum perfectionis iter arripuit, tantaque animi constantia & alacritate est prosecuta, ut Deus vivam sui ipsius imaginem in illam contulerit, dataque dextera pretiosissimo cælesti annulo, adstante Deipara Virgine desponsaverit. Mirum autem fuit, quas quantasque res fuerit aggressa, quibus aucto insignium & heroicarum virtutum cumulo Sponso suo placeret. Eximia itaque Virgo, quæ Sponso Divino fidem constanter servavit, cursumque suum optime fortiterque consummavit, indubie dignissima est, ut inter alias sanctas in Cælo triumphantes Virgines cooptetur. Et quæ tam exacte, tam luculenter sanctam Catharinam Senensem ejusque maximas & præcipuas virtutes est imitata, ejusdem etiam in terris referat honores & cultum.

RAYNERIUS Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Ilcio.

SAnctorum fœcunda Parens Hetruria novam eamque sanctissimam BEATITUDINI VESTRÆ exhibet hodie sobolem B. Catharinam nempe ex nobili & primaria Civitatis Florentiæ Familia de Ricciis Dominicanæ Religionis lumen & ornamentum.

Paternæ illa domus divitias ac commoda, ceteraque seculi illecebras, *nobili quadam*, ut cum Petro Blesensi loquar, *superbia despexit*, & voluntariæ paupertatis, Religiosæ obedientiæ, perfectissimæque castitatis vota in Asceterio S. Vincentii de Prato solemni professione emisit. Terrenis ibi curis abdicatis tam arcto atque indissolubili nexu cum Virginum Sponso se conjunxit, ut merito clamare potuerit: *Dilectus meus mihi, & ego illi*. Quanto vero amore cælestis Sponsus Catharinam, prosequeretur, frequentes & admirabiles Ecstases, in quibus cum ea etiam in terris familiariter conversari dignatus est, & ipsum sacrorum Stigmatum inæstimabile donum clare testantur.

Placeat igitur SANCTITATI VESTRÆ infallibili qua pollet auctoritate, declarare, B. Catharinam de Ricciis uti vere sanctam Virginem venerari posse & invocari.

DOMINICUS Tit. S. Bernardi Presbyter Cardinalis Passioneus.

BEata Catharina de Ricciis, BEATISSIME PATER, fuit vere Virgo sapiens, & una de numero prudentum; non enim ab ipsa exerceri potuit sapientia major, quam cum tot cælestibus deliciis & prope singularibus donis, quibus adeo largiter affluebat, acerrimum atque diuturnum odium sui & maximam animi demissionem conjungere; quantum vero prudentia & rerum usu, in retinendo severioris vitæ Instituto præstiterit, ut divina & immortalia beneficia copiosissime sibi collata, contra calidissimi Hostis tueretur insidias, & arduum christianæ perfectionis negotium dies, noctesque strenue urgeret, satis superque rem plane certam & testatam faciunt exiles cibi, breves somni, longa jejunia, arcta silentia, assiduæ preces, uberes lacrymæ, duri cruciatus, quibus fragilem corporis sexum in servitutem redigere, & fortiter coercere sategit: Hinc factum est, ut Dominus præveniens eam in benedictionibus dulcedinis, suavissimis atque efficacissimis gratiæ suæ radiis undequaque illustraverit, & jugiter operi intentam & vigilantem invenerit. Cum itaque teste Cypriano Martyre, Virginum cœtus sit *illustrior portio Gregis Christi*, consequens est, BEATISSIME PATER, ut excelsa primi Pastoris manus tantæ Virgini imponat coronam in terris, quam ipsi in Cælis jam Dominus præparavit in æternum.

SYL-

SYLVIUS Tit. S. Priscæ Presbyter Cardinalis Valenti.

NOvo a Sanctitate Vestra Religioni decreto triumpho, triumphalem æque sapienter instituis pompa, Beatissime Pater, propter quam frequenti Christifidelium conspectu, totaque Urbe plaudente Vaticanum Templum superaddito ornamento rursus refulgeat. Debellatis siquidem vitiorum monstris, tamquam devicti hostis spolia, & ad instar subactarum Provinciarum prædæ, tot præclara virtutis genera præseferat sacer solemnisque apparatus. Quæ omnia cum in sublimi quadam parte, consilio ac prudentia Sanctitatis Vestræ collocata fuerint, Civium animum de parta victoria, deque christianæ Reipublicæ acquisitis præsidiis & merito gratulari, & in Patriam ardentiori studio inflammari continget. Tot igitur tantisque præclarissimorum facinorum, martyrii, pœnitentiæ, regularis observantiæ, vehementis usque ad sanguinis effusionem charitatis, stipantibus undique trophæis alterum accedere posse, quod innocentia, integritate, puritate & morum soavitate beata Catharina de Ricciis Ordinis Prædicatorum Monialis, si Sanctitati Vestræ visum fuerit, profecto censerem, ut Ecclesiæ Fastus tam varia tamque eximia gestorum copia uberiores facti interrupta ac toties renovata divinæ gratiæ argumenta posteritati tradant, atque commendent.

Fr. JOACHIMUS Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Portocarrero.

VIrginem castam exhibemus, Beatissime Pater, beatam Catharinam de Ricciis, lætitiam & horificentiam Dominicani Ordinis, mira virtutum & miraculorum varietate circumdatam. Oblita hæc Populum suum & domum Patris sui, mirabiles in suo corde disposuit ascensiones, & in meditatione exardescens hausit flammas in gaudio de Fontibus Salvatoris, manumque misit ad fortia: Tantumque inde illius virtuti accessit decoris & incrementi, ut Virgo sapiens effecta fuerit & digna quæ plena lampade obviam ire cælesti Sponso potuerit; eique illibatam quam vivens servaverat, reddere moriens continentiæ dignitatem, nequaquam sterilem, ut verbis utar Augustini, sed heroicarum fœcundam matrem virtutum. Merito igitur tantæ Mulieris nomen pluribus a Cælo signis commendatum, sanctarum Virginum Albo Sanctitas Vestra decernet inferendum.

CAMILLUS Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Paulutius.

NEmini sane dubium esse potest, Pater Beatissime, quin ad celsissimum Sanctitatis fastigium beata Catharina de Ricciis felici properoque cursu pervenerit. Ipsa siquidem a teneris usque annis probe cognoscens, plenitudinem legis, Apostolo teste dilectionem esse præter alias virtutes, tanta in Deum charitate æstuabat, ut dies noctesque in contemplandis Dominicæ vitæ mysteriis absumeret, ut sui omnino oblita ac solius Dei memor, nihil vel cogitaret, vel loqueretur, vel ageret, nisi quod ad majorem Dei gloriam pertineret, adeout de ea prædicari merito posset illa Pauli sententia: *Vivo ego jam non ego, vivit vero in me Christus.* Mirum proinde non est, quod divinus Sponsus cum ea alloquens mutui sui amoris eximia argumenta præstiterit, quodque amplissimis eam charismatibus cumulaverit, & sacris humanæ Redemptionis Stigmatibus insigniverit. Quare æquissimum censeo, ut quam Virginem virtutes omnibus numeris absolutæ, atque præclarissima miracula decorarunt, eam Sanctitas Vestra in Sanctorum Album referre non dedignetur.

CAROLUS ALBERTUS Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Cardinalis Guidebonus Cavalchini.

BEatissime Pater. Catharinam de Ricciis Virginem Deo acceptissimam & plane electam ex millibus, cum qua cælestis Sponsus ineffabili comitate deliciaretur, quis non dijudicet meritissime sanctarum Virginum numero adjungendam? Gloria virtutum ejus quum Te præcinente ac imperante prædicata fuerit omni creaturæ, recreabuntur summopere quotquot illecebris mundi abdicatis, loci mentisque recessu, tamquam columbæ in foraminibus petræ, ceu in Christi latere absconditæ meditantur tota die magnalia Dei. Lætabitur vero præsertim & exultabit vehementer universa a S. Dominico instituta Familia ob illustriorem ex altera Catharina redditam virgineæ prolis suæ fœcunditatem (a). Quanto enim (ut verbis Cypriani utar) plus copiosa virginitas numero suo addit, tanto plus gaudium matris augescit.

FRIDERICUS Tit. S. Pancratii Presbyter Cardinalis Lantes.

CUm virtutes B. Catharinæ in eminentiori gradu, ac præclara miracula rite ac ordine probata sint, nullam profecto moram interponendam esse arbitror, quominus Virgo sapiens & una de numero prudentum sacris Altaribus propius admoveatur. Virginis Sanctitatem enarrarunt gentes & laudem ejus annunciavit Ecclesia. Paulus III. Pont. Max. Catharinæ viventis adhuc fama permotus, post sedulum ejus vitæ examen, Roberto nempe Puccio Cardinali in id cura demandata, Sanctimonialis Fœminæ virtutum est demiratus. S. R. E. Cardinales amplissimi Cervinius, Medices, Aldobrandinus, qui omnes deinde ad Apostolatus apicem evecti sunt, alii insuper Italiæ ac Germaniæ Proceres, inter quos Hetruriæ, Bavariæ, ac Mantuæ Principes, qui ad eam invisendam Pratum se contulere, de mira Catharinæ Sanctitate gravissima testimonia reliquere. Illam quod instar omnium sit, S. Philippus Nerius in primis coluit, & licet *absens in spiritu* quandoque est allocutus. Illam S. Maria Magdalena de Pazzis ad Superos evolantem conspexit. Tot igitur documentis confirmata sanctitate Virginis, quæ in terris angelicam prope vitam duxit, & cujus odor meritorum sicut odor agri pleni cui benedixit Dominus, æquum censeo, Beatissime Pater, haud dutius in sacris ei decernendis honoribus immorandum.

FRANCISCUS Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Cardinalis Riccius.

BBeatissime Pater. B. Catharina de Ricciis morum integritate atque innocentia usque a puericia clarissima Patriam, & paternam nobilissimam Domum relinquens, in Cœnobio Pratensi reliquum suæ vitæ cursum transegit; ubi ad altissimum humilitatis, obedientiæ & charitatis fastigium ita celeriter pervenit, ut mereri potuerit ab ejus cælesti Sponso tantis ac tam specialibus charismatum donis cumulari, ut vix unum aut alterum similia amoris indicia habuisse compertum sit.

Decet igitur, Pater Beatissime, quod huic mulieri virtutibus & miraculis adeo illustri tuæ vocis oraculo novi cultus honores decernantur, ceterarumque sanctarum Virginum choro ejus etiam nomine adscripto.

ANTONIUS Tit. S. Silvestri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.

FEcit Dominus magna in corde B. Catharinæ de Ricciis. Magna quidem fecit qui potens est, dum innocentiam cum pœnitentia mirabiliter conjunxit, dum fide quæ per dilectionem operantur, ad superna jugiter transferret, cælestia semper contemplaretur, Deiparam oculis visibiliter conspiceret,

(a) *Lib. de Discipl. & habitu Virg. cap. 2.*

Puerum Jesum teneerrime complecteretur. Quinimmo annulo fidei ab ipso Redemptore, data dextera desponsaretur, eidemque semper adhærens, unus spiritus fieret cum eo, ascensiones in corde suo disposuit Dominus, cum tamen superba non sapuit, profunda humilitate profecit, sibique ipsi perpetuo viluit. Respexit Dominus humilitatem Ancillæ suæ, cum precibus & lacrymis ejus liberaliter concessit, quod exteriora Sanctitatis signa in ea nulla apparerent, quod ad manus humilis Virginis perveniret volumen, in quo Moniales ejusdem virtutes & dona diligenter collecta exaraverant, statimque flammis addixit. Profecto, BEATISSIME PATER, hæc est Virgo sapiens, quam Dominus vigilantem invenit, quæque obviam ivit Sponso lampade non vacua. Reitat ut non sub modio, sed supra Ecclesiæ candelabrum statuas lucernam, ut luceat omnibus qui in domo sunt.

PHILIPPUS MARIA Tit. S. Agnetis extra Mœnia Presbyter Cardinalis de Montibus.

MAturo examine satis comprobatum deprehendimus, beatam Catharinam de Ricciis Monialem Ordinis Prædicatorum non solum vitæ sanctitate, sed etiam signis ac prodigiis divinis & dum viveret & post obitum claruisse. Eluxit in ea a teneris annis morum innocentia, illibata Virginitas ac ardentissima in Deum & Proximum charitas, eamque adeo supernis divinæ gratiæ muneribus locupletaverat Dominus, ut cum Seraphicis ardoribus ageretur, vel cælesti annulo subharrata, vel spinea Corona redimita, vel Stigmatibus insignita non per martyrium carnis, sed per incendium mentis totam in Christi similitudinem se transformandam agnoverit. Quamobrem Apostolatus Vestri, BEATISSIME PATER, dignitas exposcit, ut Virgo hæc vere de numero prudentum non amplius lateat sub modio, sed super Ecclesiæ candelabrum collocetur.

D. FORTUNATUS Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis Tamburinus.

QUinque prudentes Virgines Catharinæ nomine vocatas referunt Ecclesiæ Tabulæ. Catharinam nempe Virginem & Martyrem Alexandrinam, Catharinam Suecorum S. Birgittæ filiam, Catharinam Senensem, & quæ nostris temporibus sanctarum Virginum Canoni inscriptæ sunt, Catharinam Bononiensem, & Catharinam Adurnam. Hæ jam cum Sponso ad nuptias intraverunt. At vero janua clausa non est. Etenim Catharina de Ricciis earum heroicas plane virtutes æmulata, easdemque assecuta, nuptiarum particeps intrare digna est; ac digna propterea, quam ad illas aggreges, BEATISSIME PATER, ut quæ consors extitit earundem virtutum, & par meritorum gloria, parem item cum eisdem sanctis Virginibus in Ecclesia cultum obtineat.

D. JOACHIMUS Tit. S. Crucis in Jerusalem Presbyter Cardinalis Bessutius.

OPtimos Virginitatis flores non tantum in memoriam redigere hominum, verum etiam in exemplum proponere atque in Tutelares destinare, tui summi Pontificii muneris est, BEATISSIME PATER, modo rite probatæ fuerint ceteræ virtutes heroicæ, quibus lampades suas ornaverint sapientes Virgines. Cum autem luculentis Testibus expensæ illæ fuerint, quibus beata Catharina de Ricciis adornatur, easdemque Deus Optimus Maximus veras fuisse miraculis perspicuum fecerit, nihil esse quod impediat existimo, quin ipsam SANCTITAS VESTRA unam ex Virginibus de numero prudentum, quarum in evangelica Parabola fit mentio, fuisse decernat. Ut quæ vivens olim a cælesti Sponso beneficii loco petierat atque impetraverat, ut universis privaretur externis Sanctitatis indiciis & argumentis, modo in Cælis posita Virgo hæc humillima Apostolicæ Sedis Oraculo gloria & honore in Ecclesia coronetur ac exaltetur.

CAROLUS S. Mariæ in Via Lata Diaconus Cardinalis Marinus.

BEata Catharina de Ricciis, quæ ultimo hic loco ratione sexus SANCTITATI VESTRÆ proponitur, tantum abest, ut pro ultima haberi debeat, quod potius in heroicis virtutibus cælestiumque donorum charismatibus, vel præ ceteris effulgere, vel eos saltem æqua sorte æmulari comperta fuerit.

Licet enim frequentibus sui Angeli, sanctissimæque Deiparæ Puerum Jesum in sinu gestantis & sibi sponsæ annulum imponentis apparitionibus insigniri meruerit; adeo tamen humilis in tam sublimi gratiarum elargitione permansit, ut nihil ardentius quam in his pro viribus occultandis Sacramenta Regis abscondere concupierit.

Et adeo quoque fortis & patiens, ut non modo tot in corpore ægritudines & in spiritu ariditates alacriter substinuerit, sed suaviora quoque in iisdem oblectamenta repererit.

Cum vero ob hæc eadem perfectissimæ charitatis opera & argumenta pluribus etiam miraculis aucta, nedum alias consueto minori ritu Beatæ nomen adepta fuerit, sed duo alia post hunc cultum noviter subsequuta miracula ita efficaciter piissimis SANCTITATIS VESTRÆ auribus insonuerint, ut illis rite discussis & approbatis infallibili ejus judicio declaraverit, adeo insignem ejusdem Beatæ sanctimoniam esse ubique terrarum solemni veneratione colendam.

Nulli dubium esse potest, quin hunc maximum Apostolicæ potestatis usum, quem ipsa eadem SANCTITAS VESTRA Deo afpirante faciendum esse decrevit, illo adjuvante non exequatur.

ALEXANDER S. Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Albanus.

AD probandam B. Catharinæ de Ricciis Monialis ex Ordine S. Dominici excelsam Sanctitatem nullum majus haberi potest testimonium quam ipsemet Servator noster Christus Dominus, qui eam data dextera & annulo Sponsæ nomine appellavit, disjunctis a Cruce brachiis fuit amplexatus, & acerbissimæ Passionis suæ Stigmatibus insignivit. Tantis motus argumentis dignissimum duco, ut præclaræ Virgini, quæ jam plaudentibus Angelorum Choris ad Sponsum evolavit, modo SANCTITATIS VESTRÆ Decreto universa plaudat Ecclesia.

NERIUS S. Eustachii Diaconus Cardinalis Corsinus.

BEata Catharina de Ricciis Civis mea tanta Sanctitate præfulsit, ut etiam dum viveret ea fuerit a Pontificibus Maximis, ab illustrioribus Sacri nostri Collegii Patribus, a Principibus totius Europæ Viris, & quod caput est a sanctis hominibus spiritu cælesti adflatis, non solum oculato testimonio adprobata, verum etiam summa admiratione celebrata: Quapropter, BEATISSIME PATER, eam in Sanctarum Fastis describendam esse non dubitanter existimo.

AGAPITUS S. Agathæ Gothorum in Subarra Diaconus Cardinalis Mosca.

CAtharina de Ricciis nondum idonea pugnæ, sed jam matura victoriæ ostendit cursum ætatis vincendum in se fuisse festinatione virtutis. Hinc perfectionis fastigium quam citissime conscendens, unguentorum suorum ita longe lateque diffudit odorem, ut sanctum Philippum Nerium ex Urbe, quin Urbem desereret, ad se traxerit, dulcesque secum sermones instruxerit. Ubi vero dulci Angelorum concentu, superventuræ jam mortis prænuncio, facta est Civis Sanctorum & domestica Dei, vidit sancta Maria Magdalena de Pazzis qua celebritatis pompa, quove gaudiorum imbre perfusa in perpetuas introierit æternitates. Quæ igitur Sanctorum testimonio probata fuit dum viveret; quæque plurimis effulget signis post mortem, hanc, BEATISSIME PATER, inter sanctas Virgines oraculo Tuo recensere exoptamus.

CA-

CAROLUS MARIA S. Mariæ in Portica Diaconus Cardinalis Sacripantes.

BEatæ Catharinæ de Ricciis satis equidem est habere heroicæ suæ Sanctitatis in terris, & gloriæ in Cælis assertores & testes luculentissimos sanctum Philippum Nerium, & sanctam Magdalenam de Pazzis, necnon Te ipsum, BEATISSIME PATER, qui divino prorsus consilio judicium certum daturus es, quod ab unoquoque nostrum est expectandum. Itaque non intexo præconium splendidissimæ vitæ, neque recenseo præclarissima miracula, sed Tibi gratulor, BEATISSIME PATER, qui tam ardentem lampadem inter ceteras in Domo Domini collocabis: Gratulor Dominicanæ Familiæ & Genti de Ricciis tanto decoratis ornamento: Gratulor denique toti Orbi christiano, cui licebit venerari in terris præclarissimam Virginem, quam viventem Jesus elegerat sibi Sponsam & annulo suo subharraverat.

MARIUS SS. Cosmæ & Damiani Diaconus Cardinalis Bolognettus.

ID unum, BEATISSIME PATER, pro tantæ solemnitatis corona, pro amplificanda Ecclesiæ gloria superesse videbatur, ut una cum Martyris Confessorumque celebritate, aliqua sacra Virgo afferretur in lætitia & exultatione, & adduceretur in templum Regis Fidelium cultu excipienda. Occurrit propterea sacra Virgo Catharina de Ricciis, quam sancti Philippi Nerii, & S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis probatam fuisse testimoniis, Signorumque coruscare gloria dixisse sat est, ut eam inter sanctas Virgines merito recensendam esse intelligamus (a): *O vere igitur beata Mater Ecclesia.... quam vincentium gloriosus Martyrum sanguis exornat, quam inviolatæ confessionis candida induit virginitas! Floribus ejus nec rosæ, nec lilia desunt, enumerat coronas vel de virginitate candidas, vel de passione purpureas.* Tibi demum, BEATISSIME PATER, gratulandum quam maxime, cujus ministerio Ecclesia tanta circumamicta varietate refulget.

PROSPER S. Georgii Diaconus Cardinalis Columna de Sciarra.

DEcreto solemni a Te jam pronunciato de tuto ad Canonizationem progressu B. Catharinæ de Ricciis, post exactam discussionem virtutum & miraculorum patratorum etiam post indultam laudatæ Beatæ venerationem, restat, BEATISSIME PATER, ut annuere non dedigneris precibus inclyti Prædicatorum Ordinis, qui petit, postulat, flagitat adscribi inter Sanctas, ac in sanctarum Virginum Albo collocari B. Catharinam de Ricciis; & quamquam preces hujusmodi versari noscantur in arduo ac difficili negotio, cujusmodi est Sanctorum Canonizatio; attamen merito jureque optimo crederem tuto a Te ad dictæ Beatæ Canonizationem deveniri posse. Equidem B. Catharina de Ricciis, quam constat non solum vitæ sanctitate, sed etiam signis & prodigiis divinis claruisse, si inter Sanctas accenseatur, erit veluti fax clarissima, quæ in edito loco posita Mortalibus omnibus ad perfectionem facem prælucebit: In beata enim Catharina habebunt potissimum Virgines quod imitentur ad castitatem sartam tectamque servandam: Habebunt ceteri omnes quod sequantur, qui si dictæ Beatæ vestigia sequi non detrectabunt, brevi culmen heroicarum virtutum attingent, *ibuntque mox*, ut Propheta inquit, *de virtute in virtutem quousque videatur Deus Deorum in Sion.*

ALEXANDER S. Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis Tanarius.

BEata Catharina de Ricciis magnæ fidei magnæque spei & charitatis Virgo ab Angelo visibiliter erudita, ab Angelorum Regina frequenter adjuta, *Acta Canon.* a Christo peramanter desponsata, innumeris a cælesti Sponso ornata charismatibus; innumerisque omnium virtutum meritis locupletata, cum Christo constanter vixit, ut perenniter cum ipso regnaret. Jam vero sapientem hanc Virginem feliciter ad Deum vivum perveniisse, in quem cum Regio Psalte cor ejus & caro ejus exultaverunt, & cælestibus Agni Nuptiis quas ardenter concupiverat, tranquille frui, clara & approbata miracula manifestant. Quam ergo sancti Martyres & Confessores in triumphanti Ecclesia immortalitatis æternæque gloriæ sociam habent; eam quoque in militanti Ecclesia, pari qua ipsi fruuntur Sanctorum gloria & veneratione gaudere, nobiscum videant & lætentur.

HIERONYMUS S. Adriani Diaconus Cardinalis de Bardis.

COronam quinque Sanctorum quam Altissimi Solio SANCTITAS VESTRA divino afflata spiritu proxima ac præclarissima celebritate formabit, claudit B. Catharina de Ricciis, pretiosa illa Margarita non procul & de ultimis finibus quæsita, sed in propinqua & Sanctorum fœcundissima Matre, Florentina Civitate inventa. Istam virginitate decoram & omnium genere perfectionum longo vitæ curriculo claram Deus insignibus illustravit miraculis, quæ vivens etiam in conspectu omnium Populorum & Principum ita patravit, ut Ecclesia usque tunc certo sciverit, quod Dominus Sanctam suam mirificavit.

Beatam hanc igitur Civem meam, lætitiam & honorificentiam Populi nostri, super qua Dominus dedit benedictionem, & terra nostra dedit fructum suum, humillime deprecor Sanctorum Fastis adscribi, ut quæ triumphantis Ecclesiæ gloriam novis titulis augebit, ita militanti patrocinium adaugeat & columen.

DOMINICUS SS. Viti & Modesti Diaconus Cardinalis Ursinus.

BEATISSIME PATER. Infallibili Sanctitatis Vestræ judicio divarum Virginum Fastis adscribenda merito est beata Catharina de Ricciis: Ista enim vere Virgo sapiens & una de numero prudentum usque ab adolescentia sua oculos avertens, ne respicerent in vanitates & insanias falsas, assidua heroicarum virtutum exercitatione perennem dedit suavitatis odorem: Hinc Angeli Custodis aspectu & sermonibus frequentissime recreari promeruit, Deiparam Christumque Dominum vel colloqui, vel amplecti, in admirabiles Ecstases rapi, sacris Stigmatibus imprimi..... Quid plura? Si ejus Sanctitas ex ipso divi Philippi Nerii, ac S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis testimonio jam satis abunde est comprobata? Accipiat igitur de manu tua, BEATISSIME PATER, in terris coronam gloriæ, quæ jam de manu Domini recepit in Cælis Regnum decoris & vitæ.

ANTONIUS MARIA Pallavicini Patriarcha Antiochenus Assistens.

SAnctiores Virgines alacriori virtutum studio æmulata Catharina de Ricciis a divino Sponso eisdem meruit charismatum donis locupletari. Ab ipso etenim desponsata, Redemptionis signis transfixa, Puerumque Jesum a Deipara in sinum excipiens, Dilectum suum ad se conversum, ac sua inter ubera commorantem lætanter gloriata est. Admirabilis insuper ejus Sanctitas divi Philippi Nerii, & S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis testimonio comprobata, plurimis illustrata prodigiis jure expostulat, ut solemniori ritu novum beatæ Catharinæ decus accedat.

(a) *Beda Serm. 18. de Sanctis.*

THOMAS Cervini Patriarcha Hierosolymitanus Assistens.

BEata Catharina de Ricciis, quæ Virginitatem perpetuo illibatam servavit; quæ Deum semper in corde habuit, semper in ore, semper in opere; quæque Christo ita semper adhæsit, ut illius Passionis ac sacrorum Stigmatum particeps fieri meruerit; vere dici potest Sponsa Christi: Cumque id ipsum plura testentur miracula, æquum est, ut inter prudentes Virgines Christi Sponsas ritu solemni adnumeretur.

ALEXANDER Borgia Archiepiscopus Firmanus Assistens.

BEATISSIME PATER. Inter electas Virgines quas Deus prædestinavit conformes fieri imagini Filii sui, beata Catharina de Ricciis Florentina Ordinis Prædicatorum adeo enituit, ut hujusmodi conformitatem conceperit mente, concupierit corde, retinuerit animo, exhibuerit corpore, donata a cælesti Sponso qui eam sibi mature delegit in hujus perfectæ conformitatis argumentum, exterioribus signis mirum in modum carni ejus impressis. Quod si amoris magnitudinem ex acceptis donis metiri licet, profecto fateamur oportet Catharinam summo amore flagrasse erga Dominum nostrum Jesum Christum, cujus effigiem non in tabulis accepit manu figuratam Artificis, sed in membris carnis suæ descriptam digito Dei vivi. Grande quidem privilegium & paucis admodum concessum. Fructum hunc illa tulit ex dominicæ Passionis meditatione assidua, qua non solum summopere studuit se illi conformare, cui ex charitate nimia crucifigi complacuit, sed insuper in illum non per martyrium carnis, verum per incendium mentis ex ardentissimæ charitatis vi transformari promeruit. Hæc igitur Virgo a Clemente XII. Prædecessore Tuo Beatorum titulis ornata, novis (ut accepimus) a Deo illustrata miraculis a Te, BEATISSIME PATER, supremo judicio sanctis Virginibus adscribenda videtur, ac ubique gentium prædicanda & colenda, ut Christifideles ejus exemplo excitati, ejus precibus ac patrocinio adjuti Passionem Domini jugiter meditentur.

FELIX Solatius Archiepiscopus Thebarum Assistens.

VIrtutes omnes, quibus vera Sanctitas comprobatur in beata Catharina de Ricciis in gradu heroico floruisse, ex ejusdem Actis satis evidenter apparet. Ipsa namque ab incunte ætate igne divini amoris accensa, Mundi illecebras invicta fortitudine respuens, in profunda Passionis Christi contemplatione jugiter defixa, sacra Redemptionis Stigmata & Crucifixi imaginem corpori suo impressam meruit obtinere, dulcissimo Sponsæ nomine a Crucifixo condecorari, & in divinos ejus amplexus admitti. Admirabili etiam charitate, humilitate, patientia, obedientia, Regularis Instituti exacta observantia excellens, continuisque orationibus, jejuniis & pœnitentiis intenta, effecta est clarissimum christianæ perfectionis exemplar. Hanc igitur Virginem virtutibus omnibus ornatam & dono miraculorum, Prophetiæ, & cordium abscondita penetrandi eximiam, summis Populorum, Magnatum, Principum laudibus exaltatam, & testimoniis sancti Philippi Nerii, ac S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis pro Sancta habitam, in Fastis pariter sanctarum Virginum supremo & infallibili Tuo judicio recensendam existimarem.

GABRIEL Eva Archiepiscopus Cypri Syrus Maronita Assistens.

BEata Catharina de Ricciis Florentina Monialis Ordinis sancti Dominici, tam amplis & plane singularibus dum viveret, illustrata a Deo fuit & cumulata charismatibus, ut ex iis certissima admirandæ ipsius Sanctitatis argumenta evincantur. Memoriæ siquidem proditum est, non modo illam Angeli sui Custodis aspectu frui consuevisse, sed etiam Angelorum Reginam seipsam sæpe conspiciendam contemplandamque ei præbuisse, & Puerum Jesum in quem desiderant Angeli prospicere, in ejus sinu amantissime collocasse. Ut vero perfectam quantum hominibus fas est in se gereret Christi Domini imaginem, sacra Redemptionis Stigmata sinistro ipsius lateri, manibus, pedibusque, sanguineis quibusdam rutilisque notis fuisse insculpta; Spinoso diademate caput ejus transfixum; Crucis denique vestigia tergo ipsius profunde impressa. Tantarum autem Catharinæ virtutum famæ summam adjungunt auctoritatem sanctus Philippus Nerius, & sancta Maria Magdalena de Pazzis, qui tam admirabilem illius Sanctitatem non tam celebritate nominis, quam Deo auctore perspectam habuerunt. Itaque quam in terris Sancti suspexerunt, quam in Cælis Angeli, Deipara, & Christus ipse Sanctam prædicavit; eam sanctarum Virginum catalogo adscribi tuto posse sine ulla dubitatione pronuntio.

JOANNES ANDREAS Tria Archiepiscopus Tyri Assistens.

ANte diem legi Compendium vitæ B. Catharinæ de Ricciis huic, Te Præside, Te Judice, augusto Cœtui mihique ceteroquin opportune communicatum. Legi, inquam, obstupui admirans quibus virtutibus a puerili ætate fuerit ornata, quibusque donis miserator Dominus ipsam illustraverit. Eo inter alia quod Angeli sui Custodis, & B. Virginis Mariæ colloquiis non perraro frueretur, passim in Deum rapta mirabiles ecstases pateretur, in quibus arcana cælestia penetrabat; talisque inter Ipsam & Deum erat unio, ut Deus & Catharina foret quasi unus & idem spiritus, & cum Paulo dicere poterat: *Vivo non equidem amplius ego, vivit autem in me Christus.* Hinc miro quodam splendore micabat, ubi præsertim Redemptionis recolebat mysteria, cujus Stigmatum signa sculpta, & spinoso diademate caput suum largiente Domino transfixum habere promeruit, nec ab acerbissimis Passionis Domini tormentis per duodecim annos fuit immunis. Mirabile est, quod Deipara pronuba ab ipso Redemptore data dextera cælesti annulo Catharina fuerit desponsata.

Interea ita de se demisse sentiebat, ut indignam se appellaret, & omni pœnarum genere per annos quadraginta & octo se cruciari nunquam prætermisit. Unde fama Sanctitatis Catharinæ, ac Deo auctore commoti S. Philippus Nerius, & S. Maria Magdalena de Pazzis literarum commercium cum ea inire voluerunt. Idem S. Philippus Romæ commorans illius aspectum præsentem vidit, & cum ea pios sermones habuit, & eadem S. Maria Magdalena, cum Catharina ad Sponsi sui amplexus evolasset, Angelorum gaudio, quo in illa Cælesti patria fuit excepta, se interfuisse narravit.

Tot itaque stantibus, aliisque quampluribus prætermissis Catharinæ Sanctitatis testimoniis, miraculis tam ante quam post ejus obitum comprobatis, dignum censeo, ut præsignata ejus Canonizatio ulterius non protrahatur.

SIMON Gritti Archiepiscopus Tyanensis Assistens.

BEATISSIME PATER. Beata Catharina de Ricciis divina charitate, qua mirabiliter ab ipso propemodum rationis usu æstuabat, vulnerata, puerilibus amandatis longissime oblectamentis tumulata quodammodo viva, quod de santa Melania Romana perhibetur, Mundo vixit tumulata; Angeli sui Tutelaris dignata vel in terris aspectu: Christum quoque Dominum in Cruce pendentem ex Icone a se adorata clare sibi colloquentem meruit audire, & auctioribus deinde cumulari de die in diem cælestibus donis, quibus in religioso avidissime suscepto, ac sanctissime consummato uberrime coruscavit ditata Instituto. Hujusmodi Angelicam in terris vitam Altissimus multifarie signis & prodigiis testatam voluit ac miraculis comprobavit, ut idcirco tutissimum supernæ gloriæ, qua copiose Catharinam frui haud quaquam superest ambigendum, SANCTITATIS VESTRÆ

STRÆ Decretum universa peroptet Ecclesia, tantæ Virginis adornata fulgoribus, in qua sibi ornamentum statuit ac præsidium.

JOSEPH MARIA Ferronus Archiepiscopus Damascenus Assistens.

IN speculum sine macula, auctorem fidei, & consummatorem Jesum jugiter aspexit (*a*) B. Catharina, posuitque eum, ut signaculum super cor suum & super brachium suum (*b*), ac fecit secundum exemplar (*c*). Semper enim mortificationem Jesu in corpore suo circumferens (*d*), tum interius per nimiam dilectionem, tum exterius per actiones quascumque, veluti totidem lineamenta conformis facta est sponsi cælestis imagini, unde non solum decorata fuit corona, sed etiam Redemptionis Stigmatibus mirabiliter obsignata ab eo, qui facit mirabilia magna solus. Eximiam itaque tantæ Virginis Sanctitatem Apostolicæ hujus Cathedræ testimonio censeo rite comprobandam. Justum est enim, ut quæ vitæ ac Dominicæ Passionis fuit imitatrix assidua, exaltationis & gloriæ particeps quoque efficiatur.

JOANNES FRANCISCUS Stoppani Archiepiscopus Corinthi Assistens.

FElix & vere beata Virgo Catharina de Ricciis, quæ ab ineunte ætate gustavit & vidit quam suave ac leve sit onus Crucis; Seculi namque spretis illecebris totam se cælestium rerum contemplationi, Angelo Custode ac Duce addixit devovitque, adeoque profecit, ut dispendium putaverit, si vel temporis momento ab iisdem divelleretur. Quapropter corpore quamvis circa plurima Marthæ exemplo sæpe sæpius distenta in obeundis expletisque sui Ordinis officiis, mente quidem & affectu tanquam altera Magdalena, nonnisi suum Jesum & hunc crucifixum effusa mentis & cordis charitate fovebat, complectebatur. Hinc est quod cælestis ille Sponsus, qui adhærentibus sibi dat gratiam affluenter, nedum sibi conformem sacris impressis Stigmatibus reddiderit, verum etiam dato annulo subarrhaverit; Quodque longe lateque diffusa tot heroicarum virtutum germina uberes quotidie referant honestatis & honoris fructus, quorum merces ut in dies augeretur, utque in terris ea, quæ Ancillæ Dei meritis æque ac signis illustri debetur, reponatur corona justitiæ, expedire censerem, B. Catharinæ de Ricciis ab SANCTITATE VESTRA supremos Canonizationis honores esse decernendos.

MICHAEL de Palma Archiepiscopus Thcatinus Assistens.

IN beata Virgine Catharina de Ricciis suaveolet Mysticus Hortus sacri Ordinis Prædicatorum, & lætabundus nitescit Ager Dominicus, qui est Ecclesia, dum coram Te, PATER BEATISSIME, pro ejus Canonizatione demississime instamus. Agitur de Virgine in cujus *lampade oleum nunquam defecit*, tot heroicarum virtutum ornata fulgoribus, tot charismatum cumulata muneribus, tot miraculorum fulgida signis tum comitantibus vitam ejus mirabilem, tum pretiosam mortem subsequentibus.

Alterius inclytæ Catharinæ (Senensis videlicet) in ea habes imaginem, sive virtutum cumulum spectes, sive cælestia dona demireris. Utraque enim *Stigmata Christi portavit in corpore, ut vitam Jesu in carne mortali manifestaret*. Philippus Nerius Catharinam de Ricciis corpore absentem alloquitur: Quid ni Sanctus cum Sancta loqueretur? Magdalena de Pazzis cum gaudio exceptam in Cælis, Deo revelante conspexit; quid ni Sanctam Cœlorum curia læta fusciperet? Hinc splendent undique in mirabili hac Virgine argumenta & notæ Sanctitatis.

Age igitur, PATER BEATISSIME, & opus ex praxi veteri ab Auditoribus Rotæ inchoatum, quodque Prædecessores Tui Clemens XI. Benedictus XIII., Clemens XII. prosequuti sunt, fausto fine digneris perficere, beatamque Catharinam de Ricciis ceterarum sanctarum Virginum Catalogo adscribe.

STANISLAUS Poliastri Archiepiscopus Rossanensis Assistens.

QUod reliquum tandem, SANCTISSIME PATER, quid demum ultra deerat, ut sanctarum Virginum adscriberetur in Albo meritissima illa, nobilitate non minus quam Sanctitate clarissima, Catharina de Ricciis Florentinæ in Hetruria præstantissima Urbe in lucem edita, quam ut Sanctitas Vestra Spiritus sancti magisterio instructa atque munita, non solum sermone prædicando, sed ad posterorum saluberrimam instructionem scriptis tuis inditam, Sanctorum *numero* adscriberet atque referret? Et sane quidem; nam sicuti de perantiqua ac præclarissima illa Catharina sanguine purpurata rutilat Alexandria splendore; & de sua Catharina virtutum omnium Magistra congaudet universa Senensis Familia, ac lætabunda postmodum sanctarum Virginum Choris, suam quam genuit appellationi sanctam, jactat se reddidisse Catharinam, illa numquam satis laudata, & a SANCTITATE VESTRA litteris & dignitate illustrata, inclyta simul ac famosa Bononia; æquum erat, SANCTISSIME PATER, ut de sua demum, quam Deo potius, quam Mundo peperit, Catharina mereatur Florentia habere suffragia & gaudere triumpho. Et quidem profecto, nam sicuti ceteræ hujus nominis inter Æthereos Virginum Choros, & unaquæque pro modulo suo Sanctitatis laurea insignita rutilat atque coruscat; Florentina Virgo nemini illarum secunda, & ejusdem nominis decorata vocabulo, quæque ab infantia Angelicæ perfectionis rore perfusa Custodis Angeli meruit gaudere consortio! Quæque tantæ ac tam eximiæ puritatis signaculo, cum pari obedientia & paupertate ac humilitate conjuncta, non modo Deiparam ipsam conspiciendam, contemplandam, colloquendamque, sed Puerum Jesum ab ipsa Deipara in sinu ejus amantissime collocatum meruit confidenter habere, familiariter alloqui, & pretioso cælestique annulo data dextera digna fuit desponsari! Quæque privilegio amoris præcipui ceteris altius Crucifixi dulcissimos & sub nomine Sponsæ obtinuit amplexus, & sacræ Redemptionis Stigmata, aliaque Passionis vestigia in corpore impressa, cum suimet ipsius Redemptionis imagine in suo vultu depicta & repræsentata gestare! Jure dixerim quod tot charismatum dotibus, tot Sanctitatis clarissimis argumentis testibusque oculatis, cum miraculorum quibus catholica fides roboratur, & Sanctorum merita comprobantur auctoritate; Catharinæ admirabile nomen Sanctarum adscribatur in agmine, & Virginum excipiatur in gremio.

FERDINANDUS MARIA de Rubeis Archiepiscopus Tarsi Assistens.

BEATISSIME PATER. Pluries de virtutibus & miraculis B. Catharinæ instaurato judicio, pronunciatum. Rursus mandato SANCTITATIS TUÆ redintegrato examine, prolata sententia est. Ita eximiam Catharinæ sanctitatem, sicut aurum in fornace probatum, Deus voluit; & sicut argentum igne examinatum purgatum septuplum. Opus igitur plurimorum Pontificum studio antea inchoatum, pro summa qua polles Apostolica auctoritate, solemni tandem Canonizationis Decreto video absolvendum.

MICHAEL MARIA Vicentini Archiepiscopus Theodosiæ Assistens.

PRæclarissimam sane intuebimur B. Virginem Catharinam de Ricciis, si fortem ultra sexus imbecillitatem omni in virtutum genere æqua lance perpendamus. Verum inspecta qua mirifice æstuabat in Deum charitate, ac impressis Passionis Christi vestigiis virgineo in corpore, nec non frequentibus cum Spon-

(a) *Heb.* 12. 2. (b) *Cant.* 8. (c) *Exod.* 25. (d) 2. *Cor.* 5.

Sponſo Jeſu ac Deipara colloquiis, haud mirum eſt, ſi addendi Virginem præſtantiſſimam glorioſo Sanctarum Cœtui, SANCTITATI VESTRÆ inceſſerit animus.

NICOLAUS Caraſa Archiepiſcopus Philippenſis Aſſiſtens.

GEſta beatæ Catharinæ ita egregia ac in gradu heroico plena virtutum: Ita ſingularia & cumulata prodigiis: Ita a ſeculis inaudita, quod unumquodque magnum theatrum orationi meæ præberet, ſi eam exornandam atque laudandam aggrederet. Super hanc ſacram Heroinam adhuc a teneris annis Spiritus ſanctus cæleſtium donorum, quæ ceteris per partes, ita abunde divitias effudit, ut ſpeciali privilegio Angeli Cuſtodis ab infantia in conſpectu ejus viſibiliter adſtantis, cujus colloquiis fruebatur, decoravit. Quod ſane non obſcurum ipſius præclaræ & excelſæ futuræ vitæ fuit indicium, quatenus ipſa in terris degens converſationem ſuam habitura eſſet in Cælis. Ne autem illius innocentiam mundiali contubernio conſortioque expoſitam callidus Aſpis aliquo modo humana contagione attingere auderet, a divo Dominico e ſeculo in ſuum Prædicatorum Ordinem non ſine divini Numinis ſingulari vocatione eſt ſublata. Ibi altiſſimæ perfectionis fundamenta a gratia ſanctificante in anima ipſius jam recondita ſtatim incrementum accepere, ut ad Cælum pertingere totus chriſtianus Orbis aſpiciendo admiraretur. Cetera omitto, unum dicam. Illud præclarum vitæ genus, quod ſacris Virginibus eſt commune, contemplationi, orationi, ceteriſque piis exercitationibus deditis; tanquam unum neceſſarium ex Dominico oraculo, non modo ut optimam partem elegit; ſed nihil alienæ ſalutis omittens, divina charitate in Deum & Proximum flagrans, non minus Mariæ quam Marthæ partes ita explevit, ut Sponſi ſui dilecti ſacra Stigmata, non in tabulis depicta, ſed in proprio ſuo immaculato corpore deferre mereretur. Hæc cum ceteris ampliſſimum argumentum mihi præbent ſanctarum Virginum Cœtui adſcribendam eſſe; dummodo SANCTITATIS TUÆ ſupremum judicium acceſſerit.

ANTONIUS Fonſeca Epiſcopus Æſinus Aſſiſtens.

NON tantum, BEATISSIME PATER, Hetruriæ Urbes, inclyta prædicatorum Familia, & univerſus chriſtianus Orbis, verum etiam ſanctarum Virginum Cœtus, ſuperni Angelorum Chori, necnon gloriæ Dominus B. Catharinæ de Ricciis ſublimiores honores flagitant. Sanctæ enim Virgines Catharinam adhuc in terris degentem, ob illibatum candorem, ob ſingularem prudentiam, ob flagrantiſſimam charitatem duxere ſecum ad Agni nuptias; Angeli tradiderunt illi precandi formam, præcepta virtutum, myſteriorum intelligentiam, ac Dominus amore languentem dulciſſimis recreavit amplexibus, ſacris Stigmatibus inſignivit, & tanquam Sponſam annulo ſuo ſubarrhavit. Æquum eſt igitur ut communia terrenæ & cæleſtis Jeruſalem vota, mortalibus ac ſuperis plaudentibus impleantur.

NICOLAUS XAVERIUS Santamaria Epiſcopus Cyrenenſis Aſſiſtens.

INeffabilis Dei ſapientia, quæ miro conſilio ſuis opportune temporibus cuncta diſponit, quo tempore Lutherus ejuſque deteſtabiles Aſſeclæ caſtitati maxime detrahebant, inter ceteras Virgines mulierem vere fortem ſuſcitavit in Eccleſia ſua B. Catharinam de Ricciis, quæ accincta robore & in ſpiritu ambulans mirabili victoria carnem perpetua virginitate, Mundum profunda humilitate, Dæmonem eximiis virtutibus ſuperavit. Digna profecto Virgo quam Chriſtus Dominus ſupernis donis, ſplendidioribus chariſmatibus ornatam, Deipara pronuba, cæleſti annunulo deſponſaret, eamque de Cruce amplexando Sponſæ nomine compellaret. Inſignem ejus ſanctitatem quam in mentis exceſſu intellexerunt, & vulgaverunt S. Philippus Nerius, & S. Maria Magdalena de Pazzis, teſtatam nobis abunde faciunt miracula accurate diſcuſſa & plene probata. Rationi propterea conſentaneum videtur, ut præclaram hanc Virginem in Eccleſia colendam Apoſtolica auctoritate decernas, eamque Chriſtifidelibus Protectricem apud Deum & Advocatam concedas, cujus preces ſibi acceptiſſimas eſſe Deus ipſe affirmavit.

BERNARDUS ANTONIUS Pizzella Epiſcopus Conſtantiæ Aſſiſtens.

HAbemus ſanctarum Virginum ornamentum; habemus Virginem divinis chariſmatibus illuſtratam, beatam ſcilicet Catharinam de Ricciis Ordinis Prædicatorum Sanctimonialem, quæ præcipui amoris privilegio a Deo cumulata, ſingulari pietate ac ſolicitudine Deum ipſum diligere ſemper in deliciis habuit. Sicuti vero elegit Deus ac ſibi præelegit in Catharina Sponſam, Columbam, Dilectam, ſic Catharinam viciſſim Sponſæ fidem, Columbæ innocentiam, Dilectæ pios affectus in eum omni ſtudio atque cura ſervaſſe, monumenta teſtantur. Habemus Virginem Chriſto Domino accenſis lampadibus occurrentem, ſacrorum Stigmatum honore nobilitatam: Sponſam Chriſto ſociatam: Matri Virgini alloquutam: Habemus denique Virginem miraculis clarificatam, quæ decet demum, ut ſanctarum Virginum Syllabo ſolemni ritu adſcribatur.

LUDOVICUS ANTONIUS Valdina olim Cremona Epiſcopus Hermopolitanus Aſſiſtens.

ECcleſiæ militantis veneratione digniſſimam, & Senenſi Catharinæ adjungendam eſſe in Sanctorum Catalogo Florentinam Catharinam de Ricciis, nullo modo dubito. Id aperte comprobant Sancti ejuſdem Concives Maria Magdalena de Pazzis, & Philippus Nerius; ambo enim Deo inſpirante ſanctam animorum conſenſionem cum illa habuerunt, & litteratum ſpirituale commercium. Maria Magdalena præterea præſens in ſpiritu adfuit, quando Catharina triumphans ſupernam Hieruſalem eſt ingreſſa, & Philippus Romæ degens, Prati in Hetruria fuit divina virtute quodammodo præſens, ut longo Catharinæ colloquio frueretur. Divinum quoque Sponſum dici poteſt Catharinam in Sunamitide invitaſſe, ut de libano veniret in Cælum ad coronam: Nam etiam hæc myſtica Chriſti Sponſa in horto concluſo ſancti Dominici tota pulchra fuit candore puritatis omniumque virtutum, ſuavis cæleſtium rerum contemplatione, decora rubore pœnitentiæ & Dominicæ Paſſionis, cujus dolores & Stigmata pertulit in corpore ſuo, ut olim Senenſis Catharina. Illam etiam Chriſtus Dominus dato annulo ſibi deſponſavit in terris, revulſis e Cruce brachiis amplexatus eſt, & coronavit in Cœlis. Sic ergo coronatam ſplendoribus Sanctorum jubeat SANCTITAS VESTRA venerari.

FABRICIUS Borgia Epiſcopus Ferentinus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Opportunius nihil contingere poterat quam quod quatuor ſanctitati Virorum publicis decretis honoribus, triumphalis gloriæ comes accedat & fœmina, ut dum in omne hominum genus tam uber divinæ gratiæ largitio ſpectanda proponitur, habeat etiam fragilis ſexus, unde & incendatur ad pugnam & alliciatur ad palmam. Jure optimo idcirco honores in præſtantioris Sanctitatis teſtimonium inſtitutos B. Virgini Catharinæ deferendos exiſtimo: Illa enim virili priuſquam animo, ſpretis opibus, Mundique blanditiis ac ſeculi illecebris, ſe Deo perjucundam hoſtiam in ſacrificium præbuit ſub ſeveriori Dominicanæ Familiæ diſciplina. Corpus ſuum in aſſiduam ſervitutem redegit, humilitatem cum charitate admirabili cæleſtium chariſmatum nexu conjunxit; tantaque demum ſpiritualis perfectionis excellentia enituit, ut aliis etiam ad eam comparandam dux data, æque & Magiſtra divinitus videretur. Poſtulant igitur eximiæ hujus Virginis virtutes, poſtulant ſuperna, quibus enituit, dona, poſtulant edita poſt Beatificationem ſigna, ut ejus nominis

minis memoria a Te, BEATISSIME PATER, ad ampliorem cultum promoveatur.

NICOLAUS Spinelli Episcopus Aversanus Assistens.

ADmirabilis vitæ sanctimonia ac incomparabilis morum probitas beatæ Catharinæ de Ricciis Hetruriæ fines prætergressæ, ita per Italiam omnem, Galliam ac Germaniam longe lateque vulgatæ percrebuerunt, ut omnes in sui admirationem rapti, undique ad eam frequentissimi confluxerint, vel difficillima quæque in rebus omnibus sive corpus, sive animam spectantibus consecuturi: Nec segnis in ejus integerrimam vitam Summorum Pontificum diligentia fuit, de quorum imperio omnia ad severissimum revocata examen, nullum dubitandi locum reliquerunt: Quibus si supremum SANCTITATIS TUÆ judicium accesserit, existimarem posse huic eum honorem decerni in terris, quem jam pie credimus consecutam in Cælis.

HIPPOLYTUS e Rubeis Sancti Secundi Episcopus Senogalliensis Assistens.

PUlchra permixtio virginitatis & humilitatis in B. Catharina de Ricciis! Porro nil mirum, tot ac tantis divinitus illam effulsisse charismatibus: Stigmatum Redemptionis, præcipue & spineæ Coronæ insignibus donatam fuisse Christo Domino, cujus & vivam quamdam similitudinem exterioti specie expressit atque repræsentavit, cujus colloquiis, amplexibus, osculis, nuptiis tandem pronuba eademmet Deipara Virgine dignata fuit: nil mirum, inquam, nempe (divo Bernardo teste) non mediocriter placet Deo illa anima, in qua & humilitas commendat virginitatem, & virginitas exornat humilitatem. Quantum vero in utraque Catharina præstiterit, ejus vitæ Acta, ejus animi sensus, honorum & laudum contemptus, voluntariæ atque asperrimæ corporis afflictationes, illibatus integritatis candor ad mortem usque servatus, reliquæ item virtutes, quarum omnium humilitas parens est, decor virginitatis, gratiarum quoque & prodigiorum splendor atque frequentia luculente declarant, suoque veluti jure præclarissimam hanc Mulierem Apostolica auctoritate sanctarum Virginum Choro adjungi proclamant.

D. PAULUS THOMAS Marana Episcopus Asculanus in Piceno Assistens.

MIrum non est, BEATISSIME PATER, B. Catharinam de Ricciis humana adhuc corporis contagione gravatam quæsivisse semper ea, quæ sursum sunt, nullo ad terrena depressam desiderio, utpote quæ affectuum nostrorum fontem cor cælesti temperie constitutum divinitus accepisset. Inde etiam fuit ut Christus Dominus, quem ardentissime semper adamavit, in ejus Sponsam annulo subarrhaverit, sanguineis ejus signaverit Stigmatibus, ac in extremo vitæ confine tanquam Sponsam electam ad cælestem coronam angelicis vocibus advocaverit. Congruum itaque existimarem, ut sicuti speciali Dei providentia cum S. Catharina Senensi eodem charismatum genere insignita tam parem in terris habuit vivendi rationem, ita per SANCTITATEM VESTRAM habeat post mortem similem cultum.

Fr. SILVESTER Mereni Episcopus Porphyrien. Assistens.

BEata Catharina de Ricciis jam inde ab ipsa puritia cogitavit quæ Domini sunt, fuit enim in cælestium rerum, præsertim in Dominicæ Passionis contemplatione per altissimas mentis elevationes, perque admirabiles Ecstases fere semper defixa. Solicita indefinenter fuit quomodo placeret Deo per assiduum humilitatis & orationis studium, per juges carnis afflictationes, per ferventissimam in Deum & Proximum charitatem. Quare non est dubitandum quin per magnam excellentiam sancta fuerit, uti loquitur Apostolus, corpore & spiritu. Et sane arbitror non sine divino consilio solemnem illius Canonizationem ad hoc usque tempus fuisse dilatam, ut nimirum præstantissimæ Virginis virtutes, quæ omnes implent numeros, SANCTITATIS VESTRÆ par judicium exornaret.

MARCUS ANTONIUS Amalphitanus Episcopus Ortonen. & Camplen. Assistens.

BEATISSIME PATER. Inter alias stellas innumeras, quæ sacri Ordinis Prædicatorum Cælum exornant, una profecto est B. Catharina de Ricciis, quæ virginitatis lilium illibato semper candore custodiens, charitatis erga Deum & Proximum, humilitatis, obedientiæ virtutumque omnium fudit odorem. Hæc Virgo illam, quam hausit a lustrali fonte innocentiam, moribus usque ad ultimum vitæ spiritum retinuit. Seraphicæ Catharinæ Senensis Sectatrix & gratiarum Socia, nedum Angeli Custodis familiaritate & colloquiis, sed Christi Jesu, in quem desiderant Angeli prospicere, promeruit aspectum. Hunc cælestem Sponsum quem ab infantia dilexit, anima illius charitate perfecta tenuit, nec unquam dimisit. Ipsa dilecto suo & dilectus illi, qui faciem suam ei ostendere, sæpius illam alloqui atque amplexari: Data dextera ac cælesti annulo eam desponsare, Sacra Redemptionis Stigmata & Crucis vestigia in ejus virgineo corpore imprimere: Spinosum Diadema capiti transfigere, aliaque divini amoris signa præclara ostendere dignatus est. Sublimibus charismatibus cumulata prophetico lumine meruit illustrari, cordium secreta funditus penetrare, nec defuere admirabiles Ecstases, quibus per dies integros sensibus destituta, & in aera quandoque sublata unice cum Deo conversabatur. Sacræ hujus Virginis heroicas virtutes & admirabilem sanctitatem incomparabiles Viri dignitate conspicui probarunt, ac supra omnes divus Philippus Nerius, & sancta Maria Magdalena de Pazzis tunc coævi intellexerunt & admirati fuere. Æquum igitur erit, SANCTITATEM VESTRAM exorare, ut discussis & approbatis virtutibus, ac discussis pariter & approbatis miraculis, eam in Catalogo Sanctarum Virginum dignetur adscribere.

ANTONIUS Cantoni Episcopus Faventinus Assistens.

DIvitias misericordiæ & bonitatis suæ in B. Catharina de Ricciis ostendit Deus, qui complexam ineffabili charitate & sublimioribus charismatibus cumulatam, quasi sponsam ornatam corona, & decoratam monilibus suis annulo suo subarrhavit. Quam porro dum viveret in deliciis habuit, nunc in gloria miraculorum manifestare dignatus est, ut tuum sit, BEATISSIME PATER, induta virtute ex alto, hanc ponere in lucem & lætitiam Plebis suæ, quam exemplis provocet, & foveat auxiliis.

CÆSAR Bonajuti Episcopus Pharensis Assistens.

SPeciosa est inter filias Jerusalem Catharina de Ricciis, quæ maximum semper Sanctitatis præbuit argumentum. Hæc vere virginitatis florem a Deo traditum intactum servavit, nullam unquam habuit maculam, neque rugam, sed semper in fide, in spe, in charitate incorrupta permansit. Habuit Sponsum non terrenum, sed eum qui in Cælis est, eum qui super omnem Principatum & Potestatem, qui super Cherubim sedet, non solum Sponsum, sed amatorem omnium hominum ardentissimum & speciosum præ filiis hominum.

Meretur igitur, BEATISSIME PATER, hæc Virgo sapiens & una de numero prudentum, ut in Altare aureo ante oculos Domini collocetur, atque in cælesti Sanctuario & in ipsa ad ornamentum omnium Sanctorum, in quibus Dominus requiescit, recenseatur.

PAU-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

PAULUS Bonavisa Episcopus Spoletinus Assistens.

BEata Catharina de Ricciis est illa Virgo sapiens & unà de numero prudentum, quæ meruit intrare ad nuptias Domini sui: Oleum namque devotionis semper conservavit in lampade sua, & sollicite quæsivit Sponsum suum attenteque ambulavit in viis ejus: Etiam in viis asperis secuta est illum, cum paupertate, vigiliis, inedia, aliisque pœnis se conformari Cruci Christi ferventissime sategit: Unde meruit mirabiliter portare crucem Domini sui, & corona ejus spinea coronari, pluribusque aliis donis cælestibus cumulari, quibus mirifice ornata fervide aspiravit intrare ad gaudium Domini sui jugi amore languens. Exaudivit Dominus preces dilectæ suæ, posuitque in ea thronum suum, & in habitaculo cæsti facit illam habitare, signisque miraculorum nobis ostendit in choro sanctarum Virginum adscriptam, ut ejus memoria etiam recolatur in terris.

MARIUS Maffei Episcopus Fulginas Assistens.

AD Christum Dominum in Cælis, cujus vices tanta pietate geris in terris, BEATISSIME PATER, hodierna luce conversus non immerito dixeris, *Domine dilexi decorem Domus tuæ*: Ubi namque militantem Ecclesiam & Martyris sanguine & Confessorum virtutibus illustrasti; ne quid postremo deesset quod posset decorem ejus augere, hodie in Catharina de Ricciis virginitatis etiam honore eandem amplificabis. Per Te igitur, BEATISSIME PATER, aderit Regina a dextris divini Sponsi in vestitu sanguine Martyris deaurato, & circumdata varietate virtutum atque concupiscet decorem ipsius, quoniam post tot præclaros sanctitate Viros adducetur hodie Catharina in Templum Regis (a), *cum angelica virginitate, altissima humilitate, sublimissima charitate*. Talium unguentorum odore Catharina ad se traxit Philippum Nerium dum viveret. Talium virtutum copia tantam sibi gloriam comparavit in Cælis, quantam Magdalena de Pazzis vix potuit in terris. Ea demum signorum claritate Catharina de Ricciis coruscat, quæ ut in sanctarum Virginum Albo recenseatur, tuum modo Oraculum, BEATISSIME PATER, præstolatur.

GUIDO Ursellus Episcopus Cæsenæ Assistens.

EA est Catharinæ de Ricciis Florentinæ, lectissimæ Virginis, atque sanctissimæ cum Senensi illa morum vitæque similitudo, ut nisi Temporum, Patriæ atque cognominis perquam diligens ratio habeatur, una eademque videri possit. Utraque enim ex sacra Prædicatorum Familia, jam tum ab infantia castissimo Virginum Sponso conjuncta, dici non potest quanto divini amoris igne æstuaverit. Ceteris vero virtutibus sic abundarunt, ut hortulus ille conclusus merito dicendæ sint, non floribus modo, sed fructibus quoque dulcissimis refertissimus honoris & honestatis. Dignæ propterea quas cælestis idem Sponsus divinorum charismatum, prophetiæ nimirum, discretionis spirituum, ecstasum fonte largissimo rigaret, rutilisque sacrorum Stigmatum insculptis notis in maximi amoris argumentum quodam quasi signo suo communiret. Utramque tandem ad æthereum thalamum, in quo Rex Regum stellato sedet Solio, evectam esse, miracula ipsarum mortem consecuta satis aperte demonstrant. Reliquum igitur est, unum BEATISSIME PATER, ut quod de Catharina Senensi gravissimo Pii Secundi judicio declaratum est, id de Florentina quemadmodum universa christiana Respublica vehementer exoptat, infallibili testimonio a SANCTITATE VESTRA declaretur.

HYACINTHUS de Silvestris Episcopus Nepesinus & Sutrinus Assistens.

INceptum jamdiu opus per plures Romanos Pontifices de B. Catharina inter Cælites recensenda, credo divinitus factum, ut perficiendum tandem in hoc tempus rediret, quo Tu catholicæ Ecclesiæ præes, BEATISSIME PATER, cujus in hisce pertractandis rebus diu noctuque versati, pro ea qua polles scientia pene incredibili, exploratissimum est judicium. Siquidem in hac causa minime ambigendum puto: Tot enim virtutum omnium, quæ in eminentiori gradu adornandam illustrandamque Virginem inter se veluti conspirarunt, tamque præclara nobis monumenta, tot insuper Virorum Principum de admirabili ejus vita testimonia supersunt, & quod plus est Philippi Nerii & Mariæ Magdalenæ de Pazzis, quorum memoria in benedictione est, quosque proinde commemorare decet; ut æquum omnino appareat, illam, veluti unam de numero prudentum, in sanctarum Virginum Tabulas publice venerandam referri.

ÆGIDIUS Isabelli Episcopus Aliphanus Assistens.

BEATISSIME PATER. *Scit omnis Populus, qui habitat intra portas Urbis*, idest militantis Hierusalem, Catharinam de Ricciis fuisse virtutis tam eximiæ, ut Mulierem fortem scisciranti obviam sit Fœmina illustris, cujus heroicæ virtutes plurimæ animique dotes excelsæ adeo placuerunt cælesti Sponso, ut eam in propriam agnoscens atque Crucis & plagarum suarum Stigmatibus obsignatam, innumeris propemodum cumulaverit donis, atque stupendis miraculis sit reddiderit præclaram: Oportet ergo, ut per medium SANCTITATIS VESTRÆ supremi Ecclesiæ Vigilis & Pastoris, idem Populus nunc sciat pergrandes ei cum Sanctis decretos fuisse honores, ut quam tot meritis undique onustam, divinisque charismatibus tam liberaliter locupletatam, jam semper fuit admiratus, humillimis jugiter frequentet obsequiis, quæ ad calcandas arctissimas virtutum semitas universum aliarum Virginum Cœtum fortiter & suaviter excitent.

JOANNES ANTONIUS Bachetoni Episcopus Anagniæ Assistens.

IN lucernis Tuis, PATER BEATISSIME, mystica hæc Jerusalem jam scrutata est: Beatæ etenim Catharinæ de Ricciis nobilis Virginis Florentinæ, vix natæ & a Deo præordinatæ, Constitutiva Sanctitatis juxta eas, quas de Canonizatione Sanctorum inoffenso decurrendas pede, maximi nominis Doctor jamdiu absolutissimas dedisti Regulas, ita probata manent, ut nil superfit quominus ea, quæ hactenus Te Auctore & tam claram præbente facem, peracta sunt, Te etiam Pontifice Summo definiente & declarante impleantur. Agnosce ergo, BEATISSIME PATER, hanc Ovem: Ovem hanc tuam, jam divi Philippi Nerii, jam divæ Mariæ Magdalenæ de Pazzis, jam virtutum & miraculorum testimonio comprobatam; quin imo ab ipsomet cujus geris vices, supremo Pastore vocatam & electam; electam sibi in Sponsam, electam in deliciis, suisque Stigmatibus signatam: Agnosce, inquam, hoc vas electionis charismatibus omnibus abundans & superfluens; & divino illo qui semper Pontificiæ Cathedræ præsto est, Spiritu affiatus hac tam prudenti, tam Deo & Proximo solicita, & lampadibus tam plenis parata de quinque Virginibus Virgine, quintum Divum Canonizationis solemniis, quæ tanto studio tantaque assiduitate disponis, adde & comple: Novum Hetruriæ opportuno tempore mitte præsidium; Obsecranti Prædicatorum Ordini novum decus: Et Pontificatus Tui augustissima & intemerata monumenta auge, atque æternitati commenda, BEATISSIME PATER.

FRAN-

(a) *S. Petrus Cluniacensis Epist. 39.*

FRANCISCUS ANTONIUS Spadea Epiſcopus Aquinas & Fregellarum Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Non ſplendet tot ſtellis Cælum, ſicut inclytus Prædicatorum Ordo tot ſyderibus fulgentiſſimis Sanctorum utriuſque ſexus ornatur. Horum duo inter cetera nobis contemplanda ſe offerunt. Unum ſcilicet Catharina Senenſis jamdudum Sanctorum Faſtis adſcripta, alterum Catharina de Ricciis Florentina a diuturno domicilio Pratenſis poſtremo inter Beatas adjuncta. Duo hæc luminaria ita æqualiter inter ſe lineata, & a divina gratia elaborata noſcuntur, ut unum potius, quam duo ſint dicenda. Utraque enim a teneris uſque annis præventa fuit in benedictionibus dulcedinis, atque ad ſummæ Sanctitatis apicem elevata, & utraque eodem charitatis igne ſuccenſa divinis chariſmatibus apparuit repleta. Quid enim virtutis in una præluxit, quod in altera deliderari queat? Non humilitas totius ſanctimoniæ fundamentum, non patientia in adverſis, non pœnitentiæ rigor, non altiſſimæ contemplationis munus, non prophetiæ ſpiritus, non diſcretio ſpirituum, non ſcrutatio cordium, non miraculorum multitudo: Ambæ æquali ſorte ab eodem Sponſo Jeſu Corona Virginum, pronuba ipſa Deipara pretioſiſſimo cæleſti annulo deſponſatæ, ambæ ſacris Stigmatibus inſignitæ ac ſpineo redimitæ diademate, ut vivæ eſſent Sponſi patientis imagines, & cum Apoſtolo dicere poſſent: Chriſto confixa ſum Cruci & Stigmata Domini Jeſu in corpore meo porto. In hoc tantum differre videntur, quod Senenſis ætatem Sponſi tantum æquaverit: Pratenſis vero dupliciter vixerit, ſed hoc in augumentum meritorum iſtius ceſſit, ut ejus virtus tamquam aurum in fornace diu probaretur, & ejuſdem Sanctitas inter morbos & voluntarias corporis afflictationes tam longe protractas plus nimio augeretur. Reſtat igitur, BEATISSIME PATER, ut ſicut Catharina Senenſis Canonizationis honore decorata fuit, ita & altera Catharina de Ricciis Florentina Pratenſis a Sanctitate Veſtra in Album deſcribatur Sanctorum, ut hoc lucis octo ſydere magis reſplendeat catholica Eccleſia, & ſacratiſſimus Prædicatorum Ordo mirabiliter illuſtretur.

LEO LUCAS Vita Epiſcopus Oppidenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Inter cetera præcipua dona, quibus Altiſſimus cumulavit B. Catharinam de Ricciis, illud memoriæ proditum eſt, quod cum ferventius oraret, Deipara Virgo ſe conſpiciendam præbuerit, Puerum Jeſum in ejus ſinu amantiſſime collocaverit, & ab ipſo Redemptore annulo ſuo fuerit deſponſata, quod ſufficit ad ejus ſolemnem Canonizationem. Cum enim deſponſaverit eam Chriſtus Dominus, etiam coronam gloriæ recepit ab eo, quæ cum ſit corona juſtitiæ, neceſſe eſt, ut bonum opus præceſſerit, & quod fuerit ex quinque prudentibus Virginibus, quæ ſumpſerunt ſecum oleum cum lampadibus. Equidem bonum opus operata eſt B. Catharina de Ricciis, virtutum omnium, ſcilicet profundiſſimæ humilitatis, charitatis eximiæ, obedientiæ aliarumque, præcipue vero virginalis integritatis, qua fidem Sponſo ad mortem uſque illibatam ſervavit. Cum igitur Chriſtus Dominus ſibi Sponſam elegerit, eique dederit coronam gloriæ in Cælis, SANCTITAS VESTRA ſolemni ritu declarare dignetur in terris. Hæc autem omnia ſupremo ac infallibili judicio tuo, BEATISSIME PATER, libenter ſubmitto, qui Petri Cathedræ inſides, quique ſcientiarum omnium, præcipue vero in hiſtoriis Servorum Dei & Canonizatione Sanctorum principem locum tenes.

SCIUM ILUMURI AT.

ELumura Caterinæ tæ Riccevet Eberʒ zaſe e Kalogree e ſceitit Domenikæ, gnera ſaa roi mbaiti fert, fakienæ, e ſcemæliynæ ætʌn Ƹoti Kyè Krüvoi, me paſtriminæ eſaayæ. Pashiſi, cumændua ſaa mænbi tæ ſcæmæteneg ede Ƹotit Chriſtæ Kyæ na ſcpræblei me vet mundimet etiy. Ma pte me fukiynæ eſay nænc mundi tæ Kiſcktæ te Maʃe hiir. Yia ʒuroi vet Chriſcti Ƹotʌn me ſcegnet e mundimevet kyæ itipoſi mbæ tæ kriominæ Kuſomæ tæ aſay Aʃa gnæ vaſc aſctü ekriuræ, aſctü e munduaræ, eʃe kakœ ſcium edæſciuræ caa Ƹotʌn, eʃe aſcti e nderturœ me ſcium ſeegne tæ ſceitæ riis. Iſct e ggiiggſæ tæ ndeeſc eʃe ti ſcium Ilumuri At. E tæ ſcruaſc embrin eſaay me tæ tierat ſcietæra vaſcia. Aſctü ſe tæ veet, embri e ſe maʃes ſciet Katerinæ kaa Siena, eʃe ay i aſay, kiæ iſct caa Fiorenza.

Joſifi Schirò Arçbiſcupu i Durſit, eʃe Vicar Apoſtolycu i Hymarrs ndæ Arbænit.

Ejuſdem Verſio latina.

JOSEPH Schirò Archiepiſcopus Dyrrachinus olim Vicarius Apoſtolicus Cimmaræ in Epiro.

BEATISSIME PATER. B. Catharina de Ricciis candidiſſima Virgo & Monialis Ordinis Prædicatorum, per admirabilem totius vitæ ſuæ innocentiam ſummi Dei Creatoris imaginem & ſimilitudinem ad mortem uſque perfectiſſimam ſervavit. Egit quoque omni conatu omnique adhibita induſtria, uti decebat delectiſſimam Sponſam, ut ſeſe etiam Deo Redemptori & in carne paſſo ſimillimam redderet; ſed quod illa tentavit per auſteriſſimam diuturnamque pœnitentiam & non eſt aſſequuta, non fine ſtupendo dilectionis artificio divinus ipſe Sponſus perfecit, imprimendo ſcilicet in ejus virgineo corpore ſingula pretioſæ Redemptionis noſtræ ſigna ac veſtigia. Virgini igitur innocenti & pœnitenti, tantiſque miraculis & eximiæ Sanctitatis ornamentis condecoratæ, æquum cenſeo, ut etiam ſancta Mater Eccleſia coronidem addat. Ac per os tuum loquente divino Numine, BEATISSIME PATER, magnæ in ſanctarum Virginum Tabulis, ubi Catharinæ Senenſis nomen, etiam Florentinæ adſcribatur.

Alia ejuſdem Archiepiſcopi Verſio Græca.

ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΕ ΠΑΤΕΡ.

Η Οσία καὶ παράμωμος παρθένος Αἰκατερίνα ἡ Ρικκία, ἡ ἀσκητικῶς μονάζουσα ὑπὸ τὸν κανόνα τῶν ἐν Γερουσαλὴμ κειμένων λεγομένων τάξεως, τῇ μὲν διαμονῇ τοῦ βίου καθαρότατα τελειοτάτην ἱστορεῖται ἐλάσασα, καὶ ὁμοίωσιν τῷ ὑπερτάτῳ Θεῷ καὶ Κτίστῃ μᾶλλον δοκοῦσα, σώμῃ δὲ σταυρῷ καὶ ἐπιγείοις, ὡς ἔοικε φιλτάτῳ Νύμφῃ, ἡγωίσατο ἑαυτὴν κατασκήνωμα ὁμοιότατον τῷ Δυτρωτῇ, ἑαυτὸν καὶ ἐν σαρκὶ παθόντι Θεῷ. Α'λ' ἐ τινος, χρὴ ὡ ὑ μὲν λίαν ἐπαινεῖσθαι, δὶ ὑπερβολὴν τοῦτο δίκαιος τὶ σκληραγωγίας τῷ σώματος, ἐπιτυχὼν δὲ ὃν ἠδύνατο, ὅσα διέκαμψεν αὐτὸς ὁ ἐπουράνιος Νυμφίος Θεὸς, καὶ δὶ ὧ χαρὶς ἐκκειται, καὶ παραδόξε τῆς ἀγάπης ἐντυχίας ἐγκαυθεῖσα δυνατὸν ἐς τὸ αὐτὸς παθητικὸν σῶμα πάντα καθ' ἕκαστον, τὰ τῆς ὑμῶν σωτηρίας ἀπολυτρώσεως σύμβολα καὶ σημεῖα.

Παρθένῳ γὰρ ἀκάκῳ καὶ ἐν δικῇ ἀσκήσει ἐβεβιωκυίᾳ, ἔτι δὲ καὶ τηλαυγέσι τῆς ἁγίας ἀγωνίσεως τερπνὰ καὶ σημεῖα χαρμονῆς, δίκαιον εἶμαι καὶ τὸν ὑπὸ Ἐκκλησίαν Μητέρα ἐπιτιθέναι τὸν κορωνίδα· καὶ διὰ σέματος σὺ τῷ Θεῷ λαλοῦντι, Πανοσιώτατε Πάτερ, εἰς τὰ τῶν ἁγίων ἀγίων Παρθένων ἱερὰ δέλτους, ἔνθα τὸ τῆς ἐν τῷ Σεπτῷ χόρου Αἰκατερίνης μέγα ὄνομα, καὶ τὸ τῆς ἐκ τῆς Φλωρεντίας ἁγιὰ ἐγγραφθήνα.

Γνησίῳ ἰσχυρὸς Α'ρχιεπισκόπου Δυρραχίου, καὶ ποτὲ Α'ποστολικὸς ἐπιτρόπου τῆς ἐπαρχίας τῆς Χιμαίρας τῆς ἐν τῇ Ἠπείρῳ.

SERGIUS ALEXANDRI Armenus Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadociæ.

DUM Florentinam Virginem Catharinam de Ricciis cogito tot tantiſque virtutum & miraculorum donis a Deo inſignitam, in mentem mihi venit celeberrimum illud Concilium in Florentina Urbe celebratum, in quo Orientalis Eccleſia & præſertim Armena Romanam fidem profeſſa eſt. Catharinæ charitas tam erga viventes Peccatores, Hæreticos & Infideles, quam erga ſolutas corporibus animas in Purgatorii pœnis exiſtentes, tanta erat tamque eximia, ut ſe ad quælibet pro illorum ſalute tormenta libentiſſime

Alia Canon.

Deo offerret, & voluntarios proprii corporis animique cruciatus pro eorumdem beneficio dicaret. Itaque e re Orientalium meorum fore cenſeo, ut hanc Virginem Florentinam Sanctorum Faſtis SANCTITAS VESTRA adſcribat; quo fiet ut ejus precibus & ſacra illa Synodus animis Orientalium inſideat, & qui fuerat ibi damnatus, negantium Purgatorium error radicitus exſtirpetur.

STEPHANUS Evodius Aſſemanus Archiepiſcopus Apameæ.

SIbi (a) uni viro, BEATISSIME PATER, deſponsit Chriſtus Virginem caſtam B. Catharinam de Ricciis Monialem Profeſſam perilluſtris Prædicatorum Ordinis. Hæc vero (b) cogitavit quæ Domini eſſent, ut eſſet Sancta corpore & ſpiritu (c), vas ſuum poſſideret in ſanctificatione & honore (d), ſibique abeſſet gloriari, niſi in Cruce Domini Jeſu Chriſti, per quem ſibi mundus crucifixus erat, & ipſa mundo (e). Chriſto confixa Cruci vivebat, jam non ipſa, vivebat vero in ea Chriſtus, cujus (f) Stigmata in corpore ſuo portabat, quia (g) *fortis eſt ut mors dilectio*. Ubi autem dilectum ſuum *invenit* Virgo prudens (h), tenuit nec dimiſit, donec ipſam introduceret in æthereum thalamum. Cui itaque Miraculorum claritas cum omni virtutum laude conſonans teſtis adfulſit, id unum ſupereſt ut eam BEATITUDO VESTRA ſanctarum Virginum Sponſarum (i), Epiſcopo animarum noſtrarum Chriſto chariſſimarum Catalogo accenſeri decernat, atque præcipiat.

JOANNES Innocentius Epiſcopus Fagarienſis.

QUod ſancti Franciſci privilegium fuerat, ut Stigmata Domini Jeſu in corpore ſuo portaret, hoc Deus duabus Catharinis Ordinis S. Dominici Virginibus commune fecit, Senenſi nimirum & Florentinæ, utraque enim ad manus, pedes & cor ſacras Redemptoris cicatrices divina virtute inſculptas geſſit. Sed Florentina Virgo id præ ceteris ſingulare habuit, ut ſpinoſum diadema in capite & Crucis veſtigia in tergo impreſſa portaret. Admirabilis hæc Crucifixi imago tam vivis coloribus in corpore & anima expreſſa, quis dubitet quin inter ſanctas Virgines a SANCTITATE VESTRA recenſeri poſſit? Cujus in cæleſti Patria exceptæ & conformis imagini filii Dei factæ triumpho, etiam ſancta Maria Magdalena de Pazzis, dum adhuc in vivis eſſet, Deo adeo illi favente interfuiſſe perhibetur.

BERNARDINUS Vari Epiſcopus Civitatis Caſtellanæ & Hortæ.

BEATISSIME PATER. Beata Catharina de Ricciis dum virginitatem ſuam Deo dicavit, eamdemque uſque ad mortem exactiſſime cuſtodivit, proculdubio ſe omnibus virtutibus ornatam oſtendit. Virginitas enim paritur abſtinentia, pœnitentia, humilitate: alitur prudentia, fortitudine, obedientia: perficitur ſolitudine, ſilentio, charitate, oratione aliiſque virtutibus; omnes quippe virtutes circa virginitatem excubant, ut eam tueantur, ſervent & ornent. Quod ſi virginitas, ut docet Ambroſius (k), de Cælo venit, neceſſe eſt, ut beata Catharina excellenti virginitate, imo tot virtutibus prædita in Cælis reſplendeat: Cumque hoc ipſum plura miracula prædicent, par eſt, ut per Eccleſiæ judicium id totus Mundus agnoſcat.

JACOBUS PHILIPPUS Conſoli Epiſcopus Amerinus.

BEATISSIME PATER. Beata Catharina de Ricciis Parentibus pietate & nobilitate conſpicuis Florentiæ nata, eo Agro relicto, quo non niſi vepres & cardui Patrisfamilias ſementem ſuffocantes abundant, alium ſibi excolendum ſuſcepit, ubi cultus utilior, ubi fructus uberior eſſet: Sacro igitur in Prateuſi ſancti Vincentii Monaſterio Ordinis Prædicatorum habitu Religionis induto, nunquam ſatis explicari poteſt, quanta animi contentione glorioſas illas, quibus idem Ordo illuſtratus eſt, Virgines æmulari niteretur, ut opus nempe ſuum magno præmio deſtinatum conſummaret, & Domino a quo mercedem expromiſſæ virginitatis expectabat, placeret, creſcens ætate creſcebat ibi ſapientia atque prudentia, & ambulans de virtute in virtutem, ut Deum Deorum videret in Sion, virtutum omnium demiſſiſſimæ præcipue humilitatis atque ardentiſſimæ charitatis exemplar effecta eſt; vitam propemodum cæleſtem agens in terris crebro ſupernæ ſuavitatis dulcedinem præguſtavit, & de illo Torrente voluptatis quo nunc potatur in Patria, etiam in via bibit, atque eo tunc demum inebriata eſt, cum vel Deiparæ, vel Pueri Jeſus in quem deſiderant Angeli proſpicere, aſpectu amplexibuſque frueretur.

Odoratus autem Dominus tantarum virtutum odorem, quibus in gradu heroico ab ortu fere ſui uſque ad occaſum Catharina refulſit, non his tantum cæleſtibus beneficiis ſuæ Sponſæ Sanctitatem comprobavit, ſed & miracula adjecit, quibus rite legitimeque probatis Decretum de ejus peragenda Canonizatione jam pridem, PATER SANCTISSIME, pronunciare dignatus es: Quibus propterea ſtantibus hanc Virginem, quam ſemper Dominus vigilantem invenit, veramque Chriſti Sponſam ſacris ab eo Stigmatibus condecoratam, & Corona ſpinea transfixam, annulo deſponſatam, dulciſſimoque amplexu delectam, atque hinc in Cælis per amœna virentia ſequentem Agnum quocumque ierit, ne ultra, PATER BEATISSIME, inter ſanctas Virgines adſcribere protrahas, humillime deprecor.

JOSEPH Coppola Epiſcopus Aquilanus.

CAnonizatio B. Catharinæ de Ricciis ad hæc uſque tempora tamdiu protracta, jure quidem & merito Tibi utpote in hoc maxime omnium, quotquot fuerunt, Romanorum Pontificum ſcientiſſimo reſervata eſt. Opus igitur ab Urbano VIII. rite inchoatum, quodque Clemens XI. Benedictus XIII., & Clemens XII. proſecuti ſunt, feliciter abſolve, & ſapientem Virginem Catharinam, quam Dominus ſemper vigilantem invenit, Sanctarum Diptychis decorans ad veram tutamque pacis viam per quam divum Philippum Nerium popularem ſuum aſcendentem vidit in Cælum, omnes in Chriſto credentes manuducere, illius imitatione dignetur.

JOSEPH Roſſi Epiſcopus Venafranus.

BEATA Catharina de Ricciis Monialis inclyti Prædicatorum Ordinis una eſt de numero prudentum Virgo, cui oleum non defuit, quin lampade accenſa cæleſti æterno Sponſo obviam iret; ſolicita enim, BEATISSIME PATER, ſemper fuit, ne ignis ille divini amoris quo ardebat, extingueretur vel tepeſceret, imo magis magiſque augeretur; quapropter Chriſtus Dominus cæleſtis Sponſus Redemptionis Stigmata Catharinæ corpori impreſſit, & in acerbiſſimæ Paſſionis ſuæ tormentis corpori extrinſecus, & cordi intrinſecus communicatis, Catharinæ erga divinum Sponſum charitatem, & Sponſi divini erga illam amorem perfectiſſimum teſtatus eſt; & inſuper ipſa Beatiſſima Deipara Virgo Maria ſe conſpiciendam cum Puero ſuo præbuit, & Puerum ipſum Jeſum in ejus ſinu amantiſſime collocavit, atque eademmet Deipara pronuba, data dextera, pretioſo cæleſtique annulo fuit deſponſata. Hæc & multo plura charitatis argumenta inter plaudentes Angelorum Choros in cæleſtem Patriam immenſo ſuſcepta fuit cum gaudio, & coronam accepit, quam cæleſtis Sponſus ſibi præparaverat. Virginis igitur, quæ nos in virtute præceſſit, diligenter ſequamur exempla, & ſedula devotione colamus in Aris.

JOAN-

(a) 2. Cor. 11. (b) 1. Cor. 7. (c) 1. Theſſ. 4. (d) Gal. 6. (e) Gal. 2. (f) Gal. 6.
(g) Cant. 8. (h) Cant. 3. (i) 1. Petr. 2. (k) De virginit. lib. 1. c. 3. & 5.

JOANNES FRANCISCUS Cavallini Epiſcopus Matrinus.

INſigne heroicarum virtutum ac præſertim maximæ erga Redemptorem noſtrum charitatis, quibus enituit beata Catharina de Ricciis, exhibent teſtimonium ſacra Stigmata ejus corpori alte profundeque inſculpta, atque acerbiſſimi Dominicæ Paſſionis dolores ſingulis hebdomadis per longum duodecim annorum curſum renovati. Quod quidem divini amoris argumentum in ſuam Sponſam expreſſum tot ſubinde miraculis meruit comprobari, ut iis de more a Sanctitate Veſtra admiſſis, id unum ſupereſſe videatur, quod digniſſima Virgo inter Cælites referri omnino debeat, ſicuti & ipſe cenſeo ſupremo, SANCTITATIS VESTRÆ, Judicio me ipſum humillime ſubmittens.

NICOLAUS Cioffi Epiſcopus Soranus.

QUæcumque de beata Catharina de Ricciis comprobata referuntur, ea manifeſtiſſime oſtendunt, beatam Catharinam non ſolum in terris angelicam egiſſe vitam, verum etiam ſempiterna in Cælis beatitudine gaudere. Innocentiæ candor, frequentia cum Angelis, cum beata Virgine Maria, cum Jeſu Chriſto, qui ſibi eam Sponſam elegerat, colloquia, eximiæ virtutes, res præclare geſtæ, tot miracula teſtimonia equidem ſunt locupletiſſima. Sed auctoritas ipſa ſancti Philippi Nerii in ejuſdem Canonizationis Bulla confirmata, & atteſtatio ſanctæ Mariæ Magdalenæ de Pazzis, cui a Deo ut triumpho ad ingreſſum beatæ Catharinæ in Cælis celebrato intereſſet, impertitum fuit, poſtulant ut Catharinæ eadem, qua Philippus & Maria Magdalena recoluntur, veneratio per SANCTITATEM TUAM decernatur.

JOANNES ANTONIUS Caſtelli Epiſcopus Catharenſis.

ET vita B. Catharinæ de Ricciis & res ab ea ſancte præclareque geſtæ id tandem a BEATITUDINE VESTRA poſtulant, ut in ſanctarum Virginum numerum referatur. Etenim jam uſque ab ineunte infantia caſtiſſimis integerrimiſque moribus fuit; obediendam, paupertatem, humiliatem maxime coluit conſequutaque eſt, ut & Stigmatibus Chriſti Servatoris Cruci affixi inſignita, & donis aucta, & prodigiis clara ex ærumnis hujuſce Mundi ad Beatorum patriam migraret. Quamobrem votis Eccleſiæ univerſæ mea quoque adjungo, atque a SANCTITATE VESTRA humillime poſtulo, ut ei cultus exhibeatur is, qui ceteris ſanctis Virginibus merito exhibetur.

NICOLAUS MARIA Calcagninus Epiſcopus Civitatis Ducalis.

ELecta Chriſti Sponſa B. Catharina de Ricciis inclyti Ordinis S. Dominici lilium, alterius Catharinæ Senenſis æmula arduum perfectionis iter, quod a teneris annis arripuit, Deo poſtea conſecrata tanta animi contentione proſequuta eſt, ut virtutum omnium exercitio, & quidem in gradu heroico Monialibus ceteris præluxerit. Maxima illius in pauperes liberalitas, humilitas profunda, exacta obedientia, invicta in laboribus fortitudo ſunt virtutes illæ, quibus veluti monilibus ornatam Sponſam ſuam Dominus concupivit. Præcipuum vero quod in hac Virgine admiramur ſpirituale ornamentum, eſt ardor ſuperne contemplationis, cujus dulcedine perfuſa æſtuque voluptatis abrepta gratiis cumulari, atque impreſſione ſacrorum Stigmatum imagini Redemptoris noſtri Jeſu Chriſti meruit fieri conformis. Hanc igitur prudentem Virginem tot ac tantis præclariſſimis charismatibus, dum viveret a cæleſti Sponſo condecoratam, ſigniſque poſt obitum illuſtratam, in ſanctarum Virginum Faſtis jure merito a SANCTITATE VESTRA deſcribendam eſſe affirmo.

D. INNOCENTIUS Gorgoni Epiſcopus Pinnenſis & Hadrienſis.

BEata Catharina de Ricciis eximia puritate ac divinarum rerum contemplatione ab ipſa infantia celebris Sanctimonialium Ordinis Prædicatorum Inſtitutum profeſſa, ita in Dei amore ac ſupernis virtutibus profecit, ut & digna Chriſto Sponſa habita ac cæleſtibus favoribus declarata, & ſingularis ipſius Sanctitas a ſanctis Philippo Nerio, ac Maria Magdalena de Pazzis divinitus agnita, palam prædicata, ac multis a Deo miraculis in vita & poſt mortem confirmata fuerit; quamobrem dignam ipſam cenſeo, quæ ſuprema qua Tu polles auctoritate, in Sanctorum Cenſum referatur.

Sententiis omnium auditis, hæc ſubjecit Pontifex novas preces indicens, & celebrandæ quinque Beatorum Canonizationi diem deſignans vigeſimum nonum currentis Junii, qui SS. Petri & Pauli Apoſtolorum martyrio erat conſecratus.

VENERABILES FRATRES. Maximam ſane voluptatem percepimus ex ſuffragiis veſtris, quæ ſolemnem beatæ Catharinæ de Ricciis Canonizationem depoſcunt. Eandem prorſus lætitiam ſenſimus in quatuor præcedentibus Conſiſtoriis, in quibus ſuffragia tuliſtis de Cauſis aliorum quatuor Beatorum, de quorum Canonizatione pariter agebatur. Itaque, Deo juvante, diem vigeſimum nonum hujus menſis Junii, qui Sanctorum Petri & Pauli Apoſtolorum Feſto celebrando conſecratur; illum, inquam, diem conſtituimus, ut ritu ſolemni, numero Sanctorum adſcribamus quinque Beatos, nempe Fidelem a Sigmaringa, Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, Joſephum a Leoniſſa, ac Catharinam de Ricciis. Interea preces veſtras ad Deum convertite, ac vehementer ab ipſo expoſcite, ut ope ſua potentiſſima cæleſtique inſpiratione Nobis adſit propitius, ſummque lumen impertiat, ut hanc rem graviſſimam perficiamus ad gloriam Divini Nominis augendam, catholicam Fidem magis efferendam, & chriſtianam Religionem propagandam.

Cognitæ Patribus jam inde a principio Conſiſtorii Protonotariorum & Procuratoris Fiſcalis abſentiæ pro re nata & poteſtate ſua conſuluit Pontifex; noviſſimi hujus enim ſibi vindicavit munus; quod vero ad primos ſpectabat, id Cæremoniarum Præfecto commiſit, & ne novitas perturbaret animos, accommodata oratione, licet ex tempore ſuadere ſtuduit, hoc ab Cæremoniariorum Apoſtolicorum officio alienum non eſſe cenſendum; quippe qui de actu omnium præcellentiſſimo, de Canonica ſcilicet novi Summi Pontificis electione ejuſque dignitatis acceptatione ſemper & quandocumque contingat, ſeſe rogare ſolent; quapropter ſatis conſonum videri & æquum, ſi Protonotario Magiſtrum Cæremoniarum in hoc munere ſufficeret. Hic itaque Pontificiis obtemperans Mandatis, unum aut plura Inſtrumenta ſe confecturum promiſit appellatis teſtibus, qui aderant Pontificis Familiaribus, & conſuetis uſus verbis: *Conficiam. Vobis Teſtibus*: Ita utriuſque Conſiſtorii Actio abſoluta, Cœtuſque prope meridiem dimiſſus.

Acta Canon.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

PAteat in perpetuum cunctis omnibus ubique ac evidenter notum ſit ſingulis præſens hoc publicum Inſtrumentum Sanctiſſimi Domini Noſtri BENEDICTI Divina Providentia Papæ XIV. juſſu editum lecturis pariter vel auditurus, quod anno a Dominica Incarnatione milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo ſexto Indictione nona: Die vero 14. menſis Junii feria tertia: Pontificatus autem ejuſdem Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ anno ſexto: Cum idem Sanctiſſimus Pater in Conſiſtorio ſemipublico, ultimo

UAB Biblioteca de Ciències Socials

quidem ex quinque, quæ pro absolvendis Causis beatorum, Fidelis nempe a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, Josephi a Leoniſſa, & Catharinæ de Ricciis jam indixerat, assideret, in eoque ex ordine Causa B. Catharinæ foret pertractanda, animadversum est Protonotarios Apostolicos de numero Participantium, quorum interest Acta omnia colligere, & super his publicum vel publica, unum aut plura conficere Instrumentum vel Instrumenta, etsi specialiter admonitos, a præfato Consistorio abesse, unaque simul cum ipsis Procuratorem Fiscalem Reverendæ Cameræ Apostolicæ, cujus est apud eosdem Protonotarios Pontificis nomine instare, ut ea quæ pertractantur in publicis referant Tabulis: Ne ab hominum memoria abscederet integra hujus Consistorii series, deque isto pariter prout de aliis per ipsosmet Protonotarios actum jam fuerat, perenne ad Posteros permanaret documentum tam difertissimæ Allocutionis, qua Summus idem Pontifex Actionem Consistorialem incepit, quam suffragiorum, quibus Eminentissimi ac Reverendissimi Domini Cardinales, necnon Reverendissimi Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi omnes in Urbe degentes, & ad hoc speciatim etiam Sanctitatis Suæ nomine per literas Secretarii Congregationis sacri Concilii Tridentini acciti, apud eumdem Sanctissimum pro complemento solemnis Canonizationis indictæ suppliciter instetterunt: Mihi infrascripto Primo Apostolicarum Cæremoniarum Magistro, ac Apostolicæ Sedis Notario, Protonotario nuncupato stupentibus ac admirantibus omnibus promptitudinem animi, ingenii felicitatem ac providam Sanctitatis Suæ curam, qua inopinatis etiam casibus extemporanee consulit, formaliter injunxit, mandando ut unum vel plura eorumdem Protonotariorum de numero Participantium, ut dictum est, absentium loco publicum Instrumentum, vel Instrumenta conficerem super sententiis, consilio & unanimi consensu tum Reverendissimorum DD. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, deque Summi Pontificis oratione & deliberatione super solemni Canonizatione B. Catharinæ de Ricciis una cum aliis quatuor suprarecensitis Beatis habenda in Basilica Vaticana die 29. præsentis mensis Junii Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli hujus Almæ Urbis Patronorum Principalium Martyrio consecrata. Cujus suprema mandata venerabundus excepi, atque in genua provolutus respondi: *Conficiam*: & ad Familiares Pontificios conversus advocando eos in Testes, dixi: *Vobis Testibus*:

Quare ut injuncto mihi muneri faciam satis, Actorum omnium seriem hic referendo testor, quod hodie idem Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS Divina Providentia Papa XIV. hora 13. de suis intimis Cubiculis Palatii Apostolici Quirinalis in Aula Paramentorum jam Falda præcinctus processit, ibique per Eminentissimos de Marinis, & Albanum Diaconos Cardinales antiquiores fuit sacris indutus vestibus una cum Pluviali rubro & Mitra simplici redimitus: Tum præeunte Papali Cruce ab Auditore Rotæ ex more delata exiit in illam Aulam, quæ loco Ducalis substituta fuerat, pro Consistorio paratam: Statim ac fuit in sede compositus, sacræ Consistorialis Aulæ Custos per consueta verba: *Extra omnes*: Cunctos admonuit, ut foras exirent: Clausisque subinde januis Papa cum Cardinalibus secretum habuit Consistorium, a cujus negotiis expeditus mandavit, ut Patriarchæ, Archiepiscopi & Episcopi suffragaturi intromitterentur; ficque executioni cum fuerit demandatum, injunxit, ut nemo amplius intus accederet, etsi ex postea adventaret, ne inceptam actionem suo deturbaret ingressu: Cum itaque accidisset, quod Protonotarii & Procurator Fiscalis ducti forsan spe, ut secretum Consistorium longiori tempore esset duraturum, tardius quam opus erat, Quirinale petiissent, præ foribus remanere coacti sunt. Considentibus igitur Eminentissimis DD. Cardinalibus, ceterisque aliis stantibus præfatam habuit Papa Allocutionem; eaque expleta qui stabant, assiderunt: Tunc Eminentissimus Carafa Episcopus Albanensis, utpote inter præsentes Cardinales omnibus antiquior primus protulit sententiam suam, & insterit apud Sanctitatem Suam, ut beatam Catharinam de Ricciis inter sanctas Virgines allegeret: Non absimili voto eumdem Sanctissimum Patrem rogarunt præsentes alii Eminentissimi Cardinales, nempe

Franciscus Tituli S. Mariæ Transtyberim S. R. E. Presbyter Cardinalis Burghesius.
Antonius Xaverius Tit. S. Stephani in Monte Cælio S. R. E. Presbyter Cardinalis de Gentilibus.
Fr. Joannes Antonius Tit. SS. Silvestri & Martini in Montibus S. R. E. Presbyter Cardinalis Guadagni.
Trojanus Tit. S. Cæciliæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Acquaviva.
Dominicus Tit. SS. XII. Apostolorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Riviera.
Joannes Baptista Tit. S. Mariæ Angelorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Spinola.
Raynerius Tit. S. Sabinæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Ilcio.
Dominicus Tit. S. Bernardi S. R. E. Presbyter Cardinalis Passionei.
Silvius Tit. S. Priscæ S. R. E. Presbyter Cardinalis de Valentibus.
Fr. Joachimus Tit. SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyter Cardinalis Portocarrero.
Camillus Tit. SS. Joannis & Pauli S. R. E. Presbyter Cardinalis Paulutius.
Carolus Albertus Guidobonus Tit. S. Mariæ de Pace S. R. E. Presbyter Cardinalis Cavalchinus.
Fridericus Tit. S. Pancratii S. R. E. Presbyter Cardinalis Lantes.
Franciscus Tit. S. Mariæ de Populo S. R. E. Presbyter Cardinalis Riccius.
Antonius Tit. S. Silvestri in Capite S. R. E. Presbyter Cardinalis Rufus.
Philippus Maria Tit. S. Agnetis extra Mœnia S. R. E. Presbyter Cardinalis de Montibus.
D. Fortunatus Tit. S. Matthæi in Merulana S. R. E. Presbyter Cardinalis Tamburinus.
D. Joachimus Tit. S. Crucis in Hierusalem S. R. E. Presbyter Cardinalis Besutius.
Carolus S. Mariæ in Via Lata Diaconus S. R. E. Cardinalis Marini.
Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus S. R. E. Cardinalis Albanus.
Nerius S. Eustachii Diaconus S. R. E. Cardinalis Corsinus.
Agapitus S. Agathæ in Suburra Diaconus S. R. E. Cardinalis Mosca.
Carolus Maria S. Mariæ in Porticu Diaconus S. R. E. Cardinalis Sacripantes.
Marius SS. Cosmæ & Damiani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bolognettus.
Prosper S. Georgii in Velabro Diaconus S. R. E. Cardinalis Columna de Sciarra.
Alexander S. Mariæ in Aquiro Diaconus S. R. E. Cardinalis Tanarius.
Hieronymus S. Adriani Diaconus S. R. E. Cardinalis Bardi.
Dominicus SS. Viti & Modesti Diaconus S. R. E. Cardinalis Ursinus.

Postquam DD. Cardinales a suffragiis se expedivere, adstantes Patriarchæ, Archiepiscopi & Episcopi supplices & ipsi apud Sanctissimum Dominum Nostrum sigillatim assurgendo, dum loquebantur, pro ejusdem Beatæ Canonizatione instetterunt. Erant hi RR. PP. DD.

Antonius Maria Pallavicinus Patriarcha Antiochenus.
Thomas Cervini Patriarcha Hierosolymitanus.
Alexander Borgia Archiepiscopus Firmanus.
Felix Solatius Archiepiscopus Thebarum.
Gabriel Eva Archiepiscopus Cypri Syrus, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit suffragium.
Joannes Andreas Tria Archiepiscopus Tyri.
Simon Gritti Archiepiscopus Tyanen.
Joseph Maria Ferroni Archiepiscopus Damascenus.
Joannes Franciscus Stoppani Archiepiscopus Corinthi.

Mi-

Michael de Palma Archiepiſcopus Theatinus.
Stanislaus Poliaſtri Archiepiſcopus Roſſanen.
Ferdinandus Maria de Rubeis Archiepiſcopus Tarſi.
Michael Maria Vincentini Archiepiſcopus Theodoſiæ.
Nicolaus Carafa Archiepiſcopus Philippenſis.
Antonius Fonſeca Epiſcopus Æſinus.
Antonius Xaverius Santamaria Epiſcopus Cyrenen.
Bernardus Antonius Pizzella Epiſcopus Conſtantien.
Ludovicus Antonius Valdina, olim Cremona Epiſcopus Hermopolitanus.
Fabricius Borgia Epiſcopus Ferentinus.
Nicolaus Spinelli Epiſcopus Averſanus.
Hippolytus e Rubeis S. Secundi Epiſcopus Senogallien.
D. Paulus Thomas Marana Epiſcopus Aſculanus in Piceno.
Fr. Silveſter Merani Epiſcopus Porphyrienſis.
Antonius Amalphitanus Epiſcopus Ortonen. & Camplen.
Antonius Cantoni Epiſcopus Faventinus.
Cæſar Bonajuti Epiſcopus Pharenſis.
Paulus Bonaviſa Epiſcopus Spoletinus.
Marius Maffei Epiſcopus Fulginatenſis.
Guido Urſellus Epiſcopus Cæſenæ.
Hyacinthus de Silveſtris Epiſcopus Nepeſinus & Sutrinus.
Ægidius Antonius Iſabelli Epiſcopus Alliphanus.
Joannes Antonius Bachetoni Epiſcopus Anagninus.
Franciſcus Antonius Spadea Epiſcopus Aquinas & Fregellarum.
Leo Lucas Vita Epiſcopus Oppiden.

Omnes Pontificio Solio Aſſiſtentes, quibus pari ritu & unanimi ſententia Epiſcopi non Aſſiſtentes in omittendis pro Canonizatione ſuffragiis acceſſerunt. Videlicet RR. PP. DD.

Soſeph Schirò Achiepiſcopus Dyrrhachinus, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit ſuffragium.
Sergius Alexandri Armenus Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, qui patrio prius, deinde latino idiomate tulit ſuffragium.
Stephanus Aſſemanus Archiepiſcopus Apameæ.
Joannes Innocentius Epiſcopus Fagaraſienſis, patrio prius, deinde latino idiomate ſuffragium emiſit.
Bernardinus Vari Epiſcopus Civitatis Caſtellanæ & Hortæ.
Jacobus Philippus Conſoli Epiſcopus Amerinus.
Joſeph Coppola Epiſcopus Aquilanus.
Joſeph de Rubeis Epiſcopus Venafranus.
Joannes Franciſcus Cavallini Epiſcopus Alatrinus.
Nicolaus Cioffi Epiſcopus Soranus.
Joannes Antonius Caſtelli Epiſcopus Catharenſis.
Nicolaus Maria Calcagnini Epiſcopus Civitatis Ducalis.
Innocentius Gorgonius Epiſcopus Pinnen. & Hadrien.

Conſiſtoriali Actioni finem tandem impoſuit altera brevis Sanctiſſimi Allocutio, a qua cum eſſet expeditus, ſtante Procuratoris Fiſcalis & Protonotariorum Participantium abſentia, demandavit mihi ut ſupra relatum eſt, quod præſens hoc prout exequor, conficerem Inſtrumentum.

Acta ſunt hæc in Quirinali Palatio die, menſe & anno, quibus ſupra adſtantibus DD. Paulo Zani Bononienſi, & Joſepho Maria Puoti Neapolitano ab intimo Sanctitatis Suæ Cubiculo Teſtibus ad hoc ſpecialiter adhibitis, atque rogatis.

Ita eſt &c.

Ignatius Reali Apoſtolicis Cæremoniis Præfectus.
Loco † Signi.

Conſiſtorialibus Actionibus coronidem imponant etiam nunc, quæ adnectuntur, ſuffragia DD. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum abſentium ab illis.

THOMAS Epiſcopus Oſtienſis & Veliternenſis Sacri Collegii Decanus, Vice-Cancellarius Cardinalis Rufus.

NON abſque peculiari divinæ Providentiæ conſilio contingere arbitror, ut SANCTITAS VESTRA quatuor Viris ex fortibus Iſrael ad bella Domini doctiſſimis, ſimulque B. Catharinæ de Ricciis Religioſiſſimæ Dominicanæ Diſciplinæ Sectatricis Sanctorum cultum ſolemniter decernere cogitet. Hæc namque ab ipſo ætatis diluculo agere incipiens, & pati fortia omnium humani generis hoſtium ſuperavit inſidias, viresque protrivit. Aſſidua ac pene ad miraculum jejunia, corporis a flagris, a ciliciis, a ferreis catenis afflictationes, tranſmiſſæ inter orandum aliaque pia opera integræ fere noctes, vulgaria hæc erant virtutum ejus exercitia; virtutibus quidem omnibus ſed divinæ præſertim charitati litabat: Eratque ipſamet ejus ſacrificii victima, quam incendebat ac veluti decinerabat, quæ fortis eſt ut mors dilectio. Hinc ejus oratio ſine intermiſſione, & perpetuus ille in Chriſti Domini paſſionem, doloreſque affectus, atque ejuſdem e Cruce pendentis contemplatio amoris plena. Hinc quoque Proximi dilectio nunquam non ignea in Catharina fuit, illius tamen corporis opportunitatibus ita aderat, ut ardentius curaret animas & ſpiritualia commoda. Ita vero commiſerabatur peccantium ſtatum, ut impenſe non ſemel a Domino petierit, ut tela quæ in illos elimaverat, in eamdem ipſam jaceret, atque exaudita gratulabatur magnopere ab aliorum traducta ad ſuum caput ſupplicia. Jure itaque optimo Mulierem hanc fortem, heroicarum virtutum meritis adeo illuſtrem, omnium chariſmatum donis prælucentem, & plurium miraculorum luce coruſcantem, Sanctam eſſe & debito Sanctis cultu eſſe honorandam, SANCTITAS VESTRA ſuprema qua pollet auctoritate, pronunciabit.

ANNIBAL Epiſcopus Portuenſis Cardinalis Albanus S. Clementis nuncupatus.

BEata Catharina de Ricciis Monialis Virgo ex Ordine Prædicatorum tam eximia morum ſanctitate claruit, ut nulla vitæ ejus pars fuerit, quæ chriſtiana virtute non maxime ſpectetur & habeatur illuſtris. Aucta in dies ætas perfectionem addidit, protractumque tempus admirabiliora exhibuit ſpectatæ ſanctitatis incrementa. Illa Virgines Deo ſacras, inter quas fuit adſcripta & vixit; illa ſeculares homines variæ conditionis & ordinis ad virtutem inflammavit; illa compluribus ſaluti fuit; illa denique a Civibus perinde ac Exteris, quibus innotuit, celebrata eſt. Multi etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ampliſſimi, quorum tres nimirum Cervinus, Mediceus & Aldobrandinus Summi Pontifices evaſere, aliique Viri Principes ſupremo Urbium ac Regionum imperio clari, præſentes ſunt ipſam venerati. Admirabilem Catharinæ ſanctitatem divinitus cognitam S. Philippus Nerius, & S. Maria Magdalena de Pazzis ſuſpexerunt. Venerando religioſæ vitæ exemplo, doniſque cæleſtibus longe præcipuis, quibus a Deo affluenter ditata fuit, altera S. Catharina Senenſis eſt habita. Neque id mirum. Ita enim Catharina de Ricciis in terris egit, ut plane animo, corde, ſpiritu tota in Deum rapta videretur; ſibique penitus mortua uni Deo ejuſque gloriæ viveret. Digna proinde illo honore eſt, qui ceteris ſanctis hominibus ex Apoſtolicæ Sedis præſcripto tribui ſolet: Quum illis nulla parte Catharina ſit inferior.

VIN-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

VINCENTIUS Episcopus Præneſtinus Cardinalis Petra Major Pœnitentiarius.

NON eſt, cur B. Catharinæ de Ricciis Virginis Ordinis Prædicatorum ſanctitatem pluribus prædicem, quam cum viveret multi Epiſcopi & Cardinales, qui ſpiritum ejus probarant, dignam eſſe dixerunt, quæ in Album ſanctarum Virginum referretur. Ea namque cum ſpretis ampliſſimæ domus divitiis, relictaque Patria in Monaſterio ſancti Vincentii Civitatis Prati in Etruria Inſtitutum ſancti Dominici fuiſſet amplexa, nihil antiquius habuit, quam ut mortificationem Jeſu ſemper in ſuo corpore circumferret. Pertulit ea quidem acerbiſſimos cruciatus ob Jeſu Servatoris amorem, quo maximopere flagrabat, obtinuitque, ut Corona ſpinea ſuum caput transfigeretur, & Stigmata Domini Jeſu in corpore ſuo portaret. Humilitate, obedientia, virginitate, paupertate, charitate, miſericordia, omnibus denique virtutibus clara, inſigniſque dono miraculorum a cæleſti Sponſo in Cælum evecta eſt, ubi gloria ſempiterna frueretur. Quare nemo Catholicorum eſt, qui non deſideret, ut ei novum decus per ſolemnem Canonizationem accedat.

JOSEPH Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Accorambonus.

QUoniam Deo Optimo Maximo, cujus ſermocinatio eſt cum ſimplicibus, nedum placuit præclara beatæ Catharinæ merita ſupernis charismatibus, cum viveret, liberaliter cumulare, verum etiam uberrimam qua nunc in Cælis fruitur, gloriam ſingularibus miraculis teſtatam facere: Jure proinde meritoque SANCTITAS VESTRA eam Divorum Faſtis adſcribet.

VINCENTIUS Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Bichius.

PRofecto Virgo ſapiens fuit beata Catharina de Ricciis Monialis profeſſa in Monaſterio Pratenſi Ordinis Prædicatorum, quæ in diebus peregrinationis ſuæ divini ſpiritus infuſione Apoſtolicum conſilium ſecuta cogitavit quæ ſunt Domini, ut eſſet ſancta corpore & ſpiritu, atque cum cæleſti Sponſo in beata regnaret æternitate. Nec in præconcepto deſiderio defuit Catharinæ divina gratia, quæ illam ſpecialibus proſequuta beneficiis, ea omnia mirabilia ipſi conceſſit, quæ de ſanctis Virginibus Roſa Limana, & Agnete a Monte Politiano in earum Canonizationum Apoſtolicis literis continentur. Impletum vidit Catharina Oraculum divinum: *Sponſabo Te mihi in fide*; & facta Sponſa Chriſti, illius experta fuit Paſſionem, ut cum ipſo eſſet in cæleſti gloria. Hujus B. Catharinæ magnum fuit ſanctitatis indicium, quod ipſa Prati commorans S. Philippi Nerii Romæ degentis præſentem habuerit aſpectum, ipſumque fuerit allocuta, ut teſtatur Bulla Canonizationis ejuſdem S. Philippi; cumque plena meritis beata Catharina ad Cælum evolaſſet, tanta ſunt ejus miraculorum poſt mortem patratorum teſtimonia, ut de illius ſanctitate non ſit relictus ambigendi locus; & ideo mereatur inter ſanctas Virgines adſcribi.

NICOLAUS MARIA Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Cardinali Lercari.

GLorioſas Ordinis prædicatorum Virgines æmulata beata Catharina de Ricciis, oratione, humilitate, altiſſima rerum cæleſtium contemplatione, ac divini amoris ardore adeo fuit eis ſimillima, ut parem cum eis cæleſtium donorum partem in terris vivens receperit, eadem in corpore ſuo patentia ſigna portaverit, eandemque in Cælis coronam vitæ inde promeruerit: Quod cum teſtatum faciant miracula ac prodigia ejus interceſſione divinitus patrata, merito catholicæ Eccleſiæ Faſtos ejus nomine augeri enixe poſtulamus.

RAPHAEL COSIMUS Tit. S. Marcelli Presbyter Cardinalis de Hieronymis.

BEATISSIME PATER. Sponſus divinus qui paſcitur inter lilia, pulcherrimos in ſacris hortis excolere conſuevit flores, quorum cæleſti odore ad Angelicam Virginitatis virtutem ſuaviter capta B. Virgo Catharina de Ricciis, tanto divini amoris æſtu in mediis Virginitatis nivibus arſit, tantaque ejus fuit cæleſtium virtutum fragrantia, ut cæleſtem Sponſum allexerit ad illam annulo ſubarrhandam. Illam igitur, quam Deus ante & poſt mortem miraculis quoque dignatus eſt illuſtrare, Sanctarum numero adſcribendam a SANCTITATE VESTRA dignam exiſtimo ad ſolatium non minus quam ad exemplum ceterorum Fidelium, qui eamdem Angelicam ſectantur virtutem.

CAROLUS Tit. S. Mariæ de Ara-Cœli Presbyter Cardinalis Calcagninus.

OMnipotens Dominus! quia in ſanctitate nullam vult inter utrumque ſexum meritorum diſparitatem, eligit infirma Mundi, ut fortia confundat; ſicuti oſtendit in beata Virgine Catharina de Ricciis Florentina, quæ ab ipſa fere infantia ita omnium virtutum rudimenta præſetulit, ut Angeli ſui Cuſtodis aſpectu frui ejuſque colloquiis recreari frequentiſſime meretur. Creſcente vero ætate, abdicatis hujus Mundi pompis, ſpretiſque Parentum blanditiis inter S. Dominici filias adnumerari voluit. Ibi orationi jugiter intenta inter Cœlites potius quam inter homines verſari viſa fuit. Amplexus dulciſſimos Chriſti Jeſu in Cruce pendentis ſibi acceptiſſimam Sponſam eſſe dicentis meruit obtinere. Cæleſtium viſionum & prophetici ſpiritus particeps fuit; tamen abjectiſſimam toto corde ſe reputabat; tandem cæleſtis Sponſus, ut Sponſæ ſuæ argumenta præcipue charitatis exhiberet, ſacra Redemptionis Stigmata ejus ſiniſtro lateri manibus pedibuſque impreſſit, ut in omnibus ſibi ſimilis appareret; quæ matúre conſideratus Clemens XII. ei primos Religioſi cultus conceſſit honores; quibus novis deinde adjectis ſignis & probationibus, ardentiſſime deprecor SANCTITATEM VESTRAM, ut beata Catharina ſanctarum Virginum Catalogo adſcribatur, ſic ejuſdem præclaris meritis expoſcentibus.

HIERONYMUS S. Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.

QUÆ laus eſſe ſolet communis omnibus cum Chriſto Regnantibus, ut eos ex *maſſa perditionis electos prædeſtinaverit cæleſtis Pater conformes fieri imagini Filii ſui*, eamdem præcipua quadam ac plane ſingulari ratione propriam eſſe B. Catharinæ de Ricciis ſæpe mecum cogitavi, BEATISSIME PATER. Illam ſiquidem in *benedictionibus dulcedinis ita prævenit miſerator ac miſericors Dominus*, ut ſanguinea Redemptionis Stigmata ipſius ſiniſtro lateri, manibus præterea ac pedibus inſculpſerit, ſpinea Corona Sponſæ ſuæ caput transfixerit, neſcias utrum majori honoris an doloris prærogativa, tergo profunde impreſſerit veſtigia ſalutaris Crucis, *quæ facta fuerat principatus ſuper humerum Redemptoris*, per annos duodecim horis viginti octo in hebdomadas ſingulas communicaverit acerbiſſimos ſacræ Paſſionis cruciatus, quibus *olim Dei Filius peccata noſtra pertulit in corpore ſuo ſuper lignum*, denique ne quid ad abſolutiſſimam, quæ haberi poſſet, imaginis perfectionem deeſſet, exteriorem Chriſti Domini ſpeciem exprimi ac repræſentari aliquando voluit Catharinæ vultu, ut quemadmodum olim æternus Pater in *Dilecto Filio* ita ſimili quadantenus ratione in ſancta hac Virgine *ſibi bene complacuiſſe teſtaretur*; Nemini autem fas eſt ſuſpicari, quin tanta tamque prodigioſa corporis cum Chriſto ſimilitudo ſejuncta fuerit ab interiori ejuſdem imitatione, qua piiſſima hæc Virgo omnium virtutum exercitatione *carnem ſuam crucifixerit tum vitiis & concupiſcentiis*. Æquum proinde cenſeo, BEATISSIME PATER, ut quæ *cum Chriſto compaſſa eſt, cum Chriſto etiam in Eccleſia regnet*

regnet ſanctarum Virginum Catalogo inſcripta, & quæ Chriſti dolorum particeps fuit, conſortium aliquod habeat in publicis honoribus, quibus Deus Filium ſuum exaltans *magnifice cum eo fecit, annuntiari jubens nomen ejus in univerſa terra.*

MUNDILLUS Urſinus Patriarcha Conſtantinopolitanus Aſſiſtens.

HAbes in beata Catharina, BEATISSIME PATER, Mulierem fortem non procul & de ultimis finibus, ſed in proximis Regionibus natam, quæ ab ipſis pene incunabulis manum ſuam mittens ad fortia obleĉtamentis omnibus bellum indixit, & glorioſiſſimas de inferno Hoſte victorias reportavit. Habes prudentem Virginem, quæ ſumpto ſecum divini amoris oleo præclariſſimarum virtutum lampadem accenſam ſemper præſetulit; quamque Dominus in omni patientia, in profunda humilitate, in contemplatione ſublimi, in intenſiſſima charitate aſſidue vigilantem invenit. Habes demum dileĉtiſſimam Sponſam, quam Chriſtus ſubarrhavit annulo ſuo; cui Stigmata Redemptionis impreſſit; in cujus ſinu ſæpe thronum ſuum poſuit; & quam revulſis e Cruce brachiis amplexatus eſt. Digniſſimam propterea cenſeo, quæ ſanĉtarum gloria ſublimetur; ut in ejus odorem currentes æterno Regi plurimæ Virgines poſt eam adducantur.

JOSEPH MARIA Rufus Archiepiſcopus Capuanus Aſſiſtens.

IN concluſo cæleſtis Sponſi horto virentes ſemper apparuere flores: Beatæ vero Catharinæ de Ricciis virginitatis, humilitatis ac charitatis lilium micavit, velut inter ſtellas luna minores: Hæc enim ætatem, ſexum, naturam prætergreſſa Angelicam in terris vitam peregit, hinc tot ſplendidiora chariſmatum dona in cor ejus fuerunt a ſancti Spiritus liberalitate effuſa, ut vix aliqua imitanda ſed Poſteris admiranda potius collata eſſe viderentur.

Nec mirum videri debet, quod Deus talia ac tanta in beata Catharina congeſta eſſe voluerit dona cæleſtia, ſiquidem cum prius de fundamento cogitaſſet humilitatis, ideo miſericorditer ac copioſe reſpexit humilitatem Ancillæ ſuæ: Quapropter cum jure emanatum ſit Decretum de publice peragenda Virginis Canonizatione, ut executioni mandetur, enixe poſtulat tota Ordinis Prædicatorum Familia, cui annuendum cenſeo, ſi SANCTITATIS VESTRÆ accedat Oraculum. Et ita &c.

D. FERDINANDUS ROMUALDUS Guiccioli Archiepiſcopus Ravennæ Aſſiſtens.

BEatæ Catharinæ de Ricciis Aĉta legenti, SANCTISSIME PATER, occurrit ſtatim ipſiſſima imago Catharinæ alterius, Senenſis videlicet, occurrit Tereſiæ & Magdalenæ de Pazzis imago. Idem in ea illibatæ virginitatis flos; idem humilitatis, pœnitentiæ, omniſque virtutum generis miraculum; idem vero & præcipue admirabilis, ſuaviſſimus, prodigioſus in Deum amor. Occupant legentem chariſmatum dona, ineffabilia divinæ in amantiſſimam Sponſam dileĉtionis argumenta: Occupant cæleſtia ſponſalia, Crucifixi Stigmata, compaſſivus Sponſi in Cruce morientis dolor, mutuique tenerrimi amoris incomprehenſibilis communicatio. Quis ergo talia recogitans non obſtupeſcat, mirabilemque Deum in hac Sanĉta ſua non fateatur & prædicet? Innumerabilia demum, quæ viventem comitata ſunt prodigia, & innumerabilia, quæ ſeculo defunĉtam ſecuta leguntur, totidem ſunt ineluĉtabilia ſigna, totidem voces, quibus eam in altiſſimis Paradiſi ſedibus inter ſanĉtas Virgines collocatam, in terris etiam cum ſanĉtis Virginibus venerandam eſſe, ipſi Cæli apertiſſime demonſtrarunt ac demonſtrant.

Fr. ANTONIUS Camayda Epiſcopus Reatinus Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Beata Catharina de Ricciis Florentiæ nata poſtquam perplurimos fruĉtus honoris & honeſtatis edidit, inæſtimabilem illam gloriam obtinuit, ut ejus Sponſa mereretur eſſe, in quem deſiderant Angeli proſpicere, & cujus pulchritudinem Sol & Luna mirantur. Unigenitus namque Filius Dei revelata ei facie feſtivus in ſinu Matris occurrit, tenenſque manuum dexteram ejus, & in voluntate ſua deducens eam, ac cum gloria ſuſcipiens, annulum in ſignum perennis amoris ſui ei præbuit, deſponſavitque in fide. Et ut Vir dolorum ac Sponſus ſanguinis eam viſibilibus Redemptionis noſtræ ſignis, quinque ſcilicet vulneribus ſuis condecoravit, ut quæ Socia eſſet in paſſione, Socia quoque foret in ejus glorificatione; ideoque connumeranda cenſetur Oraculo SANCTITATIS VESTRÆ inter ſanĉtas Virgines, quæ regnant cum Deo, & Agnus Dei cum illis.

Fr. PAULUS Alpheran de Buſſan Epiſcopus Melitenſis Aſſiſtens.

BEATISSIME PATER. Quatuor Beatorum triumphos beata Catharina de Ricciis Monialis Ordinis Prædicatorum, eximiis & excelſis virtutibus quæ Virginibus imitandæ proponuntur, decorat ac perficit, & ſic utriuſque ſexus Chriſtifidelibus veſtigia ſanĉtitatis ſeĉtanda exhibentur. Enim vero glorioſa Virgo per quadraginta duos annos Monaſterii Pratenſis regimini præfuit, in quo humilitate, patientia, prudentia, vitæ auſteritate præluxit. Divino amore jugiter accenſa ſublimibus chariſmatibus a cæleſti Sponſo inſigniri meruit. Perfice, BEATISSIME PATER, divinum tam præclaræ Virginis Canonizationis opus, & fac illam auĉtoritate ſuprema qua omnibus in Domo Domini emines, cum ſanĉtis Virginibus connumerari, & eſſe triumphalis gaudii participem.

D. PLACIDUS Pezzancheri Epiſcopus Tiburtinus Aſſiſtens.

BEata Catharina de Ricciis adhuc pene infans non obſcura futuræ ſanĉtitatis præbuit indicia; ſiquidem ab eo tempore pueriles luſus exoſa pietatis exercitationes in deliciis habuit; rationemque orandi ab Angelo ſuo tutelari, qui ſe illi conſpiciendum dabat, edoĉta precibus ac rerum divinarum contemplationi aſſidue vacavit. Ætatis anno tertio decimo, ægre impetrata a Patre venia convolans ad Cœnobium Pratenſe Tertii Ordinis S. Dominici ante & poſt Profeſſionem vitam vixit Angelicam. Et ſicut ſanĉtam illam Virginem Senenſem ejuſdem Inſtituti ſeĉtatricem, cujus nomen ſortita fuerat, æmulata Virgineum corpuſculum inedia, vigiliis, flagellationibus jugiter afflixit; ita iiſdem ac illa donis ſupernaturalibus meruit cumulari. Sæpiſſime enim extra ſe rapiebatur; interdum etiam corpore elevata Chriſti Domini, ejus ſanĉtiſſimæ Matris Mariæ, aliorumque Cælitum aſpeĉtu & colloquio fruebatur, cogitationes cordium videbat, prævidebat futura: Cor ſibi commutari ſenſit ab eodem Chriſto Domino, a quo etiam myſticum annulum, velut caſtiſſimarum nuptiarum arrham, ſeu potius teſſeram accepit, ſacriſque Stigmatibus & ſpinea Corona decorata fuit. Et quia ad hæc acceſſere miracula, quibus cæleſtis Sponſus eam illuſtravit, in ſanĉtarum Virginum numerum ſolemniter cooptandam exiſtimo.

ALEXANDER de Abbatibus Epiſcopus Viterbienſis & Tuſcanenſis Aſſiſtens.

FAmiliaris qua cum Tutelari Angelo utebatur conſuetudo; Angelici concentus quibus in Domino placide obdormivit; frequentia cum Deipara Virgine colloquia, initæ cum Agno cæleſti nuptiæ, inſculpta in carne divinæ Paſſionis ſigna ſatis ſuperque atteſtantur heroicis B. Catharinæ de Ricciis virtutibus; iis inquam virtutibus, quibus illa in Cælum evecta eſt ad caſtiſſima Divini amoris oſcula, quibus etiam fruebatur

batur in terris, dum refixis e Cruce brachiis Christus Dominus in ejusdem ruit amplexus. Quæ quidem omnia cum B. Catharinæ conciliaverint apud omnes meritam sanctitatis famam miraculis corroboratam, æquum sane videbitur, ut SANCTITAS VESTRA humillimis indulgeat eorum precibus, qui ob publicam tantæ Virginis venerationem novum adsciſci vellent Ecclesiæ decus & præsidium.

NICOLAUS FRANCISCUS de Bonbome Episcopus Carpasiensis Assistens.

IN beata Catharina de Ricciis Monialis Ordinis Prædicatorum verificatur illud ab Ecclesiastico deprædicatum: Initium sapientiæ timor Domini, & cum fidelibus in vulva creatus est, & cum electis fœminis graditur, & cum justis agnoscitur; ab infantia enim timuit Deum, & mandata ejus custodivit, virginitatem inviolabiliter semper conservavit, atque omnium virtutum mirabile fuit complexum, ab Angelo edocta egregiam ac sanctissimam devotionem erga Deiparam Matrem amabilissimam & Jesum ejus Divinum Filium patientem & morientem in Cruce amplexa est in perpetuum, speciali favore desponsata cum Christo carnem jugiter crucifixit, & Stigmata Jesu crucifixi ac hujus Passionis signa in corpore indelebiliter portavit; spiritu vixit, spiritu ambulavit, conversatioque ejus fuit in Cœlis, atque per heroicam humilitatem, ardentemque & perfectam charitatem quam mirari facilius est, quam exprimere, ad se in terris attraxit e Cœlo Deum, qui eam tanquam suam Sponsam dilectam elevavit ad regna Cœlorum, & ei reddidit coronam gloriæ, quam repromisit diligentibus se, illudque sequentibus signis prodigiosis, & ostentis declaravit; itaut in Albo sanctarum Virginum inferenda videatur, ideoque istam insertionem a SANCTITATE VESTRA supplicabundus deprecor.

NICOLAUS Simoni Episcopus Marcianensis Assistens.

VIrginem castam semper se Christo exhibuit beata Catharina, contrariis Patris conatibus igne superni amoris devictis ac superatis. Lilium pudicitiæ natum ferme inter spinas, ac custoditum nunquam exaruit, dedit siquidem etiam post mortem odorem suavitatis. Sponsæ igitur corpore & cogitatione incorruptæ convenit Domi Sponsi cælestis locus, ac nomen melius, nomen sempiternum quod nunquam pereat.

NICOLAUS Mancinforti Episcopus Aaconitanus Assistens.

BEata Catharina de Ricciis vere fuit *Dei imago respondens ad sanctimoniam Domini*. Utrumque egit, nimirum *& castitate præeminuit, & per bona opera se exercuit. Restat igitur ut consummetur opus suum magno præmio destinatum*; scilicet ut a SANCTITATE VESTRA præclara Virgo tot miraculis & spiritualibus gratiis illustrata inter cælestes Christi Sponsas veneranda, in fœcundæ Matris Ecclesiæ gaudium ac Puellarum se Deo voventium incitamentum infallibili Decreto suo proclametur.

LUDOVICUS Savageri Episcopus Tempensis.

BBata Catharina de Ricciis a primis annis magno virginitatis desiderio clara, Sanctimonialium sancti Dominici regulam professa, & Christo desponsata morum puritate, Angelica innocentia, charitate qua flagrabat, & divino quo succensa erat, amore, quoque sæpe in ecstasim rapiebatur, meruit passim in hac vita Angelica uti consuetudine, digna Christo Sponsa signis ac prodigiis declarari, ac denique sancta Maria Magdalena de Pazzis cælesti visione admirante, in Cælo virginitatis palmam gloriæque æternæ coronam obtinere. In cujus quidem rei confirmationem, cum multa Deus sit operatus miracula, solemni nunc Canonizatione auctoritate Tua, BEATISSIME PATER, Sanctorum honores ipsi decernendos esse arbitror.

THOMAS ALEXIUS de Rubeis Episcopus Aprutinus.

NIhil habeo, SANCTISSIME PATER, quod pro Sanctificatione B. Catharinæ de Ricciis; nihil habeo quod possim afferre, nisi quæ Patrum diligentia de illius sanctitate comperta sunt, si quid de mea sententia dicere amplius voluissem superfluum censeo.

Solummodo afferam: florem recentem inclyti Prædicatorum viridarii, qua doctrina, qua sanctitate jam a seculis florescentis, dignum esse in æternæ illius mansionis amœnissimo campo repositum declarari.

Virtutes ejus exposcunt, miracula clamant: Pœnitentia etenim cum primis in cilicio afflixit, flagellis, frigore, nuditate atque omnium pœnarum genere sese cruciavit.

In altissimam contemplationem rerum cælestium addicta Angeli sui colloquium & præsentiam, quin & quandoque Sponsi cælestis dulcissimos sermones promeruit audire: Corporis infirmitates, animi ariditatem: Quid plura? Maledicta in se jactata, ac etiam obtrectationes stultorum hominum æquo semper animo tulit.

Nihil habuit antiquius, quam sui voluntatem a consilio Directoris non abhorrere.

Hæc in vita & post ejus felicem obitum mira suis orationibus patrasse facinora solerti diligentia probatum est.

Idcirco Sanctam declarari Sanctissimum Patrem Nostrum & Pontificem Maximum in præsentiarum humillime deprecamur demisseque obtestamur. Amen.

HIERONYMUS Lorenzi Episcopus Acernensis.

BEatissime Pater. Quod in Canticis est: *Ego dilecto meo & ad me conversio ejus*; vere de se dicere B. Catharina de Ricciis potuit. Cælestem enim Sponsum per omnes virtutum gradus sequuta ipsa est, & unice dilexit: Ille spinoso diademate sacrisque Stigmatibus cum ea communicatis Passionis etiam suæ cruciatibus per duodecim annos singulis hebdomadis in eam transfusis tam conformem imagini effecit suæ, ut sua etiam ipsius externa oris specie a Catharinæ vultu aliquando repræsentata in eadem vivere videretur. Tam egregiam virtutum Magistram, quam cælestibus tot donis in viventem, tot post mortem miraculis Ecclesiæ suæ Deus commendavit, ut inter sanctas Virgines referre velis, BEATISSIME PATER, oro Te & obtestor.

ANTONIUS Franci Episcopus Crasseti.

AB ipso pene vitæ suæ exordio Catharina de Ricciis lampadem suam aptavit, sumptoque oleo ardentissimæ charitatis Virgo sapiens & prudens inextinguibilem fecit. Hinc est, quod veniente Domino cum eo ad nuptias introivit, & intendens prospereque procedens specie sua, & pulchritudine sua digna habita est, quam inhabitare Dominus faceret in tabernaculo suo; quam data dextera cælesti annulo sibi desponsaret; quam singulari sanctitatis diademate coronaret. Decet igitur, BEATISSIME PATER, ut quam Dominus elegit & prælegit, quam se dignam invenit, quam tot charismatibus locupletavit, a Vicario ejusdem Domini honore & gloria qua potest maxima, hæc etiam in terris coronetur.

Diebus Jejuniorum elapsis, cum solemnes essent preces sæpius iterandæ; prima autem pro iis statio apud Lateranum, ubi publicæ veneration proponendum erat Augustissimum Sacramentum, indicta, ut supra memoratum est, in Dominicam diem 19. Junii jam immineret, significavit Pontifex se prædictam Basilicam, ut & Rem divinam ibi faceret & Deum precaretur impensius, eo die petiturum frequentiori non tantum suorum Familiarium, sed Præsulum etiam & Procerum comitatu: Quare per hanc privatam schedulam admoniti fuere Eminentissimi Domini Cardinales, ut si & ipsi accedere illuc voluissent præsertim acquirendæ Indulgentiæ gratia, rubri coloris vestibus uterentur.

EMI-

EMINENTISSIMO E REVERENDISSIMO SIGNORE.

Domenica proſſima 19. del cadente Meſe di Giugno la Santità di Noſtro Signore all'ore dodeci e mezza *partirà dal Palazzo Quirinale per portarſi alla Baſilica di San Giovanni in Laterano, ove dopo venerato il SANTISSIMO SACRAMENTO eſpoſto, celebrerà Meſſa per implorare la divina Aſſiſtenza nella grave deliberatione della proſſima Canonizazione de' Beati* FEDELE *da* SIGMARINGA, CAMILLO *de* LELLIS, PIETRO REGALATO, GIUSEPPE *da* LEONESSA, *e* CATARINA RICCI. *Li Signori Cardinali che vorranno intervenirvi, anche ad oggetto di conſeguire l'Indulgenza a tal'effetto dalla Santità Sua conceſſa, ſi troveranno veſtiti di Rocchetto, Mantelletto, e Mozzetta di colore roſſo.*

Porro viginti ferme Eminentiſſimi Patres voluptati Pontificiæ obſecundantes ſtata hora ad Lateranenſem Baſilicam venere, quam Romani Populi multitudine, ut peccatorum ſuorum Indulgentiam a Deo peterent, pene completam invenerunt: Tanta virtus eſt boni operis & exempli. Haud ita multo poſt advenientem Sanctitatem Suam ſolemni pompa obviam facti Cardinales cum ſalutaſſent, deſcendentem de ſella exceperunt; & quia ratione comitatus Sacri Collegii collegialiter Pontifex accedere dicebatur, ideo antequam Baſilicam ingrederetur, ex Subdiaconis Apoſtolicis Romanæ Rotæ Auditoribus junior Rocchetto & Mantelletto indutus R. P. D. Alphonſus Clemens de Aroztequi Hiſpanus medius inter duos Magiſtros *de Virga Rubra* nuncupatos Crucem geſtavit intra dictæ Baſilicæ ambitum, ab ipſo ſtatim acceſſu Pontificis uſque ad receſſum. Ac Papam quidem Clavigeris Pontificiis hinc & inde incedentibus progredientem, ut Sanctiſſimum Sacramentum adoraret, Cardinales comitati fuerunt: Hoſtiam vero immolanti in Ara Principe adfuerunt ante parata ſcabella flexis genibus; Sacro demum & precibus peractis eum iterum ad ſellam deduxere.

Poſtridie altera ſchedula hujus exempli nunciatum eſt iiſdem DD. Cardinalibus, Sanctiſſimam Patrem proxima quarta feria iturum ad Baſilicam Vaticanam, ut quemadmodum fecerat in Laterano, ibi etiam Euchariſticum Sacramentum publice expoſitum veneraretur, & Sacrificium conficeret.

EMINENTISSIMO E REVERENDISSIMO SIGNORE.

Volendo la Santità di Noſtro Signore BENEDETTO *Papa XIV. con reiterate preghiere ricorrere all'Altiſſimo, perchè ſi degni aſſiſterlo coll'abbondanza de' ſuoi lumi nell'importantiſſimo affare della futura Canonizazione, ſi porterà Mercoledì proſſimo 22. del cadente meſe di Giugno, partendo dal ſuo Palazzo del Quirinale* all'ore dodeci e mezza *alla Baſilica Vaticana per ivi adorare il Santiſſimo SAGRAMENTO a tale effetto alla publica venerazione eſpoſto; e ſuſſeguentemente celebrare ancora la Meſſa: Si rende pertanto conſapevole Voſtra Eminenza, a fine volendoſi ritrovare preſente alle ſopraddette ſagre funzioni, ſi veſta in detta mattina dell'abito Cardinalizio roſſo con il Rocchetto.*

Concurſus idem Populi, idem Cardinalium numerus: Similes quoque ritus, ſimiles Cæremoniæ cum deſcenſus comitatuſque, tum aſſiſtentiæ & deductionis a Cardinalibus erga Pontificem exhibitæ. Quare inutile foret in iiſdem deſcribendis diutius immorari.

Eccleſiam vero Sanctæ Mariæ ſupra Minervam, quam in Liberianæ locum ſuffecerat, ſtatuit Pontifex adire poſt meridiem ſequentis feriæ ſextæ, qui dies erat Natalis Præcurſoris Domini; ne ſi mane id faceret, Eminentiſſimi Patres avocarentur a Lateranenſi Baſilica, in qua Sacrificio Miſſæ in honorem S. Joannis Baptiſtæ ſolemni ritu decantatæ ſolent adeſſe. Quod autem ex eo Feſto die non minor futurus conjici poterat ad Eccleſiam Sanctæ Mariæ Populi concurſus, quam ad Baſilicas antea fuiſſet; congruum videbatur, ut non ſine Cardinalibus Pontifex ad eam accederet: Quamobrem & hac vice, ut per ſchedulam iiſdem admonerentur, tempeſtive curatum eſt.

EMINENTISSIMO E REVERENDISSIMO SIGNORE.

La Santità di Noſtro Signore BENEDETTO *Papa XIV. perchè inceſſanti ſiano le ſue ſuppliche all'Altiſſimo, approſſimandoſi il giorno deſtinato a determinarſi per la Canonizazione de' Beati* FEDELE *da* SIGMARINGA, CAMILLO *de* LELLIS, PIETRO REGALATO, GIUSEPPE *da* LEONESSA, *e* CATARINA RICCI, *vuole anche Venerdì il giorno 24. del meſe di Giugno, partendo alle* 22. ore *in circa dal Quirinale, portarſi alla Chieſa di S. Maria ſopra Minerva per ivi venerare l'Auguſtiſſimo SAGRAMENTO eſpoſto, come ha parimente eſeguito in queſti paſſati giorni nelle due Baſiliche per il menzionato effetto. Del tutto ſe ne dà notitia a V. E., acciò volendo intervenire, poſſa trovarſi in detta Chieſa in abito Cardinalizio roſſo, e Rocchetto, conforme nelle altre due conſimili occaſioni ſi è praticato.*

Qua igitur die & hora conſtituerat, adivit prædictum Templum Sanctiſſimus Pater; & licet tres ſupra viginti eo conveniſſent Cardinales, vix uni aut alteri eorum etiam Militum Helveticorum præſidio licuit Sanctitatem ſuam propius comitari. Tanta enim hominum multitudo confluxerat, ut eam Templum ipſum, quamvis amplum ſit, capere non poſſet. Qua re cognita illacrymavit præ gaudio ſupremus Gregis Chriſti Cuſtos creditarum ſibi ovium religione commotus, quæ tanti Paſtoris exemplo ita ſibi propitiare Deum precibus ſtudebant eo tempore, ut ei quem (*a*) conſtitutum ſuper ſe ſpeculatorem a Deo noverat (*b*), ſpiritum ſapientiæ & intellectus, ſpiritum conſilii & ſcientiæ peterent dari, qui eidem adeſſet, cum jam novellos (*c*) Agnos aurea Corona ſigno Sanctitatis expreſſa redimitos quamprimum oſtendere toti parabat Eccleſiæ.

Ac Pontifex quidem poſt fuſas preces redux in Quirinale Palatium eadem in cauſa ſacros Eccleſiæ theſauros iis iterum aperuit, qui Canonizationis Actioni vel Supplicationi interfuiſſent, aut ſi qui eſſent, qui impedirentur quominus id facerent, certas quaſdam hi preces recitaſſent; dummodo prius, aut ſaltem inter Octiduum futurum confeſſionis Sacramento expiati Euchariſticæ menſæ omnes accumberent; quod Pontificis Edictum, ut in locis Urbis frequentioribus proponeretur impreſſum, curavit Eminentiſſimus Cardinalis Guadagni Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Vicarius, aliis præterea mandatis ad omnes urbis Eccleſias tranſmiſſis juxta inſtructionem, quam Sanctitatis Suæ imperio ab Apoſtolico Cæremoniario acceperat.

Eminentiſſimus & Reverendiſſimus D. Cardinalis Vicarius mandet affigi per Urbem ſcedulam publicationis Indulgentiæ plenariæ, quam Sanctiſſimus elargitur omnibus intereſſentibus ſolemni Canonizationi beatorum Fidelis a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, Joſephi a Leoniſſa, & Catharinæ de Riccis, Deo inſpirante peragendæ die Natali SS. Apoſtolorum Petri & Pauli feria quarta 29. Junii.

Mandet inſuper Mandatariis, ut utrumque Clerum Secularem & Regularem, nec excepti Capitulis trium Baſilicarum Urbis, & duarum Collegiatarum Inſignium, necnon Monachis quantumvis exemptis, admoneant, etiam dimiſſa copia typis imprimenda, ut ſummo mane ſcilicet hora nona dictæ diei feriæ quartæ 29. Junii cum eorum Crucibus, ſicuti ſolent in feſto Corporis Chriſti, ad Vaticanum contendant, & in Atrium magnum Palatii Pontificii ſimul conveniant,

Acta Canon.

(a) *Ezechiel. cap. 33. v. 2.* (b) *Iſai. cap. 11. v. 2.* (c) *Eccli. cap. 45. v. 14.*

inde supplicabundi consueto ordine discessuri, & a Porta majori Palatii ad Obeliscum; indeque ad Portam Basilicæ hinc inde dispositi Pueri Hospitii Apostolici S. Michaelis & Orphani, necnon Clerus Regularis & Secularis, exclusive ad Capitula dictarum Collegiatarum insignium stationes agentes Sanctissimi adventum expectent. Capitulum S. Petri in suo ordine procedat, & sub Porticu hinc inde dispositum Sanctissimo pariter adventuro assistentiam consuetam præstet. Capitula vero Collegiatarum Insignium, necnon Basilicarum Liberianæ & Lateranensi, Basilicam ipsam Vaticanam ingrediantur, ibique dispositi per alas adventum Sanctissimi similiter expectent.

Mandet etiam intimari, Domi quoque dimissa copia ut supra imprimenda, omnibus & singulis Rectoribus, Sacristis, Cappellanis, seu quovis alio nomine nuncupatis Ecclesiarum & Oratoriorum omnium Custodibus, necnon Monialibus Urbis, ut die prædicta 29. Junii, cum primum audierint bombardarum strepitum ex Arce S. Angeli, seu pulsum Campanæ Capitolinæ inter duodecimam, & decimam tertiam horam circiter pulsent, seu pulsari faciant Campanas omnes hilariter per integram saltem horam.

Fr. Gio. ANTONIO del Titolo de' SS. Silvestro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Nostro Signore Vicario Generale &c.

LA Santità di Nostro Signore Papa BENEDETTO XIV. *concede Indulgenza Plenaria, e remissione de' Peccati a tutti i Fedeli Cristiani dell' uno, e l' altro sesso, che confessati, e comunicati, ovvero con fermo proposito di comunicarsi dentro la ventura settimana interverranno alla Processione, o alla solenne Canonizazione delli beati* FEDELE *da* SIGMARINGA *Martire dell' Ordine de' Cappuccini,* CAMILLO *de* LELLIS *Fondatore de' Cherici Regolari Ministri degl' Infermi,* PIETRO REGALATO *dell' Ordine de' Minori Osservanti,* GIUSEPPE *da* LEONESSA *parimente del suddetto Ordine de' Cappuccini, e di* CATARINA RICCI *dell' Ordine Domenicano; che coll' ajuto Divino si farà dalla Santità Sua Mercoledì prossimo 29. del corrente mese di Giugno Festa de' gloriosi SS. Appostoli* PIETRO, *e* PAOLO *principali Protettori di Roma, nella Basilica Vaticana, & a quelli che vitenuti in Casa o in Carcere, & alle Monache, ed altri esistenti in Clausura, & ad ogni altro in qualunque modo legittimamente impedito; che allo sparo di Castello, e al suono delle Campane in detta mattina genufletti, o altrimenti come potranno, diranno tre* Pater Noster, *e tre* Ave Maria, *e renderanno grazie a Dio della solenne Canonizzazione de' suddetti Beati, per la gloria che in essa si aggiunge alla Religione Cattolica.*

Premendo però sommamente alla Santità Sua, che tutti quei Fedeli parimente dell' uno, e dell' altro sesso, di qualsisia grado o condizione siano, che vorranno intervenire alla suddetta Processione, o Canonizazione, vi assistino con quella maggior modestia, e divoto raccoglimento, con cui tanto interiormente, quanto esteriormente merita di essere accompagnata una sì sagra azione: D' ordine espresso della Santità Sua se ne dà loro questo speciale ricordo, col quale strettamente s' incarica a ciascheduno di essi di praticare in tale occasione tutta quella pietà e divozione, che conviene alla santità della funzione che si fa, onde non solo abbia ad essere rimossa ogni occasione di scandalo, che si darebbe da chi facesse diversamente, ma per lo contrario abbia a darsi motivo a chiunque vedrà l' istessa funzione, di ritrarne edificazione e profitto. Avverta perciò ogn' uno di conformarsi colla dovuta obedienza alla giustissima mente di Nostro Signore per non incontrare l' indignazione della Santità Sua, e molto più per non incorrere quella di Dio, che con severi castighi suol punire le irreverenze, che si commettono nelle azioni ordinate all' accrescimento del suo culto, e alla maggior propagazione della sua gloria, quale appunto è la solenne Canonizazione de' Santi. Dato in Roma li 24. Giugno 1746.

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gaspare Arciprete Ori Segretario.

Fr. Gio. ANTONIO del Titolo de' SS. Silvestro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Nostro Signore Vicario Generale &c.

LA Santità di Nostro Signore comanda a tutti li Canonici delle Patriarcali, e Collegiate anche insigni, Curati Secolari e Regolari, Monaci, Frati, & altri tutti del Clero Secolare, e Regolare di Roma soliti ad intervenire alla Processione del Corpus Domini, *che Mercoledì 29. del presente Mese di Giugno, festa delli gloriosi Appostoli e principali Protettori di Roma SS. Pietro, e Paolo debbano ritrovarsi ad ore nove nel Cortile superiore del Palazzo Apostolico Vaticano per intervenire alla generale e solenne Processione della Canonizzazione da farsi con l' ajuto Divino nella Basilica di S. Pietro, delli beati* FEDELE *da* SIGMARINGA *Martire dell' Ordine de' Cappuccini,* CAMILLO *de* LELLIS *Fondatore de' Cherici Regolari Ministri degl' Infermi,* PIETRO REGALATO *dell' Ordine de' Minori Osservanti,* GIUSEPPE *da* LEONESSA *parimente del suddetto Ordine de' Cappuccini, e* CATARINA RICCI *dell' Ordine Domenicano, sotto pena a nostro arbitrio. Dato in Roma li 24. Giugno 1746.*

La Processione comincierà dalla Porta maggiore del Palazzo, e d' indi alla Basilica di S. Pietro, nella quale ciascun Corpo che la compone, resterà disposto secondo gli verrà ingiunto, e aspetteranno l' arrivo di Sua Santità.

Si ricorda d' ordine espresso e speciale della Santità Sua a tutti quelli, che interverranno alla suddetta Processione di praticare in tale occasione tutta quella modestia, pietà, e divozione, con cui tanto interiormente, quanto esteriormente merita di essere accompagnata un' azione sì Santa.

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gaspare Arciprete Ori Segretario.

Fr. Gio. ANTONIO del Titolo de' SS. Silvestro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Nostro Signore Vicario Generale &c.

D' Ordine espresso di Nostro Signore si comanda a tutti i Superiori tanto Secolari, quanto Regolari, Rettori, Segretani, Cappellani, Custodi, & a qualunque altro Ministro di tutte le Patriarcali, Basiliche, Collegiate, Chiese, Oratorj, e Monasterj di Roma, che Mercoledì prossimo 29. del corrente Mese di Giugno Festa de' gloriosi SS. Appostoli Pietro e Paolo principali Protettori di Roma, nel qual giorno si farà dalla Santità Sua, mediante l' ajuto Divino la solenne Canonizzazione delli beati FEDELE *da* SIGMARINGA *Martire dell' Ordine de' Cappuccini,* CAMILLO *de* LELLIS *Fondatore de' Cherici Regolari Ministri degl' Infermi,* PIETRO REGALATO *dell' Ordine de' Minori Osservanti,* GIUSEPPE *da* LEONESSA *parimente del suddetto Ordine de' Cappuccini, e* CATARINA RICCI *dell' Ordine Domenicano, subito che udiranno le Bombarde di Castel Sant' Angelo, o sonare la Campana di Campidoglio nella mattina suddetta faccino sonare tutte e singole Campane delle loro Patriarcali, Basiliche, Collegiate, ed altre Chiese, anche di Monache, ed Oratorj per lo spazio di un' ora sotto pena a nostro arbitrio. Dato in Roma li 24. Giugno 1746.*

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gaspare Arciprete Ori Segretario.

Interea ut omnia, quæ ad tantam celebritatem spectabant, rite fierent atque ordine, non destitit idem Cæremoniarum Præfectus præmonere de scripto utrosque Duces Custodiarum Pontificiarum equestrium, tam levis armaturæ, quam Cataphractorum, eosque docere, quo indumento Milites ornati, quo modo in acie dispositi, quave hora insidentes equis consisterent in Platea sancti Petri ipso Sanctorum Apostolorum festo die, quo peragenda erant Canonizationis solemnia.

Præsulem quoque Generalem armorum monuit, ut Peditum copiis ita custodiri mandaret præscriptum

iter

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ſter Supplicationis ex utroque viarum latere, ut necui liceret ex confluenti Populo, aut eas tranſgredi, aut in iiſdem ſubſiſtere; ita enim conſultum iri ſignificavit, ne progredientium Eccleſiaſticorum & Miniſtrorum turmæ aut tramite nimis anguſto, aut turbatis ordinibus cogerentur incedere. Curaret propterea, ut Pedites contis armati in duplices oblongos ordines inſtruerentur hinc & inde ab Principe Baſilicæ Janua uſque ad prima Theatri Canonizationis repagula; quo liber expeditiorque pateret tranſitus ad ipſum Theatrum tum Sanctiſſimi Patris, tum ceterorum Ordinum, qui ipſum comitabantur. Helvetiæ Cuſtodiæ Ducem & Arcis ſancti Angeli Pro-Præfectum edocuit, ut per Libratores ſuos alter in Area Vaticana, ſtatim ac Excellentiſſimi D. Ducis de Comitibus Magiſtri S. Hoſpitii concinuiſſent tubæ, quæ prope Æneum B. Petri ſimulacrum conſiſtent, & cum alteris Romani Populi ſimul tympana concrepuiſſent; alter in ipſa Adriani Mole, primo bombardarum ſtrepitu audito, minora omnia & majora tormenta bellica in publicæ lætitiæ ſignificationem exploderent; Ut Helvetii Milites ferreo thorace & galea induti partim relinquerentur ad cuſtodiendum de more Pontificem Maximum deſcendentem in Baſilicam, partim tuerentur Cancellos, ex quibus aditus eſt in Theatri caveam, & ducunt ad pegmata ſuperiora; qui tamen Cancelli Nobilibus tantum Advenis, Dynaſtis, ac præfinito Religioſorum numero ex Beatorum Canonizandorum Familiis recluderentur ſolo præfati Excellentiſſimi D. Ducis de Comitibus imperio, a cujus proinde nutibus ipſi Milites omnino pendere debebant; de quo ſeorſim idem Excellentiſſimus Dux eſt etiam admonitus: Actum etiam eſt cum D. Fiſcali Fori Capitolini; ut Tympaniſtæ & Tubicines Senatus Populique Romani omnes prædicto feſto die ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli primo diluculo contenderent cum ſuis tympanis ac tubis ad Vaticanam Baſilicam; ibique prope majus Templi oſtium expectantes ſtatim ac cœpiſſet cani hymnus: *De Deum laudamus*; & Excellentiſſimi Ducis de Comitibus tubæ ſignum dediſſent, confeſtim & ipſi clangerent tubis, ac tympana pulſarent ſaltem per horæ quadrantem; præterea ad primum bombardarum ſtrepitum Æs campanum Turris Capitolinæ, per horam integram aſſiduo pulſu quateretur, ut completæ quinque Beatorum Canonizationis ſignum omnibus innoteſceret.

His itaque per ſchedulas peractis, idem Cæremoniarum Præfectus adivit Eminentiſſimum D. Fr. Joachim Tit. SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyterum Cardinalem Portocarrero, S. Joannis Jeroſolymitani Hoſpitalariorum Equitum Baijulivum, prius Antiochenum Patriarcham a ſanctæ memoriæ Clemente XII. renuntiatum, poſtea a Sanctiſſimo Domino Noſtro inter Cardinales adlectum, ut eum certiorem faceret a Sanctitate Sua Procuratorem futuræ Canonizationis deſignatum fuiſſe: Quod quidem munus ut plurimum conſuevere Romani Pontifices Nepotibus ſuis deferre, ut a ſel. record. Clemente XI. hac noſtra ætate factum eſt, qui anno milleſimo ſeptingenteſimo duodecimo adjecturus Sanctorum Catalogo beatos Pium V., Andream Avellino, Felicem a Cantalicio, & Catharinam de Bononia, hujuſmodi Provinciam demandavit Cardinali Annibali Albano tunc Diacono, nunc Epiſcopo Portuenſi Nepoti ſuo præſtantiſſimo. Cum annuiſſet libenti animo Eminentiſſimus Portocarrero, ſummamque erga ſe Pontificis benignitatem commendaſſet, de iis quæ ab eo fieri oporteret, a Cæremoniario admonitus eſt.

Tantæ fama celebritatis, quæ jam imminebat, latius percrebreſcente, augebatur in dies magis Nobilium Advenarum & Populorum finitimis ex oppidis concurſus: Quo proximior vero dies is erat; eo acrius ſatagebant Poſtulatores efficere, ut ad conſtitutum tempus parata eſſent omnia & bene proviſa; quæ ut coram inſpiceret Eminentiſſimus & Reverendiſſimus D. Cardinalis Hieronymus Columna Pontificiæ Domui Pro-Præfectus triduo ante privigilium diei feſti ad Vaticanam Baſilicam perrexit, quo cum juſſu præfati Eminentiſſimi Cardinalis præmoniti conveniſſent Excellentiſſimus Dux Stephanus de Comitibus Magiſter Sacri Hoſpitii, R. P. D. Melchior Maggius Pro-Commiſſarius Armorum, R. P. D. Boccapaduli nuper a Sanctiſſimo D. N. Rocchetti uſu, & loco in ſua Pontificia Cappella poſt Protonotarios decoratus, D. Marchio Joannes Chiſius Montorius Patritius Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Florerius Major, D. Ludovicus Manfroni Dux Militum Generalis, una cum D. Laurentio de Molaria Militum Tribuno, D. Ludovico Phiffer Duce Cuſtodiæ Militum Helvetiorum, duobus præterea ex Apoſtolicarum Cæremoniarum Magiſtris, & Ludovico Vanvitelli totius ornatus Opifice, & R. Fabricæ ſancti Petri Architecto, poſtulavit a ſingulis idem Pontificii Palatii Pro-Præfectus, & ſummo ſtudio contendit, ut ſpectarent diligenter omnia, & ſolerter animadverterent, ſi quid eſſet, quod aut oporteret perfici, aut pro loco & tempore minus opportunum videretur. Cum omnia probaſſent; ventum deinde eſt ad ſpatii totius, & locorum partitionem. Oratoribus Regiis, Gallo & Veneto, (quia adhuc in publica pompa Sanctiſſimum Dominum Noſtrum non inviſerant) Senatori Urbis, Magnatibus, atque Matronis ſuperne Pegmatum contignationes attributæ: Locus iis qui Oblationes portarent, datus: Odæum Cantoribus deſtinatum: Abacorum ac Menſarum ſitus deſignatus: Hinc Nobilium, inter quos, ita mandante Pontifice, ſeorſim ab aliis interfuere utriuſque Collegii, Romani nempe & Clementini, Convictores, & Religioſorum admittendorum diſcreta confinia: Hinc ſedilium partitiones; Cuſtodiarum & Excubiarum ſtatuta diſcrimina; munera diſtributa; Sereniſſimo autem Jacobo III., ob poſthabitum religionis cauſa avitum Britannicum Regnum invictiſſimæ pietatis, & conſtantiſſimæ virtutis exemplo, eminens & multo amplior eo, qui alias erigi eidem conſuevit, ſuggeſtus remoto ab aliis loco comparatus; ubi Majeſtas ſua, una cum Sereniſſimo Duce Eboracenſi Regio filio ſuo præſens, maxime hujus celebritatis dignitatem & ornamentum auxit.

Hæc ita diſpoſita, quæ Sanctitas Sua pridie ejus diei, quo peragenda Canonizatio erat, cum Vaticanum adiſſet, inſpectare coram voluit; hæc inquam ut facilius intelligantur, hoc loco apponitur Ichnographia numeris ſuis diſtincta.

Ut Eminentiſſimi Patres non ignorarent, quæ ſcitu ipſis neceſſaria erant hoc tempore; ad proprias uniuſcujuſque ædes juſſu Pontificis miſſa a Cæremoniarum Præfecto per Curſores Inſtructio eſt typis impreſſa; cui & altera adjecta erat vernacula lingua & hoc exemplo, pro iis duntaxat Cardinalibus, qui Sacrorum Rituum Congregationi adſcripti Oblationes inter Miſſarum ſolemnia erant Sanctitati Suæ porrecturi.

INTIMATIO

Per Curſores facienda, Domi quoque dimiſſa copia.

DIe 29. *Junii feria quarta, Feſto SS. Apoſtolorum* PETRI, *&* PAULI *hujus Almæ Urbis Patronorum Principalium*, hora undecima cum dimidio *Sanctiſſimus Dominus Noſter* BENEDICTUS PP. XIV. *in Aulam Apoſtolici Sacrarii deſcendet, & inde ſacris indutus ad Sacellum Sixtinum perget.*

Eminentiſſimi, & Reverendiſſimi DD. Cardinales per Viam Burgi Pii Palatium Vaticanum petent, & per Scalam Atrii, vulgo di Belvedere, *ſuperius aſcendent.*

Cappas rubeas conſueto in loco accipient, quibus in Aula Regia dimiſſis, Veſtes ſacras de more induent: nempe Cardinales Epiſcopi Pluvialia, Presbyteri Planetas, & Diaconi Dalmaticas rubri coloris; ſicque amicti in ſupradicta Capella Sixtina adventum Sanctitatis Suæ præſtolabuntur.

Summus Pontifex, poſtquam Hymnum Ave Maris Stella *ante Aram prædictæ Cappellæ intonaverit, ſedemque Geſtatoriam conſcenderit, ac tres Cereos e manibus Eminentiſſimi Domini Cardinalis Portocarrero Canonizationis Procuratoris acceperit, ſupplicabundo ritu, præeuntibus Eminentiſſimis Patribus dextera manu accenſum Cereum geſtantibus, ex eodem Sacello in Baſilicam Vaticanam deferetur.*

Eminentissimi, & Reverendissimi DD. Cardinales, omni alio comitatu penitus excluso, Cubiculi Præfecto, & Caudatario tantum utentur.

In Basilica ante Augustissimum SACRAMENTUM *publicæ venerationi expositum, & ante Principem Arcam preces effundent. Mox ubi Sanctissimus Pater in Solio se composuerit, ei Obedientiam una cum aliis ex more præstabunt; sacræque actioni sollemnis Canonizationis Beatorum* FIDELIS *a* SIGMARINGA, CAMILLI *de* LELLIS, PETRI REGALATI, JOSEPHI *a* LEONISSA, & CATHARINÆ *de* RICCIIS, *Deo inspirante, per Sanctitatem Suam persolvendæ, ac Missæ per eamdem subinde celebrandæ simul intererunt.*

Expleta Papali Missa, indumenta sacra omnes deponent, Cappas resument, & postquam Pontifex in Tentorio ad hoc præparato Pontificales Vestes dimiserit, & a Basilica discesserit, ipsi ad propria pariter remigrabunt.

Quindecim Eminentissimi DD. Cardinales Congregationi Sacrorum Rituum præpositi, antiquiores in unoquoque ordine, si fas erit, tripartito assumendi Oblatione a duobus Nobilibus eorum respective Familiaribus talari Veste indutis delatas reverenter de more Sanctitati Suæ præsentabunt.

Prima hac nocte, & pariter sequentis diei signa lætitiæ fieri mandabunt cum luminaribus, & festis ignibus.

Ideo intimentur omnes, & singuli Eminentissimi, & Reverendissimi DD. Cardinales, Reverendissimi Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi in Urbe præsentes tam Assistentes, quam non Assistentes, Abbates Generales locum in Pontificia Capella habentes, ac Pœnitentiarii Basilicæ Vaticanæ,

Intimentur etiam Gubernator Urbis Vice-Camerarius, Principes Solii, Protonotarii Apostolici, Generales Ordinum Mendicantium, Conservatores Urbis, Oratores Civitatum Subditarum, Auditores Rotæ, Clerici Cameræ Apostolicæ, Votantes Signaturæ Justitiæ, Abbreviatores, utriusque Signaturæ Referendarii, & Advocati Consistoriales, ut omnes sub eamdem horam in prædictum Sixti Sacellum expedite conveniant.

Episcopi Assistentes, & non Assistentes, ac Abbates Generales cum Pluvialibus rubeis, & Mitra simplici ex lino.

Pœnitentiarii cum Planetis rubeis, & biretis.

Protonotarii Apostolici cum Cappis.

Reliqui Prælati, nempe Auditores Rotæ, Clerici Cameræ, Votantes Signaturæ Justitiæ, Abbreviatores, & Referendarii cum Rocchettis, & Superpelliceis.

Advocati Consistoriales cum Vestibus violaceis, atque Caputiis.

De Mandato Sanctissimi Domini Nostri Papæ.

Ignatius Reali Apost. Cærem. Præf.

EMINENTISSIMO, E REVERENDISSIMO SIGNORE.

MErcoledì 29. *del cadente mese di Giugno festa de' gloriosi Santi Appostoli Pietro, e Paolo si degnarà l' Eminenza Vostra mandare due Gentiluomini con abito talare la mattina della Canonizazione de' Santi* FEDELE *da* SIGMARINGA, CAMILLO *de* LELLIS, PIETRO REGALATO, GIUSEPPE *da* LEONESSA *e* CATARINA RICCI, *per tempo nella Basilica Vaticana; con trasmettere anche due giorni prima i nomi dei medesimi al Sig. Duca di Guadagnoli Maestro del Sagro Ospizio per poterli introdurre nel luogo destinato, perchè siano pronti ad assistere a Vostra Eminenza nell' Oblazioni.*

Modo huic non absimili mandatum etiam est Rituum Congregationis Consultoribus, ut insignibus, ac indumentis ipsorum muneribus, & Ordinibus congruentibus Supplicationem utriusque Cleri tendentem in Beati Petri Basilicam ex præscripto Summi Pontificis, quocumque suorum sociorum comitatu excluso, prosequi non detrectarent.

REVERENDISSIMO PADRE

DOvendo *per ordine della Santità di Nostro Signore V. P. Reverendissima intervenire con gl' altri Consultori della Sacra Congregatione de' Riti alla solenne Canonizazione de' Beati* FEDELE *da* SIGMARINGA, CAMILLO *de* LELLIS, PIETRO REGALATI, GIUSEPPE *da* LEONESSA, *e* CATARINA RICCI; *si troverà la mattina dei* 29. *di Giugno Festa de' SS. Appostoli Pietro, e Paolo, alle ore* dieci e mezza in punto, *fuori de' Cancelli della Cappella Sistina del Palazzo Appostolico Vaticano, di dove sarà avvisato per portarsi, escluso il proprio Compagno, in Processione, secondo il metodo dalla Santità Sua prescritto, alla Basilica Vaticana, nella quale fra gl' altri Ordini della Cappella Pontificia da uno de' Maestri di Cerimonie della Santità Sua le verrà assegnato il luogo per assistere alla detta Sagra Funzione.*

Porro diei Festi Apostolorum Principum Pervigilium, in quo modo versamur, opportunitatem præbet ejusmodi; ut quemadmodum ea celebritas incrementum acceperit, prætereundum non videatur. Etsi enim persuasum haberet Summus Ecclesiasticæ Disciplinæ Moderator, (a) *omnium Sanctorum solemnitatum, totum Mundum participem esse, & unius Fidei pietatem exigere, ut quidquid pro salute universorum gestum recolitur, communibus ubique gaudiis celebrandum sit;* tamen quod Petri & Pauli Festivitas *præter illam reverentiam, quam toto terrarum orbe promeruit, speciali ac propria Romanæ Urbis exultatione veneranda est; ut ubi præcipuorum Apostolorum glorificatus est exitus; ibi in die Martyrii eorum sit lætitiæ Principatus,* perpetuis futuris temporibus valitura sua Constitutione, quæ inferius dabitur, præter Festum diem, eorumdem Apostolorum cultum ad octiduum protraxit præcipiens, ut unoquoque die infra prædictam octavam in designata Ecclesia insigni aliquo ipsorum Apostolorum monumento celebri Pontificalis Missa mane cantaretur adstantibus per dies singulos singulis Romanæ Curiæ Prælatorum Ordinibus juxta gradum & dignitatem, ac præcipue juxta locum, quem obtinent in Pontificiis Cappellis, & habitu eodem, quo utuntur, cum collegialiter iisdem intersunt. Quia vero exorta controversia erat inter Prælatos Votantes Justitiæ & Gratiæ, uter nimirum ex his duobus Ordinibus alteri deberet præcedere, composuit litem Sanctissimus Pater datis Apostolicis literis, quas non injucundum erit hic inferere: Vicaria enim qua pollet, Jesu Christi potestate BENEDICTUS non destitit, dum nova Sanctorum accessione triumphanti Ecclesiæ decorem augere satageret, & Militanti consulere, Hierarchicum Ordinem Prælatorum constituendo; Sanctionis tenor,

ORDINATIO, SEU STATUTUM,

Quo præscribitur Ordo præcedentiæ per Votantes Signaturæ Justitiæ & Gratiæ tum in Sedendo, tum in Votum ferendo servandus.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad futuram rei memoriam.

MIlitanti Ecclesiæ, quæ est sicut Castrorum acies ordinata, per ineffabilem Divinæ Bonitatis abundantiam, quamvis nullis nostris meritis præsidentes, illud præcipue inter cetera per magna & ampla Apostolicæ procurationis nostræ munera studiosius curare debemus, ut eas providentissime tradamus, statuamusque regulas, quibus ab ipsis ejusdem Ecclesiæ Prælatis in hac Romana Curia ad laboriosa & difficillima totius catholici Orbis expedienda sive Gratiæ, sive Justitiæ negotia Nobiscum adlaborantibus rite sancteque servantis, nulla potissimum

(a) *S. Leo Serm. 1. in Natali Apost.*

mum quoad præcedentiam inter eos confusio & inordinatio inducatur, quemadmodum, iisdem regulis nondum apprime constitutis, experientia constat, maximam inductam fuisse confusionem inordinationemque. Duo in hac ipsa Romana Curia nostra sunt Tribunalia antiquissima sane, & aliis interdum, quam de præsenti, nominibus celeberrima, alterum quidem Signaturæ Justitiæ dictum, in quo duodecim tantum numerantur Prælati Votantes nuncupati, alterum vero Signaturæ Gratiæ appellatum, in quo totidem Prælati Votantes habentur. In horum sane numero Nos pariter olim, dum in Minoribus essemus, fuisse gloriamur. Porro nunquam utrique Votantes tamquam in sive Corporis, sive Tribunalis speciem convenirent; ea propter nulla quidem hac in parte necessaria est Apostolicæ nostræ providentiæ ratio; sed hoc præsertim præcipimus & mandamus: ut quotiescumque tam ipsi Signaturæ Justitiæ, quam Signaturæ Gratiæ Votantes pro suis respectu proprii Tribunalis seorsim obeundis adimplendisque muneribus invicem convenire debent, idem inter ipsos tum in sedendo, tum in votum, sive suffragium ferendo præcedentiæ Ordo servetur, qui ad hanc usque diem retentus servatusque est. Quoniam ut plurimum accidere potest, ut sive unus, sive plures ex utroque Signaturæ Justitiæ & Gratiæ Tribunali Votantes quacumque ex causa sive Prælatitio, sive quocumque alio habitu induti quomodolibet & ubicumque insimul reperiri possint: Hinc est, quod Nos motu proprio, ac ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine volumus & mandamus, ut in hujusmodi conventu ille Votans, qui in suo Tribunali antiquior, & prior constitutus fuerit, hoc modo præcedat, videlicet: Ut Votans prior in Signaturæ Justitiæ Tribunali adlectus, quam Signaturæ Gratiæ Votans in suo admissus fuerit, huic secundo dicto Signaturæ Gratiæ Votanti præcedat ille Signaturæ Justitiæ Votans; ita pariter huic Signaturæ Justitiæ Votanti præcedere debeat ille Signaturæ Gratiæ Votans, qui antequam Signaturæ Justitiæ in suum Tribunal admitteretur, jam in proprium itidem Tribunal receptus fuerat: Quod si contigerit ambo alterius Signaturæ Votantes eodem die quemque Tribunali constitutos fuisse, tunc præcedentia illi detur, qui in Prælatura quacumque antiquior & prior reperitur. Traditam itaque statutamque regulam in præmissis, dummodo nullus alius præcedentiæ titulus intercedat, omnino servandam custodiendamque esse volumus & mandamus. Verum cum aliquis Votans alterius Tribunalis hujusmodi sive Episcopali charactere insignitus, sive Protonotarii Apostolici dignitate ornatus, sive quocumque alio ejusdem Romanæ Curiæ munere, vel officio decoratus reperiatur, præcipimus insuper & mandamus; ut nulla habita Signaturæ Justitiæ, aut Gratiæ Votantis ratione, sed ea duntaxat præcedentia illæsa remaneat, quæ Votanti respectu sive characteris Episcopalis, sive Dignitatis Protonotarii Apostolici, sive cujusvis alterius muneris præcedentiam hac in re requirentis competit & debetur. Denique statuimus & decernimus hujusmodi præcedentiam, cum quivis Votans in utroque Signaturæ Justitiæ & Gratiæ Tribunali adscriptus fuerit, a primæva ipsius Votantis in altero utriusque Signaturæ Tribunali receptione & admissione, & non aliter esse repetendam & definiendam. Decernentes ipsas præsentes Literas semper firmas validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VII. Junii MDCCXLVI. Pontificatus nostri Anno Sexto.

D. Card. Passionеus.

Toto autem eo octiduo voluit Pontifex, ut Vespere aliquæ Laicorum Confraternitates ab Eminentissimo Cardinali Urbis Vicario eligendæ supplici ritu adirent eam Ecclesiam; ubi preces habitæ mane fuerant; ultimo tandem solemnitatis die ad Lateranensem Basilicam, non solum compositæ supplicantium agmina procederent, sed Eminentissimi Patres, qui vellent, iterum vestibus, & quod peculiare est, etiam Cappis rubris, mane adessent Pontificali Missæ. Post meridiem Senator, Conscripti, & Centuriati e Romano Populo homines, frequentiori quo possent, comitatu, Capita Apostolorum veneraturi eo progrederentur: quod jam quater religiose servatum est.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

ADmirabilis Sapientiæ Dei sublimitas, cujus provida dispositione mundana Regna constituuntur, ut Ecclesiæ Fidelium, quæ divino comitata adjutorio peregrinatur in terris, vel amplificandæ, vel exercendæ, vel custodiendæ, alternantibus meo ordine vicibus, inserviant, voluntariam humani Generis cæcitatem, & proclivem in deteriora nequitiam secretiori consilio, & altiori pietate commiserans, cum adveniente temporum plenitudine, sedentibus in tenebris, & ambulantibus in umbra mortis Evangelicæ Fidei lucem effundere decrevisset, Romanum præparavit Imperium, ut promptiores ad omnes Populos prædicatio veritatis haberet accessus, quos unius Civitatis dominatio sociaret. Imbuendi autem Evangelio mundi partibus, accepta per Spiritum Sanctum omnium locutione linguarum, duodecim Apostolis distributis, beatissimus Petrus Princeps Apostolici Ordinis ad Arcem Romani destinatur Imperii, ut ea capta, & in obsequium Fidei subjugata, facilius universus Orbis humilitati Crucis superba colla submitteret. Ad hanc postea Coapostolus ejus Paulus, aliis peragratis provinciis, adveniens, labore & meritis illi consociatus est, ut Roma sanctorum Apostolorum edocta Magisterio, quæ superstitionis studio profanos omnium gentium cultus atque errores receperat, veritatis amore sanctæ atque immaculatæ unius Dei Religionis Sedes evaderet. Isti enim sunt Romanæ Urbis Patres verique Conditores, qui eam Regnis cælestibus adscribendam melioribus auspiciis & fortunatioribus initiis condiderunt; non illi, quorum manibus cognato sanguine pollutis prima mœnium fundamenta locata sunt, e quibus is, qui ei nomen dedit, fraterna cæde fœdatam facinorosis hominibus, scelerum impunitate promissa, habitandam concessit. At vero isti e tenebris Idololatriæ ad Fidei lumen evocatam, Evangelica veritate imbutam, christianis ornatam virtutibus, & ad Cæli sublimitatem erectam pretioso sanguine suo consecrarunt, & sacris Corporum suorum Sepulchris adversus furentium hæresum insidias, & frementis infernalis hostis impetus, tanquam duobus firmissimis munivere propugnaculis. Beatus autem Apostolus Petrus, Sacerdotali Sede Romam translata, cum privilegium potestatis a Christo Domino acceptæ ad omnes suos transmittat hæredes, supremi culminis prærogativam quodammodo cum ea communicavit, adeo ut per beati Petri Cathedram Princeps ac Caput Orbis fieret, & in immensum Religione Divina ejus cresceret dignitas, cujus latius quam dominatione terrena per totum Orbem protendebatur auctoritas. Quare etsi in Sanctorum solemnitatibus commune universorum Fidelium deceat esse gaudium, cum ob fidei unitatem in acceptis a Deo per Servos suos beneficiis indiscreta sit omnium utilitas; (a) tamen Natalis Apostolorum Petri & Pauli festivitas præter illam reverentiam, quam toto Terrarum Orbe promeruit, speciali & propria Romanæ Urbis exultatione veneranda est, ut ubi præcipuorum Apostolorum glorificatus est exitus, ibi in die martyrii eorum sit lætitiæ Principatus.

Vivit adhuc in mente hominum, & nulla unquam delebit oblivio, vetus memoria & recordatio, quam-

(a) *S. Leo Serm. in Nat. Ap. Petr. & Paul.*

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

quammerito, & quanto per totum Orbem, ſed præcipue in hac Alma Urbe noſtra fuerit a primis Eccleſiæ ſeculis celebri cultu, & ſplendida ſolemnitate Natalis dies beatorum Apoſtolorum celebratus. Siquidem ea die traditum eſt, Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros primum in Baſilica beati Petri in Vaticano, deinde in altera Apoſtoli Pauli Via Oſtienſi Sacrum immortali Deo in honorem Principum Apoſtolorum feciſſe, & Romanum Populum frequentiſſimo cœtu, & celebri concurſu utramque Baſilicam ſacras Apoſtolorum Reliquias veneraturum inviſere ſolitum; imo ad eamdem ſolemnem diem ex diverſis Orbis partibus innumerabilem populi multitudinem linguis, moribus, & regionibus diſcretam, venerationis tamen erga beatos Apoſtolorum cineres, & triumphalem Natalis eorum memoriam concordi obſequio ſociatum confluere conſueviſſe; Epiſcopos etiam alioſque ſacros Antiſtites, ſublimes Regiaſque perſonas ad eamdem ſolemnitatem convenire ſolitos fuiſſe, ſuppliceſque ſe ſuaſque coronas ad pedes Piſcatoris, & ad Scenofactoris monumentum, adſtantibus Ducibus, & Præfectis militum, proſternere. Hæc igitur & alia hujuſmodi diligenti animi conſideratione nobiſcum reputantes vehementer ſoliciti ſumus, ne Nos, qui in tantis periculis & adverſitatibus conſtituti ſanctorum Apoſtolorum valido indigemus auxilio, degeneres a Majorum pietate, & devii a ſanctis eorum Inſtitutis ſimus, & quibus in accipiendis a Deo per beatos Apoſtolos beneficiis & donis pares ſumus, impares & ingrati in ſacra eorum recolenda memoria, & gratiis immortali Deo agendis reperiamur, meritoque illorum deſtituamur præſidio, quorum negligimus ſolemnitatem.

Volentes itaque cupienteſque, Romani Populi erga BB. Apoſtolos devotionem, de quorum præſidio hanc Urbem noſtram eorum decoratam Corporibus, cæleſtibus illuſtratam doctrinis, & potenti apud Deum patrocinio ſemper adjutam maxime confidere decet, quantum in Nobis eſt, augere, atque amplificare, hac noſtra in perpetuum valitura Sanctione ſtatuimus ac decernimus, ut recurrente per ordinem Natali die eorumdem Apoſtolorum, non ſolum in Baſilica Vaticana, ut nunc moris eſt, in pervigilio ejuſdem Feſti Veſperæ ſolemnes celebrentur, quibus intereſſe ſolet Romanus Pontifex cum S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, aliiſque Romanæ Curiæ Prælatis, qui locum in Cappella Pontificia obtinent, & mane in eadem Baſilica ſolemne Sacrum ab ipſo Romano Pontifice peragatur, & ſecundæ Veſperæ ejuſdem Venerabilis diei Eccleſiaſtico Cantu, ac Ritu a Capitulo & Clero præſente etiam S. R. E. Cardinali præfatæ Baſilicæ Archipresbytero aliiſque Cardinalibus ad eamdem Veſperarum ſolemnitatem devotionis cauſa accedentibus perſolvantur; ſed ulterius per totam octavam ſingulis diebus in diverſis Eccleſiis a Nobis, tanquam aliqua Apoſtolorum memoria aut prærogativa inſignitis, electis & inferius nominandis Miſſa in Pontificalibus, concinente ac ſpallente ſchola Cantorum, aliorumque Pontificiæ noſtræ Cappellæ Miniſtris infervientibus, ordine ac modo infradicendo rite peragatur, recolaturque memoria illuſtris triumphi eorum martyrii, quod toto Terrarum Orbi, ſed præcipue Romani Urbi decus contulit & dignitatem.

Secunda igitur intra octavam die Miſſarum ſolemnia in Pontificalibus celebrentur, præſentibus Ven. Fratribus Epiſcopis Pontificio Throno Aſſiſtentibus, in Baſilica B. Apoſtoli Pauli Via Oſtienſi, in qua celebris eſt utriuſque Apoſtoli memoria, ſacræque Reliquiæ ſervantur, & veteri inſtituto ſolemnis eadem die B. Apoſtoli Pauli commemoratio recolitur, qui, ſi adhuc vivens in Terris, adeo Romanos diligebat, ut ſine intermiſſione memoriam eorum in ſuis orationibus faceret, vehementerque cuperet eos videre, & ad eos confirmandos aliquid ſpiritualis gratiæ impertiri; quanto magis ſperandum eſt, quod modo Beatus in Cælis pro Alumnis ſuis Deum orare non ceſſet, ſuamque opem humiliter poſtulantibus, afferre non recuſet, ut in illa cæleſti confirmentur doctrina, in qua eos ore ſuo, per quod Chriſtus loquebatur, erudivit.

Tertia die in Eccleſia S. Pudentianæ fiet ſolemne in Pontificalibus Sacrum, intervenientibus dilectis filiis Proconotariis Apoſtolicæ Sedis ex numero Participantium. Nam perhibent hoc loco fuiſſe domum Pudentis Senatoris, apud quem, cum primum Romam advenit, hoſpitatus eſt Princeps Apoſtolorum Petrus, qui in eadem domo Verbum Dei Gentibus annunciavit, ſacras habuit Synaxes, Sacrum pluries fecit, & Sacramenta Chriſti adminiſtravit; adeo ut in ea jacta ſint quodammodo prima Romanæ Eccleſiæ fundamenta omnium aliarum Eccleſiarum Matris & Magiſtræ, quam ſuperbæ inferorum portæ non vincunt.

Quarta die in Eccleſia S. Mariæ in Via-Lata Miſſarum perſolvantur ſolemnia, intervenientibus dilectis filiis Cauſarum Palatii noſtri Auditoribus. Locus enim iſte antiqua eſt Religione celeberrimus; ibi primum, ut fertur, hoſpitio exceptus eſt Apoſtolus, & Magiſter Gentium Paulus, qui ut Acta Apoſtolorum teſtantur, (a) *manſit biennio toto in ſuo conductu, & ſuſcipiebat omnes, qui ingrediebantur ad eum, prædicans Regnum Dei, & docens quæ ſunt de Domino Jeſu Chriſto, cum omni fiducia ſine prohibitione.*

Quinta die ad Miſſarum ſolemnia in Pontificalibus celebranda convenient dilecti filii Cameræ Apoſtolicæ Clerici in Eccleſia S. Petri ad Vincula ſeu Titulo Eudoxiæ. Hæc enim prima Eccleſia eſſe traditur, quæ a Principe Apoſtolorum fuit Romæ immortali Deo dedicata; in hac ejuſdem beati Apoſtoli ſacra Vincula ſervantur, quæ ſemper ſummo in honore ac veneratione apud Fideles omnes fuerunt, pluraque benigniſſimus Deus miracula per ea efficere ad laudem & gloriam Servi ſui dignatus eſt. (b) Hæc enim ſunt felices illi nexus, qui de manicis & compedibus in coronam mutandi Apoſtolum contingentes martyrem reddiderunt: Felices catenæ, quæ nudatis pene oſſibus inhærentes vivas reliquias de ſanguinis ſudore jam attrita carne rapuerunt: Felicia Vincula, quæ reum ſuum uſque ad Chriſti Crucem non tam condemnatura, quam confecratura miſerunt.

Sexta autem die in Eccleſia S. Petri in Carcere, quo, ut ferunt, BB. Apoſtoli Petrus, & Paulus per plures menſes arctiſſima cuſtodia ad mortem uſque detenti ſunt, eorumque Cuſtodes Proceſſus, & Martinianus ad fidem converſi, ſubito ex proxima petra Divina virtute fonte enato, fuerunt a Petro ſacro Baptiſmo abſoluti; & ubi in vinculis, & teterrimi carceris fœditate inviſentibus ſe Evangelium Dei prædicare, curare infirmos, ſanare ægrotos, & multa alia patrare miracula non deſierunt. Miſſa autem in Pontificalibus in Eccleſia ſuperiori, ob inferiori anguſtiam, adſtantibus dilectis filiis Referendariis Votantibus Signaturæ Juſtitiæ, celebrabitur.

Septima die Miſſa in Pontificalibus, aſſiſtentibus dilectis filiis Abbreviatoribus de Parco Majori, celebrabitur in Eccleſia S. Petri in Monte Aureo, ubi, ut pia traditione fertur, beatus Apoſtolus Petrus Cruci affixus martyrio coronatus eſt capite ad terram verſo, & in ſublime pedibus elevatis, afferens, ſe indignum, quod ſic crucifigeretur, ut Dominus ſuus; ſed ita e terra Cælum, quo iter parabat, ſuſpiciens, admirandæ humilitatis virtutem, novique myſterii diſciplinam & inter tormenta ſervavit.

Demum octava die feſtiva BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum Principum ſolemnitas in ſancta Lateranenſi Baſilica abſolvatur. Ibi enim ſupra Altare Majus in argenteis Imaginibus margaritis lapidibuſque pretioſis ornatis ſacra Apoſtolorum Capita, quæ olim in Eccleſia S. Laurentii ad Sancta Sanctorum ſervabantur, a ſel. rec. Urbano Papa V. Prædeceſſore Noſtro repoſita fuerunt. Beata capita, quæ Sanctarum illarum animarum ſedes nihil humile, aut mundanum, ſed cæleſtia ſolum ac Divina cogitarunt, quæ non terrenum pulverem, aut humanas ſordes, ſed

(a) *Act. Apoſt. cap. 28. v. 30. 31.*
(b) *S. Aug. Serm. 29. de Sanctis.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

ſed divinas revelationes, & cæleſtia Arcana recipere meruerunt; quæ in noviſſima omnium mortuorum reſurrectione æternis ornanda ſertis corporibus ac animabus ſuis ſupernæ Patriæ beatitudine fruitura conjungentur. Mane Miſſarum ſolemnia in Pontificalibus, præſente Ven. Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Collegio, eo majori ritu & ſolemnitate, qua ſacri hujuſmodi Cardinalium conventus peragi unquam ſolent, celebrentur. Veſpere autem ſacras Apoſtolorum Reliquias veneraturi ſolemni cultu & pari animi devotione ad eamdem Baſilicam pergant dilecti Filii Nobiles Viri Senator Urbis, & Romanorum Civium, & Cameræ Urbis Conſervatores, quorum pietatis exemplo commotus ad debitas immortali Deo gratias reddendas pro ineffabili munere ei collato in beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli patrocinio univerſus Romanus Populus celebri frequentia & æmula feſtinatione accedere contendat.

Pomeridiano autem tempore aliorum dierum omnes Confraternitates hujus Almæ Urbis, per Venerabilem Fratrem noſtrum S. R. E. Cardinalem Vicarium pro tempore publico Edicto intimandæ, ſtatis ſuis quæque diebus ad eam Eccleſiam, ubi mane Miſſa in honorem Apoſtolorum celebrata fuerit, pie ac devote procedant. Singulis autem Confratribus proceſſionaliter accedentibus ſeptem annos & totidem quadragenas, & aliis omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui eamdem Eccleſiam, ubi Statio erit, religioſe viſitaverint, de omnipotentis Dei miſericordia confiſi centum dies de injunctis eis, aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus.

Monemus autem *in Domino*, & inſtantius rogamus, omnes Chriſtifideles in hac Alma Urbe natos & commorantes, ut pia Majorum exempla in veneratione erga beatos Apoſtolos laudabili ſtudio æmulantes in Eccleſiis a Nobis conſtitutis devota celebritate conveniant, & ſpirituali lætitia exultantes laudanteſque Deum, qui glorificatur in Sanctis ſuis, tantam Natalis diei Apoſtolorum celebrent ſolemnitatem. Siquidem de præſidio Divinitus Nobis ad exemplum patientiæ, & confirmationem fidei præparato in horum excellentia Patrum merito eſt exultantius gloriandum, quos gratia Dei in tantam altitudinem provexit, ut horum alteri magnum & mirabile conſortium potentiæ ſuæ tribuerit Divina dignatio; alter vero Vas electionis, & ſpecialis Doctor Gentium ſuperno oraculo & cæleſti ſententia fuerit deſignatus. Præterea meminerint ſæpe hanc Urbem potenti Apoſtolorum protectione a Barbarorum incurſibus, a cæde, a depopulatione, ab incendiis, a terræmotibus aliiſque innumeris periculis & calamitatibus liberatam. In mentem revocent innumera illa prodigia & gratias, quas ad gloriam Servorum ſuorum Brandeorum, vel Catenarum contactu, vel ſola oratione, aut nominis invocatione antiquorum Fidelium pietas ac devotio ab omnipotenti Deo obtinuit. Demum in memoria habeant verba illa B. Leonis Prædeceſſoris Noſtri ad Romanum Populum ex beati Petri Cathedra clamantis & diſcentis. (a) *Licet omnem Eccleſiam, quæ in toto eſt Orbe Terrarum, cunctis oporteat florere virtutibus; vos tamen præcipuæ inter ceteros populos decet meritis excellere, quos in ipſa Apoſtolicæ petræ arcæ fundatos, & Dominus Noſter Jeſus Chriſtus cum omnibus redemit, & beatus Apoſtolus Petrus præ omnibus erudivit.*

Caveant igitur, ne ſanctis ſuorum Paſtorum monitis inobſequentes, ne immemores beneficiorum Dei, ne irreligioſi erga Servos ejus BB. Apoſtolos, & abſimiles Majorum pietati inveniantur. Magnum enim periculum eſt, eſſe homines per oblivionem beneficiorum ingratos Deo, & Servis ejus, nec correptione corrigi, nec de gratiis recordari. Sciant denique, quod beatos Apoſtolos, qui apud Deum interceſſores ſibi eſſe non curat, ſuarum culparum, ſeveros Judices habebit, & quos conciliatores ſupernæ miſerationis habere contemnit, offenſæ majeſtatis ſentiet ultores.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ Conſtitutionis, decreti, ſtatuti, definitionis, monitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo tertio Calendis Aprilis Pontificatus Noſtri anno tertio.

P. Card. Prodatarius. D. Card. Paſſionеus.

VISA DE CURIA.
N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Regiſtrata in Segretaria Brevium.

Anno a Nativitate D. N. JESU CHRISTI milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo tertio Indictione quinta die vero 13. *Aprilis, Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D.* BENEDICTI *Divina Providentia PP. XIV. Anno Tertio, ſupradicta Conſtitutio affixa & publicata fuit ad valvas Baſilicæ Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ, Curiæ Generalis in Monte Citatorio, & in Acie Campi Floræ, ac in aliis locis ſolitis & conſuetis Urbis per me Nicolaum Cappelli Apoſt. Curſ.*

Antonius Pelliccia Mag. Curſ.

Fr. Gio. ANTONIO del Titolo de' SS. Silveſtro e Martino a' Monti della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Noſtro Signore Vicario Generale &c.

INevendo noi alla Coſtituzione della Santità di Noſtro Signore BENEDETTO XIV. *pubblicata il primo Aprile* 1743., *in cui per accreſcere maggiormente, e dilatare la divozione del Popolo Romano verſo li Santi Appoſtoli Pietro, e Paolo Protettori di queſt' Alma Città, ſi è degnata determinare, che non ſolo nel giorno Feſtivo del glorioſo Martirio de' medeſimi Santi Appoſtoli ſi celebrino ogn' anno ſecondo il ſolito i Veſperi, e Meſſa ſolenne nella Baſilica Vaticana, ma anche in tutti i giorni dell' Ottava; cioè, il ſecondo giorno nella Baſilica di S. Paolo: il terzo nella Chieſa di S. Pudenziana: il quarto in S. Maria in Vialata: il quinto in S. Pietro in Vincoli: il ſeſto in San Pietro in Carcere: il ſettimo in San Pietro Montorio: e l' ottavo, ed ultimo giorno nella Baſilica Lateranenſe, e che in oltre le Compagnie di Roma debbano proceſſionalmente portarſi alla viſita reſpettivamente delle ſuddette Chieſe ne' giorni da intimarſeli da Noi: Si ordina perciò, e comanda all' infraſcritte Compagnie, che ne i giorni qui ſotto ſtabiliti, nel dopo pranzo (eccettuato però il giorno della Feſta de' medeſimi SS. Appoſtoli, atteſo il concorſo, ed affluenza del Popolo alla ſuddetta Baſilica) ſi portino ciaſcheduna alla Chieſa aſſegnatali, cantando per la ſtrada le Litanie de' Santi, con duplicare l' invocazione di San Pietro, e con riaſſumere le medeſime Litanie ſubito che ſaranno terminate. Nel ritorno poi dalla viſita, che fatta avranno prima dell' ore* 24., *dovranno cantare le Litanie della Beatiſſima Vergine, con riaſſumere come ſopra le medeſime, terminate che ſaranno, concedendo la Santità ſua a ciaſcheduno de' Fratelli dieci anni d' Indulgenza, ed altrettante Quarantene; ed a tutti gl' altri Fedeli dell' uno e l' altro ſeſſo, che veramente pentiti, e confeſſati viſiteranno quella Chieſa, dove ſarà la Stazione, concede parimente ſette anni, ed altrettante Quarantene d' Indulgenza.*

Si eſortano pertanto tutti, e particolarmente le Compagnie, che cercando di emulare la pietà de' Maggio-

vi

(a) *S. Leo Serm.* 11. *in die Aſſumpt.*

vi nella venerazione dovuta a i glorioſi Appoſtoli, divotamente col ſolo Crocefiſſo, e ſenza confuſione ſi portino nelle Chieſe deſtinateli, e con dare manifeſti contraſſegni della loro ſpirituale allegrezza, e lodare Iddio, che ne' Santi ſuoi viene glorificato, non manchino di celebrare la ſolennità così grande di quel giorno, in cui meritarono i detti Appoſtoli ricevere da Dio la Palma del glorioſo Martirio, e di pregare il Signore per l'eſtirpazione dell' Ereſia, eſaltazione della Santa Madre Chieſa, e per la pace e concordia fra Principi criſtiani. Dato in Roma dalla noſtra ſolita Reſidenza li 19. Giugno 1746.

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gaſparo Arciprete Ori Segretario.

Ripartimento delle Compagnie, che dovranno portarſi alla Viſita delle ſuddette Chieſe nell' anno corrente.

Giovedì 30. Giugno, ſecondo giorno dell'Ottava delli ſuddetti SS. Apoſtoli, dovranno portarſi alla Baſilica di S. Paolo.

Compagnia di S. Maria della Quercia de' Macellari.
Compagnia di S. Leonardo de' Scarpellini.
Compagnia di S. Giovanni della Malva in Traſtevere.
Compagnia di S. Barbara de' Librari.
Compagnia de' SS. Criſpino e Criſpiniano de' Calzolari.

Venerdì terzo giorno ſi porteranno alla Chieſa di S. Pudenziana.

Compagnia de' Cocchieri in Santa Maria in Cacabariis.
Compagnia de' Regattieri.
Compagnia del Santiſſimo Nome di Maria.
Compagnia de' Lavoranti Falegnami.
Compagnia de' Fornari in S. Maria di Loreto.

Sabbato quarto giorno ſi porteranno alla Chieſa di S. Maria in Vialata.

Compagnia di S. Petronio de' Bologneſi.
Compagnia, o ſia Univerſità de' Matarazzari.
Compagnia di Gesù e Maria in San Simone Profeta.
Compagnia di Santa Catarina di Siena a Strada Giulia.
Compagnia del Santiſſimo Roſario e Sagramento in S. Nicola de' Prefetti.

Domenica quinto giorno ſi porteranno alla Chieſa di S. Pietro in Vincoli.

Compagnia del SS. Crocefiſſo in S. Marcello.
Univerſità de' Pizzicaroli.
Compagnia o ſia Univerſità degl' Oſti in S. Biagio della Foſſa.
Compagnia de' Teſſitori in Santa Maria degli Angioli.
Compagnia de' Bergamaſchi.

Lunedì ſeſto giorno ſi porteranno alla Chieſa di S. Pietro in Carcere.

Compagnia del Santiſſimo Sagramento in S. Lorenzo e Damaſo.
Compagnia di S. Giovanni de' Genoveſi.
Compagnia de' Cuochi in SS. Vincenzo ed Anaſtaſio alla Regola.
Compagnia di S. Nicola in Arcione.
Compagnia di S. Ivo.

Martedì ſettimo giorno ſi porteranno alla Chieſa di S. Pietro Montorio.

Compagnia di S. Spirito in Saſſia.
Compagnia di Campo Santo.
Compagnia di S. Giacomo in Borgo.
Compagnia di S. Anna de' Parafrenieri.
Compagnia del Confalone.

Mercoledì ottavo ed ultimo giorno ſi porteranno alla Baſilica Lateranenſe.

Compagnia de' Luccheſi in S. Bonaventura.
Compagnia del Santiſſimo Cuore di Gesù.
Compagnia del Santiſſimo Sagramento in S. Angelo in Peſcaria.
Compagnia della Beata Rita da Caſcia.
Compagnia delle Sagre Stimate.

Primæ Sanctorum Apoſtolorum Veſperæ non in Vaticana Baſilica, quippe quæ ab Operariis nondum erat expedita, ſed in Sixti IV. Sacello cantatæ fuerunt a Summo Pontifice adſtantibus Cardinalibus & Prælatis juxta proprii Ordinis gradum ſacro pretioſo indumento diſtinctis, prout decet, cum Papa eſt in craſtinum celebraturus; ad quod Sacellum ab Aula Paramentorum exiens, cum deferretur Sanctiſſimus Pater, coram ipſo in ſella compoſito, adſtante Advocato Fiſcali R. C. A. citavit Præco maxima voce, qui annuo ſolvendo tributo erant obnoxii. Cum vero in Regiam Aulam delatus, in qua Eminentiſſimus Albanus S. R. E. Camerarius Cappa rubra indutus, & omnes Cameræ Apoſtolicæ Clerici & Camerales collegialiter uniti ejus tranſitum præſtolabantur, Fiſci & ejuſdem Cameræ nomine D. Joannes Philippus Advocatus Toppi pro Parmenſi & Placentino Ducatu interpellans proteſtatus eſt.

Subſtiterat Sanctitas Sua proteſtationem exceptura: qua audita, reſponſum dedit de more.

Supererat vectigal, quod pro Regno utriuſque Siciliæ eis, ultraque Pharum poſitæ, (directum enim earumdem Dominium pertinet ad Apoſtolicam Sedem) Pontifici penditur quotannis a Rege per Legatum extra Ordinem, qui magno Aulicorum & Nobilium equitatu album eidem repræſentat Equum, & certam pecuniæ vim, quibus vectigal continetur. Solet id fieri in ipſo ſanctorum Apoſtolorum pervigilio, & intra Vaticanæ Baſilicæ veſtibulum, cum poſt Veſperas redit Pontifex in Aulam Paramentorum: Quamquam nec ſtatus iſte dies ſervatur aliquando, nec locus; ſi aliter ferat temporum conditio, & Pontificis voluntas. Ita anno milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo, cum Feſtus beati Petri dies in Pontificiorum Comitiorum tempus incidiſſet; (vacavit enim Sedes a Februario Menſe ad diem XVI. Kalen. Septembris, quo die Clementi XII. ſuffectus eſt BENEDICTUS XIV.), Excellentiſſimus D. Fabricius Columna Magnus Conſtabilis Regni Neapolitani, & Legatus extraordinarius Sereniſſimi Caroli Sebaſtiani Borbonii Hiſpaniarum Infantis, & utriuſque Siciliæ Regis nomine vectigal pependit VI. Idus Sepembris in Templo beatæ Mariæ de Populo, in quo ſolemni de Nativitate Virginis Sacro primum poſt electionem ſuam BENEDICTUS adſtiterat. Hoc ipſo anno non in Baſilica Vaticana, quæ proximæ celebritatis cauſa impediebatur, ſed in Aula Regia Palatii Vaticani vectigal perſolvit Beatiſſimo Patri idem Regis Legatus, quem quidem cum Roma magno equitatu ad Vaticanum euntem eo die videret, non potuit quin & Caroli Regis, a quo ille mittebatur, ſtatim meminiſſet; ejuſque Religionem & pietatem miraretur, cum tribus annis ante non Urbis viſendæ ſtudio Romam acceſſit, ſed ut ſacras beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli reliquias veneraretur, & in genua provolutus BENEDICTO Jeſu Chriſti in terris Vicario, quem (a) Caput omnis Principatus & Poteſtatis agnoſcebat, addictum benevolum & obſequentem animum ſuum coram oſtenderet.

Ergo

(a) *Ad Coloſ. c. 2. v. 10.*

Ergo Excellentiſſimus D. Legatus e magnifico Palatio Farneſiorum, unde genus ex materno ſanguine ducit Rex Carolus, velut a Regali Domo diſceſſit, cum Veſpertinæ preces cani cœpiſſent coram Pontifice in memorato Sixti IV. Sæcello. Præibant pedites Senatus Populique Romani Tympanotribæ, aliique nonnulli Tubicines: Duo ſequebantur ex gregariis Legati famulis, & familiari ejuſdem veſte, multo tamen argento variegata induti, equis inſidentes. Tympana Tubæque, quæ ſubinde pulſabantur inflabanturque, velo ſerico, in quo Columnenſium & Salviatæ Gentis ſtemma pictum erat, circumveſtiebantur. Poſt hos equitabant Deſignatores duo, (*Fioreros* vocitant), ad quos onus incubuerat, comitatum omnem inſtruere, & ſuum unicuique locum attribuere. Nobiles deinde Aulici tam Eminentiſſimorum Cardinalium, quam Oratorum & Procerum & aliorum quoque, qui ipſi Regi vel clientela, vel beneficio ſunt obnoxii: Tum intimi familiares Legati, Proceres, & Equites quamplures, vel ex utraque Sicilia, vel Hiſpani. Succedebat Helvetiæ Cuſtodiæ Dux, quatuor peditibus ſtipatus famulis: Principes poſt hunc, & Optimates, Regis Veſtigales: Tum duo Turmarum levis armaturæ Pontificii Duces. Phaleratus poſtea & ornatus ſtragulo rubro villoſo, quod opere phrygio intextum argento totum erat, manuducebatur a duobus Pediſſequis urbana nigri coloris veſte indutis *Equus albus*, nullo Seſſore, ſed Inſignibus Sanctitatis Suæ ſolido ex argento conflatis, quæ ſupra ephippium a duobus famulis ſuſtentabantur, magnifice onuſtus. Sequebatur inde Præfectus Equili Columnenſium, cui pendebat e collo nummorum crumena, pariter equitans, poſt quem incedebat Eques D. Legatus nobili circumpedum Epheborum, Procœtonumque corona interius circumſeptus, exterius vero forti Militum Helvetiorum manu ſecuribus Palatinis armata, & a duobus eorumdem Centurionibus ducta, quæ in duos Ordines ita protendebatur, ut & veſtigalem equum, & qui poſt eum gradiebantur, utrinque medios concluderent. Proxime Legatum mulis præclare inſtructi vecti non pauci incedebant Epiſcopi, nemine præſertim abſente ex iis, quos e Campania Summus Pontifex juſſerat Romam evocari, ut Beatis inter Sanctos referendis ſuffragari poſſent, & eorum Canonizationi intereſſe: Subſequebantur utriuſque Pontificiæ Cohortis Milites levis armaturæ, qui de more fagati, ſed ſine lanceis, e Papæ Cuſtodia, deducendi Legati gratia, uſque ad memoratum Farneſianum Palatium prius acceſſerant.

Claudebant agmen Currus duodecim, multo auro & cælatura ſpectabiles, quorum quatuor ſenis equis, reliqui bijugis agebantur. At vero, per confertas Populi multitudine vias cum e Sancti Angeli Ponte in regionem Urbis, quam Burgum vocant, tranſgrederetur Legatus, bellicis tormentis ex Hadriani mole diſplosis ſalutatus perrexit equitans ſub Porticu ad marmoream Conſtantini Statuam, prope quam deſcendens, & alienorum comitatu dimiſſo Papam adivit, ut ei Tolutarium equum de more offerret, qui per gradus Regiæ, ut dicunt, Scalæ in Aulam aſcenderat.

Cæterum ut magis appareat, quod brevi narratione explicatum eſt; formam rei totius, prout geſta eſt, magno ſtudio delineatæ, & æri affabre inciſæ non alienum viſum eſt hic apponere.

Ignes feſti faceſque tota Urbe in viis & feneſtris lucentes noctem exceperunt. Præcipue vero omnium in ſe oculos convertit celeberrimus, idemque unicus, ſi moles immenſa & artificium ſpectetur, Templi Vaticani Tholus, qui cura R. P. D. Joannis Franciſci de Abbatibus Oliverii Fabricæ Œconomi, cujus multa ſunt memoratu digna ad ornandum Principis Apoſtolorum ſepulchrum, ejuſque æneum vetuſtiſſimum Signum Donaria, tam multis facibus & lampadibus mirifice diſpoſitis, totus collucebat, ut noctem vincere videretur. Hujus Ichnographiam inter Imagines & delineamenta ad calcem Operis ſub *numero primo* appoſitam inveniens.

Acta Canon.

Nec minori fuerunt voluptati, licet quater in anno iterentur, præter alia nitrati pulveris ope ſpectacula in eadem Hadriani mole, aut miſſilium ignium genera varia, aut eorumdem uno tempore erumpentium tanta copia, ut Arx ipſa montis inſtar ignivomi Cælum flammis operiret tonantibus. Biduo hæc ſpectari quotannis ſolent, cum recolitur triumphalis paſſionis glorioſorum Principum terræ memoria: tertius hoc anno dies eſt additus novorum Sanctorum cauſa. Reliquum quod erat ejus noctis, non defuerunt Religioſi præſertim viri, qui traducerent in orationibus, (*a*) cor ſuum tradentes, ut vigilarent ad Dominum, & de futura Beatorum gloria maturius lætarentur.

Summo mane quotquot ex utroque Clero erant, ut præſto eſſent futuræ Supplicationi, ad conſtituta in Vaticanis ædibus Atria contenderunt; præceperat autem Sanctiſſimus Dominus Noſter, ut Clerus non, quemadmodum prius factum erat, compoſitus hinc inde a Palatii porta, quam *ferream* vocant, uſque ad Obeliſcum, & ab eo per Forum uſque ad primarium Baſilicæ Oſtium duas inflexas continuaſque formaret lineas, & ita conſiſteret, deſcenſum & tranſitum ſuæ Sanctitatis per earum medium præſtolaturus; ſed ut *compoſite graviterque incedens*, caneus præterea hymnum *Ave Maris Stella* recta introiret in divi Petri Templum. Quo vero Populi Clerique totius preces ac vota ad exorandam Canonizationis peragendæ deliberationem ultimam publice accederent; mandaverat, ut poſt Sacræ Congregationis Rituum Conſultores, qui omnium poſtremi in hac Supplicatione futuri erant, Vexilla quoque quinque Beatorum Sanctis adſcribendorum comportarentur, & intra Baſilicam tranſeunti Pontifici humiliter exhiberentur. At viam quoque ſolito longiorem, quæ ab univerſo procedentium ordine tenenda erat, in ea parte, quæ a fronte ad frontem quadrigemini periſtylii aperta eſt, & ſub dio, Poſtulatores prælatis trabibus in terra defixis, textilique ſerico rubro ab imo ad ſummum conveſtitis, ſupraque telis ex cannabe extenſis, ne ſolaribus radiis eſſet pervia, tegendam curaverunt. Onus vero Cereorum diſtribuendorum ſingulis agminibus, qui Supplicationem componerent, ita duo ex Cæremoniarum Magiſtris, ſelectique aliquot Patres ex iis Ordinibus Regularibus, qui ſumptus in Canonizationem faciebant, inter ſe partiti fuerant, ut primi ope Acolythorum Cappellæ Pontificiæ Clericorum quadrilibres Cereos Cardinalibus, Patriarchis, & quibuſdam aliis; trilibres ceteris e Pontificiæ Cappellæ corpore traderent, dum ſucceſſive in ipſum Sacellum intrarent; alteri autem ſingulis ex utroque Clero, qui Supplicationi intererant, dum bini tranſirent ante ligneum ſuggeſtum, quod comparatum ad hoc fuerat in loculamento ſub porticu a læva exeuntium per ſupradictam portam ferream in periſtylium. Dabantur vero ab his Cerei ardentes in ſupplicatione deferendi non omnibus æquales ſed bilibres aut librales, vel ſelibræ pondere, aut quatuor unciarum, prout uniuſcujuſque cœtus, aut perſonæ dignitas poſtularet.

Congregatis itaque Regularium, Monachorumque Familiis, Eccleſiarum Rectoribus & Clericis, Collegiatarum & Baſilicarum Canonicis, confertoque jam ferme majoribus Eccleſiaſticæ dignitatis Ordinibus Sixti IV. licet peramplo Sacello; viis quoque, qua ſuppliciter procedendum erat, per Milites circumſeptis; interiori præterea Baſilicæ parte quaternis armatorum hominum Ordinibus munita; ſubmotaque e medio ſpectatorum turba undique jam irruente, cœpta eſt dirigi a Cæremoniarum Magiſtris Supplicatio.

Prima procedentium acies complectebatur Pueros Hoſpitii Apoſtolici ſancti Michaelis, ac Orphanos; Patres Tertii Ordinis ſancti Franciſci Recollectorum Gallos ex Conventu S. Mariæ Miraculorum; Eremitanos excalceatos Ordinis S. Auguſtini; Capuccinos; Mercenarios Ordinis beatæ Mariæ Redemptionis Captivorum e Domo apud ſanctum Adrianum; Patres S. Honophrii Ordinis Eremitarum S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Piſis; Minimos ſancti Franciſci de Paula; Patres Tertii Ordi-

(*a*) *Eccli.* 39. v. 6. & ſeq.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

nis ſancti Franciſci ; Minores Conventuales, De Obſervantia, & eos, quos Reformatos appellant ; Patres ſanctæ Mariæ de Populo Ordinis ſancti Auguſtini Congregationis Obſervantiæ Longobardiæ ; Eremitanos ejuſdem Ordinis, ex Cœnobio ſancti Auguſtini ; Carmelitas Congregationis Mantuanæ apud Eccleſiam ſancti Chryſogoni in Regione Tranſtyberina ; Alios prædicti Ordinis B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo ex Monaſteriis ſancti Martini in Montibus, ſanctæ Mariæ Tranſpontinæ in Regione Burgi, & ſancti Juliani in Exquiliis ; Eremitas Montis Senarii Ordinis Servorum beatæ Mariæ Virginis e Cœnobiis ſancti Marcelli, ſanctæ Mariæ in Via, & ſancti Nicolai vulgo de Arcionibus, olim in Archemoniis, ita nuncupati ab hujus cognominis familia, cujus Eccleſia ſan. me. Benedicti Papæ XIII. beneficentia eſt Patribus iſtis reſtituta poſt annum ſeculerem milleſimum ſeptingenteſimum vigeſimum quintum : Patres Ordinis Prædicatorum ſanctæ Mariæ ſupra Minervam & aliorum Cœnobiorum. Hujus primæ aciei corpora, quemadmodum & cetera alia, quæ in altera acie ſubſequebantur, unum ab altero Crux prælata tamquam regale Chriſti Domini vexillum & triumphale ſignum, diſcriminabat.

Secundam aciem Monaſticæ vitæ Profeſſores conſtituebant, videlicet, ſancti Hieronymi Longobardiæ ad divi Alexii ædem in Colle Aventino ; Canonici Regulares Sanctiſſimi Salvatoris Ordinis ſancti Auguſtini ad divi Petri ad Vincula in Colle Exquilino ; Monachi Congregationis Montis Oliveti Ordinis ſancti Benedicti apud ſanctam Mariam Novam, quam olim *minorem* nuncupabant, in Foro Boario ; Monachi Congregationis Cæleſtinorum e ſancti Euſebii Monaſterio ad Cimbrum, ſeu ad Marii Trophæa in Monte Exquilino ; Monachi Ordinis Ciſtercienſis in unum corpus collecti, & unica ſub Cruce incedentes, tam Congregationis Reformatæ ſancti Bernardi ad Thermas, & ſanctæ Pudentianæ ad radices Montis Viminalis, quam Congregationis Etruriæ e Monaſterio SS. Vincentii, & Anaſtaſii ad aquas ſalvias, & Congregationis Longobardiæ ad ſanctæ Crucis in Jeruſalem ; Monachi Congregationis Vallis Umbroſæ Ordinis ſancti Benedicti apud ſanctam Praxedem in capite Suburræ ; Camaldulenſes Ordinis ejuſdem S. Benedicti apud ſancti Gregorii maternam olim domum, mox ab ipſo in Monaſterium converſam, ad *Clivum Scauri* ; Caſſinenſes Ordinis item ſancti Benedicti e Baſilica ſancti Pauli extra Urbis mœnia in via Oſtienſi ; Canonici tandem Regulares ſanctæ Mariæ de Pace Ordinis ſancti Auguſtini Congregationis Lateranenſis.

Præibat tertiam aciem Crux Cleri Secularis delata ſicut aliæ Ordinum inter duos Acolythos ceroſtata portantes : Subſequebantur Alumni Seminarii Romani ; Rectores Eccleſiarum Parochialium Urbis, ac Vicarii perpetui, quibus, ut a ceteris de Clero diſcerneretur, Sanctiſſimus Dominus Noſter nuper indulſerat, ut circumpoſitam collo Sacerdotalem ſtolam in publicis Proceſſionibus in poſterum deferrent. Parochis ſuccedebant Canonici Collegiatarum, ideſt ſancti Hieronymi Illyricorum, ſanctæ Anaſtaſiæ, ſanctorum Celſi & Juliani, ſancti Angeli in Foro piſcium, ſancti Euſtachii, ſanctæ Mariæ in Vialata, ſancti Nicolai in Carcere Tulliano, ſancti Marci, & ſanctæ Mariæ ad Martyres. Horum poſtremus erat Cleri Camerarius ſuperpelliceo ac Sacerdotali ſtola redimitus. Canonici demum inſignis Collegiatæ ſanctæ Mariæ in Coſmedin, vulgo *Bocca della verità* ; quæ ad hunc dignitatis gradum evecta eſt a ſan. mem. Benedicto XIII., qui Canonicis ejuſdem Cappa magna, atque Rocchetto inſignitis facultatem præterea fecit præferendi Papilionis, & æreæ manualis ante ipſum campanulæ comportandæ ad inſtar aliarum Collegiatarum Inſignium, & Baſilicarum Urbis, Papilionibus, & Campanulis utentium in ſignum Matricitatis : (a) Subſtitutæ eæ quippe ſunt tubis illis argenteis veteris Teſtamenti, quæ adhibebantur ad congregandum Populum, dandumque profectionis ſignum, quoties caſtra movenda eſſent. Nec abſimili quidem forma noſtræ Campanulæ conflatæ ſunt, ſi attendatur illarum tubarum deſcriptio apud Joſephum libro 3. Antiquitatum cap. 11. : Pulſantur autem in Proceſſionibus, ut ſono vocis ſuæ ad Fidem & Eccleſiæ Congregationem quoslibet obvios vocent, & ad ſupplicandum ſimul cum aliis invitent : Antiquitatem ritus ſeculum octavum demonſtrat. In ſecundo Concilio Nicæno, quod anno ſeptingenteſimo octogeſimo ſeptimo celebratum eſt, ubi agitur de celebri illa translatione reliquiarum ſancti Anaſtaſii Martyris, memoratur ſigna fuiſſe pulſata non ærea, ſed lignea, quæ idcirco appellantur ibi : *Ligna ſacra* : Cujuſmodi ſunt ea, quibus etiamnum utimur in diebus Tenebrarum ; & perſeverare uſus eorum dicitur in Eccleſia Græca, Teſte Amalario, qui libro 4. de Eccleſiaſt. off. cap. 21. ait : *Adhuc junior Roma, qua antiquis temporibus ſub uno Domino cum antiqua Roma regebatur, uſum lignorum tenet, non propter æris penuriam, ſed propter vetuſtatem.* At reditus fiat ad Supplicationis ordinem. Poſt inſignem ſanctæ Mariæ Coſmedin Collegiatam, aliæ antiquiores dum ſubſequebantur, ſanctæ Mariæ Tranſtyberim, & ſancti Laurentii in Damaſo, una incedentes juxta pactam inter ſe quotannis alternationem. Tum Cleri, & collegia trium Patriarchalium Baſilicarum, unumquodque ſub Cruce ſua cum Papilione & Tintinnabulo, nempe ſanctæ Mariæ Majoris, ſancti Petri in Vaticano, & ſancti Joannis in Laterano. Tribunal Eccleſiaſticum & Civile Eminentiſſimi Romæ Urbis Vicarii, ſive Juſdicentes pro eo, qui Præſide R. P. D. Ferdinando Maria de Rubeis Archiepiſcopo Tarſi Urbis Viceſgerente, Supplicatione tranſeunte conſederant in comparatis ſedibus extra gradus Portæ ferreæ ſub Periſtylio ad ſiniſtram exeuntium, inſtructo agmine Lateranenſe Capitulum confectati ſtatim ſunt, ut ſi quæ forte in via exoriretur contentiones & jurgia, ſua auctoritate compeſcerent. Bini deinde procedebant Congregationis Sacrorum Rituum in Cauſis Sanctorum Conſultores, Regulares quidem juxta admiſſionis duntaxat prioritatem ; reliqui vero juxta dignitatis gradum, quem obtinebant ; ita ut ultimo incederent, qui Epiſcopali charactere fulgebant : ceteris Præſulibus cederent in utraque Signatura ſimplices Referendarii. Poſt Conſultores comportabantur magna quinque Beatorum inter Sanctos recenſendorum Vexilla haſtis auro undecumque illitis innixa, & laciniata corona ex textili ſerico phrygioque opere ornata : Unumquodque affabre pictam unius Beati ad æternam in Cælis gloriam evecti præferebat imaginem ; in altera vero parte mirum aliquod ab eo cum viveret, factum repræſentabat. Ex primariis ſingulorum Inſtituti Patribus octo quidem ſuperpelliceis induti intortitia accenſa uſque ad pectus elata deferentes proprium Vexillum præibant : Quatuor vero alii oblongos ſericos funes ex ſuperiori Vexilli tranſverſa haſta pendentes quotidiano ſuæ Religionis habitu non immutato ſuſtinebant.

Primum omnium portabatur Vexillum beatæ Catharinæ de Ricciis Ordinis ſancti Dominici a Confratribus Archiconfraternitatis ſub titulo Nativitatis Domini Noſtri Jeſu Chriſti, quæ cum inter alia pietatis opera id ſibi præcipuum ſumpſerit, ut divinam clementiam exoret pro Conſtitutis in ultimo mortis agone : *Degli Agonizzanti* : paſſim appellatur : Duodecim vero Patres inclyti Ordinis Prædicatorum in deferendis intortitiis & funibus occupabantur.

Subſequebatur Vexillum beati Joſephi a Leoniſſa, cujus haſtas regebant Confratres Societatis Stigmatum ſancti Franciſci : Nec deerant qui ſuſtinerent ſupradicto ordine & forma intortitia & funes duo ſupra decem Ordinis Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum Patres.

Confratres Archiconfraternitatis Conſalonis ferebant tertium Vexillum beati Petri Regalati, cui aderant famulantes totidem, quot ſupra dictum eſt, Patres Ordinis Minoris ſancti Franciſci de Obſervantia, & Reformatorum.

Quartum erat Vexillum beati Camilli de Lellis, qui

(a) *Numeror. cap.* 10.

qui poſt fundatam a ſe Clericorum Regularium Miniſtrantium infirmis Congregationem, ut numquam deſtitit, dum vixit, Ægrotantibus inſervire, præſertim in Noſocomio ſancti Spiritus; ita hujus Societatis Confratres ſummo ſibi honori futurum ducebant, ſi illud deferrent. Voti compotes effecti illud portarunt. Patres illius Inſtituti funes & Intortitia tulerunt.

Ultimum digniorem que locum tenebat Vexillum beati Martyris Fidelis a Sigmaringa, cujus haſtas alii Confratres præfatæ Societatis Sacrorum Stigmatum; funes vero & collucentia ante illud funalia, dignitatis gradu ſpectabiles alii Patres laudati Ordinis Capuccinorum geſtabant.

Dum incœptum in Baſilicam iter a Supplicantibus ita perficitur, Sanctiſſimus Dominus Noſter tempus jam eſſe, quo & ipſe procederet, commonitus, e ſuperiori Palatii manſione venit per ſecretioris ſcalæ gradus in Aulam Apoſtolico Sacrario proximam; ubi congregati Sanctitatis Suæ adventum præſtolabantur R. P. D. Raynerius Simonetti Archiepiſcopus Nicoſiæ almæ Urbis Gubernator Vice-Camerarius veſtitus cappa, Conſervatores Romani Populi Comes Joſeph Zinanni, Comes Philippus Rocchi, Joannes Baptiſta Sampieri, & Marchio Marcus Correa Caput Regionum aureis togis induti, ac Orator Bononiæ Comes Fulvius Bentivolus Senatoria toga patrio more formata, ſed textili auro conſuta ex nuperrima Summi Pontificis conceſſione amictus; & quia nullus ex Principibus Solii aderat, ſenior Conſervatorum pro ſublevando inter incedendum aptato utriuſque Pontificiæ veſtis oblongo ſyrmate ſubſtituitur. Intererant una cum Miniſtris Acolythis Signaturæ Juſtitiæ Votantibus & Abbreviatoribus Diaconi Cardinales duo antiquiores, de Marinis ſcilicet, & Alexander Albanus ſacris jam Levitici Ordinis indumentis ornati. Horum miniſterio uſus Pontifex, poſtquam in intimo cubiculo ejuſdem Sacrarii paululum ſubſtitiſſet ut *Faldam* acciperet, apud Menſam in antedicta Aula præparatam, & inſtar lecti Paramentorum extructam induitur Amictu, Alba, Cingulo, & Stola rubra, quæ omnia Poſtulatorum ſumptibus confecta ad hanc ſolemnitatem fuerant, æque ac indumenta alia ſacra Pontificis tum aliorum, qui in miniſterio Altaris Sanctitati Suæ erant famulaturi: Cardinali Burgheſio antiquioris Presbyteri vices ſupplente, & acerram porrigente thus de more injecit in thuribulum, ſumptoque deinde magno ac peramplo Pluviali (quod *Mantum* appellant), & ſuper ejus fibulam Formalio (Pectorale etiam dicitur quod antiquum ſummi Sacerdotis Rationale repræſentat) gemmis & auri cælatura pretioſiſſimo; tandem ſacra redimitus Tiara eſt, quæ, cum triplici corona componatur, Regnum communius vocitatur: (a) *In ſignum enim imperii Summus Pontifex utitur Regno; & in ſignum Pontificalis dignitatis utitur Mitra*; & præcedente Cruce elata inter candelabra ſeptem ab Auditore Rotæ Subdiacono Apoſtolico Tunicella induto pedes exivit in proximum Sixti IV. Sacellum. Flos illuc & ſplendor Eccleſiaſtici Ordinis omnis convenerat, qui tot diſtinctus dignitatum & munerum gradibus Sponſam Chriſti, ſanctam videlicet Eccleſiam varietate circumdatam objiciebat intuentium oculis: Aderant enim Cardinales, quos juxta cujuſque ſacri Ordinis gradum ſpecioſa veſtis diſcriminabat: Aderant Patriarchæ, Archiepiſcopi: Abbates non minus dignitate, quam doctrina conſpicui, qui rubrum omnes ſine diſcrimine gerebant Pluviale: Aderant Prælati Romanæ Curiæ & genere & muneribus illuſtres, inter eos vero aliqui Cappam, aliqui Superpelliceum ſupra Rocchettum induerant: Ceteri autem de more Pontificiæ Cappellæ conſueto amiciebantur habitu. In eorum conſpectum cum ſe dediſſet Pontifex, aſſurrexerunt omnes: Papa autem producto ſuper eos Crucis ſigno venit ad Faldiſtorium paratum ante Altare, ubi depoſito Regno procubuit, & aliquantiſper oravit; mox ſurgens, ex libro quem coadjuvantibus duobus ex Aſſiſtentibus Præſulibus ſuſtinebat Eminentiſſimus Carafa, præcinuit Hymnum: *Ave Maris Stella*; ad cujus tres ſubſequentes verſiculos, quos Cantores Cappellæ proſequuti ſunt, iterum genuflexus permanſit. Denuo ſurgens accepit Mitram, & in ſella geſtatoria ſe compoſuit, in qua ſedens duos magnos cereos, aliumque minorem arabice pictos recepit ab Eminentiſſimo D. Cardinali Portocarrero, quem ſupra innuimus ad poſtulandam Canonizationem Procuratorem electum. Cerei grandes, nullo adſtante ex Principibus Solii, quorum alicui Summus Pontifex honorem, ut illos ante ſe accenſos deferat, ſolet concedere, nemini traditi ſunt; parvus autem velo ad excipiendas liquantis ceræ guttas, ne ſupra manum fluerent, apte compoſito circumligatoque, ardens a Sanctitate Sua delatus eſt in hac Supplicatione, quæ multo breviori itinere, quam altera illa prima, completa eſt: itum quippe fuit a Regia Aula per gradus magnæ ſcalæ uſque ad marmoreum Conſtantini Simulacrum: hinc flectendo illico in dexteram ſub amplum Vaticanum Xyſtum; ex eo intra Templum ingreſſus eſt factus. Utriuſque hujus Supplicationis delineamentum inter cetera in calce hujus Operis ſub *numero tertio* poſitum conſpicere licebit. Procedebant autem bini, ac bini accenſos cereos portantes, primo Scutiferi Papæ lanea toga rubri coloris cum Capitio item laneo, non circa collum aptato, ſed inverſo ſuper ſcapulas, atque uncinulo ante pectus colligato Caudatariorum more induti, juxta noviſſimam Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ conceſſionem: Procuratores Generales Ordinum locum habentium in Cappella ſinguli habitu Regularis Inſtituti ſui: Cubicularii extra Cameram, qui laxam & ipſi togam Scutiferorum togæ non abſimilem gerebant; Capitium vero non inflexum, ſed circa collum aptatum & æque per humeros fluens in parte ſuperiori tenuiſſimo ſerico rubro coopertum ad normam enunciati Indulti Pontificii.

Eodem prorſus modo amicti erant Cappellani communes & intimi, quorum ſex primi Pontificias Mitras atque Tiaras gemmis margaritiſque pretioſiſſimis ornatas geſtabant, & qui ſuccedebant poſt Procuratorem Fiſcalem Cameræ: Commiſſarius enim tamquam Referendarius locum inter ipſos acceperat: Sequebantur Advocati Conſiſtoriales lanea veſte violacei coloris, quam in aliis publicis actionibus adhibere ſolent, cum ſuo capitio: Succedebant Cubicularii honoris & intimi Papæ conſueta toga, & rubro ſine pellibus capitio ornati: Poſt hos Chorus ſeu Schola Cappellanorum Cantorum Pontificiorum cum ſuperpelliceis pſallens Virgini, quæ Regina Sanctorum eſt, reliquum Hymni: *Ave Maris Stella*, quem Papa præcinuerat. Proximi erant his Rocchetto, & ſuperpelliceo induti RR. PP. DD. in utraque Signatura Referendarii; Canonici ii trium Patriarchalium, qui, Subdiaconi, Diaconi, & Presbyteri Aſſiſtentis munia obeuntes in Cappellis Pontificiis, ad præſcriptum litterarum Apoſtolicarum Alexandri Papæ VII. ſub annulo Piſcatoris die x. Junii MDCLVII. expeditarum inter præfatæ Signaturæ Referendarios *connumerantur, nili alterius muneris cauſa*, vel ſpecialis prærogativæ altiorem digniorem que locum occupent, ut modo contigit R. P. D. Theodoro Boccapadulio Canonico Liberiano, Subdiaconatus officio fungenti, quem dignis favoribus proſequutus Sanctiſſimus Pater quotidiano Rocchetti uſu & loco in Protonotariorum ſcamno decoravit, ſine præjudicio jam eiſdem Adjunctorum: Tum ſubibant Abbreviatores de Parco majori; in Signatura Juſtitiæ Votantes ab eodem Alexandro Acolythi conſtituti; Clerici Cameræ, & Sacræ Romanæ Rotæ Auditores, quorum junior ad lævam habebat tamquam comitem R. P. Magiſtrum Aloyſium Nicolaum Ridolphi Prædicatorum proprii inſtituti veſtibus amictum Sacri Palatii Magiſtrum. Sequebantur Auditores, duo poſtea ex intimis Cappellanis Sanctitatis Suæ cum Regno & Mitra levioribus ad frequentiorem uſum Pontificis; Acolythus Apoſtolicus motans Thymiamaterium ante Crucem, quam R. P. D. Alphonſus Clemens de Aroztequi in Romana Rota pro Caſtellæ Regno Auditor, ſacris ſubdiaconalibus veſtibus

Acta Canon.

(a) *Innoc. III. ſerm. de S. Silveſtro.*

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

indutus, ac a duobus Magiſtris Oſtiariis ſtipatus, continuo efferebat in medio ſeptem Candelabrorum aureorum a totidem aliis Acolythis delatorum. Poſt Crucem gradiebantur R. P. D. Cladius Franciſcus de Canilliac alter ſacræ Rotæ Auditor Gallus, qui Subdiaconi munus obire debebat in Miſſa, & ob id Miniſterii ſui veſtibus pretioſis pro hac ſolemniſſima actione, ut dictum eſt, comparatis inſignitus erat; exceptus inter Diaconum & Subdiaconum Alumnos Collegii Græci, ſuffectos Monachis ex Monaſterio Cryptæ ferratæ alias evocari ſolitis ad decantandam Epiſtolam & Evangelium Lingua Græca; deinde Patres Societatis Jeſu in Vaticana Baſilica Pœnitentiarii Sacerdotali amictu decori, & a duobus præeuntibus ſibi puerulis ferulas, ſeu oblongas virgas inter florum manipulos geſtantibus præſignati: Abbates Generales Canonicorum Regularium Lateranenſium, & ſancti Baſilii locum obtinentes in Cappella Pontificia: Eccleſiarum Antiſtites non Aſſiſtentes Pontificio Solio, eidemque Aſſiſtentes juxta propriæ dignitatis & ordinationis gradum, ſive Epiſcopatus, ſive Metropolis vel Patriarchatus inter ſe invicem deferentes ſibi locum & honorem; omnes rubro Pluviali amicti & Mitra textili lino confecta, vel peculiari ſuæ Nationis & ritus ſacro tegumento. Incedebat poſt hos Sacer Apoſtolicus Senatus, Diaconi nempe Cardinales cum Dalmaticis, Presbyteri cum Caſulis, Epiſcopi cum ſuperpelliceo præter Rocchettum, Pluviali & Formalio ex unionibus tres veluti pineas efformantibus, ſinguli tamen uniformes Mitras ex textili damaſceno coloris albi inſiguiti, addito etiam ſupra Rocchettum compoſitoque circa collum amictu, cujus uſum olim Cardinalibus tantum reſervatum, Benedictus Papa XIII. ad Epiſcopos etiam extendit, dum ſacris veſtibus ornati intereſſent in Pontificio Sacello, vel alibi, nactus occaſionem Concilii Romani, quod ipſo Præſide celebratum eſt in Lateranenſi Baſilica anno ſeculari milleſimo ſeptingenteſimo decimo quinto. Progrediebantur demum Orator Bononiæ, Conſervatores Populi Romani, & Almæ Urbis Gubernator Vice-Camerarius, ac prope Pontificem alta ſede ſubvectum tres alii Diaconi Cardinales, duo ſcilicet antiquiores tamquam Aſſiſtentes, tertius vero Carolus Maria Sacripantes ſanctæ Mariæ in Porticu inter eos medius, Alba, Orario, & Dalmatica Poſtulatorum ære comparatis indutus, ut Evangelii ac Rei Divinæ Miniſter; nec aberant pro fimbriis anterioribus veſtis Pontificiæ elevandis, cum e Sellari deſcenderet Papa, duo Auditores Rotæ.

Speciоſiſſimam hanc & ſummæ religionis pompam poſtremo concludebat Beatiſſimus Eccleſiæ totius Moderator, ac Paſtor Populorum omnium, quem non jam honor commendabat veſtium, ſed ſplendor virtutum eximiæque doctrinæ.

Hunc ſublimi in ſella, ut dictum eſt, compoſitum, accenſumque cereum ſiniſtra ſuſtinentem, dextera acclamantes verſus ad benedicendum expedita circumpedes rubro ſago induti ſuper humeros portabant; ejus latera cuſtodientes hinc inde erant Procœtones, & Dynaſtæ, ſelectaque Helvetiorum manus armata præter binos intimos Cubicularios, qui ad majeſtatem potius quam ad tutelam duo Pavonica Flabella ab una & altera ſedis parte erecta ſuſtulere, ſtatim ac Papa extra ferreos Sacelli Syxtini cancellos delatus ſub penſili umbella exceptus fuit; hujus autem umbellæ haſtas argento illitas octo Referendarii per vices mutandi deportarunt. Poſt Pontificem ibat medius inter duos Aſſiſtentes intimos ejus Cubicularios R. P. D. Marius Millini Sacræ Rotæ Auditorii Decanus pari Collegarum ſuorum habitu indutus, cum linea vitta e collo pendente ad ſuſcipiendam Mitram, cum eam Pontifex deponeret, opportune deſtinatus: Claudebant extremam Supplicationis partem Protonotarii; aliique nonnulli Prælati, qui ex privilegio eorum ſcamno fuerant adjuncti; utroſque tamen Cappa magna, ut erant veſtiti, antecedebant RR. PP. DD. Flavius Chiſius, & Joannes Baptiſta Meſmer, primus Auditor, alter Theſaurarius Cameræ Generalis. Protonotarios ſubſequebantur Mendicantium Ordinum Magiſtri Generales, quilibet habitu Inſtituti ſui; & poſtremo a tergo conferta Militum Helvetiorum manus, quæ turbam cohiberet.

Ubi Pontifex venit in Porticum ante Baſilicam, Capitulo Vaticano eidem occurrente, Muſiciſque concentu gravi concinentibus laudem Romano Pontifice dignam antiphona illa: *Tu es Petrus*: ſtatim introivit in Templum, quod etſi mole ipſa & opere magnificentiſſimum ſit, nec ulli quotquot in terris ſunt, comparandum; tamen omni ornamentorum genere, quæ excogitari poſſunt ingenio, tantum ei dignitatis ac majeſtatis eo tempore acceſſerat, ut Sanctiſſimus Pater teſtatus ſit, cum inter ſtragulas veſtes, quibus parietes contegebantur, omnia auro collucerent & facibus, ita ſe animo commotum fuiſſe, ut in tam ſpecioſa Militantis Eccleſiæ forma (a) Civitas ſancta Hieruſalem deſcendens de Cælo & habens claritatem Dei, qui illuminavit eam, ſibi videretur oſtendi. Immaculato quoque Agno, qui lucerna (b) eſt Civitatis illius non indigentis ſole neque luna, ut cum Senioribus phialas aureas plenas odoramentorum, orationes ſcilicet offerret, ad Sacellum Sanctiſſimæ Trinitatis, ubi ille in medio Throni ſuper Altare ſtans tamquam occiſus, quia ſpecie panis & vini velatus, palam erat expoſitus, deſcendens de ſella Pontifex contendit, ac in genua provolutus coram oravit; receptis mox, quas ante precandum reliquerat, Mitra & candela iterum elatus ſubvectus eſt ſupplici eodem ritu in caveam Theatri. Novas Deo preces ante Aram principem, ſub qua corpora Apoſtolorum Urbis Patronorum condita ſunt, porrecturus, depoſito iterum cereo, qui ſervandus deinceps erat a ſuo Pincerna D. Paulo Zani accenſus uſque ad finem Actus ſolemnis Canonizationis, deſcendit e ſede, & infula circumdatus procubuit ſuper faldiſtorium, a quo cum poſt orationem ſurrexiſſet, producto ſuper adſtantes Cardinales, ceteroſque alios hinc & inde diſpoſitos Crucis ſigno, eminens Solium petivit, ſeditque in digniſſima illa Petri Cathedra, unde tantam accipit auctoritatem, ut unus ligandi atque ſolvendi, acceptis Regni cæleſtis clavibus habeat: Debitam proinde reverentiæ ſignificationem eidem exhibituri omnium primi Eminentiſſimi Patres, per anticos Solii gradus aſcendentes, ſalutata prius, dum per medium ſuperioris aræ tranſirent, profunda capitis ac humerorum inclinatione Crucifixi imagine ſuper altare poſita, manum dexteram ſedentis Pontificis ſub auriphrygio Pluvialis detentam oſculati ſunt. Cardinalibus ſucceſſere Epiſcopi Aſſiſtentes & non Aſſiſtentes, Abbates & Pœnitentiarii ſacris veſtibus ornati; qui hac uſi ſunt methodo, ut ſinguli quidem de genu Crucem & Papam pari ritu adorarent; in planitie vero ſolii flexo poplite dextero, qui delibuti Chriſmate erant, dexterum ſuæ Sanctitatis genu; ceteri pedem deoſcularentur.

Officio hoc ita præſtito ad priſtina loca omnes ordine regrediebantur. Qui ſcire velit, quem quiſque locum occuparet, adeat delineatam Theatri Tabulam, vel Ornatus deſcriptionem inferius apponendam. Conſidentibus omnibus deductus primo eſt a D. Venantio Philippo Pierſanti Cæremoniarum Magiſtro de numero Participantium, ut aſſideret ſuper nudum faldiſtorium in ſumma planitie Solii dextrorſum poſitum, Eminentiſſimus Cardinalis Caraſa Epiſcopus Aſſiſtens, loco Eminentiſſimi Thomæ Rufo Decani, qui etſi præſens, præpeditus tamen ſenio ab hoc ſe munere optavit eximere. Tum D. Nuntius Sperandio alter Cæremoniarius, ad ejuſdem ſolii anteriores gradus adduxit Cardinalem Portocarrero Procuratorem ad poſtulandam Canonizationem, ut ſupra diximus, electum, cui ad lævam comes incedebat Virgilius Montecatinus Conſiſtorialis Aulæ Advocatus caputio & veſte, ut moris eſt, indutus ad inſtandum ſpecialiter a SS. D. N. electus: Ambo, monente Cæremoniario & aliquantulum præeunte, Altare & Papam honore merito colucrunt; Cardinalis quidem profunde caput inclinans; Advocatus vero genu uſque ad terram demittens. Ante imum Solii gradum cum perveniſſent, ſtantis Eminentiæ

ſuæ

(a) *Apoc.* 21. (b) *Apoc. ibid.*

suæ nomine, sic Sanctitatem Suam D. Advocatus genuflexus rogavit, instanter petens, ut beatos Fidelem, Camillum, Petrum, & Josephum, & Catharinam inter Sanctos referret.

BEATISSIME PATER.

REverendissimus D. Cardinalis Joachim Portocarrero hic præsens instanter petit per Sanctitatem Vestram Catalogo Sanctorum Domini Nostri Jesu Christi adscribi, & tanquam Sanctos ab omnibus Christifidelibus pronunciari venerandos, beatum Fidelem a Sigmaringa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, beatum Camillum de Lellis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatorem, beatum Petrum Regalatum ejusdem Ordinis Minoris de Observantia, beatum Josephum a Leonissa recensiti Ordinis Minorum Capuccinorum, & beatam Catharinam de Ricciis Ordinis S. Dominici.

Dum hæc circa Solium peraguntur, ii tantum qui in illo locum obtinent, stant; ceteri in suis locis sedent, candelis nequaquam extinctis. Non sine Beatorum laudibus huic postulato respondit D. Cajetanus Amato ab Epistolis ad Principes, rubro amictu circumdatus de more intimorum Cubiculariorum, & stans in planitiæ Solii ad sinistram Papæ, quem flexo genu coluit in principio, & quoties inter dicendum nominavit.

AD PRIMAM INSTANTIAM.

MAximam omnium in hac Alma Urbe sacratissimi hujus diei celebritatem sanctis Apostolorum Principibus Petro & Paulo, quorum sacra pignora coram veneramur, consecratam mirifice ornant & augent oblatæ preces, quibus tot Christifidelium omnium Ordinum nomine instanter petitur, ut publicus solemnisque cultus a supremo Sanctissimi Patris ac Domini Nostri judicio decernatur beati Fideli a Sigmaringa laudatissimi Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, Camillo de Lellis Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatori, Petro Regalato ejusdem Ordinis Minorum de Observantia, Josepho a Leonissa dicti itidem Ordinis Capuccinorum, ac beatæ Catharinæ de Ricciis Virgini Monali ex inclyta S. Dominici Religione. In cœlesti autem hac sempiterni triumphi causa nihil sane prætermisit Sanctissimus Pater, quod juxta sapientissima Antecessorum Suorum Romanorum Pontificum instituta aut disquirere potuerit debita in rebus accurate agendis prudentia; aut impetrare possit christiana pietas cum assiduis obsecrationum suffragiis, jejuniis & eleemosynis conjuncta. Itaque persuasum habet sore nimirum, ut singulares eorumdem Beatorum virtutes, res præclare gestæ, illustria exempla atque insignia merita, tot etiam ab omnipotenti Deo ad ipsorum invocationem patratis miraculis comprobata in sacri cultus incrementum divinique nominis gloriam cedant; in catholicæ Religionis christianæque disciplinæ utilitatem & ornamentum redundent; ad imitandas virtutes, æmulandaque christiana ejusmodi studium & incitamentum afferant, & opportunum denique ac salutare nobis in tribulationibus & calamitatibus undique irruentibus levamen ac præsidium de Cœlis promereatur. Eapropter hodiernum diem, qui omnibus lætitiis verisque gaudiis celebrari quotannis consuevit, splendidiorem solito veluti illuxisse putat, quo pia & ardentia christianorum Populorum, inclytarum Nationum ac potissimum Italiæ, & Religiosorum Ordinum vota tandem rata faciat & cumulatissime lætificet. Verum cum hujusmodi gravissimum, quod Deo auctore susceptum, negotium commune sit cœlestium atque mortalium Civium; ut eodem superno Numine adspirante, rite sanctæque perficiat, sapientissime censet, inde invocandum esse lumen, unde Beatis istis tanta data est sapientia ac virtus, ut vincerent, & immortalem sibi in Cœlis gloriam comparavent. Jubet proinde omnes, quotquot hic frequentes adsunt, Christifideles ac præsertim Venerabiles Fratres suos S. R. E. Cardinales, ceterosque insignes Ordines ad hanc principem Aram in genua provolutos misericordiarum Patrem & Deum totius consolationis una secum obsecrare, ut beatissima in primis Dei Genitrice semper Virgine Maria deprecante, atque iisdem Apostolorum Principibus sanctisque omnibus suffragantibus ac bene faventibus, per Apostolicam sententiam arcanum voluntatis suæ mysterium pandere non dedignetur.

Audita responsione, Cardinalis Portocarrero cum salutasset Pontificem, rediit iisdem comitantibus ad locum, unde discesserat, inter alios Cardinales sui Ordinis; Papa vero relicta eminenti sede, non autem Mitra quam semper retinuit, venit ad faldistorium in ipsam Solii aream a Clericis Cappellæ tunc delatum, & super illud procubuit, ceteris quoque in suis locis genuflectentibus. Tum duo Cantores habentes ante se Litaniarum librum positum super ligneum scabellum in Theatri cavea ad cornu Epistolæ Altaris, ita genuflexi ut cornu Evangelii prospicerent, Litanias Sanctorum cecinere usque ad ultimum versiculum *Agnus Dei* inclusive: Choro alternis respondente. Omnibus post Litanias surgentibus D. Cardinalis Portocarrero eodem ac prius ritu & comitatu ante infimum Solii gradum iterum deductus, pro Canonizatione instantius oravit: Advocato ejus nomine Sanctitatem Suam in sublimi Cathedra jam sedentem ita compellante.

BEATISSIME PATER.

REverendissimus D. Cardinalis Joachim Portocarrero hic præsens instanter & instantius petit per Sanctitatem Vestram Catalogo Sanctorum Domini Nostri Jesu Christi adscribi, & tanquam Sanctos ab omnibus Christifidelibus pronunciari venerandos, beatum Fidelem a Sigmaringa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, beatum Camillum de Lellis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatorem, beatum Petrum Regalatum ejusdem Ordinis Minorum de Observantia, beatum Josephum a Leonissa recensiti Ordinis Minorum Capuccinorum, & beatam Catharinam de Ricciis Ordinis S. Dominici.

Huic item instantiæ laudatus idem Brevium ad Principes a Secretis responsum dedit his verbis.

AD SECUNDAM INSTANTIAM

QUo instantius petitur, eo ferventius obsecrationibus insistendum, atque opem etiam & gratiam Spiritus sancti implorandam esse censet ac præcipit Sanctissimus Pater, ut ille Paraclitus catholicæ Ecclesiæ Sanctificator & Custos Spiritus, veniens cœlitus, emittat lucis suæ radium, utque in tanto judicio doceat omnem veritatem.

Regreditur ergo Cardinalis, comite Advocato Cæremoniarumque Magistro ductore, ad suum pristinum locum. Papa vero surgens descendit ad faldistorium a Solii area non remotum; Diacono Cardinali de Marinis, qui ad Sanctitatis Suæ dexteram assistebat, omnes monente alta voce, ut orarent, hoc tantum verbo prolato: *Orate*; Sanctissimus Pater, ceteriique omnes depositis Mitris, submissisque genibus perseveraverunt orantes silentio, donec alter Diaconus Cardinalis Alexander Albanus Assistens a sinistris, cunctorum primus stans clara pariter & alta voce dixit: *Levate*: quo audito surrexerunt omnes; & Sanctitas Sua ibidem substitens, ministrantibus candelam & librum Episcopis Assistentibus, manumque ad eum sustinendam admovente Cardinali Carafa, præcinuit Hymnum: *Veni Creator Spiritus*; quem statim prosequuti sunt Cappellæ Cantores. Sanctissimus autem postquam in genua provolutus una cum aliis expectasset, dum absolveretur cantus trium subsequentium versuum, Mitra redimitus adscendit ad sedem, ubi eam iterum deponens stetit: Completo Hymno duo Cantores cecinere *V. Emitte Spiritum tuum & creabuntur*, respondentibus aliis: *Et renovabis faciem terræ*. Interim viam monstrante Cæremoniario, Cerostata ex abaco accepta cum candelis accensis portarunt Acolythi duo Signaturæ Votantes ante Solii gradus, ibi consistentes usque ad finem Orationis, quam illico Papa cecinit ex libro sibi ut supra dictum est, allato.

ORE-

OREMUS.

DEus, qui corda Fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti: da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum. ℟. *Amen.*

Post collectam sedit Pontifex, & Mitra ornatus D. Advocatum tertio postulantem Eminentissimi Procuratoris nomine, ut quinque Beati inter Sanctos recenserentur, audivit. Accesserant quippe ambo, ut prius a Magistro Cæremoniarum deducti: Alloquentis vero hæc fuere verba.

BEATISSIME PATER.

REverendiss. D. Cardinalis Joachim Portocarrero hic præsens instanter, instantius, & instantissime petit per Sanctitatem Vestram Catalogo Sanctorum Domini Nostri Jesu Christi adscribi, & tanquam Sanctos ab omnibus Christifidelibus pronunciari venerandos, beatum Fidelem a Sigmaringa Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, B. Camillum de Lellis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis Fundatorem, B. Petrum Regalatum ejusdem Ordinis Minorum de observantia, B. Josephum a Leonissa recensiti Ordinis minorum Capuccinorum, & beatam Catharinam de Ricciis Ordinis S. Dominici.

Tertiæ huic instantissimæ postulationi hoc modo respondit idem D. Cajetanus Amatus ab Epistolis.

AD TERTIAM INSTANTIAM.

OMnipotenti Deo triumphalis hujusce actionis auctori, auspici ac ductori tandem obsequendum esse intelligens Sanctissimus Pater, nihil obstare putat, quod christianæ plebis lætitiam jamdiu conceptam expectatamque diutius differre, & debitum hisce Beatis Sancti nomen cum publica solennique veneratione recolendum amplius morari possit. Itaque Apostolico Decreto, quod suo ipse ore mox prolaturus est, referet inter Sanctos quidem Martyres Fidelem a Sigmaringa, inter Sanctos vero Confessores non Pontifices Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, & Josephum a Leonissa, ac demum inter Sanctas Virgines non Martyres Catharinam de Ricciis; ut omnes Christifideles & luculentissima virtutum in terris, quæ imitentur, exempla, & potentissimos novosque in Cælis habeant patronos; quorum patrocinio tuti Deum mirabilem in Sanctis suis magnificantes, non solum mundanas vices & adversas tempestates fortiter sustinere ac superare valeant; verum æterna etiam cum ipsis jam Sanctorum Civibus & Domesticis Dei in cælesti Hierusalem societate conjuncti, Angelorum choris interesse, cum beatissimis Spiritibus gloriæ Conditoris adsistere, præsentemque Dei vultum cernere mereantur.

Recedente post hæc memorato Secretario inter alios intimos Cubicularios, surgentibusque cum Sacro Apostolico Senatu, quotquot ex multis, & variæ dignitatis membris unum Christi Corpus visibili ejus capiti unitum eo tempore repræsentabant; unicus veritatis Interpres, & Religionis Antistes in Petri Cathedra sedens Mitra redimitus ex oblato per Assistentes Episcopos libro, legens hanc de Sanctitate Servorum Dei Fidelis a Sigmaringa Martyris, Camilli, Petri, ac Josephi Confessorum, & Catharinæ de Ricciis Virginis sententiam protulit.

AD honorem Sanctæ & individuæ Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicæ, & Christianæ Religionis augmentum, authoritate Domini Nostri Jesu Christi, beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Nostra; matura deliberatione præhabita, & Divina ope sæpius implorata, ac de Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Urbe existentium consilio, beatos Fidelem a Sigmaringa Martyrem, Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, Josephum a Leonissa, Confessores, ac Catharinam de Ricciis Virginem, Sanctos, ac Sanctam esse decernimus & definimus, ac Sanctorum Catalogo adscribimus: Statuentes ab Ecclesia universali illorum memoriam quolibet anno, die eorum natali, nempe Fidelis die vigesima quarta Aprilis inter Sanctos Martyres, Camilli decima quinta Julii, Petri decimatertia Maii, Josephi quarta Februarii, inter Sanctos Confessores non Pontifices, & Catharinæ decimatertia ejusdem mensis Februarii inter Sanctas Virgines non Martyres, pia devotione recoli debere: In nomine Pa✠tris, & Fi✠lii, & Spiritus✠Sancti. Amen.

Tunc D. Advocatus Montecatinus, Sententiam ita prolatam, a Cardinale Portocarrero libentissime excipi acceptarique, & ab eodem maximas ob id Pontifici gratias agi, eique supplicare, ut Apostolicæ literæ de more super ea darentur, Eminentissimi Principis nomine Sanctissimo Domino Nostro exposuit videlicet,

BEATISSIME PATER.

IDem Reverendissimus D. Cardinalis Joachim Portocarrero hic præsens acceptat pronunciationem a Sanctitate Vestra factam, eidemque gratias immortales agit, ac enixe supplicat, ut Sanctitas Vestra super Canonizatione eadem Literas Apostolicas dignetur decernere.

Assentiens petitioni Papa simplex hoc verbum protulit: *Decernimus*: statim vero Eminentissimus Procurator Solii gradus ascendens, cum genu & manum Sanctitati suæ deosculatus fuisset, ad Cardinalium subsellia suo loco sessurus remeavit. Tunc prædictus D. Advocatus Montecatinus post genuflexionem stans, ita Protonotarios, & Notarios, appellavit ad eos conversus.

ROgantur omnes Protonotarii, & Notarii hic præsentes, ut super hujusmodi solemnis Canonizationis actu unum vel plura, publicum seu publica, Instrumentum vel Instrumenta conficiant ad perpetuam rei memoriam.

Protonotariorum præsentium antiquior pro omnibus spopondit dicens: *Conficiemus*: & advocatis Testibus, qui circa Solii aream adstabant, familiaribus Papæ, subdidit: *Vobis testibus*: suoque loco, & tempore rem totam, ut infra referetur, ex officio transcripsit in Tabulas.

Debitas post hæc laudes & gratias Deo Optimo Maximos Sanctitas Sua redditura surrexit deposita Mitra, omnibus pariter consurgentibus; & manum admovente Episcopo Cardinali Carafa ad librum per seniores Assistentes Præsules sustentatum, ex eo alta voce concinuit hymnum *Te Deum &c.* quem Chorus Musicorum integre usque ad finem prosequutus est.

Inchoante Pontifice prædictum hymnum, daroque per Cæremoniarium signo, illico auditus est Tubarum clangor, Tympanorumque pulsus, æneorum tormentorum strepitus, & totius Ecclesiarum Urbis æris campani sonitus; nec minor omnium tota urbe plausus ac letitia fuit; cum fortissimum sibi præsidium contra tela nequissimi hostis omnes adpromitterent meritis horum Sanctorum, (a) qui de sua felicitate securi de nostra

sunt

(a) *Ex lib. S. Cypriani Ep. & M. de Mortalit.*

sunt adhuc incolumitate soliciti; longam proinde adprecabantur annorum seriem vigilantissimo Dominici Agri Cultori, a quo tantum ad æternam salutem adipiscendam adjumentum accepissent.

Completo a Cantoribus hymno, Diaconus Cardinalis Marinus ad dexteram Papæ Assistens, ibidem cantavit ℣. *Orate pro nobis sancti Fidelis, Camille, Petre, Joseph, & Catharina*, & Cantores subdidere ℟. *Ut digni efficiamur promissionibus Christi*.

Tunc accedentibus Acolythis ante imum Solii gradum cum candelabris accensis; Præsulibusque Papæ candelam ministrantibus, & librum quem etiam de more Cardinalis Episcopus sustinebat, Sanctitas Sua omnium vota in unum collecta, interposito novorum Sanctorum patrocinio confidenter obtulit Deo, per hanc a se cantu feriali recitatam orationem.

OREMUS.

OMnipotens & mirabilis Deus in Sanctis tuis, qui beatorum Fidelis Martyris, Camilli, Petri, Josephi Confessorum, & Catharinæ Virginis merita solemni glorificatione clarescere voluisti: concede propitius, ut quæ sunt triumphantis Ecclesiæ ornamenta, nova sint militantis præsidia. Per Dominum &c.

Post orationem Acolythi Candelabra ad Abacum reportaverunt. Pontifex vero adhuc sine Mitra apud suam sedem constitit; etenim Cardinalis Sacripantes Diaconi munus expleturus in Missa, digressus e supremo Altaris gradu, quem locum post Obedientiæ obsequium cum aliis Pontifici præstitum Canonizationis actione nondum incœpta occupaverat, comitante Cæremoniarum Magistro in Aream Throni Pontificii conscendit, ibique sistens ad sinistram Sanctissimi Patris, paululum erga illum conversus inclinatusque, pro expiatione Populi consuetam cecinit Confessionem, additis novorum Sanctorum nominibus post nomina sanctorum Apostolorum, ut infra &c.

COnfiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, sanctis Apostolis Petro & Paulo, beatis Fideli, Camillo, Petro, Josepho, & Catharinæ, omnibus Sanctis & Tibi Pater: *quia peccavi nimis cogitatione, verbo & opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa: Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum & Paulum, beatos Fidelem, Camillum, Petrum, Josephum, & Catharinam, omnes Sanctos* & Te Pater *orare pro me ad Dominum Deum nostrum*.

Qua finita, cum jam præmonitus detulisset R. P. D. Clemens de Aroztequi Papalem Crucem ante ejusdem Solii gradus, eamque genuflexus sustineret elatam, Pontifex super adstantes absolutionem fecit de more, cantando ex libro.

PRecibus & meritis beatæ Mariæ semper Virginis, beati Michaelis Archangeli, beati Joannis Baptistæ, sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, beatorum Fidelis, Camilli, Petri, Josephi, & Catharinæ & omnium Sanctorum, misereatur vestri omnipotens Deus, & dimissis peccatis vestris perducat vos ad vitam æternam. ℟. *Amen.*

Indulgentiam, absolutionem & remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens & misericors Dominus. ℟. *Amen.*

Benedictionem quoque solemnem impertiendo addidit.

Et Benedictio Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus † *Sancti descendat super vos, & maneat semper.* ℟. *Amen.*

Extinctis deinde cereis, finis imponitur integræ actioni cooptandi in Sanctorum Cœtum Dei Servos, virtutibus & signis præstantes; solemne enim Sacrum, de quo modo dicetur, tali tempore olim factum non fuisse, testatur in sua eruditissima dissertatione Franciscus Maria Phœbeus Archiepiscopus Tarsi, & Cæremoniarum Moderator eximius. Vulgata ea est a Dominico Cappello altero Cæremoniarum Magistro una cum Actis Canonizationis sanctorum Petri de Alcantara, Mariæ Magdalenæ de Pazzis a san. mem. Clemente IX., adstante in sublimi Thalamo Serenissima Suecorum Regina Christina Alexandra celebratæ die XXVIII. Aprilis, in quem anno millesimo sexcentesimo sexagesimo inciderat Dominica in Albis. Ceterum posse aliquem Sanctum dici, aut sine Missæ Sacrificio, utpote Actione ab ipsis solemniis prorsus separata, aut eodem Sacro in sequentem diem etiam translato, nec semper facto per Summum Pontificem, vel ipso præsente vetustis monumentis omissis, recentior comprobat celebritas, qua decem ab hinc annis fel. rec. Clemens XII. Sanctissimi Domini Nostri Prædecessor Divorum numero inseruit Vincentium a Paulo, Joannem Franciscum Regis, Julianam de Falconeriis, & Catharinam Flisçam Adurnam. Etenim octogenario major cum esset, timeretque, ne nimia mora & labore gravaretur, prolata de eorum Sanctitate Sententia, receptisque, dum Chorus decantabat hymnum: *Te Deum &c.* a se inchoatum, de Postulantium manibus oblationibus, aliisque, quos supra recensuimus, Ritibus & Cæremoniis expletis; non dimisso Apostolico Senatu solus remeavit ad propria, finens ut post suum discessum eadem celeberrima pompa ab Eminentissimo Rufo tunc Episcopo Prænestino conficeretur Sacrum, ac si ipse præsens adesset.

Attamen Sanctissimus Dominus Noster Benedictus XIV. nullo umquam fractus labore, nec pressus obrepentis senectutis pondere, geminatam hodiernæ festivitatis lætitiam, quæ de beatorum Apostolorum Martyrio, & de nova quinque Sanctorum glorificatione procedebat, Summo Sacerdote dignum putavit, ita augere, ut Deo Hostiam laudis solemni ritu immolaret, & Altissimo vota sua per se ipsum redderet; solemniis itaque Canonizationis memorato ordine jam completis, ab eminenti Sede descendens, & ad aliam humiliorem paratam introrsum in ipso Theatri aditu ex parte sinistra Altaris se transtulit, solo Diaconorum Assistentium & nonnullorum paucorum tunc ei ministrantium comitatu. Cum in ea paululum sedisset, stans sine Mitra & ad Altare conversus recitavit submissa voce *Pater*, & *Ave*; mox manu dextera signum Crucis formans a fronte ad pectus cecinit pro inchoatione horæ Tertiæ: *Deus in Adjutorium, &c.* Cantoribus prosequentibus Hymnum, & Psalmos usque ad finem. Post Responsorii cantum, completis jam precibus præparatoriis ad Missam, inter quas sedens sandalia & caligas induerat de more, iterum stans sine Mitra, & delatis ut alias per Acolythos duobus candelabris ante Solioli infimum gradum Orationem diei Festi SS. Apostolorum: *Deus qui hodiernam diem &c.* præcinuit. Lotis deinde manibus, aquam consuetis cæremoniis præbente Sacri Hospitii Magistro Guadaneoli Duce, vestes ad Sacrificium faciendum paratas induit *ministerio Diaconi Cardinalis Evangelium* cantaturi Caroli Mariæ Sacripantis, & annulo Pontificali per Card. Episcopum Assistentem subarrhatus, ita ornatus thure in Thuribulum immisso, ac præcedente Cruce inter candelabra septem processit ad Altare, instructo duntaxat a sibi Ministrantibus supplicationis agmine & exceptis inter eundum occurrentibus sibi tribus in ordine Presbyterali ultimis Cardinalibus ad oris & pectoris osculum. Confessione, & ad Apostolorum Aram thurificatione peracta sublime Solium repetivit, prosequendo Missam cum cæremoniis, quæ servari celebrante Summo Pontifice solent: Nihil autem in hoc Sacro peculiare atque notatu dignum accidit, præter Orationes Collectæ diei una sub conclusione conjunctas, Homiliam post Evangelium a Sanctitate Sua recitatam, & solemnes Oblationes a Postulantibus præsentatas.

Orationes autem Collectæ, Secretæ, & post Communionem hæ fuerunt.

ORE-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

OREMUS.

OMnipotens & mirabilis Deus in Sanctis tuis, qui beatorum Fidelis Martyris, Camilli, Petri, Josephi Confessorum, & Catharinæ Virginis merita sollemni glorificatione clarescere voluisti: concede propitius; ut quæ sunt triumphantis Ecclesiæ ornamenta, nova sint militantis præsidia. Per &c.

SECRETA.

CElebritatis hodiernæ munera in honorem Sanctorum Fidelis Martyris, Camilli, Petri, Josephi Confessorum, & Catharinæ Virginis tibi Domine offerentes humiliter petimus; ut quorum exultamus triumphis, proficiamus exemplis. Per &c.

POSTCOMMUNIO.

SAcro pignore immortalitatis susceptо, fac nos, quæsumus Domine, Sanctorum Fidelis Martyris, Camilli, Petri, Josephi Confessorum, & Catharinæ Virginis æternæ felicitatis consortes, quorum temporalis exaltationis voluisti participes. Per Dominum nostrum &c.

Homilia vero, quam sedens habuit ad circumfusam multitudinem Sanctitas Sua, luculenter exprimit, & ob oculos ponit utriusque solemnitatis memoriam, ut legenti patebit.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

HOMILIA

DIE NATALIS SS. APOSTOLORUM PETRI ET PAULI

COMMUNEM Cælo terræque lætitiam ex glorioso beatorum Apostolorum Petri & Pauli triumpho, quem pro Christo morientes uno die eodemque loco reportarunt, ad Nos maxime, & ad hanc Urbem, Venerabiles Fratres ac Dilecti Filii, pertinere, certum est. Quamquam enim ad universam spectet Ecclesiam de gemina Principis Apostolorum, & Doctoris gentium corona lætari, quod sancita eorum sanguine Fides in omnes gentes sese feliciter propagaverit, Roma tamen debet præ ceteris efferri gaudio, & cumulatius exultare, quod quæ antea fuerat errorum magistra, Apostolorum eorumdem opera facta sit discipula veritatis, Civitas Sacerdotalis & Regia, Arx Religionis, & Caput Orbis, cujus imperium divinæ Fidei gloria latius, quam olim terreno principatu dilatatum, portæ Inferi metuunt, ac contremiscunt.

A Vetustissimis usque temporibus Romano Pontifici solemne fuit summa religione ac singulari celebritate diem hunc agere, in quo duplex Sacrum, alterum in hac Vaticana Basilica, alterum via Ostiensi in Basilica sancti Pauli facere consuevit, ut pius seculi quarti vates Prudentius testatur. Id quoque temporis complures ex variis partibus Episcopi ad Urbem commigrabant, festum hunc lætissimum diem una cum Romano Pontifice celebraturi, uti ex Paulino, qui sequentis ætatis scriptor extitit, colligimus.

Nos quoque, quos non una causa ad Principis Apostolorum memoriam honore cumulandam adducit, quod nempe in ejus locum & dignitatis amplitudinem, licet immerentes, succesimus, sed aliæ quoque rationes urgent ad illius & Apostoli Pauli cultum promovendum, quos una simul colere ac venerari consuevit Ecclesia, quod nimirum inter sacræ hujus Basilicæ Canonicos decem & quatuor annos fuimus, quodque ejusdem Petri honori Metropolitana Bononiensis Ecclesia dedicata sit, quam decennio gubernavimus, & quam adhuc detinemus; Prædecessorum nostrorum vestigiis etiam in hac parte pro viribus insistere cupientes, non solum quotannis in pervigilio hujus Festi solemnibus Vesperis in hac Basilica interesse, & mane Pontificali ritu Missam celebrare consuevimus, sed etiam in perpetuum valitura sanctione decrevimus, ut per totam Octavam singulis diebus in diversis sacræ hujus Urbis Ecclesiis aliqua eorumdem Apostolorum memoria insignitis solemne Sacrum peragatur, præsente aliquo Prælatorum Apostolicæ Sedis officiis addictorum Collegio; utque pomeridiano tempore alii piorum hominum Cœtus, statis quisque diebus, ad easdem Ecclesias pie religioseque procedant. Ad hæc mandavimus, ut Calendariis & divinorum Officiorum Libris iidem duo beatissimi Apostoli, tanquam primarii augustæ hujus Urbis Patroni, inscribantur: quod quidem Nobis a sanctissimis Viris Leone Pontifice, Maximo Taurinensi, & Venantio Fortunato ex veteri disciplina traditum est.

Opportune quoque & merito hunc ipsum diem festum beatorum Apostolorum Petri & Pauli hodiernæ Sanctorum Canonizationi selegimus: nedum ut saltem semel vitæ nostræ tempore felicissimum hujusmodi diem ingenti populorum concursu, multaque Fratrum nostrorum Episcoporum frequentia, pristino more celebrari videamus, sed præsertim etiam, quod Sententiam illam definitivam, qua quinque Beatos nuper in Sanctorum Album retulimus, pronunciavimus, ut audivistis, in honorem Sanctæ & Individuæ Trinitatis, ad Catholicæ Fidei præsidium, & Christianæ Religionis incrementum auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & nostra; & demum, quod in unoquoque eorumdem quinque Beatorum imago quædam & nonnulla Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli similitudo inesse videtur. Hoc autem non ita dicimus, ut par meritum, aut æqualitatem virtutum horum cum illis inferamus, cum temeritas sit amplitudinem Apostolorum cum aliorum Sanctorum meritis comparare, sed ut ostendamus, hæc nova Sanctitatis lumina ad clarissimas beatorum Apostolorum Petri & Pauli virtutes accedere pro viribus curavisse, & hac ratione ad Sanctorum gloriam in terris meruisse exaltari, qua jamdudum in Cælis inter beatissimos Cives fruebantur.

Venit Petrus Antiochia ad hanc Urbem, hic primam Sedem constituit, hic nequissimum debella-

bellavit Simonem, hic Jesu Christi Evangelium disseminavit. Venit huc quoque Paulus post navalem, ut Joannes Chrysostomus ait, pugnam; atque hic Judæis & Gentibus in Christi Fide erudiendis dies noctesque laboravit. Ambo vitam & sanguinem pro Christi nomine effundere cupientes, ambo Romæ, eodemque die glorioſam Martyrii coronam adepti sunt: Petrus quidem inverso capite cruci affixus, Paulus gladio capite obtruncatus; ex quorum sanguine veluti ex semine, tot beatorum Martyrum millia germinarunt, ut exuberante copia virtutis & fidei, ut Cyprianus inquit, singuli Martyres numerari non possent. In his modo Fidelem de Sigmaringa numeravimus, qui ad prædicandum verbum Dei & Catholicam Religionem ab hæreticis vindicandam, ab hac Apostolica Sede in Rhætiam missus, invicto animo morti occurrens, ab hæreticis interfectus est, & glorioſam sibi Martyrii coronam comparavit.

Negavit ter Petrus, ab ancilla & Judæis interrogatus, Divinum suum Magistrum. Persecutus est Paulus discipulos Christi, quos ad internecionem usque delere statuerat. At suam Petrus perfidiam flevit amare; & Paulus divinæ vocis terrore correptus, humi stratus, factus est vas electionis, & ad Apostolicam dignitatem una cum Barnaba a Spiritu Sancto vocatus est. Quot ad pœnitentiam ex præclaro horum exemplo excitati, ex improbis & impuris facti sunt egregiæ virtutis & sanctitatis lumina? Quot assiduis lacrymis sua deflentes scelera uberrimos pœnitentiæ fructus fecerunt, quibus immortali deinde gloria in Cælis gaudere, & apud nos solemni ritu inter Sanctos recenseri meruerunt? His profecto Camillus de Lellis annumerandus est, qui eadem vestigia persequens, non modo juvenilis suæ ætatis errores detestatus est, sed etiam reliquo vitæ tempore, tum animæ, tum corporis Proximorum saluti impense addictus, heroicis quibus Cælum promeruit, virtutibus maxime inclaruit. O quam bene sese ad Pauli doctrinam conformavit! qui in prima ad Timotheum se blasphemum, & persecutorem, & contumelioſum, & primum peccatorem vocans: FIDELIS, inquit, SERMO ET OMNI ACCEPTIONE DIGNUS, QUOD CHRISTUS JESUS VENIT IN HUNC MUNDUM PECCATORES SALVOS FACERE, QUORUM PRIMUS EGO SUM: addiditque: SED IDEO MISERICORDIAM CONSEQUUTUS SUM, UT IN ME PRIMO OSTENDERET CHRISTUS JESUS OMNEM PATIENTIAM AD INFORMATIONEM EORUM, QUI CREDITURI SUNT ILLI IN VITAM ÆTERNAM. Ita plane Camillus misericordiam Dei consecutus, a scelere & flagitiis ad bonam frugem revocatus, inde meritis & virtutibus plenus ad gloriam Sanctorum meruit extolli.

Minime contentus fuit Petrus in Pontum, Galatiam, Cappadociam, Asiam, & Bithyniam Jesu Christi Fidem intulisse, sed, ne quis in ea hæsitaret, aut ne quid ab ea alienum in Ecclesiam induceretur, epistolas binas canonicas scripsit, in quibus sanctissimæ Leges ad reprimendos vitiorum impetus, ad resistendum nequitiæ diaboli, & ad æternæ vitæ hæreditatem assequendam opportune traduntur. Hoc ipsum amplissime fecit Paulus decem & quatuor epistolis canonicis conscriptis, quarum sapientiam, & cælestis doctrinæ copiam quis satis posset oratione complecti? Quænam eloquentia pro dignitate explicaret epistolam ad Romanos, sive binas ad Corinthios, sive ad Hebræos alteram, in quibus de fide, de bonis operibus, de virtutibus theologicis, de vitiis atque erroribus extirpandis, divina plane sapientia, & admirabili zelo fideles docet, cohortatur, inflammat? Atque hinc Episcoporum ad populos sibi commissos pastoralium epistolarum dimanavit consuetudo, per quas illi zizania in medio tritici exorta eradicare conantur, &, si qui mali usus, aut depravati mores irrepserint, corrigere ac reformare studeant. Hæc exempla quoque piis quibusdam in Ecclesia hominibus ansam dederunt identidem religiosorum virorum Cœtus, hujus Sanctæ Sedis auctoritate intercedente, reformandi, qui paulatim neglecta evangelicorum consiliorum observantia a pristinæ virtutis gradu defecerant. Iter hujusmodi summa cum laude confecit Petrus Regalatus a Nobis nuper numero Sanctorum adscriptus: qui tot annos ingenti labore, incredibili austeritate vitæ, miraque humilitate ac singulari prudentia Ordini suo Franciscano, qui quibusdam in locis a veteri splendore desciverat, reformando totus incubuit; & assiduo heroicarum virtutum studio eam assecutus est Sanctitatis laudem, quæ & Seraphico Ordini esset exemplum, nec minus universæ Ecclesiæ ornamentum.

Hierosolymis Petrus una cum Joanne in vincula conjectus est, & ab Angelo bis solutus a vinculis, quibus hominum improbissimorum perfidia illum obstrinxerat. Quid vero loquar vincula, flagella, lapides, naufragia, immissiones bestiarum, atque alia plurima, quæ passus est Paulus, quæque ipse ad Corinthios scribens enumerat, quamquam, ut Joannes Chrysostomus advertit, plura fuerint ab eo prætermissa, quam numerata? Adeo ut, etiamsi ei gladio mortem oppetere non contigisset, tot nihilominus acerba passus, quæ illi vitam omnino eripere debuissent, nisi superstes divinitus extitisset, profecto inter Martyres computaretur. Hinc porro geminæ Cælo januæ patefactæ sunt: altera iis, qui effuso sanguine pro Christo cæsi sunt, & inter Martyres recensentur; altera vero iis, qui suppliciis, quæ pro Fide fortiter passi sunt, superstites, jam olim Martyres vocabantur, nunc autem illustri Confessorum titulo decorantur. Hac altera via incessit Josephus a Leoniſſa, quem modo in Sanctorum Confessorum Albo retulimus. Hic per plures dies supplicium immane & exquisitum pro Christi nomine a Barbaris invicto animo toleravit, atque inter cruciatus acerbissimos Evangelium prædicare non destitit. Quibus expeditus nihil habuit antiquius, quam animas Christo evangelica prædicatione lucrari, suamque excelsarum omnium virtutum, quas heroicas dicimus, sublimitate sanctiorem in dies facere usque ad mortem, quam coram Deo pretiosam in pace obtinuit.

Commendavit Paulus in prima ad Corinthios virginitatis dignitatem, in cujus laude posuit multa, quæ ab eo statu derivantur, emolumenta. Nullum tamen de virginitate præceptum a Domino sese accepisse affirmavit, sed de illa tantummodo consilium se dare: DE VIRGINIBUS PRÆCEPTUM DOMINI NON HABEO, CONSILIUM AUTEM DO. Hæc autem Paulum Coapostolum secundum datam sibi sapientiam literis tradidisse, Petrus in epistola secunda contestatur. Consilium quoque Pauli fuit, præter continentiam, orationem, jejunia, paupertatem, & obedientiam co-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

lere; quibus in rebus potiſſimum ſita eſt vitæ monaſticæ ratio, a primis uſque Eccleſiæ ſeculis tam in viris, quam in fœminis feliciter propagata. Recentiori vero memoria ad monaſticam alia inſuper acceſſit religioſorum hominum vita, eorum præſertim Ordinum, qui Mendicantes nuncupantur, in quibus non minus doctrina, quam ſanctitate complures ex utroque ſexu Eccleſiam mire illuſtrarunt. Tres jam inclytæ fœminæ, Catharina Senenſis, Roſa de Lima, & Agnes de Monte Politiano ex Ordine B. Dominici ſolemni ritu ſanctarum Virginum numero adſcriptæ ſunt; ad quas & Nos Catharinam de Ricciis modo aggregavimus, clauſtrali vita tam illuſtrem, tam humilem, tam pœnitentiæ addictam, & a Deo maxime locupletatam iis cæleſtibus donis, quibus ipſe animas ſibi acceptas in terris quoque cumulare conſuevit.

Tandem Apoſtolorum Acta pleni ſunt novis & inuſitatis miraculis, quæ Deus ad manifeſtandam gentibus beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli tum doctrinam, tum ſanctitatem operari ſibi complacuit. Enimvero nolumus illa conferre cum iis, quæ Dominus agere dignatus eſt ad interceſſionem & preces quinque Beatorum, quos modo ſolemniter inter Cælites recenſuimus. Non ignoramus, varia eſſe miraculorum genera, varios gradus. Verum ſi hæc ad illa minus æquiparari valent, nihilominus hæc quoque ita naturæ vires excedunt, ut dubitari nullo modo poſſit, quin ſint ſanctitatis eorum, ad quorum merita facta ſunt, luculentum expreſſumque Dei teſtimonium.

Ex iis, quæ hactenus dicta ſunt, ſatis apparet, quam apte in hoc ipſo SS. Apoſtolorum Petri & Pauli lætiſſimo die hodiernæ Canonizationis ſolemnia celebrentur. Hunc autem, quoniam prope Aram conſiſtemus, ſub qua eorumdem beatorum Apoſtolorum cineres & oſſa jacent, quid aliud reſtat, niſi ut ad vos, glorioſi Apoſtolorum Principes, orationem noſtram & preces humiliter convertamus? Tu quidem, beatiſſime Petre, Venerabilem hunc Clerum de Cælo reſpice, qui abs te originem ducit, quique nomini tuo devotus te perpetuo colit: Reſpice & Nos, qui in hanc principem omnium Cathedram a te inſtitutam, & quæ Eccleſiarum omnium unitatis eſt centrum, impares licet meritis, ſucceſſimus. Tu vero, beatiſſime Doctor Gentium Paule, populum hunc, quem te præ ceteris diligere, tuoque cordi inhærere, literis tuis ſignificabas, peramanter reſpice. Ad vos enim, Parentes optimi, & amantiſſimi Urbis hujus Patroni, in tanta hujus diei celebritate, fiducia pleni confugimus, ut, veſtris intervenientibus meritis, a Deo impetremus catholicæ Fidei propagationem, Romanæ Eccleſiæ, quæ ſanguinis veſtri pretio fundata eſt, exaltationem & ſartam tectam Apoſtolicæ hujus Sedis dignitatem, cujus vindices & propugnatores vos ſemper extitiſtis. Ad vos deinde convertimur, Fidelis, Camille, Petre, Joſeph, & Catharina, quos modo noſtros apud Deum interceſſores fore ſolemni ritu declaravimus, quoſque fidelibus populis tanquam præclara virtutum exempla propoſuimus: Vos quoque humili corde obteſtamur, ut chriſtianam Religionem, ut Fidem, ut denique Apoſtolicam Sedem apud Deum orationibus veſtris tegere ac tueri dignemini; Nobis præſertim in ærumnis, quibus in diem conflictamur, & quibus Petri navicula jactatur, opem auxiliumque divinum implorantes. Spe magna nitimur, Deum, Vobis intercedentibus, Nos in medio mari periclitantes non relicturum. Habemus enim perpetuo ante oculos Petrum in mediis fluctibus ſuper aquas maris a Domino ambulare juſſum, & naufragio perire metuentem: Quem Auguſtinus advertens: IN UNDA, inquit, EXCLAMET TITUBANS PETRUS, ET DICAT: DOMINE, SALVA ME. PORRIGIT ENIM DOMINUS MANUM; ET QUAMVIS INCREPET DICENS: MODICÆ FIDEI, UT QUID DUBITASTI? TAMEN A FLUCTIBUS RAPIT, ET CONFITENTEM INFIRMITATEM SUAM, ATQUE ILLIUS AUXILIUM POSTULANTEM PERIRE NON SINIT, Demum glorioſi Principes Apoſtolorum, Beatique nuper in Sanctorum Catalogum relati *lenite iram Dei in furore ſuo terras arguentis*: exorate omnipotentem Principem pacis, in cujus manibus ſunt corda Regum, & ſub quo curvantur, qui portant Orbem, ut chriſtianos Principes diuturnis nimium diſſidiis inter ſe decertantes in priſtinæ charitatis compagem reſtituat.

Statim ac Papa inſtitutæ Orationi finem impoſuit; Cardinalis Diaconus Evangelii in Solii planitie, quo perrexerat ex Altari, Magiſtro Cæremoniarum Duce, eodem ac antea modo ad excitandam compunctionem cecinit: *Confiteor*, quo recedente Epiſcopus Cardinalis Aſſiſtens a Sanctitate Sua Indulgentias petiit his verbis: *Indulgentias Beatiſſime Pater*, acceptoque reſponſo: *Conſuetas hujus Actionis*; illico converſus ad Populum eas promulgavit alta voce legendo ſequentem formulam.

Sanctiſſimus in Chriſto Pater & Dominus Noſter, Dominus BENEDICTUS *Divina Providentia Papa Decimuſquartus dat, & concedit omnibus hic præſentibus Indulgentiam Plenariam: Viſitantibus autem quotannis Sepulchra Sanctorum* FIDELIS, CAMILLI, PETRI, JOSEPHI, & CATHARINÆ, *die eorum natalitio ſeptem annorum, & totidem quadragenarum in forma Eccleſiæ conſueta: Rogate igitur Deum pro felici ſtatu Sanctitatis Suæ & ſanctæ Matris Eccleſiæ.*

Poſt Indulgentiarum promulgationem Sanctiſſimus Dominus Noſter ſine Mitra ſtans Populo ſolemniter benedixit pronuntiata ex libro, quem ſibi obtulerunt conſueti Aſſiſtentes Miniſtri, generali abſolutione: Tum Symbolum præcinuit, illudque cum Diaconibus ſibi hinc inde Aſſiſtentibus voce ſubmiſſa recitavit, quod cum Pſaltæ Palatini proſequerentur, ſedit, eoque expleto ſurrexit iterum capite detecto, ut *V. Dominus Vobiſcum*: caneret, ac Offertorium legeret. Poſtea conſedit denuo pretioſa Mitra redimitus excepturus Poſtulantium oblationes.

Fuerant hæ a Magiſtris Cæremoniarum inter Symboli cantum hoc ordine diſpoſitæ. Tres ad ſingulas oblationes Sacrorum Rituum Congregationis Cardinales adhibiti ſunt ex unoquoque ordine incipiendo ab Antiquioribus, ne iis quidem exceptis, qui aſſiſtebant Pontifici: idcirco tempeſtive evocati noviſſimi duo Diaconi in eadem Congregatione non adſcripti, primis in Aſſiſtentiæ munere ſubſtituuntur.

Singuli Cardinales juxta monitum eiſdem tranſmiſſum duos ſecum habebant nobiles Familiares talari indutos veſte pro cereis prægrandibus, aut panibus, vel doliolis comportandis, hi ſuo quique hero præibant; eos vero antecedebant quatuor Servientes armorum argenteis clavis inſtructi. Unumquemque Cardinalem ſubſequebantur primores duo Patres ex Regulari illa Familia, cujus vel Alumnus fuerat Sanctus, vel Inſtitutor. Uterque parvum cereum geſtabat caniſtri loco, quem alter eorum alias portaſſet

cum

cum binis vel turturibus, vel columbis, vel aviculis verſicoloribus; ab hac enim ſolemnitate hoc genus oblationis omnino tolli Sanctiſſimus Pater imperaverat. Quam ob cauſam id vetuerit, inveſtigator cupidus facile aſſequetur lectione laudatiſſimi ejus operis de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione. Singulæ oblationes in ſingulis ſeparatis menſis ſive Abacis compoſitæ erant, candidis obductæ velis, ex quibus tollebantur miniſterio Cuſtodis earumdem a Moderatore Cæremoniarum de more deſtinati. Qui portaturi eas erant, ſuppoſita mappula linea ipſas deferentes, tranſeundo per mediam Theatri caveam ante Confeſſionem recta uſque ad Papam contendebant, cui exhibitæ cum fuiſſent, eas ad menſam iterum reportabant Acolythi Signaturæ Juſtitiæ Votantes cum Abbreviatoribus. Procurator Canonizationis Cardinalis Portocarrero, qui inter eundem inceſſerat ad ſiniſtram Cardinalis Epiſcopi primæ oblationi aſſignati, conſiſtens in planitie Solii dextrorſum ſex cereos parvos arabice pictos in unaquaque oblatione a Religioſis Patribus delatos Sanctitati Suæ offerebat: Quilibet vero Cardinalis Epiſcopus duos tantum prægrandes arabice item pictos & præterea effigie Sancti, gentilitiis inſignibus Summi Pontificis, ac ſtemmate Religionis ornatos; Presbyteri autem Cardinales magnos panes duos, unum auro, alterum argento illitos, & ſupereminenti cælatura Pontificii ejuſdem ſtemmatis ornatos; Cardinales tandem Diaconi doliola duo affabre ſculpta pari ornatu, auro argentoque ſplendida. Quilibet Cardinales accepta de Familiarium ſuorum manibus dona Sanctiſſimo exhibebat, deoſculando peracta oblatione ejus genu & manum; cum pedis tantum oſculum reliquis permitteretur.

Ad primam igitur oblationem pro ſancto Fideli a Sigmaringa directam a D. Franciſco Diverſini Cæremoniario, & ab intimo Suæ Sanctitatis Sacello, ſelecti fuere Eminentiſſimi Cardinales Annibal Albanus Sancti Clementis nuncupatus Epiſcopus Portuenſis ac ſanctæ Rufinæ, Dominicus Paſſioneus Tituli ſancti Bernardi Presbyter, & Carolus de Marinis Diaconus ſanctæ Mariæ in Vialata; Fr. Joſeph Maria ab Interamna Miniſter Generalis Ordinis Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum, Fr. Sigiſmundus a Ferraria Procurator & Commiſſarius Generalis, Fr. Maximilianus a Wanghena Definitor Generalis Cauſæque Poſtulator, Fr. Benedictus a Maſafra, Fr. Joannes Maria a Parma, & Fr. Cherubinus a Noves, & ipſi Definitores Generales prædicti Ordinis.

Alteram pro ſancto Camillo, præeunte D. Joanne Lucca altero ex Cæremoniariis, peregerunt Eminentiſſimi Cardinales Nicolaus Maria Lercarius Tituli ſancti Petri ad Vincula gerens Epiſcopi vices, Silvius Valenti Tituli ſanctæ Priſcæ, & Alexander Albanus Diaconus ſanctæ Mariæ ad Martyres; RR. PP. Joannes Dominicus Conſtantini totius Ordinis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Præfectus Generalis, Vincentius Micciulla Procurator Generalis, P. Franciſcus Stolfini, & P. Thomas Sanchez ambo Conſultores, P. Jacobus Maria Fabiani Arbiter & Secretarius Generalis, ac Pater Camillus de Romanis Provincialis.

Tertiam ſancti Petri Regalati, ad quam aſſiſtebat D. Joannes Baptiſta Valeriani Cæremoniarius Supranumerum, attulerunt Eminentiſſimi DD. Cardinales Franciſcus Burgheſius Tituli ſanctæ Mariæ Tranſtyberim pro Epiſcopo, Camillus Paulutius Tituli ſanctorum Joannis & Pauli, & Nerius Corſinus ſancti Euſtachii Diaconus, RR. PP. Fr. Raphael a Lucagnano Ordinis Minorum ſancti Franciſci Miniſter Generalis, Fr. Felix a Roma ex Vice-Commiſſarius Generalis Reformatorum, Fr. Benedictus Maria Galli Procurator Generalis Obſervantium, Fr. Alexius a Roma Procurator Generalis Reformatorum, Fr. Petrus Joannes Molina Procurator Generalis Recollectorum, & Fr. Vincentius Antonius a Caprarola Definitor Generalis.

In quarta pro ſancto Joſepho a Leoniſſa, viam demonſtrante D. Joanne Baptiſta Lizzani Supranumerum ſecundo Cæremoniarum Magiſtro, adfuerunt præter Eminentiſſimos Cardinales Antonium Xaverium de Gentilibus Presbyterum ſancti Stephani in Cælio Monte vices Epiſcopi Cardinalis ſupplentem, Carolum Albertum Guidobonum Calvachini Tituli ſanctæ Mariæ de Pace, & Marium Bolognetti ſanctorum Coſmæ & Damiani Diaconum, ſex alii Ordinis Capuccinorum Patres dignitatis gradu præſtantes, nempe Fr. Philippus ab Ameria Provinciæ Romanæ Miniſter Provincialis, Fr. Bonifacius Romanus, Fr. Joannes a Collepardo, Fr. Franciſcus Antonius a Fivizzano, Fr. Carolus Antonius a Vultrio Definitores Provinciales, & Fr. Gregorius Romanus Ex-Definitor, Cauſæque Canonizationis beati Joſephi Poſtulator.

Quintam demum ſanctæ Catharinæ de Ricciis, ductore D. Franciſco Manganoni tertio ſacrarum Cæremoniarum Magiſtro ſupra numerum, detulerunt pro Epiſcopo Eminentiſſimus Fr. Joannes Antonius Guadagni Cardinalis Tituli ſanctorum Silveſtri & Martini ad Montes, ac Eminentiſſimi Cardinales D. Fortunatus Tamburini Tituli ſancti Matthæi in Merulana, & Proſper Columna de Sciarra ſancti Georgii ad Velum aureum Diaconus: abſente Reverendiſſimo P. Fr. Thoma Ripoli Magiſtro Generali Ordinis Prædicatorum, qui annos exceſſerat nonaginta, cereum primum detulit Reverendiſſimus P. Fr. Nicolaus Ridolfi Sacri Palatii Magiſter, alios vero RR. PP. Magiſtri Fr. Vincentius Maria Ferretti Procurator Generalis totius Ordinis, Fr. Joſephus Auguſtinus Orſi Sacræ Congregationis Indicis a Secretis, Fr. Alexander Pius Sauli ſupremæ Inquiſitionis contra hæreticam pravitatem, ſive Sancti Officii Congregationis Commiſſarius, Fr. Antonius Bremond Provincialis Daciæ, & Fr. Joannes Thomas de Boxadors Provincialis Aragoniæ, Reverendiſſimo Patri Magiſtro Generali hoc in munere ſubſtitutus.

Summus Pontifex perceptis oblationibus lavit ex more manus, (ad cujus munus ſelectos Nobiles Laicos deduxere alternatim & D. Lucas Verdiani & D. Alexander Mariani noviſſimi Cæremoniarum Magiſtri) perrexit ad Altare, ex quo data Pace iterum diſcedens Solium repetivit, in eo Communionem ſub utraque ſpecie ritu ſupremi Eccleſiæ Hierarchæ ſtatuto ſumpturus; quam quidem conſuetudinem non eſſe myſterio vacuam, ex allatis a præcitato Juſtiniano Chiapponi Apoſtolicarum Cæremoniarum Magiſtro rationibus evidentiſſime conſtat.

Abſoluta deinde Miſſa in Altari, & Pontificali Benedictione Populo impertita, depoſito præterea ſupra principem Aram Pallio deſcendit Papa ad ſellam geſtatoriam, quæ ante Altare, nec longe ab eodem parata tunc fuerat. In ea compoſitus, tiara tectus chyrotheciſque & annulo Pontificali denuo ſumptis conſuetum Presbyterium accepit ab Eminentiſſimo Archipresbytero Baſilicæ Annibale Cardinali Albano una cum duobus Canonicis Sacrario Præfectis, nempe RR. PP. Jacobo Vittori, & Joanne Franciſco de Abbatibus Oliverio; eis vero ipſe ſuiſmet ſanctiſſimis manibus tradidit aureum Calicem & Patenam, non ſolum materia, ſed opere conſpicuam, quibus eo die Deo libaverat, ut eſſent perenne tam eximiæ ſolemnitatis, ſuæque pietatis erga divum Petrum Apoſtolorum Principem argumentum. Ac Presbyterio quidem, quod acceperat, in Clericos erogato, eoque multo ſplendidius repenſo, rei tantæ memoriam alio quoque monumenti genere teſtatam voluit, largitione nimirum novi Numiſmatis, quod novorum quinque Sanctorum repreſentabat imagines cum Epigraphe: *Univit, palmamque dedit*.

Poſthæc EE. Cardinalium Senatu dimiſſo, divertit Sanctitas Sua in Tentorium extra Theatri ambitum de induſtria comparatum, ubi ſacras veſtes exuit.

Supereſt (a), ut agamus gratias Deo noſtro ſuper omnibus diſpoſitionibus ſuis, quod infirmos nos novis hiſce Eccleſiæ ſuæ voluit fulcire columnis; congratulemur & Sanctis, quibus magna fecit Dominus introducens eos in gloriam ſuam, ut Feſtivitas quæ merito eorum virtutum hodie votiva impenditur, ipſorum nobis efficiatur meritis, & precibus ſalutaris.

(a) *S. Bernardus Serm. de S. Malach.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Quod ſponſum eſt ſupra, Protonotariorum Inſtrumentum hic accipito.

IN NOMINE DOMINI AMEN

SAnctiſſimus Dominus Noſter BENEDICTUS Divina Providentia Papa XIV. omnibus iis, quæ ſuper ſolemnibus Sanctorum Canonizationibus peragenda a Summis Pontificibus Prædeceſſoribus ſuis in eorum Conſtitutionibus ſancita ſunt, rite peractis; tandem anno ab Incarnato Verbo milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo ſexto, Indictione nona, Pontificatus ejuſdem Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Anno ſexto: Die vero 29. Junii Feria quarta, Feſto SS. Apoſtolorum Petri & Pauli hujus Almæ Urbis Patronorum Principalium, in Baſilica Vaticana, ſplendida ingentique pompa exornata, devenit ad ſolemnem Canonizationem beatorum Fidelis a Sigmaringa Ordinis Min. S. Franciſci Capuccinorum, Camilli de Lellis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis Fundatoris, Petri Regalati Min. Obſervan. S. Franciſci, Joſephi a Leoniſſa Ordinis Minorum ſancti Franciſci Capuccinorum, & Catharinæ de Ricciis Sanctimonialis Profeſſæ Ordinis S. Dominici.

Ad implorandum a Patre luminum lumen & conſilium, necnon beatiſſimæ ſemperque Virginis Mariæ patrocinium, & aliorum Sanctorum & Sanctarum opem & auxilium in re tanti ponderis, quæ profecto gravior, dignior & major eſt, quæ peragi poſſit a Summis Pontificibus, cum in ea potiſſimum Vicaria Chriſti poteſtas, quam gerunt in Terris, elucefcat, juxta conſuetum Ordinem ſolemnemque Ritum præhabita fuit ſolemnis Supplicatio.

Sanctiſſimus Pontifex ſacris Veſtibus indutus ex Aula Paramentorum inter Eminentiſſimos DD. Cardinales Carolum de Marinis, & Alexandrum Albanum S. R. E. Diaconos antiquiores, ad Cappellam Sixtinam proceſſit, & intonato Hymno: *Ave Maris Stella*: Primiſque ejuſdem Hymni verſibus per Cantores Pontificios abſolutis, Sedem Geſtatoriam conſcendit.

Præeuntibus utroque Clero, Prælatorum Romanæ Curiæ Collegiis, Baſilicæ Vaticanæ Pœnitentiariis, Abbatibus, & Generalibus in Cappella Pontificia locum habentibus, Epiſcopis, Archiepiſcopis Pontificio Solio Aſſiſtentibus, & non Aſſiſtentibus, & inter Sacrorum Rituum Conſultores Patriarchis, & Eminentiſſimis denique S. R. E. Cardinalibus, omnibus juxta eorum Ordines ſacris Veſtibus indutis, & dextera manu accenſum cereum geſtantibus, Summus Pontifex Vaticanum Templum ingreſſus, & ea, qua par erat, reverentia, a Reverendiſſimo ejuſdem Baſilicæ Capitulo exceptus, Cantoribus Capituli Antiphonam: *Tu es Petrus:* modulantibus, ante Altare Sanctiſſimæ Trinitatis, ubi erat Auguſtiſſimum Sacramentum publicæ Venerationi expoſitum, conſtitit, & e Sede Geſtatoria deſcendens pauliſper oravit; mox ad eandem Sedem reverſus, delatus fuit (ſemper tamen ſupplicabundo ritu) uſque ad principem Apoſtolorum Aram, brevibuſque ibi precibus effuſis, in Solio ſe recepit, & Eminentiſſimos Cardinales, Reverendiſſimos Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos Pontificio Solio Aſſiſtentes, & non Aſſiſtentes, necnon Pœnitentiarios Vaticanæ Baſilicæ ad Obedientiam admiſit.

Obedientia expleta, Eminentiſſimus Dominus Joachimus Ferdinandus Presbyter Cardinalis Portocarrero a Sanctiſſimo Domino ad poſtulandam Canonizationem Procurator ſpecialiter deputatus, necnon Illuſtriſſimus Dominus Comes Virgilius Montecatinus Sacræ Conſiſtorialis Aulæ Advocatus ab eodem Sanctiſſimo Domino ad hoc pariter ſpecialiter electus (uno ex Cæremoniarum Magiſtris eos admonente, & ducente) ante imum Pontificii Solii gradum conſtiterunt, & Dominus Advocatus Montecatinus in genua provolutus, ejuſdem Eminentiſſimi D. Cardinalis Portocarrero Procuratoris nomine, ut Beatis Fideli a Sigmaringa, Camillo de Lellis, Petro Regalati, Joſepho a Leoniſſa, & Catharinæ de Ricciis cultus & Sanctorum honores decernerentur, Sanctitatem Suam inſtanter exoravit.

Illuſtriſſimus Dominus Cajetanus Amatus Literarum Apoſtolicarum ad Principes a Secretis ſtans e ſiniſtro Solii latere hujuſmodi Poſtulationi, Sanctitatis Suæ nomine reſpondit. Quod cum Sanctiſſimus Pater in tam gravi deliberatione lumen prius & auxilium de Sancto ſibi implorandum cenſeret, ideo jubebat, quod omnes Ordines, totuſque qui adſtabat Populus cum Apoſtolico Senatu, Deum Optimum Maximum humillime deprecarentur, ut cor mentemque ſuam cæleſti luce illuſtrare, & imperſcrutabilis voluntatis ſuæ beneplacitum aperire dignaretur.

Ad hæc Summus Pontifex deſcendens e Solio flexis genibus ante Faldiſtorium procubuit, ſimiliterque Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi ceterique omnes genua ſubmiſerunt ad orandum, & ſtatim duo Cantores ante gradus Altaris Apoſtolorum, litanias Sanctorum cecinere, eiſque abſolutis, & Sanctiſſimo Domino Noſtro ad Solium reverſo, ibidemque compoſito: Eminentiſſimus Cardinalis Portocarrero Procurator, & Dominus Advocatus Montecatinus ad imum Solii gradum, ut antea, Sanctitati Suæ denuo ſeſe obtulerunt, & Dominus Advocatus pariter Eminentiſſimi D. Procuratoris nomine pro eorumdem Beatorum Canonizatione rurſus & inſtantius poſtulavit.

Sed a Domino Literarum Apoſtolicarum Secretario denuo Sanctitatis Suæ nomine accepto reſponſo: Quod Sanctiſſimus Pater antequam tanto operi ſupremam manum imponeret, pro majori animi ſui illuſtratione mandabat, ut ferventius ad Deum preces iterarentur, ſtatim novis precibus per Eminentiſſimum Dominum Cardinalem Diaconum indictis, hoc verbo: *Orate*; Sanctiſſimus Dominus iterum ad Faldiſtorium oraturus perrexit, univerſo quoque Venerabili Conſeſſu in genua provoluto; & ſubinde Sanctitas Sua intonato Hymno: *Veni Creator Spiritus*; eoque a Cantoribus abſoluto cum ſuo Verſiculo: *Emitte Spiritum tuum:* cecinit orationem Spiritus ſancti.

Sanctitas Sua ad Solium reverſa tertiam demum & ultimam inſtantiam excepit a prædicto Domino Advocato Montecatino, qui Eminentiſſimi D. Cardinalis Portocarrero Procuratoris nomine, ut ſupra, Beatorum ſæpius prælaudatorum Canonizationem inſtantiſſime poſtulavit.

Et tertio pariter idem Dominus Literarum Apoſtolicarum ad Principes Secretarius, Sanctiſſimi Domini Noſtri nomine reſpondens, eidem Eminentiſſimo Domino Cardinali Portocarrero Procuratori, & Domino Advocato Montecatino Eminentiæ Suæ nomine poſtulanti, propenſam paratamque Sanctitatis Suæ ad ſolemnem Beatorum Canonizationem deveniendi voluntatem ſignificavit, palamque fecit.

Tunc Sanctiſſimus Dominus conſurgentibus Eminentiſſimis Patribus, erectis ad Cælum oculis nova quadam cæleſti luce refulgentibus ex infallibili veritatis Cathedra, in qua Mitra adhuc inſignitus conſidebat, prout & ſuprema Judicantis Vicarii Chriſti majeſtas, & rei quæ peragebatur, gravitas pro dignitate poſtulabant, ſuper formali eorundem Beatorum Canonizatione, alta, clara, plenaque Dei Spiritu voce ultimam ſuam definitivam Sententiam edidit & pronunciavit, & beatum Fidelem a Sigmaringa ſanctorum Martyrum numero cooptavit, & beatos Camillum de Lellis, Petrum Regalati, & Joſephum a Leoniſſa inter Confeſſores non Pontifices connumeravit, & beatam denique Catharinam de Ricciis Albo ſanctarum Virginum, & non Martyrum adſcripſit.

Incredibili ſane univerſi Cœtus lætitia, totiuſque adſtantis Populi exultatione recepta, & a Domino Advocato Montecatino acceptata Sententia a Sanctiſſimo Domino rite prolata, præfatus Dominus Advocatus Sanctitati Suæ gratias agens immortales, ut ſuper eadem Sententia ſolitæ Apoſtolicæ literæ in forma Bullæ expedirentur apud Sanctitatem Suam humiliter inſtitit; ad cujus preces Sanctitas Sua clementer indulgens reſpondit: *Decernimus*: Et ſtatim Eminentiſſimus Portocarrero Procurator gratias acturus Solium conſcendit, & in ſignum gratiarum, quas humiliter Sanctiſſimo Patri referebat, ejuſdem manum & genu exoſculatus, ſuis ſe Ordini & loco reſtituit.

Converſus interim Dominus Advocatus Montecatinus ad Nos Protonotarios Actioni præſentes rogavit, ut ſuper præhabitis unum vel plura, publicum ſeu publica, Inſtrumentum vel Inſtrumenta ad perpetuam rei memoriam conficeremus; ad cujus inſtantiam ego Franciſcus Maria Protonotarius Riccardi uti

Pro-

UAB Biblioteca de Ciències Socials

Protonotariorum Collegii Decanus, tum proprio, tum meorum Collegarum præsentium, & Collegii nomine respondi: *Conficiemus*: Et Sanctissimi Domini Nostri Papæ Familiares & specialiter Illustrissimos DD. Paulum Zani Bononiensem, & Josephum Mariam Puoti Neapolitanum ab intimo Sanctitatis Suæ Cubiculo, in hujus rei Testes vocatos adhibui his verbis: *Vobis Testibus*.

In tanti perfecti Operis gratiarum actionem Summus Pontifex deposita Mitra surrexit, & vix prima Hymni: *Te Deum*, verba cum cantu protulerat (reliqua Cappellæ Cantoribus concinentibus), quod statim excitatis illic prius, & subinde ex Arce sancti Angeli obstrepentibus, & undequaque resonantibus per Urbem lætitiæ signis, audivit, & nova hæc lætata est Sion, benedicens Domino, quod eos, quos jamdudum in partem hæreditatis suæ vocaverat & admiserat in Cælis colendos, invocandos, imitandosque nobis nunc exhiberet in terris.

Emissa posthac ab Eminentissimo Cardinali Diacono Evangelium cantaturo Confessione, additis in ea nominibus Sanctorum nuperrime canonizatorum, Eminentissimus Carafa Episcopus Cardinalis Assistens Indulgentiam evulgavit: Plenariam videlicet pro omnibus illic præsentibus, & annorum septem & totidem Quadragenarum quotannis, eorundem Sanctorum sepulchra visitantibus.

Trina tandem Papali Benedictione solemniis Canonizationis absolutis, Sanctissimus Pater ad parvum Solium contendit, & dum Hora Tertia decantabatur, Pontificalibus indumentis & Insignibus de more exornatus, iterum, Sacris operaturus, ad Aram Apostolorum se contulit & Missam cecinit, servato in omnibus sacro solemni solito Ritu præterquam ad Evangelium & ad Offertorium, quorum primo latine prius, ac deinde græce de more decantato, Sanctitas Sua singulari, qua pollet cum eximia pietate conjuncta doctrina luculentissimam Homiliam habuit, qua & de festo, qui sanctorum Apostolorum Petri & Pauli martyrio consecratus agebatur die, & de solemni Beatorum superius relatorum ab ipsa præhabita Canonizatione miro ordine, incredibili sermonis venustate, gravi sententiarum pondere, & ea quæ summum Antistitem decet, dicendi majestate verba fecit, cunctis Venerabilis Consessus Ordinibus plaudentibus simul & admirantibus.

Secundo autem (Offertorio nempe) perlecto eadem Sanctitas Sua a quindecim Eminentissimis Cardinalibus Sacrorum Rituum Congregationi præpositis Oblationes per eorum nobiles Ecclesiasticos Familiares delatas exceptis, necnon ab Eminentissimo Cardinali Portocarrero Canonizationis Procuratore Oblationes alias minores quas Religiosi Viri Causarum eorundem Sanctorum Postulatores deferebant.

Hæc omnia peracta fuerunt in Basilica Vaticana, die, mense & anno quibus supra; & quia his omnibus dum peragerentur, Nos Protonotarii de numero Participantium interfuimus; ideo requisiti & rogati ut de illis unum vel plura, publicum seu publica, Instrumentum vel Instrumenta ad perpetuam rei memoriam conficeremus; præsens hoc publicum Instrumentum confecimus, subscripsimus & publicavimus, solitoque Collegii Nostri Sigillo muniri, & in nostro Archivio, ut perenne semper extet documentum, Secretario nostro perdiligenter asservari, & subscribi mandavimus. Actum ubi supra præsentibus, quibus supra Testibus ad præmissa vocatis, habitis, atque rogatis.

Ita est F. M. Protonotarius Riccardi Collegii Decanus.

Loco † Signi.

Franciscus Dominicus Clementi ejusdem Collegii Secret.

Literæ Decretales de uniuscujusque Beati Canonizatione sub plumbo datæ recensentur.

LITERÆ DECRETALES

CANONIZATIONIS

B. FIDELIS A SIGMARINGA MARTYRIS.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

VInea electa, quam plantavit dextera Domini, A cujus unica vitis Christus, tot autem palmites, quotquot in Christo radicati Fideles interiori gaudent ipsius vivificæ nutritionis illapsu, providam circa se cælesti Agricolæ curam & solicitudinem in eo potissimum experitur, quod omnes palmites non ferentes fructum, justo judicii rigore succidi & tolli; fructiferos vero atque feraces, ut fructum plus afferant, salubri ac pia severitate purgari, nunc quidem occulte persentit, nunc autem apertius atque evidentius agnoscit. Hanc sane æquabilem Divinæ simul justitiæ bonitatisque rationem manifeste agnoscimus in præclaro beati Martyris Fidelis certamine; in quo & detestantes miramur eorum duritiam cordis, obcœcatam sævitiam, qui a felici, qua portabantur radice, sua culpa semel excisi, oblatam sibi a Domino pacem & gratiam pervicaciter repulerunt; Angelum vero pacis evangelizantem sibi bona, apprehensum & cæsum occiderunt; & illius triumpho plaudentes gratulamur, qui in Dei & Ecclesiæ charitate fundatus, post multos bonorum operum fructus, animam demum ac vitam suam, oblationem acceptam Domino meruit exhibere. Sicut enim illi vesano erroris spiritu in furorem acti, & sanguinem justi per summum scelus effundentes satis declararunt, nequaquam se ad Regnum dilectionis Filii Dei pertinere; ita dum gloriosus Martyr pro catholicorum Dogmatum integritate, & errantium Proximorum salute perpetuos labores, ærumnas, pericula, mortem denique ipsam fortiter subiit, profecto vitam suam non tam inimicorum ferro præcisam amisisse, quam veluti maturum cælestibus horreis fructum, in manus Dei deposuisse dicendus est.

Hunc itaque beatum Virum, catholicæ Fidei præconem, adsertorem, Martyrem, solemni judicio nostro, cum Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, necnon Patriarcharum, plurimorumque Archiepiscoporum, & Episcoporum Romæ congregatorum consilio & assensu, agnitum atque propagatum, Apostolica Auctoritate humilitati Nostræ divinitus concessa, universæ Ecclesiæ Dei colendum & venerandum proponimus: Qui Sigmaringæ Constan- B tiensis Diœcesis in Svevia Oppido, honesta Rojorum stirpe, catholicis piisque Parentibus ortus anno Domini MDLXXVII., & salutari lavacro tempestive regeneratus, innocenter exacta pueritia, & sequenti ætate in honestissimarum disciplinarum & scientiarum studiis cum laude transacta, nobilibus deinde Adolescentibus Italiam Galliamque peragrantibus comes & gubernator datus, sex ferme annorum spatio, tum eorum, tum propriæ eruditioni & virtuti promovendæ sedulam navavit operam. Mox utriusque Juris lauream Friburgi adeptus, Advocati munus Ensisheimii in Alsatia professus est. Verum quum ipsius animus desideriis secularibus neutiquam inhærens, ad christianæ perfectionis studium interiori Dei voce traheretur; turbulentas Fori controversias, atque suspecta negotia cito dimisit, seque Divinis obsequiis plenissime dedicaturus, sacris simul Ordinibus initiari, & in Religiosam Familiam Fratrum Minorum S. Fran- C cisci Capuccinorum admitti postulavit. Utriusque voti

A *Exordium* B *Sancti Fidelis ortus, & vita ante ingressum in Religionem.*
C *Capuccinorum Religionem ingreditur.*

ti compos effectus, post primum Missæ Sacrificium die festo ejusdem S. Francisci religiosissime peractum, arctioris Instituti habitum atque rationem novumque Fidelis nomen (quum antea Marcus vocaretur) velut in auspicium præclaræ Fidei, quam Deo & Ecclesiæ usque ad mortem præstiturus erat, assumpsit.

Evangelicæ paupertatis, continentiæ, obedientiæque vota, ad quæ toto constituti Tirocinii decursu, omnium virtutum exercitatione se comparaverat, eo spiritu emisit, ut semper hoc ipsum inter maxima erga se Divinæ largitatis beneficia commemoraverit, quod ad ea profitenda vocatus fuerit & admissus. Quare de ipsorum implemento omni ex parte
A solicitus, & quum privatam Cœnobio vitam ageret, Regularis vitæ disciplinam summo studio atque humilitate servavit; & quum deinceps, ex obedientia, Conventus Veldkirchiensis regimini diu præfuit, consummatum se perfectionis Magistrum aliis etiam exhibuit; pro Dei gloria & animarum salute zelo flagrans, in exhortandis ad pietatem & concordiam Fratribus alacer, in corripiendis cum mansuetudine potens, in obeundis pro subditorum cura & levamine abjectis quibuscumque ministeriis laboriosius & humilis. De sua vero perfectione & salute super omnia solicitus, *assiduus fuit in rerum Divinarum meditatione*; ideoque ceteris, post nocturna precum & laudationum officia e Choro discedentibus, ipse in Ecclesia flexis genibus coram Sanctissimo Sacramento ad auroram usque in oratione Dei perseverare consuevit; insuper, præscripta Horarum Canonicarum psalmodia minime contentus, duo alia Officia, nimirum de beatissima Virgine Maria, & de S. Francisco Patriarcha suo quotidie recitabat. Quod autem sæpe a Domino flagitabat, ut sibi daretur vitam ab omni peccati labe immunem traducere, id, ut securius obtinere mereretur, corpus suum ciliciis aliisque voluntariis castigationibus afflictum perpetua fere inedia extenuabat, non ea tantum jejunia exactissime observans, quæ ex legibus sui Ordinis maximam anni partem comprehendere dignoscuntur, sed iis etiam id ultro adjiciens, ut solemnibus Adventus & Quadragesimæ jejuniis, & Sanctorum quorundam pervigiliis a quocumque obsonio abstineret, tum reliquis omnibus per annum Secundis, Quartis & Sextis Feriis solis leguminibus victitaret: In Deiparæ vero & Sanctorum Ordinis S. Francisci pervigiliis, pane tantummodo & aqua vesceretur; nec nisi sub vespetam plerumque cibo sese reficeret. Somno tandem ita parco utebatur, ut tribus, aut quatuor ad summum horis dormiendo transactis, reliquam noctis partem orationi, lectioni scribendisque concionibus tribueret.

Quæ quidem, atque alia plura interiorum virtutum
B exercitia quum Fideli Dei Servo assidua & perpetua fuisse, probatum fuerit; mirari satis non potuimus, quomodo idem, dilatatis charitatis suæ spatiis, adeo se totum Proximorum saluti promovendæ tradiderit, ut quasi nil aliud egisse, nil aliud cogitasse toto vitæ suæ tempore videatur. Quum enim a primis usque Religiosæ professionis annis, exacto Theologiæ curriculo, Sacramentalibus Fidelium Confessionibus excipiendis, & Prædicationi verbi Dei operam dare jussus fuerit, difficile dictu est, qua diligentia & labore, qua libertate ac zelo, qua contentione, quo fructu, eximias hasce Sacerdotalis officii partes omni tempore impleverit. Omnia vitiorum genera, pravas omnes consuetudines immaculatis christianæ sanctimoniæ legibus adversantes, qua fidelibus exhortationibus, qua liberiori voce, & mirabili quadam eloquentiæ vi insectatus, novos populo mores induxisse visus est. Præcipuam vero curam studiumque adhibuit in investigandis Hæreticorum impietatibus ac fallaciis, si quem forte aditum in Catholicorum animos, vel per seductorum fraudes & artificia, vel per Diaboli suggestionem, & ultroneam præsumptioni temeritatem, iis patefieri posse dubitaret; eisdemque profligandis, nec sua tantum opera, sed Magistratuum quoque ac Principum auctoritate, undequaque eliminandis fugandisque feliciter adlaboravit.

Denique charitatis suæ plenitudinem ad externum quoque Proximorum levamen & auxilium extendens, omnes calamitosos paterno sinu complexus, Pauperum numerosos greges collectis undique eleemosynis sustentabat; Pupillorum ac Viduarum solicitudinem, comparata eisdem Potentiorum ac Principum ope, sublevabat; Carceribus inclusos, omnibus, quibus poterat, spiritualibus & corporalibus solatiis juvare; ægrotos quoslibet sedulo invisere, recreare, ac Deo conciliatos ad extremam subeundam luctam armare non desistebat. Quo quidem in genere nullam habuit uberiorem meritorum segetem, quam quum Austriacus exercitus in iis Regionibus stationes habens, epidemico morbo universim fere correptus, miserandum de se pabulum languoribus & morti præbebat. Tunc enim videre licuit, qua charitatis flamma succensus Fidelis esset, dum horrendas morborum & funerum species minime refugiens, ægrotos Milites singulatim invisere, solari, eorum ulcera contrectare, tabem & pædorem abstergere, cibos ac medicamenta ipsis suppeditare, denique Ecclesiæ Sacramenta indefesso studio ministrare, in deficiis habuit.

Quum itaque sanctissimis Salvatoris Nostri exemplis atque præceptis tam accurate insistens, duplici dilectionis spiritu se plenum ostenderet, id optimo jure assequutus est Fidelis, ut ad Apostolici muneris consortium, Divino consilio, Superiorum judicio, Romanæ Sedis auctoritate adlegeretur; quo tandem C
eximiæ suæ charitatis, cujus illustria diu dederat specimina, heroicum illum actum expleret, quo sane majorem nemo præstat, ut animam suam poneret pro Dei gloria & Proximorum salute. Quum etenim fel. recordat. Prædecessores Nostri Romani Pontifices Paulus V. & Gregorius XV. decrevissent, grassanti per conterminam Italiæ Rhætiam Hæreticorum dogmatum contagioni, per Orthodoxæ doctrinæ prædicationem, salutaria admovere remedia, & validum simul aggerem, ne latius error propagaretur, objicere; visum est ex Capuccinorum potissimum Familia delectos Viros, ipso præside ac duce Fideli, in hujusmodi opus designare, qui animas diabolica fraude decepras ad Ecclesiæ gremium revocare; eas vero, quæ Dei beneficio a pestifera labe adhuc servabantur intactæ, in sanctæ Religionis Fide conservare niterentur.

Hic vero excelsa Fidelis virtus, quæ antea velut angustis concluса limitibus se continuerat, tamquam latissimo sibi aperto ad currendum stadio, totam se exseruit & plenissime manifestavit. Nec enim assequi dicendo possumus, quo animi fervore ac zelo, quam invicta patientia atque constantia, quam assiduis durisque laboribus impositum sibi munus fuerit executus; nunc stantes in fide confirmans, nunc nutantibus opportune succurrens; hic lapsos ad pœnitentiam revocans, illic obfirmatos in impietate cum omni fiducia increpans & impugnans; non modo in Catholicorum Ecclesiis, sed in ipsis quoque Hæreticorum Ædibus, per vicos præterea atque plateas, per domos & rusticana tuguria, per aspera & invia montium, in sudore & angore, in fame & frigore & nuditate, in periculis & vitæ discrimine; itaut admirabilis zeli, sanctitatis, atque doctrinæ testimonium ab ipsis etiam stupentibus Hæreticis extorqueret.

Excitabat eum ad præclaros exantlandos labores, non modo suscepti officii sublimitas, & uberrimus animarum fructus, quem in multis quotidie Hæreticis ex omni ordine atque ætate ad Ecclesiæ sinum redeuntibus aperte cernebat; verum etiam occulta quædam & blanda spes illius obtinendi finis, quem multo ante sibi propositum, & votis ardentibus expetitum, vix tamen se aliquando assecuturum fore putaverat, ut scilicet dignus efficeretur pro nomine Christi sanguinem & vitam profundere.

Et quidem non diu tulit humani generis hostis, hunc sibi virum tot prædas e faucibus eripere, dumque fiduciam conceperat, novas in dies Nationes, nova Regna in suam potestatem se redacturum, jam fere sibi ab acquisitis imperio suo terris migrandum esse. Videns ergo Fidelem plura quotidie ad destructionem D
erro-

A *Ipsius virtutes.* B *Charitas erga Proximum singularis.*
C *Missionibus in Rhætia præficitur.* D *Persecutio in eum excitatur.*

erroris, & Catholicæ veritatis propagationem utiliter conſtituere, ejuſque conſilia incredibili populi voluntate, auctoritate quoque Principis in tota Regione conſtabiliri, nonnullos ex pervicaciſſimis impietatis ſectatoribus diabolico furore complevit; miſitque in cor eorum, ut Virum Dei, profanorum dogmatum rituumque deſtructorem, Apoſtolicæ Miſſionis ducem de medio tollerent. Qui quum noviſſent eum in quo-
A dam Oppido, Luceyn nomine, commorari, miſerunt ad ipſum aliquos ex vicino Sevienſi Pago, qui pietatem verbo ſimulantes rogarent eum, ut proximo die Dominico, ad eorum Eccleſiam concionaturus ſe ſe conferret; oſtendentes haud inutilem apud ipſos fore ſalutaris doctrinæ prædicationem. Quamvis autem multa eſſent, quæ inſidiarum ſuſpicionem Fideli merito facerent; ne tamen Apoſtolico muneri aliqua ex parte deeſſe videretur, quum præſertim martyrii certamen ſibi nequaquam declinandum putaret, conſtituta die, quæ fuit VII. kalend. Majas anno ſalutis MDCXXII., eorum ſalutis cupidior quam vitæ ſuæ, ad præfatum Sevienſem Pagum tempeſtive perrexit: Cumque in primis omnipotenti Deo immaculatam Hoſtiam obtuliſſet, ſeque Euchariſtici Panis alimento roboraſſet, Divini ardoris incendia ſpirans, ſuaque voluntate jam Martyr, ſuggeſtum conſcendit: In quo quum inſtantis mortis præſagium inveniſſet in hæc verba conſcriptum: *Hodie prædicabis, & non amplius*: non ideo tamen formidine fractus, nec de concepto zeli fervore quidquam remittens, cœpit frequentiſſimo populo libera voce, ut ſolebat, veritatem annunciare, hortarique errantes, ut redirent ad Eccleſiam intemeratæ Fidei alumnam, nutricem beatæ ſpei. Cum ſubito armatis hominibus Templum completur, qui impetu facto, inſaniſque clamoribus elatis, Concionem perturbant, cumque omnes in unum Fidelem arma, ſuſtes, tela dirigerent, quidam ex ipſis ignito globulo explo ſo, irrito quamvis ictu, eundem trajicere conatur. Tum demum Fidelis extremam ſibi vitæ horam adventaſſe conſpicions, e cathedra deſcendit, & ante majorem Aram in genua provolutus, quum ſe, vitam, & ſanguinem ſuum in holocauſtum Deo ſubens obtuliſſet, ſuumque agonem, Eccleſiæ pacem, ipſos demum perſecutores ſuos, crudelia corda, cruentos animos Domino commendaſſet, ſcuto Fidei & lorica ſpei armatus, per oſtium e latere Eccleſiæ patens, ad non dubiam mortem impavidus properavit. Qua in re non minor apparuit illius magnanimitas & fortitudo, quam ſi atrociſſimos cruciatus, atque diuturnos dolores corpori ſuo inuſtos fortiter patienterque toleraſſet. Quis enim putet minorem vim adhibitam eſſe homini, cujus animo præſentis mortis aſpectus, perſpicuum cædis periculum, non ſine tumultu horrendiſque omnis objectum eſt; quam ſi ipſius corpus afflictum fuiſſet tormentis atque vulneribus, quæ fortes ſæpe viri naturali quadam virtute conſtanter tuliſſe memorantur? Veruntamen hanc fortitudinem Militi ſuo donavit is, qui pro illo prior in Cruce ſanguinem fudit.

Vix itaque Fidelis e Templi foribus modico ſpatio proceſſerat, quum impiorum manus cum gladiis, haſtis, ferratiſque fuſtibus eum circumſiſtunt, ac furentium belluarum more in ipſum irruentes, vulneribus ſupra viginti confodiunt, atque immaniſſime contundunt. Ille autem ſereno vultu horrendos ictus excepit, ſublatiſque quantum poterat in Cælum oculis, lætus & hilaris, quod ſibi datum eſſet pro Eccleſiæ Fide glorioſam mortem occumbere, in manus Dei, cui omnia vivunt, ſpiritum exhalavit.

B Invicta Fidelis in perferenda morte conſtantia, chriſtianaque animi magnitudo, cujus non ſuſpecti teſtes facti ſunt ipſi Sicarii, Hæreticos quoque in admirationem traxit, & alicujus ex ipſis mentem ita illuſtravit, ut paulo poſt ex magiſtro erroris diſcipulus fieret veritatis. Catholici vero, quibus & illius vitæ ſanctitas, & prædicationis veritas, & pretioſæ mortis cauſa perſpectæ erant, minime dubitarunt Fidelem ipſum Martyris loco habere, ejuſque opem apud Deum in anguſtiis & neceſſitatibus implorare. Itaque ſeptimo poſt menſe conciſas Fidelis exuvias ex eo loco, ubi primum humatæ fuerant, ad Eccleſiam Curienſem triumphali veluti pompa, Auſtriacis comitantibus copiis, atque univerſo Clero & Populo obviam prodeuntibus, detulerunt. Neque vero diſtulit Altiſſimus, editis ſignis atque prodigiis, oſtendere quam accepta ſibi eſſent præſtita Martyri ſuo obſequia, & vota fidelium ipſius interventioni commendata. Etenim ille idem Archiducis Auſtriæ Exercitus haud ita multo poſt contra rebellantes illius Regionis Hæreticos arma ferens, non occulto dumtaxat Fidelis præſidio, ſed & ipſius viſibili ductum, quem & complures Milites, & ipſemet Hæreticorum Dux clariſſima in luce ſtrictoque gladio ſibi minitantem conſpexerunt, inſignem de perduellibus victoriam reportavit. Cumque innumeri quotidie fideles, qui ſe Martyris precibus commendabant, in rebus etiam naturæ vires prætergredientibus, votorum compotes fieri ſe teſtificarentur; eaque fama per univerſam Eccleſiam in dies magis augeretur; viſum eſt Apoſtolicæ Sedi, inſtante potiſſimum Venerabili Cœtu S. R. E. Cardinalium negociis Propagandæ Fidei præpoſitorum, (qui, poſt eam Congregationem conſtitutam, primum hunc ex Miſſionariis a ſe ablegatis pro Chriſto mortem oppetiiſſe gloriabantur), legitimas Inquiſitiones atque Proceſſus auctoritate Apoſtolica confici; ut, ſi de Fidelis martyrio pro catholicæ Fidei cauſa perpeſſo, & juxta tutiſſimam Eccleſiæ Romanæ diſciplinam de miraculis præterea ipſius interceſſione a Deo patratis rite conſtitiſſet; debitus ipſi cultus in terris cum Sanctis Martyribus, quorum conſortium in Cælis obtinuerat, ab Eccleſia exhiberi poſſet.

Cœpta ſunt igitur uſque a temporibus ſel. record. C
Prædeceſſoris Noſtri Urbani Papæ VIII., eoque annuente & jubente, hujuſmodi Inquiſitionum Acta, quæ per integrum fere ſeculum continuata, tandem inſtantibus clar. memor. Carolo VI. Hiſpaniarum Catholico, & Romanorum Rege in Imperatorem electo, & Chariſſima in Chriſto Filia Noſtra Eliſabetha Chriſtina earundem Hiſpaniarum Catholica ac Romanorum Regina Illuſtri, nunc ipſius Caroli Vidua, aliiſque ſupremis Principibus, nec non prædicta Congregatione S. R. E. Cardinalium de Propaganda Fide, magnoque numero Antiſtitum & Procerum Germaniæ, totoque præfato Ordine Fratrum Minorum S. Franciſci Capuccinorum, ſub piæ memoriæ Benedicto Papa XIII. ſimiliter Prædeceſſore Noſtro ad examen deducta, & primo quidem pro validis agnita, mox ad eruendas Martyrii & Miraculorum prædictorum probationes, totius Congregationis Sacrorum Rituum judicio ſubjecta fuerunt. Cumque Nos ipſi tunc in minori ſtatu Promotoris Fidei munus gerentes, pro officii noſtri debito, quæcumque ſuper duplici hujuſmodi judicii capite animadverti aut objici poterant, diligentiſſime adnotare, & tam voce, quam ſcripto deducere non omiſerimus; triplici ipſius cauſæ examine, ut moris eſt, in prædicta Congregatione Sacrorum Rituum præmiſſo, idem Benedictus Prædeceſſor, audito ejuſdem Congregationis conD
ſilio, cauſaque cognita, die XXIV. Februarii anni MDCCXXIX. pronunciavit, conſtare de Martyrio in odium Fidei catholicæ a FIDELI perpeſſo, ac de veritate quatuor potiſſimum Miraculorum ad invocationem ipſius beati Viri a Deo editorum; quorum E
primum fuit, quod exorto in Arce Majenfeldenſi maximo incendio, eoque inter aptiſſima ignis alimenta, ligna nimirum & pyrii pulveris cumulos increbreſcente, invocata apud Deum Fidelis ope, ſtatim reſtinctum fuit: Secundum, quod Monialis quædam, nomine Cæcilia Munſingerin, horribili inflammatione mamillæ cum ſuſpicione cancri plures jam dies excruciata, admotis glorioſi Martyris Reliquiis, perfectam ſanitatem illico recuperavit. Tertium, quod oculus Infantis Pauli Franciſci Papuffin a primis ipſius vitæ diebus humore diffluens, apertoque foramine, & pelliculæ

A *Ipſius Martyrii narratio.*
B *De fama Sanctitatis, & Miraculorum S. Fidelis.*
C *Actorum ſeries.*
D *Decretum de martyrio, & cauſa martyrii.*
E *Miracula pro Beatificatione approbata.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

cula superinducta, excipiendæ luci jamjam ineptus, quum a medica facultate auxilium frustra quæreretur, concepto a Matre voto in honorem ipsius Fidelis, naturali integritati restitutus fuit. Quartum denique, quod Gaspar Stigher ob quinquennales dorsi dolores ad omnem fere corporis motum impotens factus, quum se Fidelis patrocinio commendasset, ad tactum mucronis, quo Dei Servus confossus fuerat, momento temporis convalescens, non itineri modo, sed & rusticis quibusque laboribus ipsa die se dedit, integris viribus exinde utens. Quare audito iterum præfatæ Congregationis consilio super tuto progressu ad formalem i-
A psius Servi Dei Beatificationem, idem Benedictus Prædecessor per suas Literas in forma Brevis datas die XXI. Martii ejusdem anni ipsum Fidelem in Beatorum Martyrum numero recenseri, ejusque memoriam, imagines, atque reliquias religiose coli, Divina quoque Officia & Missas in ipsius honorem a Fratribus Minoribus prædicti Ordinis Capuccinorum, universoque Clero nonnullarum Civitatum & Oppidorum celebrari permisit.

B Cum autem Beati gloria novorum prodigiorum fama, & impensiori fidelium cultu in dies amplificaretur, & præfati Supremi Principes, & S. R. E. Cardinales, aliique per orbem Antistites & Proceres, idemque Capuccinorum Ordo pias super eo instantias iterarent, placuit fel. record. Decessori nostro Clementi Papæ XII., non solum Lectiones proprias de ipsius beati Fidelis vita & martyrio a prædicta Sacrorum Rituum Congregatione recognitas in ejusdem officio recitari, ejusque nomen in Martyrologio Romano describi; sed etiam reassumpta causa, novos auctoritate Apostolica Processus instrui concessit super Miraculis, quæ post indultam ipsi venerationem accidisse dicebantur: Cumque hujusmodi Processus ante omnia rite & valide confectos esse constiterit; ex quatuor Miraculis inibi recensitis, & in prædicta Congregatione Sacrorum Rituum semel, bis, tertio, audito semper oretenus & in scriptis dilecto Filio Promotore Fidei, examinatis, duo præcipue reperta sunt plenissimis probationibus testata, & omnem naturæ vim excedentia, quæ quum deinde Nos ipsi privatis studiis accuratissime discusserimus, ea tandem, invocato sæpe Divini Luminis auxilio, solemni Decreto nostro, die XVIII. Januarii anni MDCCXLIV. in Festivitate Cathedræ beati Petri Apostoli edito approbavimus & publicavi-
C mus. Unum eorum accidit dilecto Filio Fr. Candido a Mediolano Sacerdoti professo præfati Ordinis Minorum Capuccinorum, qui epileptico morbo per decennium laborans, postremo infirmitatis suæ anno nullam fere diem, nullam noctem, ab iteratis gravibusque ejusdem morbi accessibus liberam habuerat; & stomachi temperie labefactata cibum retinere non valens, corporis viribus adeo destitutus remanserat, ut in lectulo projectus ne cibum quidem manibus suis ori admovere posset. Hic post inutilem plurium medicamentorum usum beati Fidelis opem implorans, ejusque Imaginem a Confessario sibi benedicente oblatam devoto mentis affectu veneratus, perfectam sanitatem corporisque vires ac robur, nulla interjecta convalescentiæ mora, recuperavit; itaut ipsa die communis Instituti observantiam resumere, & plurium milliarium iter peragere non dubitaverit, deindeque laboriosis quibusque officiis obeundis idoneus, & a quocumque prædicti morbi incursu exemptus extiterit. Alterum evenit in puero Josepho Kirner, qui antequam per ætatem pedibus suis incedere posset, dira rachitide in inferioribus corporis partibus correptus, eaque jam per triennium perseverante, nullo modo poterat cruribus pedibusque se substentare; Cum autem ipsius Mater ad beati Fidelis Aram supplex eum detulisset, ab omnipotenti Deo obtinuit, ut statim consolidatis ipsius basibus, relictisque fulcris, quibus corpus regere consueverat, per se ambulans & exiliens Domum redierit, ad deinceps libero pedum & crurium usu gavisus fuerit.

D His itaque novis miraculis, ut prædiximus, cognitis & approbatis, quum jam beati Martyris glorificatio ipsius Dei voce manifeste declarari videretur, accepto prius consilio Ven. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, aliorumque in prædicta Sacrorum Rituum Congregatione suffragium habentium, Spiritus sancti lumine nostris aliorumque precibus impleto, tandem die XXIV. mensis Aprilis ejusdem anni MDCCXLIV. ipsius glorioli Martyrii anniversaria, post sanctum Sacrificium Deo oblatum in Ecclesia Fratrum Capuccinorum ad Altare, in quo expositæ erant ejusdem beati Fidelis Reliquiæ, publicum Decretum edidimus, quo causam hanc in præfata Congregatione absolutam denunciantes, ad solemnem ipsius Beati Canonizationem servatis servandis quandocumque procedi posse declaravimus.

Pro cujus Decreti exequutione, quum præter superius enunciatos, Charissima quoque in Christo Filia Nostra Maria Teresia Hungariæ & Bohemiæ Regina Illustris, in Romanorum Imperatricem electa, aliique catholici Principes & Populi, Ecclesiarumque quæ Pastores demissas Nobis preces obtulissent, Nos, ut in tanto negotio nihil contra Sanctionum & Constitutionum Apostolicarum statuta, & tutissimum Prædecessorum nostrorum morem ageremus, primum quidem congregatis coram Nobis die XVII. elapsi mensis Aprilis in Consistorio secreto universis Ven. Fratribus E
Nostris S. R. E. Cardinalibus, de præclaris beati Viri meritis verba fecimus, & adhibitas in hujus causæ discussione, ad normam Decretorum Apostolicæ Sedis, exactissimas diligentias, prolataque tum a Nobis, tum a Prædecessoribus nostris, ut præfertur, matura judicia Nos ipsi distincte exposuimus: Cumque eorum unanimis sententia fuerit, ut supremam gravissimo judicio manum, servata tamen consueta in hujusmodi causis tractandis Ecclesiæ Romanæ praxi, tandem imponeremus; Ideo accitis ad Urbem compluribus Ven. Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis per Ecclesias constitutis, uberem primo Relationem de ipsius Beati vita, virtutibus, martyrio, ac miraculis in publico Consistorio coram Nobis universoque Ecclesiasticorum F
Ordinum consessu, per dilectum Filium Virgilium Montecatinum nostræ Consistorialis Aulæ Advocatum oretenus exponi; mox aliam ex authenticis monumentis prædictæ Congregationis Sacrorum Rituum collectam scriptoque traditam, omnibus & singulis, quorum suffragia exquirebantur, exhiberi mandavimus. Deinde die VIII. currentis Junii, coactis iterum co- G
ram Nobis in Consistorio semipublico prædictis S. R. E. Cardinalibus, tum etiam Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis in Romana Curia præsentibus, adstantibus quoque Apostolicæ Sedis Notariis, & Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, prædictorum consulentium suffragia, & quidem omnia in unum seusum pro Beati Canonizatione convenientia lætantes audivimus; quorum etiam exempla a singulis subscripta in Tabulariis Romanæ Ecclesiæ justimus asservari. Nos autem infirmitatis nostræ conscii, ut spiritum consilii de Cælo nostris atque fidelis populi precibus obtinere mereremur, generalibus indictis jejuniis, publicas in designatis per Urbem Ecclesiis obsecrationes plurium dierum spatio, concessa etiam in eum finem orantibus Indulgentia, fieri præcepimus. Tum H
adveniente hac die Apostolorum Petri & Pauli natalitio dicata, solemni supplicationis ritu ad Ecclesiam beati Petri in Vaticano procedentes una cum omnibus prædictis Ven. Fratribus Nostris ceterisque Romanæ Curiæ & nostræ Aulæ Prælatis, Officialibus & Familiaribus, universoque Clero Seculari & Regulari, & devotissimo Populo divinam opem advocantibus; auditis iterum eatisis christianorum Principum, Ecclesiarum & Populorum postulationibus, quas Nobis repræsentavit dilectus Filius Noster Joachimus Tituli Sanctorum quatuor Coronatorum ejusdem S. R. E. Presbyter Cardinalis Portocarrero nuncupatus, post sacros Hymnos, Litanias aliasque preces de more decantatas, ad laudem & gloriam sanctæ & individuæ Trinitatis, ad Fidei catholicæ exaltationem, & christianæ Religionis augmentum auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, beatorum, Apostolorum Petri & Pauli, ac Nostra, & de præmissorum omnium Ven. Fratrum Nostrorum consilio & assensu, prædictum Fidelem a Sigmaringa Sacerdotem Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum,

de

A *Solemnis Beatificatio.* B *Causa reassumitur pro Canonizatione.*
C *Nova Miracula pro Canonizatione approbata.* D *Decretum de tuto processu ad Canonizationem.*
E *Consistorium Secretum.* F *Consistorium Publicum.*
G *Cardinalium & Episcoporum suffragia in Consistorio semipublico.* H *Solemnis Canonizatio.*

de cujus vita ſancte traduͣcta, & morte pro catholicæ Fidei propagatione perpeſſa, deque miraculis ipſius interceſſione patratis pleniſſime conſtabat & conſtat, Sanctum Chriſti Martyrem eſſe pronunciavimus, & ſanctorum Martyrum Catalogo adſcriptum ab univerſa catholica Eccleſia honorari & coli decrevimus, definivimus, & reſpective mandavimus; In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Omnibus quoque
A Chriſtifidelibus, qui ſingulis annis die XXIV. Aprilis vere pœnitentes & confeſſi Eccleſiam Cathedralem Curienſem, in qua ſacrum Martyris Corpus aſſervatur, devote viſitaverint, ſeptem annos & totidem Quadragenas de injunctis eis, ſeu alias debitis pœnitentiis, eadem auctoritate miſericorditer in Domino relaxantes.

Mox omnipotenti Deo cum Angelis & Sanctis ejus humillimam gratiarum actionem, demiſſaſque preces per ipſius Sancti merita offerentes ad ſacram beati Petri Apoſtoli Confeſſionem ſacroſanctum Miſſæ Sacrificium cum commemoratione ejuſdem ſancti Fidelis martyris, nec non ſanctorum Camilli, Petri, & Joſeph Confeſſorum, ſanctæque Catharinæ Virginis a Nobis pariter Sanctorum Albo rite adſcriptorum ſolemniter celebravimus, ac denique humilitatis in conſpectu Domini Fidelibus cunctis ibi præſentibus plenariam omnium peccatorum Indulgentiam largiti ſumus.

Gratulemur igitur invicto orthodoxæ Religionis Præconi, cui donatum eſt pro Chriſto non ſolum ut crederet in eum, ſed etiam ut pateretur pro eo, atque ita per momentaneum tribulationis certamen ad æternum Beatitudinis triumphum perveniret in Cælis, ubi eum pro catholicæ Fidei dilatatione, & pro temporum noſtrorum tranquillitate, apud Auctorem pacis noſtræ, & conſummatorem Fidei ſuæ deprecatorem fore confidimus.

Ut autem præmiſſa omnia perpetuæ futurorum temporum memoriæ commendentur, Nos ea præſentium Literarum Apoſtolicarum tenore in omnium per uni-
B verſum Orbem notitiam deduci volumus; mandantes, ut earumdem præſentium tranſumptis, ſive exemplis impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem ab omnibus fides habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

C Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, mandati, ſtatuti, relaxationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVI., III. Kalendas Julii, Pontificatus Noſtri anno VI.

✠ Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

† *Ego T. Epiſcopus Oſtien. & Velitern. Card. Rufus Decanus, S. R. E. Vice-Cancellarius.*

† *Ego A. Epiſcopus Portuenſis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.*
† *Ego V. Epiſcopus Prænestinus Card. Petra Major Pœnitentiarius.*
† *Ego P. A. Epiſcopus Albanen. Card. Carafa.*
†
† *Ego V. Epiſcopus Sabinen. Card. Bichius.*
†
†
†
†
†
† *Ego Nicolaus Maria Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Card. Lercari.*
†
†
†
† *Ego F. Tit. S. Mariæ Tranſtyberim Presbyter Card. Burgheſius.*
† *Ego A. Tit. S. Stephani in Monte Cœlio Presbyter Card. Gentili.*
† *Ego Fr. J. A. Tit. SS. Silveſtri & Martini Presbyter Card. Guadagni.*
† *Ego T. Tit. S. Cæciliæ Presbyter Card. de Acquaviva.*
† *Ego D. Tit. Baſilicæ Sanctorum Duodecim Apoſtolorum Presbyter Card. Rivera.*
† *Ego J. B. Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Card. Spinula.*
†
†
†
†
† *Ego R. Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Ilcio.*
†
†
† *Ego D. Tit. S. Bernardi ad Thermas Presbyter Card. Paſſioneus.*
† *Ego S. Tit. S. Priſcæ Presbyter Cardinalis Valenti.*
†
† *Ego J. F. Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Card. Portocarrero.*
† *Ego C. Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Card. Paulutius.*
†
† *Ego C. A. Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Card. Cavalchinus.*
†
†
†
†
†
†
† *Ego F. Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Card. de Ricciis.*
† *Ego A. Tit. S. Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.*
† *Ego C. Tit. S. Mariæ de Ara-Cœli Presbyter Card. Calcagnini.*
† *Ego P. M. Tit. S. Agnetis extra muros Presbyter Card. de Montibus.*
† *Ego F. Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Card. Tamburini.*
† *Ego J. Tit. S. Crucis in Hieruſalem Presbyter Card. Beſozzi.*
†
†
†
†
†
†
†
† *Ego Carolus S. Mariæ in Via-Lata Diaconus Card. de Marinis.*
† *Ego Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus Card. Albanus.*

Acta Canon.

A *Indulgentiæ.* B *Præſentium tranſumptis auctoritas tribuitur.* C *Sanctio.*
D *Dat. Pontificatus Anno* VI. *die* 29. *Junii* 1746.

† *Ego Nerius S. Euſtachii Diaconus Card. Corſinus.*
† *Ego Agapitus S. Agathæ Diaconus Card. Moſca.*
†
†
† *Ego C. S. Mariæ in Portica Diaconus Card. Sacripantes.*
† *Ego M. SS. Coſmæ & Damiani Diaconus Card. Bolognettus.*
† *Ego H. S. Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.*
† *Ego P. S. Georgii in Velabro Diaconus Card. Columna.*
† *Ego A. S. Mariæ in Aquiro Diaconus Card. Tanari.*
† *Ego H. S. Adriani Diaconus Card. Bardi.*
† *Ego D. SS. Viti & Modeſti Diaconus Card. Urſinus.*
†

D. Card. Paſſionеus,

J. Datarius,

VISA de Curia

I. C. Boſchi,

J. B. Eugenius,

Loco † Plumbi,

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

LITERÆ DECRETALES CANONIZATIONIS B. CAMILLI DE LELLIS CONFESSORIS.

BENEDICTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

A MIſericordiæ ſtudium, cæleſtis Patris exemplo, inculcatoque ſæpius Salvatoris noſtri præcepto commendatum, Diſcipulos Chriſti Eccleſiæ Filios ab omnibus humanarum Societatum Sectatoribus ita diſcernit, ut qui dilectionem habuerint ad invicem, ii demum ſupereminentem omni ſcientiæ diſciplinam percepiſſe, ii vere ad Regnum Filii Dei pertinere dignoſcantur. Hæc charitatis lex non lapideis Iſraelitarum cordibus inſculpta, non levitico generi hæreditate traſmiſſa, non Aaronis ſtirpi cum Sacerdotii prærogativa tributa fuit, ſed in Fidelium cordibus per Spiritum ſanctum ſuaviter copioſeque diffuſa, ſicut alienigenam Samaritanum languenti Judæo proximum fecit, ita univerſas Orbis Terræ Nationes Fraternitatis vinculo inter ſe copulavit. Per hunc dilectionis ſpiritum vere renovata eſt facies Terræ; dum genus humanum, peccatorum & conſequentium pœnarum vulneribus fauciatum, non amplius hanc lacrymarum vallem pro exilii atque ſupplicii loco, ſed pro charitatis exercitatione, ac beatæ peregrinationis diverſorio habere cœpit; humanæque infirmitates jam inter unius Corporis membra communes redditæ, patientibus quidem factæ ſunt in expiationem delictorum, & cauſam ſalutis æternæ; compatientibus vero meritorum augmentum, & obtinendæ ſibi, quam aliis præſtitiſſent, miſericordiæ fiduciam attulerunt. Hoc ſpiritu de Cælo repletus ſuperiori ſeculo beatus Camillus de Lellis piam calamitoſorum omnium, præcipue vero ægrotantium curam in ſe ſuſcepit, quoſque nec patriæ, nec ſanguinis conjunctione ullo modo attingebat, urgente charitate Chriſti, pluſquam paternis fraterniſque officiis complecti & ſublevare, proprium ſibi munus aſſumpſit. Quin etiam quum ſe videret, nec ad omnes ubique in tribulatione conſtitutos, nec ultra præfinitum ſibi vitæ curſum, ad futuras ætates operam ſtudiumque ſuum extendere poſſe; propagato in alios ejuſdem ſpiritus ſui fervore, iiſque perenni charitatis nexu, & Religioſi voti propoſito obligatis, ſpiritualem ac temporalem Infirmorum curam ipſis perpetuo commiſit & commendavit. Cujus quidem beati Viri virtutes, quum ad illud perfectionis faſtigium, quod humana ratio, & naturæ vires aſſequi nequeunt, Dei gratia pertigiſſe conſtiterit; ejuſque Sanctitatem omnipotens Deus, illuſtribus editis miraculis, in conſpectu filiorum hominum magnificare dignatus fuerit, Nos eum merito ex hac veritatis Cathedra, de Venerabilium Fratrum Noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Romana Curia frequenti numero congregatorum aſſenſu & conſilio, Eccleſiæ univerſæ colendum & venerandum, Populis invocandum, Fidelibus cunctis imitandum proponimus, & præſentium literarum tenore denunciamus.

Natus eſt is Buclanici Theatinæ Diœceſis Oppido B
in Marrucinis Anno Domini MDL. non ſine futuræ Sanctitatis præſagiis, quum Mater, quæ ipſum provecta jam ætate conceperat, viſa ſibi in ſomnis fuerit Puerum peperiſſe, Crucem in pectore geſtantem, & Chorum ducentem aliorum complurium Cruce ſimiliter ſignatorum. Quibus tamen auſpiciis minime reſpondit Camilli adoleſcentia, ab eo in vitiis, maximeque in effuſo alearum luſu traducta, cum valetudinis, fortunarum, & famæ diſpendio; ut etiam probroſa paupertate adactus, abjectiſſimis primum miniſteriis a natalium ſuorum conditione alieniſſimis, in Noſocomio Incurabilium de Urbe, mox laborioſæ Militiæ in Venetorum Caſtris, denique in Siponino Fratrum Capuccinorum Conventu famulatui ſe addicere compulſus fuerit; ubique inconſtans, ubique ſibi aliiſque gravis, numquam tamen a miſerentis Dei longanimitate defertus, qui & eum ſemper a profundiore abyſſo, a blaſphemiarum ſcilicet impietate, aleatoribus adeo familiari arcere dignatus fuerat; & tandem oſtenſurus in eum divitias miſericordiæ ſuæ excitavit ipſum aliquando a fommo mortis, & in manu potenti & brachio extento a perditionis via ad ſalutis tramitem revocavit. Cum enim quadam die iter agens Camillus, accepta quondam faſtidientibus auribus piarum exhortationum verba ſolus ſecum recoleret & quaſi ruminans animo volutaret, interiori luce ſubito perculſus, ac peccatorum ſuorum conſcientia, divinorumque judiciorum timo- C
re perterrefactus humi ſe proſtravit, nec inde prius ſurrexit, quam anteactæ vitæ crimina vehementiſſimo doloris actu deteſtatus, de cuſtodiendis in poſterum juſtificationibus Domini immutabiliter conſtituerit. Ex eo tempore novus homo factus Camillus, non modo ab omni vitiorum genere deinceps abſtinuit, ſed ad ſublimiorem chriſtianæ perfectionis metam contendere cœpit. Sancti Franciſci habitum in Ordine Fratrum Capuccinorum Siponti induit. Sed veteri ulcere, quod olim in tibia contraxerat, identidem recrudeſcente, bis a dolentibus Superioribus dolens dimiſſus, ab hac ſibi chariſſima arctioris vitæ ſemita deflectere coactus eſt.

Romam reverſus, vetus Hoſpitium ſuum, S. Jacobi ſcilicet Domum, Incurabilium nuncupatam repetiit, ac Deo ſic diſponente, ejuſdem bonorum adminiſtrationi præfectus fuit. Quo in munere quum ſe Camillus non tam hominibus quam Deo ſervire cogitaret; maxima ſedulitate ac diligentia, Infirmorum neceſſitatibus ſublevandis ſe totum dicavit. Sed quum ea in re non ſatis ſibi obſecundare videret eos, qui temporali mercede conducti in ipſius Noſocomii miniſteriis adhibebantur, ſecum cogitare cœpit quomodo

ferven-

A *Exordium.* B *S. Camilli ortus, & adoleſcentia.*
C *Ipſius ad Deum converſio, & ſanctioris vitæ initia.*

ferventiores Operarios præstantioribus propositis spiritualium meritorum præmiis compararet. Communicavit consilium hac de re suum cum S. Philippo Nerio tunc in humanis agente, a cujus præceptis nutuque pendebat; quo approbante atque hortante, cum paucis primo ejusdem Nosocomii Ministris, mox cum
A ampliori priorum Fidelium numero, Sodalitatem quandam instituit Laicorum hominum, qui se Divinis obsequiis, & ægrotantium curæ, in ipsa primum S. Jacobi Domo, pro Dei amore & futuræ vitæ mercede manciparunt, & contempta propriorum commodorum ratione, superatisque Divino præsidio invidorum calumniis, in Instituto constanter perseverantes, brevi tempore extra prædictam quoque Domum charitatem suam dilatarunt; cumque proprium sibi domicilium in Urbe constituissent, inde ad omnium pauperum ægrotantium levamen tam in Nosocomiis, quam in privatis Domibus accurrentes, incredibilem Urbi universæ utilitatem attulerunt. Hæc autem utilitas tunc major evasit, quum multis Ecclesiasticis Viris Camillo se se adjungentibus, ipsoque Camillo de prædicti S. Philippi directoris sui consilio, post exacta in Scholis Collegii Romani singulari humilitatis exemplo Literarum studia, ad sacrum Presbyteratus Ordinem promoto, spiritualis non minus quam temporalis vitæ subsidia ægrotis quibusque præstare cœperunt. Ea re permotus sapientissimus Ponti-
B fex Sixtus Papa V. Prædecessor noster per suas Literas Apostolicas datas apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die xviij. Martii anni MDLXXXVI. hujusmodi Institutum, omnipotentis Dei atque ejus pauperum ægrotorum famulatui dicatum, ac voluntariæ paupertatis, castitatis, & obedientiæ proposito, nulla tamen voti sponsione adstrictum, collaudans atque commendans perpetuo approbavit & confirmavit sub denominatione *Congregationis Ministrantium Infirmis*, eidemque complura Indulta & Privilegia tam in spiritualibus, quam in temporalibus benigne concessit; inter quæ illud specialibus Literis die xxvj. Junii ejusdem anni datis indulsit, ut illius Sodales pro habitus proprii distinctione Crucem fulvi coloris ad latus dextrum vestium suarum assutam deferrent.

Sed quum hujusmodi Congregatio paucorum annorum decursu, Camillo præside & promotore, non solum fructuosior evaderet, sed & spectabilium Virorum numero aucta, ad ampliorem Domum S. Mariæ Magdalenæ de Urbe in Regione Columnæ translata fuisset, omniumque eidem adscriptorum jam sensus esset, ut sub prudentissimis Legibus & Regulis ab eodem Camillo præscriptis, ac solemni paupertatis, castitatis, & obedientiæ professione, in perenni ministerio ægrotantium, ne excepto quidem pestiferæ contagionis casu, Religiosam vitam degere optarent; exhibitis felicis recordationis Prædecessori pariter no-
C stro Gregorio Papæ XIV. hujusmodi Regulis, iisque examinatis & approbatis, placuit eidem Gregorio præfatam Congregationem in Ordinem Regularem erigere sub nomine & nuncupatione *Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis*; ejusque Professores in quibuscumque locis tunc & deinceps commorantes, sub immediata & speciali sua & Apostolicæ Sedis protectione perpetuo susceptos, amplissimis gratiis & privilegiis de Apostolica liberalitate ditare; prout in ipsius Gregorii prædecessoris Literis, datis apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ MDXCI. Kalen. Octobris plenius atque distinctius continetur.

D Ex hac nova charitatis schola, mirum quanta in omnium ordinum homines, tum corporum tum animarum præcipue utilitas dimanavit. Non jam ægrotantes ad morborum ærumnas, solitudinis ac derelictionis mœrorem accessisse doluerunt: Non jam transactæ vitæ reatibus gravati imminentis mortis discrimen absque peccatorum expiatione subire timuerunt: Non jam humani generis adversarius miseros mortales in extremis laborantes infesta rabie circumsistens, eos a susceptorum Sacramentorum robore imparatos, aut Fidelium exhortationum solatio & subsidio destitutos invenit. Reddita Nosocomiis mundities, allevati Ministrorum labores, animarum Pastores ubique adjuti, in anxietatibus, curis & solicitudinibus sublevati; ut minime sit mirandum, tot hujus Instituti Domos, & tunc modico temporis intervallo per Italiam universam, per Siciliam aliasque remotiores Provincias, & deinceps per Europæ totius Regiones, plaudentibus Civibus, Episcopis adnitentibus, erectas esse; in quibus cum magno populorum fructu & emolumento viget eximiæ charitatis spiritus per Camillum in ipsius Filios atque Discipulos diffusus & propagatus.

Ipse vero saluberrimi operis institutor atque pro- E
motor, cum omnes quas aliis tradiderat, christianæ perfectionis Leges exactissime implevit; tum eam præcipue, quæ plenitudo Legis est, Dilectionem: Cujus profecto Nobis datum est, ex collectis de ipsius vita & rebus gestis, certissimis monumentis, tam sublimitatem atque profundum, quam latitudinem longitudinemque dignoscere.

Sublimis profecto charitas, quæ a Deo procedens, F
& in Deum ipsum se referens, creata omnia, quæ aliis inordinatæ cupiditatis fomenta esse solent, vel tamquam pietatis in Deum argumenta, vel tamquam occasiones misericordiæ in Proximos exercendæ unice intuebatur. Hinc, quum ex omnibus rebus, quæcumque ipsius sensibus obversabantur, nova quotidie amandi laudandique Creatoris incitamenta sumeret, novas charitatis flammas conciperet; in assiduos de Deo sermones, in flagrantissimos Divini Amoris actus, non sine lacrymis identidem erumpebat; tantoque cor ejus æstuabat ardore, ut sensibilem aliquando lucem e vultu suo radiantem emitteret; & nihilominus ingemiscens, quod se infinitæ bonitati pro merito diligendæ imparem agosceret, infinitas sibi animas dari voluisset, quas in Dei amore totas impenderet. Hoc desiderio incensus, ad operosa ministeria Proximis præstanda eo spiritu accedebat, ut omnipotenti Deo, quem in pauperibus intuebatur, obsequium aliquod pro viribus exhiberet; ab eaque cogitatione nunquam mentem animumque avertebat. Itaque cælestem fere vitam in Terris ducens, nonnumquam visus est per mirabiles ecstases a sensibus omnino alienatus, totoque corpore in aere elevato ac suspenso, beatorum spirituum consortio sese miscere: Unde & eorum ope ac præsidio complura vitæ discrimina mirabiliter evasit; & S. Philippi Nerii testimonio compertum est, Angelos ipsius Sociorum lateribus, dum Infirmis ministrarent, adstantes apparuisse. Sed & aliis supernaturalibus donis a Deo cumulatus, spiritu prophetiæ, gratia curationum, & mirabili in naturæ leges imperio, adhuc vivens, innumera cælestis favoris, quo fruebatur, argumenta dedit.

Ab ea tamen virtutum suarum, & supernorum G
charismatum sublimitate oculos declinans Camillus, eosque in propriæ humilitatis profunditate libentius defigens, nec unquam oblivione captus purgationis veterum suorum delictorum, sæpe se inter omnes peccatores pessimum appellabat, seque indignum qui inter homines viveret, ac destinatum æternis ignibus titionem intimo animi sensu profitebatur; ex quo sane humilitatis fonte prodierunt assidua, quibus corpus afflictabat, pœnitentiæ ac mortificationis exercitia; præcipue vero demissus ille mentis habitus, quo pauperibus & ægrotis, quos sibi in Dominos adsciverat, in abjectis & laboriosis quibusque officiis sine requie ministrabat atque inserviebat. Neque vero ob præclaram, Deoque & hominibus acceptissimam Religionem a se fundatam, sapientissime administratam, latissimeque propagatam, ullo modo efferebatur; quinimo delatum sibi forte Fundatoris nomen refugiens, ipsam quoque Ordinis Præfecturam, quam per xxvij. annos in omni patientia & solicitudine gesserat, tandem, firmato jam ipsius statu & regimine, humiliter a se abdicavit & sponte dimisit; ut ita cum eo, a quo didicerat mitis esse & humilis corde, fratribus suis jam dicere posset: *Ego autem in medio vestri sum, tamquam qui ministret*. Qua tamen

A *Societatem instituit Ministrantium Infirmis.*
B *Societas plurimum aucta, a Sixto V. confirmatur & privilegiis ditatur.*
C *Eadem in Congregationem Regularem erigitur a Gregorio XIV.*
D *Ejus Congregationis utilitas, & fructus.* E *S. Camilli Fundatoris Virtutes.*
F *Pietas in Deum.* G *Humilitatis & pœnitentiæ studium.*

ex re iidem novam utilitatem sunt consequuti ; dum ab ipso Ordinis moderatore , a quo sapientissimas leges atque vivendi Regulas ad eum diem acceperant , deinceps etiam perfectæ subjectionis & obedientiæ formam ipsius exempla intuentes desumere potuerunt .

A Sed jam videamus, qua latitudine dilatatum fit cor ejus, ut charitatis suæ fructus ad omnes Proximos in tribulatione & angustia positos derivaret . Quo in genere non hic omnia recensenda ducimus, quæ Camillus assidue pro Pauperibus sustentandis , alendis , hospitio accipiendis , pro Virginibus tuendis & collocandis , pro Viduis ac Pupillis defensandis sublevandisque gerebat . Unum pro cunctis opus, quod sibi suisque Alumnis proprium & præcipuum sumpserat , ut ægrotantium animabus corporibusque succurreret , immensam prope illius charitatis amplitudinem satis demonstrat . Quis enim tota Urbe infirmabatur , cum quo commiserationis affectu non infirmaretur Camillus ? Ad quem non accurreret , ac vel ipse præsens inserviendo & consolando usque ad extremum adesset , vel subrogatis Sociis , desideratam opem afferret ? Quem reperit inopia pressum , ægritudine prostratum , aut nimio mortis metu perterritum , cui non opportuna corporis animique subsidia contulerit , eumque in æternæ salutis fiduciam erexerit ? Quem vitiis atque peccatis irretitum , vel Religionis mysteria & dogmata ignorantem , quin eum ad melioris vitæ propositum , ad Divinæ bonitatis sinum reducere studuerit , vel in doctrina Fidei & in lege Domini erudierit ? Quin etiam constat , aliquos Hæreticos in Urbe morbo correptos , Camilli charitate & comitate devinctos, ejusque instructionibus atque hortationibus illustratos , adjuvante Divina gratia , Ecclesiæ catholicæ restitutos fuisse .

Quibus in rebus quum per omnes Urbis Regiones ac Domos magni ipsius fuerint & quotidiani labores , tum vero in publicis Xenodochiis , & potissimum in Hospitali Domo Sancti Spiritus in Saxia illius opera adeo assidua fuit , ut ibi cogitationum atque studiorum omnium scopum , ibi veluti perpetuam vitæ suæ sedem collocasse videretur . Ibi non solum Famuli & Inservientes , sed ipsi quoque Præpositi viderunt eum in omnis officii ministerio sibimetipsis præeuntem , quæque inter plures dispertita sunt munera , eumdem unum omnia amplectentem , ac mira sedulitate obeuntem . In eo habuerunt ægroti quidquid homines fere ab amicis , propinquis , parentibus desiderare consueverunt : Nec major est amantissimæ Matris solicitudo erga unicum languentem filium , ea quam Camillus singulis quibusque ægrotantibus præstabat ; eorum desideria prævertens , eorum solatium , commodum , munditiem , ac potissimum animæ expiationem , rectamque Sacramentorum perceptionem procurans ; In eos vero peculiariter intentus , a quibus ceteri vel contagionis metu , vel morborum nausea & horrore refugiebant , eos ipse ulnis amplexari , fovere sinu , suisque vestibus tegere non recusabat . Ibi sæpe laboriosas noctes laboriosissimis diebus continuavit , nec ulcerati cruris , nec gravis herniæ incommodo & dolore detentus , nec cibi , nec somni , nec requietis memor , non semel ob extremam corporis defatigationem , spirituum deliquio captus in terram semianimis corruit .

B Reliquum erat , ut præsenti experimento proposito , videretur , an Camilli charitas ad illum quem cum Sociis professus fuerat , gradum revera pertingeret , ut nimirum ægrotis Fidelibus , quos etiam pestis incessisset , opem & ministerium præstaret . Et quidem quatuor vix annis post indultam novo Ordini Apostolicam confirmationem invasit Urbem contagiosa lues , cum extrema Annonæ caritate conjuncta , ut duplici clade perculsa Civitas , funeribus , luctu , vastitate completa fuerit . Alios morbi vis , alios inopia & fames , plurimos desperatio & horror ad mortem ducebant ; omnes vero metus , ac præsens vitæ periculum , ad salutem & securitatem alibi conquirendam , vel saltem discrimini non objiciendam adigebant . At vero Camillus propriæ incolumitate vitaque contempta , minime dubitavit cum suis Alumnis pro salute publica se devovere . Itaque visus est , non modo publicis omnibus Nosocomiis sine intermissione adesse , ac miseris ægrotantibus opera , consilio , exhortationibus opem ferre ; verum etiam incredibili solicitudine privatas quaslibet Domos ingredi , quandoque etiam , si occlusæ essent fores , adhibitis scalis per fenestras penetrare ; remotissima quæque loca , obscuras cryptas , immunda stabula anxie circumire ; languentes , afflictos , inedia dejectos conquirere , atque omnes qutbuscumque poterat , subsidiis juvare , ac reficere ; eorum plagas curare , tabem abstergere , sordes eluere , lectos purgare : Præterea novum aperuit Xenodochium in ipsa Religionis suæ Domo ; alterum in Regione Cælimontana ad sanctum Sixtum ; alterum quoque ad Clivum Capitolii in via Rhedarum nuncupata constituit ; illucque ægrotos undique comportari curavit , complures etiam propriis sublatos humeris ipse detulit ; per omnes denique Urbis vastissimæ Regiones alacer opera , voce , animo præsto fuit , ut non sine causa judicatum fuerit , clementissimum Dominum , qui etiam in ira sua misericordiæ recordatur , deliberato in Urbem flagello opportunum levamen per Camillum , ejusque propositi Sectatores opponere voluisse .

Ea tempestate sedata , ecce biennio post , novum C calamitatis genus novam Camillo præbuit occasionem ardentissimæ charitatis suæ erga periclitantes Proximos ostendendæ : Quum scilicet Tiberis aquarum copia plus nimio auctus magnam Urbis partem inundasset , jamque adjacentes sancti Spiritus Ædes invadens inferiora ipsius cubicula occupasset ; commotus tanto Infirmorum periculo Camillus , in medias aquas prosiliens cœpit ægrotos ipsos , eorumque grabatos humeris suis alio transferre , nec prius ab opere cessavit , quam immenso trium dierum labore in tuto omnia collocata conspexerit .

Quod si , veritatis æternæ testimonio , majorem hac dilectionem nemo habet , quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis ; quid ni heroicam agnoscamus fuisse charitatem Camilli , qui minime detrectavit pro Pauperibus Christi vitam sæpe suam in manifestum discrimen adducere , nec unquam animam suam pretiosiorem fecit ea cujus desiderio flagrabat , Proximorum salute ?

Neque vero unius Romanæ Urbis ambitu se conti- D nuit ipsius dilectionis amplitudo , sed alias quoque Regiones ac Civitates complexa est , ad quas Instituti sui fructum utilitatemque propagavit ; Italiam vero universam fere benefaciendo peragravit , mirifica charitatis opera ubique exercens , omniumque necessitatibus opportune succurrens . Mediolanum , & Nolam Urbes , pestifera contagione grassante , quo tempore alii earum Urbium commercia omni ratione vitabant , quin etiam earum Cives alio evolare posse cupiebant , ultro ingressus est Camillus , dilectionis ignem in sinu portans , atque utrobique admiranda illa virtutis exempla , quæ Roma olim conspexerat , pari omnium ordinum admiratione renovavit . Buclanicum Patrium Oppidum , ut audivit Annonæ difficultate graviter afflictum , illico Roma eo se contulit , suosque Cives impensis providentiæ & charitatis officiis , illustribus quoque impetratis a Deo prodigiis , mirifice recreavit .

Denique inextinctam charitatis suæ flammam usque E ad exitum vitæ , usque ad metam præclari cursus feliciter perduxit ; cumque diuturno triginta trium mensium languore , lentaque & molesta febri probatus fuisset , prænunciatum sibi cælitus mortis diem animo concupiscenti præstolando , nil aliud præter Dei & Proximi dilectionem in corde & in ore habens , nil aliud Sociis ac Discipulis suis commendans , tandem Ecclesiæ Sacramentis pie & religiose susceptis , die XIV. Julii anno salutis MDCXIV. , ætatis suæ LXV. ad regnum perfectæ charitatis migravit .

Nec dubitarunt quicumque ipsius laborum agnovere certamina , quin ipsi coronam justitiæ reddidisset justus

---

A *Charitas erga Proximos, maxime infirmos.* B *Grassante peste in Urbe, quid præstiterit Camillus.*
C *Quid exundante Flumine.*
D *Quid aliis in Civitatibus & Oppidis.* E *Ipsius sancta mors.*

ſtus Judex; qui etiam, editis potentiæ ſuæ ſignis, devota frequentis populi ad ejus funus confluentis officia ſibi accepta eſſe monſtravit. Cumque de hujuſmodi Miraculis, ac potiſſimum de perſpecta Servi Dei ſanctitate, univerſalis fama & conſtans hominum judicium eſſet, cito deventum eſt ad legitimorum Proceſſuum conſtructionem, quibus Ordinaria primum, mox etiam Apoſtolica auctoritate confectis, eorumque validitate approbata, poſt maturum omnium examen iteratis vicibus reſumptum, Nobiſmetipſis olim pro munere Promotoris Fidei, quod gerebamus, minutiſſima quæque dubitationis capita proponentibus, tandem a felic. recor. Prædeceſſore Noſtro Benedicto Papa XIII. cum conſilio Congregationis Sacrorum Rituum judicatum eſt, conſtare de Camilli Virtutibus in gradu heroico, ut patet ex Decreto ab eo edito die XXIV. Julii Anni MDCCXXVIII. A

Mox examinatis in eadem Congregatione Miraculis, quæ poſt Camilli obitum, ejuſdemque interceſſione eveniſſe dicebantur; hujuſque examinis ſumma ad Nos ipſos in Petri Cathedra jam ſedentes delata, poſt invocatam Divini luminis opem ac reiteratam collectarum probationum conſiderationem viſum eſt Nobis, duo potiſſimum ex novem propoſitis indubitanter approbanda eſſe; unum nimirum de enormi Polypo in naribus cujuſdam Puellæ Viterbienſis ſuborto, & plures jam menſes pervicaciter permanente, qui ex ſolo contactu fili ſubuculæ Servi Dei penitus evanuit. Alterum de lethali morborum congerie, maligna ſcilicet febri, pulmonum & pleuræ inflammatione, gutturis etiam ulcere, quibus Catharina Dondula ſexto jam menſe uterum ferens, correpta & ad extremum vitæ Medicorum etiam judicio deducta fuerat, ſed omnia ſolo hauſtu aquæ, in qua comminutus fuerat pulvis e cubiculo Servi Dei collectus, illico depulſa fuerunt, itaut ægra non modo ſanitatem, ſed priſtinas etiam vires momento temporis recuperavit. Quæ quidem Miracula quum Nos Decreto edito die XXVI. Septemb. Anni MDCCXLI. approbata publicaverimus, mox præfatæ Congregationis conſilium audierimus ſuper Beatificationis honoribus eidem Dei Servo tuto deferendis, die demum ſecunda Februarii Anni MDCCXLII. in Feſtivitate Purificationis beatiſſimæ Virginis Mariæ, quo die olim Camillus ſuperni luminis radio illuſtratus ad bonam frugem converſus fuiſſe perhibetur, aliud Decretum protulimus de ejuſdem formali Beatificatione peragenda; cujus ſolemnia deinde in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe rite celebrata fuerunt vigore Literarum Noſtrarum Apoſtolicarum die VII. ejuſdem menſis & anni ſub Annulo Piſcatoris editarum. B C

Indultam beato Viro venerationem, ac ſummo Fidelium ſtudio eidem exhibitam nova ſubſequuta ſunt Miracula, quæ manifeſtam Dei voluntatem de ipſius glorificatione in Terris augenda oſtendere videbantur. Tribus itaque Epiſcopis ad inquirendum ſuper hujuſmodi Miraculis auctoritate Noſtra Apoſtolica de more delegatis, cognitaque Proceſſuum ab ipſis confectorum validitate, ex tribus Miraculis in prædicta Sacrorum Rituum Congregatione accuratiſſime diſcuſſis, audito ut par erat, Peritorum judicio, noviſque inquiſitionibus ſuper ſanationum obtentarum perſeverantia legitime peractis, duo potiſſimum tamquam approbatione noſtra digna Nobis propoſita fuerunt, quæ quum revera privatis noſtris ſtudiis adhibitis, & invocato lumine Spiritus ſancti, clariſſima in luce poſita eſſe judicaverimus, die prima Maji ſuperioris anni MDCCXLV. Decreto noſtro approbavimus & publicavimus. D

Primum eſt ſanatio Luciæ Tereſiæ Petri Puellæ ex Oppido Caprarolæ, quæ quum ab ipſa nativitate ob pravam Thoracis ſtructuram magna reſpirandi difficultate laboraſſet, & procedentibus annis, ingraveſcente Aſthmate, accedentibus purulentis & ſanguineis excretionibus, ac ſumma virium proſtratione, externo quoque contracto gibbo, gravem ſibi aliiſque vitam haud longe protrahere poſſe oſtenderet: in maxima morborum hujuſmodi intenſione, quum invocata beati Camilli ope, aquam bibiſſet præfato pulveri admixtam, unius noctis ſpatio a morbis omnibus expedita, & perfecta valetudinis firmitate donata fuit. E

Alterum eſt inſtantanea ſanatio Margaritæ Caſtelli duodeviginti annorum Puellæ ex Oppido Marini, quæ ob vitium ſanguinis ab utero Matris contractum malignis puſtulis ſæpe afflicta, tandem earum numero in immenſum aucto, itaut univerſum ipſius corpus unica cruſta, ſanie taboque manante coopertum appareret, acuta quoque febri ſuperveniente, omnique amiſſa motus & ſenſuum facultate jamjam expiratura judicabatur; quum ſubito impoſita ipſi Imagine beati Camilli, ac brevi prece ab ipſius Sorore & Matre emiſſa, velut a ſummo mortis excitata perfecte convaluit, corpus repente detumuit, cruſtæ deciderunt, reliquit eam febris; itaut e lecto ſtatim ſurgens, integerrimis viribus incedere & operari potuerit, neque deinceps inveteratæ hujuſmodi affectionis incommoda amplius perpeſſa fuerit.

Conſulta deinde fuit eadem Sacrorum Rituum Congregatio, an rebus ita ſe habentibus, ad ſolemnem beati Camilli Canonizationem tuto procedi poſſe cenſeret; omnibuſque Venerabilibus Fratribus Noſtris S. R. E. Cardinalibus eandem Congregationem conſtituentibus, necnon dilectis Filiis ejuſdem Congregationis Conſultoribus in partem affirmativam conſentientibus, Nos deinde matura ponderatione præmiſſa, ac ferventibus Deo oblatis precibus, tandem anno ſuperiore die XVII. Auguſti, illius diei anniverſaria, quo inſcrutabilis Divini conſilii altitudo Nos immerentes ad Summi Pontificatus apicem evexit, publico Decreto edito hujuſmodi Congregationis ſententiæ Nos quoque adhærere declaravimus. F

Urgebant vero pro hujus Decreti implemento non ſolum communia fidelium Populorum, ac primis dilectæ Urbis noſtræ vota, ſed & enixæ preces ac ſupplicationes antedictæ Congregationis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis, quibus, & olim clar. mem. Philippus III., & Philippus IV. Hiſpaniarum Reges Catholici, plurimique Eccleſiaſtici & Secularis Ordinis Proceres apud Prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices ſuas preces adjunxerant, & ſuas nuper poſtulationes Nobis humiliter exhiberi mandaverant Cariſſimus in Chriſto Filius noſter Carolus utriuſque Siciliæ Rex Illuſtris, ejuſque Conjux Cariſſima in Chriſto Filia noſtra Maria Amalia utriuſque pariter Siciliæ Regina Illuſtris & cum aliis pluribus Antiſtitibus & Principibus, dilecti Filii Nobiles Viri Neapolitanæ Civitatis Electi. Quapropter communicato conſilio cum univerſo Collegio Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium in Conſiſtorio ſecreto die XVIII. elapſi menſis Aprilis coram Nobis habito, hiſque ſimiliter, audito a Nobiſmetipſis Cauſæ ſtatu ac meritis, ad ulteriora, ſervatis ſervandis, progrediendum eſſe ſuadentibus; Nos demum convocatis per Literas compluribus Ven. Fratribus Archiepiſcopis & Epiſcopis per Eccleſias conſtitutis, eorum quoque ſuffragia, ut *in tanti momenti judicio fieri conſuevit & decet, audire deliberavimus.* G

Itaque expoſitis primum in plenario publicoque prædictorum S. R. E. Cardinalium, Antiſtitum omniumque Ordinum Romanæ Curiæ Conſeſſu, per dilectum Filium Julium Cæſarem Fagnanum noſtræ Conſiſtorialis Aulæ Advocatum, ejuſdem B. Camilli geſtis, Virtutibus & Miraculis; iiſdemque præterea in ſummaria Relatione ex monumentis prædictæ Sacrorum Rituum Congregationis fideliter deſumpta una cum Actorum ſerie, prædictorum omnium judicio ſubjectis; die decima currentis Junii eoſdem S. R. E. Cardinales, & Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos univerſos coram Nobis in Conſiſtorio ſemipublico congregatos, adſtantibus de more dilectis Filiis Sedis Apoſtolicæ Notariis & Cauſarum Palatii noſtri Auditoribus requiſivimus, an ad ſolemnem ipſius Beati Canonizationem deveniri poſſe cenſerent; cumque omnes unanimi ſenſu id a Nobis præſtandum eſſe ſuaderent, exhibitis quoque in ſcriptis per fin- H I

A *Heroicæ Camilli Virtutes juridice approbantur.* B *Miracula pro Beatificatione approbata.*
C *Solemnis Beatificatio.* D *Cauſa reaſſumitur.* E *Miracula pro Canonizatione approbata.*
F *Decretum de tuto proceſſu ad Canonizationem.* G *Conſiſtorium Secretum.* H *Conſiſtorium Publicum.*
I *Cardinalium & Epiſcoporum ſuffragia in Conſiſtorio Semipublico.*

singulos suffragiis, quæ in Romanæ Ecclesiæ Tabularium inferri jussimus; Nos quidem tunc eos omnes hortati sumus, ut pro impetrando Nobis superni luminis adjutorio, suas Deo preces offerrent; mox generalia per Urbem jejunia indiximus, designatisque Ecclesiis cum Indulgentia ab omnibus Christifidelibus Nobiscum orantibus consequenda, iteratis etiam Sacrificiis, Deum omnipotentem precati sumus, ut sedium suarum assistricem sapientiam ad illuminandas mentis nostræ tenebras emittere dignaretur.

A Demum adveniente hac die beatorum Apostolorum Petri & Pauli Martyrio consecrata, in splendidissimo Ecclesiæ Romanæ jubilo, præcedentibus cum prece omnibus Cleri Secularis & Regularis Ordinibus, & subsequentibus Aulæ nostræ, & Curiæ Officialibus atque Ministris, frequentissima Consacerdotum corona stipati, ad sacram beatissimi Apostolorum Principis memoriam in Vaticano solemnis supplicationis ritu processimus: Ubi exhibitis Nobis iterum a dilecto Filio nostro Joachimo Tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbytero Cardinali Portocarrero nuncupato, prædictorum supremorum Principum & Procerum, Ecclesiarumque, & Congregationis Clericorum Regularium precibus & obsecrationibus, Dei nomine cum gemitibus invocato, ad laudem sanctæ & individuæ Trinitatis, ad Triumphantis Ecclesiæ gloriam, & Militantis consolationem atque præsidium auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, ac Nostra, ac de congregatæ Fraternitatis, ut supra diximus, assensu & consilio prædictum Camillum de Lellis Diœcesis Theatinæ Sacerdotem, Fundatorem Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, de cujus præcellenti Fide & charitate ceterisque Virtutibus in gradu heroico, necnon de Miraculis ipsius interceſſione a Deo patratis plenissime constabat & constat, Sanctum esse definiendo pronunciavimus, & pro Sancto ab omnibus habendum atque colendum ediximus, in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti; omnibusque

B Christifidelibus, qui singulis annis die XIV. Julii vere pœnitentes & confessi Ecclesiam S. Mariæ Magdalenæ de Urbe Congregationis præfatæ Clericorum Regularium, in qua ipsius Sancti Corpus religiose asservatur, devote visitaverint, septem annos & totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias debitis pœnitentiis, eadem auctoritate in perpetuum misericorditer relaxavimus. Denique in obsequium omnipotentis Dei decantato Laudis & Confessionis Hymno, incruentam salutis nostræ Hostiam ad Altare Confessionis beatissimi Petri Apostoli in spiritu humilitatis obtulimus cum commemoratione etiam ipsius S. Camilli Confessoris, necnon Sanctorum Fidelis Martyris, Petri, & Josephi Confessorum, & Catharinæ Virginis, quos pariter Sanctorum Albo rite adscripsimus, omnibusque ibi præsentibus plenariam peccatorum Indulgentiam largiti fuimus.

Exultet igitur Ecclesia sancta Dei, & jucundetur in Domino, qui secundum promissiones suas sanctitatis & dilectionis spiritum in ea conservat & fovet. Excitentur Fideles ad præclara Sancti hujus persequenda vestigia, ut ipsius mereantur suffragiis adjuvari; qui quum in illo Regno Beatitudinis in quod neque luctus neque dolor ingreditur, non habeat, cui assueta misericordiæ suæ exhibeat officia, nos hic in tantis angustiis & calamitatibus constitutos sua interceſſione sublevare, & flagella Divinæ iracundiæ a nobis lubens studebit avertere.

C Ut autem præmissa omnia ad consolationem & eruditionem Christianæ plebis ubique innotescat, Nos ea præsentium Literarum Apostolicarum tenore & auctoritate, publicanda atque edicenda esse censuimus; mandantes, ut earumdem præsentium transumptis, sive exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ab omnibus habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostræ definitionis, decreti, adscriptionis, mandati, statuti, relaxationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incar- E nationis Dominicæ MDCCXLVI., III. Kalendas Julii, Pontificatus Nostri anno VI.

✠ Ego Benedictus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† *Ego T. Episcopus Ostien. & Velitern. Card. Rufus Decanus, & S. R. E. Vice-Cancellarius.*
† *Ego A. Episcopus Portuensis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.*
† *Ego V. Episcopus Prænestinus Card. Petra, Major Pœnitentiarius.*
† *Ego P. A. Episcopus Albanen. Card. Carafa.*
†
† *Ego V. Episcopus Sabinen. Card. Bichius.*
†
†
†
†
†
† *Ego Nicolaus Mariæ Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Card. Lercari.*
†
†
†
† *Ego F. Tit. S. Mariæ Transtyberim Presbyter Card. Burghesius.*
† *Ego A. Tit. S. Stephani in Monte Cælio Presbyter Card. Gentili.*
† *Ego Fr. J. A. Tit. SS. Silvestri & Martini Presbyter Card. Guadagni.*
† *Ego T. Tit. S. Ceciliæ Presbyter Card. de Acquaviva.*
† *Ego D. Tit. Basilicæ Sanctorum Duodecim Apostolorum Presbyter Card. Rivera.*
† *Ego J. B. Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Card. Spinula.*
†
†
†
†
† *Ego R. Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Ilcio.*
†
†
† *Ego D. Tit. S. Bernardi ad Thermas Presbyter Card. Passionei.*

† *Ego*

A *Solemnis Canonizatio.* B *Indulgentiæ.*
C *Præsentium Literarum exemplis auctoritas tribuitur.*
D *Sanctio.* E *Dat. Pontificatus Anno VI. die 29. Junii 1746.*

† *Ego S. Tit. S. Priſcæ Presbyter Cardinalis Valenti.*

† *Ego J. F. Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Card. Portocarrero.*

† *Ego C. Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Card. Paulutius.*

† *Ego C. A. Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Card. Cavalchinus.*

† *Ego F. Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Card. de Ricciis.*

† *Ego A. Tit. S. Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.*

† *Ego C. Tit. S. Mariæ de Ara-Cœli Presbyter Card. Calcagnini.*

† *Ego P. M. Tit. S. Agnetis extra muros Presbyter Card. de Montibus.*

† *Ego F. Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Card. Tamburini,*

† *Ego J. Tit. S. Crucis in Hieruſalem Presbyter Card. Beſozzi.*

† *Ego Carolus S. Mariæ in Via-Lata Diaconus Card. de Marinis.*

† *Ego Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus Card. Albanus.*

† *Ego Nerius S. Euſtachii Diaconus Card. Corſinus.*

† *Ego Agapitus S. Agathæ Diaconus Card. Moſca.*

† *Ego C. S. Mariæ in Porticu Diaconus Card. Sacripantes.*

† *Ego M. SS. Coſmæ & Damiani Diaconus Card. Bolognetus.*

† *Ego H. S. Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.*

† *Ego P. S. Georgii in Velabro Diaconus Card. Columna.*

† *Ego A. S. Mariæ in Aquiro Diaconus Card. Tanari.*

† *Ego H. S. Adriani Diaconus Card. Bardi.*

† *Ego D. SS. Viti & Modeſti Diaconus Card. Urſinus.*

†

D. Card. Paſſioneus.

J. Datarius.

VISA de Curia
I. C. Boſchi.

J. B. Eugenius,

Loco † Plumbi.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

LITERÆ DECRETALES
CANONIZATIONIS
B. PETRI REGALATI CONFESSORIS.

BENEDICTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

NEgotiatores Cæli, qui fidelibus Redemptoris noſtri promiſſionibus innixi, quæcumque Mundus appetit, quæ caro concupiſcit, quæ Dæmon pollicetur, omnia relinquunt, ut Chriſtum bajulantem ſibi Crucem per aſperam anguſtamque viam proſequantur, non modo inæſtimabilem bonæ negotiationis fructum in æternæ vitæ poſſeſſione percipiunt, ſed etiam in terris centuplum pro omnibus quæ demiſerunt, utiliſſima commutatione lucrantur. Dum enim vitæ hujus oblectamentis per mortificationis & continentiæ ſtudium renunciant, puris tranquilliſque voluptatibus, de conſcientiæ ſerenitate ac Divini favoris ſuavitate replentur, dum anxias Mundi divitias, Evangelicam paupertatem amplexi, a ſe abdicant, ſupernorum charifmatum theſauris abunde ditantur; & pro vanis fluxiſque honoribus quos contemnunt, veram ſolidamque gloriam non ſolum coram Angelis Dei, ſed etiam coram hominibus adipiſcuntur. Vidit hæc cæleſti lumine edoctus Petrus Regalatus Ordinis Minorum Alumnus, ejuſque diſciplinæ quam ſanctus Patriarcha Franciſcus diſcipulis ſuis tradiderat, perfectiſſimus ipſe Sectator & in aliis quoque Reſtitutor guſtavit, quam ſuave ac bonum eſſet, abnegatis ſecularibus deſideriis, uni Deo adhærere; reliquit quæ ſua erant, ut Chriſtum lucrifaceret: Verum in ipſis etiam voluntariæ paupertatis anguſtiis dilatatum eſt cor ejus, ut quarum rerum nec poſſeſſione nec affectu tenebatur, in eas mirum fæpe jus & imperium, ſupra id quod naturæ leges ferunt, Deo concedente exerceret. Nunc denique ad immenſum Gloriæ pondus, qua is jamdudum in Cælis potitur, non exiguus in Terris acceſſit honoris cumulus, decreto eidem cultu univerſæ per Orbem Eccleſiæ, cui nos licet indigni, Divina voluntate præſidentes, ipſum beatum Virum, chriſtianarum virtutum perfectione & miraculorum claritate illuſtrem, inter ſanctos Confeſſores a Nobis cum conſilio Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Romana Curia frequenti numero congregatorum rite ac ſolemniter adſcriptum, religioſa veneratione proſequendum, & proficua devotione invocandum proponimus, ac præſentium Literarum tenore denunciamus. A

Vallifoleti nobili Hiſpaniæ Urbe, natus eſt Petrus anno ſalutis MCCCXC. ex Nobilibus piiſque parentibus, quorum diſciplina & exemplis eruditus, ac Divina præſertim gratia præventus cœpit a puero ad chriſtianæ perfectionis leges vitam moreſque ſuos componere & conformare; quin etiam vix decimo ætatis anno tranſacto, domeſticis facultatibus honoribuſque contemptis, Franciſcani Inſtituti habitum ac profeſſionem expetere. Reſtitit quidem ab initio amantiſſima Mater, & piis Filii deſideriis obſecundare triennio toto recuſavit; verum is in ſancto propoſito firmiter perſeverans, eumque præferens Matri, quem præferre jubemur & animæ noſtræ, inſtando & obſecrando tandem obtinuit, ut ad Religioſæ vitæ Tirocinium, mox etiam ad ſolemnia emittenda vota in patriæ Civitatis Cœnobio admitteretur. Ex eo tempore quum in ſuſcepto perfectionis curriculo per internæ humilitatis externæque mortificationis ſtudium, per aſſidua Orationis & contemplationis exercitia, per ſolicitam puri cordis & B C

ſen-

A *Exordium.* B *S. Petri Regalati ortus & initia.* C *Ordinem Minorum ingreditur.*

ſenſuum cuſtodiam novos ſemper progreſſus faceret, numquam reſpiciens retro, ſed ad perfectiora & ſublimiora extendens ſe ipſum; ad illud brevi pervenit virtutis faſtigium, ut & in omnibus religioſi Viri officiis toti Sodalitio exemplis ſuis præluceret; & ſanctioris diſciplinæ in Minorum Familia non nihil tunc temporis laxatæ, in priſtinum ſplendorem reſtituendæ, inſpirante Deo, conſilium caperet, eodemque adjuvante ad effectum mire perduceret.

A Etenim occaſionem nactus, qua Vir pius ac prudens Frater Petrus Villacretius ejuſdem Ordinis Profeſſor, poteſtate a Superioribus ſibi facta Hiſpaniæ Cœnobia peragrabat, ut ex iis qui a ſubinducta libertate ad perfectiorem vivendi rationem tranſire cuperent, peculiarem veluti gregem conflaret, in quo priſtina Franciſcanæ Regulæ puritas & auſteritas reviviſceret, nihil cunctatus Petrus ſe illi ſocium adjunxit, & in ſolitariam Domum prope Aquilerianı Oxomenſis Diœceſis Oppidum permiſſu Epiſcopi extructam lubens cum eo feceſſit. Ibi in perpetuis pietatis & pœnitentiæ exercitationibus ambo viventes, non ſolum cœleſtium gratiarum copiam, ſed etiam hominum admirationem ſibi conciliarunt; ut ea permoti quamplurimi, tum ex ipſo Fratrum Minorum Ordine, tum e ſeculari Clero & e Populo in eorum Societatem admitti certarint, eorumque diſciplinæ ſe inſtituendos tradiderint. Quare cum nova Reformatorum Familia ad eum numerum aucta fuiſſet, ut jam Aquilerienſibus Ædibus contineri minime poſſet, alterum ejuſdem Inſtituti Cœnobium de Abroxo nuncupatum in Agro Tribulano ad Ripam Durii Fluminis conſtrui opus fuit.

B In horum Conventuum regimine, quoties naſcentis Reformationis negotia Villacretium alio vocabant, Petrus Regalatus ipſius vices ſuſtinere conſuevit. Cum vero idem Villacretius, poſt obtenta a felicis recordationis Martino Papa V. Prædeceſſore noſtro quem præſens adierat, quæcumque ad ipſius Reformationis firmitatem atque dilatationem maxime optaverat, ex hac vita pie migraſſet, communi Religioſorum voto in ipſius locum ſuffectus eſt Petrus, qui ſicut eum viventem in prælaudati operis conſtitutione & adminiſtratione, conſilio ſuo atque opera maxime juverat, ita deinceps non modo Aquilerienſe Cœnobium, in quo præcipuum fixit domicilium, ſed Tribulanum etiam, quod modo per ſe ipſum, modo per Vicarios a ſe delegatos regebat, ad perfectioris diſciplinæ normam ſanctiſſime gubernavit.

C Fuit in eo ad Socios Subditoſque in via Mandatorum Dei dirigendos non ſolum eximius zelus & aſſidua vigilantia, verum etiam in omni virtutum genere præclari exempli lux & auctoritas. Quorum enim jejuniorum obſervantiam ad mentem Sancti Fundatoris in uſum reduxerat; ea ipſe & exacte ſervabat, & voluntariis abſtinentiæ rigoribus cumulabat, quum nullum fere obſonii genus ad panem & aquam plerumque adjiceret, & præter dies Dominicos, nihil omnino ad veſperam ſumeret; quinimmo totos ſæpe dies abſque ullo cibo tranſigeret in laboribus aut orationibus, quarum etiam amore nonnunquam integras noctes inſomnes ducebat, vel humi cubando curabat, ut ne quid ſomni caperet præter id, quod ineluctabilis naturæ neceſſitas poſtulabat. Duris præterea flagellis, aſperrimis ciliciis corpus affligere & in ſervitutem redigere non deſinebat. Paupertatis vero adeo amator fuit, ut quæ præ ceteris attritæ & laceræ veſtes eſſent, eas ipſe ſibi deligeret, nec unquam fere ſandaliis aliove calceamenti genere uteretur, ſed nudis plerumque pedibus ad humilitatis & pœnitentiæ exercitium incederet.

D Quare cum ſibi ac Mundo crucifixus omnino eſſet, minime eſt mirandum, ſi totum cor ejus ſibi vindicavit cæleſtium amor, cujus virtute fortiter tractus, ac dulcedine ſuaviter illectus, ineffabilia divinitatis attributa & Redemptionis noſtræ myſteria præſentiſſimo animi ſenſu aſſidue contemplabatur; adeoque in piis meditationibus affectibuſque inardebat, ut ſæpe clariſſimus lucis ſplendor ex ipſius corpore diffuſus, non ſolum ad cubiculi ambitum, ſed longe lateque ſupra Cœnobii tectum emicaret; cujus rei cauſa a fidelibus cognita, *Domus Dei* nomen Cœnobio inditum fuit, quo etiam uſque in præſentem diem appellatur. Ex frequentibus vero mentis exceſſibus, quibus ad interiora cum Deo colloquia admittebatur, quum cæleſtium virtutum formam in ſe referret, earum quoque exemplar aliorum animis imprimere vehementer optabat. Hinc ortum E habuit zelus ille ardentiſſimus, quo ad animarum ſalutem opportuniſſimis rationibus procurandam accendebatur; neque ſolum Religioſos Viros curæ ſuæ peculiariter commendatos exemplis præceptiſque ſuis ad perfectionis culmen ducere ſatagebat; ſed ceteris etiam omnibus opera, conſilio, ſermone, ac potiſſimum impenſis miſericordiæ & charitatis officiis tutiſſimam ad Cælum viam commonſtrare & complanare curabat. Hic erat præcipuus ipſius ſcopus, & cum pauperes Chriſti ægritudine afflictos, eoſque maxime, quos propter horrificam morborum ſpeciem, aut contagionis periculum ab aliis derelictos conſpiciebat, per ſe ipſe adjuvare, hoſpitio recipere, laboriosa curatione ſublevare geſtiebat; & cum corrogata a divitioribus ſtipe, calamitoſis omnibus opem ferre, potiſſimum vero Chriſtifidelibus apud Barbaros in captivitate detentis libertatem impetrare ſtudebat; cum demum inimicitias omnes & ſimultates inter Fideles componere omni ſtudio nitebatur: ut ſcilicet peccata & vitia eliminaret, pericula occaſioneſque peccandi omnibus ſubtraheret, & Proximos a ſe adjutos, non ſibi ſed Chriſto lucrifaceret, atque ad divinæ Bonitatis amorem, ad Evangelicæ legis obſervantiam adduceret. Denique purgantium Defunctorum cruciatus pio commiſerationis affectu reſpiciens, oblatis Deo precibus, Sacrificiis, jejuniis, aliiſque voluntariis ſui corporis caſtigationibus prolatam ipſis æternæ Beatitudinis poſſeſſionem accelerare curabat.

His aliiſque virtutibus apud ſuos exteroſque clarus, F miraculorum quoque gratia aliiſque ſupernaturalibus donis illuſtris, cum ad ſexageſimum ſextum ætatis annum perveniſſet, jamque proſpiceret, haud procul eſſe depoſitionem Tabernaculi ſui, de apto idoneoque Rectore gregi ſuo poſt ſe relinquendo ſollicitus, longum aſperumque iter ingreſſus eſt, ut Lupum Salazarium antiqui Inſtituti cultorem ac vindicem ad id muneris ſuſcipiendum ſuaderet. Ea re impetrata, quum Tribulanum Cœnobium in reditu viſitaſſet, inde ad Aquilerienſe ſe contulit, ubi lethali morbo correptus decubuit, exactoque inter acerbos cruciatus atque languores integro Quadrageſimæ curſu, tandem die ſancto Paſchæ Eucharistici Panis viatico munitus, & ſequenti die ab Epiſcopo Palentiæ Oleo ſancto unctus in nomine Domini, quum dilectiſſimos Fratres ad ſeverioris diſciplinæ cuſtodiam, ad paupertatis ſtudium, ad imitationem Chriſti etiam atque etiam hortatus eſſet, animam ſuam in manus Dei fideiter amanterque commendans juſtorum ſomno obdormivit tertio Kalendas Aprilis Anno ſalutis MCCCCLVI.

Petri corpus, ut piis Fidelium turbis ad Cœnobium undique concurrentibus ſatisfieret, per aliquot dies inhumatum remanſit; cumque nullas interim mortalitatis injurias pateretur, tandem in communi Fratrum Sepulchro conditum fuit; unde tamen poſt triginta ſex annos translatum fuit ad prænobile loculamentum, quod ipſi clar. mem. Eliſabetha Caſtellæ Regina ex alabaſtrite marmore extrui curavit.

Ibi & propter conſtans hominum judicium de Servi Dei Sanctitate, & propter miraculorum frequentiam, aſſidua venerationis & cultus obſequia a piis Fidelibus ipſi delata fuerunt.

Et ſane de generali ipſius Sanctitatis, virtutum G & miraculorum fama Teſtes ſunt antiqui Proceſſus auctoritate ordinaria ſuper eo confecti, qui cum ante hos centum viginti annos ad hanc Sanctam Sedem dela-

---

A *Ejuſque Reformationem una cum Petro Villacretio promovet.*
B *Reformatorum Cœnobia gubernat.* C *Ipſius religioſæ virtutes.*
D *Pietas in Deum.* E *Charitas in Proximos.*
F *Extrema vitæ & obitus.* G *Acta ſub Urbano VIII.*

delati fuiſſent, & pro legitimo cultu eidem Servo Dei aſſerendo Apoſtolicæ definitionis oracula, inſtantibus etiam Catholicis Hiſpaniarum Regibus univerſoque Ordine Fratrum Minorum S. Franciſci vehementer expeterentur, viſum eſt ſel. record. Urbano Papæ VIII. Prædeceſſori noſtro, ſignata Chirographo ſuo Commiſſione, ad diſcutiendam in ſpecie ipſius Beatificationis & Canonizationis Cauſam novorum Proceſſuum conſtructionem demandare. Quibus deinde ad Urbem allatis, & trium antiquiorum tunc temporis Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditorum examini ſubjectis, quum hi pro ſua integritate & prudentia eorum validitatem & revelantiam pleniſſime approbantes, in luculenta Relatione eidem Urbano Prædeceſſori exhibita, tam præclaras Servi Dei virtutes in gradu heroico, quam illuſtria in vita & poſt mortem ejus interceſſione patrata miracula ſatis demonſtrata eſſe cenſuiſſent; idem Urbanus Prædeceſſor ipſius Cauſæ judicium remiſit Congregationi Sacrorum Rituum; Quæ poſt approbatam eorundem Proceſſuum validitatem & examinis formam, quum
A decreviſſet una cum dubio de Regalati virtutibus, alterum quoque de miraculis ipſius interceſſione ſequutis proponi & expendi; quatuor infraſcripta miracula ad trutinam vocavit. Primum, quod olim in viſitatione Conventuum Aquileiæ & Tribuli, quam Dei Servus pedes peragebat, intermedium ſpatium quadraginta millium paſſuum *unius horæ intervallo* confeciſſet. Alterum, quod quum collectas e communi menſa reliquias aliquando deferret ad pauperes, ob idque a Vicario ſibi occurrente objurgaretur, quod ſupra modum in exteros ſe liberalem præberet, quumque is nil aliud quam flores deferre ſe aſſeveraſſet, *flores revera in ſacculo reperti ſunt*, quos neque anni tempus, neque Regionis natura ſuppeditare potuerant. Tertium, quod Durii Fluminis aquas, quoties increbuiſſent, & navicula deeſſet ad transfretandum, extento ſuper eas pallio, non ſemel ſicco pede tranſierit. Quartum denique, quod pauperi poſt ipſius obitum aſſueta eleemoſyna pro Cœnobii foribus fraudato, eaque de re ad ipſius Petri ſepulchrum conquerenti, exerto e ſepulchro brachio, panem porrexerit. Hiſque admirabilibus ſane prodigiis, quæ etiam a veteſtiſſimis temporibus marmoreo Servi Dei ſarcophago inſculpta cernebantur, mature diſcuſſis & approbatis, peractio quoque virtutum examine, eadem Congregatio Decretum edidit die XVI. Novembris anni MDCXXX., quo tam virtutes ejuſdem Servi Dei, quam ipſa prædicta miracula comprobata fuerunt.

Quum vero paulo poſt, ſuper hujuſmodi judiciorum ordine & methodo, nova & conſultiſſima ejuſdem Urbani Papæ VIII. Decreta prodiiſſent, proindeque inducta fuiſſet neceſſitas oſtendendi, quod iis paritum eſſet; antequam ad ulteriora in hac Cauſa procederetur, opus fuit planum facere, quod per centum annos, immo verius per duo fere ſecula ante eorundem Decretorum editionem publicus cultus ipſi Dei Servo præſtitus fuerat. Quare poſt aliquot annorum ſilentium, percrebeſcentibus religioſis catholicorum Principum & Populorum votis, inſtantibus quoque quamplurimis Epiſcopis univerſoque prædicto Or-
B dine Fratrum Minorum ſancti Franciſci, Anno Domini MDCLXXV. a ſel. recordat. Prædeceſſore pariter noſtro Clemente Papa X. de conſilio præfatæ Congregationis Sacrorum Rituum ſignata fuit Commiſſio pro reaſſumptione Cauſæ in ſtatu & terminis, cum facultate in primis & ante omnia conficiendi Proceſſum particularem ſuper paritione Decretis Urbani Papæ VIII. de non cultu editis, ſeu ſuper caſu ab eiſdem excepto; & conſequenter ab Epiſcopo Oxomenſi vigore Literarum a prædicta Congregatione ipſi directarum confectus fuit hujuſmodi Proceſſus, ac ſententia rite prolata ſuper cultu eidem beato Viro a centenario tempore & ultra publice exhibito, ac proinde de caſu a præfatis Urbani VIII. Decretis excepto: Quam porro ſententiam in prædicta Congregatione Sacrorum Rituum reviſam & approbatam ſan. mem. Prædeceſſor pariter noſter Innocentius Papa XI. Apoſtolica auctoritate confirmavit & roboravit, Decreto edito die XVII. Auguſti Anni MDCLXXXIII.

Itaque non ſolum ipſius beati Petri cultus impenC ſioribus Fidelium ſtudiis per totam Hiſpaniam aliaſque Regiones frequentari cœpit, verum etiam ſubſequutis Apoſtolicæ Sedis Indultis magnopere auctus fuit; conceſſa primum in ipſius honorem Officii Divini ac Miſſarum celebratione per Ordinem Fratrum Minorum de Obſervantia, & per aliquas Hiſpaniæ Diœceſes; mox extenſo per gradus hujuſmodi Indulto ad univerſam Franciſcanorum Familiam & ad omnes Hiſpaniarum Civitates atque Diœceſes cum Oratione etiam & Lectionibus propriis, ab eadem Congregatione Sacrorum Rituum examinatis & approbatis; demum permiſſa ab eodem Innocentio Translatione Corporis ipſius beati Petri ad novum atque ſplendidius Sacellum piorum ſumptibus in ipſius honorem excitatum.

Quoniam vero, juxta Apoſtolicarum ſanctionum D Decreta, ad ſolemnem Beati Canonizationem minime procedi poterat, niſi demonſtratum fuiſſet, nova poſt indultam ipſi venerationem miracula ſuperveniſſe; ideo quum delatum fuerit ad ſel. record. Prædeceſſorem noſtrum Benedictum Papam XIII. nonnulla miracula ab omnipotenti Deo ad invocationem ejuſdem beati Petri recens patrata fuiſſe, placuit ipſi Apoſtolica auctoritate neceſſarias facultates delegare Epiſcopis Oxomenſi, & Palentino, ut juxta inſtructiones iis tranſmittendas ſuper hujuſmodi aſſertis miraculis Teſtes examinarent, aliaſque legitimas probationes colligerent. Hinc delatis ad Urbem Proceſſibus ab iis confectis, eorumque validitate, necnon examinis forma in Congregatione Sacrorum Rituum recognita, & juxta ipſius Congregationis conſilium a ſel. pariter recordat. Clemente Papa XII. Deceſſore noſtro approbata; mox etiam alio Proceſſu ejuſdem Clementis auctoritate conſtructo ſuper noviſſimo miraculo, ut ferebatur in Diœceſi Palentina edito, cujus pariter Proceſſus validitas approbata fuit; de hujuſmodi miraculorum revelantia ſecundum collectas probationes a dilecto Filio Magiſtro Ludovico de Valentibus Promotore Fidei diligenter excuſſas, actum primo fuit inter præfatæ Congregationis Conſultores coram dilecto Filio noſtro Antonio Xaverio Tituli S. Stephani in Monte Cælio Presbytero S. R. E. Cardinali Gentili nuncupato, hujus Cauſæ Ponente a Nobis deputato. Deinde, novis animadverſionibus ab eodem Fidei Promotore exaratis, iterum iidem Conſultores coram univerſis Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus præfatæ Sacrorum Rituum Congregationi præpoſitis, in Quirinali Palatio noſtro congregatis, ſententias ſuas dixerunt: Atque ita demum Cauſa plene diſcuſſa, & per noviſſimas prædicti Promotoris animadverſiones accuratiſſime cribrata, ad noſtrum judicium delata fuit. Nos vero omnibus geſtorum probationibus examinatis, & tam facti & juris allegationibus, quam Peritorum judiciis & conſultationibus perlectis; auditis etiam oretenus, tum Cauſæ Poſtulatoribus & Patronis, tum etiam præfato Promotore Fidei; Congregationem generalem prædictorum omnium tam Cardinalium, quam Conſultorum die ſecunda Junii Anni MDCCXLIV. coram Nobis coegimus.

Et quamvis ex tam exquiſita rerum omnium diſcuſſione, ex Conſultorum ſuffragiis, quæ Nobis antea in ſcriptis oblata perpendimus, quin etiam in Summarium redacta eidem Cardinalium Congregationi per noſmetipſos expoſuimus, ac denique ex conſiliis prædictorum Ven. Fratrum noſtrorum in eadem Congregatione a Nobis auditis, jam ſatis omnia videri potuiſſent clariſſima in luce collocata; nihilominus ut uberiorem cæleſtis luminis gratiam perſeveranti oratione impetrare mereremur, noſtram adhuc ſententiam proferre diſtulimus uſque ad diem feſtum S. Bonaventuræ ejuſdem Ordinis Fratrum Minorum ſancti Franciſci; quo die celebrata Miſſa in Eccleſia S. Mariæ Ara-Cæli nuncupata, ſolemni Decreto edito, duo infraſcripta miracula ipſius beati Petri interceſſione a Deo obtenta approbavimus & publicavimus.

Acta Canon.

A *Virtutum & miraculorum approbatio.* B *Approbatio cultus.*
C *Ejuſdem cultus amplificatio.* D *Judicium ſuper novis miraculis inſtitutum.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

A Primum eſt de Cæco illuminato, Didaco nimirum Sacerdote, cognomento Plaſentia, qui cum epileptico paroxyſmo correptus in domeſticum focum prunis ardentibus refertum corruiſſet, eoque caſu plenam ferventis aquæ ollam ſubvertiſſet, uſtulata facie, crematis palpebris, & oculorum acie labefactata, omnem videndi facultatem penitus amiſit, nec eam quatuor circiter menſium ſpatio, pluribus etiam remediis adhibitis, ulla in parte recuperavit. Verum quod neque a natura, neque a Medicorum arte obtinere jam amplius ſperabat, id ei ab omnipotenti Deo mirabiliter conceſſum fuit per merita B. Petri Regalati, cujus Cucullum oculis ſuis admoveri curavit; dum ad illius Reliquiæ contactum, illico perfectiſſimum oculorum uſum recepit, quem ad mortem uſque haud imminutum retinuit.

Alterum recentius miraculum experta fuit Birgitta Ortega in ſanatione horrendi ulceris, quod ipſi ex prævio tumore & intercluſa ſanie in ſiniſtra lumborum regione obortum, cum integumenta omnia, quibus renes continebantur, & duas quoque coſtas maligna corruptione depaſcendo abſumpſiſſet, contracto demum callo, & acerbiſſimis doloribus cum febri accedentibus, jam prope erat, ut ipſam Mulieris vitam præcideret. Cum tamen illa ad Beati ſepulchrum adduci ſe poſtulaſſet, ibique ipſius apud Deum cum lacrymis imploraſſet, iter ingreſſa ut domum rediret, ſenſit ſe repente ſanatam, atque ulceris locum inſpiciens invenit ampliſſimam fiſtulam coaluiſſe, & cicatrice inducta, nullas alias morbi reliquias jam ſupereſſe; quin etiam auctis ſibi corporis viribus, optima deinceps uſa eſt valetudine, dum vita fuit.

B His itaque duobus miraculis cognitis & approbatis, illud definiendum ſupererat, an res eo adducta videretur, ut ad ſolemnem Beati Canonizationem tuto procedi poſſet: Qua in re quum jampridem dubitatum fuiſſet, an obſtaret Decretum a Nobis editum die XXIII. Aprilis Anni MDCCXLI., quo ſcilicet inter alia ſtatuimus, in Cauſis Servorum Dei per viam Cultus immemorabilis, ſive Indulti procedentibus, & in quibus virtutes ex Teſtibus duntaxat de auditu, ſive ex coævorum Scriptorum teſtimoniis probatæ fuiſſent, quum poſt approbationem Cultus immemorabilis ad ſolemnem Canonizationem tranſitus fieri vellet, non duo ſolum, ut olim obtinuerat, ſed quatuor in poſterum miracula rite probari debere: Hujuſmodi dubitatio a Nobis ſublata fuerat per aliud Decretum die ſecunda Auguſti ejuſdem anni prolatum, quo declaravimus, hanc Cauſam ab ea lege exceptam eſſe & cenſeri debere; ob eam nimirum juſtiſſimam rationem, quod quum jam uſque a temporibus Urbani Papæ VIII., ut ſupra diximus, una cum heroicis beati Petri virtutibus quatuor ſimul miracula approbata fuerint, jure dici poterat prædicto generali Decreto noſtro antecedenter paritum fuiſſe, proindeque ad ipſius Beati Canonizationem non quatuor, ſed duo tantum miracula approbanda ſupereſſe. Itaque prædicta quæſtione propoſita in Congregatione generali Sacrorum Rituum coram Nobis habita die XXII. Septembris anni MDCCXLIV., unanimis omnium ſenſus fuit, ut ad ſolemnem beati Petri Canonizationem ſervatis ſervandis quandocumque procedi poſſet; Noſque ipſi deinde ſolemne Decretum in eandem ſententiam edidimus die VI. Octobris ejuſdem Anni.

Cumque chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Philippus V., & Eliſabetha ejus Conjux Hiſpaniarum Reges Catholici, cum reliquis ipſorum Regiæ Familiæ Principibus, oblatas jam pridem a Prædeceſſoribus ſuis Apoſtolicæ Sedi preces & poſtulationes pro hujus beati Viri Canonizatione omni ſtudio foverent, accederentque in eum finem complurium Ven. Fratrum Hiſpaniæ Antiſtitum, totiuſque religioſiſſimi Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci vota & obſecrationes; Nos ut in hoc graviſſimo negotio juxta præſcriptam ſervatamque a Prædeceſſoribus noſtris C agendi normam procederemus, univerſi primum Collegii Vener. Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium in Conſiſtorio ſecreto VI. Idus Aprilis coram Nobis congregatorum ſententiam atque conſilium exquiſivimus. Quibus poſt auditam a Nobis geſtorum ſeriem, & beati Viri præclara merita, ad legitimam Cauſæ hujus abſolutionem unanimi voce Nos adhortantibus: non viciniores modo, ſed etiam remotiores per Italiam Epiſcopos & Archiepiſcopos moneri curavimus, ut circiter Kalendas Junias, quibus commodum eſſet, ad Urbem ſeſe conferrent; quo & inſtantem Natalem diem beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, veteri more nobiſcum una celebrarent, & Nobis de ſæpedicti B. Petri Regalati, necnon BB. Fidelis a Sigmaringa Martyris, Camilli de Lellis, & Joſephi a Leoniſſa Confeſſorum, & Catharinæ de Ricciis Virginis, ſolemni Canonizatione deliberantibus, conſiliorum ſuorum ſuffragia, prout Spiritus ſanctus ipſis ſuggeſſiſſet, exponerent.

Ut autem præclaræ ipſius B. Petri virtutes ejuſque inſignia miracula, necnon adhibitæ cautiones in D totius Cauſæ diſcuſſione neminem laterent, indicto prius coram Nobis plenario conſeſſu omnium Eccleſiaſticorum Ordinum & Collegiorum ac Magiſtratuum Romanæ Curiæ, mandavimus a dilecto Filio Joſeph Aſcevolino noſtræ Conſiſtorialis Aulæ Advocato de præmiſſis omnibus verba fieri; mox etiam exactam eorumdem narrationem ex authenticis documentis religioſe collectam, ac typis impreſſam omnibus ſuffragium laturis exhiberi curavimus. Demum convocatos in Conſiſtorio ſemipublico die XI. currentis Junii univerſos Ven. Fratres noſtros S. R. E. Cardinales, necnon Patriarchas, Archiepiſcopos & Epi- E ſcopos, qui jam frequentes undique in Urbem convenerant, conceptis verbis requiſivimus, an ad ipſius B. Petri Canonizationem deveniendum nobis eſſe cenſerent. Ipſi vero ſummo animorum conſenſu gravibuſque rationibus omnes in affirmativam ſententiam ire comperti ſunt. Qua de re a dilectis Filiis Apoſtolicæ Sedis Notariis ibi præſentibus publica Inſtrumenta confici, ac præter ea ſuffragiorum ipſorum exempla a ſingulis prædictis ſubſcripta in Tabularium Eccleſiæ Romanæ inferri mandavimus.

Nos autem priuſquam de ſumma rei definiendo pronunciaremus, ut quid placitum eſſet coram Deo, ab ipſo Patre luminum edoceri mereremur; indictis per Urbem jejuniis, deſignatiſque Eccleſiis cum Indulgentia ab iis conſequenda, qui Nobiſcum cæleſtem opem implorarent, orationibus & obſecrationibus inſtare non prætermiſimus; donec hac die coruſcante SS. Apoſtolorum Petri & Pauli Natalitio di- F cata magnam venerandæ ſolemnitatis lætitiam, novo Eccleſiæ gaudio, per definitivæ hujuſmodi Sententiæ prolationem cumulare decrevimus. Quare præeuntibus ſupplicationis generali ritu, omnibus primum Cleri Regularis Ordinibus, tum Eccleſiarum Collegiatarum & Baſilicarum etiam Patriarchalium Cleris atque Capitulis, necnon præfatæ Congregationis Sacrorum Rituum Conſultoribus, Nos ipſi demum cum dilectis Filiis Aulæ noſtræ Officialibus & Familiaribus, cum Schola Cantorum cunctiſque Romanæ Curiæ Prælatorum Collegiis, Presbyteris quoque Pœnitentiariis Sacerdotali veſte indutis, denique cum Ven. Fratribus Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis; qui ad octoginta fere adfuerunt, univerſoque Ven. Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Collegio, ex Apoſtolicis Ædibus prodeuntes, frequenti Procerum & Magiſtratuum numero ſtipati, & ſubſequentibus Apoſtolicæ Sedis Notariis, ac Regularium Ordinum Generalibus Superioribus, ad Baſilicam beatiſſimi Apoſtolorum Principis in Vaticano cæleſtis Sponſæ ornato fulgentem Nos læti contulimus, quo Nos vocabat & ipſa memorabilis diei feſtivitas & an-

---

A *Miracula pro Canonizatione approbata.*
B *De tuto progreſſu ad Canonizationem.*
C *Conſiſtorium ſecretum.*
D *Conſiſtorium publicum.*
E *Cardinalium & Epiſcoporum conſilia in Conſiſtorio ſemipublico.*
F *Solemnia Canonizationis.*

& antiquiſſima Prædeceſſorum noſtrorum conſuetudo, quibus ſolemne fuit præclaros hujuſcemodi Sanctorum triumphos non alibi, quam apud memoriam ejuſdem B. Petri Apoſtoli celebrare.

A Ibi quum dilectus Filius noſter Joachimus Tit. Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbyter S. R. E. Cardinalis Portocarrero nuncupatus, perorante dilecto Filio Virgilio Montecatino noſtræ Conſiſtorialis Aulæ Advocato, enixas quas ſupra innuimus, ſupremorum Principum, Eccleſiarum & Ordinum preces atque poſtulationes pro B. Petri Regalati, aliaſque pro BB. Fidelis, Camilli, Joſeph, & Catharinæ Canonizatione Nobis inſtanter repræſentaſſet; Nos quidem ad graviſſimi Judicii definitionem abſque iterata cæleſtis auxilii invocatione procedere non audentes, decantatis cum venerabili Conſacerdotum Cœtu & devotiſſimo Populo ſanctorum Litaniis, Deum Optimum Maximum per omnium electorum ſuorum merita precati ſumus, ut Sedium ſuarum aſſiſtricem ſapientiam in cor noſtrum immittere dignaretur. Cumque adhuc inſtantius pro exoptatæ Sententiæ prolatione ab eodem Cardinali Promotore urgeremur: Nos iterum in genua provoluti Paraclitum Spiritum ſanctum Hymno & Oratione ſolemni rogavimus, ut lucis ſuæ radium emittens mentis noſtræ tenebras diſcuteret, & trepidantem adhuc fragilitatem noſtram virtutis ſuæ robore confirmaret. Denique ad reiteratas & inſtantiſſimas præmiſſorum obſecrationes, quin potius ad manifeſta univerſæ catholicæ Eccleſiæ vota, ad maturas deliberationes rite præhabitas, & declara-
B tum jampridem Eccleſiaſtici Senatus conſilium reſpicientes, eaque auctoritate ſuffulti, quam Dominus Noſter Jeſus Chriſtus beatiſſimis Apoſtolis Petro & Paulo Nobiſque licet immerentibus tribuit, in honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, Fidei catholicæ exaltationem & chriſtianæ Religionis augmentum, definitivo pronunciato Decreto, prædictum Petrum Regalatum Ordinis Minorum S. Franciſci Sacerdotem expreſſe Profeſſum, Regularis diſciplinæ aſſertorem & vindicem, chriſtianarum virtutum præſtantia & miraculorum gloria fulgentem, una cum ſupradictis, Fideli, Camillo, Joſeph, & Catharina Sanctum eſſe declaravimus, & Sanctorum Catalogo adſcripſimus; ſtatuentes ipſius Petri memoriam inter ſanctos Confeſſores non Pontifices ab Eccleſia univerſali quotannis die XIII. Maji pia devotione recoli debere; in Nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti.

Mox decantato pro debita gratiarum actione conſueto Laudis & Confeſſionis Hymno, Noſtriſque & Eccleſiæ precibus prædictorum Sanctorum interventioni commendatis ad Aram Baſilicæ maximam ſupra ſacratiſſimam Confeſſionem B. Petri Apoſtoli incruentam ſalutis noſtræ Hoſtiam oblaturi reverenter acceſſimus. Porro poſt Evangelicam lectionem a Diaconibus utraque lingua recitatam continere labia noſtra non potuimus, quin in tam juſta ſanctaque lætitia, Sacerdotalibus vocibus ex abundantia gaudii noſtri erumpentibus, ſplendidiſſimam alloqueremur Ven. Fratrum dilectorumque Filiorum Coronam, ut quos devota Religio, & Apoſtolicæ Sedis reverentia, non ex Urbe modo, aut ex finitimis locis, ſed ex longinquis etiam & ultramarinis Regionibus ad Sepulchra Apoſtolorum frequentes attraxerat, antiquis beatorum Principum victoriis lætantes, & recenti Sanctorum triumpho plaudentes, ad eorum virtutes pro viribus imitandas, ad eorumdem Patrocinia ſtudioſe demerenda, atque in præſentibus potiſſimum calamitatibus quibus Eccleſia Dei jamdiu conflictatur, enixe imploranda, Paterno affectu & ſermone accenderemus. Denique conceſſa omnibus adſtantibus plenaria peccatorum Indulgentia, his vero qui ſingulis annis
C prædicta die XIII. Maji, ejuſdem ſancti Petri Regalati exuvias, aliiſque ſtatutis diebus aliorum Sanctorum prædictorum Sepulchra devote viſitaverint, ſeptem annis & totidem Quadragenis de injunctis eis, ſeu alias debitis pœnitentiis, auctoritate prædicta in perpetuum relaxatis; omnipotenti Deo vota noſtra reddentes, ſacroſancta Myſteria pro totius Mundi ſalute, pro Eccleſiæ pace, pro ſanctæ Plebis incolumitate ſolemni ritu peregimus.

Quoniam vero poſt prolatam a Nobis, ut præfertur, hujuſmodi Canonizationis & Adſcriptionis Sententiam, ab eodem Cardinali Promotore Nobis humiliter ſupplicatum fuit, ut ſuper præmiſſis omnibus Apoſtolicas litteras perpetuo valituras decernere, atque edere dignaremur; ideo Nos juſtiſſimæ petitioni annuentes, præſentium literarum tenore, atque ex certa ſcientia & Apoſtolicæ auctoritatis noſtræ plenitudine omnia & ſingula prædicta confirmamus, roboramus atque iterum ſtatuimus, decernimus, univerſæque catholicæ Eccleſiæ denunciamus; mandantes, E ut earundem præſentium tranſumptis ſive exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides ab omnibus habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Si quis vero paginam hanc noſtræ Definitionis, F Decreti, Adſcriptionis, Mandati, Statuti, Relaxationis, & Voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incar- G nationis Dominicæ MDCCXLVI., III. Kalendas Julii, Pontificatus Noſtri anno VI.

✠ Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

† *Ego T. Epiſcopus Oſtien. & Veliternen. Card. Rufus Decanus, & S. R. E. Vice-Cancellarius.*
† *Ego A. Epiſcopus Portuenſis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.*
† *Ego V. Epiſcopus Præneſtinus Card. Petra, Major Pœnitentiarius.*
† *Ego P. A. Epiſcopus Albanen. Card. Caraſa.*
†
† *Ego V. Epiſcopus Sabinen. Card. Bichius.*
†
†
†
†
†
†
† *Ego Nicolaus Maria Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Card. Lercari.*
†

Acta Canon.

A *Inſtantiæ.* B *Decretum.*
C *Indulgentiæ.* D *Literæ decernuntur.*
E *Eorumque exemplis fides tribuitur.* F *Sanctio.*
G *Dat. Pontific. An. 6. die 29. Junii 1746.*

† Ego F. Tit. S. Mariæ Tranſtyberim Presbyter Card. Burgheſius.
† Ego A. Tit. S. Stephani in Monte Cælio Presbyter Card. Gentili.
† Ego Fr. J. A. Tit. SS. Silveſtri & Martini Presbyter Card. Guadagni.
† Ego T. Tit. S. Cæciliæ Presbyter Card. de Acquaviva.
† Ego D. Tit. Baſilicæ Sanctorum Duodecim Apoſtolorum Presbyter Card. Rivera.
† Ego J. B. Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Card. Spinula.

† Ego R. Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Lucio.

† Ego D. Tit. S. Bernardi ad Thermas Presbyter Card. Paſſioneus.
† Ego S. Tit. S. Priſcæ Presbyter Cardinalis Valenti.

† Ego J. F. Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Card. Portocarrero.
† Ego C. Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Card. Paulutius.

† Ego C. A. Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Card. Cavalchinus.

† Ego F. Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Card. de Ricciis.
† Ego A. Tit. S. Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.

† Ego P. M. Tit. S. Agnetis extra muros Presbyter Card. de Montibus.
† Ego F. Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Card. Tamburini,
† Ego J. Tit. S. Crucis in Hieruſalem Presbyter Card. Beſozzi.

† Ego Carolus S. Mariæ in Via-Lata Diaconus Card. de Marinis.
† Ego Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus Card. Albanus.
† Ego Nerius S. Euſtachii Diaconus Card. Corſinus.
† Ego Agapitus S. Agathæ Diaconus Card. Moſca.

† Ego C. S. Mariæ in Porticu Diaconus Card. Sacripantes.
† Ego M. SS. Coſmæ & Damiani Diaconus Card. Bolognettus.
† Ego H. S. Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.
† Ego P. S. Georgii in Velabro Diaconus Card. Columna.
† Ego A. S. Mariæ in Aquiro Diaconus Card. Tanari.
† Ego H. S. Adriani Diaconus Card. Bardi.
† Ego D. SS. Viti & Modeſti Diaconus Card. Urſinus.

D. Card. Paſſioneus.

J. Datarius.

VISA de Curia
J. C. Boſchi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

LITERÆ DECRETALES
CANONIZATIONIS
B. JOSEPHI A LEONISSA CONFESSORIS.
BENEDICTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

HUMANI generis Redemptor Dei Filius, Sapientia Patris, ita mentes hominum diſjecta veteri, qua operiebantur caligine, novo doctrinæ cæleſtis ſplendore illuſtravit, ut ſimul ad ejus lumen ductumque ſequendum maximis & pretioſis promiſſis languentia corda erexerit & excitaverit. Ita porro dum Nos edocuit, abjecta de perituris divitiis ſolicitudine, Theſaurum non deficientem in Cælo nobis parare, in eoque cogitationes & corda noſtra defigere; ſimul etiam certiſſimam hujuſmodi Theſauri adipiſcendi ſpem nobis oſtendit in Dei & Patris noſtri benignitate fundatam, cui placuit humilitati noſtræ Regnum æternum diſponere & deſtinare. Quod ſi terreni Regni, quantumvis caduci, faſtigium, vilioribus mercibus, aut parvo agello, luteiſve caſis nemo non anteferret; ſi momentaneam oblectationis voluptatem nemo præ Imperii gloria ampliſſimaque dominatione non aſpernaretur; quis erit profecto, qui mundanas, quantivis pretii, opes, potentiam, honores, comparare audeat cum ineffabili cæleſtis Regni beatitudine, quam Chriſtus Dominus puſillo Electorum ſuorum gregi promiſit; Cujus gloria non in opinione hominum, ſed in divinæ gloriæ communione ſita eſt; in qua bonum quod poſſidetur, deſideriorum menſuram excedit; ubi denique in viſione ac fruitione Dei, atque in beata Sanctorum ſocietate plena eſt felicitas, perpetua jucunditas & ſecura tranquillitas. A

Ad hanc cæleſtis Regni promiſſionem advigilans, hunc veræ felicitatis fontem ſitiens beatus Joſeph a Leoniſſa Religioſum Inſtitutum Fratrum Minorum ſancti Franciſci, quos Capuccinos appellant, plena voluntate & conſtanti devotione profeſſus, deſertam a vitiis, inviam adverſariis poteſtatibus, & aridam a deliciis ſecularibus terram incolere ſtatuit, ut ſic tandem in ſancto apparere Deo mereretur, atque ad illius Beatitudinis & gloriæ conſortium feliciter pervenire. Quam ſane præclaram mercedem ipſius ſanctæ converſationis, diuturnæ pœnitentiæ ſtrenuorumque laborum, quos pro Dei honore & Proximorum ſalute ad mortem uſque toleravit, eidem beato Viro in cæleſti Patria a Deo retributam fuiſſe, eumque propterea inter ſanctos Confeſſores cum Chriſto regnantes ab Eccleſia univerſa colendum & venerandum eſſe, inſpectis heroicis ipſius virtutibus, non miraculis ejus interceſſione a Deo editis, apud Nos & Apoſtolicam Sedem rite probatis, cum conſilio & aſſenſu Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, & Patriarcharum, & Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Romana Curia congregatorum, deque attributæ Nobis poteſtatis plenitudine, nuper definiendo pronunciavimus, ac præſentium literarum tenore edicimus, ſtatuimus, atque decernimus.

Leo-

A *Exordium.*

A Leoniſſæ Aprutii Oppido ex Joanne de Deſideriis & Franciſca de Paulinis in Spoletana Diœceſi anno MDLVI. natus eſt Joſeph, in Baptiſmate Euphranius dictus, & primo quidem apud Parentes pie ac liberaliter educatus fuit; poſtea vero iis defunctis, Viterbii ubi Patruus publice docebat, adoleſcentiæ ætatem caſte integreque tranſegit. Cum autem ſoli Deo perſeveranter adhærere ſtatuiſſet, oblatas ſibi a Patruo honeſtiſſimas nuptias, perpetuo virginitatis propoſito ſe obſtringens conſtanti animo recuſavit; ſeque tandem ab omnibus Mundi periculis, inſidiis, fallaciis, terroribus, in perfectam Filiorum Dei libertatem vindicaturus ad Religioſa Capuccinorum Clauſtra apud Aſſiſium confugit, ubi fruſtra obnitentibus conſanguineis, & minas etiam adhibentibus, quo eum a ſancto propoſito avocarent, arctiorem ſancti Franciſci Regulam profeſſus eſt.

Quo autem mentis ardore ſuave Chriſti jugum Joſeph amplexus eſſet, facile apparuit ex incredibili ſtudio, quo & ſtatim ad capeſſendum virtutum omnium culmen totus incubuit, & nunquam deinceps a ſuſcepto perfectionis curſu deflexit. Religioſæ paupertatis
B & ſpiritu & reipſa eximius cultor, in ſumma rerum inopia, in qua hujuſmodi Inſtituti ſectatores vitam degunt, complura invenit, quæ ſuis uſibus voluntarie detraheret.

C Mitis animo & humilis corde, ſe totum ſuaſque actiones & voluntates arbitrio Superiorum, quorum mandata aperto capite & flexis genibus excipere ſolebat, penitus permiſit; ut quum ſine eorum juſſu cuicumque rei ineptum ſe eſſe duceret, eorum accedente nutu, difficilia quæque aggredi non dubitaret: Quum vero nihil de ſe ſuiſque viribus præſumeret, & ne ſuas quidem preces apud Deum quidquam valere putaret, aliorum orationibus aſſidue ſe commendabat: Denique in viliſſimis quibuſque exercendis miniſteriis, in ferendis contemptibus & ludibriis lætus & alacer, tunc ſolum triſtari videbatur, quum aut munus honorificum ſuſcipere cogeretur, aut meritæ ipſius virtuti laudes tribuerentur.

D At vero ſeipſum pro abjecta, quam de ſe fovebat, opinione, ſic aſpere duriterque tractabat, ut difficile ſit alium reperire, qui noviſſimis hiſce ſeculis pœnitentiæ ac mortificationi magis addictus fuerit. Quum etenim perpetuum fere jejunium ſibi indixiſſet, non alio plerumque pane, quam duro ac mucido, non alio obſonio, quam putridis ac ſemiuſtis leguminibus, aut crudis oleribus, non alio potu quam corruptis aquis, aut vino cineribus conferto vitam ſuſtentabat, & nihilominus crucifigendæ carnis ſuæ cupidior in dies, inuſitatis flagellorum generibus ſuas in ſe ipſum manus armabat, quibus corpus ſuum acerrime dilaniaret; & quia non ſemper id ipſi licitum erat, horrida cilicia, ferreas catenas, ferreos circulos, ferream loricam, ad continuum ſui cruciatum adhibebat: Ea tamen hilari fronte ac læto vultu Apoſtolicæ prædicationis miniſterium adimplens tanto ſpiritus fervore afflicta membra regebat, ut nec æſtus, nec frigore, nec ſoles, nec imbres, nec famem, nec ſitim, neque labores ſentire videretur; dummodo aliquod faceret animarum lucrum, ac Dei cultum & gloriam propagaret.

E Juſtitiam enim eſuriens & ſitiens, nec de propria ſolum perfectione ſolicitus, ſed ad aliorum quoque ſalutem procurandam ardentiſſimo ſtudio intentus, quum prædicandi & evangelizandi munus ex obedientia gereret, incredibili labore ac zelo, nec minore animarum fructu, toto vitæ ſuæ curſu illud obivit. Frequens illi erat uno eodemque die pluries diverſis populis, diverſis argumentis, diverſis in locis ſacras conciones habere; nec tamen ideo reſtincta ardoris ſui flamma, gaudebat privatis exhortationibus homines a vitiis avocare, ad virtutem inflammare, pueros & rudes Fidei elementis chriſtianaque doctrina imbuere. Quin etiam ad Infidelium terras, ad ipſam Mahumetanæ impietatis arcem quum acceſſiſſet, non modo Fidelibus in Babylonis captivitate degentibus opportuna attulit confervandæ Religioni præſidia, ſed plures Infideles ad chriſtianæ veritatis lucem quum adduxiſſet, exterminandæ impietatis cupidiſſimus non dubitavit ipſum Imperii Tyrannum in Palatii ſui penetralibus intrepida charitate adoriri, ut ei Evangelium Chriſti annunciaret. Quod ſane magnanimum facinus, quum inſcrutabili Dei judicio in irritum ceſſiſſet, regreſſus Joſeph in Italiam, reliquum vitæ ſpatium in Dominicæ Vineæ cultura per Aprutii potiſſimum & Umbriæ Provincias impendit.

In eas porro geminum Doctrinæ & Miſericordiæ F ſuæ thefaurum effudit; & ſicuti, impoſitum ſibi Apoſtolicum miniſterium adimplens pro æterna animarum ſalute utiliſſime ſemper adlaboravit; ita ad ſublevandos omnes in hujus vitæ anguſtiis & afflictionibus conſtitutos admirabilis charitatis opera indefinenter exercuit. Quos enim ad Cæleſtis beatitudinis ſedem veluti manuducere conabatur, eos in mundi hujus calamitatibus oppreſſos jacere, quantum in ipſo erat, minime patiebatur. Itaque parum eſt, quod pauperes omnes ad ſe confugientes, immo verius ſtudioſiſſime a ſe conquiſitos omni ratione juvabat, quod iis non ſolum menſæ reliquias, ſed ipſum paratum ſibi cibum, atque etiam labores manuum ſuarum largiebatur, quod ægrotos quoslibet inviſere, eoſque piis hortationibus aſſiduiſque officiis ac miniſteriis reficere nunquam prætermittebat; quod carceribus incluſos ſolari, paſcere, atque iis vel Judicum clementiam, vel Creditorum benignitatem conciliare curabat; Sed extant ad hunc uſque diem eximiæ ipſius charitatis perennia monumenta in publicis Hoſpitiis pro infirmorum, aut peregrinorum perfugio, in Montibus Pietatis pro pauperum ſubſidio, per earum Regionum Civitates & Oppida, ipſo potiſſimum hortante, promovente, accurante, erectis, dotatis, inſtructis.

Cum autem in aſſiduis hujuſmodi prædicationis & G beneficentiæ operibus immenſi eſſent ipſius labores, æquum profecto erat, ut congruam viciſſim corpori animoque ſuo quietem & relaxationem non invideret. Hanc Joſeph in religioſa divinarum precum recitatione, ac potiſſimum in ſolitaria oratione, atque in rerum cæleſtium meditatione capiebat; quarum amore integras ſæpe noctes ante Crucifixi Domini ſui effigiem inſomnes ducebat; atque in ejus bonitatis ſinu acquieſcens, in immenſæ illius charitatis profundum ſe immergens, ipſi ſuam, ipſi Eccleſiæ Cauſam, ipſi laborum ſuorum fructum impenſe amanterque commendabat. Ad quem porro divinæ amicitiæ gradum Joſeph evectus fuerit, tuto conjicere licet ex ſingularibus donis, quibus glorificavit eum Deus in conſpectu hominum; ut nimirum ſecreta cordium introſpiceret, abſentia tamquam videns enunciaret, futura prædiceret, naturæ atque elementis mirabiliter imperaret. Quis autem valeat enarrare beatas illas communicationes ac ſpirituales delicias, quibus omnipotens Deus fidelem Servum ſuum cumulare ſolebat? Satis hæc manifeſte apparebant ex frequentibus adſpirationibus affectibuſque ardentiſſimis, quibus, in mediis etiam miniſterii ſui occupationibus, præguſtatæ ſuavitatis memor totus in Deum ferebatur; ſatis intimam illius animæ unionem cum Deo teſtabatur imperturbabilis illa pax, quam ſecum & cum Proximo in omni rerum viciſſitudine conſtanter ſervabat.

Hanc pacem, quam Salvator Noſter ſua morte no- H bis acquiſitam, exemplis præceptiſque ſuis commendatam, veluti paternam hæreditatem diſcipulis ſuis reliquit, hanc Joſeph in omnium Fidelium cordibus ſedulo plantare curavit, in eaque potiſſimum evangelizanda proſperos atque mirabiles ſucceſſus obtinuit. Ardebant eo ſeculo inter finitimas prædictarum Regionum Civitates inimicitiæ, inter Familias diſcordiæ & ſimultates, inter pleroſque Cives diſſenſiones & odia; indeque tumultus & rixæ; frequenteſque cædes & homicidia, cum populorum excidio Deique offenſa in dies oriebantur. Hanc ergo veluti furentium leonum ſilvam ingreſſus Joſeph, ſuccinctus pectora baltheo charitatis, & calceatus pedes in præparatione Evangelii pacis, fidei ſcutum galeamque ſalutis aſſumens, & gladio ſpiritus, quod eſt Verbum Dei, inſtructus; tumentes undique iras compreſſit, odia reſtinxit, atque efferata dudum corda chriſtianæ pacis ſuavitate de-

A *S. Joſeph ortus & initia.* B *Joſeph propter ſpiritu.* C *Mitis & humilis.*
D *Pœnitentiæ deditus.* E *Juſtitiæ cupidus, & divini cultus amplificator.* F *Miſericors in Proximos.*
G *Orationi, ad divinorum contemplationi deditus.* H *Pacificus.*

UAB Biblioteca de Ciències Socials

demulsit; ut nova prorsus Regionis facies, novi populorum mores brevi tempore apparuerint; ipsi vero tamquam restitutori pacis, & fundatori publicæ quietis, maxima apud homines parta gloria, majus autem præmium pacificis a Deo promissum in Cælis assertum fuerit.

A Verum quo majorem adipiscendi Cælorum Regni securitatem Servo suo faceret Deus, permisit eum in tentationes varias incidere, gravissimasque persecutiones pro justitia perpeti; ut ipsius virtus per tribulationum ignem probata inveniretur in laudem & gloriam in die Domini nostri Jesu Christi. Nam præter immane supplicium eidem Constantinopoli ab Infidelibus irrogatum, quum intra Palatii septa deprehensum, quo ad annunciandum Christi fidem penetraverat, sublimi e trabe ferreis uncis suspenderunt, atque igne fumoque suppositio pene suffocarunt; innumeras etiam ab improbis Christianis injurias atque molestias sæpe sustinuit, dum pro suscepto sanctæ prædicationis officio, hominum vitia viriliter oppugnans, atque ita pervicacium offensionem incurrens, verberibus sæpe, & colaphis, & contumeliis impetitus, aliquando etiam in vitæ discrimen adductus fuit. Quæ tamen omnia, quum nec ipsius mansuetudinem neque constantiam loco demovere valuerint, totidem Josepho gradus facta sunt ad cælestem triumphum, quem ipsi tandem a justo Judice tributum fuisse non est dubitandum.

B Id enim evincit ipsius pretiosa mors, quam apud Oppidum Amatricis Reatinæ Diœcesis, post diuturnam infirmitatem in pietatis & patientiæ exercitationibus transactam, anno ætatis suæ quinquagesimo septimo, ab Incarnatione Domini MDCXII., placide obiit in osculo Domini; & manifeste ostendunt illustria signa atque miracula, quæ ab omnipotenti Deo, tum sæpe Josepho vivente, tum etiam in ipsa ejus morte & post illam edita fuerunt; inter quæ id sane mirabile fuit, quod defuncti corpus assidua maceratione, ac morbi vi antea squallidum, inusitata coloris & speciei venustate repente florere, & suavissimum odorem exhalare cœpit; intima vero ipsius viscera mediculo cultro dissecta, nulla imbuta fœce, sed lacteo quodam humore tota redundare reperta sunt. Innumeras vero gratias ad Josephi invocationem a Deo se obtinuisse testati sunt Fideles, qui ad ipsius tumulum undique frequentes convenerunt propter conceptam de ipsius Sanctitate opinionem; qua etiam impellente, Josephi Cives post aliquot annos pium illud facinus audacter perpetrarunt, ut nocte quadam, occasione data, ad Amatricis Oppidum accedentes venerandum ipsius corpus asportarent, & Leonissam deferrent; firma spe ducti, magnum sibi adversus ingruentes calamitates in illius possessione ac Servi Dei patrocinio præsidium fore.

C Cumque ad legitimum instruendum judicium de ipsius Beatificatione & Canonizatione nihil deesset eorum, quæ per Sacrorum Canonum & Constitutionum Apostolicarum Decreta requiruntur; nonnulli primum Processus a Locorum Ordinariis constructi, mox etiam alii Apostolica Auctoritate confecti fuerunt, ex quibus desumptæ sunt tum Virtutum Theologalium & Cardinalium, iisque adnexarum, quæ in Josepho emicuerunt, tum etiam Miraculorum ejus intercessione a Deo editorum plenissimæ probationes; quibus per dilectos Filios Consultores Congregationis Sacrorum Rituum, deinde per Ven. Fratres nostros S. R. E. Cardinales eidem Congregationi præpositos mature & ex ordine discussis, sanctæ memoriæ Prædecessor noster Clemens Papa XII., auditis eorum
D consiliis, die XV. Julii Anni MDCCXXXIV. definivit; *Constare de Josephi Virtutibus in grado heroico*; ac similiter triennio post, die nempe VIII. Ju-
E nii Anni MDCCXXXVII. de duobus Miraculis constare decrevit; nimirum de puero, qui a nativitate palpebras inter se adeo junctas habebat, ut lucis usura ipsi perpetuo intercluſa judicaretur; implorata vero super eum Josephi ope, oculos statim aperuit, perfectumque visionis sensum deinceps obtinuit: deque Josepho Novello, qui quum gravissimo vulnere in genu sauciatus fuisset, invocato Servi Dei nomine, momento temporis sanatus fuit. Et consequenter de ipsius pariter Congregationis consilio idem Prædecessor ad publicum cultum Josepho indulgendum
F progressus est: Qua de re expeditis Apostolicis Literis die XIX. ejusdem mensis & anni, ejus Beatificationis Solemnia in Basilica Lateranensi celebrata fuerunt, aliaque religiosi cultus obsequia ad formam Indultorum in iisdem Literis contentorum, ipsius beati Viri memoriæ summo Fidelium studio fuerunt exhibita.

Altero autem biennio vix elapso, quum eidem
G Clementi Prædecessori pro parte Ministri Generalis Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum, totius Religionis suæ nomine, expositum fuisset, ipsius beati Viri Sanctitatem novis atque frequentibus Miraculis a Deo illustrari, communibusque Populorum Votis atque etiam postulationibus clar. mem. Caroli VI. Hispaniarum Catholici & Romanorum Regis in Imperatorem electi, nec non Carissimorum in Christo Filiorum nostrorum Magnæ Britanniæ, Poloniæ, atque Sardiniæ Regum, aliorumque supremorum Principum & Magnatum, complurium præterea S. R. E. Cardinalium, Antistitum, Ecclesiarum, atque Universitatum expeti, ut de solemni ejusdem Beati Canonizatione juxta Ritum & praxim Sanctæ Romanæ Ecclesiæ tandem ageretur; placuit eidem Prædecessori, præfata Congregatione approbante, pro hujusmodi Causæ reassumptione Commissionem signare, & compilationem novorum Processuum super indicatis Miraculis post indultam Josepho venerationem sequutis, auctoritate Apostolica, nonnullis Episcopis de more delegare.

Quorum Processuum validitate approbata, Nobis
H jam Dei voluntate in Petri Cathedra sedentibus, sex potissimum Miracula in præfata Sacrorum Rituum Congregatione iteratis vicibus rite discussa fuerunt; de quibus postquam Nos ipsi suffragia Consultorum perlegimus, & Cardinalium prædictorum consilia audivimus in Congregatione Generali coram Nobis habita die XXII. Septembris Anni MDCCXLIV., nihil Nos quidem tunc pronunciavimus, sed invocato sæpius Divini luminis adjutorio, novisque diligentiis jussu nostro peractis, ut quædam tollerentur difficultates in animo nostro subortæ, dum interim privatis studiis rem totam ad summum judicii rigorem exigeremus, demum die prima Maji Anni MDCCXLV., in Festo sanctorum Apostolorum Jacobi & Philippi, celebrata Missa in Basilica Lateranensi, publico Decreto edito, infrascripta duo Miracula tertii generis omni ex parte probata esse declaravimus.

Primum est consolidatio crurium & femorum pue-
I ri Josephi Dionysii, qui inferiora hujusmodi membra adeo debilia & flaccida ab utero Matris attulerat, ut iis nullo modo corpus sustentare posset; quin immo quum eorum membrorum carnes, linteoli ritu, quaquaversum complicarentur, ossibus ea carere omnino putabantur: Hunc Mater biennii jam ætate nil proficientem ad Aram adduxit, sub qua beati Josephi corpus requievit; cumque omnipotentem Deum pro deplorata filii sanitate per ipsius Beati merita cum lacrymis exoraſſet, exaudita est oratio ejus, itaut puerum inde pedibus suis incedentem Dominum reduxerit.

Alterum est sanatio Antoniæ Morelliæ, cui conge-
K sta tabes in sinistra thoracis regione interiora viscera adeo infecerat, ut licet Chirurgi manu externus tumori hiatus apertus fuerit, attamen non ex eo solum, sed sæpe etiam ex ægrotantis ore, sanies mixta sanguine alternatim fluere perrexerit; assiduusque dolor cum tussi & febri, hecticam Mulierem biennio toto afflictam detinuerit; vulnus autem, contracto callo, in fistulam degeneraverit, ex qua spiritus per respirationem pectore exceptus adeo libere permeabat, ut aliquando candelæ flammam extingueret. In hoc desperato valetudinis statu, quum oleo ex lampade ante corpus beati Josephi ardente fistulæ labia inuncta fuissent; unius noctis spatio fistula coaluit, abscessit febris & dolor, tussis cessavit, color viresque redierunt, atque integra & perseverans valetudo Mulieri est restituta.

His

A *Adversa patitur propter fidem, & justitiam.* B *Ipsius sancta mors miraculis illustrata.*
C *Series Actorum in causa ipsius Beatificationis.* D *Approbantur ipsius heroicæ virtutes.*
E *Item miracula hic enunciata.* F *Beatificatio.* G *Causa reassumitur.*
H *Nova miracula examinantur & approbantur.* I *Miraculum I.* K *Miraculum II.*

A His igitur probatis, quum in præfata Sacrorum Rituum congregatione coram Nobis coacta die 3. Auguſti ejuſdem Anni MDCCXLV. propoſita fuerit quæſtio, an tuto procedi poſſe ad ſolemnem beati Joſephi Canonizationem, nemini dubium fuit, quin juxta praxim Apoſtolicæ Sedis & Prædeceſſorum noſtrorum Decreta, omnia jam ad hujuſmodi effectum abunde ſuppeterent; Noſque ipſi demum die XVII. ejuſdem menſis & anni in anniverſario Aſſumptionis noſtræ ſolemne Decretum edidimus de eadem Canonizatione, ſervatis ſervandis, quandocumque peragenda.

B Pro cujus Decreti executione quum prædictorum Supremorum Principum, & Antiſtitum, ac Populorum vota, demiſſæque Ordinis prædicti Fratrum Minorum Capuccinorum preces Nos urgere non deſiſterent; Tandem communicato conſilio cum univerſo Collegio Ven. Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium in Conſiſtorio ſecreto die XVIII. elapſi menſis Aprilis coram Nobis congregatorum, eorumque aſſenſu accepto, complures Ven. Fratres Archiepiſcopos & Epiſcopos ex tota ferme Italia ad graviſſimum conſilium advocavimus; eorumque judicio totam hujus Cauſæ ſeriem,

C atque omnia, quæ de virtutibus & miraculis beati Joſephi probata fuerant, tum oretenus in Conſiſtorio publico coram Nobis habito, in quo dilectus Filius Philippus Maria Pirellius Aulæ Noſtræ Conſiſtorialis Advocatus ipſius Beati Cauſam peroravit, tum etiam in ſcriptis exponi mandavimus, tradita nempe ſingulis diſtincta præmiſſorum omnium relatione, ex authenticis monumentis præfatæ Congregationis Sacrorum

D Rituum religioſe deſumpta. Quibus præmiſſis, aliud Conſiſtorium die XIII. labentis menſis Junii coegimus, in quo præter Ven. Fratres noſtros S. R. E. Cardinales, prædictos quoque Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos in Romana Curia præſentes ſedere juſſimus, atque adſtantibus Apoſtolicæ Sedis Notariis, & duobus antiquioribus Cauſarum Palatii noſtri Auditoribus, ſuper expetita beati Joſephi prædicti Canonizatione ſententias dicere. Cumque omnes ad unum pro ſuprema ipſius Beati glorificatione non aſſenſum modo ſuum ſolidis rationibus confirmatum, ſed enixa etiam ſtudia & vota ſua declaraſſent; Nos quidem ea de re a prædictis Apoſtolicæ Sedis Notariis publica Inſtrumenta confici, ac præterea prolatorum ſuffragiorum exempla a ſingulis ſubſcripta colligi, & in Tabularium Eccleſiæ Romanæ inferri mandavimus: Verumtamen antequam ad ferendam hujuſmodi definitivam ſententiam adduceremur, indictis per Urbem generalium jejuniorum diebus, deſignatiſque ad ſupplicationes Eccleſiis cum Indulgentia ab iis conſequenda, qui ſuas cum noſtris obſecrationibus jungerent, publicas Eccleſiæ preces apud Deum Patrem luminum interponere curavimus, ut ad dirigendos ſenſus noſtros juxta viam ſuam gratiæ ſuæ auxilium Nobis non denegaret.

E Tandem hac die beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli Triumphis decorata, in Baſilica Vaticana, ad quam ſolemni ritu Nos præceſſerunt omnes Cleri Secularis & Regularis Ordines, omnia Magiſtratuum & Officialium Romanæ Curiæ Collegia cum prædictis Ven. Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, Eccleſiaſticum conventum celebrantes antequam ſacra myſteria conficeremus, exhibitis Nobis iterum iterumque a dilecto Filio noſtro Joachimo Tituli SS. Quatuor Coronatorum Presbytero S. R. E. Cardinali Portocarrero nuncupato, per organum dilecti Filii Virgilii Montecatini Conſiſtorialis Aulæ noſtræ Advocati prædictorum chriſtianorum Principum, Eccleſiarum, & Populorum poſtulationibus, ac votis pro ipſius beati Joſephi a Leoniſſa, quemadmodum etiam pro Beatorum Fidelis a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, & Catharinæ de Ricciis ſolemni Canonizatione, implorata prius cæleſtium Spirituum & Sanctorum omnium interceſſione, atque invocato Paraclito Spiritu ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicæ, & chriſtianæ Religionis augmentum, ac de conceſſa humiliati noſtræ Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ipſum beatum Joſephum Ordinis Minorum Capuccinorum Sacerdotem, omnium chriſtianarum virtutum laude, plurimorumque miraculorum gloria, maturo noſtro, & aſſiſtantium Fratrum noſtrorum judicio cumulatiſſimum, una cum præfatis Fideli, Camillo, Petro, & Catharina, Sanctum eſſe decrevimus & definivimus, ac Sanctorum Catalogo adſcripſimus, ejuſque memoriam, quam in ſubſequuta Miſſæ celebratione Nos ipſi ſolemniter venerati ſumus, ab univerſa Eccleſia quotannis die IV. Februarii religioſe coli mandavimus, in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Omnibus quoque F Chriſtifidelibus ad tantæ ſolemnitatis celebritatem congregatis, Plenariam, his vero, qui ſingulis annis prædicta die ad ejuſdem Sancti Corpus venerandum acceſſiſſent, ſeptem annorum & totidem quadragenarum Indulgentiam, in forma Eccleſiæ conſueta miſericorditer in Domino largiti ſumus.

Gaudeant igitur in Domino univerſæ familiæ gentium, & in vocibus exultationis jubilent Deo, qui Eccleſiam ſuam perpetua miſeratione cuſtodiens, præclaris eam Sanctorum exemplis quotidie inſtruere, meritis atque præſidiis roborare non deſinit; ut quibus per Filium ſuum ſanctiſſima vitæ documenta tradidit, ampliſſimamque Cæleſtis Regni hæreditatem promiſit, iiſdem per Sanctos ſuos nova ad currendam ſalutis viam incitamenta, novam ſemper attingendæ metæ fiduciam præbeat; ipſo adjuvante & donante, qui eſt juſtitia, & ſanctificatio, & redemptio noſtra; qui cum Patre & Spiritu ſancto vivit & regnat in ſecula ſeculorum.

Ut autem præmiſſa omnia ad univerſæ per Orbem Eccleſiæ notitiam perducantur, eorumque memoria perpetuis futuris temporibus ad Dei gloriam, & Fidelium eruditionem indeficiens perſeveret; Nos ea præſentibus Apoſtolicis Literis complecti & roborare G voluimus, mandantes, harum tranſumptis, ſive exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem ab omnibus fides habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc H noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, mandati, ſtatuti, relaxationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incar- I nationis Dominicæ MDCCXLVI., III. Kalendas Julii, Pontificatus Noſtri anno VI.

✠ Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus,

† *Ego T. Epiſcopus Oſtien. & Velitrnen. Card. Ruſus Decanus, & S. R. E. Vice-Cancellarius.*

† *Ego*

A *Decretum de tuto progreſſu ad Canonizationem.* B *Conſiſtorium Secretum.* C *Conſiſtorium Publicum.*
D *Cardinalium & Epiſcoporum ſententiæ in Conſiſtorio Semipublico.* E *Solemnia Canonizationis.*
F *Indulgentiæ.* G *Fides habenda Tranſumptis.* H *Sanctio.* I *Dat. Pontific. An. 6. die 29. Junii 1746.*

† *Ego A. Episcopus Portuensis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.*
† *Ego V. Episcopus Prænestinus Card. Petra Major Pœnitentiarius.*
† *Ego P. A. Episcopus Albanen. Card. Carafa.*
†
† *Ego V. Episcopus Sabinen. Card. Bichius.*
†
†
†
†
†
†
† *Ego Nicolaus Mariæ Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Card. Lercari.*
†
†
†
† *Ego F. Tit. S. Mariæ Transtyberim Presbyter Card. Burghesius.*
† *Ego A. Tit. S. Stephani in Monte Cœlio Presbyter Card. Gentili.*
† *Ego Fr. J. A. Tit. SS. Silvestri & Martini Presbyter Card. Guadagni.*
† *Ego T. Tit. S. Cæciliæ Presbyter Card. de Aquaviva.*
† *Ego D. Tit. Basilicæ Sanctorum Duodecim Apostolorum Presbyter Card. Rivera.*
† *Ego J. B. Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Card. Spinula.*
†
†
†
†
† *Ego R. Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Ilcio.*
†
†
† *Ego D. Tit. S. Bernardi ad Thermas Presbyter Card. Passioneus.*
† *Ego S. Tit. S. Priscæ Presbyter Cardinalis Valenti.*
†
† *Ego J. F. Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Card. Portocarrero.*
† *Ego C. Tit. SS. Joannis & Pauli Presbyter Card. Paulutius.*
†
† *Ego C. A. Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Card. Cavalchinus.*
†
†
†
†
†
†
† *Ego F. Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Card. de Ricciis.*
† *Ego A. Tit. S. Silvestri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.*
†
† *Ego P. M. Tit. S. Agnetis extra muros Presbyter Card. de Montibus.*
† *Ego F. Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Card. Tamburini.*
† *Ego J. Tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyter Card. Besozzi.*
†
†
†
†
†
†
† *Ego Carolus S. Mariæ in Via-Lata Diaconus Card. de Marinis.*
† *Ego Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus Card. Albanus.*
† *Ego Nerius S. Eustachii Diaconus Card. Corsinus.*
† *Ego Agapitus S. Agathæ Diaconus Card. Mosca.*
†
†
† *Ego C. S. Mariæ in Portica Diaconus Card. Sacripantes.*
† *Ego M. SS. Cosmæ & Damiani Diaconus Card. Bolognetus.*
† *Ego H. S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Cardinalis Columna.*
† *Ego P. S. Georgii in Velabro Diaconus Card. Columna.*
† *Ego A. S. Mariæ in Aquiro Diaconus Card. Tanari.*
† *Ego H. S. Adriani Diaconus Card. Bardi.*
† *Ego D. SS. Viti & Modesti Diaconus Card. Ursinus.*
†

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA de Curia

I. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

LITERÆ DECRETALES

CANONIZATIONIS

B. CATHERINÆ DE RICCIIS VIRGINIS.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

AD nuptiale convivium, quod Rex cælestis præparavit Filio suo, ad quod non cessat ab origine Mundi humanas animas invitare, donec Electorum numerus impleatur, omnes quidem virtutes, quibus electæ Sponsæ tamquam dotali censu ditantur, ingressum atque aditum parant; sed virginalis potissimum corporis animique puritas adeo faciles accessus præstare consuevit, ut qui casti sunt corpore & spiritu, interdum etiam ante statutum sponsalium diem ad ipsa nuptialia gaudia introduci contingat, nimirum talibus tantisque de Cælo favoribus in hujus vitæ exilio adhuc degentes cumulari, ut jam fere ad perfectam cum Sponso unionem in antecessum pervenisse videantur. Hoc est fortasse, quod Nobis innuunt prudentes illæ Virgines, de quibus in Evangelica Parabola legimus, quod licet ipsæ tunc Sponsi thalamo destinatæ non essent, attamen quum studio pervigiles, & cum ornatis ardentibusque lampadibus & vasis oleo plenis inventæ fuerint, adveniente Sponso intraverunt cum eo ad nuptias; ut scilicet pro earum captu, ineffabiles illas prægustarent delicias, quibus felices demum animæ compotes erunt, quum post expletam mortalis vitæ peregrinationem, in Templum Regis, in Sanctuarium Dei cum lætitia & exultatione adducentur. Hoc satis aperte declaravit ipse Dominus Jesus, qui in diebus carnis suæ Discipulum illum virginitatis candore præstantem, præ ceteris omnibus, quos amicos suos appellavit, singularibus charitatis significationibus est prosequutus; eidemque postea secreta cælestia revelavit. Hoc

---

A *Exordium.*

Hoc sæpe deinceps in pluribus sanctis utriusque sexus virginibus demonstravit. Hoc denique recentius ostendit in B. Catharina Virgine Ordinis Prædicatorum Moniali; in cujus innocentia ac puritate ita sibi complacuit Sponsus virgo & Virginis Filius, ut eam ad sublimissimum perfectionis culmen evectam, ac cælestium charismatum copia perfusam, ad intimam sui familiaritatem in terris admiserit, & tandem suæ ipsius beatitudinis participem in Cælis fecerit; ubi illam in sinu Dilecti certissime regnantem, & pro nobis assidue intercedentem, ab universa Ecclesia colendam ac venerandam esse (prævia virtutum ipsius, ac miraculorum in ejus gratiam a Deo editorum cognitione ac juridica approbatione,) de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Romana Curia congregatorum consilio & assensu, auctoritate Apostolica nuper definiendo declaravimus, decrevimus, atque statuimus.

A Florentiæ clarissima Italiæ Urbe ex Nobili Familia de Ricciis anno MDXXII. ortum habuit Catharina, quam Parentes in Baptismate Alexandram nuncuparunt. Porro ad quam excelsum Sanctitatis apicem provecturus eam esset omnipotens Deus, cito demonstravit præveniendo illam in benedictionibus dulcedinis, ut quum ab ipsa puerili ætate sublimibus mentis illustrationibus atque ineffabili cordis suavitate in sanctæ orationis exercitio atque in ceteris pietatis officiis exequendis frequenter completa fuerit, jam nunc mundana gaudia despicere, & ad cælestia ex animo adspirare assueverit. Itaque quum ad firmiorem ætatem perveniisset, & claustralis vitæ bona, in Monasterio primum S. Petri e Monticulis prope Florentiam, tum in alio S. Vincentii in Civitate Pratensi prægustasset; frustra deinde Pater secularium nuptiarum splendorem & commoda ipsi proposuit; quæ in odorem cælestis Sponsi currens nunquam quievit, donec ei tandem B permissum fuit ad prædicti Pratensis Monasterii solitudinem convolare, ibique Deo sub Regula sancti Dominici perpetuo se addicere.

Angelicam vivendi rationem statim a Tirocinio exorsa, quum se in omni virtutum genere universæ Societati magnopere probasset, summo Sororum studio ad Religiosam Professionem admissa fuit, quamvis ipsa præ animi demissione rejiciendam se fore pertimesceret. Perfectissima fuit Catharinæ obedientia difficilioribus licet experimentis probata; absolutissima Regularis disciplinæ custodia; alacris in abjectis quibusque ministeriis obeundis promptitudo; admirabilis modestia atque ab omni re, quæ ipsius animæ puritatem quoquo modo obfuscare aut obnubilare posset, summa aversio; assidua vero unico cum Deo, ad cujus honorem omnia sua dicta & facta fideliter dirigebat.

C Tanta vero illius virtutum admiratio in Monialium animis excitata fuit, ut eam vix quintum ætatis lustrum egressam unanimi consensu totius Monasterii moderatricem elegerint; idque munus deinceps eidem, quantumvis invitæ, atque obediendi magis, quam imperandi cupidæ ad annos quadraginta duos in omnem scilicet ipsius vitam prorogaverint. Nihil enim in ea desiderandum sibi esse intelligebant, sive ad rectitudinem atque prudentiam, sive ad vigilantiam & solicitudinem, sive ad charitatem & comitatem, sive ad religionis & pietatis fovendæ studium, sive ad exemplum. Illam sibi ducem atque hortatricem ad spiritales profectus, illam in omni officio magistram, in omni rerum vicissitudine matrem amantissimam experiebantur, plenoque obsequio colebant, & sincero amoris affectu complectebantur. Ipsa vero ad innumeras curas, quas pro commisso sibi regimine gerebat, hoc etiam solicitudinis addebat genus, ut abjectissima magisque laboriosa ministeria sibi reservando, eaque continenter exercendo, impositam sibi auctoritatis & elationis speciem aliqua saltem ratione extenuaret; simulque ut animum suum, multiplicatis atque protractis orationis temporibus, arctius cum Deo conjungeret, ne forte inter avocantium negotiorum occupationes divinæ charitatis ignis in ejus sinu tepesceret.

Qua sane in re votis suis fraudata non est piissima D Virgo; sed per sui ipsius contemptum in Dei amore quotidie crescens, atque ex hoc ipso in sui abnegatione magis proficiens, ad eam brevi pervenit christianarum virtutum perfectionem, quam per legitimas pleniissimasque probationes rite demonstratam, & manifestis divinæ omnipotentiæ signis atque miraculis comprobatam, solemni Ecclesiæ vocabulo Sanctitatem appellamus. Quæ quum sit omnium christianarum virtutum in gradu heroico pro cujusque status & vitæ ratione pleniissima complexio; perfectumque includat implementum divinorum præceptorum & consiliorum, quæ ad stabiliendam in credentium cordibus Dei & Proximi dilectionem, & ad destruendum humanæ cupiditatis regnum a cælesti Legislatore tradita fuerunt; juvat hic ex præclaris Catharinæ operibus aliqua commemorare, ex quibus demonstrata illius habituali in Deum charitate, in Proximos misericordia, in semetipsam severitate, de reliquis etiam virtutibus, quibus eam cumulate præditam fuisse compertum habemus, cuilibet licet conjectari.

Sapientiæ cælestis incensa studio unum sibi propo- E suit cui præ ceteris vacaret, Librum, unum quod sequeretur exemplar; Jesum Christum, & hunc crucifixum: Quem oculis cordis jugiter aspiciendo, quem dies noctesque contemplando, adeo in illius amorem exarsit, ut nihil extra eum cogitare, nil nisi de ipso loqui, nihil quod pro ipso & secundum ipsum non esset, agere posse videretur. Nulla res erat, nulla ejus vitæ actio, quæ non statim ipsam ad recordationem Dei, tamquam primæ originis & finis omnium, revocaret; ejusque memoriæ dulcedine perculsam ad ferventissimas adspirationes, ad inflammata suspiria, ad subita etiam animi deliquia compelleret. Indignam se prorsus esse ajebat, quæ divini amoris igne accenderetur: Veruntamen, si ab ejus veluti vitali flamma destitui se forte contingeret, animam vitamque suam illico defecturam fore profitebatur. Quod si in communibus vitæ actionibus Deo suo ita adhærebat, ut ab eo divelli non posset, quanto magis necesse est intimam fuisse unionem, qua illius spiritus cælesti Sponso in oratione, ac mysteriorum & virtutum ejus contemplatione jungebatur? Tunc videre erat Catharinam extra se raptam, totamque in Deo absorptam, non solum spiritualium animæ facultatum, sed etiam corporeorum sensuum commercium cum creatis omnibus rebus abrumpere, ac multas sæpe horas aliquando etiam integros dies in ecstasi perseverare. Illud vero præ omnibus admirabile fuit, quod meditatio passionum Christi in ea operabatur; dum ipsam in imaginem & similitudinem patientis Sponsi interius exteriusque transformans, illius dolores jam alte animo insculptos corporis quoque motibus exprimere cogebat; itaut singulis hebdomadibus a meridie Feriæ quintæ usque ad horam nonam Feriæ sextæ a sensibus abstracta totam feralis Tragœdiæ seriem ordinate ad vivum repræsentaret. Quis autem vel mente assequi valeat uberrimas consolationes, quibus Catharinæ cor in Eucharistici panis sumptione perfundebatur? Tunc fiebat super eam manus Domini, gloria Domini in eam descendens, cæriissimæ lucis radios adstantium quoque oculis perspicuos ex ipsius corpore undequaque spargebat: aliquando etiam ipsum ejus corpus a terra elevabat, ac diu in aere pendens, multis inspectantibus sustinebat. Hinc minime mirum, si pia Virgo cælestium virtutum formam ex adeo intima Sponsi consuetudine in se recipiens, eam in suis moribus tanquam in speculi nitore exhibebat; ac ferventissimo divinæ gloriæ zelo flagrans, tam subjectas sibi Virgines, quam obvios quosque fideles ad amorem Dei inflammare, ad virtutem excitare curabat.

Qua in re cum ipsius Dei gloriam præ oculis præ- F cipue habebat, tum etiam pro ingenti sua in Proximos charitate ipsorum æternam salutem magnopere spectabat. Hoc erat sane potissimum argumentum per-

A *S. Catharinæ ortus & primordia.* B *Religionem ingreditur.*
C *Monasterii perpetuum regimen obtinet.* D *Perfectioni studet.*
E *Divino amore flagrat.* F *Proximos omnes charitate complectitur.*

tiæ dilectionis, qua omnes vocationis suæ consortes prosequebatur; dum scilicet Dei cultum, Religionis fervorem, virtutum omnium studium in ipsis fovere atque amplificare omni ope satagebat. Sed nec in reliqua officii sui administratione minora ipsis maternæ pietatis studia impendebat. Summa enim erat & jugis Catharinæ solicitudo ne quid concredito sibi gregi deesset, sive ad innocentiæ custodiam, sive ad morum disciplinam, sive ad animorum quietem & tranquillitatem, sive ad temporalis vitæ subsidia & corporum incolumitatem. Si quæ vero ex Sororibus in morbum incidisset, ejus peculiarem curam eique inserviendi onus sibi sumebat; ipsi dies noctesque adstare, omniaque christianæ charitatis officia præstare gaudebat. Denique in mortis agone constitutas apud Deum juvare, earumque animas in manus Sponsi, e quibus Adversarius eas rapere non auderet, commendare & pro viribus afferere nitebatur.

Neque tamen angustis Monasterii sui finibus contineri potuit ipsius charitatis amplitudo; sed quum ad omnes ubique terrarum homines dilataretur cor ejus, pro omnium salute impetranda assiduas suas & Sororum preces & voluntarios etiam corporis sui cruciatus, seque totam omnipotenti Deo, veluti Hostiam pacificam, in unionem Sacrificii Redemptionis humanæ sine intermissione offerebat. Quin etiam ad sublevandas pauperum & calamitosorum omnium ærumnas, quod ipsa per se præstare non poterat, id excitata suis hortationibus ditiorum charitate affecuta fuit, immensa pecuniarum vis per totam Hetruriam alendis egenis, excipiendis ægrotis, viduis, orphanis, & senibus sustentandis, virginibus collocandis erogaretur. Denique ad purgantis Ecclesiæ levamen non minori studio intenta multiplicabat in eum finem suas preces & lacrymas, jejunia aliasque carnis suæ afflictationes, ut divinæ Justitiæ pro animabus adhuc in captivitate detentis satisfacere mereretur.

A Quæ omnia quum clare pateat non sine prævia sui ipsius abnegatione a Catharina effici potuisse, silentio tamen prætereunda non sunt, quæ de admirabili ipsius pœnitentia & mortificatione juridice cognovimus. Sane quum semel Mundo & Satanæ per ipsam religiosæ vitæ professionem omnino renunciasset, adversus carnem suam quam ipsi datum non fuerat una cum aliis rebus relinquere, perpetuum bellum gerendum sibi esse duxit. Itaque asperrimis flagellis instructa, ciliciis aliisque tormentorum instrumentis onusta, frigore, inedia, vigiliis, omnique cruciatuum genere virginale corpusculum assidue divexare & conterere non destitit, nec unquam per quadraginta & octo annos, quos in Religione transegit, carnem aut ova gustavit, sed solo plerumque pane & aqua victitare consuevit. Et tamen patiendi adhuc cupida pro suorum & alienorum peccatorum expiatione Dominum sæpe oravit, ut se morborum ac dolorum vi amplius probare, & ad vivum urere vellet; idque suis precibus omnia exorantibus consecutam fuisse dicendum est; cum Medici sæpe affirmaverint præter naturam omnino esse gravissimos morbos & acerbissimos dolores, quibus Ancillam Dei mirum in modum torquebatur.

Quod si tali in re, quæ ad illius cruciatum tendebat, cælestis Sponsus Dilectæ suæ preces audire non renuit; minime putandum est, ipsum qui totius consolationis fons est & origo, Catharinam in angoribus & desolationibus desertam voluisse; quique justo suo Job pro infortuniis patienter toleratis, æquissimo & clementissimo judicio omnium amissorum bonorum duplicia reddidit, non huic innocentissimæ Virgini tribuisse, ut secundum multitudinem dolorum, quos vel libenter sustinuit, vel ipsa sibi sponte irrogavit, sanctorum solatia gaudiorum ipsius animam lætificaverint.

B Itaque pro hujusmodi pœnarum acerbitate ipsius spiritum ineffabilibus delectationibus, quæ in dextera ejus sunt, adimplevit; effusa scilicet in eam lucis & veritatis suæ communicatione, quæ ad sublimiorum veritatum cognitionem, ad intelligenda divinorum mysteriorum arcana ipsam deduxit, & accensa in ejus pectore beatissima charitatis suæ flamma, cujus incendii vi ac suavitate ipsius cor tamquam cera liquescens, deficiebat in Deum salutare suum.

Quamvis autem sanctarum animarum gloria omnis, in hac quidem vita plerumque ab intus, in altera vero adeo supra humanum captum posita sit, ut de ea vere dicatur, quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus diligentibus se; voluit tamen omnipotens Dominus, sive ad manifestandas divitias gratiæ suæ, sive ad eruditionem nostram, tam insignium charismatum largitione Catharinam in terris adhuc viventem illustrare, ut omnibus liceret ex his arguere, quantam gloriæ celsitudinem in æterna Beatitudinis sede eidem conferre decrevisset.

Ad comprobandam siquidem atque juvandam sinceram ipsius charitatem, qua afflictis opem ferre, omnibusque prodesse summopere cupiebat, dedit ei Dominus potestatem faciendi mirabilia, in instantaneis, morborum depulsionibus, in rerum multiplicatione, aliisque signis atque prodigiis, quæ supra omnem naturæ vim frequenter operabatur; Præterea dedit ei spiritum phophetiæ, quo sive ad Proximorum correctionem, sive ad cautelam, sive ad consolationem futura prævideret, absentia conspiceret, & cordium secreta dignosceret. C

Amoris vero magnitudinem, quo Deum ipsum ex toto corde, ex tota mente, ex omnibus viribus suis diligebat, ipse vicissim præclaris bonitatis suæ significationibus abunde rependit. Sæpe etenim ipse Rex gloriæ, in quem desiderant Angeli prospicere, corporali specie se illi videndum exhibuit, dulcissimosque cum illa sermones miscuit: Aliquando idem Dominus Jesus sub specie Pueruli a Matre Virgine Angelorum Regina in ipsius ulnis est reclinatus: Aliquando ejusdem Imago Cruci affixa, revulsis a trunco brachiis, mirabilibus eam beavit amplexibus. Denique ipsam in fide & charitate sibi sponsatam fulgido ornatu ac pretiosissimis monilibus de thesauris suis decoravit. Illius enim lateri ac manibus, pedibusque, sacra clavorum suorum & lanceæ Stigmata sanguine rubentia insculpsit; spineum diadema capiti imposuit; humeris vero vestigia Crucis profunde impressit. Utque magis ostenderet quanta esset inter se & Catharinam spirituum & voluntatum conjunctio, illustre signum posuit in faciem ejus, ipsam aliquando in vivam sui vultus imaginem & similitudinem transformans, ut qui Catharinam vidisset, ipsum Filium Dei & Filium hominis videre se existimaret. D

Tantam sanctitatem tantis illustratam prodigiis voluit Deus ad sui gloriam & ad posterorum fidem per omnia probationum genera in summa certitudinis luce collocari: Probata est contradictionibus obloquentium & calumniantium vituperationibus; Probata est admirantium laudibus & prædicationibus, clarissimaque fama, quæ non modo per Hetruriam, sed per alias quoque Italiæ Regiones, ac demum per universam Europam longe lateque diffuse incredibilem ad ipsam traxit hominum multitudinem ex omni conditione, etiam Regia, ex omni sexu atque ætate; qui ad petenda consilia, ad beneficia vel spiritualia vel temporalia obtinenda, ad magnificandum Deum in mirabilibus ejus undique ad eam confluebant. Verum ipsa Catharinæ virtus inter tam diversa hominum judicia sese luculentissime probavit, tum scilicet perpetuo atque constanti innocentiæ & sanctitatis tenore, tum singulari potissimum humilitate, qua & obtrectantium malignitatem & mundanorum plausuum vanitatem æque superavit; ut toto ipsius vitæ cursu per gloriam & ignominiam, per infamiam & bonam famam, ipsius securam conscientiam solidamque pietatem nec laudes inflarint, nec opprobria defatigaverint. E

In omnibus enim collatis sibi muneribus non suam, sed Donatoris excellentiam agnoscens, seque divinorum bene- F

A *Pœnitentiæ rigores in se ipsam exercet.* B *Spiritualibus deliciis cumulatur.*
C *Miraculorum gloria claret.* D *Cælestibus favoribus & donis locupletatur.*
E *Multimode probatur.* F *In humilitate constans perseverat.*

beneficiorum indignam ex animo reputans, nihil in vulgus prodire volebat, quod aliquo modo in sui gloriam cedere posset. Quare cum cognovisset, volumen quoddam rerum a se gestarum & cælestium donorum, quibus a Deo quotidie cumulabatur, penes Moniales asservari ab aliqua ex ipsis conscriptum; cumque frustra orando & obsecrando cum iis egisset, ut hujusmodi volumen conscissum flammis traderetur, ipsa denique illud fortuito repertum statim in ignem conjecit. Quod si nihilominus ipsamet arcanas divinæ bonitatis communicationes in oratione potissimum sibi impertitas cuidam ex Sororibus fideliter enarravit; id nonnisi eadem humilitate impellente & invito prorsus animo præstitit; ne scilicet imperio Confessarii, qui id ad multa expedire prudenter in Domino judicavit, ulla in re quantumvis ardua refragaretur. Cum vero ex ostensione virtutum atque signorum, quæ Deus in ipsa & per ipsam operabatur, & quorum causa frequens erat hominum ad Monasterium accessus, vel religiosam sanctæ societatis quietem turbari posse metueret; vel pro se ipsa formidaret, ne forte in superbiæ vitium declinans, inde fieret immunda vanitate, unde videbatur virtute claresceret; non destitit Sponsum rogare atque orare, ut divinis suis muneribus modum imponere, vel saltem ea mortalium oculis occultare dignaretur; donec sua humilitate ac perseverantia, quod postulabat, obtinuit.

A Ex hac ipsa perseveranti humilitate, Viri pietate & doctrinam præcipui veram minimeque fucatam Catharinæ virtutem agnoverunt, & tamquam ad Lapidem Lydium comprobaverunt; tum scilicet ipsius Ordinis Superiores, qui non semel de illius spiritu experimenta sibi capienda esse duxerunt: tum etiam insignes Ecclesiarum Præsules, inter quos Robertus olim hujus S. R. E. Cardinalis Pucctus nuncupatus, Episcopus Pistoriensis, qui de mandato felic. record. Pauli Papæ III. Prædecessoris nostri cum aliis probatissimis Viris ad præfatum Monasterium se contulit, ut tam evulgatam sanctitatem ad rigidum examen revocaret; Michael item Cardinalis Alexandrinus nuncupatus, qui a sancto Pio Papa V. ipsius Avunculo, & nostro pariter Prædecessore ad gravissima hujus Apostolicæ Sedis totiusque christianæ Reipublicæ negotia tractanda Legatus missus Catharinæ monita & consilia expetenda sibi esse censuit; aliique præterea sapientissimi Antistites, & ejusdem S. R. E. Cardinales, præsertim Marcellus Cervinius, Hippolytus Aldobrandinus, & Julius Mediceus, quos ad hanc Petri Cathedram deinde evectos inter Venerabiles Prædecessores nostros numeramus; quique omnes illius perspectæ sanctitati, quadam veluti conclamatione testimonium dederunt. Istorum gravissimis judiciis magnum auctoritatis pondus accedit ex singulari existimatione, qua S. Philippus Nerius, tunc in humanis agens, Catharinam est prosecutus, cujus etiam spiritualem amicitiam ac literarum commercium, Deo inspirante expetivit; & aliquando in ecstasim raptus, quod illi pariter familiare fuit, cum ipse Romæ degeret, Catharinam in suo Monasterio Prati commorantem coram Deo, communi nimirum ipsorum amicitiæ nexu, longo tempore est allocutus; quemadmodum fel. record. Urbanus Papa VIII. in suis Apostolicis literis super ejusdem sancti Philippi Canonizatione a Gregorio XV. antea facta editis, testatum reliquit.

B Denique anno ipsius ætatis sexagesimo sexto, religiosæ Professionis quadragesimo octavo, cum tempus advenisset migrandi ex hac vita ad Sponsum, qui charitate perpetua dilexit eam, in extrema ipsius infirmitate, nil nisi illustre & sanctimonia plenum apparuit. Siquidem Ecclesiæ Sacramenta summo pietatis & religionis sensu petiit atque suscepit; sanctissima Sororibus monita de omnibus vocationis earum officiis reliquit; morbi dolores invicta patientia toleravit; atque in Crucifixi amoris sui contemplatione usque ad extremum spiritum defixa permansit; tandemque inter Angelorum concentus, quos etiam ab adstantibus Monialibus audiri Deus voluit, puritissimam animam Deo reddidit, die IX. Februarii anno Domini MDLXXXIX.

Sancta Maria Magdalena de Pazzis, tunc temporis Florentiæ vivens, festivum Catharinæ ingressum in cælestem Hierusalem, & exultantes de ipsius triumpho beatorum Spirituum choros in meatis excessu spectavit. Communis autem, quæ invaluerat de ipsius sanctitate, opinio ingentem populi frequentiam ad ejus funus celebrandum adduxit. Utque deinceps ipsius Sepulchrum magno in honore haberetur, in Causa fuerunt crebra beneficia & miracula, quæ plerique a Deo per ipsius merita se obtinuisse testabantur. C

Illius denique Sanctitatem extra omnem dubitationis aleam constituunt juridicæ probationes, quæ tam super ipsius heroicis virtutibus, quam super miraculis ad illius invocationem a Deo patratis, Episcopali primum auctoritate, mox etiam Apostolicæ Sedis delegatione collectæ, & apud hanc Sanctam Sedem diu & mature discussæ, firmissima Nobis fundamenta suppeditarunt, ut definitive tandem super ea pronunciaremus, & Catharinæ nomen atque memoriam sanctarum Virginum Catalogo solemniter adscriberemus.

Primum judicium super præmissis omnibus ante Urbani Papæ VIII. Decreta peractum fuit ab Auditoribus Causarum Palatii Apostolici, qui & Processuum validitatem, & virtutum excellentiam, & miraculorum veritatem gravitatemque comprobarunt. Antequam vero horum cognitio a S. R. E. Cardinalibus Congregationi Sacrorum Rituum præpositis assumeretur, alterum institutum fuit judicium super hujusmodi Decretorum a præfato Urbano Prædecessore interim editorum observantia: de qua primo quidem Episcopus Pistoriensis anno MDCLXXV., mox etiam prædicta Sacrorum Rituum Congregatio anno MDCLXXIX., ac de ipsius consilio san. mem. Prædecessor noster Innocentius Papa XI. plenissime constare decreverunt. D

Instaurato demum ante hos triginta annos in præfata Congregatione Sacrorum Rituum *novo* Catharinæ virtutum examine, Nobis tunc in minoribus Promotoris Fidei munus gerentibus, *omnibusque plene* ac severe discussis, tandem a piæ memoriæ Prædecessore quoque nostro Benedicto Papa XIII. die VII. Martii anni MDCCXXVII. de iisdem pariter constare decretum fuit. Duo vero miracula a simil. record. Decessore nostro Clemente Papa XII. die XXX. Aprilis anni MDCCXXXIV. de ejusdem Congregationis consilio approbata fuerunt: Instantaneæ nimirum sanationes, tam Sororis Catharinæ de Bonsiis in eodem Monasterio S. Vincentii Professæ ab Aneurysmate; quam Sororis Elisabeth Cherubinæ Cattani in Monasterio S. Claræ præfatæ Civitatis Pratensis Monialis Conversæ ab Ischiade. Hinc idem Clemens Prædecessor, datis Apostolicis literis in forma Brevis die I. Octobris ejusdem anni, Beatæ titulum & honores Catharinæ tribui ac deferri posse concessit. E F G

Cum vero deinceps accepisset nova miracula, post indultam Catharinæ venerationem, ipsius intercessione a Deo edita esse; ad preces catholicorum Principum & Populorum, complurium Antistitum, & universi Ordinis Fratrum Prædicatorum, quibus omnibus ipsius Beatæ Canonizatio summopere cordi erat, novos super eisdem Processus auctoritate Apostolica confici mandavit. Quorum Processuum validitate approbata, Nos denique ad Petri Cathedram inscrutabili Dei judicio interim evecti, post accuratissimum miraculorum in ipsis relatorum examen in præfata Sacrorum Rituum Congregatione de more peractum, visis ac respective auditis in Congregatione Generali coram Nobis habita die XXIV. Martii anni MDCCXLIV., tam Consultorum, quam Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium eamdem Congregationem constituentium suffragiis; totaque re privatis nostris studiis iterum discussa, atque uberiori- H

A *De Catharinæ sanctitate testimonia.* B *Ejusdem pretiosa mors.*
C *Et Sanctitatis fama post obitum.* D *Actorum series in ipsius Causa.* E *Approbatio virtutum.*
F *Et miraculorum.* G *Beatificatio.* H *Causa roborantur.*

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

bus etiam documentis indubiam animo noſtro fidem facientibus comprobata, tandem die XXVI. Maji ejuſdem anni in Feſtivitate S. Philippi Nerii Confeſſoris, cui piam cum B. Catharina neceſſitudinem interceſſiſſe ſupra narravimus, celebrata Miſſa ad Altare, ſub quo ipſius Sancti corpus requieſcit, atque implorato Spiritus ſancti auxilio, infraſcripta duo miracula auctoritate Apoſtolica approbavimus & publicavimus.

A Primum eſt ſecundi generis, nimirum abſoluta & perfecta ſanatio Mariæ Clementinæ Staccioli puellæ Florentinæ ab inveterato & exulcerato cancro in dextra mamilla, qui ſeptem primo valvulis, ſeu cavitatibus, mox duabus hians, acerbiſſimis doloribus & periculoſis ſymptomatibus, octo annorum ſpatio eam excruciavit, nec ullis artis Medicæ remediis ſanari poterat, ſed invocata ſemel & iterum B. Catharinæ ope, adhibitoque oleo ex lampade ante ipſius corpus ardente penitus evanuit. Alterum tertii generis obtentum fuit a Sorore Maria Magdalena Fabris Moniali Profeſſa Ordinis S. Dominici Auguſtæ Vindelicorum. Ea ſiquidem pertinaci Arthritide in inferioribus membris diu vexata, jamque omnino gradiendi impotens, dum ob decretam ab Apoſtolica Sede ejuſdem Catharinæ Beatificationem Hymnus pro gratiarum actione a Sororibus ſolemniter caneretur, ipſius Beatæ meritis vehementer confiſa, eamque enixe precata, ad cantum Verſiculi *Te ergo quæſumus*, ſenſit ſe a Deo repente ſanatam, redditaſque ſibi vires, & liberam incedendi facultatem, qua deinceps abſque imminutione perfectiſſime uſa eſt.

B Poſt hæc audito iterum præfatæ Congregationis generalis conſilio, exoratoque privatim Deo Patre luminum, die VI. Octobris prædicti anni decrevimus, jam nihil per conſultiſſimas leges & regulas eidem Congregationi Apoſtolica auctoritate præſcriptas, deſiderandum ſupereſſe, quo ad ſolemnem ipſius B. Catharinæ Canonizationem ſervatis ſervandis quandocumque procedi poſſet.

C Ad quam demum rite rectèque juxta ſacrorum Canonum normam, & venerabilia Prædeceſſorum noſtrorum Inſtituta procedere volentes, univerſi primum Collegii Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilium exquiſivimus; habito nempe Conſiſtorio ſecreto die XVIII. elapſi menſis Aprilis, in quo Nos ipſi Summam virtutum & miraculorum B. Catharinæ, necnon ſeriem Actorum in ejus cauſa juridice geſtorum ipſis expoſuimus; omnibuſque aſſentientibus, ut ad ſupremam graviſſimo judicio manum imponendam progrederemur, complures Ven. Fratres Archiepiſcopos & Epiſcopos ex univerſa ferme Italia in Urbem acciri mandavimus; eos quoque juxta morem Apoſtolicæ Sedis, antequam definitivam hujuſmodi ſententiam proferremus, in conſilium adhibituri.

D Hi omnes neceſſariam Cauſæ totius cognitionem hauſerunt, tum ex peroratione in Conſiſtorio publico coram Nobis habita a dilecto Filio Paulo Franciſco Antamorio noſtræ Conſiſtorialis Aulæ Advocato; tum ex fideli relatione e monumentis ſæpedictæ Congregationis Sacrorum Rituum deſumpta, quæ typis impreſſa omnibus & ſingulis tradita fuit.

E Quapropter coacto demum die XIV. labentis menſis Junii ſemipublico Conſiſtorio, in quo præter eoſdem Fratres noſtros S. R. E. Cardinales, omnes præterea Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi qui jam tunc ad ſeptuaginta fere hac ipſa de cauſa in Romana Curia præſentes aderant, ſeſſionem habuerunt; factaque omnibus dicendæ ſententiæ poteſtate, venerabilem hujuſmodi Confacerdotum coronam ſumma conſenſione audivimus ad ejuſdem præclaræ Virginis Canonizationem Nos adhortantem: Qua de re omnium ſuffragia proprio ſingulorum chirographo ſubſcripta colligi juſſimus, in Tabulariis Eccleſiæ Romanæ perpetuo aſſervanda, mandantes dilectis Filiis Apoſtolicarum Cæremoniarum Magiſtris ibi de more aſſtantibus, ut in abſentia Notariorum Apoſtolicæ Sedis, qui Protonotarii de numero Participantium nuncupantur, ſuper hujuſmodi ſolemni actu publica Inſtrumenta, quotquot opus eſſet, conficere deberent.

Indicta itaque pro Canonizationis celebritate hodierna die beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli Martyriis conſecrata, non omiſimus interim in humilitate & jejunio privatas noſtras, & publicas Eccleſiæ preces Deo Patri offerre per Filium ejus, ut Spiritus ſancti virtute mentem noſtram dirigere & confirmare dignaretur. Hodieque tandem de mane, congregatis in Vaticano omnibus Cleri Secularis & Regularis Ordinibus, omnibus Romanæ Curiæ & Aulæ noſtræ Proceribus & Officialibus, cunctiſque Ven. Fratribus noſtris Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ſolemnis ſupplicationis ritu Divinam Majeſtatem venerantes, ad Baſilicam Principis Apoſtolorum proceſſimus. Ibi ſimul ac ante ſacratiſſimam Apoſtoli Confeſſionem conſtitimus, dilectus Filius noſter Joachimus Tituli SS. Quatuor Coronatorum Presbyter ejuſdem S. R. E. Cardinalis Portocarrero nuncupatus, perorante dilecto Filio Virgilio Montecatino Conſiſtorialis Aulæ noſtræ Advocato, enixa Chriſtianorum Regum & Principum, Eccleſiarum & Religioſorum Ordinum vota pro ipſius B. Catharinæ, ſicut etiam pro beatorum Fidelis a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, & Joſephi a Leoniſſa ſolemni Canonizatione; ſimulque maturas deliberationes ſuper eorum meritis & miraculis hucuſque rite præhabitas, Nobis repræſentavit; Noſque ſemel iterum ac tertio rogavit, ut exoptatam dudum ſententiam proferentes, catholici Orbis gaudium compleremus. Quare Nos implorato prius univerſæ cæleſtis Curiæ præſidio, & advocato cum gemitibus Paraclito Spiritu, eoque ſic inſpirante, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, ad exaltationem Fidei catholicæ & chriſtianæ Religionis augmentum, auctoritate Domini Noſtri Jeſu Chriſti, beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac Noſtra, prædictam Catharinam de Ricciis Virginem, Monialem Profeſſam Ordinis Prædicatorum, chriſtianarum virtutum præſtantia ac cæleſtium donorum & miraculorum gloria illuſtrem, Sanctam eſſe definiendo pronunciavimus; & una cum prædictis Fideli Martyre, Camillo, Petro, & Joſepho Confeſſoribus, Eccleſiaſticis Sanctorum Faſtis adſcripſimus; decernentes ipſius S. Catharinæ memoriam quotannis die ſecunda Februarii, aliorumque Sanctorum prædictorum, aliis reſpective diebus, in univerſa Eccleſia recolendam & venerandam eſſe, & concedentes omnibus Chriſtifidelibus, qui ad eorum Sepulchra deſignatis diebus religioſe accedent, ac Deum Optimum Maximum juxta noſtram & piæ Matris Eccleſiæ mentem precati fuerint, Indulgentiam ſeptem annorum, & totidem Quadragenarum in perpetuum in forma Eccleſiæ conſueta.

Tunc repletum eſt gaudio os noſtrum & lingua noſtra exultatione, reddenteſque Altiſſimo vota noſtra, ſacroſanctum Altare conſendimus, atque immaculatam humanæ ſalutis Hoſtiam, junctæ beatiſſimorum Eccleſiæ Principum, & prædictorum Sanctorum commemoratione, omnipotenti Deo bonorum omnium Largitori reverenter obtulimus. Omnibus quoque Chriſtifidelibus, qui ad tantæ ſolemnitatis celebritatem frequentes convenerant, Plenariam peccatorum Indulgentiam miſericorditer in Domino largiti ſumus.

Audiant itaque univerſi catholicæ Eccleſiæ Filii, & intelligant magnalia Dei, atque ad cæleſtem Hieruſalem cogitationes & corda ſublevantes, beatam hanc contemplentur candido eorum agmini ſociatam, qui ſequuntur Agnum quocumque ierit. Unde & illius validiſſimo patrocinio innixi, poſtulent a Deo pacem & gratiam, & ejuſdem præclaris exemplis excitati diſcant peritura Mundi bona deſpicere, & per innocentiæ cuſtodiam, per pœnitentiæ labores, per chriſtianæ virtutis ſtudium, ad perfectæ charitatis & ſempiternæ felicitatis Regnum, ac cæleſtis gloriæ coronam contendere, per Chriſtum Dominum Noſtrum.

Id-

A *Miracula pro Canonizatione approbata.*
B *Decretum de tuto progreſſu ad Canonizationem.* C *Conſiſtorium ſecretum.*
D *Conſiſtorium publicum.* E *Cardinalium & Epiſcoporum conſilia in Conſiſtorio ſemipublico.*
F *Solemnia Canonizationis.* G *Decretum definitivum.*

A Idcirco præmissa omnia ad universalis Ecclesiæ notitiam deduci, præsentesque nostras literas ad perpetuam rei memoriam extare voluimus, mandantes ut earum transumptis sive exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides ab omnibus habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

B Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostræ definitionis, Decreti, Ascriptionis, Mandati, Statuti, Relaxationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

C Datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVI., IIII. Kalendas Julii, Pontificatus Nostri anno VI.

✠ Ego Benedictus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† *Ego T. Episcopus Ostien. & Velitern. Card. Rufus Decanus, & S. R. E. Vice-Cancellarius.*
† *Ego A. Episcopus Portuensis Card. S. Clementis S. R. E. Camerarius.*
† *Ego V. Episcopus Prænestinus Card. Petra Major Pœnitentiarius.*
† *Ego P. A. Episcopus Albanen. Card. Caraffa.*
† *Ego I. Episcopus Tusculanus Card. Accorambonus.*
† *Ego V. Episcopus Sabinen. Card. Bichius.*
†
†
†
†
† *Ego Nicolaus Maria Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter Card. Lercari.*
†
†
†
† *Ego F. Tit. S. Mariæ Transtyberim Presbyter Card. Burghesius.*
† *Ego A. Tit. S. Stephani in Monte Cœlio Presbyter Card. Gentili.*
† *Ego Fr. J. A. Tit. SS. Silvestri & Martini Presbyter Card. Guadagni.*
†
† *Ego D. Tit. Basilicæ Sanctorum Duodecim Apostolorum Presbyter Card. Rivera.*
† *Ego J. B. Tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Card. Spinula.*
†
†
†
†
† *Ego R. Tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis de Illcio.*
†
†
† *Ego D. Tit. S. Bernardi ad Thermas Presbyter Card. Passioneus.*
† *Ego S. Tit. S. Priscæ Presbyter Cardinalis Valenti.*
†
† *Ego J. F. Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Card. Portocarrero.*
†
†
† *Ego C. A. Tit. S. Mariæ de Pace Presbyter Card. Cavalchinus.*
†
†
† *Ego F. Tit. S. Pancratii Presbyter Card. Lantes.*
†
†
†
†
†
† *Ego F. Tit. S. Mariæ de Populo Presbyter Card. de Ricciis.*
† *Ego A. Tit. S. Silvestri in Capite Presbyter Cardinalis Rufus.*
†
† *Ego P. M. Tit. S. Agnetis extra muros Presbyter Card. de Monibus.*
† *Ego F. Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Card. Tamburini.*
† *Ego J. Tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyter Card. Besozzi.*
†
†
†
†
†
†
†
† *Ego Alexander S. Mariæ ad Martyres Diaconus Card. Albanus.*
† *Ego Nerius S. Eustachii Diaconus Card. Corsinus.*
† *Ego Agapitus S. Agathæ Diaconus Card. Mosca.*
†
†
† *Ego C. S. Mariæ in Porticu Diaconus Card. Sacripantes.*
† *Ego M. SS. Cosmæ & Damiani Diaconus Card. Bolognetus.*
† *Ego H. S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Cardinalis Columna.*
† *Ego P. S. Georgii in Velabro Diaconus Card. Columna.*
† *Ego A. S. Mariæ in Aquiro Diaconus Card. Tanari.*
† *Ego H. S. Adriani Diaconus Card. Bardi.*
† *Ego D. SS. Viti & Modesti Diaconus Card. Ursinus.*
†

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA de Curia
I. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

OR-

A *Præsentium transumptis auctoritas tribuitur.* B *Sanctio.*
C *Dat. Pontifc. An. 6. die 29. Junii 1746.*

ORNATUS VATICANI TEMPLI.

AMPLISSIMAM (a) divi Petri Basilicam omnium (b) Ecclesiarum caput, speculum & exemplar, a Magno Constantino olim ædificatam Romani Pontifices tanta cura sumptuque augere semper & ornare studuerunt, ut nihil ea magnificentius, nihil elegantius aut inveniri unquam posse, aut excogitari videatur. Quia tamen minus animum movent quæ præ oculis semper sunt, Templa consuevimus, etsi arte & materia apprime nobilia, cum statæ quædam aut extra ordinem celebritates inciderint, adscito cultu & temporariis ornamentis excolere, ut novitas commendet, quod assiduitate quodammodo viluerat. Quod quidem, si Vaticanæ Basilicæ præcipue accidit; cum Sanctorum Fastis adscribendi in ea fuerunt, qui sanguine pro Christi fide profuso, aut vita in omni virtutum exercitatione traducta illorum gloriam promeruerunt; tanta certe cultus, & ornamentorum ad eam accessio facta est hoc tempore; cum de quinque Beatis inter Sanctos in eadem referendis actum fuit, ut secum ipsa quodammodo certaverit; nativa an adscita pulchritudine, spectabilior videretur.

De hujus igitur apparatus descriptione dicendum modo breviter erit; *Nemo quippe est, qui nesciat,* (c) *Sanctorum gloriam tali celebritate frequentari in terris; ut virtute pari, devotione consimili ac fide dimicantes, hostem vincere, & de parta victoria cum ipsis triumphare, Christo præstante possimus in Cœlis.*

Mediam Templi faciem supra Porticum ingens pictura decorabat, septuaginta palmorum altitudine, latitudine vero quinque supra triginta, in qua ad vivum expressæ Quinque Beatorum imagines ita genibus inter nubes flexis, splendidissimum in superiori parte Trigonum quod Deificæ Trinitatis est symbolum, venerabantur; ut & ab eo magna lucis immissæ copia illustrarentur, & ab Apostolorum Principibus parum infra Trigonum sedentibus invitari viderentur, ut superius ascenderent. Tapete coccineum & aureis laciniis ad oras magnifice assutum infra demittebatur, quod inferiorem Processrii partem velaret, ex quo Summi Pontifices Populo benedicunt. Medium in eo erat Gentilium Sanctitatis Suæ stemma duobus ad latera sustentatum Aligeris: Insignia Regularium Institutorum, ex quibus Beati prodierant, inferius aspiciebantur variis frondium florumque corollis intercluſa.

Fastigio Ostii principis, ex quo in Porticum est aditus, ita ornato suus, & minoribus januis quæ utrinque adjacent, cultus non deerat; supereminebat enim singulis aurei coloris tela prægrandis tortuosis & ipsa florum coronis, & Aligerorum interjectis capitibus interius picta, exterius vero fericis velis apte crispatis undecumque conspicua; unaquæque latitudinis palmos habebat viginti, altitudinis quindecim, in quibus lemmata inscripta erant hoc ordine; Primum ab Janua principe dextrorsum.

IN CŒLESTIBUS REGNIS SANCTORUM HABITATIO EST; ET IN ÆTERNUM REQUIES EORUM.

Alterum sinistrorsum.

CORPORA SANCTORUM IN PACE SEPULTA SUNT, ET NOMEN EORUM VIVIT IN GENERATIONEM, ET GENERATIONEM. *Eccl.* XLIV. 14.

Tertio loco.

MIRIFICAVIT DOMINUS SANCTOS SUOS, ET EXAUDIVIT EOS, CLAMANTES AD SE. *Ex Psalmo* 4.

Quarto loco.

SANCTI TUI DOMINE MIRABILE CONSEQUUTI SUNT ITER, SERVIENTES PRÆCEPTIS TUIS.

Interiores quoque Xysti parietes a summo ad imum convestiebant egregia peripetasmata aureis argenteisque Liciis, & præclaris operibus picta, ex ea forma quam Raphael Santius Urbinas graphide expresserat. Hæc nobilibus stragulis, holosericoque damasceno auri tæniis fimbriato interpositis, ita quaqua versum omnia illustraverant, ut nihil ornatu vacuum relinquent.

Ab ipso vero Januæ limine, ubi prospectus in Basilicam erat, tam mirificum adeuntium oculis occurrebat spectaculum, ut nec expleri videndo hi possent, nec facile invenire, quid potissimum mirarentur; ab epistylio enim ad stylobatem holosericæ vestes partim damascenæ, partim generis varii, aureis omnes vittis distinctæ, columnas, parastatas, mutulos, ingentesque arcuum fornices convestierant.

Interiorem Basilicæ frontem, quæ Aram principem respicit, peramplum ex damasceno rubro velum obtexerat, partim molliter defluens, partim multimodis artificiose compositum, quod aureis undique tæniolis discriminatum, pendentibusque lemniscis conspicuum Lambertiniæ gentis tesseram, Tiara & Clavibus Pontificiæ Majestatis Insignibus gloriosiorem præferebat in medio. Nec omissa in fenestris ornandis cura, quæ prægrandes in eadem fronte tres patent, & superiori Xysto respondent; Vela enim ex eodem filo serico ab iis bifariam demissa, quæ sub extremum aureis funiculis collecta aliquantulum elevabantur; ne lux nimia forinsecus immissa collucentium cereorum lumen imminueret. Fenestris subjecta spatia, inscriptosque lapides purpurea item vestis obierat, scite tamen venusteque variata fasciolis aureis, quæ miro inter se nexu modo Pontificias fingerent Claves, Tiaras, & Mitras; modo in regales coronas, liliorum serta, ramosque palmarum coalescerent. Funales demum cerei septem & viginti, æquali interstitio discreti, supra trium magnarum Portarum coronidem impositi.

Sericum villosum rubrum primo adhibitum hoc tempore; ut Coronam cum Templi, tum Tholi universam ambiret, quod tæniis interceptum aureis, fimbriisque ad oras pendentibus assutum, tria ferme palmorum millia longitudine æquabat. In ipso Coronæ supercilio machinæ quædam undique attollebantur, in modum calathi foliis storiatis, inversisque turbinibus, quæ ab imo angustiori in latitudinem excrescerent, ut in ipso demum vertice octo librarum cereos sustinerent.

Sexdecim præterea Tabulæ æneo colore pictæ magnorum instar Numismatum, quæ illustriora Quinque Beatorum miracula repræsentarent, ita mutulo singulorum arcuum in navi media innitebantur, ut coronam Templi maximam interciperent, ab eaque in hemicycli formam extarent. Harum coronides auro aliisque adjectis ornatibus nobiles in superiori hemicycli parte conchylio finiebantur, quod projecturam obtegeret, ex qua brachia oriebantur ad tres cereos sustinendos; latera vero Aligerorum capitibus varie intersecta: Encarpi etiam consertique flores tam apto inter se nexu inde demissi, ut & mutulo ipsi, & anaclyphis quæ arcui insidebant, ornamento essent & ele-

(a) *D. Aug. de Civit. Dei cap.* 7.
(b) *Lucius III. in Epist. ad Corradum Imp. apud Ottbonem Frising. lib.* 7. *cap.* 31.
(c) *S. Joannes Chrysost. Serm.* 1. *de Martyr. tom.* 3.

elegantiæ. Ab ipso demum coronidum vertice amplissimum utrimque ex damasceno rubro velum defluebat lacinüs ad oras aureis magnifice circumtectum, quod Tabulam, eique adjectos ornatuum ordines convestiret; miraque ob id inter tantam colorum varietatem albaque Anaglypha arcuum fornicibus insidentia unio pariter, & proportio commendaretur.

A summo vero arcu inter holoserica, quæ ad incumbas usque tortuose decidebant tæniolis aureis concinne discriminata, & mutuo subinde nexu in rosarum formam collecta, Aliger pendebat palmorum triginta, amictu versicolori & alis ad volandum extensis, qui, cum minorem tabulam gestaret manibus auro illitam, inscriptum in ea lemma objiciebat intuentibus, quod expressum in superiori Numismate miraculum significaret. Magnus Angelo subjiciebatur lychnuchus instar turbinis ornato fune suspensus, qui duos & viginti funales cereos totidem brachiolis multo splendidis auro, & in duplicem ordinem eleganter dispositis præfixos attolleret. Ima lychnuchi pars aurearum frondium manipulis ornata; suprema binis palmarum liliorumque sertis circumdata, quæ profusum pro Christo sanguinem, vitæque innocentiam significarent, præter undecumque defluentes eidem adjectos encarpos, & lemniscorum mæandros. Ad hujus lychnuchi latera minores alii duo eadem forma & ornatu, auroque subobscure picti demittebantur per funiculos aureis circumvolutos tæniolis ab ea utrinque projectura, ubi hemicyclum arcus paratatæ incumbit, qui duobus ordinibus discretos quatuordecim Cereos sustollerent. Quatuor hi erant & viginti, altitudine palmorum viginti septem, latitudine undecim; majores vero sub arcubus positi quatuordecim, qui altitudinem habebant palmorum quadraginta, latitudinem sexdecim.

Ex Tabulis autem sexdecim, Numismatum instar, quæ una cum coronide ornamentisque eidem adjunctis singulæ quinquaginta septem palmos longitudine æquabant, septem & viginti latitudine; ternæ unicuique Beatorum attributæ erant, ex quibus singulorum miracula innotescerent: & hoc ordine dispositæ.

Prima supra arcum Baptisterii præferebat mirabilem Sanctimonialis fœminæ sanationem ope sanctæ Catharinæ de Ricciis, cum lemmate.

Sanctimonialis ob Arteriæ magnæ laxitatem jamjam moritura, admoto sibi Catharinæ Baculo, incolumnis restituitur.

Porro lemmata omnia, elogia, & epigraphæ suum habent Auctorem V. C. Michaelem Angelum Giacomelli Sanctissimi Domini Nostri Papæ ab intimo Sacello, & Sacrosanctæ Vaticanæ Basilicæ perpetuum Beneficiatum.

Secunda ante proximum Sacellum Præsentationis, a sancto Josepho a Leonissa sanie manantem fistulam curatam: Hujus lemma.

Puellæ, quæ macie extabuerat, sanie fluens fistula in læva papilla insidens, Oleo lampadis ad Josephi Aram prælucentis perungitur: Extemplo inducta cicatrix: Tabes depulsa.

Tertia ad Chorum Canonicorum, sancti Petri Regalati ope redintegratam fistula mirabiliter curata valetudinem, cum lemmate.

Fœmina, cujus renibus fœda hærebat fistula, Petri Sepulchrum adiit, & convaluit.

Quarta supra fornicem arcus, ex quo cominus sancti Gregorii Sacellum aspicitur, hominem sancto Fidele intercedente, inveterato comitiali morbo liberatum: Illius lemma.

Comitiali morbo laboranti admota, & in Crucis modum ducta Fidelis effigies integram illico valetudinem affert.

Quinta ad sanctorum Apostolorum Simonis, & Thaddæi Sacellum prope Vaticani Sacrarii Ostium; aliud prodebat sanctæ Catharinæ Miraculum, cum lemmate.

Sanctimonialis articulorum doloribus diu excruciata Catharinæ opem implorat; morbo statim emergit.

Sexta sub medio Absidis dicti Pronai alterum sancti Petri Regalati signum exhibebat, hoc lemmate.

Comitiali morbo correptus homo in caminum lapsus, Ollam ferventis aquæ plenam evertit; amissum videndi sensum Petri Caputio ad os suum admoto recuperat.

Septima super arcum proximum Portæ, qua ad divæ Martæ itur, significabat impubem divi Fidelis ope gradiendi facultate donatum; cum lemmate.

Quadrimus puer Pedum motu carens, in Fidelis effigiem defixis oculis intuens statim gradiendi facultatem assequitur.

Octava prodebat incendium ab eodem sancto Fidele extinctum; erat autem in arcu Sarcophago Alexandri Papæ VIII. proximo, loco quidem digniore, & Martyri debito, utpote ad dexteram Pontificii Solii. Ejus lemma.

Majensfeldiæ Fidelis ope implorata restinctum incendium.

Nona in sinistro Solii latere Puellam a polypo, gangrænaque liberatam docebat, sancti Camilli ope, cum lemmate.

Puellæ naribus multo tempore polypo obstructis ac gangræna erosis Filum e Camilli indusio applicitum, morbum, morbique reliquias delet.

Inde retrocedendo ad principem Januam occurrebat.

Decima, in Navi transversa quam sanctorum Processi, & Martiniani ab eorum Altari ibi ædificato vocant. Hæc aliam puellam repræsentabat, ejusdem sancti Camilli meritis a lepra mundatam; cum lemmate.

Puella ab utero Matris veluti lepra quadam contracta lethali febri implicita, Camilli imaginem sibi admovet, illico convalescit.

Undecima sub ejusdem Navis absidem, alterum a sancto Josepho editum in puero signum indicabat, cum lemmate.

Pueri coeuntes palpebræ, ne levi quidem signo discriminatæ, aperiuntur & lumen in oculos admittunt.

Duodecima, non longe a divi Basilii Ara, mirabilem præferebat Cancri sanationem divæ Catharinæ auxilio; eratque lemma.

Vetusti Cancri in puellæ papilla hærentis hiatus duo, alter staminea Catharinæ pileo tactus, alter Lampadis ad ejus Aram ardentis oleo perunctus, ad cicatricem perducti.

Decima tertia, sancti Camilli pulvere gibbosam puellam prodens erectam incumbebat arcui Sacello Gregoriano respondenti, cum lemmate.

Puella gibbo corpore ab incunabulis spirandi difficultate pressa, ac jam prope enecta, hausto Camilli pulvere recti corporis formam accipit, omni morbo convalescit.

Decima quarta super arcum Sacelli, in quo perpetuo asservatur Sanctissimum Sacramentum, beatum Regalatum monstrabat extenso pallio aquas trajicientem; cum lemmate.

Petrus nunquam aliter quam extentum super aquam pallium conscendens cum sodali suo flumen trajicit.

Decima quinta ad arcum Cappellæ sancti Sebastiani, consolidatas pueri plantas ope sancti Josephi a Leonissa indicabat, hoc lemmate.

Bimum puerum cujus coxæ, crura, pedes ossibus carebant, Josephus gradiendi potestate competentem facit.

Decima sexta, Ecclesiæ in Sanctorum suorum gloria lætitiaque triumphantis imaginem præferens, innitebatur superiori parti ultimi arcus, qui tamen primus ingredientibus Templum dextrorsum occurrit.

Populus meus, & hæreditas mea, quos eduxisti in fortitudine tua magna, & in Brachio tuo extento. Deuteron. IX. 29.

Ad hæc, quot enumerantur superne inter epistylia sedes sive loculamenta, tot singula singulis imposita conspiciebantur Virtutum simulacra, palmorum viginti ad similitudinem æris depicta aureisque lineis nitentia.

In supposita cuique simulacro basi, quæ trium erat palmorum, singularum Virtutum nomen inscriptum legebatur. Fuerunt autem numero viginti, nimirum: Justitia, Prudentia, Temperantia, Fortitudo, Fides, Spes, Charitas, Abstinentia, Castitas, Pietas, Continentia, Puritas, Humilitas, Obedientia, Vigilantia, Perseverantia, Voluntaria Paupertas, Pœnitentia, Innocentia, Zelus.

Quatuor ex sexdecim inferioribus Navis mediæ loculamentis, quæ adhuc carent Statuis valvas versus Basilicæ, cum in ceteris Fundatorum Regularis alicujus Instituti Signa e Lunensi marmore constituta jam sint, exhi-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

exhibebant imagines albo nigroque colore ſubobſcure pictas, dextrorſum quidem ſancti Fidelis a Sigmaringa, & ſancti Petri Regalati, ſiniſtrorſum vero ſancti Camilli de Leliis, & ſancti Joſephi a Leoniſſa, quamlibet ſuæ innixam baſi; quæ a vero marmoris colore non abluderent. Quinta, quæ ſupererat ſanctæ Catharinæ effigies, Angelo eidem adſtante, qui manu lilium attolleret, in eo ex duobus loculamentis ſub hemicyclo Sacelli SS. Proceſſi & Martiniani item vacuis ſtatuta fuerat, quod Theatro propius erat; in altero quod ex adverſo eſt, Divinæ gratiæ ſimulacrum impoſitum.

Ut autem unicuique Statuæ, quæ in Navi ſunt Templi media, cerei præluceret, binæ ad ſingula earum loculamenta menſulæ fuerunt appoſitæ colore ſubnigro, ut ſtereobatas e Leucophæo marmore ſimulacris ſuppoſitas ad ſpeciem æmularentur. Has interjecta grandis Pelta mire jungebat Anaglyptico Aligeri capite corona ſuperextanti, & unius ex Religioſis Beatorum Inſtitutis ſtemmate nobilis. Adjecti ad hæc excarpi, & rami frondentes item ex Anaglipho; decem præterea lychnuchi ad cereos utrimque ſuſtinendos. Hæc auro obducta omnia.

Quia vero decimum ſextum loculamentum ænea Apoſtolorum Principis Statua tenet, quæ tam ſolemni die Alba, Pluviali rubro, gemma pectorali & Regno pretioſis lapillis diſtincto ad graviorem majeſtatis ſpeciem ornari conſuevit; duo pro menſulis ante eam argentea ſtatuta fuerant candelabra prægrandia, quorum ex utroque polygonius deargentatis ligneis brachiolis, lychnuchus ſubnaſcebatur, qui duo de viginti bipartito ordine cereos attolleret.

Ad tranſverſæ præterea Navis ornatum præter hactenus deſcriptas Virtutum imagines, aliæ non defuerunt, adjecto enim tympano, ſupercilioque inſtar hemicycli ſupra coronam utriuſque lateralis abſidis, ſanctorum ſcilicet Apoſtolorum Simonis & Judæ, ac ſanctorum Martyrum Proceſſi & Martiniani, ita tamen ut quod ad tempus additum erat, a priſca ſolidaque Templi forma ſtructuraque non deflecteret; in utraque ipſius tympani ora ad columnarum perpendiculum, quatuor proſpiciebantur virtutum Statuæ colore marmoreo; dextrorſum quidem Conſtantia & Magnanimitas, ſiniſtrorſum vero Affabilitas & Clementia, inter quas ad cereos novem ſuſtinendos rami ſuccreſcebant aliquot concinne tortuoſi & auro interliti.

Alii quoque eadem forma cultuque ramuſculi, quibus quadripartito ordine affigerentur funales cerei duodetriginta, ſupremas ornabant loco tympani projecturas coronarum, quæ ſub utriuſque Navis hemicyclo lateralia circumeunt Altaria.

Supra vero epiſtylia octo columnarum, quarum binæ ſingulis adjacent prædictis Altaribus, octo item aſſurgebant e baſi aureis ſtriata foliis Aligeri æneo colore, auro tamen ſubobſcure illiti, qui utraque manu palmas & lilia, flagella, cilicinaſque veſtes geſtarent ad oſtendendam Beatorum & quorum gloria agebatur, vitæ ſanctimoniam. Ut autem columnas ipſas ſtragulum holoſericum rubrum, tæniis aureis nova arte diſcriminatum veſtiebat; ita incumbas Altarium ſerica vela aureis fimbriata laciniis, modo leniter pendentia, modo eleganter criſpata & in roſas collecta exornabant.

Tantum holoſericarum veſtium, aurique & pictarum tabularum apparatum æquabat par luminum copia; quæ licet conjici quanta fuerit ex iis poſſit, quæ dicta ſunt, tamen facilius patebit, ſi hoc loco recenſeatur in ſuas veluti claſſes atque ordinem diſtributa. Primus ordo conſtabat iis cereis, qui & in ſuperioribus quibuſque Baſilicæ Aris ſupra grandia ex ære candelabra collucebant, & ante ſtatuas in inferioribus loculamentis ſuper lychnuchos; præter eos qui arabice picti Altare & Confeſſionem beati Petri circumſepiebant. Secundus & tertius lychnuchos continebat, qui ſub quolibet arcu pendentes, minores quidem demiſſius, majores vero altius duplicem diverſamque lineam efficiebant. Quartus erat eorum cereorum, qui continenter ambiebant ſummam coronam, tam primariarum abſidum, quam fornicum. Digeſti demum ſuper magni Hemiſphærii projecturam, ac quadrigemina inter ingentes illius pilas prominentia podia, quintum & ultimum luminarium ordinem complebant. Nemini igitur mirum videbitur, ſi tot fuerint cerei, qui intra Baſilicæ arderent ambitum ſex aut octo librarum pondere, ut mille quingenti octoginta ſex numerari potuerint; exceptis iis grandioribus, qui intra Miſſæ ſolemnia oblati Pontifici ſunt; iis item varii ponderis & ſine numero, qui ſingulis in tam frequenti Supplicatione fuerant diſtributi.

Reliquum eſt, ut de nobiliſſimo Theatri apparatu aliquid dicatur, cum quo ſi cetera Templi ornamenta conferantur, non parum videri poterunt dignitatis amittere. Ab ipſo Baſilicæ ſolo ante Aram principem ænea mole ſuperimpoſita celeberrimam, ad Occidentalem Templi partem ita ſenſum attollebatur, ut in altitudinem palmorum quinque deſineret, obloonga centum viginti palmorum lignea contignatio, quæ nobiliorem & integram Theatri aream componeret. Quatuor ad hanc gradus ducebant, ſinguli unciarum octo, qui ab utroque tranſverſæ Navis ſpatio ubi ſuperiores maximi Tholi pilæ obliquantur Auſtrum verſus & Aquilonem, ita incipiebant, ut utrobique primum directi, mox ſinuoſi, in medio demum e regione Aræ principis in ovalis hemicycli figuram diſpoſiti, centum octoginta ſeptem palmorum longitudinem occuparent. Hos æque ac integram Theatri caveam ſtragulum laneum colore viridi obtexerat, non ad ornatum tantum, ſed ut decentius ſupra gradus ita compoſitos de more aſſiderent eo tempore Suffragatores in Signatura Juſtitiæ, Abbreviatores, Referendarii Signaturæ utriuſque, Cubicularii tam intimi quam honorarii, Advocati Conſiſtoriales, Cappellani Sanctiſſimi Patris, tam qui ab intimo Sacello ſunt, quam qui communes vocantur.

Ex eadem Areæ planitie prope Veronicæ loculamentum, triplici gradu ibatur in tabulatum palmos duodecim longum, tredecim latum, ſupra quod conſueta eminebat Pontificis Cathedra ſtragulo cooperta ferico rubro, & floribus aureis conſperſo. Dorſuale ejuſdem fulcrum, forma quaſi triangula, pari item veſtitum texto, ad palmos tredecim ita utrinque protendebatur, uti poſticam Cathedræ partem muniret pariter & ornaret. Id erat parvum Pontificis Solium, ex quo ſacras idem veſtes ad ſacrificium acciperet; dum cantus Horæ tertiæ Canonicæ de more abſolveretur. Extra Solii gradus, quos laneus textus rubeus tegebat, menſa fuerat inſtructa pro ſeptem candelabris inauratis cum candelis arabice pictis, ante Crucem ad ſupplicationes & ante Cardinalem Diaconum ad Evangelii cantum deferendis. In oppoſita vero ipſius Areæ parte prope ſanctæ Helenæ loculamentum, quinque erant menſæ, in quibus ſingulis ſingulæ apponerentur Oblationes pro unoquoque Sancto, Pontifici exhibendæ. Cæteri Abaci ad ſacra Miniſterii vaſa, quæ cum ſummus Antiſtes celebraturus eſt, e Pontificali gaza ad lautiorem apparatum ſolent depromi, inter Aram maximam & ipſam Theatri caveam diſpoſiti fuerant.

Non longe a gradibus parvi Solii, & a quinque Oblationum menſis ſcamna utrinque incipiebant ordine continuo, ubi Sacer aſſideret Senatus, & in cunei formam ad imam Theatri partem protendebantur. Ad hæc, quæ Babylonici Aulæis fuerant inſtratæ, per duplicem gradum erat aſcenſus, in quorum altero Caudatarii eorumdem Eminentiſſimorum Patrum erant conſeſſuri. Primo huic ſubſelliorum ordini alter & tertius ſuccedebat eadem cuneata forma, alius tamen alio altior, ut proſpectus in Synedrium pateret omnibus. Sedes hæ, quæ ſequioribus non tamen inelegantibus inſtratæ fuerant periſtromatis, tenebantur dextrorſum quidem a Præſulibus non Aſſiſtentibus, ab Abbatibus & Pœnitentiariis rubra caſula indutis; ſiniſtrorſum vero a Gubernatore Urbis Vice-Camerario, ab Auditore Generali & Theſaurario Apoſtolicæ Cameræ, a Protonotariis tam Participantibus, quam ſupra numerum, ceteriſque aliis, quos Pontificia poteſtas & liberalitas hac prærogativa inſignire voluit, ut in eodem aſſiderent ſcamno, a Religioſorum item Mendicantium Ordinum Miniſtris & Procuratoribus Generalibus. His proximum conſuetum pro Bononiæ Cratore ſcamnum fuerat appoſitum. Pro Conſultoribus autem Sacrorum Rituum, quibus intereſſe hujuſmodi Actionibus conceditur, humiliores a tergo parvi Solii, & poſt Oblationum menſas fuerant ſedes paratæ.

Poſt

Poſt vacuum a fronte Theatralis areæ quinque & viginti palmorum interſtitium, ſepteni aſſurgebant gradus ſinguli unciarum ſeptem, minori longitudine ex adverſo Aræ principis, productiores vero qua ad Cardinalium conſeſſum utrinque vergebant. Supra hos, qui palmos quinque & uncias decem altitudinis æquabant, ſuprema porrigebatur maximi Throni planities latitudine palmorum ſexdecim, longitudine ſex ferme ſupraviginti, quam una cum gradibus laneum peripetaſma rubei coloris undique operuerat. In his ſeſſuri erant Sacræ Rotæ Auditores una cum Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtro, & Clerici Cameræ. Duo præterea in hac planitie gradus erant holoſerico villoſo rubro contecti, quæ ad Pontificiam Cathedram præberent aditum. Eminebat hæc tamquam totius corporis caput, palmos ferme duodecim in ſumma eademque media Theatri totius parte, ut proſpici facile poſſet ab infinita pene hominum multitudine, quæ eo confluxerat. Ad opportunum præterea Suæ Sanctitati receſſum in poſtica hujus Solii parte parvum fuerat aſſeribus exædificatum cubiculum, cujus aditum ab hominum aſpectu removebat ea veſtis ſtragula, quæ poſt Anaclinterium Cathedræ ligneum conveſtiebat parietem. Ad latera quoque, etſi extra gradus Solii nec longe ab ipſis Cardinalium ſubſelliis, alia interna receptacula & aditus duo, quamvis oſtio & ſera firmati, majorem abſidem verſus pro temporariis ſacri Senatus opportunitatibus utrinque habebantur. Porro Pontificii Solii ſtructura varia marmorum genera ad ſpeciem veri mirifice picta coloribus imitabatur. Suberat primæ contignationi a Theatri pavimento ad graduum altitudinem Africani inſtar marmoris magna baſis, quæ palmos protenſa tres & quadraginta, ut fundamento eſſet prægrandibus ſtylobatis per utramque faciem excurrentibus, palmarem alteram ſpecie Anthracini lapidis ſupra ſe excipiebat, cui innitebantur triglyphæ ſpiræ inauratæ columnarum duarum, quæ utrinque Throno adjacebant.

Columnarum ſcapus ſtriatus ſtriis auro illitis, ſtrigibus vero cyanei lapidis colore pictis, aurato epiſtylio ordinis Corinthii terminabatur. Ad utrumque columnæ latus pilæ ſtelæque baſibus & capitulis pariter inauratis floridum Onychem ſimulabant.

Quæ columnis ſtelisque ſuperimpoſita excurrebat communis corona, maculoſas antiqui marmoris crocini venas referebat. Huic non abſimilis colore erat alia grandior operis faſtigio ſuperinducta, cujus quidem operis pars media ſurſum arcuata in ſemicyclum deſinebat. Columnarum vero ſtelarumque ſub ea tympanum cyaneo veluti marmore conſtare videbatur; Zophorus pari modo pictus, qui inter utraſque procurrebat coronas Anaglyphis inauratis, & mira varietate diſtinctas, hanc præferebat Epigraphem magnis literis aureis expreſſam:

BENEDICTA GLORIA DOMINI.

Aligeri duo colore æneo inſiſtebant arcuatæ ſupercilii extremitati genibus flexis, & palmas florumque ſerta manibus attollentes.

Adſtabant pariter ad utrumque Throni latus veſtibus multo auro illuſtratis ſolida Religionis & Juſtitiæ ſimulacra, quæ ſuæ ſingula baſi inſidebant ex Alabaſtrite cæruleis interſecto lamellis, & aureis lineis coronato, cui ſubſtrata inferius erat ſtereobata crocina coronide, & cymatio cælaturis aureis variato. Huic ſtereobatæ ſuberat ſtylobata perſicæ arboris floribus colore non abſimilis, longitudine ranta, quanta & latitudine ſupra baſim infimam anthracinam, qua hæc extra pilas protendebatur impoſita, cujus a fronte magna Pelta, Pontificia Inſignia ſubobſcuro auro picta referens, extabat inter encarpos & vittas.

Ad hæc in ſimilitudinem veri marmoris coloratæ culcitæ copioſo aureo coccineoque ſerico mirifice textæ, tamquam venuſti poſtes utrumque Throni latus eique ſuperextantem e ſerico villoſo umbellam, ſub qua Pontificia erat Cathedra, aureis tæniis fimbriarumque mæandris magnifice ornatam circumſcribebant. Ultra ſupercilium quod totius Solii terminabat ornatum, eminebat S. Fidelis Vexillum ab Angelis inter lucidam nubeculam apparentibus elevatum. Suberat illud autem altiori ſplendidiſſimaque luce circumfuſo Spiritus ſancti Symbolo, unde tum radii longe lateque diffuſi Vexillum ipſum, ſubjectumque Pontificii Throni ornatum illuſtrabant; tam plures Aligerorum vultus inter nubes luteo colore expreſſas, & auro plurimo niteutes deſcendere conſpiciebantur. Venuſtatem quoque augebat labens ab utroque vexilli latere magnum ſerici villoſi rubri paludamentum, tæniis atque laciniis aureis ad oras aſſutum, quod ſenſim diffuſum ad angulos externos coronidis pilarum quæ Solium intercipiebant, poſt concinnam alteramque flexuram iterum labens utrumque inauratum ſignum, Juſtitiæ ſcilicet & Religionis, a tergo undecumque veſtiebat: Huic alterum velut ampliſſimum conopeum ſubjectum erat & ſociatum ex damaſceno coloris rubri faſciolis aureis diſcriminato, iiſdemque ac villoſum rubrum laciniis, quod a gloria Domini de qua ſuperius dictum eſt, incipiens demitti, paulatim ita latius diſcurrebat, ut laxitate ſua non ſolum paludamentum ipſum quaſi chlamydem Throni exciperet & concluderet, ſed circumvelaret præterea, quam latus erat, totum Theatri proſpectum, ita tamen ut non æqualiter ante propenderet, ſed mollibus modo nexibus corrugatum allevaretur a majoribus Aligeris inter alios minores varie diſpoſitos, polimyxum altera manu quindecim cereorum duplici ordine diſtributorum ſuſtinentibus; modo inverſam ſubſutamque ſibi poſteriorem partem aureis floribus conſperſam detegeret; ita demum ſinuatum in utraſque arcuum ſtelas ſuſpenſum deſineret.

Tota itaque nobiliſſimi Throni moles, quæ in lateribus debita proportione ſervata humilior erat, centum & decem palmorum ſublimitatem æquabat in medio.

A Simulacrorum, de quibus dictum eſt, ſtylobatis utrinque per latera ad finem uſque primarum Tholi pilarum prope loculamenta Veronicæ & divæ Helenæ, in ipſiſmet ſuperioribus ſtylobatarum ſpatiis crates incipiebant inauratæ, quæ ligneam interius extructam contignationem intercluderent. Super eas paraſtatis concinnæ interciſas continua auroque illuſtrata ita prominebat corona, ut ex ejus projecturis faſtigia quædam inſtar turbinum & ornatus aſſurgerent, conchyliis & encarpis inter ſe colligati, quibus Tiara Pontificia decuſſataque claves, auro item fulgentes, erant impoſitæ. Perpetuum ſimiliter florum ac frondium inauratarum ſertum a pilarum Throni Epiſtyliis elabens & ſuper ipſam continenter coronam procurrens per conſertas puerorum manus ſpecioſiſſimo luſu traducebatur ad coronandam prægrandem peltam cum Suæ Sanctitatis Inſigni in medio totius ornatus prominentem; cum enim lapideæ ſtelæ, quæ ingentem hinc & inde Hemiſphærii fornicem ſuſtinent, tranſennas utrinque appoſitas interſecarent, quarum amplitudo erat palmorum octo ſupra centum & quadraginta, impedirentque, ne pone contignatio cohæreret; ſupra crates ibi etiam procurrentes ad unitatem ornatus ſervandam, baſis ſubrubro colore, in qua exaratæ legebantur Epigraphæ:

HONOR ET GLORIA IN SERMONE
Eccli. cap. 5. verſ. 15.

IPSI GLORIA IN ECCLESIA
Epheſ. cap. 3. verſ. 21.

baſis inquam ſurſum elevabatur, quæ prædictam magnam peltam ipſis innixam ſtelis attolleret. Infra crates vero textile ex damaſceno rubro tæniis aureis concinne decurrentibus per ſuturas diſpertitum, & in ſumma parte ſerico villoſo item rubro coronatum conveſtiebat undique ligneum contiguarum contignationum parietem.

Ut vero unaquæque pars toti reſponderet, cederetque in ampliorem Theatri ornatum, & in nobilium Matronarum commodum, quæ conventuræ in Baſilicam *erant eo die*; in adverſis ipſi Theatro loculamentis tam divi Andreæ, quam ſancti Longini aliæ comparatæ fuerant eminentes contiguationes eodem ac reliquæ ornatu. Hæ ſicut & aliæ prius commemoratæ, congruis interpoſitis repagulis ſeorſim ſeparatæ, ita Sanctitatis Suæ juſſu fuerant diſtributæ, ut quæ proximæ Solio Pontificio utrinque erant, Poſtulatoribus quinque Beatorum aſſignarentur; quæ his adjacebant, in dextera ſiniſtraque Theatri parte Prin-

Acta Canon.

cipum Oratoribus darentur, licet demandatum sibi munus ex benevolo Summi Pontificis permissu, nondum palam obirent; item Columnensium Familiæ, ac Almæ Urbis Senatori. Decreta Cantoribus Cappellanis pro Odæo contignatio, quæ in transversum Pronaum vergebat ab Helenæ loculamento; quæ vero ex adverso erat, Capitulum Vaticanum inter & Poli Ducem Sacri Hospitii Magistrum fuerat bipartita; ceteræ urbanis & exteris Matronis erant destinatæ.

E superioribus tandem lapideis Proceſtriis, apud quæ reliquiæ Sanctorum in Basilica servantur, serico stragulo varie ornatis, nec sine multis cereis, ut superius dictum est, pendebant deorsum quatuor alia Beatorum Vexilla, ex eo nimirum, quod Veronicæ simulacro supereminet, Vexillum beati Camilli de Lellis, ex altero supra sanctam Helenam, beati Petri Regalati, ex tertio apud sanctum Andream, beati Josephi a Leoniſſa; in quarto supra Loculamentum sancti Longini, beatæ Catharinæ de Ricciis.

Hæc & cetera quæ narranda forent, melius quam sermo subjiciet oculis tabula, quæ superius appolita est.

FINIS.

IN-

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

INDEX
RERUM NOTABILIUM.

ABACUS ad fustinenda septem candelabra in Theatri cavea. *pag.* 155.
Pro Sacris Vasis e Cimeliarchio Apostolico depromptis. *ibid.*
Quinque Sanctorum Oblationes in quinque sejunctis Abacis constitutæ. *ibid.*
Abaci Oblationum quomodo instructi. *ibid.*
Abacus sive Mensa instar Lecti Paramentorum exstructa in Aula Apostolico Sacrario proxima. *pag.* 163.
Abbates Generales locum habentes in Cappella Pontificia. *pag.* 164.
Pluviali & Mitra ornati intersunt. *pag.* 156.
Pedem Papæ genuflexi ad Obedientiam accedentes deosculantur. *pag.* 164.
Abbreviatores de Parco Majori septima die infra octavam SS. Apostolorum cum Cappis assistunt Missæ Pontificali in Ecclesia S. Petri in Monte Aureo *pag.* 158.
Abrogatio Declamationum profanarum in Consistoriis. *pag.* 76.
Absolutionis a Vinculo Ecclesiæ existentis in partibus Infidelium, quo Cardinalis ante Promotionem forte tenebatur, Formula. *pag.* 16.
In Formula Absolutionis Pontificiæ ad complementum Actus Canonizationis adjuntur nomina eorum, qui in Sanctorum Album referuntur. *pag.* 166.
Acta Canonizationis S. Francisci Salesii collegit, & edidit Dominicus Cappelli Apostolic. Cærem. Mag. *pag.* 7.
Item alia Ss. Petri ab Alcantara, & Mariæ Magdalenæ de Pazzis. *pag.* 167.
Acta Canonizationis SS. Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia publicavit alter Cæremon. Pontificius Justinianus Chiappont. *pag.* 9.
Actorum in Causis Canonizationis Compendiaria narratio fieri consueta, omittitur de Mandato Papæ. *pag.* 2.
Admonitionis Schedula Cardinalibus transmissa super colore Vestium adhibendo in accessu ad Lateranum pro assequenda Indulgentia. *pag.* 153.
Alia in accessu ad Vaticanam Basilicam. *ibid.*
Tertia in accessu ad Ecclesiam S. Mariæ supra Minervam, Liberianæ Basilicæ subrogatam. *ibid.*
Cardinalibus Sacr. Rit. Congregationis data, ut duos Nobiles Familiares suos tempestive mitterent ad Vaticanam Basilicam in die Canonizationis pro deferendis Oblationibus. *pag.* 156.
Advenientes in Urbem Magni Principes, Regiive Oratores, ut debitam Summo Pontifici Obedientiam præstent, hospitantur in Palatio. *pag.* 27.
Adventus Caroli Borbonii Hispaniarum Infantis & Regis utriusque Siciliæ in Urbem memoratur. *pag.* 160.
Advocatus Consistorialis Virgilius Montecatinus Orationem habet in Consistorio publico de B. Fideli a Sigmaringa, & instat pro ejus Canonizatione. *pag.* 17.
A Summo Pontifice ex Advocatorum Consistorialium Collegio selectus, ut nomine Cardinalis Portocarrero Procuratoris pro Canonizatione Sanctorum apud Papam tertio petit, ut Sanctos tandem declaret beatos Fidelem a Sigmaringa, Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, Josephum a Leonissa, & Catharinam de Ricciis. *pag.* 165.
Acceptat Sententiam Canonizationis, gratias agit, & postulat Literas Apostolicas desuper expediri. *pag.* 166.
Rogat Protonotarios, ut unum vel plura Instrumenta super Canonizationis Actu conficiant. *ibid.*
Advocatus Consistorialis Julius Cæsar Fagnanus Orationem alteram de B. Camillo de Lellis in eodem Consistorio pronunciat, & pro ejus Canonizatione instat. *pag.* 21.
Tertiam de B. Petro Regalato pariter pro ejus Canonizatione instando habuit Advocatus Joseph Ascevolinus. *pag.* 24.
Advocatus Philippus Maria Pirelli quartam pro B. Josepho a Leonissa. *pag.* 28.
Advocatus Paulus Franciscus Antamori quintam pro beata Catharina de Ricciis. *pag.* 30.
Advocatorum Consistorialium Collegium Laudibus extollitur a SS. D. N. *pag.* 73. *& seq.*
Advocatis Consistorialibus locum digniorem illo, quem prius obtinebant, assignat Papa tam in Cappellis, quam in publicis Supplicationibus. *pag.* 75. *& pag.* 70.
Rectori ejusdem Collegii est privativum jus & jurisdictio in Ecclesia publici Archigymnasii. *pag.* 77.
Advocatus Fisci & Cameræ Apostolicæ: Pauperum: Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum: Senatus & Populi Romani, ex Collegio Advocatorum Consistorialium assumendus. *pag.* 79.
Fisci, & Pauperum Advocato Patrocinium aliarum Causarum interdicitur. *ibid. & seq.*
Ex eodem Advocatorum Consistorialium Collegio eligendus, qui munus Commissariatus Conclavis exerceat. 79.
Item Promotoris Fidei: eique stipendium, alias a Clemente XI. assignatum, confirmatur. *ibid.*
Advocatis Consistorialibus, eorumque Coadjutoribus Oratorium privatum conceditur. 80.
Numerus eorum duodenus præfinitur. *pag.* 74.
Qui in illo locum habeant; eumque habentibus iterum confirmatur. *ibid.*
Decanatum in Collegio Advocatorum Consistorialium obtinere nequit, qui Episcopus vel Prælatus fuerit. *pag.* 75.
Acta Canon.
Quid si omnes alterutra dignitate præditi sint? *ibid.*
Advocati qui simul & Prælati fuerint, quo habitu in Consistoriis intererint. *pag.* 75.
In Consistoriis instando orare, unice spectat ad Consistoriales Advocatos. *pag.* 73. & 76.
In Advocatorum Collegio alicujus loci vacatione occurrente, facultas est ipsimet Collegio tres nominandi, ut unus seligatur a Papa. *pag.* 75.
Advocato Fiscali Cameræ Apostolicæ adstante citat Præco maxima voce, qui annuo solvendo Tributo sunt obnoxii, exeunte Papa ad primas Vesperas SS. Apostolorum. *pag.* 160. Vide. *Camera Apostolica.*
Æneorum Tormentorum strepitus. Vide *Tormenta bellica.*
Æreæ Campanulæ & Papilionis ante Collegia & Capitula Patriarchalium Ecclesiarum Urbis gestatio, & pulsus quid significet. *pag.* 162.
Ærei Campani Sonitum dant omnes Urbis Ecclesiæ per integram horam in die Canonizationis. *pag.* 154. 166.
Alexander Papa III. Primatibus & Episcopis aliisque omnibus interdixit, ne cuiquam *Beati* nomen & cultum tribuerent. *pag.* 2.
Alexandrum Saulium Episcopum Alerienſem, & Camillum de Lellis inter Beatos refert Benedictus Papa XIV. *pag.* 2.
Alexander VII. Servorum Dei Beatificationem formalem in Basilica Vaticana celebrandam esse stabilivit. *pag.* 7.
Munia Subdiaconi, Diaconi, & Presbyteri Assistentis, per Canonicos trium Patriarchalium Urbis, ut in Pontificiis Cappellis obtentur, præscripsit. *pag.* 163.
Allocutio Benedicti XIV. ad Cardinales in Consistorio Secreto, ubi Canonizandorum Causas retulit. *pag.* 10.
Allocutio in primo Consistorio semipublico, in quo suffragia Cardinalium & Præsulum Ecclesiarum excipit super Canonizatione beati *Fidelis* a Sigmaringa. *pag.* 60.
Auditis suffragiis Allocutionem concludit indicendo preces & jejunia. *pag.* 62.
Allocutio in Secundo simili Consistorio pro beato Camillo de Lellis. *pag.* 81. *& seq.*
Conclusio ejusdem. *pag.* 93. *& seq.*
Allocutio in principio tertii Consistorii semipublici pro exquirendis suffragiis in Causa beati Petri Regalati. *pag.* 105.
Eam concludit, lumen ut sibi ex alto impetrent, postulando. *pag.* 111.
Allocutio in quarto semipublico Consistorio pro Causa B. Josephi a Leoniſſa. *pag.* 116.
Hanc quoque, ut privatim ac publice preces fundant, hortando concludit. *pag.* 129.
Allocutio in quinto & ultimo ex semipublicis Consistoriis in quo suffragia exquirit super Canonizatione beatæ Catharinæ de Ricciis. *pag.* 135.
Post auditas Suffragantium Sententias, indicit futuræ Canonizationis diem. *pag.* 147.
Alumni Collegii Græci Monachis suffecti pro decantandis Epistola, & Evangelio lingua græca, Summo Pontifice Rem divinam operante. *pag.* 164.
Amictus, cujus usus in Cappella Pontificia erat olim Cardinalibus reservatus, ab Episcopis & aliis Ecclesiarum Præsulibus induitur modo una cum Pluviali. *ibid.*
Annulus in sua inauguratione acceptus ab Episcopo, dimittitur in promotione ad Cardinalatus dignitatem. *pag.* 15.
Alter sapphiro ornatus ei imponitur a Papa, vel aliqua peculiari de causa interdum absenti mittitur, una cum designata sibi Titulari Ecclesia vel Diaconia. *ibid.*
In Annuli traditione Formula. Vide *Titulus.*
Pro Annulo Promoti ad Cardinalatum intra mensem aureos quingentos solvere tenentur Congregationi de Propaganda Fide. *ibid.*
Quibus iidem aurei antea persolverentur. *ibid.*
Archipresbytero Basilicæ Lateranensis Nerio Cardinali Corsino, nonnullis ei adjunctis Convisitatoribus, delegat Papa cetera cognoscenda in prosecutione inceptæ Pontificiæ Visitationis ejusdem Patriarchalis. *pag.* 6.
Architectus Fabricæ Sancti Petri Ludovicus Vanvitelli totius ornatus Basilicæ & Theatri Canonizationis Inventor. *pag.* 155.
Assistentes Pontificio Solio Episcopi cum Cappis adstant Missæ ab uno ex eis decantandæ in Basilica S. Pauli Via Ostiensi, secunda die infra octavam Apostolorum. *pag.* 158.
Auditores duo antiquiores Sac. Romanæ Rotæ Cappis induit Consistoriis semipublicis pro Canonizatione Sanctorum interſunt. *pag.* 34. 52. 81. 98. 116.
Auditor alter pro Cruce præferenda ante Papam, alter vero ad sustinendam Mitram. *pag.* 52.
Ultimus ex iisdem Auditoribus Alphonsus de Arostegui Crucem detulit in Basilica Lateranensi, dum Papa cum Cardinalibus ad eam collegialiter accessit assequendæ Indulgentiæ causa. *pag.* 153. Vide *Crux.*
Auditor Gallus, Claudius Franciscus de Camilliac Subdiaconi munus obit in die Canonizationis. *pag.* 164.
Auditores collegialiter uniti, & Cappis induti una cum Palatii Apostolici Magistro interſunt Missæ Pontificali in Ecclesia S. Mariæ in Via-lata, die quarta infra Octavam Apostolorum celebrandæ. *pag.* 158.
Ave maris stella. Vide *hymnus.*

Augusti dies 17. Anniversarius suæ Assumptionis, electus a SS. D. N. pro edendis Decretis de tuto progressu ad Canonizationem beati Camilli de Lellis, & beati Josephi a Leonissa. *pag.* 6.
Aula Regia in Quirinali, quæ sit? & quo modo instructa pro Consistorio publico. *pag.* 17.
Ducalis in eodem Palatio. *pag.* 52.
Consistorii Secreti Aula pro Congregatione ordinaria Sacrorum Rituum, adstante Summo Pontifice. *pag.* 2.
Ejusdem Aulæ delineatio. Vide *Ichnographia*.
De Azevedo. P. Emmanuel Societatis Jesu commendatur. *pag.* 3.

B

BASILICÆ Lateranensis Sacram Visitationem SS. D. N. indicit, prosequitur, & complendam committit Cardinali Archipresbytero. *pag.* 3. 5.
Corsinorum Sacellum in eadem Basilica erectum a Clemente XII., & in Actu Sacræ Visitationis a Papa commendatum, describitur. *pag.* 3.
Sollemnia Canonizationis a Benedicto XIII., & Clemente XII. inibi peracta recensentur. *pag.* 7.
Item Servorum Dei Beatificationes. *ibid.*
Clavis SS. Reliquiarum quæ in Pegmate ejusdem Basilicæ asservantur, a Præfecto Palatii Apostolici nomine Papæ custoditur. *pag.* 3.
Exponitur publicæ venerationi SS. Sacramentum per triduum. *pag.* 152. *& seq.*
Ad eam Cardinales accedunt pro assecutione Indulgentiæ, una cum Papa, qui coram eis Sacrificium offert. *pag.* 153.
Novam Porticum, & Frontem Basilicæ Orientem versus ædificavit Clemens Papa XII. *pag.* 4.
Basilica Liberiana. Vide *Liberii & S. Mariæ Majoris Basilica*.
Basilica Sessoriana Templum Sanctæ Crucis in Jerusalem, olim Titulus Prosperi Cardinalis Lambertini, instauratur pene a fundamenti jussu ipsius in Petri Cathedra sedentis Benedicti XIV. nomine. *pag.* 4.
Heleniana etiam nuncupata. *ibid.*
Basilica Vaticana. Vide *Vaticana Sancti Petri Basilica*.
Basilicarum Urbis Clerus in Supplicationibus incedit sub Cruce, cum æreis Campanulis, & Papilionibus. *pag.* 162.
Beatificatio Servorum Dei in Basilica Vaticana ad præscriptum Alexandri VII. celebratur. *pag.* 7.
Beati vel Sancti Titulum, & cultum Dei Servis tribuere unice spectat ad Romanum Pontificem. *pag.* 1.
Beatorum Canonizandorum Vitæ, & Miraculorum Compendiaria narratio typis impressa, Cardinalibus & Prælatis Romæ degentibus transmissa. Vide *Compendium*.
Benedictionis Pontificiæ in fine Actus Sollemnis Canonizationis impertitæ formula. *pag.* 167.
Benedicto a Sancto Philadelpho Laico professo Ord. Min. Observant. S. Francisci cultus & Beati nomen, quod annis centum & ultra obtinuerat, confirmatur. *pag.* 2.
Benedictus Papa XIII. Concilium Romanum in Lateranensi Basilica celebravit anno seculari 1725. *pag.* 71.
Statuit inter alia, ut in Processionibus SS. Sacramenti quatuor saltem hastis præfixæ laternæ cum candelis intus accensis portarentur. *pag.* 70.
In eadem Basilica Sanctorum Catalogo adscripsit B. Joannem Nepomucenum. *pag.* 7. & paulo post Beatificatio Servi Dei Fidelis a Sigmaringa ut fieret, indulsit. *ibid.*
Ecclesiam S. Mariæ in Colmedin erexit in Collegiatam insignem, & prærogativis uniformibus decoravit. *pag.* 162.
Parochialem Ecclesiam S. Nicolai de Arcionibus Eremitis Montis Senarii Ord. Servorum beatæ Mariæ restituit. *ibid.*
Episcopis, ut cum Sacris indulti Pontificio in Sacello adsint, deferant Amictum circa collum, jus tribuit, quod antea soli Cardinales habebant. *pag.* 164.
Benedictus Papa XIV. De Servorum Dei Beatificatione, & de Beatorum Canonizatione plura edidit volumina. *pag.* 1.
Dei Servos Alexandrum Saulium, & Camillum de Lellis inter Beatos refert; & cultum uti Beatis exhibitum per annos centum & ultra Nicolao Albergato, & Benedicto a S. Philadelpho confirmat. 2.
Canonicum Vaticanæ Basilicæ in Minoribus constitutum se extitisse commemorat. *pag.* 7.
Canonizationis, & Beatificationis Sollemnitates extra eamdem Basilicam peragendas non esse, edita Constitutione, decernit. *pag.* 7.
Summa in Amicos benevolentia etiam post illorum mortem ostendit. *pag.* 14. *& seq.*
Lazaro Pallavicino Thebarum Archiepiscopo Monumentum erigit. *pag.* 15.
Aliud Cardinali Sebastiano Tanaro. *pag.* 16.
Ecclesiam Bononiensem Summus Pontifex effectus non dimittit, sed illam plurimis donariis, Civitatem prærogativis auget & ornat. *pag.* 17.
Quod & præstitit erga Ecclesiam Anconitanam, quod Cardinalis eidem præfuisset Episcopus. *ibid.*
Rusticatur in Castro Gandulphi; & quæ pro futura Canonizatione ibi agat. *pag.* 34.
Basilicam Liberianam restaurat. *pag.* 69.
Advocatorum Consistorialium Collegio vetera confirmat, & nova concedit Privilegia. *pag.* 73. *& seq.*
In eo, locum sibi a Clemente XI. concessum, primum fuisse honoris gradum in Romana Curia, non sine jucunditate, & grati animi sensu recolit. *pag.* 74.
Certum ordinem in Supplicatione generali SS. Corporis Christi servandum Apostolica Sede Vacante, decernit. *pag.* 76.
Seriem Actorum, Vitæ & Miraculorum in Causis Canonizandorum pluribus Allocutionibus refert in Consistoriis Secreto, & semipublicis. Vide *Allocutio*.
Committit Cæremoniarum Præfecto, absentibus Protonotariis, ut Instrumentum conficiat super Actis in Consistorio Semipublico pro Causa beatæ Catharinæ de Ricciis. *pag.* 147.
Basilicas Lateranensem, & Vaticanam invisit, & in eis Missam celebrat coram aliquot Cardinalibus, ut Sancti Spiritus opem imploret super Canonizatione statuenda. *pag.* 153.
Pro assequenda Indulgentia ad hunc quoque finem concessa, Ecclesiam S. Mariæ supra Minervam Basilicæ Liberianæ subrogatam visitat cum Cardinalibus. *ibid.*
Octavam SS. Apostolorum Petri & Pauli solemniori celebritate recolendam singulis ejusdem diebus, in selectis Ecclesiis aliqua eorumdem Apostolorum memoria vel prærogativa insignitis instituit. *pag.* 158.
Tolutarium Equum cum Censu pro utriusque Siciliæ Regno sibi debitum, oblatumque acceptat in Templo Beatæ Mariæ de Populo. *pag.* 160. & in Aula Regia Palatii Vaticani. *pag.* 161.
Sententiam profert Canonizationis beatorum Fidelis a Sigmaringa Martyris, Camilli de Lellis, Petri Regalati, Josephi a Leonissa Confessorum, & Catharinæ de Ricciis Virginis. *pag.* 166.
Missam cantat absoluta Canonizatione. *pag.* 167. & post Evangelium disertissimam Homiliam habet ad Populum, *pag.* 168.
Ab Archipresbytero Basilicæ Vaticanæ Annibale Card. Albano, & a duobus Canonicis Sacrario illius Præfectis, consuetum Presbyterium accipit; eisque aureum Calicem & Patenam, quibus eo die Deo libaverat, tradidit, ut essent perenne Solemnitatis, & suæ pietatis erga Apostolorum Principem argumentum. *pag.* 171.
Controversiam super præcedentia inter Signaturæ Gratiæ, & Signaturæ Justitiæ Votantes exortam suo Decreto componit. *pag.* 156.
Bombardarum strepitus. Vide *Tormenta bellica*.
Bononiæ Archiepiscopatum non dimittit, sed in administrationem retinet SS. D. N., aliorum Pontificum secutus exemplum. *pag.* 17.
Eidem Metropolitanæ collata dona enumerantur. *ibid.*
Bononiensis Orator Comes Bentivolus adest publicationi Literarum Apostolicarum, quas dedit Papa in intimo Ecclesiæ Carthusianorum Choro super cultu B. Nicolai Albergati Civis & Episcopi Bononiensis. *pag.* 3. Vide *Habitus*. *Orator*.
5. *Brunonis* die festo Missam celebrat Papa in Ecclesia S. Mariæ Angelorum, post quam in intimo Ecclesiæ illius Choro coram decem Cardinalibus, beatam Catharinam de Ricciis Sanctis accenseri quandocumque posse declarat. *pag.* 2.
Buccapadulium R. P. D. Theodorum a Secretis eleemosynis præficit Papa Canonizationis apparatui & expensis. *pag.* 8.
Rocchetti usu, & loco in sua Pontificia Cappella post Protonotarios decorat. *pag.* 155.
Idem Canonicus Liberianus, fungitur officio Subdiaconatus in Cappellis Pontificiis. *ibid.*
In supplicatione ipso Canonizationis die non inter Referendarios Rocchetto, & superpelliceo indutus incedit; sed prænotatæ prærogativæ causa altiorem dignioremque locum occupat cum Protonotariis, amictus Cappa. *ibid.*

C

CEREMONIA in comportandis Oblationibus, iisque Papæ exhibendis in Missa Canonizationis. *pag.* 170. *& seq.*
Cæremoniarum Magister Justinianus Chiapponi commendatur. *pag.* 8.
Item Dominicus Cappelli. *pag.* 7. 167. & Stephanus Infessura. *pag.* 70.
Cæremoniarum Præfectus subrogatur Protonotariis absentibus pro confectione Instrumenti in quinto Consistorio Semipublico super Canonizatione B. Catharinæ de Ricciis. *pag.* 148.
Congregationibus Œconomicis super Canonizatione habitis interfuit *pag.* 9.
Cæremoniarius alter e numero Participantium Venantius Philippus Pierfanti Cardinalem Episcopum Assistentem in solemni Canonizationis Actione dirigit. *pag.* 164.
Cæremoniarum Magister Nuntius Sperandio Cardinalem Portocarrero Procuratorem ad postulandam Canonizationem electum comitante Advocato Consistoriali adducit ante imum Solii gradum pro instantiis. *ibid.* & responsione accepta ad locum unde discesserat, reducit. *pag.* 165. *ib. & seq.*
Cæremoniarum Magister Franciscus Diversini Oblationem pro sancto Fideli a Sigmaringa Pontifici exhibendam disponit. *pag.* 171. pro sancto Camillo Joannes Lucca alter Cæremoniarius. *ibid.* Tertiam pro sancto Petro Regalato comitatus est Joannes Baptista Valeriani primus ex Cæremoniarum Magistris supra numerum. *ibid.* Quartam pro sancto Josepho a Leonissa, & quintam pro sancta Catharina de Ricciis deduxere Joannes Baptista Lizzani, & Franciscus Manganoni. *ibid.*
Cæremoniarum Magistri supra numerum duo novissimi Lucas Verdiani, & Alexander Mariani Nobiles Laicos, qui aquam pro lotione manuum Papæ præberent, alternatim comitati sunt. *ibid.*
Cæremoniarii Papæ adstant præ foribus Aulæ in Consistoriis secretis, & intus evocantur per Tintinnabuli sonitum. *pag.* 15.
Rogantur de Canonica Romani Pontificis electione, Pontifica-

tificatus acceptatione, & nominis impositione. *pag.* 147.
Colligunt suffragia post Consistorium semipublicum a Cardinalibus & Episcopis scripta & subscripta. *pag.* 34.
Distribuunt Cardinalibus & Præsulibus a Consistorio exeuntibus exemplar impressum notificationis Indulgentiæ Plenariæ indictæ pro futuræ Canonizationis deliberatione. *pag.* 64.
Ex his duo, ope Clericorum Acolythorum Cappellæ Pontificiæ, Cereos quadrilibres Cardinalibus; trilibres ceteris Ordinibus corpus ejusdem Cappellæ componentibus distribuere, ipso Canonizationis die. *pag.* 161.
Cæremoniis Præfectus de mandato Papæ adit Cardinalem Portocarrero, ut eum certiorem faceret, a Sanctitate Sua Procuratorem futuræ Canonizationis designatum fuisse. *pag.* 155.
De scripto admonet Duces Custodiarum Pontificiarum, Præsulem Generalem Armorum, Magistrum sacri Hospitii, aliosque nonnullos, quibus aliquod incumbebat munus in die Canonizationis. *pag.* 154.
Peculiarem quoque dat Schedulam pro Tribunali civili Curiæ Cardinalis Vicarii. *pag.* 153.
Cameræ Apostolicæ Procurator Generalis Joannes Philippus Advocatus Toppi, cum deferretur Papa in Sacellum Sixtinum pro cantandis Vesperis in pervigilio Festi SS. Apostolorum, coram eo interpellans protestatus est pro Parmensi & Placentino Ducatu Fisci & ejusdem Cameræ nomine. *pag.* 160.
Cameræ Apostolicæ Advocatus Fiscalis e Collegio Advocatorum Consistorialium sumendus. *pag.* 79.
Camerarius S. R. E. Cardinalis Annibal Albanus cum Clericis Cameræ Apostolicæ & Cameralibus collegialiter unitis adstat, dum *Procurator Generalis Cameræ* interpellans protestatur pro Parmensi & Placentino Ducatu, *pag.* 6. *Vide Instantia.*
Campana Turris Capitolinæ per horam integram assiduo pulsu quatitur, ut completa quinque Beatorum Canonizationis signum omnibus innotescat. *pag.* 154.
Campanæ substitutæ sunt Tubis argenteis *veteris Testamenti*, quæ adhibebantur ad congregandum Populum, dandumque profectionis signum. *pag.* 162.
Seculo octavo Ecclesiæ, Campanæ non æreæ, sed ligneæ erant; unde: *Ligna sacra*: vocatæ. *ibid.* Vide *Æs Campanum. Tintinnabulum.*
Candelabra septem inaurata cum candelis Arabice pictis ante Crucem in Supplicationibus, Papa Officium peragente, & ad Evangelium latinum deferuntur. *pag.* 164. 200. Vide *Abacus.*
Candelarum singulis Cœtibus ad Supplicationem distributarum pondus. Vide *Cerei.*
Canonici trium Patriarchalium Urbis, qui munia Subdiaconi, Diaconi, & Presbyteri Assistentis in Cappellis Pontificiis obeunt inter Referendarios utriusque Signaturæ connumerantur; & Rocchetto & Superpelliceo induti una cum eis incedunt in Supplicatione. *pag.* 163.
Canonici Sacrario Vaticano Præfecti Jacobus Vittori & Joannes Franciscus de Abbatibus Oliverius una cum Cardinali Basilicæ Archipresbytero consuetum Presbyterium Papæ offerunt pro Missa bene cantata. *pag.* 171.
Canonici Collegiatarum sub Cruce Cleri Secularis incedunt in Supplicationibus. *pag.* 161.
Canonici Collegiatæ Insignis S. Mariæ in Cosmedin, vulgo *Bocca della Verità* Rocchetto utuntur, & Papilionem, æreamque Campanulam præferunt ex Benedicti XIII. indulto. *pag.* 162.
Canonizandorum Vexilla, quo ritu & loco comportata in Supplicatione. 161. *& seq.*
Canonizatio Sanctorum a solo Militantis Ecclesiæ capite pendet. *pag.* 1.
Absolvitur cum solemni Benedictione. *pag.* 167.
Non semel peracta fine Missæ solemnitate. *ibid.* aut eodem Sacro in sequentem diem translato; nec semper operato per Summum Pontificem, vel ipso præsente. *ibid.*
Canonizationem sanctorum Vincentii a Paulo, Joannis Francisci Regis, Julianæ de Falconeriis, & Catharinæ Fliscæ Adurnæ, quo ritu peregerit Clemens XII. Pontifex octogenario major. *ibid.*
De Canonizatione Sanctorum plura edidit volumina SS. D. N. *pag.* 1.
Canonizationis solemnia non licet amplius celebrare extra Vaticanam Basilicam. Vide *Constitutio.*
Canonizationis habendæ diem declarat Papa. *pag.* 8.
Canonizationis Postulatores commonentur, ne parcant sumptui, & additur ratio. *ibid.*
Canonizationis Sententia pronunciatur a Papa sedente, ex Cathedra; stantibus omnibus. *pag.* 166.
Canonizationis sequutæ, Decretales literæ promittuntur a Papa, unico Verbo: *Decernimus*: prolato. *ibid.*
Canonizationis Procurator. Vide *Cardinalis Portocarrero.*
Cantores Capituli Vaticani, dum idem defendentem Pontificem suscipit, cantant Antiphonam: *Tu es Petrus*: laudem Romano Pontifice dignam. *pag.* 164.
Cantores Cappellæ Pontificiæ reliquum hymni: *Ave Maris stella*: quem Papa præcinuerat, modulantur in Supplicatione a Sacello Sixti IV. ad Vaticanam Basilicam. *pag.* 163.
Cantoribus Odeum destinatur in contignatione, quæ in transversum pronaum vergebat ab Helenæ loculamento. *pag.* 155. 202.
Cantores duo habentes ante se librum positum super ligneum scabellum, genuflexi in Theatri cavea Litanias Sanctorum cantant usque ad ultimum Versiculum: *Agnus Dei*. *pag.* 165.
Hymnos: *Veni Creator Spiritus*: & *Te Deum laudamus*; inchoatos a Papa, prosequuntur. *ibid. & 166.*
Capita Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli in alto pegmate instar Turris intra Templum Lateranense servantur, sub clavibus a divertis custoditis. *pag.* 3.
Capitulum, & Canonici Basilicæ sancti Petri occurrunt Pontifici descendenti, in Porticu ante Fores Vaticani Templi, *pag.* 163.
Cappæ pericularento usque ad terram dimisso Cardinalis Paulutius accedit ad Papam, ut Titulum & Annulum ex ejus SS. manibus recipiat. *pag.* 15. Vide *Habitus.*
Cappella Papalis in gratiarum Actionem pro Electione Regis Romanorum Imperatoris futuri. *pag.* 8. *& seq.*
Cappella in Sixti IV. Sacello pro primis Vesperis Sanctorum Apostolorum. *pag.* 160.
Cappellæ intra octavam Apostolorum habendæ cum Missa Pontificali adstantibus per dies singulos singulis Romanæ Curiæ Prælatorum Ordinibus. *pag.* 156.
In Basilica beati Pauli Apostoli Via Ostiensi. *pag.* 158.
In Ecclesia sanctæ Pudentianæ. *ibid.*
In Ecclesia S. Mariæ in Via-Lata. *ibid.*
In Ecclesie S. Petri ad Vincula, seu Titulo Eudoxiæ. *ibid.*
In Ecclesia S. Petri in Carcere. *ibid.*
In Ecclesia S. Petri in Monte Aureo. *ibid.* & in Basilica Lateranensi. *ibid.*
Cardinalis Alexander Albanus Causæ beati Fidelis Relator in Congregatione generali Sacrorum Rituum coram Papa, Titulum Causæ, omissa relatione perlegit. *pag.* 2.
Cardinalis Portocarrero designatur a Papa Procurator ad postulandam Canonizationem quinque Sanctorum, & Nuncium ei mittitur per Cæremoniarum Præfectum. *pag.* 155.
Ipso Canonizationis die sicuti Procurator in Sacello Sixtino tradit Papæ duos magnos Cereos, & alium minorem Arabice pictos. *pag.* 163.
In Basilica Vaticana stans ante Solii gradus tertio instat pro Canonizatione: Advocato Consistoriali ad ejus sinistram genuflexo, pro eo Sanctitatem Suam rogante. *pag.* 163. *& seq.*
Post responsum ad singulas duas primas Instantias regreditur ad locum suum pristinum inter alios Cardinales. *pag.* 165.
Sistit post tertiæ Instantiæ responsum, & decretis a Papa literis Apostolicis super Canonizatione, ascendit Solium, osculatur manum, & genu Papæ, & ad locum suum revertitur. *pag.* 166.
In unaquaque Oblatione sex parvos Cereos Arabice pictos a Religiosis Patribus delatos Sanctitati Suæ offert; consistens per id tempus in planitie Solii dextiorum. *pag.* 171.
Cardinalis Annibal Albanus S. R. E. Camerarius una cum Clericis Cameræ, & Cameralibus collegialiter unitis adstat interpellationi, & protestationi factæ coram Papa pro Parmensi & Placentino Ducatu. *pag.* 160.
Uti Archipresbyter Vaticanæ Basilicæ simul cum Canonicis Sacrario Præfectis, Summo Pontifici consuetum offert Presbyterium pro Missa bene cantata. *pag.* 171.
Cardinalis Diaconus. Vide *Diaconus Cardinalis.*
Cardinali Camullo Paulutio in primo Consistorio Secreto præsenti *claudituro* a Papa. *pag.* 9.
Ei deinde *os aperitur*. *pag.* 11.
Et datur in Titulum Ecclesia SS. Joannis & Pauli. *pag.* 15.
Imponitur Annulus Sapphiro gemmatus. *ibid.* Vide *Absolutio. Formula.*
Recepto Annulo & Titulo Cardinalis adhuc genuflexus osculatur pedem & manum Pontificis; & erectus ad osculum oris excipitur. *ibid.*
Cardinalis Fabritii Paulutii ejus Patrui memoria commendatur. *ibid.*
Cardinales in Consistorio Secreto per Verbum *Placet* vel *non placet* sententiam suam produnt super Canonizatione Sanctorum. *pag.* 9. 11. 12. 13. 14.
Cardinales ex Præpositis Congregationi Sacror. Rit. offerunt Papæ Oblationes in Missa Canonizationis. *pag.* 170.
Quo ritu, & quibus Ceremoniis id peragant. *ibid.*
Singulorum nomina, qui ad singulas Oblationes deferendas erant selecti. *pag.* 171.
Admoniti per Schedulam, biduo ante mittunt Magistro Sacri Hospitii nomina inscripta duorum Familiarium suorum, quos ad ferendas Oblationes decreverant. *pag.* 156.
Cardinales Cappis rubris induti in die Octava festi SS. Apostolorum Petri & Pauli assistunt Missæ Pontificali in Basilica Lateranensi. *pag.* 157.
Cardinalatus dignitatem respuit Lazarus Archiepiscopus Thebarum. Vide *Pallavicini.*
Cardinalium accessus ad Lateranum pro Indulgentia. *pag.* 152.
Idem ad Vaticanam Basilicam. *pag.* 153.
Assistentia Missæ privatæ Summi Pontificis. *pag.* 152. *&* 153.
Accessus alius ad Ecclesiam Sanctæ Mariæ supra Minervam. *pag.* 153.
Cardinalium Insignia. Vide *Annulus. Diaconia. Insignia. Titulus.*
Cardinalium numerum præfinit Sixtus Papa V. *pag.* 25.
Cardinalium Ceremoniæ, dum Obedientiam Summo Pontifici exhibent in die Canonizationis. *pag.* 164.
Cardinalium Suffragia in Consistorio Semipublico, pro Canonizatione beati Fidelis a Sigmaringa. *pag.* 51. 64.
Beati Camilli de Lellis. *pag.* 81. 95.
Beati Petri Regalati. *pag.* 99. 113.
Beati Joseph a Leonissa. *pag.* 117. 131.
Beatæ Catharinæ de Ricciis. *pag.* 135. 140.
Cardinalibus dumtaxat facultas est alloquendi Pontificem in Consistoriis Secretis. *pag.* 9.
Cardinalibus *os claudere*, & *aperire* quid significet? *ibid.* Vide *Os claudere.*
Castrum Gandolphi petit Papa, & quid ibi agat pro futura Canonizatione. *pag.* 34.

Finis.

Finitimorum Populorum ad illud concurſus pro Indulgentia. *ibid.*
Cataphracti Milites, quo loco, ordine, & tempore in acie inſtructi ipſo Canonizationis die. *pag.* 154.
Cenſus. Vide *Veſtigal*.
Ceres grandis Arabice picti nullo adſtante ex Principibus Solii, quorum alicui concedit Papa, ut illos ante ſe deferat accenſos, nemini dantur. *pag.* 103.
Cereorum diverſum pondus pro uniuſcujuſque cœtus, aut perſonæ dignitate in ſupplicatione deferendorum. *pag.* 161.
Cereorum diſtribuendorum onus quibus impoſitum. *ibid.*
Cereorum intra Baſilicam Vaticanam ipſo Canonizationis die ardentium numerus. *pag.* 200.
Cereos accenſos deferunt omnes in ſupplicatione, nec extinguunt niſi fine impoſito integræ Actioni Canonizationis. *pag.* 167.
Cereus parvus, quem Pontifex in Sella ſublimi delatus ſiniſtra ſuſtinuerat, in Petri Cathedra Sedente ſervandus uſque ad finem Actus Canonizationis accenſus traditur Paulo Zani Sanctitatis ſuæ Pincernæ. *pag.* 164.
Vide *Cardinalis Portocarrero. Oblatio*.
Clerici Cappellæ Pontificiæ parant, incendunt, & accenſas ſervare tenentur lampades cereas, quas in Pontificio Sacello die noctuque ardere voluit Paulus Papa IV. *pag.* 71.
Clerici Ceroferarii ejuſdem Cappellæ Laternas argenteas geſtant ad latera Baldacchini in ſupplicatione SS. Sacramenti. *pag.* 70. 73.
Clerici duo ferulas ſeu oblongas virgas inter florum manipulos geſtant, ut præſignent Pœnitentiarios ſubſequentes in ſupplicatione. *pag.* 164.
Coadjutores in Collegio Advocatorum Conſiſtorialium quod ad Antianitatis locum attinet. *pag.* 75. Quod ad Orationes per ipſos habendas in Conſiſtoriis publicis. *pag.* 77. Excluſi a petitione Pallii, quomodo intelligantur. *ibid.* Gaudent privilegio Oratorii in propria Domo ad unam Miſſam pro unoquoque die celebrandam. *pag.* 80.
Color Rubro, *etti* tempore Adventus, utuntur Cardinales per integram diem in Veſtibus, & Cappis dum Cappellæ pro Electione Regis Romanorum aſſiſtunt. *pag.* 9.
Coloris rubri Cappas item induunt in Octava die Apoſtolorum adſtantes Cappellæ in Baſilica Lateranenſi. *pag.* 158.
Color in Veſtibus qualis indictus Cardinalibus in diebus Jejuniorum Indulgentiæ adipiſcendæ cauſa. *pag.* 64. Vide. *Habitus*.
Collecta de Spiritu Sancto in fine hymni *Veni creator* : a Summo Pontifice decantata. *pag.* 165. *& ſeq.*
Collecta feſtiva Sanctorum Apoſtolorum in fine Horæ Tertiæ Canonicæ. *pag.* 167.
Collecta, Secreta & Poſtcommunio de Sanctis Canonizatis, Orationibus Miſſæ ſub una concluſione conjunctæ. *pag.* 168.
Collegiata S. Mariæ in Coſmedin Papilionem, & æream Campanulam ante Crucem fert ex Indulto Benedicti XIII. *pag.* 162.
S. Mariæ Tranſtyberim & S. Laurentii in Damaſo una incedunt juxta pactam inter ſe quotannis præcedendi alternationem. *ibid.*
Collegium Clementinum. Vide *locus*.
Collegium Advocatorum Conſiſtorialium prærogativis & gratiis decoratum. Vide *Advocatus. Benedictus XIV. Conſtitutio*.
Columnenſium Familiæ locus in Theatri contignationibus *pag.* 155. *&* 201. *& ſeq. De eadem Familia*.
Fabritius Magnus Comeſtabilis Orator extra Ordinem Regis utriuſque Siciliæ. *pag.* 160. *& ſeq.*
Idem ut Princeps Solii Conſiſtoriis publicis, & Cappellis Papalibus intervenit. *pag.* 17. 28. *& pag.* 9.
Hieronymus S. Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Apoſtolici Palatii Pro-Præfectus. *pag.* 155.
Marcus Antonius Protonotarius de numero Participantium, Hieronymi Cardinalis Patrui loco, dum tali ſe munere abdicarit, deſignatus Palatii Apoſtolici Præfectus. *pag.* 69. Vide *Præfectus Palatii*.
Comeſtabilis. Vide *ſupra*.
Commiſſarius Armorum Melchior Maggius Cameræ Apoſtolicæ Clericus quid pro ſuo munere in die Canonizationis? *pag.* 155.
Triduo ante admonitus luſtravit una cum aliis loca in Theatro & extra illud Peditum Copiis munienda. *pag.* 154. *& ſeq.*
Commiſſariatus Conclavis Munus non concedendum niſi alicui ex Collegio Advocatorum Conſiſtorialium. *pag.* 70.
Commiſſario & Procuratori Fiſcali Cameræ Apoſtolicæ locus in Supplicatione aſſignatus poſt Scutiferos. *pag.* 163.
Compendia Actorum, Vitæ & Miraculorum, Beatorum qui adſcribendi Sanctis ſunt, Promotor Fidei tranſmittit Cardinalibus & Epiſcopis. *pag.* 34.
Compendium Vitæ & Actorum in Cauſa beati Fidelis a Sigmaringa. *ibid.*
B. Camilli de Lellis. *pag.* 38.
B. Petri Regalati. *pag.* 41.
B. Joſephi a Leoniſſa. *pag.* 45.
B. Catharinæ de Ricciis. *pag.* 48.
Concilium Romanum anno 1725. in Lateranenſi Baſilica celebratum. *pag.* 164.
Quid ſtatuat in Proceſſionibus SS. Sacramenti ſervandum. *pag.* 70.
Confeſſionis Formulæ addita novorum Sanctorum Nomina. *pag.* 167.
Eam, expleto Canonizationis Actu, cantant Cardinalis Diaconus in Miſſæ Sacrificio miniſtraturus. *ibid.*
Alteram ſine novorum Sanctorum nominibus idem Cardinalis cecinit poſt homiliam a Papa recitatam, *pag.* 176.
Confraternitates Laicorum pro Vexillorum haſtis deferendis in ſupplicatione habenda ipſo Canonizationis die. *pag.* 162. *& ſeq.*
Confraternitates Laicorum a Cardinali Urbis Vicario eligendæ viſitant intra SS. Apoſtolorum Octavam Eccleſiam, ubi Cappellam mane habuit deſignatorum Prælatorum Collegium. *pag.* 157. 159. *&* 160.
Confraternitati, ſeu Congregationi, ut vocant, *Doctrinæ Chriſtianæ* permutatur Eccleſia in auguſtiorem, & ad Miniſtros alendos cenſus augetur. *pag.* 6. Vide. *Editum*.
Congregatio Sacrorum Rituum coram Papa ſuper dubio. An tuto procedi poſſet ad ſolemnem B. Fidelis a Sigmaringa Canonizationem. *pag.* 2.
Altera pro Beata Catharina de Ricciis. *ibid.* & Beato Petro Regalato. *ibid.* Alia pro Beatis Camillo de Lellis & Joſepho a Leoniſſa. *pag.* 6.
Congregationes ſive Conventus. Vide *Conventus*.
Conſervatores Urbis Conſiſtoriis publicis interſunt. *pag.* 17. 28.
Una cum Senatore, & ſolemniori quo poſſunt comitatu, Capita Apoſtolorum in Baſilica Lateranenſi die poſt eorum Feſtum octava viſitare debent. *pag.* 157. 159.
Unam ex Clavibus, quibus Crates ferreæ relerantur, quæ eadem Apoſtolorum Capita occludunt in pegmate, apud ſe cuſtodiunt. *pag.* 3.
Conſervatores Urbis qui Canonizationi interfuerunt, quibus ex Familiis eſſent. *pag.* 163.
Conſervatorum Senior, quoniam nullus aderat ex Principibus Solii, ſublevat inter incedendum utriuſque Pontificiæ Veſtis oblongum Syrma. *ibid.*
Conſiſtarium Secretum pro futura Canonizatione, *pag.* 8.
Conſiſtorium Publicum, in quo Orationes Conſiſtorialium Advocatorum habitæ & Poſtulata Regum & Principum prolata pro Canonizatione beatorum Fidelis a Sigmaringa, Camilli de Lellis & Petri Regalati. *pag.* 17.
Alterum pro beatis Joſepho a Leoniſſa, & Catharina de Ricciis. *pag.* 28.
Conſiſtorium Semipublicum pro exquirendis excipiendiſque ſuffragiis Cardinalium & Epiſcoporum ſuper Canonizatione beati Fidelis. *pag.* 52.
Secundum Conſiſtorium ſemipublicum ſuper Canonizatione beati Camilli. *pag.* 82.
Aliud ſimile pro beato Petro. *pag.* 98.
Quartum ſimile ſuper Canonizatione beati Joſephi. *pag.* 116.
Quintum pro beata Catharina indicitur. *pag.* 134.
Secretum ante illud habetur : *ibid.*
Conſiſtoria Semipublica januis clauſis celebrantur. *pag.* 116.
Sero advenientibus negatur Introitus in Conſiſtorium, Pontificis juſſu. *pag.* 52. *& pag.* 135.
Quibus Perſonis locus in Conſiſtoriis ſemipublicis concedatur. *pag.* 52.
In Conſiſtoriis ſemipublicis ex ſpeciali gratia Summi Pontificis adſunt Livizzani a Supplicibus Libellis, & Malvezzi Apoſtolico Cubiculo Præfectus. *pag.* 52.
In Conſiſtoriis ſemipublicis Methodus ſervanda. *pag.* 34.
Conſtitutio SS. D. N. ſuper Canonizationis Solemniis in Baſilica Vaticana celebrandis. *pag.* 7.
Alia, qua providit ut Proceſſio die Feſto Corporis Chriſti, ut Sede plena, ita Apoſtolica Sede Vacante ab utroque Clero unica habeatur apud Vaticanum *pag.* 71.
Conſtitutio altera, Privilegia Advocatorum Conſiſtorialium Collegio conceſſa complectens. *pag.* 72.
Conſtitutio, Feſtum diem SS. Apoſtolorum Petri & Pauli ad oſtiduum ſollemniori, quo antea, cultu celebrandum, præcipiens. *pag.* 157. Vide *Litteræ Decretales, Decretum*.
Conſultores Congregationis Sacrorum Rituum quotidiano ipſorum habitu vel Prælatitio qui Prælati, vel proprii Inſtituti, ſi Regulares, vel muneribus proprio, ſi qui peculiari aliquo uterentur indumento, ſupplicationem ipſo Canonizationis die comitantur, Beatorum Vexilla præcedentes. *pag.* 156. Bini & bini juxta admiſſionis tempus Regulares, omni Sociorum comitatu excluſo; Reliqui juxta definitatis gradum procedunt. *pag.* 162. *&* 163.
Conſultorum locus in Theatro. *pag.* 200. Vide. *Iconographiam Theatri*.
Contignationes Ligneis cratibus munitæ. *pag.* 201. interpoſitis repagulis ſeparatæ, & quibus Perſonis diſtributæ. *pag.* 154. *&* 201.
Controverſia inter Prælatos Votantes in Signatura Juſtitiæ, & Gratiæ exorta ſuper præcedentia dirimitur SS. D. N. Decreto. *pag.* 156.
Conventus Poſtulantium Canonizationem habetur primum ſemel in hebdomada, deinde ſingulis quindecim diebus expenſis & rebus parandis, apud Magiſtrum Generalem Ordinis Prædicatorum. *pag.* 8.
Conventus certarum Perſonarum Cardinalis Pro-Præfecti Domus Pontificiæ juſſu, & Præfectura, triduo ante Canonizationis Sollemnia, ad luſtrandum, an omnia bene proviſa eſſent, & ad loca in Vaticana Baſilica Theatrique ambitu deſignanda. *pag.* 155. Vide *Curſores Apoſtolici*.
Convictores Seminarii Romani, & Collegii Clementini locum intra repagula, ita mandante Pontifice, ſeorſim ab aliis obtinent. *pag.* 155.
Crux nulla peculiaris, ſub qua tota Supplicatio incedat, ſed propria a ſingulis utriuſque Cleri cœtibus in Proceſſione Corporis Chriſti, Apoſtolica Sede Vacante apud Vaticanum de more celebranda, elevatur. *pag.* 72.
Crux Pontificia, Papa Sacris operante, defertur inter ſeptem Candelabra ab ultimo Auditore Rotæ Subdiacono Apoſtolico Sacris Veſtibus induto. *pag.* 163. *& ſeq.*
Crucem ante Papam in Baſilica Lateranenſi attollit idem Sacræ Rotæ Auditor Rocchetto, & Mantelletto amictus. *pag.* 153.
Crucem ipſam a lateribus cuſtodiunt Magiſtrii Oſtiarii *de Virga rubra* nuncupati. *pag.* 153. *&* 163. *& ſeq.*

Cru-

Crucem habet Pontifex ante se, dum Populo sollemniter benedicit. *pag.* 167.
Cruce præcedente, ab Auditore Cappa induto delata, progreditur Papa ad Consistoria semipublica. *pag.* 52. 116. & ad Publica iturus evehitur in Sellari compositus Cardinalibus & Cruce de more præuntibus. *pag.* 27. 28.
Crucis Signum supra Cardinales & alios producit Papa, dum ingreditur Aulam Consistorii. *pag.* 116. & *alibi*.
Cubicularii Duo ex intimis, Vestimentorum Pontificis posteriores fimbrias elevant dum in Consistoria semipublica procedit Papa. *pag.* 52. Sustollunt erecta duo Pavonica Flabella ab una & altera Sedis parte, dum Pontifex Tiara redimitus alte portatur. *pag.* 164. Medium inter se habentes Marium Mellini Sacræ Rotæ Auditorii Decanum ad suscipiendam Suæ Sanctitatis Mitram destinatum, Papam in sublimi delatum immediate sequuntur. *ibid.*
Cubicularii extra Cameram ex novo Pontificis indulto supra laxam togam coloris rubri induunt modo Capitium circa collum aptatum, & æque per humeros fluens. *pag.* 163.
Cubicularii tam extra Cameram, quam Honorarii & intimi quem habeant locum in Supplicationibus. *pag.* 70. 162. quem in Theatro Canonizationis occupent. Vide *Ichnographiam Theatri*.
Curfores Apostolici Cardinales, aliosque omnes qui Consistorio vel publico vel semipublico interesse debent, vel locum habent in Cappellis Pontificiis, de loco, die, & hora Conventus celebrandi admonent, Domi quoque relicta scheda. *pag.* 9. 17. 28. 52. 81. 98. 116. 134. 155. & *seq.*
Schedulam *Motus proprii* summi Pontificis manu obsignatam, de ordine in Processione SS. Sacramenti servando prout Sede plena fieri solet, ante initium ejusdem Supplicationis, etiam Apostolica Sede vacante, legere, & recitare tenentur. *pag.* 72.
Curfores Cardinalis Vicarii, & Servientes Armorum cum suis Maziis Processionem SS. Sacramenti custodiunt. *pag.* 73.
Currus ab Equilis Præfecto Marchione Pyrrho Vasè Pietramelata: Cibaria e penu Apostolica, Pontificis jussu suppeditantur quotidie nonnullis ex *orientali* Regione huc appulsis Episcopis. *pag.* 52.
Currus quatuor sejuges, alios bijuges Legatus extraordinarius Regis utriusque Siciliæ secum habet in suo accessu ad Vaticanum. *pag.* 160.
Custodias utrasque tam Sacramenti, quam Oleorum Sanctorum diligenter inspicit Papa in actu Sacræ Visitationis Lateranensis Basilicæ. *pag.* 3.
Custodiæ Helvetiæ Dux Eques Ludovicus Phiffer, quid pro suo munere gerat in ipso Canonizationis die. *pag.* 154. & *seq.* Triduo ante una cum aliis interest lustrationi Theatri 155. Equitat, quatuor peditibus stipatus famulis, cum Legato Regis utriusque Siciliæ. *pag.* 161.
Custos Oblationum a Cæremoniarum Apostolicarum Præfecto destinatur. *pag.* 170.

D

DECANATUS in Advocatorum Consistorialium Collegio neque a Junioribus aut Coadjutoribus, neque a Senioribus ab Urbe absentibus, neque ab Episcopis, aut Prælatis obtinetur. *pag.* 75.
Decanus Auditorii Sacræ Rotæ ad suscipiendam Mitram Summi Pontificis utitur linea vitta e collo pendente. *pag.* 164.
Decernimus, respondet Papa Advocato Consistoriali Decretales literas deposcenti super Canonizatione Sanctorum. *pag.* 166.
Declamationes profanæ a Consistoriis sublatæ, Urbani VIII. Decreto. *pag.* 76.
Decretum Canonizationis beati Fidelis a Sigmaringa publicat Papa in Cœnobio Capuccinorum. *pag.* 2.
Signa lætitiæ edita hac de caussa in earum Ecclesia. *ibid.*
Decretum Canonizationis beati Petri Regalati. *ibid.* & beatæ Catharinæ de Ricciis edit Papa in Choro Carthusianorum die Festo S. Brunonis. *pag.* 3.
Decretum super Miraculis beati Camilli de Lellis. *pag.* 4.
Decretum super Miraculis beati Joseph a *Leonissa*. *pag.* 5.
Decretum Canonizationis beati Camilli de Lellis. *pag.* 6.
Decretum Canonizationis beati Josephi a Leonissa. *ibid.*
Decretum quo caveter, ut Cardinales qui ante Cardinalatum alicui Ecclesiæ in partibus Infidelium erant præpositi, in receptione Annuli & Tituli a Vinculo præfatæ Ecclesiæ per Pontificem absolvantur. *pag.* 26.
Decretum sive Statutum quo præscribitur Ordo præcedentiæ inter Votantes Signaturæ Justitiæ & Gratiæ. *pag.* 156.
Decretum sive Sententia Canonizationis beatorum Fidelis a Sigmaringa, Camilli de Lellis, Petri Regalati, Josephi a Leonissa & Catharinæ de Ricciis. *pag.* 166.
Decretales Litteræ. Vide *Literæ*.
Descriptio Aulæ ad Consistoria semipublica habenda. *pag.* 52.
Delineatio. Vide *Ichnographia*.
Denunciatio. Vide *Intimatio*.
Diaconiæ Cardinalibus olim assignata quæ? *pag.* 15.
In Diaconiæ assignatione nulla fit mentio *Tituli*; licet hodie & ipsa Diaconia sit Ecclesia. *ibid.* Vide *Titulus*.
Diaconi Cardinales instituti ut præessent uni Urbis Regioni ad Elecmosynas Pauperibus distribuendas. *pag.* 15. Curam Animarum non habebant, sed tantum administrationem bonorum. *ibid.*
Diaconi Cardinales sunt numero quatuordecim. *ibid.*
Diaconi Cardinales Assistentes Pontifici in Consistoris Publicis, postquam omnes ad Manus ejus osculum accesserint, discedunt consessum inter alios propri Ordinis. *pag.* 17.
Soli Diaconi Assistentes comitati sunt Pontificem a Consistorio publico recedentem. *pag.* 27.
Diaconi Cardinales duo Seniores, expeditis Consistorialibus in Consistorio Secreto, assistunt Pontifici tradenti Annulum & Titulum Cardinali Paulutio. *pag.* 15.
Diaconi Cardinales Sacrorum Rituum Congregationi præpositi Doliola duo pro vino scilicet & aqua ad Sacrificium, offerunt Summo Pontifici in unaquaque Oblatione. *pag.* 171.
Diaconi duo noviffimi Sac. Rituum Congregationi non adscripti, primis in Adsistentiæ munere jubstituuntur; quia erant hi Oblationes summo Pontifici exhibituri. *pag.* 170.
Diaconorum Cardinalium ultimus inter præsentes Consistorio secreto tintinnabuli pulsu evocat Cæremoniarios. *pag.* 15.
Diaconorum Cardinalium Prior cum baculo in signum jurisdictionis assidet una Gubernatore, & Pontificiæ Domui Præfecto apud Portam Palatii pro directione Supplicationis. *pag.* 70.
Diaconorum Cardinalium Assistentium Ministerio utitur Papa, in sumendis Paramentis. *pag.* 52.
Diaconus Cardinalis Carolus Maria Sacripantes, qui Evangelium erat cantaturus in Missa, in Supplicatione procedit immediate ante Pontificem medius inter Diaconos Cardinales Assistentes. *pag.* 164.
Post præsitum Obedientiæ obsequium sedet in supremo gradu Altaris e quo digressus, absoluta Oratione de novellis Sanctis a Papa decantata, conscendit in aream Throni Pontificii, & canit *Confessionem* addendo novorum Sanctorum nomina post illa Sanctorum Apostolorum. *pag.* 167.
Expleto horæ tertiæ cantu Papam induit Vestibus ad Sacrificium celebrandum paratis. *ibid.*
Post homiliam canit iterum *Confessionem*. *pag.* 170.
Diaconus Cardinalis a dextris Assistens Versiculum *Orate pro nobis Sancti Fidelis, Camille, Petre, Joseph & Catharina* dixit, postquam Cantores *musici* hymnum *Te Deum laudamus* compleverant. *pag.* 167.
Dies pro solemni Canonizatione Sanctorum indicitur, Festus SS. Apostolorum Petri & Pauli. *pag.* 8. 148.
Dies 17. Augusti universæ christianæ Reipublicæ felix ob Creationem SS. D. N. Benedicti PP. XIV. *pag.* 6. Electus a Sanctitate Sua pro publicatione *Decretorum super* Canonizationem beatorum Camilli de Lellis & Josephi a Leonissa. *ibid.*
Doctores in utroque seu alterutro jure creandi facultas in Romana Curia & Urbe est penes Advocatorum Consistorialium Collegium. *pag.* 77.
Doctores sex quolibet anno Protonotarii de numero Participantium, eorumque Collegium creare possunt. *pag.* 78.
Doctoratus laurea quibus in muneribus requiratur. *pag.* 79.
Illam conferendi jus quibus Universitatibus reservatum. *ibid.*
Doliola duo alterum auro, alterum argento illita, pro Oblatione offerunt Diaconi Cardinales in Sacram Rituum Congregationem adlecti. *pag.* 171.
Dominicus Cappelli Apostolicarum Cæremoniarum Magister. Vide *Acta*.
Donaria plurima mittit Papa Metropolitanæ Bononiensi. *pag.* 17.
Dux Eboracensis. Vide *Rex*.
Dux Guadalcolis. Magister Sacri Hospitii præbet aquam manibus Papæ ad primam lotionem. *pag.* 167. Vide *Magister Sacri Hospitii*.
Dux Generalis Copiarum Pontificiarum Ludovicus Manfroni triduo ante Canonizationem hoa cum aliis Basilicam, & loca custodienda perlustrant. *pag.* 155. Vide *Instructio*.

E

ECCLESIA Militans Triumphantis æmulatrix. *pag.* 1.
Ecclesia, prout sanctitatem & signa de Cælo animadvertit, Servorum Dei cultum & venerationem adauget in terra. *ibid.*
Ecclesia Archigymnasii Urbis ab Advocato Consistoriali illius Gymnasii Rectore gubernatur. *pag.* 77.
Ecclesia S. Mariæ supra Minervam substituta Basilicæ Lateranæ invisitur pro affectione Indulgentiæ. *pag.* 69. 153.
Ecclesia S. Pudentianæ, olim Domus Sancti Pudentis Senatoris; primum Principis Apostolorum hospitium in Urbe. *pag.* 158.
Ecclesia S. Mariæ in Via lata Doctoris Gentium in suo ad Urbem adventu primum diversorium. *ibid.*
Ecclesia S. Petri Titulo Eudoxiæ ferunt esse prima ab Apostolorum Principe Deo Romæ dicata. *ibid.* In ea Sacra ejusdem Apostoli vincula servantur; unde nomen accepit Sancti *Petri ad Vincula*. *ibid.*
Ecclesia Sancti Petri in Carcere, ubi in Arctissima Custodia detenti fuere beati Apostoli Petrus, & Paulus. *ibid.*
Ecclesia Sancti Petri in Monte Aureo traditur ab aliquibus esse locus, ubi Cruci affixus martyrium consummavit Apostolorum Princeps. *ibid.* Vide *Cappella*.
Ecclesiarum omnium caput Vaticana Basilica. *pag.* 198.
Ecclesiæ in partibus Infidelium existentes vacare per Promotionem ad Cardinalatum eorum, qui iis præfecti erant, nulla est dubitatio. *pag.* 16.
Ecclesia cui Presbyter Cardinalis præficitur, *Titulus* vocatur. *pag.* 15. Vide *Titulus*.
Ecclesiæ dantur Cardinalibus in Titulum, ut eas suo præsidio, cura, & tutela protegant atque defendant. *ibid.*
Ecclesiæ in quibus qualibet die infra Octavam Apostolorum ab aliquo Prælatorum Collegio habetur Cappella cum Missa Pontificali, aliqua Apostolorum memoria vel prærogativa sunt insignitæ. *pag.* 158.
Edictum Cardinalis Urbis Vicarii denuncians peculiares Indulgentias iis concessas qui interiunt Supplicationi Litaniarum *Majorum*, & *Minorum*. *pag.* 27. & *seq.*

Edi-

Edictum aliud Jejuniorum dies, & Basilicarum Visitationem designans pro assecutione Indulgentiæ Plenariæ. *pag.* 64.

Alterum cum simili plenaria Indulgentia ab iis acquirenda, qui adsint Canonizationi Sanctorum. *pag.* 153.

Edictum quo utrique Clero Seculari & Regulari, Capitulis Patriarchalium Urbis & Collegiatis mandatur, ut Supplicationi agendæ ipso die Canonizationis intersint. *pag.* 154. Aliud omnibus Urbis Ecclesiis pro Campanarum pulsu per integram horam, in lætitiæ signum ob peractam Quinque Beatorum Canonizationem. *ibid.*

Edictum quo selectis quibusdam Confraternitatibus Laicorum injungitur Visitatio Ecclesiæ, ubi mane habita est Cappella, intra octavam SS. Apostolorum. *pag.* 159.

Effigies. Vide *Tabulæ*.

Epigraphæ & Elogia sub Tabulis instar numismatum intra Basilicam Vaticanam dispositis ad ornatum Canonizationis suum habent Auctorem Michaelem Angelum Giacomelli ab intimo Sacello Sanctitatis Suæ. *pag.* 199.

Episcopi intra centesimum ab Urbe lapidem Romam acciti Literis Secretarii Sacr. Congr. Concilii, ut intersint Canonizationi. *pag.* 9.

Episcopi e remotioribus terris hac de causa Romam advenientes, debitæ Sacrorum Liminum Visitationi una satisfaciunt; ita indulgente Papa. *ibid.*

Episcopi etiamsi sacris Vestibus ornati Obedientiam præstant Summo Pontifici genuflexi, ejus dexterum genu exosculantes. *pag.* 164.

Episcopos Orientales Romam appulsos Summi Pontificis munificentia pluribus adjuvat. *pag.* 51.

Episcopi Orientales suæ Nationis & Ritus sacro indúti tegumento Supplicationibus, & Pontificiis Cappellis intersunt. *pag.* 165.

Episcopi Orientales in Consistoriis semipublicis Sententiam suam patrio primum sermone, deinde latino proferunt. *pag.* 63. 112. 130. 139. 145. & 148.

Episcopi e Campania evocati equitant cum Legato Regis utriusque Siciliæ cum ad pendendum Vectigal Regio nomine in privilegio Festi Sanctorum Apostolorum progreditur. *pag.* 161.

Episcopi in Urbe præsentibus transmittit Promotor Fidei Compendia Vitæ, Virtutum, & Miraculorum, nec non Actorum in Causis quinque Beatorum. *pag.* 64. & *seq.*

Methodum quoque ab ipsis servandam in Consistoriis semipublicis. *pag.* 64.

Episcoporum suffragia in primo Consistorio semipublico. *pag.* 55. 66.

Episcoporum suffragia in secundo Consistorio semipublico. *pag.* 86. 97.

Episcoporum suffragia in tertio Consistorio semipublico. *pag.* 103. 115.

Episcoporum suffragia in quarto Consistorio semipublico. *pag.* 121. 131.

Episcoporum suffragia in quinto Consistorio semipublico. *pag.* 139. 150.

Episcoporum quisque Sententiam suam scriptam & subscriptam tradit Magistro Cæremoniarum. *pag.* 34.

Episcoporum non exiguus numerus in Supplicatione die Festo Corporis Christi. *pag.* 70.

Episcopus contrahit spirituale conjugium cum Ecclesia cui præficitur, etiamsi in partibus Infidelium illa existat. *pag.* 16.

Episcopus qui & Advocatus Consistorialis sit, Officium Decanatus in Advocatorum Collegio optare non potest. *pag.* 75.

Equitatio Præfecti Apostolicis Palatiis in pervigilio solemnitatis Corporis Christi ad circumeundas vias, per quas Supplicationis iter est & dirigitur ipso die festo. *pag.* 69.

Equitatio Oratoris extra Ordinem a Rege utriusque Siciliæ renunciati ut debitum Summo Pontifici præstetet Vectigal in pervigilio Festi SS. Apostolorum. *pag.* 161.

Equus albus cum certa pecuniæ vi solvitur pro Vectigali Regni utriusque Siciliæ in Sanctorum Apostolorum pervigilio. *pag.* 160.

In festo Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis aliquando præsentatus. *ibid.*

Receptus in Aula Regia Vaticani Palatii a Papa. *ibid.* Status tamen dies non servatur, nec locus; si aliter ferat conditio temporum, & Pontificis voluntas. *ibid.*

Eudoxiæ Titulus. Vide *Ecclesia*.

Examen in Concursu faciendo pro Electione Lectoris ad vacantem Cathedram in Romano Archigymnasio, fieri debet coram Cardinali S. R. E. Camerario, Universitatis illius Cancellario, adstantibus collegialiter unitis Advocatis Consistorialibus. *pag.* 76. 77.

F

FACIEI exterioris Vaticani Templi ornatus. *pag.* 198.

Falda Vestis Pontificia. *pag.* 163.

Familiares Nobiles duos quilibet Cardinalis ex Præpositis Congregationi Sac. Rit. eligit pro portandis Oblationibus ad Missam Canonizationis. *pag.* 156. & *seq.*

Familiares ad præfatas Oblationes deferendas designati syngraphum accipiunt a Magistro Sacri Hospitii pro faciliori ingressu in Theatrum Canonizationis. *pag.* 153. & *seq.*

Familiares Pontificis appellantur in Testes a Protonotariis in Rogitu Instrumentorum. *pag.* 62. 63. 94. 111. 129. 166.

Ferdinandus Maria de Rubeis Archiepiscopus Tarsi Vicegerens Urbis, laudatur. *pag.* 162.

Festum Corporis Christi ab Urbano IV. institutum. *pag.* 70. Festi hujus ampliatus cultus. *ibid.* Vide *Supplicatio*. *Vesperæ*.

Festum SS. Apostolorum Petri & Pauli incrementum accipit a SS. D. N. *pag.* 156.

Ad Octiduum protrahitur cum Missa Pontificali unoquoque die celebranda in designata Ecclesia, adstante uno ex Collegiis Prælatorum Romanæ Curiæ. *ibid.* Vide *Constitutio*. *Cappella*. *Confraternitas*.

Festi ignes, & faces in viis & fenestris Urbis per triduum. *pag.* 101.

Festi ignes & luminaria in Electione Regis Romanorum. *pag.* 9.

Fiscalis Procurator Cameræ Apostolicæ instat in Consistoriis semipublicis apud Protonotarios ut Instrumentum de iis quæ in eisdem Consistoriis facta sunt, conficiant. *pag.* 62. 93. 111.

Idem pro Parmensi & Placentino Ducatu interpellans protestatur in pervigilio Festi SS. Apostolorum Petri & Pauli. *pag.* 160.

Fiscalis Fori Capitolini intimatur ut Tympanistas & Tubicines Senatus Populique Romani mittat cum suis tubis & tympanis ad Basilicam Vaticanam primo diluculo diei festi SS. Apostolorum ad dandum signum peractæ Canonizationis clangore Tubarum, & tympanorum pulsu. *pag.* 155.

Committitur insuper, ut mandet quati ÆS campanum Turris Capitolinæ per integram horam, postquam primo auditus fuerit Bombardarum strepitus in Complementum celebratæ Quinque Beatorum Canonizationis. *ibid.*

Figuræ, seu Imagines Virtutum in loculamentis Vaticani Templi, & super Columnarum Epistylia locatæ. *pag.* 199.

Figuræ in Tabulis instar numismatum Canonizandorum Miracula præferentibus expressæ. *ibid.*

Flabella Pavonica foblata a Cubiculariis intimis hinc inde ad latera Papæ Sede gestatoria delati. *pag.* 164.

Formula qua *Os clauditur*, & *aperitur* novis Cardinalibus. *pag.* 15.

Formula, qua nunc utitur Papa in traditione Tituli novo Cardinali. *ibid.*

Formula, qua Procurator Generalis Cameræ & Fisci rogat Protonotarios ut Instrumenta conficiant. *pag.* 62. 94. 111.

Formula Instantiæ pro Canonizatione ab Advocato Consistoriali factæ nomine Cardinalis Procuratoris. *pag.* 164. & *seq.* & 166.

Formula Sententiæ a Papa prolatæ in Canonizatione Quinque Sanctorum. *pag.* 166.

Formula qua Advocatus Consistorialis nomine Cardinalis Procuratoris acceptat Sententiam Canonizationis: Summo Pontifici gratias agit: postulat literas Apostolicas: & Protonotarios præsentes rogat, ut Instrumenta super his conficiant. *pag.* 166.

Formula Confessionis a Cardinali cantaræ in die Canonizationis. *pag.* 167.

Formula generalis Absolutionis Populo impartitæ a Papa ipso Canonizationis die. *pag.* 167.

Formula promulgationis Indulgentiarum per Episcopum Cardinalem Assistentem post Homiliam a SS. D. N. habitam ipso Canonizationis die. *pag.* 170.

Formula Intimationum. Vide *Intimatio*.

Franciscus Maria Phœbeus Archiepiscopus Tarsi, & Cæremoniarum Apostolicarum Præfectus eruditissima dissertatione testatur, sollemnia Canonizationis olim sine Missæ Sacrificio fuisse celebrata. *pag.* 167.

Funalia, ardentes Faces, sive Intortitia in Supplicatione Corporis Christi deferunt Obtinentes Officium vacabile, vel aliquod munus exercentes in Cancellaria, Camera, vel Pœnitentiaria Apostolica. *pag.* 70. & *seq.*

Funalia duodecim a totidem Officialibus Virgæ rubeæ comportanda a lateribus Baldachini in eadem Supplicatione, Vacante Apostolica Sede. *pag.* 73.

Fundatores Ordinum Regularium in Albo Sanctorum relati enumerantur. *pag.* 82.

Funes sericos a superiori Vexillorum transversa hasta pendentes quatuor Regulares, cujus Familia erat Beatus, quotidiano proprii Instituti habitu non immutato sustinebant. *pag.* 162.

G

GALERUS rubrus dignitatis Cardinalitiæ Insigne aliquando extra Urbem Promotis missus. *pag.* 15.

Gandulphi Castrum. Vide *Castrum Gandulphi*.

Græca lingua Evangelium in Missa, Papa Sacrum operante, primum cantabant Monachi Cryptæ Ferratæ, nunc Alumni Collegii Græci. *pag.* 164.

Gubernator Urbis Vice-Camerarius sedet ad Portam Palatii Vaticani pro Supplicationis directione in Festo Corporis Christi. *pag.* 70. Adstat in Cubiculo, ubi Papa Faldam accipit. *pag.* 163.

In Supplicatione locum obtinet prope Pontificem. *pag.* 164.

Gubernatori Conclavis, & Gubernatori Urbis committitur executio Schedulæ *Motus proprii* super directione Supplicationis in Festo Corporis Christi Apostolica Sede vacante. *pag.* 73. Locus & habitus designatur. *ibid.*

H

HABITUS Oratoris Bononiæ, quando cum fasciis aureis. *pag.* 70.

Habitus Advocati Consistorialis in Consistoriis, etiamsi prælatitia dignitate insigniti, non alius debet esse quam Advocatis Consistorialibus communis. *pag.* 76.

Habitus Viatorius nigri coloris Consistorialibus Advocatis concessus. *pag.* 76.

Habitus Conſultorum Sac. Rit. Congr. in Supplicatione ipſo Canonizationis die. *pag.* 162.
Habitus proprii Inſtituti, induti Regulares, Funes Vexillorum ſuſtinent in Supplicatione. *pag.* 162.
Habitus deferentium intortitia accenſa ante eadem Vexilla. 163.
Habitus inſtar Cubiculariorum indutus Cajetanus Amatus ab Epiſtolis ad Principes, ſtans in planitie Solii reſpondet Inſtantiis ſuper Canonizatione tum in Conſiſtoriis publicis; cum ipſo Canonizationis die. *pag.* 27.
Habitus Auditoris Rotæ Crucem deferentis ante Papam in Conſiſtoriis ſemipublicis. *pag.* 52. In Baſilica Lateranenſi, a Papa cum Cardinalibus viſitata pro affectione Indulgentiæ. *pag.* 153. In Supplicationibus quæ cum Sacris paramentis peraguntur. *pag.* 164.
Habitus Scutiferorum, & Cubiculariorum *extra Cameram* juxta nuperam Papæ conceſſionem. *pag.* 163.
Habitus quorumcumque Ordinum locum habentium in Cappella deſcribitur. *pag.* 163. 164.
Habitus juxta Nationis Ritum non immutatur ab Orientalibus Epiſcopis ſollemni Canonizationi præſentibus. *pag.* 164. Vide *Color*.
Haſtas Baldachini ſupra Papam deferunt Referendarii per vices mutandi. *pag.* 164.
Haſtas Baldachini in Supplicatione SS. Sacramenti, quæ fieri contigerit ipſius feſto die apud Vaticanum Apoſtolica Sede Vacante, portant primum Referendarii, tum Officiales Collegii Sancti Petri, Magiſtri Viarum, Officiales Collegii Sancti Pauli, Natio Florentinorum, & Natio Senenſium. *pag.* 73.
Helvetii. Vide *Milites*.
Hieronymus Cardinalis Columna. Vide *Columnenſium Familia*.
Homilia, die Natali SS. Apoſtolorum Petri & Pauli habita a SS. D. N. Benedicto XIV. in Baſilica Vaticana inter Miſſarum ſollemnia poſt Canonizationem celebrata. *pag.* 108. *& ſeq.*
Hoſpitium Pauperum invalidorum ad magnam Tyberim Ripam ab Innocentio Papa XII. ædificatum floret arte texendi Periſtromata. *pag.* 17.
Sacri hoſpitii magiſter. Vide *ſuo loco*.
Hymnum Ave maris ſtella, quem præcinuit Papa in Cappella Sixtina, Cantores proſequuntur deſcendendo in Vaticanam Baſilicam. *pag.* 163.
Eundem Supplicabundo ritu incedentes cantant utriuſque Cleri Cœtus, dum per deſignatas vias in Vaticanam Baſilicam contendunt, Canonizationis ſollemniis interfuturi. *pag.* 161.
Hymnum Veni Creator Spiritus ferventius orationibus inſiſtendo præcinuit Papa, antequam ſuper Canonizatione Sententiam proferret. *pag.* 165.
Hymnum Te Deum laudamus inchoavit Papa, Cantores autem Muſici proſequuti ſunt uſque ad finem; gratias agendo Deo Optimo Maximo, de quinque Beatis Catalogo Sanctorum adſcriptis. *pag.* 166.
In Eccleſia Capuccinorum cantatur idem hymnus eo die, quo Papa Decretum edidit ſuper Canonizatione quandocumque habenda beati Fidelis a Sigmaringa. *pag.* 2.

I

ICHNOGRAPHIA Aulæ pro Congregatione Ordinaria Sacrorum Rituum coram Papa. *pag.* 2.
Ichnographia Aulæ in qua æſtivo tempore fit Conſiſtorium Secretum in Quirinali Palatio. *pag.* 8. 9.
Ichnographia Aulæ Regiæ pro Conſiſtorio publico in eodem Quirinali Palatio. *pag.* 17.
Ichnographia Aulæ Parafrenariorum loco Ducalis, ad Conſiſtoria ſemipublica in Quirinali Palatio. *pag.* 52.
Ichnographia Theatri ad Canonizationem peragendam ſuis numeris diſtincta. *pag.* 155.
Ichnographia ſive delineamentum ſollemnis Equitatus Oratoris Regis utriuſque Siciliæ ad Vaticanum pro pendendo Veſtigali. *pag.* 161.
Ichnographia ſive delineamentum ritus quo Veſtigal Pontifici exhibitum fit in Aula Regia Palatii Vaticani. *ibid.*
Alia delineamenta ad totius Baſilicæ ornatum ſpectantia, habentur in unum collecta ad calcem hujus Libri.
Jejuniorum indictio per Papam facta in primo Conſiſtorio ſemipublico. *pag.* 62.
Jejunium triduanum Chriſtifidelibus indictum a Cardinali Urbis Vicario de mandato Papæ ante Canonizationem. *pag.* 62.
Ignatius Reali Cæremoniarum Apoſtolicarum Præfectus, demandante Papa conficit Inſtrumentum ſuper Actis in quinto Conſiſtorio ſemipublico. *pag.* 147.
Ignes feſti & luminaria pro Electione Regis Romanorum. *pag.* 9.
Ignes feſti & luminaria ad triduum protracta Canonizationis cauſa. *pag.* 156. 161.
Ignes Miſſiles in Arce Hadriani, *S. Angeli* nuncupata, quater in Anno iterantur. *pag.* 161.
Imperator futurus, Rex Romanorum eligitur Francofurti Franciſcus I. Lotaringiæ Dux, & Hetruriæ Magnus Dux. *pag.* 8. Vide *Rex*.
Imperium Romanum brevi temporis ſpatio bis vacaſſe memoratur. *pag.* 6.
Indulgentia Annorum triginta & totidem quadragenarum acquirenda ab iis qui interſunt Proceſſioni *Litaniarum Majorum*, vel *Minorum* in diebus Rogationum, vel Eccleſias viſitant, ad quas iis diebus fit Statio. *pag.* 27. *& ſeq.*
Indulgentia plenaria cum triduano jejunio, & Viſitatione Eccleſiarum pro deliberatione Canonizationis habendæ. *pag.* 64.
Indulgentia plenaria pro adſtantibus ſollemni quinque Beatorum Canonizationi. *pag.* 154.
Acta Canon.
Indulgentia plenaria in Miſſa Canonizationis, ſub qua Formula promulgata & a quo. *pag.* 170.
Indulgentia Septem annorum & totidem Quadragenarum Viſitantibus quotannis ſepulchra novorum Sanctorum. *ibid.*
Indumenta Sacra Papæ eique Miniſtrantium ad Altare, Poſtulantium Canonizationem ære comparata. *pag.* 163.
Hæc una cum aliis donariis fuerunt a Pontifice, Canonizationis ſollemniis expletis, ad ſuam Metropolitanam Bononienſem tranſmiſſa. *pag.* 17.
Inſignia Gentilitia ſummi Pontificis infra Proceſtrium in exteriori Templi facie. *pag.* 198. in medio interioris faciei Aram principem reſpicientis. *ibid.* in ſtylobatis ad utrumque Throni Pontificis latus. *pag.* 201. In ſtelis lapideis Fornicem Hemiſpherii hinc inde ſuſtinentibus, ad totius Theatri ornatum. *ibid.*
Inſignia ſeu Stemmata Regularium Inſtitutorum ex quibus Beati inter Sanctos allecti prodierant, aſpiciebantur infra Pontificium Stemma in Fronte Templi externa. *pag.* 198. ſub unoquoque ex ſexdecim loculamentis mediæ Templi navis. *pag.* 201.
Inſigne ſingulare Dignitatis Cardinalatus, Galerus ſcilicet rubrus Pontificalis mittitur a Papa Cardinali Joanni Theodoro e Ducibus Bavariæ extra Urbem. *pag.* 15.
Inſtantiæ Regum & Principum, necnon Regularium Ordinum apud Summum Pontificem pro Canonizatione. *pag.* 8. 21. 24. 27. 30. 33. 41. 45. 48. 52.
Inſtantiæ Summo Pontifici factæ a Cardinali Portocarrero ad poſtulandam Canonizationem Procuratore. Vide *Formula*.
Inſtantiæ Procuratoris Fiſcalis pro rogitu Inſtrumentorum apud Protonotarios. Vide *Formula*.
Inſtructio Cardinalibus miſſa Suffragium pro Canonizatione laturis in Conſiſtorio Secreto. *pag.* 9.
Inſtructiones a Cæremoniarum Præfecto editæ de iis quæ agenda eſſent in die Canonizationis. *pag.* 154.
Inſtrumentum Protonotariorum in Cauſa beati Fidelis a Sigmaringa ſuper Actis in Conſiſtorio ſemipublico de ejus Canonizatione. *pag.* 63.
Inſtrumentum aliud in Cauſa beati Camilli de Lellis. *pag.* 94.
In Cauſa beati Petri Regalati. *pag.* 111.
In Cauſa beati Joſephi a Leoniſſa. *pag.* 120.
Inſtrumentum Præfecti Cæremoniarum Apoſtolicarum loco Protonotariorum a Conſiſtorio ſemipublico abſentium in Cauſa beatæ Catharinæ de Riccis. *pag.* 137.
Inſtrumentum Protonotariorum ſuper Canonizatione Quinque Sanctorum. *pag.* 172.
Intimatio de acceſſu Summi Pontificis ad Baſilicam Lateranenſem, pro Indulgentia. *pag.* 153.
Intimatio pro acceſſu eadem de cauſa ad Vaticanam Baſilicam. *pag.* 153.
Item ad Eccleſiam S. Mariæ ſupra Minervam loco Liberianæ Baſilicæ. *ibid.*
Intimatio utrique Clero Urbis pro Supplicatione in die Canonizationis. *pag.* 154.
Intimatio omnibus Urbis Eccleſiis pro pulſatione Campanarum ad integram horam in die Canonizationis. *ibid.*
Intimatio omnibus Cardinalibus, Præſulibus, cæteriſque Romanæ Curiæ Ordinibus de iis, quæ agenda eſſent in die Canonizationis. *pag.* 155. *& ſeq.*
Intimatio peculiaris pro Cardinalibus Sacrorum Rituum Congregationi Præpoſitis. *pag.* 156.
Item alia Conſultoribus ejuſdem Sacræ Congregationis. *ibid.*
Joachimus Cardinalis Portocarrero Procurator Canonizationis, commendatur. *pag.* 155.
Joannes Theodorus e Ducibus Bavariæ Epiſcopus Leodienſis adlectus in Cardinalium Collegium a SS. D. N. *pag.* 15. Galerum rubrum Pontificalem, & Titulum S. Laurentii in Pane & Perna cum Annulo Cardinalitio abſens ab Urbe recipit per Opitium Pallavicini Abbreviatorem de Parco Majori Ablegatum Pontificis. *ibid.*
Joannes Marchio Chiſius, Montorius Patritius Papæ Florerius Major. *pag.* 155.
Joſeph Livizzani Protonotarius ſupra numerum Sanctitatis Suæ a Supplicibus Libellis commendatur. *pag.* 52.
Italia quadrienni Bello vexata conclamat Pontifex una cum Populo ad Deum, ut fieret Pax. *pag.* 8.
Juſtinianus Chiapponi Magiſter Cæremoniarum Collector Actarum Canonizationis beatorum Pii V. Andreæ Avellini, Felicis a Cantalice, & Catharinæ de Bononia. *pag.* 9.

L

LÆTITIÆ ſigna in Eccleſia Capuccinorum pro Decreto Canonizationis beati Fidelis a Sigmaringa. *pag.* 2.
Lætitiæ ſigna pro Electione Regis Romanorum. *pag.* 8.
Lætitiæ ſigna in pervigilio, & die feſto Sanctorum Apoſtolorum, auctæ ad triduum uſque ob Quinque Sanctorum Canonizationem. *pag.* 161.
Lætitiæ ſigna ad intonationem hymni *Te Deum laudamus* poſt publicatam Canonizationis Sententiam. *pag.* 166.
Laicus nobilior ex Adſtantibus in Pontificiis Cappellis vel publicis Conſiſtoriis ſyrmata utriuſque veſtis Summi Pontificis ſuſtinet, dum Papa pedes incedit. *pag.* 163.
Laici Principes Solii, ſi id ferat actionis occaſio, magnos Cereos deferunt accenſos ante Papam. *ibid.*
Laicorum Nobilium miniſterio utitur Papa in Divinis, ut aquam ad lotionem manuum ſibi præbeant. *pag.* 167. 171.
Laicorum Confraternitates pomeridianis horis infra octavam Apoſtolorum ſtatis ſuis quæque diebus ad eam Eccleſiam, ubi mane Miſſa Pontificalis celebrata fuit, procedunt. *pag.* 157. 159. Vide *Confraternitas*.
Lampades ex alba cera jugiter ardent coram Sacramento in Cappella Pontificia. *pag.* 70. 71.

Illa Paulus Papa IV. ad majorem Dei cultum excogitavit. *pag.* 70.
Parare, & accenſas ſervare tenentur ejuſdem Cappellæ Clerici. *pag.* 71. Vide *Lateranæ infra*.
Lateranenſis Baſilica. Vide *Baſilica*.
Laternæ quatuor cum candelis intus accenſis ad quatuor Umbellæ Latera in Proceſſionibus SS. Sacramenti comportandæ ex Decreto Concilii Romani. *pag.* 70.
Laternis, Lampadibus, & facibus mirifice diſpoſitis totus in Nocte collucet Tholus Vaticani Templi, recurrente Feſto die SS. Apoſtolorum. *pag.* 161.
Lazarus Pallavicini. Vide *Pallavicini*.
Lectiones ad vacantem Cathedram in Archigymnaſio Urbis, quomodo eligendi. *pag.* 77. Vide *Examen*.
S. *Leo* IX. adhuc Pontifex Eccleſiam Tullenſem, cui præfuerat Epiſcopus, retinuit in adminiſtrationem. *pag.* 17.
Leo Papa III. triduanas *Litaniarum* Supplicationes ante Aſcenſionem Domini primus Romæ inſtituit. *pag.* 27.
Leonianum Triclinium in foro Lateranenſi a SS. D. N. reſtitutum. *pag.* 4.
Libros ad Animarum Curam ſpectantes ſcrutatur Papa in Sacra Viſitatione Baſilicæ Lateranenſis. *pag.* 6.
Librum ſupra ſcabellum poſitum ante ſe habent Cantores *Litaniat* Sanctorum infra Actionem Canonizationis decantantes, *pag.* 165.
Librum ante Papam pro intonatione hymni *Ave Maris ſtella*, ſuſtinet duobus ex Aſſiſtentibus Præſulibus adjuvantibus Cardinalis Caraffa Epiſcopus Aſſiſtens. *pag.* 163. Hoc idem præſtat, cum Pontifex præcinit hymnum, & Collectam de Spiritu ſancto. *pag.* 165.
Librum ex quo Canonizationis Sententiam Summus idem Eccleſiæ Hierarcha protulit, Senior Epiſcopus Aſſiſtens ſuſtinuit. *pag.* 166.
Ad hymnum *Te Deus laudamus* & Collectam de Sanctis nuper Canonizatis, Epiſcopus Cardinalis Aſſiſtens, ut ſupra, *pag.* 166. 167.
Liberiana, ſeu Liberii Baſilica S. *Mariæ Majoris* interius exteriuſque renovata, SS. D. N. Papæ ſumptu. *pag.* 69. Baſilica S. Mariæ ad Præſepe etiam nuncupata. *ibid.* Pro ea ſubſtituitur Eccleſia S. Mariæ ſupra Minervam. *pag.* 64. 69. 153.
Liberianæ Baſilicæ Capituli in Supplicationibus locus. *pag.* 162.
Liberianus Canonicus fungitur Officio Subdiaconi in Cappellis Pontificiis. *pag.* 163.
Ligna Sacra quæ? *pag.* 162. Vide *Æs Campanum*.
Lignea Contignationes in Theatro Canonizationis ubi, & quomodo diſtributæ de Mandato Papæ. *pag.* 155. 201.
Lignea receptacula extra gradus Solii Pontificii pro temporariis Cardinalium opportunitatibus conſtructa. *pag.* 201.
Lignenm aliud Cubiculum ad opportunum Suæ Sanctitatis receſſum. *ibid.*
Litaniæ Majores, & Minores a quo primum inſtitutæ. *pag.* 27.
Litaniæ Sanctorum infra Actionem Canonizationis decantatæ. *pag.* 165.
Litaniarum Supplicationi præſentibus Indulgentia, Canonizationis cauſa conceſſa. *pag.* 27.
Literæ datæ a Secretario Congregationis Interpretum Sacri Concilii Tridentini, quibus Epiſcopi intra centeſimum ab Urbe lapidem evocantur ad Canonizationem. *pag.* 9.
Literæ Encyclicæ Summi Pontificis, quibus ſtatuitur applicatio Sacrificii pro Populo diebus ſaltem feſtis. *pag.* 6.
Literæ Decretales ſuper Canonizatione beati Fidelis a Sigmaringa. *pag.* 173.
Item beati Camilli de Lellis. *pag.* 178.
Beati Petri Regalati. *pag.* 183.
Beati Joſephi a Leoniſſa. *pag.* 188.
Beatæ Catharinæ de Ricciis. *pag.* 192.
Literæ ab Electo Romanorum Rege, Imperatore futuro miſſæ ad Summum Pontificem & in Conſiſtorio Secreto recitatæ. *pag.* 8.
Livizzani. Vide *Joſeph*.
Locus in Cappellis & Supplicationibus dignior eo quem prius obtinebant, conſtituitur a Papa Conſiſtorialibus Advocatis. *pag.* 70. 75.
Locus Cardinalis Diaconi Evangelium cantaturi ab initio Actus Canonizationis. *pag.* 167.
Locus Vicegerentis Urbis cum Juſdicentibus in Tribunali Eccleſiaſtico & Civili Cardinalis Almæ Urbis Vicarii a principio Supplicationis. *pag.* 162. Idem in inceſſu, poſt omnes utriuſque Cleri Ordines. *ibid.*
Locus Advocati Conſiſtorialis Inſtantias Cardinalis Procuratoris nomine apud Papam exponentis ipſo Canonizationis die. *pag.* 164.
Locus Oratori Franciæ, quod munus ſibi demandatum nondum palam obiret, in Contignationibus aſſignatus. *pag.* 155. 201. *& ſeq.*
Locus in iiſdem Oratori Venetiarum attributus, cum & ipſo adhuc in publica pompa Pontificem non inviſiſſet. *pag.* 155.
Locus item datus Senatori Urbis: Columnenſium Familiæ: Magnatibus, & Matronis ad proſpicienda Canonizationis ſollemnia. *pag.* 155. 201. *& ſeq.*
Capitulo Vaticano: Convictoribus Seminarii Romani: Convictoribus Collegii Clementini: Portitoribus Oblationum. *ibid.*
Sacri Hoſpitii Magiſtro Duci Guadaneoli. *pag.* 155. 202. Vide *numero in Ichnographia Theatri*.
Locus item Conſultoribus Sacrorum Rituum Congregationis: Canonizandorum Familiis, & Poſtulatoribus. Vide *Ichnographiam Theatri*.
Locum in duodenario Advocatorum Conſiſtorialium numero habentes, ut eo gaudere adhuc poſſint, ſtatuit Conſtitutione edita Benedictus XIV. *pag.* 74. *& ſeq.*
Locum in ipſo Collegio habentes qui ſint. *pag.* 75.
Ad vacantem locum tres nominare, ut unus a Papa ſeligatur, jus eſt ipſi Advocatorum Collegio tributum. *pag.* 74.
Loca in Theatro Canonizationis partitur Pro-Præfectus Palatii de mandato Papæ. *pag.* 155.
Loca intra Theatri confinia nemini attributa abſque Chirographo Magiſtri Sacri Hoſpitii. *ibid.*
Ludovicus Manfroni Dux Peditum Generalis. *pag.* 155.
Ludovicus Vanvitelli. Vide *Architectus*.
Luminaria. Vide *Ignes Feſti*.
Lutherus hæreſiarcha realem Chriſti Domini præſentiam in Euchariſtia impudentiſſime negabat. *pag.* 70.
Item: Vicariam Chriſti Perſonam in terris a Romano Pontifice ſuſtineri. *ibid.*

M

MAGISTER Sacri Hoſpitii Stephanus de Comitibus Dux Guadancoli Syngraphas diſtribuit pro ingreſſu in Canonizationis Theatrum. *pag.* 155.
Cuſtodias ad Theatri repagula, & loca in Theatro deſignat. *ibid.*
Ejus Tubicines primum dant clangore tubarum ſignum peractæ Canonizationis. *ibid.*
Ab ejus nutu & imperio Cuſtodiarum Milites pendent. *ibid.*
Aquam præbet pro lotione manuum in Miſſa SS. D. N. Papæ. *pag.* 167.
Magiſtri Oſtiarii *de Virga rubea* Crucem Papalem cuſtodiunt. *pag.* 153. 163. *& ſeq.*
Intortitia a lateribus Baldacchini deferunt accenſa, ſi Proceſſio Corporis Chriſti apud Vaticanum fieri contigerit, Vacante Apoſtolica Sede. *pag.* 73.
Magnates. Vide infra *Matronæ*.
Malvezzi. Vide *Vincentius*.
Manfronus. Vide *Ludovicus*.
Manſiones Principum in Quirinali quæ? & quare ſic appellatæ? *pag.* 27.
Matronæ Urbanæ & Exteræ admittuntur in Contignatione ut proſpicere poſſint Canonizationis Sollemnia, mediante Syngrapha a Præfecto Palatii accepta. *pag.* 155.
Excipiuntur a Nobilibus Viris de Familia Pontificis. *ibid.* Vide *Locus*.
Marchio Patritius, Vide *Joannes*.
Marchio Va'e Pietramelara. Vide *Pyrrhus*.
Martyres qui dicantur? *pag.* 52.
Et qui inter Martyres *vindicati* appellabantur. *ibid.*
Martyribus, etiamſi nullum interveniſſet eorum ope ſignum, cultus exhibebatur. *ibid.*
In Martyrum Cauſis quæ Praxis hodierna? *ibid.*
Menſa. Vide *Abacus*.
Methodus ſervanda a Cardinalibus & Epiſcopis in Conſiſtoriis ſemipublicis. *pag.* 34.
Milites quo modo diſpoſiti in viis, per quas dirigenda erat Supplicatio. *pag.* 161.
Milites quaternis Ordinibus diſtributi Baſilicam Vaticanam muniunt interius. *ibid.*
Milites Helvetii ferreo Thorace, & galea induti partim pro Cuſtodia Summi Pontificis reſervantur: partim Cancellos, ex quibus eſt aditus in Theatrum, tuentur. *pag.* 155.
Milites Armaturæ Cataphracti, & Levis equis inſidentes & in aciem diſpoſiti conſiſtunt in Platea ante Baſilicam ſancti Petri, ipſo Canonizationis die. *pag.* 154.
Miracula beati Fidelis a Sigmaringa interceſſione patrata. *pag.* 175. *& ſeq. &* 190.
Miracula ope beati Camilli de Lellis. *pag.* 4. 181. 189.
Beati Petri Regalati. *pag.* 2. 184. *& ſeq.* 186. 190.
Beati Joſephi a Leoniſſa. *pag.* 5. 190. 190.
Beatæ Catharinæ de Ricciis. *pag.* 3. 196. 190.
Miraculorum & gratiarum copia præſtantes cultum in terris obtinent ampliorem. *pag.* 1.
Miſſa non ſemper cum Sollemniis Canonizationum celebrata. *pag.* 167. *& ſeq.*
Miſſa aliquando in diem ſequentem translata. *ibid.*
Miſſam celebrat ipſo Canonizationis die Benedictus XIV. *ibid.*
Modeſtia in Supplicationibus *Litaniarum Majorum & Minorum* & ipſo Canonizationis die ſervanda de ſpeciali mandato Papæ. *pag.* 28. 154.
Molaria Laurentius Peditum Copiarum Tribunus quid pro ſuo munere egit in pervigilio, & ipſo Canonizationis die. *pag.* 155.
Munus ſibi aſſignatum Advocati Conſiſtoriales exercent certo ſtipendio attributo. *pag.* 79.
Extra illud Cauſarum exterarum Patrocinium ſuſcipere non poſſunt. *ibid. & ſeq.*
Munera. Vide *Donaria*.

N

B. NICOLAO Albergato Civi & Epiſcopo Bononienſi cultum ab annis centum & ultra exhibitum approbat Benedictus XIV. *pag.* 3.
Statuam ejus in Liberiani Templi facie tamquam illius Baſilicæ Archipresbyteri Cardinalis locari jubet. *pag.* 69.
Nomina Religioſorum Ordinum qui primam Supplicationis aciem componebant in die Canonizationis. *pag.* 161. *& ſeq.*
Nomina Monaſticæ Vitæ Profeſſorum, qui ſecundam. *pag.* 162.
Eorum Collegiorum, qui ſub Cruce Cleri Secularis incedebant. *ibid.*
Collegiatarum Inſignium, & Patriarchalium Baſilicarum Urbis. *pag.* 162.

Nominandi ad vacantem locum in Collegio Advocatorum Conſiſtorialium tres ex Romanæ Curiæ vel alterius loci Ditionis Eccleſiaſticæ Advocatis, facultatem tribuit ipſimet Collegio Benedictus Papa XIV. *pag.* 74.
Numerum Cardinalium Sixtus Papa V. præfinivit. *pag.* 15.
Numerum Titulorum auxit omnium primus S. Silveſter Papa. *ibid.*
Numerus Cereorum in Baſilica Vaticana ardentium ipſo Canonizationis die. *pag.* 200.
Numiſma aureum, argenteumque cum Sanctorum novellorum imaginibus cuſum. *pag.* 171.
Nummi aurei quingenti pro Annulo Cardinalitio olim Cameræ Apoſtolicæ ſolvebantur ab hæredibus. *pag.* 15.
Nuncium de Electione Regis Romanorum Imperatoris futuri accipit Papa, & Cardinalibus communicat in Conſiſtorio Secreto. *pag.* 8.

O

OBEDIENTIAM exhibent Cardinales Summo Pontifici ante Conſiſtorium publicum. *pag.* 17. 28.
Obedientiam præter Cardinales, quando Pontifex eſt Sacris operaturus, ei præſtant ceteri qui ſacris induti veſtibus locum habent in Cappella Pontificia. *pag.* 164.
Oblationes in Miſſa Canonizationis offerunt Papæ Cardinales Sacræ Rituum Congregationi adſcripti. *pag.* 170. 171.
Non excluſis Diaconibus qui ſunt in Aſſiſtentia Papæ. *pag.* 171.
Oblationes exceptæ aliquando extra Miſſam. *pag.* 167.
Oblationum portandarum Ritus & Cæremoniæ. *pag.* 171.
Oblationum menſæ, & pro earum Portitoribus locus in Theatro. *pag.* 155. Vide *Ichnographia*.
Oblationum Cuſtos a quo deſtinatus. *pag.* 171.
Oblationum Menſæ Tobaleis albis inſtratæ & candidis velis tectæ. *ibid.*
In Oblationibus reportandis ad menſas Votantes, & Abbreviatores Acolythi Cappellæ deſerviunt. *pag.* 170. 171.
Oblationibus receptis Papa lavat manus, & Miſſam proſequitur. *pag.* 167.
Occurſus trium Cardinalium ultimarum inter Presbyteros Papæ progredienti a parvo Solio ad Altare pro Sacrificio. *ibid.*
Octava SS. Apoſtolorum Petri & Pauli ſollemniori quam antea cultu celebratur quotannis ex SS. D. N. Inſtituto. *pag.* 157.
Octo primarii Patres ejus Inſtituti ex quo fuit Beatus, ſuper. pelliceis induti accenſa deferunt Intortitia ante Vexillum. *pag.* 162.
Octo Referendarii per vices mutandi haſtas Umbellæ ſupra Pontificem attollunt. *pag.* 164.
Odeum pro Cantoribus Muſicis Cappellanis Papæ. *pag.* 202.
Officia Vacabilia quæ ſint, & quare ſic appellata? *pag.* 70.
Officia Vacabilia obtinentes quaterni procedunt cum funalibus quadrilibribus accenſis feſto die Corporis Chriſti in Supplicatione. *ibid.* & *pag.* 72. 73.
Officiorum Vacabilium præcedentiam in ipſo eorumdem cœtu definit Gregorius XIII. *pag.* 70.
Officiales de Virga rubea, Vacante Apoſtolica Sede, ſi contingat fieri Supplicatio, de more habenda in feſto Corporis Chriſti, incedere debent a lateribus Baldacchini cum intortitiis. *pag.* 72. 73.
Oliverius. Vide *Joannes*.
Opitius Pallavicini. Vide *Pallavicini*.
Oratio. Vide *Collecta*.
Orationes Conſiſtoriales. Vide *Advocatus*.
Orator Bononiæ adeſt in Choro Carthuſianorum, ubi Papa Decretum ſuper cultu beati Nicolai Albergati Civis & Epiſcopi Bononienſis edidit. *pag.* 3.
Togam Senatoriam in ſollemnioribus textili auro conſutam induit ex nupero Summi Pontificis Indulto. *pag.* 70.
Unam ex Haſtis Umbellæ ſupra Sacramentum & Papam delatæ in Supplicatione Corporis Chriſti portat. *pag.* 70.
In Supplicationibus incedit cum Conſervatoribus Urbis ad ſiniſtram Prioris Capitum Regionum. *pag.* 163.
Locum habet in Theatro Canonizationis. Vide *Ichnographia*. *pag.* 156.
Orator Galliarum } Vide *Locus*.
Orator Venetiarum }
Orator extra Ordinem ad præſentandum Veſtigal pro Regno utriuſque Siciliæ debitum diſcedit a Palatio Farneſiorum. *pag.* 161.
Summo Pontifici illud offert in Aula Regia Vaticani Palatii & quare? *ibid.* Vide *Equus*.
Oratorium privatum in propria Domo ad Sacrificium celebrandum habent Advocati Conſiſtoriales pro ſe ſuiſque Conſanguineis ſecum habitantibus. *pag.* 80.
Ordo Supplicationis utriuſque Cleri in die Canonizationis. *pag.* 161.
Ordo Equitatus in pervigilio Sollemnitatis Corporis Chriſti. *pag.* 69.
Ordo Equitatus Oratoris extra Ordinem ad perdendum Veſtigal pro Regnis utriuſque Siciliæ. *pag.* 161.
Ordo quo e Cappella Pontificia deſcendit in Vaticanam Baſilicam Papa cum Cardinalibus, aſtuque Romanæ Curiæ cœtibus ad Canonizationem peragendam. *pag.* 163.
Ordo in Oblationibus deferendis tempore Miſſæ in die Canonizationis. *pag.* 170.
Ordo Subſelliorum in Theatro Canonizationis. *pag.* 200.
Orientales. Vide *Epiſcopi*. *Habitus*.
Ornatus Viarum, per quas die Feſto Corporis Chriſti incedit Supplicatio, Cardinales Romæ commorantes ſuam quiſque viæ partem æqualiter ſibi obtingentem, ornare ſtudent. *pag.* 69.
Ornatus Porticum Vaticani, & reliqui ambitus apparatum Apoſtolicarum Ædium Aulæis, ut moris eſt, reliquum or-
Acta Canon.
natum Cameræ Apoſtolicæ ſumptibus fieri præcipit Benedictus XIV. ſua Conſtitutione perpetuo valitura; ſi forte contingat celebrari hujuſmodi Proceſſio, Apoſtolica Sede Vacante. *pag.* 72.
Ornatus Aulæ ad Conſiſtoria Semipublica habenda in Palatio Quirinali. *pag.* 52.
Ornatus Vaticani Templi ad Canonizationis Sollemnia. *p.* 198.
Os Aperire & Os Claudere novis Cardinalibus quid ſit. *pag.* 9.
Os clauſum olim Cardinales habebant uſque ad ſecundum vel tertium Conſiſtorium. *ibid.*
Os non aperiebatur niſi auditis Cardinalium Suffragiis. *ibid.*
Os modo prætermiſſa Suffragiorum latione, ut plurimum novo Cardinali clauditur & aperitur in eodem Conſiſtorio. *ib.*
Os claudendi, & aperiendi formula. *pag.* 15.

P

PALLAVICINI Lazarus Archiepiſcopus Thebarum commendatur. *pag.* 15.
Cardinalatus Dignitatem recuſat. *ibid.*
Laudatur a Papa coram Cardinalibus in Conſiſtorio Secreto. *ibid.* & *ſeq.*
Epigraphe Monumenti ejus memoriæ erecti in Eccleſia ſancti Franciſci de Paula ad Montes exſcribitur. *pag.* 16.
Pallavicini Opitius Abbreviator de Parco Majori adlegatus Nuntius ad Joannem Theodorum e Ducibus Bavariæ, et defert Galerum rubrum Pontificalem & alia Cardinalatus Inſignia. *pag.* 15.
Pallium Pontificale petere ac poſtulare unice ſpectat ad Conſiſtoriales Advocatos. *pag.* 77.
A Coadjutoribus non petitur nomine proprio. *ibid.*
Panes duo magni unus auro, alter argento illiti, & extanti cælatura gentilitiis Pontificis Inſignibus ornati offeruntur Papæ a Cardinalibus Presbyteris Sacræ Rituum Congregationi Præpoſitis. *pag.* 171.
Papa eſt viſibile Eccleſiæ Caput. *pag.* 1.
Succeſſor beati Petri, & Jeſu Chriſti Vicarius. *ibid.* & *pag.* 164.
Supremus Eccleſiæ Hierarcha de Servorum Dei Beatificatione & Beatorum Canonizatione unice decernit. *ibid.*
Gregis Chriſti Cuſtos. *pag.* 153.
In ſignum Imperii utitur Regno, & in ſignum Pontificalis dignitatis utitur Mitra. *pag.* 163.
Unicus veritatis Interpres, & Religionis Antiſtes. *pag.* 166.
Papa Victor II. Eccleſiam Aiceſtentenſem; Nicolaus II. Florentinam, & Alexander II. Lucanam retinuere cum Pontificatu in adminiſtrationem. *pag.* 17.
Papa Nicolaus V. primus inter Pontifices pedibus gradiens publice per vias Romæ Sacramentum detulit in die feſto Corporis Chriſti. *pag.* 70.
Papa Leo X. Miniſtrorum humeris ſubvehi cœpit in Supplicatione ejuſdem diei feſti. *ibid.*
Papiliones & æreæ Campanulæ deferuntur a Baſilicis Urbis, & Collegiatis Inſignibus in Supplicationibus ante Crucem in ſignum Matricitatis. *pag.* 162.
Parmenſis & Placentinus Ducatus. Vide *Procurator*.
Parochi Eccleſiarum Rectores circumpoſitam collo Sacerdotalem ſtolam, ut a ceteris de Clero diſcernantur, Indulto Pontificio deferunt modo in publicis Proceſſionibus. *pag.* 162.
Parochus diebus ſaltem feſtis Sacrificium offerre tenetur pro Populo. *pag.* 6.
Patriarcharum Suffragia. Vide *Epiſcopi*.
Patritius Marchio Joannes. Vide *Joannes*.
S. Paulus Apoſtolus. Vide infra *SS. Petrus, & Paulus*.
Paulus Papa IV. Neapolitanam Eccleſiam non dimiſit factus Pontifex. *pag.* 17.
Primus, qui ob defectas ſenio vires, & ad augendam myſterii majeſtatem, geſtari ſella voluit in Supplicatione Corporis Chriſti. *pag.* 70.
Decrevit, ut Vaticanam Regionem, Urbemque Leoninam, qua Supplicationis pompa circumagitur, expanſum late velum obumbraret. *ibid.*
Ad divini cultus elegantiam *lampades* excogitavit, quæ cera, non oleo concinnarentur, eaſque ardere in Pontificio Sacello voluit. *ibid.* & *ſeq.*
Paulutius Cardinalis Fabritius Sacri Collegii Decanus Eccleſiam Titularem SS. Joannis, & Pauli pene a fundamentis reſtituit. *pag.* 15.
Paulutius Cardinalis Camillus Conſiſtorio Secreto primum intereſt. *pag.* 5.
Os ei claudi tur. *ib.* & aperitur in eodem Conſiſtorio. *pag.* 5.
Omnium primus juxta noviſſimum SS. D. N. Papæ Decretum abſolvitur a Vinculo Eccleſiæ in Partibus Infidelium exiſtentis, quo tenebatur ante Promotionem. *pag.* 16.
Habet in Titulum Eccleſiam SS. Joannis, & Pauli ab Avunculo ſuo reſtitutam. *pag.* 15.
Periſtromata mira arte elaborata in Hoſpitio Pauperum Invalidorum ad Tyberis Ripam inſpiciuntur appenſa ad Parietem Aulæ Paraſrenariorum in Quirinali Palatio. *pag.* 17.
Contexta hæc fuerant juſſu Papæ, qui poſt Canonizationem illa miſit Bononiam, ut iis conveſtirentur parietes, qui Chorum Metropolitanæ ambiunt. *ibid.*
SS. Petrus, & Paulus Apoſtolorum Principes, ſunt Almæ Urbis Romæ Patres, & veri Conditores. *pag.* 157.
Octiduo eorum Feſtum diem cum Cappella & Miſſa Pontificali in deſignatis Eccleſiis habenda ſollemnius celebrari voluit Benedictus XIV. Vide *Conſtitutio*.
Eccleſiæ in Urbe monumento aliquo, vel ſplendore Apoſtolorum Reliquis celebriores, quæ ſint? Vide *Eccleſiæ*.
S. Petri æneæ Statuæ in Baſilica Vaticana, quomodo ornatæ in die Canonizationis. *pag.* 161. 200.
S. Pius V. lapideum ſimulacrum inter alia quædam ſuper [illegible] Liberiani Templi ſtatuitur. *pag.* 69.

Ejus Canonizationem Clemens Papa XI. celebravit. *pag.* 9.
Pluvialis usum habent Advocati Consistoriales in die Coronationis Romani Pontificis, & in die, qua novus Pontifex Basilicæ Lateranensis possessionem adit. *pag.* 76.
Pluviale tamen induunt transversum, ita ut pars aperta Pluvialis remaneat super humerum dextrum; & supra Pluviale circa collum deferunt Capputium de more. *ibid.*
Pluviali, Mitra, & Amictu utuntur in Cappellis Pontificiis Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, & Abbates Generales Ordinum locum habentes in eis. *pag.* 155. 163.
Pontifices Summi, qui Ecclesias, quibus ante Pontificatum præfuerant Episcopi, retinuere tanquam Administratores. *pag.* 17.
Pontifices Romani quo ritu Sacramentum deferunt in die festo Corporis Christi. *pag.* 70. 71.
A Pontificibus Romanis Vicariam Christi Personam in terris sustineri negabat Lutherus. *pag.* 70.
Populi concursus ad Ecclesias, ubi propositum erat publicæ venerationi SS. Sacramentum, pro Indulgentia. *pag.* 154.
Populorum finitimis ex Oppidis, & Nobilium Advenarum adventus in Urbem pro Canonizatione. *pag.* 155.
Populus Romanus magno hominum comitatu visitat Basilicam Lateranensem, in qua Capita SS. Apostolorum Petri & Pauli coluntur, redeunte octavo die festi eorumdem Apostolorum. *pag.* 156.
Portitores Oblationum pedem Papæ osculantur. *pag.* 171.
Locum habent in Theatro Canonizationis prope ipsatum Oblationum mensas. *pag.* 155. 200.
Postulata Regum, & Principum ad Papam pro Canonizatione. *pag.* 8.
Postulatores simul conveniunt ad deliberandum de sumptibus in apparatum Canonizationis faciendis. *pag.* 8. & 9.
Postulatoribus significat Papa, ne parcant sumptui, ut apparatus splendore, & magnificentia antecelleret præteritas Canonizationes. *pag.* 8.
Postulatoribus, quæ proximæ erant Pontificio Solio, contignationes traduntur, ita mandante Papa. *pag.* 201.
Præcedentiam Officiorum Vacabilium intra ipsum eorumdem cœtum definit Gregorius XIII. *pag.* 70.
Præcedentiam inter Signaturæ Justitiæ & Gratiæ Votantes habet, qui prior fuerit in alterutrum Tribunal adlectus. *pag.* 157. Vide *Decretum. Locus.*
Præco in pervigilio, & ipso Festo die SS. Apostolorum citat coram Papa, dum progreditur in Cappellam, eos omnes qui annum pendere vectigal tenentur. *pag.* 160. 161.
Præfectus Palatii Apostolici in pervigilio Festi Corporis Christi equitando inspicit apparatum viarum, per quas die postero mane tranlitura erat Supplicatio. *pag.* 69.
Sedet apud Portam Palatii, ut Supplicationem dirigat. *pag.* 70.
Præfectus Cubiculo Papæ locum habuit in Consistoriis semipublicis. *pag.* 52.
Præfectus Equili Apostolico jussu Pontificis mittit Rhedam Episcopis Orientalibus Romæ existentibus, ut Consistoriis, aliisque publicis Actionibus interesse possint. *pag.* 52.
Prælatorum Ordines locum in Conventibus publicis habentium recensentur. *pag.* 162.
Prælatorum frequentia ad Supplicationem in die festo Corporis Christi. *pag.* 69.
Prælatus si simul fuerit Advocatus Consistorialis, officium Decanatus non obtinebit. Vide *Advocatus. Decanatus.*
Presbyter Cardinalis antiquior Aceram porrigit Pontifici, ut is thus injiciat in Thuribulum. *pag.* 163.
Presbyteri antiquioris vices supplet Cardinalis Burghesius in Aula Sacrarii ipso Canonizationis die. *ibid.*
Presbyterium recipit Papa a Cardinali Archipresbytero, & Canonicis Basilicæ Vaticanæ Sacrario Præfectis. *pag.* 173.
Presbyterium erogat Pontifex in Clericos, novum scilicet numisma cum novorum quinque Sanctorum Imaginibus. *ib.*
Princeps Solii Comestabilis Columna Consistoriis publicis adstat. *pag.* 17. 27.
Principum Instantiæ pro Canonizatione. Vide *Instantiæ. Postulata.*
Principum Mansiones in Quirinali quæ sint? & quare sic appellatæ. *pag.* 27.
Prior Diaconorum Cardinalium utitur Baculo in signum jurisdictionis, cum ad Portam Palatii sedet pro Supplicationis directione. *pag.* 70. Vide *Diaconus Cardinalis.*
Processio in die S. Marci ob coortam tempestatem prætermittitur. *pag.* 28.
Processioni Litaniarum majorum, & minorum qui interfunt, iis Indulgentiam concedit Papa. Vide *Indulgentia.*
Processioni in festo Corporis Christi Institutio non sine superno Dei afflatu. *pag.* 70.
Processionis hujusmodi ritus apud Vaticanum. *ibid.*
Processionis ordo ad comportanda quinque Canonizandorum Vexilla in Basilicam Vaticanam ipso Canonizationis die. *pag.* 161. & *seq.*
Procurator Canonizationis, ut plurimum eligitur Nepos Summi Pontificis. *pag.* 155. Vide *Cardinalis Portocarrero.*
Procurator Fiscalis Cameræ Apostolicæ instat apud Protonotarios in Consistoriis semipublicis ut Instrumenta conficiant de Actis in eisdem. *pag.* 62. 93. 112.
Procurator Fiscalis Cameræ in pervigilio Festi SS. Apostolorum Petri, & Pauli protestatur pro Parmensi, & Placentino Ducatu, Papa ab Aula Paramentorum ad Cappellam progrediente pro Vesperis. *pag.* 160.
Promotior Fidei ex Advocatorum Consistorialium Collegio seligi debet in posterum. *pag.* 69.
Promotoris Fidei munus se obtinuisse in Minoribus testatur Papa. *ibid.*
Promotoris Fidei, & Advocati Fisci munera olim conjunctim gesta, ut in posterum separatim conferantur, statuit Benedictus XIV. *ibid.*
Promotus ad Cardinalatum etiamsi Episcopus fuerit, Annulum deponere debet, donec alterum novæ dignitati debitum accipiat. *pag.* 15.
Vide *Annulum. Insignia. Titulus.*
Pro-Reges Neapolitani Roma transeuntes Neapolim hospitantur in ædibus Pontificiis. *pag.* 27.
Protestatio. Vide supra *Procurator.*
Protodiaconus. Vide *Prior Diaconorum. Diaconus Cardinalis.*
Protonotarii Apostolici Consistorio semipublico præsentes rogantur, ut Tabulas publicas conficiant de iis, quæ acta in eo sunt. Vide *Instrumentum. Instantia. Procurator.*
Protonotariorum Decanus, cum ii monentur ut Tabulas conficiant, Collegii nomine respondet *Conficiemus. pag.* 63. 94. & *alibi.*
Protonotariorum absentium a Consistorio vices supplet Cæremoniarum Præfectus, in acta referendo quod in quinto Consistorio semipublico factum fuit pro Canonizatione beatæ Catharinæ de Ricciis. *pag.* 147.
Protonotariorum Collegium sex tantummodo Personas idoneas ad Lauream Doctoratus in singulis annis promovere potest. *pag.* 78. & *seq.*
In Protonotariorum scamno sedet ex speciali Pontificis gratia Theodorus Buccapadulius. Vide *Buccapadulium.*
Pyrrhus Marchio Vasi Pietramelara Pontificio Equili Præfectus commendatur. *pag.* 52.

R

REDITUS Summi Pontificis in Urbem e Gandulphi Castro. *pag.* 52.
Referendarii utriusque Signaturæ Umbellam deferunt in die Canonizationis supra Papam Rocchetto, & superpelliceo induti. *pag.* 164.
Canonizationis Solemniis interfunt. *pag.* 156. 163.
Inter Referendarios locum obtinent ii Canonici trium Patriarchalium, qui munus Presbyteri Assistentis, Diaconi, vel Subdiaconi obeunt in Cappella Pontificia. *pag.* 163.
Referendarii Baldacchinum portant supra Sacramentum in Processione Corporis Christi. *pag.* 70.
Unde, & quoto loci spatio id obire munus teneantur, si Sedes Apostolica vacet, indicatur. *pag.* 73.
Regina. Vide *Svecorum Regina.*
Regni utriusque Siciliæ Vectigal. Vide *Orator. Rex. Vectigal.*
Regnum Pontificium Tiara est. *pag.* 163. Eo utitur Papa in signum Imperii. *ibid.* Vide *Tiara.*
Relatio de Causis Canonizandorum, quæ esse solet Cardinalis Congregationis Sac. Rit. Præfecti vel antiquioris in eadem Sac. Congregatione, fit a Papa in Consistorio secreto. *pag.* 9.
Reliquiæ beati Fidelis a Sigmaringa publicæ venerationi propositæ in Ara Principe Templi Capuccinorum, dum Pontifex in ea Sacrificium offert. *pag.* 2.
Reliquias Sanctorum in pegmate intra Templum Lateranense asservatas propius inspicit Papa, veneratur, exosculaturque in Sacra Visitatione illius Basilicæ. *pag.* 3.
Repagula, & Cancelli ad custodiam Theatri Canonizationis. *pag.* 154. & *seq.*
Vide *Ichnographiam Theatri.*
Rerum parandarum pro Canonizatione curam inter se partiti sunt Postulatores in peculiari conventu. *pag.* 8.
Responsa Cajetani Amati Epistolarum ad Principes a Secretis, ad Instantias Advocatorum Consistorialium in Consistorio publico. *pag.* 27. 33.
Responsa ad Instantias in die Canonizationis. *pag.* 165. & 166.
Reverentia quæ Papæ fit a Cardinalibus in Consistorio publico. *pag.* 17. 28.
Quo modo, & a quibus præstita in die Canonizationis. *pag.* 165.
Rex Magnæ Britanniæ Jacobus III. præsens, Canonizationis Sollemnia sua pietate ornat. *pag.* 155.
Suggestus eminens, & consueto amplior Ei, & Regio Filio Duci Eboracensi comparatur. *ibid.*
Regis Romanorum Electionem significat Papa Cardinalibus in Consistorio secreto. *pag.* 8.
Litteras ab eo acceptas recitari præcipit a Cajetano Amato Brevium Apostolicorum ad Principes a Secretis. *ibid.*
Cappellam in gratiarum Actionem cum Sollemni Missa habendam indicit. *ibid.* & *seq.*
Luminaria ob id biduo, & alia lætitiæ signa. *pag.* 9.
Cardinales rubro colore etsi Adventus tempore, tota die utuntur. *ibid.*
Regis utriusque Siciliæ Caroli Sebastiani Borbonii Hispaniarum Infantis Adventus in Urbem memoratur. *pag.* 160.
Vectigal ejus nomine oblatum pro Regno utriusque Siciliæ. *ibid.*
Regum & Principum preces pro Beatorum Canonizatione. *pag.* 8.

S

SACELLUM Columnense in Lateranensi Basilica selectum a Papa, ut pro Defunctorum Animabus absolutionem faceret in Actu sacræ Visitationis. *pag.* 3.
Sacellum Corsinum in eadem Basilica visitat Papa, & dignis laudibus extollit. *ibid.*
Sacra Olea, rectene asservarentur inspicit Papa in Basilica Lateranensi. *ibid.*
Sacramentum Eucharisticum in sua Custodia servatum, in Lateranensi Basilica tempore Visitationis inspicit Papa. *ibid.*
Sacramentum Eucharisticum publicæ venerationi expositum pro qua-

quadraginta horarum oratione in designatis Urbis Ecclesiis quotidie invisit Pontifex: raro pietatis exemplo. *pag.* 6.
Sacramentum in Archipresbyterali Templo Castri Gandulphi ad publicas preces habendas pro imminenti Canonizatione jussu Pontificis ibi commorantis, triduo exponitur. *pag.* 34.
Sacramentum a se confectum in festo die Corporis Christi defert Pontifex per stata Processionis loca in Basilicam Vaticanam. *pag.* 69.
Sacramentum in ipsius Festo publice per vias pedibus gradiens primus Romæ detulit Nicolaus V. *pag.* 70.
Sacramentum Ministrorum humeris subvecti, atque in sublimi sella compositi deferunt Romani Pontifices & quare? *ibid.*
Sacramentum in die festo Corporis Christi, si contingat hujusmodi sollemnitas Apostolica Sede Vacante, defertur in Supplicatione apud Vaticanum de more celebranda a Patriarcha sive Archiepiscopo, vel Episcopo quem Cardinales tunc in quolibet Ordine Priores, & S. R. E. Camerarius triduo ante designaverint. *pag.* 72.
Sacramentum in Patriarchalibus Basilicis Urbis juxta morem antiquitus traditum publicæ venerationi exponitur, antequam a Summo Pontifice ultima super Canonizandis proferatur Sententia. *pag.* 64. 69.
Sacramentum Augustissimum triduo publicæ venerationi propositum hac de causa in Lateranensi Basilica visitat Papa cum Cardinalibus. *pag.* 153.
Idem exequitur in Vaticana Sancti Petri Basilica. *ibid.*
Et in Ecclesia S. Mariæ supra Minervam Liberianæ Basilicæ substituta. *ibid.*
Sacramentum Venerabile publicæ venerationi expositum in Basilica Vaticana ipso Canonizationis die Papa de sellari descendens visitat, & orat ante illud cum Cardinalibus ceterisque Ecclesiasticis Ordinibus, priusquam Canonizationis Theatrum petat. *pag.* 164.
Sacra Vasa ad Ministerium. Vide *Vasa*.
Sacrificium Deo offert Papa antequam Decreta super Canonizatione Beatorum publicari permittat. *pag.* 2. 5. 6.
Sanctorum Canonizatorum nomina post latam a Papa de eorum sanctitate Sententiam primus omnium invocat Cardinalis Diaconus a dextris Pontificis Assistens. *pag.* 167.
Sanctorum novellorum nomina addita in Confessione a Cardinali, ut ajunt Evangelii, cantantur. *ibid.*
Et a Papa in absolutione generali supra Populum. *ibid.*
Sarcophagus ex porphyrite translatus e Pantheon pro Custodia Cadaveris Clementis Papæ XII. in Sacellum Corsinum apud Lateranum. *pag.* 3.
Schedula. Vide *Formula*.
Schola Cantorum Cappellanorum Pontificis quem occupet locum in Processione. *pag.* 163.
Ab eo, qui est a *Secretis* Brevium Epistolarum ad Principes, Literæ Regis Romanorum Imperatoris futuri ad Summum Pontificem transmissæ, jussu Sanctitatis Suæ leguntur coram Cardinalibus in Consistorio secreto. *pag.* 8.
Instantiis Advocatorum Consistorialium super Canonizatione in Consistoriis publicis responsum datur nomine Papæ. *pag.* 27. 33.
Advocato Consistoriali instante pro Cardinali ad postulandam Canonizationem Procuratore tertio respondetur Pontificis nomine inter Canonizationis Actum. *pag.* 165. 166.
Cappa rubra instar Cubiculariorum ipse semper indutus assistit. *pag.* 27. 165.
Qui est a *Secretis* Congregationis Interpretum Sacri Concilii Tridentini evocat in Urbem jussu Pontificis Episcopos intra centesimum lapidem commorantes, ut Consilio grave Canonizationis negotium juvarent suo, ejusque majestatem augerent præsentia. *pag.* 9.
Sedes Apostolica. Vide *Vacatio*.
Sella Gestatoria, seu
Sellari defertur Papa in Consistoria publica. *pag.* 17. 28.
In Vaticanam Basilicam *Sella* quoque in sublimi delatus descendit ipso Canonizationis die. *pag.* 164.
In *Sella* quoque compositus exiit ad primas Vesperas SS. Apostolorum Petri & Pauli canendas in Sacello Sixtino Palatii Vaticani. *pag.* 160.
Sella vectus dum post Vesperas rediret in Paramentorum Aulam, Vectigal sibi & Apostolicæ Sedi debitum pro Regno utriusque Siciliæ accepit ab Oratore extra ordinem Regis nomine oblatum. *pag.* 161.
Senator Urbis primam Baldacchini hastam sustinet in Supplicatione die festo Corporis Christi, Sacramentum deferente Papa. *pag.* 70.
Senator, Conscripti, & Centuriati e Romano Populo post meridiem visitant Basilicam Lateranensem veneraturi Sanctorum Apostolorum Capita in die Festi eorum Octava. *pag.* 157. 158.
Senator locum habet in Contignationibus Theatri. *pag.* 155. Vide *Ichnographiam*.
Sententia Canonizationis. *pag.* 166.
Sepulchra Sanctorum Canonizatorum Visitantibus die ipsorum Natali Indulgentiam septem Annorum quotannis concedit Papa. *pag.* 170.
Vide *Indulgentia*.
Sepulchrum Clementis XII. Prædecessoris sui visitat Pontifex, & ejus animæ adprecatur pacem. *pag.* 3.
Sepulchrum Romanis Pontificibus non alibi, quam in Basilica Vaticana per primum eumque solidum ab obitu annum constituitur. *ibid.*
Sixtus Papa V. centum Cardinalium numerum constituit. *pag.* 15.
Solutio a Vinculo Ecclesiæ, si forte ante promotionem novus Cardinalis e[...]batur, exprimenda modo est, in assignatione, quæ ipsi fiet a Papa Tituli, seu Diaconiæ. *pag.* 16.
Solium parvum Pontificium ad Horam Tertiam Canonicam cantandam; & ad preces præparatorias pro Missa a Papa legendas. *pag.* 167. 200.
Solium Pontificium, quo in loco erectum intra Canonizationis Theatrum. *pag.* 200. 201.
Solium Romani Pontificis est beati Petri Cathedra. *pag.* 164.
Statua Ænea S. Petri in Basilica Vaticana. *pag.* 161. 200.
Statuæ Canonizatorum albo nigroque colore subobscure pictæ quibus in loculamentis inferioribus mediæ Navis Basilicæ collocatæ. *pag.* 199. & *seq.*
Statuæ Fundatorum alicujus Instituti Regularis e lunensi marmore in inferioribus loculamentis in medio Navis Vaticani Templi. *ibid.*
Statuis quatuor sanctorum Pontificum, & duorum Archipresbyterorum Cardinalium Basilicæ Liberianæ nova Templi facies ornatur. *pag.* 69.
Subdiaconi munus in Cappellis Pontificiis Canonicus Liberianæ Basilicæ exercet. *pag.* 163.
Subdiaconus Apostolicus Auditor Rotæ ministrat Papæ Sacris operanti. *ibid.* Vide *Auditores Rotæ*. *Crux*. *Habitus*.
Subselliorum triplex ordo in Theatro Canonizationis. *pag.* 200.
Subselliorum & areæ ornatus in Theatro. *ibid.*
Svecorum Regina Christina Alexandra adfuit sub Clemente IX. Canonizationis Solemniis sublimi in Thalamo. *pag.* 167.
Suffragium, qua methodo tulerunt Cardinales in Consistoriis semipublicis pro quinque Beatorum Canonizatione. *pag.* 34.
Suffragium scriptum & subscriptum, ut in Tabulario Congregationis Sacrorum Rituum servari posset, singuli a Consistorio exeuntes tradidere Magistris Cæremoniarum. *ibid.*
Suffragium proprium Absentes etiam a Consistorio mittunt Secretario Congregationis Sac. Rituum. *pag.* 64. Vide *Cardinalium Suffragia*. *Episcopi*. *Orientales*.
Superpelliceum induunt supra Rocchettum Referendarii in die Canonizationis. *pag.* 163.
Supplicatio Litaniarum Majorum ab Ecclesia S. Marci ad Basilicam Vaticanam omissa ob coortam tempestatem. *pag.* 27.
Supplicatio in die Festo Corporis Christi peracta a Papa paucis narratur. *pag.* 69.
Supplicatio utriusque Cleri ipso Festo die Corporis Christi, si contingat vacare Sedem, apud Vaticanum peragi debet ex more. *pag.* 71.
Vide *Sacramentum*. *Papa*.
Syngraphas pro ingressu in Theatrum Canonizationis singulis distribuit Magister Sacri Hospitii. *pag.* 155. Vide *Præfectus Palatii*. *Magister Sacri Hospitii*.

T

TABERNACULUM cum Hostia imponitur Thalamo, super quo provolutus in genua innixusque Scabello bajulatur Papa in Processione diei Festi Corporis Christi. Vide *Thalamus*.
Tabulæ æneo colore Canonizandorum Miracula repræsentantes in Basilicæ Vaticanæ ornatu. *pag.* 199.
Tabulæ Virtutum instar Signorum in loculamentis superioribus Templi, vel super columnarum epistylia dispositæ. *ibid.*
Tabula ceteris grandior cum quinque Beatorum Imaginibus ad vivum expressis in templi faciei appensa. *pag.* 198.
Tanario Sebastiano Cardinali Sacri Collegii Decano Elogium marmore sculptum in Templo beatæ Mariæ de Victoria transcribitur. *pag.* 17.
Tempestas repente coorta impedit in die sancti Marci Supplicationem generalem utriusque Cleri. *pag.* 28.
Templi Vaticani, & Thori superextans Corona interior, nunc primum peragendæ Canonizationis causa serico villoso rubro universa vestitur. *pag.* 198. Vide *Ornatus*.
Tesseræ Scutariæ. Vide *Insignia*.
Thalamo incumbentes & genuflexi circumgestantur hodie Romani Pontifices in Supplicatione Corporis Christi. *pag.* 70.
Thalamus ad prospiciendam Canonizationis celebritatem in Theatro pro Svecorum Regina olim comparatus. *pag.* 167.
Theatri Canonizationis in Vaticana Basilica erecti apparatus describitur. *pag.* 200. & *seq.*
Theatri Ichnographia suis dispertita numeris. *pag.* 155.
Theatri Custodia Magistro Sacri Hospitii Guadagnoli Duci committitur. *ibid.*
Theatri loca partita de mandato Papæ Cardinalis Pro-Præfectus Apostolico Palatio. *ibid.*
Theodorus. Vide *Buccapadulius*.
Thesaurarius Cameræ Apostolicæ Joannes Baptista Mesmer, & Auditor Generalis ejusdem Cameræ Flavius Chisius, quem obtinent locum in Supplicatione. *pag.* 164. & in Theatro Canonizationis. *pag.* 200.
Thiara Pontificis triplici corona componitur. *pag.* 163.
Communius dicitur Regnum, & ea utitur Papa in signum Imperii. *ibid.*
Thiaras, & Mitras gemmis margaritisque pretiosissimis ornatas Cappellani communes & intimi deferunt, in Supplicatione. *pag.* 163.
Tholus Templi Vaticani multis lampadibus & facibus totus collucet sub noctem in pervigilio, & festo die SS. Apostolorum. *pag.* 161. Hujus Ichnographia. *ibid.*
Thorace ferreo & galea induti milites Helvetii Pontificem tuentur, & Cancellos ex quibus est aditus in Theatrum, custodiunt. *pag.* 155. 164.
Throni Pontificii apparatus. *pag.* 200. Moles. *pag.* 201.
Throni Pontificii latus utrumque solida Religionis & Justitiæ Simulacra exornabant. *pag.* 201. Vide *Solium*.
Thymiamatherium ante Crucem Acolythus Apostolicus notat. *pag.* 163.
Tintinnabulum pulsat ultimus Diaconorum Cardinalium in Consistorio secreto, ut Cæremoniarios acceriat. *pag.* 15. Vide *Æs campanum*. *Diaconus Cardinalis*.
Titulus idem ac *Memoria* seu Ecclesia. *pag.* 15.

Dici-

Dicitur a Crucis ſigno, quod primo erigitur in loco, quem Deo dicare intendimus. *ibid.*
Titulorum ante Sixti V. tempora numerus varius & incertus. *ibid.*
Titulus differt a Diaconia. *ibid.* & non aſſignatur niſi Presbyteris Cardinalibus. *ibid.*
Quo ritu Titulum committat Papa Cardinali Præſenti in Conſiſtorio. *ibid.*
Aliquando aſſignatus abſentibus & peregre commorantibus. *ibid.*
Quando Cardinali committitur Titulus, ſi forte alicui Eccleſiæ præfuerit Antiſtes, ſolvendus eſt a Vinculo illius Eccleſiæ etſi in partibus Infidelium exiſtentis. *pag.* 16.
Vide *Annulus. Diaconia. Inſignia.*
Tormenta Bellica Majora, & minora, tranſgrediente Legato extra ordinem ad ſolvendum Vectigal miſſo per Pontem in Regionem *Burgi* diſploſa in Arce S. Angeli. *pag.* 161.
In die Canonizationis ad initium hymni *Te Deum* exonerantur ſimiliter ab ipſa Adriani Mole, & a Libratoribus Militum Helvetiorum in Area Vaticana. *pag.* 155. 166.
Tria Joannes Andreas Archiepiſcopus Tyri Notis illuſtravit Platum de Cardinalis dignitate. *pag.* 15.
Triclinium Leonis III. reſtitutum. *pag.* 4.
Trigonum Deificæ Trinitatis ſymbolum. *pag.* 198.
Tubicines Magiſtri Sacri Hoſpitii primum dant ſignum Tubarum clangore peractæ Canonizationis. *pag.* 155.
Locus eorum in Baſilica eſt prope beati Petri Æneum Simulacrum. *ibid.*
Tympanotribæ & Tubicines Senatus Populique Romani prope majus Templi oſtium conſiſtunt, daturi & ipſi ſignum perfectæ Canonizationis. *pag.* 155.

V

VACABILIA Officia quæ ſint, & quare ita nuncupentur? *pag.* 70.
Vacabilia Officia obtinentes interſunt Proceſſioni apud Vaticanum in die Corporis Chriſti cum Intortitiis. *ibid.*
Etiamſi contigerit Vacatio Apoſtolicæ Sedis. *pag.* 71. *& ſeq.*
De *Virga rubea* qui nuncupantur, quando inſerviant extra Cappellam Pontificiam. *pag.* 153.
Proceſſioni & ipſi cum intortitiis intereſſe debent, & a lateribus Baldacchini incedere, ſi occurrat Sollemnitas Corporis Chriſti Vacante Sede. *pag.* 72.
Vacabilium Officiorum inter ſe præcedentia. *pag.* 70.
Vacat Sedes Apoſtolica ad ſex menſes. *pag.* 1. *&* 6. Vide *Conſtitutio.*
Vacat iterum Romanum Imperium brevi temporis intervallo. *pag.* 6.
Vacantiæ Cathedræ in Romano Archigymnaſio occurrente. Vide *Examen.*
Vacante loco in Advocatorum Conſiſtorialium Collegio; quid ipſi Collegio tribuatur? *pag.* 74. Vide *Advocatus.*
Vaſa Sacra. Vide *Abacus. Sacra Vaſa.*
Vaſe Pietramelara. Vide *Pyrrhus. Præfectus Equili.*
Vaticana Baſilica omnibus præfertur gloria, & Dignitate. *pag.* 7.
In Vaticana Baſilica formales Servorum Dei Beatificationes habendas eſſe decrevit Alexander PP. VII. *ibid. & ſeq.*
Canonizationes extra illam in poſterum non celebrandas, edita Conſtitutione ſtatuit Benedictus XIV. *pag.* 7. *& ſeq.*
Unica apud illam ut deinceps celebretur Proceſſio, alia Conſtitutione decernit SS. D. N., ſi Corporis Chriſti Feſtum inciderit, vacante Apoſtolica Sede. *pag.* 71. *& ſeq.*
Vaticana Baſilica publicæ venerationi Sacramentum triduo proponit ob futuram Canonizationem. *pag.* 64. 153.
Eſt omnium Eccleſiarum caput, ſpeculum & exemplar. *pag.* 198.
Fuit a Magno Conſtantino ædificata. *ibid.*
Nihil ea magnificentius, nihil elegantius aut inventri aut excogitari poteſt. *ibid.*
Vectigal pro Regnis utriuſque Siciliæ debitum penditur in pervigilio SS. Apoſtolorum. *pag.* 160.
Vel quandocumque, & ubicumque Summo Pontifici placuerit. *ibid.*
Vectigalium ſolutioni obnoxii citantur a Præcone coram Papa. *ibid.*
Contra non ſolventes proteſtatur Fiſcalis Cameræ. *ibid.*
Veſperæ in pervigilio Feſti Corporis Chriſti celebratæ in Sacello Palatii Quirinalis. *pag.* 69.
Veſperæ in pervigilio SS. Apoſtolorum non in Vaticana Baſilica, ſed in Sacello Sixtino Palatii celebrantur, & quare? *pag.* 160.
Veſtes Sacræ in Canonizationis Sollemniis adhibendæ Poſtulantium Canonizationem pecunia comparantur. *pag.* 163.
Vexilla adſcribendorum Catalogo Sanctorum ſupplici ritu delata in Baſilicam Vaticanam. *pag.* 162.
Appenſa in Proceſtriis ſub Tholo Vaticani Templi. *pag.* 202.
Vexillum Beati Fidelis elevatur ultra ſupercilium Solii Pontificii inter lucidas nubes. *pag.* 201.
Vexillorum haſtæ a quibus delatæ. Vide *Confraternitas. Haſta.*
Vexillorum Funes. Vide *Funes.*
Via per quas circumagitur Proceſſio in die Corporis Chriſti, aulæis & Stromatibus ornantur. *pag.* 69.
A Præfecto Palatii Apoſtolici una cum aliis equitante luſtrantur pomeridianis horis præcedentis diei. *ibid.*
Cardinalium Romæ commorantium expenſis ornantur. *ibid.*
Vacante Apoſtolica Sede, Cameræ ſumptu. *pag.* 72.
Vias eaſdem quis primum expanſis Velis jufſerit inumbrari? *pag.* 70.
Vias ſolito longiores per quas Supplicatio dirigenda erat in die Canonizationis, tegi curarunt Poſtulatores velis ex Cannabe extenſis, ne ſolaribus radiis eſſent perviæ. *pag.* 161.
Vias eaſdem ſapiunt milites hinc inde in duas oblongas lineas diviſi. *ibid.*
Vice-Cancellarius. Vide *Gubernator Urbis.*
Viceſgerens Urbis, quo loco & comitatu fedeat pro dirigenda utriuſque Cleri Supplicatione. *pag.* 162. Vide *Ferdinandus Maria de Rubeis.*
Vincentius Malvezzi Protonotariorum participantium Collegio adjunctus, Apoſtolico Cubiculo Præfectus commendatur. *pag.* 52.
Locum obtinet in Conſiſtoriis ſemipublicis, ex ſpeciali Summi Pontificis gratia. *ibid.*
Virga Rubea. Vide *Officiales. Vacabilia Officia.*
Viſitatio Sacra Baſilicæ Lateranenſis. Vide *Benedictus XIV. Baſilica. Cuſtodia. Sacramentum.*
Vita, Virtutes, & Beatorum Canonizandorum Miracula. Vide *Compendium. Miracula.*
Umbella. Vide *Baldachinum. Haſta.*

Z

ZANI Pauli Pincernæ Summi Pontificis munus in die Canonizationis. *pag.* 164.
Zophori inter utraſque Throni Pontificii Coronas procurrentis Epigraphe, & Ornatus. *pag.* 161.

FINIS.

UNIVERSITAT DE BARCELONA BIBLIOTECA FACULTAT DE DRET

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

IMAGINES, ET DELINEAMENTA

EXTERIORIS INTERIORISQUE ORNATUS

VATICANÆ BASILICÆ

IN SOLEMNI

CANONIZATIONE SANCTORUM

FIDELIS A SIGMARINGA, CAMILLI DE LELLIS, PETRI REGALATI,
JOSEPHI A LEONISSA, ET CATHARINÆ DE RICCIIS.

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

UAB
Biblioteca de Ciències Socials

UNIVERSITAT AUTÒNOMA
DE BARCELONA
FACULTAT DE DRET
09 : 2 Ben
R 11.476